

OBNOVA

Číslo 42.

V Hradci Králové, dne 3. ledna 1896.

Ročník II.

Sněmovní črty.

Kč. V Praze, 2. ledna 1896.

II.

Básník Hálek znal dobře lidskou přirozenost, když si v jedné své písni zatoulal: „Jen sevědět mi nedej, Bože!“ Co nám se vědění, k tomu se stáváme lhostejnými, nezájímáme po tom, nezájímáme si toho; za to rádi toužíme po tom, co je nám vzácným, rádi si představujeme lepší, dokonalejší, vznešenější všecko, co vidíme jen zřídka nebo z daleka. Je to tak se vším, také se sněmovnou a poslanci. Ti se nám zdají nad obyčejné smrtelníky povznesenými, dokud jich činnost sledujeme jen duševním zrakem, čtením novin; ale když se s nimi setkáme osobně, vidíme a slyšíme je z blízka, obyčejně se zklameme, protože duševní naše představa byla lepší, růžovější, než jakou je skutečnost.

Ano, zklamání, ten pocit nejspíše má každý divák již při první návštěvě zasedací síně sněmovní. Mnohý si myslí, že je tu ticho jako v kostele, a zatím tu jest obyčejný hluk jako v hospodě; leckdo si představuje, že ve sněmovně je pěkná podívaná jako v divadle, pořádek dokonalejší jako na vojně, pozornost vzorná jako ve škole, ve skutečnosti však poskytuje zasedací síň obraz úplně jiný.

Nejvyšší zemský maršálek, kníže Lobkovic zabíjí schůzi... Tak stojí pravidelně v čele každé novinářské správy o sněmovním obromáždění a kdo přijde do zasedací síně, nenajde nikoho na svém místě tak jistě, jako vytrvalého předsedu sněmovního, knížete Lobkovic. Pouze při hlasování zvláště důležitém sedí každý poslanec na svém místě, jinak je tu zmatek nad zmatek. Kdo pozoruje schůzi sněmovní z lóže nebo z galerie, jakoby se díval do kaleidoskopu: obraz mění se každou chvíli, poslanci přicházejí a odcházejí, vstávají a sedají, šumot se zmenšuje a zvětšuje, po částečném zasedání by člověk spočítal na prstech ty parlamentární svátky, kdy pozornost všech přítomných obrácena je k jednomu řečníku a ve sněmovně je ticho jako v kostele. V obyčejné vědní dny sněmovní sedí kolem řečníka jen hrstka jeho nejbližších přátel, ostatní poslanci buď

vůbec nejsou ve sněmovně nebo se procházejí na chodbách a z těch, kteří jsou v zasedací síni, dělá si každý, co chce. Jedni se baví ve skupinách tu menších, tam větších, jiní probírají se ve hromadě protokolů, novin a petic voličských, ten píše si nějaký soukromý list, onen s usměvavou tváří jde se poklonit maršálkovi nebo místodržiteli, jiný ve sladké nečinnosti sladce si podřimuje — všichni jsou ve sněmovně tělem, ale duchem bůhví kde. Když řečník za všeobecné nepozornosti domluvil a má se pak hlasovati, nastane rázem nový šum. Předseda stiskne knoflík elektrického zvonce, na chodbách se to hemží jako před úlem, všechny dveře se otevírají, odevšud hrou se poslanci dbalí povinnosti hlasovací. Sotva se však odhlasovalo, nastává hned odliv; hluk v zasedací síni se zmenšuje, v chodbách a v restauraci sněmovní je zase ticho, z doutníků na chvíli odložených valí se tu dále dým za hluchého hovoru a veselého smíchu...

Parlamentární práce poslanců posuzuje se v širší veřejnosti většinou jen dle jejich řečnických výkonů. Jaký však vliv a význam má všecko to mluvení? Sněmovní řeči obyčejně neznamenaí žádný skutek, jsou to slova, pouhá slova, nic než slova. Poslanci mluví, voličové poslouchají, vláda jedná, dělá si, co chce. Den utíká po dni, schůze po schůzi, po celé zasedání valí se jednostojně proud řečí dobrých a špatných, řečí obsahem i formou nejrůznějších, valí se hned bouřlivě jako bystřina horská, hned si potichu bublá jako nepatrný potůček, hned kde co potřeští nejroznějším kalem strannické zášti, hned zase splachuje všecko nečistotu a smývá, co s odporu strany bylo potřeno, občas vystřikne vysoko při prudkém, skandálním výstupu, ale brzo zase plyne zvolna, lenivě loudavě, únavně, jakoby neměl nijakého odtoku a spádu — tak se stále mění, ale celkem přece jen jednotvárně ubíhá řečnický proud sněmovní.

Do plné schůze sněmovní přichází každý poslanec s hotovým náhledem a slyšená řeč jej nezvrátí, nesmí jej zvrátiti, poněvadž každý musí hlasovati tak, jak se na tom předem usnesl jeho klub. Tak se vlastně v klubech napřed určuje průběh plných schůzí i zdálo by se, že všecko mluvení ve schůzích jest úplně zbytečným. Tomu však není tak, sně-

movní řeči mají vážný taktický účel, neboť jimi každý klub, každá strana označuje a objasňuje své stanovisko, zastává svou politiku před vládou i národem, před ostatními stranami parlamentu i před voliči. Ovšem všechny řeči nesledují ten účel, mnozí poslanci zneužívají svobody slova, jen aby se blýskali před voliči. Takové řeči by se vůbec nemusily ve sněmovně ani odhlasovat a stačilo by pouhé jejich vytištění. Zdáno skutečné případy, že poslanec rozeslal voličům doslovné znění své řeči dříve, nežli ve sněmovně mluvil, ba stalo se jednou, že poslanec jeden vůbec se nedostal ku slovu, ale jeho zadrženu řeč voličové přece dostali tištěnou na památku. Někdy ovšem se také stane, že po znamenité některé řeči odhodlá se sněmovna k jinému nanesení, než na jakém smluvili se poslanci v klubech. Taková řeč je velkou událostí, kdo takový úspěch docílí, může býti hrdým na muc své výmluvnosti.

Vídeňské listy.

(Z českého světa ve Vídni.)

O. Ve Vídni, 1. ledna. (Př. dop.)

Cherchez les Tchèques! Často se dočtete v tom aneb onom listě českém, že ve Vídni žije přes dvě stě tisíc českých duší, ale jděte do Vídně a hleďte je! Toť ovšem pravda, že půla vídeňská je skrz na skrz prosáklou živlem slovanským a jako před věky bylo na Moravském poli vidati často řady českých bojovníků a vojska česká nejdou též u Vídně táborila, také čeští hlasatelé husitství zde pracovali a v patnáctém století byli vévodou Albrechtem přísně stíháni, tak dnes je český příliv do Vídně stále silnější, ale přece má milionové město podunajské na venek ráz nepopíratelně německý a ty tisíce Čechů jakoby se skrývaly v podzemních katakombách.

Hledáte Čechy na nejživějších ulicích, ale marně. Před věky bylo jinak. Německý pěvec Wolfgang Schmelzel ze šestnáctého století líčí v zajímavém skládání svou procházku po Vídni, při níž všude vidí pestré kroje, slyší rozmanité řeči různých národností. V městě na Rybním trhu sledává velkou tlačenicí rybářů z Čech, Moravy

Když tak nedlouho před soumrakem stál fotograf před boudou, vyhlížeje čekany na jisto příliv polvečerní „za světla“, seděl naproti v hostinci „u oka“ vis a vis radnici, skoro sám místní obchodník koňmi Firbas, hovořící s mladým hospodským.

Slušný Firbasův blásek sotva se vešel za stůl, kulatoučký obličej, neusmíval-li se pološibalsky, zastřen byl nevysvětlitelnou chmýrou jakési blaseovanosti, která ale chystá se propuknouti v nový vtip nebo žert, jehož každá věta zakončena i přervána byla nosovým „Njo!“ Nejen přimhouřené oči hleděly na konec doutníku v dlouhé špičce, a pravá ruka přes tu chvíli vjela do kapsy, pocinkující v ní penězi.

Firbas byl mazaná kopa. Musil být, už k vůli svému obchodu. Jeho vtip byl sic někdy přepeřený, ale mezi svými padal v „dobré kvasnice“. Co on vypravoval, bylo k popukání již pro svůj způsob přednesu, při němž epická šíře hlavní hrála roli. Jeho šibalství nedalo mu spáti, zvláště udělal-li dobrý obchod jako dnes a liznul-li si při litku trochu více.

Hned o polodne, když bouda se objevila na náměstí, všiml si jí, ale to byl ještě s kupci v nejlepším. Teď však, jak vyhlédl oknem a viděl státi umělce před stánkem, byl hotov okamžitě s jakýmsi plánem, a tónem, v němž „o“ silně zabíhalo v „a“ začal:

„Coo? Ten přijede sem, čeká kšeft, a my ho necháme na suchu! On má Zlotín všude pomlouvat? To ne, a kdyby to měl Firbas sám zabránit, njo! Slyšíte, hospodo, hned se jdu dát vyblejsknout!“

FEUILLETON.

Budu prosit — teď!

Humoristický křeh. Napsal Milučin.

Byl to od něho sice šílený nápad, ale nebylo nejspíš nikoho, kdo by jej byl varoval nebo poměry místní mu osvětlil — kočující fotograf byl tu a rozbil svůj stánek na Zlotinském náměstí, vrazil zcela neurvale čtyři kolíky do jeho „bubínové“ dlažby, jak vtipkáti okolní fíkalí našemu plešatému trávníku na náměstí, neznajíce ceny jeho — kdyby byl v Londýně!

Neobvyklý stánek pobouřil ovšem nejprve obyvatelstvo na náměstí. Především policajt obešel vážně mnohoslabnou plátnou arenku, promluvil i s jejím nadějným majitelem a budovatelem, dále pak pozorovali ji a jej pobízá čí a větš vzájemnosti dospěl i nedospěl zvědavci zlotínští. Netrvalo celou hodinu, a stánek byl připraven přijmouti návštěvy. Pyšný nápis hlásal, že za čtyři šestáky lze dostati v 10 minutách fotografii na plechu precizně vyvedenou a na vlas věrnou, jak ukazují vyvěšené vzorky. Podobná lákadla rozvěšena i na nárožích, nalepená na tvrdé lepence, ovšem v přiměřené výši, aby chráněna byla těch rukou, jež všemu na kloub přijíti a po případě i všecko zlepšiti chtějí, k čemuž zde, nanejvýše, dem k pravopisu, byla vítaná příležitost.

Bylo pěkné letní odpoledne a umělec fotograf, zapotiv se budování chrámku své umění, postavil se nyní před její vchod, aby očekával větší příští. Bohužel, ač nerad, musím doznat, že

nebylo mu třeba stavěti před vchodem budky žádného bludiště pro zamezení tlačenic. Hejno kluků mělo sic nový artikl, nejprve ro obdiv svůj, pak pro honění se kolem, avšak umělec nezdál se nikterak puzen býti touhů, zachytili to téměř jedině svědectví života zlotinského, ba byl rád, když tito zvědavci, syti honění zmizeli záhy opět za rohem. Také vrata domů, zprvu tu tam zvědavcem oživená, po chvíli opět osiřela.

Kdo u nás dal by se fotografovat — a na plech!? V místě sice fotografa není, ale kdo potřebuje podobenku, jde do Kvasňova a to jistě se k tomu připravuje půl roku! A pak už chce mít něco, s čím by se mohl přeci pochlubit! — Tak povídali si, když zvěděli o účelu boudy na náměstí. A pak: nějaký zamilovaný párek nepůjde přece tak jako na bubnovaci celému náměstí pro špičkování se dát sem vyblejsknout, spíš tak nějaký voják pro památku v rodině — ale to tu žádný není doma! A kdo pak má hned kdy, všeho nechat, stropit se a vyběhnout — leda až k večeru!

Tak ubíhala hodina za hodinou, a obličej umělce zdál se protahovati velmi povážlivě. Orloj městský na radnici, zrovna vedle stojící, odbíjel své čtvrti jako naschvál hezky důkladně, jakoby se bál, aby dychtivý majitel závodu se nepřepečítal v průřezu, kolik osob mu připadá v hodinu... Umělec zmizel chvilíkem v budce, jakoby chtěl vzbuditi dumění horlivé, ale rouškou tajně zakryté činnosti, vynořil se však vždy sklamanější a sklamanější... Kolik plechů zhotovil za to půldne, nezaznamenané. Fama zachovala pouze jediný intereseční objekt, jenž zachycen byl strojem umělcovým.

a Uher (von Behaim, Märben, Hungerland) a na nedalekém náměstí podnes svane Lugeck připadá to pěvci jako v Babyloně:

... all nation in ir claidung,
da wird gehört unach sprach und sang,
deutsch, französisch, türkisch, spanisch,
böheimisch, windisch, italienisch,
bungerisch, guet niederländisch,
natürlich syrisch und chrabatisch ...

Tak divně německou bývala Vídeň druhdy, ale dnes tu zaráží německé oko nanejvýše kraj nějaké moravské ohůvy z Jihlavska nebo vysoké boty slovenské zelinářky z Nitranská či Trenčínka, ale české slovo vám málokdy zavadí o sluch ve vnitřním městě na Příkopech nebo v kterékoli jiné přední třídě. Zabloudíte-li však k večeru někde k líně nebo zajdete-li na některou živější třídu, kudy se nepřetržitý proud pracovního lidu valí z města do předměstí, ocitíte se v ovzduší docela jiném a uslyšíte hovor převahu český.

Jinak na ulici neshledáte právě známky o síle českého živlu ve Vídni. Vámnete-li si návštěvníci tabulí, naleznete tu jen zřídka nějaké české plakáty, jež se ostatně objevují každý rok dost pravidelně; v letě oblaňuje se vždy jedna „velkolepá“ slavnost všech spolků českých ve prospěch školy „Komenského“, na podzim slaví se nějaké svatováclavské posvícení, na dušičky straší divadelní „Mlynář a jeho dítě“, později hraje se nějaký jiný, ne právě nejvybranější kus a v masopustě jsou na nočním pořádku maškarní plesy. A což firmy? Není tomu dávno, kdy se se samé Prahy občas blásovalo a její navštěvovatelé si toho v první řadě všimali, jak se naše hlavní město nadvltavské poslovaňuje dvojjazyčnými firmami, ale ve Vídni je náramně daleko i do takového firmové rovnoprávnosti a což teprve do nápisů čistě českých. Toť byla před několika lety brouná provokace, proti níž vyrukoval kdejaký vídeňský časopis, když se nad zaniklým knihkupectvím Pražákovým na Kulovratově náměstí vyskytla firma česká. A přece tu a tam dochází čestina nějaké, ovšem pochybné cti, obyčejně ve zkomolených nápisech na ústavech pro služební nebo na místech, kde se prodává samožitá. V takových a podobných případech čestina až paaná a mluvená nikomu nevadí, vždyť business is business, říká praktický Američan, kšest je kšest, říkáme my. Ale více než to zaráží našince veliký počet českých jmen na firmách k nepoznání zpotvořených. Není to české ani německé a podle nápisu se nedovíte, jak se vlastně jmenuje nějaký ten Kuder-natsch, Zwitscheck, Czizek nebo Wertaozek. Tak to jde napotád, bohužel nevyjimaje ani našince takto za nejnevědomější platilci. Příklad jeden ze mnoha: v Dostihové ulici ve vnitřním městě má sklad zástupce české tovary, známé turnavské firmy: dr. Fotr, Boháček a spol., a zástupce ten jako předseda „Komenského“ sice ještě se jmenuje: Maruška, ale na firmě měl už: Maruschka. Když takového něco tropí jeden z nejprvnějších Čechů ve Vídni, jak se diviti potom těm nevědomělým mistrům Wersalům a Wokrsalům?

Když poctivého slova českého ve veřejnosti neuvidíte a neuslyšíte, pak ovšem se může tvrditi, že Čechy reprezentují ve Vídni jen dělníci, intelligence české že tu však není. Tomu však není tak a zajděte do kterékoli přední kavárny, všude jsou vyloženy denní listy pražské, navštívte kteroukoli čelnou restauraci, všude najdete českou společnost, ovšem příliš často německy mluvící. Čím to je? Divný ten zjev pochopí, jen kdo důkladně pozná vídeňský život, vídeňské nespůsoby, vídeňskou ne-

omalenost a bezúspěšnost. Říká se, že je hoden potupy všech lidí, kdo se za svůj jazyk stydí, ale o Čechů vídeňských platí to naopak: protože se jim dostává bez ustání neohodně potupy, neslušného napadání, ctyťchají se vyatapovat všude jako Čechi. Neomlouváme toho, ale ani se tomu příliš nedivíme, když tak drahá leta je Čech ve Vídni terčem všech sprostých vtipův ve společnostech slušných, je předmětem všemožného hanobení a neomaleného znecetivání všude, při každé příležitosti. Jednou měli valnou schůzi vídeňští fiakti, vykvet vídeňské povedenosti. Jednalo se o tom, aby také na malých povozech byly upevňovány svítilny, a noviny se radovaly, jak prý „drasticky“ o tom jeden pan droškař pojednal, řka vídeňským nářečím: „Tady jedou čeští truhlářští kluci a vřohovají vosem v úské ulici, kde se bestoho pro bromaďy sněhu nemůžeme vyhnout. Když člověk říká: Auf!, takový Bém tomu nerozumí. A kdo to pak odstane, když se něco stane? My, jeom my. Ať teda jen takový Pospischill svým učedníkům taky přiváže lucernu na uší.“ Z toho měli páni fiakti brouzný hec a páni novináři také. A v listech vídeňských podobné vtipy, narážky a urážky proti Čechům jsou na denním pořádku a jako v listech, tak ve veřejném životě vůbec. Jděte do divadla a nejvadnější obecnost vídeňské nebaví se při ničem tak, jako při kuse „Čech v Americe“ nebo „Hloupy August“ a nejloupejšími vtipy o Čechách. Vejděte do hostince a publikum jistě se tam chce při přednesu hospodského spěváka o českém Vaškovi nebo Marjánci. A to se neděje jen ve třídách tak zvaných nižších; i vybrané, vysoké kruhy ve Vídni baví se podobnými spůsobem.

Co dělat vůči neřvaru tak zahnilému? Náš zesnulý slavista Geitler byl by jednou takovému zpěváku hnáty zpřerátel, však takovou kuráž nemá každý, ale dobráček Čecháček buď se za cizí nešťatosti sám stydí a mlčí nebo všemu se také směje jako jiní. Vždyť je to hec, legrace! A když se naň dorážel v novinách, nezve se zas, ač by u nás byl časopis stihán konfiskací za konfiskaci, kdyby se odvážil jen ke stému dílu podobného štvání národnostního. A tak konec konců je, že velmi často i Čechové uvědoměli netroufají si přiznati se ke svému čeství a tím spíše Čech neuvědomělý, byť neznal kloudné německého slova pronést, zapře svůj původ a bude uražen, když neuvěříte jeho tvrzení: Já jsem Vídeňák.

Tak ovzduší vídeňské sírá dnes více méně z každého Čecha národní pel ryzí české povahy a když tento zhubný vliv trvá již mnoho let bez ustání, nabylo a nabývá vídeňské čeství jiný, odchýlný ráz, nežli jakým se vyznačuje česká povaha v Čechách a na Moravě. S tím se musí počítati v ohledu národním a při bedlivějším pozorování je to také všude znáti.

Ruské rozhledy.

A. Z. Z. Petrohradu, dne 1. ledna 1896.

(Přev. dopis)

Celý svět a zvláště Rusko zajímá dnes palčivá otázka turecká. Ruské noviny vysmívají se rakouské politice, která by ráda na východě se známkou tureckých těžil, při tom však za vedení hraběte Goluchovského nepořídí ničeho. Solun a Albánie byly by pro Rakousko jako neblahé paměti Benátsko neb nyní Boana s Hercegovinou. Po krvavých řečích armenských mělo dojít k ev-

deje na dobrou diskreci. Dokončiv poslední úpravy posice, přikročil ke stroji a prohlédnuv vše ještě jednou, dodal:

„Tak prosím, Vašnosti, račte zůstat, jsem tu okamžitě s deskou.“ A s tím zašel za plentu rozdělující budku ve dvě nestejně oddělené. Mezi tím však blesklo to tvář Firbasovou, oči jeho zamrkaly a v mžiku vyklonil ferina z budky a bleskurychle, ale zticha přeměřil několik kroků, dělicích jej od „oka“ a zmizel průjezdem v nálevárně za šenkovnou.

V minutě na to naskytla se pozorujícím u „oka“ komický výjev. Ač soumrak zvolna nastával, viděti na vlas všecko, co se dělo u boudy. Najednou vyrazil totiž fotograf z budky, vlasatý, vyjevený, — hlédnul po pustém náměstí vzhůru, dolů, vjel rukou do vlasů a s deskou v ruce, tak jak se strojí „chytiti“ Firbasa, rozeběhl se několik kroků, zarazil se — a vida u „oka“ státi kohosi v okně, skokem byl v šenkovně. Sotva dechu popadaje ptal se, není-li tu takový pán, nebo nespátl-li ho kdo utíkat z jeho budky, „že by moc, tuze moc prosil ty pány!“

Hostinský, tvář jednu andělskou nevinnost, odvětil: „Byl zde snad do nedávna. Ale odešel již, nemýlím-li se v osobě.“

Ale fotograf již byl ten tam a letem do vedlejší hospody u „končkas“. Lidé již se za ním ohlíželi, jak prostovlasý žene se s deskou v ruce s vlnivými šoky bez dechu od domu k domu. Mezi tím Firbas vykládal fehtajícím se publiku svou historii, jejíž začátek zněl. Fotograf té chvíle našel konečně v prázdném domě šenkýře Hoffmana a držev se líčením osoby, vyletěl druhým vchodem a jedním „haré“ do radnice. Zde rovněž ne-

ropské konferenci, ale jak již dnes je móda, namé diplomatické odkládání a konec konců bade, že pro ubohé Armény nestane se ničeho, až samo Turecko jako ukrutný Herodes podlehne rozkladu následkem tisíců vředů, které hainají na dokonavajícím utlačovateli křesťanstva. Rusko, které vždy se ujímalo tureckých křesťanů, dalo tentokrát přednost Rakousku a Anglii, však nadáje chvíle, že vystoupí rázně a energickým řezem podlomí sílu Turecka.

Zatím v Rusku jde vše po starém; car Mikuláš za příčinou zrození první své dcery velkého kněžny Olgy udělil množství amnestií, chudým dítčím v Moskvě daroval šest tisíc, petrohradským čtyři tisíce rublů k podělení a stará se jako pravý panovník o blahobyt svých poddaných. V Rusku to jde sčotava; caru ra příklad předloží se carskou radou plán nové školy hospodářské jako nedávno v Astrachani a car podpíše a připojí pozemku: ihned zařídí, neb pro krajinu nutně. přejí si, okamžitě atd. S potěšením sleduje car úspěchy škol hospodářských; jižní gubernie ruské budou za krátko ovocnými komorami pro okolní země.

Ruské loďstvo pod velením admirála Kalgogeraa velmi slavnostně bylo přijato loďstvem francouzským v městě Brestu. Francouzský admirál Barrer připil při hostině caru, jeho rodině a celé Rusi, hrála se ruská hymna i maršálka a důstojnictvo z obojí strany se bratříčkovalo; pomalu to spěje k žádoucí alianci, ale jednou se to přece stane, myslíme, až ruský medvěd bude v Německu čouti čertovinu.

Ilustrované listy ruské přináší v posledních číslech zřetelné podobizny církevních hodnostářů jubilaťů: a to biskupa taurického a smiferepolského Martiniána za příčinou 50letého posvěcení a arcibiskupa finského Antonia za příčinou pětadvaceti leté činnosti biskupské.

Jubileum 25leté činnosti slavil tyto dny profesor university moskevské A. J. Čuprov, 40leté jubileum dramaturg J. F. Gorbunov, 25leté činnosti divadelní Osip Paleček, 50leté činnosti malířské Adolf Josipovič Šarleman.

Literatura: Sborník univerzitních studijních sv. Vladimíra. Kalendář pro vidomé ve prospěch slepců na rok 1896. Ruské sbory pro smíšené hlasy s krásným programem od Ivana Melnikova. Čínské stíny od Gnědiče. Román: Zavržený od Merežkovského. Činnost Nefelova vydal Soldatenkov. Sborník překladů a originálů M. Dragmírova vydal V. Hercegovski. Zápis z Bílé Rusi od Bogdanoviče. Zápis duchů od Vasileje Velického. Jan Křtitel od Lebedinského. Ruskí lidé v svaté zemi od Paleologa. Poltavská bitva od Fr. Pavlovského. Historická chrestomatie od Kumbého.

Co týden dal.

Český sním byl po dvou schůzích odročen až do 7. ledna. V první schůzi spůsobili mladěčtí poslanci demonstraci tím, že při řeči místopředsedě hr. Thuna odešli ze zasedací síně. Ve schůzi druhé povoleno byl prázdninový rozpočet, při čemž dr. Herold hleděl odůvodniti odpor Mladěčků proti hr. Thunovi.

V Istrii oživilo nynější zasedání sněmovni opět starý spor chorvatsko-slovenské většiny obyvatelstva s italskou menšinou o rovné právo. Itálové trvají důsledně na tom, že Istrie jest zemí italskou a že nikdo nemá právo promluvit jinak

věděti o Firbasovi, jehož hádák v popisu tom, ale dodal, že často bývá dole u „Bubenčků.“ Umělec, chytaje se každého stěbla, již ujděl nazečteným směrem na dolní konec k Bubenčkovům.

Těžký pot pokrýval jeho čelo, nohy jeho sáhly úzkostí o ztracené hodinky i unavením a kdykoli se zastavil na nové šaci, nemohl vyraziti dechu. Odbyti u Bubenčků, vyšel již jen krokem a úplně zničen naspět přes náměstí. Cestou již bez naděje stavil se ještě u „Posázilky“, ale pak policajtovi, jenž mířil k němu od radnice, malomyslně vstří kráčel, aby nastoupil cestu práva, proklínaje všechnen dobromyslný vzhled toho taškáře, svoji hloupost, celý Zlotín, jenž tu obohacen několika novými epithety, i zařikal se na doumrti nepáchnutí do tohoto kraje. Až jej policajt krotiti musil, aby si něco ještě k tomu „neuvěřil.“ Kassje se svou bystrostí v chytání takých ptáčků a vyzvi-daje široce celou podivnou historii, kterou od hostinského v radnici spola slyšel, veal fotografa k jeho stánku ...

Skoro plachty vešel fotograf do vnitř. Ale tu — tů, to leknutí! Na stoličce sedí vykuřující Firbas a hned spustí zhurta:

„Človče, kde lítáte! Já tu čumím hodinu — a to pak má být v momentě člověk na plechu? Tak dělejte, ať to jdeme zapít! Kde tečte, njo?“

Ale fotograf, jeho když omdlel poprvé k vdomí z hluboka vydechne, sotva byl s to vyraziti: „Oh, oh! Vy jste mi dal! — Věčné věkův — mi to — za to nestojí. No, na tuhle podobiznu budu pamatovat. Achich, vždyť to mohla být má smrt! — — — Tak budu prosit — teď! —

A promluviv několik slov s hostinským, vyhrnul se do náměstí, pozorován bedlivě šenkýřem i několika těmi druhými, jímž to vynášelo, zajít si odpůdne na půlček. Ale brzy zmizel jím bříšek Firbasův v útrobě vskutku lačné budky.

Přijat a přivítán knižecky, rozhovořil se Firbas s fotografem po svém způsobu dosti široce, nechť se, jak vždycky říkal, zdáti hloupým.

„Njo, člověčku, tady se nepotríte! Ale mlčte, já vám ulám reklam! Jen to hezky provedte! Co řekne Firbas, to platí! A proč si nepožádáte víc, njo!? Ty vyvěšené vzorky jsou nobí! Tak jen to odbudte, njo!“

Mistr všech rozradoštěn hovořil skromně a úzkostně, chystal aparát s horlivostí a kvapností až směšnou, zatím co Firbas uveleboval se na židlici před řadou stěnou plátěnou, snaže se přivést bříško své a prsteny na rukou k platnosti co největší a tvář složitě ve výraz jak možná nejdušatnější. Nicméně umělec urovnal ještě starostlivě jeho posici, zejména ruku s doutníkem, jež furiantsky se nesla k ústům — a strojí se již přikročiti ke stroji, když najednou Firbas zvolá: „E! to je hloupé, njo! Hodinky nechám doma! A bez řetízku bych vypadal jak od šibenice utržený. To nic! Musím si pro něj skočit domů, njo! Překážíte, co?“

Umělec fotograf jaksi zpytavě a rozpačitě pobledl ve tvář tak sebevědomě vystupujícího pána, a boje se možného ujiti výdělku tak vytouženého, náhle vyhrkl:

„Ale, Vašnosti, jen račte zůstat, já zapůjčím na ten okamžik tuhle svůj řetěz!“

A již připjal svůj řetěz děkujícímu Firbasovi a zastrčil mu hodinky do kapsy, pln jse na-

ve sněmu poročském než Italiky. Vládní zástupce hájí již na posledním sněmu stanovisko rovného práva a v tom smyslu jmenován byl zemským hejtnanem a předsedou sněmovního člena většiny Ital a jeho náměstkem Chorvát dr. Stanger. Proti tomu vzpírají se však Italové, kteří mermomocí chtějí zabránit, aby dr. Stanger při zahájení nepromluvil slova chorvatského. Loni přerušili povykem, demonstrací galerie a posléze odchodem ze sněmovny vládního zástupce, když k chorvatskému dotazu odpovídal chorvatsky. Letos chtějí pokračovat na dráze té i proti námětku i proti vládnímu zástupci. Intrádu k této akci zahájila již „Neue Freie Presse“, která ohlašuje, že italská většina nechce se vzdát svého práva a sem prý se vzpouje proti savádě chorvatské. Důkazem toho jsou ovšem poslední volby, kde deset dvaceti Istriie volilo Chorváty, dotyčné Slovance a jenom dvě dvaceti Italy.

Carští korunovači. V Moskvě činí se již nyní rozsáhlé přípravy ke korunovaci Mikuláše III. a jeho choti, jichžto celé Rusko se účastní. V Petrohradě zřízena korunovační komise, která pracuje o podrobném programu k příštím slavnostem. Slavnosti mají být důstojné i okázalé, avšak bez plynutí a zbytečných nákladů. Z Asie přibudou velká poselstva bacharská, obou vasálů ruských. Mimo to chystají deputace všechny asijské země pod záměrem ruským. Veškeré deputace budou hosty ruského cara. Korunovační komise rozhodla, aby cestovní pro třídny, zástupce měst, venkova a samosprávných sborů počítáno bylo trojnásobně. Za verstu a koně počítá se nyní 1 kopejka, avšak čím vyšší třída, tím více koní na něho připadá, tak na příklad na ministra 18 koní, tedy 64 kopejek za verstu. Při rozsáhlosti ruské říše, kde počítá se po stěch a tisících verst, dělá již cestovní značná suma. Mimo to dostávají budoucí účastníci diety po 10 rublech a na oděv a reprezentaci po 20 rublech denně. Mnohým vyzevají tyto uložkové příjmy kapitálů mnoho tisíc rublů.

Německý kancléř kn. Hohenlohe, jenž svátky vánoční strávil u svého syna v Poděbradech, přijel odtud do Vídně, jak si pravilo k návštěvě svého bratra, nejvyššího hejtmána císařova. Myšl se však, že vídeňská jeho cesta souvisí do jisté míry s východní otázkou, v níž prý chce se německý kancléř s naším ministrem zahr. záležitostí ve všech podrobnostech shodnouti. Oba státníci měli též již spolu častější porady. Také od císaře byl kníže Hohenlohe přijat v delším slyšení.

Zástupcové velmoží v Cařihradě byli minulý týden velice pobouřeni. Ne snad událostmi v Armonsku, v Zajtzanu a Hladu v turecké Asii i samým hlavním městem ruským, nýbrž k vůli — vizuoracím listu a daru sultána ruskému caru Mikuláši III. Nikdo z nich nevěděl o tom, že sultán Abdul Hamid vyslal Arifa paše do Petrohradu, ať posléze cařihradský „Moniteur-Orient“ jako hotovou událost to zaznamená, avšak za trest pro to byl zastaven. Velevyšancové vypátrali také hnedle, že ruský velevyšanec hrabě Nelidov měl slyšení u sultána, o kterém úředně ne oznámeno nebylo. Kolovají poplašné zvěsti, že Rusko tajně se dohodlo s Tureckem a že za zády Evropy připravuje se překvapení. Pokud známo, provází viceadmirála Arifa paše první tajemník ruského velevyšanectva a sultán mimo vlastnoručně list poslal Mikuláši III. dva pěkné arabské kloběky, sto ok (125 kilogr.) nejjemnějšího tureckého tabáku, který kouří jen sultán a jeho ženy. Jsou-li obavy zástupců evropských oprávněny, neznámo zatím rozhodovat.

Věsticos.

Z pražského zákulisí. Proslýchá se, že posl. dr. Kaizl vydávati bude vlastní list, v němž hájiti míní stanovisko své zvláště proti „Času“ a prof. Masarykovi ve stálých rozpravách o situaci, na něž vydávati pouhých brožur nestačí. — V žurnalistické pražské staly se v poslední době četné změny. Setník ve výslužbě, p. Patrik Blažek, vystoupil z redakce „Čechy“ a vstoupil do redakce „Politik“, kdež nahradil p. Majora. Z redakce „Národní Politiky“ vystoupili pp. Kukla a Kadner a místo nich vstoupil dříve pan Mucek (Albieri). Z redakce „Hlasu Národa“ vystoupil pan Javůrek a místo něho vstoupil do ní pan Staněk. Pp. Major, Kadner a Javůrek vstoupili do redakce „Pražských Novin“, jichž první číslo bylo o svátcích vánočních vydáno. Do redakce „Prager Zeitungu“ vstoupil pak pan Wien, dosud člen redakce „Deutsches Abendblatt“ (místo zemřelého Raymanna). „Pražský Denník“ vychází od prvního ledna opět jako příloha „Pražských Novin“. Redakce „Prager Zeitungu“ vyzývá i české spisovatele k hojným příspěvkům, slibujíc jim buď uveřejnění v českém listu, neb obstarání překladu práce jich pro německý vydání třídnyh novin.

Maso taky, vdolky taky. Ruský voják přišel na byt k sedláku. Selka se chtěla vojákovu zachovat; zeptala se ho tedy, co raději bude chít k obědu, sdali maso nebo vdolky. Rus na to: Maso taky, vdolky taky. — „Lidové Noviny“ přináší tuto zprávu: „Posl. dr. Herold podr-

k žádosti výkonného výboru i říšský mandát, který, jak nám sdělil, hodlal složit z příčin soukromých. Zároveň však bude dr. Herold kandidován do zemského výboru. Naše původní zpráva v té příčině byla tedy správná potud, pokud se týkala kandidatury do zem. výboru. Motiv ku složení říšského mandátu původně hledán byl v této kandidatuře a nikoliv v důvodech soukromých, jež označeny nám byly teprve včera. — Z Vídně se oznamuje, že mladočeský klub v uznání důležitých služeb, které dr. Herold straně prokázal, požádal jej, aby říšský mandát podržel aspoň do uplynutí zákonodárského období, poněvadž klub jeho případné pomoci postrádati nemůže. Kdo čte, rozuměj. Zemský výbor bez dra. Herolda si dnes přece mysliti nelze, a proto musí býti do něho zvolen; a klub mladočeských poslanců na radě říšské bez dra. Herolda také nemůže být. Co zbývá tedy? 3000 zl. ročně co člen zemského výboru taky, a 3000 zl. poslanceckých diet taky. A musíme býti ještě rádi, že toto obojí dr. Herold přijme, včdyt nikdo druhý z mladočeských poslanců není tak šikovným, aby se dal volit do delegací a šel raději vydělávat peníze při procesu Valdýnském.

Klerikálové vzorem pokrokařů. Nevěříme skoro svým očím, ale je to pravda vvtištěná černě na bílém papíře pokrokové „Stráže na Cidlině“. Ta strakatými barvami líčí, jak hrozné postupuje klerikalismus ve východních Čechách, a píše zejména: „Nejsorganisanější jsou klerikálové diocese naší ve vlastním sídle Brynychově, v Hradci. Tam pořízují si již svůj vlastní spolkový dům nákladem asi 80.000 zl. Vedle toho nejlepší organizací vykazují se může podhorský kraj od Dobrušky k Hronovu. Tam utvořila se již i zvláštní organizace krajská katolických jednot se střežením v Náchodě. Čítá jedenáct, a s nově založenou katolickou jednotou jiných a mužů v N. Hrádku, jež se asi k organizaci přidruží, dvanáct jednot. U každého spolku organizace má býti zřízena síňka novin klerikálních, dále zvláštní řeč. odbor. Každoročně bude se pořádati krajský sjezd jednot těchto v některém z míst sdružených. — Máme tedy na přesrok naději na sjezd klerikálů z východních Čech. Že organizace tato nezůstane samotná, dá se předpokládat. To všechno ukazuje, že klerikalismus u nás postupuje zvolna, ale jistě. A odkud jsou ty důvěchy? Jen z práce. Organizace výsledky její pak jen ještě zdvojnásobňuje. Co se děje proti tomu z naší strany? Je tu práce nějaká, je tu nějaká organizace? Neří. To si rovněž nesmíme tajit. A zůstane-li u nás při dosavadní bezorganizaci a při té práci zůstane-li, jež i když připustíme jakou vůbec, je dosud jen nedostatečná, pak máme před sebou budoucnost neveselou. Východní Čechy slynuly v dějinách českých pokročilostí (bývaly zřídlem hnutí busitkého i bratrského), proto bylo by tím větší hanbou, kdyby nový věk měl jim dáti pověstí docela opácné! Je pravda, že proti klerikalismu vystupuje ve východních Čechách ve větší mohutnosti než v ostatních Čechách hnutí pokrokové, že se tu lid roztupuje do těch dvou protivrtných táborů, ale právě u hnutí našeho zaradil nás dosavadní nedostatek organizace. Musí nám býti klerikálové v té věci vzorem. Následujeme je tedy aspoň v této věci! — Nás jenom těší, že sami pokrokaři bědou si již ty nenáviděné klerikály za vzor!

Dělnické stávky v Rakousku. Ministerstvo obchodu vydalo statistický spis o stávkách dělnictva v Rakousku, z něhož vyjímáme:

roku	bylo v podnicích stávek	počet stáv. dělníků
1891	104	14.025
1892	101	14.123
1893	172	28.120
1894	159	44.075

Z tabele té seznáváme, že každým rokem větší počet dělníků sahá ku zastavení práce jako obranné dělní výboje zbraní. Požadavky, pro něž stávky propukají, jsou: snížení mzdy, propuštění důvěrníků dělnických, — požadavky zkrácení doby pracovní, zvýšení mzdy a žádosti za propuštění popoháněcí a řídící. Roku 1894 účastnilo se stávek 35.616 mužů a 8.459 žen. Výsledky stávek pak ukazují: 48.43 perct. ostalo úplně bez výsledku, 27.04 perct. s částečným úspěchem, 11.72 perct. s plným úspěchem. Celkem se prostávkovalo 566.463 pracovních dnů. Nejdelší stávka trvala 136 dní. V průměru připadá na stávku 11 a půl dne. Ze 159 jediné Vídně zaznamenává 59 stávek.

Jak se v Čechách židům dařilo? Z půjčených peněz žid větší úroky bráti smí nežli křesťan. Toto přepodivné privilegium dostali v Čechách židé roku 1497 od krále Vladislava II. Tenkrát bylo si silně stěžováno na židy, že lidi lichvami k velikým škodám a záhubám přivádějí. Ale král Vladislav, rodem Polák, měl zvláštní o tom mínění. V listině na bradě Pražské dne 29. května 1497. dal židům království českého nová práva a zvláště nové předpisy stran půjčování peněz křesťanům, úroků, vyupominání, braní v zástavu atd. V té listině stojí doslovně také toto: Což pak se lichvy dotýče . . . takto usuzujeme: Když by žid půjčil křesťanu sto kop do půl léta anebo do roka, mají z toho lichvy bráti dvakrát více, než křesťaně berou totiž že křesťan bře se sta-

kop deset kop do roka, a žid by bral dvaceti kop. Podivné toto nařízení odůvodněno bylo tím že prý žid musí podplácet svého ochránce a úřad a k tomu prý také křesťan peněz od nich si nevypůjčí, leč jeho k tomu veliká nouze a potřeba přiznane.

Židé ve Vídni. Výsledky sčítání lidu o 1. r. 1830 až po rok 1890 ukazují, že počtu židů ve Vídni neustále přibývá a sice daleko více nežli ostatních obyvatelů vídeňských. Kdežto bylo r. 1830 mezi 319.873 obyvateli ve Vídni jen 5.844 židů, bylo jich r. 1840 mezi 357.927 obyv. již 10.088, r. 1850 mezi 377.940 obyv. 17.436, r. 1870 mezi 607.514 obyv. 29.244, r. 1880 mezi 704.756 obyv. 72.588 a r. 1890 mezi 1.341.897 obyv. již 118.495. Mají tedy bodů vídeňských těchto zvláště milých spoluobčanů pro radost více než dost

Kyselé okurky.

„Našinecké“ přání.

Kol „Obnovy“ je věru basar pravý, nos vedle nosu do řady se staví, ve skvělém světle lampionů svítí, s nich každý slavnostně se jaksi tváří, sít ohňostroja ohněm kolem svítí, spouští jisker nocí sylvestrovskou prší — sbor „našinců“ to přišel s gratulací! To vězte páni, stojí za legraci. Hle, jeden nos se k předu trochu šine a se rta „slavnostního“ řečníka již plyne slov okřídlených dlouhá, pestrá řada, jak dobrý mrav a taká slavnost židá. Juh dlouho mluví, chválí, velebí a slaví, ať posléz nejvyšší vytryská proud řeči šhavý: O miláčku, náš oslavenec slatý, kš brsy někdo — přeláme ti hnáty! . . .

Nový telegram z Mn. Hradiště.

Za insert otištěný dík můj věřý, ať složí pukne Israel náš celý, všem na vsdor čin svůj dobrý dovsím a stovku novou dnes Vám posylám: věc zásluhou že s plna sráče ctím, já členem družstva sa ni býti ždám.

Štika v „našineckém“ rybníce.

Na radu „našinců“ se skupil sbor. Nos k nosu, k uchu ucho již se kloní, se samračených skrání pot se roní — slý redaktor je trápi jako mor. A starý Lóvi vášně kolem strá, sít myšlének v své šedé lebi sbírá . . . „Ba draví páni, smutný je to čas, již škása hroší nyní sdrtit nás. Dřív vsady mír, k nám hejlá hnál se dav, ať sačal rejdat, ve vodě jak štika a marné sít klást jš do rybníka: jš odstřelil, toť úkol našich hlav! Nuž, dobrý nápad mozem mým tel hrá: my — slyšte, páni — štku utopíme! Svůj list si v městě našem založíme a redaktorem bude — Kučera . . .

Zvěsti z východních Čech.

Zprávy diécesní: Vyznamenání jsou: p. Pel-árim Novák, čestný kanovník, b. vikář, děkan v Novém Městě n. M. jmenován assessorem a skutečným kons. radou, p. Jos. Řehák, far. v Trebechovicích, p. Ferd. Hanousek, far. v Olešnici, čestným. děkany, p. Jan Řehák, děkan na Opočné, b. notářem, p. P. Hubert Etl, provincial řádu kapucínů v Praze, b. notářem, p. Jos. Barvíř, farář v Bystrém, p. Jos. Domašinský, farář v Dobrušce, p. Fr. Kašák, far. v Sobčicích, p. J. Štěpek, far. ve Vys. Újezdě, obdrželi Expos. canon. Ustanovení jsou: p. Jos. Kučera, za far. v Dolní Libchavě, a p. Jos. Portman za far. v Chlencích, p. Fr. Čujan za expositu ve Větrném Jeníkově, p. Fr. Brýdl, neomysla, za kooperatora do Kostece (u Chrasti). Pochvalná uznání. U vyřízení generální kanonické visitace vysloveny byly díky Jeho Bisk. Milosti p. knížeti Josefu Colloredo-Mannsfeldovi na Opočné; dále vysloveno uznání patronátním úřadům na Opočné, a v Novém Městě n. M.; panu zeměpanskému voj. komissari Ostádalovi na Novém Městě; pp. ředitelům a učitelům: Císařovi a Klosovi v Novém Městě, Dlouhému v Dobrušce, Novákovi v Bohuslavicích, Janků v Provodově, Nepilému v Krčíně, Faltovi v Přepychách, Píškovi ve Vrchovinách, Svobodoovi v Sedloňově a řediteli kúru p. Jos. Novotnému v Dobrušce.

Representativní sjezd východočeských odborů Národní Jednoty Severočeske koná se dne 19. ledna v Pardubicích. Dopoladne o 10. hod. bude vlastní schůze sjezdové v síle radnice, který laskavě propůjčila měšťanská beseda. Při sjezdu o úkolech a významu obranné jednoty naši mluviti budou poslanec Jos. Sokol, redaktor Klecanda, spisovatel Jg. Hořica a tajemník jednoty Ot.

Nebýlo doby pro nás významnější.
Jedná se tu o nás bez nás. A proto jest
na nás, vřechom, největší hlasu svého. Jedno-
tlivce hrdinů je tu mnoho, ba ani hlasu jedno-
tlivých spolků nebude dbáno, a proto třeba

bromadně vystoupiti a sverně a jednolitě ohro-
zené zájmy zemědělství českého brániti. Za
ou příčinou svoláváme

JED

veškerého rolnictva východních Čech do Pardubic

na den 26. ledna. Sjezd zahájí se o půl je-
desáté hodině dopol. ve dvoraně besední. Na
programu jsou tyto tři pro nás předléžité
otázky.

1. Hospodářský význam uherského vyro-
vnaní.

2. Program východočeského rolnictva.

3. Naše tužší sdružení.

Rolníci, neletujte malé obětě a dostavte
se všichni, ať ukážete, že dovedete oceniti dů-
ležitost doby. Zvolili jsme prolo Pardubice za
místo sjezdu, abyste ze všech krajů českého
východu příznivě měli spojení.

Nuž na shledanou tam dne 26. ledna!

Výborsdružených spolků hospodář. Českého východa.

(Zasláno.)

Pan Josef Krejčík

závod sochařský a řezbářský v Praze

Dílův Bubna 612 — VII. — Sklad Eliášova třída 24.

Ohledovaná socha P. Marie Lourdské jest
velice krásná, ač 14 cm. vysoká, jest cena velice
mírná.

Jsem úplně spokojen a divím se, že někteří
důstojní spolubratři objedávají polobné práce
v cizině. Viděl jsem již více soch P. M. Lourdské
objednaných v Tyrolsku i v Paříži, ale žádná
nevyrvná se co do uměleckého provedení soše
v závodě Vašem zhotovené, ať jsou o mnoho dražší.
I konsol pod sochu jest velice pěkný. Budte uji-
štěni, že závod Váš všude budu doporučovati, neb
toho také vši měrou zasluhuje. Již dříve jsem u
Vás objednal sošku „Vzkříšení Páně“, která jest
také velice krásná.

s veškerou úctou

Frant. Svoobodný,
farář.

Janek 12. srpna 1894.

(Zasláno.)

Debrodňaný komitét dam opatřil k slavnosti „Vánočního stromku“ v Rudolfinu všem cho-
vatkám zimní šaty, dlouhé teplé jupky k vycház-
kám a zimní klobouky; pro chovance pořídil 6
párů kalhot, tři kabáty soukenné k vycházkám,
3 klobouky, 3 sváteční obleky a 118 m. barchetu
na kazajku a spodky. Mnoho to darovaly následu-
jící dámy ještě tyto dárky: pl. K. . . . M. . . .
15 zl.; pl. Rudolfa Červená: 6 kapesníků a 4 1/2 m.
plátna na košile; pl. Marie Dudková: ořechy;
pl. Bežena Franková: tučet kapesníků a 3 zá-
stěry; pl. Julie Ganzová: 4 vlněné čepce; pl.
Aloisie Janečková: 6 párů šlů a tučet kapesníků;
pl. Anna Jelínková: svíčky na vánoční stromek;
pl. Marie Knoblochová: krabici kamínků a 2 pouzdra
na pera; pl. Anna Košťálová: 6 párů punčoch a
Jádrovou košili; pl. Karolína Mahrlová: 12 párů
punčoch, 3 tučty kapesníků, obrázky, perník, cu-
kroví a ořechy; pl. Marie Rybová: 4 páry náte-
pniček a tučet kapesníků; pl. Marie Sluková: 3
páry vlněných punčoch, 3 páry ponožek a 3 páry
nátepniček; pl. Aloisie Šantrůčková: 2 sukne;
pl. Anna Šimbrádová: 5 zl.; pl. Pavlína Tolman-
ová: 1 zl., 12 obrázkových knížek a 6 párů pun-
čoch; pl. Augusta Vachková: 4 páry šlů a tučet
kapesníků; pl. Augusta Webrová: 3 barchetové
sukne, 6 párů punčoch, 6 párů ponožek, 3 šály,
2 páry nátepniček, ořechy, pomorance, šky a čo-
koládu. Pan Ed. Mahlbürg, továrník ve Smiřetech,
zaslal bednu vlny; p. Stein: papír; pp. Dur-
cháněk, Fiala a J. Bejzoha darovali cukroví. —
Správa útavů jménem svěřených jí bluchoněmých
chovanců, kteří vděčnost svou na jevo dají ne-
mohou, vzdává všem dobrodincům a příznivcům
bluchoněmých dítek, zvláště pak obětavým dámám
debrodňaného komitétu nejuctivější díky za tak
dobré dary, které o letošní slavnosti vánoční při-
pravily a doporučí chovance dalším jich přízní.

Nejnovější zprávy.

Z Vídně, 3. ledna. (Zvl. tel.) Proslýchá se
ve vládních kruzích, že zasedání zemských sněmů
potrvá sejděle do 9. února. Ujišťuje se dále, že
následkem vystupování mladotěch na sněmě čes-
kém upustil hr. Bačani od samylené cesty do
Prahy během sněmovního zasedání.

Z Vídně, 3. ledna. (Zvl. tel.) Uherský mi-
nisterství předseda Banky a ministr obchodu při-
jeli sem včera večer z Vídně, vyznívají o ob-
nově rakousko-uherského vyrovnání.

Ze Srédec, 3. ledna. (Tel.) Proslýchá se,
že princ Ferdinand co nevidět odjede do ciziny.

Z Bruselu, 3. ledna. (Tel.) Státní ministr
Frère Orban včera v noci zemřel.

Z Olomouce, 2. ledna. (Tel.) V Obrov-
cích došlo na dnešek v noci k veliké rvačce vo-
jáků s dělníky, jichž bylo pět raněno. Při při-
chodu strážníka dali se vojáci na útěk.

Revoluce v jihoafrické republice.

Z Kolína n. M., 2. ledna. (Zvl. tel.) Köln.
Ztg. oznamuje, že většina Němců v Johannes-
burku připojila se k národní unii řízené z kapské
kolonie dvěma Holanďany. Anglický velvyslanec
v Berlíně měl včera a především delší konfe-
renci se státním sekretářem Marshalllem.

Z Kolína n. M., 2. ledna. (K.-B.) Köln.
Ztg. oznamuje: Dle doslechu zaslala německá
vláda anglickému kabinetu třída poptávku, jaké
kroky vláda anglická hodlá učiniti vzhledem ku
vniknutí ozbrojených tlup z anglického ochranného
území do Ziválaka, aby se opět obnovil právní
stav o mezinárodní právo a smlouvy se opírající.

Z Londýna, 2. ledna. (Zvl. tel.) Redakce
nového jihoafrického týdeníku dostala včera ve-
čer následující depeši z Johannesburgu: Ozbrojená
moc anglické společnosti postupuje v rychlých po-
chodech k Johannesburgu. Boerové připravují vý-
pid. Srážka očekává se každé hodiny. Z Birmin-
ghamu se oznamuje: Zdejší továrny na ručnice
pracují ve dne v noci na velké dodávce pro jižní
Afriku. Jedna firma prodala 20.000 ručnic, jiná
odeslala 1000 a třetí rovněž 1000 ručnic Martiniho.

Z Londýna, 2. ledna. (Zvl. telegr.) Dnes
dopoledne došla sem zpráva, že Jamesson v čele
svého vojska bez odporu vtrhl do Johannesburgu.

Z Nového Yorku, 2. ledna. (Tel.) Předseda
Cleveland jmenoval za členy komise pro vyšet-
ření hranic Venezuely soudce nejvyššího soudu
Brewera, předsedu apelačního soudu Alveye, bý-
valého vyslance v Berlíně a v Petrohradě Whita,
bývalého předsedu Cornellovské university Coudreta
a právního zástupce G. Imana, předsedu university
Johana Honkinsa. Coudert již se veřejně postavil
v rozhraničovací otázce na stranu Venezuely.

Události na Východě.

Z Cařihradu, 2. ledna. (Zvl. tel.) Podle caři-
hradských zpráv došlo minulé soboty dne 28.
prosince k opětnému krveprolitu v Aleppu i
v Oráfě. Počet obětí není dosud znám. Je to za
krátké doby již po druhé, co se Orafa stala je-
vištěm vraždění. Počet povražděných Arménů za
posledních tří měsíců udáván byl ještě před ně-
kolika nedělemi na šedesát tisíc, dnes páchá se
počet obětí těch na sto tisíc. Bída pozůstalých je
ohromná, mluví se v kruzích dobře zpravených
o tom, že asi 200.000 arménských příslušníků
zbaveno jest všech prostředků k živobytí a na-
cházejí se v nejtrpějším nedostatku. Organizace
pomoci ve velkých rozměrech byla by velmi
žádoucí.

Válka Italie s Habeši.

Z Říma, 2. ledna. (Zvl. telegr.) Agenzia
Italiana oznamuje, že Ras Makonen klade tyto
podmínky míru: 1. úplné zbavení Habeše italské-
ho protektorátu; 2. definitivní odvolání Itálů za
čáru Arasfali halay a Kura belca a tudíž úplné
vyklizení Adunu a Axuma; 3. vzájemnou ochranu
poddaných a jejich zájmů.

Pokroutky a pilulky.

Po míru a pokoji vánočním uplynuly již
i nepokojné a nemírné, slavné a strastné večery i
přeluce sylvestrovské, nadešel nový rok a všem
se tak v prvních jeho dnech zdá, jakoby novými
byli, lepšími, dokonalejšími, zdánlivějšími, statnějšími.
Ben je pouhý, co pouze se zdá. A nám, velkým
snilkům v malém posud Hradci, nám se tu pořád
jenom zdá o těch slavných velikých a velice slavných
dobách, kdy nejen naši velocipeďisté pojedou na
tisícovou výstavu do Paří, nýbrž tisíce peněz
i lidé pohnou se k nám, do těch hradeb pevno-
stí, ale nikoli pevných „našinců“ zbavené me-
tropole východních Čech. . . O tom my stále
sníme a blouzníme, lužné plány do budoucna vy-
mýšlíme, ale sami dnes nic neprovádíme. Nanevš-
tody odvíjíme vše šprýmem a žertem. Když nestavíme
elektrickou dráhu, aspoň se v kavárně marně
bavíme, k zábavě nutíme a nudíme rozmarným
vypravováním talentovaného, ale nepatentovaného
vynálezce, jenž by chtěl odkliditi rázem různé ne-
horázné věci zbytky hradební bořivým elektric-
kým ruchadlem a jiné ještě kusky by provedl,
kdyby to dovedl. . . Tak a podobně ze všeho
lidé takto vážní trojí si tu smích a jinde zářím
směle se mohou vysmívatí takovým neodvážným
a nerozvážným uchazečům o hodnost východo-
české metropole! Nechceme sůvy nositi do Athén
chrudimských, kde by sebe mizernější komedianti
snad lépe pochodili než nejlepší divadelní spo-
lečnost u nás, nemíníme naše sportsmeny místo
do Paří poslati do Pardubic, ale když už se tu
tak stále velkopanský nafukujeme, odděchněme
si na chvíli při malé časové doučce. Když nám

zmehlo při výstavních obtížkách, proč jsme ne-
zmoudřeli a moudře nepřichystali tady takový
rozumný sjezd rolnictva, jaký se chystá v Pardu-
bicích? Když jsme před celým národem dovedli
s hlučnou, furiantskou parádou odejiti tiž, eskromně
d mň jako zmoklé slepice, proč se nyní dáme
zastíniti Pardubicemi, proč tam a nikoliv u nás
bude reprezentační sjezd východočeských odborů
národní jednoty severočeské?

Nejspíše proto, že my v Hradci sami vůbec
ani nevíme, z čeho všude žije nebo již hnije
místní náš odbor severočeský. Jen kdo má dobrou
paměť, snad si vzpomene, že za předsedu tohoto
odboru jednou zvolen byl p. poslanec Formánek,
do výboru vesměs dostali se velcí Goliášové a jen
za jednatele povolán byl menší p. David. A práce
všech dohromady? Náš severočeský David nepotřel
úsilovnou činností nečinné Goliáše, neboť veškerá
horoucná povalečnost severočeského odboru v Hrad-
ci vyznačuje se tím, že občanka Kotková chodí
jednou za rok sesbírat členské příspěvky. . .
Tak se tady tužíme nejen národně, nýbrž i hos-
podářsky: naši lidé se tu hezky nafukují, „našinci“
se při tom šeredně rozlahují.

Hradec roste, mohutní, sílí, ářší se a přece
by také zde mohli stará baba říci: čím dál, tím
hůř! Prof. Spiess vydal právě pěkný spisek „Pří-
spěvky k starému místopisu a dějinám Hradce
Kralové“. Vybíráme ze spisku toho jedno jen
místo: „Když dvojnásob ordovlá králová Eliška
Rejčka od r. 1308. Hradec za stále sídlo si byla
zvolila, neustávala toto město své zvelebovati
všelikým způsobem a dodávati jemu lesku sobě
přiměřeného. Kde hlučný dvůr knížecí sídlíval,
tam dativá se všelikým živnostem dobře, proto
se táhlo k Hradci i usazovalo se v něm a při něm,
čím dále, tím více lidí, mezi nimiž i něco židů.
Židé pak byli po způsobu tehdy obvyklém usa-
zení v ústraní na městišti, jemuž se nyní Kavčí
trh říká, druhdy však Židovský plac říkávalo. . .
To bylo v Hradci před pěti sty lety — a dnes?
Nemáme tu královnu, není zde knížecí dvůr a
přece je tady již něco více „našinců“ než za dob
Eliščiných a dnes to „našinecké“ panstvo nekřčí
se již v ústraní zastrčeného Kavčího trhu, ale ve
středu, v popředí města může již směle krčiti
rameny nad těmi, kteří skrčeně zakrňují ve stínu
zářivě rostoucích obchodů „našineckých“. . . Je
to dnes už na pováženou a proto jen to na uvá-
ženou dáváme na počátku nového roku, kdy s no-
vou chutí měli bychom se dít do práce za he-
lem: „Svůj k svému!“

Bursovni zprávy.

Vídeňská burs.

Z Vídně, 2. ledna. (Telegr.) (10. hodin 25
min.) Úvěrní akcie 382.25, uherské úvěrní 388. .
anglobanka 160.50, unionka 276. —, lombardy 97.50,
státní dráha 345.75, napoleon 9.62, květnová renta
29.50, uherská papírová renta —, uherská zlatá
renta 121.45, rakouská zlatá renta —, rak. koru-
nová renta —, uher. korunová renta 98.60, turecké
losy 48.50, lüderbanka 228.50, alpinky 77.75, buště-
hradská dráha lit. H. —, česká unionka —,
polabská dráha 275. —, Rima —, pražská železár-
ská společnost —, rakouská továrna na zbraně
—, Směr pevnější.

Z Vídně, 2. ledna. (K.-B.) Smýšlení z po-
čátku na zprávy zavazské stísněno, později zotavil
se na zprávy z Berlína a místní koupě v akciích,
státní dráhy. Na dodatečné burse kreditky 356.750
státní dráha 355.50. — Eskontní sazby 4 3/4 — 5.

	peníze		peníze
Květnová renta	99.95	Lombardy	98.50
Rak. korun. renta	99.90	Severní dráha	33.60
Stříbrná rentu	99.95	Saersko-duch. dr.	—
Rak. zlatá renta	121.15	Neversozáp. dr.	277.25
Uh. zlatá renta	121.10	Česká záp. dráha	—
Uher. korun. renta	98.60	Pardubická dr.	219. —
Losy z r. 1860 (celé)	146.50	Polabská dráha	275.75
Losy z r. 1860 (pět.)	154. —	Česká sev. dráha	266. —
Losy z r. 1864	191.50	Buštěhradská A.	—
Losy kreditní	—	Buštěhradská B.	507. —
Losy z r. 1851	141. —	Víd. tramwayky	460. —
Komunální losy	165. —	Důňaj. paroplov.	427. —
Tiské losy	132.25	Tur. tabák. rež.	179. —
Úvěrní akcie	356. —	Pražské železár.	623. —
Anglobanka	161.50	Turecké losy	48.75
Unionka	285. —	Napoleonky	9.61 1/2
Banka pro země r.	231. —	Paříž	48.07
Uherské kreditky	392. —	Londýn	121.40
Bankovní jednota	140. —	Německá města	59.33
Haličská	—	Roble papírové	198.75
Lvov-Černovická	—	Unionky pražské	—
Státní dráha	355. —	Živnosten. banka	—

Obiti.

Ploštinová burs. Z Vídně, 3. ledna. (Telegr.)
Pšenice jarní 7.37, pšenice na květen-červen —,
pšenice osimní 7.53, žito jarní 6.68, na květen-červen
—, žito osimní —, oves jarní 6.46, oves na
květen-červen —, oves osimní —, Úřadní znamenáno:
Pšenice jarní 7.39, pšenice na květen-červen —,
pšenice osimní —, žito jarní 6.64, žito na květen-
červen —, žito osimní —, oves jarní 6.46, oves
na květen-červen —, oves osimní —, řepka na
leden-únor 9.85, řepka na srpen-září 11.10, ač —,
řepkový olej na leden-duben 27.—28. Láh: Pohotové
kontingentované zboží 14.90 až 15.10.

Bez inserování, žádné obchodování!!!

Doporučujeme, pro svoji důvěryhodnost a návyk
krajinský, dvakrát týdně vycházející časopis

„JIZERAN“ ku inserování.

„JIZERAN“, těší se, jak inserující obecnost samo doznává, povždy dobrým výsledkem, neboť stejně rozšířen jest jak na severu tak i na jihu rozsáhlého a průmyslem svým slavného Pojizeří a má nejen obecnost čtoucí vůbec, nýbrž i obecnost kupující za své pilné čtení.
Proto kdo chce výrobky neb zboží své s úspěchem doporučit, jakož otevření nového závodu, průmyslu neb živnosti řemeslné levně a platně oznámiti, použij k tomu také vždy krajinského listu „JIZERANA“.

Každý pan inserent račí nám aspoň přibližné udati: 1. **spůsob uveřejnění** (kolikrát), 2. **velikost insertu**, 3. **cenu svého oznámení** a na českém venkově nejrozšířenějšího

Administrace „Jizerana“ Ml. Boleslav.

Kde neinseruje — neprodá!

Odebírejte katolický list!

„OBNOVA“

vychází každý pátek dopol. o 11. hod.

Vydavatelstvo:

Politické družstvo tiskové v Hradci Kr.

Veškeré záskyly, dopisy a předplatné adresujte
pouze:

„Obnova“ v Hradci Králové.

Předplatné:

Na celý rok . 4 zl.

na půl roku . 2 „

na čtvrt roku . 1 „

Jednotlivé číslo v místě 7 kr., poštou 8 kr.

Místnost redakce:

V Hradci Králové, Velké náměstí č. 34.

Do Hradce Král. a okolí!

Nížeapsaný dovoluje si P. T. obecnostu ve známost uvést, že otevřel

**dílnu pro umělé,
strojní a stavební
zámečnictví**

v Úzké ulici č. 290.

Na základě nabytých zkušeností v cizině, nabízím služby své ku provádění veškerých prací jak umělých, jako lustry, náhrobní mříže, světlíky, lampy atd., tak i všeho druhu stavebního a strojního zámečnictví.

Snahou mojí bude P. T. obecnostu co nejrychleji a nej-solidněji obsloužit.

S úctou

Karel Halounek,
majitel závodu zámečnického
v Hradci Králové.

Cenníky a výkresy na požádání se zasílají.

UMĚLECKÝ ZÁVOD

pro malbu na skle

B. Škarda,
BRNO.

speciální závod pro malbu eben chrámových
Sedmkrát prvními cenami vyznamenán.

Vzorníky k nahlédnutí franko.
Ceny mírné.

Pozvání ku předplacení

na VI. ročník skvostně ilustrovaného odborného listu

Český zvěrolékař.

Předplatné jeden zlatý ročně.

Vychází prvního dne každého měsíce v Hořicích, v Čechách.

Jaké výhody má předplatitel?

Má právo po celý rok od redakce požadovati:

1. Bezplatnou písemnou poradnu při onemocnění svých zvířat domácích.

2. Bezplatné písemné vysvětlení o právních vadách při koupi neb prodeji svých zvířat domácích se náhodivších.

3. Bezplatnou odpověď na dotaz učiněný jakéhokoli druhu zvěrolékařství, podkovářství, zdravotnictví a sportu se týkající.

4. Bezplatné uveřejnění, má-li na prodej neb koupiti-li hodlá domácí zvířata všech druhů, náčinní na koně neb věci hospodářské a sportovní.

Kde má být předplatitelem Českého Zvěrolékaře?

1. Každý držitel koní a zvířat domácích. Každému se může přihodit, že zvířata jeho buď onemocněním neb jinou náhodou škodu trpí aneb že při koupi neb prodeji do rozpaků přiveden bývá. Pak-li se v jakémkoli případě na redakci obrátí, obdrží bezplatnou poradnu s pravidla obratem pošty, a přeje-li si, i záskyly osvědčených a levných léků. Zdaž nemůže mu rychlá a dobrá rada přinést již v jediném případě úitek stonásobný?

2. Každý starosta obce. Český Zvěrolékař přináší v rubrice „Věstník úřední“ veškeré „Vyhlašky“ o nových zákonech a nařízeních, týkajících se domácího zvířectva co do zdravotnictví, tržní dobytčích, obchodu vepřím, dopravách na dráhách a pod. Mimo to poradní redakce na požádání každému starostovi, jak si počínati má při vzniku nemoci nakažlivých, při kontamací, nutných porádkách a vůbec při všech, do zdravotní policie spadajících věcech.

3. Každý mistr kovářský, neb „Český Zvěrolékař“ přináší novinky podkov, pojednání o kování kopyt chorobných a nepravdivých, popis nemocí kopytních, dějevis podkovy a j. v.

4. Každý hostinský a kavárník. Český Zvěrolékař jest skvostně ilustrovaný a při tom nejilacinější časopis český. Předplatné obnáší toliko

jeden zlatý ročně.

5. Každý milovník sportu vůbec nalezne v Českém Zvěrolékaři nejen závažné a poučné články, ale i skvostné ilustrace se sportu veškerého.

Zádejte lístkem koresp. číslo na ukásku!

Adresa: „Český Zvěrolékař“ v Hořicích v Čechách.

P. T. duchovenstvu doporučuje se
závod zlatnický a stříbrnický

Václava Šolce

přísežného soudního znalce a odhadce
v Hradci Králové

ke zhotovení veškerých kostelních nádob, soldátě slacení v ohni, za které 20 let ručí. Těs hojně zásobený sklad veškerých šperků zlatých a stříbrných, dále hodinek I. jakosti, které se velmi levně ceny se zárukou se prodávají.

Těs přijme dělníka (katolíka) na kostelní práce. Stále místo. Kdo v oboru tom je spolehlivý, necht se přihlásit.

V. TŘEBICKÝ,
dýmkař v Počátkách,

vyrábí všeho druhu

dřevěné dýmky

výtiskové, s monogramy. Nejvhodnější dárek pro kuřáky.

ZANELA

cheviot

Podzimní novinka
pro pány na obleky
v barvě šedé neb drapové

Metr zl. 3.—

Na úplav oblek 3 m.

zl. 9.—

Vzorek této látky, jakod bohatý výběr moderních druhů na obleky, svrchníky, zimníky a menčíkovy jen zaručené jakosti a v mírných cenách se na požádání k nahlédnutí franko zašlou.

První český mužský závod
Ed. Doskočila
v Choceňi.

Jednatele

na měsíční plat a vysokou provizi přijme to-várni závod. Nabídky na

Jana Rudiše,
Praha.

Americký

zubní atelíer

V. HROMATKO
ordinuje v pondělí a
v pátek

v Pardubicích
v ostatní dny
v Chrudimi.

V. VACEK

v Pamětníku v Chlumci nad C.

odporčuje

velké zásoby svých stálek

zejména ovocných pláňat, zákusků jabloní, hrusí, třešní, sliv, vysokých jabloní a třešní, stromkovité angrety a sazenice ovoce bobulovitého vůbec, stromky jehličnaté, růže nízké i vysoké, okrasné křoví atd. v cenách mírných. 10 ha. pozemku v kultuře. Četná vyzn.

Příležitostná dárky!

Podepsaný dovoluje si P. T. velešloutně duchovenstvu a velešloutně pány učitele jakož i všecko obecnostu upozorniti na svůj

**umělecký závod
pro výrobu**

jemné řezaných křížů

k postavení a zavěšení v různých sloších,

svých vlastních

od nejjednoduššího do nejbohatšího provedení

před. vzorů

pro kostely, fary, školy a domácnosti.

Sochy ze dřeva
lohaté polychromované, sochy z tvrdé mramorové hmoty, jež lze bez úkození vodou umýt, jemné řezané klekátky a jiné do oboru toho spadající práce řezbářské.

Ceny velmi mírné
při větší zakázce
soldátní ceny.

Fotografie
a výkresy křížů
zašlu
k nahlédnutí.

Cenníky
zdarma a
franko

Obsluha solidní
a rychlá.

Stálý výběr hotových křížů.

Raimund Jul. Kozel.

sochař a řezbář v Hradci Králové, č. d. 70.

Reklama

„Jak může svět vědět,
co výborného na skladě
mám, když mu to neod-
ělám novinami?“
Vanderbilt.

v celých východních Čechách.

dozvědět se nejistěji
vhodným a přitom lev-
ným inserováním v
nejrozsáhlejší listě
ve všech krajích vý-
chodních Čech:

„Obnova“

Insarování v listě našem je tím výhodně-
jším, ješto v něm dle vzoru amerických listů za-
vedena jest osvědčená **americká reklama**
tím způsobem, že inserty začínajíme vedle textu,
čímž každé oznámení dojde jistého pověsnutí.

Inserty přijímáme jen od **solidních**
frem křesťanských.

Insertní poplatek: 3 kr. za 1 petič. jedno-
sloupcový řádek.

Nabídky insertů přijímá administrace časopisu

„Obnova“ v Hradci Králové.

Pro členy

katolických jednot

Průvodní knížka

obsahující seznam

katolických jednot doma i v cizině,
jest na skladě v blsk. knihtiskárně.
Vázaný výtisk 20 kr.

Národohospodářská hlídka.

Anglická banka.

Nebude snad nikoho z čtenářů našich, jenž
by neslyšel o anglické bance a kdo slyšel, slyšel
jako o něčem kolosálním. Nebyl věru oklamán;
v londýnské city bije opravdu finanční srdce ná-
rodů celého světa, zde je největší peněžní trh,
zde největší spojení finanční síly a vypočítavosti.

A jak je to možno, pomyslí si mnohý z čte-
nářů, vždyť ode dávna slyším, že anglická banka
platí pouze 1 a půl procenta? Jak to přijde, že
sem se hrnou peníze ze všech dílů světa? —
Proto že jistota je v ní ta největší, jakou si jen
myslíti lze. Když r. 1866. padl největší dům an-
glický a s ním upadli v konkurs četní jiní peněž-
níci, tu zdálo se, že v Londýně, kde, jak známo,
žije vše jen z obchodu a peněžní spekulace, je
konec světa; anglickou bankou to ani nehnulo,
v ní vyplatilo se s takovou klidností tisícům a
tisícům vkladatelů, jako by se nic nestalo.

Kdo si chce učiniti pojem o velikosti vkladů,
nechť je porovná s jinými největšími bankami;
tak má německá banka asi sto milionů zl., fran-
couzská asi sto padesát, new-yorská asi pět set
milionů, anglická však přes patnáct set milionů
našich zlatých ročně. Není k vůli tomu však Anglie
nejbohatší zemí na světě, i jiné je dost hotových
peněz; nikde však se peníze tak mnoho nešpekulu-
je, jako v Anglii, nikde není tolik bankéřů,
kteří ovšem všichni své přebytky a záruky uklá-
dají v anglické banco, jako v Anglii. U nás leží
mnoho peněz v pokladnách a skříních, v akciích
a jiných papírech, u nás je si každý sám v první
řadě bankéřem, má-li něco; v Anglii je tomu
jinak. Milion zlatých v Anglii je víc než milion
u nás, kde je roztráštěn do všech koutů říše, tam
je milion v rukou bankéře moc, hýbající světem.
V anglické bance je proto vždy peněz dost; po-
třebuje-li některý stát, jenž chce stavěti dráhu,
neb vésti válku, peněz, obrátí se nejistěji do
Londýna, ba v anglické bance jsou peníze k vy-
půjčení i na takové podniky, pro něž by v celém
světě nesehnalo se ani krejcaru. Za to úroky
z půjček jsou poměrně vysoké proti úrokům z vkladů.
V Anglii se nikomu ani nezdá, že by něco, co
se provéstí dá, a co by se vyplatěti mohlo, z fi-
nančních ohledů k místu nemohlo přijíti; Angli-
čané mají peníze na dávno zasypané doly uhoelné
neb stříbrné v Čechách zrovna tak, jako na vý-
pravu do střední Afriky.

Mýlí by se, kdo by myslil, anglický lid že
je tak zámožný; tam je chudiny víc než u nás,
ješto kapitál je v rukou jedné třídy společenské,
ale bohatý je peněžní trh anglický a bohatý je
anglický stát. Anglická banka, v níž je tak obro-
mý obrát peněz, platí beze vši pochyby obromně
daně, a kdo platí ty daně? Z větší části cizina,
kteří ze všech dílů světa k vůli jistotě do an-
glické banky své kapitály soustřeďují. Všecky ty peníze
jsou pro domácí státy ztraceny, ješto se vymykají
kontrolu orgánů finančních, kdežto v Anglii po-
drobeny jsou sequivalentu, zajiště většímu, než
jsou ku př. naše daně z velikých kapitálů. Ale to
není ještě vše; vklady musí se proměnit v půjčky
a tu není to Anglie, pro niž anglická banka exi-

stuje, nýbrž opět cizina. Z anglické banky cirku-
luje peníze, jako krev od srdce, do všech šil a
a tepen světa, do Asie, Afriky, Ameriky, Austrálie
avšáště do t. sv. kolonií a všude tam, kde je ži-
votná síla kapitalismu třeba. Z těchto převodů platí
se opět státu taxy, a tak vedle direktorů a úřed-
nictva, výborně placeného má z anglické banky
nejlepší užitek anglický stát. Když v době, kdy
liberalismus rozhodoval u nás ve vládě i nej-
vyšších kruzích, prodávaly se šmahem privátní
císařské statky, kam přišly všechny peníze? —
Do anglické banky. A když v nynější době, kdy
úroková míra anglické banky klesla tak, že se
téměř již nevyplácí býti kapitalistou, kupují se
od správy císařských statků panství, jež solidní
cestou — tedy ne v dražbě — ukoupeny býti
mohou, odkud přicházejí všechny ty miliony? —
Z anglické banky. A nyní počtáme, že je ta-
kových kapitalistů, kteří, ne-li celé jmění, aspoň
jeho část chtějí rčiti uloženou v naprosté jistotě,
ne na sta, nýbrž na tisíce v celém světě, a pak
se nesmíme diviti úžasné číslu vkladů anglické
banky a jejímu světovému významu. Hrozí-li ně-
kterému bankovnímu domu úpadek, ten je jen
tenkrát zachován, podepře-li jej anglická banka,
kteří při svém obromném peněžním obrátu může
již ten nějaký milion riskovati. Při všem tom
operuje se v anglické bance s tou největší jist-
totou a solidností; banka nevydává víc než za
14 mil. šterlinků svých známek, za něž v záruku
ukládá stejnou sumu státních papírů. Tato okol-
nost působí, že tyto bankovky, či známky mají
nezvratný úvěr a každý bankéř bere je jako zlato,
tedy raději, než státní papíry, které, jak známo,
mají již svůj kurs, závislý od hospodářských i po-
litických poměrů země.

Anglická banka stala se pro tento svůj ko-
losální úvěr pokladnicí i států cizích a nelze po-
chybovati, že oněch 200 milionů, jež jako hotov-
nost a přebytek drží rakouský finanční ministr
v záloze, je buď uloženo úplně, nebo z velké části
v anglické bance. Proto když vše se třese, vše
sřícením hrozí, anglická banka stojí pevně a
i kdyby to možno bylo, že by mohla úpadek učini-
ti, nikdo tomu nevěří a ta jistota nedala by jí
ani padnouti. Při všem tom je anglická banka
podnikem soukromým, založeným r. 1844 sirem
Peelem. Správu vede guvernér, viceguvernér a 26
ředitelů, kteří nevolí se však na zřad Bůh, jako
ku př. u nás, z poslanců, aneb z lidí, bankovních
poměrů zcela neznalých, nýbrž z úřednictva. Nikdo
se n-dostane do ředitelstva, kdo v bance nesloužil
aspoň 20 let a do všech operací nevnikl. Dle
stanov jedna část ředitelů, ale vždy ta mladší,
ustoupí po roce; kdo ustoupil, může býti později
opět volen. Ředitelem nemůže se státi peněžník,
jehož zájmy se zájmy ústavu by se snad křižo-
valy, nýbrž jsou to pravidelně vzdělaní velko-
obchodníci, kteří s ústavem nemají sice přímo co
činiti, ale nepřímou ptec jen v prospěchu jeho svůj
musí zřít. Guvernér má ke své ruce generálního
sekretáře, který zůstává i když se chéfové každé
dva roky mění, a nově přichozícího do všeho zasvě-
titi sto jest. Porada ředitelstva trvá něco přes ho-
dinu a sleduje se od bursiánů a i obecenstva lépe
než u nás porada ministrů; jsou-li páni krom-
ohybné děle pohromadě, je na burse malý po-
praek. Ředitelé jsou ve správě banky zcela samo-
statnými a musí v první řadě dbáti prospěchu,
čili dividendy akcionářů; aby z banky svůj pro-
spěch měla i zem, o to se stará žurnalistika. Aby
při obrátu 2 milionů zlatých připadlo na dobro-
činné účely celých šest set, jako se u nás stalo,
to by bylo, tuším, v Anglii nemožno. al.

Na veřejné schůzi rolníků-řepářů v Roud-
nici n. L. byla přijata následující smlouva
s cukrovary:

Otčené továrně na cukr

Já . . . . . zavazuji se tímto, při své
usedlosti č. p. . . . . na . . . korchích
v roce 1896 vypěstovanou řepu po srážce 5 kg
z 1 metr. centu cukrovky cukrovary v . . . .
prodati a tuto řepu nejdéle do 15 listopadu
1896 franko na váhu aneb do krechtů jmeno-
vaného cukrovary v . . . . . odvéztí a na vy-
kázané přístupné místo složit. Cukrovar ovšem
nesmí činiti nijakých překážek při dovozu
řepy. Řepa mnou odváděná musí býti ve stavu
zdravém, dobře očistěném, prostém pňdy, tak
zvaných oček zbavena, nenahnilá, nenamrzlá,
musí nejméně 12% polarisovati neb 15% sa-
charometru a nesmí ní do rozoraných luk a
močálů sázena býti, sice není nahoře jmeno-
vaný cukrovar povinen takovou řepu ode mne
přijímati.

Za takovou odvedenou řepu zaplatí mně
za 1 metr. cent. čisté váhy t. j. po srážce 5%
ode mne odvedené cukrovky dle dříve uvede-
né jakosti dříve jmenovaný cukrovar v . . . .
následující cenu:

při 10	zl. surov. a 6 kr. = 60	kr. a přim. dov.
10 1/4	" " " = 61.50	"
10 1/2	" " " = 63	"
10 3/4	" " " = 64.50	"
11	" " " = 66	"
11 1/4	" " " = 67.50	"
11 1/2	" " " = 69	"

při 11 1/2, zl. surov. a 6 kr. = 70.50 kr. a přim. dov.

12	" " " = 72	"
12 1/4	" " " = 73.50	"
12 1/2	" " " = 75	"
12 3/4	" " " = 76.5	"
13	" " " a 6.5 kr. = 84.4	"
13 1/4	" " " 6.5 " = 86	"
13 1/2	" " " 6 1/2 " = 87 1/4	"
13 3/4	" " " 6 1/2 " = 89	"
14	" " " 7 " = 98	"

atd. čtvrt zlaté počítaje vždy
15 " " 7 1/2 kr. = 113 1/2, kr. a přim. dov.
16 " " 8 " = 128 " " "

Dále obdržím od jmenovaného cukrovary
zdarma:

1) 8 kg. řepového semene zaručeně klíči-
vého na 1 korec pozemku určeného k posáze-
ní řepou a sice původu Bindorfského nebo Ma-
lowanzlebenského, a to v místnostech továrny
v době od 1. března do 1. května 189 . .

Z jmenovaných odrůd cukrovky mohou si
jednu vyvoliti.

2) Na každých 100 metr. centů čisté váhy
řepy cukrovary ode mne odvedené 65% čer-
stých, zdravých a dobře lisovaných řizků (loco
továrna) pakli ale tyto odebrati nemíním, pře-
nechám cukrovary právo překupní, o němž se
při pořádnosti dohodneme. Jestliže bych pou-
kázané mně řizky v čas kampaně neodvezl,
obdržím 1/2 nakládaných, pokud zásoba stačí.

3) Na každých 100 metr. centů čisté váhy
řepy cukrovary ode mne dodané dostanu 5 kg
cukru rafinady.

Při odvádění řepy mám svobodno býti
přítomen na váze a, kdykoli za dobré uznám,
váhu srovnati.

Jestli si nevezmu žádné semeno, nemám
nároky na náhradu, ale také není cukrovar
dříve jmenovaný povinen z jiného semene vy-
pěstovanou řepu přijmouti. Kdybych neode-
vzdal buď pražádné cukrovky aneb z méně
korchů, jak dříve udáno bylo, tu zaplatím cu-
krovary výše jmenovanému z každého přihlá-
šeného korce, z kterého řepa dodána cukrova-
ru dříve jmenovanému nebyla, 25 zl. pokuty.

Kdyby snad povstaly nehody živelní neb
zamoření dobytka v obci ohrožovaly včasné
odvedení řepy, jsem povinen hned, jakmile
nehody ty nastaly, o nich zprávu výše jme-
novanému cukrovary podati, kterému jest volno,
aby se o jejich podstatnosti přesvědčil.

Prodoužení lhůty k dodání řepy v pří-
padech tnkových zůstává se vzájemnému do-
hodnutí obou stran, v případě, že by takové
dohodnutí docíleno nebylo, smířcímu soudu
ustanovení této úmluvy.

Cukrovar dále vyplatí nížepodepsanému
proti směnce v hotovosti zálohy 30 zl. na každý
k pěstování řepy určený korec pozemku, kte-
rážto částka ode dne vyplacení neb odvedení
řepy 5% se zúrokuje.

Cukrovar dříve jmenovaný vyplatí níže-
psanému za každý odvedený metr. cent čisté
váhy řepy t. j. po srážce 5% z odvedené řepy
na hlinu nejdéle do 14 dnů po odvedení řepní-
ho listku 1/2 ceny suroviny, jaká právě existu-
je na burse pražské, od kteréž doby v přípa-
dě prodloužení nastává 5% zúročení přebytku
mého účtu. Před vyplacením tohoto obnosu
může si cukrovar napřed veškeré své požadavky
u mne mající odpočítati.

Zbývající 1/2 ceny za cukrovku vyplatí
mně jmenovaný cukrovar až po ukončení prů-
řizních měsíců, které jsou říjen až květen.
V případě, že by mezi stranami tuto smlouvu
uzavírajícími nějaká rozepře povstala, zvolí
si každá strana po 2. důvěrnících a ob. starosta
obce, v které se případně rozepře stal, bude
těmto důvěrníkům neb jinak řečeno tomuto
smířcímu soudu předsedati. Přirovnosti hlasu
rozhoduje předseda; v případě že by se roze-
pře týkala samého starosty, bude předsedati
1. radní. Předseda nesmí býti se stranami
spornými ve svazku příbuzenském. Z vyřeše-
ní tohoto rozhodnutí není více odvolání. Útraty
všechné touto rozepří zaplatí strana propadlá.
Smířcí soud bude svolán nejdéle do tří dnů
od vzniku rozepře. Aby cukrovar v příčině
pokuty na neodvedenou řepu z upsaných dříve
korchů pozemků dostatečně jistoty měl, dávám
mu svoji usedlost čis. p. . . . . v . . . . .
s veškerým příslušenstvím v zástavu a svolu-
ji, aby právo zástavní pro mělohu mně vypla-
cenou a čínicí . . . zl. r. č. i s . . . % úroky ode
dne . . . 189 . . . jdoucimi jakož i pokuta v částce
. . . zl. r. č. na moji usedlost č. p. . . v . . .
vtělena byla a kdyby usedlost tato mezi tím
prodána neb postoupena byla, tedy na kupní
či postoupní dobírku pro mne vyhrazenou.

Teprve se schvalujícím podpisem na tomto
vyjádření se strany nadjmenované firmy nahu-
de tato smlouva právní platnosti.

V . . . . ., dne . . . 189 .

svědek.

Právoplatná smlouva se uzavírá
svědek. V . . . . ., dne . . . 189 .

Závod voskářský „u Albersů“ založen r. 1800.

Nejstarší závod toho druhu.

Pop. obchodnským a překupnickým výhodné sračky.

OBNOVA

Číslo 43.

V Hradci Králové, dne 10. ledna 1896.

Ročník II.

Sněmovní črty.

Kč. V Praze, 9. ledna.
III.

Zabrájem si na vojáky,
máme fráze a strašáky —

Tak by si již nyní mohli zaspívat naši menší politické děti, čímž by se snad nejlépe vystihla dosavadní bojovná a odbojná, ale ne výbojná a vítězná politika našich velkých a největších zástupců na sněmě českém. Jenže se strašáky má se raději choditi na vrabce do pšenice nebo do zeli někde a ne na pole politické, na půdu sněmovni, kde ti naši Heroldové málo svedou proti místodržiteli hr. Thunovi, jestliže jej jednou škrábnou a podruhé by ho zase rádi pohladili.

Či nevypadalo to tak již ve schůzích dosavadních? Ve schůzi zahajovací mysleli si páni, že vyhraje, kdo uteče, bouchli dveřmi zasedací síně a nechtěli místodržitele ani slyšet — ale za chvíli se hezky tiše zase vrátili a někteří, jako dr. Podlipný, hned s týmě místodržitelem v zasedací síni mluvili. A ve druhé schůzi již dva mladočestí poslanci, Vohánka a Schwarz, podali k místodržiteli interpelace, tedy žádali, aby jim odpovídal týž místodržitel, před jehož řečí s první schůze utkali. A když ve všerejší, třetí schůzi skutečně místodržitel odpovídal, mladočestí poslanci to pěkně vyslechli a již ani ne-
mlukli.

A tohle že je důsledná a důstojná opo-
nice? Skoro bychom řekli, že se to klouje již k oboru komedie, kdyby to zároveň nemělo příděch tragický. A takovým vystupováním, takovým politickým hudebním že se má po-
važovati význam a vliv staroslavného sněmu českého? O to že se zasadí, slibovali nám mladočestí poslanci všichni napořád a pořád, proč nyní ty své sliby neplní, proč jako nej-
větší strana na sněmu nezasazují se o odstra-

nění všech nešvarů hyzdících jednání sněmu českého?

Proč nic vážného nedělají? Inu, protože se vědecky lépe slibuje a hubuje, než-li se vážně pracuje. Mladočestí poslanci nepodnikají na zlepšení sněmu důkladného nic a mlado-
české noviny pak o každé schůzi mohou roz-
mrzele psáti: Nestalo a neprovedlo se pranic.

Ale pomysli si někdo, že snad těm našim poslancům trochu křivdíme. Nuže, vezměte na doklad všerejší „Národní Listy“ a čtěte, co napsaly do slova následovně:

„A k tomu že všemu ten hrozný sně-
movní aparát, jenž pořád ještě točí se dle za-
staralého bezcenného jednacího řádu. K čemu to předčítání všechných možných sdělení a seznamů na počátku schůze? Nikdo to nepo-
slouchá a kdyby všechny ty seznamy došlých spisů, seznamů vydaných tiskopisů a petice při-
loženy byly prostě k protokolu, měla by se
víc zrovna tak. A potom ta antikvovaná u nás
procedura, pro každou hloupost, každou bez-
významnou formálnost navrhovati nějakou ko-
misi. V jiných parlamentech rozhoduje se o
méně důležitých věcech docela bez řízení vý-
borového hned v plenu, však u nás tou měrou
všechno lpe na zastaralé formě, že i nejpoko-
řilejší poslanec pánů by se parlamentního
řádu z jedné vody na čisto. Nepopíráme, že
ve všech důležitých je příprava ve výboru
dobrá i užitečná, však strkati všesko bez
rozdílu do komisí, je zejména v zastupitel-
ském sboru, jenž ku svým pracím jen tak
nepatrný čas má vyměřen, prostě nesmyslem.
Tím, že u nás téžisko parlamentní práce do
komisí se klade, překáží se zároveň výchově
zdatných parlamentních sil, jichž je čím dále
tím méně.“

Sněmovní řád jednací je zastaralý, proč
pak tedy mladočestí poslanci nehlídají jej na-
praviti, proč nepřičiní se, aby zjednodušil
se ten služebný sněmovní aparát? Nejspíše že
také tady byla by na místě slova poslance,

„Nevím, nevím...“ a pan rada se usmál,
vide rozpaky Miluštiny.

„Ale jdi, tatínku, ty jsi hned takový...“

„No tak mi to povíš potom, teď musím jít
do kanceláře, jsou už tři hodiny pryč.“

A pan rada rozloučiv se s Miluškou otcov-
ským polibkem, vykutálil se ze dveří. Pan rada
Koudelka byl jak patrně, penem radou a to u kraj-
ského soudu v Ch... a nálezel k jednání s nej-
milovanějších ve společnosti Ch... ské. Zasloužil si
toto svým bodrým, upřímným vystupováním mezi
staršími a svými bezohlednými dcerkami mezi
mladšími honorece melometské. Pan rada byl
vdovcem, ale toto vdovství oslavovala mu jeho
dvoučlenná rodina, sestávající z Milušky a starší
sestry Karly, která měla právě před smrtkem.
Šťastným ženichem byl mladý advokát Tvrdý. Pan
rada ustanovil, aby dle písní nevěsty byla dru-
žičkou Miluška, a protože Tvrdý téžil se přátelství
lékaře Kratiny, svobodného to mládence už sice
možná bylo, aby jejím mládežcem byl pan doktor.
Miluška však mu tento plán zcela zhatila svou
léskou k paragrafům. Přemýšlel v kanceláři, koho
by myslela, ale nemohl vymysleti ničeho kloudného.
Těšil se na večer, koho děvče má za lobem.

Sešla bylo po večeru a pan rada si zapálil
svoji dýmčičku, neboť byl náruživým kuřákem ode
dávna a bez dýmčičky nebylo žádné večere, zavo-
lal si Milušku k výsledku.

„Tak, jak jsi to sestavila?“

„Tady to máš, tatínku.“ A Miluška předložila
panu radovi čtvrtku bílého papíru, na níž se
droboučkým písmem čarovala celá svatební spo-
lečnost!

Pan rada nasadil si zlatý cvikr a četl. Ale
náhle stáhlo se čelo v podezřelý vrásky a uka-
zaváček jeho očí se na droboučkém jméne.

„Co to znamená?“

„No nic tatínku...“

„Co — nic — tak — to je nesmysl!“

„Ale proč nesmysl? Hleď tatínku a ruce“

jenž po vládním projevu, že místo planého
politování má se věnovati více času hospo-
dářským záležitostem, rozhorleně zvolal: „Samé
hospodářské otázky — to by bylo pěkné ho-
spodářství!“ Tak to dopadá v jiných parlamen-
tech, tak i na sněmě českém: poslanci dělají
nejraději politiku pro politiku, politiku pěkn-
ých, velkých slov a malých, špatných skutků,
politiku blýskavou, lid oslňující, ne politiku
střízlivou, lidu prospívající. A politikům, kteří
již si zvykli viděti vrchol umění svého ve
skvostných řečech a planých hádkách, takov-
ým ovšem nešlo by k duhu vážné zabývání
se hospodářskými zájmy, pro něž mnozí po-
slanci mají pramálo smyslu již proto, že jim
šlakovitě málo rozumějí. Takových politikářů
je ve sněmovně většina, málo je těch, kteří
opravdově v potu tváří svých hájí také hmotné
zájmy svých voličů. Nač tedy měnit zastaralý
jednací řád?

A že máme málo dobrých parlamentár-
ních sil? Kde bychom jich nabrali, když
všecka nesněmovní politika naše začíná a končí
ve voličských schůzích, v nichž kandidát anebo
poslanec odřiká šablonovitou řeč a pak už jen
odhlasuje se obligátní resoluce? Odkud máme
vzít vyškolené politiky, když nejlepší poli-
tický kumšt hledá, nalezá a spatřuje se v pěkném
mluvení?

Uvidíme to při rokování o zemském roz-
počtu, to bude mluvení do šoroty, to budou
pravé dostihy v řečnění! Ale ne každému
dřeva dáno býti šlákem, ne každý poslanec
je dobrým řečníkem, je dost takových, kteří
nepromluví ani jednou za všechny čas svého
poslancování. Mnohý nabude dostatečný cvik
teprve častým mluvením, jiný zase čím čas-
těji, tím hůře mluví, leckterý řečník z mládí
ohnivý, stává se po letech planým mluvoun.

Každý poslanec mluví, jak umí a jakož
dobrého bývá po málu, je také ve sněmovně
málo dobrých řečníků; skutečně znamenité
řečníky bys tu na prstech spočítal. Loňské

Miluštiny svinuly se kolem krku pana rady, po-
divěj se, ten jest jedině ten pravý. Vidíš, jest
u goudu, tedy z té strany patří jako mezi nás, a
má doktorát a to zas se vyrovná ženichovi — a
vyhoví tak oběma stranám... A jak umí tančit!...
A ostatně... jest...
„Nooo...“

„Jest... také... dosti... hezký...“

„Ták? A nevíš, že tenhle pan adjunkt Ptáček
je prý vykutálený ptáček?“

Miluška mlčela.

„Ne — to nepůjde také! Musíš vybrat jiného!“

„Ale, tatínku, ono je už pozdě.“

„Co pozdě, nic pozdě!“

„Je! Já jsem odpoledne poslala už posváni!“

Pan rada vyskočil, jako by ho píchl. Až mu
zlatý cvikr spadl z nosu. „Holka, máš rozum?
To je housek!“

„Tatínku, prosím tě, neroztíluj se!“

Ale pan rada byl už v tom. Zdálo se, že
nad klidným tichem této domácnosti snese se zlo-
věstná bouře. Dýmka odložena byla už do kouta,
což znamenalo vědecký veliký výstup. Ale Miluška
si věděla rady. Jedním skokem pověsila se na šij
papínkovu a její měkkoučké rty začaly všechny
vrásky srovnávat sladkými polibky. A pod tímto
milým laskáním jakoby ten všechen hněv pana
rady začaroval. Už sáhl po své dýmčičce, a když
Miluška honem zápalila vyhaslý tabáček, hněv byl
ten tam „Jdi, jdi!“, odstrkoval ji pan rada, když se
strojila znova se pověsiti na krk: „vyvedeš pešnou
hloupost“. Ale pak jakoby si vzpomněl, že i on
kdysi byl také jenom pouhým adjunktem a k tomu
bez doktorátu, a že přes to dodělal se bezkého a
váženého postavení, dokládal zcela mírně: „ale
to ti povídám, žádné hlouposti za mými zády.“

A Miluška plná radosti nad svým vítězstvím,
byla by se skoro dala do tance...

II.

Pan adjunkt Ptáček zatím také došel své
chudé domácnosti. Jak se podivil, když na stole

FEUILLETON.

Svatební kytice.

Rozmarneost od Frka.

„Ne — to nejde, má dítě!“

„Ale, papa, proč pak by to nešlo?“

„Inu, když řeknu, že to nejde, tedy to nejde!
A konec! Ty půjdeš s panem doktorem Kratinou!“

„Ale...“

„Žádné ale, už jsem řekl.“

Slečna Miluška však pohodila máličkou, roz-
topilou blavičkou a natáhnuvši svoje červeňoučké,
máčkoučké rty, probodila jako sama pro sebe:
„A tak já se rozstáhnu a těsíl dělá sestře družičku,
kdo chce!“

Tohle bylo pro pana radu přece už trochu
moc. Postoupil dva kroky do předu a změřiv
malou renitentku rozháňaným zrakem, zvolal:
„Mile! zakazují si takovou vzdorovitost. Nejsi
má mé dítě. Buď způsobná a poslechni!“

„Ale proč pak jste na mne, tatínku, takový
štv? Co mi pořád věkáte na krk toho doktora
Kratinu?“

„Kdo pak ti ho věká na krk? Nikdo, po-
vídám, nikdo. Je to nějaké vězení, když půjde
s tebou při svatebním průvodu jako první mlá-
denec?“

„Pěkný mládenec, má už takovouhle pleť!“

„Mile, začínáš býti nezdravěhlou!“

„A není to pravda? Ať se s ním vede Emma
Šimova, ta půjde ráda. Já nechci!“

„A proč, proč?“

„Mile tatínku — a Miluše se začervenala, — já
dřív raději s paragrafy.“

„Tak — s paragrafy — a který, prosím tě,
a těch s těmi paragrafy by to měl být?“

Miluška začervenala se ještě více, ale jako
by se nic nestalo, odpověděla jedním mákem:

„Ó! je mi zima hrozně.“

volby přinesly sem dlouhou řadu parlamentních nováčků a z těch sice někteří jsou řečnický nadání, ale na mistry cechu řečnického musí se teprve vyučiti. Mezi starými poslanci, kteří v nové sněmovně již nezasedají, odešlo více dobrých, vyškolených řečníků, jakým zejména byl mezi Staročechy dr. Rieger. Mezi nynějšími poslanci vynikají jako řečníci prvního řádu, aspoň co do vnějšího efektu, dr. Ed. Grégr a dr. Herold, ostatní nedovedou se vyšinouti nad úroveň řečnické prostřednosti.

Katolická církev a snahy národní.

Na straně našich odpůrců jest běžnou frází, že církev katolická, či jak mnozí se zálibou říká, aby dodali svým slovům více váhy, klerikalismus jest nepřítel snahám národním, že je všude potírá, kde může, vůbec že jest nepřitelem národnosti; o protestantské církvi však se tvrdí, že je národní a snahy tyto že všude podporuje. Tak se hlásá veřejně, lid sedne na vějíček, nerozváží si důvodů a uvěří lehkověrně podobným bajkám. Ve skutečnosti však jest tomu jinak. Církev katolická jest pravou matkou všech národů a neopustí jich ani v nejhorších dobách. Porozhlédneme-li se jen částečně po dějinách, vidíme pravdu slov svých dokázanu nad světlo jasněji; vždy to byla církev katolická, která hájila národ ohrožený před pronásledováním národností ostatních. Tak církev řecká byla a jest dosud pravou nepřítelkyní všeho slovauského, starobylé památky bulharské i srbské spálila anebo jinak zničila, protože se bála, že by Slované majíce tak starobylé památky, Řeky zastihli a nechtěli býti již v područí řeckém, které bylo pro ně jhem nesnesitelným. Nepopřávali Slované prázdnotu svobody, žádného vzdělání, byli rádi, že lid jest nevědomý, protože tím spíše pak panství jejich snášel. Došlo to tak daleko, že náhlé se odtrhli Slované již od patriarchy cahiradského, který byl vždy národnosti řecké a svým vlivem ovládal celý Balkán co do záležitostí náboženských a s těmi spojených, hlavně při obsazování míst vyšších i nižších duchovních hodností.

A právě pro toto pronásledování domovského obyvatelstva se strany Řeků oddělil se též v letech 70tých bulharský biskup a připojil se k církvi katolické, protože viděl, že Řím jest ochráncem utlačovaných a strážcem jazyka národního. To také veřejně osvědčil před celým světem a bylo na malé, že značná část obyvatelstva bulharského by byla přestoupila ke katolictví. Pouze předčasná, náhlá smrt překazila toto velké dílo. Ze církev svatá není nepřítelkyní národů, vysvítá z toho, že moudře ponechává jazyk slovauský v bohoslužbě, kde vidí toho potřebu.

Jak stolice římská hájí zájmy jednotlivých národů, bylo pozorovati před několika lety, kdy se obsazoval arcibiskupský stolec zářebský. Vláda maďarská stále navrhovala kandidáty maďarské, avšak Řím nepotvrdil ani jediného, protože věděl, že by to mělo hrozné následky v budoucnosti. A tak setrvala stolice římská na svém odporu proti vládním kandidátům maďarským plná čtyři léta,

nalezl na ozlaceném papíře oznámení svatby slečny Karlicky radové a při tom malé něžné psaníčko, ve kterém žádán byl, aby vedl první družičku do kostela.

Pan Ptáček četl tohle poslední pozvání už aspoň po třicáté, ale čím dále je četl, tím více tancovala ta písmeňka před jeho očima a stal se z nich konečně takový chaos, že pan adjunkt neviděl nic. Nic? Ne, to bychom lhali, viděl moc. Viděl dvě modrá šelmovská se usmívající očka, viděl hezoučké tvářičky a v nich malinké, co by tak poupátečko vložil, důlečky a vedle těch důleček pusínku jako růžičku a v ní dvě řady samých drobounkých perliček. A pan adjunkt se díval na ten obrázek tak roztožený, že se začervenal, až ho páliho, když si najednou vzpoměl, že se to dívá na dceru svého pana chefa.

„Jsem blázen!“, řekl si konečně, klada pozvání na stůl, aby jen tak něco řekl. A pak zapálil si uhaslý tím překvapením doutník, počal přecházeti svým kratičkým pokojíčkem vždy dva kroky v před a dva v zad, až se mu z toho všecko zamotala hlava a on polovysílen klesl na starou rozvrzanou pohovku.

Adjunkt Poláček byl dobře znám v celém městě. Jeho nenucené chování, jeho přirozený vtip činily ho nezbytnou částí každé zábavy Ch. ské. Starý, plesnivý byrokratismus nechytí ho ještě ve své drápy a proto byl všude tak vítán.

Od nějakého času však počínal se pan adjunkt neobvykle měniti. Nebyl již tak veselý a často zastřížen byl uprostřed nejlepší zábavy jakousi melancholií. Jeho přátelé snad by to byli uhadli, kdyby si vzpomněli, odkdy se tato náhlá změna v chování jeho počíná. Byli by přišli k tomu, že jest to od posledního ehtního plesu, kde pan Ptáček tančil poprvé s krásnou Milušou radovou.

Opravdu pan adjunkt byl zamilován, ať se potají na sebe zlobil, neboť jak mohl doufati v nějaké šťastné ukončení svého přání, když znal přišného pana radu. A nad to nevěřil ani, zda-li

ať Maďaři povolili vidouce, že by jinak neprorazili a navrhli kandidata národnosti chorvatské, skupa senjského na křeslo arcibiskupské.

Církev protestantská je však stranická až do krajnosti, posouvá hůl vždy oboutám stranám vládnoucí. To se již ukázalo za Lutru, jenž bez rozmyšlení povolil protestantskému knížešeti míti dvě manželky, protože se bál, že by od jeho úcty odpadl. Podobně počínají si i nynější vědecké církve protestantské, kteří ničí, cokoliv jejich zámerům se nebudí, zvláště však jazyk národní a kdo ničí jazyk národní, ničí i národnost, ničí národ sám.

Pátáme-li u nás stříšlivě po příčinách, kdo poněmžil Čechy, shledáme ke svému největšímu úžasu, že to byli Husité, kteří poplenili kraje úhrn naší vlasti, čímž národ byl vysílen a připravena byla takto půda protestantům. V Čechách protestanti kazatelé štváli proti zákonitému panovníkovi a povolali si za krále cizince, který ničil domácí památky. Šlechta bojovala s příčin čisté osobních, protože viděla, že s bojů těch jí vsjeď prospěch, nikoli však s příčin náboženských. V té příčině poukazuje na znamenitý článek Fr. J. Kroibera ve sborníku hist. kroužku vydaneho družstvem „Vlasti“, kde se popisuje nevlastenectví českých stavů nekatolických v době před-bělohorské a vyvrací mínění často projevované, jakoby nekatolíci bývali vždy velikými vlastenci. Autor končí článek svůj, že národ český pod vládou katolickou se zachoval, kdežto nekatolíci čeští zanikli beze vši stopy mezi národy nekatolickými, nám nepřátelskými.

To dovozuje též „Čech“ v č. 32. ze dne 8. února 1895 ve svém úvodníku, kde se praví doslovně: „Kamkoli protestantismus vkročil ve Slovanstvu, všude na lid přinášel pohromy... Roztrhání Polsky věstil prorockým hlasem Skarga.“ Těž byl učený Jesuita a kazatel polského krále Zikmunda III., šil v l. 1536—1612, který miloval svou vlast nade vše a proslovil upřímnou vlastenectvou řeč u přítomnosti polských šlechticů na sněmu polském, kterou pro její důležitost, jakož i charakteristickou známkou částečně sdělujeme, abychom uvedli na pravou míru výtky našich nepřátel, že kněžstvo katolické je nepřátelské národnosti domácí: „Není ničeho pod sluncem trvalého, netoliko rodiny a rody, ale i království a veliké říše klesají a upadají a národ s národem na zemi se vyměňuje. Leč nic není bez příčin, zejména ve věcech lidských, kteréž s rozumem a svobodné vůle pocházejí. Co rozumem, cností a píli povstalo, nerozum, nedbalost a ničemnost lidská hubí. Jako těla naše buď chorobami zevními neb vnitřními amirají, tak i království mají své domácí choroby, jimiž se své berou... Proč otčinu milovati, o její celost pečovati a pro její zdraví všeho nasazovati nemáme? Ji milujíce, sami sebe milujete, ji nepřejíce, sami sebe srazujete, neboť jak dáte si rady s úpudkem, když neshoda nic nenese, ale vše jen rozpýtluje a rozličnými větry rosmetá! Nadechni vás Pán Bůh velikou láskou ku bratřím svým i všem obyvatelům koruny této, abyste o ně upřímně, nic sobě netoužíce, se radili, ale jen lidský (všeobecný) prospěch měli na zřeteli. Bože, sesliž vám širokou a hlubokou láskou ku vlasti své i k nejmilejší materi, své

jeho láska jest opéčována, neboť k nějakému vyznání se nebylo ani příležitosti ani možnosti. To sice věděl, že slečná Miluška na pozdrav jeho děkuje takovým bezoučným pokynutím a úsměvem, ale znamenalo to ještě něco?

Ale dnes, dnes se mu vyjasnilo.

Tento malický lísteček mu povídal mnoho, tuze mnoho. Všecky jeho melancholické chmury byly ty tam a pan adjunkt Ptáček by se byl dal do zpěvu jako ten malický ptáček v jarním, májovém vzduchu za večerního šera v tmavém loubí, kdyby se nebyl bál, že v sousedství zlobí krejčova dvojčata, která uměla tak nesnesitelně a tak dlouho kvát.

Nemohl dlouho usnouti ráno, když se probouzel, bylo mu tak sladko, že by byl se objímal se starou almarou samou radostí. Vždyť chvilil si kvartýrské dneska kafe a to bylo u něho, prosím, už více než moč! Dosud toho aspoň ještě neutilil.

Práce kancelářské šly mu, jako když hraje. Všecky „partaje“ dneska ho nemohly ani dosti vynachváliti. Byl také hotov již před jedenáctou se všemi akty a veselé si mna ruce, zavlíral kancelář v úmyslu, že se musí taková věc krásná oslaviti dopoledne nějakou láhvičkou.

Zašel proto hnedle do vinárny a poručil si láhev dobrého vína. Neseděl u něho ani pět minut, když se přihrnuli ostatní hosti. Byli to většinou kolegové z úřadu a známí ze společnosti. Zábava byla hnedle v proudu. Mluvílo se o svatbě slečny radové a o pozvaných hostech. Přišlo ovšem i na mládence a družičky. Pan doktor Kratina však při tomhle thematě se jaksi začal kabonit, zvláště když slyšel, jak Ptáčkovi gratulují k tak alické družičce.

Nervosně potrhoval svým dlouhým voussem a na holé jeho lebce zaleskly se pod náhlou červení malé kapky potu. Patrně mu to bylo tuze proti mysli.

vlasti svatá, aby se lidé svému šťastně sloužili mohli.“

Polský lid zachoval víru katolickou a tím svou národnost. Dnes národ polský i pod tlakem ruským a pruským stojí v impasantní síle 16 millionů duší. My bychom měli býti důleďnějšími. Kdo nám ukodil, nejvíce, na toho snášíme více svou lásku a opětně nenávidíme těch, kdo již na tisíc let o rozkvět národa pečovali a dosud pečují.

Mnozí skutečně tak činí. Velebí protestanty, kteří nám poměncili celé severní, západní a jižní Čechy, velebí protestanty, kteří na nás vodili cizáky Švédy, kteří nám naše kraje ničili, louplili, kteří dokonce naši matičku Prahu zapálili a drancovali. Kéž přijdou k posuzání!

Než ani za dob novějších nejedná církev protestantská lépe. Utlačuje národy i jazyk národní všemožně. Aby nám někdo nevytkal stranictví, že uvádíme za doklad citáty naší strany, poukážeme na muže z tábora protivního, jak sami smýšlejí o nynějším protestantismu. Jan Kollár byl pravověrným protestantem, dokonce kazatelem, a hledme, co píše o poměrech ve vlasti církvi své doby. „Církev jest nám (Slovákům) téměř cele vyrvaná a dána advokátům, do horších pak rukou se nikdy dostati nemohla. Též bylo papeství, mnohem těžší je šablíčkářství v církvi. Evangelická církev a kněžstvo v Uhrách nalézá se nyní v tak žalostném stavu, že každý upřímný protestant nad tím hluboce se smutíti musí.“ (Cestopis po Itálii, v předmluvě.)

Jak jinak spívali naši reformovaní i nereformovaní o své církvi. — Za rozmluvy Jana Kollára s kanovníkem Karlem Bogdanem promel tento pozoruhodné myšlenky: „Každý moudrý zákonodávatel na to pozorovati musí, aby se čtyř věcí nedotknul, předně náboženství, podruhé řeč a národnost, po třetí obyčejů a po čtvrté starých zákonů.“ Těž p. kanovník mrsel se na kněžstvo křesťanů císl, nerozumitelnou řečí a dovozoval: „Bůh dal apoštolům dar rozličných jazyků, aby každému národu v přirozené řeči evangelium zvěstovali. Dokud se v církvi i jen jediná bába nachází, „kněz povinen jest slovausky učiti, těšiti, vzdělávati.“ (Tamtéž).

To jest povinnosť, avšak co když kněz nezná jazyka lidu sobě svěřeného, jak se to u protestantských Slováků často děje, že jim posílají za pastory pouhé Maďary? Máne si tu vzpomínáme na slova významná, která promel Dusanov při ponti Slováků na Velehrad r. 1863, když pořádl jen maďarští zpěváci zpívali a kázání všude maďarské bylo: „Kdeže tedy Kristus Pán povedal, že len Slovákem nenašim ohlašovat slovo Božie? Alebo kdeže když povedal, že on Slovákovi přijme, keď nebudú znáť jeho viery a pínit rozkazy? — Vieme se slov šameho špasitela, že diablova hlavná snaha je vykračniť slovo Božie zo srdca veriacich: jak hotová to tedy služba pre něho, keď toto slovo Božie do srdca ani len nepadá! („Vlast“ 1894, 959.)

Společnost druhdy křesťanská jest rozeevána, roztrhána, protože odhodila pouta jemná, která jednotlivé členy vírou k sobě. Kdežto katolíci snaží se podle zásad své vírou zavěsti nový, lepší pořádek, protestanté lhotejně pohlížejí na boží se dílo a jsou tak vinni na rozkladu společnosti

Ale přemohl se — a náhle zajištriv po Ptáčkovi zrakem, vyhrkl: „Pánové, když nás tu sedí tak několik ze zvaných hostů, jak bychom to udělali nejlépe s kyticemi? Myslím, že je budeme objednávatí sami a jako onehdy, objednáme je společně?“

„Proč pak ne?“, souhlasili ostatní, „byly onehdy pěkné!“

„Tedy ujednáno. U zdejšího, rozumí se, výběru vše sám a nejlepší! Asi po čtyřech, po pěti? A směl bych prosit již za částku?“

Pánové počali své obnosy sázeti. Pan Ptáček učinil také psauček rukou směrem ku kapse, ale trhl rychle zpět, jakoby se spálil. Kdež pak také měl vzíti, když táhlo již ku třicátému.

Doktor pozoroval toto trhnutí i ty rozpaky a svým impertinentním způsobem ptal se, jakoby se nic nestalo: „Neračte být snad při penězích? Či snad neračte míti tolik při sobě?“

Pan adjunkt by mu byl dal s chutí přes ty jeho ironicky roztážené tváře, ale pohlédnuv na ostatní, zadržel se a pak dopíjeje svoji sklinku, odpověděl:

„Odpusťte, že se tentokráte neúčastním. Objednal jsem již sám u Dittricha v Praze.“

„Ták?“ a pan doktor zůstal jakoby polit a zač smím prosit? Bude to zajisté něco neobvyčejného?“

Pan Ptáček pokračoval s klidem jakoby více pro sebe: „I kdož ví. Někde to bude!“

„A cena, cena?“

„I nestojí to ani za řeč! Tak deset, patnáct!“

Všichni zůstali jako bleskem omráčení. Deset — patnáct! A řekne si to tak ležerně, jakoby se nic nedělo.

Doktor Kratina neodpovídal, však ničeho ani nevyzvídal dále. Uklidil se na svoji židli a ponořil se v tiché přemýšlení a dopíjení.

O ten adjunkt! Chtěl ho tak pěkně pokofit a dal si sám!

křesťanské. To potvrzují samy protestantské slo-
vácké „Narodné Noviny“ ze dne 10. září 1895,
any praví: „V dekomponování křesťanského štátu ne-
bolo téměř žádného odporu a církve: mizerné
soudržení protestantství ani les nepokládalo se o
odpor, až na jednotlivcov a jednotlivé právní
těleso, ono pomáhá pilně při zpořádkování společ-
nosti, ano vobce v síle a vážnosti nemá už ani
titulu a nároku sloužit křesťanstvům. Protestantství
u nás v Uhrách stalo se nástrojem politickým
k cíli nemorálního a vrašednému pro národy a
pro společnost, protestantství v Německu staví
„Aegir-Kirchen“ a říká „Veríme“ (zavrhne „Věříme
v Boha“) cele otvoreně pod auctoritou univerzit
a teologických fakult.“

Tot zdrojů úsudek vlastní strany: Protes-
tantství nic víru, kdo nítí víru, podřívá tím ná-
rodnost, protože nic není pak člověka svatého,
protestantství jest ve vleku politických advokátů,
kteří užívají církve té k cíli nemorálnímu a vra-
šednému, protože abebe Slováci loupí o jejich
mateřskou řeč!

Kde jsou naši mladočechští novináři, aby po-
slechli tento soud vynesený nad protestantismem?
Kde jsou naši husité, kteří proti svému
biskupu bojí, když se odváží očitití Komen-
ského pravým světem, když vydává obrany naší
svatováclavské víry proti protestantům, kteří do-
stávají podpory z Němce, od našich úblavných ne-
přátelů!

Ke konci této své stati přecházíme k ne-
mému smutnému bodu v dějinách slovanských, ke
smutným následkům protestantismu v sousední
Lužici.

Křesťanská lpa slovanská v oněch končinách,
vyvrácena a zkácena byvši trvalou a záhubnou
bouí, která ji zasáhla až do nejhlubších kofenů.
Boue ona byla nešťastná reformace, která v celé
Evropě nadělala škody ohromné. A proč povstala
ta boue? Bedřich II., král pruský, který často
vtípem vyslovil peprnou pravdu, vyjádřil se o pří-
činách reformace úsoudně, avšak významně: „In
Deutschland war die wahre Ursache der Reforma-
tion die Bauhaus, in Frankreich die Neuerungs-
sucht in England die Weibersucht.“ Němci šlechtí-
ci toužili po statech církevních, ve Francii se
honili po novotách a král anglický opět k vůli
tomu, že papež nechtěl povolit, aby si vzal za
manželku jinou šlechtici, ať ta byla překážka
manželství.

Reformace zničila též zbytky Slovanů po-
labských, poněmčila je velkou většinou. Je pře-
skrovné výbětky zachovaly ještě misku živou a
vyhánějí zde onde okolo zhybnulého kmene řídce
a slabounké odnože, na nichžto vyrůstají poslední
zhybnulé lístky. Když ví, dlouho-li se budou ještě
zelenati. Snad tyto skrovnické odnože vezmou
na své co nevidět; mrzivá vichřice, jak se jistý
spisovatel obrazně vyjadřuje, snižší světlé lístky,
zničené rozptílí vírem bouřlivým a rozptýlené
zanese do roklí věčného zapomenutí. Zdá se, že
čas ten jednou nastane. Fara za farou se poněm-
čuje — u protestantů, u katolíků však nikoli. Od
sta let zůstal počet katolických far arabsko-lužických
nezměněn, a ačkoli počet katolických Srbů jest
pouze 12.000, tedy skoro tolik jako polovice oby-
vatelstva budišinského, přece se neodnárodnují.
Katolíci katolíci srbů jsou vzděláni v Praze, o-

Zatím p. Ptáček dopil a poroučel se v duchu,
potěšen nad nenadálým vítězstvím.

Než i za tím nejkrásnějším světem ležívá stín.

III.

Pan adjunkt nemohl se ani svatby dočkat.
Ačkoliv pobědku o kytici si vymyslíl jen k vůli
pokofení doktorovu, přece objednal na předvečer
svatební kytici z Prahy v určené ceně, aby se
nekompromitoval před ostatními, jak si řekl. Bylo
to sice drahé to pokofení, ale konečně pan Dittrich
vždycky počká.

Svatba

Popisovateli bylo by snad zbytečno. Bohatou,
krásnou svatbu. viděl již každý ve svém životě a
ne-li, tedy ji bude vidět a pak ať si to prohlédne.
Ono sice jest to vždycky zajímavé i čísti, ale
škoda papíru. Bylo to zkrátka krásné, tuze krásné,
aspoň tak říkali všichni ti, kteří se z Ch... nah-
nuli za svatebčany do chrámu, jenž byl jimi skoro
nabit, ale nejkrásnější prý ze všeho toho byl pá-
reček zrovna za snoubenci — pan adjunkt s Mi-
luškou, zakrytou skoro napolo ohromnou, skvostnou
kyticí, která voněla v celém kostele.

Byla ta kytice skvostná, ačkoli pan Ptáček
ujišťoval svoji družičku, že není ani z daleka
taková, jaká by se hodila tak bezounké slečince.

Konečně ve svém sladkém životě, vyžádal
ji i věnec, co koupil této kytice předcházel,
skrátka celou událost a dr. Kratinou.

Miluška sice se pod touto pravdou zarděla,
ale konečně i jí bylo sladkým, jak se pan Ptáček
nenáviděnému doktoru pomstil a slíbila mu úplně
odpuštění, vymáhajíc si jen za pokání co nejvíce
tanečků po svatební hostině. Věděla dobře, proč
byl pan Ptáček výtečným tanečníkem.

Akcie pana adjunkta stoupaly vřichlě a
když konečně k vůli němu odepřela doktoru Kra-
tinovi dva tanečky za sebou, nebyl více v nej-
istotě ohledně svého postavení v srdci slavné de-
růžky radovic.

svoji si tam četina, a vůbec veškeren ruch ná-
rodní na ně působí lépe nežli studie v městech
německých na studenty protestantské, kteří ve-
spolek mlá. i shusta téměř výhradně jazykem ně-
meckým, takže nasáknou úplně duchem nepřítel-
ským k národu svému. Čestné výjimky ovšem slušno
připustiti. Obyčejně pak protestantští kazatelé,
když se stanou samostatnými, berou si za man-
želky Němky, k vůli nim pak se vede celý život
domácí německy, jak jinak ani není možno. Ráno
pak v neděli a ve svátek shusta jen k vůli paní
pastorové je bohoslužba německá a pak asi kolem
9 hodiny arbská, lid chodí do prvé, protože jest
mu to výhodnější, má více času k pracem do-
mácím, svláště hospodyně. Je přirozené, že pan
pastor udělá své mladé manželce něco k vůli, pro-
tože jest vlastně hostem v domácnosti z počátku
a host zajímá v domácnosti obyčejně první místo;
všecko řídí se podle něho, všecko jest mu k vůli.
Avšak jakmile se udomácní a usadí se v rodině,
přestane být hostem, a ta se musí podrobiti do-
mácímu řádu, a toho právě není u německých
manželek arbských pastorů, protože ony hrají stále
první v domácnosti, a nejen v rodině, často i v celé
obci, a tak se zasadí zárodek k poněmčení celých
farností. U katolických kněží toho ovšem není, po-
něvadě se neženou. Opět jedna výhoda celibátu
kněžského.

Jiný slovyk jest, že německá konsistoř pro-
testantská dosazuje na ohrožených anebo amíře-
ných místech Němce za kazatele, při tom se nic
neohlíbějí na náboženské potřeby lidu. To se ne-
stane na katolických farních nikde, ani v Rakou-
sku ani v Lužici, protože konsistoře katolické jsou
si vědomy svého povolání a proto dosazují za
faráře kněze znalé řeči farní, ano v uzavřeném
území mají právě Češi, většinou dělníci příležitost
vypozvídati se a dáti se zaopatřiti od kněze, který
jim rozumí, který je téže národnosti.

Pamatujeme se, jak před rokem byly veliké
boje stran obsazení jistě protestantské fary arbské,
a přece byl tam dosazen Němec neznající slova
arbského. Všecka obrana proti tomu byla marna
— německá konsistoř nepovolila.

Letošního roku máme opět dva politování
hodné případy. Do Borsce byl ustanoven pastorem
jistý Schall, kovaný Němec, kterého arbská obec
uvítala nadšeně i s jeho manželkou, s kterou se
dal oddati ve Vratislavi. Útěchou lidu arbskému
jest, že prý se trochu naučil arbskému jazyku a
pak snad „slbil“, že se mu brzo dokonale naučí.
Jak paní Němci sliby své plní, jakmile jsou v te-
plém hnízdečku, o tom je mnoho příkladů známo.
Dopisovatel do lužických novin vyslovuje zbožné
přání, aby alib svůj v bruce provedl. „Bůh dej,
aby vyplnil (pan pastor) tohle svoje předsevzetí
k radosti a spokojenosti osadníků; neboť je-
nom potom, bude-li úplně mocen jazyka arbs-
kého, může blahodárně a úspěšně pracovati
v naší osadě a stavěti tu království Boží.“ Se
zbožným přáním jest se spokojiti osadníkům arbs-
kým. Katolíkům se jejich žádosti v této věci
vždy vyhovějí, poněvadě jak nezná kněz jazyka
osadníků, nemůže dobře působiti, jest úplně bez
vlivu.

Tu aspoň pan pastor slbil, že se naučí
arbstině; hůře je v Palově, kam byl dosazen za
pastora pouhý Němec po bývalém faráři Jenčovi,

Uražený Kratina sliboval mu za to však
krutou pomstu. Což si však z toho pan adjunkt
dělal, co mu bylo do všech stahujících se mraků,
když jemu záleželo tak na své pěkné sluníčko...

Od svatby starší radovic změnil se způsob
života paně Ptáčkové neobyčejně. Jest-li dříve ve
své divné melancholii vynechával dříve tak veselé
večery uprostřed přátel, nenavštěvoval jich nyní
vůbec. Nad to v kanceláři nebylo nad něho nyní
svědomitějšího a rychlejšího úředníka. Kolikrát
ať sám pan rada poživiti se musil neobyčejně
zručnosti a důmyslnosti paně adjunktové. Vůbec
zdálo se, že se z pana Ptáčka dělá vzor řádného
úředníka.

Než tento obrat nenesl jen všude sladké
ovoce. Na kmeni nového života tohoto počínaly
se ukazovati též všelijaké bořké a neptijemné plody.
Tak nejednou, z ničeho nic, Bůh ví, z jaké strany
počínaly se troustiti roztočivé pověsti a k tomu
zcela sobě odporující. Jedna tvrdila, že pan
adjunkt vyhrál veliký los a za doklad náhle naby-
tého jmění uváděla se luxuriózní cena za kytici
při radovic svatbě a druhá pověst rozhlašovala
zase, že jest zcela na mizině, že nemá již prý ani
na sklínku piva a proto že se nyní z hanby zavírá
sám a sám v téném pokojíku.

Jaké následky mohou mít takové pověsti
pro veselého mladence, ukázalo se hnedle.

Zcela opuštěný pokojík paně adjunktové počal
neobyčejně oživovati. Každou chvíli, jak se pan
Ptáček ocitl doma v kanceláři, bylo na dveře
zatukáno a když se otevřely, prošel jimi bílý arbský
papír s farnostním: „učet“ a za tím arbským
procházel celý galerie farnostních všech člověka
zásobujících druhů, počínaje ševcem a konče oby-
čejně opět ševcem jiného odvětví „botaniky.“

A vždycky po nějaké takové návštěvě bý-
valo na schodech slyšeti vyhrůžky a klení, někdy
po tichu, někdy zcela hlasitě a všechny vrchol-
ily u slova soud.

kteří byl výborným spisovatelem, proto přechod
ten jest ještě větší. Abychom byli nestrannými,
slyšme hlas samých osadníků protestantských, nad
jejichž žalobou srdce se svírá bolestí a zármutkem,
že tak daleko vede zaslepenost fanatiků Němců,
kteří ani náboženských citů obyvatelstva jinak
zbožného nešetří; hlas ten zní (Srbské Noviny
č. 49 ze dne 7. prosince 1895 str. 495.):

„Smutek, zármutek útroby pronikající se
mezi námi usadil! Náš boží dům jest našim arbs-
kým bohoslužbám uzavřen! Naše fara jest ovšem
zase obsazena, avšak mužem, který sice týchž
důchodů požívá, jako náš milovaný nebožtík pan
farář, části však práce duchovní v naší osadě vy-
konáváti nemůže, na které jsme my Srbové stále
měli svoje svaté právo. Nejsa srbské řeči mocen,
nemůže nám být srbským zpovědníkem, nemůže
nám svatého slova božího srbsky kázati, nemůže
nám přinést poslední útěchu před smrtí, nemůže
připravovati srbsky ke zpovědi, nic nám nemůže
srbsky říci! Hluboce zarmoucení pohlížme vzhůru
ke svému milému domu božímu, který stavěli naši
srbští předkové, ve kterém se od počátku po
všecka století srbsky kázalo, do kterého jsme
stále tak rádi chvátali, když nás jeho zvony zvaly
na srbskou bohoslužbu. To je všecko nyní pryč,
jest nám Srbům odňato! Naše vrchnost, která
sama nepotřebuje srbské bohoslužby, vypálila naši
osidlovou faru tak, že bylo zjevně viděti, že není
o potřebě srbského kazatele u nás. Z útrpnosti
hlásil se k nám srbský duchovní, který zastává
podobné místo v osadě mnohem větší s velikým
úspěchem. Avšak tomu naše vrchnost vrátila hned
všecky dokumenty, že ho nechce za našeho du-
chovního. Pak tvrdili, že žádný srbský duchovní
k nám nežádá, a že místo to se nutně musí ob-
saditi kandidátem německým, jako by řekli, že
jame Srbové tu již zahrabáni a že netřeba se
na nás již ohlížeti... Misionáři, kteří chtějí
v Indii hlásati pohanům slovo boží, musejí se nej-
dříve jejich řeči naučiti. My křesťanští Srbové ne-
máme tedy menšího práva...“ Za celé 2 měsíce
nebylo tu srbské bohoslužby, a pouze jednou byli
voláni k stolu Páně, a to ne ve svátek, nýbrž ve
všední den, kdy nemůže mnoho lidí pro polní
práce přijíti do kostela.

Tot malá ukázka důkazů, jak protestantismus
jest nepřátelským slovanským národnostem, ať je
v zemi kterékoli. Naopak církve katolické hájí
neustále všude zájmy národních, protože není ne-
přítelkyní národů a jich národnosti. Proto pánové
z protějšího tábora, buďte pěkně z ticha, abychom
Vám nepodali zase jiných nevývratných důkazů,
jak jest protestantismus národním a církve kato-
lické nikoli.

Je to právě opácné, než jak naši nepřátelé
tvrdí.

Co týden dal.

Sněm království českého měl první schůzi
po novém roce dne 7. t. m. Ve schůzi té odpo-
věděl nejprve místopředseda hr. Thun český na
mladočeskou interpelaci o upravení Labe a Vltavy.
Místopředseda ujal, že sám se vynasnaží, aby
příslušný projekt byl co nejrychleji proveden, a
že vláda souhlasí s upravením tím, když k nákladu

Pana Ptáčka z počátku tato honba zajímala
a bavila, konečně měl těchto příjemných návštěv
dosti a zamkl dveře.

Tím však, že zamkl vlastní dveře, otevřel
nedočkavým a zuřivým věřitelům dveře k soudu.

A co jiného zbývalo uuhobým těmto než
žalovati člověka, který kupuje sice kytice jako
kola za desítky a pětky a za mizerné boty ne
chce platit, nebo který je zcela pryč s penězi a
nevzpomene si, aby aspoň ze zbytku platil, co
dlužen.

Žalovati, stalo se heslem v celém Ch...ském
Ptáčkově věřitelstvu. Pan adjunkt zatím tonul
v blahu své lásky. Do stinných cestiček parku,
kde vídával nyní slečnu Milušku, nedoletlo nicého
z těchto ošemetných úkladů. Než všechno musí
mít svůj konec a proto měla i výprava proti
panu Ptáčkovu.

Jedného dne, když vycházel pan Ptáček
z kanceláře, setkal se na chodbě s panem radou,
kteří ho přemětil přitvřeným zrakem a pak zabru-
čel: „Navštivte mne, pane Ptáček, ještě dnes!“

Panu adjunktovi se nějak zatáčela pod po-
hledem pana rady blava, ale vzpomínaje se,
uklonil se: „K službám, pane rado!“

Doma upravitel svoji toaletu a sice navlekl
se do černého, neboť, jak si řekl, člověk neví,
co ho potkati má a může a vydal se k panu radovi.
Když odkládal v předstínané svrchní, otevřely se
lehce dveře postranní a slečna Miluška vystrčila
hlavičku. Pan adjunkt chtěl tu hlavičku na přiví-
tanou políbiti, ale plesknutí malíčké ruky mu
v tom zabránilo. Slyšel jenom šeptnutí: „Tati
jest strašně rozlobený. A to pro tu svatební ky-
tici. Ale nebál se, já ho nedám!“

Za takovýto posilující slib by byl pan ad-
junkt s chutí Milušku zlíbal podruhé, ale nebylo
k tomu času, neboť v příjmacím pokoji ozvalo
se zaklínání paně radovy a dveře již se otevřely

12,960.000 zl. přispěje král. české nejméně 50ti procenty. Poslanci mladočestští při této odpovědi byli přítomni. Na to byly v prvním čtení vyřizeny různé správy, jež odkázány výborům. Zemský výbor podal správu o zemském rozpočtu na letošní rok; rozpočet vykazuje schodek 15,459.934 zl., jež nahraditi se má 39 proc. přirážkou a zemskou půjčkou 3 milionů zl. Ve schůzi konané ve čtvrtek, dne 9. t. m. byly provedeny volby do jednotlivých komisí sněmovních a zahájeno jednání o zemském rozpočtu.

Ríšská rada zahájí svou činnost opět dne 11. února. Mimo slíbenou volební opravu vzbudí větší zájem zejména předloha o upravení platů úřednických a předloha o penázech vdov po úřednících. Při upravení úřednických platů má býti hlavní zřetel vzat ke třem nejnižším třídám hodnostním, jimž mají se platy značně zvýšiti; dosavadní soustava kvinkvenálek má se zrušiti.

Ústřední spolek křesťansko-socialní. V neděli byla ve Vídni schůze křesťansko-socialních dělníkův, již se účastnilo na 250 zástupcův ze všech zemí rakouských. Přítomni byli též dr. Lueger a princ Liechtenstein. P. Stojalowski zastupoval dělnictvo haličské. Bylo usneseno, aby byl založen říšský spolek ústřední, jehožto správa by řídila jednotný postup všeho křesťanského dělnictva. Návrh byl přijat a zvolen i výbor.

Maďaři a Slováci. Tétoho dne bylo zastaveno maďarské trestní vyšetřování s celou řadou slovenských vlastencův, kteří maďarskou policií a trestním soudem maďarským byli stíháni proto jen, že — zpívali slovenské písně a — nosí košile s národními výšivkami. Stíháno bylo 21 Slovákův a obžaloba zněla na — sločin pobuřování. Výslovné poznamenáváme, že písně byly naprosto nepolitické, což vysvětlí i z důvodů, jimiž výrok básníkobystrického trestního soudu jest odůvodněn a jenž praví: „Ačkoliv policejním a trestním vyšetřováním se zjistilo, že obžalovaní u příležitosti zábavy v Btezně dne 28. října 1895. po ochotnickém divadelním představení zpívali slovenské písně, fečnili slovensky a pronesli slovenské přípitky — přece, poněvadž jejich chování při té zábavě nebylo takého druhu, že by tvořilo poruhu záležovaného skutku a v jejich jednání není známky národnostního pobuřování, trestní vyšetřování musilo býti proti nim zastaveno.“

Francie. Z Paříže telegrafuje se, že proces panamský bude obnoven. Z přímého rozkazu ministra spravedlnosti uchopil se té věci vyšetřující soudce pozovu, zejména proti poslancům, kteří v jakémkoliv způsobu přijímali peníze z panamských kas. U likvidátora panamské společnosti, Imberta, vykonána domovní prohlídka a zabaveny listiny, ze kterých je patrné podplácení politických osob. Záležitost Artozova vydání přijde 11. ledna znovu před soud.

Transvaal. Republika, o které se nyní tak mnoho mluví, nese vlastně úředně jméno „Jihoafrická republika“ a sice od r. 1884. Země tato sahá od řeky Vaalu na jihu až přes jižní obratník odátanů na sever ledici. S ní hraničí na západě a severu britské Bečuánsko, na východě osady portugalské a Svazsko, na jihu t. zv. Nová republika, Natal a Oranžsko. Transvaal měří 5597 čtver. mil, s připojenou Novou republikou 6641 čtver. mil. Obyvatelstvo skládá se z praobyvatelů

Kafra, (as 300.000 duší), dále holandských boerů (čti búr, tolik co sedlák) v počtu as 80.000 duší a nových obyvatelů, ponejvíce Angličanův a Hannoveranů, jejich počet ve neustále množi. Založena byla republika boery kolem r. 1848, když vláda anglická zapověděla otroctví, nedávají osadníkům náhrady. Tito učinili vpád na sever a dobře ozbrojeni dobyli zemi na Kaffrech, užívající při tom s dobrým výsledkem vozových hradeb, často porážili nahé divochy deset- i dvacetkrát silnější. Anglie s počátku novou republiku uznávala, ale v roce 1877 použila zhebného kafferského vpádu, aby pod záminkou ochrany křesťanů, kteří ochraň té nechtěli, vnutila boerům svou vládu. Ve skutečnosti vedlo ji k tomu plánu zamezení starého dráhy přes území portugalské k moři, čímž by dosavadní obchodní monopol Angličanů byl vzal za své. Ve válce proto vzniklé utrpělo vojsko anglické více těžkých porážek a Angličané museli se spokojiti, že každá smlouva Transvaalu s jinými osadami podrobena jest jejich stvrzení. Když nově povstale republiky Steila a Goshen vstoupily pod ochranu Transvaalu, musela tato smlouva býti zrušena dle vůle Anglie. Současně prohlásila Anglie svůj protektorát nad zemí mezi Transvaalem a německými osadami na západním pobřeží, čímž Transvaal zbaven možnosti rozšířiti se ku mořskému břehu. — Rychlé vítězství boerů působilo v Africe utišení a ze všech stran uhlíkuje se, nebo vyslovuje se, že mír na dále bude zachován. Tato naděje zejména též vyslovil anglický ministr kolonií Chamberlain vůči deputaci jihoafrických obchodníků. Po takovém výprasku, jaký Angličané dostali, jest ovšem nejlépe doufati, že už jest po bouři. Chamberlain přečetl deputaci depeši, z níž vychází na jevo, že Krüger nehodlá Johannesburg obtěžovati. Vláda anglická doufá, že přátelská rada, kterou dala vládě transvaalské, pohne tato vnovati steskům cizinců pozornost. Krügerovo umírněné chování naděje tuto posiluje. Anglie bude pevně státi na smlouvách s r. 1884 ve všech jejich bodech. V Berlíně sestoupil se výbor něm. koloniální společnosti pod předsednictvím věrovy Jana Albrechta s Meklenburku a zahájil obírku na prospěch raněných boerů a rodin těch, kteří v bitvě padli.

Všelicos.

Abychom určiti mohli náklad čísel dalších, prosíme zvdofile za brzké zaslání předplatného a vyrovnání nedoplatků za loňský rok.

Pro české menšiny. Klube poslancův svobodomyšlných podal matiční úřad J. V. Štátní ve Znojme tyto návrhy na pomoc národním menšinám v kraji posměšeném: 1. Zřízení stálých vědeckých pro nář. menšin — (nejlépe obratní právníci), kteří by založili své kanceláře v místech nejohroženějších. Naši advokáti — boháči mohou kancelář zajistit v těchto nejohroženějších nář. posicích otevřiti; přinesou národu obět v tom poměru, jak ji přináší ten nejnebezpečnější dělník svým grotem. 2. Zřízení „Ústřední kanceláře státnosti z území posměšeného“ v Praze, kamž by všeliké útráty a týrání lidí náleho v území posměšeném byly ihned oznámeny. 3. Lepší, vytrvalejší, odhodlanější domáhání se veřejných českých škol obecných v území posměšeném, čímž by se uspořilo nákladu „Ústřední Matiči školní“, jež by podpora svou tím na více míst mohla obrátiti. Zmínění vědecké menšiny jakožto dobří právníci mohou nejlépe přezkoumati všem možným nezákoanostem při zařizování českých škol veřejných. 4. Zřízení pobočných závodů v místech národnostně nejohroženějších, do nichž přijímání by byli všichni českí dělníci z práce propuštěni po prohlášení se k své národnosti. Tím by se česné rodiny — právě to záškodný českých škol dělní — v místech těchto udržely. 5. Zavítání poslancův mezi lid v území posměšeném a posouvání a povzbuzování lidí v těchto baji temba. Necht se vůbec přemýšleti, kterak by se lid náleho v území posměšeném rychle, vydatně a jistě posunulo.

Z téžora socialistického. Soudy tohoto dělnictva soc. demokratického o svátcích sv. Mikuláša: Švýcarská soc. demokratická sv. Mikuláša v Bernu, (22.—23. pros.), shledala valnou schůzi seznatou po mnohých vládních překážkách v Paříži (27. pros.) a rakonský odbor obecný (26. a 28. pros.) ve Vídni. Ve švýcarské soc. demokratické vybojevali boj proti marxistům, stoupencům německé buržoazní umírněnosti. V Paříži pak hleděno docíliti smíru mezi různými osobami i věcnými stranami americkými a německými. Švýcarský sjedn. socialistický přijal návrh red. Gachwinda z Oberwyru, jež žádá opravu programu v tom smyslu, aby se upustilo od známého kontického soc.-demokratického: postátní všeh prostrůdků výroby. S tím programem je socialisté ve Švýcarsku něleho nedodli. Švýcarský venbovan hrav se podobně státních, protože potřebují mnoho zbytkového dělnictva, které jest vždy nespokojen nejen pro kapnu, ale i pro svobodu občanskou. Proto s postátním programem takovým, jaký stanoven pro německou říšskou stranu v Gothě, ve Švýcarsku se něleho nedodli. Švýcarský lid znese jen postátní federaci, a snad i prohlášení pedy za všeobecný majetek státní, ale nic více. V tom směru až se tedy program upraví, aby strana mohla získávati stoupence i mezi venkovským lidem. A sjedn. na návrh přistoupil a sv. Mikuláš bora strany reviel programu. — Tenký boj, který

nemohl respektiti německé socialisté ve Vratlavě leat, respektiti ve Švýcarsku hrav: směnou programu. V obou případech jednalo se o sedláky, tzv. cariti socialisté se přispěsobili sedláckým, německí fekli: „budeme čekat, až sedlák bude botov se svým jménem, až klesne mezi proletáře, pak přijde sám.“ Nejrozšířenější časopis na světě jest americký deník „The World“ (Svět), který denně tiskne se v půl-miliónu-exemplářích. Na sedláni čtlo spolehají se 3706 metrických centů papíru. Rozestřez zakryl by papír ten 3400 čtver. kilometrů, Barvy spotřebuje se 5000 metrických centů Inzerátů měl časopis ten za půl leta 486.004.

Páté přes deváté. Radikální „Hořický list“ přestal vycházeti. — „Radikální listy“ vycházejí zase v Praze jako týdeník. — Spisovatel Fraut. Herišas vsoupil prý do redakce „Národní Politiky.“ — Cestovatel E. St. Vráš odpíraje 18. ledna ze San Franciska do Japonska. — Holub, redaktor časopisu „Omladina“ v Ústí a. L. byl zatčen pro vlezrání. — Hlavní výhra národopisné výstavy obdržel A. Kadečka, pekař v Lab. Týnci. — V Zadru zemřel vědec chorvatské strasy v Dalmacii, dr. M. Klaič.

Kyselé okurky.

V době plach.

Vše ve světě! Singr, Zinner se štěpí, holomjdených lábů na podání sraby tolet a obnosů vyběr volubný. Inu, řádný hajl se proci na to chytí . . .

Nais „sestátní“.

Již plesal jsem, že „státní“ jasně budu, odah hlavně včím v silném a trudu. Pan „fortand“ odětní se už dnes teatř, svou kulturov jak dře ale dle sítí — a „šulfova“ se umíchem kucha, dnu tím, klet ho chytí respektiti na kusy; vždyt jeho „doup“ zas poset dle stýl . . . Má dule sed se naději jen boji, že listek koupím v „upřel“ tak asi na státním nálehu v státní kusy.

Dr. Rašín v Plzeňské.

Dva posluhačů nadšením Ma, boerů a řetěha, jrně pot se okradí stěd a s jehoš Navy námahou se bouří, již nadšenč těch sístup v středu svatd. Až, jedm objímá ho, druhý mlad, až na horec i hubička tu mlaskla, jak radota by v středu jejich vnašla — snad samou láskou snědli by ho rádi . . . Se stíny Havlíků se na to vrátil: „Ple chudák, svou dachu chytal stál — už kucha se. — Máme pach, mly Bala mly, že naději s tou mladou generací: když tem/c tolik stín je za svou „poda“, má hubičkami snad by udušil . . .“

Zvěsti z východních Čech.

Zprávy diecézní. Farář kostel Žambercký povýšen rozhodnutím Jeho Biskupské Milosti na děkanství, fara tamodělní na děkanství a dp. farář Karol Cholewický, jmenován prvoděkanem; p. Ant. Petrák, spiritual b. katolického semináře, obdržel Expositurum canon; p. Jan Vaněk, katecheta v Žamberku a p. Frant. Paw, vicerektor b. katolického semináře obdrželi faru synodalie. U vytknutí kapomické generální síně v Žamberku vystaven díla a usazeni Jeho Biskupské Milosti, panu Ondruu Pariseho, majiteli panství a petronu, p. c. k. dvornímu radovi prof. dr. Ed. Albertovi, p. c. k. zemskému radovi a okresnímu soudci Theod. Jelinekovi, p. E. Eyringovi, patronátům komisi-saři p. K. Šoborovi, purkmistru, a p. Bernardu Panovskovi, říšskému učitelu, a řediteli kár: v Žamberku.

Národní Beseda. Jako v obou uplynulých letech, tak i letos pořádají místní odbory Úst. Matice šk. v Hradci Králové společně „Národní Besedu“, a to v sobotu dne 8. února t. r. Až dosud náležela Národní Beseda k nejzdatilejším plesům katolické buržoazie, seboť soustředila vždy valný počet upřímných příatel Matičky nejen z města, ale i z širokého okolí Hradce Králové; proto musíme zajisté také letos první místo mezi všemi nálehami, jak v nynější době masopustní pořádky budou.

Z matičského odboru matičního. Dle usnesení výboru maty se vybírali členové přípatky za rok uplynulý v matičích listopadu a předání 1899. Protože však v době této konala se schůzka na bazar vánoční, ustanoveno bylo, vybrati přípatky ony až po svátcích vánočních, nač dovolaje si výbor všechny p. t. pány přípatky Ú. M. šk. uctivě upravniti, aby se předešlo všelikému, možnému snad nepohodumění ve věci této. Přípatky členské pro Ú. M. šk. sbírá a řídí od-ěd p. Vojtěch Karáček. Řídícívala. Hlasem Ú. M. šk. stává se, kdo platí za celý rok přípatky aspoň 1 zl. r. č. k účelům spolkovým.

Následkem loňských živelních pohrom podal posl. Formánek ve schůzi českého sněmu ze dne 7. t. m. petice za povolení zemské podpory jmenem obcí Neděšitz a Rozbátice.

K sestátí severozápadní dráhy. Co se vleče, ovšem neuteče, ale kdy se to konečně do vleče k dobrému konci? Vyjednávání s dráhou severozápadní bude pomalu již nekonečným. Jak známo, vyjednávalo se v té věci již za vlády koalici, ale pádem vlády zase vše se zhatilo. Nynější ministr obchodu Glanz konečně docílil se správou dráhy dohodnouti, ale jak? Podívejme se na to zblízka. Tráť severozápadní dráhy sestává vlastně ze tří různých skupin, z vlastní dráhy severo-západní, z dráhy jiho-severoněmecké spojovací a z dráhy polabské. První dvě skupiny mají státní záruku, dráha polabská nikoli. Stát má nyní vyvolat všechny tři skupiny a dle kupní smlouvy měl by akcionářům dáti více, než co dosud jim dráha vynášela. Akcionáři severozápadní dráhy dostali by dle smlouvy roční rentu 12 zl., ale za posledních pět let dostali z výnosu dráhy průměrně 10 zl. 30 kr., v nejpříznivějším roce 11 zl. Stát by tedy měl akcionářům dáti o 1 zl. ročně více, než co dosud obdrželi v roce nejvýnosnější. Až do r. 1906. snad by akcionářům dle zvláštního ustanovení smlouvy připadlo nejmenší 11 zl. 75 kr., ale kdyby se před touto dobou provedla konverse prioriti, hned by se zvýšily jejich příjmy, od r. 1906. měli by pevně 12 zl. ročně. Dalo by se jim tedy více, než co měli kdykoli dosud a sice proto, že severozápadní dráha se nemá ve smyslu koncese sestátí, k čemuž je stát oprávněn, nýbrž pouze z volné ruky koupiti. Stát tedy vlastně jen o něco vyjednává, co by si beze všeho mohl vštíti za levnou cenu! Akcionáři jiho-severoněmecké spojovací dráhy měli by dle smlouvy dostati roční rentu 9 zl. 30 kr., tedy zase více, než mnoho-li dosud obdržela jejich divdenda; mimo to má jim stát sleviti 40 milionů, jež dle poměru záruky státu dluhují. Akcionáři dráhy polabské mají dostati roční rentu 12 zl., kdežto jejich divdenda obdržela průměrně 11 zl. 40 kr. ročně — tedy zase hezký dárek! Ale to ještě není všechno. Od roku 1900. podléhala by dráha polabská dani z příjmů, kdežto dosud je nepoplatnou. Následkem sestátí dostali by však akcionáři státní obligace nepodléhající dani a tak by se stalo trvalým jejich osvobození od daně, jež by jinak skončilo ve čtyřech letech. Když se všechno dohromady spočítá, znamenalo by takovéto sestátí severozápadní dráhy tolik, že stát dá její akcionářům dar 50 až 60 milionů zl.!! Od pověstného jednání s dráhou severní nestalo se nic podobného. A takovéto smlouva že by mohla a měla býti na říšské radě schválena? Neumí! Bude povinností především českých poslanců, aby ukázali, že takové přemýšlení nemají a nemohou se dávat akcionářům severozápadních trať Tausigových.

Dráha Hradec Králové-Holice. Zemská železniční rada jednala dne 6. t. m. o programu akce železniční, která má býti letátnímu sněmu předložena. V záležitosti místní dráhy Hradec Kr. Holice uvádí se v programu, že zájímavé zájemních příspěvků stalo se dosud ve formě velmi zanedbávané.

Z jednoty kat. tovaryšů. Počátkem letošního roku, dne 1. ledna zahájila jednotka valnou schůzi nově správný rok za čestné účasti členů. Předseda dp. Fr. Rayl v zahajovací řeči povzbudil členy ku svorné práci spolkové, poukázav k tomu zjevu, že spolek přes všecky nepřehledné jistých kruhů pokračuje ve svém rozvoji za vytknutým cílem. Zjev tento jest důkazem, že spolek jest na zdravém základě založen a že odpovídá časové potřebě. Po zahájení přichyly byly správy funkcionářů, z nichž uvádíme tuto data. Členů koncem roku bylo 91. Knihoznačka 330 svazků a těch se stále oblibě. Předseda bylo 17, zábravných podniků bylo 11. Členové cvičili se v technické a ve zpěvu. Účetní správa vykazuje příjem 598 zl. 55 kr. a 561 zl. 46 kr. výděl. Fond na spolkový dům vzrostl letos na 1881 zl. 78 kr. Při volbě nového výboru zvoleni byli: pp. Polák st., Polák ml., Svoboda st., Boukal, Sváták, Jakubský, Sluša, Lib. Čermák, Lejsek, Zajíc a Učesný. Náhradníci jsou pp. Malešák, Marek, Strnad a Poláček. — Po volběch započal úřadovati nový výbor tím, že vzdán byl důk výboru odstupujícímu a určena byla výše příspěvků, podpora i potřeby dle práce předcházejícího roku. Valná schůze byla ukončena provoláním slávy, protektoru spolku, adp. biskupovi Edvardu Janu. — Nový výbor ustavil se hnedle ve výborové schůzi a vstupuje s dobrým nadějí v nastávající rok. —

Ze Sokola. Ve valné hromadě Sokola královéhradeckého dne 6. t. m. konané zvolen za starostu opět p. Viktor Weinberger, architekt s Hradce Králové, jež se nedávno své bohatosti vzdal následkem tlaku v listech pokrokových.

Úmrtí. V pondělí, dne 6. t. m. zemřel o 4. hod. odp. po krátké chorobě MUDr. Ant. Uher, bkr. lékař ve Vrchlabí. Zemřel, jež dosáhl teprve 28. rok svého věku, byl ve svém okolí oblíben pro svou milou povahu a horlivé, znalécké plnění svého povolání. Tělesné pozůstatky zesnulého byly ve středu, dne 8. t. m. o 8. hod. odp. za hlučné účasti obecenstva po-

chovány na hřbitově poučovském. — Na štědrý den zemřel v útavu choromyslných v Praze František Bauer, ženatý strojník na Pražském Předměstí. Smrt mu byla bráhou vyvolávitelkou s kratkých útrap.

Pro křivou přísahu. Pro rod Křidlov a ctěné jeho příbuzenstvo bude třeba v listech hradeckých vyhraditi zvláštní rubriku. Čilá rodina tato má neustále se soudy co činiti. Domovská obec jejich má asi pramalé radosti ze svých příslušníků. Když nejsou doma, tak v hradecké věznici zcela určitě. V pondělí, dne 30. prosince při hlavním přelíčení s Josefem Křidlem s Neděšitz pro zločin krádeže, ujal se všele nastávající svat Křidlov, Josef Kadeřávek při svědeckém výslechu bratra své milé Anny Křidlové. Dověděl oho, že byl Křidlo o Dušičkách u svých rodičů na Pouchově a že viděl černý oděv na Křidlovi. V též smyslu vypovídal J. Kokrád, příbuzný taktéž Křidlov. Vše bylo ale druhými svědky vyvráceno a jejich tvrzení okazalo se býti lživé a liché. K šádosti p. státního zástupce byli oba vzorní svědci hned při líčení zatčeni a do věznic za mříše dodáni. Nyní sedí ve vazbě vyšetřovací pro zločin podvodu spáchaného křivou přísahou.

Nepoctivý poštovní posel. Antonín Zadrobilek, poštovní posel z Dubčenic postaven bude v únoru před soud porotní pro krádež, ježto způsobil poštovnímu úřadu, o čemž jsme se svého času obšírně zmínili, škodu, která daleko přesahuje přes 300 zl. a dosud nenahrazena jest. Klíčením hlavnímu předvoláno 31 svědků. Na pány porotce tudíž čekají v nejbližším období parné dny.

Rozšíření labského mostu. K naší zprávě v předchozím našem čísle uvedené stran rozšíření kamenného mostu labského, sděluje se nám, že již před rokem podány jsou žádosti městem Hradcem Králové a obcí Pražské Předměstí ku místodržitelství za odstranění jednotlivých pilířů mostních a rozšíření mostu na zbylých. Vyřízení však v té záležitosti, která má velký význam pro časté povodně, jež okolí zdejší vždy značně ohrožují, dosud nedošlo. Jest tedy v zájmu jmenovaných obcí, aby v čas na místech příslušných starali se o nápravu.

Pos přišel, husa je pryč. Jaká radost, když překvapí ženšuka mužička svého při svatečném obědě do zlatá upěčenou, delší čas v domácnosti pečlivě krměnou husičkou. Věk jaký žal zachvátí srdce obou, kdy nestoudný dlouhoprsták vzácného ptáka kapitoliného před svátky vypálí. Tak stalo se panu X., státnímu úředníku z Hradce Králové na Pražském Předměstí bydlicím. A aby zbaven byl docela strážníků, ukraden mu malý psík. Psík však není husa, aby rychle zmizel v útrobách žaludku zlodějova a tak nalezl v bruku u mladistvého zloděje Rosinka ve Farářství. Psík byl vrácen, po husu však dosud ani potuchy, zloděj si bez toho již jen pochutnával na vonném sádle. Sluší podotknouti, že v šádne obci kol Hradce nebylo tolik četných a drzých krádeží spáchaných v posledním čase, jako na Pražském Předměstí. Občanstvo majetné žije stále rozrušeno v obavě, aby nebylo vykradené. U jistého velevarného občana mají spáti krmátka na noc docela v kuchyni, ze strachu, aby odemtný zloděj nepochutnal si na něm. Chlapík je slušně skrměn. Jest třeba tu zosloviti dohled na potulující se šelmy, které v hejnech táhnou nyní od města k městu, krádouc kde co může. Ostatně z některých krádeží zde spáchaných lze souditi, že chmaták nebude daleko od obce.

Syřístě. Téžto duň obdržel zdejší advokát p. dr. J. Baše, známý z obšírlého přelíčení s Divočými, soudní dekret, kterým ustanoven za obhájce Ant. Syřístě. To stalo se ku výslovné žádosti obžalovaného. Podobá se, že nejen účast obecnstva bude značná, ale i lavice obžalovaných hustěji obsazena. Předchůdce Syřístěv Karel Sulc měl již různé zápletky a dodavateli tepy pro špatné vážení. Případy některé vyrovnaný cestou smírnou. Před svátky vánočních byl vyslyšen K. Sulc v Praze, kde se nyní zdržuje a kde po dlouhém hledání konečně vypátrán byl. Sulc, poslední čas svého pobytu zde, pokládán byl všeobecně za alabomyslného, ale při výslechu konstatováno, že zcela jasně a určitě na kladené mu otázky odpovídal. Do choulivosti této historie vpleten i pan Jelínek, účetní cukrovaru, který přý se měl dopustiti jakéhokoli přechinu tím, že sváděl Josefa Jareše a Františka Čajku, když tiho obžalováni byli k soudu, by na Syřístě ničeho neřekli. Obviňovati někoho jest snadné, leč dokazovati bývá s obtížemi spojeno. Vyšetřováním ve věci té již konaným dozví se co nejdříve veřejnost pravdy a odhalení machinací na váze cukrovarské bude v každém ohledu zajímavým. Veleddělitým by bylo zvědět, či majetkem jest falešné sádky, jež se sádky Syřístě používali!

Neděšitz. Na nový rok sklonila manželka váženého rolníka p. Josefa Holečka a člena obecního zastupitelství na Pražském Předměstí, vracející se s Hradce domů, tak nešťastně, že podrobena musila býti ve zdejší všeobecné nemocnici bolestné operaci. S rodinou p. Holečkovou počítuje každý soustrast.

Penězka za šebrotě. Mnohokrát trestaný penězka Josef Sedláček, kradlce z Vrchovin byl zatčen četníkem v Dolní Ruděšlově při toulce a šebrotě. Při zatknutí odhodil od sebe stříbrné hodinky. Jestli Sedláček podobných věcí u sebe ve zvyku nemá nositi, padá naň podezření z krádeže. Byl dodán do věznic hradecké.

Ohně. Dne 6. t. m. na svátek Zjevení Páně o půl osmé hodině večer vypukl ohně ve V. Jesenici, ve stodole, patřící mistru kovárskému p. K. Šafářovi, který v krátké době zničil nejen stodolu, ale i obytné stavení a přístavbu. Šestí velice pro celý hořejší konec obce jesenické, že dočková střechy pokryty byly na severní straně aněhem, a že místní hasičský spolek v bruku k ohni se dostavil, a důležitou práci obmezil ohně jen na hořící stavení p. Šafáře. Mimo spolek domácí dostavil se k ohni se strojem hasičský spolek z České Stalice, Říkova a Slavětina, ale jen skalický spolek rozvířil hadice a pracoval na uhašení dohořívajících předmětů, poněvadž nebezpečí pro vedlejší budovy bylo odstraněno. Ohně povstal převrácením petrolejové lampičky v lucerně v „přístodolku“, s něž ohněl manželka p. Šafáře přinést do chléva otep

slámy. Jedenáctiletá dceruška Anna Šafářova, která chtěla oheň hned v zárodku uhasiti tím, že se na hořící petrolej vrhla, nebezpečně popálila se v obličej, na rukou a na nohách. Ohně šířil se s takovou rychlostí, že četná rodina Šafářova sotva holý život zachránila. Na pět postelí petin, téměř všecko šatstvo, prádlo, drbels a jedno tele padly za obět dravým plamenům. — V pondělí dne 30. prosince o 6. hodině večer chytla a se všemi hospodářskými stavbami úplně vyhořel mlýn pana Frant. Sedivky v Dubenci u Jaroměře. K požáru dostavily se hasičské sbory: Dubenecký a Hřibojedský, avšak dosti tuhy mráz práce ochranné valně ochromoval. Mlýn byl pojištěn.

Kradl doma i v Prusku. Fr. Čáp, čeledín bez služby, navštívil před svátky vánočními své rodiče, obec Borovou u Nového Města n. M., a ukradl tam stříbrné hodinky a kabát. Byl chycen, věci mu odejmuty, na místě hned patřičně vyplacen a puštěn. Když ho domovská obec tak nevděčně přivítala, odešel si „sapytlačit“ do Pruska. O novém roce přišel do Levína a počil návštěvou svou bývalého hospodáře. Zastal doma pouze starou babičku; ostatní byli v kostele. Ta odešla pro něco do sklepa; za ní přikradl se tiše Čáp, a tam ji zavřel. Spěchal do svatnice, vloupal se do stolků a ukradl tam 180 marek. Služem spěchal do Čech. Četnictvo mu je na stopě. Ustrašenou babičku pustili ze sklepa domácí teprve, když přišli z kostela.

Divná stoevská láska. Jistý lakomý občan v obci H. měl v neděli kobedu maso. Když hospodyně maso na stůl postavila a děti toužebně čekaly na svůj podíl, tu pravil otec: „Děti, vy nemusíte mít maso, dám vám pokrejaru, můžete si za to něco koupiti; jezte jen hrambory!“ — Děti přijaly peníz a daly se do hramborů. Po obědě byl tatík v libé náladě a vzpomněl si na peníze dané dětem. Pravil: „Děti, vy byste mohly ty peníze stratiť, dejte je sem, já je schovám!“ — Peníze děti odejmul a tak děti přišly o maso i o krejary.

Odsouzen. Ku odvolání p. Emanuela Marhy, bývalého majitele krejčovského velevarodu zde, potvrdil nejvyšší správní dvůr rozsudek zdejšího krajského soudu, kterým byl pro zavíněný úpadek odsouzen; bylo mu proto trest nastoupiti.

Berní kontroler odsouzen. Bývalý c. k. berní kontroler Ludvík Schmid z Nechanic byl dne 4. t. m. postaven před zdejší čtyřlůňový soud, aby se zodpovídal z přechodu zavíněného úpadku, aneuditi moci úřední atd. Obviněného hájil pan JUDr. Jan Heller. Částečně byl z obžaloby sprostán, však pro zneužití moci úřední odsouzen na dobu šesti týdnů do vězení.

Kdo strádá, přichází o své. Pravdivost tohoto starého českého pořekadla uznána byla v minulých dnech jistým policejním strážníkem v nejbližším okolí našeho města, když jednoho krásného rána vrátil se ze své obchodky domů, shledal, že plášt, který nechal doma, je pryč. Na tom však nebylo dosti; prohlížeje další své hospodářství seznal, že jeho dvě husy z krmníka, jež měly zmedlovou přispěti svou chutnou pečinkou k několika skvozatným obědům, též se nadobro sešachly. Rozumí se, že husy snad nesebraly si na cestu plášt svého pána a neodešly; pravděpodobnějším bylo, že přišel člověk zlý a vše to prostě ukradl, což se potvrdilo druhého dne, když plášt nalezl byl u Farářství pohozený. Koho nedopálila by tato nejvyšší dráma zloděje, když samému ramenu bezpečnosti, bádání dnem i nocí nad majetkem cizím, uřízne někdo rukáv. Dotyčný zloděj patřil zajisté do třídy syčáckých humoristů, jež nejdříve se v tomto případě tak o to, aby z krádeže sbohatnul, jako spíše o to, aby strážníkovi dokázal, že i přes jeho ostrádnost věnovanou cizímu majetku, dovede ukrásti i jemu samému kabát.

Nepoctivý krámský. V usazenékové závodě p. Hutly v Pražské ulici, kde svatěno jest vedení obchodu obyčejně některým z dělníků, byl posledním časem usazenáky pomocník Jan Evan s Unhoště u Kladsna, který delším pobytem na jednom místě uvykl si tak, že si v duchu představoval krám tento za svůj a často vstříl část peněz za zboží strýčích do kapsy na místě do zásuvky, odkud odváděly se pánovi. Ale tak dlouho se chozí se džbánkem pro vodu, až se ucho utrhne. Pánovi ovšem zdálo se menší tráha poněkud podezřelou, ale nemohl vinit dělníka se špatného nevěření, dokud neměl pro to důkaz; proto dával pilný pozor na něho. Konečně dne 4. t. m. překvapil tohoto právě ve chvíli, kdy vrazil ze zásuvky papírovou bankovku a vstříl ji do kapsy. Následkem toho bylo proti němu zakročeno přivoláním policejního strážníka, za jehož přítomnosti nalezeno bylo dílem v kufru Evana, dílem v kapsách 18 zl. 35 kr., jež většinou upravené byly v obchodě. Celá záležitost udána byla st. návladnictví a nepoctivý dělník dodán do vyšetřovací vazby. Jak se zjistilo, dopustil se Evan u dřívějšího zaměstnavatele Jos. Jeřábka v Praze něčeho podobného.

Přihláška hradeb. V čem pokračuje se i nyní v zimě, přihlášky se častěji nehody zavíněné dělnictvem samým, které mohou mítí vádnější následků. Dělníci totiž podkopávají balvany hlíny, které pak vršením klínů s hora od ostatní části odtrhnou. Práci touto docílí ovšem rychlejšího postupu, než pouhým kopáním, ale vydávají se v nebezpečí nasypání. Stává se dosti často, že z části podkopaná masiva hlíny utrhne se a spadne dříve, než dělníci na to jsou připraveni a některé z opozdělých se sasyje. Podobné stalo se především odpoledne u bývalé Moravské brány, kde to zasypalo a na štěstí lehkější pohmoždilo dělníka Dvorského se Lhoty pod Strání, a všera ráno u pokárna Jana Andree se Strbáře, jež se osuší se hlínou zachycena a pomáčkána byla noma tak, že stál došel do nemocnice. Poslední jmenovaný litoval více své boty, jež podrážka a podpatek úplně se od ostatního oddělily, než-li své nohy; tuto přý mu v nemocnici opět správi, ale bota nikoliv. Podobné nebezpečí opovrhání práce jest ovšem zákonem zakázáno, ale dělníci toho nezbaví.

Něčné polevce na výletu. Dne 6. t. m. vyjela si Fr. K. —dová s Chrudimi na výlet do Hradce, kde sešla se s M. Ridlovou z Ločenic; o 8. hodině odpoledne šla si do hostince K. Kubišty a večer se tam s přítomnými hosty v dvojím suknu. Býval přilo ještě několik jiných vojínů do jmenované místnosti a snad náhodou, či že byla schůzka tato předem umluvena, byl mezi přítomnými také důstojec Myska

od 4. baterie zdejší posádky, který K—dovu znal a udržoval s ní dříve důvěrný poměr. Sotva vešel do místnosti a uviděl, že bývalá jeho milénka baví se nenuceně s jinými, svažtil čelo a sedl si k jinému stolu. K—dová si toho však nevšimla a bavila se nerušeně dále, až najednou ucítila na hlavě dopadení nějakého předmětu a silnou bolest. Podrážděný a dosud žárlivý dělostřelec, až bývalá jeho milénka provdána jest nyní za nižšího úředníka K. v Chrudimi, dopálil se její chováním tak, že udeřil ji sklenicí po pívě a značně ji na hlavě poranil, tak že musela napadená dopravena býti do zdejší okr. nemocnice a celá příhoda postoupena byla státnímu návladnictví k vyšetřování.

Krádež. Dne 7. t. m. odcizil dosud nejistěný zloděj služe u zdejšího továrníka p. Š., K. Mecnerové z uzamčeného kufru na půdě veškeré úspory 80 zl. a za několik zlatých šperků, jako zlatý prsten s granáty, dvě jehlice, korále na krk a 3 staré dvacetníky. Zloděj musel projíti přední část půdy, kde nalezalo se několik jiných kufrů se šatstvem a vůbec věcí, jež byly by pozornosti obyčejného zloděje jistě neuněly. Veškeré nalezající se tam věci zůstaly netknuty a jen kufr jmenované služky byl násilně otevřen a vykraden. Dle toho soudí se, že zloděj byl v místnostech oněch dobře obeznámen a věděl, že Mecnerova má úspory uschované v kufru.

Nález. As před třemi nedělemi zapoměla některá z venkovských zákaznic zdejšího obchodníka A. Šingra v krámě tohoto černý rukávník a modlitební knížky. — Před 14 dny zapomněl někdo u cukrářského krámu na konci podšítné rukávník z thofoviny. — Dne 28. prosince m. r. o týdenním trhu nalezl městský zřízenec Jos. Krejza velký angorový šátek. Veškeré tyto věci uloženy jsou na policejním komisařství, kde mohou se o ně majitelé přihlásiti.

„Našinečtí“ vetešníci koupí a pročachrují jak známo, vše možné, byť to nepočázelo z pramenů nejpoctivějších, jen když to lacino dostanou a slušně na tom vydělají. Tím nejen že poškozují se poctiví živnostníci, ale podporují se i méně poctivé řemeslníky; nejlepší při tom je, že takový „našinec“ dělá se na venek největším poctivcem. Tak nedávno přišel takový vetešník na čteníctvo udávat nějakého pří náramně podezřelého člověka, jenž prý mu nabízel ke koupi kradené šaty, ale narážil na tak, aby toho domnělého zloděje nechytli; dříve totiž, když nemohl se s ním o cenu nabízených šatů dohodnout, jež pustil a pak teprv jež šel hledat. Zloděj, byl-li tam vůbec nějaký, byl ovšem již přes hory a doly. V těchto dnech byl zadržen as 20letý mladík, když směřoval k vetešníku Balbirovi s kabátem a zaveden na policii, kde udal, že jmenuje se Jan Hodek a jest zaměstnán jako čeledín u p. Vacka v Pláčicích a ku potvrzení této výpovědi nabízel se přivésti svědka. Příležitosti této použil k upláchnutí z rukou spravedlnosti, zanechav kabát na strážnici. Později zjistilo se, že kabát ukraden byl Fr. Štěpánkovi v Jesničanech u Chrudimi a proti tomu, že domnělého Hodka v Pláčicích nikdo neznal.

Pro zrádství, spáchané v Ústí nad Orli. zatčen byl ve Vřchlavě Fr. Holomek z Nové Vsi.

Doprava trestanců. V posledních dnech dopraveno bylo k nucenému pobytu na Pankrác následujících pět u zdejšího krajského soudu odsouzených trestanců: Al. Seidl na 13, Ot. Mrkvicka na 13, Fr. Jung pro zločin krádeže na 18, Josef Müller pro veřejné násilí na 13 a Ant. Padour pro těžké poškození na těle na 18 měsíců do těžkého žaláře.

Malý „cestovatel.“ V předěších dnech zatčen byl pro větší krádež as 13letý Josef Netřeba z Poliz u Dobřenic, o němž se zjistilo, že od svého 10. roku, kdy prý byl rodiči vyhnán z domu, potlouká se po světě. Tak před nějakým časem došel pásky do Varšavy a nemaje žádných listin, byl zatčen a postřkem dopraven zpět domů. Obec má z tak slavného příslušníka, jenž jí dělá čest až i v Rusku, zajisté náramnou radost.

Nová škola v Pláčicích. Píše se nám z Pláčic: Obec naše řadí se k nejzámožnějším na Hradecku. Vzdor tomu, že nyní každá byt i sebe skrovnější osada, nešetříc obětí, vědouce, že snaha ta dejde požehnaná, zavedl o zřízení vlastní školy, nebylo činné u nás ničeho a mládež naše až dosud chodí do školy do vzdálené obce kuklenické. Cesta tato v době zimní bývá sněhem vysoko zavátá a za deštivých jarních dešťů, zvláště však podzimních, kdy řepa se vozí, pro dorostlé obtížnou, nerc-li útlé mládě naš. Právě v těch dobách, kde by návštěva školní mohla býti nejčastější, bývá nejmenší. Neboť s obavou o zdraví dítek svých, které zajisté jsou nám nejdražšími, jak zámožnější třída, tak i chudší posílá tyto do Kuklen. Mládež pak na cestě bez dohledu rodičů svých trpí i v ohledu mravním a zkracována jest na cestě značným časem od užitečného doma opakování naučených se ve škole předmětů a vypracování úloh školních. Tím ovšem trpí útmu na vzdělání svém. V Kuklenách přibývá značnou měrou každoročně počet školou povinných dětí a tím výdaje na školství varůstají, ovšem vždy v neprospěch obcí přískolených. Pro doklady nemusí daleko se jíti. Zřízení školy na Panském Předměstí, což letošním rokem se stane a povolání taktéž zříditi školu samostatnou u nás, bude obci Kuklenické i nám prospěšné. „Kuklenští nepotřebují více rozšiřovati budovy školní a mohou, jak se zamýšlí, jediné školy své ve východním obvodu obce své ponechati. Tam by však mládež naše pro vzdálenost vůbec ani choditi nemohla. Obec naše měla při posledním sčítání 618 obyvatelů, dnes ovšem o mnohem více a průměrný počet dítek do školy chodících jest kol 100, tedy dle zákonných předpisů pro zřízení samostatné školy úplně dostatečný. Uvědomělé občanstvo zdejší, vzhledem k tomu, že svatou povinností jest především jiným na prvním místě dbáti povznesení školství svého, usneslo se, aby bez průtahů za účelem vymožení samostatné školy potřebné kroky učiněny byly. V těchto dnech zakročilo obecní zastupitelstvo pláčické na místě příslušných za povolení ku odkolení se od obce kuklenické a ku zřízení samostatné dvoutřídní školy obecní v Pláčicích. Obec má dosti prostředků finančních a vlastní své stavební místo k účelu tomu polo-

žením příhodně, mimo to jest ochotna postoupiti, co za příčinou podniku toho na ní žádáno bude, vystaví svým nákladem důstojnou budovu školní.

Ve Lhotě-Městí (u Dobrušky) byla v neděli dne 5. t. m. volba obecního představenstva. Za starostu zvolen byl již po třetí všeobecně vážený p. Fr. Hynek z Netřeby. Za radní pp.: Jos. Netřek z Lhoty a Fr. Hanuš z Másti. Ve výboru dále zasedají ještě z Másti p. Jos. Klimeš, ze Lhoty pp.: Ig. Krejčí, Jos. Pašta st., Jos. Pašta ml. číslo 55, Ant. Poláček; z Netřeby pp.: Karel Hynek, Jos. Křepela, Fr. Machán a Jos. Melichar. Přijeme nově zvolenému obec. výboru k další činnosti mnoho zdaru.

Vzájemné pojišťovací spolek proti ohni pol. okresu Rychnovsko-Novoměstského n. Měst. ve Spech konal v neděli dne 5. t. m. valnou hromadu, při níž za předsedu zvolen byl p. Tužil, rolník a hostinský v Albrechticích na místě dosavadního předsedy p. K. Vojnara, rolníka a majitele parní sýrárny v Bohuslavicích. Dle dolehu má býti přeloženo sídlo tohoto spolku rozšířeno v celých severovýchodních Čechách (spolek čítá 117 hasičských sborů se 3300 členy a 89 stříkačkami) ze Spy u N. Města n. M. do Albrechtic, z čehož však my upřímně zrazujeme, poněvadž spolek všeobecně znám jest podé jménem „sepeký“, kde měl 25 roků svoje sídlo. Změna místa mohla by se státi spolku osudnou.

Ze Sopotnic. V neděli, dne 12. ledna 1896. o 2. hod. odpoledne bude přednášeti pan Frant. Bauer, řídící rolnické školy v Kostelci nad Orlicí „o Raiffeisenových záložnách“ v místnostech obecně školy v Sopotnici. K hojnému účastenství zve členy i hosty výbor.

Pokroutky a pilulky.

Tajnost nad tajnost — marnost nad marnost! Tak asi povzdechneou si naši vždy věrní nepřátelé z táboru pokrokového, až se dovědí, že také my víme všechno, co se v těchto dnech peklo, vařilo a smažilo, jedlo, čepovalo a pilo v tajném kabinetu pokrokářů hradeckých. Už to cítíme napřed, jaké to zase bude vyzvídání, kdo nám vše prozradil, jaké to budou namahy a nástrahy proti těm, kdo si troufají s námi mluvit, ale marnost, je po tajnosti. Abychom ukázali, že přes všechny prosby a brozby přece z táboru pokrokového můžeme se dle libosti dověditi všechno právě od těch, kteří jsou do plánů pokrokových dobře zasvěceni, sdělujeme prozatím jen následující:

Nový časopis radikálně-pokrokového směru má vycházeti co nejdříve v Hradci Králové. To je ta hlavní novinka. Proveďte-li a povede-li se všechno, jak se to chystá, začal by se časopis ten vydávati již v únoru. Za tím účelem má se zříditi vydavatelské družstvo „Osvěta lidová“, jehož nákladem by list vycházel nejprve třikrát měsíčně, později snad častěji. Tak aspoň tomu chtějí pokrokáři, kteří za posledních dnů v důvěrných schůzích snažili se verbovali v okolí hradeckém nové stoupence, nové poplatníky. Aby to více táhlo, vystupoval při schůzích těch hlavně dr. Al. Rašín. Aby se nic neproselo a veřejnost byla novým podnikem pokrokových hodně překvapena, peklo se vše při zamčených dveřích, přístup do důvěrných schůzí povolen jen lidem spolehlivým. Ale přes to můžeme již dnes sdělit, co se vlastně kuje. V neděli, dne 6. t. m. odp. konsla se „na stělnici“ důvěrná schůze, při níž bylo kolem 200 účastníků. Za předsedu zvolen p. Fr. Červinka ze Stěže, za místopředsedu pan R. Jánský z Bělče. Hlavní slovo vedl tu dr. Al. Rašín, jenž měl delší výklad o klerikalismu, do něž bušil dle známé manýry pokrokových listů. Toť se ví, že pár ran dostala též „Obnova“, proti níž má vlastně nový list čeliti. Bud že všechny ty důvody nebyly dost pádnými nebo také proto, že dr. Rašín není nadán dostatečnou výmluvností, jisto je, že jeho řeč v posluchačích velký dojem nevyvolala a zanechala. Proto chystaný list fetroval také pan Červinka. Jako host přítomen byl také mladočeský poslanec Formánek, jenž na vyzvání promluvil o nastávajícím vyrovnání s Uhrami. Mimo to byl posl. Formánek interpelován v záležitosti posledního projevu dra. Kaizla o českém státním právu a j. V pondělí, dne 7. t. m. konal se zase přátelský večer v „Sokolu“ plotištském. Po přednášce o životě Fügnerové jal se dr. Rašín na vyzvání továrníka p. Manycha vypravovati o tom, jak se mu vedlo na Borech. Pak se přítomní bavili dost vesele a dlouho. Uvedené prozatím stačí veřejnosti, aby věděla, co se v našem okolí tajně kuje se strany pokrokové.

Komu se nelení, tomu se zelení a nežli se jarní zelené dočkáme, budeme tu snad míti a pokrokáři veselejší vojnu nežli s „našinci“. To nám může jen zvětšiti radostnou potuchu při nynějších radovánkách masopustních. Při těch asi nejlepe vede se tu našim rozmyšlím, drahým „našincům“. Obhlédněte si jen jejich krámy, jak jsou vyparáděny všemožnými látkami plesovými, jež skvějí se skvěle dnes a po plesu snad jako nepotřebný hadr poválují se kdes. Viděli jste na p. ty parádní boty v onom „našineckém“ skladě, nad nímž visí firma: „vývoz šunek“? To neznáme, že by po takových botkách na jedno zatnčení nebylo nic, jako ze šunek nezbude nic, když se najednou snědí — ten starý nápis „vývoz šunek“ byl ponechán snad jen z opatrnosti pro případ, že by se přestala Fr. Baurovi vypláceti reklama, kterou neposedný p. Panchí pořád dělá těm pro-

bluklým „papřovým“ botám. Víte-li pak, co ten šikovný p. Panchí zase provedl? Jako by se nechumelilo, dal opět místo svých medailí do výkladní skříně dva roztrhané škrpály s odpadlými podpatky a s papírem z podešvů se šklebicím. Na jeden podešev napsal: „Za práci se ručí! Papír dobrý!“ a na druhém podešvu stálo: „Perka za 3 1/2. 50 kr. rozbitá za 14 do!“ Zase boufy lidí kolem skříně Panchíovy — no, to aby již člověk žluč neměl! A co chtěl, to p. Panchí skutečně docílil: k perkam přihlásil se prý hned bez obalu Fr. Bauer a roztrhané škrpály pak u Panchíe zmizely. Je to vůbec někdy směla, když člověk prodává boty.

V tom všedním trudu chtěl se zmíněný skladník „našinecké“ továrny obuvnické, Fr. Bauer na Sylvestra obveseliti v živnostensko čtenářské jednotě, ale tam ho ani nevpustili, až už u kasy stál a zlatku vydával, v „Sokole“ zase veselý jeden zpěvák zpíval cos o „našincích“ a „papřových“ botách — a pak že v Hradci nejsou lidé zlí, nepřející, pomlouvační! Šťastně Ameriko, ty jsi na tom lži!

(Zasláno.)

Pan Josef Krejčík

závod sochařský a řezbářský v Praze
Dílňy Bubna 612 — VII. — Sklad Eliášova třída 24.

Zaslám povinný obnos za sochy sv. Frant. Seraf. a sv. Matě Magdaleny pro faru kostel zdejší objednané. Přijmete určení dík za jich dodání s projevem úplné snokojenosti mé a všech mých osadníků a s ujistěním, že jsou pravou ozdobou mého kostela zdejšího.

S veškerou úctou

P. Josef Tráp,
řezb.

Dejčina 23. srpna 1894.

Nejnovější zprávy.

Z Prahy, 9. ledna. (Tel.) Ve dnešní schůzi sněmovní vyvolala volba rozpočtové komise dlouhou debatu. K velké bouři došlo, když mluvil německý národní posl. Iro a nazval království české „provincií.“ Jmenem Mladočechů navrhl dr. Engel, aby se zvolila 22členná komise, v níž by kurie velkostatekářská a venkovských obcí měly po 7 členech, kurie měst 8 členů. Návrh ten zamítnut 124 hlasy proti 92. Na to byl přijat návrh hr. Bouquoye, aby jednotlivé komise skládaly se z takového počtu členstva, který byl by dělitelným šesti, při čemž by polovina členstva volila se dle kurie a polovina z plna sněmovny a vzhledem k tomu, aby se komise rozpočtová skládala ze 24 členů.

Z Pešti, 9. ledna. (Zvl. tel.) V dnešní schůzi poslanecké sněmovny poukazoval poslanec Ugroa při rokování o návrhu ministerstva vnitra na to, že rakouský předseda ministerský hrabě Baden i uváděl se do sněmovny a prohlášením, ve kterém praví, že není žádným parlamentárním, nýbrž císařským ministrem. Ježto však jest hlavním zásadou vyrovnání z r. 1867, že v Rakousku má se vládnout parlamentárně, žádá Ugroa vládu, aby s ministrem, který jest císařským a nikoliv parlamentárním, žádné vyrovnání vyjednávání nevedla.

Z Prahy, 9. ledna. (Tel.) Dnes dopoledne dostavila se k místopředsedě hr. Thunovi deputace obec. zast. Plzeňského, pp. starosta dr. Peták a arciděkan P. Herold se žádostí, aby podporoval žádost obce zastupitelstva za zrušení subvence 7000 al. pro české střední školy, poněvadž státní subvence na školy německé obnáší 14.000 al. Místopředseda ochotně slíbil žádost tu u ministerstva vyučování podporovati.

Z Prahy, 9. ledna. (Tel.) V kramlích literárních budí pozornost afféra konkursu o cenu Novotného, již vypsal rada městská. Některé listy nabádají spolek spisovatelů „Máj“, aby postavil na prany ony spisovatele, kteří u členné komise pro posouzení prací „pucovali kliky“. V příčině té očekávají se zajímavá odhalení.

Do Hradce Králové a okolí!

Dovolují si ct. obecnstvu v známost uvést, že dnem 19. t. m. započnu v místnostech řemeslnicko-živnostenských besedy v Hradci Králové

rodinná a sváteční obětelná kura.

Vyučování účetnictví dále se pro pány i dámy v řetě české i německé, ve slohu jednoduchém i složitém a sice theoreticky dle odborných spisovatelů universitních a prakticky po způsobu obchodní akademie pražské se sdruženy, naukami od 2—4 hod. Honorář obnáší měsíčně 6 zl. předem mimo pomůcek. Přihlášky a bližší informace udílí Arnošt Dvořák, rukavičkář a jednatel řemeslnické besedy, vedle budovy c. k. kraj. soudu v Hradci Králové.

Se vši úctou

ANT. ŠVOŠODA,

majitel účetního ústavu a příslušný znalec více c. k. okresních soudů.

ZANELA

cheviot

Podzimní novinka
pro pány na obleky
v barvě šedé neb drapové

Metr zl. 3.—
Na úpiný oblek 3 m.
zl. 9.—

Vzorek této látky, jakož
bohatý výběr moderních
druhů na obleky,
svrchníky, zimníky a men-
čítky jen zaručené je-
kosti a v mírných cenách
se na požádání k nahlé-
nutí franko zašlou.

První český ústřední závod
Ed. Doskočila
v Chocni.

Jednatele

na měsíční plat a vyso-
kou provizi přijme to-
vární závod. Nabídky na

Jana Rudiše,
Praha

Americký

zubní atelíer

V. HROMATKO
ordinuje v pondělí a
v pátek
v Pardubicích
v ostatní dny
v Chrudimi.

Priležitostné dárky!

Podepsaný dovoluje si P. T. veleúctojně
duchovenstvo a veleténné pány učitele jakož i vše-
cko obecnstvo upozorniti na svůj

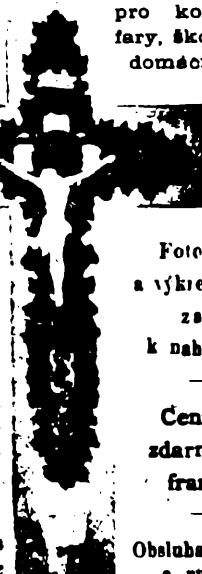
umělecký závod
pro výrobu

jemné rezaných kříží

k postavení a zavěšení v různých slozích,
svých vlastních

od nejjednoduš-
šího do nejbo-
hatšího prove-
dení

před. vzorů
pro kostely,
fary, školy a
domácnosti.

Sochy ze dřeva
bohatě polychro-
vané, sochy z tvrdé
mramorové hmoty,
jež lze bez ukosení
vodou umýt, jemné
fezané klekátko a
jiné do oboru toho
spadající práce fez-
bářské.

Fotografie
a výkresy kříží
z dřeva
k nahlédnutí.

Cenníky
zdarma a
franko

Obsluha solidní
a rychlá.

Ceny vel mi mírné
při větší zakázce
solidnější ceny.

Stálý výběr hotových kříží.

Reinhold Jul. Kozel,
sochař a fezbář v Hradci Králové, č. d. 70.

Národohospodářská hlídka.

Změna živnostenského řádu.

Jak jsme již sdělili, byla v podzimním zasedání říšské rady podána vládní předloha na změnu živnostenského řádu. Při důležitosti otázky této podáváme dnes podrobněji ustanovení nové předlohy.

Pomocnictví. Majitel živnosti jest povinen v podniku svém učinit nákladem svým veškerá opatření, aby pomocníci jeho byli chráněni jak před veškerou újmu na zdraví, tak i před nebezpečím pro život. Rovněž přislíbá mu starost o všechna opatření nezbytná pro udržení mravnosti a slušnosti. Při práci nakazuje se dle možnosti rozdělení pracovních sil dle pohlaví. Ustanovení ta zvlášť přísně se týkají mladistvých dělníků a dělnic.

Pracovní doba. V živnostenských pod-
nicích, provozovaných po továrně, nesmí pro
živnostenské dělníky pracovní doba denní bez
přestávky přestávky obnášet více než 11 hodin, ač
přislíbá ministerstvu obchodu a vnitra právo
vzhledem k určitým živnostem udělovat výjimky.
Tyto mohou se týkat hutí, barvení, tiskárny a
vůbec závodů, kde nutná jest práce nepřetržitá.

Ale i v případě tom nesmí dělnictvo, pokud se
týká jednotlivce, pracovat týdně přes 77 hodin,
jež třeba náležitě rozdělit s přestávkami. Ve
zvlášť nutných případech může být povoleno pro-
dloužení denní doby pracovní o 2 hodiny, ale ne
déle než po tři dny v měsíci a ne častěji, než
do roka třikrát. Při obchodních živnostech nesmí
pracovní doba denní přesahovat 12 hodin. Pro-
dloužení v případě tom dovoluje se za účelem
inventury, příprav k obelání tržů a přesídlení
nejvýš o 2 hodiny denně, dále za účelem sezony,
ale ta jen dvakrát do roka a vždy nejvýš po
16 dní.

Mzda a výpověď. Není-li ve příčině
doby mzdy pomocného dělníka a o lhůtě výpo-
vědi nic jiného smlouveno, předpokládá se pod-
mínka týdenní mzdy a čtrnáctidenní lhůta výpo-
vědi pro obě strany platná. Je-li smlouvena jiná
lhůta výpovědi, musí být pro obě strany stejná,
jinak by pokládána byla za neplatnou. Pomocní
dělníci, placení od kusu neb pracující na akord,
jsou oprávněni teprve tehdy vystoupit, když řádně
skončili převzatou práci. Podobně nemohou být
propuštěni před skončením ujednané práce. Mi-
nistr obchodu ve shodě s ministrem vnitra je zmoc-
něn podle zvláštních místních neb živnostenských
poměrů nařízením stanoviti maximální lhůty za
placení mzdy.

Výplata mzdy. Majitel živnosti jsou po-
vinni vyplácet mzdu dělnictvu hotovými penězi,
jsou však oprávněni na základě obopojného dohod-
nutí za poskytnuté požitky dělnictvu: jako stravu,
byť atd. činit sobě sázku. Sazba těchto sázek
musí být pojata v pracovní řád a v pravidelných
obdobích předkládána úřední revizi. Lihové nápoje
nesmějí být dávány dělnictvu na účet mzdy. Ze
mzdy smějí se rovněž srážet příspěvky dělnické
do nemocenské pokladny neb pojišťovny úrazové
a případné náhrady za nezákonně přerušenu smlou-
vu pracovní. Oprávněnost tato nevztahuje se na
nijaké poškození buď zboží neb nástrojů, náležejících
majiteli živnosti. Mzda mladistvých pracovní-
ků může být na žádost vyplácena buď rodičům
neb poručníkům.

Pracovní knížky. Pracovní knížky vyho-
tovají se bez kolku a pouze za náhradu hotových
výloh. Dlužno se vykázan listem domovským neb
jiným průkazem od obecního úřadu. Pracovní
knížky dávají se v uschování zaměstnateli. Po
správném přerušeni poměru nesmí být pracovní
knížka zadržována pro pohledávku podnikatelskou
neb osob jiných.

Uvolnění poměru pracovního. Před
uplynutím výslovně neb mlčky ujednaného trvání
pracovního poměru může být pomocný dělník pro-
puštěn ihned bez výpovědi v těchto případech:

a) oklame-li při uzavírání pracovní smlouvy pod-
nikatele nepravou neb falšovanou pracovní knížkou
či vysvědčením, aneb uvede-li jej v omyl ve pří-
čině jiného poměru pro dělníka závazného; b) je-li
během týdne po započetí práce shledán k ujed-
nané práci neschopným; c) stane-li se vlastní
vinou k práci neschopným, neb stane-li se bez
vlastní viny ku práci neschopným na dobu čtyř
neděl; d) oddá-li se pití přes to, že byl několikrát
varován; e) dopustí-li se krádeže, zpronevěření,
nebo je-li viněn účastenstvím při těchto trestných
skutcích, neb dopustí-li se podvodu; f) zradí-li
tajemství podniku aneb obchodu; g) provozuje-li
bez dovolení majitele živnosti vedlejší zaměstnání,
překážející mu v práci při živnosti; h) kdo práci
dle pracovní smlouvy mu náležející bez dovolení
opustil, bez řádné omluvy k této práci se nedo-
stavil, aneb stále zanedbává své povinnosti; i)
kdo ostatní pomocné dělníky neb domácí lidi proti
majiteli živnosti popuzí aneb snaží se popuziti
k neposlušnosti, k odporu proti majiteli živnosti,
jeho zástupci neb dozorcím orgánům, k nepořá-
dku životu nebo k neumravňm nebo protizakon-
ným skutkům; k) kdo se dopustil hrubé
urážky na cti, poškození těla nebo nebezpečného
vyhrožování proti majiteli živnosti, neb jeho do-
mácním lidem, zástupci majitele živnosti, dozorcím
orgánům neb ostatním pomocným dělníkům; l)
kdo navzdor výstraze zachází neopatrně s ohněm
a světlem; m) kdo se dopustil úmyslného poško-
zení věci na škodu majitele živnosti neb jeho po-
mocného dělníka; n) kdo je stížen odpornou ne-
mocí; o) kdo déle než čtrnácte dnů byl v vazbě.
Va všech případech uvedených pod a), pak d) až
m) nelze předčasně propuštění připustiti, byla-li
dotyčná okolnost známa majiteli živnosti déle
než týden. Dělníci, kteří byli propuštěni předčasně
bez svého zavinění, mají nárok na mzdu za celou
lhůtu výpovědi; stalo-li se tak jejich vinou, mají
nárok na mzdu až do dne propuštění. Vystoupí-li
dělník bez důvodu předčasně z práce, má zaměst-
navatel právo pomoci úřadů v době 8 dnů na
čas zbývajících k práci jej přinutit, aneb požádat
na něm náhrady za každý pracovní den, ale nej-
výš na 14 dnů, v částce průměrné denní mzdy.

Pokuty. V případech, kdy dělníci podro-
beni byli mohou následkem přestoupení pracovního
řádu peněžitým pokutám, nesmějí tyto během jed-
noho týdne převyšovati polovici denní mzdy. Vý-
minky jsou pouze tehdy, stali-li se přestupekům zů-
myslně, aneb způsobili-li velkou škodu. Veškeré
pokuty tyto odevzdávají se ústavům sloužícím ku
prospěchu dělnictva. Z vyměřené pokuty může se
dělník odvolati k živnostenskému úřadu.

Pracovní řád. Pro každý živnostenský
podnik, v němž je společně zaměstnáno více než
20 dělníků, jakož i pro každou továrnu musí se
vydati majetníkem živnosti dle vzoru normalního
řádu pracovního, cestou nařízení vydaného, zvláštní
řád pracovní, který vedle udání data, kdy jeho
platnost počíná, obsahovati musí zvlášť tato usta-
novení: a) o různých kategoriích dělníků, jakož
i o způsobu zaměstnání žen a mladistvých dělníků
pomocných; b) o způsobu, jak požívají mladí po-
mocní dělníci předepsaného vyučování školního;
c) o dnech pracovních, o práci nedělní a náhrad-
ním dnu prázdném, o zahájení a skončení doby
pracovní a odpocinku od práce, jakož i o výměně
šicht; d) o opatření a povinnostech dozorcího per-
sonálu; e) o opatření dělníků pro případ onemoc-
nění nebo úrazu; f) o době účtování, pak o době
spůsobu a místě ve příčině vyplácení pracovní
mzdy; g) o konvenčních pokutách peněžních, jež
nastávají při porušení pracovního řádu a jeho po-
užívání; h) o sázkách mzdy, jmenovitě také o ta-
rifu pro dodávky dělníkům; i) o době výpovědi,
o zrušení pracovního poměru a předčasném vy-
stoupení dělníka, jakož i o právních následcích
z toho vznikajících. Před vydáním pracovního řádu
budiž v podniku živnostenském poskytnuta zaměst-
naným plnoletým dělníkům příležitost, aby se o ob-
sahu pracovního řádu vyjádřili. Pokud stává živ-
nostenským podnikem stálý, volbou dělnictva utvo-
řený výbor dělnický, budiž předpisu shora jme-
novanému vyhověno tím, že se vyžádá dobré zdání
tohoto výboru. (Dok. příst.)

Dvě sklizně ročně. Jistý na slovo vzatý
německý hospodář vypráví v „D. L. Pr.“, že do-
cilí následovným způsobem na honu pro okopaniny
určeném dvě sklizně ročně. Nejdříve v polovici
dubna nasází rauné zemáky — ku kterým pohnou
hojně káinitem a superfosfátem. Během vzrůstu
pohnou se ještě chillským ledkem jako hnojivem
svrchním. Nejdříve v polovici července jsou ze-
máky ty zralé. Ihned po vykopání zemáků nasází
se na pole sazenice krmné řepy, červené mamutky,
která se mezi tím na záhonku semenném vypé-
stovala; (sluší upozorniti, že v některých krajích
v Německu krmnou řepu vysazují jako u nás
zelí); řepa ta jest již v polovici října úplně vyvi-
nutá a klidí se. Loni sklídl tímto způsobem po
ha: 149 q ranných zemáků a 326 q krmné řepy —
zajisté to sklizně uspokojující. A půda jest slabší
hlínou.

Hospodářské schůze. Hospod. spolek pro
okolí Hradce Král. konal výroční valnou schůzi
dne 6. t. m. odpo. v hotelu Šrajbrov v Kukle-
nách. — Hospod. průmyslový spolek v Kstelci
n. O., konal výroční valnou schůzi dne 5. t. m.
odp. v sále „na Rabštejně“ v Kstelci. — Hosp.
spolek opočenský pořádá valnou schůzi v neděli,
dne 26. t. m. o 1. hodině odpo. v místnosti J.
Rydlá ve Lhotě Králové. Při schůzi této bude
přednášeti řed. J. Heinz. — Hosp. lesn. průmy-
slový spolek pro okres úpický koná výroční val-
nou schůzi v neděli, dne 12. t. m. o 2. hod. odp.
v hostinci „na rychtě“ ve Rtyni.

Agrární sjezd. Stálý výbor agrární se usnesl,
že šestý rakouský agrární sjezd má být svolán ke
dni 20. února t. r. do Vídně. Jakožto první bod
meritorního denního pořádku byla na návrh slezské
hospodářské společnosti dána otázka vyrovnání
s Uhrami. Referát převzal říšský poslanec Kaiser,
spolureferát říšský poslanec dr. Bedřich kníže Schwar-
zenberg. Na návrh německého hospodářského ústřed-
ního spolku pro Čechy byly jakožto druhý a třetí
bod denního pořádku přijaty rozpravy o otázce se-
všeobecně pojišťování na život a pro stáří pro malé
a pro střední hospodáře k účelu uvolnění břemen
povinností výměnku, jakož i dědičných porovnáni.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 4. ledna 1896. 1 hl
pšenice zl. 5.75 až 6.10, žito zl. 5.40 až 5.80, ječmen
zl. 4.25 až 4.75, oves zl. 2.50 až 2.75, prasec zl. 4.—
až 5.—, vikeř 4.80 až 5.—, hrách zl. 7.— až 8.40,
čička zl. 7.50 až 9.50, jáhly zl. 8.50 až —, krup zl.
8.— až 21.—, brambor zl. 1.50 až 1.60, senna zl. 0.00
100 kg. slámy dlouhé zl. 0.00, slámy krátké zl. 0.00.
1 kg. másla zl. 1.— až 1.10.

Z Kutné Hory, dne 3. ledna, 1896. 1 hektolitr
pšenice zl. 00.— až 00.—, žito zl. 00.— až 00.00 ječ-
mene zl. 4.12 až 00.—, oves zl. 2.21 až 00.—, brambor
zl. 1.50, 1 kg. másla zl. 1.04, 100 kg. senna zl. 2.60,
slámy zl. 1.85.

V Podděbradích, dne 31. prosince. Hektolitr
pšenice zl. 5.60, až 5.85, žito zl. 4.45 až 5.—, ječmen
zl. 4.50 až 4.75, oves zl. 2.90 až 3.10, hrachu zl. 9.—
až 10.—, čočky zl. 14.— až 15.—, vikeř zl. 5.75 až
6.25, brambory zl. 1.40 až 1.50 1 kg. másla zl. 1.00.

V Nymburce, dne 29. prosince. Hektol.
pšenice zl. 6.35 až 6.45, žito zl. 5.65 až 5.85, ječmene zl. 5.40 až
5.70, ječmene zl. 4.50 až zl. 5.10, 1 hekt. oves zl. 2.80
až zl. 3.—, 1 hekt. bramborů zl. 0.— až zl. 0.—, 1 hekt.
čočky zl. 0.—.

V Novém Bydkově, dne 31. prosince, 1896.
Pšenice hl. zl. 5.66 — Žito zl. 5.80. — Ječmen 4.20. —
Oves zl. 2.4 0 — Brambory hl. zl. 1.80. Senna mo. 4.50

Svíce kostelní,

pravé voskové i polovoskové, paschaly, trojhrany, grana, jakož i nejjemnější druhy kadidla, doporučuje veledůstojným farním a slavným patronátním úřadům, rovněž i

P. T. pánům obchodníkům v jakosti nejlepší a v cenách nejlevnějších

Josef Pilnáček

v Hradci Králové.

Závod voskářský „u Albersů“ založen r. 1809.

Madame Božena Hermanová-Makovská

po 15letém pobytu v Paříži

vyučuje jazyku francouzskému

se zvláštním zřetelem na pravý francouzský přízvuk a výslovnost. Přijímá začátečníky i pokročilé. Pokročilé zdokonaluje ve správné konverzaci. Francouzské knihy, jakož i nejnovější časopisy modní i literární jsou stále k dispozici. — Podmínky velmi výhodné. **Cenové** pro dámy v pondělí a v pátek od 5—7 hod. večer. — **Příjemné** přijímá se v domě č. 183 na protě Borromeu v I. patře.

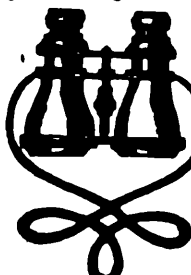
V. K. HODER,

optik

v Hradci Králové a v Trutnově

doporučuje svůj hejně zásobený sklad

praveho optického a mechanického zboží

s dobře broušenými skly křivkovými a sice: brýle rohové, ocelové, stříbrné, niklové a zlaté. Jemné sklo pohybové, ocelové, stříbrné, niklové, zlaté a železné. **Lorgnety** ve všech tvarech.

Konvergenční a ochranné brýle s křivkami a mořnými skly pro slabé oči. Dále v bohatém výběru **kukátků divadelních, tubusy, dalekohledy** skla námořnická, leupy, dalekohledy atd. — Všeho druhu **teploměry**, ručkové a kovové **tlakoměry** (aneroidy). Všeho druhu **vačky na tekutiny**, **váhy stavitelské, stereoskopy**, **kouzelné světliny**, **camery obecná**.

Fotografické aparáty.

Velký výběr nejl. náčiní **rysovacích**.

Všecky v obor ten spadající **správky** se přijímají a rychle vyřizují.

Do Hradce Král. a okolí!

Nižepsaný dovoluje si P. T. obecnstvu ve známost uvést, že otevřel

dilnu pro umělé, strojní a stavební zámečnictví v Úzké ulici č. 209.

Na základě nabytých zkušeností v cizině, nabízím služby své ku provádění veškerých prací jak umělých, jako lustry, náhrobní mříže, světlíky, lampy atd., tak i všeho druhu stavebního a strojního zámečnictví.

Snahou mojí bude P. T. obecnstvo co nejrychleji a nejsolidněji obsloužit.

S úctou

Karel Halounek,
majitel závodu zámečnického
v Hradci Králové.

Cenníky a výkresy na požádání se zasílají.

V. TŘEBICKÝ,

dýmkař v Počátkách,

vyrábí všeho druhu

dřevěné dýmky

vyráběvané s monogramy. Nejvhodnější dárek pro kuřáky.

POZOR!!!

Jednou pro vždy,

milostivá paní,

koupí se pro domácnost nová nad vše dosavadní vynikající, nesmarná

patent. mramorová pračka

t. zv. valcha na prádlo „Patent Hlaváček“ v ceně od 3 zl. výše přímo u vynálezce firmy:

V. Hlaváček a syn,

c. k. priv. výroba pat. mram. praček, sochařský závod, sklad soch a pomníků, uměl. průmysl sy. ení, mramoru a žuly

v **Strakonicih.**

Pp. obchodníkům zvláštní výhody.

Leží 75letá trvanlivá nádobí obchodu a voskovými výrobky!

Račtež si povědomost!

První česká

továrna na voskové zboží a bálidlo, závod pro importování vosků, výroba umělých vosků pro ouly a jiných zvláštností firmy

J. VLADYKA a SYN

V Litoměřicích nad Labem (blíže semíně)

doporučuje veledůstojnému duchovenstvu váženými příchy veledůst. pánů ze nejlepší uznání a nejvyšší oltářní svíce sv. Bonifáce (délka jak 30 letů zavedené) v růžovém obalu (speciální) zhotovené z pravého vybraného českého vosku včelářského 1 kg. za zl. 2.60, dále pravé voskové svíce v žlutém obalu s nejlepšího uberského a chorvátského vosku včelářského 1 kg. za zl. 2.30. Mimo to zavazují jsme ku všeobecnému přání veledůst. svých pp. odběratelů: nejlepší voskové svíce v modrém obalu smíšené s kapáním voskem 1 kg. za zl. 2.—, 30, 1.60 a 1.40 dle přisady vosku včelářského, dále svíce cereální nové v šedozeleném obalu v balicích po 1/2 kg. (v menších druzích zejména na obědůk se hodí) 1 kg. za zl. 1.10 všech rozměrů. Tyto svíce budi se zvláště k veledůstojnému osvětlování, jako dekorace cest křížových neb pro potřebu funerální, naprosto neobdají ani nekapsají, což dokládá můžeme neodolatelnými pochvalnými případy.

Dále dovolujeme si doporučiti: aloupky voskové všech tvarů a velikostí, bílé, žluté neb barevné 1 kg. za zl. 1.40, ohrášené, nedostupného dosud provedení 1 kg. za zl. 2.80, rozsvěcovací svíce nekapsající, v závěškách po 2, 3 a 4 dekagr. 1 kg. za zl. 1.40 (velmi doporučitelné). Zastupují jen franko až na místo v celém rakousko-uberském mocnářství, buď na účet celoroční neb za hotové při aršce 6 proc. Bedny se neúčtují, tudíž žádná výloha a nejděší úspora při odběru.

I nejmenší objednávka vyřídí se franko a svédomitě. Nejlepší doporučení: jenomé firmy J. Vladyka a syn jest zárukou nejvyššího obchodu. — Prosíme veledůstojné duchovenstvo za cenné obhajávky, znamenáme se s dokonalou úctou **J. Vladyka a syn v Litoměřicích.**

Kapany vosk převezmeme za nejvyšší ceny. Cenníky jakož i vzorky zdarma a franko. Za nejspolehlivější zaslání se ručí.

R. 1896 spracovali jsme na vlast. velkých bálidlech 8000 kilo vosku nejl. druhu

**Umělecký
závod**

pro
malbu
na skle

B. ŠKARDA,

Brno.

Speciální závod
pro malbu okna
chrámových.

Sedmkrát prvními
ocenami vyznam.

Vzorů k os.
hladění kraso.

Ceny mírné.

Pp. zákazníkům knihtiskáren královéhradeckých!

Podepsaní majitelé knihtiskáren v Hradci Králové pokládají za svou povinnost s veřejností sdělit, že mezi majiteli knihtiskáren a jich pomocnictvem stalo se dohodnutí, a jehož základě 7. ledna 1896. vešla v platnost nová smlouva, týkající se mzdy i času pracovního, dle níž nejen v Hradci Králové a v Praze, ale i v ostatních městech král. českého a v zemích předlitavských doba pracovní zkrácena jest z 10 na 8 hodin denně a kromě toho, dosavadní mzdy zvýšeny byly o více než 10%, což obnáší zvýšení přes 20%.

Důsledkem toho jest, že i majetníci královéhradeckých tiskáren jsou nuceni zvýšiti ceny veškerých tiskopisů jen o 15 procent, ceny tiskopisů pak, jež vyžadují zvláštní péče a jejich výroba sporná jest s obtížemi technickými, bude nutno zvýšiti poměrně ještě více.

Prosíme všechny pány zákazníky, aby usnesení toto laskavě vzali na vědomí.

V Hradci Králové, dne 7. ledna 1896.

Biskupská knihtiskárna.

Bratři Peřinové.

tožky bývalé slávy za to. Kdo odpíral by

Proud nepřítelů se valí dále — postavme se mu smutně vstříc, a starejme se, abychom jeho běhu zabránili. Neúčinně-li tak kněžstvo, povál se proud přes jeho hlavy, nebude se na ně ohlížeti, ať je, smetá, posouvá ještě na vítězném pochodu.

A když dojde svého cíle, panství, bude jeho první úlohou, aby vystoupil ještě rozhodněji proti kněžím, protože jsou mu nepohodlní, překážejí, aby nesabral všech lidí ve své lákadlo. Kněží hýbají svědomím ne tak vědců sociálně-demokratických, protože ti je dávno ohltali, jako spíše hýbají svědomím lidí, který dosud nepřiložil k nim srdce celého, nezkaleného. Nevěří jim úplně, ale jde přece za nimi, protože jsou jeho jedinými vůdci, kteří však nehlídají na dobro lidu, nýbrž na vlastní prospěch.

Ze proud církví i kněžstvem nepřítelů mohl by převaliti se přes hlavy kněží, toho výstrašný příklad máme v Uhrách sousedních. Kněžstvo tam nedbalo hnutí lidu, založilo ruce v klín a hle, následky již se poznávají.

Hledme tedy dále, dokud čas — hledme dále, dokud síla, by památka po nás zbyla. Hledme dále, abychom dali dobrý příklad svým nástupcům, kteří by našli jinak poměry ještě neštěnější a nepřiznivější nežli máme my. Hledme dále, aby nástupci nám učinili výčitek, že jsme zanedbali času příhodného, nýbrž aby pak tím snadněji mohl pokračovati na dráze námi šťastně započaté. A takli budeme jednati, různě, neohroženě, bez bázně, obětavě, budeme ubespečeni, že práce naše se zdaří, pokvete a že se dočkáme ještě zdárného výsledku svých snah!

Jeden z venkovských kněží.

Listy z Anglie.

V Londýně, 14. ledna (Páv. dop.)

Milý pane redaktore!

Nejprve připušte jen tak pár slov více „o nás pro nás.“ Když přečetl jsem výzvaní Vaše, abych psal Vám listy z Anglie, myslil jsem si: Very well! That will do! — Dobrá! Má se stát! Což lehčího než něco takového? Teď však, sedaje vakutku k práci, vidím se v rozpacích, ne že by nebylo dost látky, právě že jest jí tane mnoho! Prosim Vás! Ta k prasknutí bijící tepna zdejšího života, světový obchod, politika, spory domácí všech druhů — o čem dříve psát? Vím však, že Vaše denní čtenářská snesou Vám starostlivě den jak den každý telegram o sebe menším hnutí John Bulla, aby druhý den snad překvapily Vás již odvoláním včerejšího, vím, že trnete ještě na pevnině strachem před finkotem zarezivělé britské šavle, když již ona zas klidně trčí v pochvě své... Promiňte tedy, když méně často budu Vás a Vaše čtenářstvo zasvěcovati v tyto kaleidoskopní tajy, čím více kofistě za to na poli literárním, společenském ba i vědeckém, ze kterých obyčejně k vám teprve přes Německo zabloudí nějaká pikanterie nebo senaštnost, (Oscar Wilde!) ale skrovně jen věci seriosních a v skutku smílnky hodných.

Stala se na příklad již u vás zmínka o „kolujících knihovnách“ vlastně knihov-

níčkách uvedených v život vydavatelstvem „Review of Reviews“? Pěkná myšlenka! Případně i rozmanitě sestavené bedničky knih kolují mezi abonenty — čtenáři. Pávodně oběly se podobnostmi „County — Councils“ (rady v jednotliv. hrabstvích) ku sbírání knih a zřizování vlastní kolující knihovny. Ze však neměly se k tomu, chopila se věci čilá „Review“ a nyní již na 200 bedniček putuje Anglii, Skotskou a Irskem, ať teprve něco přes šest měsíců uběhlo od uskutečnění myšlenky. I několik sousedních hrabství může si vaši více bedniček vespolek a o jich knihy pak se dělit, načež po uplynutí tří let redakci opět je vrátiti. Na jednu farnost připadne pak jenom 5 liber sterl. ročního předplatného, za kteroužto summu mají 200 knih a časopisů na rok. I samostatnatelé objednávali si bedničky s knihami pro děti a dívky svých závodů. Takovým způsobem šíří se za nepatrný obnos pro jednotlivce bohatá zásoba myšlenek i poučení.

Neschází však ani středisko, kde porozumění a ocenění knih se sprostředkuje. Spolek „National Home Reading Union“ dělí oleay svoje v kroužky, kdež rozbírají se doma přečtené knihy, udělují se účelné informace a pořádají rozhovory, tak aby systematické a rozumné čtení se podporovalo. Ne však jen a jen poučné knihy se rozšiřují, i o zábavu se pečuje. Redaktor W. T. Stead počíná právě vydávati populární novelly v ceně jednoho penny (5 kr.) ve zvláštní sbírce, pro kterouž hodlá skrátkiti vědy přiměřeně práce delší, aniž by setřel původní krásu nebo pominul místa nejlepších. V těchto dnech vyšlo první číslo, obsahující proslulou romanci Mr. Rider Haggarda „She“ (Ona), ve 250.000 exemplářích. Tak intenzivně působí se zde k tomu, aby ne jednotlivci, ale millionové četili, pokračovali! Je to doista nutno, prve než na nějaké sociální opravy širšího významu se pomyšlí, a cítí se obecně, že vzdělání musí se spovsáchnuti a jím že musejí se odstraniti nerovnosti, jinak starý společenská liščí.

Že se v Anglii pracuje i k odstranění přemutných poměrů hospodářských, o tom svědčí pěkný článek a pokus Sir E. R. P. Edgcumbe-a, jenž v časopise „Country House“ vypravuje, jak rozprodal nedávno koupnou farmu o 343 jitrech mezi 27 malokupců na splátky a tak prakticky pokusil se o rozmožnění malostatkářů.

Pro tentokrát uzavírám, slibuje co nejdříve opět s někým zajímavým se osati. Váš oddaný — chin —

Listy pařížské.

m. V Paříži, 14. ledna. (Páv. dop.)

Smutně zajímavou jest celá affaire známého šida Artona. Olověť tento, který jako koňak na trhu kupoval poslanece, tak dlouho směl si hráti na schovávanou s francouzskou spravedlností. Skoro tři léta zdržoval se v Londýně. Dříve ovšem když přehal do Vídně, do Bukurešti, do Benátek, měl v patách stále za sebou dva policejní agenty, stejně horlivé a stejně obratné. Jeden měl rozkaz jej zatknouti, druhý měl úkol Artona na takové překvapení vždy napřed upozornit. Zatím, jak agent Dupas sám doznal, vyjednávala vláda stále s Artonem o vydání jeho papírů. Dupas měl totiž sám tento úkol. Arton očekává ve vězení výsledek

v Gruzi vede tato silnice. My však necháme jej stranou a pustíme se kol těchto starých letních paláců bývalé dubrovnické šlechty, ozdobených dodnes jejími znaky a než se nadějeme, jsme u počátku své jízdy po řece Omble.

Objevila se před námi.

Ab jedno z těch ramen Adrije, které vniká v prorvanou zemi dalmatskou. Jak krásné, vzdychame, vidouce v pravo, vlevo stříbrného toku hezounké čistě vesničky, paláce a kláštery!

Opravdu mohutným stříbrným pasem, posázeným samými perlami a dráhokamy zdá se býti tento tajuplný proud v záři poledního slunce, v níž řeka a moře v jedno se snoubí.

Sedáme do loďky a tato řízená čtyřmi statnými pažemi letí po vlhkém proudu...

Co jest vlastně Ombla? Pokrčený ramen jest odpovědí prostého lidu i učenců. Přichází, nikdo neví odkud, neví jak?

Jedni hádají, že jest to voda čistá, modrá, hercegovské Trebinjice, která protekajíc mohutnými velikány, vychází z pod ohromné skály, aby po krátkém toku vrhla se v náručí moře křižavého po sladkém doušku.

Vakutu strání Trebinjice, na jejímž břehu Trebinje s mnohými vískami a minarety stojí, severně od Dubrovníka u Poljice díl své vody v otvoru skalním, kdežto druhý díl zapadá do země severovýchodně o. Stagna. Kam? to nikdo dosud neprozkoumal. A jak také sestoupiti v ty podzemní blubiny, jak prohlédnouti podzemní království této tajemné řeky? Přirozeným zdá se, že řeka zapadá v temnoty opět na volném místě vychází na světlo denní, silným tlakem razící si cestu ze skály.

Prudce vyvřá ze skály Ombla a huče a šumíc letí přes natažený splav, hravě konajíc práci, k níž hned při zrození jejím ji přijal praktický člověk. Mohutné mlýny letí s hukotem

svého procesu, potvrzuje výpovědi Dupasovy a slihuje, že v den svého vydání uveřejní své paměti, své tajemství a všechny své papíry. Také Dupas byl zatčen, aby nemohl v Londýně svádět ve prospěch Artona a také tento už prý papíry, které ruší spánek p. Ribota. Ke všemu ještě vystoupil bývalý policejní prefekt Andrieux, hrozivý bílý panamistů, na prospěch Dupasův i na prospěch veřejné mravnosti vůbec a připomíná, že za ministerva Ribot-Bourgois sám se k zatčení Artona nabízel. Každým způsobem jest pochopitelným napjetí, s jakým očekává se výsledek tohoto skandálního procesu.

Madagaskar stál 100 millionů a 6.000 vojáků a jakých výhod za takové oběti? Kde bude tam střední hroby padlých synů Francie, kříslem ozdobené, kdo střediti zájmy vlasti? Odpadlík od víry katolické de Larocche, protestant. Ten má býti oporou katolíků proti anglickým metodikům, kteří do srdce Hovů vštěpují nenávisť proti všemu katolickému a francouzskému. Již tím jsou katolíci vydáni za kofist protestantům a s nimi i čest Francie, že francouzský generál resident jest jejich suverénem. Jak úspěšné bude tu působiti protestant Larocche, vidno s toho, jak sestavena vládní rada v Tananarivu, o čemže! Zasedají v ní 1 Američan, 3 Angličané, 1 Prusák, důstojník pruské zeměk obrany a také 3 Francouzové.

Povšiml jsem si zde slovně úmyslnosti německé, když u příležitosti 20leté oslavy úspěchů z r. 1870. šaralistům bylo dovoleno ve Španělské prohlédnouti v Juliusthurmu uložený válečný poklad německý. Jest tu v první kasárech uloženo 150 millionů franků ve zlatě, jimiž v nejbližší válce mají se krýt první výlohy mobilisování. Ve věži nepřístupné ve 1200 pokladnách, pečlivě zavřených a zabezpečených uložen jest poklad ve zlatých 10 a 20 markách s obrazem Vilémovým a datem osudným 1870.

Není pochybnosti, že Anglie, pomocí anglicko-arménských komitétů pracuje k rozbití říše ottomanské. Chce ukázati Evropě nedostatečnost vlády turecké k zavedení pořádku, aby sama mohla zakročit a co nejvíce uloviti. Již také Stievenson, předseda Společnosti anglicko-arménských podporovatelů diplomacií britanskou předložil tajně ve Vídni, v Petrohradě a v Berlíně plán na rozdělení říše turecké, který navrhuje: 1.) Cařihrad stane se svobodným městem pod správou sedmi komisařů, které jmenuje šest velmocí a — Švýcarsko! 2.) Anglie dostane Egypt a Arabii. 3. Francie obdrží Syrii a Mesopotamii. 4. Rakousko Malou Asii na západ od řeky Kisit Iraku. 5. Rusko malasijské provincie na východ od Kisit Iraku. 6. Itálie Albanii a Tripolis. 7. Řecko Krétu, Cypr, Sporadské ostrovy a Smyrnu. 8. Bulharsko dostane Thracii. 9. O Macedonii rozdělí se Řecko, Bulharsko a Srbsko a konečně 10. Cilicie stane se samostatným arménským knížectvím. Rusko odmítlo projekt tento jako absurdní a neuskutečnitelný, ostatní mocnosti odpověděly prý též podobně.

Co týden dal.

Místodržitel hr. Thuš podal dne 7. tohoto měsíce žádost za propačtění, již bylo vyhověno. Místodržitel setrvá ve svém úřadě jen do konce sněmovního zasedání.

pod tlakem divokého proudu, kola praskají pod tou čerstvou silou, nezastavujíce se po celý boží rok.

Odvracíme se od tohoto sobectví nynějšího světa a ssažeme kouzlo bohaté scenerie okolní Vzduch jest čistý, jak vůbec má býti vzduch, že nic netají se více zraku našemu. Tam těsně při moři rozkošný letohrádek, exquisitní eleganci zdobovaný a před ním malá graciosní parní loď. Tot adlo hraběte Cabogi, kavaleria každým coulem! Nemohl vyhledati pro svůj letohrádek opravdu krásnějšího místačka nad toto, které již přiroda přiodělá vším lépe než sebe zářivější umění.

V pravo od Omby jak starý senátor vedle moderního šlechtice proti letohrádku starý palác. Široké schody s uměleckou ballustrádou vedou nás do rozkošného háje. Kde jsou ty doby, kde na těchto schodech stávaly cihlné postavy starých senatorů v zlatokvócním sametovém šatě, usmívající se a podávající rámě sličným dámám vystupujícím z rozkošných gondol.

Vstoupili jsme do komnat. Všude vzduch plný vůně, květů, života — zde tak ticho a mrtvo!

Tam naproti klášter sv. Františka. Prah dvéří klášterních klopá se téměř ve vodě a jeho věže sblíží se v té lesklé hladině jako v živoucím arcade.

Ticho — mrtvo!

V kláštere ozval se zvonek svolávající bratry k modlitbě a k práci. Ano tam jest ještě poslední jiskra života dřívějšího!

Avšak dále!

Již jsme přepluli hranici dělicí řeku a moře a vjíždíme do údolí rovné proti proudu. Voda jest již sladká. Loďka vjíždí mezi rákosí a v něm k údivu našemu kolébají se probořečné kachny. Stále blíže a blíže nám kvývá a protějško vrchu malý kostelíček. Jím postavili si pomník Dalmatinci z Ameriky s plným měřicem se vrátivší. Zjistě krásné to děkuvání.

Na českém sněmu byl mladočeský návrh na podání adresy císaři hlasy českých a velkostatkářských poslanců přikázán svlékacímu výboru. Němečtí poslanci hlasovali proti přikázání tomu. Ze slozského sněmu. Čeští a polští poslanci opustili v sobotu sněm, poněvadž Němci při volbě svlékacího výboru pro ústav posemkový odmítli jejich požadavek, dle něhož mělo se dostati slovanckým poslancům tři zástupci v dotčeném výboru na místě dosavadního jednoho.

Vyřešení s Uhrami nejde tak snadno, tak alespoň oblaňují některé listy, jak by se myslelo. Maďarští ministři odjeli do Pešti ve špatné náladě, do níž prý je přivedla neústupnost našich ministrů, kteří nejvíce mikterak chutí vyhověti libůstským úherským. Poměry mezi oběma vládami napjaly se tak, že by přynemahla překvapiti správa, že vyrovnání se nezdaří. Na, nebyla by tak velká škoda; my bychom s nezdaru neměli tak velkých škod jako Maďarští!

Italové v Přímoři snaží se přivést jazykový spor do nejkrasnější krajnosti. V Istrii nechťají ustoupiti, tak že slovanští poslanci opouštějí Portorje prohlásivše, že ve sněmu takto složeném nejsou nic platni. Neméně zarputilý spor vede se v Terstu. Místodržitel nařídil terstakému magistrátu, aby slovancké podání jednoho advokáta vyřídil slovancky. Proti tomu odvolalo se terstaké zastupitelstvo k ministerstvu, avšak odvolání bylo zamítnuto a místodržitelovo nařízení potvrzeno. Když takto posleze ve všech instancích Italové propadli, přece usnešla se městská rada terstaká, že přes to vše setrvá na svém a slovancké podání vyřídí italsky. Zajímavé to zajisté poměry!

Nový generální guvernér Kavkazu. Ve správě Kavkazu lze očekávati vážné změny. Car má za to, že nynější obtížné poměry v pohraniční turecké Arménii vyžadují rázné osobnosti, která by měla velikou autoritu a dostatečnou plnou moc, aby bez odkladu i v nejvážnějších věcech mohla rozhodnouti. Car hodlá tudíž postaviti prince Alexandra Petroviče Oldenburského v čelo správy na Kavkase. Princ jest 52letý a jest všeobecně vážen pro svou energii a snahu po opravách. Princ byl v letech 1885—89 československým sborem a jako takový byl velice přisvědčiv k důstojníkům a mužům. Dosavadní správce Kavkazu, hr. Šeremetev, který svůj úřad od června 1890 spravuje, bude povolán do státní rady ruské. Anglické listy provázejí změnu tato tím výkladem, že car posílá prince Oldenburského proto na Kavkaz, aby princ v případě potřeby provedl obsazení turecké Arménie.

Spor anglicko-německý je prý úplně odstraněn. Dle anglických listů ubespečilo prý Německo Anglii, že v jeho zahraniční politice nestala se žádná změna a že svlékací císařův telegram Královi nebyl nikterak namířen proti Anglii. Kyselost mezi oběma státy ale ještě dlouho potrvá.

Naděje Ameriky pro případ války s Anglií. Transatlantická zlatá čára na chvíli americko-anglický spor do pozadí. Ale tím, že se v londýnských listech o sporu tom méně mluví, není nikterak otázka venezuelácká uklisena, nýbrž bouřlivě trvá dále. Americké listy uvádějí teď denně o možnosti války s Anglií a vpadu do britské Ameriky (Kanady) a ujišťují, že zejména jich mladé pokolení jest velice bojovné a nedalo by se jakožto na uzdě udržeti, kdyby se konflikt s An-

Jsme u mlýna, který jsme z dále viděli a který se nám zdál výčinkem v tom svatém klidu a houpáme se v pění samotného tajemného pramene. Dobrosrdečný pan mlýnář vítá nás s úsměvem a podává nám k naší žádosti sklenici pítmo od čepu. Opravdu znamenitá, výtečná to voda. Studená jako led, dobrá jako med.

Jaký to rozkošný koutek! Škoda té minuty, která nás volá zpět. Ještě jeden pohled na to bohatství a ujděme po proudu dolů k moři zpět. Jedeme k poloostrovu Lapadu, abychom tam ve světlé zeleni zažili právě vtisknuté dojmy.

Loďka zarazila před letohrádkem purkmistra dubrovnického barona Gondolima. Toť jeho útulný koutek, kam utíká trávit svůj volný čas a oddávati se své vášni sběratelské. Jest jeden z nejhorlivějších filatelistů.

On to jest, který poloostrov Lapad vzkřísil. Před několika lety nacházela se tu, jako jediná reprezentantka žití, pevnost Babiluk, ze které dívala se tři obrovská děla namířená na tři strany mořské. Nyní tu voní olivové a myrtové keře vítající nás rozkošnou vůní.

Vystoupili jsme k polorozbořené pevnosti. Překrásná vyhlídka objevila se nám na vše strany. Pod námi lehce pohnuté moře s rudozlatou září, jímž právě vjíždí do přístavu Gruže majestátní loď zanechávající po sobě hadovitou čáru, která boří stříbrem a vlevo mezi samými vrchy lesem porostlými rozkošný koutek — sídlo příštího rakouského sanatoria — konkurenta všech italských.

S radostí a pýchou poscruje baron naše nadšení. Těší ho to nadšení jako každého patriota! A on miluje tolik Dubrovnik. Škoda, že jmenuje se posledním Gondolim.

Bude ale v nové rozkvětlé raji sv. Blažeje zajisté prvním nezapomenutelným Gondolim!

glí měl přistoupiti. Ač dle evropského nároku má se za to, že Anglie nedá si ničeho od Spojených států diktovati, přece zdá se, že konec konců mofevládná Velká Británie přece nepřipustí, aby došlo do krajnosti, neboť jako jest Anglie pro své zeměpisné položení v Evropě mocná, tak slabá jest v Americe.

Zprávy z Afriky snějí pro Itálii velmi nepřiznivě. Habsburské podnikají co den útoky na pevnost Makalle, jejíž pád každou chvíli se očekává. Útoky pro vojsko italské odráží, avšak posádce počíná se nedostávat vody. Habsburské totiž přerušili vodovod vedoucí do Makalle, kdež, jak telegramy Hmské sděluji, masili sáhnutí již k poslední vodní rezervě. A Baratieri nemůže táhnouti ohrožené pevnosti na pomoc, poněvadž by takovým pochodem, jak sám tvrdí, celé postavení italské v Africe bylo ohroženo. Padne-li ale Makalle, může to míti pro Itálii v Africe velmi smutné následky.

Všelicos.

Z pražského zákulisí. „Voj. Listy“ stěsňují si, že jsou v celé Praze pouze tři české hostince, kde mají pouze české jídelní listky. Je to velká ostuda, pro hostinské i pro — hosty. Co však říci o tak sv. hotelích pražských, kde se český nocležák nevyhne urážce své národnosti i kdyby se deklaroval jako Čech a k tomu třeba jakožto novinář, před ním všichni národní netopýři alespoň trochu respektu mívají! — Redaktor „Našich listů“ byl dne 6. t. m. na noclehu v hotelu u zlatého anděla v Praze. Ačkoli se zapsal do knihy cizinců s plným charakterem; ačkoli jej sklepník i vrátný znají — podali mu ráno účet německy. Sklepník učinil to s poznámkou „snad to bude jedno“, ale ovšem nebylo to jedno a tito dobrovolní otroci germanizace darmo snažili se napraviti dzrost a otrlost svoji ahaněním českého účtu — co však se děje za vráty „Zlatého anděla“ s pasažéry jiného povolání? Devadesát se sta zastrží tyto urážky do kapsy, většina lidí našich to trpí, ba mnozí si z toho činí ještě čest, že jsou považováni za znalce němčiny a že mohou s podomkem, vrátným, sklepníkem nebo děvečkou třeba se Lhoty vyměnit německou frázi: „Lass si mir einhaken!“ nebo pod., třeba to obě strany drmolily. Pražské hotely, to jsou zakleté sánky, kam český člověk vcházi za nestydaté drahý peníz jako cizinec a kde nad uvědoměným a rozhodným Čechem ohrnuje nos i ten „štyfpuer“, i ta pokojská, i ten vrátný, i ten sklepník, i ten hoteljé, který s něho nejnestydatější peníz vydře. — Bez vzdělání, bez způsobů, bez vědomí užlechtilějšího, bez práce, bez kapitálu, bez duše pracuje ta chasa v pražských hotelích; pro ni není nicím veškeré naše hnutí národní, snahy socialistní, staleté naše zápas — oni s bibým cinizmem své groše shrabují a hodí za sebou skrze zuby nadávku, nejsi-li s jich pitomou noblesou spokojen. Nejvíce „šetrnosti“ ti prokáží ti opatrnější, provozující s sebou pověstnou pražskou němohru, dokud nerozepsané svrchní kabát a neukášené čamaru nebo nepromluví sám napřed několik slov českých. Za to máš právo se dát odřít, třeba v málo čistém prádle spát a celou noc mrznout — a uvažovat o slovanckém pohostinství, jako onen turčano-martinský Slovák, kterýž za týden za jediný pokoj v pražském hotelu musel zaplatiti přes 70 zlatých...

Jméni církevní a „našinecké“. Německý jeden list ocenil jmění všech klášterů v Rakousku na 80 milionů zlatých. V Rakousku je klášterů 1012, připadá tudíž na jeden 79.000 zl. Ku jmění tomuto porovnáva „Vorwärts“ jmění pouze několika spekulativních Židů. Žid Reitzes od vídeňské tramwaye přišel roku 1860 bez jmění do Vídně, a dnes má na 200 mil. zlatých. Žid Jonáš Königswarter přišel do Vídně roku 1852 se 40.000 zlatých a zanechal 100 milionů zlatých. Žid David rytíř Gutman hausíroval jako hoch se zápalkami po vídeňských kavárnách, a dnes má přes 100 milionů. Tito tři židé vyzískali během několika deseti let s kapes křestanů na 400 mil. — tudíž asi pětkrát více než všechny kláštery během několika století darem od dobrodinců obdržely, a vlastní prací vyzískaly. Dle statistického měsíčníku pro Rakousko a dle zpráv c. k. statistické centrální komise obnáší veškeré církevní jmění v Rakousku, tedy jmění veškerých biskupských kostelů, residenčí, katedrálních a kolegiálních kapitol, veškerých farních kostelů, všech seminářů, klášterů a ústavů, fundací, všech církevních beneficí, všech filiálních kostelů a kaplí 340 milionů zl., a přijem z jmění toho za rok 1890 obnášel 28.500.000 zl. (Na jeden kostel neb kapli připadá průměrně 719 zl. ročních výdajů.) Židé Albert a Nathaniel Rothschild, kteří v Rakousku daně platí a jejichž privátní příjem na 6 milionů odhadnut (ač je jistě aspoň čtyřikrát tak velký), mají mírně čítaně 400 milionů a tudíž více než oněch 1012 klášterů a ústavů a 10.894 kostelů a kaplí, 81 biskupských residenčí... Rakousko má asi 4000 mil. zl. státního dluhu; většinu z toho dluží velkým židovským finančním závodům a křesťanské ponejvíce poplatnictvo musí ročně sehnat na 160 mil. ku krytí úroků.

Císař-cestovatel. Německý císař Vilém II. jest za našich dob největším cestovatelem. Za rok 1895 vykonal německý císař 71 cest. Z těch připadá 20 na honby, 15 na skládání přisah novobranců, manévry, prohlídky a pod., 10 na návštěvy a 27 na cesty bez účelu; 167 dní s celého roku byl císař na cestách.

Páté přes deváté. Presidium místodržitelství nařídilo všem podřízeným úřadům finančním, že nesmí na dále užíváno býti tiakopisů, na nichž nalézá se nesákonitý nápis: provincie Čechy, nebo země Čechy, nýbrž se má na dále užíváno býti vždy jen takových tiakopisů, které vymačeny jsou zákonným titulem: Království České. — V Čechách je 276 škol soukromých, z nichž je 108 českých, 164 německých a 4 oboujazyčné. Z těchto 164 německých škol je více jak polovice židovských, totiž 87. Na českých soukromých školách je celkem 12.053 dětí, na německých 12.767. Kdežto české školy navštěvují pouze 104 děti německé, do

německých škol chodí 2711 dětí českých, tedy více nežli čtvrtina! — Co jest radikální! Radikální jest, když radikální poslanec, na př. dr. J. Štěl, nedá dítkám svým ve škole navštěvovati hodiny jazyka německého, ale za to dá je učiti řeči německé soukromě doma každé neděle od 2—4 hodin odpoledne některým p. professorem! To a jen tohle jest radikální! — Počátkem jara dočkají se naši čeští šachisté, jejichž jméno ve světě šachovém je slavné, vlastního svého listu. Dne 1. března bude vydáno první číslo nového tohoto odborného listu pod názvem „České listy šachové.“

Zvěsti z východních Čech.

Zprávy diecéšní: Ustanovení jsou: P. Gust. Šourek, farář Voděradský, za faráře do Týniště, p. Filip Konečný, kazatel u sv. Barbory v Kutné Hoře, za katech. obecných škol v Kutné Hoře, p. Stanisl. Michálek, koop. Šopotnický, za II. kaplana do Louče. — Na odpočinek vstoupili: P. Adolf Straka, exposita ve Větrném Jeníkově, p. Gust. Jellinek, b. notář, děkan v Brandýse n. Orli. — Zemřel: p. Josef Sedláček, jubilar, arcikněz hradeckého kraje, b. vikář a děkan na odpočinku ve Dvoře Králové 11. ledna 1896. — Uprázdnila se: Expositura ve Větrném Jeníkově, od 1. ledna, Voděrady, fara patron. hraběte Šternberka, od 15. ledna, Brandýs nad Orli, fara patron. Oskara Parische od 16. ledna 1896.

Jubiläum pětadvacitiletého kněžství v diecesi Králové Hradecké budou slaviti kněží v roce 1871 vysvěcení: P. Baudys Prokop, benediktin v Emausích v Praze, Brdický Ant., farář v Jestbovicích, Franta Václav, farář v Kácově, Herout Ant., farář v Habrech, Janiš Jan, farář v Limberku, Kašpar Jan, farář v Dřítči, Kašpar Josef, farář v Radiměti, Kerner Fr., b. archivář v Hradci Král., Kohout Václ., farář v Němčevsi, Klouček Lad., farář v Olešnici Dolní, Kuřil Frant., farář v Chotěšicích, Lžič Jan, farář v Třebosicích, Procházka Jos., farář v Mlázovicích, Radimský Jos., na odpočinku v Oubyslavicích, Bufert Fr., farář v Opařanech, Richter Otok., farář v Pusté Kamenici, Řehák Jan, děkan na Opocně, Sedláček Josef, farář v Solopiskách, Schmid Vinc., farář v Kačerově, Svoboda Ant., farář v Konojedech, Vlček Jan, farář v Hefmanicích, Vogl Fr., farář ve Forstu, Vykoukal Václ., farář v Cholticích, Zajíček Fr., zám. kaplan v Cerekvici.

Bohoslovoům královéhradeckým na zakládání knihoven pro lid přispěli: J. M. nejd. biskup Eduard Jan Nep. Brynych 20 zl; msgr. Al. Frydek, kapitulní děkan 1 zl. 50 kr; vsdp. Jos. Šrůtek, archidiakon 4 knihy; vsdp. M. Musil, kanovník 2 zl; vsdp. A. Brychta, kanovník 1 zl; vsdp. A. Pogerth, kanovník 1 zl. a knihy; vsdp. dr. Jan Soukup 2 zl; vsdp. dr. Fr. Šulc 2 zl; vsdp. dr. Vincenc Ruth 1 zl; vsdp. dr. Jos. Mrátek 1 zl; vsdp. dr. Gustav Domabyl 2 zl; vsdp. Ant. Suchánek, rektor sem. 1 zl; dp. Karel Škoda, protokolista 3 zl; dp. Ant. Hrubý, ředitel bisk. tiskárny 2 zl; dp. Frant. Reyl, ředitel Borromea 1 zl; dp. Vladimír Sekera, katecheta Rudolfiny 1 zl; dp. B. Kubát, kaplan 1 zl; dp. Václav Frábauer, gymn. katecheta 2 zl; dp. Frant. Tondl, katecheta c. k. realky 1 zl; dp. Frant. Pour, vice-rektor sem. 2 zl; vlp. D. Oreš, vicerektor Borromea 1 zl; vlp. Jos. Klepl, vikarista 1 zl; vesměs v Hradci Králové Dp. Josef Smidt, farář na Libčanech 2 zl; vlp. Jos. Zahálka, kaplan v Abšdorffě; vlp. Alois Cerník, kaplan v Chocni 1 zl. 50 kr; vlp. Št. Bobek, kaplan v Novém Hradci Králové 1 zl; dp. Jos. Procházka, farář v Dobřenicích knihy v ceně 10 zl; vsdp. Václav Novotný, bisk. vikář v Dolní Krupě 1 zl; vlp. Alois Culk, kooperator v Dolní Krupě 1 zl; duchovenstvo v Chotěborkách 2 zl; dp. E. Starý, farář v Rovni 1 zl; msgr. Jan Klein, apošt. protonotář v Činěvsi 2 zl; dp. Frant. Vohnout, farář v Žlunicích 2 zl; dp. Jan Kašpar, farář ve Dřítči 5 zl; dp. Frant. Malý, farář ve Smidarech 1 zl; vsdp. Frant. Fiala, kanovník v Hradci Králové knihy v ceně 15 zl; vlp. Václav Háek, kaplan v Dol. Kralovicích 1 zl; vlp. Václav Kouba, kaplan v Bílém Újezdě 2 zl; dp. Jan Matouš, děkan v Hronově 2 zl; dp. Stan. Dvořák, farář na Rychmburku 1 zl; dp. Antonín Boukal, farář v Pecce 1 zl; dp. Vilém Kreysl, katecheta na dívčí škole v Kutné Hoře 2 zl; dp. Frant. Frydrych, katecheta učitelského ústavu 1 zl; dp. Frant. Müller, katecheta c. k. realky 1 zl; dp. Stanislav Kosán, katecheta kláštera Uršul. 1 zl. 50 kr; vlp. Jaroslav Petr, kaplan v Solopiskách 1 zl; vlp. Jan Záruba, kaplan v Nebovidech 1 zl; dp. Vít Stálý, katecheta na dívčí škole v Čáslavi 1 zl; vlp. J. Nosek, kaplan v Miletičce 2 zl; msgr. B. Hák, děkan v Horčicích knihy v ceně 10 zl; dp. Jos. Jánský, farář v Křivšoudově 1 zl; dp. F. Jireček, děkan v Dol. Újezdě 1 zl. 50 kr; dp. Boj. Flum, farář ve Vlkánici 2 zl; dp. A. Bartoš, farář v Ranně 1 zl; vlp. Jan Kostkan, kaplan v Ranně 1 zl; dp. Josef Dudek, farář ve Střemci, 1 zl. dp. M. Ferkl, děkan v Lomnici 1 zl; dp. Jan Císař, farář v Kaliště 50 kr; vsdp. V. Kleprlík, bisk. vik. v Rychnově 1 zl; dp. P. A. Zák, exb. c. k. gymn. v Rychnově, knihy v ceně 15 zl; dp. Josef Břiza, farář v Lučici 1 zl; dp. Štěp. Sova far. v Uhelné Přibrami 1 zl; nejmenovaný kněz 1 zl; důst. duchovenstvo v Hronově 3 zl;

Obytný sátek. Ve sdejší okoli nejsou valné oblíbeny sátky kované a politického úřadu. Jik po kotík

let byli řádní obdáváni, až v prosinci minulého roku. Dne 16. prosince 1936 obdržel byl u c. k. okr. hejtmanské v Hradci Králové, zastupce Hejtmanský, agent, nar. 1868 v Ottomundě v Prusku, syna Weitera Františka a Friederiky Herbergrövé a Alžběty Šafářové, nar. 1869 v Kyšperku, dourou Františka Šafáře a Alžběty Kyšperkové. Ženich a nevěsta, jsou nyní bez vyznání a bydlí na Pražském Předměstí. Oddávky vykonal pan c. okresní komisař Václav Brodka a přítomností svědků pp. Karla Jáchy, c. k. zemského rady a Karla Richtera obchodníka.

Spadlé ledem. Včera dopoledne zaměstnanci bylo několik desítek rovázním cíhel na lešení nad železničním ve přístavě nových akcí při zdejším pivovaru a snad se lešení přitáhli nebo jaká přitáhla toho byla, zkrátka lešení spadlo i s desítky právě se na něm nalezajícími, a s ním dva poštěkové povádivěji se zranili. Alois Jarkovský, šelý dělník ze Sládkovy aránie byl prkem na hlavě a Anna Arámová, šelá dělnice z Pouchova utrpěla poranění na nohou. Lohdělí aránie byla Jarkovská. Oba první jmenovaní dopraveni byli do zdejší nemocnice. Po celý čas provádění rozsáhlé této stavby nepřichodila se žádná vážnější nehoda, teprve dopoledne včera kolovala po městě divní novina, jichž tu máme jako všude jinde dost, správa o nehodě v pivovaru a mluví se o 8 a konečně i o 10 zabitých dělnících, což ovšem ukázalo se být napařenou.

Společenský spolek. V posledním čase stáje se v Hradci nový spolek, jenž hodlá sloužit veškeré sportovní křesle, jako turistický, volebalový, rybářský, cyklistický, bruslařský atd. v jedné z různých odborů. Jak se dovídáme stojí v čele navrženého výboru osoby z kruhů profesorských, dělnických i jiných, které zaručují předem zdar novému spolku tohoto a máme na to, že veškeré stávající zde spolky přijdou myšlenkou této věci. Máme na to, že spolek tento mohl by dobře prosperovat a ne jen žít, jak to namozou příměstských spolků byt, již s té příčinou, že sloučením se všech spolků a pěstováním všech sportů mělo by se i více členů jednomu každému odboru a tím také více prostředků hmotných které jsou jednou z hlavních podmínek rozvoje se po-děbných spolků. Tím docílilo by se pak skutečného rámcového spolků, jako stávkování cvičení atd., na náš malý klub sám o sobě pro nedostatek hmotných prostředků pomýšlet nemáme.

Živá pochodeň — zhasnutí. Dne 13. t. m. večer spadl slunce ve vřetanech škole žhavý uhlíček na dolní část látky, když v kuchyni do plotny přikládala. Učitelka několik kroků ku práci nechtěla v této místnosti, spou-ovala, že ji dolní část látky hoří. Ihned počala křičet o pomoc a vyběhla na chodbu. Jekem tím polekání vy-venkuji s pokoje pootevřenými dveřmi pan Hrdí J. Novák se svou chotí, aby svěděl co vlastně se děje. Veliká má na chodbě, a plameny hořícího látky sloužila pocházející, překvapila hrozně. Pan Hrdí skotil ke slunce, která v tak krutých okamžicích měla páse nad hlavou vyřčené, a jak se hasit hořící lát volaje: „Po-pe-šín!“ Bleskovitě přinesla jeho chotí s pokoje svrchníci, kterou plamen na ležící díve byl dohasen. Teprve nyní spozorovaný ne-malé popáleniny na rukou p. Hrdího, jejíž léčí obvodní lékař, p. MUDr. Josef Šrám. A co se stalo neopatrné slunce? Pouze dolní část látky po pravé straně šofera a popáleniny u kolena je mimo vše nadání zcela ne-patrné. Tlusté, vládné pušochy a tlusté, k tělu přiléhá-jící kalhoty byly dobrým chránidlem. Největší to tedy dopadlo s hasícím nadobytým plamenem polekaným a s jeho chotí, která od strachu té chvíle churaví.

Zastřelil se. V hotelu Š. na Pražském Předměstí zastřelil se dne 16. t. m. kol 10. hod. ranou vrchní inž-nyr army pp. Marky, Bromovský a Schala, Morje Fiedler dle námi z Berckman u Dvůra v Německu. Řádně ošetřeno předem po něm zůstalo uschovaný u obecního lékaře. Sebevraž byl asi 50 roků starý svobodný a teprve od 1. t. m. ve službách závodu u dělnictva se však ne-zvěil v oblibě. Služné měl 6000 zl. Na stole zanechal za-jepeň, adresou i známými opatřenými tři dopisy, které byly odevzány c. k. okres. hejtmanské. Mrtvola pře-vezena po prohlídce pp. Dr. Markem, který konstatoval samovraždě na večer do umělé komory kuličkové. Vy-praví se, že den před tím byl značně rozrušen v továrně.

Z Kostece nad Orlicí. (Obecní volby.) Neměli jsme na veřejnosti vynášeti záležitosti obecní, poněvadž jsme té záležitosti, co se doma uvaří, ať se doma ani. Strana však tak zvaná frásovitá „svobo-domyslná“ soustředěná v obecním klubu, k níž před 4 roky k vůli volbám obecním přidali se mnozí zarytí „staročeši“, na př. jeden z nich veřejně řekl, že synu svého ruku utne, kdyby byl mladoděchem, jiný téměř omdlel při slově „mladoděch“, p. Mourek zase stranou staročeskou dal se zvoliti za obecního tajemníka jako rozhodný staročech atd. atd. — tato tedy se zá-sady a s přesvědčením strana svobodomyšlná neuznala za vhodné mlčet o obecních volbách dne 7., 8. a 9. ledna t. r. obdávány, ale na veřejnost pochlubila se v rychnovské listce a v Národních listech vy-do-bytým vítězstvím, na prvním stavě zlomyslně Kato-lickou jednotu, že prý se k vůli volbám spojila se židy a podkládající živé a utrhačské jimi uznanou větu: „učel posvěcuje prostředky“. Proti takovému nařknutí musíme se Katolické jednoty zastati a urážku tuto klubistům vrátiti, neboť ti to by se byli rádi se židy spojili, kdyby je židé chtěli a svislá také rádi penze přijímali. Co se týče Katolické Jednoty, tu musíme jí vzdati tu největší čest za její taktiku a počínání vůči všem spolkům kosteleckým i vůči agitaci volební, (ač netočíme v nišadném s ní spojení), jsouce pře-svědčení, že Jednota zcela žádná agitace k volbám neuznala, ba i měsíční schůzi ustanovenou na 8. ledna odložila na dobu pozdější, jen s té příčinou, aby se nemohlo říci, že se odbyvala schůze ta k vůli volbám. Co se týče záležitosti „učel posvěcuje prostředky“ — zá-sady této největšími cítili jsou pisatelé článků těch a hanobitelé dobrého jména z klubu; neboť každý prostředek jest jim vhod, aby zvláště otřít se mohli o nenáviděnou Jednotu. Že židé a klubisty nevolili, přičinila toho oznámil p. Ledec. Kdo čilou agitaci pro-vídel, byl klub obecní, a dleli však pro dobro a blaho občanstva, o tom nám brzká budoucnost jasně podá důkazy. Ten prapor nezástnosti a upřímné péče o rozkvět města, který klubisté vstříčili před 4 roky, nevím je-li doposud jasný a skvělý, že pak vsud tomu volby ve všech třech sborech ve prospěch kla-bistů dopadly, jsou příčiny mnohé. Jest to především agitace, jakou již před třemi měsíci rovinuli nejen v městě nýbrž i v celém okolí, shánějící plně plno-mocenství a zneužívající vlivu svého a používající dotěrnosti, takže mnohý raději plnomocenství jim dal, abv měl pokoj. Zvláště znamenitým agitátorem, jehož můžeme všude doporučiti, jest „ministr sbytečných zá-"

ležitostí“, který po celé dny s lejtary v ruce nebo v kapsce běhal a hlasy sháněl. Starý „vlastenec“ pod sluncem samým báháním rostrhal prý dvoje podrážky a pál kila tabáku vyřepal na útět pána, který má slunce na hodnost purkmistra. Známý Juc Nuc agi-toval opět jiným způsobem, aby úřednictvo a učitel-stvo na svou stranu a pro své pověsti a nezástnosti sámy dostal; jak se mu to podařilo, až na čestné vý-minky, mohou o tom důkazy podati volební listky. Ve 2. sboru věděli, že neopravili a proto chtěli učiniti smutek; rozhodli p. agitatorů různé kandidátní listiny a vydali heslo, aby každý sbor volil ze svého středu, následkem čehož byla při volbě velká roztříštěnost hlasů, takže se 600 voličů vyšli z volby vítězi se 110 hlasy. Hlavní pěti však měli o rozbití voličů ze Skály, jichž jest asi 110 a podařilo se jim to. Voliči ze Skály domnívali se, že musí prorazit se s jednou ale hned se třemi kandidátními listinami, čímž se stalo, že byli zvoleni ti, proti nimž největší opozici vedli. Voličské listiny a roztříštěné voličů učinili dle libosti; tak i největšího poplatníka, jenž ovšem virilní hlas má, p. hrabě Bedřicha Kinského vynechali omylen (?) a za to dali semfélého p. hraběte Františka Kinského, jeho bratra. Dále vynechali záduš; jiné dali do 2. sboru, z druhého do třetího a ze třetího do druhého. Mnoho voličů vynechali, ovšem nepohodlných. Reklama ovšem nikdo nepodal spolehlavě se, že správně jako dříve li-stiny sděleny byly a pak oznámení druhého vyložení listin nestalo se kromě na černém prkně, obvyklým způsobem. Co se týče voleb samých, tu směle můžeme říci, že volby třetího sboru byly v pravém smyslu takové jako za Litavou. Komise volební byla jedno-stranně zvolena, samí přívrženci klubu, jímž o udržení mandátu a vyloučení staročechů v přední řadě se jednalo. Juc Nuc přepsával listky celé dopoledne v městském dachodu ovšem pro stranu klubu, voličům listky z rukou brány a jiné dávány; agitatorů rozestaveni po schodech, chodbách, v místnostech, volebních listkách napsaných plná řada, aby se jich při vhodné příležitosti pouští dalo. Možno tedy říci, že důvěrou občanstva zvoleni jsou? O volbě v druhém sboru nechceme se zmiňovati, poněvadž by se mohlo zdáti, že chceme štváti proti těm, kteří v druhém sboru právo volební svým postavením mají. V prvním sboru pak dobyli vítězství nečinností mnohých, kteří se k volbě nedostavili, aby prý stáli nad stranami; to se však nejlépe vyplácí, neboť ostří zbraně pak obyčejně obrátí se proti tomu nestrannému. V prvním sborech kandidovali, aby nemuseli voliti staročechy, kde koho mohli sehnati, ať byl kdokoli, jenom ne staročech, nebo nástupce církve. A tak došlo i na Nuc, aby totiž, jak někteří se vyjádřili, odměněn byl za velikou námahu a starost o provedení voleb. Jsou mezi zvolenými mnozí, kteří jak doufáme, dovedou ne-sištěně pracovati, nejsouce vedeni ctižádostí a sobe-ctvím, pro rozkvět města a těm přejeme a tak od nich očekáváme, že těmi známými „strébry“ třeba i ze Slavonie od cest dobře se stihnou nedají na cestu, kterou v minulém třetího četní páni kráčeli, ale že přese všechny překážky budou poctivě a nezástně snahy své pro blaho města v platnost přiváděti. Mohou být ujištěni, že poctivá, nezástně práce pro blaho občan-stva dojde umění všeobecného.

Z Žitavy. (Krádež.) Jakási poberta při velkých mrazech v minulém týdnu vzal p. Radolovi, koše-níku u samé brány, v místě, kde stále mnoho lidí chodí, nově kočí v ceně 50 zl.

Z Josefova. Dne 8. ledna t. r. pochovali jsme u nás vzorného kostelníka Josefa Rinnu, jenž na po-slední den roku 1935, v 54. roce věku svého šle-chetnou duši vypustil. Zjistě, že list tento dostává se do rukou též kostelníka v kraji našem a chci tu-díž zde uveřejniti pochvalné umění, kterého se se-snulému na rozkaz nejdříve našeho p. biskupa od konsistoře dostalo, aby tím povzbuzeni byli ku ná-sledování krásného příkladu svého spoludruha. Chci též uveřejněním položit na hrob semfélého slavo-věnce věčného učení, jehož si v plné míře u všech zasloužil, kteří ho znali. Zní pak dopis důstojné konsistoře ze dne 30. listopadu 1935., jenž jest slavo-nou chvalofeť svědomitě služby a vzorného života jeho, následovně: „U příležitosti kanonické generální visitace v Josefově letos konané řádila Jeho Biskupské Milost. Nejdůstojnější Vrchní Pastýř náš, se dověděl, že v tamním chrámu Páně již celé čtvrté století službu kostelnickou k úplné spokojenosti důstojného ducho-venstva civilního i vojenského kanéte, v kostele či-stotu a vzorný pořádek ve všem zachovával a k tomu mravní a příkladný život vedete. Taktéž bylo Jeho Biskupské Milosti sděleno, že ponejvíce Vaším přiči-něním se stalo, že farář úřad Josefovský má nyní svůj vlastní, zcela slušný dům, čímž důstojnost správy duchovní nemělo se zvyšuje. Uvádje tyto zásluhy Vaše, řádil Nejdůstojnější Pan Biskup naříditi, aby Vám, Blahorodý Pane, za ně zasloužené se vyslovily díky, což následující biskupské konsistoři tímto listem mileráda činí, upřímně připojující přání, aby Váš dobrotivý Bůh vždy při stálém zdraví milostivě zachoval a cokoliv k Jeho cti a chvále konáte, věč-nou blažeností Vám odplatí.“ — Bohužel, želané zdraví jeho bylo taký již zhoubnou nemocí — žalud-ecním rakem — ku smrti podryto, ač do poslední chvíle se přemáhal a nemocí se podati nechtěl. Jest na štěstí den neděle dával ve chrámu Páně návod a rozkazy, jak hlavní oltář ku slavnosti přístihu dne vystrojen býti má. Teprve po jitřní si ulehnu, avšak, aby více nevstal. V agonii vyslovoval různé latinské slova a službou svou se zabýval. Jak okrasa domu Božího mu jedinou radostí byla za živa, tak na ni i při smrti nespoměl, zanechal 14 set slatých na po-hřbení nové křížové cesty. Pohřeb měl slavný, jak si ho též v plné míře zasloužil, za bojného účastnictví věřících. Budí se s uznáním podotknout, že velb. p. Frt. Kvířera, rodák z přifařených Rasotek až z Král. Městce ku pohřbu se dostavil, aby památku smu-lého uctil. Nuže, služebník dobrý, byla nad málem věrným, kdo též Bůh již postavil nad mnohým! Hlave níma, pie!

Literární novinky.

Popis historicko-archaeologicko-statistický okresu Opočenského. Sepal A. Flesar. Lož-ského roku na podzim vydal dp. Ant. Flesar, děkan v Dobrušce knihu „Popis historicko-archaeologicko-sta-tistický okresu Opočenského“ tiskem biskupské kni-tiskárny v Hradci Králové. Pro velmi cenný obsah zasluhuje kniha ta, abychom jí větší pozornost věno-vali, než s jakou — bohužel — uvykli jsme si při-jímati monografie toho kterého okresu neb města naší vlasti. Nedávno četli jsme výčty v jednom krajském listě, že některá vynikající a bohatá města vrátila knihu „Dějiny Náchoda“ nerozřezanou a potrahanou autoru zpět. Jest to povádivou známkou jakési duševní cho-roby, takové přímo otravy, že knihu váznou, v níž uložen jest kus dějin naší vlasti a jejíž sepeání vy-žadovalo dlouhou práci a úmornou práci, a nechutí do ruky bereme a snad ani titulní list dobře nepře-čtete, vracíme ji autoru s poznámkou „nepřijímá“, „spět“, kdežto literatura zábavná, ba dokonce frivolní nachází stále hojnost čtenářů a podporovatelů. Dobrou, záživnou stravu pohrdáme a pamlsky jedovatou bar-vou napuštěné vyhledáváme; pak ovšem nedivíme se, že za takovýchto nezdravých poměrů nabušená frása více platí, než svědomitá práce. Zanecháme však vý-četek a vraťme se k naší knize. Nejprve promluvíme několik slov o osobě spisovatelově. Dp. děkan Antonín Flesar patří do řady těch vlasteneckých kněží, kteří na prapor svůj napsali slova Sušilova „církev a vlast“ a heslu tomu po celý život věrnými stáli. Pan spi-sovatel pracuje bez mála již 45 let na vinici Páně se vzácnou horlivostí, tak že všude, kde jako kaplan působil (v Třebechovicích, v Jesenici, na Dobrušce, v Přepýšicích) milou památku zanechal v myslích i v srdci svých osadníků. Jako spisovatel znám jest dp. děkan Flesar širší veřejnosti genealogickými tabulkami rodu Přemyslovců a Habsbursko-Lotrinského, které jsou snad ve všech českých školách vyvěšeny. Ložského roku odhodlal se dp. děkan Flesar po dlouhé, svědo-mité práci vydati spis vrchu uvedený, v němž na-lezeme čtenář historický i statistický popis okresu, který svým položením na samém česko-lidském po-mezí měl důležitý význam v dějinách našeho národa. Přikročíme k rozboru knihy samé. „Popis okresu opo-čenského“ rozdělen jest na tři části. V předmluvě vě-nuje spisovatel věčnou vzpomínku Janu Karlu Roj-kovi, děkanu Novoměstskému, „který neúmornou prací více než třicetiletou všecky archiv, zvláště Dobrušský, Novoměstský a obdržel posazděl k tomu dovolení i knižecí Opočenský jakož i listovny faraké mravenčí plí přehledal, prozkoumal a práci svou nám zanechal. Byv v stálém spojení s předními dějepisci a vlastenci českými, obdržel bojných zpráv i od nich“. Po před-mluvě následuje část první, totiž statistický přehled okresu Opočenského. Z podrobného popisu uvedeme jen nejhlavnější data. Okres Opočenský čítá 26315 oby-vatelů, bydlících ve 2 městech a 78 vesnicích. V cír-kevním ohledu má okres 24336 katolíků, 17 evangelíků augsburského a 1890 helvetického vyznání; dále jest tu 126 židů a 26 bez vyznání. Duchovních je v celku 14 katolických, 2 kněží řeholní se 3 bratry (kapucini v Opočně) a jeden duchovní evangelický. Škol jest v okresu 22, z nichž 2 jsou měšťanské, chlapecká a dívčí. Též jsou tu 2 školy pokračovací. V okresu jest učitelská jednota „Budeč“ mající 76 členů. Veškerá daň roku 1891 obnášela 87611 zl. 88 kr. Hasičských sborů jest 25 majících 750 členů činných a 291 přis-pívajících a zakládajících. Hospodářský spolek čítá 209 členů. Po části statistické následuje oddíl druhý: „Kronika okresu“, která nás vlastně nejvíce zajímala. Spisovatel zmiňuje se nejprve o župním řízení Čech a popisuje zámek Opočenský jako hrad župní. Na konci 12. století nebo jistě v první polovici století 13. pře-stala župa Opočenská, byvši ku hradecké připojena; úřadové pak župní byli již před tím do Jaroměře přeneseni. Z této nejstarší doby nezachovalo se nám však žádných písemných památek. V druhé polovici 13. století nabyl Opočenská panství rod Irlavských, potomků to Drslava, druhdy župana Plzeňského a vládl jím do roku 1432. Potom během 64 let vystřídali se rozliční pánové na Opočně, až roku 1494 postoupil Jan Jenec z Janovic Opočn Trčkům z Lipy. Bohatý a slavný rod Trčkův z Lipy, jehož někteří členové mocně zasahovali do dějin našeho národa, vládl na Opočně až do roku 1634. Po smrti Jana Rudolfa Trčky bylo panství Opočenské skončikováno a dáno do zá-stavy Rudolfovi, hraběti Colloredovi, polnímu mar-šálku. Konečně roku 1636 bylo panství Opočenské dědičně odevzdáno hrabatům Colloredům z Mannsfelda, jichžto potomci jsou po dnes pány Opočně. Třetí část knihy označená jest nápisem „Obce“. V této části po-pisují se archaeologické památky, kostely, fary, školy, sochy, důležitéjší místní události, privilegia, spolkový život, dobročinné ústavy, průmyslové podniky atd jednotlivých obcí okresu Opočenského. Knize připojen, jest rejstřík jmen, 4 genealogické tabulky a dvě mapy. Kniha jest psána slohem prostým, srozumitelným, historicky stručným, avšak nikoli suchopárným. Ně-ktelé partie na př. doba Viléma, Jaroslava a Jana Ru-dolfa Trčky z Lipy, nebo Rudolfa Josefa knížete Col-loreda jsou tak poutavě psány, že jsme je dvakrát, ba třikrát přečetli. Praktické rozdělení knihy velice se zamlouvá. Také tisk a úprava jsou slušné, jenom neradi vidíme je v knize, která je předce „historicko-statistickou“ tolik tiskových chyb. Chyba v letopočtech, v místních jménech a statistických datech bývá někdy osudnou. Na poslední straně napočítali jsme sice 36 oprav, ale mimo ně jest v knize ještě několik chyb neopravených na př. na str. 54. řádek 20., místo roku 1836 má být 1636; str. 261. řádek 18. místo 59 oby-vatelů má být 291 obyvatelů. Také by neškodilo, kdyby mapa okresu Opočenského byla přerušena a dš-kladněji kreslena. Než tyto chyby námi vytčené nejsou na útmu dílu jinak velmi cennému a my uvádíme je jenom proto, abychom úplné zadoost učinili své refe-rentské povinnosti. Pro naše časové poměry zasluhuje zvláštního povšimnutí str. 41. až 43., kde děje se smínka o kněstvetvu luteránském, jaké bylo a jak hor-livě naši vlast poměťovalo před bitvou bělohorskou, tak že stavové čestí viděli se nucenými na generálnímu

směně roku 1615 takto se nanášti: „Jestliže by kdo od těch nahobě jmenovaných desíti let na takové fary neb školy Němci doasazeni byli a cizím jazykem kárali, tehdy aby taková všichni do nejprv přístěho sv. Jiří odtud vybyti byli“. Při těchto slovech mimoděk vzpomněl jsem na výtečný spis Dra. V. Rezníčka „Bílá Hora“. Oba tyto historické spisy odporučujeme těm pánům belletristickým spisovatelům, kteří v každém protestantickém kazateli vidí vlastence nejčistšího zrna a v katolickém knězi vlastizrádce. Nepřátelé sv. Jana Nepomuckého mohou se dočísti na str. 107., že v Opočně pod pivovarem byla postavena socha sv. Jana Nepomuckého již r. 1709, tedy dvacet let před jeho svatořečením. Konečně naši socialisté, kteří trápí své duchovní správce sazbou štolů z roku 1760, mohou se přesvědčiti, jak veliký jest rozdíl v ceně peněz za nynější doby a za času panování Marie Terezie. Tak na str. 78. čteme, že roku 1760 pořádan byl na Opočně hon, jehož účastnil se i císař František. Po honu prodávali se zajci po 1 neb 2 krejcařích, koroptev za 1 až 1-5 kr., bažant za 2, 3 až 4 kr. Nebo jiný případ. R. 1760 koupil Mikuláš Jakub z Imfeldu dvorec na „holobřezku“ blízce Pulic za 1866 zl. 40 kr. a tentýž dvorec koupili Jan a Anna Bašovi r. 1879 za knihovni cenu 34.300 zl. r. m. Kdyby dnes prodávali se zajci po 1 kr. a bažanti po 2 kr., pak by věru každý farář mohl se spokojiti se sazbou štolů z roku 1760. Tím končíme. Zasluznému a cennému dílu dp. děkana A. Fiesara přejeme nejhojnějšího rozšíření a náležitěho ocenění. Škoda, že dp. spisovatel do svého spisu nepojal i ty obce, které sice patronatem patří ku panství Opočenskému, ale v jiných okresech se nalézají, tak že by nadpis knihy dle našeho přání měl zníti: „Popis okresu a bývalého panství Opočenského.“ Fr. Pospíšil.

(Zasláno.)

Panu Josefu Neškudlovi, maj. výro. závodu kostelních paramentů v Jablonném a. O. č. 86.

Zaslané mně tři kasule se vším přeláčenstvím jakož i velum, jež pro zdejší filiální kostel u Vás objednal jsem, včerejšího dne jsem neporušeně obdržel.

Oznamuje Vám to, sděluji zároveň s Vámi, že jsem s objednávkou úplně spokojen a že mně předměty ty opravdovou učinily radost.

Cena jejich jest mírná a jak jsem se přesvědčil, menší než u firem videnských a provedení jest vkusné — skvělé.

Neopomenu závod Váš svým pp. sousedům co nejvřeleji odporučiti.

Prozatím se Vám poroučím a vzdávaje Vám díky za zaslané věci, trvám ve vší úctě

Koloveč, 17./, 1894. Václav Hráz, farář

(Zasláno.)

Pan Josef Krejčík

závod sochařský a řezbářský v Praze
Dílňy Bubna 612 — VII. — Sklad Elišbina třída 24.

Objednaná socha se velmi líbí a vyslovuji Vám v jménu dávkyně i sám ještě jedenkrát srdečný dík, zvláště za ochotu, při dodržení ustanovené krátké lhůty. Jste laskavě zaslal.

S veškerou úctou

Karel Khun,

Chlumec n. C, 27. září 1894.

kaplan.

Do České Skalice a okolí!

Umělé zuby

celé chrupy neb jednotlivé, buď s patrovou deskou neb bez ní, podle nejnovějšího amerického způsobu vyrábím a konám veškeré práce v obor ten spadající přesně a solidně ručně za nejlepší obložením, při nejlevnějších cenách. — Poroučíte se do vzácné přízně ct.

obecenstva, znamenám se v hluboké úctě oddaný

JAN FERBAS,

zubní technik v České Skalici.

Do Hradce Králové a okolí!

Dovoluji si ct. obecenstvu v známost uvést, že dnem 19. t. m. započnu v místnostech řemeslnicko-živnostenské besedy v Hradci Králové

veřejní a sváteční účetní kurs.

Vyučování účetnictví děje se pro pány i dámy v řeči české i německé, ve slohu jednoduchém i složitém a sice theoreticky dle odborných spisovatelů univerzitních a prakticky po způsobu obchodní akademie pražské se sdruženými naukami od 2—4 hod. Honorář obnáší měsíčně 5 zl. předem mimo pomůcek. Přihlášky a bližší informace udílí Arnošt Dvořák, rukavičkář a jednatel řemeslnické besedy, vedle budovy c. k. kraj. soudu v Hradci Králové.

Se vší úctou

ANT. SVOBODA,

majitel účetní ústavu a přísešní znalec více c. k. okresních soudů.

Umělecký
závod

pro
malbu
na skle

B. ŠKARDA,

Brno.

Speciální závod
pro malbu oken
chrámových.

Sešmkrát prvními
cenami vyznam.

Vzorníky k na-
hlednutí franke.

Ceny mírné.

Svůj k svému!

Sukna modní i hladká ku všem účelům a ve všech jakostech, v báječném výběru.

Podšívky všeho druhu vlastní manipulace ve velkém i malém.

Koberce salonní, běhouny a kočarové, pak veškeré potřebné látky ku zařízení pokojů, jakož i záclony pokrývky atd.

Linoleum (korkové koberce) pravé a imitované a voskované plátna.

Vše za ceny nejnižší nabízí

V. J. Špalek dříve J. Krušvic
v Hradci Králové.

Nejstarší závod toho druhu.

Z lesů a luk, ilustr. časopis lesn. rolnic., myslivec. a rybář. (Zvlášť pro širší obecnost psaný) Vychází dvakrát měsíčně ve vel. fol. formátu a ročně předplácí se zl. 1-80 ve Žďáře u Polné. Roč. 1895. s 98 ponejvíce vel. vyobraz. a zajímavou četbou za zl. 1-50 franko. („Háj“ roč. 1895 s 53 obráz. za zl. 4-80, „Lesní hajný“ 50 kr.)

V. VACEK

v Pamětníku u Chlumce n. C

o doporučuje

velké záseby svých štoků

zejména ovocných pláhat, zákrsků jabloní, hrusí, třešní, sliv, vysokých jabloní a třešní, stromkovité angrešty a sazenice ovoce bobulovitého vůbec, stromky jehličnaté, růže nízké i vysoké, okrasné křoví atd. v cenách mírných. 10 ha. pozemku v kultuře. Četná vyzn.

UMĚL. ZÁVOD

poznacovačský

JOSEFA KIESLICH

v Hradci Králové

u „černého koně“

odporučuje se ku solidnímu provedení veškerých

prací kostelních,

zařizování a obnovení oltářů, kazatelů a t. d.

VELKÝ SKLAD

nejmenších obrazů, zrcadel, listů, křídla

a pod.

do oboru toho spadajících výrobků.

Největší výběr rámců všech druhů na obrazy, fotografie a t. d.

Práce vzácně důkladná v cenách mírných.

Odebírejte katolický list!

„OBNOVA“

vychází každý pátek dopol. o 11. hod.

Vydavatelstvo:

Politické družstvo tiskové v Hradci Kr.

Veškeré záslky, dopisy a předplatné adresujte pouze:

„Obnova“ v Hradci Králové.

Předplatné:

Na celý rok . 4 zl.

na půl roku . 2 „

na čtvrt roku . 1 „

Jednotlivé číslo v místě 7 kr., poštou 8 kr.

Místnost redakce:

V Hradci Králové, Velké náměstí č. 34

P. T. duchovenstvu doporučuje se

závod zlatnický a stříbrnický

Václava Šolce

přísežného soudního znalce a odhadce
v Hradci Králové

ke shotovodní veškerých kostelních nádob, zlatých slacích v ohni, za které 30 let ručí. Těmto hojně zásobený sklad veškerých šperků zlatých a stříbrných, dle hodinek I. jakosti, které se velmi levné ceny se zárukou se prodávají.

Těmto přijme dělníka (katolíka) na kostelní práce. Stálé místo. Kdo v oboru tom je spolehlivý, nechť se přihlásí.

Zaslá se i několik výtisků na ukázkou!

„Kříž“ a „Maria“
Číslo 1 kr.

nastoupil III. ročník.

„KŘÍŽ“ a „MARIA“

jsou zajímavé, bezvadné čtení pro český katolický lid. (3 obrázky).

Maria vychází 1. a 3. čtvrtky v měsíci.

Kříž vychází 2. a 4. čtvrtky v měsíci.

Čtyřikrát do roka vyjde příloha „Přítel dítěte“.

Předplatné na oba listy i s přílohou na celý rok (ovšem 1 exemp.) 53 kr.

Zasílá se vyplacené nejméně 15 exemplářů každého čísla. Číslo prodává se

za 1 krejcar.

Administrace: Tiskárna Cyrillo-Methodějská v Praze, 1508-II.

POZOR!!!

Jednou pro vždy,

milostivá paní,

koupí se pro domácnost nová nad vše dosavadně vynikající, nezmarná

patent. mramorová pračka

t. sv. valcha na prádlo „Patent Hlaváček“ v ceně od 3 zl. výše přímo u vynálezce firmy:

V. Hlaváček a syn,

c. k. priv. výroba pat. mram. praček, sochařský závod, sklad soch a pomníků, uměl. průmysl syntet. mramoru a žuly

v Strakonicih.

Pp. obchodníkům sděluji výhody.

Lesní 75leté trvání našeho obvodu
a veskovými výrobky!

Načítat si povinnosti!

První česká
továrna na veskové zboží a holičské,
závod pro import a vývoz, výroba umělých
vln pro oúly a jiných zvláštností firmy

J. VLADYKA a SYN

V **Litoměřích nad Labem (blíže známě)**
doporučuje veledůstojnému duchovenstvu
váženými příjmy veledůst. pánů za nejlepší
uznané a nejbohatší oltářní svíce sv.
Bonifáce (dále jak 30 roků zavedené)
v rážovém obalu (speciálně) zhotovené
z pravého vybraného českého vosku
včelního 1 kg. za zl. 2.60, dále pravé
voskové svíce v žlutém obalu z nejlepšího
uherského a chorvatského včelního
1 kg. za zl. 2.20. Mimo to zavedli jsme ku
všeobecnému přání veledúst. svých pp. od-
běratelů: nejlepší voskové svíce v
modrém obalu smíšené s kapáním voskem
1 kg. za zl. 2.—, 80, 1.60 a 1.40 dle pří-
sady vosku včelního, dále svíce oceran-
nové v žedozeleném obalu v balíčcích po
1/2 kg. (v menších druhích zejména na
obětí) 1 kg. za zl. 1.40 všech
rozměrů. Tyto svíce hodí se zvláště k ve-
dlejšímu osvětlování, jako dekorace
cest křížových neb pro potřebu funérální,
naprosto neobdají ani nekapijí, což do-
kázati můžeme nesčetnými pochvalnými
příjmy.

Dále dovolujeme si doporučiti: sloup-
ky voskové všech tvarů a velikostí, bílé,
žluté neb barevné 1 kg. za zl. 1.40, okrá-
slené, nedostupného dosud provedení 1 kg.
za zl. 2.80, rozsvěcovací svíce neka-
pající, v závitcích po 2, 3 a 4 dekagr. 1
kg. za zl. 1.40 (velmi doporučitelné). Zasy-
láni jen franko až na místo v celém
rakousko-uherském mocnářství, buď na účet
celoroční neb za hotové při srážce 6 proc.
Bedny se neúčtují, tudíž žádné výlohy a
největší úspora při odběrech.

I nejmenší objednávka vyřídí
se franko a svědomitě. Nejlepší dlou-
holeté renomé firmy J. Vladyka a syn jest
zárukou nejreálnějšího obslužení. — Pro-
síme veledůstojné duchovenstvo za čestné ob-
jednávky, zaopatření se s dokonalou úctou

J. Vladyka a syn v Litoměřích.

Kapany vosk převezmeme za nejvyšší
ceny. Cenníky jakož i vzorky zdarma a
franko. Za nejspolehlivější zaslání se
ručí.

R. 1895. zpracovali jsme na vlast. velkých
baličcích 8000 kilo vosku nejl. druhu.

Národohospodářská hlídka.

Ročník ve středověku.

Pěda patřila u národů slovanských celému
kmeni a jednotlivým rodinám byla ku vzdělávání
přenechána, čili v léno dávana. Poněvadž některý
majitel léna z duševní neb tělesné neschopnosti,
nebyl s to, pozemek či zboží své sám chrániti proti
nepřátelským sousedům, utíkal se pod ochranu
mocnějšího, stává se jeho vasalem. Z toho vyvi-
nul se sněhla poměr poddanství, čili človečenství,
jež rostlo s válkami a přeneslo se nejen na zboží,
nýbrž i na osobní svobodu. Kolem r. 1000 byl na
tom rolník nejbíže, protože v té době byl vliv
šlechty velmi veliký, panovnícká pak moc, u níž
mohl poddaný jediné pomoci hledati, poměrně ne-
patrná. Čím silnější byl panovník, tím se selekému
lidu lépe vedlo; proto za Karla IV., otce vlasti,
byly pro skutečné státní časy. Avšak povždy ne-
bylo tomu tak; některým panovníkům scházela
nejen energie proti pánům, ale i vůle. Tu vystou-
pila církev katolická, jako matka národů, aby
poddanství selekého lidu buď úplně zamezila, neb
aspoň zmírnila a poněvadž vliv její byl veliký,
ona sama pak svobodná a od nikoho nezávislá,
je zcela přirozeno, že se její úkol zdávil, tak že
selekému lidu, jak jsme měli příležitost, již jednou
ukázati, na konci středověku, tedy v 15. st. nej-
lépe se dařilo. V té době, vlastně již po válkách
křížáckých, vzrůstala města, v nichž seleký lid
ochrany hledal; to byl přirozený sok šlechty, jež
uznala za dobré poddanému lidu víc a více uvol-
ňovati. Poddanství v tom prameni smyslu slova,
o jakém čteme po reformaci, ku konci středověku
nebylo; pán měl právo na jistě dávky, na svolání
poddaného lidu do války, nemohl však, jak poz-
ději samo sebou se rozumělo, rolníka z jeho statku
vyhnati, neb v osobní svobodě jej zkracovati. Pánem
zboží lenního stal se pouze, když nebylo dědiců.
Obce měly své obeziny, jichž mohl každý svobodně
užívat, své právo vodní, honební, rybářské, les i
právo na palivo z panských lešů. Čteme-li staré
zprávy, jak se vedlo rolníku na konci středověku,
žáneme, neboť dvojitě maso pro čeládku je po-
davkem nemožným dnes, kdy masa nemá rolník
ani v neděli. Jak dobře se vedlo selekému lidu
za Karla IV., patrně; vřdyt v jedné staré zprávě
za velikou chudobu se počítá, nemá-li kdo ani
jednou týdně masitého pokrmu. Mzda vyplácela se
ponejvíce v naturáliích, zajiště přiměřenější způsob,
než dnešní uvedení všech povinností rolníkových,
dokonce i výměnku, na peníze. Moc panovnícká
obmezena byla nejen stavy, ale i zástupci lidu.
Rovněž soudnictví náleželo lidu, jenž k soudům
vysílal své přísedící, jak ostatně již z Libušina
soudu patrno. Nerozhodovaly zde advokátské knihy,
nýbrž pravda a poctivost a takové nejistoty, v jaké
nalezá se dnes jak zašalovaný, tak šalobce, tenkrát
nebylo. Hlavní věci lidových soudů byla ale láce
a brzy mělo býti jinak. Křížáckými válkami vzru-
šilo se sice křesťanské vědomí, ale ne na dlouho;
z výhledu přineseny do Evropy pohanské obyčeje
a zvyky, jež špatně působily na ducha křesťan-
ského lidu. K tomu přistoupilo, že panovníci jak
v Německu a Čechách, tak jinde, byli oproti rytíř-
stvu a zemanstvu, jež se navzájem potíralo
v loupeživých výpadech, slabší; křesťanské rytířstvo
vzalo za své a s ním náboženské nadšení, za to
však staré právní nároky z dub pohanských Ří-
manů zjednávaly si průchodu. Byla to zvláště kor-
bona Boloňská, jež t. zv. římské právo pěstovala
a na zavolání panovníků, kteří si chtěli k bývalé
autoritě dopomoci, evropské dvory svými juristy
zaplavovati počala. Ač po stránce formální zma-
nalo toto právo jakýsi pokrok, ve skutečnosti stalo
se hrobařem politických svobod a blahobytu se-
ského lidu a to proto, že se hodilo pro svět po-
hanský, nikoli však pro názory křesťanské. Právo
starořímské nezná ovšem žádného poměru člověka
k Bohu, ono je čistě světského původu a beze
všeho mravního podkladu. Dle křesťanského ná-
boženství je stát společností na základě zákona
Božského, dle římského práva je stát suverénem a
jeho zákon je i právem. Nikoli právo, nýbrž stát
je neomylný; nestojí právo nad zákonem, ale zá-
kon nad právem.

Samozřejmě, že úpadek náboženského nad-
šení byl pánům vboj; církev neměla té váhy, jako
dříve, přestala býti tak mocnou ochránkyní poddan-
ného lidu a vrchnosti mohly dělati s lidem svým,
co chtěly. Především nasadily všechny páky, aby
místo křesťanského práva zavedly staré právo
římské, což se jim též podařilo. „Kdo má moc,
má i právo; co se panovníku líbí, platnost má
zákon“, takové a podobné zásady nabývaly pody
v křesťanském lidu, kde od jakkiva byl panovník
k vůli lidu zde a ne lid k vůli panovníku. Zvláště
když později, na počátku 16. st., pozbyla církev
katolická v boji proti reformaci větší díl své au-
tority, počala autorita kníže růsti a to k záhubě
svobody lidu a ovšem i blahobytu jeho hmotného.
Tenkrát se opět ukázalo, že církev, je-li svobodnou,
je zárukou poddaných; naopak je-li utlačena,
že otevřena jsou státními panské zvrle.

Staré soudní střízení bylo zrušeno a dvorní
byrokratismus obsadil všechny tribuny. Lid byl
nespokojen, brožury a letáky šířily se s vynale-
zením umění knihtiskarského proti novým řádům,
žádáno, aby řádný „učení“ soudům nepřisedal,

avšak vše nebylo nic platno; juristé smáli se sta-
rému soudnictví, uváděli je v posměch před lidem
a aby ukázali, že oni tomu jinak rozumí, vyší-
kovali tu naši poctivou staročestnou latinskými vý-
razy a flokulami, jimiž knihy 16. a 17. st. jsou
plny. Ubohý lid musil hledati někoho, kdo by mu
český výnos do arozumitelné češtiny přeložil, po-
něvadž nerozuměl těm všelijakým interstátům, indo-
státům, posesorům, kolátorům, urbánním kontrak-
tům a příjmům, fiktivním daním, smlouvám
ubermanským, rustikálním, majetku dominikálnímu,
všelijaké té publikaci, bonifikaci, supplikaci, anti-
cipaci, repartici. Tenkrát se fedrovalo, judicovalo,
defalciovalo, defendovalo, třeba „illo absente“,
jen když dole stálo „anno currenti“ a místo pe-
četě L. S., t. j. loco sigilli. Ovšem na němčinu se
nezapomínalo, třeba to nebyla řeč klasická, a
všelijakými „stavunky, mundýrunky, hadrunky,
grunty, provianthauzy“ hemžilo se to v úředních
výnosech a nic se na to nedbalo, že lid z toho
neměl nic jiného, než zbytečné „hindrování“. V ci-
zích slovech spočívala všechna právní učenost —
avšak jen když to imponovalo. Soudcové stali se
zvláštní kastou společenskou, nikoli z lidu, nýbrž
nad lidem; lid se jich bál, ale nevážil si jich.
Ovšem byli to také lidé dle toho; pro vše našli
důkazy, když chtěli, a ten byl vždy stejný — vůle
panovníka, pramen všeho práva. Což divu, že ne-
spokojenost rostla a k revoluci, i k té velké fran-
couzské, že kámen základní byl položen! Panovníci
nemajíce opory ve vůli Boží, byli přecasto nuceni
hledati pomoc v násilí, čímž pochovali nejen právo
a spravedlnost, ale i sami sebe. A což, když
přistoupili k takovým dvorním juristům i dvorní
theologové stejného kalibru! Pak nevěděli nejpo-
ctivější knize, či je.

Dvorní byrokratismus vnikl ale i do spo-
lečenského života; dříve měla každá obec, každá
korporace, každý cech svou autonomii; od refor-
mace t. j. po porážce sedláků a zavedení římského
práva nastaly jiné časy a páni Francové jsou
posud v živé paměti. Co dříve nestálo nic, to si
musil nyní sedlák draho platiti, ježto ve všem byl
úřednický aparát. Staré oprávněné zvyky, povin-
nosti a práva neplatila nic, nebyla-li na to drahá
listina, protože platilo: „quod non est in actis, non
est in mundo.“ Krátce byly to smutné časy pro
sedláka a ty trvaly až do konce minulého století,
vlastně až do r. 48. Dnes je to vše mladému
rolnictvu povídkou a zaplať Pán Bůh za to; —
jen kdybychom neupadali do jiného a daleko hor-
šího otroctví, do otroctví kapitálu . . .

—al.

Oprava daně z dědictví. Ministr financí
hodlá znova upravit daň z dědictví. Především
provedena býti má — a sice již průběhem letoš-
ního roku — oprava zákona poplatkového, kterou
zabývá se již nově zřízená statistická kancelář
při ministeriu financí sestavováním potřebných
dát, aby pak s hotovým návrhem a potřebnými
doklady mohla vláda opravu tuto doporučiti říšské
radě. Při opravě této jde hlavně o to, aby daň
z dědictví zvláště mezi vzdálenějšími a při podí-
lení cizích dědiců přiměřeně a tím způsobem byla
zvýšena, aby poplatek stupňoval se dle výše dě-
dictví. Za to má se přiblížiti k tomu, aby při dě-
dictvích mezi blízkými příbuznými a při dědictvích
převodech menších rolnických usedlostí středním
stavům bylo uleveno, jak to svého času rozpočto-
vý výbor také již navrhl.

Proti kartelům. Poslancem dr. Pacákem a
soudruhy podán byl sněmu zemskému návrh na
vydání zákona proti cukrovarnickým kartelům. Návrh
ten zní: „C. k. vláda se vyzývá, aby v nejbližší
době předložila k ústavnímu vyřízení návrh zá-
kona, kterýmž veškerá kartelní spojení vůbec po-
drobují se státnímu resp. zemskému dozoru, ho-
spodářství škodlivé kartely pak se zamezují resp.
jejich zakládání trestem se stihá.“

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 11. ledna 1896. 1 hl
pšenice sl. 5.75 až 6.10, žito sl. 5.40 až 5.80, ječmen
sl. 4.25 až 4.75, oves sl. 2.50 až 2.75, proso sl. 4.—
až 5.—, vikev 4.80 až 5.—, hrách sl. 7.— až 8.—,
čička sl. 7.50 až 9.50, jáhly sl. 8.50 až 9.—, kroup sl.
8.— až 9.—, brambor sl. 1.50 až 1.60, sena sl. 0.00
100 kg. slámy dlouhé sl. 0.00, slámy krátké sl. 0.00
1 kg. másla sl. 1.— až 1.10.

Z Kutné Hory, dne 10. ledna. 1 hektolitr
pšenice sl. 00.— až 00.—, žito sl. 00.— až 00.00 ječ-
mene sl. 4.12 až 00.—, oves sl. 2.71 až 00.—, brambor
sl. 1.50, 1 kg. másla sl. 1.04, 100 kg. sena sl. 2.60,
slámy sl. 1.85.

V Poděbradech, dne 8. ledna. Hektolitr
pšenice sl. 5.60, až 5.85, žito sl. 4.95 až 5.—, ječmen
sl. 4.50 až 4.75, oves sl. 2.90 až 3.10, hrachu sl. 9.—
až 10.—, čočky sl. 14.— až 15.—, vikev sl. 5.75 až
6.25, brambory sl. 1.40 až 1.50 1 kg. másla sl. 1.00.

V Nymburce, dne 9. ledna. Hektol. pšenice sl.
6.25 až 6.45 žito sl. 5.65 až 5.85, ječmene sl. 4.40 až
4.70, ječmene sl. 4.50 až sl. 5.10. 1 hekt. oves sl. 2.80
až sl. 3.—, 1 hekt. brambor sl. 0.— až sl. 0.—. 1 hekt.
čočky sl. 0.—.

V Novém Bydčově, dne 8. ledna. Pšenice hl.
sl. 5.66 — žito sl. 5.80. — Ječmen 4.20. — Oves
sl. 2.40 — Brambory hl. sl. 1.80. Sena mc. 4.50

KDO

chce rychle slozem i obrázkem zprávy
o celém světě a se výborně baviti, nechtě odebírá
levný lidový časopis

Pražský illustrovaný Kurýr,

jediný český obrázkový denník politický.

Týl přináší každodenně vedle vyobrazení
událostí časových, podobizen, obrázků humoristi-
ckých a velikých jiných, všechny politické a různé
jiné zprávy, telegramy, články, referáty a bojasost
čtení zábavného, poučného a humor., rebusy atd.,
jakož i dva romány od nejprůběžnějších spisovatelů.

Předplatné obnáší v Rakousko-Uhersku po-
štou měsíčně 1 sl. 20 kr., čtvrtletně 3 sl. 50 kr. —
Jednotlivá čísla prodávají se na venkově ve fili-
álkách v den vřední a sváteční po 4 kr., v neděli
po 5 kr. — Nové přístupy odběratelů obdrží
počátky obou vycházejících románů za přiměřený
doplatek.

P. T. veledůstojnému duchovenstvu

doporučujeme v první řadě nejvíce
chvalně osvědčený v dícech stávající, na národo-
pisné československé, zem. jubilejní a četných kra-
jinových výstavách nejvýššími státními a výstavními
cenami vyznamenaný

výrobní veledávce

firmy

Josef Neškudla v Jablonném n. orl.

nejstarší tiskárna první toho oboru v Čechách založen
r. 1810, od doby té vždy v rodinném domě č. 86,
veškerých kostelních paramentů, uměl.
vyšívaní praporek, kostelního prádla a ko-
vového náčiní ohraňového atd. vynikající,
nejkvalitnější úpravou dle církevních předpisů, hodno-
tou, trvanlivostí a velmi mírnými cenami. Důkazem
solidnosti a poctivosti v obsluhování jest mnoho
set doporučovacích uznání z veškerých Čech, Moravy
a Slezska. Cenníky, rozpočty a vzory, jakož i hotová
roucha k výběru zasílá nadšený dům na požá-
dání franko.

Praha 1901. Státní cena.

JAN V. UHEREK,

umělecko-průmyslový
závod řezbářský,
pro kostelní práce odborně zřízený
v Litomyšli,

odporčuje se veš. duchovenstvu a sl.
patronátním úřadům ku zhotovení ve-
škerého kostelního nábytku jako: oltářů,
kazatelů, křtitelů, zpodobnění, soch a j.,
jež dle vlastních plánů neb udaných
provedí v každém slohu přesně a se vši
pietou. — Cesty v přičině vyměření
míst, jsou-li nutné, konám zdarma.

V závodě provedeny během po-
sledních 4 roků mimo jiné větš řezbář-
ské práce, následující chvalně uznané
práce kostelní: Oltář sv. Aloisia v dě-
kaněm kostele v Litomyšli, bla. ní
oltář ve farním kostele ve Strčnici, ol-
tář sv. Jana Nep. a P. Marie Lourde v
Moravických, hlavní oltář ve Sv. Kate-
řině u Políčky, hlavní oltář v Horním
Újezdě, a oltář ve sl. kostele ve Štěr-
pánově u Skučce, kazatelna ve sl. ko-
stele v Perálcích u Rádkovic, lavice
v kostele v Pusté Kamenici, zpodobnění
v děkaněm kostele v Litomyšli, hlavní
oltář v kostele „na Špitálku“ v Lito-
myšli.

Čestná doporučení.

Madame

Božena Heřmanová-Makovská

po 15letém pobytu v Paříži

vyučuje jazyku francouzskému

se zvláštním zřetelem na pravý francouzský
přizvuk a výslovnost. Přijímá začátečníky i
pokročilé. Pokročilé zdokonluje ve správné kon-
verzaci. Francouzské knihy, jakož i nejno-
vější časopisy modní i literární jsou stále
k dispozici. — Podmínky velmi výhodné. **Cerole**
pro dámy v pondělí a v pátek od 5—7 hod. ve-
cer. — **Přihlášky** přijímá se v domě čís. 183 na
proti Burroueu v I. patře.

Výměna učitelského místa.

Učitel na víceleté škole v městečku (služné V. tř.,
vyučování němčiny a byt zdarma ve středních Čechách, které leží
mezi dvěma velkými průmyslovými městy, odkudž do ka-
ždého i hodina cesty, v nichž nachází se střední školy,
ústavy učitelské, mužský a ženský (soukr.), měšťanské, prů-
myslové, řeznické a hospodářské školy a j. v. přeje sobě
z příčin osobních změnit to a místem podobným, aneb
s některým správcem školy. Místo hodí se zvláště pro toho,
do má větší dítky, by mohl z domova navštěvovati střední
školy. Pro kollektu staršího plynou různé výhody,
což vše se blíže oznámí. Dopisy zasílány buďtež do redakce
t. l. pošt. čís. 1. výměna.

Do Hradce Král. a okolí!

Nížepsaný dovoluje si P. T.
obecenstvu ve známost uvéstí,
že otevřel

dílnu pro umělé,
strojní a stavební

sámečnictví

v Úzké ulici č. 209.

Na základě nabytých zku-
šeností v cizině, nabízím služby
své ku provádění veškerých
prací jak uměleckých, jako lustry,
náhrobní mříže, světlíky, lampy
atd., tak i všeho druhu staveb-
ního a strojního zámečnictví.

Snahou mojí bude P. T.
obecenstvo co nejrychleji a nej-
solidněji obsloužit.

S úctou

Karel Halounek,
majitel závodu zámečnického
v Hradci Králové.

Ceníky a výkresy na požádání se zasílají.

Svíce kostelní,

pravé voskové i polovoskové, pa-
schaly, trojhrany, grana, jakož i
nejjemnější druhy kadidla, dopo-
ručuje veledůstojným farním a
slavným patronátním úřadům,
rovněž i

P. T. pádům obchodníkům v jakosti nej-
lepší a v cenách nejlevnějších

Josef Pilnáček

v Hradci Králové.

Závod voskářský „u Albersů“ založen r. 1809.

V. TŘEBICKÝ,

dýmkař v Počátkách,

vyrábí všeho druhu

dřevěné dýmky

výtvarné, s ornamenty. Nejvhodnější dárky pro kuřáky.

Bibli česká

• Ilustroval Dorot

72 sešitů

úplně zachovalá

místo 57 zl. 60 kr.

za 40 zl.

Kde, poví knihtiskárna.

Hledá se!

domek

do pachtu, s dvorem, za-
hradou neb polem u sa-
mého lesíka. Domek musí
být poblíž vody neb ryb-
níka a kde otecne pastviny
jsou. Nabídky pod „do-
mek 82.“ do adm. t. l.

Ztráta vlasů

a tvoření lupů

se pod zárukou jediné jistě
zamezí

CRINOGENEM

od

J. Beysove v Jičíně

Cena láhve s ochrannou známkou 1 zl. při 3 lahvičkách
franko na dobírku, neb lépe proti pok. poukáže 3 zl.

Składy v lepší h. materiálních obchodech a holičských
závodech.

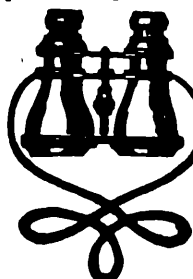
V. K. HODER,

optik

v Hradci Králové a v Trutnově

doporučuje svůj h. j. ná. zásebný sklad

pravého optického a mechanického zboží

s dobře broušenými skly
křídlovými a sí. c. brýle
rohové, ocelové, stříbrné,
niklové a zlaté. Jemné
skřípce rohové, ocelové,
stříbrné, niklové, zlaté a
želírové. **Lorgnety** ve
všech tvarech.

Konvergenční a
ochranné brýle s čo-
dky a mořnými skly pro
slabé oči. Dále v bohatém
výběru kukátka diva-
delní, tubusy, dale-
kohledy atd. — Všeho druhu **teploměry**,
rušové a kovové **tlakoměry** (aneroidy). Všeho
druhu **váhy** na tekutiny, váhy stavitel-
ské, **stereoskopy**, **kouzelné světlny**,
camera obscura.

Fotografické aparáty.

Velký výběr nejl. nátní **rysovacích**.

Všecky v obor ten spadající **správy** se př-
jímají a rychle **vyřizují**.

PROMEMORIA.

Veledůstojnému

duchovenstvu!

Vádávaje dík za vzácnou přízeň, již
jsem si děil vnou snahou svou: **vytvořit**
a **dodávat** pro chrámy Páně sví-
tíve nejvýbornější v kruzích veledú-
stojného duchovenstva získal, vyslovuji noti-
vou prosbu, aby mi tato přízeň i na dále
zachována byla.

Zůstávaji naproti tomu ujistění, že ob-
sloužím ctěné své příznivce takovým spáo-
bem, jak to nikdo jiný nedovede.

Patříš voskářský závod můj
neopíratelně mezi nej přednější
toho druhu v Rakousku, nejen pro
své vzorné zařízení ale i nedosti-
žitelný svůj výkon.

Zaměstnávaje ve svém závodě toliko
pomocníkú nejosvědčenějších, používaje su-
rovin nejlepších a přibíháje osobně ku všem
výkonům, aby s největší pečlivostí vykonány
byly, docílují výrobek, jež žádny jiný ne-
předčí a jež došli přetěžných uznání a vy-
znamování v tu i cizozemsku, z nichž uvá-
dím stručnosti jen tyto:

Čestný diplom výstavní, nejvyšší
vyrnamenání v mém oboru na zemské jubí-
lejší výstavě r. 1891;

zlato medaili s korunou a
s čestným diplomem od krále Leopolda II.
na výstavě v Bruselu;

zlatý kříž záslužný s čestným di-
plomem mezinárodním na výstavě nevlade a
vynálezů v Benátkách;

zlato medaili s korunou a
čestný diplom Severočeské jednoty na vý-
stavě v Hradci Králové;

**stříbrnou státní me-
dalii**, opět nejvyšší te vyznane-
mání v oboru mém a čestný di-
plom na národopisné výstavě čes-
koslovenské.

Po návštěvě pak J. Exc. b. min. ob-
chodu markýze Bequchema, jímž mi bylo
vysloveno velice pochvalné uznání, udělen
mi byl titul c. a k. **dvořního** **doda-
vatele**.

Hrd na tato vyznamenání, jakož i na
bezčíslné uznání, jichž se mi veledůstojným
duchovenstvem, veledůstojnými farními a
slavnými patronátními úřady dostalo, ne-
pokládám za nutné **jarmarečně**
vykládati své zboží a přestávám na tom,
uvéstí v známost, že vyrábím a **dodá-
vám** v **jakosti nejvýtečnější** a v **ce-
nách nejmiřejších**:

svíce

voskové a polovoskové,

hladké i bohatě bousirované;

zboží voskové

všeho druhu

pro potřebu kostelní.

Svíce **luxusní** nejakvostnějších druhů;
svíce **renaissanční** a **barokové**
jakož **svíce** **stearinové** a **para-
finové**.

Prose všeho, aby služb mých kojně
užíráno bylo, trvám v hluboké úctě a od-
danosti

Fr. Sezemský,

c. a k. **dvořní** **dodavatel**,

majitel c. k. **výsadní** první české továrny na
voskové výrobky, vosky pečstal a smolné
pochoďné,

továrny na **svíce** **stearinové**, **parafin** a **sklepní**

v **Mladé Boleslavi**.

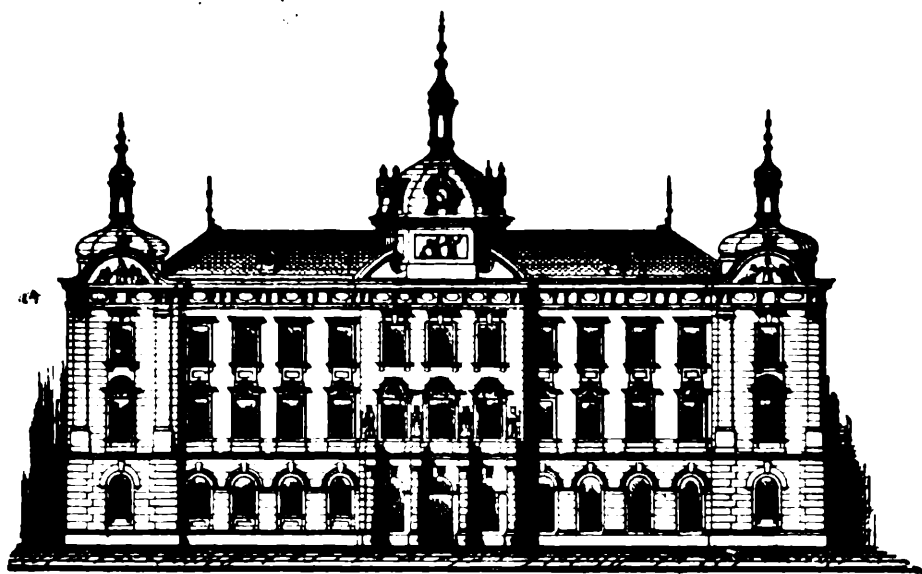
OBNOVA

Číslo 45.

V Hradci Králové, dne 24. ledna 1896.

Ročník II.

Ke dni 23. dubna 1897.

Adalbertinum.

Jest sice pravda, že do 23. dubna 1897 ještě mnoho věcí uplyne, mnoho událostí se změní, mnohá dobrá věc se zmaří, lidé se mnoho pohádají, mnoho peněz utratí, mnoho jeden druhého potrápí, jest pravda, že tu mnohý z nás již ani žiti nebude, avšak důležitost toho dne nás nabádá a proto také omlouvá, že se o něm již nyní zmiňujeme a naň upozorňujeme. Na 23. dubna 1897 připadá 900letá památka mučnické smrti muže Čecha, který konaje věrně a spravedlivě povinnosti svého povolání, prošel rozsáhlé kraje od teplého jihu až do chladného severu a zanechal všude trvalé památky své lidumilné práce, muže, kterýž chtěl poctivou a upřímnou prací prospěti nejprve národu svému a když teprve národ tento jím pohládal a jej zamiloval, odešel, aby sloužil a prospěl národům jiným. Nebudeme zde liditi tohoto muže opravdu velikého jako svátce — v tom smyslu se o něm promluví zajisté nejen v Čechách, nýbrž i v Uhrách, v Polsku i v Prusku na místě jiném — ale nakreslíme jen několik črt, abychom ho vyličili jako muže poctivého, spravedlivého, lidumilného a moudré práce. Jest to sv. Vojtěch, první biskup Čech, mučenník.

Pocházející z mocného rodu Slavníkovců narodil se v Libici nad Cidlinou kolem r. 959.

Po dobré výchově v domě otcovském poslán byl do proslulé tehdy školy Magdeburské, kde světem pěti tajemného prvního arcibiskupa Adalberta, jenž udělil mu při sv. bítování své vlastní jméno Adalbert, jehož památka zachována v českém překladu jménem Vojtěch. Po smrti zmíněného arcibiskupa r. 981 vrátil se sv. Vojtěch do Čech a byl po smrti pražského biskupa Dětmara zvolen za jeho nástupce dne 19. února 982. V této hodnosti osvědčil se jako muž ducha nlechlého, jenž přijmy své s chudými dělil a na zvelebení církve vynakládal, volný čas pak věnoval vyučování mladého duchovenstva, vůbec tak příkladný a bohabojný život vedl, že již za živobytí svého pokládán byl za muže svatého.

Záhy po dosednutí na stolic biskupskou vydal se na cestu po rozsáhlé diecési své, při čemž zejména navštívil v Ostřihomě uherského knížete Gejzu a pokřtil tu mimo množství lidu uherského také syna Gejzova, Štěpána, který později stal se prvním králem uherským a po smrti za svatého vyhlášen byl. Doma pak úsilovně hleděl vykořistiti všechny necnosti odporující duchu pravého křesťanství, začal mu bylo snášení mnohá protivensství. Bolest nad tím pohnula jej r. 989 k cestě do

Ríma, kdež mu papež Jan XVI. dopřál vyhlášení biskupa. Když se vrátil do Čech všecku dražiu svou, chtěl se sv. V. se třemi nejdůvěrnějšími přáteli odebrati pěšky do Jeruzaléma. Než opat kláštera na Montekasíně aradil jej od dlouhé poutě a přiměl k tomu, že tam vstoupil do řádu mnichů benediktinských. Když však v klášteře tom ctili jej jako biskupa, opustil i toto místo a šel nejprve k basilánům ve Villaluce, potom do Říma do kláštera na hoře Aventinské, kdež slib tehdejší složil r. 990. Na podnět knížete Boleslava, jenž s celým národem těžce nesl dlouhou nepřítomnost biskupovu, přišlo r. 992. do Říma zvláštní poselství české, po jehož zakročení ustanovila synoda konaná za předsednictví samého papeže, aby se V. vrátil do biskupství pražského, jestli mu Čechové slíbili zachovati poslušensství. V. vrátil se na to se 12 mnichy benediktinskými do Čech, kdež od knížete i všeho lidu nadšeně byl přijat. K žádosti V. založil kníže záhy na to první klášter mnišský v Břevnově. Ale když lid nedal se hned všude k čistě křesťanskému životu vesti a po smrti Boleslavově zbujný rod Vršovcův jal se biskupa V. pronásledovati, opustil tento Prahu a vrátil se zase do římského kláštera, v němž byl záhy zvolen za převora. Když však německý císař Otto III. přijel do Říma ku korunovaci, bylo na zaléhání jeho a mohutného arcibiskupa tehdejšího papežem Řehořem V. znovu V. uloženo, aby se opět vrátil do Čech a kdyby tam nenalezl plnou poslušnost, aby jako arcibiskup krajinu odešel k těm národům, jež obrátiti by chtěl na víru. Meškan nejprve u dvora císařského v Mohuči jako zvědník císařův, obdržel V. na cestě do Čech zprávu, že čtyři jeho bratři byli od Vršovců zavražděni, pročez odebral se do Polska k Boleslavovi Chrabrému. Odtud vydal se na apoštolování mezi pohany do Prus a pokřtil nejprve v Gdansk u hojně zastupy, nastoupil po moři cestu do Sambie. Tu byl však stibán i vyhrožováno mu smrtí, pročez chtěl obrátiti se raději k Luticům. Když zatím bezděky zabloudil dne 23. dubna r. 997. do puvatného pohanův pole „Romova“, kdež si chtěl odpočinouti, obořil se naň i na dva průvodce jeho rozelený lid, jenž všechny tři svázal, ostěpy pak probodával Vojtěcha a když byl mrtev, utal mu hlavu a údy jeho rozsekával. Oba průvodci potom vyvázli ze zajetí a když o mučnické smrti Vojtěchově podali zprávu polskému knížeti Boleslavovi, dal tento mrtvé tělo Vojtěchovo za vysokou cenu vykoopiti a ve Hnězdě slavně pohřbíti. Mučnickou smrtí Vojtěchovou rozhlásila se sláva jeho jména ještě více, ano brzo rozšířovala se pověst o zázracích u jeho hrobu se stalých až do

nejdálších zemí, tak že všeobecným úsudkem vyhlášen byl za svatého a zasvěcen jeho památce den jeho mučnické smrti.

V památce lidu českého zachovaly se mnohé pověsti o životě tohoto svatého, jež lid náš záhy ctil jako svého patrona, Roku 1038., když český kníže Břetislav na vítězném vpádu svém do Polska dostal se až do Hnězda, bylo od Čechů tělo jejich svatého krajana s velikou pobožností vyzviženo a slavně přeneseno do Prahy, kdež bylo ve chrámu sv. Víta s jinými ostatky táhdáz s Polska přinesenými uloženo. Později vešlo v zapomenutí, kde vlastně jest, až bylo r. 1880 dne 15. března při bourání kaple sv. vojtěšské pod oltářem ve zvláštní hrobce nalezeno, kam je uložil dříve první arcibiskup pražský Arnošt z Pardubic.

Již z těchto několika slov poznáváme velikého Vojtěcha jako muže poctivého a vytrvalého práce, ve kteréž přes to, že ho ani vlastní bratři Čechové neuznali, ano jím docela pohrdali, setrval věrně až do smrti. Budiž nám vždycky vzorem!

Výsledkem tedy diecese Královéhradecké jest chystek povznést dům, když 900letou památku mučnické smrti sv. Vojtěcha uctí tím, že postaví v Hradci Králové spolkový dům Adalbertinum, v němž bude kaple sv. Vojtěcha zasvěcena. Pro dům tento jest již zakoupen smlouvou ze dne 18. prosince 1895 od obce královského věnného města Hradce Králové pozemek ve výměře 568-6 čtver. m. za 14.215 zl., kteráž částka také již jest vyplacena. Dle plánu, který bude do 11. února t. r. hotový, bude průčelí Adalbertina 49 metrů dlouhé a vedle bude zabráda 12 a půl metru široká a 32 metry dlouhá. Kéž by dal Bůh, aby bylo vše do 23. dubna 1897 hotovo! Až dosud se sešlo sice již značných příspěvků, avšak poněvadž jest rozpočet daleko přes 100.000 zl., prosíme uctivé za příspěvky další, kteréž mohou býti odeslány buď pokladníku politického družstva tiskového pod ochranou sv. Jana Nepomuckého velepd. V. Uhlířovi, faráři a vikariátnímu tajemníku ve Velké Jesenici u České Skalici nebo předsednictvu politického družstva tiskového v Hradci Králové.

Význam hudby chrámové

v katolické církvi.

Dle Pav. Kr. podává B. H.

I.

Milovati Pána Boha nade všecko, se vši duše, se vši síly a myslí své, pravil Kristus býti prvním a největším přikázáním. Avšak tato láska nejví se snad jen jistými neurčitými city, ani pohnými slovy, nýbrž a to především, skutky, t. j. když člověk opouští toho, co Bůh zapovídá a činí to, co Bůh velí. Sv. Jan 1. 3, 18. dí: „Synáčekové moji, nemilujte slovem, ani jazykem, ale skutkem a pravdou“, a 14, 21.: Kdo má přikázání má a zachovává je, tenť jest, kterýž mne miluje; a 1. Jan 5, 3: Nebo to jest láska boží, abychom přikázání jeho ostříhali.

Ale touž po služnosti, kterou Bohu a Pánu Kristu jsme povinni, totiž jsme povinni i církvi, neboť církev, jakožto ústav spásy, jím jest založena, Duchem svatým, t. j. Duchem pravdy řízení a pečuje až na konec světa; proto pravil: Kdo vás slyší, mne slyší. Luk. 10, 16. A kdo církev neposlechne, budíš tobě jako pohan a publikán. Mt. 18, 17. Kdo tedy Boha poslouchá, jej milovat a jemu sloužití obce, patrné, že i zákoně čili rozkazů církve poslouchati musí.

Úcta Boží může být buď soukromá, anebo veřejná; obojí přikázána jest. Mohutí tajně se postití (Mt. 6, 17. 18.), modlití (Mt. 6, 6.), almušnu dávati (Mt. 6, 2-4.), ale také veřejně světlu svému dávati světliti před lidmi, by viděli skutky naše dobré a oslavovali Otce, kterýž jest v nebesích. Mt. 10, 82. 83.; Řím. 10, 10.

Jakkoli, co se soukromé pobožnosti týče, široké pole katolickému křesťanu zůstaveno jest, aby způsobem, jež za nejlepší a sobě nejprospěšnější býti uznává, Pánu Bohu sloužil, ale vždy v duchu katolické církve: jest přece, pokud veřejné pobožnosti se týče, potřeba, aby církev jistý a určitý způsob bohoslužby předepsal, rozumí se, Boha důstojně a jemu milý; a odtud jest i povinnost, že katolický křesťan katolické bohoslužby se účastní a ji obcovati má; a církev, majíc svátnou sobě péči o spásu duší, má i právo, to poručiti.

Služba boží jest tedy, Bohu sloužiti a to ne dle své libosti, jakby komu se zdálo, niko, nýbrž tak, jak Bůh přikázal a jak mu milé jest, a jak i církev, zastupitelka jeho na zemi, volá a káže. Bůh tak veliký a nade vše vyvýšený jest, že, čím člověk ho čí, jej dosti velebiti a oslavovati nemůže; jen skrze sebe sama, t. j. plněním jeho svatě vůle, může dobře čten a přiměřeně oslavován býti.

Ve starém zákoně zjevil Bůh sám osobně na hoře Sínai a později i ve stánku Mojžíšovi způsob a to až do nejmenších podrobností, jakby chtěl, aby mu slouženo bylo (2. Mojš. 25. — 3. Mojš.); v novém zákoně dal tyto předpisy sám Syn Boží, Pán Ježíš Kristus, jednak kdy sám živ byl na světě, jednak dává je skrze církev, která předpisuje zákony buď zcela nové, anebo stanovuje způsob, jímžby zákony božské vykonávány býti měly. Tak: postití se, jest zákon božský; avšak jak a kdy půst držán býti má, stanovuje církev. — Třetí přikázání, aby sobota svčena byla, jest od Boha; že však jistým způsobem, totiž, zdržením se práce a slyšením mše svatě, vůbec, obcováním službám božím plněno býti má, pochází od církve.

Tak jest mnoho církevních předpisů, kteréž ku místu, času a způsobu služeb božích se vztahují, předpisy o nářadí, barvách, látce a jiných vlast-

nostech kostel. roucha t. p.; a poněvadž opět a opět nové poklady se dějí, anebo nové pohybnosti o jednotlivých věcech při službě boží vznikají: jest v Římě zvláštní sbor ustanoven z kardinálů a jiných učených mužů sestávající, řečený kongregace svatých obřadů, kterýž ve jménu a se zvláštního rozkazu sv. otce nad tím bdí, aby bohoslužebné předpisy církve ve vši rysech chovány a vznikající pohybnosti rozřešovány byly.

Všakový člověk a to se všech svých sil má Bohu sloužiti a to způsobem, jak Bůh obce, jak sám přikázal, anebo, jak volá církev. I vidíme, že člověk již od počátku službě boží se oddával; že nejen aly svého těla, ale i duše, jako: obraznost, paměť, vůli, rozum, službě boží věnoval. Tedy od počátku hned bylo umění ve službě boží. (2. Mojš. 31, 2-10; 35, 30-35.)

Všelike umění, jsouc výrazem krásy, pochází od Boha, pravzoru veliké krásy. Avšak umění nezůstalo si toho vždy vědomo; a jako lidé, jež Bůh, jako všechno jiné, pro sebe byl stvořil, cestou buď k Bohu kráčejí, anebo tou, jež od Boha odvádí: rovněž tak slouží i umění buď světu a tělu, anebo Bohu. Ale všelike umění, jež duchem Kristovým vedeno a proniknuto jest, jako: malířství, sochařství, stavitelství, řezbářství, hudba a t. p. dává se ve službu boží t. j. Bůh jest počátkem i cílem jeho; od Boha vyšlo, k Bohu vede (krása ideální).

A tak vstoupilo i umění zvukové čili hudební do služby boží; ano tvoří, ve způsobu spěvu, podstatnou část slavných služeb božích; a můžeme i směle tvrditi, že se všech umění, jež se dala ve službu boží, nejpřednější místo v církvi zaujímá. Patrné z toho, že církev spěvu, jako žádného jiného odvětví uměleckého, nejvíce si váží a má a je také záhy pěstovala. Církev nepředepsala žádného určitého slohu pro stavbu své, žádné určité manýry ku malbě; avšak pro spěv utvořila zvláštní způsob, Gregoriánský zvaný a jej za svůj přijala a spěvem církevním býti nazvala.

Pro všechny Introity (vstupy), všechna Gradualia, Traktusy a Offertoria, jakož i Communiones, též pro všechny ustálené části Největší

^{*)} Bohužel, dotýká hudební spisovatel, Karel Krůček, (Krušchek), že tohoto málo si váží. Na rozličných sjezdech katolických konány za posledních let i řeči o křesťanském církevním umění. Žádáno tu a všim právem, aby na posil církevním vkus vždy více a více se broudil a vzdělával; žádáno i církevních malířů, sochařů, stavitelů a k tomu přiměřených škol; avšak umění hudebního, kteréž ze všech jediné živé jest, tak, že u přirovnání s ním všelike jiné umění tuhým a jako mrtvým býti se jeví a kteréž i srdce uchvacuje, ani krátce zmíněno nebylo. Slovnatý jeden něm. spisovatel vyjadřuje se o hudbě takto: Cesta uchem je nejspěšnější a nejbližší ku srdci; hudba přemohla i surového dobyvatele Bagdadu (Muvada IV.), kde by Rafael a Correggio všechno své umění byli darmo vynakládali. —

•kornon« (1844) nahrazuje s úspěchem při hudbách jezdeckých nepohodlné lesní roby. R. 1845 sestrojil Červený veliký basový stroj, zvaný •kontrabas«, který vynikal plností a krásou zvuku, tak že záhy padělán byl v různých zemích podle jmény helikon, Saxhorn-contrebasse a j. R. 1846 udělena byla Červenému výhradní výsada na •zvukovodku«, přístroj, kterým se základní tón kovových nástrojů rázem změnil a nasazování kotoučův odpadlo. Další vynálezy Červeného jsou v l. 1848 •zvukoroh« a 1849 •baroxyton«, jež r. 1853 v Novém Yorku a r. 1854 v Mnichově cenami vyznamenány. Na výstavě pařížské r. 1855 zastával Červený jako při mnichovské své nástroje před sborem soudců osobně a získal si stříbrnou medaili. R. 1856 zkrátil záhodloubou stavbu kovového kontrafagotu a upravil stroj pro hudbu pochodovou, a tři léta na to sestrojil •altovku«, sólový stroj po všech zemích rozšířený. Zákrutkové strojivo zlepšil Červený racionálně r. 1861 a takto vyzbrojen předstoupil r. 1862 před jury výstavy londýnské, kdež přiknuta mu čestná medailie a kromě toho vyznamenán za zásluhy o tuto výstavu saskou zlatou medailií řádu Albrechtova a rak. zlatým záslužným křížem s korunou. R. 1865 obdržel Červený ve Stetině pamětní medailii a v Oportě zlatou čestnou cenu, konečně i portug. rytířský řád Kristův (1866). Také na výstavě pařížské r. 1867 přinesl celou řadu svých prací, soubor pozounů armádních, harcovku, sokolovku a sub-contrafagot kovový, začož přiknuta mu stříbrná medailie. Za vynález arm. pozounů vyznamenán byl velkou zlatou medailií •Viribus Unitis« a ryt. křížem řádu Františka Josefa I. — R. 1868 doplnil Č. sokolovku, vloživ do ní strojivo a sestrojil pro malé hudby sokolské i zvláštní sokolovku basovou. Též ruské signální roby zlepšil, uživ své zvukovodky a odměněn moskevskou výstavní jury r. 1872 velkou zlatou medailií. Na výstavě vídeňské (1873) předložil z nových vynálezů svých primovku, strojivo válcové a j. Strojivo válcové, r. 1878 novou úpravou zlepšeno, doznalo obecného rozšíření. R. 1876 přejal Červený své dva syny Jaroslava a Stanislava za společníky firmy. K výstavě světové ve Filadelfii připravil kvartet kornetů, který doplnil na celý registr až do kontrabasového kornetu, jež provedl k výstavnímu přání cara rus-

Oběti, jako: Gloria, Crede a t. d., máme jak pro kašče, tak i křev (převážky) liturgický spěv v Missa a Graduale naznačený, kterýž rovněž jako text (slova) církvi utvořen a vydán jest. — U breviáře (církv. hodinkách) je rovněž tak. Všecky antífony, žalmy, hymny, odpovědi (responseria), všechny části motetů modlitob, mají svůj liturgický, církvi ustanovený a vydáný, v antífoně a v psalme vytklý spěv.

Pontifikale a Rituals, Processionale a Requiale (ku pohřbům) mají spěv Gregoriánský. Všecka liturgie církve jest hudba. Proto napsal i nejvyšší p. biskup Monastýrský (r. 1891. č. 1. Fl. M.): „Umění zvukové . . . od nejstarších dob v církvi pěstováno jest a vstoupilo v přímou službu oltáře. Žádné umění nestojí tak blízko svatě liturgii církve, jako spěv. Zpěv není církvi ku bohoslužbě pouze připuštěn, nýbrž zřejmě předepsán; ano, předepsan nejen textem (slovy, obsahem), ale (aspoň ve spěvu Gregoriánském) i nápadem.“ — Rovněž tak vyjadřuje se nejvyšší biskup Eichstadtský v jednom pastýřském listu svém, tka: Vím ovšem, že výtečná stavba chrámová, bohatost jeho vyzdobení, nádherná oltář a směle zhotovená roucha velice působí a přispívají k oslavě služeb božích; ale výše než toto vše, stojí církevní, bohoslužebný spěv. Vše ostatní jest jen příprava a musí hotovo býti, když svatý ákon počíná. Avšak spěv vyplňuje svatě okamžiky bohoslužby samé, on jest slavnostním oděvem, v němž modlitby naše, anebo lépe řečeno, modlitby církve, tato mistrovská díla Duha svatého, před trůnem božím se objevují.

Avšak pozor! jde o službu boží! Tedy ne vládnosti má spěv (a hudba kostelní), nýbrž sloužití a se podříditi předpisům církve, jež ovšem i jeho se tykají. Hudba kostelní musí, jak i protestant Mendelssohn o spěvu papežského sboru (kappelly) velice trefně praví, církevním obřadům se podříditi a jen spolupůsobiti, jako světlo (svíce), kadidlo a t. p.; neboť církev může jen tomu umění svatyně otevřít, kteréž hotovo jest, svatému svatě sloužiti a to dle těch pravidel a ustanovení, jež Duch svatý církvi byl vštípil.

Dne 18. srpna 1890 prohlásil papež Lev XIII. (Mus. sac. 1890. č. 9.): „Kdyby se vždy uvážil účel, k němuž hudba v církvi připuštěna jest, nebylo by obtížno, vše to pozorovati, co hudbě, jakožto svatému a liturgickému umění příměřeno jest. K tomu-li účelu však se neobléhí: snadno zneužití (profanace) se připuští a vplývá. I přestane potom umění v církvi nejen svatým býti, ale i samo (jakožto umění) úpadku se dočká.“ A připojil, že, má-li umění (hudba) se podporovati, bezpečným vřádem může býti jen poslušnost ákadku a rozkazu svatě stolice a sboru svatých obřadů; neboť jen těmito nejvyšším autoritám přísluší právo u věcech bohoslužebných rozhodovati.

Postupem času tyto církevní předpisy z části zapomenuty jsou; proto však nepozbyly ničeho ze

kého (1876) a byl jím za to vyznamenán velkou zlatou medailií •za snahu« na stuze řádu sv. Anny II. třídy, a císařem německým Vilémem I. rytířským křížem korunního řádu. Ve Filadelfii přiznala porota firmě Červených první cenu. Pomýšleje na zlepšení zvuků a nástrojů bohoslužebných, sestrojil Červený zvukové akordion k sakristii, jež následoval akordový zvonek oltářní (1876), mariánské akordion k sakristii a r. 1877 votivní tympany. Za výborné služby vojenským hudb. sborům prokázané obdržel Červený r. 1880 král. rumunskou medailií •Bene merenti« I. třídy a r. 1884 knížecí bulharskou medailií •za vědu a umění«. Soubor konických nástrojů sólových upravil tím, že se pokusil o stavbu čistě konickou a tak vznikly r. 1882 carský bariton a r. 1883 carský tenor i carská tuba. Pak použiv své primovky doplnil ji trojicí nižších koren na téměř základě jako primovka konstruovaných v císařský kvartet kornový. Roku 1888 oblesala firma Červených světovou výstavu v Barceloně a ježto byl člen firmy Jaroslav v porotě, neucházela se o cenu. Za to násled. roku v Paříži, na čtvrté výstavě, docílila konečně první a v tomto sboru nejvyšší ceny, zlaté medailie. Továrna Červených jest dnes největším tov. způsobu ávadem v Rakousku a Německu, zařizena parostrojné, dodává nástroje své do všech dílů světa, má pobočný závod tovární v Kijevě a zastupitelstva ve Švýcarsku, Španělsku a Severní Americe.

V životě soukromém Červený vždy působil jako obětavý vlastenec a nemalých zásluh získal sobě o národní probuzení v letech áedesátých. V obci královéhradecké působil Červený 30 let v životě veřejném i spolkově a zvolen tu za své zásluhy čestným měšťanem.

Jako vůbec osvědčil se V. F. Červený býti pravým lidumilem, tak nikdy nezapomínal ani značnými dary na chrámy a školní ústavy. Uvádíme jen cenné dary, jichž se dostalo hath. chrámu v Hradci Králové, Karlíně, votivnímu chrámu ve Vídni a j.

Přestáváme pro dnes na této sblžné črtě o působení jednoho z nejčelnějších průmyslových českých. Čas budí jeho památku!

FEUILLETON.

Nad čerstvým rovem V. F. Červeného.

Hradec jest chudším o jednu z nejvážnějších, nejoblíbenějších, rázovitých osobností. V letech posledních sice již značně zeslábl muž vždy tak čilý a činný, na procházku mohl ubírat se již jen v kočáře, ale všichni stále rádi viděli bodrého, vládného muže, jenž druhdy každého na potkání zdravil a za pozdrav dával stejné přívětivé slovy: •Pozdrav Pánbůh!« . . .

V. F. Červený dokonil život svůj ve stáří 76 roků v nedeli, dne 19. ledna v 6¼ hodin ráno. Kdo byl a jak působil tento muž jména světového, o tom jistě netřeba vypravovati komukoli teprve dnes. Ale přece nebude snad nemístným, když nad čerstvým rovem uctíme památku jeho stručným načrtnutím jeho života.

Že celý život V. F. Červeného byl věnován neumorné práci, toho dokladem je již to, že s počátku trdil se zesnulý jako prostý dělník, na konci dráhy životní byl c. a k. dvorní továrník hudebních nástrojů, rytíř řádu Františka Josefa, pruského korunního a portugalského •do Christo«, majitel zlatého záslužného kříže s korunou, ruské zlaté medailie •za snahu«, kříže papežského •pro ecclesie et pontifice«, saské, rumunské a bulharské záslužné medailie, čestný měšťan král. vñ. města Hradce Králové, první starosta a čestný člen Zeložny, první starosta a čestný člen •Sokola«, první starosta a čestný člen •Živnostensko-čtenářské jednoty«, čestný člen •Jednoty divadelních ochotníků« a •Řemeslnické Besedy« v Hradci Král., Membre de l'Academie Nationale Paris, dopisující člen sboru Musea království českého, zakládající člen sboru pro postavení Národního divadla, zakládající člen spolku českých žurnalistů v Praze atd. atd.

V. F. Červený, český továrník a reformátor hudebních nástrojů dechových narodil se r. 1819 v Dubči u Běchovic. Vstoupil do učení v Praze r. 1832, pak pracoval jako dělník nástrojářský ve Vídni, Pešti, Brně a j. a r. 1842 založil si v Králové Hradci dílnu, jež potom obohatila nástrojářství velikou řadou vynálezů. Prvý jeho vynález

své platnosti a mnozí ředitelé káru neměli o nich ani tušení, protože nikdy na ně upozorňováni nebyli. Proto bylo třeba, je opět vůbec i zvláště obnoviti a aby všude svědomitě jich četeno bylo, řádně.

Co týden dal.

Zasedání českého sněmu má průběh celkem klidný. Ve schůzi se dne 17. t. m. odvědoval posl. dr. Fořt svůj návrh v příčině vypovězení rakonsko-uherského celního a obchodního svazku. Ve schůzi se dne 18. t. m. odvědoval poslanec Adámek svůj návrh na upravení správy společných círotočenských pokladem. Ve schůzi se dne 20. t. m. odvědoval posl. Herák svůj návrh, aby bylo v království českém povoleno pěstování tabáku; posl. Gebler odvědoval svůj návrh, aby se odstranil škodlivý vliv plodiny buray na zemědělství. Ve schůzi se dne 21. t. m. odvědoval hr. Schönborn svůj návrh na zavedení povinného vyučování oběma semským jazykům na středních školách v Čechách. Řečnická poukázal, že již v loňském podání byl návrh; tenkrát bylo mu vytýkáno, že je návrh nevhodný. Ale na Moravě podobný návrh nabyl již moci císařem schváleného zákona, jenž právě má být proveden. Proti hr. Schönbornovi tvrdil dr. Schlesinger, že návrh ten stojí v čirém oporu s § 19. státních zák. zákonů, dle něhož nikdo nemůže být nucen ke přiučení se draběmu jazyku. Budou-li ale Němci přece hlasovati pro přikázání návrhu výboru, učiní tak proto, aby mohli spolupůsobiti na způsobu, jakým druhému jazyku zemskému bez nucení dá se provést. Posl. dr. Engel prohlásil, že mladočestští poslanci budou hlasovati proti přikázání návrhu výboru a sice proto, poněvadž spatřují návrhu výboru a sice proto, poněvadž spatřují v návrhu nový předmět sporu národnostního. Návrh byl pak přikázán komisi školní. Posl. Štastný odvědoval své návrhy čelící k zachování stavu rolnického.

Místodržitel hr. Thun dá se prý po svém odstoupení svoliti do sněmu království českého. O jeho nástupci nepřejde se dosud určitého nic.

Svolání říšské rady. Zpráva z Prahy a ze Lvova říká, že sešmolení se prodlouží a že říšská rada následkem toho bude později než původně bylo určeno svolána, se nepotvrzují. Vláda prý posud jest odhodlána radu říšskou na původně stanovený termín, tedy již dne 19. února svolati.

Noví ministři. Nedělní úřední list prohlašuje jmenování nových dvou ministrů: dra. Eduarda Rittnera, dosud náčelníka odboru v ministerstvu osvěty a vyučování, ministrem pro Řecko a pedernálka E. ryt. Guttenberga, dosud náměstka předsedy generálního štábu, ministrem železnic. Za své zásluhy v dosavadním svém postavení byl nový ministr, jenž hodnost svou zastáváti bude v čestném občanském, nikoli vojenském, vyznamenání řádem železné koruny II. třídy. Nový ministr železnic

Kronika P. Jeannesa Františka (Prohlašky, prvního kaplana (exposky) v Mladovicích.

Sčítuje Boh. Hakl.

Dostav se do Holic (17. října 1870) a abyťovav se ve faru domě, prohlásil jsem si budoucí přibýtky svůj; i přišel jsem až na pádu; a tu viděl jsem poprvé tu pěknou faru knižovnu, kterou byl v Pánu seznalý pan děkan Holický Alois Tadyš Hani za drabý peníz pořídit a kde jsou mnohé vzácné věci a která čítá asi 1200 děl se 2500 svazky i více, o kterých svým časem určím a sevrubnější správy podáme.

Mezi jinými knihami a památkami věcmi našel jsem tam též rukopis ve folio (který však ku knihovně nenáleží), as na prst tušný, v deskách vázaný, ale sotva na polovici knihy napsaný, který na desce uvnitř má přerem nakrtnutou ozdobu a v ní nápis: „Anno 1731. die 24. Martii“. Na prvním pak listě stojí tento nápis:

L. J. C.

(Laudatur Jesus Christus).

Pomínání velkých příležitostí, které se staly od r. 1731, dne 24. Martii.

Pro budoucí památku sepsaná ode mne Jeannesa Františka Prohlašky, kněze církevního. Toho času kaplana prvního (rozumný exposky) Mladovic.

To jest tak: v husitských dobách, nanejvýš 30leté válce všickni Hasiťe z okolí Holického se vystěhovali a tady fary (dříve sice katolické, ale potom husitské) zanikly, poněvadž i farář, jeouce husité odešli a tak bývalé fary vokolni ku Holickým přivtěleny jsou, jejich sídliškami se staly; tak i Mladovice zastávány jsou v Holici. Ale v nadřechené době Mladovic svého kaplana (exposky) dostaly, poněvadž tam bylo daleko, který ovšem Holickému faráři ve všem podřízen byl a jím také placen. Že kronika ta leccos zajímavého a to právě z naší diecése v sobě obsahuje: nebude tuším nezajímavé, když po částech tuto ji uveřejňáme. Přes takto:

Léta 1731. dne 24. Martii do stavu duchovního jsem vstoupil a první svěcení (rozumný tonatura a minores) od Jeho Milosti Biskupské p. p. Barona z Kodlů jsem dostal, v městě Chrástě, v jeho biskupské kapli. A to naposledy svou bi-

lesnici narodil se r. 1841. Roku 1869 vstoupil do vojska i účastnil se s vyznamenáním válek r. 1866. a 1868. Záhy přidělen byl dopravnímu oddělení vojenskému, kdež svými odbornými vědomostmi upoutal na sebe pozornost vyšších kruhů. Roku 1888. jmenován byl předsedou vojenského oddělení dopravního.

Jak Mladochestí rozumí zájem rolnický? Zemští poslanci četli Rataj a Štastný na sněmu českém podali návrh na vydání zákona jímž by se volnost dělitelnosti pozemků zrušila i pořádali mladočestský klub, aby návrh ten spolupodepsal. Tento ale žádosti nevyhověl, prohlásiv, že návrh takový je spátečník a rolnictva českého nešťastný.

Sv. Otce Lev XIII. slavil v neděli vědné jubileum 50letého svého arcibiskupování v pině ale a svěště přeto, že stojí již v 86. roce věku svého.

Korunovace carských manželů v Moskvě byla právě úředně vyhlášena. Odbývati se bude v květnu na Kremlu moskevským. Korunovace bude nejen velkolepou národní slavností celého Ruska, ale i dostaveníčkem všech panovnických rodin. Dánský král a královna chystají se dostaviti se osobně. Rakouský dvůr zastoupen tam bude arciknížetem Karlem Ludvíkem a jeho choť arciknížnou Marií Terezií. Rakouský velevyšlanc v Petrohradě princ Lichtenstein najal v Moskvě na měsíc květen palác za 80 000 rublů. Německý dvůr zastoupen bude princem Jindřichem a jeho choť. Z Itálie v zastoupení krále přibudou vévoda a vévodkyně z Aosty. Vévoda a vévodkyně ze Sparty přibudou na moskevský Kreml místo krále Jiřího a jeho choť. Z dalších panovnických hostů budou tu vévoda a vévodkyně z Koburku, velkovévoda a velkovévodkyně Hesenští, velkovévoda Mexiborsko-Zvěřinský, princ a princezna z Vymaru, princ Albrecht Pruský s choť, vévoda a vévodkyně z Cumberlandu, z Rumunska přibude korunní princ a korunní princezna, z Anglie princ a princezna Battenberští. Mimo to zastoupeny tu budou Francie, Anglie, Spojené státy, Persie, Turecko a jiné země a státy.

Charles Flequet, bývalý předseda francouzské sněmovny poslanecké a později též předseda ministrů, zemřel v sobotu. Nebožtík byl nejvíce vynikajícím stoupencem francouzské strany radikální.

Král belgický učinil v minulém týdnu výlet do Londýna, kdež měl velkou rozmluvu se Salisburym. Cesta měla účel politický; týkala se dojiště Konžského státu.

Anglie a Venezuela. V otázce venezuelské nastoupila Anglie statečně spáteční pochod. Proti čemu se až dosud vsírala, k tomu nyní svolila. Jak totiž „Daily Chronicle“ ohlašuje, shodli se vláda anglická a venezuelská, že ustanoví ještě jednou společnou komisi, která má spor

skupkou funkci posluhovat; nebo na to v pondělí po bílé sobotě, 26. Martii, po poledni v Pánu usnul. A na tu biskupskou stolicí Kralohradeckou dosedl Nejdůstojnější a vysoce osvícený kněz a p. p. Mauritius Adolf Karel Vojvoda v Sasku, který potom teprv v roce, jmenovitě na bílou sobotu léta 1732. dne 12. Aprilis, na duchovenství světil, od kteréhož i já jsem subdiaconatam obdržel, v kapli jeho biskupské v Chrástě; na to potom zase brzo svěcení uděloval, tu neděli po nanebevstoupení Páně v kostele katedrálním sv. Ducha. Na svatodušní pak svátky, druhý a třetí den, svátost biřmování mnoho tisíc lidem uděloval; mnohá města projížděl, jako: Jičín, Brannou (mezi Jilemnicí a Vrohlavem), Jilemnicí, Paku, v nich mnoho lidí biřmoval, ano i Pačkův kostel p. p. pater Pavla (Bodišky Boží, až dosud znamenitě poutní místo) světil.

Nedlouho na biskupské stolici v Kralově Hradci seděl; brzo dosedl na biskupství Litoměřické a pro tu krátkou dobu ani žádné introdukce do Hradce nedržel.

V tom roce v Pánu usnul vysoce důstojný, urozený a vysoce učený pan Vojtěch Jiří Dobroslav, katedrálního kostela u sv. Ducha kanovník Kralohradecký, Nejdůstojnějšího a vysoce osvíceného kněze, pána p. Mauritia Adolfa, arcibiskupa Pharsalenského (v Thessalii) a toho času biskupa Kralohradeckého Vicarius Generalis a Officialis, v seminarium biskupském Rector, dne 23. Martii. Po smrti jeho na rektorství to dostoupil vysoce důstojný, urozený a vysoce učený pan Jan František Michálek, Autor. Pontif. Notarius Publicus, katedrálního kostela Kralohradeckého Canonici honorarius, Jeho Cis. Král. Katol. (sic) Milosti Capellanus aulicus, Consistorii Assessor Secretarius a v tom koleji biskupském Casuum conscientiae Resolutor. Dříve ale, nedli předjmenovaného Jeho Milosti Biskupského do Litoměřic odejeti ráčila, ještě jednou v koleji biskupské na hrade u sv. Jana Nepomuckého, na bílou sobotu, dne 4. Aprilis léta 1733. světila a se mnohous milostivě na 3 měsíce dispensovala na kněžství posvětila (sic); česť Hoi, že mu 3 měsíce do 24 let scházely a že mu byly odpřádány).

Po tom šťastném odjezdu z Hradce do Litoměřic a po dočasném stoupení biskupské Litoměřické, biskupství Kralohradecké obdržel vysoce

o hranice mezi oběma státy ještě znovu zkoumati a jej rozhodnouti. Kdyby se shoda nezdařila, pak má celá otázka předložena býti soudu rozhodčímu. — Potvrdil-li se tato zpráva, pak je nebezpečí války anglicko-americké úplně odstraněno.

Všelicos.

Všecky přátele listu našeho prosíme znovu za hojně zasílání zpráv z jejich okolí. Také prosíme všechny pp. odběratele za brzké zasílání předplatného, bychom určiti mohli náklad dalších čísel.

Jubilejní výstava československá v Kroměříži 1898 má býti na oslavu jubilea 50 letého panování císaře a krále Františka Josefa I. uspořádána. K tomu cíli svolána 22. pros. 1895 schůze, již zámajil starosta města Kroměříže, říšský a zemský poslanec, Vojtěch Kulp. Při schůzi této podána zpráva o přípravných pracích zatímního odboru výst. a sděleno, že také místo pro příští výstavu nanejvýše vhodné jest zabezpečeno slovem J. Em. nejd. Dr. Th. Kohna, kterýž ráčil milostivě vyhověti žádosti výstavního odboru za propůjčení květné zahrady k účelům výstavním. — Z dalšího vyjednávání vyjímáme, že výstava má býti dílem výhradně jen českého lidu ze všech zemí koruny Svatováclavské, kterou má býti podán úplný obraz o tom, k jaké výši povznesl se český duch ve všech oborech práce a snažení, tedy umění, průmyslu, zemědělství, hornictví a dobytčářství a j. Veškeré dotazy adressovány buďtež k rukoum předsedy výkonného výboru do Kroměříže.

Na zachování památek Kunětických ráčili dále věnovati: J. M. světicí p. biskup Kalous a vsdp. kapitula Staroboleslavská 12 zl. 50 kr., vsdp. inf. probošt Vyšehradský Dr. Lenz 3 zl. a J. Jindřich, obchodník v Pardubicích 10 zl. Zaplať Pán Bůh! Za další příspěvky snažně prosí V. Kudrna, farář.

Pivovary pražské. V Praze je 24 pivovarů z nichž 19 vaří méně než 10.000 hl. Z malých největší je pivovar „u Fleků“. R. 1894 navařil 8.280 hl. — „U Primasů“ navařilo se 61.000 hl., „na Slovanech“ 31.000 hl., „u Rozvahů“ a „u Hermanů“ po 15.000, „na Libušince“ 11.000 hl. Obrovský akc. pivovar na Smíchově a nový pivovar na Král. Vinohradech nepočítají se ovšem ku Praze.

Kolik je židů na zemi. Zeměpisná společnost v Marsilii vypočítala minulého roku, že počet všech židů na celé zemi obnáší 6,877.602 čistých i nečistých duší; z těch připadá na Evropu 85 a na ostatní díly světa 15 proc. Je tedy v Evropě 6,407.602 židů, v Asii 245.000, v Africe 413.000, v Americe 300.000 a v Australii 12.000. V Rusku evropském žije 2,522.144 a v Rakousko-Uhersku 1,643.708. Celkem v obou státech 77 proc., z nichž

urozený a vysoce důstojný p. p. Jan Josef František, svatě Hmákové říše hrabě z Mitrovic. Dříve ale, než na biskupství svěcen byl, do Hradce přijel a dne 2. února, na Očišťování Panny Marie své seminarium navštívil, u sv. Jana má svatou slyšel, po té všechny pokoje prohlížel; a když do mého pokoje vešel (nebo již jsem toho času v seminarium byl, hned od r. 1733. dne 16. Septembris; přijatý (sic) ponejprv od J. M. pana Michálka), vidíce (sic) v mém pokoji svíčky voskové, smíchem se mne tázal, zdalíž já svíčky na prodej mám? — Na to pak, dne třetího, na den sv. Blažeje, do kostela sv. Ducha ze své residence biskupské jel, tam má sv. slyšel, po té v kapli oděvy duchovní prohlížel, pak po kostele chodil, aby kostel renovován, anebo obilěn byl, milostivě poručil.

Po několika dnech do Prahy a potom do Litoměřic odejel, tam na biskupství od biskupa Litoměřického, (který před tím slavnou introdukci do města Litoměřic držel) posvěcen u přítomnosti p. p. hraběte z Špurka (sic), biskupa a druhého toho času Olomouckého suffragana.

Dne 7. Martii, na den sv. Tomáše z Aquia, na to potom po třech dnech do Hradce se navrátil a na den sv. Františka, dne 11. měsíce března u sv. Jana na hrade má sv. spolu s p. p. suffraganem Olomouckým slyšeli, kterou jsem si sloužiti musil. Na to odejel do Chrásti. Na bílou sobotu světil (t. j. konal svěcení) dne 24. Aprilis 1734., toho času až dosti pozdě velikonoce byla, nic však méně tak dlouho zima trvala a silné mrazy trvaly, že až do svatého Ducha častějikrát v tyhodni (sic) proti mrazům svoniti musili.*

Dne 16. Maji 1724., na den sv. Jana Nepomuckého, na hrade slavnost držána byla. Ráno kázání německé, které měl vel. a vys. učený pan Jindřich Betinger, toho času Ceremoniarius; potom okolo 9. hodiny, následovalo kázání české, které k lidu měl pan farář Joachim v Lužci, na panství Chlumeckém. Potom byla zpívána mše svatá, kterou zpíval pan prelat Sedlecký, pan Jan Roithkněcht; a poněvadž ten rok připadl svátek svatého Jana Nepomuckého na neděli: pro množství lidu druhé české kázání držáno bylo před kostelem; a to měl pater Wenceslaus Kubáň, toho času alumnus Collegii sv. Jana. (Pokračování.)

*Tedy nejen proti bouřkám a krapetiti, také proti mrazům se svenovalo; vůbec proti pokřesným křivkám.

na Slovanstvo připadá 70 proc. Divíme se pak, že je celkem v področí jejich. V Německu je 581.612, v Turecku 16.000, v Holandsku 81.682, ve Francii 70.000, v Anglii 60.000, v Itálii 36.389, ve Švýcarsku 7363, v Dánsku 3946, v Srbsku 3492, v Belgii 3060, ve Švédsku a Norsku 3000, v Řecku 2652, ve Španělsku 1900, v Lucembursku 500 a v Portugalsku 200 židů. Jediný stát evropský, ve kterém není žádných židů, je Černá Hora. Nejsou tam patrně ani k parcelování a neznají tam také aměnek.

Bude obuv levnější? Před nějakým časem vystoupily ceny koží a následkem toho podražila také obuv. Zdražení koží nepotrvalo ale dlouho, kůže z Ameriky přestaly a ceny koží klesly. Amerika nyní opět dováží kůže, kterou za účelem spekulace dala si dovážeti. Majitelé jednoho sta koželužen, nejznámějších ve Spojených státech severo-amerických, spojili se a usnesli se továrny své nechati po dva měsíce zavřeny, což mělo za následek klasické ceny koží. Ceny jsou opět tytéž, jako před zdražením, tak že obchodníci a koželuži, kteří mají velké zásoby nahromaděné, mohou se jich nyní zbýti jen s velkými obětmi.

Prokouřené peníze. Jak dokázal ve schůzi sněmu království českého posl. Horák, roste potřeba tabáku v naší říši vlasti neustále. R. 1882 prodalo se v Rakousku tabáku za 68,023.636 zl., roku 1893 již za 85,242.360 zl. V království českém prodalo se tabáku roku 1880 za 18,360.553 zl., roku 1893 však již za 22,452.700 zl. Prokouřil se tedy v Čechách 22,452.700 zl. ročně, t. j. každý mužský obyvatele našeho království prokouřil 7 zl. ročně. Domácí pěstování tabáku však není nestačí. Tak r. 1891 přivezeno bylo do Rakouska 140.000 metr. centů cizího tabáku v ceně více než 27 mil. zl. Nejsou těch peněz škoda?

Býlí zápas na velodromu jest nejnovější vynález nynějšého sportu. Jistý španělský pikador a zároveň obratný velocipedista, jak se oznamuje z Malagy, podnikl pokus ten nedávno v tamtéž areně. Ale býk nerozuměl šertu, nabral ubohého velocipedistu, nežli byl s to se uchýlit za ochmanou ohrazení, na rohy i s kolem a vyhodil do povětří. Velocipedista vyvalil pouhým leknutím, neboť býk vrhl se na velociped, rozmlápl jej v bezvážnou hmotu a tím poskytl jezci jeho pokdy, aby se mohl zachránit. Přes to pikador smělý chystá se při nejbližší příležitosti k obnovení svého pokusu.

Páté přes deváté. Bývalý americký konsul v Praze, poslední konsul v Crefeldě v Německu, Karel Jonáš zemřel. Jonáš narodil se r. 1841. v Malešově. Již jako student byl stíhán policejně pro brožuru politickou i odešel do Anglie. Roku 1862. šel do Ameriky, kde založil několik českých časopisů. Posledně byl po dlouhá léta redaktorem „Slavie“, u nás zapovězené. — Společná katol. tovaryš je v Evropě 974, s níž v Rakousku 230. Ze spolků těchto má 243 své vlastní domy. — Cihlář v Uhrách je 274.940. Děti mají 58.747 školou povinných, avšak škola z nich vůbec ne navštěvuje 40.624. — V Německu přibýlo od r. 1890 o 2,329.894 duší; veškerého obyvatelstva jest nyní 51, 758.364 duší. Ročně přibývá 10.14 duší na tisíc. — V Krakově jest 15.006 lidí, kteří neumějí číst a psát. Mluví se o tom, aby se pro ně zřídila škola. — Rakousko málo r. 1762 pouze 7 milionů obyvatelstva, r. 1890 již 23.7 mil. — V Anglii upotřebí se 36 milionů rukaviček. Jen dámy spotřebují jich za 20.000 zl.

Zvěsti z východních Čech.

Pohřeb továrníka V. F. Červného, o jehož působení přimálemé blíží zprávu ve feuilletonu dnešního čísla, stal se velkolepým projevem úcty, imposantním výkonem holdu, jež zesnulému vzdaly všechny třídy společnosti hradecké i širší okolí. Když se v neděli dopoledne rychle roznesla zpráva o smrti Červného, jevila se hned úcta všeobecná, jež ovedčila se neméně při hromadné návštěvě a set lidí, kteří naposledy šli shlédnout tu milou, již navždy klidnou tvář věčného nebožtíka. Mrtvola vystavena byla v úterý v otevřené kovové rakvi v místnosti tělocvičny zdejšího „Sokola“ na nádobném zřízení katefalku, kolem něhož rozestaveny květiny. V předu rakve rozloženo bylo na černé látce 7 fadů, jež dostalo se zesnulému za velké jeho zásluhy, nad rakví pak na stěně pokryté černými draperiemi umístěna byla olejová podobizna. Po obou stranách katefalku tvořilo čestnou stráž 6 Sokolů s tlasenými palci. Kolem rakve a na sloupovitě galerii rozvěšeny byly nádherné věnce dlemy členy rodiny, dílem spolky a jednotlivci věnované buď z umělých nebo čerstvých květin vkusně pracované a opatřené stuhami s nápisy. Z těchto jmenujeme: Věmec pravověrného měšťanstva, dále „Svému prvnímu předsedovi a čestnému členu“ věnoval vkusný věmec zdejší Sokol, pak rodina Collinova a Dvořáčkova, vkusnou kytič s čerstvých květin a palmových listů dělnictvo továrny zesnulého. Po celý den až do pozdního večera, kdy již smutek byla odevělena, hrnuly se zástupy z celého města k Sokolově. Druhého dne, ve

středu před 9. hod., v den to pohřbu, sjížděly se povozy a scházely se spolky, deputace a vynikající osobnosti z blízké i ze vzdálené, tak že o 9. hodině, na kdy pohřeb byl určen, bylo malé náměstí všude naplněno. Po obvyklých církevních obřadech, jež vykonal sám ndp. biskup Ed. J. N. Brynych za asistence vdp. Musila, místního děkana, a vdp. kaplana Kuběta a Nováka s 10 boboslovů, byla rakve vyzdvížena a nesena dělníky továrny do chrámu Páně sv. Ducha. Průvod tento velkolepý, jaký Hradec dávno neviděl, seřazen byl následovně: V předu šlo šestvo obecni škola chlapecká a dívčí, měšťanské dívčí školy, školy průmyslové, středních škol, učitelského ústavu, chovanci Rudolfiny atd. Za řádkem následovali boboslovci s vdp. rektorem A. Suchánkem, pak sokolská hudeba, spolky a prapory a korporace v tomto pořadu: Za hudbou ubíralo se členstvo místního Sokola, deputace sokolské z Kuklen, Plotiště, Nového Hradce, Třebchovic, N. Města n. M., Týnště, Kyšperku a j., dále spol. voj. vsloužilců, živnostensko-čtenářské jednoty se starostou p. Novotným, IV. společenstvo živnostníků, dělníci z továrny Pajkrovy a Lhotovy, řemeslnická beseda, dělnický odbor Ústřední matice školské, dělnictvo z továrny p. Červného, před nímž ve středu dvou Sokolů s palci nesl černé oděný nejstarší dělník p. Jar. Oehm řady zesnulého. Před tím nesena byla vkusná kytič, dělnictvem věnovaná, o níž zmínili jsme se již svrchu. Za dělníky následoval zpěvácký spolek „Slavjan“, za tímto neslo několik Sokolů věnce, pak následovalo duchovenstvo s ndp. biskupem v čele, s nímž nesena rakva s mrtvolou; kolem této tvořili špalír Sokolové a řada dělníků. Na rakvi nalezaly se dva krásné palmové věnce. Za ní pak následovala rodina a příbuzenstvo, zástupcové všech útadů, zejména p. místopředsedů rada Šolta, prezident krajského soudu p. Vondráček, státní návladní p. Rinda, značně zastoupeno bylo důstojnictvo zdejší posádky, okrasní zastupitelstvo se starostou p. Štěpánem, deputace okr. zastupitelstva z Nechanic a Jaroměje, deputace obecního zastupitelstva z Kuklen, Plotiště, Předměstí, Třebchovic, dále z Opocna náměstak purkmistra pan Bauman, obecní zastupitelstvo z Nov. Hradce Kr. se starostou p. Janáčkem, pravověrní měšťanstvo atd. Průvod pak končil velkými zástupy obecního. Po skončení zádušní mše sv., již sloužil ndp. biskup, veden byl průvod v tomto pořadí seřazený vs. dšt. p. děkanem Musilem za býv. Slezskou bránu, kde po vykonaných modlitbách nesena byla rakva dělnictvem až na hřbitov v Pouchově. Až pohřbení vůz stál připraven, prokázali dělníci bývalému svému chefovi v vděčnosti poslední tuto vzácnou službu. Rovněž Sokolové s hudbou doprovodili zesnulého až ku hrobu, kam dostavila se i větší část obecního. V Pouchově vyjel průvodu vstříci místní vdp. farář J. Vaníček a kaplan vlp. Jos. Vojtěch v průvodu pěveckého sboru. Ke hrobu chojím vyzdobeného tvořili Sokolové s praporem špalír a po vytknutí spouštěna rakva do hrobu. Zpáteční cesta nastoupana byla povozy. Neobvyklým a dojemným bylo, že hudeba po celý čas průvodu nehrála. V továrně nepracovalo veškeré dělnictvo od neděle do čtvrtka. Po pohřbu uspořádán pro dělnictvo ze závodu Červných společný oběd.

Zprávy diecézní. Ustanoven jest: p. Jos. Svoboda, kapl. Slivický, za faráře do Chrastavy, p. Jos. Hovorka, farář v Orlických, za faráře do Kalku, p. Jos. Švejdler, adm., za far. v Čermně (u Hostinné), p. Klím. Němeček, kapl., za adm. v Brandýse n. Orli. p. Jos. Tajovský, koop. Studenecký, za koop. do Brandýsa n. Orli. Uprázdnilo místo: Vorlíčka, fara patron. kněž. Lichtensaina od 22. ledna t. r.

„Náhlino“ poučil našeho ndp. biskupa. Před několika dny obdržel ndp. biskup v listě bez podpisu výstřižek z „Neue Freie Presse“, která oznamuje, že kdosi v ruském Polsku uvítán byl katolický biskup též řídí a že při té příležitosti zavrhl též „antisemitismus“. Ujišťujeme pana „náhlino“, že se zbytečně „štrapáčil“. Náš antisemitismus není totiž nic jiného, než — antisoldajismus. A ten pěstují „náhlinci“ též, jen že jenom tenkrát, když někdo chce krást jim.

Dr. Rašín o klerikalismu. Dle dopisu zasláného „Ratiboru“ Drem. Zimmerem měl Dr. Rašín „na stělnici“ řeč jen proti klerikalismu, a byla prý ode všech účastníků schůze s náramným nadšením přijata. My tím pádem jsme tu radou, aby si s nadšením koupili — katechismus, a z něho se naučili znáti, co klerikalismus vlastně jest. Zavrtilo by jim snad v hlavě, že klerikalismus jest snaha, aby se všude a ve všem zachovával zákon Kristův. Že by to při tomto pravém klerikalismu trochu jinak chodilo, než nyní, jest patrné. Každým způsobem by bylo o mnoho méně švindlu s tím oblažováním lidí ze strany liberálů.

Z jednoty katol. tovaryšů. Naše jednota hradecká vystoupila letos poprvé na veřejnost se zpěvohrou „Jesličky“. Úspěch tohoto představení byl jak pro cvičitele zpěvu, dp. Orla, tak i pro pěvecký odbor jednoty velmi lichotivý. Jednotlivé solové partie jakož i sbory byly skutečně předneseny, takže každý pěvecký spolek s povoláním mohl by býti s přednostem tímto spokojen. Hlavní dílo

by byly v rukou pp. Polák st., Polák thl., Bonkala, Lejska, Jakubského, Lába, Malého a Svátka. Velmi pěkně podaly své úlohy sl. Kyselova, Chmelova a Pokorná. Účast obecního byla tak značná, že mnozí musili se pro nedostatek místa vtrhnouti domů. Přátel neděle, dne 26. t. m. bude představení „Jesliček“ opakovaně a J. M. ndp. biskup Edvard Jan albil počtůk je svou návštěvou. Po třetí pro širší obecnost bude se hra opakovati dne 2. února.

Změněný regulační plán Hradce Králové (nového města) vyložen jest dnem 15. ledna počínaje v městské technické kanceláři po čtyři neděle k veřejnému nahlédnutí, a kteréhožto době lze též proti němu namítky činiti.

Diecézní jednota cyrillická v Hradci Králové na různých ústíno nemá, ale přece může se vykámati potěšnými úspěchy. Má nyní již přes 90 platících členů a i na venek se rozvíjí. Právě došla sem zpráva o zřízení odvětvové farní jednoty cyrillické v Jičíně. Zařizující schůze konána byla 19. ledna 1896 v městské radnici jičinské, kde se sešlo pozvaných ne více mnoho, ale za to hudební elita města. Za předsednictví jičinského zemského advokáta p. Dra. Wolfa, přistoupeno k volbám a zvoleni pánové: Protektorem vdp. děkan Jan Menčík, předsedou městský tajemník p. Emil Saska, říditelem hudby p. ředitel kůru Fr. Jirásek a jednatelem, jenž spolu jest pokladníkem dp. Josef Vomocil, starší kaplan v Jičíně. Osobnosti tuto jmenované zaručují jednotě nové veškeren zdar. Skoro současně zřízeny farní jednoty cyrillické i v Kopidlově a Nechanicích. V době meclých dvou let zřízeny nové jednoty cyrillické v Želivě, Lipnici, Humpolci, Německém Brodě, Opocně, Častolovicích, Nové Pace a obnovena farní jednota ve Velké Jesenici. Staré jednoty, jež o svém trvání a působení diecézní jednotě zprávu daly, jsou ve Vítějsovi, Vělni, Golčově Jenkovi, Lovčicích, Koprůvce, Mladějích, Rakovně, Habrech a Miletičce. Nové jednoty farní chystají se nyní v Josefově a Cibuzi. Ač tam dosud cyr. jednoty není, tedy přece v cyrillickém směru se pracuje, pokud známo v Novém Městě n. Met., v Holohlavěch, Vrchlabí, Javorníku, Velké Oupě, Teplicích, Kbelově, Mičově. O stanovy pořádku z více míst, a bylo by zákeřno, aby brzy správy o zřízení jednoty nadošly. Též jest si přlíti, by orgán cyrillických jednot, časopis Cyril, vydávaný Měna. Lehmanem na Král. Vinohradech, na nějž roční předplatné obnáší z sl. 20 kr., hojně se rozšířil, by zásady cyrillické v větší míře vcházely. Máť mnozí prapřední představitelé o této jednotě, jež by se jistě opravil, kdyby snahy jednoty blíž sešly.

Beseda v Hradci Králové pořádá v sobotu dne 25. ledna 1896. hudební a deklamatorní zábavu za laskavého účinkování sl. Nekovářkovy, sl. Paulovy, p. Dr. Scheinera, p. F. Hofmanna, p. Nepelického, prof. Konvalinky a Lesedního převčského quintetta. Program: 1. Předčtí kvintetta. 2. Deklamace. 3. Dvořákovy „Dumky“. 4. Recitace. 5. Pěvecké kvintetto. 6. Radnice. Po vyderpění programu tanec za hudby pana Nováka. Věneček besedy dne 13. února t. r.

Masopustní zábavy. Ples III. živnostenského společenstva, spojených spolků řemeslných, hostinských, pekárů a cukrářů v Hradci Králové koná se 2. února o 8. hodině ve dvoraně Besedy. Hudbu obstará kapela 42. pluku. Výhradně pro zvané. — Dne 1. února bude víceč. dozorstva král. zem. policejovny v Opatovicích. Dne 2. února: Ples mladenců Svobodnodvorských u p. J. Smetany. Věneček mladenců Vládkových u p. Součka. Měšťanský ples velocipedistů v Josefově a ples I. živnost. společenstva ve Smiřicích.

Ze spolku pro podporu chudých studentů. Dne 7. t. m. pořádal spolek velmi zdařilý ples, jímž vytáčil na podporu chudých studentů 271 zl. 32 kr. K hmotnému zdatu přispěl velkým darem J. M. nejđ. p. biskup Ed. Brynych, jenž věnoval 20 zl. Značnými obnosy dále přispěli p. místopředsedou rada Šolta, p. purkmistr dr. Ulřich, p. říditel paedagogia Lešetický, p. továrník Šek, p. továrník Petrof, zdejší brigádník p. generalmajor Š. Guggenberg, p. plukovník Lehman, p. říditel cukrovary Konda a j. Všem velkomyšlným podporovatelům chudého studentstva budíh vyznamen vřelý dík. — V zájmu těchto studentstva prosí spolek, aby obětavé obecnostv královéhradecké ke spolků hojně se hlásilo (ročně z slaré) a tak k dosažení účelu šlechtného mu napomáhalo.

100.000 zl. Zdejší obecní zastupitelstvo usneslo se v poslední schůzi dne 18. t. m. odbyvané na tom, že uplce na stavbu lokální dráhy Hradec Králové-Holice 100.000 zl. jako příspěvek interestentů na kmenových akcích s tou podmínkou, když povolena bude na zmíněný podnik zemská subvence v některém ze způsobů naznačených v § 2. zem. zák. ze dne 17. pros. 1892.

Škola na Prádkém Předměstí. Na základě výsledku komisionálního šetření dne 8. t. m. konaného, schválila okresní školní rada v Hradci Králové v zasedání svém dne 14. t. m. stavbu školy na č. par. 903-4 na Prádkém Předměstí; místo uznáno za vhodné, kn stavbě úplně způsobilé. Inundační však strouha má se dříve podél stavební parcely a i na dolejší části její až po kórnou zavést, tak aby v těchto místech voda se odřevování nemohla. Dvůr a cvičišť navazuje

Kde jsou peníze Löwyho z Velké Skalice.
Tento týden konáno šetření v záležitosti peněz Löwyových. Matka Diveckých jako svědkyně proti A. Boháčové, která jest ve vyšetřování pro zločin spolumraviny na loupežné vraždě Löwyových potvrzuje udání, že Boháčová a její dvě dcery, chodí si slušně, šijí, nápadně a přece — což ovšem velmi divně — ničeho nedělají a při tom větší obnosy peněz ustavičně mají a tvrdí, že musí mítí podíl při vraždě. U Boháčů nalezeno při další prohlídce mnoho různých věcí; jejich vlastnictví bude Boháčovým prokázáno. Ve středu, dne 22. ledna byla vysechnuta i jako svědkyně ve zdejších věznicích a vyšetřujících soudce p. J. Faltys, Helena Löwyova, jediná poručníkyně z četné rodiny, zda by poznala některé z věcí, zabavených u Boháčové. Helena Löwyova jest slavná, naivní, 23leté děvče, tělesně se dobře umí starati a vstupní co nejdříve ve stav manželský a úředníkem u dráhy v Kyšperku, kde nyní u svých přátel žije. Při rozmluvě s ní vedené, zanechává nám dojem, že když jí bylo velice důvěrně trpěti. Z věcí jí předložených nepoznala ničeho. Množství šatůrní jest jí nápadné a též s kramy byl jim tehda šatůrní ukraden. Dosud jim chybí několik dukátů a zlatových peněz v obnosu 1900 zl. v pětkách

a desítkách. Další šetření a pátrání v této záležitosti koná se pilně dále a snad podaří se odhaliti mihavou a tajemnou dosud clonu zakrývající děnou onu vraždu loupežnou.

Z Jaroměře. Naše společnost nedělá teď nic jiného, než-li se v plném proudu plave v reji masopustním. Nemohu Vám tedy sdělití pro dneš nového pranic, leda že budeme mít v nejbližších dnech tyto zábavy: dne 2. t. m. v Grand-Hotelu ples dělníků továrny Jos. Břicha; dne 1. února ples dobrovolných hasičů zdejších (sál „Modrá hvězda“), čistý výnos pro podporovací pokladnu téhož spolku; v neděli dne 2. ples mládežnický, (sál Grand-Hotel), čistý výnos na sokolský dům; v sobotu dne 8. února ples řemeslnicko-živnostenské Besedy a živnostenských společenství (sál Grand-Hotel) ve prospěch podpůrné pokladny řemeslníků a živnostníků; 15. února ples spolku „Jarboj“ (sál Grand-Hotel).

Z Bohuslavic. Dne 19. ledna 1896. odbyval náš spolek „Václav“ svou měsíční schůzi. Těšili jsme se na slibnou přednášku pana předsedy „Svornosti“ v Náchodě dp. Fr. Stejskala. Spolková místnost navštívila 80 členy. Porokovali jsme nejprv o naší organizaci — o zájmech spolku katolických — na to dva mladší bratři rozesměli nás duetem metařů. Když p. předseda Stejskal zavítal mezi nás, uvítán pozdravem a naším quintetem. Mluvil k nám víc jak půl druhé hodiny o našich nepřítelích — svobodných zednících, o alienz lsr. a o liberálních dědicích, o socialistech. Pro své tvrzení vždy pěkně podává důvody, jež citoval z různých pramenů. — Byl pozorně vyslechnut a hluchým díkem a potleskem odměněn. Ku konci usnesli jsme se na prohlášení následujícím: My katoličtí rolníci a stoupenci křesť. sociální strany, shromáždění v jednotě „Václav“ prohlašujeme tímto: Naše sv. náboženství, proti kterému tak krutý se vede boj, jest základem našeho blahobytu a spokojenosti, proto nikdy nejen že se ho nikdy neopustíme, ale vždy proti tupitelům a novověkým pohanům zastáváme a hájíme budeme. Má-li však spokojenost všeobecná zavládnouti v naší milé vlasti, žádáme, aby duchem náboženským proniknut byl nejen lid pracovní, ale i tak zvaná vzdělaná třída; není Bůh a náboženství pro pracující jen ale i pro ty, kteří lid vedou. Dějinami dokázáno, že nevěra neoblažila žádný národ, ale na pokraj záhuby přivedla; návrat k Bohu i náš národ opět povznese na výši, na jaké stál za slavné panujícího Karla IV. Proto odsuzujeme a za vraždu na národě páchanou prohlašujeme jednání té třídy společnosti lidské, která slovem i písemem a příkladem odvrací lid od Boha a v bahno nevěry uvádí. Žádáme, aby v našich školách duch náboženský ovládal veškeré vyučování. Tvrzení, že v našich katol. jednotách pěstuje se jen tmářství a zpátečnictví, že se odnárodňujeme, prohlašujeme za lež. My katoličtí rolníci jako věrné lneme k sv. náboženství, tak vroucně milujeme svou vlasť a svou mateřskou řeč českou. Pracujeme tiše k tomu, aby slovy nezapomenutelného pývce Bol. Jablonského: „Práce tichá a společná získá vlastní oslavu.“ — Zdať Bůh katolickému sdružení!

Ze Zámku. Den 70-letých narozenin svého velikého dobrodince vdp. děkana Antonia Skokana oslaví dívky opatrovny 26. ledna o půl 3. hodině odpolední dětkou hrou: „Kdo s koho čilí koncert malíčků.“ Před a mezi představením zahraje chlapecký orchestr zdejší hudební školy řízením p. řed. kůru Jana Vodičky.

Z Králové Dvora. Dne 15. ledna pochován byl zde způsobem slavnostním arcikněz, bisk. vikář a děkan v. v. Jos. Sedláček, kmet 86letý. Po jednomyslném usnesení městského zastupitelstva vypraven byl mu velmi slavný pohřeb na útraty obce. Pohřební průvod vedl vysoce důst. kanovník královéhradecký Dr. A. Brychtů za asistence 42 kněží a v děk. chrámu Páně promluvil nad rakví městský děkan dp. Jos. Beran. Ku pohřbu dostavilo se duchovenstvo nejen z vikariátu jaroměřského, ale i z vikariátů sousedních. Z Kuklen vdp. vikář Fr. Rychlík, z Hořic msgr. Boh. Hák, vikář a děkan, z Nov. Bydžova vdp. Jos. Šrámek, děkan, bývalý kaplan a katecheta králové-dvorský, a j. Městské zastupitelstvo dostavilo se ku pohřbu v plném počtu. Podobně učinily c. k. úřady, sbory učitelské se žactvem, veškeré spolky vyjma „Sokol.“ Výbor „Sokola“ přý omlouvá nesúčastnění se pohřbu usnesením župy východočeské, že jednoty tělocvičné nemají se přistě účastňovati církevních slavností. (Tvrzení toto jest asi neupřímnou výmluvou, protože několik jednot sokolských účastnilo se církevního pohřbu p. továrníka Červeného.) Jednání „Sokola“ bylo všeobecně odsouzeno, protože v Pánu zesnulý arcikněz i na tělocvičnu zdejší přispěl a za souletého svého působení mnoho dobrého pro město Dvůr Králové učinil a mnohý člen jednoty jest žákem velezasloužilého zeměfého arcikněze.

Z Mlázovic. Že lid náš v jádru ještě není skazený a že i dnes ku knězi řádnému a pravému otci duchovnímu se nese láskou dětinnou, toho důkaz jsme viděli v našem městečku ve čtvrtek, dne 16. ledna. Měl totiž toho dne náš milovaný pan farář a upřímný otec duchovní, padesátý den svého narození. Dp. farář ve skromnosti, ani zdaleka na nějakou slávu nepomýšlel, aniž jaké očekával. On si přál den ten tiše a nábožně oslaviti v chrámu Páně u sv. Mikuláše v Nové Pace, v němž byl pokřtěn. Ale nám přece podařilo se jej zadržeti doma. Ač občanstvo naše výzám téhož dne zvědělo jen náhodou a na krátko před ním, přece usneslo se den ten věčně a zbožně oslaviti a to v kostele. Když oslavenec přišel do chrámu, všecka světla již byla rozžehnutá. Veškerá školní mládež se svými pp. učiteli byla přítomna. Kostel byl plný lidu, zastupitelstvo s městskou radou zaujaly místa svá v stolicích u oltáře a p. farář sloužil slavnou spívanou máj sv. Po ukončení přistoupila žákyně Josefa Václavskova, podala p. faráři krásnou kyticí a oslovila jej krátkou řečí, v níž mu blahopřála a prosila jej, by byl dítěm i na dále laskavým a upřímným vůdcem a otcem, slibující při tom, že rádi budou slova jeho poslouchati a dle nich se říditi. Na to promluvil oslavenec od oltáře ku všem přítomným, při kterých řeči jediné oko nesáhlo

suché. Smysl její byl, že všelikou počtu přátel na P. Boha s vděčností za tak mnohá dobrodíní, paměťliv jsa slov: „ne nám Pane, ne nám, ale jmenu Tvému budíš slávu!“ Po máj sv. odebral se sbor učitelský a zastupitelstvo obce s městskou radou v čele do farní budovy, kdež přednesli svá blahopřání, na něž dp. farář dojemně odpověděl, ujišťuje všech svým upřímným přátelstvím. Na to při malém občerstvení následoval upřímný a nenucený rozhovor. Každému utkví den ten v milé paměti. Přijeme oslavenici i sobě, aby mezi námi ještě dlouhá léta působil.

Z Ledče. V „Obnově“ četli jsme v hospodářské hlídce mezi jiným také, kdy rozličné spolky hospodářské měly a budou mít svoje výroční hromady neb schůze a tu s potěšením musím konstatovat, že vždy ve svátek aneb v neděli, jako na den 8., 9., 12., 26. ledna t. r. ale vždy odpoledne se konají. Jinak to však činí leděcký hospodářsko-lesnický spolek, ten pravidelně odbyvá svoje schůze v neděli a ve svátek, ale vždy dopoledne zároveň v tu dobu, kdy se konají v děkaněm chrámu Páně služby Boží, jako se tak stalo dne 19. ledna t. r., kdy byla schůze ustanovena na 10. hodinu dopoledne, právě když začínají v kostele velké služby Boží. Nevíme, zda-li se tak děje zámyslně aneb nedopatřením, v každém však ohledu zasluhuje takové počínání veřejného pokárání. Či hospodářové polní a lesní nepotřebují Pána Boha? A kolik z těch, kteří byli a jsou přítomni schůzi hospodářské, může a mohlo vykonati povinnost svou náboženskou? Domáči, ti si rádi v neděli ráno pohoví v teplé posteli a tedy sotva na ranní služby Boží se dostaví a přespolní, ti musí konati dlouhou, kolik hodin trávající cestu a tedy nemožno doma vykonati povinnost svou náboženskou a v Ledči sotva do chrámu Páně přijdou, když právě v tu dobu, kdy se konají velké služby Boží, mají býti přítomni přednáškám v hospodářském spolku.

Z Červ. Pečce. (Valná hromada kotol. spolku Svornost). V neděli dne 19. t. m. odbyval Katolický spolek „Svornost“ výroční valnou hromadu, kteráž čestně navštívěna byla. Ráno sdčastnil se spolek služeb Božích, za sdar a blaho spolku obětovaných. Po zahájení schůze, uvítání členů a obvyklých formálních čtení protokolů minulá valná hromada, načež následovala správa jednatele. Schůzi bylo celkem 17 a sice 1 valná hromada, 5 výborových a 11 měsíčních, ve kterých vždy členstvo přednáškou poučeno a pobaveno bylo. Zpráva pokladní všechny překvapila, ať jmění spolku bylo na hotovosti je 303 zl. 18 kr. — Při volbách zvolen za předsedu opět o spolek velice starostlivý dp. Jan Záruba, za místopředsedu obětavý p. Ant. Daybych. Do výboru pp.: Rud. Beneš jednatel, J. Klecanský pokladník, vdp. Ant. Dvořák, pp. Josef Brant, Frant. Novotný z Nebovic; Jan Dudek, Václ. Najbrt, Jos. Formánek, Jos. Pospíšil, Frant. Burda z Pečce; Václ. Štoviček z Dobešovic, Frant. Moravec z Malé Vysoké, Frant. Smrček z Opatovic, Vincenc Rajský z Polen. Náhradníci pp. Václav Cízl, Karel Topol. Do zábavního výboru pp. Ant. Krulíš, Jan Meloun, Frant. Jendajsek (ml.), Václav Skokan, Josef Vík, Jos. Jelínek, Karel Mašín, Ant. Rákos, Al. Švejk, Václav Kalal, Jan Vodehnal, Koch a Max Švertner. Z časopisů v místnosti spolkové k volnému použití vyložený jsou časopisy: Obnova, Český Východ, Čech, Večerní Noviny, Polabské Noviny, Hlas, Dělník, Obecné Noviny a Dělnické Noviny, které sdaroma spolku poskytuje vážený vdp. farář. Spolek čítá 124 členy, z nichž s během roku na věčnost se odebrali. Po vzádné srdečné díků starému předsednictvu a výboru za horlivé konání těchto povinností na ně vložených v přátelské shodě schůze skončena, čímž všichni účastníci na jevo dali náboženskou a národní přesvědčení, že nelekají se překážek v cestu se stavících, nýbrž mužně překonávají vše, nehledíce prospěchu a slávy své.

Z Nebovic. V neděli dne 26. ledna odbyvá sbor dobrovolných hasičů ples v sále pana Josefa Beneše. Začátek o půl 8. hod. večer. — Ples počestného cechu starých mládežníků v Červ. Pečkách odbyvá se dne 26. ledna t. r. v 7 hodin večer.

Pokroutky a pilulky.

V bouřlivém proudu,
v hospodáckém čmoudu
vše víří, vše hýří,
křepčí, třestí, vřestí —
toť masopustní rej,
dnes každému je hej!

Ale stůj, pero! Na bujném karnevalském Pegasu mohli bychom uloviti si pro španíly rým třeba pěknou rýmu a proto raději prosackou cestou půjdeme pěšky za vozem těch, kteří si kavalírsky vyjeli na nejnádhernější dosud ples v našem okolí, jež pořádali v Kuklenách bujaří hospodářští mládežníci z toho zlatého, mlékem a strdím, čekankou a zelím oplývajícího prutu polabského. Škoda, že sem nepřišel Alfons Štastný! Zde byl by viděl tu bídu, jež ty naše zeláke i městské furianty donutila pít plzeňské pivo po 15 kr., mohl zříti tíseň, při níž z nafintěných úborů koketních venkovaneček padaly drahé květiny na zem, divati se mohli bezky z blízka, jak žeredně se ho-podaří od tisíce ke stu. Věk nerozjímáme, pro dojmy sebe dojemnější a málo vnímavých našli bychom dnes čtenářů. Jemně proto jen se dotýkáme tobo, že při kuklenském plese byla zábava vesměs ulechlilá, neboť nescházela tam ani „duel na kanony“, byl i důvtipně zařazen stinný les, v něm místo studánky vábil p. t. hosty nepůvabný škopek a nezamrzající jezero kol a kol... Tak všude dost a dost je dnes bujně čilosti a bujaré činnosti, po celoroční setčnosti vylézající zejména spolky jako houby po dešti, aby aspoň promočenými toiltami plesovými mohli vyboří a pořadatelé prokázat, jak zkvěta a mohutní ruch v našich spolcích tím, že členové jejich otužují a suterují se na náreda roli taneční. Při tomto nyní tak vřivém a

hřivém rozvoji spolkového života je jistě časovým nápad, o jehož provedení prý se zasaditi chce starý spolek, občan Kasjerda. Jedná se o nic víc a nic méně, než aby ve dlouhé řadě hradeckých spolků vyplněna byla citelná mezera založením čistě nového spolku žorfičtí. Spolek takových „žorfičtí“ že by byl něčím novým? Inu, ti naši žorfičtí by byli k tomu, aby vystřídali do vzduchu — všechny ostatní spolky!

Je to tedy myšlénka přec jen nová, ale staré pojmenování by snad mnohohlábnému podniku bylo trochu na závadu a proto přípravný komitét rozhodl, aby s dovolením Pacovského mělo nadějně sdružení třetiny název:

„Spolkosmrťič“.

A zmíněný komitét byl tak čiperným, že včera večer vypracoval hned stanovy, které za tepla podáváme veřejnosti, abychom přispěli k většímu rozproudění nyní tak prudce čilého života spolkového u nás i všude jinde. Čtete a přihlažujte se za členy.

Článek I. Jméno a sídlo spolku. Občané ne-spokojení se spolkovým tatrmanstvím, tvoří sdružení: „Spolkosmrťič“, jednotu protizakládání spolků.

Čl. II. Účel. Účelem jest vystřeliti do povětří všechny dosavadní spolky a prodati „našincům“ jejich bálové deficity, způsobené kupováním masopustních cárů od „našinců“.

Čl. III. Prostředky k dosažení toho. a) Pod-pichování členů jiných spolků, abv všichni na-jednou chtěli býti předsedy nebo výbory. b) Po-dezřivání pokladníků, že při zábavách pijou „z kasy.“ c) Provádání bohatých dcer jen těm mládežncům, kteří nepořádají spolkové plesy.

Čl. IV. Členové spolku. Členem státi se může, kdo byl z jiného spolku vyhozen anebo chce ve spolku jen pít a hrát karty. Také ti mohou státi se členy, jejichž manželky ohtějí z nich mstít předsedy, neb aspoň výbory. Výmluvné dámy přijímají se do odboru agitacního.

Čl. V. Členem spolku býti přestává: a) kdo chce zvát na plesy; b) kdo by nedovedl členy jiných spolků utopit na lžici vody; c) kdo vůbec neuráčí štourat a bourat.

Čl. VI. Práva členů: a) nadávat jiným spol-kům „Kopádat v nich kravaly; b) pomlouvat členy jiných spolků, že jsou pod pantoflem a navštěvují špatné hostince; c) kdo je svobodný, může se oženiti jen s dcerou spolučlenu „Spolko-smrťiče“.

Čl. VII. Valná hromada se schází, když jsou členové pohromadě a volí pokaždé za předsedu toho, kdo zaplatí útratu za věcnost.

Čl. VIII. Výbor má povinnost: a) dělati ostudu a dluchy v hostincích, kde jsou místnosti jiných spolků, a vůbec šířiti pokrok; b) posyláti do novin pikantní historky o výborech spolků jiných; c) choditi před plesovými zváči a abazovatí je se schodů.

Čl. IX. Spolkové heslo: „Už máme těch spolků po krk! Pryč s nimi i s jejich zábavami, platy a sbírkami — bavme se, platme a sbírejme v novém spolku „Spolkosmrťič!“

Sdružení pokařů z kraje kralohradeckého pořádá důvěrnou schůzi dne 2. února ve 3 hod. odpol. v místnosti Besedy v Hradci Králové a tímto programem: 1. Uvítání hostů a pp. kolegů. 2. Zahájení schůze panem předsedou jednoty Ant. Ligertem. 3. Jaké kroky by měla jednotu podniknout stran nedělního klidu a náhradního odpotinku — referuje pan Ant. Ligert. 4. O pořádání odborné výstavy v Hradci Králové referuje pan Ant. Juliš. 5. Rozhovor o odborném časopise. 6. Rozhovor o výborovém usnesení ze dne 30. prosince 1894 týkající se tvoření krajských odborů, zvláště v Hradci Králové a spoje ných s tím přiblížení členů k jednotě. 7. Volná návrhy. Za příchodu schůze této odbyvá sdružení všech pokařů v Hradci Králové ples, téhož dne 2. února t. r., který jest pro účastníky této schůze.

Shátek. Sl. Hedvika Petarkova a p. Al. Celler slavní shátek dne 28. t. m. v katedrálním chrámě sv. Ducha.

Listárna administrace.

P. J. V. Jičín. Na předešlý rok zbývá doplatiti ještě za poslední čtvrtletí t. j. 1 al. — P. J. A. Měšov. Díky! Souhlasí to.

K části dnešního čísla přídána je příloha malířského závedu p. L. Nejedlého v Novém Bydžově; záved tento doporučujeme zejména přízniv. t. duchovenstva.

(Zasláno.)

Pan Josef Krejčík

závod sochařský a řezbářský v Praze

Dřiny Bubna 62 — VII. — Sklad Eliášova třída 24.

Děkuji! Velký ornamentální rám na podobiznu v životní velikosti jest krásný a dává Vám čest. Všeobecně se líbí a doporučuje Vaš záved.

S veškerou úctou

V Mastný,

ředitel Živnostenské banky v Praze.

V Praze, dne 7. srpna 1894.

Lozí 75leté trvání našeho obchodu
a veskovej výroby!

Račtež si povědomost!

První česká

továrna na veskové zboží a bálidlo,
závod pro importování vosku, výroba umě-
lych voštin pro oúly a jiných svícenství firmy

J. VLADYKA a SYN

V Litoměřicích nad Labem (blíže semínáře)
doporučuje veledůstojnému duchovenstvu
váženými příslpy veledůst. pánu ze nejlepší
uznané a nejvhodnější oltářní svíce sv.
Bonifáce (dále jak 30 roků zavedené
v rážovém obalu (specialita) zhotovené
z pravého vybraného českého vos-
ku, včelního 1 kg. za zl. 2.60, dále pravé
voskové svíce v žlutém obalu z nejlepšího
uherského a chorvátského vosku včelního
1 kg. za zl. 2.30. Mimo to zavedli jsme ku
všeobecnému přání veledúst. svých pp. od-
běratelů: nejlepší voskové svíce v
modrém obalu smíšené s kapáním voskem
1 kg. za zl. 2.—, 80, 1.60 a 1.40 dle pří-
sady vosku včelního, dále svíce oerost-
nové v žedozeleném obalu v balíčcích po
1/2 kg. (v menších druhích zejména na
obětí se hojící) 1 kg. za zl. 1.10 všech
rozměrů. Tyto svíce hodi se zvláště k ve-
dlostnímu osvětlování, jako dekorace
cest křížových neb pro potřebu funérální,
naprosto neodí ani nekapsají, což do-
kazují můžeme nesčetnými pochvalnými
příslpy.

Dále dovolujeme si doporučit: sloup-
ky voskové všech tvarů a velikostí, bílé,
žluté neb barevné 1 kg. za zl. 1.40, okrá-
šlené, nedostupného dosud provedení 1 kg.
za zl. 2.80, rozsvěcovací svíci neka-
pající, v svíčkách po 2, 3 a 4 dekagr. 1
kg. za zl. 1.40 (velmi odporučitelné). Zaslá-
ní jen franko až na místo v celém
rakousko-uherském mocnářství, buď na účet
celoroční neb za hotové při srážce 6 proc.
Bedny se neúčtují, tudíž žádné výlohy a
největší úspora při odběru.

I nejmenší objednávka vyřídí
se franko a svědomitě. Nejlepší dlou-
holejší renomé firmy J. Vladyka a syn jest
zárukou nejreálnějšího obslužení. — Pro-
síce veledůstojné duchovenstvo za cenné ob-
jeďnávky, znamenáme se s dokonalou účtou
J. Vladyka a syn v Litoměřicích.

Kapany vosk převzeme za nejvyšší
ceny. Cenníky jakož i vzorky zdarma a
franko. Za nejspolehlivější zaslání se
ručí.

R. 1895. zpracovali jsme na vlast, velkých
bálidlech 8000 kilo vosku nejł. druhě.

Malířský umělecký atelier

Ludvíka Nejedlého

V NOVÉM BYDŽOVĚ

dříve v Hradci Králově doporučuje se veledůstojným
děkanským a farním úřadům i veledůstojnému ducho-
venstvu, jakož i slavným patronátním úřadům ku
provedení dokonalých

maleb kostelních,

opravy freskových a olejových maleb taktě i nových
obrazů vůbec a vypracuje ochotně na požádání ná-
vrhy maleb a rozpočty za mírný honorář, kterýž však
při zadání práce se neúčtuje.

Díkůvzdání.

Za vřelé projevy upřímné soustrasti
při pohřbu našeho drahého otce

Ferdinanda Vogla,

výminkáře ve Sněžné.

Zejména nejvícejší díky vzdáváme
důstojnému p. administratoru Josefu Ko-
vářovi a p. Václavu Voštelovi, kaplanu
v Novém Hrádku, důstojnému p. Josefu
Domašinskému, faráři v Dobřanech a dů-
stojnému p. Josefu Barvířovi, faráři v Bystřem
zvláště za jeho dojemnou řeč přednesenou
v kapli Sněženské dle děkujeme slavnému
hasičskému sboru ve Sněžné a všem přá-
telům, kteří z blízka i z daleka drahého
zesnulého na poslední cestě doprovodili.

Sněžné, dne 18. ledna 1896.

Jmenem pozůstalých

František Vogl,
farář ve Fořtě,
syn.

Svůj k svému!

**Sukna modní i hladká ku všem úče-
lům a ve všech jakostech, v báječném
výběru.**

Podšívky všeho druhů vlastní mani-
pulace ve velkém i malém.

Koberce salonní, běhouny a koča-
rové, pak veškeré potřebné látky ku
zařizení pokojů, jakož i záclony po-
kryvky atd.

Linoleum (korkové koberce) pravé
a imitované a voskované plátna.

Vše za ceny nejnižší nabízí

V. J. Špalek dříve J. Krušvic
v Hradci Králově.

Nejstarší závod toho druhu.

Do Hradce Králové a okolí!

Dovolují si ct. obecnstvu v známost uvést, že
dnem 19. t. m. započal v místnostech fernesnicko-
živnostenské besedy v Hradci Králově

neodílná a sváteční účetní kurs.

Vyučování účetnictví děje se pro pány i dámy v řeči
české i německé, ve slohu jednoduchém i složitém a
sice theoreticky dle odborných spisovatelů universit-
ních a prakticky po způsobu obchodní akademie pražské
se sdruženými naukami od 2—4 hod. Honorář obnáší
měsíčně 6 zl. předešl mino pomůcek. Další přihlášky a
bližší informace udílí Arnošt Dvořák, rukavičkář a
jednatel fernesnické besedy, vedle budovy c. k. kraj.
soudu v Hradci Králově.

Se vši účtou

ANT. SVOBODA,

majitel účetního ústavu a přísežní znalec
více c. k. okresních soudů.

UMĚL.

ZÁVOD

pozlačovačský

JOSEFA KIESLICH

v Hradci Králově

u „černého koně“

odporučuje se ku solidnímu provedení veškerých

prací kostelních,

zařizování a obnovení oltářů, kazatelen a t. d.

VELKÝ SKLAD

nejjemnějších obrazů, zrcadel, listů, křím
a pod.

do oboru toho spadajících výrobků.

Největší výběr rámců všech druhů na obra-
zy, fotografie a t. d.

Práce vezme důkladně v cenách mírných.

Z lesů a luků,

illustr. časopis lesn. rolnic., myslivec. a rybář. (Zvláště pro širší obcen-
svo psaný) Vychází dvakrát měsíčně ve vel. fol.
formátě a ročně předplácí se zl. 1.80 ve Žďáru
u Polné. Roč. 1895. s 98 ponejvíce vel. vyobraz.
a zajímavou četbou za zl. 1.60 franko. („Háj“
roč. 1895 s 53 obraz za zl. 4.80, „Lesní hajný“ 50 kr.)

Do České Skalice a okolí!

Umělé zuby

celé chrupy neb jednotlivé, buď s petrovou
deskou neb bez ní, podle nejnovějšího ame-
rického způsobu vyrábím a konám veškeré
práce v obor ten spadající přesně a solidně
ručně za nejlepší obalování, při nejnižších
cenách. — Poručte se do všicné přízně ct.
obecnstva,

znamenám se v hluboké účtě oddaný

JAN FERBAS,

subní technik v České Skalici.

Odebírejte katolický list!

„OBNOVA“
vychází každý pátek dopol. o 11. hod.

Vydavatelstvo:

Politické družstvo tiskové v Hradci Kr.

Veškeré záslky, dopisy a předplatné adresujte
pouze:

„Obnova“ v Hradci Králově.

Předplatné:

Na celý rok . . . 4 zl.

na půl roku . . . 2 „

na čtvrt roku . . . 1 „

Jednotlivé číslo v místě 7 kr., poštou 8 kr.

Místnost redakce:

V Hradci Králově, Velké náměstí č. 34

**P. T. duchovenstvu doporučuje se
závod zlatnický a stříbrnický**

Václava Šolce

**přísežného soudního znalce a odhadce
v Hradci Králově**

ke shotovování veškerých kostelních nádob, roldě
slacení v ohni, za které 20 let ručí. Též hojně
sáoběný sklad veškerých šperků zlatých a stří-
brných, dále hodinek I. jakosti, které sa velmi
levné ceny se zárukou se prodávají.

Tě přijme dělníka (katolíka) na kostelní
práce. Stále místo. Kdo v oboru tom je spolehlivý,
nechť se přihlásí.

POZOR!!!

Jednou pro vždy,

milostivá paní,

koupí se pro domácnost nová nad vše dosavadní
vynikající, nezmarná

patent. mramorová pračka

t. zv. valcha na prádlo „Patent Hlaváček“ v ceně
od 2 zl. výše přímo u vynálezce firmy:

V. Hlaváček a syn,

c. k. priv. výroba pat. mram. praček, sochařský
závod, sklad soch a pomníků, uměl. průmysl sy-
enitu, mramoru a žuly

v Strakonicih.

Pp. obchodníkům zvláštní výhody.

Poděkování.

Poděpsaná vzdává srdečný dík všem,
kdo po čas nemoci laskavě podporovali a
na poslední cestě doprovodili zesnulého
manžela

Jos. Svatýrka,

kniháře v Hradci Králově.

Zejména vřelě děkuji vl. panu kaplanu
Kubátovi za bezplatné vedení průvodu,
dále pp. bohoslovcům, ct. důchodu města
za darovanou truhlu, pp. Kaldararovi,
Pilnáčkově, Al. Dvořáčkovi za půjčení po-
vozů, pp. zpěvákům jakož i všem účast-
níkům pohřbu, ct. spolkům sv. Vincence,
II. živnost. společenstvu, fernesnické besedě
a všem váženým příznivcům. Zaplat Bůh!

Dovolují si zároveň oznámiti, že živnost
knihářskou dále sama povedu.

V Hradci Kr., 30. ledna 1896.

Anna Svatýrková.

Majitel a vydavatel: Politické družstvo tiskové v Hradci Králové. — Zodp. redaktor V. Kučera — Tiskem bisk. tisk. v Hradci Králové.

OBNOVA

Číslo 46.

V Hradci Králové, dne 31. ledna 1896.

Ročník II.

Státoprávní adresa.

„Choce i my přispívati k tomu, aby českému národu bylo dáno, co mu náleží, totiž aby koruna sv. václavská, která zdobila hlavu Karla IV., zaskvěla se na hlavě panujícího mocnáře, jakžto krále českého přísahou korunovační českému království zavázaného“ . . .

Tak napeli jsme loni v prvním programovém článku a při tomto stanovisku věrně stojíce, vítáme dnes s povděkem adresu státoprávní, kterou na sněm království českého podala strana mladočeská, s potěšením neméněm zaznamenáváme, že obližením vůdčí strany české s konservativní šlechtou znovu navázala se nit, jež po památné listopadové konferenci z roku 1893 sbytečně byla přetržena.

Čtenáři denních listů vědí, co se v posledních dnech stěhlo. V sobotní schůzi adresní komise sněmovní předložil dr. Kramář návrh adresy, ve které se líčí poměry v Čechách v ohledu politickém, národním, hospodářském a sociálním. V adrese dokládá se dále oprávněnost našich nároků státoprávních, na konec pak vyslovuje se prosba sněmu království českého, aby J. V. císař a král zemím koruny české navrátili ráci jejich stará, nezadatelná práva na zákonodárnou a správní nezávislost, koruně sv. václavské její starou slávu, aby země koruny české šťastně a spokojeně mohly zkvétat a mohutněti ke své vlasti a jako pevná ochrana dynastie a trůnu J. V.

Němečtí poslanci prohlásili hned čtyři dra. Schlesingra, že o změně ústavy nelze s nimi ani mluvit, načež odešli ze schůze. Ale za to došlo se strany velkostatkářské k vážným projevům, jichž důležitost vyžaduje, abychom je zde doslovně zaznamenali.

Karel hrabě Buquoy prohlásil: „Naše (velkostatkářská) strana stála vždy a stojí na státoprávním stanovisku, ona přesně drží se vždy zásady i v obnoveném zřízení zeměkoule vyslovené, že oba národní kmenové v zemi jsou rovnoprávní a rovnocenní, a ona nemůže si také představit řešení sporných ústavních a národních otázek jinak než na historickém základě, který nadvládu jednoho kmene nad druhým vylučuje.“

FEUILLETON.

Poledne.

(Črta ze studentských dob od J. V.)

Dobré chutnání! To věřím, že chutná, když se sedí za stolem, na němž všeho dost, co lahodí ústům člověka, anebo aspoň tolik, aby se člověk nasytil, třeba to nebylo něco zvláštního . . .

A jest se musít. Jest to sice divná věc, ale nutná.

Zvoní se poledne. Upocený rolník odkládá pluh a usedá na zelený koberec pohostinné půdy, aby se posilil občedem, který mu jeho věrná družka přinesla, fomesník ustává v práci, — ten odkládá kladivo, onen rýč, jiný zase motyku, dle toho, jakého jest zaměstnání.

Jednou pozoroval jsem nadšeného malíře a po druhé nevádného člověka, který se nespokojoval, co mu země jen poskytuje, chci říci, s těmi krásami a půvaby jejími, ale hnál se někde za vidinami, za ideály ideálními . . . ale což je to vše platné — zvon uhořel na věži, oznamující dvanáctou, ideály prchly . . . a zbyly z nich snad jen voňavé dýmy, které jakoby se měnily v jemnou vůni dobrého jídla, táhly naše nadšence ke stolu.

Jak jsem řekl, dobře, když jest aspoň něco k jídlu, ale dobře, když táhne poledne, slunce vysoké kráčí po neobzhlé obloze, praží, až se vše rdí, se všech stran, jako bychom slyšeli: „šáním, mám hlad“ . . . a není . . .

Státoprávní život je prý život veselý. Je, nikdo toho nepopírá; ale vždy? — — —

Karel Jandů byl veselá kopa. V městě, kde studoval, každý ho téměř znal; a (také nebyla

Mám za svou povinnost sdělit důvody, proč velkostatkáři zaujímají tentokrát jiné postavení k podaným návrhům než-li v předešlých zasedáních sněmovních se bylo stalo. Neměli jsme druhdy možnost přistoupiti k podaným návrhům, poněvadž způsob podání předem vylučoval možnost velkého úspěchu. Letos má se věc jinak. Návrh dr. Herolda a předtený právě návrh mohou být podkladem dalšího jednání, aniž by se ztrácela naděje, že se dojde k nějakému cíli. Od naší strany není možno žádati, aby takofka skokem zabrala jiné náhledy než ty, které hájila po třicet let. Říká se, že prý velkostatek opustil státní právo, avšak pánové, tomu tak není. My stojíme při tomto praporu zrovna tak, jako před 30 lety, může se říci toliko, že na okamžik prudkost zápasu se zmírnila, poněvadž poměry neslibovaly úspěch v této důležité záležitosti.

Dr. Badfich kníže Schwarzenberg pak pravil: „Naši zástupcové povždy drželi se zásady státního práva, chtějíce zjednatí oprávněným požadavkům našeho království uspokojení. Už v loni jsme v rozpočtovém výboru při návrhu dr. Podlipného prohlásili, že státní právo je pro nás nejsvětější ideál, jehož uskutečnění všemi silami se musíme domáhati. Je také nejvyšší na čase, abychom se o otázce této vyslovili a dohodli. Kdybych měl vysloviti mluvit své o prohlášení německých poslanců, musil bych se takofka ohradit proti každému slovu v něm obsaženému. Nepokládám ústavu prosincovou, která bez našeho spolupůsobení sdělena byla, za nezměnitelnou a právoplatně vydanou, ona je pro nás faktickým právem, kterému se podrobujeme, s kterým však nemůžeme se spokojiti, poněvadž odporuje zásadám právním v staroslavných aktech obsaženým. Ona jest pro nás bodem, s kterým se nemůžeme spřáteliti a který nás nutí, k oněm zásadám mnohou navrženým opět a opět se vraceti. Ústava chtěla smazati individualistický ráz království a zemi. Jsem přesvědčen, že by zemi byl navrácen mír, kdyby došlo k obnovení našeho státního práva. I mezi Němci po mém přesvědčení je mnoho těch, kteří s námi v té

snad jedna merenda, aby tam nebyl, ovšem, že s ním šla celá tlupa jeho kolegů, vědouce, že bude opět něco k smíchu. A on to také uměl.

Nejlépe se mu dařilo divadlo s „přímpraty“, nebo jak se také říká, s panáčky. Dovedl představení hned prezidenta francouzské republiky Carnota, hned jeho vrata, po něm zase manželku Carnotovu a jiné osoby, a tak sám celý děj šťastně a svobodně francie představil. Jen to byla chyba v jeho umění, že, ať oběh děje byl smutný, všechny rozesmál . . .

Byl čtvrtek, nejhorší den pro studenty, poněvadž poslední dvě hodiny měli nejhlavnější předměty: matematiku a fysiku, bez nichž nelze nikomu do světa . . . A jak by ne. Kdo nezná vědecky vyloučen, co jest světlo, teplo, zvuk a p., všechny ty neznámé síly, a potom, což ty počty? Játku násobilka, sečítání, odečítání, dělení nepočítá, ale jest mu vědět, jak daleko jest slunce od nás, za kolik dnů neb roků by tam dojel, a to by se neměl nikde zdržet, sic by si spletl počty a je ztracen. Nikoliv? Jest jich dost na světě, kteří naříkají na ty námé číslice, ale což jest platné, ony byt musí, vždyť prý s jedničkou všechno povstalo, to jsou přece učenci a není to k smíchu.

Než nemáme opustit našeho Karla. Ta dvanáctá dlouho nebila; to jakoby ten školník sebdál. Oni to ti páni školníci tak někdy provedou, o několik minut později zavoní, a tu máš, některý student to odnese . . . dostane „pumu“ . . . školník dlouho nezvonil.

Sláva, už uhořela dvanáctá! Karlovi se zblásklo v araku. On nebyl sice špatný student, ale kdo ví, jak by to dnes s ním dopadlo. A proč? Inu, ono se fakne matematika, když táhne

věci souhlasí; neboť hmotný blahobyt, který u nás tak rapidně klesá, nutí každého k objektivnímu o těchto věcech přemýšlení. My jsme, pánové, na takový záhubu a je potřeba na to mysliti, jak by tomu mohlo být odpočteno. Proto budeme hájiti státní právo jako základní kámen naší činnosti a naše síly a názory mohou se při tom přiblížiti. Vzájemným rozhovorem, vedeným dobrou vůlí můžeme odstraniti neshody, jež mezi námi panují a bude to důležité, jest-li se nám podaří dojíti shody v tom, co je základem našich obapolných náhledů. Jinak by státoprávní naše úsilí bylo pouhou lesklou hladinou, pod kterou by to dále vřelo. A pro přístě třeba utvořiti most mezi námi, a podaří-li se to, bude to velkým úspěchem, neboť tím by se podařilo různé názory v našem táboře odstraniti. Pokud se Moravy a Slezska týče, souhlasím s hr. Bouquoyem. Neračte připustiti, aby jednání o provedení státního práva se stěžovalo. Dohodneme-li se v Čechách, pak i jinde dosáhneme úspěchu. Nemáme mezi sebou zástupce těch zemí, nevyznívá objektivní hlas dnes ze zastupitelstev těch zemí a nespravedlnosti, které tam jsou, bude třeba prve odstraniti. Jsem pro subkomitét, neboť třeba objasniti sobě náš vzájemný poměr a též poměr k Němcům. Vstoupíme do porady s nejlepší vůlí říci upřímně, jak si věc představujeme. A kdybychom jenom mezi sebou se dohodli, nedosáhne jiného výsledku, už by to mělo veliký význam, neboť by byl položen cenný základ této práce, kterou na sebe bereme.“

Z prohlášení těchto je zřejmo, že konservativní velkostatkáři zůstávají stále věrnými našemu programu státoprávnímu a že na této půdě je nejen žádoucí, ale také možnou jejich součinnost s vůdčí stranou českou. Na této záležitosti dnes, aby na společné cestě šťastně nastoupané postupovala tak vážně, jak toho vyžaduje dobro všeho národa.

Sjezd rolnictva z východních Čech.

Nastávající obnova vyrovnání s uberkou částí říše je pro nás otázkou v ohledu hospodář-

poledne. Karel se díval na tabuli, ale místo kruhu zdálo se mu, že vidí bochníček. Nejdříve se! Karel byl chudý student, zrovna dnes, ve čtvrtek k tomu, měl újmu. A byl to přece mladý, ohnivý jinoch, pln snů, ideálů, že by snad svět převrátil a ve vystřelené kouli na vědec jel, ale nic naplat; síla zmizela, a ty oči, jež dávaly ty nejvábnejší „vidiny“, zřely místo kruhu bochník, místo ellipsy housku. Než to nevidilo Karlovi, jen když jest po škole; on přece půjde do toho nejlepšího hotelu.

Studenti se rozprchli, už obědvají. Jen Karel si majestátně vykračuje po chodníku . . .

„Na zdari!“ volá proti němu přichází kolega, tváře uslechtilé, bledé, oka jiskrného, vlasů tmavých. Zevnějškem svým prozrazoval „chudého studenta“.

„Kam, kam?“

„Dnes? k „zlatému slunci“, odpovídá Karel tážajícím se druhu. „A kam ty?“

„K „zelenému stromu“.

„Sláva, ty hotely jsou vedle sebe; půjdeme spolu“ . . .

Karel uchopil svého přítele a ruku v ruce šli.

Karlovi přítelček se jmenoval Šťastný, ale jeho jméno bylo ironií v jeho životě, jak aspoň sám říkal. Nebyl snad nešťastný, ale na své jméno tak nevypadal. Byl to pravý opak Karla, a přec se spolu shodli. Šťastný vždy blouznil, totiž mluvil temně o nějakých cílech, tužbách — obrazech, byl vážný. Úsměv rto málokdy pokrýval, leda když byl vyrušen nějakým vtípem okouřeným svého druhu.

Již byli za městem — a přímo do parku! Měsíc květen táhl ku konci; v ten čas pří-

okém nad míru dělníkem i alák. proto jen pochvalně vytknouti, že v otázce této adrušily se horlivé spolky východočeské ku společnému převu a sanjaly stanoviti vědné, rozhodné. Usnesení, jež se stalo na sjezdu konaném dne 26. t. m. v Pardubicích, zní následovně:

„Jasouce si vědomi velkého významu, jaký má zahájení jednání o obnově rakousko-uherského vyrovnání na naše zemědělství, žádáme: 1. aby dosud platná smlouva o celním a obchodním svazku s Uhry byla vypovězena; 2. aby v první řadě usilováno bylo za úplnou rozlukou dosavadní jednoty celní a obchodní. V případě však, že by s příslušnými k rozluce této dospěti nemělo, žádáme 3. aby k ochraně tuzemské výroby zemědělské na místě obnovy dosavadního jednotného celního území do života vstoupila mezi oběma polovinami říše vnitrozemská celní konvence (smlouva), dle níž by sice říše i na dále vůči cizině zůstala hospodářským celkem, zevnější celní čarou ohraničeným, při tom však zároveň mezi oběma polovinami zavedena byla vnitrozemská čára celní, kterou by různosti v podmínkách výrobních mírami cly diferenciální byly vyrovnány; 4. aby při sdělování nové smlouvy zájmy našeho zemědělství vydatněji, než dosud byly hájeny; zejména nechtě ustanoví se zákony průmyslovou výrobu jakýmkoli způsobem ovládající a tarifová politika železniční dle stejných zásad jest vedena; 5. aby nešvar mléčného řízení, prováděný na úkor a na škodu našeho zemědělství byl úplně odstraněn; 6. aby dozor nad správným postupem při vybírání cel skutečně prováděn byl; 7. aby obnova privilegie banky rakousko-uherské byla provedena vedle spravedlivých požadavků a potřeb našeho království; 8. aby finanční část vyrovnání, zejména pokud se týče upravení kvoty příspěvků ke společným potřebám říše, upravena byla způsobem hospodářské sile obou polovic říše přezně vyhovujícím.“

Závazné usnesení toto dojde bohdá následujícího povážlivosti ve kruších poslanceckých i vládních, neboť právem může se považovati za projev věckého rolnictva ze všech krajů východočeských, z nichž dostavilo se ke sjezdu plných 1200 účastníků, kteří do posledního místa naplnili prostornou místnost besední dvoranu v městské radnici.

Přáběh sjezdu byl tak zajímavým, že o něm podávám podrobnější správu od zvláštního spravodaje. Ze známějších osobností dostavili se ke sjezdu poslanci Teklý, Jaroš, Komárek a Kudraka, náměstek purkmistra pardubického dr. Hlubuček, okresní starosta J. Markalous z Třebovic a V. Vacek z Pamětalky, delegáti ústřední hospodářské společnosti A. V. Prokšpek a Kubr, zástupcové zemědělské rady, z Moravy dostavil se za hosp. spolek prostějovský fed. Fr. Vysloužil, dále byli přítomni zástupcové hospod. spolků z Hradce Kr., Chlumu a. C., Ml. Boleslavi, Jaroměře, Kostelce n. Orli., Brandýsa n. Orli., Poličky, Skutče, Vys. Mýta, Litomyšle, Č. Třebové, Chrudimi, Kutae Hory, Kolína, deputace 26 hosp. besed a všech obcí z okolních okresů. Dále došel přepis hosp. spolku českobrodského, jenž přeje sjezdu plný zdar.

Za předsedu sjezdu zvolen byl fed. A. Eckert z Chrudimi, za místopředsedu A. V. Prokšpek z Kutlíř, za jednatele prof. Sova z Pardubic.

Red. Eckert zahájil sjezd o půl 11. hod. dop. a poukázal na důležitost vyrovnací otázky, jež vše ostatní zatlačuje do pozadí. Dosud jsme si záležitosti této váhali málo. Teprve na podnět ústřední hospodářské společnosti sešli se loni

hospodářské spolky v Praze, kdež usneseno, že se mají konati velké sjedny ve všech krajích; aby vláda rolnictvo tlumožilo své myšlenky, což by bylo vodítkem poslancům i vládě. Východní Čechy jsou veledělitou částkou českého království a proto má sjezd pojednati též o programu východočeského rolnictva, jenž by obsahoval všechna práva a vytkl by činnost do budoucna. Dej Běh, aby se nám podařilo vše šťastně rozřešiti.

JUDr. J. Hlubuček, náměstek purkmistra v Pardubicích, uvítal sjezd jménem místního zastupitelstva, jež se zájmem sleduje též otázky zemědělské. Obnova vyrovnání je dnes nejaktuelnější otázkou, všichni cítíme tíhu dosavadního nepoměru, jenž tísní především rolníka. (Souhlas.)

Prvním bodem programu jest rozhovor o hospodářském výsmau uherského vyrovnání.

Posl. Teklý v další řeči podrobně vyložil, že otázka vyrovnání může býti pro nás osudnou. Dosud to dopadalo tak, že jsme poroučeli a my jsme jen platili (hlas: Tak jest!) Podle mluvené řeči jest úpadek rolnictva zaviněn hlavně klesáním cen obilných, které jsou u nás nižší než v sousedních státech. Příčina toho spočívá v nešťastné smlouvě s druhou polovicí říše, zvláště ve společném území celním a obchodním. Ze spojení toho měli dosud prospěch pouze Maďaři, kteří mohou jednak svými hospodářskými výrobky zaplavovati naše trhy, kdežto od nás dostávají průmyslové výrobky nezdražené clem, mají tudíž dvojitý výhodu najednou. Toto slo by se jen tím odstranilo, kdyby nynější poměr na dobro přestál, kdybychom se domohli plného rozdělení. Proto mladší poslanci na říše radě i na našem zemském podali návrh, aby nynější nešťastná smlouva byla vypovězena. (Hlasná pochvala.)

Kdyby se smlouva vypověděla, co potom? Kdyby v té věci rozhodovali jen zemědělci, bylo by radikálním lékem, žádati úplnou rozlukou obchodní a celní. Nemalým prospěchem jistě bylo by, kdyby proti Uhrám zavedla se podobná celní čára jako proti státům jiným. Z nynějších poměrů též Uhry, jež zaplavují naše trhy. Ročník snáš se vyvrátiti výtku, že by požadovanou rozlukou s Uhrami byl poškozen průmysl a že by se dělnictvu zdražil chléb. Uhry víc a více hledí potěbu průmyslových výrobků kryti vlastními továrnami, což se jeví zejména při cukrovarnictví, v němž Uhry s námi již soutěží; to platí též u lihvarnictví, také pivovary naše strátí vývoz do Uher. Zbývá jen vývoz zboží textilního, ale tento průmysl by ztrátu s rozluky vyvážil větším odbytem, kdyby se našemu rolníku lépe dařilo.

Nestane-li se rozluka nyní skutkem, dojde k ní za 10 let, ale pak nám dají výpověď Maďaři sami. (Souhlas.) Dnes by z rozluky měli škodu jen zpuhlí Maďaři, jímž by se zasačila rana a pak by skrotli. Obilí a mlouky dopravují k nám nyní Maďaři za 127 milionů, dobytka za 102 mil., celkem zemědělských výrobků za 260 milionů. Ale protože my platíme a Maďaři poroučejí, bude také naše vláda usilovat o to, aby k rozluce nedošlo. V našem parlamentě bohužel jsou poměry velice zbledované, rozhoduje většina, jít mají kapitalisté a buržoázi. (Hlas: „Židé!“) Jiné pomoci tu nebude, mluví řečník, než když se zruší zastoupení dle kast a zavede se všeobecné právo volební.

Dojde-li k nové smlouvě, musí se požadovati zřízení společné statistické kanceláře, aby kontrola byla společnou K povznesení domácího průmyslu

poskytně uherské vládě, továrnám různé výhody, proto musíme říci, aby se takové podmínky sjednaly udělovati jen po dohodnutí s námi. Nejvíce poškozuje nás maďarská politika železniční. Předp musíme žádati také zavedení stejného klomu. tarifů, aby se k nám obilí uherské nemohlo voziti takřka zadarmo, dále stajný světoběžný dozor a j.

Rovněž musí se změnit svota, poměr ve přispívání na společné záležitosti; spravedlivé rozdělení kvoty je velice závažným. Maďaři udělali ohromný pokrok, posouvají jsme jim skoro všechno zaplatili. Musíme žádati rozdělení kvoty dle nynějších změnách poměrů hospodářských; dle stárních příjmů a počtu obyvatelstva byl by nyní spravedlivým poměr 43:57. Ale poštěm nemáme velké naděje, že tento poměr upraví se řádně a proto máme nejvroucněji přání: jeť rozdělení, nic s Uhrami společného! (Hlasný potlesk.)

Řečník posléze navrhuje rezoluci usnesení, ježod snění uvedli jsme již na začátku této správy. Pan Komárek, státník z Vostřevan, řekl toho, že české kraje soustavně se ochuzují: náš blahobyt stáhne se za hranice. (Hlas: Za Litavu!) Řečník mluvil, že rolnictvo musí účinně agitovati, aby slyšán byl důrazný protest proti nynějšímu poměru k Uhrám. (Souhlas.) svého časa posl. Herold dal besedu: Nadějný křídlo, ale dnes toto besedu posbylo váhy, dnes musíme agitovati, abychom nezahynuli. (Hlasné výborně!)

Fr. Udržal z D. Rovné u Moravy smiňuje se o hospodářském rozkvětu Uher a lituje, že stajná dobrá politika nedělala se u nás. Ale my nejsem vysávaní jen s Uher, nás tísní také Vídeň, proto musíme dnes manifestovati, že nechceme být jenom otroky, nýbrž že chceme patřičnou samostatnost. (Souhlas.)

Red. Eckert uvádí několik dat na doklad toho, jak důležitým bylo by zrušení dosavadní celní jednoty a doporučuje, aby ve smyslu rezoluce byly podávány petice říšské radě ode všech hospodářských spolků a obcí, jakož aby rezoluce tato rozasílala se všem hospodářským spolkům v Čechách.

Návrhy tyto, jakož i rezoluce schvalují se jednomyslně.

Del. spolku prostějovského fed. Fr. Vysloužil pozdravuje sjezd jménem rolnictva moravského (Hlasné volání: Sláva Moravě!) a sděluje, že také na Moravě bude rozvíst podobný ruch proti vyrovnání s Uhry.

Jednatel prof. Sova sděluje, že došel právě telegram tohoto znění: Z plného srdce bojného sdaru dnešnímu jednání přeje Bedř. kníže Schwarzenberg. (Hlas: Na zdar!)

Druhým bodem rokování byl program východočeského rolnictva, o němž dříve pojednal delegat zemědělské rady, p. Štěpánek z Medlešic. Řečník uvedl, že účelem rolnictva musí býti, aby zemědělství přinášelo přiměřený užitek a ve sborech zákonodárných aby rolnictvo dosáhlo náležité zastoupení v poměru ke své poplatnosti a síle. Řečník pak uvedl podrobně jednotlivé požadavky, promluvil o potřebě důkladnějšího vzdělání odborného a vytkl, že dnes rolníci doplňují svými nejlepšími, studovanými silami stavy jiné, kdežto sobě ponechávají sily slabší, což má za následek, že rolnictvo zůstává státi za stavy ostatními. Dále připomíná se řečník za šíření hospodářské literatury, zlepšení chovu dobytka, stizování výzkumných a pokusných stanic, řádné upravení daně pozemkové, stizování zeměské pojišťovny proti živelním nehodám a pádu dobytka,

cený kníže p. p. Jan Maurits Gustavus Blakenheim.

Slavná introdukce biskupská do Hradce. Po těch ale exequiích na to v sobotu, dne 5. Junii, slavná introdukce konána byla s poledne okolo jedné a druhé hodiny; od sv. Jana Křtitele s Kopečkou do města a to opomina jiné slavnosti a radosti, kterých dokazovaly poslušné ovečky Pastýři svému. Mimo sousedů Hradeckých (tak!), které vojsko reprezentovalo (snad oostřetelci) spolu s pány ofciery vojenskými, jak jistých, tak pěstích, okolo 542.

Po těch následovalo duchovenstvo, které v malém sice, ale ozdobeném kočárku vedl jsem já, toho času Senjor, anebo starší kněz v Seminarium biskupském; po něm následovalo voze (mnoho), v kterých sami duchovní, totiž p. p. administrátorové, faráři, děkanové a pp. kanovníci, 49 (následovali; — to asi všech). Po nich Jeho Milost Biskupská ve voze zdobeném, následující svým očičkám otcovské požehnání. Před ním na dvou jízdných koních předjížděli dva Ceremoniariusové biskupští: jeden držel v ruce své berla biskupskou, druhý zelený biskupský klobouček. Za vozem ale Jeho Milost Biskupská panstvo mnohé následovalo. — A když do brány města Hradce přijížděl: první přivítání skrátku učinili urozený pan Simon Potměšlý Sydíkus, v němžto na místo celého města k přijezdu se radoval, s touto alusí (narážkou), že se raduje celé město s toho, že po odvrácení anebo odjezdu jedné slávy, totiž slavné paměti Jeho Milosti pana bratra, na biskupství Litoměřické, poznovu vrátila se sláva, totiž Jeho Milost Biskupská.

Po vyvaleném přivítání od vřecného magistrátu poděkování učinil a tu teprv k triumfální

roda se jeví nejkrásněji Vůně naplňuje kraj a veselý zpěv ptactva nese se vzduchem.

„To je krásná, horoval Šťastný.

Park byl v bujném zelení, slunce se třeptilo na obloze jako ohromný poklad. Usedli na lavičku pod vysokou, košatou lipou, která vrhala milý stín. Oba si zapálili „papírosy“ a pochutnávali si, jako by měli nejlepší lahůdku. Kdo se jim vyrovnal? Kdo byl v takovém hotelu, jako oni? A což ten koncert — tak krásný? Ptáci pěli, až mílo, vůně se táhla příjemná ze všech květín, stromů a keřů, vůně taková, jaká nevane ani komaatou nejrozmaritější královny...

Byla to rozkoš, krásná i požitek pro naše přátely... to byl již oběd.

Mnoho nemluvíli; Karel díval se na lehký dým vonné „papírosy“, který nesl se parkem o závod s poledním slunkem, Šťastný zraje k zemi, suchou větévkou čmáral nějaká písmena v jemném písku.

Najednou umkl zpěv ptactva, vánek ustal šelestit listy stromů... bylo mrtvo, i to slunce jako by stanulo na obloze, mocně opíralo se o vyaschlou půdu, ba i vůně květín a keřů prchala... bylo dusno — poledne. Příroda celá volala: „Poledne!“

Na blízském poli ozvala se křepelka: „Pět peněz, pět peněz.“

„Ba, kdyby bylo aspoň pět peněz“, vzdychli naši přátelé a opouštěli park — blížil se čas do školy...

Kronika P. Jeannesa Františka Frechánky, prvního kaplana (exposity) v Mlásevicích.

Sdělaje Boh. Hakl.

(Pokračování.)

V tom také roce, při začátku postu, na den sv. Josefa začala pohoda o sv. Jana na bradě, skrze vynasazení Jeho Milosti pana Michálka, a to v následujícím pořádku: po pět patků u obrazu ukřižovaného Krista Ježíše sloužena byla mše sv., kterou toho roku po těch všech pět patků sloužil předjmenovaný (sic), Jeho Milost pan Michálka, při té muzice tiché, jenom s violonem*) naproti oltáři se čtyřma (sic) hlasy. Zpívaly se hodinky o ukřižovaném Pánu Ježíši; na to následovala píseň: Svatý Bože, svatý Silný, svatý a Nesmrtelný... Po dokonání máti svatě požehnání Největší Svátosti Oltářní, která sice hned od začátku mše na tom oltáři vystavena k pokloně Hlav (sic) byla. Po požehnání ale následovalo krátké kázání, které já, toho času ještě alumnus téhož seminarium, po těch pět patků k lidu jsem měl, o největejších pěti ranách Krista Pána.

V tom roce 1784. dne 2. Junii, Jeho Milost Biskupská Exequiae, výroční památky smrti svého pana bratra, bývalého skrze jedenácte let biskupa Hradeckého, potom Litoměřického, posledně jmenovaného arcibiskupa Pražského (tit ple); nebo on po smrti slavné paměti p. p. arcibiskupa Mayera za arcibiskupa zvolen a již jmenován byl; že ale v to smrt vkročila, když jemu život dne 2. Junii odhala, na místo jeho potom došel a arcibiskupství došl: nejdělnější a výsoce osvi-

* nebylo snad varhan v kostele.

patřící do dřívějšího československého lidu, střízliví druzštev na společný nákup a prodej hospodářských potřeb, sepsali Labe a k Hradci Králové, oprava vodního zákona, upravení chodníků, nakládání státního práva a j. Řečník dále v otázkách volební mluvil, že rolnictvo bylo by spokojeno, kdyby dostalo aspoň přímé právo volební a poměrný počet mandátů. Řečník vyslovuje se proti návrhům, jež podal posl. Štátní na sněmu zemědělském, zejména proti návrhu na zřízení sekulárních fideikomisů, jakož i proti zavedení nucených společenstev hospodářských a navrhuje návrh na vyvážení hypotečních dluhů škodlivým. Na konec navrhuje řečník ve smyslu svých vývodů sehlášení resoluce, v níž jsou tyto požadavky podrobně uvedeny.

Red. Eckert z Chrudimi žádá, aby do programu dán byl požadavek za zavedení zákona proti kartelům, jež šel k vykořisťování slabších. (Bouhla); aby zakázána byla na burzách diferenciální hra obilí (hluché volání: Výborné!). Dále navrhuje řečník, aby se hromadné požadavky směřující k čistému výnosu pozemkové daně, až se sejdou zemská komise pro upravení katastru.

Posl. Komárek praví, že četní poslanci se znechotili o provedení mnohých požadavků, jež uváděl se v programu.

Posl. Teklý nepovažuje za škodlivé vyvážení dluhů hypotečních, k němuž se jednou přikročí musí; proto řečník navrhuje, aby dočasný odstavec s programem byl vynechán.

Fr. Udržal z Dolní Rovně navrhuje, aby požadavek uskutečnění státního práva jako nejdůležitější byl do programu zařazen jako první. (Hlučné souhlas.)

Okresní starosta V. Vacek z Pamětníku vyslovuje se pro zavedení nucených společenstev hospodářských a navrhuje, aby se přislíbený pasus s programem vynechal. (Odstupný odpor, hlas za: Když bychom se měli nechat nutit, to by byla smutná doba, to bychom pěkně pokračovali, to bychom byli hnulci! Hlučné veselost.)

Návrh poslance Teklého a Frant. Udržala se přijímá, návrh starosty Vacka se samotá.

Navržený program přijat pak v celku.

Jelikož čas vales pokročil, navrhuje red. Eckert, aby se prosazím upustilo od jednání a bodu třetího (o organizaci), aby se zatím setrvalo při dosavadní organizaci, za to však, aby se letos pořádaly aspoň ještě tři podobné sjedny, jakým je dnešní, a sice především v Chrudimi, pak ve Vys. Mýtu.

Návrh tento se schvaluje.

Dále čtou se telegramy pozdravy od posl. Podvinského a hospodářského spolku prostějovskotovačského.

Předseda říd. Eckert zakončil pak o půl 8. hodině odpoč. sjedn. s přáními, aby dnešní zasedání stalo se záhy skutkem ku společnému dobru rolnictva. Na to část přítomných setrvala ve vedlejší místnosti při společném obědě.

Listy z Anglie.

—ohla.— V Londýně, 28. ledna (Páv. dopis.)

Nikde snad nepublikuje se tolik soukromé korespondence básnické i jiných znamenitých mužů jako v Anglii. Nelze ovšem upřít, že i u nás v doписech těch často nemalá soustředění i zajímavosti, které jediné mnohdy ovládají záhadné jednání svých původců, nicméně bývá z pravidla též

bráně, rozličnými učenými nápisy ozdobené jest se přiblížil v zvuku trubení a bubnování. Na to dále poodešel k místu, „malý ryneček“ nazvanému a tu opřel od vel. kněze, *Patera Vojtěcha Dentu-šova*, krajana Bydžovského, toho času Kvardiana Hradeckého uctivě přivítán (jest) (a) celým klášterem. Po té učiněné benevolent, t. j. po tom přivítání s poděkováním odešel Milost Biskupská až naproti kostelu Pátera Jezovítů a tu po třetí přivítání slyšel od veleb. pana Patera *Jana För-schana*, prefekta školního. Zatím ale po učiněném poděkování, vojsko do svého klidu (Gled) se stá-vilo, duchovenstvo ze svých vozů slezlo, v po-řádku Jeho Milost Biskupskou očekávalo. Když tedy s vozů svého biskupského slezli, od komisa-řův a jejich panstva přivítání přijal, nahoru do svého paláce anebo pokoje vešel, s okna do města koukal (sic), hlučné střelby poslouchal. Na to po odjezdu vojska — přiblížilo se k večeru — s svými vzácnými hostmi večeri přijímal; druhý ale den, totiž tu neděli před sv. Duchem, dne 6. Junii tímto pořádkem do kostela katedrálního slavnou inthronizací Jeho Milost Biskupská dráči rátila.

Ráno okolo 8. hodin vojsko se sešlo a na-proti domu a rezidenci Jeho Milosti Biskupské se postavilo; duchovenstvo v kapli sv. Klementa, dílem do komůr, dílem do pluvíál a v následném pořádku do rezidenci biskupské se ubíralo, před rezidencí očekávali Jeho Milost Biskupskou: J. Milosti pp. kanovníci nahoru k pa-láci biskupskému došli, Jeho očekávali, až se svého paláce vyšel, do kaple sv. Karla Borromea doprovodili; tam chvíli se modlili; po vykonané modlitbě, v oděvu biskupském, čepici biskupskou na hlavu vsadili, berla do ruky podali a tak před-

v listech takových ledaco, o čem by si autor nebyl přál, aby vyšlo z rámců důvěrnosti. Tak i nejnověji James Payn ovrhl se oprávněně proti manii této, která z dopisů na př. Keatsových vy-nášá na den i čísti okamžitě, snad ukvapeně pre-jevy, jimiž má se čtenářstvo v úsudcích a kte-rých mnohdy nezaloušeně stonají obraz mužů šlechtických. I žádá ve článku svém, (v Illustrated London News), aby větší kritičnost v té věci zavládla.

Podobeně promluvil v Nineteenth Century Mr. Morley v zajímavé essayi. Praví v úvodu, že do-brý dopis právě jako dobrý hovor musí býti im-provisací. Nejlepší listy jsou improvisacemi, ať přímými či nepřímými o nás a našem spoludopi-sovateli, o osobních věcech, o něž oba se zají-máme nebo staráme. Věřejnost zahání kouzlo dopi-su. V další části seřazuje Morley, rozpravěje o dopisech Matthew-a Arnolda znamenité pisatele proslavených dopisů. „Málo kdo popře, že nejvyšší dokonalost umění dopisního hledati důžno v listech Ciceronových. Ať správně či nesprávně je mínění Mommsenovo, nedotýká se nikterak požitku, jež dlouhá pokolení vzdělanců nacházela v těch dů-věrných projevech této obašné, živé a vlnivé po-vahy v kontaktu se vznešenými osobnostmi, v dobách pohantých mistra nejbogatšího a nejbar-vitějšího slohu, jaký znám kdy byl od času, co lidstvo poznalo písmo.“

Po Ciceronovi kladou kritické Madame de Sévigné, z anglických pak veličanů Cowpera, nad jehož listy málo je rozkošnější četby v jazyce anglickém. Jsouť to ryzi výlevy citů, tak jak dñi s sebou je nealy. Kdo si řekl má přý, že jeden z jeho korespondentů sledoval jeho listy krás-nými, zajímavými a tak dale. To zastavilo jeho péro. „Tato počestná marnost“, psal Cowper, obja-ňuje příteli své mládí, „byla by mne pokazila nadobro a učinila se mne tak nechtutného pisatele listů jako z Pope-a, jenž každou větu spřevracel a každou periodu vtipným nápadem hleděl skončiti, prve než uznal list za hodný dopravy. Je mi skoro vesměs nepřijemným v tomto ohledu. Čekal jsem tedy, až dojem svého velebou a mně zajde, abych načmárali mohl zas jako jindy své přední myšlenky — a jenom ty!“

V dalších částech mluví Morley o celé řadě mužů, u každého (Scott, Byron, Mill, Carlyle, G. Eliot a j.) uváděje zajímavou charakteristiku. Takové listy mají ovšem cenu opravdovou a abso-lutní.

Co tyden dal.

Na českém sněmě bylo v posledních dnech politicky nejdůležitějším jednání o státoprávní adrese, o čemž pojednáváme v úvodním článku. Po odchodu Němců ustavil se v adresní komisi subkomitét, do něhož zvoleni posl. Ferd. kníže Lobkovic, dr. Bedřich kn. Schwarzenberg, prof. dr. Pražák, dr. Herold, dr. Kramář a dr. Čela-kovský. Dnešní pořádek plných schůzí sněmovních vykasuje dlouhou řadu prvních čtení různých ná-vrhů. Ve schůzi ze dne 25. t. m. mimo jiné odů-vodňoval posl. Teklý návrh na zřízení výzkumného zemědělského ústavu, posl. Adámek návrh na zří-zení technologického musea, posl. Jaros návrh na snížení vojenské prezenční služby na dvě leta; ve schůzi ze dne 27. t. m. odůvodňoval posl. dr. Pacák návrh na dozor nad cukrovarními kartely,

obázejíce, pp. kanovníci, dolů se schodů sejdouc, již radní páni Hradečtí s baldachinem na svého pastýře očekávali, pod ním do kostela, okolo stavě Panny Marie v rynku doprovodili; v tom ale do-provázání, (totiž) s rezidencí do kostela sv. Ducha, nejenom v městě, ale i na předmostí, ve všech kostelích všemi zvony zvouili; čtyři páry bubnů, čtyři trouby slyšeti se daly; všichni študenti v po-řádku svým předcházeli, po nich bratrstva české kongregací, jakož i s většimi i menšími praporce a korouhvemi šli; pp. páterů Minorit s křížem, po nich alumnové sv. Jana, pp. kaplani, admini-stratoři, faráři, děkanové, v počtu, mimo pp. ka-novníky 58; dílem v komfích, dílem v pluvíálech počestně oděni předcházeli. Za nimi následovali J. M. pp. kanovníci, z nich dva v nových dalmatíkách zlatohlavových levitův onřad zastávali, před Jeho Milostí Biskupskou šli; 12 inkulanti s roz-svícenými fagulemi, v oděvu na způsob římský; doprovázeli až do chrámu a k trůnu v kostele nově vzdělanému s následujícími dvěma komissari, totiž J. M. p. baronem Voračským a J. M. panem Malovcem; po nich celá rada města Hradece. Za-tím ale duchovenstvo hned od prvních dveří ko-stela naproti děkanství posloupně se dostavili, až k velikému oltáři, se dvou stran stáli, pána a pa-stýře svého s poklonou očekávali.

Když tedy Jeho milost Biskupská do svého kostela vešla a svým ovděčkám pozhánání udělila: svěcenou vodou nejprv se, potom lid pokropila a zase do rukou kropáček J. Milosti slavné paměti Křepického, toho času archidiaconus (nebo před tím brzo J. M. děkan kapituly umřel, Tobías Nal-mon a děkanství proto vacirovalo, na které sice od celé slavné kapituly J. M. Křepický vyvolen byl), zatím kadidlo s kadělníci přehyštěné po

posl. Nedoma návrh na zamesení díl. her bur-sovních s obilím.

Sněm moravský přikázal návrh na zřízení zemědělské rady na Moravě s odbory českým a německým, jako je to od r. 1891 v Čechách, od-boru hospodářskému. Pro českou obchodní školu v Brně povoleno 1000 sl. jako příspěvek na zří-zení a od školního roku 1895-96 ročních 2000 sl. na vydrkování školy.

Bažení odjel s min. Bilinskim do Lvova, aby sdělil se tam jednání sněmu halického. Před svým odjezdem roslušil přý otázku obsazení mí-stodržitelství v Praze tím, že navrhl císaři, aby jmenován byl místodržitelem v Čechách hr. Cou-denbove, zemský president ve Slezsku. Současně vyskytuje se v některých polských novinách správa, že co nejdříve bude jmenován ministr pro Čechy, ale že žádný poslanec jím nebude.

Všelicos.

Nastává nám boj se stoupenci směru radi-kálně-pokrokového, kteří vďně již pracují k za-ležení listu proti nám v Hradci Králové. Abychom jim mohli čeliti co nejrychlejší, znovu všechny své přítele prosíme, aby k většímu rozšíření „Obnovy“ v kruzích českého lidu laskavě byli nápomocni, aby ji každý na svém místě, mezi svými známý-mi hleděl získati něco nové půdy, které je pro nás ještě dost a dost ve všech krajích východočeských. Opětně také prosíme, aby nám byly posílány hoj-né správy o všech událostech odevšud, kde je list náš rozšířen. Stálým dopisovatelům dostane se řádného honoráře.

Ke dnešnímu číslu přidána je čtvrta-řchová příloha.

Proti pokrokovým bouharonům vystupuje v posledním čísle rozhodně orgán posl. Spindlera, roudnický „Podřipan“, jenž mezi jiným píše: „Už vidíme všude typ lidí, kteří na zřeteli vidí jen jedno a nic jiného, a to je, aby se jim tleskalo. O provedení dobré věci se nejedná, ne také o prav-du: o potlesk se jedná. Hájení veřejných záležitostí, veřejný život s ideální výše klesá na pouhou osobní, nemilou libůstku. Už je pomalu recept nový na slávu. Udělat se nemusí pranic, dostačí nějaká schůze, na ni bezky bezohledně udeří se slovy nevybranými v levo a v pravo, zalichotí se přítom-ným, — a máme hned nového veličana. Ve sku-tečném hájení národních a politických zájmů ovšem toto pohodlné stanoviště (kde přemýšlení není arci potřeba) neplatí, ale tím hůře, uvážme-li, že jsou už u nás mnozí, kteří v tomto pouhém a prázdném hubaření vidí — politiku. Agitační činnost je vždy doplňkem seriózní politiky, dnes stává se už sama o sobě politikou. Toto politi-cké barmabasování vniklo už i do sněmovny. Řeči poslance drs. Baxy jsou toho důkazem. A důsledek toho? Musí nastati úpadek sně-movnictví, úpadek parlamentarismu. Jde ruku v ruce s úpadkem politického a veřejného života v občanstvu. Neří možno, aby při podobných řečech poslanec nevěděl, že cíle tak dosáhnouti nelze. Sám v seriosnosti svého počínání věřiti ne-může, a vláda ovšem tím méně na podobnou poslaneckou činnost pohlížeti může vážně. Myslí voličstvo někdy o důsledcích podobných zjevů, o tom, co při nich přirozeně nastati musí? Kde sněmovná stane se závodistěm nízké ctižádostivosti, bojištěm o pouhé udržení man-

rukou bylo, které sám Jeho Milost Biskupská v rukou dvou panů kanovníků posvětil, od před-jmenovaného archidiaconu pokroucen byl. Na to představený byl kříž, který Jeho Milost p. biskup s ponížeností, dříve než polbil, k nebi oči po-zdvíhl, do kostela vešel, pod baldachýnem, který sice dříve radní osoby, potom ale po kostele čtyři starší páni vikariušové (nesli). Tu ihned v tom prvním vchodu do kostela sv. Ducha kantori po-čali zpívati: *Ejhle kněz veliký!*

Jeho Milost Biskupská dále k oltáři přistou-pila, (zatím duchovenstvo do půl kola se posta-vilo), na své biskupské klekadlo klekla, berlu a čepici biskupskou složila a tak dlouho klečela, dokavad kantori přešou svou: „Ejhle kněz veliký“ — nevyzpívali. Po tom vyzpívání pan archidia-conus modlitbu vyřikal, po které teprv na svůj trůn slavně ozdobený se posadil; pp. kanovníci jedenkaždý do svého stallum, anebo (na) stolice kanovnícké se posadili.

Na to J. M. p. Michálek papežskou bullu na straně, kde se evangelium čítá, hlasitě přečetl; po tom přečetl J. M. pan *Sardagna*, který ten-krát Scholasticus byl, (po smrti Jeho Milosti p. Křepického děkanem kapituly vyvolen) orací anebo přivítání od pobožné kapituly učinil. Po té učiněné orací J. M. pan archidiaconus začal: „Te Deum laudamus“ zpívati, který křr muzikaný, hlučné prospěvující, dokonat.

(Pokračování.)

„Ty vetroku, Vy vetroci!“ — tato na pohled urážlivá slova bývají u nás na Hradecku nejčastěji výrazem důvěrného a důvěřivého přátelství, slyšeli ji někdo již v rosmarné kotičce nebo sylvatské náladě. Pak už ani nestačí prostá titulatura „vetroku“, nýbrž užívá se mocnějších, přívětivějších výrazů jako: to je převotrok, přachvotrok, ercvotrok, atd. Ale v učených kruzích právnických byl dlouho spor o to, je-li tak aptimné pojmenování podle platných paragrafů vůbec nějakou uráskou. K rozřešení sporu toho přispěli nyní besedky dva dobří přátelé, boží občané v kruzích hradeckých všeobecně vážení. Jeden z nich, netuší nic zlého a na nic špatného si nemysle, v proudu řeči probodil ke svému starému známému:

„Ty votroku!“ — a již měl šaloun na krku. Bylo stání. Rozhývaný šaloun dostal se již k soudu sám, dobromyslný obálovaný přicházel a čistým vědomím, že na celém světě není žádný paragraf, dle něhož mohl by sebe přiměřeným soudcem býti potrestán. Proto přitáhl k přistupil k šalounu a takto se jej oslovil: „Franto, ty votroku, jsme takoví dobří kamarádi a ty mne šaluješ? Ty votroku!“ — a bylo po soudě, neboť po tomto tak ardečně proneseném posudku poznal jak soudce, tak šaloun, že neprávem obálovaný nedověděl by ani kufeti ublížit, natož aby koho-koliv svévolně urádel.

Nadlinci a telefon. Sotva kde svede se nějaká novinka svláště pro obchodníky výhodná, jsou vždy a všude „nasinci“, kteří nejdříve dovedou ji ocenit a hledí ji vyúžitkovat především pro sebe. Tak je tomu i s telefonem. Sotva byly nataženy dráty na střechách, již přišel jistý „nasinec“ z Pražského Předměstí šá-daje, aby mohl mluvit pomocí telefonu s obchodním přístěhem v „Breslavci“. Telefon tehdy však nebyl vyveden ještě ani z města, na tož aby bylo spojení s Prahou nebo jinými městy, tedy panu J. sklaplo a tak byl nucen, ač nerad poukít drahého dorozumění se pomocí telegrafu. V těchto dnech zase vzkázal „nasinec, na policii, že mu „samrz“ plyn, aby to bylo oznámeno pomocí telefonu v plynárně. Na policii měl dělník blíž než do plynárny a pan B. nemusil mu tedy tolik dát od cesty. Zda bylo mu vyhověno, nevíme, ale je s toho již vidět, jak hledí „nasinec“ se všeho možného vytážit.

Chodňky a páni domáci. V každém snad jiném menším městě jsou povinni pp. domácí posypat v zimě pro bezpečnost obecnosti chodňky a odstraňovat s nich sněh. I v Praze je způsob ten zaveden, což posnati lze již s denních listů, kde uvádí se každodenně, kolik majitelů domů bylo udáno pro neposypání. U nás v Hradci jsou na tom pp. domácí mnohem lépe než v Praze v tom ohledu; zde obstarává posypání všech chodňků v celém městě obec na svůj náklad. Nechceme snít, aby malé sice, ale nepohodlné břemeno toto přenecháno bylo obci opět pp. domácím, kteří beztoho si naříkají a pak sajístě posypalo by se více pro forma popelem a vším možným, jenom ne vydatným písekem, jako dříve se to dělo, ale myslíme, že měli by alespoň jít obci na ruku. Při některých, svláště novějších stavbách pozorovali jsme totiž, že na střechách upevněné šlaby pro zachycování vody bývají kus od kraje, takže pod nimi sbývá ještě dosti místa, aby spadla na střechu voda pod šlábem způsobila vydatnou sprchu na kolemjdoucí nebo v čas tání v zimě dostala k tvoření se krápníků, jenž pak hrozivě visí nad našimi hlavami. Nejsme si více ve stavbách odborníky a nevíme tudíž, jakou výhodu má takovéto upevnění šlabů, ale myslíme s uvážlivých důvodů, že starý způsob upevnění až pod střechou byl lepší. Páni kluci ovšem si libují, že najdou klouzavku hned na chodník a nemusí se nálem na město.

Pro velezrádu odsouzený dostal milost. Z trestance na Borech u Plzně propuštěn byl v posledních dnech následkem známé amnestie B. Štátný, který malířský pomocník z Krupina u Chrudimi, jenž byl loni dne 6. května při tajném líčení před královohradeckou porotou odsouzen na tři leta do tiskového žaláře. Jak jsme tenkrát sdělili, byl Štátný stihán proto, že se svým soudruhům Skřivanem na cestě z Prahy do Chrudimi zpíval píseň „Rudý prapor“ a mimo to se dopustil přechinu spronevření tím, že před odchodem z Prahy odcizil různé věci svému bývalému zaměstnateli.

Křídloví odsouzení. Dne 26. ledna t. r. odsouzení byli František Křídlo a manželka jeho Marie pro krádeže pachané na týdenních trestech hradeckých; Křídlo k osmiměsíčnímu tiskovému žaláři a jeho polovice ku šestiměsíčnímu.

Žebřák a kradl. Dne 22. t. m. dělal v Hradci návštěvu pro doměk feničský pomocník Karel Menšík z Baboče (okres Čáslav) zabývá se syčáctvím, ač toto zaměstnání není právě spřízněno se feničením, kterému se byl dříve naučil. Na tom však nebylo dost; milý cestovatel vida, že žebrotou se mnoho získat nedá — kdopak také rád udělí almužnu mladému, silnému chlapíku — jal se při tom provádět ještě méně čestnější feničením, krádeží. Na své obchůzce totiž zašel také do pivovaru a octnul se náhodou v dělnické světnici, kde nebyl nikdo přítomen, oblekl si tam první kabát, na který připadl a šel klidně zpět, jako by se nechumelilo. Ze svého lehko nabytého kabátu neměl se dlouho těšit; o stráž kabátu dověděl se jako po telefonu naše policie a za chvíli již vyvěšl strážník Aloisnek chlapíka s kabátem s kofalný č. 112., kde byl tento hledal zatím útěčiště a posilňoval se na další lov. Zastřený dodal byl do vězení a učiněno naň, poněvadž krádež přesahovala cenu 5 al., oznámení státním návladnictví. Toto druhé feničené se mu tedy ještě méně vyplatilo než první.

Prehnaná šedivka Fr. Bumlava s V. Vorovnice byla, jak se dovídáme, na sdejším nádraží spozorována strážníkem Frant. Součkem ml. s Pražského Předměstí, který již delší dobu neuznával a svědomitě pátral dle daných mu pokynů, aby šedivku tu polapil. Snaha jeho počala se tu s dobrým výsledkem. Bumlava byla dočasně do Jitčína.

Dívny párek. As před čtyřmi lety oženil se Kl. Šulc s Antonií Novotnou v Kolíně. Novotná uvylila šití nevázanému, hýřivému a po kratinkém čase nabytému se stavu manželského, opustila muže a vrhla se opět do víru balas a nářetí. Manžela v jeho opatření podpořovala penězi, a týž jak se zdá, neal při tom osud svůj dosti lehce. Když však pramen penězůtý řádně, rozjel se manžel do Jaroměře, aby tu osobně zakročil ve svůj prospěch. Skrovníčkemu páni, chtěl totiž malý pakatýlek as jen 60 al., nebylo však vyhověno a tu jal se vyhrožovat ženě své zabitím. Uchlácholena slyši, že šádané peníze mu budou v Praze vyplaceny, dal si řci a jel se ženou zpět. Peníze ty měl být posledním darem a pak si měl každý hledati své štěstí jinde. V Praze však aklamantem nejen nedostalo se žádných peněz, ale byl na udání své hodné ženy zatčen.

Mrtvola utopeného mlynáře nalezena. Dne 6. ledna t. r. mezi 9.—10. hodinou večerní šel na ve-lké tmy s Nezabova domů mlynář na „akofice“, František Hlavatý, 46 roků starý, otec dvou nezopatřených dětí a na této cestě upadl do potoka, kde se utopil. Jelikož byl sněhem přikryt a šádné stopy po něm nikde nebylo viděti, nalezen byl po důkladném pátrání teprve dne 20. ledna ráno. Pohrbu jeho státnilo se veliké množství obecnosti s Nezabova a okolí. Dělníka, který mrtvolu nešťastného mlynáře našel, dána byla odměna 20 al.

Oheň vypukl dne 28. t. m. večer na půdě v hospodářském stavení J. Nováka č. 44. v Lochenicích a strávil v krátku vrch dotyčné budovy i se všemi sá-sobami píce a jetelového semínka. Hasiči dostavili se s Předměstí a Nedelišt. Škoda jest značná, příčina ohně dosud neznámá.

Seznam zatčení a udání v 9. oddělení četnickém, k němuž patří okresy Hradec Kr., Dvůr Král., Trutnov, Broumov, N. Město n. M. a Byčkov za rok 1895 jest následující: Zločiny: Pro velezrádu zatčeni byli 2, pro urážku Veliceňstva 6, rušení veřejného pořádku 1, pro veřejné násilí 128, rušení náboženství 11, násilné amilstvo 10, pro vraždu 7, pro zabití 1, těžké poškození na těle 31, šáhřství 12, krádež a zpronevření 431, loupež 12, podvod 22, vojenských sběhů zatčeno 6. Pro přestupky zatčeno a udáno bylo: Proti veřejnému pokoji a řádu zatčeno 6, udáno 24, proti veřejným opatřením zatčeno 12, udáno 199, proti bezpečnosti života zatčeni 4, udáno 83, proti bezpeč. zdraví udáno 9, proti bezpeč. těla zatčeno 8, udáno 497, proti bezpeč. majetku zatčeno 222, udáno 1167, proti veřejné mravopoctnosti udáno 184, proti srovnání patentu zatčen 1, udáno 41, pro podomní obchod zatčeni 2, udáno 49, pro branný zákon zatčeni 2, pro tuláctví zatčeno 3327, udáno 269, pro zákon o dobytém moru zatčen 1, udáno 665, utečených a dopadených zločinců bylo 6. V celku bylo 4217 zatčení a 3380 udání. Na rozkaz soudu vykonáno služeb jako domovní prohlídky atd. 1186. Mrtvoly nalezeny byly 4. V šesti těchto okresích nalézá se celkem 105 četnických rozdělení na 55 stanic s hlavním velením v Hradci Králové.

Ztráty a nálezy. V těchto dnech stratil sdejší plukovník lékař S. stříbrné hodinky emailované se řetískem. Poctivý nálezece dostane slušnou odměnu. — Sl. Tronického, dcera městského tajemníka, našla stříbrný přívěšek k hodinkám.

Na kamnech sušili dynamit. Z Váp. Podolu se nám píše: Nebezpečí ohně hrozilo v minulém týdnu domkáři a bývalému tkalci Ant. Dostálovi v blízké odtud více Boukalci. V pondělí dne 27. t. m. ráno při vytápění vložili do kamen u Dostálů mnoho suchého rychle hořlavého chrastí. Topivo pojednou se vzáleno a namajíc dosti volného vzduchu k hoření, náhle vybuchlo tak silně, až se kamna s plotnou rozlétla a plamen vyšlehl z otevřené světnice ven do sínky se dřevěným stropem, který již počal hořeti od velkého žáru. Mocně ven vyraždějící dým upozornil na se v nedalekých skalech zaměstnané lamače, kteří přikvapivše oheň sáhly udusili a zabránili neštěstí. Dle jedné pověsti sušili si při dělníci v lomech, jak se často lehkovážně stává, na kamnech dynamit, čímž vzbuch způsobem.

Přísle z ruky. Píše se nám z Hronova: Dne 22. t. m. po poledni dostal se 17letý dělník J. Jirásek z Rokytanů rukou do stroje v „našinecké“ přádelně v Hronově, kde byl zaměstnan; stroj mu ruku rozdrtil a mimo to jej silně pohmoždil na prsou. Stav raněného jest velmi povážlivý.

„Vidění“ v Jaroměři. Píše se nám: V pondělí, dne 27. t. m. přišla do sdejšího města Věbrová Barbora z Malé Dubě, vdova po tkalci a již trestaná pro toušku, k jedné sdejší rodině a vyprávěla, že je poslána vyšší bytostí a že v 10 hodin dopoledne bude vidění a skutečně se sešlo asi 30 osob, s kterými se ve světnici modlila; když byli s modlením u konce, řekla Věbrová, aby již ven, že budou vidět Pannu Marii, aby koukali do slunce (které právě v týž den a dobu jasné svítilo). Avšak nikdo neviděl nic. Věbrová pak byla zatčena a lékařsky prohlédnuta a uznáno, že trpí fixní ideou, pročež byla vyvedena z města.

Te se povedlo! Píše se nám z Jaroměře: Včera zatčen sdejší policí Al. Zilvar, známý a již mnohokrát trestaný tulák, který má ve své knize svlášttní vysvětlčení a sice následuje jméno služob-dárce, pak čas nastoupení a vystoupení; v rubrice věrnosti psáno dotyčným služobdárce nevěrný, v rubrice obratnosti neobratný, pilnosti: lenoch ošaralý, mravnosti: nestýdka vzal namě sochor. Dodatek: stvrzuje obecní úřad v N. N. Na tohle vysvětlčení si může ten služobdárce vzít patent!

Mladý tulák. Píše se nám z Jaroměře: Dne 29. t. m. přišel zde Vacek Karel, 28 roků starý tulák přiláčný do Jeshin pro toušku a nalezeno u něj přes 50 kr.; nemohl se vykáskati, odkud je. Zjištěno, že v týž den odcizil v Josefově jednomu obchodníkovi přídlo, kterého prodal a částečně propil. Vacek je, ač mladý, známý tulák mnohokrát trestaný, kterýž má policejní dohled.

* *

Z Holic. Dne 2. února t. r. dávati se bude v sdejším chrámu Páně čtyřhlasá mše „Puisque j'ay perdu“ od Orlanda Lassu, která dávána byla s velikým úspěchem při všeobecném sjězdu cecilánského spolku r. 1894 v Řezně.

Ze Šestovic. Naše spanilomyslné dívky uspořádaly taneční vínek dne 26. m. ledna na sále p. Josefa Řundátka. Zábava tato vydařila se znamenitě. Sál byl vkusně vyzdoben, hudba jabsenská Hněná krála, dívky skvěly se ve svých plesových úborech jako věnec skvostných květin. Návštěva byla velmi četná, takže se mohly pořadatelky přesvědčiti, jaké přání podávají v celém okolí. A ony toho také plnou měrou zasluhují — neboť jako horlivé katolíčky nejprve pečují o chrám Páně a pak teprve o slušnou, mírnou zábavu. O půl noci vydražena byla kytice ve prospěch dětské matice školské a sice získal ji předseda místního odboru p. Jar. Špaček za 2 al. 50 kr.

Těšíme se, že i budoucím rokem podobná zábava se dočkáme!

Z Kostece n. O. Váš dopis v předposledním čísle listu Vašeho vsadil zde smazný rozruch svláště mezi pány kluby. Pan ministr zbytečných záležitostí hned v neděli ráno běhal a šádně „Obnovu“, aby sám ji čísti a svému chfu, purkmistru v naději, správný referát podatí mohl. U pana purkmistra v naději odbývala se pak tajná porada, jejíž výsledek byl, že vypravili k důst. p. Aloisu Dvořákovi, předsedovi katolické jednoty, o němž se křivě domnívají, že by sasylatelem dopisů s Kostece n. Orlicí byl, deputaci a jako vhodného zástupce poslali p. Netuku, takto hřebenáře, jinak posla klubu, jenmuž na posilu dal p. purkmistr se svého skladu ducha mnohomluvnosti a pan Netuka takto posilněn dokročil si v úterý v poledne na důst. pana předsedu katolické jednoty, aby mu řádně vycinkal. Důstojný pan předseda překvapen tak vzácnou návštěvou nevěděl, jak má vskác hosty uvítati a nejasa v skromnosti své svyklý na návštěvy zástupce p. purkmistra v naději, všecek se popletl a hostům ukázal, kde tesat nechal díru. Použiv této špěchal, aby referoval pánům o svém poslání. Litujeme věru, že tak daleko může dospěti ta vychvalovaná pokročilost, že i do soukromých bytů posílá náhonci své, aby klidně lidi v jejich vlastním bytu přepadali. To není umravěnost, to zasluluje, aby na pranyť veřejnosti postaveno bylo, by občanstvo samo poznalo, kdo za zástupce se jim vtírá, a kdo chce a pokouší se hrati v městě „prim.“ Jest některé takové koucky provedte a pak vám nikdo na nohy nepomůže, ani p. Juc s panem Netukou. Proti volbám podal protest p. Vojtěch Netík, obchodník a dřívější přívrženec jejich, který však brzo prohlédl úsilovné a nezištné snahy jejich pro rozkvět města, a proto se tu a tam trochu ozval a konec toho, že p. purkmistr „v naději“ nedal svolení, aby byl volen do obecního zastupitelstva. Tak krásně byli zvoleni a teď najednou protest! není to k pláči? A proto p. ministr zbytečných záležitostí vyjednával s p. Netíkem, domlouval, prosil, a když všecko nespomohlo, tak alespoň nadávají — a p. Netík protest podal a zpět nevrzl. Na někom si záhu schladit musí a na kom jiném než na některém zpátečníku, tmáti a proto hrr! na něj — na předsedu katolické jednoty, na toho si rádi vyjedou, poněvadž nemůže se jim brániti tak, co by se jich dotklo — takto má pro něj jen upřímnou soustrast.

Ze Železnice. (Úmrtí.) Městečko Železnice s okolím bylo v těchto dnech překvapeno zprávou o náhlé smrti p. Václava Luňáka, rolníka ve Lhotě Bradlecké. Skonal v sobotu dne 18. t. m., když den ku svému chýlil se konci. Mnohý upřímný přítel zesnulého jistě byl hluboce zarmoucen, když vzpomněl, že již nikdy více neskrýje ruku v jeho mužné pravici a nespátí v polích statnou jeho postavu. Ku svým polím přirostl a málo kdy je opouštěl, od zkušených rolníků i od těch, kteří jen poněkud hospodářství rozumí, byl považován za nejlepšího rolníka v okolí, který ač hospodařil podle starého způsobu, přece poli dal, co se dáti jen může, který nepohrdal ani stroji, ale s Pánem vždy začínal i končil. Jeho pole lépe nemohlo býti vzděláno, stromy na jeho posezích jsou nejlepší v celém Jičínku a to něco znamená, kde tolik stromoví ovocného. Dobytek v jeho chlévě zaujal by na výstavě čestného místa a s chloubou mohl ukázati na své obrovské voly. Pan Luňák přával lidu pracujícímu a „o lidi“ neměl nikdy nouzi. Věděl, že se u něj dosyta najedí i v čas žní napijou, zvláště, když sklízal ječmen, pivo nescházelo. Při tom ne aby rozhazoval, vždy jen s měrou! Skromně vždy si počínal, pycha byla mu neznáma. V šatu nádhery nehledal. Byl to vzor starého českého sedláka. Rochváli-li mu někdo urostlý jetel, bujný stromy neb pod., tu vždy řekl, že to vše také něco chce a jindy zamklý, rozhovořil se o tom, jak ten neb onen kus zleplil, jak jej učinil takým, že teď na něm může síti a sázeti co chce a všeho se urodí, jen když to Pán Bůh zachová. I syny své vedl ku práci a přičinlivosti. Jest-liže se mu vždy nejlip nedařilo, on tím vinen nebyl, jako spíše všeobecně tíseň hospodářská a časná rodina. Letos chtěl si stavěti nové obydlí a zase chalupu dřevěnou a zatím položen v tu matičku zemi, již tak pečlivě vzdělával, na níž lpěl a již měl rád. Pohřeb měl v úterý za tak velkého a nezdídkého účastenství celého okolí, jak toho zasluhoval výborný starý český sedlák. V kostele promluvil dp. farář Josef Brož o velmi dobré povaze zesnulého, jakož i skvěle ocenil jeho zásluhy. Budíť mu země lehká!

Ze Zásnanky. Dne 26. ledna slavilo město naše prostě, za to ale upřímně 70leté narozeniny svého duchovního pastýře vdp. děkana Antonína Skokana. Již ve čtvrté uspořádal členové sdejší „čtvrtkové společnosti“ pševcko-řtenáf. besedy na počest oslavence a svého příznivce přátelský večírek, při němž zapěla beseda na počest oslavence několik dojemných skladeb. Předseda večírku p. V. Kopecký jmenem všech shromážděných přinesl ze srdce všech mluvený příspětek. Po něm poděkoval vdp. děkan za poctu jemu prokázanou, načef předseda besedy MUDr. J. Vejlupek blahopřál jmenem besedy oslavenci. Pak zahrál panem řídícím v život uvedený quartett několik slavnostních skladeb. V neděli na to, v den narozenin oslavenových za účastenství celé koláturny obětoval oslavenec slavnou mši svatou, po níž mu blahopřáli: duchovenstvo, sbor úctileký, zástupcové městské rady, vrchnopánští úředníci, představenstva obcí přifařených, školní dítky a přemnozí citelé. Ze všech stran obdržel oslavenec četné blahopřejné telegramy i ze svého dřívějšího působitiště. Odpoledne, jak již v „Obnově“ oznámeno bylo, oslavily dítky, jim založené a nadané opatrovny, na počest kněze lidumila rostomilým představením: „Koncert malíčkůch“, který se znamenitě vydařil a opětným důkazem jest, co útlé dítky pod rozumným vedením jsou a to vykonati. Vrchole slavnost dostoupila, když pan řídící na jevišti vystoupil a za slavnostního ticha přednesl panem učitelem Je-linkem zaslanou báseň, kterou všichni přítomní provázeli plným souhlasem. Přejeme oslavenci, aby mohl tak sdárně jako dosud působiti ještě hojně leta!

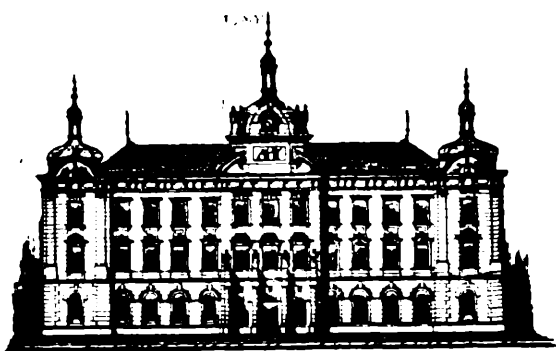
Z Jičína. Vzácného daru dostalo se c. k. gymnasia v Jičíně, jenmuž prostřednictvím pana Breitra,

pokladnice při parní pile ve Vokčicích dodáno bylo s porušením pana Josefa Mace, jubilejního správce na Slikovsku, osmnáct zachovaných svazků Mikovcova Lumíra, úplných ročníků 1881—1889. Časopis ten jest jasným zrcadlem snah a sil duševních tehdejší mladší generace spisovatelské a nalezeno se v té úplnosti a úpravě v málokteré veliké knihovně.

Z Holešlavi. Ples mládežnický Holohlavských koná se dne 2. února o 7. hod. v sále pana Josefa Tučka. Hudba pana Hanouska. Čistý výnos věnován bude místní školní knihovně.

Ze soudní síně.

Jak jsou „našinci“ sdvořilými. „Jihlavské listy“ píšou: Zoujenský soudní adjunkt pan dr. B. předvolal p. Z. (žida) nedávno k jistě úřední výpovědi. Pan Z. dostavil se v určený den k soudu a odebral se do úřadovny 8. — Přítomný tam soudce, pan adjunkt dr. B. sponzoroval však ihned, že pan Z. s holi pod paží do úřadovny vešel. Pan soudce žádal ihned p. Z., aby zachoval naproti soudu upřísobné a důstojné chování a háj nechal státi přede dveřmi. Z. však žádosti pana soudce nevyhověl a na opětovnou žádost odpověděl, že není poprvé před soudem, a že pro svoji háj ještě nikdy žádné výtky nestrpěl. Soudce mu na to odvětil, že on nemůže proti tomu ničeho činíti, jestli jiní soudcové trpí, když strany do jejich úřadovny a holí se dostávají, on ale že takovouto neupřísobnost naprosto nestrpí a žádal ho po třetí, aby postavil háj přede dveřmi. Z. odvětil na to soudci že on vyhověl rozkazu soudce jen pod tou podmínkou (t. j. !), když se mu soudce srazí, že mu háj na chodbě nikdo neodstříhne. Nyní soudce povstal, otevřel dveře a žádal p. Z. po čtvrté, aby háj přede dveřmi postavil. Jelikož Z. poznal, že situace přemostí nabývá, postavil háj na chodbu vedle dveří s poznámkou, že mu soudce za háj musí ručiti, a vrátil se do úřadovny. Soudce vyjednával právě s panem dr. G., žádal Z., aby se posadil, kterakmužto vysvětlil Z. vyhověl. Najednou však vyskočil, uharuje na pult, kde ležela háj soudceva a slovy: „Zde také leží háj“ odkvapil s úřadovny k panu okresnímu soudci dr. S. stěžovat si na to, že soudce sam má ve své úřadovně háj a nechce trpěti, aby on s holi v ruce do úřadovny vešel. U pana okresního soudce Z. mnoho asi nepotřil, neboť bylo mu náhle horko; vrátil se proto k panu adjunktu dr. B. ani nezaklepal, do úřadovny spě, vtrhl si s ním a počal v úřadovně sem tam přecházení. Jelikož to soudce vyrušovalo, žádal Z., aby sňat seděl, však tento mu odvětil, že mu sen dobře nečiní, načež ho soudce vyval, aby alespoň ticho postál. Z. sňat státi, obrátil se ale k soudci zády a pohrával si se svým šimlíkem. Když ho pak soudce po několika minutách k výpovědi předvolal, tu se obrátil, vtrhl obě ruce do kapsy u kalhot a sňat tak před soudcem státi. Když ho však soudce na toto jeho nešetné a neupřísobné chování upozornil a vyval ho, aby ruce před soudem z kapsy vyndal, tu se obrátil, oblékl si šimlík a odešel. Soudci bylo této arrogance přen již jen mnoho, proto odebral se k panu okres. soudci, aby mu případ ten (zašiml); když pan adjunkt dr. B. šel kolem Z., tu na něj Z. nešetně pokřikoval. Když na to pan adjunkt dr. B. do své úřadovny se vrátil, vešel Z. k němu a odtěl dráti panu soudci kázaníčko... Tu konečně udělil soudce dr. B. židovi Z. disciplinárního trestu 5 zl. pro nešetné soudu patřící sdvořilosti. — Nejsem nikterak apolitické otrocké, člověka nedůstojné služebnosti naproti jakékoliv autoritě — však dobrý mrav a ušlechtilý způsob chování ve styku s lidmi, svláště s úřady, považujeme za nevyhnutelná pravidla životní pro každého člověka. Divíme se zdrženlivosti a upřímosti pana soudce dr. B. oproti drsnému se chování žida Z. a napadá nás, jak se taková „nahnechtá“ nezdravěle potínají: si ve styku s lidem, svláště však s naším dobrym lidem venkovským?

Příspěvky na Adalbertinum. Jeho Milost Nejvyššího pan biskup Eduard Jan Nepom. 5 státních dluhopisů stříbrné renty po 1000 zl., které byly prodány s úroky za 5122 zl. 65 kr., nejmenovaný kněz diecese královéhradecké, který si pro případ své deficience vymínuje v Adalbertinu byt, 4 státní dluhopisy papírové renty po 1000 zl., které byly prodány s úroky za 4072 zl., vysocedůstojný p. generální vikář Magr. Dr. Alois Frýdek 100 zl., Anonymus 100 zl., Anonymus z Vrchlabského vikariátu státní dluhopis 100 zl. pap. renty, prodán za 100 zl. 76 kr.; dp. Vincenc Hyxa, farář v Bílé Třebě 59 zl. 64 kr., dp. Josef Müller, farář a osobní děkan v Dubenci 50 zl., dp. Josef Řehák, děkan v Třeběchovicích 50 zl., dp. Jan Matouš, děkan a bisk. notář v Hronově 50 zl. — Za všechny přijaté a zde potvrzené dárky „Zaplat Bůh!“ O další se uctivě prosí. (Pokrač.)

Listárna redakce.

P. J. K. Malenovic. Za uplynulý rok abývá doplatiti ještě 2 zl.

(Zasláno.)

Z Náchoda do Úpice, Zbořnice, Červeného Kostelce, Hranova, Velké Poříčí, Rokytína, Dřevího, České Čermné, Nového Hrádku, Dobrušky, Bohuslavce a okolí.

Musíte stojiti v čele křesť. soc. hnutí v severovýchodních Čechách!

Byli jsme již několikrát žádáni, bychom pracovali ke sdružení všech fečnickým odborem, se sídlem v Náchodě. Přemýšleli jsme a uinali, že jest to myšlenka velmi dobrá i chopili jsme se práce. A to za tím účelem, aby všichni praví katolíci v naší končině tvořili pevný řád, jenž by statně čelil všem odpůrcům. Nuže přátelé! Nechceme-li zaniknouti, padnouti, tedy pracujeme stále úsilovně. Právě na nás záleží, na nás, kteří stojíme v čele křesť. soc. strany v severovýchodní části Čech. Proto chceme pracovati sdružení, neboť spojenými silami svítáme a svítáti musíme, stůj co stůj. Účel Ústředního odboru fečnického skrátka naznačiti lze takto: Každý měsíc anebo dva měsíce by se páni fečníci sjeli vždy v jiném městě aneb kde stává přidružený odbor, kde by každý člen odboru zavázal se zpracovati přednášku. Jakmile by ji zpracovával, měl, přednese ji při nejbližším sjednání. Osoba k tomu ustanovená a sice z Náchoda zaznamenávala by si vždy jména p. fečníků schopných již ku přednáškám jakož i thema té přednášky. Když by pak bratrský spolek žádal fečnický, musel by to oznámiti zase osobě k tomu ustanovené, kdy a o čem by si přál mluvi přednášku.

Toť jest tak skrátka naznačen účel sdružení toho. Změna, bude-li jí třeba a ostatní ujedná se při první přátelské schůzi, která se bude odvíjati v Náchodě. Jakmile přihlásí se dostatečný počet fečníků, ohlásí se veřejně den sjednání. Proto přátelé, přičiňte se, aby s každé jednoty alespoň 2 členové přistoupili. Čím více, tím lépe. Žádáme tedy bratrské jednoty, by nám v chystané práci byly nápomocny.

Přihlášky a další dotazy budtež činěny na Václava Pavlíka (Dolní Radechov) aneb na Alberta Molingera (Náchod).

Fečnický odbor v Náchodě.

(Zasláno.)

Důstojnému Panu,
Panu Eduardu Neumannovi,
iardi.

v Rohozné p. Svojanov. Čechy

Umělecký skvost Vámi, Důstojný Pane, nám před Středním dnem zasláný, otvírá kostel náš v míře neobyčejné a spůsobil všem osadníkům „dobré vůle“ radost převelikou. Svátky tím veselější, pobyt v chrámě Páně tím milejší. — Viděti sv. Prokopa na hlavním oltáři ve skupení tak ladném, jako poustevníka s křížem v ruce, pod nohama jeho svíjejícího se dábla, před Světcem klečícího knížete Oldřicha, naproti idyllicky naznačenou laň a nad malebným tím skupením dva andělé, třímající v rukou znamení spásy, svatý to kříž, ovinutý palmou vítěznou — to vše svědčí o uměleckém vkusu i originelní myšlence malíře slavného, jakým osvědčujete se Vy, Důstojný Pane. Mírnou pak cenou, dílo rukou Vašich nikterak zajisté nevystihující, zasluhujete, Důstojný Pane, abyste k podobným ozdobám našich svatých veškerému duchovenstvu co nejvšeji byl doporučen. — A k těmto dalším výtvarům Vašich rukou voláme upřímně: Zdat Bůh!

V Žiželicích n. C., dne 2. ledna 1896.

František Hrubý,
farář

František Janák,
kaplan.

Libovolné vzorky,

květiny, slovanské ornamenty
přetiskuje na

papír, plátno,

sukno,

fries, plyš, kůže,
dřevo atd.

KU VYŠÍVÁNÍ
firma:
Frant. J. Svoboda,
v Hradci Králové
(na podání).

V. VACEK

v Pardubicích u Chlambce n. C.

o doporučení

velké záliby svých žáků

zejména ovocných pláňat, zákraků jabloní, hruší, třesáků, sliv, vysokých jabloní a třesáků, stromkovité angrešty a sasence ovoce bobulovitého vůbec, stromky jehličnaté, růže nízké i vysoké, okrasné květin. atd. v cenách mírných. 10 ha. pozemku v kultuře. Četná význa.

ZANELA

cheviot

Podzimní novinka
pro pány na obleky
v barvě šedé neb drapové

Metr zl. 3.—

Na úplaty oblek 3 m.

zl. 9.—

Vzorak této látky, jakož
bohatý výběr moderních
druhů na obleky,
svrchníky, zimníky a men-
šíkové jen zaručené ja-
kosti a v mírných cenách
se na požádání k nahléd-
nutí franko zašlou.

První český majlí zřad

Ed. Doskočila
v Chebu.

Jednatele

na měsíční plat a vyso-
kou provizi přijme to-
vární závod. Nabídky na

Jana Rudiše,
Praha.

Americký

zubní atelier

V. HROMATKO
ordinuje v pondělí a
v pátek

v Pardubicích
v ostatní dny
v Chrudimi.

Příležitostné dárky!

Podepsaný dovoluje si P. T. valedžárně
duchovenstvo a velečené pány učitele jakož i vše-
cko obecnost upozorniti na svůj

umělecký závod

pro výrobu

jemné rezaných křížů

k postavení a zavěšení v různých slozích,

svých vlastních

od nejjednoduš-

šího do nejbo-

hatšího provede-

ni

před. vzor

pro kostely,

tary, školy a

domácnosti.

Sochy se dřeva

bohaté polychromo-

vané, sochy s tvrdé

mramorové hmoty,

jež lze bez úškody

vodou umýti, jemné

řezané křesťánské a

jiné do oboru toho

spadající práce řez-

bánské.

Ony velmi mírné

při větší zálibě

solidní ceny.

Fotografie

a výkresy křížů

zašlu

k nahlédnutí.

Cenníky

zdarma a

franko

Obalaba solidní

a rychlá.

Stálý výběr hotových křížů.

Raimund Jul. Kozel,

sochař a řezbář v Hradci Králové, č. d. 70.

Lesní 75leté trvání našeho obvodu
a veskerými výrobky!

Režie si povinnosti!

První česká

továrna na voskové zboží a bálidlo,
závod pro impozantní vosku, výroba umě-
lých voštin pro ouly a jiných svítilnic firmy

J. VLADYKA a SYN

V Litoměřicích u Litavy (Něm. Litoměřice)

doporučuje velenostojnému duchovenstvu
váženými příjmy velenost. pánů za nejlepší
uznané a nejvíce tržní oltářní svíce sv.
Bonifáce (dále jak 30 roků zavedené)
v ráčovém obalu (specialita) zhotovené
z pravého vybraného českého vos-
ku včelního 1 kg. za zl. 2.60, dále pravé
voskové svíce v litavém obalu z nejlepšího
uherského a chorvátského vosku včelního
1 kg. za zl. 2.30. Mimo to zavádí jsme ku
všeobecnému přání velenost. svých pp. od-
běratelů: nejlepší voskové svíce v
moderním obalu smíšené s kapáním voskem
1 kg. za zl. 2.—, 80, 1.60 a 1.40 dle pří-
sady vosku včelního, dále svíce ocerat-
nové v šedozeleném obalu v balících po
1/2 kg. (v menších dřevěných obalích na
obětník se hodící) 1 kg. za zl. 2.00 všech
rozměrů. Tyto svíce mají se svízet k ve-
dlostojnému osvětlování, jako dekorace
cest křížových neb pro potřeby funerální,
naprosto neodolá ani nekapají, což do-
kázati můžeme neodolnými pochvalnými
příklady.

Dále dovolujeme si doporučiti: sloup-
ky voskové všech tvarů a velikostí, bílé,
žluté neb barevné 1 kg. za zl. 1.40, oči-
štěné, nedostatečné dosud provedení 1 kg.
za zl. 2.80, rozsvěcovací svíčky neka-
pající, v dřevěných po 2, 3 a 4 dekagr. 1
kg. za zl. 1.40 (velmi odporučitelné). Zasy-
láni jen franko až na místo v celém
rakousko-uherském mocnářství, buď na účet
celoroční neb za hotové při sázce 6 proc.
Bedny se neúčtují, tudíž žádné výlohy a
největší úspora při odběru.

I nejmenší objednávka vyřídí
se franko a svědomitě. Nejlepší dlou-
holeté renomé firmy J. Vladyka a syn jest
zárukou nejrozsáhlejšího obstarání. — Pro-
síme velenostojného duchovenstvo za cenné ob-
jednávky, znamenáme se s dokonalou úctou
J. Vladyka a syn v Litoměřicích.

Kapany vosk přezkoumáme za nejvyšší
ceny. Ceníky jako i vzorky zdarma a
franko. Za nejspolehlivější zaslání se
ručí.

R. 1895. zpracovali jsme na vlast. velkých
bálidlech 8000 kilo vosku nejl. druhů.

Malířský umělecký atelier

Ludvíka Nejedlého

v novém bydžově

Žije v Hradci Králové doporučuje se velenostojným
děkanům a farním úřadům i velenostojnému duch-
ovenstvu, jakož i hlavním patronátním úřadům ku
provedení dokonalých

maleb kostelních,

opravy freskových a olejových maleb taktéž i nových
obrazů vůbec a vypracuje ochotně na požádání ná-
vrhy maleb a rozpočty za mírný honorář, kterýž však
při zadání práce se neúčtuje.

Jan Horák,

vlastní výroba suken

v Rychnově n. Kněžnou

nabízí na dobu podzimní a zimní

pravé vlněné látky

za ceny mírné. Četné opětné objednávky,
svědčící z kruhů vld. duchovenstva jsou milým
pro mne důkazem, že jsem heslu svému: „Po-
ctivý sebo menší výdělek lepší je sebo vět-
šího nepoctivého,“ věrně sáral.

na požádání franko.

Zásilký na dobírku,

vld. duchovenstvu dle přání bez dobírky.
PM hromadných objednávek výhod
co možno největší.

Četné doporučení z kruhů vld. duchovenstva i P. T.
učitelstva k nahlédnutí.

Těš na spltky a bez svýžení cen.

Svůj k svému!

**Sukna modní i hladká ku všem úč-
lům a ve všech jakostech, v bájebném
výběru.**

Podšívky všeho druhu vlastní mani-
pulace ve velkém i malém.

Koberce salonní, böhouny a koč-
rové, pak veškeré potřebné látky ku
zařizení pokojů, jakož i záclony po-
kryvky atd.

Linoleum (korkové koberce) pravé
a imitované a voskované plátka.

Vše za ceny nejnižší nabíjí

V. J. Špalek dříve J. Krušvic
v Hradci Králové.

Nejstarší závod toho druhu.

Do Hradce Králové a okolí!

Dovolují si ct. obecenstvu v známost uvéstí, že
dnem 19. t. m. započal v místnostech řemeslnicko-
živnostenské besedy v Hradci Králové

učební a sváteční účetní kurs.

Vyučování účetnictví děje se pro pány i dámy v řeči
české i německé, ve slohu jednoduchém i složitém a
sice theoreticky dle odborných spisovatelů univerzit-
ních a prakticky po způsobu obchodní akademie pražské
se sdruženými naukami od 2—4 hod. Honorář obnáší
měsíčně 8 zl. předem mimo pomůcek. Další přihlášky a
bližší informace udílí Arnošt Dvořák, rukavičkář a
jednatel řemeslnické besedy, vedle budovy c. k. kraj.
soudu v Hradci Králové.

Se vši úctou

ANT. SVOBODA,

majitel účetního ústavu a příseční znalec
více c. k. okresních soudů.

UMĚL.

ZÁVOD

pozlacovačský

JOSEFA KIESLICH

v Hradci Králové

u „černého koně“

odporučuje se ku solidnímu provedení veškerých

prací kostelních,

zařezování a obnovování oltářů, kazatelů a t. d.

VELKÝ SKLAD

nejjemnějších obrazů, zrcadel, lišt, křmů

a pod.

do oboru toho spadajících výrobků.

Největší výběr **rámců** všech druhů na obra-

zy, fotografie a t. d.

Práce vaneš důkladně v ceně mírných.

Z lesů a luků, ilustr. časopis lesn. rol-
nic., myslivců a rybář. (Zvlášť pro širší obcen-
stvo psaný) Vychází dvakrát měsíčně ve vel. fol.
formátu a ročně předplácí se zl. 1.80 ve Zdáne
u Polné. Roč. 1895. s 98 ponejvíce vel. vyobraz.
a zajímavou četbou za zl. 1.50 franko. („Háj“
roč. 1895 s 53 obraz za zl. 4.80, „Lesní hajný“ 50kr.)

Do České Skalice a okolí!

Umělé zuby

celé chrupy neb jednotlivé, buď s patrovou
deskou neb bez ní, podle nejnovějšího ame-
rického způsobu vyrábím s konám veškeré
práce v obor ten spadající přesně a solidně
ručně za nejlepší obstarání, při nejlevnějších
cenách. — Poroučejte se do vzácné přízně ct.
obecenstva,

znamenám se v hluboké úctě oddaný

JAN FERBAS,

zubní technik v České Skalici.

Odebírejte katolický list!

„OBNOVA“

vychází každý pátek dopol. o 11. hod.

Vydavatelstvo:

Politické družstvo tiskové v Hradci Kr.

Veškeré záslky, dopisy a předplatné adresujte
pouze:

„Obnova“ v Hradci Králové.

Předplatné:

Na celý rok . . . 4 zl.

na půl roku . . . 2 „

na čtvrt roku . . . 1 „

Jednotlivé číslo v místě 7 kr., poštou 8 kr.

Místnost redakce:

V Hradci Králové, Velké náměstí č. 34

P. T. duchovenstvu doporučuje se

závod zlatnický a stříbrnický

Václava Šolce

**přísežného soudního znalce a odhadce
v Hradci Králové**

ke zhotovení veškerých kostelních nádob, zlatých
slacích v ohni, za které 20 let ručí. Těš hojně
odsobený sklad veškerých šperků státních a stří-
brných, dále hodinek I. jakosti, které za velmi
levné ceny se sárukou se prodávají.

Těš přijme dělníka (katolíka) na kostelní
práce. Stálé místo. Kdo v oboru tom je spolehlivý,
nechť se přihlásí.

POZOR!!!

Jednou pro vždy,

milostivá paní,

koupí se pro domácnost nová nad vše dosavadní
vynikající, nezmarná

patent. mramorová pračka

t. zv. valcha na prádlo „Patent Hlaváček“ v ceně
od 2 zl. výše přímo u vynálezce firmy:

V. Hlaváček a syn,

c. k. priv. výroba pat. mram. praček, sochařský
závod, sklad soch a pomníků, uměl. průmysl sy-
není, mramoru a žuly

v Strakonicih.

Ep. obchodníkům zvláštní výhody.

P. T. velenostojnému duchovenstvu

doporučujeme v první řadě nejvýšeji
chvalně osvědčený v diocesi stávající, na národo-
pisné československé, zem. jubilejní a četných kra-
jinských výstavách nejvyššími státními a výstavními
cenami vyznamenaný

výrobní velenostojný

firmy

Josef Neškudla v Jablonném n. Orli.

nejstarší tým první toho oboru v Čechách založen
r. 1810, od doby té vždy v rodinném domě č. 86.
veškerých kostelních paramentů, uměl.
vyšívání praporek, kostelního prádla a ko-
vového náčiní chrámového atd. vynikající,
nejkvalitnější úpravou dle církevních předpisů, hodno-
tou, trvanlivostí a velmi mírnými cenami. Důkazem
solidnosti a poctivosti v obstarování jest mnoho
set doporučovacích uznání z veškerých Čech, Moravy
a Slezska. Ceníky, rozpočty a vzory, jakož i hotová
roucha k výběru zasílá nadepsaný dům na pošt-
dání franko.

přímým díkem povinni jsme panu **MUDr. Otakarovi Klumparovi**, městskému lékaři v Hradci Králové, který po celý dlouhý čas choroby našeho milovaného otce s příkladnou péčí a pozorností ošetřoval a všemožně se vynasnažil, aby nám jej co nejdéle zachoval.

Tiskneme se slzou v oku přátelskou jeho ruku za všechny ty mnohdy i těžké služby ve dne i v noci konané.

Když pak po vůli Všemohoucího Pána Boha drahý náš otec nás na věčnost předešel, mocnou útěchou byla nám soustrast kruhů nejširších a sladkobolně nás ukájely mnohé a významné projevy lásky a úcty k našemu nezapomenutelnému otci, panu

VÁCLAVU FRANT. ČERVENÉMU,

začež všem budtež

nejvroucnější díky.

K hluboce odtěným díkům za účastenství při pohřbu zavázali nás J. M. ndp. biskup Edvard Jan N. Brynych a velebné duchovenstvo městské s vdp. děkanem M. Musilem v čele, pan c. k. místodržitelský rada V. Šolta, přednosta politického okresu, p. V. Vondráček, president c. k. krajského soudu, pan Ant. Rinda, c. k. vrchní zemský rada a státní návladní, pan Ryšánek, c. k. správce pošty, jakož i vysocectěné úřednictvo všech zeměpanských c. k. úřadů.

Neméně vřoucně děkujem sl. c. a k. sboru důstojníků a vojenských úředníků posádky kralohradecké, sl. okresnímu výboru a zastupitelstvu s jeho starostou p. J. Střemchou a sl. obecnímu zastupitelstvu i sl. radě městské s jejich starostou p. JUDr. Frant. Ulrichem, rovněž obecnímu zastupitelstvu Nového Hradce Králové a jeho starostovi p. Jandíkovi, pak veškerým zástupcům cizích okresů a ostatních obcí.

Hluboce nás dojalo a ku srdečné vděčnosti zavázalo účastenství čestného dělnictva nástrojařského, vážených firem: Al. Hugo Lhota, Rudolf Pajkr a spol. a Ant. Petrof, rovněž jako účastenství zástupců dělnictva továrny pp. Märky, Bromovský a Schulz. Všem — všem a neméně i plným titulem pp. náčelníkům zmíněných firem vřoucně děkujem.

Slavná tělocvičná jednota „Sokol“ vyžádala si upravení katafalku jejímu prvnímu starostovi, obstarala čestnou stráž, vyprovodila zvěčného spolu s mnohými deputacemi sokolských jednot župy Orlické, pak z N. Města n. M., z Chrudimi, z Josefova až ku hrobu. Rovněž čestný průvod poskytnuly Spořitelna, Záložna, Živnostensko-Čtenářská Jednota, Řemeslnická Beseda, dámy místního odboru Ů. M. šk. a Obecné kuchyně, spolek vojenských vysloužilců. „Slavjan“ zapěl dojemné smuteční sbory a zpěvem provázel našeho drahého otce až ku hrobu, u středu svém maje svého bývalého člena p. Jana Fialu, choralistu domu v Olomouci, který věren danému kdys slovu přijel a ku krásnému přednesu nemálo přispěl. Všem z celého srdce děkujem.

Poslední čest prokázali též P. T. alumnové biskupského semináře se svým rektorem důst. p. A. Suchánkem a pp. professory, žactvo c. k. paedagogia, c. k. reálky, městské dívčí a obecné školy, chlapecké obecné školy, vyšší obchodní školy, c. k. odborné školy pro průmysl zámečnický, chovanci Rudolfiny, provázení svými P. T. pp. řediteli, professory, učiteli a učitelkami.

Jakož byl v Pánu zvěčnělý upřímným přítelem našeho školství, tak i my v **trvalý dík** chceme odsluhovati se platnými službami, kdykoliv příležitost nám poskytnuta bude.

Šlechetným dárcům věnců jakož i těm, kteří v intenci zvěčného věnovali místo věnce příspěvky dobročinným účelům, to pokud víme, učinily: sl. Spořitelna a Záložna, ctěné úřednictvo obce a Spořitelny, jakož i sl. Řemeslnická Beseda, bude vděčnost v srdci našem vždy zajištěna.

Za nesčetné projevy soustrastné všem, pak za vyzdobení tělocvičny p. J. Valešovi, uměleckému zahradníkovi, p. Josefu Adamírovi a za výpravu pohřbu p. Janu Štänderovi mnohokrát **vřoucně děkujeme**, jakož i všem, kdož tu jmenováni nejsou, které jsme, ač neradi opomenuli.

Ctihodnému dělnictvu firmy V. F. Červený a synové za projevenou lásku a soustrast i za poslední službu, kterou svému otcovskému příteli prokázalo, naše vděčné

„Zaplat Pán Bůh!“

V Hradci Králové, 30. ledna 1896.

Zarmoucená rodina.

Národohospodářská hlídka. Změna živnostenského řádu. (Pokračování.)

Konvenční pokuty peněžité.

Případy, v nichž dělníkům při přestoupení pracovního řádu peněžité pokuty uložena být mohou, musí být v pracovním řádu vypočteny. Také mají být v pracovním řádu uvedeny: výše pokuty peněžité, způsob, jakým se pokuta ukládá, jak se vybírá a k čemu se jí užívá.

Uložené peněžité pokuty nesmí v době jednoho týdne převyšovati polovici denního výdělku. Jest v případech zvlášť trestuhodné lehkomyšlnosti, na př. při zanedbání povinností jako obsluhování parních kotlů, parních a elektrických strojů, jakož i přístrojů, od jejich správného chodu lidské životy závislé jsou, mohou i vyšší peněžité pokuty uloženy být.

Věkšší tyto pokuty musí být obráceny k zřízení sloužícím prospěchu dělnictva.

Dělník má právo stěžovati si na uvalení peněžité pokuty u živnostenského úřadu.

Evidence mladistvých pracovníků pomocných.

Majitelé živnosti, kteří zaměstnávají mladistvé pracovníky pomocné, jsou povinni vésti o nich seznam, který obsahovati má jejich jméno, den narození, věk, bydliště a jméno i bydliště jejich rodičů, případně poručníků, pak dobu, kdy do práce vstoupili a s ní vystoupili.

Seznam tento předložen buď úředním orgánům, kdykoliv o to požádají.

Pro pomocné pracovníky v živnostenských podnicích po továrně provozovaných.

V živnostenských podnicích po továrně provozovaných pracovní doba pro pomocné pracovníky bez vpočtení přestávek v práci nesmí více obnášeti než nejvýše 11 hodin ve 24 hodinách.

Ministr obchodu, shodnův se s ministrem vnitra, má však právo, ohledně určitých kategorií dělnických oněch podniků, při nichž z důvodů technických přesně omezená denní doba pracovní a přestávek v práci provázati nelze, zejména v pudlovních a valcovacích, v slévárnách železa a ocele, v hutích sklenných, bělidlech a srovnacích, barvírních, tiskárních, sladovných, na místě denní maximální doby pracovní 11 hodin ustanoviti cestou nařizovací maximální pracovní dobu týdenní. Tato týdenní pracovní doba nesmí v podnicích nepřetržitě provozovaných i s dovolenou práci nedělat bez přestávek v práci 77 hodin převyšovati. V nářezích na tímto účelem vydaném má však být vzat ohled, možno-li, na stejnoměrné rozdělení pracovní doby na jednotlivé pracovní dny dle skutečných poměrů a má postarati se o to, aby dotýcným dělníkům přestávky v práci dle povahy podniku nezkrácené poskytnuty byly.

Takéž jest ministr obchodu, shodnův se s ministrem vnitra, zmocněn při oněch kategoriích nepřetržitě provozovaných podniků živnostenských, jimiž práce nedělati dovolena jest, za účelem umožnění potřebného střídání tříd doba pracovní cestou nařizovací přiměřeně upravit.

Jestliže přírodní události nebo nehody přerušily pravidelné provozování nebo prokáže-li se, že nastala zvýšená potřeba práce, může být jednotlivým podnikům živnostenským od případu k případu povoleno dočasně prodloužení pracovní doby denní ve všedních dnech vyjma sobotu až nejvýše na dobu dvanácti týdnů v roce. K udělení takového povolení na dobu nejdéle tří týdnů jest oprávněn živnostenský úřad první stolice (o. k. okresní hejtmanský), na delší dobu úřad zemský. Ve všech případech musí podati živnostenský inspektor své dobré zdání.

Mimo to může být prodloužení doby pracovní až o dvě hodiny přes 11 hodinovou dobu pracovní povoleno v případech potřeby nevyhnutelné nejdéle po 3 dny v jednom měsíci a nejvýše třikrát v roce, ohláse-li se to u živnostenského úřadu první stolice.

Ku práci, která jakožto práce pomocné výrobě samé předcházeti nebo po ní následovati musí (vytápění kotlů, zapalování pecí, osvětlování, čištění), předpisy tyto se nevztahují, pokud práce tyto nekonají mladiství pracovníci pomocní.

Hodiny přes čas buďte svidět placeny.

Pro učedníky.

Nezletilí učedníci přijímání buďte na základě smlouvy.

Učební smlouva může být učiněna ústně nebo písemně; v prvním případě uzavření smlouvy státi se musí a představenstva společenstevního, aneb samí-li živnostníci, učedníka přijímající, členem nějakého společenstva, u obecního úřadu. V druhém případě zasílána buď smlouva ihned po uzavření představenstvu společenstevnímu neb úřadu obecnímu. Vždy však musí být smlouva zaznamenána v protokolu, k tomuto účelu založeném.

Smlouva učební jest prostě holá a poplatná. Musí obsahovati:

1. jméno, věk, živnost neb živnost, kteréž pán učební provozuje a jeho bydliště;

2. jméno a příjmení, věk a bydliště učedníka;

3. jméno, zaměstnání a bydliště jeho rodičů, po případě jeho poručníka neb jeho zákonného zástupce;

4. datum smlouvy a jak dlouho smlouvený poměr trvati má;

5. ustanovení, že svidět — bez týmy ostatních zákonných závazků, jež oba kontrahenti mají — majitel živnosti se zavazuje učedníka až do úplné zrůdnosti při své živnosti, aneb provozuje-li více živností, je dokonale zrůdnosti při těchto živnostech vyučovati, neb k tomu sobopným zástupcem vyučovati dání a že učedník má být přidržován k písnému zaměstnávání se v živnosti pána učebního;

6. přijímací podmínky strany učebního neb případně mzdy, o stravování, šatovní, bytu a jak dlouho doba učební trvati má.

Podstatné podmínky smlouvy sepsány buďte obecním úřadem do knížky pracovní.

Majitelé živnosti, kteří přijímají učedníky nesmí se těchto ustanovení, dopustí se přestupku řádu živnostenského.

Povinnosti učedníkovy.

Učedník povinen jest učebnímu pánu poslušnosti, věrnosti, pilnosti, mlčenlivosti a slušným chováním a musí se dle jeho poukazu v živnosti zaměstnávati.

Nezletilý učedník jest podroben otcovské kázi učebního pána, jehož ochrany a péče požívá.

Učedníci jsou, pokud pokračovací vyučování s prospěchem neodbyli, povinni, stávající všeobecné živnostenské pokračovací školy (po případě kurzy přípravné), jakož i školy pokračovací pravidelně navštěvovati.

Učedníkům, kteří vyučování opět a sice vlastní vinou zanedbávají, může živnostenským úřadem na základě oznámení učiněného dotýcným školním dozorním orgánem stanovami společenstva určená pravidelná doba učební být prodloužena.

Takové prodloužení doby učební může živnostenský úřad také v tom případě naříditi, neobstojí-li učedník při zkoušce stanovami dotýcného společenstva předepsané.

Prodloužení doby učební nesmí však v žádném případě více než jeden rok obnášeti.

Povinnosti pána učebního.

Pán učební počá o živnostenské vzdělání učedníka a neodmítne mu k tomu času a příležitosti zaměstnávání v službách jiných.

Jemu, pokud se týče, jeho náměstkovu přísluší dohlédati k mravům a chování nezletilého učedníka v dílně i mimo ni; má jej přidržovati k pracovitosti, dobrým mravům, k plnění náboženských povinností; má se zdržeti všelikého zlého nakládání s učedníkem, chrániti jej proti takovému nakládání se strany ostatních pracovníků i domácích lidí, a pečovati o to, aby učedníkovi nebyly ukládány takové pracovní výkony, které nejsou přiměřeny jeho fyzickým silám.

Učební pán, pokud se týče jeho zástupce, jest dále povinen učedníkům, kteří živnostenské pokračovací vyučování s prospěchem neodbyli, poskytnouti času potřebného k navštěvování ústavů v § 99. b) odst. 3. uvedených, je k navštěvování těchto škol přidržovati a k pravidelné docházce do školy dohlédati.

Když nezletilý učedník se rozezná, neb uteče a také v jiných důležitých případech, má upravit o tom učební pán rodiče, poručníka nebo jiné jeho osoby příbuzné.

Předčasné zrušení poměru učebního.

Učební poměr před uplynutím ujednané doby zrušen může být ihned v následujících případech:

1. Se strany pána učebního:

a) když se na jisto ukáže, že učedník není schopen naučiti se živnosti;

b) když učedník dopustí se některého ze skutků, které v § 83, pod lit. e) až m) o pomocných pracovnících jsou uvedeny;

c) když učedník stížen jest odpuzující nemocí;

d) když učedník přes tři měsíce pro nemoc nemůže pracovati;

e) když učedník dle nešli měsíce jest vězněn.

V případech pod lit. b) uvedených nemůže být učební poměr předčasné zrušen, byla-li do té doby okolnost učebnímu pánu dle než týden známa.

2. Se strany učedníkovy, pokud se týče zákonných zástupců jeho:

a) když učedník bez škody pro své zdraví nemůže setrvati v učebním poměru;

b) když učební pán hrubě zanedbává povinnosti svých, zejména pokud se týče návštěvy škol živnostenských neb četění fyzické aly učedníkovy, když učedníka k nemravným neb protizákonným činům svádí neb svádí se snaží, nebo když práva otcovské kázně zneužívá, neb opomene chrániti učedníka před zlým nakládáním se strany ostatních pracovníků nebo lidí domácích aneb před tím, aby zástupce učebního pána neb ostatní pracovníci či lidé domácí k nemravným neb protizákonným činům jej sváditi hledali;

c) pozbuď-li učební pán práva učedníka máti neb je přijímati (§§ 98.—187.);

d) jestliže následkem uvěznění učebního pána neb z jiných důvodů není o smlouvenou výživu učedníkovu postaráno;

e) když pána následem trestním provozování živnosti dočasně se zastaví;

f) když pán učební se svým živnostenským podnikem přesídli do jiné obce; avšak zrušení poměru státi se musí nejdéle do dvou měsíců po přesídlení.

Vyvědění vyučného.

Zrušen-li poměr učební, učební pán vydati má učedníkovi vyvědění o strávené době učební, o jeho chování po tuto dobu a o nabytém vzdělání v živnosti. Vyvědění to má být, je-li učební pán členem společenstva, představenstvem společenstevním, jinak však obecním úřadem besplatně a koliká prostě ověřeno.

Jestliže učební poměr pomine tím, že řád jest ukončen a patří-li učební pán ke společenstvu, představenstvo společenstevní vydati má list výměny používající vyvědění vyučného, pokud se týče vyvědění vyučného, jakož i toho, co dle § 114. samo ohledalo. Náklady s vydáním vyvědění vyučného nese učedník.

Otázka zemědělská. (Úvaha o zachování stavu rolnického. Podává Rudolf Vrba). Sociolog Rudolf Vrba znám jest české veřejnosti již po několik let a jeho četné spisy z pole národohospodářského a sociálního jsou hojně čteny. R. Vrba vzbudil pozornost českých kruhů již r. 1889 svým spisem „O zachování stavu rolnického“, který byl v krátké době rozebrán. Odhodlal se tedy spisovatel ku sepsání nového díla o rolnické otázce, kterou probírá ještě mnohem důkladněji, než v prvním svém spise. Obsahuje „Otázka zemědělská“ tyto články: I. O příčinách úpadku stavu rolnického. — II. Obilní komory světové. — 1. Domoviny v severní Americe. — 2. Vývoz obilí ze severních států amerických. — 3. Farmáci v severní Americe. — 4. Ostatní obilní komory světové. — Rumunsko a Rusko. — III. Naše obchodní a celní politika. — 1. Obchodní smlouvy z roku 1892. — 2. Naše dopravní politika. Naš poměr k Uhrám. — 3. Statistický dotek. (Přehled obilní tříby.) — 4. Zadržení zemědělství. (Exkluze prodeje.) — IV. Selácký stav ve středověku. — 1. Rozdělení majetku pozemkového v dobách nejstarších. — 2. Zemědělský život ve středověku. — 3. Obnova práva římského. — 4. Osвобоzení stavu seláckého z nevolnictví. — 5. Šlechta a selácký stav. V. Daň pozemková. — 1. Přeměna majetku nemovitého a movitého. — 2. Stapňová osobní daň. — VI. O právu dědičném. — 1. Zboubný vliv moderního římsko-liberálního zákonodárství na selácký stav. — Volná dělitelnost a nedělitelnost majetku pozemkového. — 4. Důchodové statky. — VII. Úvěr a organizace rolnictva. — Vyvážení hypotečních dluhů. — 2. Osobní úvěr rolnictva. Raiffeisenovky. — 3. Organizace rolnictva. — VIII. Čeho ještě třeba k zachování stavu rolnického. — 1. Moderní škola rolnictva. — 2. Pojištění rolnictva ve stáří. — 3. Domovské právo. — 3. Rolnictvo a náboženství. — 5. Veřejný tisk k zájmům rolnictva. — 6. Svěcení neděle na venkově. — 7. Plodinné bursy. — 8. Militarism. — 9. Kořeleční mor. — 10. Základem hospodářství je spřítivost. — 11. Zemědělské rolnictvo. — 12. Rolnictvo a politika. Doalov. Spisem svým posloužil p. R. Vrba v přední řadě rolnictvu našemu, neboť vzbudil jistě spisy jeho i v širokých kruzích zájem pro těžce zkoušené rolnictvo, o které dosud málo pečují povolané kruhy jen z toho důvodu, že rolnictvo nejsou organizováno, nemůže tou měrou upozorňovati na své potřeby, jako činí na př. tovární dělnictvo. Zavedl se ale též p. spisovatel svou „Otázkou zemědělskou“ přátele rolnictva z kruhů nerolnických, neboť poučí se každý ve spise tomto snadno a přehledně o otázkách, která týká se jádra společnosti a tím i celé společnosti. Spisek při své objemnosti jest poměrně levný (1 al. 20 kr.). Objednati lze v každém knihkupectví, ale nejlépe přímo u spisovatele (Práhonice u Prahy). Přijeme knize této hojněho rozšíření. — I.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 18. ledna 1896. 1 hl. pšenice al. 5.75 až 6.10, žito al. 5.40 až 5.80, ječmen al. 4.25 až 4.75, oves al. 3.80 až 3.75, proso al. 4. — až 5. —, vřes al. 4.80 až 5. —, brambor al. 7. — až 8. —, čočka al. 7.50 až 8.50, jahly al. 8.50 až —, —, krup al. 8. — až 21. —, brambor al. 1.50 až 1.60, senn al. 0.00 100 kg. slámy dlouhé al. 0.00, slámy krátké al. 0.00 1 kg. mála al. 1. — až 1.10.

Z Kutné Hory, dne 17. ledna 1896 1 hektolitr pšenice al. 00. — až 00. — žito al. 00. — až 00.00 ječmene al. 4.12 až 00. —, oves al. 2.71 až 00. —, brambor al. 1.50, 1 kg. mála al. 1.04, 100 kg. senn al. 2.60, slámy al. 1.85.

V Poděbradech, dne 18. ledna 1896 1 hektolitr pšenice al. 5.60, až 5.85, žito al. 4.75 až 5. —, ječmen al. 4.50 až 4.75, oves al. 3.90 až 3.10, brambor al. 9. — až 10. —, čočky al. 14. — až 15. —, vřes al. 5.75 až 0.25, brambory al. 1.40 až 1.50 1 kg. mála al. 1.00.

V Nymburce, dne 18. ledna 1896 1 hektolitr pšenice al. 5.35 až 5.65, žito al. 5.65 až 5.85, ječmene al. 5.40 až 5.70, ječmene al. 4.50 až al. 5.10, 1 hekt. oves al. 3.80 až al. 4. —, 1 hekt. brambor al. 0. — až al. 0. —, 1 hekt. čočky al. 0. —.

Novém Bydčově, dne 18. ledna 1896. Pšenice al. 5. — al. 5.04 — žito al. 5.80. — Ječmen 4.20. — Oves al. 3.40 — Brambory bl. al. 1.90. Senn al. 4.60.

Praha 1901. Státní cena.

JAN V. UHEREK,

umělecko-průmyslový
závod řezbářský,
pro kostelní práce odborně zříděný
v Litomyšli,

odporuje se veled. duchovenstvu a sl. patronátním úřadům ku zhotovení veškerého kostelního nábytku jako: oltářů, kazatelů, křtitelů, zpovědníků, soch a j., jež dle vlastních plánů neb udaných provádí v každém slohu přenesl a se vši písní. — Cesty v příčině vyměření míst, jsou-li nutné, konám zdarma.

V závodě provedeny během posledních 4 roků mimo jiné větší řezbářské práce, následující chvalně uznány práce kostelní: Oltář sv. Aloisia v děkaněm kostele v Litomyšli, hlavní oltář ve farním kostele ve Stěněci, oltář sv. Jana Nep. a P. Marie Lourduké v Moravě, hlavní oltář ve Sv. Kateřině u Poličky, hlavní oltář v Horním Újezdě, a oltáře ve f. kostele ve Stěpánově u Skutče, kazatelna ve f. kostele v Peráči u Richmburku, lavice v kostele v Pusté Kamenici, zpovědnice v děkaněm kostele v Litomyšli, hlavní oltář v kostele „na Spítálku“ v Litomyšli.

čestná odporučení.

KDO

ohce rychle slozem i obrásem zvděti různé správy
s celého světa a se výborně baviti, necht odehřa
levný lidový časopis

**Pražský
ilustrovaný
Kurýr,**

jediný český obrázkový denník politický.

Týd přináší každodenně vedle vyobrazení událostí časových, podobizen, obrázků humoristických a všelikých jiných, všechny politické a různé jiné zprávy, telegramy, články, referáty a hojnost čtení zábavného, poučného a humor. rebuzy atd., jakož i dva romány od nej přednějších spisovatelů.

Předplatné obnáší v Rakousko-Uhersku poštou měsíčně 1 zl 20 kr., čtvrtletně 3 zl. 50 kr. — Jednotlivá čísla prodávají se na venkově ve filiálkách v dny všední a sváteční po 4 kr., v neděli po 5 kr. — Nové přístupující odběratelé obdrží počátky obou vycházejících románů za přiměřený doplatek.

Do Hradce Král. a okolí!

Něspsaný dovoluje si P. T. obecnstvu ve známost uvést, že otevřel

**dílnu pro umělé,
strojní a stavební**

sámečnictví

v Úzké ulici č. 209.

Na základě nabytých zkušeností v cizině, nabízím služby své ku provádění veškerých prací jak umělých, jako lustry, náhrobní mříže, světlíky, lampy atd., tak i všeho druhu stavebního a strojního zámečnictví.

Snahou mojí bude P. T. obecnstvo co nejrychleji a nejsolidněji obeloužiti.

S úctou

Karel Halounek,
majitel závodu zámečnického
v Hradci Králové.

Časopisy a výtisky na požádání se zasílají.

Svíce kostelní,

pravé voskové i polovoskové, paschaly, trojhrany, grana, jakož i nejjemnější druhy kadidla, doporučuje veledůstojným farním a slavným patronátním úřadům, rovněž i

P. T. pánům obchodníkům v jakosti nejlepší a v cenách nejlevnějších

Josef Pilnáček

v Hradci Králové.

Závod voskářský „u Albernů“ založen r. 1869.

**Umělecký
závod**

pro
malbu
na skle

B. ŠKARDA,

Brno.

Specialní závod pro malbu oken chrámových.

Sedmkrát prvními cenami vyznam.

Vzorníky k nahlédnutí franco.

Ceny mírné.

Ztráta vlasů
a tvoření lupů

se pod zárukou jediné jistě zamezí

CRINOGENEM

od

J. Beysove v Jičíně

Cena lahve s ochrannou známkou 1 zl. při 3 lahvičkách franko na dobírku, neb lépe proti pošt. poukážce 3 zl.

Sklady v lepších materiálních obchodech a holičských závodech.

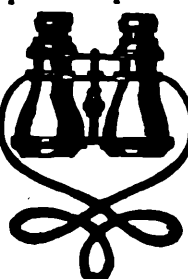
V. K. HODER,

optik

v Hradci Králové a v Trutnově

doporučuje svůj hojně zásobený sklad

pravých optického a mechanického zboží

a dobře broušenými skly křivkovými a sice: brýle rohové, ocelové, stříbrné, niklové a zlaté. Jemné skřípce rohové, ocelové, stříbrné, niklové, zlaté a želvové. Lergnoty ve všech tvarech.

Konverzní a ochranné brýle s tědými a modrými skly pro slabé oči. Dále v bohatém výběru kukátka divadelní, tubusy, dalekohledy atd. — Všeho druhu teploměry, rtuťové a kovové tlakoměry (aneroidy). Všeho druhu vahy na tekutiny, vahy stavitelské, stereoskopy, kouzelné světelné, camera obscura.

Fotografické aparáty.

Velký výběr nejl. náčimí rýsovacích.

Všecky v obor ten spadající správy se přijímají a rychle vyřizují.

PROMEMORIA.

Veledůstojnému

duchovenstvu!

Vzdávaje díky za vzácnou přízeň, již jsem si účelovnou snahou svou: vyrobiti a dodávati pro chrámy Páně svítive nejvýbornější v kruzích veledůstojného duchovenstva získal, vyslovuji touto prosbou, aby mi tato přízeň i na dále zachována byla.

Zůstávaji naproti tomu ujištění, že obaloužím ctěné své příznivce takovým způsobem, jak to nikdo jiný nedovede.

Patříci voskářský závod můj nepopíratelně mezi nej přednější toho druhu v Rakousku, nejen pro své vzorné zařízení ale i nedostižitelný svůj výkon.

Zaměstnávaje ve svém závodě toliko pomocníků nej osvědčenějších, používaje surovin nejlepších a přibíraje osobně ku všem výkonům, aby s největší pečlivostí vykonány byly, docílují výrobek, jež žádají jiný nepředčí a jež došel přecitlivělých uznání a významování v tu i cizozemsku, z nichž uvádím v stručnosti jen tyto:

Čestný diplom výstavní, nejvyšší významování v mém oboru na zemské jubilejní výstavě r. 1891.

zlato medaili s korunou a s čestným diplomem od krále Leopolda II. na výstavě v Bruselu;

zlato kříž náslušný s čestným diplomem mezinárodním na výstavě novinek a vynálezů v Benátkách;

zlato medaili s korunou a čestný diplom Severočeské jednoty na výstavě v Hradci Králové;

stříbrnou státní medaili, opět nejvyšší to významování v oboru mém a čestný diplom na národepisné výstavě československé.

Po návštěvě pak J. Exc. b. min. obchodu markýse Baquehema, jímž mi bylo vysloveno velice pochvalné uznání, udělen mi byl titul c. a k. dvorního dodavatele.

Hrd na tato významování, jakož i na bezčetná uznání, jichž se mi veledůstojným duchovenstvem, veledůstojnými farními a slavnými patronátními úřady dostalo, nepokládám za nutné farmaceutně vykládati své zboží a přestávám na tom, uvěsti v známost, že vyrábím a dodávám v jakosti nejvýtečnejší a v cenách nejumnějších:

svíce

voskové a polovoskové,

hladké i bohatě bousirované;

zboží voskové

všeho druhu

pro potřebu kostelní.

Svíce luxusní nejkvetnějších druhů; svíce renesanční a barokové jakož svíce stearinové a parafínové.

Prose vřele, aby služeb mých hojně užíváno bylo, trvám v hluboké úctě a od danosti

Fr. Sezemský,

c. a k. dvorní dodavatel,

majitel c. k. výsadní první české továrny na voskové výrobky, vosky počítal a smolné pochodoval,

továrny na svíce stearinové, parafín. a sklepní

v Mladé Boleslavi.

OBNOVA

Číslo 47.

V Hradci Králové, dne 7. února 1896.

Ročník II.

Vyrovnaní.

Nové vyrovnaní česko-německé, o němž i z mladočeské strany bývalo se mnoho při zahájení českého sněmu, rozplývalo se dříve nežli pověstná mlha chlumičná. Ale zato dnes už česko-německé vyrovnaní pro nás na obzoru vyrovnaní rakousko-uherského. Ve vládních kruzích již se pracuje plnou parou. V neděli odjeli do Paříže ministři Goluchowski, Badeni, Bilinski a Glanz se svými referenty, aby pokračovali v započatém vyjednávání. Jak už u zeleného stolu to bývá, je prý nejmenší vládní jednání dosti hladké a svláště prý se oba ministři finanční valice sblížili, pokud se jedná o bankovní otázku. Až vrátí se naši ministři z Paříže, sejde se ve Vídni ministerská rada k další poradě.

Zkrátka a dobře, dosavadní zprávy o vyrovnaní nejsou pro nás nijak příznivé. Nejen že dualistická forma státní, proti níž domáháme se zřízení federalistického, má být ještě seslána úmluvami o správě rakousko-uherské banky, také poměr hospodářský mohl by se pro nás spíše zhoršiti než-li zlepšiti. Proto je zcela na čase, aby nejen povolání a vyvolání zástupců českého národa věnovali této důležité otázce veškerou pozornost, nýbrž i všechna naše veřejnost sledovala ji s plným pochopením.

Právě v této době, kdy se otázka kvotová, v jakém poměru totiž má naše poplavenost přispívat k společné záležitosti. Právě se, že Uhry hodlají svoliti ke zvýšení příspěvku na společné záležitosti, ale to se jen povídá, závek za žádný není; jen možno jest, že Uhry rozhláší tak zúmyslně, aby tím spíše naklonily k povolnosti v jiných otázkách vládu cislajtskou, která doufala by tak, že zménou kvoty ústupky její v jiných směrech učiněné budou vyváženy. Ale může se státi, že až vláda vídeňská ústupky ty vládě uherské učiní a až bude pondě již od nich ustupovati, kvotová

deputace uherského parlamentu prostě prohlásí: „Co jest nám po pověstech, jímž jste věřili? Co jest nám po tom, co Bášffy aliboval? My rozhodujeme o kvotě samostatně a trváme při poměru starém: sedmdesát ku třiceti.“ A tu bude nebezpečí, že při houževnatosti uherské deputace rakouská deputace kvotová na konec povolí, aniž by vláda rakouská zvýšené nároky Uher v jiných směrech byla dovedla odmítnouti. Dle našeho soudu otázka kvotová nesmí být rozhodnuta bez souhlasu s jinými otázkami, to jest, samostatně se ústupky Uherům v jiných směrech, že tito a vláda jich musí zavázati se k povolnosti v otázce kvotové. Není pravda, že by rozhodnutí o kvotě bylo ponecháno tak zcela na dobro jen výhradně kvotové deputaci, jak alibeli jsme tvrditi z úst národohospodářův a rolníkův německých i českých a posledně i na sněmu českém! Pravda jest, že koruna schválením dotyčného návrhu uherského, kterýž pak volky nevolky přijat byl (v roce 1867) i ústavos rakouskou, přiznala právo k jednání o kvotě kvotovým deputacím, voleným z rakouského i uherského parlamentu. Však i toto ustanovení připouští, že diti se má tak za obou vlád. Popírá tímto pouze právo k iniciativě a ponechává tak kvotovým deputacím právo iniciativní v otázkách rozpočtových, jehož ústavy jiných státův zástupcům lidí sotva kde přiznávají. To vše ale v theorii. V praxi měla se vše dopadti jinak a ti, kteří mluví stále o tom, že by kvotová deputace měla být samostatně o kvotě jednati, měli by vedle paragrafu více také skutečný vývoj věcí v minulosti sledovati. A tu zjistili by, že jedině v r. 1867 deputace kvotové bez formálního zakročení vlád dohodly se samy mezi sebou po nějakých rozpacích a ovšem dle přání Uher. Avšak jak v r. 1867 tak i r. 1877 ujaly se vlády iniciativy v otázce kvotové: v roce prvním uzavřely, když i deputace nemohly se dohodnouti o věci té, shodnutí mezi sebou, jemuž bylo pak zjednáno v deputacích i v parlamentech schválení, r. 1877 pak

zbývá tatínkovi, chce-li míti pokoj, jen hezky klepat a pak v zábavě se zato sám nudit. Věak ani taneční nejsou v takovéto sezóně bez nemalých starostí. Toalety jejich sice nepodléhají tak směnám, ale přece; vstupné, pivo, garderoba atd. stojí také prachy a každý není tak šťastným, aby jeho tatínek byl bohatým anebo zas na jakové hlouposti uhořel se přes kapsu. A tak často takový ubožák, chce-li, aby se slušně reprezentoval před svým pokladem v plesu, nemůže několik nocí před tím usnout starostí, jak a u koho sehná potřebné drobné.

Věak všechny tyto starosti a trampoty tatínků, dcerušek a mladých páánů s plány milionáře s prostředky chudáka jsou ničím proti svízelným redaktorův v takovéto plesové sezóně v některém z venkovských měst, jako je Kocourkov. Naši zábavní a zvací výbori na venkově nenašli se ještě toliko morosem, aby je jen v daleka nepadlo, že mají redaktorovi při svatě místě strkání představení listiny a cpení mu tušky do ruky, aby něco upsal a toť se rozumí, hned složil, přinésti volnou vstupenku. Ale kde pak, to je ani nenašlo! Dle jejich mínění má být redaktor rád, když se mu dovede, aby po zaplacení vstupného pedival se na ně, při zábavě sám se nudil a pak se trdil bezplatným, ale pestrým a dlouhým ličením toho, co na plesu viděl a neviděl. A běda mu, kdyby pak zapomněl někoho jmenovat, někoho méně vychválil než-li druhého nebo udělal referát krátký. To by to pak chyť! Že by snad směl býti tak drzým, aby vytkl nějakou nepřistojnost v dekorování, v toaletě nebo v chování se některého galantního memotory, na to si nesmí ani z daleka pomyslit. S vybíráním příspěvků na některý z dobrých a nejlepších účelů je tomu zrovna tak. Budte jisti, že nepřijdou-li se seznamem a netaženou hrstí k redaktorovi hned v přední řadě, že jistě naň nezapomenou. Redaktor na veškově, ač postavení jeho nebývá vždy nejskvělejší, musí všechno podporovat, na víc přispívat, je povinen

předstoupiti už od počátku před deputace s určitým návrhem a když ty nemohly se dohodnouti, před parlamenty s určitou předlohou zákona o kvotě. — A tak není pravdou, že by tu vláda cislajtská měla při jednání o kvotě ruce svázané s ohledem na dotyčný článek smluv rakousko-uherských, naopak vidíme dle těchto zkušeností z minulosti, že může své ústupky Uherům v jiných směrech učiniti docela dobře závislými a zřejmými i výslovně závislými od povolnosti Uherů v otázce kvotové. To závisí jen od její opravdovosti, od její dobré vůle!

Ale kdyžby naše vláda neodhodlala se k rozhodnému kroku na zlepšení našeho poměru k Uherům, snad by kvotová deputace rakouská mohla vymoci na druhé polovici zvýšení kvoty. Snad. Ale zvýšení kvoty samo o sobě nebylo by pro nás valným ziskem, kdyby jinak poskytl se Uherům vážné ústupky, kdyby celek vyrovnaní dopadl pro nás nepříznivě. Je proto žádoucí, abychom nesedali jen na koníčka kvoty, o níž se dosud u nás nejvíce mluvívalo, je třeba, abychom si nestěšovali jen, že my platíme 70 a Uhry pouze 30 procent na společné záležitosti, nýbrž nutno je tlumočiti patřičně všechny naše hmotné požadavky týkající se celého vyrovnaní. O tom pojednáme ve článcích dalších.

Listy z Německa.

—k. Z Berlína, dne 4. února.
(Přev. dopis.)

Nyni teprv lze přehlednosti všechny ty slavnosti pořádané na oslavu založení německé říše. Kdežto předešlého roku pořádky jednotlivé pluky včenské slavnosti za příčinou dobytých vítězství před dvaceti pěti lety ve Francii, oslavuje se nyní založení německé říše. V Berlíně účastnil se císař a celý dvůr buď osobně jakož i knížata německá

ukázat své vlastenectví. Upozorňuje-li v novinách předem na oslavu nějakou nebo na ples atd. a nabádá k hojně návštěvě nebo podpoře toho a onoho podniku a tím přispěje vlastně více než kdokoli jiný, toho nikdo nedbá, k tomu prý jsou noviny tady. Nedávno zval u nás jistý spolek na ples a jak se rozumí, v první řadě byl, na koho nezapomněli — redaktor. Ač věděli, že je za několik dní prvního, což mívá často veliký vliv na prázdnotu v kapsce redaktora, přece strkali mu hned pressovní listinu. Ale chudák měl už všeho dřívějšího zvaní po krk a proto nezvaným hostem dal jen slib, že na ples přijde; rozumí se, že si ani pak nezapoměl, co byl slíbil, a na ples nepřišel. Za několik dní sešel se náhodou s dotyčným výborem, jehož prvním bylo, milého redaktora notně vyprati, jak mohl se opovážiti a nepřijít do plesu. Když tento se jakž takž začal vymlouvat, vysvětlil mu pěkně srozumitelně náš p. výbor, že nejednalo se jím snad o osobu redaktora, aby skvěla se svou přítomností na plesu, ale — o tu zlatku vstupného. Podobné případy nejsou ojedinělé. Jsou ovšem tu a tam čestné výjimky, ale těch je po skrovnu; u nás v Kocourkově alespoň spočítal by je člověk na malíku... Tuk, tuk, tuk!

„Dále!“
„Má účta, má poklona, uctívý služebník.“
„Co to, také do plesu? To jsou přece...“
„Máme tu čest, phozvatí vašnost, phane redaktor...“

Dále jsem nevyšel — „našinec“ zvali letěti ze dveří.

Vidíte, ani bych si byl na naše zlaté „našince“, jak u Váš je jmenujete, skoro nevzpomněl, ale nemělo se tak státi; přišli se přihlásit sami. Podle toho, že pořádky u nás svůi samostatny ples, můžete souditi, že jich je tu jako much a pijí nám krev o sto šest. Věak si o nich někdy pohovoříme také.

FEUILLETON.

Masopust v Kocourkově.

Napsal Někdo.

Doba plesů je pořád ještě v plném proudu. Na ulicích sítí a finčí kočár za kočárem se samým zvacím výborem; tu jeden v černém fraku, v bílých rukavičkách, tam zas dva mládenci z mrazu 15 stupňů vykračují si furiantky v čmárách, jinde potulu, ale hrdě nesou se uniformovaní veteráni, střízenci dráhy, tu zase „boršičie“, zde čeští, onde němečtí poddůstojníci, tam haští, aklepaici, spolek darmošlapů, rejpalů, mraťů atd. atd. — ani člověk neví, jak se říkají ty spolky jmenují a kolik jich tu je. Výbori nestáčí si podávat dvéře, někde sejde se jich dokonce celá kupa, každý s náručí pozvánek, na nichž ušiteno je tučné 2—3 K vstupné a „jen pro zvané“, aby to více táhlo, druhý pak jmenovitě strká listinu, posváním počténému smetličku až pod nos pressovní listinu. Nedivte se! Je masopust a s ním nezbytně doba plesů a ty jsou na takovém místě jako náš Kocourkov větší nežli dlejší, bohem má totiž se všechen náš život. Vždyť se již proslychá, že upořádají nám ples také policajti, aby nebyli s jiných.

A proto, jen tančujeme veselé, bez starostí — masopust je jednou za rok.

Co těšení, příprav tanečních a pak vzpomínka na zaklito sábaru má každá spanilá hlavička! Mladost, radost. Hůře ale je s tatínkem v takovémto čase, je-li tak šťastným, že má několik dcer. Tu pak nestačí jen otevřít toboleku a zapravovat účty za drabé toalety, jež obyčejně se druhého dne odhodí, jako papírové botky, jež prasknou za jeden večer. Prosím Váš, co by tomu řekl také svět, aby některá z tanečních objevila se třeba na dvou jen plesích v téže toaletě? Ne, to byt nesmí, to by raději se nevidělo! A tak ne-

nebo svými zástupci. Dlužno uznati, že se celkem nedaly žádné provokace Francie, nepovažují-li západní země již kmenů slavností jako provokaci. Některé listy, zvláště katolické v Jihozápadě bez obalu přiznávají, že se poměry v Říši neslepily, v národohospodářském směru pak zhoršily. Snad tato domněnka stála slavnostním teatrálním hrdla a zabránila tak mnohé Francii urážející slovo. Jinak chýlí-li listy, že počet obyvatelstva v Německu vzrostl v posledním čtvrtstoletí úměrně, kdežto Francie stává v tom ohledu pozadu. Rovněž poukazuje se s chloubovou na německé vojsko, jež nyní vycvičeno dle jednoho společného reglementu a pod jedním velením s příští války opět vítězné domů se vrátí. Jsou to ovšem jen hlasy prorokujících listů německých, avšak pravda-li, že francouzské důstojnictvo i mužstvo odáno jest ve velké míře hýřivosti a jiným vojenskou kázeň rušícím neřestem, pak není možností vyloučena, že německá kázeň připraví francouzské genialitě nové porážky.

Před několika dny vydalo ministerstvo vojenství v Bavorsku nový úkaz týkající se nedělního klidu v kasárnách a návštěvy služeb Božích u vojska. Dle toho zapovídá se co nejprísneji každá práce nedělní klid rušící jakož i execucie na chodbách a dvorech kasárnách. K čistění zbroje a kasáren má mužstvo všech zbraní v sobotu o polodni prázdno. Služba v kancelářích a návštěva koní jest rovněž v neděli zapovězena. V době manévru má toto nařízení též platnost. Služeb Božích účastníci se musí každý vojín, jen na zvláštní prosbu může býti povinnosti té sprostěn. V garnisonách s malými kostely střídá se mužstvo. Kantiny v kasárnách jsou zavřeny, pokud trvají služby Boží. Jak viděti, záleží vojenskému ministerstvu nejen na „parádě“, nýbrž i na udržení víry v řadách mužstva. Podotýkáme, že ministr vojenství nevydal uvedeně nařízením z vlastní iniciativy, nýbrž jen následkem tlaku katolických poslanců, zvláště dra Schaedlera, avšak vydal je přece a — dobře učinil.

V kruzích vědeckých obrátil na sebe pozornost wüzburgský professor Röntgen. Vynalezl totiž nové světlo, jehož paprsky se neodrážejí a nelomí, nýbrž pronikají hmotu, na níž dopadly, přímočarě, olovo, platinu a některé jiné zvláště husté hmoty vyjmaje. Pokusy, jež Röntgen a po něm jiní provedli, vydařily se velmi dobře. Zdáli nový vynález bude mít vážné následky pro vědu lékařskou, jak mnozí doufají, ukáže teprve budoucnost. Vynálezem svým dal Röntgen „neomylné“ věde notný polítek. Dosud platné zákony o lomu a odrazu paprsků nutno bude opravit a rozšířit. Báh ví, kolik tajemství dříve v lůně přírody, jež nejdou cestou zákonů, jež vyměřili jim krátkozrakí představitelé „neomylné“ vědy. Neříká satira než ta, kterou si vědci sami připravují.

Co týden dal.

Český sněm má ještě projednati zemský rozpočet a předlohu o místních drahách; návrh státoprávní adresy bude bezpochyby projednán pouze v subkomitétu. Ve schůzi ze dne 31. ledna mimo jiné odůvodňoval dr. Vašaty svůj návrh na zrušení nařízení ministra spravedlnosti ze dne

Kronika P. Joannesa Františka Procházky, prvního kaplana (exposity) v Mlázevicích.

Sděluje Boh. Hakl.

(Pokračování)

Zatím ale na rynku z kusů, s hmoždítky, hluk vydán byl, jak od pěších, tak od jízdných vojáků hluchně se střílelo. Po vykonaném „Te Deum laudamus“ opět modlitbu říkal J. M. pan archidiaconus a po jejím vyřčení Jeho Milost Biskupská na trůn zase se posadila a tu na trůnu sedícímu, nejprve J. M. páni kanovníci s nakloněným kolenou ruku líbali, po nich pp vikarijové, děkanové, faráři a jiné duchovenstvo, jakožto Otci svému poklonu učinili, otcovskou ruku líbajíce.

Po učiněné pokloně od celého duchovenstva sám o Duchu svatém modlitbu říkal, Jeho Milost nejduchovnější pan biskup. Aby ale první potěšení duchovní svým ovčičkám učinil: Jeho svatost papežská jemu takové odpustky uděliti ráčila, aby každý, kdo při první mši svaté zpívané přítomen bude a ji s pobožností slyší (bude): plnomocných odpustkův dosáhl; a tak všechny své ovčičky, které přítomny byly a s pobožností první mši sv. slyšely, plnomocných odpustkův odcastny učinil.

Po vykonané mši svaté na svůj trůn se navrátil, s oděvy biskupského svlečen (jest); po modlitbě po mši učiněné a vykonané, do residenci své v předělém pořádku duchovenstva a jiných rezidenčních pánův se navrátil. Tu teprve následovalo obcerstvení a hluchá traktace, při které první den byly toliko excellentní, vysoce urozených devatenáct, od stavu rytířského deandát, celá kapitola spolu s panem parkmistrem, a s panem příměsem 9, v sumě 43 osoby. — Ostatní ale duchovní osoby, aby pohodlněji utívali mohly občerstvení, a sv. Jana v biskupském Seminarium, hluchě traktirovány byly.

3. února 1890.; posl. Heinzl odůvodňoval návrh na zrušení daně pozemkové a zavedení všeobecné progresivní osobní daně s úměrností; posl. Hyšp odůvodňoval návrh na zvelebení nářezí. Ve schůzi ze dne 4. t. m. byla opět čtena řada zpráv různých komisí a odbyta první čtení několika návrhů. Po zprávě posl. Tekliho bylo usneseno, aby zemský výbor v příštím zasedání sněmovním podal zprávu o zřízení odboru lukafako-rybářské školy v Bohdaně u Pardubic. Posl. Krájčík odůvodňoval návrh na zřízení nových všeobecných škol tělesnických v Čechách.

Říšská rada sestoupí se dle nových zpráv až 15. února. Podle toho bude asi zasedání sněmu království českého prodlouženo až do 14. t. m.

Ve schůzi sněmu moravského odůvodňoval dr. Otakar baron Pražák návrh na zřízení okresních zastupitelstev. Návrh tento býval až dosud u německé většiny a limine zamítán; letos jej přikázala aspoň výboru. Návrh dr. Stránáka na pořízení dvojjazyčných národních tabulek v Brně odkázán odboru pro obecné záležitosti. Konečně přijat návrh, aby vláda postarala se o zavedení příslušných opatření, na základě jichž spolupráce v t. zv. kartely podléhala by dosud státu neb zemí a kartely obyvatelstva škodlivé aby byly zakázány.

Sněm slezský měl dne 1. t. m. schůzi nad míru bouřlivou. Zemský hejtman hr. Larisch nedovolil totiž, aby český odstavce řeči posl. Hrubého pojal byl do sněmovního protokolu a dovolával se v té příčině usnesení sněmu ze dne 14. září 1871, dle něhož smí poslanec mluvit německy, česky nebo polsky, ale do protokolu že přijdou toliko řeči německé. České a polské řeči mluví si každý sám do němečiny přeložit a potom teprve přijdou do protokolu. Posl. Hrubý protestoval proti tomu co nejrazantěji a když jali se známí křiklouni hloučeti, zvolal mocným hlasem: „Nemýlíte se! My máme aspoň tolik etí v těle jako vy, ale daleko poctivější právní vědomí nežli vy. Nestřípíme, aby v této zemi, krvi našich předků slavně vydobyté a české, posvátné koruně přivtělené, s Čechy zacházelo se jako s rájou tureckou. Uznávám, že máte choutky turecké, ale my se vám nepodvolíme. Vaše násilnictví síla a moc nášeho národa nepodlomí. Jeho Exc. pana zemského hejtmana žádám, aby jednal dle práva a ne dle usnesení protizákonných. Zároveň se dovolávám zakročení zástupce vlády, pana zemského presidenta. Isterský sněm opovážil se vyloučit jazyk chorvatský ze sněmu a vláda usnesení to zrušila. Doufáme, že máte nám popřaje téže ochrany, jaké popřála Slovům iterským!“ Zemský president hr. Condenhove, jenž bude českým místopředsedou, mlčel. Haasovi blokovali dál a jednání zemského hejtmana na konci všemi německými hlasy schváleno.

Sněm haličský přijal resoluci, aby vláda při jednání s Uhry změnila statut rakousko-uherské banky tak, aby vlastní účel banky, udržování pravidelného oběhu peněz a usnadnění úvěrních poměrů jasně byl vytknut; dále aby Halič vyhrazeno bylo místo v jenerální radě k tomu cíli, aby mohla svému vlivu a svým potřebám zjednávat tam platnost, aby jmenovitě tu mohla počínat o úvěr hospodářský, počet filiálek rozmnožit a míti na jmenování cenzorů vliv. Tušíme, že by se odporučovalo, aby tento požadavek sněmu haličského přijal za svůj také sněm náš.

Drahý den, totiž v pondělí, při biskupské tabuli osob bylo rozliďavých 37, po kterém stole tovaryšstvo Ježíšovo učinilo komedii. — Dne 8. mim: některé oficiéry vojenské byli J. M. páni kanovníci a stavové rozliďali; a téhož dne též pru všechno vojsko Jeho milost Biskupská uděliti ráčila mimo skvostné pokrmy též drahé nápoje; vína rozliďná; uherské, české a rakouské, které sice některé tak zdělalo, že samých sebe znáti neuměli a pro tu neznalost, vodle vojenského způsobu, mezi sebou rozliďné šarvátky, hádky a prance drželi (tak). Též ale sprostých i oficiérských osob bylo v počtu 542.

Toho roku velká vojna jak ve Vlaších, tak v Říši (zemí německé) dráha byla; nebo mnoho klášterů, jak tehelníků (mužů), tak panes obzvláště ve Vlaších splandrovano bylo a co více, jak někteří tomu chtějí, francouzské vojsko tak neochotné bylo, že s panami Bohu posvěcenými hanebně obcovalo. Toho tedy roku, dne 23. Janu, jmenovitě na vigilii sv. Jana Křtitele, jeden francouzský general, Berrier, nazvaný v Philippeburg, v Říši za své dostal, když všetchně a opováživě, chtěje vykouknouti ležení a ohranění téhož města Philippsburgu, v kterém vojsko naše cisářské první zavřeno bylo, od jednoho našeho Pixmistra (?) (Büchsenmeister) kunstovně s kusem střelou (byl); kule jemu hlavu urazila, což nemalou lítost veškerému francouzskému vojsku způsobilo. — Opomíjíme jiné mnohé příběhy, které se staly v tom roku 1734. strany vojny; toliko, abych v paměť uvedl, že v tom roce, vidíce v takovém nebezpečí zemi českou, všude, po všech kostelích ustanovené modlitby za pokoj nařízeny byly, totiž: litanie o všech svatých, s požehnáním Největšího Svátosti Oltáře; při každé mši svaté za pokoj modlitby přidány byly; nebo jistě tenkrát na velikém nebezpečí veškeré země české byla a kdyby byl Báh svou pomocí nepřišel a za druhé, kdyby napomocna (nebyla bývala) svým

Na sněmu korutanském trpce stěhoval si chrabrý obhájce práv lidu slovinského P. Knappler na utlačování Slovínů v oblasti Slovínů a za požadavek jeho přimlouval se i celový knězebiskup dr. Kaha. Ale zemský prezident míru ne dovolávajícího biskupa nechal odbyti, takže nezbude Slovínům, nežli smáti ústky se strany panajících Němců ještě dál. Také na sněmu štyrském požadavky na utlačování slovinského štyrští. Slovínští poslanci dovolávají se aspoň stěsní míši realty v Mariboru.

Baron Chlumecský prohlásil ve schůzi „Německého Spolu“ v Brně, že strana německo-liberální od r. 1879, kdy byla ještě sama v vesle, neměla tak příznivého postavení jako nyní. Je také přesvědčen, že vládě skutečně a opravdově leží na srdci zachování německo-liberální strany. Každý rakouský státník musí by prý vytvořiti takovou stranu, kdyby ji již zde nenalezl. Hrabě Baden jest prý proto opravdu dobrým rakouským státníkem.

Prince Ferdinand Koberg povolil konečně nátlaku kabinetu Stojlova a svolil dne 1. t. m. k tomu, aby následník trůna, prince Boris stal se pravoslavným. Je to rozhodnutí zájisté dalekosáhlé, ale vsaje-li z něho princ Kobergovi prospěch čili nic, jest ještě nejisto. Na Rasu přijata ovšem zpráva o tom s jistým dostiuctěním a také vládní kruhy srédecké slibují si, že dojde nyní na základě této udalosti na dokonání smír s Ruskem, ale co pak se samostatnosti Bulharska? Tví záhada, na níž jistě odpovědět nemůže dneš mldo.

Všelicos.

Plnou parou a na všech stranách pracuje se v klerikálním táboře ve východních Čechách. Touto hroznou správou děsí své čtenáře zase jednou pokrokový list byďšovský a když ten to tvrdí, musí to být pravda, neboť pokroková péra nepřou čeraym inkoustem tupení, ale namáčeji se v čistotistě pravdě. Toho dokladem je nám již sám list byďšovský, jenž si vytrhl několik slov z našeho článku „Úloha kněžstva v životě veřejném“, kde se mluvilo té o potřebě soukromých, přátelských rozmluv s lidem, o čemž ustépačně soudí: „To opatrnictví, ty soukromé rozmluvy dokazují jen na novo, jak se zpátečnický klerikalismus musí bát světa božího. Jinak ale takové potajné, pokoutné rozhovory a opatrnické sbánění se strany kněží bude pro muže pokrokové neklamnou známkou, že se rodí nové ohnisko klerikalismu, a bude pro ně zároveň znamením k důraznému zakročení proti snahám podobným, jakož k poučení lidu, aby obráněn býti mohl před zálučným přemlouváním agitátorů Brynychových“. To se povedlo, to je zase kousek pokrokové pravdomluvnosti! Kdo nestranně sleduje veřejný ruch ve východních Čechách, ví dobře, že katolické hnutí projevuje se stále ve schůzích úplně veřejných a jestliže my vedle toho přimlouvali jsme se za přátelské rozhovory soukromé, tedy jsme tím nikterak nemínili takové tajné, pokoutné pikle, jaké jsou specialitou právě pánů pokrokových. Strana mladočeská dobře ví, kdo jí podporýval půdu ukryt jako krtek, též u nás je známo, kdo z úkrytu tajných, pokoutních schůzí na nás

vojskem Carovna: snad by byla česká země skáza a záhubu trpěti musila.

V tom roce též velká povodeň byla, jmenovitě před Božím Tělem, tak že pro velkou vodu Jeho Milost Biskupská z Chrasti do Hradce na slavnost Božího Těla dne 25. Junii přijeti nemohla; tenkrát ta velká povodeň velikých škod nadělala, rybářky potrhala, semu pobrala.

Dne 25. Maji v Pánu usnul Jeho Milost p. Tobáš Neimon, Jeho Milosti Biskupské Official a Vicarius Generalis, spolu děkan slavné Kapituly Hradecké, muž příkladného života. Za děkana kapituly vyvolen byl Jeho Milost pan Křepický, který sice brzo na to život svůj dokonil, totiž, dne 5. Novembra a na místo jeho za děkana vyvolen byl Jeho Milost pan Michael Sardagna a za officiala Jeho Milosti pan Joannes Sax, bývalý dříve děkan Chrastocký, potom kanovníkem učiněn a za Jeho Milosti officiala potvrzen dne 5. Julii léta 1784.

Na kanovníctví dosedl na místo Jeho Milosti pana Neimona Jeho Milost pan Václav Janovský od Jeho Milosti pana arcibiskupa na žádost a přimlouvu Jeho Milosti pana biskupa Hradeckého představený, nebo se sestry Jeho Milosti pana biskupa syn vlastní je. Na místo Jeho Milosti pana Křepického dosedl a vyvolen též za děkana Jeho arcibiskupskou Milostí p. t. pan Fíček.

V tom roku dne 16. Julii 1734 se Seminarium jmem se za kaplana do Hořic dostal na místo pana Pátora Weatla Scharechona, který s Hořic do Králového (sle) Hradce na kaplanství se odebral.

V tom roku na svátek sv. Duchu Jeho Milost Biskupská v pondělí 1400 lidí bítmovala. V úterý mnohem více; nebo jako ráno, tak odpoledne a velkým unavením svátek bítmovali udělovala.

(Pokračování.)

se tam. Jsou-li párové tekovými hrdiny, jakými se dělá, ať jen nejdříve sami vystupují veřejně a pak teprve mohou pátati po třese v oku od-pírce.

Světoznámý v táboře mladočeském vypadá ještě velmi blbě. Tak měl mladočeský klub v Kolíně dne 27. ledna schůzi, v níž se jednalo o výsledek zemských voleb za skupinu kolínskou a došlo k bouřlivým výstupům. Mimo jiné prohlásil proti dru. Kadlecovi stavitel Č. Kříčka: „Že jsme nevolili dr. Bazu, uvedli jsme důvody již ve schůzi Baxové, mimo to podotýkáme, že nás přelhal, když tvrdil, že on na Jičínsku nekandiduje a v „Krakonoši“ den před tím vyzýval voliče ku své volbě. Scena, kterou vyvolal p. Baza v Sadecké, když p. Preininger ukázal mu „Krakonoš“, nedá se popsat. Pan Baza vrhl se na p. Preininger, vyvolal mu list a tahal se na řečníka s p. Preiningerem a p. Floriánem, red. nymburským o list. — Mezi touto řečí bylo slyšet i surové výkřiky. Dr. Štěpán lituje, že překročil práh Sokolny a poněvadž v takovém ovzduší dle nemůže setrvat, odchází. Pan dr. Jelínek: Po všem tomto oznamujeme naše vystoupení z klubu, neboť výroků a nájezdů, kterých zde používáno se strany vaší (Šlovci) proti nám, nemůžeme s klidem poslouchati, poněvadž neznáme žádné slušné odpovědi, čince každou naši odpověď svými výkřiky a lomozem nemožnou, přestáváme býti členy vaší společnosti, kde zavládí takový ton, že my slušní občané nemůžeme déle zde setrvati. Na to odchází se 30 členů ze schůze, po kterých výkřiky kalibru nejhrubšího jen jen se slyšely. Tak za všeobecného vzrušení schůze skončila!

Páté přes deváté. Městská beseda v Praze oslavila v těchto dne své 50-leté trvání; založena byla dne 31. ledna 1846. — Dle úředního výkazu o přistěhovalcích do Ameriky, přibýlo r. 1895. z Čech do Ameriky 2036 osob. — Dne 31. ledna zemřel nejstarší dramatický spisovatel a herec Jos. Jiří Kolár.

Vyznamenání. Česká firma V. Hlaváček a syn, sochařská a umělecko-průmyslový závod, c. k. výhra, priv. výroba mramorových praček v Strakonickách byla poslední dobou vyznamenána na několika výstavách čestnými cenami, a sice na Národopisné výstavě československé v Praze v oddělení průmyslovém druhou cenou obchodní a živnostenské komory, na hospodářských a průmyslových výstavách v Uh. Brodě na Moravě stříbrnou medailí a ve Vys. Mýtě bronz. medailí za své sochařské a umělecko-průmyslové výrobky a za osvědčené nezmarné patentní mramorové pračky vlastního vynálezu.

Zvěsti z východních Čech.

Stoupenci radikálně-pokrokového směru činí se v našem okolí jen což. Návštěvy pražských poblahdárů pokrokových budeme se těšiti snad už každou neděli. Minulou nedělí, dne 2. t. m. byli tu zas a rozhořčili se tak, že by málem byli zmeškali večerní vlak ku Praze. Tentokrát zavítal do Hradce Kr. s drem Al. Rašnem také pověstný občan Ferek. Na Pražském Předměstí v hotelu Schlögllově kopaly se při zavřených dveřích, u nichž na vartě stál p. F., dvě důvěrné schůze; do schůze dopolední přišel pouze tucet, do odpolední přišly čtyři tucty účastníků. Dopoledne měla se konati ustavující schůze časopiseckého družstva, ale pro slabé účastenství byla odložena na neděli, dne 23. t. m. Schůze odpolední trvala od 3. přes 6. hodinu. Jednalo se hlavně o novém pokrokovém časopise. Mluvcími byli dr. Rašín a Ferek; za řeči padlo také tu a tam slovo proti socialismu, což přítomným stoupencům sociální demokracie bylo tak málo po chuti, že do příští schůze chtějí si pozvati z Prahy svého řečníka, aby zejména dru. Rašínovi ukázal, že je toho loket. Jinak nestalo se ničím zvláštním, leda že vznikl malý spor o tom, s jakou odelí z Kuklen jeden redaktor „Práva lidu“. Nový pokrokový časopis má se jmenovati „Posel z Polabí“ a tisknouti se u J. Paka v Kolíně. Ve schůzi bylo na to uprávněno něco dalších příspěvků. Že se účastníci schůze dívali také do křivého „klerikálního zrcadla“, o tom se blížě bezmínujeme, aby se neteklo, že chceme někoho udávat pro kolportáž. Jak se proslyšelo, má býti na Pražském Předměstí také založen nový spolek „Neruda“.

V upomínku na v Pánu zesnulého p. V. F. Červeného darovala firma P. T. páni Červených do katedrálního a děkanického chrámu sv. Duchak sakristii, děkanického duch. správy skvo-stné akordion. Jest to vzácný kus české práce, který na více výstavách k. pf. v Barceloně hlásal slávu českého jména. Druhý akordion u sakristie nejd. kapitoly rovněž dar páni Červených z dřívějších let, při této příležitosti snova neslunně upraveno. Zaplať Pán Bůh!

Rozpočet města Hradce Králové na letošní rok vydán byl právě v tisku a bude projednáván ve dnešní schůzi obecního zastupitelstva. Přehledná rada schválila rozpočtové položky dle návrhu městské rady a doporučí je zastupitelstvu ke schválení s těmito poznámkami: Doporučuje

se, aby poplatek za vodu vybírán byl dle množství spotřebované vody a zjištěn vodoměrem; záhodno, aby smlouva o dodávání vody sdejším právovládnímu měšťanstvu vzhledem k rostoucí spotřebě vody nově upravena byla. Záhodno, aby byla mostní váha brzo postavena. Žádosti policejních strážníků budiž vyhověno zvýšením drahotního příspěvku o 5 proc., tedy z 10 na 15 proc. Dříví pro právovládní měšťanstvo nebudí dáno do rozpočtu; navrhuje se, aby podána byla žádost za odročení vykonání rozhodnutí zemského výboru, až rekurs proti němu podaný od správ-ního soudního dvoru vyřizován bude. Celkový obrat letošního rozpočtu obnáší 1,034,258 zl., příjmy rozpočteny jsou úhrnem na 419,240 zl., výdaje na 615,018 zl., jeví se tedy schodek 197,778 zl. Podle hospodářských oddílů vykazuje se: Jméni nádační: 1. obecní důchody 246,006 zl. příjmů, 286,383 zl. výdání, 2. obecní plynárna 25,751 zl. příjmů, 25,751 zl. výdání, 3. účet pevnostní 116,367 zl. příjmů, 268,400 zl. výdání. Jméni nádační: 1. Kostel sv. Ducha 3891 zl. příjmů, 4018 zl. výdání, kostel sv. Pavla 3310 zl. příjmů, 1660 zl. výdání, kostel sv. Antonína 1507 zl., příjmů, 1164 zl. výdání, kostel sv. Jana 896 zl. příjmů, 428 zl. výdání, kostel Narosení Panny Marie 367 zl. příjmů, 333 zl. výdání, kaple sv. Klimenta 24 zl. příjmů, 24 zl. výdání, nadace zbožné 237 zl. příjmů, 172 zl. výdání, 3. Choro-binec 4163 zl. příjmů, 3859 zl. výdání, nadace dobročinné 3645 zl. příjmů, 1945 zl. výdání, 3. Matice školská 5334 zl. příjmů, 13,334 zl. výdání, nadace školské 1860 zl. příjmů, 1669 zl. výdání, 4. Ústav chudých 5742 zl. příjmů, 6742 zl. výdání, nadace chudinské 140 zl. příjmů, 139 zl. výdání. Rozpočet obecních důchodů vykazuje též výdaje celkem 138,011 zl., příjmů 100,616 zl., řádný schodek činí tedy 38,395 zl. Výdaje mimořádné rozpočteny jsou na 147,372 zl., příjmy na 145,390 zl., schodek mimořádný obnáší tedy 1982 zl., schodek úhrnný činí 40,377 zl., kdežto loni činil 38,435 zl. Na úhradu schodku navrhuje se 10 procent přirážka obecní ke pří-mým daním, 3 procentní přirážka k nájemnému a dar spojitelný z čistého zisku za rok loňský 24,000 zl. Jak příjmy tak i výdaje značně vzrostly, což je přirozeno při rozvoji města v posledních dvou letech. Výdaje řádné zvýšily se zejména u oddílů: školy, osvětlení a čistění města, obecní policie, úroky a úmor obecního dluhu. Na obecní policii rozpočteno je celkem 7118 zl., proti loňsku více o 835 zl., hlavně proto, že bude třeba pořídit strážníkům nový úplný oděv, dále rozmanitý se počet strážníků o dva, za to však ubude plat ponocných, kteří příště zastávání budou policejními strážníky. Pevnostní rozpočet vykazuje schodek 152,033 zl. Po odečtení třetí splátky ze vkladů původních 600,000 zl. jsoucích k dispozici u zemské banky v obnosu 104,000 zůstává schodek 48,033 zl., který se uhradí po-kladní hotovostí za prodané pozemky. Jak známo, vede se pevnostní účet zcela odděleně od účtu duchodenského proto, aby se v budoucnosti vidělo, jakého dosáhlo se v ýledku koupí pevnostních ob-jektů a pozemků. Dluh obecní obnáší celkem 582,355 zl. 68 kr., na úroky a úmor rozpočteno je 27,618 zl., dne 31. prosince 1896 zůstane dluh 485,690 zl. 61 kr.

Zprávy diecéšní. Vyznamenání jsou: Pan Ant. Dvořák, farář a vik. sekr. v Nebovidech, jmenován čestným děkanem, p. Stan. Cern, administrator v Kaňku a p. Jan Záruba, kaplan v Nebovidech, obdrželi farní synodali. Usta-noveni jsou: p. Jan Rotter, kaplan v Lanově, za faráře do Zlaté Olešnice, p. Jan Čapek, zám. kapl. ve Smiřicích, za proz. katechetu na měst. škole tamtéž, p. Jos. Havla, kaplan Církvičský, za II. kaplana do České Třebové, p. Stanisl. Cern, administrator na Kaňku, za kaplana do Církvice. Zemřel: p. Frant. Horčík, far. D. Lukavický na odpoč. v Jaroměři, dne 30. ledna b. r.

Z jednoty katolických tovaryšů. Poslední představení „Jeslíček“ opět svědčilo, že hra tato vzbudila zájem v nejširších vrstvách obecnstva. Doporučujeme také bratrským spolkům tuto hru, protože provedení všude tam je možné, kde zří-zen jest pěvecký odbor. Práce se studováním spojený vynahradí se opět úspěchem hmotným i morálním. Nyní věnována bude větší pozornost vážné činnosti. Během měsíce února po všechny neděle budou konány přednášky z různých oborů. Tuto neděli přednáší p. prof. Vocásek „O strojích na tlaku vzduchu založených“. Začátek ve 2 ho-diny odpo. — Jednotě věnoval na dobrou čestbu 3 al. bývalý místopředseda, vp. kaplan J. Janák. Zdař Bůh!

Záložní úvěrní ústav v Hradci Král. má valnou hromadu akcionářů dne 23. t. m. o 10. hod. dop. v síle besedy. Na pořadu jednání jsou správy, volby a určení dividendy za r. 1895.

Masopustní zábavy. Veneček besedy v Hradci Kr. pořádá se dne 15. t. m. v místnostech be-sedních; začátek o půl 8. hod., hudba sokolská. — Dne 9.: Ples hospodářské besedy v Plotištích na Velké; ples živnostensko-čtenářské besedy v České Skalici; veneček českých turistů v Ústí n. Orli; ples dobr. basičů ve Vysoké n. L.; ples dobrov. basičů v Mezilezi; ples mládežců v Malých Sva-toňovicích; veneček farní-živnostenské jednoty

v Trutnově, hotel Union. Dne 15.: tovarní ples firmy V. Tuzar v Upici. Dne 16.: Ples dělníků továrny p. A. Petrova v Hradci Králové v kon-certním sále tovarny. Dne 17.: Maškarní veneček pěveckých jednot „Zora“ a „Hanka“ ve Smiřicích. Dne 18.: Ples dobr. basičů v Přepychách u Opocna. Jednota katol. tovaryšů v Třeběchovicích pořádá dne 9. února domácí veneček pro členy a pří-znivce spolku v místnostech spolkových. Zástěr-kový ples pořádá se dne 17. února ve Zbečsku.

Šňatek. St. Aloisie Kadečková ze Želkovic a pan Josef Vanický, tovarník varhan a harmonií v Tře-behovicích slaví šňatek svůj dne 11. t. m. v chrámu Páně sv. Prokopa v Hoheněsi.

Pekařství má s nejširším obecenstvem stále větší styky nežli kterákoliv jiná živnost řemeslná, pekařské výrobky potřebuje zejména městské obyva-telstvo každodenně. Proto bude snad vhod všem našim čtenářům, smírně-li se poněkud obšírněji o prvním pekařském sjezdu, jež minulou nedělí, dne 2. t. m. odpoledne pořádala v Hradci Králové Ústřední jednota pekařů z Čech, Moravy a Slezska. Je to první vážnější krok za tím účelem, aby pekaři mohli patřičně nejen hájiti své vlastní zájmy, ale také vyhověvati požadavkům obecnstva. Ke sjezdu do Hradce dostavili se četní zástupcové pekařů z Prahy a z celé řady měst východočeských, především z Hradce, Pražského Předměstí, Kuklen, dále z Hořic, Krá-lové Dvora, Josefova, Smiřic, Čáslavice a j. Jmenem sdružení pekařů z kraje kralohradeckého uvítal pan Ant. Juliš účastníky sjezdu, zejména posl. Formánka a hojně hosty z Prahy. Předseda ústřední jednoty, p. Ant. Liegert z Prahy projevil potěšení nad tím, že pekaři z okolí hradeckého první přiblížili se k orga-nizační práci, které je třeba k upravení živnostních i obchodních poměrů, mají-li pekaři dostati všem po-třebám vlastním, svého dělnictva i odběratelstva. Na to předseda pan Liegert pojednal důkladně o tom, jaké kroky by měla jednota pekařská podniknouti stran nedělního klidu a náhradního odpo-činku. Řečník podal hojně dokladů k tomu, že je třeba améniti nynější ustanovení, aby pekaři nemuseli zákon o nedělním klidu obcházeť. Při dosavadních poměrech dává se jen zbraň do rukou dělnictva, které za každou cenu vystupuje proti zaměstnavatelům, vy-dává řemeslo na pospas a sleduje cíle zcela jiné. Dnes je naprosto nemožno dávat náhradní den za tříhodinnou práci přes dobu zákonem určenou, proti tomu musí se vzepřiti všichni pekaři v Rakousku, ne že by nepřáli dělnictvu, ale protože je to v povaze pekařství samého. Pekař vyrábí zboží potřebné každý den, musí pracovati každodenně. Proto je záhodným zejména projev proti náhradnímu dnu, jinak by se nemohlo jeden den ani péci. Dělnictvo pekařské snad se někde více dře, ale je za to také řádně placeno. Požadavky dělnictva jsou stále větší, na druhé straně vyhržuje se nám od úřadů docela odepnutím živnosti (Hlas: Pak bychom měli jíti žebrať?) a proto se musíme brániti, ukázati úřadům i obecenstvu, že se nám špatně vede, všichni musíme býti svorní. Posl. Formánek přimlouvá se za řádnou organizaci a poukazuje na potřebu toho, aby se rozšířila působnost zemského zákonodárství pro střední stavy, které je třeba zachovati, aby nedošlo všude k tovarní výrobě. Předseda pan Liegert připomíná, že dnes jsou to-várníci i dělníci lépe chráněni než řemeslníci; když stávkuje dělnictvo, pošle se tovarníkovi na pomoc třeba celá setnina vojáků, ale řemeslníkům se nepo-máhá. Novela nynější nestojí ani za to, aby vešla v život. P. Ant. Juliš, pekař v Hradci Král. navrhuje, aby se vypracovala resoluce pro změnu nedělního klidu v pekařství. Předseda p. Liegert míní, že je třeba zahá-jiti větší akci a vystoupiti jednotně se všem: společenstvy v Rakousku. Také při volbách do sborů zákonodár-ných musí se více pamatovati na živnostníky; doktor sebe spravedlivější nemůže plně hájiti zájmy řemesl-nictva, to jsou jen zastanci ex offio. (Souhlas.) Také je třeba pracovati pro lepší odborné vzdělání. Řečník navrhuje, aby ústřední jednota podala říšské radě resoluci v záležitosti nedělního klidu a náhradního dne. Pan J. Kotland, pekař ze Žižkova vypravuje, jak tíží nedělní klid v Praze, a přeje si sdělení, jak to dopadá na venkově. Pan Ant. Juliš z Hradce míní, že na venkově bude nedělní klid zrovna tak cítit jako v Praze. Předseda p. Liegert připomíná, že se časem pracuje v dílnách pekařských jen 6 hodin denně, ale přes to mají pekaři dodržovati zákon podle litery, poněvadž jim dělníci chtějí předpisovati. Pan Bičístě, pekař z Hořic, stěžuje si na dnešní „psotu“ s dělnictvem. Vláda nás trestá, ale chasa nedbá ni-čeho; když dělníkovi domluvíte, uhoří násypkou a řekne: „Jinde dostanu víc!“ Nám však také škodí, že jsou mezi námi fušeráci, kteří myslí: „Napálím v Uhrách dva, tři mlýny a pustím to do lufu.“ Na to nemůžeme klidně hledět, zrovna tak jako na to ne, aby dělníci chodili do dílny jako do kanceláře a když je některý po neděli „namožen“, abychom jej pro Boha musili prosit, aby nám pomohl. (Souhlas.) Posl. Formánek praví, že by fušerství přestalo, kdyby společenstva měla větší právomoc. Řečník navrhuje doplnění resoluce požadavkem, aby náhradní odpočinek dán byl v právomoc společenstev. Předseda p. Lie-gert vyzádaje si splnomocnění výboru jednoty ku podání příslušné resoluce zákonodárným sborům. (Sou-hlas.) Po přečtení došlých telegramů pojednal p. Ant. Juliš o pořádání odborného pekařského výstavy v Hradci Králové během letošního roku. Když taková výstava mohla býti v Liberci, dokázou to také četní pekaři. Předseda p. Liegert přimlouvá se, aby se výstava pořádala společně s cukrářskou a perníkářskou; vý-stava má podati obraz, jak pokročila tato řemesla a vše, co s nimi souvisí. Zdaří-li se krajinské výstavy, pořádala by se pak větší výstava v Praze. V době výstavy v Hradci bude se tu konati nový valný sjezd pekařů. Pan J. Kotland ze Žižkova navrhuje, aby se k výstavě přivázal právům státní místní komise, k čemuž předbádné práce má vykonati p. Ant. Juliš z Hradce. (Souhlas.) Předseda p. A. Liegert pejed-nává dále o potřebě odborného časopisu. Pan Je-línek, místopředseda společenstva pekařského v Praze alibuje, že se zasadí, aby společenstvo podporovalo

chystají časopis. Předšedá A. Liegert podniká pak k potřebování, aby se střídly krajašské odbory pekařské, jak jsou organizovány v Německu. Pan J. Kotlaně se Žižkova a J. Kniha, ředitel zásobovacího sdružení pekařů v Praze pojednají o výhodě společné tržnice pekařské, jež zamezují využitkování pekařů ze strany dodavatelů. O této záležitosti zmínil se ještě předšedá p. Liegert a poslanec Formánek, načež byl sjezd po třehodinném trvání zakončen.

Změna dráček. Paní Gabriela Plešná, choť stavitele ukoupila od pana Antonína Dobrkovského, stavitele nyní v Praze dům č. p. 240 zde.

Nová učitelka. Dle věstníku učitelského jmenován definitivním učitelem ve školním okrese královéhradeckém p. Jindřich Ženíšek v Prašské, Josef Pultar v Předměstích, učitelkou Josefa Černá v Třebouchovicích a učitelem „našinec“ Mauric Graf v Jenkovicích. — Divno jest, že pokročilá obec Janškovická nemohla pro obecnou školu svou nalésti křesťanského učitele.

Nové ohlasy. V okolí zdejších jest značný počet kruhových cibelen a vador tomu panuje se čilého stavebního ruchu ve městě zdejších nedostatek cibeli. Cena cibeli stoupá a závody nestadí s výrobou svou. Zafixováním cibelen kyne podnikatelům zajisté slušný zisk. Letos opět počnou se stavbami kruhových cibelen pp. Dr. Jan Ryba v Předměstích, Fr. Waldek v Plotištích a J. Matějček v Jenkovicích.

Lázeň za lázeň, peníze darmo, tak se povídá, ale to přece není žádná lázeň, když si dáma koupí za 3 zl. plesové botky a ty prasknou za jedno přetancování! Myslíte, že není možná a že by snad i paprové botky vydržely víc? Inu, stalo se to a koho by to zajímalo, můžeme mu sdělit adresu dotyčné dámy. A kde byl ten výtěný výrobek koupen? Nedomnívejte se, že snad u Panceře, ten sice dvakrát již vystavoval divné škrpály, ale sám by třeba za 3 zl. dovedl udělat přece něco lepšího. Spíš uhodně pravdu, kdo si pomyslí, že ty osudné botky byly zas od známého Fr. Baura, obchodníka nebo-li skladníka „našinecké“ továrny z Mnichova Hradiště. Vída, už jsme zase to jméno profekli, tedy něco přidejme o tom, jak ten pán je šikovným nešikou. Nás si počal už předcházet, zval našeho redaktora k sobě do krámu, ale zároveň se chlubil u Macáků, že prý již od nás má pokoj. Povídal, že je křtěným židem, v jednom hostinci chtěl ukazovati křtící list a přitom docela mluvil proti židům — a tu máš, čerte kropáč: v těchto dnech byl u stání za svědka a tu skládal přísahu po židovsku, kdežto dříve měl svatbu v židovské synagoze par-dubacké. Nasvědč se obchodníkem a přece chtěl se stát členem 4. živnostenského sdružení, kde ho však přijmouti nechtějí. Mluvil o sl. Lábových před pradelnou a pak — ale pro dnes dost. Vždyť se ještě shledáme jindy!

ONWB—SNDVB. Tento pouze německý transparent zůstal v pondělí na jednom předměstském hostinci, kde se konal věnoček zřízců severozápadní dráhy. Zdálo se dle toho, že uvnitř je zábava čistě německá, ale kdo vstoupil do hostince, slyšel hovor skoro napofád český. To asi nebylo po chuti panu Kaluschkovi, jenž sotva do zábavy přišel, hned zas odešel. Zábava byla celkem zadělá.

„To je banda, to není nikde jako tady. Ale počkej, zítra půjdu k starostovi a pak uhlídáš!“ Tak a podobně odlehčoval si v pondělí na večer na Pražském Předměstí lampář, jenž se nemohl nějak dohodnouti s obě. K. Ten totiž k lampářovi prohodil něco o namotanosti a zmatanosti světa a z toho vzešel takový povyk, že ze všech domků vyběhaly zástupy zvědavých žen a dětí. Jinak nestalo se nic.

Krádež. „Našinecký“ agent se šperky S. Geiger od firmy Fleischer & Comp. z Vídně udal v těchto dnech na četnictvu, že mu byl ukraden zlatý prsten se safírem a dvěma brilianty v ceně 160 zl. V podezření má několik osob z nádraží v Týništi, kde naházil své zboží ku koupi. Divno při tom jest, že zkušební cestující, jakým je Geiger, byl by při nabízení svého zboží tak neopatrný, aby nechal si je ukrásti.

„Našinec“ se věstí musel. Předěšlý týden přišla do krámu „našinec“ S. na posádku jistá paní, několikaletá odběratelka jeho zboží a vybrala si balík látky, za niž měla zaplatiti 6 zl. 13 kr. Při prohlížení své peněženky shledala však, že má u sebe pouze 6 zl. a proto žádala obchodníka, aby jí oněch 13 kr. nějakou chvíli počkal, že mu je hned přinese. „Našinec“ však, ač dotýcnou již po několik roků znal a tato kupovala u něho vždy za hotové, shrábnul 6 zl. do zásuvky, balík též odnesl s podotknutím, že jí jej vydá, až přinese 13 kr. Dotyčná paní, chtěla-li mít zboží a nechtěla-li tam 6 zl. nechat, musela schválně jít domů pro 13 kr. „Našinec“ jí tedy neposkytl úvěru ani 13 kr. a ona u něho neměla se bát o 6 zl., které si i s balíkem podržel? Proto podruhé raději — svůj k světu!

Zádný „našinec“ nebyl na plesu 3. Sdružení hostinských, fezníků, pekařů atd. Ples vydařil se znamenitě, ale co po tom, když tam ani fezník Kleiner nebyl! Ten dělal nejprve, jakoby o ples nestál a pak jej to mrzelo. Když byl poslán subakripční arch členům sdružení, podepsal se také Kleiner, ale nedal nic. Pak si to rozmyslil a poslal si pro vstupenku, tu však už nedostal. Za to poslal zábavnímu komitétu nelaskavý přepis, jež předšedá p. A. Juliš uložil snad do archivu sdružení na památku.

„Vévoda z Vrbu“ zase knajpoval v posledních dnech na sv.-janském náměstí. Tato knajpiada byla již poněkud krutší, ale také výnosnější; plných deset minut chodil za nočního mrazu po náměstí bos a vyslečen, přes to však vrátil se zdráv a vesel, — sázka 16 zl. byla vyhrána. A pak se nemáme v Hradci sportmany v každém oboru.

U Fránka strážily se rukavice, ale jsou již zase v rukou majitele. Ve známé nálevné fránkoviny zapoměl totiž rukavice jistý občan z Věkoš a náhodou přitomný p. Novotný ze Sl. Předměstí byl pak hned nařazen k krádeži. Kdo se tohoto bezdůvodného nařčení dopustil, o tom ví Fránk st. Za nedlouho však byla vypátrána ženitina, jež se přehmátla v rukavi-

cích, které byly pak majiteli vráceny. Zda-li se však p. Novotnému dostalo satisfakce, o tom nevíme.

Hasiči bez velitele. Před dávnými dny, slyšeli jsme někdy o výtržnostech a rváčkách při venkovských mniších svládkách posvícenských, které kořovaly často i krvavou řekou, ale to stávalo se pouze v některé neuvědomělé více, zastrčené v kontě zapomenutím a ještě zřídka kdy. Že by ale dnes ještě v době tak pokročilé, ve vsi deseti uveďomělé, v blízkém okolí Králové Hradce seprali se hasiči na plesu, je téměř k neuvěření, ale přece pravda. V neděli, dne 3. t. m. pořádan byl ples dobrovol. hasičů v blízké obci, na jméno nesázejí; ples byl hojně navštěven z celého okolí i nehasiči s respektu k tak dobrému spolku, jakým jsou hasiči. Dalo se proto očekávati, že zábava následit se vydaří. Za nějakou chvíli však, jakmile začalo se tančit, počalo jakési bučení mezi členstvem, jakoby se rojily včely, bučet se stupňoval snad dle poměru vypitých půllitrů piva a ze všeho povstala hádka. Když spozoroval to velitel a ostatní „špice“ od sboru, zakročili rázně proti nevrálcům na sebe členům, udělívše jim po tichu důtku. To však bylo platné tak jako nic; mraky stahovaly se víc a více a hroznily vypouštěti blesky. Velitel vida, že se přání ani rozkaz jeho nerespektuje, osámil členstvu, že se své funkce vzdává a odešel se zábavy. Za nějakou chvíli strhla se v hostinci skutečná rvávka mezi hasiči a bylo po zábavě. Tím dokázali výtržníci, jakými hasiči býti nemají. Druhého dne na to vzdal se nejen velitel, ale i všechny ostatní špice své funkce ve sboru, ve kterém několik mladých výtržníků dšlá ostudu celému pokročilému jinak okolí.

Odsouzen. Před čtyřletným soudem zdejším byl dne 3. února Antonín Rolmer, rolník z Dolních Bofikovic, o čemž přinesli jsme svého času podrobnou zprávu pro zločin uhodzený na těle a vyhnání plodu odsouzen k těžkému žaláři na dobu šesti měsíců.

Dlouhoprstí dědičtí. Mlynář Kristián Prouzovi v Suchovršířích stratil se minulého roku 5 pytlů otrubů. Zároveň smisel osmnáctiletý jeho dědičtí Vendelín Jüptner, z Vysoké Srbské, sanechav svému zaměstnavateli na památku svou dědičtí kníšku. Jüptner opatřil si od své domovské obce kníšku jinou a nestaral se více ani o mlynáře ani o jeho otruby, až letos dne 1. února byl na svých bludných cestách v Hronově dopaden a spravedlnosti odevzdán. Za dlouhých noc listopadových v loňu počil Antonína Pavla, rolníka v Nahořanech návštěvou svou host dlouhoprstý a vybral si z jeho garderoby slušný počet šatstva v ceně přes 40 zl. Po sloději ani potuchy a Pavel odešel již straceně věci. Náhodou však potkal onedhy své zánovní kalhoty z česné přase a v nich bývalého dědičtí svého Jana Žáka z Králové Lhoty. Kalhoty putovaly k bývalému vlastníkovi a Žák k soudu.

Zapomenutý ječmen. O posledním obilním trhu zapoměl některý rolník i hl. ječmene na náměstí. Kdo může se vykásat, že mu patří, necht' přihlásí se oň na policejním komisariátu.

V šimě na výletu. Dne 14. t. m. přišel si do Hradce dělník Fr. Buba z H. Přmu u Nechanic vyhodit z kopytky. Nejprve koupil si v kofalné kurrás a pak procházel jeden hostinec po druhém, všude spřáobil notný rámus a výtržnost, tak že naň musela býti upozorněna policie. Výletník však nebyl tak lehce k nalezení; všude, kam strážníci přišli a ptali se po něm, dověděli se, že jen před chvílí odešel, nebo že bylo mu ukázáno, kde nechal toť díru. — Konečně přece podařilo se jim Bubu nalésti v jistém hostinci, kde, jež již v notné kotiči náladě, statně podřimoval, načež byl mu poskytnut nocleh na křopáče.

Šelh lidu způsobu v neděli dop. dělník V. Martinec z Bohosud; jež již dříve notně „ušlý“, dělal na náměstí povyk a oháněl se holí, tak že musel být vyveden za město.

V bouřání hradeb stále se pokračuje po celou zimu. Nejvíce pracuje se za bývalou pekárnou, kde pracuje asi 200 dělníků. V místech těch má se s jara započítati se stavbou nových kasáren.

Místo pušky klacek. Jistý nimrod z blízkého městečka vyšel si nedávno na celodenní hon uláků do Bejšty, ale štěstí mu nepřálo, neboť po celodenním klopotném brkání nezastihl ani chlup, proto tím víc cítil se unaveným a rozmrzelým tak, že sašel si před návratem domů na chvíli do hostince se posilnit. Pušku nechal stát za dveřmi, aby se neopotila; pak seděl klidně uvnitř a bavil přítomné hosty vyprávěním zážitých zkušeností za celý den. Konečně nastala však doba rozloučení a náš nimrod odcházel; sáhl za dveře pro pušku, aby si ji hodil přes rameno — však co to? Puška je napádně lehká a řámen nelze u ní nahmatati! Či snad by byl se tak moc posilnil, že se mu zdá mnohem lehčí než dříve? Celý udiven, přinesl náš nimrod pušku chvatně ku světlu a ku své zlosti a ostatním k smichu, drž v ruce místo pušky notný klacek, jež mu tam neznámý zloděj zanechal. Nyní se mu ke všemu ještě známi, kteř o všem se druhého dne dověděli, vysmívají, jak prý mu ta nová „puška“ nese a to jej mrzí víc než celá ztráta.

Místo do zastavárny do kriminálu. Dne 1. t. m. byl hoře sklaman Josef Skála, zednický pomocník z Libčan. Již byl u cile tužeb svých, již mohl klidit ovoce z práce své, když tu bedlivým okem strážníka Fr. Žaloudka spozoroval a na čas bytem a stravu opatřen. Strážník zastavil podezřelou osobu Skálu u zdejší městské zastavárny a nahléd mu do uší, jaké as skvoze Skála ukládá pod úrok. Bá-žový, slušný šál a dva vlněné čepce a zevnějšek Skála jaksi nešly strážníkovi dohromady. Skála tvrdil, že věci ty mu odevzdány byly mladou ženštinou na svatojanském náměstí ku zastavení. Po chvíli měl svou výpověď a tu byl strážníkem ztčen a soudu odevzdán. V jeho kapsech nalezen byl zástavní listek z občan. zastavárny v Chrudimi, znějící na hodinky, na něž bylo půjčeno 7 zl. pod číslem 12.793 a obžaloba od c. k. kr. soudu tamtéž, pro zločin těžkého poškození na těle. Přelíčení ustanoveno bylo na den 8. t. m., pročť byl Skála v právu četnicka do praven do Chrudimi, aby se ze svého činu zodpovídal.

Poslilil se kořalkou ke smrti. (Od Po-
věky se nám píše: Dne 28. ledna t. r. vydal se na tífk, adjunkt Novotný a zapisovatel Svoboda. Obhaj-

postu za hospodářskou činností. Strážník ob-
chalupník Bittner č. d. 4. do posádky soudy Jedlové.
K večeru posilně obilněným alkoholem, ač prý k př-
nocování též pro špatné počasí, háněl habablu, ubí-
ral se přece k domovu. Když při třetím dne domů
nepřicházel, poprosila manželka jeho něšlek mužš,
aby jej šli hledat. Nalezen byl taprv v neděli dne 2.
února smrtí v lese blízko lázeňského místa Bělky.
Opět jedna obět kořalky.

Zraněn a olepen. František Horáček, 46letý
rolník z Hřibojed u Dubence měl dne 20. ledna t. r.
jakási soudní Hsání ve Dvoře Králové. Po odbyti své
záležitosti nastal se v hostinci pana Josefa Benara
ve Dvoře Králové, aby spláchl poněkud trampoty svě-
ské ho tianci. Pivo mu chutnalo, doma práce nyní
není a tak mýšela hodina za hodinou ná si Horáček
pořídil malou královédvorskou opičku. V náladě
ubíral se po šesté hodině večerní k domovu. Na pe-
něsích odnášel si s města ještě kolem osmi zlatých.
Spokojeně vykračoval si polní cestou do Hřibojed,
když s nenadání ucítil několik pádných ran do hlavy,
tak že stratil vědomí a sástal ležeti na zemi. Horáček
skrácený a od ran oteklý nalezen v noci V. Rohlem
a Janem Juklíčkem, dělníky z Hřibojed, kteří jej do-
pravili domů. Doma shledal, že ran mu uděleno
sice dost, ale mimo to mu chybí peníze, a nikdo ne-
může býti jich lupičem, než jakýsi František Rudl,
zletlý obuvnický pomocník z Hřibojed, který s ním
v hostinci ve Dvoře Králové seděl a kterého určitě
při přepadení poznal.

Vojenský sběh. Dne 4. t. m. uprchl od sed-
ního 43 pětého pluku vojn Fr. Šmíd a nemohl být
nikde vypátrán, až vydaly se za ním vojenské hlídky
na několik stran. Konečně dopaden byl zdejším čet-
nickým závodčím Povondrou v polích u Šosten bez
pláště a bez bodáku, jež k vůli pohodlnějšímu útěku
podle válečných pravidel odhodil. Věci tyto skutečně
nalezeny byly posději v křovi. Jmenovaný dopustil se
ze svého pobytu na vojné již více přecházi, tak že sa
trest slouží již pátý rok a není tedy divu, že se mu
přianá vojenská káseň již snechutíla a on sábožil po
svobodě.

Četník s revolvery. Dle ministerialního na-
řízení z předešlého roku podléme bude 90 okresních
strážníků četnických dlouhými důstojnickými ša-
vlemi a revolvery. Novota tato mnoho praktičnosti
asi máti bude.

Zabit při kácení dříví. Dne 20. m. m. samet-
náno bylo několik dělníků v lese u Vojce, okres
Hořice, kácením dříví, při čemž aškol se jeden kme-
na Jana Kracika z Vojce a pohmoždil jej tak značně,
že byl tento okamžitě mrtev.

Cheromyslný stařec smrl. Píše se nám
z Kunštátu: Dne 28. ledna nalezena byla v Černé
Vodě mrtvola 81letého starce Josefa Zimmra z Nové
Vsi u Kunštátu. Týs v posledních letech posbly ros-
mum a musel stále býti domácími střežen, by z domu
někam neutekl. Vador bedlivému opatrování podařilo
se témuž dne 28. ledna časně krána o 4. hodině ne-
posporovaně s domu se dostat. Ubíral se pak do sou-
sední vesnice Černé Vody, aby si dal dělati nové boty.
Na cestě uvázla jeho noha tak nešťastně v kofe-
nech jednoho kře, že nemohl tuto z kofene vyprostiti
a sástal na místě ležeti. Nešli však se rozednalo, byl
již takou mrtvolou. Dotyčný ačkoli měl přes 17. hod.
do chrámu Páně, byl pilným návštěvovatelem slávek
Božích, a ač byl již tak star, byl vždy nejprvejší,
kteř do kostela přišli.

Posár vypukl dne 31. m. m. o 10. hod. dopel.
ve stodole rolníka Vinc. Noska v Boudnici pod Lib-
čany, zničiv za krátko stodolu i se značnou sábohou
v ní uloženého ještě obilí a píce. Též dne bylo za-
městnáno několik dělníků mláčením obilí a mesitím
co ve světlici posnážovali, oheň povstala. Má se za to,
že byl zlomyslov rukou založen. Poškozený utrpl,
an nebyl pojištěn, značné škody, jež jest pro rolníka
při nynějších zbledovaných poměrech tím citelnější.

Zlodějská kumpansk. Ve Vyhnanově u Doudleb
utvořila se dvě sdružení. Účel byl stejný. Lacino šivu
býti na útraty cizí, bylo hezlem těchto dvou společ-
ností. Členové jedni kradli nač přišli a trpni byli
vždy jich sluhbní pánové a druzí kupovali věci kra-
dené. Ant. John ze Zachlumí a Josef Tobiška z Vy-
hnanova, čeledínové, z nichž prvému je 19. druhému 17
let, okrádali své pány po delší čas. Kradli bez vy-
běru vše, pšenici, vejce, slaby, chleba; amáku, mako-
vice, dřevěné koly, zeli, špek. Zlodějové, ač se o nich
vědělo, že daleko nebudou, nemohli býti dopadeni.
Konečně John kdesi z neopatrnosti se tím pochlubil.
Vyšlo mu na jevo ráumých krádeží a zároveň třetí
jich společník Josef Zanke, zedník z Vyhnanova. Spolu
vyzrazena druhá, četnější společnost, totiž odběratelé
a pobadatelé ku krádežím, totiž Karel Uhlř, Kateřina
Uhlřová, Ludmilě Bartošová, Josef Zanke, všichni
z Vyhnanova. Bylo věru na čase, aby darebáctví tomu
byla přitřá učiněna, neboť není horšího než, mti
zloděje ve vlastním stavení.

Žití smutné postavy, zahradník Weinert ze
Správců, o jehož návštěvě taneční hodiny rusecké
jeme zprávu přinesli, udal tehdy, že mu odcizeno 12 zl.
Udaní to mělo za účel pomstíti se svým soupeřem.
Než, aby se nespililo plnou měrou pokřadlo, kdo
jinému jámu kopá, sám do ní padá. Jak dokázáno,
popíjel táhož dne Weinert, kovaný Němec, na Pou-
chově, kde v hostinci p. Pražákové měl děátku, vy-
šel do Věkoš, kde měl v hostinci malý malér. Vylil
totiž sklenici piva na jistého mladíka, začez odměněn
vyhasovem. Pokračuje na cestách dobrodružných, došel
do Ruseku. V hostinci Pourově utratil značnou část
peněz, tak že mu z desítky velmi málo zbývalo.
V Ruseku tančil se pay, hrozil revolverem, jehož však
k velikému štěstí přítomných i svému neměl, šermoval
a vytáženým nožem, což ovšem mladé ruseckou
jen podněcovalo. Prance byla dílem Weinertovým.
Do smrti prý nepřijde na čtyřrylku do Ruseku.

Perota v Hradci Králové. Pro porotní období,
jež započne v pondělí, dne 10. února ustanoveny
jsou následující případy: Dne 10. února ustanoveno
jest líčení s Václavem Šifou z Libranice, obžalovaným
pro zločin zprznění. Líčení tomuto předsedati bude
c. k. rada zemak. soudu Fischer, soudcové: rada Pe-
třík, adjunkt Novotný a zapisovatel Svoboda. Obhaj-

cem zjednoten dr. K. Fuhrer, sdělit sdělit. Dne 11. února byl v Hostině zasedání Zjednotění v Hostině pro složení královské. Předsedati byli rad. zám. soudce, prok. soudce: rada Fischer, adjunkt Balák, zapsatel Balcer. Obhajce dr. J. Baše. Dne 12. února počte káň s Antonínem Syřistým, Josefem Jarolem a Františkem Čejkou pro složení podvodu a spoluviny na podvěž. Předseda: rada zemského soudu Stůla, soudcové rada zem. soudu Prokop, adjunkt Lešdecko, náhradní soudce adjunkt Novotný. Obhajce Syřistým jest dr. J. Baše, Čejkovým dr. A. Rudolf, Jarolým dr. S. Fischer. Dne 19. února líčení s Josefem Vojtěchem s Janotou pro složení zabiti. Předseda: prezident Wondráček, soudcové: rada Petřík, adjunkt Balák. Obhajce dr. Fuhrer.

Podivná záležitost. Ku správě s tímto titulem v předposledním čísle uveřejněném sděluje, že hostinec „na Kalince“ v Plotištích není snad jen tábořištěm sklenářů. Ti mají svou noclehárnu vykazovanou zvlášť, takto navštěvují hostinec p. Košťala denně řádní volníci i farníci z Plotišt.

Koně se spláhlý. Píše se nám s Jaroměřem: V pátek dne 21. ledna jel kočč. Čeněk Novotný ve službě u zdejšího obchodníka p. Zouzala po hlavní ulici. Pojednou spadl sněh se střechy, koně se lekly a pádily po ulici, zachytivše sloup s lucernou, který rozbily, při čemž kočč. v souu vyletěl a se poranil; vās se překotil, při čemž dvě kola se urasila. Blíže mostu zadrhl splášený koně p. Ant. Hofenovský, kterému jest děkovati, že se větší neštěstí nestalo.

Pokus sebevraždy. V neděli, dne 2. t. m. večer střílil se s revolveru Vilém Žďárský, řeznický pomocník s Jaroměřem do prsou na lukách blízko Černošic, kde byl nalezen a odvezen do všeob. okresní nemocnice v Jaroměřu. Posmrtdno jest, že týž roku loňského chtěl též skončit sebevraždou, skočil u mostu v Josefově do Labe, byl však spozorován a z vody vytážen.

Pevnostný vrát. V pondělí, dne 3. t. m. přišel do hostince a „české koruny“ v Jaroměřu František Vošenský z Jaroměřem, 22 let starý dělník a spěšobil tam pranic. Jelikož Vošenský jest znám co nebezpečný vrát, posláno pro „stráž“. Přikvapivší policijní strážník Josef Pinkas zatkl Vošenského, který se mu sprotivil, porasil strážníka, vytáhl mu šamár, chtěje jej s ní seknouti; to by se bylo stalo, kdyby strážníkovi nebyli přišli ku pomoci jeden voják a občan. Po tuhém zápase vrátník přemožen a do věznice c. k. okr. soudu dodán.

Úmrtí. Píše se nám s Jaroměřem: V neděli dne 2. t. m. odbyval se v městě našem pohřeb p. Frant. Horčice, faráře s Dolní Lukavice, posledně na odp. v zdejší mstě, za velkého účastenství obecnstva a duchovenstva s okolí. Pohřeb veden dp. děkanem Štěpánkem za asistancie četného duchovenstva se zdejšího děkanství do kostela sv. Mikuláše a na hřbitov sv. Ivana.

Obec Pražské Předměstí vypisuje dvě ceny 500 korun za nejlepší plány ku stavbě nové šestitřídní školy.

Z Rokytanka. Ve středu, dne 22. ledna měl zdejší sbor dobrovolných hasičů svůj ples v sále p. K. Kříže. V neděli 26. ledna pořádala sv. Janská jednota kat. jinochů a mužů v Rokytance svůj druhý ples taktéž v hostinci Křížkové. Při plesu kat. jednoty provedli pp. Lad. Věnc. Jirasek a Jan Jos. Kánara žertovné výstupy. — Obě plesy byly hojně navštěveny a pokladny též se finančnímu přebytku. Ct. návštěvníkům díky.

Z Bil. Újezd. Zdejší kostel „Proměnění Krista Pána“ bude se letos z jara opravovati a rozšiřovati. To bylo umožněno šlechetným dobrodincem p. Jos. Grimem ze Skalky, který na to věnoval 2000 zl. Ostatní zbožní kolatorníci přispěli dobrovolně též takovou částkou a neb alibili bezplatný dovoz materiálu. Ve čtvrtek dne 23. ledna t. r. odbyvalo se komisionelní řízení v obci naší, jehož se účastnili zástupci patronátu a příslušných obcí. Stavba byla zadána p. J. Štauberovi, staviteli v Rychnově n. K. za 6000 zl. Při sepsování protokolu vytratilí se oba zástupci obce Hrošky; nerozloučili se, ani neudali, proč protokol nepodepisí. Tím dali na jevo, že o zvelebení kostela nestojí — třeba že tím občanstvu žádných výloh nevzejde. Celý náklad uhrášen je z dobrovolných příspěvků. — Chvalné známý vypávek zvěře všeho druhu, p. Jos. Skáček na Skalce dostal právě do práce mořského pavouka pro měst. školu v Dobrušce. Pavouka poslal domů p. Kárník, námořník ve vojště v Pulji.

Z Dobrušky. Ve středu dne 29. ledna t. r. odbyvala se v obci naší hluchá selská svatba se všemi staročeskými svyky, družbou, starosvatb, mládenci, družičkami a hudbou. Ženichem byl p. Jos. Krejčí, rolník v Dobrušce a nevěstou sl. Šrytrova, dcera starosty a statkáře z Rovného. Hosti bylo na 21 saních. Ve středu byla velká hostina u rodičů nevěstiny a ve čtvrtek u rodičů ženichových. Večer byla taneční zábava. Svatba se šťastně a v nejlepší náladě skončila.

Z Týniště n. Orli. Dne 25. ledna bylo Týniště jevištěm velké slavnosti. Farní osada zdejší totiž uvítala nového duchovního správce v osobě dp. G. Šurka, faráře Voděradského. S bolestí propouštěly jej Voděrady, — jak správa došla — a tím větší však radostí přijímaly jej farní osada Týnišťská do svého náručí. Zmíněný vp. farář čtvrt století kaplanoval v Týništi — a za tu dobu prohlédl velmi dobře zdejší i okolní lid to jeho v pravdě otčovské, blahu lidskému jak duchovnímu tak hmotnému zasvěcené srdce. Nemí tedy divu, že dle toho také vypadal uvítání. Zřídka kdy vidělo Týniště všedního dne takový dav lidí, jaký shromáždil se 29. ledna. K 11. hodině dopolední blížil se nový duchovní správce k městu. Za město vstříc vyšli mu všechny spolky Týnišťské i obcí příslušných, místní čtenářsko-ochotnická beseda se svým předsedou p. M. Dr. J. Pumem v čele: jediný „Sokol“ stýděl se ukázati ve své uniformě. Za zvuku hudby Třebochovické ubíral se dp. farář ulicí nádražní k náměstí, kde očekávalo jej místní uhojenstvo, obecní zastupitelstvo Týnišťské a obcí okolních, mládež školy Týnišťské a příslušných škol Petrovické, Lipské a Albrechtické se svými pp. učiteli. Zde pozdraven dp. farář starostou města p. K. Kotlanem, starostou okresu

Holického p. J. Tatišev. Jménem sboru učitelských uvítal jej p. J. Šurka, řádní učitel školy Týnišťské. Jménem mládeže školní řádně čtvrté třídy. Na to přivedl náměstím ubíral se do chrámu, kde po příslušném oslovení dp. faráře od vp. Ant. Klenky, administrátora, nový duchovní správce obrátiv se k lidu plácním do posledního koutka prostory chrámové v řadě velmi srdečné a přesvědčující kladl na srdce přítomným, aby v nynějších slych dobách drželi se pevně Boha a církve, k čemuž s pomocí Boží, a pomocí svého kaplana a jich samých všemi silami bude pracovati. Hluboký dojem pozorovati bylo na tvářích posluchačů. Bylo již odpodledno, když zástupové rozcáhli se; ale za dvě hodiny znovu se sešli, aby opět vyprovodili vp. Ant. Klenku, jenž odcházel do Voděrad, aby zde faru administroval. Večer uspořádan na počest nového duchovního správce a spolu čestného občana města Týniště v „Panském domě“ koncert s bohatým programem, při němž účinkovala zmíněná již hudba za osobního řízení p. J. Jaroměřského k úplné všech spokojenosti. — Jedna okolnost při tomto uvítání jest pozoruhodná. Jako téměř všude, jsou i v Týništi strany a to hlavně dvě nesnášenlivé, sebe navzájem vylučující jako voda a olej. V tom však tentokráte se shodly, že obě budoucnosti svého faráře uvítaly. A tu mimovolně, kdo poměry v Týništi poněkud zná, vtrhne se myšlénka spojená s obavou, vycházelo-li to slavnostní uvítání všem ze srdce, bylo-li upřímné. Mnoho kásejí na tom, u kterých podnětem k uvítání byla láska ku knězi a u kterých rozhodovaly sámy osobní, sámy strany celé. Rozřezání této otázky náleží asi budoucnosti. Lidé však dobré vůle srdečně vítají svého nového duchovního pastýře volají: Bůh na dlouhá léta nám jej zachovej!

Z Běmběho. Za starostu obce zvolen rolník Josef Fejgl. Snad nyní utíší se nepokojné vlny volbami vzniklé.

Z Velkého Dvorce u Hřanova. Jednota Svatojosefská katolických jinochů a mužů ve Velkém Dvorce pořádala dne 2. února v hostinci D. Kosinky veřejnou měsíční schůzi, ku které se dostavili členové katolického spolku „Svornost“ s Náchoda, p. V. Opatrný a p. V. Pavlík. Ve 2 hodiny zahájil místopředseda p. Josef Jirasek schůzi, načež udělil slovo p. Opatrnému, který promluvil o tom, jaké stanovisko zaujímá sociální demokracie oproti dělnictvu. Na to uděleno slovo panu Václavovi Pavlíkovi, který přednášel o snahách naší křesťanské sociální strany. Oba řečníci si získali za sdělení přednášky ode všech posluchačů úplné pochvaly.

Z Ústí n. Orli. (Malba kostela.) Ve zdejší chrámu Páně vymaloval p. Ludvík Nejedlý, malíř s Nového Bydlova vkusně presbyterium r. 1893, a pak i loď chrámovou r. 1895. — Celé provedení bylo od obecnstva přivítáno posouzeno, tak že řečený umělec svou práci odporučuje se sám, což tímto budiž dosvědčeno. Též spolu uctivý vzdává dík sv. Josefské jednotě katolických jinochů a mužů v Ústí n. Orli, pro kterou zdarma vymaloval hlavní oponu pro divadlo spolkové. Pěkný obraz představující mladého tovaryše, jak s ciziny se vrací svým domácím příboudy vypravuje, na něm v pozadí město v záti zapadajícího slunce se kmitá, velmi zdařile malovanou záclonou kolem ozdobený, milou záležitost bude jednotě upomínkou. Přijeme p. Ludvíku Nejedlému hojněho zdaru ve výzdobě kostelů po naší vlasti.

Z Horního Jelení. Jednota katolických tovaryšů v Horním Jelení pořádala spolkový ples v sále p. Fr. Nováka. Při plesu bylo za viráinku vylicitováno 1 zl. 90 kr. na „Ústřední Matici školskou“. Pánům dobrodincům a hostům, kteří svou přítomností ráčili poctiti zábavu naši i všem, kdo nám vstupné poslali, spolek náš vzdává bratrský dík a volá: „Zaplat Vám to Bůh!“

Literární novinky.

„Nový život“, měsíčník pro umění, vzdělání a zábavu začal vycházeti v Praze vedením K. Doštal-Lutina. Nový list chce býti orgánem katolických umělců českých, chce pěstovati zdravé, plné umění katolické. Obsah čísla 1. Dr. R. Dvořák: Žalm předposlední. Několik slov úvodem. X. Dvořák: Montseratská znělka. J. Zeyer: Legenda o rytíři Albanu. P. Verlaque: Viktoru Hugovi. F. Holeček: „Reakční kniha“, J. A. Koráb: Večer. Frant. Skalák: Nalezový ráj. V. Bitnar: Píseň Magdaleny. S. Bouška: Velké dílo o J. Manesovi. J. Baar: Ptáci. Literatura, umění, hudba, správy. Roční předplatné 2 zl., administrace v Praze, Karlova ul. 2.

„Hlídka“, měsíčník vědecký vycházející v Brně, obsahuje ve 2. čísle tyto práce: O studiu věd společenských (J. Oliva). O povaze vášni a jejích vlivu na vůli (dr. Al. Kolísek). Pravoslavná nauka o církvi dle A. S. Chomjakova (dr. J. Kachník). O našich jmenech vlastních (F. Bartoš). Srovnávací věda náboženská (J. Oliva). Význam náboženského vyučování na středních školách (Pl. Buchta).

Osvěta přináší ve 2. čísle tyto nové statě: Česká koruna a volební oprava od J. J. Toužimského, Ludvík XVII. od dr. V. Gablera, Pod obraz Rafaelova houslisty od J. Vrchlického, Jen klid od Ad. Hejduka, Touha od K. Červinky, Jak povznéstí úvér malého živnostnictva v království českém, úvaha dra. Frant. Čuhela, Al. Dumas syn, črta Fr. Zákrejse.

Vlast obsahuje v č. 4. tyto nové práce: M. Hůrník a jeho doba od Fr. H. Zundálka, Z básní Grossmannové-Brodecké, Ze sbírky básní Ant. Bulante, Revoluce francouzská a naše sociální poměry od Fr. Vohnouta.

Duro Gonda, žobaj s Dětví. Velký chromotypický obraz dle akvarelu V. K. Malíka přináší jako zvláštní přílohu právě vydaný sešit 6. monumentálního díla vlasteneckého „Národopisná výstava českoslovanská v Praze 1896“, jež prací sponosatelů a umělců českých vydává Výkoný výbor národopisné výstavy českoslovanské nákladem J. Ottý v Praze a jež zastihuje podporu vcestrannou.

Z nakladatelství Jos. B. Vilímka v Praze doaly nám tyto spisy: Zmatek nad smetek, ilustr. román Jul. Varana, seš. 1.; Blouznivost našich hor od Ant. Stácha, díl 2., seš. 3.; Poslední Mobykan, román J. F. Coopera, seš. 11.; Za alévy otav, povídky Al. Doštal a obrasy V. Černého, seš. 1. a 2.; Dobrodružství ovrška houslisty, českým dětem vypravuje Fr. Faustina, seš. 1. a 2.; Malý děmář, č. 7.—9.

Svebodná sdělnost. Dle přeměn ostatní V. Slatomel, s ochvalou od. bisk. Hradce v Hradci Kr. Dž II. (čas 1. zl. 50 kr.) má tento obsah: Poměr svebodné sdělnosti ku školství. Zednářské humanity boj proti monarchii. Jak vypadá stát v srovnání se sdělností humanit. Poměr svebodné sdělnosti ku říši rakousko-uherské. Poměr humanit svebodné sdělnosti k socialismu.

Z nakladatelství J. Ottý v Praze doaly nám tyto spisy: Katoebismus dlejsí undat, sepsal prof. J. Brumá, seš. 17. a 18.; Obrázky bez ráme od G. Fraissové malý vykřeseti v Ottově laciné knihovně národní; Sebebrně vydání básnických spisů Jar. Vrchlického, seš. 6.—11.; Tělesný odřov, román Jul. Varana, seš. 25.—28.

Slova pravdy, laciné čtené časové vydáváně drem. Jos. Burianem obsahuje v č. 2. a 4. poučné pojednání: Spokřivost slatá cesta mezi marnotratností a lakotou.

Knihovna světoevých kasatelů, nakladatel Al. Jarosek, knihupce v Jihlavě. Sešit 2. obsahuje pokračování Leocoldairevých konferecniích ředí v Notre-Dame v Paříži.

Křístus straněný — duše straněná. Poetní básně, sepsal L. Kolísek, farář v Olm, p. Doubravě na Moravě. Schváleno od. bisk. konsistoci v Brně. Nákladem vlastním, cena 30 kr.

Knih, ilustrovaná literární revue, vydáváně spolkem českých knihkupců a nakladatelů v Praze, přináší v č. 2. mimo běžné rubriky tyto statě: V maloměstském sálu Jul. Zeyera od L. Arletta, Hálek a Nerada od Jar. Vrchlického.

Listárna redakce.

Na Pražské Předměstí. Aféra p. F. je nám známa, ale chceme vše hodnověrně vyšetřiti, nežli cokoliv uveřejníme. Můžete-li nám blíže objasniti něco z toho, co jste sdělili písemně, račte nás navštívit v redakci; plnou mlčenlivost Vám zaručujeme.

„Mladencům“ hosp. spolku pro okolí Hradce Kr. Když Vás to bylo dostoje, připustiti škopecov sprostota ve veřejném plesu Vašem, větíme rádi, že vůbec nedováděte slušně odpověděti na smítku o tom, za co se jako pořadatel plesu můžete jen stydět.

Do Ústí n. Orli. O jednotlivých schůzích jedosy račte nám posýlati správy v čas; co dostaneme teprve za měsíc po schůzi, to již otiskovati nemůžeme.

Hradeckému dopisovateli „Hlas z Vých. Čech“. Náš pokrokový spravodaj s Plotišt dovede souchu Fagnerovu rozeznati od sochy Havlíkovy aspoň tak dobře, jak špatně Vy si dobíráte red. Kuberu. Když se Vám objasnění musí podati po lopatě, tedy věste, že si vzpomněl po schůzi v Plotištích právem na Havlíka, jenž trochu více trpěl než dr. Rašín a přece by nestrpěl, aby se s ním tropil takový bumbag jako s Rašínem.

Listárna administrace.

J. K. S. 55. — Předplaceno do 1. července t. r. — P. Fr. K. Políška. Rovněž do 1. července t. r.

(Zasláno.)

Politické družstvo tiskové

pod ochranou sv. Jana Nep.

v Hradci Králové

bude míti

výborovou schůzi

v úterý, dne 11. února t. r.

ve 2 hod. odp.

v místnostech spolkových na Velkém náměstí č. 34.

Dr. Al. Frýdek,
předseda.

Dr. Fr. Šulc,
jednatel.

(Zasláno.)

Velečtému panu Antonínu Liegertovi, předsedovi ústřední jednoty pekařů v Praze, všem ostatním váženým hostům z Prahy, jakož i milým kolegům z měst okolních za laskavé účastenství při sjezdě pekařů v Hradci Kr.

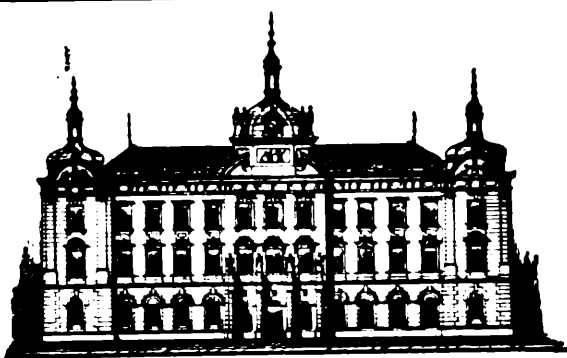
konaném dne 2. t. m. ze srdce

upřímně děkuje

jménem pekařů královéhradeckých

Josef Pátek.

V Hradci Králové, 3 února 1896.

Příspěvky na Adalbertinum. Vyscd. p. Ignác Bilek, bisk. vikář v Bartošovicích 1000 z., J. K. v Č. státní dluhopis květnové renty 1000 zl., vsdp. Václav Vaněk, bisk. vikář v Zábotti 80 zl., vsdp. Emanuel Ferkl, děkan v Lomnici u Jitěna 25 zl., vsdp. Jan Křivohlávek, děkan v Jabloněm 50 zl., vsdp. František Sloup, děkan v Pardubicích 25 zl., Vrchlabský vikariát 31 zl., Opočenský vikariát 39 zl., Rychnovský vikariát 46 zl. 50 kr., Kutnohorský vikariát 54 zl., vsdp. představenstvo kněžského semináře v Hradci Kr. 9 zl. (Pokračování). O další příspěvky se uctivě prosí.

Praha 1891. Státní cena.

JAN V. UHEREK,

umělecko-průmyslový
závod řezbářský,
pro kostelní práce odborně zřízený
v Litomyšli,

odporčuje se veled. duchovenstvu a sl. patronátním úřadům ku zhotovení veškerého kostelního nábytku jako: oltářů, kazatelů, křtitelů, zpodobnění, sech a j., jež dle vlastních plánů neb udaných provádí v každém slohu přesně a se vši přesností. — Cesty v příčině vyměření míst, jsou-li nutné, konány zdarma.

V závodě provedeny během posledních 4 roků mimo jiné větší řezbářské práce, následující chvalně uznané práce kostelní: Oltář sv. Aloise v děkanátě kostele v Litomyšli, hlavní oltář ve farním kostele ve Sčenicích, oltář sv. Jana Nep. a P. Marie Lourské v Moravě, hlavní oltář ve Sv. Kateřině u Poličky, hlavní oltář v Horním Újezdě, a oltář ve f. kostele ve Štěpánově u Skuč, kazatelna ve f. kostele v Peráči u Rádkovic, lavice v kostele v Pusté Kamenici, zpodobnění děkanátě kostele v Litomyšli, hlavní oltář v kostele „na Špitálku“ v Litomyšli.

Čestná odporučení.

Do Hradce Král. a okolí!

Níže uvedený dovoluje si P. T. obecnostu ve známost uvést, že otevřel

dílnu pro umělé,
strojní a stavební
zámečnictví
v Úzké ulici č. 209.

Na základě nabytých zkušeností v cizině, nabízím služby své ku provádění veškerých prací jak umělých, jako lustry, náhrobní mříže, světlíky, lampy atd., tak i všeho druhu stavebního a strojního zámečnictví.

Snahou mojí bude P. T. obecnostu co nejrychleji a nej-solidněji obsloužiti.

S úctou

Karel Halounek,
majitel závodu zámečnického
v Hradci Králové.

Cenníky a výkresy na požádání se zasílají.

Libovolné vzorky,

květiny, slovanští ornamenty
přetiskují se na

papír, plátno,

sukno,

fries, plyš, káží,
dřevo atd.

ku vyšívání
frma:
Frant. J. Svoboda,
v Hradci Králové
(na požádání).

Svíce kostelní,

pravé voskové i polovoskové, paschaly, trojhrany, grana, jakož i nejjemnější druhy kadidla, doporučuje veledůstojným farním a slavným patronátním úřadům, rovněž i

P. T. pánům obchodníkům v jakosti nejlepší a v cenách nejnižších

Josef Pilnáček

v Hradci Králové.

Závod voskárský „u Albersů“ založen r. 1869.

Umělecký
závod

pro
malbu
na skle

B. ŠKARDA,

Brno.

Specialní závod
pro malbu oken
chrámových.

Sedmkrát prvními
cenami vyznam.

Vzorníky k na-
hlednutí franko.

Ceny mírné.

Ztráta vlasů
a tvoření lupů

se pod zárukou jediné jiné
zamezí

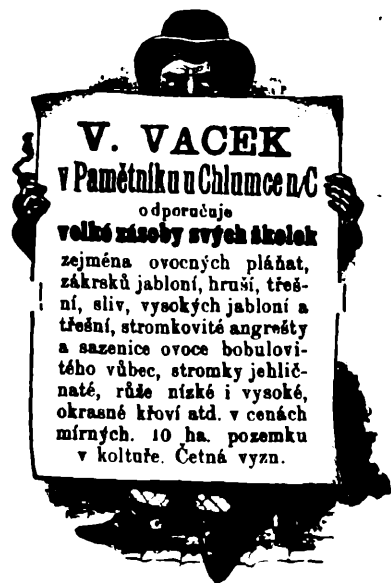
CRINOGENEM

od

J. Beyšovec v Jicíně

Cena láhve s ochrannou známkou 1 zl. při 3 lahvičkách franko na dobírku, neb lépe proti pošt. poukáže 3 zl.

Sklaďte v lepších materiálních obchodech a holičských závodech.

V. VACEK

v Pamětníku u Chlumce n. C.

odporčuje

velké zásoby svých stálek

zejména ovocných pláňat, zákrasů jabloní, hruší, třešní, sliv, vysokých jabloní a třešní, stromkovité angrešty a sazenice ovoce bobulovitého vůbec, stromky jehličnaté, ráže nízké i vysoké, okrasné křoví atd. v cenách mírných. 10 ha. pozemku v kultuře. Čestná vyzn.

Mladá

Božena Heřmanová-Makovská

po 15letém pobytu v Paříži

vyučuje jazyku francouzskému

se zvláštním zřetelem na pravý francouzský přízvuk a výslovnost. Přijímá žádatelky i pokročilé. Pokročilé zdokonaluje ve správném konverzaci. Francouzské knihy, jakož i nejpokročilejší čtení, medailonky i kresby jsou stále k dispozici. — Podmínky velmi výhodné. Časová představa v pondělí a v pátek od 5—7 hod. večer. — Přihlášky přijímá se v domě č. 183 na prot. Borromeu v l. patře.

PROMEMORIA.

Veledůstojnému

duchovenstvu!

V zdávaje díky za vzácnou přízeň, již jsem si usilovnou snahou svou: vyrobiti a dodávati pro chrámy Páně svítivě nejvýbornější v kruzích veledůstojného duchovenstva získal, vyslovuji novou prosbu, aby mi tato přízeň i na dále zachována byla.

Zůstávaji naproti tomu ujištěni, že obsloužím ctěné své příznivce takovým způsobem, jak to nikdo jiný nedovede.

Patříť voskárský závod můj nepopíratelně mezi nejvýbornější toho druhu v Rakousku, nejen pro své vzorné zařízení ale i nedostižitelný svůj výkon.

Zaměstnává ve svém závodě toliko pomocníků nejosvědčenějších, používaje surovin nejlepších a přibližuje osobně ku všem výkonům, aby s největší pečlivostí vykonány byly, docílují výrobek, jež žádný jiný nepředčí a jež došel předsných uznání a vyznamenání v tu i cizozemsku, z nichž uvádím v stručnosti jen tyto:

Čestný diplom výstavní, nejvyšší vyznamenání v mém oboru na zemské jubilejní výstavě r. 1891.

zlato medaili s korunou a čestným diplomem od krále Leopolda II. na výstavě v Bruselu;

zlato kříž náslušný s čestným diplomem mezinárodním na výstavě soviak a vynález v Benátkách;

zlato medaili s korunou a čestný diplom Severočeské jednoty na výstavě v Hradci Králové;

stříbrnou státní medaili, opět nejvyšší to vyznamenání v oboru mém a čestný diplom na národopisné výstavě československé.

Po návštěvě pak J. Exc. b. min. obchodu markýze Baquehema, jímž mi bylo vysloveno velice pochvalné uznání, udělen mi byl titul c. a k. důvěrného dodavatele.

Hrd na tato vyznamenání, jakož i na bezděčné uznání, jichž se mi veledůstojným duchovenstvem, veledůstojnými farními a slavnými patronátními úřady dostalo, nepokládám za nutno jarmarečně vykládati své zboží a přestávám na tom, uvést v známost, že vyrábím a dodávám v jakosti nejvýtečnější a v cenách nejnižších:

svíce

voskové a polovoskové,
hladké i bohatě bousirované;

zboží voskové

všeho druhu

pro potřebu kostelní.

Svíce luxusní nejkvalitnějších druhů;
svíce renesanční a barokové
jakož svíce stearinové a parafinové.

Prose všle, aby služeb mých hojně užíváno bylo, trvám v hluboké úctě a oddanosti

Fr. Sezemský,

c. a k. dvorní dodavatel,

majitel c. k. výsadní první české továrny na voskové výrobky, vosky pečící a smolné pochodné,

továrny na svíce stearinové, parafin. a sklepní

v Mladé Boleslavi.

(Začleno.)

Pan Josef Krejčík

závod sochařský a řezbářský v Praze.

Dřiny Bubna 612 — VII. — Sklad Eliášova třída 24.

Tímto dávám Vám vědomost, že socha P. Marie Lourdské úplně v potěšku nás došla. Vynikáme Vám své srdečné díky za velkou radost, kterou jste nám pěkným provedením sochy připravil.

Srdečně pozdravuje

Oberjohnedorf u Landštrouna, Jan Richter.
dne 16. října 1894.

Priležitostné dárky!

Podpisovaný dovoluje si P. T. vobchodníkům
důležitě a v obecné zájmu upozornit na svůj

umělecký závod pro výrobu

jemné řezaných kříží

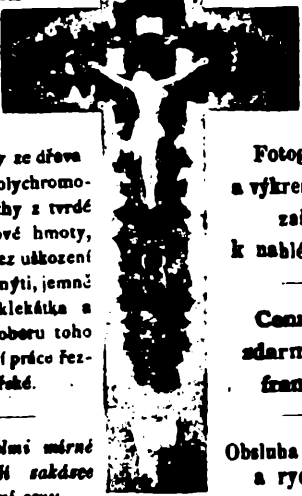
k postavení a zavěšení v různých slozích,

svých vlastních

od nejjednoduš-
šího do nejbo-
hatšího prove-
dení

před. vsazt

pro kostely,
fary, školy a
domácnosti.

Sochy ze dřeva
bohatě polychro-
vané, sochy z tvrdé
mramorové hmoty,
jež lze bez uložení
vodou umýt, jemné
řezané křesťanky a
jiné do oboru toho
spadající práce řez-
bářské.

Fotografie
a výkresy kříží
zařít
k nahlédnutí.

Cenníky
zdarma a
franco

Ceny velmi nízké
při velkém zakázk
solidní ceny.

Obsluha solidní
a rychlá.

Stálý výběr hotových kříží.

Raimund Jul. Kozel,

sochař a řezbář v Hradci Králové, č. d. 70.

Národohospodářská hlídka.

Roľnická otázka v Americe.

I v našich českých listech potkává se čtenář
někdy s mylnými náhledy o stavu amerického ro-
lnictva, nebo-li farmářstva. Příčina je ta, že z vlastní

skřivenosti málo kdo peří máže a že píše-li, sahá
ku pramenům starším, jež kryly se se skutečnými
poměry před 10 a 20 lety, jež ale dnes pravý
opak podávají. Tak kdo čte prof. Jágra agrární
spisy, v nichž poměry americké jsou do podrobné
vylíčeny, nabývá předsudků, v Americe že je pro
rolníka právě Eldorado, kdežto dnešní správy vy-
suzují v pravý opak. Že se poměry rolnické
v Americe v jednom desetiletí tak rychle změni-
ly, tomu se nedivíme; jeť Amerika země, v níž vše
rychleji žije a se vyvíjí. Tam nebylo potřebí je-
dného století, aneb aspoň půl století k tomu, aby
kapitál opanoval všechny poměry, zničil střední
stavy a společnost občanskou ve dva tábory roz-
dělil; v Americe rychleji se žije a proto tam sta-
čilo k tomu posledních deset let. Ostatně vše ro-
lnická neklesla tam posud k nejnižšímu bodu mraza,
dost je však na tom, řekneme-li, že americký rolník
bude snad ještě dříve hotov i při své panenské
půdě, než rolník evropský. Zde podáme pouze ně-
kolik myšlenek jednoho německého dopisovatele
z Ameriky.

Život spolkový je v Americe na výši neuvé-
řitelné; společenský život je celý protkáán spolky, kor-
poracemi, sdruženími a ovšem i kartely, čili, jak
tam se říká, ringy. Jednotlivci se svými mravními,
resp. náboženskými zásadami mizí v životě spol-
kovém a hlas svědomí neplatí, ješto vliv nábožen-
ství, jež je, jak známo, v zemi svobody věci sou-
kromou, je prapenatř. Ať se dívá jednotlivec
na tu, neb onu věc, jak chce, to vše není měří-
tkem jeho jednání, nýbrž klub, do kterého náleží,
spolek, k němuž se hlásí. Většina ve spolku roz-
hodne, co je právo a co ne, co se dovoluje a co
ne. Církev a stát jsou tu úplně bez moci. A kdo
tím trpí? — Jednotlivec, nemá-li kapitálu. Jeho
schopnost a přičinění dnes v Americe platí méně,
než ve staré Evropě, kde náboženství svého vlivu
na společenské poměry posud nepozbylo.

Dopisovatel dává příklady. Ustanovuje-li
cenu obilí v Evropě kartel velkoobchodníků, pak
ji v Americe přímo diktuje. Jedno kilo pšenice
stojí tu př. dva centy; podle našich poměrů málo
by stát kilo pšenice monky nejvýš čtyry centy,
kdežto v Americe stojí 3-8 krát tolik. A kdo to
dělá? Obchodníci obilím stanoví cenu obilí a mly-
náři stanoví cenu monky. Běda, kdo by chtěl mít
svědomí a chtěl kupovati dřevo, neb prodávati la-
cíněji! Ten by byl kartelem v pravém smyslu
alova zničen. Byl-li by to mlynář, poslal by mu
mlynářský spolek do jeho okolí tolik laciné monky,
že by musil brzy všeho nechati. Dřevo může pro-
dávati každý člen spolku, ale laciněji nikoli, to by
poškozoval zájmy ringu. Proto je živobytí v Ame-
rice vsud pranicizým výrobním cenám tak drabé,
že ani z vysoké mzdy něčeho nezahraje. Libra živé
váhy stojí dva centy, kdežto libra masa stojí již
10—12 centů, ovšem vždy ještě pravá láce proti
cenám našim. Cenu dobytka určuje spolek obcho-
dníků s dobytím, cenu masa pak majitelé porá-
tek. Tak je tomu s petrolejem, uhlím, dřívím a
každým jiným předmětem. Při tom jsou ceny tak
stejně po celé zemi, že se Američan, přestěhuje-li
se, po ceně ani neptá. Jen cizinec a poměrů ne-
znalý bývá napálen.

Jak se může, tážeme se, při tom stavu věci
věsti dobře rolníku a jak dlouho udrží se samo-
statný stav svobodného rolnictva? Následky se
dostávají a farmáře nespasí již ani rolnický ring,
jež na rychle v posledním čase byl utvořen. Přišli
pozdě, skoro jako naši rolníci. Přijde-li na
farmáře neštěstí, neb špatná léta, musí farmu pro-
dati a kdo ji koupí? U nás žid a v Americe ka-
pitalista, jenž ji pronajme buď posavadnímu ma-
jiteli, neb jinému schůdlému rolníku. Těchto náje-
mníků hlásí prý se již dnes veliké množství,
a kapitalisté šroubují nájemné do výšky, jak mohou.
Ovšem větší poptávka, vyšší ceny. Tedy ještě hůře,
než u nás, kde s cenami obilními klesá i posem-
kový důchod, čili cena posemků; v Americe ceny
obilí a dobytčí klesají, ceny posemků pak stou-
pají, ješto každá z obou věcí je v jiných rukou,
jež se nanejvýš něčeho jiného, než svůj prospěch. Jak
vydrží to panenská půda americká? Přistoupí-li
k tomu tak vysoké daně, jaké máme v osbrojené
Evropě, bude-li muset americký rolník sáhnouti
za nějaké desetiletí k umělým hnojivům, tak nastane
odliv, t. j. stěhování se do Evropy, spíše však do
Afriky a Austrálie, semí budoucnosti.

8 řemeslníkem je v Americe ješto hůře;
v Evropě řemeslo žije, v Americe však samostatně
vůbec neexistuje, ješto všechny řemeslné potřeby
vyrábí továrnické a jich ring udusí každou menší
řemeslnou živnost již v zárodku. Obuv vyrábí se
nová dnes již pouze v továrně; chce-li obuvník
ušíti nové boty, nedostane se k tomu, ješto továr-
ník žádá za kříži více, než stojí u něho, neb u
kolegy z ringu, celé boty. Továrníci stanoví ceny
a nyní nechť konkuruje s nimi ubohý řemeslník!
K tomu všemu mají, jak známo, nyní v Americe
ochranná zla proti cizím výrobkům a tak mohou
jáni karteláři dělati, co chtějí. Ale jak dlouho?

Ba ani ten dělník v Americe neobstojí, ne-
přistoupí-li do spolku. Spolek mu diktuje, má-li
práci vypovědět a kde novou nastoupiti. Poněvadž
vůde je samý stroj, je dělnictva v Americe víc
nazbyt, než v Evropě; laciné dopravní prostředky
k tomu přispívají, že tu fluktuace dělnictva je větší
než u nás, následkem toho pak bezpečnost a mravnost
menší. Z venkova dere se lid pracující, jako u nás,
do měst, a měst vylákají jej pod nějakou záminkou
opět na venek a tak se dostává rolníku třetího
nádělení — zpuštěného městského proletariátu a ne-
dostatek pořádné čeládky. Všecko jde tedy, jako
u nás, jen že u nás tak pomalu, že toho jednotlivce
téměř nepozoruje, v Americe však rychlým tempem.

Stavba sibiřské dráhy, nejvelikolepější to
dílo komunikační, jaké na světě kdy bylo pro-
vedeno, dle petrohradských správ pokročila tak
dalece, že již vozba na trati přes 2500 km z Čel-
jabinsku bude moci být zahájena. Již dnes lze
pozorovati velkolepý vliv této dráhy na obchod,
průmysl a kulturní vývin Ruska zvláště i ostatního
světa vůbec; dráhy to, která bude po souši až na
malou přestávku spojovati dva kontinenty (Asie
u Kamčatky jest od Severní Ameriky oddělena
pouze průlivem Beringovým, místy až jen 40 m.
širokým). Po celé délce vystavěné již trati ležící
města rapidně vzrůstají a se civilizují. Na př. v mě-
stě Tomsku, kde až dosud civilizace a komfort
byly velice slabé opatřeny, zavádí se elektrické
osvětlení. Dnes lze z Moskvy do Tomsku přijeti
za 8 dní. Ve stavbě se pokračuje s rostoucím
úspěchem.

Hospodářský spolek pro okolí Hradce
Králové koná valnou hromadu v neděli, dne
9. února o 2. hodině odpoledne v hotelu Schläg-
lově na Pražském Předměstí s následujícími po-
řádkem: 1. Čtení protokolu z předešlé schůze.
2. Přednáška řiditele nosp. školy zimní v Kukle-
nách p. Heinze: „O hosp. významu příštího vy-
rovnání s Uherskem a jaké stanovisko proti němu
zaujmuti by měli naši zemědělci?“ 3. Volné
návrhy.

Hospodářský spolek v Jaroměři odbývá
výroční valnou schůzi dne 9. února o 9. hodině
dopoledne v zasedací síni okres. zastupitelství
v Jaroměři. Pořad jednání: 1. Ověření zápisů.
2. Přijímání členů a vybírání příspěvků. 3. Zprávy
předsedy, jednatele, pokladníka a revisorů účtů.
4. Volba správy spolkové a delegátů do župní
hosp. jednoty. 6. Volné návrhy.

Hospodářský spolek pod Tábořem se síd-
lem v Cidlině má dne 19. t. m. ve 2 hod. odp.
v hostinci p. Delíše v Zámezi veřejnou schůzi,
v níž pojedná p. učitel Lhota o důležitosti spolků
hospodářských a pan ředitel hospodářské školy
Havranek o chovu dobytka, o lukách a píce pro
dobytek. Předsedou nového spolku je pan Krus
v Cidlině. Jednatel p. J. Lhota, učitel.

Hospodářský spolek pod Tábořem se síd-
lem v Cidlině má dne 19. t. m. ve 2 hod. odp.
v hostinci p. Delíše v Zámezi veřejnou schůzi,
v níž pojedná p. učitel Lhota o důležitosti spolků
hospodářských a pan ředitel hospodářské školy
Havranek o chovu dobytka, o lukách a píce pro
dobytek. Předsedou nového spolku je pan Krus
v Cidlině. Jednatel p. J. Lhota, učitel.

Dřívna bednářská

Kateřiny Matuškové

v Hradci Králové,

v domě p. Petříčka č. 111

doporučuje se ke zhotovení všeho druhu

bednářského zboží s bílými obručemi.

Jakost dobrá, ceny levné.

POKOJ

jest k pronajmutí
od 15. t. m.

se zvláštním vhodem, ve středu
města, s nábytkem neb bez nábytku,
pro svobodného pána neb 2 studenty.
Blíží se redakce t. l.

Valná hromada akcionářů

Záložního úvěrního ústavu v Hradci Král.

odbyvána bude

dne 23. února 1896

o 10. hod. dop. v sále „Besedy“ v Hradci Králové.

Pořad jednání:

1. Zpráva jednatele a účetní.
2. Zpráva revisorů účtů.
3. Volba 2 revisorů účtů a 4 skrutátorů.
4. Určení dividendy za r. 1895
5. Doplnovací volba správní rady.

Kdož valné hromady té účastníti se míní, nechť uloží akcie
své s nepropadlými dosud kupony u pokladny ústavu do 18. února
včetně.

V Hradci Králové, 29. ledna 1896.

Správní rada.

Jednatele

na měsíční plat a vys-
kou provisi přijme to-
vární závod. Nabídky na

Jana Rudiše,
Praha.

Americký

zubní atelíer

V. HROMATKO

ordinuje v pondělí a

v pátek

v Pardubicích

v ostatní dny

v Chrudimi.

Lesní tříletá trvalá naše obilná
a voškovatelná výroba!

Raďte si povědomost!

První česká

továrna na voskové zboží a bílidle,
závod pro impořování vosku, výroba umě-
lých vosků pro ouly a jiných zvláštností firmy

J. VLADYKA a SYN

V Litoměřicích nad Labem (bývalé semínky)

doporučuje v celostátní duchovenstvu
vážnými případy v celostátní svíce sv.
Bonifáce (délka jak 30 roků zavedené
v rážovém obalu (speciálně) zhotovené
z pravého vybraného českého vosku
v celostátní 1 kg. za zl. 2.50, dále pravé
voskové svíce v šesti obalu z nejlepšího
uherského a chorvatského vosku celostátní
1 kg. za zl. 2.20. Mimo to zavádíme k
všeobecnému přání v celostátní svíce pp. od-
běratelů: nejlepší voskové svíce v
modrém obalu smíšené s kapáním voskem
1 kg. za zl. 2.20. Mimo to zavádíme k
všeobecnému přání v celostátní svíce
nové v bedrovaném obalu v bílých po
1/2 kg. (v menších druzích zejména na
obětí se bodící) 1 kg. za zl. 2.10 všech
rozměrů. Tyto svíce mají se zvlášť k ve-
dlostátní osvětlování, jako dekorace
cest křížových neb pro potřeby funérní,
naprosto neochází ani nakupující, což do-
kázati můžeme neustálými pochvalnými
příklady.

Dále dovolujeme si doporučit: sloup-
ky voskové všech tvarů a velikostí, bílé,
šedé neb barevné 1 kg. za zl. 1.40, okrá-
slé, sedostátního provedení 1 kg.
za zl. 2.80, rovněž voskové svíce neka-
pající, v závěsích po 2, 3 a 4 dekag.
1 kg. za zl. 1.40 (velmi odporučitelné). Zaso-
láni jen franko. U nás místo v celém
rakousko-uherském mocnářství, buď na účet
celoroční neb za hotové při zápisu 6 proc.
Bedny se neúčtují, tudíž žádné výlohy a
největší úspora při odběru.

I nejmenší objednávka vyřídí
se franko a svědomitě. Nejlepší dlou-
holetý renomovaný firmy J. Vladyka a syn
zárukou nejvyššího obeloučení. — Pro-
síme v celostátní duchovenstvu za čest ob-
jednání, znamenáme se s dokonalou účtů

J. Vladyka a syn v Litoměřicích

Kapany vosk přepravujeme za nejvyšší
ceny. Ceníky jako i vzorky zdarma a
franko. Za nejspolehlivější začal se
ručí.

R. 1895. zpracovali jsme na vlastní, velkých
bílidel 8000 kilo vosku nejš. druh.

Malířský umělecký atelier

Ludvíka Nejedlého

v novém bydlově

dříve v Hradci Králové doporučuje se v celostátní
děkanství a farním úřadům i v celostátní duchov-
enstvu, jakož i slavným patronátním úřadům ku
provedení dokonalých

maleb kostelních,

opravy freskových a olejových maleb taktéž i nových
obrazů vůbec a vypracuje ochotně na požádání ná-
vrhy maleb a rozpočty za mírný honorář, kterýž však
při zadání práce se neúčtuje.

Jan Horák,

vlastní výroba suken

v Rychnově n. Kněžnou

nabízí na dobu podzimní a zimní

pravé vlněné látky

za ceny mírné. Četné opět objednávky,
zvláště z kruhů vld. duchovenstva jsou milým
pro nás důkazem, že jsem bez svému: „Po-
ctivý sebe menší výdělek lepší je sebe vět-
šího nepoctivého.“ věren zůstal.

Cenníky na požádání franko.

Zásilkou na dobrou,

vld. duchovenstva dle přání bez dobírky.

PM hromadných objednávkách výhody

oo možno největší.

Četné doporučení z kruhů vld. duchovenstva i P. T.

užitelů k zaslání.

Těž na spítky a bez zvýšení cen.

Svůj k svému!

Sukna modrá i hladká ku všem pte-
lům a ve všech jakostech, v báječném
výběru.

Podšívky všeob. drubá vlastní mani-
pulace ve velkém i malém.

Koberce salonní, běhouny a koča-
rové, pak veškeré, potřebné látky ku
zařizení pokojů, jakož i záclony po-
kryvky atd.

Linoleum (korkové koberce) pravé
a imitované a voskované plátna,
Vše za ceny nejmenší nabízí

V. J. Špalek dříve J. Krušvic
v Hradci Králové.

Nejstarší závod toho druhu.

Do Hradce Králové a okolí!

Dovolují si ct. obecnstvu v známosti uvést, že
dnem 19. t. m. započal v místnostech řemeslničko-
živnostenské besedy v Hradci Králové

učební a sváteční účetnický kurz.

Vyučování účetnictví děje se pro pány i dámy v řetě-
šce české a německé, ve slohu jednoduchém i složitém a
sice theoreticky dle odborných spisovatelů univerzit-
ních a prakticky po způsobu obchodní akademie pražské
se sdruženými naukami od 2—4 hod. Honorář obnáší
měsíčně 5 zl. předem mimo pomůcek. Další přihlášky
a bližší informace udlí Arnšt. Dvořák, rukavičkář a
jednatel řemeslnické besedy, vedle budovy c. k. kraj.
soudu v Hradci Králové.

Se vši účtů

ANT. SVOBODA,

majitel účetního ústavu a předseda sněmce
více c. k. okresních soudů.

UMĚL.

ZÁVOD

pozlaťovačský

JOSEFA KIESLICH

v Hradci Králové

u „černého koně“

odporčuje se ku solidnímu provedení veškerých

prací kostelních,

zařizování a obnovení oltářů, kazatelů a t. d.

VELKÝ SKLAD

nejjemnějších obrazů, mramorů, kříd, žimo

a pod.

do oboru toho spadajících výrobků.

Největší výběr různých věcí drubá na obra-
zy, fotografie a t. d.

Příze vlněná (čistá) i vlněná.

Slušný oltář

se prodá.

Adresu sdělí z ochoty administrace t. l.

Do České Skalice a okolí!

Umělé zuby

celé chrupy neb jednotlivé, buď s petrovou
deskou neb bez ní, podle nejnovějšího ame-
rického způsobu vyrábím a konám veškeré
práce v obor ten spadající přesně a solidně
ručně za nejlepší obeloučení, při nejlevnějších
cenách. — Poroučíte se do vlněné přízně ct.
obecnstva,

znamenám se v hluboké úctě oddaný

JAN FERBAS,

subní technik v České Skalici.

Vína

uherská, rakouská i mělnická

jakož i

medicinální vína

na skladě a prodává vše v nejlevnějších
cenách

Josef Pátek,

dodavatel vín též do vojenské nemocnice

v Hradci Králové.

P. T. duchovenstvu doporučuje se

závod zlatnický a stříbrnický

Václava Šolce

předsedající soudního znalce a odhadce
v Hradci Králové

ke zhotovení veškerých kostelních nádob, svítek
služeb v oltářích, na které 20 let ručí. I též hrají
základní sklad veškerých šperků zlatých a stří-
brných, dále hodinář L. Jakoubek, který na celém
světě ceny se srovnává se prodávající.

I též přijímá dělníka (křesťana) na hostinné
práci. Čestné místo. Kde v oboru tom je spolehlivý,
nechť se přihlíží.

POZOR!!!

Jednou pro vždy,

milostivá paní,

koší se pro domácnost nová nad vše dosavadní
vynikající, nezmarná

patent. mramorová pračka

t. sv. valcha na prádlo „Patent. Hlaváček“ v ceně
od 2 zl. výše přímo u vynálezce firmy:

V. Hlaváček a syn,

c. k. priv. výroba pat. mram. praček, sochařský
závod, sklad soch a pomníků, uměl. předmětů sy-
calu, mramoru a žuly

v Strakoněch.

Pp. obchodníkům solidní výhody.

P. T. v celostátní duchovenstvu

doporučujeme v první řadě nejvíce chval-
ně osvědčený v díleci stávající, na národo-
pisné československé, sam. jablonecké a četných kra-
jinách výtavých nejvýše státními a výtavními
cenami vyznamenaný

výrobní velezávod
firmy

Josef Naškudla v Jablonném n. Orli.

nejstarší tím první toho oboru v Čechách založen
r. 1810, od doby té vldy v rodinném domě č. 88,
veškerých kostelních paramentů, uměl.
výtavní prapůrů, kostelního prádla a ko-
vového náčiní ohranového atd. vynikající,
nejkvalitnější úpravou dle církevních předpisů, hodno-
tou, trvanlivostí a velmi mírnými cenami. Dákasom
solidnosti a poctivosti v obeloučování jest mnoho
set doporučovacích uznání z veškerých Čech, Moravy
a Slezska. Ceníky, rozpočty a vzory, jakož i hotová
řboucha k výběru naslých nadepsaný dām na požá-
dání franko.

OBNOVA

Číslo 48.

V Hradci Králové, dne 14. února 1896.

Ročník II.

Nový státoprávní projev.

Jednou z nejzávažnějších událostí skončeného zasedání českého sněmu zůstane znamenitá řeč, kterou ve schůzi ze dne 11. t. m. pronesl dr. Bedřich kníže Schwarzenberg a jež znamená nový potměšlý krok na dráze sblížení konservativní šlechty se zástupci českého lidu. Pozapomenuté heslo „Ať do těch hrdel a statků!“ bylo obnoveno v této vřelé řeči, jež přijata byla také na straně mladočeské sympaticky; našim čtenářům bude jistě vhod, podáme-li zde projev kn. Schwarzenberga aspoň ve výtahu.

Řečník líčil nejprve hospodářské poměry království českého a pokračoval: „Dovolím si poukázat k tomu, že my pokládáme české státní právo za pozitivní právo, na jehož restituci za všech poměrů hodláme trvat. Já ze svého stanoviska pokládám ústavu prosincovou dnes platící za faktický stav, s kterým musíme počítat, ale zároveň za stav, který oddělit bude naší snahou. Řečník očekává příznivé poměry v království českém jenom od rozšíření samosprávy tohoto království. Jak pak mohou býti prospěšny pro naše poměry zákony, ať již v ohledu zemědělském anebo v ohledu živnostenském, které jsou sdělávány od poslanecké, kteří našim poměrům naprosto nerozumí. (Bouřlivá pochvala a velkostatkářů a mladochůd.) Řečník praví, že v řešení otázky státoprávní stal se v poslední době vážný pokus. Míni tím návrh dra Herolda. Komise zvolila ze svého středu ~~subkomitét, který měl uvažovat o jakýchkoli společných zásadách. Kdyby se nám to podařilo, praví řečník, postaviti aspoň jakési společné body, na základě kterých by se mohlo vyjednávat o konkrétním vytvoření našeho státního práva, pak myslím, že by to znamenalo již velký pokrok a bylo by to velkým úspěchem proto, poněvadž tuším, čím dále tím obtížnější budou poměry jednání v centralistické říšské radě a tím více musí se objevovati myšlenka, zda na místo této centralistické říšské rady nedá se postaviti něco jiného. Řečník praví, že ve fundamentálních článcích, na jejichž zásadách dosud strana velkostatkářská stojí, byl učiněn vážný pokus o rozřešení naší otázky státoprávní a že jest jen litovati,~~

že pokus ten se nezdařil. *Nás všechny ovládná jedna touha, aby Jeho Velikostvo v okamžiku, který by usnutí rátilo na vhodný, cel tyto naše státoprávní požadavky doopravdy posvátným aktem korunovačním; — pak za hluboké zvony velechránu svato Vítkého od dědiny k dědině bylo by v Čechách hlášeno: král náš jest korunován. A v tomto jasotu těch milionů věrných Čechů sněla ty lepší budoucnost a v této nehybnoucí věrnosti národa českého našly by se prostředky ku překlenutí všech těch propastí. Když strana feodálna nezmizuje se stálo o státoprávní požadavku našem, nečiní to jenom proto, že by snad požadavek ten byl již vymizel ze srdcí; činí tak jenom proto, že nechce, aby tato myšlenka sevedněla. Státoprávní požadavky nedají se ze srdcí českých velkostatkářů vyrvat. My pokládáme — praví řečník — státní právo české za část programu našich předků, za jakousi integrující část naší budoucnosti a na tom stanovisku setrváme stále, šťastni jeounce, když někdo nás v tom ohledu bude podporovati. (Potlesk a bouřlivá pochvala.)*

V poslední době poukázáno bylo k tomu, že jakési konservativní velkostatkář království českého oponují společnou činností se zástupci českého národa a že již s takovou vřelostí nevímá si zájmů českého národa jako dříve! Velečení pánové! V tomto zasedání slyšeli jsme příkré útoky a dokonce jeden pán dovolával se budoucnosti a pravil, že budoucnost dokáže to, že on má pravdu. Já nemám dar nahlížeti do budoucnosti, jako spíše pohlížeti do minulosti a tu mohu poukázat jenom k tomu, že velkostatkáři konservativní stáli po boku zástupců českého národa a ty úspěchy, kterých bylo dosaženo, budou vždy přínášet k čestným listům našich dějin. (Výborně! Potlesk!) Oni pánové, se kterými strana naše uzavřela svazek, ti podlehlí hnutí národnímu, podobnému vlnobití, ale zbytek této strany trvá neustále při vynikajících vlastnostech jednotlivců, při vlastenecké obětavosti a nezištnosti a zůstávají mušmám těm v srdcích každého Čecha stálou památkou. (Pochvala, potlesk u velkostatkářů.) Řečník naráží na útoky dra. Baxy oproti koruně a praví, že musí se proti tomu ohraditi a říci, že jeho strana nikdy nespasujeme přísahy věrnosti, pro kteroužto přísahu jest odhodlán i život svůj na-

saditi. Činí veliký rozdíl mezi opozicí proti vládě a proti koruně. Opozice proti vládě možná jest při různých zásadách, ale opozice proti koruně, to jest případ pro který bychom nemohli býti nikdy získáni. Praví, že útoky, které se proti konservativním velkostatkářům dějí, nejsou spásobné, aby konservativní velkostatkáři odvrátili od dosavadního jejich snažení. To jsou planá slova a u historických velkostatkářů českých rozhoduje jenom hlas svědomí a oni na dráze, na které trvají, i na dále zůstanou. My setrváme, hájíce požadavek tohoto království, my setrváme při programu svém a vysoko budeme třímat prapor naší strany, na kterém stojí napašeno heslo, jež do srdcí nás všech jest vryto: „Věrní císaři a králi, věrní vlasti a právu její až do těch hrdel a statků!“ (Bouřlivá pochvala a potlesk.) Řečník končí doporučením rozpočtu ku přijetí sněmovně. (Bouřlivý, dlouhotrvající potlesk velkostatkářů a mladochůd.) Politici přátelé řečníkovi zahrnují jej pochvalou a blahopřáním. Vzájemně v celé sněmovně trvá za hodnou dobu.

Pražská kronika.

K. — V Praze, dne 13. února. (Přev. dopis.)

Jednou ze pražských událostí poslední doby, jichž si všimí celý český národ, byla smrt Nestora českých spisovatelů a dramatických umělců Josefa Jiřího Kolára. Muž ten, s nímž počátky a rozvoj českého divadla jsou úzce spojeny, dožil se požehnaného věku takofka 84 let. Zasluky jeho byly plně oceněny, ale při smrti jeho povětšinou zůstanou pomínkami. ~~Jednoho zvláštního rysu jeho povahy a smýšlení. Kolár prožil svůj věk v nejvšelejším varu společenského života. Starý, vtipný a znamenitý muž ten měl zajiště nejbohatší příležitost potápěti se v rozkoše světa a dožít se doby kmetů, mohl pohlížeti úplně klidně zpět a o životě souditi na základě nejbojnejších zkušeností a poznatků. Když se rozešel, odebral se do všeobecné nemocnice, kde byli mu opatrovníky a společníky uslechliti manželé, paní Maruška Bittnerová, druhdy jedna z nejpřednějších a nejoblíbenějších umělekyní Národního divadla a její manžel, spisovatel a dramatický umělec p. Jiří Bittner.~~

Vš, starý Skřivánek je tvrdá hlava — na groš jako — no nemám to povídat — ale hlavní věc je, že se máte s Josefem rádi — o to ostatní se už shodneme!

Na zápraží zavzněly kroky a ve dveřích objevil se Skřivánek se synem.

„Pochválen buď Pán Ježíš Kristus!“

„Ať na věky, ať na věky!“ odpověděl Mervart, vítaje příchod.

Selka utířela zatím, „jen tak“ fertochem sesli pro starého Skřivánka a Aninka pro Josefa a zvali je k ušednutí ke stolu, kde uprostřed koblih a koláčů zvedaly se láhve s vínem, pro které si hospodář schválil den před tím do města zajel. Když se hosté usadili, nalil Mervart do skleniček vína a podal jim, aby si zavdali na zdraví.

„A nyní milý sousede!“ — odkáhal si Skřivánek, stávk skleničku na stůl — „abych začal, proč jsme přišli. Byli jsme vždycky dobrými sousedy, má nebožka žena, dej jí Pán Bůh lehké odpčinutí, s Vaší panimámou jako sestry —“

„Ba že, kmotřičku, jako sestry!“ utířala si Mervartová oči fertochem.

— „a takž nebude vám, ani vaší milé panimámě proti srdci, když jménem svého syna rozvádám vás, abyste dali mu Aničku vzíti za věrnou a upřímnou manželku.“

Starosta Mervart setřel palcem slzu, která mu sběhla po tváři.

„Nebude, nebude, milý sousede —! Vždyť bychom neměli srdce v těle, abychom tomu bránili. Děti se mají rádi a to je hlavní věc — a Pán Bůh nám oběma požehnal, abychom již dali jim něco do počátku — a tak pojdsem, milý Josefku a dej mi hubičku — a na sv. tři krále, dají Pán Bůh, bude první ohláška.“

(Dokončení.)

FEUILLETON.

Tvrdé hlavy.

Ohřádek z masopustního života na venkově. Napsal Vladimír Hornov.

„Ejchuchul!“ — vyskočil František Skřivánek na zápraží, plácl rukama, vymrštil se jako prut ze zápraží na zasazenou silnici a uběhl o příchod přes náves ke statku starosty Mervarta.

„Zblázni se, kluku!“ — zamračil se starý Skřivánek, dívaje se na svého sedláckého synáčka. Ale pojednou zamračená tvář rozplývala se jako mraky v nejasné mlhovině, ty se trhalv a z nich na svět usmála se dobrácká tvář starosvětského upřímného tatínka.

„Ej, kluk jako oheň! Inu, bejvávalo také tak u nás! Nohy jako arnka, hlavu jako líbátka — a teď —?“

Starý Skřivánek se zamyslel — vypustil se zamilované své dýmky mohutný oblak dýmu, drubý, třetí, mávl rukou a zahleděl se v tu stranu, kde ležel statek starosty Mervarta. Z jeho vrat právě vyběhl František, třímaje nad hlavou vítěsné koláč. Houpl na rybník, přešel hladinu jeho „po bobečku“ jako střela a již octl se před starým Skřivánkem.

„Tak že už jsou Mervartovic připraveni — a koláčů tam mají, o jé!“

Starý Skřivánek mrkl povážlivě na boty, jichž František před jeho očima použil lehkovázne ku klouzance, ale mrknutí to zůstalo bez citelných následků, poněvadž František byl poslem zvěstujícím důležitou chvíli v životě otce, matek, synů, dcer — chvíli námluv!

Ano od Skřivánků chystali setatí s Josefem na námluvy do Mervartovic statku. Už bylo vše

mezi mladými ujednáno, jen ještě staří měli promluvití slovo poslední ohledné věna.

„Hlavní věc Josefe, že Aninka je pořádná, pracovitá děvče, že se máte rádi, to ostatní už přijde samo sebou! — Starý Mervart je sice tvrdá hlava a na groš — inu vždyť ho znáš! Ale povídám, láska hlavní věc!“

V té chvíli, co takto hovořil Skřivánek, ubíraje se s Josefem ku Mervartovic statku, přistoupil starosta Mervart k oknu, odkud vyhlížela Aninka s matkou, očekávající příchod hostů.

Starý Mervart vzal Aniččinu hlavu do dlaní, sadil se jí do modrých očí a tváře mu nějak zvlhly.

„Vidíš Aničko, drabé dítě, přejí ti štěstí a chci, abys byla spokojena! Máme tě samotnou! A Josef hodný hoch, znám ho! A máte se rádi — no, podívej se mi do očí! — Vš, to jest to nejdůležitější, když si přinesou muž a žena do domácnosti upřímnou lásku, té bývá v životě potřeba máce všeho! Ted vyjednáme jen věno a pak s Pánem Bohem některý den budeme moci jíti na faru!“

„Děkuju vám tatínku, za všechnu vaši lásku, aby vám to Pán Bůh — stonásobně —!“ Anička přitiskla zástěrku na oči a políbila starému Mervartovi ruku.

„Dobře, dobře, Aničko, ale poslouchej, děvče —“ odkáhal si Mervart, popotáhne rozpačité cípy šátku u krku — „víš, celý statek ti dání nemohu, jsem ještě statný, silný, pracovitý mohu a kdybych šel na ten výměnek — ej, jako bych šel již na polo do hrobu. Mámp pár peněz stranou, ty dám — a na statek ještě zůstanu, abych ti něco uhušpodařil. — Rozumíš, Aničko?“

„Rozumím, tatínku!“

„Inu, abys nemyslela, povídám ti to jen tak!“

Když zde starý pán cítil, že ho poslední ahy opouštějí a že se poslední chvíle jeho blíží, tu se dal zaopatřit svátostmi umírajících a po odchodu kněze ohlásil si blahé utěšení myslé, jehož po přijetí svátosti té cítil. Případ tento sluší důkladně vytknouti, neboť při muži těch životních zkušeností, jakým byl Jos. Jiří Kolár znamená pro celou naši českou inteligentní společnost příkladný čin. Kmet ten uznával a vysoce si cenil utěšení náboženského, čímž v poslední chvíli činnosti svého života korunoval a dosvědčil náboženskou ušlechtilost svého smýšlení a podstatu svých mravních zásad.

Rozhodně katolické smýšlení začíná se ostatně mezi českými spisovateli v poslední době velice vážně manifestovati. Tak mezi spolupracovníky katolického měsíčníku „Nový život“ ku všeobecnému překvapení v Praze oběhlo se jméno spisovatele Julia Zeyera. Sem tam vzbudilo odhodlání toto všelijakou posudku. Tu však krátce potom vyšel 3. sešit ilustrované revue „Kniha“, v níž popisován jest život básníka Julia Zeyera ve Vodňanech. Stať ta pochází z pera Ludislava Arietta (dra. Šebka v Plsku), který byt Zeyerův neváhá popisovati následovně: „Hned u vchodu překvapilo mne schodiště bytu Zeyerova. Jest volné, prostranné, s tmavohnědým vyřezávaným dřevěným zábradlím a tmavohnědým dřevěným stropem, vysoko nad schody se pnoucí; naproti schodům umístila zbožná mysl básníkova kříž náhrobní, ze železa kutý, dílo vzácné práce zámečnické s koncem minulého století, jakýmiž naše venkovské hřbitovy do nedávna se pyčily, a jichž pravá cena tak málo komu byla známa. Sochy dvou apoštolů ze dřeva řezané stojí na postranních. Kříž sám určen jest dle přání básníkova na jeho vlastní hrob.“ O svých pak tužbách vypravoval Zeyer dru. Šebkovi mezi jiným následovně: „Myslím však, že v Čechách neznámá. Mystický klid francouzských klášterů jest mé duši nejbližší. Snad jednou zmizím v některém z nich, jako malý Tula, o němž dnes nikdo neví, kde se zdržuje, a jehož bydlíště (jak se s plnou pravděpodobností domnívám) odhalil jsem v jednom z italských klášterů.“

Ukázky tyto ze života českých spisovatelů zajisté nejsou bez zajímavosti.

Před nedávnem byla pražská veřejnost „pobouřena“ sensační zprávou, že poslanec profesor Kaizl bude vydávati časopis proti — — realismu, mezi nímž druhdy jako přední jejich vůdce náležel. Zpráva ta působila původně na ty, kdo poměr prof. Kaizla k realismu blížně znali, velice všeobecně. Nikdo v skutečnosti její nevěřil a nevěřil, třebaže prof. Kaizl vydal zvláštní knihu „České myšlenky“, v níž potíral náhledy vyslovené prof. Masarykem ve spisích „Česká otázka“ a „Naše krise“. Ku práci této se profesor Kaizl odhodlal jenom patrně proto, poněvadž tak zvané národní naše znovuzrození zná velice povrchně. Kdyby je znal a studoval je důkladněji, vícestraněji, tedy by s prof. Masarykem v této otázce ve přinejmenším nechal by ho baviti se utopiemi, jichž si nikdo více v Čechách nevěřím. Prof. Masarykovi přišla polemika prof. Kaizla velice vhod, „Čas“ ihned se jí chopil, neboť mimo pana Ant. Hajna nikdo více v Čechách se s ním o mínění nehádá. Avšak po Praze chodí někteří lidé, kteří tvrdí, že celý ten boj vyvolán byl jediné proto, aby se o původcích jeho mluvilo. Osud prof. Masaryka jest u nás výstražným příkladem. Teď deset let smělou rukou rval staré naše rukopisné památky jako drzé padělky, z nichž vinil osoby, které se více brániti nemohly a čeho tím docílil? Pan prof. Masaryk jest velice přemítavý muž, snad jednou bude spytovati své svědomí i ve příčině této a zajisté že pravdy nebude se lekati a přiznání hroziti. Tvrdíme to o něm na základě pozorování jeho jednání. Po deset let mluvil s katedry i doma studentům o reformaci mravů, života atd. a když jistě frakce studentů, především jeho působením k tomu povzbuzena, začala o různých těch „re“ přemítati, tak tu máš, najednou proti vlastním svým bývalým posluchačům a čtenářům napsal ve knížce „Naše krise“ následovně pro mládež velice počestná slova: „Revoluce jest šosáctvím.“ K tomu třeba značné mravní síly, tak pozitivně ke svým bývalým posluchačům a čtenářům promluvit a z jejich bludu a nedorozumění je vyvésti. A proto čekáme, že dojde k lepšímu poznání ještě ve mnohém svém bývalém mínění a z toho důvodu máme také zakládání zvláštního časopisu proti němu a jeho straně za zbytečnost. A to tím spíše lze tvrditi, poněvadž jeho orgán „Čas“ jako bujný, výborně živý kotel jeanem do všeho trká, ale sám platných návrhů, myšlenek a prací skoro vůbec neptíná. „Nedoje“, jak se říká, jenom papá a vyvádí“. To ovšem že brzy většinu přátel i tohoto spůsobu vlastenecké činnosti omrzí, tak že zbude mu záhy přízeň jenom několika protestantů, které především též, když se často rozekne a trkne takhle do katolické církve a její kněží. Ale na to více v Čechách také nikoho nelapí. Časy, kdy se zde podobná šterveť líbila, ty již zde minuly. Snad přijdou brzy doby, kdy bude na mnohého, kdo se s metlou nad celou veřejnost stavěl, svoláno, aby si pře-

devším sameti před prahem vlastním, šli jak pan prof. Masaryk říká: „budme hodný každý jednotlivce a bude hodný celý národ“ — —

Pozoruhodným jest, že „Obnova“ i ve Praze dostati ke čtení jenom v nemnohých veřejných místech. Když se jeden táhne po přístě, proč se tak děje, že časopis ten ve všech kavárnách a hostincích vyloučen není, tu dostane za odpověď, že není v pražských novinářských závodcích — dostání. A proč? „Obnova“ nepodporuje zájmy „nášince“ a pražské novinářské závody jsou majetkem „nášince“ a ti ji ovšem že za to vzali „povolení rozšiřování v Praze.“

Jedno z nejbližších porotních období v Praze bude vykazovati zajímavý senační proces. Jak známo, postavila si pl. Geitlerová (majitelka domů v Praze a choť šle známého soustružníka, který své doby jako obecní starší král hl. města Prahy spravoval biliár bývalého „Akademického čtenářského spolku“ pro chudobince sv. Bartoloměje s takovou důkladností, že ho proto staročeské listy nejtrpělivěji výtčkami zasypaly) na Národopisné výstavě pavilon, v němž ukázala ve prospěch „Ústřední Matice“ milion krejcarů. Časopis „Česká Stráž“ a vedle něho ještě řada listů jiných dovolily si o tomto vlasteneckém pl. Geitlerové uveřejniti několik „poznámek“, pro které pl. Geitlerová žaluje jejich pisatele pana Gustava Jaroše, magistrálního koncipistu a spisovatele v Praze. Proces tento bude velice senačním, neboť pan Jaroš přý nastoupí o svých tvrzeních důkaz pravdy. Spor tento ovšem že již od svého počátku musí býti velice nepřijemným pro — „Ústřední Matici“, jejíž výbor měl by hleděti, aby byl v tichosti nějak šikovně urovnán.

Co týden dal

Sněmovna poslanecká bude míti svou příští schůzi v sobotu. Na její denším pořádku je pokračování v podrobném rokování o rozpočtu a sice bude se jednati o položkách ministerstva ošvěty a vyučování. — V pondělí dopoledne konala se za předsednictví hraběte Badeného ministerská rada, které účastnili se všichni ministři. Porada trvala dvě hodiny. Jednalo se přý o prohlášení, kterým ministerský předseda bude provázeti hned na nejbližší schůzi poslanecké sněmovny podanou předlohu o volební opravě.

Na českém sněmě byla v sobotu volba poslance Alf. Štastného jednohlasně srušena. Štastný sám se po třikráte ujal slova, aby svou volbu obhajil. — V pondělí počalo rokování o zemském rozpočtu, při němž pokrokový poslanec dr. Baxa způsobem opravdu neslýchaným za protestu téměř celého sněmu útočil proti domu panovníckému. Hrabě Bouquei neurvalost tuto co nejdříve odmítl. — Ve schůzi ze dne 7. t. m. byla jednohlasně přijata tato posl. Fořtem navržená resoluce: „Slavná vláda se vyzývá, aby učinila příslušné opatření, aby za vás vypovězena byla rakousko-uherská obchodní a celní jednotu, posléze říšským zákonem ze dne 21. května 1887 f. z. č. 48 upravená, za účelem zjednotění jiného podkladu k docílení nalehavé nutných změn dosavadních obchodně politických vztahů mezi Uhry a královstvími a zeměmi na říšské radě zastoupenými.“

Sněmy ukončily tento týden své práce. Nejděle zasedal sněm dolnorakouský a český. Návrh a írešního výboru nebyl úplně projednán, což platí též o něm. návrhu na zřízení nář. kurii. — Na sněmu dalmatském učinil posl. Bianchini návrh na vydání adresy, v níž se má žádati za připojení Dalmacie k Chorvatsku. Pro návrh tento ale povstal mimo Bianchiniho jen ještě jeden poslanec. — Sněm korutanský projevil v pondělí své liberální smýšlení; zamítl totiž návrh zákona, jímž mělo se zavěsti vyučování náboženství na vyšší realce celovečkové. Pro návrh mluvil nejen kníže-biskup dr. Kahn, nýbrž i náčelník německých nacionalů dr. Steinwender.

Situace v Uhrách je právě nyní ve především millenia velmi napjatou, což i pro nás není, zajímavým, neboť jeví se tím obnova narování alespoň pro tento rok obrozenou. Přišlo se totiž na různé šviudle, které děly se na vrub státu s koncessemi železničními. Myslíli, že obětovaním největšího hříšníka, vrchního šupana, jenž byl dán do pence, bude vše odbyto. Ale chyba lávky; dneš oblažuje se, že další dva vrchní šupané majíce podobné špinavé prádlo, musili též „jiti“ a za nimi půjdou ještě mnozí (měli by jiti všichni, neboť korupce v Uhrách je tak velkou, že od úmrť Baroše, jenž byl snad jediným hodnostářem uherským, jenž měl „čisté ruce“, není vyššího hodnosty tam, jenž by na sebe mohl obléci roucho nevinosti). To vše savdává opozici na sněmu vítanou látku k útokům na vládu, pro něž nemůže se postupovati v jednání o rozpočtu s takovou rychlostí, jaké je potřeba. Ke všemu přidružil se škandal v obrazárně. Říditel její, sednár Pulszky dostal na zakoupení obrazů obrovské obnosy; koupil za ně bídné trety (ba i se dal napáliti, nebo napálil stát) a dosud o velkých sumách, jež obdržel, nealotil účtů. Udělali z něho ovšem

blázna a zavřeli jej do blázince; ale „pomatenosti“ jeho, neobce věřiti opozice a též s této věci upletla karabáč na vládu. Je to botová Panama; vláda bláta a bahna, vše se v něm topí. A tu chce si vláda pomoci — rozpuštěním sněmu. Odhodlá-li se k tomu kroku, pak vůbec již nebude moci se této vážné o obnově narování jednati. Tato věc vůbec stojí tak, že se pochybuje, že i kdyby nedošlo k rozpuštění sněmu, nebude možno před parlamentem předložití vůbec žádného ujednání. Veškeré dosavadní vyjednávání je téměř bezvýsledným, tak že můžeme býti připraveni na jednoroční provisorium na základě dosavadních úmluv. Provisorium takové máše natíseno býti s právomoci činnoty.

Všelicos.

Osvědčení. Politický klub katol. dělnictva v Čechách konal v neděli, dne 9. t. m. v Praze veřejnou spolkovou schůzi, v níž předseda Jiroušek podal jménem všech stejně smýšlejících sou-druhů v jejich zastoupení návrh na zvláštní projev ndp. biskupu královéhradeckému. Návrh svůj odůvodnil p. Jiroušek delší řečí, v níž pravil, že radikálové a pokrokaři urputně počínají sobě proti vysoce osvícenému knězi a biskupu, jakým jest ndp. biskup královéhradecký. Tito sjevní nevěrci ve svých časopisech haní naši církev a s bespříkladnou zuřivostí chtějí zničiti vše, co jest nám katolíkům milým, svatým. V první řadě mají pokrokaři namířeno na diecési královéhradeckou, na český východ. Oni před visitačními schůzemi ndp. biskupa nestydějí se do visitačních míst svolávi protikatolické schůze a vysílati tam provokatéry agenty, jen aby lid proti ndp. biskupu poštvali. Všichni katoličtí dělníci, celá katolická dělnická organizace musí zasáhnouti v tento boj proti pokrokařům. Na konec navrhl řečník tuto resoluci: „Jeho Milosti ndp. Eduardu Janu Nepom. Brynychovi, biskupu královéhradeckému, neobrožnému zastanci učení Kristova, miláčkovi veškerého katol. dělnictva českého, Politický klub katol. dělnictva v Čechách ve veřejné spolkové schůzi konané v Praze dne 9. února 1896 projevuje neobmezenou důvěru a oddanost. Politický klub katol. dělnictva v Čechách odsuzuje zároveň veškeré útoky listů pokrokařských a sociálně demokratických proti Jeho biskupské Milosti podnikané a vyzývá veškeré své venkovské členy a stejně smýšlející soudruhy, aby též s takovou neobrozeností, s jakou my, členové Politického klubu katol. dělnictva v Čechách, vzájemně se zavazujeme, čest Jeho biskupské Milosti nájili a učení Kristovu mezi lidem českým dráhu nájili.“ Resoluce přijata za velikého nadšení a potlesku. Tent o pak projev zvláštním delegovaným členem klubu J. b. M. se odevzdá a v katol. sociálně dělnických časopisech uveřejní.

Mladočeši a pokrokaři. Dlouho se na oko milovali, hladili, škádili i škábali, ale po boucharonské řeči dra. Baxy na sněmě českém konečně začínají si veřejně přiznávatí Larvu a rozcházeti se. Jako na sněmě posmíval se dr. Kramář Baxovi, že si myslí, že sborí svět, tak napsaly jinak opatrně „Národní listy“ uštěpačně: „Posl. dr. Baxa zastupuje samojediný stranu pokrokařskou a od něho již k vůli tomu očekávali jsme slyšení myšlenky nové, o celou generaci v před se ženoucího ducha, šumění křídél budoucího genia . . . Zatím slyšeli jsme řadu frazí, z nichž mnohé zrodily se již, když vůbec začalo se u nás, po dlouhé době nuceného mlčení, politicky — žvatlat. Pan dr. Baxa udllel poučení na všechny strany, takže mu nezbyla ani chvilka k autokritice a to jest u mladých, snaživých politika velká chyba; však pan dr. Baxa neliší se také tím ničím od svých stoupenců, kteří, jak známo, mají všechen politický rozum v nájmu. Dru. Baxovi nelbil se zejména tón adresy, jak navržená poslanci svobodnomyslnými. Nedivíme se tomu, pan dr. Baxa je ovšem zvyklý s králem jinak mluvit.“ Na jiném místě obrací se „Národní listy“ proti vídeňským listům, jež líčce dra. Baxy jako mladočeského odchovance, čini Mladočechy za jeho řeč zodpovědnými, a opětne s důrazem prohlašují, že dr. Baxa stojí mimo všechen klubovní svazek. Právě v té okolnosti, že se „Národní listy“ a Mladočeši dra. Baxy a jeho strany tak otevřeně odřikají, záleží největší význam Baxova nemotorného vystoupení na sněmu.

Z táboru socialistického. Velký tábor lidu uspořádan býti má první nedělní odpoledne po sejití se rady říšské a předložení opravy zákona volebního na náměstí před steroměstskou radnicí v Praze. Městská rada na žádost politického klubu dělníků v Čechách propůjčení náměstí neodmíkla. Sjezd strany sociál. demokratické v Rakousku. Výkonový výbor strany ve srozumění s organizací svolává celorakouský sjezd socialistických demokratů na den 5. až 11. dubna do Lince. Navržený, avšak nesavazný program k rokování zní: 1. Zpráva strany. 2. Volební oprava. 3. Organizace a taktika strany. 4. Tisk strany. 5. Volba výkonového výboru. 6. Stav a požadavky zemědělského dělnictva. 7. Pokrok socialistického zákonodárství v Rakousku. 8. Mezinárodní sjezd v Londýně. 9. Záležitosti strany.

Valná hromada družstva Vlast konala se dne 30. ledna t. r. v místnostech katolické besedy v Praze. Družstvo Vlast svými podniky a činností sice stále dává o sobě vědět, valná hromada však podává vždy přehledný obraz stavu a působení družstva. Počet členů dosáhl r. 1895 úctyhodné výše 2052, a mezi 102 dny v XI. správ. roce přistoupiť mají převahu mužové a spolky, což je třeba velmi potěšitelné. Zvlášť : hrubě učitelských přibýlo družstvu mnoho zaslýchých členů. Účetní správa sevalovala a vstalo s radostí a vděkem, že časopis Vlast je značně aktivní. Jako však vzhledem k tomu, že Vlast je ve všech časopisech českých nejlevnější, usneseno k návrhu dp. prof. Jana Drozda, aby se předplatil na Vlast o 1 sl. svěřilo, začínaje 2. pololetím r. XII., tak že bude r. XII. svěřen o 50 kr., další ročník o 1 sl. Bude-li roku 1896 hojně předplatnáho zasláno, bude též objem „Vlasti“ ročníkem. Prof. Dr. M. Kovář, člen výboru a red. Sboru, podal správa o historickém kroužku : výbor jeho konal sedm schůzí, pořádá sedm čtenářských přednášek, jež počítá návštěvou J. E. nřp. kardinál arcibiskup hrabě Schönborna, jeho bratr Vojtěch hrabě Schönborna, vysokorodá jeho sestra a vysocí hodnostáři církevní ; kroužek sděloval se národopisné výstavy kromě svými publikacemi i výstavnou mapou historickou od prof. Vávry. Čtvrtý svasek „Sborníku“ obsahuje důkladné a obšírné práce, jež též se velice pozorností katolických i liberálních historiků. Referent ukázal na nejnovější dílo Dra. Z. Wintre „Život duchovní v Čechách“ a uvedl mnohé a značné neopravenosti jeho. Odbor filosofo-pedagogický je nejmladší ratolest družstva a referoval o něm jeho místopředseda dp. Fr. Pohunek. Přednáškami Dra. Eug. Kadávka, Fil. Končného a Fr. Pohunka vystoupil již dvakrát na veřejnost a připravuje některé větší práce a chystá řadu mnohobližných přednášek. Neuváženě přebíli sociální odbor, jak ukázal referent red. Tom. J. Jiroušek. Čtenými přednáškami v Praze a všech končinách českého venkova vnášel do širokých vrstev dělnictva českého vrozené myšlénky křesťanského socialismu ; zvlášť přednášel tyto řečníci : Dr. B. Horák, B. Vrba, Tom. J. Jiroušek, V. Žák, Fr. Žák. Red. Jiroušek smánil se při tom, že přiblíží do boje kromě sociálních demokratů i jiní hlaseleři ateismu a nepřátelé církve : pokrokaři. Katolické dělnictvo přijímá boj tento za svůj a jest připraveno na útoky pokrokařů dáti hrdnou odvahu. O dalším postupu prací knihovní komise rokováno a ustanoven další pořad, jak knihy posuzovati. K návrhu výboru věnovala valná hromada pro XII. rok hist. kroniku a knih. fundu po 300 sl., odboru filosofo-pedagogickému a knih. komisi po 200 sl., spěchu sv. Metoděje ve Vídni 50 sl. Snesením valné hromady změnány v některém směru statuty družstva, s čehož uvidíme : chudší zasl. členové mohou se zvolením výboru spáčiti po 2 sl. ročně ; vyvolili se pro to dvě třetiny přítomných, máse se konati volba výboru pouhou hlasovací. Dálejší jest smeseni, aby družstvo konalo r. 1896 literární sjezd a pořádalo sociální taur ; provedení těchto dvou nových myšlének svěřeno výboru. Slibujeme si mnoho od obého. Dp. Fr. Pohunek před volbou nového výboru omlouval se, že je přetížěn pracemi a žádal, aby zvolen nebyl. Volba výboru vykonána pak jednoláse a zvoleni : za starostu Dr. R. Horák a za členy výboru : prof. Dr. M. Kovář, V. Krapáka, J. Syrový, V. Špaček, K. Ulrich, Fr. S. Vojta, Fr. Žák ; za náhradníky : red. T. J. Jiroušek, Jos. Šimon, prof. Jan Kalivoda a Fr. Kotrč. V nřjší době bouhli-vého přivla sednáctého, kdy liberálové a pokrokaři na církev, náboženství a duchovenstvo útočí, jest na výstředě obranného družstva, stejného na půdě katolické, a takovým je velečinné družstvo Vlast. Mnoho práce jest mu konati, mnoho na něm bude žádati pohnutá doba budoucí, a proto je třeba, aby řady jeho byly stále rozmnožovány, aby stále rostly a mohutněly. Apelujeme na muže inteligentní a neohrožené katolíky, aby přistupovali za členy, což výbor družstva povoláním pohodlného uplatnění členských podílů velice usnadňuje a dary knih spolím zaslýchých výhod poskytuje.

Darujeme vyharujeme peníze za cizozemské výrobky různých kokaňd, původu pochýbeno, aniž bychom s jistotou tvrdili mohli, že je to kokaňd pravý. Jinak je to se slivovicí a borovičkou (jalovcovou), je-li nám povědom pramen, kde možno dostati zboží zaručené pravé. Známá česká firma M. Nešal v Uherstém Brodě na Moravě vyrábí zaručené pravou slivovicí a borovičkou ve vlastní palenici. Oporučujeme závod tu, jediný křesťanský na Slováků, číslému obecnstvu co nejvíceji.

Zvěsti z východních Čech.

Výborová schůze politického družstva tiskového pod ochranou sv. Jana Nep. v Hradci Králové. Dne 11. t. m., jak oznámeno bylo, měl výbor politického družstva tiskového pod ochranou sv. Jana Nepom. v místnostech spolkových v Hradci Kr. čtvrtou schůzi. Po přečtení protokolu minulé schůze ustanoveno, že každý řečník, který bude družstvem vyslán, podá o schůzi, ve které mluvil, podrobný referát v Obnově, a strana, která za řečníka žádala, bude vysvána, aby podala dobrosdání, jak s řečníkem spokojena byla. Poněvadž druhé vydání brožury „Český kůz“ jest již rozebráno a z třetího jest jen málo výtisků, má se opatřiti vydání čtvrté a to tak, aby se již před velikonočními svátky mohlo rozesláti. Vyřizení otázky o kulačníku pro místnosti spolkové ponecháno jest členům výboru sídlicím v Hradci Králové. — Na to se čte protokol schůze odboru stavebního, po kterém se připomíná, že byla smlouva družstva se slavnou obcí královského věnného města Hradce Králové v příčině koupě pozemku pro Adalbertinum dne 18. prosince 1896. eboustraně podpísána, a soua tržová 14215 zl. slavné obci vyplacena a tou též hned ve smlouvě kvitována.

Má tedy družstvo již pozemek pro Adalbertinum, jehož knihovna vřlání bude v době nejkratší provedeno. — Na to byl pořádán pan architekt F. J. Heilmann, aby podal vysvětlení a odůvodnění plánu na Adalbertinum, kterýž plán po rozhodnutí výboru vypracoval. Pan stavitel předá a vysvětluje jednotlivé části Adalbertina od

sklepu až do střechy ; výbor sleduje jeho vysvětlení s pozorností, uvažuje výhody nebo závady jednotlivých částí i celku a konečně plán až na nepatrné odchylky v podstatě schvaluje. Látovati jest, že družstvo nemohlo od slavné obce Králové-hradecké dostati prostoru větší do svého vlastnictví, se kterým přičiny slavnostní sál dle situace v plánu máse býti jen 9 metrů široký, což jest zajisté málo ; avšak p. architekt albil i o tom dále přemýšlel i v té příčině pokud možno nejvíce přání družstva vyhověti. Dle plánu v podstatě přijatého budou v Adalbertinu po prvé straně hlavního vchodu v předu místnosti restaurační a menší sál ; po levé straně místnosti pro jednotu katolických tovaryšů a redakce Obnovy ; v jedné části bude strojovna tiskárny a potřebná skladiště.

V prvé poschodí budou v předu tři místnosti pro diecéšní muzeum, slavnostní sál, který bude sahati až do druhého poschodí, byt ředitele tiskárny, faktora, redaktora ; v zadní části kasárna s pokojem pro korrektora, noclehárna katolických tovaryšů a byt hostinského. V druhém poschodí bude v předu kaple zasvěcená sv. Vojtěchu se sakristií a několik hostinských pokojů. Mimo to bude v prvé a v druhém poschodí několik bytů soukromých, dílem pro deficienty, kteří by hodlali v Hradci Králové bydleti, dílem i ku volnému pronajmutí a místnosti družstevní. Vedle Adalbertina bude prostranná restaurační zahrada. Jak patrnó, bude Adalbertinum dosti rozsáhlé a bude žádati náklad značný. — Poněvadž rozpočet na stavbu nebyl úplně dokončen, nemohl býti vypsan konkurs hned. Bude však rozpočet do 14 dnů jistě hotov a proto se usnáší výbor, že se sejde za čtrnácte dnů, tedy 25. února opět a o podobnostech vypsaní konkursu se usnese. Za tím účelem byly hned probírány podmínky, pod kterými se stavba Adalbertina zadá. Ty budou do 25. února náležiti dle návrhu výboru sepsány a pak, jak při vypsaní konkursu blíže oznámeno bude, pp. konkurentům k nahlédnutí vyloženy. Poněvadž se má se stavbou Adalbertina začíti záhy z jara, nebude doba konkursu asi delší než 2 neděle.

Základní kámen se bude světiti způsobem jednoduchým dle rituálu ve čtvrté po druhé neděli po Velikonocích na svátek sv. Vojtěcha dne 23. dubna. Nato podávají pp. revisori Obnovy správu o Obnově, která byla vyslechnuta a přijata s uspokojením a učiněna některá usnesení v příčině administrátora Obnovy a jejich dopisovatelů. Zejména rozhodnuto, aby po návrhu p. redaktora otevřela se v Obnově nová rubrika „Galerie měst východočeských.“ Došlé spisy vyřizeny dle jich obsahu.

Zprávy diecéšní. Ustanovení jsou : p. Karel Mikulecký, koop. za administrátora v Kališti, p. Frant. Ringel, admin. ve Zlité Olešné, za kaplana do Lanova, p. Václav Trojan, kaplan Oustecký za administrátora do Knapovce, p. Jos. Prudič, koop. Heřmanický, za kaplana do Oustí, p. Frant. Kobout za defin. katechetu v Král. Městci. Na odporčinek vstoupili : p. Jan Císar, far. v Kališti, p. Zef. Beneš, far. v Knapovci. Upřázdění místa : Kaliště, fara patron. náboženské matice, od 1. února 1896, Knapovec, fara patron. náboženské matice od 15. února 1896.

Díky. Jeho Milost nejvdostojnější pan biskup ráčil spolků sv. Vincence na Novém Hradci uděliti 20 zl. Za štědrý dar tento vzdává konference sv. Antonína poustevníka nejvdostojnějšímu dárci uctivé díky, prosíc, aby Bůh hojně odplatil Svým poškňáním!

Letoáší rozpočet města Hradce Králové schválilo obecní zastupitelstvo ve schůzi ze dne 7. t. m. Ulenů zastupitelstva bylo přítomno 22, obecnostvo žádné. Celý rozpočet schválen bez dlouhých řečí za tři hodiny. Při zahájení schůze projevil starosta dr. Ulrich soucit nad úmrtím V. F. Červeného, jenž o obec získal si značné zásluhy jako dlouholetý člen zastupitelstva, pročte řečník návrh, aby pohrobni vzpomínka na zesnulého byla zaznamenána v protokole. (Přítomní projevují souhlas povstáním.) Dále zmínil se dr. Ulrich o krocích činěných za tím účelem, aby zřizen byl okresní soud v Třebchovicích. Městská rada myslí, že to není potřebou doby a v zájmu samosprávy není to odporčitelným ; zřizení soudu v Třebchovicích bylo by v neprospěch Hradce a proto městská rada navrhuje, aby zastupitelstvo své usnesení proti tomu tlumočilo na příslušných místech (Souhlas.) Aby se neprotáhlo příliš rokování o rozpočtu, bylo k návrhu správce Ryšánka usneseno, že se mají čísti jenom konečné sumy jednotlivých oddílů a přitom rokováti. Při položkách polního hospodářství míní p. Ryšánek, že by se výnos z luk mohl zlepšiti, kdyby se louky v močálech posázely vrbou k platanu ; městská rada má o tom uvažovati. Při položce divadla Klisparova uvedl řed. Vávra, že by se výtěžek měl aspoň zmenšiti, aby se divadelním společenstvem ulevilo, by poplatky pro ně byly snesitelné. Pan Petříček namítá, že je přes 300 zl. vydání na divadlo a proto nelze dávat velké presenty. Pan Ryšánek souhlasí s řed. Vávrou, neboť na divadlo třeba hleděti jako na ústav zaslýchující ; všechna města již se hledí zbaviti maloměstského šosactví, podporují společnost a dávají subvence. Po dalších řečích p. Petříčka a Vávry byla městská rada smocněna, aby přimě-

jenou alevou hleděla slušným společenstvem umožniti pobyt v Hradci. Při dalším jednání byl proti návrhu p. Pilnáčka, aby se zavedl poplatek z vody, schválen návrh preliminárního odboru na zavedení vodoměrů. Náměstek purkmistra p. Waldeck uvedl, že pravovareční měšťanstvo má svůj vlastní vodovod, jímž se pivovar dost zásobuje. Prof. Beránek namítá, že je třeba revize příslušné smlouvy, ješto se v pivovaru máse spotřebovati více vody. Při jednání o výdajích hlasovalo se listky v nepřítomnosti dr. Ulricha o zvýšení platu purkmistra z 1000 zl. na 2000 zl. Zvýšení toto navrhl správce Ryšánek, jenž poukázal ke zvýšení agendy obecní a k tomu, že nynější starosta přišel do kritické doby vývinu a věnovat věceku plní tomu, aby dostal svému úkolu. Návrh na zvýšení platu na 2000 zl. byl pak schválen 12 hlasy ; pro plat 1500 zl. odevzdány 4 hlasy, pro plat 1000 zl. 5 hlasů. V dalším jednání zmínil se prof. Spiess o tom, že v kapli reálných škol je v zimě příliš chladno, v létě dusno ; jmenem prof. sboru žádá za nápravu upravením ventilace a postavením kamenn. (Souhlas.) V souhlasu s městkou a okr. školní radou usneseno dále, aby se drahotné počítalo též učitelským silám zatímč ustanoveným na obecných školách. Při položkách vodárny navrhl řed. Haněl, aby se plat strojnika zvýšil a zakázala se mu práce na vlastní pěst, na čez si stěžovali zejména klempíři. K návrhu p. Waldecka bylo rozhodnutí o tom odročeno. Pan Ryšánek stěžoval si na to, že voda braná ze studně na náměstí je špatná a proto bylo by lépe studnu zavřít. Pan Waldeck namítá, že studna byla komisi již kolikrát zkoumána a voda uznána za dobrou. Pan Petříček praví, že bývalý člen zastupitelstva prof. Ctibor se vyjádřil : „Podívejte se na nás a na mou dceru, jak vypadáme a my tu vodu pijeme.“ (Veselost.) Při položce o deputátním dříví žádá pan Waldeck, aby do rozpočtu dala se pro pravovareční měšťanstvo částka jako loni. Po malé debatě hlasovalo se dle jmen o návrhu prel. odboru, aby se otázka tato odročila až po rozhodnutí nejv. správního dvoru. Pro návrh hlasovali pp. děkan Musil, řed. Vávra, msgr. dr. Frýdek, spr. Ryšánek, J. Russ, řed. Klumpar, prof. Beránek, tov. Schulz, prof. Spiess, prof. Svoboda, řed. Haněl, stav. Falta, J. Pilnáček, A. Dvořák, řed. Lešerický ; proti návrhu pp. Soukup, Petříček, Waldek, Sluka, dr. Potůček, architekt Weinbengst. Návrh tedy přijat 15 hlasy. Pan Waldek ohlásil, že proti tomuto usnesení bude do osmi dnů podáno odvolání. Malá debata rozepřela se o koupi parní stříkačky i schválen návrh prel. odboru, aby se stříkačka nekupovala. Při položkách pevnostního odboru byl mezi výlohy zařazen obnos 100 zl. pro spolek českých žurnalistů a 100 zl. pro spolek spisovatelů „Máj“ ; dr. Ulrich přitom poukázal k tomu, že je slušno odvděčiti se žurnalistice, jež pro město budí účast širší veřejnosti. Další oddíly rozpočtu byly schváleny bez debaty.

Boj proti katolické jednotě, jež se teprve má zaříditi na Slezském Předměstí, zahájen byl minulou nedělí, dne 9. t. m. ve valné hromadě tamnějšího ochotnického spolku „Kolár“. Nechceme se pozastavovati nad tím, že ochotnický spolek dle svých stanov vůbec nemá právo, ve svých schůzích věsti debaty toho druhu, jak se to stalo v neděli, nýbrž spokojujeme se pouhým referátem o tom, co se sběhlo. Schůze byla zahájena o 4 hod. odpol. předsedou p. Kuřátkem, načež jednatel F. Matějček přednesl zprávu jednatelekou. Na program bylo pak jednání o zamýšleném zřizení katolické jednoty na Slezském Předměstí přičemž přítomní pokrokaři a sociální demokraté vyvolali vřavu ne příliš slušnou. Nejprve mluvil pan Matějček, jenž míní, že v tak malé osadě jako je Slezské Předměstí sotva by mohly zdárně působiti dva spolky skoro stejného směru, že jednota „Kolár“ dostačí a hledí vyhověti všemu obecnstvu. Pan Netuka podotkl, že není místným jednati v této schůzi o zřizení katolické jednoty. Pan Fišera vypravoval pak, že dva výboři „Koláru“ byli se zvláštním spísem u dp. faráře pouchovského, jež ujistili, že jednota „Kolár“ dosud proti katolické církvi ničeho nepodnikla ; dp. farář prý slbil, že nedá podnět k založení nového spolku, dokud „Kolár“ bude jednati dále jako dosud. Přítomní hosté z Hradce učinili pak ku předsedovi schůze dotaz, mohou li se účastniti rokování. Když to bylo odmítnuto, vznikl nepokoj a voláno, že dle pozvání jsou hosté vřtáni a že také mají právo mluviti. Konečně jim to bylo povoleno i jal se nejprve typograf p. Procházka vykládati, že by to prý bylo zpozdlé a spátečnické, v tak pokročilé obci u samého Hradce zakládati katolickou jednotu a podporovati klerikalismus, což prý je hanbou. Pak hovořil právník p. Knypl, jenž hartušil, aby se „klerikální mára“ potlačila boed v zárodku. Neří prý možno, aby v malé obci byly dva spolky různé tendence, aby titíž lidé jednou ili do spolku toho v takové košili a do druhého zase navlékli košili jinou. Kdyby se to připustilo, tedy na Slezském Předměstí nevědí, co jsou snahy pokrokové. Klerikalismus prý postupuje výbojně, nasadí každému revolver na prsa a řekne se : budto budeš klerikálem nebo tě zastřelím! (Ó hrázo hrůsotí! Pozn. spr.) Na to blánil se o slovo pan Jenšovský,

ještě naprosto po užití značného hluku mohl mluvit. Řečník odmítl nesprávné výtky p. Procházky, zejména žeby katolické kněží bylo nevládněckým a poukázal na dějiny české, z nichž jde na jevo, že katolíci vždy věrně hájili zájmy národní a že katolíci kněží byli prvními badateli národa. (Hlas socialistů: „Ten by mohl být katolickým nebo svíčkou bábou!“) Řečník pak vytkl p. Knyplovi, že nezná snahy katolických spolků, a poradil mu, aby si aspoň přečetl protokol sjezdu litomyšlského. Pan Knypl namítl, že právě v katolických spolcích pod zástěrou náboženství pěstuje se politika, že členové spolků těch prý se zatemňují, aby kněží tím spíše domohli ze své bývalé moci, neboť vědí, že dnes všechna moc vychází z lidu. Členové kat. spolků prý ani nevědí, jaké mají kněží plány, poněvadž tito jim to nepoví. Na to pan Forman spustil bandurskou proti domnělým vyzvědačům, kteří z kruhů sokolských a pokrokových donášejí do táboru klerikálního. Při tom také vytkl proti panu Knyplovi, že co tento tvrdil o klerikalismu, platí o „Sokolu“, kde prý se nasazoval revolver na prsa členů a říkalo se: „budeš Sokolem nebo tě zastavím.“ (Souhlas a odpor). Celá tato debata vedla se za velkého hluku a když nevedla k nijakému konci, prohlásil ji předseda za skončenou, načež členové „Koláru“ odebrali se do vedlejší místnosti ku provedení voleb.

Duchovní hra. V interné Škol. sester v Hradci Kr. provedly chovanky zafilou náboženskou hru „Radostný živý růženec“. Na básně „Růženec u Ježíšce“, uveřejněnou v č. 5. v letošního brněnského „Obzoru“ složil průvod harmonia dp. vicerektor D. Orel. Živé obrazy, zobrazující jednotlivá tajemství radostného růžence, komponovány byly dle biblických kreseb. Hra tato byla pečlivě nastudována a s pravým porozuměním přednesena, takže budila značnou pozornost v obecnosti a došla plného uznání. Představení poctil J. M. n. p. biskup Edward Jan s mnohými členy vysocedůstojné kapitoly. Hru tuto odporučujeme pp. katechetům, protože jest výbornou pomůckou k rozšíření účty Marianské a ku vzbuzení náboženských citů. Provedení není tak obtížné a výsledky práce byl by potěšitelné. Radu při provozování této hry poskytl by jistě ochotně vdp. rektor semináře.

Přednáška. V jednotě katolických tovaryšů v Hradci Králové bude tuto neděli, dne 16. t. m. přednáška p. prof. J. Hron „O elektřině“. Začátek ve 2. hod. odpoledne.

Dar Rudolfinu. Při svatbě pana Bedřicha Grünvalda, hospodář. správce v Limberku se sl. Bertou Jilkovou vybráno bylo laskavou ochotou spanilomyslné družičky sl. Mařenky Friedlové na ústav hluchoněmých 12 zl. 63 kr. — Správa ústavu potvrzující příjem ten, volá ze srdce: Zaplat Bůh!

Beseda v Hradci Králové koná v sobotu dne 22. února o 7. hodině večerní valnou hromadu v místnostech spolkových. Program: 1. Zpráva jednatele. 2. Zpráva pokladníka. 3. Zpráva kontrolující komise. 4. Zpráva knihovnicka. 5. Volba starosty. 6. Volba pokladníka. 7. Volba 11 členů výboru a 4 náhradníků. 8. Volba stálé kontrolující komise ze 3 členů. 9. Volné návrhy. Nesejde-li se v ustanovenou hodinu dostatečný počet členů, odbyvána bude valná hromada za jakéhokoliv počtu členů v 8 hodin večer.

Hospodářský spolek pro okolí Hradce Kr. koná valnou hromadu dne 23. t. m. odp. v Předměstích v hostinci p. J. Zikla; na programu je přednáška p. Č. Havelky o tělu a životě řepy. Dne 8. března odp. koná se schůze v Černilové v hostinci p. J. Jandíka; na programu je přednáška p. Č. Havelky o nematodech řepních.

Sjezd rolnictva českého východu svolává hosp. spolek chrudimský za souhlasu ostatních hosp. spolků českého východu na den 1. března na 10. hod. dopoledne do městanské besedy v Chrudimi. Program: 1. Nucená družstva hospodářská. 2. Organizace rolnictva na českém východu. 3. Otázka cukerní. — Otázky jsou tak důležité a sahají tak hluboko do života, že nebude uváděného rolníka, jenž by se ku sjezdu nedostavil. Bude to druhá manifestace rolnictva na východu českém.

Masopustní zábavy. Dne 15. t. m. pořádá se přátelský večer kroužku členů kralohradeckých v hostinci „u modré hvězdy“; hudba Nováková. — Dne 16. t. m.: Ples sboru dobrovolných hasičů v Branné v hostinci p. B. Řeháka; čistý výnos ve prospěch pohřební pokladny. Věneček spolku divadelních ochotníků v Náchodě v městské dvoraně. Ples dívek Černilovských. Maškarní věneček zpěváckého spolku „Kacov“ v N. Městě n. M. Hotel Vondráček, ve prospěch fondu ku postavení telocvičny „Sokola“.

Osobní. Pan Jos. David, učitel chlapecké školy v Hradci Králové, jmenován vedlejším učitelem hudby a spěvu při zdejšímu pedagogiu. Soudní adjunkt pan Jan Faltis zde, jmenován okresním soudcem v Sušici. Soudní adjunkt Jaroslav Pešek a Jaroslav Moravec přeloženi do Hradce Králové.

Šňatek. Šlečna Adéla M. Veverková z Králové Dvora a pan Josef Moucha z Rakovníka, c. k. berní adjunkt a záložní důstojník, slavili dne 8. února šňatek v kathedrálním

chrámu sv. Ducha v Hradci Králové. Mnoho křtěl!

„Neruda“. S tímto názvem měl zde býti, jak jsme předtím sdělili, založen pokrokový spolek. Jak se dovídáme ze Střet, nebyly stanovy tohoto spolku vzaty k úřední vědomosti.

Školní inspekce. Zemský školní inspektor dr. A. Tille navštívil v těchto dnech zdejší pedagogium a obecnou školu chlapeckou, načež odebral se k inspekci nové městanské školy v Třebovicích.

Osmádesátileté narozeniny slaví v neděli, dne 16. t. m. pan Josef Wolf, prvý kostelník při stoličném chrámu Páně sv. Ducha v Hradci Králové. Cihodný stařáček tento téměř polovici života svého strávil v službě chrámové, jsa více než 30 let kostelníkem, v prvých letech v kostele Panny Marie, později u sv. Ducha. Pro svou neúnavnou, čistou a veselou mysl, kterou si až do těchto let zachoval, jest oblíbenou osobou našeho města a znám i v okolí, jako poctivý a spolehlivý muž, v každém ohledu zachovalý kmet. K osmdesátiletým narozeninám dostalo se stařáčkovi velmi krásného uznání vrchnopastýřského od nejduš. pana biskupa, v němž též s díky připomíná služby, které mu jako zdejšímu kaplanovi a nyní jako biskupovi v chrámě prokázal a přeje mu, aby se dočkal ještě ve zdraví věku devadesátiletého kmeta Eleazara a jednou za to, že plnil zákon Boží, uslyšel útechy plné slova: „To dobře, služebníče dobrý a věrný, že jsi nad málem byl věrný, nad mnohem tě ustanovím, vejdiž v radost Pána svého.“ Též vys. důst. kath. kapitula a bisk. konsistoř připojila jubilantovi své blahopřání, jenž byl také z různých stran, zvláště od Jeho Bisk. Milosti obdarován. Přijme stařáčkovi kmetu z plna srdce vše dobré, aby zdravou a veselou mysl svou zachoval si až do hrobu — a na věčnost . . .

Daň z vína. Finanční okresní ředitelství v Chrudimi ponechalo panu Aloisiu Dvořáčkovi, obchodníku z Hradce Králové právo ku vybírání potravní daně z vína na rok 1896 a pod výminkami též v roce 1897 a 1898.

Prsten a „našinec“ atrakce ve slavnosti. V sobotu, dne 8. t. m. vešel povozník Fr. Rejšek z Kalken jižního pasážíra od ranního vlaku, který přijíždí ve 3. hodiny od Prahy a zavazil jej do jižního hotelu ve městě. Pasážíra, aniž by to byl dříve pozoroval, stratil ve voze slatý řetězový prsten, který měl proň jako památku nemalé ceny. Zřetlu tuto seznal teprve pak, když byl již vlak odejel. Myšle, že stratil prsten při vystupování a povozu, hledal pak se sklepníkem se světlem před hotelem, ale marně; památný prsten byl pryč. Ráno přivízel do téhož hotelu jmenovaný povozník dva obchodníky „našince“, z nichž jeden mimochodem řečeno, jmenoval se tak nějak jako Hajkr. Když tito pasážíři vystoupili, uviděl povozník ve voze nějaký lesklý předmět a když jej zvedl, shledal, že jest to řetězový prsten. Mezitím dověděl se od podomka, že onen pán, jež byl v noci přivízel, podobný prsten stratil. Jmenovaný „našinec“ zahlédl, že povozník něco našel, i hlásil se hned k tomu, nevěda ani, co vlastně to je; smlel však pravil, že stratil kus řetězu. Povozník přiměl slatý prsten k „našincově“ mosaznému řetězu, vymáhl se mu a nedal mu nále, ani když tento mu vybrožoval, že musí mu za to zaplatit z sl. Na to donesl povozník nalezený prsten pravému majiteli a obdržel od něho mimo dárku 1 sl. nálezného. Tot se ví, že ziskuchtivý „našinec“ pak odcházel s dlouhým nosem.

Týraní zvířat. Pod tímto názvem mohlo by se z našeho pokrokového města a okolí uváděti na sta příklady o surovém nakládání se zvířaty. Každý může sajstě pozorovati o týdeňmín trhu, který zde bývá hojně obědán i drůbeží, jak nosí se to z trhu. Obvyklé vidíme několik kuřat nebo kachnu držeti za nohy a nésti je hlavou dolů, na určené popraviti. Naradí-li se v tlačeni tu a tam hlavou ubohého tvora na nějaký předmět, toho si nikdo nevšímá, jako by se to samo sebou rozumělo. Předtím neděle odpoledne vedli dva fenišití pomocníci směrsm od nádrží k porážce na Pražském Předměstí 6 volů. V sadu jdoucí dělník, v jehož zarudlé tváři bylo snáti kofaleční „ušlost“, tloukl nepřetržitě klackem jako rukou tlustým do ubohých zvířat tak silně, že to bylo slyšeti na 30 kroků; surovec ten neustal, ani když byl několika kolemdonci oběhán napomenut a pohroženo mu bylo udáti. Tím byl surovec jen ještě více popuzen a dotýčným spřotě vynadal. Bylo by záhodno, aby se na takovéto nepřístojnosti přisvětili dohlížet, což snad je především povinností strážníků.

Náles. Pan J. Petříšek našel u domu číslo 122. menší částku peněz, o níž má se majitel přihlásiti na polic. komisařství.

Cirkus na náměstí sice není, ale dne 11. t. m. po 8. hod. večer udělali si vylet malí dva konci a cirkus ubytovaní ve stájích hostince na Janáckém náměstí a prodávali se na náměstí, jež tryskem proběhl, načež se opět vrátili k hostinci, kde byli opět chyceni a zavedeni na nocleh.

Krádež na týdeňmín trhu. O předtím týdeňmín trhu vyřadil nějaký křovný mistr temela kapelníkáckého obchodníku vepřovými dobytkem, Janu Pleskotovi se Sopře u Přelouže 68 slatníků s košeným sázkem. Jako poděsteli zatčení byli kloboučnický pomocník Fr. Pešek se Lhoty Rabštejnské u Chrudimi a kloboučnický pomocník Jos. Potůček z Třtáře u Nasavr. Posledněj byl pro kapesní krádež trestán. Oba dodáni byli státnímu návladnictví do vyšetřování.

Nešťastí jít do „mordovny“. Dne 7. t. m. našel byl pro zbrotnu petkařský pomocník Jos. Petr z Nového Hrádku u N. Města. Nejprve udával zatčený, že jmenuje se Marek, že přišel od Pouhova a že čeká na léky pro nějakého nemocného. Když však ukázalo se toto udání jako bytí nepravdivé, zaměřil a ním strážník ke křovácce, čemuž se změněný všemožně všípal a pravil, že na tu „mordovnu“ nepájde. Ale musel jít.

Vyzrál na vola. Předtím týden jel Komenáckého třídu povoz zaplacený dřívím, jež určeno bylo ku prodeji ve městě. Ve voze zapřáhaný byl statečný vůl, podle něho vykráčovali si dva mladí hoši ohlíšajíc se ku dřevím domů, brzo-li přijde nějaký kupce odebrat část jejich obilí. Když dešli před vchod do kasáren pod fortoun, sešoupnal se najednou vůz po hladké půdě poněkud stranou a vola, jenž měl poněkud zatáhnuti, napadla pojednou lezeť, vřecnět do jeho vlastnosti; nešel dále, ani když byl k tomu nabádán nejprve domlouvami obou hochů, ani řekáním

bíse. Za chvíli remotal se kolem housavajících diváků a každý radil nějaký prostředek, jímž by se tvrdohlavý vůl dal pohnouti k poslušnosti, ale marně; vůl nešel, ani když s blízkých kasáren přišlo několik vojínů ku pomoci; nešťastěm hochům a vůl ušklí. Konečně napadla jednomu z hochů dobrá myšlenka, jíž vola obešel; vzav z vozu otep vonného senu, dal volovi ochutnat, pak šel na kus a etopí před ním a vůl rozběhl se tryskem na etopí, jež na patrně zachutnalo. Tak voza vyvázl na vola ku všeobecné veselosti kolemstojících.

Náse starých mšed. V Píse v Liblíněch našel při vykopávání hrubky dva hrnce plné stříbráků, jež pocházejí ze 16. a 17. století. Jsou mezi nimi peníze rakouské, německé i staré anglické. Kralohradecké muzeum snad by mohlo čast minci těch státek pro své sbírky.

Misto na svatbu do zastavárny. Jan Šulc, 30letý dělník z Horní Radechové byl pozván na svatbu Rosy v Síchrově. Bratr jeho Hynek napájěl mu černé slaty a svrchník, kravatu a velký hodvábný šátek, aby přece na veselce „dělal pána.“ Šulc však kreky nevědy na veselku, ale přímě do zastavárny turnovské, kde zastavil svrchník za 3 sl. Černé kalhoty, aby je nepokradil bídím, prodal v Jásané Anně Kalendové. Na udání bratra svého byl zatčen a zalesen pouze u něho černý kabát s vestou. Šulc Jan byl již trestán pro krádež.

Šťastná obec bez „našince“. Zdejší obyvatek p. J. Tykal měl jakýsi penážitý rost za „našincem“ Beckem, jež býval dříve v Holovousích u Heřce. Pan Tykal otámal se tamnějšího obecního řádu, sdělil se tam změněný „našinec“ dosud nachází, ale dostal odpověď zápornou s tímto dodatkem: „Zaplat Bůh, naše obec je dnes prostá štěstí.“ Ké by něco takového mohly pronést všechny české obce!

Krádež. Dne 20. ledna t. r. asi kolem 10 hodin dopolední odskočila si hospodyně na faře ve Staňkovicích přes dvůr k sousedovi pro mléko. Náhodou nechala dvéře do světnice neuzamčeny. Než se vrátila, zmizely stříbrné kotvové remontérky se stříbrným řetězkem a kompasem. Zablédla sice jakéhos tuškauťkati s fary směrem k bytu kostelníkovu, leč bylo již pozdě. Učiněno oznámení a zavedeno pátrání. Popis pachatelův hodí se nejlépe na 20 letého obuvnického pomocníka Františka Pasaala ze Semenic, který byl již pro podobné konanky vícekrát trestán.

Zatykačem stáhná jest holičský pomocník Josef Rudl, 17 roků starý z Králové Dvora. Rudl dopustil se v listopadu minulého roku v Josefově složená uražení Veličenstva.

Dostal tři měsíce. Při hlavním přelíčení před čtyřlenným soudem, které konáno dne 3. t. m. na odhláde žaloby c. k. stát. zastupitelství zde, byl občan Ferdinand Walentin z Hradce Králové odsouzen pro složená uražení Veličenstva ku trestu vězení šestiměsíčnímu sádku. Zábava ve „smilčickém skladu“ mu přišla draho.

„Našinec“ přišel do bet. Majitel velkého závodu se zbožím vinným a bavlněným v Solnici, Marcus Löwith smezchal jednoho krásného jarního jitra v r. 1893 oběd svůj četným vítelům a smizel. Vyšlo na jevo, že opáchal mnoho podvodů paděláním smezek a tím napáchal mnoho lidí o sluhých tisc. Pro úpadek a podvody stáhná zatykačem a dafilo se mu dosti dobře, neboť nebyl k penal. Až letos dne 2. února stábla její ruka spravedlnosti v Terstu. Löwith u policejního ředitelství zatčen a bude dodán do zdejší věznice.

Zatčený pobuda. Vícekrát trestaný pobuda Isidor Háek, 31letý petkařský pomocník se Staňkovic u Jilemnic potloukal se minulý týden po Opodně. Ohodil od domu k domu a žebřal a peníze propíjel. Policejní strážník jej zatk. Při zatykači dopustil se Háek téžkého složená uražení Veličenstva. Dodán byl do věznice hradecké.

Spátný špas. Rolník Jan H. z Lapy, majitel slušné živnosti rolnické kráčí se stupně k stupni. V krátkém čase přetřel krásné hospodářství své zaadnými dluhy a páni od soudu jsou u něho častými hosty. Posledně měla býti u něho konána dražba zvířat, ale soudní zřizence v den dražby neměl co prodávati a četní kupci co kupovati. Všechy zvířky byly uklieny. Byl to špas a smichu dost jest dosud; pan H. je kopa šprýmovná. Avšak ty konce jsou smetné. Ve trestním zákoníku našel se soudný paragraf, který taký špasěk by i sebe lip provedený trestá a tak p. H. octnul se ve trestním vyšetřování pro příchť maření exekuce.

Coledin okradl čeledína. Dne 3. t. m. sešli se předměšči čeledínové Josef a František Pospíši, Josef Švec a Josef Valašský v hostinci u Josefa Hodyse v Plotičích. Poslední složení spolu u rolníka Morávka, zvaného Úvočského. Trnku bylo až přes míru, tak že hostinský již odepel jim nalévati, zvláště Josefa Švece, jenž jazyk těžkým byl. Švec první ubíral se k domovu. Na cestě však byl sražen k zemi, při čemž vador své opici uctil neobvyklé hmatnutí do kapes, kde měl dosud sadm stříbrných slatníků a jasně poznal při činu svého spolubole-dína Valašského, který mu smizel i s lupem ve tmě. Vrátil se zpět do hostince a vyprávěl přítomným, co ho potrálo. Valašský zatím veselo chabaje slatníky, našel si na Písecku k muniice a točil rychle, jak v kole, tak i s uloupěnými penězi. Švec se důkladně vyspal a dražého dne ráno když Valašský od muniice se vrátil, chtěl peníze své zpát. Valašský o ničem nechtěl věděti. Teprve když hospodář sám mu našeloval vrátiti peníze po dobrém, jinak se trestní oznámení učinil, vytasil se Valašský a povídačka, že Švec prý padl do příkopa na cestě a peníze vytroužil a Valašský našel slatník, 18 kr. a náš a nyní prý mu to chtěl dát. Valašský byl zatčen. Při maření zalesený u něho dva slatníky; jak k nim přišel, noví. Před tím dnem neměl žádných peněz a vypíjčoval si na Švece krajcar na cigaretu.

Nedají se chytati na ulici. Píse se nám z Kunštátu: Ku konci minulého měsíce pořádal spolek „Němců východních Čech“ zde ples ve prospěch schulvereinu. Z konaných příprav dalo se očekávati, že bude týž četné ani navštíven, aspoň si tak zdejší hlavy schulvereinu slibovaly. Tančilo se smazenitě, sádný do druhého namusil ani vraniti, neb kromě p. výboru navštívil ples ani půlpáta páru. — Nedá se upřít, že dobří Němci nahlíšejí, že nejsou od Čechů ani ohrožování ani utlačováni, jak ve štrávkách listech se dočítají; přišli proto k rozumu, že nebudou kapes své vyprázdnovati a se dítí „für unsere Leut“. Ohtěji-li tito své německé školy msti, ať si je postaví sami. Neb „našinec“, šije-li mezi Čechy, jest velkým vlastencem, jakmile ale přijde mezi Němce, není narputilejšího nepřítel nad něho, jak se skutenosti se dokazuje. Největší se všech při tom pohofel hostinský, neb co sám neanědl, to se mu zhasilo. Zafekl se, že do své nejdělní smrti se již mstím na takový ples nešasobí a tomu spolku svých přítelů již nepropáží. My ale doufáme, když páni slatníci tak pohofeli, — že již po druhé ples setva budou dávat.

Ohtěl si také zatančiti rejdvák. V sousození pruské osadě pobítlé Kunštátu utřhl se předtím soboty v jednom statku od vanáku mladý velel a pádlil sám přímě do otavěné potratné svatnice, v níž prováděl bez muniiky a drusky přes škopy a nádobí

ještě nevidaný tanec — divoký rejčák. Když si nezvaný host hodně přitahoval, chtěl si ještě trochu odpočinouti a sňal bítůl do hospodářovy postele, do které se tak dobře předtím noma položil, že nešťvalo ubohému hospodáři, chtěl-li hosta se zbavit, nic jiného, nežli celou postel rozdělali a v železných okovech vetřelce dopravit, kam náležel.

„Nášinel“ se věšit musel. Pod tímto názvem přinesli jsme předešle správu, jejíž věrohodnost nám byla zaručena. Aby se neřeklo, že někomu vědomé křivdíme a že nechceme uvěřiti, co nám anad z jedné strany bylo zamlčeno, přinášíme dnes ku správé té dodatek, jejíž nám poslal pan S.: Paní Bělohoubová, švadlena zde ke mně v pátek dne 31. 1. t. r. přišla, abych jí zboží na úvěr dal a jsem jí na základě toho, že jsem ji dříve u ní 1. al. 30 kr. půl roku měl, které jsem jen za velkého upomínání obdržel, řekl, že jí velmi levně vše prodám, avšak jen za hotové. Ona v sobotu ráno přišla a koupila zboží za 2 al. 13 kr., na které pouze 1 al. 30 kr. zde měla, pročes mi ještě pouze 30 kr. přinesla a ostatních 13 kr. jsem jí slevil.

Chce zemřít hladem! V obci Marešově u Úpice jistý rolník chce dle pověsti hladem zemřít. O přičině kolují různé zprávy, z nichž vyjímáme následující: Zmíněný rolník byl se ženou svou v báse v Marešově, kde se s ní prý nepohodl a chtěl ji za to doma zastřelit, v čemž mu však zabránil jeho syn. Z toho prý důvodu uzavřel u sebe, že chce zemřít a skutečně již 14 dní ničeho nepojedl, nýbrž pije jen vodu.

Udán pro šňafství — oběsil se. V obci Havlovicích u Úpice byl zatčen Frant. Kult, který dle udání ženy své měl se dopustiti trojho šňafství. Ve čtvrtek dne 6. února zmlátil ženu svou tak, že jest četnými ranami poseta, načež tato druhý den v pátek u okresního soudu v Úpici odpírála, že muž její dopustil se šňafství. Téhož dne odpoledne byl na toto udání Fr. Kult třemi četníky, strážníkem a starostou zatčen a do vězení úpického zavřen, kde v sobotu dne 8. m. na vlastním svém fémě se oběsil, by ušel tak zaslouženému trestu; v neděli ráno byl do úmrtní komory odvezen.

Ze soudní síně.

Jak se bojuje proti kněžím.

(Před porotou jičínskou.)

Z Jičína se nám píše: Na 6. února bylo u zdejšího krajského soudu ustanoveno porotní přelíčení s J. Dubským, bývalým redaktorem „Jičínského Obzoru“, nyní redaktorem v Chrudimi, jejíž žaloval v p. A. B. Máka, kaplan dříve v Železnici, nyní v Polné, pro urážku na cti způsobenou tiskem. Red. Dubský uveřejnil totiž v „Jič. Obz.“ ze dne 24. srpna 1898. správu nadepsanou „K činnosti klérického“ v níž vinil v p. Máka se sločinu, o němž jedná §. 138. resp. 139. trest. zák. V p. Máka nejde o sločinu onom nížak vinným (pravý vinník technik R., s nímž v p. Máka 11. srpna jel na výlet, stál před porotou jičínskou 4. února t. r. a uznán oami hlasy nevinným), podal hned druhého dne na red. Dubského trestní oznámení, a když soudní vyšetřování bylo skončeno, podal na něho dne 2. list. m. r. žalobu, načež bylo porotní líčení určeno na 6. února. Avšak když téhož dne o 9. hod. ráno do síně porotní vešli, oznámil dr. Volf, jenž byl ex offio obhájcem obžalovaného, že na red. Dubského vznesena též žaloba p. Leopoldem Kholem, usazeným v Jičíně, jejíž průvodní řízení dosud není skončeno, a že proto dle §. 66. tr. z. porotní líčení na základě žaloby v p. Máky konati se nemůže. Soudní dvůr odešel k tajné poradě, usnul platnost §. 66. pro případ tento, načež předseda porotního soudu p. rada Volf vyzýval strany ku smíru. V p. Máka dvakrát mu hlásil, že smír přijmouti nemůže. Ale když porotci opět a opět žalobce ku smíru nabádali a obhájce obžalovaného o to též všemohlně se přičiňoval, tu v p. Máka na všestranné naléhání a pak proto, že již nechtěl a při svou dále se vleci ku přístupu porotnímu období květnovému, po delším jednání ku smíru konečně svolil za těchto čestných podmínek. Red. Dubský do konce února odvolá urážku mu způsobenou v čtyřech novinách a to v „Obnově“, „Čechu“, „Národních listech“ a „Jičínském Obzoru“.

Odvolání tu musí býti ve všech těchto novinách hned za redakčním textem vytištěno písmem garmondovým, v „Národních listech“ musí býti v ranním hlavním listě. Dále zaplatí Dubský žalobci do 30. února částku 100 al., z čehož bude zaplacen obhájci žalobcovu p. dru. Vavřínkovi palmare, dále svědecké (žalobce vedl si 8 svědků), zbytek pak (37 al.) věnuje se chudým v Železnici, kdež v p. Máka dříve působil. Pro případ, že red. Dubský všem těmto podmínkám správně vyhově, vezme v p. Máka žalobu svou zpět a to před počátkem přístupu porotního období. Toť hlavní trest smírného narovnání, jež též podepsal v p. Jos. Brod, farář ze Železnice, jakožto důvěrník. Vp. tomto procesu objevila se v pravém světle hrdinost pána redaktora a vědomost ku bývalému jejich pracovníku. Obžalovaný redaktor, od svých jma opuštěn, stál při porotě celý zdrcený, a hlavou smutně svěřenou. Všeobecně se očekávalo, že se dostaví jakožto obhájce p. JUDr. Fr. Klouček, předseda politického klubu, jehož orgánem „Jič. Ob.“ jest, aby hájil svého klienta. Ale nepřišel. A tak zaujal místo obhájce ex offio p. JUDr. Volf. Na vřelou jeho přímělu a ke kající šádosti obžalovaného, jakož i s útrpností nad skroušeným si počínáním jeho, promínil vel. pán redaktorovi a přistoupil ku smíru. A tak opět se ukázalo, že jinými jsou redaktorové v hanění a tupení duchovních — plní krádeže, jinými před soudem — plní ekrošenosti, kde jim hrozí nad hlavou Damoklov meč možnáho, v případě tomto nepohybného odsouzení k vězení.

Surovec.

(Před porotou v Hradci Králové.)

V pondělí, dne 10. t. m., předveden byl do porotní síně v Hradci Kr. vzrostlý, silný muž, s prodávavým vosem a vlnem, v trusaneckém obleku,

v němž každý na první pohled poznal dle zarudlého obličejce alkoholistu; byl to šelý Václav Šífa se Sendračic, obžalovaný z nemravného činu, naznačeného v §. 127. tr. z. Po vylovení porotců a obvyklých formalitách prohlášeno bylo přelíčení za tajné a dovoleno pouze referentovi našeho listu, jako důvěrníku, býti přítomnu. Následkem toho omezení se pouze na krátké vylíčení celého děje. Václav Šífa, svého féměla sedník, šivil se v símě, kdy kladivo pověsil na hřebíček, práci dělnickou a jak z celého líčení vyšlo na jevo, bylo jeho nejmilejším zaměstnáním, vyprávěti láhev naplněnou „sednickou“ — kořalkou. V tomto oboru stal se pravým virtuosem, neboť se sjistilo, že jaa málomluvný, dostával řeč teprve, když vypil i litr kořalky — dle výpovědi jednoho svědka byl prý na něho litr kořalky jako rosa. A tento slovyk u pracujícího venkovského lidu bohužel tak rozšířený, přivedl jej na lavici obžalovaných a také do žaláře. Dne 20. října m. r. bylo v Sendračicích posvěcení a jak již to bývá, hledí si na tento den v roce každý dle možnosti popřít. Šífa, trávě svůj vdovský život v malé světničce jednoho domku, byl nucen se vyvířiti také v féměle kuchařském, jež však skoušel jednou za uheraký měsíc; jeho oblíbeným nápojem a jídlem zároveň byla kořalka a té popřál si o posvěcení, pořídív si notnou kocovinu. Na večer naznačeného dne savrávorat se do kolny rolníka Viléma, kde posvěcená opičku pěkně na zdřevém vsduchu vyspal a druhého dne včasné ráno ubíral se teprve do svého obydlí. A o 7. hod. ráno přišlo k němu 13leté děvče jistého dělníka pro dlouhých 40 kr. pro svého otce. Šífa rozumí se, že peníze při své stálé šími neměl a prohlídal všechny kapsy, shledal, že zbyl mu od včera ještě celý desetník; a bez rozmyšlení byl rozhodnut, jak nejlépe s ním naloží: poslal si děvče pro kořalku, jež měla mu poskytnouti vítanou snídani. Přinesená láhev byla dvěma doušky vyprázdněna a zároveň také vsbudila v hlavě Šífové, od večera ještě fádne nevyspíslivělm, myšlenku, jejíž provedení mělo v zápětí hrusný čin; surovec vida býti se s nerozumným, nic zlého netušícím děvčetem o samotě, dopustil se jeho znásilnění. Děvče, nemajíc matky, nesvětlilo se se svou otci, co se mu přihodilo a málem byl by čin sůstal nepotrestaným, kdyby nebylo přátelství spolužáček. Napadené děvče totiž se svěřilo své sousedce ve škole, tato vyprávěla to jinde, konečně se vše náležitě vyšetřilo a Šífa byl vsat do vyšetřovací vazby, kde do přelíčení byl ponechán. Dne 10. t. m. měl se se svého činu zodpovídati. Obžalovaný se sice nepřiznal, že je vinen, ale také nepopíral; k jednotlivým výpovědím svědků přonesl pouze, že snad to jest pravda, co vyprávěli, on ale že se na nic nepamatuje, poněvadž prý byl opilý tak, že nevěděl, co dělá. Během vyšetřování vyšlo najevo zároveň, že pokusil se obžalovaný provésti něco podobného již z jara m. r., což kladeno mu nyní v obžalobě rovněž za vinu. Celkem vyalechnuto bylo 10 svědků, mezi nimiž 3 děvčata 11-13letá. Hlavní svědkyně nyní 18 a půl roku staré, poměrně málo vyvinuté, hezké děvče, líčilo celý příběh v neprospech obžalovaného dosti kurážně. Z výpovědi této, jakož i ostatních nabyl porotci vsdor promyšlené obhajovací řeči dr. Fultnera, který se svého klienta vřele ujal, přesvědčení o vině obžalovaného a odpověděli kladně na 1. hlavní otázku týkající se předsedství naznačeného činu; 2. eventuální, byli-li obžalovaný skutečně spit, že nevěděl co dělá a 3. hlavní otázku položenou pro pokus podobného činu na jaře m. r. zodpověděli záporně. Nato byl obžalovaný s prvního činu usazen vinným a vyměřen mu trest vzhledem k několika polehčujícím okolnostem, jako že nabyl nepatrného vsdělání, pak že přece jen nebyl úplně střízlivým, že se k činu nepřimo doznal atd., trest téžkého žaláře na dobu 2 let, zůstaneho měsíčními posty. Z části obžaloby, pro níž položena byla druhá hlavní otázka, byl sprostěn. Na podobný čin stanoven jest v zákoně trest od 8—10 let. Obžalovaný vida, že dopadá to v jeho neprospech, prosil se elzami v očích pp. porotce a soud, aby udělali to s ním nějak milosrdně. Přelíčení, jež trvalo celý den, předsedal z. s. s. Fischer, přisoudivci byli pp. rada Petřík, adj. Novotný, zapisovatelem p. Svoboda; obžaloba hájil státní st. návladnictví pan Rotter.

Přepadená -pošta- osvobozena.

(Před porotou v Hradci Kr.)

Při druhém případě před zdejší porotou měl obratný obhájce p. dr. Heller šťastný den; dovedl trefně vystihnouti nedostatek důkazů, jež měly svědčiti o vině jeho klienta a mluvil nejen přesvědčivě a působivě na soudce z lidu, ale zároveň vytkl slabé stránky obžaloby tak humoristickým způsobem, že místy nedovedlo obecenstvo, jež sál naplňovalo, při vášném a povzrhlivém tomto případě, kde jednalo se o existenci mladého, dosud fádneho a poctivého muže, zdržeti se hlasitých projevů veselosti. Tak ve své promyšlené řeči vyprávěl, že jako malý chlapec, když chodil do školy, dělal se soudruhy otisky celého těla v měkkém sněhu, dle kterých by byl fádny otec nepoznal svého syna; v tomto případě však soudilo se hned podle otisku kolena a boty, jež náhodou shodoval se s botou obžalovaného, na to, že nikdo jiný nebyl lupičem, nežli obžalovaný sám. Dále podotknul obhájce, že u nedalekého železného mostu dosud se říká „u zabítho“, ač vražda stala se tam před mnoha lety, vrsi dosud vypátrání nebyli a zmačení byli de soudních aktů jako „nabekannte Thäter“, kteří vylétli komínem.

V případě tomto jednalo se o oloupení poštovního poila mezi poštou Dobřenicemi a Kratonohy. Jak majisté budou se naši čtenáři ještě pamatovati, přinesli jsme koncem října m. r. podrobnější správu o přepadení sprostředkovatele poštovního spojení mezi jmenovanými dvěma poštovními úřady, jemuž odejmuto bylo 600 al. 40 kr. Celý příběh udal se následovně: Dne 29. října v poledne vyslal v Antonín Zadróbilek, syn poštovního poila V. Zadróbilka z Dobřenic na poštu do Kratonoh 1 hodinu cesty vzdálenou, aby domel tam určené zásky a jiné opět přinesl. Službu tuto zastával se svého starého otce již

po několik let k úplné spokojenosti obou poštovních úřadů. Z b. stonoh vyšel obyčejně o půl 6. hod. večer a před p. 7. byl v Dobřenicích. Zmíněného dne však přišel o půl hodiny později ve stavu takovém, že se jej paní upřimného právě poštmistra a ostatní domácí zhrozili; bylť v obličej umazaný blátem, podobně vypadal jeho oblek, přišel bez tašky, již obyčejně sebou nosil, byl vyděšen a vyprávěl, že byl za Kratonohy na cestě dvěma neznámými muži přepaden, udeřen do hlavy, takže sůstal bez vědomí a oloupen o tašku, v níž nalezalo se právě větší množství peněz.

Přikvapivší poštmistr, jemuž hrozila tímto značná ztráta, byl pochopitelně rovněž polekan. Hned ale oznámil vše místnímu, knklenskému a zdejšímu četnictvu, aby pokusilo se o dopadení lupičů, jež dle popisu Zadróbilka udal. V krátku přikvapil četnický místní závodčí Vocásek, podrobil Zadróbilka výslechu a prohlédl mu hlavu, kam byl dle svého udání uhozen. Na hlavě však nenašel ni nejmenší stopy poranění, což zdálo se mu býti podivným a ještě záhadnějším bylo, když spolu došli na naznačené místo činu, kde nalezl se v měkké cestě otisk kolena, roh tašky a boty Zadróbilka. Nedaleko odtud nalezl se v kaluži otisk rukávu, pak ruky, na níž byl na malíku prsten a to shodovalo se zase s otiskem ruky Zadróbilka. Tu pojal četník vážné podezření proti jmenovanému, že peníze z tašky vybral sám a historku o přepadení si vymyslíl. To považoval téměř za jisté, když v nedalekém remízku u cesty nalezena byla rozřezaná taška, z níž peníze byly vybrány, kdesť dopisy ležely vedle ní netknuty. Z těchto důvodů zatkl Zadróbilka v domnění, že je sám pachatelem krádeže. Mezi tím dostavili se četnický závodčí Burin a Povondra a druhého dne časně z rána předsevzata byla prohlídka celého okolí, zda nenašla by se někde stopa po pachatelích, nebo udělal-li to Zadróbilek sám, zda vypátralo by se místo, kde uschoval uloupené peníze. Po dlouhém hledání podařilo se zdejší četnickým závodcům nalézt pod mostkem u cesty uschované balíčky zlatníků a korun v sumě 180 zl. 50 kr. Z toho opět se mohlo souditi, že Zadróbilek si peníze ty sám uschoval; tím větší bylo podezření, když ještě nalezena byla stopa vedoucí od cesty k remízku a zpět a ta shodovala se úplně se stopou zatčeného. Následkem podezření dodán byl Zadróbilek do vyšetřovací vazby a vznesena naň st. návladnictvím obžaloba v tom domnění, že pravý vinník jest vypátrán. Následkem toho zasedl Zadróbilek v úterý na lavici obžalovaných před porotou.

Obviněn jest 26 roků star, vyučen krejčím, pracoval nějaký čas ve Vídni, nyní prováděl fémělo doma a mimo to, jak již uvedeno, zastával za otce službu poštovního poila. Při přelíčení trval stále na svém prím udání, že byl přepaden dvěma muži, z nichž větší měl vojenskou čepici, druhý menší širák. Jeden hodil prý mu do očí bláto a druhý jej ranou do hlavy přivedl k bezvědomí. Když pak se as po půl hodině probal z mrákot, byla taška pryč. K přelíčení předvoláno bylo přes 30 svědků, mezi nimiž většina dělníků, kteří šli asi v tom čase ze Surovátky z továrny do Kratonoh a nevideli obžalovaného na cestě ležeti, ani nepotkali na cestě naznačené jim lupiče. Výpovědi jejich byly poněkud nejasné a místy si odporovaly. Tak jeden, jenž si patrně rád zapytlačil, vyprávěl, že bylo v tu dobu světo, takže by byl chtěl střílet na 100 kroků na zájce, kdesťo druhý pravil, že nebylo na 20 kroků vidět nikoho. Spoluvsen obžalovaného Mareš, nyní ve věznici na Pankráci, tvrdil, že se mu Zadróbilek ku krádeži přiznal, kdesťo druhý dva to popřel; mezi tím rozpředa se ku všeobecné veselosti hádka v kriminální hantýrce, jež musela být přerušena. Obžalovaný připomínal Marešovi, že jest Bůh za tu lež potrestá; tento odpověděl: „Bez starosti!“ Po ukončeném průvodním řízení, jež trvalo půl druhého dne, dána byla porotcům jedna otázka, týkající se viny obžalovaného, zda odcizil peníze z uzamčené tašky. Po konečném návrhu veřejného žalobce, po obhajovací řeči obhajovce, z níž svrchu uvedli jsme několik kusých úryvků a po svědomitém resumé p. předsedy, odpověděli porotci na otázku jim položenou 8 hlasy záporně a 4 hlasy kladně, načež byl obžalovaný sprostěn obžaloby. Zajímavé a zároveň klživé bylo shledání se obviněného, který skorem 4 měsíce prodlel ve vazbě vyšetřovací, s jeho otcem a přáteli, kteří naň na chodbě před porotní síní čekali; dověděvše se o tak šťastném výsledku, radostí plakali.

Kč.

Dřeli rolníky bez nože.

(Syřístě a spol. na cukrovarní váze.)

(Před porotou v Hradci Králové.)

Starý rabín Ben Akiba snad by jen řekl: To všecko už tu bylo! Ovšem, jako vůbec faleš trvá, co svět světem stojí, tak zejména falešné vážení na cukrovarních vahách není ničím novým. Ale málokdy podařilo se přijíti na stopu tak osmetným, chytlé nástrojem, ale na konec hloupé provedeným ámejdům jako v pověstném případě podvodného vášného Syřístě a spol.

Náš list byl první, jenž bez obalu odsoudil toto špinavé odírání rolnictva a přinesl nejdříve o všech spáchaných podvodech správy podrobné a zaručené. Dnes, kdy Syřístě se svedenými společníky nalezl se před spravedlivou váhou soudu porotního, nemůžeme prozatím osobovati si právo rozhodujících soudců a proto jen spokojujeme se sdělením toho, co uvádí obžaloba a co přinesl nám první den porotního líčení se Syřístěm a spol. Za to v dále přistup po vynesení rozsudku sdělíme věrně celý příběh líčení a pravou podstatu tohoto smutně zajímavého procesu.

Obsah obžaloby je následující: Státním zastupitelstvím v Hradci Králové je žalován:

I. Antonín Syřístě, 53 roků starý, katolík ze Železnice, ženatý hostinský a při tom vášnivý cukrovar jest obviněn

1) proto, že od 2. do 12. října r. 1898 při vážení fepy dával na váhu sávek 2833 gr. buď sám, buď tak rozkázal svým pomocníkům, ale jen 2000 gr. čítal a tak ve veřejné živnosti nřival nepravé váhy, čímž listivě uvedl v omyl dodavatele fepy v úmyslu,

aby utrpěli škodu převyšující 200 al.; tím spáchal zločin podvodu dle § 197, 199, 200 tr. zák., trestný dle § 203 tr. zák.;

2) že pomocník Fr. Čejkovi, zaměstnanému od 8. do 11. října 1895 při vážení prázdných vozů dodavatelů řepy slovy: „Mami ho!“ nařídil, aby udal větší váhu prázdných vozů, nežli skutečně vazy ty měly, což Fr. Čejka též činil, čímž Čejka dopustil se zločinu naznačeného v § 8., 197. a 200 tr. z. a trestného dle § 203 tr. z.;

3) že svěděl Jos. Jaroš zaměstnaného od 27. září do 11. října 1895 při vážení řepy tím, že mu ukazoval, jak má palcem vroubek u váhy stlačit a tak méně navážít, což však Josef Jaroš neučinil — tím spáchal zločin nedokonaného svádění ke zločinu podvodu naznačený v § 9., 197. a 200 tr. z. trestný dle § 203 tr. z.

II. Jos. Jaroš, 16letý dělník, katolík z Březhradu, přihlídnutý do Vlčkovice jest obžalován, že od 2. do 11. října 1895 při vážení řepy dodavateli dával na váhu závaží 2333 gr. a jen 2000 gr. čítal a tak je listivě poškozoval, čímž spáchal zločin podvodu naznačený v § 197., 199. a 200 tr. zák., trestný dle § 203 tr. z.

III. Fr. Čejka, 14letý, katolík z Březhradu jest obžalován, že od 8. do 11. října 1895 při vážení prázdných vozů větší váhu udával, čímž listivě spáchal zločin podvodu naznačený v § 197., a 200. tr. zák., trestný dle § 203. tr. z.

V důvodech obžaloby se praví: Již r. 1894 stěhovali si rolníci, že v cukrovaru nepoctivý vážený Šolc ku škodě dodavatelů řepy špatně váží. Max Kohn zakročil tak, že mu byla vyplacena hotová náhrada 235 zl. 78 kr. Také rolník J. Machek dostal za rok 1894 náhradu 14 zl. za 7 vozů. Místo Šolce nastoupil loni obž. Syřístě dne 24. září; na výpomoc byl mu přidělen obž. J. Jaroš, později též obž. Fr. Čejka. Od té doby naučili si na špatnou váhu nejen výrobci řepy, nýbrž i dělníci, kteří jsou placeni za dobývání a kletění řepy dle váhy, kterou cukrovar výrobci přizná. Ostatně obvinění toto vážení sami vylíčí následovně: „Když přišel někdo s vozem řepy na váhu, tak se předně vázilo falešným závažím, mimo to se z váhy, takto již oproti skutečnosti mnohem menší, srazilo 50 kg. a i více na bláto, byť i venku sucho bylo, až se prach po poli zdvihal, a cukrovar vždy 5 procent váhy na bláto sraží.“ Avšak ani tu váhu Syřístě správně nezanesl, nýbrž o 20—40 kg. méně. Na tom nebylo dost, jednotlivé kg. se nikdy výrobcům nečítaly, vážený je vynechal a hrstičkou na váze vyovoňoval, vlastně dodavatele o ně připravil, čímž hrubou váhu řepy všemožně stlačil. Při tom ani nebyli tak irpatni, že jeden a týž prázdný vůz nevážili stejně; iha prázdného vozu může se lišit o 2—4 kg. dle toho, jestli sucho neb mokro, ale rozdíl 50—90 kg. nemůže povstát. Obžalovaný však byl do svého podvodného počínání tak zapracován, že si ani nepamýšlel, že by mohli býti vyvrženi. Ale všeobecný stesk rolníků i dělníků dal podnět k nápravě. Při soudní prohlídce dokázáno, že Syřístě byl přistižen při tom, když z mísky váhy centimální jakési závaží odebíral a do kapsy schovával hledě. Závaží to bylo mu odebráno; vůz který před tím tímto závažím byl zvážen a 2600 kg. váhy měl, byl soudní komisí znovu správným závažím zvážen a shledáno, že váží 2640 kg. Rozdíl ten byl brzy vysvětlen. Závaží, které Syřístě z váhy vzal a uchovával hledě, bylo dle dotčení c. k. cejchovního úřadu v Hradci ze spodu vystrouháno a olovem vybito, mělo úplný tvar závaží 2 kg., vážilo však 2333 gr., byl tedy při centimále rozdíl o 33.4 kg., ale poněvadž Syřístě jednotky váhy nepal a váhu vždy na desítiny pomocí hrstičky na váze ovšem ke škodě dodavatelů vyrovnal, obnášel rozdíl při každém voze takto zváženém 40 kg.

Syřístě dopaden při činu samém zesinal, po celém těle se třásl a za promluvu prosil, doznal, že od 2—11 října 1895, tedy do zatčení nepravým závažím buď sám vážil, buď Jarošem vážení dal. Že nepravým závažím nepřetržitě nejméně od 2—11 října 1895 váženo bylo, vychází jednak z doznání Syřístě a Jaroše, jednak z toho, že Syřístě hleděl před komisí závaží to schovat a nikdo nemohl poznat, že by to závaží bylo falešné, neboť vypadalo jako obyčejný žg. Závaží to je ze železa, ze spodu vystrouháno, bylo dle tvrzení samého Syřístě zúmyslně připraveno, Syřístě to sám doma upraviti nemohl, to se muselo stát v nějaké továrně, nebo ve velké zámečnické dílně.

Že takovým podvodným vážením byli dodavatelé poškozeni na ceně, kterou jim cukrovar vyplatiti měl, rozumí se samo sebou. Až se během jediného dne dováželo na sta vozů řepy, Syřístě a Jaroš neustále vázili falešným závažím. Ale obžaloba vzala za základ jen nejmenší dokázané číselce, protože nebylo možno přesné dokázati, mnoho-li Syřístě jednotlivým dodavatelům libovolně strhl na váze, jaký vznikl rozdíl tím, že jednotky kg. nikdy nečítal, o mnoho-li ošidil dodavatele hrstičkou, stlačováním vroubek u váhy, špatným vážením prázdných vozů.

Dle výpovědi svědků, řepních listků a vážení knihy bylo od 2. října až do 11. října 1895, kdy Syřístě zatčen, do cukrovaru dovezeno a Syřístěm neb Jarošem sváženo 1435 vozů řepy, do toho nepočteno 381 vůz z velkostatků Stěžer, ježto správce velkostatku p. Byčičtě dle svého udání upozornil na to, že každý vůz jest převážen, že s řepami vždy šafář do cukrovaru jde, tak že šafář, aby nebyly žádné mršutosti a velkostatek na váze aby nebyl dizen. Avšak i tu by se mohlo za to míti, že těch 33.3 kg. na každém voze asi též scházelo na váze, však velkostatek tomu svidětní váhy nepřikládal, an jinak váha souhlasila.

Ale při srovnání řepních listků dodavatelů a vážení knihou cukrovaru jeví se ke škodě dodavatelů značné rozdíly; u dodavatele V. Koutníka z Vlčkovice na př. bylo ve vážení knize zaneseno o 1930 kg., ba u společenské firmy Fr. Plavice byl mezi řepním listkem a vážení knihou rozdíl až 2070 kg., ovšem ke škodě dodavatele.

Kdo asi měl užitek z tohoto počínání, dokázati, ba ani vypátrati nebylo možno. Toť jest dosud tajemství, jest odhaliti se nepodařilo; majitelé cukrovaru

aspoň dle toho, co Fr. Plavice uvádí, sotva jakýsi užitek a toho málo.

Obžaloba bře na základ výpočtu škody pouze 1435 vozů dovezených do cukrovaru od 2. do 10. října 1895. Vazy ty byly vesměs váženy pomocí falešného závaží, což činí 47785.50 kg., tedy skoro 478 m. ctů, při nejmenší ceně 75 kr. činí to 358 zl. 89 kr., ve skutečnosti ovšem je škoda mnohem vyšší; ednotliví dodavatelé dosvědčují, že byli na jediném voze o 100 kg. ba i více poškozeni na váze.

Škoda je daleko vyšší než 300 zl. a poněvadž Syřístě nazíval Čejkovi slovy „Mami ho“, aby prázdný vůz odvážil vždy mnohem těžší než skutečně vůz vážil, je tím podvodné, listivé jednání prokázáno.

Jako svědkové a znalci předvoláni jsou: M. Kohn, továrník v Brně, J. Machek, rolník ve Stěbři, K. Albrecht, šafář ve Stěbři, Dr. J. Heller, advokát v Hradci Kr., Dr. J. Czarba, advokát v Hradci Kr., L. Sedláček, učet. cukrovaru, O. Balcar, vážený cukrovaru v Hradci Kr., A. Komárek, obch. v Hradci Kr., L. Rak, řed. cukrovaru v Kuklenách, Č. Pešek, hosp. pomocník v Březhradě, Ad. Čejka, obch. v Kuklenách, H. Syruček, domkář v Kuklenách, Barbora Čejková, obchodnice v Kuklenách, Josef Souček, rolník v Bohdanečských Dvořích, J. Souček, rolník ve Farářství, Jos. Souček, rolník ve Klac. Dvořích, Fr. Vavřina, baráčník v Březhradě, Fr. Souček, rolník v Kuklenách, Jos. Řehák, rolník ve Klac. Dvořích, Jos. Koutník, chalupník ve Svob. Dvořích, Fr. Jaroš, rolník v Březhradě, J. Götta, rolník v Břez., Fr. Morávek, mlynář v Opatovicích, V. Koutník, rolník v Pláčicích, V. Vacek, rolník v Pláčicích, J. Sprynar, chalupník v N. Hradci, J. Baroš, rolník ve Stěžích, K. Ludvík, rolník v Pláčicích, J. Klubičko, rolník v Říbsku, J. Pluhař, rolník v Říbsku, Fr. Polák, rolník ve Svob. Dvořích, J. Morávek, Trvazský, rolník ve Svob. Dvořích, Fr. Ledvinka, rolník ve Stěžích, J. Zikl, rolník ve Stěžích, J. Pázer, rolník ve Stěžích, P. Byčičtě, správce ve Stěžích, V. Koutník, rolník ve Vlčkovici, V. Voženík, mlynář v Temešvaru, Jos. Čtrvinka, rolník ve Stěžích, H. Morávek, rolník ve Vlčkovici, Josef Sprynar, rolník ve Stěžích, Ant. Honc, rolník ve Stěžích, Fr. Hrubý, rolník ve Stěžích, V. Burianec, rolník ve Vlčkovici, M. Králková, rolnice ve Farářství, Fr. Souček, rolník v Kuklenách, Jos. Šanda, rolník v Říbsku, Jos. Komárek, rolník ve Sv. Dvořích, K. Rohlena, rolník v Kuklenách, Jos. Pečenka, rolník ve Břez., Fr. Marek, rolník ve Svob. Dvořích, Fr. Chalupa v Pláčicích, V. Souček v Klac. Dvořích, Fr. Souček ve Sv. Dvořích, V. Morávek v Pláčicích, H. Rib ve Sv. Dvořích, Fr. Havel v Pouchově, K. Riedl, pekař v Kuklenách, Jos. Týkal ve Stěžích, A. Fyrychová v Kuklenách, Jos. Srdínko v Kuklenách, Jos. Pešek z Vlčkovice, Fr. Červinka ze Stěžer, Fr. Česáková z Pražského Předměstí, Fr. Šram z Malšovic, Jos. Souček z Břez., J. Novotný ze Stěžer, J. Vanátko ze Stěžer, Fr. Souček ze Sv. Dvoř., Fr. Doňhal ze Stěžer, Frant. Kubíček ze Stěžer, J. Vojtěch ze Stěžer, V. Matějka ze Říbska, A. Černý ze Stěžer, J. Kučera ze Svobodných Dvoř., H. Hrdlička ze Stěžer, J. Diviš ze Stěžer, Fr. Dostál ze Sv. Dvoř., Fr. Souček ze Sv. Dvoř., J. Polák ze Sv. Dvoř., J. Srdínko ze Sv. Dvoř., Jos. Souček ze Sv. Dvoř., Jos. Juřková ze Svob. Dvoř., Fr. Chmelář z Kuklen, J. Schlögl ze Stěžer, Fr. Marek z Kl. Dvoř., Fr. Hřísl ze Stěžer, J. Chmelář ze Stěžer, V. Koutník ze Stěžer, J. Honc ze Stěžer, V. Zikl ze Stěžer, Fr. Kadečka ze Říbska, M. Wintermizová, choť dozorce na Pr. Předměstí, K. Ludvík z Vlčkovice, B. Michálková z Vlčkovice, Fr. Rejsek ze Stěžer, J. Morávek z Pláče, Em. Hrubý z Pláče, J. Hrubý ze Stěžer, J. Petříček z Vlčkovice, J. Morávek z Vlčkovice, J. Šejvl z Vlčkovice, A. Čejka, obch. z Kuklen, J. Petr z Charbusic, J. Mach z Charbusic, V. Klazar a Fr. Janáková z Těchlovic, Frant. Papík z Radkovic, V. Brambora z Pláče, Fr. Pulpán a V. Bělohoubek z Urbanic, V. Skořepa a A. Šandová z Těchlovic, J. Marek ze Sv. Dvoř., Fr. Plavice z Kuklen, Fr. Hroch z Boru, Fr. Sadil a Jos. Kučera z Hrádku, Jos. Košťál z Radkovic. Výmínečně jsou předvoláni: Fr. Ludvík, V. Kubýta a Jos. Kubec z Vlčkovice, K. Mířková a Jos. Ulrich ze Stěžer, Fr. Srdínková a H. Srdínko ze Sv. Dvoř., V. Pešek, J. Kaválek z Pláče, J. Klouček z Pr. Předměstí, V. Hulka ze Slatiny, J. Čejka z Březhradu. Dále předvoláni jsou dva znalci centimálních, t. zv. mostních vah.

Čísti se mají osobní výkazy obviněných, řepní listky všech poškozených, protokol o domovní prohlídce u obž. Syřístě, dopis cejchovního úřadu. Předložiti se má vážení kniha cukrovaru, závaží odebrané obž. Syřístě.

Přelčení započalo ve čtvrtek, dne 13. t. m. Po provedení obvyklých formalí a vylosování porotců byli dopoledne vyslechnuti všichni tři obžalovaní.

Ant. Syřístě, narozený r. 1844, vyučil se řeznictví, byl dříve váženým v Žiželicích, posléze hostinským u Německů na Kuklenách. Na dotaz předsedy odpovídá obžalovaný, že je nevinný. Do cukrovaru byl přijat od řed. Raka; měl býti zodpovědným za množství přijaté řepy, sám prý sraží nedělal, cukrovar sraží si 50—100 kg. na bláto. Dohlázel Winteric oznamoval, mnoho-li kdo má hlíny, obž. tedy sraží, podle oka. Kdyby bylo více řepy, nežli bylo naváženo, neví prý, kdo by s toho měl zisk; jemu prý nic neleželo, že by za to něco dostal. Dále vypravuje Syřístě, co se přihodilo při prohlídce úřední komise dne 11. října; přimává, že měl falešné závaží, ale rolníci prý jej také šidili, vozili prý samou hlínu. Aby neměl mršutost a cukrovarem ani s rolníky, strhoval prý na váze jen nákomu. Svěmu pomocníkovi říkal: „Mami ho!“, jen když bylo víc hlíny, ale neudil prý ho stlačovat palcem vroubek.

Státní návladní: „Když jste nedostal žádný plat, kde jste vzal peníze na víno, šunky atd.“

Syřístě: „Od ženy.“

St. návladní: „Tenkrát kolik dní nepřišlo, proč jste vážil prázdné vazy srovna tak těžké, jako když pak přišlo?“

Syřístě: „Možná, že si vazy opucovali nebo si vzali jiná prkna.“

Obž. Jos. Jaroš užil se dříve alévatství. Do cukrovaru byl přijat za 60 kr. denně, prý nevěděl, že vážil falešným závažím.

Předseda: „Vádyt jste se dříve přimál.“

Jaroš: „To já nevěděl, že váším rolníkům mlu. Syřístě prý mu domlouval, aby vážil jen jedním závažím, jest si prohlédl a poznal, že je falešné, ale bál se, že by jej vyhodili s továrny. Když nedal falešné závaží, říkal mu Syřístě: „Jdi pryč, jako pytel“ a ukazoval mu, jak má stlačovat vroubek, aby ošidil sedláky. Úředník Jelínek prý obž. Jaroše vybízel, aby při výslechu na Syřístě nic neříkal. Když se Čejka ptal, co to má znamenat: „Mami ho!“, řekl Syřístě, že se má navážít méně.

Obž. Čejka vážil v cukrovaru prázdné vazy. Placitým hlasem přimává, že na vysvání: „Mami ho!“ vážil hrstičkou víc, sraží asi 10 kg. na voze; bál se, aby ho Syřístě nevyhodil.

Na to čtou se protokoly o tom, jak soudní komise odhalila podvody.

Odpoledne četli se nejprve přípisy cejchovního úřadu, dle něhož prozkoumáno závaží bylo těžší o 333 gr. a nebylo předloženo od r. 1888 k povinné zkoušce. O způsobu falšování závaží byli pak vyslechnuti jako soudní znalci ředitel Hanšl a cejchmistr Melichar.

Další výslech ředitele cukrovaru p. Raka trval téměř do večera. Dle jeho výpovědi není při kontrole nad vážením v cukrovaru možnou; může šidit rolníky i cukrovar a nikdo by to nevěděl. Váha byla prý úředně prozkoumána, falešné závaží tovarně nepatří. Vážený jest oprávněn strhovati, když někdo vozí mnoho hlíny. Na dotaz státního návladního sděluje svědek, že předloním byla M. Kohnovi a Machkovi vyplacena náhrada za špatné vážení proto, aby neměl cukrovar ostudu. K další otázce odpovídá svědek, že má procenta z výstáku převážené řepy. Ku konci výpovědi svědka jevil se mezi porotci nepokoj.

Na to čteny byly řepní listky z doby, kdy se podvody staly.

Dnes pokračuje se ve výslechu svědků. Podrobnou správu o celém dalším průběhu procesu přineseme v čase přístím. Kš.

Literární novinky.

Čína. Říše opatých synů národa čínské vábila vždy odvážné cestovatele, kteří s menším nebo s větším štěstím snažili se vniknouti do záhad obrovského státu východního. Také krajan náš, cestovatel Josef Kofenaký na své cestě kolem světa navštívil břehy „Hše středu“ a ukládá dojmy a vzpomínky své v obtížném hlášení Činy, které právě počalo vycházeti jako drahý díl velkolepého ilustrovaného cestopisného díla Kofenakého „Cesta kolem světa“ v nakladatelství J. Ottů v Praze v sešitech po 30 kr.

Časopis katolického duchovenstva, orgán vědeckého odboru akademie křesťanské v Praze, red. dr. Kl. Borový, přináší v 6. 1. ročníku 37. tyto staty: Dějiny katolické církve v Uhrách v 19. století od dra. Fr. Nováka, Smíření a církvi dle rekonsolidace katolické, kteří navrhli snátek coram ministro ecclie od dra. G. Pečáčka; Nárok nemanželského dítěte na legitimaci per subsequens genitorum matrimonium od dra. J. Doubravy

(Zasláno.)

Rolníkům a jich přátelům!

Po dokončení nynějšeho procesu před kralohradeckou porotou má vyjít listiný, ale důkladný a pravdivý spisek o tom, jak cukrovarní zřizovatel

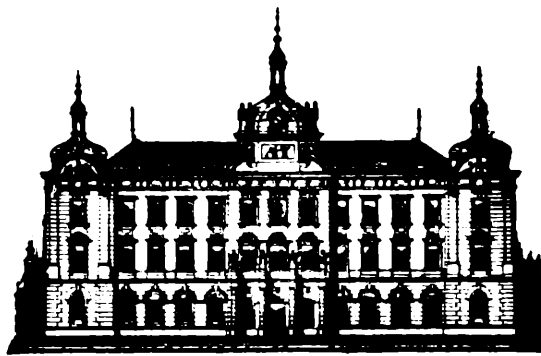
Syřístě a spol.

děli rolníky bez nože.

Kdo by spisek ten chtěl obdržeti hned po vyjiti, necht se přihlásit již nyní listkem u časopisu „Obnova“ v Hradci Králové.

Listárna redakce.

Pro veliký nával časového materiálu, zejména ze soudní síně, prosíme čtené pp. popisovatele za prominutí, že mnohé správy museli jsme odložit: do čísla přístího.

Přispěvky na Adalbertinum. Jeho Magnificence dr. František Krystůfek, kanovník a universitní profesor v Praze 10 zl., veld. p. Václ. Kalal, vik. sekretář, bisk. notář a farář v Hořčevai 50 zl., veldp. Josef Šádek, farář v Kopydlně 50 zl., veldp. Josef Nedvídek, gymn. katecheta a profesor v Písku 50 zl., veldp. Ant. Dvořák, vik. sekretář, č. děkan a farář v Nebovidech 15 zl., veldp. Frant. Tondl, katecheta a profesor v Hradci Králové 5 zl., veldp. Engelbert Starý, farář v Rovní 5 zl., capellanus anonimus 5 zl., nejmenovaný řemeslník 5 zl., vikariat česlavský 36 zl. 50 kr., vysokomýtský 123 zl., poděbradský 55 zl. 50 kr., landkrounský 61 zl., jičínský 115 zl. 50 kr., chrastecský 43 zl. Zaplat Běhl O další přispěvky se prosí.

(Pokrač.)

Praha 1894. Státní cena.

JAN V. UHEREK,

umělecko-průmyslový
závod řezbářský,
pro kostelní práce odborné zřetelné
v Litomyšli,

odporučuje se veled. duchovenstvu a sl. patronátním úřadům ku zhotovení veškerého kostelního nábytku jako: oltářů, kazatelů, křtitelen, sporůbnic, soch a j., jež dle vlastních plánů neb udaných provádí v každém slohu přesně a se vši pílou. — Cesty v příčině vyměření míst, jsou-li nutné, konám zdarma.

V závodě provedeny během posledních 4 roků mimo jiné větší řezbářské práce, následující chvalně uznané práce kostelní: Oltář sv. Aloise v děkanství kostele v Litomyšli, hlavní oltář ve farním kostele ve Sčevnici, oltář sv. Jana Nep. a P. Marie Lourdeské v Moravě, hlavní oltář ve Sv. Kateřině u Poličky, hlavní oltář v Horním Újezdě, a oltář ve f. kostele ve Štěpánově u Skutče, kazatelna ve f. kostele v Peráči u Říčmburku, lavice v kostele v Pusté Kamenici, zpodobnění děkanství kostele v Litomyšli, hlavní oltář v kostele „na Špitálku“ v Litomyšli.

Četná odporučení.

Do Hradce Král. a okolí!

Nižepsaný dovoluje si P. T. obecnstvu ve známost uvést, že otevřel

**dílnu pro umělé,
strojní a stavební
zámečnictví**
v Úzké ulici č. 209.

Na základě nabytých zkušeností v cizině, nabízejm služby své ku provádění veškerých prací jak umělých, jako lustry, náhrobní mříže, světlíky, lampy atd., tak i všeho druhu stavebního a strojního zámečnictví.

Snahou mojí bude P. T. obecnstvo co nejrychleji a nej-solidněji obsloužit.

S účtou

Karel Halounek,
majitel závodu zámečnického
v Hradci Králové.

Cenníky a výkresy na požádání se zasílají.

Libovolné vzorky,

květiny, slovanaké ornamenty
předstihuje se

papír, plátno,

sukno,

fries, plyš, káží,
dřevo atd.

firma:

Frant. J. Svoboda,

v Hradci Králové

(na podpis).

Svíce kostelní,

pravé voskové i polovoskové, pašchaly, trojhrany, grana, jakož i nejjemnější druhy kadidla, doporučuje veledůstojným farním a slavným patronátním úřadům, rovněž i

P. T. pástům obchodníkům v jakosti nejlepší a v cenách nejnižších

Josef Pilnáček

v Hradci Králové.

Závod voskářský „u Albersů“ založen r. 1809.

Umělecký závod

pro
malbu
na skle

B. ŠKARDA,

Brno.

Speciální závod
pro malbu oken
chrámových.

Sedmkrát prvními
cenami vysnam.

Vzorníky k na-
hlednutí franko.

Ceny mírné.

Ztráta vlasů a tvoření lupů

se pod zárukou jediné jistě
zamezí

CRINOGENEM

od

J. Beysovec v Jičíně

Cena láhve s ochrannou známkou 1 zl. při 3 lahvičkách franko na dobírku, neb lépe proti pošt. poukázce 3 zl.

Sklady v le pěti mate-riálních obchodech a holičských
závodech.

V. VACEK

v Pamětníku u Chlumce

o odporučuje

velké záseby svých školek

zejména ovocných pláňat,
zákrsků jabloní, hruší, třeš-
ní, sliv, vysokých jabloní a
třešní, stromkův angreštů
a sazenice ovocé bobulovi-
tého vůbec, stromky jehlič-
naté, růže nízké i vysoké,
okrasné křoví atd. v cenách
mírných. 10 ha. pozemku
v kultuře. Četná vyzn.

Madame

Božena Heřmanová-Makovská

po 15letém pobytu v Paříži

vyučuje jazyku francouzskému

se zvláštním zřetelem na **pravý francouzský
přizvuk a výslovnost.** Přijímá začátečníky i
pokročilé. Pokročilé zdokonaluje ve **správné kon-
verzaci.** Francouzské knihy, jakož i nejno-
vější časopisy modní i literární jsou stále
k dispozici. — Podmínky velmi výhodné. **Ceně
pro dámy** v pondělí a v pátek od 5—7 hod. ve-
čer. — **Příhlášky** přijímá se v domě č. 183 na-
proti Borromeu v I. patře.

Odebírejte katolický list!

„OBNOVA“

vychází každý pátek dopol. o 11. hod.

Vydavatelstvo:

Politické družstvo tiskové v Hradci Kr.

Veškeré záskyly, dopisy a předplatné adresujte
pouze:

„Obnova“ v Hradci Králové.

Předplatné:

Na celý rok . . . 4 zl.

na půl roku . . . 2 „

na čtvrt roku . . . 1 „

Jednotlivé číslo v místě 7 kr., poštou 8 kr.

Místnost redakce:

V Hradci Králové. Velké náměstí č. 34

Odporučujeme co nejvřeleji

P. T. veledůstojnému duchovenstvu, sl. patronátním
a obecním úřadům, veškerým spolkům a dobro-
družstvům hojně zásobený

* výrobní závod *

(nejstarší v tomto oboru v Čechách zal. r. 1810.)

všecké kostelní paramenty, praporek, kostelního
prádla jakož i veškerého bohoslužebného kovového
náčiní atd., vše přesně dle církevních předpisů,
z látek vkusných a trvanlivých, v cenách pokud
možno nejnižších a svědomitě provedeno firmy:

Ignác V. Neškudla a syn

v Jablonném nad Orlicí
v Cechách.

Lákavou solidností a správného vyřizování
vešker. zakázek jsou předčasně vřelá uznání a odpo-
ručení z veškerých Cech, Moravy a Slezska a vy-
znamenaní na mezinárodních výstavách v Praze a četných
výstavách krajských.

Cenníky, vzorky i rozpočty zasílají se
na požádání franco.

POKOJ

jest k pronajmutí
od 15. t. m.

se zvláštním vohodem, ve středu
města, s nábytkem neb bez nábytku,
pro svobodného pána neb 2 studující.

Blíží se řídí redakce t. l.

POZOR!!!

Jednou pro vždy,

milostivá paní,

koupí se pro domácnost nová nad vše dosavadní
vynikající, nezmarná

patent. mramorová pračka

z valcha na prádlo „Patent Hlaváček“ v ceně
od 2 zl. výše přímo u vynálezce firmy:

V. Hlaváček a syn,

c. k. priv. výrobce pat. mram. praček, sochařský
závod, sklad soch a pomníků, uměl. průmysl sy-
stému, mramoru a žuly

v Strakonicih.

Pp. obchodníkům solátní výhody.

Svůj k svému!

Sukna modní i hladká ku všem účelům a ve všech jakostech, v báječném výběru.

Podšívky všeho druhu vlastní manipulace ve velkém i malém.

Koberce salonní, běhouny a kočarové, pak veškeré potřebné látky ku zařízení pokojů, jakož i záclony pokrývky atd.

Linoleum (korkové koberce) pravé a imitované a voskovaná plátna. Vše za ceny nejnížší nabízí

V. J. Špalek dříve J. Krušvic
v Hradci Králové.

Nejstarší závod toho druhu.

Malířský umělecký atelier

Ludvíka Nejedlého

v novém bydlově

dříve v Hradci Králové doporučuje se veledůstojným děkanským a farním úřadům i veledůstojnému duchovenstvu, jakož i slavným patronátním úřadům ku provedení dokonalých

maleb kostelních,

opravy freskových a olejových maleb taktéž i nových obrazů vůbec a vypracuje ochotně na požádání návrhy maleb a rozpočty za mírný honorář, kterýž však při zadání práce se neúčtuje.

Slušný oltář

se prodá.

Adresu sdělí z ochoty administrace t. l.

Leoni 75letitvání našeho obchodu a voskovými výrobky!

Račtež si povšimnouti!

První česká

továrna na voskové zboží a holičstvo, závod pro importování vosku, výroba umělých vosků pro ouly a jiných zvláštností firmy

J. VLADYKA a SYN

V Litoměřicích nad Labem (dříve semináře)

doporučuje veledůstojnému duchovenstvu váženými příjmy veledůst. pánů za nejlepší uznání a nejvyšší oltářní svíce sv.

Bonifacie (dříve jak 30 roků zavedené) v růžovém obalu (speciálně) zhotovené z pravého vybraného českého vosku

včelního i kg. za zl. 2.60, dále pravé voskové svíce v žlutém obalu z nejlepšího uherského a chorvatského vosku včelního

1 kg. za zl. 2.30. Mimo to zavedli jsme ku všeobecnému přání veledúst. svých pp. odběratelů: nejlepší voskové svíce v modrém obalu smíšené s kapáním voskem

1 kg. za zl. 2.—, 80, 1.60 a 1.40 dle přisady vosku včelního, dále svíce osazené nové v šedozeleném obalu v balících po

1/2 kg. (v menších druzích zejména na obětník se hořící) 1 kg. za zl. 1.10 všech rozměrů. Tyto svíce hodi se zvláště k veledúst. osvětlování, jako dekorace cest křížových neb pro potřebu funérální, naprosto neškodí ani nekapijí, což dokazují můžeme nesčetnými pochvalnými příjmy.

Dále dovolujeme si doporučiti: sloupky voskové všech tvarů a velikostí, bílé, žluté neb barevné i kg. za zl. 1.40, okrášlené, nedostatečně provedení i kg. za zl. 1.80, rozsvěcovací svíce nekapijící, v závitkách po 2, 3 a 4 dekagr. i kg. za zl. 1.40 (velmi doporučitelné). Zaslání jen franko až na místo v celém rakousko-uherském mocnářství, buď na účet celoroční neb za hotové při srážce 6 proc.

Bedny se neúčtují, tudíž žádné výlohy a nejvyšší dopora při odběru.

I nejmenší objednávka vyřídí se franko a svědomitě. Nejlepší dlouholeté renomé firmy J. Vladyka a syna jest zárukou nejreálnějšího obslužení. — Prosíme veledůstojné duchovenstvo za čestné objednávky, znamenáme se s dokonalou úctou

J. Vladyka a syn v Litoměřicích.

Kapany vosk převážněme za nejvyšší ceny. Ceníky jakož i vzorky zdarma a franko. Za nejspolehlivější zaslání se ručí.

R. 1895. zpracovali jsme na vlastní, velkých balíků 8000 kilo vosku nejli. druhu

Knihu „Svobodné zednářství“

již sepsal **Vilém Sladomel**, kooperátor ve Vrsčích u Kopidlna, (2 díly, str. 303 a 288) lze obdržeti za „mírnou cenou 3 zl. 50 kr. franco od svrchu jmenovaného, nač tímto p. t. duchovenstvo zvláště upozorňujeme.

Učně

z řádné rodiny, který schopnosti ku kreslení má a dovedným litografem státi se chce, přijme se výhodných podmínek akad. litograf

TH. HEMSKÝ,

litografický uměl. ústav v Hradci Králové, jediný toho druhu v místě.

—————

Dílna bednářská

Kateřiny Matuškové

v Hradci Králové,

v domě p. Petříčka č. 111

doporučuje se ke zhotovování všeho druhu

bednářského zboží s bílými obručky.

Jakost dobrá, ceny levné.

—————

ZANELA

cheviot

Pod zimní nevinke pro pány na obleky v barvě šedé neb drapové

Metr zl. 3.—

Na úplný oblek 3 m. **zl. 9.—**

Vzorek této látky, jakož bohatý výběr moderních druhů na obleky, svrchníky, zimníky a menčíkovy jen zaručené jakosti a v mírných cenách se na požádání k nahlédnutí franko zasílou.

První český majl zired **Ed. Doskočila** v Chebci.

Žádejte vždy a všude

slivovici a borovičku

jen od firmy:

ze Moravě M. NESNÁL v Uher. Brodě

P. T. duchovenstvu doporučuje se

závod zlatnický a stříbrnický

Václava Šolce

přísežného soudního znalce a odhadce v Hradci Králové

ke zhotovování veškerých kostelních nádob, svídných sloupů v olni, se které 20 let ručí. Těs hajně zhotovený sklad veškerých šperků zlatých a stříbrných, dále hodinek I. jakosti, které se velmi levné ceny se zárukou se prodávají.

Těs přijme dělníka (katořika) na kostelní práce. Stálé místo. Kdo v oboru tom je spolehlivý, nechtě se přihlížet.

Jan Horák,

vlastní výroba suken

v Rychnově n. Kněžnou

nabízí na dobu podzimní a zimní

pravé vlněné látky

za ceny mírné. Četné opětné objednávky, zvláště z kruhů vld. duchovenstva jsou milým pro mne důkazem, že jsem se svou: „Pocitiv sebe menší výdělek lepší je seba většího nepocitivého.“ věrn sůstal.

cenníky na požádání franko.

Zásilký na dobírku.

vld. duchovenstva dle pídné bes dobírky.

PM hromadných objednávkách výhody oo možno největší.

Četná doporučení z kruhů vld. duchovenstva i P. T. učitelstva k nahlédnutí.

Těs na spltky a bez svýšení cen.

Prodají se

DVA DOMEY

v Hradci Králové.

Jeden dům je právovárečný, č. 189., úplně nově přestavěný, jednopatrový, se vším pohodlím zařízený na rohu Seminské a Tomkovy ulice, vedle hostince „u Beků“.

Druhý dům č. 244. v Konenského třídě proti budově reálných škol, dvoupatrový, nový, úplně zachovalý. U domu je zahrada, která je proměněna na úředně povolenou stavební parcelu, jež prodá se buď samostatně nebo s domem č. 244. dohromady. Podmínky jsou příznivé.

Oba domy nabízí ku koupi

J. HUTLA,

majitel velkouzenářského závodu

v Hradci Králové.

UMĚL. ZÁVOD

pezincovačský

JOSEFA KIESLICH

v Hradci Králové

u „černého koně“

odporčuje se ku solidárnímu provedení veškerých

prací kostelních,

zařizování a obnovení oltářů, kanzel a t. d.

VELKÝ SKLAD

nejmenších obrazů, srazadel, listů, kims a pod.

do oboru nebo spedažích výrobků.

Největší výběr rámců všech druhů na obrazy, fotografie a t. d.

Přísr vana dělníků v české mluvě.

—————

Vína

uherská, rakouská i mělnická

jakož i

medicinální vína

má na skladě a prodává vše v nejlevnějších cenách.

Josef Pátek,

dodavatel vín též do vojenské nemocnice

v Hradci Králové.

—————

Od veledůstojného biskupsk. ordinariátu v Litoměřicích se nejlépe doporučení.

Osem prvních vyznamenání, s nichž stříbrná cena státní a dva čestné diplomy.

OBNOVA

Číslo 49.

V Hradci Králové, dne 21. února 1896.

Ročník II.

Skočili do tmy!

První jednání dramatu, jež si mladočeská strana s českým lidem zahrála, jest skončeno. První zasedání sněmu z r. 1895 jest uzavřeno a my čekáme, kdo si bude toto první sněmovní jednání mezi českým lidem líbovat, kdo je bude chválit, koho bude těšit? Avšak po Čechách panuje mrtvé, nevlídné ticho. Jindy poslanci při své činnosti na sněmu ze svých okresů byli nadšeně pozdravováni, všeobecnou účastí voličstva posilováni, ale tentokrát stojíme před trdným a bolestným mlčením.

Listu našemu nechtěje ani ten nejzapršhlejší jeho odpůrce vyčísti, že by byl nějak oproti národem zvoleným mladočeským poslancům vystupoval, že by byl nečekal, zda lidé ti přece jenom zájem a prospěchy národa i vlasti ku předu nepošinou. Mohli jsme mnohého z těch „spasitelů domoviny“ dle jeho vlastní ceny širší veřejnosti ukázati v jeho nedbalech, avšak zájem národního celku šel nám nad zájem strany. Že časem nadejde jisté vylíčení mezi lidem, to jsme věděli. Náhlé vstávání vášní pravidelně brzy ochladne. Ale že politisující český lid tak brzy ochladne, toho jsme se přece nenadáli a to proto jsme se toho nenadáli, poněvadž jsme neočekávali, že tak záhy bude mít k ochladnutí tomu ne

Ano, mezi českým lidem panuje dnes oproti jeho zástupcům patrné studeno, které velice záhy vzroste ve mráz.

Naše boдрé voličstvo ve většině okresů smladních skupin poslouchajíc citů a zapomenutí minulosti, při posledních volbách skočilo do tmy.

Jinak ono volení bez výběru osob a bez přísné revize jejich jakosti a ceny nazvati nelze. Voličstvo svěřilo zastupování svých zájmů

a zvelebení vlasti povětšinou lidem, kteří vlastně nemají ani zájem, co mají na sněmu chtít a dokázati a kteří vedle toho nemají ani nejmenší představu o tom, co kde z nich může provést.

Bohužel, že dnes český lid po zavření prvního období sněmovního to vidí a že to vidět musí, jak si jeho zástupci na poslance — hráli.

Držíme se nezměnitelných událostí, jež každý sledovati mohl a proto nám netřeba dokazovati, že na sněmu království českého nestalo se v posledním jeho zasedání nic, co by vykvetlo na stromě nadějí, jež český lid při posledních volbách viděl. Strom ten však sevrkl se v trní a bodlin plný keř, jehož metlami šleháno jest dnes po vlastech českých svědomí tak mnohého nadšence, který v neupřímnější důvěře o svolení nehodných toho poslanců se mrazil.

Všichni ti, kdo očekávali změnu poměrů v Čechách, ti již usnávají, že spolehnoute na své poslance, skočili do tmy.

Na sněmu království českého nehylo doposud nikdy v české lidové straně takové nehotovosti, tolik zmatků a tahové — rozháranosti, jako bylo nyní, kdy bylo ku př. možno, aby bezvýznamný judský mládenec vedl zde hlavní slovo a na základě mandátu českého lidu a na štěstí velké české strany hájil na sněmu českém zájmy židovské, když více jiných úkazů uváděti nechtěme.

Zástupcové českého lidu na sněmu neviděli, co se děje ve Vídni, oni netušili, jak smýšlí velkostatkáři, oni neměli zájem, co podnikají a kutí Němci a pořád jen podávali návrhy, o nichž věděli, že je nelze uskutečniti a mluvili a řečnili. Proč také je překvapila řada událostí, jež by obrátily politikové z jisté že ve prospěch svých mandantů vykořistili.

děvce ze statku — a pak, no sousídku, aby nebylo o nic — mám státi patnáct kusů v chlivě — tak pět kusů ji dám a po mé smrti dostane celý statek, jak stojí a leží. Jste spokojen?

„Spokojen, spokojen! Ale jak pak tento —“

„No, jen to řekněte!“

„Myslím si, abychom těch pět kusů vybrali, aby to už bylo docela v pořádku! Pořádek, říkám, nade všechno!“

„Ale proč pak nel Pojdme se na ně podívat!“

„Stáří oděli ven. Za chvíli ozvaly se před světnicí rozdušené hlasy.“

„Tak co teď strakou?“

„No — už sem vám řekl sousídku — raději dvě jiné, než tu!“

„Tak ne?“

„Ne!“

„Rozmyslete si to!“

„Už jsem řekl!“

„A tak vám povídám, že jsem si to do vás nemyslel, aby vám straka byla milejší, než můj hoch!“

„A já zas vám povídám, že zdá se, jakoby vám šlo jen o tu straku a ne o pořádnou nevěstu do statku!“

„Co se tu děje?“ vyběhla ven Mervartová.

„Nic!“ odekl jí muž — „jediné to, že je po námluvách!“

„Ano, po námluvách i po svatbě!“ máchl rukou Skřivánek.

„Rády Boží! — tatínku, panáče Skřivánku, co to pravíte? Že to není pravda!“ — přiskočila bledá jako smrt Anička ku svému otci a oči plné slz upřela prosně na starého Skřivánka.

„Pravda, nepravda! Josítku, pojď domů!“

„Ale tatínku!“

„Právě domů!“ — Skřivánek chytil syna za ruku a vyšel s ním ze dveří statku na náves. Bylo po námluvách. —

Na sv. tři krále v hospodě u Michálků bylo živo. Sousédky šli se odpoledne, aby si popoví-

Pánové ti budou se chlubit, že se přičinili o odstranění místodržitele hraběte Thuna. Nechceme jim vyčítati, že to byli právě oni, kdo ho k roumanitým opatřením donutil, neboť to je každému známo. Avšak oni nedokázali, že nástupcem jeho stane se osoba, s níž by oni souhlasili, oni nedovedli mít vliv při obsazování místodržitele příštího, což ovšem že činí domnělo „záslahy“ jejich o odstoupení předešlého naprosto bezvýznamnými. Ano, jest otázkou, zdaž nemůže nadejiti chvíle, kdy bude český lid želeť toho, že zástupcové jeho v místodržitelské otázce jednali tak, jak jednali. Že jednání to politickým nebylo, to sami páni poslanci cítí již dnes uznávajice, že provedli planou komedii.

Některí z nich budou také uváděti, že poslední zasedání sněmu bylo kolébkou řady nových drah. Avšak zřízení těchto komunikačních prostředků není žádným úspěchem práce jedné strany, nýbrž ono jest dílem celého národa, všech jeho činitelů, kteří upisovali kmenové akcie, kteří sbírali základní jistiny a mezi těmi činiteli našli bychom nejmenší — politiků mladočeských. To většinou zaplatí buď města celá, dále okresy a pak velkopřemysly a velkostatky, proti nimž vlastně mladočeskí výtečníci bouří a hřmotí. Pokud se jednání o adresu k Jeho Milosti králi a císaři týče, tu se ani šířiti nebudeme. Návrh ve příčině té ze strany mladočeské podaný byl aktem politické nezralosti, nepropracovanosti, jsa pouze výpočtenou výječkou na získání si souhlasu lidu, jehož však pan dr. Kramář straně mladočeské svým elaborátem nedobyl.

Avšak uvéstí sluší, že největší část času, který v Praze sněmující zástupcové českého lidu měli k volnému použití a přípravě na sněmovní jednání, zmařena byla pletichami, kdo bude zvolen do zemského výboru a za řiditele zemské a hypoteční banky. O tom po-

dali trochu při sklenici piva, co nového za ten týden doma i ve světě. Při postranním stole seděl starosta Mervart, hlavu podepřenou o stůl. Sedával tu nyní skoro každý den! Doma nemohl vydržeti. Žena plna vyčitek — a ta holka Anička jako umučení seděla u okna, nepromluvila slova. Kdykoliv se na ni podíval, bodlo ho u srdce, že pro tu hloupou straku — eh, ani to slovo na rty mu nechtělo, poněvadž se mu dělalo horko v ústech a žluč se mu rozlévala celým tělem, že ji až cítil na rtech.

Naproti u stolu seděl starý Skřivánek a dole mezi chasou Josítek. Před sebou měl plnou sklenici a oči jeho vyjevené upíraly se ra jedno místo. —

„No, co pak Josítku, co pak tak zamýšlený, jako když můra sedne na srdce?“ Na rameno mladoho Skřivánka položil ruku starý facír, který na svých potulkách světem zabloudil dnes do vesnice.

„Mhm, těžko povídat!“ vzdychl Josítek a podepřel si hlavu o dlaň.

„Víš Josítku, mám tě rád, dáš mi vždycky u vás práci a pohostení — a my facíři, co jsme ještě z toho starého dřeva všelicos tak ve světě přehledli a přehlédneme, kdo ví, jestli bych ti nemohl pomoci!“ — Josítkovi se vyjasnily oči.

„Pomůžeš, nepomůžeš, povím ti to přec, bez toho bys to zítra zvěděl ve vesnici!“ — a Josítek vypravoval starému facíru o námluvách a jak se jeho tatík rozešel se starým Mervartem, poněvadž se nemohli dohodnout o straku!

Facír probíral si prosedivělé vousy, nakrucoval kníry sem a tam —

„A co Anička?“

„Ale těžko mluvit! Vypadá už za těch 14 dní, jen ji do hrobu položit!“

„Mhm, mhm! — Počkej Josítku, mám nápad!“

„Jaký?“

„Počkej, — uvidíš!“ — Facír přistoupil ke stolu, u něhož seděl s jinými ještě sousedy starosta Mervart. —

(Dokončení.)

FEUILLETON.

Tvrdé hlavy.

Obrázek z masopustního života na venkově. Napsal Vladimír Hornov.

(Pokračování.)

Josef a Anička polibali rodičům ruce a usedli k oknu plni naděje v budoucí život.

Starí hospodáři rozložili se u stolu a hospodyně odběhla ku plotně, aby vše zařídila ku slavnosti námluv.

„Nu — a sousídku — jak pak — tento —?“ začal Skřivánek.

„No — no — vždyť se dohodáme! Zatím pijte, nedejte se pobízet! Je dobré! Starý Još mi povídal, že dal to nejlepší — víme, co pijou vždycky o trhu u něho v pokojíčku páni při národním petincel!“

„Inu — tak — tak — dobré — mhm, rozebrává jako kamnal! Ale jak pak přece — no víte sousídku, pořádek nade všechno! Nejdříve si to odbudeme a pak v bázni Boží, můžeme si poseděti.“

„Nu tedy — jak myslíte!“

„Tak, abych vám pověděl, co dostane Josítek. Přepustím mu statek, jak ho má odkázáno po nebožce ženě s celým zařízením — a sám půjdu do chalupy, abych tam s Františkem tak k té smrti dohospodařil. No — jste spokojen? Role jako na panském — eh, co bych vám povídal, znáte je zrovna tak jako já. Ve stáji deset kusů dobrých jako hodina a par mladých konů, jako vítr. Knihy čisté jako svatý obrázek, výměnek malý — a po mé smrti ani toho nebude! Játku, Anička bude mít teplé hnízdečko, teplé! No, co tomu sousídku, říkáte?“

„No — co bych říkal — jsem spokojen!“ mnul si Mervart ruce.

„A jak pak to bude s Aničkou?“

„Inu tak! dostane těch šest tisíc, co má vložené v záložně, výbavu celou, jak se patří na

alanci mezi sebou stále mluvili a ta uvěsti sluší, že se zejména v ohledu tomto velice smutně vyznamenalo mladočeské „sgrární sdružení.“

O etihodném jiaak tomto sboru dostalo se širší veřejnosti velice málo zpráv a to proto, poněvadž si vedl tak, že nikdo se nestaral, co v něm páni mluví, smlouvají a strojí. Jeho nejsnameníjším činem asi zůstane kandidatura pana Kóniga do zemského výboru, aby tam byl také sedlák.

Zkrátka, celý postup mladočeské politiky poskytuje žalostný obraz babylonského smatení, jehož důsledkové nejsou již dalekými, neboť není pochybnosti, že české voličstvo jest ještě tak prozíravým, aby postřehlo nedostačinnost takového sněmování a proto nyní dalekou dobu, kdy se s nevolí ozve a mnohý dnes již želi, proč se dal strhnouti krásnými hesly a proč nebyl při výběru kandidátů alespoň opatrnějším.

Rádky tyto nejsou namířeny proti páním poslancům, ale účelem jejich jest, aby ve voličstvu vstali mužové, kteří by poslance volali ke zodpovědnosti a k podání zpráv, co na sněmu vlastně chtěli, neboť co tam chtěli, to v minulém jeho zasedání nebylo jasným, to nebylo prokázáno. A doufati lze, že v poslanceckých kruzích vyskytnou se mužové, kteří poctivě povědí veškeré podrobnosti, jež v mladočeském klubu viděli. Sdělení jejich voličstvu nebude žádnou proradou ani na zájmu strany, ani na prospěchu národa, nýbrž bude jenom důkazem, že voličové při posledních volbách skutečně skočili do tmy, z níž jinak východiště nebude, než-li když tma ta bude pravdou osvicena a když bude z ní nalezena spasná cesta, neboť český lid si zajisté drahého takového sněmování, jakým bylo právě uzavřené zasedání, nepřeje.

V ohledu tomto přisluší veškerým mužům dobré vůle po českých městech a krajích, aby ujali se slova a prohlásili, že spokojenými s podobným hospodařením s mandáty do zákonodárných sborů nejsou. Mrzuté vytáčky, „ať si dělají, co chtějí,“ ty jsou v nynější době nevlastenectvím. A to tím více, poněvadž mladočechi odjeli do Vídně na říšskou radu stejně nepřipraveni, jako šli na sněm, kde krásnou svou kartu prohráli, neboť zachování české vesnice v bubenečském parku, již může první povodeň zničit, nelze také pokládati za vykořisťování, jež by hladově, prodlužená a na všech stranách tesknící národ dovedla uspokojiti.

Přáli bychom si trochu světla v poměry, které při zasedání sněmu mezi českými poslanci panovaly.

Podle všeho ve svých volebních schůzích alibovali dobromyslným voličům věci, jejichž slibování nazvat možno ukvapením. Jest-li dokážou opak toho, jest-li nás přesvědčí, že se mýlíme, bude to pro nás jenom radostným potěšením. Ale na základě pilného sledu posledního zasedání sněmu českého máme za to, že voličové skočili do tmy.

Jaký je přece ten královéhradecký biskup?

Rozmluva náhodou.

Nenáleží ku zvláštnostem, někdo-li za duň našich v novinách haněn bývá. K takovým náleží doista za posledních dob i královéhradecký nejduštojnější pan biskup, Eduard Brynych. Říkává se: „Hlas lidu, hlas boží“; ale u nás, bohužel, musíme říci: „Hlas novin, hlas lidu“; tak málo lid soudí, tak málo má svého úsudku; a na tuto jeho nezralost, tuto nesamostatnost jistí páni hřeší a — velice hřeší. Odpovíme v rozmluvě k otázce: „Jaký jest přece ten královéhradecký biskup?“

Měl jsem příležitost mluvit osobně s p. biskupem královéhradeckým, Eduardem Brynychem, proti němuž jistá strana v národě neustává štvátí a brojiti a neváhám, zde veřejně obecněstvu neb i celému národu několik jeho odpovědí k otázkám svým podati, aby se konečně ukázala — pravda.

Opomíjeje zde obvyklého titulování, podávám v krátkosti svou s ním rozmluvu.

Otázka: Na Rychnovsku a jinde byla rozšiřována pověst, že jste Němec; velice by mne zajímalo, kdybych najisto věděl, jakého jste původu?

Odpověď: Pocházím vlastně ze stavu rolnického. Otec můj byl syn malého rolníka, jak se říká familianta na Přiboc u Kutné Hory. Otec odbyv něco škol v Kutné Hoře, byl nejprv úředníkem hospodářským též ve Vlasevicích, na farnosti Božejovské u Pelhřimova, kde jsem se narodil, tedy v ryzech, čistých Čechách a ne v Němcích. Později byl městským úředníkem v Sobotce u Jičína; na konec odstěhoval se zase do Kutné Hory, kde byl měšťanem a kde také zemřel; tam také pochován jest a to u Matky Boží r. 1868.

Ot. A smím-li se tázati po Vaší matce?

Odp. Matka má se narodila na Moravě v Dačicích, bydlívala v Kutné Hoře a v Malešově, kde její otec byl rovněž hospodářským úředníkem, byla tedy rovněž Češka, z českých rodičů narozená.

Ot. A co máme tedy souditi o Vaší mateřské řeči?

Odp. Co byste soudili? dítě snad mluví jako matka! S radostí a chloubou pravím: Má mateřská řeč jest česká. Zpíval jsem již jako malý student gymnasia a to s velikou upřímností: „Český otec, česká máti, učili mne Boha znáti!“ — už tehdy tu píseň dobře jsem znal!

Ot. A jak jste se přiučil němčině? nešli jste za dětství Vašeho snad někde v německé krajině?

Odp. Nikdy! Němčině jsem se musil tak učiti, jako každý jiný, kdo ji neuměl; ale bylo tak: za mých časů musil každý, kdo chtěl na studia, naučiti se tolik německy, aby znal mluvnici, a aspoň tolik německy rozuměl a mluvil, aby mohl přednáška — neboť tehdejší všecko téměř německy se přednášelo — i poslouchati a jí se naučiti. — Základ k mé „němčině“ byl položen hlavně v Sobotce, kdež nás tehdejší pan kantor (jak jsme říkali), Kendík, soukromě němčině učil. Odříkávali jsme slovíčka a říkali také někdy „der Luft, das Beesen, der Pferd“ atd. Potom jsem byl dán na hlavní školu do Jičína, tehdejší všude německou, a pak — na gymnasium též v Jičíně.

Pamatuji se živě, jak jsme se sice německy dosti dobře naučili, ale již ve třetí latinské probuzenými vlastenci byli, české knihy, časopisy odebírali a s horlivostí čítali. Roku 1860, po vydání „diplomu“ byl jsem mezi prvními, jímž otec koupil „čamaru“ se šňurami a klobouk se střapečky.

Musím se nyní jen usmívati těm mladým našim vlastencům, kteří nás, jenž jsme se i pod vlivem německého učení k horlivému vlastenectví propracovali, haní a tupí. Myslívám si: Milí hoši, vám se to nyní snadno vlastenci; ale měli jste studovati před 30, 40 lety, anebo ještě dříve, třeba před rokem 1848 a tu vlastenčiti a snášeti pro mateřštinu úklebky, posměch anebo i křivdy, to byste mluvili jinak; to byla láska k vlasti a národu! ale teď? neumíte se za námi ani dívat!

Ot. Jest velice překvapen! Jak se nám lze a jak se všechno věří! Ale aby všechno nedorozumění odstraněno bylo, dovoluji si ještě otázku: zdaž jste snad později své vlastenecké smýšlení nezměnil a jaksi se nepohněmčil?

Odp. Nevíte, jak mne i samy domněnky takové bolí. Kde bych se byl poněmčil? snad na kaplance ve Žlunicích u Bydžova, kde jsem strávil 8 let a kde kromě p. faráře, p. správce a trochu pana učitele nikdo německy neuměl, ba ani nerozuměl? Naopak tam jsem hbitosti a obratnosti v němčině znamenitě pozbyl! — Pak jsem byl kaplanem v Hradci Králové a professorem pastýřského bohosloví a katechetiky. Rozumí se samo sebou, že ku zastávání těchto úřadů třeba čísti knihy latinské, německé a české, ale výklady moje všechny byly české. Jen bohoslovce rodem Němce musel jsem ovšem skoušet po německu.

Ot. A kde jste ráčili potom působiti?

Odp. Professorem jsem byl 11 let. Pak jsem byl kanovníkem na Vyšehradě, kdež jsem po 4 léta český kázal a tolik lásky k vlasti a řeči české dokazal, že doufám, není ani třeba o tom mluvit; musil bych tak činiti ku své chloubě a toho — prosím na mně nezádejte!

Ot. A jak nyní, když jste biskupem?

Odp. Divím se, upřímně řečeno, této vaší otázce. Což jest možno, čím člověk od dětství svého srdce naplněné má, kdy stár jest a v letech pokročil, to z něho vyrvati? Nemohu a nechci o sobě mluvit, ale tolik aspoň v Hradci dobře se ví, kdo nejen největšími částkami peněžitými podporuje všeliké dobrodinné ústavy, ale i podmínky čistě vlastenecké, jako „Ústřední Matici“ a jiné. Největší moji odpůrci a redaktři listů, mne tupících, to dobře vědí.

Ot. A jak tedy se k Vám chovají Němci v diocesi?

Odp. I Němci, totižti, již se zovou „Nacionalové“, přijali mne s nedůvěrou; ale v celku zachovali se až dosud slušně. Jeden německý list napsal takto: „Víme, že posledním biskupem Němcem v Hradci Králové byl biskup Hanl. Vím o nyníjším, že jest Čech, a to Čech nejen rodem žili mateřskou řečí, ale že jest i smýšlením a srdcem je Čech, ano že jest i českým spisovatelem; ale naše katolické obce přijmou ho jako svého biskupa.“ — Přirovnějte řečtuto ku jednání našich jistých českých vlastenců, kteří pro biskupa, rozeneho Čecha, z české krve pocházejícího a k českému národu vždy se poctivě hlásivšího, nemají jiného, než urážky, ať i nadávky — a učiňte si úsudek sám.

Ot. To je opravdu zajímavé a pro nás Čechy smutné. Pamatuji se, co bývalo trušením po biskupu českém, a nyní máme Čecha, jak vidím upřímného, a dopouštíme, aby slo-myslníky byl tupen a hanoben? Toť věru je hanba! A to je sralý národ! — Ale snad mi jest dovolena ještě jedna otázka: Jak mohla povstati taková zášť proti vám?

Odp. Prvnípramen této zášti jsou abyste věděl, někteří evangelisti kazatelové čeští, zvláště ti, co píší do časopisů.

Ot. Tak? to jediné! a je tomu skutečně tak?

Odp. Jest; tak je tomu skutečně a opravdu. Hned když jsem byl kaplanem, počal jsem skoušet pero své na poli literárním, čili spisovatelském. Nebožtík kanovník Ehrenberger, jemuž jsem první práci svou zaslal, aby ji posoudil, mi napsal, abych spisek ten vydal a na té dráze pokračoval. Vydal jsem tedy několik povídek a vesnic-kého života. Jsou i podruhé vydány a v jednu knížku sebrány, pod názvem: „Naše vesnice.“ Ovšem byly umělovány a schválně se o nich nemluvalo; ina ovšem, co jest pro-vanuto duchem náboženským, o tom se nemluví, to se umlčuje. To povídám mimochodem, abyste přemýšlel o tom, je-li mnoho takových národů, kteří o svém spisovatelství věří, že neumí jejich řeč a jej tupí jako cí-sáka!

Ot. Ale jak to souvisí s pastory?

Odp. To je jen předmluva. Psal jsem tedy obrazy ze života, ja již kaplanem. Když jsem se stal professorem, jezdil jsem do Proseče ku katolickému faráři. V Proseči a v okolí jest mnoho evangeliků a tam, chtěje jich poznati i zblízka, čítal jsem jejich kalendáře a spisky. Zhrozil jsem se, co ne-pravd, překroucenin a co potup a posměchů, jež si tropí z věcí nám svatých, nalézá se ve spisech těch! Pravím tedy k faráři: Pro Báh, když to jest takhle, tuť se nedivím té smělo-sti evangeliků a té smaltnélosti našich kato-liků! Musíte jim dáti něco čísti!“ „Ano,“ od-pověděl farář, „jen kdybychom měli! napište nám něco!“

Bylo po prázdninách. Napsal jsem v ten podzim knihu: „Kříž a kalichy“, v nížto ve způsobu povídky se hájí víra katolická proti učení evangelického a líčí se život na osadě nábožensky smíšené. A bylo ale! Páni, nejeouce zvyklí, aby se katolíci bránili, pustili se do kritik; objeviliť se pan Dušek, kazatel v Kolíně, v časopise „Jednota“, Čáslavský p. Kozák, v časopise „Hlas“ vlastně jistý jejich dopisovatel tupili mne velice.

Na místo oprav do jejich listů napsal jsem druhou knížku „Dílo lidí“, v kteréž jsem pana Duška usvědčil z podloudného, nepocti-vého citování „Kříž a kalichy“. A tak to šlo dál a dále. Zkrátka, nastala „veselá vojna s pastory“, jak kdosi řekl. Hlas, Jednota, Hlasý ze Slona bili do mne v každém čísle a já zas odpovídal a lidu katolickému, pokud nače věci čte, otvíraly se oči, ba i kněžstvu, ob-zvláště, když jsem počal vydávat kalendář „Meč“. — Veškerá věc dostala se pomocí ji-stého velkého liberalního listu českého mezi katolíky a — věřili pastorm, že jsem „jezo-vita“, „tupitel velikánů národa“, „falšovatel dějin“ atd. atd.

Ot. Ale vydával jste též nějaké bro-žurky?

Odp. Ano, vydával jsem brožurky „Slova pravdy“, ve prospěch mladého, dělnického řemeslného lidu.

Ot. A v těch prý jste psal o Husovi, Žitkovi, Třebízském a Komenském tak, že se to nelíbilo?

Odp. Co se týká těch brožurek, musím Vám říci, že tisíce těch, kdož křídli, že jsem potupil velikánů národa, ani jich ne-četli! Papouškují po pastorech a pak po no-vinách vůbec.

Ot. Ale, smím-li se tázati, co jste, drahý p., psal o Husovi?

Odp. O Husovi jsem v brožurce nenapsal nic, než to, co je v „Dějínách evange-líka Palackého.“

Ot. Tak? to by se přece nemělo nasy-vati tupením Husa. Smím se tázati co to bylo?

Odp. Bylo to hlavně tři výroky Pa-lackého o Husovi: „Nepřestává kárati ve-řejné vady a poklesky představených církve, zapomínal lehou, že také pokora a poslu-šenství jsou ctnosti křesťanské.“ (Pa-lacký III. č. 1. str. 101.)

„Měl neobyčejnou smělost, neústupnost a nešetřnost proti nepřítelům, do oka padající ochtívost po lásce u lidu a po cti a slávě, která vřch svůj nalézá v koruně mu-čennické.“ (Palacký III. č. 1. str. 66.)

„Při hojení uznaných od obojí strany (biskupů a Husa) neduhů v ústrojí církve chtěl i onino, aby každý oud její pečlivě chráněn a zachován byl: tento pokusil se o ně, jak se dí, „skoč oko nebo sub“. Ať řekneme slovy

novověkými: sbor počínal sobě po monarchicko-aristokraticku a konservativně. Hus po demokraticku, radikálně a revolučně. U nepředpojatého soudce nemůže býti ani pochyby, která z obou těchto cest byla by celému křesťanstvu prospěšnější a vítanější. (Palacký. Díl III. část 1.; Kn. XI. čl. 14. str. 151.)

To tedy povídá Palacký, evangelík. Jsem-li tedy já tapitelom Husa, jest jím vlastně Palacký.

Ot. Takto ovšem jinak věci vyhlíží; ale copak asi o Žiškovi jste napsal?

Odp. Zase nic jiného, než co praví Palacký. Píše: „Zákon boží (totiž, jak on sám mu rozuměl) býval mu heslem do boje, jemu se propůjčoval jako samozanec za metitele, prodlíval a vraždil nemilosrdně všechny ty, kteří dle něho žít nebyli. — Snášenlivost a shovívavost byly ctnosti jemu neznámé.“ (Palacký — rovněž tam čl. 4.)

Krom toho opsal jsem do brožurky ze Zapovy Kroniky, která dle Palackého dějin Hl. Žiškův rok krvavý (1424. od 6. ledna do 7. června). „V roce tom, jak známo s místa na místo své voje vedl s velikou zhoubovou, dědím a lidé, až u Malešova 7. června porazil Pražany.“ Kropka Zapova dle: „Toto hrozné vítězství Žiškovo bylo spolu i nejžalostnější porážkou Čechů; nebo čím že můžeš takový bratrovražedný boj jiného býti, nežli hlubokou ranou, vlasti zadanou?“ Tak tedy potupil Žišku Palacký a Zap. A došli jsme tak daleko, že smí býti dějepiscem jen to, co nadřazuje protestantům a co je módou. Pravda je „tupením velikánů národa.“

Ot. Nemohu, bohužel, nic namítati; svatá pravda, co pravíte; avšak jak se má vše s tím „tupením Třebízského?“

Odp. Opsal jsem na sadní list brožurky své, co v jiném pražském časopise se četlo, totiž asi to, že byl, jako my všichni na gymnasiu odchován dějepiscem, strannicky t. j. nespravedlivě ve prospěch protestantů peným. Takto pojmý dějepis ve spojení s jeho horoucým citem vlasteneckým vytvořil jeho povídky. K tomu jsem dodal, že s této příležitosti nelze všech jeho povídek lidu katolickému do rukou dávat.

To je všechno, co jsem spáchal. Dnes už usmávají mnozí učenci nekňši, že dějepis má je psán jednostranně. Mohl bych je jmenovati; ale byli by „tapiteli velikánů národa a falšovatelé dějepisů.“

Ot. To se již opravdu uznává a smutně, Bohu dik, mají již střílivější náhledy. Ale jak to je s Komenským?

Odp. Obzvlášť brožuru mou o Komenském nedělo ani jedno procento těch našich „vlastenců“. Komenského chtěli jsme jako učitele a pedagoga (vychovatele) slaviti spolu s ostatními syny národa; ale páni kazatelové evangelisti udělali z jeho oslavy náboženskou otázku, oddávající se naději, že se k nim katolíci přidávají budou; tak jako čekali, že se tak stane po známé vřavě s Husem na sněmu; s našich vzdělaných pánů nikdo evangelických časopisů nevěděli tedy ničeho o úmyslech kazatelů. Já jsem však časopisy ty četl a seznal tu snahu jejich. Dlouho jsme v Praze váhali. Když však našim smíšeným osadám hrozilo nebezpečí: tu jsem se obětoval, věda co bude následovati. Polovice mé brožury jedná o Komenském chvalně jako o spisovateli pedagogickém. Kdo chce, čti a přesvědči se.

V druhé části pravím, co i Zoubek praví, že vůči falešným průtomům Poštovské, Kotěra a Drábika a blouznil. Tak se čte v časopisu Musea království českého 1890 — 1891. Je-li správný mých odporů soud: tedy časopis musejní potupil Komenského. Krom toho jsem o něm napsal, že je protestant, nebyl prádrem vášnivosti proti církvi katolické; čteme sajisté v jeho „Křestě“, jak odporoučí králům, aby církve naši (katolickou) jako „nečistou nevěstku“ spálili ohněm! (Křest, vydán Berlíně 1757).

A nezapírám, že Komenský na základě zmíněných proroctví očekával záhubu domu císařského, návrat Fridricha, zimního krále, do Prahy a s ním i vyšetřovalých našich. Taková očekávání působila, že protestanté naši země odcházeli s nadějí, že se brzy zase vrátí, což vlniti při ostatně horoucné lásce k rodné zemi — uškodilo.

To jsem z dějpisu napsal. Ale dějepisem u nás smí, jak pravím, jen to býti, čeho již páni dovoli a si přejí. Byli jsme však povinni učiniti to na obranu lidu našeho proti plánům pánů kazatelů.

Že Komenského zásluhy a zásady cením, nejlépe vysvitá z toho, že jsem, jen profesorem katechetiky, buhoslovce k nim poukázal. Ba, já již biskupem, učitelům k. p. v Rychnově a jinde zásady jeho odporoučel. Tapitel neodporoučí a nechválí.

Ot. Jsem přesvědčen, že i v této věci každý Čech může býti úplně spokojen; a prosím, co ten klerikalismus? smím-li se tásní na vaše politické smýšlení díli zásady?

Odp. Klerikalismus máj není tím, zaš jej mají a vyhlašují radikálci; není zaslepením anebo zotročením ducha, jak bláhovému a lehkověrnému lidu našemu namlouvají. Mým klerikalismem a mou politikou jest hlavně a jediné duch zákonů Kristových. Kristem a církví jest ohlášena svoboda, spravedlnost, ctnost vůbec a zvlášť — láska. Kdyby dle této politiky bylo se pokračovalo, byla by doista dávno šťastná moje vlast. Tato politika zahrnuje znásilnění a potlačování jednoho národa neb stavu skrze národ anebo stav druhý, nebo menšinu většinou aneb sněhmí. Tato politika by, potřebný pokoj Čechů a Němců s Čechy zjednala ihned; jednalo by se totiž dle zákona Kristova: „Co nechceš, aby tobě jiní činili, ni ty nečiň jim; a co chcete, aby vám lidé činili, i vy činite jim.“

Tato politika dala by nám naše práva, za která bojujeme a vstupila by — při upokojení obou kmenů — korunu sv. Václava na hlavu našeho krále.

Dle této politiky by obýval naši vlast lid mravně silný a tudíž i zámožný.

Dle této politiky přestala by nejen zášť národní mezi různými kmeny, ale zmizela by i veškerá vášně, která slepá jsou, jen k tomu poháně, aby jeden druhého tupil, haněl, nenáviděl; aby jeden proti druhému štvál a bojoval, by navzájem se potírali — Čechové ku své škodě a k radosti nepřátel.

Dle této politiky by se pomohlo stavu dělnickému i řemeslnému, poněvadž tato politika hlásá bohatý spravedlnost, milosrdenství a lásku k chudině, chudým pak pak ukládá poctivost a sporičnost, zákonodárství ochranu pracujících.

Tuto politiku jsem prováděl, když jsem, ja kanovníkem Vyšehradským, vedl spolek katolických tovaryšů v Praze. Dle této politiky miloval jsem ty dělníky upřímně a myslím, že mnozí z nich uznávali mou lásku a poctivou snahu. Co jsem pro ně učinil, nemohu a nechci tuto povídati, ale ptejte se na to v jejich domě v Praze. Za to byl jsem v „Právu lidu“ nazván „surživým nepřitelem dělníků!“

Ot. Co soudíte o poslední knížce, proti Vám vydané, „Dva kněží?“

Odp. Pokud z novin vím, psal ji jistý mladý, po katolicku křtěný evangelický doktor, který ani a souvěrců svých účty nepoživá. Je plna nesmyslů a pomluv. Největším nesmyslem je, že jsem byl učiněn biskupem působením hraběte Thuna, na potlačení (prý) národa našeho; a já jakživ jinak nepsal než po česku!

Silený to opravdu výrok! Biskupem v Rakouské Mši stává se jen ten, koho biskupové panovníkovi navrhnou; a ti z ohledu čistě církevních návrhli mne. A bylo to doista od Jeho Eminence p. kardinála Schönborna spravedlivé a řku i pěkné, že do Hradce navrhl Čecha, zraje jeho vlastenecké smýšlení velice došel. Musil jsem s úsměvem dojista bolným politování těch vzdělaných pánů v Hradci Králové, kteří si pomocí evangelického katechety z Lutherova konvikta objednávali pamflet ten!

Ot. Co soudíte o tom, když vás někde o vizitaci purkmistr a rada městská demonstrativně neuvítá?

Odp. Stalo se to ovšem v několika městech, kamě vnikal štvanič radikálů. — Co o tom soudím? — Asi tolik, jako Pán Ježíš o svých nepřátelích: „Otče odpusť jim, neboť nevědí co činí.“ Ostatně jako biskup mám pro sebe slova: Blahoslaveni jste, když vám složitosti a protivenství činíti a všechno zlé o vás mluvíti budou lhonce, pro mne: radujte se a veselte se, nebo odplata vaše hojná jest v nebesích. Mat. 5, 11. 12. Pro ně mám modlitbu, jako jsem to na dvou místech s lidem, hlasitě plačícím, veřejně v kostele učinil.

Ostatně je to pro mne svědectvím, že jsem na cestě dobré. Vždyť Kristu Pánu, sv. Pavlu, sv. Vojtěchu a tisícům, kdož hlásali pravdu a následovali Krista, nevedlo se lépe. — A pak, až ty a takové věci lid náš, v boji dosud nevyvítězený, zaráží a zastrážují: přece po mém příchodu a po mé řech katolíci se probouzejí a uvědomělými stávají. A proto jest to vlastně dobrá služba, kterou ti a taci, ať páni, ať spráši, církvi prokrajší. Pronásledováním církve vědecky jen mravně ziskala, mohutněla a — vítězila! Tak jest věčný světa řád; tak bylo, jest a vědecky bude! —

Tak vypadá tedy ten královéhradecký biskup!

Doslov. Čteme-li svrchu uvedenou roz-

mluvu, seznáváme, že sní jinak, než jak dosud psaly listy svobodomyšlné a pokrokové. A rozmluva tato sní proto jinak, protože v ní obažena jest čirá pravda, kdežto dosud svobodomyšlných listů založen jest na bludném násoru aneb na úmyslné pomluvě

O významu ndp. biskupa královéhradeckého, Edvarda Brynychy, daleko spravedlivěji soudí cizina, než vlastní jeho krajané. Spisy Brynychovy jsou známy Slovincům i Polákům a pojistily jménu Brynychovu trvalou památku. V náboženském ohledu a v pastýřské horlivosti nevytýká ničeho ani nejzarytější nepřítel ndp. biskupovi a rovněž, v národnostním ohledu nenalezne oprávněných výtek. Během tříletého svého biskupování nečinil královéhradecký biskup ani jediného kroku nevlástenického, naopak více činů vlasteneckých; proto musí již přestat ty nesmyslné báchorky, kterými tupí se čest muže v každém ohledu zachovalého a kterými činíme se u ostatních národů směšnými.

Zvěsti z východních Čech.

Snažně prosíme všechny pp. čtenáře, aby prominuli, že pro nedostatek místa, zaviněný hlavně časovými zprávami ze soudní síně, nemůžeme dnes uveřejniti celou řadu zpráv jiných. Také pp. dopisovatele zdvořile žádáme za strpení se slibem, že přístě zase všechny rubriky v listě našem běžné budou náležitě zastoupeny.

Košanský v Hradci Králové. Ředitel Josef Kořanský, té doby jeden z nejpřednějších cestovatelů a pěstitelů původní české literatury cestopisné, přijav ochotně pozvání zdejšího klubu českých velocipedistů, přednáseti bude dne 1. března v divadle Klicperově o svých cestách po Japonsku, Číně a Indii. Zajímavá přednáška tato, na niž předem již upozorňujeme, přivábí zdejší kruhy nejširší z Hradce i okolí, by osobně poznaly tohoto cestovatele českého a pokochaly se poutavým vypravováním jeho. Mnohoslibnou bude též i výstava přetčetných skvostných fotografií, která uspořádána bude v hodinách odpoledních též v městském divadle a jejížto návštěvu více doporučujeme.

Jednota divadelních ochotníků v Hradci Králové pořádá v neděli, dne 23. února ve prospěch úprav v městském divadle divadelní představení: „Hloupy kousek“. Veselohra ve 4 jednáních. Napsal František ze Schönthanů. Přeložil Antonín Pulda. Režisér Th. Petiš. Začátek o 7. hodině. Předprodej lístků obstará ze vzácné ochoty knihkupectví p. B. E. Tolmana.

Boj proti katolické jednotě na Slezském Předmostí mrzí dnes už samy ty pány, kteří všechno spikali. Byly v tom z velké části pohnutky osobní, o nichž se nechceme blíže zmiňovati. Ke přeběhu schůze sděluje nám p. Fr. Forman, že se v záležitosti „Sokola“ vyjádřil takto: Před časem bylo více členů „Sokola“, kteří byli přívrženci katolicismu; dnes však že nesmí býti členem dělník, jehož pán jest katolickým tovaryšem nebo pod. Nyní že mu zaměstnavatel řekne: Buď budeš tím, co jsem já, neb u mne v práci nemůžeš býti. Pochybujeme, že by p. Forman toto tvrzení mohl dokázati.

V jednotě katolických tovaryšů přednáseti bude v neděli, dne 23. t. m. profesor p. A. Krčmář: „O hrách tělocvičných“. Začátek ve 2 hodiny odpoledne. — Nejmenovaný vřadst. pan kanovník věnoval jednotě katolických tovaryšů opět 10 zl. Zaplat Bůh!

Pro ústřední matiči školskou sebráno bylo při spolkovému plešu kat. soc. spolku dělníků „Svornost“ v Náchodě 3 zl.; při zábavě jednoty kat. jinochů a mužů v Bohuslavicích „Václav“ bylo v loterii vydraženo 9 zl. 37 kr. Obnosy ty odevzdány svému účelu.

Šňatek. Paní Zofie Rieglová, roz. Baurova a p. J. U. Dr. Otakar Riegel, kandidát advokacie, slavili šňatek svůj dne 11. února 1896 ve farním chrámu P. Marie Sněžné v Praze.

Přivovar v Kuklenách. Doba upisování pro první akciový přivovar a sladovnu v Kuklenách uplyne posledního února t. r. Upisování též se velké oblibě ze strany znalců a významno, že se účastňuje už pět sládků, kteří krajinu a její poměry velmi dobře znají, na místo sládků nerefluktující. Dále třeba uvážiti, že jest voda od oněch znalců dle přesného rozboru lučebného i bakteriologického za výtečnou uznána. Staveníště vystavující na stavbu výroby 60.000 hl stojí jen 6.000 zl. Cihly se letos platí a jsou hojně po ruce za 12 zl. tisíc. Přivovar jest při silnici, 400 m. od nádraží rak. severozápadní, jiho-severozápadní. spojující a české obchodní dráhy. V krajině a to ve dvou sousedních okresích jest toliko jeden strojní přivovar. Ječmene výtečného vyvážá se rok co rok na sta vagonů do moravských sladoven. Spotřeba květu a mláta v krajině jest velká. To vše je pro zřízení nového přivovaru vesměs výhodným.

Prodej palivového dříví. Oznamuje se nám, že v městském úřadě důchodenském zastaven jest všecken prodej dříví palivového, jelikož veškeré zásoby úplně jsou rozprodány. Až se přijmou nové zásoby k prodeji, učiní se o tom v čas patřičné oznámení. — Pp. pekařům a j. živnostníkům.

cukrovaru. Dělníkům platilo se 10 kr. za 1 m. cent
zpracování cukru. Když se tak několik dní
vůle, pozorovali zkušební dělníci, že je řepa nápadně
lehká a oni tak velmi málo vydávají; konečně i po-
doušovali šafáře, že je s cukrovarem nějak srozuměn,
nechávil si málo navážít a tak je okrádá a proto šá-
dali na něm, aby jim přidal, že jinak nebudou pra-
covat. Šafáři samotnému sdělilo se, že proti jiným lé-
tům řepa jaksi méně váží; dopadl na tou příčinou
Kohnovi, který přijel, dělníkům stanovit plat za 15 kr.,
ale zároveň převážil si na obecní váze ve Vysoké a
aby to bylo jistější, ještě v Plotišťích jeden vůz řepy
a nechal ji dovézt do cukrovaru. Co tušili, to také se
stalo: v cukrovaru šidili jej na váze jen o 4 m. cent.
Cukrovar neřikal prosatím nic a převážoval si každý
jednotlivý vůz řepy, až spojení to měl s dosti velkou
strátou tím, že musel si zaplácet na vzdálenou váhu
ve Vysoké; aby byl si úplně jist, nechal si na navá-
zený náklad ve Vysoké vystavit potvrzení. Vážný
si toho nevěřil, že Kohn převážuje, ano i vyamíval
se prý na váze čeledínům a bral je o 4—5 m. centů
na jediném voze, průměrně pak na každém o 8 a půl
m. c. Chytrý Kohn však čekal a v duchu se smál
také; jakmile řepa byla odvezena, dodal si k řidiči
cukrovaru a šádl, aby mu byla nahrazena škoda na
špatné vážení, již si vypočítal na 5 vosech na 200 sl.
78 kr. Řidič však se k tomu neměl a teprve pak
začal mluvit o nějakém srovnání, když se mu Kohn
vytasil s potvrzeními, že měl řepu převážovanou a
proto tomuto slibil, že promluví o tom se správním
radou. Kohn však nechtěl dělat, vida že je v právu,
dlouhých okolků a proto prostřednictvím dr. Hellera
dopadl p. A. Komárkovi, jako zástupci závodu, aby
vše byla do určitého dne vyrovnána, jinak se podána
bude žaloba. Dr. Heller čekal na odpověď, ale za ně-
kolik dní na to dostal dopis od Kohna, že záležitost
tato je úplně srovnána — dr. Czurba, právní zástupce
cukrovaru, vyplatil Kohnovi požadovanou částku na
krejcar. Charakteristickým je, že svědek tento přišel
a vypovídal německy, vymlouvaje se, že sice čes-
ky rozumí, ale nemluví. Když mu pak dr. Baštem
kladeny byly otázky české, odpovídal je plynule česky,
ovšem dosti podrážděně.

Další svědek Karel Albrecht, 46 r. st. šafář
především na hospodářství ve Střebozí potvrzoval vy-
pověď především. Často prý měli naloženo přes 30
m. ctů, a v továrně bylo jim naváženo 13.50 m. ctů.
Převážné chtěli převážovat řepu ve sjezdě plynně,
což bylo by pro ně daleko výhodnější; tam však
bylo prý jim řečeno, že jim sváží vše, jenom řepu
ne. Proč nechtěli v plynně řepu převážovat, ne-
mohl svědek udát.

Dr. Heller, advokát v Hradci Králové zasto-
povl Kohna ve vyjednávání s cukrovarem a opakuje
totož, co uvedl Kohn.

Podobně jako Kohn, vyslál na vážení Jan
Machek ze Střebozí. Týž vida, že stále je šizen,
převážoval řepu a pak rovněž vytasil se s potvrže-
ním. V kanceláři cukrovaru prý mu ukázali nejprve
dvě, pak ale bylo mu vyplaceno požadovaných 14 sl.
a od té byl na 7 vosech ošizen na váze. Svědek praví,
že od té doby dává řepu jinam.

Dr. Czurba, advokát v Hradci Kr. a zástupce
cukrovaru pravil ve svém výslechu o šafě Kohnově,
že tankrát Komárek pro vyrovnání s Kohnem nebyl,
ale na radu tohoto přece přistoupil k vyrovnání proto,
aby závodu nedělala se ostuda. Ze začátku hleděl dr.
Czurba docílit s Kohnem menšího požadavku a když
tento nechtěl slevit, byla mu vyplacena celá suma
225 sl. 78 kr. jakož i později Machkovi.

Ant. Komárek, šafář velkoobchodník v Hradci
Králové, jeden z spoluzaměstnanců cukrovaru jmenoval
ostatní členy a vyvěřil, jaký jest jejich poměr mezi
sebou. On sám je veřejným společníkem, členem správní
 rady a vede administrativní záležitosti závodu. Správní
 rada je pětičlenná. Dělníky a vážení ustanovuje si
 ředitel o své vůli, úředníky pak se svolením správní
 rady. Ředitel má 3000 sl. ročního platu, mimo to
 3 proc. z hrubého výtěžku, a stane-li se, že výtěžku
 není, dostane 500 sl. Svědek chodil do cukrovaru při
 kampani z—krát za týden, ale nikdy prý neslyšel,
 že by si byl někdo vytýkal na špatné vážení. Na váhu
 sice také přišel, ale optal se jen, jak mnoho se přijalo
 řepy. Jak se tam vážilo, toho si nevěřil a falešně
 sváží neviděl. O šafě s Kohnem věděl, poněvadž mu
 tento jako chofu závodu dopadl prostřednictvím dr.
 Hellera, ale byl prý rozhodně proti jakémukoliv vy-
 rovnání a chtěl nechat dojít k žalobě, až teprve na
 přimluvu dr. Czurby a řed. Raka od toho upustil.

Dále odpovídá na kladené mu otázky veřejným
 šafářem, že má odměnu podle tantiemy jako všichni
 správní radové a mimo to 3 proc. za administrativní
 vedení z čistého výtěžku. Když by nebyl výtěžek, ne-
 dostal by ovšem žádný správní rada nic, jak to v jiných
 závodech bývá. Když dověděl se o šafě Kohnově, do-
 mluoval prý sám vážení a ten prý mu odpovídal, že
 vážil dobře (1)

Další spoluzaměstnanec Se d l á k zaměstnan jest v zá-
 vodě jako účtovník v peněžních záležitostech. O šafě
 s Kohnem praví, že tento přišel do kanceláře a cho-
 val se hrubě a říkal něco také o zlodějšcích, pak ale
 se vymlouval, že myslí tím lidi na váze. Vážný kancí
 žádnou neměl a on sám dověděl prý se vždy, mnoho-li
 má platu, až když mu poslal ředitel poukázku k vý-
 plátě, v níž účtovalo se jako obyčejné z sl. denně.
 Sám má stálý plat. Výplaty rolníkům za poslední kam-
 paň šly prý hladce.

Svědek Ot. Balcar, 47 r. z Kuklen, vážení a hospo-
 dářský cukrovaru má v letě práci na polích, v zimě
 váží řepu došlou z dráhy. Cukrovar měl v posledních
 kampani filiálky v Prašské, Třebouchovicích a v Opa-
 tovicích. O špatném vážení není nic. Když přišla ko-
 mise, napadl vážení do Prašské, že je v cukro-
 varu právě komise a že máše i k němu přijít každou
 chvíli; myslil, že je to komise od celkového úřadu
 a proto prý s kolektivitou jej upozorňoval.

Jareš: Když jsem měl obušku jako svědek
 proti Syřístovi, řekl mi Balcar, jest-li něco vím o
 ložku, abych nic neřikal. Svědek se na to nepama-
 tuje a neví nic o tom, zda to řekl. Sám má plat
 roční a potvrzuje, že zámečnická dílna a soustruh je
 v továrně. Syřístě o dopise do Prašské prý nevěděl.

Pl. B. Čejková, manželka p. Ant. Čejky v Ku-
 kleněch potvrzuje, že mají v Kukleněch místní váhu
 na čekanu. Rolník Schlögl měl k nim přijet si pře-
 vážovat řepu, dvakrát ho nechali a po třetí mu měli
 říci, že prý ředitel se hněvá na to. Sama prý se však
 na to nepamatuje a praví, že ředitel neřikal jim nic;
 se Syřístěm vůbec nemluvala.

H. Syřístě, 61 r. st. domkář v Kukleněch
 dodal 4 vozy řepy z nájemného pole a na těch šidil
 jej Syřístě až o 3 m. centy na voze. Řepu prodal za
 78 kr. a praví, že náhradu by šádl, kdyby ji dostal,
 ještě prý jim říkal na váze, že je sirotek, aby ho
 nešidili a oni se mu jen vysmáli. Na váhu se prý
 našel čas konat, protože se zavoní a už musí každý
 jet pryč.

Josef Souček, 50 r. st. rolník v Bohdaneckých
 Dvorech pozoroval, že když si „namrek“ šaru a my-
 al, že bude mít as 18, navážili mu jen 16 centů.
 Syřístě mu povídal jednou, když mu víc navážil: „To
 jste si ji dnes „namrek“, ale on prý si myslil, že si
 ji namrak vádečky, ale že jej šidili.

Dále byly čteny protokoly několika dodavatelů;
 s vážení listků bylo patrné, že jak Syřístě zavěli,
 vážilo se mnohem víc, což každému bylo divné.
 V pátek odpoledne bylo pokračováno ve vý-
 slechu dalších svědků. Před tím bylo povoleno na
 žádost obhájce Syřístěho dr. Baše, aby předvolání
 byli stízací cukrovaru Winternitz, Rosulek a Horký,
 poněvadž se dá předpokládat, že obviněný zvláště na
 ohlašování pravého používal u dotyčných rolníků,
 kteří přiváželi řepu hlínitou, falešného sváží a tak
 kryl sráčky.

Jan Souček, rolník s Farářství udává, že první
 vůz navážili 16 m. ctů, a podruhé o méně; sám ale
 nikdy u váhy nebyl a proto nemůže určitě říci, že
 byl šizen. Dodal v tom čase 8 vozů. Když byl Syřístě
 svážen, vážilo se lépe, ale možná, že byla řepa jednodušší.

Josef Souček, rolník v Klacovských Dvorech, do-
 dal 4 vozy. S první šarou byl ještě spokojen, ale
 s ostatními ne; myslí, že jej okradli o 1 m. cent
 na šafě.

Fr. Vavřina z Březhradu dodal 4 vozy; vá-
 žili prý mu dobře a nic proti tomu nemá.

Josef Řehák, rolník z Klac. Dvůrů dodal 17 vozů.
 Jiná léta převážoval a nebylo to nic platné; na váze
 říkali, že jiné váze nevěří a poněvadž převážování
 stojí peníze, tedy letos raději nevážil a proto nic ne-
 může říci.

Josef Koutník, chalupník ze Svob. Dvůrů do-
 dal 8 vozů. Poprvé navážil 13 m. centů a pak měl
 pořádk méně, až přes 1 m. cent. Jeho souzed prý vá-
 žil a pak měl o 60 kg. méně. Za řepu dostal 78 kr.
 a pak ještě o 3 kr. víc od agenta. Nevytýkal, že je
 málo naváženo, poněvadž prý to není nic platné.

Fr. Jaroš, rolník s Březhradu dodal 8 vozů.
 Na jednom voze měl víc naloženo, ale měl méně na-
 váženo. Domlouval jim a oni mu na menším voze pak
 za to navážili víc — přidali mu. Soudil, že podle
 toho falešného dvojnásob ho as o 6 m. ctů ošidili.

Jan Götz, rolník v Kukleněch dodal 4 vozy a
 pozoroval podle jiných let, že mu nebylo správně
 váženo. Náhradu nešádl.

Morávek, mlynář z Opatovic onemocněl a
 proto čte se jeho protokol, kde udává, že byl šizen
 as o 4 kl. na každém voze.

V. Koutník, rolník v Platicích dodal 40 vozů.
 Nevěděl dříve nic, že je šizen, až pak když byl za-
 ťčen obžalován, teprve viděl, že vážilo se mu víc.
 Nemůže ale určitého nic uvést.

Václ. Vacek, rolník v Platicích dodal přes
 30 vozů a také pozoroval, že se mu pak lépe vážilo.
 Nešádl náhradu.

Jan Špišar z N. Hradce Král. dodal 4 vozy
 ale nepozoroval na váze nic.

Dále byl čten blanket kontraktu, jak se vypadá,
 v něm jsou podmínky obyčejné jako v jiných cu-
 krovarech.

Třetí den.

V sobotu, dne 15. února bylo předvoláno dalších
 25 svědků.

Fr. Souček z Kuklen č. 100. dodal 2 vozy a
 pozoroval, že měl naváženo as o 3 m. ctů. Na voze
 méně a žádá náhradu as za 5 m. ctů. Jak s plným
 tak s prášným byl čeledín u vozu vždy na druhé
 straně od okénka, takže kdyby chtěl se dívat do vá-
 žného domku, musel by obejít celý povoz, což pro ne-
 dostatek času nebylo možné a proto mohl vážení zcela
 nerušeně „řezat“.

Josef Bareš ze Stářík dodal 7 vozů a neví,
 zdali ho šidili. Dva vozy skusil a váha se mu prý
 shodovala.

K. Ludvík z Platic dodal 11 vozů a pozor-
 oval, že po zatčení vážení se mu pak vážilo o 160
 kg. více.

Josef Klubíčko z Říbeka dodal 8 vozů a také
 pozoroval, že mu málo váží. Syřístě praví, že řepa
 pak přišla došlou do jádra.

Josef Pluhař ze Říbeka odal 9 vozů a ví jen,
 že jej trhli jen na dvou vosech o 3 m. ctů. Syřístě
 vyzval mu, že váží prý jako šafár, aby se přišel
 přesvědčit. Žádá náhradu.

Fr. Polák ze Svob. Dvůrů dodal 4 vozy,
 ale nepřevážoval. Pozoroval sice menší váhu, ale nešádl
 se, poněvadž nevěděl to jistě.

Morávek ze Svob. Dvůrů v protokole praví,
 že odvedl 16 vozů, na nichž byl nejméně o 16 m.
 ctů ošizen.

Fr. Ledvinka ze Stářík dodal 3 vozy.
 Josef Zíkl ze Stářík dodal 20 vozů. První vůz
 si převážil a navážil v cukrovaru o 70 kilo méně.
 Když jim domlouval, tedy mu Syřístě řekl, že se to
 stalo snad omylem, ale že se to prý vícekrát nestane.

Josef Páslar, statk. ve Stáříkách dodal 10 vozů,
 ale byl jedním z opatrných; první vůz převážoval a
 když shodovala se mu váha, tedy dále nevážil, ale
 chodil si sám na váhu a stál při vážení. Před ním
 prý neřekli „Hani ho“.

P. Bičístě, správce velkostatku Stářík do-
 padl řidiči, že si řepu převážuje; mimo to šafář chodil
 do váhy a dával pozor. Vážilo se jim dobře. Myslí,
 že 3 procent počítá se na vyschnutí a na hlínu, že
 sráží se zvláště a to tím víc, když je bláto a řepa

zámořaná. Při takovém počasí dělají se srážky až 50
 kg. na voze. Má se to, že řepa z každého místa
 není stejně těžká.

V. Koutník z Vlčkovice dodal 28 vozů, pře-
 vážoval s vozy a shodovalo se to, pak ale navážoval
 se stále o 30—40 kl. méně. Když byl Syřístě svážen,
 neprovážil ani 1 kl. Škoda jeho máše obnášet přes
 11 slatých.

V. Vošenček, mlynář v Temešváru, dodal 2
 vozy, ale neví, byl-li šizen. Dělníkům platí se od
 centa; když tedy ošidí cukrovar hospodáře, ošidí
 také dělníky.

Josef Cervinka, statkář ze Stářík dodal 28
 vozů do šaloby, pak za čas, kdy datuje se šaloba, 63
 vozů. Hned poprvé na převážení řepě trhli prý jej o
 60 kg. na voze. Chodil si tam sám, domlouval jim,
 Syřístě aroval váhu, ale přece prý šlo to o 40 kl.
 méně. Když mu ale pohrozil, že mu to svědky do-
 káže, slibil mu Syřístě, že mu to nahradí, ale vážil
 mu stále méně. Proto raději se slosti ani nevážil. Po
 zatčení obviněného nepřevážoval, poněvadž věděl, že už
 taškatit nebudou.

H. Morávek z Vlčkovice 8 vozů nepřevážoval,
 ale soudí dle posudků, že ho šidili.

Josef Sprýhar ze Stářík 11 vozů převážoval a
 o 40 kl. byl šizen. Domlouval jim a oni mu prý uká-
 zovali, že váha „hraje“; proto musel prý mlčet. Svě-
 dek potvrzuje, že rolník s 75 kr. prodává vlastně
 na řepě.

Ant. Honc ze Stářík dodal 15 vozů, ale neví,
 byl-li šizen.

Fr. Hrubý ze Svob. Dvůrů dodal 20 vozů.
 Když si stážíval, že mu váží prášdný vůz o 20 kl.
 více než ve skutečnosti je, vážili ho pak o 40 kg.
 více, tedy si dohlášením ještě uškodil.

V. Burianec, rolník z Věkoš měl 9 vozů. Vá-
 žil na obecní váze a prováděl celkem 4 ctů. 50 kl.,
 jak se převěřil. Říkali mu, že má moc hlíny a on
 zatím řepu měl sázenou v písku, takže řepa v hlíně
 ani nerostla.

M. Králová ze Šostan dala 10 vozů a neví
 určitě, jak mnoho byla šizena, nevěřila a připojuje se
 k trestnému řízení; počítá si vzhledem k falešnému
 sváží as 250 sl. škody. Na listkách je patrné, že
 jeden a ten samý vůz vážil o 120 kl. rozdíl. „Ano,
 on nás „řezal“, jak moh“, stážívala si svědkyně.

Josef Šanda, rolník v Říbece dodal 9 vozů;
 převážoval si řepu doma a dvakrát prováděl 40—250
 kl. a proto slosti ani raději nevážil.

Josef Komárek ze Svob. Dvůrů měl 4 vozy.
 Došel si k Syřístěvi sám a domlouval mu. Na váze
 viděl, že jeden z pomocníků hlásil váhu a sice o 30
 kl. méně než on doma navážil a přece viděl, že váha
 šla. Syřístě pak vystoupil a omíloval se, že je to
 myška a napadl mu ještě o 10 kl. více než v skutku
 měl. Pak prý se mu váha úplně shodovala, když ob-
 viněného sebrali.

Karel Bohleha, rolník z Kuklen dodal 4 vozy.
 Jak pravil, má už po 12 let vyzkoušený vůz a hned
 poprvé viděl, když přivezl řepu, že mu málo navážili.
 Po třetí mu dokonce udělali prášdný vůz o 110 kl.
 těžší, když proto dělal rámus, tedy mu to opravili.

Předsedá: Chcete náhradu?

Svědek: Kdo by mě ji mohl dát; ten nic ne-
 má a tak toho nechám.

Josef Pečenka, rolník z Březhy dovezl řepu, až
 když byl Syřístě pryč; nebyl tedy ošizen o nic, as
 se pak vážilo velmi dobře.

V sobotu odpoledne vyslechnuto dalších 20
 svědků.

Fr. Marek ze Svob. Dvůrů pozoroval podle vá-
 žení z dřívějších let, že byl za Syřístě šizen.

Fr. Chalupa z Platic byl rovněž šizen. Po
 zatčení Syřístě vážilo se mu o 140 kg. - 3 m. ctů více.
 Obh. dr. Fischer: Nestrácel čeledín řepu
 cestou?

Fr. Chalupa: To jsem tak jist, jako že má
 zlatka 100 kr.

Kdyby byl prý slyšel slovo „Hani ho“, to by
 ho byl také říz, pán Bůh rač chránit!

Václ. Souček, rolník z Klac. Dvůrů dodal za
 Syřístě také několik vozů. Provážil 40 kg. Když se
 hádal, připsal mu Syřístě 10 kg. a ukazoval, že váha
 mu dobře táhne. Žádá náhradu. Jednou prý vážil
 u Čejky na Kukleněch a tam mu řekli, že řepu ne-
 radi váží; proč, to neví.

Fr. Souček, rolník ze Svob. Dvůrů dodal
 12 vozů stále na jednom voze za stálého sucha. Poprvé
 měl vůz 390 kg., pak 480 kg. téhož dne. Později pak
 480 a zas hned 600 kg. Na každém voze tak e 1 m.
 cent ho šli, takže trpí 10-50 sl. škody; náhradu
 nešádl. Vyzval jim, co dělají a oni odpovídali, že
 první váha vozu nebyla dobře, ale že ta druhá je dobře.

Syřístě praví, že první den tam byl Pešek a
 ten váze nerozuměl, proto byl také vyhozen.

V. Morávek, statkář z Platic měl 8 vozů;
 nepřevážoval se, ale pozoroval, že jak Syřístě sebrali,
 že vážilo se lépe. Myslí, že ho ošidili na voze as
 o 1 m. ct. a žádá 250 sl. náhrady.

Hynek Řib ze Svobod. Dvůrů dodal 5 vozů.
 Převážil se převážením, že měl o 80 kg. méně.
 Převážil až předposlední vůz. Připojuje se k řízení.
 Vyzval, že má vážino a oni mu odpovídali: „To si
 máme přinést písemně.“ V Předměstické váze vážil
 prášdný vůz téhož dne o 30 kg. méně.

Fr. Havel, chalupník z Pouchova dodal 2 vozy
 a pak později 1 vůz. Vážili mu 6 m. ctů. a jak
 Syřístě zavěli, měl hned 9 m. ctů.

Syřístě stále říká, že psal jen to, co se mu
 ohlásilo.

K. Řidl, pekař a maj. pozemků z Kuklen měl
 11 vozů a pozoroval, že u jiného pak vážení měl
 více naváženo. Cítá 250 sl. škody a žádá náhradu.

Josef Tikal, rolník ze Stářík dodal 9 vozů,
 dříve 4 vozy. Jednou se vážením přesvědčil, že ho
 o 40 kg. ošidili. Náhradu nešádl.

Josef Pešek, rolník z Vlčkovice měl 15 vozů,
 pak 4. Nakládalo se stejně a o metrůk mu méně
 Syřístě navážil, domlouval Syřístěvi, ale ten řekl, že
 co on navážil, to se platí. Škoda byla by 11 sl. 78 kr.
 Náhradu nechce.

Fr. Cervinka ze Stářík, soukromník a delegát

seměděláké rady zakročil, aby se pátralo po podvodech v cukrovaru v sámu rolnictva.

Měl za to, že se žmýdly Syřisthými je srovnávaná správa, poněvadž by tento neměl sám žádného zájmu o toho.

Byl před 14. lety sám vázán v Třebochovicích a tam se mu feko v instrukci, že co se provádí, musí zaplatit a za převážení se nedostane nic. Z toho soudí, že Syřisthové feko se to podobně.

Rolnictvo si stěžovalo, proto pak pátral po tom, když byl zatčen Syřisth. Na otázku obh. dra. Baše praví, že rozhodně Syřisthové z toho zájmu neměl. Filiálky se mohou podrobně kontrolovat, ale v cukrovaru to není tak možné, leda by jej na váze překvapili. Obvykle prý se ujednává plat s každým vázným předem. Tenkrát když on byl vázán, počítali jen s proc. srážky, ne snad proto, že byla lehčí hlína, ale že nebyly kartely.

Fr. Šrám, truhlář z Malšovic dodal 4 vozy. Jeden vůz převážel a měl o 1 a půl m. centu méně. Hlína na řepě nebyla, protože u Malšovic je písek a ten se na řepě nedrží.

Z celého líčení bylo pozorovati, že u rolníků, kde nejsou mostní váhy, jeví se daleko větší difference, než u dodavatelů větších.

Jos. Souček, nájemník ve Břize, dodal 1 vůz, ale neví jistě, zda byl vážen.

Jos. Novotný, rolník ze Stěšer měl 8 vozů; má jen jeden vůz a ten vážil jednou 380 kg. a pak 430 kg. Dohlázoval se a Syřisth mu slíbil, že mu to vynahradí, pak ale nenahradil nic. Jareš mu ještě vyhrožoval, že ať poveze červenou řepu, že ho natáhnou. Jareš to popírá.

Jos. Vanáček, zedník ze Stěšer dodal 3 vozy, ale neví, zda ho šidili; dal na každý vůz stejný počet košů a naposledy mu navázili o 190 kg. méně. Žádá náhradu.

Ant. Čejka, obh. na Kuklenách má mostní váhu a nebyl prý nah z cukrovaru žádný nátlak učiněn, aby nevážil řepu. Má váhu jen pro sebe, proto nedovoloval řepu převážovat.

Čtvrtý den.

V pondělí, dne 17. února dopoledne bylo předvoláno 27 svědků.

Fr. Souček, rolník v Kuklenách č. 32. dodal 7 vozů, ale neví, zda ho šidili, poněvadž nepřevážoval. Pozoroval sice, že pak vážilo se mu lépe, ale nemůže nic říci.

Vinc. Koutník, domkář v Říbku měl 7 vozů. Nepřevážoval se, ale poslední až byl mlu naložen, byl o 2 m. centy těžší. Divil se tomu ovšem silně, ale neví, nepřevážoval se. Jednou měl řepu špinavou, ale o srážce nebyla žádná řeč.

Fr. Souček ze Svob. Dvůr č. 60 dodal 5 vozů; nepřevážoval, ale bylo mu nápadné, že pak se mu vážilo daleko lépe, až byl jeden a ten samý vůz a řepa z jednoho pole. Čítá, že nejméně trhali ho o půl m. centu na voze.

Fr. Dohnal 18 r. st. syn rolníka ze Stěšer dovezl za otce 5 vozů řepy; nevážili, ale při posledním voze, až přišlo, byl vůz o 30 kg. lehčí než dříve.

Fr. Klubičko, rolník ze Stěšer dodal 5 vozů; zvážil si poprvé na obec. váze a byl ošizen o 30 kg. Jezdil si sám na váhu.

Václ. Matějka, rolník a host. v Říbku dodal za Syřisth 1 vůz a myslí, že ho nejméně o 100 kg. ošidili. Žádá 75 kr. náhrady.

Ant. Černý, rolník ze Stěšer dodal 7 vozů do podání žaloby, pak 3 vozy za Syřisth. První 3 vozy vážil, ale provázil se jen o 10 kg. To dále se vysvětliti tím, že upozornil Syřisth, že vážil. Pak vážil zas a nešel mu nic, provázil se 20 kg., pak nepřevážoval. Neví tedy nic; zkrátka udeřil mu 80 kg. a jednou 1 m. cent srážky na hlínu.

Ant. Diviš, rolník ze Stěšer měl 4 vozy, nepřevážoval, nic neví.

Fr. Košťál, rolník ze Svob. Dvůr, 7 vozů rovněž t.

Fr. Souček, krejčí ze Svob. Dvůr měl 11 vozů řepy a pozoroval, že byl šizen. Slíbil Jarešovi na doutník, a postrašil ho, že má převáženo a ten mu navázil skoro o 1 m. cent více, ale pak prý ho zas brali. Počítá průměrně na jednom voze 80 kg. škody tedy 640 al., až ví, že státi ji dostane, přece žádá náhradu.

Jareš praví, že mu svědek slíbil, ale nic nedal; on ale pořád prý hlásil jen to, co navázil. Jak psal Syřisth, neví. Tento zas tvrdí, že jen to, co mu bylo hlášeno.

Jan Polák ze Svob. Dvůr měl 11 vozů a pozoroval, že ho šidil. Vážil a napsal to na vůz na tu stranu, aby to z okna viděli a tak provázil jen 10 kg.; pak nevážil a pozoroval, že ho okrádali. Čítá si 160 kg. škody, ale netáhá náhradu.

St. n. v. l.: Co pak jste vydělali na té řepě letos? S v. d. k.: Ani ty Haky ne, když si vše spočítáme. St. n. v. l.: Tak ty vaše mosoly a pot máte zadarmo?

Jos. Srdínko, rolník ze Sv. Dvůr dodal 11 vozů za Syřisth. Jednou převážoval a měl jen o 20 kg. méně.

Jos. Souček, rolník č. 49. ze Svob. Dvůr dodal 14 vozů; 14. vůz vážil a provázil 20 kg. a proto raději nevážil, poněvadž musel od toho platit. Pak pozoroval, že se o 20 kg. mu málo navázil, chtěl tam jet sám, ale zatím přijel čeledín a vypravoval, že Syřisth už vzali, protože špatně vážil. On si prý myslil: „Aha, tu to máme.“ Trhali prý ho asi o metrůk na voze. Náhradu netáhá.

Jos. Jiřikov, maj. usedl., vdova ze Sv. Dvůr dala 4 vozy a nepřevážovala, ale viděla, že posudji nakládalo se méně a více vážilo. Žádá za 150 al. náhrady.

Fr. Chmelář, rolník a starosta z Kuklen dodal 3 vozy, ale neví, zda ho šidili.

Jindř. Vacek, rolník a fajnšmek z Kuklen, dodal 5 vozů, ale nic neví; nebyl si u toho, ani nevážil.

Fr. Marek, rolník z Klac. Dvůr dal 10 vozů a vážil skoro každou řepu a napsal to velikými číslami na vůz proti oknu a to snad pomohlo, že neprevážoval nic.

Jareš praví, když to viděl napsáno, že šel Syřisth vždy s m a bese všeho vážení to napsal.

Jan Chmelář, chalupník ze Stěšer dal 9 vozů; vážil 3. vůz a provázil 20 kg. Říkal jim, že ho o 20 kg. ošidili, ale oni naň křičeli, aby jel pryč. Žádá 22 kr. náhrady.

Jos. Honc, rolník č. 198. ze Stěšer dal 17 vozů. Měl vážení 8 vozů. Na 1. provázil 70 kg.; přel se a Syřisth mu to udeřal až na 10 kg.; podruhé o 80 a po třetí také. Chtl dělat rámus, ale oni mu fekli, že má váhu správnou. Chce 88 kr. náhrady.

Václ. Zíkl, rolník ze Stěšer dal 10 vozů; vážil si posudji a provázil 60 kg., pak vážil zas, šel si sám na váhu a zvážil správně.

Fr. Kadečka, rolník z Říbka dodal 8 vozů za Syřisth; v místě je filiálka Dobřeničská a ředitel v Syrovátce prý sakázal tam někomu převážovat. Nevážil a proto neví, zda byl šizen.

M. Winternitzová, žena dozorce cukrovaru, dodala také 2 fůrky řepy; i ji ošidili a nebrali na ni ohled. Říkala Syřisthovi, že ji ošidil a on jí pravil, že tomu nerozumí a snad také proto ji šimul.

Jan Kučera, rolník ze Svob. Dvůr měl 11 vozů; vážil a jednou měl dobře a pak o 40 kg. méně navázil. Dál nevážil a když vážení zavřeli, posnal, že ho Syřisth bral až o 1 a půl metr. centu; nemůže to říci určitě a proto netáhá náhradu. Vzkázal mu, ale Syřisth prý mu fekl, že se šidí podle váhy cukrovaru.

Herm. Hrdlička, rolník ze Stěšer měl 6 vozů. Převážoval jeden vůz a shledal difference o 30 kg. Netáhá náhrady.

Jos. Schlögl, rolník ze Stěšer dal 6 vozů; převážoval a shledal při 2 vosech difference o 40—50 kg. Šel do cukrovaru, domlouval Syřisthovi a tento fekl, že snad stalo se to nedopatřením. Pak vážilo se úplně správně, ano navázili mu ještě o 10 kg. víc než ve skutečnosti měl. As přede dvěma lety převážoval si u Čejky v Kuklenách, ale po druhé prý mu už nechtl převážovat, poněvadž nechtl mít mrzutost s cukrovaru.

Fr. Hiršl, ze Stěšer vážil a shledal dif. o 30 kg., žádá 22 kr. náhrady.

Jan Vojtěch, rolník ve Stěšerách měl 4 vozy; 5. vůz vážil a o 30 kg. se mu nedostávalo, ale to už tam nebyl Syřisth, pak byl spokojen, tak že ani nevážil. Dle lístku byl šizen dosti.

V pondělí odpoledne předvoláno dalších 26 svědků.

Jos. Winternitz, bývalý dozorce v cukrovaru dotvrzuje, že řepa bývala často hlinatá. Měl povinnost napomenout rolníka a osmáknit to vážení. Když mu připomíná vř. žalobce, že i jeho manželka ošidili, hledí to svědek vymluvit.

Fr. Rozulek ze Lhoty p. Liběany byl zaměstnán co nádobník v cukrovaru a dohlížel také na hlínu.

Jar. Horák, administrativní praktikant v cukrovaru byl pak vázán, když zatčen byl Syřisth. Srážku posma-menal na straně lístku Jak Syřisth vážil, neví. Srážek se dělalo 30—100 kg. Sám vážil správně, jak svědci dotvrdili.

Karel Ludvík z Vlčkovice dodal 23 vozů; převážil si několikrát na váze obecní a provázil vždy 20—40 kg. Posudji vážilo se úplně správně.

Pl. Michálek, majitelka usedlosti ve Vlčkovici dodala 21 vozů řepy a sjednání lidé na klestě si nařikali, že jsou šizeni, ale ona se o tom nepřevážovala.

Fr. Rejček, domkář ze Stěšer dodal 4 vozy řepy. Vůz má jen jeden a ten jednou byl o 60 kg. těžší; na řepě byl také šizen.

Jan Morávek, statkář v Pláčicích dodal 60 vozů za Syřisth; nepřevážoval a proto neví, byl-li šizen. Děl-níkům ovšem se zdálo, že se málo váží.

Em. Hrubý, rolník v Pláčicích dodal 5 vozů, vypovídá jako předtím.

Jan Hrubý, zvoník ve Stěšerách dodal jen jeden vůz a neví, jest-li ho ošidili.

Josef Petříček, rolník z Vlčkovice dodal 11 vozů; převážoval se na 4 vosech, že byl o 280 kg. ošizen. Hlídal se a jeho čeledín chtěl s nádobí vyhodit, bude-li dělat rámus. Škodou 182 al. žádá.

Jan Morávek, syn roln. ve Vlčkovici dodal 13 vozů, ale nepřevážoval si, tedy neví, byl-li šizen, když byl Syřisth ale prý, vážilo se mnohem lépe.

Jos. Šejvl, rolník ve Vlčkovici dodal 8 vozů a pozoroval, že je šizen, ale dokázat to nemůže. Posudji vážilo se mu při stejných nákladech více.

Jos. Petr, rolník v Charbuzicích dodal 2 vozy řepy a při prvních dvou vosech byl ošizen alespoň o 1 m. ct. Jos. Mach, rolník tamtéž dodal 3 vozy; nakládá stejně a posudji navázal až o 160 kg. více.

Václ. Klazar, rolník v Těchlovicích dodal 8 vozů a praví, že ho as o 1 m. ct. na voze ošidili. Žádá náhradu 3 al. 80 kr.

Fr. Janáková, rolnice tamtéž, myslí, že byla ošizená as o 3 m. ct.

Fr. Pavlík, rolník v Radkovicích má za to, že ho brali také dost na váze.

Václ. Brambora, 70letý výměnkář v Pláčicích dodal 3 vozy a povídá, že ho .....sky natáhli a Syřisth mu fekl, že víckrát ani tolik nenavázil. Na otázku, žádá-li náhradu, praví, že má to zaplatit ředitel, když tenhle nic nemá. Pak nakládá raději mlu.

František Urban, rolník v Urbanicích byl na váze v Praskače a váznu mu vypravoval, že dostal „aviso“, jímž byl upozorněn na komisi.

Václ. Belohoubek, dělník v Urbanicích byl hla-dačem na váze v Praskače a ví, že tam nějaký hoch přinesl psaní a on pak čísti váhu.

Václav Skofeja, rolník v Těchlovicích dodal 8 vozů a nakládá za Syřisth, co mohl nejvíc; vážil mu o 3 m. cent. méně, než když tohoto pak navázil. Čítá si 6 al. 30 kr. náhrady.

Pl. Šandová, rolnice tamtéž neví nic.

Jan Marek, rolník ze Svob. Dvůr dodal, že se provádělo, ale neví, že na váze, poněvadž by prý si dělal ještě sloz.

Fr. Plavík 61 r. st. majitel realit v Kuklenách, vypovídá, že dodal za Syřisth 14 vozů; byl právněmocem takže a proto poslal si šafáře, aby stál na váze a sám měl porovnávat protokol s vázým lístkem. Sám je spo-lečníkem cukrovaru.

Josef Košťál, rolník v Radkovicích dodal 1 vůz a neví, byl-li šizen.

Jos. Kučera, rolník na Hrádku dodal 5 vozů a viděl, že jeden z pomocníků zadržel mu jednou závaží a tak jej okrádl, který ale to byl, jistě neví.

Tím bylo provedení líčení skončeno a soud sestavil následujících pět hlavních otázek:

1. Tři týkaly se viny Syřisth a sice je-li vinen tím, že používal ve veřejné živnosti falešného závaží; druhé, pšobil-li na svého pomocníka alov „fízal ho!“, aby tento okrádával větší váhu právních vozů a třetí, navázal-li druhého pomocníka, aby skládováním vroubku na váze a používáním falešného závaží méně rolníkům při platbě vo-zech navázal a tak způsobil škodu 25 ano i 300 al. pře-

výštel. IV. hlavní týkala se obviněného Jareš, zda po-užíváním falešného závaží rolníky poškodil a V. Čejky, zda je vinen tím, že udával větší váhu vozu.

Všichni obžalci navrhovali změnu otázek a polebení několika eventuelních, což však soud zamítl.

Pátý den.

V úterý, dne 18. února dopoledne pokračovalo bylo v přetřetí a teprve po jedné hodině dopoledne vyznam byl romudek.

Najprve ujal se slova zástupce státního návlad-nictví pan Köhler a promluvil tak vřelým tonem a s takovým citem k porotcům, s vřelostí to rolníkům, že podobného něco málokdy bývá v porotě a sice se strany této slyšeti; souhlas čestného posluchačstva, jež po celé dny a svítá v den poslední porotní už téměř přepřá-ovalo, byl hluboký a neustálý, což majetě jest zjevem v soudních sálech nevídaným. V následujících řádcích uvádíme trest celé řeči: Dnešní neuvykly případ je dosti řídkým a ukazuje, jak podlým způsobem byli suboční rolníci ošidřeni o mošelné nabytost úrodu. Takových Syřisth však existuje ještě mnoho, kteří šizenou rolníka, kde a jak mohou bese všech vřetek svědomí. Zde v celém okoli každý jen si po tichu nařiká, ale mlčí a trpí, jak již to nese ta naše bedra česká holubího poraha; nikdo se neozval, nikdo to neudm. Ano i nyní, kdy svědčilo přes 100 poškozených dodavatelů, snad as jen 10 udalo přímo, že obviněný je okrádal; ostatní ještě mlčeli. Zde nikdo to neudal. St. návladnictví asmo sledovalo stesky v celém okoli na špatné zacházení s dodavateli do cukrovaru a proto pátralo a konečně sakročilo asmo. Smlouva je, jak jsme se převáždili, sestavena a propletena čistými alový tak, že musel by si studovat učení doktor, aby ji řádně porozuměl a ne prostý rolník. Nejmajímavějším je, že právě ten nejmenší dodavatel, obryšně nájemník, byl nejvíce šizen, kdekto velkostatek nebyl ošizen ani o kilo. Všech dodaných vozů v čase, kde se obviněný ptísal, že falešného závaží používal, dodalo se přes 1 800 a dle toho obnáší nejmenší škoda 358 al. ač ve skutečnosti dále přes tisíc. Dodavateli řepy do cukrovaru nešly ani říky za všechny mosoly a práci za celý rok a nejse rolník že byl tak šizen, ale i bídný dělník, jen měl plat od navážených řepy. Syřisth nakládá s dodavateli ne jako s rolníky, ale jako s otroky. Dále poukazuje ředitel na škodlivost kartelů cukrovarních a žádá porotce jako rolníky, aby bránili se proti nim zákonem, který dase mají právo ano i povinnost vykonávat a odpovídali na všechny otázky přisvědčivo, čímž podají důkaz, že pro ně platí srovna tak zákon jako pro pány v cukrovaru.

Dr. Rudolf, obžalce Čejky uvádí příklad z Tábora, kde nerozumný hoch pošlou koleje na nádraží o něco dříve než bylo mu napsáno a tak zavilí srážku vlaku a připravil několik lidí o život; proto však přece že nebyl odsouzen, poněvadž nebyl si vědom svého činu a proto má za to, že ani jeho klient nemůže porota odsouditi.

Dr. Fischer, obžalce Jareš, myslí, že jeho světesec trpí za viny cizí a proto aby jeho odsouzením nedával se žádný příklad odstrašující, poněvadž trpí tento již dosti tím, že sedí bez viny pět měsíců ve vyšetřovací vazbě.

Dr. Baše, obžalce hlavního obžalovaného, Syřisth, praví, že obžaloba ašá vlastně za práh porotní ašné a mělo by se prý pátrati dále po tom, kdo je vlastně hlavním vinníkem. Obžalce vytkne bystře celý průběh líčení a dává na uvážení, zda-li by odsouzením Syřisth náleželo se spravedlnosti skutečné zadoz.

St. zástupce Köhler vyvracel pak námitky všech obžalců v pásohivě řeči, kterou zakončil slovy: Já vykonal jsem svou povinnost a na vás je, porotci rolníci, abyste jednali dle svého svědomí. Po této řeči píně zápal, propuklo počulchačstvo, jež aš přepřáovalo, v hluké volání „Výborně!“ a tleskót, takže předseda musel se namáhati, aby sjednal ticho.

Na to následovaly ještě repliky všech obžalců a přehledné resumé předsedy, který mimochodem řečeno, počal si při celém přelčení obrátit, načež odebrali se porotci k poradě o otázkách. As po půl hodině pak přel-čili vrchní porotce p. Řehák se Slátny u Náchoza zod-povězené otázky a sice: 1. otázka zodpovězena byla 9 hlasy ano a 3 hlasy ne, avšak s vyloučením slov, že škoda přetřevala sumu 300 al. 2. otázka: 1 hlas ne a 11 hlasů ano s vyloučením 300 al. 3. otázka: 3 hlasy ne a 9 ano s vyloučením 300 al.

Tyto tři otázky týkaly se obviněného Syřisth. Otázka 4. poležená na vinn Jareš zodpovězena byla 5 hlasy ne a 7 hlasy ano s vyloučením částky 300 al. a otázka 5. poležená na vinn Čejky zodpovězena 10 hlasy záporně a 2 hlasy ano s vyloučením částky 300 al. Ná-sledkem toho navrhoval veřejný žalobce vahledem k ná-kolika přitěžujícím okolnostem, aby Syřisthovi vyměřen byl trest od 8—10 let tětého žalobce, Čejka pak a Jareš aby sprostěni byli obžaloby. Dr. Baše uvádí k vyměření trestu Syřisthovi okolností polehčujících, že byl as dosud sachovalý, že vážil nepravěně a bázne, aby nepřel o místo, že se k hlavnímu činu ptísal a pak, že bez své viny nalezá se již několik měsíců ve vazbě vyšetřovací a prosí, aby mu trest vyměřen byl co nejmenší.

Rezoudekem

usnáha byl Syřisth vinen sličným podvodeu co pachatel, spoluvinník a svědce k sličím a vyměřen mu trest 2 roky tětého žalobce, soustěného čtvrtletními posty a odsouzen k ašradě soudních útrat.

Jareš a Čejka byli obžaloby sprostěni a pre-puštěni ihned na svobodu. Poškození čestními odňamají se na pořad práva civilního.

Veřejný žalobce pak ohlási odvolání vahledem k mírnému trestu, a obžalce Syřisth naproti tomu ohlási stížnost smuteční.

Tak prozatím je podán první vážný důkaz o tom, jak cukrovarní vážný doveze rolníky šezet a dít bez nože. Po tomto poučném procesu nechť rolníci vždy a všude sami postarají se o to, aby nikde nikdo nesměl proti nim podvodně jednati dle besla: „Řízni ho!...“

Zabil svého tohána.

Manželé Josef a Františka Vojtěchovi, barošáci v Janetově č. 6. a Nechanic, jsou sice lidé přičinliví a šli by spokojeni, jen kdyby zanechali těch domáckých ne-vstát. Z nepatrné hádky stran oprav střechy na stodole dostal se Josef Vojtěch nejen do vyšetřovací vazby a nyní před porotu, ale v tehdejší pranci, jež háde následovala, padl za obět lidský život. Dne 19. listopadu mládlí Voj-těchovi ve stodole obilí. Františka Vojtěchová pastila se do hádky s mužem, aby jim práce lip utáhla a nádej manžel, nejapně dle starého svého receptu, otloukl pote-víci svou, aš krvácela. Sedmiletý ratolest bojovných man-želů, Pepík, který ve stodole náhodou se nalezal, všla-matku krváceli, bžel pro dšedka, Matěje Vašinu, aby šel dočti své ku pomoci, že tatínek ji tak stěkal, aš tečí ve stodole zhrvácen. Vašina nemohl a odebral se haed na bojiště. Zprva napomínal seté, ale pak se dostali vř-chní tři do hádky. Děj se nyní kezal před stodolou a

dozra notovala s otcem proti Vojtěchovi. Aby dodal důraz slovním svým, opatřil se Vašina klackem, Vojtěch zase vidělmi a nemající oba umění šermířského, pustili se v zápas. Třeskl — a vidle dopadly na hlavu starého Vašiny. Bez ducha akce se k zemi a počal silně s rány, kterou mu šermířskými vidlemi zasadil vlastní seč do hlavy, krvácel. Na učiněný pokřik sběhli se sousedé na rychlo obvázali hlavu raněnému a dovedli jej do jeho chalupy č. 6. Přivolali obvodní lékaře pana MUDr. Planštra oblédali ránu a učinili povinné oznámení okr. soudu v Nechanicích o případné sběhlém. Soudní komise shledala dne 27. list. zranění Matěje Vašiny za těžké a životu nebezpečné. Raněný vzdal se při výslechu na místě a s ním zavedeným svědectví a seti svému na smrtelném loži odpustil. Dne 1. prosince podlehli poranění. Druhého dne byla mrtvola při soudní komisi pytvána a zjištěno, že Vašina zemřel zánětem mozkových blan následkem rány, kterou mu Vojtěch učinil. Vojtěch obžalován pro zločin zabít a hlavní líčení odbyvalo se před porotou ve středu, dne 19. t. m. Následkem různých okolností nenabyl soudcové s lůd dostatečného přesvědčení o vině obžalovaného a 11 proti 1 hlas jej osvobodili, načež byl Vojtěch sprostěn obžaloby a propuštěn na svobodu.

O dráze Hradce Králové-Holice. Na sněmu království českého podal poslanec Dr. Frant. Malinský, továrník v Ronově u Přibyslavi ve příčině dráhy Hradec Králové-Holice následovní zprávu: Již loňského roku obrátili se projektanti této tratě, jakož i okr. výbor v Hradci Králové peticími čís. 1128 a 1129 k zemsk. výboru o podporování této tratě vedle podmínek z. zákona ze dne 17. prosince 1892, a slavná komise pro práce veřejné vyřídila petice tyto odporujícími sl. sněmu ku přijetí návrh, jímž se zemsk. výboru ukládá, aby bude-li podmínkám zákona ze dne 17. prosince 1892 vyhověno a bude-li vyjednávaná s interesenty zdárně skončeno, učinil pro letošní zasedání sněmu příslušné návrhy na finanční podporu v některém ze způsobů v §. 2. jmenovaného zákona uvedených. Návrh tento byl také sl. sněmem přijat. Železniční oddělení zemsk. výboru podle tohoto usnesení zahájilo s interesenty jednání, které mělo následující výsledek: Attractní oblast této dráhy vykazuje vzhledem k sousedním již stávajícím drahám okrouhle 12.000 osob, které by ročně dráhy této používaly. Předpokládá se, že 5 proc. použije třídy II. a 95 proc. třídy III., přijala by dráha ročně za dopravu osob při sazbě 3 kr. za 1 kilom. II. a při sazbě 1.5 kr. za 1 kilom. III. třídy, 4.914 zl. při použití dráhy jednou do roka, tudíž při předpokládaném 1 1/2 krátém použití z Hradce Králové do Holic a zpět celkem . . . 14.742 zl.

Za dopravu rychlozboží rovnající se 5 proc. dopravy osob . . . 737 zl.

K vůli vyšetření mnohosti nákladu konána četření u obecních úřadů, majitelů větších průmyslových závodů a p. a vyšetřeno, že by po dráze Hradce-Holické dopravilo se ročně 483.500 tůn a že by při sazbě za 1 kilom. obnášející při kusovém zboží 12 kr. při vagonových nákladech 7.5 kr. při uhlí . . . 6 kr. přijala dráha za dopravu zboží ročně celkem . . . 37.135 zl., takže by veškerý roční příjem této dráhy obnášel okrouhle . . . 54.000 zl. Výdaje by obnášely: Zúročení a umořování 70 proc. rozpočteného stavebního nákladu 1.185.000 zl., což odpovídá obnosu 829.000 zl. na dobu 75 let, vyžaduje ročně . . . 35.000 zl. Vydání dopravní asi 1500 zl. za 1 kilom., tedy za 26 kilom. . . . 39.000 zl. tudíž celkový výdaj . . . 74.000 zl. takže by se oproti celkovému příjmu per . . . 54.000 zl. jevil roční schodek . . . 20.000 zl. který by v první době země hraditi musila. Rentabilita, jak vypočítávají ji interesenti, vykazuje cifry od výpočtu železničního odboru zemského výboru značně se lišící. Dle dat interesenty vyšetřených obnášel by příjem za dopravu zboží . . . 71.100 zl., při čemž není vzat zřetel ku dopravě zboží z nynějšího nádraží do města Hradce Králové, které jest od nynějšího nádraží 3 km. vzdáleno a která dle úředního výkazu stanice Hradce Králové v roce 1894 69.432 tůn obnášela. Za dopravu osob a rychlozboží počítají interesenti na příjem 12.000 zl., takže by celkový příjem dle výpočtu interesentů obnášel ročně . . . 83.100 zl., takže by se po odečtení zemským výborem vyšetřené výdání per . . . 74.000 zl. jevil přebytek . . . 9.000 zl. V těchto dvou tak velice se různých výpočtech leží asi správná cifra výnosu uprostřed a podle této kalkuluce možno počítati na roční příjem okolo . . . 68.000 zl., takže by po odečtení celkových výdajů per . . . 74.000 zl. jeví se schodek asi . . . 6.000 zl., který by království České v první době hraditi musilo. Co se významu a důležitosti dráhy této týče, tu byla prospěšnost a důležitost dráhy této zásadně uznána tím, že sněm království českého v loňském zasedání zemskému výboru uložil, o dráze této četření konati. O významu města Hradce Králové netřeba se šířiti. Pevnostní pouto, které přes 120 let zdárný vývoj tohoto města dusilo a nemožným činilo, jest zrušením hradeb rozraženo, takže s určitostí lze očekávati, že Hradec Králové co přirozený střed českého severovýchodu v době nejbližší dospěje k netušenému vývoji a rozkvětu. V městě a nejbližším okolí Hradce Králové nalézá se množství velkých průmyslových závodů tak zejména: 3 velké továrny na stroje, 4 továrny na pianu, harmonia a hudební nástroje, 3 velké parní mlýny, 6 kruhových cihelen, 1 pivovar,

s velké masné exportní závody, 2 továrny na mýdlo a svtivo, množství menších závodů, nepočítajíc. V Hradci Králové nalézají se velké peněžní ústavy, jako: záložna, spořitelna, záložní úvěrní ústav a filiálka rak.-uherské banky. V Hradci Králové odbývají se daleko známé trhy na dobytek, obilí a zeleninu. Tak činil roční obrát na trhu obilím a zeleninám v roce 1894 1,086.620 zl. Zde nalézají se dále četné školy a ústavy vzdělávací a konečně jest Hradec Králové i sídlem mnoha úřadů a sídlem značné vojenské posádky. Následkem těchto příznivých poměrů tíhne již nyní obyvatelstvo krajů vokolních obchodním svým ruchem ku Hradci. V městě Holicích nalézá se 6 obuvnických továren exportujících výrobky své do Vídně, Uher a Orientu a zaměstnávajících mnoho set dělníků. Vystavěním dráhy Hradec Králové-Holice bude možno výhodně zuztkovati odlehle a nesnadno přístupné hvozdy panství Hradeckého a Chvojenského, rozkládající se na ploše 18.375 jiter, z nichž ročně se vyvážá na 50.000 pevných metrů dříví. Uvedené důvody svědčíci jasné o důležitosti a prospěšnosti dráhy Hradec Králové-Holice doplňuje platně i ta okolnost, že projektovaná tato dráha protínáti má středem území v rozsahu asi 50 čtverečních kilometrů čili 10 čtverečních mil prostírající se mezi Hradcem Králové, Choceň a Pardubicemi, kteréžto území vador četným poblíž vedoucím drahám snadného komunikačního spojení naprosto postrádá, poněvadž od dráhy Pardubicko-Liberecké odděleno jest Labem a od dráhy Choceň-Meziměstí příkrým návrším porostlým hlubokými lesy. Délka tratě této obnáší 25.9 km. a náklad stavební dle předběžného rozpočtu obnáší 1,185.000 z. Na interesty vypadajících 30 proc. obnáší summu . . . 325.200 zl. Na tento obnos bylo dosud upsaáno: Od okresního zastupitelstva v Holicích . . . 30.000 zl. od jeho Exc. pana markhraběte Pallaviciniho . . . 60.000 zl. od města Hradce Králové . . . 100.000 zl.

celkem zajištěno . . . 1900.00 zl. Schází tedy dosud neupsaných 135.000 zl., které projektanti v době nejkratší zaopatřiti slibují, a oblaňují ve své petici, že již dalších 95.000 skoro zajištěno jest. Schází tudíž do potřebných 315.000 zl. pouze zbytek 40.000 zl. Revise tratě této odbyvána byla v prosinci r. 1894, a trať schválena byla dekretem ministeria obchodu ze dne 22. května 1895 čís. 13.734. V uvážení všech těchto okolností a důvodů, které jasné nasvědčují tomu, že projektovaná dráha z Hradce Králové do Holic jak pro rozkvět obou jmenovaných měst, tak pro rozkvět, zdar a vývin širokého pozeňnaného kraje mocnou se stane vzpružinou, navrhuje komise pro práce veřejné. Slavný sněme račíž se usnísti: Zemskému výboru se ukládá, aby vzhledem k uznání národohospodářské důležitosti a užitečnosti projektu místní dráhy Hradce Králové-Holice s družstvem v dalším jednání pokračoval a v nejbližším zasedání sněmu zprávu, jakož i pokud možno vhodné návrhy v příčině podporování učinil. Sněm zprávu tu schválil a na resoluci poslancem drem Malinským navrženou se usneal

(Zasláno.)
Vysocedůstojnému Pánu
panu Ignáci Bílkovi,
konstantnímu radovi, biskupskému vikáři a notáři, osobnímu děkanu, faráři v Bartolovicích atd.

k Jeho vysnemenání, an Jej sám Nejjasnější Pánovník sa mnohé zásluhy slatým zásluhám králem s korunou odměniti ráčil, vyslovuje Politické družstvo tiskové pod ochranou sv. Jana Nepomuckého upřímně a uctivě blahopřání.

Rádele býti, Vysocedůstojný Pane, prvním dobrodincem našeho „Adalbertina“, na kterémžto složil první hotových 1000 sl. a tak položil základ nákladu na nám, po němž právem toužíme. Kéž by Báh vzbudil hojně obětovných následníků Vaší Vysoké Důstojnosti, pak nechtě popřete hojněho sdárcí a lehce veškeré práci, abyste se se zaslouženého vysnemenání dlouho těšiti mohli.

Politické družstvo tiskové pod ochranou sv. Jana Nepomuckého v Hradci Král., 20. února 1896.

Dr. Alois Frýdek,
předseda.
Dr. František Šulc,
jednatel.

Mistři r. 1886.
sejdeme se letos po 10 letech?
Kam miníte?
Takže se ten ze Sobotky.

(Zasláno.)
Politické družstvo tiskové
pod ochranou sv. Jana Nep.
v Hradci Králové
bude míti
výborovou schůzi
v úterý, dne 25. února t. r.
ve 2 hod. odp., jak ustanoveno v minulé schůzi,
v místnostech spolkových na Velkém náměstí č. 34.
Dr. Al. Frýdek, předseda.
Dr. Fr. Šulc, jednatel.

Právě vyšel spisek:

„Řizni ho!“

Jak děl rolníky
bez nože

Syřiště vážný
na cukrovarní váze

v Naklonač
u Hradce Králové.

Popis soudního líčení před porotou kralohradeckou
ve dnech 12.—18. února 1896.

Vydal Č. Kučera v Hradci Kr. Nákladem vlastním.
Tisk biak. knihtiskárny.

Cena 5 kr.
Dostati lze

v redakci „Obnovy“

Príležitostné dárky!

Poděpsany dovoluje si P. T. veledůstojné duchovenstvo a veletčné pány učitele jakož i všecko obecnastro upozorniti na svůj

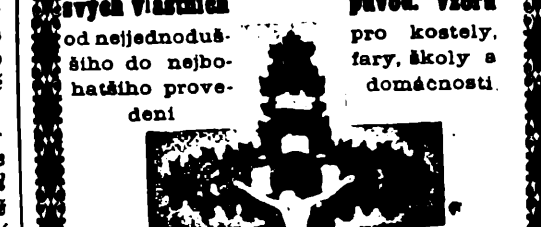
umělecký závod
pro výrobu

jemné řezaných kříží

k postavení a zavěšení v různých slozích,

svých vlastních
od nejjednoduššího do nejobo-
hatšího provedení

převod. vzorů
pro kostely,
fary, školy a
domácnosti.

Sochy ze dřeva
bohatě polychromované, sochy z tvrdé
mramorové hmoty,
jež lze bez uškození
vodou umýti, jemné
řezané křesťanské a
jiné do oboru toho
spadající práce
řezbářské.

Fotografie
a výkresy křížů
z dřeva
k nahlédnutí.

Cenníky
zdarma a
franko.

Obsluha solidní
a rychlá.

Stálý výběr hotových křížů.
Raimund Jul. Kozel,
sochař a řezbář v Hradci Králové, č. d. 70.

Odporúčujeme čo najviac

P. T. vedomostnému duchovenstvu, si patronátním a obecním úřadům, veškerým spolům a dobrodružným hojně zájem

* výrobní závod *

(nejstarší v tomto oboru v Čechách z. r. 1810.)

všech kostelních paramentů, přepodů, kostelního prádla jako i veškerého bobolusobného kovového nádobí atd., vše přesně dle církevních předpisů, s látkou vlněnou a trvanlivých, v cenách pokud možno nejlevnějších a svědomitě provedeno firmy:

Ignác V. Neškudla a syn

v Jablonném nad Orlicí
v Čechách.

Právním solidností a správnou vyhlášenou velkou měřítkou jsou přehledně všude uznáni a odpo-
ručení s veškerých Cech, Moravy a Slezska a vy-
znamování na české jub. výstavě v Praze a četných
výstavách krajských.

Cenníky, vzorky i rozpočty zašle se
na požádání franco.

POKOJ

jest k pronajmutí
od 15. t. m.

se zvláštním vhodem, ve středu
města, s nábytkem neb bez nábytku,
pro svobodného pána neb 2 studenty.
Blíže sdělí redakce t. l.

Madame

Božena Heřmanová-Makovská

po 15letém pobytu v Paříži

vyučuje jazyku francouzskému

se zvláštním zřetelem na první francouzský
přizvuk a výslovnost. Přijímá začátečníky i
pokročilé. Pokročilé zdokonaluje ve správné kon-
verzaci. Francouzské knihy, jako i nejno-
vější časopisy moderní i literární jsou stále
k dispozici. — Podmínky velmi výhodné. Ceník
pro dámy v pořadí a v pátek od 5—7 hod. ve-
čer. — Přihlášky přijímá se v domě č. 182 na-
proti Burzovnímu v I. patře.

Praha 1891. Státní cena.

JAN V. UHEREK,

umělecko-průmyslový

závod řezbářský,

pro kostelní práce odborně zřízený
v Litomyšli,

odporčuje se veled. duchovenstvu a sl.
patronátním úřadům ku zhotovení ve-
škerého kostelního nábytku jako: oltářů,
kazatelů, křtitelen, zpodobnění, soch a j.
jež dle vlastních plánů neb udaných
provádí v každém slohu přesně a se vši
pietou. — Cesty v přímém vyměření
míst, jsou-li nutné, konám zdarma.

V závodě provedeny během po-
sledních 4 roků mimo jiné větší řezbář-
ské práce, následující chvalně uznané
práce kostelní: Oltář sv. Aloise v dě-
kanátěm kostele v Litomyšli, bl. ní
oltář ve farním kostele ve Střenci, ol-
tář sv. Jana Nep. a P. Marie Lourde v
Moravských, hlavní oltář ve Sv. Kate-
řině u Poličky, hlavní oltář v Horním
Újezdě, s oltářem ve f. kostele ve Štá-
pánově u Skutče, kazatelna ve f. ko-
stele v Peráči u Rádkovic, lavice
v kostele v Pusté Kamenici, zpodobnění
v děkanátěm kostele v Litomyšli, hlavní
oltář v kostele „na Špitálce“ v Lito-
myšli.

Čestná doporučení.

Umělecký
závod

pr o
m a l b u
na skle

B. ŠKARDA,

Brno.

Speciální závod

pro malbu oken

chrámových.

Sedmkrát prvními

cenami vyznam.

Vzorky k na-
hlednutí franco.

Ceny mírné.

Do České Skalice a okolí!

Umělé zuby

celé chrupy neb jednotlivé, buď s paterou
deskou neb bez ní, podle nejnovějšího ame-
rického způsobu vyrábím s koním veškeré
práce v obor ten spadající přesně a solidně
ruce za nejlepší obsluhu, při nejlevnějších
cenách. — Poručte se do vaší příslušné ct.
obecně, známenám se v hluboké úctě oddaný

JAN FERBAS,
zubní technik v České Skalici.

Švendovu

historii Hradce Král.

pod názvem:

Obrazy města Hradce Králové n. L.

buď celou

neb i jednotlivé oddíly za nejvyšší cenu
koupi

knihkupectví **B. E. Tolman**

v Hradci Králové.

V. VACEK

v Pamětníku u Chlumce n. C

opracuje

velké záseby svých školek

zejména ovocných pláňat,
zákratků jabloní, hruší, tře-
šní, sliv, vysokých jabloní a
třešní, stromkovité angrešty
a sazenice ovocné bobulovi-
tého vůbec, stromky jehlič-
naté, růže náské i vysoké,
okrasné kroví atd. v cenách
mírných. 10 ha. pozemků
v kultuře. Četná vyzn.

Pozvání

k upisování závodních podílů

na pořízení

pivovaru a sladovny v Kuklenách

(politický okres Královéhradecký).

Podíly sní na 200 sl. (400 korun r. m.); závodní kapitál obnáší dle ná-
vrhu stanov 200.000 sl. (400.000 korun r. m.), který se však zvýší na 400.000 sl.
(800.000 korun r. m.)

Protože už jenom malá část kapitálu na závod potřebného se nedostává,
připomínáme oněm, kteří usilují dle dnešního výnosnosti nejlepšího a trvalého průmyslu,
zájemníci se chtějí, aby si s upisováním pospíšili, jelikož doba už krátká jest.

Upisování trvá do konce února t. r. u „Českého ústředního ústavu v Praze“,
„Záložního ústředního ústavu v Hradci Králové“, „Spořitelny amfické“, „Spořitelny
král. svob. města Josefova“, „Občanské záložny v Nechanicích“, „Okresní rolnické
záložny v Hradci Králové“, „Občanské záložny v Kuklenách“, „Občanské záložny
v Jesenicích“ a „Občanské záložny v Třebechovicích p. Orebem.“

Dr. Marek,
t. d. místopředseda.

Karel Kupp,
majitel realit
t. d. předseda.

Jos. Loučný,
majitel realit v řubce
t. d. místopředseda.

Vid. duchovenstvu!

K nastávající době jarní odporčuje odborné služby.

k malbě kostelů

KAREL BOROVEC,

malíř v Třebechovicích.

Dlouholetá praxe v oboru maleb kostelních. Ce-
sty a nákresy v pádu zadání práce se neúčtují.

Svíce kostelní,

pravé voskové i polovoskové, pa-
schaly, trojhrany, grana, jakož i
nejjemnější druhy kadidla, dopo-
ručuje vedomostným farním a
slavným patronátním úřadům,
rovněž i

P. T. pánům obchodníkům v jakosti nej-
lepší a v cenách nejlevnějších

Josef Pilnáček

v Hradci Králové.

Závod voskářský „u Albersů“ založen r. 1809.

Listy pařížské.

—m. V. Paříž, 18. února. (Př. dop.)

Vévoda Orlancký, v zájmu dynastie, jinak docela hodný, rád přátelům svým, aby se připravili; povzbuzuje je, aby bez bázně postavili se na stráž, „neboť neumíme se dát překvapit událostmi, navzdorujme všechno, že rok 1896. bude bohat na vážné případy.“ Potom vypočítává přímé důvody, na nichž mínění jeho spočívá: jest to předešlá administrativní i finanční korupce, která hubí sem; jest to abnormální situace, když radi kárali ministerstvo udržované jsou nejzvrálnější vlastně minoritou, svými odvážnými kroky, rozdvírá rány klackem v podobě obálek soudních a vyšetřování a tak šene otupělou masu oportunistů na smetišti socialistické; jest to rozhazování peněz; smutek, jaký vládne v administraci, konečně jest to nejistota a podezíráni, které ničí nadšení armády; potřebí jednoty, končí syn Francie, já jsem připraven; k nejmenšímu znamenatí přikvapím a at rok 1896. uplyne buďto pokojně nebo bouřlivě, chci podniknouti dlouhé cesty!!

Pouze mladým předsedám můžeme si vysvětliti, že vida tak blízko nebezpečí velké, každým spůsobem v následcích pro věc, kterou zastupuje, dalekosáhlé, a nepopíratelnou bravúrou s té mly se chce vyprostit a jde se podívat, jak se vládne aneb jak zkvétají daleké země.

Patrně jest princ přesvědčen, že ta chvíle, kdy voliti jej budou přívrženci jeho, není tak blízka a že i pro ty nejdůležitější udalosti vnitřní bude mít dosti pokdy.

Ostatně nebýt se zde ten manifest vážně.

Některé hlavní články domnívali se, že Vilém II. nemohouci chce si získati přátelství Francie. Soudili tak z toho, že minul navštívit hosta Francie, ruského careviche ve Villefranche, toť že by byl první krok, za nímž by následoval i druhý, příchod císaře na výstavu v Paříži — v 1900. Poukázvalo se také k tomu, že podporoval kroky Francie a Ruska proti Japonku a v Cañfradé a že dne 18. ledna o jubilejní slavnosti střílení německého císařství ničím neurazil Francii, ale jenom pěl hymny míru. — To vše neznamena, že by Německo chtělo vrháouti se do náruče Francie, ale spíše, že chce poškodit rusko-francouzské přátelství a samo státi se spojencem Ruska! Ostatně do r. 1900. ještě hodně vody uplyne.

Pozoruhodné jest pojednání Octava Mirbeau v „Revue des deux Mondes“, kterým rozhodně vyslovuje se proti světové výstavě r. 1900. Popírá, že by z ní vyplývaly nějaké výhody. Venkov jest rozhodně proti výstavě a Paříž sama ukazuje pro ni málo nadšení. Pracující masám nepřináší výstava užitek, ale špekulantům a jednotlivcům. V ohledu mravním spíše škodí. Lidé nepřicházejí se poučit, ale baví. Pořádají se zábavy málo užitečné, jimiž maří se čas a utrácejí peníze. Výstava světová prospěla by více cizině než Francii. Výstava z roku 1889 měla úspěch ne proto, že by byla poučná, ale že byla místem zábav a rozkošnické prostopášnosti. Doufá, že parlament, který dopustil se již tolika chyb, nyní bude moudřejší a nespáchá chybu novou povolením žádané sumy 100 milionů na výstavu. — Zdá se však, že přání toto se nespíná, ale že sněmovna spíše dá svolení k pořádání světové výstavy r. 1900.

„Sociologie catholique“ přináší důkladné pojednání o rozvratu rodinného života ve Francii. Výklady své opírá o jasnou mluvu číslu vzatých z úředních zpráv statistických. Pamětnědou jest, že byl to šid Naquet, který přimlouval se ve sněmovně za konsolidaci rodinného života povolením nejen rozvodu ale rozloučení manželství. Vímže výsledky! Kdežto v období od r. 1876—1880 počet rozvodů činil 3261, bylo r. 1885. rozloučení 4640 a rozvodů 3666. A r. 1891. rozvodů 2039 a rozloučení 7745; v departementu seinském obnáší počet rozloučených manželství celých 30 proc. Počet dětí nemanželských ze 6183 r. 1831. vzrostl r. 1893. na 76562. Číslo tato tím větší má váhu, považujeme-li, že od r. 1831—1893 klesl počet porodů vůbec o více než 50.000. Za pět let od r. 1886—1890 klesl počet sňatků ze 233208 na 269832 tedy o 13876 méně. Francie klesá tak na nejnižší stupeň mezi národy evropskými. Tak hlásají číslíce. —

Co týden dal.

Změna v místopředsedství českém je provedena. Nedělní „W. Ztg.“ prohlašuje totiž přijetí žádosti hr. Thuna za propuštěnou a jmenování hr. Karla Coudenhova, zemského presidenta ve Slezsku jeho nástupcem, nikoli tedy jen správcem místopředsedství, jak se napřel ohlašovalo. V pondělí složil nový místopředseda do rukou císařových svou slavnostní přísahu.

Háská rada byla zase zabývána v sobotu ve znamení volební opravy, jež se nepotkala sice na žádné straně s velkým souhlasem, ani však se značným odporem. Opravu tuto tvoří dva návrhy zákonů. Oprava ponechávající dosavadní sbory voličské i počet poslanců na Háské radě (353), zříditi chce novou pátou kurii, která by volila 72 poslance, tak že celkový počet poslanců v Háské

radě obnášel by pak 425. Právo volební v dosavadních kurciích (volkostatecké, městské, obvodních komor a obcí venkovských) vykonávalo by se jako dosud na základě nyní platných ustanovení zákonů. Jen v kurii venkovských obcí došlo by ku změně, ježto zavádí se ta fakultativní přímé volební právo (místo dosavadních voleb skrze volitele), pokud o tomto spůsobu volební usnese se ten který sněm zemský.

První z podaných zákonů měl a doplňuje základní zákon o zastupitelstvu Háském ustanovením, že zřizuje se nová všeobecná třída voličská, která zvolí do Háské rady 72 poslance a to z království českého 18, z dalmatského 2, z haličského 15, z arciknížectví dolnorakouského 9, z arciknížectví hornorakouského 3, z knížectví salcburského 1, z knížectví štyrského 1, korutanského 1, krájinického 1, bukovinského 2, z markrabství moravského, z vévodství slezského 2, z hrabství tyrolského 3, z Vorarlberku 1, z Istriie 1, z Gorice a Gradisky 1, z Terstu 1. Poslanci volí se ve voličské třídě obcí venkovských, dále ve výhradně ze soudních okresů utvořených volebních okresích všeobecné voličské třídy bezprostředně k volbě oprávněnými. V seních však, ve kterých jest zemskými zákony bezprostřední volení zemských poslanců ve voličské třídě obcí venkovských ustanoveno, volí se také členové sněmovny poslance ve voličské třídě obcí venkovských, jakož ve veškerých volebních okresích všeobecné voličské třídy bezprostředně k volbě oprávněných. Druhý z podaných návrhů měl a doplňuje řád volební do Háské rady. Dle návrhu toho volební okresy pro všeobecnou třídu voličskou zaujmají v seních, kde toliko jeden poslanec se volí, celou tuto zemi, v ostatních zemích posílávají z míst volební třídy městské aneb z několika soudních okresů. Voliti oprávněni jest ve všeobecné třídě voličů každý svéprávný státní občan mužského pohlaví, který 24. rok věku dovršil, z volebního práva vyloučen není a před vysláním volby aspoň šest měsíců ve volebním okrese bydlí. Volební právo vykonává se při této voličské třídě v obci, kde kdo bydlí, ty osoby pak, jež bydlí na statkovém území k obecnímu svazku nepřivtěleném, volí v té obci, a kterouž ono území jedná osadu tvoří. Osoby, jsoucí ve služebném závazku a žijící v domácnosti zaměstnavatele nemají volebního práva ve všeobecné třídě voličské. Mimo to vyloučení jsou z volebního práva všickni, kteří i dle dosavadního práva s příčin trestních a jinych volebního práva pozbyli aneb vůbec nemají.

V parlamentárních kruzích se prouklá, že v tomto zasedání Háské rady budou vyřizeny pouze rozpočet a volební oprava. Potom bude přf Háská rada rozpuštěna. Uheraké vyrovnání bylo by tedy provedeno až s novým parlamentem.

Dopisy.

Z Kostece n. Orl. O činnosti zdejší katolické jednoty přijde do veřejnosti málo kdy jaká zpráva. Ač jednota sotva dva roky svého věku čítá, přece se může honositi tím, že již má přes 200 členů, mezi nimiž jsou a čestní, 3 zakládající mimo více dobrodinců. Knihovna čítá 400 svazků, časopisů odebírá se 18. Jednota podporuje chudé a nemocné i nečleny, kde toho jest potřeba. Praporový fond obnáší 150 zl. Přednášky měsíční se odbyvají pravidelně a jsou navštěvovány velkou většinou členů i uvedených hostů.

Dne 29. prosince m. r. uspořádala jednota vánoční stromek pro dívky členů, kterých bylo 250 poděleno školními potřebami, ovocem a cukrovinkami. Dne 26. ledna t. r. odbyvala se taneční zábava, která též skvěle dopadla. — V neděli 9. února přednášel Ant. Kaška, zdejší děkan o náboženské lhostejnosti, kterážto feč byla s častou pochvalou přijata. Velice by nám bylo milé, kdyby ve válečných farnostech se zřizovaly katolické jednoty, s kterými bychom se mohli stýkati a tak život a smýšlení v pravdě křesťanské utvrzovali, k čemuž přispějí heslo: „Zdať Báh!“

Z Polné. Dne 5. t. m. doprovodili občané polenští k poslednímu odpočinku svého milého ředitele Špinara. Již dávno nebyla Polná svědkem takové upřímné piety, jako tentokráte, kdy rodičové, děti ano i vnukové se loučili se svým učitelem a vychovatelem. Ta slza stékající s očí nesčetnému davu vážených občanů, mužského i ženského pohlaví kolem hrobu shromážděných, byla věnována duševnímu otci; vždyť odešel od nás kmet ctihodný, vážený a zasloužilý, jenž se školní svátce vyvedl do světa skoro celou Polnou. Ředitel Ignác Špinar pracoval na roli školské 50 let vůbec a 45 v Polné, kdež ředitelem jmenován byl v roce 49. při hlavní škole, která již r. 1818 v Polné založena byla. Roku 1881 dán byl na odpočinek. Činnost jeho byla záslužná a mnohá bohatá, hledíme-li již jen k němu jako paedagogovi. O školu v Polné získal si zásluh velikých. Jinak v životě společenském a občanském každé užitečné práce a podniku se účastňoval a podporoval, vsahuje tu radou, tu vlastní pomocí. Do poslední chvíle před krátkou nemocí rád prodíval na chóru děkanického chrámu účinkuje platně při hudbě varhan a nástrojův a zastávaje funkci jednatele při jednotě svatojosefské. Srdce zlaté, povaha poctivá a šlechetná; se všemi šil v míru, nikoho nenáviděl, jak vhodně charakterisoval ho vdp. děk. Šimek v pohřební řeči tka: „Byl řádný katolík, svědomitý učitel a poctivý občan. Pohřbu přitomen byl, vedla kondukt vdp. biskupský vikář Knob, městská rada s panem měšťanem Šadilem, mnozí jiní zástupci úřadů samosprávných a zeměpanských, veškeré řadivo s učitelstvem místním a dlejšími spolky; obzvláště však sedlo se mnoho p. t.

učitelů z okolí, aby poslední pozdrav dali Nestorovi ve svém povolání.

Z Bartošovic. Celá obec naše, jakož i okolí a rozsáhlý vikariát králčický jest u veliké radosti pro vysoké vyznamenání, jakéhož se právě dostalo našemu místnímu panu faráři a děkanu a vikáři. Pro veliké zásluhy, jakých si neúporně náš správce duchovní zjednal o církvi a vlasti, poctěn byl vdp. Ignác Bšlek od Jeho Veličenstva „zlatým záslužným křížem s korunou“. Všichni svému oslavenci zatím takto blahopřejeme, a „mnohá léta“ z upřímného srdce žádáme.

Ze Stěpanic. (Navrátil se do lána sv. církve kat.) V Hořevicích Stěpanicích dne 2. února 1896 na Jilemnicku učinil slavně vyznání víry sv. kat. František Kyněl, svobodný tkadlec z Dol. Stěpanic č. 86 evang. augsb. vyzn. s příkladnou pobožností před velkými alužbami Božími u přítomnosti mnohých osadníků, z nichž mnozí slyšeli radostně dojmuti jsouce tak vanešeným a svatým úkonem. Konveritu vyučoval dp. Frant. Douda, místní farář, ve sv. katolickém náboženství po dobu delší; tento byl učení velmi dbalý a přicházel každodenně večer po úmorné práci své na křesť. cvičení nelekaje se ani té delší horaké cesty sněhem zatváté. Po důkladné přípravě konverity bylo v slavnostní den vyznání sv. víry přiměřené kázání, kteráž všechny osadníky, zvláště konveritu tak zaujalo, že s pravým, přesvědčujícím srdcem a pohnutou, zbožnou myslí celé sv. vyznání učinil pokorně a zřetelně. V tomto dosti krátkém čase na osadě Stěpanické navrátili se tři osadníci evang. augsb. vyznání do církve sv. katolické.

Z Milotína. Nedávno měl list jeden od nás dopis, ve kterém podán přehled činnosti zdejších spolků. Přehled ten nebyl úplný. Podáváme proto dnes vše co pro veřejnost je pozoruhodné. Doba kol nového roku je dobou valných hromad spolkových a po té následuje období plesové. Nebudeme týrati čtenářstvo výčtem všech valných hromad ani všech plesů. Vykneeme jen věci hlavní. Zdejší Občanská beseda po některých pokusech minulých roků uhodila konečně na pravou cestu. Od nového roku bývá totiž skoro každé druhé týdenní schůze skutečným osvětlením pro členy a hosty. Hudeb. smyčcového quintetta (posledně sesláni i děti) střídá se s přednáškami literárními, cestopisnými, vůbec poučnými, recitacemi básní a prací beletristických. Tak jsme si besedu představovali hned od začátku a vyslovujeme upřímné přání, aby horlivost nynější neochabla, třeba časem nebylo pro účinkující povzbuzujícího uznání. Dnes jeví se obojí: i uznání i ochota. Obvyklý Sylvestr a beseda ples ovšem ani letos nescházeli. Sbor divadelních ochotníků „Erben“ podal o vánočních dny válečného slohu, „Exulanti“ tak zdaleka, že nemáme jiného přání, než aby jak starší tak i noví jeho členové v té plni a horlivosti, s jakou nyní pracují, také vytrvali. Podotýkáme, že některá místa kusu byla vyzněchla a máme za povinnost pochváliti tak spolkového představenstva, kterým při podobných příležitostech hledí podati dramatická díla v úpravě, která neurčí nikoho v citech nad jiné oprávněných. Družstvo pro postavení Erbenova pomníku spěje k svému cíli. Co nejdříve bude vyjednáno s umělcí o dodání návrhů, načež přikročí se ku stavbě samé. Také na rodný domek Erbenův zasažena bude při té příležitosti pamětní deska. Doufáme, že slavný spolek Krakonů, který v té věci kdysi družstvo silbemy svým ohledně té věci potěšil, nyní také alib svůj splní. Chvála-hodná je ochota p. řed. Dokoupila s Hoftické školy sochařsko-kamenické, s kterou se uvolil potřebnou poradou znalečkou dílo to podporovati. Přicházíme ke dvěma spolkům, které činností svou poučují jsou většinou na chrám Páně. Jest to Jednota Cyrilláká a Jednota pro rozšíření chrámu Páně. První byla ve svém oboru také letos velmi pilná a chce rozšířiti činnost svoji znovuzřízení zanikajícího sboru literárského. Ochota p. řed. učitele J. Bidla v té věci jest vzorna. Sl. ředitelstvo Sv. Janského dědictví dalo nám za velmi mírnou cenu 10 kancionálů; členové pro sbor jsou přihlášeni a počítáme postu bohatě začneme. Cyrillák Jednota však nevzdalovala se ani činnosti mimokostelní. Účinkovala ochotně a zdaleka při národní slavnosti Erbenově, při jej. akademii jakož i při obligátním Sylvestru. Ze tu a tam ozve se hlas, aby vedle ní zřízen byl nějaký světský zpěvácký spolek, toť není ale divného. Myslíme, že při dobré vůli, bylo by snadno obojímu takovému spolku obstáti, jako bylo dosud snadno dosáhnutí účinkování naší jednoty také mimo kostel. Ostatně snad by nebylo nemožno, aby při besedě zřízen byl odbor zpěvácký, který by ve spěru cvičil a jím bavil také ty kruhy, které posud jednoty se poněkud vzdalují. Jednota pro rozšíření chrámu Páně pokračuje statečně ku svému cíli. Má dnes botovotnosti přes 7000 zl. a upadne kol 4000 zl. Ohledně stavby samé, bohužel nutno vyčkati ukončení úředních kroků, které se ovšem rychlostí blesku nevyznačují. Ze ty průtahy jsou zámkynou pro různá podezření a plané poplachy, toť se rozumí. Ale hlavní věc je, že dobrodinců neubývá, naopak, vykakují se i tam, kde by se toho člověk nejméně nadál. Také při této příležitosti nutno s díky vzpomínouti p. řed. Dokoupila s Hoftic, který nejen radou, ale i vydatnou pomocí velkých zásluh o znovuzřízení kostela našeho již si dobyl. Věřím, že u nás ještě jeden spolek. Začal tanečkem, pěkným, provedeným tanečkem v se velmi hezky dekorovaném. Kdo jiný by na takové „zahájení“ připládl, nežli dámy, a to větinou dámy v plném jase věku. Jaký to bude spolek? „Minerva? „Emancipace? „Ano! Ale emancipace v nejlepším smyslu: vymanění, vyproštění dítek českých z náruči macechy, která jim chce jazyk předělávati. Bude to „Dámský odbor Ustřední Matice školské v Milotíně“. Sláva našim dívkám, čest paním a všem, kdo tu myšlenku podporují! Ples, který myšlence té razil cestu, zajistil ji hned slavný obnos, za který s malým dárkem odbor bez namáhání uloví první „Diplom“ 100 zlatový. Je. de dila — a zajisté se podaří! O jiných plesech a vzdoroplesích psati nebudu. V oborech veřejných jiného druhu nejme také nečinní. Ale o tom si ponecháme zprávu na podruhé. Snad bude potom leccos určitéjšího známo jak o projektované dráze, tak o telegrafu, orodělení okresu a pod. Ano, nejme mrtví, živeme a chceme žiti.

Literární novinky.

John Milton: **Ráj opět nabytý**. Z angličtiny rozměrem originalu přeložil A. Zvičinský. (Sborník světové poesie, vydávaného Českou Akademií, číslo 43.) Pro čtenáře naše vůbec a hradecké zvláště zajímavá novinka objevila se na trhu literárním tento týden. „Ráj ztracený“ v překladu Jungmannově znám jest každému vzdělanci. Pan Zv. podává nám druhou slavnou báseň Miltonovu, která je pendantem eposu prvního. Hlavní předmět veliké básně této, „Ráj opět nabytý“, trojí pokušení Ježíšovo. Co v Bibli krátce jest podáno, to poeticky zde rozvedeno a epicky dleveno. Český překlad úplně v souladu s formou originalu, jakož i vykořisťující nejnovější vymoženosti umění translatorického. Tím zajímavější pro ty, kdož neznají božského pseudonymu „Mikolost“, že původcem toho je zdejší učitel p. J. David. který jeví se nám tu výborným znalcem angličtiny a porozumí tak potěšitelně a čestně hradeckou literární obec. Dovedáme se, že tyž chystá do tisku překlad slavných vědeckých spisů anglických. Doporujeme kaňka jmenovanou svému čtenářstvu co nejlepší.

OBNOVA

Číslo 50.

V Hradci Králové, dne 28. února 1896.

Ročník II.

Zda-li letošní sněmovní zasedání přispěje k vyjasnění situace?

Brzy po neúspěšném zasedání sněmu království českého, s jehož výsledky a vymoženostmi právě mladočeské listy jsou nejméně spokojeny, oznámováno všemu národu, že se bude v sobotu, dne 28. února konati v Praze česná schůze klubu národní strany svobodomyšlné, na jejíž program byl položen rozhovor: „Zda-li letošní sněmovní zasedání přispěje k vyjasnění situace?“

„Panedku, teď něco poslechněte,“ myslili si zajisté všichni, kdo se o běh veřejných záležitostí v nás zajímají. Proto také kdo kdo hledal v neděli v „Národních Listech“ správy o schůzi té. Avšak v těch kde nic, tu nic! „Národní Listy“ až drabdy vědycky ihned za tepla pilně zasmušelovaly správy o každém kroku klubu národní strany svobodomyšlné, tentokráte o schůzi jeho mlčky, patrně v úsilím vědomí, že vlastně s ní nemají s veřejností nic nového co sdělovat.

Teprve v pondělí podaly, aby se neřeklo, o schůzi klubu mladočeského ledabylou správu, která svou jalovostí nejlépe nanejím politickou situaci v Čechách vyjasňuje.

Víte, kteří znamenití politikové ve schůzi té, jež měla být pro celý národ pouč. ním o stávajících poměrech, hovořili?

Byli to pánové: dr. Prokop Podlipský, dr. Jakub Šcharf, Ignác Hofica, dr. Záhof, redaktor Anýš a dr. Václav Škarda, sami pražští političtí kadeti. Máte se dere na jazyk otázka: „kde byli a kde zůstali sloupové a přední pilířové mladočeské strany? Kde bylo zastoupení bodrého venkova? Kde bylo obvyklé nadšení?“

Jmenovaní pánové, jejichž politický rozhled většinou dále nezáhá nešli co v „Národních Listech“ naleznou, chtěli hovořiti o tom, co má ná-

rod činit, jak má svou politiku zaříditi a pánové si chtěli také vykládat, jak si hrabě Badení a vláda vůči českému národu povede —

Ovšem při stycích pana Šcharfa a pana Hofice s rozhodujícími politickými a vládními kruhy je jim to velice „aneidno!“

To se musel radikální frakci mladočeské strany rozhodně chvátit, že podobné rozhovory u díbáku stihá nejkratějším posměchem, že je odmítá jako jalové povídání o červené karkulce. Sobotní rozhovor ve schůzi klubu strany svobodomyšlné o přítomné situaci také ničím jiným nebyl a žádný ze řečníků při ní nepovrhnul se nad úroveň planého řečnění, jež by více ani nejdobromyslnější mladočestí nadšenci poslouchati a připoutati neměli. Pánové ti ovšem podali, co mohli a uměli a když do schůze nikdo vážnější nepřišel, tedy ovšem měli „sóla.“ A právě toto „sólo“ jakovychto politických veličin nejlépe synéjší politickou situaci vyjasňuje.

A tu máme za vhodné přemísti několik vážných slov.

Při nejlahodivějším stanovisku vůči straně svobodomyšlné nelze více mlčky přihlížeti k tomu, co její předáci na účet národa provádějí.

Nejprve sluší odmítnouti, že stanovisko, jež dnes vláda oproti nim zaujímá, má se pokládati za stanovisko její oproti celému českému národu.

Český národ ve své převládající většině má dnes oproti vládě zcela jiné stanovisko, nežli jaké mají mladočestí poslanci, kteří oproti vládě vlastně též svého stanoviska nemají, majíce pod imunitou pouze stanovisko vůči lidu, jež svými uznání neomyšlenými návrhy, dětináky interpelacemi nebo jalovými řečmi hledí svěsti k tomu, aby se mu líbili. Jim o nic jiného nejde, nežli o mandáty! Kdyby se o získání prospěchu pro český lid a pro vlast skutečně starali, tedy by prověřovali politiku a přestali by mluvit s okem sněmoven ven.

Jejich politická činnost byla by nejzřejmější,

volit — ani jeden, ani druhý! Tři stojky jim byly milejší, než stěsti jejich dětí! — A teď to má Červenka, teď si ty tři stojky může dát za rámec, — teď si je může dát pod hlavu, až ho v noci bude svědomí píchat — a tamhle Václavu tatíčkovi ve svědomí také asi dobře nebude! A budeť by bylo! To aby Kunětický kámen se hnul, když Pán Bůh takhle začne trestat.

Ve světnici bylo za vypravování facirova ticho, že by bylo slyšet špendlík na zem upadnout. Sousedé tu a tam šfouchli se loktem a podívali se úkosem na Mervarta a Skřivánka, kteří seděli s hlavou schýlenou, bez dechu skoro naslouchajíce slovům facirovým. Facir vypravoval ještě dále, co a jak ve světě, — ale všichni poslouchali ho již roztržitě. První zdvihl se Skřivánek, zaplatil beze slova hospodskému a zamířil ke svému statku. Za ním zdvihl se Mervart, podíval se pokradmu na Josíška, který seděl blízko dveří — zdálo se, že chtěl k němu zamířiti — ale zastavil se, narazil čepici na hlavu a rychle vystavil ven. Několikrát na cestě k domovu se zastavil. Večer byl jasný, země pokryta bílou sněhovou pokrývkou a na nebi třáso se hvězd k nesečtení.

Po návsi rozlehl se zvoneček ku klekání. Mervart smekl čepici a pojednou v očích se mu zamrsklo.

„Bože, Bože, musilo se tohle stát? Nemoh' já jsem říci: Eh, méj si ji, méj si ji —! Játku, nemohl jsem tohle říci? Mohl! Ale teď — teď —, když to ví celá obec, každý kluk — teď měl bych povolit, měl bych jít ještě prosit, žebrat — u toho —!“

Starosta Mervart zastavil se u rybníka s zabrozil rukou proti Skřivánkově statku.

„Slyšíš, Skřivánku, toho se nedočkáš — nedočkáš, aby se řeklo, že starosta Mervart nechtl a pak ještě rád šel do prasa!“

Mervartovi slzy v oku vyschly a kolem srdce usazoval se mu zase led. Tvrdá hlava se v něm probudila.

Obrátil se rychlými kroky ku svému statku. Bez slova vstoupil do světnice a odhodil beranici na postel.

kdyby „Národní Listy“ nepřítahely plachty jejich pod imunitou pronášených řečí. Bylo by to holé nic, až jest to nic i tehdy, když „Národní Listy“ řeči ty otiskují a tak spolupůsobí ve svádění a namlouvání lidu, že se v jeho zájmu něco děje, když se jenom jalové a plané mluví.

Jaký to býval rámus po Čechách a Moravě, když své doby s papírových peněz zmizely české nápisy! Staročestí proto křivováni a Mladočestí jsou již šestý rok na říšské radě a horlivě berou díly v těch penězích bez českých nápisů dále, jako by byla všechno v tom nejlepší pořádku. Ani pouhá „tři česká slovíčka“ na pětku národu za ten čas nevymohli!

Dnešní politická situace v Čechách jest dávno úplně jasnou, nejlepšího ozáření pak dostalo se jí při volbách do zemského výboru království českého, jež mohou býti českému lidu nejdůležitějším poučením a nebude to dlouho trvati, že český lid skutečně zvolí: „Rozdělili sobě roucho mé a o můj oděv metali los“ — —. Neboť volby ty byly bespříkladným u nás sionem za výsoco placenými úřady, volby ty byly průkazem, že se nejpřednější mladočestí výtečníci žádného zisku nelekaří, byť měli i národní zájmy k vůli němu — opastiti.

Ano, při posledních volbách do zemského výboru se stalo, že se tři bez odporu nejvýtečnější čeští řečníci na říšské radě odhodlali přistě více do říšské rady nejtí, když budou zvoleni do zemského výboru, čehož potřeby nebyla.

Pánové dr. Herold, Adámek a dr. Ed. Grégr volili raději v Praze pohodlně a klidně za 3000 zl. ročního platu úřadovati, nežli ve Vídni státi na stráž českých zájmů.

Máme to za rozhodnou a citelnou škodu, když tací zkušení i obávaní poslanci budou muset se dat na říšské radě nahraditi silami, jež se jim zdaleka nevyrovnají. To zejména při dru. Heroldovi a Adámekovi nepokládáme za skutek vlá-

„Tak — tak Jene, po čtrnáct dní skoro pořádek v hospodě! — a Anička — můj Bože, můj Bože, co si s tou holkou počnu?“

„Co máš s Aničkou?“ přistoupil polekaně starosta Mervart ku ženě.

„No — ty nic nevidíš! Pošívěj se jen, jak vypadá — sousta do úst nevezme — trvá má už jako sedm drabých let — a ty, ty zapíjíš straku v hospodě! Až se zblázní ona, nebo ja, nebo obě najednou, pak si budeš moc' říci: Mervart si postavil hlavu! — Poslouchej Jene, tohle je už proti příkázáním božím — pro mizernou straku takhle, takhle se zapomenout nad vlasní krví!“

„Pro rány Boží, tak už prosím tě, mlč!“ Starosta Mervart přistoupil, il ku dceři a podvihl jí hlavu.

„Aničko — Aničko, poslouchej dítě, méj ještě aspoň na chvíli rozum! Poslouchej, kdyby chtěl ten paličák Skřivánek celý statek — slyšíš, celý statek — dám mu ho — dám, jen ty — ty!“ a starosta Mervart se rozplakal jako dítě. Kolem srdce mu pukal led — láska zvítězila.

V tom otevřely se dveře u světnice a v nich objevil se starý Skřivánek.

„Játku sousede, ani statek, ani straku!“ „Ale jen Aničku!“ ozval se hlas Josíškův, který s otcem vstoupil do světnice.

„Josíšku!“ vzkřikla Anička a oči jí zazářily, jako ty hvězdičky, jež se třáso venku na nebi.

„Počkat — počkat, děti!“ roztáhl ruce starý Skřivánek mezi Josíška a Aničku. — „Nejdříve my musíme promluvit! Mýstáři! Tak co sousídku, bule z toho našeho mračen dět?“

Starosta Mervart objal Skřivánka.

„Ej, Františku, ty's přece jenom lepší — lepší, než —!“

„No — no, sousídku, mluvmě si upřímně, já bych byl sotva přišel, kdyby ten facir —!“

„Co stalo se s facírem?“ vpadla do řeči matka Mervartova.

„Tak? Starý facir, co nám tak časem vypomůže v hospodářských správách, přišel dnes do hospody a vypravoval, jak tamhle u Pardubic,

FEUILLETON.

Tvrdé hlavy.

Obrázek z masopustního života na venkově. Napsal Vladimír Hornov.

(Dokončení.)

„Pozdrav Pán Bůh, sousedi! Už se mně stýskalo po práci, a tak jsem zas u vás zarazil, jestli by bylo potřeba někde něco udělat.“

„I bude, bude, no tak jen se posadte a něco nového nám povězte ze světa!“ zvol soused Hrnčíř přispěje facirovi stolicí.

„Ale — ale —!“ začal facir zapaluje si dýmku — „nic, nic tak dobrého ve světě k slyšení. Bývaly lepší časy. Ani už ta láska opravdovská mezi lidmi, dobře že my starí facíři vymlíváme, dočekali bychom se pěkných časů!“

„Tak, tak brachu, to není přece tak zlé!“ namítl s dobráckým úsměvem dědeček Hoňkovic a pokyvoval šedivou hlavou.

„Je — není! Poslechněte! V letě facíroval jsem na Pardubicu. Přijdu do jedné vesnice a zarazím na návsi. U výstavního statku asi v prostřed návsi stál zástup lidí, strkali hlavy dohromady, lomili rukama a slyšet bylo i hlasité předřevky. „Ten necita, k vůli mamonu zabil své dítě!“ — Facířská náture nedala mi dělat, šel jsem blíž a ptám se jedné sousedky, co se to děje?“

„I můj starý člověku — povídá mi na to, utírajíc slzotchem usazené oči — „tohle je celý kronika! Doktor právě přijel z města, aby odvezl tadyhle Červenkovici Mařenku do Prahy — do blázince! Kdybyste ji byl znal — inu děvče dobré jako hodina a do práce za deset! Nic se sebe nedělala — a mohla!“ „Dyť je jedná — a má statek, jako žádná jiná v celé vesnici. A seznámili se z protějšního statku s Václavem — hodným hochem, jakého nyní aby hledal s lůdrou! Už byly námluvy — stáli se nemohli dohodnout o tři stojky a bylo po všem! Holka se mohla uplákat — ale paličáci — paličáci! Ne a ne po-

stenecký, to nelze schvalovat jako čin obětavých politiků.

Klademe to v úvahou především kruhům mladočeským, neboť i my měli za to, že musíme ty lada jen smrt se zápasit pro věc národní ve Vídni odvolá a oni se zatím dali s areny pro svaté zájmy národa od-rátiti byrokratickým ařadováním na Petikostelním plácku v Praze. Kdyby strana mladočeská byla ve svém jádru a ve své většině dnes stranou skutečně politicky zralou a politické správy národních zájmů opravdu schopnou, to by se dnes ozývala pro tento čin tři předních řečníků českých, proč se opouštíti říšskou radu, po celých Čechách nejptisnějšího boje nevole.

Český lid měl za to, že po šestileté neprudší opozici, že po řadě skutečně trapných politických skoušek stane se ku př. p. dr. Herold ministrem a on se nás nejpřednější řečník, státník a politik obětavě spokojí třeba jen — intendantstvím v Národním divadle.

My čekali, že p. dr. Herold bude co nejdříve nejplatnější spolupůsobiti při řízení osudu národa našeho, že jméno jeho bude do mramoru dějin českých zapísáno a on zatím odhodlal se rozhodovati, která fraška se na pražské divadelní jevišti připouští a která nepřipouští.

Zde neznáme satyru nepeseti a p. dr. Herold by si zasloužil, aby se mu povědělo a to se strany mladočeské, že se nesluší city národa a lidu do největší krajnosti rosboutiti a rozchvěti a pak utéci se do intendantské divadelní lóže a kukátkem pásti se na baletních představeních a rozhodovati, pokud je lze připustiti a pokud jsou upřímné. Takovouto kariéru český lid od velebohéno svého nejpřednějšího Herolda věru že nečekal —

Pan dr. Herold při nastupování svého úřadu jako intendant Národního divadla neobvykle hluchým a okázalým způsobem věnoval několik stovek na výpisání ceny na novou veselohru s moderního života českého. A tu by mu patřilo, aby některý obratný literát právě jeho a jeho politizování a veřejné působení spracoval ve veselohru, již by si p. dr. Herold pak sám zaplatil.

A co p. Adámek? Ten patrně asi cítí, že politika mladočeská nepůjde dlouho za dosavadního pěkného počasu v před a proto si vsal v zemském výboru dovolenou do příštích říšských voleb, v nichž mladočechi mohou dostat kapitální výprask. Podle dané smlouvy bude se moci pak zemského výborství vzdát anebo nevzdát a tu v každém případě zůstane bezčím. Jeho jednání nezdá se být dosti upřímným. Své doby malovaly ho „Šipý“ jako krysu, která s tonoucím staročeským korábem v čas utíká —

Vrcholem pak komiky, vlastně smutnobry při volbě zemského výboru jest volba dr. Ed. Grégra, jež si zvolili — sedláci, venkovské obce. Ti naši agrárníci jsou skutečně kubicí! Oni jsou vědecky „výborní“ o svých zájmech a přátelích informováni. Nyní všichni volají po ochranných clech na cizí mouku a cizí obilí a jestli pak se pozepřeli a přesvědčili, kdo dodává mouku (a jaká ta mouka je) do zemských útvarů, jež jako člen zemského výboru spravuje jejich jinak fidele a řečnický zástupce p. dr. Ed. Grégra? Odpovíme panům, aby se o tom informovali, je to také ostatně jejich povinnost vůči voličům —

Až se dovědí, kdo je hlavním dodavatelem

co tam František Holančův sloužil u dragounů, zbláznila se nějaká Mařenka, že tatíci nemohli se dohodnouti o tři stojky — a tak me píchlo u srdce: Kdyby tohle mělo se státi pro tu strachu, játku Skřivánku, do smrti, do smrti nejděle by's neměl pokojel! A proto jsem si povidal s písmem sv.: „Jdi k bratru svému a smiř se s ním!“ — Sebral jsem Josefka a tak jsme zde!

„Bůh věděl to zaplat!“ — a tomu facirovi také! vzdychla si matka Mervartovic. — „Vždyť jsem už chodila za tou naší holčičí celá strápená a v některých chvílích myslila jsem si, Pán Bůh mi to odpust, že by mi lépe bylo i s Aničkou tam u sv. Ducha. Hlava se mi točila a v zádu křič jako přerážený, tak že jsem už poslala pro starou babku Vávrovic, jestli snad se mne nechytají oubýt —! Ale teď zas, jako když ta celá nemoc se mne spadne!“

Což teprv měli říkat Anička s Josefem, když matka takovoutle zpívala?

Starosta Mervart zadíval se na ně, jak sedli u okna a zamrknul očima na Skřivánka.

„Františku, byli jsme to paličáci?“

„Byli!“ — usmál se Skřivánek, zapaluje si dýmku a odhodil zhasínající sarku do kouta.

Za tři neděle na to zarvonila po cestě ku městu D... celá řada saní. Na saních nevěstinych kočoval facír, kytku za kloboukem, oprané natažené, blavu vahůru, tělo vypjaté jako panna.

„Hej, nevěsto Aničko, takhle jezdíval jsem s knížetem pánem! Slyšíte, Aničko? — A dnes s vámi! Fi! Fi! — i! — i! — i! plákl starý facír, až se rozlehlo. Podsední se vzepjal a zvonečky prudčeji zazvonily.

„Játku nevěstinko, tenkrát bývaly časy! Tenkrát jezdí starý facír boch jako kytku, jako obrázek — ale dnes, dnes — no také veselo, také veselo, poněvadž zas jednou láska na světě zvířetla! Fi! — i! — i! — i!“

zemských útvarů, až se přesvědčí, mnoho-li české mouky české ty ústavy spotřebují, pak také budou vidět bez brejli tu situaci, jaká dnes v Čechách panuje. Lid pozná, že nepřeháníme, když volíme brzy čekáme příchod doby, kdy o Mladočechách bude se s plásem volati: „Rozdělili sobě roseno-mé a o máj oděv metali los“ —

Vždyť dále „ve službách vlastní sebeobětavé a národu neokonalé již služby prokázavší“ předse-da klubu národní strany svobodomyšlné p. dr. Škarda ve věku 34. roce věku svého, za to, že Staročechy nazval „hlízou“, udělal se“ také členem zemského výboru (8000 slatých), dále tak zvaný „mladočeský kapral ode dne“, vlastenecký obětavý dr. Eagl zvolen říditelem hypoteční banky (1200 slatých ročně) a tak bychom mohli psát celé kroniky o vzorné neziskovosti a neziskové pracovníosti mladočeských politiků, kteří pro samou vlasteneckou obětavost“ dokonce i ochotně politiky se vzdávají, zavedený národ na nakloněné ploše neblahých poměrů opouštíjíce, čímž jest docela politická situace u nás snad dostatečně vyjasněna a my doufáme, že náš lid brzy pochopí a že dobře ucítí, co se to děje —

My více zatím co Hci nemáme litující při tom, že jsme toto pověděti byli nuceni.

Lužický list.

Ž. — Že národové slovanští jsou více prochnuti duchem náboženským, že mají skutečně, nevyvratné přesvědčení o potřebě náboženství, ať národy jiné, které holdují více zásadám racionality, jest uznáno pravdou. Národ náš v jádru svým jest nezkažený a zbožný, ať se o něj pokoušejí mnozí svůdcové, aby jej odvedli od cesty pravé, to jest také obecně známo. Z nejobořnějších kmenův slovanských bude bez odporu katolická větev národa lužického. Všichni ať na velmi nepatrné výjimky vykonávají řádně své povinnosti náboženské, zvláště co se týče návštěvy mše sv. v neděli a ve svátek sv. zpovědi a přijímání v čas velikonocím. Rovněž i ve všední den je hojný počet lidí v kostele, aby se tam poděkoval za dobrodiní, které Tvůrce každému udílí. Skoro každou neděli a svátek přistoupí více věřících ke stolu Páně, a též v týdne jest pozorovati za jistých příležitostí hojně zpodobajících se, kterýsť zvyk jest ovšem chvály hodný. Ochrany jsou celým den otevřeny, takže každého okamžiku možno tam vykonati soukromou pobožnost; v lavicích jsou stále modlitby, kterých ovšem nikdo nevezme, rovněž jsme viděli za svého pobytu v Lužici i jiné věci, které tam někdo zapomněl, na př. dětské, šátky, a bylo nám řečeno, že není doud připadu, aby se z kostela něco stratilo, i kdyby byl v noci otevřen.

Abychom dokázali příkladem pravdu slov svých, uvádíme největší katolickou osadu srbskou Khróscice, která čítá neuplyných 4000 duší. Ke správě Boží však roku minulého přistoupilo celkem 13.430 osadníků ve farním chrámu Páně, kromě toho v zámecké kapli a v kostele Bacoenském, kterážto osada dříve náležela k farnosti khróscické a pro churavost nynějšího administrátora spravována jest duchovními z Khróscic, přistoupilo ke stolu Páně 1029, tedy celkem přes 15.000, takže každý věřící z dotčené farnosti byl průměrně aspoň Skrát u sv. zpovědi a sv. přijímání, mnozí však byli dokonce 4krát; zajiště příklad to velmi povzbuzující zvláště pro naše věřící v Čechách, v nichž přemnozí otyčejí se vykonati tuto povinnost každého katolického křesťana aspoň jednou v roce, totiž v čas velikonocím.

I v jiné příčině jsou nám naši bratři příkladem vzorným, kterak bychom vykonávali svoje povinnosti náboženské. U nás namnoze lidé se bojí oznámiti nemocnému, jak s ním stojí, aby se dal zaopatřiti; obávají se, aby se nemocný nepolekal, že by snad stav jeho se zhoršil. Obyčejně se lidé mylně domnívají, kdo se dá zaopatřiti, že zcela bezpečně zemře, a také dávají svoje názory v této věci zopokřýt na jeho říkající: Tak ať to s ním stojí, to bych byl nemyslí, že by se již musel dát zaopatřiti, vždyť mu bylo ještě dobře — tak a podobně rozumují, vidí-li, že jde kněz „polahubovati“, jak se v některých krajích výslovně praví. Lid má za to, že kněz nemocnému smrt přinese, což ovšem jest mýlka znamenitá; má-li někdo zemřít, samé jest, kněz nemá té moci, aby mu život prodloužil, ovšem ale že se obyčejně nemocnému alebší, protože se strachem pohlíží budoucnosti věřící, protože jej tíží svědomí, jako by měl na srdci těžký kámen, který je s něho sv. zpovědi sňat, a proto jest obyčejně nemocný spokojenější a nebojí se již tak hrozně posledního okamžiku, protože svoje povinnosti vykonal řádně, svědomitě, urazil-li Boha, smířil se s ním sase a se své poklesky činil pokání.

Není zajiště nic tak jistého jako smrt, kdežto hodina smrti jest nejista, proto jest pošetile, bojí-li se někdo upozorniti nemocného, aby se s Bohem smířil, a tak mnozí přibuzní mají na svědomí těžké opomenutí, že v čas churavého nezapřili o jeho smetném stavě. Nemocnému nelze se diviti,

že nepozná těžké nemoci, protože vždy douhá, že se uzdraví, až do posledního okamžiku, a konečně s nadějí na rtech odchází z tohoto světa, vždyť naděje jest poselstvím, co s mrtvými umírá, jak výslovně tvrdil Göthe. Jak však jest věděna nemocný za to, když jeho přibuzní v čas povolali kněze, aby se smířil s Tvůrcem svým, kterého tak často urazil ve svém životě. Tak dal na jevo před krátkým časem zemřelý dramatický umělec Jos. Jiří Kolár, který se v posledních dobách svého pozemského života vřosně vyzpovídal, přijal nejv. svátost a po odchodu duchovního pravil k přítomným: „No tak, až je to, a je mi lépe.“

V této příčině jsou poměry mezi katolickými Lužičany velmi příznivé — nikdo nemocného nezapomíná a neopomíná s Bohem, ovšem že sluší utěšit vřivka, když samé náhle, raně mrtvici nebo podobně, ale i tu obyčejně ještě kněz přikvápí, aby podal nemocnému poslední pomazání a udělil mu apoštolské poselství, protože vždy přijdou pro kněze, takže lze ještě v čas přijíti a v Lužici kněz jezdí zaopatřovati, jako se to děje doud na Moravě, kde není příkladu, že by duchovní šel pěšky do venkovských osad, protože vždy přijdou již s povozem. Tak to jest na mnohých místech doud a bývalo v celých Čechách na starších dob, liberalismem však prosákla naše doba tento dobrý zvyk odhodila mezi staré harabardi, avšak byle by též nyní na čas, aby se zvyk tento obnovil, ne snad k vůli duchovnímu, který se rád podrobí každé námase, aby zachránil duši pro věčnost, nýbrž proto, že vlastně počtu tu vzdáváme Bohu, Ježíši Kristu, který v Nej-světější svátosti jest ukryt.

Ve farní osadě khróscické samého minulého roku 111 osob, mezi nimi ovšem více dítek, avšak zaopatřených bylo 177 osob. Z této úskasy vidíme, jak katolíci Srbové vážně myslí s věčností, že se připraví každého okamžiku na odchod z tohoto světa, poněvadž nevědí, kterou hodinu je Pán k Sobě povolá. —

Dne 24. ledna zemřel v Hubertsburku upřímný Srb a milovník vlasti své lužické, farář Wewert v 79. roce věku svého raně by mrtvici; ještě v čas bylo mu uděleno poslední pomazání a poselství apoštolské. Tyto účastníci se horlivě raču národního, radoval se z probuzení národa svého milého a pomáhal, kde mohl, hmotně i mravně. V osadě, ve které 30 let zdárně působil, založil dětskou ochrannou, o kterou ať do smrti své pečoval a kde též skončil, jen ve výsluhě a staraje se o výchovu dítek v ústavě tom jeoucích.

Srbští kazatelé v Lužici katolické neměli do poslední doby jednateho, úplného a správného překladu písma sv. Tohoto obtížného, avšak vle-služného díla podjal se neobtěžlivý Hórník s knovníkem Lucanickým r. 1887, kdy vyšel 1. svazek. Skoro 9 let trvalo, nežli překlad byl hotov. Hórník však se dokončení tohoto díla nedočkal, zemřel právě přede dvěma roky. To byl hlavní úkol jeho života — a nyní dílo toto jest úplné, vyšel právě poslední sešit, takže katolíci Srbové mají nyní celé písmo sv. s přeloženou předmluvou i vysvětlivkami správnou řečí přeložena. Celkem vyšlo 5 sešitů nádherně upravených nákladem družstva sv. Cyrila a Metoděje, které tím vykonalo nejválnější skutek pro domácí katolickou literaturu. Sluší připomenouti, že překlad jest psán pravopisem analogickým, písmem latinským, kterému každý Slovan snad o porozumí. A poně-vadž prostředky družstva jsou nepatrné a výlohy veliky, pouze úisk posledního sešitu stál více než 1900 hřiven, doporučujeme vřele svým čtenářům zámožnějším, aby podporovali dílo to kornp, protože jest jistě okrasou každé knihovny.

Před krátkým časem konalo „volné sdru-žení katolických učitelů srbské Lužice“ svoji schůzi v Baconu, kde mimo jiné měl i řeč. Řeč velmi poučnou přednáška, která i se srbským učitelům věsti domácí lid k tomu, aby pracoval úsilovně o záchranu vlastní národnosti a mateřského jazyka. Některé pokyny jeho byly velmi cené, zvláště doporučoval řečník, aby učitelé zá-sevali si své národní uvědomělosti již ve škole, protože pak dojmy ty potrvají v duši mládeže, i když odejde ze školy, protože když mládež se stýdí za svou řeč, potom když dospěje, stýdí se ještě více, předvádějí své krajany, zapomenou svou mateřštinu a cizí řeči se seznámí — tomuto zlu sluší tedy odpomoci již ve škole, a to se podaří, budou li pracovati učitelé společně a zdárně bez rozdílu, takovým způsobem, že bude možno vyrvati lid srbský bratřím.

Co týden dal.

Nový český místopředseda „Noviny Těšinské“ píš: „Hrabě Coudenhove ovděčil se jako výtečný a vstranný úředník, jako bystroumý pozorovatel a posuzovatel poměrů: přívětivost v obcování, ochota v jednání a jakýsi demokratický ráz a jiné osobní přednosti získaly mu osobní sympatie na všech stranách a svou řečnickou obratností snadno dovedl imponovati. Pozorovali jsme, jak ve sněmu i mimo sněm opatrně a obezřetně si počínal, přece ale neváhal mnohdy i proti těm důrazně vyrozumiti, kteří ve Slezsku trošičku tu povážlivou vedlejší

vládu. — Pravda, bratře Coudenhove, představitel toho upjatého centralistického byrokratismu, nebyl a není prost předurčen a jistého úzkostlivého pojmání v našich všeobecných otázkách, avšak sluší dáti svědectví pravdě, že snažil se roztřívati stanovisko principální a faktické okolností a poměrů. Nezaplétal a nezavrhoval zásadních názorů i když postavil se na stanovisko daných poměrů. Od vstoupení na půdu slanskou jevil pro povšechné požadavky lidu našeho sympatie, rád po česku si pohovořil a s živým zájmem sledoval náš národní ruch, jak se jevil v našem písemnictví. V otázkách hospodářských bez výnimky, pokud možná, vyhověl přáním odůvodněným.

Katolické-politické jednání pro království české konala v neděli, dne 23. t. m. valnou schůzi, při níž nejzávažnější řeč pronesl dr. Bedřich kníže Schwarzenberg. Řečník pojednal zejména o naší státoprávní otázce a pravil mezi jiným: Od dob fundamentálních nebylo u nás učiněno žádného mocnějšího pokusu k dosažení požadavku státoprávního, i bylo třeba nezbytné, aby se stalo v národě našem svorné usnesení a vymanil víry v ohledu státoprávním. Odpůrci naši vytýkali nám, že se domáháme práva státního, ať sami nazýváme prý jeho definice a v skutku se zdálo, že jest naprostý rozdíl v názorech státoprávních mezi námi a Mladočechy. Proto je nutno, bychom se seostoupili a řekli si poctivě, v čem se lišíme, abychom pak kladli větší váhu na to, co nás spojí, než co nás rozlučuje. Váichni Čechové svorným srdcem musí cílit a pracovati k tomu vznešenému cíli a neodejí Bůh, aby se snahy takové zmařily. Čeho letos dosaženo bylo ve směru státoprávním, jest pouze počátek. My letos ještě podstatu našeho práva státního přesně nedefinovali. Položili jsme jen základ k tomu, abychom v akci státoprávní dospěli k společnému vodítku. Čeští poslanci podali státoprávní adresu. My proti adrese takové bychom nebyli, leč adresa byla by vlastně již ukončením celého díla státoprávního a my víme, že podání její mělo by jenom tehdy úspěch, když bychom se jí shodli o společném názoru v té myšlence. Podati adresu na zdej Bůh bez takového dorozumění, byla by pouhá šálba a klam. Dnes dospěli jsme k přípravě na účelem takové shody. My s poctivou vůlí přikročujeme k dílu tomu, očekávajíc, že s námi bude se stejně poctivě jednati.

Volební oprava má se dle přání vlády urychlit ve výboru poslaneckém sněmovny tak, aby se projednávala v plně sněmovně ještě před závěrky velikonocními. Výbor pro volební opravu konal první svou schůzi v sobotu a zvolil si za předsedu hr. Khuenburga. Nejzávažnější řeč pronesl posl. dr. Bedř. kn. Schwarzenberg, jenž dovozoval, že má se sněmům vrátit právo volební do říšské rady a že se má následkem toho upustit od přímých voleb do říšské rady, které jsou pramenem celé řady zlořádů v našem říšském zastoupení. To žádají svorně zástupcové českých velkostatků, neb tím by se naprávila křivda, jež byla učiněna autonomií království a zemí zavedením dosavadních přímých voleb. Tentu požadavek byl vždy nerozlučnou částí českého státoprávního programu, a řečník jménem českých velkostatků žádá, aby se tomu oprávněnému přání vyhovělo a vrácením volebního práva sněmům poskytla možnost, aby cestou směny zemského volebního řádu provedeno bylo částečné rozlišení volebního práva, jehož oprávněností nikterak strana řečníkova neodporuje. Leč i když požadavek ten nedojde podpory, budou čeští velkostatkáři hlasovati pro to, aby předloha vládní byla vzata za základ podrobného rokování. V podrobné debatě pak naznačí stanovisko své a budou žádati za změny, které se jim vidí žádoucími.

Sněmovna poslanecká pokračovala za posledních dnů v jednání o rozpočtu ministerstva vyučování. Ministr Gautschi prohlásil, že uznává oprávněnost požadavku za zřízení české university na Moravě, ale že dříve je třeba doplniti a řádně vypraviti českou universitu v Praze.

Vělice.

Kdo čteš, rozuměj. Abychom předali všem státnostem pp. odběratelů, prosíme zdvořile za včasné sdělení jakékoli změny adresy. Abychom pak sami nemohli si stěžovati, připomínáme slušně, že se sluší časopis nejen odebírat i čísti, nýbrž i — předplatiti.

Děk za osvědčení. Jak jsme již sdělili, zaslalo katolické dělnictvo české soustředěné v Politickém klubu katolického dělnictva v Praze z veřejné spolkové schůze klubu dne 9. t. m. J. M. adp. biskupu Edvardu Janu Nep. Brynychovi zvláštní projev oddanosti a lásky, na který adp. biskup odpověděl vlastnoručním listem tohoto znění: „Slavnému výboru Politického klubu katolického dělnictva v Čechách! Za milý projev důvěry a oddanosti učiněný ve veřejné spolkové schůzi Vaší dne 9. února 1896 odbyvané, vzdávám díky nejserdecnější. Buduť, drazí přátelé, ujištění, že i mé srdce oddáno jest Vám upřímně a vroucně. Dejte Bůh, aby snahy Vaše ku povznesení ctihodného stavu dělnického směřující všude s úspěchem se setkávaly, k čemuž milému klubu Vašemu své počestnosti uděluji. — Útěchou

naplnilo srdce mé rozhodnutí Vaše, že chcete s křesťanskou statečností čest mou proti útokům, jež z jistých stran proti mně se činí, hájiti a učení Kristovu mezi lidem dlehu rozšířiti Zachovejte Vás Bůh při těchto předsevzetích a posiluj vůli Vaši dobrou. Nejednám se tu o osobu mou, ale o ubohý lid náš a vlast naši drahou. Ještě nikdy nebylo slyšáno, aby silnější a šťastnější se stal národ bezbožný a nemravný. Usilujete-li tedy o to, aby národu a lidu dělnickému zachována byla víra, ten jedině pravý základ mravnosti, konáte právě Vy dílo vlastenecké a soudruhům svým prokazujete dobrodiní neocenitelné. V boji tom, jež podnikáte proti zlému, zachovejte však lásku k osobám bloudícím, pamatujíc, že jen s neznalostí pravého stavu věci a veliké ceny našeho náboženství tak činí.“

Na adresu mladočeských poslanců byl v pondělí z Vídně rozeslán následující veřejný rozkaz: „Čeští poslanci co nejrychlejší se vyslovují, by se do střešní schůze zcela určitě dostavili a nejméně do čtvrtka ve sněmovně setrvali, ježto je jisto, že buď stíra, nebo nejdříve ve čtvrtek dojde ku hlasování. Co je moc, to je moc; když takhle je třeba povzbuzovati čilé a čiperné, jeřáb a bujaré poslance mladočeské ku konání povinnosti, tož už se nedivíme, vtrhli-li se leckomu domněnka, že politika staročeská na říšské radě byla spíše za osmnáct, než mladočeská bez dvou za dvacet...“

Kolik je „našinců“ v Čechách. V Žitci vychází od r. 1894 za redakce teměřského rabína dra. S. Sterna časopis „Jüdische Chronik“. Hned v prvních číslech tohoto ročníku podává plzeňský rabín dr. Posnanski statistická data o židech v Čechách, z nichž vyjímáme: Židů tvoří v Čechách 197 obcí s 18.904 rodinami a asi 94.000 dušemi, 51 obcí má přes 100, tolikéž obcí přes 50 rodin, ostatní obce jsou menší; nejstarší je obec pražská a tachovská, jež vznikla v 12. stol.; v 13. stol. povstalo 7, v 14. stol. 4, v 15. stol. 15, v 16. stol. 20, v 17. stol. 19, v 18. stol. 36 obcí, z nichž některé zase zanikly. Na středních školách bylo v Čechách 3.593 židů (11 proc. všech žáků) a sice na německých gymnasiích 1.436 žáků, na českých 493 žáků, na něm. reálkách 568 žáků, na českých 96 židovských žáků. Městenské školy německé navštěvovalo 2.018 žid. žáků, české 577 dětí; obecní školy německé navštěvovalo 4.885 žid. žáků, české 1.868 židovských dětí; 3.042 židovských dětí chodilo do soukromých škol; své zástupce měli židé v 19 okresních školních radách, jakož i v zemské školní radě.

„Pěkné zboží“. V denních listech vyskytují se stále zprávy o hanebnostech, jež páchají „našinci“ dodáváním nezkoušených děvčat do nešťastných místností. Nejdříve bvlí přistižení dva „našinci“ z Ameriky, kteří si zajeli do Evropy nakoupit „pěkné zboží“. V uherském městě Temšváru byli chyceni také dva „našinci“, kteří lákali mladé děvčata do východních zemí. V Přepurku byla lapena židovka, která chtěla tři děvčata odvésti do Berlína. V Marm.-Sigetě byl zatčen „našinec“, který vnucoval několika dívkám závdavek, aby šly s ním do ciziny do „dobré služby“. Katolický list „Magyar Allam“ dobře praví k těmto neřestem: „A maďarský národ byl donucen, aby přijal židy za bratry!“

Výdělek na sítkách. Společnost „Diamond Match Co.“ vyrábějící sírky má za minulý rok čistého výdělku 1,457,040 dolarů. Ze sumy té patrno, že počet sítěk vyrobených musel býti ohromný. Ve schůzi odbyvané v Pullmanově budově předseda společnosti v úvodní řeči promluvil: „Třináct milionů osm set tisíc klad bylo po řekách plaveno a v sítce proměněno v našich dílnách, v nichž máme největší stroje sítkové na světě. Patenty naše jsou tak cenné, jako naše dílny. Pronajmeme je vláti italské, německé a francouzské. Poslední sem vyslala zvláštního inženýra, který o našich sítkách se co nejpochlebneji vyjádřil. Veliký obchod začneme co nevidět v Anglicku. Koupili jsme tam starou sítárnu, kterou vypravíme novými stroji a jinou dílnu stavíme v Liverpoolu. Vývoz sítěk zvětšil se velice, a máme oprávněné naděje na rozsáhlý obchod s jižní Amerikou a Západní Indií. Pozornost vaši obracím k faktu, že jsme nevydali žádných peněz za dříví.“ Společnost tato má v obchodu 2,000,000 dolarů.

Americké včelařství. Včelařství v Americe vyvinulo se teprve v poledních 40 letech, ačkoliv jednotlivé osoby se již drahý čas před tím jím zabývaly. K jakému stupni toto odvětví průmyslu dostoupilo, o tom dovede sobě jen málo lidí učiniti náležitou představu a proto následující číslce budou všeobecně zajímaví: Počet včelařských spolků ve Spojených státech pěl se na 110, počet včelařských listů 9, tvořen na úly a včelařské nářadí 15. Roku 1869 nasbíraly včely medu 14,702,815 liber, roku 1889 63,894,186 liber. Včelařství zabývá se okrouhle 300,600 osob, mezitím co cena medu a vosku za rok 1889 v 11. odhadu se pěl na 7,000,000 dolarů, praví Frank Benton z ministerstva pro zemědělství ve Washingtonu, že nyní již roční výroba medu a vosku představuje cenu 2,000,000 dolarů.

Kyselé okurky.

„Řízení ho!“

(Zpíval se jako: Nežde to...)

Ve městě i na vesnici
spívají teď učenloj:

[Řízení ho!]

Natáhní a [Řízení ho!]
dál-li se jen [Řízení ho!]

Do křesla jde knoží Smola
na křeslo Moric vóld:

Řízení ho!

Ve škole když neposeda
vrtí sebou, pokoj neda:

Řízení ho!

Mistrovi kluk vysunk' „drátý“,
moudře vaří vódné Katy:

Řízení ho!

Vásek domá jít se boj,
otcovu pěl shoubu stroj —

Řízení ho!

Student probíl všecky prachy,
tatihu, nu jaké strachy:

Řízení ho!

Na atest ale tatík srd,
hál v své pěstí pádnou svírd:

Řízení ho!

Kučera do šidá bije,
„našinec“ naš pokřikuje:

Řízení ho!

Dražší cukr.

Prý k jistě skáse spje lidské pokolení...
Kde přičina? Kde pomoc? Těško k rozřešení.
Však moudrý filosof se našel, — spasev vč. —
„Teď ve světě je mnoho veselí a sladu“.
tak „našinec“ děl vódné, dlouhou hladé bradu
jest smádn, shýčkan rosmarýl lid.
My pomoc našli, jistý prostředek:
jen potřeba jest cukru přiraviti!...

Zvěsti z východních Čech.

O posledním výborové schůzi politického družstva tiskového pod ochranou sv. Jana Nep. přineseme zprávu v čísle přístím.

„Obnova“ musí být zničena! Tak holdbavě a honosivě hlásají lrdopýškové pokrokářští, kteří při tom chytají každého na potkání a zejména bodré venkovany hledí navnaditi málo lákavým healem: „Přistupte k nám za desátku! Minulou neděli, dne 23. t. m. konala se zase důvěrná pokroková schůze, jejíž průběh je nám sice dobře známým, ale nestojí za to, abychom se o něm blíže zmiňovali — tím jistě zavdčeme se nejen svým čtenářům, ale také těm stoupencům pokrokového směru, kteří předešle tak pozdě zposdile pídili se a slídili po tom, kolik sklepníků jsme podplatili a kdo vlastně nám prozradil to velké nic, s nímž se na pokrokové straně dělá tolik tajností. Suma všeho je, že není sice sehnáno ještě dost akcií, ale že přece do obchodního rejstříku má býti zaneseno družstvo k vydávání nového pokrokového listu v Hradci. O dalším postupu bude se jednati ještě ve schůzi, která se má konati dne 8. března nebo pro nepředvidané překážky později. Za redaktora nového listu vyhlédnut jest p. J. Dubský, nyní redaktor „Hlasů z vých. Čech“, jenž pry to rázem rozseká na maděru. Jak umí p. Dubský nehorázně řezat předešlým do „klerikálu“, o tom přinesli jsme doklad již v předposledním čísle v rubrice „Ze soudní síně“ a dalším dokladem jest jeho prohlášení, jímž ve dnešním čísle našem odprošuje vp. A. Máku pro urážku na cti — bude-li tady, ten to teprve řízne! Ale my přes to vše nehoráme se na ty pány, kteří na nás tak hartusivě pouštějí broznu hrůzu, však mezi sebou si přiznávají, že výsledek všech jejich schůzí a řečí je — velmi malý. A proto, kdo má peníze nazbyt, ať se dá říznout říznout pokrokovým healem a přistoupí za desátku k těm, kteří by hned zničili „Obnovu“ — kdyby mohli...“

Zprávy diecéšní. Ustanovení jsou: p. Jos. Svoboda, far. Čihošťský za faráře do Heřmaně, p. P. Xav. Šléger, O. Praem., za administrátora do Vojislavic, p. Ant. Rejsek, administrator Heřmanický, za administrátora do Čihošti, p. Jos. Bekera, kaplan za administrátora v Hrochově Týnci. Uprázdňené místo: Čihošť, fara patron. náboženské matice, od 17. února 1896, Hrochův Týnec, fara patron. ryt. Vladyky z Balthasara, od 1. března 1896. Na odpočinek vstoupil p. Jos. Pekárek, děkan v Hrochově Týnci.

Beseda v Hradci Kr. konala v sobotu dne 23. t. m. valnou hromadu za účasti 39 členů. Všech členů bylo počátkem letošního roku 202. Při zahájení schůze sdělil starosta dr. Ulrich, že beseda stala se členem sboru pro obchodní školu v Hradci Kr. Na to byly sděleny výroční zprávy jednatele, poříditelky, kontrolující komise a knihovnicka. Větší debata rozpředla se pouze při položení knihovny a plynu. Jelikož beseda platila dosud plyn, který ona nepotřebovala, bude na

dále dostávají od obce náhradu ročně 120 zl. za plyn a za přetřevávání inventáře. Při správě knihovny mluvil red. V. Kučera, že by beseda měla být literárním střediskem v Hradci a pečovat o šíření dobrých literárních novin, jak se to děje v jiných městech; po debatě o tom projeveno jednomyslné přání, aby nový výbor o tom uvažoval. Při volbě zvolen za starostu opět dr. Ulrich, za pokladníka Th. Pešina do výboru pp. Domečka, Hanuš, Hofman, dr. Klumpar, Loniš, dr. Morávek, Pazourek, Richter, Ryba, Zdaňil; za náhradníky pp. Eisner, dr. Kavalir, Ohm, dr. Zimmer. Posléze podáno několik volných návrhů; mimo jiné na-rhl dr. Geduldiger v souhlasu s podnětem, jež dal red. Kučera, aby se v besedě pořádaly pravidelné literární večírky. Jméni besedy vyklazuje koncem r. 1895 následující položky: Příjmy: Přenosy hotovosti z r. 1894 35.88 zl., na příspěvcích odvedeno 1858.60 zl., na zápisné 32.— zl., výnos z kulečnicku 64.75 zl., výnos z karet 94.08 zl., poplatky za propůjčení sálu a náhrada plynu 27.24 zl., nájem od hostinského s činovním grošem 824.— zl., náhrada ze sálu, vstupné 67.95 zl., za prodané noviny 50.52 zl. Mimořádný příjem: a) výnos z přednášky p. K. Vráze 56.97 zl., b) úrok z hotovosti v roce uložené 13.12 zl., c) půjčka pokladníka 3.21 zl., úhrn 3128.32 zl. Vydaní: Plat služebn 288.— zl., účet novin a knihovny 279.82 zl., nájem ze spolkových místností s činovním grošem 1236.— zl., tiskopisy, porto, telegramy a j. 14.75 zl., vytápění a čistiání místností 109.70 zl., poplatek aequivalentní, pojistné a jiné dávky 11.77 zl., účet zářev 193.50 zl., drobné potřeby v domácnosti 27.94 zl., rozličná vydání 85.47 zl., kulečnick 155.92 zl., za nové karty 18.09 zl., účet plynu 655.92 zl., pasivní úrok a splátky na dluh 19.19 zl., oprava nábytku 32.25 zl., úhrn 3128.32 zl. — Rozvaha jmění: I. Cena inventárního majetku dle podrobného inventáře dnem 31. prosince 1895 991.29 zl. II. Nezaplatky členských příspěvků dle výkazu 109.20 zl. III. Cena knihovny spolkové 100.— zl. IV. Smešné dluh zdejšího záložen. úvěr. ústava 450.— zl. Úhrnem 1200.49 zl. Jeví se jmění dne 31. prosince 1895 750.49 zl.

Politický spolek pro okolí Hradce Králové odbývá svou výroční valnou schůzi v neděli, dne 1. března o pět 10. hod. dopoledne v sále „na stělnici“. Na programu jsou: zprávy jednatele a pokladníka; o posledním zasedání sněmu promluví poslanec V. Formánek, dále koná se budou volby funkcionářů, pak jsou volné návrhy a rozhovor o nejmešných národích.

Klub českých velocipedistů v Hradci Králové, jenž jak známo, pořádá tuto neděli přednášku cestovatele pana Josefa Kofenského, upozorňuje své pány členy, že na základě stanov mají právo volného vstupu k přednášce této do parketu. Ostatní místa jsou za poloviční cenu k dispozici.

O domácí zábavě masopustní v Rudolfinu vyčastování byli hojně chovanci dárky, které zaslaly následující dámy dobročinného komitétu: p. Rudolfa Červená darovala cukroví; p. Bžena Franková šunku; p. Františka Koutníková cukroví; p. Karolína Mubrová koláče; p. Františka Paulová koláče; p. Pavlína Tolmanová: koblíby a p. Augusta Vachková: koláče. — Dárky na peněžích zaslaly: p. Rudolfa Červená 1 zl.; p. Anna Czurbová 1 zl.; p. Aloisie Janečková 1 zl.; p. Marie Rybová 2 zl.; p. Marie Sluková 1 zl.; p. Terezie Stefanová 2 zl. a p. Aloisie Šantrůčková 1 zl. — Srdečné: „Zaplať Pán Bůh“ všem těmto šlechtným dárnyním!

Zkušební komise pro školy obecné a měšťanské v Hradci Králové přijímá oporůdi ke zkouškám zřetelnosti učitelské pro zkušební období květnové doložené potřebnými doklady do dne 1. dubna t. r.

Negratulanti Příspěvek roční 50 kr. ve prospěch chudých studujících zapravili a s gratulací pro rok 1896 se vykouplili P. T. pp. Dr. Ferd. Benš, Ed. Beránek, M. Bilý, V. Budecius, J. Brož, V. Cířbor, St. Dobš, Dr. G. Domabyl, F. Fischer, V. Fřibauer, J. Gregor, M. Grohmann, J. Gabo, L. Haas, Dr. J. Heller, F. Hoffmann, Ed. Chocenský, p. M. Chocenská, J. Jarkovský, B. Kavalinka, A. Krčmář, V. Krupka, B. Kubát, J. Kabr, K. Kučera, J. Kalif, V. Lešetický, J. Litka, A. Matásk, Dr. Mayer, E. Milbauer, E. Miřňovský, Dr. J. Morávek, Dr. J. Mršák, al. Anna Mořňáková, M. Musil, Aug. Novák, Jar. Oehm, J. Panýrek, E. Pappich, J. Plicka, J. Přibík, F. Beyl, Dr. A. Ryba, J. Satrianský, A. Šluka, Dr. J. Soukup, B. Spiess, V. Steinmann, J. Stránský, J. Svoboda, Al. Šeda, al. A. Šimova, al. B. Tichá, B. E. Tolman, Mir. Tolman, Fr. Tondl, E. Tronček, Dr. F. Ulrich, V. Uzel, J. Vančara, Dr. J. Vančura, A. Václavík, J. Veverka, J. Vocásek, J. Walter, J. Wippler, Fr. Zdaňil, A. Zlámal, E. Ziegler, Dr. A. Zimmer.

Spolek na podporu chudých studujících. Vdp. Dr. Ant. Bryobta, kasovník, odevzdal spolku pro podporu chudých studujících 10 zl., jakožto obnavěného příspěvků členů zakládajících. Zaplať Bůh!

Městská rada v Hradci Králové vzala ve schůzi své dne 16. t. m. usnesení jednoty „Sokol“ o zrušení hasičského odboru na vědomí a dožádala jednotu, aby do té doby, dokud nový sbor hasičský utvořen nebude, obstarávala funkce hasičské.

„Dědictví Malíčkových“ v Hradci Králové nachází se již v očekávaném padesátém čísle, i není pochybnosti, že během tohoto pro zakladatele významného roku, kdy své kněžské publikum slaví, bude, plně 20.000 se objeví. Pro veřejnou zajímavost sdělíme, že číslo 49.000 obdržel rod s oasdy chrudimské, čis. 49.001 dítě od Opavy v rak. Slazsku a číslo 49.008 Karel Lomarie na Usora v Bosně. K takovámu rozvětvení v dalších krajích rakouského mocnářství druzí se nový faktor z Ameriky, kdež státní nádel pan Ant. Pastoušek od Texasu se nabízel, že převeze opatrovatele D. M. pro údy v Americe již získané, ale i pro nové, o jehož získání se přičinil. — Nemáme sameteti, že jeho veličenstvo náš císař a král s projevem nejvyššího uznání ráčil přijmouti čis. 39. české a německé pro svou říd. kom. knihovnu a že korunní princezna vdova Štěpánka za tytéž knížky D. M. pro princeznu Alžbětu zaslala, opět darovala témti ústavu 10 zl. Mlle překvapilo také získání 10 zl. 26 kr. s oemucké kníž. arcib. konšistoře jako sbírky s pouhé ochoty pro D. M. sebrané. — Poslední podíl pro údy D. M. & 39. přinesl dvě postavé povídky „Odměna věrného přátelství“ od uš. J. J. Váni a „Ze školy života“ od far. Al. Dostála. Podíl tento ošoben je krásnými barevnými vyobrazeními. Les prvního dostal, že D. M. bude na jeho prospívání stále sdárnější. Podrobnější zmluka o rozkvětu tohoto záslušného podniku přineseme příště.

Zvýšení daně s piva. Jak známo, hodlá vláda zvýšiti daň s piva. Následkem toho suflují obecní úřady na Kralohradeckou posl. dru. Drofákovi přispí, v němž se praví: „Těžká a smolující činnos. třídy dělné a malého živnostníka, chce-li zachovati svou pracovní sílu, nutná ho, pokřiviti posilujícího nápoje, totiž obavlášt piva. Z toho vyvstá, že největší část plátek náleží chudému lidu a následkem toho muslo by zamýšlené zvýšení daně s piva, až-koli nepřijme, po většině těmto vřetvami zapláceno býti. Zdražení piva donucuje chudší třídy pokřiviti opětně pálenky a stupňuje tento často politování hodný a těžce pociťný sociální slořd. Avšak zároveň pokřivěny tím zájmý hospodářské způsobem nejcitlivějším. Stajným poměrem, jakým se zmenšuje výroba piva, zmenšuje se též potřeba po jednom a tím klesnou přiměřené i ceny těchto surovin piva. J. E. pan ministr finanční nám doznal, že je rakouská daň s piva příliš vysoká. Připočteme-li k daní této ještě obecní přírůky s piva v mnoha místech již stávající, předčí tato všechny podobné daně v Evropě. Vinná země nejlepší pověstí (Francie) uvaživší daně poměry, hodlá právě nyní snížit svou daň s piva a proto není zajisté záhodno zvýšiti ji v Rakousku. Jde tu o ryse hospodářskou a veskrz nepolitickou otázku. Žádáme Vás proto, buďte-li toho zapotřebí, by jste ráčil hlasovati proti každému zvýšení daně s piva. Rozhodne-li se přes to většina pro ni, pak radě Valnosti, celý svůj vliv vynaložiti, by výši výměra daně avalena byla toliko na piva pochutná a pro nápoje jin se co do hodnoty vyrovnávali t. j. pro piva 12ti a více stupňová, na-proti tomu však, aby pivo pro lid nebylo výše zdaněno.“

Letošní odvod. K letošnímu pravidelnému odvodu povolání jsou branci v roku 1878 narození jakožto I. třída stáří, r. 1874 narození jakožto II. tř. stáří, v r. 1873 narození jakožto III. třída stáří. — Odvod konati se bude: I. Na odvodním místě v Hradci Králové dne 11., 12., 13. a 14. března 1896 v hostinci „na Stělnici“ v Práském Předměstí. Obce soudního okresu kralohradeckého předvedou své příslušníky dle následujícího pořádku: Dne 11. března 1896: Újezd, Bělč, Bělsko, Březhrad, Břiza, Bukovina, Černilov, Chlum, Cibaz, Čistoves, Divce, Svobodné Dvory, Třebouchov, Jenikovice. Dne 12. března 1896: Hradec Králové, Nový Hradec Králové, Krásnice, Kráňovice, Kukleny, Lhota Malšova, Libníkovice, Librantice, Lupa, Ločenice. Dne 13. března 1896: Malšovice, Nedělitě, Nepasice, Pilečice, Pláčice, Plotišť, Polánka, Pouchov, Praskačka, Práské Předměstí, Předměstice, Říbsko, Roudnička, Rozbřice, Rusek. Dne 14. března 1896: Slazské Předměstí, Sedlice, Velká Skalice, Malá Skalice, Slatina, Štáňkov, Stěboš, Štěkery, Světy, Svinary, Urbanice, Věkoše, Vlčkovice, Vsestary, Vřava. II. Na odvodním místě v Nechanicích dne 16., 17. a 18. března 1896 v městském divadle. Obce soudního okr. nechanického předvedou své příslušníky dle následujícího pořádku: Dne 16. března 1896: Babice, Bohárna, Dobřenice, Dohalice, Dub, Hrádek, Klenice, Kratonohy, Kunčice, Lhota u Libčan, Lodín, Lubno, Mokrovousy, Mšany. Dne 17. března 1896: Nechanice, Nechanice Staré, Nerošov, Obědovice, Petrovice, Popovice, Probluz, Přím Dolní, Přím Horní, Puchovice, Radkovic, Radostov, Bosnice, Roudnice, Syrovátka, Sobětuš, Sovětice, Stěšířky. Dne 18. března 1896: Stračov, Střesetice, Stěšice, Těchovice, Trnava, Třesovice, Voznice, Želí a Zvíkov. — III. Na odvodním místě v Hořicích dne 19., 20., 21. a 22. března 1896 v městském divadle. Obce soudního okresu hořického předvedou své příslušníky dle následujícího pořádku: Dne 19. března 1896: Bažnice, Bezník, Blásko, Bohánka, Březovice, Břítňany, Vřetov, Čerkevce, Černýky Horní, Černýky Dolní, Chlum, Chroustov, Chvalina, Dehtov, Domošovice, Horní Dobrá Voda, Dolní Dobrá Voda, Hnětčoves, Holovousy, Jeřice, Kal. Dne 20. března 1896: Hořice, Lanšov, Lhota Šárova, Libonice, Lukavec, Miletin. Dne 21. března 1896: Milovice, Mlázovice, Ostrov, Ouhlejev, Petrovický, Poličany, Přánek, Bařín, Rohoznice, Sedlec, Soběsice, Šukorady, Tetín, Trošín, Třebíhošť. Dne 22. března 1896: Třebotvice, Třemešná, Třemešovec, Újezd Podhorný, Újezd Silvar, Vojice, Ostroměť, Votuz, Vrchovnice, Vřesník a Želkovic. — Dne 14., 18. a 22. března 1896 dostaví se cizí branci, jimž od příslušného c. k. okresního hejtmanství povolano bylo v zdejším okresu se stavěti a k tomu neb

onoma dru předvolání obdržel. — V každé obci provedeno bude předvedení odvodu povinných podle třídy stáří I., II., III. a v každé třídě stáří dle čísla lozu. Odvod počne na každém odvodním místě přesně o 8. hodině ráno, jež v Hořicích dle 19. a 22. března 1896 o 10. hodině dopoledne. Oni členové rodiny reklamantů, kteří k lékařské prohlídce ku sjitění své domnělé neschopnosti k výstvě dostaviti se mají, se vysvřají, aby dotyčného dne, kterého veškerí branci s jejich obce předvedeni budou, se dostavili a prokazavše listek ošalaci a odvodní komise osobně se hlásili, jinak by se reklamace samitouti musila. Každý jednotlivý branc necht' obyčlu s sebou k odvodu vezme, aby se jí před odvodní komisí vykásatí mohl. Celkem je na odvodních místech v Králově Hradci, Nechanicích a Hořicích předvoláno k odvodu 1080 branců.

Dobyčtí trh v Hradci Králové odbývá se v úterý, dne 2. března. Při té příležitosti uposorujeme rolníky, aby neopomenuli si na dobytek určený do trhu vysvednouti povinné dobytčí pasy a nevzdávali se zbytečné pokutám, jak se to téměř při každém trhu stává.

Neopatrný kočč. V neděli, dne 23. převrhl se kočč na silnici vedoucí z města k bývalé Slazské bráně tak nešťastně, že sedící v něm právě dvě dámy a děckem utrply značných pohmožděnin v obličeji, jež způsobily si hlavně od rozbité tabule skla v oštku koččaru. Povoz řídil jistý kočč z Třebouchovic.

Nákladlivé nemocce jsou poslední dobou stále častější. V Černilově a ve Vosičkách vyskytly se upalnický mezi školními dětmi. V obci Radostově jeví se onemocnění masrdíkovu u dítěte tak hojně, že již následoval čtyři úmrtí. V Probluzi, Střeseticích, Dolním a Horním Přímě jsou ošpyky mezi dětmi.

Útasy. Voska zdejšího pivovaru J. Havránek rozvázel dne 18. t. m. pivo po městě; a hostince p. Hájků při skládání piva smekl se jeden sed a slomil Havránkovi nohu; nemocný byl hned dopraven do zdejší okr. nemocnice. — V závodě firmy Mářky, Bromovský a Schultze porazili se v posledních dnech dělníci Al. Jelínek, Fr. Komárek a Fr. Brejcha z Kuklen.

Nerad žebral, raději kradl. Dne 26. t. m. zatčen byl pro potulování sběly Fr. Matoušek, příslušný do Chrudimi. Při zatčení se přiznal, že opíchal společně s jedním svým kolegou kradě na učitele v Opotovicích, načež přý pracovní knížku cestou zahnolil. Nesmámy onen pravodce přý mu říkal, aby kradl, na co přijde, že přý on nerad žebře; tento se dle jeho rady řídil.

Milovník peřinek. Dne 19. t. m. zabloudil Fr. Trnka, 20letý příslušník Lanšové láhvy, na svých potulkách světem do Vsestar a ubíraje se kolem nádraží, spatřil na verandě před bytem tamního přednosty viset peřinku, která neodolatelnou mocí jej k sobě přitáhla, smizela pod kabátem a putovavá s ním po trati směrem k Hradci, kde měla se dostati do rukou vetešnicka. Oud však určil jinak; sotva došel až k cili, byl zatčen a poslán v něm zřetelný milovník peřinek. Před nedávnem provedl podobný kousek v Kuklenách.

Už je tady! Bývalý obchodník v Solnici, Markus Löwid, stíhaný zatýkáčem s roku 1892, byl dne 22. února 1896 dopraven z Terstu do zdejší věznice. Löwid potloukal se po Americe a nyní bez groše vrátil se zpět.

Kradl nábrádi. Josef Žabek, rolnícký synak z Dohalic ukřídil s pole Ferdinanda Petráčkovi se Sovětic troje šelemé brány a s pole Frant. Pálavi z Třesovic vyorává v úhraně ceně 22 zl. Vlastníci pohnali Žabka před soud, jež akřídil dne 26. ledna t. r. pro sločin kraděže čtyřměsíční žalář. Trest přisouzený nastoupiti měl v osmi dnech po rozsudku v právní moc vešlém, což neučinil a proto bylo vysváno četnictvo, aby jej ku nastoupení trestu předvedlo. Žabek věřil nebezpečí, vytratil se neposlušně z domova a trest dne 20. února nastoupil.

Místo na vejau do Ruska. Václav Štancel z Budína v Nechanic odebral se před lety za svými krajany do Ruska, kteří ku neveliké cti národa svého provozují po Rusku a poloostrově balkánském „masiku“. O tom psáno již mnoho, ale aby neváru tomu učinila se přítrž, nestalo se pranic. Štancelovi našel čas, aby dostavil se v roce 1898. k povinnému odvodu. Štancelovi se nechťelo zakusiti slasti vojenského života a pokračoval na svých potulných cestách po Rusku dále. Až teprve letos, ráben touhou po své domovně, savital do Budína. Starosta obecní oznámil příchod jeho okresnímu hejtmanství. Štancel meškal po šest roků v Rusku a nedostavením se k odvodu dopustil se přechinu dle § 48. zák. branného; z té příčiny naň uvalena vasba po dobu jeho vyšetřování.

Oheh. Dne 16. t. m. vypukl u Charvátových v Doudlebách dosud nevyšetřitelným způsobem oheh a sice v prasečnicku, který byl kryt šindelem. Oheh byl v čas uhašen a mže se mluvíti o štěstí, že nezasáhl dřevěné stavení Charvátova a Balousovo. V Doudlebách šíří se pověst, že pachatelem má býti jistý A. B. Na základě různých podezření zatčen byl B. četnictvem a odveden do vyšetřovací vasby do Kostelce nad Orlicí.

Pro protivní se stráží odsouzen byl dne 24. t. m. Jan Lankas z Nového Hradce Králové zdejším krajským soudem na dobu 8 měsíců do těžkého žaláře. Týž, jak jsme svého času oznámili, vystoupil proti četníkovi při zatýkání a bidlem v ruce tak, že musil tento ušiti proti zblýnskoví bodáku.

Vojenský sběh. Dne 22. t. m. odešel od zdejšího 74. pluku pěšák Fr. Matoušek z Dolní Štěpanice a Jilemnice a poněvadž se do vypršené lhůty ku svému pluku nevrátil, pátrá se po něm jako po sběhu.

Nálež. Dne 26. t. m. nalezl dp. Fr. Pour, vice-rektor semináře pěstěnků a menší částkou peněz.

Záhadné otrávení. V pondělí, dne 21. ledna kolem 12. hodiny v noci, zemřela manželka Josefa Jiroušá, nádrávního dororce v Bařovicích, Marie Jiroušková, 43 r. stará, následkem otrávení. V neděli, dne 19. ledna byla ještě se svým manželem na vepřových hodech ve Svinětaněch u Jaroměř. V úterý bylo jí již nedobře. K večeru ulehla a počala svraceti. Ještě téhož večera povolán k ní rychle lékař p. MUDr. Ka-dansk. Když se lékař dostavil, tu k otáске, co jí je, sdělila nemocná, že si chtěla vzíti prášek pro kašel, omylem však ušila prášku, jež měla pro kusu. Prášek koupila od materialisty v Trutnově a měla ho uscho-

váž v hrsti. Lékař dal si předložit hrstku, avšak se slyšela nedořečená slova. Také přivolal lékaře MUDr. Jirouškově. Ona byla v noci s patkou na sobě. Mrtvola byla na zádech ozařena světlem pytláka lékaře MUDr. Čapka a Kadeřáka. Současně pytlákem zjištěno, že Marie Jiroušková byla otrávena kostikem. Manžel její tvrdí, že pozoroval v posledních týdnech u zemřelé nápadnou podrážděnost myslé a silné roztřídění se pro zcela nepatrné věci.

Spor o vepře. Ložského roku krmil rolník Štěpán Treutler v Otavčích šest státních. Z krmných byla radost. Záhy dostal se kupec a Tomáš Rašl, obchodník s Hronova, koupil vepře s podmínkou, že nejlépe dýti je odebrat, živé odvést a dle své váhy zaplatí; umluveno, aby se den před odebráním a druhý den nekrmily. V umluvený den dostal se Tomáš Rašl s Antonínem Zelenkou, obchodníkem s Hronova k Treutlerovi, aby koupili vepře odebrali. Shledali místo vyhládkových, prasata s ohromnými bříchy a v korytě dosud sbytky krmiva. To bylo ovšem proti úmluvě. Vepře neodebral a mezi kupcem a prodávajícím rozpuštěl se spor, jehož zakončením účastníci na dlouho v paměti. Při sporu civilním uznáno na přisahu Š. Treutlera a ty si složil, že vepři v den, kdy odebrání býti měli, jakož i den před tím krmeni nebyli. Rašl prohrál — odsouzen ku náhradě útrat sporných a na čas sátral Treutler vítěsem. Railovi vepřici nedají spáti a nastoupil nyní proti Treutlerovi v cestě trestní. A tak prasečí historie, která se táhne již delší čas, může jen přece smutně skončiti.

Malí zlodějové. Na policejní komisařství ve Dvoře Králové přišli dne 12. t. m. dva chlapi a sice Josef Borůvka s Potě a Náchoda a František Prans s Krutina se stížností, že nedaleko od strážnice byl Prans ušatěn jistým bohem kamenem do hlavy. Chování obou bylo nápadné a po předsedatelském výslechu vyhlásila se s nich nadějná kvítka a na scesti se nalezající talčí. Policejní komisař našel u Borůvky slatý fetišek a křížkem. Hledáno u obou a nalezeny různé skvosty jako: stříbrný fetišek, slatý přetynek, 3 náramky, žlutá a jeden slatý křížek. Mimo to přiznali se, že odcizili ještě jeden stříbrný hodinky s fetiškem a dva přetyky, což prodali. Jak vidíte, pracovali oba mladíci zlodějové jen ve skvostech. Byli dodáni po svém zatčení soudu.

Uprohýl pomocník. Vlaseňák Jan Glaser v Josefově přijal dne 2. února za pomocníka Rudolfa Sejmistu do práce. Druhého dne ráno hledal p. mistr svého nového pomocníka, avšak nebylo ho tu více. P. Glaser tužil podvod; proto ihned vykonal důkladnou revizi svých věcí a shledal, že s ním smíselo částečně i sázilovi závodu jeho. Nedostává se 5 bříteř a mimo to se za 4 sl. drobných peněz. Zároveň vzal si Sejmistu svou pracovní káňku. Glaser učinil oznámení četnictva a ještě pachatel zmizel, vydán na něho zatýkač. Sejmistu je za 25 roků star, alabí postavy, kaštanových vlasů a světlého vousu pod nosem. Přislaní do Pardubic.

Přijet. V noci dne 22. t. m. přijet byl a po-vážlivě sražen vlastním svým povozem Al. Bigl, po-vozník na Pražském Předměstí.

Sekvestrace s překážkami. Rolník Antonín Hotmar ve Lhotce u Klášterce hospodařil na statku sděleném po otci svých tak, že mu přidání k ruce pp. Ant. Pač a Josef Černoch, rolníci jako sekvestři. Ti mají jako dobří hospodářové živnost spravovat a s té správy soudu náležitě počty polodit až do úpl-ného vyrovnaní Hotmarova a věřitelů. Úřad ten stá-je jim Hotmar svým neurvalým chováním a stálými vyváděkami. Dne 14. t. m. chtěli sekvestři čistiti obilí v usedlosti Hotmarově, aby je prodati mohli. Hotmar nejen že jim obilí nevydal, ale popadl kliku od čistě-ního mlýnku a obilí se za sekvestry; tito mají co dělovati přitěžkou Fr. Tomanovi, že zabránil mož-nému neštěstí. Tehdy Hotmar se vyjádřil, že to zapálí a něčeho sabije. Bylo mu po dobrém domlouváno. Leť marné. Chopil se sekery a mřtil ji po Černo-chovi, který ku štěstí svému se v čas uhnul; pak znovu vyhrožoval oběma zabítím. Domníval se, že se tím zbaví obtílné sekvestrace. Sekvestři znají povahu Hotmarovu a s obavou, že by vyhrásky své snadno splniti mohl, oznámili případ četnictvu a Hotmar byl zatčen.

Dostaveníčko na „bílé věži“. K tomu plesu je potřebnou notu dáva rozmanitost, lásti k vůli množství schůzce na „bílé věži“ v 8 hod. ve-der — tak pomysli si každý čtenář po přečtení těchto řádků. A přece jest tomu tak; matka několika dětí ajednala si schůzku se starším již mužem a místem schůzky nebyla žádná ležba ležba porostlá, ani nějaká nábrží, matně, světem měsíce osvětlené podlé bablávého potoka, ale bílá věž na pokraji tmavého schodiště bylo to vyvolené místo. Náhodou však, nebo snad z prozívatosti nabíral se kolem manžel sevržené a zasloužil podivné šňákání na schodech, myslil si v prvním okamžiku, že snad ve věži stráž; konečně však přece dodal si odvahu, vstoupil na schody a ku své slasti poslal svoji drahou polovici. Co dále se dělo, nevíme, ale to jsme doslechli, že kolemjdoucí slyšeli danivé rány, ápnalivé prosby a sténání samí-žovného a tak náhle ochlazeného párku.

Vájin se zastřelil. Předělý týden zastřelil se A. Kordas, vlna při 4. setině pátku 8. 74. V po-sledních dnech byl n dovolen dom, kde se nepohodl e rodici; to prý bylo příčinou samovraždy.

Peser na „nálnocké“ handlíře! Pan Frant. Hysala, rolník a Vrbice u Kostece n. Orli zapadal před-časnou sobotu jednomu obilnému handlíři — „nálnocké“ se sdojím trha letelové semínko. Když je v těchto dnech odvedl a složil, stratil se přejdouc pytel s obilím 60 kříd v cme 14 sl. 80 kr. Proto by rolník při obchodech e „nálnockými“ handlíři měli stále pamatovati, že opa-tnost nezabývá!

Zlodějský čeledín. Z Janíkovic se nám píše: Zdejšímu rolníku Mat. Dožalovi d. p. 23. v noci dne 6. t. m. vyhládla a vyhládla kde důkladně ve světlé almar. Ráno pobíhali s námi, baňky v vestce, slatý fetišek v cme 45 sl., snabí prten ať šony Kuteriay a 22 dva slatě

drobných peněz. Téhož dne bose vř přilný opostil slatbu svou čeledín Jan Martík s Městíci n. O. Šk. lico, jest dom u „šho almar. Na Martíka padlo podestel s brádko. Týž věděl o všech těch, že zastřelil jsou a do světlého měl velký přístup. Nehýl odchoi osmíval tím více p-destel. Martík byl vypátrán a dopaden dne 18. t. m. v Městíci u rolníka V. Šubrt. Při vykonané u něho prohlídce nalezeny ukradené věci mimo peněz, kte é již byl str-til. Zlodějský čeledín zatím a dodán soudu.

Živnostníci na Pražském Předměstí v těchto dnech ukročili u místodržitelství za povolení k ustavení samostatného živnostenského společenstva v obci Pražském Předměstí dle předložených stanov.

Ze Šestovic. Nejprve doplňují předloženou správu svou o věšákův dívek našich v ten smysl, že výlohy vybraným vstupným byly právě kryty. Avšak na před-běné výlohy složily pořadatelky po 1 koruně. Tento vklad rozdělily naše pobočné vlastanky tou měrou, že na Ú. M. Š. připadly 2 sl. a na světlé před souhu P. M. Lourdaš 1 sl. — Dne 17. února pořádal zdejší místní odbor Ú. M. Š. společenstvo zábava, jež vy-dařila se nade vše očekávání a skvěle vydala svědectví o národní obětavosti našeho statného občanstva. Při zábavě sehraň byl velmi dovedně ode všech účinku-jících komický výstup: „Pán Šmoudrchovy námluvy.“ Vybráno bylo 22 sl. 40 kr., vydraženo za kofík, z něhož p. Šmoudrcha čokoládu pil, 2 sl. 24 kr., takže po odrazení výloh značně na naši malou obec částka připadne Matici. Z toho všichni se velice radujeme, slyšící však čili pokladník matiční p. Josef Čajnar. I voláme další činnosti ve směru tomto ardečné: „Na zdar!“

Z Bohuslavic. Dne 5. února o 6. hodině več. pořádal jednota katolických jináčků a mužů v Bo-huslavicích „Václav“ veřejnou zábavu v sále obecního hostince vkusné obrazy, arcady, chvojím, transparenty významnými, (které obětavý bratr Vintara Josef se-stavil a věnoval) ozdobením. Hudbu na smyčcových nástrojích Hdil bratr Škeda. Po hře pobavili velmi četnou a vybranou společnost mladší bratři trefnými solovými výstupy a duetny spěvnými. Ta se ukázalo, jakých má jednota vačených přispívatelů mezi sou-ostrem. I na školní matici bylo pamatováno loterí a dražbou, — výstěšek 9 sl. 27 kr. byl svému účelu odevzdán. Čistý výnos zábavy obnášel větší potře-bitelnou částku 45 sl., která fond praporek spolku hodně svedla. Zdar Báh!

Z Jičína. Okresní zastupitelství zdejší svolilo dne 17. t. m. pro obvod Železnický pana MDr. Vla-dimíra Prokopa. — Dne 14. února semtel zde pan Albert Kocián, vrchní kontrolor na odpočinku v 62. roce věku svého. Zesnulý pořádal všeobecné přímě od těch, s nimiž mu bylo sa dlouholetého působení co činiti při hl. berním úřadě v Jičíně. Pan Kocián rád a ochotně vysvětlil každému, kdo rády v nějaké fi-nanční náležitosti u něj vyhledával. Byl s těch úřed-níků, kteří nespokojující na svou národnost a jsou spravedliví a úslušní v jednání svém. Zesnulý právem těžil se oblibě všeobecné.

Z Velkého Poříčí u Hronova. Dne 16. února pořádal několik horlivých přispívatelů naší katolické jednoty „nástěrkový ples“ a uzenaly se na tom, že čistý výnos téhož plesu věnují na knihovnu naší jed-noty, jak na pozvánkách výslovně podotknuto bylo. Ples se nade vše očekávání znamenitě vydařil. Pro-stranný sál hostince pana Frant. Suka byl v pravém alelu amylu přeplněn. Čistý výnos plesu byl 41 sl. 20 kr., kterýžto obnos také pořadatelky knihovně spolkové darovaly. Jest to zvláštní obětavost, která zasluhuje veřejného uznání. Vzdáváme tímto velké díky všem, kteří ples svou návštěvou pocitili, zvlášt-ními díky však jame zasloužili čteným paním pořadatelkám, zejména paní Boženě Altové, choti místo-předsedy naší jednoty, paní Marii Pašálkové, choti pokladníka naší jednoty, dále pl. Františka Středové, Anně Středové, Františce Pašálkové a Cecilii Fran-cové, kteréžto paní sobě největších zásluh o vydaření plesu získaly. Ze darovaných 41 sl. 20 kr. na knihovnu naší katolické jednoty voláme se arde: Zaplat Báh!

Z Rychnova n. K. (Ve prospěch měst-ského sirotčince.) Dne 22. února pořádan byl k účelu zmíněnému a zajištění všl podpory hodnému ve městě našem veliký koncert, jehož program byl následující: 1. a) „Zelenaj se zelenaj.“ b) „Prsten“, dvojhlasné sbory od A. Dvořáka. 2. První věta s hou-slového koncertu od K. Goldmarka. 3. „Píseň o trojí lásce“, báseň od J. Nerudy. 4. „Legenda“ pro housle s průvodem klavíru od J. Wienavského. 5. a) „Ten ptáček ten se naspívá“, b) „Vy malí drobní ptáčkové“, pláně pro mezosoprán od A. Dvořáka. 6. „Cikánská melodie“ pro housle s průvodem klavíru od P. Sara-sate. 7. „Rusalky na hrádech“, dámský sbor od K. Bendla. — Účinkovaly při něm pl. Marie Flanderková chor advokáta, sl. M. Krejžova, dámský pěvecký odbor besední, vedením sbornístra p. J. Sallače. Zvláštní směrky zasluhuje ochotné a obětavé vystou-pení Jaroslava Kubánka, rodáka z Chotěboře, áka pražské konservatoře a vřetěnků její ředitele Bene-vitze. Týž na podnět dp. P. Fr. Kubánka, kaplana zdejšího, člena kuratoria sirotčince (pan Jaroslav Ku-bánek jest jeho bratrance) uvolil se zcela bezplatně, tedy nesižně, ano obětavě spoludítkovatí při tomto koncertu. Povět, jaká předcházela pana Jaroslava Kubánka, jakožto jednoho z nejnadanějších a nej-lépších áků zmíněné konservatoře byla vůbec chvalná. Ač dosud nevystoupil tento mladý, nadějný umělec houslista často veřejně, přece kde vystoupil (v Ron-dnici, ve Vídni a jinde) přijat byl s pochvalou a uzná-ním, jež bylo i tiskem tlumočeno. Možná říci, že povět jej předcházející, byla, jak jsme se přesvědčili, zcela dle pravdy, a v ničem neměla náter reklamy, po níž ostatně tento skutečný, opravdový umělec ani netouží. Po šestiletém studiu v konservatoři vzdělával se raději dále, nežli aby veřejnost vyhledával. Tím větší mu složno vzdáti vděk, že veřejně vystoupil v Rychnově ve prospěch těch, kteří nikoho nemají a jimž otec i matka vynahraňuje křesťanský humaní ústav — sirotčinec. V Rychnově při koncertu zmíněném dostalo se panu Jaroslavu Kubánkovi díků a uznání, jakéhož sobě zasloužil, za obě, — za umění

i za obětavost. Obecnostvo rychnovské pak také uznalo, že je i uměnímilovné i obětavé. V samém městě rozprodáno bylo tolik lístků, že bylo dlouho upuštěti od svaží v okolí města a pořadatelstvo ocitlo se již před koncertem v nemáhách, jak a kde všechny přihlášené hosty rozsadí. Členové kuratoria sirotčince zároveň s některými členy obecního zastupitelstva svali sami osobně a tu již na týden před koncertem byl výsledek subskripce 168 sl. 30 kr. — Tento ovšem jest nyní ještě značnější a poněvadž všude kynula koncertu obětavost a nezištnost, připadne skoro vše ať na nepatrné režijní výlohy, sirotčinci. Jak panu Jaroslava Kubánkovi, tak i všem ostatním platí naše uznání — vděčnost kuratoria sirotčince.

Z Ústí n. Orli. Ve zdejší jednotě katolických jináčků a mužů ve spolkové místnosti u p. Antonína Beckmanna konán bude po všechny neděle poslední cyklus přednášek pro členy a hosty jimi uvedané. Přednášeti bude mistopředseda jednoty, dp. Dr. Jos. Slabý, počínaje vady přané o šesté hodině večerní. První přednáška byla dne 22. t. m.

Z Poličky. V posledním čísle „Obnovy“ četli jsme, že při svačbě sl. Berty Fílkové s Poličky a p. hospodářským správcem s Limberka B. Grünwaldem dne 10. t. m. vybráno bylo laskavou ochotností dru-žičky sl. Mařenky Friedlové 12 sl. 73 kr. ve prospěch útstav hluchoněmých v Hradci Králové. Jelikož ně-kteří nad tím se pozastavovali, že učiněna byla od-chyłka od obyčeje při podobných slavnostech stáva-jícího a nevybíráno k účelu „vlasteneckému“, pro „Matici školskou“, odůvodňujeme skutek onen dobro-činný tímto: Když svatebčané přijížděli ke chrámu, aplašili se u jedné saní koně před zastupí lidu zvědavého, kterou vlastností vůbec zdejší obecnostvo při podobných slavnostech vyniká, vszpeli se spět a v nepořádek uvedli povozy náležitující, čím se stalo, že statičký děd nevěstin se saní vystupující, pod koně byl stržen. Duchapřítomností některých podařilo se jej s nebezpečí života vytrhnouti a do chrámu uvést. Jaké zděšení zmocnilo se okolostojících, lze si pomysleti. Než bohudík nestalo se mu žádného těššího poškození na těle, až na lehké rány na čele kopytem upůsobenou. Okolnosti té pouzli při hostině přítomný host p. c. fin. komisař J. Šeda, při přípitku svém a učinil návrh, aby jaksi na poděkování Bohu za zachránění před smrtí učiněna byla sbírka pro účel církevně-humaní a odporučil proto Rudolfinum, útstav hluchoněmých v Hradci Králové. Jest to sáisté útstav velmi důležitý i se stránky vlastenecké, jelikož v něm ubož hluchoněmí kromě náboženskomyrného vcho-vání též v řetě české se vzdělávají a tak práci sa-jisté neúmornou a neocenitelnou, i citům vlasteneckým přístupnými se činí. I pro Poličku samu má útstav ten velikou důležitost, jelikož chovancem jeho jest jeden zdejší hluchoněmý chlapec, k němuž letošního roku ještě druhý bude přidělen. Bylo by žádoucné, aby též i jiné při podobných slavnostních přileži-tostech podobných účelů diecesních bylo pamatováno. — Co se týče naší drahy, jež nejen okres náš, ale vůbec mínění šíří v poslední době zajímá, jen krátce prozatím se zmíníme. Až do posadního podzimku pra-cováno bylo pilně na trati Poličsko-Svitavské, zvlášt kde bylo třeba náspý činiti. Po celou dobu slmíí svaší se material, aby počátkem jara práce na trati a příslušných budovách rychleji předsa jiti mohla. Budova nádraží v Poličce z velké části jest již ho-tova. O dráze s Poličky do Skutče, jež bude pokračováním tratě Svitavsko-Polické a tudíž spojovati bude dráhu státní se severozápadní, jednalo se již též v posledním čase v komisi rozpočtové a ve sněmu zemském, kdež také zemská podpora 200.000 sl. byla schválena. Rovněž bylo přijato v komisi pro práce veřejné na sněmu, aby k uskutečnění drahy s Po-ličky do Litomyšle se pracovalo.

Z Morašic u Litomyšle. Dne 10. t. m. ro-schvěni byli obyvatelé Morašic a okolí smutnou správou o náhlém úmrtí p. Pavla Petráne, řemíka a hostin-ského v Morašicích, který po krátké, trapné nemoci, zauslením střev zemřel, zanechav vdovu a dvě dítky. Pohřeb jeho konán ve čtvrtek dne 13. t. m. z domu smutečního za velikého účastenství jak domácích tak přespól. přátel zesnulého. Pohřební průvod a zpívání requiem měl vdp. Frant. Krása, farář Morašický s as-sistencí dp. Václava Bebra, kaplana s Dolního Újezda a dp. Karla Janského, kaplana místního. Zesnulý, který vynikal vzornými cnotmi, zvlášt pociťováno a přičinlivostí a jenž vldný a uctivý byl i k nejchud-šímu a každému rád pomohl, byl doprovázen četnými davy lidu a přemnoží jeho čtitelů položí skvostné věnce na rakev jeho. — Asi před 6 roky zařizen u nás nový prostranný komunální hřbitov, který ovšem církevním řádem byl vysvěcen, ale zůstal ve správě obce, ana táž jej postavila. Tu sluší vytknouti, že by obec měla a mohla věnovati hřbitovu větší péce, zvláště co se týče upravení cest. O posledním pohřbu p. Pavla Petráne hosté přespólní nepřelíš po-chvalně se o cestách vyslovili. (Domáci si na to věčné bláto již zvykli.) Víme dobře, že hřbitov s pole upraven jest, a že cesta zvlášt v době jarní a pod-zimní blátivá bývá všude — ale u nás třeba upravití chodníky hlavní a k jednotlivým řadám hrobů, cesty ty mly by mti štět, aby voda a bláto stékati mohla. Doufáme, že správa hřbitova, resp. obec snad letos o to se postará a tomuto nedostatku odpomůže. Jinak upravení hrobů je vzorné.

Ze Seče. (Ochotnické divadlo.) Divadelní ochotníci zdejší po delší přestávce připravili nám pěknou zábavu. V neděli dne 16. t. m. sehraли kus: „Mistr Bedrník a jeho chasa“, fraška se zpěvem ve třech jednáních od J. Vilhelma. Ač přpravu ku pro-zozování byly poměrně krátké, nutno dáti všem, kteří účinkovali, mezi nimiž bylo i několik nováčků, plné uznání za zdárné provedení hry. Jak pánové tak i dámy provedli svoje úkoly šťastně. Zvláště předsta-vitel Bobše pan Mračna, vyskolený herec vynikal svou živou nenucenou hrou a bavil obecnostvo svými vtipy tak znamenitě, že téměř se smíchů nevychá-zelo. I mistr Bedrník, pan Houzvička, Škrob pan Zvonček, Špagát pan Šykora činili svou hrou dobrý dojem. Neméně dokonale s vrozenou ženským divadelní schopností své vystupy vykonaly slečna Bě-houňkova a Vojtěch. Po divadle byla taneční zábava

Představení bylo k účelu dobročinnému, k smužnění oltáře v zdejší kostele. Jak se dovídáme, stihli se někteří pánové proto, že divadla má být poukito k prospěchu kostela, svého účinkování a svých funkcí při něm; nebudeme jednat takové kře osnačovat, mluví samozřejmě. I bylo proto nutno farář našemu dp. Kučerovi převzít ředitelství ochotnického divadla na se, což jen ku prospěchu divadla a k dobrému výsledku prospělo. Hmotný příjem obnášel 24 zl. Na zdejší poměry, většinou chudého obyvatelstva je to věru dosti. Blaho přejeme k dobrému počátku, těší se, že nyní na dále k dobrým účelům církevním divadla použito bude, což ještě nikdy se nestalo. Mnoho zdaru na dráze započaté!

Z Červ. Pečok. V neděli, dne 23. t. m. odbyval katolický spolek „Svornost“ měsíční schůzi, ve které přednášel jednatel spolku p. R. Beneš „o hospodárnosti“, kteráto přednáška byla s pochvalou přijata; následovala čilá a živá debata o rozpravě tom. Dp. farář oznámil, že pro členy spolku převeze jednatelství „zemského pojišťovacího fondu císaře Františka Josefa I.“, by takto hospodárnosti navykáno bylo. Spolek čítá 124 členy. Velice milé by bylo, kdyby nyní s počátkem jara, kdy vše počíná probírat se ze spánku zimního, ve věkových farnostech se začínaly katolické jednoty, se kterými bychom se v pravdě stýkali mohli a tak po seznání vzájemném v důvěře a neohroženě na jevo dávali náboženské a národní své přesvědčení, kterémužto brzkému uskutečnění volám: „Zdať Bůh!“

Z Jaroměře. V těchto dnech zavítá k nám divadelní společnost pana Jana Drobného a zahájí zde řadu představení. — V pondělí, dne 24. t. m. zachytil stroj na parní pile p. Josefa Haka z Jaroměře, dělník Josefa Voltra, při čemž mu byla pravá ruka rosdrcena. Téžce zraněnému poskytnuta okamžitě lékařská pomoc. — V neděli, dne 23. t. m. večer bavilo se v hostinci na „Vyšehradě“ v Jaroměři několik vojů; pojednou vznikl mezi nimi spor, v kritickém okamžiku posláno pro vojenskou hlídku, když však ta přišla, nalezena bojiště prázdné. Hrdinové uslyševše, že hlídka přichází, rozprchli se. — V pondělí, dne 24. t. m. po 5. hod. na večer, přišel do kanceláře zdejší „Občanské záložny“ mladý, asi 26 roků starý muž, inteligentního zevnějšku a představil se německy jako František Peter, učitel, žádaje, aby mu poskytnuta byla půjčka 1600 zl., že v zástavu zanechal knížku spořitelny královédvorské, znějící na vklad 2000 zl. Přítomný úředník, účetní pan Gustav Šroněk, ptal se, proč tak rychle a tolik peněz potřebuje, načež přichází odvětil, že chce složit vadium na dražbě jakési usedlosti v Starých Bukách, i sdělilo mu, že zápůjčka musí teprve ředitelstvím záložny ve čtvrtek povolena být. Chování cizince bylo podezřelé. Po odchodu jeho odeslal opatrný účetní psaní na spořitelnu královédvorskou se žádostí, kolik na knížku znějící Frant. Peter jest vloženo, a tu obratem pošty sdělilo, že na tuto knížku jest vloženo 1 zl. 50 kr. Při prohlídce knížky sledáno, že dva listy jsou slepené s vkladem 1 zl. 50 kr. a že na 3. stránce jest vklad 2000 zl. padělan. Dále zjištěno, že že dne 11. února t. r. zaslán dopis zdejší Předměstské záložně pod toutéž adresou Františka Petra z Libochova, ve kterém žádá o půjčku 400 zl., že dá do zálohy knížku zál. Žiželské s vkladem 600 zl. a že si pro ně přijde. Jelikož nabídka tato zdála se správe záložny podezřelou, neodpověděla na ni. Učitel Peter byl právě zdejší strážník zatčen a přináhl se k podvodu. Zjištěno, že na liberecké záložně vyhlášen 880 zl., na zdejší hosp. záložně 300 zl.

Z Olešnice. Zdejší jednota divadelních ochotníků sehraje 8. bř. kus „Furiant“. Oblas se života vesměšného v pěti jednáních. Dle L. pro česká divadla upravila Eliška Pešková. Začátek určil v 8 hodin. Vstupné obyčejné. Předprodej lístků převzal s ochoty p. Aug. Bernard.

Úpadek záložny v J. Daci. Ráno kolovala po městě našim správa, že záložna v J. obhlásla včera úpadek na 40 000 zl.

Plupa penězokazů. Včera zatčena byla u Polčán dvojice penězokazů Fr. Červený z Dobrého a J. Rejl z Třebíhoště. U jmenovaných nalezeno 52 padělaných zlatníků a množství formiček na zhotovování padělků.

Neštěstí v lomech. Píše se nám z Vápeného Podola: V pondělí dne 24. t. m. odpol udál se v lomech vápencových na Boukalce, jichž majitelem je rolník Jan Hovorka, truchlivý případ, jež vyžádal si lidský život za obět. Zaměstnaný v zmlíném lomu dělník Doležal ze Skoromova, šestý, otec mnoha dětí, vydobýval kámen, který čněl mu srovná nad hlavou, jsa dole bez opory. Páčením se balvan zcela uvolnil a dostav převahe, sřít se velkým rachotem i s okolní svou vrstvou na ubohého skaláka. Nešťastník vytažen takřka rosdrcen a mrtev s pod kamene. Mrtvola dopravena byla do Skoromova. Doležal měl již nahu přeraženou spadlým kamenem a nyní pohroma zachvátila ho úplně.

Prohlášení.

Já podepsaný Jan Dubský, bývalý redaktor „Jičínského Obsoru“, jsem sepsal a v č. 17. ze dne 24. srpna 1895 uveřejnil zprávu nadepsanou „K činnosti klerikální“, ve které jsem vinil vp. Antonína Máku, bývalého kaplana v Železnici nyní v Polné, ze skutku nepočetného a nemravného.

Přesvědčil jsem se, že správa ta nezakládala se na pravdě že informace, na níž se zpráva ta zakládala, byly lživé, prohlášení, že jsem tímto způsobem vp. Ant. Máku na cti urazil a žádám jej tímto veřejně za odpuštění.

V Jičíně, dne 5. února 1896.

Jan Dubský.

UMĚL. ZÁVOD poznacovačský JOSEFA KIESLICH

v Hradci Králové

u „černého koně“

odporučuje se ku solidnímu provedení veškerých

prací kostelních,

zařizování a obnovování oltářů, kazatelů a t. d.

VELKÝ SKLAD

nejjemnějších obrazů, zrcadel, lišt, říms

a pod.

do oboru toho spadajících výrobků.

Největší výběr rámců všech druhů na obrazy, fotografie a t. d.

Prac. vaneš stěží v ceně mírně.

Vína uherská, rakouská i mělnická

jako i

medicinální vína

má na skladě a prodává vše v nejlevnějších cenách

Josef Pátek,

dodavatel vín též do vojenské nemocnice v Hradci Králové.

Leží 76letostará nášeho obchodu a veškerými výrobky!

Račtež si povšimnouti!
První česká

továrna na voskové zboží a bédidlo, závod pro importování vosku, výroba umělých vosků pro ouly a jiných zvláštností firmy

J. VLADYKA a SYN

V Litoměřicích nad Labem (dříve semináře) doporučuje veleúspěšnému duchovenstvu váženými příslpy veleúspěš. panů za nejlepší uznání a nejvyššího inženýra oltářní svíce sv. Bonifáce (délka jak 30 roků zavedené) v růžovém obalu (specialita) zhotovené z pravého vybraného českého vosku voštinového i kg. za zl. 2.60, dále pravé voskové svíce v žlutém obalu z nejlepšího uherského a chorvatského vosku rčelného i kg. za zl. 2.20. Mimo to zavedli jsme ku všeobecnému přání veleúspěš. svých pp. odběratelů: nejlepší voskové svíce v modrém obalu smíšené s kapáním voskem i kg. za zl. 2.20, 1.80, 1.60 a 1.40 dle příslady vosku rčelného, dále svíce oceranové v šedozeleném obalu v balíčcích po 1/2 kg. (v menších druzích zejména na obětník se hodí) i kg. za zl. 2.10 všech rozměrů. Tyto svíce hodi se zvláště k vešlejšímu osvětlování, jako dekorace cest křížových neb pro potřebu funerální, naprosto neodmítají ani nekapejí, což dokázati můžeme neobčinnými pochvalnými příslpy.

Dále dovolujeme si doporučit: aloupky voskové všech tvarů a velikostí, bílé, žluté neb barevné i kg. za zl. 1.40, obřadné, nedostatečné dosud provedení i kg. za zl. 2.80, rozsvěcovací svíce nekapejí, v závitkách po 2, 3 a 4 dekagr. i kg. za zl. 1.40 (velmi doporučujeme). Zaslání jen franko až na místo v celém rakousko-uherském mocnářství, buď na účet celoroční neb za hotové při aršice 6 proc. Bedny se neodčítají, tudíž žádné výlohy a nejvšestí úspory při odběru.

I nejmenší objednávka vyřídí se franko a svědomitě. Nejlepší dlouholetý renomé firmy J. Vladyka a syn jest zárukou nejrealnějšího obslužení. — Prosíme veleúspěšného duchovenstva za čestné obědníky, znamenáme se s dokonalou úctou

J. Vladyka a syn v Litoměřicích.

Kapání vosk převezmeme za nejvyšší ceny. Čestný jako i vzkazy zdarma a franko. Za nejspolehlivější zaslání se ručí.

R. 1895. zpracovali jsme na vlast. velkých bédidlech 8000 kile vosku nejl. druhů.

P. T. duchovenstvu doporučuje se závod zlatnický a stříbrnický

Václava Šolce

přísebného soudního znalce a odhadce v Hradci Králové

ke zhotovování veškerých kostelních nádob, zlatnických nádob v ohni, se kterými 20 let ručí. Též hejbný nádobný sklad veškerých šperků stříbrných a stříbrných, dále hodinář. I. jakosti, které se velmi levně ceny se sárukou se prodávají.

Tiž přijme dělníka (katořka) na kostelní práce. Běží místo. Kde v oboru tom je spolehlivý, necht se přehlédli.

Do Hradce Králové a okolí!

Dovolují sobě veled. p. t. obecnost v známosti uvést, že jsem svůj

závod kloboučnický

začal rozšířit, a mám v každém období největší výběr plstěných a vládných klobouků pro pány, dámy, chlape a děti. Bohatý výběr slamených klobouků jakož i dámských a dětských forem.

Ošidrové klobouky vždy v hojném výběru na skladě, sklad různé sušiny obuvi, letních a zimních čepic.

opravy klobouků jakož i dámských forem vytisují se co nejrychleji.

Vše za ceny velmi mírné.

Děkuje co nejvíceji veled. obecnostu za přízeň maš dosud v tak hojně míře vázanou prosím, aby maš i na dále zachována byla.

S veškerou úctou

Jos. Dvořáček,
kloboučník v Hradci Králové,
Špitálská ulice, proti
soše Panny Marie.

Právě vyšel spisek:

„Rizni ho!“

Jak dřel rolníky
bez nože

Syřiště vážný

na cukrovarní váze

v Katičích

u Hradce Králové.

Popis soudního líčení před porotou kralohradeckou ve dnech 12.—18. února 1896.

Vydal Č. Kučera v Hradci Kr. Nakladem vlastním.

Tisk biak. knihtiskárny.

Cena 5 kr.

Dostati lze

v redakci „Obnovy“

v Hradci Král., Velké nám. č. 84.

Vyznamenán na smeké jubilejní výstavě v Praze, r. 1891. a na národopisné výstavě československé r. 1895. slatou výstavou medailí

ANTONÍN SUCHARDA,
sechař a řezbář v Nové Pace
(v Krko obch)

doporučuje se ku zhotovování oltářů, bédíků, křesí, pláštěky provedené, křesíové oty, sech světlé ve dřevě i kameli.

Starší práce umělé ceny majitel bedlivě opravuje, posílá se polychromuje. Máje pak výrobky vlastní, se své dílny pocházející poskytuje mimo bedlivou posluhu i ceny co nejmiřejší.

Kalíšský umělecký atelier Ludvíka Nejedlého v novém bytě

žijící v Hradci Králové doporučuje se velelůstojným
dřevakům a farním úřadům i velelůstojnému duchov-
enstvu, jakož i hlavním patronátním úřadům ku
provedení dokonalých

malby kostelních,

opravy freskových a olejových malby taktéž i nových
obrazů vůbec a vypracuje ochotně na požádání ná-
vrhy malby a rozpočty za mírný honorář, kterýž však
při zadání práce se neúčtuje.

Jan Horák,

vlastní výroba suken
v Rychnově n. Kněžnou

zakládá se doba jarní a letní

pravé vlněné látky

za ceny mírné. Četné opět objektivní,
svědčící z krátké vid. duchovenstva jsou milým
pro mnohým, že jsem heslu svému: „Po-
ctivý sebe menší výdělek lepší je sebe vět-
šího nepoctivého.“ věrně stál.

ceníky na požádání franko.

Zásilký na dobírku,

vid. duchovenstva dle příslušné dobírky.

Při hromadných objednávkách výhody
o mnoho největší.

Četné doporučení z krátké vid. duchovenstva i P. T.
učitelstva k nahlédnutí.

Těs na splátky a bez zvýšení cen.

Tráta vlasů a tvoření lupů

se pod zárukou jediné jistoty

CRINOGENEM

od

J. Beysovec v Jičíně

Cena láhve s ochrannou známkou i s l. při 3 lahvičkách
a s dobírku, neb lépe proti pošt. poštáček 3 st.

Skřínky v lékárnách a obchodech a holičských
závodcích.

POKOJ

jest k pronajmutí
od 15. t. m.

se zvláštním vohodem, ve středu
města, s nábytkem neb bez nábytku,
pro svobodného pána neb 2 studenty.

Blíží sdělí redakce t. l.

De Hradce Králové v okolí.

Nápisné dovoluje si P. T. volebnímu obe-
censtvu oznámiti, že

sávod řezbářský

na Malém náměstí v čísle 116.

dále píše.

Proč obrácím se s prosbou k volební obe-
censtvu, aby přizná, kteréž závod tento za vedení
mého manžela Josefa Soudíla požíval, jemuž též i na
dále ráčí věnovati.

Opatřena jsouc dobrými silami pracovními
budu i na dále vyřizovati veškeré práce v obor ten
spadající, zejména veškeré práce pro pp. truhláře,
jemné řezané rámy na obrazy všech různých slohů,
dále veškeré druhy prací galanteriálních jako: vřátky
na ručičky, kloubky, klíče, desky na nožní, klí a
hrací stoly a vůbec všechny práce toho a podobného
druhu v přesném a vkusném provedení dle ct. za-
kazek a cenách sejmířských.

Děkuji za přízeň závodu mého manžela vole-
bnímu p. t. obecnímu věnovanou, prosím o další
zachování její. V hluboké úctě oddaně

Františka Soudílová.

BYT

o jednom větším
nebo o 2 menších pokojích
s kuchyní, v některém z nových domů hledá
benediktýn úředník.
Nabídka s udáním ceny přijímá s ochotou admi-
nistrace t. l.

Národohospodářská hlídka.

Vyrovnaní.

V čísle 47. přinesli jsme na úvodním místě
pověstnou úvahu o nynějším stavu vyrovnaní
rakousko-uherského a dotkli jsme se zejména
otázkou, v jakém poměru by měly obě části říše
přispívati na společné záležitosti. Čtenáři naše
bude zajímaví, sdělíme-li dnes, co o této záleži-
losti v časopise vídeňského obchodního muzea na-
psal vynikající odborník, dr. J. Bažant.

„Čísťatví rakouské bylo po krátkém boji
za nadvládu v Německu poraženo. Ministr Benstovi
připadlo za okol otřesenou říši, jejíž centralistická
ústava byla v Uhřích perhorreskována a v neuhers-
kých zemích zastavena, opět vzpřimiti a přede-
vším vnitřní pořádek sjednati. Počátek učiněn tím,
že uherská ústava byla uznána a XII. článek zá-
kona uherského říšského sněmu z roku 1867 že
byl sankcionován. Rozsah společných záležitostí a
způsob, jakým o nich má býti jednáno, formulován
byl se stanoviska uherského. Poznovu svolaná ra-
kouská říšská rada postavena byla před tuto ho-
tovou věc, i nezbyvalo jí než voliti deputaci, kteráž
s deputací uher-kým sněmem vyslanou se měla
dohodnouti o tom, kterak dualismu na daném zá-
kladě zříditi. — Výsledkem obšírného vyjednávání
bylo přijetí téměř nezměněných návrhů uherských.
Jako bezprostřední důsledek objevily se na to jako
definitivní a změně nepodléhající (?) textem roz-
dílne, ale v podstatě srovnalné základní zákony
státní: rakouský zákon z 21. prosince 1867 a
dotčený uherský článek XII. z roku 1867, kteréž
sahají na vojenské záležitosti uznávají za spo-
lečné. Náklady na společné tyto záležitosti mají
býti čas od času dohodnutím obou dvou sborů
zastupitelských ustanoveny, po případě — ovšem
jenom na rok — může poměr příspěvků ustanoviti
císař.

Toto vyhrazení práva císaři byla jediná se
strany Rakouska dosažená modifikace. — Rovněž
tak definitivní a nezměnitelné jest dohodnutí v pří-
čině podílu Uherska na všeobecném dluhu státním.
Vzhledem k tomuto vzalo na se Uhersko jen po-
vinnost k uhrazení úroků stálý příspěvek okrou-
hlých 81 milionů zlatých ročně odváděti. Za ne-
založený státní dluh 312 milionů, záležející
z nekrytých státovek, převzaly obě polovice soli-
dární záruku

Ne sice společně, avšak dle stejných čas od
časů ujednáních zásad mají býti upravena cla,
nepřímé daně, záležitosti mincovní, obchodní jakož
i záležitosti měny. Ujednání tato tvoří obchodní a
celní smlouvu platnou vždy na deset let, kterouž
lze vždy v posledním roce vypověděti; nevypově-
li se, platí na dále beze změny na dalších deset let.
Obě polovice říše jeví se nám tím jako zvláštní
statoprávní útvar, kterýž vůči třetím státům realně
uní obou částí definitivně a nerozlučně stannoví,
jejíž finanční základ — ustanovení podílu však
od periodického dohodnutí deputací se středu
obou zákonodárných sborů volených ano po pří-
padě nedohodnutí i od císařova ustanovení odvíjí
a v tom záleží nebezpečí, jímž je unie ohrožena.

Praktické provádění tohoto řádu o vojenských
a zahraničních záležitostech konané s jedné strany
společnými ministry a z druhé strany prostřednic-
tvím obou delegací sborů zákonodárných, s nichž
každá zvlášť vyjednává, a pomocí deputovaných
se dohoduje a při differencech bez debaty hlasuje
— dosud vždy ukazovalo, že vliv zákonodárných
sborů byl a zůstává nepatrným.

Jinak má se to se záležitostmi národohospo-
dářskými. Ustanovení a udržení stejných, z části
do slova shodných zákonů náleží tu důsledně
úplně samostatným státním správám a zákonodár-
ným sborům a smlouva celní a obchodní, o níž
předem pojednávají obě ministerstva, aby se pak
o nich usnášely sbory zákonodárné, aby císaři
k sankci předloženy byly, tvoří prostředek, jímž
se shodnost a stejnorodost hospodářských zákonů
zaručuje.

Vzájemné kontroly nebo dokonce arbitria
panovníkova pro případ nedohodnutí se tu ne-
slibujeme, nepřiblížíme-li k málo užívanému právu
na vyslání celních inspektorů.

Celní a obchodní smlouva upravuje ve 22
článcích nejdůležitější hospodářské, finanční a
správní otázky, jež vyplývají z dualismu. Za 30
let došlo k mnohým proměnám. Pozoruhodno jest,
že proměny neznamenaly sblížení, ale pokraču-
jící rozdělení.

Tak předla druhdy paroplavební společnost
„Lloyd“ v držení Rakouska, kdežto Uhersko sub-
venuje vlastní paroplavební společnost „Adria“.
Podobné v záležitostech patentů nastala různost.
Nebyť v té příčině obnoven souhlasný zákon. Nyní
mluví se o úplném vypovězení celní a obchodní

smlouvy. Předtím jsme ukázali, jaký následek by
mělo pro Uhry. Netušíte, že by rovněž v jisté
míře poškodilo země před Litavou a to zejména
průmysl těchto zemí. Nestalo by se tak ovšem
vztýčením celních hranic, neboť cla uherská obyla
by dojista pro náš dovoz větší než pro dovoz za-
hraniční, snad by byla i nižší, a měla by za ná-
sledek jen nepatrné zmenšení odbytu našeho zboží.
Škoda nenastala by také neuherským zemím tím,
že by rázem ztratily Uhry jako území pro odby-
t svých výrobků. Uherský průmysl domácí by ovšem
při ochranných olech značně vzrůstal, leč bez pří-
rozených podmínek nelze různá odvětví průmyslová
jen tak náhle se země vypuati. Jelikož přirozené
podmínky po většině Uhersku scházejí, bude i
v nejpříznivějším případě pro Uhry velmi dlouho
trvati, než se průmysl tou měrou vyvine, aby
s naším udržeti mohl soutěž. Ne tedy proto by se
bylo obávati škod ze zrušení celní smlouvy s Uher-
skem, ale tím by vzrostla průmyslu našemu škoda,
že by — jak již předtím jsme ukázali — nastal
v Uhřích neobyčejný úpadek. Nadmíru velká krize,
jež by v Uhřích zavládla, na dlouhou dobu by
odbyl tovarů z neuherských zemí zmenšila. Na-
proti tomu pro naše zemědělství by zrušení smlouvy
znamenalo veliký prospěch; neboť zřízení cla na
dovoz uherských plodin vyprostilo by se s velmi
citelné soutěže a výnos jeho by se u velmi značné
míře zvýšil. Zemědělci naši tudíž přirozeně v na-
prostém zrušení smluv spatřují svou spásu a dů-
razně se ho dovolávají. Bud jak bud, vypovězení
smluv největší škodu by přineslo Uhersku. V Uhřích
jsou rozhodující činitelé o tom zajištění přesvědčení
a dojista velmi rádi by udrželi nynější stav a
proto jen kladou všestranně zvýšené požadavky a
snahu pro zrušení smluv jenom předstírají, aby
ukryli své opodstatněné obavy.

Nejdůležitější částí vyrovnaní jest ustanovení
podílu, kterým obě poloviny mají na společné po-
třeby přispívati; dle sčítování za rok 1894 obnášel
základ na společné záležitosti . . . zl. 153,122.282

Na úhradu těchto nákladů
připadl příjem celních
důchodů 54,695.008

Zbylo tudíž přímými pří-
spěvky uhraditi oběma
polovinami říše obnos . . . . . zl. 98,427.274

O tom, kterak se má zjištití základ pro
ustanovení kvoty, není zákonného ujednání. Článek
XII uhersk. zák. z r. 1867 praví jen v § 18., že
musí býti vzájemnou smlouvou ustanoven poměr,
dle kterého země uherské koruny břemena a ná-
klady ponese.

V r. 1867 bylo s uherské strany jako k zá-
kladu přiblíženo k hrubému příjmu přímých a
nepřímých daní proto, že „jde o zjištění relativní
hospodářské schopnosti výrobné.“ Tehdy ustano-
vena kvota: 70 : 30.

V r. 1877 sloužil za podklad vyjednávání
o kvotě hrubý příjem daní a vyloučeny byly to-
liko ony nové daně, jež toliko v jedné polovině
se vybírají.

Poměr týž vykazoval 136,142.000 zl. daní
uherských oproti 321,575.000 zl. daní ze zemí na
říšské radě zastoupených. Poměr zůstal po dlou-
hých úradách týž, dle něhož Uhři platí na spo-
lečné záležitosti pouze 30 proc., kdežto příspěvek
král. a zemí na říšské radě zastoupených ustanoven
na 70 proc. Následkem zrušení Vojenské hranice
(r. 1881.) srazil se však předem 2 proc. od celé
sumy a co se ještě nedostává, platí obě polovice
v naznačeném poměru.

Přiblížíme-li k státním příjmům od posled-
ního vyrovnaní, jeví se průměrný roční příjem
v zemích na říšské radě zastoupených obnosem
zl. 592,577.000, v zemích uherských zl. 483,920.000,
tedy 57.72 proc. : 42.28 proc.

Dle úhrnného počtu obyvatelstva připadlo by
na Rakousko 57.7 proc., na Uhry 42.3 proc.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 22. února 1896. 1. hl.
pšenice zl. 5.95 až 6.10, žito zl. 5.65 až 5.80, ječmen
zl. 4.95 až 4.70, oves zl. 3.85 až 3.—, proso zl. 0.—
až 0.—, vikev zl. 4.70 až 5.—, bramb. zl. 7.30 až 7.75,
bohka zl. 8.20 až 9.50, jahly zl. 9.— až —, krup. zl.
8.— až 21.—, brambor zl. 1.40 až 1.50, senná zl. 0.00
100 kg. slámy dlouhé zl. 0.90, slámy krátké zl. 0.00
1 kg. másla zl. 0.90 až 1.—

Z Kutné Hory, dne 7. února 1896 1 hektolitr
pšenice zl. 00.— až 00.— žito zl. 01.— až 00.00 jed-
mene zl. 4.18 až 00.—, oves zl. 2.71 až 00.—, brambor
zl. 1.50, 1 kg. másla zl. 1.01, 100 kg. senná zl. 2.60
slámy zl. 1.85.

V Poděbradech, dne 19. února 1896 1 hektolitr
pšenice zl. 6.00, až 6.25, žito zl. 5.25 až 5.45, ječmen
zl. 4.50 až 4.75, oves zl. 3.40 až 3.00, hrachu zl. 9.—
až 10.—, bohky zl. 10.— až 12.—, vikev zl. 5.— až
5.30 brambory zl. 1.50 až 1.60 1 kg. másla zl. 0.80.

V Nymburce, dne 20. února 1896 1 hektolitr
pšenice zl. 6.40 až 6.40, žito zl. 5.40 až 6.—, ječmen zl. 4.85 až
7.50, ječmene zl. 4.35 až zl. 5.10, 1 hekt. oves zl. 2.90
až zl. 3.25, 1 hekt. bramborů zl. 0.— až zl. 0.—, 1 hekt.
bohky zl. 0.—.

Novém Bydčově, dne 12. února 1896 Pšenice zl. 6.66
— žito zl. 5.80. — Ječmen 4.20. — Oves zl.
3.40 — Brambory hl. zl. 1.80. Senná mc. 4.50.

Malířský umělecký atelier Jarolína Štantejského

v Litomyšli

doporučuje se veledůstojným děkanům a farním úřadům i veledůstojnému duchovenstvu, jakož i slavným patronátním úřadům ku provedení dokonalých

malb kostelních,

opravy freskových a olejových maleb i nových obrazů vůbec. Také se vypracují ochotně na požádání návrhy maleb. Dále zhotovuje spolkové prapory na hedvábí malované, velmi vkusné za mírný konorář.

Závod může se prokázat mnoha vysvědčeními jakož i diplomy a mnoha provedenými pracemi kostelními na př. v Rychnovku, v Janově u Litomyšle, Jevíčka, Mor. Trebové, Mor. Badějovicích, Prostějově, v Olomouci, Brně atd.

Odporúčujeme se nejvíceji

P. T. veledůstojnému duchovenstvu, sl. patronátním a obecním úřadům, veškerým spolkům a dobrodružným boje zasobení

* výrobní závod *

(nejstarší v tomto oboru v Čechách r. 1810.)

všech kostelních paramentů, praporů, kostelních prádla jakož i veškerého bohoslužebného kovového náčiní atd., vše přesně dle církevních předpisů, z látek vkusných a trvanlivých, v cenách pokud možno nejlevnějších a svědomitě provedeno firmy:

Ignác V. Neškudla a syn

v Jablonném nad Orlicí
v Cechách.

I úkazem solidnosti a správného vyřízení veškerých zakázek jsou předtím všelázně uznáni a odporučeni z veškerých Cech, Moravy a Slezska a významnosti na samém jub. vystavě v Praze a četných výstavách krajských.

Cenníky, vzorky i rozpočty zašlou se na požádání franco.

Priležitostné dárky!

Podepsaný dovoluje si P. T. veledůstojnému duchovenstvu a veškerým pány učitelé jakož i všem obecně upozorniti na svůj

umělecký závod

pro výrobu

jemné řezaných křížů

k postavení a zavěšení v různých slozích,

svých vlastních

převod, vzorů

od nejjednoduššího do nejobtáhlejšího provedení

pro kostely, fary, školy a domácnosti.

Sochy ze dřeva bohatě polychromované, sochy z tvrdé mramorové hmoty, jež lze bez uškodení vodou umýt, jemně řezané křídla a jiné do oboru toho spadající práce řezbářské.

Fotografie a výkresy křížů zašlu k nahlédnutí.

Cenníky zdarma a franko

Ceny velmi mírné při větší zakázce slevití ceny.

Obsluha solidní a rychlá.

Stálý výběr hotových křížů.

Raimund Jul. Kozel,

sochař a řezbář v Hradci Králové, č. d. 70.

Praha 1891. Státní cena.

JAN V. UHEREK,

umělecko průmyslový

závod řezbářský,

pro kostelní práce odborně zřízený

v Litomyšli,

odporčuje se veš. duchovenstvu a sl. patronátním úřadům ku zřízení veškerého kostelního nábytku jako: oltářů, kazatelen, křtitelen, zpodobnění, soch a j. jež, dle vlastních plánů neb udaných provádí v každém slohu přesně a se vši pletou. — Cesty v příčině vyměření míst, jsou-li nutné, konám zdarma.

V závodě provedeny během posledních 4 roků mimo jiné větší řezbářské práce, následující chvalně uznané práce kostelní: Oltář sv. Aloise v děkanství kostele v Litomyšli, hlavní oltář ve farním kostele ve Sthenici, oltář sv. Jana Nep. a P. Marie Lourde v Moravě, hlavní oltář ve Sv. Kateřině u Políčky, hlavní oltář v Horním Újezdě, s oltářem ve f. kostele ve Štěpánově u Skutče, kazatelna ve f. kostele v Peráči u Rychborku, lavice v kostele v Pusté Kamenici, zpodobnění v děkanství kostele v Litomyšli, hlavní oltář v kostele „na Spitalku“ v Litomyšli.

čestná odporučení.

Umělecký závod

pro malbu
na skle

B. ŠKARDA,

Brno.

Speciální závod pro malbu oken chrámových.

Sedmkrát prvními cenami vyznam.

Vzorníky k nahlédnutí franko.

Ceny mírné.

Umění církevní.

JOSEF J. HÜBSCH,

akademický malíř, vyučitel „Nahlédáv v umění výtvarném a církevním“

Praha-Žižkov, Jeronymova ul. č. 750.

Výzdoba chrámů malbou.

Malba dekorativní. — Malba chrámová, kostelních kaplí, klášterních síní, visitáčních sálů, oratorií. (Malba temperová, vosková, caseinová, křídlová, olejová, fresko.) Malba gobelínová. — Obrazy oltářní. — Obrazy nástěnné a nástropní. — Obrazy světců, světic, patronů slovanských. — Obrazy křesťanských cest. — Obrazy praporek. — Restaurování obrazů a uměleckých děl.

Opravy oltářů, kazatelen, varhan, zpodobnění, křtitelnic. — Zlacení a polychromování. — Slohová úprava a uspořádání interieurů.

Podmínky mírné. Rozpočty, barevné nákresy a skizy. Odporučení od církevních autorit. Chrámům a farnostem nemajetným poskytnu se výhody splátkové při cenách nezvýšených.

Mladá

Božena Heřmanová-Makovská

po šestiletém pobytu v Paříži

vynucuje jazyku francouzskému

se zvláštním zřetelem na pravý francouzský přízvuk a výslovnost. Přijímá začátečníky i pokročilé. Pokročilé zdokonaluje ve správné konverzaci. Francouzské knihy, jakož i nejnovější časopisy moderní i literární jsou stále k dispozici. — Podmínky velmi výhodné. Čerete pro dámy v pondělí a v pátek od 5-7 hod. večer. — Přihlášky přijímá se v domě č. 183 na protě Boromcu v I. patře.

Do České Skalice a okolí!

Umělé zuby

celé chrupy neb jednotlivé, buď s pátovou deskou neb bez ní, podle nejnovějšího amerického způsobu vyrábím a konám veškeré práce v obor ten spadající přesně a solidně ručně za nejlepší obalování, při nejlevnějších cenách. — Poroučeje se do všude přiznám ct. obecně.

známám se v hluboké dce oddaný

JAN FERNAS,

zubní technik v České Skalici.

Švendovu

historii Hradce Král.

pod názvem:

Obrazy města Hradce Králové n. L.

buď celou

nebo i jednotlivé oddíly za nejvyšší cenu koupí

knihkupectví B. E. Tolman

v Hradci Králové.

V. VACEK

v Pamětníku u Chalupce n. C.

odporčuje

velké množství svých stánek

zejména ovocných plátek, zákusků jabloní, hruší, třešní, sliv, vysokých jabloní a třešní, stromkovité angrešty a sazenice ovoce bobalovitěho vůbec, stromky jehličnaté, růže nízké i vysoké, okrasné křoví atd. v cenách mírných. 10 ha. pozemku v kultuře. Četná vyzn.

Vld. duchovenstvu!

K nastávaní dohě jarní odporčuje odborné služby

k malbě kostelů

KAREL BOROVEC,

malíř v Třebouchovicích.

Dlouholetá praxe v oboru maleb kostelních. Cesty a nákresy v pádu zadání práce se neúčtují.

Svíce kostelní,

pravé voskové i polovoskové, paschaly, trojhrany, grana, jakož i nejjemnější druhy kadidla, doporučuje veledůstojným farním a slavným patronátním úřadům, rovněž i

P. T. pánům obchodníkům v jakosti nejlepší a v cenách nejlevnějších

Josef Pilnáček

v Hradci Králové.

Závod voskářský „u Albersů“ založen r. 1809.

OBNOVA

Číslo 51.

V Hradci Králové dne 6. března 1896.

Ročník II.

To je smrt!

R. Z. Vídně, 6. března. (Zelátní telegram „Obnova“). Při dnešní volbě v prvním sboru bylo zvoleno 18 antisemitských, kteří tím získali o 4 mandáty více než měli při volbách loni v dubnu. V celí Vídně jeví se nad tímto výsledkem velice potěšení.

„To není porážka, to je smrt!“ Tak loni v září napsal vídeňský jeden list pod čestným dojmem té zátky, která smetla německé liberály šmahem s povrchu obecního zastupitelstva vídeňského. Vítězství antisemitských bylo tenkrát ohromující, dobyli rázem 92 mandátů, tedy dvoutřetinovou většinu, čímž nadvládli liberálům na vídeňské radnici byl učiněn na vždy konec.

Co pak následovalo, ví každý dobře. Dr. Lueger byl zvolen za purkmistra, ale nepotvrzen, odpárci křesťanských sociálů již se těšili, že hnutí antisemitské ve Vídni klesne, stuchne. A dnes? Výsledkem dokončených právě voleb byl nad liberály znovu pronesen soud zdrcující, smrt jejich ve Vídni je zřejmá prokázána.

Nejvýznamnější byly volby ve druhém sboru, v němž volilo hlavně učelstvo a střední přednictvo, které přese všechny nátlak zůstalo věrno svému přesvědčení; ve sboru tomto bylo nyní pro antisemitské kandidáty odevzdáno 14715 hlasů (loni 10476), pro liberály 9222 hlasů (loni 8972). Celkem mají antisemitské nyní ve svých rukou 46 mandátů ve třetím sboru, 32 ve druhém, 18 v prvním, dohromady 96 mandátů.

Nyní, kdy jest již o většině příštího obecního zastupitelstva vídeňského rozhodnuto, nastává vážná otázka, kdo ze středu tohoto zvolen bude starostou, a zvláště bude-li dr. Lueger volen znovu? Další otázku pak je, bude-li nyní potvrzen či bude-li obecní zastupitelstvo znovu rozpuštěno?

Hrabě Badeni prohlásil, že vláda chce věsti a že nechce býti vedenou; potvrdil-li by ale císař po návrhu jeho volbu Luegerovu, byla by tato záhada zapřena, autorita vlády otřesena a to nikoli parlamentem, nýbrž jen jediným městem. Ovšem ale mělo by se na vládních křeselech uvážiti, je-li vždy radným, rozumným a státu prospěšným vzdorovati vůli lidu, o jehož právu nemožno pochybovati a vyvolati takto nebezpečí velmi vážné. Nebude-li totiž dr. Lueger potvrzen, co znamenati bude

opětne rozpuštění nového zastupitelstva? Již dnes je ve Vídni rozčilení tak velké, že nelze jeho podceňovati. Přikročí-li vláda k opětnému rozpuštění obecního zastupitelstva, zůstá se tím situace ještě více a rozpor mezi vládou a obyvatelstvem vídeňským stane se opravdu povážlivým, ba snad i nebezpečným a nebezpečnějším tím více, poněvadž je to rozpor mezi vládou a hlavním a sídelním městem, v němž demonstrace, ke kterým by snadno došlo mohlo, vésti by mohly k důsledkům, jež ani té ani oné straně by nebyly milými.

Jest ovšem východiště ze zmatku toho. Klíč k němu má v rukou dr. Lueger, jen jediný mohl by situaci zachániti, kdyby opět volby nepřijal. Odmítnutí volby mohl by velmi dobře odůvodniti a každý by musil oceniti velkou obět, již by tím dobré věci přinesl. Jeho lesk, jeho autorita by tím jen získala a na místech nejvyšších by se Lueger objevil nikoli jako ctižádostivý demagog, za jakého je tam považován, nýbrž jako muž bez falše a klamu, jako muž prázdný veškerého sobectví, jako idealista beze ctižádosti naplněný snahou — pracovati na dobrou věc, jako pravý bojovník křesťanský. Dr. Lueger ovšem se odvolává na vůli své strany, dle níž prý se v této věci bude řídit. Avšak on je skutečným pánem a diktátorem své strany, kdyby chtěl upřímně a poctivě, kdyby stranickým svým, slepě poslušným jeho slov a všech jeho rozkazů, vše dobře vyloučil, ti by svého svolení neodpřeli již proto, že on to chce. A toho neodpřeli by přes to, že jsou již nyní vítězství svým opojeni. Ohled na věc, již antiliberalové hájí a za jejíž zastánce Lueger sám sebe vymáhá, vyžaduje této osobní oběti dra. Luegera. Je to věc křesťanská, je to věc antiliberalní. Té se může prospěti jen tenkrát, přestane-li ve Vídni konečně stav prozatímny a bude-li tam panství liberalismu trvale odstraněno. Liberalismus, ztrativ oporu ve Vídni, rozpadne se sám v sobě, čímž šíření se zásad křesťanských a jich pevnému ujetí se ve všech vrstvách obyvatelstva otevře se úplně volná dráha. Účinky toho bychom mohli pozorovati již při nejbližších volbách říšských.

Ale děj se co děj, jedno je jistým: nynější volby vídeňské znamenají smrt liberalismu, vítězství křesťanského socialismu!

Význam hudby chrámové v katolické církvi.

Dle Pav. Kr. podává B. H. II.

Církevní zpěv o slavných službách není něco, na čem by nezáleželo, anebo co snad jen náhodou během času povstalo; ani není obdobou, která snad jen zevně na bohoslužbě visí a k ní jako přilepena jest, nýbrž její církevní zřejmě nepředepisovala; spíše má Bůh i umělým zpěvem dle možnosti etem býti a slova církevních modliteb mají větším pomoci spěvu hlouběji do srdce vnikati a tak i smysl a význam jejich větším srozumitelnějším učiněn býti, tak že mysl i srdce lidu snáze a lebeji k Bohu povznášeti se může. Totéž platí o varhanách a jiných nástrojích hudebních, které nejsou k tomu, aby je zvlášť bylo slyšeti, nýbrž aby zpěv silily a doprovázely. Úmysl tento může ovšem jen tenkrát dosažen býti, když hudba vznešenosti a svatosti textu odpovídá, sic povstává účinek opačný.

Jako tedy nesprávné jest, když kdo jen krásu hudby naslouchá, nedbaje slov, jí doprovázených (kdo to chce, jdi ráději na koncert a ne do kostela): rovněž tak nesprávné jest, o hudbu dokonce se nestarati a to snad proto, že hudbou v modlitbách svých vyrušení býváme; nikoli: při tiché mši budiž, že v modlitebních knihách třeba pro sebe se modlíme, avšak při veřejných a jmenovitě slavných službách božích zůstať všeliká pobožnost soukromá (privátní) stranou. Tu dbej každý, maje knihu s církevními modlitbami (neumí-li latinsky, tedy v přeloženém a věrném překladě) před sebou, modliteb, jak kněz u oltáře je říká a křtí zpívá, dej přístupu zvukům zpěvu i hudby ku srdci svému a prospech z pobožnosti té bude mnohem větší, ovce mnohem hojnější a lepší, pobožnost mnohem hlubší, než, když bychom sami pro sebe soukromě se modlili. Také pobožnost ta s jinými mnohem více nás sblíží, než když sami o sobě zůstáváme, poněvadž slavné služby boží jsou veřejné a společné.

Jiní zase naslouchají rádi hudbě církevní a ji milují, ale pokládají ji výhradně za prostředek pouze vzdělávací a to jest nesprávné. Při slavných hostinách nezřídka hraje hudba. Toť zvyšuje zevní slávu a hosté, ani nevědouce, tou pochoutkou sluchovou na mysl povznese a příjemné naladění.

*) Sv. Bernard d. list. 312.: Zpěv nemá smysl textu oslabovati, nýbrž úrodnějším učiniti.

FEUILLETON.

„Kde domov můj?“

Ze zápisů svých sděluje P. V.

Jest překrásný den v měsíci září roku 1884. Slunko přechází již dávno hřbety hor, koná dále svou pouť a stápc své paprsky ve krápejkách rosy, tvoří třeptavý koberec po lučinách.

Jest pondělek, kdy vyučuji náboženství v přepočiné osadě Bečkově. Krátká zvolna úvozová cestou od hořeňích Bernartic kolem sochy sv. Anny do vesnice jmenované. Minu konečně s namáháním kamenné schody, jež utvořila příroda ruka uprostřed několika osamělých jehlíkatých stromů. Unaven ponekud se zastavím. „Jest čtvrtá ten Kovářův kopec“, pravím si v duchu, stíraje si s čela pot a vzpomínaje si, kterak v uplynulé zimě, krátce touto cestou za týmž účelem do Bečkova a ztratit stopu, někdy krátce nad pás zapadl jsem do hlubokého újezdu, aněm zaspaného, až opodál jedoucí saně milosrdenství mi prokázaly a téměř z nebezpečí života mne vysvobodily. Díky Bauer-Hanesovi! Vlak zapomenu na všechno, když zrak můj do okolí zapadne. V levo, asi čtvrt hodiny vzdálí táhne se přírozená hranice mezi Čechami a pruským Slezskem po hřebení hor „Krávčích“. Pyšně vypíná se po levém boku holý Špičák, kamž někdy chodívám na maliny a ostružiny, k němuž po pravém přidružují se poloholé kopce, vroubené na svém úpatí stinným smrčím. V pravo,

směřem ke Trutnovu rozestý jsou doškovými stěhými pokryté domky vesničky Teichwassru v kopcovité krajině, která svou divokostí upomíná pozorovatele na pohorí Orlické. Za mnou v dále kyne mohutná, misty již sněhem pokrytá Sněžka se sousedním pohorím, jež poněkud až k Bernarticům se sklání, chová ve své kotlině pohorské městečko Zacléř, jehož bílé domky v lesku slunečním mile se vyjímají.

Pookřáv tímto rozhledem, krátkým dle, a nejím nikým vyrušován, zpívám českou píseň. Hle, již kyne mi kaplička. Má k ní zvláštní účtu. Jako ta Boží Máti Hostýnská dodala ochabujícím křesťanům odvahu a přispěla všemocnou prosbou svou ke zničení Tatarů, tak i nás neopustí v této ohrožené krajině a dodá nám síly v tomto svatém národním boji, v němž zvláště na nás, kněze české se útočí.

Chvilí postojím u kapličky a vykonávám své „Ave“. Než tu z pobožnosti vyruší mne jakýsi zpěv. Poslouchám, a nechci sluchu svému věřiti. Vždyť jest to píseň česká, zde a to „Kde domov můj?“ Dychtivostí puzen, zaměřím po cestě nyní sestupující do rokliny, kde rozkládá se vesnice Bečkov.

Asi sto kroků přede mnou leží ve trávě u příkopu malý, asi třináctiletý pasáček, trávě v kytku podzimní kvítka. Zpívá „Kde domov můj?“, aniž pozoruje kroky mé. Nechci jej vyrušovati v této chvíli. Stanu a poslouchám. Již zpívá druhou sloku hlasem dosti pevným, než tento ochabuje, a já pozoruji jakýsi bol, když dopěvuje: „Mezi Čechy domov můj.“

„Ubožátko!“ myslím si. Jdu dále, když tu chlapec se vzchopí, aby zahnal krávy, které mezi zpěvem jeho zabloudily do bramboriště. „Jděte pryč malenky“, volá a praskaje bičem shání neposlušnou svou družinu. „Pochválen buď Pán Ježíš Kristus,“ pozdravuje mne uctivě a smeká čepici. „Na věky! Amen,“ odpovím. „Odkud jsi, synáčku, a jak se jmenuješ?“ „Jmenuji se Konečný Josef, a jsem pasákem u sedláka Dittricha v Bečkově. Vidíte, tam to bílé stavení s tou stodolou, praví chlapec rozumně a smutně, ukazuje v tu stranu, kde vystupoval hustý bílý dým z peci vápených. „Jak ale sem do Němec přichází?“ „Ani sám nevím; přivezli mne sem z kraje.“ „A vědí o tobě rodiče a příbuzní?“ ptám se dále rodu.

„Ach rodiči již nemám“, povzdychne chlapec. „Tatínek mi zemřel, aniž jsem ho znal. Zůstávali jsme potom nekde u Skalce. Maminka chodila do továrny a já se starším bratrem a se dvěma mladšími sestřičkami byli jsme doma.“

„Jak mohla ale vaše maminka tolik krků vyžít?“

„Oh, milý Bůh se o nás staral. Poslal nám dobré lidi, tak že jsme nemusili dlouho trpěti. Bylo by se nám i dále dobře vedlo, ale maminka pojednou onemocněla a netrvalo to dlouho, zemřela. Bylo to tenkrát v zimě a mnoho sněhu napadlo, když ji odnesli na hřbitov. Hodní lidé se o nás sirotky rozdělili. Chodil jsem s bratrem asi tři roky do školy. Loni jel náš sedlák tou

děni byvají. Rovněž tak se jde i do kostela, říká se mešní modlitby, kteréž obyčejně ku povaze slavnosti, jež se koná a ku zvláštním modlitbám, jak kněz u oltáře je říká, nehledí a mezi tím chce se i kostelní hudba slyšet, aby člověk vzdělán a ve svém náboženském smýšlení povznesen byl a lépe modlit se mohl. Ať prý se hraje anebo zpívá cokoliv, jen krásné musí být.

Takovéto pojmání podstaty a účelu hudby kostelní jest prafalešné, poněvadž ku kladným zákonům církve pranic nehlédí. Ne jakékoli hudby, a byť sebe krásnější, líbeznější, byť veselá aneb vážná byla, žádá církev, ba ani jakékoli náboženské, vzdělávající a ku nábožnosti povzbuzující, nýbrž důstojnou chod mluvi, vznešenou, slavnou a svatou, t. j. takovou, která by obsahem i formou odpovídala předpisům církve.

Krásná, povznášející, působivá má ovšem i hudba církevní byti; avšak to není svrobovaným její zákonem (principem) a snad její jediná a první známka a vlastnost; ta stojí teprv na místě druhém. Byloby ovšem pochybno, mysliti, že církv. hudba jest jenom pro lid a že, co lidu se líbí, čeho žádá a čím se vzdělává, t. j. čím ty které náboženské city v něm se vzbuzují, které nezřídka tak působí, jako když slunko na brádu písku svítí, toho třeba jemu povoliti. Toť se přičítá přímo veškeré podstatě katolické církve a není, jak nejdůst. biskup Marty v Rochesteru (v kázání 13. července 1887) byl pověděl, nic jiného, než cíř protestantism v cířvi.

Způsob katolické bohoslužby jest od nejvyšších církevních úřadů zevrubně určen a předepsán. Žádá kněz, ano ani žádný biskup nesmí o své újmě na církevních obřadech, snad žebý pro něho, anebo pro jiné vzdělavatelnějším bylo, něco změnit; věckni stojí na něm, nýbrž pod zákonem církve a jsou svědomím svým zavázáni, jeho šetřiti. Čím méně mohou tedy věřící z lidu žádati, aby zákony církve dle jejich domněnky a přání změněny byly! Což by smelo býti, aby ten který svátek, že snad lid tak žádá, na jiný, pozdější den přeložen byl? anebo, mělyby lid ustanovovati, zdaž v ten neb onen den má svatá v bílém, anebo rudém rouše sloužena býti má, ráno anebo večer, pod záminkou, žeby tak snad vzdělavatelnějším bylo? Vzpomeňme jen těch mnohých nepokyných obrazů svatých, jimiž venkovský lid své jizby zdobí a jimiž prý se vzdělává? Každý farář by s nevolí od sebe odmítl, kdyby kdo snad takové obrazy (ku vzdělání prý lidu) v chrámě jeho vyvěšiti chtěl; ale v hudbě církevní má prý vkus lidu býti normou (pravidlem).

Ale tento vkus lidu v hudbě jest srovnatkový, jako vkus lidu v umění. Jako ve výtvarném umění jsou nemotornosti a lid, nevzdělaným jsa, toho ani necítí: tak i ve zpěvu a hudbě; odtud ty necirkevní, zesvětštělé kostelní skladby, odtud ty nechutné, svěťácké nápěvy i písní kostelních. Před stolety, za času planého a přízračného rozumění (rationalismu) a nevěstvi Voltairova, hudba kostelní nic si neodvezdala od hudby divadelní; máe byly jako ouvertury a to i u samého Haydena a Mozarta.

Církevní bohoslužba a proto i zpěv, úsco s ní souvisící, nade vši modu času, i nade vši libovůli vyvýšeny jsou. Neai ovšem bohoslužba pouze pro Boha, jest i také pro lid a všecky liturgické úkony mají ten dvojitý účel Boha oslavovati a věřící vzdělávati, aby mysl jejich k Bohu řízena byla, aby, poznávajíc věci viditelných láskou ku věcem neviditelným rozličeni byli, jak

*) Ačkoli prostý člověk, nejaa krasovědně vzdělan, toho necítí, že jsou obrazy nepřekné; nevědomý, nevzdělaný divoch i v těch nemotorných modlích cítí a cítí výš moc. Neai dobře, hned to lidu hádná a bráti, ale diti mu něco lepšího, to špatné odpadne samo.

vesnicí, kde jsem byl a vzal si mne sem za pasáka. On jest hodný člověk a jeho žena též, ale přece někdy se mi zasteskne, když si vzpomenu na své milé. Také jest mi mnohdy smutno, ježto nemohu s nikým mluvit, protože neumím německy. To jsou jedni tvorové, praví chlapec, ukazuje na pasoucí se krávy, „s nimiž si mohu zde pohovíti. A když jest mi nejvíce teskno, tu si zaspívám nějakou českou písničku, které jsem se ve škole byl naučil. Musím to však jen zde dělati, aby mne lidé neslyšeli. Onehdy jsem chtěl tuto píseň doma zpívat, ale náš pacholek mne hned zakřikl.“

Ubohý chlapec! Blaze však člověku, jemuž při všech utrpeních v důvěře v Boha kyne přístav útěchy — píseň. Zpívaje, zapláče si, neb se rozveselí, zapomene na všecko, co na světě jej kormoutí, na bídu, na hlad, jako ten ptáček uvězněný v kleci, jenž nejlépe zpívá, když hlad jej souží. . .

Brzo na to rozloučil jsem se s chlapcem.

Uplynul týden. Kvapím opět tímto místem, než tenkrát nebylo mi dopřáno té milé písně slyšeti, aniž jsem viděl osiřelého chlapce po pastvě se prohaněti. „Kde asi vězí?“ ptám se sama sebe, když ani po druhé jej nepatřím. Vypytávám se po něm a slyším konečně ke svému nemilému překvapení, že chlapec ten již se v té krajině nenalézá. Snad ho vyhnali pro jeho píseň „Kde domov můj?“, kterou náhodou opětně zaslechli.

Od té doby jest mi jaksi teskno, a myšlenky krouží mi hlavou, když kráčím touto cestou

apoštol (Řím. 1, 20,) praví a jak v praedaci věnoai církev pje. Proto církev v natizacích svých vědecky i ke druhému tomuto punktu hledí; avšak tře, totiž vzdělání a uměleckání lidu, není prvním a jediným účelem svatě bohoslužby církevní a církevního zpěvu. Kam by se došlo, kdyby tomu tak bylo? Co by jednomo vidělo se býti krásným a ku vzdělání lidu sloužícím: druhého by zdálo se býti nechutným, směšným, aneb dokonce pohorlivým — a naopak! Bylo by tak, jako, kdyby se lidu slibovala ta a ta povětrnost; každý by si přál míti jinou. Máe svatá sama (a o zpěv při ní jde ta přede vším), tento střed veškeré katolické bohoslužby, není (na prvním místě) ustanovena jen ku vzdělání lidu, siche byla i nepotřebnou, ještof lid při přemnohých jiných: příležitostech i jinak dobře vzdělávati se máže. Spíše jest přede vším jedinou, dokonalon, důstojnou, Bohu přiluhnou obětí, a to obětí chvály, díků, prosby a smíření; jedna a táž s obětí na kříži, pouze ve způsobu rozdílná (nekrvavá). Že lid jí a skrze ní se vzdělává (jak i býti má), jest jenom výsledek a blahodárný účinek její, nikoli však cíl hlavní.

Pročež: ne osobní vzdělání a vzbuzování nábožných citů jest prvním účelem hudby církevní vůbec a zpěvu církevního zvlášť, nýbrž sláva boží, zvelebení služeb božích a to ovšem způsobem, aby i smysl člověka k Bohu povznášen byl!*) Bohu ke cti a slávě zavazují zpěv, varhany, nástroje; vzdělání lidu jest účel druhý a následek prvního. Kdyby bylo prvním, konali bychom se služba boží, nýbrž lidem.

Avšak tím se nepraví, že by ku přání lidu docela a pranic hleděti se nemělo, nýbrž to, že by vzdělání lidu ne na prvním místě a to snad se zanedbáváním církevních předpisů kladeno býti nemělo. Svatý aném Tridentský (sest. 24. de reform. cap. 12.) také zřejmě praví, že provinciální synody, případně biskup se dvěma kanovníky, z nichž jeden biskupem, druhý kapitulou ustanoven býti má, toho péči míti mají, aby (hudba) zpěv církevní, s ohledem ku prospěchu a obvyklosti té které církevní provincie pořádan býti má. „Ovšem že to po libovůli diti se nesmí, nýbrž přisaz v obvodu a rozsahu církevních zákonů. Nikdy tedy v tomto případě o to jiti by nesmělo, zdaž by na př. světská, rozpustilá hudba v kostele trpěna býti měla, snad proto, že nevzdělanému a rovněž rozpustilemu lidu se líbí, nýbrž jen proto, zdaž by dobré bylo, aby v chrámech jen chorál se zpíval, anebo i mnohohlasé (polyfonní) skladby přednášeny býti měly; zdaž jen varhany zpěv doprovázeti mají, anebo i nástroje hudební jiné; kdy a při kterých příležitostech také v národním jazyku zpěvy přednášeny býti mohou, anebo kdy mají býti zapovězeny. Pokud ty a také věci všeobecným zákonem snad již ustanoveny nejsou a t. p.

Jakož i krása té které skladby hudební není sama sebou důvodem, že by v kostele měla provozována býti; ani se tím nechce tvrditi, že by, když by v kostele dávana býti nemohla, tím snad již za bezcennou a nepěknou se prohlásila, nikoli; mášet vždy svou umělecken cenu míti; jen do kostela se nehodí. Jeť snad ten který kus krásný, dokonalý, ale jen pro salon; jeť dojista jiným místem salon, divadlo, koncertní síň, ve fejně náměstí, a jiným kostel. Neboť církev, jsouc (božským) ústavem apasy, umění vlastně nepotřebuje, ale používá ho, ke cti a chvále boží a vzdělání věřících; jakož i všeho, čím na mysl věřících blahodárně působiti máže. Tak sama 120 let bojovala za účtu obrazů a umění výtvarné a zachránila je a tím zachovala mu tu pědu nelepš a nejpošahanější. Církev pěstuje nábožen-

*) Benedikt XIV. Racykl: Aamus, qui haac ver tentem etc. § 9.

a na ono setkání se s chlapcem pomyslí. Kde domov jeho nyní? Ale vždy zašenu mračno shluklých myšlenek tou útěchou a nadějí, že přece v té milé české vlasti nalezne místočko, kde bude moci otásku: „Kde domov můj?“ tak často sobě kladenou zodpověděti: „Mezi Čechy domov můj!“

Téměř jedenácte roků uplynulo nyní od té doby. Zmizel chlapec z té krajiny, i já opustil jsem tento jinak útulný koutek Rybcoulský, jelikož nenalézal jsem i s jinými spolukněžmi českými tam „domov svůj“, zvláště když turnéská afféra kralodvorská a kameny vystavené v jednom trutnovském kožešnickém krámě ještě více rozlítily zášť německou proti Čechům a zutivostí naplnily i mnohé germánské fanatiky bernartické, z nichž nyní mnozí, jak jsem slyšel, jsou na pravdě Boží. Po krátkém pobytu v kraji, přestěhoval jsem se do krajiny českomoravské.

Nastal sváteční rok Čechů, rok 1895. Matička Praha volala své syny a dcery do Národopisné výstavy. Jédnoho dne zašel jsem do výstavního paláce spolkové. Stojím před vystavenou naší místní jednotou, když přistoupí ke mně mladý dělník, jak jsem dle upracovaných jeho rukou poznával, slušného zevnějšku. „Odpusťte, velebný pane, pozoruji Vaši známou tvář již déle, nejste z Bernartic?“ „Ano, byl jsem tam,“ odpovídám patře na něho. „Vy mne jistě neráčíte znáti, ale vězte, že já jsem onen pasák, s nímž jste jednou v Bečkově před mnohými roky ráčil mluvit.“ Kdož popíše překvapení mé! Přestanu

aké umění, ale sama není žádným uměleckým stavem, kterýž by toto a jediné za účel měl. — Že ten osoba dramatický kus, byť i vášný, na př. truchlákry, krásný jest, není důvodem, jej i v kostele provozovati, anebo snad i méně krásami předčítati; a obrazy svěťácké, na př. bítva, bouře na moři, kr. jiny a j., byť sebe umělejší a krásnější malovány byly, nehodí se do kostela. — Mášet něco samo sebou u vysokém stupni umělé a krásné býti, avšak nemusí jí proto k jistému urditému účelu dobré a přiměřené a jemu prospěšné býti. To zajisté platí o hudbě církevní rovněž tak, jakož o jiných odvětvích umění a přeromanitých poměrech života lidáckého. Zdaž církev viziti budeme z barbarství a slepého fanatismu, že podobizny starých bůtků pohanských, narnose mistrovská díla plastiky, ze svých chrámů vyhodila, a aby v křesťanských chrámech vystavovány byly, trpěti nechála? Tedy ne krása té které skladby církevní jest první její vlastností, nýbrž duch církve, duch Kristův; i mášet sebe krásnější býti, není-li církevní, t. j. v duchu církve složena, musí bez milosrdecnosti z chrámu ven vykázána býti. —

Co týden dal.

Nový místopředseda království českého nalézá se již v Praze.

Sněmovna poslanecká zabývá se nyní velmi podrobným probíráním rozpočtu státního, s nímž chce býti do svátek velikonočních hotova. Prádniny velikonoční budou, posevadž s našimi svátky tentokrátě současně budou i pravoslavné, krátké; potrvají jen asi deset dní. Po svátcích pak ihned přikročí se ke projednávání volební opravy, jejíž vyhlídka dle průběhu jednání výborového nejsou špatny. Přijal volební výbor ve své sobotní schůzi 17 hlasy proti 7 hlasům I. článku předlohy, který stanoví, že ku 353 poslancům dosavadním přibýti má 72 poslanců ze všeobecné třídy volební a zamítl všechny podané k tomu opravné návrhy. Tak zvlášť návrh posl. Roman-czuka, aby počet poslanců z V. kurie rozmnoušen byl na 88 a návrh poslance Rutowského, aby těch 72 mandátů nové kurie rozdělilo se podle počtu obyvatelstva. Schválen zároveň ve článku tom ustanovený podíl jednotlivých království a zemí v V. kurii a tedy připadá na Čechy 18, na Halič 15 atd. nových mandátů. Nejhorlivějšími přímluvčími předlohy — je to více než padesáté — stali se pojednou němečtí liberalové.

Sv. Otec přijal v trůnní síni kardinály a preláty, kteří mu blahopřáli k výročímu dni nastolení a odpovídaje na proslov jejich řečníka, pravil, že s vízele pontifikátu vzbuzují sice touhu po věčném pokoji, avšak on bude pokračovati ve svém díle, je-li ku cti Boží a ku prospěchu církve. Dále zmínil se o obnovení katolické hierarchie mezi Kopty a sibiil, bez meškání posle biskupy do Hermopole a Theu, kde biskupství jsou obnovena. Troufá, že zanedlouho bude obnovena Božím řízením katolická jednota. Potom dodal, narážeje na bulharského knížete a konversi prince Borisa: Žel, že jsme byli zaroucení politování hodným skutkem toho, jenž za cenu své duše zapomněl slova evangelia, obětoval jí i duši svého syna. dáváje přednost ohledům svěťácké politiky před křesťanskou důstojností a křesťanským svědomím. Káz Báh osvíti zbloudilé a nedopustí, aby tento smutný příklad překážel rozšířování říše Boží na zemi. Ku konci přál Lev XIII. sv. koleji všeho dobrého.

Všelicos.

Pravda v žertu. Nedělní feuilletonista „Národních Listů“, šífe známý žurnalista a sněmovní referent pan Vilém Ryba rozepsal se

obírat se výstavou a vyprávám se na jeho život. Uprchl pro stesk z Bečkova do Trutnova, kdež u jednoho mistra učil se zámečnictví. Po svém vyučení pracoval v místě, načež byl zaměstnán v kotlárně v Blansku. Než, jsa srdce dobrého a vida vzrůstající se zlobou socialistů mezi svými spoludělníky, opustil Moravu a přišel do Vídně. Na otázku mou, jak vede se jeho soukmenovcům, vypravoval mi, že starší bratr slouží u vojska v Josefově a sestry jsou ve službě, starší v Jaroměti a mladší v Náchodě. Jakkoli ve Vídni se nalézá, přece částečně je spokojen, máje blízko své některé krajany. A co zvláště udržuje jej ve hlavním městě, jest ta okolnost, že jest členem spolku německých katolických tovaryšů, tuším v okrese pátém. Tam cítí se býti jako doma, tam nalezl aspoň s části svůj domov, jež jako chlapec třináctiletý na pomezí pruském opévoval. Nyní s jinými navštívil výstavu. Slyší s radostí, která v boji socialistů katolické jednoty české šdrnaté si počínají; čítá rád zvláště o jednotách katolických diecese královéhradecké, a především okolí Náchodského, kde spatřil světlo světa. „Dě Báh, velebný pane, že v brsku do Čech se vrátím, do řad bojovníků katolických, svých krajanů vstoupím, abych pomáhal hájiti svou otcovskou věru i vlast.“ Stiskl jsem srdečně jeho upřímnou, upracovanou pravici a rozloučil jsem se s ním.

Přijď jen, dobrý mladíku! Ať staneš se členem kterékoli jednoty katolické, každá si vážíti bude tvého přesvědčení a připraví ti útulek příjemný; tam si budeš moci zapéti: „Zde mezi Čechy, mezi katolíky, domov můj!“

nedávno o volbách do zemského výboru, o nichž jsme se zmínili předešle v úvodním článku. A videl Tento náš článek účinkoval tak, že tytéž „Nár. listy“ od téhož p. Ryby přinesly dne 4. t. m. lokálku „V zájmu dobré věci“, kde se nepo-
vídá, že přý někdo z mladočeské strany intrikuje v nejménovaném, patrně našem listě. Proto svůj článek doplňujeme tím, co v „Nár. listech“ na-
psal feuilletonista Ryba sám. P. Ryba pod zástírkou žertu povídá zvoleným do zemské-
ho výboru Mladočechům tak perné pravdy, že stojí za zaznamenání a znamenají, že volby ty
asi budou počátkem konce strany mladočeské.
Pan Ryba, patrně pod kůží se mrze, píše:
„Považte jen, jaký byl první skutek zemskými han-
kovkami zasypaného dra. Herolda? Dokud byl
jen obyčejným poslancem, jezdil vždy jen drož-
kou ze sněmu, však po významné večerní schůzi
čtvrteční vypjal na Radeckého náměstí hrdé prsa
— on to umí, na rozdíl od jiných poslancův,
kteří dovedou vypnouti jen břicho — a po-
racil mladému Vondráčkovi, aby dovezl jej
na Vinohrady. Demokratická drožka mu nestačila,
ačholi váží jen 69 kilo, proto musil ve třísozá-
vě dáti se demů dovézt šňákem. Na tom ale není
dosti. Víte, jaký návrh učinil ined v první schů-
zi zemského výboru? Aby osbrojeným sborům
městanským, jež konají před sněmem stráž, bylo
nařazeno volati do zbraně ne jen před maršál-
kem a mistodržitelem, nýbrž také před pány pří-
sědci; mimo to samí se myšlenkou unifor-
movat zemské úředníky a nejen ty, nýbrž i slavný
zemský výbor. Toť se ví, že jen k vůli sobě, aby
nositi mohli, jako pánové u veľa státní lodi, ro-
háč s bílým chocholem. Včera jsem jej přišel
u pana Šebora ve Ferdinandově třídě, kde si ku-
poval za pět set brillantovou jehlici do kravaty.
Ba důvěrnými styky, jež mám v nejbližším okolí
tohoto muže, svěděl jsem, že ze spuznosti si po-
ručil na neděli k obědu kapouna. Snad dokonce
štyrkého. Ejhle, bývalý demokrat! Ejhle muž,
jenž tlačil se druhdy mezi lid, tiskl mu
mozolovitě pravice a pochutnával si osten-
tativně na pětikrejcarových „knakách“. Dnes ráno
objednal si stavitele, aby mu vypracoval plány
na skvostnou villu v kokořínském údolí, kterým
povede nyní lokální dráha z Mělníka do Měna
a po níž, jako zemský výbor, jak se samo sebou
rozumí, jezdití bude první třídou a adarma. Hned
na to pak konferoval s panem orem. Mattušem,
sněs-li zemská banka přivál vkladů, které hodlá
v útavě tom umístiti. Vždyť přece nemůže ne-
chat bez úroků ležeti tisíce tisíců, jež mu vyne-
se zemské ministerstvo. Vidíš, ubohý sedláče, jak
se ti odsloužil ti, kterým's pomáhal a louže, z
nichž děláš vyčleňky a kteří dnes tě odkazují
ku pluku, kdežto sami ku bohaté sedají tabuli a
vytápějí se u polstíků.“
Vidíš, český sedláče, který dávno už nejí vychytralé ptáče, jak a sebou
zacházejí. Byl's vždycky tak pyčný, měl's vždy tak
tvrdou palici a teď děláš šafáře advokátům! Snad
se nedomníváš, že tě v zemském výboru bude há-
jiti pan Adámek? Na tobo se nejméně spolehej.
Do očí hude se oproti tobě chovat jako pravý
milus, ale sotva se obrátí, pustí se do tebe, že okrá-
dá zemské finance, poněvadž chtěl's z nich stovku
obětovat . . . pardon. Dal jsem slovo, že budu
mlčet o tom. Ano, český sedláče, víš, co učinil
pan Adámek hned druhý den na to, když stal
se zemským výborem? Vyhlédl vláseňkáře, dal
si uhlát bavraní paruku a na černo obarvit své
dloubé vousy a to za dvě peníze, milý sedláče.
A což dr. Edvard Grégr. Ten sáje krev z ubohé
této země již plných šest let a ještě nemá dost.
Ohlíží se právě nyní po nějakém velkostatku.
Čtyřtoly už mu nestačí. Zemské výborství vyná-
ší, o tom nemůže být žádná pochybnost. Mla-
dočeská bltavost slaví nyní orgie. Je to hotový
skandál, jak si to mezi sebou rozdělili. Když už
jim šlo o hodnost, proč neztekli se aspoň těch
tisícův, aby zvedl svět, že skutečně healem jejich
ni zisk — třeba že při tom trochu slávy. Kdo
chce vlastní vděk si získat, tlačovky nehle-
dej! Pamatujte si to — pane Škardo, jenž se
domníváte, že je zemské výborství nějakým
dodílným poštmištrovstvím. Tážu se vás, má-
te-li míti porozumění pro vaši bídu a
útrapy tak vypasený pán? Ten nikdy chleb
svůj slzou nezrosil. Takto posmělně a nevážně o
nových „mladočeských zemských ministrech“ píší
samy — „Národní Listy“ a ty jistě že máš
k tomu dostatek důvodů, aby pánům pravdu
zatím třeba jen žertem pováděl. To během času
budeme svědky pékné mely, která se asi co nej-
dříve ve mladočeském táboře strhne.

Polkojt Herben, tak píše pardubický
„Pernštýn“, vrhl se ve svém pověstném „Čase“
ne zdejší „Ludmilu“, že se opovážila uvítati své-
ho církevního pastýře, načez útočil i na al. Olgu
Hornofovou pro její jednatelezkou správu při val-
né aromadě přednesenou. Vždyť prý je to duma
svého otce, který u biskupa v obzvláštní přímě
stojí! — Pozdě dost ozval se moravský inquisi-
tor, p. dr. Herben obnoviti doby „vlastenčící po-
licie“, pak přišel se svým nápsedem v nepravý
čas. Dnes v národě probudilém a veskrze uvědo-
mélém nedá se komandovati nikdo, dnes každý
jde v před dle svého nejlepšího vědomí a svědo-

ní, a byl-li národ náš kdy ve věcech víry ne-
důtklivým, tím více je dnes, kdy zná podstatné
rozdíly, a kdy ví, co komu sloužilo za plátek a
jaké prostředky měly sloužiti obratné sestiranému
údeli. Je pravda, že odp. biskup královéhradecký
vyslovil se ostře jak o Husovi a Amosu Komen-
ském, tak i o Nerudovi a Třebízském. Ale co kdy
o nich napsal a řekl, to může každý nepedpoja-
ty historik a věrný nikterak všízný katolík pode-
psati. Co kdy řekl a napsal o Husovi a Žiškovi,
to dávno před ním vyslovil evangelík Palacký a
že historie, ze které čerpal Václav Beneš, byla z
dásledků pobelohorských exekucí stranická a více
hověla soucítěnímu srdci než chladnému rozumu,
to je dnes také na jisto postaveno. Právě tak ne-
může žádný upřímně víře své oddaný a jejího
učení znalý katolík rozebráti se pro nebratrskou
kletbu Komenského a jeho blouznění vůči naší
víře a právě tak nutno odsouditi i úsměšky Ne-
rudovy vůči osobám církví za svaté neb blaho-
slavené vyhlášeným a vůči zvyklostem, které sice
s věroukou nesouvisí, ale ku tmářství právě ne-
přispívají. Tedy zde všichni lidé dobré vůle a
jasného rozhledu neměli by se dále věsti váleč-
ným pokřikem pokřikové mládeže a její svůdců.
— Tím méně pak je kdo oprávněn na biskupa
hradeckého klásti pobanu pro jeho obranu víry.
Málo je těch, kdo pročítali a pročítají listy našich
evangelíků, v nichž to do nedávna přímo sršelo
nenávisť a रुपením proti naší víře. Přišla-li od-
veta a přišla-li odveta perná, věříme, že je štvá-
cům nepohodlná, ale sami ji zavínali a nejsou
oprávněni, aby do svého tábora domněle „utla-
čovených“ vháněli vodu z našich rybníků. S tím
švindlem mohl by již býti pokoj! Tolik podoty-
káme k neurvalému útoku evangelíka — Her-
bena.

Svatý Otec, papež Lev XIII, známý vše-
obecně všestranným svým vzděláním, jeví se nám
těk jako výtečný — šachista. Sledoval, jak se
právě dovidáme, se svým zájemem známým meziná-
rodní turnaj v Hastingsu, v němž se hlavně
Pillsbury proslavil. — Sv. Otec, jenž s výtečným
šachistou P. Guiliou hrává, jeví i v této zábavě
své neobyčejné schopnosti důležit, takže o jeho
hluboce promyšlené hře proslulý jeho „soupeř“
vždy s nadšením mluví. — — ška.

Páté přes deváté. V Záhřebě zemřel Ant.
Starčević, vůdce strany práva, která státoprávní
vyrovnaní mezi Uhrami a Maďary zavrhovala.
Starčević stál v popředí politického života od let
osmdesátých. — Jak se dovidáme, jedná se o pou-
žívání vojenských pad při četnictvu, aby zejména
v lesnatých a boráckých krajích usnadnili čet-
níkům těžkou a nebezpečnou službu a je před
zákeřnickými útoky uvarovali. — Je známo, že
Italové v Habsbích vedou nešťastnou válku. Často
tvrzeno s italské strany, že nepřátelská strana —
vojensko krále Menelika — byla od Francie zbraní
opatřena. Nyní však odhaluje italský list „Eser-
cito“ (Vojsko), že Itálie sama svého času mnoho
tisíc Remingtonových pušek králi Menelikovi vě-
novala, kterážto zbraň nyní proti vlastním dárci
vydatně střílí. Na doplnění této zprávy sděluje
jiný italský list o původu dotyčné zbraně ještě
následující. Když Garibaldienci obsadili Řím, dal
papež Pius IX. papežským vojákům rozkaz, aby
složili zbraň, ježto by v boji proti přešle marné a
zbytečné krev svou prolévati. Ze strany vítěze
bylo naleháno, aby papežští vojínové zbraň vydali,
kteráž, když se tak stalo, ve zbrojnici byla ulo-
žena. Odtud pak ji vláda italská vybrala a daro-
vala svému novému příteli v Africe. Tak se
stalo, že na porážce Italů u Amba Alagi také staré
papežské zbraně mají velké podílu. — Baron
Albert Rothschild zakoupil, jak maďarské listy
zvěstují, v Budapešti na Štěpánské ulici větší sta-
vební plochu, kde zamýšlí anglický park založiti
a velkolepou villu vystavěti. Koupě byla teprv
tyto dny tajemníkem baronovým uzavřena. Kdyby
se tato zpráva potvrdila, nabyla by tu pověst o
přestěhování se barona Rothschilda z Vídně do
Budapešti novou posilu. Ano, ano — Vídeň se
vzchopila a svrhuje se sebe otročké jho, do něhož
ji židé zaplétli, a proto to stěhování. — V Uhrách
mají páni Maďarů skandál za škandálem. Mikloš,
Pulsky a nyní Banffy. Co se stalo tomuto ve-
lmožnému předsedovi ministerstva uherského? Vy-
četli mu ve sněmovně poslanců, že prodává šlechtic-
ké titule. Banffy se bránil, co mohl, ale když
na něj jeho odpůrcové dolehali, aby místo dlou-
hých řečí řekl krátce, je-li to pravda nebo ne,
nemohl říci ne, začal časopis „Budapešti Hirlap-
jenž první ta odhalení přinesl, mu čte potěšné le-
vity. — V tom krátkém čase, co baron Desider
Banffy v čele uherské vlády stojí, mohl se každý
přesvědčiti, že ani té malé důvěry, s kterou při
svém jmenování přijat byl, nezasloužil a že dnes
nejen celý národ, ale zvláště liberální strana uznati
musí, že baron Banffy místo, které zaujímá, ne-
noden jest. Přizná-li, že to pravda jest, že šlechtic-
ké titule za peníze prodával, může hned zadati
za propuštění. Když ale na dvoje zřetelnou otázku
nejen vyhybá, ale srovna obyčejným zapíráním
odpovídá, nemůže Desider Banffy zůstat členem
národního kasina. — A neméně rozhořčené pojed-
nává o této udalosti „Nemzeti Ujság“. Baron
Banffy je jako protestant nepřítel církve katolické

a když se v loni jednalo o to, aby proticírkevní
zákonům zjednal v panské (magnatské) sněmovně
většinu, postaral se o jmenování nových magnátů
a dal si od nich ještě za to platiti. Tak měl dvojit
profit. Ale nyní má brozou ostudu! A proto
dobré je to naučení: s poctivostí nejdál dojde.

Zvěsti z východních Čech.

Břimování v Hradci Králové. Ve středu
dne 11. t. m. bude udělen Jeho bisk. Milost svá-
toost sv. břimování studujícím zdejších c. k. střed-
ních škol a žákům c. k. odborné školy země-
nické v chrámu Panny Marie o 10. hod. dopol.

**V jednotě katolických tovaryšů před-
náseti** bude v neděli dne 8. t. m. J. M. odp. biskup
Edvard Jan „O lidské duši.“ Začátek ve 2 hod. od-
poledne. Hostům členy uvedeným jest vstup volný.

Zprávy diecéšní: V Pánu zesnul p. J. Ma-
ryška, maj. zlat. zásl. kříže s kor. jubilar, sen. dié-
cese, kons. rada, b. notář, děkan v Kovanicích,
na odpoc. dne 1. března 1896. (93 roků star).
Ustanoveni jsou: p. Václav Bier, děkan
v Opatově, za děkana do Litomyšle, p. Frant-
Jeřábek, admin. za faráře ve Vřešťově, p.
Jos. Bekera, kaplan za admin. v Hrochově
Týnci. Uprázdňené místo: Opatov
(Abtsdorf) fara, patron. kníž. Thurn-Taxis od
28. února 1896.

Výborová schůze. Dne 25. m. m. měl
výbor politického družstva tiskového pod ochranou
sv. Jana Nepom. v Hradci Králové pátou schůzi.
Po přečtení a schválení protokolů schůze přednesl
p. architekt Hellmann rozpočet na diecéšní spol-
kový dům „Adalbertinum“. Probral podrobně
jednotlivé práce a jednotlivé jejich položky. Výbor
uznal zásluhou práci p. architektovu, který o bu-
doucím „Adalbertinu“ viděl krásnou, důstojnou,
dle zásad architektonicky nastíněnou a provedenou
monumentální diecéšní budovu; výbor také uznal
a chválil jeho plši, se kterou v době poměrně
velmi krátké předložil elaborát tak rozsáhlý a
komplikovaný. Kdo uváží, co má v „Adalberti-
nu“ býti, nemůže neuznati, že vypracování naš
plán náležitý, není prací snadnou. Avšak výbor
nemůže hleděti jen na ozdobnost, aesthetickou a
architektonickou důkladnost, nýbrž musí pamato-
vati na poslední valnou schůzi, ve kteréž bylo
s účastníky sděleno, že „Adalbertinum“ bude státi
asi 100.000 zl., a na zlé časy, do kterých si nyní
stěžují všichni; proto, ač uznal práci p. archi-
tektovu za důkladnou a zásluhou, nemohl na
jeho návrhy přistoupiti, poněvadž dle učiněných
a přednesených rozpočtů by náklad na „Adalberti-
num“ žádal výše než polovinu více, než bylo
řečeno na zmíněné valné schůzi. Z té příčiny by
p. architekt požádal, aby v práci své dále pokračo-
val a to tak, aby plán zejména v části orna-
mentální a jinde, pokud jen možno bude, zjed-
nodušil a tak rozpočet až na udanou sumu snížil
Jest pravda, že nebude „Adalbertinum“ tak krásné
a důstojné za 100.000 zl. jako by bylo za 157
tisíc zl.; avšak jaká pomoc! Výbor nechce a nesmí
na sebe vzíti zodpovědnost za náklad o polovinu
větší než na valné bromaře řečeno a doufá, že
i ta budova, jaká bude postavena, účelům svým
vyhoví. Rozpočty v udaném směru budou těchto
dnů dokončeny a již v přístíím čísle tohoto listu
a v „Českém Východě“ bude vypsán konkurs na
zadání stavby a jiných prací. V listech denních
bude vypsán konkurs v úterý a upozorňujeme na
to již nyní, poněvadž doba konkursní nebude
dlouhá. — Po rozhovoru o plánu a rozpočtu uva-
žoval výbor o podmínkách zadání stavby a jiných
prací a definitivně je schválil. Práce: nádenická,
zedeňská, tesařská, truhlářská, kovářská, zámeč-
nická a stukaterská zadají se jednomu podnikateli,
ostatní s vyjmutím práce kamnářské, zadají se
také buď všechny jednomu podnikateli, nebo každá
jednotlivě, dle výhodnosti offert. Podmínky zadání
budou vyloženy ponděním dne 9. března počínaje
v místnostech spolkových v Hradci Králové, Velké
náměstí číslo 34, jak se blíže oznámí ve vypsání
konkursu. — Na to zvoleno bylo dozorstvo stavby,
jehož povinností bude, dohlížeti na provádění
stavby a starati se o řádné vedení stavebního a
vážného denníku na staveništi. Hlavní osoba
tohoto družstva, totiž odborný znalec, dosud
určena a požádána nebyla, poněvadž o ní
rozhodne i to, komu provedení stavby a jiných
prací světleno bude.

Klub českých velooipedistů v Hradci
Kr. zavedl se nemalo místní společnosti pořá-
dáním výstavy a přednášky známého cestovatele
p. J. Kořenského. Zajímavá výstava fotografií
z cesty kolem světa p. Kořenského uspořádána
byla v neděli, dne 1. t. m. dopoledne i odpoled-
ne ve foyeru Klicperova divadla. Velmi hojná
návštěva obecenstva svědčila o náležitém zájmu
pro tuto pékně upravenou výstavu, do níž odpo-
lednu zavítal také sám řed. Kořenský, jenž po
celou hodinu přítomným ochotně vysvětloval jed-
notlivé obrazy a slibil, že zašle později ještě no-
vou sbírku fotografií. Při večerní přednášce byly

divadelní společnost přepočeny. Red. Kofenský též měl půl třetí hodiny poutavě křít své dojmy a poznatky z cest po Japonsku, Číně a Jádii. Podrobněji uváděl obsah této přednášky, již obecenstvo sledovalo s plnou pozorností, bylo by zbytečným, neboť ve vycházejícím právě skvostném díle p. Kofenského nalezne více příjemné četby každý, koho tato cesta zajímá. Jak se nám zděluje, bude čistý výnos výstavy a přednášky věnován vlasteneckému účelu, o čemž přineseme příště bližší zprávu.

Řízení ho! Pratský „Hlas Rolníka“ píše: „Naše denní žurnalistika a — proces s podvodným váženým Syřístem. Ač naše denníky sledují vždy se zálibou senační procesy, ať již konají se zde neb na venkově, jako na př. proces Ekertův v Hofe Kutné, který vyplňoval jejich celé sloupce po čas trvání, přece jednou učinily výjimku a sice při procesu Syřístově v Hradci Králové. Proces tento, který byl jedním z obrázků, jak cukrovary počínají si vůči rolníkům při odvádění řepy, byl tudíž i důležitý a zasluhoval, aby denní listy, jak při jiných činech, uvedly jej ve známou hlavní rolnictvu. Avšak podívejme se, jak se zachovaly naše žurnály? Přinesly krátký výťah žaloby — pak mlčely vůbec a konečně v odpoledním vydání přinesly krátce jen rozsudek, aby si toho nikdo tak nevšímal. Řídily se asi příslovím, že mlčeti — jest zlato! Proč mlčely, domyslí si asi každý. Za to však my, chtějící, aby všichni rolníci poznali, jak dovede je takový vážený jako Syřísté dítiti bez nože, vydali jsme již ve druhém vydání spisek o 32 stranách, který přináší zevrubně vypsání celého procesu tohoto, jakož i závažné výpovědi všech 150 svědků a podvodné manipulace váženého Syřísté. Spisek tento je již rozšířen po celých Čechách i na Moravě. Kdo by ještě chtěl dostati nějaký výtisk, nechť se přihlásí co nejdříve v redakci „Obnovy“.

Kartely a časopisy. Cukrový kartel je to, když se všichni rakousko-uherská cukrovarnická spojí a rozhodnou se ustanovit cenu cukru společně a zcela neodvisle od výrobních nákladů. To se dělá tak. Když se určí spotřeba cukru doma — na vývoz se kartel nevztahuje — přikne se každému cukrovaru, po případě každé rafinerii jisté množství cukru odpovídající její výrobnosti, jež může vyrobiti a dáti do prodeje. Cenu, za jakou se smí prodej dít, stanoví kartel, vlastně kartelem zvolený výbor, jehož předsedou je mnohonásobný millionář Schöller ve Vídni. Tak cukrovarníci mohou určovati cenu cukru zcela libovolně a tak si zajistiti každý zisk. Avšak nedostí na tom. Aby mohly bezohledněji vykořisťovati, šly ještě dále. Cukrový kartel získal pro sebe nejenom vídeňský tisk, nýbrž s malými výminkami všechnu rakousko-uherský tisk placením ročního paušálu. Tento paušál vyplatí se ve Vídni v domě Schöllerově a pak se rozvrhuje na jednotlivé cukrovary. Ze spolehlivého pramene se nám sděluje, že se v kartelu ustanovuje určité procento veškerého prodeje cukru na podplacení novin. Roční paušál činí při dennících 2000—4000 zl., při týdenících 200 až 500 zl., avšak budou později zvýšeny, až se srovná ceny cukru.

K nejrátulantům se přihlásili dále Pl. tit. pp. Victor Weinhengst, architekt, Antonín Suchánek, rektor, František Pour, vicerektor. Dr. Karel Truxa, spiritual bisk. semináře. Vivant sequentes!

Se stavbou meziměstské sítě telefonické z Trutnova přes Králové Dvůr, Pardubice, Kolín do Prahy a Vídne s odbočkou do Chrudimi bude vedle výnosu ministerstva obchodu dne 17. února daného, co nejdříve započato. Současně zařizena a veřejnosti odevzdána bude telefonická hovorna při poštovním úřadě na zdejší nádraží. Jest tudíž právě na čase, aby ti, kteří co účastníci ku státní telefonické síti meziměstské připojení býti chtějí, co nejdříve u zdejšího poštovního úřadu se přihlásili.

Jednota divadelních ochotníků pořádá v neděli, 8. března 1896 ve prospěch úprav v městském divadle II. divadelní představení: „Starý vlastenec.“ Veselohra ve třech jednáních od A. H. Sokla. Režisér: Fr. Hofman. Začátek o 7. hod. Konec o půl 10. hod. Ceny míst: Lóže zl. 2-50. Křeslo 60 kr. Sedadlo na tribuně 50 kr. Sedadlo I. třídy 40 kr. Sedadlo II. třídy 30 kr. Sedadlo na galerii 20 kr. Parket 25 kr. Přizemí 15 kr. Studentský a garnisonní lístek do přizemí 10 kr. Předprodej lístků obstará knihkupectví p. B. E. Tolmana.

Živnostensko-čtenářská jednota v Hradci Králové pořádá v neděli, dne 1. t. m. divadelní představení kusů: „Na nádraží.“ Veselohra v jednom jednání. První den po svatbě. Veselohra ve dvou jednáních. Návěsta byla hojná, souhra dobrá.

Osobní. Důstojný p. Jan Volánek, administrátor v Políci je jmenován od n.p. biskupa Lorenského Tomáše Callegriho čestným kaplanem tamější katedrální basiliky.

Šlechtný přínivec školy. Důstojný pan J. F. Seidl, farář v Černilově zakoupil a obecně šleho v Černilově daroval krásný vycpaný exemplář Bible v ceně 7 zl. Šlehořova osvědčenému svému dobrodinci vzdává správa ob. školy díky nejvřelejší.

Missa. V Novém Městě n. M. budou konati sv. misali dšst. Otcové Tovaryšstva Ježíšova: superior P. Cibulka, Kaláš a Šep ode dne 8. do 15. března.

Úmrtí. V neděli dne 1. března zemřela v Českém Štáblu představená kláštera cti. sester Ursulinek; velebá matka M. Františka Lange ve věku 73 let. Pohřeb, jehož se účastnila al. městská rada a větší množství obecenstva, konal se ve středu dne 4. března o 10 hod. dopoledne. Pohřební právo vedl vřp. konsist. rada a blakapeký vikář J. Němeček s Náchodě za asistence místního vřp. Štěpána Fr. Pešky a čtyř kněží.

Divadelní představení budou se pořádati v neděli, dne 8. t. m. v následujících místech: Divadelní ochotníci v Hradci Dobré Vodě sehraji kus „Otče náš“; Jednota divadelních ochotníků v Dobrušce kus „Dobrá noc“; Jednota divadelních ochotníků v Kukleně kus „Dvůr Ráteny“; Čtenářská ochotnická jednota dělá si na Pratském Předměstí kus „Vesničané neb Nalazenec“; Ochotnická čtenářská Beseda v Třebovčicích „Kříž a potoka“; Jednota divadelních ochotníků v Novém Hradci Král. pořádala dne 1. března 1896 divadelní představení: „Bratr bonák aneb Venkovské v hlavním městě.“

Schválený plán. Okresní výbor v Hradci Králové schválil nový regulační plán pro obec Pratské Předměstí, což bylo již velenatnou potřebou vzhledem ku čilému ruchu stavebnímu v tamní obci.

Zdejší pivovar získal za povolení ku přeložení sladovny na nové stanoviště.

Nesprávné pověsti kolovaly v těchto dnech o tom, že městský rada p. Al. Dvořák své závod prodal. Jak se nám sděluje, jsou pověsti ty nepravdivy, p. Dvořák poverde obchod pod vlastní firmou dále.

Zajímavou schůzi měl v neděli dne 1. t. m. „na štělnici“ politický spolek pro okres královéhradecký. Členů spolku dostavilo se jen asi 16, všech účastníků bylo ke stu. Předseda p. Nejedlý vzpomněl při zahájení schůze štyřech narozenin Sr. Čecha, načež jednatelem p. Fr. Červinka podal zprávu jednatelemkou, v níž vytkl činnost spolku za loňský rok a mimo jiné sdělil, že loni přibýlo nových 18 členů. Dle pokladní zprávy přednesené p. Hrdličkou, bylo loni zapláceno na příspěvkách 37 zl. 50 kr., pasiva obnášejí 21 zl. 30 kr. Zpráva tato nemohla býti schválena, poněvadž loňská valná hromada zapomněla zvolit revisory. P. Tomášek stěžuje si při tom, že deficit byl zaviněn výborem, neboť se na př. loni hlásilo několik nových členů, kteří nedostali pak vůbec žádný výrozumění. Dr. Zimmer míní, že by se členské příspěvky měly rásněji vymáhati. Pan Hrdlička namítá, že venkovští členové, když byli energicky upomínáni, nezaplátili a na listinu napsali: Vystupuju! Poslanec Formánek pojednal potom v delší, obsažené řeči o posledním zasedání sněmovním, jehož průběh a výsledek důkladně probral. Rečník uvedl zejména, že sám již pozbyl důvěru ve zdatnost zastupitelských sborů. Předseda tato došla všeobecného souhlasu. K dotazu p. Tomáška v záležitosti dráhy Hradec Kr. Holice, poukázal posl. Formánek ke zprávě dra Malinského, kterou jsme otiskli v čísle předposledním. Předseda p. Nejedlý projevil jak jmenem přítomných přání, aby poslanci na dále setrvali na stanovisku opozičním a míní, že nám nikdy nebude možno přivolit k rovnoprávnosti takové, jakou požadují Němci. Na to provedly se volby nového výboru. K návrhu dra Zimmera zvolen akklamací za předsedu opět p. Nejedlý, jenž volbu přijal a vyslovil politování nad tím, že valná část inteligence, zejména v Hradci málo se účastní politického ruchu. Do výboru byli pak zvoleni pánové: Václ. Prokeš z Černilova, Škoda z Čistovce, Josef Křil z Pratského Předměstí, poslanec Formánek, dr. Zimmer z Hradce Králové, R. Janek z Bělce, Fr. Červinka a Hrdlička ze Stádku, J. Fíšera ze Slezského Předměstí. Po volbě volá předseda: Na revisory účtá jsem zase zapomněli! Pan Janek navrhuje, aby za revisory byli voleni p. Tomášek a Ippen. Pan A. Juliš z Hradce Král. míní, že by se za revisory měli voliti jen křesťané a žádný „našinec“. Janek volá: „My nejsme žádní antisemité!“ Předseda Nejedlý žádá za přijetí volby Ippena, jenž funkci přijímá. Pan Juliš: „Je všeobecně známo, že od toho národa nikdy jsme neměli a nebudeme mít nic dobrého a proto jsem rozhodně proti takovému přátelství s „našinci“. Pan Janek vytká, že Luager při svém antisemitismu stal se z demokrate jen klerikálem. P. Juliš: „Každá obec je šťastná, kde nejsou „našinci“. Při volných návrzích sděluje p. Fr. Červinka ze Stádku, že se má v Hradci vydávati nový list radikálně pokrokový, jenž by čelil proti „Obnově“. Nastupujeme boj nesnadný, praví řečník, a k tomu jest potřeba peněz. List začne vycházeti teprve ve druhém pololetí. Rečník praví dále, že by se každý měl státí podpisníkem listu, neboť je prý vlasteneckou povinností vystoupiti proti „řádní“, jež se poslední dobou v našem kraji rozmáhá. Ippen navrhuje, aby se začalo hned s upisováním. Fr. Červinka sděluje, že každý prozatím může složit 10 zl., další obnos by se splatil při vyjití listu. A. Juliš se také zdal si akcie listu mohou kupovati také židé. Fr. Červinka: „Žid, helvet, turek, to u nás nerozhoduje a my víme, že za antisemitismem se skrývá klerikalismus. A. Juliš: „Nebu demeteli antisemity, přerostou nám židé přes hlavu.“ Red. V. Kučera vytká Fr. Červinkovi, že mluvil o „řádní klerikáli“, ale sám vyhledával styky s „Obnovou“, v jejíž redakci je písemní toho doklad. Pan Červinka hledí to vymluviti, načež mu „našinec“ Ippen hledí přispěti pomluvou, že red. Kučera se prý dával jednou od židů podpláceti a že sáprý chtěl státí redaktorem „Č. Židovských listů“. Red. Kučera volá, že je to lež, předseda připomíná, že takové osobní věci nemají se ve schůzi přetřásati. Na to byla schůze zakončena. (Osobních útoků proti redaktoru nevšímal jsem si dosud v „Obnově“ nikdy a proto také tuto pomluvu prostě zaznamenávám. Vyrukují-li „našinci“ s nečím takovým ještě někdy, bude se red. Kučera hájiti jinak.)

Strach má velké oči. Hrá se a jest to pravda člověk ve strachu provedl již mnohý hrůsákový hokek. Podobného něco odehrálo se v noci na 29. m. v obci — letu v Bohuslavci. Asi po půl noci strhla se v tamějších hostinci táhla řád mezi dvěma tabory mladých rolníků janků, jež skroubila vřstáváním strany jedné a citelnou porážkou strany druhé. Při řeči nahlédlo se, kam řada přelí dopadá, což nejlépe bylo pozorovati na smalovaných obličejích strany poražené. Tato však nehodila jen tak lehce svou porážku nechat projít, ale odebrala se korporativně k sídla hlavy obce, neobávaje na tak posadit či přilít věsnou hodinu. Když přilít k domu, a už hoí shledali dvéře zatrasené, rozestavili se kolem okna a několikrát nařábili. Paní starostová, jank pro svou okroužlou postavu pohledná a povolná, vyskočila tentokrát jako střela; v okamžiku bylo ji viděti přelézati neďaleký plot, nejrakší te cestu do vsi. As za půl hodiny po této přehřte přilhrnul se zástup obyvatelá osbrojených vidlemi, cepy, sekerymi, kosami právě tak jako za čarš náských povstání — sběhli se po „rautbřích“. Když starostová probuzena byla tlacem na okno a hlasitým hovorem, v okně pak zahlédla několik hlav, nemýšlila v rozespalosti jinak, než že přišla banda lotrů, aby zabila jejího muže a proto bez rozmyšlení pobouřila celou ves na obranu a vřde vyprávěla, že hlava obce té chvíle je snad již mrtva. Přilhravši se zástup shledal dšm opět sernití známou a muže za to, že snad lotři tak učinili k vůli tomu, aby byli ve svém bohaprásdném počínání nerušeni, vyrazil mocí dvéře. Jaké však bylo překvapení, když hlava obce probuzená nenadálým praskotem dvéří vyšla jím udivené vřtice a od ní se pak dověděli, že tam byla sice tlupa mladíků šalovat na spolupráde, ale o nějakých „rautbřích“ že niěho neví, — že by byl on sám mrtve, to teprve nechtěl uvěřit; a tak bojechtivi domobranci se opět rozešli. Od té doby má tamnější jinak tiché okolí o jedné veselé historku více.

Stříbrné drobné mince po 10 kr. a 5 kr. rakouské méay budou s oběma vsaty dnem 1. ledna 1897. Mince tyto při placení přijímány budou ještě až včetně do 31. prosince 1896. v soukromých obchodech. Po vypršení této lhůty zanikne vřetky sá vazek státa tyto přijímati.

Zabil se. Dne 26. m. m. nakládal 50letý šedledin Černohorský a starosty p. Tomáše ve světi hnáj a chtěje více naložit, vylezl na vřz, aby obaš jeho sešlapal, při tom však se smekl a spadl po hlavě dolé tak nešťastně, že zůstal mrtve ležeti.

Kradl v kriminále. Dne 26. m. m. ukradl pekafský pomocník V. Tocháček se Skutče slubovi Oufalovi ve zdejší věznici kabát se šitými knoflíky a oblékl si jej pod svj. Náhodou však byl ještě tého dne zatčen pro šabrota a při jeho prohlídce nalezen byl kradený kabát.

Nešťastí. V neděli dne 1. t. m. zaměstán byl kotlář Vláček ve strojárně na Pratském Předměstí mazáním a čišněním strojů, při čemž nešťastnou náhodou zachytil se ramena, s nimi se smekl a spadl na železcon pod ním ležící desku a přerazil si na několika místech nohu. Nešťastník byl dopraven do zdejší nemocnice.

Kandidát sebevraždy. Konec předchozího týžde stěhl se v místech t. sv. „lipkách“ ranou s revolveru do prosu 18letý Samřka, dělník ve strojárně na Pratském Předměstí. Téce raněný dopraven byl do zdejší okresní nemocnice. K sebevražednému úmyslu dohnal prý ho nezhojitelný neduh.

Ohně. Dne 23. m. m. shořel stoh žetele rolníka Ferd. Petříkovi v Sověticích. Škoda obnáší 450 zl., proti níž byl jmenovaný pojištěn. — Dne 24. m. m. v 9 hod. večer vyhořela snářna na lan rolníka V. Kouřilovi v Klenicích.

Na dobytčí trh zdejší v úterý přivedeno bylo 463 koní, 624 krav, 35 býků, 19 telat a 23 koz.

Pominutá kráva. O dobytčím trhu v úterý odbyvaném svěčila se jistěma rolníka z Březhradu na trh přivedená kráva a probíhala po třídě tryskem, anž by se dala zadřieti. Při své divoké procházce snad dostala také chuť na dostatky a vřadla do krámku hokynáře Kovářka, kde rozšlapala něco dostatků atd. v ceně 6 zl. Dále xranila jednoho koně až konečně podařilo se a fortaných sobodě ji zadřieti a spoutati.

Prozrazení penězokaz. V předchozím týžde vyrušeno bylo obyvatelstvo v Solnici a okolí správou, že zejména ze Solnice, jak se zdá, rozšifuje se ve městě i v okolí množství padělaných slatníků a menší mince. Poznalo se též, že něco padělaných peněz se ve městě i proměnilo. Vřetřování vedlo na pravou stopu a vypátráno bylo místo i vřanici. U jakéhosi Wolfa, tkalec, bydličního v Solnici při stánci k Rychnovu, nalezena byla skutečně formička a něco pravych, všem jí za padělky proměněných slatníků. Podle všeho měl Wolf a jeho soudruhové, aspoň jeden z nich přilít k Wolfovi od Opocna, spojení s penězokazy jinými a soudí se, že byli i styky s penězokazy Fr. Červeným z Dobrušky a J. Rajtem z Třebíhoště, kteří jak známo, nedávno chyceni byli u Poličan na Hořici. Padělky slatníků, na něž se dosud přilho, jsou dosti trefny a na prvý pohled není nic nápadného. Při bedlivém prohlídání ovšem seznáno, že schází „viribus unitis“ v okraj, teč však poznávají se více a více, poněvadž stříbrovřtý lesk, jakousi pánou napodobený brzo černá. Počet odělaných slatníků dosud seznáma také snad znám nebude, jelikož mnozí se třeba ani nepřihlásili. U Wolfa v Sol-

nicel se měli poslední dobou nápadně dobře, což ovšem je vysvětlitelné. Je-li jim teď po prázdnině dobře, to jest otázka.

Sochař v baze. Do jedné sochařské dílny vstoupil před nedávnem sochařský dělník Fr. Vildt na týdenní plat zl. 4.80. Řemeslo, jež se byl učil, nebylo mu jaksi po chuti; snad že se obával, aby nedostal s práce současně, snad že plat za takovou práci zdál se mu nízký, hleděl se přičiňti něčemu lepšímu, výnosnějšímu, aniž by musel znovu amorfně tři léta učednické prodávávací, pustil se hned do provedení mistrovského kouska. Společně s ním bydlil u B. M. obchodní příručí Em. Sioek, o němž Vildt věděl, že má pěkné hodinky, jež by stály za škupnutí. Zároveň věděl, že má kvartýrák v kufre pětku a že také není k zahoezení, poněvadž není na ni snáz, je-li kradený. Dne 29. m. m. podalilo se mu obě jmenované věci převéstí ve svůj majetek a aby nebylo to příliš nápadné, že jednalo se někomu při otevření kufra pouze o peníze, vzal s sebou Vildt také vyřezávané šáteček, který však byl jeho nešťastím. Podařilo se totiž padlo na něho a to tím více, když pak nalezl u něho vyřezávané šáteček kvartýrák. Při další prohlídce nalezl u něho i sestavu listek na hodinky uschované za krovem. Na hodinky vypůjčil si Vildt 7 zl., za něž koupil si boty. Následkem tohoto podvodu byl nepoctivý sochař zatčen a dodán okresnímu soudu, kde odsouzen byl v těchto dnech pro krádež na 5 dnů do vězení.

Obec Kukulská usnesla se sříditi měšťanskou školu chlapeckou; za účelem tím zahájeny veškeré potřebné kroky.

Účetní cukrovaru J. Jelínka bude mít předložení před čtyřlenným senátem zde dne 12. t. m. o 9. hodině ranní.

Požár v pivovaru. V úterý, dne 3. března vybuchl s neznámých příčin na půdě budovy, v níž se nacházela správa velkostatek Jeho Osv. p. hr. Jana Harracha v Sádově, jako i byt vrchního správce Němečka a c. k. poštovní úřad, požár, a sice s takovou mohutností, že v krátké době snížil nejen budovu tuto, nýbrž i zachvátí přilehlé na ní sladovnu tamnějšího hrabědvoho pivovaru. I tato se všemi sypkami padla požáru tomu za oběť, jako i veškeré tam nahromaděné zásoby sladu a chmele a rozličné pivovarské náčiní. Jen nešťastnému naneštěstí spojených sborů hasičských s cukrovaru Mlýn, Mokrovous-Třesovic a Čistovce podařilo se varu pivovaru, jejíž střecha chytla, zachrániti a tím nebezpečí od ostatních budov odvrátiti. Škoda při se na mnoho tisíc, mohla být však ještě větší, kdyby byl požár i varu pivovaru snížil a tím i vaření přeházeno bylo, což se však nestalo a s výrobou piva bude se v krátké době opět pokračováti.

Vstříkání psů rozšířilo se na venkově v hojně míře. V obci Zdobovcích u Pardubic zjistila se dne 11. února u jednoho císaře psa vstříkání, takže v okolních obcích svedena byla kontamace psů až do 6. května. — Dne 26. února potuloval se v Černovicích u Jaroměřovic vstříklý pes, který více než porouel a teprve v Rožnově byl zastřelen. — V Sedráčcích zastřelen byl odti velký černobílý pes a zjistilo se též, že byl vstříklo- stříšený. — V obci Hološově objevil se vstříklý pes a byl v Mokrovouscích ubit. Poněvadž přisluhy vstříkání a něho zjistěno, byla svedena kontamace psů v následujících obcích: Mokrovousy, Hnědčovice, Vrchovnice, Želkovic, Sovětice, Dub, Mlýn, Dohalice, Třesovice, Čukovec, Chlum, Lípa, Nedvědice a Klenice.

Z Poučova. Valná hromada živnostenského společenstva v Poučově a okolí obdržela se bude v neděli, dne 16. března 1896. o 8. hodině odpoledne v místnostech školy poučovské s následujícím programem: 1. Zpráva jednatele. 2. Zpráva poslanecká. 3. Zpráva předsednictva. 4. Pojednání o členském poplatku. 5. Pojednání o jméni společenstva. 6. Volné návrhy. V pádu, že by se dostatečný počet členů nesešel, odbová se drabá valná hromada o hodinu posádjí nahléd na počet členů s tímto pořadem.

Z Jičína. Spolek ku podporování ohudých studií c. k. vyššího gymnasia v Jičíně pořádá cyklus přednášek ve prospěch pokladny školové v sousední obci obecního zastupitelstva v městské radnici dne 8., 15. a 26. března. Program: 1. O výpravách do kraja polárních, přednese p. prof. K. Štína dne 8. března. 2. O dědičnosti, přednese p. prof. G. Smola dne 15. března. 3. O nových proudech v medicíně přednese p. MUDr. J. Horu dne 26. března. Začátek každé ve 4 hodiny odp. Vstupné k celému cyklu 50 kr., k jednotlivým přednáškám 20 kr. Prodej lístků k celému cyklu lastavě převzal knihkupi J. Pásek a J. Zajáček, k jednotlivým přednáškám prodávati se budou lístky při vstupu do sá- sední síně.

Z Čáslavi. Katolický vzdělávací spolek „Právo“ pořádá dne 1. t. m. spolkovou schůzi. Návržena byla jako vždy jak členy tak hosty čestně navštívena a každý byl s programem úplně spokojen. Ku zdaru této naší schůze přispěl zejména obětavý náš místopředseda dp. L. Kalina přednáškami „O charakteru“ a „Církev a humanita“; obě tyto přednášky byly od přítomných s pochvalou přijaty. Přítí všech členů jest, aby dlouhá léta ještě v Čáslavi pobyl, ku zdaru něžho katolického spolku přispěl i na dále, neb on sám nejvíce ve spolku našem přednáší a dbá, by mnohý z našich souduubů v přednáškách se ovičil. Po přednáškách byl program zábavný a sice vypouštění skvoztých mlhových obrásk. Obrázky tyto se již v roce minulém velice samlouvaly, proč usneseno uspořádati panorámu těchto obrásk. Vypouštění těchto mlhových obrásk řídili soudruzi Frant. Weber, Alois Jetábek a tyli po ukončení pochvalou odměněni.

Z Přelouče. Barle přeloučské pořádala 4. března odpoledne o 1. hodině v kreolirné chlapecké měšťanské školy v Přelouči valnou schůzi následovním programem: 1. Formalie a placení členských příspěvků. 2. Přednáška p. Vojáčka z Lipoltic: „O káží školské a její prostředcích.“ 3. Referát p. Ad. Bohmace o reorganizaci ústředního spolku jednot učitelův. 4. Volba delegátů. 5. Přiblížení se ku budoucím přednáškám u jednatele. 6. Volné návrhy. — Vzdělávací-katolický sociální spolek „Svornost“ v Přelouči pořádá v neděli, dne 1. března v hostině p. Hofmanna „U krále Otokara“ v Přelouči dva-

desát představení Otčenáš. Drama v 1 jednání od Fr. Ooppeho. Před tím: Čím dál, tím hůř. Žert na škrto stě- doandého ve 3 jedn. od Fr. Bečkovského.

Z Pellichy. Měšťanská beseda zdejší pořádala v ne- 446, dne 1. března „Večer Svatopluka Čecha“ na celou jeho 50letých narozenin s tímto programem: 1. „Zampa.“ Osvětlená od Haralda. 2. Proslav. Od Jar. Vrohlíčka. 3. „Holub na javoru.“ Z Moravských dvojspěvů od Ant. Dvořáka. Op. 22. 6. 4. „Nový Čechův sen.“ Veleš emě pro pláno na 2 ruce od Karla Weima. 5. „O vý- znamu Svatopluka Čecha. 6. „Jak v jitrním pouspěti.“ Na Svatopluka Čecha složil Karel Weim. 7. Poem. Od Bohdana Kaminského. 8. „Amička Maláčka“ od Václ. Leuba. 9. „Větim“ od Svat. Čecha. 10. „Zajata.“ Dvoj- sáv od Ant. Dvořáka. Op. 22. 6. 11. — Směs s ná- rodních písní. Od Aug. Hanušová. Proslav a básně před- nely slešny M. Hájčova, Bohumila Krejčova a Bran. Altnerova. Zpěvné části, paní M. Krennrová a slešny Boh. Altnerova a Karla Burgrova. Píegy na piano sebrala sl. M. Vonešková. O významu Svatopluka Čecha vyložil v. letně a stručně osvědčený řečník při akademích, gram- ničel a spisovatel zdejší p. Ant. Konst. Víták. Provedení všech ostatních díel, avšak spěvných bylo velmi sdalé a udrželo dosi čestné shromáždění v nejlepší náladě. Měšťanská Beseda hodlá se nejdříve opět m. máli podobný zábavný večer pořádati a doufa, že bude moci ještě větší počet svých přísaivů a příležitosti té uvítati. Táž shromážděje se ve všech nedělních večerech k soukromým dýchávkám, kde o zábavu a poučení časopisy, knihovnou a rozmluvami jest dosti postarano. — Zdejší spolek c. k. vojenských vysloužilců oslavil dne 29. února jako každoročně obvyklou výroční památku dástojným způsobem. O 10. hod. ranní sloužil ve hřbitovním ohraza sv. Mi- chala slavné zádušní služby Boží za zemřelé členy spolku administrator P. Jan Volánek za asistence místních pp. kaplanů P. Fr. Knapa a P. Jana Procházky, kteří všickni jsou přispívajícími členy spolku veteranského. Večer sešli se všichni členové jeho v odbožením sále hostince „v pi- vovare“, kde administrator dástavní dp. Jan Volánek vyložil ve tři čtvrti hodiny trvajícím přednášce za veliké pozornosti „život a působení maršálka Radeckého“, načež byl zahraa pochod Radeckého. V přípitích vzpomenu bylo Jeho Veličenstva, císaře a krále a předních přítomných osobností. Dlužno zmíniti se o chvilce tohoto spolku, již si dobyl svým dástojným vystupováním ve ve- rojnosti, čehož zásluhu má nyní již oblíbený předseda p. J. a Jasele. Přejeme spolku tomuto i na dále hojného zdaru!

Z Rychnova n. Kn. Ku zprávě v minulém čísle uvedené o koncertu pořádaném ve prospěch měst. sirotčince dodáváme, že čtyř výnos z koncertu byl 218 zl. 71 kr., kteráž částka věnována k základnímu jmění měst. sirotčince. Nyní nalezá se v útavě 8 chovanců. Humanní tento útav též se velké písní a zdejšího volest. obe- oemstva, které jej jednak dury peněžitým, neo v naturalích hojně podporuje. Sirotčinec stal se ta dobročinným ústa- vem, na něj každý, kdo nějaký dobrý skutek vykonalí obo, v první řadě pamatuje. Dle třetí výroční správy vydané před kuratoria měst. sirotčince byl útav tento vydrávoval dosud milodary voleványých přispivů a mimo to během 4 roků vzrostlo základní jmění na 2100 a kon- cem roku 1895 byla hotovost pokladniční 539 zl. 73 kr. Zjistě jest třeba, aby tato šlechetná myšlenka, ujmáti se opuštěných dítek, a pečovati o to, by se jim dostalo náležitého vychování, nalezala šlechetné podpory u všech vrstev společnosti lidské a aby čestná takováto útava humanní byla zakládána, nebo tímto nejistě velice přispěje se k správnému řešení otázky sociální.

Ze Skuhrova. Ku konci předešlého roku do- konána byla toužebná úprava a výzdoba vedlejších oltářů mariánského a svatojosefského ve chrámu Páně našem. Slavnost posvěcení nových soch Panny Marie a sv. Josefa byla skromná sice, ale ne bez dojmavosti. Přes nepřiznivě počasí bylo zbožných účastníků tolik a tolik a viděli jsme v mnohých očích radost, že dílo podniknutí ke cti a chvále Boží se vydařilo. A s jakou radostí brali si účastníci slavnosti té obřady, jež obětavý vdp. světitel k tomu účelu natisknouti dal a k rozdáni uštědřil. Ano dílo společné ke cti a chvále Boží vydařilo se. Možná řci, že firma pana Krejčíka z Prahy, již úprava i pořízení soch zadáno, osvědčila dobrou pověst svou. Zvláště polychromie celku a sochy v životní velikosti provedené dle vy- braných modelů líbí se vůbec. Tím pak utěšenějším jest, že úprava a obnovení oltářů těch vzkvetlo ze společné obětavosti celé kolatury skuhrovské, v níž k tomuto účelu, ač kolatura skuhrovská ve svém celku neslyne zámožností, sebráno bylo celkem 804 zl. 3 kr. Na jaře při počátku majových pobožností učiněno bylo vybídnutí k osadníkům ve chrámu Páně a pak od obou duchovních podniknuta byla sbírka zmíněná. Zmínili jsme se předešle, že má býti veřejně vyslo- ven dík a také počet ze všeho, co dobrodiním všech at' možných at' i chudších dobrovolně sneseno bylo k účelu tak posvátnému. Dokazali všichni dárovcé, že vždy věrni jsou tomu útulnému kostelíčku svatoja- kubskému tam na tom návrší, návrší milém v středu celé farní osady. — Věcho dobra at' odmění! Odpla- titel. Kéž odmění každý dar, každý i dárek! Všem jest jednou platí upřímně: „Zaplat' Hůh!“ — Úhrnem tedy vybráno 804 zl. 3 kr. Z toho přišlo p. J. Krejčí- kovi za sochy po 150 zl. a ostatní práci, polychromii všech soch a oltářů 770 zl. — Ostatní výlohy činily 23 zl. 61 kr., tak že zbývá ještě 8 zl. 42 kr. Z obnosu toho bude ještě na jaře doplněna výzdoba okolí oltářů, náter zdí atd. — Celkovým výsledkem, jímž značně zvýšena jest výzdoba chrámu Páně skuhrovského, jsou osadníci farnosti skuhrovské vůbec potěšeni a to již jest zájisté péknon odměnou společné práce a společné obětavosti!

Z Luže. Dne 23. února k žádosti jednoty kato- lické konal v Luži v místnosti spolkové veřejnou hospodářskou přednášku p. Josef Dumeck, člen rady zemědělské. Přetněné posluchačstvo z širého okolí na 300 osob čítající sledovalo se zálibou řečníka, jená pojed- nával se žtečem k potřebě praktické v delší před- nášce o tom, která hospodařiti, aby i za nynějších stísněných poměrů hospodář obstatí mohl. K účelu tomu doporučil pan řečník též odborné vzdělání a sdružování se ve spolky hospodářské, jichž mnohé výhody v krátkosti vytkl. Pozvání ono nebylo bez výsledku, neboť přihlásilo se hned po přednášce 44 hospodářů k hospodářskému novému spolku, jená

doufáme povně, přičiněním pokročilých a uvědomělých rolníků brzy v život uveden bude, a to tím spíše, že potřeba spolku hospodářského všeobecně se uznává i u nás, jakož to dokazuje též veliký počet hospo- dářských jednot vůbec a v okolí blízkém avšak. Má-li rolnictvo hleděti lepší budoucnosti vstříe a domáhati se zasluženého uznání a pomoci od státu, jest mu nutná třeba sdružování se, jak dobře pochopila důle- žitost spolčování třída dělnická. A proto rolníci, spojte se i vy ve spolecích v jeden mocný šik proti škůdcům svým! Dáti podnět k založení spolku takového pro město Luži a okolí bylo úmyslem katolické jednoty a zmíněné přednášky hospodářské. Dobré té věci „Zdař Báh!“

Stihany rouhač. Dne 17. února bavili se v hostinci Josefa Pinkavy v Trebechovicích různí hosté. Mezi přítomnými nalezali se obuvníci i po- mocníci Fr. Doležal, Josef Černý a obchodník z Českého Brodu A. Š. — k. S. posítil piva při- bývalo humoru. Mluvílo se o politice a všem možném. Konečně došlo na náboženství. Panu A. Š. v nestráženo okamžiku vylétlo několik slov, jež by dnes milerád vzal naspět. Než nejde to více.

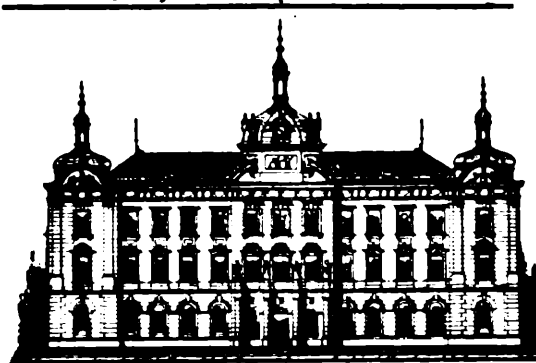
Krádež. Marie Pechová u paní Augustiny Machkové zde v č. p. 33. měla na půdě v kufu nezamčeném uschovanou v kožené tobolce svoji úsporu osm zlatníků a as 50 kr. Ku svému pře- kvapení shledala dne 27. února, že peníze již někdo odcizil. Krádež oznámila své paní a po konané prohlídce shledáno, že zloděj ukradl po- hny s novým peřím v ceně 20 zl., dále otevřel jeden kuf s starým oděvem, který vyházal ven, ale na místě zanechal, ale odnesl z něho dřevěnou bedničku s plechovými tácky.

Zatčený tulák. František Pacák, 41letý obuvnický dělník, ale více tulák, přiláhlý do Semonice, který prý dne 29. ledna na faře stud- nické odcizil stříbrné hodinky a na kterého vydán zatýkač, byl těchto dnů zatčen pro zebrotu a tu- láctví a nalézá se nyní u okresního soudu v Č. Skalici, odkud bude dodán krajskému soudu do Hradce Králové.

Obžinky, plym, šaty, účty — to všechno se kdysi spletlo tak, že kdosi mají o jednu povídku více. Jest jedna slíčná slečna, která loni byla pozvána k účastenství při obžinkách, k nimž jí bylo třeba pořídit si schvalně nové šaty; jest jeden dobrý ob- chodník, který látku na šaty ochotně dodal; jest jedna městská plynárna, která poslala účet za spotřebovaný plyn, ale místo peněz obdržela správný účet za látku dodanou k obžinkám. Co teď? Jsou ještě na živu pořadatelé obžinek a jest zvláště jeden šarmantní jich účastník, jenž předešel dalším opletáčkám a zaplatil účet ze své kapsy. A což zmoklé obžinkové šaty? Mohou se přebarviti třeba na zeleno a budou zase jako nové. Tak je zase všechno v pořádku a lidé žádostiví klepů mohou již raději slíditi po nové při- bodě, při níž by se spíš udělal z komára velbloud.

Drotar a terne. Píše se nám z Holic: Dne 25. února b. r. vrazil ve zdejší kolektu malé loterie asi zoleť drotar Tomek Gorvš (ve zdejší krajině pod jménem „Tonček“ známý) 29 kr. na čísla 2, 25, 27 a 74; mlčky zastřelil si do haleny „realkodu“ a odel. Při brněnském tahu dne 26. února, byla vakutka tažena tři ze čtyř zasazených čísel bratřových, totiž 2, 25, 27; leč drotar pro výhru se nedo- stavoval. Konečně v úterý dne 3. t. m. se objevil. Přišel, jakoby se ani nechumelilo, řka: „Kéž, mladý panko, zdálo se mi, že jsem vyhrál!“ Jdu se prepat! Dověděv se, že sen jeho se mu opravdu vyjevil, dal se do hledání realkody k výplatě výhry ovšem nezbytné; prozkoumal obsahy ka- pes, všech uzlíků u látku, leč marně. To opakovalo se ne- kolikrát za neustálého mumlání; posléze podrobil celé své spodky důkladné prohlídce. Tu teprve dole u botek v za- vázaných kalhotách našel realkodu celou seimolenou. „Kež už ju mám!“ zvolal Tomek a vyjašenou trvá. Obdržel vybraných 185 zl. 73 kr. Šťastný drotar, očima jiskře svázel vybrané bankovky do látky a rovnou cestou se pustil na Chvojno, kdež je v záložně uložil.

Listárna administrace.
P. F. J. Oujezd D. Předplatné končí koncem t. m.

Příspěvky na „Adalbertinum“. Vysoce důst. p. kanovník Ant. Pogert 10 zl., vys. důst. p. Dr. Jan Soukup, prof. theologie 100 zl., Anonymus 100 zl., J. N., f. v N. 100 zl., jiný 50 zl., vdp. Jan Barták, konsistorní sekretář 5 zl. vsdp. František Kerner, archivář 5 zl., dp. Karel Škoda, protokolista 20 zl. Nejmenovaný 1 zl., dp. Tomáš Škrdle, redaktor „Vlasti“ 2 zl., p. Josef Machka z Čachotína 5 zl., dp. Karel Kuhn, farář v Žitci 10 zl., dp. V. Sinkora, farář v Bojanově 3 zl., důst. farní úřad v Opatovicích 2 zl. 50 kr., vlp. Ot. Vosáblo, katecheta v Holicích 1 zl., vikariát Náchodský 218 zl. 20 kr., z nich vsdp. vikář Jan Němec 100 zl., vikariát Králický 55 zl. 50 kr., Kopidlenský 49 zl., dp. Karel Jedlička, farář ve Vracích 10 zl. — Všecky dosud udělené příspěvky jsou uloženy za tím bud ve spornicelné Králové- hradecké nebo v záložně Velkojezské. Za všechny „Zaplat' Báh!“ O další se uctivě žádá, poněvadž již vše jde, jak se říká, do živého.

Maliřský umělecký atelier Jarolína Štantejského

v Litomyšli

doporučuje se veledůstojným děkanům a farním úřadům i veledůstojnému duchovenstvu, jakož i slavným patronátním úřadům ku provedení dokonalých

malb kostelních,

opravy freskových a olejových maleb i nových obrazů vůbec. Také se vypracují ochotně na požádání návrhy maleb. Dále zhotovuje spolkové prapory na hedvábní malované, velmi vkusné za mírných konorát.

Závod může se prokázat mnoha vysvědčeními jakož i diplomy a mnoha provedenými pracemi kostelními na př. v Rychmburku, v Janově u Litomyšle, Jevíčku, Mor. Třebové, Mor. Budějovicích, Prostějově, v Olomouci, Brně atd.

Brusinky

v nejjemnější rafinádě zavařené

5kilový soudeček

franko za zl. 2.75

zašle

J. Fáborský

v Týništi n. Orli.

Villa

na „Hrázce“ u Kralovhradeckých lesů

důkladně vystavená, s 4 pokoji, světlou kuchyní a vším příslušenstvím, dvorem a velkou zahradou opatřená, prodá se v zmíněné ceně 4000 zl. r. č.

Bližší zprávy podá administrace „Obnovy“.

Příležitostné dárky!

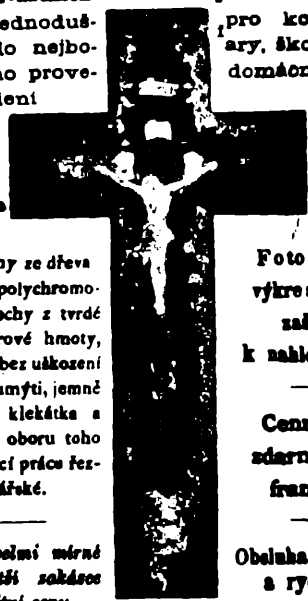
Podepsaný dovoluje si P. T. veledůstojnému duchovenstvu a veletěnné pány učitele jakož i všecko obecnost upozorniti na svrbj

umělecký závod pro výrobu

jemné řezaných křížů

k postavení a zavěšení v různých slozích,

svrbj vlastních od nejednoduššího do nejbohatšího provedení

Sochy ze dřeva bohatě polychromované, sochy z tvrdé mramorové hmoty, jež lze bez uškzení vodou umýt, jemné řezané kletky a jiné do oboru toho spadající práce řezbářské.

Ceny velmi mírné při větší zakázce solidní ceny.

před. vzorů pro kostely, ary, školy a domácnosti.

Fotografie výkresy křížů zašle k nahlédnutí.

Cenníky zdarma a franko.

Obelaha solidní a rychlá.

Stálý výběr hotových křížů.

Raimund Jul. Kozel,

sochař a řezbář v Hradci Králové, č. d. 70.

Právě vyšlo Poučení o sv. birmování.

Napsal a svým nákladem vydal v biskupské knihtiskárně Karel Jánáky, kaplan v Morašicích,

známý již dást. duchovenstvu vydáním několika spisů, jež došly obliby.

Poučení o sv. birmování majíc schválení od nejvyšší bisk. konsistoře, psáno jest — jak spisovatel v předmluvě uvádí — hlavně pro duchovní, jimž osadu připravovati jest ve škole i v kostele ku přijetí této svátosti. Výhodu a cenu spisku dovedou posouditi naještě ti, kdož konajíce přípravu tuto z různých pramenů látku sbírali byli nuceni. Spisek obsahuje 82 stran 8°. Cena 12 kr. Dostati lze u spisovatele a v bisk. knihtiskárně.

Spisek vyniká přehledností, jasností výkladu, což i okolnost, že čistý výnos věnován zbožnému účelu — činí knihu doporučení hodnou.

Umělecký závod

pro
malbu
na skle

B. ŠKARDA,

Brno.

Speciální závod pro malbu oken chrámových.

Sedmkrát prvními cenami vyznam.

Vzorníky k nahlédnutí franke.

Ceny mírné.

Umění církevní.

JOSEF J. HÜBSCH,

akademický malíř, vydavatel „Rozhledů v umění výtvarném a církevním“

Praha-Žižkov, Jeronymova ul. č. 750.

Výzdoba chrámů malbou.

Malba dekorativní. — Malba chrámová, kostelních kaplí, klášterních síní, visitačních sálů, oratorií. (Malba temperová, vosková, caseinová, křídlová, olejová, fresko.) Malba gobelinová. — Obrazy oltářní. — Obrazy nástěnné a nástropní. — Obrazy světlé, světlé, patronů slovanských. — Obrazy křížových cest. — Obrazy praporek. — Restaurování obrazů a uměleckých děl.

Opravy oltářů, kazatelů, varhan, zpovědnic, křtitelnic. — Zlacení a polychromování. — Slohová úprava a uspořádání interiérů.

Podmínky mírné. Rozpočty, barevné nákresy a skizy. Odporučené od církevních autorit. Chrámům a farnostem nemajetným poskytnutí se výhody aplátkové při cenách nezvýšených.

Odporúčujeme co nejvřeleji

P. T. veledůstojnému duchovenstvu, sl. patronátním a obecním úřadům, veškerým spolkům a dobrodružím boje zábožní

* výrobní závod *

(nejstarší v tomto oboru v Čechách ml. r. 1810.)

všech kostelních paramentů, praporek, kostelního prádla jakož i veškerého bohobušeboho korového náčiní atd., vše přesně dle církevních předpisů, z látek vkusných a trvanlivých, v cenách pohod možno nejlevnějších a svědomitě provedeno firmy:

Ignác V. Neškudla a syn

v Jablonném nad Orlicí v Čechách.

I házením solidnosti a správného vyřízení veškerých zakázek jsou představa všelázně a odporučené u veškerých Čech, Moravy a Slezska a významnosti na semské jub. vstavě v Praze a četných výstavách krajských.

Cenníky, vzorníky i rozpočty zašlou se na požádání franco.

Národohospodářská hlídka.

Střed rolnictva z východních Čech.

Čk. V Obradim i, dne 1. března.

(Přev. sprava.)

V neděli, dne 1. t. m. pořádá se sjezd rolnictva z východních Čech v Chrudimí, jehož účastnilo se přes 500 rolníků z krajů východočeských. Mezi účastníky byli zástupci as 15 hospodářských spolků. Prostorový sál v městanské besedě byl již o 10. hod. dop. přeplněn a stále ještě přicházeli noví posluchači, jichž zvláště hojně přibývalo vlakem od Pardubic a Hradce Králové. Na program dány byly hlavně tři otázky, o nichž čile bylo debatováno, a sice: 1. Nucená společenstva rolnická, 2. organizace rolnictva východočeského, a 3. otázka cukerní. Po zahájení sjezdu, jemuž předsedal pan Kudrnka z Koč u Chrudimí, přivítal přítomné jménem města p. dr. Havelka a přál sjezdu zdaru a dobrých výsledků, načež dr. Vyškovský, sekretář a zástupce zemědělské rady promluvil o nucených společenstvech rolnických v podstatě as následovně: Vzhledem k tomu, že dosavadní dobrovolná společenstva rolnická nemnoho se neosvědčila, bylo by záhodno, vyslovit se pro navržená na sněmu sdružování nucená. Jednotlivci má sice na mysli ideální svobodu, již hledí si všemožně zachovat, ale moderní společnost poalší na to jinak. (Hlas: Ohol!) Vidíme to i u dělníků, kteří hledí zabránit libovolnému a neomezovanému hospodaření kapitálu. Ano i politický a národohospodářský vliv měla by takováto sdružování mnohem větší, jak vidíme to v Německu, kde strana agrární jest neobyčejně pevná. U nás ku př. zaplňuje se sněm peticemi, jež stávají se nepovímány, poněvadž si často navzájem odporují; jeden spolek hlasuje pro to, druhý pro ono. Kdyby však došlo ke sdružení nucenému, bral by se na takovouto žádost podanou celou masou rolnictva docela jiný ztétel. Novým sdružením nezaháněla by družstva dosavadní, ale jen ještě více by se upevnila. Dále promlouvá řečník o sdružbu, jak družstva zaříditi a co bylo by jich prací. (Členové společenstev byli by beze všeho ručení vzhledem k možným dluhům družstva. Větší otázky řešil by výbor a valná hromada. Společenstva zřídila by se okresní a v Praze byl by jednotný svazek, který by měl na tato dohled. I rozbroje národnosti by vymizely, poněvadž by se dle poměru národnosti v jednotlivých okresech volilo a předseda v Praze a pak v okresech snižových byl by mocen obou jazyků, takže by veškeré záležitosti vyřizoval spravedlivě a rovnoprávně. Valná hromada byla by sice orgánem téžkopádným, ale za to vyřizovala by otázky, na něž společenstva okresní nestačí. Co se týče příspěvků, tu bylo by nejlépe rozvrhnouti je dle daní s 1—4procentní přírážkou, což přišlo by na jednoho člena as 1 zl. 34 kr. ročně. Nyní platí člen spolku as 2 zl. ročně. Při tom bylo by rolnictvo oprávněno žádati na vládu, semi aid. podpory a tak by se stalo, že některý odbor by příspěvky vůbec nevybíral. Nedávno chtěly stát a země na oslavu jubilea J. V. renovati značný fond k podobnému účelu a my neměli jsme ani společenstva, jímž bycouno to dali. Vláda sice sama podala svého času osnovu nuceného sdružování, ale nepochodila s ní; v předešlém týdnu pak podala novou osnovu říšské radě, ale český rolník musí být dbalý toho, aby podobného něco vyřídilo se zemským sněmem, nikoliv říšskou radou a neobcházela se tak ústava. (Hlas: a blak: Nechceme nic! Nerozumíme tomu! Nechceme si to!) Ti čtvrtiny Čech, praví řečník, rozhodly se pro takováto sdružování a jest-li jsou mezi vámi někteří, již myslí, že pro tento kraj to není nutné, pak nechtě nablédnou, že jim to třeba neprospěje, ale také neškodí a proto apelují na všechny přítomné, aby rozhodli se dnes pro nucené sdružování a neškodili ostatním. (Hlas: Nevěříme! Nechceme žádné policajství!) Nato hospodářský ředitel p. Štěpánek z Medlešic probíral podrobně a vyvracel za stálého souhlasu přítomných navrhovanou osnovu. Rolnictvo rozhodlo se sice, praví řečník, pro hospodářská sdružování, ale nikoliv nucená, jimiž má býti volnost a svoboda rolnictva a politická samostatnost jeho omezoována. (Ano tak jest! Výborně!) Novou tuto osnovu vyvolal Němec Pfeifer a již z ní samé je vidět, že myšlenka ta nepošla z hlavy slovanské, která ničemu nucenému nepřeje. Společení v Německu, na něž pan předřečník poukázal, je také dobrovolné a přibližně-li se k tomu, že Německo jest o mnoho větší než naše království, nerůzná váme poměrně jistě v tomto směru posadu za Německem. Poslanec Janda pravil na sněm, že táhne se otázka tato u nás již 40 roků, ale také jsme něco za těch 40 roků dokázali. Nemůžeme říci, že nejsme schopni k spolkaření, naopak stírali jsme spolky až moc; brali jsme to hned přes koleno. Jak ale dopadly naše společné podniky, na př. cukrovary, k jichž vedení neměli jsme mezi sebou dostatek společlivých sil? Z toho vidno že spolkařit sice dovedeme, ale vedle toho je nám také třeba se náležitě vzdělát. Poslanec Janda sice pravil, že na málo hlasů nikdo nedá, ale když by přý to bylo nucené, pak přý by se na to jinak koukalo. Taková organizace byla by jen na papíře, jako kdysi armáda francouzská. Nucená organizace nám nezabrání zámožnou konkurenci, ani za nás dluhy nezaplátí, naopak novými přírážkami by se

tyto ještě zvěřily. Přirážky jen v Čechách daly by sumičku 14 milionů ročně. A optajme se živnostníka, zda cítí, že se mu ve společenstvu lépe vede. Jejich hlavní činnost je v tom, že pořádají do roka několik plavů a nic více. Pro předlohu vládou navrženou hlasovaly jenkrát pouze dva spolky v Tyrolsku a k vůli těm měli bychom my všichni v celém Rakousku také hlasovat pro ni? Nemáme přý řádné organizace, ale od čeho tedy máme zemědělskou radu a ústřední hospodářskou společnost? Jisto je, že navrhovaná uniformovaná střízení by jen dosavadní spolky poškodila. Vidíme příklad se skladišti na obilí, od nichž jsme si tolik slibovali a nyní kde jsou, není do nich na mnoho co dávat. V naší krajině na Chrudimsku pěstujeme ku př. řepu a ječmen. Řepa do skladiště se dávat nemůže a ječmen musí se prodat co možná nejdříve po sklizení, aby mohl být vyvezen do Německa. Kde pěstuje se většinou jen obilí, jsou skladiště také prázdna, poněvadž rolník potřebuje peníze hned a složení obilí do skladiště vystaveno je takovým poplatkům, že se to rolníku nevyplatí a také nic by tím nezískal, poněvadž obilí obyčejně platí stejně málo po žních jako před nimi. Pro prodej a nákup ve velkém máme hospodářské spolky a nepotřebujeme proto žádná nucená společenstva, která dělala by jen agenty peněžním ústavům a snad i advokátům (Výborně!) Nepotřebujeme ani, aby nás někdo z Prahy kontroloval. (Hlas: A my mu za to ještě platili!) Máme družstva dle výhodného položení a nepotřebujeme nějaká nová nepohodlná dle okresů, kde shrnovalo by se všechno pod jeden kloubek. Když se někomu nařídí: ty musíš být členem, vzbuď se jen odpor a vždy je lepší a platnější jeden člen dobrovolný, než deset nucených. S těmi příspěvky by to také nevypadalo tak krásně, jak jsme slyšeli; stálo by mnoho zařízení kanceláří a vydávání úředníků, tak že by se pro členstvo pak za jeho příspěvky už bylo nedostalo. Chudší pak okresy se 4000 členy by nemohly ani tu kancelář si pořídit se příspěvků. Před několika dny byla povolena pro celou říši pouze 1 a půl milionová sleva na pozemkové daní a samotné Čechy měly by nyní platit na nových přírůžkách hned půl mil. slatých. Dále vše přimlouval se řečník, aby přítomní vyslovili se proti nucenému sdružování a rozhodli se raději pro střízení výskumného ústavu, který by vyřadil asi 15.000 sl. ročního nákladu, který by mohl zaplatit země, již k vůli tomu, abyhom nemusili stále chodit pro rozum do Němeč. (Hlučný souhlas.)

Pan Udršal, rolník z Rovné u Moravan mluví, že dr. Vyskočil učinil žádost pouze své ústřední povinnosti, je rád, že se jí zbavil a ani sám jistě tomu nevěří, co nám zde povídal. Porovnává dále nucené sdružování s nucenou návštěvou školy a také se, budou-li potom členové také trestáni, když se do schůze nedostaví, jako nyní rodiče, když neposílají děti do školy. Taková sdružování měla by snad význam pro militarismus, aby se přesně vědělo, mnoho-li nás je. Rolnictvo sice je ještě trochu netečné k takovému sjezdu; o výstavě královéhradecké dostavilo se na sjezd pouze 25 rolníků, kdežto na řeznickém sjezdu bylo přes 500 účastníků, ač těchto je mnohem méně než rolníků. Z toho soudí, že náš rolník je dosud málo vyškoleným a dle jeho náhledu bylo by prospěšnějším zařadit nucenou návštěvu škol hospodářských. S tímto návrhem nuceného sdružování nejspíše někdo přišel na zemědělskou radu a páni, že snad nenapadlo je nic moudřejšího, nyní nám k tomu raší.

Dr. Havelka, advokát a majitel pozemků v Chrudimi má za to, aby shromáždění, vzhledem k důležitosti této otázky, považovalo o ní chladně a dalo alespoň nějakou direktivu, dle níž by se měla družstva ustavit. Ležící je kritizovat věc předloženou, než postavit novou lepší. My Slované jsme dobromyslní a neměli bychom se stále jen theoreticky vzdělávat, ale více dle toho prakticky jednat jako se to děje u sousedů Němců, za nimiž, přiznáme-li se upřímně, jsme v tomto směru přece jen trochu pozadu. Tam je každý občan, který má pole, článkem řetězu a tak pomáhá jeden druhému. Dnes měli bychom alespoň vypracovat to, co hodilo by se pro náš pokročilý český výhled.

Řed. Štěpánek odpovídá, že bylo by zbytečné opakovat to, na čem usnel se sjezd nedávno v Pardubicích a dnes je jsou pouze dva návrhy — rozhodnouti se pro nebo proti nucenému sdružování.

Udršal: Ano vyslovme se pro osnovu sdružovací, ale ne pro nucenou pod policejním dozorem, nýbrž pro dobrovolnou. Je-li náhota dosti dobrá vůle, dojdeme k cíli.

Ředitel Eckert uznává blahodárnou působnost hospodářských družstev, která však bohužel jsou pouze ve východních Čechách a v celé polovině ostatní nemají o nich ani tušení. Družstvo chrudimské čítá na 190 členů, inteligentních to rolníků. Je ale v Čechách mnoho okresů, které neuznávají nutnost toho, něco podobného si zařadit a v těch snad by neškodilo donutit je ke sdružování. V celých Čechách je nyní as 17 družstev.

Ředitel Uhřív vidí přece jen z toho, že družstvo chrudimské zařazeno bylo již před 5 lety a dnes nedá ještě ani na 200 členů, ač rolnictva jest zde na tisíc, jakousi netečností a proto myslí, aby vzal se návrh v patřičnou úvahu.

Místopředseda Vyskočil diví se, jak mohli poslanci, a nimiž se většinou osobně zná, něco podobného podporovat. Sám je proti každému karabáčování nuceným sdružováním a navrhuje všemožné se vzdělávání počnými spisy a pak členstvo aby chovalo se mezi sebou bratrsky a ne naukaně.

Všichni, rolník z Nasavrcka raděj by viděl, aby opravovaly se cesty, jež prý v pohorských krajích jsou ve stavu zbudovaném, než nakupování hnojiv a p., což prý si dovede každý rolník pořídit sám.

Řed. Eckert poukazuje ještě na to, že je velice důležité, aby vedle rolníka vzdělávala se i žena jeho; jež mnohdy má vedení celého hospodářství v rukou zvláště když muž působí veřejně nebo země li. Za tím účelem nabádá k větší návštěvě hospodyněských škol.

Nato přijata následující resoluce téměř jednohlasně:

Shromáždění uznává střízení závažných společenstev rolnických za nevýhodné, neprospěšné, ano i škodlivé, svobodnému zacházení s majetkem a svobodnému vývoji společnosti za veliké břemeno, které se v době zemědělské tísně na rolnictvo uvaluje a protož nějaké usazení nuceného sdružování ani říšskou radou ani zemským sněmem království českého si nepřijeme a proti takovému rozhodnutí protestujeme.

Uznává za důležité střízení výskumného a pokusného ústavu — zemědělského a žádá za střízení jeho pro král. Česká. Uznává domáhání se podpory pro všechny školy hospodářské a žádá za úlevu vojenských služb pro žáky na polovici.

Uznává za důležité zařazení hospodářských družstev rolnických českého výhledu, jak se na základě tom již sdružili. Uznává se výhodnost vydání zákona zemského, na základě kterého by se tvořili hospodářských družstev usnadňovalo, avšak rolnictvo se naprosto obraceje proti tomu, aby v oněch okresích, kde již družstva blahodárně působí, na základě nějakého nového zákona tvořením nových družstev stávající spolky poškozeny byly.

O organizaci rolnictva výchoďe českého promluvil řečník Eckert. Řečník uznává nutnost střízení hospodářských spolků, jež jsou mohutným činitelem v rolnictvu, ale přistupování k nim musí být dobrovolné. Chyba také je, že v některém okresu jsou 3—4 spolky, kdežto by stačil jeden. Platná působila by župní jednoty ve vyřizování větších otázek, týkajících se celých krajů, na což spolek jediný nedostává. Tím také budou pak petice stejné, nerostifikované a tím více vydají a nastane zároveň jakási vzájemnost a spřátelení se sdružených spolků. Takové župní jednoty budou moci spíše provádět větší podniky, jako pořádání krajských výstav atd. Poté navržen byla řečníkem resoluce v tom smyslu, aby do župy východočeské přijat byl i spolek v Chotěboři, který do Chrudimi má lepší železniční spojení než do Kolína, hospodářské spolky aby zůstaly pohromadě na základě volného sdružování, anebo v tom případě, že by si přály mít organizaci tužší, aby zvoleno bylo 6členné komité, které pak by stanov vypracovalo. Sjezdy nechtě pořádají se alespoň 4krát za rok na různých místech. Správu župy obstará předsednictvo, výbor atd.

Prokúpek, předseda hosp. spolku kolínské, uznává potřebu střízení župních jednot, které by nebyly proto, aby učili se rolníci hospodářit, ale proto, aby hájily se zájmy rolnické. Sám je proti nucenému spojení a poukazuje k tomu, že rolnictvo nalezá se na pokraji propasti; dražby exekucí jsou stále jen na usodnost a na mlýny. Vláda se o to dostatečně nestará.

Konečně bylo usneseno, nechati župu východočeskou zatím bez stanov, tak, jak je dosud, sjezdy aby pořádaly se i v Proseči. Na sjezd pak, nechť vyšle každý spolek tolik delegátů, na kolika okresích jest spolek rozšířen a sjezd předsedů má býti svolán družstvem chrudimským.

O otázce cukerní promluvil krátce ještě ředitel Štěpánek. Řečník má za to, že ohrozili se sázení řepy u nás a v Německu o čtvrt, což bylo by as 6 milionů m. cnt. cukru, že by to rolnictvu nepomohlo. Ceny cukru jsou před kampaní uměle sniženy a tak dostane rolník za řepu méně. Přidělovat rolníky k jistým cukrovarům, vypadalo by jako za časů roboty. Mimo to domáhají se cukrovarníci, aby byli lépe chráněni, toho, aby kartely staly se zákonem. Cukrovarníci nařikají, si, že prý vede se jim špatně a žeby prý jeden družstvo změnil.

Řed. Eckert navrhuje, aby tato otázka, poněvadž dnes pro pokročilost času nemohla býti projednána, jak by pro svoji důležitost zasluhovala, položena byla přité první na řadu, což přijato. Macháček žádá při volných návrzích, aby bylo usneseno, domáhati se od státu stipendií a podpory pro hospodářské školy. Přijato.

Řed. Uhřív upozorňuje rolníky na výstavu piemanného dobytka, která pořádá se právě v Přerově na Moravě.

Vyskočil své ku zkoušce na zimní hospodářské škole v Chrudimi.

Ředitel Eckert upozorňuje, že při hospodářské škole pořádá se kurs také pro dívky.

Professor Dokoupil opravuje Štěpánka, že

navrh na osnovu společovací nevyšel z hlavy Pfeifera, ale že stahuje se to již od začátku tohoto století. Pak prý přišly na rolníky [dobré časy a tyto se více o sdružování nestarali.

Tím sjezd po pětihodinovém trvání byl ukončen.

Rolnická společenstva. Ministr orby hrabě Ledebur předložil říšské radě novou osnovu zákona o společenstvech rolnických. Osnova obsahuje hlavní rysy zákona, ponechávající sněmům zemským provedení podrobnější. Předloha ustanovuje: Z pravidla má se v každém soudním okrese střídit společenstvo pro hospodářství pro celý okres a v každé zemi společenstvo pro obvod celé země. Také se mohou střízovati společenstva pro obvody jedné nebo několika místních obcí (farářských okrsků), anebo v jednom soudním okrese možno střízovati i několik okresních společenstev anebo možno několik okresů složit dohromady a v nich pouze jedno společenstvo zařaditi. Také lze střízovati hospodářská společenstva pro jednotlivé skupiny hospodářů. — Účelem společenstev hospodářských jest zlepšiti mravy a hmotné poměry hospodářské pěstováním pospolitosti, vzájemným spolčováním a podporou, zastupováním hospodářských zájmů atd. — Členy okresních společenstev jsou majitelé hospodářství v tom kterém okrese. Majitelé pozemků v různých okresích jsou v každém okrese členy společenstva, má-li jejich majetek vlastnosti, které opravňují ku členství. Zemské zákonodárství rozhodne, má-li se to které hospodářství počítat převahou za zemědělské nebo za lesnické atd. a v jakých případech výminky činiti se mohou. Členy zemských společenstev jsou členové všech okresních společenstev. Členové společenstev mohou své práva přenášet na nájemníky. Zemské zákonodárství ustanoví, jak mají být složeny orgány společenstev. Působnost společenstev jest následující: Střízovati skladiště a špýchary pro hospodářské výrobky, střízovati jatky a pekárny, kupovati a prodávati hospodářské výrobky i obstarovati je pro potřeby vojenské; dále opatřovati hospodářské stroje ku společnému užívání, zjednávatí úvár na základě uložených hospodářských výrobků; zakládati pokladny soustavy Raiffeisenovy; sprostředkovati konverzi hypotečních dluhů; spolupůsobiti při organizaci plodinové burasy; podporovati hospodářské vyučování; spolupůsobiti při provádění úrazového a nemocenského pojišťování pro dělníky hospodářské; zaopatřovati pro stáří; upravovati smlouvy hospodářských dělníků; ustanovovati rozhodčí výbory; urovnávati spory mezi hospodáři a dělníky. Příspěvky pro společenstva hospodářská budou se předpisovati ve způsobě přírážek k daní pozemkové, pokud bude příspěvků třeba. Kde jsou již okresní společenstva anebo zemědělské rady, mají se tyto přetvořit, pokud možná se šetřením jejich dosavadních práv, ve společenstva hospodářská dle povolení. Ku svým dosavadním úkolům mají také ještě převzít práva a povinnosti tímto zákonem vytknutá. Ustanovení spůsobu při tomto přetváření vyhrazeno zůstává zemskému zákonodárství. Společenstva podrobena jsou doзору politických úřadů, v poslední instanci ministerstvu orby.

Župní jednotu hospodářskou severovýchodních Čech svolává sjezd rolnictva českého na neděli, dne 8. března 1896, o 1. hodině odpoledne do hotelu p. Antonína Rydla v Krčíně u Nov. Města n. M. Pořádek jednání: 1. Zahájení sjezdu předsedou župní jednoty. 2. O přístupu rakousko-uherské vyrovnání. Pojednání říšský a zemský posl. p. Vilém Teklý. 3. O potřebě a důležitosti střízování družstev či společenstev hospodářských. Pojednání říšský a zemský posl. p. MUDr. Jan Dvořák. 4. Volné návrhy.

Výroční valná schůze delegátů župní jednoty hospodářské severovýchodních Čech odbyvatí se bude v neděli, dne 15. března 1896, o 2. hod. odpoledne v místnostech „hotelu Schlögl“ na Prateckém Předměstí. Program: 1. Zpráva jednatele a účetní. 2. Volba předsednictva a revisorů účtů. 3. Oděhov koní pro malorolníky. 4. Rozhovor o cukrovce a cukrovarcích. 5. Volné návrhy.

Spolek absolventů hosp. školy na Kunčelkách pořádá v neděli 15. března 1896, o půl 2. hod. odpol. výroční veletrh hromadu v místnostech hospodářské školy na Kunčelkách. Pořádek: 1. Přijímání členů a vybírání příspěvků. 2. Zpráva jednatele a pokladní. 3. Zpráva revisorů účtů. 4. Volba funkcionářů. 5. Proč se u nás pokrok hospodářský tak málo ujímá. Referent F. Šafránek. 6. Volné návrhy.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 29. února 1896. 1. hl. pšenice sl. 6.— až 6.30, žito sl. 5.— až 5.80, ječmen sl. 4.35 až 4.75, oves sl. 3.65 až 3.—, proso sl. 0.— až 0.—, vikev sl. 4.80 až 5.—, brach sl. 6.70 až 7.—, dočka sl. 8.— až 8.50, jahly sl. 9.— až —, krap sl. 8.— až 21.—, brambor sl. 1.30 až 1.40, senna sl. 0.00—100 kg. slámy dlouhé sl. 0.00, slámy krátké sl. 0.00 1 kg. másla sl. 0.90 až 1.—

V Pardubicích, dne 19. února Hektoltr pšenice sl. 6.43, až 0.—, žito sl. 5.35 až 0.—, ječmen sl. 5.80 až 0.—, oves sl. 3.95 až 0.—, bracha sl. 0.— až 0.—, dočky sl. 0.— až 0.—, vikev sl. 4.55 až 5.30 brambory sl. 1.80 až 1.6 1 kg. másla sl. 0.80.

„OBNOVA“

vychází každý pátek dopol. o 11. hod.

Vydavatelstvo:

Politické družstvo tiskové v Hradci Kr.

Veškeré zásluky, dopisy a předplatné adresujte
pouze:

„Obnova“ v Hradci Králové.

Předplatné:

Na celý rok . 4 zl.
na půl roku . 2 „
na čtvrt roku . 1 „

Jednotlivé číslo v místě 7 kr., poštou 8 kr.

Místnost redakce:

V Hradci Králové, Velké náměstí č. 34.

Do České Skalice a okolí!

Umělé zuby

celé chrupy neb jednotlivé, buď s patrovou deskou neb bez ní, podle nejnovějšího amerického způsobu vyrábím s křemíkem veškeré práce v obor ten spadající přesně a solidně ručně za nejlepší obeloučení, při nejlevnějších cenách. — Poroučeje se do vzácné přízně ct. obecnosti,

znamenám se v hluboké úctě oddaný

JAN FERBAS,
subní technik v České Skalici.

BYT

o jednom větším
nebo o 2 menších pokojích
s kuchyní, v některém z novějších domů hledá
bezúplatný úředník.

Nabídky s udáním ceny přijímá s ochotou administrace t. l.

Madame

Božena Heřmanová-Makovská

po 15letém pobytu v Paříži

vyučuje jazyku francouzskému

se zvláštním zřetelem na **pravý francouzský přízvuk a výslovnost**. Přijímá začátečníky i pokročilé. Pokročilé zdokonaluje ve **správné konverzaci**. Francouzské knihy, jakož i nejnovější časopisy mešní i literární jsou stále k dispozici. — Podmínky velmi výhodné. **Cercle pro dámy** v pondělí a v pátek od 5—7 hod. večer. — **Příhlásky** přijímá se v domě č. 18a na protě Borromeu v l. patře.

Svíce kostelní,

pravé voskové i polovoskové, paschaly, trojhrany, grana, jakož i nejjemnější druhy kadidla, doporučuje veledůstojným farním a slavným patronátním úřadům, rovněž i

P. T. pánům obchodníkům v jakosti nejlepší a v cenách nejlevnějších

Josef Pilnáček

v Hradci Králové.

Závod voskářský „u Albersů“ založen r. 1809.

P. T. duchovenstvu doporučuje se
závod zlatnický a stříbrnický

Václava Šolce

přísežného soudního znalce a odhadce
v Hradci Králové

ke zhotovení veškerých kostelních nádob, svítek, slánek v obci, za které 20 let ručí. Těmto majitelům sbírá veškerých šperků slátek a stříbrných, dále hodiněk I. jakosti, které za velmi levné ceny se s dráhou se prodávají.

Těmto přijímá dělníka (katolíka) na kostelní práce. Stálé místo. Kde v oboru tom je spolehlivý, nechť se přihlásí.

Ztráta vlasů

a tvoření lupů

se pod zárukou jediné lázně

CRINOGENEM

od

J. Beysovece v Jicíně

Cena lázně s ochrannou známkou 1 zl. při 3 lahvičkách nebo na dobírku, neb /épe proti pokl. poukáže 3 zl.

Sklady v lepších materiálních obchodech a holičských závodech.

Vína

uherská, rakouská i mělnická

jakož i

medicinální vína

má na skladě a prodává vše v nejlevnějších cenách

Josef Pátek,

dodavatel vín též do vojenské nemocnice
v Hradci Králové.

Malířský umělecký atelier

Ludvíka Nejedlého

v NOVÉM BYDŽOVĚ

dříve v Hradci Králové doporučuje se veledůstojným děkanům a farním úřadům i veledůstojnému duchovenstvu, jakož i slavným patronátním úřadům ku provedení dokonalých

maleb kostelních,

opravy freskových a olejových maleb taktéž i nových obrazů vůbec a vypracuje ochotně na požádání návrhy maleb a rozpočty za mírný honorář, který však při zadání práce se neúčtuje.

Jan Horák,

vlastní výroba suken

v Rychnově n. Kněžnou

nabízí na dobu jarní a letní

pravé vlněné látky

za ceny mírné. Četné opětné objednávky, zvláště z kruhů vld. duchovenstva jsou milým pro mne důkazem, že jsem hezlu svému: „Pocitív sebe menší výdělek lepší je sebe většího nepocitívého,“ věren stál.

ceníky na požádání franko.

Zásilky na dobírku, vld. duchovenstvu dle přání bez dobírky. Při hromadných objednávkách výhody oo možno největší.

Četná doporučení z kruhů vld. duchovenstva i P. T. učitelstva k nahlédnutí.

Těm na splátky a bez svyšení cen.

UMĚL. ZÁVOD
perlacevačský

JOSEFA KIESLICHHA

v Hradci Králové

a „černého kamé“

odporčuje se ku solidnímu provedení veškerých

prací kostelních,

zlatování a obnavování oltářů, karmelen a t. d.

VELKÝ SKLAD

nejjemnějších obrazů, srodel, listů, kime

a pod.

do oboru nebo spadájících výrobků.

Největší výběr rámců všech druhů se obrazy, fotografií a t. d.

Přes vlnu čítání v naší mluvě.

Do Hradce Králové a okolí!

Devoluji sobě veled. p. t. obecnosti v známosti uvěsti, že jsem svůj

závod kloboučnický

začal rozvíjet, a mám v každém období největší výběr pletěných a vlněných klobouků pro pány, dámy, chlapce a děti. Bohatý výběr slaměných klobouků jakož i dámských a dívčích forem.

Cylindrové klobouky vždy v bojném výběru na skladě, sklad různé zimní obuvi, letních a zimních čepic.

opravy klobouků jakož i dámských forem vyřizují se co nejrychleji.

Vše za ceny velmi mírné.

Děkuje co nejvíceji veled. obecnosti za přeznání mně dosud v tak bojně míře věnovanou pozornost, aby mně i na dále zachována byla.

S veškerou úctou

Jos. Dvořáček,
kloboučník v Hradci Králové,
Spitálská ulice, proti
soše Panny Marie.

Pravě vyšel spisek:

„Rizni ho!“

Jak dřel rolníky
bez nože

Syřiště vážný

na cukrovarní váze

v Kalkenách

u Hradce Králové.

Popis soudního líčení před porotou kralohradeckou ve dnech 13.—18. února 1896.

Cena 5 kr.

Dostati lze

v redakci „Obnovy“

v Hradci Král., Velké nám. č. 34.

Druhé vydání.

Vydal Č. Kučera v Hradci Kr. Nákladem vlast. Tisk. bisk. knihtiskárny.

Vysvětlující na smeké jubilejní výstavě v Praze, r. 1891. a na národopisné výstavě československé r. 1895. státní výstavní medailí.

ANTONÍN SUCHARDA,

sochař a řezbář v Nové Pace

(v Krkonoších)

doporučuje se ku zhotovení oltářů, božích křeslů, plasticky provedené, křesťové oty, sech světců ve dřevě i kameni.

Starší práce umělé ceny mající bedlivě opravuje, pozlazuje a polychromuje. Má pak výrobky vlastní, ze své dílny pocházející poskytuje mimo bedlivou posluhu i ceny oo nejmnější.

OBNOVA

Číslo 52.

V Hradci Králové, dne 13. března 1896.

Ročník II.

Galerie měst východočeských.

Časopis náš sledoval dosud co nejdůležitější věci národní, politické i hospodářské zájmy, jako i reálné časové události ve všech krajích východočeských, ve kterých je s listů českých dnes už nejvíce rozšířen. Abychom všem potřebám tohoto předního působení svého dostali dokonale v každém ohledu, stálo nám nejen pravidelné dopisovatele ze všech končin východočeských, ale saháme také s názvem „Galerie měst východočeských“ zejména rubriku novou, v ní postupně budou vytištěny dnešní společenské, spolkové, politické a hospodářské poměry všech měst ve východočeských Čechách.

Zasíláme se tím k úkolu již dobrému, ale také nenašedlému, k jakému se dosud soustavně nedobýval ani jeden časopis český. Spolehneme přitom nejen na výdatný prospěch národní a hospodářské i na umalost všech členů, nýbrž i na součinnost všech příslušníků listu našeho. Chceme si v účelné jednotlivosti měst počínati nezávisle, povědomí pouhou pravdu, vytknouti správné dobré i nedokonalé strany ve veřejném životě každého města, abychom tím dali všude podnět ke zlepšení všeho, co je třeba napravit.

Proto si dovoluujeme vypravujeme ode všech přátel podrobné správy o tom, jak se svého stanoviska pohledují na nynější poměry ve svém okolí, zejména na ruch národní a politický, na činnost spolkovou, na hmotný stav řemeslnictva a obchodnictva, sdali a jak rozvíjí se v dotčeném městě na úbor náš život národní, národnostní, vůbec aby nám každý sdělil, co je dobré u nás a co je správnému úsudku našemu bylo by žádoucím. Všecka taková sdělení s důbem přijmeme a patřičně budeme honorovat.

Představíme zatím na tomto předčasném okamžiku a doporučujeme se další přísní veřejnosti naší, především veřejnosti východočeské.

Správa »Obnovy«.

Sjezd rolnictva severovýchodních Čech.

Ok. V Králově u Nov. Města n. M., dne 8. března.
(Přev. správa.)

V neděli, dne 8. t. m. odbyval se zde sjezd rolnictva z krajů severovýchodních a dostavilo se naň nedaleko 400 účastníků nejen z okolí, ale i z míst značně vzdálených. Přiblíženo-li se k nepohodlné cestě, jež toho dne ve sdělení krajinně byla

a k nepřiležitostnému železničnímu spojení, jest to počet značný. Ano rolník, jak dobře na dnešním sjezdu bylo řečeno, nesmí jako kdysi za starých dobých časů přestat na tom, když umí orat; dnes, kdy stav jeho nalezá se v nebezpečí, je mu potřeba přemýšlení, jak by toto nebezpečí dalo se zažehnati. V následujících řádcích přinášíme podrobnější správu o průběhu sjezdu. Z čelnějších osobností dostavili se semští a říšští poslanci, ředitel Teklý, dr. Dvořák, zem. posl. Kudrnka a Jaroš, delegát zemědělské rady a zástupce řady východočeské ředitel Štěpánek z Medlešic, řed. hosp. školy a jednatel hosp. spolku Bauer, místní starosta Černý atd. Jako zástupce politického úřadu přítomen byl sjezdu komisař Stříbrný.

Předseda Jaroš zahajuje po 1 hodině odp. sjezd, vítá přítomné a těší se z tak hojného účastenství rolnictva, které neopomenulo přijíti, aby tlumočilo své časové tušby. Nounze překročila práh našeho zemědělství a proto svolána byla dnešní schůze, abychom uvažovali a uradili se, co dělati dál. Snad i nás naučí nounze housti jako Dalibora tak, že nebudeme čekat na pomoc odjinud a budeme si pomáhati sami. Dále představuje předseda přítomné poslance a předčítá § 15. spolkových stanov, který oprávnjuje členy spolku k rokování a hlasování.

Na to ujmá se slova ředitel Teklý, aby promluvil o rakousko-uherském vyrovnání. Otázka tato, praví řečník, jest pro naše rolnictvo veledůležitá a máni druhé, která by tak dotýkala se hmotných zájmů jeho. Od její řešení závisí, že rolnický stav náš buď bude spasen nebo padne. Je proto nejvyšší potřeba, aby se uvažovalo, jak co nejlépe hajiti zájmy naše a zároven vlastní. Ano bida neuprosné se k nám stěhuje; není to žádná lichá fráse, ale pohřbu trpká pravda. Že rolníku skutečně vede se zle, viděti jest již z toho, že hyp. dluh přibývá, vystěhovalectví se rozmáhá, ubývání dobytka a menších statků je stále větší atd.; to jsou důkazy, že střední stav náš je ohrožen a že již nejvyšší čas pomýšleti na záchranu jeho. Jak pomáha vláda zachrániti tohoto nejdůležitějšího činitele státu? Těmto nijak; zavírá před tím oči. Není sice ještě vše stracono, ale snad již za krátko bude pozdě a každá pomoc marnou. Že střední stav jest skutečně důležitým činitelem ano sloupem státu, poznáme z toho, že kde stav tento schází nebo nalezá se v úpadku jako na př. v Irsku, jižní Itálii a j., jest také nejvíce socialistických nepokojů, stále vzpoury, protože tam schází rolník. Již z těch důvodů měla by vláda hleděti si stav tento zachrániti. A co je příčinou tohoto úpadku? Snad rolník sám? Niko-

liv; náš rolník pracuje zrovna tak, jako jeho otec a děd, ano, on namáhá se mnohdy i více a přece to nedostává, ač je patrné, že kráčí ku předu. Příčina toho jest v tom, že v poslední době klesl důchod z půdy, statky málo vynášejí, kdežto náklad stále stoupá a se zvětšuje. Ceny výrobků klesly na polovinu jako byly, před 15 lety. Naproti tomu porovnejme opět, jak platí se nyní čeledi a dělnictvu zemědělskému, jak rostou daně, přirážky atd. Cena obilí klesla následkem zahraniční konkurence a toho týká se dnešní otázka rakousko-uherského vyrovnání. Čtem se dce zachrániti klesání cen obilí, ale u nás uvaženo bylo clo i na privatizované obilí. My však, v naší polovně říše, uzavřeli jsme s Uhry zvláštní smlouvu, jejíž následkem zaplavují nás Maďaři obilím a moukou bez cla, kdežto náš vývoz do Uher jest stížen. Kdyby byla celni hranice mezi námi a Uhry jako mezi cizími státy, bylo by pro nás lépe. Naše polovina říše vypěstuje sice méně obilí než spotřebuje, tak že jest odkázána na přívaz; Uhry ale dodají nám ho sem zase takovou sponzu, že máme přebytek a jsme nuceni jej vyvážet za hranice. Jaký jest rozdíl v cenách? Dne 11. prosince m. r. platil 1 hl. pšenice v Pešti 6 zl. 90 kr., téhož dne ve Vídni 7 zl. 32 kr., v Německu 8 zl. 84 kr. a v Paříži 9 zl. 42 kr. Pro nás v Čechách jest to stráta při 12—14 mil. m. ct. ročního vývozu 45 mil. zl. Škody té neuvarujeme se dříve, dokud budeme s Uhry v jednom území a proto musíme snahou naší především býti úplné oddělení od Uher. (Výborně!) Za tou příčinou také podali poslanci na radě říšské návrh, aby smlouva s Uhry byla vypovězena a nedocílili-li se toho letos, bude smlouva na dalších 10 roků obnovena a my budeme poškozováni na dále. Bohužel však, že naděje na vyřízení v záležitosti této víc a více mizí; máme mnoho nepřátel rozluky i v samých řadách našich a těmi jsou hlavně továrníci, velkopřemyslníci, kapitalisté a pak i dělnictvo, které má za to, že zrušením smlouvy s Uhry sdráží se i chléb. Velkopřemyslníci posílají sice mnoho svých výrobků do Uher, zvláště co plátna se týče, což ovšem dělo by se pak i míře menší, ale když by rolníkovi vedlo se lépe a on měl zač kupovat, vedlo by se i továrníkovi lépe, který by na své výrobky našel doma více odběratelů než nyní. Výška, že by se chléb sdrážil, je neoprávněna; každý z nás zajisté pamatuje, že před lety, když bylo obilí drahé, že byl bochník chleba právě tak velký jako nyní. Dělník nemá nyní dosti příležitosti, aby si vydělal potřebných peněz ani na laciný chléb; když by ale vedlo se rolníkovi dobře, poskytl by i dělníkovi výdělek, aby si mohl tento dostatečně vyděláti na chléb dražší. Dbejme proto, aby nejprve

se rozveze, čímž krajina a rovina Pardubská ztratí svůj charakteristický ráz.

Ve středu ohce Kunětické ležící těsně na pravém břehu Labe nalezá se starobylá kaple románská, která nyní gotickému farnímu kostelu, k ní v XIV. století přistavěnému za sakristii slouží.

V krajinně zdejší udržuje se pověst, že sv. apoštol Slovanů Methoděj ubíraje se z moravského Velehradu na český Vyšehrad přes Litomyšl i do Kunětic, a sice k pánům ve srubu pod »Kunětickou« sedícím zavřel a zde sv. evangelium obyvatelům hlásal.

Poněvadž apoštolská cesta tohoto věrovestce označována bývala kaplemi románskými a nízkými kamennými kříži, tak zvanými Methodějskými, a poněvadž podobný sv. kříž pod horou Kunětickou na straně východní svého času byl objeven a poněvadž se v Kuněticích kaple románská nalezá, není možnost vyloučena, že pouť sv. Methoděje i Kuněticemi vedla. V této románské kapli nalezá se v conchě kamenná tumba oltářní, na níž se druhdy obět mše sv. přinášela. Ve věku XIV. byl k téže kapli nadjmenovaným Bořkem z Miletska vystavěn farní gotický kostel nynější. Poněvadž i bývalý rytířský síd na hradě Kunětickém i loď chrámová v kostele zdejší zbudovány byly způsobem stejným, totiž na štíhlém sloupku prostředním je klenutí vějířovité, také palmové zvané, dá se souditi, že i hrad

FEUILLETON.

Farní kostel sv. Bartoloměje v Kuněticích.

Všeobecně známa jest památná hora Kunětická se zříceninami druhdy slavného a pyšného hradu, která od města Pardubic asi 4 kilometry na sever vzdalena, celému kraji vévodí.

Méně však povědomo bude, že asi půl h. na jihovýchod od hory Kunětické nalezá se starobylá obec Kunětická, v níž nacházejí se dvě znamenité památky církevního stavitelství, a sice románská kaple z XI. a k ní přistavěný gotický kostel z XIV. věku.

Budíž nám proto tuto dovoleno jak o hradu Kunětickém, tak i o osadě Kuněticích i starobylých památkách jejich něco málo povědět.

Osada Kunětická jest jednou z nejstarších v Čechách, neboť byla již v dobách pohanských obydlena. V roce 1855 objevo se totiž na pozemku k číslu 18. v Kuněticích patřícím, a u »Burku« zvaném, nedaleko »Hůry«, jak lid zdejší Kunětickou horu zove, pohanské pohřebiště, při čemž nalezeno bylo 18 dobře zachovalých popelnic, něco bronzových hřebíků a prstenů, což vše v muzeu pražském jest uloženo.

Blíže tohoto pohanského žároviště na úpatí hory a sice na straně východní nalezal se v do-

bec nejstarších dřevěný srub, čili opevněné panské sídlo, jehož stopy až dosud jsou zřetelné. V pozdější době zbudován jest podobný srub dřevěný na hoře samé, která »Kunětická« sloula.

Rytíř Bořek z Miletska, známý z válek husitských svou prospěchářskou nespolehlivostí, zbudoval počátkem 14. století pevný hrad kamenný na hoře té, a to budovu nádhernou, rozsáhlou velikou. Hrad tento byl však ve třicetileté válce od Švédů spálen a sbořen. Zbyl z něj jen tak zvaný palác, t. j. obydlí panské s velikou a vysokou věží hlásnou, rytířským sílem s pěkným gotickým stropem palmovitě klenutým, kterýžto strop se asi před 12 lety sesul, některé menší pokojíky s klenutím dýmákovým. Památnou je kaple na nádvoří stojící, sv. panna a mučienice Kateřině zasvěcená, která má rovněž strop klenutý dýmákovým; kapli tuto opravil a pěkným oltářem gotickým opatřil v Pánu zesnulý farář Dřítěcký Ant. Kopecký vlastnoručně.

Hora Kunětická a památné zříceniny hradu jejího bývají v letní době velmi častě navštěvovány pro rozkošnou vyhlídku, která se tu po celém českém východě poskytuje; a jen tolo jest co litovati, že správa velkostatků Pardubské dáva na hoře té lámat kameničedivý; poněvadž pod zdivem hradu bývalého se již pracuje, sesula se značná část hradu na straně jihozápadní a ostatním zbytkům hradu veliké tím nebezpečí hrozí, ano jsou i obavy, že svým časem celá »Hůra«

vedlo se dobře rolníkovi a pak povel se všemi dobře. (Výborně! Tak jest!) Škoda, že o rozluce s Uhry bude se jednati na říšské radě, kde rozhodují hlasy a kde opravdových zastánců lidu máme tak málo, naproti tomu kapitalisté mají tam velkou většinu. Naše zákony také podle toho vypadají. Obchodní smlouvy nám ku př. nepomohly; naopak vývoz po jich zavedení ještě klesl. A komu pomohlo zavedení zlaté měny, víme také, že nam ne. Z toho soudí řečník, že jedině rovné všeobecné hlasovací právo jest spásou rolnictva. Nedocílili se rozluce, bude nutno žádat poslance na říšské radě, aby při uzavírání nové smlouvy zasadili se o přijetí výhodnějších pro nás podmínek. Možná, že alespoň toto se podaří, ale ani od toho nemůžeme si mnoho slibovati, poněvadž Maďari smlouvu sice uzavřou, ale dle ní pak nejednají, jak máme toho zkušenosti z let posledních. Proti smlouvě vyhlásili clo a říkají, že je to k vůli statistice, kterou ale provádějí nesprávně a je na čase, aby statistika byla společná tak, abychom se pak podle ní mohli řídit. Uberská vláda poskytuje svým průmyslovým závodům takových výhod, že naše země s nimi naprosto konkurovat; eleruje jim daně, osvobozuje je od vřizátek, dováží jim materiál a výrobky téměř zdarma. U nás naproti tomu, jakmile seřadí se nějaký průmyslový závod, počne pracovatí berní ároub a ztěžuje jej všemožně. Tím se stane, že průmysl uberský zakrátko bude ovládat světové tržistié. Proto musíme při nových smlouvách hledět k tomu, aby buď v Uhrách neposkytovalo se závodům takových výhod, anebo, aby poskytovaly se tyto také u nás. Největší však škoda způsobili nám Maďari svou železniční politikou; na vývoz sazbu snížili, na přívoz zvýšili. Smlouva sice byla, ale oni se dle ní neřídili; neml s nimi řeč. Nemálo byli jsme také poškozeni tím, že sníženy byly na našich drahách sazby za dopravu, poněvadž tím snížila se i cena obilí. Naše cena obilí řídí se totiž pešáky, vezme se totiž 1 hl. obilí v Pešti, k tomu připočte se poplatek za dopravu do Prahy a máme teprve cenu pražskou. Dopravní cena nynější poškozuje nás o dalších 25 mil. sl. Drahý jsou následkem snížení cen pasivní a tím jsme poškozeni po třetí, poněvadž jim to musíme zaplatit. Je proto třeba žádat, aby níže sazby pro dopravu obilí byly zrušeny a na jich místě aby zavedeny byly tarify stejné jak pro velkého, tak pro malého dopravovatele. Uhry však poškozují i naše mlýny tím, že bez clo nakoupí obilí na Balkáně, domá ho semelou a nás moukou zaplaví. Z toho máme škodu, dle odborníka dr. Fořta, nejméně 1 sl. na každém m. cnt. monky. Další nemalé poškození našeho zemědělství je v plnění nemocí dobytka, které z Uher neustále se k nám vlečou. U nás pečuje vláda o to, aby náhaza tato byla do kořene vyhubena a poráží se proto dobytek nejen nakazeny, ale i podesřely, což v Uhrách se neděje. U nás pomohlí jsme si s velkými obětmi od nákazy, ale z Uher přichází vždy nová. Následkem toho vývoz do Němce byl přerušen a my ztrácíme tím dobré odběratele našeho dobytka. Nejlepší bylo, abychom se s Maďary úplné rozešli. Ze oni se tomu vzpírají, je na snadě, poněvadž by z toho měli jen škodu; dováží se k nám z Uher totiž za 263 mil. sl. zboží ročně a to by pak většinou odpadlo. Přes to však jsou Maďari miláčky vlády; přeje se jim všemožné. Na společné výdaje připisují totiž 30 proc. a my 70 proc.; za to však pošívají vlivu za 70 proc. a my za 30 proc. Dále pojednává řečník o vyssávajícím nás molocheu, militarismu. Při splácení státního dluhu jsou Maďari rovněž ve značné výhodě oproti nám. Když se jednalo o jeho zaplacení, tu řekli Maďari, že přý po dluhách, které si stát nedělal, jim nic není a tak vsali si na splácení

30 a nám zbylo 100 mil. zlatých; dle stavu věcí měly by Uhry platit na společné výdaje 43 proc. a my 57 proc., pak bylo by to spravedlivě rozděleno. Ku konci totiž řečník po úplné rozluce s Uhry a nabádá přítomné, aby svorně povznesli hlas svého hlasu a přijali jednolhlaoné resoluci, kterou předčítá.

K resoluci mluvívá pp. Ře hák a Vík; tento má za to, že by bylo dobře podati resoluce dvě, poněvadž se vláda v ní vysývá, aby se Uhry od nás úplně odloučily a hned na to povolují se ústupky.

Řid. Teklý odpovídá, že myslí, aby vládě podaly se dva první body resoluce a ostatní pak poslaneckému klubu.

Holeček poukazuje na to, že nejen kapitalisté jsou proti rozluce, ale že i pražská obchodní komora se proti ní vyslovila.

Jarkovský žádá poslance, aby vysvětlil, jak vyměřuje se daň z pole v Uhrách a jak zde.

Předseda namítá, že otázka tato nesouvisí s dosavadním jednáním, a proto aby se sjezd sbytočně nesřizoval.

Řed. Teklý odpovídá krátce, že i v Uhrách se daně zvýšily, za to ale poskytují se Maďarům veliké výhody. U nás platíme moc a nemáme za to nic; militarismus vše pohltí.

Dr. Dvořák přimlouvá se za přijetí navržené resoluce a dodává k ní, aby stížena byla zvláštní konvence proti zatahování nakažlivých nemocí dobytka. U nás sice jsme nemoce potlačili, ale kdo ví, co zaplatili jsme při tom za Uhry, to je hrůzné. Nejlepší ovšem bylo by střídit na hranicích kontumaci stáncie, ale to by se asi sotva dokázalo. Pouze nějakým přímějším dohledem se šíření nemocí z Uher nezamezí.

Za to přimlouvá se řed. Bauer.

Pavlíček vidí vyrovnání s Uhry jen v tom, když oni budou na společné výdaje platit 70 proc. a my pouze 30 proc. My platili jsme na ně po 30 roků, necht nám nyní tedy pomohou.

Teklý praví na to, že by sám rád viděl, kdyby platily Uhry třeba 80 proc., ale že je to nemožné, poněvadž nás je víc a proto musíme také víc platit. Skutečné poměry jsou 43 : 57. O nějaké náhradě škod za dřívější léta není s nimi ani řeči. Neurčujeme žádnou výši proc., ale řekneme, aby kvota rozložena byla spravedlivěji. Docílíme-li toho, bude to dost pro nás; nechceme nic nespravedlivého.

Holeček souhlasí s návrhem Pavlíčka, poněvadž rozloha uberská je větší než naše polovice říše.

Bauer přimlouvá se za to, aby neurčovala se výše procent a počítalo se jen s fakty. Vždyt máme na enému zástupce, které jsme si vyvolili a těch povinnost je, aby zastali se nás seč mchou.

Dr. Dvořák slibuje Pavlíčkovi, že návrh jeho bude tlumočit v klubu, nabež tento běže návrh zpět.

Teklý odpovídá Holečkovi, že nerozhoduje rozloha, nýbrž počet obyvateľstva a blahobyť. Sahara je ještě větší než Uhry a přece by nemohla ani tolik platit. Na to přijata byla následující rezoluce jednolhlaoné :

Jsouce si vědomi velkého významu, jaký má zahájené jednání o obnově rakousko-uherského vyrovnání na našem zemědělství, žádáme, aby dosud platná smlouva o celním a obchodním svazku s Uhry byla vypovězena, nastala buď úplná rozluce obou polovin říše, anebo při nedosažení této žádáme za utvoření celní unie tak, aby proti olzi konkurenci obě poloviny říše tvořily jeden celek se společnou zevnější celní hranicí za účelem dosažení obchodně politických cílů. V případě, že rozluce nestane se skutkem, žádáme, aby vydatněji hájily se naše zemědělské zájmy v této polovině říše proti uberské konkurenci. V Uhrách pak nechť nepodporuje vláda, jak až dosud se děje, závoď průmyslové anebo nechť i našim poskytnuty

Kláster Opatovický, druhdy tak slavný a dle dochované v krajině naší pověsti nad míru bohatý, byl v bouřích husitských úplně zničen, a duchovní jeho povražděni. Tentýž osud stihl kněze Kunětického. — Jak husité ve zdejší m stole zůřili, lze jest souditi z fresek, asi před 5 lety pod vápnem na stěnách lóde objevených, kde svatí, jako Kristof, Jiří, Vít a Václav mají oči vyloupané a tváře meči rozsekané.

Po válkách husitských byla farnost Kunětická spravována knězstvem Královéhradeckým k rukoum děkanů Pardubických za třetí díl příjmů. (Viz Soláň, Hradec Králové, str. 398.)

Ve válce třicetileté, kde byl veliký nedostatek duchovních katolických, musely býti farnosti kumulovány, čiti stahovány, tak že několik různých kollektur mělo společného duchovního správce obyčejně tam, kde bývalo město neb klášter; a tak také roku 1640 připadla farnost Kunětická se Dříteckou, Bejatskou a i Novohradeckou pod duchovní správu duchovenských obročníků v městě Sezemích. Dle Rejzkova historického sborníku I. str. 276, uvádí relace z roku 1650 kostel kunětický co filiální od Sezemie, kde ostal až do roku 1784, kdy c. k. dvorním dekretem se dne 26 září 1784 kollektura kunětická vrácen byl samostatný duchovní správce, ve vlastnosti lokálního (místního) kaplana.

Lokalie tato byla výnosem vysokého c. k. ministerstva kultu a vyučování se dne 30. dubna 1856 čis. 6504 na faru patronátu náboženské me-

jsou výhody takové, aby průmyslové závody mohly konkurovat s uberskými. Politika tarifová v Uhrách, která nás poškozuj, necht přestat. Dále žádá se, aby v přístím vyrovnání s Uhry ustanovena byla zvláštní konvence na hájení přenášení se nemocí zvířecích z Uher do naší poloviny říše. Kvota příspěvků na společné výdaje nechť upraví se spravedlivě.

Poslanec dr. Dvořák promluvil pak o potřebě stizování hospodářských společenstev. Je známo, praví řečník, že v jedné společnosti sly a tím větší důležitost má společenství u rolníka. Proti kapitalismu, který pracuje všemi prostředky ku svému prospěchu, je rolník bezmocný, jako kapka vody v moři. K tomuto nálehu dospěti konečně i velkostatkáři, kteří vždy myslili, že bez společenství dovedou se obejít. Rolnictvo tedy, které nemůže tak výrobky své zužitkovati jako velkostatkář, v jehož drážce jsou různé závody jako cukrovary, lihovary atd., tím více musí hledět pomoci si samo, totiž společenstvem a nehledat pomoci u někoho jiného a tím méně u vlády. Vláda sstává stále bláhle na naše v lást a stesky. Je sice pravda, že povolila svolání ankety zemědělské, ale ta nám ještě nepomohla. Proto má být rolnictvo přesvědčeno, že pomoc od ní nepřijde ještě ani hned a ono se jest odkázáno samo na sebe. Proti smrtelní uberské mazi rolník dbáti, aby dosáhl lažnější výroby a vyšších cen svých výrobků. Překupnictví pak musí hledět rolník dostati do svých rukou a toho dosáhne jen řádnou organizací. Ve sdružení je však i povznesení mravní elly rolnictva a posilání k dalšímu boji. Měli jsme sice v Čechách as 800 hospodářských spolků, ale ty nám neprosplývaly tak jak by měly; byli jsme málo činnými. Nebylo v nich jednotného systému, ani řádné hranice neměly mezi sebou a styk také nedostatečný. Teprve nyní stizováním župních jednot se povznese, dodalo se jim síly. Politiku toho možno hledati i v nešťastných politických roztrázkách. Na školu také bylo, že nevyhledával se náležitý styk s poslanci a neposílaly se těmto v čas petice a žádosti, ano mnohdy se vůbec neposílaly, o čemž řečník podává o jistém spolku příklad. Účastnatři při hospodářských schůzkách a přednáškách je bohužel desud alabé. Pozoruje-li člověk účastníky schůzí, poznává téměř všude jeday a ty samé tváře, kdesi velká část rolnictva, která hlavně by potřebovala, uzavírá se do svých světniček a do sešůse vůbec nepřijde. Na Novoměstsku ku př. je pouze as 15—20%, majitelů pozemků členy spolků. Tomuto má se odpomoci hospodářskými družstvy, které mohou mnoho dobrého dělat; vznikají pak vedle nich družstva odborná, jako mlékařská, dobytkařská, lnářská atd. Družstva i úver se zvýš. V Čechách je tou dobou as 35 družstev českých a 40 německých, ad Němců je zde mnohem méně; z toho vidíme opět, že za svými sousedy jsme i v tomto pozadu a přece v družstvech je neklamný pramen blahobyti. Němci prosadili a nás návrh, že je jim na jednotnou organizaci vyplácena subvence 100) sl., kdežto my spokojili jsme se jen resolucí, až budou družstva u nás, že dostane se nám také podpory. Dále probírá řečník star některých družstev, z nichž chradimské mělo peněžit obrát za rok 200.000 sl. Čáslavské družstvo, trvajcí od roku 1884, čítá 550 členů a ač platí člen pouze 1 sl. ročního příspěvku, má toto své vlastní skladiště na nádraží a mimo to 550 sl. rezervního fondu. Plzeňské družstvo má takový fond, že jednalo nedávno o tom, má-li se členům vypláti 5% dividendy. Velké družstvo ve Frydlaně uspořilo rolnictvu za jediný rok 25.000 sl. Chybu však až dosud je, že družstva přetížena jsou daní výdělkovou. Tak družstvo v Čáslavi zaplatilo 140 sl., v Chradimě 212 sl. daní atd. Z té příčiny je nutno podati návrh, aby družstva od daní byla osvobozena. Na

tice povýšena. Chrám Páne farní v Kunětických vyhořel na podzim roku 1794, při čemž nejen kostelní střecha, ale i věž chrámová shořela a staré velmi krásné zvony se rozlily a na zdivu velká škoda se stala.

Při opravách na jaře 1795 snesena byla věž o jedno patro, a místo střechy v slouhu gotického dána byla helma cibulovitá a tak zvanou lucernou, do níž byl umístěn sanktusový zvonek, který nyní slouží za umřáček. Z oken věž, jak v lodi tak v presbyterátu vyloupány jsou všechny gotické skruže, špičaté zakončení oken odstraněno a okna sklenuta v stříslivém, jak se tenkrát říkalo, Josefinském oblouku.

Poněvadž je farní obydlí (postaveno 1785 na hřbitově, který se kolem kostela rozkládal, a který pak měl sloužiti za farskou zahradu), jen 5 metrů od kostela a sice od výchovní stěny polygonu vaděleno, prolomeny byly po požáru za hlavním oltářem dvěře a původní, velmi pěknou skruží zdobené okno nad oltářem tím bylo se vnitř kostela zazděno, původní gotický oltář až na kamennou tumbu snesen a barokovým, k samému stropu sahajícím nahrazen. Kůr pro hudebníky původně konstrukce dřevěná v gotickém provedení byl odstraněn a nový ohromný v elypee sklenut a balkonovitým výběžkem opatřen. Kůr tento, pravé monstrum curiosum, sahá až k loupu. uprostřed lodi, což tuto valice hyzdí, a západní její část tmavou, ba nevidnou činí.

(Dokonč.)

i chrám Páne Kunětický od jednoho mistra byly budovány. Chrám P. tento, sv. apoštolu Bartoloměji zasvěcený, jest massivní stavba kamenná k východu obrácená, o jedné jen lodi.

Oltářisté (chor, čili presbyterát) jest osmibran, měří 10 70 m. délky, a 7.60 m. šířky, a čtyři pilíře ho opírají.

Věž nalézá se v západním průčelí, stavěna jsouc do nepravdělného čtverce, měříc v půdorysu 6.25 m a 5 m. Všecky místnosti tyto jsou goticky sklenuty a starými cihlami dláždeny. Zebra klenutí hvězdčicovitého (také palmového i vějířovitého zvaného) jak v lodi tak i v presbyterátu jsou z tesaného kamene a stavební část kostela činí na pozorovatele posvátný dojem.

Při romanské kapli zdejší byl již v XI věku kněz, obstarávající duchovní potřeby panského zbrojního a dělného lidu.

V písemných památkách historických, které se líbí erectionum et confirmationum nazývají, uvádí se již při roce 1350 u chrámu Páne sv. Bartoloměje v Kunětických kněz, čili plebán; a musel se duchovní tento v jakési vyšší hodnosti církevní nalézati, neboť v Tioglově lib. V, conf. fol. 217. čte se, že roku 1395 a později r. 1409 plebán Kunětický uváděl plebána v blízké řídici v úřad čili dle nynějších názorů, že jej instaloval. Počátkem XV. století dosazování sem byli za duchovní správce tehelní kněží z Benediktinského kláštera v Opatovicích. (Viz Borový: lib. V. Errect. fol. 708. a lib. XIII. Errect. fol. 6.)

to pojednává řečník o původu a vzniku předloh na zřizování společenství, které však ukázaly se býti pro nás nepřiznivé. Kamenem úrazu převládá těch byla nucenost přistupování k nim. Předloha vládní nevyhovovala našim požadavkům a pak je proti západnímu našemu stanovisku, poněvadž měla býti p-dána se říšské radě, ale němu someskému, který jediné jest oprávněn o nás rozhodovat. Druhá předloha vládní byla sice již pro nás přiznivější, ale přece ještě nebyla taková, jak my potřebujeme. Nyní jedná se jen o to, mají-li společenstva býti nucena či dobrovolna. Soudíme-li nepředpojatě, musíme doznat, že oba návrhy mají své stinné a světlé stránky. Je proto na vás, rolníci, abyste diktovali, jak si to přejete. Přirozenějším by bylo zřizování družstev svobodná, neboť každé poručení-kování rolníku je zahanbující. Je to náraz na jeho uvědomělost, jako by on sám neviděl patrný prospěch v sdružování. Řečník sám není příslušníkem poručníkování se strany politických úřadů, což vypadá jako nějaké klepání přes prsty. A bylo by chybou, kdybychom ukazovali tak svou slabost. Jiná nehoda nucených družstev je ta, že nezbytný veliký aparát na jich udržení by se za ta procenta nevyplácel a pak, že mohly by politické úřady nepohodlného jim člena výboru, který by třeba pro rolníctvo platně působil, libovolně vyloučiti. (Výběr! Tak jest!) Stinnou stránkou volného sdružování jest neporozumění pro družstva nejen v okresech zasedaných, ale i v jinak pokročilých. To dalo by se však přemoci všemožným poučováním v soukromí, nebo by to sice hned, ale mělo by to přece úspěch. Jiná chyba je, nedostatečná podpora spolků; je-li spolek slabý, má i méně příjmů na příspěvkách. Jak ale dostati do spolků nepřátelé všeho spolkaření, když sami tam nejdou? I zde musí pracovat jednotlivci doma. Výhody společenství nucených, která mají být osvobozena od daní, musíme se domoci i pro společenstva svobodná. V Německu byla družstva svobodná, ve Francii, Belgii a Anglii jsou komory nucené a dělají pro rolníctvo také mnoho. U nás vyslovil se pro nucená družstva jeden spolek německý, zemědělská rada, hospodářský spolek ve Lvově, pro svobodná vyslovily se spolky v Krakově a v Horních Rakousích; agrární sjezd ve Vídni vyslovil se pro povinné sdružování. Diskuse o otázce této je nad míru důležitá a časová. Řečník přiznává, že společenstva sice se křise zemědělská nezatehná úplně, ale že jest to přece důležitý prostředek dojiti k cíli. Je třeba organizovat celou práci zemědělskou ve všech odvětvích. Dnes nemůžeme dostati rolníku, aby uměl jen orat jako kdysi, ale musí přemýšlet, jak nejlépe by výrobky své zužitkoval a spenčil. Musíme hleděti použití všech prostředků, abychom stav svůj pro sebe a své potomky zlepšili. (Dlouhotrvající potlesk.)

Po té mluvil ještě zástupce župy východočeské řed. Štěpánek z Medlešic a přimlouval se za sdružování svobodné, jehož prospěch pro zájmy rolnické dokazoval. Přiznával, že zemědělská rada vyslovila se svého času pro nucené spolčování, avšak delegáti, širší to korporace, vyslovili se proti tomu.

Ředitel Bauer přimlouval se za to, aby přítomní nedali se uchvátit ohlívkou náladou a neodhlasovali něco, o čem pro krátkost času nelze debatovat tak, jak toho otázka tato zasluhuje. Proto navrhuje, aby v přístupu sjezdu otázka ta položena byla na řadu první a důkladně se s ní pojednalo, což bylo přijato.

Dr. Dvořák a řed. Štěpánek slíbili do přístupu sjezdu se dostaviti. Štěpánek spoléhá se, že i zde bude odhlasováno svobodné sdružování tak, jako před týdnem v Chrudimi a myslí, že je-li někdo s přítomných pro nucená společenstva, že do přístupu sjezdu si to jistě rozmyšlí.

Řed. Bauer pro krátkost času navrhuje krátce ještě, aby přijata byla resoluce, v níž by se žádalo za slevu daní o jednu třetinu, což přijato jednomyselně. Tím sjezd po 4 hodinách trvání zakončen.

List z Prahy.

— a. V Praze, 12. března. (Přev. dopis.)

(Úpadek mravnosti a naše literatura. — Sv. Čech a katolické listy. — Sociální kurs „Vlasti“.)

Všeobecný úpadek veřejné mravnosti a především zdivočlost mládeže zavdaly N. Politice příčinu rozepati se s slociem 15letého Páva, spáchaném na díve prostituce. Naše strana křesťansko-sociální již dávno na tuto všeobecnou pokleslost mravů poukazuje. Vše jest zcela přirozená. Druhé pokolení odevčované z nýšejší moderní školy dorůstává. Mladí otcové, kteří již v moderní škole odrostli, mají 15ti až 18leté syny, dcery.

Tito otcové a matky nenaučili se ve škole kázi a bázi boží, pili první doušky novověké bezvědomosti a materialismu v moderní škole, at obecně at univerzálně. Odtud jest a pochází rozháranost rodinného života. Nyní dorůstá pomalu již druhé pokolení. A co vidíme? Čtrnácti, patnáctiletí kluci bezúdrždně užívají světa, nazývají cudností a stádu, jsou všeho schopní, násilného smilstva, vraždy. Čtrnácti, šestnáctileté dívky dávno již strádají neviností v tanečních, na večerních toul-

kách, ve kterých jim rodičové nezabraňují. Vidíme děsný vzrůst nemanželských porodů na venkově a v městech, to jsou pak rekruiti — nemanželské děti — do společnosti na Pankráci.

Další příčina česné akceslosti mravů jest náš tisk, který nezná nic, než vydělkářství. Krváky již netáhne, s těch zbohatl Hynek, Trachta a jiní. Nyní se dává francouzský kaviar a podobné věci ve všech barvách. Pan Kober spachtoval si Mantegazu a poněvadž už ten netáhne, spachtoval si spisy Debayho. Iau národní bibliotéka už nic nevynášá, proto něco s paprikou, křenem, třeba to trochu zapáchá s kanálu Nevada, jen když vyděláme.

Neslušnou reklamou vynikají také jiní knihkupci. Zde se nehledí, co se tiakne, nýbrž co se prodá, na čem vyděláme. Kláníme se zlatému teletu. Následkem česby této, pak čtením rubriky „soudní síň“, pustne naše mládež, veškerá víra, stud, cudnost a cnota se v ardeci sničí.

Vezmeme nyní divokou honību zábav, tanců, putyky, špatné společnosti, do kterých naše mládež volně má vstup, přiblíme ještě k tomu naši zlatou kapličku na Vltavě, kde se glorifikuje rozvod, nevěra manželská ve francouzských fráškách, kde v opeře baletky nedorostlým klukům vnady své v divém tanci ukazují, pak máme kratičky obraz přičin mravní škody naší mládeže.

My křesťanští sociálové obáváme se, že až ta třetí generace povyroste, že pak nastane společenšaké bouře, sociální revoluce.

K tomu závěru opravňují nás dějiny. Zajímalý je obraz, který nám podávají římské dějepisce Tacitus a Seneca o římském národě za dob posledních císařů.

Všecko bohatství bylo nabromaděno tak jako dnes, v rukou málo jednotlivců. Konval Lucius Filipus zvolal v řeči své v senátu: není v Římě 2000 občanů, kteří by měli vlastní své jmění. Všichni ožebračení sedláci brnili se do Říma. Vesnice pustly a do rozpadajících se stavení brnili se otroci. Caesar auti 20.000 rodin z Říma na venkov se přesídliti, 80.000 lidí dal dopravit přes moře do kolonií, takže počet žebřáků 320 000 zmenšil na 150.000.

Ale brzy po tom nucen byl Augustus tím způsobem Řím vyprázdniti od dalších 200.000 žebřáckých rodin.

Otcové nevychovali dítek svých, pokazovali je zcela veřejně a tu hyeny lidské sbíraly pohozené děvčata a vychovávaly je k prostituci. Římské paní nechtěly mít rodinu, ničily plody v životě mateřském. Dokonce chodily veřejně do vykríčených míst a oddávaly se prostituci a to i císařovny. Římanové nebylo pohanou veřejně jíti do domu vykríčeného. Sam Cato pochválil jinocha z domu hanby vycházejícího za jeho čin. V divadlech veřejně se skutečně nemravné skutky před lidem prováděly. A tak národ římský v divém rej po rozkoších pil bezúdrždně s poháru všech nárudivostí. A když kdě nemohl již užítvi, tak zcela chladně zbavil se života. Po smrti není radosti. A tento národ, který podmanil celý tehdejší známý svět, nezahynul mečem nepřítelovým, nýbrž svou vlastní prostoprástostí!

K takovým koncům spěje každý národ, který odtekl se náboženství Kristova. Tak daleko i přišli bychom my, kdyby duch našich abožných předků nevrátil se do našich rodin, do škol, do veřejného a výrobního života. Vraťte zase učitelům náboženství přesvědčení, vraťte jim autoritu. Když tak se nestane, pak přijde brzy metla na nás v anarchitech, mladistvých zločincích a bestii lidské, která nesnážídně házne před Bohem, leč jen své zvířecí vášně.

K 50letým narozeninám Sv. Čecha přinesly všechny listy své úvahy a i katolické jako Obzor a Nový život. Muži, který napsal, že kněží světi okovy lidu, který kněze v „Písničce otroka“ snášil na sluhu vyděděných lidí, o něm netřeba v katol. listech činiti chválu.

Sociální odbor družstva „Vlast“ bude v nejbližších dnech rokovati o tom, kterak o prázdninách v Praze se pořádáti má sociální kurs. V nejbližší době vyjde též rolnický program naší strany křesťansko-sociální a tím jsme v našem hnutí zase o krok ku předu. Můžeme vystoupiti před voliče rolnické a dáti jim na vědomost, co my považujeme za nutno k zachování tak důležitěho stavu seelského.

Co týden dal.

Poslanecká sněmovna říšské rady vídeňské projednávala v posledních dnech rozpočet ministerstva finančního a orby.

Volební oprava. V sobotu opět zasedal výbor pro volební opravu za přítomnosti hr. Bادهního a ministra dra. Rittnera. Jednalo se o článku 2. týkající se způsobu volení. Poslanec Morsey praví, že sobě většinou venkovské obce přejí volby nepřímé, jinak by musila každá obec býti též volebním místem. Pro volby nepřímé mluví též hrabě Piminski. Týž jest zároveň proti zřízení volebního soudu. Poslanec dr. Slavík mluví pro volby přímé, neboť při nepřímých mohou projíti lidé, kteří mají většinu voličů proti sobě.

Řečník se přimlouvá za návrh Brzorádáv. Poslanec Menger jest pro volební soud a zákon proti volebním zločincům a mluví též pro zastoupení menšin. Poslanec Romanczuk žádá volby přímé. — Návrhy prince dra. Bedřicha Schwarzenberga. dra. Brzoráda a Richtera byly zamítány všemi hlasy proti česli. — Při rokování o volebních místech žádal poslanec dr. Slavík, aby volebním místem byla každá vesnice s více jak 150 obyvateli, ostatní pak aby se připojily. — Poslanec hrabě Falkenhayn chce, aby místa volební ustanovena byla zákonem a ne nařízením. Poslanec Kljun žádá, aby každá obec s 2000 obyvateli byla místem volebním, poslanec Hagendorfer každé místo s 20 voliči. — Poslanec rytíř Kraus žádá, aby vzdálenost volebních míst nepřesahovala 5 kilometrů. Poslanec Menger odporučuje pro voliče sídlo okresního soudu jako nejpohodlnější volební místo. Poslanec Brzorád navrhuje přímé volby absolutní většinou a oblaňuje tento návrh k §. 2. jako minoritní votum. Na to byla schůze skončena.

K obecním volbám vídeňským píše „Gazeta Narodowa“: „Za krátko naskytne se vládě Bادهního příležitost, aby skutkem dokázala, že nikdy neměla v úmyslu a ani nyní nemísí snášilniti svobodu přesvědčení většiny obyvatelstva vídeňského a naopak, že velice si toho žádá, aby nepřijemným poměrem, které vznikly bojem o Luegrovu osobu, konec byl učiněn. Luegrové straně správa města právem náleží, neboť má skutečně za sebou většinu obyvatelstva. Potom se přesvědčí, „Neue Freie Presse“, jak velice chybovala, když kázala hraběti Bادهnímu, aby se po způsobu Bismarkově zahájil boj s celou masou státních úředníků vídeňských a to jen proto, že se odvážili hlasovati proti plutokratii.“

V Uhrách budou zahájeny oficiální slavnosti milleniové dne 1. května. Dne 2. května bude otevření jubilejní uherské výstavy, dne 3. budou slavné služby Boží v budínském chrámu sv. Matyáše, dne 5. a 6. dvorní a národní slavnosti a 8. května pořádan bude velký a nádherný holdovací průvod králi a královně, kteráž osobně do Pešti zavítá. Kterak patří na všechny ty slavnosti uherský lid, o tom píše katolický list „Magyar Allam“: „Národní slavnost bez národa, bez nášení. Všecky známky poukazují, že budoucí historik bude těmito nebo podobnými jinými slovy charakterisovati oslavu milleniovou. Jsme již ve druhém měsíci roku milleniového . . . nikde však nelze pozorovati duševního povznšení, ano naopak, malomyslnost rozestírá své černé perutě nad lidem, jenž již skoro lhostejně chová se ku všem záležitostem zemským. Vláda zabrala oslavu svou násilnickou mocí nadobro jen pro stranu svou, chce udělati z millenia oslavu oficiálních Uher, při kteréž budou exekutori, matrikáři a podobní zástupci zednářského liberalismu banketovati, ale lid bude při tom jen divákem a platícím publikem . . . Činnost vlády v ohledu humanitismu jest mizerná a liberalismus její připravuje obyvatelstvu žebřáckou mošnu. Bezečinný liberalismus potřebuje srannické oslavy, kteréž mohl by pak vykořistiti pro své politické cíle. Proto také lid všech slavností se vzdaluje, proto také je celá země němá, nejnak než li jako by připravovala se ku slavnosti pohřební a nikoliv k oslavě radostné.“

Italové v Habeši utrpěli porážku tak hroznou že Crispi se svým ministerstvem hned odstoupil. V čele nové vlády italské bude nyní státi markýz Rudini. Italský národ přijal odstoupení Crispiho s povděkem, neboť byl po celou dobu své vlády jen zlým démonem Italie. Vyvolal krvavé známé vzpoury na Sicilii a Carrare, dopustil se i se svou pověstnou chotí, paní Linou, podvodných šmejdů v bance římské a jinde, přivedl zkrátka celou Italii na pokraj mravní a finanční zhouby. Chťeje konečně za každou cenu u vesla vlády se udržeti, hnál vojsko italské do Habeše, ale porážka u Aduy učinila jeho dalekosáhlým snům konec. Byla strašná, neboť padlo a zraněno bylo 12.000 vojákův italských, tedy dvě třetiny armády, s níž generál Baratieri udeřil na tábor krále Menelika. Nešťastný tento muž bude postaven nyní za to před vojenský soud. Propadne-li mu, bude jen obětí zlofílého Crispiho, jehož jméno stíhá Italie dnes již jen kletbou. Národ italský žádá si, aby vláda vzdala se svých výbojných výprav v Africe, ale král prohlásil, že za žádnou cenu k tomu nesvolí, tak že by raději odstoupil. Možná, že nebude té jeho „velkomyslností“ ani třeba, neboť kdo ví, nebude-li k tomu donucen. Oznamil totiž nový veliteli poraženého vojska v Habeši, jen. Baldisera, že stav věci v Habeši jest nad míru povážlivý, že tou dobou ničeho podniknouti nemůže a p. Znamená to, že boj se notného výprasku i on. Pozoruhodno jest, že král Menelik přiblížil Habeš ke konvenci ženevské, která stanoví vzájemnou ochranu raněným a zásady lidskosti ve válce. Dělá to zajisté habešskému panovníku všecku čest, neboť má právě nyní několik tisíc italských raněných vojáků v zajetí.

Všelicos.

Dne 22. března bude tomu rok, kdy vyšlo první číslo našeho časopisu. Přehlížíme-li svou celoroční činnost, můžeme zaznamenati jen s pov-

děkem, že jsme se dodělali výsledku dobrého, nad očekávaní boje. Získali jsme rázem mnoho přátel, měli jsme také dost a dost odpůrců. Když jsme začali, jen jen se spýaly na nás útoky bezohledné, nezřetelné, pomluvy příkré, křivé. Obstáli jsme čestně v boji, dnuje je časopis náš jedním z nejrozšířenějších a nejlépe dovedených listů českých, dnes ani nejhorší nepřítel nám nemůže upřít, že vždy věrně stáli jsme při českém lidu, svědomitě pracovali jsme k jeho dobru. Posilnění tak velkým úspěchem dosavadním, budeme stále neohrožené postupovati na cestě loni šťastně započaté. Od prvního vyjítí „Obnovy“ uplyne ve dnech nejbližších celý rok — na přátelích a stoupencích našich jest, abychom v dalších letech vykazati se mohli výsledky ještě zdárnějšími!

Kdo si ponechává list náš, račť pamatovati na včasné zaslání předplatného.

Ústřední Matice školácká bude mít řádnou výroční valnou hromadu v neděli, dne 22. března o 8. hod. večer v Městské Besedě v Praze. Na programu je: Zpráva jednatele. Zpráva účetní a pokladní. Zpráva revisorů účtů. Volba starosty. Dopisovací volba 12. členů výboru na tři roky. Návrh zastupce učitelstva ve příslušném fondu obytného.

Česká Morava pro české školy. V Brně konají se pilné přípravy, aby na spáso známého slavnostního listu „Národ sobě“ byl vydán k letošním školním zvláštním moravským pamětním listům „Morava své matice“, kterým mají se zahájiti po celé Moravě veliká, ústřední sbírky matiční na podporu matičního ruchu a matičního školství na Moravě. K listu mají býti ve zvláštní příloze přitisknuty velice četné inseráty všech záložních, akciových podniků a vědeckých i menších průmyslových podniků na Moravě. Výběžek inserátů a rozprodání listů má činiti imponující číselní, jež příměřeným způsobem rozdělena bude nejpotřebnějším podnikům na Moravě. K organizaci inserátů a rozprodání zřídily se v Brně dva ústřední agitační komitety, dámský a panský. Za vrchní redakci bude poštědána osobnost na Moravě o vše strany velice vážená; tak hodlá Morava odpověděti na zamítavé usnesení sněmu ze dne 8. února, kdy zamítala podpora matičního školstva.

Pokrokařské hrůznictví posuzují mladočeské „Bydlovské Noviny“ vzhledem k tomu, že bývalý redaktor Klouda odvolal před porotou hanlivou zprávu proti kat. učitelským, oštrostředcům a voj. vysloužilcům v Litomyšli. Zmíněný list k tomu dodává: „Pan Klouda kapituloval, může však těšiti se, že není samotný. Osud podobný stihl i bývalého redaktora t. l. p. Dubského, který k podobnému ponižujícímu odvolání se před porotou jistě uvolil a mluve to sonda útraty 100 zl. zaplatiti musí. Jednání podobné všeobecně se odsuzuje. V každém čale listu psáti proti nepříteli a pak chopiti se zbraně zákonná, zapřítí sám sebe a odvolati to se strachu a bázně před paragrafem — není možné.“

Páté přes deváté. Sociální demokraté rakoší budou letošní svůj ájezd konati v Praze. — V Pardubicích okres. výbor vypisuje konkurs na místo správce stravnovny. Žadatelé mají sami udati, jakou „odměnu“ žádají. — V Obrudimí odsoudila porota advokáta dra. Komeraa pro podvod k šestinedělnímu vězení. — Město Píseň vydalo si 6,076.510 zl. od ústavu pro úvěr pozemkový, splatné v 70 letech. To jsou chlápci, když mají takový úder!

Z gorického spolku pro podporu chudých kněží. Dne 5. t. m. konal zmíněný spolek opět po třech letech valnou hromadu, kterou zahájil ve spolkovém sanatoriu Rudolfinum v Gorici zakladatel a doživotní předseda spolkový, magr. Filip Krátkou vzpomínkou na vznik a vývin spolku, jenž byl založen před dvaceti lety v Meraně a jenž s pomocí Boží a za přispění četných dobrodinců vzrostl se již tak, že má nyní tři vkusně zařízená sanatoria pro choré kněze a značné jmění ve státních papírech. Po řeci předsedové předčítal revisor lékařník Cristofolletti zprávu pokladniční, jež vykazuje za rok 1895 příjmů 60.347 zl. 32 kr. a výloh 42.547 zl., zbývá tudíž 17.800 zl. 32 kr., k nimž dlužno jest ještě připočísti zbytek z roku 1894 v hodnotě 16.982 zl. 99 kr., byla tudíž pokladni hotovost na konci uplynulého roku 34.782 zl. 31 kr., v tom však obsaženo jest 5.000 zl. v menších stipendiích, jež obdržel spolek v provincii 1895, které však v lednu 1896 dále dal persolvovati. Podpora poskytnutá spolkovým sanatoriem činila 13.540 zl. 98 kr., v čemž obsaženo jest více nežli 7.000 zl. na novou přístavbu při Filipinum v Meraně. Ve státních papírech má nyní spolek 206.300 zl. jmění. — Po zprávě pokladniční předčítal velp. Adamec krátkou zprávu o činnosti spolkové v r. 1895, z níž dlužno jest připomenouti, že spolkové sanatorium Filipinum v Meraně rozšířeno bylo o 9 pokojů obrácených na jih a 6 obrácených na sever. Přístavba ta stála 15.000 zl. a jest nyní již úplně zaplacená. — Nejhojnější návštěvě těší se právě toto sanatorium, byloť zde za léčební sezony 1894-5 45 chorých kněží a bohoslovců, letos však již 44 a ještě několik jich přijde. Poněvadž na břesích Adrie bývá v zimě silná bora, bylo sanatorium v lce zavřeno po celou zimu, po 30. t. m. však opět se otevře a bude přístupno členům až do podzimu. Po celou tu dobu možno používatí morských lázní tanních. — Z dobrodinců spolkových zmínky zasluhují zvláště generální vikář z Pasova, jenž věnoval spolku stolatovou stříbrnou rentu a slečna A. M. Roderová z Westfalska, jež obmyslila spolek legatem 200 marek německých, což činí 120 zl. r. m. — Volný návrh zaslán byl valné hromadě jenom jeden a to dp. Kernerem, archivářem nejvyššího biskupské konsistoře v Hradci Králové. Dp. Kerner vybírá gorický spolek, aby zařídil nové sanatorium v Janských lázních v severovýchod. Čechách (diocese královéhradecká), nabídnuto bylo ndp. bisku-

poři Ed. Brynchovi stavěti místo pro kněžské sanatorium, on však ochoten jest místo ono sdarma přenechati spolku gorickému. Dp. Kerner slibuje mimo to, že obdržel by spolek sdarma také všecko stavební dříví a ještě mnoho jiných výhod. Poněvadž návrh ten přijat byl většinou hlasů, přikročí ústřední výbor spolkový co nejdříve k dalšímu jednání o věci té. — Na konec ještě projev předseda magr. Filip své přání, aby po jeho smrti spolek přelal ve vrchní správu ordinariátu gorického, při čemž ovšem sáhl by se také jistá práva ostatním soudaným diecím; podrobněji jednati se bude o věci té až při nejbližší valné hromadě. Do ústředního výboru spolkového svoleni byli velikou většinou hlasů magr. Bensa, magr. Wolf, magr. thdr. Mahnič, dp. farář Jos. Kratochvíl (Moravan), advokát dr. Frapporti a hrabě Coronini. Za revisory účtů byli svoleni kněž. arcibiskupský dvorní kaplan Zamparo a lékařník Cristofolletti. Zastupcem českým stál vdp. děkan B. Hahl. Když byl program valné hromady vyčerpán, účastníci provolávají slávu svatému Otci a Jeho cíti. a král. Velicecstvu, rozšli se s pozdravem křesťanským „Pochválen buď Pán Ježíš Kristus.“ Tolik o valné hromadě. Jak všeobecně jest známo, jest gorický spolek pro choré kněze velikým dobrodincem, neboť za nepatrný poplatek nalezají v jeho sanatoriu dobrý a milý útulek. Bohoslovci platí denně 60 kr., kaplani 80 kr. a t. z., faráři t. z. a t. z. 30 kr.; nečlenové platí o 50 kr. více. Poněvadž nyní, zřídili-li se nové sanatorium v Janských lázních, bude mít spolek mnoho nových výloh, bylo by žádoucí, aby hlásili se noví členové v počtu co možná nejhojnějším a zároveňjší vdp. a dpp. bratři, aby pamatovali na něj ob čas nějakým darem peněžitým. Zakládající členové platí 100 zl. jednou pro vždy, doživotní 20 zl. též jednou pro vždy a přispívající t. z. ročně. Možno však jest státi se členem také egra persolvacíem ss. missarum. Adresa spolku zní: „Frasiidum des P. K. U. Vereines in Görz, Rudolfinum“.

Zvěsti z východních Čech.

Přednáška J. M. ndp. biskupa Edv. J. N. Bryncha konala se minulou nedělí, dne 8. t. m. odp. v Jednotě katolických tovaryšů za velmi hojného účastenství členů a uvedených hostů. Při zahájení schůze přednesl pěvecký odbor jednoty „Zpěv Čechů“, načel ndp. řečník poučné a poutavé pojednání „o lidské duši“. Poukázav s počátku k moderním výzkumům hvězdářským, vytkl ndp. řečník, že lidé naší doby rádi zaletají do výšin nadhvezdných, ale málo dívají se do svého vlastního nitra. Tak v době, kdy věda značně pokročila, jeví se na druhé straně v hojně míře opak vědy, nevědomost v náboženství, které podává odpověď na nejdůležitější otázky o lidském původu a cíli. Mnohý člověk je hotov s odpovědí na tyto otázky za několik minut. Tím spíše je třeba rozšiřovati vědomí o pravém poslání člověka na tomto světě. Již v mrtvé hmotě pozorujeme něco neviditelného, obdivuhodného; jako je na př. v magnetu něco neviditelného, co vyvolává pohyb a co neznáme, tak je to vůbec divná moudrost, nevěsti v nic, co nevidíme. Život v bylině vyvolává sílu, kterou rovněž nevidíme a která již by se mohla nazvati duší. Ještě dokonalejším je život zvířat, která již mají také cit, smysly, pohyb atd. Ale člověk má v sobě něco mnohem vyššího než zvíře, duše lidská nejen oživuje tělo, člověk má nad to sebevědomí, rozum, soudnost a proto také mluví, kdežto zvířecí zvuky jsou jen výrazem citů, ne myšlenek. Právě ta okolnost, že mluvíme, je důkazem, že myslíme; duše lidská nespokojuje se jen poznáním věcí, ale také se také, odkud jsou. Ndp. řečník uvádí na to několik případů dokladů ze života o tom, že zvířata nemyslí, nýbrž řídí se pouze citem. Dále dokládá, že lidská duše je sice neviditelná, ale skutečná, podivuhodná, je něco jiného než hmota. Lidská duše je také nesmrtelná, nečivuje pouze tělo, nýbrž i mysl; chce poznati původ všeho, pravdu i její původce, Boha a konati to, co jest dobré. Duše lidská nemá pokoje, dokud pravdy nezná a dobré nekoná. A jako řeč má jen člověk, nikoli zvíře, tak i náboženství má pouze člověk, jenž jest opravdu šťasten a spokojen, ne když ukojí své tělesné potřeby, ale když pozná Boha a koná, co je dobré. Toť je stručná třeť obsažená, přes hodinu trvající přednáška, kterou všichni přítomní napjatě sledovali od začátku do konce. Když ndp. řečník zakončil připomenutím náboženského úkonu, jehož povinné podjati se má každý řádný katolík v nastávající době velikonoční, byla mu projevena srdečná, hluchá pochvala. Schůze zakončila zapěním písně „Hospodine, pomiluj nás.“

Zprávy diecése: V Pánu seznul: p. Vojt. Langhamer, farář ve Vidochově, dne 6. března. Ustanoven jest: p. Frant. Jeřábek, administrator za faráře do Vřeštova, p. Jos. Zahálka, kaplan za administr. v Opavě. Uprázdňené místo: Vidocho v, fara patron. nábož. matice od 29. února. **Břimování.** Ve středu 11. března udělal J. M. nejvyšší. paš biskup v kostele Panny Marie svátost sv. břimování. Na pátá pta sta studajících, dílem z vyššího gymnasia a vyšší realky, učitelské ho ústavu a odborné umělecké školy, po otocavě proslavě vrchního pastýře bylo k obřadu na boji svatozámu svátostně posláno.

Hradečtí pokrokaři chystají se již zcela doopravdy ku vydávání svého listu, k čemuž si pozvali redaktora „Hlas z vých. Čech“ p. J. Dubského z Obrudimí. Proti tomuto pánovi však vznikl u

jedné části sdružujícího družstva odpor pro jeho zdaru s polenským kaplanem vp. Mákon, takže příliv 25 zl. podlé záhle klesl na minimum. Zajímavé je, že pokrokové družstvo hradecké hodlá sdáti o zřízení třetí tiskárny v — Plotičkách. Tak píše v polenském čale pardubický „Obzor“. Podle našich informací není tato správa zcela správnou, neboť na př. v záležitosti tiskárny víme, že nejvyšší oferta k tisku nového listu podala firma Kunc a Hameraký v Kostelci n. O. Dále jen dodáváme, že minulou nedělí konala se zase jedna důvěrná schůze pokrokařská, a sice v Novém Hradci Kr. Práběh této schůze byl bezvýznamný.

Druhou výstavku fotografií s cest J. Kořenského pořádá náš domácí klub velocipedistů v sobotu dne 14. a v neděli dne 15. t. m. ve foyeru městského divadla Klieperova. Jelikož čistý výnos výstavy bude fondu ku podpoře chudých studujících, lze očekávati, že i tato výstava přeběhne navistivě bude inteligenci města i okolí. Uposorňujeme, že vystavené obrázky z Číny, Javy, Ceylonu a Ameriky jsou velice krásné provedeny a dovedl nik do ještě vystaveny nebyly.

Jednota divadelních ochotníků sdějích sebrala v neděli, dne 8. t. m. ve prospěch úprav v městském divadle divadelní představení: „Starý vlastenec“. Veselohra v 3. jednáních. Kus ten je sice starší, ale účinkující sly provedly jej znamenitě. Sledí zejména podotknouti, že s dan dostala nejlépe své díloze si. Nekovářikova, která překrásnou kytici, kterou obdržela v uznání svého výkonu, právem si zasloučila. Též ostatní dámy, sl. Šaarova, pl. Paulová a sl. Kubáková dostaly svým dílům; Z páni vydobyli si vavříny p. Jiroutka a p. Paul, ostatní však pánevé přičinili se nezmenšenou měrou o zdar představení. Též malý dráteníček, (m. Vaňoušek,) provedl úkol svůj statečně. Štěstí přiznivě přálo našim ochotníkům; návštěva byla tentokrát přehojná a veškeré nákladné obecenstvo zahlilo pěkný zábravý večer.

Riditelství ústavu ku vzdělání učitelů v Hradci Králové přijímá žádosti externistův za připuštění ke zkouškám dospělosti učitelské, jakož i žádosti ke zkouškám se ženských ručních prací do 31. března 1896. Žádosti doložené vysvědčeními školními, křesťanskými listem, vysvědčením o spůsoblosti tělesné, jež vydal lékař ve veřejných službách postavený, a vysvědčením života, podány budeti, jsou-li žadatelé ve školní službě, úřadem školním, jinak přímo k řiditelství ústavu výše dotčeného. Ke zkouškám dostane se každému žadateli uob žadatelce zvláštního písemného pozvání.

O krajinách půlnočního alunce přednásti bude dne 25. t. m. se vzácnou ochotou p. prof. Ad. Mach, v rýsované škol realaých ve prospěch chudých studujících. Pan profesor jako bývalý žák i učitel sdějích škol a vynálezce astrologia známý lidem bude zkušností s cesty po Noraku. Blíží správy budouce.

K nehratulantům se přihlásili pl. t. p. Victor Collino, lékařník a majitel domá, a pl. Amalie Collinová, choť téhož.

Bohoslovoctm královéhradeckým se zakládá knihovna přispěti dále: Marg. Fr. Hampel, kanovník v Hradci Králové 2 zl. a knihy, vdp. Tom. Stěbáček, farář v Mikulovicích 5 zl., dp. Jan Mašek, farář v Knířově a Vys. Mýta 1 zl., dp. Leopold Stehlík, far. v Želivě 1 zl., vlp. Jos. Novotný, bis. casrem. v Hradci Králové 2 zl., vlp. Ant. Rohlík, kap. ve Vojnově Městci 1 zl., nejmenovaný v Hradci Kr. 1 zl., vlp. Stan. Dobruský, kaplan v Hofm. Městci 1 zl., duchovenstvo v Úpici 4 zl., vlp. Jindřich Kolář, kaplan v Poniklé 2 zl., vlp. Josef Skalický, kaplan v Gračicích (Jestře) 2 zl., dp. Jan Vaníček, far. v Poučově 1 zl., dp. Vojtěch Kameš, far. v Bohdaneči a Ledče knihy, vlp. duchovenstvo ve Vypračticích 1 zl. 50 kr., dp. Ant. Mišek, far. v Mladějově 2 zl., vlp. Jos. Vaníček, kaplan v Mikulovicích 1 zl. 50 kr. Všem vlehotných děrcům „Zaplať Báh“.

Divadelní představení. Ochotníci v Čeruilové pořádají dne 15. března divadelní představení kus: „Sedlák zlatodvoraký“. — Divadelní ochotníci v Bašnicích dne 23. t. m. kusy: „Farář s Podolí“ a „Hraj si na mrtvé“. — Dělnická Beseda v Novém Hradci Králové dne 15. t. m. „Dva sirotci“. — Divadelní ochotníci v Třebíhošti dne 29. t. m. „Dvanáctý srpen 1881“ čili „Na oltář vlasti“.

Pro letošní vojenská evičení v okolí Hradce má se v nejbližších dnech konati příslušné vyšetření terainu a ubytování vojska. Jak se nám uděluje z Pardubic, jedná se především o vyšetření brigádního cvičiště mezi obcemi Urbanicemi, Praskačkou, Libišany, Ždánicemi, Kránsic, Sedlicí, Syrovátkou podél tratě železniční až k Urbanicám, pak o vyšetření, mohloli vojska by mohly ubytovati obce tyto a mimo to Kukleny, Stěšery, Těchlovice, Řibáky, Plávice, Dobřenice, Roudnice a Lhota pod Libčany. Vyšetřování toto konati se má v sobotu dne 14. března, v případě nepřiznivého počasí dne 16. a 17. března důstojníky pardubické brigády.

Duchovní koncert diecéseí jednoty cyrilické v Hradci Králové. Jako předcháze roku tak i letos uspořádán bude diecéseí jednotou cyrilickou duchovní koncert a to na květnou neděli o 8. hodině odpolední v městském divadle Klieperově. Ke koncertu vytráží skladby velice cenné. Aby účastníci koncertu se sklábami, jež provosovány býti mají, aspoň poněkud již nepřed se obeznameniti mohli, nebude na škodu náležitě dnu o skladatelích a jich skladbách uvěsti. Jako letošního roku spívati se bude úkaská se staročeských spevá rořatních i s tíméhoho ehorálu. Dobu vánoční reprociovati bude staročeský átská píseň vánoční

Od stupně k stupni. V pátek, dne 6. t. m. v Jaroměři zatčen pol. strážník Fr. Kouckým tulák, který městem od domu k domu ležal, nemaje prostředků ku své výživě. V zatčeném zjištěn Robert Lang, 36 roků starý, do Jablonce příslušný bez zaměstnání se potulující bývalý nadporučík c. a k. pěšího pluku č. 18. Lang jest již od r. 1888 zbaven hodnosti důstojnické a od doby té byl zaměstnán jako diurnista na několika místech, posléze sklen tak bluboko, že co tulák pro šebrota zatčen a c. k. okres. soudem v Jaroměři do vazby dodán, pro kterýžto přečin vzhledem k okolnostem na 24 hodin byl odsouzen. — Ve středu, dne 11. t. m. pořádal pěvecko-hudební spolek „Jaromír“ v hostinci „u Modré hvězdy“ v Jaroměři dychánek, který se nadobýčejně vydařil; všech 9 čísel provedeno pěkně, návštěva hojná, společnost vybraná.

Letešní odvod k vojsku koná se, jak jsme již dříve sdělili, v Hradci Králové ve dnech 11. — 14. t. m. Dne 11. bylo předvedeno 212 branců, z nichž odvedeno 33; dne 12. t. m. předvedeno 308 a odvedeno 61 branců. V první den odvodu byli dva branci z Třebčovic tak „namožen“ pitím, že byli odvedeni na Kropáčku; zato přišli branci z Černilova ve vzornějším pořádku, nežli z kteréhokoliv jiné obce.

Jak se baví křesťanské dívky v „našincecké“ fabrice. Píše se nám z Holic: Dne 19. t. m. na sv. Františku udělaly si některé mladé dálnice z „našincecké“ továrny v Holicích „dobrý den“ Oslavovský dle svého způsobu den sv. Františka. Nošlo se pivo, víno, kořalka a pilo se tak statečně, až tobo některé měly dost. Antonie K. ze Starých Holic, spíja se do té míry, že zůstala bez vědomí ležeti. Byl přivolán lékař, který poručil v mol spítou mladou dálnici donésti do špitálu. Položili „statečnou bechanku“ do tráhy a uložili ji v nemocnici. Za chvíli však přišla si pro spasilou dohrašku matka a dala ji dopravit domů.

Spolehlivý posel. Městský hostinák p. J. Petr, posel si v pátek ráno, dne 6. března Fr. Školníka, i. mečiška na zahálov, s traktorem do Dobrušky pro nějaké zboží. Abv mu cestou v syčáckém stejnozkroji neprošel ostudu, přijel mu svůj kabát a na zboží mu dal 15 st. Ze cesty byla s'á, blitvá, tak se Školník daleko s traktorem netlačil. Zarazil hned v sousední vsi Škalce. Pořád tam v obchodech je všechno k dostání, popřál si Školník také sejměna kořalky, aby dobře viděl na cestu; přitom ani nezapomněl, jako pořádný milovník, na svou nejmilejší Petrolínku. Koupil ji hodný kornout bonbonů, aby bylo sladší „cukrování.“ Ze se mu na Škalce dobře vedlo, zůstal tam poobjeti a o další se nestaral. Některé městské smesky šly Škalou a viděly Školníka v rážové náladě, ale traktat přesvěd. Uspořadily na to Petra. Ten přiběhl a našel posla opilého. Nejdříve se oháněl po penězích. Chybělo pouze 1 st. 30 kr. Pro zboží poslal si hned Petr jiného a Školníka si vyvedl za ves. Co tam se dělo, nevíme, ale za chvíli vrátil se Školník bez kabátu na Škalu a lástěil brozno na Petra, že mu to slevěknutí přijde draze, než to vybacování Pařkyty; na dieta že musí dostati jako femesník více než 1 st. 20 kr., že není žádný nádeník a že nemá s Petrem smávenec, co mu musí dáti od cesty. — Doufáme, že podrahé Petr takového posla s traktorem obžítovati nebude.

Loupežná vražda. Píše se nám z Král. Městce: V sobotu, dne 7. března o 8. hodině večer zavraždil neznámý muž obchodní Sommarovou v Králově Městci v Bydžovské ulici a ukradl ze přehrádky 8 st. a z vedlejšího pokoje stříbrné hodinky, prohl. besestopy. Vraždě spůsobila neobyčejně pohnutí, neboť stala se v jedné z nejživějších ulic za sobotního večera, kdy lidé dlouho chodí. Vrah patrně velmi dobře s poměry obeznámen, vyběhl ohlí, kdy muž zavražděn odchází do hostince, vykříd se do křámu, a když nakloňovala se nad váhy, bodl ji nožem do krku a pak zhasnul světlo, aby s ulice nebylo viděti, dohl svojí obět — a uloupiv peníze prchl. Rozzáhlé pátrání bylo zavedeno hned po činu, ale dosud bez výsledku.

Továrna na pílna, planina, harmonie a varhany Al. Hugo Lhota vystavuje v neděli, dne 15. t. m. ve sklade hradeckém (naproti bývalé Pražské bráně) elegantní „Koncertní harmonium“ ve vysoké skříně z amer. ořechu, leštěné, s nástř. obsahující 8 her ve dvou manuálech, 5 oktáv, 32 rejstříků nahofe, 6 rejstříků kolenních mezi nimi „Bass Prolongement“, se třemi perkussiony a velice důmyslné a prakticky umístěnými, na něž co zvláštnost jmenovitě upozorniti si dovolueme. Bohatá dispozice rejstříková, s odbornou znalostí volené hry, poskytuje tu milovníku hudby i laikovi vzácný požitek, který ne každý den se naskytá. Doporučujeme proto výstavku tuto k hojně návštěvě.

Z Dobrušky. Vláda chce vyhověti dávné touze našeho města a rozdělití okres opočenský na dva: opočenský a dobrušský. Obec byla vyzvána, aby se rozhodly pro okres pro ně výhodnější. Ale tu mnohá obecní zastupitelstva rozhodla podle toho, kam byla přemluvena. Nejméněnejší je. že obec, které by měly do Dobrušky o hodinu až o půldruhé hodiny blíže než do Opocna, rozhodly se pro Opocno. Jedna docela žádala přeložení k okresu rychnovskému. Ze při tom všem zájmy osobní hrály první úlohu, — netřeba připomínati; zájmy poplatnictva zůstávaly stranou.

Z Ještětic. V sobotu 7. března zůfila sušňová vichřice a způsobila značné škody. Stihla také pana Čápa z Chábor, když vezl s tříry slámy od Solnice k Ještěticům. Vichřice překotila mu všechny 3 vazy. Sláma musila býti složena na poli; štěstí bylo, že nepřišli k úrazu lidé ani koně.

Ze Škalvy u Dobrušky. Stavbu nové čtyřtřídní školní budovy u nás vydražil za 14170 zl. stavitel pan Josef Čisaf z Dobrušky. Pouze práce kamnářské obstará si místní školní rada ve své režii.

Z Dobrušky. Poštovní spojení mezi Rychnovem n. Kn. a Dobruškou obstarává pošta pojezdna. Tato huđe as od 1. dubna zastavena. Pověstný svou zdvořilostí pýstylon Rola nebude více voziti skalického „poštovníka“.

Ze soudní síně.

Dvě vytkatelné věci.

(Před čtyřlenným senátem kraj. soudu.)

Z taškařin ševcovských učňů bylo již mnoho napsáno, a má-li se zobraziti něco povedeného, je na obrázku nezbytně rozručené švíčko, a botami přes rameno. s vyhrnutými rukávy, jak z povzdálí potytně se šklebí. Zvláště pověstnými jsou učnové ve větších městech; ale i na venkově setkáme se často s neméně povedenými hochy, za nimiž by velkoměstští „kollegové“ nestačili koukat. Se dvěma zvláště nezvedenými setkali jsme se včera dopoledne v soudní síni, kam zasedli jako obžalovaní ze zločinu krádeže; jsou to 15letý J. Bednář z Častolovic a 15letý Jos. Hájek z Borohrádku. Oba jmenovaní učili se počestnému řemeslu u mistra Soukupa v Borohrádku, jehož šatili jak jen mohli. Tak odnesli mu z pády, kde uschováno bylo zboží určené na „jarmark“, několik párů obuvi, v ceně 19 zl., jež za několik zlatých prodali. Jindy opět vlezli sousedovi oknem do komory, a pomáhali mu ztenčovat z pokladničky peněžité úspory jeho, hokynáře dostali se v nestřeženém okamžiku do křámu, sebrali tam několik liber másla a vajec. Jinde dostali se na voze do bedny kramářovi, vzali podvazky, tužky, peněženku, opět jinde na trhu šel jeden kupovat k obchodníkovi pilníček, a mezi tím, co obchodníka dlouhým vybíráním zdržoval, ukradl mu druhé dvojce kleště. Takovýchto kousků provedli celou řadu a vždy se jim dobře vedlo. Zboží, jež sami nemohli potřebovat, zanesli v Borohrádku A. Dohnalové, která je za poloviční cenu a mnohdy i laciněji ochotně odebrala. O peníze se hoši rozdělili a kuli plány dál. Konečně však nadešla katastrofa; mistr poznal ztrátu svého zboží a netuše v učních nic dobrého, přistoupil k nim z čista jasna s potěhem v ruce, jehož účinek byl hochům již asi dosti znám; tak vynutil na nich přiznání, že boty ukradli, a slíbili je přinést zpět. Po té doběhl jeden z nich k Dohnalové a skutečně boty až na jeden pár přinesl. Tím stali se oba jmenovaní podezřelí také z ostatních krádeží, o nichž dozvěděla se i spravedlnost, jež dala každému z nich celou řadu paragrafů, z nichž měli se dne 12. t. m. zodpovídati před čtyřlenným senátem. Ač dříve společně taškařili a poctivě snad se i dělili o nepořádky, přece by byl každý z nich rád měl ku škodě druhého menší trest a tak sváděl jeden na druhého, ale ze všeho konečně bylo patrné, že kradli oba. Tak jeden pravil, že za jeden pár bot vyplatil druhému polovic, tedy 30 kr.; druhý však jej opravil rychle, že prý mu 10 kr. nedodal. První: „Ne vzácní páni, já si je strh“ za dřívější krádež, při níž mi zůstal on dlužen.“ Ku konci uznání byli oba obvinění vinými přestupky krádeže a přisouzen jim trest vzhledem k tomu, že většinou ukradené věci navrátili, po 7 dnech tuhého vězení, zostřeného třemi posty. Mimo těchto užasna byla vinnou i Dohnalová, která rovněž byla obžalována proto, že kradené věci přijímala, přestupkem spoluviny na krádeži a odsouzena k tuhému vězení na 6 dní se dvěma tvrdými lůžky.

Dovzaky „Řisni ho“! Včera odbyvalo se přelčení s učním cukrováru Janem Jelínkem, který byl obviněn dle §§ 197 a 199 tr. z., že sváděl pomocníky Světlavy Čejku a Jareš ku krivému svědectví proti tomuto. V den zatčení Světlava dostali odpovědne oba jmenovaní obšířky, pochlubili se s nimi obviněnému a tento prý jim řekl, aby na Světlá, děl-li něco neřikali, že prý je chudáček. Z toho měl se obviněný zodpovídati před čtyřlenným senátem. Při přelčení tvrdil obviněný, že Čejka a Jareš budou vyslyšeni jako podezřelí a ne jako svědci a pak prý jim řekl, že když ničeho nevědí, že nemusí se bát. Ku krivému svědectví je prý svádět nechtěl. Oba jmenovaní svědci jakož i administrativní praktikant Jar. Horký dotvrdili znění obžaloby. Po opětých vývodech st. návladního p. Rindy a replikách obhajce obviněného dra. F. Dvorského z Prahy uznán byl obviněný vinným a vyměřen mu trest 6 neděl žaláře, třemi posty zostřeného. Proti tomuto rozsudku ohlásil však obhajce zmateční stížnost.

Listárna redakce.

Do Blého Onjeřa. V záležitosti obce Hrošky máme uveřejnit teprve příst. Ráde prominouti, dočud nebylo možno.

Do České Čermné. Reklamovaný příspěk nam nedošel.

„Bydžovským Novinám“. Náš redaktor obdržel řádné informace v záležitosti vlp. D. a jen se diví, že v též číslé, kde právem odsuzujete jednání red. Dubakého, mohli jste si dovoliti tak příkrý, neodůvodněný útok. My nejme tak zalepenými, abychom nedovedli slušných „našinců“ vážit si spíše než lidí, kteří jsou křečeni jen ale jména.

Do Bohdanče u Ledče. Zahradíme příst. **Do Holic.** Díky za vše, příst. jistě všeho použijeme.

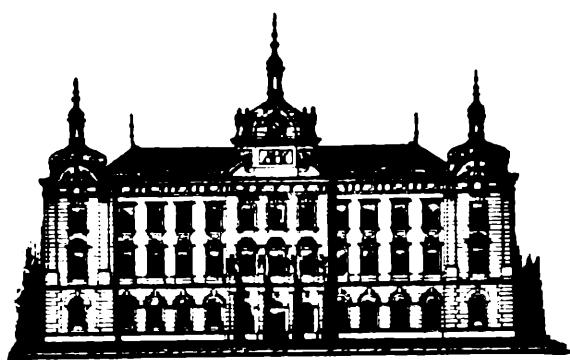
Do Luže. Zprávy došly při závěreč listu, zahradíme je tedy jistě do čísla přístího.

Do Kolína. Víme dobře, co se dělo po srážce red. Kučery s „našincem“ Ippenem ve schůzi polit. spolku hradeckého. Dá-li se některý křesťanský list zneužít k útoku osobnímu proti red. Kučerovi, buďte jist, že pořádek pošramotí se napolel jen útočníci.

Mnohé pp. dopisovatele prosíme za strpení, že pro přílišný nával látky odložili jsme jejich zprávy do čísla přístího.

Prodám
levně dobrá zasklená
okna.

Alots Dvořáček syn,
obch. v Hradci Králové.

Příspěvky na Adalbertinum. Pan Alois Hora, ředitel v Chrásti 5 zl., dp. Ladislav Seidl, zámecký kaplan v Malesově z zl. 80 kr., dp. Josef Vášák, farář v Bykání 5 zl., dp. Frant. Langhammer, katecheta v Pardubicích 1 zl., vys. důst. vikariátní úřad v Kuklenách 18 zl. v Humpolci 14 zl. 80 kr., v Nových Hradech 42 zl., dp. František Zajíček, fundatista v Cerekvici 2 zl., vp. Josef Elitzer, kooperátor v Rychmburce 3 zl., vys. důst. vikariátní úřad Jaroměřský 144 zl., Německo-Brodský 22 zl., ledečský 37 zl., vys. důst. Jan Petrák, vik. sekretář a farář v Lanově 40 zl., sl. Marie Novotná z Golčova Jeníkova 10 zl., vdp. František Novák, farář v Jáseně 10 zl., vldp. Václav Uhlíř, vik. sekretář a farář ve Velké Jesenici 5 zl., vldp. Antonín Dvořák, vik. sekretář a děkan v Nebovidech 5 zl., vldp. Ignác Horký, biskup. notář a děkan na odpotinku 20 zl., dp. Štěpán Šťastný, farář v Loučeni 5 zl. Zaplať Bůh! () další příspěvky se prosí.

Přihodný dárek pro birmovance.

Nákladem politického družstva tiskového v Hradci Král. v několika dnech vyjde spisek:

Učte se dějepisu!

Přihlášky přijímá již nyní a hned po vyjití spisku vydá biskupská knihtiskárna.

P. T. volebního dnešovenství

doporučujeme v první řadě nejvšelejší chvalně osvědčený v diecesi stávající, na národopisné českoslovanaké, sem. jubilejní a četných krajiných výstavách nejvyššími státními a výstavními cenami vyznamenaný

výrobní volební

army

Josef Neškudla v Jablonném 1. orl.

nejstarší úmí první toho oboru v Čechách založen r. 1810, od doby té vždy v rodinném domě č. 28. veškerých kostelních pramenů, umě. vyšívání praporů, kostelního prádla a kovového náčiní ohranového atd. vynikající, nejkrásnější úpravou dle církevních předpisů, hodnotou, trvanlivostí a velmi mírnými cenami. Dokazem solidnosti a poctivosti v obsluhování jest mnoho set doporučovacích uznání z veškerých Čech, Moravy a Slezska. Cenníky, rozpočty a vzory, jakož i hotová roucha k výběru zasílá nadepsaný dům na požádání franko.

HOSTEC (Gicht)

rheumatismus vyléčí se zcela jistě po upotřebení mého mazání, jehož vyrábění jest v rodině mé dědičným a které odpomáhá na vždy v době zcela krátké od hostce, pakostnice, dny, loupání v těle, takže po upotřebení jeho osoby, které po leta na lůžko upoutány byly, se úplně pozdravily. „Za účinek ručím“. Zasílá jej v láhvech i s návodem **Vilémína Suchá v Mladé Boleslavi číslé 9.** Státisce dopisů svědčí o jeho dobrém účinku.

Váše Blahor. dí!

Nemohu opomenouti, bych Vám ne sdal díky za zaslání mi mazání s návodem, neboť nemyslel jsem více, že budu zdráv. Trpěl jsem veliké bolesti v levé noze a křáti po 1 a půl roku nemohu se po mnohokráté postavit, tak že jsem nucen být s ním se plaziti Úpověděl jsem Vaší rady a díky Bohu jedná zaslala Vašeho mazání mne úplně vyhojila, probrá Vám vzdávám ordojný dík a Bůh V m žehnaje mnohobráte!

Ve Světlavě u Pardubic, 2 května 1893

Fr. Buchta, rolník.

Citán pan!

Váše mazání proti „Hostci Gichta“ se v naší rodině již několikrát ve m dobře osvědčilo, začal přijímá naše uježděná díky. V hluboké úctě

Ant. Potužil, rolník.

V Peruci, dne 30 srpna 1893.

Villa

na „Hrázce“ u Kralovéhradeckých lesů

důkladně vystavená, s 4 pokoji, světlou kuchyní a vším příslušenstvím, dvorem a velkou zahradou opatřená, prodá se v zmíněné ceně 4000 zl. r. č. Blíží zprávy podá administrace „Obnovy“.

Malířský umělecký atelier Jarolína Štantejského v Litomyšli

doporučuje se velešlajným děkanům a farním úřadům i velešlajnému duchovenstvu, jakož i slavným patronátním úřadům ku provedení dokonalých

malb kostelních,

opravy freskových a olejových maleb i nových obrazů vůbec. Také se vypracují ochotně na požádání návrhy maleb. Dále zhotovuje spolkové prapory na hedvábní malované, velmi vkusné za mírných konarů.

Závod může se prokázat mnoha vysvědčeními jakož i diplomem a mnoha provedenými pracemi kostelními na př. v Rychborku, v Janově u Litomyšle, Jevíčku, Mor. Třebové, Mor. Budějovicích, Prostějově, v Olomouci, Brně atd.

ANT. K. SMRČKA,

první křesťan. katolická továrna
na sukna leženy a vlněné látky
v Humpolci.

Oporučuje pro jarní a letní sezonu látky oblekové, svrchníkové, bavlnové, kostelní a basické za cenu továrni.

Vzorů na požádání zdarma a franko.

Umění církevní.

JOSEF J. HÜBSCH,

akademický malíř, vydavatel „Rozhledův
v umění výtvarném a církevním“

Praha-Žižkov, Jeronymova ul. č. 750.

Výzdoba ohradů malbou.

Malba dekorativní. — Malba chrámová, kostelních kaplí, klášterních síní, visitačních sálů, oratorií. (Malba temperová, vosková, caseinová, křídlová, olejová, fresko.) Malba gobelinová. — Obrazy oltářní. — Obrazy nástěnné a nástropní. — Obrazy světců, světic, patronů slovanských. — Obrazy křesťanských cest. — Obrazy praporek. — Restaurování obrazů a uměleckých děl. Opravy oltářů, kazatelů, varhan, zpovědnic, křtitelnic. — Zlacení a polychromování. — Slohová úprava a uspořádání interiérů.

Podmínky mírné. Rozpočty, barevné nákresy a skizy. Odporučené od církevních autorit. Chrámy a farnostem nemajetným poskytují se výhody splátkové při cenách nezvýšených.

Národohospodářská hlídka.

Uznáváme plně důležitost sjezdu rolnictva ze severovýchodních Čech, jenž konal se minulou neděli, dne 8. t. m. v Krčíně u Nového Města n. M. Žádný jiný list nepřinesl o tomto sjezdu podrobnější sdělení i je proto tím spíše na místě v našem časopise, jenž je především určen pro kraje východočeské, že důkladnou zprávu o něm zvláštním zpravodaji ke sjezdu vyslaného přinášíme na úvodním místě dnešního čísla.

Naše zájmy a vyrovnání s Uhrami. Okresní a obecní zastupitelstva ve vých. Čechách zasílají v těchto dnech posl. sněmovně následující petice: Slavná sněmovno poslanců rady říšské! Poměry zemědělců našich stávají se již nesnesitelnými a neustane-li brzy obrát k lepšímu, musí všeobecný úpadek hospodářský v úplnou přivést záhubu veškeren stav rolnický, stav to zajisté pro stát nejplatnější. Z příčin, jež neblahý stav tento na nás přivedli, bez odporu na prvním místě dlužno klásti nepřiznivý, ba nespravedlivý poměr ve smlouvě vyrovnávací mezi Uhry a naší polovicí říše. Společná břemena jsou tu nepoměrně rozdělena a na úkor naší obsahuje smlouva tak mnohé nepopratelné výhody pro Uhry, z nichž tyto těžce, předhánějí nás a vítězně postupují v zápasu konkurenčním s námi, jak ve výrobě zemědělské, tak zejména i na trzích našich domácích.

Následek toho pak nezbytně jest úžasné klesnutí cen zemědělských plodin při zvýšených výdajích a s tím spojené nutné klesání cen půdy naší. Za neutěšeného stavu toho klesá zemědělství naše čím dál tím hlouběji, kdežto v druhé polovici říše naší mohutně a nezdolnou konkurencí a nesnesitelným vykořisťováním veškeré naše zemědělství i mlýnářství nadobro potlačí, neboť konkurenční síla Uher i v zemědělství i v průmyslu vůči bludě roste a změny, jež se za posledních desátiletí v hospodářských, tržebních i finančních poměrech obou polovic říše naší udály, musí při uzavírání nové smlouvy vyrovnávací v pilnou úvahu vzaty býti, aby spravedlivě zadost učiněno bylo zásadě: stejné povinnosti, stejná práva. Nebudeme zde znovu uváděti nezvratné důkazy a statistické doklady tvrzení svého, jsouť zajisté předobře známy a mnohými a mnohými peticemi jiných korporací předloženy. Že pak zmíněná otázka stala se životní otázkou veškerých zemědělců bez rozdílu stran a národností podávají v této polovici říše, o tom nejlepší doklad nesčetné sjezdy a projevy ve příčině té učiněné a v první řadě jednomyslné usnesení sněmu království českého ze dne 7. února t. r. Jsouce si pak vědomi velkého významu, jaký má zahájené jednání o obnově uherského vyrovnání pro naše zemědělství, žádáme: 1.) aby dosavadní celní a obchodní smlouva mezi Rakouskem a Uherkem byla v čem vypovězena; 2.) aby finanční část vyrovnání, zejména pokud se týče upravení kvoty příspěvku

ku společným potřebám říše, upravena byla společně s hospodářské síle obou polovic říše přesně vyhovující; 3.) aby k ochraně tuzemské výroby zemědělské na místě obnovy dosavadního jednotného celního území do života vstoupila mezi oběma polovinami říše vnitrozemská celní konvence, dle níž by sice říše i na dále vůči cizině zůstala hospodářským celkem, zevnější celní čarou ohraničeným, při tom však zároveň mezi oběma polovinami zavedena byla vnitrozemská čára celní, kterouž by různosti v podmínkách výrobních mírnými cly diferenčními byly vyrovnány.

Včelařská výstava. Včelařský spolek pro Nové Město n. M. a okolí bude pořádáti pod protektorem slavné městské rady v Nov. Městě n. M. a podporován jsa četnými P. T. příznivci včelařství ve dnech 15.—23. měsíce srpna roku 1896 v Nov. Městě n. M. v budově školní výstavu včelařskou, obsahující živé včelstva, úle a nářadí včelařské, med, vosk, výrobky z medu a vosku, pomůcky včelařské a literaturu včelařskou. Řád výstavní: 1. Přihlášky vystavovatelů a vytyčením jednotlivých předmětů budtež zaslány nejdříve do konce července 1896 jednateři spolku Fr. Hájkovi v Mezilezí u Nového Města n. M. Zároveň budtež udáno, kolik čtver. metrů vystavovatel potřebuje a zda-li ve volné prostoto, na stole neb na zdi a jsou-li vystavené předměty prodejné či nikoliv. U předmětů prodejných budtež poznamenána cena prodeje. 2. Poplatek z místa vybírán nebude; pouze u předmětů prodejných, jichž prodej obstará výkonný výbor, zaplatí vystavovatel 10 proc. ceny předmětů prodaných. Obstará-li prodej vystavovatel sám neb svými zřízenci, zaplatí za 1 čtver. m. 3 K; za členy spolku obstará včelařský spolek prodej bezplatně. Prodané předměty mohou býti odstraněny z výstavy před ukončením této jen tenkrát, jsou-li ve větším množství. 3. Výkonný výbor postará se o řádnou hlídku, nicméně je žádoucí, aby drobné předměty cenné ve skříni byly vystaveny. 4. Přihlášené předměty mají býti vystaveny nejdříve do 14. srpna, včely nejdříve do 8. hodiny ranní dne 15. srpna; ku přání vystavovatelů obstará výkonný výbor dovoz z nádraží a umístění, jakož i dovoz zpět na výlohy vystavovatelovy. 5. Veškeré vystavené předměty budtež označeny jménem. Ku přání obstará výkonný výbor firmu vystavovatelovu. 6. Odměny budou sestávat z cen peněžních na včelstva, diplomů a čestných medailí. Přisouzené ceny budou uděleny dne 23. m. srpna r. 1896 odpoledne o 4. hodině. 7. Výstava bude denně otevřena vždy od 8. hod. ranní do 6. hod. večerní. Vstupné vybíráno nebude. 8. Po celou dobu výstavy bude prodej medu a výrobků medových; ve velkém i malém pod dozorem včelařského spolku. 9. Po skončení výstavy musí býti vystavené předměty do 3 dnů vystavovatelem odklizeny, neb učiní tak výbor na náklad vystavovatelův. 10. Výstavní výbor neposkytuje vystavovatelům náhrady za možné škody s výstavou spojené. 11. O snížení dovozného na dráze bude požádáno. 12. Současně bude konán v Nov. Městě n. M. ve dnech 19.—21. srpna 1896 bezplatný včelařský kurs. O bezplatné ubytování vzdálených účastníků bude postaráno.

Včelařský spolek pro Nové Město n. M. a okolí pořádá ve dnech 19.—21. měsíce srpna roku 1896 pro učitele a příznivce včelařství včelařský kurs v Nov. Městě n. M. ve školní budově. Pořádek: Dne 19. m. srpna: a) dopoledne: Uvítání pp. účastníků. — Užitek ze včelařství. — Popis včely. Jak si má včelař na včelíně počínati. — Žihadlo. — Loupežení. — Jarní práce na včelíně. b) odpoledne: Nářadí včelařské a jeho užívání. — Výroba slaměných úlů dle míry normální. — Dne 20. srpna: a) dopoledne: Doba rojů a práce letní. — Nemoci a nepřátelé včely. — Zazimování. b) odpoledne: Lití mezistěn a jejich užívání. — Odmedňování. — Umělý roj. — Dne 21. srpna: a) dopoledne: Medonosné rostliny. — Školní včeliny. — Zuzikování medu a vosku. b) odpoledne: Spojování včel. — Výměna královny. — Zazimování. — Prohlídka některého včelínu. Od 9—12 hod. dopoledne budou výklady theoretické, odpoledne od 2—5 hod. výkony praktické. Přednášet budou: důst. p. Josef Kebrle, předseda Z. ústřed. spolku včelařského a majitel zlatého zasl. kříže, p. Jos. Krulich a Fr. Hájek, koč. učitel včelařství, pan Josef Pižl, předseda spolku. Kdo se chce kursu účastniti, nechť to laskavě oznámí do 15. července t. r. Fr. Hájkovi v Mezilezí u Nov. Města nad M. Po skončení kursu obdrží páni účastníci vysvědčení o návštěvě. O bezplatné ubytování vzdálených P. T. účastníků bude postaráno. Současně je velká včelařská výstava. Krajina je romantická, spojení po dráze výhodné.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 7. března 1896. 1. hl. pšenice sl. 5.90 až 6.40, žito sl. 5.50 až 5.80, ječmen sl. 4.25 až 4.75, oves sl. 3.70 až 3.40, proso sl. 0.— až 0.—, vikev sl. 4.80 až 5.—, brách sl. 7.00 až 0.—, čočka sl. 9.50 až 9.50, jablky sl. 9.— až —.—, krup sl. 8.— až 21.—, brambor sl. 1.60 až 0.—, senna sl. 0.00 100 kg. slámy dlouhé sl. 0.00, slámy krátké sl. 0.00 1 kg. másla sl. 0.90 až 1.—

Umělecký závod

pro
malbu
na skle

B. ŠKARDA,

Brno.

Speciální závod
pro malbu oken
chrámových.

Sedmkrát prvními
cenami vyznam.

Vzorů k na-
hlednutí franko.

Ceny mírné.

Priležitostné dárky!

Podepsany dovoluje si P. T. velešlajné duchovenstvo a velešlajné pány učitele jakož i všecko obecenstvo upozorniti na svůj

umělecký závod pro výrobu

jemné řezaných kříží

k postavění a zavěšení v různých slozích,

svých vlastních

od nejjednoduš-
šího do nejbo-
hášího provede-
ní

před. vzorů

pro kostely,
fary, školy a
omácnosti.

Sochy ze dřeva
bohatě polychromo-
vané, sochy z tvrdé
mramorové hmoty,
jež lze bez uškození
vodou umýti, jemné
řezané klekátká a
jiné do oboru toho
spadající práce řez-
bářské.

Fotografie
výkresy kříží
zařtu
k nahlédnutí.

Cenníky
zdarma a
franko

Obaluba solidní
a rychlá.

Ceny velmi mírné
při odtěh sadásc
solidní ceny.

Stálý výběr hotových kříží.

Raimund Jul. Kozel,

sochař a řezbář v Hradci Králové, č. d 70.

„OBNOVA“

vychází každý pátek dopol. o 11. hod.

Vydavatelstvo:

Politické družstvo tiskové v Hradci Kr.

Veškeré zásluky, dopisy a předplatné adresujte
pouze:

„Obnova“ v Hradci Králové.

Předplatné:

Na celý rok . 4 zl.
na půl roku . 2 „
na čtvrt roku . 1 „

Jednotlivé číslo v místě 7 kr., poštou 8 kr.

Místnost redakce:

V Hradci Králové, Velké náměstí č. 34.

Do České Skalice a okolí!

Umělé zuby

celé chrupy neb jednotlivé, buď s patrovou deskou neb bez ní, podle nejnovějšího amerického způsobu vyrábím a konám veškeré práce v obor ten spadající přesně a solidně ručně za nejlepší obeloužení, při nejlevnějších cenách. — Poroučejte se do vzácné přízně ct.

obecenstva,
znamenám se v hluboké úctě oddaný
JAN FERBAS,
zubní technik v České Skalici.

Odporúčujeme co nejvřeleji

P. T. veleddělejšímu duchovenstvu, sl. patronátním a obecním úřadům, veškerým spolkům a dobrodincům hojné zásobený

* výrobní závod *

(nejstarší v tomto oboru v Čechách z r. 1810.)

všeobecně kostelních paramentů, praporek, kostelního prádla jakož i veškerého bohobádného korového náčiní atd., vše přesně dle církevních předpisů, z látek vkusných a trvanlivých, v cenách pokud možno nejlevnějších a svědomitě provedeno firmy:

Ignác V. Neškudla a syn
v Jablonném nad Orlicí
v Cechách.

Úkazem solidnosti a správného vyřizování veškerých zakázek jsou představa vřelá uznání a odporučení z veškerých Čech, Moravy a Slezska a významnosti na semek jub. vstáv v Praze a četných výstavách krajině.

Cenníky, vzorky i respektý zašlou se na požádání franco.

Svíce kostelní,

pravé voskové i polovoskové, paschaly, trojhrany, grana, jakož i nejjemnější druhy kadiidla, doporučuje veleddělejší farním a slavným patronátním úřadům, rovněž i

P. T. pánům obchodníkům v jakosti nejlepší a v cenách nejlevnějších

Josef Pilnáček

v Hradci Králové.

Závod voskářský „u Albersů“ založen r. 1809.

P. T. duchovenstvu doporučuje se
závod zlatnický a stříbrnický

Václava Šolce

přísekného soudního znalce a odhadce
v Hradci Králové

ke zhotovení veškerých kostelních nádob zlatých
slacení v ohni, za které 30 let ručí. Zlaté
nádobní sklad veškerých šperků zlatých a stří
brných, dále hodinářské I. jakosti, které se velmi
levné ceny se zárukou se prodávají.

Tiště přijme dělníka (katolíka) na kostelní
práce. Stálé místo. Kdo v oboru tom je spolehlivý,
nechť se přihlásí.

Ztráta vlasů

a tvoření lupů

se pod zárukou jediné léky
zamezí

CRINOGENEM

od

J. Beyšovec v Jitčíně

Cena láhve s ochrannou známkou 1 zl. při 3 lahvičkách
anko na dobírku, neb lépe proti pošt. poukázce 3 zl.

Sklady v lepších materiálních obchodech a holičských
závodcích.

Brusinky

v nejjemnější ražině zavazenej

5kilový soudeček

franko za zl. 2.75

zasílá

J. Fáborský

v Týništi n. Orli.

Vína

uherská, rakouská i mělnická

jakož i

medicinální vína

má na skladě a prodává vše v nejlevnějších
cenách

Josef Pátek,

dodavatel vín též do vojenské nemocnice
v Hradci Králové.

Jan Horák,

vlastní výroba suken

v Rychnově n. Kněžnou

nabízí na dobu jarmí a letní

pravé vlněné látky

za ceny mírné. Četné opětné objednávky,
zvláště z krabů vld. duchovenstva jsou milým
pro mne důkazem, že jsem heslu svému: „Po
ctivý sebe menší výdělek lepší je sebe vět
šího nepoctivého,“ věrně zůstal.

cenníky na požádání franko.

Zásilkou na dobírku,

vld. duchovenstvu dle právní bes dobírky.

PM hromadných objednávkách výhody
co možno největší.

Četné doporučení krabů vld. duchovenstva i P. T.
učitelstva k nahlédnutí.

Tiště na splátky a bez zvýšení cen.

UMĚL. ZÁVOD

poznávací

JOSEFA KIESLICH

v Hradci Králové

„šermácké kovář“

odporčuje se ku solidnímu provedení veškerých

prací kostelních,

zařizování a obnavování oltářů, kazatelů a t. d.

VELKÝ SKLAD

nejjemnějších obrazů, arcadel, listů, křím

a pod.

do oboru toho spadajících výrobků.

Největší výběr rámců všech druhů na obra
zy, fotografie a t. d.

Přís vnuh (křím) v celá křím.

Do Hradce Králové a okolí!

Dovolují sobě veled. p. t. obecenstva v zná
most uvést, že jsem sváj

závod kloboučnický

značně rozšířil, a mám v každém období největší
výběr plstěných a vlněných klobouků pro pány,
dám, chlapce a děti. Bohatý výběr slamených
klobouků jakož i dámských a dívčích forem.

Cilindrové klobouky vždy v hojném výběru
na skladě, sklad různé simul obavi, letních a
simulních čepic.

Právy klobouků jakož i dámských forem
vyřizují se co nejrychleji.

Vše za ceny velmi mírné.

Děkuje co nejvřeleji veled. obecenstva za
přízeň mně dosud v tak hojně míře vánošnou
prosim, aby mně i na dále zachována byla.

S veškerou úctou

Jos. Dvořáček,
kloboučník v Hradci Králové,
Špitálská ulice, proti
soše Panny Marie.

Právě vyšel spisek:

„Rizni ho!“

Jak dřel rolníky
bez nože

Syřiště vážný

na cukrovarní váze

v Kalkulacích

u Hradce Králové.

Popis soudního líčení před porotou kralohradeckou
ve dnech 18.—19. února 1896.

Cena 5 kr.

Dostati lze

v redakci „Obnovy“

v Hradci Král., Velké nám. č. 34.

Druhé vydání.

Vydal Č. Kučera v Hradci Kr. Nákladem vlast.
Tisk bisk. knihtiskárny.

Vyznamenan na zemské jubilejní výstavě v Praze,
r. 1891. a na národopisné výstavě českobosovanské
r. 1896. státní výstavní medailí.

ANTONÍN SUCHARDA,

sochař a řezbář v Nové Pace

(v Krko. oáči)

doporučuje se ku zhotovení oltářů, božích
křesť, plastický provedení, křížové co
sty, soch světců ve dřevě i kameni.

Starší práce umělé ceny mající bedlivě
opravuje, pozlazuje a polychromuje.
Maje pak výrobky vlastní, ze své dílny
pocházející poskytuje mimo bedlivou po
sluhu i ceny co nejníže.

OBNOVA

Číslo 53.

V Hradci Králové, dne 20. března 1896.

Ročník II.

Němci pro federaci.

Jedna vlaštovka nedělá sice jaro, ale přece je předzvěstí lepší pohody, konce zimy. Něco podobného stalo se nyní v naší rakouské politice; po celá desetiletí mořila nás tuhá zima centralizační a pojednou věští se nám jaro možné shody na základě federacním.

Z čista jasna přišel k nám z německé strany projev tak důležitý a významný, že hozen jest uvážení vážného a pozorů patřičného. V nedělním čísle vídeňské „Neue Fr. Presse“ uveřejnil německý poslanec, náměstek nejvyššího maršálka v království českém, J. Lippert pozoruhodnou stat o poměru Němců v Čechách ke státoprávním zvržením českého národa.

Je to první nepokryté známení, že Němci v Rakousku jsou odhodláni opustiti půdu té neplodné centralizační politiky, kterou na úkor všech národů rakouských provozovali skoro 40 let, je to neklamná známka rozhodného obrátu a rozvratu, jaký nadešel v táboře našich odpůrců německých. Nemá nám tím sice podána ruka ke smíru a přátelství opravdovému, ale přece to jest povzrnutí hodným, co posl. Lippert napsal o poměru Němců k nám.

„My Němci — praví — nemáme, že nárok, jež činí Čechové, budeme moci pro všechny časy oddělit slovem „Nikdy!“ Dějiny a politika neznají žádné nikdy. My nejsme neochotni jednati o tomto nároku, avšak nám musí býti dovoleno, abychom rozlišovali při tom materiální jeho stránku a odůvodnění jeho.“

Vysloviv své námítky proti českému státnímu právu, pokračuje poslanec Lippert takto: „Kdo zná duševní život českého národa poněkud zevrubněji, může dobře pozorovat, že není ani u něho logické nutkavosti historického pojímání práva, která vede jej k požadavku odlučného postavení zemí obývaných Čechy. Ze své znalosti dějů utvořil si národ ten s jedné strany sen o nádhře říše někdejších Přemyslovců a Lužemburků; ale na druhé straně kyne mu vstřícný stav blahobytu, v jaký by odloučené postavení to země ony uvedlo — arci na útraty pokroku ostatních zemí rakouských, vůči nimž se Čech pokládá za vítěze. Při zevrubnějším výpočtu by se ovšem výsledek ukázal jiným, nežli jak si ho představuje živá fantasie lidu; ale v případě, že by se jevit mohl jen přebytek prospěchu,

naděje na tento byl by s to odůvodnit rozbor otázky té mnohem lépe, nežli historický onen moment. Leč s německé strany vůči tomu jednání bylo přímo odmítavé a mohlo se tak činiti. Dovedla se výše cenit mnohonásob dovolávaná německá „vzájemná záruka“ nežli nějaký přírůstek prospěchu, o jejichž vyměnění zájmů německým byly by se staraly ruce protivníkovy. Leč stále méně smí se přehlížeti, kterak velice cena oné vzájemné záruky nachází se v klesání. Němci v Rakousku netvoří jako takoví dávno již většinu, ba ani národní strany. V parlamentě jest již nyní federalism, nikoli sice federalism území, nýbrž federalism zájmových skupin strnulé uzavřenosti. Parlament obnovený na základě volební opravy poskytne však staroněmeckví rakouskému tím akrovnější opory, kdežto onen federalismus zájmový jen o skupinu rozmnoží. Vlády odmítly porozumění ceně německví jako reprezentanta tradice o státní jednotě: vlády hodlaly i tradici tuto vydat v šanc a každé zanedbání to zůstavilo v drbře nevyhladitelné stopy. Čím rospínavěji utváří se vůči tomu v naší době činnost zákonodárství a správy, tím jasněji vystupuje na jevo přirozená rozmanitost životních podmínek rakouských náčích zemí a postupně rozvíjející se autonomie vztáje rozmanitost tu v samostatnost svých organizací a tvoreb. Čím stávají se její úkony obsažnějšími, tím sjevněji se oddělují země a zeměské skupiny. Posud se mluví o armádě, jež sloužební řeč jest náhodou národní, jako o prostřední opoře německví. Ale jak daleko sahá tato sloužební řeč a co má společného s německví? Možná jako dobrovolník zaujmímat v armádě přední postavení, aniž třeba zná německého slávka. O „německé byrokracii“ mluví již jenom s potměšilým úsměvem tu a tam některý český řečník lidový. Vše, co bylo kdysi podkladem starého Rakouska, nalezá se v rozkladu.“

Prohlášení tato čtou se jako manifest oznamující, že čtyřicetileté snahy německých liberálů o ovládnutí Rakouska pomocí soustavy centralizační vyšly na zmar a že plané jsou všechny naděje kladené Němci v soustavu tuto do budoucnosti. Budova střízlivá legislativními a administrativními násilnostmi, to „staré Rakousko“ založené ústavky-centralisty jest v rozkladu.

„Mají tedy Němci v Čechách — táže se poslanec Lippert dále — i z této zpuštělé

podstaty vésti dále boj proti každé federalistické snaze svých českých krajanů?“ I odpovídá sám k této otázce, že snad rozhodne ji mladá německo-nacionální strana, kteráž asi vstoupí na místo německých liberálů a s větším štěstím bude bojovati o svůj program, dle něhož Halič a Dalmácie odloučiti se mají od trupu rakouského. „A nezjednaly by si přirozenou mocí vítězství snahy po rozdělení tohoto zbylého trupu na zvláštní celek alpských zemí a celek zemí sudetských?“

Touto poněkud fantastickou oklikou, kteráž snad nebylo potřebí, dospívá poslanec Lippert k přesvědčení, vyplývajícímu prostě již z vylíčené jím beznadějnosti centralismu, že Němci nebudou toho v budoucnosti ušetřeni, aby uvažovali o otázce federativního zřízení, kteréž samo o sobě není prý otázkou státního práva, kteréž však by kýžený mír v zemi potud mohlo snáze zajistiti, pokud by přibližovalo se ideálu přivrženec státního práva. Do které míry jest takové přiblížení možné, o tom prý všechno uvažování dlužno odročiti k době, ve které o ideálu tom stane se dohodnutí mezi šlechtou a Mladočechy. A pro tuto dobu, ve kteréž by stala se věc pilnou, klade poslanec Lippert svou podmínku, bez níž by jim nebylo lze jednati o federativním zřízení. Podmínka jest prý více a poslanec Lippert jen naznačuje, že by i stran Moravy měli Němci své požadavky, ale nemluví v té příčině jasně, poněvadž by asi jasnost a určitost hned porážely podmínku jeho kardinální, aby v Čechách uznána byla skutečnost německého území. To jest prý nezbytné nutné. Němci vyjednávají prý by mohli jen za své území, pevně, plnoprávně jako vyjednávající strana na něm stojíce. K vyjednávání, při kterémž prý by Čech zastupoval celé království po jeho geografické hranici, Němec však pouze svou pomíjející osobu, nemohli by se odhodlati. Německé toto území nemusilo by míti nezměnitelnou čaru, avšak musily by pro ně platiti zvláštní administrativní ohledy skutečné državy německé. Snadno prý našel by se tu způsob k provedení této zvláštní administrativy při úplném zachování a uznání jednoty historického království. Planá to hesla prý jen jsou, když pouhé uznání skutečnosti německého území v Čechách vyřikuje se za roztržení země.

Právem domnívá se na konec poslanec Lippert, že taková podmínka asi sotva bude

FEUILLETON.

Farní kostel sv. Bartoloměje v Kunětických.

(Dokončení.)

Původně byly do lodě dva postranní vchody, jak to obyčejně u gotických kostelů bývá. Při opravách po požáru přistavěna byla ku vchodu jižnímu malá předělníka, severní pak byl jednoduše zvenčí zazděn. I jiní dvě jsou nyní zavřeny a lavicemi zastaveny. Na kruchtě na ní zvonici vedly původně dřevěné schody (žebřík); nyní již točité schody o kamenném přístavku jsou též po tom ohni střízeny. Ze věcho vnitřního, původně čistě gotického zařízení nezbýlo nic, mimo tumb kamenných u hlavního a dvou postranních oltářů, dvěti do románské kaple z presbytáře, a kamenného, velmi pěkně pracovaného sanktuaria, od něhož ale železná, uměle kovaná dvířka byla ukradena.

V podlaze chrámové leží pět náhrobních kamenů, a sice i před hlavním oltářem, 3 u malého oltáře sv. Josefa. Z těchto tří lze jen na jednom čísti: „Urozený a statečný rytíř Pan Gízi“ . . . Zлак jest dvěma příčnými trámy na dvě rozdělen. Ostatní dva kameny mají vypouklé postavy malých dětí a na jednom stojí: „Leta Panie 1555 urozena Panna Salomena, dcera sta-

tecného urozeného rytíře pana Birkmana . . . Pátý velký náhrobní kámen slouží za práh u hlavních dveří, je celý vyklapaný, jen na levé straně možno ještě čísti: „Leta 1638 večer . . .“ . . . více neopocívati bude . . . M . . . Beier . . . Velmi zajímavý jest také olejový obraz, umístěný pod kruchtou, představující blanoslavěného Arnošta z Pardubic, klečícího před soškou Rodičky Boží Svatohorské, majícího v ruce knihu, na níž jest nápis: „Mariale“.

U jeho nohou drží anděl znak pánů Pardubických, půl koně bílého v červeném polí a kolem něho písmeny: G. G. L. M. D. M. Dole je nápis latinský tohoto znění: Arnestus de Pardubic, gentis Bohemus, ex perillustri Maloviczovium stirpe, primus Archiepiscopus Pragensis, legatus Apostolicæ Sedis, S. R. Ecclesiæ Card nalis renuntiatus, vir divinis et humanis litteris excultissimus, legationibus obitis nobilis, orbi universo notus, animi demissione et tolerantia, munificentia in pauperes, magnificentia et splendore in sacris et profanis aliisque Pontificalibus virtutibus clarus, — ideoque ad summum Pontificatum aliquando postulatus, Pontificibus charissimus, vivens vive vocis oraculo ab his laudatus et Saeculus appellatus (Communis Dm. Papae, Cardinalium, Praelatorum, Clerici et populi romani vox erat: non habere Allemaniam inso totam ecclesiam D. E. J. takem preclarum, qui obervaret legem Excelis) Miraculis et prophetiae dono insignis, quatuor ditissimorum coenobiorum fundator, primus B. M. V. in Sancto

Mente cultus inflammator, cujus honori docuissimum ac piissimum librum Mariale composuit. — Obiit ex febribus Rudnicii Anno Dm. 1364 30. Junii. Glacii conditur ante effigiem B. M. V., quae olim, dum puer esset, ab eo vultum avertebat; sepulchrum ejus marmoreum prodigiose rumpitur, ex eoque oleum sudori humano simillimum saepius stilatur. J. G. M. T. F. —

Nynější stav chrámu P. Kunětického a s ním spojené kaple románské, o nichž se samo vysoké c. k. ministerstvo kultu a vyučování vyslovilo, že to jsou historicky i stavebně velmi zajímavé předměty církevní, jest nad míru žalostný. Všecko vnitřní zařízení, jako oltáře, kazatelna, křtitelnice, zpodobnice, varhany a lavice jsou shnilé, červotoči prolezlé. Na varhany se již osm let hráti nemůže, kazatelna se vyklá, v podlaze jsou díry, lavice úplně rozlámány, stěny a klenutí chrámové černé, zablá a skvrnité — Rámy u oken shnilé, okna rozbitá ba až bédno je člověku v tom kostele.

Než, dá Pán Bůh, že bude tomuto stavu přec jednou odpočteno.

Bývalý farář zdejší Josef Růžička, jemuž se historických památek církevního stavitelství v Kunětických sželelo a který do pamětní knihy zdejší str. 51. napsal: „Budu hleděti, abych zdejší vláky žebřický kostel důstojně zreformoval“, hleděl slibu svému dostáti. Dal totiž r. 1888 církevní stavby zdejší panem Františkem Šmorancem, c. konservátorem pro kraj Chrudimský a architektem v Slatiňanech znalecky ohledati, plány a rozpočet

přijata lidem českým a že daleko jest do sjednání shody na tomto základě. Přes to projev jeho má zajištěnou velkou důležitost, námi již výše naznačenou, že Němci od centralizační soustavy, jejíž základy jsou spuchřelé, něčeho více nečekávají a k rozpravě o federativním zřízení jsou ochotni. Tu klestí si konečně i mezi Němci cestu pravdu, že prospěch a rozvoj tohoto království a hmotné i osvětové zájmy obou jeho národností dojdou nejlepšího opatření ve svéprávnosti, ve federativním zřízení státu rakouského, jakého se naši politické domáhali od prvopočátku. Doufejmež, že přesvědčení o tomto vzájemném prospěchu bude působiti svou rozhodující silou a učiní Němce, i pokud jde o podmínky, ochotnějšími.

Listy pařížské.

—m— Z Paříže, 17. března. (Přev. dopis.)

Vmánil jsem se o karnevalu v nejbustlávějších státech lidu. Lidé tlačili se na chodnících i po silnicích, šláklili se na vzájem, projektily vítěpily srdečně sem a tam; ulice byly plny bláznovské veselosti, tu a tam objevily se neobvyklé masky, ale lid měl jen oči pro tlustého vola a jeho pestrý průvod. (Zvláštní obyčej pařížský: voditi o masopustu v průvodu masákním vola!) Pařížané ty dny zapomínali nejen na Boha a své rodiny, ale i na vlastní politiku. Pro ně v ty chvíle bylo parlamentárního konfliktu. Paříž se hlásně veselila.

Z počátku zdálo se, že nynější ministerstvo, které povstalo z nedorozumění a ve skutečnosti předstává menšina, nedočká zítřka. Bourgeois brzo si pospíšil, aby přátele své shromáždil a nepřátele rozpůlil. Prostředky k tomu bylo mu udávati, vyšetřování, postřach. Obnavilo se vyšetřování panamistů, aťora jižní dráhy, jednání o vydání Artona; mluvilo se jen o podplacených ebeky, o vyděračství, o nepřijemných papírech. Zahájena era politického podezírání a justiční hrůzovlády. Tu však stalo se něco, co nikdo by byl nečekal. Nezákonným způsobem odstraněn vyšetřující soudce v záležitosti dráhy jižní, který stal se nepohodlným a jíným nadržan. Senator Monis podal ostrou interpellaci a senát přijal vládu nepřátelský denní pořádek. Nyní by každý myslil, že vláda odstoupí, ale Bourgeois rozhodl se zůstatí, dokud mu sněmovna poslanců důvěru neodepře. S majoritou 45 hlasů, slákanou pomocí revolučních socialistů, postavil se v čele radikálů proti senátu. Při nastoupení své vlády se kolektivisti a revoluční socialisti stejné odříkali jako ralliovany (katolíci, kteří uznávají republiku) a nyní byli mu dobří. Proudý inkoustu prolily již v této neobčekané krizi. Jedni diví se smělosti Bourgeoise, jiní fariantství Ricardové (ministr spravedlnosti), jiní litají chyby, do níž zabředli, ale většina je odasazuje bez výjimky.

Senát ve své důstojnosti zákonitě aražen, přijal boj, jejíž mu vypovídá radikalismus a revoluce. Frank-Chauveau, předseda levého středu za pochvaly svých kolegů mluvil v senátu takto:

„Majetek, rodina, občanská svoboda, všechny ty principy, na nichž spočívá pořádek sociální, mohou na čas zničeny býti, neboť moc se nyní nalézá v rukou politiků různých a podvratných, v rukou jakobinů a demagogů, kteří ochotni jsou vydat zem na poupat výstřednostem socialismu.

Socialismus vrhl by nás na zpět, neb ničtí všeliký pokrok...

Ústava jest porušena, sněmovny v konfliktu, na senát zbývá se útočit na popud ministra, jenž vám jest zodpovědným a vámi odsouzen, jenž

na rekonstrukci jejich zhotoviti, ale smrt, která ho dne 9. února 1890 z této činnosti na věčnost odvolala, učinila jeho šlechtetné snaze konec. Neboť nástupce jeho, nynější duchovní správce a pisatel těchto řádků, který byl dne 10. června 1890 na obřad zdejším investován, byl hned po své instalaci dne 22. června 1890 do Prahy do ústavu pro choromyslné odvezen, kde zůstal v léčení čtyři dlouhá léta a poněvadž farnost Kunětická výpočnými kněžskými, z nichž tu jeden dne 25. prosince 1892 zemřel, byla spravována, nečiněno v příčině žádoucích oprav žádných rozhodných kroků, až za to dotýcnými duchovními pány bylo na příslušných místech žádáno. Až když se proti všemu lidskému nadání, ano proti výslovné diagnose lékařské o nezhjitelnosti jeho choroby, duchovní správce a níže podpsaný farář za pomoci Boží a jako zákratem uzdravil a dne 1. září 1894 v úřad svůj se navrátí, chopil se jako na poděkování Pánu Bohu, myšlenky svého předchůdce se vůl jemu vrozenou energií a vyjednáváním o zamýšlené rekonstrukci kostela a kaple v Kuněticích již v plánu nalézá se proudy, a má se:

1. Vchod od fary v polygonu choru za hlavním oltářem, který bez toho až r. 1795 byl prolomen, zazdíti, a tím i vchod kolem oltáře hlívného zameziti, a tím i průvanu, který otvíráni dveří za oltářem postává, předejiti. Tím, že bude se moci nový oltář blíže k zadní stěně polygonu posunouti, bude možná i mřížka (kommunivní) až ku dvěma sakristií postaviti, čím se mnoho místa získá.

spánu svou hledá v rytmických stran a jest jen ideálním nástrojem v rukou revolucionářů.

„Revue des Revues“ avatřuje článek ve prospěch francouzského protestantismu. Zdá se, že prý ve Francii vedle otázky antisemitské vsází i otázka protestantská. Toť pravda, ale či vinou, zdaž ne vinou samých protestantů a židů, kteří spojují se k boji proti katolicismu. Ať obojí tvoří ve Francii nepatrnou menšinu, udržující dorozumění dobré se zedatí, jsou od vlády přízni na úkor katolické zahrnování. Ministry, prefekty i soudci stávají se židé a protestanti po přednosti. Kdo jsou utiskováni, to jsou katolíci a ozvou-li se časopisy jejich, hned se křičí o utiskování protestantů a židů. S katolíky zachází se, jako by byli nějací parlové. Katolíci žádají jen rovnost před zákonem.

V Elzasu a Lotrinu přese všechno táhli nácti germanizace pokroku. O to záleželo? Francouzského kněžstva. Era kruté vlády nebyla s to, aby udusila nenávisť oproti schvátiteli a utiskovateli. Vláda německá však i jinou cestu hleděla nastoupiti. Zvýšila farářům příjmy, osvobodila klirky od rojenaké služby, štědré podpory dala kostelům. Nicméně nedocílila, čeho chtěla. Německé listy v Strassburku a Metách obviňují duchovenstvo katolické, že jest nepřitelem elsaštví, že udržuje v lidu francouzského ducha. Co máže zvláště v mladšího klíra oslabiti vřichylnost ku Francii, jest protináboženská vláda, která táhí ve Francii již patnáct let. Budíh podotknuto ještě, že od doby annexe jsou to právě kněží, kteří časté štáf poslanců zastávají v říšském sněmu německém, kteří měli odvahu přijati na sebe úkol ten, když se nedostávalo dosti statečných a neodvratných laiků. Jak počítile jedná tedy naše vláda francouzská, když pronásleduje katolicismus, jenž jest základem pravého vlastenství!

Co týden dal.

Jednotný český klub ve Vídni. Mladoběšská politika dospěla již aspoň částečně tam, kde přestala politika staročeská, k soustředění českých poslanců na říšské radě v jednom klubu. Po dlouhém vyjednávání bylo docíleno prosatím tolik, že za souhlasu výkonného výboru národní strany na Moravě vstoupili moravští poslanci dr. Žáček, Kulp, Svotil a Rožkoňský do mladoběšského klubu.

Poslanecká sněmovna ve Vídni projednávala v posledních dnech rozpočet ministerstva železničního a spravedlnosti.

Volba vídeňského purkmistra má se státí v polovici dubna.

Výbor pro všeobecnou správu bude asi tento týden hotov se svou prací, načež přikročí se ke sdělení správy, tak že po svátcích se bude moci volební oprava ve sněmovně projednat. Celkem bude oprava provedena dle návrhu vládního, s něčím jen ustanovení, že čeleďnové nemají míti volebního práva, dosud vypuštěno.

Vyvráždění s Uhrami. Generální debata o kvotové otázce byla v páteční schůzi kvotové deputace skončena a pověřili poslance dvorního radu Beera, aby sepsal správu a vypracoval poselství. V otázkách, které v nastávajícím jednání o vyrovnání se vyříditi mají, hrají velikou úlohu různé náhledy o železničství. Sem nejprve náleží post-tuční jižní dráhy, ku kterému jak známo, proto nepřišlo, že rakouská a uherská vláda se nemohly dohodnouti o výkupnou rentu. Rakouská vláda chce vymoci na vládě uherské, aby tato neodporovala tomu, když rakouská státní správa rakouskou síť železniční svlášt postátí. Mimo této věci bude se

2. Neforemná a kostel byzdící kruchta čili kůr pro hudebníky a zpěváky strhnouti, a malý, kamenný, s pěkným slohovým parapetem na dvou gotických sloupcích postaviti. Aby pak i tuto většího místa se získalo, upotřebí se prostory ve věži pod komorou zvonce, čímž přibude prostory 14.40 čtver. metrů. Prostora ta se sklene, oknem růžicovým opatří, čímž nejen zevnějšek věže lepšího vzezření, ale i kůr lepšího osvětlení nabude.

3. Všecka okna v původní stav uvéstí, skružemi a malovanými na skle obrazy opatřiti.

4. V kapli, která i na dále za sakristií sloužiti musí, chonchu mříží odděliti a tam romanský oltářík zříditi, v lodi kaple té okno na severní a nový vchod na západní straně prorazit.

5. Všecky místnosti žamotovými mosaikovými cihlami vydlážditi.

6. Sloup prostřední, jakož i všecka žebra klenutí a její konsoly, které jsou z tesaného kamene, ale vápnem a barvami zalepeny, očistiti, a celý vnitřek dle možnosti polychromovati.

7. Věť i stěchu kostela gothisovati a románskou kapli přiměřenou attechou opatřiti.

8. Vnitřní zařízení věcko, jakož i všecky bohoslužebné předměty, roucha, utensilie v gotickém slohu nově pořídit.

Vše to však vyžaduje nemalého nákladu, tak že se sama sebou vtrá otázka, odkud k tomu peněz nabrati? Patronem církevních těchto stavebních památek je fond náboženský; kostel, kromě 150 metr pozemků, jejichž výnos stěží roční po-

jmáti též o tarifech. Obě vlády jsou té zájmy, že ve tranziit a vývozové dopravě musí býti prováděna úplná vzájemnost. Tím by bylo zajištěno rakouským tovarům na uherských dráhách úplně rovné právo s uherskými tovary. Ovšem všecko závisí od toho, jak se budou prováděti umluvená tarifová ustanovení a jak dodržovati bude uherská vláda koncese, které povolila. Ještě tento týden bude se pokračovati o vyrovnání.

V Itálii zabíjen byl parlament, jemuž se představil Radini se svým ministerstvem. Postavení jeho nebude snadné; bude-li chtíti pokračovati ve válce, bude potřebovati peněz — a těch není, bude-li chtíti mír, bude míti proti sobě tytéž střetácnce, kteří dříve byli proti válce, dnes ale horují pro očistu cti zbrouni italských. V čele těchto střetácnů kráčí statně — Crispi, jehož tito, ať dříve by jej byli utopili, poselně náležitě. Když v neděli část vojska, která měla býti dopravena do Afriky, v Neapoli opět obdržela rozkaz, aby prosatím zůstala v Itálii, způsobeny byly velké výtržnosti. Lid volal pryč a „hanebným mírem“. Důstojníci táhali šavle a mečstvo řvalo vřekem — zatím co jinde desertuje — že nemáže do Afriky. A to vše způsobeno na podnět téhož Crispiho, o němž nyní právě se oznamuje, že ještě za něho generál Baldissera na jeho rozkaz s Meinelkem jednal o mír!

Všelicos.

V neděli, dne 22. března bude tomu rok, kdy vyšlo první číslo našeho časopisu. Přehlížíme-li svou celoroční činnost, můžeme zaznamenati jen s povděkem, že jsme se dodrželi výsledku dobrého, nad očekávání boje. Získali jsme rázem mnoho přátel, měli jsme také dost a dost odpůrců. Když jsme začali, jen jen se sypaly na nás útoky bezohledné, nezřízené, pomluvy příkré, křivé. Obstáli jsme čestně v boji, dnes je časopis náš jedním z nejrozšířenějších a nejhledanějších listů českých, dnes ani nejhorší nepřítel nám nemůže upříti, že vlády věrně stáli jsme při českém lidu, svědomitě pracovali jsme k jeho dobru. Posilovali tak velkým úspěchem dosažením, budeme stále neobrozené postupovati na cestě loni šťastně započaté. Od prvního vyjiti „Obnovy“ uplyne v neděli celý rok — na přátelích a stoupencích našich jest, abychom v dalších letech vykazati se mohli výsledky ještě zdárnějšími!

Kdo si ponechává list náš, račť pamatovati na včasné zaslání předplatného.

Z tábora mladoběšského. Při posledním zasedání poroty chrudimské byl odsouzen advokát dr. Komera, původem „náhlec“. Jeho obhájcem byl přední politik mladoběšský, dr. Herold. Tato škandální událost nechceme sami posuzovati, natož odsuzovati, proč jen zaznamenáváme, co píše pokroková „Stráž na Čidlině“: „Poslanec doktor Herold obhajoval před porotou chrudimskou bývalého advokáta, jenž pro nečestné skutky zbaven byl již advokátské komory svého štádu, doktora Komera. Člověk tento pověstný již po celých Čechách činností svou nesoucí se k oslabování rolnického lidu na Chrudimsku povolal si za obhajce svých vyřizdnutství zrovna poslance těchto lidí, jež odíral. A pan dr. Herold za nějaký ten tisíc adélal na tu službu kamarádekou. Na říšské radě zastupuje voliče, a před porotou zastupuje a obhajuje zase jich škůdce! Dokonce jemu ten jediný jejich škůlec mliejář neš víceko to věřičstvo Chrudimské dohromady. Neboť i říšskou radu k vůli škandálnímu procesu opatřil, zájmy jeho voličů na pět dní musely počkat, jen aby Komera byl, šlo-li by to, osvobozen, aby pak mohl v činnosti své

řebná vydání kryje, nemá jmění žádného; farář bře 545 zl. 49 kr. doplněk z náboženské matice a kollatura zdejší, počítající 3000 duší v pěti katastrálních obcích a osmi osadách je chudá a nemajetná, nebo půda zdejší je písčité a proto neúrodná, která nad to častým rozvodněním Labe mnohých škod trpí. Lid zdejší je nazvíce dělný, buď pracuje na dvorcích a pozemcích velkostatků Pardubického, nebo ve škole na boře Kunětické. Poněvadž pak vysoké c. k. ministerium kultu výnosem svým ze dne 26. září 1895 číslo 12624 rozhodlo, že náboženská matice, jako patron, povinna je pouze konkurovati na vydání s nejnutnější opravou chrámu P. Kunětického spojené, kdežto slohová úprava památek těch historických jest věcí domácích faktorů, nezbyvá nic jiného, nežli k milosrdí lidí šlechtetných útočiště vzíti.

Proto obrať se v účt psaný duchovní správce ke všem vlastencům a spoluobčanům a tou snáhou a uctívou prosbou, aby na zachování stavebních památek českých v Kuněticích náctm přispěti sobě neobtěžovali připomínaje, že jména dobrodinců těch v pamětní knihu fary zdejší budou zanešena a že za dobrodince ty v chrámu P. Kunětickém při službách Božích přimluvy a modlitby se dějou.

V Kuněticích, na den bl. Anežky Přemyslovny, dne 2. března 1896.

Václav Růžna, farář.

pro veličnost písmě Heroldova tak blahodárné dílo pokračovat. Porota však rozhodla nic ani na velkolepý výkon fedaičky písmě poslušně a vydrážděného odvážlivce odsoudila. Tím ovšem odsouzen byl nepřítel jeho obhajce. Co říká Chrušimské veličstvo tomu politiku, jakým ho jeho zástapce obhajují? A dr. Herold by měl pamatovati, že se obděl se důvěrně tak dlouho pře vod, až se ucho utrhne. Je v čestné ještě paměti, jak mu byl Weinelt ve valdickém procesu miláji než zastapování celého českého národa v delegacích, je známo jeho prohasování si volebního okresu (Jilovsko), bylo by věru již na čase, aby mu veličstvo podobné houcky jednou pro vždy překazilo.

Katolické učitelstvo. Z kruhů učitelských se nám píše: „Pod hlavým zhlavím: „Klerikalismus a učitelstvo“ přinesl „Školský Obsor“, jenž jak známo, není právě oficiálním listem našeho věčím dělem křesťanský smýšlejšího učitelstva, brozou je-remiáde nad nynějším učitelstvem! Tomuto nálehtilámu listu působí neamirnou bolest probouzení se rozhodně katolického vědomí v řadách našeho katolického učitelstva. Boli svému nad zjevem tím dává přehledu až směřného v číle pátém, ale si nafiňuje, jak nynější hnutí klerikální, správné: katolické (toto vysvětlení náma „klerikální“ proklouzlo v řadách feuilletonu s pera p. pisatele, aby nebylo řádné poschybnosti, proti čemu vlastně bojují pod názvem klerikalismu a v čí slukách se ten nálehtilý list nalézal) — nabývá i pády mezi učitelii! Čteme v úvodníku: „Bohužel musíme s politováním doznati, že hnutí klerikální (recte katolické dle p. feuilletonisty), až předevidím se mu o to jedná, aby „škole moderní“ odvzvonilo amiráckem (??), dochází podpory „nemalé“ i v kruzích našeho učitelstva!“ tak si stánuje bolestně a hned nato proskriboje jména všech těch nešťastníků, kteří odvážili se v posledních letech přistoupiti za členy katolického družstva „Vlast.“ — Tehle prapře asi málokdo se lekne! Chce-li takhle omezovati svobodu našeho smýšlení, poukazuje pouze na slova Kolárova: „Kdo sám svoboden, svobody zná si vážit každé —, kdo jiné váže v v okory... atd.“ Dnes již musí si pomalíčku svyknouti ti všelijací liberální páni s oepafské doby řidovako-liberální áry Hasnerovské, že katolický učitel po katolicku chce smýšleti a jednati! Kam bychom se poddili jako pedagogové, abyom katolíky jsouce, nechtěli s hrdoostí se hlásiti ku prapora svého nejvěčšího mistra a učitele Ježíše Krista! Zapfeli bychom první podmínku dobrého učitele — charakter! Jest to v pravdě urážka, urážka velká metená ve tvář katolického učitelstva, jestliže list, jenž chce hájiti zájmy naše učitelské, čini nám výtku (nechci to řízněji nazvati), že učitelové katolíci, hlásící se ku svému katolickému přesvědčení, jsou hrobaři „moderního školství“ a alarmuje proti nám ostatní kollegii! Táto se pana pisatele: Kdž pak zachránili křesťanskou mládež před účinky zákonů vydávaných od skrachovavého nyní řidovako německého liberalismu? Byli to upřímné smýšlejší učitelové katolíci (jinde i protestantští), kteří neali a nesou v arci svém přesvědčení pevné, že jedině na víře Kristově a desateru, chráněném autoritou Bona lze vychováti mládež křesťanskou, jež by byla nadějí vlasti! A takových učitelů, jak poměry naše znám, jest řada velká mezi učitelstvem českým, ba řici mohu věditi, byt by i dnes pro různé ohledy uvažovali to řici veřejně. A pomalu nebudou stačiti „Školskému Obsoru“ ani úvodníky, aby v nich proskriboval a na prapři ubíjel povětřá jejich jména! Mysli-li pan pisatel pod svým tajemným názvem „moderní škola“ — škola bez víry v Bona anež aspoň škola vychovávající vlastně a tudíž špatné křesťany — pak špatně použil naší školky, sniňuje ji v očích lids, který jaa vědímou ryze katolickým, chce, aby dťu jeho po katolicku, ve sbožnosti vychováány byly; pakli však myslil pod tím názvem vyšší jakousi úroveň vzdělání, pak nebratrsky a nekollegiálně napadl „nemalou část“ učitelstva, vrhaje mu ve tvář výtku nepravdivou, jakoby ti z našich řad, kteří dle služební své přisaby mravně-nábožensky mládež vychovávají a dle svého svědomí jako katolíci veřejně ku přesvědčení svému se hlási, tímto jedním chtěli snižovati vzdělání mládeže! Takto kramafit se cti učitelstva není důstojnou listu, který prohlásil, že bude hájiti na „zásadách svobodomyšlných“ zájmy a tudíž i čast učitelstva! Končím a pravím: „Kdo tak píše pro veřejnost a pro učitelstvo o učitelstvu, ten zdá se mi býti všim právem hrobařem — hrobařem cti nynější školy a nemalé části jeho učitelstva!“

Kdo jedná šlechtetněji? Naším čtenářům znám je proces vp. Máky proti Dubakému, bývalému red. „Jiř. Obsoru“, nyní red. „Hlasů z vých. Č.“ Dubaký měl odvolat ve čtyřech novinách a určité byly vytyčeny podmínky a vlastnosti, jak odvolání mělo být uveřejněno. Kdýž však v některých novinách odvolání vytištěno bylo mezi inserty, což smírné podmínky vynucovaly (svědčte v Nár. L.) a pak v některém odvolání vypuštěno bylo slovo „lituji“, i v Obsorě (... prohlásili, že litují, že jsem tímto způsobem p. P. Máku na cti urazil ...) a obhajce šabobců p. dr. Vavřínek naláhal, aby Dubaký podmínky smíra „co do písmeny přesně a na puntík“ splnil, ta uveřli se Dubaký odvolání ještě jednou uveřejnit v pátých novinách, jitičinském „Kra-konoši“, kterýž v posledním svém čísle se dne 15. t. m. prohlásil přínale správné. Poněvadž dále Dubaký konvencionální pokuta 100 sl. vp. Mákoví správné složil, dal mu tím uspokojivou satisfakci a proto vp.

Máku dne 16. t. m. vzal šaboba smra upř a rozeslal posla. Včera pak rozeslal vdp. šabob Brož chudým v Železnici z toho případažci částku 37 sl. 70 kr., jakž při smíru ustanoveno. Vp. Máku pro tyto čkyně řádné prvotně stovka. — Tak vyvázl red. Dubaký, kterýž — mimochodem řečeno — a souda prohlásil, že je bez vyznání, celkom lebec s obžaloby. Sám jeho obhajce p. dr. Volf potom prohlásil ve společ-nosti, že by mu pomoci nebylo. Tak jednal s ním tělece uražený kněz — a jak jednávali často jen lebec uražení radikálové?

Literární sjezd družstva „Vlast“. Dne 12. t. m. ustavilo se komité pro literární sjezd, který družstvo Vlast letos pořádá. Za předsedu komitétu zvolen byl gymn. profesor, pan dr. M. Kovář; za jednatele dp. dr. Karel Lev Řehák, farář a sv. Du-cha v Praze, a za zapisovatele fr. Tom. Mašek, novověstec a člen ryt. řádu Malteského v Praze. — Komité rokovalo o úkolech sjezdu, t. j. o jeho části literární a části technické čili ekonomické. Kdýž byly vyměňány o těchto předmětech náhledy přítomných, zvoleno bylo třiklenné subkomité, které se-staví určité návrhy. — O sjezdu bude rokovati užší komité, které jest již zvoleno, a řiti sbor, jenž bude teprve z důležitých „šinitelů pražského katolického světa sestaven.

Páté přes deváté. Kam si máš, jak svádí a podvádí novodobá konkurence, o tom svědčí následující. Chicagští sládkové pustili se do boje proti bohatému sládkovi Klinkertovi z Racine, že prodává pivo se svého racinického velkopivovaru v Chicagu sud po 4 dol., kdežto chicagští sládci prodávají své pivo sud za 5 dol. V Racine prodává se však sud Klinkertova piva za 6 dolarů. Aby se chicagští sládci pomstili za konkurenci, kterou jim a Chicagu dává racinický pivovar, dovážejí zase piva chicagská do Racine a prodávají je tamním majitelům saloonů (hostinců) po 3 dol. za sud. Dle časopisu „Amerika“ alibují chicagští sládci, že budou dávat v Racine své pivo sadarmo, jestli Klinkert sníží doma cenu piva pod 3 dolary za sud. Časopis „Amerika“ do-dává ku správě této: „To budou časy. Dnes už sa-loonci (hostinští) prodávají 2—3 sklenice za pět centů. Pak bude sadarmo a ještě „poay“ kofalky nádavkem. Klinkert praví, že nic nezavinil, než že má dobré pivo a proto že jej chicagští sládkové chtějí z Chicagu vypediti. — Ať tedy šije americká „svoboda“! Ostatně tak si kapitalisté nepočínají toliko v Americe. Dopravní monopol na Dunaji má „Du-najská paroplavební společnost“, jedna s nejpřátnějších dopravních společností na světě. Několikrát již pokusily se francouzské společnosti zaříditi na dol-ním Dunaji podniky konkurenční. Sotva se prvá kon-kurenční loď ukázala, zřetla „dunajská paroplavební“ dovážet osoby zdarma! Společnost francouzská se také nezalekla a vozila také sadarmo. Tu „dunajská“ přidala cestující ještě zdarma pohostění! Při roku trval boj a — francouzská společnost utrkla. „Du-najská“ však utrpěla takových ztrát, že ... se obrátila na stát rakouský o podporu. Té se jí též s kapes poplatník dostalo! — „Lloyd“ na Adrii stejné si počíná. Ubije každou konkurenci a má — státní subvenci. — V malém životě konkurence často je — také pěkná!

Galerie měst východočeských.

Časopis náš sledoval dosud co nejbědlivěji všechny národní, politické i hospodářské zájmy, jakob i reskeré časové události ve všech krajích východočeských, ve kterých je s listů českých dnes už nejvíce rozšířené. Abychom všem potřebám tohoto předního působitě svého dostali dokonale v každém ohledu, získali jsme nejen pravidelné dopisovatele se všech končin východočeských, ale saháme rhy také s názvem „Galerie měst východočeských“ saji-mašov rubriku novou, v níž postupně budou vyli-čeny dnešní společenské, spolkové, politické a hospodářské poměry všech měst ve východních Čechách.

Zavazujeme se tím k úkolu jistě dobrému, ale také nernadnému, k jakému se dosud soustavně neodvážil ani jeden časopis český. Společám: přito-m nejen na výdatný prospěch národní a hospo-dářský i na usmolení všech čtenářů, nýbrž i na sou-činnost všech příslivců listu našeho. Chceme si v líčení jednotlivých měst počínati nestranně, pověd-ěti pouhou pravdu, vytknouti správné dobré i nedo-konalé sjevy ve veřejném životě každého města, aby-chom tím dali všude podnět ke zlepšení všeho, co je třeba napravit.

Proto si dovořile vypožujeme ode všech pří-átel podrobné správy o tom, jak se svého stanoviska pohlíbejí na nynější poměry ve svém okolí, zejména na ruch národní a politický, na činnost spol-kovou, na kmotný stav řemeslnictva a obchodnictva, sdali a jak rosmáhá se v dotýčeném městě na úkor našeho řiveli cisti, svládtě „našinecký“, vžbe aby nám každý sdělil, co sa dobré udává a co ke správnému úsudku našemu bylo by řádovcim. Všecka taková sdělení s díkem přijmeme a patřičně budeme hono-rovati.

Přesídáme satim na tomto předbítém omdá-mení a doporučujeme se další přísní veškeré veřej-nosti naší, především veřejnosti východočeské.

Správa »Obnovy«.

Zvěsti z východních Čech.

Cestovní řád při udílení svatého břimov-ání a při kanonické gen. visitaci ve vikariátních obvodech Novo-Bydžovském, Poděbradském a Ho-fickém roku 1896: Dne 9. dubna ve čtvrtek Hněvčes a Dohaličky, 11. v sobotu Kratonohy, 12. v neděli Dobřenice, 13. v pondělí Vápnou, 14. v úterý Chlumec, 15. ve středu Žitlice, 16. ve čtvrtek Lovčice, 17. v pátek Žehuň, 18. v sobotu Poděbrady, 19. v neděli Sadská, 20. v pondělí Chleby, 21. v úterý Přehradí, 22. ve středu Velim, 23. ve čtvrtek Libice, 24. v pátek Kostelní Lhota, 25. v sobotu Oumyslavice, 26. v neděli Kovanice, 27. v pondělí Činěves, 28. v úterý Vrbice, 29. ve středu Lužec, 30. ve čtvrtek Nový Bydžov. Dne 1. května v pátek Nový Bydžov, 2. v sobotu Metličany, 3. v neděli Nechanice, 4. v pondělí Nechanice, 5. v úterý Babice, 6. ve středu Mlisko-ary, 7. ve čtvrtek Smidary, 8. v pátek odpočinek, 9. v sobotu Starý Bydžov a Hlučice, 10. v neděli Liskovice, 11. v pondělí Petrovice a Stračov, 12. v úterý Ohništany, 13. ve středu Chomutice, 14. ve čtvrtek Hořice, 15. v pátek Hořice, 16. v sobotu Mlázovice, 17. v neděli Chodovice, 18. v pondělí Jeřice, 19. v úterý Miletín, 20. ve středu Třemešná Blá, 21. ve čtvrtek Lanžov.

Svěcení. J. Bisk. Milost udílil v neděli, dne 15. března v seminářském kostele „na hradě“ nížší svěcení, a vyavěl p. Josefa Kašpara, jahna na kněž-ství. Pak odejel do Chrasti, kdež se konají sv. misie; odtud pak denně dojdí do Chrušimi, kdež v 5 ho-din odpoledne v arciděkanském chrámě mívá svato-postní kázání.

Jeho Biskupská Milost nejd. vrchní pa-stýř, sloužil o minulém pátku v kapliče v okresní nemocnici zdejší, kde týž den slavila se pouť, mši sv., při níž otcovskými slovy potěšil a napome-nul nemocné. Pak navštívil také ještě ty těžce nemocné, kteří mši sv. přítomni býti nemohli, a i k nim promluvil několik slov útěchy a pou-čení. Vděční trpící vzdávají své vroucí díky za otcovskou lásku svému nejdůstojnějšímu vrch-nímu pastýři.

Instalace. Páti středu, 25. března, o slav-nosti Zvěstování Panny Marie, bude vysoce důstojný pán Monsignor Dr. Alois Frýdek, papež-ský protonotář, b. generální vikář, atd. za děkana kapitoly katedrální v chrámu Páně sv. Du-cha, a přítomnosti nejdůst. p. biskupa, při velkých službách slavně instalován.

Zprávy diecéšní. Vyznamenání jsou p. Václ. Bier, děkan v Litomyšli, jmenován b. vikářem, p. Jos. Bettlach, far. Stěžerský jme-nován vikariátním sekretářem. Ustano-vení jsou: p. Ferdinand Gottwald, kapl. v Dašicích, zástupcem nemocného katechety na měst. škole v Náchodě, p. Jos. Kubeš a p. Lud. Novotný jmenování definitivními katechety škol měst. v Chrušimi. V Pánu zesnul: p. Frant. Šumpík, deficient v Rych-nově, dne 12. března 1896.

Svatopostní promluvy konati bude ve dnech 23., 24., 25., 26., 27. a 28. března t. r. dp. P. Alois Jemelka z Prahy v chrámu Panny Marie v Hradci Králové vdy o 6. hodin večer.

Přednáška. V jednotě katolických tovaryšů přednášeti bude p. prof. Al. Matuška tuto neděli, dne 22. t. m. „O kulturním významu národa če-ského“. Začátek ve 2 hodiny odpo. I hostům pří-stup volný.

Své cesty po Švédsku a Norsku líčiti bude p. prof. Adolf Mach, ve své přednášce, kterou konati bude 25. t. m. v rýsovně zdejších reálných škol. Přednáška tato bude velmi zajímavou i svojí látkou i poučavým přednesem; vlastnostmi těmito až posud vždy přednášky páně profesorovy, které v roz-ličných městech konal, vynikaly. Přednáška počíná o 3. hod. odpo.; vstupné jest 20 kr., studentský listek 10 kr. — Spolek pro podporování chudých studuj-cích vzdává srdečný dik ct. klubu velocipedistů za druhou výstavu Kofenského obrazů a za 5 zl. 91 kr., kteroužto částku výstava ve prospěch studujících vynesla.

Večirek poštovních úředníků. V sobotu, dne 14. t. m. pořádn byl večírek úředníků zdejšího poštovního úřadu, při kterémžto příjemně uplynula animovaná zábava za zvuků hudby.

K diecéšní jednotě cyrilské nově při-stoupili za členy zakládající P. T. pánové: Tomáš Střebský, bisk. vikariátní tajemník a děkan v Miku-lovicích, Dobroslov Orel, vicerektor bisk. student-ského semináře v Hradci Králové, Jan Křivohlávek, bisk. vikar. tajemník a děkan v Jablonném a Karel Škoda, protokolista a expeditor bisk. kons. kanceláře. Skutečnými členy stali se P. T. pp.: Fr. Illem, bisk. no-tář, assessor b. diéc. soudu a děkan v Zbraslavicích, Jan Hejtmánek, b. kons. rada a b. vikář v Německé Bělé, J. Štolba, měřičan v Hradci Králové, Jan Bar-ták, rada b. manželského soudu, b. notář a sekretář b. kons. kanceláře v Hradci Králové, Aug. Novák, kaplan a katecheta v Hradci Králové, Fr. Malý, čestný kanovník, b. konsist. rada a vikář v Smida-rech, Jos. Šrámek, bisk. vikar. tajemník a děkan v Novém Bydžově, Jos. Procházka, farář v Dobřeni-cích, Bernard Horáček, děkan v Chlumci, Vincenc Krátý, prvofarář v Lovčicích a Mons. Fr. Hampl, papežský komoří a kanovník strážce v Hradci Krá-

lové, jenž dříve již jednou kancelářem svatojanským obdával. Za přispívající členy přihlásil se P. T. pr.: Ant. Hrabák, kooperátor v Zbraslavicích, paní Pavla Štálová, obel cukrářka a kavárnička v Hradci Králové, Ant. Štěpánek, dělník v Jaroměřích, Richard Černý, c. a. kr. voj. kurát v Hradci Králové, Fr. Knob, blak. kosa, rada a vikiř v Přibylavě, pl. Komlinková, mlčička v Hradci Králové a Jos. Dítě, kaplan ve Smidarech.

Osobní. Okresní soudce p. J. Pospíšil, došel v Dolních Kralovicích, jmenován byl radou samostatného soudu pro Hradec Králové.

Úmrtí. Ve středu, dne 18. t. m. dop. zemřel v Hradci Kr. a dnes v pátek, dne 20. t. m. odp. pohřben bude v Plotěšicích p. Fr. Hampel, býv. husácký v Hradci Kr.

Pokrokář stíhaný zatykačem. Jak jsme loni sdělili, byl před krajský soud v Hradci Kr. poháněn známý pokrokář, právník Josef Valášek, narozený ve Vřešticích u Hořic, příslušný do Soběbát u Nechanic. Příčinou toho byla urážka Veliceňstva, již se dopustil J. Valášek v hostinci V. Štárců na Hrádku. V hostinci bylo tenkrát asi 10 hostů, z nichž jeden začal notovati rakouskou hymnu; na Valáška popudilo tak, že vyskočil a pronesl více nepřátelských slov, mezi jinými křičel: „Začnete jinou a dostanete dvouseták!“ Pro tyto a jiné výrazy byl Valášek obviněn i konalo se s ním dne 17. srpna m. r. první líčení, jež bylo prohláшено za tajné a pro nedostavení se dvou svědků bylo odročeno na den 2. září. K tomuto druhému líčení se již Valášek nedostavil i byl in contumaciam odsouzen na třináct měsíců těžkého žaláře. Na to Valášek tajně zmizel a jak se proslýchá, nalézá se nyní v Americe. Následkem toho byl na Valáška vydán zatykač, v němž se popisuje jeho vzezření a uvádí se mimo jiné, že mluví česky a německy. Tento útek před trestem je novým dokladem pokrokového hrabství.

Osudné „Řízení ho!“ Dvěma truhlářskými dělníky z okolí Hradce stalo se slovo „Řízení ho!“ osudným proto, že při nesprávné zášyce poštovní řízení se penězích pokoutou. Oba totiž zaslali do svého domova spisek „Řízení ho!“ a do toho vložili písemný pozdravení svým známým. Byli však tédně překvapeni, když minulý týden přišel do dílny finanční dozorce s výměrem korunové pokuty pro každého zvlášť za to, že k tiskopisu přidali svých „pár řádků“. Podobné případy se stávají ostatně dost často. Jak se dovídáme, přihodilo se v těchto dnech také ještě něco v H., že k svátku dostala vonnou zášytku čerstvých květin, k nimž přidán byl líbezný dopis; s toho vypadla pokuta 2 zl. 75 kr. a slečna byla tak šlechetnou, že obnos vyrovnala raději sama, než by prozradila zasylatele. Z toho je vidět, že věci finančním orgánům opatrnosti nezbyvá.

Vojenské ovládní. Mezi obcemi Třebechovicemi, Nepasicemi, Bláznem, Slatinou, Divcem a Librančovicemi konati bude dne 28. března dopoledne při pluk č. 74. s Josefovou ovládní ve střelbě do vzdálených terčů.

Zdejší správa pivovaru obdržela již živnostenské povolení ke stavbě sladovny na parc. čísle 234—4 u městské plynárny.

Divadelní zábavy. Divadelní jednota ochotníků v Chlumci a Věstec sehraje dne 6. dubna kus „Furiant.“ — Divadelní ochotníci v Újezdě pořádají dne 9. dubna 3 jednoaktovky: „Solaké námluvy“, „Dejte mi hubičku“ a „Chytrá vdova“. — Divadelní ochotníci ve Vel. Petrovicích hrají dne 29. března kus: „Praha je Praha“. — Čtenářsko-ochotnický spolek „Jungmann“ v Újezdě Podhorním pořádá dne 22. března divad. kus „Král Václav a jeho kat“. — Ochotnická jednota ve Stěšerách pořádá v pondělí velikonocní divadelní představení „Klepy“. — Čtenářsko-hospodářský spolek „Havíček“ v Bráňanech pořádá dne 22. března 3 jednoaktovky: „Solaké námluvy“, „Horká hodina“ a „Dejte mi hubičku“. — Divadelní ochotníci v Chlumci pořádají dne 6. dubna kus „Hra osudu aneb z čeledína statků“.

Legitimace pro velocipedisty. Aby předešlo se uadlé různým uměleckým kouskům nešlechetných velocipedistů, jezdiců nejraději po zádech klidných občanů potákná, musí opatřit si každý velocipedista, který chce jezdit městem, legitimaci. Z ustanovení o jízdě vyjímáme: Žádosti o legitimaci podávají se písemně zdejšímu policejnímu úřadu. Žadatel musí být nejmenší 16 r. star a musí prokázat se vysvědčením, že jest jízdou na kole úplně mocen. Kolo musí být opatřeno v předu znatelným číslem, bremzou, zvonekem a lucernou, kterážto při nastávajícím soumraku musí být rozsvícena. Při potkání neb při předjetí kolemdžících jest jezdec na 20 metrů povinen dáti znamení. Po předání a alejkách, určených pro chodce v obvodu města, jest jízda na kole zakázána. Jezdec, jenž nemá kolo opatřené číslem a městem pojede, může být kýmkoliv zastaven a v případě k potrestání oznámen. Se svaňu, jako ku bývalé pražské a slezské bráně, nesmí jezdit se co nejvolněji. Pláší-li se koně, neb jich průvodce k opatrnosti napomíná, jest cyklista povinen s kolo ihned seokotit a stroj pokud možno s obsora koně vzdáti. V pádu nešetření těchto ustanovení může být vinník trestán pokutou do 10 zl., ztrátou práva jízdy na kole a po případě může být stíhán i soudně.

Mimodělná schůze obecního zastupitelstva v Hradci Kr. koná se v sobotu, dne 21. t. m. o 8. hodině

odpo. v sále besedy. Mimo jiné bude se jednati o navržených změnách regulačního plánu.

Děrek od manželů. Každá z našich čtenářek při přečtení tohoto titulu majisté hned bude mít pohromadě celou řadu různých přání, jež by tak ráda viděla splněna. A přání těch jest asi deseti; prosm vás, jaro začíná se již již k nám přiblížovat — cesty na procházky vysychají, slunce krásné se namívá a hřeje, ptactvo boufné se vrací z dálných krajů, skrátka čas procházek je již za dveřmi. Tak mnohá něžná hlavička přemýšlí, čím by neúprosného manšela nebo tatínka pohrnula k tomu, aby koupil jí nový klobouk, slunečník, výšň, šaty atd., nezbytné to věci k nastávajícímu jaru, se kterým přišlo zároveň i mnoho směn ve vrátké modě — leckterá s potěšením, jiná snad se závisí přetře si těchto několik hádek o šťastnějších dnech. Tedy k věci. V minulých dnech obdržel ženák V. ve Smiřicích svou drahou polovici ne sice kloboukem nebo šaty nejnovější módy, ale jako dobrý obchodník a hospodář přivedl ženou — pěknou krávu v ceně do 180 zl., kterou jí s dlouhými slovy daroval. Ženou ovšem byla tak nenadlou laskavostí svého muže překvapena a semohla pochopiti, proč tak najednou p. manžel stal se štědrým. Několik dní kojila se blahou nadějí, že konečně k staru bude mužiček přece hodnější a dá se pohnout i k dárkům jiným; ale jednoho dne se stalo něco, čím se jí štěstí pánů manželova ukázalo v pravém světle. Pí. V. totiž byla zaměstnána také při prodávání masa v krámě a jak to již bývá, brala si nepozorovaně s denní tržby „thor“ a nasměřovala si tak za několik let slušný kapitál 800 zl., jež si uložila ve spořitelně a knížku uschovala si do truhly. Knížku tuto vypátral šly synek a se svým objevem světlil se otci, který měl plán hned hotový — vzal knížku, vybral peníze a za 180 zl. koupil krávu, již daroval hospodárné šince. Ostatní peníze nechal zase sobě.

Peníze nejsou, svatba nebude! Na venkově hojně rozšířená tato slova, trefně charakterisující usavírání nynějších statků nespočívá sice úplně s dnešní naší historií, ale přece něco podobného při tom je. Během posledního masaopuť provdala se za sedmého jednoho občana dcera jistého obchodníka z blízké osady. Něco peněz a výbavu dostala hned a stovku slíbil jí dáti otec později. V těchto dnech nechala si dotyčná přelíti i jisté švadleny ve svém rodišti starší kasajku, při jejíž rozparování našla švadlena za podšívku zašitou stovku, kterou si majitelka kasajky za svobodu v otceř obchodě uhespodafila a nyní na ni úplně zapomněla. Za několik dní však si přece na svou tajnou pokladnu vzpomněla, došla si ke švadleně a ta jí stovku skutečně vydala. O všem tom dověděl se však otec dotyčné novomanželky a zděráh se slibnou dříve stovku nyní vyplátni, máje sa to, že dcera uhespodafena stovka v jeho obchodě patřila vlastně jemu a tím že je věno vyrovnáno. Tak slovková historika skončí možná nesvárem v rodině.

Válečná výprava ze Stěšer do Habše vydá se prý co nejdříve na cestu. Rozsáhlé přípravy jsou již v plném proudu. Přední záložna o to má jistý svobodný občan, řekneme p. P., jenž se v dobách odvodu v Hradci poněkud opozdil a když přišel do domácího hostince, byl od známých přivítán jako odvedený, až čítá již přes 30 jar. Zrt dal šert, až se za všeho vyklubal plán k výpravě do Habše. Jak bylo navrženo a hned usneseno, mají se cvičení konati na „červeném kopci“, vždy v 6 hodin večer. Zároveň bídou se skoušet mosty, snesou-li tíži ohromného děla, se kterým se vyjde. Řezník jeden již koupil tučného býka, s něhož nadělá samé konzervy, pekař peče již komišárky, všecko mužstvo je vyhládnuto, vše je přichystáno, jen vyjet. Ale kdosi prý celou výpravu chce zhatiti, neboť agituje pro to, aby se všechno zase prodalo a místo na Habše, aby se peníze daly na nový pokrokový list, pro nějž takto silně horje, ale sám se své kapsy nerad by mnoho dal. Vtipkář jeden zase míní, že by bylo lepším dověsti dělo na filialní váhu cukrovary, namístiti a stělovati do sousední obce, kde nejen se významněl Sytiště, ale kde mají také zásluh na hospodářskou školu stěšerskou. Možná tedy, že na konec potáhne se ze Stěšer do Habše rovně přes Kukulny.

Dala si hádat. Dne 13. t. m. večer přišly k občanům F. Hladíkové ve Slatině dvě cikánky a nabízely se, že za několik krejcarů dovedou ji povídky nejen minulé a přítomné, ale i budoucí věci. Jmenovaná na dolehání cikánek podala jedné z nich ruku a druhou držela s opatrností v kapse, kde měla toboleku se s zl. 70 kr. Cikánka, věduce, že v kapse bude as něco uchováno, jala se Hladíkové domlouvat, aby podala i druhou ruku, jinak že by hádání nedalo se tak přesně povídky, načež tato poslechl a dozdědla se takových věcí, že byla jimi přímo omámena; neuposorovala ani, že při hádání vytáhla jí jedna z čarodějek i penězenu, jejíž strátu sezna, až když byly tyto přes hory a doly. Náhodou však dověděl se o tom zdejší četnický závodčí p. Povondra, který vydal se za cikány a zatkl obě hadačky z rodu Růžičkova v nedalekém lese.

„Našinecká“ reklama. Již jednou upozornili jsme v těchto místech na podivnou reklamu „našineckého“ obchodníka galantemním zbožím Em. Eisnera na podšíni, který má ve výkladní síni neslušné fotografie, jež musí cit každého kolemdžického urážeti. Tenkrát byly tyto obrázky odstraněny, ale v těchto dnech objevily se tam opět jiné, snad ještě horší dřívější. Když dobrá výstava špatných škrpálů ve výkladní skřini p. Pancíře musela svého času zmizeti, proč se nezakročil proti této „našinecké“ reklamě?

Nalezený slatý skřípec. Dne 15. t. m. přišel do zdejšího slatnického závodu soudního znalce pana V. Šolce na sv. Janském náměstí, neznámý muž s nabízel se koupit těžký slatý skřípec, jehož cena mohla obnášeti 13 zl. Jelikož p. Šolc v obcanu neviděl právě člověka, který by si mohl popřáti slatého skřípce, dověděl se na otázku, jak ke skřípci přišel, že prý skřípec našel a proto s podezřelým nálezcem skřípce ani dále o koupi nevyjednával. Občan však se nerozmýšlel a došel do jiného zdejšího závodu, kde skřípec, u něhož mezi tím vymačkl skla, byl mu odkoupen. Mezi tím však byl podezřelý občan zatčen, peníze byly mu odejmuty a řádně vráceny; na nálezcce, v němž poznán Jos. Keř z Hořic, učiněno trestní oznámení.

Se pojede z koňskými. Podzemní telek Jan Bednář, nar. v Chlumci a přiblížený do železničního obchodu, byl v minulých dnech v Hostelci a Orlici. Dne 14. března byl propuštěn. Domů se mu nechtělo. Usadil se v koňské a propjel, co mu s vanby ahylo. Podnapilý, nemaje již haléře došel k místnímu četnictvu a šádel, aby byl zatčen, ješto po městě prý šel. Zde jest znám a proto byl jednoduše vyhnán. Bednář jal se pak šetrati skutečně a když vše opět propjel, vrátil se na četnickou stanici, kde s ním někdo nechtěl mti. To dopadlo Bednáře a když nemohl zavřen býti pro šetrnost, dopustil se zločinu uražení Jeho Veliceňstva. Nyní teprve byl zatčen a dodán do kradské věnice.

Dopadený penězokaz. Píše se nám s Jaroměř: Již delší dobu pozorováno v oběhu mnoho falešných 10 a 20 haléřů, které vador pátrání nemohly se najíti, odkud vycházejí. Teprve dne 17. t. m. ráno podařilo se místní policii zadržet Kateřinu Hanušovou, 68 r. starou vdovu, která přišla do železničního krámu pana Stránského, kde kupovala maso, které platila falešnými 20 haléři. Hanušová zatčena byla polic. strážníkem Kouckým, který při prohlídce šatů našel při falešných dvacetihaléřů; zatčena vyměňovala se, že neví, kde je dostala. Jelikož syn zatčen jest pasivem, vzniklo podezření, že padělatel není nikdo jiný než on sám, protože přikročeno okamžitě k pátrání; v průvodu strážníka vykonal policejní revisor Mikyska prohlídku bytu Adolfa Hanuše, pasíře, kde nalezeny dvě formy s 28 odlišnými 10 a 20 haléři a i německým 10feníkem úplně dobře provedenými, kterých ještě Hanuše ve své peněžence 3 kusy měl. Po delším vyšetření se přiznal, že je sám líl se amítěného kovu; matka jeho chodila padělané peníze měnit. Celkem nalezeno u Hanuše přes 40 kusů padělaných 10 a 20 haléřů, které lze od pravých těžko rozoznati, jedině když jsou starší, je nápadnou barva, jelikož kov ten stěrná. Adolf Hanuše, 46 roků starý pasíř do Jaroměře příslušný i s matkou Kateřinou Hanušovou sátem a k okres. soudu k dalšímu úřednímu jednání odevzdán. Zatčený Hanuše byl již v roce 1894 ve vyšetřovací vazbě a krajského soudu v Hradci Králové držen rovněž pro penězokazství, ale pro nedostatek důkazů po několika měsících vazbě na svobodu propuštěn. Zatčení Hanušovi se synem Adolfem vzbudilo ve městě velkou senaci.

O penězokazech v Solnici dodáváme ještě, že domněnka naší předchozí správy, jakoby solnický Wolf spojen byl s Frant. Červeným z Dobrého a že muselo existovati větší sdružení penězokazů, ukázala se zcela správnou. Červený docházel do Solnice již v předchozím roku. V prosinci roku předchozího udával padělaný jeden slatník v Solnici y „Divišku“. Slatník byl však jako nepravý poslán a Červený měl co dělati, aby uprchl pronásledujícím jej občanům solnickým. Stěštin pro něho bylo, že doběhl lesa, v němž se pronásledovníkům stratil. Již tenkrát, když pronásledovníci domů se vrátili, vyplávil se z lesa našel útulek u Wolfa a jeho nevlastního syna Faltusa. Tito našli se „razit peníze“ od Červeného a dosáhli v tom takové dokonalosti, zejména uherské slatníky se jim dafily, že potom mistr Červený nechal své žáky jen mince raziti, kdežto on sám vsal na sebe jich roznášení. Tém, kteří byli osizeni, vynořuje se v paměti obrar muše s leskými slatníky, jakoby s bankáři, více a více a paměti a všechno líčení se hodí víc a více jen na Červeného. — Udával své olověné a sklovité a stříbrnou pšnou potažené šabky po Solnici a tam teč se pronášel, že ten a onen má také jeden — a jistý občan prý dokonce až 17 kusů. Rychov měl také po ruce a i na hory šel. — Něco padělků se objevilo až v horách kolem Deštného. A když i okolí Solnice, Rychova a hory obdyl, šel na Vysokomýstek. Zde v Carekovic u Vysokého Mýta byl chycen a nalezeno u něho 83 kusů padělaných slatníků a sádrové formy, asi sa tou přčinou, aby se mohlo pracovati dál. Kdyby náhodou sašoby v Solnici vyrobené došli. A Červený při šetření prozradil i své soudraby Wolfa a Faltusa. Tito měli více sádrových forem. A celá dílna byla náramně až na ty sádrové formičky — primitivní. Na staré lici při rostopení pece se roztavovalo olovo a jiné jakási sklovitá příměs, pak se to přejelo stříbrnou pšnou štětcem nebo i ještě jednodušejí — a „peníze jen se lily“. Podivno vůbec, že tedy již od předchozího roku, tedy po dobu dosti dlouhou mohli tak mnozí býti šizeni a se dílna firmy Červený, Wolf a Faltus nebyla dříve prozrazena. — Ale jak to bývá. Ted teprve se říká — jak jen jim se mohl dát osiditi — vždyť to jde tak lehce poznati! Firma Červený, Faltus a Wolf zasahuje vůbec odsouzení co nejškřepějšího, jsouť mezi poškozenými i takoví, kterým v neprozíravosti jich i příjem jediného slatníku — ublížili — kdežto oni chtěli jen lehko žít na úkor svých bližních.

Kdes nepoležil, neboť! Skalický šid Emanuel Weis vulgo Mendl pod tím jménem všeobecně známý na opočenskou a rychnovskou, ubíral se v únoru s rancem nějakého kšeftu z Opocna přes les Chlum k domovu. V Chlumě spatřil zajetí kůži. Zaradoval se a těžil se v duchu hned na „káfe“, který sebráním kšefty vydělá. Hmáti po kůži — ale bída. Něco klaplo, seřvelo mu ruku, až bolestí zadpěl. Chytil se do želez poličných na lišku. Ruku nemohl se šleze vytáhnouti — tu sebral všechnu sílu a šleze vysvřihl a zaneal do nejbližší chalupy, kdež mu ruku uvolnili. — Až Mendl je živá kronika správ a klepů celého okolí, každého oetouzeje, zejména své souvěce, kdy který co nejdříve udělá bankrot, s touto nebudou se dosud nepochlubil.

Zlomyslnost vyřšího stupně. V noci se dne 10. na 11. t. m. bylo obch. ve dříví a majiteli parní pily v Borohrádku, J. Malijovskému, zůmyslným způsobem a dosud neznámými pachatelí odcizeno stavební dříví, které měl na cestě do Potůtýna k Vyhnanovu složené na rasy buď přezrané, neb s části nahnuté. Má se za to, že tak se stalo ze zášti. Četnickovi však jest již pachatelům na stopě. Tito zanechali na místě činu pilu, kterou dříví to řezáno bylo, ješto řasy na dříví shodují se s řasy na této pile.

Sebevraždá. Píše se nám s Kr. Dvora: V pondělí, dne 16. t. m. oběsil se ve svém domě Kuhn J. ve Dvoře Králové, vášnivý občan, obchodník a majitel domu. Rodinné nesváry dohnaly jej k sebevraždě.

Čtyřlístek stěží. V noci dne 9. t. m. vstoupil se do hostinny Fr. Kohan v Hostinném slodji, ukradl 17 lahvi „našincev“ výrobku, a ošedl. Té noci dostal se sloděj do kráma řeznicka a hostinského Fleischerova v nedaleké vsi Outsmuth, kde nejen že, sčítá tam ležícího si nevím, ale nechal tam po sobě na památku láhev „našincev“. Podobně provedl to ve škole v Německé Prusnici, kam ještě na své dobrodružné noční vycházce sablondil, kde však vypálil si ed učitele Vinc. Nitzera ovšem bez jeho svolení housle v ceně 12 sl. Za to však, znaje, co vyžaduje slábnost, napsal na tabuli křidou: „Žijte blase! Josef John se Zaslře byl dnes v noci Vaším hostem.“ Co říká ráno šáci této originální návštěvce, patřící patrně panu učiteli, není nám známo, ale když pak chtěl jeden z nich vypálit si k čtení knihy, tu objevena byla v usazené skříní notná láhev kořalky, již věnoval noční host z vědomosti svému hostiteli. Klíček od skříně našel v přihrádce stolku, kam jej opět po nadělení daru uložil. Poděšení z této takřka finy padá na jistého šláfka, který den před tím v oněch místech šelral a je proto nyní hledanou osobou.

Záhada smrti. Do všeob. nemocnice v Praze byla dopravena mladá slunka Marie Jarkovská z Nepasic u Králové Hradce, která měla záhy již státi se matkou a náhle za podaných příznaků těhotenství poschyla. Jarkovská stísněna byla prudkými bolestmi i poschyla stále vědomí, tak že musila býti ze svého bytu v č. 837 na Žižkově odvezena do nemocnice. Tam vědomí ale více nenabyla, nýbrž v brku skonala. K záhadě řidičstva nemocnice bude mrtvola Jarkovské pvtvána, aby vlnetá přičina smrti její vyála na jevo.

Spadl se stromu. Dne 14. t. m. samotář byl Josef Kupka z Nov. Hradce Králové upevňováním buděk pro špačky. Při nebezpečné této práci nevedl si dosti opatrně, tak že náležaje se právě na mohutném dubě, spadl z výše několika metrů na zem tak nešťastně, že polámal si nohu a ještě jinak značně se pohmoždil. Ubošák nalezl se takto bez pomoci, až teprve jeho sténáním upozornění v lese pracující dělníci jej vyhledali a téžce raněného dopravili do jeho bytu k ošetřování.

Na Pankrác dopraveni byli dnešního dne náležajících, sdejím krajským soudem odsouzení trestanci: Jan Pejchal z Dioně, odsouzený pro urážku Veliceňstva na 12 měsíců, Jan Martí z Mešleš pro krádeže na 18 měsíců a Ant. Žbeka a Isidor Háek pro urážku Veliceňstva na 18 měsíců.

Ohně. Dne 9. t. m. o půl 9 hodině večer vypukl ohně na půdě hostince J. Čáská v Sovětických a za krátko padla zhořbnému živlu celá budova za obět. Škoda dosud vyšetřena nebyla. — V neděli v noci vyhořela hospodářská stavení rolníka Ad. Matěka v Bajtí. Poškozený byl pojištěn pouze na 700 sl.

Krádeže. Dne 14. t. m. odnesli neznámí pachatelé rolníku Josefu Klepovi ve Stračově u Nechanice více kusů šlepie a hus v ceně 30 sl. Má se za to, že krádež spáchána byla tlupou cikánů, která v oněch dnech po okolí se potulovala. — Pro krádež hodinek u sdejšího hodináře p. H. stíhaný dělník E. Breier dopaden byl v Jihlavi a výtě dopravěn do vyšetřovací vanby u sdejšího krajského soudu.

Obědili do lesa. Václav, Jan a František Špičánové, František Nohejl a Anna Gotvaldová z Nového Hradce Králové, podnikají časté vycházky do hradeckých lesů, ovšem ne za účelem, aby pokochali se v krásách lesních, ale aby s dřevní a bez přivolení majitele lesa sem tam jakés drvo ve svůj prospěch odejmuli. Letos měli amálu. Zvláště Frant. Špičán, 19letý dělník. Jakmile očtnal se v lese, již ho měli leant zřizenci. Letos již byl šestkrát polapen a vždy s borovicí, která mu snad ze všeho stromová jest nejmilejší. Let se dělánem se chodí pro vodu atd. a tak se stalo této družině. Váichni jsou obálování a mají se dne 11. dubna 1896 před čtyřlístným soudem sdejím zodpovídati buď se sločinu dokonané, dílem nedokonané krádeže lesní, a s přestupků. Jak téžko bude se jim nyní rozloučiti s tajemným šumným borem a tišinou lesní, s jarním vzduchem, vanoucím z lesu. Pro ně má však více ceny řádný kmen, bezstarostné a bez obavy domů dopravovaný. Les si nyní oddechne a Špičánové také, ovšem, že jen na čas.

Leopoldův přepadení. V úterý 11. února byl J. Částek 15letý student a syn mlynáře Jos. Částka z Němčie u Litomyšle o tři čtvrtě na 7 hod. ráno na cestě do školy, jak při výslechu u soudu stvrdil, přepaden dvěma muži, kteří na něho hodili bouři, ústa mu byla muší těmi zacpána, oba jej nesli asi čtvrt hodiny v tom stavu, když mu byli dříve školní věci a obnos 25 kr. uloupili, na vůz, na kterém jej tak, jak se ho zmocnili, uložili a hrachovinou přikryli — a několik hodin jej mu neznámou krajinou dále vezli — až se v neposrované chvíli na voze vyprostil a byr od mužů těch pronásledován, útěkem se spasil. — Z oněch dvou mužů, kteří Josefa Částka přepadli, byl jeden mladší, prostřední postavy, silný, v obličej černým plnovousem zarostlý a asi 30 let starý, byl oděn v černý kabát, šedé bříkostíkové kalhoty a na hlavě měl černý klobouk. — Onen starší byl prostřední postavy, šel ohnutě, měl bílý vous, na hlavě zrzavou, hodné světlo beranici a přes ruce tmavohnědou houpi přehosenou. Vůz, na který Josefa Částku hodili a jej provázeli, byla tak zvaná kára, ošumělá, bledozlutě natřená a bedněná, jako bývá řeznická kára a byl do ní zaplácen hnědý kůň, u kterého malý tak zvaný ponna. Vozka měl na sobě bílé a šedě prouškovanou kazajku. Josef Částka má za to, že byl vezen někým do krajiny k Chocni neb k Brandýsu n. Orli. a ku sv. Jiří. — Jest v zájmu lidskosti a spravedlivosti, aby tento děsný čin, jakým se dle seznaní Josefa Částka býti jeví, byl vypátrán a pachatelové zaslouženého trestu neušli; záhadě jmenem krajského soudu v Chrudimi proto snažně každého, kdo by i na sebe menší stopu neb okolnost poukázati mohl, která by k vypátrání pachatelů sloužila a věsti mohla, to buď u soudu krajského v Chrudimi v úřadovně č. 10., buď u nejbližšího soudu aneb úřadu bezpečnosti udal.

Sám se udal. Minulého měsíce potkal J. Lov, opatrovník strojů v továrně Hermana Doktora v Náchodě v dobrošovském lese Antonína Vlčka, bývalého „chovance“ donucovací pracovny a týž mu nabízel

bavina ho koupit. Kterou měl v pytlí. Lov bavina koupil na 10 sl., až věděl mohl, že Vlček k ní lacinu přidal. Bavina poslal v Černé Josefu Škodovi za 23 sl. Škoda dověděl se náhodou, že bavina pochází z krádeže, udal vše četnictvu. Lov měl býti zatčen. Toho však se ulekli a zmizeli s Náchodem. Mezi tím, co četnictvo pátralo po smislem, dostal se Lov do Hradce Králové k soudu, kde se udal sám s obavou, aby veden nebyl četníkem Náchodem, kde jest znám.

Pro kořalky. Antonín Tošovský, 37 roků starý pomocník kořalky z Jettě, nechal svého temela a nyní místo shetování kořalky, tyto krade. V roce 1894. na podzim ukradl svého pana Ed. Holanovi v Josefově kořalky s astrachanovým límcem v ceně 150 sl. S kořalkou smízel beze stopy. Zatýkáním stíhaný byl teprve dne 9. t. m. četnictvem polapen v Hodkovicích u Liberce. Tošovský je známý sloděj a krade výhradně kořalky. Nedávne koupil sdejím jeden obnos od něho kořalky, nevěda, že by byl krádejší. Kořalky musil vrátit a Tošovský s penězi anižel.

Kradl. Dne 7. t. m. šel náhodou ze svého bytu v prvním patře, Václav Baudý, krejčí v Broumově a napadl v ulici s usazené skříní vybrané cizího šlověka různé láty. Překvapený sloděj uprchl. Baudý poslal v něm 10letého příslušníka broumovského Ferdinanda Scholze, již vícekrát trestaného tuláka. Ve skříní nalezalo se množství šatů a byla náležitě promáčkata. Též dne byl Scholz zatčen pro šebrotu přístai policíi broumovskou.

Kapení zájem. U Antonína Seiferta, tkalce z Lípy u Nového Města n. M. měl býti vykonán exekuce a kapení zájem. Soudní vykonavatel Ad. Prouza pokusil se na nádraží náhodákem odejmouti penězi přístai Seifertovi. Bylo ale ale. Seifert vstál rukou na soudního vykonavatele, čímž dopustil se sločinu veřejného násilí, ještě uradil soudního zřizance při jeho výkonu i slovy spáchal i přestupek proti veřejnému zřízení. Ke dvěma těmto deliktům přidrůžil se ještě sločinu krádeže. Seifert ukradl na podzim Kunovi na Starém Městě u Náchoda kořalky postroj a 2 králíky. Ze všech těch za vinu mu kladených křích má se dne 26. t. m. zodpovídati před sdejším čtyřlístným senátem.

Ztráty a nálezy. Dne 14. t. m. oznámila K. Vagnerová z Pouchova ulice 20 sl. s černou peněženkou. Je tu možnost, že peněženka ji byla ukradena. — Dne 12. t. m. stratil jistý státníci státní lístek na stříbrné hodinky, na něž bylo pájčeno 2 sl. — Dne 17. t. m. přišla p. Holbová, ohoť obuvníka s Kukulín s sdejším státníkoví p. Šolovi s tlakým náramkem a ptali se, co je to za kov, že se před měsícem nalezl náramek její mat mezi novými domy na labském nádraží. Pan Šol gjistil, že náles jest slatý a krámskou cenu odhadl na 58—57 sl., nálež jej odevrál na policejní komisařství, kde náles se oň majitel přihlásil.

Zapomenutý pytel jedmone. Dne 1. února zapomněl některý rolník o sdejím týdnem trhu na náměstí pytel jedmone. Poněvadž se až dosud od něho nepřihlásil, byl jedmon dne 12. t. m. prodán v dražbě za 3 sl. 90 kr.

Spálené koně. Dne 16. t. m. uteklo koňm Jos. Hortému zaměstnanému u sdejího obchodníka B. Steina s makle pá koni, jež probýhali tryskem ulice, kde okrožovali obecnost. Náhodě slatí přišli, že se přel při tom někdo k vášnivému ázu.

Raněn mrtvici. Plukovník ve výslužbě p. Jan s Halbratští, rodák v nedalekých Charbovských u Štěr, kde nalezl se jeho příbuzenstvo, raněn byl v těchto dnech v Hornu u Vidné mrtvici. Jmenovaný nalezl se dosud na živu.

Nobel k odvodu. Nedostavení se v čas ku pravidelnému vojenskému odvodu má špatné následky. Ovšem je-li při tom úmysl uštki povinnosti vojenské vábec. Na hudebníka Václava Štancha, 28 roků starého s Budína u Náchoda vzešlo těchto dá o. k. státní zastupatelství šalobu pro přechín § 45 t. tr. ještě týž v čase k odvodu povinnému toulal se po Rusku.

Pro kládu. Pan otec Josef Suchánek, 42 let starý mlynář se sedmáctiletým synem svým Josefem a Janem Novotnými, pláhem z Nového Hrádku usnuli v prosinci m. r. pro svůj útek v dřevní a bez přivolení majitele lesa, mlynáře Josefa Martina v Bydli, kládu, která sice má pouze ceny 10 sl., ale přivodila ředně Suchánkových trpké a božké chvíle. Následkem pak udání octli se jmenovaní pro albuin krádeže před soudem.

Odsouzení. Tento týden byli odsouzeni čtyřlístným soudem Rudolf Kanera s Horní Radechov pro přestupek § 468 k 7 dnům u vězení a Antonín Dvřet se Šete u Rychnova n. Kn. pro sločinu krádeže do téžkého šaláte na 3 měsíce.

Krádež při karbanu. H. . . Josef s Vociu, nyní v Bajtí d. p. 30. učinil na sdejím policejním komisařství oznámení, že byl zde hanobným způsobem o peníze ošálen. Dne 13. února t. r. přišel do hostince p. Soukupova a zde vypil dvě sklenice piva, při tom se k němu přidrůžil neznámý šlovík a vydával se, že jest s Petrovic. H. . . ohoť opustiti místnost a vytáhl pět ru, aby zapliti utráta svou. Neznámý muž nabídnul se, že mu bankovku promění a strážoval H. . . v hostinci a sice tím, že dal nalíti láhev vína a pobízel ho k pití, takže Horak nevykřikl pro něho nápojem byl spát. Obá kumpán s brali se a šali do kavárny p. M. . . kde neznámý, nyní ošavé policíi již doba známý, vysval sklepánka tamníšho Bohdána R. . . aby jim přinesl káru, že budou spola hrát. H. . . si dal Hoi, hrát „velusa“ a brý toho nechal. V nepatrné době probřál se 23 sl. Ovšem ve stavu, v jakém byl, bylo téžko mu hrati „tabaka“. H. . . nemaje již žádných drobných peněz, vytáhl s tobojky padacítky a ohoť ji proměnit; než ta opět neznámý s Petrovic vzal padacítku mu s ruky a nabídl se mu ji proměnit. Vstal od stolu a odešel s kavárny i s padacítkou a dodnes se nevrátil. Po měsíci bylo pátráno iland, leš marně, až teprve dne 29. února při týdněm trhu posel H. . . svého divotvorného hráče, s něžob se vysvalal František K. . . s Předměstí. K. . . dosnal před policejním strážníkem, že hrál s H. . . káru a že vyhrál se 18 sl. ale o padacítku neobech náložo věděl. PH hte v kavárně bylo náhodou tehdy více hostů. Šedřkové udání H. . . nepotvzuji.

Tehle je jaroměřská radikálnost! Píše se nám z Jaroměře: Je známo, jak radikální pokročilostí slyne naše krásné občanstvo, je v dobré ještě paměti, jaký to byl jásoť, když padla staročeská bašta na radnici.

A vida, dnes tu máme ještě povedanější notabily mladěcké. Pomělně prosím o jiných a pro dnes jen krátce zaznamenáváme, co v těchto dnech vyvedl náš demokratický pan radní Kudrnáč, hostinský „u sl. anděla“. Starý příslušník obce p. R. stál na náměstí s jistým venkovcem, s nímž se náhodou setkal a dal se do hovoru. Zabřán do rozmluvy, neposoroval, že jde kolem radní Kudrnáč, jenž to asi má rád, když se jeho hodnosti každý klaní. Aspoň na p. R. za to, že nepozdravil, spustil tak nehorázně, že p. R. cítil se být uraženým na cti a dle doslechu podal již na p. radního šalobu. To prosatím uvádíme na doklad, jak notablovsky doma vypadá ta jaroměřská radikálnost.

Sedm set smiselo na poště! Píše se nám z Holic: Před třemi dny došel sdejího velkoobchodníka s vejci p. Josefa Kašpara od firmy J. Ziegel a Spol. v Kamenici (Chemnitz) penězní dopis obsahující dle udání na obálce 3 tisícizlatové a 7 stozlatových bankovek. Psaní, poněvadž došlo ve stavu úplné neporušeném, odevzáno adresátovi. Kdo popíše však sdělení p. Kašparovo, když před svou manželkou otevřel doma dopis a shledal v dopise jen 3 tisícovky a místo stovek 7 kousků papíru, velikosti stovky. Ihned odebral se na sdejí c. k. poštovní úřad, aby to oznámil. Psaní i se 7 papírky převáženo a shledáno, že váha úplně souhlasí s váhou na dopise udanou; též pečeti byly úplně neporušeny. O záhadném případu byla telegraficky zpravena zasylající firma. Chéť její hned druhý den přijel a udal, že celý obnos 3700 sl. sám do obálky řádně vložil, zapečetil a poště odevzdal. Důležitě jest, že p. Kašpar s firmou Ziegel v Kamenici obchoduje přes 20 let a nikdy nevznikla mezi oběma stranama ani nejmenší difference. Přísné vyšetřování, jež zavedlo vrchní c. k. poštovní ředitelství v Praze s c. k. pošt. úřady v Kamenici, Podmokl, Praze, Pardubicích a Holicích snad objasní tuto eskamotáž a vypátrá odvášlivého eskamotéra! —

Z Chrudimi. Tento týden rozrušeno bylo staroslavné město Chrudim nevidanou posud udalostí. Jeho b. Milost nejd. p. Edvard Jan Nep. Brynych konal totiž v arciděkaněm chrámu P. dachovní konferenci. Za program řečí svých si vyvolil na tento čas velice případná témata: 1. náboženství, 2. křesťanství, 3. křesťanství pravé, 4. národní církev. 5. sv. Jan Nep. Již první den bylo účastenství neobyčejné. Prostranný arciděkanský chrám byl naplněn do posledního místa. Sami však přátelé věci myslili si: jest neděle, kdy má lid k pobožnosti více času; za dnů všedních as účastenství ochabne. Není však ani možno říci, že by ono den ze dne stoupalo, poněvadž již druhého dne byl kostel posluchačstvem tak nabit, že kdo přišel po 5té hodině, kdy konference začínala, musel s nepořízenou odejiti, nemoha se již více do chrámu prodrati; a přece pojme arciděkanský chrám na 4000 lidí! A co zvláště padá na váhu, jest, že to bylo na mnoze posluchačstvo inteligentní: úřednictvo všech kategorií, učitelstvo všech ústavů, na něž Chrudim jest bohata a i ostatní vzdělané občanstvo. Ba i jinovčerci se snažili vyslechnouti obdivuhodné vykony J. B. Milosti a nemohli odepřiti uznání jeho hlubokému vědení, apostolské horlivosti a řetnickému nadání. Sluší též obecnímu zastupitelstvu tu chválu vzdáti, že svého arcipastýře při jeho prvním příjezdu uvítalo a též i v den jeho jmenovin blahopřání města jemu vyslovilo. I duchovenstvo z okolí čtené se scházelo, aby svému milovanému pastýři svou poklonu učinilo. — Mohlo bv tedy královské město Chrudim sloužiti mnohým jiným městům za příklad, jak se sluší chovati k svému biskupu.

Z Přelouče. Dne 1. března dával vzdělávací křesťansko-katolický sociální spolek „Svornost“ divadelní představení kusů: „Čim dál, tím hůř“. Žert ze života studentského ve 3 jednáních od Bačkovského a „Otče náš“, napsal Fr. Coppée. Spolkové místnosti u „krále Otakara“ nestačily přijmouti všechny účastníky. V prvním kuse rozmarné studenty hráli: pp. Peška (Smálu) a Černý ml. (Mokrého). Od pana Pešky přáli bychom si hlasitější mluvy, ač akcenty a gesta byla zcela místná a případná. Pan Černý ml. neměl by tak rád koketovati s hledištěm. Matěj p. Čumpla byl mu směšný a přece vychytralý Matěj a občanstvo také mu přálo. Ze vetešník se také líbil, není divu, bylť z Prahy objednan. Myslivci s p. Sukem (sv. Černý st., Zammr A. a Veverka) čestně zbyli se své úlohy. Marie elečny Flosovy zasluhuje zvláštní pozornosti. Od pana Nitky (Ludvík ml.) čekáme budoucně delší nějakou úlohu. — Obracím se ke druhému kusu „Otkenáš“. Významné a duchem náboženským oduševnělé toto drama zasluhovalo též píle k nacrčení a též svědomité přesnosti při provedení. Verá v přednesu úplně zmizel a občanstvo s uspokojením a obdivem odcházelo nad výkony účinkujících. Emfaticky a prociťený přednes sl. Jefuchovy, ustrašená postava Jacquesa Lerouxa (p. Čumpl) a věrné, citlivé služebné Marie (sl. Nováková Kl.) byly podány náležitě. Blanka (sl. Balcarová) mohla býti srdečnější, ač i tak dosti upokojila občanstvo. Panu důstojníkovu a oběma vojínům přejeme a také doufáme, že jich tento úřad ve skutečnosti takto nemine. Pro celý spolek přáli bychom si, aby měl místnosti větší, aby tím lépe mohl vyvinouti čilou svou působnost k poučení a vzdělání svých členů i širšího občanstva.

Z Nového Bydčova. Kostelní jednota pro postavení nového chrámu Páně na novém hřbitově pořádá v pondělí velikonoční velkolepý koncert. Delikátní program avšten umělcům prvního řádu; slibují spolupůčinkovati sl. Eleon. Říková; operní a koncertní pěvkyně a býv. člen národ opery v Lublani a aP Mařenka Špatných, býv. šákyní pražské konservatoře, jejichž uměleckým výkonům již tolikrát jsme se obdivovali. Ochotně účinkovati slibil i virtuos na housle pan Buchtele s Prahy, jehož hra nejen u nás, ale i v cizině obdiv vzbudila. Nazýváť ho nejnovější kritika

„hvězdou nové doby“. Koncert ten bude tudíž pravým hudebním pořítkem. — Spolek na podporu chudých studujících obec. real. a vyššího gymnasia v Novém Bydčově pořádá v neděli dne 22. bř. 1896. k dobročinnému účelu akademii v sále na „Kopečku“. Program: 1. „Rodné brády“, mužský sbor, složil Fr. Vondráček. 2. „Novellet“ pro smyčcový sextet, 2. věty (scherzo, andante), složil N. W. Gade. 3. a) „Na odchodu“ b) „Plyň mé Labe“, čtyřhlasé sbory sopránů a altů, složil J. Malát. 4. Devátý houslový koncert, Ch. Beriot. 5. a) Melodie, smyč. orchestr, A. Rubinstein. b) Poese a prosa, smyč. orchestr, G. Richter. 6. „Srdce lidské“, solová píseň s průvodem houslí, cella a piana, A. Pauker. 7. Ze „Suity“ Dvořákovy (polka, romance); upraveno pro smyč. nástroje, 2. flétnu a harmonium Fr. Vondráček. 8. „Zpěvy lidu českého II.“ v úpravě školní. J. Malát. Všechna čísla provedou žáci ob. real. a vyš. gymnasia v Nov. Bydčově, Hsání jsouce odbornými učiteli svými.

Z Jaroměře. Ve prospěch Ústřední Matice Škol. pořádá dámský odbor této spolku v Jaroměřu dne 22. t. m. zábavní večer. Na programu jsou zpěvy, hudba a divadelní představení. Všechna čísla programu provedou dámy, zejména bude koncertovat věhlasná umělkyně na pianu p. Amalie Kralichové. Koncertní piano zapůjčí pan Ant. Petrof z Hradce Králové. — V neděli, dne 22. t. m. pořádá pěvecká a hudební jednota „Jaromír“ v Jaroměřu Hříd se ideou jednoty zpěvackých spolků českoslovanských v Praze „lidový koncert“ ve školní tělocvičně na ostrově. Vstupné volné — úplné zdarma. Hudební odbor sehraje: Boildieu: „Kalif Bagdadský“ — ouvertura; Čajkovský: „Píseň beze slov“; Mach: „Národ sobě“ — ouvertura; Ambros: „Wieniec polski“ smés. Dámský sbor zpěje: Bendl: „Večna“, trojhlasný sbor a pak dvojhlasné několik písní národních. Mužský sbor zpěje: „Povzbuzení ke spěvu“ od Hendrycha a „O vlasti naší“ od Slavíka. Smíšené zpěje sbor: „Stará píseň“ od Veitha.

Z Rychnova n. K. Dne 12. března v Rychnově sešel a dne 16. t. m. pochován byl František Šumpík, bývalý kaplan v Potátně a Brandýse nad Orlicí, rodák rychnovský, nyní již po nějaký čas kněz deficient. Umrti jeho vyvolalo soustrast v kruhu jeho spolurodáků, v duchovenstvu a i dále sajisté mezi jeho spolužáky. Pohřeb jeho byl prostý sice, ale účastenství při něm jak se strany duchovenstva tak i se strany lidu dokázalo mu soustrast a lásku křesťanskou. Jmenem chudíkůých přibuzných a duchovenstva vyslovuje za obě nad otevřením hrobu dík případný vdp. V. Klepřík, vikář a děkan rychnovský. P. Frant. Šumpík dokonal v věku 40 let. Odpočívaj v pokoji.

Z Lukavice. Hospodářská a řemeslnická beseda v Lukavici u Rychnova, pořádala dne 12. března při dosti četném účastenství valnou schůzi svou v hostinci p. F. Kuglara. Schůze byla pořádána za účelem povznesení včelařství a v tom ohledu dlužno říci, že přednášející p. V. Kralich, koňující učitel včelařství pověděl mnoho poučného, jak „o důležitosti včelařství“, tak o tom: „čeho požaduje včela od včelaře, aby mu hojněho užítí poskytnout mohl.“ Účastníci byli poučeni i povzneseni. Doufá se, že tato přednáška nezástane pro Lukavici bez účinku.

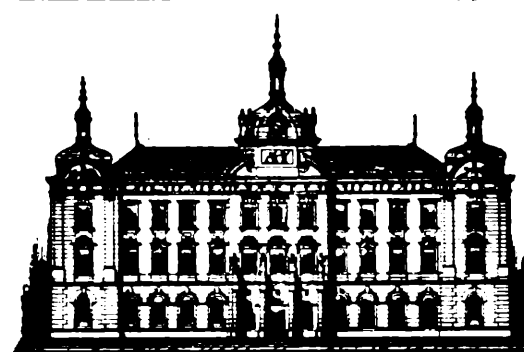
Z Bartošovic v Žamberku. (Vyznamenání vldp. vikáře). J. V. císař a král František Josef I. udělil dne 22. ledna vdp. Hyuku Bílkovi, konsistoriálnímu radovi, biskup. vikáři v Bartošovicích zlatý záslužný kříž s korunou. Dne 3. března okr. hejtman p. Karel Vojáček u. přítomnosti pana Hlavy, okresního kompentia, p. ředitele panství žamberkého, dp. vikariálního duchovenstva, sboru učitelského jakož i pp. starostů obce bartošovické, orlické a mnoha jiných hostů slavnostně zlatý kříž s korunou vdp. vikáři odevzdal. V 10. hodin shromáždili se jmenovaní pánové v místnosti bartošovické fary. Okr. p. hejtman oslovil slavnostní promluvou vdp. vikáře a zavěsiv mu zlatý kříž, přál mu, by jej dlouho nosil ku radosti četných svých přátel. Se slzou v oku a hluboce dojat děkoval vdp. vikář okres. panu hejtmánovi, tu prosbu připojiv, aby nejhlubší jeho dík za toto vyznamenání na stupně nejvyššího trůnu složil a zároveň připojiv vdp. oslavenec jako vždy, tak i nyní až do posledního vzdechu svého, že věrně setrvá ve stálé lásce k Jeho Velicestvu, jakož i k celému císařskému domu. S trojím provoláním „aláva“ císaři a králi našemu ukončil své dikůvzdání. Přítomní pánové zapěli, doprovázení hudbou císařskou hymnu. Po té předstoupil vdp. vikariální sekretář, děkan Chotovský a přál jmenem vikariálního kleru a vdp. vikariální sekretář Jan Srámek, farář v Nebeské Rybné jmenem kleru vikariátu rychnovského, pp. starostové obce Bartošovic a Orlické jmenem přifařených obcí, pp. fideci učitelové z týchž obcí jmenem sboru učitelského. Po vzplaném blahopřání ubíral se průvod do chrámu l'ni, který ve všech prostorách naplněn byl zbožnými osadníky nejen farnosti bartošovické, nýbrž i z okolních obcí, ba i ze sousedního Pruska. Slavnostní kázání měl rokytnický pan farář Václav Hlavsa. Ve znamenité řeči své poukázal dp. řečník na zásluhy vdp. oslavence. Založil jsa kaplanem v Nové Pace spolek „žitého růžence“ se 4000 členy a spolek „Božského srdce Ježíšova“ se 2000 členy, kterýžto spolek založil 30 máj sv. tichých, 2. zpívané mše svatě a s rekviem. Není možno vše dopodrobna vyličit i tudíž poukázáno pouze k tomu, že za svého kaplanování v Nové Pace věnoval 3500 na vyzdobení tamějšího kostela, ku kterému obnove přidal ještě státní obligaci na 1000 zl. Dále věnoval na ozdobu chrámu v Bartošovicích 7000 zl., chrám ten jest vskně a nádherně vyzdoben, že sám ndp. biskup při generální visitaci r. 1894 jej nazval „zlatým chrámem“. Mimo toho založil nadaci pro studující 8000 zl. s kapitálem, ve svém rodišti v Kunvaldě za své peníze postavil chudobinec s nadací pro vícero chudých. „Nesmíňuji se,“ dí dp. řečník „o chudých, jejichž slze štěstostí svou mřínal a tlaíl, neboť u něho neví levice, co číní pravice.“ — Ano, o vdp. vikáři možno říci „na sobě šetřil, mnoho si odepřel, aby to jiným dal.“ Za tyto zásluhy dostalo se mu církevních vyznamenání; tak roku 1880 obdržel collare canon, 1885 jmenován biskupským notářem, 1888 biskup. vikář, 1893 osobním děkanem, 1895 konsistoriálním radou, o tom zmínky nečině, že obce Bartošovice a Orlický jej svým

čestným občanem jmenovali. — Dojemný byl okamžik, když dp. řečník obrátil se okr. p. hejtmánovi jej štádl, aby dík nejen vdp. vikáře nýbrž i celého vikariálního kleru a přifařených obcí kolatery bartošovické na stupně trůnu Jeho Velicestva složil a tím alibem, že všichni přítomní před Bohem přisahají: „Jméni, krev a život dejme za císaře, za vlast svou!“ Na to štádl i vdp. vikáře jako vždy tak i dnes by vroucně k Hospodinu se modlil, aby po dlouhá léta národům rakouským Jeho Velicestvo zachoval a posléhnutí ráčil a „nechat slunce v míru svítit na Rakousko blažené.“ Po kázání byly slavné sláoby Boží s „Tebe Bože chválíme“ a požehnáním, načež se zapěla „císařská hymna“. — Po skončené bohoslužbě byla ve farní budově hostina. — ka. —

Z Vítějova a Poléky. Založna Raiffeisenova, která u nás založena byla před třemi lety, odbyvala 3. valnou hromadu svou dne 1. března za četného účastenství členů svých. Čistý zisk, jehož docleno při útavě, který není založen pro zisk, ale pouze ku prospěchu rolnictva a živnostnictva, ukázal členům, že správa spolkové obestřena konala své povinnosti. Padají hrady, které proti záložně se stavěly; ona nabývá důvěry i tam, kde na ni s počátku se nevraťilo. Bylo těch překádek mnoho, ale náilovná snaha přemáhá vše, nese-li se za cílem dobrým. Blahodárný vliv záložen Raiffeisenových pro venkovský lid uznává se všude a osvědčil se i u nás, a lze si jen přáti, aby podobné spolky zakládány byly v každé rozšířené farnosti. Ze u nás záložna systému Raiffeisenova byla založena, jako první toho druhu v dalekém okolí, děkovati jest svedné práci našeho duchovenstva s učitelstvem. Jsou to vld. pp. Jan Hejtmánek, vikář, Jan N. Vík, kaplan v Nám Bělé a p. Jos. Kovanda, fíd. učitel ve Vítějovi, kteří nelitovali námahy a neustávali, dokud zřízena nebyla záložna, která v hmotném a ještě více v mravním ohledu pro budoucnost nejlepší akty nádeje. — Místní odbor N. J. S. ve Vítějovi odbyval také valnou hromadu a aměle možno říci, že za šletého trvání svého způsobil mnoho dobra jak ve přičině hmotné, tak i národné. Za jeho pomoci vysazeno bylo v obci mnoho ovocných stromů druhů ušlechtilých i stromů lesních, každoročně objednávána bývali umělá hnojiva pro členy ve značném množství, ba postaven před školou z dobrovolných sbírek značným nákladem krásný, s pískovce bohéckého umělé pracovaný kříž. Kromě hospodářských přednášek, které místní odbor pro členy své pořádá a hojných časopisů přispívají k našemu vzdělání s knihovny, z nichž první propůjčena byla nám spolkem „Kraconem“, druhá, obecní, zřízena byla místním odborem. Ba i o ušlechtilou zábavu bylo pro nás postaráno zřízením divadelního jeviště, na němž sehnána byla již velká řada her velmi zdařile. — Dodáme-li, že v obci naší jest i sbor dobrov. hasičů, pěvecká jednota Cyrillaká, potravní spolek, načrtli jsme celkový život spolkový obce zdejší, která v osmi posledních letech zrovna se obrodila. Jen v jediném ohledu zůstali jsme státi. Máme školu starou, která obci k okrase neslouží a její stavba jest nejnovější otázkou třeba se palčivou, leč nutnou a potřebnou. Doufáme, že i v té přičině pokroku milovné občanstvo naše posadu neustane a mládež své novou budovu školní vystaví. Toť byl by pomník utěšeného, obrodu obce nejdůstojnější!

Ze Želiva. Výroční valná schůze zdejší fary Jednoty Cyrillaké konala se v neděli odpol. dne 1. března. Vydařila se jak náleží. Výbor sestavil k ní tento program: 1. Smyčcové kvartetto od Haydna. 2. Jeho „Sedmi slova“ č. 10. 3. Zahájení schůze. Zpráva jednatelek a účetní. Volba revisorů. 3. „Česká píseň“ č. 1. Sbor od Smetany. 4. Přednáška o zpěvu. 5. „Stála matka bolu, žele“. Sbor od Wina op. 7. 6. Smyčcové kvartetto od Haydna. 7. Jeho „Sedmi slova“ č. 6. 7. Volby nového výboru i představenstva Jednoty. Volné návrhy. Přihláška nových členů. Před prvním číslém upozornil předseda vldp. převor P. Method Nývlt členy shromážděné, že prosulý Haydn složil na posledních 7 slov Páně smyčcové kvartetto, jakási hudební moteta, ale bez slov, tak že v nich vyjádřena jest jen hudební nálada, která mu na mysli tanula, když o těch 7 slovech rozjímal. V tom číle, které jest první na programu, hleděl Haydn vyjádřiti, jak na jeho hudebního ducha účinkoval smysl slov Páně: „Ještě dnes budeš se mnou v ráji“. Po zdejším přednesu zahájil předseda schůzi asi těmito slovy: Od založení naší Jednoty konáme dnešní výroční valnou schůzi. O takové schůzi bývá zvykem podati jakýsi přehled činnosti za rok uplynulý. Jednota naše nemůže se vykázáti činy bíři veřejnosti nápadnými. Není to ani účelem ani úlohou Jednoty naší, hledati v jakési okázalosti odpátku za své snažení již zde na zemi, nespívat pro potěšení, pro obdiv, pro chválu lidí, nýbrž především pro chválu Boží a spokojuje se tím výsledkem, když ve svých posluchačích v kostele shromážděných takovou vzbudí náladu myslí, která při příměření byla posv. místu, na němž se zpívá o posv. úkonu, který zpěvem se doprovází. Téhož blahého podniku, který jiným spolkům přec v m za pilné cvičení a zadrželi provedení poskytuje hojný potlek zpěvem nadšeného občanstva, toho naše Jednota dobrovolně se vzdává a ponechává to dobrovolnosti Božíuoditi, zda-li za tu obět hodna jest nějaké náhrady v nebesích. A nleze upříti, že naše Jednota nejen tuto obět přinácela Bohu, ale i značnou obět času, obět plných zkoušek a častých cvičení a tou obět že rává se bohužel zpěv náš čím dále tím dokonaleji, a posv. místa i úkonu důstojněji. Přední o zasluhu mají naši horliví pp. abormisti a cvičitelé, t. p. jednatel a všichni zdejší pp. učitelé. — Jsme na dobré cestě; hledme na ni s pomocí Boží vytrvati a tu hřivnu svého hlasu, své ochotnosti, své plici budoucně věnovati službě Boží a zbožnému povzbuzení zdejších osadníků. — Po těchto slovech přednesl p. jednatel Jednoty, vldp. Hugo Kubík výroční zprávu. Vyjímáme z ní, že za minulý rok navíceno bylo mimo různé vlozky a jiné zpěvy, 6 nových mší rod Nešvary dvě, od Sychry, Diebolda, Molitors po jedné a IV chorálů, dle kancionálu Lehnerova) a zpívány celkem 13krát, že dříve nazvičené mše od devíti skladatelů opakovny byly celkem 33krát/mezi nimi I chorál sedmikrát, že celkem provedeno bylo v uplynulém roce, počítaje též vlozky, graduality, offertoria, „Pange lingua“ atl. skladeb od 30 různých skladatelů. — Jednota uspořádala pro dívky vánoční hru „V osamělé chaloupce“, která tržnat se provozovala se zářným výsledkem. Dvakrát účinkovali členové Jednoty i mimo obvod zdejší farní osady a to ve Vojslavicích o dvou pohřbech tamních pp. učitelů ve výslužbě. K tomuž kratičkému výstihu se zprávy jednatelek připojují dodatečně, že vyřídili se vkus sboru našeho i v tom směru, že pěstuje se nyní hojněji než dříve chorál, a že čím dále tím silněji se přednáší. Tomu ovšem velice napomáhá přenesá, oduševnělá intonace a s porozuměním vedení řízení chorálu, akce našeho výborného presecatora-jednatel. Také i tím postoupili jsme o krok ku předu, že počali jsme, jak předepsáno, zpívati

té chordální lauteřky a communiones. — Po zprávě jednatelek předložil p. jednatel zprávu účinn, která v téle schůzi od revisorů jednotou svolených přehlednuta a za správnou shledána byla. Před následujícím číslém programu přecháti předseda text „Píseň česká“ č. 1., který hudebně zpracoval mladší Smetana a upozornil, že tím zpracováním hledí skladatel vyjádřiti povšechný ráz duchovní písně české. — Po té konal předseda přednášku o zpěvu. Odpovědi jen na otázku: Co jest zpěv? a dospěl ku konci k těmto výsledkům: 1. zpěv v obyčejném slove smyslu jest spojání slov s nářevem; 2. zpěv jest sešlený neb bohatěji provedený přízvuk řeči; 3. tu bohatost tvoří řada tónů, která jest výrazem neb ohlasem vnitřní nálady myslí toho dojevu, který smysl promyšleného slova na duši rozjímajícího hudebnísta — umělců číní. Odpovíme tedy na otázku: Co zpěv jest? stručně así takto: Zpěv jest oblas vnitřní nálady vzbuzené v duši smyslem slova, kterýžto oblas jeví se sešleným, t. j. na řadu tónů ruvedeným přízvukem řeči. Po přednášce přečetl předseda opět slova překrásného Wina sboru „Stabat Mater“, přeložená do český díle rhytmu sklady a upozornil opět, kterak Wint tu duchovní náladu, to pohodu myslí, ten dojem, jaký smysl slov na duši jeho číní, hudebně vyjádřil. (Nedávno bylo v „Čechu“ pod čarou několik slov o populárních koncertech. Myslím, že by užitek z takových koncertů byl pro širší občanstvo mnohem větší, kdyby před každým číslém programu kratičkými slovy upozorněno bylo na ducha a přednosti té skladby, jaké jest její thema a jaké zpracování toho thematu, co asi skladatel vyjádřiti chtěl, co mu asi na mysli tanulo, jaký děj, jaká slova, jaký obraz aeb jaký jest povšechný ráz skladeb toho druhu, čím líbí se od skladeb jiného druhu, čím líbí se jako čílo programu od druhého a t. d. jak se to již děje v Praze. Při skladebch větších, poněkud ve zpěvu vichlelším sdávají se slova i když správně se vykládají, přece méně aruzumitelná, bylo by dobře předati napřed text aeb útlaký rozdati, poukázati na smysl textu, na jeho aesthetickou cenu a hudební zpracování toho textu. Také kratičké životopisné poznámky o skladatelích, o panujícím za jejich času vkuse hudebním a t. p. objasnily by číla programu a usnadnily porozumění a vzbudily pro jednotlivé sklady zájem i zálibu. Tím by řecenz koarce byly se v pravém smyslu slova populárnější. Zpívali jsme jen 6 veršů Wina sboru, ale i tato třetina celé skladby učinila na posluchačstvo, že bylo napřed upozorněno, hluboký dojem. Celou skladebu hodláme zpívati na velkém páté odpovědi v kostele, tak jako tužé skladebu zpěje už mnoho let výtečný sbor v Ústí nad Orlicí, též na velký páték v kostele. Následující kva tuho od Haydna objasňuje hudebně, jak předseda podotkl, české slovo Páně na kříži: „Do oáno jest“. Thema tohoto kvarteta sbduje se s počátečními notami naší české písně postní: „Dokonalno jest, smrt p esá“. Oboje kvarteto sebráli členové Jednoty, jednatel vldp. Hugo, fideci uč. a řed. káru p. Grulich, p. uč. Alfieri a koncertní houslista p. uč. Komra s esvěděnou dovedností. Také oba sbory zapřívány, že byla radost poslouchat. Dříve než předseda volba nového výboru, ujal se slova vya. důst. pan opat, protektor naší Jednoty a vytkl ardecnými slovy jednak zásluhy Jednoty o zdejší zpěv bohoslužebný v roce minulém a horlivost činných členů, kteří pilně zkoušek se účastnili; jednak povzbudil nás, bychom v dobré snaze i dále setrvali a dle možnosti ku svému sboru ještě jiných členů pro zdejší prostranný chrám Páně získati hledli. Čeho ale vya. důst. p. protektor vytknouti opomenul, doložil p. předseda, že t. vdp. opat sám svou včasou přizní a každoroční štědrou podporou má největší zásluhu o rozkvět důstojného zpěvu církevního v kostele našem, což ode všech přítomných členů živým souhlasem potvrzeno bylo. — Suhlase přijati byl též návrh, aby pro budoucnost výbor, který posud z pěti členů sestával, o dva členy se rozšířil. I byl na to akklamací celá posavědní výbor svolen opět pro budoucí rok a za nové členy jeho přijati qba pp. učitelé Alfieri a Komra, cvičitelé dorostu naší Jednoty. Za nové čílné členy Jednoty přijaty al. Jelenkova, zdejší učitelka a al. Tomášková z Bolechova. — K závru p. řed. Komra usnešeno, by pro mládež školní zakoupeny byly mešní zpěvníčky. — Ujistěno, že nový výbor ochoten jest prospěti účelu Jednoty c) nejlépe a s novou chutí uchopí se činnosti a provoláním dalšimu zdárnému působení Jednoty upřímného „Zde Báh“, schůze skončena

Príspevky na Adalbertinum.

Jeho Milost, ndp. Dr. Bruno Čtvrtečka, benediktinský opat v Broumově 100 zl., vysoce důstojný pán Alois Maria Kafka, kanovník vyšehradský 50 zl., Anonymus z Nového Hradce Králové s opravdivou radostí z Adalbertina a s blahopřáním 50 zl., dp. František Vogel, farář ve Fořtu 5 zl., z vikariátu Kosteleckého 1 zl., z královického 15 zl., z poličského 29 zl., litomyšlského 137 zl. 86 kr., dp. Josef Kašpar, farář v Rosicích 2 zl., vp. František Pospíšil, kaplan ve Velké Jesenici 2 zl., vldp. Tomáš Střebský, děkan v Mikulovicích 15 zl., vp. Josef Vaněček, kaplan v Mikulovicích 2 zl., dp. Václav Sál, farář v Lánech na Dálku 2 zl., vp. Ludvík Hora, katecheta v Holicích 50 kr. Za zaslané příspěvky: Zaplať Bůh! O další účtve prosíme. — Poznámka. V poslednímu výkazu bylo chybov tisku mylně uvedeno, že vys. důst. vik. úřad německobrodský věnoval 32 zl.; správně mělo znít 42 zl., což tímto opravujeme.

Listárna redakce.

H. Za stálé zprávy budeme jen povděční. Cestopisy chceme podříti k cestovnímu časopisu.

(Zasláno.)

Literární sjezd družstva „Vlast“. Komité pro tento sjezd žádá tímto sdvořile všechny členy družstva Vlast, aby se laskavě vyslovili, o čem by si přáli, aby se na sjezdu jednalo. Přesvědčí přání přijímalí komité v redakci „Vlasti“ do 25. března t. r.

V Praze, dne 12. března 1896, číslo 235-I

Dr. M. Kovář,
předseda komitě.

(Zasláno.)

Adresa n.d.p. Ed. J. N. Brynchovi. Politický klub katolického dělnictva v Čechách vyslal všechny své členy a stoupence křesťanský sociální myšlenky, aby zasílali podpisy k adrese důvěry, jež bude nejdůstojnějším pánu biskupu Ed. Jana Nep. Brynchovi předložena. Z toho skutku se velice radují, nebo mána za to, že cesta, kterou se nejdůstojnější pan biskup ubírá, jest správná a pro nynější dobu jediné vhodná. Energie a vytrvalost hodnostáře tak vysoko stojícího jest zároveň i pro nás ostatní bojovníky povzbuzením k práci a k vytrvalosti na dráze započaté; jeho pak utrpení, t. j. útoky a podezřívání a pronásledování, jež nejdůstojnější pán hrdině snášel, posiluje i nás ostatní v těžkých dobách, jež proděláváme, i radí a navrhuje, aby nejen dělníci a farníci, ale i klerus Čech a Moravy a Slezska, katolické spolky a katolíci vůbec k adrese Politického klubu se připojili, čímž bychom ukázali, že chceme kráčet v blápných nejdůstojnějšího pána biskupa, a že srdečně milujeme toho, jež pro své zásady obětuje vše, co jiným činí pohodlí a sdánlivou spokojenost života. Konče, prohlašuji veřejně, že stojím a přáteli svými jako hrabě za nejdůstojnějším p. biskupem a že pro něho a pro zásady jeho hotoví jsem vydati se v nejlítější boj s nepřáteli církve i našeho náboženství i jeho vznešené osoby.

V Praze, dne 10. března 1896.

Tom. Škráde.

(Zasláno.)

Mistři z roku 1886.

co myslíte, kdy a kde se máme sejít? Návrhy přijímá XL.

(Zasláno.)

Na dotazy, proč jsem k rozeslaným posilám kázání „Kristus zraněn — duše zraněná“ nepřipojil svých čeků poštovních, dovoluji si odpověděti, že při čekovém řízení jsou u výbodu pouze platby, kdežto majitele konta stojí každý ček 8 kr. (blanket 1 kr. a manipulační poplatek 2 kr.) Vzhledem tedy ku mírné ceně 80 kr. za kázání, nemohu tráviti 3 kr. při každém čekku, obzvláště když musím již poštovné za každou knihu stoiti 8 kr., které jen málokterý ráčil laskavě nahraditi.

Strán vydání kázání dra. Bláho, o nichž čínám zmínku na obálkovém listě svých kázání připomínám, že to mají býti kázání nová, dopou- a neuvěřitelná, a bude moji snahou, abych je podal ve formě co možná dokonalé. Jen prosím, aby mi co nejdříve přiblížili bylo umožněno svědčiti počet odběratelů, abych pak posoudil, mohl-li se k vydání oněch kázání oddělati.

Za velmi lichotivé posudky mé skromné práce „Kristus zraněn — duše zraněná“ jak v časopisech veřejných, tak mi od jednotlivců přímo poslané, vzdávám nejvroucnější díky.

Leopold Kolísko,
farář v Olši (Morava.)

(Zasláno.)

Pan Josef Krejčík

závod sochařský a řezbářský v Praze.
Dílův Bubna 612 — VII. — Sklad Eliášova třída 24.

Děkuji Vám za umělecky provedenou sochu Panny Marie, kterou jsem v závodě Vašem objednal a kterou jste úplně dle mojí žádosti upravil. Tato socha Matky Boží s Ježíškem na ruce jest práce podivuhodná a každý, kdo na ni pohledne, neví co obdivovati dříve: milostnou tvář Matky Boží či Božské dítětko neb mistra práce té. Tak veliké došla oblibenosti, že každý chválí krásu její. Já sám nemám ani slov, bych Vám díky činil a napsal, jak jsem spokojen. Sochy u nás, které máme, jsou s ciziny objednané, ale práce Vaše o mnoho všechny převyšuje. Jsem tomu velice povděčen, že dostal jsem o Vašem závodě vědomost. Přiji Vám mnoho zdaru a známám se s vašíkou úctou

Longauer Istvan.

ZOLYOM (Uhry) v srpnu 1894.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 14. března 1896. 1. hl. pšenice sl. 5.80 až 6.65, žito sl. 5.60 až 5.75, ječmene sl. 4.30 až 4.80, oves sl. 3.95 až 3.25, proso sl. 0. — až 0. —, vikev sl. 4.80 až 5.20, brách sl. 6.80 až 8. —, čočka sl. 8.40 až 9.00, jahly sl. 9. — až —, krup sl. 8. — až 21. —, brambor sl. 1.50 až 1.60, senn sl. 0.00 100 kg. slámy dlouhé sl. 0.00, slámy krátké sl. 0.00 1 kg. másla sl. 0.90 až 1. —

V Nymburce, dne 30. března. Hektol. pšenice sl. 5.55 až 6.40 žito sl. 5.40 až 6. —, ječmene sl. 4.25 až 4.80, ječmene sl. 4.25 až sl. 5.10, 1 hekt. oves sl. 3.90 až sl. 5.20, 1 hekt. brambor sl. 0. — až sl. 0. —, 1 hekt. došky sl. 0. —

V Novém Bydčově, dne 18. března. Pšenice sl. hl. sl. 5.66 — žito sl. 5.80. — Ječmene 4.30. — (Oves sl. 2.40 — Brambor hl. sl. 1.80. — Senna mc. 4.50.

Z Kutné Hory, dne 13. března 1 hektolitr pšenice sl. 00. — až 00. — žito sl. 0. — až 00.00 ječmene sl. 4.1 až 00. —, oves sl. 3.71 až 00. —, brambor sl. 1.50, 1 kg. másla sl. 1.01, 100 kg. senn sl. 2.60 slámy sl. 1.85.

Umění církevní.

JOSEF J. HÜBSCH,

akademický malíř, výtvarník „Rozhledy“
v umění výtvarném a církevním

Praha-Žižkov, Jeronymova ul. č. 750.

Výzdoba chrámů malbou.

Malba dekorativní. — Malba chrámová, kostelních kaplí, klášterních síní, visitačních sálů, oratorií. (Malba temperová, vosková, caseinová, klíhová, olejová, fresko) Malba gobelinová. — Obrazy ol-
tářní. — Obrazy nástěnné a nástropní. — Obrazy světců, světic, patronů slovanských. — Obrazy křížových cest. — Obrazy praporek. — Restaura-
vání obrazů a uměleckých děl.

Opravy oltářů, kazatelen, varhan, spovědnic, křti-
telnic. — Zlacení a polychromování. — Šlobová
úprava a uspořádání interiérů.

Podmínky mírné. Rozpočty, barevné nákre-
sy a skizy. Odporučené od církevních autorit. Chrá-
mům a farnostem nemajetným poskytl se výhody
aplátkové při cenách nezvýšených.

ANT. K. SMRČKA,

první křesťan.-katolická továrna
na sukna leženy a vlněné látky
v Humpolci.

Oporučené pro jarní a letní sezónu
látky oblekové, svrchníkové, havi-
lokové, kuselní a basicové za cenu
tovární.

Vzorby na požádání zdarma a franko.

Vyzvání zákonných dědiců Václava Jelínka.

C. kr. okresní soud v Ottakringu oznamuje,
že dne 29. ledna 1896. zemřel soukromník Václav
Jelínek ve Vídni, XVI. okr., Neumayergasse 24.
bez zanechání poslední vůle. Poněvadž tomuto
sondu je neznámo, zdali a kterým osobám z jeho
poslednosti připadá právo dědictví, vysvítá se
zároveň, kdo chtějí z jakéhokoli právního důvodu
činiti na to nárok, aby své dědičné právo během
jednoho roku ode dne dole uvedeného ohlásili u
tomto soudu a s vykazáním svého dědičného
práva podali své dědičné vyjádření, jinak pozů-
stalost, kterou zatím jako kurátor spravuje p. dr.
J. Steiner, dvorní a soudní advokát ve Vídni,
XVI. Hofferplatz 7. bude projednána s těmi, kteří
se k dědictví přihlásí a právními nároky se vy-
kážou, s jim odevzdána, nepožadovaná pak část
pozůstalosti, nebo nepřihlásil-li se nikdo, celá po-
zůstalost připadne státu.

V Ottakringu, 6. března 1896.

C. kr. m. del. soud v Ottakringu.

HOSTEC

(Gicht)

rheumatismus vyléčí se zcela jistě po upotřebení
mého mazání, jehož vyrábění jest v rodině mé
dědičným a které odpomáhá na vždy v době sce-
la krátké od hostce, pakostnice, dny, loupání v tě-
le, takže po upotřebení jeho osoby, které po leta
na lůžko upoutány byly, se úplně pozdravily. „Za
účinek ruční“. Zasílá jej v láh-ích i s návodem
Vilémína Suchá v Mladé Boleslavi číslo 9. Sta-
tisíce dopisů svědčí o jeho dobrém účinku.

Vaše Blahorodí!

Nemohu opomenouti, bych Vám nevdal díky za za-
slané mi mazání s návodem, neboť nemyslel jsem více,
že budu zdrav. Trpěl jsem veliké bolesti v levé noze
a kříži po 1 a půl roku nemohu se po mnohokrátě posta-
vit, tak že jsem nucen byl po zemi se plaziti. Upo-
sal jsem Vaši rady a díky Bohu jediná zásluška Vašeho ma-
zání mne úplně vybojila, proč Vám vzdávám srdečný
dík a Bůh Vám žehnaj mnohokrát!

Ve Svítkové u Pardubic, 2 května 1893

Fr. Buchta, rolník.

Čtená paní!

Vaše mazání proti „Hostec-Gichta“ se v naší rodině
již několikrát velmi dobře osvědčilo, za což přijímám na-
nejdostojnější díky. V hluboké úctě

Ant. Petužil, rolník.

V Peruci, dne 30. srpna 1893.

Několik tisíc starých tašek je na prodej.

Blíží oddíl administrace t. l.

Malířský umělecký atelier

Jarolím Štantejského

v Litomyšli

doporučuje se veledůstojným děkanům a
farním úřadům i veledůstojnému duchoven-
stvu, jakož i hlavním patronátním úřadům
ku provedení dokonalých

malob kostelních,

opravy freskových a olejových maleb i no-
vých obrazů vůbec. Také se vypracují ochotně
na požádání návrhy maleb. Dále zhotovuje
spolkové prapory na hedvábí malované, velmi
vkusné za mírných konorát.

Závod může se prokázati mnoha vysvěd-
čeními jakož i diplomy a mnoha provede-
nými pracemi kostelními na př. v Rychtu-
burku, v Janově u Litomyšle, Jevíčku, Mor.
Třebové, Mor. Budějovicích, Prostějově, v Olo-
mouci, Brně atd.

Umělecký závod

pro
malbu
na skle

B. ŠKARDA,
Brno.

Speciální závod
pro malbu oken
chrámových.

Sedmkrát prvními
cenami vyznam.

Vzorníky k na-
hlednutí franko.

Ceny mírné.

Priležitostné dárky!

Podepsaný dovoluje si P. T. veledůstojné
duchovenstvo a veletčné pány učitele jakož i vše-
cko obecnost upozorniti na svůj

umělecký závod

pro výrobu

jemné řezaných křížů

k postavení a zavěšení v různých slozích,

svých vlastních

od nejjednodu-
šího do nejbc-
hatšího prove-
dení

před. vzorů

pro kostely,

fary, školy a

domovníosti.

Sochy ze dřeva
bohatě polychro-
vané, sochy z tvrdé
mramorové hmoty,
jež lze bez úškození
vodou umýti, jemné
řezané klekátko a
jiné do oboru toho
spadající práce řez-
bářské.

Fotografie
výkresy křížů
zářku
k nahlédnutí.

Cenníky
zdarma a
franko

Obsluha solidní
a rychlá.

Ceny velmi mírné
při oděti sádky
solidní ceny.

Stálý výběr hotových křížů.

Raimund Jul. Kozel,

sochař a řezbář v Hradci Králové, č. d. 70.

UMĚL. ZÁVOD
pozlačovačský
JOSEFA KIESLICH
v Hradci Králové
u „černého koně“
odporčuje se ku solidnímu provedení veškerých
prací kostelních,
zařizování a obnovení oltářů, kazatelen a t. d.
VELKÝ SKLAD
nejjemnějších obrazů, arcadel, lišt, křím
a pod.
do oboru toho spadajících výrobků.
Největší výběr rámců všech druhů na obra-
zy, fotografie a t. d.
Práce velmi důkladná v ceně mírná.

Žádejte vždy
a všude
slivovici a borovičku
jen od army
M. Nešal
v Uherském Brodě na Moravě.

RUDOLFA VRBY
Spisy sociálně-politické:

1. Dělnictvo v boji za své práva. 1 zl. 20 kr.
2. Povaha moderního kapitalu. 1 zl.
3. Hříchy společnosti. 30 kr.
4. Sociálně-demokratická společnost. 1 zl. 20 kr.
5. Boj proti klerikalismu. 40 kr.
6. Otázka zemědělská. 1 zl. 20 kr.

Doporučujeme čtenářům, aby spisy tyto ob-
jednali si přímo u spisovatele **Rud. Vrby,**
v Prábovicích u Prahy. Pošta loco.

Vypsání
KONKURSU.

Politické družstvo tiskové pod ochranou
sv. Jana Nep. v Hradci Králové sadá cestou
veřejného offertního řízení
stavbu
dioces. spolk. domu „Adalbertina“
v Hradci Králové.

Práce: nádennická, sednická, kamenická,
kovářská, tesářská, pokrývačská, sochařská
a štukatérská v úhrnném obnosu 88.000 zl.
41 kr. zadají se jednomu podnikateli. Ostatní
práce: klempířská (3083 zl. 99 kr.), truhlář-
ská (7078 zl. 50 kr.), střešníká (4036 zl. 10 kr.),
sklenářská (1771 zl. 43 kr.), natěračská
(1963 zl. 54 kr.) a dlaždičská (490 zl. 30 kr.)
zadají se také buď v celku jednomu offeren-
tovi nebo možno podati oferty na jednotlivé
práce svlést.

Plány, rozpočty, výměry a podmínky jak
obecné tak svléstní jsou vyloženy podnáje
19. březnem t. r. vždy od 10 hodin do 12.
dopol. a od 4 do 7 odpoledne v místnostech
spolkových v Hradci Králové, velké náměstí
č. 34. L. posch. k volnému nahlédnutí.

Oferty budtež náležitě sepečetěné a dle
ustanovení podmínek řádně sepsané a vadiem
v podmínkách stanoveným avšak mimo obálku
ponechaným podány nejdéle do 31. března
1896 do 12 hodin v poledne předsednictvu
družstva.

Politické družstvo tiskové pod
ochranou sv. Jana Nep.
v Hradci Králové, 17. března 1896.

Dr. Al. Frydek, **Dr. Šula,**
bisk. generální vikář, profesor theologie,
předseda, jednatelem.

Do Hradce Králové a okolí!
FRANTIŠEK KRETSCHMER,
natěrač
v Hradci Králové, Velké náměstí č. 24.
(vedle hostince „U modré hvězdy“)
odporčuje se ctěnému P. T. obecnstvu
ku provádění **prací natěračských**
ve stavebách, natírání nábytku, lakování
podlah a vůbec veškerých prací v obor
ten spadajících.

Domovníctví,
místo za spolkového sluhu, dohlížitele do
továrny nebo podobné místo přijal by řádný,
mladý řemeslník. Přihlášky přijímá admi-
nistrace t. l.

P. T. duchovenstvu doporučuje se
záved zlatnický a stříbrnický
Václava Šolce
přísekného soudního znalce a odhadce
v Hradci Králové
ke zhotovování veškerých kostelních nádob zlatých
slacení v ohni, se které 20 let ručí. Také hrají-
nádobný sklad veškerých křesťanských a stří-
brných, dále hodinářské a jiné, které se velmi
levné ceny se sázkou se prodávají.
Vysocetné duchovenstvo a pp. učitelé
obdarí skvosty též na měsíční splátky za mírných
podmínek.

Zvláštnost!
Po 11 roků ležel v mém sklepě přehlédnutý
originální sud pravého

jamajského rumu.
Prodám 1 litr tohoto výtečného rumu za
2 zl. 60 kr., 1 láhev 1 zl. 60 kr., 1/2 láhve 1 zl.
Největší výběr kávy.
Alois Dvořáček v Hradci Král

Vysvětlující na smeké jubilejní výstavě v Praze,
r. 1891. a na národopisné výstavě československé
r. 1895. státní výstavní medailí.
ANTONÍN SUCHARDA,
sochař a řezbář v Nové Pace
(v Krto. oklch)
doporučuje se ku zhotovování oltářů, božích
křesťanských provedení, křesťanské ce-
sty, sech světic ve dřevě i kameni.
Starší práce umělé ceny mající bedlivě
opravuje, posílá a polychromuje.
Má pak výrobky vlastní, se své dílny
pocházející poskytuje mimo bedlivou po-
sluhu i ceny co nejmenší.

Do České Skalice a okolí!
Umělé zuby
celé chrupy neb jednotlivé, buď s patrovou
deskou neb bez ní, podle nejnovějšího ame-
rického způsobu vyrábím s konem veškeré
práce v obor ten spadající přesně a solidně
ručně za nejlepší obalování, při nejlevnějších
cenách. — Porouče se do vzácné přízně ct.
obecenstva.
známenám se v hluboké úctě oddaný
JAN FERNAR,
subtní technik v České Skalici.

Doporučujeme co nejvíce
P. T. veleduštom duchovenstvu, sl. patronátním
a obecním úřadům, veškerým spolkům a dobro-
dincům hojné záliby
* výrobní závod *
(nejstarší v tomto oboru v Čechách sl. r. 1810.)
všech kostelních paramentů, praporek, kostelního
prádla jakož i veškerého bohoslužebného heverového
náčiní atd., vše přesně dle církevních předpisů,
z látek vksamých a trvanlivých, v cenách pokud
možno nejlevnějších a svědomitě provedeno firmy:
Ignác V. Neškudla a syn
v Jablonném nad Orlicí
v Čechách.
I škem solidnosti a správného vyřizování
vešter zákazů jsou předstati všem uznání a odpo-
ručení a veškerých Čech, Moravy a Slezska a vy-
znamení na smeké jub. vstavě v Praze a českyh
výstavách krajiných.
Cenníky, vzorky i rozpočty zašlou se
na požádání franco.

Brusinky
v nejjemnější rafinádě savařené
Skilový sudeček
franko za zl. 2-75
zašlá
J. Fáborský
v Týněm n. Orli.

Ztráta vlast
a tvoření lupů
se pod zárukou jediné jistoty
CRINOGEN
od
J. Beysove v Jicíně
Cena láhve s ochrannou známou 1 zl. při 3 lahvičkách
anko na dobítku, neb lépe proti pošt. poukázce 3 zl.
Sklaady v lepších materiálních obchodech a holičských
závodcích.

Vína
uherská, rakouská i mělnická
jakož i
medicinální vína
má na skladě a prodává vše v nejlevnějších
cenách
Josef Pátek,
dodavatel vín též do vojenské nemocnice
v Hradci Králové.

Svíce kostelní,
pravé voskové i polovoskové, pa-
schaly, trojhrany, grana, jakož i
nejjemnější druhy kadidla, dopo-
ručuje veleduštostným farním a
slavným patronátním úřadům,
rovněž i
P. T. pástům obchodníkům v jakosti nej-
lepší a v cenách nejlevnějších
Josef Pilnáček
v Hradci Králové.
Závod voskářský „U Aliberta“ založen r. 1869.

OBNOVA

Číslo 54.

V Hradci Králové, dne 27. března 1896.

Ročník II.

Nespokojenost v táboře mladočeském.

Již to vše, víří a nevrátí na sebe vědu. Nejen v novinách, ale také v klubu. Sotvaže mladočeští vůdcové zabouřili na cestu politiky oportunisticke, sypon se na ně výtky a pomaluvy nejhorší, ba se samého klubu poslanců hodlá vystoupiti několik radikálních přemrštěnců v čele s drem. Vašatým, o němž poel. Kim říkával, že je nejdůležitějším — Staročechem se starého vydání.

Co mladí politikové a politikáři dříve nadrobili Staročechům, to jim nyní jejich dorost splácí i s úroky. Abychom své čtenáře seznámili také jednou s laskavostmi, které si mladočeské panstvo mezi sebou vyměňuje, uvádíme v následujícím projev mladočeského listu „České Stráše“: „Je snad v paměti ještě ten kraval, který pozvedli Mladočeši v národě, když asi před 10 lety Eduard Grégr vytruboval onen málo snad sebevědomý, ale dojísta upřímný výrok Riegrův o drobtech národních prospěchů, jež staročestí poslanci sbírali musí pod stolem vládní většiny. „Drobečkář“ byl jeden z ušlechtilých mladočeských názvů, které každému staročeskému poslanci házeny byly na hlavu. Jak se časy změnily! Když zvitězili Mladočeši v „památných volbách červenových“, tu myslil národ, teď že nastane ta pravá maďarská politika, ti že to všechno rozsekají. Není také divu. Když takový vymustrovaný mladočeský kandidát přišel před své voliče, jele mu vyřídilka jako řádně. Kroutil očima, třákal do stolu a hned zas do prsou a tahal český národ tolikrát před Lipany a Bílou Horou, až byli posluchači celi bez sebe. Naivní voličové otvírali ústa, ale Videa se jen smála a směje se doposud. A skutečně ku podivu, jak ti moderní Táborští, ti zufiví lvové v té řešácké Vídni zkrotli. Před voliči a s dovolením vlády i v parlamentě provádějí sice ještě parádni oposici, ale jinak tančí jako Vaškové v „Prodané nevěstě“ podle eimovské vládní přístaly a papají z ruky. Jen livrej jim ještě schází, časem snad si ji vyžebrají také.

Na a ta jejich politika vypadá podle toho. Ty staročeské drobty aspoň něco znamenaly: odstranění ústavní majority na českém

anémě, dobytí několika moravských měst a tří českých obchodních komor, Pražákovo nařízení, českou universitu. Ale kde jsou ty úspěchy mladočeské? Nejprve se deklamovalo: „Nechceme nic od Vídne, nepřijmeme žádných milostí, budeme jísti trpký chléb oposice!“ Ale brzy jezdily jedna mladočeská deputace do Vídne za druhou a zásadní oponenti mohli si cítěním ministerských klik prsty ubrousit. A což teprve, když přišel pan hr. Badeni! Žádná rafinovaná koketa neumí házetí lákavější pohledy, než jakými upozorňovala na falešné vnady své „nepodajná“ oposice mladočeská. A pan hrabě Badeni mohl ji jen štipnout do tváře a pošimrat pod bradičkou a už byla jeho, docela jeho, ovšem prozatím jen potají, aby činnost aspoň na venek byla zachována.

Ale následek poměru nedá se, jak patrně, dále již tajiti a proto jest hlavní úlohou paně Eimova kuplířského umění, připravovat pomalu veřejnost na to, co se stalo, aby pohoršení nebylo tak veliké. Proto se musí každá realka, každá pošta a trafika, každé příznivější soudcovské rozhodnutí — na něž ostatně vláda nemá vlivu — nadýmati v politický úspěch dalekosáhlého významu. Proto musí se pouštět do vzduchu fantastické bájky o jazykových a politických koncesích od vlády pry chystaných, jimž se ona ale jen směje a jimž původcové jich sami ani za mák nevěří, proto se chytá mladočeská politika každého nhlazenějšího vládního projevu, obsahujícího jen zdvořilou bezvýznamnou frázi, a namlouvá národa o svém vlivu, o příznivém větru a kdo ví co všechno. Byl-li kdysi staročeský oportunismus nesprávný, byl aspoň zásadní a ze stanoviska Staročechů odůvodněný, avšak dnešní oportunismus Mladočechů, kteří, jak nyní vidno, Staročechy jen proto svrhli, aby sami dělali tutáž politiku, jenže špatněji a hloupěji, jest ubohý a směšný, poněvadž bezzásadný a pokřtěný. Soustava staročeská byla aspoň poctivou mzdou oddaného sluhý, drobčky mladočeské jsou však nedůstojnou odměnou politického agenta pleticháře.“

Mladočeské poslance, z nichž mnozí chtěli upřímně pracovat ve prospěch národa, ostré tyto posudky zajiště bolí. Dnes, kdy poznali veliké ty obtíže, s kterými jest české delegaci

ve Vídni zápasiti, soudí zajiště zcela jinak o politických staročeských než li před 6 lety. Po příti však nemohou, že staročeské poslance cu-chali a podezřivali neméně, než-li jim to nyní činí nejmladší politická generace, která o sobě myslí, že dovede udělat všechno lépe.

Kůr kostelní.

Dle P. Kr. podává Boh. Hakl.

Ne posledním místem v chrámu Páně jest kůr, jest místo, odkud zpív ke cti a chvále boží zasnívati má, kde i nástroje hudební, hlavně varbany se osývají a kde knězi, aspoň při spívané mši svaté se odpovídá, nebo kůr zastupuje lid; a poněvadž svatá obět pro lid se koná a kněz ji ve jménu lidu a za lid přináší: jest kůr, lid za stupující, doplněním služeb božích.

Kůr, od řeckého choros, slove sbor; kůr jest tedy sbor zpěváků, at odpovídajících, at zpívajících; tak byl kůr čili choros při dramatických; byl též podstatnou či doplňující částí truhlobry, představující obecenstvo.

(Chór u Řeků značil původně počet osob tančujících při veřejných slavnostech národních a u svátčích, ku počtě bohů slavených, což byla podstatná část obřadů. Měl tadiž takový tanec u Řeků vyšší význam, jak umělecký, tak náboženský a lílil se ovšem od našeho; zároveň zpívány písně, částečně slábné část řecké lyriky, svané chorikou.

Choros vstupoval v řadách do orkesty, místa pod jevištěm, as jako -a nás (orkestr). Náčelník chóru alul koryfaos; kdy se rozstoupil ve dva sbory, z nichž každý měl svého koryfa, zpívala jedna část strofa, druhá protistrofu (antistrofu); a veškeren sbor zpíval dospěv (epodos). Tak v tragodíích. Později choros přestal, již za Aristofana. Nyní slove chór (sbor) spočení zpěváků aneb hudeč k tomu účelu, aby společně přednesli anebo provedli zpěvou aneb hudební skladbu. Při varhanách slove chór všecky píšťaly, jež k jednomu klavesu sluší; v kostele pak slove nyni chór č. kůr obyčejně místo, kde se varbany nalézají a kde pěvci a hudeci hudební neb pěvecké skladby provozují).

Fil jaký to zápach! To zas kamna kouří. A já nemohu kouř ani cítit. Všecko se ve mně obrací. Ale žena, ta at se zalzne, víd! . . .

„Eh tak si dej kamna vyčistit!“

Inu tobě se to řekne, dej si vyčistit. Ale kdo zaplatí zedníka, to se neptáš. — Hele! Co to? — Myš, myš tu hryže! Já ji slyším. Rozbryže šaty a kdyby ne, může vlézt do postele a . . .

„Tak nalič past!“

Nalič past! To se řekne: nalič past! Ale zač ji koptit, to se neřekne. Teď něco bouchlo! Nedivila bych se, kdyby to byli zloději, možná ovšem, že to něco shodila kočka, ale zloději jistě jednou v noci přijdou. U zadních dveří je tak mizerný zámek, že sotva drží. Ale jak pořídí nový, když se denně rozhazují stovky. Otoušek nafká už od rána se zuby. Ale pošleme ho k lékaři, když není peněz. A na dluh za celý zápal ne! A už mu celá tvář otekla. Jistě dostane zápal mozku nebo oslepně a kdo se ujme pak mrzáčku, až já umřu, když tatík rozmhrává jmění bez rozumu?

P. spia. Ostatek zaniká v pláči. A není divu! Dle slov drahé paní Bystré pro tu stovku nemohla si ona poříditi kloudných šatů, dcery klobouků, paní rozbitým oknem musela onemocnět a umřít, pojištění nemohlo být obnoveno, a všichni za živa musili uhořet, Maryša musila zůstat na ocet, vztekly „puntík“ mohl všechny pokousat, krám mohli lidé odnést, kouř mohl paní zalznout, myši šaty rozkousat, zloději dům vykrást, Otoušek stát se mrzákem a — to všechno pro tu stovku příteli půjčenou!

FÉUILLETON.

Manželské kázáníčko.

Zachytil Frk.

Thema: Pan Bystrý půjčil příteli stovku.

„Poslouchej muži, ty musíš býti náremný boháč. Ráda bych věděla, kdy by tobě půjčil stovku? Ale tak to je; žena aby se děla jako otrokyně. Můj ty Bože! Co jsem já mohla za stovku poříditi! A to jako by peníze na cestě sbráhl! Prosim tě, kdy konečně přestaneš bláznit! Kolik let ho již prosím, aby mi koupil na takové šaty, jako má tamhle ta pávice, ta Chytrá. Ale to ne, to je vždycky: „Šetři, šetři, lacinějiš udělej také tu službu.“ A teď vyhodí stovku. Jaké za ni mohly býti šaty. Ale kdež, on! Na to nehouká, že lidé říkají, že si chodím jako ta nejhorší nájemnice. To jím nehne. Pro své on nemá kouska citu. Jen když ho chválejší. Ale přála bych si, aby té konečně poznali. To ono se uděluje dobrodiní, kdž ubohá rodina musí trpěti. Dcery by potřebovaly kloboučky, ale kde to mám bráti? Za nějakou desátku by se jim to pořídilo všechno. Chuděrky, — teď aby chodily zase jen tak. No ovšem, jsou to tvoje dcery a o svoji krev ty se hrozně málo staráš, víd!

Dneska přinesli účet z vody. Ale jak možno platit, když se oknem vyhazují stovky. A na to navzpomene také, že u ložnice je rozbité okno. Chtěla jsem je poslati ku sklenářu, ale jak teď. A k tomu takový nečas a my máme apati při otevřeném okně. Já vím, já nastydnou a budu ležet.

Ale kdybych umřela, bude ti to také jedno. Kdež pak máš pro ženu svědomí! Co se všechno mohlo zaříditi, a on rozdává stovky.

S neděle dojde pojištění proti ohni. Jsem svádava, jak je zaplatit. Já vím, že nás nepojišťá. Já to vím! A teď člověk čte o samých ohních! Nebudu moci oka zamhouřiti samým strachem, ale co je tobě po tom, jen když lidé řeknou, to je hodný člověk — ten Bystrý. Při tom může žena a děti za živa shofeti a ono se tak stane, protože nezaplatíš pojištění. A k tomu teď, když už pojišťovně vrazil tolik peněz. Ale jak to můžeš udělat, když dáváš stovky jako prázdný papír.

Myšlela jsem, letos se podíváš někde na letní byt. Děvčata dorůstají a Maryša by se mohla už hnedle vdávat. Ale jak může člověk pro ni najíti známost, když jsou ubožátka zavřena doma jako popelky. A zůstanou zavřena stále a já s nimi. A já už je vídím, jak zůstanou na ocet a jak s nich budou staré panny. Ale což je tobě po tom, jest-li budou pošklebkem všech, ty jsi udělal svou vůli a na víc nemyslíš.

To bych ráda věděla, kam zaběhl ubohý „puntík“. Když jsi v krámě rozhazoval stovky, vyběhl na ulici někde za roh. A vš přece, jak se děšim, když se toulá po ulici. Každou chvíli může přijít nějaký vztekly pes a pokousati ho. A děti si s ním hrajou! Jest-li pokousá pak děti, co já si nekřátná počnu!

Slyšels, jak se okenice viklá? Já vím, že's slyšel a vím, že dobře znáš, co schází. Chtěla jsem zítra zavolat zámečníka, aby to spravil, ale kde pak mohu nyní. Krám teď zůstane dokofán. Ale ten at odneseou, jen když jsi ukázal pána.

Fak se nemýšelo tak a nespívali ani „dodud msto, kde spívali a varhany, nástroj, spív dopro-
vážející a sedící jsou; nalezá se nyní obyčejně
proti hlavnímu oltáři, dle nad hlavním dvorci,
ale také (ve velkých chrámech) vedle hlavního
oltáře někdy i nad hlavním oltářem.

Křesťane též ona část chrámu, kde se na-
lázá hlavní oltář; leč obyčejně k východu a
povstává nepochybně z tribuny staré basiliky. Tak
bývá křesťan dle dosud v katedrálách chrámech, kde
jsou kanovníci; anebo v klášterech, kde v pravo
v levo od oltáře umístěni jsou bratři; tu společně
(v choru) církevní hodinky buď zpívají anebo se
modlí, tu i kněží celebrantovi při spívání (kan-
tátě) odpovídají, ano tu i společně „Gloria“ i
„Credo“ zpívají, t. j. pokračují v téže tónu, ve
kterém celebrant Gloria i Credo byl intonoval.
Tak v Praze v Kmauzích a jinde. Ku doprovázení,
řízení a sedlení spěvu jsou varhany (se řeckého
organon, nástroj) nástrojem dojista nejpřímě-
nějším, nejpůsobivějším.

Hledíce ku místu, just křesťan částí domu bo-
žského a má proto cístě, a co pořádku se týče,
vzorně chováni býti, nebo přeci chrámoví konají
řád svatý; zastupují anděly, kteří Boha, „Svatý,
Svatý, Svatý“ zpívajíce, neustále oslavují a mají
tadíž všichni, kdož na křesťan spolu působiti chtějí,
nejmen v chrámu Páně, při službách božích, ale
i doma a v ústředí vzorně se chováti a zbožně žiti
býti. Majíť, řekneme, modlitbe se spívati a spíva-
jíce se modlit. Pročť mají na křesťan vždy na
jednom a též místě se držeti, ne sam tam po-
cházejí; všílké zábavy, zbytečného hovoru, žertů,
šprýmů, se zdržeti, jak již sv. uněm Tridentaký
XXII. decret. de observandis etc. nřizuje, řka:

„Biskupové netrptež, aby svatá obět konána byla,
lečby dříve, kdož přítomni jsou, slušným chováním
a držím těla osvědčili, že i duchem a zbožným
srdece pobuťm, nejen tělem, přítomni jsou. Pročť
vzdálena budíž od chrámů hudba taková, již
by se buď varhanami, anebo zpěvem něco rozpú-
stilého aneb nečistého přiměšovalo; jakož i vší-
lké světské úkony, zbytečné a světské rozhovory,
přeházký, žartok, kritik a t. p., aby se vidělo,
že dům boží v pravdě dům modlitby jest a tak
nazván býti zasluhuje.“ Isai. 16, 7. Mat. 31, 13.

Všílké přestoupení tohoto přikázání, stane-li
se na křesťan, jest rovněž tak hříchem, jakoby tak
v lodi chrámové se bylo stalo; neboť dům boží
jest dům modlitby, a žádným místem zábavným.
Dům můj, dům modlitby jest, ale vy jste jej uti-
nili peleš lotrovskou — řekl Spasitel. Avšak bo-
hužel, že by Pán Kristus, kdyby mezi námi zde
na světě přebýval, musil zbusta splésti bič a zpě-
váky i hudebníky, placené i neplacené a křesťan so-
hnati. Kněz-li zpívá: Vzhůra sedce (surreum corda)
a zpěváci odpovídají: Máme ku Pánu (habemus
ad Dominum); tedy má to slovo býti pravdivé.
Zpěváci zajisté by lhali, kdyby, slova ta zpíva-
jíce, duchem a myslí, zrakem i sluchem, a snad
i ústy jinde byli, než u Boha, neboť proto přili,
aby se mu poklonili a povinnou úctu vzdali i
svým uměním k tomu přispěli.

Pročť třeba, aby ředitel křesťan nejen sám
všecky dobrým příkladem předcházel, ale aby se
vší ryzostí, opravdovostí a upřímností toho dbal, by
svatý klid a kázeň mezi členy na křesťan panovaly
a nikým a ničím rušeny nebyly, byť i některí,
již křesťan ne za dům boží, některí spíše za koncertní
anebo zábavnou síň považují, potom kostelní se
vyhýbali a do něho nechodili. Slavný Vitt ve své
„Musica sacra“ 1883. str. 126 d: „Jest ještě
dost statečných a nábožných ředitelů křesťan, kteří
za žádnou cenu nepořádku a neplechy na křesťan
netrpí. Káz by každý ředitel povážil, že i tu platí:
„Lepší mrzutost první, než poslední.“ Snáz jest
a lépe, lehkomyšlné a nenábožné členy křesťan vy-
místiti, nebo již předem ani jich nepřipustiti, než
jich ustavičně napomínati a k tomu doháněti, aby
v domě božím slušně se chovali. Povážíme-li, žebo
církev na pěveckém i hudebním sboru žádá, nejen
aby pěkně hral a zpíval, ale aby s nadšením, a
svatým zápalu posvátná slova přednášel: přeje-li
si tedy, aby pěvci byli zbožní ve svatém úřadě
svém, zbožným citem takofka se rozplývajíce, kteří
by čistou a důstojnou ohlávou boží nejen na jazyku,
ale i v srdci měli: nemožno se ubrániti citu tru-
chlivému, vidíme-li, kterak mnozí z hudebníků a
pěvců chorálních tento svatý úkol svůj téměř pře-
vracejí a myslí takofka k tomu se nesou, aby
svatyni boží zneuctivali a jí se rouhali. Prorok-li
volá: Zlořečený, kdo dělá dílo Hospodinovo lativě
(Jerem. 48, 10): což řekne se o těch, kteří je
nejen nedbale, ale i na samý porok boží konají?
Tu třeba, aby ředitel křesťan přišel si počínati a
všílké takové osobnosti beze všeho ohledu od
křesťan vzdálil. Zásadu: „na mém křesťan nesmí nikdo
ni jediné slovíčko bez potřeby promluvit.“ musí
svatě a se vši přísoucí držeti. Křesťan náleží ku
chrámu Páně, ale vy jste z něho učinili hovoraz,
anob, dokonce, — dle slov samého Spasitele —
peleš lotrovskou.

Jest čestným úkolem tisku, aby proti veřejné
porušení i veřejné vystoupil. Bohužel, že mnohý
křesťan a nás (rozuměj v Bavořích, ale též u nás)
stal se veřejným pohorlením. Jest tudy na čase,
aby i proti tomu hlasy se ozvaly a své „veto“
(svou záporu) položili a já vysvřám všechny členy
Cecilianské jednoty, aby proti těm ředitelům křesťan

a jejich pomocníkům, kteří by dům boží takto
znečisťovali, všemi dovolenými prostředky bojovali.
Tak aleutský Witt! a u nás? teď snad až jeleží
od doby, co se hudební skladby, zvane šturáři
mě, po varhany nedávají. Co to bývalo od sta-
rých pánů učitelů žertů, laškování, šňapaní, vy-
pravování, frkání . . . jakoby v kostele nebyli,
něbrž někde v hospodě, beze vši uctivosti, se vši
možnou volností a tu počínáno, jako na trhu a
to v domě božím? to měla býti pobožnost? dopi-
nění služeb božích? jaká byla asi přednáška těch
spěvů a skladeb? mely povzrání srdce a mysl
k Bohu. Pěvci a hudeci měli zastupovati zbožný,
modlitel se lidí byli mu na pohoršení! V ohledu
tom mají se věci, jak doufáme, nyní lépe; a jest
věra dobe, že církev svatá trumpetky a bubny
a jiné, jmenovitě soukací a tlukací nástroje záká-
sala! Toť po způsobu pohanů, kteří při hřmotu
trub a kottů kolem obět svých skákávali! Který
byl rozdíl? hovořilo, šprýmovalo, laškovalo se dost,
jen že se neskakalo, a i hudba bývala taková,
tak že si sonaty, ouvertury od Gloria, Credo a
jiných částí mě duchem a složením nic neode-
vzdaly. Sám jsem to vše viděl a slyšel, bývaly
též zpěváckem chorálním. Zda není tisíckrát
lépe, když lid zpívá píseň ke má svatě s dopro-
vázáním varhan? Sem spadá i ladění; není do-
jista zbytečno, i toho připomenouti, že laditi hla-
sité nástroje, jmenovitě za doby křesťan, docela
nepřehlédnuto jest a tudy ředitelům křesťan trpěno býti
nemá.

Nesnadno ovšem bývá, kázeň a pravos po-
božnost na křesťan udržeti, jestliže osoby obojího
pohlaví ta spolu působí a se stykají; jest tedy
mínění naše, aby ředitel křesťan, pokud mu možno,
jen osobami mužského rodu se omezoval a i ku
všílkým hlasům (canto) jen chlapce brával, jak i
poslední Kolinská (nad Rýnem) provinciální synoda
z r. 1860 toho si žádá a přeje. Jest to i proto,
že kostelní zpěv částí církevní liturgie jest, ve
které osoby ženského rodu přímo účastiti se
nemají. Jest i na př. přiané a pod hříchem záká-
sano, by ženské osoby knězi u oltáře posluhovaly.
Jakož pak jim dovoleno jest, aby v případě, že
by mužské osoby tu nebylo, knězi z daleka od
povídal: rovněž tak může trpěno býti, aby
v případě nedostatku mužských sil na křesťan spolu
působily. Proto prohlásil i také praefekt kongre-
gace svatých obrádů, nedávno semtělý kardinal
Martolini: „Jestliže které výhody pro důstojnost
a krásu církevního spěvu, anebo jiné rozumné
důvody toho vyžadují, aby ženské hlasy spoloučič-
kovaly: nestojí tomu nic v cestě (praví), dokud
biskup toho přímo nesakáže.“ Musica sacra 1885
str. 138.

Jinověrci smějí sice, jak církev nyní jest
shovívavá, veškerým slůžbám božím katolickým
i slavným, trpěti přítomni býti, jen se jich nemají
činně účastiti; a to by bylo, kdyby na křesťan,
jmenovitě ve spěvu, pomáhali. Kolinský provinci-
ální sněm církevní představeným chrámu důrazně
na srdce klade, by s obviřátní péčí toho dbali,
by do sboru pěvců chrámových (choralistů) jen
tací přijímáni byli, kteříž to, co ústy zpívají, i
srdecm věřili a životem osvědčovali. (Acta Conc.
Colon. p. 126.) Když zpěvák nekatolík zpívá
slova: Věřím v jednu svatou, katolickou a apo-
stolskou církev (et unam sanctam catholicam et
apostolicam ecclesiam); tedy Pánu Bohu do očí
líce, jakoby se mu posmíval. A nejdáť biskup
M. Guaid z Rostru (Rochestr, 12. července 1887)
kázal: „Zpívá nevěřící člověk na křesťan a zpívá
„Credo“ — věřím; a jiný přeje: „věřím v jednu
svatou církev obecnu“ a církev nenávidí, zdať
to není rouhati se Bohu? Pročť mají pěvci cho-
ralní jen katolíci býti.“

Tyto poměry mohou ovšem hlavně v Němcích,
v americkém soustátí a jinde nastati, kde hojné
jest jinověrců, kde katolíci mezi nimi žijí a s nimi
zřusta se stykají; u nás, kde evangelíci jsou
u velice menšine a tvoří jen nepatrnou část oby-
vatelstva veškerého, vše tak snadno se nenaskytá.

(Berlínská „Germania“ přinesla roku 1889
č. 137. článek, nadepsaný: „Zur Kirchenfrage in
Oesterreich“, v němž pravila: „Ano, katolíci
v Rakousku už tolik nad povinností svou se zapo-
mínají, že i židé do katolických chrámů se vtrhají
a kory naplňují. — Vádcové katolíků a strážci
svatyně se zapomínají nad povinností svou. Vše
se dává v šanc; i sama katolická bohoslužba stává
se předmětem šprýmavé zvědavosti židovské.“ —
A týž list č. 143. téhož roku přinesl zpráva o du-
chovním koncertě v chrámu katolickém o zeleném
čtvrtku. Na programu byla jména i židovských
skladatelů a zpěváků. Rouslucháři, kteří jsouce
k oltáři zády obráceni, s kukátkem v ruce na
křesťan hleděli a zcela volně a nenuceně hovořice se
bavili, byli na devět deseti lidí! A na křesťan
jednoho chrámu, který i jmenem uvedeť byl, byli
prý mezi 8 zpěváky i 4 židovky! Tuť prý ovšem
netřeba se diviti, jestliže kostelní křesťan vídeňský,
jak s oznamování v novinách viděti, v neocirkevním
smýšlení napřed krádejší!

Poněvadž křesťan kostelní ku chrámu Páně náleží
a pěvci chrámoví, jak též synoda kolinská určitě
se vyjadřuje, doplňující částí svatých, bohoslu-
žebných úkonů jsou: jest farář anebo ten který
představený chrámu jakožto ředitel a správce
(rector ecclesiae) jaksi náležitě Pánu toho domu

a řídícím veškerých služeb božích a tudy oprav-
nou a povinn, aby se spěv chrámový a hra na
varhany se stával, jako se musí státi o práce a
povinnosti křesťanské, i těch ministrantů, o předlo
a roucha, bohoslužebné knihy, i hostie a víno a t. p.
Proto žádá i nejdáť biskup Monastyrský afejmě,
aby farář, kde to možno, křesťan sám přejal a jej
řídil, anebo aspoň výměnou od se stával a jej
podporoval; neboť na něho spěívá hlavní péče
o spěv chrámový; on jest ták sám odpověden.

Farář jest tedy prvním představeným křesťan
a ředitel křesťan jest mu proto, ovšem v mezích
církevních zákonů, podřízen; proto bude ředitel
křesťan všemožně v úloze jeho podporovati; jme-
novitě, co se spěvů týče, jak již zřekli a je
odměňovati, jak udržovati potřebnou kázeň, i také,
jak je obeznamenovati s biblickým textem, jej jim
vykládati, jakož i výsám těch kterých obrádů
a služeb božích.

(Kdoby o věci lépe poučiti se chtěi, čtiž
článek prof. Dra. A. Walkra v díle Musica sacra
1881 str. 111 etc. Jsouť to články liturgicko-sak-
tické o střídaních se zpěvch jednotlivých dní a
svátků).

Bude živem svým podporovati ředitel křesťan,
aby, kdož na křesťan pomáhá, chodili do skoušek,
jeť nesbýtny jsou, má-li vše řádně provedena býti;
má i právo, skladby, jeť by neodpovídaly ducha
církevní, anebo s liturgií nesouhlasily, a ní neby
raku v ruce, od provozování vyloučiti; a jest vůbec
ve svědomí zavázán, žádati, aby církevních před-
pisů, pokud křesťan se týkají, věrně a svědomitě
šetrně bylo. Nesmí však na řediteli žádati, aby
jistě komposice prováděl, jeť s technických dů-
vodů se nehodí, jeť příliš nesnadny jsou a jeť
provozovati mu nemožno. Vábec musí řediteli křesťan,
aby lásku jeho ke službě chrámové podporoval a
jemu na závalu nebyl, pokud totíž možná jest a
se zákony církevní se srovnává, v jeho dobrém a
sádném působení největší volnosti popřáti. Musil
by duchovní sám hudeb a spěvu dobe rozuměti,
chtěl-li by ta slovo platně promluvi i, proto raději
pomoci a dá se poučiti, sám li nerozumí. Pročť
jak velice žádoucí, aby duchovní i hudebně vzdě-
láni byli! — Mohlať by se té věci dojista v se-
minářích větší péče věnovati; a bylo by ale, kdyby
za 4 léta aspoň poněkud mladý muž hudebně se
nezdělal, sluchu hudebně si nevyvíčil a notám
neporozuměl; ale musili by i představení seminářů
a věci rovněž sběhlí a vzděláni býti.

Jak mnoho času nezřídka věcem méně důle-
žitým, nežku-li daremým se obtěžuje! a spěv jest
zábava ušlechtilá, srdce i cit povznášející a vze-
lávající! Jak krásné jest, když kněz, jeť u oltáře,
pěkně zpívá, když zbožnost a víra z každého svuku
prozírá, když oltář a křesťan jsou za jedno a jdou
jako raku v ruce! Aj, jak blahodárná taková služba
boží působí i na obecenstvo, na věřící! Myli
jejich pozdvihuje, jim připomíná, že jsou v domě
božím, jejich nábožnost zvyšuje a tak ku vzdělání
lidu a ku povznesení a krásě, i k dojnouti
služeb božích přispívá. A toť přede všim úkol
křesťan, spěvu a hudby chrámové; tím úloze své
zadost činí, jí vyhovuje, jí plní. (Dokonce.)

Co týden dal.

Státní rozpočet byl v poslanecké sněmovně
videňské projednán celkem hlase. Po svátcích
velikonočních seje se sněmovna dne 14. dubna a
projedná nejprve předlohu o platěch úřednických,
na to hned předlohu volební. Z více stran bylo
projevono přání, aby se rychleji vyřídila předloha
nového zákona domovského a zákona o dani po-
zemkové.

Perafy ministrů s rakousko-uherským vy-
rovnání ve Vídní trvaly tři dny a v pondělí opustili
uherská ministři opět Vídeň. O dalších podrobnos-
tech budou vyjednávat s rakouskými odborníky
jejich odborní radové. Co se týče výsledku jednání,
tedy prý sice určitých úmluv nedoclelo, avšak
jednání prý ve prospěch smírného dohodnutí značně
pokročilo. Ministři se tedy o hlavních zásadách
vyrovnání dosud nedohodli, avšak nejsou k shodě
neochotni. Nedoclelo prý dosud shody o úmlu-
vách veterinářských, totiž o předpisech ohledně
dovozu a zamořování dobytka, s kterými Uhři na
škodu naši vždy největší škůdli trpěli. Za to prý
ohledně záležitostí celních, obchodních a o tarifech
železničních doclela téměř shoda. Vláda rakou-
ská i uherská dohodly prý se totiž o poskytování
úplně stejných výhod dopravních, čímž by snad
získali poněkud náhí zemědělci a myslivci. Obrovské
refakce, které poskytovány jsou dosud uherským
velkomlýněm by snad aspoň částečně přestaly. Že
by to Uhři s námi smýšleli zcela poctivě, tomu
po trpkých zkušenostech nevěříme. Dale prý jsou
Uhři též ochotni svoliti k tomu, aby rakouská
jižní dráha byla konečně převzata do správy státní.
Tím by získaly jmenovitě země česká, neboť do-
prava zboží do Terstu a odtud k nám by slaci-
něla. Ohledně zvýšení cla z petroleje nestalo se
sice ještě dohodnutí, ale clo prý bude o 1 zl.
75 kr. ve zlatě zvýšeno. Uhři prý zamítli všechny
požadavky rakouské vlády, která žádala, aby prá-
myšlníkům v Uhersku poskytovány byly při zaklá-
dání nových závodů pouze tytéž výhody, jaké
mají průmyslníci v Rakousku.

Všeobecné.

Příteli čtenáři vyjde vzhledem k velikonocním svátkům již ve čtvrtek, dne 2. dubna. Proto prosíme, aby všechny zápravy do čísla toho byly nám zasílány dříve než obyčejně.

Mnozí pp. odběratelé, kteří dostávají list náš od začátku jeho vycházení, jsou předplaťci jen do konce března t. r. Prosíme o včasné obnovení předplatného.

Posor na „náhance.“ „Jihobanské listy“ píše: Některé listy svykyly si nasývatí naše dráhy krajany lidovské slůvkem „náhance“, posouvají tito ve styku s Čechy, ujtíhají tyto, že jsou též „náhanci.“ Že se to ve skutek děje, toho důkaz máme i u některých lidových řem v Č. Budějovicích. Ku př. firma „Bratři Sternové“ vydává se po venkově u českých obchodníků také za náhance, sčkoliv volila při samé volbě kandidáta německého. Zástupce této firmy není při sobě svého činu námi vydaný seznam lidí, již s Němci volili a ukazuje, že v něm firma „Bratři Sternové“ není. Na vysvětlení sděluje, že tato firma v seznamu onom ovšem uvedena není, za to však jest tam uveden Salomoun Stern, jenž za tato firma volil. — Že jsou Sternové Češi, o tom nepochybujeme, neboť pocházejí z české krajiny, že dříve dělali ze sebe české vlastence, jest též pravda, nýl ale táhnu srovná s pány na radnici proti všemu českému.

Pro lepší uchování farních matrik a udržování farních archivů učinilo místodržitelství po dohodě s nej. biskupskými konsistory náležitá opatření: Při všech jednáních o novostavbě, větší přestavbě a přístavbě farních budov jest vždy zřetel míti na zřetel přiblížení lokala pro archiv. V malých farních může kancelář zároveň jako archiv upotřebena, avšak musí dle dalších pokynů zřízena býti. — Na větších farních jest vždy i zvláštní archivní místnost zřízena. Archivní místnost aneb jako archiv upotřebena kancelář musí býti klenutá, okna železnými aneb dřevěnými, plechem pobíty okenními opatřena a dvéře železné do kamene zazemné, po případě i dřevěné, ale na obou stranách železným plechem pobíty. — Ve farních, kde jest zvláštní archivní místnost, může ovšem kancelář jako obyčejná místnost zřízena býti. V obou případech musí o řádnou ventilaci archivu postaráno býti a věde tam, kde archiv v přízemí se zřídí, buďtež tyto nad sklepem zřízeny a kde to nemožno, buďtež podlaha místnosti semé řádně izolována. Vždy buďtež i archivní místnost dobře konstruovanými zevně vytápěnými kamny opatřena. Velikost kanceláře resp. archivu závisí od místních poměrů a jest určiti při odbyvaných místních komisích. K uchování matrik buďtež se nejlépe otevřené skříně (regály), již rozměry řídí se ovšem dle rozměrů archivu. Skříně ku uchování kurrentních (běžných) spisů a matrik buďtež s tvrdého, nejlépe dubového dřeva zhotoveny. Dolajší a bořejší části skříně buďtež provrtány, aby se docílilo proudění vzduchu a zamezilo se stuchlíně. — Velikost těchto skříní řídí se dle rozsahu farní agendy. Pro uchování děležitých kostelních listin a dokumentů buďtež se nejlépe ohnzdorné skříně určené k uchování jiných cenností jako kalichů, monstrancí atd. Věde, kde tomuto odpovídajících skříní není a kostelní jmění ku pořízeních jich stačí, jest neproděné o povolání k tomu zařádati.

Na zachování uměleckých historických památek ráčili dle věnovati: Jeho c. a k. Vys. p. pan arcivévoda František Ferdinand z Este 50 zl., vys. důst. p. Antonín Schreiber, bisk. vikář v Slavičanech 2 zl. a vldp. Vincenc Mršák, farář v Nové Vsi a Lomnice 5 zl. Zaplatí jim Pán Bůh! Za další milodary prosí uctivě Václav Kudrna, farář v Kaněticích.

Umění církevní. Pro gotický chrám čachrovský v Pošumaví, který náleží mezi nejstarší kostely v Čechách a pro rásovitý kostelík ve Starém Hrozenkově na Moravě Slováků zhotoveny byly nové hlavní obrazy oltářní. První zobrazuje patrona země České sv. Václava ve slavnostním rouše stojícího a prostředkem dvou vnějších se andělů, druhý pak představuje „Narození P. Marie.“ Obrazy maloval akademický malíř a redaktor „Rozhledů v umění výtvarném a církevním“, Josef J. Hübner v Praze. Tyž díl v podzimku v Pošumaví a vyzdobil malbou úplně sdarma nové zbudovanou kapli sv. Anny v osadě čachrovské. Minulého léta byl na Slovensku a provedl výzdobu a opravu chrámu hrozenkovského.

Zvěsti z východních Čech.

Instalace pana kapitolního. Na Matičku Boží byl nový pan kapitolní děkan dr. Al. Frýdek slavnostně nastolen. Zrovna půl leta po úmrtí vysoced. p. Edvarda Prajngra bylo osiřelé státním obsazeno. Pohoda jarní byla překrásná, účastenství v katedrálním chrámu Páně přeh jné. Po deváté hodině raní přivítala vysoced. kapitola nejduš. vrchního pastýře, jenž přijel instalovat pana kapitolního. Když J. M. zasedl při hlavním oltáři, promluvil nový pan děkan latinskou řeč. Poukázav na slova sv. Augustina: „Roma locuta, causa finita.“ — „Řím promluvil, věc je vyřízena“, vřele děkoval vysocednostným pánům kapitulárním, že jeho malíčkost k tak vysoké důstojnosti zvolili; vroucně děkoval nejduš. p. biskupovi; že potvr-

zení jeho na nejvyšších místech vymoci ráčil a nyní právě v třetí ročníci vlastní konsekrace ainharniace v tomto velebrném se objeruje, aby osobně na křeslo uvedl zvoleného a potvrzeného děkana kapitolního. Když byl ke konci té řeči vykázal se nový pan děkan stvrzovací bullou sv. Otce Lva XIII., byla tato přečtena; na to po význaní víry a složené přísamě věrnosti vykonán akt instalační a zapěno: „Te Deum laudamus.“ Dojímalo velice, když mezi tím nový pan kapitolní políbení pokoje dával všem vysocednostným pánům spolukapitulárním. Radostné bylo sčastné obecnostvo překvapeno, když na to nejduš. p. biskup přistoupil blže k lidu a přečet slova sváteční epistolky a perikopy evangelické měl sváteční kázání. Když byl nejduš. p. kazatel vysvětlil význam připadající slavnosti jakožto radostného dne „svěcení Páně“, poukázal k tomu, že tentot jest také den, kterýž učinil Pán jak pro něho, tak pro nového pana kapitolního. Před 3 lety že sám byl na tomto místě na biskupa vysvěcen a na trůn biskupský uveden; dnes že na trůn uvádí pana kapitolního, jenž všeobecně účty a lásky potivá, jehož s tím větší radostí instaluje, ješto takto vědnou mysl osvědčiti může bývalému svému učiteli, duchovnímu vůdci a svému generálnímu vikáři. Nemohl zajisté případněji zakončiti svou řeč nejduš. p. installator, než-li slovy: Jako při své konsekraci provaloval jsem nejduš. p. kardinálu-konsekratorovi třikrát „ad multos annos“ — tak nyní třikrát volám novému panu kapitolnímu: ad multos annos, — na přemnohá léta! A i vy, v Kristu nejmilejší, spojte se s námi v tom přání. Vždyť slávou a ctí byl dnes korunován můj první zástupce, jenž i biskupských odznaků, hlavně mitry a berly užívati smí při mších slavnostních. A dej vám Pán Bůh všem, abyste jednokráte v nebesích slavili každý svou instalaci, abyste dosáhli všickni koruny slávy věčné u nejvyššího Pastýře Ježíše Krista! — Po biskupském kázání měl nový pan kapitolní svou první mši pontifikál, a ve čtvrt na dvanáct byla překrásná slavnost skončena. Kéz nejduštojnější pan kapitolní děkan ve zdraví a svaté spokojenosti co nejdušle se těší ze své nové důstojnosti! — Při této příležitosti nebude snad nemístným, vzpomene-me-li toho, že vadv. kapitulní byl prvé před 16 lety povýšen za kanovníka. Tenkrát dostavil se na zdejší děkanství mimo jiné gratulanty s místodrk. radou svob. p. Malovcem také tehdejší purkmistr K. Collino, jenž pronesl vysoced. p. dr. Frýdkovi srdečný přítpek, na nějž oslavenc odvrtěl, že sice není v Hradci zrozen, ale cítí se býti synem města, v němž již od dob studujících stále dří a jemuz přeje, aby sprostěno pout pevnostních zkvetlo co nejutěšeněji. Těšme se z toho, že po 16 letech může vysoced. pan dr. Al. Frýdek v nové hodnosti nejen zřítí zdárný rozvoj Hradce, v němž žije již přes 40 let, ale že také sám jako člen obec. zastupitelstva platně přispívá k rozkvětu svého působiště.

Zprávy diecéšní: Ustanovení jsou: p. Václav Vojnar, kaplan Chrudimský, za faráře do Slavoňova, p. Vojt. Krejčí, koop. v Liberku, za admin. do Vidochova, p. Jos. Kašpar, neomstý za koop. do Liberka.

Řád služeb Božích ve svatém témdní 1896. Neděle květná (29. března). Ve čtvrt na 10 hodin: V chrámu Páně katedrálním u sv. Ducha: Svěcení palmových ratolestí, mezi tím čtení sv. evangelia v jazyku českém a promluva Jeho Biskupské Milosti. Po skončeném svěcení ratolestí průvod a slavná zpívaná mše svatá se zpívanou pasijí. Středa (1. dubna). Ve 3 hodiny odpoledne: V katedrálním chrámu Páně: Matutinum s lamentacemi, čili hodinky o Umučení Páně. Zelený čtvrtek (2. dubna). V půl osmé hodině ráno: V půl osmé hodině: Slavné služby Boží, svěcení sv. oleje, slavné sv. přijímání, průvod s nejvtejší svátostí do kopce sv. Klimenta. Umyvání nohou 13 starcům (před umýváním čtení sv. Evangelia s kazatelny.) Ve 3 hodiny odpoledne: Matutinum s lamentacemi. V 5 hodin: Litanie v kapli sv. Klimenta. Velký pátek (3. dubna). V chrámu Páně katedrálním: V půl osmé hodině ráno: Hodinky církevní. V osm hodin: Svaté obřady s pasijí a promluvou Jeho Biskupské Milosti. Na konec průvod do Božího hrobu. Není dovoleno, aby pokud se svaté obřady konají, větici po kostele od oltáře k oltáři za příchodu libání oltářních kamenů chodili. Ve 3 hodiny odpoledne: Matutinum s lamentacemi. Kázání, pak litanie v Božím hrobu u sv. Klimenta. Bílá sobota (4. dubna). V půl osmé hodině ráno: Hodinky církevní. V 8 hodin: Svěcení ohně, sv. obřady, svěcení křestní vody, slavné mše sv., při které po latinsky odspívaném Evangeliu promluva Jeho Biskupské Milosti k lidu. V 5 hodin večer: Slavnost vzkříšení Páně s průvodem. Když se u sv. Klimenta odspívalo: „Vstáti jest této chvíle“, započne v katedrále píseň téhož obsahu. Po příchodu do katedrálního kostela. Požehnání s Nejsv. Svátostí. Jeho Biskupské Milosti přečte sv. Evangelium a má krátkou promluvu. Požehnání biskupské. Píseň lidu. V půl sedmé hodině: Slavnost Vzkříšení Páně v kostele Matky Boží.

K nagratulantům přistoupili p. t. pan tovarník Karel Šulc se svojí chotí p. Marií Šulcovou.

Politický spolek pro okres královéhradecký obývá valnou schůzi v neděli, dne 29. března t. r. o 2. hod. odp. na Slezském Předměstí v hostinci p. Matějčeka. Na schůzi té promluví p. dr. Rakín o aberském vyrovnání, správa o vyjednávání poá poslanec p. Václ. Formánek. Přítup je i volným dovolen.

Výstava velocipedů, pořádaná klubem českých velocipedistů v Hradci Králové za přispění člena klubu známého českého závodníka pana F. Klimenta z Prahy, navštívěna byla minulú neděle přeběhací obecnostem místním i okolním. Vystavena tentokrát kola rozličné stavby a váhy, vyrobená známou firmou Kleyer ve Frankobrodě. Výrobky, které jsme viděli a o nichž pouze chvalné správy sportovní listy přinášejí, odporučují se samy sebou, čímž prodáno bylo v neděli ihned 6 kol. Jak se dovídáme, přeložil člen klubu pan Traxler z Josefova, který pořádal výstavu kol v Josefově, výstavu tu do Hradce, aby obecnostvo poznalo rovněž osvědčené výrobky firmy Seidel & Neumann v Drážďanech, jakož i jiné. Milovníci sportu cyklistického mohou se tudíž opětně těšiti na pěknou podívanou a vybrati si dle libosti. Litujeme, že žádný z místních prodávaců kol dosud na zdravou myšlénku tu nepřišel, aby více kol na skladě měl, k jichž vhodnému vystavení by klub domek svůj byl vždy ochotně propůjčil.

Přednáška. Zdejší filálka „Typografické besedy“ pořádá v neděli, dne 29. t. m. o 6. hod. odp. v hostinci „u české koruny“ přednášku p. Ant. Reise o strojích, hlavně zásech a vlivu strojů vůbec na útvar společenský. Po přednášce přátelský večer. Vstup volný.

Sokol v Novém Hradci Králové pořádá za spolupůsobení pěvecké jednoty „Bendí“ v neděli, dne 29. března 1896 v hostinci p. Dvořáčka Týráv večer s bohatým programem.

Program duchovního koncertu, jež svým členům i všem přátelům chránové a vůbec všáné hudby pořádá diecéšní jednotka cyrillická v Hradci Králové na květnou neděli, dne 29. března 1896 o 6. hod. odp. v městském divadle Klicperově v Hradci Králové Hsenním svého ředitele p. Jana Wunsche, ředitele katedrálního kůru v Hradci Králové. — Ceny míst: Lóže 2 zl. 50 kr., křeslo 60 kr., tribuna 60 kr., sedadlo I. třídy 40 kr., sedadlo II. třídy 30 kr., sedadlo na galerii 20 kr., parket 25 kr., parterre 15 kr., studentův a vojenský lístek od líkovatele dole: do parketu 15 kr., do parterru 10 kr., místo k stání na galerii 10 kr. Členům výkonným i platícím poskytnu se lístky za poloviční cenu až na lóže, kde poloviční sleva týká se pouze jednoho sedadla pro jednotlivého člena a nikoli celé lóže. Předprodej lístků obstará pokladník jednoty pan B. E. Tolman. Divadlo bude vtopeno. — Program. Oddělení I.: 1. „Stabat mater.“ Čtyřhlasy smíšený sbor od Dr. Fr. X. Witta (nar. r. 1834, † 1888). 2. „Vere languores.“ Trojhlasy mužský sbor od Ant. Lotti (nar. okolo r. 1667, † 1740). 3. „Veni sancte Spiritus.“ Svatodušní sequence s římského graduálu. Provede dámský sbor. 4. Ze staročeských rorálních spěvů královéhradeckých: a) Choral: „Dočkalý se duše spravedlivé.“ Píseň: „Dobrotivý Pane náš.“ b) Choral: „Zavítej svou milostí k nám.“ Píseň: „Kriste Ježíši.“ Přednese mužský sbor. Oddělení II.: 1. „Zdráva buď nebes královno.“ Píseň pro dvojspěv a barytonové solo s průvodem harmonia. Skladba od Jana Karla Š. 2. „Tu es Petrus.“ Šestihlasy smíšený sbor od G. P. Palestriny (nar. r. 1524, † 1594). 3. „Po Dubu svetomu.“ Starochorvatská píseň vánoční ze Splitu z r. 1635. Čtyřhlasy dámský sbor. 4. „O Bože mocný, Tvůrce můj.“ Osmihlasy chvalospěv pro dva čtyřhlasy sbory od Karla V. F. Piše (nar. 1786, † 1868). — Úvod: k oddělení I. Prvé dílo jest dojemné zpracování církevní sequence, kterou v českých zpěvnících lze najíti pod názvem: „Stálat matka litující“ neb „bolestivá.“ Text připisuje se Jacopovi z Tod († 1306). Tvůrce naší skladby Dr. Wit náleží k nejnámenitějším reformátorům cír. hudby nové doby. Skladatel druhého díla Ant. Lotti byl varhanníkem v Benátkách. Jeho osmihlasou velebnou skladbu „Crucifixus“ slyšeli jsme při loňském duchovním koncertu. Text „Vere languores“ jest výňatek z Isaiáše 53, 4, jenž v českém překladě zní: „V pravdě neduhy naše on nesl, bolesti naše on snášel.“ Za třetí dílo zvolena někán sequence svatodušní, skladba to i textem i náplevem krásná, vyjadřující vroucnou modlitbu o sedmero darů Ducha sv. Má se za to, že ji složil papež Innocenc III. († 1216). Českých překladů jest více. Nejobjektivnější začíná slovy: „Přijď o Duše přesvatý.“ Čtvrté dílo podává ukádku z pondělních rorálních spěvů královéhradeckých upravených Mons. Ferd. J. Lehnerem tím způsobem, že náspěvy zbaaveny přívěsků nemístných, text pak tak opraven, že ve velkých písniích notám na těžkou dobu připadajícím dostalo se slabik přívěvných a to ve všech slokách. — K oddělení II. Prvnímu dílu podkladem jest text známé písně mariánské. Vystoupí tu poprvé na veřejnost cyrillická škola spěvu, již diecéšní jednotka pro dorost pěvecký založila. ad 2. Skladba: „Tu es Petrus“ složena knížetem cír. hudby pro velechrám svatopetrský v Římě. Jest to imponantní zpracování výňatku z evangelia sv. Matouše 16, 18: „Ty jsi Petr (t. j. akála), na té akále vzdám církev svou, a brány pekelné ji nepřemohou.“ Seskupení hlasů jest následující: 2 soprány, 2 alty, 1 tenor a 1 bas. ad 3. Volný překlad této písně jest: „Jenž s Ducha sv. se počal v čisté Marii, dnes se narodil a svým narozením večterem svět osvětil. Boží nám narození přines mír a veselí! — Nechtěl se narodit v paláci krále, než v chudobě, v nouzi št přišel nevidaně. Takovou počal pro nás Syn Boží pokoru. Boží... veselí! — Vlebbe a oslavajme božské Děťátko i nebe a země vědného Krále; neb i nám se rosední s Jeho narozením. Boží... veselí.“ ad 4. K slavnostnímu zakončení koncertu zvolena vynikající skladba našeho domácího skladatele Karla Piše, slavného varhanníka a ředitele pražské varhannické školy, jenž průvodem i působností svou zvláště jest blízkým diecéšní hradecké. Narodil se totiž v Bartošovicích u Žamberka a měl též značný podíl na upravení průvodu diecéšního kancionálu vydaného roku 1847. Text původně začínající slovy: „O Bože, jehož dech jsem já“ pokračud

poslední mi: „O Bože moudrý, Tvůrce máj, Ty's mla má, máj cíl, já v skutcích Tvých chci chválit Tebe jen, o Vlávce máj!“ Krátký tento text kontrapantem bohatě jest doprovázen. — Jak s programem koncertu vysvětlil, očekává přítel cirkového spěvu požitky bohaté a vnočné. I hodina ke koncertu určená zvolena jest vhodně se zřetelem na návštěvníky, kteří drahou přijdou. Těmto podána jest příležitost, by ještě téhož večera některým večerním vlakem pohodlně domů se dostat mohli. Lze tudíž očekávat, že přemnozí nedají si ujetí příležitosti tak vnočné a že koncert letošní ještě četněji než v loňské bude navštěven, čehož v nájmě dobré věci jen přání jest.

Pro urážku Veličenstva. Jan Marek, kovářský dělník a domkař, Josef Karel, dělník, Frant. Bukáč, domkař, Jan Sixta, dělník, Ludvík Runka, chalupník a Josef Fíšera, obuvník, všichni z Habřiny mají veliké nadání ke spěvu. Snad četli založili pěvecký spolek a za tím účelem konali jednoho zimního dne o 7. hodině večerní před školní budovou habřinskou zkoušku. Za přítomnosti více občanů jali se posměšně spívat a ušili nápěvu rakouské hymny, čímž porušili ácta k císaři posouváním se veřejně pronoseným a složením urážek Jeho Veličenstva. Rozpuštěné spěváky i s kapelníkem ochladil nyní §. 63. trestního zákona. — Po obci Grossdorf a Broumova potuloval se dne 20. března tulák Benjamin Krobeth, a obtěžoval drze tebrutou svou občany. Strážník Fr. Patzelt byl vyzván, aby ho zatk. Při odvádění do vězení dopustil se Krobeth těžké urážky Jeho Veličenstva a porušil povinnost četa k císaři pánu. Krobeth nar. v r. 1857. a přísluší do Písařova, srobovány soustružnický pomocník, jemuž práce je vždy bremenem.

Nechal otci odsvonit na živu. V obci D—ná s Náchodů zavazněl dne 18. t. m. plechtivým hlasem umíráček; jak to již v tak malé obci jako jest D. bývá, věděla rázem celá osada, že zemřel N. a nemalo se každý dívat tak náhle smrti jmenovaného, jehož ještě před několika hodinami mnozí viděli a s ním i mluvili. Počudem a nečudem — pokyvovali vální osadníci hlavou a v duchu světlého hovorali. Sotva však zvoník byl as v polovici své práce, objevil se pojednou a náho domnělý nebožtík a k nemalému zděšení zvoníka, který myslil nejtuak, než že stojí to duch nebožtíka před ním, otázel se jej, kdo to zemřel. Zvoník v první chvíli lekavěm křičením trhl provazem, až zvoněk několikrát záspěl a stích. Když však domnělý duch k němu promluvil a tento poznal hlas občana N., dodal si konečně odvahy a ještě třesoucím se hlasem pověděl tomuto, že zvonil umíráčkem jemu. Toho ovšem N. se nenadál, neboť věděl, že živému se umíráčkem nezvoní; že by on byl mrtvý, to teprve nevěří a tak měl zato, že někdo si s ním stropil nezapný žert a tomu skutečně tak bylo. Zmíněný občan seděl téhož dne se dvěma svými syny ve veselé společnosti v hostině p. Maríka, kde naladili se trochu do ráva a tu napadla jednoho z mladých N. jakási mluhavá myšlenka, že jeho otec zemřel a proto šel a zaplatil zvoníkovi, aby odsvonil umíráčkem. Tento nemáje tažení o něčem, zvonil živému nebožtíku. Celá historka byla však oznámena řádem a tak možná, že se mladému N. nemístný žert špatně vyplácí.

Výtržnost v hospodě V hostině Bártově v Javorníci bavilo se jednoho dne více hostů za veselé pondělkové nálady. Nejveselejší byli bratři Schreflové, Biedermanu a rolnický sypek Václav Serbousek. Sytí slušné zábavy a snad s touhy po veselejší legraci pustili se Serbousek s Karlem Schreflem do hádky. V několika okamžicích nestáli jim zápas slovní a strhli rvačku. Aby Schreflov Václav nezůstal pozadu za bratrem svým, pustil se do řeči s Biedermanem. Láhve a sklenice byly sice rychle odstraňovány, však utrpěl Václav Schrefl ránu láhvi do oka, tím pak učiněno konec pranci. Podozření z tohoto činu padlo na Serbouseka. Mimo to jsou i druhí více méně zranění, tak že zakončení této pondělní zábavy javornické bude odvíráno před soudem.

Dlouhoprstý přírůdek. Dne 6. února učinil oznámení obchodník Ludvík Reich v Hoříněvsi četnictvu, že se mu stratily tři hedvábné šátky, látková dámská, se dvou balíky, která byla stříšená po kuse. Podozření měl sice na svého obchodního příručího Bohumila Rysplera, 27 roků starého ze Měna, ale důkazů proti němu neměl. Ryspler stáloval si na prátr, že nutno mu jíti do nemocnice, opustil drabý den místo své a přibral si na cestu mimo výše uvedené věci ještě 40 dgr. šafránu. Jel přímo do Mladé Boleslavi ku svému bratru Václavu R., jemuž ukradené věci dal, mimo šafrán, který prodal za 12 sl., neznámo komu. Státní zastupitelství podalo proti němu obžalobu pro krádež a Ryspler odsouzen dne 26. t. m. čtyřlenným soudem zdejšímu ku šestiměsíčnímu žaláři.

Za posrdiv dábánem do hlavy. Měsí J. Jarodova a K. Tichou v Pístitích vzniklo as před rokem prudké nepřátelství. Zda byla toho příčinou projektovaná jakási svatba, nebo soud a svědeckví, na tom v našem případě nezáleží, ale jisto je, že Jarodová měla na Tichou pivku nehoráznou a byla uenamířitelou, o čemž svědčily časté nadávky, nechtějí přmo nebo nepřmo této ve tvář vmetané, jímž konečně dala v těchto dnech výrazu spásobem citelným. Především soboty totiž vyšla K. Tichá z domu již časné s rána za tmy a směřovala do města na trh snad s máslem. Na návní sešla se se ženštinou neznací plechový dábán a majlo je za jakousi známku s Předměstí, posrdivla ji. Na posrdiv dostalo se jí hrubých nadávek, které jen jen se s tím Jarodová,

ostřím jazyčkem obdařena, vypaly a hned se to utítila. Tichá ránu dábánem do obličeje. Poranění došla ještě přmo na trh se zavazáným obličejem, ale spě musela být dovozena. Po lékařském ošetření uměno poranění se nebezpečně a s štěstím zavedeno trestní vyšetřování.

Plány na stavbu školy na Pražském Předměstí byly již obecním zastupitelstvem schváleny. První cena 600 korun přitčena plánu, její podal arch. Č. Křák s Kolína, druhá cena připadla plánu Vr. Pasovského z Prahy. K návrhu školní rady bylo dále usneseno, aby se jako spásobité zakoupily plány pp. Melera a Eisnera z Hradce a p. Staňka z Pražského Předměstí, jímž také projevono pochvalné uznání.

Ohtěl zahrát rybičkám. Starý jakýs flétnář hrál v těchto dnech rozveseleným vojním v kantině a vracaje se se svou kapelou na zádech, k ně přidrůkla se i maloměstská opička, pozdě k večeru zavrřoval na výstavišti a spadl se vším do přikopa naplněného vodou. Na štěstí ubíral se kolem v této chvíli dělostřelec od 2. baterie Jos. Benda, který pomohl kolovrátky opět na nohy.

Dostal vřávaného. V předvečer svátku sv. Josefa přišlo několik podaných kumpánů přáti hostinskému p. Jos. Hofmanovi na Slezském Předměstí. Mezitím co jedni blahopřáli a dělali oslavenci „štan-drie“ a tak jeho pozornost upoutali na sebe, odebrala se druhá část gratulantů na dvůr a odnesla veškeré tam složené dříví do nedaleké obecní kolny pro stříkačku. Hostinský nemyslel druhého dne jinak, než že dříví mu přes noc někdo ukradl a proto osadil krádež četaictva, které k nemalé švaně p. t. publika dříví nalezlo v obecní kolně.

Rizni ho! V těchto dnech rozkřesena byla po Hradecku správa, že válečná Syřtíkovi přídáno na trestu ku odvolání se c. k. státního zastupitelství zdejšího. Jak nám z Prahy hodnověrně sděleno, nebývá ještě dnes týden soudní akta o té záležitosti jevněji zaslána vrahovému zemákmu soudu, tudíž správa ta pravdivou není.

Jaroměř si oddechne. Frant. Vošenilek, silný koč, rosený ve Věkoších, do Jaroměře přišel, jest virtuosem v nadávání a vyhrožování. Nikdo není před ním v Jaroměři jist, aby na veřejném místě za blého dne neutříl si od něho hrubství nejčistšího srna jemu jen vlastně. Byl již několikrát trestán pro veřejné násilí, ale to na Vošeníka nečiní. Dne 21. t. m. objevil se opět před čtyřlenným soudem zdejší, jemuž předsedal rada zem. soudu p. Prokeš, aby odpovídal se s dosti oběhlého rejstříku hříhů, jenž tvoří materiál žaloby, podané naň státním zastupitelstvem. Dne 26. ledna t. r. byl Vošenilek v ráži a kdo ví, co by se dalo více, kdyby v čas nezakročila policie místní a řádně jeho korec neucínila. Vošenilek téhož dne sůmyslně pokročil Frant. Kudrnatě a dopustil se tím lehkého uškosení na těle, vyhrožoval mu dále zabítním, čímž opět spáchal sločin veřejného násilí, neboť Kudrnatě pojal skutečné strach před možným ukutčením vyhrážky. Žalován dále opět pro přestupek sůmyslného uškosení na těle Ed. Zajeirovi. Mimo to téhož dne odejmul na veřejném místě hudebníku Strašňovi slatinu a konečně kladeno mu za vinu protivení se strážníku Jos. Pinkasovi se skutečným vzrůšením naň ruky, opět sločin veřejného násilí. Po provedeném průvodním líčením usnán obžalovaný Vošenilek vinným sločinu veřejného násilí a odsouzen do těžkého žaláře na dobu 18 měsíců, sčestě něho posty. Jaroměř si oddechne a Vošenilek odpocine. Vošenilek při dopravě z Jaroměře do věznice hradecké vyjádřil se před strážníkem Ptáčkem a dvěma četníky, kteří jej v poutech odváděli: „že se musí na tom klukovi ševcovským pomstít, i kdyby ho to mělo šibenici státi.“ — Po učiněném udání o této vyhrážce, snadno splnitelné, zavedeno s Vošeníkem další vyšetřování, tak mu kyne naděje na ještě delší pobyt v pochmurných zdech žaláři.

Oheň. Dne 9. února t. r. v neděli o půl 8. hod. večerní vznikl oheň ve stodole p. Frant. Smoly, obchodníka v Novém Městě nad M. a strávil kryt se všemi zásobami. Škoda ohněm způsobená obnáší 4000 sl. Pohofej jest pojištěn na 2000 zl. u společnosti Assicurazioni Generali v Terstu. — Příčina ohně byla tehdy neznáma. Zjistěno však dle všech okolností, že oheň rukou zločinnou byl založen a vyšel vždy ze zadu stodoly. Když již stodola páně Smolova zničena byla, věšel do stodoly vedlejší, paní Josefě Slavíkové patřící, nájmeče téže August Rambousek se strážníkem Ant. Rejchtem a tu shledali hořetí zadní část vozu. Oheň v zárodku uhasili a našli na místě pakliček sirek ohofělých s hubkou, bezový prut ovinutý šátkem krčným, napuštěný petrolejem a kusem ohofělého papíru; jak znalec p. Fr. Turek seznal, byla to oferta kupecká na dodání slanečků a různých ryb. Oheň tento založen současně a lze očekávat, že náhodou byl opozdán. Za pachatele nemůže nikdo přmo býti označen, ač podozření tu jest. Ant. Rambousek našel již po dvakráte pod zadními vraty najaté stodoly strčený doutnák. Patrně, že pachatel na tom záleží, aby stodola paní Slavíkové požárem zničena byla. Bylo by na čase, aby pravý původce ohně vypátrán byl a s ním po zákonu naloženo bylo.

Chytřost nejsem žádný šary. V těchto dnech sedlo ve zdejší hostině p. Tichého několik hostů, mezi nimiž byl rolník p. Dudek z Malšovic. Za řeči prodal jmenovaný rolník hostinskému dva vykrmené vepře za 28 sl. a bylo ujednáno, že si je týž den odebere. Náhodou sedl v téže hostině řezník Fr. S. z Malšovic a celou rosmilvu slyšel. Po chvíli však s hostině odešel, zaměřil rovnou do hospodářství p. Dudka, tam od přítomné hospodyně vepře odkoupil pro sebe a hned je také odvezl. Za chvíli po té přišel p. D. domů a dověděl se o šikovném kuseku řezníka, odebral se k tomu s vysvázím, aby vepři mu byli vráceni. Ale to již nešlo; vepři byli zabiti a vypaeni. Jen útupchosti druhého kupece mluže šikovný řezník škeřet, že nevznikl ze všeho spor.

Verbovali do Ruska. Nejdůležitější se zde sice o žádnou válečnou výpravu do Ruska, ale o daleko horší a hnuanější, totiž o svádění nezkušených děvčat. Takových sváděčů obháňá po vlnách našich stále ještě mnohý počet; lákají na nezkušených rodičích na mraky peníz jich dětí do ciziny, kde upadávají tyto obyčejně v úplnou mravní akázu. Přesto, že obchod takový jest spojen s nebezpečím vzhledem k určeným proř paragrafům, libají si mnozí odvážlivější přmo ještě v zaměštrání tomto, které patrně nese značné úroky. V těchto dnech zatčeni byli zdejší policií dva takovito obchodníci Josef Stáhlka, hudebník z Nechanic a Václav Francěk, přibuzný známých Divočkových z Malšovic. Strážník Zlatoušek totiž vypátrál, jaké námysly mají a proto nespustil je s očí, stopuje je po celém městě. Konečně vzeali jmenovaní sami do pastí; u Kordíkových v č. 21. totiž zakoupili jejich toletou deera za 70 sl., jež uvolili se ve dvou splátkách zaplatiti, ve čtyřech dnech dání zálohu a hned si děvče odvésti. Mimo toho přemlouvali i Krátkého, aby jím přenechal rovněž svou toletou deera, který však na jejich podmínky nepřistoupil. I' satčených nálezeny byly pasy do Ruska a různé fotografie, načež byli adejším soudem odsouzeni Václav Francěk k 10 sl. a Jos. Stáhlka k 25 sl. pokutě, po případě do vězení. V takovýchto případech neškodilo by, kdyby byly tresty tuší, aby konečně učinila se přítr obchodů živým masem.

Opuštěný vrah. Dne 25. t. m. stál na cestě mezi Lubnem a Jeblíci v Nechanic vořík, na němž nalezalo se sedadlo, pokrývka na koně a bič, ale po koni a pánovi nebylo ani stopy. Váz dle tabulky patřil rolníku D. v Těchlovicích. Kolem jdoucí válezní vrtili nad tím hlavou, jak vořík tam přišel a soudili, že nejspíš přihodilo se D. nějaké neštěstí, nebyl-li dokonce zamořován a oloupen o peníze a o koně. Ale něco podobného prováděti za blého dne, to přmo jen není tak lehké; tak stálo to mnohemu nevysvětlitelnou záhadou. Celá na pohled strašlivá událost dopadla však ku konci dosti rosmárně. Zmíněný rolník byl totiž za jakousi záležitost v Nechanicích a snad cestou, stávil se někde na sklenku piva, či jinak se te stalo, skrátka koni bylo čekání již trochu dlouhým a tak se s voříkem sebral a krádež válezní známou cestou k domovu. Cestou podánilo se mu s nepohodlného břemene se vypáhnouti a tak pokně se pšíně bez vozu přišel až k maštali. Na to odebral se čeledín na vyhledání voříku, který také opuštěný na cestě nalezl a domů dopravil.

Hledal štěstí. Včera as o 1. hodině ranní pozorovali četník ubírající se kolem zdejšího nádraží a zřizenci nádraží člověka pobíhajícího po okolí v admatikém kroji. Po delším promášeledování podánilo se jim jej zadržeti a byl poznán v něm jistý choromyslný občan ze Sroboványch Dvůrů. Dotyčný vysvětlíval, že hledá prý štěstí.

Ztráty a nálezy. Včera ráno nalezl K. Šmíd nástavní lístek na stříbrné hodinky. Lístek sněl na jméno Mrkvička. — Dne 22. t. m. nalezl strážník Pocol o trhu na brambory košenou toboleku s menší částkou peněz a nějakými zápiaky. — Jos. Hostáň s Habřiny stratil hneďou košenou toboleku se 7 sl. 70 kr. — Jistě paní strčila za Moravskou branou slatý hroš.

Dobytí trž v Hradci Králové odvíráno bude v úterý, dne 21. t. m. Jak se dovidáme, pracuje se na podnět p. radního Al. Dvořáčka pro to, aby místo pro trhy bylo náležitě upraveno dle vsorů jiných měst, což zajisté přispěje jen ku větší návštěvě trhů.

Splášený kůň. V úterý vlácel rolník pan K. Francěk z Hrázky na poli jedním konem, jež nedávno koupil od zdejšího povozníka Polaka. Koni snad zdála se práce v poli přmo jen nepohodlnější než-li dřívější vození pasážerů a tak při nestřeženém okamžiku s pole utekl i s branami a pádl k městu, kam přiběhl již jen s vahami do maštele bývalého svého pána.

Na Kropěšku dostal se dne 26. t. m. Frant. Macháček se Zákru u Kostelce n. O. pro výtržnost; způsobené v náladě po fránklovině.

Předával kradenou bavlnu. Dne 18. t. m. prodal J. Lof Jos. Skopovi v Čaké Černé několik pakliček bavlny, o níž se tento posvědčí dověděl, že zboží bylo kradené a proto učinil o tom na četnictvu oznámení. Četník odebral se do továrny Theod. Doktora v Náchodě, kde Lof byl zaměstnán; mezi tím však, spatřiv četníka, vytratil se Lof z továrny a dosud nebyl postizen.

Bitka na hradbách. Kamennému kruhu obmíkájícímu naše vlnné město, památným hradbám nedostalo se za jich trvání té cti, aby opravdově viděly před sebou nepřtele a ukázaly tak svou sílu vůči jeho zhubným střelám. Památného roku 1866. bylo sice na Hradec několikrát vystřeleno, ale k nějakému dobývání pevnosti nedošlo. V těchto dnech však přmo strhla se na dokonávajících hradbách bitka tuhá a nevidaná, jež mohla se právem nazvati bojem všech proti všem. Za bývalou pekárnu pracuje totiž větší počet dělníků na bourání hradeb a ti rosděleni jsou po 8 až 12 v tak zvané party. Takovéto dvě party dostaly se dne 22. t. m. do hádky a hned na to do tuhé rvačky, tak že na okamžik bylo bojistiš pokryto ne sice mrtvými a raněnými, ale kusy šatů, jež se sebe zápasníci strhali, až konečně policie učinila mezi nepřátelskými tábory smír. Bitka vznikla prý pro láhev piva.

Krádeže. V noci, se dne 30. na 31. t. m. ukradeny byly stáňáček pl. Fr. Jeřábkové ve Lhotě pod Libčany neznámými pachatelí peřiny zvířátním spásem. Zamříženým oknem přitáhl si mladý bídlem, do něhož na konci zaražen byl hřebík ve formě háku, peřiny k samým mříším a tak je pak protáhl ven. Mimo to ukradl ještě ve stodole řemen se žentouru. Poškozená čítá si škody přes 60 sl. — Dne 19. t. m. nechala slatka u p. Ruosa zde přes noc na chodbě dětský vořík, který do rána zsmísel. Vořík ptašen byl vlněnou látkou, byl slutě znebrnován a měl ceny 22 sl. — Dne 29. února stratil se řeznickému pomocníku u p. Ant. Joňu v Polici zaměstnanému s kuchyně slatí kabát. Četnictvo ajistilo, že známý, vícekrát trestaný tulák Antonín Hanuš z Halbrátskdu dle popisu v kabátě tom v Malé Lohruji se potuloval. Byl satčen a satčen pro tuláctví v Broumově věřčen. —

Oheň. Dne 12. t. m. shořel stěh senní rolníku Fr. Šimčíkovi v Ronádkově u R. Hradce Kr. Poškozený utrpěl na 800 zl. škody.

Zatýkačem stihán jest kraj. soudem v Chrástě Fr. Flagr ze Dřenic u Chrástě pro zločin krádeže.

Utopil se. Předtím týden utopil se na Slezském Předmostí zletlý zámečnický pomocník Josef Havlík. Týž stíse: byl padoucí nemocí v okamžiku, když šel právě kolem jámy naplněné hnojivkou, do níž spadl.

Mlsný zloděj. Bernimu inspektoru p. Josefu Guthovi, jenž byl na Pražském Předmostí, vyloupal nějaký darebák díl včel, jež notně poškodil a spásobil tak škodu 18 zl. Krádež tato přičítá se opět „neznamému“ pachatelovi, jichž na Pražském Předmostí jest stále jako hub po dešti; v každém čase mohli bychom vynáti: celý sloupce pro krádeže pouze tam spáchané. Divíme se, že tamější otocové obce nepostarají se již po tolikorakých krádežích o větší bezpečnost majetku svých spoluobčanů; vtipkají říkají, že prý se čeká, až zloději odnesou i starostu s policajty. Poškozený vyplácí každému, kdo sdělil by mu jméno pachatele, odměnu 5 zl.

Dítě utamulo. V neděli, dne 22. března vyřily dívky Josef Zahradník, hostinského v Loučovic u Dobrušky, dívat se, kam jsou kolešníci. Šly za nimi až ke Zlatému potoce, který byl velkým táním mluha na březích velice rozvodněn. Sotva vstoupily na úpatí hřebenu lávka přes potok vedoucí, ameklo se dřevěné tabule pátileté a spadlo do proudu. Sedmiletý její bráček měl tolik štěstí, že se jí podal ruku stále po kolena ve vodě. Když však sestřička i její do proudu táhla, pastil ji, a tak zalekla smrt ve hladině vlnách. Mrtvola její nalezena byla teprve v pondělí o pouličních u Řetova mlýna pod Dobruškou, kdež avšak k tělu se šlo. Vylouč ji Alois Čita z Dobrušky, který byl zaměstnan táborem kamene a Zlatého potoka. Žalost rodičů nad strátou milované bezohledné dočasně je nesmírná.

Krádež. V sobotu 21. března t. r. přivlekl detektiv a souda do Jitčína dva vyrostlí z Kolova u Loučovic, kteří ukradli bonobu psa v oheň 50 zl., zabili a zabil. Psa nalezl p. V. Luňáček, starostovi z Těšína, kterýž také s detektivem krádež vypátral.

Oheň. V Zámostí u Zelenovic v pondělí v tomto ránu o 10. hodině večerní shořel domek p. Antonína Šimčíka. K ohni dostavil se dobrovolný sbor hasičů ze Zelenovic, kteří v brhu ohně uhasili. Smutné je, že nejen v Zámostí, ale ani v okolních blízkých vesích nemají stálých, v Zámostí ani hasičích náčiní. Kromě sad jediné háky.

Z Kostelce n. Orlicí. Po příkaze větších míst hodlá zdejší duchovní správa od 22. března do 2. dubna t. r. zasedati konferenční řeči čili duchovní přednášky večerní. Přednášky tyto bude konati tečnick osvědčený, na slovo vzaty vždy o 7. hodině večer v děkaněm chrámu Páně sv. Jiří.

Z Chlumce n. C. (Spolek „Alšbětá“ nesoucí se k tomu, by školní děti nejchudších rodičův zdejší obce čtení siimního sdarma obědy podělovány byly. — Nová překná podlaha v zdejší chrámu Páně). Krutá zima k. r. 1874-5 pohlnula ardem ct. slečen učitelky zdejší školy Anny Janíkové a Teresie Kryškové, aby se dostalo chudé zdejší školní mládeži v zimě sdarma obědy; za tou příčinou vyžádaly si jmenované slečny na starostovi města p. Fr. Kreuzmannovi povolení ku sbírání potravin a peněz i svolení, aby se v kuchyni budovy školy dříve smělo vařiti; i stalo se po přání jejich. K svolení učitelky, jež účty a účty zdejšího občanstva požívají, sešla se brzy hezká část penězů a slusná zásoba potravin a tu radil dp. katecheta Václav Kysela, aby se neprodleně s vařením počalo; stalo se tak. Zmíněné učitelky vyžádaly více zdejších slečen, aby ve vaření pro chudé děti stihly se s účastí, což ochotně přijaly, rády konaly a dozor při podělování i s jinými paními na se vzaly. Pouť po příspěvkách konaly dočasně sl. učitelky, industriální uč. pí. Z. Šemberkové, pí. Kaprová, choť c. k. oficiála, pí. Šteínová, choť obvod. lékaře a sl. Křesťanová. — Pan ředitel zdejších chlapeckých škol byl požádán dvěma dámami, aby dovolil, by též chudým žákům se sdarma dostalo obědy; ještě však dovolení se nedostalo, vařilo se pouze pro dívky. Zimní té doby uděleno dčvkám 1918 obědů zalesň-jících v polévce a příkrmu a ještě pro budoucí rok shýlo přes 80 zl. — Počátkem listopadu m. r. sesvala obědníkem sl. F. Kryšová těch dobročinných dam, které loni se zaslály drobné chudinné a skutkům lidu-milnosti; podala výkaz a účty za lonský rok a dotazovala se shromážděných, má-li se i nastávající zimě v činnosti pokračovati. Ujednáno, aby v činnosti té letošní zimě se pokračovalo. Brzy na to postarano bylo o stanovy, jež ve schůzi dne 19. prosince byly přijaty a nyní místodržitelství schváleni došli, čímž spolek „Alšbětá“ definitivního zařazení došlo. Tu za-jisté naskytuje se krásná příležitost k osvědčení křesťanské lásky k chudým. Čím se také řeši alespoň kousek sociální otázky; přemýšlejte o tom, kdož dosud dosti příznivě o podporování chudé šk. mlá-deže nasmýšlíte! Příspěvky se zvláštní ochotou letos sbíraly mimo dčmy, jež již loni se sbírek účastnily, tyto pí.: Kučerová, choť c. k. soud. adjunkta, Šnop-lová, choť MUDr. hraběcího a obvodního lékaře a sl. učitelka Pavalová. Letošní zimě rozdáno chlapcům a děvčátkům úhrnem 2668 obědů a shýlo ještě asi 180 zl. — Dozor při vaření a rozdávání obědů měly pí.: Korbelová, z. Šemberkové, sl. T. Kryšová, sl. J. Kudrlicková; dozor nad chlapci při obřadech měl po celou dobu výhradně pan katecheta sám. V nájmú skutečného tohoto dobročinného účelu si platných zaslul mimo jiné dámy zasluly paní Josefa Doležál-kové, choť obchodníka a paní Vil. Doležalová, choť knihaře. Všem šlechetným dčvkám voláme: „Odpíat Bůh!“ — Jsa svědomitě dbaly svých povinností pá-sobil úsilovně dp. katecheta Václav Kysela k tomu, aby všick zdejší školní mládež i v době zimní v ne-děli a ve svátek slubeb Božích se účastnily; do-slechnuv však od mnohých rodičův výmluv, že by na šamované dčbné děti se nachladily, dočhl prosbou na správu zdejšího velkostateku toho, že pan hrabě Zdenko s Kinských ochotně přkna na stísně podlaha

v děkaněm chrámu Páně daroval a místní školní rada po žádosti těchto p. katechetů práci farnímu naplatila; tak stísně jeho přičiněním uhledná přkna-ná podlaha a výmluvy tím odpadly.

Z Německého Brodu. Dne 28. února měl být obřad pohřbu vážené sl. F. Haufové, která zemřela ve Znojme. Přání její bylo, by pohřbena byla v Něm. Brodu, v prvotním svém bydlišti. Žádosti její bylo vyhověno a tělesné pořádky její byly po dráze dopraveny do Něm. Brodu a zde k věčnému spánku mály na hřbitově sv. Vojtěcha být uloženy. Pohřeb onen měl se odbyvati s mládenci a družičkami. Po-žádány byly slečny zdejší o prokázání této poslední služby. Mládenci měli být pp. studující Německo-brodští; jelikož však pohřeb onen připadl na pátek, kdež se vyučuje do 11 hod., nebylo p. ředitelem stu-dujícím dovoleno na pohřeb jíti. Byli tedy požádáni mládenci stavu farního z vážených měšťanských rodin zdejších, by oni místo zaujali. Čhtli tak učini-ti s nejlepší ochotou. Věk družičky nebyl s tím spokojen, že mají jíti s farními, ačkoli byly to vešmé dcery farního. Tím dokázaly samy, že nemají náležitou vzdělání, že zahazují samy sebe, když stydí se za stav sobě rovný. Jest to smutná, zvlášť při takovém výkonu, který jest každého prá-vého křesťana povinností. Neshodou tou obřadní pohřeb onen bez družiček a bez mládenčů. — Co se týká poměrů farního omladiny, bylo by záhodno zde utvořiti spolek jiných, který by byl o sobě msta a v něm by se přednáškami poučnými mladý lid vzdělával a krázel ku předu. Neboť v dobách nynějších mladý lid, není-li vzděláván usitečně a veden cestou, která vede k Bohu a k pokroku farního, lehce jest sveden na becestí a stracen vůbec pro věc dobrou a usitečnou navždy. Dejs Bůh, aby poměry nynější se změnil k lepšímu!

Z Luže. (Konverze). Dne 3. t. m. složil v Luži na smrtelném loži do rukou vdp. děkana významný křesť. katol. víry 3letý kněz Josef Peřina, načež byl přimov sv. svátostmi umírajících zaspat. Josef Peřina byl po dlouhá léta kněz, leuším hajným, zastával svůj úřad vždy věrně a správně a těžil se pro svou dobromyslnou povahu všeobecně vážnosti. Dle jeho do-znání nejvíce se mu vždy na straně katolické líbilo uctívání nebes Královny a lze tudíž právem říci, že mu Máti nebes milost obřecem vyjednala. — Dodatek ku správě v dřívějším čísle obsažené o katolickou jednotu „Slavata“ uspořádané přednášce dne 23. t. m., již hosp. ředitel pan Durek z Prahy konal. Ze přiležitosti byla totiž podána petice ke známému ve Vídni, v níž se dč, že jednota přistupuje k prohlášení král. hlav. města Prahy — žádajíc, aby ná-šemu šestimilionovému národu po právu a spravedli-vošti byla druhá univerzita na Moravě v Brně nejen povolena, ale co nejdříve i v život uvedena. Petice nese 60 podpisů a byla již předsednictvím českého klubu odeslána. Byla tedy i vzhledem této stránky před-nášky naše věcnou a šádným stranicovým agitacním manévrem.

Ze Skuhrova. Zdejší ochotníci v letošním zim-ním období předvedli divadelní hry: „Mistr Bedřich a jeho chasa“, „Tvrdá česká palice“ a dne 18. t. m. tři jednoaktovky: „Znichen z hladu“, „Směna na hu-bičku“ a „V ochraně Napoleona prvního“. Všechna tři představení byla dosti zdařilá a při posledním ukázali ochotníci zdejší sáisté dobře na mnoze všichni seč jsou, neboť každý měl dvě, někdy až tři od sebe se různící úlohy. Nebudeme rozebírat hry jednotlivých pp. ochotníků, jen řekneme a to všem právem, že při všech třech jednoaktových podali naši ochotníci u ve-liké většiny dčkaz o náležitém porozumění a taktě o dobrém a vhodném vstě se v úlohy své bý i jak řečeno, různě. Všichni ochotníci, každý podle svého upůsobu a své zasluby a své dovednosti jsou hodni uznání. Též se se, že rozhodnuto, aby letošní di-velní zimní období ukončeno bylo teprve a o svátek velikonoční, kdy totiž na druhý svátek má být sehrán zajímavý a putavý kus od J. K. Tyla „Paní Mari-ánka matka pluku“, činohra o 4 jednáních. A po tom se doufá, až nadejde nové období příznivé divadelní představením, že bude i jeviště samo přimějíví umi-štěno a rekonstruováno, čehož jeví se potřeba čím dále tím citelněji. Že pak to sledováno bude přízní všech činitelů a stran, bez nichž ani ten v zákoutí pohorském ležící, Skuhrov není to doufati lze tím spíše, že se poměrů daných je pouze divadlo zdrojem lepš a povazešenější zábavy, až již o jiných jeho účincích pomlčíme.

Z Jitčína. Hospodářský a lesní spolek pro okres Jičínský osámil ve svém orgáně „Přemyslu“, že po-řádl výroční valnou hromadu dne 25. t. m. v 8. hod. d o p o l e d n e. Což nejsou členy tohoto spolku katolíci, jichž povinností je v neděli a ve svátek (a zvlášť ve svátek mariánský, který na den 25. března připadá) účastniti se slubeb Božích? Nevi hospodářský a lesní spolek, že právě o 8. hodině dopoledne slubeb Boží se odbyvají? — Pověstný „záračný doktor“ Naxera rodká rychnovský, potlouká se nyní v okolí Jičínském pobýv s před tím skoro měsíc ve vyšetřovací vazbě u c. k. okr. soudu v Nové Pace. Vydává se hned za lékaře, který v nejkratší době stane se okresním lé-kařem v Jičíně, hned za trappistu, který však — o čemž se sám nasmýšluje, — dle „Nár. politiky“ se dne 22. t. m. jest ženat, ale manželka jeho žije od svého lehkovásného muže odloučená kdeś na Smí-chově, jinde zase vydává se za raského popa. Šermí-řem musí být znamenitým, ješto dle svého doznání vyučoval v oboru tom c. a k. důstojníky posádky Jičínské.

Z Rychnova n. Kn. Ve čtvrtek, 14. t. m. o 1. hod. večer zemřel zde Frant. Šumpík, církevní kněz ve výslužbě, tuberkulou plic. Pohřb konal se v pon-dělí o 10. hodině za účastenství 18 duchovních a dosti četného účastenství obecnosti. Smutný, bolavý pohled byl na ubohou chudou staťenku, 74letou jeho matku, jež hořkými slzami skrápěla rakev svého jediného syna. Mimo místního duchovenstva doprovodili svého spolubratra k poslednímu odpočinku p. Jos. Bezdíček, kaplan v Kostelci n. Orli., p. Jan Dvořáček, farář v Štátně, p. Alois Dvořák, katecheta v Kostelci n. Orli., p. Jindřich Jakubička, farář ve Velké Zdobnici, p. Ludvík Jelínek, kooperátor ve Skuhrově, p. Frant.

Král, farář v Bílém Újezdě, p. Josef Pohl, farář v Ja-vorníci, p. Karel Slonek, kaplan ve Vamberku a p. Jan Šrámek, biskupský sekretář a farář v Nebeské Rybné. — Zpívané requiem obětoval senior duchtovenstva vikariatu Rychnovského František Leder., církevní kněz ve výslužbě. Velelšt. p. Vinc. Kleprlík, bisk. vikář, krátce promluvil u hrobu a pomodlil se za spásu zesnulého.

Z Holce. Stavbě dráhy železné, která má vésti z Heřmanova Městce přes Chrádum, Moravany, Holce do Borohádku stavějí se v posledním čase znovu v cestu mnohé překážky, tak že sotva lze doufati, že by se letos ku stavbě zmíněné dráhy přikročiti mohlo, což lze jen litovati. Společnost rak.-uh. priv. státní dráhy, kterou dráha Chrádum-Holice v Moravanech přetíná a v Borohádku k ní se opět připojíti má, žádá od společenstva projektované nové trati, aby vy-stavělo budovy nádraží v Heřmanově Městci, v Mo-ravanech a Borohádku, kteréžto by pak byly majetkem dráhy státní. Na tyto podmínky nechce konsortium jen tak honem přistoupiti. Zvlášť jedná se tu o ná-draží v Moravanech, kdež je budova nádraží na schůtralá, že státní dráha bude stejně nucena novou budovu si postaviti. Takto by ale přišla k ní velice lacino. Kromě toho žádá společnost státní dráhy značnou sumu za připojení ku své trati, tak že náklad na dráhu Chrádum-Holice značně vzrostl a nedostává se ještě tudíž přes 100 tisíc zlatých, které uhrazeny mají býti upisováním nových kmenových akcií. „Nasincům“ se jaksí do těchto akcií nechce. Až bude však všechno hotovo, budou oni první, kteří se budou na té dráze roztahovati. Přes to ale všechno je agitace ve prospěch nové té dráhy tak čilá, že bude potřebný kapitál co nejdříve pohromadě. — Povět, že bude zřízen nový soudní okres v Týništi, není prý bez pod-staty. Občané Týništi jsou odhodláni v té věci přit-něsti oběti ty největší. Ano i přimějí byty pro úřed-níky připraviti jsou ochotni. V Holcích způsobila ta správa mocné hnutí. Holice nechťjí zdáti za Týništi. Občanská záložna holická umínala si postaviti nový velký a vkusný dům na rohu náměstí na „staré poště“. Mají tu býti zřízeny některé úřadovny, poradní sál, elegantní moderní krámy a několik bytů. Bytů je zde totiž velice po skrovnu a k tomu jsou to byty nepřijemné a všelijak zastrčené a při tom přece drahé. Tomu se má nyní novou pékrou budovou odpomoci.

Z Velin u Holce. Starobylý filiální kostel Ve-linský sv. Mikuláše dodává krajně mezi mezi Veli-nými a Borohádkem hlubokými lesy porostlé utěšeného pávu. Mlý to čínl dojem, vystoupíme li z roz-sáhlých lesů na planinu kolem do kola lesy obrostlou a před sebou vidíme dlouhou vesnici, v jejím středu se vypíná rostomilý dřevěný kostelík taktě s dře-věnou věží. — Původ jeho spadá do 14 století. Boho-sluby však v tomto kostele mohly konány býti jen zřídka kdy, protože v Ostřetině, kamž tato filiálka patří, jest pouze jediný kněz. Nyní však kostelík tento oživne. Pp. katecheti z Holce zvolili se ochotně každou druhou neděli do Velin dojížděti a mši sv. zde slou-žiti. Hlavní zásluha o to náleží Velinskému panu fi-dicím učiteli Štěrbovi, který všemožným způsobem o celou tu záležitost se staral, ano i dvakrát k ndp. biskupovi v té příčině dojel. Badiš mu za to vřelý dík!

Z Bílého Újezda. Působením p. řidícího zdejší školy jako osvědčeného odborníka ve zpěvu i hudbě, vzmáhá se u nás uslechtilé jak zpěv a hudba ve slohu lepších skladeb církevních tak i zábava zpěvem a hudbou povznášející ve společnosti zdejší. Jsou u nás pak dosti četní přátelé a příznivci tohoto pěkného snažení p. řidícího. A mohou se oni vykázáti již pěkným a dobře nacvičeným programem. Dne 22. března pořádali naši běloujezdští přátelé hudby a zpěvu pěknou „pěvecko-hudební akademii“ v sousedních Je-štětích v hostinci p. J. Baška a to ve prospěch školního harmonia. Akademie ta vydala se a přibýlo zajisté příznivců té myšlenky, aby zábavy zdejší byly i na dále uslechťovány pěknou písní a hudbou zda-řilou. Také i divadelním představením, nyní častěji pořádaným dařivá se v celku dobře a pořádně bý-vají podle poměrů našich v době příznivým úspěchem.

Z Nového Bydčova. Letošní sezona koncertní skoro zahájena akademií spolku na podporu chudých studentůch real. a vyš. gymnasia v Novém Bydčově dne 22. března t. r. Rozkošný program prozrazující vkus a dobrou znalost hudební literatury, příláká i letos dosti četné obecenstvo. Všechna čísla sborová i orchestrální byla s ohromnou plní nastudována i obratně řízena. Provedení celkové šťastné, ba možno nazvati je vzorným, tak že letošní akademie nejen že za lonskou v ničem pozadu nezustala, nýbrž ji i předstihla. Prvním číslem programu byl mužský sbor „Rodné brázdy“, složil Fr. Vondráček. Nechci zde pouštěti se do rozboru skladyb, hudiž jen vzpo-mínka učiněna o provedení samém. Skladba skládala se ze dvou motivů, z nichž druhý jevil se co dumavá otázka, první přednesem zamlouval se vzletným, mo-hutným rásem. Obě věty rozkošné dohly autoru a po-sluchačů dlouho trávající pochvaly. Na to sehráno z „Novellet“ od N. W. Gadeho smyčcovým sextetem scherzo, jemně další „andante“ vydobylo potlesku. Mladistvé sbory čtyřhlasé sopránů a altů, zazpívaly „Na odchodu“, a „Plyň má Labe“, pěkně to skladyb Malátovy, jenž téměř veškeru svou činnost posvětil písní národní a vlastenecké. Od téhož autora velice pěkně zazpívány „Zpěvy lidu českého II.“ čtvrtým číslem programu byl „Devátý houslový koncert“ od Ch. Bériota. Veškeré věty jsou větami symfonickými, jež solista uvedl k nevšední uslechtilosti. Důstojné k tomu číslu řadila se bezvadně přednesená smyč-covým orchestrem „Melodie“ od Rubinsteinova a „Poesie a prosa“ od G. Richtera. Nadešené applaudováno před-poslední číslo programu „Ze Snity“ Dvořákovy „polka a romance“ upravené opět p. Frant. Vondráčkem pro smyčcové nástroje, 2 flauty a harmonium. Zbytečně by bylo vypočítávati ty dojmy skladeb Dvořákových, jež životní maximou je kultus hudby slovanské. S hrdostí nejen ústav ale i město naše máše pohlíseti na stkvělý výsledek vyučování hudbě při zdejších gym-nasiu a tudíž oprávněno přání, by hudebními námi město naše nedalo zahynouti vyučování hudbě při zdejších gymnasiu, což by při převzetí ve správu státní snad státi se mohlo. Pamatujme, že hudební umění

je částí vzdělanosti pověřené a sice částí velmi důležitou, že hudba směřuje strážku citovou, že hudba patří v psoru výchovatele místo velice důležité, vždyť již na př. Plato praví: Hudba je druhá polovice výchovy, neboť šlechtí duši lidskou.

(Zasláno.)

Pan Josef Krejčík

závod sochařský a řezbářský v Praze.

Dřívý Bubna 612 - VII. - Sklad Eliášova třída 24.

Zasílám sjednaný obnos za „Krista na kříži“ jenž došel zcela neporušen. Jsem úplně spokojen a vyslovuji Vám své díky za práci tak pěknou a poměrně levnou.

V úctě oddaný.

P. Frant. Hrnčíř,
kaplan.

PŘEPYCHY, 12. září 1894.

(Zasláno.)

Ústřední Jednota pekařů z Čech, Moravy a Slezska pořádá v pondělí velikonoční dne 6. dubna 1895 důvěrnou schůzi v Jaroměři v hotelu „u dvou jelenů“ na náměstí. Začátek schůze ve 8 hod. odpol. s následujícím programem:

1. Uvítání hostu starostou společenstva pekařů z Jaroměře p. Robertem Kuhnem.
  2. Schůzi zahájí p. Ant. Liegert z Prahy, předseda Ústřední Jednoty.
  3. O živnostenské nově navržené promluví zemský poslanec p. JUDr. Moravec ze Dvora Králové.
  4. O pořádání pekařské výstavy v Hradci Kr. tohoto roku referuje p. Ant. Juliš.
  5. Volný rozhovor o fenele pekařském.
  7. Přijímání nových členů k Ústřední Jednotě.
- Volné návrhy.
Žádám p. kolegy severovýchodních Čech, by se v hojném počtu schůze účastnili.

Za výbor Ústřední Jednoty:

Ant. Liegert, t. č. předseda.

Do České Skalice a okolí!

Umělé zuby

celé chrupy neb jednotlivé, buď s patravou deskou neb bez ní, podle nejnovějšího amerického způsobu vyrábím s krásným vzhledem práce v obor ten spadající přesně a solidně ručně za nejlepší obalování, při nejnižších cenách. — Poroučejte se do vzácné přízně ct.

obecně,
znamenám se v hluboké úctě oddaný
JAN FERBAS,
subní technik v České Skalici.

Diplom. mag. pharmaciae

KAREL SIGMUND

nástupce p. A. Tesárka

doporučuje svůj obchod

zbožím materiálním, léčebními a barvami

„U červeného kříže“ v Hradci Králové.

Hojně zásobený sklad veškerých zákonitě dovolených prostředků i moderních drogérií a léčebn.

Veškeré potřeby pro domácnost a kuchyni, obzvláště: jemné druhy čaje, rumu s koňakem. Právě staré víno malaga, madeira, oporto, sherry, jakož i jiná španělská vína zdravotní. Barvy na vajíčka. Zvláště pozoruhodný velký sklad jemných levančinových hub k mytí i do koupelí; osvědčené vykuřovací desinfekční prostředky. Lih čistý i denaturovaný, petrolej a benzín. Spolehlivé, ochranné prostředky proti molům, dalmatský a černoborský prášek na hmyz, vždy čerstvé mléky. Trvanlivé, dobře kryjící barvy lakové a voskové pasty ku natírání i leštění podlah. Inkousty, borax, veškeré běžné druhy franc. gelatiny, nejlepší škrob rýžový a pšeničný. Nejlepší anglické i tuzemské fermeže, francouzské okry a veškeré jiné barvy, suché jakož i v oleji neb fermeži třed. Veškeré i nejnovější pomůcky a preparáty pro pány fotografy, amatery; fotografické apparáty všech soustav. Sklad veškerých minerálních vod a i jiných vřelých výrobků.

Chemická laboratoř ku zkoumání cukru, lhu, mléka, moče, umělých hnojiv a veškerých chemikálií jest pásem odběratelům zcela bezplatně k dispozici.

Pánem obchodním značká slova! — Ceny báječně levné!

Jan Horák,

vlastní výroba suken

v Rychnově n. Kněžnou

nabízí na dobu jarní a letní

pravé vlněné látky

za ceny mírné. Četné opětné objednávky, zvláště z kruhů vř. duchovenstva jsou milým pro mne důkazem, že jsem beslu svému: „Pocitív sebe menší výdělek lepší je sebe většího nepocitívého.“ věren zůstal.

ceníky na požádání franco.

Zásilky na dobírku,

vř. duchovenstvu dle přání bez dobírky.

Při hromadných objednávkách výhody oo možno největší.

Četné doporučení z kruhů vř. duchovenstva i P. T. učitelstva k nahlédnutí.

Též na splátky a bez zvýšení cen.

Umění církevní.

JOSEF J. HÜBSCH,

akademický malíř, vydavatel „Rozhledův v umění výtvarném a církevním“

Praha-Žižkov, Jeronymova ul. č. 750.

Výzdoba chrámů malbou.

Malba dekorativní. — Malba chrámová, kostelních kaplí, klášterních síní, vizitačních sálů, oratorií. (Malba temperová, vosková, caseinová, křídlová, olejová, freško.) Malba gobelínová. — Obyčejné olátní. — Obyčejné nástěnné a nástropní. — Obyčejné světců, světic, patronů slovanských. — Obyčejné křížových cest. — Obyčejné praporek. — Restaurování obrazů a uměleckých děl.

Opravy oltářů, kazatelů, varhan, spovědnic, křtitelnic. — Zlacení a polychromování. — Sňehová úprava a uspořádání interiérů.

Podmínky mírné. Rozpočty, barevné nákreby a skizy. Odporučené od církevních autorit. Chrámům a farnostem nemajetným poskytují se výhody splátkové při cenách nezvýšených.

Ztráta vlasů

a tvoření lupů

se pod zárukou jediné jistě

CRINOGENEM

od

J. Beyšovec v Jičíně

Cena láhve s ochrannou známkou 1 zl. při 3 lahvičkách anko na dobírku, neb lépe proti pošt. poukázce 3 zl.

Sklady v lepších materiálních obchodech a holičských závodcích.

Domovníctví

místo za spolkového sluhu, dohlížitele do továrny nebo podobné místo přijal by řádný, mladý řemeslník. Přihlášky přijímá administrace t. l.

Odporúčujeme co nejvřeleji

P. T. valedictorijskému duchovenstvu, si. patronátním a obecním úřadům, veškerým spolkům a dobrodružcům hojně zásobený

* výrobní závod *

(nejstarší v tomto oboru v Čechách z r. 1810.)

všech kostelních paramentů, praporek, kostelních prádla jakož i veškerého nádobného kovového náčiní atd., vše přesně dle církevních předpisů, s látkou vkusnou a trvanlivou, v cenách pokud možno nejlevnějších a svědomitě provedeno firmy:

Ignác V. Neškudla a syn

v Jablonném nad Orlicí v Čechách.

Láskou solidnosti a správného vyřízení veškerých záležitostí jsou představa vřelá uznání a odporučené z veškerých Čech, Moravy a Slezska a významné na směrť jub. vřelě v Praze a četných výstavách krajiněch.

Ceníky, vzorky i rozpočty zasílejí se na požádání franco.

Vypsání

KONKURSU.

Politické družstvo tiskové pod ochranou sv. Jana Nep. v Hradci Králové zadá cestou veřejného offertního řízení

stavbu

dieces. spolk. domu „Adalbertina“ v Hradci Králové.

Práce: nádenická, zednická, kamenická, kovářská, tesářská, pokrývačská, sochařská a štukatérská v úhrnném obnosu 88.008 zl. 44 kr. zadají se jednomu podnikateli. Ostatní práce: klempířská (3038 zl. 99 kr.), truhlářská (7078 zl. 50 kr.), zámečnická (4018 zl. 10 kr.), sklenářská (1771 zlatý 48 kr.), nádenářská (1968 zl. 84 kr.) a dlaždicářská (490 zl. 80 kr.) zadají se také buď v celku jednomu offertovi nebo možno podati offertu na jednotlivé práce zvlášť.

Plány, rozpočty, výměry a podmínky jak obecné tak zvláštní jsou vyloženy podnaje 19. březnem t. r. vždy od 10 hodin do 12. dopol. a od 4 do 7 odpoledne v místnostech spolkových v Hradci Králové, velké náměstí č. 84. I. posch. k volnému nahlédnutí.

Offerty buďteš náležitě sepečetěné a dle ustanovení podmínek řádně sepečané a vadiem v podmínkách stanoveným avšak mimo obálku ponechaným podány nejděle do 31. března 1895 do 12 hodin v poledne předsednictvu družstva.

Politické družstvo tiskové pod ochranou sv. Jana Nep.

V Hradci Králové, 17. března 1895.

Dr. AL. Frydek, Dr. Fr. Šala,
bisk. generální vikář, profesor theologie,
předseda. jednateř.

Příhodný dárek pro bímovače.

Nákladem politického družstva tiskového v Hradci Král. v několika dnech vyjde spisek

Učte se z dějin!

Příhlášky přijímá již nyní a hned po vyjití spisku vyřídí biskupská knihtiskárna.

OVOCNÉ STROMKY.

6000 vysokokmenných a 2000 krsků jabloní, hrušek a švestek nejlepších a velmi úrodných druhů.

Vysokokmenné jabloně první výběr 50 kr., druhý výběr 40 kr., třetí výběr 30 kr., hrušky 60—50 kr., švestky šlechtěné 50 kr. Krasky jabloně 40—30 kr., hrušky 50 kr., švestky šlechtěné 50—40 kr. Vysokokmenné jabloně malinové holovouské 60—60—40 kr., krasky téhož druhu 60—50—40 kr. Jablko malinové holovouské je okrasou každé zahrady a že se ovoce to každý rok v ceně dvojnásobně všech jiných nejlepších druhů jablek prodává, nemělo by v žádné zahradě scházeti. Z příčiny srážení části školky na místa stavební prodám též šlechtěné jablonky malinové holovouské: 10 kusů do 1 m. výšky za 1 zl. 50 kr., 10 kusů do 1 1/2 výšky za 2 zl., a 10 kusů přes 1 1/2 m. až 2 m. výšky za 3 zl. 60 kr. 200 sazenic rybízů 2 až 3 letých po 10 až 50 kr. kus. Maliny a jabody po 2—3 kr. sazenice.

Josef Kulík,

ředitel měšťanské školy dívčí v Hradci Králové (v Čechách).

Vyznamenán v Praze 1895

státní medailí a čestným diplomem doporučuje

VARHANY a HARMONIA

v levných cenách

— a velice příjemného hlasu. —

Těs přijímá

veskeré opravy varhan

a ručí za řádné provedení.

Bed. Čapek,

mař. c. k. ř. s. závedu pro stavbu varhan a harmonií

v Poličce.

Národohospodářská hlídka.

Zlatá měna s klesání obilních cen.

Dokud nebylo drah a paroplavby, tvořil každý národ pro sebe hospodářský celek. Co se v zemi urodilo, to se také snědlo. Zle bylo ovšem, když uhodila neúroda. Nyní všechny hráze a hranice padly. Nyní zásobuje Argentinie obilím Německo, severní Amerika a Indie zásobuje Anglii, Rusko vyváží žito a ječmen do Německa a k nám. Není divu, že každá hospodářská směna v jedné zemi působí na hospodářské poměry jiných zemí. Až do let 70tých bylo ve všech státech stříbro v mincovnách státních svobodně raženo, mimo Anglii, a všeobecně se uznával poměr, že jeden díl stříbra platí patnáctkrát méně než stejný díl zlata. Po válce francouzsko-německé zavedlo však Německo r. 1873 následkem pokladu válečného na Francii vydobytého zlatou měnu. To jest všechny účty veřejné, všechny platy v obchodu musí se dávat ve zlatě. Německo prodávalo své ohromné zásoby stříbra na světovém trhu, zároveň ale stouplo v severní Americe dolování stříbra a jeho tržba se značně rozmohla. Klesání ceny stříbra následovalo na trhu londýnském nepřetržitě. Kdekoliv v letech 1866—1870 se celkem vytěžilo 1339000 kg., bylo r. 1890 vytěženo 4160000 kg. stříbra na celém světě. Francie zastavila ražení stříbrných mincí r. 1876. Severní Unie přijala zlatou měnu r. 1873, ale brzy se vrátila k bimetalismu. Konečně my jsme se r. 1892 na podnět Rotšilda dohodli museli za jinými a i u nás zavést ražení stříbra a zavedena zlatá měna, ovšem jen na papíře. R. 1893 zastavila největší zem Indie ražení stříbra. Než Německo, Francie zavedly po příkladu Anglie zlatou měnu, byla přes 50 let relace (poměr hodnoty) zlata a stříbra

1 : 15 to jest za jeden díl zlata obdrželi jsme 15 dílů stříbra. Relace tato klesala na ceně stříbra ohromně od let 70tých. R. 1889 byla relace stříbra a zlata jako 1 : 22:10, to jest za jednu uncii zlata přišlo 22 10 uncii stříbra. (Unce asi 33 loth.) Nyní relace tato kolísá mezi 1 : 20 a 22. Žid Sues, profesor geologie na vídeňské universitě pravi ve své knize „die Zukunft des Silbers“, že příroda přilíc málo poskytuje zlata, aby mohla udržet vzácného a drahého kovu užívati jako mince, za to však poskytuje hojnost stříbra, tak že tento kov samou přírodou určen jest za peníz všem národům případný a pohodlný. Následkem zavedení zlaté měny v evropských zemích stal se peníz stříbrný bescenový, mezi lidem koluje málo peněz a zlato jest jenom ve vertheimských pokladnách kapitalistů, především Rotšildů, jejichž 4 bankovní domy vládou ohromným jménem 50 miliard zl. Kř div, když je málo peněz, že ceny zboží klesají a cena peněz stoupá. Kř div, že lid nemaje, čím by kupoval, trpí nouzi. Účinky zlaté měny jsou tak neblahé, že o nich mluvit nemůžeme. Zlato, jakožto zákonitá mince, užívají jen státy evropské mimo Ruska. Stříbra užívá Indie a Čína, které mají skorem 600 mil. obyvatel, pak severní Unie se 63 mil., Rusko se 100 milliony. Stříbra užívá tedy skorem 800 milionů lidí a zlata pouze 250 mil. V Indii platí stříbrná rupie, která o maličkost pouze má stříbra má než naše zlatka.

Jak se utvořily obilní ceny v Indii?

Za jeden metrický cent se platilo:

roku	1871	1879	1884	1889	1891
ryže rupií	9	10	8	8 1/2	8 1/2
pšenice rup.	7	7 1/2	7 1/2	7 1/2	8 1/2

Indický sedlák, který nezná blahodárný účinek zlaté měny, utržil tedy r. 1891 za m. q pšenice oam 11. Kterak by si náš sedlák mohl říci, kdyby také ceny našeho obilí platily jako v Indii. V Indii mezi lidem peněz stříbrných dost, lid může kupovati, má za co, a proto ceny obilní neklesají, spíše stoupají. Známkou to blahobytu země. Na tom není dosti. Poněvadž zlato jest skorem o 45 proc. dražší než stříbro, může indický rolník s velkým prospěchem dovážeti pšenici do Anglie, Francie, Německa. Zcela pochopitelně. Za m. q pšenice obdržel indický sedlák v Londýně 6 zl. ve zlatě, to znamená alespoň 11 až 12 rupií ve stříbře! A tak se to má se vším zbožím. Proto panuje nyní ohromný proud zboží ze zemí, kde je měna stříbrná, do zemí s měnou zlatou, poněvadž země s měnou stříbrnou z dovozu toho ohromné zboží. Čína vyváží do Evropy, nyní vyváží ročně za 110—120 mil. taelsů. (Tael váží 37 a půl gramů stříbra jemného.) Indie vyváží v této době za 550 mil. rupií zboží, nyní se pátí její vývoz na 750 mil. rupií. Náš vývoz nestoupá, nýbrž klesá. My za celé poslední desetiletí stojíme neustále na 720—750 mil. zl. vývozu. Rovněž tak vývoz Francie nestoupá a vývoz Anglie dokonce klesá ročně skorem o 5 mil. liber šterl.

Smutné jsou účinky zlaté měny na naše rolnictvo. Jakmile zavedena zlatá měna, tu od let 70tých ceny obilní neustále klesají. To dokázal na mezinárodním sjezdu rolnickém v Bruselu francouz Allard. Ale nepotřebujeme ani jeho vývodů, to vidíme na vlastní oči sami!

Dle záznamu plodinové burzy vídeňské platilo se za metrický cent:

roku	1880	1894
pšenice	13 zl. 40 kr. 7 86 zl. o 43% mň.	
žito	10 zl. 80 kr. 8 90 zl. o 44%	
ječmene	10 zl. 30 kr. 8 96 zl. o 12%	
ovsa	7 zl. 40 kr. 8 96 zl. o 9%	

Za jediný rok 1894 ztratilo rolnictvo v celém Předlitavsku následkem klesnutí obilních cen na 18 mil. metr. q pšenice 74 a půl mil. zl. na 21 mil. metr. q žito 101 mil. zl.

Tedy pouze na dvou obilních plodinách strženo za jediný rok méně o 175 mil. zl. A při tom musí rolnictvo platit stejnou daň pozemkovou obnášející 37 mil. zl. jako r. 1880.

Za rok 1894 ztratili rolníci v Čechách na 4 a půl mil. m. q pšenice 25 a půl mil. zl. „ 9 „ „ žito 44 „ „ 8 „ „ ječmene 8 „ „ 10 „ „ ovsu 4 „

činní ohromnou sumu za jediný rok 70 mil. zl. O tento obnos strážilo naše rolnictvo mň a přece daně říšské, přírůžky zemské, okresní, obecní neustále stoupají.

Rolnický program české strany křesf. sociální žádá v odstavci: české státní právo, samostatnou cedulovou banku pro země koruny české a svobodné ražení stříbra jakožto penízu lidového.

Naše vláda na podnět Rotšildův zavedla zlatou měnu, ačkoli ji mužové vědy jako Sues, Milevski a jiní, hlavně ale strana antiremitaká od tohoto kroku varovala. Ale zlato Rotšilda, jemuž sám bývalý ministr financí Plener pokloniti se šel, bylo mocnější, než všechno volání lidu. Zavedení zlaté měny jest také jednou ohromně závažnou příčinou schudnutí našeho rolnictva a pracovního lidu a jest příčinou, že otázka sociální neobyčejně přirostla jest. Neb jest starou zkušeností, kde nouze o peníze, tam nouze o chleba.

Almanach valných hromad a přednášek hospodářského spolku pro okresy Pardubský,

Přeloučský a Holický v roce 1896. 1. Po sjezdu rolnictva českého východu dne 26. ledna v Pardubicích konaném, na němž pojednáno: a) O hospodářském významu uherského vyrovnání, b) O programu východočeského rolnictva, c) O našem sdružení, odbyvá se 29. výroční valná hromada spolku v neděli dne 29. března t. r. o 10. hod. dopol. v místnostech c. k. vř. reál. školy v Pardubicích. Program: a) Zpráva jednatele, pokladníka a pp. revisorů účtů. b) Bilance rolníka za rok minulý a rozhled pro rok příští. (Přednese pan předseda Ad. Eckert.) c) Volby výboru a revisorů účtů. d) Volné návrhy a rozprava o novém dražství. Po ukončení valné hromady hospodářského spolku odbyvá se ihned ustavující valná hromada hospodářského družstva ku zvelebení chová dobytka v okrese Pardubickém, v níž provedou se prozatímní volby výboru. 8. V neděli dne 28. dubna po 2. hodině dopol. koná se hospodářská schůze v Dašicích, v níž pojedná se: a) Co podniknouti ku zvelebení našeho cukrovarnictví (p. řed. Ad. Eckert.) b) Pěstování ječmene pivovarského (p. řed. Ad. Eckert.) 4. Ve Vysoké u. L. u Opatovic dne 10. května po 2. hodině dopol. v hostinských místnostech p. Fr. Seidla. a) Účinek vápná ve zdejších těžkých a vaských půdách a užívání umělých hnojiv (p. prof. J. Trojan.) b) O melioraci pozemků (p. řed. A. Eckert.) 5. V Mokošíně v hostinci p. Václava Lexy ve čtvrtek dne 14. května dopol. a) Naše národohospodářská bilance (p. řed. Ad. Eckert.) b) Zařízení domácích zahrad (p. Fr. Vohralík.) c) Pěstování ovocného stromoví (p. Fr. Vohralík.) 6. Ve Svinčanech dne 31. května v hostinci p. Fr. Hejtmánka zahájí se valnou schůzí mlékařský kurs, jejíž provede odborník na slovo vzaty p. inspektor c. k. ministerstva orby J. Charousek. a) Nové pokroky v mlékařství (p. řed. Eckert.) b) Zahájení kursu mlékařského (p. insp. J. Charousek.) 7. V Lipolticích dne 14. června a) Příčiny nízkých cen plodin hospodářských (p. řed. Ad. Eckert.) b) Hospodářské účetnictví (p. Jos. Plocek.) 8. V Moravanech dne 28. června, kdež odbyvá se současně výstava dobytka spojených besed a obcí okolí Moravanského. Na programu jediná otázka: hospodářský význam uherského vyrovnání (p. JUDr. A. Formánek z Pardubic.) 9. V Libižanech v hostinci p. Fr. Klapky v neděli dne 12. července. a) Dělnictvo hospodářské (p. řed. Ad. Eckert.) b) Pěstování rostlin průmyslových (p. spr. Karel Šafránek.) 10. V Dřítici dne 27. září. a) Hospodářské družstva (p. řed. J. Teklý, říšský poslanec.) b) Zúšlechťování plodin hospodářských (p. řed. Ad. Eckert.) c) Význam pěstování plicních rostlin. (p. Jos. Plocek.) 11. V Horní Rovni dne 11. října. a) Nové zákony zemědělské (p. řed. Ad. Eckert.) b) Jak lze úrodnost našich půd zvýšiti. (p. prof. J. Trojan.)

Hospodářský spolek pro okolí Hradce Králové koná v neděli dne 29. března t. r. v Práskáčce v hostinci p. Jos. Dolanského valnou hromadu s následujícím pořádkem: 1. Čtení a schválení protokolu z předešlé schůze. 2. Přednáška p. Čenka Havelky, druhého učitele hosp. školy zimní v Kuklenách: „O spolčování rolnictva se stanoviska všeobecného.“

Hospodářský spolek Opočenský odbyváti bude druhou valnou schůzi v neděli dne 12. dubna 1896. o 2. hod. dopol. v místnostech p. Jana Rathouského v Semechnicích. Program: 1. Čtení protokolu z poslední valné schůze a přijímání členů. 2. O hospodářském významu příštího vyrovnání s Uherskem. 3. O důležitosti odborného vzdělání rolnictva vůbec a o potřebě zimní hospodářské školy pro nastávající rolníky zvláště. O obou otázkách pojedná p. Jan Heinz, ředitel zimní hospodářské školy z Kuklen. 4. Účetní zpráva spolku za r. 1895. a zpráva revizní. 5. Volba zástupce hosp. spolku do kuratoria zimní školy hospodářské. 6. Volné návrhy.

Hospodářský spolek Česko-Skalický odbyváti bude v neděli, dne 29. března 1896. ve 2. hod. odp. v místnostech hotelu p. Bartonického v Č. Skalici valnou schůzi. Program: 1. Vybrání členských příspěvků. 2. Zpráva jednatele. 3. Zpráva revisorů účtů. 4. Volba: a) předsedy a místopředsedy; b) jednatele spolku; c) 12 členů výboru; d) 4 náhradníků. 5. Volba 8 delegátů, pak jednoho člena výboru a náhradníka do župní jednoty hospodářské. 6. O vyrovnání rakousko-uherskému po stránce zemědělské. Pojedná p. Fr. Bauer, ředitel rolnické školy v Košťelci n. Orli. 7. Volné návrhy.

Veřejná zkouška chovanců hospodářské školy zimní v Kuklenách, konati se bude ve středu dne 1. dubna 1896. o 9. hod. dopol. po službách Božích v místnostech školního domu č. 1. v Kuklenách.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 21. března 1896. 1. hl. pšenice 5.60 až 6.45, žito 5.50 až 5.80, ječmen 4.15 až 4.60, oves 3.— až 3.40, proso 0.— až 0.—, hrách 4.80 až 5.—, brácha 7.— až 8.—, čočka 8.— až 8.50, jahly 9.— až —, kroup 8.— až 21.—, brambor 1.30 až 1.50, sosa 0.06 100 kg. slámy dlouhé 0.00, slámy krátké 0.00 1 kg. másla 1.— až 1.10

Svíce kostelní,

pravé voskové i polovoskové, paschaly, trojhrany, grana, jakož i nejjemnější druhy kadidla, doporučuje veledůstojným farním a slavným patronátním úřadům, rovněž i

P. T. pátním obchodníkům v jakosti nejlepších a v cenách nejlevnějších

Josef Pilnáček

v Hradci Králové.

Závod voskářský „u Albersů“ založen r. 1809.

Přijal bych místo

za dozorce, skladníka

nebo pod službu po přep. též za cestujícího, místního zástupce atd. Jsem 28 letý, nyní hostinský, dříve samostatný trubkář a tudíž ve všech společnostech pohybovat se dovedu.

Nab. přij. J. Svatoš, hostinec „u Jelena-Melá Čermá p. p. Bělohádek

Vyznamenán na osmé jubilejní výstavě v Praze, r. 1891. a na národopisné výstavě československé r. 1895. státní výstavou medailí.

ANTONÍN SUCHARDA,

sochař a řezbář v Nové Pace

(v Krkonoších)

doporučuje se ku zhotovení oltářů, božích hrobů, plastiky provedené, křesťavé cesty, sech světic ve dřevě i kamni.

Starší práce umělé ceny majitel bedlivě opravuje, pozlazuje a polychromuje. Máte pak výrobky vlastní, ze své dílny pohlednější poskytuje mimo bedlivou posluhu i ceny co nejmírnější.

Zvláštnost!

Po 11 roků ležel v mém sklopné předložené originální sud pravého

jamajského rumu

Prodám 1 litr tohoto výtečného rumu za 2 sl. 60 kr., 1 láhev 1 sl. 60 kr., 1/2 láhve 1 sl.

Největší výběr kávy.

Alois Dvořáček v Hradci Král.

UMĚL.

ZAVOD

poznávací

JOSEFA KIESLICH

v Hradci Králové

u „černého koně“

odporučuje se ku solidnímu provedení veškerých

proci kostelních,

zařizování a obnovení oltářů, kazatelů a t. d.

VELKÝ SKLAD

nejjemnějších obrazů, zrcadel, lišt, křmů a pod.

„do oboru toho spadajících výrobků.“

Největší výběr rámců všech druhů na obrazy, fotografie a t. d.

Přiz. vana stěží v každé míře.

Žádejte vždy

a všude

slivovici a borovičku

jen od firmy

M. Nesňal

v Uherském Brodě na Moravě.

Do Hradce Králové a okolí!

FRANTIŠEK KRETSCHMER,

natěrad

v Hradci Králové, Velká náměstí č. 24.

(vedle hostince „U modré hvězdy“)

odporučuje se otědnu P. T. obecenstvu ku provádění **prací natěradských** ve stavebách, natěradní nábytku, lakování podlah a vůbec veškerých prací v oboru ten spadajících.

Brusinky

v nejjemnější ražné savařené

Skilový sádek

franko za zl. 2.75

salk

J. Fáborský

v Týněti n. Orli.

P. T. duchovenstvu doporučuje se

závod zlatnický a stříbrnický

Václava Šolce

přísežného soudního znalce a odhadce v Hradci Králové

ke zhotovení veškerých kostelních nádob, zlatnických slavicí v ohni, za které 20 let ručí. Též majitel sádkový sklad veškerých křesťavých a stříbrných, dále hodinářů I. jakosti, kteří se velmi levné ceny se sádkou se prodávají.

Vysocetné duchovenstvo a pp. učitelé obdrží akvizity též na měsíční aplátky za mírných podmínek.

Díkůčinění.

Zvolení nížeapsaného děkanem katedrální kapituly jakož i po došlém příslušném potvrzení od Svatého otce z Říma slavnostní zvoleného instalování, podobně pak téhož v téže době jmenování biskupským generálním vikářem zavdalo nejednopl. t. duchovním i světským úřadům a sborům, přemnohým váženým rodinám a přečetným vznešeným i ctěným jednotlivcům jak ze stoličního města tak z rozsáhlé diocese i mimo ni příčinu, ústními i písemnými blahovlnnými gratulacemi v takové míře pokorně podepsaného mile překvapiti, že mu nemožno, všude, jak by se slušelo a patřilo, zvláště se poděkovati. Proč to koná vděčně podepsaný touto cestou prose vroucně, aby srdečné jeho povinné díky byly všude laskavě přijaty s tím ubezpečením, že neustane z té duše želiti, aby dobrotivý Otec nebeský veškerým jeho vzácným příznivcům jejich lásku a náklonnost co nejštedřeji oplatil vším tím, co by je všechny nyní i vždy budoucně opravdu těšilo a blažilo.

HRADEC KRÁLOVÉ, dne 25. března 1896.

Theol. Dr. Alois Frýdek,

kapitální děkan a bisk. generální vikář.

OBNOVA

Číslo 55.

V Hradci Králové, dne 2. dubna 1896.

Ročník II.

Allelujah!

Vladimír Horav.

*„Vstati jest, není ho tuho; aj, mluvo,
bdeť jej byh palotiv. Marek 16, 6.*

*„Allelujah! — ten výkřik duše žhavý,
jenž v Getsemannu ležl v svatý klín,
smi duši mou! — Zřím lidstva velké davy,
jež v hrobu Kristova se berou stín
a v nebi velký den se rodí světa,
dne zasvěcený Bohu Parakletu!*

*O, sklopte hlavy! Zem se v nátru chvěje
a drahých proroků si spřádá sen,
jež lásky Boží věčná epopeje
do srdcí psala! Bůh buď svedben!
Allelujah! O zpěve plný vděků,
a hymno budoucnosti, přístič věků!*

*Profetě rei, co v nadšení pll dětem,
žm Sidmu se často třásl těm,
když barbar krubý v pychu tkal kletím
a klavy jeho bláhky dialekt
to v něm slavný bij dleš v lidské skrtně!
„Allelujah! — o pjele, dleš Páně!*

*Na cestu lidstva, Golgoty ješ stínem
ubíhá stáde v nekonečna tuj,
kde bída volá: „Hynem Páne, hynem!“ —
tam tryskni spěv tvůj, semi proměň v ráj,
otroky kobky, poula slámaej hrobů
a slávej tváře úpíctmu rodu!*

*„Allelujah! — at v lidské jádru nitro
a svedne vše, co v semě padlo prach!
Nec lidstva prchne! V duších světné jitro,
vše povstane, co bylo v temnotách!
Archanděl lidstva s nebes sláve stane,
by hroby otevřel, jak tehde v Getsemannu!*

„Vstati jest!“

Již mají posvícené chvíle zimní nepohody, již doba světlého jara nastala nám a s ní nádešly dnové nejvýznamnější, přeradostné svátky z mrtvých vstání Páně. Vítáme „Allelujah!“ rozléhá se po veškerém světě křesťanském, šťastným cti se každý, kdo s pevnou vírou, s plnou útěchou srdce svého volá: „Vstati jest!“

Jestliže se dnes opravdově radují všichni upřímně věřící, tak i my s potěšenými pocity slavíme svátky velkonoční patřící na to, jak slávně prospívá dílo naše s Bohem započaté. Nemáme označiti to význačnější nežli vážnými slovy, která právě ve svém pastýřském listě pronášel vrchní pastýř diecése královéhradecké, ndp. biskup Edvard Jan Nep.: „Vidím, jak skutečně vstává s mrtvých pohaněné a nevědomé u nás náboženství. Vidím, jak víc a více bude katolík, kteří povstane na ochranu své vlasti proti záhubě, kterou by na ni uvalili bezbožníci. Vidím, kterak nevěta na vždy nebude bez boje ustupováno, jako to jest mnohde dnes, vidím, kterak víra, to jest uvědomění katolíci, postaví se v šik a srazí se v boji s bezbožníky. Víra zvítězí zase, zachráněn bude drahý lid náš, vlast má! A pokolení budoucí budou žehnati těm, kteří katolíky k uvědomění probudili a vítězný a vlasti prospěšný boj bojovati naučili.“

A jako tato významná slova jistě se ukáží býti pravdivými, tak časovým, povzbudivým a povznášejícím je celý pastýřský list pojednávající vhodně o tom, co ještě mnohým schází, o náboženském uvědomění. V důvěře, že dobrá ta slova v dobrou paměť vtípí si veškerí věřící, kteří alyčeti je budou ve chrámech Páně, uvádíme s listu ndp. biskupa pouze místo, kde případně připomíná se potřeba uvědomění křesťanského v životě veřejném. Právě náš vrchní pastýř sejmene:

„K uvědomění křesťanskému patří, abychom sami na sobě též skusili, jak dobrým, jak spořádaným, jak šťastným jest člověk, když pravdou Kristovou proniknut jest tak, že ve všem vždy a všude jedná dle víry, dle náboženství.“

Zkusíš sám sebe člověk, di apoštol Páně. Zkusíš sám sebe od dětinství až do této chvíle, kdys byl lepším, a kdy ti v hloubce duše tvé lépe bylo. Zdalíš tenkrát, když jsi nejednal dle Kristových pravd a zákonů, nebo když jsi dle nich jednal? . . .

Zkusíš sama sebe každá rodina. Zdalíš škodí domácímu pokoji, blahu a štěstí, když otec, matka, děti dle Krista jednají? Nedej se nikdo zaslepití při tomto úsudku pozlátkem bohatství, nádhery, jakou na některých rodinách i bez Krista vidíme. Do hloubky duší, na dno srdcí jejich hleď vniknouti a v celku rodiny pozoruj a shleď: kde v rodině Kristus, tam jest manželství svaté, otec a matka dětem jsou osobami posvátnými, rodiče svědomití; bývá tam pořádek a veselost; v neštěstí útěcha a u spoluobčanů vážnost a úcta.

Zkusíš sama sebe každá obec, at venkovská at městská. Kde pak jest více dělnictva svědomitého, čeledi věrné, aktivní, čisté — kde mládež mravnější, — kde majetek posvátnější — kde méně hýřivosti a nočních nepořádků — kde u bohatých méně pýchy a utlačování dělníků; kde méně křiku, hádek, zášti a nesvornosti — kde vzornější správoové obce — zdať tam, kde občanstvo je v náboženství apustlé nebo jen povyrohni anebo tam, kde je náboženství skutečné v duších svých? . . .

Zkusíš pak sám sebe každý národ. Povídati snad dějiny, že se některý národ stal lepším, silnějším, šťastnějším, když ve svém celku přestal zachovávatí deset přikázání Božích, jak je mají i pohané napsané ve svědomí svém a jak je Kristus stvrdil a zdokonalil? Či snad povídati dějiny, že ještě nikdy dobře nebylo žádnému národu, když ve svém celku pohrdl přikazy Božími? Myslím, že to druhé jest pravda. — Píše jeden ne právě dobře katolický spisovatel: Národové, kteří deset přikázání nezachovávají, hynou, kteří je zachovávají, žijí a mohutní. — Nuže! Projděte moji milí, deset Božích přikázání a přemýšlejte, jak se nyní v národě našem zachovávají!

Lépe snad, než kdo jiný, vidíte nejmilejší, že čím dále, tím méně zachovávají se u nás přikazy Boží. Vždyť již jsou mezi námi lidé, kteří o sobě tvrdí, že jim nezáleží ani na první přikázání, jež dí: V jednoho Boha budeš věřiti. . . Všeobecně se uznává, že jest všecko rozrušeno, že všecek řád se vklá, že jděme nešťastné budoucnosti vstříc. . . A co děje se proti tomu, aby národ náš uchráněn byl pohromy hrozící?

Na straně výstřední víc a víc podrývá se náboženství, již nemají dosti na tom, že podryli víru, nýbrž již i nemravnost čili to, co křesťan smílostem a hříchem jmenuje, se v novinách a spisech podporuje ba velebí. Na straně pak těch, kteří k mírnějším se čítají, na zachránění víry neděje se nic a mnozí myslí, že něco velkého činí, když lidu obecnému víru přímo neberou. I mezi těmi jsou mnozí, kteří žijí v tom bludu, že pro náboženství jest jen kostel, ale ve veřejném životě že se o náboženství jednati nemá. Opakují, že toto smýšlení jest bludem záhubným. Co platno kázati v kostele, když tam mnozí vůbec nechodí. Co platno kázati v kostele, když každé slovo kazatelo vo venku se maří a sice nekřesťanským učením ve vyšších obzvláště školách, děsně se šířícím rouhačstvím a tupením kněžstva, špatnými a nemravnými listy a knihami, znesvěcováním neděl a svátků, nekázání v rodinách, v obcích, bujnými a hříšnými divadly a zábavami. . . Co platno hlá-

sati zákon Kristův, když světské zákony mnohých zemí o to právě usilují, aby co možná nejméně měly váhy zákony Kristovy a jeho církve? To ovšem musí náboženství a s ním i národové hynouti. Proto musí se o zachránění náboženství pracovati i ve veřejném životě.

A skutečně, kde jsou katolíci uvědomělí, všude tuto práci podnikají. Předně neodbírají nižádných novin bezbožnických aneb k náboženství lhostejných; naopak přinášejí veliké oběti, aby pomocí novin křesťanských hájilo se náboženství. Ve spolcích zařazených na podporu náboženství rovněž nejsou, ale sestupují se ve spolky své. Poslance, kteří hlasují pro zákony náboženství škodlivé nebo nechťi na sněm náboženství se zastati, nevolí, ale sta- tečně a svorně volí jen muže křesťanské.

A co jest příčinou, že takto jednají? Jedině to, že náboženství zuají; jediné to, že vědí, jak dobře jest každému národu, který není bezbožnictvím zkažen.

Ož tedy, nejmilejší, žádoucnejšího i u nás, než to, aby si katolíci taky takto počínali. I u nás šíří se bezbožnictví, i u nás hynie víra a mrav, i náš národ mravně klesá. Ale u nás mezi Čechy jest zvláště pozorování hodno to, že se šíří náhled, jakoby ku prospěchu vlasti bylo zapotřebí, býti bez víry, býti bezbožníkem a jakoby uvědomělý katolík vlastencem nebyl.

A to jest také u nás jednou z těch příčin, proč mnohý sám o sobě říká, že jest katolíkem, ale ve veřejnosti drží se s bezbožníky. Jest to blud chorobný, jest to spánek s libým snem, ale křivým snem. A proto jest povinností naší volati k vám: „Vstaň, kterýž spíš a povstaň z mrtvých a osvíť tě Kristus.“

Svatý týden.

Poněvadž v tomto týdnu konána památka událostí pro každého křesťana nejdůležitějších, ze kterých příčiny také málo jest lidí, kteří by aspoň tu chrám Páně nenavštívili, máme za svou povinnost o těchto událostech a posvátných obřadech, které nás na ně pamatují, aspoň poněkud se zmíniti.

Tento týden nazývá se svatý nebo pašiový, svatý proto, že nám připomíná události převať: Ustanovení Nejsvětější Svátosti Oltářní, utrpení, smrt a vzkříšení Páně a tím i naše vykoupení; pašiový z té příčiny, že se čtou pašie t. j. vyprávění utrpení a smrti Páně. Poněvadž jsou čtyři sv. evangelisté, máme také čtyry pašie, a to podle sepsání sv. Matouše, které se čtou a zpívají o květné neděli, podle sepsání sv. Marka, které připadají na úterý po květné neděli, podle sepsání sv. Lukáše, ve středu po květné neděli a podle sepsání sv. Jana, které se zpívají na Velký pátek.

O květné neděli si připomínáme slavný vjezd Pána Ježíše do Jerusalema. Pán se ubíral sedé na oslátku do svatého města, a lid roznícený láskou k Němu metal ratolesti na cestu, prostíral roucha svá a volal: „Hosanna“. Hned v pátek na to: „Ukřižuj!“ Jak často se toto „Hosanna“ a „Ukřižuj!“ opakuje v životě lidském! — Na památku onoho slavného vjezdu svatí se v kostele kočičky, se kterými se také koná slavný průvod buď v kostele nebo i kolem kostela.

Na zelený čtvrtek připomínáme si památku ustanovení Nejsvětější Svátosti Oltářní. Poněvadž však církve těchto dnů truchlí nad utrpením Spasitele, odkládá radostné oslavení tohoto ustanovení na dobu pozdější, na slavnost Božího Těla, vždy ve čtvrtek po svátku Nejsvětější Trojice. Poněvadž při poslední večeři, kdy Pán Nejsvětější Svátost Oltářní ustanovil, sám obětoval máš sv, slouží na Zelený čtvrtek v každém kostele jen jeden kněz máš sv., ostatní kněží jdou k sv. přijímání s lidem. — Po poslední večeři byl Pán jat, pak vedl k Annášovi, od Annáše ku Kaifášovi, nejvyššímu knězi; když před ním slavně vyzna, že jest Syn Boží, byl pro rouhání odsou-

sen k smrti. Na to odvedla rota Krista do dvora paláce Kaifásova; kdež ho do rána hrůzným spáselem mučili. — Židé jsou pod nadvládou Římanů mohli sice odsouditi pro rouhání k smrti, avšak rozsudek provéstí nesměli; musil býti potvrzen vládním řídicím. Proto byl Pán v pátek ráno veden k Pilátovi, Pilát nenalezl na Něm žádné viny, a poněvadž lid volal, že Kristus bouří lid až do Galilea, jež správa náležela Herodovi, poslal jej k němu. Ani Herodes nenalezl žádné viny. Proto byl Pán veden k Pilátovi zpět a když Pilát opět řekl, že žádné viny na Kristu nenalezl, židé chopili se prostředku posledního volajícího: „Propustě-li toho, nejeji přítel císařův.“ Pilát boje se, aby neupadl do nemilosti císařovy a nebyl smad docela svého úřadu zbaven, umyl si na znamení své nevinny ruce, a vydal Pána židům, aby ho ukřižovali. To stalo se v pátek ráno. Pak byl Pán veden na Golgotu a tam asi v poledne na kříž přibit. Na kříži pronesl sedm památných slov neto vět, které byly a budou předmětem jak umění kazatelského, tak umění hudebního. Od poledne až do 3 hodin odpolední, zatímco se slunce, země se třásla, skály se pukaly, hrobové se otvíraly, mrtví vstávali z mrtvých a přicházeli do města Jerusalema. Okolo hodiny 3. odp. zemřel Pán. Na to puň mrtvý až do večera na kříži. Na večer pak šel Josef z Arimatie a Nikodem k Pilátovi a žádali, aby směli pohřbiti tělo Kristovo. Byl následujícího dne v sobotu veliký svátek židovský, proto se neslušelo, aby zůstala těla mrtvých na kříži. Pilát uslyšev, že Pán již jest opravdu mrtev, dovolil Josefu a Nikodemovi, aby pochovali Pána Ježíše. — Toto vše připomíná a svými obřady naznačuje církev kat. na veliký pátek. Patrně, že jest Veliký pátek pro celé lidstvo den nejdůležitější. Tu obětoval se Pán za naše spasení.

V hrobě odpočíval Pán v pátek večer, v sobotu celý den a v neděli časné ráno vstal z mrtvých. Bylo to v celku asi 40 hodin, na kterou památku v církvi katolické zavedena jest čtyřicetihodinná pobožnost. — Dříve se konala památka z mrtvých vstání Páně v noci ze soboty na neděli. Nyní pak se koná v chrámu Páně již v sobotu ráno; tu světlí se oheň, z něhož se má udržovati světlo po celý rok, světlí se veliká svíce tak zvaný paškal, který naznačuje Krista, proto na něm jest pět zrn kadidlových, které naznačují pět ran Kristových, světlí se nová křesťanská voda, které se má užívat až do soboty před svátky Svatočnušními. — Jména jednotlivých dnů odůvodňují se takto: Zelený čtvrtek slove proto zelený, poněvadž se dříve na ten den věřilo tak přísně postili, že požívali jen zelenin. Veliký pátek uzná zajiště každý velikým a pro křesťana dnem největším, kdo uváží, co se tohoto dne stalo. Bílá sobota se nazývá bílou po bílém rouchu, které za starších dob ti, kteří byli na tento den pokřtěni, oblékali a až do první neděle po Velikonocích nosili; proto i tato neděle slove bílá. Někde nazývají Bílou sobotu také tichou, poněvadž Pán tise odpočíval v hrobě.

Obřady zvláštní jsou: Na všechny tři dni temné hodiny; t. j. jižní a chvaly z hodin kněžských, které se konají ve středu, ve čtvrtek a v pátek odpoledne. Při nich zpívají se lamentace čili nářky, které pronášel prorok Jeremiáš nad zříceninami města Jerusalema. Jak tehdy nářkal prorok nad městem svatým, tak nářká těchto dnů církev nad trpícím Vykupitelem a nad bršňíky, na nichž krev Kristova bude zmařena. Při těchto hodinách před oltářem jest za trojhranu 15 hořících svíček; a poněvadž se zpívá při celé pobožnosti kromě lamentací a jiných čtení 14 žalmů, shází se po každém žalmu jedna svíce, čímž se naznačuje, jak apoštolové a přátelé jeden po druhém Pána Ježíše opouštěli. Na konci se odnáší i patnáctá svíce za oltář, odkudž se opět vynese; tím se naznačuje, že konečně odešel, umřel i Pán, ale opět přišel, vstal z mrtvých. — Na konci celé pobožnosti má se učiniti hřmot, čímž se má naznačiti křik Židů: Ukřižuj, ukřižuj! Z toho se vyvinulo na některých místech tak zvané honění Židů. — Od Zeleného čtvrtku do Bílé soboty se také nezvoní na znamení smutku a užívá se místo zvonů klapetek a řetáčků. — Po všechny dny se také oltáře odhalují, čímž se naznačuje jednak smutek nad utrpením Páně, jednak i sám Božský Spasitel, který byl při svém utrpení zbaven svého rouha, tak že se na Něm naplnila slova, která kněz při tomto obřadu říká: „Rozdělili sobě rouha svá a o můj oděv metali los.“ — Na Veliký pátek a na Bílou sobotu jest Boží hrob, ve kterém jest vystavena Největší Svátost Oltářní k veřejnému uctění. Jest zajiště jen málo katolických křesťanů, kteří ani tu nenavštíví svého Spasitele. Byť kára srdce mnohých byla dosti silná, těchto dnů se aspoň poněkud rozechvěje. — Ve čtvrtek, v pátek a v sobotu jsou také tak zvané theoforické procese t. j. procese, při kterých se nese Bůh přitomný v Největší Svátost Oltářní. Kněz nese Největší Svátost pod baldachinem čili pod nebesy; za starších dob a někde až dosud považovalo se za vyznamenání nésti nebesa; na některých místech Bohu žel savišli z vlastnosti nebo z příčin jiných mylný náhled opačný. S bolestí někdy sezná duchovní správce, že když má se nésti nebesa k oslavě Boží, jest potřebí hledati teprv člověka, který by se k této službě propůjčil. O kdyby se

Bůh tak choval k lidem, jak lidé k Němu, jak by byli nešťastní!

Obřady na jednotlivé dni zvláštní jsou hlavně tyto. Na zelený čtvrtek v sídlech biskupských světlí biskup sváté oleje: Sv. křesťmo, olej nemocný a olej katechumenů čili křtěných. Mimo to poněvadž Pán Ježíš, než ustanovil Největší Svátost Oltářní, umyl sv. apoštolům nohy, po příkladu Jeho Sv. Otec, biskupové a představení klášterů myjí dvacíti starcům nohy, utírají je a na znamení pokory lžejí. Tak činí i některé panovníci křesťanští. Tak jest i v Rakousku; císař umývá nohy dvacíti starcům a císařovna dvacíti stařenám, kteréž potom štědrě obdarují. — Na Veliký pátek konají se všechny úkony posvátné v rouchu černé barvy. Poněvadž Pán zemřel za všechny lidi, koná církev na Veliký pátek modlitby za všechny lidi a za všechny stavy: za církev Boží vůbec, za papeže, za biskupy a ostatní duchovenstvo, za zeměpánů, za kněze a odpadlíky, za židy i pohany. Velmi dojemný obřad jest klanění se a líbání sv. kříže. Poněvadž Pán toho dne zemřel na kříži pro spásu naši a tak nám nejzřetelněji dokázal lásku svou, máme se k Němu věřící, obzvláště ti, kteří stojí na svícnu a jiným příkladem býti mají, veřejně také hlásiti. Živě máme v paměti, jak příkladně v této příčině počíná si Jeho Veličenstvo. — Dojemná jsou také improperia nebo výtky t. j. žaloby, kterými si Pán stěžuje do lidu svého, jež mu nešťastná dobrodružství splatil nevděkem. — Po utrpení, zármutku a smrti následuje radostné Alleluja, které od Bílé soboty zaznívá po celou dobu velikonoční.

Tak křesťan, který si váží roku církevního a jeho posvátných obřadů, poznává každého roku, že vzor a základ jeho víry Kristus, prošel hořkým utrpením, trpkou zkouškou ano i smrtí, po které následovalo radostné Alleluja, nebo jak řekl Pán sám: Musil trpěti a tak vejíti v slávu. A podobně každý národ, každý jednotlivec, každá dobrá věc může dospěti jen trpkou zkouškou k radostnému Alleluja; ano čím věc jest lepší, tím pravidelně více jí jest vytrpěti než vejde v slávu. Proto zajiště i národ náš i vše dobré v něm, po zkouškách trpkých dojde jednou radostného Alleluja, ale nikdo jiný jich tam nepřivede než Ten, Ježíš řekl: Musil trpěti a tak vejíti v slávu.

Co týden dal.

Uplynulé části zasedání říšské rady věnuje „Neue Freie Presse“ vzpomínkový slánek. Úsudek svůj shrnuje v tuto stručnou větu: „Slabost parlamentu byla slou ministerstva.“ Hrabě Badeni může spokojen prohlásiti na uplynulé zasedání. Dilem proto, že se mu podařilo skorem rozluštit úkol, o který se rozšířilo koalici ministerstvo, dilem proto, že povolením budžetu nabyla vláda nezávislosti od stran. Ministerstvo jest daleko toho, aby přestřihlo nit života parlamentárního. Má naopak v úmyslu nechat vyvíti tuto mdlou, slabou a na pobled odporu neschopnou sešmouhu poslanců, ba naloží na ni nejen oprava volební, nýbrž i reformu berní a budžet pro příští rok a ušeraké vyrovnání, aby mohlo budoucímu parlamentu s touto nezávislostí se postaviti, jaké požádá nyní. Jedná se jen o to, jest-li skutečně parlament tento jest tak silný, aby dílo, které se mu ukládá, vykoná, anebo tak slabý, aby bříme nemohl se trásti. Úlohy, které nyní říšskou radu čekají, jsou jiné, než li úlohy, které říšská rada již provedla. Budžet byl povolován každé vládě, která v čase konstitučně se oh ucházela. Pro volební opravu bojovaly její popularnost, ohled na to, že se nedá odložit a konečné závazek všech stran a důtklivá potřeba ukončiti již jednou palčivou otázku. Ale oprava berní jest předlohou, která jest nejvíce potírána, předlohou o zvýšení platů úředníků jest spojena s tvrdou podmínkou o zvýšení daně z piva a kořalky a největším koncem jest vyrovnání s Uhry. Jsou to právě nejtrnitější úkoly, které parlamentu a vládě nastávají. Po svátečních velikonočních máše se situace přes noc změní. Rozpuštění parlamentu, kterého nyní vláda si co nejméně přeje, máše se státi nutností.

Parlamentární volby. Jak se dovidáme, dán všem zemským politickým správám, kteří byli ve Vídni, rozkaz, aby vykonali přípravy pro volby na říšskou radu podle nového volebního řádu. Uznalo se, že přípravy ty vyžadují nejméně šest měsíců. Není ještě rozhodnuto, kdy budou volby do sněmu moravského. Jeho mandátová doba dočasná. Kdyby se konaly dříve, bylo by netno rozpustiti sněm zvláštním dekretem.

Kompromis na Moravě. Sděluje se věrohodně, že stal se návrh na kompromis mezi oběma českými stranami pro volby na sněm moravský, že zásadně tento projekt nebyl žádnou samitaut a že za nedlouho přistoupí sbory o podnětu tom se budou raditi.

Volba purkmistra ve Vídni. Antisemité žádali, aby volba purkmistra, jež určena byla na 8. dubna, byla odročena. Žádosti jejich však nebylo vyhověno. Aby provedení volby zmařili, odjeli radové městští z Vídně a poněvadž pobyt jejich nebyl znám, nemohly jim být pozvánky doručeny, následkem čehož komisař dr. Friebeis musel volbu na neurčitou dobu odročiti.

Věstí.

Zveme uctivé k novému předplatění časopis náš. Kdo doplatí dosud nedoplatil, raději je brzo zaslati. Zároveň prosíme opět o zasílání adres, na něž bytost „Obnova“ na ukádku mohli zasílati. Přisluje své prosíme, by list náš v kruhu svých známých a přátel hojně doporučovali a šířili.

Spiritistické výhodních ůch chytí se organizovali a pro sebe tvořili náboženskou sekty jako v Americe. Na neděli, dne 22. března svolali do Králové Dvora děvčnou schůzi, sázející svým výrazným tiskem posvátné tohoto znění: „Povznání k děvčné schůzi svolané na základě § 2. abnormálního zákona se dne 22. března 1896. o 12. hodině polední v hostinci J. Laušmana ve Dvoře Králové (Č. Podhradí). Program: 1. Formalie. 2. O spiritismu. 3. Rozhovor a volné návrhy o organizaci spiritistů. Svolavatelé: Frant. Ješek, Dvř Králové n. L., Jos. Vich, Dvř Král. n. L., Jan Havel, Dvř Král. n. L., Alois Potera v Náchodě. Petr Krikorka v Plavech. Frant. Vrána v Jablonci n. J. A. Vodnářek ve St. Vá. B. Vyhlička v Hof. Hamru. J. Dufek v Nedvězí. P. Brod ve St. Paca. J. Buchar v Jičíně. Jos. Riedl v Jilemnicích. Ond. Votček v Ještěb. J. Kubista v Chrudimi. Jos. Stoklasa ve Vojčicích.“ Jmenování svolavatelů jsou hlavní původcové a šifrové spiritismu ve výhodních Čechách. Dávěnou tato schůzi svolali hlavně z té příčiny, že místodržitelství jim nepovolilo sřizování spolku spiritistického na základě stanov. Proto usnesli se v této tajné schůzi, že dále budou sřizovati společnosti a domáhali se důstředního sřazení spiritistů. Přijata také resoluce, ve které svolavatelé této schůze prohlásili, že spiritismus jest jim přesvědčením náboženským a že s veškerých sřizování zákonných pro sebe činní budou dálejší. Do dávěné této schůze jistě měl přistup jediný ten, kdo se mohl vykazati povádkou svolavatelů. Z inteligence přítomný byl do tajné té schůze toliko MUDr. Jos. Muravec z Králové Dvora. Na konec schůze chtěli též citovati dušky v hostinci J. Laušmana, ale přítomným zeměpanským komisařem nebylo jim to dovoleno. Je žádoucí, aby příslušné orgány tomuto hnutí spiritistickému věnovaly poněkud větší pozornost, než až dosud se dalo.

Svádní děvčat. Jak ministerstvo zahraničních ministerstvu vnitra sdělilo, odebral se známý „našinec“ Lazar Schwartz, který obchod a děvčaty provozuje, z Buenos Aires opět do Evropy, by děvčata k účelům prostituce do jist Ameriky najímali. Schwartz Lazar narodil se v Talit v Rumélii, jest asi 42 neb 44 roků starý, v Buenos Aires usedlý, 180 cm. vysoký, má černé vlasy, šedé oči, černý vous (nyní jen kašly), křivé nohy a dvě červené skvrny na nose. Schwartz, který při svém vystupování a jednání valkou obratnost jeví a vícero nářekmi mlaví, udává konečný cíl své cesty Montevideo a cestuje obyčejně odděleně od nejmladších děvčat. Co společnosti Lazara Schwartz se uvedeni jsou ještě tři „našinci“: Gerson Baam, Israhel Mayorovitch, Josef Katz, Sigmund Reicher, Israhel Steinman, Max Schorr, Moritz Seiler, Mendel Kanfer, Sal Salovich, Isidor Klopfer, Wolf Williamson, Karol Rock, Mojšis Schuldreich, Fichel Mayovitch, Adolf Stein, Heinrich Schwartzmann, Isidor Bink a Moric Kaifer. O tom dáva se úřední vědomost s tím dodatkem, by každý jednotlivý případ v této věci bezodkladně sdělitu hejtmanství byl oznámen, po případě by hned též soudní oznámení o tom učiněno bylo. Poser na takové „našince“!

Lichváři v Hallči. Poslední doba více než kdy vsmáhá se vystěhovalecký ruch halických osadníků do Ameriky. Sta lidí každého měsíce ubírají se za oceán. Co je toho příčinou? Hlavně neslýchané vydírání lidí ze strany „našince“. Lichva je tu takřka modou. Jsou jí tři druhy. Pro prvý způsob šalování bylo právě 28 lichvářů v Somborn, kteří vesnickému lidu půjčovali peníze až na 170 procent úroku; když rolník platiti nemohl, lichvář přitasil úrok ku kapitálu a počítal pak úrok z oběho. Druhý způsob půjčky je ten, že „našinecký“ lichvář půjčí nějaký malý obnos na hypotéku s úmyslem, aby rolník s jeho statku vypudil. A ten úmysl se obvykle sdaří. Statok přijde na babu, lichvář ho koupí, rozparceluje usedlost, pronajme ji a lichvář dále. Dva tři lichváři jsou tam majiteli celých dědic. Třetí způsob lichvy je, že lichvář dlužníka s usedlostí nevypadí, ale zasnáho ho vysává. Rolník má všecko kupovati od lichváře a vše mu opět prodávati. Jak ten kup a prodej vypadá, lze si pomyslíti. Obvyčejně se lichvář s celou rodinou přistěhuje rolníkov do statku, aby ho měl na očích. Když tomu rolník nechce, lichvář mu hroší prodejem statku. Z některých lichvářů se stali miliónáři. Ve Starém Městě zemřel jeden, který zanechal 13 svým dětem každému po 90 tisících a šel 40 tisících zlatých na hotozost, a kromě toho slyty ještě dlužníky dluhy od rolníků za 26 tisíc zlatých. A podobně vyřídlaštrví se trpí!

Na zachování kunětických památek dále věnovali dp. kon. rada Vinc Novotný v Dolní Krupě 2 sl., pan Jos. Procházka, far. v Dobrušicích 5 sl., pan Václ. Groh, far. ve Varnéřovicích 2 sl., p. Alois Hora, ředitel volkostatku v Chrastci i s rodinou 1 sl. 60 kr. Za další dary prosí V. Kadrua, far.!

Zvěsti z východních Čech.

Kathedrální chrám sv. Ducha v Hradci Králové opravuje se již po delší dobu. Co nevidět má při něm být přistavěn věž a to v té výši a podobě, jakou měly před požárem. Za ten přídomek katedrále se před několika dny na místě komise za předsedství vsp. kapitálního děkana dr. Al. Frydka. Jak proslovíme, bude se kathedrální chrám uvnitř také polychromovati.

Konferenční řeči. Dne 23. t. m. počaly konferenční řeči chvalné známého a nedávného kázně dp. Al. Jemelky S. J. V úvodu ukázal, že člověk pavičen jest pečovati o dokonalý vývin svých přirozených vloh. Všecko mající tvorstvo spje k dokonalosti jemu přistupné. Tím více má k témuž směřovati člověk, tvorstva král a pán. Člověku, pozoruj-li sebe, stále něco chybí; ani rozkoše ani bohatství se svým lesem ani důstojností a sláva nejsou s to uhasiti jeho stále kříd po úplné blaženosti. Vždy stává v arci jeho prázdnota a tuto má vyplniti jenom ten, který člověku touhu po blaženosti dal, Bůh—Stvořitel. Jasnoucti tohoto Boha—Stvořitele hlásá nám příroda. I kdyby připustily se domněnky o vývinu tvorstva nenahlím, přece rozum bude se ptáti dále: odkud ta prvá buňka, odkud její život a schopnost přizpůsobovat se různým způsobem vlivu svého okolí, tak aby povstala ta rozmanitost všeho tvorstva živého? Rozum lidský žádá nutně jasnoucti Boha a jsou-li mužové, kteří ho popírají, mají důvody své bezvýhradně ne v rozumu, nýbrž v arci, které Boha si nepřije a tudíž ho popírá. V druhé řeči rozvíjel dp. kazatel poměr člověka k Bohu. Jako všecko tvorstvo obývá nutně svého Tvůrce těmi dokonalostmi, které na něm vidíme, tou harmonií, ve které žije — tak má člověk činit ne nutně, nýbrž dobrovolně. Tím nestane se člověk horkým, nýbrž lepším. — Najdokonalejší pak úkon chvaly jest obět. — Zde dp. kazatel smínil se o oběti Z. N. Kristova, má sv. V řeči třetí dokazoval nesmrtnost duše. Ji vyvádje sama její podstata, jak jeví se v stínkách. Nesmrtnost duše žádá též Boží moudrost, poněvadž jinak nestvořil by Bůh duti takovými vlastnostmi obdařenou. Boží dobrota — neboť jinak byl by člověk nejedlnějším. Boží spravedlnost, neboť ve světě umí vyrovnatliviny a tresty, zásluby a odměny. V další řeči (čtvrtá) ukázal, že přikázání Boží plynou z toho, že se zákona přirozeného a jsou jen jasným jeho prohlášením. Odtud všeobecná jejich závaznost. V páté promluvě obral za předmět úvahy otázka, jež vždy zajímala a nikdy zajímati nepřestane mysl lidskou — o vině a smíru. Ukázal slovy jasnými, za jakých podmínek zjednává vyrovnání mezi lidskou vinou a Boží spravedlností nanka Kristova — ve svatosti totiž pokání. Olsem řeči poslední bylo ukázati, jak velikolepá myšlenka a Boha důstojná jeví se ve vtělení Syna Božího, jakož i ve způsobu, kterým přetvořuje a vyřídí nadpřirozeného rázu dodává duši lidské milost Ducha sv. Předmět sám o sobě téžký, naturalistickému názoru naší křesťanské společnosti méně přístupný a proto ne snadno pochopitelný. Účastenství při všech konferenčních řečích bylo veliké.

Duchovní koncert diecéšní jednoty cyrilské v Hradci Králové. Ještěže I koncert duchovní, jež lonakého roka pořádala diecéšní jednotka cyrilská v našem divadle, byl pro svůj bohatý program a přesnost v provedení přijat obecenstvem s povděkem, tím více II. koncert pořádaný 29. března 1896. potkal se se zaslouženým úspěchem. Jakmile jsme vstoupili z programu jména skladatelů, byli jsme napřed ujetí, že slyšíme skladby cenné. A neklamali jsme se. Fr. Witt svým „Stabat mater“ dovedl vzbuditi u obecenstva vášnou, povážnou přímo náladu, otevřiti arde jejich ku pochopení dalších částí programu. Ant. Lotti dramatickou svého „Vere languores“ připomněl nás na svého vytečného žáka komunistu, Čecha Jana Zelenku, jehož skladby přednášel Kovařovic na svých historických koncertech o letošní výstavě. A kdybychom slyšeli vždy tak přednášet chorál, jako přednesena byla dámským sborem svatoctvní sequence „Veni sancte Spiritus“, ta s vlastního přesvědčení bychom mu sli dáti bezděčné za pravdu Rousseauovi, jenž dí: „Kdo dává přednost v kostele hudbě před chorálem, ten musí nemít, napravím právě žádnou zbožnost ve svém srdci, ale zcela žádný vkus.“ Dámskému sboru v našem sezení sbor mužský, který se upraveným přívukem a výslovností aspirál úrvky s opravených písní rorálních. Ká bychom něco podobného slyšeli i v našich kostelích! V I. části oddělení II. poprvé vystoupili na prknech mladí členové cyrilské školy. I při tom, že místy nebyla jasná vokalizace, drželi se dobře. Dětský ten dvojhlas souladně plynul vedle vyššího a mohutného barytonu pana profesora K. Šrůtky. Cenu skladby a její provedení uznalo samo obecenstvo, na jehož žádost musila být opakována. Anže hudby J. A. Palestrina, jehož skladby vyplňují velikých 36 svazků, v šestihlasém: „Tu es Petrus“ ukázal ve vedení hlavní pevnost a nezávislost, v celku přece harmonickou celistvost. Tak mi připadalo, když jsem ta skladba slyšel, jakoby utvořena byla z kamenů, jež jsou částmi skaly, na níž stádoval Kristus svou církev. Tak mohutná a působivá se usla divadlem. A tím více mohutnost této vynikla, když dámský sbor na to zpěl staroborvatekou „Po Duha svetom.“ Co to zase bylo elegant a něž! Obzvláště libilo se zakončení jedno útlivých slov, jež alty dobrým odstínováním způsobily. A co mám říci o posledním sboru „Bože, Tvůrce

máj! Druhá část této neméně Pílovu skladby se dok. má zřetelně, byla mohutným finalem celého koncertu. Pásm feditali diec. jednoty cyrilské a celému sboru máme gratulovati k tak čestnému vystoupení a jest si jen přáti, by obecenstvo hradecké, i venkovští přátelé povážného spáru, kteří tak čestně na koncert se dostavili, jakož až dosud, i na dále zachovali spolků tak blahodárnou činnost rozvíjející svou přádu.

V městském divadle Kheperové koná se ředitelství p. V. Budila v neděli, dne 5. dubna představení obrazu se života „Malý lord“ ve prospěch městských chudých, v pondělí, dne 6. dubna sehraje se velká komická opereta A. Berly „Zakletý zámek.“

Modelářský kurs. Dne 29. března byl zahájen v budově c. k. odborné školy pro umělecké zámečnictví kurs modelářský. Vyučování převzal p. J. Stránský, učitel též odborné školy a obstarává je (prázdniny vyjímaje) každou neděli od 9. do 12. hodin dopoledne. Kurs jest zcela bezplatný a volně přístupný, zejména pp. živnostníkům i osobám, kteréž zaměstnávají (vyjímaje ovšem učně, povinné k návštěvě školy pokračovací). Museum otevřelo v týž čas svou knihovnu bojně zásobenou díly předložíky vými, určenou k zúčastnění a vzdělání průmyslovému. Knihovna otevřena jest každou středu a sobotu od 6—8 h večer. Postupem času sřízeny budou další bezplatné kurzy: malířský, chemický, keramický a p., určené ku podpoře řemesel.

Zdejší filiálka Typografické besedy konala dne 29. března schůzi, jež byla hojně navštívena. Pan Ant. Reis, typograf z Prahy měl postavou a počtem přednášku o strojích, hlavně zásečích a o vlivu strojů vůbec na útvar společenský. Po přednášce následoval přátelský večírek, při němž byly sdělily výstupy solové a pěkné přednesy na pianě.

Z jednoty katolických tovaryšů. Na květnou neděli přistoupili členové ku Stolu Páně. Ndp. biskup sloužil má sv. a podával Nejsvětějšího. Při má sv. zapěli pp. bohoslovci několik pěkných sborů. Poněvadž v týž den bylo též generální sv. přijímání posluchačů postních promluvy vdp. P. Jemelky z Prahy, přistoupilo kol 300 osob ku sv. přijímání. Příkladnou náboženskou horlivost těchto komunikantů povzbudil ndp. biskup delší vřelou promluvou, ve které vylíčil náboženské povinnosti věřícího katolíka.

Valná hromada spolku číšníků pro Hradec Králové a okolí koná se dne 7. dubna t. r. o půl dvanácté hodiny v noci v místnostech u „Urně.“ Program: 1. Zpráva jednatele. 2. Zpráva pokladníka. 3. Zpráva revisora účtů. 4. Volba protektora. 5. Volba starosty, 6 členů a 4 náhradníků výboru správního. 6. Volba 6 členů a 4 náhradníků sboru soudu důvěrníků. 7. Volné návrhy.

První oběť beseda „Kamenský“ na Pražském Předměstí konala dne 28. března valnou schůzi, při níž byli zvoleni: starosta p. JUDr. Karel Fultner, m. starosta p. Jan Kotrch, jednatel p. Frant. Marx, pokladník p. Jos. Hlavatý, za členy výboru pp. Václav Mádr, Jan Petříček, Cel. Winter, Fr. Vondráček a Ant. Machálek, za náhradníky: pp. Jos. Matějček, Alfred Ippen a Methoděj Malát; revisory účtů: pp. Jos. Matějček a Meth. Malát. Účastenství při schůzi bylo značné. Jednatel p. Mádr podal důkladnou zprávu jednatele, která byla přijata s plným uspokojením. Dále podal zprávu pokladniční p. Jos. Hlavatý a knihovní p. Jos. Matějček; všechny byly schváleny. Ku konci vybralo se ve prospěch české reálné školy v Lipníku z zl. 10 kr., které druhého dne byly odevlány.

Osobní. Josef Meiser, měst. stavitel v Hradci Králové jmenován ku službě své městským stavitelem v Hofe Kutné.

Mladočeská schůze proti Mladočechům! To se zase jednou povedlo! „Národní listy“ posílaly si do Hradce zvláštního spravodaje a proto nejen my, ale také všichni věrní stoupenci mladočestí dychtivě čekali referát o schůzi aspoň tak záhodnou, jaké bývají pověstné tasemnice p. Eimovy. Če karé jsme totiž a toužebně se soušili den, dva, až teprve ve středu „Národní listy“ stydlivě přinesly zadržtenou lokalku, a níž se nikdo nedověděl nic. Proč? Dopadlo to špatně, mladočeská schůze měla právě namířeny proti Mladočechům. Když však hlavní organ mladočeský o tom mlčí, nebude snad zbytečným, podáme-li bližší zprávu o této zajímavé schůzi, jež se konala minulou nedělí, dne 29. března odp. na Slezském Předměstí v hostinci p. Matějčeka. Předseda politického spolku hradeckého p. Nejedlý při zahájení schůze představil dra. Al. Rašína a posl. V. Formánka s dodatkem, že debaty mohou se účastniti jen členové spolku a pozvaní hosté. Připomenuti tohoto však během schůze dbáno nebylo. Nejprve mluvil dr. Al. Rašín o vyrovnání s druhou polovicí říše. Řečník pojednal podrobně o nynějším stavu vyrovnací otázky, při čemž ostře posuzoval chabost vídeňského parlamentu. Zejména břitce vyslovil se o jednání strany mladočeské proto, že usnesla se hlasovati pro volební opravu hr. Badeniho. Z té se změ, praví řečník, že ani mladočeská strana nebude dělat hr. znou opoici, kdyby Badeni chtěl provésti špatné vyrovnání. Když šlo o kůži Badeniho, nevim, zdali by strana mladočeská nechtěla raději schváliti špatné vyrovnání nežli pustiti Badeniho, aspoň je mladočeských poslanců k něčemu takovému ochotných dost. Co se pte za kulisami, člověk ovšem neví, ale z toho, co říká p. Eim, je vidět, že se něco machluje (hlas: slyšte!) do opoicích vin leje se clej, proto neai naděje, že se strany mladočeské dopadne opoioce tak, jak by měla. Řečník uvedl dále, že při

každé obnově vyrovnání málo by se dalo Maďarům citit naše státní právo, postaviti se i politicky na zásadní stanovisko. Ale to by se nesešlo při rozpočtové debatě jen klidně mluvit nebo vůbec nemluvit, když Chlumecký řekne: do 31. března musíme být hotovi, tomu se nemá vyhová, jak to udělali Mladočestí. Ať se to protáhne třeba rok, jen když svou alou zmaříme nepravdivé vyrovnání, pak budeme mít jináí respekt, než budeme-li čekat, až nám něco spadne s báry. (Hlučný souhlas.) Nebude-li vyrovnání spravedlivým, stane se to vinou rozhodujících faktorů; na volicích jest, aby nedali nic na plané hovoření a lenjake vyjednávání s ministry — nám se toho již naslibovalo, ale nikdo pro nás ještě nic neudělal. (Bohřivý souhlas a potlesk.) Je třeba, ne-li zmařit, aspoň zlepšiti vyrovnání, a nás musí vystoupiti masna poplatnictva, která by se nedala na deset let zase jen odstrčit (hlas: tak jest!) My nepotřebujeme aliby, ať dostaneme, co dostat musíme, s námi se počítat musí, k vyrovnání s námi dojit musí, ať dnes anebo zítra. (Dlouhotrvající potlesk a volání: Na zdar! Ať žije dr. Rašín!) Poslanec pan Václav Formánek vzdává srdečné díky doktoru Rašínovi za vylíčení vyrovnací otázky. Sám si mnoho neslibuje a praví, že „na sliby prachnic nedá.“ Strana mladočeská je také pro rozluky s Uhry. Ale není to tak snadné, v naší polovici jsou poměry chatrné. Mladočestí jsou pro volební opravu Badeniho ne k vůli vládě, ale v zájmu těch, kteří práva volebního dosud nemají. Obstrukce, pro niž dr. Rašín mluvil, je zbraň dvojsečná. Pro vyrovnání je dnes v naší veřejnosti ruch větší než před desíti lety a to je zásluhou Mladočechů. Vláda chce provésti vyrovnání s nynějším parlamentem, protože s přístím bylo by to těžší.

— Když o té záležitosti nehlásil se nikdo vč. o slovo, přikročilo se k volným návrhům. Technik V. Červinka poukázal k volební opravě Badeniho, která dle jeho náhledu má dosavadní nezdravý stav jen potvrditi (hlas: Ať si to nechají!) Je smutné, že mladočestí poslanci chtějí býti pro takovou opravu. (Souhlas.) Posl. Formánek namítá, že by se o této věci nemělo uvažovat ukvapeně. Řečník probírá dřívější návrhy na změnu volebního řádu a uvádí důvody pro návrh Badeniho a proti němu. Taařova reforma byla pro nás z ohledu národního lepší, ale pátá kurie dává přes půl 4 milionu občanům volební právo; je to málo, ale přece něco. Ke všeobecnému rovnému právu volebnímu se v těchto dobách nedostaneme, kdyby nastal nějaký převrat jako r. 1866, šlo by to hned, ale pokud jsou normální poměry, nedostihneme toho (hlas: Protože nechcete!). Všeobecný nepokoj.) Řečník uvádí dále, že to sám všude zkouší, že v kruzích rolnických jest odpor proti všeobecnému rovnému právu volebnímu. Pátá kurie znamená aspoň krok k tomu všeobecnému právu, kdyby Mladočestí byli proti volební opravě nyníější, vystoupí socialisté proti nim a to by byl zbytečný boj. (Hlučný smích mezi přítomnými socialisty.) My nemůžeme býti proti novým volicím, máme hájit zájmy všeho lidu (hlas: ale neděláte to!) Tato oprava bude mít také reflex na sněmy a pak na sněmu pátou kurii získáme tím více národně. V socialistickém hnutí může nastati únava, zastávka i nelze myslet, že by se tímto hnutím něco vynutilo. O další reformy budeme se zasazovati — budou-li možny, nevim. (Hlučný odpor zejména mezi přítomnými socialisty.) Řečník připomíná na konec, že k volební opravě Badeniho by došlo i proti vůli Mladočechů. Dr. Rašín vytýká poslanci Formánkovi mylné náhledy, zvláště v tom sním nesouhlasí, že by pátá kurie byla krokem k novému právu hlasovacímu. Jsou-li dnes rolníci proti všeobecnému právu, tedy by zavedením páté kurie měli venkovští voliči boj na dvě fronty. Oprava Badeniho nespočívá na základě rovného práva, mladočeská strana nemá býti pro každé rozšíření volebního práva. reflex opravy na sněmy je nemožný; kdyby odešli velkokostakáři, zhatili by vůbec každou volební opravu na sněmu. Řečník dále vytýká, že socialisté se tváří, jakoby opravu Badeniho chtěli a nechtěli, chovají se obojetně (hlas: socialistů! Oho!) To není pravda!) Na mladočeské straně zase posl. Eim vykládal v „Nár. listech“, že pry by levice mohla něco dostat, kdyby pomohla prosaditi opravu Badeniho a proto že my máme býti pro tuto opravu; kdyby se tak mělo jednat, tedy by to u nás dopadalo zrovna tak, jako za Staročechů (Souhlas.) Oprava Badeniho znamená, že se má vlk nazrát a koza zůstat celá; pro něco takového by žádný poslanec neměl zvednouti ruku, proti opravě Badeniho by zejména Mladočestí měli zaujati zásadní stanovisko. (Souhlas.) Posl. Formánek znovu hájí pátou kurii a míní, že právě v této kurii mohli by býti nejmenější poslanci, když by zastupovali tak velké obvody volební; tito 72 nových poslanců jistě by nebyli vládními. J. Mrdek, rolník z Černilova prohlašuje, že rolnictvo by se prozatím spokojilo jen s pátým hlasovacím právem, volby nepřímé jsou pro rolníky urážkou. (Souhlas.) Soc. demokrat Leder z Malšovic prohlašuje proti dra. Rašínovi, že socialisté demokrati nesouhlasí s opravou Badeniho. Dr. Rašín uznává, že socialisté již se chystali k volbám, jako by oprava ta byla hotovou, socialisté při tom dělají ale „hauc“. (Souhlas a odpor.) Soc. Leder odpovídá, že tedy dr. Rašín měl socialistům poradit, co mají dělat. (Hlas: Poradte si sami.) Na to se k návrhu p. Prokeše z Černilova schvaluje resoluce, která se vyslovuje pro vypovězení obchodní smlouvy s Uhry, pro spravedlivou kvotu a celní unii. J. Mrdek, rolník z Černilova čte celý projev, jímž varuje mladočeské poslance, aby

neskla nali důvěru rolnictva, o jehož podporování není ani slohu (hlas: na kamony jsou peníze!) Ať poslanci neteknou při svyšení daní s piva, že stravou venkovského lidu jsou brambory na loupáčku, jinak by se i tyto brambory více zdánily (hluchá veselost a potlesk). Dále probírá jednotlivé požadavky a míní, že by nucená společenstva nadělala s rolníky „šťastí sedláky“. Pan Janáček z V. Bělče podotýká, že v debatě nebyl uveden požadavek federace, úplně oddělení země koruny české, střížení samostatného vojaka (pan Červinka se Stáder volá: žádné vojsko!) úplná samospráva, ať nás pojí jen dynastie. (Souhlas.) Na to byla schůze předsedou p. Nejedlým zakončena.

Gramium obchodníků v Hradci Králové koná řádnou valnou hromadu dne 12. dubna 1896 o 7. hod. večer v Živnostenské Jednotě (v klubu Střeleckém). Pořad jednání: 1. Zpráva jednání a účetní. 2. Zpráva revizní komise. 3. Schválení rozpočtu za rok 1896. 4. Změna stanov. 5. O dráze Holice-Hradec Králové. 6. Volba představenstva dle § 16—b stanov. 7. Volba delegátů do pomoci hromady. 8. Volba do nemocenské pokladny. 9. Volba výboru rozhodčího.

To je škandál, tohle není ani v Besarabii! A tak dále a tak dále. Nestál by nám ani celý sloupec, kdybychom zasnámenati chtěli ty oprávněné stesky a žaloby, jež pronášeny byly v úterý od všech účastníků dobytého trhu v Hradci. V jistém chytřím městě byl př. kdysi nápis: Totot jsou svičky, totot je mýdlo. Na našem tržišti je sice napsáno, kde jest oddělení pro krávy a jiná hovádka, ale nejtrefnější byly by tabulky: Totot jsou kaluže, totot je bláto! Nemá-li Hradec utrpěti škodu citelnou, musí se státi náprava hned a my za to slavnou městskou radu v zájmu obce a interesech vášně žádáme. Když jsme na tento neřiv upozornili předešle, byl nám od osobnosti poměrů znalé zaslán následující přepis: V 88. čísle ctěného Vašeho listu byla zcela správně činěna výpka stran dobytých trhů. Mohu Vás jen upozorniti, že p. Al. Dvořáček namáhal se co člen rady městské, aby přeložení trhů zabránil, ale při vůli nejlepší nemohlo se tak učiniti, poněvadž to nařizeno jest od okr. hejtmanství, a bylo i pohroženo, nebudou-li trhy z města přeloženy, že vůbec se zakáží. Arciž se mělo dříve místo řádné připravit, ale i tu opět bylo na závaží, že posemek dosud není majetkem města, a na téměř místě cvičí vojsko. Ale poslední trh nás poučil, že třeba rychle místo to upravit, arcíž dle mého náhledu byla to věc placených služebníků městských, aby na toto místo dříve radu upozornili, v jakém stavu se nalézá, vždyť nemůže to nikdo žádat od členů ob. výboru neb rady, kteří přec jen čestně svý úřad vykonávají, majíce každý své povolání. Jakkoliv není to jeho referát, uznal p. Dvořáček za dobré této věci věnovati největší bedlivost a uvolil se, že trhy dobytí bude aranžovati sám, maje jakési zkušenosti. Záleží nyní od orgánů našich, placených, aby dobré pokyny vykonaly. Když se vše řádně provede, snad přístří trh bude zcela jinak vypadati; vyskytnou-li se ještě nějaké vady, bude třeba postarati se bez odkladu o jejich odstranění.

Uličníkování křidou. V městě nastal již v loni sport křidový pro zdejší školáky uličáky. Za počali čmáraním po zavřených dveřích kráň a domů, pak po zdích a římsách, konečně šmálikují také chodníky rozličným způsobem i nemravnými slovy. Po květné neděli odvílí se některý nesveda na římsy katedrálního kostela a počmáral celou jižní stranu, kterou a večer vyulaný stařec mokřým hadrem umyl. Minulý týden stihl pán 3 kluky, kteří si u těch počmáraných domů hráli. Nenadále vypadal se jednoho po druhém, kdo má křidu; první i druhý dí, že nemá, ale třetí lhal, a musil s křidou z kapsy, kterou pán vzal, a pod chodníkem rozlápal. Kdo zde užilí nutnou nápravu?

Falešná padesátka. Dne 21. m. m. o zdejším dobytém trhu podařilo se zdejším policii učiniti pěkný lov. Téžoh dne totiž seděl v hostinci č. 78 Jos. Barta, rolník z Voznic u Libčan; za chvíli přišla za ním jeho žena a vysázela před něho na stůl stržené peníze za prodané dobytce. Při tom vstala od vedlejšího stolu jedna se dvou ženčin, jak později se zjistilo, podomní obchodnice M. Miková z Vamberka a žádala jmenovaného, aby jí proměnil padesátku, čemuž tento ryhovaně a vysázle desetice. Z opatrnosti však, aby se přesvědčil, dostal-li pravou padesátku, poslal a ní ženu do protějšího závodu p. Hanuše proměnit, kde však se Bartová dověděla, že bankovka je padělána; jen na velké prosby a ujištění, že jí před chvílí obdržela od neznámé ženštiny, unikla zatknutí a vrátila se zpět do hostince. Mezi tím Miková a druhá její společnice M. Novotná také z Vamberka, z hostince se vytratily a přechaly Prašskou ulicí z města. V patáku za nimi pustil se však poškozený Barta, pan Kopecký, krejčí a policistařík Valásek, který máje v podobných případech osvědčenou zručnost, vsedl do kolem jedoucího kočáru a podvodnice u sochařského závodu p. Ješka zadržel. Obě dovedeny byly zpět do jmenovaného hostince, kde osálenému Bartovi vrátili 60 zl., načež zavedeny byly na policeijní strážnici; při prohlídce obou zatčených nalezeno bylo u Novotné 33 zl. 60 kr. a u Mikové 22 zl. na hotovosti, dále živnostenský list a povolení ku provozování podomního obchodu. Miková udávala zprvu, že padesátku dostala od neznámého pána o trhu za drobné, později zase udávala, že vyměnila ji před třemi dny ve vlaku cestou z Prahy do Hradce, rovněž od neznámého pána. Obě jmenované dodány byly do věznice krajského soudu a učiněno na ně trestní oznámení. Padesátka jest dosti dobře padělána a na první pohled není na ní nic nápadného.

Naše dilažba na náměstí hlavně od hlavní stráže až po katedrální chrám sv. Ducha vypadá jako notně rozvílněná hladina rybníku, která náhle zkamení. Tu je kámen vyvalstý skoro na půl metru výš nad ostatní, hned vedle něho zase dolů a tak člověk, chce-li se sdravými údy přes tuto zkamenělinu se dostat, musí se učit dříve chodu kamzíčím. Rolníci, vesoucí náklady obilí do trhu jsou na každém

roku po této dilažbě ve strachu, že prackne jim v nosu náprava. Bylo by věru na čase a otvírajícím se jarem pomýšleti na brzké smouznění dilažby, neb aspoň na kloudné opravení.

Odsouzení pro krádež. Antonína Pavlovi, rolníka v Nahořanech ukradeného byl počátkem měsíce listopadu loňského roku šatstva v úhrnité ceně za 41 zl. Po sloději nebylo ani potuchy. Krátce po krádeži opustil také službu čeledín Pavlův, Jan Zák. Dne 14. ledna letos potkal Pavel svého bývalého čeleděna ve svých kalhotách. Hlásil se ihned k nim a Zák dostal se s halhot do vyšetřovací vazy. Za několik dní dověděl se Pavel, že ve Veselicích našel rolník Jan Valtera v sušárně na lískách ve stlaní starý šmátek, černé kalhoty, vestu a v ní klíček. Pavel se o náleze dověděl, došel do Veselí a poznal své kalhoty, vestu a klíček od stolu. Zák přimnul, že šmátek jest jeho vlastnictvím, který př. si, jedu kdys kolem v sušárně uchoval, avšak k ostatním tam nalezeným věcem hlásiti se nechťel a krádež u Pavla mu za vinu kladenou tvrdošíjně popíral. — Dne 27. m. m. ocitl se Jan Zák, 32 roků, starý dělník bez zaměstnání ze Lhoty Králové, pro sločin a pro přestupek krádeže již trestaný na lavici obžalovaných před zdejším čtyřčlenným senátem, jímž šalován c. k. státním zastupitelstvím, že odejmul v čase od 17 do 20 listopadu 1895 s drnění a bez přivolení Ant. Pavla, rolníka v Nahořanech pro svý šmátek, cizí movité věci t. j. šmátek šaty v ceně 41 zl. a tím se dopustil sločinu krádeže. — Soud uznal obžalovaného vinným a odsoudil jej do vězení na 15. měsíců.

Zmizelý zboží. Václav Chlupáč, obchodník ve stříbrném zboží z Dohaliček vykládal dne 24. února zboží své na výročním trhu mechanickém. Odpoledne o půl šesté složil zboží na vůz, který řídil syn rolník Ant. Svoboda z Mokrovous. Zboží uloženo bylo v menších bedničkách a 6 rancích v ceně 600 zl. Na voze seděla sestra jeho Filomena a Chlupáč šel vedle vozu. U Tesovic nedel více za vozem a dal se pěšinou do Dohaliček, aby si načešel. Těch několik kroků bylo ale osudných. Byl sice dříve doma než poroz se zbožím, ale při skládání šlehal k nemalemu svému ustrnutí, že mu chybí jeden balík, ve kterém se nalézaly 4 kusy štrukan v délce 30 metrů, dva po 30 metrech a jeden 15 m., 6 metrů černého sukna a 10 metrů lodenu. Filomena Chlupáčova tvrdila svému bratrovi, že za nimi jel malý vořík, tažený peem. Chlupáč zastihl v Dohaličkách vořík se peem, patřící sedláči hořeňovskému Václavu Kučerovi, ale ten ničeho cestou neviděl a nenalezl. Zmíněný balík se zbožím jest předmětem šetření soudního.

Velká krádež šatstva a skvěstá udála se v noci dne 28. m. m. v Belovanech u Nasavrk. Neznámí pachatelé dostali se o půl druhé hod. v noci do neobydleného pokoje v bytě majitele cihelny p. V. Řeháka a odnesli vše, co se vůbec odněsti dalo; šatstvo, peřiny, hodinky, fotěsy, šperky a j. v. v ceně přes 300. zl. Aby nebyli ve své práci rušeni a překvapeni, přivázali na pět přes dveře sochor, tak že tyto nedaly se otevřít. Z krádeže jsou podezřelí dva mladí muži.

Velká výtržnost. Píše se nám ze Žamberka: Josef Král, 27 r. starý, šenatý dělník ze Žamberka ucházel se svého času o domovníctví v tamější továrně na sukna. Štátnější sok, Turek, obdržel místo a od té doby vše v Králově, což dává různými spásohy na jevo. Dne 26. t. m. snad opět vlezlo mu domovníctví do hlavy, přibral si svého bratříčka Františka, 22 roků starého obuvníka ku pomoci. Poslední měl již se slav. soudy opletání. Tak jednou pro vyhrádku dostal 12 měsíců, pro urážku strážě 3 dny. Oba měli kuráže dost. Kolem 3. hodiny odpolední chtěli mocí vstříti se do továrny. Domovník znaje oba bratry co nevtaně hosty, nechťel je pustiti. Za to však pustili se Králové do něho a stloukli a stýrali jej, jak jen mohli. Dle vysvědčení lékařského utrplěl též lehké poranění na těle nejspíše nosem spůsobené. Za rvačky osámil tovární komptoinista J. Betz na četnické stanici surový čin bratří Králů. Strásmistr Drda sná oba výtržníky žamberecké velmi dobře a že jsou každého činu schopni. Přibral si četnicka a odebral se k továrně. Králové již seděli v kofalné J. Löwyho a zapjeli vítězství své. Josef Král dával si právě nalévati, mesi tím jej vyběsel bratr: „pojd, teď půjdeme na purkmistra, ať dá pětku na cestu do Vídně“. Strásmistr je vyzval, aby opustili kofalnu a šli s ním na úřad obecní a zakázal jim dále nalévati. Ale špatně dopadl. Tonem posměšným postavili se vstříci a vybízení strásmistrovo nemělo účinku, tak že nucen byl jim zatknutí jich oznámiti. Tu teprve Králové počnuli si jak sběsilí, tloukli pěstmi do stolu a nadával jeden víc než druhý. Četníci obě kvítka spoutali a odvedli k soudu za sběhu velkého zástupu zvědavých.

Ztratil kobylu. Večer, dne 29. m. m. ubíral se rolník Jan H. ze Slatiny odkudsi domů s koněm bez vozu. Cestou stávil se kdesi v hospodě, kde se poněkud déle zdržel a než se vrátil ven, shledal, že kobyla před hospodou již nestojí a nikde že není po ní ani stopy; měl tedy za to, že snad ji čekání omrzelo a že odešla domů, ale doma ji nenašel. Kobyla nebyla po celou noc k nalezení a ještě do předešlého dne majitel její myslil nejinak, než že mu ji někdo ukradl a tak se po celou noc pěkně prošel. Druhého dne však se dověděl, že kobyla byla přes noc, mezi tím co on ji hledal, pěkně v teple. Na silnici na „Brně“ potkali dva řemíčníci pomocníci osamělého koně a proto jej zavedli do Nevého Hradce Kr. Na dotyčném žádají nyní 4 zl. nálezného a mimo to možná že bude mu nyní zaplatiti i pokuta proto, že nechal koně bez dohledu na silnici; posilnění tedy přijde mu dosti draho.

Odsouzení. Frant. Rybka odsouzen dne 12. března čtyřčlenným soudem zdejším pro sločin krádeže k tázákému žaláři na dobu 9 měsíců.

Dražba usedlostí. Dne 20. t. m. prodána byla ve veřejné exekucní dražbě usedlost č. 8. v Lípě Jana Homoláče za 26.000 zl. p. Stránskému z Lipy.

Pešár na Kunětické hoře. Na květnou neděli ve tři čtvrtě na dvě hodiny odpoledne vznikl, neznámým jakým způsobem, ohně ve klvech hradního p. Formana na Kunětické hoře a strávil všechny stáje i kryt obydlí hradního. Čtyři kusy hovězího a 3 vč.

převého dobytka sstály v plamětech. Pan Forman je značně popálen a utrpěl škody na 600 zl. Ohně ten poškýtoval hráskrásné divadlo celému okolí špánu.

Na dobytém trhu v úterý odbývány, přivezeno bylo 191 koní, 256 krav, 41 býků, 4 telat a 17 kon.

Krádež. Posuhovavce F. Formanové sde, ukradli někdo v těchto dnech velký šátek a sukni v ceně 60 zl. 60 kr. V sukni měla jmenovaná připravenou šatost za podporu na obec Petrovice.

Medně do huby, mále do šaladku. V těchto dnech chlubil se jistý zdejší „našinecký“ majitel patiky ve společnosti několika soukmenovců, že svým hostům dává akleničky s tlustým sklem, aby při dostali hodné do huby a málo do šaladku. Tak se cpoa „našinecké“ kapsy posledními haléři zaslepených chadů, kteří hledají posilu v nápoji a la hránkovina.

Stráty a nálezy. Dne 28. m. m. strátla sludka Km. Velíšova peněženku, v níž nalézaly se as 4 zl. Peněženku ještě téhož dne našel K. Adámková ze Slatiny a odevzdala ji dotyčné. Poctivá našleškyň dostala za to korunu odměnou.

Oběsil se. Ve Dvoře Králové oběsil se dne 20. m. m. as žulety řemíčník pomocník Jindřich Rejl. Co dohnalo jej k soufalsví, není po ta dobu známo; snad opět — nešťastná láska.

Krádež. Píše se nám z Jaroměře: Dne 26. t. m. vloupal se neznámý pachatel do bytu c. k. šlévatele seměbrany p. Josefa Dosta a odcizil mu s vypáčeného stolu různé skvosty v ceně 70 zl. Po pachateli se pátrá.

Divné napomenutí. Do polepěrný v Opotvích přišla nedávno staříčka matka za synem, který se tam dostal k nucenému pobytu. Za řeči ptala se jej také, jak se má, načež tento odpovídel, že dobře. Rozradostněná matka, myslie, že s neubody snad přece něco bude, napomenula jej slovy: „Tak jen si toho zde vaš!“

Povýšení obce na městy. Dne 14. února t. r. byla obec Jablonec v politickém okrese Jilemnickém na městy povýšena.

Barviva na vlny „Regenerator“. bylo dne 10. března ministerstvem vlna zakázáno. Létiho vyráběla firma H. Kiehlhauser ve Štýrském Hradci a zjistilo se, že v barviva tam smíšené olovo se nachází, což vůbec škodlivé jest.

Z Dobrého. V neděli dne 29. března odbývána byla v hostinci p. Františka Linhartu řádná valná hromada „Hospodářské záložny okresu Opocanického“ se sídlem v Mokřém. Na programu mimo jiné byla volba zapisovatele, kterým zvolen p. J. Andryš a Meškro a volba dvou veriřkátorů, kterými zvoleni pp. J. Šimon z Otčel a p. Josef Přecík z Hliněného. Dále byla vykonána doplňovací volba čtyř členů Říditeleza za vystupující pp.: Josefa Chmelaře, Václava Veverku, Jana Baše a Josefa Přecíka. Pánové tyto byli opět všichni zvoleni až na Václava Veverku, za něhož zvolen Jan Zima z Domašína. Za členy revidujícího výboru zvoleni tyto pánové: Josef Šotola z Bítého Újezda, František Netík ze Spáleniště a Jan Chudý z Přepych. Tím ochče až na volné návrhy ukončena.

Z Čenkovice u Lanškrouna. Od 15. do 22. března konali sde vdp. kněží s Kongregace Nejsvět. Vykupitele „Hory Matky Boží“ u Králík pánové: P. Ondřej Kösler, superior a P. Petr Kanda posvátnou misii pro lid. Svátá misie Hzenim těchto důstojných vůdců měla požehnaný výsledek. Od prvního dne až do posledního chvátili zdejší katolíci křesťané ráno i k večeru do chrámu Páně, aby sbožně poslouchali slovo Boží, jež vycházelo z výmlavných úst důstojných pánů misiaňův. Též se souseďných farností súčastnili se přemnozí věřící těchto duchovních hodů. Zvláště zasluhuje s pochvalou poznamenáno býti, že místní ctěný p. starosta obce, všichni tři radní, všichni katolíci členové obecního výboru a všichni čtyři páni učitelové pilně navštěvovali kázání a všichni příkladně a sbožně přijali svátost pokání a Nejsvětější Svátost oltářní. Ve zdejší obci žije asi 800 katolických křesťanských duší; kromě těchto jest zde asi 400 protestantů H. C. a asi 40 Herrnhutů. Sváté svátosti přijalo 730 katolických křesťanů; pouze několik velice vlných křesťanů neúčastnilo se posvátné misie. Zdejší lid bude si jistě dlouho pamětliv té krásné misie, zvláště kázání o Nejev. Svátosti Oltářní a odprošení její, pak kázání o Matce Boží a odporučení celé farní osady v její mocnou ochranu a kázání o svatém křtí velice dojemně působilo na srdce věřících. Svátá misie byla ukončena v neděli odpoledne posvěcením misionárních křížů, kázáním na rouločenou a Te Deum Laudamus. — Na večerních kázáních a při svéení misionárních křížů bylo viděti také některé protestanty. Deji jim Bůh milost avon, aby se všichni obrátili a do lóna sv. církve navrátili! — Důstojní páni misiaňi zasloužili sobě za všeku horlivost a námahu vroucí náše díky a proto z hloubi srdce voláme: „Zaplať Pán Bůh!“ a přejame jim hojnost sdaru a požehnání Božího vůde, kamkoliv za dílem spásy noha jejich vkročí.

Z Chrudimi. (Slavnostní uvítání ndp. biskupa Královéhradeckého v místnostech spolkyvých.) Když náš velice snadivý předseda členům sdělil, že k pozvání výboru ndp. biskup po skončených konferencích též do místnosti zavítá, byl z toho každý nemálo potěšen. Po 7. hodině večer očekávali všichniho hosta předseda, místopředseda a výbor, uvedli jej nejprv do předních místností, kdež ukázali mu knihovnu a veškeré knihy spolkové, posádali jej o podpis do pamětní knihy, načež jej i s ostatními hosty a přísnivci uvedli do vkusně vyadobeného sálu. Zde posdravili jej členové, sešlii některými ochotnsky pěkným sborem, jeji řídil čestný člen p. učitel J. Štěpánek. Po zapění téhož vystoupila choť člena čest. Štěpánka a přednesla dojemný proslav od Hrdličky. Načež povstál předseda pan P. Ant. Liebich a uvítal vznešeného hosta a obzvláštního přísnivce jednot katolických tovaryšův slovy velmi ardečnými. Ndp. biskup převjel díky za tak ardečné uvítání a připomenul mezi jiným, že s velikou útehou sleduje činnost stále skvětajících jednot, které sledují a kři se tak šlechetaými a sbožnými zásadami a ujetiti, že bude i dále snahy tyto dle sil svých vždy podporovati. Členové i hosté vyalechli s porděkem upřimá slova

hospitálního a občanského asanistického. Na to proveden byl program slavnostní: P. J. Štěl, čestný člen před-
stal přední plátno národní, při čemž jej pan ředitel
křep A. Hnilička na harmoniu doprovázel. Pan Tichý
předvedl koncert na citaru a čest. člen pan Štemberk
báseň o rdti od Mokrého. — Mezery programu vy-
plnilo sesvětlo sdejš též k úplné spokojenosti všech.
Po vyčerpání programu povstal vznešený host, po-
děkoval panu předsedovi a místopředsedovi za jich
péči o sdar spolku a rozloučiv se se všemi hosty
a členy, ubíral se s manželkou, provázen jsa členstvem
i hosty až ke kočáru, načež odejel do Chrásti, svého
sídla letního. Vzácná tato návštěva bude jednotě za-
jistě i na dále pobudkou k další sdárné a šlechtné
činnosti. Památaj tento den bude slavnými písmenami
vapeán v historii spolku. Prošlť spolek takovýto
slavnostních dnů za dobu svého trvání jen málo.
Jenot předešlým dnj památěj tyto: Slavnost zalo-
šení spolku, slavnost svčení praporu, domácí slavnost
na oslavu 60letého jubilea Jeho Svatoati pa-
peše Lva XIII., 40leté jubileum Jeho Veličenstva
císaře Pána. 25leté trvání spolku a konečně den pře-
vzaté návštěvy Jeho bisk. Milosti.

Z Červ. Pečák. V neděli dne 22. března od-
býval katolický spolek „Svornost“ v Červ. Pečákěch
městěni svoji schůzi. Na programu byla přednáška
p. J. Kratochvíla, redaktora Več. novín „O tisku“. —
Pojednav o účtli tisku denního, o vadách jeho, se-
jměna tisku liberalního a denního tak zvaného „krva-
vého“, kterým mnohé časopisy přesceny jsouce jen
tím křmí své čtenářstvo i poukázal, jak takové správy,
jimiž hlavně jeden list vyniká, se vyrábí a dospěl
k úsudku, že proti takovému tisku stavěti se musí
hrás, sice stal by se kletbou veškerého človenstva;
a tento hrás je tiak katolický, který není tiskem
výbojným, nýbrž obranným a proto musí se od ka-
toliků podporovati. Běsi svou, humorem a satyrou
procházet, však si arde veškerého posluchačstva,
načež byl bouřlivou pochvalou odměněn s přáním,
by v brzkú k nám opět sávil. — Rozhovora sů-
častníl ve vdp. děkan Dvořák, který všem přítomným
na srdce kladi, aby vyvážené katol. listy rádi čí-
tali a nedali se svěsti lichými frásami. Za přátelské
náladj a bojného účastenství schůze skončena. Dal-
šímu rozkvětu: „Zda Bůh!“

Z Polem. V sobotu dne 21. března odpoledne
vypukl požár ve stodole pana Zemana, který v krátké
době sničl celé stavení. K požáru dostavili se jen
sbory hasičské z Červ. Pečák a Nebovid, kteří statně
se činili. Vše bylo zachráněno. Udušila se kosa a husa
na vejcích. — Lonského roku byly tomatěs postiže-
ny bleskem smrtí dvě krávy. — „Neštěstí nechodí
po horách, ale po lidich!“

Z Úpice. Katol. Jednota jinochů a mužů v Úpici
konala dne 22. března svoji celoroční valnou hromadu.
Schůzi zahájil místopředseda dp. K. Mensinger křest.
podpravou a velice přehodnou a poučnou zahajovací
řečí o spolčování. Spolky naše jsou sloupky a čím více
spolků katolických, tím více se naše záady upevňují,
organizace se ští; nic si z toho nedělejme, že nám
nepřítelé naší nadvlád, pracujme jen s chutí dále,
pracujme, bychom vřru po otčích sdělenou našim po-
tomkům zachovali. Odpůrcové nenutě nám odpírají
právo spolčovaci, bojce se, by lid neprobhlédli jejich
pikle. Avšak lid již prohlédá a staví se na stranu
křest. sociální, která jediná jest schopna rozřešiti
otázku sociální. Po tom podával správu pan jednatel,
z které vyjímám: „Dnešním dnem končíme s pomocí
Boží opět jeden rok své práce. Vy spěchali jste sem,
abyste vyslechli zprávu o činnosti Jednoty naší! S ra-
dostí pohlížíme naspět, vidouce, že práce naše nebyla
marna a že nesplnily se řeči našich nepřítelů. Krou-
cích, že Jednotu naši musí rozbiti; naopak my zde
stojíme dnes ještě více pevně a utvrzení, že jen na
záadách a učení strany naší křest. sociální. dojde
lidstvo pravého štěstí a blaha. Jednota naše sdůstnila
se slavnosti průvodu vzkřísění Páně a Božího Těla,
uvítán korporativně J. M. ndp. biskup královéhradecký,
zřízen agitací odbor, který všemožně se stará, by
záady naše mezi lid vnikly, zřízen pěvecký kroužek
za laskavého vyučování dp. J. Musila. Jednota dále
sdůstnila se národní slavnosti pořádané všemi míst-
ními spolky (mimo demokratický) ve prospěch „Ústř.
Matic Školské“, vyslani byli z delegáti na krajský
jezd do Náchoda, sdůstnila se svčenní praporu br.
Jednoty Náchodské a veřejných schůzí v Náchodě,
v Hronově a v České Cerné. Ndp. biskup daroval
jednotě 20 zl. Pořádaný z zábavní večírky, z divadelní
představení, konáno 12 výborových, 4 měsíční a 6
veřejných spolkových schůzí. Přednášek bylo celkem
19. Uzavíraje správu svoji, nemohu jinak se vyjádřiti,
než abychom i na dále pracovali pro dobro jednoty a
záad našich.“ Tím zpráva jednatele ukončena a při-
kročeno ku zprávě knihovny, dle které štá knihovna
spolková i z bohosloveckou 234 samostatných svazků.
Vypůjčitelů bylo za uplynulý rok 861. Knihovnu obda-
rovali dp. J. Musil a p. R. Barta, za což se jim vzdává
vřelý dik. Naposled přikročeno ku zprávě pokladniční,
z kteréž bylo patrné, že finanční poměry spolku jsou
plně uspokojující, neboť jest čistého jmění 169 zl. 86 kr.
Po té přikročeno bylo k volbě nového výboru a svo-
lení pp. Heřm. Šraiber, Jos. Vejnar, Václav Lokvenc,
Celest. Lokvenc, Ant. Melichar, Frant. Hetfleis, Ferd.
Kineš a Jos. Pavlásek. Za náhradníky: pp. Ant. Šrejber,
Ant. Hanl, Rudolf Barta a Jos. Šraiber, za revisory
účtů: pp. Ant. Hetfleis a Albin Pavlinek. Ve výborové
schůzi ustanovil se nové zvolený výbor takto: za
jednatele p. Jos. Pavlásek, za staršího p. Cel. Lokvenc,
za knihovníka p. Frant. Hetfleis a za pokladníka p.
Jos. Vejnar.

Z Mlasevic. Obecní zastupitelstvo městyse Mla-
zovic jmenovalo pp. Josefa Krubnera, rytíře řádu
Františka Josefa, předsedu vodních družstev na ho-
ticku, c. k. důchod. správce na odpočinku a t. d.
v uskání zásluh, jichž získal sobě svoji neúnavnou,
blahodárnou práci, působením v oboru zemědělství
vábce a zařazením vodních družstev na hořicku svléš,
dále pak důstojného pana faráře Josefa Procházku
a jeho blahovlnné jednání a otcovskou snášenlivost a
konečně pana Hlčického učitele Frant. Černocho
za zásluby, jichž získal sobě dlouholetým působením
v oboru školství, svými čestnými měšťany. Diplomj
tohoto čestného vyznamenání byly dotyčným pánům

deputaci, sestávající z městské rady, dne 19. března
slavnostně odevzdány.

Z Miletína. (Ke kulturnímu významu cirkusů.
— Erbenův pomník. — Stavební ruch.) Ani byste
nevěřili, jak hledaným místem je dnes Miletín. Ale
přijďte někdy v neděli a uvidíte, kdo všechno hledá
dítočistě v Miletíně. — Jsou to různé slomky diva-
delních společností, které přicházejí nás povzbudit a
osvětit, jsou to různí neuznaní umělci s harmonikami
a jinými nástroji, kteří jdou nás pobavit, jsou to i
skoko- a tance-logové rosmanitých uměleckých slohů
a škol. Nejlepší při tom je, že vědecky ten následu-
jící tupí ty předchozí jako lidi bez umění, jako pouhé
výdělkáře, aby za týden byl sám podobně uctěn a
označen od následujících. A co my? Co my? My jsme
diváky, kteří se baví. Vždyť s těmi umělci přicházejí
k nám také se sousedních měst hosté — ovšem vždy
jenom cřm společností a to pokadě s užlehtilou
tendencí, aby nás — maloměstsky — naučili moresům
velkoměstským. Byly prý z toho veselé humoresky,
leckdy povedenější, než sám pan Milučin vám nedávno
podal. Vřak byla stejně od nás. Proč bychom to za-
pírali? Posledně jsme zde měli páns Bezouškvův —
nebo jak se jmenoval — cirkus. Neumíme oceniti,
sdáli více vynikaly uměním jeho krasojedkyně, nebo
jeho equi caballi fem. gen. (po česku: kobylky). Snad
by to lépe odhadli hrdinové, kteří mu profíli kdeai
vřadu plátno chatrné boudy, aby na to umění viděli
gratis. Nebyli náhodou od nás a pak jsme se nemohli
informovati. Anebo lépe by to posoudili oni P. T.
páni hosté a jejich domácí přátelé, kteří si po cirkuse
udělali extracirkus kolem billardu při svacích krásné
harmoniky. Ale bohužel, ani ti se snad už nepama-
tají, byloť už v době,

kdy jedenáctá odbyla
a lampa ještě svítila,
a lampa ještě hořela,
co v hostině tom visela.
Podle souhlasných zpráv nejlépe se osvědčil hoch
s personálu, který měl ve čtvrté ráno solový výstup
s výkonným orgánem obecním, po kterém, aby užel
honoráři, na koni přecobratně ujel. A potom at někdo
řekne, že cirkusy nejsou podnik eminentně kulturní
a pokrokové! Jen takových více, aspoň týdně jeden,
ale až je vždy takhle opatřen, jako byl tento poslední!
To prokukneme! To bude pramen moudrosti pro
mladé i staré. K tomu pár exemplářů „Pikantních
listů“, něco solových výstupů a kupletů od osvědčených
slomků divadelních společností — a pokrok je zabez-
pečen! Naši ochotníci, naše beseda, — ba ani škola
ani kostel nebudou mřti tolik práce. A už ani muk!
Mohli by naposledy pan Bezoušek — nebo jak se jme-
nuje — na nás přijíti a ukázati černé na bílém, že
má na cirkus koncese a že mu nemá kdo poroučeti
anebo zapovídati. A my nechceme nikomu „poctivou“
živnost kaziti. To to! — Náš zdatný sbor pro posta-
vení Erbenova pomníku chystá se k ukončení díla.
Co nejdříve vypěna bude užší konkurs na plastické
skizzy pomníku. Ceny určeny na 100 zl. a 50 zl. na
dvě nejlepší myšlenky. V jury rozhodovati budou
znalci od „Svatobora“ a „Umělecké besedy“ k tomu
zvlášť poádání a mimo to z Hořické odborné školy
P. T. pp. Vil. Dokoupil a Ant. Čechner. Pomník má
se postaviti v létě r. 1897. Při té příležitosti přijde
i pamětní deska na rodný domek Erbenův. — V městě
začíná čily stavební ruch. Na náměstí přestavuje dům
p. Sam. Frankenbusch, ku kterému okolní tkalci
budou mřti tedy zcela pohodlnou cestu. Mimo to sta-
věti se budou menší domy a domky, upravovati ná-
městí, zevnějšek řary, atd. Jen kostel čeká — čeká...
Ale už se také dočká, a my s ním. Zda Bůh všeli-
kému opravdovému pokroku! — Komitét pro posta-
vení dšst. pomníku K. J. Erbenovi v Miletíně koná
výroční valnou hromadu dne 9. dubna o 7. hodině
v domě sousedákem s následujícím pořadem: 1. Čtení
a schválení zápisů předěšlé valné hromady. 2. Přijí-
mání členů. 3. Zpráva jednatele a pokladníka. 4. Zpráva
revisorů účtů. 5. Návrhy výboru: 1. Schválení pod-
mínek při vypisání konkursu na pomník; 2. By za-
eazena byla též deska na rodný domek. 6. Volné ná-
vrhy. Do konce roku 1896 bylo úhrnem přijato 2716
zl. 77 kr., po odečtení různých vydání 194 zl. 43 kr.
uloženo v místní záložně 8621 zl. 84 kr.

Z Pardubic. Pěvecká jednota „Ludmila“ v Par-
dubicích pořádá v pondělí velikonoční dne 6. dubna
1896 v sále „Odeonu“ na Veselce koncert za laska-
vého spoluúčinkování pí. Boženy Jahnové, virtuosky
na pianě, pí. A. Štěpánkové osvědčené deklamátorky,
sl. Marie Conratové operní pěvkyně z Prahy, p. dr. L.
Hruše, p. dr. L. Lhoty, p. Miroslava Škrabala kon-
certisty na housle, p. A. Antoš, p. Brože, p. J. For-
manka, p. V. Hrocha, p. F. Chocenského, p. Jandourka,
p. Fr. Jedličky ml., p. Koláře, p. Schlemmra, p. uč.
Č. Váni a slav. pěveckého spolku „Pernštýn“. Pořad:
1. Proslav od Bohdana Kaminského. Přednese sl. Vi-
lemína Kohoutková, člen spolku. 2. B. Smetana „Dvě
vdovy“, smřsený sbor a průvodem orchestru. Přednese
slav. spřv. spolek „Pernštýn“ a „Ludmila“. 3. B. Sme-
tana: „Z domoviny“. Zahraje na housle koncertista
p. Miroslav Škrabal, u pianu p. uč. Čeněk Váňa. 4.
Louigi Ardita: Valčík „Parla“. Zapěje operní pěvkyně
sl. Marie Conratové, u pianu p. dr. L. Hruše. 5. Fr.
Liaut: a) Notturmo. b) Vzpomínka na Fibichovu „Bouti“.
Zahraje na pianě pí. Božena Jahnová. 6. Verdi: Arie
Renatova s „Maskarního plesu“. Zapěje p. dr. Lhoty,
u pianu p. dr. L. Hruše. 7. Beethoven: „Larghetto de
la symphonie en ré majeur.“ Duo pro harmonium a
piano. Zahrají jednateleka spolku sl. Božena Hornofova
a p. dr. L. Hruše. 8. Melodram. Přednese pí. Antonína
Štěpánková, u pianu p. dr. L. Hruše. 9. Dr. Ludvík
Procházka: Variace na národní písně „Ach není tu,
nebí“. Zapěje sl. M. Conratová, u pianu p. dr. L.
Hruše. 10. Wieniavský: „I. věta s II. koncerta“. Před-
nese na housle p. Miroslav Škrabal, u pianu p. uč.
Č. Váňa. 11. Karel Bendl: „Jeptiška“. Balada ve 6
odděleních pro sop. solo a ženský sbor s průvodem
pianu na slova A. Smlslovského. I. V noci u okna.
Zapěje „Ludmila“. II. U matky Boží v kapli. Solo
pro soprán. Zapěje sl. Conratová. III. Nebeská ná-
věstava a IV. Zapomenutý hrob. Zapěje „Ludmila“,
u pianu p. uč. Váňa. Po vyčerpání programu věneček.
Ceny míst: Sedadlo 80 kr. Lístek k stání 50 kr.
Studentský lístek 30 kr. Začátek určité o půl 8. hod.

večer. Lístky lze dostati v knihkupectví pana Josefa
Poláka na náměstí a v den koncertu večer u kasy.
Každému účastníku koncertu vstup do věnočku volný.

(Zasláno.)

Politické družstvo tiskové

pod ochranou sv. Jana Nep.
v Hradci Králové
bude mřti

výborovou schůzi

v úterý, dne 7. dubna t. r.
ve 2 hodiny odpoledne,

v místnostech spolkových na Velkém ná-
městí č. 24.

Hlavní předmět: zadání stavby „Adalbertina.“
V Hradci Králové, dne 30. března 1896.

Dr. Al. Frýdek,
předseda.

Dr. Fr. Šulc,
jednatel.

(Zasláno.)

Provolání pp. pekařům

kraje královéhradeckého!

Ústřední Jednota pekařů z Čech, Moravy a
Slezska pořádá za přičinou organizace pekařů se sev-
řovýchodních Čech, již druhou schůzi v kraji králové-
hradeckém. Ústřední jednota doufá, že již pp. kolegové
pochopili důležitost volného spolčování a že přistoupí
za členy k jednotě, k jedinému to, nejpřirozenějšímu
středisku svému.

Jak jinak stály by věci naše, kdyby všichni ko-
legové, kteří dosud spolkového života se straní, roz-
množili řady naše. Nás, kolegové, obracím se k Vám
s vřelým vyzváním, rozmnožte řady naše, přistupte
v kolegiální kruh náš, a pomáhejte nám každý, dle
sil svých v nemištné práci věnované zájmům stavu
našeho. Každý soudruh, každý spolupracovník jest
nám vítán a najde zde zajisté vědné pole pro svoji
působnost. Proto také jest povinností každého pekaře,
by se stal členem našim. Poplatky členské jsou tak
skrovné, že umožňuje přístup každému, i tomu nej-
chudšímu. Zápisné jednou pro vždy činí 1 zl. a členský
příspěvek ročně 2 zl. Za to ale poskytuje jednota tu
výhodu svým členům, že bezplatně obdrží každý člen
odborný časopis, který již v brzkú vydáván bude.

Zároveň bude podporovati členy, kteří v neštěstí
a nouzi postižení jsou a v stálé pracovatí nemohou.
Nuže kolegové, vzpružme se a postavme se jednoráte
na vlastní nohy a nepřipustme, by živnost naše byla
takto ohrožována na dále jako dosud. Doufáme, že
dnešní vyzvání naše přivede uvědomělé kolegy všechny
v řady naše. Kdo z pánů pekařů by zván nebyl z ne-
znalosti adresy a o této schůzi se dověděl od druhého
p. kolegy, nechť se laskavě dostaví. Schůze tato jest
důvěrná a odbyvá se určité v pondělí velikonoční
v hotelu „u dvou jelenů“ na náměstí v Jaroměři.
Začátek schůze ve 3 hodiny odpoledne s následujícím
programem:

1. Uvítá hosty a pp. kolegy předseda společen-
stva pekařů p. Robert Kühn z Jaroměře.
2. Schůzi zahájí předseda Jednoty pan Ant.
Ligert z Prahy.
3. () živnostenské novely nově navržené pojedná
poslanec p. MUDr. Moravec ze Dvora Králové.
4. () pořádní pekařské výstavy tohoto roku
v Hradci Kr. referuje p. Ant. Juliš.
5. Volný rozhovor o otázkách řemeslných.
6. Volné návrhy a přihlašování za členy k Jednotě.
Upozornění. Před zahájením schůze provede
se společná fotografie všech pánů kolegů přítomných

Za výbor Ústřední Jednoty:

Ant. Ligert, předseda.

(Zasláno.)

Soudruhům našim!

členům a usatřím z Čech, Moravy a Slezska!

Dávno vytvořená organizace řemeslníků a usatřím z
Čech, Moravy a Slezska stane se skutkem.

Podle jednomyslného usnesení čestné občaněho II.
sjednu řemeslníků a usatřím v Hradci Králové smřsal
klub samostatných mistrů řemeslníků v Praze a před-
mětích stanovy svoje v ten smysl, aby spolek ten se
mohl přeměnit v Jednotu řemeslníků a usatřím z Čech,
Moravy a Slezska.

Výnosem sl. c. k. policejního ředitelství v Praze
ze dne 18. února 1896 č. j. 2496 bylo v účtě podpa-
něm výboru oznámeno, že vešel sl. c. k. místodržitelství
na základě výnosu vřa. c. k. ministerstva vnitřa ze dne
18. ledna 1896 č. j. 746 schválilo výnosem ze dne 12.
února 1896 č. j. 10.882 zřádu stanov klubu našeho, tak
že k ustavení Jednoty řemeslníků a usatřím z Čech, Moravy
a Slezska přistoupiti můžeme.

Poukazujece ku připojenímu vytahu nových těchto
stanov, dovolujeme si upozorniti, že Jednota tím lépe
bude moci důležitý úkol svůj plniti, když nejen veškeré
korporace řemeslníků a usatřím z Čech, Moravy a Slezska,
ale i co možná velkých počet řemeslníků a usatřím ku Je-
dnotě jakožto členové se přihláš.

Členský příspěvek, který valně bromađa členů dle
schválených výdajů ustanoví, bude velice nepatrný, pro-
tože k doplnění důležitých úkolů Jednoty potřebujeme
výdajů, nýbrž spíše přátelského přisazení co možná všech
přítelů našeho stavu řemeslníkého a usatřím z Čech,
Moravy a Slezska.

Přihlášky členů přijímá starosta klubu p. Kamil
Švegrovský, řemeslník v Praze, Spálená ulice č. p. 108
II, p. Adolf Lurie, řemeslník na Smíchově a redakce
„Řemeslníckých Listů“ v Praze.

Ustavující valná hromada, jejíž blížící program v čas oznámíme, koná se bude dne 6. dubna 1896 (druhý velikonoční svátek) o 8. hodině odpoledni ve velkém sále (bursce) ústředních jatek v Praze-Holešovicích a svou se tímto vložní, kdož hodlají se státi členy Jednoty, by dostavili se do schůze té, aby účastnivším svým spolupřispěli, by již při zahájení činnosti Jednoty, se ukázalo, že tato má a bude působiti ku blahu stavu řeznického a uzenářského.

Za výbor klube samostatných mistrů řeznických v Praze a v předměstích:

Adolf Lurie, Kamil Švagrovský,
t. č. jednatel. t. č. starosta.

Litárna administrace.

Ig. B. Do 1. Mjna t. r.

Litárna redakce.

De Hradce a jina. Na četné dotazy sdělujeme sumárně, že náš redaktor není pranic bojácným, ale je příliš skromným, než aby čtenáře našeho listu nudil odpovědmi na stálé útoky proti jeho osobě. Co kdy konal soukromě, za to je zodpovědným sám sobě, co dříve prováděl ve své veřejné působnosti, z toho může a dovede veřejné úcty složit každému. Pokud se týká pobytu red. Kučery v Kolíně roku 1893, může prokázati, že tam vyjednávali s ním nejen „našinci“, ale také pánové a la posl. G. Eim v průvodu dra. D. Starčeviče a dra. B. Pacáka, že však přes všechnu tu hroznou přiznání a podporu všeho toho panstva red. V. Kučera za jediný rok v Kolíně ze své kapsy a na svůj účet prodělal přes 1500 zl. Jako však již roku 1888 uměl red. V. Kučera ve Vídni svým nákladem dvakrát vydati spisek „Pozor na židy!“, tak zejména může nyní kdykoliv sepsati a každému pak zdarma zaslati knížku o tom, jak a proč, kdy a kde stýkal se s „našinci“. Chce-li tedy někdo pokoutně nebo v pokoutních listech hanobiti osobu red. Kučery, ať směle pokračuje — našemu listu po takových pomluvách není a nebude nic, odpověď pořádná přijde odjinud.

De Chlumce nad Cidli. Dp. Václ. Kyselovi, katech. Rádi dle pravdy stvrzujeme, že nejste pisatelem dopisu z Chlumce, uveřejněného v č. 64.

Několik tisíc

starých tašek

je na prodej.

Bližší poví administrace t. l.

„OBNOVA“

vychází každý pátek dopol. o 11. hod.

Vydavatelstvo:

Politické družstvo tiskové v Hradci Kr. Zr.

Veškeré záslky, dopisy a předplatné adresujte pouze:

„Obnova“ v Hradci Králové.

Předplatné:

Na celý rok . 4 zl.
na půl roku . 2 „
na čtvrt roku . 1 „

Jednotlivé číslo v místě 7 kr., poštova 8 kr.

Místnost redakce:

V Hradci Králové. Velké náměstí č. 34.

ANT. K. SMRČKA,

první křesťan.-katolická továrna
na sukna, lodeny a vlněné látky
v Humpolci.

Oporučuje pro jarní a letní sezonu
látky oblekové, svrchníkové, bav-
lovkové, kostelní a hasičské za cenu
tovární.

Vzorky na požádání zdarma a franko.

Reklama

„Jak máš své včelky,
co vyborného na skládě
mám, když mi to neod-
lám novými?“

Vanderbildt.

v celých východních Čechách.

dosáhne se nejvyšší
vhodným apřilom lev-
ným inserováním v
nejrozšířenějším listě
ve všech krajích vý-
chodních Čech:

„Obnova“

Inserování v listě našem je tím výhodně-
jším, ježto v něm dle vzoru amerických listů za-
vedena jest osvědčená **americká reklama**
tím způsobem, že inserty zařazujeme vedle textu,
čímž každé oznámení dojde jistého pověsnutí.

Inserty přijímáme jen od **solidních**
širok křesťanských.

Insertní poplatek: 3 kr. za 1 petit, jedno-
sloupcový řádek.

Nabídky insertů přijímá administrace časopisu

„Obnova“ v Hradci Králové.

Pro členy katolických jednot

Průvodní knížka

obsahující seznam
katolických jednot doma i v oizině,
jest na skládě v bisk. knihtiskárně.
Vázaný ťtisk 20 kr.

POZOR!!!

Jednou pro vždy,

milostivá paní,
koupí se pro domácnost nová nad vše dosavadní
vynikající, nesmarná

patent. mramorová pračka

t. sv. valcha na prádlo „Patent Hlaváček“ v ceně
od 3 zl. výše přímo u vynálezce firmy:

V. Hlaváček a syn,

c. k. priv. výroba pat. mram. praček, sochařský
závod, sklad soch a pomníků, uměl. průmysl sy-
cniřu, mramoru a žuly

v **Strakonicih.**

Pp. obchodníkům zvláštní výhody.

Diplom. mag. pharmaciae

KAREL SIGMUND

nástupce p. A. Tesárka

doporučuje svůj obchod

zbožím materiálním, léčebninami a barvami

„U červeného kříže“ v Hradci Králové.

Hojně zásobený sklad veškerých zákonitě dovolených prstonárodních i moderních drog a léčebnin.

Veškeré potřeby pro domácnost a kuchyni, obzvláště: **Jemné druhy čaje**, rumu s koňakem. Právě staré víno malaga, madeira, oporto, sherry, jakož i jiná španělská vína zdravotní. **Barvy na vajíčka**. Zvláště pozoruhodný velký sklad jemných levan-
tinských hub k mytí i do koupeli; rozličné vykuřovací desinfekční prostředky. **Lín čistěný i denaturovaný, petrolej a benzín**.
Spolehlivé, ochranné prostředky proti mólům, dalmatský a černohorský prášek na hmyz, vždy čerstvé mléky. Trvanlivé, dobře
kryjící barvy lakové a voskové pasty ku natírání i leštění podlah. **Iskenasy, borax**, veškeré běžné druhy franc. gelatiny,
nejlepší škrob rýžový a pšeničný. Nejlepší anglické i tuzemské **fermeže**, francouzské okry a veškeré jiné barvy, suché jakož
i v oleji neb fermeži třeň. Veškeré i nejuvější pomůcky a preparáty pro pány fotografy, amatery; fotografické apparáty všech soustav.
Sklad veškerých minerálních vod a i jiných vřdelních výrobků.

Chemická laboratoř ku zkoumání cukru, líhu, mléka, moče, umělých hnojiv a veškerých chemikálií jest pánu odběratelům zcela
besplatně k dispozici.

Pánům obchodníkům zvláštní sleva! — Ceny báječně levné!

HOSTEC

(Gicht)

rheumatismu vyléčí se zcela jistě po upotřebení mého masné, jehož vyrábění jest v rodině mé dědičným a které odpomáhá na vředy v době zcela krátké od hostce, pakostnice, dny, loupání v těle, takže po upotřebení jeho osoby, které po letech na lůžko upoutány byly, se úplně pozdravily. „Za účinek račím“. Zasílá jej v láhvech i s návodem **Vilémína Suchá v Mladé Boleslavi č. 9. Státnice** dopíše svědčí o jeho dobrém účinku.

Vše Blahodů!

Nemohu opomenouti, bych Vám neřekl, že se na malé mi masné s návodem, neboť nemyšlel jsem více, že budu sdělovat. Trpěl jsem veliké bolesti v levé noze a křáti po 1 a půl roku nemohu se po mnohokrát postavit, tak že jsem nucen byl po zemi se plaziti. Uposlouchám Vaši radu a díky Bohu jediné zásluhy Vašeho masné mne úplně vyhojila, protož Vám vadávám srdečný dík a Bůh Vám žehnaj mnohokrát!

Ve Světlé u Pardubic, 2 května 1893

Fr. Suchta, rolník.

Čtená paní!

Vše masné proti „Hostci-Gichtu“ se v naší rodině již několikrát velmi dobře osvědčilo, zářek přijímáte a s nejvděčnější díky. V hluboké úctě

Ant. Potáčil, rolník.

V Praze, dne 30 srpna 1893

Malířský umělecký atelier Jarolína Štantejského

v Litomyšli

doporučuje se veledůstojným děkanům a farním úřadům i veledůstojnému duchovenstvu, jakož i slavným patronátním úřadům ku provedení dokonalých

malob kostelních,

opravy freskových a olejových maleb i nových obrazů vůbec. Také se vypracují ochotně na požádání návrhy maleb. Dále zhotovuje spolkové prapory na hedvábní malované, velmi vkusné za mírný konorát.

Závod může se prokázat mnoha vysvědčeními jakož i diplomy a mnoha provedenými pracemi kostelními na p. v Rychnovské, v Janově u Litomyšle, Jevíčku, Mor. Třebové, Mor. Budějovicích, Prostějově, v Olomouci, Brně atd.

Umělecký

závod

pro
malbu
na skle

B. ŠKARDA,

Brno.

Speciální závod
pro malbu oken
chrámových.

Sedmnáct prvními
cenami vyznam.

Vzorníky k
nahlédnutí franco.

Ceny mírné.

Domovníctví

místo za spolkového sluhu, dohlížitele do továrny nebo podobné místo přijal by řádný, mladý řemeslník. Přihlášky přijímá administrace t. l.

Národohospodářská hlídka.

Úvaha o záležitostech.

Napíši P. Tom. Štefánek, děkan v Mikulovicích.

Krise hospodářská trvá v naší milé vlasti po mnoha let, co konkurence světová a velkostatkářští stlačili ceny obilí a cukrů až na nejnižší míru, za kterou rolník nelze skoro již ani uhradit výlohy výroby. Zemědělství naše utrpělo tolik ran téměř smrtelných, že rolník náš, ať velko- nebo malostatkář byl nucen úvěrem si vypo-máhati v míře ale úsilím, jak statistika pozemkových knih a různých věrných ústavů dokazuje. Ta hlavně šlo rolníku o to, aby pomohl si kapitálem laciným, a proto ohlížel se po takových ústavech úvěrních, které by mu potřebných peněz na nízký

úrok zapůjčily. Hypoteční banka království českého vyhovovala rolníku svého času velmi dobře, že půjčovala na mírnější úrok, nežli jiné ústavy, a že bylo lze rolníku nepatrným procentem 1—2 kapitál umotovat a to na větší řadu let, aniž by měl obavy, že se mu dlužný kapitál vypoví, pokud úroky řádně odváděl budo. Tím bylo rolníku velmi pomoheno a ulehčeno, avšak jen potud, pokud měl svou rolnickou živnost v pozemkových knihách zapeaou jako způsobou takové hypoteční úvěru. Mnozí ale převzali živnost dědictvím po rodičích zadluženou a tudíž dalšího hypotečního dluhu neschopnou; bylo se jim tedy starati o potřebný úvěr osobní ústavů jiných, u různých bank, spořitelna a záložen, kde však do nedávných dob byla míra úroková mnohem vyšší, nežli u ústavů hypotečních. Rolníku dluhem hypotečním stíženému nastaly později také kritické chvíle, kde nutně potřeboval peněz buď na melioraci svého hospodářství, neb na vyhojení rány, kterou ve svém hospodářství utrpěl buď živelní pohromou, buď pádem dobytka, buď požárem, buď neúrodou částečnou neb povšechnou; tu byl nucen též utíkat se k ústavům úvěrním o peníze na úvěr osobní. Takto kupily se nezástava a potřeby stavu rolnického na vrchol závrata, a mnohý, přemnohý zabředl tak, že o svou živnost přišel a zůstala mu jen — hůl žeb-rácká neb práce dělnická, kterou sebe a rodinu svou nuzně vyživuje. Statistika dražeb selských uvedla, že i velkostatků stávi nám na oči obraz posledních let až hrůzný!

Rolník jest nyní muž velmi nemocný. Pů-něvadě však společnosti lidské jest stav rolnický nutným ano základem přirozeným, bez něhož by neobstála, vystupovali časem mnozí rozvázní mu-žové jako lékaři, aby toho muže nemocného vyhojili, jemu na nohy pomohli a aby krizi hospo-dářskou zažehnali. Léky předpisovali přerušné, nejdělnějšími se osvědčily léky svépomoci a sdružování. Tak vznikly naše blahodárné ho-spodářské spolky, které konají úkol učitel-ský: učí, radí, pomáhají peticemi a přivádějí rolnictvo naše k sebevědomí, ku vzdělání a vzpru-žení sil vlastních ku svépomoci. Povstala ho-spodářská družstva, která převzala úkol obcho-dnický, nakupují ve velkém různé hospodářské po-třeby, stroje, semena umělá, bnojiva a uhlí za ce-ny mnohem nižší a v jakosti lepší a zaručené, nežli by jednotlivci bylo možno; zprostředkují též prodej výrobků hospodářských podobným způso-bem. Toto sdružování dodávalo se výsledků pro rolnictvo velmi značných a vydatných; avšak i v tomto sdružování běželo vždy a běží, jako při všem hmotném konání a jednání lidském, o věc hlavní — o peníze, o úvěr na větším díle osobní. I tu vyskytli se zase lékaři, kteří připadli na prostředek vydatný, na sdružování peněžné, na záložny, které na základě svépomoci mají vy-léčiti rány a nemoce stavu rolnického. Věhlasní mužové Schulze-Dieltsche a Raiffeisen sestavili stanovy sdružení záložního, ovšem každý způsobem poněkud jiným; avšak oba shodují se v tom, že osobní — po případě i hypoteční úvěr mohou rolníci poskytovat sobě sami svépomocným sdružením na úrok co možná nejnižší. A tak vznikly záložny rolnícké nejme v Čechách a na Moravě dle sousta-vy a stanov Schulze-Dieltsche a na základě zá-kona o společenstvech ze dne 9. dubna 1873 č. 70 r. z., a záložny Raiffeisenovy nejvíce v Havorsku, v Německu a v Itálii. Obojí druh těchto záložen jest dobrodinný, nikoli výdělkářský, nevy-plácí žádné dividendy, nýbrž vynakládá čistý vý-nos ve prospěch svých členů ku podpoře hospo-dářských a obecně užitečných zájmů. Poslední nejnovější dobou však obrací vše u nás zraky své na Raiffeisenky jako na jedinou a jistou spá-su rolnictva našeho, jakoby našich rolnických zá-ložen ani nebylo. Máme za to, že jest třeba ob-jasniti základy a působení záložen obého druhu, aby byl úsudek spravedlivý, věcný a na zkušenostech založený. Úlohou těchto řádků jest: ro-zebrati na základě zkušenosti výhody i nehody, ne-bo-li světlé i stinné stránky záložen rolnických a Raiffeisenových a sřaditi konečný úsudek krukám, jichž se záložny nejvíce týkají a to krukům rolnickým, aby sobě vybraly tu a takovou záložnu, která by jejich místním poměrům nejlépe a nejji-stěji vyhověla; protož chceme kriticky rozebrati stanovy oboje, učiniti přehled — paralelu zá-ložen rolnických a Raiffeisenek.

I. Účel.

Raiffeisenky poskytují svým členům zá-půjčky ku provozování živnosti a hospodářství, za kterým účelem na společný účet peníze opa-třují; přijímají vklady úsporné a záruční je; obstarávají nákup, prodej i jiných záležitostí čini ku výhodnějšímu zpeněžení plodin neb výrobků svých členů.

Rolnické (venkovské, občaneké) záložny sjednávají též společným úvěrem peníze, poskytují toliko svým členům úvěr, přijímají peníze na úro-ky (i od nečlenů) a podporují z přebytků svých podniků ku obecnému dobru.

Porevnáme-li účel obou, jest sice obecně prospěšný; avšak Raiffeisenky mají účel mnohem širší: mimo to že opatřují peníze a záruku-jí vklady, obstarávají ještě nákupy a prodeje vy-

robků svých členů; a tu se nám zdá, že neradno jest slučovati mnoho účelů v jedno, a jedním silám ukládati mnohostranné působení, neboť povázíme-li, že tyto záložny hlavně zřizovati se mají v obcích venkovských ať horských nebo krajských (veškerá města již své peněžné ústavy mají), tvrdíme ze zkušenosti, že velmi neschopno naléztí lze lidí schopných s důstatek, kteří by mohli všechny tyto různé účely sledovati a zdárně je prováděti; a vyskytli-li by se tu a tam některý schopný člověk, nebude tak snadno chťiti převzati celou zodpověd-nost takové rozsáhlé činnosti; prospěšnější se nám zdá, aby se pro každý obor ustavilo zvláštní společenstvo interestů, a jehož řízení a užívání účelem spíše naleznou se osoby věci znalější a o zvláštní tu věc se zajímající, čímž se práce po-všechná rozdělí a nespočívá vše na bedrách jen několika osob, které tak různým účelům neschopno se přiučí a vyhoví. Záložny rolnické mají na zřeteli věc jen peněžní a protož řídicí orgány jejich snadno pro jeden tento obor se uspořádají, do něho brzo se zapracují a s chutí práce své vykonávají, nejsouce přetíženi; tento rozdíl účelů obého druhu záložen tím více do očí bije, povázíme-li, že veškeré práce diti se mají jen z ochoty, úřady s nimi spojené že jsou jen četné a pova-žovány jsou jen jako zaměstnání vedlejší. Snad se nám namítne, že záložny hotové výdaje svých řídicích orgánů nahrazují a že tudíž tyto zadarmo nepracují; avšak jest zřejmo, čím širší účel, tím více práce a tím více času třeba, aby vše v dobu příhodnou obstaráno bylo; takže se ale, kdo z venkovských rolníků neb průmyslníků může tak mnoho času věnovati na obstarávání prací zálo-ženských, byť by mu i hotové výdaje odškodněny byly, aniž by svých vlastních nutných prací neza-nedbával? Snad se dále nám řekne: vždyť mohou úřady záloženské převzítí kněží, učitelové neb tu a tam úředníci vrchnostenská, kteří jsou i schopni i ochotni pro svůj lid něco obětovati; ano, pra-víme, jsme ochotni a rádi svému lidu bychom k blahobytu byli nápomocni, byť bychom i měli dosti zbytečného času, jehož bychom záložnám věnovali; avšak jest nám na pováženo, kteří jsme osobami veřejnými, převzítí tak těžké zodpovídání, jež spo-jeno jest se záložnou s tak širokým účelem, a jež tím těžší jest, čím více se srdcí našeho ven-kovského lidu mízí ta bývalá naprostá poctivost česká; proto některé biskupské ordinariáty zrazu-jí kněze z činnosti záloženské pro tu těžkou zod-povědnost a vyšší úřady okolní povolují učitelům zaměstnávat se v záložnách jen, pokud tím škola a vyučování netrpí: při největší opatrnosti a obe-zřetnosti přec jen objeví se někdy nepoctivost jiných, za kterou má odpovídati kněz — učitel. A proto pravíme: čím širší účel, tím větší zodpovědnost i tím méně lidí poctivých, kteří by tu mnohonásobnou zodpovědnost převzítí chtěli. Protož rolnické záložny s účelem užším lépe se zamlouvají a odporučují, protože u nás vedle rolníckých záložen jest zřizeno množství „družstev hospodářských“ s účelem právě obchodnickým, která obstarávají svým členům nákup a prodej všeho potřebného; a těmto družstvům poskytují naše záložny do obchodu úvěr a peníze, a tak se ty ústavy oboje doplňují a oběma se dobře daří a věříme, že řídicí orgány obého druhu ústavů mají i dost práce i dost zodpovědnosti! (Pokračování.)

Všeobecný spolek českoskalický koná v pondělí, dne 6. t. m. o 2. hod. odp. ve Velké Jesenici v hostinci p. Rejcherta schůzi, při níž o užtku pro hospodářství s chovu včel promluví předseda dp. Fr. A. Pecka, o pracích na včelíně v době jarní p. Foreth z České Skalice.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 28. března 1896. 1. hl. pšenice sl. 5.80 až 6.60, žito sl. 5.70 až 5.85, ječmen sl. 4.40 až 4.65, oves sl. 3.80 až 3.40, proso sl. 0. — až 0. —, viker sl. 4.80 až 5.80, brách sl. 7. — až 8.40, čočka sl. 8. — až 8.80, jáhly sl. 9. — až —, hrup sl. 8. — až 21. —, brambory sl. 1.35 až 1.80, jetel, semínka červeného sl. 19.50 až 27.00, jetel, semínka bílého 0. —, jetel, semínko ručké sl. 12. —, až 17.00, máku sl. 10.50 až 12.00, olejky sl. 0.00, lněného semene sl. 8.25, až 9.00 100 kg. žitných otrub sl. 5.60 100 kg. pšeničných otrub sl. 5.00, 1 kg. másla čerstvého sl. 1.00 až 1.20, 1 kg. másla přečištěného 0.00 1 kg. másla vepřového sl. 0.80 1 kg. tvarohu 14 až 16 kr., jedno vejce dva a půl kr. 1 kopa drobné seleniny sl. 0.80 až 1.20, 1 hekt. cibule sl. 1.00 až 1.50. — Na týhodní a obilní trh dne 28. bř. 1896 odbývaný, přivezeno bylo hektolitřů pšenice 193 kíta 77, ječmene 203, oves 518, prosa 11, vikre 119, hra-cha 6, čočky 15, jáhel 19, hrup 4, brambor 384, jetel, se-mínka 23, lněného semínka 171, olejky 0. — máku 2, dro-bné seleniny 106 kop, cibule 37, hekt. pak vepřá 48 ku-sů, podsvětlák 618, kusů křáslat 112 kusů.

Z Ohradim i dne 28. března. Hektol. pšenič-sl. 6. — až 6.70, žito sl. 5.60 až 6.75, ječmene sl. 4.45 až 5.15 1 hekt. oves sl. 3. — 3.50 hekt. bramborů sl. 1.50 až sl. 1.70. 1 hekt. čočky 10 —, prosa sl. 0.90 100 kg. sennu lučního sl. 3.80 až 3.20, sennu jeteleového sl. 0. —, slámy dlouhé sl. 0. —, slámy krátké sl. 0. —, 1 kg. másla čerstvého 1 sl. přečištěného 0. — sádla 0.72, masa hově-ského 64 kr. tvarohu 15 kr., kopa vajec sl. 1.35.

Z Vysokého Mýta, 28. března Hektolitř pšenič-sl. 6.40, žito sl. 5.80, ječmen sl. 4.80, oves sl. 3. —, hrup sl. 10. —, čočka sl. 12. —, viker sl. 5. —, brambory sl. 1.80, 1 kg. másla sl. 0.92, kopa vajec sl. 1.80, metr. sem-sena sl. 2.60, slámy sl. 1.80, metr dříví měkkého sl. 4.80, dříví tvrdé sl. 4.60.

Vyznamenán v Praze 1885
státní medailí a čestným diplomem
doporučuje

VARHANY a HARMONIA

v levných cenách
— a velice příjemného hlasu. —
Těž přijímá

veškeré opravy varhan
a ručí za řádné provedení.

Bed. Čapek,
maj. c. k. v. s. závodu pro stavbu varhan a
a harmonií
v Poličce.

Přijal bych místo
za dozorce, skladníka
nebo pod službu po příp. též za cestujícího, míst-
ního zástupce atd. Jsem 28 letý, nyní hostinský,
dříve samostatný truhlář a tudíž ve všech spo-
lečnostech pohybovali se dovedu.

Nab. příj. J. Svatoš, hostinec „u Jelenů“
Malá Čermná p. p. Borehradec.

Svíce kostelní,
pravé voskové i polovoskové, pa-
schaly, trojhrany, grana, jakož i
nejjemnější druhy kadidla, dopo-
ručuje veledůstojným farním a
slavným patronátním úřadům,
rovněž i
P. T. pánům obchodníkům v jakosti nej-
lepší a v cenách nejlevnějších

Josef Pilnáček
v Hradci Králové.
Závod voskářský „u Albersů“ založen r. 1809.

Žádejte vždy
a všude
slivovici a borovičku
Jen od firmy
M. Nesňal
v Uherském Brodě na Moravě.

Priležitostné dárky!

Podepsaný dovoluje si P. T. veledůstojné
duchovenstvo a veškeré pány učitele jakož i vše-
cko obecnost upozorniti na svůj

umělecký závod
pro výrobu
jemné řezaných kříží

k postavení a zavěšení v různých slozích,
svých vlastních před. vzorů
od nejjednoduššího do nejbohatšího pro-
vedení pro kostely, fary, školy a do-
mácnosti.

Sochy ze dřeva bohatě polychromované, sochy z tvrdé
mramorové hmoty, jež lze bez úskozní vodou
umytí, jemné řezané křesťanské a jiné do oboru
toho spadající práce řezbářské.

Fotografie a výkresy kříží zdarma k nahlédnutí.
Cenníky zdarma a franko
Ceny velmi mírné při větší zakázce srovnatelné ceny.
Obsluha solidní a rychlá.

Stálý výběr hotových kříží.
Raimund Jul. Kozel,
sochař a řezbář v Hradci Králové, č. d. 70.

Jan Horák,
vlastní výroba suken
v Rychnově n. Kněžnou
nabízí na dobu jarní a letní
pravé vlněné látky
za ceny mírné. Četné opětné objednávky,
zvláště z krahů vld. duchovenstva jsou milým
pro mne důkazem, že jsem hezu svému: „Po-
ctivý sebe menší výdělek lepší je sebe vět-
šího nepoctivého.“ věren zůstal.

ceníky na požádání franko.
Zásilky na dobírku,
vld. duchovenstvu dle přání bez dobírky.
Při hromadných objednávkách výhody
co možná největší.
Četná doporučení z krahů vld. duchovenstva i P. T.
učitelstva k nahlédnutí.
Též na splátky a bez zvýšení cen.

Umění církevní.
JOSEF J. HÜBSCH,
akademický malíř, vydavatel „Rozhledův
v umění výtvarném a církevním“
Praha-Žižkov, Jeronymova ul. č. 750.

Výzdoba chrámů malbou.
Malba dekorativní. — Malba chrámová, kostelních
kaplí, klášterních síní, visitačních sálů, oratorií.
(Malba temperová, vosková, caseinová, křídlová,
olejová, fresko) Malba gobelínová. — Obrazy ol-
tářní. — Obrazy nástěnné a nástropní. — Obrazy
světů, světic, patronů slovanských. — Obrazy
křížových cest. — Obrazy praporeční. — Restau-
vání obrazů a uměleckých děl.
Opravy oltářů, kazatelen, varhan, zpovědnice, křti-
telnic. — Zlacení a polychromování. — Slohová
úprava a uspořádání interieurů.
Podmínky mírné. Rozpočty, barevné nákreby a
skizy. Odporučené od církevních autorit. Chrá-
mům a farnostem nemajetným poskytují se výhody
splátkové při cenách nezvýšených.

Do Hradce Králové a okolí!
FRANTIŠEK KRETSCHMER,
natěrač
v Hradci Králové, Velké náměstí č. 24.
(vedle hostince „U modré hvězdy“)

odporučuje se ctěnému P. T. obecnstvu
ku provádění **prací natěračských**
ve stavbách, natírání nábytku, lakování
podlah a vůbec veškerých prací v obor
ten spadajících.

UMĚL. ZÁVOD
poznávací
JOSEFA KIESLICH
v Hradci Králové
„žeravého koně“
odporučuje se ku solidnímu provedení veškerých
prací kostelních,
zařizování a obnovení oltářů, kazatelen a t. d.
VELKÝ SKLAD
nejjemnějších obrazů, zrcadel, lůž, křesel
a pod.
čím oboru toho spadajících výrobků.
Největší výběr rámců všech druhů na obra-
zy, fotografie a t. d.
Práce velmi důkladná v cenách mírných.

Brusinky
v nejjemnější rafinádě savařené
5kilový soudceček
franko za ZL 2-75
zasílá
J. Fáborský
v Týněm n. Orli.

P. T. duchovenstvu doporučuje se
závod zlatnický a stříbrnický
Václava Šolce
příspěčného soudního znalce a odhadce
v Hradci Králové
ke zhotovení veškerých kostelních nádob svátost-
ních sloužících v ohni, se kterými 20 let ručí. Též hmo-
sábový sklad veškerých šperků stříbrných a stří-
brných, dále hodinek I. jakosti, které za velmi
levné ceny se sárukem se prodávají.
Vysocetné duchovenstvo a pp. učitelé
obráží akcesy též na měsíční splátky za mírných
podmínek.

Díkůvzdání.
Slovutnému Pánu, panu
MUDr. JOSEFU HOLUBÁŘOVÍ,
obvodnímu lékaři v Dobřem u Dobrušky,
vzdává tímto v hluboké úctě podepsaný
svůj nejardnější dík za úplné vyléčení
své doerušky, která dlouhou dobu tak
těžkým neduhem očním stížena byla, že
e její usdružení s mnoha kompetent-
ních stran bylo pochybováno.
V DOBRÉM, dne 29. března 1896.
František Dytara,
rolník.

Ztráta vlasů
a tvoření lupů
se pod zárukou jediné jiné
smezi
CRINOGENEM
od
J. Beysove v Jičíně
Cena láhve a ochrannou známku s sl. při 3 lahvič-
anko na dobírku, neb lépe proti pošt. průkazce 3 sl.
Sklady v lepších materiálních obchodech a holičských
závodech.

OBNOVA

Číslo 56.

V Hradci Králové, dne 10. dubna 1896.

Ročník II.

Kůr kostelní.

Dle P. Kr. podává Boh. Hahl.

II.

Bláhové by však bylo, nemoudré a nejvše
určitě, kdyby otec duchovní sám na řediteli
kůry seděl, aby to ono, na př. Graduale vypu-
stil, Credo skrátil a j., čím by ovšem i zákoně
 církevních porušoval a tím, jež vzdělávati má, na
pohoršení byl. Kteraký to otec duchovní! V tako-
vém případě by musil ovšem ředitel kůry odpo-
vědět: Vše sluší poslouchati Boha, než lidí; a
po vůli jeho by učinili hezčí; anebo, kdyby
jakkoli pomoci si nemohl a proto snad nástíhl a
jinak nemilých věcí by zakoušet musil, aby na
představenstvo církve se obrátil, s čehož ovšem
jeu pohoršení by veřejně mohl.

Jestliže duchovní správce, prostředky-li jeho
toho dovolují, ob čas slyšákům a tím, kdož na
kůru stoupají, malou hostinu vypraví, anebo ne-
vinnou zábavu uchystá, aby u nich v dědouce
svou mluvit dal: tím dojísta velice dobře sebe
poslouží, neboť a láskou tím větší budou, a
věci sledují, že nemají jim obzoru, i ta kůrou
obět chrámu Páně přiblíží.

Málo chrámů jest, aby si zpěváky své platili
a je vydržovati mohli; s větší částí jsou chudí,
nemajíce drubdy ani tolik, aby své nejnutnější
potřeby zapravovali mohli; a jsou-li kde nadace,
jeou se starší dcby; nyníž věk málo na domy
boží, anebo služby boží obětuje. Poklesla víra,
pohasla láska; zmohla se nevěra a tím i neláska
k Bohu a bližnímu, tudíž i k domu božímu. Zlý
příklad, který se nám na očích má, musíme
tedy při chudých chrámech, zvláště po venkově,
zpěváci a hudeci daro t. j. s lásky sloužiti. Že
pak liturgický zpěv kostelní, jak jsme slyšeli, pod-
statnou jest částí bohoslužby oltářní a — kdo
oltář slouží, od oltáře ať jest živ: slušno do-
jísta a spravedlivě, aby osoby, chrámu sloužící,
aspoň něco dostávaly. Tím by ovšem byly více
vážány, aby službu svou, vzhledem ku chrámu,

horlivě konaly; ředitel by nepřicházel tak snadno
do rozpaků, aby snad právě ve chvíli, kdy jich
nejvíce potřebuje, jimi opuštěn byl a nebylby
nucen, jak často se stává, na milost prositi. A
správce duchovní jest povinen, i o to se starati.
Poněvadž, zvláště po venkově, na venicích, do-
brých hudebníků a nanejvýš zpěváků potídku jest:
bude ředitel kůry povinen, sbor pěvecký sám si
odchovati. I vynasadí se, aby dobře smýšlel a
obětovně katolíky, kteří mají hlas a lásku ku zpěvu,
na sebe přitáhl a chrámu Páně získal. Vřetivě,
nepěkně, nejasně hlasy více ručí, než vzdělávají.
Bohužel, víme také ze zkušenosti, že stačí, mus-
kalně vzdělání, kteří by velmi dobře účinkovali
mohli, drachdy velmi málo obuti jeví, aby na kůr
přicházeli, aneb dokonce skoučky navštěvovali!
Mysl, na to že jsou příliš povzneseni; koncert,
hostinec, mají přednost. Ku zábavám světským,
muzikálním večerům, ano i ke skouškám k tomu
potřebným jest času dost; avšak pro čest a chválu
Boží nedělá se nic, ani pratem se nehne! Nanej-
výš se zbaví se ti a taci (a to se stará často)
že proměna kostelního zpěvu — odsouzejí. Še-
stí ovšem pravý katolický duch a vědomí, že cti
a zásluhou jest, na kůru spolu působiti a rovněž
i povinností, abychom vloh a schopností ducha,
jimiž nás Bůh obdařil, přede vším k jeho cti a
slávě posloužili a upotřebili.

Takovéto spolky, jejichž účelem jest, pěst-
ovati hudbu a zpěv světský (profanní), jsou ovšem
samy sebou také dobré a není, proč bychom je
haněti měli; a zábava mírná a přiměřená jest
člověku drubdy i potřebou; jen že bohužel někdy
vybočují z míry a nedělá se slavné cesty střední;
neboť někdy nad míru se prodlužují, že se zdá,
jakoby ne vymínkou, ale pravidlem a účelem ži-
vota lidského býti měly. K tomu i to, že v tako-
výchto hudebních a pěveckých spolecích ne právě
vždycky klasická hudba a klasické skladby pé-
vecké se provozují, nýbrž hudba i zpěv drubdy
nejnižšího rázu, kteréž vkusu a krásocitu nevzdě-
lávají, nýbrž jich porušují, tak že potom ku pravé,
mistrovské, tekne klasické hudbě a klasickému

zpěvu smyslu není; a toť jest, co hany zasluhuje.
Kdo na př. komické duetto, anebo valčík, nebo
čtverylku zazpíváti dovede a ty a také věci za
ideál hudební krásy pokládá: tak ovšem naprosto
jest neschopen, aby ku chorbě smyslu měl, aneb
dokonce mnohohlasou (polyfónní) skladbu pocho-
pil, neku-li ji ocenil.

Ale byť i docela dobrá a tekne i klasická
hudba tam se provozovala: není dojísta zámkou
ducha církevního, své hudební umění věnovati
jedině a výhradně zábavě a pro čest a chválu
Boží neděláti ničeho. Kdo nemůže sloužiti oběmu;
kostelu a zábavám světským, má dojísta přednost
dávati chrámu Páně, ač-li snad o něj dostatečně
postaráno jest, že by spolupůsobení jeho nepotře-
boval; neboť: „Milovati budeš Pána Boha svého
nade všechno“, jest první a hlavní přikázání.

Proto horlivý a svědomitý ředitel kůry přede
vším ku mládeži pozornost svou obrátí a se vy-
nasadí, aby z dítek silný a zdravý sbor pěvecký
si vychoval. Tať jedině a pravá cesta, aby poz-
ději měl řádné hlasy mužské. Byť většina z nich
i svezvětlá a o chrám Páně a zpěv v něm se
nestarala: někteří zůstanou přece věrni. Ovšem že
třeba, začítí skladbami prostými, anachými a jed-
noduchými o jednom neb dvou hlasích.

Ředitel kůry, rektor, sbormistr, kantor anebo
jakkoli se nazývá, slove také někdy varhaník
(organista), ač-li zvláštní varhaník u toho kterého
chrámu, jak u velkých chrámů bývá, ustanoven
není. Obvyklé, jak v tom kterém místě bývalo,
anebo dekretem ustanovené a t. p. o tom počti. Roz-
umí se, že, ať se mu říká tak neb onak, na po-
vinnostech jeho to nic nemění; tyť zůstanou všudež
jedny a tytéž. Nechce-li, aneb nemůže-li ředitel kůry
pěveckého sboru stvotřiti (což rovněž se státi
může), nezbyvá mu, než aby pěveckou část služeb
božích a to zcela dle předpisů církve sám obstaral,
buď že Gregoriánský chorál zpívá, anebo takové
skladby přednáší, při nichž nejen sám hraje, ale
i zpívá. V Cecilianském katalogu jsou takové
skladby zhusť uvedeny. Povinnost, by zpíval to,
co církví předsáno, nese úřad jeho sám sebou.

FEUILLETON.

Falbův kritický den.

Viděl Ant. Vik.

„Dobrý večer, pánové!“ oslovuje společnost
dr. Dvořák, usedaje k besednímu stolu „u Ba-
žantů.“ Hostinec „u Bažantů“ byl nejtěšnější ze
všech z celého města Černíkovic.

„Ale co pak tak posed, pane doktore?“
táže se dobrácky pan mistr Vojtěch Brabenec,
sedě v čele stolu.

„Právě jsem dostal poštou nejnovější mete-
orologické správy — dí doktor — a ty mě velice
rozzlobily.“ Pan mistr Brabenec napjal zrak i
sluch; celá společnost, hodivši kradmo očkem po
panu mistra Brabenci, se strojčnou svěřavostí
pohlížela na doktora.

„Aj, co se stalo?“ na oko vážně táže se
lékárník Říha.

„Jestě nic, ale stane se!“ lakonicky odvětvá
doktor zvědavě.

„Tak jen mluvte, mluvte!“ naléhá společnost.

„Nepotěším tím stejně nikoho“, lhostejně
sečká doktor; pan mistr Brabenec nespouští
s něho oka. — — —

I momentální podobizna ukázala by vady
lesklým činným v pasu mistra Brabenci muže
jednotlivě, ale v plné síle; rozložitá ramena a
přímá, klenbovitě pátá nemožnou zatajiti, že pře-
často rozechvěly se horečným parádem; plný a
zdravý, dobrácky obličej prozrazuje dobré, upřímné
srdce. Pan mistr Brabenec byl zámožný muž;
jeho pečlivá práce získala mu čestného postavení
a dny v kruhu měšťanů; jeho dům se zlatem
podhrouz a nápisem „Vojtěch Brabenec“ byl
hořejším přídomkem vira osedlou; pan mistr
Brabenec od mládí let sám temněla již napro-
vozoval; nyní a dcer nemeje, vedl se svou věr-
nou družkou Apolenou život tichý a jednoduchý.

Předobrácke oko jeho zajiště se na okamžik
přimhouří, když na tomto místě šířil veřejnosti —
ovšem pod podmínkou mlčenlivosti — prozradím
jedinou jeho chybu — lehkověrnost. Tak často
byl již v žertu obelstěn, často i odpykal svou
dobráckou důvěru v cizí slovo, ale při první pří-
ležitosti — dal se opět lapit.

„Včera byl jsem v Židkově, vyprávěl jednou
stavitel Mikule, a podivil se pokroku temnějšího
rybářského spolku; Židkov dodává lehučkářům
do Prahy žabí zedečky; a vte, pane mistře Bra-
benec, jak se stará o žabí dorost? Přetnou každou
žabku v půli, zadečky uschovejí a předeš s hlavou
hodí do rybníka zpět a žába zase naroste.“

„Aj, aj, aj!“ diví se pan mistr; jde však
druhý den ráno k Dominikánům na devátku,
mluví sám k sobě: „To mě jistě zase včera do-
stalo; želmově želmovství; dvě hodiny hledím
v přírodopise a nic tam nestojí, a pan učitel
Trnka se smál, když jsem se ho na to ptal.“

„Tohle kráskání topek na dvoře je k nevy-
stání — stěžuje si jednou ve společnosti pan
mistr Brabenec — tisíc ran na kovadlinu za sebou
je mi stokrát milejší.“

„A to je přece lehká pomoc — mání lesní
Žitky — mám jednoho hajného, ten jim dove-
dne křk operovat; ani nepřipnou pak. Pošlu ho k vám
zítra.“ Paní Apolena spráskla druhý den o po-
ledních ruce, když hajný všech pět topek dobře
podřezaných ze dvora do kuchyně přinášel a do-
tazem, zda li je to tak dobře, že to jinak neumí!

„Po takovýchto zduřených koncích pohybo-
vala se večer sábkou „u Bažantů“ obyčejným
sese proudem; o tom, co se panu mistru Bra-
benci vždy přihodilo, nebylo nikdy ani zmínky;
se se považovalo již za zřejmé.“

„Jestli pak ještě čtli již, pánové — začíná
jindy večerní rozhovor berní Teply, že bude
nová a poměrně vysoká daň ustanovena na plno-
vous, zejména u třídy mlčanásků.“ Všeobecně
divní a besedního stolu; pan mistr Brabenec
bouděly jezdí rukou ve svém mohutném plnovouse

sem a tam; a když druhého dne hladce oholen
vstupuje do besední místnosti, opětuje společnost
jeho pozdrav jako vždy jindy; nad zmizením jeho
statného vousu se nikdo nepozastavuje, jakoby se
to rozumělo samo sebou; jen sklepence Boženka
přinášeje panu mistru konvici s mokem, želmovsky
zatíná zoubky do rtů; „pan mistr ráčí dnes vy-
padat mladě“ — vyklouzlo Božence. „Bylo mně
v tom teplo teď v létě“ — odvětvá ji pan mistr.
„Ale vždyť máme konec listopadu“, škodolibě
podotýká Boženka.

„Eh, to nic nedělá“, dí krátce pan mistr,
hledě zpytavě na dno konvice, jakoby tam cosi
důležitého plovolo.

„Rád bych věděl — dí kdysi opět pokladník
spolitelny Tomík — co dnes tak na pilno běhal
četnický závodčí Budina?“

„Což jste neslyšel o té merendě včera — na
občec?“ táže se sládek Štandera. („Občeka“ bylo
podmětí od města řekou úplně oddělené). „Na
občec“, vykládá sládek dále, chtěli totiž o týden
dříve slavit posvícení než celé město, a včera
přišel jim najednou od hejtmanství zákaz, že pryč
by to byla zjevná vzpoura proti staroslavnému
našemu městu!“

„A to je pravda!“ prohodil na to pan mistr
Brabenec.

„Tyhle oufady jednájí přece jen velice roz-
šafně“, přikyvoval mlynář Bedražek.

„Ale to hlavní teprv přijde — chápe se
sládek Štandera opět slova — muzikant Bohatý
a truhlář Frydrych podali proti tomuto výnosu
rekurs a proto byly dnes úředně všechny koléš-
nasy zabaveny a prozatímne uloženy u hroboře
Nepokojeného v umrlčí komoře.“

Různá mínění vystřídala se téhož dne u be-
sedního stolu.

Hrobař Nepokojený nemohl si ovšem pít ve
své kotrbě srovnat, proč jednoho dne vaběly pan
mistr Brabenec, jde a deváté od Dominikánů tak,
zvědavě nahlíží napřímeným oknem do umrlčí
komoře.

Řekne ti, že nemáš, bať pro nemoc, anebo špatný hlas, aneb jsiu přičina; musí ovšem bať řádného zástupce si zjednat, anebo služby své se vzdát; nikoli však, aby úřad svůj zanedbával, církevních předpisů nedbal, anebo lidu, místo církevního textu, ležalou písničku zpívat dovozil.

Abý kostelní hudba i spév důstojným způsobem se provozovaly (jsouť služby boží), nezbylo jest, komati skoušky a to nejen a kusů nových, pěvcům neznámých, nábř i se skladbami docela známými a které již dávno byly; i ty musejí ob čas sopakovány a opět probrány býti. Kdoby, byť i světskou skladbu bez vší skoušky provozovati chtěl, málo chvály by nabral, poněvadž jest jón nedokonalý, se-li i vadně věc by přednesl. A Pan Báb, od něhož všeliké dary jsou a jenom dojista jón to nejlepší předneseno býti má, a který sám nám dal hlas i schopnost, měl by spokojiti se všelikou nedokonalostí, neřku-li i odpadkem? toť není úctou Boží, nýbrž urážkou! Jest jisto a nade vší pochybnost vyvráteno, že, jako svatá, dobrá a dobře provedená hudba a spév velice dobře na mysl působí, ji ulebohují, auo k nebeským výšinám ji povznášejí: rovněž tak ale působí všeliká hudba špatná; bývá poboroucím, ruší pohotovost a pobádá více ku hněvu, než-li k nábožnosti. Zkoušky jsou ovšem nemily a nechutnají, ale jsou nezbytně potřebny. Církevní věřící, abozný a obětovaný duch musí nitro jak ředitel, tak zpěvák provírati, pak ovšem kůry temenuté, jeť všelikou i klassickou skladbu, třeba bez skoušek, odkřít; samy pomínou. A rovněž tak, ředitel-li i zpěváci dobrým duchem vedeni jsou, se přičiní, aby — pr: čest a chvála boží — i nesnadnější věci přednášeli a ne jen nejlepšími a nejsnadnějšími se spokojovali.

Báb jest krása nejvyšší, nekonaná, naprostá, jediný skutečný ideál a všeliká krása zde jest jón stín, a slabý odlesk krásy Boží; měloť se ideálu, t. j. krásy věčné, Bohu, více méně přiblížiti, došel ho nemáme nikdy! Naše poznání Boha — pro jón nekonanost — státno vždy omezené, nedostatečné; ne nepravé, ale skrovné; ale jsou u rozdílných lidí, pro rozdílnost jejich vzdělání, vlohy, znaný, i stupně milosti Boží rovněž rozdílné. Čím lepší a dokonalejší naše poznání Boha jest, čím více musejí býti ovšem též ideál křesťanského umění a tím výše musejí se nésti i požadavky, jeť náboženskému umění klademe. Z tohož se vysvětluje i to, že v dobách, kdy zbožný život se rozvíjí a skvělá, kdy klaka k Bohu a jeho svatě církvi i v širších kruzích se oživuje, rovněž i nábožné umění, a to ve všech i rozmanitých odbozech, se zdvíhá a povznáší, kdežto naopak úpadek u více a nábožnosti nezbytné i úpadek v umění církevním, ať jest kterékol, sebou vede a v západě má.

Čím tedy hlubší víra v srdci ředitelově jest, čím vyšší a dokonalejší jeho zámost o Bohu a svatých věcech: tím výše bude státi i jeho ideál v hudbě církevní a tím více se vynasnaší, aby i na kůře svatě umění řádně zastoupeno bylo. Napak ale, jestliže na kůře prajednoduché, besenné a neumělecké skladby se dávají, anebo snad skladby ovšem cenné a umělé, avšak způsobem neuměle-

A večer téhož dne pohybovala se zábava opět starým proudem dále, o tom, co se stalo, jakoby nikdo nic nevěděl. Kdo by se domníval, že se pan mistr Brabenec podobnými šalebnými kousky cítil uraženým, ten jeho dobrácké srdce naprosto nesná; spíše možno tvrditi, že pozornost, kterou na tento způsob celá společnost mu ob čas věnovala, jeho dětinné děvčete lichotila.

Ale nejcitelněji odpýkal tuto svou chybičku, jak tehdáž doktor Dvořák znepokojující meteorologické zprávy přinesl.

„Hrozná katastrofa jest v nejbližších dnech k očekávání,“ pokračoval tehdy doktor tonem prorockým. „Dr. Falb předpovídá na 1. duben kvitický den prvního řádu; postavení hvězd a vliv měsíce bude toho dne tak nepříznivým, že katastrofa dosud nebyvalá není vyloučena. To je moje seovina, pánové, to mě tak rozrušilo!“

Celá společnost trvá se hluboce dojatou. „To je již tento pátek tedy!“ slabě polotýká kupec Hynček.

„A pátek je pátek, to je má řeč!“ výstražným hlasem varuje panáky zadržník Oulický.

„lou, ona naše země také jednou dodělá,“ vykládá městský tajemník Bárta, „stará je již dost a také to již na zemi nechodí, jak to cho dávalo dříve; alycháme to od pamětníků.“

„Já zastavím na ten den práci,“ prohlašuje stavitel Mikule, „neboť veliký podnik jest již marný!“

„Obecní a městanská škola bude asi také na ten den zavřena,“ máni řídící Pavelka, „úřední výzváni od školní rady přijde asi co nevidět.“

Tak spílel baserdi stůl nástrahy kol prvního svého členu; pan mistr Brabenec seděl u zadumán v čele stolu; zrak jeho tvt nepohnutě kdesi v prázdnu; odvědí: sázíví v usho mu ozvěna: konec, konec světa! Toho večera i následující dny zábava uměle vázla, jakoby nebláhá předtucha tísnila všeobecnou náladu.

Nastal 1. duben.

kým, Boha naprosto nedůstojným a urážejícím, tak že patrně jest, že ředitel a kár si nejmenší práce dáti si nechťají a vše tak předčítají, aby jen brzy hotovi byli: možná našlo z toho soudu, že ředitel i pěvec ani vohu skrovný, a třeba i řádný pojem e nekonané velikosti, krásy a vznešenosti Boží mají, anebo aspoň, že poznání a jednání řádným pravým poměrem k sobě se nemou.

A tuto ideální snahu měla dojista i Pražská synoda r. 1860 na zřeteli, kdy celou kapitolu (7.) předmluva tomu věnovala. „De cantu et musica sacra.“ Právěť hrad z předs: „Čím snáze myslí alachem a svaty co nejvíce lechtajícími uráženy bývali: tím více třeba jest se chrániti, aby s umění toho nejvíce působivého spíše přestálka pobožnosti nevznikla, než podpora.“

V 1. punktu, aby Gregoriánský spév pšto váa byl; při čemž figurální spév se nezavrhuje, ale se žádá, aby takový spév byl váatý a cadný, domu božímu a božím chválám přisnad přiměřený (ut hujus modi cantus: sit gravis et castus, domui Dei et laudibus divinis adprime accommodatus).

Punkt druhý jejná o náboženských písničkách prostonárodních; i praví se: písní těch nejen že připouktime, ale i nanejvíše si přejeme, aby zbožnou pěti jak farářův, tak ředitelů kůr mezi lidem se rozšířovaly. — V Itálii lid v kostele nezpívá; ani v Bavořích; ni v Tyrolích lid při mši svatě zpívati jame neosvědčil, ať bylo pino lidí v kostele. Ovšem i text i nápěr písni má býti důstojný, církevní.

A dále se vykládá, proč ta která píseň se připoukati a poukazuje se ku příkladu předkův; že mladší má býti cvičena a že mají zřizovány, anebo, kde již byly, oživovány býti literátské spolky (kury).

Dále dí: „Správeové duchovní budou toho bedlivou péčí míti, aby jón těch písní se používalo, kteréž obsahem a nápěvem v pravdě vzdelávají; a aby nepravé, nechutné, anebo po způsobu světského složené písně vyloučeny byly.“ Tuf ovšem potřeba nezbytná, aby bvi zpěvník, a to dobrými znalci sestavený.

Punkt třetí jejná o varhanách a varhaníku; jak na varhany se má hráti; ostatní nástroje jón zřídka; k čemu jsou a kdy a jak se jich má upotřebiti; hmotcích však nikoli.

K témuž cíli směřoval i nejednat. p. biskup linecký, Arnošt, když r. 1887. o hudbě kostelní vydal toto nařízení (k velikonočním): „Dotýkám ještě, by skladby, jeť při službách božích (mši svatě) provozovány se mají, odpovídaly zákonům hudebním a to se mají povznášeti nad všednost a obyčejnost čes umělecké, aby i v tomto směru důstojnosti a vznešenosti katolické bohoslužby zadosť činily.“ Linzer Quartalechr. 1887. IV.

(Dokončení.)

List z Prahy.

V Praze, 8. dubna. (Páv. dopis.)

Radostné Alleluja ozývá se z út sborových katolíků. Minul svatopostní čas. Pozorovali jsme za duť svatého téhodne velký nával lidu do chrámů

Nad cejnovským vrchem stálo usměvavé slunko již hezky vysoké, když pan mistr řádně posnřav k oknu přistoupil; na nebi nebylo ani mráčku, byl to krásný jarní den a — přece konec světa; lehký mraček sklouzl panu mistru po zádech; — tak to bývá mluví k sobě pan mistr, ty nehorší věci začínají nejkrásněji! Zatím přiblížila se devátá, obyčklá hodina ranní procházky; s těžkým srdcem opouštěl tentokrátě dům; v kuchyni zatal paní Apolenu bedlivě sem a tam šukající; již již chtěl uvědomit ji o významu dnešního dne, ale zavčas projelo mu jestě hlavou: „Nikoliv, ponesu to těžké břímě sám; ani té nejlepší ženě není dáno býti mužem!“ Pan mistr míval často podobné duchaplné myšlenky. Na rohu ulice pohledl jestě na svůj dům; zlatá podkova sřila v ranním slunci jako jitrní hvězda; to vše zdálo se býti panu mistr. dnes tak zvláštní, tak podivný; i u Dominikánů viděl dnes vše kromobvčejné a když vycházel z kostela, nemohl si živou mocí vzpomenouti, kdo vlastně dnes byl u oltáře. Jakýsi matný pocit zmocnil se ho; aby skleslou mysl poněkud opět vzpřímil, zaměřil rovněž tam, kde již častěji na této vezdejší cestě trnům hrot nalomil — k vinárně „u Šťastných“. Zde shledal usedlé měšťanv Čelného, Rybáře a Fouska, ani vážné o pozemských věcech hovoří; pan mistr dnes mnoho nemluvil, se to tím více pozoroval odraz své tváře n. hladince granátého moku; a ku podivu, jestě nikdy neshledal tento granat tak lahodným jako dnes; a tak se stalo, že usedlí měšťané již dávno o pozemských věcech vážně hovořili přestali, — neboť odešli, a pan mistr pozoroval hladinou jestě.

Zvonků Holý již dávno dvánáctou odavonil, když pan mistr mšle do dlouhé ulice, která vedla na hofejší předměstí k jeho domu, divnou náhodou zabodil do kravátské ulice; zvala se tak dle kraváť Skopasa, jeň svého času obecněm býku na své útraty zvonec pořídil, a vedla k starému městskému přikopu, kde nyní pivovar stál. (Dokončení.)

astíh, tákto v dobách těžkých, v kterých říjeme, alespoň tu a tam radostně probleskují počty. Lidé dávají svým chování na jevo, že jest ve svém jádru nábožensky smýšlející jón vřelosti štravou potěšitelkou přísl sociální demokracie, potěšitel, vřelodomyšlných a šidů. V těch starostech o vždělní chléb, v tom boji o existenci potřebuje lid opory a to je náboženství, modlitba, kterou všlch náhraditi nelze.

V předposledním čísle „Času“, lista to páni realisti napeal kněz o sociální bídě duchovenstva pozoruhodný článek. Jedná se o věc vel ní vážnou a litujeme kněze, který svým jiank v jádru svém sděrymi a pravdivými názory — ať na některé výminky — atká se do lista, který nesná jiného temeda, než tapti katolické duchovenstvo a nelená se k tomu cíli prostředků, které znají jen listy sociálních demokratů. Článek Času mluví o vládní předlone o opravě kongreg a vřim právem ji odsuzuje. Žaluje za patronátů právo, které činí kněze odvislým od činitelů ať proň potupných. Dovolává se konečně odstranění patronátů a spravení platů, by vysoké praebandy zrušeny a stejnosměrné, postupné platy zavedeny byly. My ze stanoviska spravedlnosti musíme každou zdraven demokracickou myšlénku uvítati. Jeť kněz ze všech důležitých pracíciích starů nejbídnější placcn. Každý dělník jón trochu dobře placený, lépe si stojí než mnohý kaplan chudaa, jak sám dělník knězi se přiznává. (Šrovnaj Hlas 3. dubna 1896.) Jak je důležitá práce kněze materiálně oceněna, o tom mohl by se šir:ká pojednání psáti. Ustáhnme proto. Jisto jest, že náprava se zde státi musí, aby kněžstvo mohlo v činnosti sociální postavit se v čelo. Proletátské kněžstvo bude vždy vřimé sociálním demokratům, kněžstvo slušné honorované bude vždy dobrým vojakem pro hnutí křesťansko-sociální.

Všakdý pražské hlavní noviny uvěřejily ospravedlnění bratři řáda Perutná, majitelů to největších přídelů v Čechách. Tato firma má samé židovské úřednictvo a vydírá dělnictvo křesťanské, ženy, dívky i muže bez nože a bez krve, tak že dělnictvo se chopilo stárky. Páni Perutnové zasílali však de Nár. Listů, Politik a tati quanti vysvětlenci, že se dělnictvo a nich má dobře a naše „vlastenecké“ žurnály neměly jítěhně na práci, aby řáda kapitalistovi vyhověly a jej před světem ospravedlnily. Tak kdoby poslal některý napadený kněz neb klášter ospravedlnění svoje, ten by pochodil, ale řáda kapitalista musíme my „vlastenci“ s Nár. Listů, s Politik atd. se zastati jeť pro ten výdělek židovského inserátu.

Kanovnik Kuchynka učinil v katol. přílt. jednotě pro království české návrh, by tato částíji komala scházla. Návrh přijat a záhodne jest, by k oživení katolického života byl skutečně také proveden. V nejbližší době chystá se kat. drašina organizovati činnost pro volbu poslanců katolických. Čím by ovšem učiněn krok ku předu ten nejsávnější. Stanovy katolického lidového spolku pro tento účel v život uvede:hně jón již úředně povoleny.

Co týden dal.

Sjezd socialistů rakouských koná se od neděle velikonoční v Praze a má potrvati celý týden. Jest to již pátý sjezd rakouských socialistů demokratů; první konal se r. 1899 v Hainfeldu, další tři ve Vídni. Při jednání o činnosti strany oděli dr. Ellenbogen, že socialistická strana v Rakousku má celkem 30 krajinských organizací ve 110 organizovaných okresích; strana působí také k tomu, aby dostala do svého těhoro stav rolnický. Mimo to hledí strana vniknouti do obecních zastupitelstev. V další schůzi jednalo se o volební opravě, při čemž dr. Adler mail, že oprava Bedeniho bude sice parlamentem přijata, ale stane se východiskem nového hnutí k vybojování všeobecného práva volebního. Ve středu zabýjeme bylo rekování o další organizaci a „aktice strany.

Cisář Vilém v sobotu seje se na své zpáteční cestě z Palerma v Benátkách s králem Humbertem a není pochybnosti, že schůze ta bude řázu vysoké politické. Z Benátek odpluje cisář Vilém do Kotoru, kdeš vypáleno bude mu na počest neméně než 400 ran z děl. Z Kotoru popluje pak cisář Vilém na loď „Hohenzollern“ do Terstu, odtad pak odjede do Vídne, kdeš bude uvřtán na jitrním nádraží nad míru okázale. Při přijetí německé císařovny bude přítomna arcivéredkyně Marie Josefa v zastoupení císařovny rakouské. Při jízdě hostů z nádraží do dvorálního hradu pojedě německá císařovna s oběma princí a arcivéredkyni Marií Josefou ve čtyřspřežním slavnostním povozě; v podobném povozě následovatí budou i oba císařové. Odpovědně bude ve dvorálním hrade hostina, večer slavnostní představení v operě. Po večerí na to odjede německá císařovna do Berlína. Druhého dne konána bude jarní slavnostní přehlídka vojenká, při níž cisář rakouský osobně voletí bude. Cisář Vilém předvede svůj plak husarský, arcivéredkyně Otto svůj hulánský. Po té uspořádána bude slavnostní hostina vojenká v dvorním hrade. Večer odcestuje cisář Vilém do Berlína.

Vyvracení: Ve čtvrtek odpoledne v Paříži nové republikánské porady o vyvracení. Uherští křesťané neodváželi a komunističtí se uvažovali v pondělí velikonoční, aby ku dni 25. t. m. sešli v Paříži velký sněm, kterému budou předloženy návrhy na celou a obchodní samostatnost Uher. Sněmem dvacet uherských deputací odevzdáno bylo již předpovědi uherské budoucí dopravy. Odpověď na ně bude dána až v prvních dnech druhé polovice t. m.

Kašle Ferdinand bulharský dojde do Petrohradu dne 12. t. m. večer. Cestné služby komati mu bude carův pobočník, plukovník Reuters.

Z Francie: Spor, jímž utklalo se francouzské ministerstvo se senátem, jest velmi prudký a třeba že prezident Faure postavil se na stranu ministerstva, považuje se postavení jeho přece jen za silně otečené. Při velikonočních jarních dostižích v Paříži bylo proti všem ministrům hluché a silné demonstrováno. Předsedovi Bourgeoisovi provoláváno bylo hanba! Velmi srdečně pozdravováni byli za to president Faure a irský velvyslanec. Senát jest odhodlán setrvať v opozici proti kabinetu a přimět jej za každou cenu k pádu.

Křesťanům v Arménii hrozí nové pronásledování. Přítelství alespoň „Daily News“ úplně přý věrohodnou zprávu z Cařihradu, dle níž sultán poděpal císařské irade, v němž se nařizuje, aby všichni křesťanští misijnáři z arménských provincií byli vyhnáni. Irade posud nebylo platnosti. Dalo by se tomu ještě předejít, kdyby mocností odhodlaly se k vydatnému nátlaku proti Turecku.

Povstalecům na Kubě dostalo se neobyčejně velké mravní posily, neboť v konferenci schůzi obou sněmoven ve Washingtoně bylo schváleno senátem navržené usnesení stran uznání povstalců za moc valící a vyslovení sympatií pro ostrov Kubu 24. proti 27 hlasům. Poněvadž se to stalo více než dvoutřetinovou většinou, není třeba Clevelandova podpisu, aby toto usnesení stalo se zákonem. V dobře spravovaných kruzích diplomatických se však nemyslí, že by Cleveland oběhl postup události svou intervencí ve prospěch Španělska zameziti.

Všelicos.

Ze obnovení předplatného prosíme všechny pp. odběratele, kteří byli předplaceni do konce března t. r.

Malodělní a volební oprava. Klub neodvážil poslanců českých na radě říšské vydal v příčině volební opravy vlády Badenovy následující prohlášení: 1.) Klub uzná se, navrhnouti že sáhl podrobné debaty návrh Slavíkův a hlasovati proti jejímu do specialní debaty o předložení výboru. (Usnesení toto přijato všemi přítomnými 29 členy jednoblásně.) 2.) Bylo-li by však vešlo do specialní debaty o předložení výboru přijato a když během této debaty schválením nových návrhů nestane se nějaké zhoršení předlohy, doporučuje klub svým členům hlasovati stante concluso alespoň pro članky, kterými se volební právo novým vrstvám uděluje a jež vyžadují dvou-třetinové většiny, ve třetím čtení pak hlasovati pro předlohu.

Záložna s hotovým jménem 10 kr., to je nejnovější drobnostka z pathologie našich poměrů. Při prohlídce pokladny záložny žehusické (u Čáslavi) nalezen všeho všudy hotový desítník! Na to zavřeli výtečníka, tamního poštmistra, kterýž se ve velké hromadě „slavnostně“ přiznal, že záložnu okradl. Jestli tento výtečník kradl sám nebo měl-li pomocníky, jako to bylo v Chotusích a jinde, není ještě známo.

Rothschildova tělesná stráž. Vídeňský „Deutsches Volksblatt“ oznamuje z Paříže, že protizidovské projevy činí na Rothschilda neobvyklý dojem. Od minulé soboty diví se kolemjdoucí neobyčejnému hnutí v paláci ulice St. Florentin. V křídle budovy, která se táhne podél ulice Rivoli, uprzdňuje se veliké místo. Nejedná se o nic méně, než o zřízení policejní strážnice v domě Rothschildově. Do těchto místností vejde se asi 150 mužů, kteří však mají přijíti v pádu potřeby, jinak bude přítomno vždy jenom 12 až 20 mužů, kteří za to dostanou plat až 6 franků a jednou za den sklenici vína, absintu nebo koňaku dle libosti. Stane-li se něco nebezpečného v okolí, dá se zpráva policejní prefektuře, která jest s domem Rothschildovým spojena telefonicky. Rothschild tedy bude mít tělesnou stráž 150 mužů.

Zvěsti z východních Čech.

Výborová schůze. Politické družstvo tiskové pod ochranou sv. Jana Nep. mělo, jak oznámeno bylo, dne 7. t. m. v Hradci Králové výborovou schůzi s tímto programem: 1. Čtení a schválení posledního protokolu 2. Jak prováděti hlavní úkol družstva, totiž šířiti dobrý tisk. 3. Zadáni stavby Adalbertina. 4. Došlé spisy. 5. Volné

návrhy. Do schůze zavítal také nejšťastnější pan biskup jako protektor družstva. — Po přečtení a schválení protokolu a důkladné švaze o číslu drahém přikročeno ku zadání stavby „Adalbertina“. Nejprve probírány a srovnány oferty. Veškeré práce byly rozděleny na dvě položky a dle toho vypsan konkurs. V první položce byly práce: náčrtní, základní, zemní, kovářská, sochařská a štukatérská a pokrývačská v úhrnné ceně 85.008 zl. 44 kr.; o té bylo oznámeno, že se zadá jednomu offerentovi. V druhé položce byly práce: truhlářská (7078 zl. 50 kr.), zámečnická (405 zl. 10 kr.), klempířská (3053 zl. 99 kr.), natěračská (1962 zl. 54 kr.), sklenářská (1771 zl. 43 kr.) a dlaždičská (490 zl. 36 kr.), dohromady 18.381 zl. 85 kr.; o těchto pracích ustanoveno zadati je buď také jednomu nebo jednotlivým řemeslníkům. — Offerť sešly se čtvrtého druhu; na první položku tři; na první a druhou zároveň, tedy na práci celkovou také tři; na druhou položku jedna; na jednotlivé práce pak takto: na práci truhlářskou 5, na práci zámečnickou 4, na práci klempířskou 2, na práci natěračskou 3 a na práci sklenářskou 4; na práci dlaždičskou, jejíž největší část zcela rozumně pojata do práce zednické, nepřiblížil se nikdo. Výbor družstva máje na zřeteli jak dobro své, tak dobro offerentů zadal první položku celou, druhou však zadal jednotlivým řemeslníkům, kteří ovšem k vůli jednotnosti celku a pravidelnému postupu stavby podřízení jsou podnikateli. Položka první tedy zadána penu inženýru F. Hellmannovi, staviteli z Jaroměře a za dozor požádán, kterou žádost také ochotně přijal, pan architekt Viktor Weinhengst, stavitel v Hradci Králové. Práce truhlářská zadána p. Jos. Hlavatému, majiteli parostrojního truhlářství na Pražském Předměstí, práce zámečnická p. Fr. Paulíkovu, mistru zámečnickému v Hradci Králové, klempířská p. Štěpánu Paulovi, mistru klempířskému v Hradci Králové, natěračská p. Josefu Komárkovi, natěrači v Chrudimi a sklenářská p. Josefu Hozovi, mistru sklenářskému v Kuklenách. Dozor a celkové vedení těchto prací svěřen jest p. inženýru Hellmannovi, který jako projektant účel a proto i ráz budoucího „Adalbertina“ nejlépe zná. Výbor má za to, že všechny práce jsou v nejlépeších rukách a očekává, že celé dílo provedeno bude klidně a důstojně. S přípravnými pracemi má se začíti již v pondělí dne 13. dubna, aby se na sv. Vojtěcha, dne 23. dubna mohl světit základní kámen. Když pak promluveno ještě o některých došlých dopisech, schůze ukončena a ustanovením, že bude následující na sv. Vojtěcha, po svěcení základního kamene.

Příjmový týden v chrámu sv. Ducha. Obrády sv. týdne vykonal n. p. biskup za přítomnosti v. d. kaptoly katedrál. Pobožnostem tímto obcovalo bojažost věřícího lidu, hlavně z příslušných obcí. Při slavném sv. přijímání korporací a c. k. úřadů působilo obzvláště povzbuzujícím dojmem na přítomný lid příkladné účastnění všech pp. úředníků zdejšího c. k. okresního hejtmanství. Jsme přesvědčeni, že by prostý lid nedal se sváděti tak snadno lichými hesly k nevázanosti autoritě božské i lidské, kdyby viděl příkladnější zbožnost u povolavých strážců zákona. Proto v jistých vhodných dobách měla by soukromá zbožnost, o níž pchybnost nevyslovujeme, veřejně se též osvědčovati, protože dobrý příklad převládá celé kopy vyhlásek a nařízení.

Zprávy diecéšní. Ustanovení jsou: p. Jos. Barvíř, farář Bysterský, za faráře do Moravice (Chrudim); p. Alois Ulbrich, administrátor za faráře v Sezemčicích; p. Boh. Paulus, ustanoven za definitivního katecheta škol měšť. v Pardubicích. V Pánu zesnul: p. Frant. Chlupáč, b. notář, katecheta a profesor škol reálných Kutnohorských na odpočinku v Košťálově, dne 27. března; p. Jan Kopecký, farář Sopotnický na odpočinku v Zámberku, dne 2. dubna 1896. Uprázdněné místo: Bystré, fara nábož. matice, od 1. dubna 1896. — Farnímu konkursu v dnech 8., 9. a 10. dubna v Hradci Králové odbývanému se podrobili pp.: Vojt. Brix, katecheta v Králíkách, Fr. Dušanek, kaplan v Jelení, Jos. Melichar, kaplan ve Vys. Mýtě, Jos. Okrouhlický, kaplan v Pecce, Jos. Pátek, katecheta v Červeném Kostelci, Jos. Synáček, kazatel u sv. Ignáce v Jičíně, Jan Sobotka, admin. v Orlicích, Boh. Tomáček, kaplan v Roztokách, Václav Zörnig, kaplan ve Vosicích; katechetickému pp.: Vincenc Blažek, spiritual v Slatinanech, Václ. Rotter, katecheta v Trutnově, Jan Tichý, kaplan ve Slápanově, P. Prokop Tintera, O. Sch. P. v Litomyšli.

Bouřlivá ustavující schůze katolické jednoty na Slezském Předměstí u Hradce Králové. Následkem stálých útoků na náboženství zmáhá se uvědomění katolické, což jeví se zakládáním katolických jednot v hradecké diecési dostoupil počet zmíněných jednot na účtované číslo 56. Záčátky každé jednoty bývají těžké, proto i na Slezském Předměstí nevedlo se jednotě jinak. Během letošní zimy uspořádali pokrokaři a socialisté 2 schůze, aby založení jednoty zmařili, vedrali se po třetí minulé pondělí dne 6. t. m. i do ustavující schůze, ale výprava jejich potkala se vždy s nezdarem, protože zdravé jádro rolnického lidu nedá se obalamutiti

šlechetným úmyslem tak snadno jako tovarův účinnost. Schůzi zahájil dp. farář poubovský J. Vaníček, na čemž účasti místních rolníků a za četnější ještě účasti přespolečných pokrokařů a socialistů, kterým pořadatelstvo povolilo volný vstup v té naději, že tyto nezvaní hosté zachovají se slušně. Dp. farář oznámil shromáždění, že stanovy jednoty jsou schváleny církevním i světským úřadem, načež udělil slovo dp. rektoru b. Barrompa, Fr. Baplovu, aby vysvětlil účel katolické jednoty. Zmíněný řečník v delší řeči, která vynalechnuta byla celým shromážděním s napjatou pozorností, zmínil se nejprv o alytečských výpravách pokrokařů proti zakládání jednot a vysvětlil také právo přístupu těchto nepřátelských útvarů. „Nebáží o žádnou správu národa, nýbrž jedná se o jednotu, která nese neměnný maser katolická jednotu a která bude mít v čele katolického kněze.“ Načež líčil dp. řečník útrapy, které snášeli uvědomělí katolíci, zvláště člen jednoty katolických tovaryšů, a které snášeli i sám n. p. biskup jen pro svou horlivost pastýřskou. Vyvrací dále nesmyslnou výtku, že „kněží mají nějaký tajný plán a lidem a se chtějí mít sák a alávu se spolků“ a dokazuje působivým spůsobem, že příkaz Kristův „Vy jste světlem světa“ a láska k sourodému lidu vede kněžstvo opět mezi lid. Na to přichází dp. řečník ku vlastnímu předmětu řeči a vysvětluje dle stanov hlavní směry spolku, jenž bude vzdělávacím i zábavným na půdě křesťanských zásad. Výklad svůj ukončil vyzváním přítomných, aby přistoupili do jednoty a vzdal dík pořadatelům a zakladatelům jednoty. Po řeči dp. rektora Reyla obhlásl dp. předseda zápis nových členů a volby výboru. Proti tomuto bodu programu protestovali hluché přítomní socialisté a žádali, aby byl slyšen také „lid.“ Ovšem „lidem“ rozuměli pouze sebe. Protože ve schůzi as 200 osob měli socialisté značnější převahu, byla obava, že schůze bude zmařena, proto uděleno bylo slovo hradeckému sedláři, pokrokaři Formanovi, jenž proti řeči dp. rektora Reyla uvedl celou řadu ošepných hesel, nesprávných názorů a neodůvodněných výtek. Řečník prohlašuje, že jest „bez vyznání“ (hlasy rolníků: Tak sem ani nepatříte, zde jsme všichni věřící křesťané), vzdor tomu tvrdí, že není nepřitelem náboženství, nýbrž jen kleriků. Pokrokařou tuto řeč, přerušovanou stále výtkami nevole a odporu, vyvrátil dp. rektor Reyl břitkým humorem a pádnými důvody, takže p. Forman vzdal se další polemiky. Na to přiblížil se k slovu truhlářský dělník Jiráček z Hradce Králové a četl za stíleho hluku nějakou řeč proti křesťanskému programu socialistů. Synsl počátečních slov zněl, „že prví dělnictvo nemůže proto již přifidžeti se křesťanského programu, protože křesťanští socialisté musejí poslouchati vrchnost, jako zřízení božské, c. j. ovšem přičti se prospěchu dělnictva“, ostatní slova zanikla úplně ve všeobecném hlomozu shromáždění. Na nesrozumitelné výroky Jiráčkovy odpověděl dp. rektor Reyl, že křesťanští dělníci budou vždy zákonitě vrchnosti poslušni pro příkaz boží a připomenul, že i socialisté musejí poslouchati vrchnost, protože si vrchnost svou autoritu dovědají hájiti. Tim byla debata ukončena, ješto domácím rolníkům přešla trpělivost poslouchati nezvaných hostů; protož proveden byl zápis členů a volby. Během skrutinnia uznali socialisté, že účel svého nedosáhnou, pročž vzdělili se za nezdvořilého povykování z místnosti. Do nové jednoty přiblížilo se hnedle 38 členů a do výboru zvoleni byli: Za předsedu dp. farář Vaníček, za místopředsedu: p. starosta V. Řehák, za jednatele: vp. kaplan Vojtěch. Za výbory: pp. V. Matějček, V. Alounek, J. Řehák, J. Hejman, Fr. Řehák, J. Kuřátko, J. Netuka, J. Svaták, J. Šrámek a M. Němeček. Při volných návrzích byla stanovena výše příspěvků a zápisného, načež přijato bylo jednoblásně následující osvědčení: „Jednota katolických jinochů i mužů na Slezském Předměstí projevuje ve své ustavující schůzi vlastenecké a náboženské smýšlení. Zároveň projevuje své přesvědčení, že náboženství jest nejdůležitější oporou národního bytí a proto svůj souhlas s programem křesťanskou socialistní strany, která na zásadách náboženských podniká opravu společenského řádu. Posléze vyjádřilo oddanou úctu vřelému pastýři diecése J. M. n. p. biskupovi Eduardu Janu a odsuzuje všechny nezřízené a neoprávněné útoky nepřátelské na jeho osobu a úřad tiskem i slovem podnikané.“ Když se nikdo k slovu neblížil, ukončil dp. předseda Vaníček schůzi s díkem členům tovaryšské jednoty hradecké, kteří poskytli nové jednotě výdatnou pomoc proti nepřátelským útokům. Končíre referat o této schůzi, vyslovujeme přesvědčení, že katolická jednota přinese občanstvu dobré ovoce. Zdař Bůh!

Časová přednáška. Spolek na podporu chudých studujících pořádá v Klieperově divadle dne 19. t. m. o půl 8. hod. večer zajímavou přednášku: „O Roen'genových paprscích a fotografování neradielného.“ Přednáška s četnými pokusy bude mít osvědčený odborník p. dr. Vladimír Novák, univers. profesor z Prahy, jenž již v Praze, Plzni, Kolíně i Pardubicích o tomto předmětu přednášky konal za boje účasti obecnstva. Ceny míst divadelní.

Dar. Paní Ludmila Pospíšilová darovala sv. Josefské jednotě na Slezském Předměstí 20 pěkných knih, načež se tímto vzdává dárkyni srdečný dík.

Jednota divadelních ochotníků v Hradci Králové pořádá v neděli, dne 12. dubna 1896, ve prospěch úprav v městském divadle IV. divadelní představení: „Dva šťastné dny.“ Veselohra o čtyřech jednáních. Napsali Fr. Šl. Schöthan a Kadelburg.

Pro české divadlo spravil Jan Káhal. Repertoár národního divadla v Praze. Režisér Th. Peřina. Zaznívá o pět 8. hod. Konec o pět 10. Předprodávka obstará knihkupectví p. B. E. Tolmacha.

Porota v Hradci Králové. Pro druhé porotní období, jejíž bude při zdejším krajském soudu dne 4. května zahájeno, vylisování byli za hlavní porotce pp.: Fiala Ant., měřič v Kosteletci n. Orli, Vojtěch Josef, starosta ve Věleboch, Franze Ant., rolník v Šenavě, Rottler Ferd., kupec v Králíkách, Havrda Jos., rolník v Čistoví, Morávek Jan, rolník ve Sv. Dvorcech, Fröhlich Lad., kupec v Třebochovicích, Cablcar Matěj, řezník v Novém Hradci, Čejka Ant., rolník v Kuklenách, Pešek Václ., rolník v Lochovicích, Vacek Václ., rolník v Placčicích, Malý Bedřich, obchodník v Kocelově, Kauter Jan, rolník v Kokořově, Hampel František, kramář v Dol. Nemajově, Kočnar Antonín, továrník v Náchodě, Kadelka Otto, sládek v Náchodě, Müller Otto, zámečník v Náchodě, Pinkava Ant., rolník v Dolní Badochově, Zámečník Jan, rolník v Dubé, Kučera Jos., rolník v Hrádku, Rykl Václ., hostinský a rolník v Libčanech, Petřík Ant., rolník v Lodiš, Ryba Matěj, pokladník záložny v Nechanicích, Kadečka Ant., rolník v Popovicích, Brzický Jos., rolník v Rosnicích, Reichel Hynek, rolník v Deštné, Čížek Jos., mlynář ve Ray, Frič Jul., obchodník v Novém Městě, Dašek Čeněk, mlynář v Slávičíně, Borna Frt., rolník v Bezděkově, Berka Frt., rolník v Bukovici, Čížinský Frt., rolník v Lupenici, Herchmann David, obchodník, Jelínek Jan, obchodník a Plachetka Karel, sládek, vesměs z Rychnova a Manuel Pius, rolník v Hor. Rokytaně. Za náhradníky vylisování pp.: Hanuš Ant., obchodník, Kubišta Karel, hostinský, Novotný Aug., pokladník spořitelny, Peřina Antonín, majitel knihkupectví, Pokorný Julius, obchodník, Pekorný Ant., stavitel, Rus Jul., fotograf, Šarf Josef, hostinský, vesměs z Hradce Králové a Černý Frt., rolník v Plotičkách č. 44.

Úmrtí. Dne 2. t. m. zemřel p. J. Vrána, c. k. poštovník v Libčanech v stáří 71 roků. Pohřeb odbyván byl za hojného účastenství obecnosti dne 4. t. m. Zesnulý byl dobrým katolíkem a pro svou ryzí povahu byl všeobecně vážen a ctěn.

Komité pro udržování pomníků na bojišti Královéhradeckém konal v neděli dne 29. března t. r. o 3. hodině odpolední za předsednictví svého předsedy pana setníka J. Steinského výroční valnou schůzi. Z výroční zprávy o činnosti spolkové vyjmouti slušeno: Komité čítá 7 členů čestných, 6 zakládajících, 280 činných a 3 přispívajících. S díkem vzpomenu býv. poručíka 28. praporu pol. myslivců z r. 1866, který obsádek cukrovary Sádovského přinálešel, nyní c. k. vrchního intendantu v Sarajevu p. Julia Keitra, jenž získal spolků 21 členů. Zetelým členům věnována čestná vzpomínka a dárcom vzdány díky. Ve prospěch spolku darovali: Velkostatkář Karel Weinrich příležitostně jmenovaný čestným členem obnos 100 zl. Ed. Lehmann v Chrástě z výnosu brožury: „Die 26. jährige Gedenkfier der Schlacht bei Königgrätz“ 500 zl. v státní papírech a ve prospěch Ossaria 400 na hotovost, 10 velkých váz k výzdobě hlavních pomníků při slavnostech a zvláštních příležitostech. Firma Barta & Tichý v Praze darovala 50 q pražského vápna a 3 tanky cementu franco. Hlubočepy. Fotograf Čimera v Praze olejovou podobiznu předsedy, ku kterému firma J. P. Tomásek v Praze vkusný rám dodala. Továrník Josef Innvald v Praze 500 kusů skleněných svítilen k osvětlování hrobů padlých vojinů, do kterých pp.: Richard Lederer v Ml. Boleslavi 500 kusů a Sezemský v Ml. Boleslavi 200 kusů světla darovali. Návštěva bojiště Královéhradeckého vzrůstá; z korporativních návštěv připomíná se návštěva 37 důstojníků, frequentantů sborové školy v Praze při eviční cestě po Čechách dne 20. května, kteří položili na Chlumu k uctění památky padlých vojinů krásný palmový věnec se stuhami, na nichž byl nápis: „Shorová škola 8. sboru soudrubům z r. 1866“; dále uvádí se návštěva 13 členů pražské městské eskadrony 23. května, kteří položili věnec s nápisem: „Udatným padlým vojinům“. Průvodcem návštěv těch byl předseda p. Jan Steinský. V uplynulém roce postaven nový malý pomník č. 271 vedle pomníku Groebenova vojinům padlým v obvodu tamního lesa. Vůbor měl 3 schůze. Jednací protokol vykazuje 233 čísel. — Vyhledán a zjištěn byl hrob padlého majora Rudolfa Otta z Ottenfeldu od 38. pěš. pluku. Mýlenka c. k. vládního rady J. Lukeše zříditi pro ostatky padlých vojinů důstojné Ossarium blíž se brzkému uskutečnění; zavedeny sbírky po celé říši se skvělými výsledky. Ossarium zřízeno bude na výšině u Chlumu. Letos postaveny budou tři nové pomníky na bojišti a sice u Hejčanky majora Rodolfovi Ottovi z Ottenfeldu, u křižovatky silnice Moficko-Hradecké se silnicí v. d. uci z Dohalic do Čistovské pěš. pluku č. 49. a v lese Svibu 8. praporu pol. myslivců. V roce 1899 postaví se pomník ve Svibu 18. praporu pol. myslivců k 40letému jubileu téhož praporu. Zlomyslnou rukou poškozeny byly 2 pomníky ve Svibu a 1 pomník u Hotešově. Přijato bylo 1100 zl. ve státní úpisec a 1743 zl. 13 kr. na hotovost a vydáno 661 zl. 60 kr. — Zprávy jednatele, účetní a revisorů účtů schváleny. Při volbách zvolen aklamací za předsedu p. setník Steinský; dále zvoleni: za místopředsedu p. Fr. Waldek, pokladník cukrovary v Černošicích, za jednatele p. Fr. Kudrna, účetní cukrovary hraběte Harracha a c. k. poštovník v Sádově, za pokladníka p. Karel Záběhlíky, ředitel cukrovary hrab. Harracha, za techn. referenta pan Al. Lublíč, profesor odborné školy kamenicko-sochařské v Hořicích, do výboru pp.: P. Jan Brundlík, farář v Probluzi a Fr. Pansner, vrchní správce velkostatku Sádov hrab. Harracha v Stráči; za náhradníky pp.: Rud. Steinský, účetní ake. pivovaru v Hořicích a p. K. Mayer, c. k. soudní adjunkt v Nechanicích, za revisory účtů pp.: Josef Materna, úředník lihovaru ve Smiřicích a Bedřich Weyr, ředitel cukrovary v Předměstí. Při volných návrzích zvolen byl k návrhu p. Rud. Steinského za čestného člena pan

František Kudrna pro své zásluhy. Přítomní spolk. čestnému členu vládnímu radovi Lukešovi zaslán telegramský pozdrav.

„Ach je! člověk si nemá ani sívnutí!“ Tak vdyčila si v těchto dnech na podání jistě dost aléna slečna v okamžiku, když si z plných úst sívla a v tom šel kolem ní náš spravodaj. Nejsme tak závistivými, abychom někomu nedopřáli ani pořádné sívnutí; ale když už jsme byli zmíněným povzdechem vyvrženi ku projevu, myslíme, že doma snad si může sívati každý podle libosti, ale na ulici to nesluší zejména sebe hezčí přítelůvici krásného pohledu.

Soudek jako kapr. V předešlých dnech sešlo se několik veselých kumpánů ve Střešíně, aby podnikli útok na útroby „čtvrťáčka“ piva, jež rolník S. dával k lepšmu. Hradecké pivo je sice vyhlášeno jako znamenité, ale toto bylo srovnáno jako křen a malvas zároveň; bylo patrně staré a pečlivě uschované od zkušeného hostinského. Nevíme, ptali-li se hosté, proč a zať soused S. dává bene, ale jisto je, že znamenité pivo, než se společnost rozcházela, bylo pryč a prázdný soudek jen hučel. Občan S. se při tom jen namíval a mířel jako ryba. Barach však nespí. O veselém večírku dověděl se hostinský Fr. Panenka z Farářství a tu mu jako bleskem projela hlavou myšlenka, jest-li jako by to nebylo jeho „čtvrťáček“, jež právě bylo vypito a jež on as před třemi měsíci cestou z pivovaru na břehu Labe atratil a nenalezl. A skutečně bylo tomu tak. Tenkrát skulil se mu soudek s pivem s vozu a rovnou kutálel se po šikmém břehu do Labe, kde se ponořil, uvalil v roští a byl tak po celé 3 měsíce jako v nejlepší lednici. V těchto dnech šel náhodou kolem občan S., soudek uviděl, odvezl a dal k lepšmu, myslé si, lehký nabyt, lehký pozbyl. S tím hostinský ovšem nehodlá být jen tak spokojen, poněvadž pivo s nádobou má ceny 10 zl. a tak z všeho snad vznikne domácí spor. Pan S. může však prázdnou nádobu vrátit, pivo zaplatit a naproti tomu číst si za dopravu z Labe domů a nálezné; tak celá historka může skončiti dosti veselé. Jest-li pro to dobře dopadne, dá hostinský nyní sám „čtvrťáček“ ku přátelskému propiti.

Pokus vraždy a sebevraždy z nešťastné lásky. Co ta nešťastná láska již sprovodila lidských životů, ponejvíce mladých, slibných! Kandidáti ženitby, často ve věku 18 let, zasmušlí-li na ně amorské oko, již přemýšlí, jakým způsobem by si vzali život. A zvláště posledním časem vyskytují se v denních listech stále zprávy o sebevraždách a nešťastné lásky. Dnešní zpráva naše je něco podobného. Pepíček Peřinů, 26letý syn rolníka v Kuncovicích č. 37. u Nechanic zamiloval se šlešně do 27leté švadleny, háské Marjánky Morávkovic z Radostova č. 11. Marjánka však, nevíme z jakých pohůtek, o lásku mladého Peřiny nestála, což tohoto dohánělo do krajnosti, až konečně si umínil, že všemu udělá konec ranou z revolveru, za kterouž příčinou si vražedný nástroj také opatřil. V sobotu o svátcích šel do Nechanic na vzkříšení a vracje se kolem 8. hod. večer domů v právdou milované Marjánky, akusil ještě naposled vyznat jí cestou lásku. Když však jmenovaná znovu nabídku onu odmítla, vytáhl podrážděný mladík z kapsy šestihlavňový revolver a vypálil na dívku několik ran. Těže raněná padla na zem, nežže zoufalý mladík, myslé, že jeho milovaná jest mrtva, doběhl domů a tam se na půdě oběsil. Poraněná je těžce nemocna, tak že se pochybuje o její uzdravení.

Od Fránků do kriminálů. Včera o 7. hod. ráno nalezlo se několik lidí ve výšepu kotalky u Fránka č. 188, mezi nimiž byl zdejším kreslíř Alois Vachek. Týž platil za jakéhosi Macáčka sklenku kotalky, začal mu tento děkoval slovy „zaplatí Pan Báh.“ Po těchto slovech dopustil se Vachek hrubou odpovědí rušení náboženství. V krátku na to byl jmenovaný zatčen a dodán okres. soudu do vazby vyšetřovací. Zatčený vymlouvá se, že byl opilý, kdesi svědci výpověď jeho nepotvrzují.

Ztráta. Jistě zdejší paní stratila cestou z města na Brno zlatou náušnici s dýmantem.

Oheň pozorován byl v noci dne 6. t. m. směrem přes Nedelštic. Kde as zhoubný živel řádil, není nám po tu dobu známo.

Levnou počinu chtěl si zaopatřit koncem předešlého měsíce J. B. z Březhradu. Týž přišel za nějakou příčinou do Hradce a cestou kolem krámu řezníka Kleinera zalíbilo se mu pověšené zabité kůže, které beze všeho smluvené a zaplacené vzal hned sebou. Podivný tento kupec byl však pozorován a zatčen. Kůže mělo ceny 1 zl. 50 kr.

Ochranná prkna umístěná po koncích patrně posdělji vybořeného nábrží na pravém břehu Orlice hned za Moravským mostem byla v zimě většinou pokradena. Silné černé natřené fošny přepásány byly silnými železnými pásy, které připevněny byly šrouby ke kolum. Zloděj dal si tedy pro kus dřeva notnou práci; ovšem nově i železo láme.

Vylovená mrtvola. Včera v 7 hodin ráno vylovena byla u jezu na Orlici proti parku mrtvola ženštiny, v níž poznána známá dohazovačka prostitucí ženštin, zdejší příslušnice Al. Vavřínkové. Těž propíjela v pokoutních hostincích poslední groš a často vracívala se do malého domku za Moravskou branou, kde bydlela, v ranních hodinách, spíta na mol. Podobně stalo se také v noci na včerejšek, kdy vrávorajíc vyšla po půl noci ze zdejšího jednoho hostince a cestou přes most za Moravskou branou, buď se spadla nebo v sebevražděném úmyslu vrhla se do Orlice, o což prý již před nějakým časem se pokoušela. Mrtvola zůstala do rána blíž mostu, odkud ji časně ráno jedoucí vory zatahly k jezu a tam uvrhla hlavou mezi dvěma koly. Strážník Žaloudek a městský alaha Krejza dopravili mrtvolu na loďce k mostu, odkud pak donesena byla do umrlé komory v nemocnici. Jistý mladík při spatření mrtvoly na břehu tvrdil, že ještě o půl noci platil za Vavřínkovou 8 pallůrů piva. Někdy manžel její pak hledal svou drahou polovici ráno, když tato již byla vylovena jako mrtvola, po hostincích. Jaký život, taková smrt.

Pečlivost. (S) Jednoty katol. (S) Za příčinou organizace pekátů se severovýchodních Čech konala zde Ústřední jednotka pekátů z Čech, Moravy a Slezska dne 6. t. m. odp. v hotelu „u jelena“ důvěrnou schůzi, jež se téžila hojnému účastenství a měla čilý průběh. Mimo jiné byli tu zástupcové pekátů z Prahy, Hradce Králové, Nového Hradce Králové, Kviklen, Pardubic, Holic, Předměstí, Jaroměř, Josefova, Č. Skalice, Kr. Dvora, Dobrušky a Heřmanic. Po zahájení schůze předsedou místního společenstva p. R. Kuhnem oslovil přítomné předseda jednoty p. A. Ligert z Prahy, jenž v pěkné řeči vyložil účel a potřebu pekátů organizace. O pořádné pekátů výstavě v Hradci Králové pojednal vhodně p. A. Juliš z Hradce, jenž poukázal na podobné výstavy v cizině pořádané a přimlouval se za hojné oběsání výstavy hradecké, jež se má konati ve dnech 18. a 16. srpna na „střešíně“. O této záležitosti rozptýlila se delší debata, při čemž zvalováno také přání, aby brzo začal vycházeti odborný časopis. Dále následoval rozhovor o otázkách řemeslných, při čemž zejména kladen důraz na potřebu solidarity mezi pekátými mistry. Též o tom předmětu rozptýlila se delší debata. Při volných návrzích žádal p. A. Juliš, aby se pracovalo k tomu, aby prodej pečiva v kantinách byl zakázán. Na konec schůze přihlásilo se nových 19 členů k ústřední jednotě.

Z Hronova. Valnou hromadu odbyvala na květnou neděli sv. Josefská jednotka v Hronově n. M. Zahájena byla u přítomnosti 60 členů. Starší spolku p. Josef Lelek podal správu o pověchné naší činnosti na Hronovsku, dle níž působením naší jednoty založeny v krátké poměrné době 4 spolky venkovské a pátý co nevidět vystoupí na veřejnost. Ze správy jednatele P. Václava Šitiny vyjímáme následující: Jednota čítá 84 členy činných, 1 přispívajících, 1 čestného. Súčastnila se 6ti církevních slavností. Postarala se o důstojné uvítání našeho vrchního pastýře, nej-důstojnějšího p. biskupa Eduarda Jana Brynychy, mecenáše našich spolků, který v tom roce zavítal do našeho města, aby uděloval svátost sv. biřmování. Uctila památku dvou zesnulých členů, doprovodivši je k poslednímu odpočinku. Pořádala celkem 11 řádných výborových schůzí, 1 mimořádnou schůzi výboru a důvěrníků jednot venkovských, 11 schůzí měsíčních. Při každé schůzi měsíční byly přednášky buď 2 neb více vykonané většinou členy jednoty domácí a jednot venkovských ve farnosti naší se nalézajících. Mimo to pořádány byly 2 přednášky veřejné; 1 koncert, 1 zábavní večer a tombola. Zaslány celkem 5 telegramy. Sjezdu katolických spolků v Praze účastnila se naše jednotka dvěma členy. — Za příčinou lepší katolické organizace na Hronovsku sestoupil se řecnický odbor se sídlem v Hronově n. M., k němuž se dosud přihlásilo 10 členů. Odbor tento zvolil sobě předsedu a 3 přísedící a koná včdy ve 14ti dnech schůzi. Mnozí členové cvičí se ve zpěvu. Také pracuje jednotka naše pilně k tomu, by letos ještě konati mohla slavnost svěcení svého praporu. Ze správy pokladníka p. Ant. Jiráka vidíme finanční stav jednoty následující: celoroční příjem 250 zl. 81 kr., vydání 220 zl. 61 kr. — čistého 29 zl. 90 kr. — Knihovna dle sdělení p. Josefa Prouzy, knihovníka, čítá 247 svazků. — Po té vykonána volba nového výboru. Zvoleni jsou pp. p. t. J. Matouš, J. Kalous, V. Šitina, J. Lelek, Ant. Jirásek, J. Prouza, Hynek Otto, Frant. Dreslen, Frant. Jirásek, J. Pavel, J. Špáta, V. Němeček, Frant. Stodola, Adolf Franc, Jindřich Hanaj, V. Rak, J. Khom, Hynek Turek, Jan Marš. Následovaly volné návrhy. Schůze zakončena provolaáním další činnosti spolkové. „Zdať Báh!“

Z Jedlové. (Obnova sv. misař.) Z Jedlové u Poličky se nám píše: Od 15. do 20. března t. r. byla u nás renovace sv. misař, kterouž a velikou horlivostí konali důst. páni redemptoristé: P. Antonín Eyger a P. Jan Alber z Filippdorfu a P. Josef Janda z Kocelčova. Ze výsledků její byl nad míru zdárný, jest děkovati kromě milosti Boží pěknému počasí, kteréž po celou dobu renovace trvalo a horlivosti zdejších věřících, kteří od časného rána až do pozdního večera v kostele dleli, pozorné spásonosným slovům důst. pánů misařů naslouchali a tůně všichni, něco málo vlažných katolíků vyjímaje, sv. svátosti přijali. Krásná tato katolická slavnost, jež náboženským vědomím věřících nemalo podporuje a utvrzuje, utončena byla 20. března chvalozpěvem „Te Deum laudamus“ a sv. požehnáním v kostele, venku pak před misařním křížem, jenž předešlého roku o sv. misařích postaven byl, veřejným slavnostním obnovením křesťanských slibů. Kés by renovace tato přinesla užitek stonásobný!

Z Měle. Sjezd „První pěvecké a hudební šupy“ v Hořicích konati se bude dne 14. června r. 1896. Večer před sjezdem bude schůze valné hromady delegátů jednot v „Žípě“ sestoupěných. Místní komité pro uspořádání sjezdu, již v říjnu 1895 ustanovený, ve schůzi své dne 14. února 1896 přiměřeně se rozšířil a tyto odbory rozdělil: Finanční, programový, stavební a dekorativní, dámský, plesový, pro uspořádání průvodů a vítací.

Z Poličky. Svatojosefská jednotka katol. jinochů a mužů oslavila svátek sv. Josefa, patrona svého, súčastněním se s praporem a v ozdobách ranní zpívané mše sváté, při níž činní členové přistoupili ke stolu Páně. Večer o 7. hodině sebral sbávní kronček jednoty v místnosti spolkové obraz ze života venkovského: „Sedlák Zlatodvorský“. Jest-li dřívejší divadelní představení jednotou pořádaná byla zdařilá, musíme o této hře svláště s pochvalou se zmíniti a všem účinkujícím plnou čest vzdáti. Dosti čestné obecnostvo, jakkoli výjimečné ve všední den bylo hráno, častým potleskem spokojenost na jevo dávalo. Bylo by žádoucí, aby jednotka v brzkém čase větší a pohodlnější místnost mohla nalésti, by své skrovnické divadelní jeviště, jež jest jinak velmi vkusné a rozmanité, rozšířiti mohla. — Dne 22. března konala jednotka ve své místnosti řádnou valnou hromadu za přítomnosti 28 činných členů. Tuto zahájil předseda vp. Jan Volánek a když byl týž promluvil o účelu a potřebě jednot katolických, přistoupeno bylo k výročním správám funkcionářů. Z těchto vyjímáme následující: Jednota súčastnila se v tomto správním

roční valná hromada církevních služebníků katolických, předsedala hlavně přítomným p. jednatelem B. Simáčkem, hostilivě zpívá církevní a výsledek své obětavé a nezištné práce v tomto obvodu ukázala účinností svým při velkých slavnostech Božích o nedělních poctách, častým zapíním vokálních lauretanských litaní, nešporů a růženců lourského; a tak ukázala, že ona v Polické skutečně jediná s pomocí některých ještě schopna založení budoucí cyrilské pěvecké jednoty, jaké nyní po našich vlastech českomoravských utvářené vznikají a skvělají. Při tom projevila své politování nad počínáním si některých výstředních členů zdejšího sboru literáckého, kteří s osobních májů závisť a záští jsouce puzení jí překážky v konání spěvu církevního činí a ustanovila se u příslušných orgánů církevních státnost učiniti. Dne 26. srpna konala jednání pouť do lázeňského místa Baldy, kde zastupům hradeckým činil řeč vp. Jan Procházka, místopředseda, načež byla v tamní kapli p. předsedou sloužena mše sv., při níž konala se gřma ve prospěch Rudolfiny v Hradci Králové, která v obnosu 3 zl. cestou nejd. vikariálního úřadu účelu svému byla odevzdána. Dne 28. září účastnila se jednota slavnosti svčenní praporu dělnického spolku ve Svitavěch, při které příležitosti vyznamenána byla čestnou stuhou na prapor. Doprovodila své čtyry členy ke hrobu a jednou učinila pokus zapíeti při pohřebním průvodu žalm, který lidu zbožnému tak se líbil, že bylo ku přání mnohých ustanoveno přes odpor sboru literáckého, jemuž prý právo to přísluší, budoucně tak činiti. Dále byly konány: sedm velkých přednášek a sice: „Spůsob křtění v úboce a Kristova zvlášť“, (P. J. Bloška, profesor); „O cestě z Říma do Asie a Lorety a o významu 600letého jubilea sv. domku Lauretanského“, (P. J. Volánek); „O pravém vlastenci“, (Týš); „O zásluhách katol. českého kněžstva“, (pan Ant. Viták); „O pravém vlastenci“ pokračování (P. J. Volánek); „O poměru dělníků k chlebovářům“, (P. J. Procházka); „O vývinu národního školství“, (Týš); dále dvě akademie, čtyry divadelní představení, vánoční hra, jež byla třikrát pořádná. Mikulášská zábava na střelnici, její čistý výnos 20 zl. věnován místnímu dobročinnému spolku paní a dívek a zábravni večer masopustní. Jednota obelala národopisnou výstavu některými cennými předměty zvláště výkresy, jež darovala k založení sociálního muzea československého, zaslala další příspěvek jakožto zakládající člen „Vlasti“ a podporovala cizí příchod jiných bratrských jednot. Schůzi výborových bylo konáno 11. Počet členstva jest: 81 činných, 46 příspěvjících, 16 zakládajících a 2 čestní. Příjmy obnášely 186 zl. 54 kr., výdání 117 zl. 80 kr. Knihovna čítá 380 svazků a bylo vypůjčeno 1079krát. Časopisy byly odebírány: Obnova, Děj. Noviny, Obrana práce, Náš Domov, Kříž a Maria, Slova pravdy a jiná díla. Též i inventář dle správy seniora byl rozmožněn. Jednota též v poslední době podala k c. k. místodržitelství žádost o licenci k rozšiřování tisku. — Všem příznivcům a dobrodincům srdečně díky! Zdař Bůh!

Z Poličky. (Naši „atroni“.) Že zdejší „baroni“ v některých věcech jsou až velmi důsledni, toho důkaz podali v posledních dnech. Známé zajisté mnohým, když nejdůstojnější pan biskup před třemi roky sem zavítati měl, že obecní a místní zastupitelstvo, ač tuto poslední patronátní právo vykonává, strauim některých svých členů, vabouřila se proti vrchnímu pastýři a usnesla se jednomyslně jej neuvítati. Sami tito páni chlubili se telegramem o svém hrdinském skutku do Nár. Listů zaslauým. Víme také, že porhodili jako sedláci u Chlumce, jelikož zdejší obecní proti vůli svých „vůdců“ v pravé vítězoslávě svého milovaného biskupa přijalo a opět se s ním rozloučilo, a tak jednání „otců města“ samo odsoudilo. Někým podobným mohou se i nyní páni patroni pochlubit. Na uprázdňené děkanství zdejší podala nejd. bisk. konsistoř ternu, v němž na prvním místě nalézá se vdp. vikář Fr. Vacek z Jelení, jak slyšíme, kněz velmi vzorný. Než právě tato okolnost a mimoto naáklonnost vrchního pastýře k němu pouhoufita některé pány patrony, kteří toho skutečně doouhli, že z ternu místního byl vyloučen. Očekávalo se mimo jiné, že nyníjší p. administrator bude jim aspoň trochu po chuti; než i tu vsali své proticírkevní skřipky a zahráli své „veto“, a proč? Že pracuje ve směru nenáviděného biskupa a založením Svatojosefské jednoty tmářatví rozesívá. Ta ubohá jednota! Ta je strašná ve dne i v noci. Bylo by vůbec nyní na světa mnohým milejší, kdyby s nimi duchovní po hospodách chodil, na svá práva dovolil šlapati a jejich „zásluhám“ se kořiti. Zbožní a rozumní katolíci občané, kteří jsou rozhorleni takovým jednáním, velice ovšem pochybují, že by některý z těch tří pánů, které si zde mltí „přejí“, dle jejich noty tančiti chtěl. Nevíme také ovšem, jakým způsobem získali si přízně těch, kteří si hrají na patrony církevní a z nichž mnohý o kotel ani nezavádí. Ostatně všichni tři s obšíř dosáhli potřebné většiny hlasů. Aspoň vidíme zde důslednost! Budoucí pan děkan může mlti již napřed to potěšení, že prý bude musiti přistoupiti na taxu pohřební, kterou si sami srobili. Naposledy to bude podminka! A odkud si vzali páni z radnice patent na vykonávání toho, nač práva nemají? Jnu Polička jest v takových případech unicum. Vůbec jest zde zvláštní neodůvodněný hátek, že práve patronátní zde nekoná purkmistr s výborem jakožto zástupce obce politické, jakožto hlava král. vln. města, kde nejjaunější císařovna a královna jest patronkou, jak se to děje ve všech věnných městech. Zde si hraje od více let na patrona velkostatek uvnitř hradeb, jenž volí si zvláštního starostu a výbor, tedy společenstvo zcela privatní, jemuž sajisté práv takových nepřislují. Proto občané z předměstí činí kroky ke zrušení takové manipulace a samýjší vsíti útočiště u nejd. bisk. konsistoře, by jim k dosažení jejich práva, od něhož jsou vyloučeni jakožto nepřislující do velkostatku, dobrovtě byla nápomoena. Zaslauují toho, ani jsou občané řádní a katolíci dobří.

Z Nevého Hradce Králové. Od 22. 27. března 6. r. konali v sešlci farai osada dšst. OO. P. Alois Roler co superior, P. Bernardín Čtka, P. Ant. Wimmer, redemptoristů, s Prahy, renovaci sv. Missie ku vzedání a povzveení věřících. Účastenství lidí zvláště pt. večer-

ních kázáních bylo hojné. Slavnost dušičková vydařila se dšstle. K službě se vřítal nejd. p. biskup Edvard Brynch, jenž uděliv apoštolské požehnání ukončil svčennou mše a k shromážděnému lidu tato neobyčejná slovoval.

Z Libčan. (Divadlo.) V pondělí velikonoční sebráli občotaci s Roudnice u nás divadlo v hostinci p. Věst. Rykta a sice fraška v jednom jednání „Lilka nad lilku“ a druhou „Tatínkovy jachty“ o dvou jednáních. Provedení obou krd bylo zdařilé tak, že obecenstvo, jeť v hojném počtu prostorající naplnilo, navycházelo se smiehu a nestrblilo pochvalou. Čistý výnos věnován byl na oprava chrámových schodů. Večer tento měl se pávodně odbyti v Roudnici, avšak v poslední chvíli byl zaháán, poněvadž v dotýčné obci řídí mezi mládeží dšstle „společná“. Škrdý úspěch, jenž si občotaci dobyli, bude jim sajisté jea potěškou k dalš jich činnosti a můžeme se proto nadíti, že brzo opět se pákné pobavíme!

Z Jásané. Ve středu, dne 26. března o pát 3 hodinu odp. měl p. František Hájek, řídící učitel s Me ulic, kočovný náitel zemědělské rady pro království Česká, poučnou přednášku „o včelařství“ v hostinci pana Vláška v Jásané. V programu bylo: 1. Práce včelařova v předjaké a na jaro. 2. Roje a jich usazování. 3. Výstava nařadí včelařského. 4. Volné návrhy. 5. Objednávání mesiatů. Přednáška byla velice sajímavá a poučnt, jak pro včeláře tak i pro rolníky. Účastenství bylo hojné.

Z Chvalkovic. Politický spolek v severovýchodních Čechách pořádl veřejnou schůzi ve Chvalkovicích v neděli, dne 12. dubna 1896. o 8. hodině v hostinci p. Pšenara. Pořád: 1. Zahájení schůze. 2. Činnost našmu království českého poslanec Jaroš. 3. Bačadního návrh volební opravy: poslanec dr. Moravec. 4. Rakousko-uherské vyrovnání: Jan Kratochvíl. 5. Volné návrhy.

Z Jičína. Cyrilská jednota v Jičíně provedla na Velký pátek o 4. hod. odpoledne po církevních hodinkách, v děkanátním chrámu P. sv. Jakuba Wittora „Stádní mater.“ Před tím saěla ještě „Adoramus Te,“ od Fürst a „Popule meae“ od Vittoria. Nával byl tak veliký, že mnozí nemohli se ani do kostela dostat. Městská rada sdělila se oficiálně, svatoupena p. starostou Fr. Džlanským a dšma paou členy. Přítinou tak veliká návštěva byla povážná doba, jeť auti téměř každého do chrámu, ale též svědčevost, jak obotají nová cyrilská jednota v prvním svém zkoušebním ohni. 8 poláčením mltome oznamiti, že výsledek byl velice čestný. Nejlepší snlovi vyslovili se s uznáním o tomto výkonu. Jednota čítá nyní 73 zakládajících, 26 příspěvjících a 32 činné členy. Doufáme, že se počet příspěvjících snlovi rozmnoží, a počet činných že se alespoň vzmenší. Vivat, floreat, crescat!

Z hory Matičky Boží u Králík. Slavnosti sedmibolestné Rodičky Boží, již jsme konali v pátek 27. m. měsíce, započaly se opět výroční pouť k milostivé matce Králické. Pro příznivé počasí přihnulo se již v předvečer před slavností značné množství pouťníků českých i moravských. Chvala byla jich snajivost, se kterou všickni svatých svátostí přijati hleděli, a čehož právem soudíme, že sajisté dobrých 500 ke stolu Páně přistoupilo. Hlavní však podíl na hojné této žni Páně odnesl si vdp. František Křihl, vikář v Dobrušci, jenž neuvárou občotvati ve zpovědnici, zvláště však ardejemnou ředí k pouťníkům matičku sedmibolestnou znamenitě ocalil; zaš jemu tato upřímná a vtělná díky vadáváme.

(Zasláno.)

Osvědčení

Jeho Biskupské Milosti, Nejdůstojnějštmu Pánu, panu

Edo. Janu Nep. Brynychovi.

Upřímná a na nejvyšší pravdivá slova Vaš Biskupské Milosti, která jsme slyšeli při dnešních službách Božích, mocně dojala srdce naše a největší radost vzbudila v myslích našich, tak že novou zahoreli jsme láskou ku Kristu Ježíši a Jeho sv. pravdě.

I usnesli jsme se na dnešní řádné schůzi nejhlušší díky vzdáti Vaš Biskupské Milosti za toto rozmnožení radosti velikonočních a tak skvělé poučení nám dané.

Přiznáváme, že jsme a zůstaneme katolíky uvědomělými a tím i vlastenci upřímnými. Dež Bůh, aby svatá pravda v listu tom hlásaná jako kvas pronikla celým národem! „Vim, komu jsem uvěřil a jsem jist.“

Z katolicko-politicko-hosp. spolku „Ltpa“ ve Chlenech, dne 6. dubna 1896.

Jan Šabata m. p.
předseda.

Fr. Kašpar m. p., Jan Šimberský m. p.,
jednatel. výbor.

(Zasláno.)

Pan Josef Krejčík

závod sochařský a řezbářský v Praze.

Dílny Bubna 812 — VII. — Sklad Eliššina třída

Zaslám ujednany obnos za sochu sv. Bartoloměje. Že socha má i všem ostatním se líbila, nemusím ani psáti. Jsem úplně spokojen. Později objedám zase sochu jinou.

S veškerou úctou

V. Vamšík,
řed.

Kerbune, 2. listopadu 1894

(Zasláno.)

Zaslaný básník Karel Deštal Latínov složil novou „hymnu dělnictva.“ Je to píseň v pravdě velebná, důstojná katolického dělnictva českého. Nápěv, mohutná melodie národní, ke slovům krásně přiléhá. Harmonisoval jej skladatel Antonín Petzold s Olomouce.

Doporučuje se tudíž nová hymna jak veškerému katolickému dělnictvu českému, tak zvláště bratrským katolickým spolkům a jednotám dělnickým.

Čistý výnos věnoval šlechetař vydavatel spolku katolického dělnictva českého v Novém Jičíně; město to po většině německém.

Výšek hymny stojí 2 kr., nápěvu s harmonizací 10 kr. Rozesílá Jan Šrámek, předvođa katolického spolku dělnického v Novém Jičíně na Moravě.

Galerie měst východočeských.

Časopis náš sledoval dosud co nejdůležitější věci národní, politické i hospodářské sámy, jako i veškeré časové události ve všech krajích východočeských, ve kterých je s listů českých dnes už nejvíce rozšířen. Abychom všem potřebám tohoto předního působistě svého dostali dokonale v každém ohledu, získali jsme nejen pravidelné dopisovatele se všech končin východočeských, ale saháme záhy také s názvem „Galerie měst východočeských“ sajímavou rubriku novou, v níž postupně budou vyličeny dnešní společenské, spolkové, politické a hospodářské poměry všech měst ve východních Čechách.

Zavazujeme se tím k úkolu jistě dobrému, ale také nesnadnému, k jakému se dosud soustavně neodvážil ani jeden časopis český. Spolekáme přitom nejen na výdatný prospěch národní a hospodářské i na usnaloš všech členů, nýbrž i na součinnost všech přísnivců listu našeho. Chceme si v ličení jednotlivých měst počínati nestranně, porůděti pouhou pravdu, vytknouti správně dobré i nedokonalé sjevy ve veřejném životě každého města, abychom tím dali všude podnět ku zlepšení všeho, co je třeba napravit.

Proto si sduožile vyprošujeme ode všech přátel podrobné správy o tom, jak se svého stanoviska pohlíbejí na nyníjší poměry ve svém okolí, zejména na ruch národní a politický, na činnost spolkovou, na hmožný stav řemeslnictva a obchodnictva, sdali a jak rosmáhá se v do'ýčném městě na úkor náš živel čist, zvláště „našinecky“, vůbec aby nám každý sdělil, co sa dobré uzná a co ke správnému usudku našemu bylo by šádoučím. Všecka taková sdělení s dškem přijmeme a patřičně budeme honorovali.

Přestáváme satím na tomto předběžném osnámění a doporučujeme se dalš přími veškeré veřejnosti naší, především veřejnosti východočeské.

Správa »Obnovy«.

P. T. katolické jednoty,

jež si nadále budou přáti mé přednášky, prosím zdvořile, aby o to předem aspoň 2 neděle požádaly buď sl. předsednictvo politického družstva tiskového nebo mne samého, neboť v poslední chvíli není mně možno jakékoli žádosti vyhověti.

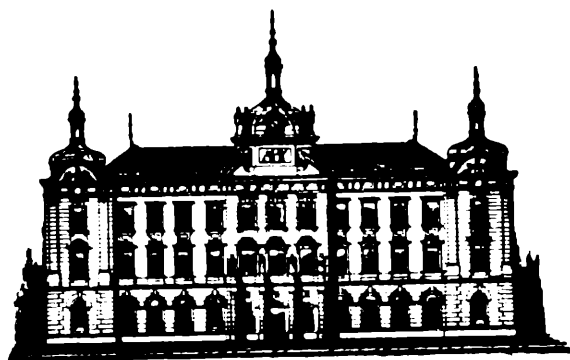
Václav Kučera,
redaktor „Obnovy.“

Listárna redakce.

L. Věnc. J v R. Za věcné příspěvky, zejména zprávy z okolí Vašeho budeme povděčni. Tento krát odkládáme, neboť dotýčný bulvát zaslaužil, aby byl řádně pokráán hned na místě a ne teprve v novinách.

Listárna administrace.

F. H. Staršov. Do 30. června t. r.

Příspěvky na Adalbertinum. Vel. p. Al. Nedvídek, kooperator v Mělně 5 zl., dšst. p. Fr. Vogel, řed ve Fořtu 5 zl., Nejmenovaný první splátku 10 zl., vel. p. K. Jellinek, katecheta v Hofmanovu Městci 1 zl., dšst. p. Ant. Brdiček, řed v Jestbořicích 7 zl., dšst. p. Václav Vojnar, řed v Slavonově 20 zl., vld. p. František Walter, arciděkan v Chrudimi 10 zl. Zaplat Bůh! O dalš příspěvky activě prosíme.

„OBNOVA“

vychází každý pátek dopol. o 11. hod.

Vydavatelstvo:
Politické družstvo tiskové v Hradci Kr.

Veškeré zásluhy, dopisy a předplatné adresujte
pouze:

„Obnova“ v Hradci Králové.

Předplatné:

Na celý rok . . . 4 zl.
na půl roku . . . 2 „
na čtvrt roku . . . 1 „

Jednotlivé číslo v místě 7 kr., poštou 8 kr.

Místnost redakce:

V Hradci Králové, Velké náměstí č. 24.

Ročníci, předplatitelé a ve všech veřejných místnostech, které navštěvujete, žádejte

Jediný rolnícko-politický list
v Čechách vycházející

„Hlas Rolníka“

5., 15. a 25. každého měsíce v Praze.

„Hlas Rolníka“ věnuje si v první řadě všech zjevů politických, které vyžadují zájem rolníků, přináší dále úvahy, pokyny, jakož i správy směřující ku rychlé nápravě stavu rolnického. Číslo na ukázkou ochotně zašle administrace „Hlasu Rolníka“ v Praze, Školáků ul. č. 24. n.

Inserování levné a úspěšné,
jelikož „Hlas Rolníka“ jest nejen v Čechách, též na Moravě a ve Slezsku rozšířen.

HOSTEC

(Gicht)

rheumatismus vyléčí se zcela jistě po upotřebení mého mazání, jehož vyrábění jest v rodině mé dědičným a které odpomáhá na vždy v době zcela krátké od hostce, pakostnice, dny, loupání v těle, takže po upotřebení jeho osoby, které po letech na lůžko upoutány byly, se úplně pozdravily. „Za účinek ručním“. Zasílá jej v láhvi i s návodem **Vilémína Suchá v Hradci Králové číslo 9. Statistice** dopisů svědčí o jeho dobrém účinku.

Vše blahodě!

Nemohu opomenouti, bych Vám nesl díky za sešlápní mi mazání s návodem, neboť nemyslel jsem více, že budu zdrav. Trpěl jsem veliké bolesti v levé noze a kříži po 1 a půl roku nemohla se po mnohokrátě postaviti, tak že jsem nucen byl po zemi se plaziti. Uposlouchal jsem Vaši radu a díky Bohu jediná zásluha Vašeho mazání mne úplně vyhojila, proč Vám vzdávám srdečný dík a Bůh Vm žehnaj mnohobratře!

Ve Svítkové u Pardubic, 2 května 1893

Fr. Buchta, rolník.

Ctělá paní!

Vše mazání proti „Hostci Gichtu“ se v naší rodině již několikrát ve mí dobře osvědčilo, začež přijímám naše nejvděčnější díky. V hluboké úctě

Ant. Potužil, rolník.

V Peruci, dne 30 srpna 1893.

Malířský umělecký atelier Jarolima Štantejského

v Litomyšli

deporčuje se veleúctojným děkanským a farním úřadům i veleúctojnému duchovenstvu, jakož i slavným patronátním úřadům ku provedení dokonalých

malob kostelních,

opravy freskových a olejových malob i nových obrazů vůbec. Také se vypracují ochotně na požádání návrhy malob. Dále zhotovuje spolkové prapory na hedvábí malované, velmi vkusné za mírný konorát.

Závod může se prokázat mnoha vysvědčeními jakož i diplomy a mnoha provedenými pracemi kostelními na pť. v Rychnoburku, v Janově u Litomyšli, Jevíčku, Mor. Třebové, Mor. Budějovicích, Prostějově, v Olomouci, Brně atd.

Umělecký závod

pro
malbu
na skle

B. ŠKARDA,

Brno.

Speciální závod pro malbu oken chrámových.

Sedmkrát první cenami vysnam.

Vzorníky k nahlédnutí framo.

Ceny mírné.

ANT. K. SMRČKA,

první ředitel katolické továrny
na sukna leženy a vlněné látky
v Humpolci.

Oporčuje pro jarní a letní sezónu látky oblekové, svrchnkové, havelkové, kostelní a hasičské za cenu tovarní.

Všechny na požádání zdarma a framo.

POZOR!!!

Jednou pro vždy,

milostivá paní,

koupí se pro domácnost nová nad vše dosavadní vynikající, nezmarná

patent. mramorová pračka

t. zv. valcha na prádlo „Patent Hlaváček“ v ceně od 3 zl. výše přímo u vynálezce firmy:

V. Hlaváček a syn,

c. k. priv. výrobna pat. mram. praček, sechatský závod, sklad soch a pomníků, uměl. průmysl synů, mramoru a žuly

v Strakoniciích.

Pp. obchodníkům zvláštní výhody.

Rok založení 1859.

Parostrojní
truhlárna.

F. OSSENDORF

Vysoké
Mýto.

Odporčuje se ku provádění:

Zařízení kostelních, jako: oltářů, kazatelů, lavic, skříní na paramenty a t. d., uměleckého nábytku vůbec i prací stavebních s rozsahem neomezeným.

Sklad nábytku.

Majitel nejvyšších vyznamenání ze všech obecných výstav.

Reference nejlepší.

Plány a rozpočty se na požádání vypracují a při event. objednávce neúčtují.

Diplom. mag. pharmaciae

KAREL SIGMUND

nástupce p. A. Tesárka

doporučuje svůj obchod

zbožím materiálním, léčebninami a barvami

„U červeného kříže“ v Hradci Králové.

Hojně zásobený sklad veškerých zákonitě dovolených prostředků a moderních drog a léčebnin.

Veškeré potřeby pro domácnost a kuchyni, obzvláště: **Jemné druhy čaje, rumu a koňaku.** Právě staré víno malaga, madeira, porto, sherry, jakož i jiné španělské víno zdravotní. **Barvy na vajíčka.** Zvláště pozoruhodný velký sklad jemných lévan-tinových krmů k mytí i do koupelí; rozličné vykuřovací desinfekční prostředky. **Láh čistěny i denaturované, petrolej a benzín.** Spolehlivé, ochranné prostředky proti molům, dalmatský a černohorský prášek na hmyz, vždy čerstvě mletý. Trvanlivé, dobře kryjící **barvy lakové a voskové** pasty ku natírání a leštění podlah. **Inkonsty, borax,** veškeré běžné druhy **franc. gelatiny,** nejlepší **škrob** rýžový a pšeničný. Nejlepší anglické i tuzemské **fermeže,** francouzské **okry** a veškeré jiné **barvy,** suché jakož i v oleji neb fermeží tžené. **Veškeré i nejnovější pomůcky a preparáty pro pány fotografy, amateury; fotografické aparáty** všech soustav. **Sklad veškerých minerálních vod** a i jiných vřelých léčebnin.

Chemická laboratoř ku zkoumání cukru, líhu, mléka, moče, umělých hnojiv a veškerých chemikálií jest pádným odběratelům zcela bezplatně k dispozici.

Pánům obchodníkům zvláštní slova! — Ceny báječně levné!

Reklama

Jak máš své věci,
co vybereš na skladě
mám, když mi to neod-
lím novému?

Vanderbilt

v celých východních Čechách

dosáhne se nejvyšší
shodným a přitom lev-
ným uspořádáním v
nejrozsáhlejších listě
se všech krajích vý-
chodních Čech.

Obnova

Inserování v listě našem je tím výhodně-
jším, ježto v něm dle vzoru amerických listů za-
vedena jest osvědčená americká reklama
tím způsobem, že inserty zařazujeme vedle textu,
čímž každé oznámení dojde jistého povážnutí.

Inserty přijímáme jen od solidních
firm křesťanských.

Insertní poplatek: 3 kr. za 1 pošt. jedno-
aloupeový řádek.

Nabídka insertů přijímá administrace časopisu

Obnova v Hradci Králové.

Domovníctví.

místo za spolkového sluhu, dohlížitele do
továrny nebo podobné místo přijal by řádný,
mladý řemeslník. Přihlášky přijímá admi-
nistrace t. l.

Národohospodářská hlídka.

Uvaž o záložnících.

Napsal P. Tom. Štěpánek, děkan v Mikulovicích.

II. Obvod působení.

Raiffeisenky obmezují působení své akoro
obecně jen na jednu obec, zřídka kdy rozkládají
je na více obcí obyčejně jedné a téže farnosti;
kdežto obvod působení záložen rolnických
není obmezen, přibírá dle místních poměrů obce
svého sídla blízké i vzdálenější. J tato okolnost
jest posuzu hodna a svědčí ve prospěch záložen
rolnických. Jak již shora vyloženo bylo, jest vě-
dec nezanadno nálezi s důstatek schopných občanů
k řízení záložen vůbec s tím nenasledují zálo-
žen Raiffeisenových s účelem tak širokým. A tu
nebojme se tvrditi, že v mnohé obci jednotlivé
byl i s počtem obyvatelstva větším v krajinách
na ok. pokročilých nelze naprosto nálezi potřebný
počet 4—6 občanů schopných a dobré vůle, kteří
by byli s to záložnu s účelem jen užším zdárně
říditi; o krajinách poborských ani nemluvíme, o
kterých jsme přesvědčení, že nannozé ani své
obecní a školní záležitosti nedovedou správně vy-
řizovati a starostové jejich tak mnohým pokutám
pořádkovým propadají. Proto odporučuji se záložny
rolnické lépe, které obvod svůj neobmezují a dle
potřeby přibírají z blízkého i dálšího vůkolí obce,
s nichž volí členy do říditelstva, do výboru, do
dozorčí rady, neb za revisory účtů; v jednotlivých
obcích vyžadují se přec jeden neb dva občané,
schopní a ochotní, kteří pro dobro obecné se ob-
táží, a právě tito mužové podávají v říditelstvu
neb ve správním výboru spolehlivé zprávy o stavu
jmění, o spořádanosti a příčinlivosti těm, kteří z
obce jejich u záložny úvěr hledají. Mimo to ne-
srovnává se naprosto široký účel Raiffeisenek s
obvodem jejich působení tak obmezeným. Rádi
bychom věděli, a jakým prospěchem se provádějí
obchody, totiž nákup a prodej výrobků svých
členů; vídět známo, že nákup i prodej jen ve
velikém může býti výhodný, kdež nákup a prodej
jedné neb dvou obcí jest vždy jen nepatrný a pod-
lehlá obtíž malého obchodu. Naše „hospodářská
družstva“ proto jen tak zdárně působí, že obta-
řávají nákup a prodej svých členů z obcí 20—40,
vše ve velkém, „na vagony“ a velikém množství,
čímž docílí ceny nákup nejvyšší, ceny pak
prodeje nejvyšší. — Posléze obvod působení
obmezený co nejvíce nemáte počítati a spo-
lehati na hojně vklady peněžní, spíše na hojnější
výpůjčky; ano může se přihoditi, že v chudších
krajinách jsou vklady peněz prasepatrný, za to
ale žádosti za výpůjčky přehojny; kde pak vezme
taková záložna peněz? Ve schůzi zástupců Rai-
ffeisenek v zasedací síni zemédlářské rady v Praze
dne 8. prosince m. r. konané nálezi učitel Tille
návrh, aby název království českého po příkladu
některu dolnorakonského povolil 50 tisíc zl., z nichž
by účeloval půjčky do 2000 zl. na tři procentní
zároční záložen Raiffeisenovým. Tu voláme s
apotelem Ondřejem bratrem Simona Petra, když
mělo býti dle nejv. vše Kristovy nasyceno 5000
mázů na pouští pěti chleby a dvěma rybičkama:
„což jest to mezi tak mnohé?“ Dověděl pravda
těchto slov v oné schůzi přisedlci zemského vý-

boru Dr. Podlipný, jenž hlásil, že zemskému vý-
boru podáno bylo dosud 108 žádostí za podpory
Raiffeisenek: po 2000 zl. zálohy všem čislo by
216 tisíc zl., s ním by následovalo potom podob-
ných žádostí na sta; kde pro ně vsiti peněz při
té miserii zemské pokladny, která při 39 procentech
útrátek ještě musí si dlužit 3 miliony, aby po-
třebám země řádným vyhověla? — Vše to na-
svědčuje, že záložny rolnické a širším obvodem
působnosti jsou praktičtější, spíše se dodávají hoj-
nějších vkladů a ponobou si snáze v potřebách
svých k penězům jak z následující ještě úvahy
jemněji vysvitne, aniž by potřebovaly zemskou po-
kladnu obtěžovati.

III. Členství.

Raiffeisenky obmezují členství na občany
blízko bydlící, mající stejný zájem, kdežto rolnické
záložny členem může býti každý svéprávný
občan. Tímto se stává, že Raiffeisenky členství
účelem i prováděním obmezují a vzniká tím po-
třeba dělení dle stavu místo dělení dle účelu;
rolnické pak záložny členství neobmezují, ano v
otáčce peněžní — která je přec hlavní — vše-
ché členstvo v jedno slučují nehlídce k rozličným
stavům členů jednotlivých. Výhoda rolnických a
nevýhoda Raiffeisenových záložen jsou již s toho-
to pojmu členství patrný, jak dokázáno jest ve
statistice předchozí obšírně. K tomu ještě přidáváme:
Podkladem satisfakce záložen vůbec jest a stá-
ne vždy vědci zvlášť: svépomoc. Již pojem
tohoto zahrnuje v sobě tu pravdu, že kde je více
pomocníků, snadnější pomoc. Tato svépomoc usnad-
ňuje se měrou vydatnou, že osadníci mezi sebou
se dobře znají, páskou pokrevnosti neb soused-
ství k sobě lehou a tudíž přirozeně sobě na vzájem
vypomoci se anals vědouce, že když sami sobě si
nepomohou, na cizí pomoc spoléhati nemohou.
Bylo by věru úkazem povážlivým, kdyby náš ven-
kov byl naprosto odkázán na pomoc cizí, snad na
dobrodině nebo almužny, kdežto jako stav nejmo-
hatnější našeho království ba i celého mocnářství
má právo k existenci, která mu moudrým záko-
nodárcem zabezpečena býti má. A tu zdá se
nám, že nebylo dobře uváženo ve schůzi shora
uvedené, žebo všeho je třeba ku zdárnému půso-
bení Raiffeisenek, jak vytkl to „Věstník zálož-
ný“ ze dne 15. prosince m. r., který referuje o
požadavcích oné schůze takto:

1. aby zemský výbor vydal návod ku řízení
a vedení pokladen Raiffeisenových;
2. aby pokladnám těm opatřil potřebné knihy,
formuláře a tiskopisy a mimo to aby dal subvenci
peněžitou na opatření pokladny a potřebného inven-
táře;
3. aby dal k dispozici úředníky své, kteří
by záložnám při zřizování a vedení byli radou a
skutkem nápomocni;
4. aby pak poskytl potřebný kapitál provo-
zovací s peněz zemských, nejméně 2000 zl. každé
na 3 procenta,
5. aby úředníci země záložny ty revidovali
a účty jejich do pořádku uváděli;
6. aby zemský výbor poskytl podpory 500
zl. komitétu, který má vypracovati stanovby ústřed-
ního spolku pokladen Raiffeisenových;
7. k tomu pak dle náhledu Alfonse Štátného
dále třeba jest, aby se okresní záložny zrušily a
kmenové jmění jejich aby se přidělilo pokladnám
Raiffeisenovým, a k tomu přidává redakce „Vě-
stníku záloženského“, že takové svépomoci
zajistě by se nepřihlí, kdyby se bylo přidalo ještě
8. aby zemský výbor danou výpůjčku nikdy
naspět nezádal a též na placení ujednaného tří —
procentního úroku příliš nenaléhal; a my k tomu
dodáváme
9. aby zemský výbor, kdyby záložna některá
nešťastím neb nešikovností praskla a zálohu jí po-
skytutou promarnila, novou nezúročitelnou zá-
lohu jí poskytoval až do nekonečna — na věky
věkův. Pak by to snad chodilo! Difficile est sa-
tyram non scribere. A to že má býti ten veliký
účinek morální a neobyčejný vliv pedagogický zá-
ložen Raiffeisenových, na který v oné schůzi hlavní
důraz kladli ředitelé rolníktor Klecanda a učitel
Tille, spoléhati ve všem na pomoc zemskou a ni-
koli na sílu vlastní svépomoci? Vídět v této
schůzi vyslovili se mnozí páni ze zkušenosti vlastní,
že záložny, které ve svých obcích bez cizí po-
moci zřídili, velmi prospívají, tak Hrdička o
záložně ve Štěpěřech, Schwarz (odkud?), Votava
z Korouhve, Vit z Rtyně a jiní; ovšem v tom
víceci se shodovali, že v počátcích zápalili s obtí-
žemi a nesázemi ano „každý začátek jest
těžký“, jen kus dobré vůle, vytrvalosti a poctivosti
a dobrá věc zdá se každá.

Něch bychom proti tomu neměli, kdyby:

1. zemský výbor vydal praktický, populární
návod ku řízení a vedení záložen; neboť „stanovy
společnosti a záloženského spolku v Roudnici
1895“ tiskem A. Mareš vydané, dle nichž tuším
zřizují se záložny Raiffeisenky, jsou příliš obšírné,
kombinované, nannozé nesrozumitelné, jež dlužno
i zkušenému záložníku dobře studovati, než jim
porozumí; stanovby — po našem mínění a pře-
svědčení — necht jsou stručné, jasné a snadno
pochopitelné, necht ponechávají více volnosti ři-
ditelstvu 3—4 členému, jež snáze do praktiky
vnikne a svá rozhodnutí potom širšímu výboru,

po případě valně bremadě vyladí a na schůzi
předloží;

2. zemský výbor záložnám opatřil pro za-
čátek potřebné knihy, formuláře a tiskopisy, při-
měřenou pokladnu a potřebný inventář, což vše
lze poříditi za 200—300 zl.; byla by to pro začátek
vydatná pomoc a usnadnila by zajisté přemoci
ranné nannozé; tak to činí zemský výbor dolno-
rakonský;

3. zemský výbor ob čas na své útráty vyalal
svého úředníka na revizi účtů, ačkoli máme již
u nás ústřední záloženský spolek, který pro pou-
čení vydává „Věstník záloženský“, poskytuje zá-
ložnám jejich činnosti přiměřený úvěr a vylá na
pořádání své revisory té které záložně, která se
přihlásila za člena jeho. O tomto ústředním zá-
loženském spolku ona schůze pražská nevěděla,
neví? Proto ostatní přání její mohou jako nevhodná
a záložna nedůstojná odpadnouti.

IV. Ručení.

O tomto bodu, řešli bychom hlavním roz-
předla se v oné se šzi debata dosti věcná, avšak
bez praktického výsledku, poněvadž nezakládala
se na zkušenosti. Raiffeisenky mají ručení
neobmezené rukou nerozdílanou, záložny rol-
nické mají ručení obmezené stanovami určené
a na několiknásobné podíly vázané. Dle našeho
nezvratného přesvědčení jest záložnám ven-
kovským, menším, s obvodem dosti
obmezeným — jako jsou záložny rolnické neb
Raiffeisenky, zajisté výhodnější ručení
obmezené, což pokusíme se dokázati.

(Pokračování.)

Včelařský spolek pro okres česko-
skalský konal valnou hromadu v pondělí 6. t.
m. ve Velké Jesenici v hostinci p. J. Rejehrtu za
účastného účastenství pp. členů i hostů. Po zahá-
jení schůze přednesl vldp. Peckon, děkanem
českoskalským, podal velmi přehlednou a věcnou
zprávu jednatelekou p. J. Rolčík, říd. učitel z Tre-
bošova, v níž uvedl, že spolek čítá 58 členů sku-
tečných a 3 členy přihlívajících; příjem za r. 1895.
obnášel 174 K a vydání 143 K 66 h. Nové při-
stupující členové platí zápisného 1 K a roční pří-
spěvek 2 K, za něž však dostávají časopis „Če-
ský Včelař“. Po zprávě jednatele rozhodli se
vldp. předseda o užtku pro hospodářství z chovu
včel. Poutavá, dobře promyšlená a srdečným to-
nem podaná přednáška trvala téměř hodinu a byla
odměněna hlučným potleskem. Potom uchopil se
slova p. Foreth z České Skalice, aby pohovořil o
pracích na včelářské v době jarní. Také tato před-
náška všeobecně se líbila pro svůj srozumitelný,
někdy šertovný ton a byla též hojným potleskem
odměněna. Širší zprávu přinesl odborný list „Č.
Včelař“. Po obou přednáškách odebrali se pp.
účastníci do faraj zahrady, kde prohlédli si nové
záložny včelář. Schůze ukončena byla po páté
hodině.

Záložna v Jesenicích a České Skalici koná
24. výroční valnou schůzi v neděli, dne 19. dubna
ve 2 hod. odp. v hostinci p. Joa. Šolce. Na pořádku
je mimo jiné výroční zpráva a volby 8 členů do vý-
boru. Koncem r. 1895 měla záložna 868 členů se
2644 podíly. Bilanční účet vykazuje tyto položky:
Hotovost z 31. prosince 1895. 18.931.38. Půjčky
hypotekární 412 328.97. Půjčky směnečné 386.517.74.
Úroky dlužné 2.524.87. Vklady v ústavech 19.596.40.
Cenné papíry 23.184.61. Úsudiosti 73.740.19. Zá-
lohy vydané 1.842.08. Celkem 938.716.09. Závodní
podíly 52.882.47. Úroky z nich 234.46. Věřitelé na
knížky 803.616.29. Ústavy na směnky 5.350.—
Úroky na rok 1896 placené 1.232.60. Zálohy při-
jaté 331.56. Rezervní fond 67.799.79. Rezervní fond
cenných papírů 5.957.40. Správní přebytek 1.311.52.
Celkem 938.716.09.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 4. dubna 1896. 1. hl.
černice sl. 5.90 až 6.45, žito sl. 5.50 až 5.80, ječmen
sl. 4.35 až 4.45, oves sl. 3.— až 3.30, proso sl. 5.—
až 5.—, vikev sl. 4.80 až 5.—, brách sl. 7.20 až 8.—,
dočka sl. 0.— až 0.—, jahly sl. 9.— až —, krup sl.
8.— až 11.—, hraborní sl. 1.30 až 1.60, jetel. semínka
červeného sl. 20.— až 30.—, jetel. semínka bílého 0.—,
jetel. semínka řasné sl. 00.— až 00.00, máku sl. 11.00
až 12.50, olejky sl. 0.00, lněného semene sl. 8.— až 8.50
100 kg. líných otrub sl. 6.00, 100 kg. pšen. otrub
sl. 5.52, 1 kg. masa červeného sl. 1.10 až 1.80, 1 kg.
masa přev. červeného 0.00 1 kg. sádla vepřového sl. 0.80
1 kg. tvarohu 14 až 16 kr., jedno vejce dva a půl kr.
1 kg. p. drobné seleniny sl. 0.30 až 1.20, 1 sek. cibule
sl. 1.00 až 1.50. Na týhodní a obalní trh dne 4. dub.
1896 odbývaný, přivezeno bylo lektolitrů pšenice 43
tř. 43, ječmene 149 1/2, oves 427, proso 6, vikev 38, hra-
borní 4, dočky 0.—, jahel 0.—, krup 0.—, jetel. se-
mínka 7, lněného semínka 149, olejky 0.00, máku 0.00,
br. seleniny 106 kop, cibule 0.00 pak vepř. 22 48 ku-
ad, pšev. červené 1 33, kusá křídlatá 27 kusů.

V Pardubicích, dne 3. dubna 1896. Znamé-
nalo se: 1 hl. černice sl. 6.50 až 6.65, žito sl. 5.58
až sl. 5.75, ječmen sl. 4.30 až sl. 5.80, oves sl. 2.70 až
sl. 3.30, brách sl. — dočka — proso sl. 5.60, vikev sl.
4.35 až sl. 5.45, lněné semeno sl. 7.70, olejka sl. —,
semínka sl. 1.60, 1 kg.: masa z vola 72 kr., masa z hra-
borní 68 kr., červeného masa sl. 1.—, 100 ku.: žitné slámy
dlouhé sl. 1.35, ječné slámy sl. 1.85, ječné slámy stélné
sl. 1.65, seno sl. 2.95, jetelového seno sl. —, otrub sl.
sl. 4.50, jetelového semena červeného sl. —, jetelového
semena bílého sl. —, 1 litr piva 14 kr.

Vyžádáno v Praze 1885
státní medailí a čestným diplomem
doporučuje

VARHANY a HARMONIA

v levných cenách
+ a velice příjemného hlasu. +
Těs přijímá
veškeré opravy varhan
a ručí za řádné provedení.

Bed. Čapek,

maj. c. k. v.ř. návedu pro stavbu varhan a
a harmonií
v Poličce.

Přijal bych místo za dozorce, skladníka

nebo pod službu po přisp. též za cestujícího, míst-
ního sátrapce atd. Jsem 28 letý, nyní hostinský,
dříve samostatný truhlář a tudíž ve všech spo-
lečnostech pohybovati se dovedu.

Nab. přij. J. Svatoš, hostinec „u Jelepa“
Malá Čermá p. p. Borehradsk.

Svíce kostelní,

pravé voskové i polovoskové, pa-
schaly, trojhrany, grana, jakož i
nejjemnější druhy kadidla, dopo-
ručuje veledušojným farním a
slavným patronátním úřadům,
rovněž i

P. T. pánům obchodníkům v jakosti nej-
lepší a v cenách nejlevnějších

Josef Pilnáček

v Hradci Králové.

Závod voskářský „u Albersů“ založen r. 1869.

Žádejte vždy

a všude

slivovici a borovičku

Jen od Arny

M. Nesňal

v Uherském Brodě na Moravě.

Jan Horák,

vlastní výroba suken
v Rychnově n. Kněžnou
nabízí za dobrou jarní a letní
pravé vlněné látky

za ceny mírné. Četné opětné objednávky,
svědčící z kruhů v.ř. duchovenstva jsou milým
pro mne důkazem, že jsem hoši svému: „Po-
ctivý sebe menší výdělek lepší je sebe vět-
šího nepoctivého,“ věren zůstal.

Cenníky na požádání franko.
Zásilkou na dobírku.
v.ř. duchovenstva dle přání bez dobírky.
Při hromadných objednávkách výhody
co možná největší.
Četná doporučení z kruhů v.ř. duchovenstva i P. T.
učiitelstva k nakládání.
Těs na splátky a bez zvýšení cen.

Umění oírkevní.

JOSEF J. HÜBSCH,

akademický malíř, vydavatel „Kostelníků“
v umění výtvarném a oírkevním.
Praha-Žižkov, Jeronymova ul. č. 750.

Výzdoba chrámů malbou.

Malba dekorativní. — Malba chrámová, kostelních
kaplí, klášterních síní, visitačních sálů, oratorií.
(Malba temperová, vosková, caseinová, kříšová,
olejová, fresko) Malba gobelínová. — Obrazy ol-
tářní. — Obrazy nástěnné a nástropní. — Obrazy
světů, světice, patronů slovanských. — Obrazy
kříšových cest. — Obrazy prapůrů. — Restau-
rační obrazy a uměleckých děl
Opravy oltářů, kazatelen, varhan, zpodobněn, křti-
telnic. — Zlacení a polychromování. — Slohová
úprava a uspořádání interiérů.

Podmínky mírné. Rozpočty, barevné nákresy a
skizy. Doporučení od církevních autorit. Chrá-
mům a farnostem nemajetným poskytnu se výhody
splátkové při cenách nezvýšených.

Do Hradce Králové a okolí!

FRANTIŠEK KRETSCHMER,

malíř

v Hradci Králové, Velké náměstí č. 24.

(vedle hostince „U modré hvězdy“)

odporučuje se ctěnému P. T. obecnstvu
ku provádění **prací natěračských**
ve stavbách, natírání nábytku, lakování
podlah a vůbec veškerých prací v obor
ten spadajících.

UKE. ZAVOD
poslancůvský

JOSEFA KIESLICH

v Hradci Králové

u „černého kamně“

odporučuje se ku seljdnému provedení veškerých
prací kostelních,

Svatbování a obřadování oltářů, kazatelen a t. d.

VELKÝ SKLAD

nejjemnějších obřadů, arcadel, listů, křm
a pod.
do oboru toho spadajících výrobků.
Největší výběr různých druhů ze stro-
zy, fotografů a t. d.

Podle vlně účinnosti v ceně mírné.

Brusinky

v nejjemnější řadě sáten

5kilový soudek

franko za zl. 2.75

malá

J. Fáborský

v Týněti n. Or.

P. T. duchovenstvu doporučuje se
závod **zlatnický a stříbrnický**

Václava Šolce

přísedného soudního znalce a odhadce
v Hradci Králové

ke zhotovování veškerých kostelních nádob zlatem
zlacení v ohni, za které 20 let ručí. Iť hojně-
sábovský sklad veškerých šperků stříbrných a stří-
brných, dále hodiněk I. jakosti, které za velmi
levné ceny se sárukou se prodávají.

Vysocetně duchovenstvo a pp. učitelé
obdrží skvosty těs na měsíční splátky za mírných
podmínek.

Zručného dělníka

přijme do stálé práce, k celému seopatrění

Jos. Bíl, krejčí,

v Kostelci nad Orlicí, Rybářská ul. 116.

V. Forman nyní Fr. Ružička,

sedlák v Hradci Králové

špitálská ulice č. 272., proti hostinci
p. Javůrka

doporučuje angl. kočárové postroje, tažní
chomouty, jezecké, cestovní a lovecké
potřeby, hnací řemeny.

Vlastní výroba. Menší správký zdarma.

Ceny levné.

Priležitostné dárky!

Podepsaný dovoluje si P. T. veledušojné
duchovenstvo a veletčné pány učitele jakož i vše-
cko obecnstvo upozorniti na arž

**umělecký závod
pro výrobu
jemné řezaných křížů**

k postavení a zavěšení v různých slozích,
svých vlastních převod. vzorů

od nejjednoduššího do nejbohatšího pro
vedení pro kostely, fary, školy a do-
mečnosti.

Sochy ze dřeva bohatě polychromované, sochy z tvrdé
mramorové hmoty, jež lze bez uškodení vodou
umýti, jemné řezané křátká a jiné do oboru
toho spadající práce řezbářské.

Fotografie a výkresy křížů zaří k nakládání.

Cenníky zdarma a franko

Ceny velmi mírné při ošlší sádkové sádkové ceny.

Obaluba solidní a rychlá.

Stálý výběr hotových křížů.

Raimund Jul. Kozel,

sestřař a řezbář v Hradci Králové, č. d. 70.

Prodá se

DŮM

jednopatrový, nové po-
stavený, slušně zařízený.
Pod celým domem na-
chází se pěkné sklepy.
dům má 10 obytných
místností a příslušen-
stvím, stojí na pozemku
400 sáhů a prodá se
za obnos 15000 zl.; 7 a
pál tisíce jeat k čekání.
Blížší sdělí administrace
toboto listu.

Jos. Štranb,

mistr kamenický

ve Skále n. Vřešřova

doporučuje pp. stavite-
lům a všem podnikate-
lům staveb kámon

pískovec

dobré jakosti, dále čistě
práce římsové

všeho druhu.

**Ztráta vlasů
a tvoření lupů**

se pod zárukou jedině jistě
zamezí

CRINOGENEM

od

J. Beyšovec v Jičíně

Cena láhve s ochrannou známkou 1 zl. při 3 lahvičkách
franko na dobírku, neb láhve proti pošt. p. uběže 3 zl.
Sklady v lepších materiálních obchodech a botičkách
z závodů.

odevzdil ho do žaláře v trvání 18 měsíců vzhledem ku pětiletému vězení. Trst přijal s výrazem taposti. Jeť ovšem otázkou, zda první a to značný trst přivede jej k sebezpoznaní a učiní z něj řádného člena společnosti lidské a ušetří rodičů svých zármutku a hanby, jeť počítají nad synem svým.

Od Fránků do kriminálu. Kreslíř Al. Vachek byl odpoledne dne 14. dubna s vyšetřovací vazby po provedeném výslechu propuštěn. Ve vyšetřování se pokračuje.

Nepoctivá služka. Dne 12. dubna ztratila se truhlář Ant. Balcarovi v Kuklenách č. p. 38. z kapsy desítkozlatová bankovka. Z krádeže byla ihned podezřelá služka jeho Františka Gocátová, 20 roků stará z Horního Barvaldu v Haliči. Krádež statečně popřela. P. Balcar je ale líška, která se nedá obelstít. Poslal svého syna na půdu, aby ji bedlivě obhlídl. Gocátová měla ze služby výpověď. Když na půdě si své věci pořádala, vytáhla schovanou desítku. Byla však dopadena a odevzdána četnictvu.

Falešná padesátka. Proti M. Novotné z Vamberka, která byla společně s Marií Miskovou dne 12. dubna zatčena, kde poslednější změnila „padesátku“ rolníka Bártovi z Voznice, bylo zastaveno trestní řízení a byla dne 14. dubna propuštěna na svobodu.

Marnotratný syn. Dne 10. března byl v jedné zapadlé krčmě, noční kavárně v Praze zatčen 24letý mladík, syn válečného obchodníka z blízké obce. Těš měl u sebe větší částku peněz a choval se velmi nápadně. Na policejním ředitelství, kam byl dopraven, doznal, že vzal ze stolu peníze své sestře, u které na návštěvě meškal. Mladý muž, který si příliš libuje v rozmařilém životě a přivádí svými výstřednostmi starého šedivého svého otce do postavení téměř zoufalého, byl odevzdán se zhytkem probířených peněz 47 zl. 93 kr., ježto se nedaří důsledek zdravím, pro něho se dostaví Marii O.

Zabitý vepř šel se utopit. Zní to sice poněkud k víře nepodobné a vidíme již, jak naši pp. čtenáři krouží nad tím jako nad novinářskou kachnou nedůvěřivě hlavou, ale ujišťujeme předem, že historika tato skutečně se přihodila. V Klášterci u Zamberka vyhlídl si totiž řezník S. na velikonoční svátky pěkného vepřka, který měl se státí pochoutkou tamních občanů o nastávajících svátcích. O! myšlenky k činu jeť u řezníka jediný krok; vepřik byl přiveden a mezi tím, co ohlivala se na opeření voda, zaplněn a položen do trok nebo jak jinde se říká do necek. Pěkný to kousek tělčka, myslí si pan mistr, když mrtvého vepře položil, a kyne z něho také hezký výděleček, liboval si; proto rozradostněn poslal si učně do nedalekého hostince pro sklenku „pro zahřátí“ a sám došel zatím do kotle pro vodu k paření. Jaké však bylo jeho uleknutí, když nesa konev vařící vody hotový se jí vltit vepři na hlavu, když tu k svému zděšení vidí, že necky jsou prázdné. Jako přimražen zůstane státi tak, že by se mu krve nedořežal a nedovede si nijak vysvětliti podivnou tuto záhadu. Vepře přece vlastnoručně pichl, viděl, jak mu krev vytékla, byl tedy jist, že jej jako zkušený řezník řádně zabil; že by snad za bílého dne někdo vepře ukradl, k tomu přece bylo potřeba vykutáleného kujona a těch přece v Klášterci není. Z podobného uvažování probudí jej konečně otázka jakžosi kloučka: „Řezník, bylo to vaše prase, co skočilo do struh?“ a přivleka jej v pochybnost o jeho několikaleté zkušenosti v „zabíječském umění. Než o tom, jak je to možné, že zabítý vepř byl dostal ještě chuť jít se vykoupat, neuvažoval a hnul se s právě přichozím účedníkem podél rozvodněné říčky, aby vyhledal vepřika, jehož zatím unášely vlny k Pastvinám. Mezi tím ubíral se občan P. podél řeky ku Klášterci a s daleka již pozoroval, že cosi bílého plove po vodě, v čemž domníval se viděti buď škopek, nebo tělo nějakého utopence. Přijda však blíže, poznal, že to pěkny tučný vepřik, vytrhl z nedalekého plotu tyč, pftáhl utopence ku břehu a hleděl jej na tento vytáhnouti, v duchu se raduje, jak lacinou a pěknou bude mít na svátky pečínku. Sotva však byl se svým namáháním, aby těšské tělo vyšel na břeh, hotov, přihnal se pojednou mistr S. s účedníkem, každý po jedné straně říčky a vida svého vepře v rakou občana, volá na tohoto: „Poslouchej Franto, kdepak's našel to prase?“ načel mu občan „Franta“ docela chladně a přesvědčivě vysvětluje, že nález jeho připlul po vodě a že si jej hodlá odnésti domů. Následkem tohoto rozhodnutí nálezece dopálil se pravý vlastník vepřika tak, že celá prasečí historika byla by špatně dopadla, kdyby byl náhodou nešel kolem jistý rozumný občan a obě strany šalamounsky nerozsoudil. Rozsudek byl následující: Občan P. pomohl mistru S. zanést vepře, který po „zabití“ opět obživil a utekl do několik kroků vzdálené říčky, kde se utopil, domů, tam znovu uložen do necek, opáčen a nadělán s něho jitrnic. Následného dostal občan P. hlavu a nohy, což mu mistr S. s radostí také dal.

Štraka v lidské podobě. Z Nemajova se nám píše: U nás je pořádek živo, nejen v masopustě, ale také v postě. O masopustě Jan Wiesner, který nedávno pro rvačku dostal 3 měsíce vězení, buďil v pondělí o ostatcích zase do všeho, co mu přišlo na rānu. Ty rvačky u nás jsou jen výsledkem národnostních štvanců. V postě pak byli jsme tu jako v obelostí. Neuplynul snad ani jeden den, aby nás byli nenavštívili četníci. Jakýsi Antonín Munzar, statný socialista vypůjčil si v továrně v Starých Bukách fímen za 240 al., který rozkrájel na kusy a prodával je jiným na podrážky. Že byly laciné, koupil si je každý, komu byly nabízeny. Takový výdělek Anton. Munzarovi se líbil a proto posuději prodával šaty, peřiny, šidlo, boty, hrnce, pokličky, akřátka smíšené zboží. Kde to vše bral, to snad vysvětlí páni u soudu, kteří Antonína Munzara už saveli do chládku a s ním ještě 6 jiných kamarádů, aby mu nebylo smutno.

Utopil se. Dne 9. t. m. utopil se v Trebechovicích 74letý dělník Václav Černý v tamním potoku.

Krádeže. V noci dne 12. t. m. vymáčkla neznámý zloděj okno u hostince Fr. Hroneš č. 27. v Rožbeticích a odnesl 100 kusů kuba doutníků, 76 viršín, 50 krátkých, 50 sušitánek, 50 paklíků tabáku, 36 usenek, dále několik pokrývek na stůl v úhrnec ceně přes 26 zl. Zloděj zanechal na místě prázdnu

láhev po kořalce a v okně polámanou sedláčskou jehlu. Jak se dá soudit, svažoval si pachatel poraženou o sklo ruku útrátem s pokrývkou na stůl. Pátráním zjištěno, že as 40letý slušný oděný muž kupoval si v předvečer u hostinského Fr. Hrušky v Lipě prázdnu láhev po sodové vodě, kterou si pak nechal naplnit kořalkou a ubíral se směrem k Hradci; koupil si patrně na cestu kuráž. Těš láhev nalezena byla pak na místě činu. Zajímavé je, že zloděj rozházel ve dvou různých směrech po vsi karty, jež rovněž při své noční návštěvě vzal ve smíšeném hostinci. — V noci se dne 7.—9. t. m. vloupal se neznámý pachatel na půdu rolníka V. Smolíka ve Lhotě u Strábova a odnesl více kusů šatstva a prádla; dále odvezl z kurážu 6 kusů slepic a kohouta v ceně 10 zl. 30 kr. Mimo to ztratil se jmenovanému párek malých prasat v ceně 16 zl.

Od Poděbrad. Pokroki v Kolíně mají veliký strach. Proč? Idu proto, že „L. P.“ píše: „Brynych blíž se k Poděbradům! Jako vládkycky přílehlý před ním broturky: Jaký je přece ten kralohradecký biskup — ve kterých jsou na Brynych vymyšleny a nasazeny kde jaké ohlavy. A ty ohlavy rodující se oveskám sedarmo při pastýřském listě — aby tomu věřily ovrky, jako tomu listu. Takže se poji víra s politickou agitací. Vlastní ohlavy! — Nikoli, páni pokroki! Zidná politická agitace se neděje; — ale proti politické agitaci radikálů, pokroků, protestantů a jinovárod porída se slušná pravda, která nesa ustoupiti slobě. Ostatně dělejte si co chcete, uvědoměte katolíci na celém Poděbradsku věli, kterak se zachovati mají k milovanému svému vrchnímu pastýři, a nedějí si žádným odporem a protivníkem katolického náboženství předpisovati neslušnost k svému biskupovi.

Z Dobrušky. Křesťanská jednota sv. Václava v Dobrušce pořádá v neděli, dne 19. dubna pro děti a jejich hosty zábavu, při které sebrají členové dvě jednotky „Svatek“, a „Pod šepcem“ Zidátek o 7. hod.

Z Červených Pečech. Křesťansko-katolický vzdělávací podporující spolek pořádá v neděli dne 19. dubna 1896. v zámečském hostinci v Červených Pečech na oslavu otevření nového divadla divadla představení s proslavou. Zahrano bude: „Stáhlík strasdem.“ Praha o 1 jednáni od Jana Štorky. „Dva přátelé a jediný kabát.“ Praha o 1 jednáni od Jos. Procházky. Čistý výnos věnován bude spolkové pokladně. Po divadle volná zábava.

Z Ústí n. O. Svatojosefská jednota jinochů a mužů v místnosti p. Ant. Barkmana v ústí dne 10. dubna 1896. sehraje: „Peníze.“ Drama o 3 jednáních. Čistý výdělek věnuje se podpárné pokladně nemocných.

Z Bílé Třemešné. (Oheň. Neštěstí.) Velké neštěstí potkalo rodinu zdejšího tkalce Antonína Vejnar. V noci na hod Boží velikonoční neznámým způsobem vzniknul oheň v jeho pftbytku a v malé chvíli z něho zůstaly jen oharky. Štěší, že zde máme dobře vyvičený hasičský sbor, jehož přičiněním oheň zůstal obmezen na pouhé stavení Vojnarovo. Vojnar však byl starý a k tomu ještě nemocný a hluchý, bral si neštěstí to tak do hlavy, že chodil od toho dne jako pomatený. Dne 14. t. m. odešel s domu do lesa a více se domů nevrátil. Byl druhý den v neděli ráno nalezen vedle dráhy jako zohavená mrtvola. Dle vyjádření soudní komise byl zasažen některým vlakem v noci jedoucím a odhozen do škarpy. Byl to člověk dobrý a lze tudíž sa to míti, že zemřel smrtí nahodilou, nikoliv zoufalstvím.

Z Poličky. (Ze Svatojosefské jednoty katol. jinochů a mužů.) Ve výročí správy jednatele omylem bylo vynecháno, že dne 2. listopadu m. r. kopal na památku 500letých narozenin sv. Antonína Paduanského v místnosti spolkové přednášky „O cestě do Padue a pobytu tam“ p. Ant. Víták, gram. zdejší učitel, což zde milerádi opravujeme. — V neděli 34. t. m. na rozloučenou se zimní sezónou pořádati bude jednota „zábavní večer“ s přednáškou „o původu člověka“, s některými spěvy, básněmi a šertovnými výstupy. Přítup mají toliko členové a hosté jimi uvedení. Těšme se na bojnou návštěvu. — Dodatečně dochází nás správa: Článek „o patronech“ vzbudil velkou sensaci. To bylo bēhání, šeptání, mluvení, smání a zlobení se. Jako když šlouchno do vosho hněda. Páni patroni zvláště se honosí, že jim dají název „baroni“. Oni ovšem nechtějíce, vlastně nemožnou snad něstati tak velkého titulu, chtějí, aby podíl na té slávě měli všichni páni měštané uvnitř hradeb. Než tito nemají žádného společenství na jejich jednáni a proto o ten jejich titul nestojí. Nechtějí si titul i slávu ponechat páni patroni sami, když ne všichni (jelikož mezi nimi jsou přece někteří pánové rozvášliví), aspoň ti, kteří na slávu stáhou, líčením svých zásluh a obětmi spojených a drobtů z nějakého německého lexikonu naučenými obecnostmi v hostincích krmí. Bývalý patronátní úřad prý chce ovšem se ohraditi, že nebyl proti vítání vrchního pastýře před třemi roky; než stojíme na svém trzenci; ať si vzpomenu jak se proti vrchnímu pastýři v zasedání mluvílo; mimo to k uvitání dostavil se jediný p. starosta, kteronž ochotnost povraňoval jame jen a povraňujeme sa zcela privátní. Žádná omluva bývalým p. patronům nepostačí. — Přijali jsme s potěšením správu „Obnovy“ o galerii měst východočeských. Zjistěte rubrika nová ve prospěch všech zájmů bude sloužiti, aby dobré stávající se udrželo a rozhojnilo, a to špatné odstranilo. Máme i zde velikou zásobu vhodného materiálu. Dobré i slé. Více snad dobrého, jeť sice ukryto jeť, ana schází pravá energie. Vždyť jádro občanstva zdejšího jeť dobré. Budeme hleděti je v pravé světlo, jak záslužno, postaviti. Vynasnaříme pak se, bychom mírností, někdy ovšem přínějším pokáráním, stinné stránky odstranili, což občanstvo a příznivci našeho listu rádi přijmou.

Z Pardubic. (50letý jubileum přec. spolku „Ludmila“). Na pondělí velikonoční oslavil p. dvěř spolek Ludmila 50leté trvání spolku velikolepým koncertem, který v sále Odsona shromáždil vybraného obecnstva z Pardubic i okolí. Výsledek koncertu může se v každém ohledu navráti skvělým. Byl to v pravdě mohutný triumf vlastenecké činnosti a uměleckých snah jedné z nejprvnějších převých jednot damských. V řadách obecnstva viděti jsme bývalou pl. starostku a zakladatelku spolku B. Jo-

hovu, nejstaršího sborníka vdp. děkana Tomáše Štebákého a mnohé jiné, kteří stáli u počátku činnosti spolkové. Dobře položili základy a dobře na nich stavěti ti, kteří po nich ušli se vedení v jednotě, tak že dnes „Ludmila“ stojí v pravdě v intencích uměleckých a čistě vlasteneckých v čele spolků místních. Průběh koncertu co nejlépe animoval posluchačstvo. Již první sbor přednesený „Pernštýnem“ a „Ludmilou“, přijat s pochvalou. Koncertista na housle p. Miroslav Škrábal, známý již u nás na podzim koncertním s precizní technikou přednesenými svými čísly potvrdil i tentokráte svoji chvalnou pověst a jeť mu jen gratulovati ku dalším jeho úspěchům. Potleskem obecnstva přijato bylo vystoupení oblíbené pianistky koncertní pl. B. Johnové, která jako osvědčená interpretka skladeb Lisztových, poskytla nám požitek převzatý. Jeť vše překvapila amatéury hudební přednesem vlastní exercece s Fibichovy „Boufe“, v níž rozvinula celou svoji obdivuhodnou techniku. Sl. Marie Conrátova, operní pěvkyně objevila se obzvláště přednesem variací na národu píseň „Ach není tu, není“, jako slibný talent na podíl koncertním. Lichodný orgán, správně vyslovování, precizní přednes zračují jí úspěchy na Parnassu umění. Melodram „Krajánek“, přednesený osvědčenou deklamátorkou pl. A. Štěpánkovou byl velice zdařilý. Zvláštěního uznání zaslouhuje zvláště Dr. L. Hruš, který svém v pravdě hluboce pociťným doprovodem na piano dodal melodramatu požitku uměleckého. Všeobecným bylo hlase mezi amatéury hudebníky venkovskými, že Pardubicům třeba gratulovati, že mají tak osvědčené síly při doprovodu koncertních česl jako jeť p. Dr. L. Hruš a p. učitel Č. Váha. — S pietou přijato bylo Beethovenovo „Larghetto de la symphonie, en ré majeur“, duetto pro piano a harmonium, které přednesli jednatelek spolku sl. Božena Hornosova a p. Dr. L. Hruš. Do nejmenších detailů propracovaná souhra, zajímavý kolorit střídaný dojímavého harmonia a piana pontaly mocně interest veškerého posluchačstva. — Koncert zakončily balladou K. Bendla „Jeptiška“. Obřítná a překrásná tato skladba přednesena byla s přesností, jaká svědčí jak o plši a pěvecké zdatnosti dám spolku, tak i o zručnosti ředitelce spřvu p. J. Procházky. — Přijeme damské jednotě „Ludmila“, aby dále tak pokračovala na umělecké a vlastenecké své dráze; a nalezná opory u všech, jimž nejsou prázdným heslem slova: „Zpřvem k srdci, srdcem k vlasti!“

Ze Žďárku u Hronova. Dne 12. dubna t. r. konala u nás Svatojosefská jednota z Hronova veřejnou schůzi, ku které zavítali známí již v našem okolí řecníci dpp. Josef Stejskal, Aug. Langr a Albert Mollinger z kat. vzdělávacího spolku „Svornost“ v Náchodě. Prostranná místnost p. Josefa Šorfa byla přeplněna účastníky i účastnicemi jak domácími tak i ze vzdáleného okolí, kteří nedbali špatného počasí a blátivé cesty, nedbali ani odstrašujících a rouhavých plátek, které byly krátce před tím přes plakát osamující onu schůzi ve Žďárkách nalepeny. Byla to rymovačka slávaná s veršů latinských, vyňatých z modliteb při mši sv., z „Otčenáše“ a hymnů církevních, ku kterým byly narymovány veršičky české málo duchaplně zneuctivající naše sv. náboženství. Bylo to hotové rouhání nesoucí název: „Máš studených“, počínající slovy: „Te Deum laudamus“ — „ve Žďárkách je rámus“ atd. Ten komponent mohl by to směle zaslati do „Rachu“ neb „Lidu“ neb do jiného plátku socialistického a pokrokařského. Vysnā se dle všeho i v latině, jelikož ony latinské verše byly psány bezvadně ať na jedno slovo, totiž: „In nomine Domini“, které psáno s y, snad k vůli rýmu k tomu přilepenému, jeť zněl: „čert aby vzal noviny“. Z těchto malých ukásek máše sobě čtoucí učiniti posudek, jak krásným as te rymované skládání v celku bylo. Časem možná, že onoho skladatele vypátráme, poněvadž to není příliš obtížno; oněch veršů latinských při bohoslužbě užívajících není tak hned každý známý a posudek padá tudíž jenom na jednotlivce. Kdybychom jej vypátrali, pak se mu dostane zasloužené odměny za jeho přínahu, jen že se mu ta odměna nebude třebaš plšší zamlouvati. A nyní k věci. Schůzi zahájil náš vlp. Václav Šitina, kaplan z Hronova, načel ujal se slova pan Aug. Langr, který objasnil posluchačům důležitost a účel katolického sdružování. Potom promluvil dp. Josef Stejskal „o našich nepřítelích“ a naposledy pan Albert Mollinger ukázal v pravém světle sociální demokraty. Všecky přednášky byly sledovány s tou největší pozorností a odměněny hojným potleskem. Účastníci byli dostatečně poučeni o tom vznešeném cíli, ku kterému se zakládají jednoty katolické a hned také přihlíželo se kolem 30 členů ku katolické jednotě, která se v naší obci Žďárkách zakládá. Proto s potěšením uvítáme správu tato. Omom pak písalíkoví a nadějnému skladateli rouhavých rymovaček přejeme, aby se nad tím příliš neročiloval a přístě se staral raději o záležitosti své a ne o jednoty katolické. Ten však jeho a odpor proti jednotě jeť marný; občané žďarští nejsou tak zalepeni, aby se leccakou slatinou nevěreckou od dobré věci odvrátili dāl. Spíše jeho jednáni dosáhne účinku opatčného a občané budou pro přístě vědět, před kým se mají míti na poseru. — Tím končím tuto správu a vadřám srdcem díky všem účastníkům a účastnicím oně schůze a zvláště obětavým řecníkům bratrské jednoty „Svornost“ v Náchodě, kteří až čas byl velice nepřiznivý, přšky k nám z Náchoda zavítali. Nově pak nastávající katolické jednotě ve Žďárkách volám upřímně: „Zdať Běh!“

Letošní visitace ndp. biskupa.

Jak jsme již oznámili, konā nyní J. M. ndp. biskup kralohradecký Edvard Jan Nep. udělení sv. břimování a kanonickom gen. visitaci ve vikariátních obvodech Novohydlovském, Poděbradském a Holicckém. Přese všecko štvání nepřátelských listů dostalo se ndp. biskupovi vřde přijeti nejlépešho, o čemž svědčí následující správy z jednotlivých míst došlé.

Dne 9. dubna uděleno sv. břimování v Hněvčevsi a Dohaličkách, odkud se nám píše:

3. Hněvčevské slavnosti uvítání ndp. biskupa
má přívětivě našich dnů výnam tím větší, čím více snahy
se již strana uvítání větší lid k velepastýři jeho
v jakési poměr odbojnosti a přímě i nepřímě jej
k tomu podněcuje. Všechné pokusy jednotlivců uká-
zují se však marnými, lid náš je oddán a odsuzuje
s takovou rozhodností, že o pravém jeho smýšlení
nelze pochybovat. Tak bylo i v Hněvčevsi dne 9.
dubna b. r. Tehod dne zavítal do naší osady J. B. M.
ndp. Eduard Jan Nep., biskup královéhradecký, aby
udílel svátost sv. birmování. Obyvatelstvo způsobem
nad očekávání skvělým dalo svému vrchnímu pastýři
lásku a přichylnost svou na jevo. Připravky ku slavnostnímu
uvítání konány s horlivostí neobyčejnou. Obyvatelstvo
seť jen bylo vymanušilo se ukázati, že v přiblížení
moderních hesel věrně setrvává při svém
přesvědčení a nezlomné oddanosti ku svému vrchnímu
pastýři. — Již u večer před očekávaným dnem za-
skvěla se Hněvčevská osada ve slávě praporů, stožárů
a chvojových guirland. Nebylo stavení, aby nějakým
způsobem k uvítání vznešeného hosta se neozdobilo.
Zdekorovaných přibytkův zvláště vynikala farní budova.
Práčel její bylo ozdobeno chvojovými pletenci a prot-
kanými růžemi. Nad vchodem ve výši prvního patra
vznášel se slícní malovaný znak biskupský, který
tvořil jádro dekorace z menších praporů barev pa-
pešských a národních. Při vchodu do osady na straně
jižní postavena byla první slavoobrána s křesťanským
pozdřevem: „Pochválen buď Pán Ježíš Kristus“,
druhá slavoobrána značných rozměrů s nápisem: „Vítej
nám“ stála opodál na návrší, kde z okresní silnice
odbočuje cesta ku farnímu chrámu. Cesta od této
brány až ku vesdu do farního nádvoří po své délce
ozdobena byla chvojím a lesními stromky. Ujezd do
prostranného nádvoří farního upraven byl za bránu
čtveř, z níž vypínaly se dva mohutné stožáry s ozdob-
nými iniciálkami jména J. B. M. a vlajčímí prapory.
Nejkrásnější okrasou osady bylo obyvatelstvo samo,
které přes to, že přijel J. B. M. již na 7. hod. ráno
byl ustanoven a resty bláznivé, v počtu nejhojnějším
k uvítání nejdůstojnějšího hosta se dostavilo. O 6. hod.
vyjelo většic ndp. biskupa banderium s přifařených
osad v počtu 24 jezdcův ozdobených šerpami barev
národních. Banderium řídil rolník pan Jan Sprýhar
z Benátek, který také první J. B. M. nad Sádovou
uvítal. V Sádově v místech, kde z erární silnice vjíždí
se na okresní silnici Hořickou směrem severním, po-
stavena al. patronátním úřadem J. O. hraběte Jana
s Harrachů a zároveň důst. duchovním správcem Doha-
ličským slavoobrána farnosti Dohaličské, která birmo-
váním do Hněvčevsi přidělena byla. Opodál před branou
očekávali J. B. M. se svými povelky pan c. k.
místodržitelství rada a okr. hejtmán královéhradecký
Václav Šolta, vedp. Mgr. biskupský vikář a děkan
Hořický Boh. Hák, zástupce patronátu J. O. hraběte
z Harrachů, děchodní p. Josef Svoboda ze Stráctova,
pánové F. Zaběhlíky, ředitel cukrovaru Sádovského
a účtárník p. F. Kudrón, vrchní správce Sádovský
p. Fr. Němec, hospodářský správce Mokroveský p.
Fr. Bodek, pak c. a k. major J. Zámečník a setník
v. v. Jan Steinský t. č. v Sádově meškalíci. Před
branou rozesetá byla školní mládež s učitelskými
ebory z Dohaliček a Třesovic. Jmenem šachta dotče-
ných škol uvítala J. B. M. šachyné M. Kulhánková,
doera hostinského v Sádově, jmenem farní osady Doha-
ličské vítal ndp. biskupa srdečnými slovy důst. p. Jan
Macháček, farář. Po uvítání pojal průvod povoz s J. B. M.
do svého středu a maje v čele banderium plil k Sověticům.
Před touto osadou nedaleko sochy p. Marie Lúrdské,
již panny Sovětické věnci a květin osleřily, očekávali
a pozdravili J. B. M. zástupce patronátu nejvys. c.
a k. Pod. fondu, pan Frant. Kubr, c. a k. vrchní se
Smířic, správce c. a k. velkostatku Cerekvického pan
V. Loos a pan Josef Juliš, statkář s deputací přífa-
řené osady Cerekvické. Po uvítání ndp. biskupa pří-
pojili se s povozy svými k průvodu, který za nedlouho
přiblížil se k Hněvčevsi. Radostně plesalo srdce shro-
maděných zástupův, když velebný hlahol zvonů,
slavnostní výstřely a zvuky papéřské hymny ohlašo-
valy, že již přichází „požehnaný, jenž se bře ve
jmenu Páně“. — U první slavoobrány očekávali J. B. M.
členové obecního zastupitelstva se svými starostou
a zástupcové přífařených osad se sborem dobrovolných
hasičů. Místní starosta vítal ndp. biskupa těmito
slovy: „S upřímnou radostí a oddaností právě sy-
novskou vítáme vy zástupcové naší osady a osad
přífařených J. B. M. co nejuctívěji ve středu našem.
Dej Bůh, aby svátost sv. birmování, kterou J. M.
znám mladším bratřím a sestrami uděliti ráčí, pří-
nesla hojného ovoce, bychom ti vši byli v míru, ke cti
a slávě Boží a blahu svému časněmu i věčnému.
K tomu radíš nám J. B. M. uděliti své pastýřské
požehnání, za něž uctívě prosíme. Ndp. biskup mlie
dojst za erdečné uvítání přivětivě poděkoval. Od první
slavoobrány přibyl impozantní průvod za zvuku hudby,
která v hlahol zvonů a střelby vzkládala se spo-
dobem nejslavnějším a nejvýdatnějším, ku bráně druhé,
při níž očekával J. B. M. spolek živnostenský s pra-
porem a učitelský sbor s dítkami školy Hněvčevské.
Zde přednesla uvítací básně šachyné Anna Černá z Be-
nátek a podavši ndp. biskupu skvostnou kytku, pro-
šla se požehnaní. Od vesdu do farního nádvoří až
ku řadě rozesetá byla školní mládež Cerekvická,
kde se svými učitelským sborem a duchovenstvem J.
B. M. očekávala. Z duchovenstva účastnili se vedp.
Ant. Kozák, děkan a b. notář s Hořehovsi, pak dpp.:
Jan Brunclík, farář Probluský, Jan Vít, farář Jetický,
Antonín Seliger, farář Stráctovský, František Za-
jček, sám. kaplan Cerekvický a Jos. Vojtěch, koope-
rátor Poučbovský. — Po všelém uvítání duchovního
správce uveden byl ndp. biskup do fary, odkud za
krátko v průvodu za zvuku plesů Lúrdských, již hudeb-
doprovázela, abíral se do chrámu Páně. V tu chvíli
alunce, které od více dnů zakrývalo nám svou tvář,
proniklo chumraťmi, aby plesalo s námi po celý, nař
míru krásný den. Pro velký nával lidstva a skrovnost
farního chrámu ráčila J. B. M. birmování nejprve
školní mládež. Když tato domů byla odeslána, dále se
birmování dospělých s předcházející mál sv., při
níž ndp. biskup na slova evangelia: „Všali Pána
mého“ překrámalou, hluboce prociťanou řec k lidu pra-
mluvil. Řec působila dojemem mocným a zakončila se

trvale v myslích lidu našeho. Po mši sv. uděleno sv.
birmování, k němuž dojezdy alovy birmovance při-
pravil vedp. kanovník a latera Antonín Pogarth. Birmo-
vanci podle návodu dp. Jos. Novotného, biak. cere-
monie počínali si vsorad, zvláště pohlaví mužské.
Slova otcovská pronesená od J. B. M. k jednotlivým
skupinám birmovanců přijata s hlubokým pohnutím.
J. B. M. stala se miláčkem našeho lidu. O tom svě-
dčíly vědecké pohledy a radostný ku konci chrámové
slavnosti se rozléhající chvalospěv Tebe Boha chvá-
líme. O půl 1. hodině následoval návrat z chrámu do
fary v průvodu veškerých spolků a účastníků slavn-
nosti a toutéž okazalostí, jako když se vyšlo do
chrámu. O půl 6. hodině opouštěl ndp. biskup naši
osadu. Školní mládež Hněvčevská přichvátala opět
ke druhé slavoobráně, aby rozlučnou básni, kterou
šák Josef Macháček přednesl, a ndp. biskupem se
rozloučila. Spolkové živnostenský a hasičský s hud-
bou doprovodili J. B. M. až na konec osady, ban-
derium až do Sádově, kde vznešený host poděkovav
ještě jednou za slavnostní uvítání slovy milostnými
s námi se rozloučil. — Slavnostní den 9. dubna jest
dosud předmětem nadšeného hovoru všech. Obyva-
telstvo plesá, že slavnostní uvítání tak se vydařilo.
Po okolí jeden hlas: Hněvčevs samu sebe překonala.
Tolik nádherného a všeobecného uvítání jme se ne-
nadáli. Kratičké byl pobyt J. B. M. u nás, ale
bude nám zdrojem požehnání a spásy. Bůh žehnej
šlechetným snahám jeho a popřej zdraví a síly, aby
dlouhá, dlouhá leta požehnaní konati mohl svůj
vznešený úřad apoštolský.

Z Dohaliček. Z venkovských farností byly nej-
prvnějšími na programu Hněvčevs s Dohaličkami.
Dohaličtí připojeni k Hněvčevsi, proto že nejsou
s dostavbou svého nového kostela hotovy, a že vzdá-
lenost od Hněvčevsi jest jen nepatrná. Mnozí Do-
haličtí osadníci si přáli, aby sv. birmování mohlo
býti až zároveň se svčcením kostela a odhodlali se
i k té době čekati, mnozí však ochotně cestu do
Hněvčevsi nastoupiti chtěli. Deštivé a aychravé počasí
dubnové budilo obavy. Leč srova na ten den sv.
birmování byl jako z celého téhodne vybraný, jasný
i dosti teplý. A tak časně z rána o 6. hodině vyšlo
z Dohaliček četné procesí a ubíralo se za spěvu ná-
božných písní do Sádově, aby tu přijel ndp. biskupa
očekávalo a jej zde pozdravilo. K tomu účelu byla
v Sádově postavena pěkná a vkusná brána chvojím,
věnci, prapory, znamením sv. kříže i nápisem „Vítej
a žehnej nám!“ ozdobená. I s vůkolních stavení
vlály radostné prapory. Před branou po obou stranách
seřadilo se šachto se svými pány učiteli, a velký zá-
stup lidí se zástupci obcí, majíce v čele vedp. biak.
vikáře obvodu Hořického, monsignora B. Hákla, pak
zástupce patrona, hraběte Harrachů, dále majora m.
s. J. Zámečníka i setníka m. s. J. Šteinského a před-
sedu opravného komitétu bojišťového, i místního fa-
ráře a všechno hrabčí úřednictvo cukrovarské i ho-
spodářské atd. Jeho B. Milost — veden banderiem
sá jinochů Hněvčevských, vstříc mu vyjedšim —
v braku stanul, s povozu sestoupil, od přítomných
po řadě kratičými řecmi pozdravován a od šachy dobře
přednesenou básničkou vítán. Promluvil s přítomnými
a udělil vyřádaného biskupského požehnání, zase
vstoupil do svého povozu a dále k Hněvčevsi se
ubíral. Průvod tvořilo vše kočárů a řada lidu téměř
až do Hněvčevsi nepřetržená. Za hlaholu zvonů, střelby
z hmoždíků, zvuků hudby, dvěma branami, oprapo-
rovanou obcí přibyl J. M. se svými celým průvodem
do farního domu Hněvčevského a zde opět uvítán.
Vítání toho účastnili se: místodržitelství rada a okr.
hejtmán Královéhradecký, jako zástupce patronátu
a komisař, vrchní správce statků Smiřických, místní
farář s přítomným kněstvem, zástupcové obcí a ve-
škeré učitelstvo se šachtem. Žačka přednesla gratulaci
a podala skvostnou kytku. Než se J. M. do chrámu
vypravil, byl již celý neveliký kostelík i s vůkolním
prostranstvím lidstvem přeplněn. Velký nával a malý
prostor dosti obtížil působiti, leč konečně vše šťastně
uspřádáno, provedeno a dokonáno. Dlouho se ozývalo
a ozývati bude v srdcích uchvácených posluchačů
biskupské kázání: „Všali pána mého!“ Odpovědně
pak o páté hodině po obyčejné slavnostní hostině
byl J. B. M. zase s takovou slávou vyprovázen, s ja-
kou byl ráno vítán. I teř vyjelo s ním slavné ban-
derium. — Básnička v Sádově školáčkou přednesená
zní:

Jako ten skřivánek nového jara,
čakáme dychtivě Milosti Vaší;
Ona ten oheň, jenž v nebesích hárá,
do duší, do srdcí našich přináší.
Oheň to lbezný svatého Ducha,
jeho to milounek, sedměrý dary:
jimi se každička větríčka suchá
obživí, obnoví, uchová smáry.
Nuž, buďte vítány biskupské ruce,
pod Vaše žehnání hlava se sklóní;
ať zrní, co ji kdy trápívá v muce,
ať milost Boží dnes dopadne na ni!
Vaší pak Milosti za vši tu přii,
za vši tu otcovskou lásku a práci —
Pán Bůh náš, pro všechny bohatý, milý,
sterou ať odměnou teř i vády splácí!

Z Kratonoh. K nám do Kratonoh zavítal náš
nejdůstojnější velepastýř Jeho Bisk. Milost v sobotu
dne 11. dubna ráno. Banderium a hasičské jednoty
uvítaly Jeho Milost u brány a místní poštímistr pan
Karel Dvořák pronesl pěknou řec slavnostní. U fary
samotné místní pan starosta ve jménu osad všech
vítal ještě jednou nejdůstojnějšího velepastýře co
vzorné milovaného Otce a provolal mu slávu, dívka
pak ze 4. třídy vítala jej ve jménu dítek co nej-
většího přisnive mládeže a podala mu kytku. Vele-
důstojný pan děkan z Nového Bydžova co biak. vi-
kariátní tajemník erdečně vítal na hranicích obvodu
vikariátního Jeho B. Milost. Ač počasí nebylo pěkné,
přece se sešlo mnoho lidstva, které náš malý kostel
pojmouti nemohl. Všech birmovanců bylo počtem 380
a bylo již při jedné odpoledne, když biak. Milost do
farní budovy se s chrámu Páně navrátil, doprovázen
jea téměř všemi senesdními dp. faráři. Po páté ho-
dině odpolední odebral se Jeho Bk. Milost opět do

Hradce Králové, a tu opět banderium hasičské s Kra-
tonoh. Obědovic a Káranic s hudbou a družičky se
dostavily. Jedna školní dívka díky vzdávala Jeho
Bisk. Milosti, jaká i pan poštímistr děkoval za udí-
lení svátosti sv. birmování, za krásné kázání i všechna
napomenutí, která Jeho Bisk. Milost co laskavý otec
svým dítkám dával, a prosil ještě naposled o požeh-
nání pro všechny. Za hlaholu zvonů a zvuků hudby
odjel Jeho Bisk. Milost, jsa doprovázen daleko za
bránu nejen tím banderiem, hasiči a družičkami,
nybř i velkým davem lidstva: každý chtěl ještě na-
posled pohlédnout do toho milého obličje Jeho B.
Milosti a přání všech nás bylo a jest: O Bože, za-
chovej nám našeho milovaného velepastýře!

Z Dobrušky. Od 8. března panoval v obci Do-
brušické, jejíž obyvatelstvo převážnou většinou s lidu
dělnického sestává, čilý a radostný ruch. Každý upřímně
se těšil na příchod nejdůstojnějšího vrchního pastýře
Eduarda Jana Nep., který sem 12. t. m. přimo s Hradce
Kr. za příčinou generální vizitace a udílení sv. birmo-
vání zavítati měl; každý ať úředník, ať dělník snahil se
všemoh, by Jeho Biskupské Milost zde co nejuctívěji
uvítána byla, a to tím více, jelikož pan patron Karel
Weizrich a paní, choť jeho Gabriela roz. s Liebigů, kteří
pro svou dobročinnost k omdým a pro svou heřlivou
péči o chrám Páně veliké zásluhy zde požívali, byli tak
stejně ustanovili i podpisem svým výslovný přikaz
dal. Jejich nákladem a pod dozorem úřednictva jej ob
byly veškeré cesty upraveny a šterkovány, na obci veliké
a hluboké kalisté úplně zavezeno, mohutná slavnostní
brána postavena, na jejíž klenbě uprostřed dvou velkých
praporů barvy říské a české strmal vysoký slonový kříž
a pod ním po šířce obloku vinul se v bílém poli velký
rudý nápis z písmen vkusně vyřezávaných: „Vítej nám!“,
u brány pak sámecké vypínaly se mohutné vyřezané
stožáry s prapory barvy říské a české, na věži kostelní,
sámku, řadě a poště vlály velice prapory papéřské, říské
a zemské, nad hlavními dveřmi chrámovými skvěl se
krásný, v bledémodřem poli slatem a barvami provedený
jmenoznak Pána Krista, v kostele pak zvláště hlavní oltář,
jež minulého měsíce dal pan patron skvěle obnoviti a
bohatě vyzdobiti, byl jeho paní vlistovně břími řádky
a drahocennými stuhami vyřezána a „připraven, jako
nověsta okrášlená muži svému“. (Zjev. 21, 2.) V den sv.
birmování již o půl 7. hodině ráno scházel se lid v zá-
stupech, dostavilo se veškeré úřednictvo velkostatku a
cukrovaru, obor učitelův, obecní představenstva, hudební
sbor, školní mládež a četné družičky v řízkových a bledá-
mrtvých šerpách. Před 7. hodinou shromáždilo se okoli
duchovenstvo, v čele majíc veleđástojného pana vikar.
sekretáře novobydžovského, a v tak téže době veškerý
pan patron, doprovázen svým synem, vyjžděl ve skvělém
povozu ku hranicím farní osady, by Jeho Bisk. Milost
již tam pozdravil a k nám doprovodil. O půl 8. hodině
náhle zasněly rany národních děl a hlahol zvonů na zna-
mení, že toulábné očekávaný velepastýř se blíží, na čel
hul se zástup shromážděného lidu od kostela a utíral se
s duchovenstvem k slavoobráně, kde špalírem se rozesetili.
eje dítky škol a družičky uprostřed Jelikož den před
tím silně přišlo, byla páda a brány i fary s rozkazu o-
patrona čerstvým chvojím hustě pokryty. Za nedlouho
přiblížil již k bráně povoz s panem patronem, jenž se-
stoupiv, mile vítal přítomné duchovenstvo, a postaviv se
v čelo úřednictva, očekával příchod Jeho Bisk. Milosti,
který také v braku se dostavil. Hlasný, radostný pozdrav
křesťanský zaslechl zástupem. Nejdůstojnější velepastýř vy-
stoupiv s dvěma průvodci svými a kočáru, byl nejuctívěji
vítán nejprve místní duchovenstvem a pak jmenem osady
šachyní družičkou delší řecí, mezi níž podala tato Jeho
Milosti vánoční kytku. Vrobní pustýř náš mile poštěn,
vládně požehnal, načež veden jest v průvodu předstátního
lidu za hlaholu zvonů, střelby a sbožného spěvu dopro-
vázeného hudbou: „Pochválen buď od nás E. J.“ k fa-
rnímu domu, kde obleknut se v příslušné roucha, dopro-
vázen jest odtud za dalšího spěvu a slavného vysvícení
ku chrámu Páně. Zde vedle hlavního oltáře v oratoři
očekávali již a pozdravili Jeho Bisk. Milost pan patron a
veškeré choť jeho s rodinou, kteří seřadili pak v kostele
po celou mši svatou a kázání Jeho Milosti. Otcovskou
svojí laskavostí, šachovnou vymalovností v blázní slova
Božího a veleđástojným kosáním sv. tajemství ziskal a
uchvátit ndp. biskup srdce velké šho přítomného lidu a
dítek zvláště, které při vlastní pak katechezi, vidouce
blahoosklopnost jeho, bez básně a správné odpovídaly.
s důvěrou vicoou se k němu. Jak v kostele při udílení
sv. birmování, k němuž se 1896 obyvatelstva 315 birmo-
vanců přistoupilo, tak i jinde zachovával lid vsorný, chva-
tebný pořádek. Ku konci sv. obřadu, kde nejděst. vele-
pastýř hotovil se k odchodu z chrámu, přednesla šachyné
družička jmenem farní osady delší drahocenné poděkování,
v němž smnila se i o mnohem utrpení a zármutku, jehož
nejdět. vrobní pustýř náš od tak značných nevinan za-
koučiti musl. Patrně dojat ubíral se na to ndp. biskup
v průvodu duchovenstva a lidu, jenž byl většinou až do
této doby v chrámu setrval, o 12. hodině za hlaholu
zvonů a hudby do farního domu, by zde ostatní ještě
vrahopastýřské povianosti doženal. O 1. hodině odpol.
odebral se Jeho Bisk. Milost s výzvoce děst. p. adtem
svým a ostatním duchovenstvem do samku, kde byla
skvělá hostina, při níž Jeho Milost velmi mile byla ba-
vila se s veškerým panem patronem, s milovanou jeho
rodinou a přítomným duchovenstvem, načež ku konci pan
poštímistr pronesl delší přpitěk na Jeho Bisk. Milost, která
na to opět jemu a veškeré rodině jeho v novém pří-
pitku erdečně vše, dobra hojnost přála. O půl 4. hodi-
ně rozloučiv se nejdět. vrobní pustýř s panem patronem
a jeho paní, odebral se do fary, a tam o půl 5. hodině
rozlučav se s duchovenstvem, odjížděl za slavného vy-
svícení a bláhého žehnání lidu do osady Vápené. Bůh
dobrotlivý síl, těš, ochraň a zachovej nadále nám velepa-
stýře našeho!

Z Vápena. Dne 12. t. m. o 8. hod. odpoledne
zavítal do farnosti naší Jeho biak. Milost Eduard
Jan Nep., aby udílel sv. birmování. Počasí samo po-
sloužilo tomu, že farnici — ač s některých obcí jest
k nám celá hodina cesty — u velikých davech shro-
madili se o 3. hodině, očekávající s touhou svého
vrchního pastýře. Konečně o 5. hodině výstřely z hmo-
ždíků oznamovaly, že už jede Jeho biak. Milost pro-
vázen jsa hojným počtem statných banderistů, kteří
až za Voleč vyjeli vstříc nejdůstojnějšímu svému pa-
stýři. U M. Výklek přijíždili se k nim hospodářský

spolek „Hálek“ z Vápná s praporem a hudbou a sbor hasičů z Újezda, kteří též vyšli vstříc. Jak upřímně bylo uvítání nejdůstojnějšího pana biskupa od lidu, kolem svého biskupa s láskou se kupícího, poznati lze z výroky Jeho bisk. Milosti, že vidí, že přišel mezi lid dobrý, katolický. Když Jeho Milost družkami, p. farářem ve jménu duchovenstva a pp. starostou a radními ve jménu obce uvítán byl, ubíral se řadami školních dětí školy Vápenáské a Újezdecké do farní budovy a brzo na to konal obvyklou pobožnost v chrámu Páně. O jaké to bolestné patření pro několik lidíček, kteří na pokrokatý povol z N. Bydžova se pouštěli do toho, aby uvítání zmařili. Co tomu řekl p. velitel sboru hasičského z Vápná, který ve schůzi hasičům svobodomyšlné (!) přes jejich odpor zapověděl účastnictví — když je pak viděl na koních! I druhý den uplynul v radostné a slavnostní náladě jak pro Jeho bisk. Milost, tak pro osadníky zvláště. Odjížděcího pak nejdůstojnějšího velepastýře vyprovodili opět za stěbel z hmoždířů banderisté a spolek „Hálek“ s praporem a hudbou na polovici cesty do Chlumce. Lid náš z krátkého pobytu dosti seznal laskavost svého velepastýře — a to bude mu pohnutkou, že budoucně tím méně sedne na vějíčku několika lidíček, ale zůstane věren víře katolické a tedy i katol. biskupu.

Ze Žitavice. S velikým napjetím očekávali jsme, kterak as přivítán bude vrbní pastýř náš v pokrokatých Žitavících. A tu musíme předem doznati, že uvítání toto bylo okázalé — pro Žitavice však samé co nejvíce zahabující. Již ke třetí hodině odpoledne dne 14. t. m. vyjelo totiž banderium ze statečných přifařených obcí: Chýnice, Kundratice a Rasoch, spolu se třemi sdruženými spolky hasičů z obcí: Loukonos, Rasoch a Hlavetníka, provázené dvěma hudebními kapelami a všichni skupili se kolem sv. kříže na rozhraní farností Chlumce a Žitavice v Levíně, obci to půl hodiny od Žitavice vzdálené. Zde ardečně uvítán byl ndp. biskup p. starostou Chýnickým Jos. Kladem, jménem pak přifařených obcí a šťastných spolků hasičských, p. starosta Rasochský, p. Václav Bíl vřelými slovy, jej uvítal a probral se asi v ten amyl: Vaše Bisk. Milosti K uvítání vrchního svého pastýře zvolili jsme si toto místo, kde postaven jest sv. kříž a to z té příčiny, abychom ukázali, že ani to nejhorší štvání lidí bezbožných neodvrátí nás od víry v Krista za nás utříšovaného, kterého i vaše Biskupská Milost opravdu křížovou cestu snáší zvláště na svých apoštolských cestách těchto. Čestný průvod nastoupen, když tento řečník vyprosil všem své apoštolské požehnání nejdůst. arcipastýře. — Za veselé hudby obou bud. kapel, ku kterým na most před městem vyslán byl člověk, vyzývající, že městem hudba hrati nesmí, — ale přece hrála beze strachu — celý čestný průvod ubíral se pověstnými Žitavickými, kde pokrokatěví tolik vymoblo, že lidé spustili s fajfkami v ústech a s klobouky neb čepicemi na hlavách drze tak stáli, když nejd. vrchní pastýř dlouhou ulicí městskou jel — ku největší potupě — se arcipastýře — nýbrž ku největší hanbě města samého. U domu farního uvítán byl ndp. biskup tákný V. třídy Anna Dufková, s jejíž úst slyšeti musil ndp. biskup očiividnou ovšem bolestnou parodii: „Váš příchod, Otče, obec naše světlí! Na to významnými slovy jménem dobře smýšlejších katolíků farnosti Žitavické uvítal místní dp. farář Jeho Biskupskou Milost, pak též přítomný zde p. komisař, jménem c. k. okres. hejmanství v Novém Bydžově, p. J. Jedlička, a okázalým způsobem pouze Žitavický sbor literárský, slovy p. J. Vrbického. Po chvíli nastoupen průvod do chrámu Páně, kde nejdůst. arcipastýř slovy nehladnými od srdce k srdci jdoucími a myslami všech přítomných až do hlubin té duše jímajícími promluvil ku zbožnému shromáždění, obrav si za podklad pro Žitavice zvláště významné a památčné řeči své slova nábožného Simeona:

Aj položen jest tento ku pádu a ku povstání mnohým, na znamení, jemuž bude odpíráno. Řeč tato doplněna druhý den slovy téhož arcipastýře, v den sv. Jana Damascenského, na základě posledních slov sv. evangelia mešního, kde mluví se o nepřítelích I. J., fariseích, kterak naplnění jsou nesamylností v srdcích svých hledající, kterak by zlé učinili Pánu Ježíši. — Po mši sv. úkon svatý a dojemný započal. Všech bítmovaných farností zdejší bylo 1220, počet to, jakého se nikdo ne nadál, zvláště proto ne, že tak daleko to v Žitavice „pokročilo“, že zvláště odrostlá mládež byla zrasována, aby se bítmovati nedala. — Když všechny sv. obřady ukončeny a průvod k domu farnímu nastoupen, tu promluvil, opět u kříže u kříže misionárního, tákný V. třídy, Ottilie Vrbická jménem sice mládeže školní, ale zároveň i jménem všech těch, kteří účast brali na té velké naší slavnosti, slovy, jež také tu o pro dědictví jich význam podáváme: „Vaše Bisk. Milosti, Nejd. Páně a milovaný Otče náš.“

„At žije Kristus“, — všude v plesu čistém lid jáná český, kam Váš krok se žine: „At žije Kristus“, se rth nám též plyne ten pozdrav svatý; — my chcem' jíti s Kristem! Modlitbou díká duše naše vlní a zalétá před stolec lásky Boží: „Kdež milost nebes v cestu Vám se složí a svatě tušby duše Vaší splní.“ Kdež v země Methoděje, v kraje Václavovy zas kříže Páně dýchne požehnání

a lásky věnce vine kolem akraň a v srdce dýchá život víry nový.

Nás opustíte, — slova Vaše vřelá však budou vždy nám v srdci věrném sníti. Ať dá Bůh vítězství nebo hořky kalich píti, my chcem' Mu zachovat' svá srdce vědycky celá.

V nich žije Kristus. Žítí bude stále, On kroky Vaše vod a sliží v svatém díle a milost Svou Vám dávej každé chvíli ku zdaru Církve, vlasti, k Boží chvále. H. V.

A tak z celého průběhu slavnosti této viděti, že marný jest boj pokrokatů proti sv. víře, proti Bohu, proti Kristu Pánu i proti nejdůst. našemu arcipastýři. po jehož skutečné vřelých slovech taje již ta kůra ledová, již — štváním bezbožeckým utvořili v srdcích mnohých — pokrokatí. Významná jsou slova zvláště jednoho měšťana žitavického, jenž po tak ardečném uvítání Jeho Biskupské Milosti takto se vyjádřil: „No, větší ostuda se už Žitavici státi nemohla, než dnes, kdy přifařená obec z míst až půl 2. hodiny vzdálených se sešla, k uvítání tak slavnému, jak skutečně dopadlo dnes.“ — Kdo chce kam, pomozme mu tam. — A proto stateční vy katolíci, drte se a Bůh Vám požehná zde i na věčnosti.

(Zasláno.)

Politické družstvo tiskové

pod ochranou sv. Jana Nep.
v Hradci Králové
bese míu

výborovou schůzi

ve čtvrtek, dne 23. dubna t. r.

v místnostech spolkových na Velkém náměstí č. 34.

po svěcení základního kamene „Adalbertina.“

V Hradci Králové, dne 17. dubna 1896.

Dr. Al. Frýdek,
předseda.

Dr. Fr. Šulc,
jednatel.

(Zasláno.)

Hledá se

majitel hradeckých lesů!

Kdo si myslí, že majitelem jest předměřický „našinec“ Saxl, nebo kdo se svědavečně stydí se v novinách anebo na lístku své jméno udati, ale nestydí se jímého hanobiti, vůbec každý necht vzame k vědomosti, že majitel hradeckých lesů bude malenem a de pravého světla postaven v příštím č. „Obnovy“.

Potrefení.

Listárna redakce.

Do Hronova. Všechny vystoupení proti N. J. S. ale bychom byli napravili, vhodnější jest zakročit soukromě. Psali jsme proto do Prahy.

Anonymní listy nás nikdy nedopálí, naopak k podpálení v kamenech dobře se nám hodí a k účelu tomu vždy je rádi přiliceme.

Jos. Štroub,

mistr kamenický
ve Skále u Vřesťova

doporučuje pp. stavitelům a všem podnikatelům staveb kámen

pískovec

dobré jakosti, dále čistě práce římsové
všeho druhu.

Prodá se

DŮM

jednopatrový, nové postavený, slavně zařízený. Pod celým domem nachází se pěkné sklepy, dům má 10 obytných místností s příslušenstvím, stojí na pozemku 400 sáhů a prodá se za obnos 15000 zl.; 7 a půl tisíce jest k čekání. Blíží se dělí administrace tohoto listu.

oooooooooooooooooooo

V. Forman nyní Fr. Rožicka,

sedlák v Hradci Králové

Špitálská ulice č. 272, proti hostinici
p. Javůrka

doporučuje angl. kočárové postroje, tažní ohomouty, jezdecké, cestovní a lovecké potřeby, hnací řemeny.

Vlastní výroba. Menší oprávký zdarma.

Ceny levné.

oooooooooooooooooooo

Žádejte vždy

a všude

slivovici a borovičku

Jen od firmy

M. Nesňal

v Uherském Bředě na Moravě.

oooooooooooooooooooo

Svíce kostelní,

pravé voskové i polovoskové, paschaly, trojhrany, grana, jakož i nejjemnější druhy kadidla, doporučuje veledůstojným farním a slavným patronátním úřadům, rovněž i

P. T. páním obchodníkům v jakosti nejlepší a v cenách nejnižších

Josef Pilnáček

v Hradci Králové.

Závod voskářský „u Albersů“ založen r. 1809.

oooooooooooooooooooo

Výprodej.

Za příčinou nedostatku místa, vyprodám

báječně levně:

koberce, pokrývky a záclony.

V. J. Špalek,

dříve J. F. Krušvic) v Hradci Králové.

Fotografický atelier

JOS. PÍRKY,

dřevního fotografa v Pardubicích.

(Králové střed.)

Doporučuje se k uměleckému provedení podobizen platinotipických, akvarelových i v barvách olejových.

Obrazy skupin spolkových, rodinných, tableaux, dětské momentní fotografie jemného provedení a překvapující věrné podoby.

Specialita: obrázky uhletiskem.

(Malé ukázky vystaveny jsou ve výkladní skříni obchodníka p. Vlacha, na Velkém náměstí).

(Záměna.)

Z Habřiny do Rodova.

Rádka to ochota, jaká projevila k nám p. starostou Fejglem při vypůjčování a odvádění jevitky. Toto půjčeno nám zcela bezplatně. Za to vzdává Vám srdečné díky Habřinští.

Národohospodářská hlídka.

Sestátní severozápadní dráhy.

Akcie severozápadní dráhy klesly dne 14. t. m. se 281.75 na 276 zl., akcie dráhy polabské se 284 na 281 zl. Tento barovný zánam ukazuje, že poslanecká sněmovna právem odsoudila smlouvu podanou na sestátnění obou těchto drah. V úterý, dne 14. t. m. došlo k prvnímu čtení této smlouvy v poslanecké sněmovně vídeňské, jejíž rokování je zvláště pro naše kraje východočeské tak důležitým, že o něm v následujících řádcích podáváme podrobnější zprávu.

Předložená smlouva byla odečtena všemi tiskovými. Nejprve mluvil posl. dr. Kaizl, jenž mimo jiné pravil:

Vážená se čekalo, že vláda prostě utíje svého práva, trať A ihned postátnit, aby pro případ, že by společnost se vzpírala, na ni působila a dosáhla výkupu trati B buď předčasně za přijatelných podmínek anebo jej odložila do r. 1900.

Vláda však projevila ochotu poskytnouti za trať A tutéž rentu jako za trať B, což je hrozným přepřacením trati A. Podle výnosů až do r. 1895 nemohou žadat akcionáři ani haléř více renty, nežli činí minimální obnos stanovený koncesní listinou, jenž reprezentuje 8 zl. 11. kr. Podle všech právních pojmů náleží ke jmění společnosti, na které ve smyslu §. 18. koncese má být vzat zřetel, také nároky na výnos trati B, pokud přesahuje 5 procent.

Společnosti nerůstá po výkupu, pro který nyní nastává termín, absolutně žádné jmění, protože to, co podržela, musí být zabaveno na účet 29 mil. zlatob. Proč uvolila se vláda platiti místo 8 zl. 11. kr. 12zlatovou rentu na akcii, což u trati A znamená přeplatek v obnosu 700.000 zl.? Dle dřívějších oficiálních prohlášení vládních nebylo žádné pochyby, že stát převzeme trať A, jakmile bude k výkupu zralá. Nyní tvrdí officiosově ve Vídni, Praze a jinde, že nelze postátniti trať A samu, protože je trupem, který není k ničemu. Především zůstala by pak trať B trupem; ale není pravda, že trať A zůstati by musila trupem, jelikož vláda může ihned převzít do státní správy trati české dráhy severní. Než opatření toho nebylo by ani třeba; společnost dala by si ve příslušné trati B a převzetí dopravy říci.

Přeplatek 700.000 zl. renty na trať A reprezentuje kapitál 17 a půl mil. zl. Poněvadž se nemůže předpokládati, že byla vláda napadena, že se do vyšetřit jinak, než tím, že vláda byla pojata klamem, že nyní nyní stůj co stůj na raz obdrží od společnosti zdanlivě se zdráhající též trať B, aby r. 1896. byla sestátněna současně s celá. Tak vysoké se cení prospěch toho, aby trať B dostala, se do rakouského státu roku 1896 místo až roku 1900. Rečnick vypočítává rentu, na níž dlužno bráti zřetel při výkupu linie B na čtyři mil. Po smálcích ročních daní 600.000 zl. a poplatku pro většinu obligací zbývá pro akcionáře renta 1.600.000 zl., což při jedné akci znamená pro akcionáře trati B renta 12 zl.

Avšak teď má být zaplácena renta 12 zl. za trať B nejen ihned, ale také akcionářům trati A. Místo kapitálu nyní obhajujícího v minimálním obnosu 65 mil. zl., bude rozděleno v nových titulech rentových 95 mil. zl. Akcionáři obdrží za 100 zl. akciového kapitálu ani 150 zl. ve 4proc. státních dluhopisech. (Slyšte! Slyšte!)

Když se již rozhodlo platit za akcii 12 zl. renty, proč se zkrátka akcie neodkolkovaly a proč se nesahjela na jejich základě akcionářům renta 12 zl.? Ve svolení ke konverzi nevidím naprosto žádného ústupku ze strany akciové společnosti, protože každý akcionář po odkolkování akcií byl by radostně svolil k dobrovolné konverzi. Klade-li se ostatně tak velká váha na možnost konverze, je podivno, proč se zcela pustila z ruky naděje v konverzi u obligací? Kde se jedná o konverzi obligací a kde se vypočítává účinek odkladu amortizační lhůty při prioritní obligaci, trvá vláda při úrokové míře 4 proc. též pro léta 1940, 1960, 1980 atd.

Upomíná to na známý plakát, jenž měl upozorniti na lázeňské místo Silt. Na plakátu jsou dva obrazy. Na prvním vyobrazeny jsou lázně Silt, kol nichž je moře divoce rozbouřeno. Člověk čestává závrat jít při pouhém pohledu.

Na druhém obraze pluje k Siltu párník severoněmeckého Lloyd. Pluje po hladině rovné, jakoby ji polil olej.

Rečnick pojednává o emisi nových 8proc. dluhopisů v sumě 97 a půl mil. zl., které nahradí mají 5 proc. obligace 1. a 2. emise v sumě 68 a půl mil. zl. Tyto nové priority nenastupují místo celkové prioritní břemene pr. 68 a půl mil., protože 3 miliony jsou již umoreny.

Stát bude však nyní již museti platiti úroky 3 proc. z obnosu 97 a půl mil. místo 5 procent ze 68 a půl miliónu. Již z toho jest vidno, že při tomto úročení může se dočísti úspora. Avšak musí nyní složiti místo 65 a půl mil. celých 97

a půl mil. Následkem toho v tomto velmi výbušném počítání úspora na úročení rovná se většině platu při konverzi.

Z konverze té tudíž nezbude žádný užitek. Domnělý zisk z konverze v obnosu 6 mil. není tudíž leč půjčkou, kterou stát činí, kterou zrušuje a kterou umoruje. Není tedy žádné přičiny, ohrožati se tímto ziskem z konverze, neboť dlověk může si vypůjčiti 100 mil. a říci, to jest užitek z konverze.

V důvodové zprávě nemluví se nic o možnosti výkupu na základě koncese. Nemohu pochopiti, proč se mluví ve zprávě té o konkurenční obchodní hodnotě Terstu na postátnění dráhy severozápadní. Ba naopak se domnívám, že kdyby na severozápadní dráze zavedeny byly levnější tarify, stal by se Hamburk ke konkurenci schopnějším.

Rečnick ukazuje pak k tomu, že odporují si důvodová zpráva a řeči, které promluveny byly na valné schůzi akcionářů dráhy severozápadní, pokud jedná se o formu postátnění. Neodílí výklady důvodové zprávy, ve kterých klade se důraz na velké obtíže při oddělení trati A od trati B, jakož i splácení garančních záloh. Oficiiosově vyličují postavení státu při této příležitosti barvami nepřiznivými a chance soukromé společnosti barvami příznivými. Divil bych se jenom, že valná schůze akcionářů mohla schváliti smlouvu, která tak chatrným způsobem jest komentována, a která tu byla tak žalostným způsobem hájena. Naproti tvrzení, že finanční výsledek vozby státní „celkové“ se polepší, podotýkám, že výnos státních dráh postátnění dráhy severozápadní snad se 2-7 procent stoupne na 2-9 procent, že však celkový deficit státních dráh přece bude větší.

Ukazuji na podobnost navrženého duhodnutí s drábou severní a připomínám, jak se tenkrát veřejné mínění rozhodlo proti němu postavilo, zejména pak, jak se chovala proti němu německo-liberální strana, následkem čehož byla vláda nucena vzíti osnovu naspět a podati předlohu jinou. Podmínky pro stejný postup jsou dány. Protože však jedná se o vládní předlohu, musí tato býti výboru přikázána. Avšak veřejné mravnosti by se vyhovělo, kdyby se předloha z výboru již nevrátila a nedošlo ke druhému čtení ve sněmovně. Tato zjedná si však celé veřejnosti tím, že postará se o úsporu státních financí a vládě dá lekcí, aby po druhé byla při podobných transakcích opatrnější a vůbec nedala se napáliti rutinovaným kompascentem, aneb nezbuchovala domněnku, že si větší sněmovně troufá, všebo.

Pravě stran bromaždného a důležitého zboží jsou sasby státních dráh daleko nižší, nežli sasby dráhy severozápadní a následky po sestátnění nebyly pojaty do výpočtu vlády. Tato vypočítává aice, jak se utváří před likvidací, ale není žádných výpočtů o tom, jaké budou po likvidaci. Podle mých výpočtů bude po likvidaci celkový schodek 348.000 zl. ročně a to tam, kde se hned na počátku mělo míti značné plus v příjmech.

Velmi významným příznakem, že burza celou transakci pokládá za nemoudrou, jest, že kurs akcií pořádě ještě nedosáhl výše 300 zl., které by akcie dosáhly musily, jakmile by toto duhodnutí stalo se skutkem.

Předloha jest naprosto nepřijatelná. Jednotlivé strany nechť své členy ve výboru železničním informují v tom smyslu, aby ji zamítl. Tim nevyslovují se dokonce proti sestátnění dráhy severozápadní, jelikož široké vrstvy obyvatelstva nejsou nikterak spokojeny se správou dráhy této a postátnění její si přejí, nikoli však způsobem navrženým, způsobem, který jest ve prospěch soukromých podniků a soukromých spekulantů, k jejichž prospěchu se promarnují statisíce zlatých na rentách a miliony kapitálu. (Hlučný potlesk a pochvala.)

Dále mluvil proti předloze posl. Schlesinger, který pravil, že vláda sedla na lep mazanému židu Taussigovi, jenž stojí za severozápadní drábou, pak posl. dr. Gross, jenž míní, že by bylo nejlepší, kdyby vláda vsala předlohu zpět, dále posl. Steinwender, jenž doporučoval předlohu k rychlé popravě. Železniční ministr Guttenberg prohlásil, že vláda odpoví věcně až ve výboru.

Posl. Kaftan pojednal potom důkladně o národohospodářském významu dráhy a uvedl mezi jiným, že na jednu akcii severozápadní dráhy připadá dle průměrného výnosu za posledních 7 let 10 zl. 60 kr., tedy 1 zl. 50 kr. méně, než by dle smlouvy měl stát akcionářům od r. 1891. platiti. Rečnick prohlásil na konec: Přejeme si upřímně postátnění pardubického liberecké dráhy a dráhy rak. severozápadní, avšak nikoliv postátnění za každou, velmožní společnosti diktorovanou cenou! (Hlučná pochvala.)

Posl. dr. Lueger: Smlouva tato musí býti buďto zamítnuta, buďto schválena. Vláda může býti vysvána, aby podala novou předlohu, ale zlepšení není možné. Když smlouva poprvé vešla ve známost, povstala bouřka i v těch listech, kteréž já nemám rád a které máš nejsou nakloněny. Povstal hluk — jak bych to řekl — jako ve zvířinci před krmením, když jsou zvířata lačná. (Hlučná veselost.)

Povstalo rovněž řvaní a já jsem si skutečně myslil, že ti, kteří se týká, budou s to, aby předlohu

tuto svým frasním zapudili. Vláda po dlouhou dobu nevytoupila. Konečně o velikonočních se nám tato vše zcela soukromě poslala domů. Opět se aice řvalo, ale již ne tak silně, jako dříve a zdá se, že také krmení již započalo. (Veselost.)

Snad někteří již jsou nakrmeni. Kdykoliv se v Rakousku vyhovuje některé potřebě státu, tu se toho náije k tomu, aby druhé osoby, které bestoho již mají dosti, dostaly ještě více. Má-li na př. ohudá vdova malou pensi, udělá se předloha, aby vdova po ministru dostala 5000 zl. pense a má-li se sestátniti dráha, tu sestátní se tak, aby akcionářům se dostalo obrovského odškodnění, na kteréž nemají nároků. Jest v pravdě nepočetitelné, jak se mohou ministři odvážiti podati podobnou předlohu sněmovně. Ministři, kteří to učinili, nejsou s to chrániti veřejné zájmy. Nechej říci, či interasy ochránili. Já jsem si předložil otázku: Kdo pak jest pro Pánaboha tak mocný, že tato předloha přece byla sněmovně podána?

Praví se, že Taussig má takovou moc. Má-li skutečně takovou moc, pak musím naši vlast rakouskou velice litovati. (Souhlas u antisemitů.) To však jest zcela nemožno, neboť Taussig jest ve skutečnosti přece jenom jednoduchým židem.

Posl. Hofmann-Wellenbof: To není jednoduchý žid.

Posl. dr. Lueger: Což pak jest dvojnásobným? (Veselost.)

Praví se: Severozápadní dráha jest ve spojení s bodenkreditkou. Kdo jest při tom tam? Tu jest svob. pan Bezecny. To jest generální intendant obou dvorních divadel, ale já nemyslím, že by měl tak obrovský vliv, aby mohl dostati podobnou předlohu do sněmovny. Jsou při tom jiní lidé, skuteční šéfové, bývalí ministři; ale měly by skutečně tyto osoby míti takový vliv, aby podobnou předlohu dostaly do sněmovny? A jsou ministři rakouští snad tak málo mocní, že by nemohli zameziti těmto vlivům? Pak měli by se nechat jmenovati ministry od Taussiga, ale neměli by se jmenovati ministry Jeho Veličenstva.

Dnešní řeč ministra železničního dokázala, že nám není nadšeným, když tuto předlohu zastává. Neboť těch několik slov, která promluvil, byla velice rozvášněná. On si je dobře napsal a díval se na ně při své řeči a nebylo v nich obsaženo nic jiného, než se co řeklo v zprávě důvodové.

Vytýká-li se rakouskému ministru v této sněmovně, že poškozujie národy rakouské touto předlohou o více nežli 30 miliónů zlatých na kapitále a že tato obrovská suma připadne jednotlivým živlům, které zajisté se nesmí se státem stotožňovati, že vlastně se tu chrání jenom zájmy Taussiga a jeho finanční kličky, a jestliže finanční ministr na to ani slovo nemůže odpověděti, tu by bylo lépe, aby se celá sněmovna zrušila. Jest vskutku hanbou, když ministr takové věci klidně, aniž by pohnul brvou, si dá říci do tváře. (Pochvala na kraji levici.)

Předseda přerušuje řečnicka napomínaje ho, by takových výrazů neužíval.

Hlas y na kraji levici: Má pravdu!

Posl. dr. Lueger: Potřebují-li sedláci něco, tu řekne ministr financí, že nemá peněz. Jestliže živnostnictvo nebo řádáci něčeho potřebují, nemá finanční ministr peněz a jest potřeba daně z piva a z lihu. Zde však, kde se má vyhoditi opět 30 miliónů zlatých, ba ještě více, nikdo se na nic netáče a podává se tato předloha sněmovně a od této se očekává, že ji přijme.

Není dokonce potřeby, abychom se uanesli, aby byla předloha tato přikázána výboru železničnímu. Sněmovna může návrh na přikázání rozhodně zamítnouti. Učiní-li to, tu musí předseda na základě jednacího pořádku ex offio železničnímu výboru anebo jistému novému, který se teprve zvolí, předlohu přikázati.

Měli byste dnes dáti své votum jasné a zřetelné, abyta vyjádřili, že s touto předlohou nechcete míti ale společnosti. Budu hlasovati proti přikázání výboru. (Pochvala na antisemitických lavicích.)

Rokování uzavírá se.

Posl. Menger (hlavní řečník): Při této předloze se jedná o více nežli 20 miliónů. Její odůvodnění jest mizerné a kusé. Rečnick žádá vládu, aby sněmovnu neuvedla ještě jednou do podobné situace. Na to uvádí celou řadu otázek, které v důvodové zprávě nejsou vysvětleny. V předloze se praví, že stát přijímá všechna aktiva a passiva. Do poslanecké sněmovny se nesmí nikdo domýšleti, že přijme podobné předlohy bez vysvětlení. Poslanecká sněmovna jest ve stavu nucené obrany, když tuto předlohu jednoduše zamítne. Jednání, jaké dala vláda na jevo touto předlohou vůči parlamentu, jest škodlivé vážnosti sněmovny a nevyhovuje důstojnosti a vážnosti, kterou jest povinna vůči sněmovně také vláda.

Rečnick připomíná se potom, aby vláda vykouplila podle koncese trať A. a jiho severoněmeckou spojovací dráhu. Pak budeme míti větší moc proti trati B. Sněmovna si přejí sestátnění a vláda at jedné tak, aby stát nemusil přijímati velika břemena, což není neškodno dosáhnouti.

Vládní předloha přikázána pak železničnímu výboru.

Vyznamena státní medailí státní na hospo-
dárské-průmyslové výstavě v Hradci Kr.

První
výroba umělých květin
B. Hamplové roz. Butkové
v Hradci Králové. Vel. nám. č. 22.

Doporučujeme hoj-
ným výběru, v ce-
nách rozličných avé
elegantní, levné, a
uměleckým vkusem
velice pečlivě pro-
vedené v barvách
nádherných: modní
květiny, svatební
vence pro drábké-
ky a nevěsty z
myrty přirodní i
umělé, kytice do
plešů, koše květi-
nové, kytice ma-
kartové, polštáře a květiny fantastní, pohřeb-
ní vence obětinné, palmové, vavřínové i
květinové se stuhami všech barev a nápisy.
Zejména upozorňuje na **kostelní ozdoby a
okrasy.**

Zakázky na venek jsou okamžitě vyřšeny.

ANT. K. SMRČKA,

první křesťan. katolická továrna
na sukna leženy a vlněné látky
v Humpolci.

Oporučuje pro jarní a letní sezonu
látky oblekové, svrchníkové, havi-
lokové, kostelní a básické za cenu
tovární.

Vzorby na požádání zdarma a franko.

Jan Horák,

vlastní výroba suken
v Rychnově n. Kněžnou
nabízí na dobu jarní a letní
pravé vlněné látky

za ceny mírné. Četné opětné objednávky,
zvláště z kruhů vld. duchovenstva jsou milým
pro mne důkazem, že jsem heslu svému: „Po-
ctivý sebe menší výdělek lepší je sebe vět-
šího nepoctivého,“ věren zůstal.

ceníky na požádání franko.

*Zásilký na dobírku,
vld. duchovenstvu dle přání bez dobírky.
Při hromadných objednávkách výhody
co možno největší.*

Četná doporučení s kruhů vld. duchovenstva i P. T.
nčitelstva k nahlédnutí.

Též na splátky a bez svřšení cen.

**Umělecký
závod**

pro
malbu
na skle

B. ŠKARDA,

Brno.

Speciální závod
pro malbu oken
chrámových.

Sedmkrát prvními
cenami vyznam.

Vzorňky k na-
hlédnutí franko.

Ceny mírné.

Vyznamena v Praze 1885
státní medailí a čestným diplomem
doporučuje

VARHANY a HARMONIA

v levných cenách
— a velice příjemného hlasu. —
Též přijímá

veškeré opravy varhan
a ručí za řádné provedení.

Bed. Čapek,

maj. c. k. vřs. závodu pro stavbu varhan a
a harmonií
v Poličce.

**Ztráta vlasů
a tvoření lupů**

se pod zárukou jediné jímé
zamerí

CRINOGENEM

od

J. Beyšovce v Jičíně

Cena láhve s ochrannou známkou: 1 zl. při 3 lahvičích
franko na dobírku, neb lépe proti pošt. průkázce 3 zl.
Składy v lepších materiálních obchodech a holičských
závodech.

Vyhláška.

Z presidia c. k. krajského soudu
v Hradci Králové uvádí se ve všeobecnou
známost, že se cestou veřejné dražby snř-
žovací zdejší rozličné práce stavební v bu-
dově soudu krajského vynesemím vyso-
kého ministerstva spravedlnosti ze dne 14.
listopadu 1895 č. 23582 schválené a bude
se dražba ta odbývatí dne

29. dubna 1896

o 3. hodině odpoledne v zasedací síni
soudu krajského v prvním patře.

Rozpočtená suma obnáší 1102 zl.
50 kr. a beře se za cenu vyvolací.

Kauce obnáší 110 zl. řč.

V podmínky dražební s v rozpočet
lze nahlédnoutí ve výpravné c. k. kraj-
ského soudu v obyčejných hodinách
úředních.

Z presidia o. k. krajského soudu
v Hradci Králové, dne 7. dubna 1896.

C. k. president:

Vendráček.

~ Rok založení 1859. ~

Parostrojní **F. OSSENDORF** Vysoké
truhlárna. **Mýto.**

Oporučuje se ku provádění:

Zařízení kostelních, jako: oltářů, kazatelen, lavic, skříní
na paramenty a t. d., uměleckého nábytku vůbec i prací sta-
vebních s rozsahem neobmezeným.

Sklad nábytku.

Majitel nejvyšších vyznamenání ze všech obecných výstav.

Reference nejlepší.

Plány a rozpočty se na požádání vypracují a při event. objednávce neúčtují.

Diplom. mag. pharmaciae

KAREL SIGMUND

nástupce p. A. Tesárka

doporučuje svůj obchod

zbožím materiálním, lučebninami a barvami

•U červeného kříže. v Hradci Králové.

Hojně zásobený sklad veškerých zákonitě dovolených prostonárodních i moderních drog a lučebnin.

Veškeré potřeby pro domácnost a kuchyni, obzvláště: **Jemné druhy čaje, rumu s koňakem.** Pravé staré víno malaga,
madeira, oporto, sherry, jakož i jiná španělská vína zdravotní. **Barvy na vajíčka.** Zvláště pozoruhodný velký sklad jemných levan-
tinských hub k mytí i do koupelí; rozličné vykuřovací desinfekční prostředky. **Láh čistěný i denaturovaný, petrolej a benzín.**
Spolehlivé, ochranné prostředky proti molům, dalmatský a černohorský prášek na hmyz, vždy čerstvé mletý. Trvanlivé, dobře
kryjící barvy lakové a voskové pasty ku natírání i leštění podlah. **Inkensty, borax,** veškeré běžné druhy **franc. gelatiny,**
nejlepší škrob rýžový a pšeničný. Nejlepší anglické i tuzemské **fermeže,** francouzské okry a veškeré jiné barvy, suché jakož
i v oleji neb fermeži tžené. Veškeré i nejnovější pomůcky a preparáty pro pány fotografy, amatery; fotografické apparáty všech soustav.
Sklad veškerých **minerálních vod** a i jiných vřdelních výrobků.

Chemická laboratoř ku zkoumání cukru, líhu, mléka, moče, umělých hnojiv a veškerých chemikálií jest pásem odběratelům zcela
beplatně k dispozici.

Pánem obchodním známa slova! — Ceny báječně levné!

OBNOVA

Číslo 57.

V Hradci Králové, dne 17. dubna 1896.

Ročník II.

Vyjasnívá se.

(Hlas z venkova.)

Sjezd sociálních demokratů v Praze pod německo-semitickou vlajkou Adlera a Legwera, příkré vystoupení mluvčích sjezdu proti straně svobodomyšlné, známý rozvat poslanec mladobělských ohledné postavení k opravě Badenih, — toť samé zprávy, které nejen ve vědeckých kruzích, ale také na pozorovací galerii venkovských politiků učinily značný rozruch.

Pozorujeme vše ze stanoviska takového, které vylučuje všechnu vášň stranickou. Lid český jest již dnes v jakémisi oportunním pozorování kroků svých poslancův a veškerého politického i sociálního hnutí. Nadšení stranické zmyselo, lid vážně posuzuje. Ze společnosti počínají mizeti vášnivé chvalospěvy jednotlivých směrů, klidná hladina rozvahy počíná zaujímati myslí venkovského voličstva. Vzdůstání živlů radikálních, hnutí internacionální, útoky na víru, zlehčování citů největejších, třídění úsudků různými směry listů politických, to vše nemohlo zůstat bez účinku na smýšlení venkova. Důsledky těchto činitelů, jasně již již jeví se nestrannému pozorovateli a vážný politik musí s nimi počítati. Dnes už vodové úvodníky z Eimovské liberální ofíciny vídeňské ztrácejí na váze, lid obce jádro, jádro byt hofké, přece pravdivé. Chce přesně vytknutý program, přesné vylíčení zásad, chce mít program svůj národní i sociální jasně a určitě vymezený a zároveň cestu, jak k jeho splnění dospěti lze. Mnohé rozmachy v uvědomění politickém učinily křesťansko-sociální spolky, jejich dosah působení dosud dostatečně se neoceňuje. Činností jejich proniká politická inteligence do vrstev lidu, které byly až dosud takměř odloučeny od veškerého života národního a sociálního. Dělnictvo, které posavad propadávalo zhoršujícímu působení nekřesťanské a nevlástecké sociální internacionály, počíná odhodlání a se vši rozhodností stavěti program svůj na základě čistě národním a křesťanském, stáva-

jíc se tak činitelem nemalým v budoucím boji za práva své vlasti a svého stavu. S ním ruku v ruce jde křesťanský probuditel zemědělství a rolnictvo, spojuje se tak ku společné práci na vybavení se z pout, jež na ně vrhla společnost nynější prozáklá zastaralými názory liberálního despotismu. Zkrátka, dole to počíná kvasiti, na venkově se vyjasňuje a vyjasnilo by se tím více, kdyby svrženo bylo s beder venkova urážející jeho nepřímých voleb a místo několika zástupců mohl jíti k volbě náš křesťanský lid.

Saad k tomu okamžiku nemáme daleko. Volební oprava Badenih, zřízení páté kurie jest jen malou kapkou na rozpálenou plotnu nynějších poměrů politických a musí za ní asi přijíti kapek více. To však jest jisto, že volební opravou Badenih octlí jsme se na prahu oprav volebních, před jichž příchtem vážné zajištění myšlenky musí zaujati každého upřímného vlastence a přítele lidu. Pro národ český nastává doba vážná. A jak jsme na ně připraveni? Řeknu-li: špatně, málo jsem řekl. Roztříštění stran v národě jest větší a příkrejší, než kdy jindy. Sotvaže vlajka liberalismu u nás v Čechách vyvěšena byla, stala se půda naše pařeništěm politických i sociálních sekt. V samém táboře mladobělském máme již Girondisty a divoké Jakobíny. Proti nim vyrůstají pokrokatí, realisté a v lidu dělnickém sociální demokracie, jež obrací se nyní proti svým pěstounům a svými internacionálními a bezbožeckými snahami ohrožuje národní a osvětový program v dělnickém lidu. Nadšení vlástecké, míním upřímné nadšení vlástecké, hledající dobro a mravní povznesení lidu vymírá, program národní tříštil se přibíráním různých zásad, které stavíce se na odpor náboženským citům a tradicím většiny národa, nutně vyvolati musí a vyvolávají reakci, jakýsi kulturní boj v rámci domácí politiky. Dnes, kdy nastává líšení duchů, nutno na moment tento důraz položit, má-li nalezena býti cesta, po níž všichni ti, kteří dobré vůle jsou, sešli by se u jednoho ote, na němž napaáno: „Svorné hájení všech práv a svobod českého národa, jež se s dola-

i s hora ohroženy jsou!“ Po rozvratu musí dojít zase ke shodě, po dlouhém blouznění a bloudění nutno zabořiti na cestu pravou, po marném tápání v matné tmě dosavadní politiky je třeba, aby se již úplně vyjasnilo.

Listy pařížské.

—m—. V Paříži, 15. dubna. (Př. dopis.)

V politických poměrech vnitřních největší zájem budí boj ministerstva se senátem. Ač senátem zdrcující většinou ministerstvu projevona nedůvěra, Bourgeois odstoupiti nechce. Odkazuje na své vítězství ve sněmovně poslanecké. Bourgeois hraje odvážnou hru. Na cestě na jih provázal presidenta Faurca a hle, jeho přívrženci vlastní, — radikálové, — podali na jednom místě presidentovi ústní výslovný President, ač nenaléhá na Bourgeois, aby odstoupil, což jest jeho právem, stojí přece na straně senátu. Senát má oporu v zámožnějším občanstvu, radikálové v nižších třídách. Volání těchto po odstranění senátu nedá se provésti cestou ústavní, ale jen převratem násilným. Kdyby měly zvítěziti nynější proudy radikální, pak k republice sociální nebudé již daleko.

Z udalostí zahraničních živě ovšem sledují se pohromy Italie v Africe. Příchinou pohrom těch jsou velikánské sny mladé Italie, která chce býti nejen velmocí, ale docela v čele národů románských, ale chybí jí Caesar, ba nemá ani Augusta. Ze byli přemoženi v Africe statečností nepřítel, to ovšem nepřiznají nikdy, ale svádí porážku svou na — Francii. Francie prý dala nagašovi zbraně, (ač jest v dobré paměti, že mu dala Italie sama r. 1870. zbraně odňaté vojsku papežskému) peníze, radu, výcvik vojska, nižší důstojníky, (ačkoliv známo, že vývoz těchto dvouhých živočichů jest výsadou Průšáků). Italové počínali si tak chytře, že vyzvědači, které platil jejich generální štáb, stáli zároveň ve službách Menelikových; tu ovšem bylo jim volno, přicházeti si do tábora jeho pro —

FEUILLETON.

Falbův kritický den.

Viděl Ant. Vik.

(Dokončení.)

Slunko bříalo toho dne tak mile, jako již okolo sv. Jakuba; vše dýchalo novým, jarním životem; i pan mistr Brabenec cítil tu omlazující jarní náladu: o onom tisícím pocitu nebylo již u něho ani sledu; jako na modré obloze, tak i v jeho nitru plálo a bříalo jakési mocné slunce, jež vše oživuje a sílí; v tom zavádila jemne o jeho nos vůně sladu; pan mistr stábl zpytavě obočí a pohledl pátravě kolem; k svému udivení shledal, že je na dolejší předměstí u pivovaru; snad mají dnes dokonce varku? přesvědčil se!

Pivovar byl dlouhá budova do ulice o dvou, do dvora však o třech poschodích. Poněvadž kdysi tudy táhl se městský příkop; z ulice chodilo se obyčejně postranním vchodem, jenž vedl na pavlač a z pavlače po schodech na dvůr. A právě tento kout pod pavlačí jest místo, o němž jednou nutně bude psáti životopisci páně mistrově. Bylo to sice jinak místo, kde pivovarská chasa vymývala sudy, o čemž svědčí sudy různé velikosti tam stojící, jakož i velký kohout vodovodu na zábradlí pavlače, ale zároveň i místo odpočinku pro Gambrinovu čeládku; zde vycházely veškeré ty želmovské kousky sladovníckého světa na denní světlo; i dnes bylo tu živo; „pan starý“ nebyl doma, a toho musí dovádívá chasa přece použít. Chasa sedí právě při svačině, když tu pojednou pod sestupující tihou pana mistra schody z pavlače bolestně zavrmžaly. S náležitou úctou vítá chasa pana mistra Brabence a postibujíc ihned na jeho tváři rozmarnou náladu, staví před něho plát korbílek s pěnivým; pan mistr, jemně tato úcta lichotila, připil chasu na jejich mladá léta a rázem korbílek vyprázdnil; těšilo ho, že mladá

chasa ho tak přivítala ve svůj střed; vždyť on sám cítil se jako mezi svými; a tak úměrně jako vždy více proudilo se pěnívé — pan mistr chasě přál — tak proudil se i rozhovor vždy nenuceněji. Pan mistr Brabenec zaujal místo na objemném sudě pod pavlačí, zrovna tam, kde kohoutec vodovodu otvíral svou mohutnou tlamu, jakoby ani nestačil poslouchati hrnící se šprýmy pivovarské chasy. Hlučný smích ani neustával a prázdné sudy každý vtíp a nápad s hlubokým chechtotem doprovázely. Tak mlyly blažené hodiny jedna za druhou, a čím více bledly paprsky na západě, tím více plály plné tváře páně mistrově a zraky rozveselené chasy; a tak byla to pravda pravdivá, když pan mistr statným basem chasě zanotoval:

„Kde se pivo vaří,
tam se dobře dají!“

A chasa na odvetu spustí ihned „kovářskou“:

Není muže nad kováře,
muž on celý, přímě tvářel!
On zná státi na svých nohou,
on též tuhé ráme má;
u nás, u nás
jde ráz na ráz
tu rána na ránu co hrom dopadá —

V tom okamžiku však — —

Ó třikrát žel a třikrát běda! Ó že koleso pozemské radosti tak vrtkavo jest a že tak často nejlouběji padne ten, kdo domníval se státi nejvyšší!

Ó duchu dobrý, jenž jsi povždy chránil páně mistrův každý krok, zažebnej ten černý mrak, jenž se na obzoru již již šíří a tu katastrofu, jež se nad hlavou mu stáhla, rychle odvrát, můžet-li!!!

V tom okamžiku totiž, co dvorem rozléhala se slova: „tu rána na ránu co hrom dopadá,“ v tom okamžiku zabřel krátce kohoutec vodovodu a již se šířící jeho tlamy chrlí se mocné

spousty chladných vod na nevinnou, nic netušící hlavu páně mistrovu! Jako když Stentor zahřmal hlasem v táboře, že všickni Řekové se ulekli, tak vzkřikla rázem uleknutá chasa na dvore; v tomtéž okamžiku vypukla však v nehorázný smích, vidouc nebohého mistra v tak žalostné a přece směšné posici . . . Kdybych byl básníkem, řekl bych, že pan mistr Brabenec pod křísťalovými proudy na sudě se vyjímal jako skromná nevěsta na trůně pod jemným závojem. Trvalo to několik vteřin, než pan mistr v překvapení, jež odnímá řeč i smysly, oči otevřel, aby náblou změnu zavčas si uvědomil; opatrně jal se usudný stolec slézati, pravému vodníku podoben, co zatím neustále kohoutec chrlil mocné spousty chladných vod na ubohou oběť; řekl bych, jako neuprosné šlehá přiboj skalisko, však nejsem básníkem! Chasa při vši útrpnosti a dobrým mistrem nemůže se zdržeti srdečného smíchu; hle, tu němě zvolna pryč se mistr ubírá, s hlavou skleslou, patrně potůčky za sebou zanechávaje, krokem poněkud nejistým, jakoby pravdou nebylo, co chasa zpívala v „kovářské“: „on zná státi na svých nohou!“ Bouře smíchu vypukne vždy znova a Gambrinovy skřítky v prázdných sudech v pravém smyslu burácí . . . jako kdys Olymp otrásl se smíchem bohů při pohledu na kulhavého kováře Hefaista!

Tak skončil první duben, Falbův kritický den i. řádu, jinak sice nejkrásnější jarní den, pro pana mistra Vojtěcha Brabence tak osudný!

Nevím sice, zda-li pan mistr později původce katastrofy vypátral, při jeho dubrotě o tom skoro pochybuji; a vypátral-li, věru že ze srdce své věrné Apoleně odpustil!

Spanilé čtenářky zajiště paní Apoleně ve zlé vykládání nebudou, že starostlivě v celém městě svého Vojtěška hledala, vždyť marně na něho o polednách čekala, již chýlil den se k svému konci a Vojtěch domů nepřicházel; poslední kroky vedly ji k městskému pivovaru, a hle, již z dál

rozmary. Italům namlouvali pak, že Habesné nemají zbraní, střeliva, petruvina, že mají strach a t. d. A Italové šli na lep. — Tím padl Crispi, jest to pád kolosa, ale s nehou hlíněným.

Však hned tu byla Anglie, nespomínají se sobě vlastní dlohu — dlohu šakala na bojišti. Na útraty fondu egyptského dlohu chce podniknouti výpravu na jib proti Sudanu, aby zabezpečila Egypt, ač lord Cromer ve své správě výslovně prohlásil, že Egyptu nehrozí naprosto žádné nebezpečí.

Vilém II. opět cestuje, tentokrát do Italie, pak do Vídně savital. Cil této cesty jest jasný; připravit obnovu trojspolky, k němuž snad přidruží se i Anglie!

Healo, jež vřel Monroe: Amerika Amerikánům! dochází dalšího doplnění: také Amerikánky mají náležet jen Amerikánům. Chystá se návrh fénomenální: Američanka, která by si vzala přistěhovalce, zaplatí ze svého věna 50 proc. pokuty. Právý Yankee nemá ovšem v srdci svém místa pro nic jiného než pro — dollar. —

Proslulý redaktor „Revue de deux Mondes“, člen akademie, který osmělil se pronésti osudné slovo, jež stalo se již okřídleným, že totiž „moderní věda učinila bankrot“, Brunetiere, měl v Beaumontu ve Společnosti sv. Tomáše Aquinského přednášku o „Renaissanci (znovuzrození) idealismu“, jež vzbudila opět neobyčejný rozruch. Mezi jiným praví: „idealism jest vnitřně přesvědčení, neznitelná víra, že tam za oponou, za jevištěm, na němž odehrává se drama historie a divadlo přírody, jest přičina neviditelná, tajemná budoucnost skrytá.“ — Deus a beconditus (Bůh skrytý), který řídí postup i proměny divadla toho . . . opakuje opět: věda učinila částečný bankrot, neboť úpadek učinil ten, kdo na své dluhy splatí jen 50 aneb 25 proc., kdo své závazky jen s polovicí aneb se čtvrtinou realizuje. Vzpomeneme-li, co vše slibovala věda a co nám skutečně podati může, zdaž neobjeví se nám stejný úpadek? . . . Konstatuje probuzení idealismu v literatuře, vidí se v poesii symboliku, v snechucení, které jeví se proti románům Zolovým, v hudbě Wagnerovské. Toliko v politice prý se nejvíce, neb tu vládnou dosud skamenělý protiklerikalizm. Vše počíná směřovati opět k ideálu, jež odstraniti chtěli svobodomyšlníci. Idealism, jež kreslí Brunetiere, záleží v tom, dáti jednotlivci jinou víru, nežli pouze v sebe sama — 2.) nepovažovati za nevyléčitelné ty choroby, jimiž trpí lidstvo — 3.) věřiti, že život dán jest nám za jiným účelem, než abychom ho pouze užívali. Odpověď na otázku: komu toto znovuzrození idealismu prospěje?, nechává nás domýšleti.

Co týden dal.

Spor ve straně mladočeské, točící se kolem volební opravy hr. Badeniho, stává se vždy ostřejší. Šam dr. Herold zasedl v neděli basit jej ve schůzi voličů v Libni, ale třeba že v pravém slova smyslu advokátsky si počínal, a sám pro sebe i posl. H. Jandu votum „důvěry“ si vymluvil, bude šifiti se nevole a nespokojenost v mladočeském táboře dál. Dr. Herold počítal to asi sám, neboť dal se jaksi na ústup. Prohlásil totiž, že vlastně ani ještě se neví, jak bude jeho strana při třetím čtení o předložce hr. Badeniho hlasovati. Zvrátila by snad

stýší veselý zpěv; vejde nepozorovaně na pavlač a shledne konečně dole pana Vojtěcha; v tom však buď z neopatrnosti aneb z nešťastné náhody zavadí o kohoutec vodovodu nahore na kraji pavlače umístěný, a ejhle — malé přičiny, velké účinky! Právě v neopatrnosti aneb z nešťastné náhody, — neboť zlomyslné ústní podání po straně zcela jinou příčinu uvádí.

Paní Apolena shlednuvši zatím na vlastní oči, jak citelně vinník ztrestán jest, ve své shovívavosti zapomněla na vše, co při shledání panu mistru fici chtěla aneb co by ji ženská výmluvnost v kritickém okamžiku vnuknouti neopomenula, a ve vši tichosti se opět vytratila.

Historie nevypráví nám žádných dalších podrobností, podotýká toliko, že pan mistr tentokrát, snad následkem této knajpovské sprchy spal, jak náleží důkladně a tvrdě . . .

A společnost „u Bažantů“?

Když utíhly se těchto dne večer křáče ze smíchu povstálé, bylo jim přece jen líto předního jejich člena tak těžce zkoušeného a ujišťovali se navzájem, že nebudou již nikdy jeho vzácné dobroty zneužívat, zvláště objevili-li se na jeho čele chmurný mráček.

A hle, již druhý den přichází pan mistr — s tvářívá spokojenou a usměvavou jako vždy jindy; ano, on chce býti prvním, který na vše rád zapomíná a vše ihned odpouští. „Co se stalo před ato lety — pravil kdysi — o tom mrtví dnes již nemluví!“

A když jednou mimo nadání řeč přišla opět na Falbova prorockví, prohlásil pan mistr Vojtěch Brabenec: „Ty Falbovy theorie se neověřdily; já už na ně dávno nedržím!“ V duchu však si dodal: „Ale tenkrát na prvního dubna — at mě husa kopne — na tom přece něco bylo!“

své, o tom již účinně uneseno? Možná dost. — Schůze voličů v Přelopě uložila posl. Sokolovi, aby za všech okolností hlasovala proti. Zmatek nad zmatek nebo komedie plná omylů?

Ríšská rada zahájila svou povelihonočnou činnost. Na programu sněmovního jednání se ocitla předložka o sestátnění severozápadní dráhy. Sedm poslanců prohlásilo, že budou mluvití proti předložce, předložka potom odkázána výboru a jest velmi nejistá, bude-li přijata. Nynější říšskou radu čekají důležité úkoly: jest tu předložka zákona o pensích státních úředníků a služb, volební oprava, berní oprava, předložka o zlepšení platů státních úředníků a konečně — vrchol všeho a nejvyšší oříšek — vyrovnání s Uhry. Vláda chce s tímto parlamentem provéstí tyto veliké zákonodárné práce, sama prohlásila svými listy, že čeká od parlamentu, že přijde s vládou, že bude obětavý, že zapomene sporů stranických pro blaho celkové. Ale v parlamentu samém jeví se málo chuti ku projednání těchto úkolů, parlament jest „umdlen“ a zdá se, že nutně potřebuje čerstvé krve z nových voleb. Stranám hlavně se nechce do jednání o rakousko-uherském vyrovnání, bojí se tímto nadělením vstoupiti do volebního boje. V novinách se stále udržuje zpráva, že sněmovna bude rozpuštěna. Demontuje se samými vládními listy, ale zdá se, že by to byl jen logický závěr po přijatém zákonu o volební opravě. Ovšem namítá se druhá otázka: bude chtít vláda s novým parlamentem, který tak nejistý jest ve svém složení, prováděti choullostivé rakousko uherské vyrovnání?

Cisár Vilém II. přijel v úterý dopoledne do Vídně. Cesta jeho do Italie každým způsobem byla skutkem velice politickým a králi Humbertovi zajisté zachránila značnou část jeho popularity, jak se také skutečně v Benátkách ukázalo. Národu italskému, jenž nyní právě tak těžce poznal, jak málo jeho síla vojenská znamená, máše to ješom lichotiti, když vidí, že nicméně tak mocné říše, jako Německo a Rakousko váží sobě jeho spojenství. To sankvinické jibozemce nechá zapomenouti hanebné porážky v Habsi. Cisár Vilém II. také opravdu nezapomněl italské armády pochváliti a svědectví s Berlína dosud platí v očích sankviniků více, než co mají v Habsi v pravém slova smyslu čerpat na bílém. U nás v Rakousku mají o italské armádě jiné názory.

Všelicos.

Prosíme o zaslání předplatného na druhé čtvrtletí.

Administrace.

První máj. V dělnických listech čtáme již provolání, aby opět byl slaven dělnický „svátek“ 1. máj, jenž případně letos na pátek. Česká sociální demokracie vydala již i svlátní provolání ve mnoha tisících exemplářích. Také vydala již slavnostní spis, do něhož přispěla řada spisovatelů dělníků. Slavnostní spis vyšel nákladem „Sociálního demokrata“ v Praze a stojí 12 kr. Neodvratí socialisté budou slaviti 1. máj samostatně na ostrově Velkých Benátek.

„Národní listy“ zaniknou — když nebudou mítí řídovské inseráty! To my sice víme dávno, ale je zajímavé, že se to nestyděl veřejně přiznati spolupracovník „Nár. listů“, p. J. Hofica. Stalo se to ve schůzi národní jednoty severočeské v Ústí n. L., kde dle správy „Č. Zájmu“ p. Hofica doporučil healo „Srdí k svému!“, ale jeden účastník schůze mu pak vytkl, že healo to sám nedrží, poněvadž je redaktorem listu, který přináší náhodou řídovské inseráty. Dotyčný účastník o tom dále vypravuje: To však byl oheň na střele! Pan Hofica se obrátil na nás s velíjakými výmluvami a konečně se mne tázal, jest-li bych byl rád, aby „Národní listy“ zanikly. Já jsem odpověděl, že by jich nebylo škoda, což se i také jinde opakovalo (na jiné straně bylo slyšeti „oho!“). Konečně prohlásil pan Hofica, že kdyby „Národní listy“ nepřinášely řídovské inseráty, že by musely zaniknout!

Socialistický redaktor odsouzen. Dne 5. ledna v neděli vp. František Knap, první kaplan v král. věnném městě Poličce, zaváděl sňubní protokol s Václavem Šierkou, mistrem obecníkým s Poličky a Helenou Andriovou. Po skončení protokolu žádal vp. Knap obvyklý poplatek 1 sl. Ženichovi samotnému se to nezdálo mnoho, za to však svědek ujal se s křesťanské lásky ženicha a počal vysvětlovati volebnímu pánu, že je to mnoho a že podle „sazby“ mu patří 40 kr. Vp. Knap klidně mu vysvětlil, že se ho to netýká, a otřel dváče, svědka i se sazbou propustil. Svědek vyhrožoval, že půjde na hejtmanství a stálovat. Netroufaje však v dobrý výsledek, pomstil se jinak. V brněnských „Červánkách“ dne 21. ledna vytištěn byl dopis s Poličky, jenž by zasluhoval, aby celý byl vytištěn, aby veřejnost svědčila, jakými abramami bojují socialisté proti katolickým kněžím. Alešop oděšime část dopisu: „Z Poličky: Nás obdařil pán báh novým kaplánem p. Knápem, mladíčký ještě, sotva ze semi náře vyšel (vyšvečen r. 1893; posn. red.), ale Brynychem prosláklý skrz na skrz. Žádný nepotřebuje se ani ptát, kde bral ty pastýřské vědomosti, s jednání jeho každý pozná, že se jim přičinil v semináři Brynychov. Pampátarek tento jest velkým očištěm kle-

řikalismu, ale zdá se, jakoby náboženství samo mu mnoho v hlavě neleželo — vždyť když nedávno k němu přišel otec, by šel započítat jeho tělesnou mocnou duhu, neměl kaplánek právě co říkat, ale řekl přece jen otci: „Však ona ještě nemůže, má na to dosti času, vždyť nemám čas být křesťanským knězem, na křesťanství a také nebel. Co pak mu potom, jestli jedna ovečka skrze něho půjde do pekla, on to nahradí mnohonásobně, když sístá deset „smrťáků“ pro nějaký katolický spolek. To má jiná oona, ti budou bašit do socialistů a to přec podle brynychovené je skutek nejsázslušnější.“ V takovém tónu jde to dále, jak p. Knap umí stříhat vinu, jak žádal na chudém dělníku (s mistra obecníkého učedla dopisovatel hned chudého dělníka) od obiláček 1 sl., jak přítel s ním přítomný vyváděl sazbu stoly, jak ho p. Knap chytil za límec a vyhodil ven! Rozumí se, že vp. Knap nebyl spokojen s nepravdami v dopise uveřejněným, avšak s případem stran započtovaných, jelikož jest úplně vymyšlen. Podal trestní oznámení vrchnímu zemskému soudu v Brně; redaktor Jan Filipínský při výslechu udal, že neví, jak dopis z Poličky do noviny se dostal, že neví, kdo mu jej poslal, že nezpíse nějaký saseč se stolu jej vzal a do tiaku dal! Mí ast krásný pořádek pan redaktor! Jelikož pan redaktor nechtěl udati pisatele, žádal vp. Knap, aby redaktor Jan Filipínský potrestán byl pro přestupek dle čl. III. č. 1. a 3. zák. ze dne 15. října 1863 č. 141 f. s., a aby spisy po-toapeny byly c. k. m. deleg. okr. soudu v Brně ku potrestání Jana Filipínského, že zasahoval posornost, ku které co redaktor byl povinen. Přeličení odbyvalo se dne 8. dubna v Brně. Vp. Knap žádal, aby pan redaktor uveřejnil odvolání redaktora do „Obnovy“. Když po dlouhém domlouvání na tu podmínku redaktor Filipínský nechtěl přistoupiti, vynesl soudce pan Arnošt rytíř se Scharrerů rozsudek, jímž se redaktor Jan Filipínský pro zasahování povinné péče odsuzuje k pokutě 30 sl., po případě do vězení na 6 dní a k náhradě útrat vp. Knápoři vsazklých. Obžalovaného hájil dr. Walemann, říd německy!

Něco o patroněch. Četli jsme články „o patroněch“ v posledním čísle uveřejněný. Věra jest čas svrchovaný, aby kněží vymáňeni byli s podruží mnohých světských pánů a jen vrchnost duchovní ve věci té rozhodovala. Křiklavé poměry na patronátech hlavně soukromých stíme i jinde velmi často ano i pikanterěji. Vzpomínáme jen, jak jedna vysoká postavená osoba duchovní sáz. vypravovala, jakých alací zakusiti musila ucházaje se o benediktium klasi v Zausibaru. „Navštívím prvního pana radu, počestného mistra sekenskického, předámu svou žádost, a on praví: Jnu víte, jste prý velkí jezovita, a sde potřebujeme člověka společenského. Drahý mae oslovit! Možná, ale nevim. Třetí jen ještě v raních nedobrotách byl snad nejapřimnější vykořisť: To jest tak, velebníčku, kdo nám dá více. Právě potřebujeme na to a na to. Zde jsem ukončil svou obcházku a vrátil jsem se domů na svou faru.“ Náledný obrasek snad jest jen anekdota. Zajděme koneck dále za Zausibar. Velebníček kulatonický jde ku světským pánum patronům. Zataká, vejde, namává se: „Uctivě ruka libám, milostivá paní radová“, která právě se v krmě hrabala v údě se slanečky. „Říďte mlti velmi dobré zboží, zajisté jistam bych nepořýlal než do Vašeho krámu.“ A jinde: „Slyším, pane rado, že jste velmi dobrý katolík, konáte každoročně po dlouhá léta poutě, a Vaše sukna jsou prý výborná; zajisté zasluhuje, aby okolní duchovenstvo jen s Váš odebíralo.“ Tak obchází dále, neopemene navštíviti místní hostince, bari rostomile společnost a louče se praví: „Kdybych zde byl, každodenně se svými pány kaplany, vždy do jiné místnosti bych chodil“. Než dosti na tomto obrázku zastavme jej; jest co přece jen anekdota, ale jisto jest, že mnozí páni světské patroni takového velebníčka by si přáli.

„Nášecké“ obchody s děvčaty. Ve Vídní chytily banda „nášeckých“ obchodníků s děvčaty. V čele tohoto křetla stál Maňmim Langer, jenž se veřejně vydával za obchodníka se soukeným zbožím. Bydlel se ženou a dvěma dcerami v nádherném bytě. Policii byl tento „kupec“ podezřelým a proto byla nářizna prohlédka jeho bytu. Mimo rodinu bylo v bytě nalezeno oem ženám. Dcera Rosa chýlala: apřiti kus papíru, jenž jí však byl vytržen s ruky; byl to tento telegram s Váňary: „Zboží došlo do Váňary. Posor! Prosim o pomoc. Bavina.“ V bytě nalezeno dále 300 podobizen mladých děvčat a mnoho divných dopisů. Sedm zadrženyh děvčat bylo přitáeno na svobodu; Langer, jeho dcera a jedna ženšina ponechány ve vězení. Mimo to uvězněni dva Langrovi agenti, Isidor Diekfaden a Jakub Friedberg, oba také „nášinci“. Langer má v Americe syna a dcera, kteří odebírali kuponá děvčata; je členem bandy, která takové hanebné obchody provozuje po celé Evropě. Agenti kupovali děvčata v Halici, Rusku, v Uhrách a prodávali je do Bukurešti, Bělehradu, Cařihradu a do Ameriky. Ubohá děvčata dala se bez tažení něžného svěsti ku přijetí „dobrého místa“ — oči se jim otevřely teprve, když už byla vložena do pevné hřicha a hauby.

Zvěsti z východních Čech.

Svěcení základního kamene „Adalbertina“. Ve čtvrtek, dne 23. t. m., na den sv. Vojtěcha, mučenníka a patrona země České, konati se bude v Hradci Králové posvěcení základního kamene „Adalbertina“ v následujícím pořádku:

1. V devět hodin tichá mše sv. v seminářském chrámu Páně; bude ji sloužit Magr. Dr. Alois Frydek, kapitulní děkan, který jako předseda družstva za nepřítomnosti Jeho biskupské Milosti celý posvátný obřad vykoná. 2. Za zpěvu písní: „Sv. Václave“ ubere se průvod seminářskou zahradou na staveniště. 3. Kratičká promluva o významu tohoto svátku. 4. Posvěcení samo dle rituálu. 5. Zlatouhání základního kamene; na to 6. Svatovojtěšská píseň: „Hospodine, pomiluj ny“, po níž rozhodl. Na to bude míti výbor družstva sezení v místnostech spolkových čís. 34. Velké náměstí I — Poněvadž svátku toto konati se bude obřadem zcela jednoduchým, družstvo k němu nebude zváti jednotlivě ani slavných úřadů a korporací ani jednotlivců, nýbrž své tímto osámením všech společně a bude mu velkým potěšením, bude-li účastenství při svátku hojně.

Zprávy diecézní. Ustanovení jara: p. Josef Kovář, administrátor za fary v Novém Hrádku, p. Stanisl. Dobruška, kaplan Heřm. Městec, za kaplana do Dálce, p. Jan Štefánek, administr. Moravický, za kaplana do Heřm. Městce, p. Boh. Beneš, koop. Slavoňovský, za II. kaplana do Ústí a. Orli, p. Dr. Karel Traxa, za kaplana do Ohradim, p. Frant. Víša, admín. Slavoňovský, za administr. do Bystrého u Nového Města a. M.

Zálusk „našinců“ na sdejší obchodní gremium. Jak se dovídáme, nemohla se „odbyvat“, na neděli 12. t. m. svolaná valná hromada obch. gremia a to pro nedostatečný počet dostavivších se členů; křesťanských obchodníků dostavilo se pouze 8, s nichž někteří ihned odešli do divadla, za to ale dostavili se v plné síle „našinci“ a vytvářeli až do poslední chvíle. Schůze valná musela být svolána na dnešek dne 17. dubna t. o. 7 a půl hod. večerní do fivnost. Jednoty. Nemáme-li na posvednost hlasu co nejčástečnější k českému obchodnictvu sdejším a vyvatí je válce, by arazili se v jeden řád proti tomu, aby v zastoupení jejich dostali se měli živlové našim národním snahám nepříteli a jen s prospěchem se také „Čechy“ prohlázející, kteří nikdy nebudou pravým reprezentantem českého obchodnictva! Jest povinností všech a každého zvláště, aby se dostavili do jednoho a postavili se pod prapor, křesťanský fidiče se zásadou: Českost gremia kralohradeckého!

Vyznamenaní. Námetek parkmistra v Hradci Králové Vilém Walde obdržel nejvyšším rozhodnutím se dne 1. dubna rytířský kříž řádu Františka Josefa.

Rádná schůze městského zastupitelstva koná se v sobotu, dne 18. dubna o 3. hodině odpolední v sále „Besedy“. Program: 1. Žádost pl. Jos. Polákové, nejmenšího dobytých trůh v Hradci Králové za slevu pachtu. 2. Žádost p. Jana Procházky za udělení systemisovaného místa měst. asistenta. 3. Žádost pp. manželů Karla a Anny Štěpánových za udělení práva domovského. 4. Zpráva odboru lesoh. 5. Zpráva odboru zastavárenského o schválení úctá zastavárny za r. 1895. 6. Schválení reversion o dočasné použití erární silnice pod měst. pivovarem a a pražského mostu k rozšíření vodovodu. 7. Schválení reversion o zřízení kanálu a vedení železného potrubí vedního přes erární silnici před bloky A, B. 8. Žádost pana Jana Alex. Janočka za právo měšťanství. 9. Žádost p. Jana Alex. Janočka za prodej posezku č. kat. 188. v Tomkové ulici. 10. Žádost býv. pol. strážníka Jos. Alounka za slevu t. sv. malé kategorie. 11. Systemisování dvou nových míst polic. stráže. 12. Schválení o vybírání dávek z piva, vína a kořalky na dalších 6 let. 13. Schválení konečné smlouvy s vyn. c. k. erárním o budově c. k. bdbor. školy pro umělé zámečnictví v Hradci Králové.

Přednáška. V neděli, dne 19. dubna přednáší bude dr. Vladimír Novák, univerzitní profesor v Praze, ve prospěch spolku pro podporu chudých studentů „o Boesmanových papracích a fotografování neviditelného“ (s pokusy). Začátek o půl 8. hodině večerní. Předprodej lístků obstará se vzácné ochoty knihkupci p. B. E. Tolman.

Výstava plánů. Plány, které se scházely o ceny vypsané za nejlepší návrhy na novostavbu pro vyhlášených škol v Hradci Králové budou v neděli, dne 19. t. m. ve foyer divadla veřejně vystaveny. Je jich celkem dvanáct. První cenu pět set korun obdržely plány pp. Ot. Béma a H. Gessera, architektů z Vídně; druhá cena přisouzena návrhu p. V. Kaury, architekt z Prahy. Mimo to doporučené, aby kuratorium vyhlášených škol vyjednávalo s autorem plánů označených heslem „Obchod“ o zastoupení jich. Čestná uznání přisouzena plánům se značkou čtyř rovnoběžných kruhů a se značkou G O III. — V rozhodčím sboru zasedali pp. architekt J. Martin z Kr. Vinohrad, a. k. prof. E. Beránek, a. k. v. okr. inženýr V. Řepík, vrchní měst. inž. T. Svrhda a ředitel vyhlášených škol J. Pasovrek.

Klub českých velopedistů v Hradci Králové pořádá na oslavu svého sedmdesátého členského přátelešství večer v sobotu dne 18. t. m. o 7 hod. večerní v spolkové místnosti u Urnerů. Hosté vždy vítáni.

Diecézní jednoty cyrillské v Hradci Králové koná v úterý dne 22. dubna 1895 o půl 8. hodině odpolední v místnosti sl. spolku katolických tovaryšů svou výroční valnou hromadu. Program: 1. Zahájení schůze předsedou. 2. Zpráva jednatele. 3. Zpráva pokladní a revisorská. 4. Volba dvou, dle stanov vylosovanych výborů, jednoho náhradníka a jednoho re-

visora úctá. 5. Volné návrhy podané do tří dnů před valnou hromadou výboru. 6. Závěrečná slova předsedy. Následně-li se o půl 8. hodině dostatečný počet členů, koná se valná hromada o šesté hodině. Výbor jednoty činí tímto P. T. členstvu k valné hromadě účtce posvátní se sdvořilou prosbou za četné účastenství.

Milovníkům sportu cyklistického doporučujeme návštěvu výstavy velopedistů pořádané klubem českých velopedistů v Hradci Králové za přispění člena klubu pana Ed. Traxlera. Výstava obsahující 15 kol různých soustav jakož i velkory potřebu cyklistické bude umístěna ve velkém sále na „Střelnici“ a otevřena v sobotu dne 18. a v neděli dne 19. t. m. od rána až do večera. Vstup volný.

Fotografická novinka. Ve výkladní skříni sdejšího obchodníka p. Vlacha postavili v nemalé míře pozorost vystavené zajímavé ukázky uhlítku s atelieru dvorního fotografa p. Jos. Pírky v Pardubicích. Obrázky tyto — krásně zachycené to pouliční typy — vynikají sdejším provedením a předstihují daleko obyčejné podobizny nanejvýš jemným odstínováním i v podrobnostech nejmenších a lahodí oku barevným tónem, vyznačují se jako kresby pastelové. Cena obrázků těchto svinje ještě ta okolnost, že jsou stálejší než obyčejné podobizny, vzdorují vzduchu i slunečním paprskům, čímž vynikají i nad shusta nyní užívané platinotypy. Firma p. Pírkyva jest na českém venkově první, která se uhlítkem zabýváti počala.

Či jest náramek? Udánlivě nalezený slatý náramek značnější ceny uložen jest u sdejšího c. k. krajského soudu. Vlastník se vybiží, aby do jednoho roku o náramek ten se přihlásil.

Nepeřivý krajánek. Hynek Žitka, 17 roků starý, mlynářský pomocník z Dobrušky v měsíci lednu zaměstnán byl ve mlýně p. Karla Novotného v Podbřezí. Práce se mu ani tak nelíbila, jako právě mlynářova plyšová čepice a sváteční boty. Dne 3. ledna sebral ve sváteční čepici i boty a jako milovník čistoty vzal s sebou ku cídění bot rýžový kartáč, něco bílého plátna a smízel. Cena ukradených předmětů činila as 7 zl. Žitka byl od 13. února stíhán zatýkacem. Konečně podařilo se četníkovi Karlu Mikšovi mlynářka laciných bot a čepice v Kuklenách dne 9. dubna polapiti a zatknouti.

Nalezená mrtvola. Dne 29. března nalezena byla na levém břehu divoké Orlice mezi Častolovicemi a Česticemi mrtvola muže as 60 roků starého. Mrtvola ležela obličejem do vody s roztáženými rukama a na temeni hlavy měla do trojhlav asi 5 cm. dlouhou ránu. Šat byl ledý, kostkovaný a velmi roztrhaný, jen boty byly v dosti dobrém stavu. U mrtvoly nalezen domovský list znějící na jméno Frant. Abel z Hraštic u Rychnova. Na penězích 13 kr. Dne 31. března byla mrtvola pp. lékaři MUDr. Fr. Albertem a MUDr. Karlem Švehlou ohledána a pytvána, načež pohřbena.

Soud o tele. Rolník Josef Dvořáček z Předměstí asi před 9 týdnů vyměnil svou krávu od řezníků Františka a Antonína Svobody z Ločenic za krávu stelnou. Dvořáček v domněni, že kráva je skutečně stelná, přidal na tele 2 zl. Nemoha po dlouhém čase dočkat si již zaplaceného telea, dal krávu obhlédati a shledáno pak znalci, že tato jest jalová. Záležitost tato jest nyní předmětem soudního šetření.

Praskl kotel. Dne 1. dubna u p. B. Morávka, materialisty v Kuklenách praskl kotel při stroji na sodovou vodu a zasažil chalupníka Josefa Winternitze z Pražského Předměstí, který při stroji tom zaměstnán byl, tak prudce, že týž ihned musel býti odvezen do sdejší nemocnice. Příčinu neštěstí hledati dlužno buď ve špatném kotli, aneb v tom, že poraněný neuměl a čerpadlem řádně zacházeti.

Dveunozí telek. Před Velikonocemi měly se alepice celkem zle. Hospodyně hubovaly, že málo vajec nesou, po kterých o svátcích panovala čilá poptávka a za noci padaly snahem za obět dvounožím tchořím, kterých se značně potulovalo po venkově. Tak jedné noci mlynář Ottovi v Trebešově u České Skalice vyloven do čista kurník. Kurník chalupníka Ant. Braty v Trebešově byl počten taktéž návštěvou slepičích slodějů. Brata měl slušný počet slepic a není divu, že alepíci od dávna měli záslusk na ně. U rolníka Jana Hampla ve Sviněšanech se lup nezdařil. Hospodyně ušlyšel hluk poplašných slepic, vyšel ven a sahmal sloděje. Ráno našel po hostech pouze šlepiče bosých noh. Z krádeže slepic jsou podezřelí dva známí, vícekrát trestaný sloděj, kteří výhradně pracují v kurnících. Tito dva vytečníci jsou Josef Hejna a Josef Michal. Oba nemají žádného stálého zaměstnání a bydlíště a jsou pravým postrachem domácích opeřenců v dalekém okolí.

Jestli Křídlové? Není tomu dávno, co zapadlo přibuzenstvo Křídlových za vrata věsnice a již opět objevili se dva příslušníci jejich rodiny na lavici obžalovaných. Špatný první apríl přinesl při hlavním přelíčení sletému, vícekrát trestanému Janu Křídlovi z Ločenic pravdivých 13 měsíců tuhého vězení a jeho paní tchny Kateřině Samkové, vdově, 56 roků staré v Hubilese rozené a do Čibuse příslušné, nyní baráčníci v Neděličtích, taktéž již trestané, 14 dnů. Křídlo měl slušnou řadu deliktů k zodpovídání. Tak mu kladeno za vinu, že ku konci 4. ledna usmul z držen a bez přivolení dělnici Kateřině Tiché v Plotištích se dvora velkou svrchnici v ceně 29 zl. a polštář v ceně 4 zl. — V loži rolníci Marii Purové v Sendračích odklidil a pole dvě kolečka a nápravu v ceně 5 zl. Před několika týdny odejmul M. Bohdaneckému, obchodníku z Nedělic kus stavebního dříví v délce osmi metrů. Janu Šafkovu, obchodníku ve Světech z vozů bednu náhrady kávové v ceně 8 zl. 46 kr. Jak vidíte, není Jenš Křídlov vybiřavý, kradešákem, co mu do rukou přijde a tím líší se jedině od jiných zlodějských specialistů. Samková Kateřina dopustila se zločinu účastenství krádeže tím, že převzela na sebe pěti Křídlem Kateřině Tiché odcizené a bednu náhrady kávové.

Propuštěn na svobodu. Dne 31. března t. r. byl Marek Löwidt, býv. obchodník se Solnice propuštěn ku návrhu c. k. státního zastupnictví sdejšího z vazby na svobodu a veškeré rozsáhlé vyšetřování proti němu bylo zastaveno. Löwidt byl stíhán pro zaviněný úpadek a zločin podvodu spáchaný domnělým falšováním smének. Dotýčený byl však před útekem svým do Ameriky, jak zjištěno, aktivním a prchnouti byl prý nucen toliko z obav před svým tichým společníkem, který mu hrozil trestním oznámením.

Pytel hrachu. O předešlém týdenním trhu dne 11. t. m. požádal mlynář Jan Fiedler z Trutnova dva mladší rolníky, aby se mu ohlédli na pytel hrachu, ješto sám musel na chvíli odejít a nabídl každému z nich po doutníku. Neznámí ohlédli se však na hrach tak důkladně, že než se jmenovaný vrátil, nenalezl hrach ani oba hlídače a litoval jen, že nenechal mu tam alespoň prázdný pytel.

Náles. V těchto dnech nalezen byl na podsošni na Malém náměstí košiček, v němž vloženo bylo několik kusů mužského šatstva a v červeném šátku zavázané prádlo.

Meršánová špička, na níž vyřezána byla bohyně lásky, nalezena byla u 18.letého cikána Fr. Rázičky v těchto dnech ve Skutči zatčeného. Špička, pocházející patrně z krádeže, uložena byla v pěkném pouzdru.

Levný veloped chtěl si poříditi dne 4. t. m. Rudolf Křivka z Pardubic. Týž pozoroval nestřežené kolo v ceně 180 zl. p. Josefa Prokopa, inženýra ve strojárně v Pardubicích, jež se mu zalíbilo tak, že naň vsedl a praskl do bot. V minulých dnech byl sleděj dopaden a dodán do vazby vyšetřovací.

Osvození. Koncem předešlého roku udáno bylo několik občanů z Habřiny u Jaroměře pro nedbalé posílání dětí do školy a poněvadž nemohli zaplatiti pokutu jim přisouzenou, museli si každý několik hodin odečíst ve vězení v Jaroměři. Dne 11. prosince m. r. vraceli se dotýční z trestu právě obyčejnou cestou z Jaroměře k Habřině a jak z jich řeči a nejisté chůze bylo pozorovat, koupil si každý z nich o skleničku víc — na zlost. K sedmé hodině večer přišli před školní budovu v Habřině a tu napadlo některého z nich, aby učitelé za to, že je udal a oni dostali se do vězení, stropili nějakou kočičinu. V nedostatku moudřejších nápadů, vytasil se některý z nich s návrhem, aby zaspívána byla rakouská hymna; návrh byl přijat a zpíváno. Mezitím však ozvala se v některém spěváku skladatelská žila a v okamžiku byla tu nová posměšná píseň věnovaná nenáviděnému učitelu, která však měla se jim všem státi osudnou. O tomto zastaveníku dověděly se příslušné orgány a hned nato na udání učitele nastalo vyšetřování pro zločin urádky Veliceňstva, z něhož také byli dotýční obžalováni a v pondělí, dne 12. t. m. měli se zodpovídati před soudním stolem. Jako obžalovaní předvoláni byli Jan Marek, kovářský dělník, Josef Karel, Frant. Bukač, Jan Sixta, dělníci, Ludvík Kankaš, chalupník a Jan Fíler vesměs z Habřiny. Za svědky předvoláni byli p. V. Letošník, říd. učitel a Jos. Mikeš, učitel v Habřině. Přelíčení přelíčen celkem nepřineslo nic zvlášť zajímavého, nanejvýše byla působivou scénou, kdy k dotazu obhajce odpověděl jeden svědek, že v první řadě byl uražen on a pak že urážka směřovala proti rakouské hymně; přitom však nebyl soud přesvědčen o vině obžalovaných a po účinné řeči obhajce obviněných p. dra. Baše, který se svých klientů horlivě zastal, vynesl soud rozsudek osvobození c.

Týral své slušky. Loňského roku ku konci měsíce října v úmyslu nepřátelském ale nakládal rolník Antonín Rohner v Dolních Bořkovicích se svými sluškami R. Mužíkovou a Marii Pavlovou. Oběma spřisobil lehká sice poranění takovým nástrojem, kterým nebezpečí života přivozeno bývá, čímž dopustil se zločinu těžkého poškození na těle. Mimo to dal Maříškové, která byla s ním těhotná, prostředek k vyhnání plodu a sice námel a šafrán do vína a měl ji k tomu, aby to užila, což sice ona nečinila, ale Rohner předsedl čin, kterým se dopustil opět zločinu. Státní zastupitelství sdejší podalo proti Antonínu Rohnerovi, rolníku, ženatému a dosud zachovalému žalobu pro oba sloužiny. Hlavní líčení proti němu odbyváno bylo dne 3. února za předsednictví pana zemského rady Prokše, při kterém Antonín Rohner odsouzen pro zločin těžkého ukození na těle a ku náhradě vzdejších útrat, pro druhý delikt byl sprostěn. Proti rozsudku se A. Rohner odvolal a podal zastupcem svým kmatečím státnost k nejvyššímu soudnímu dvoru, která co bezvýsledná byla těchto dnů zamítnuta a Ant. Rohner jest nucen přisouzený trest si odbyti.

Mladý zlodělec. Trudno viděti na soudní lavici mladého člověka ze slušné rodiny, jenž ráhy zapadl mezi stracené existence ze společnosti lidské vyhoštěné. Edvard Bräuer, hodinářský pomocník v Nymburce rozený, do Kolína příslušný připravil se brzy ku kriminální kariéře. Každý politování musí řádné rodiče jeho, že tolik strasti jim neuvědomí, svedení působil. Dne 16. t. m. byl Edvard B. postaven před soud, aby se zodpovídal s dlouhé řady zlodějských kousků. Obžalovaný byl svému otci a své sestře usmul dámské hodinky, Janu Kalivovi, hodináři v Rychnově stříbrné hodinky, Janu Hofmanovi, hodináři v Hradci Kr., když u něho jako pomocník zaměstnán byl, se započteného balíčku zlaté hodinky v ceně 40 zl. a početidlo. Své matce Kateřině B. zlatou brož v ceně 16 zl. a zlaté náušnice v ceně 25 zl. Svému stravovateli Karlu Čermákovi ve všeobecné nemocnici v Německém Brodě ukradl v noci dne 26. ledna letos s uzamčené místnosti hnedý kumisk, šedý letní kabát, loveckou tašku a mnoho jiných věcí daleko 25 zl. převyšujících. A. Rázičkové, soukromníci v Rychnově, vzal zlatou záponku a menší ještě slatý předmět v ceně 8 zl. Věci ty byly odevzdány ku předání M. Laušmanové vdově v Hradci Král. ukradl stříbrné dámské hodinky v ceně 17 zl. ku správě dané. A anad by tetěž krádeží těch byl nekonečný, kdyby v čas nebyl odevzdán spravedlnosti. Věci ty většinou byly od menovaných vlastně svěřeny jemu a tím dopustil se také přestupku spronevření. B. je dosud zachovalým. Dostal se kajícím. Zastupce odmítl. Soud, jemná, ředitel rada p. Fischer, usmul obžalovaného vinným a

rotační valnou hromadu. U stolu předsednického viděli jsme Jeho Eminenci nejvyšší arcibiskupa kardinála Šebönborna, diecési královhradeckou zastupoval Dr. Krystáček, litoměřickou Dr. Michel. Schůzi předsedal hrabě Thun. Ze šlechty viděli jsme knížete Ferd. Lobkovic, hr. Šebönborna a jiné. Dvůrana naplněna vybraným občanstvem i dámami, v zadu četné duchovenstvo pražské, dp. Votka, Dr. Doubrava, dp. Škrdl a jiní. Na řečníště vystoupil po obvyklých zprávách jednatele vdp. kanovník Kyselka, který živými slovy líčil činnost nynějšího sv. Otce Lva XIII. Po přednášce té hodinu trvající a živým potleskem odměněné, řečnil hr. Sylva-Tarouca o křesťanství a civilizaci. Přednáška tato opírala se hlavně o spis Nostičův „Das Problem der Kultur.“ Poslanec hr. S. Tarouca má živý přednes, sympatický hlas a dovede občanstvo si naklonit. Ptalí bychom si však, aby naše katolické spolky řečníky více živým přizvukováním v přednášce samé povzbuzovali, noubhlesm častěji je rozobhováli, a nikoliv teprve až na konec řeči tleskali. Když posluchači po celou přednášku trpěli si veřou, pak ochabne i ten nejlepší řečník. Denní listy uveřejnily počet hotelů, hostinců, restaurací, kavárén a vináren v Praze. Ten hospodský život otravuje hluboko život rodinný. V každém starém domě jest buď restaurace, neb vinárna a podobné místnosti. Pražské vinárny, kterých jest skorem 100, prodávají umělé vína slavné od židů fabrikovaná. Článek, který jsou ve vinárnách a restauracích zaměstnány, nemají žádného platu a jsou odkázány na zprostituté hostů. Ze jest to nejvýbornější předávkola k prostituci, jest všeobecně známo. Kde článek nedovede hezky „upoutati“, tam obchod vázne, hostinský přijde o majetek, který do živnosti strčil a pak jde nádeničit. Ještě smutnější však hraji roli v Praze jako ve velkých městech vůbec, domy vykrádené. Zajímavé je, že vesměs tyto domy v Praze patří židům a tajným policistům. Tyto pelechy navštěvují i sotva školou odrostlí kluci (Páv) a to se děje bestrestně. Majitelé těchto domů báječně bohatnou a staví si činžáky. To jsou smutné hnusavé rány na společenském tělese a samy zákonné paragrafy tyto zločiny trpí. Odkud by berní úřady braly daně z lihovin, daně ze živností hostinských, kdyby nebylo dosti hostinských koncesí? Co se stará moderní stát o mravnost a zachovalost lidu, která životem hospodským jest otravována?

V neděli 19. t. m. zahájil první svou schůzi katolický lidový spolek, o jehož účelu minule jsme se zmínili. Doufáme, že tento spolek, v němž vidíme mladé a snaživé síly, jako dp. Šimona a pana Kotrbu, správce cyrillo-meth. knihtiskárny, se osvědčí a nám pole upraví k volbě poslanců katolických.

Co týden dal.

Volební oprava. Poslanecká sněmovna jednala v posledních schůzích o předloze volební opravy ve druhém čtení. Ze všech řečí bylo nejdůležitějším prohlášení, jež podal jménem celého českého konservativního velkostatkářstva hr. Pálffy. Strana tato považuje obecní řízení rady za právo anemů jednotlivých království a zemí a spatřuje v obnovení tohoto práva nápravu dlouholeté krivdy. Prohláší proto jmenem jejím slavnostně a rozhodně, že hluboce lituje, že v tomto návrhu volební opravy nedošla výrazu spravedlivé zásnady obecního řízení rady zemskými anemý a že pouze a jedině v uznání, přijetí a provedení jejím vidí trvalé a správné zlepšení našeho řízení zastupitelstva. Lze toho docílití toliko sešlením zemské samosprávy a oprávněním zastupitelstva zemského a nikoli v centralisticky sestaveném řízení zastupitelstva. Na převedení tom trvá — praví řečník — budeme i v budoucnosti chrániti práva a oprávnění jednotlivých království a zemí před každým dalším zkracováním, pracovatí u jich rozšíření a tak povlnně sjednávati platnosti svému stanovisku státoprávnímu. Po té činil řečník závazné námitky se stanoviska konservativního, an má za to, že toliko na základě organizace společenstev může se vyhověti za stávajících poměrů spravedlivým požadavkům stran volebního práva. Nebhlesne-li jeho strana přece pro zmaření volební předlohy, děje se tak jen proto, že předloha směřuje k rozšíření volebního práva a ku splnění přání do jisté míry oprávněných, jakož i ku poskytnutí příležitosti oněm, kdož chtějí na společné půdě pracovatí ku všeobecnému blahu. Prohlášíme však při tom, že setrváváme po všechny budoucí časy věrně a neslomně přisvěm státoprávnímu programu v českém království a že celou sílu vroucího přesvědčení budeme se povždy zasazovati za jeho splnění, zejména rozšířením autonomie zemských sněmů. Chceme své náhledy, jak dalece to možno, spojití s tuhami a požadavky doby nynější. Každé slovo našeho prohlášení pak jest společným majetkem nás všech, náš m společným přesvědčením. Naši zástupci ve výboru pro volební opravu dali také nepokrytě výraz svým státoprávním požadavkům i náhledům na jejich uskutečnění. Bohužel pokus ten byl marným a nedošel podpory. Rozhodli jsme

se pro stanovisko poslednější. Nechceme, aby na české velkostatkářstvo padl třeba jediný jen stín podezření, že jsme zmařili zákon, který po náhledu vlády, většiny této sněmovny a veřejného mínění přispívá k odstranění mnohých nepřítelů, k upokojení pobouřených vrstev lidu a konečně ku zdárné činnosti parlamentu. Zda li bude mítí předloha skutečně takový účinek, spočívá v rukou Božíh. My přinejmeně ochotné a s úplným uspokojením velkou obět na svém státoprávním, konservativním a autonomickém přesvědčení, jen když se cíle toho dosáhne. Na konec odmítá hr. Pálffy ostře a důrazně Pernersdorferův útok na šlechtu a prohlásil trefně, že kdyby velkostatkáři měli takový vliv, o jakém Pernersdorfer blouznil, dopadla by volební předloha docela jinak.

Dr. Lueger zvolen byl minulou sobotu po čtvrté za purkmistra města Vídně. Dle posledních zpráv z Vídně nebude ani nyní potvrzen.

V Uhrách, správně řečeno ve vládních kruzích uherských panuje již dnes slavnostní nálada jubilejní. Do historického oddělení miléniové výstavy, která zahájena bude dne 2. května, dovážejí se skvostné památky z císařských sbírek již nyní. Sněmovna přijala také t. sv. „zákon jubilejní“, kterýž vyhlášen bude při zahájení nového parlamentu 8. června u přítomnosti panovníka a členů císařské rodiny. Radostnou mysl kabinetu p. Banffyho ruší jen strana Košutova, neboť podá prý ještě tento týden návrh, aby pro mhrání národním jménem byl dán v obzoblu. Nedoje sice na to, ale na krach miléniový dojde doista. Odmítat návštěvu výstavy nejen velká část obyvatelstva, nýbrž i většina časopisectva v sousedním Srbsku. Že my Čechové pro ni se nerozohřejeme, leží na bilédní. Za to jest prapodivná zpráva, jež došla z Vídně. Vydan totiž v těchto dnech k důstojnictvu rozkaz, v němž se dří, že dostanou všickni důstojníci, kteří navštíví výstavu v Pešti, 14denní dovolenou a zároveň jim slíbena, že za svého pobytu v Pešti budou mítí bezplatné zaopatření. Od koho? Od Maďarů? Kde by na to vzali, kdyby těch pověstných našich 70 procent nebylo?

Kaíže Ferdinand bulharský, který přijel do Petrohradu v sobotu v poledne, přijat byl i tam s počtami panovníku se sverchovanou mocí přilůsnými. Čestná setnina s budbou, jež hrála bulharskou hymnu „Šumi Marica“, stála v nádraží. Slovanský spolek, zástupce to slovanské strany na Rusi, podal mu ohléd a sál a pro prince Borisa svať obraz. Ve spolku tom vedlo však uvítání to k malé krizi. Předseda jenerál Ignatěv byl proti přilůsnému uvítání a když proti němu rozhodla většina, vzdal se předsednictví. Za předsedu zvolen pak známý jenerál Čerňajev, jež sám jménem spolku vítal knížete chlebem a solí. Kníže podává též s tří stran svať obrázky. Kaíže jest hostem carovým a sdílí v nádherných zimním paláci petrohradském. Přijeti jeho od cara a carevy v Carském Selu bylo srdečné. Největší význam přikládá se však jeho setkání s kaížetem Lobanovem Roštovským. Dvě hodiny trvala porada bulharského knížete a ruského ministra zahraničských věcí. Další porada bude ještě následovati. Pobyt knížete v Petrohradě považuje se za stejně důležitý jako v Cařibadu. Platí utvrzení poměrů na balkánském poloostrově ve smyslu rusko-francouzské shody. Dne 19. t. m. pořádána byla v zimním paláci na počest knížete slavnostní hostina. Uprostřed tabule zasedl car s carevou kaíže Ferdinand sedl po levici carevny. Po hostině sdělili se carův manželé a kaíže Ferdinand s družinou představení v divadle.

Všelicos.

Když to nejde, nechť se to uleket do podzimu. Až prý budou mít sedláci více peněz! Tak totiž dopadá to s novým pokrokatřským listem, který má směřit „Obnovu“. My bychom se těšili, kdyby nový list vycházel třeba hned; nu do podzimu ještě trochu povyroste a pak při válce s pokrokatřským listem bude nám spouštější. Naši milí odpůrci verbovali již také v Pardubicích, ale tam pochodili stejně špatně jako na Hradecku. Pardubické „Neodvlelé listy“ plácou nad tímto divným výdělkem takto: „Z té bora pokrokatřských. Naším novým proudem se u nás nerozumí. A jest to tím trapnější, čím více máme si nových těchto směrů cizina a čím více mladé generace, již bez odporu náleží budoucnosti, hlásí se pod prapor pokrokatřských strany. Bezvěho házet kamením na ty, kteří nekoří se starým modlám — je více, než neupřímnost. Tyto dny můžeme zaznamenati nový případ nejhorší apathie, jaká jeví se u vládnoucích kruhů v naší národní společnosti pardubické vůči kulturnímu posláni naší mládeže. Pokrokatřská strana hodlá v Hradci Král. založiti lidový týdeník, jehož ostří by bylo proti klerikálnímu tisku. Má paralyzovati vliv „Obnovy“. Nuže, a jaký výsledek má upřímná snaha tato? U nás potkala se s naprostou nepřítelostí. Strana ryze programová, hájící jen věc a nikdy osoby, strana, která otvírá našemu lidu oči — ta není u nás vítanou. Zdejší někteří političtí výtečníci odepřeli morální a finanční svou podporu tomuto podniku. Mýlíš snad ti pánové, že tento proud zaráží?“

„Ber, co ti dávají!“ To je podle výkladu posl. Eima na schůzích v Chotěboři, Hlinsku a ve Skutči míněním mladočeské strany v otázce volební. To je táž strana mladočeská, která si ke své slávě pomohla pověstným železným proti — drobečkám!

Všech ohrádní a kapli v zemích koruny české jest 6674. V arcidiecési pražské 1213, v diecési královhradecké 1104, budějovické 1149, litoměřické 542; v arcidiecési olomoucké 1127, v diecéších brněnské 914 a na Těšínsku 225. Pokud se týče kostelů a kapli každému ze sv. patronů v našich zemích koruny české, jest jich zasvěceno sv. Václavu 323 (Praha 70, Král. Hradec 71, Budějovice 55, Litoměřice 60, Olomouc 26, Brno 39, Těšín 2), sv. Janu Nep. 293 (Praha 42, Králové Hradec 53, Budějovice 83, Litoměřice 38, Olomouc 40, Brno 22, Těšín 4), sv. Prokopu 92 (Praha 29, Králové Hradec 17, Budějovice 13, Litoměřice 19, Olomouc 7, Brno 7), sv. Cyrilla a Methodu 61 (Praha 3, Králové Hradec 4, Budějovice 5, Litoměřice 2, Olomouc 26, Brno 26), sv. Vojtěchu 58 (Praha 20, Králové Hradec 8, Budějovice 22, Litoměřice 6, Olomouc 1, Brno 1), sv. Vítu 48 (Praha 13, Králové Hradec 11, Litoměřice 5, Olomouc 2, Brno 6), sv. Klimentu 15 (Praha 6, Králové Hradec 2, Budějovice 2, Olomouc 1, Brno 3, Těšín 1), sv. Ludmle 8 (Praha 5, Králové Hradec 1, Budějovice 1, Litoměřice 1), sv. Zikmundu 5 (Praha 1, Králové Hradec 2, Litoměřice 1, Brno 1), sv. Hedvice 3 (Těšín), sv. Norbertu 2 (Praha), bl. Janu Sarkandru 1 (Těšín), sv. patronům českým 1 (Králové Hradec), sv. Vintíři 1 (Budějovice) a sv. Zdislavě 1 (Litoměřice).

Na zachování historických památek kunětických ráčili dále věnovati: Jeho Eminence nejv. pan arcibiskup olomoucký 20 zl., nejv. pan biskup brněnský 3 zl., vys. dp. kona. rada dr. Soukup v Král. Hradci 1 zl., kolegové kunětického faráře s ním r. 1870. ordinovaní 25 zl. 25 kr. Jeho Em. pan kardinál Šebönborn 20 zl., pan Lad. Sekera, katecheta v Rudolfinum královhradeckém 2 zl., čtyři nejmenovaní dobrodinci 9 zl. 50 kr. a jeden los jub. loterie v Kroměříži. Zaplat Pán Bůh! Za další hojně přispěvky uctivé a snažné se prosí.

Národní ostuda. Před porotou pražskou konáno bylo v sobotu a v neděli až do 1 hod. s půlnoci přelčení, jež záruktem musel naplniti každého upřímného Čecha. Spor totiž se kolem známého millionového pavillonu na výstavě českoslovanské. Obvinil totiž v „České Stráži“ jeho majitelku pl. Geitlerovou spisovatel p. G. Jaroš, že používala firmy „Ústřední Matice školské“ ve svůj vlastní prospěch a že její pokladnu při tom poškozovala. V průvodním líčení vyšla na jevo také věc zajímavá, že pl. Geitlerová přenesla týž pavillon letoš na pešťskou výstavu, již platiti bude 25 procent hrubého výstěku a že přihlásila se při tom za příslušnici maďarské (!) národnosti. Navzděchovalo také velmi mnoho podrobností, že článek p. Jarošův byl napsán po důkladných a věcných informacích a že bude obzobly sprostěn. Stalo se také a paní Geitlerová odsouzena k zaplacení všech soudních útrat. Ovšem velmi nemilou skutečností jest, že do tohoto sporu zatažena byla také „Ústřední Matice školská“. Průběh sporu ukázal, že správa spolku musí si v podobných záležitostech počínati měrou opatrnější, nežli se v tomto případě stalo, nebo jak se to dříve přibodilo s „národními“ zápalkami atd.

„Našinci“ v Čechách. Podle údajů dra. Adolfa Posnaňského, rabína v Plzni, jest v českém království 197 náboženských židovských obcí, které mají 18.804 rodin; 51 obcí má přes 100, tolikéž obcí přes 50 rodin, ostatní obce jsou menší. Nejstarší jest obec pražská a tachovská, která vznikla ve 12. století.

Žena — paní — manželka. V zanechaných papírech Davida Strausse nalézá se o významu slov žena — paní — manželka následující trefná poznámka: Dávají-li se oddati dva lidé z lásky, stává se z nich muž a žena, uzavrou-li sňatek s pobohlostí, je z nich pán a paní a kdo přikléká k oltáři jen s poměrů, stávají se manželem a manželkou. Žena svého muže miluje, paní ho šetří, manželka jej trpí. Žena obstarává hospodářství, paní dům a manželka dobrý tón. Nemocného muže ošetřuje žena, paní jej navštěvuje, manželka také se po jeho stavu. Žena sdílí s námi starost, paní naše peníze a manželka naše dluhy. Zemřeme-li, naše žena nás oplakává, naše paní nás želí a naše manželka chodí ve smutku.

Zvěsti z východních Čech.

Svěcení základního kamene „Adalbertina“. Jak jsme předešle ohlášili, konalo se na den sv. Vojtěcha, 23. t. m. dop. svěcení základního kamene „Adalbertina“. Přes nepřítomné počast vydařila se slavnost skvěle a těšila se hojněmu účastenství. Po slavnosti konala se výborová schůze polit. družstva tiskového. Pro krátkost času odkládáme podrobnější zprávu na příště. Na tele-

gramm nejdůležitějšímu panu protektorovi do rodině svatého Vojtěcha ze staveniště Adalbertova poslaný došla od Jeho Biskupské Milosti telegrafická odpověď: „Operi, cibus hodie fundamentum positum, libentissime benedicat Episcopus.“ (Dílu, jehož základ dne položen, co nejochotněji řekne Biskup.) — Ku dnešnímu alibnému zahájení krásného díla dovoluje si s plnou srdce přáti s Boží požehnání. Hrabě Vojtěch Schönborn.

Rádná schůze městského zastupitelstva královéhradeckého odbyla se, jak jsme již v předchozím čísle předběžně oznámili, dne 18. t. m. o 3. hod. odpolední. Členové zastupitelstva sešli se v úplném počtu a mimo těch dostavila se do zasedací síně také značná část posluchačstva, jež bylo zedávo patrno na správu lesního odboru, kterýto bod zděl se býti již předem nejzajímavějším z celého programu. Po zahájení schůze připomíná parkmistr dr. Ulrich významný akt, že člen zastupitelstva p. Waldek významně byl řádem, což datuje se s jeho pevností akce, načež se významnému blahopřeje. Náměstek parkmistra p. Waldek děkuje a alibuje, že pokud bude počtá dáváro voličstva, stále bude pracovat pro blaho obce, seť mu síly stačí. Městský rada p. Al. Dvořák k tomu říká, že za odělení pozemku pro stavbu obecní školy, načež přikročí k prvnímu bodu programu. Referent p. Pilaček předčítá žádost p. J. Polákové, nájemkyně dobytčích trhá za slevu pachtovního. Žádost odůvodňuje jest tím, že nájemné letošního roku značně stoupl a mimo to ještě byly trhy slabé obořány, ano vepřový dobytek se po několik měsíců následkem kontumace do trhá vůbec nepřivážel, čímž trpí nájemkyně značné škody. Městská rada však po porovnání policejního výkazu o dovozu dobytka na trh neodporuje, aby žádosti této se vyhovělo. Petříček k návrhu, by se vyhovělo žádosti pouze za čas, kdy byla kontumace. Ředitel Vávra čte návrh, aby slevilo se žadatelce 30 zl., což bylo 16 hlavy přijato. Žádost p. J. Procházky za udělení systemisovaného místa městského asistenta přednesl parkmistr a doporučil ji ku schválení. Žádost podporuje i ředitel obecní školy záměstek p. Haněl. Dr. Heller také se, proč má se toto místo obsadit bez větší vypaň konkursu, jak bývá to zvykem. Správce počty p. Ryšánek odpovídá, že by se zbytečně vyvolávaly naděje celé řady žadatelů a ku konci že by se přece místo udělilo p. Procházce, poněvadž by se lepe žadatel nenašel. Dr. Heller praví, že žadatel musí zde býti s jistotou nadávno, poněvadž jej většina zastupitelstva ani nesná. Parkmistr sděluje, že p. Procházka zastává dosavadní místo zde již dva roky vzorně a k úplné spokojenosti. Dr. Heller: Jini čekali na podobná místa mnohem déle. Za přijetí žádosti přimlouvá se dále též řed. Vávra, který myslí, že jest dobře poskytnouti mladému, snaživému muži cesty k postupu. Dr. Heller: I je to beztoho již napřed avano a tedy odbyto. Výtku tuto parkmistr rozhodně odmítá. Městská rada chce na žadatele jako na dobrou sílu pouze upozornit, je-li ale přáním zastupitelstva, aby vypsal se konkurs, tedy se tak stane. Na to bylo hlasováno listky a žádost p. Procházky byla jednomyselně přijata. Žádost manželů Stěpanových za udělení práva domovského byla přijata na přimlouv p. Petříčka jednomyselně. Zprávu odboru lesního přednáší profesor Svoboda. Hlavním úkolem našeho města, praví řečník, jeom rozebrat lesy reprezentující cenu přes 1 milion zlatých; každý občan musí si tedy přáti, aby lesy tyto byly co možná řádně spravovány. Veřejnost přirozeně se o to zajímá. Letos překročil příjem z lesů obvyklou sumu o 600 zl., než jak bylo rozpočteno, poněvadž v okolí nastala nouze o palivo. Budoucí rok stoe nebude již tak velká zásoba paliva jako letos, poněvadž bude se káceti dříví slabší a také na menší ploše proto, že dřívě dělaly se paseky příliš velké. Když nastala nouze o palivo, usneš se lesní odbor, aby vedena byla přísná evidence a dříví aby vydávalo se pouze na poukázky tak, aby se vědělo, jak velká zásoba ještě jest. Posledním úkolem rozebrat se ve veřejnosti zvětí, které je potřeba objasnit, zvláště co se děje se dřívím stavebním a tu pravím předem, že nestalo se nic zvláštního. Bylo totiž vždy zvykem, že měla-li se prodati větší část dříví, usneš se na tom dřívě odbor, načež dýchod vydal poukázky, jichž majitel byl pak oprávněn dříví si vyzvednouti a odvézt. Roku loňského byla ofertním řízením uzavřena smlouva s obchodníkem Sachalem, který nabídl za stavební dříví, pak vyřazal a souše 6 zl. 38 kr. za 1 metr. Obec vyhradila si při tom část pouze pro svou potřebu, jako na stavbu školy atd. Referent Dvořák dovolil si však s tohoto dříví Sachalovi zaprodáno, přenechal část městskému radovi p. Faltovi, aniž by to dřívě přednesl městské radě ku schválení, jak bylo jeho povinností. Sachal se o tom dověděl, podal na p. Dvořáka stížnost a žádal náhradu, poněvadž platil při uzavření cenou za průměrné oběti a nyní, kdy část lepšího se prodala jinému, cítil se býti ukráceným. V odborové schůzi seznána byla vina také nadlešeného, který dříví neměl bez poukázky vydávati, poněvadž věděl, že jest toto již zaprodáno. Mimo to usneš se výbor jak lesnímu referenta Dvořákovi, tak kontroloru Dvořákovi vyaloviti svou nelibost a dleto přimě nadleše na to, aby se dříví nevzdalo bez poukázky nikomu, třeba to byl rada X nebo Y. Do schůze odboru nedostavil se tehde zikde s dotčených pánů. Nadlešená udělena byla za

te dětku. Městský rada p. Al. Dvořák podotýká, že skutečně byl po celý měsíc nemocen, což málo příslušný lékař potvrditi a proto že nebylo mu možno do dotčené schůze se dostaviti. Mimo to byl již od dlouhého času rozrušen, poněvadž zápasil se vřím, jenom s ním dobrým. Sám žádal parkmistra, aby mu vydána byla smlouva ohledně zaprodaného dříví a praví, že i dřívě se prodávalo dříví domácím, třeba smlouva byla uzavřena. Sachal k němu jednoho dne přišel a stěhoval si, že nemá žádné dříví k vození; poněvadž sám byl právě nemocen, požádal p. Falta, aby se šel do lesa podívat. Mimo to naznačil p. Faltovi paseku, kde málo si tento několik kmenů pro svou potřebu vybrati. V těch místech bylo dříví úplně správně přijato a konsignováno, což přítomný kontrolor p. Dvořák dotvrzuje. Málo si se mi dávat nějaká vima, praví p. Dvořák, tedy by to mohla býti jen ta, že staral jsem se poctivě, aby obec více vytáhla. Dříví přenechané p. Faltovi mělo se účtovat za ceny detailní, tedy vyšší než obvyklé. Dále dotýká se řečník anonymních dopisů, jež ho docházely v té době a nazývá pisatele jich bídákem. Zavínil-li nějakou nesprávnou úřednici, za to nemáte být on zodpovědným. Před nemocí žádal prof. Svoboda, aby nechal svolat schůzi odboru, v níž by mohl vše vysvětlit, ale to se nestalo a tak soudilo se o něm bez něho ve schůzi odbyvané v čase, kdy on byl přítomán na ládko; takové jednání má se jen litovat. Neví, jaká toho byla příčina, snad že mu odbor nevěřil, že skutečně je nemocen. Na doklad, že měl vždy v první řadě prospěch obce na zřeteli, uvádí referent případ z loňského roku: když viděl, že nastává nouze o palivo, vyřídil o své vůli cenu dříví o 20 kr., z čehož měla obec o 300 zl. větší výdělek. Neobci se dotýkáli zde, praví, sekty židů, ale tolik jest jisto, že byl jsem Sachalovi sám dobrým; často radil jsem sám vlastním jménem, když tento přijel pro dříví a neměl peněz. Když nyní Sachal přišel, nevěřil jsem, jakou vlastně má smlouvu a myslil jsem, že mohu dříví odprodat p. Faltovi, jako dlelo se to jiná léta. V tomto případě jedná se pouze o 15 kmenů, jež si p. Falta odvezl. Sachal sám při návštěvě u mne aliboval mi, že více nechá, když mu to přiležitostně ynahradím. Ovšem že v té náhradě jsem myslil opět jen račení za, neb upravení nějaké cesty, aby mohl lépe vozit; podplácet ale nedal jsem se a také nikdy nedám. Nevěděl jsem, že podal na mne Sachal stížnost městské radě a kdyby mi to byl parkmistr sdělil, byl bych vše vysvětlil a nemuselo být ničeho; do dnes jsem se však nedověděl, co ve stížnosti jest obořeno. Že prodalo se dříví mlynářů do Bělce, jež bylo dřívě již prodáno Sachalovi, jest lež. Sachal říká, že má také koupené duby, ale pamatují se, že za duby nabízel Sachal 8 zl., kdežto jini byli ochotni je koupit za 12. zl. Již v lednu žádal jsem, aby mi byla vydána bilance, ale níž mohl bych sestavit správu, ale dnes šme 18. dubna a já jsem bilanci domů nedostal. Dále dotýká se řečník jakési nemocenské afery, jež zdála se mezi přítomnými bouřiti alon krev: Že řid Sachal není s Dvořákem spokojen, to-mu jen málo lichořiti; kdybych se dal podplatiti, praví, bylo by vše jinak. (Pohnutí). To však mne uspokojuje, že bránil jsem se ze všech sil, aby nebyl univerzálním kupcem hradeckých lesů řid a že podporoval jsem rolníky a průmyslové závody. Na to přihlásil se k slovu správce počty p. Ryšánek, jenž netvrdí, že děla se zde nějaká nepoctivost; naopak musí dospěti, že lesní referent Dvořák hleděl všemožně výdělek obce zvýšiti. Tímto však dopustil se, jak sám přiznal, neokretnosti. Předně oznámil, že bude se přijímati dříví v den, kdy prý věděl, že bude nemocen, mimo to právě v onen den odejel pan nadlešen do Chrádima a pan kontrolor šel s kupcem (Faltou) a kontroloval dříví, které se prodávat nemělo; takový jest to kontrolor. To jsou věci neokretnosti neomluvitelné a proto navrhuji v zájmu obce páti jak kontrolora, tak referenta, aby vynešeli se býti podezříváni s nepoctivostí, aby byli svých funkcí zbaveni a místa tato aby obsadila se znovu a zejména kontrolor aby ještě dnes funkce své byl zbaven. Kontrolor Dvořák praví, že neví, kdo dříví odvezl, ale vi jen, že dříví bylo řádně přijato a konsignováno. Prof. Svoboda sděluje, že nadlešen podal písemnou správu, s níž jest patrno, že p. Dvořák jej již před delším časem upozornil, že Falta přijde dříví kupovat a posléž opět přichod jeho na dva dny předem oblésti, ač dříví bylo Sachalovi již zaprodáno. Dříví přijal kontrolor Dvořák a opatřil je signaturou. Dále ohraňuje se, že by jej referent byl žádal za svolání schůze odboru; vyzvání toto týkalo se prý schůze jině. Bývalo vždy zvykem, že každý, kdo chtěl nějaké dříví koupit, podal si žádost písemně. Rozlišená pak dodává, že uvádění viny na někoho jiného jest nedůstojné. Al. Dvořák odpovídá Ryšánkovi na jeho návrh, že již dávno chtěl vdati se svého referenta ze soukromých příčin, že však na to vždy zapoměl. Prof. Svobodovi pak odpovídá, že jako nikdo tak ani on nemohl vědět, že bude stížen nemocí, právě v čase, kdy měl se do schůze dostaviti; schůzi té se samylně vyhnutí nechtěl. Sachal v podané stížnosti jež se předčítá, stěže si, že dříví měl mimo pro obecní potřebu koupeno všechno. Dvořák pak že lepší kasy, z nichž mnohé prý ma již jsou účtovány, prodal, čímž trpí on nyní značnou škodu, proč řádá, aby učinlo se opatření takové, aby smlouva nebyla rušena. Prof. Svoboda podotýká k tomu, že p. Dvořák se uvolí v odborové schůzi diferencí Sachalovi nahraditi a má sám za to, že

kdy prý bude se takto jednat s kupci, že pak bude o dobré kupce nouze. Dr. Heller poukazuje k tomu, že stížnost podána byla dne 23. března a přibíhá teprve 18. dubna na přetřes, což vypadá, jako by se byla chtěla celá věc utulati. Již 14 dní se to v listech přetřásá a vrať o tom na střeše štěbetají; něco takového nám ke cti neslouží. Při těchto slovech nastal nepokoj mezi členy a projevovala hlasitě nevole. Ředitel Vávra praví, že nechtěl nikdo nic tlatat, ale že bylo třeba předem celou záležitost vyšetřit. Tomu přisvědčuje parkmistr a p. Waldek. Al. Dvořák praví, že není to správné házení klacky. Dr. Heller odpovídá, že nepovažoval nikoho za nepoctivého, ale považoval to za velkou nesprávnost. Prof. Svoboda omlouvá to, že stížnost nebyla podána dřívě tím, že sdělil v odboru jádro žádosti a myslil, že to dostačí. P. Ryšánek dodává, že referent Dvořák, hlavní to osoba, která měla býti slyšena, byl nemocen. (Dvořák: Už dne 11. t. m. jsem byl zdraví; Jeden nemoh' a druhý (Dvořák) nechtěl jít do schůze a přemlouval ještě třetího, aby také nechodil. P. Dvořák, jenž výtku platila, přisuzává, že nechtěl jít do schůze, však jen proto, že by tam nebyl nic platen, poněvadž p. Dvořák nemohl se dostaviti. Návrh odboru, aby dříví nadále prodávalo se pouze na poukázky vydané důchodem, jakož i na vyalování nelibosti, byl pak většinou přijat. Návrh p. Ryšánka, aby kontrolor byl funkce své zbaven, přijat taktéž. Tím ukončena byla hlavní část programu a přikročeno k dalším bodům. Mezi tím obecnstvo, jež průběh debaty s napětím sledovalo, ze zasedací síně se vytratilo. Při podání správy odboru zastavárenského usneseno následující: Účetnímu povoleno absolutorium, za revidenta Novotného bude se platiti as 12 zl. daně s příjmem, remuneraace znalce zlatníka K. Šolce svěřena byla od 1. ledna 1896 o 60 zl., žádost Jos. Herbricha, aby povolán byl za soudního znalce, byla zamítnuta, poněvadž znalce v tomto oboru zastavárna nemá zapotřebí a konečně bylo usneseno, aby se koupením některé z budov starší školy získaly pohodlnější místnosti pro zastavárnu. Dále byly schváleny revery o zřízení kanálu a vedení železného potrubí vodního přes erární silnici před bloky A., B. a o dočasném poskřiti erární silnice pod městským pivovarem a u pražského mostu k rozlišení vodovodu. K tomu podotýká řed. Vávra, že bylo by záhodno převzíti obstarávání silnic v okolí města ve vlastní režii, jako jest tomu v Jaroměři, kde dostávají za to náhradu. U nás necháváme silnice městem čistit na svůj náklad a nic za to nedostaneme. Pan Waldek odpovídá, že se na to pomýšlí, ale že bude lépe počkati až později, poněvadž po čas staveb budou silnice mnoho zkoušet. Janu Alex. Janečkovi uděleno bylo jednomyselně právo domovské. Témuž povoleno bylo, aby přenechal se mu část pozemku as 15 čtver. sáhů v Tomkově ulici č. kat. 188, kout to proti obchodníku Pátkovi. Cena 1 čtver. sáhu stanovena byla na 50 zl. Na návrh zem. rady Fischerera bude městská rada hleděti, aby celý kout, jenž k okrase města neslouží, prodala. Žádosti býv. pol. strážníka Jos. Alounka za slevu t. zv. malé kategorie bylo vyhověno. O systemisování dvou nových míst policejní stráže referoval p. Pilaček. Městská rada usnesla se totiž na tom, aby ponocní byli zrušeni a místo nich aby povoleno bylo 1000 zl. na další 3 strážníky. Rozpočet se nepřekročí, poněvadž dotčená částka utěšila se tím, že vydrží se o 1 pár koní méně na práce hradební. Policejní služba je třeba rozšířiti zvláště pro obvod hradební. Dr. Heller opírá se tomu, aby vydání na nové dva strážníky připočteno bylo fondu hradebnímu, poněvadž prý na druhé straně se 10 proc. přírůstek jistě nepřipočte k témuž fondu. Na to usneseno bylo nésti náklad dotčený na útraty obecní. Na sadání vybírání dávek z piva, vína a kořalky vypaň bude konkurs. Ku konci pak byla ještě schválena kosačná smlouva s erárem ohledně budovy školní pro umělé zámečnictví a usneseno kolem přínálečích k budově této posemká zříditi plot láťový a podezdívku. Potřebná vrata k účel tomu dodá škola sama. Před rozchodem rozlišili se ještě člen zastupitelstva, rada zem. soudu p. Fischer a přítomnými za předsírou svého předsízení do Chrádima.

Vynameňování. V pondělí, dne 20. dubna 1896. sešli se k porvání parkmistrovského úřadu zastupcové všech úřadů ku odezdání rytířského řádu Františka Josefa zaslanému náměstkovi parkmistra p. Vil. Waldekovi. Ve velmi bohatě exotickými rostlinami ozdobené kanceláři p. parkmistra, jakož i ve vkusně slovanými barvami drapované předání sešli se kol 5 hodiny zvaní hosté a přátelé oslavence. Viděli jsme p. presid. c. k. soudu, jakož i pana státního návladního Rindu, vrchního inspektora p. Koutníka a hlavního berního p. Novotného. Pan okresní starosta Štěpcha, členové obec. zastupitelství, pak mnoho přátel a příbuzných oslavence dostavilo se též k slavnosti. Přesně o 5. hodině dostavil se p. c. k. okresní hejtmán a místodržitelství rada p. Šolta, který po delší řeci, v níž zmínil se o zásluhách p. náměstka zvláště o skoncování pevnostní smlouvy, na níž spolupracoval s Pospíšilem pracoval, odezdal p. náměstkovi jednu věnovanou řadu. Pohnut děkoval oslavence a na konec žádal p. místod. radu, aby dík jeho oznámil na stupaích nejvyššího úřadu, počem vyval přitomně, aby Jeho Veličenstvu provolali slávu. Uptímnými slovy poděkoval pan parkmistr dr. Ulrich přítomným hostům za hojnou účast při slavnostním aktu a blahopřál oslavenci, ku kterémuž blahopřání většina přítomní se připojili.

Svátcí pamínku. Dne 30. t. m. bude v. Pouchov na křesť. výstavě dělnického t. pana kapitulního děkana Edvarda Prádníka postavený jemu pamínku o 9. hodině ranní církevně pověsena.

Zábavní odbor tělocvičné jednoty „Sokol“ na Prádníka předstírá představení, dne 25. dubna 1896. v síle „na Střelnicích“ zábavní večer ve prospěch tělocvičné nářadí. Pořad: 1. Prádní. 2. „Vlastenci bohemští“ veselohra v 1 jednání od E. Zámky. 3. Běhací papírky, časový kuplet od J. Galáta s fotografickými snímky. 4. Voskový kabinet. Osoby: Faust, Margerito, Medusa, Rybí, Voskové figury, Mancelum Cancellum, Impressario. 5. Prádní po Prase, solový výstup. Začátek přibližně v 8 hodin. Záznam restaurační. Po vyčerpání programu volná zábava při hudbě Sokola kralohradeckého.

Hudební kroužek v Novém Hradci Král. pořádá v sobotu, dne 25. dubna večer v síle „u labutí.“ Začátek o půl 8. hod. Vstupné 1 kor. Hudba mistra.

Valná hromada diecézní jednoty cyrilské odbyla se dne 21. dubna 1896 o 6. hod. večerní v místnostech spolku katol. tovaryšů. Po zahájení schůze předsedou přednesl p. jednotel dp. VI. Sekera, katecheta Rudolfa jednotelskou zprávu, z níž vyjímáme: Co se k němu osobně jednoty na venek, potkává se činnost její s výsledkem vždy větším. K starým devíti jednotám cyrilským, jež o sobě snímku života předsednictvu podaly, přibýlo třinácte nových a dvě staré obnovy. K starým jednotám náleží farní jednoty v Goltově, Jenkovicích, Habrech, Holicích, Koruhvi, Lovčicích, Miletíně, Potštýně, Velšci a Vítšjovci. Obnovy jsou jednoty v Holohlavěch a Velké Jesenici. Přibýly nové jednoty v Častolovicích, Čibuzi, Dobčenicích, Jičíně, Josefově, Humpolci, Kopidlně, Nechanicích, Německém Brodě, Nové Pace, Opotně, Štěpanicích a Zlivě. Celkem tedy s diecézní jednotou v Hradci Králové jest cyrilských jednot v hradecké diecézi 28. O jednotách nových, jejich zřízení se připravuje, zatím pomlčíme. Také i ve městě našem pozorovati lze účinky působení jednoty zdejší. Tak na gymnasiu a učitelském ústavu pěstuje se reformní spěv církevní při spívaných službách Božích, na realce a ostatních školách hradeckých pěstuje se zármě obecní spěv lidový. Zvláště však v kněžském semináři věnuje se spěvu církevnímu péče velká, neboť 8 hodin týdně vyměřeno jest církevnímu spěvu a že od bohoslovců vycházejí se důkladně znalost chorálu, o tom svědčí letos poprvé odbyvaná skouška veřejná se spěvu všech 4 ročníků, spojená s klasifikací. Pokud se týče vnitřního působení jednoty, sbor kostelní zpíval o slavných službách božích v katedrále, chrámu P. skladby v duchu reformy. Podobně u P. Marie pěstování písní chorál. Sbor literární scházel se každý pátek večer, by cvičil se v písních obecních, které zpívány býti měly v neděli u sv. Ducha a u P. Marie. Cyrilská škola konala písní cvičení zpěvná a vystoupila poprvé na veřejnost v koncertu s písní „Zdravas buď nebes královno“ s úspěchem takovým, že skladba ta musila býti opakována. Jednota naše veřejně vystoupila v duchovním koncertu, odbyvaném 29. března 1896 v městském divadle. Koncert téžil se početnému účastenství nejvybranějšího obecenstva, jež všechna čísla přijalo s plným napojením. Zvláště uvéstí sluší, že duchovní koncert vznešenou svou návštěvou pocítil nejdůstojnější p. biskup. Dále účastnili se koncertu pokud postřehnouti jsme mohli: vysdp. kapitolní děkan Mgr. Dr. Frýdek, vysdp. kanovníci, a velmi četným veled. duchovenstvem, p. c. k. mistodržitelský rada, p. purkmistr, pp. ředitelé a profesori zdejších ústavů, úřednictvo a důstojnictvo zdejší posádky. Také pozorovati bylo četné účastníky z okolí i dosti vzdáleného, na př. z Dobrušky, Sadové, Stěšer, Věstar, Nechanic, Hrádku, Holic, Týniště, Vamberka. Počet členů platících velmi vzrostl. Čítá nyní jednota 28 členů zakládajících s vkladem 10 zl. jednou pro vždy, 40 členů skutečných s ročním příspěvkem 1 zl. a 25 členů přispívajících s příspěvkem ročním 50 kr., úhrnem tak tedy jednota koncem 3. správního roku 104 platící členy. Boleslav ztránu utrpěl spolek umrtím dvou vzácných přispívčů a členů a sice, byli to: vysdp. kapitolní děkan Mgr. Ed. Prádní, zakládající člen jednoty a p. pokladník spojitelný Jan Šantrůček, skutečný člen jednoty a spolu revisor účtů. Proto povstáním vzdalo shromáždění čest památce zemřelých. Dilem koupí, dilem dary dostalo se spolku mnohství cenných hudebnin. Zejména daroval spolku p. ředitel Wünsch hymnu Píčovu (hlas varhan a 37 hlasů), píseň chorvatkou (partitura a 22 hlasů), dp. katecheta Sekera „Stabat Mater“ od Witta (partitura a 2 hlasy) a vys. důst. ředitelství dědictví svatojanského přenechalo nám v značné snížené ceně právo ke kancionálu svatojanskému i s příslušnými s díly kancionálu téhož. Dárcům vysloveny povinné díky. Pokladní zpráva vykazuje pološky následující: Z r. 1894—5 bylo 177 zl. 85 kr., v roce 1895—6 přibýlo 178 zl., tak že celkový příjem obnáší 355 zl. 85 kr. Odešlo-li se vydání 62 zl. 18 kr., zbývá pro budoucí rok 1896—7 293 zl. 67 kr. Po zavření účtů přibýlo ještě 16 zl., protož zbytek konečný obnáší 309 zl. 67 kr. Po udělení absolutoria správy pokladní vykonána volba dvou dle stanov vylosovanych odstoupých členů. Byli opět zvoleni. Jsou to p. odb. učitel Boh. Ryba a p. ředitel J. Wünsch. Náhradníkem místo p. prof. Oswalda, jenž do Tábora se odstěhoval, zvolen p. Ludvík Knepr, měšťan a majitel skladiště nábytku zde. Místo p. pokladníka Šantrůčka zvisorem účtů zvolen dp. Josef Klepi, vikarieta kathedr. kostela. Volné návrhy podány nebyly. Pohovořeno pak bylo ještě o způsobu, kterak by mezi členy vyměňován býti mohl spolkový časopis „Cyrill“, přihlášení někteří noví členové a schůze ukončena předsedou, jenž uzavíraje valnou hromadu vyslovil díky všem, kdož o spolek zaslanými se učinili a přišel spolkou na jeho dání a se souhlasu přítomného členstva další zármě činnosti spolku provolal „Zdráh Bůh!“

Z křehké sportovních. V červenci bude se konati distanční jízda českých cyklistů s Prahy na Moravu. Účastníci jízdy, kteří dne 21. července s Prahy

pouť svou nastoupí, nebudou se ubírat, jak nejprve bylo projektováno, toliko jedním směrem, nýbrž rozdělí se ve dvě partie, s nichž prvá pojedě přes Kolín, Čáslav, Chudim atd. — tedy obvyklou cyklistickou dráhou, druhá pak ubírá se bude přes Poděbrady na Hradec Králové a Helice. Obě partie setkají se již druhého dne ve Vysockém Mýtě, odkudž nastoupí na další pouť společně. Celá trať s Prahy do Brna ujeta bude v období čtyř dnů a jak se rozumí sama sebou, obě partie opustí Prahu a šňáhovské Ohrahy touze vteřinou a sice v úterý dne 21. července ráno. Noclehy případnou dle toho na Čáslav (1. partie) a Král. Hradec (2. partie) prvního dne, na Litomyšl druhého a na Olomouc třetího dne. Opatření toto stalo se s příčinou té, ješto výbor doufá projížděním městy, kde nejen četní jednotlivci sport cyklistický pěstují, ale i samostatné kluby pilnou činnost vyvíjejí, počít účastníků rozmanitostí. Konečně zmíniti se třeba o publikaci, která se ku příležitosti distanční jízdy moravské chystá. Bude totiž vydána svlátní výtisk kníška pro účastníky jízdy, obsahující jednak mapku celé cesty, jednak popis měst, kterými cesta povede. Úprava kníšky bude vkusná, tak že uchovájí si účastníci výtisku na vždy přiměřenou a pěknou upomínku na podniknutou pouť do středu sesterské Moravy.

Pocta památky V. F. Červeného. V obci Dubčci, rodišti zesnulého tovaryška V. F. Červeného, bude pěti českobrodskému „Sokola“ satřena obecni „Knihožna Václava Červeného“ a na rodném domě sasazena bude umělecky provedená pamětní deska s reliéfem popráv zesnulého. Dosaďadní vyjednávaní „Sokola“ s obcí dubčetskou v této záležitosti mělo příznivý průběh. Rodný dům našeho světoznámého tovaryška v oboru hudebním je nyní majetkem rolníka V. Beka. O brské provedení chystaných podniků sasazuje se českobrodský „Sokol“ co nejpoctivěji. V Hradci nestane se na trvalé uctění památky V. F. Červeného nic?

Gremium obchodníků v Hradci Král. mělo řádnou valnou hromadu v pátek, dne 17. t. m. večer v místnosti živnostensko-čtenářské jednoty. Při schůzi byly předneseny a schváleny příslušné zprávy, načež provedeny volby předsednictva, delegátů do pomocnické hromady, do nemocenské pokladny a výbora rozhodčích. Pro nedostatky místa namítáme se dnes rosepisovati o průběhu rokování a proto jen samomenáváme tento vzor agitaci „našinců“ velmi příznivý výsledek volby předsednictva: za starostu zvolen p. B. E. Tolman, za jeho náměstků pan Alois Dvořáček, do výbora pp.: J. V. Dvořáček, Josef Pilnáček, K. Richter, Frant. Svoboda, J. Jeřábek, Alois Šimek, J. Richter, V. Hoder.

Řízení ho! Odvolání vádného Sytiště proti rozsudku Královohradecké poroty bude se dne 9. května projednávat před nejv. kasacním soudem ve Vídni. O výsledku přineseme podrobnou zprávu od našeho vídeňského dopisovatele. Kdoby ještě chtěl dostati spisek „Řízení ho!“, necht' se přihlásí v naší redakci.

„Odpoledne mám komisi!“ Tak světoval v úterý nastávající hotelier, hradecký „našinec“, fekněme Ferdáček, každému na potkání. A bylo to také na něm vidět; čerstvě oholená tvář s černého obleku jen se umívala, ruce jeho věsely v nových žlutých „glasírkách“, boty jako zrcadlo a co svlátního — v ústech vonný doutník, specialita. Váš si také ne do přivstál — již o 6. hodině ranní bylo jej vidět procházeti se po náměstí a sasatovatí kolemjdoucí, jímž vyprávěl důležitou zajišť pro událost, že odpoledne půjde „veletý pan purkmistr“ s ostatními pány jako komise na místo, kde má stát jeho nový hotel. Ve své slavnostní náladě nepamatoval ani, komu již tuto důležitou novinu byl sdělil a tak vyprávěl ji jistému řezníkovi za dopoledne tihřák; ten ovšem nevěděl nic moudřejšího, než dávat to ve společnosti k nemalé švandě k lepkému. Něco ale při tom přece jest dobrého; společnost vynalezla hned nové jméno hotelu, který se prý bude jmenovat „Mau-leum“. Zajímavé je také, že nastávající hotelier, jenž dříve akromně vystupoval jako pouhý majitel prostěputyky, nyní rázem sjednal si přístup do prvníh kruhů hradecké společnosti. Pojednou stal se s něho velký pán, denní host u sadaného stolu v jednom hradeckém hotelu a proto koluje již po Hradci nový vtíp: dá se totiž hádat, jmenuje-li se dotyčný stál „sadaným“ proto, že si u něj sadávají ti, kteří si ho nezadali pro „našince“.

„Pojďte Věkovéšáci, černit Pouchovské.“ Pod tímto záhlavím přinesli jsme svým čtem legrační historiku o uoraném chodník Pouchovsko-Věkovéšáci, která končila počerněním a tyto dny — soudem. Chodník ten od nepaměti více než sah široký, kteréhož jmenovitě školní děti a obecenstvo Věkovéšáci při chůzi do kostela Pouchovského užívalo, byl na podzim m. r. majetnkem sousedického posezku, příslušnkem Pouchovským J. Valcem során tak, že se bylo možno ani jednotlivci po něm přejíti. Bylo s Valcem vyjednáváno smírně, avšak bez výsledku, načež šalovala obec Věkovéšáci pro porušení dráby a jejíhož pamětníci 80letí dokázali, že za jich paměti vždycky po chodníku tom se chodilo a co majetek veřejný užíván byl, Valc ve sporu podlehl — zaplatil něco přes 100 zl. útrat a závazal se chodník uvést do starého pořádku. — Drahá legrace: nejdřív chodník sorat, pak srobroj s obcí, počernění, oplátní se soudy, stovka útrat a pak opět uvést chodník do starého pořádku.

„Našinecká“ pomlaska. V pondělí velikonoční chodí, jak známo nejen po venkově, ale také i lekdě v městech celé sástupy mladých junků po kolede. Zvykem bývá, že dostane takový koledník buď krejcar nebo kraslín, u nás v Hradci však pokročili jsme tak daleko, že dovedeme i v tomto případě koledu vyúčtkovat po sebe. Tak dostalo se nám do ruky od jednoho takového koledníka kus papíru, na němž přilepen ústřížek chatrné látky, vedle pak význačným písmem napsán text: 20.000 metrů pracích kašmíru i metr 25 kr. A. Singer, velkomořod v Hradci Král. Nemíť nápad v pravdě „našinecký“? Proč dávat koledníkům po krejcaru, když tito vezmou s radostí

strakatou polepenou sklennou látkou a romosem je zadarmo do celého okolí . . . Tak vypadá „našinecká“ pomlaska!

Sebevraždá 7letého muže. V těchto dnech stříl se v hotelu Plavčicově na Kukleněch 78 roků starý Fr. Melen s Kuklen. Týž vylíčil prý na šabíř, chtěje si tak pojistiti smrt pádem dolů v tom případě, že by rána s bambítky nedostačila. Zoufalého tohoto skutku dopastil prý se s omrzlostí života

Falešná padesátka před soudem. Jak jsme v čísle 66. t. l. oznámili, sázena byla zdejší policií podomní obchodnice Marie Miková s Vamberka proto, že vyměnila občanu J. Bártovi s Voznic falešnou padesátku. Celá historka oběhla se následovně: Dne 21. března seděl rolník Jos. Barta s Voznic u Libčana s zdejšími hostinci u „slatě podkovy“. Po chvíli se s ním přišla jeho manželka a vyptávala mu na stál peněz za prodané právé dobytky. U vedlejšího stolu svedla se jmenovaná podomní obchodnice, řádajíc Bártu, aby jí dal za padesátku drobné, což tento udělal. Padesátky si valně nepovšiml, ale po chvíli se mu to v hlavě rozlešelo a proto pro větší jistotu poslal svou vyměněnou bankovku do protějšího obchodu p. Hanuše zaměnit za drobné peníze. Zkušený obchodník ovšem k nemalému uleknutí Bártově ihned posnal, že bankovka je falešná. Po té nastal hon po domnělé podvodnici a tato skutečně byla po chvíli dopadena, sázena, dodána do vsa by vyšetřovací a vzenasa na ni též obžaloba pro složen podvodu, nasazený v §. 197 a 300 tr. z. a dle § 203 trestního, s něhož měla se obviněná dne 20. t. m. zodpovídati před čtyřlenným senátem zdejšího krajského soudu. Jako svědci předvoláni byli: Josef Barta s Voznic, jeho manželka M. Bártová, dále Jan Hofman, hodinář, A. Petříček, řezník, a Ant. Hanuš, odchodník zde; jako corpus delicti předložena soudu falešná padesátka. Padělek proveden jest ve velikosti obyčejných bankovek v šedomodré barvě, na jedné straně však je tmavší. Okraje papíru pomalováný jsou podobnými figurami a ornamenty; v rozech hořelích nalézají se číslice 50. V prázdném místě uprostřed papíru nalézá se sedmístkový text pod nadpisem „Gesang oder Schlag der Nachtigal“, znějící: „Blas slavka. Na hoře uprostřed nalézají se místo obvyklého monogramu písmeny P. M., dole v rozech pak — Prof. Felix. (Koho by zajímalo, může si padělek ten, leskavě nám sápující prohlédnouti v naší redakci.) Při poněkud bedlivějším prohlédnutí si tohoto papíru musil každý poznat, že to padesátka není; jinak ovšem bylo tomu při bodrém občanu Bártovi i při obviněné, která jak bylo s přehledem patrné, dala se sama napáliti jakýmiž šejdířem. Nedlouho před soudním sasazením jela totiž obviněná vlakem od Kolína k Hradci Kr. a ve vlaku vyměnila si od neznámého pána nepohodlné slatníky, jež za zboží strčila, za pohodlnější padělek, který mimo značné stráty měl jí připraviti ještě do žaláře. Z průběhu přelčení bylo patrné, že obviněná neměla v úmyslu do pustiti se podvodu jí za vinu kladeného, kteréhož přesevřčení nabyl také soud a po účinné obhajovací řeči p. dra. Baše obviněnou sprostil obžaloby. Neškodilo by vyráběti podobných „padesátek“ stříhati co nejpečlivěji; příležitost dlelaložde. Ob. dr. Baše ujal se obžalované před soudem nejen horlivě, ale také nezesiřně; jako honorář přijal pouze falešnou padesátku a pak sám Mikové daroval obnos, jež potřebovala na cestu do Vamberka.

Podivný pták. V pátek dne 12. dubna odpol. vnesla se prudká vichřice nad Novým Hradcem Král., při níž bylo pozorovati ve výši asi 100 metrů podivný bílý předmět, podobný ptáku velikánoviči. Podivný ten pták vystupoval výš a výš, až byl jen tak veliký jako holub. Tu počal klesati a zasněžen byl nad lesy kralohradecké, až konečně klesl as hodinu od Nového Hradce v lese u tak svanych „dvou árahů“ a tu posmána v domnělém ptáku — dětská košile, kterou zavěsila jistě paní v Novém Hradci na plot k nosení; za prudké vichřice vnesla se košile do značné výše a tím neobyčejný sjev mezi pozorujícími vyvolala.

Amnezie. Frant. Šimon, truhlář s Ohnišova, kterého K. Žalud, řídící učitel tamtéž udal pro urážku Jeho Veličenstva, byl následkem ložské amnezie s měsíčního žaláře zbaven. V zasazení obrasu sv. Prokopa v tamnějším kostele uznán za neviného a po pachatelích se dále pátrá. Cena poškození v částce 7 zl. 30 kr. byla od malíře Mádra s Přepych přehnaná, jelikož byla jenom s slova na nápis zasazena, kterýžto celý za 6 zl. sám Mádr maloval.

Zabit při trháni pašerá. Dělník Hora s Opatinku u Pardubic se svým synem trhali v neděli dne 19. dubna prachem pašerá. Když při jednom pašerá doutník byl zapálen, zaroval syn otce, aby se vzdálil tento ale neposlechl řka: „Ono mne to už sná.“ V tom; vylá rána, pašer se roztřel a jeden kus s velkou prudkostí udeřil Hora do hlavy, který sarrávorál a klesl k zemi; polomrtvého otce dopravil syn s též domů, kdež ubožák ráně podlehl a skonál. Konečně se osvalo ve všech vědomí rozkazu Božího: Pomni člověče, abys den sváteční světil.

Kam vede soudnické? Dříve pořádný občan Frant. S— a v Srnjedech rád se soudil. Kde s ním do styku přišel, mohl býti jist, že ho S— a bude šalovat. Dokud měl čím platit, našel vždy svého advokáta. Někdy vyhrál, někdy — a to častěji — prohrál rosepiti. Když oba domky již prosoudil, počal dělat advokáta sám. Celé noci vyseděl a psal. Co psal? Dopisy na všechny možné úřady: daunencie jeho zastihly mnoho lidí; s tobo opět šaloby, předvolávání svědků, nemilé výstupy, ano i výprask nechal. Když u soudu v Pardubicích téměř zahrnutí bývali jeho šalobami, když řádný před jeho výhrůžkami hamopisy nebyl jist a když i prken u lomenice posávil jeho uveřejňování hany spolnočasně, sakročno proti němu od obce a dneš prohlášen jest tento za pomatence a šaloby jeho jdou do koše. Také chtěl bláznit na poli náboženakém, ale jeho plány se mu nevedly; bylo se ho co obávat. Nyní jest v Praze a nastal pokoj, ale co si počnou jeho děti, jichž jest pět a šena, když všechny majetek sbytným soudlikovým jest utracen? Nemělo se proti jeho řádné sakročnosti snad dříve? Nyní jest straceno všechno.

Výbuch petrolejového sudu. Na středu v noci o třetí hodině ráno bylo obyvatelstvo Pražského Předměstí a v okolních obcích nenadále vyburcováno se spánku. Okna finčila, blízké domy se zachvěly. Uvědomivši, že byli ve službě nároven a mnoha klidnými občany, kteří vzbuzeni byli, dosud v nedostatečném obleku chvátali na trať blízce viaduktu, odkud rána vyšla. Posunoval H. se šerťu, či snad náhodou přidržel hořící sirku ku dolnímu kohoutku prášné cisterny vozu, na němž se nalézá veliký železný sud pro dopravu petroleje; páry se zbytku petroleje rásem chytily a hrozným výbuchem vyletěla vrchátí přikrývka na mnoho set metrů do výše a spadla se viaduktem na 500 metrů daleko. Rána byla podobná ráně s hradebního děla a slyšena byla v Třebouchovicích, Předměstích, Opatovicích. Jízdní personál, když přijel v noci do Hradce, ptal se, co se stalo. Mysleli, že to snad prachárna vyletěla do povětří. Co by se mohlo státi za neštěstí, kdyby tam plná cisterna vyletěla? — Posunoval a jeho druhové to odnesli pouhým leknutím.

Rádost vstříkání psa. Píše se nám z Holic: Předtím týden objevil se z nemadání v Přebouchovicích, obci to třetí čtvrté hodiny vzdálené od Holic, vstříkání psa, jenž kromě drbeje a při též pokoušel omíletého šlaka tamní školy Jos. Hloučka a to tak nebespečně, že chlapec tento musil být hned odvezen na léčení do Prahy. Výšemináný vstříkání pes probíhal Holicami, Bovař, Komárovem, Ředvicemi, včasně mnoho psů pokousav, konečně byl zastřelen v Chotči u Sezemic, kde rostrhal množství drbeje a jednoho vepře. Pořád pak na onem psu komisiálně byla vstříkání nájistěna, musela být následkem toho vyhlášena komitace psů ve všech obcích, kterými probíhal.

Otrokyne „našinec“. Píše se nám z Luže: V okolí našim a na Skutečku zabývá se mládež ženská téměř výhradně vyžíváním tak sv. „štráfků“. Jsou to vločky do cejch, prádla, prostěradel a p. pro Videa a východ vůbec; práce to o sobě povrchní, která první prádlo sotva přestojí. Zprostředkovateli tohoto šití jsou až na malé výjimky „našinci“ a roční přím jeich s práce této jde do značných tisíců při jednom; kdesť ubohá děvčata při nebedlivějším namáhání od rána až do noci vyšijí sotva 40 neb 50 kr. a mají ziti po pravidla místo peněz za vděk jen rozličnými sleďskými třeť. Přece ale nepovádají rodičové, místo aby děti svých přidrželi k domácí a hospodářské práci vůbec a tak jich neodcizovali vlastním povolání jeich, v němž pak — včasně se — naprosto nevyhovují, nechají jich takto od rána až do noci shrbených při rámcí sedět, „našincům“ otročit, mravů — protože propadají marnivosti a bytíivosti, a tělesné hynout, protože posbývají sdraví a upadají předčasně smrti v náruč, jako se stalo, že 21. t. m. zároveň tři taková děvčata v obci Běle svátostmi umírajících zaopatřena byla. Také kus sociální bídý a hospodářské ostávaj při tom bez ženské čeledě.

Zatčený kabeut. Ve středu přinesl občan P. bytem za Movavskou branou na policejní strážnici v pytlí spoutaného pěkného kohouta a označil jej jako velkého nesbodu. Kabeut, patřící sousedu Sedláčkovu, nejen že sám chodí na sryté místo občana P., kde má tento naseton seleninu a křtiny, ale ještě prý vodí si tam celý svůj opeřený harem a tam někde upravené záhonky rozhrabuje k nepoznání. P. nevěda si jiné rady, přinesl škrádek k potrestání na strážnici, kde tento spoutaný ležel v bedně pro uhlí a čekal rozsudek. Dostal-li hotový 28. nevíme.

Zabavené maso. Dne 16. t. m. došla řeznicku Fr. H. v Josefově záslužce volá drabou; mezi nimi jevil se u jednoho podezřelý přiznauk, takže musel být ihned zabito. Maso ve váze 370 kg. dovezl do Hradce, kde hodlal jej prodati; zde však usnáno bylo za nespůsobilé a proto prodej jeho byl řezníkovi v Hradci zakázán.

Peser na děti. Dne 21. t. m. vyšlo jednoleté děvčátko Andryse v Třebouchovicích na dvůr, kde v nešťastném okamžiku spadlo do jámy na motávku a utopilo se.

Okradl chudáka. Dne 21. t. m. večer ukradl neznámý sloděj čeledína Fr. Hyšákovi ve zdejší pivovaru s vozu dva zapomenuté tam kabáty v ceně 14 sl. Jako podezřelý s krádeží zatčen byl zdejší příslušník Josef Kafka; věci však u něho nenalezeny.

Z Ošlešnice. Spolek divad. ochotníků v Náchodě na Píbově pořádk v místnostech divadelních ochotníků v Ošlešnici v neděli, dne 26. dubna 1896, pohostitkou hra: „Debora.“ Cínohra ve 4 jednáních. Dle J. J. Moenthala přeložil J. J. Kolár. Začátek o půl 8. hod. večer. Po divadle taneční zábava.

Z Červených Pečok. Křesť.-katolický vzdělávací podporující spolek „Svornost“ se sídlem v Červených Pečkách konal v neděli, dne 26. dubna t. r. o 4. hod. odp. měsíční spolkovou schůzi v místnosti spolkové v zámeckém hostinci. Program: 1. Čtení protokola minulého schůze. 2. Přednáška p. ředitele hospodářského Jos. Dumka s Prahy o předmětech: „Úprava daňů katastrálních a jak se k tomu má rolnictvo připravit.“ 3. Vyrovnaní s Uhry jaký vliv má na zemědělství naše. 4. Sdělení spolkových zpráv. 5. Placení měsíčních příspěvků a přihlašování se nových členů. 6. Volné návrhy. Také hosté členy uvedení mají do schůze přistup a budou rádi viděni.

Ze Sečevrčie. Zdejší katolická vzdělávací beseda pořádk v hostinci p. V. Vágnera v neděli, dne 26. dubna t. r. o 4. hod. odp. svoji ustavující valnou hromadu s tímto programem: 1. Zahájení schůze. 2. Přednáška. 3. Přihlašování členů. 4. Volba předsednictva a výboru. — Katolická jednota jinoců a mužů v Úpici pořádk na oslavu založení nového bratrského spolku v hostinci p. J. Vágnera v Sečevrčích zábavní večer. Program: 1. „Noční můra“ aneb „Smrtelná úzkost.“ 2. Fraška ve 3 jednáních od A. Wolfa. 3. „Ondřej dešťník.“ Fraška v 1 jednání od A. Wolfa. Začátek o půl 8. hod. Po divadle taneční zábava.

Ze Šestovic. Roku lonického utvořil se u nás odbor U. M. Š., který dne 19. m. dubna konal svou prvou výroční valnou schůzi. Až vesnice naše čítá pouze 480 obyvatelů, což musíme domáti, že místní odbor se znamenitě tužil, neboť odvedl během 10 m. 33 sl. pokladně U. M. Š. Ve schůzi podána správa

jednatelů, v níž hlavně poukázáno bylo na blahou moc svornosti a vzájemné úcty a oceněno prospěšné působení U. M. Š. Na to přijata s pochvalou správa pokladniční a provedeny nové volby. Předsadou opět zvolen v čele národních vědy snahyř pan. Jarosl. Špaček, mylnář, pokladníkem p. Cejnar Jos., statkář, jednatelem p. K. Skultýř, říd. učitel, do výroby pp. Václav Franc, Jan Franc, statkáři, Josef Rundštuk ml., hostinský a p. Vojt. Kolář, učitel. Přejeme činnosti tohoto odboru mnoho zdaru i pro budoucnost!

Z Ném. Brodu. Rektifikující správu uveřejněnou v 24. čísle „Obnovy“ o pohřbu vážené slečny F. Hanfové, podotýkáme, že sl. ředitelství c. k. vyššího gymnasia v Ném. Brodu nikým a nikterak nebylo žádáno za svolení, aby studující jakoukoli čestnou službu zemřelé prokázali, ano že vůbec ani o nějakém pohřbu toho druhu známosti nemělo.

Z Perteltě. Jak stídka přicházejí o nás a okolí našim správy do světa. A přece není dědinka naše tak nepatrná a okolí tak bevyznamné, aby ustavičně mělo státi dalším neseznámé. Každý, kdo procházel ty krásné krajiny posázavské a odbočil od „horního“ městečka Vlastějovic („Hamstadtu“) na „Fiolník“, dosvědčí, že malebné krajiny v počtí Sánavy zasluhují větší pozornosti, než jaké se jim dostává. — Snad již v nejbližší budoucnosti přitáhne všeobecně známý magnetovec fiolnický železnou dráhu, jež pak okáže i cizincům, jak škoda, ba hříchem bylo, že již dávno mezi ostatními nestávalo, „dráhy Posázavské“. Dráhy totiž zde ještě nemáme, ba ani silnice se nás na žádné straně nedotýká, ale přece staly se u nás v poslední době změny dosti značné, jež uveřejněním zasluhují. Často slyšíme: „Táboráci, to jsou pašáci“, dnes již věříme v pravdivost řeči tohoto. I mezi námi již přes dva roky dli jeden Táboran: vdp. farář Václav Šafránek, který za tu krátkou dobu svého pobytu mezi námi osvědčil nejen lásku a horlivost v povolání svém, ale i dokázal, že včasně lze pracovat ve prospěch duševního i hmotného blaha osadníků. S horlivostí sobě vrozenou, počal neuvěřitelně vdp. farář ihned po příchodu svém pracovat, by převzal dědictví po předchůdci svém, vdp. Janu Pfäferovi, nyní farář v Žumberku, jehož v milé paměti chováme, šťastně ku konci přivedl. Snaha a práce obou koronována byla šťastným výsledkem: O první neděli poštů vysvěcená byla v chrámu P. zdejší velmi pěkná křísťová cesta, jež jest nyní nejen krásnou osdobou chudého kostela našeho, ale i povzbuzením k vroucnější pobožnosti, což i zjevným bylo při veliké návštěvě věřících při pobožnostech „křísťové cesty“ ve dnech uplynulého pošt. Zvláštní slavnost a příměšané kázání faráře našeho při svěcení křísťové cesty, již účastnilo se velké množství lidí z celého okolí, došlo každého účastníka a sáje k větší náboženské horlivosti povzbudilo. A toť hlavní anahou našeho milého duchovního pastýře. Aby náboženská horlivost lidí našeho neklesla, ale i na dále vztěpována byla v srdce dosud nezkášená, založil p. farář „Jednotu k ustavičnému klanění se Nejvyššímu Sv. Oltáři“, jež velmi blahodárně působí, opatřil lidu příkladné čtení v „Křísti a Marii“, jež velmi bojně rozšířeno je po celém okolí, daroval značný počet knih mládeži a celou svou velikou knihovnu učinil přístupnou všem. Vedle toho kolují časopisy a díla odborná, zvlášť hospodářská a jiná, jež sám předplácí. I osobním vystupováním svým hledí, by vždy jen prospěch a dobro svých osadníků dosáhl, což nejlépe vyvírá s toho, že bývalé nepřítelství, jež mezi zdejšími stranami již po dlouhou dobu vedeno bylo, uamřil, po případě umínil tak, že aspoň klid mezi jednotlivými stranami nastal. A dá Bůh, že milý pan farář nejen promění chudý náš kostelík ve velebnou svatyni, ale i úplný soulad uvede mezi osadníky. A že s neuvěřitelnou plní a obětavostí bedlivě stará se po celý čas svého pobytu zde o vyzdobu chrámu P., nasvědčuje mnohé, jež pro kostelík náš již získal. Vedle čestných a krásných rouch kostelních, jež s častí sám, s častí patr. úřad opatřil, získal dp. farář nové dva krásné koberce, nebosa, antipendia, polštáře a různé jiné cenné ozdoby oltáře. Nyní na řadě je opatření sošky P. Marie Lurdské a omalování chrámu P. Pořádá ale pro nerovnost stěn a starou plíseň jest třeba dříve veškarou omýtku otlouci a teprve znova nahoditi, bude tato snaha vyžadovati delší doby i většího nákladu. Kés našel by se nějaký šlechetý dárcé i mimo kruh naší farnosti a pomohl nám, neb možno, že příštím roce budeme mítí též vydání se stavbou nové fary; nyníž více jak třistaletá státenka hodila by se dobře ku kostelíku na „národopisnou“, a my bychom přece neradi proto odložili dopravu našeho kostela. — Že i filiál. kostel ve Slavovově přičiněním dp. faráře našeho bude náležitě opraven nákladem as 4000 sl., jest známo. Kés dojdou všechny tyto tašby milého našeho otce duchovního splnění a kés Všemohoucí Pán hojně odmění šlecheté snahy jeho. — B.

Z Del. Královie. Je-li odchod muše čelnějšího společenského postavení i ve větším městě náčím, o čem se mluví, je něco podobného v malém městečku pravou událostí. Hlas v takém případě se rozcásej; jedni praví: je ho škoda“, druhí, nechť se háseti za odcházejícím kamenem, odbývají je „jaká škoda“ za jednoho přijde jiný! Tklivému dojmu neubrání se však nikdo, když to dojde k loučení, i kdyby společenské, politické a jakékolí jiné názory se rozcáhaly, i kdyby sympatie se nikdy nesešly. Ta řada let, již v dobách dobrých i zlých rodiny malého městečka pohromadě stráví, spojuje a vyrovnává sama ty jisté protivy. Avšak k čemu to píšu? V D. Královicích nebylo třeba teprve loučení, abychem nebyli si toho věcí již dávno vědomi, že bývalý náš soudí a nyní samský rada v Hradci Král. p. Josef Pospíšil má srdce naše celé a že se za svého devítiletého zde působení nesmazatelným písmem zapeal v naší paměti. Tak to ani jinak v společenském životě nebývá, přelétl i přes naše městečko mnohý mráček; potřeboval-li poslehnání, pak byl to soudí Pospíšil, jenž se to podalito a to pomoci vřelých osobních vlastností. O něm možno říci, že rozuměl umění, nedělati ani nepřátel a také jich za celého mezi námi pobytu neměl. Jeho věcné usmívavá tvář, již přinášel si s kruhu své šťastné a jasně rodiny do úřadu i do společnosti, činila jej spravedlivým a hu

manním v úřadě, všude hledaným a vždy očekávaným společenským mimo úřad. Jeho akromasť ve vystupování, vřidnost ke každému, smílivost, povřšenost nad předauky a rozmazy lidské a ovšem i vyšší společenské postavení, jež zde zaujímal, činily jej k tomu schopným, aby protivy vyrovnával a společenský život v té nekalené formě, v jaké se v D. Královicích po léta již jeví, udržoval. Starý jeho přítel nemohl to prostěji a lépe charakterizovati, než slovy: „on nikdy nic za sebe nedělal, ale co řekl, platilo.“ Rovněž ani v okrese nebylo slyšeti ani té nejmenší nespokojenosti; on uměl vynutiti respekt zákona spravedlivým, při tom však humaním jednáním i u člověka nepřístupnějšího. Což divu, že pervašujeme odchod jeho za strátu téměř nenahraditelnou. Toto převědčení svedlo nás v neděli dne 11. t. m. v místnosti besedy, kde jsme se měli s našim p. soudním rozloučiti. Místnosti byly do posledního místa naplněny a záhy rozvinula se za svaku místní hudy nenucená zábava, kořeněná sádkými přípitky, jež vedle pana rady přonesl p. leamistr Čermák, p. měšťanosta Lana, c. k. notář Nevařil, dp. farář místní a p. farář z Koblava. Pan rada Pospíšil byl jmenován čestným měšťanem D. Královicím. Přejeme p. radovi, aby našel ve věcném městě českých královen svůj příjemný nový domov a spokojenost a prosíme ho, aby si též někdy vzpomněl, že v horním počtí Sánavy je tichý kout českého světa, v němž strávil jak doufáme, devět šťastných let svého života a přijal ujistění, že v tichém koutě tom bije pro něho mnoho srdcí odaných.

Letošní visitace ndp. biskupa.

Z Chlumce n. Cidl. Den 13. dubna byl pro staroslavné město naše dnem slavným a významným. Zavítal toho dne odpoledne do středu našeho na své visitaci cestě s Vápná J. B. M. Edvard Jan Nep., provázen jsa vys. důs. p. kanovníkem A. Pogertem, vldp. bisk. vik. sekretářem J. Šrámkem a důst. p. ceremonářem, aby vykonal generální visitaci a udělil sv. biřmování v obydu děkanství zdejšího. Od rána čilý ruch a zdobení domů prapory dosvědčovaly, že staroslavné město naše dokázati chce, že rádi si nejd. svého velepastýře, že všichni přičinují se, aby pobyt ve městě zůstal J. B. Milosti ve blahé paměti a upomínce. Ukázalo občanstvo naše, že dosud dobrý duch křesťanský, jak také J. B. M. se vyslovil, v ardech všech sídlí, a že si vší vrchního pastýře svého, jenž veškeré uvítání a počty mu činěné připisuje účtě a láce ku Pánu Ježíši a Jeho sv. víře, ježá nejd. vrchní pastýř náš jest hlasatelem a strážcem věrným. Na cestě s Vápná přivítal v obci Novém Městě J. B. M. tamní ot. sbor hasičský, který pak vyprovázel J. B. M. až do Chlumce, kde u hrab. letohrádku Sapě uvítala J. B. M. slavná městská rada s p. starostou Kreuzmanem. Na to p. t. pan okresní hejtmán J. Krejčí ardečně nejd. velepastýře uvítal a představil spolu zde přítomné slavné úřady: c. k. okresní soud s p. R. Skarnitzlem, okr. soudcem, c. k. berní úřad s p. berním J. Polákem, sl. hrabčí patronátní úřad s p. ředitelem O. Rodlerem a pp. hrabčími úředníky, sl. okresní zastupitelstvo s p. starostou Vackem. Srdcečně pozdravily a přivítaly J. B. M. čestné sbory a jednoty: sbor dobr. hasičů, sbor oostrolecký s vlastní hudbou, čestné jednoty švicarské — všechny se svými pp. předsedy a osdobenými prapory, — čestná zde shromážděná intelligence, množství lidu městského i s obcí venkovských; všem nejd. velepastýř s též důse upřímně řeknal. Průvod ubíral se dále za hlaholu zvonů a zvuků hudby c. sboru oostroleckého mezi zástupy tu stojícího lidu ku budově děkanství, k níž od chrámu Páně utvořili záci mešt. i chlapecké školy zdejší s p. ředitelem J. Procházkou a pp. učiteli obou škol, žákyné školy dívčí s družičkami, — s p. řid. O. Křepelou s sl. učitelkami, žáci a žákyné čtyř venkovských zdejších škol, s pp. řidci a učiteli. Ve jménu mládeže školní přivítala J. B. M. básní krásné přednesenou žákyné M. Oppova, od níž nejd. pan biskup přijal krásnou kyticí. — Velep. p. městský děkan B. Horáček upřímnými a ardečnými slovy přivítal nejd. velepastýře do města a do obvodu svého děkanství, i ve jménu shromážděného duchovenstva pp. kaplanů, p. katechetů, důst. pp. vzácných hostů, a ve jménu všech osadníků a biřmovanců, kteří všichni sřtounou příchodu J. B. M. očekávali. Oblékau se v příslušná roucha, v právo duchovenstva, jenž následovali i věřící p. t. pp. úředníci, ubíral se nejd. velepastýř do děk. chrámu Páně, kde mládež školní a lid veškeré prostory chrámové naplnili, a pomodliv se vystoupil na kazatelnu; děkoval všem za upřímné přivítání a slovy úchvatnými v řeči přesně logicky promyšlené, od srdce k srdci — jako pravý otec k dítkám — ukázal velikou cenu a význam naší sv. víry. Otevřel ovečkám svým dobré své srdce a ukázal, jak mnoho mu záleží na blahu časném i věčném lidu svěřeného. „Nebo jaký bych to byl pastýř“, tak doklášal, „kdybych se nestaral o blaho a spásu věčnou oveček svých.“ Po překrásné této řeči pomodlil se nejd. velepastýř za všechny nepřítelny své a svého lidu. Po katechési pak s dítkami školními započal se úkon sv. biřmování dítek všech škol zdejšího děkanství počtem 60. — Druhého pak dne, v úterý, o 7. hodině odebral se J. B. M. s místním duchovenstvem opět do chrámu Páně, kamž dostavil se vys. důst. p. bisk. vikář Fr. Malý s vřidlými důst. pp. faráři, obětoval mši sv. a po evangeliu měl překrásnou, hluboce prociťanou řeč, vzav si za předměst sv. evangelium denní o sv. Hermenegildu, mučeníku. Po skončených službách Božích a po modlitbách za v Pánu zesnulé počal se obřad sv. biřmování dospělých za posvátného ticha po všech prostorách chrámových. Biřmovanců toho dne bylo přes 800. Celkem udělil J. B. M. sv. biřmování 1623 biřmovancům, jež vždy slovy ardečnými, oteckými a svým apoštolským požehnáním propouštěl. — Po ukončení sv. obřadů přijal nejd. velepastýř slavn. městskou radu, valet. učitelstvo škol zdejších, pp. hodnostáře a nábožný kůr literárský, jehož pp. představení Hynek Siegl, Leopold Celler a F. Chára J. B. M. kniha sápní předložili a proboho, aby čestné

členství nábož. kůru literárního milostivě přijal a nejd. jméno svoje do ní započal ráčil, čemu J. B. M. s potěšením milostivě vyhověl. Když pak odpoledne po 4. hodině J. B. M. děkanský dům opouštěl, srdečně se rozloučil se všemi přítomnými hodnostáři i duchovenstvem a mile jsa dojat, vyslechl báseň, kterou na poděkování krásně přednesl žák Zdeněk Kučera, přeje spolu J. B. M., aby nám zachoval a dále posiloval Otce nebeský nejd. velkopastýře našeho. S díkem nejvroucnějším loučili se osadníci celého obvodu děkanství chlumeckého s J. B. M. a přání jedině ve všech těch duších se ozývalo, aby dobrotivý Bůh stíhl, chránil a na dlouho zachoval věrného velepastýře svého lidu.

Z Poděbrad. „Nevítáme Brynychu“ — tak zní nadpis sáhodlouhého článku 10. č. „Labských Proudů“, v němž, jak pisatel praví, „chce v paměti obnoviti některé myšlenky „nezapomenutelného“ Karla Havlíčka Horovského o klerikalismu“. Myšlenkami těmi obrátí se nebudeme, známo dostatečně záští Havlíčkovo proti církvi katolické, známo též jeho „hluboké přesvědčení“ o všem, co proti církvi katolické napal z toho, že před smrtí svou volil jistotu a dal se zapopadati, což ovšem ze samé lásky ku pravdě v „Ottově slovn. nauč.“ jest zamlčeno: chceme však jen ukázati, jak ono „nevítáme“ ve skutečnosti dopadlo. Kdo pak nevíval ndp. biskupa? Těch několik pokrokářů — radikálů, kteří nadarmo snažili strhnouti za sebou celé město a venkov. Viděli dobře ty nepřehledné zástupy lidu katolického z města i venkova, jež tísnily se na prostranství před chrámem P., když J. M. v pátek kolem 4. hod. k nám zavítala v průvodu okres. hejtmána Rebensteigra, fidele velkostatků Salicha a velké řady statečných banderistů, jež nás venkov k uvítání svého vrchního pastýře vyslal na hranice kolatury. Ndp. biskup prošel špalírem hasičského spolku, zedníků v slavnostním kroji a řadou družiček, uvítán byl vdp. pro bohem jménem duchovenstva, c. k. úřednictva, kněžského úřednictva a vůbec jménem všeho věrného katolického lidu, jenž svým hojným počtem tvořil bránu daleko cennější a vzácnější, než sebe krásnější brána umělá, jak vdp. probošt v přivítání svém poznamenal. Dále uvítán byl ndp. biskup knížetem pánem Hohenlohe-Schillingensfurstem, starostou města p. Hellchem, městským radou p. Krypínem, mnoha členy obec. zastupitelstva, c. k. úřednictvem, knížecím úřednictvem, žákyní J. Černou jménem školní mládeže a velikým zástupem věřícího lidu z města i venkova. Všech bifmovanců bylo 1290, dle počtu pokrokářských „L. P.“ „nepatrný hlouček“. Jaký byl tedy výsledek onoho „nevítáme“? Zda podařilo se našim pokrokářům odvrátiti dobré katolíky od uvítání svého biskupa? — Necht odpoví si sami. Slávobrána, oavěření města, prapory, ač i ty ulici vedoucí ke chrámu zdobily, není ještě panové všecko! A tím, že obecni zastupitelstvo odhlasovalo 14 proti 8 hlasů „vítati nebudeme“, ještě dokázáno není, že celé město s tím souhlasilo. Někteří pp. z obec. výboru „s opatrností“, aby se udělali váude hezkými, zůstali doma, jeden přišel do schůze po schůzi, jiný „táče“ onemocněl, opět jiný odjel za neodkladnými záležitostmi atd. Známe to. Neměli však pánové z obec. zastupitelstva zapomenouti, že zastupují katolíky a že slušnost již káde katolického biskupa uvítati. — Kde pak sebral p. zpravodaj „L. P.“ onu „věrohodnou“ zprávu: „Lidé kteří nemají v kostele co dělat, mají býti strážníky odhánění?“ Pravda-li to, jak se tedy dostal známý pokrokář-radikál p. T. do chrámu, který opravdu tam neměl co dělat? — Usmáti se musíme k zvěsti zprávy „L. P.“, že na Poděbradsku ndp. biskup špatně pochodil, že nikde žádné vítání — nic — nic. Tak by si to asi nepřátelé přáli a proto se správou omou trochu předčasně vyrukovali. Dnes napasati se to neodvážil, neboť všude na Poděbradsku uvítání jest slavné, nadšení veliké. Přesvědčiti se o tom mohou každého dne. Katolíci jsou pro svého biskupa nadšeni.

Pokrouťky a pilulky.

Tant de bruit pour un — Sachsl: tolik omáčky neslané, kořeněné lesními žihavkami, tolik nemastné houbové polívky ohřáté „ukradeným“ dřívím snědli jsme nyní v Hradci, že Pardubice se svým perníkem, Kocourkov s volem na vět vytaženým musí se před námi schovat! Znávení, ztrápení, uštívání, počtvání, rozstřívání stíráme si kalný pot s určících, rozpálených čel, saháme si na hlavu, je-li ještě celá, díváme se do zrcadla, zdali jsme se nepošramotili, když jsme tu tak v té kurážné ráži chodili vlastně — vzhůru nohama... Váž abv nepošlo nové pobouření, stůj zde hned poznámka, že tohle píšeme sami o sobě, totiž o těch hradeckých klepnácích a klepařích, kteří vzali noby na ramena a bonem honili lesem i po Hradci — zloděje! Ó bržzo bržzoucí! Někteří vzali si docela příklad z potměšilého Diogena a horující uad jiné vážněji pro dobro milované naší vlasti hradecké, se svítlnou ve dne šli hledat zloděje na náměstí, nedbajíce toho, že spíše by byli viděli tmu — někde pod svícem.

A tak se u nás rázem zvrátilu šmahem pře vrátilo vše. Kdyby se byl Hekules tolik nenadřel ve starém Augiašově chlévě, mohl si tady přivydělat bezkých pár balců, vadyt ani ty velké naše kanály nestáčíly odváděti z města veškeren špinavý kal a kalnou spínu, již se potřásiti mohli lidé hodní i nejchudnější.

A to všecko pro patnáct kmenů, jež si v hradeckém lese zamlulil předmětický „našinec“ Sachsl. Když jsme jej minulý pátek „u koně“ chvíli pozorovali a slyšeli, jak ledabyle probodil: „Morgen ist Sitzung!“, mysleli jsme, že pro tohoto skrovňouchého pána práce snad žádný rámus nebude — v sobotu již byla kanonáda jako v šestádesátém.

Odkasující k nestranné zprávě o schůzi obecního zastupitelstva, nechceme ani zde koho-koli vynášeti stranicky na jednom aneb obou ramenech a jen podotýkáme, že v pondělí schůzi městské rady již byly myslé mírnější, aitra pak snad už docela uklidní se hladina obecního zastupitelstva, tak zle rozčetená balvenem, jímž kdosi trefiti chtěl placené i neplacené úředníky městské. Rána jest odražena i je v zájmu společného klidu, aby si podrubé každý vše dvakráté změnil dítě, než se řízne sám...

Že opatrnosti nikdy nezbyvá, to teď už as, cítí známý skladník „našinecké“ továrny na obuv neopatrný Fr. Bauer. Stalo se mu totiž něco, co by jej mohlo trochu mrzet. Dvě příslušné rodiny učitelské z okolí našeho koupily si u Fr. Bauera boty, toť se ví, že nepapírové, ale přece se jim jaksi nelíbily. Slovo dalo slovo a Fr. Bauer poslal dne 11. t. m. tento doslovně i s chybami opsaný dopis:

Velectěná slečno!

Zasílám Vám boty zpět a dovoluji si upozorniti, že za zboží u mne ručím.

V pádu by se podrážka v krátkém čase roztrhla, račte se v v Hradci na skladě, nikoliv v P. .... ve škole přihlásiti.

Proti panu učiteli z P. jsem soudně zakročil, an včera po celém Hradci roztrušoval věci nepravdivé a tím na živnosti mé mne poškodil. Vám zaslané boty byly od znalce soudně prohlédnuté a tam ponechané!

S veškerou úctou

B. Bauer.

Na tom však nebylo dosti. V kuráži pomohl „našinci“ Baurovi jeden křesťanský advokát, jenž zase psal doslovně takto:

Velectěný pane řídící!

Dnes dostavil se do mé kanceláře pan Bedřich Bauer, majitel obchodu zde, žádaje mne, bch jménem jeho zakročil proti Vám pro výstup způsobený Vámi včera v jeho obchodě i v jiných veřejných místnostech po Hradci Králové.

Pan Bedřich Bauer cítí se býti jedním z Vašim ohroženým na své cti a živnosti tím více, že brozil Jste mu, že obvinění proti němu včera pronesená dále i ve zdejší „Obnově“ uveřejniti, že vše nasadíte, byste jeho živnost zničili, a že následky jednání Vašeho již dnes po trhu hradeckém se jeví. Myslím, že Jste jenom z přehálení a rozčilení dal se strhnouti k obviněním, která nebyla ničím odůvodněna a kdyby i byla, nikdy Vás neoprávněvala k tomu, abyste se proti panu Bedřichu Baurovi byl směl chovati takovým způsobem a užiti o něm takových slov, jako se skutečně stalo. Proto pan Bedřich Bauer rozhodl se ponechati ještě, nežli proti Vám další kroky zařídí, a dání Vám na uvážení, zdali byste se raději smírným vyřízením věci jednání úřednímu vyřehnul. Za podmínek smíru takového klade Vám pan B. Bauer, abyste prohlásil, aby „Obnova“ z příčiny Vaší afféry proti panu Baurovi žádných inkriminací aneb útoků, ani přímých, ani nepřímých, neb i jen narážek, zejména ve příštím čísle nepřinesla, podmínka, která zajistí pro Vás nic nečestného neobsahuje. Pakli tato podmínka splněna nebude, vyhražuje si pan Bedřich Bauer proti Vám všechny kroky. Očekáváje prohlášení Vaše v této věci nejdéle do dne 15. t. m. jsem Vašemu Blahorodí se váš úctou oddaný

za Dra. X

Dr. Y.

My nic, my muzikanti! Kdo nám tyto krásné dopisy dal, už ani nevíme a žeby „našinec“ Bauer s tím svým křesťanským obhajcem byl něco podnikl, o tom nevíme teprve nic. Bude-li však lípo, na shledanou!

Divadlo. Jednota katolických tovaryšů v Hradci Králové sehraje v neděli dne 28. t. m. romantické drama „Slepý mládenec“ od K. Tyla ve 3 jednáních. Začátek o půl 8. hodině.

(Zasláno.)

Katolicko-sociální strana ve Velké Jesenici svolává

veřejnou schůzi

na neděli, dne 28. dubna 1896. do hostince p. Josefa Solce číslo 180. ve Velké Jesenici. Začátek schůze o půl 4. hod. odpoledne. Program: 1. Formalie. 2. Náš rolnický program. 3. Co soudí katolíci o liberalismu a socialismu. 4. Proč třeba katolíkům spolčovatí se. 5. Volné návrhy.

Rolníci! Malodivnostníci! v první řadě jednati se bude ve schůzi této o zájmech Vašich a proto dostavte se v počtu hojném!

Poradatelé.

Domovníctví.

místo za spolkového sluhu, dohlázele do továrny nebo podobné místo přijal by řádný, mladý řemeslník. Přihlášky přijímá administrace t. l.

(Zasláno.)

Pokládám za povinnost P. T. obecního zastupitelstva k sestávající stavební sezóně bez veškerých reklam vše doporučiti nejlacnější, při tom však velmi krásnou, trvanlivou a praktickou

krytinu na střechy,

cementové, dvoufalcové, nepromokavé tašky, které se vyrábějí v kruhové ohelně p. Jos. Krále ve Svob. Dvorcech u Hradce Králové. Pod střechou tou obilí ani seno přes simu ani v dešti na jakosti se nezmění, neboť tyto tašky voda do sebe nepropustí.

Fr. Fridrich.

rolník v Probluzi, p. Věstary u Hradce Král.

„OBNOVA“

vychází každý pátek dopol. o 11. hod.

Vydavatelstvo:

Politické družstvo tiskové v Hradci Kr.

Veškeré zásky, dopisy a předplatné adresujte pouze:

„Obnova“ v Hradci Králové.

Předplatné:

Na celý rok . . . 4 zl.

na půl roku . . . 2 „

na čtvrt roku . . . 1 „

Jednotlivé číslo v místě 7 kr., poštou 8 kr.

Místnost redakce:

V Hradci Králové. Velké náměstí č. 24

Brusinky

v nejjemnější ruční dělá zavařené

5kilový sudeček

franko za zl. 2.75

mašlá

J. Fáborsky

v Týništi n. Orli.

Výprodej.

Za přímou nedostatkem místa, vyprodám

báječně levne:

koberce, pokrývky a záclony.

V. J. Špalek,

(dříve J. F. Krušvic) v Hradci Králové.

Do Hradce Králové a okolí!

FRANTIŠEK KRETSCHMER,

natěrač

v Hradci Králové, Velké náměstí č. 24

(vedle hostince „U modré hvězdy“)

odporčuje se otěsání P. T. obecního zastupitelstva ku provádění prací natěračských ve stavebách, natírání nábytku, lakování podlah a vůbec veškerých prací v oboru ten spadajících.

Malířský umělecký atelier

Ludvíka Nejedlého

v novém bydžově

dříve v Hradci Králové doporučuje se veledůstojným děkanským a farním úřadům i veledůstojnému duchovenstvu, jakož i slavným patronátním úřadům ku provedení dokonalých

malieb kostelních,

opravy freskových a olejových malieb taktéž i nových obrazů vůbec a vypracuje ochotně na požádání návrhy malieb a rozpočty za mírný honorář, kterýž však při zadání práce se neúčtuje.

P. T. duchovenstvu doporučuje se
závod zlatnický a stříbrnický

Václava Šolce

přísežného soudního znalce a odhadce
v Hradci Králové

ke shotovování veškerých kostelních nádob zlatě
slacení v ohni, za které 20 let ručí. Iť hofně
nádobný sklad veškerých křesťanských a stří-
brných, dále hodinářské, jakož i, které za velmi
levné ceny se s dráhou se prodávají.

Vysocetné duchovenstvo a pp. učitelé
obdrží akvizity též na měsíční splátky za mírných
podmínek.

Zručného dělníka

přijme do stálé práce, k celému zaopatření

Jos. Bíl, krejčí,

v Kostelci nad Orlicí, Rybářská ul. 116.

UMĚL. ZAVOD
peřilacovačský

JOSEFA KIESLICH

v Hradci Králové
u „černého koně“

odporučuje se ku solidnímu provedení veškerých
prací kostelních,

zafixování a obnovování oltářů, kazatelen a t. d.

VELKÝ SKLAD

nejjemnějších obrazů, arcadel, listů, křmů
a pod.

do oboru toho epedajících výrobků.

Největší výběr rámců všech druhů na obra-
zy, fotografie a t. d.

Přije vznešle a lacině v ceně mírně.

Národohospodářská hlídka.

Úvaha o zálozních.

Napsal P. Tom. Štefánek, děkan v Mikulovicích.
(Pokračování.)

Neomezované ručení zdá se sice poskytovat
vkladatelům větší jistoty, avšak jen pokud čle-
nové záložny jsou lidé zámožní; ale právě ti zá-
možní lidé obrátí se státi se členy takových zá-
ložných, kde je většina členů nezámožných,
zadlužených, aby v případě úpadku nebo třeba
nezaviněného neštěstí nemuseli všechno sami hra-
dit, a proto vyhledávají raději ústavy s ručením
omezovaným nebo společným, což přemnohé na ve-
kovské případy dovědají. Omezené ručení sice
zdánlivě poskytuje menší jistoty pro vkladatele;
avšak tato jistota může být svyžena poměrně k
podílům členů; a p. členský podíl záj na 10—
20 zl. a stanovami se určí, že každý člen ručí
nejm. svým členským podílem, ale ještě 3—10
násobným obnosem. Dle toho si každý člen dle
své vůle a zámožnosti vezme jeden nebo více po-
dílů a v nejistotě, jakou částkou celku ručí, neb
jakou částkou by v případě úpadku nebo neštěstí
při likvidaci přispěl musel: a tu spíše přistoupí
za členu v tomto vědomí, že ručí jen jistou ur-
čitou částkou, než kdyby musel ručit za veškerý
náklad dost značným jménem svým. To budí větší
důvěru obecnosti soudného, kterou získá si zá-
ložna spíše řádným, pectivým vedením, přičnou
kontrolou a revíí a bezvýhradným zachováním
svých stanov, nežli ručením neomezovaným, které
by samo důvěru a jistotu obecnosti nezvýšilo,
kdyby vedení a řízení její bylo všelijaké, jak amutné,
odstraňující příklady padlých záložen s ručením
neomezovaným a má v poslední době dokazují.
Tato okolnost z vlastní zkušenosti vystihl při
oné schůzi pp. Hrdlička, Schwarz a Procházka,
kteří zcela dle pravdy tvrdili, že ručení neomez-
ované jest v Čechách neoblibeno a zasažovali se o
to, aby při záložnách Raiffeisenových zavedeno
bylo ručení omezené; při tom pochybujeme o
pravosti výroku předávy schůze p. Dra. Grassa,
že neomezované ručení zavedeno jest zákonem (?);
vytvořil tento výrok mnohdo stávajících a na zá-
kladě zákona ze dne 9. dubna 1878 č. 70 f. z.
zřízených záložen s ručením omezeným; pochy-
bujeme dále o pravdivosti výroku páse doktora,

že každá společnost na neomezovaném ručení zá-
ložná je výhodnější pro ty, kdo peníze ukládají,
což by p. doktor skutečnou zkušeností ani nenasadno
doložil, jak z předchozího jest patrné. Jest lito-
vat, že tato otázka o ručení nebyla v oné schůzi
všeobecněji probrána a proto návrh pp. Hrdličky
& Schwarz stál třemi hlasy v menšině, což ari
není ještě nezvratným příkazáním, a výsledek
tohoto hlasování pokládáme spíše za nahodilý,
právě v oné schůzi, kde veškeré záložny venkovské
zastoupeny nebyly. Výhoda ručení omezeného
ještě více objasní se ve stati následující.

V. Páječky.

Raiffeisenky povolují páječky na kolko-
vané dlužní úpisu a ručitelé, do knih pozemkových
nevládnutelné, jest proti čtyřnásobní výpovědi jest ku
vysvázání fidejussura zaplatiti. Rolnické záložny
páječky na směnky, hypoteky a na účet otevřeny.
Co je výhodnější?

Způsob páječek Raiffeisenek má
mnohé obtíže;

1. Dlužní úpis dle kolkové sazby řídí se dle
škály II mnohem vyšší, než jest škála I, dle níž
kolkuji se směnky.

2. Pravidelně povolují se páječky pouze na
kratší lhůty než jeden rok, výmínečně na dobu
delší, nejvýše na 2—4 roky při živelních po-
hromách. Není mimo to se stanov jasno, v pří-
padu prodloužení lhůty platební má-li býti dlužní
úpis s novým kolkováním obnoven, čímž by nová
výloha dlužníkovi vzešla

3. Na takové dlužní úpisu nelze u jiných
ústav peněžních opatřiti si v případě potřeby
peníze a tu nic nepomáhá ručení i neomezované;
záložny tyto, jak v oné schůzi mnozí zástupcové
soubě stěžovali, zapasily s nouzí o peníze a u
mnohých ústav peněžních byly jejich žádosti na
páječky vším právem oslyšeny. Takové a podobné
nehody mohou mít zlé následky: právě v čas
nouze o peníze chtěl by si ten který vkladatel
v záložně vyvednouti nějakou částku ze svých
uložených peněz a nedostane ji, což jej a
mnohé jiné pro budoucno odstraší, že tam své
úspory neukládají, a záložna přichází o důvěru i
při neomezovaném ručení.

4. Může se přiboditi, že při nedostatku
peněz záložna vypoví dle stanov na 4 neděle
dlužné částky: dlužníci ale nejsou s to určitou
dobu zaplatiti, jsou u soudu žalováni, což jest dle
 nynějších zákonů procedura velmi zdoluhavá a
záložna si takto k penězům nepomůže — kde
není, ani smrt nebere.

5. Tyto dlužní úpisu neposkytují s dostatek
jistoty, nejsou-li do knih pozemkových vložitelny,
a nejsou-li dlužník i ručitelé dosti poctiví a jsou-
li jinde již více než dost zadluženi.

Způsob páječek rolnických záložen
jest výhodnější,

1. protože páječky na směnky, na které
v případě potřeby lze jím u jiných ústav peněž-
ních peníze eskomptem opatřiti;

2. v případě soudního vymáhání jest pro-
cedura se směnkami mnohem kratší;

3. směnecny kolek jest dle škály I. mnohem
menší, směnka má platnost tři roky, v nichž lze
dlužníkovi lhůtu platební prodlužovati, a teprv
po třech letech, nebyl-li dluh splacen, směnka se
obnoví. Neříme, proč ve stanovách Raiffeisenek
§. 64 kategoricky praví, „směnky jsou bez-
výmínečně vyloučeny“; což směnky stráší?
V předchozích bodech jsme ukázali výhodnost
směnek a nevýhodnost dlužních úpisů; proč tedy
směnky bezvýmínečně vylučovati? Jsou nebezpe-
čnější pro dlužníka než dlužní úpis? Jest-li
správa záložny rozumná, která zná své lidi, ne-
bude zajisté háře zacházeti s dlužníkem na směnky,
nežli s dlužním úpisem, který na 4 neděle může
být vypovězen, kdežto se směnkou před její
splátností se to státi nemůže.

4. Rolnické záložny páječky též, a v případě
možnosti nejraději na hypoteky, což Raiffeisenky
též nevylučují. Ovšem dlužno jistota hypoteky
bedlivě zkoušet; šel Bohu, že velká většina našich
rolníků střežen jest velice dluhy hypotečními, mají,
jak říkáme, „své knihy hodné zamazané“, a tu
třeba největší opatrnosti, aby hypoteka a cena
její nebyla přetížena; avšak i tu mnoho přispívá
znalost povahy, hospodárnosti a poctivosti ža-
datelů, jímž se vyhověti má. Ponecháváme o této
stati v příčině páječek soud rozumnému členovi,
aby se nadsázil, že jsme předpokládali pro směnky,
kterých se již ani má venkov pranic nebojít,
když zná poctivou a dobrou povahu těch, do jejichž
rukou klade přijatou a podepsanou směnku.

Porovnávajíc stanovy Raiffeisenek i záložen
rolnických shledali jsme, že co do řízení spolku,
přijímání členů, poskytování členství, ručení (rukoumi
3 neb 5 členů), práva členů, vkladů, účtnictví a
revíí od sebe se podstatně neodchyli, jeliž
předpisuje hlavní rysy těchto funkcí zákon o spo-
lečenstvích a r. 1873, jestli jest pro oběi druh
záložen direktivou. Chceme ještě jen zmíniti se o
čistém výtěsku a rezervním fondu.

Venkovské záložny pracují nyní většinou
jez na pól procenta, totiž jen o pól procenta
břevu úrok s páječek větší, než-li se vkladu platí,
což s chvalou konstatujeme, že se tím rolníku
poskytuje úvěr co možná nejlcinnější. Proto také

čistý zisk jest nepatrný, by obrát peněz byl dosti
značný; veškeré úřady jsou čestné, jen hotové
výlohy fidejussura, najmé pokladníka a kontrolora
se nahrazují; správní výlohy omezují se na nej-
nutnější výdaje — a tak skutečně pracují
naše rolnické záložny ve znamení své-
pomoci, v kteréž leží pravý moment
mravnosti a lásky k bližnímu, v níž náš
lid se vzdělává a utvrzuje. Čistý zisk,
jest-li jaký, přiděluje se valnou hromadou oby-
čejně k rezervnímu fondu, o který máme největší
péči, aby nám rostl a mohutněl — jak říkáme,
pro strýce přibodu.

Zřet rezervního fondu dokazuje rozumné
hospodářství, přispívá k důvěře obecnosti i čle-
nů, zabezpečuje větší jistotu vkladů a jest oporou
a mocným zdrojem v případech nehod, kdyby
některý dlužník neštěstím povinnosti své dostati
nemohl, což při největší opatrnosti každé záložné
přiboditi se může. Protož budíž veškerý čistý
zisk každého roku ve valnou hromadu odhlasován
a přikázán rezervnímu fondu tak dlouho, pokud
tento nedosáhne konečnou summu stanovami ur-
čenou; potom teprv budiž čistý zisk rozdělen ni-
koliv jednotlivcům jako nějaká dividenda, ale
zúčastněným obcím poměrně k počtu podílů zá-
vodních, jež občané té které obce v záložně ulo-
žené mají; obecní zastupitelstva rozhodnou doma,
k jakému obecnímu dobru peníze takové vynalo-
ženy býti mají.

Takto zřízené záložny osvobozeny jsou ode
všech daní; jen vkladatelé platí z úroků svých
uložených peněz (peněz věřitelských, nikoli zá-
vodních podílů) 2 procenta daní.

Po těchto úvahách porovnejme záložny
Raiffeisenovy se záložnami rolnickými
(občanskými, venkovskými), co mají společné-
ho, a čím se od sebe různí.

I. Společného mají a to:

1. v účelu, že přijímají vklady úsporné a
záruční je; že poskytují členům svým zápůjčky
na nejnižší úrok, a že toto vkladání a vypůj-
čování spočívá na vzájemné důvěře, která opírá
se o to, že jak řídicí orgány tak i členové zá-
ložny vespolek se dobře znají, pořádnost, hospo-
dárnost, poctivost a spravedlnost jedni druhých
oceniti mohou;

2. v obvodu působení, že na větším
díle zřizují se v obcích venkovských, kde zájmy
členů všech jsou téměř totožné, že každý cítí
potřebu naléhavou vzájemné pomoci a podpory,
aby stál jeden za všechny a všichni za jednoho;
(Pokračování.)

Zimní hospodářská škola v Kuklenách
vzdává právě výroční zprávu za 12. školní rok
1895—96., z níž vyjímáme následující. Náklad na
vydávání hradi se subvencí zemskou 1250 zl.,
státní 500 zl., okresní 1000 zl., hospod. záložny
50 zl., kdežto místnost, topivo a obsluhu pro-
půjčuje městy Kukleny zdarma. Na škole vyučo-
vali vedle řiditele J. Heinze a odborného učitele
Č. Havelky ještě 4 výpomocní učitelé. Žáků bylo
38 a sice v I. roč. 18, v II. roč. 20. Cena učeb-
ných pomůcek pátí se na 2045 zl., inventáře na
802 zl., knihovny na 1231 zl. Odborné učitelstvo
v čase letním uspořádá hospodářské, kočovní
přednášky, o něž žádati nutno řiditelství školy.
Nový školní rok 1896.—7. započne dne 1. listo-
padu 1896.

Občanská záložna v Chrudimi, zapeaná spo-
lečenstvo s ručením neomezovaným, konala dne 6. dubna
1896 XXXII. řádnou valnou hromadu. Z vydané účetní
správy vyjímáme následující rozvahu ze dne 31. prosince
1895. Aktiva: Hotovost dne 31. prosince 1895 zl. 58.606.53,
páječky na směnky zl. 1.973.465.67, páječky na hypoteky
zl. 2.688.597.18, páječky na zástavy zl. 9.874.738, nedopla-
cené úroky zl. 75.969.40, nemovitosti zl. 128.313.31,
oceně hodnoty vlastní zl. 427.539.26, zálohy a vadia zl.
7.183.60, nábytek a zásoby zl. 1.325.59, přebytek v ú-
stavech peněžních zl. 244.481.14, různé zl. 1.379.59, ú-
hrnem zl. 4.927.139. Pasiva: Závodní podíly 1628 členů
zl. 29.424.44, vklady 5804 vkladatelů zl. 4.588.989.48,
věřitelé na nemovitostech zl. 7884.66, úroky na rok 1896
v před vybrané zl. 31.840.70, depozita zl. 90.379.18, fond
pro barbovní roadilly zl. 11.592.20, rezervní fond zl. 183.
612.92, čistý zisk zl. 23.924.42, úhrnem zl. 4.927.139.

Tržní zprávy.

V Rychnově a K. dne 15. dubna 1896. Hekt
pš-nice zl. 6.20—6.40, žito zl. 5.40—5.80, ječmene zl.
5.90—6.20, oves zl. 2.80—3.20, jáhly zl. 9.—, hrachy zl.
9.00, čočky zl. 12.—, vikev zl. 4.30, směnky zl. 0.00,
brambor zl. 1.50, 100 kg. sena zl. 2.50, slámy dlouhé zl.
1.80, slámy krátké zl. 1.20, 1 metr tvrdého dříví zl. 4.20,
máklého dříví zl. 3.80, 1 kg. másla zl. 1.—, kopa va-
jeo zl. 0.—, párek podvážat zl. 0.—, husa zl. 0.—,
kachna kr. 0.—, slepice kr. 0.—, kuře kr. 0.—.

Z Chrudimi dne 15. dubna. Hektol. pšenice
zl. 6.20 až 6.95, žito zl. 5.40 až 5.90, ječmene zl. 4.60 až
5.10, 1 hekt. oves zl. 2.45—3.75, hekt. brambor zl. 1.40
až zl. 2.—, 1 hekt. čočky 0.—, proso zl. 0.00—1.00 kg.
sena luského zl. 2.70 až 3.40, sena ječmelového zl. 3.20—3.40,
slámy dlouhé zl. 2.—, slámy, krátké zl. 0.—, kg. másla-
čerstvého 1.06 al. přehřívajícího 0.—, sádla 0.72, maso hově
zího 64 kr. tvarohu 17 kr., kopa vaice zl. 1.20.

Z Vysokého Mýta, 15. dubna. Hektolitr pšenice
zl. 6.40, žito zl. 5.60, ječmene zl. 4.40, oves zl. 3.30, hrach
zl. 10.—, čočka zl. 12.—, vikev zl. 5.—, brambory zl.
1.80, kg. másla zl. 0.96, kopa vaice zl. 1.20, proso. cent.
sena zl. 2.60, slámy zl. 1.80, metr dříví máklého zl. 4.60,
dříví tvrdého zl. 4.60.

Vyznamovaná státní medailí na Hospodářské
průmyslové výstavě v Hradci Kr.

První

výroba umělých květín

B. Hamplové rez. Butkové

v Hradci Králové. Vel. nám. č. 22.

Doporučujeme hojně výběru, v cenách rozličných své elegantní, levné, s uměleckým vkusem velice pečlivě provedené v barvách nádherných: modré květiny, svatební věnce pro družičky a nevěsty s myrty přírodní i umělé, kytice do plesů, kóde květinové, kytice makarové, polštáře a květiny fantastičtější, pohřební věnce obětinné, palmové, vavřínové i květinové se stuhami všech barev a náplav. Zejména upozorňujeme na **kostelní ozdoby a okrasy.**

Zakázky na venek jsou okamžitě vyřizovány.

Šetrným

domácnostem!

Poněvadž svůj závod již jen tento měsíc povedu,

vyprodávám

veškeré zboží kupecké

za velice levnou cenu.

Zvláště upozorňuji, že při odebrání kávy od 5 kilo účtuji tutéž jako v šókách. V účte

Alois Dvořáček.

V. J. Špalek

(dříve J. F. KRUŠVIC)

v Hradci Králové

doporučuje svůj

velikolepý výběr všech druhů

suken a podšívek

vlastní manipulace.

Látky na vesty vlastní výroby
bedrábné, vlněné a zaručené prací.

Ve velkém i v malém.

Při laskavé objednávce vzorků prosím o udání druhu látek a přibližné ceny.

**Ztráta vlasů
a tvoření lupů**

se pod zárukou jediné jistoty

CHINOGENEM

od

J. Beyšovec v Jicině.

Cena lahve s ochrannou známkou 1 zl. při 3 lahvech franko na dobírku, neb lépe proti pošt. průkaze 3 zl.
Sklady v lepšíh materiálních obchodech a holičských závodcích.

Vyznamovaná v Praze 1895

státní medailí a čestným diplomem
doporučuje

varhany a harmonia

v levných cenách

— a velice příjemného hlasu. —

Těs přijímá

veškeré opravy varhan

a ručí za řádné provedení.

Bed. Čapek,

maj. c. k. výs. závodu pro stavbu varhan a harmonií

v Poličce.

ANT. K. SMRČKA,

první křesťan. katolická továrna

na sukna leženy a vlněné látky

v Humpolci.

Oporučuje pro jarní a letní sezónu
látky oblekové, svrchníkové, bav-
lové, kostelní a basicové za cenu
tovární.

Vzorů na požádání zdarma a franko.

Novou bibli Doreovou,

vázanou, lze koupiti za 40 zl., po případě vyměnit
za nevázanou, ale zachovalou. Blíží se adm. t. l

Poděkování

nejctívější všem pl. tit. pánům, kteří
sa příčinou 70letých narozenin mých
buď laskavou vspomínkou aneb osobní
přítomností k oslavení toho dne přispěli
slováky: Vysokorodému panu hraběti,
Šlikovi a Jeho knížecí choti, co patrona,
Jeho Veleblahorodí panu Karlu Podi-
vinnu, direktoru a patronat. komisar a
Jeho spanilomyslné choti za překrásný
puquet, panu Josefu Haakovi, hosp.
správci, pak veškerému duchovenstvu
vikariátu Kopidlenského, veškerému
velect. sboru učitelskému zdejší farnosti,
pak slavné městské radě Kopidlenské,
p. starostovi Velíškému a mnoha jiným.

Ve Velíši, dne 18. dubna 1896.

Ferd. Kopecký,
vikář a děkan.

**Umělecký
závod**

pro

**malbu
na skle**

B. ŠKARDA,

Brno.

Speciální závod
pro malbu oken
chrámových.

Sešmkrát prvními
cenami vyznam.

Vzorníky k na-
hlednutí franko.

Ceny mírné.

Svíce kostelní,

pravé voskové i polovoskové, pa-
schaly, trojhrany, grana, jakož i
nejjemnější druhy kadidla, dolo-
pučuje veledůstojným farním a
slavným patronátním úřadům,
rovněž i

P. T. pánům obchodníkům v jakosti nej-
lepší a v cenách nejlevnějších

Josef Pilnáček

v Hradci Králové.

Závod voskový „u Albernů“ založen r. 1809.

Žádejte vždy

a všude

slivovici a borovičku

Jen od firmy

M. Nesřal

v Uherském Brodě na Moravě.

Jan Horák,

vlastní výroba suken

v Rychnově n. Kněžnou

nabízí na dobu jarní a letní

pravé vlněné látky

za ceny mírné. Četné opětné objednávky,
svláště z kruhů vld. duchovenstva jsou milým
pro mne důkazem, že jsem beslu svému: „Po-
ctivý sebe menší vydělník lepší je sebe vět-
šího nepoctivého.“ věra stála.

ceníky na požádání franko.

Záněky na dobírku,

vld. duchovenstvu dle přání bes dobírky.

Při hromadných objednávkách výhody
co možno největší.

Četné doporučení z kruhů vld. duchovenstva i P. T.
učitelstva k nahlédnutí.

Těs na splátky a bes svyšení cen.

V. Forman nyní Fr. Růžička,

sedlák v Hradci Králové

Špitálská ulice č. 272., proti hostinici
p. Javůrka

doporučuje angl. kočárové postroje, tašné
ohomouty, jezdecké, cestovní a lovecké
potřeby, hnací řemeny.

Vlastní výroba. Menší správký zdarma.

Ceny levné.

Rek. založení 1859.

**Parastrojní
truhlárna.**

F. OSSENDORF

**Vysoké
Mýto.**

Odporučuje se ku provádění:

Zařízení kostelních, jako: oltářů, kazatelen, lavic, skříní
na paramenty a t. d., uměleckého nábytku vůbec i prací sta-
vebních s rozsahem neomezeným.

Sklad nábytku.

Majitel nejvyšších vyznamování ze všech obecních výstav.

Reference nejlepší.

Přány a rozpočty se na požádání vypracují a při event. objednávce neúčtují.

OBNOVA

Číslo 58.

V Hradci Králové, dne 24. dubna 1896.

Ročník II.

Jsem bez vyznání!

Starověký spisovatel Plutarch napsal pozoruhodná slova o své době: „Projdeš-li celý svět, nalezneš snad město bez hradebních zdí, bez krále, bez vzdělanosti: avšak město bez chrámů, bez bohů, bez náboženství nikdo nenalezne.“

Starí pohané, jejichž nevzdělanosti se posmíváme, ctili bohy a uznávali svou závislost od vyšší bytosti modlitbami a oběťmi; naše moderní společnost však dá se zahánbiti starými pohany, protože vzdor všemu osvětovému pokroku dovede pochybovati aneb docela popíráti Boha. Starý Plutarch našel by dnes hojnost měst, kde jsou sice plná divadla, koncertní síně a zábavné místnosti, ale liduprázdne chrámy a našel by v každém městě dosti pokročilých, kteří o kostel nezavádí, ba ani tehda, když jim to předpisuje reprezentační a úřední povinnost.

Nevěra čirá a hrubá sestupuje z vyšších kruhů mezi nemyslní a prostý dav. Při nedávné veřejné schůzi lidové prohlásil „pokrokový“ dělník: „Jsem bez vyznání“ a to řekl tak sebevědomě a tak lehce, jako by řekl: „Jsem bez paně“ nebo „Jsem bez čepice.“ Nezáleží nám na jméně ani na osobě, ale divíme se tomu „pokroku“ v čiré a bezohledné nevěře.

Jsem svědomý, měli někteří moudří hlava staršího vydání bude ještě tvrditi: „co pak chcete pořádku, vždyť náboženství nikdo nepopírá, naši pokrokové brejí jen proti politickému sesměřování náboženství.“ Takovému „dobráku“ odpovíme: „Dokud nebylo radno vystoupiti proti víře, našlo se prozatím do „kleriků“ či po česku do kněží, a říkávalo se: Kněz a náboženství jsou přece různé věci. Dnes, kdy klerikové jsou dost a dost bídny, nými ponlukami zotročení, vystupuje se již bez škrabošky a otevřeně se hlásá: jsem ateista a náboženství jest nemysl.“

Zmíněný výrok „Jsem bez vyznání“ není pouze ojedinělým míněním přemrštěného snad jednotlivce, nýbrž bohužel jest známkou doby a jest společným vyznáním značné již části naší „zlaté“ mládeže.

Kdoby nevěděli, že v době rozkvětu „omladiny“ oblažovali četní mladí lidé u c. k. soudů svůj výstup z církve, kdo by nevěděli, že z polských středních ústav vyloučily úřady školní množství žáků pro čirý ateismus, a komu by bylo tajno, že i v českých ústavech našlo hy se dost a dost podobných případů.

Budiž nám jasno, že dnes nebývá již o některého kněze, nýbrž že se hraje již o náboženství, t. j. o základ rodiny, státu a celé společnosti. Nechceme předepisovati povolaným křesťanům, jak by měli základ civilizace, nýbrž chceme krátce uvážiti, do jaké míry lze býti člověku ateistou či bez vyznání a zda chlubné nevěrecké výroky našich okrasných veličin lze bráti za bernou minci.

Ateistou či nevěrec zove se ten, jenž popírá jsoucnost Boha a tím prohlašuje se za prostého všech závazků k této vyšší bytosti. Ateista tvrdí: „Jsem bez vyznání“. Ateista dělí se na praktické, kteří o Bohu sice vědí, ale žijí tak, jako by Boha nebylo, a na theoretické, kteří o Bohu zcela něčeho nevědí aneb jej popírají. Praktická nevěra znamená vlastně prostopánství a nemravný život, má kořen svůj ve zlé a převrácené vůli, proto také praktičtí nevěrec mohou býti a dle zkušenosti také jsou. Theoretický ateista může o Bohu pochybovati a jej popíráti, avšak nikdy nemůže člověk býti nevěrcem v tom smyslu, že by vůbec o Bohu nic naprosto nevěděli. Bůh stvořil svět i člověka, neopustil toto dílo své, nýbrž trvá ve světě i s člověkem a proto stopy božské moci jeví se ve světě i v osudech lidských. Kdo má zdravý rozum a logický soud, musí neodvolatelně o Bohu míti aspoň tušení, jako to shledáváme

u divochů i na tom nejnižším stupni kultury. Z toho důvodu tvrdili kdo, že v Boha nevěří, nechce tím říci, že o Bohu něčeho neví, nýbrž naznačuje tím, že o Bohu pochybuje, protože člověk může odvrátiti svůj rozum od pravých pramenů víry a přikloniti se k mylným domněnkám, ale žádný t. zv. ateista nemůže o Bohu nevěděti, tím méně ovšem přestává Bůh trvati, jestliže někdo jsoucnost jeho popírá.

Že ateista vlastně jen pochybuje, ale nikdy nemá pravé jistoty o světě bez Boha, dokazují výroky dvou pověstných ateistů. Neznaboh Bayle přiznává se: „Skoro všichni, kteří v ateismu žijí, nemají žádné jistoty, ale toliko pochybuji, aniž kdy jistoty dojdou“. Nevěrec Voltaire pravil svému druhu, jenž se chlubil, že dokázal pravdu nevěry: „Vy jste velice šťasten, jáť tak daleko nedospěl“. Jest to týž Voltaire, jenž celý život Boha popíral, když však chlelním krve byl zastřelen, povolal si katolického kněze a s Bohem se opět smířoval. Proto opakujeme ještě jednou: Skutečný nevěrec jest zřehla nemožný a proto všechny nevěrecké výroky jsou lichou frází, jsou diktovány ne rozumem, ale u vzdělanec nadutou pýchou aneb snahou napodobiti „pány“ a zastřiti mělkost vzdělání modním náterem nevěry. A takovými nepravdivými a nicotnými věcmi vzdělává se náš lid? Může nepravda aneb nesmysl rozšířiti obor lidského poznání? Což pánské nepozorují na sobě, že pochybnost a rozervanost ve vlastním nitru ochromuje síly a postup celého národa? Vyberte si lepší obor své působnosti než jest plané náboženské rozpravování, látky vědecké najdete v Čechách vědecky dost, ale nechte náboženství s pokojem. Práce vaše v tomto směru jest zřehla marnou náporou!

Kdyby bylo možno, aby lidé byli bez víry, změnila by se brzy naše společnost ve stádo dravců. Víme, že jest dvojí víra. Přirozená, která spočívá na tvrzení lidském a nadpřirozená, která opírá se o pravdomluvnost Boží.

Přirozenou víru žádají na nás neustále i ti, kteří nadpřirozenou upírají.

Věřme kupci, že neprodal jedovaté koření, věřme hostinskému, že do piva nemíchá vodu, věřme dovednosti a svědomitosti železničního personálu, že nás vlak nepřekotí, věřme jemu svému učitelům, že jest 5 dílů světa, věřme učencům, že země naše se pohybuje, věřme věřme a věřiti musíme lidem. A věřili člověk člověku, zeměl by věřiti Bohu? Věřim starým listinám, že otec vlasti, Karel IV. založil vysoké učení pražské a nemám opět věřiti starým knihám, že Bůh založil církev, která chová a vykládá zjevení Boží? Nevěřim-li v Boha, věřim potom náhodě a nechci vykročiti levou nohou z domu, ohlávaje se pchrouy. Věřimli však v Boží prozřetelnost, nebojím se cesty ani v pátek ani zajíce na cestě.

Mimo to, jak pak dlouho nevěrec vůbec se svým životem a neupřímným tvrzením se chlubil? Demosthenes nazýval krále Alexandra bezvůlným chlapcem. Když však ho Athénané posílali k Alexandrovi s poselstvím, netroufal si před bezvůlného toho chlapce předstoupiti a vrátil se z polou cesty. Tak jako Demosthenes jen potud měl kuráž proti Alexandrovi, dokud mu nebyl na blízku, podobně nevěrec má odvahu chlubit se svou nevěrou, pokud není na blízku tomu, co jest ještě silnější, než mocný Alexandr — totiž smrt. Čím blíže smrti, tím více krotce nevěrec ve svých výrocích a nevěra stává se mu každým dnem nepohodlnější a děsnější. Vzpomeňme si jen na konec Voltairův, Schopenhauerův a jiných podobných veličin.

Člověk tedy v době jinožské a mužné nejvíce mluví o nevěře, proto praví již mudrlec

Plato, že spíše nerozvázný jinoch přilne k ateismu, než rozvázný muž. Učenec Feuchtersleben ostře bičuje domyšlivost velikášských povah: „Domnívají se chlapci přesycení a otupení, že všemu rozumějí a vzdělání jsou, říkají-li, že víra a velikost duševní prázdnými jsou slovy“. Jest vždycky náboženská pochybovačnost známkou neucelené povahy. Náboženská nevěra jest vždy známkou polovičatého vzdělání aneb lehkomyšlné, chabé mysli. Skodí si proto každý na své vážnosti, kdo svou nevěrou se chlubil, protože beze studu prohlašuje, že neuznává nad sebou žádného zákona a že hoví jen svým chutím.

Nevěrec jest nepřitelem národa, protože podlamuje základ spořádané společnosti. Professor Massaryk volá: „Náboženství jest jistě po výtece lidovým a otázka náboženská pro národ, proživší reformaci a protireformaci, má důležitost největší, třeba za panství dnešního liberalního indiferentismu většina lidí otázkám těm se vyhýbá“. Hlasu svého mistra měli by si povšimnouti všichni ti jinak účeliví žáci p. profesora, kteří po dědinách našich chlubně volají: „Jsem bez vyznání.“ Sbíráme kde který starý kabát a čepce, abychom seznali ducha lidového, nejskvostnější však poklad lidový, jeho přesvědčení náboženské šlapeme drze nohama, protože cizácké svodomyslnictví, kterým prodchnuta jest naše inteligence, literatura a celá skoro česká společnost, učí nás povrchnímu nazírání na smysl života. Hledáme pořádek českého ducha národního a nevidíme les pro dříví; nevidíme, že smýšlení náboženské jest základním rysem povahy české. Kdo nechápe tuto jistotu pravdu a projevuje smýšlení liberalní, ten jest cizákem v národě, byť nosil červenobílý kabát. Naši vůdcové hoví směru svobodomyšlnému, odtud ten rozpor mezi lidem, vůdci a jejich účeliví žáci.

Jak dlouho ještě osud českého národa bude v rukou lidí, kteří nejen dočasně tyjí z mozolu jeho, ale i na dlouhý čas ochromují jeho bytí svým nedbalým vlivem na zlatou mládež? Kdy přece smýšlení a přesvědčení vůdců lidových bude souhlasiti se smýšlením a přesvědčením lidu? Kéž brzy prohlédneme!

List z Prahy.

V Praze, 22. dubna. (Přev. dopis.)

Od božského bodu velikonočního po celý týden až do soboty trval pátý sjezd rakouských sociálních demokratů. Mimo novin nevášlal si bo v Praze nikdo a veřejnost by ani nevěděla, že na střešáku sešli se noví opravci světa, kdyby nebylo širokých správ novinářských. Jakmile však padlo několik ostrých slov na stranu svobodomyšlnou a na měšťácké noviny, opustili zpravodajové sjezd a veřejnost nevěděla o dalším jednání nic.

Sociální demokraté ve svém orgánu pražském „Sociální demokrat“ žravou kritikou sledují činnost mladočeských poslanců již od několika let. Hlavní orgán svobodomyšlné strany důsledně však o těchto vysvědčeních ze strany dělnictva opatrně mlčí, rovněž jako mlčí o žhavé kritice v „České Stráně“ a v „Casu.“ Jednu dobu stránku přece sjezd sociálních demokratů měl. Za odvetu, že občan Krapka a soudruzi tak škaredě straně svobodomyšlné zabráli, přinesly „Šípy“ předáky sjezdu na střešáku vyobrazené. Věru sympatické to tváře.

Na sjezdu sešli se předáci a „vůdcové“ dělnictva, žid Adler, žid Ingwer, žid Morgenstern, žid Verkauf, žid Ellenbogen, žid Feigel, žid Dazinski. Ti všichni krásně vyobrazení v „Šípech.“

Nyní aspoň i jiní zvědí, že dělnická strana sociálně-demokratická od křesťanských sociálů vím právem pojmenována: sjevajpartaj. Tento dobrý skutek „Šípů“ registrujeme.

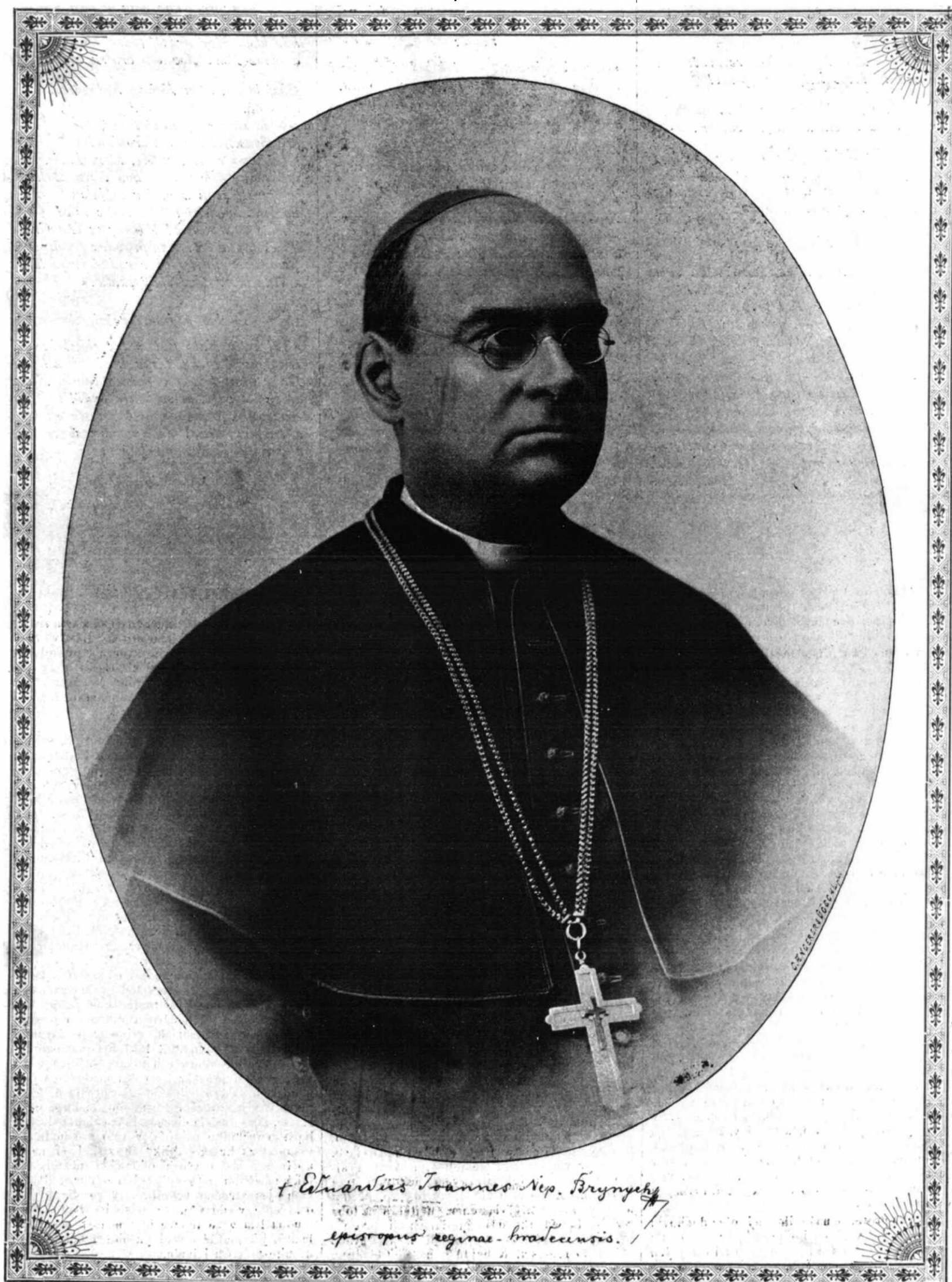
V neděli, 12. dubna konal spolek sv. Michala ve dvoraně sv. Václavské záložny svoji vý-

OBNOVA

Číslo 59.

V Hradci Králové, dne 1. května 1896.

Ročník II.

*+ Edmundus Ioannes Nep. Brynky
episcopus reginae-bratensis.*

nejdůstojnějšímu biskupu královéhradeckému

EDVARDU JANU NEP. BRYNYCHOVI

k jeho padesáté ročníci narozenin.

Let padesát! Skráň v myšlenky se chýlí,
zrak kalí se a hledí rosy plný
v dny minulé, života chvatné vlny,
jak časem v nekonečnost v letu šliti.
Tu blyskne světlo — paprsek duchem snící,
tu kámen ostrý vlny šlehařící,
tam nebe modré v hladině se zračí
a nad ní život leť, píseň plačí!

Na břehu žití Tvého v zadumání
sen poesie splétá kol mých skrání.

V přibytku tichém, plném lásky svate
tři bytosti z tajemných nebes luků
u lůžka děcka v družném sloji kruhu
a otvírají retы věštbou vaňaté.

Pravda Kristova:

„Viz moji skráň, v níž zloba věků vryta
trnovým vínkem, stopou krve Boží!
Má láska v srdce Tvé se perlou složí,
úsvitem zory, která ve tmy svítí!
Žítím časy příští, pokolení nová,
jak noci jdou, v níž světlo moje hoří
na cestu lidstvu — bludné loďi v moři,
již bouř v skaliska žene granitová! —
O, vrzte kotvu, vřty kotvu dolů!
hlas ve tmy zni a v moře vlnobítí —
„než v propast bezdnou se kordb sřítí!“ —
Slyš hlas ten hřmít! — toť hlas mých
apoštolů!

Ty půjdeš s nimi kalich Kristův píti
a v bolu klesat tam, kde Kristus klesá,
a hymnou plesat tam, kde Kristus plesá,
s Ním v skráň svou splétat stejně trn
i kvítí! —

Vlast:

„Jsem Tvoje vlast — tak bledá, utýraná,
že slza nemá v zraku mému již vzniků,
já sedím vdova, kvílím ve Blaniku
svit čekám slávy své a svého rána!

A stále noc! V ní kletba odevěhá
v tvář moji bije vinou vlastních synů,
já marně volám: „Hynu, děti, hynu!“
a marně duše má dmů lepších čeká!
Slyš však, co Bohem v osud můj je psáno:
„Až zdvihneš kříž zas s láskou ve své dlaně
a v lůky své splá vřty počekáné,
pak usíš slávy své zas velké ráno!“ —

Stím křížem svatým, jež Ti Pravda tiskne
s polibkem míru v roznicené nitro,
jdi kládat bratřím nové doby jitra,
jež zoron lásky v české kraje tryskne!“

Láska k lidu:

„Svou chýlím skráň já k Tobě naposledy!
Jsem matka lidu! — práce mým jest
chlebem
a vřty zádek v bídách světa nebem,
jenž květem slédá v steré lidstvo bdy!

Jdu Hagar bludná pustou světa plátní
a pramen hladem světlu Ismaeli
ze skály pravdy prýstící se vřelý
a volám k nebi stále: Slitování! —
Svůj šinu krok, kde bída k nebi šplí,
kde pot se s čela snaveného řine,
kde kloš bídy drásá tváře ssíné
a obraz Boha člověk v bratru tuptí!

Chci lásku, vřtu Krista Slitovníka,
by svišla v lidstvo slád její záře,
setřela slzy s utýrané tváře,
jak Spasiteli kdysi Veronika!
Chci vřty světla, světla, které hřeje,
jak rodny krb s pohádkou štěstí zlatou,
jež perutí svou k nebi rozpjalou
na tisíc květů v lidské srdce seje!
Ó, buď mým synem! V lásky svatém Grálu
Tvůj stápní rat! Buď pravdou počeknaný!
Jsi profet můj! Jdi v rodny svoje láný
a lidu otevř živé vody skálu!“

Doslov padesáté ročnice:

„Tři květy slád Báh v tvé složil hrudi:
Ku pravdě lásku, lásku k vlasti, k lidu!
Dál s nimi hrdečej v dobách bouře, klidu,
ať slunce září, ať se bouře budí!
Ku světlu pravda s láskou cestu razí
o, sursum corda!, doba nová vachází
a v cestu Tobě immortely kází!

Vladimír Hornov.

„Mezi svoje přišel a svoji ho nepoznali.“
ta slova o Kristu Pánu řečená a o jeho vla-
stanecké práci svědčící, mohou se směle říci
o našem nejdůstojnějším oslavenci.

Kristus Pán přišel mezi své a kámal lidu
a lid za ním se hrnul v zástapech, ať tři dny
na místě vydržel a nedbal ani na hlad, jen
aby mohl slyšeti Božskou nauku z Jeho sv.
úst; vzdor tomu, že tolik lásky našel u lidu
svého, však u vůdců lidu toho, u nejvyšších
kněží a zákoníků, starších lidu našel jen ne-
návisť a opovržení. Kdekoli se náš námištek
Kristův, náš apoštolský nástupce objevil, všude
lid s radostí naslouchal nadšeným slovům
pravdy Kristovy, všude v nepřehledných zá-
stapech tulil se ku svému dobrému pastýři;
však domnělí vůdcové lidu, nevěrecké a blu-
dařské časopisy a lidé toho druhu nemají pro
něho, než nenávisť, zášť a potupu, pomluva.
Kdyby mohli, bičovali by ho ve skutečnosti,
trním korunovali, i na kříž přibíli.

A co učinil nevlasteneckého?

Jako mladý kněz po 8 let ve vsi horlivě
konal úřad kněžský, učitelský i pastýřský a
k tomu se vždy tak připravoval, že vynikl.

Kázal netoliko na kasatelno, ale i ve
schůzích Katolicko politické Jednoty pro krá-
lovství české a psal knížky na obranu sv.
naší víry proti jinověrcům nás tupícím, po-
vzbuzoval vlažné a ospalé.

Jako druhdy křesťatel národa, mezi nimi
hlavně duchovní probudili náš národ ve spánek
germanisace pohřbený — probudili ho k ži-
votu a zachránili náš jazyk před zapomenutím;
tak náš nejdůst. pan biskup jest jeden z před-
ních buditelů lidu katolického v Čechách, aby
žil celý život duchovní, aby si vážil netoliko
národnosti, ale i také svaté víry katolické.
V tom směru působil hlavně jako profesor
pastýřského bohosloví po 11 let, tím sv. vla-
stenečtím nadšen vedl spolek katol. tovaryšů
v Praze po 4 roky.

Ano proto, že náš milovaný otec duchovní
jest mocným v slovu i v písmě obrancem naší
sv. víry, proto sklídl za svou práci u tajných
nepřátel národa českého nenávisť a zášť.

Než vřhol hněv nepřátel našich dospěl,
když nejen byl náš oslavencem na stolec bi-
skupský povýšen, ale nad to tu vroucí lásku
k lidu svému objevil nejhorlivější za
nás jazyk svatováclavský a sv. víru naši svato-
václavskou.

Když Kristus Pán vymítal ďábelství, co
řekli jeho přáteliškové lidu o něm? „Skrze
Beelzebuba, knížete slych duchů vymítá ďá-
belství,“ tak a ne jinak praví za dnů našich
pokrokaři a bludaři o našem nejdůst. panu
biskupovi, který již více než po 25 let jest
znám jako spisovatel český a nepřetržitě lite-
raturu českou výtěnými spisy bohosloveckými
i prostonárodně, ale poučeně a poutavě psá-
nými povídkami a zvláště výsoco cennými,
obhrannými spisy obohacuje, více co o něm tito
počestní lidé lhou? Že prý je Němec a že prý
Němcům nadřazuje. — Po důkazech ovšem se
nikdo netáže. A takováto nestoudná lež má
býti osvětlen.

Než jako mraky nezastíní jasné slunko
pro vždy, ano ono i skrze mraky paprsky své
proráží a zemi osvětluje, zahřívá a zroduňuje
a všickni tvorové z blahých účinků těch se
těší, tak jsou i v lidu zvláště duše nezkažené
a pak lidé soudní a světa a jeho špatnosti
skuseni, kteří s tím větš láskou, a tím větš
usnulostí a obdivem lnou ku našemu nejdús-
tojnějšmu vůdci duchovnímu. Všickni hor-
liví, vlastenečtí a zbožní kněží jsou Bryn-
chovci, jak ovšem potupně obtěží nevěrdci a
bludaři mluvíti a psáti.

V listech jejich již ani tolik slušnosti se
nezachovává, která se zachovává ku poslednímu
obecnému strážníku, řekne se o něm aspoň:
„pan policajt“.

Tento ohled osvětlení úplně ztratili k tomu,
který potěl a potře hlavu jejich, který pravdou
zranil lže jejich, u vřtku šle-
leném nazývají jen Brynych, někdy i pan
Brynych. Že jest to katolický biskup, přední
a velmi zasloužilý vlastenec, učitel a ozdoba
církve, to nedoukové ti věděti nechtějí, protože
nesmějí; vždyť jinak by museli nechati svého
nekalého řemesla. K nejdúst. našemu biskupu
a okem radostí a vděčnosti zářícím hledí

všickni kněží čeští ze všech diecézí če-
ských, ano všickni upřímní katolíci bez
ohledu národnosti, kteří znají skutky a snahy
šlechtné jeho, jsou jeho ctitelé. Lid věřící
duchovní správě jeho svěřený, pokud měl
příležitost seznati vřtečné vlastnosti a ty vy-
nikající čistoty svého vrchního pastýře, vzdor
pomlouvám a ostouzení mimořádnému lne k němu
s láskou a úctou synovskou.

Edvard Jan Nep. Brynych narodil se dne
4. května 1846. ve Vlasevicích u Pelhřimova,
kdež otec jeho byl hospodářským správcem.
Obecnou školu navštěvoval hlavně v Sobotce,
kde se stal otec jeho městským úředníkem.
Gymnasium studoval od r. 1856. do r. 1864.
v Jičíně, načež nastoupil theologická studia
v seminári královéhradeckém. Ordinován byl
dne 4. listopadu 1868. biskupem K. Hahnlem
v Chrastě. Po vysvěcení byl ustanoven za ka-
plana ve Žlunicích u N. Bydžova, kde blaho-
dárně působil téměř 8 let, načež r. 1876. usta-
noven za kaplana v Hradci Kr. Po roce,
podrobiv se příslušným zkouškám, byl jmeno-
ván profesorem bohosloví pastýřského na
theologickém ústavě v Hradci Kr., při čemž
byl stále horlivě činným jako kazatel a kato-
lický spisovatel. R. 1888. byl zvolen za člena
kol. kapitoly na Vyšehradě, kde ještě více
rozvinul svou blahodárnou činnost i prosul
v katolických kruzích zejména vydáváním
spisků „Slova pravdy.“ R. 1891. byl jmenován ge-
nerálním předsedou všech tovaryšských spolků
v arcidiecesi pražské, pro něž působil co nej-
účinněji. Když byl dne 21. prosince 1893.
jmenován nástupcem zesnulého biskupa J. J.
Haise, zajišala celá diecése, jež nemohla dostati
lepšího vrchního pastýře. V této své hodnosti
vykonal za krátko tolik, že získal si nejen
upřímnou lásku všech oddaných přátel, ale
také náležitou úctu veškerých odpůrců. Podá-
vámé jen stručně několik dat ze života ná-
oslavence v důvěře, že působiti bude ještě
mnohá leta a že teprve budoucnost ocení ná-
ležitě, jak platně dosud působil a bohdá ještě
dlouho pracovati bude.

Co týden dal.

Poslanecká sněmovna ve Vídni pokračuje v podrobném rokování o volební opravě. Větší debata rozptýlena se o § 2., tedy o rozhodnutí, mají-li se v nové páté kurii konati volby přímo či nepřímě. Průběhem debaty učinil ministerský předseda prohlášení, že vláda trvá na ustanovení přímých, poněvadž nejsou vzhledem poměry stažené tak, aby mohly býti jednotným ustanovením upraveny. Návrh menšiny výborný, aby vůbec zavedeno bylo přímé hlasovací volení, při hlasování dle jmen samostatně 139 hlasů proti 121. Proti hlasovali: Mladocházi, antisemité, němečtí nacionalisté, někteří liberálové jako Fuchs, Ludwig a Peschka a poslaneckí rusínští. — Návrh posl. Kaisera, aby alespoň v nové kurii stanoveno bylo již říšským zákonem právo volební, samostatně 146 proti 88. Pak schválen § 2. ve znění vládou navrženém a výborem schváleném a sice první jeho odstavce 306 proti 20 hl. a druhý odstavce 214 proti 12 hl., tedy většinou více než dvoutřetinovou. Proti hlasovali jen mladocházi radikální Šamaneck, Purgbhart, Raab, Blažek a j., dále P. Weber, Persenstorfer a Kronawetter. Po té pojednal se § 3. opravy volební, jenž schválen nebyl. — Říšská rada má dle ubezpečení ministerského předsedy zasazeti do 4. června a má býti vyřízena ještě dle bursovní, berní opravy, řád exekucí, domovský zákon, zákon o opravě katastru daně pozemkové a některé menší předlohy.

Dr. Lueger nebude purkmistrem. Dr. Lueger byl v pondělí na přímou iniciativu císaře povolán na 10. hodinu dopoledne k audienci. Císař přijal dra. Luera neobyčejně milostivě. O průběhu audiencie vydalo vedení antisemitické strany tuto zprávu: „Dr. Lueger jakožto upatně zvolený starosta obce vídeňské byl přímo císařem povolán, byl dnešně přijat v audienci. Císař ráčil vzhledem k tomu, že dra. Luergovi tentokrátě potřeba z starosty města Vídně poskytnuto býti nemůže, nejmilostivěji apelovati na jeho loyaltitu a dal výraz očekávání, že dr. Lueger, o jehož osobní pobožnosti, potřebě nadání a věrnosti k císaři a vlasti jest považován, vzdá se volby, která na něj připadla, dobrovolně a to v zájmu brzkého návratu pravidelných poměrů v autonomní správě města Vídně. Dr. Lueger odpověděl, že tentokrátě stojí před přímým přáním svého císařského pána a že tudíž jako vlastenci a vždy loyálnímu státu občanu nastává mu nyní, jak se samo sebou rozumí povinnost, aby v tomto nejvyšším přání spasil pro sebe roztas.“ Vzhledem na další obhajobu antisemitické strany věci tomuto obratu dostalo se němu dopisovateli této správy: Dr. Lueger jako v listopadu tak i nyní sám žádal stranu svou, aby jej za starostu města Vídně nevolila. Strana ale nemohla upustiti od osoby dra. Luera, dokud tu nebyl přímý projev císařské vůle. Nyní musí strana vzhledem na akvále a neobyčejné uznání, kterého se Luergovi od svého císaře dostalo a které platí zároveň pro celou stranu, upustiti od volby Luera za starostu a vyhovět přání císařskému. Takového uznání nedostalo se prý císařskou enunciací dosud žádnému starostovi, ba žádnému státníkovi, jako dnes dra. Luergo i. Strana antisemitická bude každým způsobem volit dra. Luera za 1. náměstka starosty a v této své vlastnosti bude Lueger vlastně sám spravovat vídeňskou obec. Na podzim pak bude dr. Lueger zvolen za starostu a také se mu dostane nejvyššího potvrzení.

Veselice.

Veselá vojna! Kde? Kde? V Habsbách, kde dostává „Italia Unita“ na svůj frak či na Kubě, kde ta povídaná lidská ráce začíná se resolutně bláskati ke svému právu? Kam pak až do Afriky a do Ameriky! Ta veselá vojna je u nás! Ale nelekejte se, je to jen papírová vojna, při níž spotřebuje se asi tolik papíru, jako tenkrát bláhle paměti za císaře Josefa bramborů v oně válce bramborové. A v čele té vojny? Vždyť veselá a rosmarná naše slavná pokroková mládež, která chce dle své hlavy dle své písničky naučit hvízdát všechny „hejly“ v království českém i za jeho hranicemi! A jde to teď u nás od podlahy v literatuře, politice, socialismu, že jedna radost. Jnu, něco v tom dobrého, pro ty sblížené poměry státu Danělského. A co? Že hauly se vody, při nichž Bůh mnohým vrací zdraví křesťanský rozum. Dříve probouzel se vždy život křesťanský k uvědomění pod krvavými meči katů a dnes pod ranami žurnalistických rapírů protikřesťanských směrů, jež ochromují celý náš národní a společenský život. Malický opět doklad. V „Časopisu pokrokového studentstva“ a v „Ženském obzoru“ nasakol již kdosi brejle: mámení a spustil zdrcující pathos na „Výrobní spolek český“ v Praze, že prý je skrz na skrz klerikální a zpátečnický. Český národ, slyš! Hrr na ten klerikální spolek! Vždyť tam chodí dívky také ještě k sv. zpovědi, a jejich sešity mluvnické obsahují prý pojednání o Bohu, o jeho přikázáních! Tobie

už národe, tabpu musí docela hnout, jestli nejsi skrz na skrz zpátečnický! Ale národ nic! Plamenná slova pokrokového rozumu bo nerozobírá! Za to ale na otcovskou výstrahu a napomenutí pokrokového harcovníka odpověděla redaktorka „Ženských listů“ spisovatelka sl. Eliška Krásnohorská. Ze zajímavé odpovědi této vyjímám následující. Píše mezi jiným: „Tázala jsem se nejprve vlastního svědomí a potom pro lepší jistotu svého kritického přístupu Solimana Řetkvičky, nejvšobodomyslnějšího spolupracovníka těchto listů, nejsem-li sama načíhla klerikalstvím. J řekl jest mi ctihodný Soliman Řetkvička: Jste, slečno redaktorko, po bříchu jste klerikální. Stopuji vás po delší dobu: píšete slovo Bůh velkým B, různé bohy, polobohy a bůžky však malými písmeny, píšete sv. Františka velkým F, ale ony františky, jimiž se čadí, malými f; píšete Duchu Sv. velkým a pokrokového ducha malým d, etc.“ Zbledla jsem leknutím, vesla jsem do sebe... Ano po tom rozmyšlení a uvážení všeho bylo mi jasno, že Výrobní spolek musí býti klerikálním. Vzpomněla jsem si, že sama slychám, když odtamtud odcháším, jak se mi říká: s Bohem! Jednou jsem kýchla — a řeklo se mi: „pozdrav Pán Bůh!“ — Na více důkazů klerikalství jsem se upamatovati nemohla, ale vědouce, že sama klerikalstvím jsem zaslepena, nedůvěřuji svému dušičku a proto obrácím se v zadu k rádcům, o jejichž neomylnosti jste, páni pokrokové, jistě dost přesvědčeni: k vám samým! Jste zajisté toho mínění, že je-li kdo povolán nade všechny povolán, aby zkušené učitelstvo poučoval, kterak vychovávat dospívající dívky, tedy jsou to dospívající mladíčky, věducí nejlépe, jaké holčičky by byly nejvýbornější. Proto prosím vás opouštění: jaká nauka by měla býti na školách zavedena místo náboženství vámi odsouzeného? Povězte nám přece! Neřkejte jen stále: to ne, to ne, to není to pravé, ale ukažte nám jednou kladně to pravé. To chceme viděti. Pak budeme věřiti, že jste si aspoň něco myslili a pak to také budeme moci vážně posouditi... Náboženství jest hlubokou a odvážnou duševní potřebou lidstva! Vyhleďte dnes veškeré zděné představy náboženské se svého zitra vyrojí se tisíce představy jiných, zajisté nevyspělých, bizarních, šílených; dějiny každé doby, kdy vybuchlo samostatné sektářství, poskytují dost ilustrací. A když náboženství, které mimo úkoj touhy po jakémisi rozřešení věčných záhad poskytuje věčným tolik útěchy v bédách života a tolik čistě, ušlechtilé mravouky jako křesťanství: jest páni pokrokové, to náboženství špatné? Víte vy něco lepšího, co by se mělo čtrnáctiletým dívkám doporučovati? Povězte, které to z desíti božských přikázání jest dívkám tak záhubno, i kdyby se do mluvnických sešitů psalo: „Čti otce svého i matku svou“ — toto čtvrté jest snad tmářská věc? Moderní „duševní strava“ lecky tak mluví. Či které z přikázání jest vám tak do duše protivno? Páté, šesté, sedmé? Zdá se nám, že jest také jedno přikázání: „nevzdáš svědectví křivého proti bližnímu svému“; zdaž ani toto se „Časopisu pokrokového studentstva“ nelíbí? Leckterá redakce by si měla toto přikázání vepsati nejen do každého sešitu, ale i do svědomí, nepřišlo-li i svědomí již z módy. V mluvnických sešitech „Výrobního spolku“ prozatím božských přikázání není, ale „Časopis pokrokového studentstva“ nás upozornil, že by nebyla právě nevhodnými větmi. K této odpovědi sl. Eliška Krásnohorská není třeba čeho dokládati. Naše uvědomělé ženy křesťanské a snad vlastní matky oněch pokrokových iluminátorů by jim odpověděly ještě hanežně! Mnoho se mluví o ženské otázce. Bylo by třeba i u nás nějakého Luera, který by řekl: „Křesťanské ženy, probudte se!“ A ještě něco. V děláni protikřesťanského rámsu nechtějí zůstat pozadu za svými pokrokovými syny ani všobodomyslní otcové na radnici maticky Prahy. Kde pak, aby se řeklo, že syn již předělá tatíka. Pořád se jim to nevedlo, aby se mohli zabýsknout zas v novinách, až tuhle, když se jednalo o restaurování sochy sv. Ignáce z Loyoly na mostě Karlově, kterou zhotovil starý dobrý sochař Jan Ferd. Prokop na začátku XVIII. st. a kterou zříhová povodeň strhla do Vltavy. Takovou příležitost nemohli si dát ujíti! Ej, to bude zas ráms v Čechách, až pozdvihneme své neochvějně repetýrky proti zakladateli jezuitů! Z toho bude zas pěkná afféra. Ale člověk mluví — Pán Bůh mluví. Pro bojovný zápal otců svobodomyšlných nerozehrál se nikdo, leč tak trochu ctihodný jejich orgán „Národní listy“ a jeho kulhavé odnože venkovské, ale v národě ticho, ticho brobové. Selhalo. No, vždycky takto nevyjde. A meli ho skoro jistě. Poněvadž dneska ví už kde který mluvka v království českém, že sadi-li se na jesuity a na Husa, vyjde terno jako jedna šila. Sama realistická „Nová Doba“ směje se v posledním dubnovém sešitu tomuto nezdařenému alarmu všobodomyslných myslivců. Píšeť mezi jiným: V radě otců města Prahy žádáno o 800 zl. na obnovení díla Prokopa (t. j. sochy sv. Ignáce z Loyoly). Tu však se zpěnila husitka krev mladočeská. Jakže? Zakladateli řádu, který se na nás tak provinil, diti ještě dnes 800 zl.? A již se kmitli síní staroslavnou slavní předkové: Hus

Žižka a Husité, Jifi z Pojébrad... Páni doktoři jimi argumentovali, porádali, osahovali... Patrem conscripti se rozčílili, mluvili v prav, v levo, až návrh byl přijat. — Tah otců na radnici se nepovedl, národ se nesúčastnil, afféra s Ignácem z Loyoly mu byla patrně tuze hloupou kopií afféry sněmovní v desce Husové. Tak doslovně břitkou satyrou šlehá „Nová Doba“ liberální šó-sáctví p. dr. Podlipného et cons. — A jak by se nyní — v kritické době opravy Badeného bula hodila nějaká ta malá afféra a la deska Husova. Ale vždycky to nejde! Lidé začínají dostávat rozum a hejlové v Čechách začínají vymírat!

Spolek vídeňských spiritistův rozpustěn. Ministerstvo vnitra rozpustilo spolek spiritistův pod názvem „Nächstenliebe“ (Láska k bližnímu). Dokázáno bylo, že spolek ten založen byl na vykořisťování lidí, že členové spolku toho jsou právní náboženství a že následkem spiritistického učení není jim nic svato. Ve schůzích spolkových domnělým přivoláním duchů tropeny byly neplechy. Každý nový člen spolku musil si koupiti tři učebnice spiritismu za 5, 7 a 9 zl. Při hypnotisování medií staly se podvody. Jednomu mediu hypnotisovanému (uspálenému) bylo poručeno, aby položil na stůl peníze, které má při sobě. Pak ve stavu tom bylo mu namluveno, že přišel duch a peníze sebral, aby prý nakoupil pro ostatní duchy potraviny. Jedné chudé ženě bylo v hypnotickém spánku namluveno, že její matka za živá byla pochována. Ubohá žena jela na Moravu, kde její matka byla pohřbena, dala vykopat hrob, aby se přesvědčila, je-li tomu tak, jak jí „duch“ povídal, že mrtvola matky leží obličejem ke dnu rakve. Vše bylo podvod. Jistému sedníku ve spánku namluvili, že mu do těla vstoupily duše všech zemských sedníků, kteří mu činí vřícitky z mnohého bezpráví, jež se proti nim dopustil. Maž ten ležel přes hodinu jako položený, zůstal pak bez vědomí a byl následkem toho dlouhý čas nemocen. Dále bylo zjištěno, že spolek spiritistův hleděl podivným způsobem získati nové členy. Vtrhali se do domů, přemlouvali a vybízeli a nutili ku přistoupení. Když jistá dáma přistoupení ke spolku spiritistickému odmítla, klekli před ní dva spiritisté a vypravovali, že v jejich „sezení“ duše její byla vyvolána a ta že prosila, aby paní její přiměla ku přistoupení, protože prý nalézá se na šestnáctém stupni — pekla. Uvádíme toto z té příčiny, že i spiritisté v Čechách rádi by měli ústřední spolek dle stanov, aby ve velkém prováděti mohli kejklo a neplechy, pro které spiritistický spolek ve Vídni byl rozpustěn. I spiritisté v Čechách horlivě agitují a vybízají vládu naléhavě ku přistoupení do jejich tajných spolků. Jakmile někdo zemře, přijde spiritista do domu zemřelého a vybízí přibuzné, aby přistoupení do jejich společnosti a přišli do nejbližšího sezení, aby ducha nebožtíka bylo spomoženo. V jistě obci šije ženština, která ve schůzích dělá medium. Osoba ta nepracuje a dává se od spiritistů živiti provádějí v tajných schůzích spiritistické kejkly ze femesla. V obci D. skončil jistý muž v pomatenosti myslí samovraždou. Ihned přišel ku vdově spiritista a vybízal, aby přišla do jejich schůze. Citovali prý v posledním jich „sezení“ ducha jejího muže. Ten prý pravil, že chodí po cestách trnitých — a ve schůzi spiritistů může prý se mu pomoci. V tajných schůzích spiritistův dějí se neplechy. Proto c. k. místodržitelství české, přihlížející k důvodům, ze kterých rozpustěn byl spolek spirit. ve Vídni, mělo by vydati přísné nařízení proti tajnému spolčování spiritistův. Jest více případů, že spiritisté nebezpečně onemocněli, sešleli a skončili sebevraždou.

Zvěsti z východních Čech.

Svěcení základního kamene „Adalbertina.“ Dne 23. m. m. konalo se v Hradci Králové způsobem sice jednoduchým ale přece důstojným svěcení základního kamene diecézního spolkového domu „Adalbertina.“ Politické družstvo tiskové pod ochranou sv. Jana Nep., kteréž tento střed svého působení buduje, vystoupilo touto slavností v Hradci Králové poprvé veřejně a nemože si zajisté nikterak nářikati, že bylo přivítáno obyvatelstvem tohoto důležitého a staroslavného města nepřívětivě; ano účastenství při slavnosti, ku které se nečinilo oficiálních pozvání, potěšilo družstvo velice.

Průběh celé slavnosti byl tento: Podnikatel stavby p. inženýr Hellmann postaral se ve středu a ve čtvrtek časně z rána o přiměřené vyzdobení staveniště, zejména základního kamene, kterýž pracoval zdejší sochař p. Zdeněk Ježek. Ve čtvrtek pak v 9 hodin sloužil vys. důst. p. generální vikář a předseda družstva Mgr. Dr. Alois Frýdek v seminářském chrámu Páně tichou mši svatou, při které pp. bobolovci zapěli píseň „O Maria, útočiště naše“ s vlozkou „Anděl lásky.“ Již na mši sv. dostavili se páni zastupcové města Hradce Králové, totiž JUDr. p. František Ulřík, purkmistr, p. tovarník Karl Schulz a p. Josef Pilnáček, radové a p. architekt Viktor Weinhengst, výbor, který jest zároveň dozrcem stavby. Dostavili se též pp. inženýr Hellmann, podnikatel stavby, jednotliví offorenti, kterým byly zadány práce femeslné. Několik duchovních přespolicích, některé vznešené dámy, výbor družstva v celém počtu a vy-

braně obecnostve. Po mši sv. odebral se správce za spěvu písní „Sv. Václava“ seminářskou zahradou na staveniště. Tam se zatím shromáždilo na sta účastníků, kteří svou přítomností dodali povážlivému výkonu rázu slavnostního. Když pak pp. bohoslavci zapěli příměrem knatatu, vystoupil vya. důst. p. světitel na řečnické slavnostně osdobené a za obecné pozornosti potěšen jsa tak četně shromážděným vybraným obecnostvem promluvil takto:

Pochválen buď Pán Ježíš Kriste! „Nebude-li Hospodin stavěti domu, nadarmo pracují, kteří staví jej.“ Tak, přátelé druzi, jak Vám známo, již v písmě svatém Starého Zákonu paje žalmista Pán. A tak soudí i dobrý náš národ, maje ode dávna přísloví: „S Bohem začni každé dílo, podaří se ti aš mlo.“ A proto též svatá naše katolická církev má upravené obřady, dle kterých každý důležitý podnik již při svém počátku ve jménu Božím bývá požehán.

Dle toho i my, vzácné shromáždění, sešli jsme se dneš na tomto staveništi, abychom požehnání Boží vyprosili té stavbě, kterouž zde právě počíná „politické društvo tiskové pod ochranou sv. Jana Nepomuckého“ ode tří roků v diecési naší Kralohradecké založené.

Máť, jak již víte, postavena zde bývá budova důležitá: diecéšní dům spolkový, kde kněží i nekňeží mají se scházeti, aby podle hesla našeho zeměpána „Spojenými silami“ ve všeobecném se vzdělávání, jak toho časy právě plynoucí vyžadují, pokračovali, — aby ve svatém náboženství i v životě podle náboženství hodně se utvrzovali, — aby ku pěstování zásad křesťanských i v životě veřejném vzájemně se siliili a podporovali, — aby odtud dobrým tiskem i na venek, na obecnostvo široké blahodárně působili, — a aby se zde i příměrem a slušně v pravé křesťanské lásce po přátelsku povaziti mohli.

Důležitý to dojišta účel, a žádoucí proto požehnání Boží i ku stavbě domu, v němž a z něhož účel ten má býti dosahován.

A vybrali jsme k této pobožnosti výroční svátek sv. našeho zemského patrona Vojtěcha čili Adalberta i chystáme se slaviti v blízké budoucnosti devítistoleτού památku mučnické jeho smrti; dejž Bžh, aby do té doby bylo to naše Adalbertinum se zvláštní svou domácí kaplí na jeho počest postaveno!

Zasluhujet dojišta od nás ten svatý náš patron takového oslavení: vdyť z naší diecése pochází; stálá kolébka jeho na hradě Slavníkově v Libici u Poděbrad, kdež právě dnes náš nej důstojnější pan biskup, nejšťastější protektor našeho društva dli, konaje apoštolský svůj úřad, vštípuje a svatě birmování uděluje; a byl dále ten svatý Vojtěch prvním ze synů našeho milého národa českého, jenž se stal biskupem, a to biskupem v Čechách, a co takový velice horlivě pečoval o spásu svěřeného svého lidu, odvraceje ho od pohanských pověr a nepravostí, a přiváděje ho ku křesťanské zbožnosti i čistosti; — ba i ku blahu žasnému těch svých soukmenovců pilně přihlížel, anť uvedl do Čech první mnichy Benediktiny a založil jim klášter v Břevnově u Prahy, odkudž oni nejen náboženství křesťanské rozšířovali, nýbrž i půdu země vzdělávali, vědy, umění i řemesla pěstovali, a školy pro lid zakládali, pravou kázeň i ošvětu zaváděli i šířili.

Takový obrovský úkol neklade si ovšem a nemůže si klásti naše budoucí Adalbertinum ani naše društvo, nemáme k tomu daleko prostředků; máme však přece, jak jsem byl alespoň krátce vylíčil, v rozměrech malých účel podobný; a jen když toho docílíme, budeme se, byť i ne rovnati, přece podobati těm našim svato-Vojtěšským Benediktinům, budeme podobně jako oni prospívati drabě naší vlasti i milému národu; čemuž raději otcovsky žehnati Bžh na přímluvu svatého Vojtěcha čili Adalberta, jehož jméno dům náš ponese, — na přímluvu sv. Jana Nepomuckého, pod jehož ochranou naše društvo od svého počátku pracuje, — na přímluvu všech těch našich svatých zemských patronů vůbec, kteréž jsme byli o to před chvílí v průvodu k tomuto místu starožitnou naší písní svato-Václavskou vyzývali, a kteréž jakož i nejblahoslavenější Matku Boží v denních modlitbách društva kněží členové o to vyzýváme. Amen.

Po této promluvě následovalo svěcení samo. Na to přečetl jednatel društva p. Dr. František Šulc, profesor theologie, listinu, kteráž jest uložena do základního kamene; zní takto:

J. N. SSS. T. Hucusque auxiliatus est Dominus (I. Reg. 7, 12), certe etiam ulterius auxiliabitur. — Posuit et benedictus sum die 23. Aprilis 1896. navim Petri gubernante Leone XIII. anno undevicesimo, provinciam Bohemiam ordinante Francisco de Paula cardinali de Schoenborn anno undecimo, diocesim Regine Hradecensem regente episcopo Edvardo Joanne Nep. Brynych anno quarto.

Sortes Austriae tunc ordinabat Franciscus Josephus I. Imperator et Rex anno quadragesimo octavo, ejus locum Pragae tenebat comes de Coudenhove anno primo, Regine Hradecii Venceslaus Scholta anno quinto. — Consul urbis regiae totalis Regine Hradecii tunc erat JUDr. Franciscus Ulrich anno secundo.

Posuit me postulante Sodalitate politico literaria sub tutela sc. Joannis Nepomuceni Franciscus Hellmann, architectus Jaroměřii, benedixit autem Magr. Dr. Aloisius Frydek, Protonotarius et Suae Sanctitatis praelatus domesticus et capituli decanus, ut portaret Adalbertinum, centrum et focum vitae catholicae dioceseos. — Adalbertinum vocatur in honorem sc. Adalberti, qui fere ante 900 annos martyri obiit.

Sodalitas tunc numerabat ultra octingentos sodales et benefactores, ex quibus sequens consilium electum est: (následují podpisy výboru društva).

Ve jménu Největší Trojice: Aš dorad pomahal Pán, zajiště se i dále pomůže.

Byl jsem položen a posvěcen dne 23. dubna r. 1896, když lodičku sv. Petra řídil Lev XIII. roku 19. církevní provincii českou spravoval František z Pauly kardinál de Schoenborn roku 11. a v diecesi Kralové Hradecké vládl biskup Edvard Jan Nepomucký. Brynych roku 4.

Oudý Rakouska tehdy požídal František Josef I., císař a král roku 48., jehož místodržitelem v Praze byl hrabě Coudenhove roku 1. a v Hradci jej zastupoval Václav Scholta roku 5. — Starostou kralovského věnného města Hradce Kralové byl obojího práva Dr. František Ulrich roku druhého.

Položil mne na základ politického društva tiskového pod ochranou sv. Jana Nepomuckého František Hellmann, stavitel z Jaroměře, a požehnal mne Magr. Dr. Alois Frydek, domácí prelat Jeho Svatosti a protonotář a kapitolní děkan, který nesl Adalbertinum, stíje a ohnisko katolického života celé diecese. Jmenuje se Adalbertinum na památku sv. Vojtěcha, který téměř před devíti sty roky zemřel smrtí mučnickou.

Društvo tehdy čítalo kolem 800 členů a dobrodinců, ze kterých byl zvolen tento výbor: Dr. Alois Frydek, kapitolní děkan, předseda; Bohumil Hák, papežský komoří a děkan v Holicích, místopředseda; Dr. František Šulc, profesor theologie, jednatel; Václav Uhlíř, vik. sekretář a farář ve Velké Jesenici, pokladník. Výborci a náhradníci: Antonín Dvořák, děkan v Nebouvičích; František Chejnovský, farář v Sedračicích; František Reyl, ředitel Boromea; Jan Sehnal, biskupský vikář a farář v Bělohradě; Dr. Jan Soukup, profesor theologie; Tomáš Stěbeš, děkan v Mikulovicích; Antonín Schrelber, biskupský vikář a farář v Slatiňanech; Josef Štastný, gymnasijský katecheta v Kralové Dvoře; František Vorlíček, kaplan v Pardubicích a František Walter, arciděkan v Chrudimi.

Následovaly údery na základní kámen (vysoce důst. p. světitel vykonal tento obřad hned po svěcení) a to: p. JUDr. František Ulrich, purkmistr jako zástupce kralovského věnného města Hradce Kralové, p. továrník Karel Schulz, jako zástupce průmyslu, p. Dr. Jan Soukup, senior profesor theologie, profesor theologie p. Dr. Can. Vincenc Ruth jako diecéšní předseda jednot katolických товарищů, p. inženýr František Hellmann, jako podnikatel stavby, p. architekt Viktor Weinhenst, dozorce stavby a Magr. Bohumil Hák, místopředseda društva. Všichni pánové pronesli hesla příměrem slavnosti právě konané a účelu Adalbertina.

Po úderch na základní kámen zapěli pp. bohoslavci píseň sv. Vojtěcha „Hospodine pomiluj ny“ a když vys. důst. pan světitel všem přítomným na jejich účastenství poděkoval a provolal jim „Sláva“, byla slavnost svěcení základního kamene „Adalbertina“ ukončena.

Politické društvo tiskové má se svou povinností všem, kteří jakýmkoli způsobem ku oslavení svěcení základního kamene přispějí, tímto veřejně poděkovati; zejména pak čini uctivý dík zástupcům kralovského věnného města Hradce Kralové panu JUDru. Františku Ulrichovi, purkmistrovi, p. továrníkovi Karlu Schulzovi a p. Josefu Plnáčkoví, městským radn.

Pan místodržitelský rada a okresní hejtman sdělil vys. důst. p. předsedovi, že by se byl rád účastenil, kdyby nebyl mnil a povinnosti úřední, jak již dříve bylo ustanoveno, odejeti do Holic. Činíme tedy i jemu díky za dobrou vůli.

Ze staveniště samého byl zaslán hned po svěcení Jeho Biskupské Milosti do Libice u Poděbrad tento telegram: Capite anguli posito caput dioceseos, ut ex loco natali divi Adalberti benedicat, rogatur. Firmum domus Martyri Adalberto dicatae fundamentum familiae Antistiti Edvardo devotissime addictae documentum. Po položení (hlavního) základního kamene prosíme, aby hlava diecése udělila požehnání. Pevný základ domu zasvěceného mučnicku Vojtěchovi budíž důkazem rodiny nejuctivější oddané biskupu Edvardovi. — Blahoslenná odpověď Jeho Biskupské Milosti byla uveřejněna již v čísle minulém. Kromě telegramu zaslanného Jeho Osvěcenosti hrabětem Vojtěchem Schönbornem, který byl také již minule uveřejněn, a velmi lichterového a vzletného dopisu vys. důst. pana Dra. Buriana, sídelního kanovníka na Vyšehradě, co předsedy arcidiecéšních spolků katolických, připomínáme z doslých telegramů a blahopřejných připsů aspoň jeden: „Pod ochranou Boží nechť roste Adalbertinum k radosti tisícův a jednoty Litomyšlské.“ — Po svěcení byla v místnostech spolkových výborová schůze.

Sedmá výborová schůze društva. V té nejprve podána zpráva o dalším jednání v příčině stavby Adalbertina zejména výsledkem stavební komise, na to byla schválena podrobná instrukce pro p. redaktora a pp. revidenty „Obnovy“, po čemž p. pokladník předal své informace v příčině rozšiřování tisku. Poněvadž jest elaborát p. pokladníka velice důležitý a poučný, usneseno, aby se tiskem vydal a kam bude zapotřebí, rozesal. Na konci poděkoval místopředseda Magr. Bohumil Hák p. t. předsedovi za vykonané svěcení základního kamene Adalbertina a p. děkan Stěbeš p. pokladníkovi za jeho práci v příčině tisku. Příteli schůze se oznámí v „Obnově.“

Schůze obecního zastupitelstva konala se dne 26. m. m. Purkmistr, zahajuje schůzi, vítá oficiálně Kaldarar, který nastoupil místo člena zastupitelstva r. z. a. Fischera a přikročuje k volbě dvou členů městské rady. Mezi navrhovanými byli: Weinhenst, Ruzs, Petříček, dr. Heller a zvolen byl 17 hlasy architekt Weinhenst, 15 hlasy J. Ruzs. Oba děkují za důvěru a volbu přijímají. Po té přikroče k volbě lemného kontrolora na místě p. Dvořáka. Prof. Svoboda navrhuje správce Ryšánek. Dvořák k hlásí se k slovu: Byl jsem zvolen za kontrolora nížeříká obyvatelem, většinou řemeslnictvem a zastával jsem tento svůj čestný úřad nezištně a svědomitě. Co však nyní se mi stalo, jest pro mne urážkou, neboť jsem byl odsouzen nevině a nespra-

vedlivě, bez důkladného zřetel, aš řáděním, abych byl vyšetřován, abych mohl novinu dokázat. Nechce být prý kontrolorem ani za 3000 Kč ročně, ale chce jen, aby se urážka, jež stala se mu znevením jej čestně této funkce, odvolala a navrhuje, aby volba se odložila, pokud nebude více náležitě objasněno. Ryšánek uznává hájiti se bývalého kontrolora za úplně oprávněné, poněvadž co se mu stalo, stalo se při veřejné správě; co však dá se mu vytkniti, jest to, že viní celý náš sbor z nespravedlnosti a to se musí odčinouti se vši rozhodností, poněvadž se dosud o oně náležitosti nerozhodlo tak ani onak. Tento sbor má právo funkci udělit, ale také má ji odejmout. V tomto případě přimlouval by se za návrh Dvořáka, aby volba odložila se na později. Pro návrh hlasovalo však jen 10 ze 27 přítomných členů zastupitelstva. Tím návrh odročovací padl a přikroče k volbě. Před tím opakuje Dvořák znovu, že nemůže se soudit nespravedlivě, aš by se dříve byly obě strany vyměchly. Purkmistr výtka tuto odmítá a dává volit listky, načež zvolen byl správce Ryšánek 17 hlasy lemním kontrolorem. Několik hlasů dostal Petříček a Kaldarar. Ryšánek děkuje za důvěru a pokračuje volbu tuto za rozkaz, jež chce plnit tak, jako voják postavený na stráž, kde vydrží, dokud čas nevyprší a nepřijde jej někdo vystřídati. Aš dojde čas k vystřídání, vrátí mandát bez reptání. Aš Dvořák vítá volbu tuto a žádá nového kontrolora, aby dal si co možná nejvčasněji příli v novém úřadě. Dalším bodem programu byla volba dvou členů do revizního odboru. Mezi navrhovanými byli Petříček, Kaldarar a soudce Malíjovský. Petříček žádá, aby nebyl volen, poněvadž by nemohl volbu přijati, aš je aš příli zaměstnán v 5 jiných odborech. (Hlas: Volte Petříčka; bude to pro něj pěkná zábrava a uteče mu tak pěkně čas!) Petříček: Já děkuju za takovou zábravu. Přes to přece však zvolen byl Petříček 21 hlasy. Zvolený sděluje se volbu přijati, načež na návrh řed. Vávry odhlasovává, aby resignace p. Petříčka se nepřijímala. Za druhého člena zvolen 23 hlasy p. Kaldarar. Dále do právnického odboru zvolen byl aklamací soudce Malíjovský a do odboru zastavárenského na místě Dvořáka, který se vzdal, zvolen správce Ryšánek. Na konci pak přijímá purkmistr Dvořáka, že náležitě jeho bude náležitě vyšetřeno. Tento namítá, že málo se vyšetřovat dříve, než byla mu funkce odejmuta. Tím schůze skončila. — V zasedání městské rady, odbyvaném v pondělí, zvolen architekt Weinhenst za referenta lesního a J. Ruzs přijal referát hospodářský.

Vzpomínka na nebožtíka pana kapitolního. Včera ve čtvrtek dne 30. dubna bylo církevní žehnání památného kříže na hrobě vyzved. p. Edvarda Práškera v Pouchově. Za veliké účasti kléru i laiků požehnal ten hrobový kříž nynější pan kapitolní děkan monsignor dr. Alois Frydek. Když byl v dojemné promluvě tlivě vzpomněn velikých zásluh nebožtíkových, šel v průvodu z chrámu Páně k hrobce zesnulého, požehnal kříž, načež u hlavního oltáře sloužil tichou mši svatou. Přelo sice při žehnání církevním, za to však ani tím více plesaly dušičky v očistci, když hojně ctitelů v Pánu zesnulého obšťavě poslední čest mu prokázali. Zaplať Pán Bžh všem!

Bohoslavci kralohradečtí založí letos jako v letech minulých 3 neb 4 knihovny v náboženství neb národnostní obrozených osadách diecése kralohradecké. Žádosti podány budto do 31. května t. r. bohoslavcům IV. roč. v Hradci Kralové. — Na zakládání knihoven pro lid přispějí dále: veledůstojný duchovenstvo v Otáboři 3 al., dp. Vin. Mršák, farář v Nové Vsi 1 al., vlp. Aug. Novák, kaplan v Hradci Kr. 1 al., vlp. Fr. Kosal, kaplan v Poděbradech 1 al., vlp. Josef Šorm, koop. ve Zvoli 1 al., vlp. Václav Štyblo, koop. v Čechčicích 1 al. Všem dárčům „Zaplať Bžh!“

Osobní. Dne 28. dubna rozloučil se se známými inženýr pan Eder, jenž stal se městským inženýrem v Klatovech. Na rozloučenou byl pořádán zábravní večírek v plešské pivnici p. Macáka; vedlím účastnili se všickni městští úředníci, Novákovy sexteto při tom koncertovali.

Evang. ref. modlitebna má se stavěti v Hradci „na plácku“ v Komenkého ulici.

První máj poskytuje letos socialistům příležitost k podobným projevům jako v letech posledních. Na Hradecku bylo ohlášeno více schůzí, z nichž některé nebyly povoleny. Mimo jiné chtěl mstiti občan K. Jedlička z Kratonoh velký tábor lidí proti volební opravě Badenihu v Kratonohách, adresoval svou radou žádost místnímu obecnímu úřadu, ale nepovedlo se mu to. V okolí Hradce byly ve všech obcích rozházeny dvoustránkové letáky vydané časopisem „Sociální demokrat“ a nadepsané „Dělný lidé českolovanský!“ Socialistická strana vybízí v tom, aby se na 1. května zahálelo, ale přes to tvrdí, že „první máj nepatří lenochům, ani otrokům, nýbrž bojovníkům za nové společenské řády“. Kdo šel v posledních dnech ráno po nával některé okolní vesnice, mohl před každým stavením nálestit takový listek. Celkem však tyto listky zůstaly bez povšimnutí, ba lidé rozumní je rozhodně odsuzovali. Stávkováti nebude aš z dělnictva nikdo.

Sportovní klub kralohradecký podnikne příli nedělní výlet do Chrudimi. Výlet tento pořádá odbor velcipedistický a turistický. Vyjde se o 7. hodině ráno. Má se tím oplátni návštěva turistického odboru v Chrudimi. Náležitě účastenství je zajištěno.

Městský národní výbor v Hradci
Králové koná svou řádnou valnou hromadu dne 4. května v místnostech Živnostenského ústředí jednoty. Začátek v 7 hodin večer.

Nový náhoda dala zavraždit muže. Píše se nám z Nechanic: V sobotu ráno dne 27. dubna dopraven byl do okr. soudu v Nechanicích povesem do věznic hradecké Jan Bednář z Lodína. Odpoledne téhož dne přiveden Hypius Jan a v pondělí, dne 27. dubna Františka Kuželová. — O vraždě, již se dopustili, dovidáme se tyto bližší podrobnosti: Manželé Kuželovi jsou majitelé chalupy č. p. 9. a 34 korců posemků v Lodíně. Kužel byl starý 40 roků. Františka Kuželová jest dcerou Jana a Františky Honcových, nyní 35 roků stará a 16 roků vdaná. Mají jedno dítě. Manželství nebylo šťastné. Kužel byl-li střídalivý, byl dobrákem, jakmile se opil, což rád činil, byl silný, trýnil ženu a neváry rodinné byly u Kuželů na denním pořádku. S Bednářem ml. měl hádku letos o masopustě v hostinci. Sousedům tvrdil, že jest v manželství nešťasten. Kuželová u věrnosti manželství nebyla příliš pevnou. Před lety měla známost s V. Ulrichem, nyní se sousedovým synkem Janem Bednářem, kterého Kužel letos na záletech dopadl ve stavení svém a notně smlátil. V den své smrti dne 12. dubna odešel Kužel z domova do hostince Františka Skaláka kolem 4. hodiny odpolední a seděl tam až do půl osmé, kdy vypil čtyři piva, odešel. O půl deváté přišel opět. Pozorovateli bylo na něm roztřesení a as pět minut před devátou, kdy hostinský šel již spát, zapálil si Kužel dýmku a neobvykle mluvil se loučím. Skalákovi podal na rozloučenou ruku, což nikdy před tím nečinil. Později byla osada lodínská rozrušena světlí, že Kužel byl v nedalekém dolku nalezen mrtvý. Mrtvolu Kuželová vésala v dolku za metr hlubokém, pouze ruce z vody vyčnívaly. Mrtvola byla z vody vytáhena a uložena ve špychar. O věci té učinil starosta Josef Novotný oznámení nechanickému četnictvu. Záhy z rana dostavili se na místo činu četnický závodčí Josef Joachumštáler s Janem Ballingem a zjištěno, že Kužel byl zavražděn a do dolku na zahradě č. p. 9. u stavení Jana Bednáře, 180 kroků od hospody Skalákovy vrahem vhozen. Na místě u přelisky z cesty do zahrady nalezena polámaná dýmka Kuželova a četné stopy. Válcovní byli zatčeni. Kuželová jevila na sobě nápadný strach a tvrdila, že o ničem neví. Odpoledne v neděli hrála karty s matkou svou a dcerou Annou Orctovou. Před 11. hodinou v noci prý slyšela štěkot psů. Otevřela prý okno a zaslechla šplouchnutí. V tušení, že as něco hrozného se stalo, běžela rychle pro švagra svého Antonína Petřika a tu nalezli při světlé svítilny v dolku Kužela již co mrtvolu. Kuželová naváděla však neschůdně Bednáře, aby zmlátil jejího muže a psala mu častěji, aby ho zastřelil oknem, že obrátne vše navleče, jakoby Kužel sám se usmrtil, ano i letos při vojenském odvodu nechanického Hypiusovi domlouvala. Zatčen Hypius a Bednář nechťeli věděti o ničem a tvrdili, že v neděli odpoledne hráli do 9 hodin u Karla Zedníka v chalupě Bednářově karty a po 10. hodině šli do Suché, kamž přišli o půl 11. hodině k hostinci Šalové, kde byla zábava a divadelním představením. Dali si přinést Janem Orlkem pivo a ve tři čtvrtě na dvanáct šel Bednář domů, kdežto Hypius tam zůstal. — Při provedení prohlídky nalezena u Bednáře krví potřísněná perina a boty Bednářovy hodily se úplně ke stopě. Jan Bednář jest 32 roků star, svobodný, trestaný pro přečin proti bezpečnosti těla. Jan Hypius jest 31 roků star, rodilý z Veselé Lhoty, do Nechanic příslušný, svobodný čeledín. Sloužil v Lodíně u starosty po tři léta. Nyní v Suché u Šramů. Byl trestán pro přestupek krádeže. Do Lodína chodil za Frant. Bednářem. Byl řádným, psovačným chasníkem a nebyl nikdy náchylným ke vráskám. Dne 14. dubna odbyvána úřední komise a předsestava pitva mrtvoly Bednářovy. Soudní adjunkt Mayer s lékaři MUDr. J. Strossem a MUDr. Fr. Planičkou se soudními svědky Josefem Novotným a Janem Horáčkem byli účastni této komise. Kužel byl velké vzrostlé postavy. Na hlavě na pravé kosti nalezala se hluboká zlomenina ve velikosti husího vejce a od této táhnou se na kosti lebeční dvě značné trhliny, z nichž jedna jde do levé dutiny jáčkové. Zjištěno, že Kužel zemřel smrtí násilnou, výlevem krve do mozku. Poranění Kuželovo bylo naprosto smrtící a život po učiněné ráně mohl trvati pouze několik vteřin. Skalpovaná hlava byla fotografována. Dne 16. dubna opět hledán komisi v bytě Bednářově předmět, kterým by Kužel zabít mohl. Pátrání nešťakalo se s výsledkem. Hypius avšak věděl vraždu na Bednáře a tento opět na Hypiusa; žádný nechťel k mrakému činu se domáti. Kuželová zakázala jím po Františce Bednářové, aby si dala toho dne na Kužela pozor. Konečně Hypius se doznal, že sám Kužela zavraždil, sveden byv k činu Bednářem. Dne 12. dubna šel na návštěvu do Lodína, kamž docházel za sestrou Bednářovou Františkou. Odpoledne kol 5. hodiny chtěl jíti spát a tu jej Bednář přemluvil, aby byl účastníkem v promyšleném již plánu. Kolem 9. hodiny přišel opět do Lodína a odebrali se s Bednářem ke Kuželově zahradě. Hypius stál pod hrůškou v Markově zahradě u přelisky a Bednář za pilířem zahrady Kuželové. Každý držel v pěti silný obušek as metr dlouhý. Kužel nic netušící byl udeřen, až vrah svého viděl, uchopil jej za kabát, dvakrát obuškem do hlavy tak silně, že smrt následovala v zápětí. Na to hodil vrah besedného do dolku a utekl. Bednář, až zněla prý jich úmluva jinak, utekl dříve. Úmýsl vražděný povírá. Na cestě k Suché se opět sešli, jak je viděly svědkyně Antonie Novotná, choť starosty a Marie Klímová z Lodína. Opět zakončen tragický kus venkovského života s dohrou před tribunálem soudním a svět má o tři nešťastníky více.

Z lásky dělají nyní lidé všelijaké věci: jedni se žení, ale jiní vraždí, někteří se opijí a někteří dělají — dluby. Posledním způsobem byl v sobotu, dne 19. m. m. zničen mladý muž. Asi před dvěma lety seznámil se šikovatel J. Nývlt a hezkou F. J. z Vácho, a zahřeji k sobě oba upřímnou láskou. Na

děku neschůdně lásky své kupoval Nývlt. dříve dárky mnohdy větší ceny, docházel pilně do Vácho, kde utrácel více než příjmy jeho dovolovaly, až nabředl hluboko do dluhů, a dopustil se různých neopatrností, aby tak sobě spočítal peněz. Nebylo daleko do svatby, když vyšlo vše na jevo, dlužníci pojednou se hlásili a místo na svatbu vedli ženicha — do vězení. Rozsudkem vyneseným vojenským soudem, Nývlt odsouzen do vězení na 6 měsíců a ku strážě šarže. P. Nývlt byl osobou dobře v Hradci známou a oblíben v všech, kteří jej znali.

Jak se u nás šetří užitečné ptactvo. Každoročně zde hnísdí jeden, nejvýš dva párky racké chetavých, nad míru to užitečných ptáček. Je-li správa, již jsme tyto dny dostali, pravdivá, že jistý pán měl jednoho z těchto ptáček stěhleti před zcela krátkým časem, pak jenom můžeme své podivení vysloviti, že se něco podobného může trpěti a vůbec provést. Před několika roky se mnoho psalo a mnoho mluvilo o zastřelených kotech v obecních lesích, dnes se ví, kdo to byl a kdo to odstonati musil z osobních intrik. Proto by se na různé střelce měl dávatí lepší pozor.

Nový jízdní řád, který platí od 1. května, jest velmi změněn. Tak ku Praze pojedí vlak se stanice Hradec Králové v 1:48 h. v noci, 6:07 a 6:29 ráno, 1:9 odpoledne a 6:14 večer, k Týništi v 8:9 ráno, 2:27 odp., 6:00 večer a 2:18 v noci, k Pardubicím v 8:14 ráno, 10:22 dopol., 1:19 odp. a 8:19 večer. Ku Josefově v 7:48 ráno, 1:15 a 6:18 odp., 9:06 večer a 2:20 v noci.

Rozšíření stanic. Již tímto měsícem bude na nádraží královéhradeckém o čtyři parostroje více stále pohotov. Budou to t. sv. ranžírky, jenž budou zde ku posouvání vozů. Zároveň rozšíří se zdejší topárna.

Němci v Hradci opadávají hřebínkem. Hlavní opora jejich a první bašta „němectví“ nádraží, klesá. Dříve bývali stísnění a saměstnání u dráhy při výplatě nuceně přispívati též vydělaným grosem na „ovětu“ hlavně do českých dětí tloukající šulverem, což nyní přestalo nuceně. Jaké je to němectví na našem nádraží, je vidno z toho, že nyní pan kašpír při vyplácení peněz nesebere ani krejcaru. Poznává už Čechozemě K. konec své slávy?

Obžalován. Státní zastupnictví zdejší podalo na kaligrafa Aloise Vachka, 31 roků starého z Hradce Králové obžalobu pro zločin rušení náboženství, jehož dopustil se nedávno v kořalně Fránklově.

Zatvřív řezník. V měsíci březnu jel obchodník dobytým Josef Trojan z Rokytne s trhu hradeckého domů. Na Novém Hradci Králové zastavil se v hostinci p. M. Cabicara, kamž za nedlouho přišel hostinský a řezník J. V. z Dolních Ředíc. Vavřina nějak rozpálen pustil úzdu výmluvnosti své a počítal sprvu Trojanu jmeny nepříteli pěknými a konečně chopil ho za krk a tloukl pěstí do hlavy. Kamarádské nakládání mělo za následek, že Trojan poležel si čtyři neděle. Zvláště utrpal nebezpečné srážení poskrábaním nehtů, po kterém Trojan opuchl. Příklad ten oznámen soudu.

Pro urážku Veliceňstva. Benjamin Krobth, 38 roků starý, kartáčník pomocník z Knědic, pro krádež a zkrát pro potulku trestaný, byl čtyřlenným soudem zdejším odsouzen na 18 měsíců do těžkého žaláře pro zločin urážení Veliceňstva, kterého se dopustil dne 20. března ve Velké Vsi při šebrotě a potulce.

Krádež. V noci ze dne 16. na 17. dubna vypálil nesnášlivý dosud zloděj zdejší hostinský p. Aně Šindelářové ze sklenku v pokoji zlatý náramek v ceně 25 zl. a z vedlejšího pokoje ze zamčené skříně desítku. Podezřelý padlo na jistého cestujícího, který téhož dne přes noc v hostinci byl a peněz neměl. Na oznámení okradené odebral se četnický závodčí Josef Povondra za podezřelým do Chlumce, avšak nešťastil jej více.

Mlsný syčák. Dne 24. m. m. dostal se 48letý kováčský pomocník Jos. Štejskal, příslušný do Kunčic u Žamberka při obchůzce od domu k domu do skříně p. R. L. v čís. 240 a odcizil plát uschovaného tam među a několik uzenců. Zloděj byl dopaden a dodán stát. návladnictví.

Ohně. Dne 25. m. m. v noci pozorovány byly dva požáry: jeden přes Kukleny a druhý přes Kydlínov. — Dne 29. m. m. o půl 11. hod. v noci řádil zhoubný živel směrem přes Bukovinu.

Ztráta. Kolářský pomocník H. Hejman stratil dne 28. m. m. cestou z města k Pražskému Předměstí pracovní knížku.

Zatčen. Josef Tok, tovární dělník z Velké Poříče v měsíci prosinci loňského roku ukradl své sestře Anně Tokové v Přivově u Náchoda ze zamčeného stoku obnos 6 zl. a bratru svému řezník vlasový se stříbrným dvacetníkem. Na udání byl stíhán zatýkačem od 21. ledna 1896. V těchto dnech byl v Náchodě dopaden a zatčen.

Hrabší nemravnost. Dne 27. m. m. po 6. hod. večer vláhl kočující hudebník St. Vottermann z Třebíže u Jihlavi, šleťáček Em. K. na schody v čísle 209., kde hotovil se v tmavém koutě provést nemravný skutek, začal slibovat děku 1 kr. Počínání jeho spozorovala v čas matka jmenovaná, způsobila povyk, načež se dal Vottermann na útěk. Ze sousedního domu pustil se v patách za přehájelem sklenát Francěk a sádrál jej. Strážník pak zavedl nemravu do vězení m. deleg. soudu.

Hráli jednání. Podivná tato zábava s karty stala se již mnohému osudnou, tak že při pouhém pojmenování této hry jest mu nevolno. Mnohý prohrál značnou částku peněz, jiný mohl se po celou noc, jindy zase přitomem byl strhnutý se při tom vráče, jež při rozčilených hrách není žádnou zvláštností, nebo byv udán pro zapovězenou hru, zaplatil pokutu. Jednoduchá tato hra, ač je zakázaná a dosti pšianě se provinilec třece, přece rozšířena je dosud stále hojně a zvláště za nočního života možno se s ní sekatí dosti často, a lze viděti v banku značné sumy peněz. Předělá neděle odpoledne sešlo se na umluveném místě na hrabách několik učňů vstátnou od počestného řemesla obuvnického a pustili se do „jednání“. Hrálo, tahalo, sázelo a prohrávalo se o sto šest, a vtipů švicáků vlastním, rozumí se, že nešťastelo; odpoledne tak pěkně utíkalo, až radost podívat. Nemí však radost bez žalosti; kde se vzal, tu se vzal, zkrátka zahřměl v okamžiku, kdy jeden hráč

„hopnul“ bank a ostatní napjatí čekali výsledek jeho tahu. Mas strážníka žaloudka. Objevení se jestřába mezi vrabci nespůsobí takový poplach a smutek, jako nastal zde mezi hráči. Každý hleděl se spasit sbeilým útekem a na karty, bank a tah nikdo ani nepomyslí. Po druhé prý najdou si místo před policijaty bezpečnější.

Německá spupnost potrestána. V blízké obci K. bydlí v jednom domě pod jednou střechou český akromný učitel p. M. a německý spupný telegrafista p. T. Maje vrozenou nenávisť ke všemu českému, nemohl se ovšem svornat se svými spolunájemníky, a hluchým způsobem ulevoval své spravedlivé germánské zlosti silně kofeněnými argumenty, dokazujícími jeho germánskou nefalšovanost. Chodby domu jen se otfáaly pod hromy jeho hněvu, vyznívající v důkladné klatby a la: „tschechische pakásch, den bub“ muss ich serhauen“ atd. atd. Tak důkladnou porci toho dobrého ovšem neaneb slabý žaludek českého učitele a tšj požádal slavný úřad, aby jej chránil před tak velikým množstvím toho dobrého; marně se namáhal pan obhájce nemístným vřahováním jména českého spisovatele, kněze T. do této nechutné aféry docela jinakému panu T. z bryndy pomoci. Spravedlnost pozvedla čelo a právo těžce dopadlo na bedra nefalšovaného němce v podobě řízné pokuty a placení celých soudních i cestných nákladů. Má naučení pro budoucnost, že s pány neradno jist těšně.

Chycený tulák. Dne 19. dubna t. r. byl zadržen četnictvem ve Vysokém Mýtě 54letý, cizému majetku nanejvýš nebezpečný, vícekrát trestaný tulák Vojtěch Dostál z Mostku. Dodán byl okr. soudu do Kostelce n. Orli., odkud do hradecké věznicce co nejdřív dopraven bude. Týž ku konci března vlezl oknem za bílého dne mezi 2. a 3. hodinou odpolední do stavení manželů Františka a Kateřiny Vondráčkových v Příkaze u Doudleb a notně je okradl. Sebral stříbrné hodinky, 3 košile, 20 loket plátna, hedvábné šátky, pokrývadla na stůl, botky, kalhoty, šůru korálů a i modlitby, vše v ceně 36 zl. S lupem nepozorovaně zmizel. Četnictvu podařilo se za bedlivého pátrání zjistiti, že téhož dne po Příkaze šel za 50 let starý tulák, ve kterém později poznán Dostál. Frant. Novotná a Františka Obštová viděly jej a poznaly po obvázané ruce.

Hyema. Před čtyřlenným senátem zdejším konáno dne 30. dubna hlavní líčení proti J. Kubíčkovi, hrobníku ze Žamberka, 38 roků starému a tamtéž příslušnému. Státní zastupnictví podalo dne 7. března naň žalobu, že o novém roce 1896 pohřebiště pro mrtvé tělo Františka Jedličky ze Žamberka ze zlomylnosti a za zistným účelem porušil, čímž dopustil se přečinu proti veřejnému pokoji a řádu v § 306 tr. s. vyznačeného a že též doby odcizil v úmyslu zistným z hrobu na mrtvém těle Františka Jedličky kalhoty v ceně 1 zl. 60 kr., kabát v ceně 3 zl. 60 kr. a křížek za 10 kr., čímž dopustil se přestupku krádeže v § 306 a 306 tr. z. naznačeného. Rozsudkem uznán byl vinným a odsouzen na 4 neděle do vězení.

Odsouzen. V pondělí dopoledne konalo se před čtyřlenným senátem krajského soudu hradeckého za předsednictví rady zemského soudu p. Prokeche závěrečné líčení s Josefem Flegrem, 40 roků starým nádeníkem do Těchlovic příslušným, mnohokrát již trestaným a zde uvězněným. Obžaloba byla obšířlá. Tak Flegel dne 21. března t. r. v Náchodě bez povolení a z držení Rich. Turka, hostinského pomocníka odňal pro svůj užitek kabát a kožich, což mu vyneslo přestupek krádeže. Za zprotnění se četnickému závodčímu Frant. Ryšavému v Náchodě, tedy osobě v § 68. tr. z. jmenované u vykonávání jeho služby v úmyslu, aby výkon ten zmařen byl, skutečným vztažením ruky se dopustil zločinu veřejného násilí. Mimo to měl se zodpovídati z přestupku proti veřejným zřizením a opatřením, jehož se dopustil tím, že četníka Ryšavého, policejního strážníka Josefa Hornycha a soudního sluhu Adolfa Prouzu v konání jich služby urazil. Flegel uznán vším uvedeným vinným a odsouzen na sedm měsíců do těžkého žaláře.

Z Velké Jesenice. Minulou neděli, dne 26. t. m. odpol. konala se u nás v hostinci pana J. Šolce veřejná schůze křesť. sociální strany, jež se vydařila skvěle, ačkoli se k ní nekonal žádný zvláštní přípravy. Místnosti hostince byly záhy tak přeplněny, že bylo nutno otevřiti všechna okna, aby pozdější příchodí aspoň z venku mohli sledovati průběh schůze. Všech účastníků bylo na tři sta; dostavili se nejen rolníci ze všech okolních obcí, ale také četní zástupci katolických jednot z Červ. Kostelce, Náchoda a j. Jmenem svolavatelů zahájil schůzi místní kaplan vlp. Fr. Pospíšil, jenž srdečně uvítal všechny přítomné a projevil potěšení nad tak hojným účastenstvím. Na to byl za předsedu schůze zvolen dp. vik. sekretář a farář V. Uhlíř, za místopředsedu pan V. Franc, starosta ze Šestovic, za zapisovatele vp. Fr. Pospíšil. Na programu byla nejprve přednáška o rolnickém programu, o němž promluvil red. V. Kučera; jeho řeč přes hodinu trvající byla sledována s plným zájem a souhlasem. Po řeči této přečetl vp. Pospíšil rolnický program české strany křesťansko-sociální dle návrhu R. Vrby; program ten přijat byl od přítomných jednomyslně. Na to rokovalo se o tom, co soudí katolíci o liberalismu a socialismu. O tomto bodu promluvil pp. V. Pavlík, V. Opatrný a A. Mollinger, členové spolku „Svornosti“ z Náchoda. Všichni tito řečníci mluvili tak opravdově, působivě a dojmavě, že veškeré přítomné byli jejich vývody uchváceni; mluvili tu prostě dělníci, ale tak srdečně, upřímně a vášně, že mnozí přítomní rolníci řekli po schůzi: „Z takových dělníků můžeme si vzíti jen dobrý příklad“. Učinlivým a místným bylo zejména, že řečníci tito řádně ukázali na řádění socialistů, kteří loni s pomocí dra. Moravce a Štemberky roztahovali se na

táboru v Jesenici pořádaném. Pro pokračování doba odložen byl rozhovor o tom, proč třeba katolickým spolčovat se, o čem pojedná se ve schůzi příští. Volné návrhy nebyly podány. Předseda dp. V. Uhřel zakončil schůzi, jež trvala přes tři hodiny, vzhledem porovnáním loňského tábora, při němž se jen švalo, a této schůze, která celila pouze k objasnění nynějších poměrů. Všichni přítomní odcházeli se schůze s dojemem, že tu bylo zaseto semé, a něž pro celé okolí bohda vzejde úroda nejlepší.

Z Políčky. Dne 31. t. m. seměla v Chocni p. Emilie Schulzová, choť p. A. Schulze, kontrolora státní dráhy na odpočinku. Mrtvola byla převezena do Políčky a zde v pátek 24. t. m. odpoledne o 4. hodině ve hrobově semělých rodičů odvděloho manžela k odpočinku uložena. Budiž jí semé lehká. — Svatojosefská jednota zdejší konala v neděli dne 19. m. členskou schůzi, při níž předseda jednoty P. Jan Volánek přednášel na slova hesla spolčování: „Jaké vlastnosti má mít každý katolický spolek?“ V neděli 26. m. m. pořádala táž jednota soukromý záhavní večer, při kterém konal přednášku P. Jan Procházka, místopředseda „o darvinismu.“

Z Červených Pečků. (Spolkové divadlo, schůze měsíční.) Dne 19. dubna na oslavu otevření nového divadla, které zřídil si spolek „Svornost“, sehráno „Stehlík Strnadem“, „Dva přátelé a jediný kabát.“ — Jak dalo se očekávat, jevil se pro novinku tuto v našem obecnětní vesteranný zájem tak, že sál byl takřka do posledního místečka naplněn a ochotní herci, z nichž mnozí teprve nováčkové, stáli dle sil svých podali to nejlepší. Výkony každého jednotlivce byly velice zdařilé a stejnou úrovní k sobě se druzíci a tak výsledek práce korunován výsledkem uspokojením obecnětní. V úlohách dámských statně zápolily slečny: A. Kozáková, M. Měkotová a Vítová; rovněž zdařile úkolů svému dostáli pp.: Pílek, Meloun, Najbrt, Hruška, Mašín, Beneš a Klecanský. — Páni ochotníci ukázali velkou ochotu a my jsme jim za snahu tu co nejvíce vděční a těšíme se, že v brzké nás opět něčím překvapí. — Následující neděli 26. dubna, odbyl zase spolek „Svornost“ měsíční svoji schůzi, ve které přednášel pan ředitel J. Dumecký. Ve své poučné a praktické přednášce upozornil na různé neshody při uzavírání smluv řepních, o úpravě daně katastrální, o nakupování a ciziny, čímž nás obchod velice trpí, zejména ubrání monky a bagounů a o vyrovnání s Uhry. Při tom všem dotkl se vždy případných událostí a stále upozorňoval na rozervanost a nesjednocenost v národě našem, kterou nedocílí se ničeho. Budeme-li svorní, sjednoceni, pak spíše veškerých požadavků se domůžeme. Pan ředitel bouřlivou pochvalou odměněn byl a za přátelské nálady schůze skončena.

Latošní visitace ndp. biskupa.

Ze Žehuň. „Přišel, promluvil, svítěnil“ tak se právem může říci o nejd. p. biskupa královéhradeckém, Eduardu Janu, který dne 17. dubna t. r. zavítal na osadu naši, aby po 14 letech udílel svátost sv. birmování. Ze farnost Žehuňské, sestávající téměř ze samých katolíků, nedá se odpřici uvědomit a mohla by věru sloužit mnohým obcím farním v té věci za vzor, toho důkazem je způsob opravdu srdečného a upřímného přivítání, které farníci žehuňští připravili svému vrchnímu pastýři. Již to došlo ndp. biskupa, že mu, o 6. hodině ranní přijíždějícímu od Žitelic, v malebném průvodu na koních vyjeli aš ke dvoru Korčím statní rolníci ze všech příslušných obcí, v jichžto čele tlumočil první pozdrav rolník a hostinský z Chotovic p. Jos. Steklý. Rolnické banderium skýtalo na další cestě čestný průvod. V Chotovicích, první osadě farnosti Žehuňské, hasičské spolky ze Žehuň a Dobšic s hudební kapelou, a obyvatelstvo celé osady chotovické očekávaly u sv. Kříže ndp. biskupa a před branou slavnostní a případným nápisem učinily svému vrchnímu pastýři nelichotivou ovaci. Starosta místní obce p. Bohumil Steklý obklopen ob. zastupitelstvem, krátkou ale případnou řečí přivítal nejd. pána a poprosil ho, by navštívil Chotovický chrám Páně. Ndp. biskup s radostí vyhověl tomuto přání a provázen všemi, za zvuků hudby odebral se do útulného kostelíčka. Zde pak pokleknuv na stupních oltáře Matky Boží, poroučel spásníky Chotovické, kteří tak vše jej přivítali, do ochrany Královny nebes a udělil všem přítomným sv. požehnání a pro jeví uspokojení nad vzorným pořádkem, v němž se tento filiální kostelíček nachází, opustil Chotovice, aby v čas stihl do Žehuň, kde již a touhou a nedočkavostí kapily se zástupy věřících lidí kolem chrámu Páně a domu farního. Hlahol zvonů, výstřely, slavnostní hudba již ohlašovaly příjezd náměstka apoštolského, který spalírem, jež učinily škol. děti, přijel až k farnímu domu. Zde vystoupil ndp. biskup z kočáru, načež předstoupil majitel mlýna p. Alois Václavík, aby jménem všech shromážděných zástupců příslušných obcí vyjádřil radost nad příjezdem nejd. a jež co nejserdečněji přivítal. S radostí spočinulo oko nejdůstojnějšího pastýře na zástupcích obcí Žehuň, Chotovic, Dobšic a Dománovic, a ústa jeho pronášela díky za tak srdečné a obcí katolických důstojné uvítání. Po té jménem dětí školních vítala p. biskupa šákyně IV. tř. školy Žehuňské, Anna Kvasničková z Dobšic, podávši mu dříve skvoznou kytičku z lilí a konvalinek, načež místní dp. farář oslovil J. B. M. delší řečí na přivítanou. Poděkovav blahosklonně za všechna přivítání, ubíral se nejdůstojnější pán do farního domu, odkudž po krátkém čase kráčel za četné asistence v průvodu do chrámu Páně, jehožto prostory již naplněny byly lidem věřícím. I dělv pontifikální požehnání, počal obětovati mši sv., při níž po evangelium vystoupil na kazatelnu, aby hlaas slovo Boží. A tu se ukázalo, že přišel, promluvil a zvěstil. S dechem utajeným poslouchal shromážděný lid mistruý úkon kazatelský. Muš se říci, že p. biskup získal si zde srdce všech. Avšak postřehl také bystré oko jeho tuto náklonnost a radost, a proto uspokojení

uradilo se ve tváři jeho. A když pak po mši sv. i děti při skoušce svými hbitými odpověďmi ukázaly hlubokou znalost pravd sv. náboženství, tak se z úst vrchního pastýře časté „výborné“ se ozývalo na odměnu dětkám za pilnost a posornost, katolictví pak za přičinění, tu mnohé oko se zalilo slzami radosti a ne s jedním z nich vycházela slova: „Tak krásné to zde ještě při birmování sv. birmování nebylo.“ Po sv. birmování, kteréž ndp. biskup po katechezi udělil a k němuž přistoupilo přes 500 birmovanců ve vzorném pořádku, uděleno sv. požehnání n. veleb. Svátosti a po vykonané prohlídce kostela ubíral se nejd. vrchní pastýř za nadšení lidí věřících do farního domu. O 8. hodině odpolední pak rozloučil se p. biskup se žehuň, provázen jaa jako při příchodu svým hudbou, hasiči a banderisty a velikým zástupem lidí. Zkrátka, vše se dalo znamenitě, a jasné nebesy vyžářovaly radostnou náladu, a ačkoli jsou nyní na venkově nutná práce polní, přece toho dne v Žehuň se nepracovalo a veselá nálada trvala v obci až do večera, tak že možno říci, že 17. duben byl žehuňským svátkem, na který si každý s účastněných ještě po letech často rád vzpomene.

Ze Sadské. Město Sadské a celá farní osada uvítala svého nejd. arcipastýře co nejslavněji. Márné bylo namáhání jistého listu zameziti oslavu; — všechna agitace docílila pravého opaku. Zastupitelstvo města zdejšího v souhlasu obecnětní usneslo se jednolázně že J. B. Milost důstojně a slavně uvítá, a korporace zdejší přijaly pozvání a slíbily účastenství své. Pomlčím o přípravách, o slavnobráně, o ozdobení města neoficiálními prapory, o banderiu, družičkách a jiných projevech slavnostních. Celé město a farnost vyšly vstříc J. B. Milosti a utvořivše nepřehlédný průvod slavnostní očekávaly biskupa svého. Střelba oznamovala příjezd J. B. Milosti, jenž u slavnobrány sestoupiv s vozu přijal hold duchovenstva, pozdraven byl ardečně a oslovením křesťanským od purkmistra zdejšího města, jenž stojí v čele městské rady a celého výboru uvítal J. B. Milost jménem celého města, přijal kytičky od dětí, která jej jménem žakovstva uvítala. Na to hnul se imposantní průvod sestávající ze školní mládeže, z birmovanců, z křesťanských žen, ze spolků a sborů, všichni se svými prapory a korunkami, s množství družiček, za kterými kráčelo duchovenstvo s nejdůstojnějším arcipastýřem majíce za sebou purkmistra, rady a výbor města Sadské, starosty příslušných obcí a neoficiální množství mužů. J. B. Milost ubíral se pěšky v tomto průvodu se středu města vzhůru na vrch sadský, kde stojí farní chrám Páně, za ustavičné střelby a hlaholu starověkých pochodů. V pravdě bylo přijetí nejd. arcipastýře krásné, slavné a ardečně a nejkrásnější proto, že bylo obecné, že všechny vrstvy zdejšího občanstva se zúčastnily jednomyseľně. Sadská farnost vedla triumfálně biskupa svého do domu Božího, a zde vyslechla slova jeho s dychtivostí a pozorností takovou, že nejdůstojnější kazatel viděl se pohnuta díky posluchačům svým avdectví z kazatelnice. Měl také nejd. arcipastýř řeč k lidu, že takové neslyšeli. Jednolázně poděkování všeho natlačeného množství na konci kázání zaznělo jako hřmění prostorem chrámovým a všechna ústa hlasitě opětovala pozdravení biskupa svého. Bylť zde pastýř dobrý a ovce dobré. — Slavnost tato zvýšena byla příjezdem Jeho Jasnosti, knížete pána Filipa Hohenlohe z Schillingfurstu, pána na Poděbradech, jenž přes celé služby Boží s pobožností příkladnou v chrámě setrval. — Ze nás nejd. arcipastýř potěšen byl v srdci svým tímto v pravdě křesťanským a synovským přijetím města Sadské i celé farnosti, má toho zdejší město a farnost díky veliké, důkaz otcovské lásky, které nebude nikdy zapomenouti, uděliti jemu na památku milost, že až posud farní chrám Páně sv. Apollináře v Sadské ráčil prohlásiti za chrám děkaný. A nyní bude-li moci Sadské zapomenouti na nejdůstojnějšího biskupa Eduarda Jana? — Osada zdejší volá za ním — a za: „Hospodine zachovej ho, a obživ ho, blahoslaveného učin ho na zemi, a nevydávej ho v ruce nepřátel jeho.“

Z Chlebu a Nymburka. Den 30. dubna byl pro naši osadu a příslušné obce dnem slavnostním. Zavítal k nám totiž ndp. biskup královéhradecký, aby tu udílel svátost sv. birmování. Naši stateční katolíci nedali se zmásti odporem nepřátel a ukázali akvěřím, neočekávaným způsobem svou lásku a věrnost ku svému biskupu a tím zajistí i nejlépe svou přichylnost a věrnost ku své pravé katolické víře, jež neohroženým obráncem nejdůst. pastýř jest. Již časně z rána od 6 hodin vyjelo po silnici k Poděbradům, odkud měl ndp. biskup přijeti, ávarné banderium, 30 mužů a jinochů v národních šerpách. S banderiem jely zároveň mnohé povozy vstříc ndp. biskupovi. Dostihnuvši povoz ndp. biskupa asi na poloviční cestě z Poděbrad, vzalo jej banderium do svého středu a nyní jelo se rychle k Rašovicům, příslušné osadě. Zde postavena byla slavnobrána, hojné věnce a květinami ozdobená, na níž z daleka již kynul nápis: „Vítej nám!“ U brány čekaly velké davy lidí domácích i z okolních obcí, hasičský sbor z Rašovic a z Vestre. Jménem katolických osadníků uvítali tu ndp. biskupa katoličtí zástupcové obce Rašovic. Ndp. biskup srdečně poděkoval a sedl opět do vozu, načež průvod hnul se ke Chlebu. Hasičské sbory utvořily při povozu ndp. biskupa pohyblivý spalír. Za malou půlhodinu přiblížil se celý průvod ku Chlebu, odkud již prapory červenobílé kynuly vesele vstříc. U vchodu do osady zbudována mohutná slavnobrána, a jejíž stozárů vlály dlouhé prapory. U brány čekalo duchovenstvo, učitelstvo, děti školní se svým praporem, jinohi se svým praporem, dlouhá řada družiček oděných vesele v barvách papěských bílýchlutých a nečestné davy lidí z celého okolí. Srdečnými slovy uvítal nejprve nd. pastýře dp. farář Chaloupka, vyjadřuje oddanost a věrnost svých věřících k nejd. pastýři. Jménem okresního zastupitelstva vítal nejd. pastýře pan okr. starosta Hampl z Bobnice; na to jménem svých družek a druhů hezky přednesla šákyně Chlebská Ráženka Kulichova z Rašovic pěknou uvítací háseň. Na to podala ndp. biskupovi pěknou kytičku ze živých růží. Ndp. biskup mile dojat uvítáním všem srdečně děkoval, družice pak udělil biskupské požehnání. Od brány nyní ubíral se původ celý ze zpěvu písně Ma-

niaché a zduchovnělých písní, ať už jakoukoli domy. Mši při té příležitosti, ndp. biskup, jež byla, dala, spásníky od fary ke kostelu školní děti, družičky a sbory hasičské, očekávající nejd. pastýře. Tu vyšel brzo provázen duchovenstvem a řehovce všemi, ubíral se do chrámu. Po vykonaných předepsaných modlitbách oblékl se nejd. pastýř v roucha mši, načež slavně spás sv., při čemž na káru se spívala čtyřláhenná mše šáka od Halška. Po prvním evangeliu vystoupil ndp. biskup na kazatelnu. Církevní paměťka sv. patronů samých na ten den připadajících, zavedla jemu podnět ku krásné řeči, ve které na základě podobnosti o vinném keři způsobem přesvědčivým oblékl účta svatých v církvi katolické a vyvrátil ležobné námitky proti ní konané. Na to vyběhl k následování příkladů svatých, aby všichni věřící křtami sv. na kmen Ježíše Krista vstřípení, sdělávali stále zelenými ratolestmi neoucními hojný květ ctivosti a ovoce dobrých skutků. Jako vzory ku následování odporučil mužům a jinochům sv. Václava, ženám a dívkám Bl. Anešku, kterýchžto světců sochy jsou po stranách hlavního oltáře. Mužové a jinohi se přikladem sv. Václava mají chovati lásku ku nejdrahší oběti, ženy a dívky za příkladem Bl. Anešky, necht zachováti si čistotu a nevinnost srdce. Celá, hodinu trvající řeč vyalechnuta byla s velikým napjetím a pozorností nejen u velkých, ale i u malých, což se brzo potom ukázalo při skoušce náboženské. Ndp. biskup se hbitých a čilých odpovědí dětek sám se přesvědčil, jak i ti malí jeho kázání do duše vsáli a jeho výkladům dobře porozuměli. Ndp. biskup získal si rázem srdce všech upřímně smýšlejících a veliké představy o něm utvořené rozpady se v nivec. Mši udílením sv. birmování dostavili se též pan okr. hejtman a p. patronální komise z Poděbrad. Po udělení sv. svátosti birmovancům, jichž bylo 375, ukončen posvátný úkon požehnáním a spěvem „Tě Boha chválime“. Na to za hlaholu zvonů odebral se nejd. pastýř do fary. Tím tak krásná a pro osadu tak radostná slavnost skončena.

Z Poděbrad. Dne 31. dubna o půl osmé hod. zavítal z Poděbrad do farnosti naší Jeho Bisk. Milost Eduard Jan Nep., by udílel sv. birmování. Již po 6. hodině dostavily se davy lidí z příslušných obcí, a velmi mnozí i z vlákolních na kolik hodin cestu přišli, by viděli toho statečného vůdce klerikálního, by se přesvědčili, jaký přece jest ten královéhradecký biskup. O půl osmé vystřely s hmoždítky oznamovaly, že už se blíží ndp. biskup k nám. Zástup na 3000 lidí se řadění hasičským sborem ze Sokolce ubíral se s J. B. M. obcí Poděbrad, kde na domcích katolíků vlály praporce, — na místo před kostelem ku bráně, jež s milodard našeho dělnického, pracovního lidu upravena byla velmi vkusně s mechu, nesoucí na jedné straně nápis: „Vítej nám!“ a na druhé: „Buď s Bohem!“ Zde u brány uvítal ndp. biskupa slovy srdečnými a upřímnými místní farář, uváděje v řeč své, že poroučuje radost neamírnou nad tím, že vítá mže na osadu své biskupa, — toho biskupa, který byl jemu již před 15 lety hned v prvním roce bohosloví duchovním učitelem, otcem, rádcem a příznivcem milostivým. Po té vítal ndp. biskupa horlivý katolík, starosta obce Glücka krásnou, promyšlenou řečí. Nejdůstojnější p. biskup mile obojí řeči dojat, přivítavě poděkoval. Od brány ubíral se ndp. biskup za hlaholu zvonů a střelby spalírem, jež trojili hasičský sbor ze Sokolce a školní mládež se svým učitelstvem, do fary, odkudž po obklesnutí v roucha liturgická ubíral se do chrámu Páně. U dveří chrámových přivítala vrchního pastýře šákyně školy sokolčské. Po té měl Jeho B. Milost mši sv., při níž měl na slova sv. evangelia: „Vy jste sál země“, překrásnou, velice pro osadníky naše smíšené poučnou a pouťovou řeč, jež zůstane na vždy v paměti jejich. Po mši sv. udělovanu sv. birmování. Všech birmovanců bylo 450. Nyní ještě promluvil ndp. biskup k přítomným všem a vybízel je slovy laškovými, aby ten svůj útulný, nově vymalovaný a celý opravený kostel, jakých prý málo na venkově se najde, — horlivě navštěvovali a Matku Páně, již zasvěcen, o přmluvu a pomoc prosili. O půl jedné hodiny ubíral se ndp. biskup v průvodu do fary, kdež poděkovala J. B. M. za všechny birmovance šákyně školy poděbradské. Každý, kdo měl příležitost toho dne ndp. biskupa poznati, přesvědčil se o jeho pokore, upřímném, otcovském srdci. A tak nyní u nás přemnozí, kteří se chtěli dáti sástráiti pokrořskými listy, oplývajícími největší hanou, poznali svého biskupa náležitě a přesvědčili se o lži a nepravdě nepřátely šířené.

Akademii na počest 50 letých narození J. M. ndp. biskupa Eduarda Jana pořádá jednota katolických tovaryšů v Hradci Králové v neděli, dne 3. května t. r. o 5. hodině odpolední. Jen svením vstup volný.

Valná hromada živnostenského společenstva v Pouchově a okolí bude se obdržati v neděli dne 10. května o 8. hod. odpoledne v místnostech školy Pouchovské. Pořad: 1. čtení protokolu a poslední valné hromady. 2. O zřízení nemocenské pokladny při živnost. společenstvu. 3. Volba starosty živnost. spol. 4. Volba starostova náměstka. 5. Volba 9 členů výboru. 6. Volba z náhradníků. 7. Volné návrhy.

Pohřbení děcka. Včera odpoledne nalezena byla u Vákoš mrtvola novorozenceho děcka, jež dopravena byla do umrlčí komory v Pouchově. Dnes odbyvána byla soudní komise na dotčeném místě ku zjištění bližších podrobností.

Mladé obci starého záletníka očitila se včera, dne 30. dubna před čtyřlletým osátem krajského soudu v Hradci Králové Václav Runštuk, 7-letý rolník z Doubravice dal podnět k žalobě proti své loňské hospodyně, seleté Anně Povolné, služence nyní v Albrechticích, protože mu prý odcizila 180 zl. Původce žaloby je divný patron a má prapodivnou paměť. Věděl sice podrobně, kolik papírů, zlatníků a korun se mu ztratilo, ale nikterak upamatovati se nemohl na to, že byl už vícekrát soudně trestán pro lichvu, klivou přísahu a podobné podvodné lousky. Neptal se ani, když mu to obhajce obžalované, dr. Baše prokázal soudními akty. Runštuk dělal nevinně,

v Týniské p. Orł.

3. v členství; Raiffeisenky mají členy různého stavu a povolání, jež každé vytváří svou vlastní péči a tím nastatí musel dělení sil a práce téměř odborné, kdesi rolnické záložny tvoří členové stejného povolání a tudíž mohou všichni tím úsilovněji pracovat v jednom směru, k jednomu cíli, totiž k levnému úvěru, ježto za nynější doby rolníka jest tak velice třeba.

Sestátnění severozápadní dráhy. Železniční výbor poslanecké sněmovny vídeňské jednal v úterý dne 28. dubna o předloze na sestátnění severozápadní dráhy. Po návrhu posl. Kaftana byl ke bližšímu prozkoumání předlohy ustanoven subkomitét, do nějž zvoleni posl. Kaftan, Kleist, Russ, Schwab, Steinwender, Szczepanowski. V odůvodnění svého návrhu uvedl posl. Kaftan, že sestátnění severozápadní dráhy má velikou důležitost hospodářskou pro království české, proto snaží se zastupové království českého, aby dráha ta co nejdříve byla postátněna. Máme k tomu vážné důvody. Správa severozápadní dráhy dovedla toho, že popudila proti sobě vyzývavým porušením rovnoprávnosti v Čechách srovnanou měrou celou českou veřejnost. V hospodářském dopravně-politickém ohledu však chová se dráha tato úplně stejně jak k českým okresům, totiž stejně nepřiznivě. Rak. severozápadní dráha zapomíná, že má více privileje, avšak je právě proto má sloužiti veřejnosti. Dráha ta pěstuje velmi intenzivní průvoz, tímto dovoz waldenburského pruského uhlí do Čech, a není horlivě však dopravu hnědého uhlí českého do Čech, zejména do českého východu, nejméně však věnuje pozornost dopravě místní, při čemž málo přihlíží vstřícnosti obecnstvu. Tyto okolnosti, jakož i závažná okolnost, že připojením rakouské severozápadní dráhy k dráhám státním síť těchto velvýchodně bude přičině dopravu zaokrouhlena a doplněna, odůvodňují dostatečně ochotu naši, přinést i velké oběti nánní, avšak zdá se nám, že oběti, které předloha vyžaduje, jsou přílišné, proto snažíme se, aby předloha byla zlepšena. Pohříchu neposkytuje nám nedokonalá odůvodňovací zpráva žádného jasněho obrazu o zbytečném efektu finanční předlohy. A přece musíme zvratit na tom, aby předložila vláda výboru železničnímu úplně jasný, číselně správný a přehledný výkaz o výhodách a obětech finančních zamýšlené akce postátnění, abychom mohli sobě platný usudek o předloze učiniti. Uznáváje, že výboru železničnímu z hlediska ke krátkosti času nelze výkazy ty podrobně rozkousati, proto navrhuji, aby zvoleno bylo subkomitét, který by nejděle než 14 dnů podalo svou zprávu výboru železničnímu.

V. J. Špalek

(dříve J. F. Kružík)

v Hradci Králové

doporučuje svá:

velitelský výběr všech druhů

suken a podšívky

vlastní manipulace.

Látky na vesty vlastní výroby.

hedvábné, vlněné a zaručené práce

Ve velkém i v malém.

Při laskavé objednávce vzorků pro
sám o udání druhu látek a přibližné
ceny.

Gotický oltář

velmi hezký vzorek, přes 4 m. od oltářního stolu
vysoký, as 2 m. široký, upraven pro 2 menší
sochy po stranách a obraz neb sochu uprostřed,
nabízí náležitým srušením smlouvy velmi levně za
pouhý doplatek zl. 120 — první umělecký přím.
závod řezbářský J. Pešout v Golč. Jeníkově.

Svíce kostelní,

pravé voskové i polovoskové, pa-
schaly, trojhrany, grana, jakož i
nejjemnější druhy kadidla, dopo-
ručuje veledůstojným farním a
slavným patronátním úřadům,
rovněž i

P. T. pánům obchodníkům v jakosti nej-
lepší a v cenách nejlevnějších.

Zároveň odporučím světla do věčných
lamp 7 dnů hořící a všeobecně za nej-
lepší uznána.

Josef Pilnáček

v Hradci Králové.

Závod voskářský „u Albersů“ založen r. 1809.

V. Forman nyní Fr. Růžička,

sedlák v Hradci Králové

Špitálská ulice č. 272., proti hostinci
p. Javárka

doporučuje angl. kočárové postroje, tažní
chomouty, jezdecké, cestovní a lovecké
potřeby, hnací řemeny.

Vlastní výroba. Menší správký zdarma.

Ceny levné.

Najlepší, jedině existující prací přístroj

jest nově vynalezená, a. k. vř. priv.

ruční pračka

(t. zv. valcha na prádlo) s volejenné
blazeneho Carrara-mramoru „Patent
Hlaváček“, jež přetáhá vše stávající, neboť
tvrdostí a nezdolností mramoru jest ne-
smárná, vždy hladkou a čistou růstane, nej-
bezvadnější, i nejrychlejší sněhobílá vyprání
a tudíž i špora prádla, mydla i času docílí
a přitom všem velmi levná jest. Ceny jsou:

I. velikost 25/30 cm. zl. 3.50

II. „ 30/35 „ 3.50

III. „ 35/40 „ 4.50

proti dobírce aneb zasílání obnosu předem
zasílá na všechna místa přímo vynálezce
a sám jediný výrobce:

C. k. vř. priv. sech a uměl. právním.

Atelier Hlaváčekův v Strakonicih.

Pp. obchodníkům rabati.

Václav Roubíček,

oukras v Jistě.

Václavský přednípř.

doporučuje veškeré různé oukrasovníky,
světla na hostiny nejjemnější se sbírají.

Těm upozorňuji na velmi jemné dorty
mandlové, ořákové, ořechové, čokoládové,
kremové, smetanové atd. okrasované dle
nejnovějšího způsobu.

O hojnou přídávku prosta a sárací nej-
solidnější oblahu.

Objednávky též písemně.

Žádejte vždy a všude slivovici a borovičku

Jen od Army

M. Nesněl

v Uherském Brodě na Moravě.

Vyznamenána státní medailí na hospodářsko-
průmyslové výstavě v Hradci Kr.

První výroba umělých květín

B. Hamplové roz. Butkové

v Hradci Králové. Vol. nám. č. 22.

Doporučuje v hojném výběru, v cenách rozli-
ných své elegantní, levné, s uměleckým vkusem
velice pečlivě provedené v barvách nádherných:
modní květiny, svatební věnce pro družičky
a nevěsty s myrty přírodní i umělé, kytice
do plotů, keře květinové, kytice mahr-
tové, polštáře a květinový fantazijní, pohřeb-
ní věnce obětinné, palmové, vavřínové i
květinové se stuhami všech barev a nápisů.
Zejména upozorňuje na kostelní ozdoby a
okrasy.

Zakázky na venek jsou okamžitě vyřizovány.

Prodá se,

čtvrt hodiny od Hradce Králové vzdálený, u kři-
žovatky dvou silnic stojící

větší domek,

ke kterému patří 2 korce pole a zahrada. Vše
v nejlepšímu pořádku. Blíže sdělí administrace t. l.

Anenské slatinné lázně

v Bělohradě

sev.-západ. dráha

ČECHY.

Unicum proti dně, rheumatis, ischias!

Otevřeno:

od 4. května

až do 30. září!

Prospekty ochotně sdarma a franko.

Vyznamenána na výstavě v Hradci Kr. r. 1894.
nejvyšší cenou: čestným diplomem a státní me-
dailí s koronou. Ve Vysokém Mýtě bronzovou
medailí obchodní komory pražské.

DÍLNA A SKLAD

veškerých výrobků klempířských

František Hlávka

v Hradci Králové

velké náměstí.

Pozornost čim, že dostatek se mu dříveho
povolání na

práce instalaterské

k zařizování hromosvodů, plyno- a vř. vodů,
jakož i všech patentních soustav a anglických
splachovacích klozetů, lázní, rozličných čerpadel
pivních tlakových atd.

Dále odporučuje svá hojná zásoba v sled
zboží kupačích van, olověných a cín-
ových reaz.

Stavební práce

klempířské provádí se správně, hlavně se zárukou.

Šetrným

domácnostem!

Poněvadž svůj závod již jen tento měsíc
povedu,

vyprodávám

veškeré zboží kupecké

za velice levnou cenu.

Zvláště upozorňuji, že při odebrání kávy od
kilo účtuji tutéž jako v žokách. V účtě

Alois Dvořáček.

Jan Horák,

vlastní výroba suken

v Rychnově n. Kněžnou

nabízí na dobu jarní a letní

pravé vlněné látky

za ceny mírné. Četné opětné objednávky,
svědčící z kruhů vř. duchovenstva jsou mým
pro mne důkazem, že jsem heslu svému: „Po-
ctivý sebe menší výdělek lepší je sebe vř-
šího nepoctivého,“ věrně zůstal.

ceníky na požádání franko.

Zašlím na dobírku,
vř. duchovenstvu dle přání bez dobírky.
Při hromadných objednávkách výhody
co možno největší.

Četné doporučení z kruhů vř. duchovenstva i P. T.
úctelstva k nahlédnutí.

Těm na splátky a bez svýšení cen.

Rok založení 1859.

Parostrojní
truhlárna.

F. OSSENDORF

Vysoké
Mýto.

Odporučuje se ku provádění:

Zařízení kostelních, jako: oltářů, kazatelů, lavic, skříň
na paramenty a t. d., uměleckého nábytku vůbec i prací sta-
vebních s rozsahem neomezeným.

Sklad nábytku.

Majitel nejvyšších vyznamenání ze všech obecních výstav.

Reference nejlepší.

Přány a rozpočty se na požádání vypracují a při event. objednávce neúčtují.

OBNOVA

Číslo 60.

V Hradci Králové, dne 8. května 1896.

Ročník II.

Kůr kostelní.

Dle P. Kr. podává Boh. Hahli.

III.

Třeba jest pověditi, že věta, že Bohu to nejlepší a nejlepší způsobem podáváno býti má, vždycky sice platná a pravdivá zůstává; avšak co se skutečně jejího týče, tu na rozličných kůrech rozličně praktikováno bývá. Tu ovšem třeba hleděti k různým poměrům a silám jednotlivých kůrů a dle nich vybrati, co by nejlepšího bylo. Chci-li by kůr, jehož alky skrovny jsou, provozovati výtečné skladby, pouze aby svou snahu a horlivost osvědčil, na př. šestiblasovou máti Palestrinu, anebo třeba i skladbu druhého řádu, která by přece ještě sama sebou uměla a snadná byla, provésti: byl by skladba (mše) ovšem sama sebou dobrá, provedení však špatné, karrikatura; byla by nevděčným namáháním zpěváků, posluchačům pak trýzní a trápením. Řekne-li se tedy, to nejlepší, mají slova ta platnost jen potud, pokud síly toho kterého kůru stačí, čemuž ovšem ředitel kůru rozuměti musí a byt skladba byla řádu třetího neb čtvrtého; jako na nebi svítí a potěšují oko naše nejen hvězdy první a druhé velikosti a krásy, ale i třetí a čtvrté.

Věc se má tak, jako s kostelními stavbami a opravami. Dojista žádá toho čest a chvála Boží, aby dům, Boha důstojně, postaven byl; a rovněž žádá se, aby se snažil, aby při takových stavbách pravidelně postupoval, aby a sice bylo. Avšak nikdo dojista nebude tvrditi, že by naprosto a ve všech poměrech chrámy dle umělecké prvního řádu, anebo aspoň naskrze správně v ohledu uměleckém býti měla, ač by dopřátáho býti nemohlo, by vysvěceny a ke službám božím upraveny býti mohly. Nemá-li osada naprosto prostředků, aby si postavila dům, anebo aspoň chrám druhé řády; nebude nikdo tvrditi, že by vůbec žádného chrámu míti neměla; anebo že by ten, který již má, ač žádný, anebo jen nepatrně umělecký jest, sborem a odstraněn býti měl. V takovém případě byloby ovšem nezbytno, spokojiti se s takovým domem božím, jaký tu jest, a byt dílem docela sprostým, anebo neuměleckým byl.

FEUILLETON.

Tři kostely v Hradci nad Labem.

V letošním máji plní se všechny chrámy krahoděcké horlivými věřícími. V kostele mariánském nejenom na ranních měsích svatých, ale i o večerní pobožnosti májové bývá bojně účastenství; na bradě v seminářském kostele jest svatojanská oktáva; a hned po té jest poutní oktav v kathedrálním velechrámě u Sv. Ducha. Bude snad vhod, když v „Obnově“ alespoň některé letopisné poznámky o těchto svatyních položíme.

Začneme s nejoblíbenějším chrámem mariánským. Zakladatel jeho jest baron Kašper Gram, bývalý majitel Potátny, Vamberka a Kostelce nad Orlicí; zamýšlel svobodně tento pán v Kostelci postaviti chrám nanebevzetí Panny Marie. Než na souhlasu příslušných vrchností vystaven byl tento kostel při jesuitské koleji v Hradci Králové. Základní kámen byl položen v pondělí dne 27. dubna 1654; od 8. prosince 1658 konaly se v požehnané svatyni mariánské slavnosti Boží. Brzy na to slavnostně vysvětil tento kostel první diecézní biskup Matouš Ferdinand, posvětit dne 10. října 1666 hlavní oltář i dva postranní oltáře sv. Ignáce a sv. Frant. Xaviera. R. 1703 začali Jesuité s povolením biskupa Tobiáše v neděli po Božím Těle konati s tohoto kostela průvod a velebnou slavností ke čtyřem oltářům na dolejších náměstí; od toho času konává se až po dnes tato slavná procese. Větší škodu vzala tato svatyně dvakrát; nejprv dne 11. července 1762, když po věstných pruských peliči oběh v městě byl založen Tehdáž vyhořel kostel i se svými dvěma věžemi. Jen kaple sv. Ignáce zachována i s oltářním obrazem, ač začasným. Podruhé pak r. 1857 oběh strážil hřbitovní. Po prvním požáru byl

A jestliže takovýto chudý kostel již sám sebou státním uvnitř nečistý a zaprášený jest, a není-li naprosto peněz, aby se očistil, opravit i dle požadavků umění osloviti dal: může tedy aspoň čistě bile se natřít, se obil. Bylo by ovšem žádoucí, aby věc lépe se provedla, pro čest a chválu Boží, i pro vzdělání věřících; ale pro tentokrát, řekne se, nedá se nic jiného dělati. Že se tak mají věci rovnati i v mnohých malých chrámech s hůdrou a zpěvem, toť patrně a snadno pochopiti jest.

Májs tedy ředitel kůru, kdy skladby ku provozování volí, to na zřeteli, aby volil kusy, která jeho přiměřené a se příslušně. Prostý, čistý, čistý jednoduchý, třeba plátný, sluší dojista člověku lépe, než roztrhaný, špinavý, čar, třeba hedvábný. Základu jeho budí, provozovati raději prosté, než dubé, než těžké a nádherné špatné; toť dojista tisíckrát lépe. Má státi mti na mysli, že věc má sloužiti ke cti a chvále Boží! Proto nechť zpěváci uží se nejprv, aby kusy snadnější, jež ovšem nemohou vůbec tak účinkovati, jako skladby mistrovské, správné a dobře zpívati, t. j. seje. Toa dobře uboditi, což nezdíka za jediný cíl přečeského umění se pokládá: nebří aby i text (slova) patřičným výrazem a přízvukem pronášeli, klidně a stejně plynoucí hlas vyvozovali, b se všeho třepotání (tremolo, jak mnozí v obyčejí mají, chtělo věc až příliš pěknou učiniti), tóny určité prouděti a držeti a ne jeden do druhého jako klouzačkou přetahovati, ne hlasem padati; je mně, jako větším proměně a přece slýšitelné; sborné, tajemné piano (jež jen plnými plícemi může jest) zesilující a zeslabující (crescendo a decrescendo) zpívati (aktiivně slýšitelné) a ne mezi dvěma slovy, jež k sobě náleží, anebo dokonce uprostřed slova vydechovati. (Tedy Kyrie eleison a ne, Kyrie e leison; Agnus Dei, qui tollis a ne: Agnus Dei, qui tollis a t. p. Výminka by byla, kdyby přišli mnoho not na jedno slovo připadlo. Časteji a správně dýchati (věděti, kdy a jak) jediným a nejlepším jest prostředkem, zpěváků umělosti ochrániti, řádných nečirkevních osad, trotek, proměn do skladby přiměřovati a t. p. Pak teprv, když tento školou byli prošli: necht odváží se na kusy těžší, vážnější a umělejší.

kostel mariánský slavně opraven a v neděli dne 11. května 1766 vysvěcen. Od 16. října 1773 nebylo v ce jesuitů při kostele mariánském. V mariánském kostele jest nyní 9 oltářů; hlavní oltář jest zasvěcen Rodičce Boží na nebe vzaté. Obraz v minulém století od pražského malíře Noldingra skvělně na zdi malovaný potřebuje obnovy. Po starém evangelii za kazatelnu jsou poboční oltáře sv. Ignáce, sv. Anny a sv. Barbory. Na straně epistolní jsou poboční oltáře sv. Aloise, sv. Frant. Xavierského, sv. Jana Nep., Svatého Kříže a oltář sedmiboletné Rodičky Boží. Jako památnost je zde při vchodu na kůr velký obraz sv. Jana Nep., jenž jest dílem bývalého slavného malíře Brandla. Obraz ten býval druhdy v kostele sv. Jana v kněžském semináři.

V květnu putují Hradčané velmi rádi na bradu do kostela svatojanského. Na tom místě stával původně zámek, hradeb královský, kterýž r. 1423 Žižkou rozbořen byl. Ze zřícenin upraveno tu sídlo pro královského purkrabího, pročez také domem purkrabským slulo místo to. Císař Josef I. přepustil dne 23. září 1706 tento dům purkrabský biskupu Tobiášovi Janovi, by z něho pro sebe a kapitulární kanovníky sídla upravil. Ježto však biskup Tobiáš pro stavbu své residence již tři domy na velkém náměstí zakoupil, z nichž jeden před tím náležel hrabatům Gallasům; a jelikož i pro kanovníky za Sv. Duchem domy opatřil; upraven byl dům purkrabský v kněžský seminář. Jako nejstarší zbytek purkrabského domu a bradu vůbec jest dobře klenutá síň, kdež dnes jest oratoř či modlitebna buhoslovecká s oltářkem sv. Vincence z Pauly. Přestavba ona trvala od r. 1709 až 1714. Zrovna na počátku, tedy r. 1709 položen byl též základní kámen nynějšího seminářského kostela, kterýž byl dostaven r. 1714. Jest to nejstarší kostel ke cti svatého Jana Nep. — Byl pak kostel ten nejprv požehán; když potom r.

Dejte učiniti ředitel, jmenovitě větších kůru, svou-li zásoba rozmanitými skladbami opatří. Proč nebude cvičiti jen ve čtvero neb vícehlasých skladbách pro hlasy pouze vyšší anebo nižší, ale i pro 3, 2, anebo i jeden hlas, při nichž nepotřebuje buď sopranu anebo tenoru; ano kusy, v nichž v případě potřeby i sám předepsané zpěvy přednáseti může.

Střídání obrátí pěvce i posluchače před unavením; a pak, jak často se stává, že řediteli přímo před provedením ten onen nezbytný zpěvák nepřijde; jak dobře jest, když ihned jinou, rovněž naučenou skladbu předložit může. Při níž onoho zpěváka nepotřebuje! V takovémto případě jest věru Gregorianský chorál andělem zachraňujícím, byt i zcela pochybeno bylo, jej na pouhou výpomoc v nouzi aniziti a jej pouze zpívati, kdyby naprosto nic jiného už zpívati se nemohlo!

Tu budí ještě připomenuto, že ředitel zpěvů své nezbytně tomu navyknouti musí, aby často a pozorně naň pozírali, sích správně říditi nemohl, ano bylo by zbytečné. Není třeba zvláštních nápadných znamení a pokynů; postačí dosti malé znaménko prstem, jemný pohyb hlavou, drubdy i pohyb pohled; ale tu ovšem třeba, na ředitele hleděti, aspoň tak často, jako do not. I nemůže se pak státi, aby ředitel, kdykoli zpěváci buď prodlužují, anebo spěchají, anebo vůbec právě míry (tempa) nedrží, pravý chod taktovkou teprv udeřováním do pulsu naznačoval, aby, kdy skladba oslabovati má, teprv bláskitě ses prostoramí chrámu vyčlelo. Ředitel musí očima a rukama říditi, a nejen mechanicky takt dávat, ale duchem říditi, sic jinak by bylo lépe, na jeho místo postaviti pouhý stroj, zvaný metro- či časoměří (metronom) a kdyby zpěváci i toho nešetřili, byl by i ten zbytečný.

Zpívá-li se jen dle sluchu, nejsou zpěváci nikdy spolehliví; a pak, kdykoli nový kus se má dávat, počíná obrovská, unavující, mechanická práce s nimi znovu. Jest tedy nejvýše třeba, aby pěvci i tak byli vycvičeni, by kus i zcela nový, z listu zpívati dovedli; musejí tedy důkladnou znalost not sobě osvojiti. Rychleji a snáze učela se dosahuje, když se od not dokonce upustí a

1721 Jan z Nep. od papeže Innocence XIII. za blahoslavence byl prohlášen, byl kostel ten dne 1. září 1721 konsekrován či vysvěcen. Neboda stihla tuto svatyni dne 24. srpna 1814, když požárem strážena jak kryt semináře, tak kostelní; r. 1866 též několik pruských granátů na ten kostel dopadlo. Svatojanský kostelík byl častěji opraven; nejnověji nádherně obnoven byl za biskupa Josefa Jana r. 1887 a od něho byl též dne 15. března 1888 vysvěcen. Po této obnově jest ve svatyni seminářské hlavní oltář baldachýnový s podivuhodným svatozámkem a se třemi freskami či malbami na obmýtky. Největší prostřední malba představuje sv. Jana Nep.; po straně jsou sv. Karel Borr. a sv. Tomáš Akvinský. Postranní oltář za kazatelnu jest mariánský, kdež jest zřítí korunování P. M. do nebe vzaté. Poboční oltář za sochou nejsv. Srdce Páně jest svatojosefský, kdež lze viděti blaženou smrt Pěstouna Páně, je muž kyne anděl vzhůru do nebeské radosti, — svatebním hodům Beránka Božího v nebesích. — Mimo poutní oktavu jest v seminářském kostele přístup věřícím dovolen: ve středu a v pátek v 8 hodin ráno na fundaci máe svaté; fundatu střední založil Václav Kotečnick, a zvěstil Jiří Pruša, bývalý první rektor. Fundatu páté, k učení 5ti ran Krista Pána, založila měšťanka zdejší Alžběta Koboutová. Obě tyto tiché máe svaté doprovázejí se hrou na varhany a zpěvem chorální.

Nejstarší a nynější tři kostelů hradeckých jest stoliční nebo-li biskupský chrám sv. Ducha, při němž jest též stoliční nebo-li biskupská kapitola kanovníká a spolu městské děkanství. Tento kostel sv. Ducha byl založen r. 1312 zbožnou a štědrá královnou z Hradce Eliškou, vdovou po Václavu II. a Rudolfu Rakouském. Šlechtná tato králová vidouc, že prastarý kostelíček farní u sv. Klimenta, který na počátku křesťanství v zdejší městě postaven byl, nihtak nestačí,

zcela nová, zlepšená Galia-Paris Chevéeova metoda číslíci se zavede.

(Místo not cifry, č. číslíci. Srovn. k tomu Fliegende Blaetter musikál 1876 č. 1. a 2. — Musica sacra 1878. č. 5. a 12.)

Witt se prohlásil 1876., že tato soustava ovládne v budoucnosti. A Stehle nechce jen proto not úplně zavřít, že větší skladby pěvecké až dosud číslíci tištěny nejsou.

Jistý učitel kněžského semináře píše v časopise „Musica sacra“ 1874 č. 12.: Tři klerikové cvičí se u mne denně čtvrt hodiny privatně ve zpěvu a to dle not, poněvadž už dříve v notách se ovidili. Ježto žádých tak důkladných a přiměřených skladeb oviděných neznám, jako jsou ty ve škole pěvecké od Stahla: přinesl jsem malý jeho sešitek do not a cvičil jsem dle něho. I shledal jsem, že tato cesta příliš zdoluhavá jest u přirovnání ku číslíci; neboť dva jiní klerikové, kteří nezdáli se mít mnoho smyslu pro hudbu, spívali rovněž denně čtvrt hodiny, avšak ne dle not, nýbrž dle číslíci na základě Stahlova sešitku a přezpívali všechna cvičení o dvě třetiny času dříve, t. j. ve třetině času, než onino tři zpěváci z not. A autor volá: „Ó nevyrovnatelná metoda číslíci.“

V 2. čísle těchto musikálních Fliegende Blaetter 1878. podány jsou zkušenosti dvou mužů, kteří s nedůvěrou metodu číslíci zaváděli, ale potom, výsledkem poučení jsouce, nadšení velitelé a šifritelé její byli. Witt dokládá, že v Bolzaně (v Tyrolích) znova příležitost měl, s některými učiteli zpěvu, kteří dle téhož návodu cvičili, mluvit a tito že ji nemohli dosti chváliti, jako v desetině (!) času děti k téže jistotě a určitosti zvuku přivést a vycvičiti se mohou, jako dříve. Ze prý alyšel díky čtyř- až šestileté v jednom sirotčinci dle tohoto návodu spívat, částečně i z listu a výsledky věru prý překvapovaly.

Spisovatele knihy „Kirchenmusik nach dem Willen der Kirche“, Pavla Krčka (Krutobek) ubezpečoval prý jistý ředitel kůru, který mnohé a mnoho ve zpěvu byl cvičil, že kohokoliv, kdo musikální sluch má, ale až dosud nikým ve zpěvu cvičen nebyl, dle návodu číslíciového ve 2—3 hod. tak daleko vyvíčí, že snadné věci z listu spívati dovede. S jiné však strany a rovněž zkušené praví se o té věci, že týž cvičitel dojista přepíná a nadsazuje, což dobré věci neprospívá, ale škodí. Zkušenost dojista o věci nejlépe poučí.

Kdož by tedy toho zkoušiti chtěl (praví autor dále), objednej si u Stahla v Arnsbergu první sešit Chevéeovy pěvecké školy (80 pfen.) a „Blaetter zur Verbreitung der Chevée'schen Elementargesangslehre“ (1.20). Beneficiat Dor. Trutier v Meraně vydal veliký počet skladeb v různých a sasytlá ochotně seznam na požádání. Sic třeba pomáhati si tím, že se číslíci v jednotlivých hlasích nad noty píší; sešitů (hlasů) takových mohou upotřebiti potom zpěváci, ať jsou zvyklí spívati z not, anebo číslíci. Snad se najdou nakladatelé, kteří brzy i hlasy číslíciové tisknouti budou

List z Prahy.

—a. V Praze, 6. května. (Přv. dopis)

Jak našim čtenářům známo, odsouzen mladistvý vrah Páv na 8 let žaláře. Státní návladní

dala nákladem v pravdě královským z cíhel postaviti farní chrám sv. Ducha. Farní tento chrám povýšen byl od papeže Alexandra VII. dne 10. listop. 1664 za svatyni biskupskou neboli chrám katedrální; dne 29. července 1665 slavně vešel do té velosvatyně první biskup královéhradecký Matouš R. 1863 dne 15—17. září konána zde byla první synoda diecéšní. V letech 1863—1865 opraven byl přičinou dvoustoleté památky trvání biskupství od Františka Schmoranzce celý chrám a 4. listopadu 1865 počala jubilejní slavnost se sv. missiemi, jež tenkrát převleklé oblíbě se těšily. U sv. Ducha jest hlavní oltář (po páté již obouvený) z modrosedého mramoru; na stole oltářním vyznívá schránka pro velebnou svátost; nad ní je kříž, po obou pak stranách křídlový oltář s obrazy sv. Václava, Vojtěcha, Jana Nep. a Karla Borr. Nad křížem jest soška neposkvrněného početí P. M. Obyčejný obraz hlavního oltáře zastupuje prostřední malované okno presbyterií, jež představuje seslání Ducha sv. Postranní oltáře jsou oltář sv. Antonína poustevníka, kterýžto oltář jest též stolem Páně. Celý oltář byl postaven nákladem neobtěžka biskupa Josefa Jana; památným jest obraz sv. Antonína, jež pochází z bývalého kostela sv. Antonína u mostu přes Orlici k Malšovicům a jest dílem Petra Brandla. Vedle toho oltáře jest oltář bolestné Matky Boží, jež svým odkazem pořídl v Pánu zesnulý archidiakon Leodegar Vacek, zhotovil Krejčík. Dále jest oltář sv. Jana Nep., postavený duchovenstvem na památku kněžských druhotia kapitolního děkana Jana Ralse. Za kazatelnou pak jest oltář sv. Boží Rodičky, památka to po bývalém arcijahnu Frant. Pelikánovi; dále oltář sv. Václava, postavený při jubilejní obnově domu zbožným studentstvem královéhradeckým, a ještě dále obnovený oltář P. M. se skládacím obrazem sv. Rodiny ze XIV. století. — Jako památkou aluší jmenovati

pod tíhou dojmů, že přede dnem soudil mladistvého slošince, zvolal: nemáme již žádné mládce! To jsou pádná slova, která by se měla napsati na dveře našich nádherných paláců školních. My křesťanští sociálové nepravíme, že moderní škola sama jest vinná na zvrhlosti mládeže, my pouze tvrdíme, že vedle rozhárané rodiny, špatného tuku, bytí v hospodách, tančírnách a divadlech jest moderní škola spolavinna na zdivočlosti mládeže, poněvadž škola a kostel jsou od sebe odložené. V moderní škole se vyučuje sice náboženství, ale náboženský život se dětem nevštěpuje, na náboženském životě neběhou díky podíl, škola jest od kostela emancipována, ba dokonce kostel nyní podřazen škole. Nejsemutnější však jest, že mládež dorůstající od 13 let jest naprosto svobodná a více do rukou kněze nepřijde, jen sporé hloučky ve spolech katolických tovaryšů a jiných. Jak jsme tehdy o zločinu v lčické ulici psali a reflexi učinili o moderní škole, vyřídil se na nás „Školský Obzor.“ Nuže ať si nyní vyjde na státního návladního, který naše vývody nad slunce jasněji dotvrdil. Jako v mládeži z lidu pracujícího vmáhá se surovost, tu zas na jiné straně pozorujeme v mládeži studující neobyčejnou schátralost duševní. Nejprůběžnějším důkazem toho je „Časopis pokrokového studentstva.“

Sem píší páni boží, kteří ještě nedostudovali, v pražských kavárnách rozmy své sbírají, perné vyřezané groše, které si rodiče od úst utrhuji, v domech vyřizkyňách a restauracích probíhají a na konec rozmy své ukládají v uvedeném časopise. Jest to neuvěřitelné, s jakou smělostí a spolu neznalostí věci páni ti píší. Nasmáli jsme a spolu nazlobili, čtouce v č. 10. řečeného listu stať o antisemitismu. Má-li prý kořen v náboženství, jest výronem křesťanské nesnášenlivosti! Ti páni znají asi velmi dobře Talmud a Schulchan Aruch. Dále rozumuje učenek nedostudovaný, že jsme my učinili zidy tím, čím jsou, boháči a vydržáci; středověká společnost odsoudila zidy židů se lichvou, poněvadž církev prý tehdy v počestlém předsudku zakazovala bráti úrok z půjček.

Játku, věčná škoda, proč jen tenkrát v tom temném středověku nešli již naši učení pokrokaři, aby církev poučila o počestlosti evandělické věty: půjčujte — nihil inde sperantes — ale nezádejte za to odměny!

Co jest proti našim nedostudovaným pokrokařům nejhlavnější právník Ihering, co známí ekonomové Endemann a Ratzinger, kteří všemě o církevní zápočty bráti úroků z půjček psali učena díla a dokazují, že s úroky začala éra kapitalismu 16. stoletím počínaje. Jak daleko smělost pokrokařských nedouků jde, dokazuje řečené číslo časopisu toho dále. Ze professor Mourek pravil, že naturalismus je svinstvo, symbolism blbství, dekadence darebáctví, vyhlili si pokrokaři slost, pravice, že by mistr ševcovský k učům svým tak mluvit měl a ne professor k studentům.

Ovšem Mourek zapomněl, že má před sebou moudřejší lidi, než je sám. Zde se naskytuje mezi universitní mládeží veliké pole působnosti naší straně. Pokrokaři mají již svou kolleji Husovu zabezpečenou, sbírají, kde mohou. Pan Hájek nechce ovšem psát kleriků, šlechticů, starocechů, apeluje na celý český národ.

Jestliže mezi studijní mládeží pole přenecháno bude pokrokařům, pak nastanou sám ještě lepší časy. Pak bude bilon vranou student na č-

starobylý gotický tabernákl v pravo u dveří větší sakristie; tento svatostánek pochází z doby vladislavské a vyniká 3 mřížkami uměleckého zámečnictví. Druhá starostnost jest cílová křtitelnice, kterou Hradečané z dobytého kláštera podlažického r. 1421 jako válečnou kořist sem přinesli.

Tolik aspoň buď zde o našich chrámech položeno. Kostel seminářský jest nedávno nádherně obnoven tak, že nejen z Hradce samého ale i z venkova sem poutníci přicházejí. Kostel svatého Ducha, v němž zase letos udlíeti bude nejđ. p. biskup svátost sv. břimování, má býti na památku bláslícího se císařského jubilea uvnitř vymalován a zevně dostaven tím, že tak řečené dvě „červené“ věže mají býti dovršeny. Jen kostel lidu nejmilejší smutně hledí, jako by volal k hojným návštěvovatelům, nezapomeňte na mne! Kéž tichý a trpělivý ten hlas ctitele mariánské povzbudí k nenáhlé opravě i tohoto kostela! „Ochrana města záleží na svornosti, lásce, jednotě u víře bez roztržitosti“ — znělo heslo Hradečanů starých. Na témž at záleží mladým Hradečanům ochrana a obnova nejmilejšího a nejdůležitějšího kostela mariánského!

K oslavě ndp. biskupa.

Řeč při akademii hradecké jednoty tovaryšské na oslavu 60. ročníku J. M. ndp. biskupa Edvarda Jana.

Přeslovil předseda jednoty dy. Fr. Rojl.

Bůh žebnej počestnému řemeslu!

Před 3 lety navštívil jsem první sjezd katol. Čechů v Brně. Sjezd tento byl dostaveníčkem urozené šlechty, vysokých hodnostářů církevních, slovných mužů a též prostého lidu. Po 3 dni řečeno v odborech i při slavnostních schůzích

ské univerzitě, který dokončil doktorat, své studia. Za to ale budeme mít časopis pokrokových ať nasbyt. A ty český národ spasi. Naše Vy páni od kolleje Arnošta z Pardubic, číte se, jest nejvyšší čas!

Stavební ruch v Praze jest přímo horečný. V každé ulici bourají se domy. Proti semináři zbourány celé skupiny. Ze mnohá stará památka bezohledně tu sničena, o tom není pchybnosti. Stavebním ruchem bude Praha z krátko zbavena starého rázu a bude podobna moderním velkým městům s nudnými nádhernými činitky a nic víc.

Nejzáhadnější stavba jest palác zemské banky na Příkopě, která každého koemjoudceho naplňuje obdivem. Zemský snak prý měl úplně heraldický správný.

Na Václavském náměstí stavi obrovský palác pojišťovna Assicurazione Generali. U nás v Předlitavsku jest přes 30 pojišťoven tuzemských a skorem 20 cizozemských, které pojišťují proti ohni. Na četných sněmích žádáno o pojišťování zemské, dosud marně.

Nejhůt si vedou pojišťovny pro případ úmrtí a na venku Těm jest každý pojištěnec vydán na milost a nemilost, dělají si s ním co chtě. Nás systém pojišťovací jest naskrze prohailý. Banky báječně bohatnou, ředitelové mají obrovské platy, úředníci též a nezkašené občerstvo platí. Doufáme blahodárnou činnost od zemského pojišťovacího fondu císaře Františka Josefa, jen nutno jest, aby pojištění pro státi počalo rokem 65 a ne 66. Kde pak se za nynějších poměrů dožije 65. roků?

Družstvo „Vlast“ konati bude 11. a 12. srpna literární sjezd a 13. srpna sociální přednášky. Večer týž den ukončen bude slavnostní schůzí. Poněvadž uspořádáním banketu jeví se značné obtíže, opustil výbor od něho, což jest zcela praktické. Bude-li se konati dále v Táboře zcela katolická pro diecési bndějovicovu a sjezd v Králově Hradci, pak vítáme s nelčenou radostí tento živý proud v našem životě a přejeme si, aby i účinky svými přinesly hojného ovoce a nevyzněly na prázdno jako nějaký parádní fečnický turnaje

Co týden dal.

Mileniová oslava v Peři. Za hřimící děl a za hluboké zvony zahájena byla v sobota mileniová výstava v Peři. Zahájil ji císař. Zatím však co Madarie plesala s nebyvalou otázkostí, panovala v ostatních zemích velká skličnost, která zjednála si na mnoze výras rozsáhlými demonstracemi. Protestní schůze, kterou ve Vídni chceli uspořádat arijští studenté, byla zakázána. V Záhřebu vztyčeny byly prapory jen na budovách společných úřadů a budovy ty musily být policií stráženy, vojsko musilo být v kasárnách konsignováno. A v Bělehradě, právě v tu chvíli, kdy výstava pešská byla zahájena, apáles byl na náměstí za ohromného účastenství lidu prapor maďarský a šerť jeho zlomena. Zástupy volaly „Ať zhyne Madarie! Sláva Rusku! Sláva carovi!“ Veder táhly veliké zástupy se erbskými, ruskými a francouzskými prapory před královský palác, před ruské a francouzské vyslanectví i obchytaly se aděti na ruské obchodní muzeum, ale hromadnými výstřely četnictva bylo úmyslu tomu zabráněno.

mnozí výteční fečníci budili svými výkony všeobecný zájem. Poslední den však ve závěreční schůzi jevil se svislátní radostné varušení v obecnstvu a s četných úst znělo tousebně: Ah, to se těm na p. biskupa Brynych! Po celé 3 dny my hosté z Čech byli jsme obléháni otázkami: Proč pak nepřijel p. biskup Brynych? Poslední den měli bratři Moravané dle vzniklé pověsti spáthiti proslulého muže, jenž probudil v Čechách k životu usnající již smýšlená náboženská. Neředvidané však překážky nedovolily, aby sesterka Morava spatřila otitě sympatického biskupa a nám, hradeckým diecéšanům, bylo určné líto, že teuba Moravané nedžala splnění. Poznali jsme však, kterak jméno hradeckého biskupa též se velké vážnosti u lidu moravského.

Loni zajel jsem si na rakouský již mezi bratry Chorvaty a Slovince. Přijel jsem pobostitství u starého faráře slovinského ve Sv. Kanianu u proslulé Postojny. V hovor se statičkým vlastencem slovinským dozvěděl jsem se, že četní kněží, působící v hojném počtu mezi slovinským lidem, mají nejchvalnější pověst jako horliví kněží a uvádomeři vlastenci. Pochebný tento výrok domorodého kněze velice mne těšil, neboť byl vysloven mužem ve službě lidu seřadivěm. V další rozprávě k nemalému překvapení jsem poznal, že i spisovatelská činnost ndp. biskupa Brynych jest Slovincům známa. Staršíky farář věděl, že spisovatel Brynych jest tvůrcem české povídky náboženské a že má v Čechách o povzbuzení katolicismu velkou zásluhu. Cizina sně tedy dobře jméno hradeckého biskupa!

Loni, začátkem září účastnil jsem se též přibramského sjezdu a na cestě ve sjezdovém vlaku prohodil můj soused, jistý pražský profesor: „Vlevo se těm na p. biskupa Brynych.“ V novínách byla totiž účast J. M. již ohlášena. Netušili jsme ovšem tou dobou, že senadlá choroba pře-

Několik osob bylo zraněno; prapory demonstranty přinesené, byly jim odňaty. Zatčeno mnoho osob. Městský prefekt a velitel četnictva byli s útlakem svého sesazeni.

První smrti mianl v celku klidně. Jedině ve Vídni došlo v Prahu ku srážce dělníků s policií. Dělnici upustili bojkotovaný tam hostinec Svobodu, pti čemž policie byla kámenována. Několik osob bylo zraněno, mnoho pak jiných zatčeno.

Poslanecká schůzka vídeňská pokračovala v posledních schůzích v podrobném rokování o volební opravě.

Peršský šach zavražděn. O smrti šacha Naar-ed-dina sděluje se následující: Atentát stal se v postniokém místě Šach Abdul Asim. Šach krácl v průvodu velvezíra a několika osob ze své družiny sevnějším dvorem mečety, kde podal jakémusi Arabovi almužnu a nějakého nosiče vody přivítal oalovil. Když minul fotézy, jimiž je vnitřní dvůr zahrázen, přiblížil se k němu vrah a vypálil ze vzdálenosti několik křoků ránu s revolveru. Šach klemul na kolena, svedl se, učinil několik křoků a padnul znova. Mezi tím vrah byl zatknut. Šach odnesen byl v bezvědomí do svého kočáru a odvezen do Teheranu do svého paláce, kde lékařové zjistili už jenom jeho smrt. Koule vnikla mu vedle samého srdce. Vrah náleží k sektě Babiů, kteří jsou fanatickými odpůrci islamu a vládou téžce pronásledováni. Jejich zakladatelem byl prorok Bab, muž vynikající sílnosti tvře a velikou výmluvností, což mu opatřilo mnoho přívrženců. Tyž byl v povazosti Tebriau před 50 lety popraven, avšak sekta s ním nevyhynula, ač musila přestátí nejtežší pronásledování. Následníkem Naar-ed-dina má být Valiabad Musafir ed-din Mirza, který byl uznán za následníka Ruskem a Anglií už v roce 1858, ale Naar ed-din zanechal mimo něj ještě dva syny, ze kterých nejmladší dělá také nároky na vládu. Tyž jmenuje se Kamram Mirza, Naib od Saltaneh. Dle zpráv anglických byl nyní přínuocem zdržován se ve svém paláci. V Perli panuje již po dlouhý čas velká nespokojenost pro mizeru finanční hospodářství.

Za purkmistra města Vídeň zvolen byl ve středu knihkupce J. Strobach, za jeho prvního náměstka dr. Laeger, jenž vlastně bude říditi správu obce vídeňské.

Všelicos.

K oslavě ndp. biskupa Edv. J. M. Brynychy u příležitosti jeho 50letých narozenin přinesly velká katolická a také denní pražské listy blahopřející správy. Mimo jiné uvěřejnili zejména brněnský „Obzor“ podobizna J. M. ndp. biskupa a podrobné, případně vylicení jeho působnosti. Z časové úvahy té vyjímáme pouze tento výňatek: Ke cti sv. Vořtěcha, jehož mučednické smrti 900letá památka slavena bude r. 1897., nedávno položen základní kámen k veli-kolepému domu spolkovému „Adalbertinum“ svanému, jenž má být střediskem a jako hlavní bašta všeho církevní spolkového a literárního života. V domě tom bude mít sídlo své hlavní družstvo pod ochranou sv. Jana Nepomuckého biskupem Brynychem za tím účelem založená, aby tiskem, t. j. vydáváním listův a spisů v duchu křesťanském sepaných, pomáhalo odrážeti útoky nepřátel a pečovat o dobrou, úlechl-fajší stravu duševní pro lid český. Družstvo to za-

kázil opět ndp. biskupovi spatřiti zástupy probu-sených katolíků, kteří zjevili se nenadále české veřejnosti, takže upadaly svobodomyšlné a prote-stantské listy ve mdloby. Z výroku českého vzdě-lance seznel jsem, že u soudných a charakterůch mužů jest ndp. biskup ve vážnosti a účtě.

Spisy Brynychovy jsou známy Slovincům, v překladě Němcům i Polákům, Moravané Bry-nycha zbožňují, ctihodní mužové jej obdivují, jak jsem se přesvědčil na svých cestách. Kdo teší se takové účtě, ten může snadno pohlřeti, jestliže ve Zlmané Lhotě některý osvěncený starosta ho neu-čtí, aneb když některý pokřokový plátek v malomocném vztaku svým nízkým způsobem ho tupí. Vždyt tyto i odporné projevy „pokřokové nealčnosti jsou jen novým důkazem, že ndp. biskup jest mužem velikým a neobyčejným, neboť kdo jest bezvýznamným a tuctovým mužem, zů-stává nepovímanut a netěší se ani pochvala ani haně časopisů.

My ovšem nepotřebujeme ani pochvalného uznání ciziny ku náležitému ocenění významu ndp. biskupa a nedáme se přemluvit ani potupou lži-vých listů, protože známe z vlastní zkušenosti zlaté srdce ndp. biskupa a dnešní akademie jest také výmluvným projevem našeho smýšlení. Tak jak smýšlíme dnes, budeme smýšletí vždycky, neboť přesvědčení naše jest jako hřeb; čím kdo více do něho buší, tím hlouběji v naše nitro vniká. Ne-přátelské útoky na osobu J. b. M. nás jenom utvrzují v tom mínění, že ubírá se na vrchní pastýř správnou cestou. Lidé zaslupení kámenovali proroky a ukřžžovali Věcnou Pravdu, a mravně porušená doba nesnese nikdy velikých charakterů. Naše poměry české jsou značně rozrušené a po-klasklé. Tím si katolický lid vysvětlil útoky pokřok-áckých nevěrců na horlivého biskupa. Veliký podíl na těchto pomluvách má náboženská nesná-šenlivost protestantských kazatelů, kteří našli již

lešlo si již svůj týdeník „Obnova“, jež dobře jsouc vedena, stále vědli obliby docházi a statečně želi útokům nepřátel, a biskup Brynych zakoupil pro účely tyto tiskárnu druhdy Pospíšilovu, která má být umi-štěna posudji v „Adalbertinu“. Má tu být umístěna též jednota katolických tovaryšů, diecéšní jednota Cy-rillská, a bude v domě tom zafixena také útula kněží deficientů. Horlivý kazatel slova Božího neustá-vá ovšem jas biskupem ani v této oblíbené činnosti své. Každoročně ku kneci doby postní koná v sídle biskupském konference pro obecnostvo inteligentní rozebíraje tu s obvyklou mistrností základní pravdy sv. náboženství a různé časové otázky. Loni též se svými alumný sám konal dojemné exercitie. V roz-sáhlé diecési pak poskytlji mu vísitací ce ty, jež vykonává co nejhorlivěji, vítanou příležitostí lámati lidu chléb slova Božího. Každé die okolnosti i něko-likrát po sobě a slova apoštolská mívají účinek po-divuhodný. Tyto cesty biskupa Brynychy jsou vůbec v nejedné příčině vlezajímavý. Kamkoli má přijeti, všude namáhá se liberál, realista, pokřokáři a tati quanti s pravou vztelostí polštati obecnostvo proti biskupovi svému. „Novitáme Brynychy!“ krakorá kde jaký listek jejich až do ochraptění. A hle, jaký bývá výsledek těchto mrzých štvanců? Biskup Brynych sám o tom praví: „Na mých cestách mnozí proti mně nepřátelsky vystupují, jsou štváni, když jsem k nim měl přijeti. Bohužel svedli některé, naplnili srdce jejich ne-li záští, tož aspoň nedůvěrou. Avšak veli-ká většina lidu ukázalo, že ta stará katolická víra ještě v srdcích žije; celé zástupy lidu vycházely svému biskupu vstříc zbožně a radostně. A když mi bylo dáno k lidu promluvit i díky kolem sebe shromá-žiti, tu jsem si hned porozuměl. Marné bylo nama-hání odpárců. Víra se v srdcích probudila, láska k Pánu Ježíši se roznitila a mnohdy i v oku alzy se zaleskly. A tak se stalo, že rozločení mé s om-đou bývalo dojemnější než příchod můj tam.“

Českoslovancká jednota ustavila se dne 7. t. m. v Praze. V provolání k zafixení jednoty vydaném praví se: Několik vlastenců českých lon-ského roku zahájilo činnost ve prospěch téžce strá-dajících Čechů slezských. Soukromá tato akce měla nezářný úspěch. Znova se ukázalo, že našli se če-ského lidu pro zájmy a potřeby národní vyčerpáno není, že lze v jeho aliu spoletati a že stačí jenom na nebespěti ukazati a potom řádné vedení, aby obě tavost českého lidu vykonala divy. Nezmiňujeme se o všech úspěších. Připomínáme jen, že za krátkou dobu několika měsíců ve Slezsku bylo zřizováno přes sto kni-hoven. Dk obětavosti nejširších vrstev našeho lidu bylo možno knihovní akci rozšířiti také na Dolní Ra-kousy (Viedeň), Slovensko a odlehlé kraje moravské. Za takových okolností ukázala se nutnost a pro-spěšnost zřizování vědčí organizace, která akci soukro-mého kroužku by převzala a v příčině národní a kulturní praxityvatí mohla vydatnou podporu všem Čechům, kteří na jazykových hranicích namnoze úplně obklopeni jsou cizím mořem, téžky a nerovný vodou boj za společenství národní naší věc. Zařizujeme Česko-slovanckou Jednotu! Více než kdykoliv jindy kla-deme na její zřizování důraz. V době všeobecné rozhá-ranosti, kdy různá besla přivádějí stále větší rozklad v národní naší společenství, Českoslovancká jednota má být vedle několika velkých národních našich organizací novým tmelem slučujícím všechny vrstvy našeho národa ku společné a poctivé práci. Má být důkazem, že česká veřejnost a zejména Praha neop-míná na vzdálené západě české voje, že národní

v učelivých svých ovekách povedené žáky, jak toho Vránův hanopis jest dostatečným důkazem. Mravní úpadek v české společnosti a protestantská nesnášenlivost vyvolaly boj proti velikému biskupu a proti obrodu katolického vědomí v Čechách.

Nebudž nám tajno, že se již nejedná o spi-sovatele a biskupa Brynychy, ale že již běží o biskupa a katolictví vůbec. Dnes dělí se i náš malý národ na dva tábory: na věřící a nevěřící. Rozdělly politické zmizely a boj povede se o ná-boženství a náboženskou mravnost. Proto nepo-kládám to ani za přiměřené dnešní sváteční náladě, abych vyvracel živě infamie o nevlastenectví našeho nejd. oalvence. Učinil jsem tak již na jiném místě a odbyty byly tyto nestoudné lži ve známém rozhovoru v brožurce. Vždyt o nevlastenectví ndp. biskupa pochybuji jen ti, kteří neznají dějin své vlasti a pokládají pravdivé výroky dějin za škodu národní. Lidé tito chtějí raději lichotivé nesmysly, než trpkou pravdu. Podnikal bych zbytečnou práci, kdybych tyto nevědomce chtěl přesvědčovat. My pomluvám těmto však nevěříme a nepřátelce k m-lčení nepřinutíme, protože nestoudný člověk libuje si přesě všechny důkazy ve své nízkosti, věda dohře, že málo kdo odvážá se na něho až do toho kalu, ve kterém dobře se loví. Tak vysvětlujeme si my všechny útoky na osobu hradeckého biskupa. A po-něvač boj tento není již více osobním a neplatí pouze biskupu Brynychovi, nýbrž jest zásadním a platí všem uvědomělým katolickým mužům, proto musíme všichni žikovati se do boje za svým vrchním pastýřem a svým štítem zachycovati střely nepřátelské. Neboť, ubijí-li pastýře, rozprchnou se ovce. Proto, lidé katolické, nedopusť, aby hlava tvá podlehla v boji, jinak veta po tvém bytí. Tam, kde statečný lid má neobroženého vůdce, jest vítězství jistým, proto není pochyby, jak jednou náš boj a nevěrou za pomoci Boží dopadne.

Na staré Slezské bráně v našem městě bylo

její vědomí jest dosti silno a smysl pro konání po-vinnosti dosti živý, aby obě dovedlo podřiditi velkáre zájmy jiné potřebě všeobecné.

Ministeraké příjmy. Budehí vládní předloha o úpravě úřadnických platů přijata oběma sněmovna-mi říské rady, nálešet bude úřadnictvo cislajtancké k nejlépe placenému úřadnictvu v Evropě. V Uhrách náleží k nejlépe placeným pouze ministerský předseda a příjmy jeho značně převyšují služné ostatních jeho soudruhů. Uherský předseda ministerský má 32.000 zlatých ročně a ostatní ministři uherití po 12.000 zlatých. Rakouský předseda ministerský má ro-čně služného 26.000 zlatých a ostatní rakouští ministři 20.000 zlatých a 2000zlatých příbytečného. Penze rakou-ských ministrů obnáší 4000 zlatých. První ministři, kteří rovněž mají naturalní byt, ročně berou 30 000 marek(18.000 zlatých). Francouští ministři mají od republiky 60.000 franků (27 000 zlatých) a naturalní byt a ministr zahraničních záležitostí krom toho representační přídavek 70.000 fr. Při zvláštních příležitostech sně-movny povolují ministrům velmi značné přídavky. Za to ministerských penzí ve Francii není. Stkvěle jsou placení angličtí ministři. Lord-kancelér má ročně 10.000 liber šterlingů (120.000 zlatých). První lord pokladu a ve všech 5 státních tajemníků po 5 000 li-brách šterlingů (60.000 zlatých). Kancelér pokladu a první lord admirality mají po 4500 librách šterlingů (54.000 zlatých). Ostatní ministři mají ročního služného po 2000 librách šterlingů (24.000 zlatých). Lord kancelér má penze 5000 liber šterlingů (60.000 zlatých), byt v úřadě svém byl jediný jen den, ostatní ministři obdrželi penze 2000 liber šterlingů (24 000 zlatých) teprve po 2leté službě a to v případě, nemají-li do-statečného jmění vlastního. Nejhůře jsou placeni vlastní ministři. Tito mají po 80.000 librách (14.000 zlatých) bez nároků na penzi. Za to jest jim k dispozici stá-tam vydržovaná ekypáž. Stkvěle jsou placeni vůči tomu turečtí ministři. Služné velkovézírů obnáší 10.000 tureckých liber (100.000 zlatých) krmoně paláce, je-ho příbytků a jiných beneficií.

Zvěsti z východních Čech.

Zprávy diecéšní. Ustanoveni jsou p. Jos. Kovář, administrator za faráře v Nov Hrádku, p. Ant. Klenka, administrator, za faráře ve Voděradech, p. Jos. Vaško, far. v Klášterci, za faráře do Brandýsa n. Orlicí. Uprázdňené místo: Klášterec, fara patron. Oskara Parishe, od 6. května 1896.

Katolická organizace na českém se-verovýchodě. Píše se nám z Velké Jesenice: Dne 3. května o 3 a půl hodině odpoledne ko-nala se ustavující schůze katol. vzdělávacího spol-ku „Mír“ ve Velké Jesenici, v hostinci p. Jos. Šolce. Ač počasi bylo velmi nepřáznivé, dostavilo se předseda do schůze přes 70 osob, rolníků a farnostní-ků, z nichž 41 přihlásili se za členy spolku. Dle nadšení, s jakým byl spolek náš ve zdejší farnosti uvítán, lze bezpečně očekávati, že počet členů v příští schůzi dojdísta se zdvojnásobí. Zvláštního povímnaní zasluhuje, že přední rolníci, zámožní a v pravdě pokřo-dili, přihlásili se bez otychu za členy našeho spolku. Průběh schůze byl klidný a důstojný, ani jediného slovíčka odporu nebo nesouhlasu nebylo slyšeti. Nejprve uchopil se slova veleb. p. Jos. Stejskal, kaplan a předseda katol. vzdělávacího spolku „Svornost“ v Ná-

5 kamenných desk s případnými besly našich po-ctivých předků z roku 1520. Na dvou deskách čteme nápis: „Milujte pravdu, Hradečtí, neboť pravda přemáhá.“ — Minou bludové pikhartsti, pravda věčně zůstává. Zlatá slova! Měli bychom si je napsati na stěnu svých příbytků, bychom nedali se mámiti pikhartskými čili helvetickými praktikami. Již staří kálíšníci uznávali, že cizácké učení náboženské neslouží duchu českému, proto usnesli se Hradečtí r. 1512. netrpěti v obci Pik-hartů či Českých bratrů, kteří činili stále rozbroje v občanstvu.

Kamenné tyto desky nyní jsou zazděny na dvoře krajského soudu. Škoda, že nejsou desky tyto na průčelí budovy, mnohý horlivý vlasteac, jenž čerpá své vědomosti o náboženských dějinách českých z Bambasových románů, mohl by si zvláště dobře pamatovati obsah této desky: „Neb ve víře jednoia činí mnoho dobrého, varuj se viery pikharta; každého bludného.“

Řádně vzdělaný muž soudí mnohem spra-vdlivěji o působení ndp. biskupa, než polovzdě-laný dav, jenž staré všecko zapoměl a novému se nepřiučil. Pravda i po dlouhých bojích vítězí a uznání dojde u potomstva.

Končíme proto svou promluvu s pevným pře-svědčením, že dočká se ndp. biskup za své pro-tivenství náhrady v nově osvěženém životě kato-lickém, a to dejž mu v plném zdraví dočkati nebeský Bůh!

obedě, jest pojednal o thematě: „Proč třeba jest katolíků spóčívati se.“ Postavá a pomyšlená přednáška jeho vyalehnuta byla od přítomných s největší pozorností a živým zájmem. Velebný pán Jos. Stejskal znám jest nejen jako výborný řečník, který mluví od srdce k srdci, ale také jako horlivý a obětavý organizátor katol. vzdělávacích spolků v severovýchodních Čechách. Po řeči veleb. p. Stejskala vysvětlil místní kaplan veleb. p. F. Pospíšil, proč nazván spolek náš „Mír“, a přečetl stanovky, které po několika malých změnách veleb. p. Stejskalem navržených, byly jednohlasně všemi přítomnými schváleny a přijaty. Následoval zápis členů a volba prozatímního výboru. Za předsedu zvolen veleb. p. Fr. Pospíšil a za pokladníka pan Jos. Houser, pokladník zdejší záložny. Ostatní funkcionáři budou zvoleni v nejbližší valné schůzi. Potom místní farář a bl. vik. tajemník dp. V. Uhlíř sdělil přítomným, že spolu s novým spolkem vstupuje do života i katolicko-politická beseda, která již po více let zde trvala, ale veřejných schůzí a přednášek nepočítala. Ku konci schůze přečetl dp. vik. sekretář úvodní článek 17. čísla Dělnických Novin „O ženské otázce“, pocházející z pera sedláka Jakuba Šichy, kterýžto článek došel všeobecného souhlasu přítomných rolníků a farníků. Po 6. hodině byla schůze skončena. Přijeme si co nejvroucněji, aby nový spolek „Mír“ přispěl k míru a blahu v celém okolí.

Akademie v tovaryšské jednotě bratrské, pořádaná na počest Abrahama J. M. ndp. biskupa, byla pěknou manifestací hluboce citěné úcty ku vznešenému protektoru. Slavnostního večírku účastnilo se vybrané občanstvo ze všech bratrských kruhů Uvaldne zejména vsdp. Thdra. Al. Frýdka, pap. prelát a kapit. děkana, vsdp. kanovník Musila vedle četných hodnostářů duchovních, p. t. p. vrchu. radu, Ant. Rindu, p. továrníka Šulce s chotí a p. ředitele Lešetického. Spolková místnost a jeviště byly vkusně osdobeny draperiemi v národních barvách a koberci. Produkce byla ve všech čístech zadřilou, jakkoliv program obsahoval mnohé nesnadné skladby. Ke zdaru akademie přispěli svými výkony dpp. Černý, Orel, Reyl a Sekera. Pochvalu zasloužili si pěvecký kroužek jednoty, jenž obětavým vedením dp. vicerektora Orla činí zdárný pokrok. Koncertní křídlo zapůjčila ze vřácné ochoty továrna Lhotova, začež jeduota vzdává vřelý dík. Továřská jednota může býti s celkovým zdarem své akademie spokojena, neboť sličlechli snaha členů došla všeobecného uznání. Zdař Bůh!

Pontifikální rekviem měl vysocedůst. p. arcibiskup dne 4. května v katedrálním chrámu za císařovnu a královnu Marii Annu; přítomna byla biskupská kaplota, seměpánák, městské a c. k. úřady.

Umrti. Na kuklenách zemřel dne 1. května p. Josef Nejedlý, společník firmy: A. & J. Nejedlý, továrna na kůže v Kuklenách, po krátké nemoci v 36. roce věku svého. Pohřeb konal se v pondělí o 8. hod. odp.

Ku stavbě pivovaru v Kuklenách. Dne 22. dubna odbyval prozatímní výbor pro postavení strojího pivovaru v Kuklenách schůzi, v níž sděleno, že v ministerstva stanovky stvrzení došly a je naděje, že v brzkou do rukou výboru dojdou. Ustanovenou pak hned svolati valnou schůzi upisovatelů se závazným úpisem a zde zvoliti definitivní výbor, který má k dalším pracím hned přistoupiti, aby sávod co nejdříve postaven byl a jakmile dle nutných potřeb možno bude, pracovati počal. Zdar a výnosnost závodu vědy více doznává uznání, jelikož poptávky po podílech z celých Čech velmi hojně stále docházejí.

Filiala „Typogr. Besedy“ v Hradci Králové pořádá v neděli dne 7. června t. r. na oslavu 500letého zavedení knihtisku svůj druhý velký koncert „na Střelnici“, při němž účinkovati budou dvě hudby. Část výnos věnován bude s polovice dobročinnému účelu místnímu a s polovice fondům spolkovým. Výbor doufá, že i tentokráte mu ctěné občanstvo laskavou svojí příseň věnuje, aby výnos byl co možná největší. Lístky budou dány co nejdříve do prodeje.

Očkování. Hlavní očkování dítek dosud neočkovaných provede městský lékař ve dnech 11. a 12. května vědy odpoledne od 1. do 3. hodiny v místnosti Sokolovny. Přehlička letos očkování, jakož i očkování další konati se bude ve dnech 19. a 20. května v tuže dobu a téže místnosti. Ku očkování tomu a žito bude animální látky očkovací z útavu v Jindřichově Hradci. Rodičové dítek dosud neočkovaných dťtklivě se vyzývají, aby v uvedený day dítky své ku očkování tomuto přivedli, an jinak okresním hejtmánstvem předvoláni by byli.

První máj, na nějž dělnictvo tovární Márky, Bromovský a Schulz se tolik těšilo, dopadl velmi bludě. Již od časného rána za ustavičného deště se kupily na mostě blíž továrny hromady dělnictva, radice se, mají-li či nemají jítí pracovati. V továrně bylo dříve oznámeno, že se bude pracovati. Většina pak s nich uznala, že odpor je marný, a šli do tovární. Jen slávači a několik jiných mladíků se vrátili domů, celkem as 80 s 600 dělníků zaměstnaných v továrně. Celý den byly místnosti tovární rozrušeny; vykytovala se posměšná provolání, že se budou rozdávat párky a podl., jako as před 3 lety, kdy tím stávka ukončena. — Celkem den prvního máje minul v pořádku a bez následků, mimo pro ty, kteří stávkovní a ješ bespochyby očekává propuštění, jak se již v sobotu několika stalo.

Otrávení. As přede dvěma týdny otrávil se, podivní fosforu se čtyř pakličkách sircu, slečna R. bydlící v Kuklenách v hotelu Plavčicově. Díky bratrské pomoci, podařilo se zachovati při životě.

Praské časopisy lze od prvního května dostat v Hradci o hodinu dříve (již v 11 hodin) následkem směny jísdního řádu.

Dobyčtí mor a čarvenka vypukly ve značné míře mezi vepřovým dobytkem v některých obcích hejtmánství novoměstského, zejména v Českém Skalici, V. Jesenici a j. Dobyčtí mor byl tam zavlčen koupí vepřového dobytka s Halicé.

Kráva vlakem přejeta. Minulou středu ráno o 7. hodině vběhla poblíže strážního domku č. 8. mezi Dobřenicemi a Chlumcem pasoucí se tam kráva na kolej dráhy severozápadní právě v okamžiku, když přijížděl v místa ona osobní vlak k Chlumci jedoucí. Strojvedoucí pro příliš malou vzdálenost nemohl vlak již zastavit a tak byla kráva ona přejeta a okamžitě usmrcena. Vlak na to zastavil, tělo krávy s pod ného vyndáno, načež týž po několikaminutové přestávce ujížděl k Chlumci dále.

Nevídaný právd pohřební ubíral se v den sv. Marka z Rovného do Dobrého. Muž, který utopil rozum svůj v alkoholu, vezl na trakaři mrtvolu člověka, žebráka Antonína Chaloupky z Olešnice u Častolovic, který v Rovném náhle zemřel. Ale na tom není ještě dosti. Mrtvola byla téměř všeho šatu zbavená, polonahá; ležela na troše slámy, hlava přivázaná byla k šibenici trakaře povíšená a nohy ploužily po zemi. Ba co více, mrtvola, jak svědčí lidé, kteří jej potkávali, na několikrát s trakaře spadla; posléze stratil i tu poslední příkrývku, kabát. Když přijel k márnici na hřbitov, trakař obrátil, mrtvolu nahoru vysypal a ujížděl zpět, jakoby mu v hlavě kořala hořela. Lidé jdoucí z přívodu sv. Marka, velice byli překvapeni a trpce dojatí bezcitností toho člověka, který po opilem muži se odvážil v takovém stavu mrtvolu lidskou poslati k poslednímu odpočinku; všichni roztrpčení jsouce volali: „Ten člověk nemá kouska srdce křesťanského!“ To stalo se na konci osviceného 19. století, kde víra je tak mnohému věci jenom vedlejší. Ano, takových skutků je schopno jenom to srdce, v němž světlo víry jenom mdlé kmitá.

Desítka a první máj. První máj vydal se zvláště kapele doberské pod vedením Jana Marka z Rovného. Osmánila se totiž před prvním májem před zámek pana barona Kvásinského — a kápla desítka. Než na tom nebylo ještě dosti; vždyť i úředníci pana barona mají svobodu, a též užil obzvláště jeden, avšak stalo se tak přece velmi nesvobodně, neboli proti jeho vůli. Čhtěje odmátniti hudebníky a nemaje drobných peněz, poslal svého sluhu, aby šel proměnit desítku. Ubohý sluha snad špatně doslychaje, anebo domnívaje se, že jeho pán se též nezahodí a se panu baronovi také vyrovná, místo aby šel desítku proměnit, donesl ji celou hudebníkům; ti ovšem blahosklonně vzdali nejserdečnější dík tak štedrému dárci. Sluha vracaje se praví k svému pánu: „Těm se poštěstilo, ti se sasmáli — pan baron desítku a teď druhá!“ — „Kdo dal druhou?“ — táže se zvědavě pán a poznaje ruku pro drobné. Tu teprve sluha bludně a nataněvaje, co provedl, vyrazí ze sebe: „Prosím, milostpane, já, já, já ji dal celou!“ — Další výjevy nemusíme líčiti. Dělal li sluha na prvního máje svému pánu stávkou, nevíme.

Nalezená mrtvola. Mrtvola novorozeného dítěte nalezena dne 30. dubna v katastru věkošském, byla dne 1. května soudní komisí v úmrleť komoře pouchovésky obhlédána. Soudní lékaři pp. MUDr. Klumppa a MUDr. Morávek za přítomnosti sekretáře Traubeho provedli ptyvu. Děcko dle všeho bylo širé narozeno a krvavě matkou, dosud neznámou, vhozeno v úmyslný vražděnm do vody. Mrtvola nalezena se již v pokročilém stavu hniloby a byla ohryžána rybami a jinými zvířaty vodními. Levá nožička byla s polovice utřena. Dle všeho bylo z daleka větší vodou k Věkošům připlaveno. Pátřání ve věci té v nejbližší osadě jest zavedeno.

Krvavá zábava. Dne 19. dubna t. r. se odbyvala taneční zábava v hostinci p. Polívky v Probluzi. Chasníci z okolních osad dali si dostaveníčko. Bylo veselo a hlučno. Mezi jinými tanečníky byli též bratři Josef a František Pospíšilové z Rosnic, Václav Mikeš, čeledín u p. starosty Noska ze Střezetic. Mezi zábavou vyšel osmnáctiletý galán František Pospíšil se služkou Annou Šandovou, sloužící u p. Hejtmána v Probluzi, ven z hostince; Václav Mikeš postřehl zmizení parečku, vyšel za nimi. V nastalé hádce o děvů vrazil rozvášněný Mikeš Pospíšilovi nůž mezi druhé a třetí žebro na levé straně. Rána jest dosti hluboká a lze mluvit o velkém štěstí, že nezasáhla plíce. Proti Mikešovi zavedeno trestní vyšetřování.

Hledá se pytlák. Hajný Václav Skákal ze Svinar nalezl v hradeckém lese „Škvarovka“ v náloném oku zardousenou srnku. Pátřano usilovně s četnictvem po alomyselném škůdci, však marně. Srna byla hlídána po pět dní, kdo as pro ni přijde. Pachatel jako by číchal, že po něm slíděno, pro kořist však si nepřihel.

Rvačka a Fránklů. Večer dne 8. t. m. strhla se v kofalné Fránklův rvačka, ješ způsobila značný aběh lidu. V kofalné popíjel totiž siletý obuvnický dělník A. Roubal příslušný do Rychnova nad Kn., bytem v Kuklenách a za řeči dostal se s Otton Fránklem do hádky a konečně došlo to na měření síly obou soupeřů. Při potyčce rozbito bylo okno o nějž se Roubal potěsal nebezpečně na ruce, stratil hodinky a přetřhl si řiť. Roubal byl odveden do nemocnice, kde byla mu rána zavázána. Dle udání prodáváčky Steinerové vytáhl prý Roubal na Fránkla nůž, který však mu tato v čas vyryla. Roubal utrpěl škody na hodinkách 12 al., Fránkl na rosbítém okně 1 al. 80 kr.

Zraněn. Nešťastí potkalo rodinu pana Hlavsy, mlynáře v Hradci. Jeho nejstarší syn Jan přišel při stroji o ruku.

Nehoda. Dne 16. dubna t. r. odbyvala se taneční zábava v Mastech v hostinci p. J. Petra. Aby se trochu povyrasil s těch trampot venzejších, navštívil ji také netřepeký soused, Frant. Pašta. Jako bývalý hudebník spřáhlil se brzo s hudebníky hrajícími a ti ho ctíli pitím. Aby se jim za to odsloužil, pomáhal jim chasníky upomínat o placení. Tím si je ovšem k láce nenaklonil. Ráno našli sousedě Paštu ležeti na příkopě za vci bez sadru u kalhot; podvláčky neměl žádné. Když ho vsadili a ptali se ho,

kdo mu tak důkladně provětrávalo u kalhot spřásohil, pravil, že jeden Masták ho udl přechákovat ploty. Milosrdný soused zavedl Paštu pod kánu nejbližšího stavení a dodel mu pro jiné kalhoty, aby se mohl dostat domů. Pašta si umínil, že vícekrát v Mastech chasníky o placení upomínati nebude.

Cesta s překáškami. Loni nechalo město sdejší se značným nákladem sříditi cestu přes luční kotlinu od bývalé vojenské střelnice na silnici ku Pouchovu vedoucí. Cesta tato se osvědčuje, avšak jen tenkrát, dokud nepří. Uprostřed cesty je svah ku mostku a jakmile se kotlina naplní vodou, potopí se i mostek a cesta na více jak sáh a pasáž je přerušena. Vzhledem k tomu, že frekvence je velmi značná a oprava by značnějších výloh nevyžadovala, bylo by záhodno v zájmu města, aby se nepatrná oprava provedla.

Tři serbusi za rok. Počasná obec Lhota-Masti bude mítí letošní rok v černé knize zaznamenaný. Potrhali se jim dva serbusové ve službě svého vznešeného povolání a třetího ten osud čeká. V zimě zapomněli si někteří pokročilejší občané, že je tam už nutné potřeby zimní školy. Kdo jen poněkud je zná, uznává to z celého přesvědčení. Této myšlenky padl za obět jeden serbus, potrhál se. V dubnu chtěl tišit občané překaziti stavbu nové školy na Skalce, kam jsou přiskoleni. Škola státi bude u řeky a tu prý by se při povodni mohla i s dětmi ocitnouti v Hamburku; kdo by pak vydržel platiti za ně zpáteční dopravu. Nebo při nejmenším zemřelíseni to spadne. Ať se alespoň místní školní rada zaručí, že 15 let zeměřesení nebude. Jiný hlavní důvod také byl, že škola bude stínit sousedově stodole. A podobných podstatných námitek bylo více. Než se komís přišla na tu stavbu podívat, rozeběhnal se s tímto slazavým údelím druhý serbus. Komís přišla, ale ne ta pravá, jak děl kmotr Granatýr; a ta ty námítky neuznala. Do třetice je všeho dobrého a tak i také ve Lhotě. Jeden soused měl dobrý nápad. Když se obec jmenuje Lhota-Masti, že by tedy mastetě z lásky sousedské mohli pomoci lhoteckým platit na školu skaleckou a pomáhat vozit cibly. Ale tu přišla kosa na kámen. Mastetě jsou hodní lidé, ale o takovém placení se jim ani nezmiňovat. Tu nejkrusnější cestu za svého života bude muset podstoupiti nový třetí serbus občaní, až bude vyřizovati rozkaz obecního představenstva ze Lhoty v Mastech, aby totiž mastetě začali voziti cibly na skaleckou školu. Kdyby serbus za vyřízení v každém stavení jen něco dostal, co přejde půl vsi, bude mlti dost. A tak v pamětnících bude zaznamenanó: V Německu panovali za rok tři císařové, v obci H. tři představení a ve Lhotě za té rebelie o školu potrhali tři serbusy.

Mrás na syčáky. Dle nařízení zemského výboru za příčinou sřizení stravovny musí v každé obci do 15. t. m. vyvěšena býti vyhláška a trvale upevněna: „Žebrota jest dle § 2. zákona ze dne 14. května 1886 č. 81 ř. z. zapovězena a tresce se vězením od 8 dnů až do tří měsíců. Chudí cestující, kteří hledají práci, obdrží stravu a přístřeší v stravovně jméno nejbližší, kde také možno se poptati po službě a práci.“ Vyhlášky tyto budou provedeny na plechu 75 cm. v délce a 45 cm. v šířce, sřetelným písmem černým na bílém poli tak, aby nepodlehaly vlivu počasí. Dle dosavadního průběhu jednání sřizení budou nejbližší stravovny v měsíci květnu v Hradci Králové, Pardubicích, Chlumci n. C., Nechanicích, Hořicích, Jaroměř, Opocně, Kostelci n. Orli a Holicích.

Letošní jarní počasí nevzbuzuje u rolnictva velikou naději; stará pranostika „Studený máj v stodole ráj“ se podle všeho letos neoavědčí. Stačí hospodářové nepatrnější tak nepřistupného jara, aby nebylo možno půdu vzdělati a oseti. Nejhůře jest s obilím jarním; co bylo sa-zeto a vzešlo, drí se jakž takž, ač pramalou naději skytá na dobrou žet. Jest obava, že srno zaseté, které dosud nevzešlo, vesme neustálým deštěm úplné za své a kde zaseto nebylo, tam se asi dlouho ještě nebude sřt. U řeky se předpokládá, že taktéž po většině nevzejde a jest se obávat, že brambory vyhnijí úplné, potrvá-li ještě několik dní počasí deštivé. Louky, kde voda jest vylita, jsou rovněž poškozeny. Obilí ozimní jest slabé, sřzloutlé a řídne. — Již od šesti týdnů je slunce vzácným úkazem, poslední pak dobou po celý týden ani nezasvitlo; pouze ve středu dopol. na okamžik se ukázalo, zasřtlo, zahřálo a měli jete vidět ty radostné tráve rolníků, které novou naději zasřtily. Avšak na chvílku jen: z chvělil pokryly mraky oblohu a počalo dále pršet. I mezi dělnictvem panuje nedostatek; ač práce na všech stranách mnoho, nelze pro neustálý dešť pracovati.

Neopatrný voza. Dne 6. t. m. dopoledne jel řezník Jan Kučánek s malým povozem v něm sáprženými byli dva psy po choděku v sřleších k Praskému Předměstí tak rychle a neopatrně, že porušil kolem jdoucí pán B, již aramí na tělo a poškodil jí šaty. Případ udán byl soudu.

Nezbednost. V nové sřřizovaném parku pod pivovarem vytáhl nějaký ničema srazeně tam blásky. Po puchotěch se pátrá.

Peřkosžený obraz. V noci na 4. t. m. rozbil někdo v kapličky na Slasceku bronou sřřklený obraz Panny Marie a vábeo kapličky spastčil; ovzrac byly pokřoseny, hlava Krista uražena atd. Dle záznamek dá se souditi, že pachatel sřřlel kaměnty a prahu, an hoř by skru bustě mřše nedosáhl do vnitř. Pořkosžený obraz byl teprve dne 18. m. m. do kapličky nově sřřazen. Minulého roku stalo se v téže kapličky něco podobného.

Mladí karbaníci. Policie zastřelila by hoit po hradeckých učně bavid se karbanem. Minulé neděle odpoledne sřřhl strážník houf o učně hradičích o peníze „k dře“ a několik těchto uoděrych brvítek sřřlel.

Kukátka nalezeno bylo při divadelním představení dne 6. t. m.

Krádež skvoetě. V noci dne 5. t. m. stratilo se nádrasím sřřizová Janu Jirbovi s Plotěš více slafy h skvoetě jako řetězek, hodinky, přerazy, nautice atd. v uhnné ceně 120 al. Nápadně při všem je, že ukrádeř sechal v srazovce stělna, kde skvoetny byly uloženy, vřřlel stělnu botových páneš, ješ by před byly pohlednější než skvoetny.

„Rudý praper“ V noci dne 1. května vracelo se v Holicích několik mláděv sáledných dělníků s noční pítky a cestou sáprvali si plech „rudý praper“. Mladí dočerpányi mltali se 19leté tovární dělníci Jos. Křátr-

nový, J. Štáhl, dále Josef Bělek, Al. Štáhl a Ant. Neuman. Všechni jmenovaní byli muži.

Krádek. O týdenním trhu dne 2. t. m. vstřelil náhodou obchodník drabů B. Košťálek z Klabova a hapso posíláku z 12 st.

Vybíral na stavkující dělníky. Předsedě se dále odbojaly ve Věšních pouť. Pošť bez taneční zábavy nebyla by ani pouť a tak i ve Věšních byla musika hlučná a veselá. Na konci zábavy setnena tekla štravarka, po níž svolil se kotlat sdejší slavný Jos. Morávek a vybírá do klobouka „podpru“. Rozsáhlé obecenstvo neptalo se ani na to, co to vlastně vybírá a tak dárky v klobouku pokaš restly. Když však dorově se který občan, že sebrané peníze mají přijít na stavkující dělníky, strhla se ze všeobecné radosti a sebrané peníze byly dotýceni odejmuty.

Oběsil se. Dne 27. m. m. nalezl byl dělník Jan Broekl s Holie v nedobré od Holie lase oběšený. Co dohánělo dělníka k sebevraždě, nebylo zjištěno.

Z Českého Skalice. Přičiněním dp. V. Uhlíře, faráře ve Velké Jesenici konala se letos poprvé v Č. Skalice jarní prohlídka vojenských koní, jež dala velitelství zeměbrany ve Vys. Mýtě v užívání rolníkům na dobu šesti let. Ku prohlídce bylo přivedeno 31 koní. Dříve konala se jarní prohlídka v Hradci Králové.

Ze Starého a Polleky. V nejbližších dnech započne u nás svoji činnost nově zřízená zapsaná společnost spojitelná dle systému Raiffeisenova. Přejeme mnoho zdu.

Z Dobrušky. („Hanácké přástky“). Dívčí pěvecká jednota „Vlasta“ uspořádala v neděli dne 26. dubna „Hanácké přástky“ a to s rozhodným úspěchem. Výprava skvělá i provedení svědčí o veliké pili p. regisura Krausa a fidele zpěvu p. J. Novotného. Všichni účinkující váli se do svých úloh tak, že v pravdě divák lehce oddati se mohl iluzi rozvíjejícího se jaro života přásterého pod hanáckým krovem. Živě, skoro plastické vypravování „teké Kosičky“ (sl. Sklenářové), tekté Věhlidalky (p. Krausova) a Janka Chřtilu (p. Rydla) a vtipné interviewy hospodáře (p. Ješek) nemožno nalézt lepších interpretů pro sebe. Za hrčení kolovrátků plynul celý děj utěšeně jako krásný sen, z něhož se duše nerada probouzí do víru bizarního života dnešních dob. Střídající se vypravování, zpěv, apích přásteré, vtipy chlapců jeví se jako splyvající obrazy kaleidoskopu, jež chtějí se navzájem předstihnouti v koloritu své krásnosti. Předvedla tu skutečný obraz života národního, jenž uchvátí mus každého ryzí cenou své původnosti! — Podotknouti však sluší, že by snad budoucnost, poněkud sníženým vstupným pro lid, mohlo být umožněno v širším obecenství z chudších tříd sdílet si se představení tak sušlehtějícímu a povznášejícímu duchu národního! — Zmínky pochvalné zasluhuje všim právem hudba p. J. Novotného, která přednesla několik koncertních kusů, které animovaly veškeré posluchačstvo ku hlučnému potlesku. Na venkově můžeme si gratulovati k hubbě na takovém stupni vysplosti stojící. Přátí si jest, aby „Vlasta“ opět brzo nás překvapila tak krásnou a povznášející zábavou jako byly „Hanácké přástky“. (Zpráva o valné hromadě křesť. jednoty sv. Václava).

Po zahájení schůze vid. p. děkanem A. Flešarem, který v řeči své poukázal na utěšený rozvoj jednoty, podal jednateleku zprávu, dp. Otakar Hruška, z níž vyjmáme následující: Pořádády byly čtyři větší zábavy se solovými výstupy a členové sebrali zdatile čtyři jednoaktovky. Kromě toho uspořádána vycházka do Provoze. Veřejné přednášky konány byly čtyři: Dvě vid. p. předseda A. Flešar „o privilegii města Dobrušky“, p. fidele J. Dlouhý „o původu historie, dp. Otakar Hruška „křesťanství povznášelo práci“. Po zprávě p. jednatele podal knihovník A. Paulus potěšitelnou zprávu o hojně četbě členstvem. Knihovna naše čítá za krátkou dobu dvouletého trvání 814 svazků. Na návrh p. knihovníka povoleno valnou hromadou 20 st. na zakoupení nových knih. Pro přání rok zvolení: Za předsedu vid. p. Antonín Flešar, za místopředsedu Vladimír Hornov, do výboru: pp. Edvard Beer, Jos. Hendrych, soustružník, Jos. Hendrych, truhlář, B. Hlaváček, Ign. Honěk, Otakar Hruška, Václav Novák, J. Novotný, J. Pantic, A. Paulus, J. Roubal, J. Siegel. Za náhradníky: Ant. Maršálek, K. Špaček, J. Novotný, K. Čížinský. — Po vykonané volbě místopředseda Vladimír Hornov přednášku o programu křesťansko sociálním jakož i o organizaci křesť. sociálních jednot. Na konci přednášky podal návrh, aby zřídil se technický odbor jednoty, v němž by vzdělávání byli mladší členové jednoty. Návrh přijat a ihned přihlášeno se do odboru 22 členů. Odbor schází se nyní pravidelně jednou za týden a sice v neděli odpoledne za hojného účastenství. — Dalšímu působení jednoty Zdař Báh! —

Z Heřmanice n. L. (Pacta.) Devatenáctý duben byl pro Heřmanice dnem slavným. Každý se chystal počtiti sdejšího o školu, o chrám a o obec velezasloužilého fidele učitele na odpočinku p. Jana Jeřábka, kterýž 20. dubna 1846 — tedy před 50. lety — zde službu nastoupil. Obec ověncena byla prapory, okna osvětlena. O půl 8. hodině večer zahulaly první rány z hmoždítků a průvod pochodňový se bral v pák-ném pořádku k obydlí oslavence. Napřed krácela školní mládež se svými p. učiteli; pak hasičský sbor s Brodu a transparentem, na kterém ve světých barvách slova: „Sláva jubiláru!“ překrásně zářila. Pak šli spěváci, obecní výbor z Heřmanic, s Brodu a s Hrabčic. Hasiči z Hrabčic uzavřeli průvod, za nímž následný počet lidstva. Před bytem jubilára zahrála kapela několik akladeb, chor spěváků na Hsenní p. fideleho učitele Roberta Wagnera, velice dojemné dvě písně („Den Páně“ od p. z Kreutzera a „Sláva Boží v přírodě“ od Beethovena). Blahopřání předneslo školní dítě, na to blahopřání zastupce kostela, školy, obce, hasiči atd. Starosta z Heřmanic odečkal oslavenci dekret, kterým jmenován byl jubilár čestným členem obce Heřmanic. Velitel hasičů s Brodu daroval témuž diplom čestného členství sboru hasičského téže obce. Krátkými, ale velice dojemnými slovy vyprav sdejší p. fidele Robert Wagner shromážděný lid, by provolal slávu p. Jeřábkovu, což následně se opětovalo. Když oslavence ukázal k něbi a pravil,

že jedině Báh mu tu milost dal, že tak dlouho žije, nastalo zádné oko nasmocené. Když pak s pozdraveným hlasem prosl, by provolali slávu císaři pánu, který jubiláru zaslulný křís a korunou daroval, všichni nadšeně tak učinili. Císařskou hymnou se ukončila celá slavnost. Dlouhý průvod s lampiony, zářící transparent, bengálské osvětlení, osvětlená a okrášlená obec, veliké množství lidu a stělsba s hmoždítky — vše dělalo dojem imposantní, nespomenutelný a dokazuje, že si sdejší obecenstvo dovede vážit mužů zasloužilých byt i na odpočinku byli. Dne 20. dubna byla slav. mše sambrosianským chvalospěvem. Přejeme upřímně p. jubiláru, kterýž byl 62 roky v činné službě, a nichž 28 v Heřmanicích působil, aby hodně dlouho ještě přítomné čilosti a svěžesti se těšil.

Z Pouchova. Koncem května neb začátkem června odbojví se budou v obci naši nové volby do obecního zastupitelství. Volbám těmto hledí se s napjetím vstříci a očekáváním, že se vyčistí vzduch po dlouhé době; očekáváme, že do zastupitelství voleni budou mužové, kteří dovedou obec reprezentovati; máme mužů takových dosti. Helelo hudiš tentokrát: „Svůj k svému.“

Z Kunštátu. Na farnosti Kunštátské budou od 14.—24. května odbojví sv. misie vedením vedlost. P. rektora Ondřeje Kösslera a dvou důst. pánu bratří členů z řádu Redemptoristů z hory Matky Boží u Králík. — Dlouho trávající sněh a nyní deštivé počasí způsobily, že tak hned nelze zde pomyslet na sdělávání půdy a setí. Rolníci hledí proto s velikými obavami budoucnosti vstříci, jestli takové počasí potrvá. Horní tok divoké Orlice následkem roztání sněhu, jenž doposud ležel netknut na hřebenech hor Orlických a v rozsáhlých lesích, se velice rozvodnil a zaplavil daleko a široko luka a polnosti zdejší krajiny.

Letešní visitace ndp. biskupa.

Z Velimí. Uvítání J. B. M. bylo u nás velice slavné. Postavena pěkná slavobrána, ozdobená prapory a nápisem „Vítej nám!“ a u chrámu Páně ještě dva jehlance z chvoji s prapory. J. B. Milost vylelo vstříci devět banderistů se šerpami v barvách národních, okrasní hejtmán z Kolína a šk. inspektor. Za stělsby, hláholu zvonů a hudby přijel ndp. biskup ku bráně, kdež duchovenstvem pozdraven, načež p. V. Šiman, rolník z Velimí, přednesl velmi vhodnou uvítací řeč, v níž poukázal na zásluhy ndp. biskupa. Na to J. B. M. odvětil: „Těší mne, že mezi rolníky spatřuji muže rozhodné, kteří rozum mají ve světle víry a nejsou obestřeni tmou bludu,“ a požehnal zastup. Jmenem dětem uvítala ndp. biskupa pěkně žákyně M. Strichova. J. B. M. přijal pak podanou mu kyticí a požehnal dívky: teď teprve se hnuť průvod do chrámu Páně, kde zdatile zapěl sbor „Ecce sacerdos“. Kázáním svým uchvátí ndp. biskup lid, který do posledního místečka nás milý, nyní překrásně vymalovaný chrám vyplnil. Po vykonaném sv. biřmování poděkoval dp. farář J. B. M. a poukázal hlavně na lásku katolíků k chudému našemu chrámu Páně, že vše, co jest krásné ve chrámu Páně, láska lidu věnovala. J. B. M. pravil, že jest překvapen krápným chrámem, který před sedmi lety ještě v chudobě viděl, a doložil, že kdo chudému dává, dává na úrok Pánu Bohu; že Báh, ač darů nepotřebuje pro sebe, o lmení hojně, co pro jeho čest a slávu se dává. — Tak vše v chrámu Páně skončeno. V obci byly domy katolíků prapory ozdobeny. Obch. Kučera vyvěsil též prapor, ale nátlakem svého domácího pána, evangelíka, musil jej sejmuti. Při odchodu doprovázelo opět banderium a hudba J. B. M. až do Předhradí, načež banderium a hudbou vrátilo se do obce.

Z Oumyslovic v Poděbrad. Malá farnost Oumyslovická slavila dne 26. dubna zvláštní slavnost. Zavítal tam nejđ. vrchní pastýř, Edvard Jan Nep. Brynych, aby udělal svátost sv. biřmování. Vzdor mnohým agitacím rákolkých plátek, s nimiž srovně v jednom řáku kráceli naši evangelici a někteří také katolíci — dostalo se našemu milovanému velepastýři krásného uvítání. Četné banderium vítalo církevního hodnostáře u dvora Blata, kdež v řeči dobře promyšlené vítal J. B. M. rolník z Kout, p. Josef Stehlík, dokládaje, že chtějí vždy rádi podstoupiti boj s nepřáteli našeho sv. náboženství. Obec Oumyslovická sama ovšem neupírpěla ničím, jestli hlava obce té p. V., také katolík jeden z mnoha, kteří tak vysoko se povznegli, aby poznali, čím má býti starosta obce své. Za to veškerá uznalost budiž vzdána prvnímu radnímu obce Oumyslovické, který dobře vystihl své postavení a dal na vlastní útraty postaviti krásnou bránu. U brány uvítán nejđ. p. biskup místním farářem případnou promluvou; žákyně obecné školy M. Lazarova z Kout uvítala jménem školní mládeže, slibující, že vždy pod praporem sv. kříže chť bojovati. — Jménem kollatury promluvil rozhodný katolík p. Václav Douša, starosta obce Kouty, tlu-močil radost všech osadníků z tak vznešené návštěvy a přál ndp. biskupovi všeho dobra od Boha na mnoho let. Konečně uvítal J. B. Milost pan správce školy z Kout, Jan Řehák; alyšeli jsme z úst jeho slova, která radostí naplniti musí každého kat. otce i matku; sliboval totiž, že učitelstvo farní bude vždy věsti mládež sobě svěřenou v duchu církve katolické. Nejđ. p. biskup poděkovav všem, odešel do farního domu a odtud do chrámu Páně. Při krásné řeči J. B. M. byli uneseni všichni přítomní; a aby ještě jednou mohli slyšeti slova jeho, kráceli dne 27. dubna do Čimřeví v celých nástupch a dne 28. dubna do Vrbice, kdež rozloučivše se s J. B. M. provolávali s toho srdce: Báh žehnaj nám a zachovej dobrotivého otce našeho na mnohá léta!

Z Vrbice. Uvítání majdůstojnějšího vrchního pastýře bylo u nás srdečné. Střlení s hmoždítky, banderisté na koních, kteří vedl p. starosta Opocnický, slavobrány, uvítací řeč, kterou ml. p. starosta Vrbický, oslovení družiček, to všecko bývá všude jinde. Co jsem ale ještě jinde neviděl, alespoň ne na vsi, byl imposantní průvod, v kterém si osadníci a jmenovitě biřmovanci uváděli svého vrchního pastýře do chrámu Páně. Převleklý zastup v pořádku sestavený očekával J. B. M. u brány, odkudž po uvítání cestou asi 10

minut trávící se ubíral v šestistupu vzhůru ke kostelu v tomto pořádku: školní mládež, mláderci, panny, hudebníci, družičky, hasiči jdoucí s obou stran J. B. M., mušové a šeny. Radost zářila s očí všech, a tato radost změnila se v nadšení, když v prostorném chrámu naslouchali vřelým a dojemným slovům svého biskupa. Zvláště vhodná byla slova nejzasloužilejšího kazatele pro katolíky ve farnosti smíšené, a zajisté že nezůstala bez hlubokého dojmu. Jak radostné bylo uvítání, tak tklivé bylo loučení. Ač bylo ještě mnoho práce na poli, sešlo se přece dosti osadníků, aby při odchodu ještě jednou spatřili tvář milovaného vrchního pastýře. Báh jej provázej a posiluj!

Z Nového Bydžova. Snad dosud nikde v diecézi naší nehlédno návštěvě J. B. Milosti vstříci s takým napjetím, s takou nedečkavostí, jako ve městě našem. Příčiny toho byly rozmanité; my blíže jich označovatí tu nechceme. Snad postačí jen podotknouti, že Bydžov je sídlem „Stráže nad Cidlinou“, a pak každému nestrannému pozorovateli české veřejnosti vše ostatní samo sebou již bude jasno. Nechceme tu šířiti slov, jakým způsobem pokrokový tisk sobě vedl přímo před návštěvou našeho arcipastýře; zdali to byl způsob ve všem počestný ton-honetní, akce všude poctivá, to nechť zodpovědí sobě ti, již k táboru onomu se hlásí — my svého soudu tu pronášeti nechceme. Než dosti již této všeobecné úvahy. Den příchodu J. B. Milosti konečně nadešel: bylo to odpoledne ve středu dne 29. dubna, kdy vítali jsme svého biskupa, a můžeme říci, že přivítali jsme jej způsobem důstojným. Vstříci naproti vylelo vrchním svému pastýři četné banderium z okolních obcí až na hranice osady Lužické, odkud přijížděl. Škrvlým tímto opravdu průvodem obklopen, dojel povoz biskupský ku křži malínskému, kde hustě čety našich zedníků a truhlářů jakož i hasičů sousedních obcí svého biskupa očekávaly. Setkání se všemi tu bylo nanejvýše srdečné. Po chvíli hlul se průvod dále, až přiblížil se ku městu. Na kraji města přivítán J. B. Milost deputací městské rady, zastupci občanské besedy, zpěváckého spolku, jakož i některými členy různých společenstev. Po uvítání, jež mělo ráz zvláštní upřímnosti, nastoupila cesta městem. Husté davy lidu těsnily se kolem biskupského povozu po obou stranách nádražní ulice, uctivé svého pastýře pozdravující. Řadami těmito hustými projel arcipastýř náš až k děkanovskému chrámu, kdež očekávali ho c. k. úřadové, sborové učitelští gymnasia, všech místních škol obecných a měšťanských, jakož i místní duchovenstvo. Mládež veškerá stála špalírem. Neviděti těchto davů lidu, jež přišel vzdor počasí nepřiznívém, aby dozdrazil a přivítal svého biskupa, nemohlo než oko zaslepené předpojatostí a při nejmenším nepřizní. Sam vrchní pastýř náš tím vším nade vše mile dojat byl a děkoval na všechny strany srdečně. Uvítání ukončeno zdatilým oslovením žákyně L. Svobodové, dcery školského duchovního. V krátkosti, potom měl velepastýř náš ve chrámu promluvu, jež dýšíc upřímnou náboženskou tendencí a uslehtilou láskou vlasteneckou ve všech přítomných vyvolala hluboké pohnutí. Po té uděloval vrchní pastýř náš sv. biřmování mládeži studující; jež slovy opravdu vroucími a vřele pročitnými napomínal dle příkladu sv. Václava k věrnosti ku víře a k účinné lásce k vlasti. Ve čtvrtek na to udělal arcipastýř svátost sv. biřmování dospělým, v pátek pak všem dítkám školním. Všechni biřmovanců bylo 2327. A každý ten úkon posvátný provázal arcipastýř řečí nadšenou. V pátek pak odpoledne opět za četného účastenství věřících a veškeré mládeže s námi se rozloučil, aby na blízkých Metličanech ve své visitacní cestě pokračoval. Žákyně L. Jedličková, dceraška zdejšího stavitele, dala mu za všechny dojemné „s Bohem“. — Tak přivítali jsme svého biskupa, a takový byl pobyt jeho mezi námi. Srdečné, opravdové díky mějtež všichni ti, kdož k jeho uvítání způsobem jakýmkoliv jste se přičinili. Zdař Báh! — Ku konci pak jen dovolujeme si několik otázek k místnímu listu: Ptáme se: kdo, kdy komu a čím hrozil — a tak někoho k uvítání nutil? Tážeme se, zda pravdou, že příznivci a zamlklé byly ty ulice, kudy biskup náš projížděl? Ptáme se dále, zda důstojný to způsob agitace, jak jevil se v lokálkách posledních čísel „Stráže“ a v činech jednotlivých pánu? Ptáme se, zda možno Čechu, a to Čechu jen poněkud věřícímu psáti tak, jak psáno v číslu posledním téhož časopisu? Pánové asi sami dobře vědí, čeho jednání podobné hodno. Než nechceme stejného způsobu boje užívat. Spíše tanou nám slova Kristova: „odpusť jim, neboť nevědí-atd. Na konec, panové, slovo poslední: My ze svých skutků počet vydávati se nebudeme báti nikdy a soudu historie se též nelekáme. Budoucnost ukáže, kdo s národem to pectivěji smýšlel, zda ten, kdo víru jeho snažil se zachrániti, či ten, kdo všim úsilím ji ubíjel?!

Z Metličan. Nejbliže jsouce u Nového Bydžova, nemohli jsme se ani my bez boje s pokroky oběti. Ačkoli celá kollatura jest dobře katolická a biskupa katolického za osobu ptílis povznešenou považuje, než aby i s nejmenší demonstrací proti němu souhlasila, mělo přece terorizování pokrokových z blízkého města ten následek, že někteří starostové obcí přifařených se báli účastniti se slavného uvítání Jeho Biskupské Milosti, jež se ale i bez nich utěšeně podařilo a záleželo (mimo všude obvyklé projevy radosti — četné zastupy lidu, vyvěšování praporů, přepínání ského s Prasku, (se Sloupna se nesúčastnili, bylo ale přece i tam slavné uvítání hned o prvním noclehu J. B. M. — zásluhou radního p. Holého, třídního učitele p. Kaliny s ctěným spolkem ochotníků a p. Vobořila jun.) U slavobrány vítal dp. opat benediktinů Broumovských Dr. Bruno Čtvrtek, jakožto patron kostela a fary Metličanské, kterýž v sámu svém sloupenském hostinu visitační dával a J. B. M. tichý útlek k odpočinku po více večerů připravil; pak místní správce duchovní, na to p. Pospíšil, kmet rtihodný a bývalý starosta mnoholetý jménem přifařených obcí, konečně žákyně 4. třídy jménem dítek. Všechni biřmovanců bylo 726, mezi nimi 226 jinochů a mužů, kteří přes všecku agitaci s nelícenou účtou

k J. B. Milosti se hlásili. Nejvíce agitoval proti všemu uvítání — a zlobil se pak nemálo, že přece všude dost slavné bylo, — starosta (již na odstupu) obce Sloupna uveřejněním v novinách dvou farních dopisů dotčených kritizováním jich a honosením se s jich domnělou neprospěšností, ačkoliv ubohý nejméně má přičin k tomu, aby dělal velkého a pokrokatá městských se přidřoval.

Z Nechanic. Přese všecko štvaní se strany radikální dostalo se u nás J. M. ndp. biskupa Edv. J. Nep. přijetí vřelého. Ač povětrnost byla nanejvýš nepřátelivá, stavěna byla ve přifášené obci Kobylické slávohrána, u níž to po tu dobu nedočkavých osadníků shromáždilo se veliké množství i z města Nechanic. Na sobotu dne 2. t. m. ohlášen byl příjezd J. B. M. a k uvítání dostavil se ze vzdáli hrabě Otto z Harrachů, zastupuje churavosti právě vládnoucího pána V. průvodu Jeho Osvícenosti byl též p. místodržitelský rada Šolta z Hradce Král., p. patronátní komissar Fr. Cancner, p. patr. důchodní J. Svoboda, stavební kontrolor p. Viktor Šmíd, lesmistr ze Přimpu p. J. Klipínský a p. lesní inženýr p. Otto Šmíd a všichni pp. správce z velkostatku Sádová. U brány vítal J. B. Milost nejprve Otto hrabě z Harrachů na pomezí osady Nechanické, potom p. lesní Karel Prikner, obecní starosta p. Fr. Frydrych a jménem dětí školních žák Emil Prikner. Po té v kočarech jeli do města, kde u farního domu očekávali J. B. M. zástupcové c. k. okr. soudu, c. k. okr. berního úřadu a také pp. lesníci z panství Sádovského a množství lidu. U vchodu farního domu očekávalo J. B. M. důstojné duchovenstvo. J. B. M. vřele uvítal místní duchovní správce poukávav zvláště jako bývalý žák na okolnost, že vítá svého vrchního pastýře již ne jako žák svého bývalého učitelského rádce a učitele, který jazykem českým vzdělával rozum a srdce mladého dorostu bohosloveckého, aby milovali Boha, vlast a národ český. Dále uvítala dívka páté třídy J. B. M. Boženka Paděrova velice dojemnou básní. Za krátko odešla se J. B. M. ve průvodě do chrámu P. kde po vykonaných modlitbách a pobožnosti za zeměle vystoupila J. B. M. na kazatelnu. „Požehnána buďtež slova Vaše“ — tak promluvil duchovní správce ku J. B. M. a skutečné slovy svými osvěcovala rozum roznítila srdce a upevnila víru J. B. M. posluchačů. Krásné podobenství o marnotratném synu podalo látku, která nad pomysl byla zdařile probírána. (Odchod marnotratného syna z otcovského domu, odvrácení se od nejlepšího Otce Boha nynější společnosti — dále nešťastný život — úmysl vrátiti se k Otci — k Bohu to pojoato slovy nevěra — pokrok — reakce a vše podána slovy tak rozumnými, že časové tyto zásady a problémy měst, rodin, jednotlivců pochopili i dívky školní při pondělní katechesi, které bohužel v těchto zásadách již i od svých rodičů jsou poučeny a o nynější politice v kruzích rodinných uvědoměny, tak že vyrůstá omladina, která pohrdá vším, co je křesťanského ku zkáze rodin a tudíž národu a navyká pokroku pochybnému nikoliv přiblížit se k Bohu nejlepšímu dobru nýbrž k němé tváři. Co však pochopiti musil každý, bylo líčení, kterak člověk buď šťastně pokročí k Bohu nebo učiní kroky zpět k němé tváři, která následuje svého pudu nemajícího rozumu. Tato rozumu nemá, hovoří svým žádostem, člověk, který této němé tváři následuje, hovoří vášním a náruživostem a výsledek všeho toho nespravedlnost, touha po rozkoších, rozhraně poměry v obci a rodinách. Dobře pověděno, neboť nejlepšími doklady toho jsou poměry neurované našeho města. Jeho Biskupská Milost promluvila tak, jako by poměry velice dobře znala. Pobožnosti májovou před krásné upravenými oltářem ukončeno přivítání. Druhý den o 7. hodině kráčela J. B. M. do chrámu P., aby zde dospělá biřmovala. Opětne ráčila se J. B. M. podjati práce ve velikém chrámě, kde obtížno hlásati slovo Boží a promluvila jasně a případně ku slavnosti „Nalezení sv. kříže.“ Dojalo posluchače zvláště líčení toho, co se dalo pod křížem Kristovým na Kalvárii. Tu rouhače, onde hravíci v kostky, posměvače a pohanského setníka bijícího se v prsa, vše na křesťany nynější promluvil — a pověděl slova „Christus semper inter duos latrones crucifigitur.“ Že působila slova jeho v sobotu mocně, nejlepšími jest důkazem, že chrám Páně byl navštíven takovými, kteří po celý rok do kostela nepřicházejí. O čtvrté hodině odpol. odjela J. B. M. na Hrádek, aby navštívila kapli zámeckou a filiální kostel v Hrádku. Třemi branami vjezd do verandy zámecké, kde špalírem stáli hasiči Hrádkovští se svým velitelem p. Fr. Kalenským, majitelem uesedlosti v Hrádku a učitelem tamjším. Byli zde zastoupeni opět pp. lesníci a pp. úředníci Osvícenosti před portálem, zpěváci, a stoupenci družičky, po té následoval zpěv ku sv. Duchu, J. O. hrabě Otto z Harrachů přivítal J. B. M. za rodinu hraběcí, družička Mařenka Rybova za školní mládež, velebný pán Opletal za zámeckou duchovní správu; po té J. B. M. laskavě ráčila odpověditi, následovala hymna papešská a dále bylo požehnání v zámecké kapli. Krásná byla vložka a solový zpěv. Ku konci podával žák Josef Hýsek. Velice zdařile také nadvícen byl zpěv „Aby nás P. Bůh miloval.“ Následovala potom návštěva kaple, filiálního kostela v obci Hrádku. U kostela přivítal J. B. M. starosta obce Hrádovské pan Jan Kůsel. V pondělí dne 4. t. m. v den svých Abrahamoviny biřmovala J. B. M. školní mládež. Dítka přimši sv. zapěly „Hospodine všech věcí Pane.“ Blahopřání k Abrahamovinám J. B. M. přednesla krásně žákyně Aloisie Priknerova a poděkování velice dojemně Milada Jiroutkova. Po vykonaných obřadech přijímala J. B. M. deputaci Nejdůst. kapitoly, v jíž čele stál vypoce důst. p. gener. vikář Mons. Dr. Alois Frýdek a papešský prelát Fr. Fiala a za družstvo sv. Jana Nepom. vypoce důst. páni Mons. Boh. Hák, bisk. vikář, děkan T. Štebelský a vik. sekr. V. Uhlíř a téměř všichni zástupcové diecéaního duchovenstva, mezi nimiž zvláště krásně blahopřál vdp. sekretář vikar. Václav Kalas, duchovní správce ve Hněbověsi. Došlo také veliké množství telegramů a blahopřejících listů z různých krajů české vlasti. Již v chrámě P. prohlásila J. B. M., že na památku svých Abrahamovin chce podělit chudé zdejší a také po požehnání dostalo se každému přihlížavšímu se chudáku po 1 zl., kterých

bylo okolo jednoho sta. V pondělí odpoledne rozloučila se J. B. M. s městem našim, kdež biřmovali ráčila na 1824 biřmovanců. Dojem pobytu J. B. M. lze pozorovati ve městě, neboť dostalo se J. B. M. sadostučinění za tu pochybnou čest i se strany města neboť pan měšťanosta a poslanec Hráský Fr. Rašín byl viděn na nejpřednější oratoři při všech kázáních. Přejem J. B. M., aby slova Jeho jako zde, tak i všude táhla za sebou ty, kteří předpojatí a štvaní jsou slyšeti „slova pravdy“, světla a tobo pravého pokroku.

(Zasláno.)

Poděpsaný výbor konaje milou povinnost vzdává uctivý dík všem, kteří přispěli ku provedení slavnostní akademie na počest 50.letých narozenin

J. M. ndp. biskupa Edvarda Jana,

vznešeného protektora jednoty.

Jmenovitě vyslovujeme vřelé díky dp. Vladislavu Sekerovi, katechetovi Rudolfinu a Dobroslavu Orlovi, vicerektoru b. Borromaea za laskavé účinkování, ctné firmě Al. Lhota za ochotné zapůjčení koncertního pianu. Rovněž vysoc si vážíme návštěvy vzácných hostů, kteří svou přítomností zvýšili lesk slavnosti a naše snahy lichotivým způsobem k další práci povzbudili. Naším příznivcům řekne Bůh!

Jednota katol. tovaryšů v Hradci Králové,
dne 5. května 1896.

Za výbor:

Jan Černý, Josef Polák st., ThDrC. Frant. Rejl,
t. d. místopředseda. t. d. starší. t. d. starosta.

(Zasláno.)

Pátá terciářská pouť na sv. Hostýn a Velehrad. Lonského roku vyličil vys. d. p. děkan Štebelský — co přední účastník pouti svatobytinské překrášle a uchvatné příběh i dojem i výsledek pouti této — a sejistě s ním souhlasil každý, kdož již velítaje ani peněz ani času — tato pout' jedenkrát byl podnikl. Ano na pouť Hostýn a k pouť. Velehradu by měl každý uvědomělý vlastenecko-katolík aspoň jednou putovati a račim mu za to, že až do nejdálší smrti má zůstane ta pouť upomínkou nejen milou ale i účelny plnou. — Volám za svědky všech p. t. pánů duchovních — i laiků — kteří na př. lonského roku i dříve již byli s námi putovali. A protož odhodlali jsme se my terciáři opět letos uspořádati vlastní poutní vlak na sv. Hostýn a Velehrad a to mimo jiné příčiny závažné — i ještě proto, že 1.) letos sv. Otec Lev XIII. sám vyhlásil věřících ku poutem Mariánským a 2.) že právě v Mariánském měsíci náš nejdůstojnější p. biskup slavil své Abrahamoviny, chceme J. B. Milosti ku počtu, co jeho věrné ovečky tam k trůnu Matky Boží zvláště putovati a toboho svého všeho věřících, lidí miláček — odporučiti ochráně Matky divotvorné, na sv. Hostýně trůnící. Vlak ten bude vypraven dne 1. července — a budou opět již v Pardubicích v týž den se vydávati pro účastníky jízdní listy — a sice z Pardubic za listek III. třídy 4 zl. 47 kr., z Chocně 4 zl. a z České Třebové 3 zl. 57 kr., a se za cestu tam i zpět. Ostatní bude ještě v červnu oznámeno. I žádám a prosím snažně všech p. t. p. duchovních pastýřů, zvláště tam, kde mají ve svých farnostech fary, aby laskavě všem věřícím s kazatelny tuto pouť osámili, ji vřele odporučovali, a pokud jim možno i svým sůčastníkům podporovali. Každý do taz zodpoví milerád J. Hejtmánek, farář v Německé Bělé.

(Zasláno.)

Čteným pánům Frant. Hlávčkoví, Janu Šachému, Karlu Halenakovi, Št. Paulevi, Frant. Pavlíkovi a Cyr. Slavíkovi.

Vzhledem ku laskavému připomenutí, jímž v posledním čísle „Ratibora“ jste mne obětřdili, Vám oznamuji, že řádně speciálního zákasu ne mám a děkuji Vám proto za mimoděk mi prokázanou reklamu.

K tomu podotýkám, že na základě mých odborných studií, svého praktického zaměstnání v oboru strojaickém a zvláště instalačním, dostalo se mi koncese bez námahy, která jest v rejstříku koncesovaných živností pod čís. 29. zanešena.

Jsem tudíž co živnostník daň platící nejméně aspoň stejně oprávněn živnost instalační provozovati, anižby měl kdo přičinny na všech možných místech na mně si stěžovati a tím méně práva směr povolání mého určovati, které povolání jsem osobám a mne samému přináležeti.

Ostatně nepovažuji z nadepsaných pánt žádného za odborníka ve směru tom a nebudu se proto s nimi, pokud ovšem jednání jejich v dovolených mezích pohybovati se bude, v další polemiku novinářskou zapřádati.

V Hradci Králové, dne 6. května 1896.

Jen. Macháček.

(Zasláno.)

Pan Josef Krejčík

závod sochařský a řezbářský v Praze.

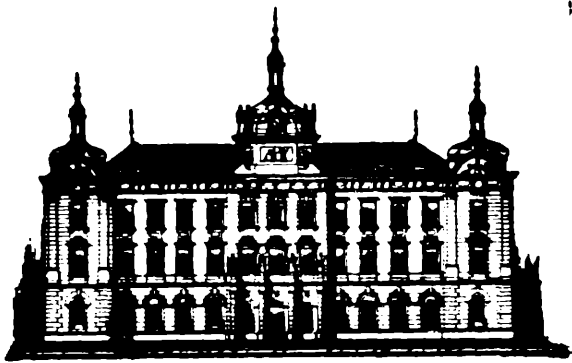
Dílky Bubna 612 — VII. — Sklad Elišěina třída 24.

Obnovení kazatelny a oltáře sv. Floriana ve zdejší chrámu Páně bylo provedeno k úplné spokojenosti mé i zdejšího občanstva, za čož Vácnosti naše nejserdecnější díky vyslovujem

8 velkou účtou.

Frant. Cibazar,

Netolice 6. listopadu 1894 měřán (spolek.)

Příspěvky na Adalbertinum.

Vld. p. Jan Blásek, děkan v Kostelci u Chrásti 8 zl., Nejmenovaný kaplan 5 zl., p. Antonín Suchánek z Mezileší 1 zl. 18 kr., p. t. pp. konkurenti 6 zl., vld. p. děkan Schuppl z Police 1 zl., od dispensovanych 1 zl., vlp. Karel Slonek, kaplan ve Vamberku 3 zl., dp. Josef Svoboda, farář v Heřmani 5 zl. vdp. Dr. Soukup, profesor theologie 100 zl., Anonymus 50 zl., z fary Mořanské u Litomyšle 11 zl. 50 kr., Nejmenovaný 2 zl. 50 kr., Anonymus 10 zl. (druhá splátka vldp. Fr. Tondl, katecheta v Hradci Králové 5 zl., dp. Josef Hovorka, farář v Kaňku 50 zl., vlp. Štěpán Bobek, kooperator na Novém Hradci 3 zl. (Vlp. Ludvík Hora, katecheta dal 1 zl., čímž se oznámení v č. 52. opravuje.) Zaplat' Bůh! Za další příspěvky prosíme.

Vyznamenán na výstavě v Hradci Král. r. 1894
zlátou medailí a diplomem.

Umělé zuby

podle nejnovějšího amerického způsobu vyrábím a konám veškeré práce v obor ten spadající přesně a solidně na základě dlouholetých zkušeností, ruče za nejlepší obsluhu. Zaručuji ceny nejlevnější a poručuje se do vzácné přízně ctného občanstva, znamenám se v hluboké účtě oddaný

Josef Časlavský,

zubní technik

Pražská ul. č. 77. v Hradci Král.

Rek založení 1859.

**Parostrojní
truhlárna.**

F. OSSENDORF

**Vysoké
Mýto.**

Odporučaje se ku provádění:

**Zařízení kostelních, jako: oltářů, kazatelen, lavic, skříní
na paramenty a t. d., umělokeho nábytku vůbec i prací sta-
vebních s rozsahem neobmezeným.**

Sklad nábytku.

Majitel nejvyšších vyznamenání ze všech obecných výstav.

Reference nejlepší.

Plány a rozpočty se na požádání vypracují a při event. objednávce neúčtují.

Žadejte vždy a všude slivovici a borovičku

Jon od Army
M. Nesňal
v Uherském Brodě na Moravě.

Vysnamena na výstavě v Hradci Kr. r. 1894.
nejvyšší cenou: čestným diplomem a státní medailí s korunou. Ve Vysokém Mýtě bronzovou medailí obchodní komory pražské.

DÍLNA A SKLAD
veškerých výrobků klempířských
František Hlávka
v Hradci Králové
— velké náměstí. —

Pozornost dle, že dostalo se mu úředního
povolání na

práce instalaterské

k zafizování hromosvodů, plyn- a vodovodů,
jakž i všech patentních soustav a anglických
splachovacích klosetů, lázní, rozličných čerpadel
pivních tlakostrojů atd.

Dále odporučuje svůj hojně zásobný sklad
zboží koupacích van, elových a cize-
vých rozr.

Stavební práce
klempířské provádí se správně, hlavně se zárukou.

Brusinky

v nejjemnější ražnéře zavařené

Skilový soudeček

franko za zl. 2.75

zasílá

J. Fáborský

v Týništi n. Orl.

Jan Horák,

vlastní výroba suken

v Rychnově n. Kněžnou

nebží na dobu jarní a letní

pravé vlněné látky

za ceny mírné. Četné opětně objednávky,
svlátky z kruhů vid. duchovenstva jsou milým
pro mne důkazem, že jsem bohu svému: „Po-
ctivý sebe menší výdělek lepší je sebe vět-
šího nepoctivého.“ věrný zůstal.

... a mýtky na požádání franko.

Zásilky na dobírku,

vid. duchovenstva dle práni bez dobírky.

Př. hromadných objednávkách výhody

oo možno největší.

Četná doporučení z kruhů vid. duchovenstva i P. T.

užitelstva k nahlédnutí.

Těž na splátky a bez svýšení cen.

Šetrným

domácnostem!

Poněvadž svůj závod již jen tento měsíc
řevodu,

vyprodávám

veškeré zboží kupecké

za velice levnou cenu.

Zvláště upozorňuji, že při odebrání kávy od
5 kilo účtuji tutě jako v šokách. V účtě

Alois Dvořáček.

Národohospodářská hlídka.

Úvaha o záležitostech.

Napsal P. Tom. Štěpánek, děkan v Mělníci.

(Pokračování.)

Ku konci těchto úvah budíž nám dovolen
pro příklad nakreslit nomaobými čty obrázek
naší záložny, jak jsme ji zafidili a kterák nám
prospívá.

Naše obec dosti pokročilá s posazky velmi
dobrymi, v tak zvaném „zlatém prutu“ se rozprosti-
rajícími, ležící mezi dvěma většími městy, kde od
dávných let jsou peněžné ústavy různého druhu,
a nichž naši občané v nouzi své hledali a nalé-
zali pomocí osobním neb hypotečním úvěrem, do
nedávna na dosti vysoký úrok; ústavy ty prospí-
valy v míře úžasné, hromadily častým ziskem své
rezervní fondy a podporovaly své městské obce
v podnicích obecně nutných a prospěšných, což se
až do dneška děje a lze tvrdit, že města ta svým
peněžným ústavům děkují tak utěšený rozkvět
školské a průmyslu svého. My venkovské pozor-
vali jsme a obdivme, a přiznáváme se, i a trochu
závidí tento pokrok sousedních měst, ačkoli jsme
též brali poměrnou část na vývoji tomto. Jent
prospíval i nám. Vědouce, že ziskem peněžných
ústavů, ku kterému jsme i my značnou hřívnou
— jak vklady, tak vypůjčkami — přispívali, sou-
sední města tak rozkvétají, zatoužili jsme, abychom
tu část zisku, kterou jsme až dosud městům dá-
vali, doma podrželi a své obce zvelebovali; a tak
vznikla myšlenka založit v některé obci vlastní
záložnu a to na základě stanov Schulze-Dalitsche
a zákona říšského o společenstvech z r. 1873, což
jame skutečně v letech r. 1891 provedli. Byla vy-
volena obec Medlešice, jako střed odevšad pří-
stupná, za sídlo občanské záložny. Svolali jsme
v březnu obecnou poradnou schůzi ze čtyř vákol-
ních obcí, vyhledávali a počítali ty hlavy schop-
ných a poctivých mužů dobré vůle, a když jsme
seznali, že naše myšlenka o zřízení záložny budí
vřelý zájem, že jest naděje na důstatek členů
a mužů schopných k vedení a řízení, spracovali
jame stanovory různých vákolních i venkovských
záložen dle poměrů svých, svolili zafizovací
komitét, aby postaral se o schválení stanov a o pro-
tokolování firmy a v červenci jsme již krám svůj
otevřeli; na počátku byly sice obtíže, šlo to po-
malu ku předu, ale s pomocí Boží jsme to vše
šťastně překonali. Vůdčí naše myšlenka, kterou se
jest naši záložně spravovati, jest své pomoci,
kterou takto provádíme;

1. Naše záložna jest ústavem dobrodružným
a nikoli výdělkářským;

2. Dáváme ze vkladů všech af členových
nebo větších 4 a půl procent úroků, půjčujeme
na 5—6 procent, kdežto vákolní ústavy v městech
ztroukují vklady jen na 4—nejvýše 4 a půl procent;
tím jsme získali důvěru hned na počátku, která
vždy stupá a se šíří. Úroky se vybírají a připi-
sují 1. a 15. každého měsíce, a v knihách se činí
závěr každého půl roku.

3. Ručení máme obmezené tak, že každý
člen ručí svým vkladem 20 zl. a ještě čtyřná-
sobným obnosem, tedy na jeden podíl připadá ru-
čení 100 zl. Toto ručení jest úplně dostatečné a
bylo ve valné hromadě ustavující s uspokojením
přijato, kdežto ručení neobmezené bylo jako ne-
bezpečné naprosto zamítnuto.

4. Půjčujeme na směny, na hypoteky a na
otevřený úvěr; velkou většinou dájou se půjčky
na směny s 1—3 ručiteli, které říditeletvo za
schopné uzná; dájou se půlletní splátky částečné,
jak se s dlužníkem vyjedná; nemůže-li dlužník
některé půlletí splátky zapraviti, počká se mu, jen
když úroky vyrovná; propadne-li směnka po třech
letech a není-li záplna zaplacená, obnoví se na
zbyvajících dlužnou částku. Při tom jednáme s nej-
větší opatrností ale i lidumilností, chceme pomoci,
vždyť se důkladně známe a víme, komu půjčiti,
posazkati, prodloužiti; ve výboru zasedají z každé
obce zúčastněné 2—3 členové, kteří do podrobná
referují o majetkových poměrech, rodinném životě,
spořádanosti, hospodárnosti a hodnosti žadatelově.
Těto af úzkostlivé opatrnosti jest nejvýše třeba;
náš rolník je většinou hypotekárně zadlužen —
starší městské peněžné ústavy „sebraly smetanu,
nám zbylo jen sebrané mléko“. Vyzýváme členy
své, mají li úspory v jiných ústavěch, af přenesou
je do naší záložny; mají dluhy jinde na vyšší
úrok, af si vezmou u nás půjčky na úrok nižší.
Čím jsme mnohemu již pomohli, že při výpovědi
dlužného kapitálu v jiném ústavě tázan bý, proč
chce starý dlužník zaplatiti, k odpovědi jeho, že
u nás ma nabízkme nižší úroky, byl mu tam též
povoln tak nízký úrok, jako u nás. Nehledíme na
velký zisk, jen když správní výlohy své kryjeme
a jen když svým členům pomáháme, aby neupadli
do rukou lichvářských.

5. Nepatrný čistý zisk přirážíme k rezervnímu
fonde, který pomalu sice ale přece roste, máme
již 1000 zl.; af budeme mít 10 tisíc zl. rezervního
fonde, bude čistý zisk rozdělovati se těm původ-
ním čtyřem obcím, které záložnu zřídily a po-
měrně k členským podílům, mnoho-li členové té
které obce v záložně uloženo mají, a obecní zastu-
pitelstva naloží s darem tím dle své potřeby ku
zvelebování potřeb obecních.

6. Že takto svou záložnu vedeme, získáváme
vždy více důvěry nejen členů svých a občanů ze
širšího vákolí, ale i u peněžných ústavů, které
nám nabízejí úvěr neobmezený, jehož časem pou-
žíváme eskontem a u kterých ukládáme i své pře-
bytky. Zde konstatujeme, že jsme za těch 5 roků
svého trvání neměli ani jednou nouzi o peníze, že
jame také ještě nedoznali ztráty ani jednoho ha-
leře. Dlužníci se natí platiti i splátky i úroky,

tak že doplatky ku konci roku bývají pranepa-
trny při tak velkém a vždy sloupajícím obsahu
peněz.

7. Členové říditeletva konají svůj úřad zdarma,
jen hotové výlohy se jim nahradí, af již na to
práce množí se v tak úžasné míře, že, potvrzá-li
nynější zřet agendy naší, bude posději nutno
přibrati placeného úředníka k pracím písafským
a účetnickým; hlavní však řízení, pokladnu, revisi
a kontrolu nepustíme nikdy z ruky své, abychom
bezpečni byli; i členové výboru a chvalitebnou
horlivostí přicházejí do schůzí a napomáhají tak
ku zdárné činnosti a rozkvětu záložny.

8. Tak prospívá naše záložna svým členům
ne tak čistým ziskem, jak více nízkým úrokem
z půjček a co možná vyšším úrokem ze vkladů,
a to jsou výhody, které podmiňují rychlý zřet
obratu peněz. Svědomitost, nezištnost a správnost
řízení vzbuzují důvěru členstva, kterého každým
dnem přibývá, a osmělujeme se tvrditi, že naše
nepatrná záložna prostředkem dvou velikých měst
koná svou pvičnost ku blahu občanů, a že jest
jim pravým dobrodružím, jehož si také váží a do-
brovolnou důvěrou zplácí.

Posléze malý přehled činnosti naší záložny:
R. 1891 (od července počínaje) vybralo se:
1244 zl. na závodní podíly, 3174 zl. 88 na vkladech
a 12 zl. 22. čistého zisku; ku konci roku zů-
stalo: 484 zl. 10 na hotovosti, 3032.78 na půjčkách,
895.78 uloženo ve spořitelně.

1892: závodní podíly 1676.30, vklady 17668.30,
zisk 212 zl., rezervní fond 12.76; ku konci roku
zůstalo: na hotovosti 2893.07, na půjčkách 13322.92,
uloženo ve spořitelně 3516.78.

1893: závodní podíly: 1977.80, vklady
26424.15, zisk 289.35, rezervní fond 288.62; ku
konci roku zůstalo na hotovosti 1735.75, na půjčkách
22.972.49 uloženo ve spořitelně 4272.87.

1894: závodní podíly: 2163.50, vklady
42.864 zl., zisk 249.05, rezervní fond 491.07; ku
konci roku zůstalo na hotovosti 3539.13, na půjčkách
34.007.32 uloženo ve spořitelně 7734.18.

1895: závodní podíly: 2294.75, vklady
54.887.46, zisk 247.04, rezervní fond 792.42 — ku
konci roku zůstalo: na hotovosti 2937.04 a na
půjčkách 55.296.72.

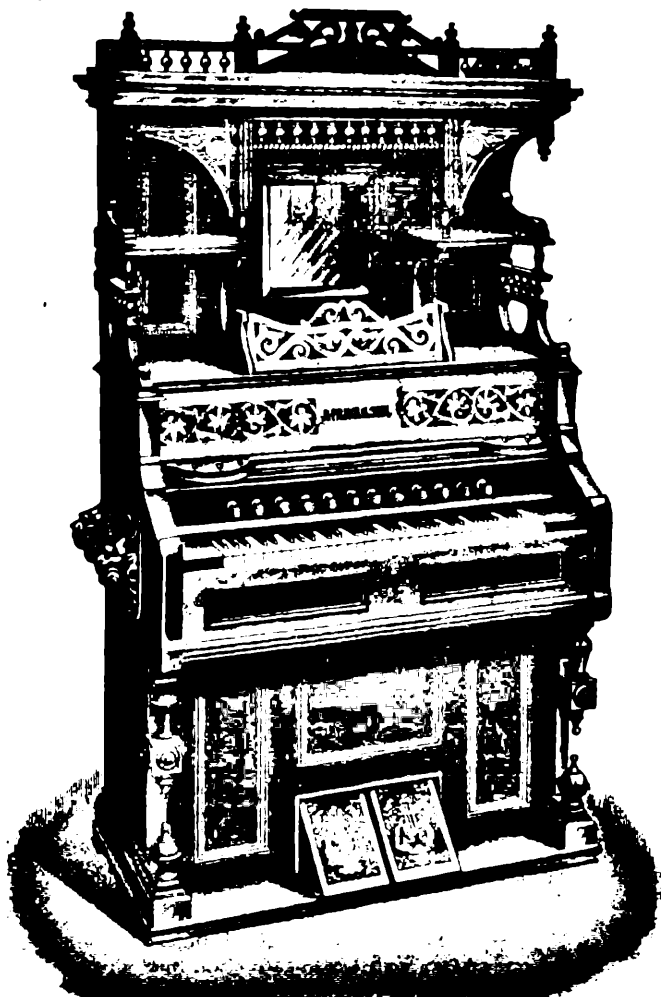
Přiráží se k rezervnímu fondu pr. 792.42
zisk čistý 247.04, zroste rezervní fond na 1039.47.
(Dokončení.)

Schůze zástupců hosp. spolků českého
východu za přicinou zřízení hospodářské župy
konána v neděli dne 26. dubna v Chrudimi. Při-
tomni byli zástupcové hosp. spolků: chrudimského,
pardubického, litomyšlského, nasavrckého a sku-
tečského. Předsedal předseda chrudimského hosp.
spolku p. poslanec Kudrnka. Po čilé, 2 hodiny
trvající debatě stala se následující usnesení:
1. Hosp. spolkové českého východu zůstanou i na
dále v dosavadním volném sdružení, poněvadž se
sdružení to velmi dobře osvědčuje. 2. Předsednictví
povede vždy po celý rok předseda onoho spolku,
kde poslední sjezd byl konán. 3. Předsedovi po
boku stává výbor sdružených spolků, do kteréhož
volí každý okresní hosp. spolek po jednom členu;
spolek, jehož obvod zaujímá více okresů, zvolí
tolik členů, v kolika okresích dotýčný spolek pá-
sobí. 4. Výbor koná schůze své, a sice nejméně
4krátě za rok, střídavě v sídlech jednotlivých
spolků, zejména v Chrudimi, v Pardubicích, ve
Vys. Mýtě a v Litomyšli, ustanovuje rolnický sjezd
a zvolí tím také předsedu pro budoucí rok a dle
toho i budoucí sídlo sdružení. 5. Po zvolení no-
vého předsedy zůstane předseda dřívější místo-
předsedou sdružení. 6. Výlohy spojené s vedením
sdružení nese onen spolek, v jehož sídle se právě
předsednictví sdružení nachází a rolnický sjezd se
koná — toliko výlohy obstaráváním ujednaných
petic vzniklé se mezi veškeré spolky rozvrhnou. 7. Pro tento rok zůstane předsedou sdružení před-
seda hosp. spolku chrudimského (p. poslanec Ku-
drnka), kde se právě sídlo sdružení nachází; mí-
stopředsedou bude řed. Ad. Eckert, předseda ho-
spodář. spolku pardubického, kde dřívě sídlo sdru-
žení se nacházelo. Návrhy tyto přijaty byly jedno-
hlasně a sdělí se okres. hosp. spolkům v býv. kraji
chrudimském.

Hospodářský spolek pardubický koná
valnou schůzi v neděli dne 10. května o 2. hodině
odpo. v Opatovicích v hostinských místnostech
p. Fr. Seidla. Program (vedle formalii): 1. Účinek
vápná ve zdejších těžkých a vaských půdách a
užívání strojených hnojiv (prof. J. Troja). 2. Me-
liorace pozemků (předs. řed. Eckert). — Tyž
spolek koná další valnou schůzi ve čtvrtek dne
14. května o 2. hod. odpádně v Mokošíně. Pro-
gram: 1. Naše národohospodářská bilance (před-
seda řed. Eckert). 2. Zařízení domácích zahrád
(F. Vohralík). 3. Pěstování ovocného stromoví (týž)

Župní jednota hospodářská severový-
chodních Čech svolává sjezd rolnictva českého
na čtvrtek dne 14. května 1896. 9. hodině dopolední
do hotelu „Panaský dům“ v Týništi n. O. Pořádek
jednání: 1. Zahájení sjezdu předsedou župní jednoty.
2. Význam a důležitost hospodářských společenstev
a návrhy zákonné v té příčině podané. Pojedná říšský
a zemský poslanec p. MUDr. Jan Dvořák. 3. Poměr
cukrovarnické a pěstitelé cukrovky za nynější doby.
Pojedná p. Ant. Štěpánek, hospodářský správce v Medle-
šicích. 4. Volné návrhy.

Česká, jediná v Rakousko-Uhersku
tovarna na
americká cottagová harmonia,
RUDOLF PAJKA A SPOL.
V HRADCI KRÁLOVÉ.

Illustrované ceníky franko a zdarma.

Radši si septeš adrem.

Kadidlo

(Olibanum)

nejlepší jakost, příjemná
balsamická vůně rozesá
v šiklových pošt. balíčkách
za 2 sl. na každou stanicí
franko

droguerie

PhMg. B. V. Morávek
Kukleny.

Václav Roubíček,

oukrát v Jičíně,
Valdické předměstí,

doporučuje veškeré různé cukrovinky,
svědčící na hostiny nejjemnější se šhotovují.

Těm upozorňuji na velmi jemné dorty
mandlové, oříškové, ořechové, čokoládové,
kremové, smetanové atd. okraňované dle
nejpovršího způsobu.

O bojnou přízeň prosím a zaručuji nej-
sošnější obsluhu.

Objednávky též písemně.

Prodá se,
čtvrt hodiny od Hradce Králové vzdálený, a kři-
žovatky dvou silnic stojící
větší domek,
ke kterému patří 2 korce pole a zahrada. Vše
v nejlepšímu pořádku. Blíží se administrace t. l.

Podobiznu
Jeho Bisk. Milosti
a mediamvém lorně
po 20 kr. o
k dostání
v bisk. knihtiskárně.

Vymařená slatou medaili na hospodářské
průmyslové výstavě v Hradci Kr.

První výroba umělých květín B. Hamplové roz. Butkové

v Hradci Králové. Vel. nám. č. 22.

Doporučuje v hojném výběru, v cenách rozlič-
ných své elegantní, levné, a uměleckým vkusem
velice pečlivě provedené v barvách nádherných:
modní květiny, svatební věnce pro družičky
a nevěsty s myrty přirodní i umělé, kytičky
do plech, kade květinové, kytičky mahar-
tové, polštáře a květiny fantastiční, pohřeb-
ní věnce obětinné, palmové, vavřínné i
květinové se stuhami všech barev a nápley.
Zejména upozorňuje na kostelní ozdoby a
okrasy.

Zakázky na venek jsou okamžitě vyřízeny.

Gotický oltář

velmi hezký vzorek, přes 4 m. od oltářního stolu
vysoký, as 2 m. široký, upraven pro 2 menší
sochy po stranách a obraz neb sochu uprostřed,
nabízí následkem zrušení smlouvy velmi levně za
pouhý doplatek zl. 120 — první umělecký přám.
závod řezbářský J. Pešout v Golč. Jeníkově.

V. Forman nyní Fr. Růžička,

sedlák v Hradci Králové

Špitálská ulice č. 272., proti hostině
p. Javůrka

doporučuje angl. kočárové postroje, tažní
chomouty, jezdecké, cestovní a lovecké
potřeby, hnací řemeny.

Vlastní výroba. Menší správký zdarma.

Ceny levné.

Svíce kostelní,

pravé voskové i polovoskové, pa-
schaly, trojhrany, grana, jakož i
nejjemnější druhy kadidla, dopo-
ručuje veledůstojným farním a
slavným patronátním úřadům,
rovněž i

P. T. pánům obchodníkům v jakosti nej-
lepší a v cenách nejlevnějších.

Zároveň doporučuji svíčky do věšných
lamp 7 duh boží a všeobecně za nej-
lepší uznává.

Josef Pilnáček

v Hradci Králové.

Závod voskářský „u Aliborů“ založen r. 1809.

Anenské slatinné lázně v Bělohradě

sev.-západ. dráha
ČECHY.

Unicum proti dně, rheumatis. ischias!
Otevřeny:
od 4. května
až do 30. září!
Prospekty ochotně zdarma a franko.

Nejlepší, jediné existující prací přístroj ruční pračka

ještě nově vynalezená, c. k. výhr. priv.

(t. zv. valcha na prádlo) z velejemné
hlazeného Carrara-mramoru „Patent
Hlaváček“, jež přešel vše stávající, neboť
tvrdostí a nezdolností mramoru ješt ne-
známá, vždy hladkou a čistou zůstane, nej-
bezvadnější, i nejrychlejší sněhobílá vyprání
a tudíž i špora prádla, mýdla i času docílí
a přitom všem velmi levná ješt. Ceny jsou:

- I. velikost 25/30 cm. zl. 2 50
- II „ 30/35 „ 3 50
- III „ 35/40 „ 4 50

proti dobře a nebo zaslání obnosu předem
zasílá na všechna místa přímo vynálezce
a sám jediný výrobce:

C. k. výhr. priv. soch a uměl. průmysl.

Atelier Hlaváčekův v Strakonicih.

P p ob hojníkům rabatt.

Kdo si chce řídit havelok

čistě vlněný, nepromokavý,
nechť dopíše na

Ludvíka Hloma,
soukeníka v Humpolci.

jenž látku hned zašle. Vzorůk není
třeba, s látkou ješt každý spokojen;
kdyby nebyl, nechť mně zašle spět,
peníze vrátím hned.

Těž na skladě mám a vyrábím sám pro
veled duchovenstvo

sukna kostelní všech barev.

Výprodej dlaždic.

Za přitčení malého místa vyprodám
veškeré zásoby hotových

cementových dlaždic

za cenu výrobní a sice od 80 kr. za čtve-
reční metr. Taktéž lze u mně veškeré rekr-
sity k výrobě dlaždic potřebné pod cenou
ukoupiti.

Zdenko Ježek,

závod sochařský a kamenický
v Hradci Králové.

OBNOVA

Číslo 61.

V Hradci Králové, dne 15. května 1896.

Ročník II.

Dohodnutí s Němci.

Oprava volební, berní a jiné záležitosti, jimiž obírá se vídeňský parlament, následují se v širší veřejnosti se zájmem tak živým, jako otázka česká, jež stále stojí v popředí naší vnitřní politiky. Poslední dobou přetřásá se zejména horlivě způsob a obsah dohodnutí Čechů s Němci. Známejší podnět k tomu dal pokrokový měsíčník „Rozhledy“, jenž uveřejnil již velkou řadu projevů vynikajících politiků českých, německých i jiných. Z úvah těch zvláště pověsť hoděn jest projev vrchního ředitele zemské banky, dra. K. Matuše, jehož mínění zde pro jeho závažnost opakujeme.

Dr. K. Matuše odpovídá k otázce o možnosti dohody českého národa s německým, že možnost tato samu popíráti bude snad jen ten, kdo již naprosto ztratil víru ve vítězství idey humanity, věčné spravedlnosti a lidského pokroku. Dr. Matuše věří nejen v možnost, ale i nutnost dohody, která arci se skutkem stane snad po dalších, dlouhých zkouškách a útrapách obou stran.

Český národ bude pokračovati v započatém boji za uznání rovnoprávnosti a rovnocennosti s větší německou. v českých zemích usazenou, až do konečného věci vyřízení. V té příčině nelze nijak dělit Čechy moravské a slezské od Čechů v království, poněvadž vědomí jednoty národní po tradičních dobách separatismu tak mocným se stalo a potřeby národní ve všech zemích naší koruny tak úsilovně po ukončení volají, že není tu prostředků, aby se proti nim vystupovati dalo. — Nedopouštějí-li snad nyní již ústavní řády, aby se vyrovnání stalo ve všech těch zemích současně, nevdají aspoň, aby se státi mohlo dle stejných zásad a jedině s odchylkami u provedení, které na př. ve Slezsku vyžaduje poměr nikoli dvou, nýbrž tří národností.

Okolnost, že číselná proporce obou národností na Moravě je české národnosti ještě přísnivější nežli v Čechách a že tam Němci nebydlí tak kompaktně při sobě jako zde, měla by dle náhledu dra. Matuše přiměti Němce moravské k tomu, aby záhy pracovali ku shodě s Čechy společně s Němci v Čechách dle zásad stejných.

Vážíme-li stručně mocnost českého elementu, nemáme nijak podceňovati moc a vliv činitele druhého, jenž náleží k padesáti milionovému ná-

rodu, sanjímajícímu právě v době naší převládáše postavení v politice světové a jenž zeměpisně tak srostl s tělem naším, že oddělení sotva je myslitelné. Životní zájmy obou národností vyblíží je k obnově nepodařených dřívějších pokusů o vyrovnání, které ovšem zdařiti se mohou, stanou-li se bez účasti faktorů našim poměrům vzdálenějších a budou-li nové formy spoluzití prováděny zase jen zástupci těchto smlouvajících se stran bez vměšení se činitelů třetích. Slovem: jde na konec o zřízení státní, které jedni federalismem, druzí uznáním státního práva semí české korury, třetí samostatnosti semí sudetských atd. nazývají.

Dr. Matuše má za to, že hlavní obava na straně německé co do státní samostatnosti zakládala se v utkvělém mínění, že by tato vedla k národním anšlimentům Němců; řadíť tudíž prve a především otázky jazykové ve smyslu přesné rovnoprávnosti považuje za bezpečný přechod k státní samostatnosti.

Dr. Matuše cituje pak úvahu, kterou již před 26 lety o věci této napal a končí slovy: Nežli dojdeme jen ku přípravným krokům konečného dohodnutí, bude třeba sjednati jim náležitou půdu v širokých vrstvách lidu, bude třeba pustiti s myslí a úst některá hesla, která roztřepují a praktického významu nemají: tak na straně české o revindikaci poněmčené půdy, což znamená násilné neb aspoň neoprávněné počestování a na straně německé heslo o ustáleném poměru rakousko-uherského mocnářství k říši německé státní právním aktem, což zase znamená první krok k samostatnosti bývalých nově habsburských a Němců ku atd.

Nemáme zajiště přičiny připravovati půdu pro nějakou třeba jen diplomatickou intervenci zahraničního Němce, ale ovšem netřeba se strachovati z možnosti akce, vyplývající z půdy na východ, při jistotě, že i pro samo Velkoněmecko byli byehom elementem naprosto nezáživným.

Svatojanská pouť.

Konečně jest tu jaro — nejenom v kalendáři ale i v té Boží přírodě! Jáme již v květnu, nadešel již svátek sv. Jana z Nepomuku. Po celých Čechách slaví se přední patron země české,

ze modravé lesy, zvolna krok za krokem ubíral se stezkou, až došel k nejmilejšímu svému místu, k „ollinám.“

„Ladislave, kam pak tak zamýšlen?“ ozval se proti němu přichozí.

„Tos ty, Hanuši? Jak vidíš, uvažuji o střežení slavnosti, a zmochuju se mě jakás předtucha, že to dobře nedopadne. A já nechťel zas na ta prkna vlést, ale tak dlouho šadonili, až jsem povolil.“

„Nu, nu — ty, a mlt strach,“ podotkl Hanuš. „Já se zas těším, jak diváky okouzliš — to bude chvála a tleskotu, věť, příteli, skoro ti závidím...“

„A přec...“ vpadl mu do řeči Lada. „Nic, jen s chutí, zdá se mi, že ten nešdar nevztahuje na střežení své vystoupení, ale zcela na něco jiného.“

„Myslíš snad na státnici, milý Hanuši? Té se nebojím; prval jsem šťastně složil a druhou? — Ostatně o těch paragrafích nemluvěme, bestoho mne přivedou do hrobu...“

„Bláznků, to jsou řeči; co by tomu řekla matka tvoje, a sestra — a pak... nu jen se nakeboh...“

„Doť, nemluv dále, Hanuši! Již mám toho anšlimentů, že poesie doť. Věť, milý příteli, v mnohém nás provází zahrádou, v níž plno krásných, čarovných květů, jejichž vůně však jest tak omašující, tak ostrá, že se někdy točí hlava, duch umdlévá — a běda, když někdo utrhne to kvítíčko a okusí jeho vonný dech — pak jest ztracen, a vše, co mu bylo svaté a drahé, rozprchne se jako lehký dým, a jemu zbývá jen holá prosa, někdy méně než prosa...“

kteříž před pěti věky v naší otčině jako katolícký kněz nadšeně a obětavě působil a pro tajemství spovědní samým králem Václavem IV. umučen byl. Víme dobře, že odpůrcům katolíckým v Čechách svatý Jan nikterak není po chuti, ba že oni katolícky v Čechách všelijak matou a dráždí Hkajíce, jakoby ani nikdy nežil náš Jan Nepomucký a jakoby to byl nějaký padělek jesuitický naproti mistru Janu smyšlený a podvržený. Ku podivu! Jakoby přes půl šesta milionů katolíckých nynížích v Čechách nerozumělo dějinám národu svého, a pětina jednoho milionu měla veškerou moudrost. O padělkách a podvržení snadno, přesadno jest mluviti, na př. i při královském rukopise; ale kde jsou důkazy svědků? Katolíci čestí nevnučují protestantům a jich přivržencům svého sv. Jana Nep. a nezakazují jim nijak uctívání Jana Husa; avšak tolik jako rozhodná většina v tomto království žádati smějí ba musí, by od protestantův a jich stoupencův nebyl katolíckým vnučován kult husitský. „Svoji k svému, a vždy dle pravdy!“ Pranic se nedíváme, že protivníkům našim spíše se líbí také katolícký kněz, který přes to přese vše, že dobře znal výrok Páně: „jestliže pak ani církev neuposlechna, budíť tobě jako pohan a publikán“, církev na obecném sněmě shromážděné přece neuposlechl. Tragičké konec jeho není žádné mučení, ješto pro Krista Pána do smrti nešel; svoji vůli si provedl naproti církvi Kristově, jako protestant skončil bývalý katolícký kněz. Jejich jest co do konečného přesvědčení náboženského, ale ne náš!

Katolíckým v Čechách ode dávna jest v počtené paměti a milý jiný katolícký kněz, který byl vratevník předešlého, ale důsledný v životě pro Krista, i v mučeníské smrti pro přesvědčení v pravdě křesťanské. Pro tři hlavní vlastnosti ctí se sv. Jan z Nepomuku; nejprv jako úchvatný kazatel, pak jako almužník a ochránce dobrého jména. Bylť Jan Nep. vlastenec, kterýž po příkladě Kristově sež byl přispíval k blahobytu a zvelebení a ku pokoji vlasti. Tragičké byl také jeho konec; avšak mučení a smrti jeho stalo se pro náboženství Kristovo, že nezjevil, neprozradil tajemství zpovědního! Ponecháváme to ne citu, ale rozumu na posouzení, kdo stojí výše Hus či Jan Nepomucký!

Pokud budou katolíci v Čechách, oslavovati budou Jana z Nepomuku; tento zajiště oslavil po

„Ale, Lado,“ zvolal Hanuš byv překvapen řečí svého přítele, „dnes tebe nechápu, ty se nějak chvěješ, buď jsi nemocen, anebo příčina tvé rozhořčenosti jiná, a jistě mi ji povíš.“

Po slovech těch nastalo ticho... Večer již rozprostřel se po vši krajině, a luna osvěcovala park, jímž slední vůně zbylých květů a keřů se táhla; časem vánek pojal ve své lokty některý list stromu a nesl jej k zemi, jakoby ku spánku. S hlavou schýlenou na tento nepatrný výjev přírody díval se Lada, hluboký vzdech vydral se mu z jeho nitra a slza zaleskla se v jeho oku.

Naň udiveně pohlížel jeho přítel, neboť nechápal jeho rozrušení; věděl, že má srdce dobré, šlechtné — ale slzet ho ještě nikdy neviděl. Kam zmizela jeho energie, jeho ráznost, on jeví se jako dítě, co to znamená? Tak uvažoval Hanuš, konečně přerušil hluboké mlčení a řekl: „Nechci tě nutiti, abys mi vyjevil, co half nitro tvé, ale při příležitosti mi povíš, ano?“ A ujal svého přítele za ruku a tiskl mu ji vřele, přátelsky.

Měli se rádi. Hanuš byl sice teprve abiturientem, a Lada studoval již práva na třetí rok, ale seznali se již na gymnasiu, a ješto myšlenky a tužby jejich nesly se za stejným cílem, nadto jich způsob studij byl totožný, bylť jim protloukati se jako mnohým jiným zápasícím s prostředky bmotnými, kteří vyšší mocí pazení jsouce, jdou na pole boje a míru nemajíce nic, leč svého ducha, nadání, a proto tím více přilnuli k sobě, druh druhu byl rádcem, těšítelem.

Lada ukázav na list, jenž zvolna padal k zemi, řekl: „Pohleď na tento list; kde jest jeho bujná zeleň? Jest to list olše, naší olše. Toto místo bylo mým i tvým útlukem, zde naše tužby nesly se vshůru k hvězdnatému nebi, toto listí, jež zde

FEUILLETON.

Lada.

Črta ze života jinocha od J. V.

Jak dnes bych ho viděl. Jeho modré oko, jež plálo nadšením, jeho tmavé plavý vlas, jež nosil rozházen, jak ve zvyku mají umělci snad všech věků; vidím jeho majestátný vzrůst, energii v slovech, v řeči, v činech — avšak dnes vše jest jen sen, ty doby jeho života prchly jak jarní vánek, který mu zůstal věren a každoročně pohrává si ne s jeho vlasem, neobletuje jeho smávkou tvář, ale vonné květiny zdobící jeho hrob, pohrává si jimi šepotaje: „Jako já s příhlitým jarem na mihetavých perutích obléhám hrob Tvůj a zvěstuji vzkříšení zemi; i Ty vznesáš se vshůru, až sňděl míru zvěstuje vzkříšení Tvé, abys se vznesl, kde splněny budou Tvé touhy a naděje Tvého života — — —“

Byl chladný den podzimní, vigilie před sv. Václavem.

V městě P... konaly se přípravy k svato-Václavskému posvícení, poněvadž se mělo oslaviti slavnostně, a to právem, vždyť v ten den světl se památka našeho národního světce, jenž žije po celé vlasti naší; všude ožívá se mocným hlasem: „Svatý Václave, nedej zabýnouti nám, nábudoucí!“ Na jihušápadní straně města P... rozkládá se bojný park. Střemy již žlutly, a listí jakoby sem-dílené, padalo k zemi a tvořilo pestrý koberec věčnému chodci, jenž, ať již slunce dávno zapadlo

celém světě svůj národ více, nežli mistr Jan. Jan Nep. jest nám obrazem slávy českého jazyka a znakem katolického vítězství v Čechách, a bude stále, pokud jeden jen katolík v Čechách bude. Sv. Jan Nep. jest nám katolickým zárukou českého jazyka. Když předkové naši kráceli v blépějích husitských, dopracovali to až tam, že si kalvince, cizáka, Němce bezohledného na trůn vsadili a tak na jazyk český ohromnou pobromu uvalili. Málem vymřel ten hluboký český! Katolíci nebyli tím vinní! Ale o to mají katolíci přední zásluhu, že jako při otevření hrobu sv. Jana našel jazyk jeho neporušený, tak i mluva česká se rozhojnila a oživla. A dnes? Dnes více Čechů mluví v Čechách český, nežli bylo obyvatel všech za doby Rudolfovy v Čechách!

Rukává se: slavme slavně slávu slavných Sláv! Toho upřítí nelze, že Jan s Nepomuku byl a jest slavný patron český již proto, že má tolik odpůrců i příznivců. Naše, i letos slavnost svatojanská se koná s pravým nadšením v drahé otčině české, i v celé diecési bradecké, i v sdejší jej hlavní městě. Přední patron země české, přední ochránce královéhradecké diecése, jakož i nejoblíbenější světec tohoto královského věrného města jest toho plným právem hoden.

Žena v boji o existenci.

(—a.) Jedním nejdůležitějším článkem otázky sociální jest otázka ženská. Vždy více a více tlačí se do popředí. Nedávno poslaly dámy v Paříži adresu dík ministru vyučování, že připustil ženy na vysoké školy. Kam spějeme? My křesťanství sociálně známe naše stanovisko v otázce ženské, my neustále voláme: ven se ženou s továrny, pryč od stroje. Naše volání jest marné. Kapitál neustále víc a více podmaňuje si lacinou sílu ženy a tak přitahuje otázku společenskou. Čím více žena bude chodit do práce, tím více mužů bude bez práce. Čím více učitelé, tím méně učitelů, čím více poštáček a telegrafistek, tím méně úředníků mužských. A co bude, až nastanou doktorky medicíny? My křesťanství sociálně díváme se však na otázku ženskou ještě z jiného stanoviska a sice ze stanoviska mravního, kterému se liberálové vyhýbají.

Nejednomo liberálnímu starostovi velkého města bylo známo, že řádná učitelka neobdržela místo, když nebyla pozorna k dvornostem pana parkmistra.

Tím chceme označiti stanovisko ženy, jako žadatelky na práci aneb o místo. Zde předstí se naskytne, že podnikatel, pracodárce, úředník vyšší, který rozdává místa, pohlíží na žadatelku o práci a o místo jako na předmět svých chůš, které ukrojiti mu lehce poskytuje příležitost, když ženě nechce místo dá. Chce-li moderní společnost uchrániti se hrozné katastrofy mravní, jest již nejvš zapotřebí, aby ve všech trestních zákonech ustanoveno bylo, že každý podnikatel, pracodárce, úředník, který má ženy pod dozorem, neb jim udílí místo, podléhá trestu žalátem, kdyby ženy u něho zaměstnané neb od něho jmenované zneužil.

Totéž řádě rolnický program české strany křesťanské sociální, že každé násilí na ženském pohlaví ze strany úředníků, pachytů, pracodárců

vidí zvadlé, šumělo kolikrát nade blavou mou, kdy píseň na rtech s modlitbou v arci spojovala se ve velebný hymnus, zde tyto „olšiny“ večer staly se mi osudnými, snad na vždy — — a mimoděk pád listu toho šelestí mi v ucho: „Tvá hvězda zhasla na vždy pro tebe — —“

„Ale, příteli,“ vyrušil Ladu věrný Hanuš. „Takové myšlenky, poslední stane se z tebe pesimista anebo nějaký strašpytel . . . Pospěš, prosím tě, ty olšiny ti ještě popletou hlavu. Počíná se mi rozednívat v hlavě; to se vše napravit, zítra budeš mluvit jinak, ostatně Božena tě snad jen zlobí . . .“

Po slovech těch uchopil Hanuš svého přítele za ruku a vedl ho s olšín notuje si bezstarostně známou píseň o nešťastné lásce. Krok jejich byl matný, neboť Lada zvolna krácel, až zmizeli v městě — svit měsíce je provázel . . .

Sotva že slunce osánilo nivy, a tu a tam již některý ptáček svým slabým štěbetem pozdravoval probouzející se zemi, již bylo blučno po ulicích P . . . a. Na každém domě vláhl prapor v národních barvách, okna lesem jen zářila, celé město prozrazovalo světeční a slavnostní ráz.

S hlavního chrámu sv. Bartoloměje rozsvěčely se zvony, voláno na služby Boží. Plné proudy lidu hrnuly se do chrámu, odkudli libě zaznívala píseň k sv. Václavu a zněla tak mocně, tak dojemně, že starí i mladí kléčce, tonuli v blažou, a mnohý z nich zaslechl, přemoten byv city vroucími.

Přiblížilo se odpůlde a s ním toužený okamžik, kdy průvod v pestrých národních krojích ubíral se městem.

trestáno býti má žalátem dle okolností i na více let.

Ze naše myšlenka není ojedinelá, důkazem jest, že prvky našim touto otázkou se zabýval. Státní ministr Boetticher přistoupil ve sešmóvně, že vláda podá návrh, aby zneužívání v práci odvislých žen se strany podnikatelů úředníkům továren, pracodárců trestem stíháno bylo. I nyníž trestní zákon stihá všechno zneužívání. Ale když žena jest u něho zaměstnána v práci a tento jí k nemravným věcem zneřádá, nepřijde nikdy takový případ na veřejnost. Jen ta a tam se stane, že ordnaté děvče se postaví na odpor a před soudem hledá ochrany, a ta obyčejně přijdou i druhé zneužívané oběti a otevírají ota. Že dosud málo případů přijde před soud, nesmíme si domýšleti, že v závozech mravnost žen není ohrožena. Odvislost ženy v práci zneřádá podnikatele, konfektionáři, majitele krámů, vináren, restaurací, službodárců v míře až děsné, že by se svět Sodomy té zhroutil. V továrně může podnikatel neb dozorce děvče, ženu jemu se zamlouvající lehou napadnouti. Podle jí do skladi, do pivárny, jde za ní a jsou o samotě. Když žena povolí, má se na chvíli dobře. Když v továrně sblížení nejde, obědává se žena na výlet a podobně. Když však žena po váli není, pak dostane nejhorší práci a při nejbližší příležitosti jest s práce vypovězena.

Při takovém stavu věcí můžeme si domýšleti, jak se v takovém závodu chová ostatní dělnictvo, když majitel závodu sám je nemravný. Veliká část obzvláště provdaných žen svoluje k zneužívání, aby si zlepšily příjmy, poněvadž mada dělnic je právě nepatrná.

Největší nebezpečí hrozí ženám v závozech menších, kde podnikatel sám dohlíží, pomáhá, pracuje a tak bezprostředně s dělnicemi do styku přichází. Naše doba dává si pyšný název doby pokročilé a vzdělané. Avšak nikdy nebyla důstojnost žen, čistota dívek tak znečištěna, jako se to děje za časů nynějších. Neobyčejná zdivožilost mravů vzrůstá se mezi mládeží a mezi těmi, kteří mají dostatek peněz, aby mohli chudobu vyžítkovati ke svým svěřcím vášním, dle známého pořekadla: chudoba zaprodává š. s. (Paupertas meretrix.)

Že u nás brájlma tomto poli smutnou úlohu především židovští továrníci, konfektionáři, pachytí dvorů, kterým je křesťanská dělnice a služebná předmětem k utožení vášní, o tom nikdo nepochybuje.

Jest již nejvš na čase, aby ve větších městech spolky křesťanské-sociální ujaly se ženy, aby ve větších městech byly ústavy křesťanské od spolků Hsny k zaopatřování služeb a práce v rodinách křesťanských, v dílnách, kde mravnost není v nebezpečí. Zde bychom měli kus obrovské sociální práce, kterou by Bůh jen zehnatí mohl. Kolik děvčat přijde o štěstí života v pověstných kancelářích pro zaopatřování služeb, kde sedí lidé k hyeny.

Jako křesťanský středověk chránil svými rytíři cudoasă ženy, tak chceme i my křesťanství socialisté bráti v ochranu ženu proti kapitálu, a nepřestaneme volati: pryč s prací ženskou v továrnách, dolech, dílnách, pryč s emancipací žen, která přitahuje otázku žaladkovou, žena patří rodině a povinná rodinnému, tam odjakživa byla její úloha.

Nejprve se shromáždil na prostranném místě „panské dvora“, ubíral se přes náměstí, pak zabočil do ulice „panské“ svené, až dospěl hotelu „lázní.“

V čele průvodu na bujných koních jeli muži i mládenci oděni jsouce v staročeské kroje různé směsice, v středu na ozdobných vozech jely děvy, z nichž jedna představovala „úrodu“, jiná „píllost“, „spornost“, „hospodářství“ a p.

Všem trůnila „osvěta“, v jedné ruce držíc otevřenou knihu, v druhé žezlo, oděná byla v dlouhou řízu, vlas splýval jí v prstencích po šíji, v předu hlavy oslňujícím lesem zářila jí hvězda. Byl to vznešený a hrdý ajev . . .

Díváků bylo plno a mnohý z nich nemohl arovnatí tento ajev s podstatou slavnosti, a proto tu a tam bylo slyšeti chvalu, obdiv, jinde hlasité reptání . . .

„Prosím vás, jest to královna průvodu? Ale to jest hezké, či pak jest to slečinka?“ Ptala se hbitá ženština své sousedky.

„I to jest dcera kontrolora městské spořitelny, víte ta mladší, říkájí jí Božena, však jí do bře zadrž; chodívá na návštěvy vedle k vaší sousedce Haškové. Ono se říká, že „kamerád“ a její dcerou Sylvou, ale mně se zdá, že ji ten synáček Lada k nim táhne, on už prý bude doktorem.“

„Ale jděte, vždyť se proslýchá, že se o ní uchází nějaký pán z Prahy, je to prý nějaký pán od ouřadu. Lada Hašková je přece jen ještě student.“

„Nu skoro máte pravdu,“ přiznala druhá, „já vždy říkala, že to nikam nevede, a nemýlila jsem se.“

Jejich rozmluvu přerušila hudba, která vítala průvod u vchodu „lázní.“ Tam bylo vše připraveno; sál jen se leskl, po stěnách byla rozvě-

Co týden dal.

Poslední slavnostní výhled byl dle dohod předloha o zavedení báňských inspektorů, načež rokovalo o upravení výplatního pro státní úředníky a vědy po úřednících; dle usnesení panenské sněmovny byly tři odstavce směřující. Nato zahájeno rokování o berní opravě.

Berní oprava. Nyní prý jest zcela jisto, že Mladochů nebudou dělat při berní opravě obstrukci. Oportunisté odůvodňují změnu svého stanoviska tím, že ministr financí přistoupil v konferenci se zástupci jednotlivých stran velké finanční komise k jednání o sňímání poplatkových přetíž. Mladochů radikálové snad učiní pokus s obstrukcí a budou odporovat předloze, ale jejich počet nestačí na to, aby mohli provést obstrukci. V sobotu schází mladočeského klubu byla podána správa o výsledku jednání s ministrem financí. Definitivní usnesení se nestalo, poněvadž bylo jenom 14 členů přítomno. Dle všeho zdá se, že Mladochů ani v nejmenším nepomýšlejí na děláni obstrukce, nýbrž že spíše budou hlasovati pro předlohu.

V Německu oslavena byla v posledních dnech 25letá památka míru frankfurtského. Císař Vilém zaslal Bismarkovi tento telegram: „Frankfurtský mír, který před 25 lety byl uzavřen a jehož památka právě odhalením sochy císaře Viléma Velkého volebním způsobem byla oslavena, tvoří zakončení mohutné doby, ve které Německo dobylo jednoty a velikosti, jakož i postavení jemu v řadě národů příslušného. Jakých nepamětnostelových násilí, můj milý kníže, jste si při tom dovil, jest mi potřebou a povinností dnes poznamenat a povděkem a úctou vysloviti. Vedle jména velkého císaře Viléma bude se vždy v dějinách stříti jméno velkého knížete. Z mého srdce počít nevyhladitelné vděčnosti nikdy nevyminí Vilém.“

Věstička.

„Národní listy“ — a Maďaři. Dívá vše! Všichni Slované stavi se se vši rozhodností proti milienlovému šovinismu maďarskému, jen jedině „Národní listy“ vyvaly do Paříže zvláštního zpráva, že celý ten šovin valem a do nebe vynáší! Myšlím, že toto faktum nepotřebuje poznámky.

Česká výprava na Rus. Králové výpravy české ke korunovačním slavnostem v Moskvě a do Nižního Novgorodu účastní se as 40 osob, daleko čestnější bude však červecová výprava do Nižního Novgorodu na tamní výstava vioruskou. Litovatí jest však, že až dosud tak svané akademické stavy v příbláskách jen zcela nepatrně jsou zastupeny. Z poslanců nepřiblížil se dosud nikdo. Také dr. Vašaty až posud nikoli. V politických kruzích našich to vůbec se vzájemnosti slovanskou nějak chudě vypadá. Účastníci českých výprav budou v ruských městech pamětně lacinou, s pravidla na 150 sl. domů ubytování. Vábec veřejnost ruská přichází dost ochotně vstříc a zvláště starostové moskevský a nižněnovgorodský projevíli srdečným způsobem ochotu, pobyt českých hostů na Rusi spřijemnití. Jako zpravodaj „Nár. Listů“ odepí již na Rus J. V. Kalad.

sena veliká zrcadla, se stropů visly bohaté lustry, podlaha jen zářila, jak byla vyleštěna.

Slavnostní průvod vešel do vnitř. Přednášlo se a zpívalo, po ukončených ovacích někteří zůstali, jiní odebrali se domů, aby nabyli čerstvých sil na divadelní představení, které mělo dovršiti slavnost Svato-Václavskou. Všichni se těšili, jak asi provede právník Haška sv. Václava v historickém dramatu „Bratři.“

Bylo po divadle, hluchý tleskot rozléhal se sálem, se všech stran voláno: „Sláva, výborně!“ Nastala volná zábava, hudba se rozsvěčela, tančilo se.

Václavi bezstarostně oddali se veselí. Zmizel steak a bol; co byl nyní nedostatku, co bída, že mezi tím těsnila sta a sta jiných? Co chudé lásko, na němž třeba v tuto chvíli umírala chudá vdova, a děti v pláči tonouce natíkalý pro drahou maticku? Nikdo je netušil, nikdo neměl pre ně slova laskavého, jich poklad zmizel — srdce dobré matčino . . .

V tom reji, v tom veselí nikdo nestaral se o svět, a kdo by si kazil náladu takovými myšlenkami? Avšak jsou výjimky na světě, a kolikrát, kde spatřujeme na pohled radost, snad bezstarostné veselí, tam sídlí myšlenky jiné, jež nestarají se o okolní ruch, ale tákají jinde, z místa na místo poletují jako mihotavý motýl a usedají v srdcích toho neb onoho člověka, než zase letí dál, a pán takých myšlenek vidí, že není tento svět malicherný, že chová v sobě mnoho, než málo kdo chépe ty věci, jak vedou k cili vyššímu, i ta nepatrná chýže, s níž zaznívá pláč ubohých, hladem trápených, poněvadž volá: „Zkoumej se a pomoz!“ (Dokončení.)

Stravovav v Osechách, zavedené zemským zákonem ze dne 29. dubna 1895, započaly činnost dnem 1. května. V Osechách žijeme 276 stálých stravovavů, z nichž nejvíce část již jest aktivní. Vlastním účelem stravovav jest zamestnání sebraty po domích a na silnicích tím, že osobám bez práce a bez prostředků k výživě poskytnou se v nich nejvíce za 18 hodin přístřeší (sobeň) a strava. Stravovav vydávány jsou od sebe tak, aby jich cestující mohli dojíti za půl dne. Stravovav mají býti zároveň prostranství kovařskými prací a služeb, pročež jim zaměstnavatelé svou potřebu pracovních sil mají oznamovati. Naklady na stravovav nesou okresy, zemský výbor vede nad nimi dozor zvláštní inspektoři. Předpisy o podporování místních chudých stály zařízením stravovavů seřazeny.

Jak se hraje o rolnictvo. Nemělo býti křiklavějšího dokladu o nesolidnosti termínového obchodu s obilím, jako následující data: Na plodinové burse v New-Yorku bylo r. 1890 prodáno pšenice 1 mil. 338 337 000 bušů, skutečně ale dodalo se pšenice pouze 22,691.000 bušů, tedy sotva čtvrtiny bušů! Celková šňůra veškeré Unii obnášela 400 mil. bušů. Tož tedy jediná newyorská bursa plodinová prodala pšenice třikrát tolik než sklízeno (!), což se ví, že jen na papíře. Spekulační hra o ceny pšenice. V Chicagu jest hra na plodinové burse ještě divočejší, tam se prodá obilí na papíře patnáctkrát tolik, než v New-Yorku. Z toho si můžeme učinit úsudek, která ve světovém obchodě obilím celé zeměkouli spekulanti hrají o nejdůležitější věci a statky národů.

Zvěsti z východních Čech.

Sestátnění severosápadní dráhy jest směřeno. Dne 12. t. m. podal ve schůzi železničního výboru poslaneců zákonodárny dr. Bass návrh, aby rozhodnutí o této záležitosti bylo odročeno; návrh ten byl přijat, když s ním železniční ministr projevil souhlas. Tím je nyní předložba o severosápadní dráze odložena. Proti návrhu posl. Russa hlasovali jen posl. Kaštan, Blažek a Sčepanovský.

Osobní. Pan František Pajkr, majitel domu v Hradci Králové resignoval na místo účetního při obecní zastávně, jež po deset roku zastával, aby se nyní co spoluzastupitel továrního podniku na amer. cigařové harmonice pod firmou „Radolf Pajkr & spol.“ administrativně vedl závodu téhož cele věnovati mohl.

Obecná kuchyně v Hradci Králové. Konala valná hromada ve středu, dne 12. t. m. o 3. hod. odp. v místnostech spolkových.

Nemadřádjme svým nepřítelům dobré obchody a hledme si domácí výroby a živnostníků. V poslední době obchází ve zdejších okolí kočující fotograf z Německa školy a dovoluje se mu děti školní fotografovat v celých skupinách. Pán ten jest kořáný Němec a má pomocníka také Němce, kterýž trochu češtinu láme, v obchodech ale slova českého nepromluví. Upozorňujeme na to sl. správy škol a sl. inspektoráty, aby nedovolovaly poškozovati místní živnostnictvo, obecní a národní přírůžky platit; jsme povinni podporovati sebe a ne — cizince.

Rekrut bez „prachů.“ Dne 9. t. m. přišel k doplnovacímu odvodu, který se dne 12. t. m. odbyval, rekrut Ant. Hončů z Horních Stěpanic. V několika hostincích zdejších popíjel a když přišel k placení, shledalo se, že kapsy rekruta jsou nad sklo čisté. Nemaje, čím by zaplatil, nechal to domovský svůj list, jinde zase jinou listinu a myslil, že tak bude vše spraveno. Potřešení hostinští však nehodlali tomu rozuměti, a udali rekruta policii, která jej zadržela.

Nadějná mládež. V neděli konal se jakýsi pohřeb ze Lhoty Malšové na hřbitov novohradecký. Za rakví ubírali se smutné přibuzní zesnulého a množství lidí. Hned za přibuznými vykráčovali si tři mladíci se zapálenými výstřelky, jako by šli na nějaký výlet, ku všeobecnému pohoršení všech přítomných, jejichž nářeček, byť i srozumitelných si ani nepovšimli. Konečně na přímé vyzvání jistého pána přece dva z nich vzdali se pochoutky na doutníku, kdežto třetí kouřil až ku samému hřbitovu. Zdá se, že naši nadějná mládež není již pranic svatého.

Nálex. Dne 9. t. m. nalezl čeledín Jos. Horák český límeček se širokými bílými krajkami, který jistě venkovská paní před tím koupila v obchodě p. Horové.

Tajemný jezdec. Dne 11. t. m. v noci po 3. hodině viděn byl pod městem cestou od Pouchova cizák na koni, ujetý směrem k Novému Hradci Králové.

Nebesepěl. V neděli dopoledne jel s kočárem po náměstí koč V. Lindr z Předměstí. Naproti obchodu pana Sigmunda ulekly se bujné koně vojenské luhdy a poplašily se tak, že potrhaly na sobě postroj. Na štěstí byly však kolem stojícími diváky zadržány, čímž předešlo se možnému neštěstí.

Uprchlí káranec. Dne 11. t. m. uprchli káranec pardubický doncovací pracovní Josef Kunt s Tufina u Jičína a Vincenc Styblík z Popovic. Dotyční pracovali posledním časem ve vápencových lomích p. Musila v Prachovicích.

Předvednice na cestách. U ženy nosiče B. Štolbové v Karlíně v Palackého tř. č. 190. bydlela nějaký čas Marie Reislava přilázaná do Stradonic u Badějovic a nadělala tam hezkou částku dluhu za stravu, byt atd. předstírajíc, že dostane poštou z domů peníze a že vše zaplatí. Konečně došla kvartýrní míra trpělivosti a upomínala svou podnájemnici s drazdom. Když viděla tato, že se dle nedá se vyrovnání dluhu odkládat, vymyslela si báčorku o bohatých přibuzných v Hradci a přemluvila kvartýrní,

aby si s ní jela do Hradce pro peníze, jež od strýčka dostane a alibila jí i cestu a veškerou útratu zaplatí. Štolbová sedla na koně a šla s. t. m. přejela Rajslavě ještě celý svůj lesní oblék a přání, aby nepřijela k bohatému strýčkovi tak ošumělá a vydala se společně s touto na cestu. V Hradci ubytovaly se v hostinci u „zeleného stromu“ na noc; ráno pak, kdy měly se sejít se strýčkem, šly naproti do kavárny na snídání. V kavárně však odešla Reislava a více se k netrpělivě čekající Štolbové nevrátila ani sama, ani s bohatým strýčkem. Šaty, o něž Štolbová byla ošizená, měly cenu 15 zl. Případ oznámen byl soudu a po podvodnici se pilně pátrá.

Druhý sleděj. V úterý, když odešlo procesí z kostela, ukradl někdo z oltáře u P. Marie voškovou svíci.

Náhý porod. Dne 12. t. m. postižena byla 17 letá dělnice Fr. Daňkova z Březhradu porodními bolestmi v okamžiku, kdy nalezala se právě na poli u Placic a porodila mrtvé děcko.

Žeň ve schůzi obecního zastupitelstva v O. m. L. Moudří obecní nedaleké obce O. m. L. mají jako všude jinde svého policajta, pomocného, své radní a starostu. Jest to ne nějaký snad Kocourkov nebo Zlámaná Lhota, ale obec pokročilá a nemalá. Majít tam kostel, školu, továrnu, nádraží a z bývalé akciové továrny na cukr jest zřízen zemský ústav; z toho každý musí vědět, že O. nejsou obcí zpátečnickou, šosáckou a podle toho jistě také vypadají obecní zastupitelé. Jest to ne nějaký snad Kocourkov nebo Zlámaná Lhota, ale obec pokročilá a nemalá. Majít tam kostel, školu, továrnu, nádraží a z bývalé akciové továrny na cukr jest zřízen zemský ústav; z toho každý musí vědět, že O. nejsou obcí zpátečnickou, šosáckou a podle toho jistě také vypadají obecní zastupitelé. Jest to ne nějaký snad Kocourkov nebo Zlámaná Lhota, ale obec pokročilá a nemalá. Majít tam kostel, školu, továrnu, nádraží a z bývalé akciové továrny na cukr jest zřízen zemský ústav; z toho každý musí vědět, že O. nejsou obcí zpátečnickou, šosáckou a podle toho jistě také vypadají obecní zastupitelé.

Zahrál oběšenému. V pondělí ráno nalezl byl v lese u Nov. Hradce Král. bednář Lanka oběšený. Týž, jak se vypráví, celý den před tím popíjel a v opici napadla jej patrně myšlenka sebevraždě, již také provedl. Kolemjdouc, kteří oběšence nalezli, měli zvláštní podivnou. Zdaleka již slyšeli zvuky křídlovky znící hned vesele do kola, hned smutně, dojemně, k rozplakání a lámali si hlavu tím, kdo tak v časně si vyhrává. Jaké však bylo jejich překvapení, když docházeli k místu, odkud podivná tato melodie vycházela a spatřili tam státi známého hudebníka z Librantic, nad nímž visela mrtvola oběšence. Hudebník vracel se totiž se svým nástrojem z taneční zábavy nemírně natroubený a když přišel k oběšenci, v němž poznal starého známého, zahrál mu ještě po smrti několik kousků. Skutek tento vzbudil u některých veselost, u více lidí však pohoršení.

„Rázi mi ho!“ Jak jsme již oznámili, konalo se dne 9. t. m. před kasačním soudem ve Vídni přelčení s podvodným vázým Sytištěm následkem odvolání st. zastupitelství i obžalovaného. Kasační soud potvrdil rozsudek královéhradeckého soudu porotního.

Zatčen. V úterý dne 8. t. m. zatčen zdejší c. k. četnickým strážníkem Tomášem 24 r. starý řeznický pomocník z České Lípy, již mnohokrát třetán a zatýkáčem stíhaný zloděj pro krádež bot a odevzdán zdejšímu c. k. okresnímu soudu k dalšímu úřednímu jednání.

Laciný host. Dne 4. t. m. večer přišel do krámu zdejšího uzenář p. Stránského neznámý člověk a poručil si maso a uzenky v ceně 40 kr.; když se pořádně najedl, neměl čím by platil, pročež byl zadržen a poznán v něm Karel Pavlásek ze Smiřic. Policijským strážníkem byl zatčen a c. k. okr. soudu k dalšímu úřednímu jednání odevzdán.

Z Pardubic. Minulou sobotu, dne 9. t. m. byl zde za velkého účastenství pohřben známý politik, advokát JUDr. Jan Žák. Zesnulý byl vynikajícím předákem strany staročeské, kterýž již od let šedesátých byl veřejně činným a účastnil se všech politických a národních zápasů našich. Byl zemským poslancem od r. 1860 až do posledních voleb za městský okres Pardubice, Chlumec, Holice a na říšské radě zasedal od r. 1879 až do r. 1885. V obou sborech byl osvědčeným zastancem autonomie a vynamenoval se v zákonodárných pracích svojí bystrostí právníkou. V našem městě byl svého času starostou obce, nyní dlouholetým členem ob. zastupitelstva, členem okr. zastupitelstva, okr. školní rady, dlouholetým funkcionářem výboru občan. záložny, místopředsedou zdejší tovární na cukr, členem představenstva filiálky Živnostenské banky, předsedou spolku ku podporování chudých studujících, místopředsedou musejního spolku atd., všude pak svědomitě konal svoji povinnost.

Z České Čermé. Katolická jednota jinouchů a mužů pod ochranou sv. Jana Křtitele v České Čermé konala dne 10. května měsíční schůzi, k níž zavítali k nám členové náhodské jednoty, známí řecníci Václav Pavlík, A. Molinger, B. Langr, kteří velmi zdařilými a promyšlenými přednáškami, z nichž každý seznamati musí uvědomělost křesťanského socialismu, nás k další práci povzbudili. Za to vzdáváme jim srdečné díky.

Z Úpce. Hladina klidného společenského života našeho zase jednou se rozčeřila. V neděli dne 19. m. m. pořádal spolek divadelních ochotníků v městě našem večerák na oslavu 25letého působení p. Václ. Picha jako ředitele zdejšího ochotnického divadla. Slavnost ta, jakož čekati se dalo, shromáždila veškerou inteligenci našeho města v místnostech sálu u Sokola. Proslav, který přednesl nynější režisneur ochot.

divadla pan dr. Karel Nyklíček s obvyklou u něho lehkostí ulavil a propovídanosti slavnosti naší náladu jen povznášel. Sada trocha více ohlavoš v přednesu byli bychom na takové příležitosti očekávali. Ostatně způsob, jakým líčil vznik a dějiny zdejšího ochotnického spolku, musil každého překvapiti — myslím, že by i spolku i panu oslavenci přejmené překvapení způsobil, kdyby proslav svůj v několika exemplářích vytknouti dal. Sehrána potom jednoaktovka „Široťci peníze“ se zdárným úspěchem. Za příležitosti jeho 25letého jubilea dostalo se panu oslavenci krásného stříbrného věnce. Gratulujeme p. Pichovi k uznání, jehož se mu dostalo za jeho opravdu obětavou a neúmornou činnost, již po všecka léta, zvláště pak v posledních třech letech vyvíjel.

Ze Řepníku. (Náboženské poměry u nás.) Od 12. až do 20. t. m. byla u nás dvěma otcí Redemptoristy konána sv. missie. Účastenství všeho obyvatelstva po celý čas bylo přehojné; více jednoho tisíce kajícníků přijalo sv. svátosti a veškeré missijní slavnosti vydávaly se přeskvěle. Vdp. farář Al. Konvalinka dobyt sobě o farní naši osadu zásluh nejškveřejších; zejména posmrtný nejprve chrám dal akad. malířem přemalovat, získal proň velebný oltář, někdy ozdobu klášterního chrámu Sedleckého u Hory Kutné, výnamné též sochy odtamtud, pořídil novou okna, lavice a poslední pestrobarevnou šamotovou dlažbu pro celý chrám a všechno to — na malou jen část — z nákladu vlastního, ač fara jeho nevalně jest výnosná a vlastního jmění nemá. Uspřádáním pak výše zmíněných náboženských cvičení čili sv. missie, všecko dílo to korunoval; ať jistě jeho ozivení náboženského smýšlení farníků tak i vzrušení mravní bude cenným jeho ovocem. Vdp. farář jest sám výtečným kazatelem, jenž mistrně dovede líčit veškeré stránky lidského života a přihledneme-li k vřdnosti jeho a laskavé ochotě, kterou každému přichází vstříc; tu nelze než jen spravedlnosti dáti průchodu a říci: šťastná každá osada, již se tak pečlivého dostane duchovního otcé.

Z Bílého Újezda. V posledních dnech položen a od místního dp. faráře posvěcen byl základní kámen nové přístavby rozšířeného chrámu Páně v B. Újezdě u přítomnosti několika kněží, zástupce patronátu a přifařených obcí, ct. sborů učitelských z farnosti a velkého účastenství věřícího lidu. Nebudeme líčiti dlouze zevnějšek slavnosti, při které srdečná slova pana faráře, dojemné sborové zpěvy místního chóru a krásná zbožná hesla tu pronesená rozněcovala v srdcích našich lásku k Bohu, církvi a k dědictví sv. Václava, a povznášela mysl přítomných k tomu, jemužto chrám ten zasvěcen jest, k Ježíši Kristu. Srdce přítomných plnila sladká radost, že se již vyplňuje a za nedlouho s pomocí Boží docela ukojena bude vronci a dlouho chovaná touha po rozšíření a zvelebení starobylé té svatyně. — K této zprávě připojíti nutno ještě malý dodatek. Nedávno četli jsme z B. Újezda zprávu, která se nás nemile dotkla, protože se v ní křivdi osudníkům Hrošec kým. Mýlna je totiž zpráva, že zástupcové obce Hrošky ze schůze, v níž se jednalo o zřízení stavby chrámové, bez vyjádření a bez omluvy odešli a že o zvelebení chrámu Páně nestojí. Zástupcové Hrošec měli jen jiný náhled o zadání a provádění přístavby a náhled svůj také vdp. farní oznámili. Že i oni po zvelebení chrámu P. toužili a k tomu účelu obětavě přispívali, rád jim dosvědčí bývalý kaplan Bílo-Újezdecký, který při konání sbírek byl od nich mile přijat, od p. radního Kašpara laskavě provázen a všemožně podporován, při čemž mnozí ještě kromě svých milodarů přislíbili, že dle možnosti budou hledět ještě dobrovolně svým přispěti, až se stavba uskuteční, k němuž se ovšem nezavazujíce; na nevědomí obětavost některých jmenovaných sběratel dosud mile vzpomíná. Tolik třeba dodat k obhájení pravdy. Vdp. farní přejeme k dokonání toho záslužného díla hojně Boží posily a požehnání. — f.

Z Humpolce. (Oslava 50leté ročníce narození ndp. biskupa Eduarda Jana.) Katolicko-socialní spolek „Svornost“ v Humpolci pořádal na oslavu 50letých narozenin J. M. ndp. biskupa — svého prvního čestného člena — dne 3. kvěna přátelský večírek. Večírek ten byl opravdu přátelský. Sešli jsme se ku počtě svého upřímného přítele, rádece a otcé. Než rozproudila se živá a animovaná zábava, kterou připravil nám pěknými a zdařile provedenými deklamacemi a výstupy zábavní odbor, vystoupil na jevišti dp. P. Norbert Beneš, aby objasnil význam slavnosti tak vzácné. V srdečném proslavu, který plýnul ze srdce upřímně oddaného vrchnímu pastýři, líčil nám řecník, proč ndp. biskup má tolik nepřítelů, hanobitelů, tupitelů a štváčů. První chyba, pro kterou nepřítelů na něho doráží jest, že jest katolickým biskupem. Druhá chyba, pro kterou jest tupen, jest, že jest biskupem v pravdě apoštolským, který slozem živým i psaným svědomitě a věrně hájí nám náš statek nejdrazší — naši svatováclavskou víru. Třetí chyba, pro kterou jej hanobí, vězí v tom, že na objasnění charakteru mužů, kteří na urážku naší sv. církve katolické se velebí a do nebe vynášejí, citoval ve svých spisech to, co o nich píše slavní a na slovo vzati historikové, jako Palacký a jiní. Čtvrtá pak chyba, pro kterou kalem pomluvy po jeho álechetné hlavě házeno, jest, že upřímně cítí a smýšlí s lidem svým vůbec, a že zvláštní přízeň a lásku věnuje lidu dělnickému a strádajícímu, o jeho zájmy svědomitě se staraje a jemu pomáhaje. Více mu jeho nejužlavnější nepřítel vyčísti nemohou. Ano, že ndp. biskup staví proti lži nevěry pravdu Kristovu, proti nespravedlnosti spravedlnost, proti nenávisti lásku a modlitbu, že všude, kamkoli zavítá, probouzí ospalé k životu a povzbuzuje bojácné a slabé, že všude otvírá lidu oči, tak že lid ten dobrý poznává ihned pravdu a valem vrací se ku zdroji pravdy, — ku kříži Kristovu, — od něhož lícováním a štváním nevěře je pokročilý byl odveden, tak že tuto vlivem jeho zrácké důvěry v sebe a víru ve svou lež, proto tito proti němu štvou a hledí jej lidu zlostiditi. — ndp. vrchní pastýř nás zahání temnoty bludů a lží od ovčence svých drahých a mrtvých ovčec, že odňal od tobo ovčence vlky dravé a hltavé, kteří z něho tvi a šili, proto tito nemohouce více z tobo ovčence k.

Hstít, obrací se na pastýře a toho bijí, toho pronásledují, toho chtějí zastrádit, aby opěť do jeho ovčince vloupali se mohli. Ale ndp. vrchní pastýř náš se neleká, on první a odhodlaně kráčí v před ve znamení kříže Kristova — toho znamení vítězného, — od něhož stíly nepřátelské klidné se odrážejí. Můžeme být hrdí, že takového pastýře sešlo nám nebe, a nemůžeme sobě více přát, než, aby Všemohoucí Bůh nám jej ještě dlouhá a dlouhá léta k naší útěše a spáse zachováti ráčil. Všem se srdce nám tečnick mluvil, konče dobře promyšlený proslov svůj, když ndp. biskupovi provolal hřímavé „sláva“, které ze sta hrdel sálem třikrát opravdu hřímavě se opakovalo. — ak.

Z Heřovic. První česká pěvecká a hudební župa koná v neděli, dne 14. června sjezd v Heřovicích. První česká pěvecká a hudební župa, pojící v svazku první s jednotou na 900 členů čtáckých, jest jedním z táborů, v nichž jako hradbou vozovou chráněno býti má naše umění národní, z nichž zpěvem mocným, hudbou hlasnou a říti se má zvuk české hudby vítězný po vlastech i za hranice. Roku letošního koná ještě mladá župa naše již IV. valný sjezd. Za harmonické součinnosti všech sdružených jednot na sjezdu tomto v pravé působivosti své provedeny budou vedle jiných i skladby rozměrné (Bendliv chorální výjev pro mužský sbor: „Smrt Prokopa Velkého“ a Fibichova ballada pro smíšený sbor „Jarní romance“, oba se soly i průvodem velkého orchestru). Dnes i na příště má být snahou sdružení župního seznamování vrstev nejširších s krásnými a velkými plody českého zpěvu a hudby české a bez okázalosti vnější tak pracovat i k jejich povznesení a zvelebení. Kdo v lásce chová píseň a hudbu českou, jež chloubou naší jsou i v cizině, nám pomoci své zajisté neodopře a přijde s námi pokochat se ve zvucích luzných.

Letošní visitace ndp. biskupa.

Z Činěves. Dle nymburských novin zadala prý si Sadská před celým královstvím českým tím, že uvítala toho „hradeckého biskupa“. Podle toho zadala si snad i Činěves? Ale kde pak! Právě Činěves to těší dnes, že přivítala svého biskupa způsobem důstojným, vrchním pastýřem a biskupem náležejícím a tím nezadala si před nikým nercili před královstvím českým. Kdyby tak byli viděli ti červení radikálové to uvítání — jistě krev jejich zlosti by zčernala. A což kdyby viděli ten přeplněný kostel a slyšeli tak úsudek toho lidu — jak ten „nenáviděný biskup“ k nim otcovsky — laskavě, pastýřsky mluvil, jak toho ten lid litoval, že už ten „Brynych“ končil tu řeč svou, a jak by ho byl dále a dále poslouchal mluvit tak pěkně k srdci, tu teprv hněv jejich byl by vspěl v rudou pochoď. Víte milí páni, když má někdo v srdci viru, ne takovou novinářskou, ale tu pravou zbožnou — to se nedá jen zloha okřiknout. Z té příčiny nescházelo ani junácké banderium a jak spolek voj. vysloužilců s hudbou, tak i sbor dobrovolných hasičů v novém národním kroji přivítali J. B. M. na počátku obce Činěveské. U krásné a nádherné sochy Matky Boží Staroboleslavské shromážděna byla školní mládež v čele s ct. sborem učitelským, kdež zákyň S. Řehořova ne slovem ale srdcem přivítala vrchního pastýře mezi duše jemu svěcené. — Po skončení všech obřadů odebrala se J. B. M. mezi ty malické do opatovny, založené Činěveským p. děkanem Mag. J. Kleinem. Můžeme říci, že ty malické vidět ani nebylo, ale za to každý alyšeti mohl krásné přivítání kurážného Nováčka a stěbetavé Otylky. — Když pak nejd. pan biskup odjížděl, vyprovázela ho zase celá osada — a jistě ze srdcí všech promluvil p. J. Fidrnc, velitel spolku voj. vysloužilců, když na konci osady pravil, aby Bůh ašil J. B. Milost — na té vznešené cestě proti nepříteli — aby statečně mohl bojovat i hájiti práva naší dravé víry. — Tak přivítala Činěves svého biskupa. — Je to sice osada v kraji, osada pokročilá, ale nedá se másti. Marný výsměch a marné mlouení všech — své náboženské přesvědčení vští si nedá, nýbrž je hájí a víru svatováclavskou si váží. Dle toho také jednala v den biskupské visitace a ukázala, že drží se toho starého českého a poutivého přelovi: Komu čest — tomu čest.

Z Hrádku u Nechanic. V neděli dne 8. května o. 4. hodině odpolední zavítal na zámek J. Osv. Jana hraběte z Harrachů, Jeho Biskupské Milost Eduard Jan Nepomucký. Ačkoliv týž den přišlo od rána do večera skoro nepřetržitě, přece uvítání Jeho Milosti bylo zřetelně stkvělé, důstojné a pak lidu veliké. Již o hodině třetí celá zástupa lidí očekávaly tousebně příchod Jeho Milosti, jak ve vesničky Hrádku, tak i poblížě sádku a v jeho nádvoří. Jeho Bisk. M. provázen z Nechanic, kdež udělil svatost svatého birmování, celou řadou kočárů přijel o hodině čtvrté k první bráně, skvostně ozdobené, na níž byl nápis červený na bílém poli: „Vítej nám“. Zámecké služebnictvo tvořilo první špalír, jež k druhé bráně doplnili přítomní osadníci. U druhé brány uvítal Jeho Milost spolek hasičů z Hrádku s velitelem p. Kalenským. Brána druhá taktéž ozdobena nápisem: „Čtíme vrchního pastýře. Obě brány byly opatřeny krásnou dekorací, prapory barvy národní a paprskové. Taktéž na celém sádku a sousedních budovách vlály prapory barvy národní. Růdy kočáry vjely do nádvoří k sádku. Pod balkonem sávil první kočár, v němž byl J. B. M., s vad. důst. p. kanov. Pogertem, s vol. p. ceremonátem. Před balkonem stály zástupy lidí, čestný a významný špalír tvořili pp. úředníci a pp. leašci Jeho Osvícenosti. J. B. M. uvítal a oslovil nejprve vys. uroz. pan Otto hrabě z Harrachů. Žáci školy Hrádecké zapěli píseň k sv. Duchu dojemně, zřetelně. Nejdůst. pan biskup obrátil se ku vchodu hlavnímu do sádku, kdež na stupních shromážděny byly družičky. Z jejich středu vystoupila zákyň Marie Rybova, dceraška Hrádkého pana učitele, která podala J. M. překrásnou kytku a uvítala J. M. krátkou, však dojemnou básničkou. Obáváš se přednes malé zákyň byl ode všech obdivován. J. B. M. uvítal také sám. kaplan vlp. Opletal, řeč krátkou však

promyšlenou, upřímnou; poukázal na přítomné účel-nictvo, lid vážil, na všechny shromážděné, kteří přišli, aby ukázali k J. M. dčba a vědomí, dokázali lásku a prokázali jemu čest měrou největší. Vyprosil pro všechny biskupského požehnání a prosil jménem shromážděných, by ráčil J. M. přijmouti skrovně sice ale vřelé uvítání, tu počtu a čest opravdovou, nečísanou, upřímnou. Významná byla slova: den dnešní bude nám všem památným, milou a blaženou pomínkou v životě našem. Všichni přivádčovali. Ukotiv pro-slov, poukázal na nápis na druhé bráně: „Čtíme vrchního pastýře; a ta slova, která tam na té bráně psána jsou písmem anadno zničitelným, také psána stojí v srdcích našich, však písmem jiným, nesma-telným věrou a přesvědčením: „My čtíme, my si vá-žíme, my budeme dále vždycky čtiti svého vrchního pastýře“. — Předcházející zpěv dítek, uvítání družiček, řeč vlp. Opletala, vše činilo harmonický soulad, J. M. všichni přítomní byli velice dojeti, pohnuti. Uvítání bylo v pravdě upřímné, nečísané, srdečné. O tom svědčila odpověď J. B. M. Dřky školní za-přívaly hymnu papežskou a J. M. vstoupil do sádku, provázen vys. uroz. panem Otton hrabětem z Har-rachů, ubíral se hlavní chodbou do kaple zámecké. Ndp. biskup za asistence přítomných duchovních modlil se litanii Loreťanskou a udělil shromážděným sv. pože-nání. Na chůbě byl jednoduchý, však pěkně provedený zpěv, jež řídil p. řídící učitel Ryba. Sl. J. Labská, indus. učitelka z Hrádku zapěla dvě vločky k Panně Marii, překrásné, dovedné. Po sv. požehnání následo-vala prohlídka sádku, jehož krásu a drahocenným památkám obdivovali se všichni, kteří provázeli J. M. biskupskou. Byli to: p. míst. rada Šolta, p. kan. Pogert, p. ceremonář, Msgr. vikář Haki, dp. farář Smid, dp. F. Bruncík, vlp. Hanuš, Jelínek. O páté hodině byla pro všechny svačina. O hodině šesté odjel J. B. M., provázen opět řadou kočárů do filiál-ního kostela na Hrádek. J. M. prohlédl si kostelíček malý, ale vkusně upravený, vyzdobený, dtky zapělý zase pěkně píseň, J. M. udělil všem bisk. požehnání a když odcházel, J. Hysek, zák. školy Hrádecké překvapil J. M. následujícím poděkováním: Co na myslí náš tanulo, co srdce čtílo, to zjevili jsme v této chvíli — touha naše přivedla nás, bychom všichni, dtky Otce nebeského prokázali svému milovanému pastýři počtu největší a dokázali vděčnost, upřímnost a lásku dě-tinnou. Nejmilější Otče náš! několik ještě okamžiků a my rozloučíme se s Vámi; my snad dlouho nespá-tíme tváří v tvář příteli a miláčku mládeže školní, za to však všichni po celý život budeme vzpomínati na dnešní pro nás šťastný a památný okamžik; my všichni vzpomínati Vás budeme na modlitbách, my v modlitbě zaletíme k trůnu Nejvyššího, aby nám zachoval našeho vrchního pastýře, kterého ze srdce milujeme, na dlouhá léta všemohoucí Bůh. O kěz by vyslyšel ten světa Pán, ty vroucí prosby naše! My pak dtky školní prosíme, aby přizel Vaší Milosti byla dále zachována nám; rači Vaše Milost býti, jako dosud, vždycky býti nám Otcem laskavým, do-brotivým! J. B. M. poděkoval, spokojen a potěšen. Jeho Osvícenost vys. uroz. pan Otto hrabě z Harrachů doprovodil nejd. pana biskupa ke kočáru a za blaholu-zvonů, úsměvu přítomných, jejich srdce radostí byla naplněna, odjížděl Milost biskupská k Nechanicům. Ještě několik okamžiků, zraky všech sledovaly kvapně odjíždějící kočár, který brzy zmizel a pak rozcházel se všichni, oblašení, šťastní, potěšeni v srdcích svých.

Z Babice u Nechanic. Starostliví otcové necha-ničtí netrpělivě již chytají naše občany na ulici do-tasující se, kterak dopadlo u nás přivítání ndp. bi-skupa. Před tím chytali nás a srazovali od uvítání. Nuže, upokojíme jejich svědovost a povíme hned na začátku, že dopadlo všechno velmi skvěle a že nepa-trné druhy Babice nad obýčej se vysnamenal, byt i náležely k okresu „republiky Nechanické“. Strachu sice poměli jsme dosti, ješto po celé dni před tím stále přišlo a sdálo se, že snad ani nebude lze J. M. od Bydžova přes Barchov do Babice se dostat. Ale my nedbajíce ani bláta ani vody cvičili jsme koně k banderiu, brány stavěli a cestu navázeli na rychlo jako v nejkrásnějším slunečnu. Ješto v den 8. května v úterý o sv. birmování s rána dešť se z oblak lil. Avšak nikdo nedbal cesty bezedné, banderisté sjížděli se, zástupy se sáhaly, děti přijížděly v povozích. Vádyt již před tím večer farnost stělbou upozorněna, že nastává den památný. O 7. hod. ráno ustal dešť naprosto a po půl hodině seřadovali se osadníci u první brány slavnostní v dolní části Babic, v Nové Vsi. Na bráně sáveny nápisu s jedné strany: „Zdař Bůh!“ a s druhé: „Zdráv buď!“ Oba vypracoval ochotně p. V. Weissbauer, zdejší mladší učitel, který i bránu samu malými praporečky ozdobil. K osmé hod. osnamovala stělbá i zvony a vše, že se při-blíží povoz biskupský ku hranicím babickým. Po-srděl se v přifašeném Velkém Barchově, kdež po-staveny taktéž slavoobrány dvě. Na pomozí farnosti před první branou vyčkávalo J. M. banderium 27 avizních jesečů za vedení p. J. Haka, rolníka z Trnavy a zástup lidu z Barchova. Zde uvítána J. B. M. od p. Jana Drábka, souseda Barchovského pěknou řečí. Před Babicemi přednesl místní starosta p. Frant. Vaníček, jenž velký sájem o slavnostní uvítání odevděl, další uvítací řeč, načež provolal lid čestné kolem shromá-děný třikrát slávu svému biskupu. Na to zákyň M. Sejkorova z Trnavy uvítala J. M. jménem birmo-vanců ohnivě přednesenou básní a podala kytku. Nyní pohnul se průvod k řadě. V čele jeli banderisté, po nich školní mládež, mužské pohlaví, hudebníci, spolky hasičů Babických, Trnavských a Malokosických, ho-spodářská jednota Kosická s odznaky, družičky, pp. starostové všech 4 přifašených obcí s domácími du-chovními, za nimi J. B. M. se svými průvodci a posléz ženské pohlaví. A opět stělbá hřměla, hudba hrála, zvony zněly, prapory vesele vlály na branách i přibytých, nebo se jasnělo a my chutě stoupali cestou blátivou potěšeni, že se předece tušby naše splnily. Prodeše na pokraji Velkých Babic druhou slavoobranou, na níž nápis hlásal s jedné strany: „Vítej nám!“ a s druhé: „S Bohem buď!“ zhotovený od p. učitele B. Mindla, sástavili jsme před farou, kdež nade dveřmi v prostředě zeleně volal nápis slávy: „Ecce sacerdos magnus!“ Tu pak bylo shromážděno

již dachovenstvo: vdp. vikář a č. kazovník ze Smidra, vik. sekretář a děkan z Nového Bydžova, dpp. farář z Libčana, z Kráčmarburku, z Boháray, z Křáčmaru a vlp. starší kaplan z Nechanic, vlt. p. vogtejní Škri-vanek a řídící panství Chlumčského J. Rodler a vlt. p. správce Harrachovského velkostatku z Trnavy V. Zámečnick. Ihned přistoupil místní farář a taktó pro-mluvil: V. B. M. Není mne tajno, že včerejším dnem ráčila M. V. B. dočkat se 60. narozenin sv. J. Dnešním dnem již tedy přikročila V. M. ve druhou polovici věku lidského. V rukou Božích jest délka dráhy nové nastávající. I ponecháme její vyměření Dárci života. A k minulosti vracím se a blahou vspo-mínku tu k paměťm si přivádím, která druhdy před 18 jsem roky jakož administrátor farní V. M., tehdy profesora bohosloví, na Pouchov jakož hosté svého vítával. Dnes mi dobré nebo mnohem více do-přává. Vádyt s Tebou, Pane Vznešený, dnes Vele-pastýř, pravý biskup církve P., apoštolskou plnou mocí — jakož sv. víra učí — vysybrojený, chystá se tu přikročiti domu mého práh. Pravdivě tu hlásá nápis svrchu upsaný: Ecce sacerdos magnus t. j. Ejhle kněz veliký. Jaká radost pro mne, ano radost převeliká, jelikož já, pokud lidská paměť sahá, první se 20 zdejších správčů duchovních jsem, kterýž se staletí sa mnohý poprvé uvítám apoštolskou berlu ve své farnosti. Dvojnásobná pak jest nad to radost má, že i lid mé pěti světený zde — jakož vidno — vrouc-ně vítá svého biskupa. Děkám bnd spolu Tobě, Velepastýři náš milý, že ač ohrožena farnost naše ne-věreckým proudem pokrokářským se dvou stran, sa-chovala přece viru neporušenou. O, kdybyš Otče Nejd. byl ztel ten lid, jak v hustém dešti, nepohodě snáš zeleň, brány stavi Tobě ochotně a cestu sjízdnou učiniti snaží se, o jistě bylo by Tvé srdce zaplesalo radostí. Taktéž vč, že dráhně časův napřed snázila se štědrost lidu věřícího vyzdobiti stánek Boží k Tvému příchodu. Slyšeli lid máj slova Tvoje druhy ke mně pronesené: „Těším se již — dá li Pán Bůh dočkat se — na Váš hezký kostelíček.“ Ano dal nám Pán Bůh dočkat se všem. Nuže! rač již dále pokročiti M. Tvoje B., aby slovem apoštolským svým a sv. birmovacím úkonem vlila v duše farníků svých onu sílu Duchu sv., o níž učí kniha katechiismu: že ve svátosti birmování udluje se nám především tak zvláštní mi-losti, abychom přes všechna nebezpečí a protivensství víru svou statečně vyznávali, hájili a podle ní živi byli. Já pak odpustuje místo Tobě, Otče Nejd., volám z plna srdce, z hloubi duše: Zdař Bůh posvátnému dlu Trému dnešnému a Vítej, vítěj nám! Pohnutí stejné pochvala a pevné přesvědčení, že lid náš je posud zbožný, dobrý, zachovalý u víře. Napotom se J. B. M. představily oba sbory učitelské z Babice a z Kosic a po nich všichni 4 pp. starostové. Kosický p. starosta F. Šter-ba J. B. M. rhodně oslovil. — O 9. hodině bral se průvod při stělbě a vážné hudbě do chrámu. Svatyně Páně skvělá ve vši nádhře. Vádyt ješto na její učinila obec Babická dobrovolnou sbírku pro kostel a koupila v Praze od řezbáře J. Krejčíka sochu sv. Jana Nep. s podstavcem za 88 zl., a v poslední ješto dny daro-vány umělé květiny na oltáře od dobrodětelsk. z Ko-sic, z Trnavy a z Babic. Sv. obřady šly před se obýčejným řádem. Pro krásání obral sobě nejd. kasatel thema o 2. hřivnách od Boha nám světených: rozum a svobodná vůle. Rozumem máme píditi se po pravdě, kterouž chová v ryši čistotě církve katolické; vůle má se svobodně rozhodovati pro konání dobra, plnění zákona B. Hřivnami těmito vyniká člověk nade tvory nerozumné a naopak k nim se snažuje, pakli jich zneužívá. Birmovanců napočteno 448, mezi nimiž 168 školních dítek. Po skončených obřadech předstoupila zákyň M. Fibrova z Malých Kosic a pevným hlasem přednesla báseň na rozloučenou. Návrat z chrámu dal se jako vstup do něho. Potom mezi stolováním 21 hostů hrála hudba přiměřeně slavné skladby na pro-stranství před farou. O 5. hod. odp. nastal odjezd; J. B. M. se rozhodl jeti přes Kosice a Mlýkosrby k Bydžovu, aby vyhnul se obtílné cestě Barchovu. Náladu J. B. M. možno vyčísti z oněch slov, jež při loučení s místním farářem pronesl, řka s úsměvem: „Váš bývalý kooperátor již odjíždí!“ Když vedl J. B. M. do povozu, provolal lid shromážděný sase slávu svému biskupu, rány stělné zase saduněly, hudba zněla pochodem, zvony se rozesvučely a banderisté z Babic, z Trnavy a z Barchova, všichni stájně čer-venobílými šerpami přepásaní vesele předjížděli v čelo průvodu, pak hasiči Babičtí a Trnavští a za nimi povozy biskupský a hraběcí z Chlumce. Před M. Ko-sicemi očekávali opět tamní banderisté, hasiči a ho-spodářská jednota, kteří připojivše se k průvodu vyprovázeli J. B. M. až do Velkých Kosic ve farnosti sousední. Tu provoláno J. B. M. na rozloučenou po-znovu trojitě hřímavě sláva od celého průvodu. Nejd. arcipastýř stoji, na vše strany láskyplně dtky a s Bohem dal p. slavnost skončena. — Co tomu řeknou Nechaničtí? Hřivník hněvati se bude — praví Písmo — a zuby svými akřipěti bude. My však po-známe osobně nejd. našeho p. biskupa, jeho tím opravdověji čtiti a vážiti si budeme. Obec Babická pak i celá farnost může napasti o sobě do knihy pa-mětní, jak i o Betlémské napašo: „Nejui nejmenší mesi obcemi českými!“

Ze Smidra. Na apoštolské cestě své savítal dne 7. t. m. nejd. náš arcipastýř do osady naší, aby svátost birmování udělil. Již na cestě od Sloupna ke skřivanům vedouc, uvítali jej majitelé panství Škri-vanek, kdež paní s Rittrá byla B. M. podána skvostná kytky. Uvítali jej vády věrné své víře i svému biskupu vády oddaní občané obce Červehove-ské a slavnostní brány, kam vyjelo mu úřednictvo patronátní s p. patronátním komisařem Feirerem na-proti. Přijel jej pozdraviti dále o. k. okresní hejtman a c. k. berní inspektor z Nov. Bydžova. Uvítali jej nepřehlédlní zástupové lidstva na ulici ke chrámu P. a farnímu domu vedouc, kteří již před tím, při sbírce na okrášení chrámu Páně ke cti a slávě Boží předevřím, ke cti a slávě nejd. p. biskupa konané milerádi přispěli a tím svou lásku a oddanost p. biskupu na javo dali. Jenom opatrní otcové měst

tak neudělili. A proč? Protože neznají dějepis — leš s novin. Kdyby byli pokročilejší a něco četli, uměli by zjednotit, a již i u nás se udělalo, že dějepis má být ve prospěch protestantů přibíhající a falšovaný a přestali by konečně zaslívat p. biskupa, že mužně ukázal na pravdu dějepisnou. Ale k poznání těch věcí schází pánům čas — oni mají „Národní“, „Strás“, „Bach“ a dost. A pak se těs trochu bojí o místa na radnici a prauřte ve štráček „Stráží“. Pánové, svobodomyšlnost, která nesnese odůvodněného náhledu odporého, tu si radče dává za rámeček na radnici mezi znamenitostí 19. století. Jak vidíte, pan biskup se umlčetí a rozum svůj zotročiti nedá. Proto Vám to řekl přede vším lidem, v chrámě až do posledního místečka naplněném, že snad ani nevíte, oč se v tom boji duchů jedná — totiž o víru v Boha vůbec čili o to, zdali zvrácen býti má společenský řád na základě zákonů Božích založený, nebo zdaž má býti zachován, kdežto vy stále budete starou již písničku o velikánech národa — a pomáháte velikost národa podkopávati. Jak štváný vámi lid po kázání páne biskupově oči otevírá a jak o vás mluví, víte snad již dobře. Toho, jenž zde ve správě duchovní vypo-máhal, toho, jenž důležitě úkony církevní jako po-avření školy vykonal, toho, jenž posvětil hřbitovní kapli, v níž poprvé z úst jeho nesly se modlitby za spásu Vašich zemřelých, toho, jehož obyčejem při pobytu zdejších bývalo, nechati almužnu pro chudé zdejší, toho jste nepřijali, abyste „vrchol moudrosti“, jak sám nej. p. biskup pravil, ukázali. „Cím jsem Vám ublížil“, ta slova vašeho biskupa zapíste si hluboko do srdce a máte-li cit pro slušnost a cit vůbec, zastýdte se nad počínáním, nad nevděčností svou. Jakými prostředky se zde štválo, jest patrno z následujícího: Rozšířili zde pověst, že p. biskup odebral české děvče, jež jej přivítati chtělo a jen německé vy-slechli. Napovím Vám, abyste se přesvědčiti mohli o pravdě, že to mělo být v Dubenci. Zatím však se to stalo poněkud jinak. Německý učitel vyhnal děvče české před příjezdem páne biskupovým. Za to ale p. biskup kázal v Dubenci česky dvakrát, ať se toho sami kněží dubenečtí obávají a zvědějí, co se stalo, děvče před oltář povolal, kdež své přivítání odřikalo. Ale přesvědčili jste se sami, jak málo to pomohlo. Skřípěli jste zuby, jako farišové, když viděli jste, kterak přes vaše štvání a policajtem Vaším zakaso-vání občanům Lhoteckým, přece tyto zmůžile a bez bázně vracejího se k nám nej. p. biskupa v pátek dne 8. t. m. ze Žlunice důstojně u slavnostní brány uvítali a až k farnímu domu s četným banderiem a hudbou doprovodili. A což kdybyste byli viděli to statečné opravdu si počínání občanů Lhoteckých, když se upřímně a přátelsky se svým biskupem bavili a si pohovořili, tím více byste se museli nad usnesením svým hanbiti. Občané Lhotečtí poznávají jej, byli a jsou pro něho nadšeni, tak že nekonečné volání slávy a loučení se s ním před domem farním nechtělo míti konce. Čest Vám, stateční občané Lhotečtí, čest Vám, upřímní katolíci Červenovští!

Z Lískovic. Pomalu by o nás lidé ani nevě-děli, že jsme na světě a proto již se hlásíme ke slovu také my z Lískovic a pravíme již předem, že to bylo u nás hezké, velmi hezké; kdo tomu nevěří, mohl se přijít k nám v neděli 10. května podívat na ty ná-rodní prapory vlající s každého téměř domku, na tu slavnobránu u svatého kříže v prostřed obce s nápi-sem: Pochválen buď Pán Ježíš Kristus!, na 17 sta-tečných banderistů s výmluvným řečníkem Fr. Sládkem v čele, kteří jeli J. B. M. do Ohnišťan vatřic, na ty zástupy lidu, jimž radost zářila z očí, když vystřelily z hmoždířů a zvuky hudby oznamovaly, že se povoz z Jeho Bisk. Milostí blížil, a tu by jistě dle pravdy domniti musil: Tohle jaksi v Lískovicích nebylo a hned tak nebude. U slavnobrány uvítali všickni čtyři páni starostové přifatěných obcí ústy starosty lískovického p. Václava Smetany J. B. M. co nejuctivěji, načes ubíral se vznešený host špalírem mužů a žen, mládežců a panem, školní mládeže a dlouhé řady družiček k hudově farní, kdež místní farář s duchovenstvem a sborem učitelským Jeho B. Milostí pozdravil. Zákyž Josefa Bílá z Domoslavice přednesla pěkné uvítací báseň, podala kytici a žádala se pozhánání. J. B. M. s radostí přítomnému zástupu poželhal. Vstup do chudického kostelíčka našeho spřijemušen nej. pana biskupovi zpěvem školní mlá-deže, jež zapěla příchodem páne učitele J. Dejla troj-hlasné „Ecce sacerdos“ i ostatní zpěvy tak precísne, že dle úsudku přítomných znalců vřaco jest na ven-kuř podobného výsledku docíliti. Po mši sv. a krásné řeči J. B. M. v níž na slova svatého evangelia na sváték sv. Antonína b. v. o hřivnách, promluvil o statečích duchovních, jichž máme dobovati a sobě nade vše vážiti, následovala katechese a sv. biřmování, jež přijalo 885 biřmovanců se zbožností příkladnou. Před polednem dostavil se do chrámu Páně též pan c. k. okresní hejtman Krejčí z Nového Bydčova s p. zá-dušním účetním c. k. adjunktem bern. úřadu Matě-jovským. Odpoledne po 4. hodině sešlo se u fary mnoháství lidu a školní mládeže, aby se s J. B. M. rozloučili. Jméno školní mládeže a všech biřmovanců velmi dobře poděkoval žák Václav Eliáš z Koutů, na-čes za zvuků hudby a v průvodu banderistů nejduš. arcipastýř od nás odejel. Bůh provázej J. B. M. na dalších cestách, aby jeho otcovská slova vřade nale-sala půdu dobrou. Kés by již lid křesťanský smýšle-jící poznal, kdo jest jeho přitelem, měl více stateč-nosti a nedal se sváděti několika lidmi, kteří sapa-mínají, že budou jednou s každého slova prásdného Pánu Bohu počít klásti.

Literární novinky.

Národopisná výstava českoslovanská v Praze 1895. Nádherného tohoto díla vydal nákladem J. Ottý v Praze 10. sešit, v němž J. Kalita lid samostatně lidu, VI. Pittnerová a dr. E. Kovář líbí zvy-klosti. Sešit osobou krásnými vyobrazeními. Pěstování stromů a keřů ovocných i osobných. Praktický návod pro potřeby učitelů, spolků a krešle-voch a milovníků stromů Sepsal Fr. Freiberg, učitel v Pečákch. Se 125 obrasy. Pěkné dílo to vyšlo v ceně 2.

al nákladem Al. Wiesnera v Praze jako 12. svazek Sboru knižnického.

Křesťanský, špalý praktický návod kniž-nickému v domácnosti. Napsal M. Fuš. S 24 obrasy vyobrazeními, nákladem A. Reimarta v Praze, cena 80 krejcarů.

Katechismus dějin umění, napsal prof. J. Branil, seš. 6., cena 12 kr., nákladem J. Ottý v Praze. Rolnický program české strany křesťansko-sociální. Navrhuje Rudolf Vrba. Cena 6. kr.

Slova pravdy, laciné čtení časové, vydává dr. Jos. Burian. Číslo 7.: Pryč s konkubinatem! od A. Hoffman, č. 8. Rodina opilcov od Fr. Vaněčka.

Mátka Boží alid český. Májové promluvy, sepsal Je. Th. Zhradník, kapitulár strahovský. Nákladatel kniž-kupec Al. Jarosch v Jihlavě.

Soustavná katechetická kázání. Sepsal Edv. Brynboh, profesor bobolovi, nynější biskup královéhradecký. Třetí vydání, nákladem Cyril-metodějského knižkupectví v Praze, cena 1 sl. 60.

Spracování kujného železa, jeho vznik, vývoj, úpadek a znovuzrození. Napsal L. Haněl, ředitel odb. školy pro umělecké zámečnictví v Hradci Kr. Početný tento spisek vyšel jako 3. číslo Pojednání historického a prů-myšlového musea v Hradci Kr.

Costa kolem světa Jos. Kofenakého, nákladem J. Ottý v Praze, sešit 20-22. (Čína, seš. 4-6.)

Slovník francouzsko-český, kapcení vydání, sestavili dr. J. Herz a Č. Jbl., nákladem J. Ottý v Praze, seš. 1-4. po 18 kr.

Tragedie člověka, dramatická báseň Em. Maděcha, přeložil Fr. Brábek, nákladem J. Ottý v Praze, seš. 3. a 4.

Souborné vydání básnických spisů J. Vrchlického, nákladem J. Ottý v Praze, seš. 18-26. (Dojmy a romany, Fresky a gobelíny.)

Ottova laciná knihovna národní. seš. 9-18 obsahují dokončení románu A. Michajlova „Cisť hřibů“ a povídky J. Holcei „Z lidské bídy“.

„Osvěta“ přináší v č. 5. tyto nové práce: Tisíciletí uberkého státu a národová nemohárství od Ad. Srba, Mag-natská legenda od Jar. Vrchlického, Polední odpověď od J. Radovana Roshledy v umění výtvarném od R. Tyrbové.

„Hlídka“ obsahuje v č. 5. tyto nové statě: Co asi přichinou neúspěchu tvorby básnické od A. Novotného, Ze života našich časů od J. Svotily, O starých spo-lečnstvech u našeho lidu od dra. Fr. Bully, O prostoru od dra. Fr. Nabělky.

„Vlast“ má v č. 7. následující nové práce: Kos-mická píseň od J. Dvořáka, V sousedství od VI. Pittne-rové, Sociologie v seminářích českomoravských od dra. J. Tumpacha, Husův ochranný list od dra. Fr. X. Kryštůfky.

Listárna redakce.

Do Velké Skalice. Neuveřejnili jsme, proto-že hledíme se vyvarovati všem osobním útokům.

(Zasláno.)

České veřejnosti!

Všem průmyslníkům, živnostníkům a obchodníkům českým, všem korporacím, sdělohnám a spolkům českým, které mají úřední spojení s c. k. poštovní spojitelnou.

Známo jest dobře, že mezi štady státní, kde se nejmeně dbá rovnoprávnosti jazykové, náleží c. k. poštovní spojitelná. Od ní musíme stále přijímati německé tiskopisy a vraceti německé dopisy; u ní marně se dodělává jedno-tlivce práva našeho jazyka. Vždy odpoví se mu, že nutno snachovati slušební řec německou, aby úta-dování slůvkováno nebylo a též, že žádosti za to jsou ojedinelé. Vidno z toho, že jen společným úsilím docílíme našeho práva. Vystoupíme-li svorně, jak jsme všichni Čechové povinni, tak jistě docí-líme toho, že bude respektován jazyk náš i c. k. poštovní spojitelnou!

Kdo prohlíží seznam těch, kteří jsou ve spojení s c. k. spojitelnou, vidí, že nejvíce, ve-líká většina všech náleží do zemí naší koruny.

Máme tudíž zajisté právo žádati, aby pro semé naše bud státní samostatná kancelář, která byla by rovnoprávná, nebo, aby v Praze zřízen byl sílání úřad pro země české.

Navrhujeme proto společnou akci Čechů v této věci. Zasláme společnou žádost ku ředi-telství c. k. poštovní spojitelně a ku c. k. mini-sterstvu obchodu tohoto znění:

Vysoké c. k. ministerstvo obchodu!

Všichni podepsaní dovolují si žádati vysoké c. k. ministerstvo obchodu, aby vyhověno bylo základnímu státnímu zákonu o rovnoprávnosti ja-zyků také při c. k. poštovní spojitelně a jazyku našemu dáno bylo právo, jaké mu náleží.

Obracíme se proto ku vysokému c. k. mini-sterstvu obchodu s následujícími prosbami:

1. Žádáme, aby všechny tiskopisy tohoto státního úřadu byly rovnoprávně a dopisování s námi české na českých tiskopisech.

2. Poněvadž uznáváme obtíže, jaké jsou při jediném centrálním úřadě;

a) žádáme, aby státní byla v král. hl. městě Praze sílídka c. k. poštovní spojitelně pro semé koruny české, která by dbala rovnoprávnosti ja-zykové;

b) nebo žádáme, když tomuto vyhověno býti nemůže, aby ve Vídni státní byla kancelář sdělní pro naše semé s těmi účelem.

3. Když žádosti naší vyhověno nebude, bu-deme přinuceni určitým dnem, který se prohlásí, vraceti všechny pouze německé tiskopisy, žádající zaslání českých.

(Podpis.)

Prosíme všechny upřímně vlastence české, aby na korespond. listku prohlásili souhlas s toutž akcí, aby na listek ten nahore napsali číslo své u pošt. spojitelně, dále alovu „Souhlasíme“, podpis a razítko. Listky ty, jako doklady budou zaslány se žádostí tou.

Jen svornou prací a společným úsilím docí-líme práv svých národních!!

Za ústřední výbor

Národní jednoty Severočeské:

Václav Zárecký,
nám. starosty.

Jindřich Nechanský,
jednatel.

Dr. Vrat. Černý,
jednatel.

(Zasláno.)

Pan Josef Krejčík,

závod sochařský a řezbářský v Praze.

Dílňy Bubna 612 — VII. — Sklad Eliášina třída 24.

Velmi milou úlohou jsem dnešního dne počtén byl naší místní školní radou, bych Vašemu Bla-horodí za vzácný dar sv. Kříže pro školu naši vzdal ty nejradostnější díky a vřelě: „Zaplat Bůh“. Bude naší snahou, bychom Vaše Blahorodí na ji-ných místech zámožných co nejvíceji odporučo-vali, zvláště důstojným farním úřadům, by sobě Vašnostina závodu vřimaly a neobjednávaly po-třebné z ciziny a od nepřátelů našeho národa.

Se srdečným díkem v dokonale úctě oddaný

Josef Studmář,
nadačitel.

Otiňovos (Morava) 8. listopadu 1894.

ANT. K. SMRČKA,

první křesťan. katolická továrna

na sukna ledeny a vlněné látky
v Humpolci.

Oporučuje pro jarní a letní saisonu
látky oblekové, svrchníkové, havi-lokové, kostelní a hasičské za cenu
tovární.

Vsorky na požádání zdarma a franko

Rozsáhlá tovární míst-nost ve výměře takměř 300 čtvereč. metrů jest zde v Hradci Králové pro jakýkoliv podnik ihned ku zadání. Kde, povi re-dakce t. listu.

Umělecký závod

pro
malbu
na skle

B. ŠKARDA,

Brno.

Speciální závod
pro malbu oken
chrámových.

Sedmkrát prvními
cenami vynam.

Vzerníky k na-hlednutí franko.

Črny mírny.

Ztráta vlasů a tvoření lupů

se pod zárukou jediné jistě
zamezí

CRINOGENEM

od

J. Beysove v Jicíně

Cena láhve s ochrannou známkou 1 zl. při 3 lahvič
franko na dobírku, neb lépe proti pošt. p. útkže 3 zl.
Škřady v lepších materiálních obchodech a hořkých
závodech.

Priležitostné dárky!

Podepsaný dovoluje si P. T. veldústoje duchovenstvo a veldčné pány učitele jako i všecko obecenstvo upozorniti na svůj

umělecký závod pro výrobu jemné řezaných kříží

k posavení a zavěšení v různých slozích,
svých vlastních přev. vzorů
od nejjednoduššího do nejbohatšího provedení pro kostely, fary, školy a domácnosti.

Sochy ze dřeva bohatě polychromované, sochy z tvrdé mramorové hmoty, jež lze bez úškození vodou umýti, jemné řezané křesťáky a jiné do oboru toho spadající práce řezbářské.

Fotografie a výkresy kříží zlaté k zahřívání.

Cenníky zdarma a franko

Ceny velmi mírné při větších zakázkách slevití ceny.

Obsluha solidní a rychlá.

Stálý výběr hotových kříží.

Raimund Jul. Kozel,
sochař a řezbář v Hradci Králové, č. d. 70.

S. Hlavní medaile Národní jednoty S. v. r. české. — Nejvyšší vyznamenání
zlaté záslužné medaile a k. r. v. r. — Čestný diplom.

Veškeré patentní mydla

vyráběná ze všech možných i nemožných materiálů a téměř ve všech časopisech doporučovaná — pomínou — až se lidé přesvědčí, že bylo a bude nejlepšího jedinec

pravé nefalšované mydlo jádrové,

jež P. T. ct. obecenstvu více doporučuje

Jindřich Jelínek,

mydlář v Hradci Králové.

Týž dovoluje si upozorniti na speciální novinku „Jelínkovo levandulové mydlo neutrální“ doporučené pro jeho výtečné vlastnosti celou řadou lékařů a specialistů v kožních nemocích.

Kus za 5 kr.

Hlavní sklad u Jindř. Jelínka v Hradci Králové č. 160., Malšovických č. 3. a 37., u p. Aloise Jelínka v Pardubicích a u Čechů Zimě v Kutné Hoře.

Telefonické spojení.

Více kusů starých mříží a oken

lze hned koupiti.

Blíží se oddělení administrace
t. l.

Politické družstvo tiskové

v Hradci Králové

právě vydalo spisek

„Učte se z dějin.“

Slovo k naší mládeži od starého vlastence.

Tento krátký přehled neoprávněných dějin českých dostati lze

v biskupské knihtiskárně

Stran 62 b. — Cena 15 kr.

Při odběru většího množství přiměřená sleva.

Výprodej.

Za příčinou nedostatku místa vyprodám

báječně levně:

koberce, pokrývky a záclony.

V. J. Špalek,

(dříve J. F. Krušvic) v Hradci Králové.

Malířský umělecký atelier Ludvíka Nejedlého v NOVÉM BYDŽOVĚ

dříve v Hradci Králové doporučuje se veldústoje děkanství a farním úřadům i veldústoje duchovenstvu, jakož i slavným patronátním úřadům ku provedení dokonalých

malch kostelních,

opravy freskových a olejových malch taktéž i nových obrazů vůbec a vypracuje ochotně na požádání návrhy malch a rozpočty za mírný honorář, který však při zadání práce se neúčtuje.

Parostrojní
truhlárna.

F. OSSENDORF

Vysoké
Mýto.

Odporučuje se ku provádění:

Zařízení kostelních, jako: oltářů, kazatelen, lavic, skříní na paramenty a t. d., uměleckého nábytku vůbec i prací stavebních s rozsahem neomezeným.

Sklad nábytku.

Majitel nejvyšších vyznamenání ze všech obecních výstav.

Reference nejlepší.

Plány a rozpočty se na požádání vypracují a při event. objednávkách n-účtují.

Vyznamenán v Praze 1895
státní medailí a čestným diplomem
doporučuje

varhany a harmonia

v levných cenách

a velice příjemného hlasu. —
Těs přijímá

veškeré opravy varhan
a ručí za řádné provedení.

Bed. Čapek,

maj. c. k. v. s. závodu pro stavbu varhan a harmonií

v Poličce.

Diplom. mag. pharmaciae

KAREL SIGMUND

nástupce p. A. Tesárka

doporučuje svůj obchod

zbožím materiálním, léčebninami a barvami

U červeného kříže v Hradci Králové.

Hojně zásobený sklad veškerých zákonitě dovolených prostředků i moderních drog a léčebnin.

Veškeré potřeby pro domácnost a kuchyni, obzvláště: Jemné druhy čaje, rumu a koňaku. Právě staré víno malaga, madeira, oport, sherry, jakož i jiná španělská vína zdravotní. Barvy na vajíčka. Zvláště pozoruhodný velký sklad jemných levantinských lub k mytí i do koupelí; rozličné vykuřovací desinfekční prostředky. Lila čistění i denaturovaný, petrolej a benzín. Spolehlivé, ochranné prostředky proti molům, dalmatský a černoborský prášek na hmyz, vždy čerstvé mlát. Trvanlivé, dobře kryjící barvy lakové a voskové pasty ku natírání a leštění podlah. Inkousty, borax, veškeré běžné druhy franc. gelatiny, nejlepší škrob rýžový a pšeničný. Nejlepší anglické i tuzemské fermeže, francouzské okry a veškeré jiné barvy, suché jakož i v oleji neb fermeži tlené. Veškeré i nejnovější pomůcky a preparáty pro pány fotografy, amatery; fotografické apparáty všech soustav. Sklad veškerých minerálních vod a i jiných vředelních výrobků.

Chemická laboratoř ku zkoumání cukru, líhu, mléka, moče, umělých hnojiv a veškerých chemikálií jest pánu odběra elán zcela bezplatně k dispozici.

Pánům obchodníkům značná sleva! — Ceny báječně levné!

Ilustrovaný ceník

výdal práve

umělecký sochařsko-řezbářský závod
Josefa Krejčíka v Praze.

(Bubaa 612 VII)

a rozestlá se P. T. pátním oddělením, kteří o ně
pohádkají bezplatně a franko.

P. T. duchovenstvu doporučuje se
závod zlatnický a stříbrnický
Václava Šolce
přírodného soudního znalce a odhadce
v Hradci Králové
ke zhotovení velkých křesťanských nádob, zlatých
služebních a stříbrných, zlatých a stříbrných
služebních, dále hodinek I. jakosti, které se velmi
levně cení se zhotovují a prodávají.
Vysocetné duchovenstvo a pp. náležel
obrátky skvosty též na měsíční splátky za mírných
podmínek.

Národohospodářská hlídka.

Sjezd kupní jednoty rolnické severovýchodních Čech.

Ok. V Týništi n. O., dne 14. května.
(Převodní správa.)

Čile rolnictvo severovýchodních Čech ajelo se opřít, aby porokovalo o důležitých pro stav rolnický otázkách a uradilo se, jaké stanovisko zaujati při sdrusování. Tentokrát svolán byl sjezd do Týniště n. O. a odbyval se v místnostech hostince „panáky dům.“ Účastníci přítomno bylo ke 200. Z čelnějších osobností dostavili se pp.: z. posl. Jaros, okresní starosta a delegát zemědělské rady Schütz, delegát zem. rady Štěpánek, správce z Medlešic, delegát zem. rady Kučera, místopředseda sjezdu dr. Reichert z Předměstí, místopředseda rady Chaloupka, ředitel Bauer a j. v. Dále omluvili svou nepřítomnost poslanci Dvořák a dr. Stáma.

Pro krátkost času a nedostatek místa musíme se omeziti jen na stručné vyřčení celého jednání, jež trvalo s krátkou přestávkou plných 5 hodin, ač místy bylo rokování zajímavé a důležité. Předseda Jaros představuje přítomné hosty a zahajuje sjezd. Ředitel Bauer pak promluvil na místě dr. Dvořáka o významu hospodářských společenstev. Že otázka tato je nadmíru palčivá, důležitá a časová, vysvětlil z toho, že po odvolání vládní předlohy navrhl minist. orby novou předlohu, v níž vidí zajištění budoucnosti stavu rolnického. Mimo to vydala zemědělská rada sama návrh, který má se projednat ve sněmě. Následkem toho vyvolán byl pochopitelný rozruch a uvažováno, mají-li být společenstva tato nucená, nebo dobrovolná. Náhledy jsou různé. Na celou tuto věc je třeba pohlediti poněkud jinak, než až dosud se dělo. Nejprve je třeba řádně se všech ohledů na předlohy, je-li vůbec spolčování rolnictva důležitá a pak rozhodnouti se buď pro dobrovolné nebo nucené spolčování. Že spolčování důležité jest, to uznali zemědělci celé Evropy; jen tak možno čeliti tlacím našeho kapitalismu.

Tvrdím oštěkem však jest otázka druhá. Ze stanoviska osobního, národního i státního jest lepší spolčování svobodné (soulas), neboť jen to může v nás vyvolati blahý pocit, že můžeme se spravovati sami. Kdyby ten okamžik nadešel, smlouli by jea pozhánali a od toho okamžiku bylo by zemědělství také omezené povaze.

Kdybychom však nějaký ideál sebe lépe líčí, nepomohlo by nám to, kdyby se neukutečnil a nastává proto otázka: Je naše rolnictvo s to, aby všecko přilnulo k dobrovolnému sdružení tak, jak jest zapotřebí? O tom musíme pochybovati proto, že na jedné straně jest velká zmatčenost od stávajících hídých poměrů hospodářských a na druhé setčenost ku všemu neomluvitelná. Mnohdy, ač mohl by něco dělati sama, řekne: „Však oni to nějak udělají; vláda sama udělá ať je jak sama bude chtít. Děláte spolky, sejďte se, podáte petici a ta se zahodí do kóde.“ Velká většina odstraňuje se také tím, že musela by na to platit; nemá však žádná prospěšná akce bez hmotných obětí možnou. Na vše jiné platíme jako morová, jen ne na to, co by nám prospělo; ale kdyby zákonem udělala se nová přirážka, měli bychom peníze na haed.

To jsou úkazy, které naplňují obavou, že dobrovolným sdružením ale nepoklidíme. (Hlas: Nucenými teprve ne!) Němci se mnohem více spolčují než my. (Náš poslanci nic nedělají; nejlepší se jít do Orlice utopit!) To by byl špatný včeják, který, byť by měl již na prsou nasazený bajonet, aby ještě nedoufal, že vyvážne životem. Nejsme snad ještě všichni zmatčení, jinak by nám již

možná odvratiti umědžka. Ještě najdou se jednotlivci odhodlaní a já sám, byť bych neměl s toho prospěchu, budu s nasazením všech svých sil pracovati k tomu, aby znovu vzbudila se statečnost. Jako kdysi byl náš národ pervašován již za mrtvé a přece ještě podařilo se několika křesťelům jej k novému životu probudit, tak bohdá podaří se to i nyní s rolnictvem. Rolnictvo ovšem nemůže se nečiti do chomoutu nuceného spolčování, ale také nelze hned vše samitnouti bez důkladného uvažení. Že dobrovolně se nepějde, uvidíme již s dnešního sjezdu, který je poměrně k podobným německým slabě návštěvám a to ještě samými známými tvářemi, které vidíme všude. Německých rolníků dostaví se čtyři až pět tisíc.

Naše spolky jsou dosud rozptýlené a petice jejich si odporují, proto vandrují do kóde bez povážnutí. Obě předlohy, necht vládní, nebo zemská nejsou správné již proto, že chtě, aby si to rolník sám zaplatil, ač mohl by stát zcela lehce oněch 5 proc. zapraviti z daně pozemkové. Nyní čeká nás veliký procent 10proc. slevy pozemkové daně a to si tak rolník poskočí, až dostane ona pětka do kapsy. Ano jsou takové poměry, že budou se pomalu veškeré peníze ukazovat dětem již jen ve škole na obrázku a rolník zapomene, jak vypadají. Kdyby byla samostatnost našeho království, museli bychom ovšem také platit, ale platili bychom to pro sebe; něco bychom za to měli. To však jsou jen tělnáská jablčka, která nezaženou ani řádek. Samostatnost se musíme aice domáhati, ale abychom a si již dnes počítali, bylo by neomyselem; vypadalo by to jako by si někdo lehl na slamaik a myslil, že nemusí nic dělat, protože bestoho jednou zemře. Když vláda dležítožto spolčení usnává, necht na to také přispěje a pak jistě přihlásí se všickni dobrovolně, poněvadž by z toho také něco měli. Nemožným by to u vlády nebylo, aby přispěla nám 750 tisíc, jež dělala by 5proc. přirážka, vidět platíme přes 11 milionů daní. Mluvíme sice o záležitosti odbyté, poněvadž byla právě předloha odhlasována a sama zemědělská rada rozhodla se pro spolčování nuceně. (Hlas: Hanba! Jiný: Proč hanba; dobře tak!) Ku konci přimlouvá se řečník za přijetí následujícího rozřešení:

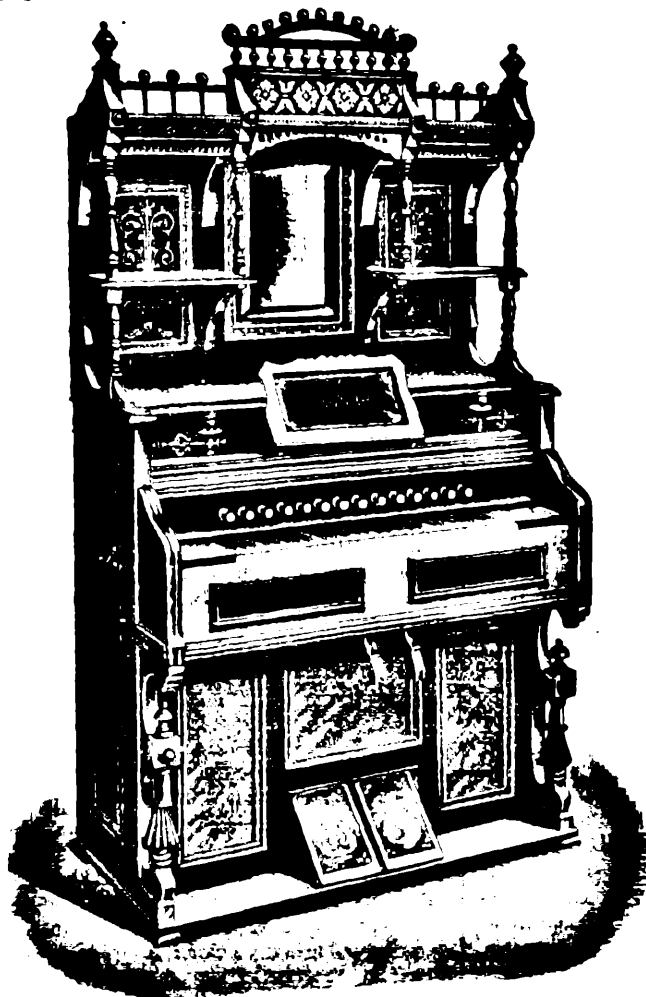
„Rolnictvo shromážděné na sjezdu v Týništi n. O. dne 14. května vyslovilo se rozhodně proti nuceným společenstvům na základě předlohy vládní. Za to souhlasí s tím, aby slavný sněm uzákonil hospodářská společenstva na základě neobmezené samosprávy sebezručení toliko fakultativně (nikoliv obligatorně) a to jediné v oněch okresech, v nichž většina majitelů hospodářských usedlostí (při hlasování dle rozměru pozemků) o své újmě na zřízení společenstva povinného se usnese. V případě takovém necht nejsou vyjmuti z toho ani velkostatkáři.“ Při hlasování o tom, je-li rolnictvo vůbec spolčování potřeba, uznáno toto jednomyselem. Na to rozpředla se čilá debata k resoluční, již účastníci se celá řada řečníků. (Dokončení.)

o krizi rolnické.

Dr. František Rauscher ve spise svém „O krizi rolnické“ dovazuje, že bude-li vzrůst hypot. břemen na statcích rolnických po 10—15 let v dosavadním poměru pokračovati, stane se neodvratným vybavení břemen hypot. veřejnými orgány. O této otázce se rozepisuje, čísl spisovatel návrhy, jež zasílají širšího povážnutí. „Některé řádají — dí on — aby stát převzal knihovní dluhy na rolnických statcích vázající a stal by se takto věřitelem rolníků. Stát vydal by pozemkové úpis, jímž by věřitelé zaplatili. Tyto pozemkové úpisy mly by bursovali kurs, jako ku př. zástavní listky hypotečních bank. Jakmile by stát se stal věřitelem, natísena by byla zákonem amortisace dluhů, podobně jako nyní při pohledávkách hypot. bank. Tak jako v roce 1848 majetek selský byl vybaven s roboty, tak provedeno by bylo nové vybavení posemků rolnických s novodobé roboty kapitálové. S tím spojen by byl zákaz, rolnickou půdu přes jistou míru zadlužit. Váči tomu otázka vybavení půdy s hypotečních břemen nemůže více zmizet z denního pořádku. Utopí by ovšem bylo myslet na vybavení veškerých hypot. břemen, rovněž nechalujeme převzetí dluhů státom, an povolanejší jsou k tomu hypoteční banky, pod dozorem a řízením státu. Praktické provedení vybavení — jak my si je představujeme — bylo by ve hlavních rysech asi následovní: Především stanovil by zákon jakožto práprava vybavení, že dnem jeho platnosti podléhá „rolnické pozemky“ směř se zadlužit pouze do určité výše, na př. do polovice čistého katastrálního výnosu. Obytné a hospodářské budovy rolnické, s nimiž rolnické pozemky jsou spojeny, podléhaly by se svázati a byly by zadlužitelné do polovice odhadní ceny. Velkostatký, v deskách zemských zapsané, domy čísovní, průmyslové závody byly by s vyvazení a tudíž s obmezením zadlužitelnosti vyloučeny, ana účelem zákona byla by pouze ochrana středního a malého zemědělství. Jakmile by však od statku v zemských deskách zapsaného nějaký pozemek byl odloučen a do obyčejné pozemkové knihy zapsán, již by podléhal obmezené zadlužitelnosti. Pozemky k čísovním domům připsané odloučily by se od domů a byly by na dále jen obmezené zadlužitelné. Jelikož ve venkovských obcích, jak známo, jsou dosti zhušta „selské statky“, pozůstávající pouze z ná-

kladných budov obytných a hospodářských, k nimž však nepatří žádné zemědělské pozemky, a neb jen tak nepatří jich výměra, že takový „selský statek“ nelze pokládat za rolnickou usedlost, tedy by takové granty po nálezu úřadu byly zařadány mezi čísovní domy volně zadlužitelné; kdyby však, během času spojeny byvše s rolnickými pozemky, v jistě rozloze staly se opět rolnickými usedlostmi, nastala by u nich zase obmezená zadlužitelnost. Dnem platnosti zákona začínaje, neměly by se na pozemkové jeho působnosti podléhající půjčovat pohledávky na vyšší úrok a s jinými výminkami než jak stanoveno při pohledávkách hypotečních bank (nyní 4 proc.), při čemž by majitel pozemku byl zavázán platit při proc. ročně na umolení kapitálu, čímž by dle vzoru hypotečních bank kapitál došel úplného umolení v 50 letech. Věřitel by při řádném placení úroků a annuit neměl kapitál vypovědět, ovšem by však dlužník byl oprávněn platit větší než zákonitě annuity, ba třeba i celý kapitál najednou oplatit obdobně dle stanov nynějších hypotečních bank. Věřitel by směl s pravidla vést exekuci pouze sekvestrací nikoliv dražbou, vyjma že by dle povahy statku a dle okolností sekvestraci s úspěchem provádlět nebylo možno. Při tom bylo by přístosno pojišťovat knihovně pohledávky jakéhokoli druhu ne pouze meliorační aueb dědičné podily atd. Neboť účelem vybavení břemen jest zachovat rolnický stav co celek, nikoliv jednotlivého třeba i nedbalého rolníka, a proto dlužno vystřihati se obmezení osobní svobody rolníka, pokud toho k zachování celku není nevyhnutelná potřeba. Pro nepředvídané případy neúrody a pod. stanovil by zákon aspoň částečné moratorium, co se týče annuit. Jakmile by pro budoucnost bylo zamezeno zadlužení rolnických pozemků přes ustanovenou míru, přikročilo by se k vyvazení rolnické půdy s dosavadních břemen. Ustavily by se vyvazovací komise okresní a v drabě stolicí zemská, jež by byly sestaveny tak, aby neustranily ani věřitelům ani dlužníkům. V činnost vstoupila by okresní komise na vyvzení majitelovo. Komise odhadla by realitu (usedlost neb svobodné pozemky) ne přesně dle katastrálního výnosu, nýbrž dle toho, kolik by v uvažení místních a časových poměrů prodejem se mohlo utržit. Pohledávky na realitě vázající třetily by k účelu vyvazení tři třídy. V první třídě byly by pohledávky až do dvou třetin odhadní ceny, v druhé třídě až do vyčerpání odhadní ceny, kdežto ostatní do třetí třídy padající pohledávky pokládaly by se za nedobytné. Pohledávky první třídy převzala by hypoteční banka dle norem pro nejlepší amortisaci platných. Do druhé třídy náležející pohledávky úrokovaly by se dle zákonnité (nyní 5 proc.) míry v prvních pěti letech bez amortisace, tím méně ovšem amaly by se při řádném placení úroků vypovědět. Po uplynutí každého pětiletí provedla by se částečná amortisace pohledávek druhé třídy dle toho, jak by nastalo částečné amortisaci pohledávek první třídy banka mohla přikročit k postupnému převzetí pohledávek druhé kategorie. Pohledávky postoupilé z druhé do první třídy podrobeny by byly normám první třídy, takže by postupem času konečně veškeré pohledávky první a druhé třídy byly umofeny. Veškeré kreditní operace k vybavení se vztahující byly by osovobzeny od kolik a poplatků, rovněž soukromé postupy pohledávek druhé třídy na realitách v řízení vyvazovací se nalezajících. Rolnické usedlosti nalezající se v rukou parcelátů byly by z dobrodini vyvazení vyloučeny, an společenosti nezálčí na zachování spekulantů s realitami, nýbrž jedná se jí o zachování rolnického stavu. Aby amortisace skutečně se provedla, musel by dlužník termíny platební přesně dodržovat. K tomu cíli byl by povinen každoročně při placení lhůty u banky se vykázáti, že zaplatil též úrok z pohledávek druhé kategorie, jinak by jej banka oznámila soudu, jež by předvolal věřitele ke stání. Kdyby do té doby dlužník se nevykázal, že termín dodržel, aueb kdyby svým nedostavením se dal na jevo, že povinnosti své plnit nechce, ustanovil by soud sekvestra a kdyby sekvestrace s poměru výtěku statku aueb z jiných příčin byla příliš nákladnou a tudíž neúčelnou, nastala by dražba statku. Pořádný a pilný hospodář by mohl statek svůj nejen udržet, nýbrž během času jej potomkům svým buď dluhů prostý aueb aspoň s více méně umofenými dluhy odevzdat. Pravidelné — náhled k zasaviněným nehodám — propadl by sekvestraci aueb docela dražbě jen nedbaec. Při neúrodě, nemoci a podobných nehodách povolilo by se majiteli k jeho žádosti moratorium, aby mohl svůj termín splatit později, rozdělením jedné annuity na více roků a v tomto případě máme za spravedlivé, aby zemská neb státní pokladna přispěla na pomoc poskytnutím nezúčtelné záplátky a pod. Rozšíření státní pomoci na jiné případy bylo by podporováním nedbalců na ákor všech ostatních stavů ve státě nevyjímajíc ani samého stavu rolnického, neboť tento — a sice ti bedliví hospodáři — by pak museli nejvíce přispívat na ty nedbalé hospodáře, kteří takové pomoci nejsou hodni.“ Máme za to, ač s ávahou touto ve všem nesouhlasíme, že vyvazení pozemků z hypotečních břemen jest myšlenka, která se nejen provést dá, nýbrž, nemá-li nastat katastrofa, též provést musí.

Česká, jediná v Rakousko-Uhersku
továrna na
americká cottagová harmonia,
RUDOLF PAJKA A SPOL.
V HRADCI KRÁLOVÉ.

Illustrované ceníky franke a zdarma.

Kadidlo

(Olibanum)

nejlepší jakosti, příjemná
balzamičká vůně rozesílá
v šiklových pošt. balíčkách
za 2 sl. na každou stanicí
franko

droguerie

PhMg. R. V. Morávek
Kukleny.

Prodá se,
čtvrt hodiny od Hradce Králové vešleň, u kři-
žovatky dvou silnic stojící
větší domek,
ke kterému patří 2 korce pole a zahrada. Vše
v nejlepším pořádku. Blíží se administrace t. l.

Podobiznu
Jeho Bisk. Milesti
u nedávno smrti
po 20 kr., franke 35 kr.
Ize dostati
v bisk. knihtiskárně.

Václav Roubíček,
cukrář v Jičíně,
Václavské představení,

doporučuje veškeré různé cukrovinky,
svlátkové na hostiny nejjemnější se zhotovují.

Těž upozorňuji na velmi jemné dorty
mandlové, oříškové, ořechové, čokoládové,
kremové, smetanové atd. okrášlované dle
nejnovějšího způsobu.

O hojnou přídělu prosím a zaručuji nej-
solidnější obalu.

Objednávky též písemně.

Vymalování státní modality na hospodářsko-
průmyslové výstavě v Hradci Kr.

První výroba umělých květín
B. Hamplové roz. Butkové

v Hradci Králové. Vel. nám. č. 22.

Doporučujeme hojně výtvaru, v cenách realisti-
ckých své elegantní, levné, s uměleckým vkusem
velice pečlivě provedené v barvách nádherných:
modré květiny, svatební věnce pro družičky
a nevěsty s mytými přirodní i umělé, kytice
do plech, kade květinové, kytice makar-
tové, polštáře a květiny fantastičtější, pohřeb-
ní věnce obětinné, palmové, vavřínové i
květinové se stávkami všech barev a náplav.
Zejména upozorňujeme na kostelní ozdoby a
okrasy.

Zakázky na venek jsou okamžitě vyřizovány.

Gotický oltář

velmi hezký vsorak, přes 4 m. od oltářního stolu
vysoký, as 2 m. široký, upraven pro 2 menší
sochy po stranách a obraz neb sochu uprostřed,
nabízí následkem zrušení smlouvy velmi levně za
pouhý doplatek zl. 120.— první umělecký přám.
závod řezbářský J. Pešout v Golč. Jeníkově.

V. Forman nyní Fr. Ružička,

sedlář v Hradci Králové

Špitálská ulice č. 272., proti hostinaci
p. Javůrka

doporučuje angl. kočárové postroje, tažní
ohomouty, jezdecké, cestovní a lovecké
potřeby, hnací řemeny.

Vinařní výroba. Měsíční správy zdarma.

Ceny levné.

Svíce kostelní,

pravé voskové i polovoskové, pa-
schaly, trojhrany, grana, jakož i
nejjemnější druhy kadidla, dopo-
ručujeme veledůstojným farním a
slavným patronátním úřadům,
rovněž i

P. T. pátním obchodníkům v jakosti nej-
lepší a v cenách nejlevnějších.

Zároveň odporučíme svíčky do věšáků
lamp 7 dnů hořící a všeobecně za nej-
lepší uznány.

Josef Pilnáček

v Hradci Králové.

Závod rezbářský „u Albrechtů“ založen r. 1869.

Anenské slatinné lázně
v Bělohradě

sev.-západ. dráha
ČECHY.

Unicum proti dně, rheumatis. ischias!
Otevřeno:
od 4. května
až do 30. září!
Prospecty ochotně zdarma a franke.

Nejlepší, jediné
existující prací přístroj
ruční pračka

jest nově vynalezená, o. k. výhr. priv.

(t. zv. valcha na prádlo) s vešlejší
hlaveneho Carrara-mramoru Patent
Hlaváček, jež předtím vše stávil, neboť
tvrdostí a nezdolností mramoru jest ne-
smárná, vždy hladkou a čistou zůstane, nej-
bezvadnější, i nejrychlejší sněhobílé vyprání
a tudíž i šepora prádla, mydla i času docílí
a přitom všem velmi levná jest. Ceny jsou:

I. velikost 25/30 cm. zl.	2 50
II. " 30/35 " "	3 50
III. " 35/40 " "	4 50

proti dobrotě aneb zaslání, obnosu předem
zasílá na všechna místa přímo vynálezce
a sám jediný výrobce:

C. k. výhr. priv. soch. a uměl. průmysl.

Atelier Hlaváčekův v Strakonicih.

Pp obchodníkům rabati.

Kdo si chce řídit
havelok

čistě vlnový, nepromokavý,
nechť dopře na

Ludvíka Hloma,
soukeníka v Humpolci,

ještě látku hned začle. Vzorůk není
třeba, s látkou jest každý spokojen;
kdo by nebyl, nechť mně začle spě,
peníze vrátím hned.

Těs na skládě mám a vyrábím sám pro
vešle duchovenstvo
sukna kostelní všech barev.

Výprodej dlaždic.

Za příčinou malého místa vyprodám
veškeré zásoby hotových

cementových dlaždic

za cenu výrobní a sice od 80 kr. za čtve-
řeční metr. Taktéž lze u nás veškeré rekvizi-
ty k výrobě dlaždic potřebné pod cenou
nakoupiti.

Zdenko Ježek,

závod sochařský a kamenický
v Hradci Králové.

OBNOVA

Číslo 62.

V Hradci Králové, dne 22. května 1896.

Ročník II.

Rozluka.

Rozlučme se, rozejďme se! Tak zní to dnes jasně v táboře mladočeském, tak hlasitě to blabolí na straně pokrokové. Dost, snad až příliš dlouho škádli a milkovali se staří Mladočeši s omladinou pokrokovou, haed ji škrábali, hned bládili a všecken politický svět si mysleli: co se škádli, rádo se mívá. Ale nebylo tomu tak. Mezi Mladočechy a pokrokaři jevila se ne zjevná přiznivost a láska, nýbrž tajná farnivost a nevráživost, která nyní již propuká na obou frontách.

Kdo s koho? Místo pokryteckého přátelství nachází přímý boj, v němž směřují se pravé síly obou stran. Až posud si hrála strana mladočeská s pokrokaři jako kočka s myší, pokrokaři pak v táboře mladočeském počínali si jako jezevci v brlohův sylvě. Taková nepolitická politika, taková hra na alepou babu konečně přestane a tím aspoň vyjasní se zase trochu naše domácí poměry.

Jaká nálada jest nyní mezi Mladočechy, o tom píše vášň jeden politik mladočeský:

V Čechách opět to bouří. Méně snad, než doufali tajní a otevření odpárci strany svobodomyšl., ale přece dost, aby konečně vedení strany vzpomnělo, že veliká strana nedrží se věčným skličováním, nýbrž rozhodností, pevností a věrností k programu strany. Naši radikálové, Staročeši, nespokojenci ve vlastním táboře podnikli kombinovaný útok na stranu, poněvadž klub poslancův volal, když návrh na všeobecné právo bude zamítnut.

Bohužel u nás málo je oně mužné rozhodnosti, která neohlíží se po křiku ani na pravo, ni na levo, dovede v každém okamžiku postaviti se i proti

proudu, když usná se za dobré a odpovídající prospěchu národa. Strach o popularitu, poddávání se každému ohlívkovému proudu našeho nervosního života, ustupování každému, kdo má dost odvahy poroučeti celé straně, jak se má chovati, to je rakovina, která od počátku kazí a ničí zdravý život strany svobodomyšlné.

Stačí jen, aby v staročeských listech nebo v listech pokrokařských počal hlomoz pro to nebo ono usnesení strany a už konejší se na všech stranách, tiší se vlny, místo aby strana hájila se vši rozhodností to, na čem se usnesla v důsledcích svého programu.

Nyní se nedivme našim pokrokařům, když volají k národu, že strana zradila svůj program. Když po dlouhou dobu povolilo se pokrokařům a jiným proti výslovnému programu strany hlásati po celém národě politiku ne už rozhodnou, nýbrž obstrukční a papirově revoluční, když trpělo se, že mazání pošt. skřinek bylo považováno za neobyčejné národní hrdinství, pak ovšem klidné a rozhodné usnesení se nymburského sjezdu muselo se zdáti nějakým couvnutím a důsledné a pozitivní provádění jeho „oponštěním oposice.“ Vždyť je to přímo hříchem na zdravém lidském rozumu! Program strany mluvil o důstojné a vážné oposici a nymburský sjezd nřekl nic jiného, než co všichni poslanci považovali jako program strany — ale poněvadž se na schůzích lidí zbytečně domýšlelo a brojilo věcmi, které strana vážná a opravdová nikdy nemohla prováděti; a poněvadž vedení strany nemělo dost odvahy v čas rozhodné říci, že všechno to neodpovídá programu strany, dala se našim pokrokařům zbraň do ruky, aby volali o zradě na programu, když strana ne-

chce tancovati, jak se v pokrokařských listech říká. Kde vyslovila strana za svůj program oposici obstrukční? Kde? Že se o ničem jiném nemluvílo v „Radikálních Listech“ atd., s toho přece nenásleduje, že strana svobodomyšlná zradila svůj program — nanejvýš zradila program pokrokařů, který není jejím a to není žádné neštěstí.

Otevřeně řečeno, na říšské radě že politika česká proti hrab. Badenimu je mírnější ve formě, než proti dřívějším vládám, poněvadž hr. Badeni všeho se varuje, co bylo by proti nám, ale stejně rozhodně řečeno, že české poselstvo od své oposice neupustí, dokud nebudou položeny základy k uspokojení českého národa. Česká delegace je dost politicky prozíravá, aby věděla, jak dlouho má a může vyčkávat a když se snad sklame, pak hr. Badeni uvidí, že dovede se také proti němu zahájit ostrý boj, který mu život neosladí. Už proto nesmí česká delegace opustiti své oposiční stanovisko, aby mohla ihned, když nutno to bude, zahájit ostrý boj a aby tu nestála jako strana oklamaná. Ale na druhé straně nemá česká delegace přičiny, aby svým chováním učinila hr. Badenimu nemožným, aby vážně přikročil k řešení české otázky, a to by se stalo, kdyby bez provokace, bez přičiny prováděla politiku obstrukční jak radí k tomu pokrokařské listy. Situace našeho národa není taková, aby směla česká delegace prováděti politiku „ryc anebo nic“ — naopak povinností její jest, aby důstojným a mužným způsobem hájila českou věc, získávala jí veřejné mínění a aby svou prací, svými blasy na radě říšské a vahou svých argumentů přinutila vládu, aby se pokusila o uspokojení českého národa. To nevyklučuje, aby někdy oposice česká stala se důraznější, aby poušila mimořádných parlamentárních prostředků, ale to může být jenom ve vý-

FEUILLETON.

Lada.

Črta ze života jinocha od J. V.

(Dokončení.)

Podobnými myšlenkami obíral se Lada. Dnes byl mu ten rej bezvýznamný. Hudba měla obveseliti jeho mysl? Ta spíše žal a smutnou náladu vzbuzovala v jeho duši. Či ten pestrý rej měl přivábiti jeho mysl, aby se pustil do toho vřvu? Spíše ho odvracel a myšlenky jeho tékaly jinde. Proč nyní teprve poznal, že v této podobě nejví se pravý život, ale že jsou daleko lepší okamžiky, jež budí blahý pocit? Čím mu byl jeho život až dosud, kdy dbal o to, aby bověl bříčkám svého srdce, kdy cítil se snad šťastným sám, a jiný v bídě, žalu tonul? Co byla všechna ta sláva, po níž bažil, třeba tím i jeho bližní trpěli? V pravém světle ukázal se mu nyní jeho život, obzvláště od onoho večera, kdy v „olšínách“ setkal se se svým přítelem Hanušem, vlastně, kdy rozešel se s Božou — Neštěstí učí člověka život znáti.

Mezi tím, co takto uvažoval, podepřen jsa o okno, přistoupil k němu Hanuš. Lada ho nepozoroval, jak byl zabrán ve své myšlence. Dotekl se jeho ramene a zvolal: „Lado, proč ne-tančíš? Vypusť vše z hlavy, pro jedno kvítí — slunce nesvítí; jen vesele!“

„Nemyslím na ni,“ odvětil Lada, „ale jeví se mi dnešní večer nějak tídný, zdá se mi, jako bych viděl lítanou alučnost, pobyby, i ten vzduch jest nějak těžký —“

„Ale přitáči, hahe, abys se skoro vyspal; mladost — radost, tančí a všechny vrtochy zataneš.“

„Nikoliv, Hanuši, kdybys věděl, co skrývá se v nitru mém, kdybys mne dnes slyšel, mluvil bys jinak. Dosud šli jsme za stejným cílem, ale teď cíl týhal se pouze nás; dnes však se rozchá-áme. Já odbočím od onoho směru, který nás tak dce vázal, nechci tím říci, že přestávám naša přátelství. Při příležitosti ti vše vysvětlím.“

„Nepochopuji tě,“ vyručil ho Hanuš. „Až tamto přichází tvá sestra. Pospěte, pospěte, slečno, s vašeho bratříčka se stává filosof; hned bych řekl, že jest to novověký Sokrates, mluví tak temně, že mu člověk ani nerozumí.“

„Tak! — měkkým hláskem zvolala Sylva, „bez toho jest to opět něco s výšín, kam každý smrtelník nemá přístupu.“

V tom zazněla hudba.

„Prosím, slečno,“ oslovil Hanuš Sylvu dvorně se ukláněje, a již zmizeli v kole.

Za blaženým párkem díval se Lada.

„Jste šťastní a myslíte se; to věčně netrvá,“ dupal u sebe.

Již táhlo k jedenácté. Lada zvolna kráčel, až se přiblížil k dívce, jež živě se bavila s neznámým pánem. Byl přítulostí, tak že se skoro divně vyjímal oproti utlé postavě dívky, jakož i jeho zarostlá tvář s jemným jejím nádechem do růžova.

Skoro nesměle oslovil Lada spanilou dívku prose o tanec.

„Račte dovolit, vašnosti,“ oslovil neznámého, „a zároveň odpustit, že vás ruším z milého snad hovoru.“

„O nikoliv,“ řekl krátce, a Lada vedl se s dívkou směle.

„Po čase opět mi štěstěna dopřála, že mohu s vámi promluvit,“ hovořil Lada k dívce — byla to Božena.

„Po čase?“ udiveně ptala se, „což jest tomu tak dávno?“

„Není, ale zdá se mi, ba pomalu se mi ten večer v myslí tratí.“

„Tak —“ odvětila a upřeně podívala se na Ladu, který neztratil ani dost málo rozvahy, klidně pokračoval.

„Nevím sám již, co se tehdy v „olšínách“ vše dalo; jestli jsem se v něčem neukázal jako muž, ale snad jako děčko, jež jest nešťastné a pláče, nedostane-li se mu něčeho, po čem touží — prosím, slečno, abyste to přičetla mému vzrušení a snad —“ mě dovednosti zabráti si po čase jako na jevišti.

„Pane, nechápu vás. Co to znamená? Bud se přetváříte nyní, anebo jste ondy v „olšínách“ chytrácky, nechci učití jiného slova, jednal. Tak se tedy jevíte? Jste to ten Lada, o němž jsem se domnívala, že mluví pravdu a nedovede převraceti to, co se v pravdě dalo? Skutečně tof trochu komické, že taková sopka tak brzo vyhasíná —“

„Mně není třeba výtky; ostatně na svou omluvu tolik podotýkám, že my lidé se mnohdy

mýlíme považující něco za nejlepší, co ve skutečnosti není, a teprve po čase přicházíme k těm náhledům, že jsme se klamali.“

„Patrně to nejlepší, co ve skutečnosti není, jsem já,“ podotkla Božena a upřenýma zrakoma dívala se na Ladu, co odpoví.

On ale mlčel —

Jemný ruměnek polil jasnou tvář dívčinu a zase ji bledost pokrýla. Nemohla zatajit rozrušení. Mlčky spolu kráčeli.

„Pane, jestli dovolíte, usedneme, jsem trochu znavená.“

„Jak jest libo.“

Usedli a Lada pohleděl na dívku, která zírala k zemi. Konečně vzpamatováví se prudce řekla: „Jak dovedete kárat, věru nynější století bude mít ve vás výtečnou sílu mravní, skoro abyste se pane, věnoval duchovnímu stavu.“

„Nechybil bych, ani by mně vaše nemístné vtipy nezastrášily, kdybych cítil k tomu povolání. Ostatně mám pevně za to, že veliké nepravosti a hříchu dopouští se svět, haní-li ty muže, kteří lid z poroby a otroctví těla i duše vedou k volnému, svobodnému a pravému životu. Škoda jen, že jich si nevážíte, nechcete slyšeti jejich rady, vy nechcete rozuměti.“

„Rozkošná poesie,“ vpadla mu do řeči Božena.

„Ovšem, ovšem, chtěla byste tak slyšeti, jaký dojem jste dnes činila?“

„Není třeba, toho jsem si vědoma sama; jestli na vás neúčinkoval dnešní slavnostní průvod, postačí, když učinil na jiné.“

„Ku příkladu tam na toho pána, s nímž jste se tak živě bavila. Právě na nás nějak významně hledí; vy ho znáte?“

Dívka neodpověděla, ale mlčky pobrávala si s vějířem. Jak se mohla přiznati a říci: jest to ten, který byl příčinou nenadálého rozchodu jich v „olšínách“. Než vzpamatováví se řekla: „Jest to — jest to —“

„Já vám pomohu,“ přerušil ji Lada, „nastavíci vás —“

„Jeden poštovní úředník z Prahy,“ dodala. „Když jsem byla u strýce na návštěvě, seznámila jsem se s ním. Jest vdovec a přítel mého strýce.“

„A tak to jest on,“ vzdychl Lada, ale aby na sobě nedal znáti překvapení, řekl: „Učinil na

minečtých a vážných případech, když je k tomu strana donucena a když může očekávat přísnivý výsledek. Ale nedělá nic než obstrukci, bylo by — odpusťte — bláznovstvím, o kterém se lehce píše v různých pokrokových listech, ale ku kterému se neami dát strhnutí zastupitelstvo českého národa. A to je také program strany z r. 1891 a v tom smyslu usnesl se sjezd nymburský. Na to by neměla zapomínati česká veřejnost a také ne vedení naší strany. A třeba by ze všech stran křičelo se o oportunismu, o ustupování opozice a jak všechny ty libeznosti se jmenují, každý, kdo podepsal program strany a hlasoval pro nymburskou resoluci, nemůže být pro politiku jinou, než pro politiku klubu poslaneckého, ale nejen to, neami se báti to také otevřeně, mužně a rozhodně říci, bez kolísání, bez vytáčení se, bez strachu o popularitu. A až všichni v tom smyslu budou konati svou povinnost, pak bude v Čechách jasno. Možná že budou potom dvě strany — ale to je lapší a zdravější, než jedna strana, v které není jednoty, kde jedni jdou na pravo, drzí na levo a třetí často nejvíce vynikající, nevědí kudy kam“.

Svátky svatodušní.

Jara jsme takotka nenášli, a již jest tu le-ní hod Boží, máme zde letnice! Pro Hradec znamená svatodušní slavnost hlavní pouť u Svatého Ducha, kteráž letos radostnější a blůdnější bude proto, že v tomto biskupském chrámě uděliti bude nej-d. pán svatě bitmování. Ale i pro všechny osady kralohradecké diecése jest velvýznamný den sva-todušní, a to z více důvodů. O letnicích každý si na mysl uvádí, co dokáže v rodině i ve spo-lečnosti pravé nadšení, mužná odhodlanost, jedno-myšlnost a vroucí výmluvnost!

Každý ve vlasti ardečně si přeje a upřímně touží po tom, aby drahému národu zasvitla jitřenka lepší budoucnosti, aby nám všem nastaly příjem-nější časy. A na tom přání, na té snaze se nepré-stává; každý uvědomělý vlastenec, seť jest, také k tomu přispívá, by lid náš vědecky i mravně a hmotně se povznesl, zvelobil! Při tom se udeří obyčejně na nejjemnější strunu srdce lidského, na nejtěkavější cit, na patriotismus, na vlaste-nectví, lásku k domovinu a otčině, a myslí se: teď máme vyhráno! Nelze upřít, že vlaste-nectvím tímto mnoho se dokáže, ale ne vše! Ba nezřízené takové vlastenčení leckoho zavádí a svádí s pravé dráhy, jako zejména dobrou a bo-drou mládež! Ano to srdce omladiny naše je dobré, diamantové! Plápoláť samo sebou pro dobro, pravdu a krásu; jest snadno vznětlivé pro ušlech-tilá hecla, jako jsou svoboda, rovnost, bratrství! Jenom že právě proto nerozeznává tak snadno dvojmyslnost a svůdnost nesvědomitých agitatorů; a tak bohužel se stává, že nerozumné nadšení,

mne příjemný dojem, nebyla byste tak laskava a seznámila mne s ním? —

Něco podobného Božena nečekala. Viděla, že jest přemožena, nyní se jí mohl Lada mstít, a k tomu měla ho sama seznámiti s mužem — neodpovídala.

Na ni se zvláštní zálibou pohlížel Lada a s rozkoší pál se na rozpácích dývky, která jako zničená před sebe hleděla. Skoro v duchu jásal, jak zápasí bezbranná dívka se svými myšlenkami, a již chtěl říci: Nu slečno, vzmužte se, jestli jste s to — dokážte, že jste hrdinkou, vedte mne k němu, já — — než nedomyšlil. Zvláštní cit pojal jeho duši; bylo mu najednou tak líto té dívky, kterou miloval a byla ideálem jeho tužeb a přec jím pohrdla, již nehlédal msty, obzvlášť když si vzpomněl, jaký směr nastal v jeho životě od onoho okamžiku, když se vymanil z moci lásky, lásky oné, která zaslepuje a odvrací člo-věka od cílů vyšších a vznešenějších. Pravá láska odpouští, sebe zapírá — — Konečně promluvil jaksi stísněným hlasem: „Nechci toho muže — vašeho přítele — seznati blíže, možná že by mne pojala zášť a nenávisť; přiči se to mým zásadám. Jen sláve své triumfy — já ustoupím. Nečiním žádných nároků na vás — vidím nyní jasně, že daleko rozcházejme se ve svých náhledech a po-vahách. Vy lhostejně hledíte na tento svět, bes-tarostně a zřetel k životu vnitřnímu postrádáte vůbec, při takových okolnostech vyvolala by to někdy bouři, která by kazila moé i vám život. I vy nemáte práva na mne, jedině ta, která by dovedla oceniti můj život, snaby — ty všechny boje, jež podstoupil jsem, abych domohl se toho, čím jsem, jedině ta, pravím, která uzná, že ne-vičdní život můj, ale že zabuzuje lásku a — úctu, pravím také úctu, v jakém smyslu, snad chápete — —

Nemohl dále, jak byl rozehvěn. Nyní teprve viděla Božena, že její jednání nebylo dobré, i jí rozproštěl se život před očima, i počala uva-to-vati, a zdálo se jí, jakoby teprve nyní učila se myslit; viděla, že daleko jest za těmi ideály, které jí dosud byly hádankou, škoda jen, že ne-snažila se poznati je, ale žila dle zásad světa: Co čas přinese —

Lada pferužil její myšlenky řka: „Mohu žádati jiných podmínek? Jistě ne. Můj život byl

vážnýv dar jazyka, ohnivost prudká bývá příčinou vlastní záhuby. Slovem není na tom pro blaho národa dosti, když se pěstuje jeoum přirozené, k tomu ještě neúplné vlastenectví. Mocnější jest bybná síla, mocnější jest prášina musí být bu-zena, a tou jest pravé nadšení náboženské. Neať li cit vlastenecký šlechtěn náboženstvím, zvíří, zdi-vočí, přemísá, přemřtjuje, přepíná. Takový pak národnostní šovenismus budí u jiných národností spravedlivou nevoli! Nebyť štěstí, ani Bůh: ani v orkánu či prudkém víchru, ani v zemětřesení, ani v požáru — spíše v hušení větrika tichého, neboli ve vánku Ducha svatého! A právě ten letniční vánek nám všem připomíná základ štěstí a blahobyti i časného, pozemského. Tím pak jest pro každého řád společenský, pořádek, zákonitost, plnění povinností, spočívající na desateru přiká-zání Božích. Letnice nám právě to zákonodárství sinajské připomínají. Každý národ, každá ústava společenská musí při svém sobectví — máli toto být šlechtěné, uznávati bytost nejvyšší, Boha; musí čísti rodiče, vlast, vřehosti; musí hájiti bez-pečnost života, svatost a nerozlučnost manželství, bezpečnost majetku, citi a dobrého jména! A hle vše to prikazuje nejsákladnější, fundamentální de-síťlankový zákon, daný za nejstrašnějších zjevů přírodních na hoře Sinaj. Fundamentální tyto články musí uznávati každé pravé vlastenectví, choeli se řídit Duchem svatým, necheli se na scestí dáti strhnutí duchem slym, ďábelským, sa-tanským, hrom a peklo všude provolávajícím. Když v Duchu svatém odchována bude naše ná-rodní omladina, pak dvě nejsilnější pružiny budou ji ovládati, láska k Bohu a láska k vlasti, k blíž-nímu. Pak také naše mládež nedá se strhnutí k planému vlastenčení, k pouhému hubování, pla-nému mlavení; majíc v srdci svém ducha přímého, svatého a statečného zachová si junačskou čistotu a tím i plnou sílu pro úkoly, jež na ni čekají, až bude moci sama jednati. A od takového, lepším nadšením, silnější horlivostí a ušlechtilější výmluv-ností naplněného dorostu vzejde jistojistě rodinám i společnosti poměrně lepší blaho a štěstí, než jak tomu nyní jest! Zdať Bůh, Duch svatý!

Listy pařížské.

—m—. V Paříži, 19. května. (Páv. dopis.)

Kdyby někdo ještě v pochybnostech byl o odstouplém ministerstvu, bratři . . . jej o něm dobře poučí. V loži „Vrais amis“ pánové Combes a Guieyasse s chlubou se honosili, že za bratra . . . Félix Faure-a vládl ministerstvo socialistické, jehož většina tvořili činní, svobodní zednáři. Za Bourgeoise vládla vlastně Veliká Rada sekty zed-nářské. Jest ku podivu, že v zemi všeobecného práva hlasovacího smochuje se většiny poslaneckých míst a všech téměř veřejných úřadů zednářstvo,

boj a utrpení; co jsem přestál, nikdo ani tušení nemá. Bojoval jsem s nouzí, bojoval se světem, sám s sebou — s ovoce toho všeho jest: že po-roucháno zdraví mé, cítím se slab, a v hlavě to víří, jakoby se roztříštiti chtěla — jsem přemožen, opuštěn — —

Ustal v řeči, a naň s útrpností pohlédla dívka. Její rozmarilost proměnila se v největší jemnost.

„Odpusťte, volala, odpusťte, uznávám vinu svou, věřte, a zapřisahám se vám, že neuskutečnί se nikdy záměry toho muže, vždyť byla to jen ženská rozmarilost — hra, kterou jsem dobře ne-promyslila, byla jsem stroj svých myšlének — srdce mě přec náleželo tobě — a náleží — —

Překonána city, zakryla si obličej rukama, a bobatě slzy finuly se jí po ubledlých lících. Nastal trudný a rozhodný okamžik; dobře že hudba rozezvučela se ve volný valčík.

„Slečno, dovolíte-li, ještě tento valčík si zatančíme.“

Stalo se, a když slední akkordy doznívajících hudby se tišily, Lada podal zdrcené díve ruku, s výrazem bolu ve tváři na ni pohlédla a řekla: „Tož, budete s Bohem a budete šťastna — snad se v životě sejdem; zítra odjedu opět na studii.“

„Odpouštíte mi?“ ptala se mákce.

„Nemám co odpouštěti; minulost je pryč, jdu nyní budoucnosti vstříc, kéž bude šťast-nější — —

V tom přišel Hanuš veda se se Sylvou.

„Půjdu domů, neb jsem již znaven,“ pravil Lada přichozím vstříc. „Kde jest matinka, Sylvu? Řekni, že jsem odešel domů, a brzy také přijde. S Bohem,“ dodal a podal Boženě ruku odešel.

Tato jako zdrcená stanula, dobře že u ní byl Hanuš se Sylvou, aspoň narábudila tím po-zornost obecnstva.

„Co se stalo, Božo?“ Naléhala Sylva.

„Nic — nic, nějaké malé nedorozumění mezi námi. Lada se nějak rozmrzel a odešel.“

„On již byl včera trochu rozmrzen,“ po-dotkl Hanuš.

„Až se vyspí, bude dobře.“

Nikdo tomu nepřikládal veliké váhy, jen Božena, která brzo opouštěla ono místo radosti a veselí, v němž nalezla žal. — —

štáje (ve Francii) pouze 25.000 apiklenců. — Napadá nám tu symbolická karavana ubírající se přes Tigris do Bagdadu. Před dšahou řadou pyčných velbloudů postáří jeden osel, se zvonce-m na krku pyšně si vykračující. Zdáti se jest osel jejich vůdcem a zdá se býti šťastem a vědom své důležitosti; velbloudům ale to nevádí, neboť jsou skvostně vyčabrákovaní a to lichotí jejich marni-vosti. Ale na jejich hrbech sedí s bícem v ruce několik lidí se sraky ziskuchtivosti se leskou-cími; senou na trh marnivého osla i pitomé vel-bloudy, aby je vyměnili za hrst zlatého prachu. Ten, jenž první tohoto podobanství užil, měl na mysli nevědomou masu bratří zednářů, při nichž štěstiví lidé byli a jsou tajemnými a pokornými, ať všemohoucími hodnostáři. Ale hodí se po-do-banství toto i jinam.

Zednáři též přejí dělnictvu, přičinili se o opětne otevření burzy práce, kteráž vydána dělnickým syndikátem. Byla to u nich láska k dě-lnictvu? S vřehu jsme pověděli, že zednáři jest vlastně bratřka, tak že by při všeobecném hlaso-vacím právu nemohli rozhodovati, kdyby neměli za sebou celou armádu voličů. A touto armádou má býti dělnictvo v syndikátech organizované, jež disponuje asi třemi milliony voličů. Na a s těmi by se již dalo něco provést. Viz s vřehu uvedené podobanství.

Většina nových ministrů jsou mužové taktu a umíraení, kdežto radikálové, což jiného jsou, než nástupci a dědicí komunardů? Ve Francii jest potřebí méně času věnovati vážné politice vnitřní, která roztřívá národ, ale spíše mocně působiti v politice zahraniční, která spojí všechny Francouze v jedno. Události poslední doby v rás-ných kontinách světových důrazně k tomu vybí-zejí. Také čeká novou vládu úkol, aby obnovila pravidelné styky se sv. Stolicí a dlouho osiřelým osmi diecesím aby dala biskupy, důstojné pastýře, jaké jim sv. Otec dává chce.

V „Revue des deux Mondes“ poukazuje po-slanec Estournelle de Constant na nebezpečnost, jež v době nejbližší brozí celé Evropě a jež tato viděti neobce se strachu, aby se příliš nepolekala. Nebezpečnost spočívá v tom, že Evropa přes míra rozvinula svou produkci, že své zemědělství obě-tovala průmyslu; tíká ji hrozné daně, výlohy na vojsko, oddána jest požitkářství, hyřivosti; kult bohatství prohlásila a v dluzích se topí. A nyní v této situaci národové, kterým dosud jen poruč-níkova, stávi se na vlastní nohy. Japon, Čína již nejsou pozadu, ale průmysl a nich rozkvétá. Amerika, Australle, Kapeko, Indie zavírají Evropě pomalu své trhy a ohrožují ji i v Africa. Nejen zemědělství evropskému, ale i průmyslu brozí ne-bezpečí. Hospodářský převrat v zemích jmenova-ných dále se na útraty Evropy, jejíž státy vnitř-ními bouřkami jsou zmítány. Rozsáhlé stávký evropské jsou jen těm vzdáleným soupeřům ku prospěchu. A když konkurence tato již v době

Blížila se zima; měsíc říjen již se chýlil ke konci a přiroda brala na sebe ráš smutný. Vítř časem pohrával si s chumáči sněhu, který jakoby se ještě stýděl, lehce poletoval k zemi, ale ihned se roztál. Za takové nepohody u vytopených kamen seděla Sylva a pilně čítala matkou, která časem hleděla na hodiny.

„Jest-li přece již přijede,“ vzdychla Sylva a bylo jí tak nevolno a taková lítost jí pojala, že počala slzeti.

„Proč pláčeš?“ tázala se jí matka.

„Vzpomínám právě na Ladu, zda přijede. Jen dej, Bože, aby jeho nemoc nebyla zá.“

Lada přijel; byl ledý, jeho oko, jež dříve zářilo tak jiskrně, bylo mlé a řec jeho nebyla již tak ohnivá jako druhdy, ale krátká — slabá.

„To přejde,“ říkával.

„Nechod ven, obzvlášť do toho parku“ pečovala oň jeho matka.

„Ty se mnoho namáháš, že?“ ptala se Sylva a úzkostlivě dívala se na svého bratra. „Aneb té něco tíží? Svět se mi, snad se nad nčím trápíš?“

„Nikoliv, milovaná sestro, boj o existenci trochu mne schvátí — ale to přejde, zotavím se a zas budu ten ohnivý Lada.“

Slova ta pronesl nuceně; cítil dobře, že ná-sledky budou asi horší. A stalo se — —

Byl zrovna štědrý den; snh lehce pokrýval zmrzlou zemi. V ten den, kdy raduje se celý svět, v ten den zvony zněly žalostně a mšáci se jejich zvuky s táhlými tóny smutné hudby doprovázely jinocha kvetoucího — mladistvou mrtvolu ne-děpsné smrti k věčnému spánku — —

Naposedl zněly nad jeho hrobem ty sladké zvuky milé písně: „Kde domov můj,“ „Kde domov můj?“ A z dálky jakoby ohlasem neslo se vzdychem: „Kde Boží chrám jest — nebo — —“

Každý rok kvetou na hrobě tvém kvítka, šťastný jinochu; jak asi dlouho pokvetou? Snad až zahojí se rána v mladistvém její srdci a vy-maní se jí pohled na mrtvolu tvou a udušena bude vzpomínka na poslední valčík — —

míra jest tak nebezpečnou, čím hroznější bude v době války. Také z této příčiny velikou zodpovědnost před soudem stolicí historie ponese ten, kdo by opovrážil se mir nyní porušiti.

Společnost zeměpisná vysnamovala zlatou medaili Jindřicha prince Orleanského za jeho směle cestu tonkanské a při zálivu bengalském. Princ přednášel o svých cestách před nečetným shromážděním, které veliký amfiteatr sorbonský ani pojmonti nemohl. Vše naslouchalo s nábožnou pozorností prostý a stříslivý přednes a skromné vystupování princovo všeobecně se líbilo. Jednomyslně se soudilo, že on lépe než kdo jiný dovede si vynutiti „odpuštění, že jest princem“ a že úplně zasluhuje medaili i kříž, jež mu udělila republikánská vláda.

Co týden dal.

Archievová Karel Ludvík, bratr panujícího císaře rakouského zemřel dne 19. t. m. ráno. Zesnulý narodil se dne 30. července 1833. v Schönbrunnu. Jakožto druhý bratr císaře Františka Josefa věnoval se archivu Karel Ludvík státní, zejména vojenské službě. K národu českému choval se vždy přísnivě i je v dobré ještě paměti zejména, že r. 1891. zahájil naši památnou jubilejní zemskou výstavu, jako protektor ustavil tehdy také českou akademii věd a umění, loňského pak roku navštívil naši národopisnou výstavu československou.

Poslanecká sněmovna vídeňská po projednání opravy berní rokovala o revisi katastru daně pozemkové, o udržování katastru daně pozemkové v patrnosti a odepisování daně pozemkové za příčinou živelních pohrom. Podle zákona se dne 24. května 1869 má zákon o dani pozemkové přehlednouti se vždy po 15 letech a za této období se přispůsobiti. Že to důležitě, vysvětlá z toho, že úpadek plodinových cen právě za posledních 15 let je tak ohromný, že statky klesly namnoze až o polovici své hodnoty. Rolnictvu pohřbchu přílišná naděje na zlepšení trudného jeho stavu nekysle. Ustanovila totiž vláda hlavní úhra pozemkové daně opět jako před 15 lety na 37.5 mil. zl. (Na Čechy připadá 11,542,034 zl., na Moravu 5,549,989 zl. a na Slezsko 819,248 zl.) Berní výbor navrhl, aby určený úhra byl snížen o 2.5 mil. zl., ale dořelna mezi ním a vládou shoda jen o 1.5 mil. zl. Od té doby byla však povolena berní předloha s novou soustavou daně osobní, která znamená pro stát větší důchody a následkem toho trváji poslanci, hlavně rolníci na slevě 2.5 mil. zl., ale ministr financí Billánski rozhodně proti tomu vystoupil. Ale i když se to stane, pomůže to rolnictvu, hlavně malorolnictvu jen málo.

Koronovační slavnosti v Moskvě nadešly a celé město akvěje se již v takové nádherné výzdobě, o jakou my západníci nemáme ani ponětí. Car Mikuláš II. a carevna Alexandra Feodorovna usadili se zatím v Petrohradském zámku v bezprostřední blízkosti Moskvy. Slavný jezd do Moskvy konán byl včera a carův manželé usidli se ve starém ruském zámku na Kremlu. Vrcholem slavnosti bude ovšem korunovace dne 26. t. m. Za přítomnosti prý její zruší car zvláštním úkazem na celé Rusi telegrafní tresty a tisíc vyhnanců sibířských obdrží milost. Všecko obyvatelstvo ruské řádeje tyto slavnosti a také zástupci všech skoro mocnářů a států jsou v Moskvě. Je pak tam zastoupeno následujících 39 států a zemí: Rakousko-Uhersko, Bavorsko, Bádénsko, Belgie, Břasile, Bulharsko, Württembersko, Německo, Hesensko, Řecko, Dánsko, Španělsko, Itálie, Čína, Korea, Luxembursko, Meklenburk-Střelicko, Meklenburk-Sverinsko, Mexiko, Monako, Nizozemí, Oldenbursko, Persie, Portugalsko, Rumunsko, Sasko, Sasko-Altenbursko, Sasko-Výmarsko, Sasko-Koburg-Gotha, Vatikán, Srbsko, Siam, Spojené státy severoamerické, Turecko, Černá Hora, Švédsko a Japonsko. Kromě toho dojevy ke korunovaci deputace od ökumenického patriarchy, od patriarchy v Jerusolémě, Alexandrii, Antiochii a j.

Všelicos.

Moderní biskup. „Hlas Národa“ v čele svém z 5. května přinesl zajímavý posudek k 50letým narozeninám našeho arcibiskupa Pravi: Biskup Brynys jest biskup moderní: organizátor, duchaplný řečník konfereční, horlivý navštěvovatel své diecése, stejně obratný slovem i pírem, biskup, který novinám i spolkovému životu věnuje nemešnou pozornost, než li vnitřníma životu církevníma. Přesvědčí i silnou přítelovostí, i odpadlivostí, jmeně jeho jest určité rysovaný program. Rozumí se samo sebou, že má nepřátele, ale s podivem jest a charakterizuje odporec jeho, že zbraně, kterých se proti němu užívá, nebývají ani státní jakosti ani prozrazují solidní škola bernířskou. Ba někteří ti nejškiklavější nestydí se mluvit tónem, jakým o biskupce v Čechách nikdy se nemluvalo. Ale mnoho nepřátel, mnoho cti —, biskup Brynys má své rozhodné příznivce a počet jeho přátel stále roste. Snad i protivníci jeho lépe jej poznají a oceňují.

Nová strana. Dostí přívětivé chování se mladočeských poslanců k vládě Badeniho vyvolává

v kruzích radikálních stále větší znepokojení. Jako radikálové dr. Grégr a Vašíček již zjevně vystupují proti svým souhrnům z klubu poslanceckého, tak i pokrokové listy hartají se proti oportunismu mladočeskému. Pokrokové chtějí znovu, aby se ustavila samostatná strana radikálně-pokroková, která by se od Mladočechů zcela odloučila, ale s radikálními poslanci mladočeskými udržovala by poměr přátelský.

O mladočeské politice píše mladočeský „Výhled“: Co psávali jsme proti Staročechům, budeme muset vyčísti lidem své strany. Mladočeši hájí kol sebe starými, od Staročechův sdělenými frázemi. Drahdy největší bouřilové, kteří odsuzovali staročeskou svornost, dnes zaklínají národ, aby byl svorným a alibují „zničiti“ každého, kdo by v naší (mladočeské) straně rozkol chtěl šířiti. Ti největší bořitelé autorit dnes si chtějí hráti na autority a kdežto nedávno mluvvali vždy k „suverennímu“ národu, jenž má právo mandáty dávat i „brát“, dnes hrozí zákoníkem, který zakazuje voličstvu svěřovati mandát s podmínkou. Většina našich (mladočeských) poslancův spokojí se s vybráním diet poslanceckých a poslancůve doma. Dřív jsme to vytýkali vládní straně a teď to děláme sami. Vytýkali jsme Staročechům honění se za hodnotami a osobním prospěchem a nikdy nebylo hůř než teď. „Největšími — mladočeši — mužové národa“ bez ostychu shrabují tisíce, jež vynášejí jim jejich obětování se za národ. Potom se divíme, že se naši — mladočeské straně — totiž jejímu výkonnému výboru vymyká pomalu, ale tím jistěji lid z vedení a že pod praporem strany naši brzy zbudě jen hlouček slepých a závislých citelů, lidí neschopných samostatně mysliti, odchovaných k pouhému oslavování, k nimž snad v nehorším či nejlepším případě přidají se zbytky staročeské gardy. Není to potěšitelný zjev, že i v rolnictvu, tomto nejspolehlivějším živlu v naší (mladočeské) straně počíná se šířiti nedůvěra a že i dělnictvo odhází se strany svobodomyšlné, lidové.“ Tak tedy soudí list levého křídla mladočeské strany o Mladočechách.

Masaryk není národovec. Prof. Masaryk napsal v „Času“: „Především prohlašuji, že vůbec nestojím na stanovisku národnostním a tudíž ani v otázce našeho poměru k Němcům.“ — A dále: „Nynější nacionalism je pověra a fanaticism; kdo v jazyku vidí modlu, bude ubíjeti ty, kdo mají modlu jinou.“ — „Národní Listy“ smiňují se o tom nazývají to posměšně „česko-bratrakou“ análenlivostí a „jesuitstvím.“ O Jesuity však netřeba se v „Nár. L.“ otírat, poněvadž Jesuité mají o vlastenectví a stanovisku národnostním zcela správné ponětí. Jesuité hlásají, že oprávněnou jest láska každého jednotlivce k onomu národu, k němuž patří a že nad láskou k vlasti stojí láska k Bohu a věrnost v plnění zákonův Božích. Jesuité hlásají, že pravá láska ku vlasti nikdy nepřechází do spore s láskou k Bohu, poněvadž pravá láska k vlasti kotří v Bohu, jenž jí do srdce lidského vložil. To tedy hlásají Jesuité a budou li „Nár. Listy“ opět prof. Masaryka křáti s jesuitství, nechť aspoň při tom nedávají na jevo, že tomu jesuitství rozumějí jako kosa petrželi.

(16) „Učte se z dějin!“ Dychtivě jsem sáhl po knížce velikého rozsahu, která již před měsícem byla oznámená v inzerátech „Obnovy.“ Očekávání mé nebylo klamáno, neboť v málo slovech jest mnoho pravdy. Nezbývá knížka tato ani tolik letopisť a vlasteneckých jmen, jako nedávno odsouzené „dějiny v 1000 slovech“, ale přináší zato správný výklad a filosofii vlasteneckých dějin. Výklad tento jest nám tím milejší, čím stále větší smutek vzniká v našem těle s nesprávného pojetí historie národní Historie se ovšem neopakuje, ale přes to události minulé jsou dobrým pramenem poučení pro další náš postup. Kde se však historie řadí a stranicky, jako n. př. realisty a pokrokaři, vykořisťuje k zámerům sobeckým, pak ovšem nastává smutný pojmů a rozumný postup v národním vývoji jest zcela nemožný. Z tohoto důvodu jest správný a objektivní výklad našich dějin nepostrádatelným a my doporučujeme spisek „Učte se z dějin“ co nejrychleji. Pravdivě líčena jest ve spisku historie národa na základě dějepisných pramenů, ale vzor tomu dle našeho domnění vzbudí asi u našich tuctových vlastenců rozčillení, protože spisek nejde oteřen kolají děličné fráse, nýbrž jde rázovitou, vlastní cestou. Na úvahu těchto dobráček nesejde, protože lidé soulní a svláště naši katolický lid ve spisku najde dobrého a spolehlivého vůdce v nynějším kritickém smutku. Cena knížky jest pouze 15 kr. a jest na skladě b. knihkárny v Hradci Králové.

Základu „Svůj k svému“, která se osvědčila při posledních volbách do obecního zastupitelství v Prostějově, začínají také občané v Lipníku na Moravě provozovati, poněvadž to byli hlavně lidé, kteří ku porážce strany národní v Lipníku při posledních obecních volbách přispěli. České obce, majíce v Lipníkem styk, se nyní organizují na základě zásady této, což ovšem nepřátelům našim v Lipníku není valně po chuti. Aby lipničtí Žido Němci otupili ostří zásady této, odevzdala lipničtí židovská obec subvenci 25 zl. školnému spolku v Lipníku, jenž vydržuje tamní českou matiční reálku. Školáký spolek však v uvážení, od koho dar onen pochází, odmítá přijetí subvence této, což ovšem jen lze schvalovati. Mohli bychom se snad i leckde u nás mnohemu od Lipničtých přičísti!

Jak se starají lidé o potřeby národní. V Bělé pod Berdžezem na národnostně ohroženém místě byl potvrzen nový spolek „kufácko-šupácký“ pod jménem „Bělá.“ Jistě důležitá to instituce pro zachování a udržení naší národnosti. My se pamatujeme,

že v tomto městě byl kdysi — nevíme zda dosud — kraječarý spolek, z jehožto výtěžku se pak koupili brávek (prasátka), které se při hubbě zabilo a při piti anědlo. A to se děje na nejobroženějším místě, kde čelit máme vážnou práci proti smélosti Němců. Zdá se nám, že nutno by bylo založiti nějaký spolek proti takovému spolkářství.

Rakouská dopravní politika. Vagon ruského chmele (5000 kg) dováží se z Brodu (na hranici rasko-haličské) do Žatce za 96 zl. Za vagon českého chmele platí se se Žatce do Brodů — 300 zl. Následek je ovšem, že český chmel do Ruska vyvážet se nemůže, za to jsou trhy v Rakovníku a Žatci ruským chmelem zaplaveny. Stejný poměr je při dopravě chmele z Norimberka do Žitce a naopak!

Zvěsti z východních Čech.

Jmenování. Jeho c. a k. Veličenstvo ráčil nejvyšším rozhodnutím se dne 8. května t. r. jmenovati sekretáře v bisk. konsistoři vdp. Jana Bartáka, sídelním kanovníkem kapitoly při kathedrálím chrámu Páně sv. Ducha, v Hradci Králové. Nově jmenovaný pan kanovník narodil se v Moravičanech na Moravě, 4. července 1834., konal studia svá gymnasiální v Litomyšli, vysvěcen roku 1859. v Brně na kněze, působil po několik let v duchovní správě na rozličných místech brněnské diecése, od r. 1866. působil v diecési Hradecké a sice v městě našem co vikarista, pak stal se kazatelem při kostele Matky Boží a vicerektorem v bisk. Borromeu; od roku 1870. v kaucefáři b. konsistoře, jsa postupně protokolistou, archivářem a sekretářem. Značné zásluby získal si o kathedrálím chrám zdejším při loterii, která v letech šedesátých ve prospěch restaurace téhož uspořádána byla, začeti významným byl farními synodalie-mi; mimo to jmenován byl b. notářem, posléze radou b. manželského soudu. Za své horlivé působení v kostele Matky Boží získal si všeobecných sympatií obyvatelstva zdejším; přejeme p. kanovníku, aby dlouho ve zdraví těžil se ze své vysoké důstojnosti! — Ndp. Ferdinand Bursík, zemský prelát a infulovaný opat praemonstrátského kláštera v Želivě, významným byl od císaře a krále komturským křížem řádu Františka Josefa. — Okresnímu vikáři, osobnímu děkanu a faráři v Zábři, dp. Václava Vaňkovi propůjčen byl zlatý záslužný kříž s korunou. — Blahopřejeme!

Zprávy diecésní. V Pánu zesnul: p. Jos. Novotný, Krounský far. na odpoc. ve Vys. Mýtě, dne 9. května, p. K. Syrový, děkan Kostecký na odpoc. v Kutné Hoře, dne 18. května, p. Jos. Müller, děkan v Dubenci, dne 19. května 1896. Ustanoveni jsou: p. Frant. Morávek, kapl. Bartošovický, za administrátora do Klášterce, p. Jos. Šorm, koop. ve Zvoli, za koop. do Chotěborek, p. Jos. Karásek, kapl. Holohlavský, za prozat. kaplana zámeckého do Smič, p. V. Kora, koop. Chotěborecký, za zatím. kaplana do Holohlav. Uprázdnilo se: Dubenec fara, patron. Jos. Etricha, od 20. května 1896.

Jednota katolických jinochů a mužů na Slezském Předměstí pořádá pro své údy a příznivce spolku v pondělí svatodušní, dne 25. t. m. odpoledne ve 8 hodin poučenou a zábavnou schůzi v síle v. Matějčka na Slezském předměstí. Program 1. Zahajovací řeč předsedy o důležitosti a potřebě spolků katolických. 2. Redaktor V. Kučera pojedná o programu rolnickém. 3. Věsta a její důležitost pro rolníka; přednese jednatel spolku. 4. Deklamace a zpěv. 5. Přijímání nových údů. 6. Volná zábava.

Okresní výbor v Hradci Králové oznamuje, že počty se správy jmení okresního za rok 1885. vyloženy jsou v úředních místnostech okresního zastupitelstva po 14 dnů, počínaje dnem 18. května. Každému občanu jest volno v počty ty nahlédnouti v čase úředních hodin a vepsati připomenutí svá do knihy k účelu tohoto zároveň vyložené.

Živnostensko-čtenářská jednota pořádá dne 31. května vycházku do lesa ku zděné boudě spojenou s koncertem spolkové hudby řízené kapelníkem p. Fr. Novákem.

Pravidelný dětský výlet živnostensko-čtenářské jednoty v Hradci Králové koná se dne 19. červ. po případě 26. července do městských sadů na stělnici.

Filiálka Typografické Besedy v Hradci Králové pořádá v neděli, dne 7. června na oslavu narozenin vynálezce knihtisku Jana Gutenberga druhý koncert spojený s taneční zábavou „na Stělnici.“ za účinkování hudby Sokola Trebechovického a kroužku hudebníků novohradeckých. Na programu jsou vybraná čísla hudební, solové výstupy, dvojzpěvy, koulení o ceny, pošta a j. Čistý výnos věnován bude z polovice fondům besedním a z polovice ve prospěch městského sirotčince kralohradeckého. Vstupné: v předprodeji osoba 15 kr., rodina (třičlenná) 30 kr., u pokladny v den zábavy osoba 20 kr., rodina (třičlenná) 40 kr. Začátek koncertu ve 3 hod., taneční zábavy o půl 4. h. V pádu nepřítomnosti počasi odbyvá se zábava tato 14. června 1896. Listky v předprodeji k dostání jsou v Hradci Král. u pp.: B. E. Tolmana, knihkupce, G. Fukače, knihkupce, B. Kořálka, hostinského, J. Hodka, vláseňské, F. Fanty, vláseňské a u pl. Kat. Hamplové, hostinské, jakož i u všech členů filiálky „Typografické Besedy“ kralohradecké.

Pomocné straje pro živnostníky. Všecky obecní úřady byly oběžníkem zemského výboru vy-

bídnuty, aby uposornily živnostenská sdruženstva, výrobní družstva a sdružení živnostenských na zeměkou dotaci, a níž udělají se malozivnostníkům nestročitelné půjčky na opatření motorů, pomocných strojů a nástrojů, jakož i na další dotaci ku podpoře výstav nástrojů a strojů a aby je, jestliže chtějí být účastny výhod těchto, vyvaly k bezodkladnému podání dočasných žádostí okresnímu výboru, kteréž nejdéle do konce května musí být předloženy zeměkoumu výboru. Jak známo, byla do zeměkého rozpočtu na letošní rok vložena dotace 10.000 z. na půjčky k opatření pomocných strojů a dotace 6000 z. k podpoře výstav strojů pro živnostníky.

Vyznamenání. Firmě Frant. Stephan, továrna na voskové, stearinové a parafinové svíčky ve Vrajetě bylo uděleno povolení císařského orla ve firmě a v pečeti násti.

Napřed německy. Pořád jen naříkáme, že se v našem čistě českém území rostahují cizí živly a němčinou, a zatím jsou mezi námi také Čecháčkové, kteří sami dávají němčině přednost. Taková nepřítomnost by se neměla pardonovati nikde, ani na př. v Předměstích. Jak se totiž dovidáme, byla do obchodního rejstříku v Hradci Král. zapísána firma: J. Pospíšil a spol. v Předměstích — napřed německy! Majitelem jest Jos. Pospíšil, továrník v Předměstích. Že takové jednání není správným, to přizná snad i sám p. Pospíšil.

Kontumace psů. Za příčinou vypuknutí vstákliny u císaře psa, který v Platicích se potuloval a na Pražském Předměstí usmrčen byl, osamuje okr. hejtmánství, že pes byl barvy černé s rezavě slutým čumákem, nad očima rezavě slutou skvrnou, dlouhých dolů vysících uší, prostředně dlouhého ohonu, velikosti prostřední, dle plemene jesevčík smíšenec. Nařízeno, aby psi p. Plentář a Wintra na Pražském Předměstí sabiti byli a prohlašuje se kontumace psů od 17. května do 6. srpna v obcích: Platice, Pražské Předměstí, Kukleny, Pražská, Vlčkovice, Březhrad, Urbanice, Voznice, Řibsko, Sv. Dvory, Hradec Král., Stěšerky, Stěšerky. Přítah budiž v jmenovaných obcích pátráno, kteří psi se vstáklým ve styk přišli, které větší zvířata neb kdo s lidí od psa toho pokoušán a v kterých více obcích se potuloval. Psi, kteří ve styk s ním přišli, budíž besprodlené u přítomnosti starosty neb jeho zástupce sabiti a na pohodnici s rozřazenou kůží dle předpisu zakopáni. Větší zvířata budíž po dobu čtyř měsíců od druhých oddělena a nesmí býti porážena ani odprodána. Tažný dobytek upotřebiti možno ve vůlích obce a toliko ojedinele, (ne v páru!) Pokoušání lidí hned obecním lékařem léčeni býti musí. Předměty, jichž se vstáklý pes dotýkal, jako: bouda, houně, stelivo atd. budíž spáleny a kovové řetězy v ohni vyžehuty. Ostatní psi, u nichž se se vstáklým psem styk dokázati nedá, budíž na dobu tří měsíců v uvedených obcích na purném řetěze uvázáni a bedlivě střeženi a pozorováni. Kdo pak by psa svého potulovati nechal, bude přinejmen potrestán. Psi myslivčů a ovčáků jsou po čas konání služby vyjmuti. Vodění psů do hostinců a vůbec do veřejných místností se přinejmen zakazuje. V případě, že by některý z uvázaných psů podstihl omeoceně, má pes buď živý neb mrtvý býti uschován na vhodném místě do příchodu znalce. Jednou v týdně bude konati drmostr vřady obchůzky a toulající psy chytati. Jména majitelů pak oznámena budou ku testovním řízení. Ve všech místech má býti pořízen důkladný popis psů, který předložen bude okresnímu hejtmánství.

Straka ve vojenském štábe. V posledních dnech ztratilo se slečně B. zde více zlatých šperků v ceně dle udání 80 z. a po zloději nebylo stopy. Minulou nedělí nabízel vojín od 74. pluku Slovák L. podobné šperky ku koupi v Kuklenách nějaké paní. Nezi tím co nechala si dotýkat nabízené jí věci v blízkém hodinářském chrámu prohlížeti a odhadnouti, prohl voják přes zahrady do polí. Tím udalil na sebe podezření a bylo proto po něm hned pátráno. Již druhý den po spáchané krádeži dostavil se četník do kasárén a našel u zmíněného Slovaka zbylé mu šperky zašité ve slamníku pod hlavou. Tím byl původce avrchu zmíněné krádeže vypátrán a odevzdán ku potrestání.

„Anarchisté“ v Libčanech. Je to křís, je to trápení, div že nepozbude člověk rozumu — naříká si hospodyně, když dvanáctá se blíží, čeládka má přijít k obědu a kama, jakoby nachválně ne a ne dělat dobrotu; hned se to páli, hned sas to nechce ani hořet a kouřtí to všemi možnými konci, zkrátka kama stávkují. Ve všední den se to ještě jakž takž omluví, ale stane-li se něco podobného o pouti neb o svátcích, to pak skutečně je se co divit, když se hospodyně se všeho neroztáhne. Na venkově bývali ferinové, že zaspávali v noci před posvícením sklenou tabulí komín a než to potřešná ubohá panímáma vypátrala, byla s kamny již na polou uslobena. Podobný nějaký čtverák vyskytl se i v našich Libčanech. Dne 16. t. m. na den sv. Jana rozběhla se manželka Fr. Tvrdého v Libčanech pro dříví, chtě připravit snídani. Jsouc spořivá a pořádku milová, vzala si dva kusy dřev pohozených na dvoře a nic zlého netušíc, přiložila je na rozdělání oheň; mezi tím připravovala si snídani na plotně. Sotva však byla s postavením hotova a začala právě mlýti kávu, vyšla najednou s plotny ohlušující rána jako z děla a kouř zahálil celou světnici. Když se lekutím strnulá hospodyně poněkud vzpamatovala, zhroutil se nad spěšobnou spoustou; kama rozvalena byla po celé světnici, hrnce spřevracené ležely pokryté sasem a prachem, tu a tam doutnaly kusy dřev — spousta jako když v 66. navštívili někoho Průšáci a „drancovali“. Zjev tento nedověděl si nikdo vysvětlit, až teprve když stalo se to též v pondělí u Svatoňů, a když opatrný mistr kovář jal se bedlivě prohlížeti pohozené po dvoře dříví, v němž našel zavrtaný náboj prachu. Teprve pak se usoudilo, že některý slomyslný dareba, neli snad „anarchista“ to na dotyčné nástrojů a pohodil na dvůr. Hádá se sice všelijak a mluví o ledáčech a o ledáčkách, i o nějakých strážích v obecním zastupitelstvu se při tom mluví, ale jisto je, že vinník na to sebe povědět nepřijde. Před nedávnem nástrojil něco podobného kterýsi občan v Těchlovicích na zloděje, který mu kradl dříví a

když rozletěla se mu kama, byl vypátrán; snad si libčanský „anarchista“ vzal tedy recept na pumy z Těchlovic.

Desátý svůj díl. V noci na 18. t. m. dobýval se do stodoly novohradeckého hajného pana Kačera známý zloděj Jos. Matuška ze Svinar. Rozumí se, že zloděj, který často dostal se již do skleptů, na půdy a vřady kde něco čuje, skrátka před ním jak se říká vše hoří, nehodil ani zde nadarmo se namáhati, aby dostal se do stodoly. Domácími byl však sponzorován a dopaden v okamžiku, kdy byl v nejlepším a dostalo se mu za jeho noční práci hned na místě sasloužené citelné mzdy, neboť byl zatčen a dopraven do vyšetřovací vasyby.

Oheň. Dne 3. t. m. vznikl s neznámé příčiny oheň v obydlí chalupníka Fr. Hatla ve Lhotě Strábové a strávil v malé chvíli vše i s nářadím a hospodářskými potřebami. Poškozený utrpěl 1000 z. škody, proti níž byl na 880 z. pojištěn.

Utopil se. Dne 9. t. m. vyběhl slatý chlapček obuvník Ferd. Malý v Hoticích bez dohledu na dvůr, kde padl do kaluže a utopil se.

Chodila do kostela kráť. Již delší čas pozorovala rosvěcováčka svíček v kostele u P. Marie, že strácí se s postranních oltářů voskové svíce, ale po drzém zloději nebylo stopy. Jak jsme v předalém čísle oznámili, strátila se o křesťanských dnech opět svíčka s oltáře, právě když procesí odcházelo z kostela. Dne 19. t. m. strátily se dvě svíčky a druhého dne zase jedna. Téžoh dne ráno pozorovala rosvěcováčka svíce u P. M. Kornoutová, odcházeli od oltáře jaksi kvapně neznámou ženštinu a proto vytla za ní z kostela a našla v koflíku jejím dvě svíce podobné oněm, jež se strátily. Než však se Kornoutová nadála, vzala zlodějka do zaječích. Dle popisu byla však ještě téžoh dne vypátrána a posazena v ní sdejší příslušnice Božena Suchánková, 35 r. stará bytem v Náhoně u Malšovic. Z nalezených u ní svíček posazena byla také jedna z kostela sv. Ducha. Zlodějka chodila z jednoho kostela do druhého jen k vůli krádeži; celkem ukradla 10 svíček. Při zatčení se všemožně vzpouzela a chtěla skočiti do stádní; pětky do Hradce s četníkem teprve se jí aschtělo a tak musel být sjedán povos, na němž depřevana byla do vězení.

Ze mále peněz mále muziky. Přisloví toto přece jen není vždy pravdivé, umí-li si to člověk dobře zaopatřit, má se mít s mále peněz dobře. Alespoň jistý občan ve Stěšerách přisloví tomu mnoho nevěřil a kupoval litr dobrého piva i s lahvi za pakatel 8 kr. To by mohl člověk pít na výdělek, pomysli si čtenář, avšak tak dlouho se chodí se dábáhem pro vodu, dokud je celý a tak stalo se i s naším milovníkem dvou až tří lahvi denně dobrého a laciného piva. Ve Stěšerách pivovaru zaměstnan byl u aládka p. G. Wetta dělník Josef Diviš ze Lhoty u Přelouče a kradl pivo v láhvích již delší čas aniž by to kdo pozoroval, anebo když by i pozoroval, nemůže se navrati ještě nikdo zlodějem, dokud není při činu přistižen anebo se mu to nedokáže. Krádež se mu dala při jeho opatrnosti tak, že odnesl hezkou barikadu láhví. Konečně přece jen přišlo nějak na venek, že jistý občan pivo od Divíše kupuje, nastala prohlídka a shledáno, že dotýkat má doma již 176 prázdnych láhví, které pocházejí z krádeže v pivovaru. Diviš byl zatčen a odevzen k soudu a proti odběrateli zavedeno bylo vyšetřování. Nyní může mu laciné pivo přijíti dosti draze.

„Našinecká“ reklama. Fridrich Bauer, skladník „našinecké“ fabriky na obuv v Mnich. Hradišti, dělá si reklamu, jak máže a jak to umí. Ačkoli jsme uveřejnili již dne 24. dubna doslovně jeho nešikovný dopis zaslaný došti řídícího učitele p. M. a zároveň dopis jeho právního zástupce, ačkoli Fridrich Bauer v dopise tím sám ohlásil, že již soudně zakročil a dotýčný advokát také psal o „dalších všech krocích“, přece nebylo podnes zakročeno ani proti p. učitel M. ani proti nám, nestalo se nic, leda to, že se Frid. Bauer před našimi známými ještě holedbal, že přý jsme mu udělali reklamu. Aby ta reklama byla větší a čeští obuvníci v Hradci diví konečně trochu šipernější, sdělujeme dnes, že jsme sami viděli, jak Frid. Bauer nosí po hospodách sklepníkům doporučení pro sklad obuvi „našinecké“ fabriky v Mnich. Hradišti. Uvidíme, jak to bude krásné, až si čeští hosté v českých hostincích od českých sklepníků dají předkládati účty, na nichž dělá se reklama „našinecké“ fabrice a její skladníku Fr. Baurovi. Svůj k svému!

Na koňský a dobytčí trh dne 20. t. m. odbyván, přivedeno bylo 288 koní, 229 krav, 217 volů, 48 býků a 21 koz. Trh byl dosti živý a vyplácely se svislé co se týče hovězího dobytka na maso, slušné ceny. Na koňském trhu byla hojná poptávka po hřibtech.

Konšavý kůň. Dne 19. t. m. ukonal kůň náležející mlákaři J. Růžickovi ze Věstar K. Franchovu, která po lékařském ohledání p. dr. Holečkem ponechána byla v domácím ošetřování.

Malá váha o předělém týdenním trhu shledána byla při mále a tvaru u některých hospodů. Na některém půl kg. scházelo až 9 dg. Dotyčné málo bylo zabaveno a odevzdáno ve prospěch míst. chudých.

Ztráty a nálezy. Dne 18. t. m. stratil svo bodník od 18 pěšího pluku Jar. Erban stříbrné hodinky a niklovým řetákem, na němž byl jako přívěšek starý dvacetník. — Sl. V. Špurkova strátila s nákrtní šňůrkou slatý medailonek s podobenkou, a slatě album s modrou kytičí cestou z kostela u sv. Ducha k domu č. 182. — Dne 14. nalezena byla v divadle slatá naučnice.

Něhoda našineckého sportamane. V předělých dnech vyjel si obchodní příručí Sachal, zaměstnaný v obchodě Ganzové kamí ku Smiřicím na kole sa obchodem; cestou však stala se mu nehoda taková, že na ni dlouho nespomene. S kopce u Cibuse chtěje ukázati svou dovednost a srdatost u „našiny“ tak řídkou, pustil kolo celou parou dořá a dal nohy se šlapadel. Než však dojel dolů, narazil prý sa strom, vyvrátil jej, pokácel sáh dříví (tak pravi slé jazyky), kolo zmáčkl do „šitky“ a sám potlučen odcipoval ve škarpě, odkud byl pak povosem dopravou domů. S Cibusekého kopce vícekrát prý nepojede sa živý svět.

Určení veřejného stizence. Sluha sdejšího krajského soudu Jos. Kozel, doručoval dne 18. února

hajnému ve Slatině panu Jos. Kotlandovi obytku za příčinou nějakého svědectví. Ve chvíli, kdy docházel posel k bytu jmenovaného, vyšel mu tento vstříc a šádl jej, aby do vnitř nechočil, poněvadž jeho manželka nacházela se právě v kritickém okamžiku. Buď se Kozel vyzvání tohoto přeslechl, či nedbal podobných záležitostí, skrátka chystal se vstoupiti do zmíněné místnosti; v tom však mu Kotland zabránil, udržev jej za rameno, až tomuto, dle udání, zapáchlo v ruce a mimo to měl se Kotland urádlivě o Kozlovi vysloviti, vyhrožuje i strážníkem. Záležitost tato byla nedávno předmětem přelíčení před čtyřlenným senátem, kde byl Kotland uznán vinným z přetinu nasnaženého v § 312 a 68 a odsouzen k pokutě 50 z. ve prospěch chudých ve Slatině a k náhradě soudních útrat. Proti tomuto rozsudku se Kotland odvolal a další přelíčení konalo se dne 19. t. m. odpoledne. Obhajce odsouzeného, dr. Baše dokazoval, že nelse Kozla, an jest pouhým doručovatelem, považovati za „vřchnostenskou osobu“ dle § 68, a šádl proto, aby rozsudek první byl zrušen. Zástupce st. návladnictví šádl sa potvrzení prvního rozsudku. Po delší poradě rozhodl soud, že Kozla sluší považovati sa veřejného stizence, jež obviněný slevam i skutkem urasil, a první rozsudek co se týče viny obviněného potvrdil, smírniv mu pouze trest s 40 na 30 z. pokuty, v případě nedobytnosti na 4 dní vězení.

Z Třeboschovic. Zdejší jednotka katolických tvarišů pořádá na celava pouti v den Božího Těla dne 4. června koncert v zahrádě p. J. Jarkovského. Hádka sokola Třeboschovického, Hsennim kapelníka p. V. Jarměského. Vstupné 10 kr. Začátek ve 4. hod. odpo.

Z Cibuse. V pondělí svatodušní, dne 25. května 1896 pořádán bude k dobročinnému účelu taneční večer v sále pana J. Komárka ve Velké Štálici s následujícím programem: č. 1. aš 5. taneč; č. 6. Čtenář novín. Komická duo s převodem hudby od J. Mošny. Na mnohostrannou žádost se opakují: č. 8. Rekruti a č. 12. Šorřici. Zertovné výstupy pro 3 os. s převodem hudby; č. 10. Co se nesluší. Kuplet od J. Švábe; č. 14. Fotograf amatér. Komický výstup; č. 16. Faust a Marketa. Dramatický výjev o osaby. Ostatní čísla jsou taneční a provedou je účinkující s pp. hosty. Začátek o půl 8. hod. Hudba Lochenská.

Z Opoucha. Koncert v knižním parku opouchanském pořádán bude dne 21. června u příležitosti sjednání cyklistů z Náchoda, Josefova, Nového Města, Rychnova, Týniště, Ústí n. O., Hradce Králové, Pardubic atd. Kluby z Hradce Králové a Josefova dostaví se korporativně.

Z Náchoda. Bratřský odbor klubu českých turistů zavřít v sobotu dne 22. května 1896 do města Náchoda. Týž uvítán bude na nádraží o 9. h. 30 m. večer slavnou městskou radou, Klubem Českých Turistů z Prahy a odborem náchodským. Pořád: V neděli, dne 24. května o 7. hod. 15 min. ráno odjezd vlakem do Teplice; přibude o 8. hod. 21 min.; z nádraží teplického pochodem do skal teplických a druhou stranou do skal adřpachských, kdež bude odhalena pamětní deska; slavnostní řeč proslaví předseda klubu pražského pan architekt Vratislav Pasovský. Vstupné do skal snížené. Návrat z Adřpach společnými povosy na nádraží teplické. Přijed do Náchoda o 8 h. 15. m. odpoledne. Večer týž den o 7. hodině společný oběd a zábava v měst. dvoráně, při kteréž účinkovati bude úplná kapela Sokola Novoměstského za osobního Hsenní pana Boše a se zvláštní ochotou pan dr. Šimek a slečna Mařenka Hoszka z Podrážek. Kuvert 1 z. 50 kr. V pondělí, dne 26. května o 7. hodině ranní pochodem montací k rozhledně na dobrošovské skále, odtud do „Pekla“ a údolím Metuje po turistické cestě do Náchoda. Žádají se slušné P. T. páni členové, jakož i hosté, aby se v hojném počtu účastnili. Přihlášky od členů i hostů přijímá předseda p. Al. Bureš v obc. záložně.

Z Nechanic. Při posledním sletu sokolském v Nechanicích dali sobě prapor sokolové beze všeho povolení duchovní správy na vřch chrámu Páně. Bylo řečeno, že bude telegraficky poslána nejd. bisk. konsistoř o povolení. To však se nestalo a prapor beze všeho povolení byl vyvěšen. Letos udělena avšak sv. birmování školní mládeži nechanické. Při této slavnosti školní slavnosti uviděli jsme prapory císařských barev na budově obecné školy Nechanické. Než sáby prapory smízelý a již se neobjevily. Kdo to vzal tu smlost přes zákas p. místodržitelského rady prapory sníti? Kdo pak má právo poručiti, aby prapory byly vyvěšeny? Když prapory musily býti pořízeny, kde mají býti vyvěšeny? Jme žádostiví, a široká veřejnost zajímá se o to, kdo tu má věšící práva. Zda příslušné orgány ve věc zasáhnou a náležitě ji rozsláti — a kam čí moc až sáhá. Je napjetí, kdo poručil prapory vstýčiti — což je snad známo — zda důsledně svého práva uhájí. Každý ústepek znamenat by u nás v Nechanicích pro budoucnost mnoho a měl by své následky. Aneb snad svítáť ten, kdo je dal sníti? Aš se o věci rozhodne, neopomeneme sdělit.

Ze Zbečalky u Hrenova. Zdejší katolický vzdělávací spolek „Svornost“ odbyval dne 17. května svoji měsíční schůzi v hostinci p. Jana Vlacha. Poutavá přednáška vřp. Věclava Šitiny. kaplana v Hrenově „O nynějších proudch protináboženských“ vyslechnuta s napjatou pozorností a na konec odměněna hluchým potleskem. Pak byl čten „rolnický program“, jak jej navrhuje mocně vřdustající strana křesťansko-social. Jednotlivé body již při čtení programu přijímány s hluchým souhlasem a když na konec vřval p. řetník, aby o návrhu bylo hlasováno, možno-li jej tak přijati, projeven všeobecný souhlas. Dejt šáh, by sdravě zásady křesťanského socialismu si razily cestu do srdcí mnohých a došli rozšíření co nejvřšího, neboť jen návratem a přilnutím k naším sv. vřře, uvědomováním a poměrováním o našich právech a povinnostech, dá se jediná roslátkiti palčivá otázka socialní.

Z Přeseče. Sv. Josefská Jednota katol. jinochů a mužů pořádá v pondělí svatodušní v místnostech spolkových diydělní představení: „Sesení městské rady.“ Komická opereta o jednom jednání. Na to: Solové výstupy a kuplety. Začátek v 8 hodin. Ceny míst obyčejné.

Z Červ. Peček. Křesťansko-katolický vzdělávací podporující spolek „Svornost“ se sídlem v Červ. Pečce konati bude v pondělí dne 26. května t. r. o 4. hod. odpoledne měsíční spolkovou schůzi v místnosti spolkové v zámeckém hostinci. Program: 1. Čtení protokolu minulého schůze. 2. Přednášky: Dp. Emil Dlouhý-Pokorný, kaplan od sv. Jindřicha v Praze: „Jak má vřstám náboženství a národnost pro život socialist.“ Ctp. Tomáš Jos. Jiroušek, redaktor „Dělnických novin“ z Prahy: „O snahách a cílech socialistických demokratů a křesťanských socialistů.“ 3. Sdělení spolkových správ. 4. Placení měsíčních příspěvků a přihlašování se nových členů. 5. Volné návrhy. Také hosté členy uvedení mají do schůze přístup a budou rádi viděni.

Z Dubence. Dne 19. května t. r. o 8. h. ranní semel veledůstojný pán, pan Josef Müller, biskupský notář, osobní děkan a farář v Dubenci. Zesnulý narodil se na Prorubě dne 8. července 1833 a vyvážen byl dne 16. července 1848. Jak u kněze tak i u osadníků všeobecně byl oblíben, ctěn a vážen. Pohřeb v pátek dne 2. května o 10. hod. dopoledne.

Z Liháns. Dne 20. t. m. as o půl druhé hod. vyšel oheň v domě p. Franco, pekaře a kupaře sdejšho a strávil skoro úplné celý domek, se dřeva většinou stavěný, jen stěny stály státi. Nebožt měl zásoby mouky a obilí na půdě pod střechou a dle jeho řeči a nářku je sotva pojištěn. Hasičstvo sdejší se dosti činilo, jen že jim vodní jejich přístroje nechtěly příliš dobře sloužit. Na pomoc přišlo několik statečných hasičů z obce sousední Zliv. Zdá se, že bylo málo vody, poněvadž často si hasiči u hadice vody sárali a neměli ji. Občanstvo i měšťanstvo sdejší čile pomáhalo. Ze studně sdejšho souseda p. Lukše všecka voda vyčerpána. Oheň brzy uhasen. Děk Bohu, ať na nějaké menší popáleniny a odřeniny neštětí nestalo se žádné.

Lotošní visitace ndp. biskupa.

Ze Starého Bydčova. Na svých apoštolských cestách zavítal Jeho Biskupská Milost v sobotu dne 9. t. m. do naší farní osady. Bez ohledu na zúfřívání novobydčovských plátek a jich patronů očekávan byl vrchní pastýř s radostí nelíčenou a všeobecnou. Již v pátek vlády mohutné prapory s budov patronatních, školy a domů soukromých, zvláště při silnici z Nového Bydčova k nám vedoucí a na prostranství kolem kostela. S večerem pak osámily výstřely z hmoždíků počátek slavnosti. V sobotu ráno po šesté hodině dostavili se švarní banderisté z Vinar, kteří až za hranice farnosti vyjeli nejd. p. biskupovi vstříc. Na hranicích farnosti očekával J. B. M. více členů obecního zastupitelstva starobydčovského a četnými občany, obecní zastupitelstva z Vinar, Křičova a Staré Skřene; 40 bisle oděných družiček, sbor dobrovolných hasičů starobydčovských a husičských s praporem, školní mládež ze Starého Bydčova a Vinar se sbory učitelstvy a veliký zástup zbožných farníků. Tři rány z hmoždíků a volební hlas Prašana a jeho družů osnamovaly, že J. B. M. hranice farnosti překročil. Tam uvítán byl členem obec. zastupitelstva p. Frant. Havelkou jménem obyvatele starobydčovského, jakož i zástupci příslušných obcí, sbory učitelstvy a družičkou Žanynkou Macháčkovou jménem školních dítek, která J. B. M. podala péknou kytič. Po otcovském oslovení J. B. M. hnul se mohutný průvod k fars, maje v čele chvalně známou hudební kapelu starobydčovskou. Tu uvítán byl vrchní pastýř místním duchovním správcem a přítomným duchovenstvem. Po krátkém oddechu hnul se celý průvod na prostranství před farou, kde z odkazu v Pánu zesnulého souseda sdejšho Václava Štěpánka a zvláštní ochotou jeho dcery Anny, postavena byla vkusná socha Panny Marie Lourské, kterouž J. B. M. posvětil ráčila, načel šlo se průvodem do chrámu Páně, který množství věřících ani pojmouti nemohl, tak že mnozí a mnozí na starém hřbitově kolem kostela zůstati musili. Již svým milým zjevem, zvláště pak úchvatnou řečí o lásce k Bohu a k bližnímu získal ndp. biskup srdce všech. Po páté hodině odpolední opustil J. B. M. provázen hudební kapelou, družičkami, sborem dobrovolných hasičů a četným zástupem lidu, jakož i zehnaním všech upřímných katolíků naší farnost. — Co tomu as říká ten, kdo přemlouváním, sliby a hrozbami hleděl srdce dobrého lidu od jejich biskupa odvrátiti? Tentokrát promluvil lid a to se všem důrazem. Ten lid ukázal, že na své náboženské přesvědčení sahati si nedá a zajisté i při jiných příležitostech ukáže a rozhodne, zdaž důvěry jejich hoděn jest ten, kdo s posvátnými city jeho zahrávati se odvažuje.

Z Velkých Petrovic. Nad očekávání skvěle vydařila se slavnost k počtu nejd. vrchního pastýře, který zde v pondělí, dne 11. května visitoval a biskupoval. Slavný den ohlášel v Petrovicích v 6 hodin ráno budíčkem, načel hudba odešla vstříc farníkům Stráčovským, kteří sem přiděleni byli. Přijel J. B. M. očekávan za krásného počasí velikými zástupy lidu, živnostenským spolkem ze Stráčova a mládeží všech škol obou farností u první slavnobrány postavené při vstupu do obce a ohlášel stělbou krátce po půl osmé hodině ranní. Jakmile povoz zastavil, zahrála hudba papešskou hymnu, ndp. biskup sestoupil a byl uvítán jménem pana patrona J. O. hraběte Harracha, patronátním komisařem p. Fr. Pančnerem ze Stráčova, načel starosta obce Velko-Petrovické jménem této a za všechny zde přítomné zástupce obcí, pan Václav Volf přivítav J. B. M., důraznými slovy ujistil vrchního pastýře o věrnosti přítomných k církvi katolické, proti níž márne jsou — jak pravil — všechny útoky, neboť brány pekelné ji nepřemohou. Přesvědčivými slovy p. et. pohnut, děkoval ndp. biskup panu starostovi, od něhož slyšel slova, kterých ještě nikdy — jak při kázání posději připomenul — v osadách křesťanských na svých cestách neuslyšel. Za přítomné sbory učitelstvy přivítal J. B. M. p. Fr. Háka, řídící učitel z Velkých Petrovic, jmenem školní mládeže farnosti Petrovické přednesla uvítací básně Anna Myalivcová se Přánek, po ní pak

za dívky Stráčovské A. Svobodová ze Stráčova a podány dvě kytičky J. B. M., načel hnul se imposantní průvod vahdu prapory oslobenou vesnicí. Před farní budovou u druhé slavnobrány, na níž nápis: „Zehnej lidu svému!“, očekávalo J. B. M. duchovenstvo z Magr. Haklem, b. vikářem z Hořic v čele, kterýž první pozdravil J. B. M., načel místní duchovní správce dp. Lambert Vichra srdečnou řečí vítal vrchního pastýře do své farnosti; totéž pak učinil dp. Ant. Seliger za svou farnost Stráčovskou. Ndp. biskup odebral se do fary a hned do chrámu Páně, kde obvyklým pořádkem po mši sv., při níž J. B. M. připadající evangelium mešní velekrásně věřícím vložil a k věrnosti k sv. víře povzbudil — skouška a sv. birmování. Celé odpoledne hrála hudba před farní budovou. O půl šesté odejel velice potěšen ndp. biskup doprovoben přítomnými, mládeží a hudbou, zanechav v srdcích všech nejkrásnější dojem. Kdež otcovská slova a požehnání J. B. M. uchrání Petrovice a okolím před zhoubnými proudy nevěreckými, které dnes i do nejvzdálenějších od měst obcí vnikají.

Z Velimi. V evangelicko-pokrořáckém časopise „Labských Proudch“ č. 18. ze dne 1. května uveřejněn byl článek z Velimi, v němž nesprávně psáno o uvítání našeho milovaného pastýře ndp. biskupa E. J. N. Bryncha. Článkem tím měli čtenáři býti klamáni; neb jsou tam údaje s pravdou se nesrovnávající. Již na prvním místě tam stojí, že sláva od sdejších klerikálů Brynchovi chystaná dopadla velmi blbě. Uvítání J. B. M. velect. pp. c. k. okr. hejtmánem a c. k. okresním školním inspektorem, děst. duchovenstvem, zástupcem příslušných velimských, našim milovaným rolníkem p. Václ. Šimonem z Velimě, deernákou sdejšho přednosty stát. dráhy pana Stricha, nečetnými davy obecnosti, kterých ani polovice do chrámu Páně vejti se nemohla, desítkenné banderium, stělbá, hudba, krásná slavnobrána, prapory na katolických domech atd., to vše prý dle „L. Pr.“ vypadalo blbě. K tomu netřeba více podotýkati, než že přívrženci onoho „zúšlechťujícího“ listu by nejraději bývali viděli, kdyby vůbec žádné uvítání nebylo; že však bylo slavné, to je záští naplnilo a odtud ty překrouceniny v „L. Pr.“ Nás katolické příslušence velimské těší to vědomí, že jsme učinili, co nejvíce nám bylo možno a že J. B. M. vyslovil svou nejvyšší spokojenost nad slavným uvítáním, jakéhož ve Velimi ani neočekával. Že se žádný spolek nestučastnil, jest každému, kdo velimské poměry zná, povědomo, že následkem evangelické nadvlády zde veškerý spolkový život hyne a že mimo jednoho téměř nečinného spolku, „Sokola“ s kalichem na praporu, nemá Velim žádných jiných spolků. Že by evangelické obecní zastupitelství katolického biskupa vítalo, to nás a žádného, kdo evangeliky ve Velimi zná, ani nenapadlo; jedině jsme očekávali, že obecní zastupitelství uvítá p. okresního hejtmána, což se nestalo. Dle „Lab. Pr.“ Šimon nazván klerikálem; mělo však státi „katolický klerikál“. Velim čítá 1666 obyvateľů, mezi nimiž jest 918 katolíků, 620 evangelíků a mezi nimi jest také velké množství „evangelických klerikálů“, jakých bychom mezi katolíky mámě hledali. Že časopisy „Lid“, „Ruch“ a „Labské Proudch“ se budou ve Velimi stále čísti, o tom nepochybujeme; vždyť ve Velimi má dopisovatel „Lab. Pr.“ dostatek „dobrodinečků“, kteří dovedou se již postarat, aby se časopisy ty a podobné, pomocí kterých se katolíci o víru olupují a půda evangelictví připravuje, čtly. Dalo by se ještě mnoho o nesprávnosti dopisu z Velimi v „L. Pr.“ napsati, pomlčme však o nich a dovolujeme si jen na toto upozorniti: Banderium pozdravující z 10 skoro samých vysloužilých vojínů (těž poddůstojníků) a ženatých mužů pojmenováno v „L. Pr.“: „8 výrostků vítalo Bryncha.“ Nebudeme šířiti slov o takových překroucených výrazech, nebudeme jich posuzovati, odsuzují se samy sebou. Na konec činíme dotaz na zfanatisovaného dopisovatele „Lab. Pr.“: Jakým právem opovážil se kritizovati a překrucovati slavnostní uvítání našeho nejdůstojnějšího pastýře a jakým právem opovážil se dotýkati se našich nejposvátnějších citů náboženských? Se strany katolíků velimských proti evangelíkům se nikdy nic podobného nestalo, byť by jejich kněží a superintendenti jakýmkoliv způsobem svoji náboženskou horlivost na jevo dávali a cokoliv kázali.

Z Chomutic. Ve farnosti naší byl příchod B. M. s toužebností očekávan a přípravy konány, by příchod, pobyt i odjezd B. M. byl k radosti vrchního pastýře, ke cti osady i celé farnosti. V den slavnostní 18. května vyjelo banderium 11 statných rolníků až kus za Staré Smrkovice, sbory pak hasičské z Chomutic i z Třténice s hudbou vyály vstříc až k Nevráticům a bylo půl 8. hodiny, když zvony, stělbá i hudba osnamovaly, že se blíží B. M. Vrchní pastýř projel na kraji Chomutic první branou s nápisem: „Vítá ovčinec Chomutický biskupa svého“, pak špalírem školních dítek a pp. učitelů, až se zastavil blíže fary u brány druhé s nápisem: „Vaše milá přítomnost jesti naše blaženost.“ Tu přivítal B. M. místní farář, jménem pak shromážděných představenstev p. Frant. Myška, rolník z Chomutic, slovy srdečnými a za dívky školní pěkné blahopřála šákyně Antonie Barcalova z Mal. Chomutic. V chrámu Páně naplněném učinil promluvu B. M. na základě slov připadajícího evangelia: „Nebojte se těch, kteří zabíjejí tělo...“ Všechny birmované bylo 683. Po polední zavítal do Chomutic p. místodr. rada Šolta z Hradce Král., aby B. M. doprovodil do svého okresu. O půl 4. hodině odebrala se B. M. do kaple Oborské, odkud po krátké modlitbě odejel k Hořicům doprovoben jasnými cestami za Oboru mimo jiné sbory hasičskými s hudbou. Banderium pak vyprovázelo B. M. až do Holovous, kamž zase mnozí čtitelé z Hořic zavítali, aby B. M. do města doprovodili. Márne byly tedy i do Chomutic zúmyslně zaslány nestydaté ládi o B. M. — Čest prokázána B. M. je spolu cti osadníků Chomutických.

Z Hořic. Bylo-li kde s dychtivostí očekáváno, jak bude J. B. M. přijíta, bylo to jistě u nás. Vždyť umravěná strana pokrořácko-socialistická zpracovávala publikum již celý téměř měsíc. A hle! Hořické měšťanstvo utěšitelo této straně poučení tak důkladné, že se z něho tak brzo nevzpamatuje; ukázalo, že má

toho komandování srovná dosti. Reprezentace města vyjela J. B. M. vstříc na 13 kočárech as na hodinu cesty. Mezi tím školy měšťanské, škola odborná, c. k. úřednictvo, duchovenstvo a nepřehlédlné davy lidstva braly se ku slavnobráně, postavené v ulici směrem od Chomutic, odkud J. B. M. přijeti měla. Tam také dostavili se pp. městští radové s p. JUDr. Kovátem jakožto úřadujícími náměstky v čele, měšťanská Beseda, náboženská obec židovská atd. Po krátké chvíli osnamovaly kotouče prachu příchod vzácných hostů a J. B. M. v průvodu p. c. k. místodržitelského rady Šolty stanul u slavnobrány. Zde byl uvítán všelednak Monsign. Boh. Haklem, jakožto městským děkanem ve jménu duchovenstva, p. náměstkem starosty jménem města Hořic, ostatními p. t. reprezentanty a konečně malými družičkami, které slovy dětskou prostotou zdobenými vítaly svého velepastýře. Za hlolu zvonné nastoupení průvod městem, přes náměstí Jiřího z Poděbrad ku děkanství a odtud do chrámu Páně, kamž špalír tvořilo šactvo všech škol farní osady. Doba, kterou J. B. M. u nás trávila, byla a sčítane nesmasatelnou v srdcích všech. V úchvatných kázáních ukazovala J. B. M., že slávy řečníka nepoživá nadarmo a nezaslouženě. Jeho otcovská slova hluboce procitěná a tak eminentně časová, učinila na posluchače dojem trvalý. Bylo to také viděti ve čtvrtek dne 14. t. m., kdy kostel v pravém slova smyslu byl nabyt. Nejdůstojnější pán ukázal na všeobecnou chybu lidstva, že nyní nehlídá k nebi, jako sv. apoštolé, ale k zemi, k podítkářství; místně ukázal, co toho příčinou, totiž chabá víra, která má za následek stoučená těla a ducha. A právě ona stať o otroctví ducha, jakoby ulita byla na naše poměry; spočívá totiž dle smyslu slov J. B. M. v tom, že dnes ten, kdo umí dobře agitovati, nebo si noviny sáfidiiti máše, drží v otroctví celý kraj; kde koho terorizuje, tak se mnozí i dobrý křesťan, se strachu před potupami a pranýřováním v novinách raději ustoupí, než by smušilo tomu nekálému proudu na odpor se postavil. V pátek potom přijalo sv. birmování šactvo sdejších škol obecných a měšťanských, c. k. odborné školy sochařsko-kamenické, čímž převyšén počet 2900 birmovanců. Před posvátným úkonem posvěcena socha sv. Jana Nep. a 3 prapory školní; jeden mládeže Hořické, darovaný Monsign. B. Haklem, druhý mládeže Milovické, opatřený sbírkami. Po sv. obřadech přijala J. B. M. sl. sbor učitelstvy c. k. odborné školy, vedený p. ředitelem Dokupilem, p. t. spolek „Červeného Kříže“ a sl. učitelstvo škol obecných a měšťanských vedené p. c. k. okresním inspektorem škol J. Dunovským. Další den, v sobotu a v neděli, meškala J. B. M. v Mlasovicích a v Chodovicích, načel rozloučil se s námi v neděli o mšové pobožnosti, kde odporoučel vroucí modlitbě nepříteli naší sv. víry. Dojemné bylo, když na konec utěšený sbor družiček tlumil se kol nejd. arcipastýře, aby vzal malou upomínku. Korunou však byl návrat J. B. M. z chrámu Páně do děkanství. Páni pokrořáci! Vy se tak rádi chlubíte lidem. Nuže, měli jste se přijíti podívat, jak ten lid se přímo tlačil, jak hlasitě svého statečného biskupa pozdravoval, jemu s plácem ruce i šat líbal. To nebylo nadášení strojené, to byl triumf. To bylo něco tak upřímného a imposantního, na co se na všech fanglickářských cestách vašich okresních veličin nikdy nezmůžete. Váš co píší, že jste se měli přijíti podívat; vždyť Vy jste se dívali — ovšem z dálky, mnozí stojíce za vraty a drážce se klyky. Že se samé lásky a úcty — to se ví. Vidíte; takou jste na ty štanice dostali odpověď; můžete si ji dáti za obrázek, a pamatovati si, že jste hotovi u nás. Snad sedlo vám na lep několik nezkušených hejlů na venkově, ale měšťanstvo, intelligence udělala vám to, co jste si už dávno zasloužili. Byla jedna řeč — vždyť vy to víte, pikety jste měly rozestaveny dobře — že tak mizernými zbroumi, jako vy bojujete, totiž pomluvou a hanobením, ještě žádná strana nebojovala. Statečným pak občanům, kteří se několika nedozralých střetěnců nelekli, všechna čest!

Oznámení.

Na projevené přání svoláváme do Hradce Králové na úterý, dne 26. května b. r.

schůzi ligistů „Obnovy.“

V přátelské této schůzi projednáme všechny návrhy, písemně již projevené a uradíme se o programu své práce.

Porada začne ve 2 hodiny odpoledne v místnostech „Obnovy“, Velké náměstí č. d. 34.

Redakce „Obnovy.“

(Zasláno.)

Pan Josef Krejčík, závod sochařský a řezbářský v Praze. Dílny Bubna 612 — VII. — Sklad Eliášina třída 24. Objednané sochy obdržíte jsem zcela neporušené. Opětne jest mi dosvědčiti, že jsem s prací úplně spokojen. Zvláště Kristus na kříži jest velmi dovedně a uměle pracován a všem se líbí.

S veškerou úctou

P. M. Múčka, farář.

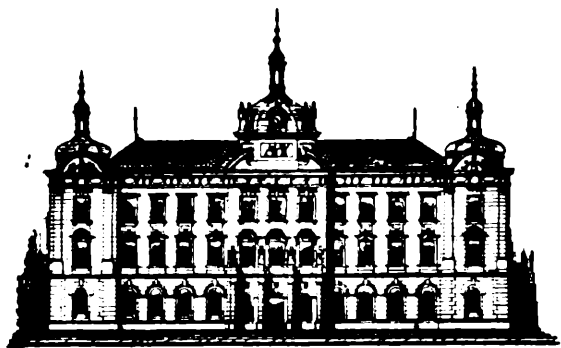
Březová (Morava), 8. listopadu 1894.

Literární novinky.

Víra našich otců, to jest prostý výhled a obrana církve, již založil Pán náš Ježíš Kristus. Sepsal Jakub kardinál Gibbons, arcibiskup baltimorský, přeložil J. Pavelka, koop. v Radkovicích, nakladem J. Barvického v Brně. Cena 1 sl. 40 kr.

„Vlast“ přináší v č. 8. tyto nové práce: Z básní J. Vránky Pohorského, básně k 50letému jubileu ndp. biskupa Ed. Jana N. Bryncho, Město minimálního její významu pro naši dobu od A. Nevřky, Drobné příspěvky k otázce agrární od R. Vrby, Masarykovy publikace od F. J. Konečného.

Časopis katolického duchovenstva přináší v č. 4. tyto statě: Prohlídka mrtvých vzhledem k duchovní správě od dra. G. Pečáčka, Zákon přirozený základem zákonodárství lidského od dra. E. Kadetávky, Konference o spovědnici od dra. Fr. X. Nováky, Hrob sv. Prokopa v kostele Všech Svátých v Praze od dra. Fr. Kráslu, Mládí a studia papeže Lva XIII. od J. Kyselky, Dějiny katol. církve v Uhrách v 19. století od dra. Fr. Kryštůfky, Kronika od dra. J. Tumpacha a dra. J. N. Soukupa.

Příspěvky na Adalbertinum:

Dp. Alois Peměkl, farář v Zdechovicích, dp. Jan Cvrk, farář v Chocni odkaz + Engelharda Josefa Heyzdla, gymn. profesora na odpočinku v Chocni 500 zl. papírové renty, dp. Gotthard Schuppl, děkan v Polici od dispensovaných 1 zl., dp. Antonín Hrubý, ředitel bisk. knihtiskárny 5 zl., dp. Václav Fröhbauer, gymn. katecheta v Hradci Králové 5 zl., dp. František Reyl, ředitel Bormaeae 5 zl., dp. Antonín Šklíba, farář v Licibovicích 1 zl. 50 kr., p. Jan Pacht, řídící učitel v Makově 1 zl., Čtenáři „Obnovy“ z Oujezdce u Litomyšle 2 zl. Za všechny dárky Zaplat Bůh!

Základy Adalbertina se kladou; jest do nich potřeba betonu a kamene; ode dvou vznesených dobrodinců jsme dostali kdysi dva krásné kamínky; prosíme tudíž všech přátel a příznivců, kteří mohou, aby také chtěli, a podobnými kamínky laskavě do základů přispěli. Každý počátek jest těžký, proto i náš.

Jan Horák,

vlastní výroba suken
v Rychnově n. Kněžnou

nabízí na dobu jarní a letní
pravé vlněné látky

za ceny mírné. Četné opětné objednávky, zvláště z kruhů vld. duchovenstva jsou milým pro mne důkazem, že jsem heslu svému: „Pocitivý sebe menší výdělek lepší je sebe většího nepocitivého,“ věrně stál.

ceníky na požádání franke.

Zásilky na dobírku,

vld. duchovenstvu dle přání bez dobírky. Při hromadných objednávkách výhody oo možno největší.

Četné doporučení z kruhů vld. duchovenstva, i P. T. učitelstva k nahlédnutí.

Těs na splátky a bez zvýšení cen.

Antonín Drahovzal,

poslancovač

v Humpolci

dovoluje si doporučit své práce vd. duchovenstvu, sl. patronátním úřadům a ct. obecnstvu jak ku zařizování nových i obnovení starých oltářů, kazatelů, seob, křížů atd. vše v nejlepším provedení za ceny mírné.

A. Kam půjdeme na výlet?

B. Do Týniště! Podíváme se tam na výrobu koberců u Adolfa Novotného.

A. Stojí to za to?

B. Ano! Viděti tam za 80.000 sl. hotových koberců nejrozmantějších jakostí, cen, velikostí a barev atd. od nejlevnějších do nejdražších a ten, kdo si aspoň za 10 sl. nakoupí, dostane nahrenené jízdné drahou ve třetí třídě!

A. Jsou tam též zbytky k dostání?

B. Ovšem, velice mnoho a co záclon, pokrývek atd.

A. Nuže já jedu s Vámi! Na zdar!

Vyznamenán na výstavě v Hradci Král. r. 1894
slatou medailí a diplomem.

Umělé zuby

podle nejnovějšího amerického způsobu vyrábím a konám veškeré práce v obor ten spadající přesně a solidně na základě dlouholetých zkušeností, ruče za nejlepší obsluhu. Zaručuje ceny nejlevnější a poroučeje se do vzácné přízně ctěného obecnstva, znamenám se v hluboké úctě oddaný

Josef Čalavský,

zubní technik

Pražská ul. č. 77: v Hradci Král.

Kdo si chce řídit

havelok

čistě vlněný, nepremokavý,
necht dopíše na

Ludvíka Hloma,
soukenika v Humpolci,

jenž látku hned zašle. Vsorků není třeba, s látkou jest každý spokojen; kdohy nebyl, necht mně zašle spát, peníze vrátím hned.

Těs na sklade mám a vyrábím sám pro veled duchovenstvo

sukna kostelní všech barev.

Vyznamenána slatou medailí na hospodářsko-průmyslové výstavě v Hradci Kr.

První výroba umělých květů

B. Hamplové roz. Butkové

v Hradci Králové. Vel. nám. č. 22.

Doporučujeme hojněmu výběru, v cenách rozličných své elegantní, levné, v uměleckém vkusem velice pečlivě provedené v barvách nádherných: modrá květiny, svatební věnce pro družičky a nevěsty z myrty přírodní i umělé, kytičky do plešů, koše květinové, kytičky mahar-tové, polštáře a květiny fantasijní, pohřební věnce obětinné, palmové, vavřínové i květinové se stuhami všech barev a nápisy. Zejména upozorňuje na kostelní ozdoby a okrasy.

Zakázky na venek jsou okamžitě vyřizovány.

Výprodej.

Za příčinou nedostatku místa vyprodám

báječně levně:

koberce, pokrývky a záclony.

V. J. Špalek,

(dříve J. F. Krušvic) v Hradci Králové.

P. T. duchovenstvu doporučuje se
závod zlatnický a stříbrnický

Václava Šolce

přísežného soudního znalce a odhadce
v Hradci Králové

ke zhotovení veškerých kostelních nádob zlatě a stříbrně v ohni, za které 20 let, ručí. Iť hojně-
složebný sklad veškerých šperků slatých a stří-
brných, dále hodinek i jakostí, které za velmi
levné ceny se sárukou se prodávají.

Vysocetné duchovenstvo a pp. učitelé
obráti skvosty též na měsíční splátky za mírných
podmínek.

Ilustrovaný ceník

vydal právě

umělecký sochařsko-řezbářský závod
Josefa Krejčíka v Praze.

(Bubna 612 VII)

a roseslá se P. T. pádnm odběratelům, kteří o něj
pořádají bezplatně a franke.

Nejlepší, jedině

existující prací přístroj

jest nově vynalezená, o. k. výhr. priv.

ruční pračka

(t. zv. valcha na prádlo) s velejemné
hlazeného Carrara-mramoru „Patent
Hlaváček“, jež předělá vše stávající, neboť
tvrdostí a nezdolností mramoru jest ne-
smarná, vady hladkou a čistou zůstane, nej-
bezvadnější, i nejrychlejší sněhobílý výprání
a tudíž i šapora prádla, mydla i času docílí
a přitom všem velmi levná jest. Ceny jsou:

I. velikost 25/30 cm. sl. 2.50

II. „ 30/35 „ 3.50

III. „ 35/40 „ 4.50

proti dobírce aneb zasílání obnosu předem
zasílá na všechna místa přímo vynálezce
a sám jediný výrobce:

C. k. výhr. priv. seob a uměl. průmysl.

Atelier Hlaváčekův v Strakoncích.

Pp. obchodníkům rabatt.

Rek založení 1859.

Parostrojní
truhlárna.

F. OSSENDORF

Vysoké
Mýto.

Odporučuje se ku provádění:

Zařízení kostelních, jako: oltářů, kazatelů, lavic, skříní
na paramenty a t. d., uměleckého nábytku vůbec i prací sta-
vebních s rozsahem neomezeným.

Sklad nábytku.

Majitel nejvyšších vyznamenání ze všech obecných výstav.

Reference nejlepší.

Plány a rozpočty se na požádání vypracují a při event. objednávce neúčtují.

Žadejte vždy a všude slivovici a borovičku

Jen od Army

M. Nesřal

v Uherském Brodě na Moravě.

Národohospodářská hlídka.

Sjezd kupní jednoty rolnické severovýchodních Čech.

Čk. V Týněti n. O., dne 14. května.

(Původní správa.)

(Dokončení.)

Správce Štěpánek z Medlešic mluví celkem pro svobodné sdružování. Slovo „musí“ slovanští národové dříve prý neznali, to přišlo k nám od Němců. Stále brání si vzoru z Německa není správné. Poukazuje se k tomu, že prý v Německu je lepší organizace, že mají tam více spolků. Kdybychom ale počítali všechna sdružení u nás jako tam, kde počítá se mezi sdružení rolnická mimo spolků každá venkovská záložna Raiffeisenova, každé družstvo na zakoupení parní neb ruční mlátičky a sečného stroje atd., pak bychom seznali, že jsme ve sdružování poměrně napřed. U nás máme neúplnou statistiku. Naopak, sdružovali jsme se u nás příliš rychle tak, že lid pro to nebyl ještě vyspělý a tak jsme namnoze bohužel odnesli toho následky k. p. při různých akciových podnikcích, k jejich vedení neměli jsme dostatek schopných sil. Neosvědčilo-li se sdružování dobrovolné, tedy nucené teprve se osvědčí. Nedovedeme prý se dobrovolně sdružovat; a co je prosím, spousta spolků sokolských a sborů hasičských, máme tedy organizatorského ducha dosti a není nás proto třeba k nějakému spolčování donucovat zákonem. Máme zkušenosti dost, jak vypadá to s těmi zákony, které obyčejně nastanou jen na papíře jako k. p. se zákonem na licencování byků. (Hlas: Ano, zde jedná se jen o to, aby seopatřili se „felbeblové“, kteří by nám za naše peníze pak s kancelářů porouteli, jak máme hospodářit.) Nepotřebujeme žádný uniformovaný zákon, který nehodí se stejný ani pro jeden okres, na tož pro celé země. Dunajské paroplavební společnosti dalo se svého času hned několik milionů subvence a je to také spolek dobrovolný a nám by na dobrovolné sdružení nebylo stát přispět alespoň těmi 5%? Mohlo by se namítat, že nucené neradi platíme; ale prosím, kdo sebral na Národní divadlo a na Ústřední Matiči? (Janský z Bělce: A na Husův pomník!) Kdežto v Německu dostanou družstva od státu subvenci, u nás uvaluje se na ně daň z výdělků; má stát nás málo v tom podporuje.

Pan Chaloupka z Prahy dokazuje za stálého hluku a hlasitého projevu neosouhlasu, se stánky praktické, že spolčování nucené je ve velké výhodě oproti svobodnému. Na schůzích hospodářských je vidět stále jedny a tytéž tráfe, ale spousta lidu, který by poučení potřeboval, tam nejde. Dokazovat tím organizatorského ducha, že máme „Sokol“ a hasičské sbory, není na místě; většinu členů ke spolkům těmto láká snad uniforma, paráda. Nechce-li někdo vidět svůj prospěch dobrovolně, proč by neměl být k tomu donucen. (Hlas: Oho! Snad karabáčem!) Zde nesmíme hledět na to, že bude omezená svoboda zákonem, vždyť každý zákon jest omezením svobody. Dále poukazuje řečník na Rychnovsko, kde s půl 3. tisíce zemědělců je pouze 100 u hospodářského spolku, a soudí z toho, že nikdy se dobrovolným sdružováním nedocílí takových výsledků, jako nuceným.

Mlynář Holeček má za to, že spolčování je vždycky věc dobrovolná (Tak jest!) Toto nucené spolčování byl by na nás upletený bič, abychom doběhli tam, kam svůj náklad již nemůžeme dovézt. Kdybych byl ministrem, řekl bych všem socialistům, že každý z nich musí být členem socialistického spolku a jistě by pak nebyl nikdo socialistou; tlak zabusuje vždy protitlak a tak tomu je i u nás. Víme, jak dopadá to s nemocenskými pokladnicemi, které jsou jen velkým břemenem řemeslnictva. Sám je členem mlynářského spolku, který je také nucený a přesvědčil se, že jest to spolek bevyžnamný. Když sadaly se stanovy k spolku tomu, ležely plavěch pět let u vlády a po pěti letech diktovala si pak vláda stanovy takové, jaké byly by jí prospěšné, a tak bylo by to i zde. Ku konci přimlouvá se pak pro svobodné spolčování ve smyslu resoluce p. řed. Bauera.

Delegát zemědělské rady a okresní starosta Kučera diví se, že jsou tak různé názory o těchto otázkách. Sám je přesvědčen, že s dobrovolným sdružováním to nepůjde, alespoň ne všude. Pravilo se, že jsou některé kraje, kde družstev ani není zapotřebí, to není pravdou; to snad byl jen Adam v ráji, ale jinde to není. Dělník nelže těžce vydělaný gróš dáti na organizaci a ukládá si mnohdy daň dosti vysokou 1 kr. denně. Na rolníka přišlo by platiti jen tenkrát 1 kr. denně, když by měl 80 korců polí. Když vydrží

to dělník a nelže toho, proč neměl by to zaplatiti také rolník? Jest pravdou, že omrzlost a zlátnost je ku spolkům a schůzím, vidíme to na naší mladé generaci. Pamatuji se, že chodili jsme za mého mládí jako hřišti do všech schůzí v celém okolí a kolik mladíků jest přítomno dnes zde? (Hlas: My jsme nic? Byla malá publikace! Málo kdo se o schůzi dověděl!) Z toho je vidno, že nás dorost je netečný. Nucené sdružení proti svobodnému bude vždy ve výhodě. Když dobrovolné družstvo potká nějaký obchodní nezdar, rozpadne se; kdyby ale podobný nezdar potkal družstvo nucené, muselo by toto začít znovu a nesmělo by se rozejít. (Ano, třeba prasklo, muselo by to vydržet!)

Mezitím odchází ze schůze předseda posl. Jaroš, an musí se dostaviti ještě jinam a předává předsednictví místopředsedovi dru Reichertovi.

Pan Franc ze Rýně považuje nucené sdružení za nástroj vlády a okresních hejtmánů. Celou tuto instituci potřebuje jen stát pro mobilisaci a rolník to má zaplatit. Z toho důvodu má podotčení, že třeba se všichni zemědělci vyslovili proti tomu, že konečně vláda přece si to jen udělá, jak bude chtít sama.

Pan Řehák ze Slatiny naříká si na neuvědomělost mezi rolnictvem. Uvědomělý rolník nebude ani v nuceném družstvu vidět žádný „mus“. Necht' musí se spolčit, jen když to bude v jeho prospěch. Proti kartelům cukrovarů je třeba postavit družstva. I zařízení skladišť měla by pro nás výhodu, poněvadž by se pak snáz dalo sprostředkovatí přímý prodej našich výrobků eráru, jako ovsa, žita atd. s odpadli by vydírající nás překupníci a sprostředkovatelé, po většině židé. Spolková pekárna rovněž byla by na místě; dělník než dostane chleba do rukou, musí jej draze zaplatiti, kdežto zde dostal by jej z první ruky. Společně, ve větším se vše laciněji koupí, jako zejména hospodářské stroje a j. v. Rolník platí na vše možné a mohl by proto také zaplatiti něco pro sebe. Vláda nám asi nepřispěje ničím, řekne, že nemá to odkud vzít. Měl by se vypracovati řádný rolnický program (Hlas: Aha, podle Štastného!), poněvadž jen v řádné organizaci jest zajištěna budoucnost rolníka. Necht' si brát Němce za vzor k vůli tomu, že jest to Němec, je bláho-vým. Sledujeme-li naše hospodářské listy, posuzujeme, že všechny citují a překládají své články z listů německých. Můžeme se dobrých vlastností jejich přidržeti a špatných vystříhati, tím se ještě neodnárodníme. Ku konci klade přítomným na srdce, aby hlasovali promyšleně.

Ředitel Heinz vzpomíná roku 1848, kdy dostalo se nám svobody, na niž byli jsme málo připraveni. První stesky na úplnou svobodu vyšly z řad živnostnictva, kterému nastal tuhý boj s kapitálem. Rolník zejména nebyl připraven a tak šel každý svou cestou, neváhal si, co kol něho se děje. Proti kapitalismu, jenž nás na všech stranách dusí, je třeba postaviti skladiště všude; tím padla by obilní bura a také umělé snižování cen obilních. Tomu odpomůže se jen sdružením. (Ale dobrovolným!). Ano jen kdyby tu již ta dobrovolná sdružení byla, je nejvyšší čas, nebo se rolnictvo utopí. Jen tenkrát se udržíme, když budeme čelit kapitálu a to jest možno jen sdružením nuceným.

Pan Vecek z Cístova: Svět již tak daleko pokročil, že nakáže-li učitel žákovi, aby pozdravil, může být jist, že nepozdraví. Rolník nesmí poroučit dělníkovi ani čeledínu, vojevůdce před bitvou také spíše laskavými slovy pobízí vojáky do vřavy bitovní, nežli rozkazem a nám rolníkům se na jedinou má říci, že se musíme spolčovat? Já myslím, že je třeba jít jen příkladem napřed a ostatní až budou vidět v tom svůj prospěch, že nás budou následovat beze všeho nucení. Dráme spolu beze všeho kastovníctví a nestydíme se za drabého, má-li o několik korců polí méně než my a půjde vše dobře. Nerozhodneme se však nikdy pro nic nuceného.

Pan Štěpánek trvá znovu na stanovisku, které byl dříve zaujal proti nucenému sdružování a má za to, že lepitím, nežli řiditelem Heinzem navrhovaná skladiště bylo by vydati zákon na zrušení buray. Většina členů bude pak při nucených družstvech tak jen na papíře; nerozumí-li tomu rolníci nyní, nebudou ani pak nic dělat, třeba byli k tomu nuceni. Ku konci se diví, že ještě dnes může někdo volat po zákonu. (Holeček: No jo, na pokyn z Vídně nedáme si pomalu již ani kalhoty náti!)

Pan Chaloupka hájí opět své sdružení nucené. Jaká pak to bude hanba, když uděláme si něco ku svému prospěchu třeba zákonem, nucené? Je nucená návštěva školy také na škodu? (Co pak jsme děti?) Obecni a okresni zastupitelstva atd. jsou také na škodu? (To je něco jiného!) Odstaňní bursy zákonem nedokážeme, poněvadž ji drží kapitál a proti tomu u nás ale se nesmůže.

Holeček přimlouvá se za hlasování pro svobodné sdružení. (Souhlas.)

Kučera navrhuje resoluci pro nucené sdružování ve smyslu zemského zákona.

Řed. Bauer jako referent měl pak ještě konečné slovo a pochybuje o tom, že veškeré naše zemědělství se dobrovolně sdruží. Kolik pak rolníků, praví řečník, máme u dnešních dobrovolných spolků dobrovolné? Mnohý je tam proto, aby mu

soused nevytýkal, že je zpátečník a nevysmál se mu; zaplatí proto raději tu zlatku ročně příspěvku a má pokoj, ale také si dalšího ušeho neváží. Jest to pravda, že obecni zastupitelstva atd. jsou nucená a přece nám na škodu jistě nejsou. Ten „mus“ není tak brozný, jak jej líčil pan Štěpánek. Slovo to sice přišlo k nám z Německa, ale pojem toho slova znali staří Slované již dávno. Jak se to s tím svobodným sdružením vypadá, dává řečník příklad z jistého místa, kde ve schůzi jednalo se o založení rolnického cukrovaru, v níž on nabídal k rozvaze a neukvapenosti. Když však viděl, že jest to marné, navrhl, aby se mezi přítomnými vybralo 1 zl. na přípravné kroky k založení podniku. Z 1000 osob přítomných a souhlasících se stavbou cukrovaru, vybralo se však jen — 300 zl. a za krátký čas ze všeho sešlo docela a cukrovar se nestavěl. A tak je to u nás se vším ostatním dobrovolným. Všeobecné přístupování k dobrovolným spolkům proto nedocílíme nikdy. V nynějších spolcích je nás pouze 10%, a celých 90% je mimo spolek. Že by pak velkostatkáři bráli tam prim, není pravda, že však budou mít poměrně větší hlas než rolník, jest přirozené; vždyť my bychom se také vzpírali to nu, aby náš hlas platil jen tolik jako některého baráčníka, který má jen půl korce pole. Není proto možno sdružování nucené hned odsuzovati proto, že jest to nucené; vždyť každý zákon jest vlastně omezením svobody. Nehledme proto ni v pravo, ni v levo, sráde vše uvažme a pak teprve hlasujme. Jak si kdo ustele, tak si lehne.

Štěpánek navrhuje resoluci, již se každé nucené sdružení vůbec zavrhne. Při hlasování bylo z přítomných právě 70 oprávněných k hlasování (velká část před tím odešla) pro resoluci p. Štěpánka 13, pro resoluci p. Kučery 23 a pro resoluci řed. Bauera přes 40 hlasů, čímž obě první padly a přijata byla v předešlém čísle doslova otiskovaná resoluce řed. Bauera.

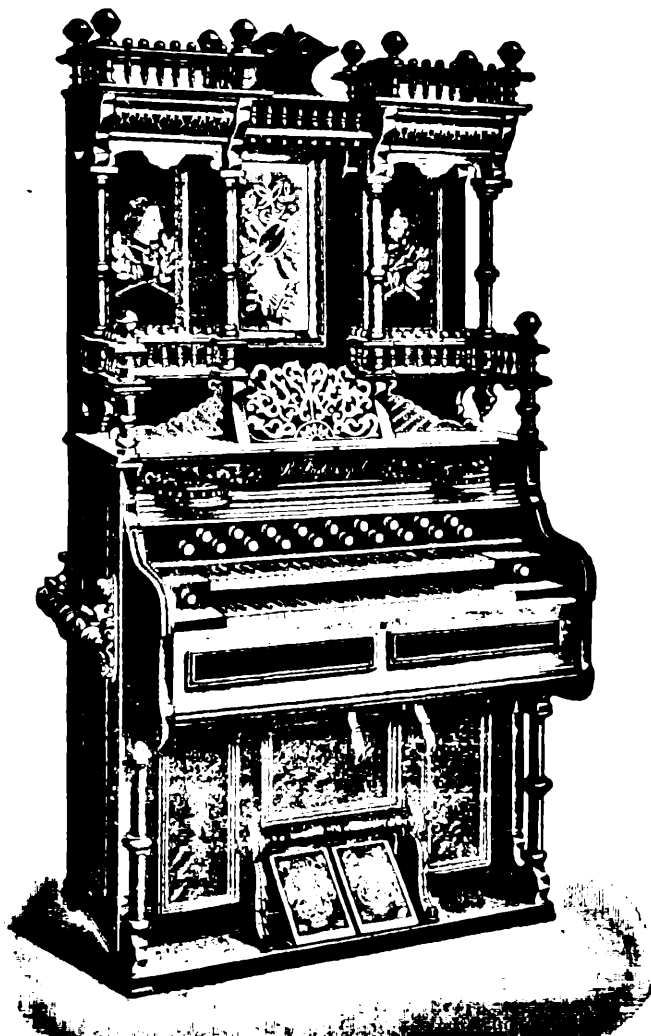
Nato pojednal ještě správce p. Štěpánek krátce o poměru cukrovarníků k pěstitelům řepy. Smlouvy, či tak zvané „slusy“ ani žádnými smlouvami nejsou. Smlouvou rozumí se to, když obě strany se společně o podmínkách dohodnou, smluví. Při smlouvách v cukrovaru diktuje však cukrovar prostě rolníkovi podmínky, na které on musí přistoupiti. Jiná palčivá otázka je semeno. Cukrovar vymíní si, že rolník musí dodat řepu v jistém stupni hodnoty, ale nehledí na to, může-li se semeno, které rolníkovi dá, skutečně taková řepa vyrůst. Semeno bývá často velmi špatné a znečištěné zárodky škůdců řepy. Nejlepší by bylo, aby řepa prodávala se dle hodnoty, kterou by určoval přesečný státní úředník nezávislý ani od cukrovaru ani od rolníka. Dále zmiňuje se řečník o kartelech, proti nimž vidí dobrý prostředek zase kartely v podobě rolnických cukrovarů podliných, ne však akciových, poněvadž by akcie vandrovaly zase do rukou kapitalistů, ne rolníků. Kartely tyto musely by však býti v takovém rozsahu jako cukrovarnické, jinak neměly by platnosti. Něco podobného hodlají zaříditi na Kutnohorsku. Navrhované zmenšení pěstování řepy by spíše rolníkům náškodilo nežli pomohlo. Tím byl by nemálo zkrácen nejen rolník, ale i dělník zaměstnaný u rolníka i v továrně. Cukrovarníkům jedná se nejvíce o rozdělení výše výroby mezi jednotlivé závody. Ku zlepení cukrovarnictví a tedy i rolníků mělo by se pěstění se omezovali, což je zpátečnické, ale podporovati. Je třeba zkoumati, jak lze řepu levněji vyrobiti, aby byla možná konkurence s cukrem třtinovým. K tomu cíli prospěly by nemálo výzkumné ústavy podobné, jaké jsou v Německu, na jejich zřízení věnovali bychom s větší chutí těch 5%, nežli na nucené sdružování. Ku konci navrhuje p. Štěpánek resoluci v ten smysl, že vzhledem ku zvýšení premie vývozní v Německu je třeba svýžiti premii též u nás a že omezení pěstování řepy se neuznává pro rolnictvo za prospěšné. Resoluce tato byla jednomyslně přijata. Při voláních návrhů, jež byly dalším bodem programu, se nikdo ku slovu nepřihlásil a proto místopředseda dr. Reichert, přítomným řečníkům poděkovav, sjezd ukončil.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 15. května 1896. 1. hl. pšenice sl. 6:20 až 6:55, žito sl. 5:60 až 5:85, ječmen sl. 4:50 až —, oves sl. 3:25 až 3:40, proso sl. 0.— až 0.—, vikev sl. 4:80 až 0.—, hrách sl. 0.— až 0.—, čočka sl. 0.— až 0.—, jáhly sl. 9.— až —, kroup sl. 8:50 až 21:50, brambor sl. 1:80 až 2:30, jetel. semínka červeného sl. — až —, jetel. semínka bílého 0.—, jetel. semínko ruské sl. 00.—, až 00:00, máku sl. 12.— až 18.—, olejky sl. 0:00, lněného semene sl. 0.— až 2.— 100 kg. žitných otrub sl. 5:50, 100 kg. pšenických otrub, sl. 5.—, 1 kg. másla červeného sl. 1:20 až 1:40, 1 kg. másla převařeného 0:00 1 kg. sádla vepřového sl. 0:60 1 kg. tvarohu 16 až 18 kr., jedno vejce dva a půl kr. 1 kopa drobná seleniny sl. 0:30 až 1:30, 1 hek. cibule sl. 1:00 až 1:50. — Na týždení a obilní trh dne 15. kvě. 1896 odbývaný, přivezeno bylo hektolitrů pšenice 97 žita 48, ječmene 4 oves 118, proso 0, vikev —, hrachu —, čočky —, jáhel 58, kroup 10, brambor 126, jetel. semínka 0:00, lněného semínka 0.—, olejky 0:00 máku 2, boš seleniny 348 kop, cibule 54 pak vepř. 19 kusů, podvináč 340 kusů káňat — kusů.

Česká, jediná v Rakousko-Uhersku
továrna na
americká cottagová harmonia,
RUDOLF PAJKA A SPOL.
V HRADCI KRÁLOVÉ.

Ilustrované cenníky franko a zdarma.

Více kusů starých
mříží a oken
lze hned koupiti.
Bližší sdělí administrace
t. l.

Gotický oltář

velmi hezký vzorek, přes 4 m. od oltářního stolu
vysoký, as 2 m. široký, upraven pro 2 menší
sochy po stranách a obraz neb sochu uprostřed,
nabízí následkem zrušení smlouvy velmi levně za
pouhý doplatek zl. 120.— první umělecký přám.
závod řezbářský J. Pešout v Golč. Jeníkově.

Výprodej dlaždic.

Za přitínou malého místa vyprodám
veškeré zásoby hotových

cementových dlaždic

za cenu výrobní a sice od 80 kr. za čtve-
reční metr. Taktož lze u mně veškeré rekvi-
sity k výrobě dlaždic potřebné pod cenou
ukoupiti.

Zdenko Ježek,

závod sochařský a kamenický
v Hradci Králové.

Ztráta vlasů a tvoření lupů

se pod zárukou jediné lásky

CRINOGENEM

od

J. Deytvoce v Jicině

Cena láhve s ochrannou známkou 1 zl. při 3 lahvičkách
franko na dobírku, neb lépe proti pošt. poukázce 3 zl.
Šiklady v lepších materiálních obchodech a holičských
závodech.

Rozsáhlá tovární míst-
nost ve výměře takměř
300 čtvereč. metrů jest
zde v Hradci Králové pro
jakýkoliv podnik ihned
ku zadání. Kde, povi re-
dakce t. listu.

Umělecký závod

pro
malbu

na skle

B. ŠKARDA,

Brno.

Speciální závod
pro malbu oken
chrámových.
Sedmkrát prvními
cenami význam.

Vzorci a se-
blesnutí franko.
Ceny mírné.

Sčítaná medaile Národní Jednoty Saverobské. — Nejvyšší vyznamenání
zlaté záslužné medaile s korunou. — Čestný diplom.

Veškerá patentní mýdla

vyráběná ze všech možných i nemožných materiálů a téměř ve všech ča-
sopisech doporučovaná — pomínou — až se lidé přesvědčí, že bylo a bude
nejlepší jedinec

pravé nefalšované mýdlo jádrové,

jež P. T. ct. obecnostu vřelě doporučuje

Jindřich Jelínek,

mydlář v Hradci Králové.

Týž dovoluje si upozorniti na speciální novinku „**Jelínkové tova-
rnické mýdlo neutrální**“ odporučené pro jeho výtečné vlastnosti
celou řadou lékařů a specialistů v kožních nemocích.

Kus za 5 kr.

Hlavní sklad u Jindř. Jelínka v Hradci Králové č. 160., Malšovických č. 3.
a 37., u p. Aloise Jelínka v Pardubicích a u Čenka Zimy v Kutné Hoře.

Telefonické spojení.

Příležitostné dárky!

Poděpsaný dovoluje si P. T. veldástejně
duchovenstvo a veškeré pány učitele jakož i vše-
cko obecnostu upozorniti na svůj

umělecký závod pro výrobu

jemné řezaných křížů

k postavení a zavěšení v různých slozích,

svých vlastních původ. vzorů

od nejjednoduššího do nejobohatšího pro-
vedení pro kostely, fary, školy a do-
mácnosti.

Sochy ze dřeva bohatě polychromované, sochy z tvrdé
mramorové hmoty, jež lze bez uškodení vodou
umýti, jemné řezané křesťanské a jiné do oboru
toho spadající práce řezbářské.

Plagiaty a výkry křížů záleží k nahlednutí.

Cenníky zdarma a franko

Ceny velmi mírné při větší zakázce srovnatelné ceny.

Obsluha solidní a rychlá.

Stálý výběr hotových křížů.

Raimund Jul. Kozel,

sochař a řezbář v Hradci Králové, č. d. 70.

Podobiznu

Jeho Bisk. Milosti

na medianovém turnaři
po 20 kr., franko 35 kr.

lze dostati

v bisk. knihtiskárně.

Politické družstvo tiskové

v Hradci Králové

práve vydalo spisek

„Učte se z dějin.“

Slovo k naší mládeži od starého vlastence.

Tento krátký přehled **neoprávněných**
dějin českých dostati lze

v biskupské knihtiskárně

Stran 62 8°. — Cena 15 kr.

Při odbíruce většího množství přiměřená
srazka.

ANT. K. SMRČKA,

první křesťan.-katolická továrna
na cukra ledový a vlněné látky
v Humpolci.

Oporučuje pro jarní a letní sezonu
látky ohlekové, vlněné, bav-
lové, kostelní a hasičské za cenu
tovární.

Vzorci na požádání zdarma a franko

OBNOVA

Číslo 63.

V Hradci Králové, dne 29. května 1896.

Ročník II.

Žádné zlepšení.

Posuzujeme-li nynější politiku českou střízlivě, bez horkokrevné zanjatosti i bez škarohledé předpojatosti, jen dle skutečných její výsledků, nemáme zatajiti, že dosud nedocílila žádné věcné zlepšení v našich zbedňovaných poměrech. K tomu poznání dochází již značná část lidu českého, poznání to tlumočil také ve schůzi katolicko-politické jednoty pro království české, konané dne 25. t. m. v Loukové Karel Ervin hrabě z Nustic. Řeč vynikajícího tohoto šlechtice je tak případnou, že bude jistě mistným, podáme-li z ní následující výňatek:

Lituji, že nemohu započítati naše jednání nějakým šťastným sdělením aneb radostnou událostí, neb mám za to, že vážný a svědomitý politik nemá mluvit veřejně nic, než ryzí pravdu bez ohledu na účinek zevnější — a tu ovšem nemohu než konstatovati, že naše poměry v Čechách nejsou o nic lepší, nežli v roce minulém.

Nebo vidíme v politice smutek, ráznice, boje a v hmotném postavení lidu žádné zlepšení. Co je tedy výsledek od roku 1891 provozované politiky české? Jaký užitek máme z toho, velectění pánové, že počtívali političtí pracovníci dřívější svržení a novými lidmi nabírazení byli? Máme z toho snad čest a slávu, aneb snad hmotný zisk? Ani jedno ani druhé, nýbrž výsledek jest, že máme nyní místo dvou stran v národě čtyry strany!

Dle mého pevného přesvědčení padli Staročeši, poněvadž nemohli aneb nechťeli se postaviti rozhodně proti liberalismu a že ku konservativnímu smýšlení se naklonili, když už bylo pozdě. Teď ale opakuje se věc znovu, nastává ještě mladší strana, pokrokatí, a radikální směr bojuje proti vůdcům mladočeským. Na místo abyehom tedy všechny síly spojili a svorně za jedním cílem kráčeli, neustále mezi sebou na smrt bojujeme!

Ovšem v národě pokročilem nemůže býti všechno úplně za jedno, musejí tu býti strany, ale nemusí se bojovati a nemá se bojovati takovým způsobem, jako u nás se to bohužel děje. — Tím více ovšem je zapotřebí straně naší svornosti, poněvadž jest nás poměrně málo, ale jsem přesvědčen, že je nás více nežli kdo myslí; jasným důkazem nám toho byl loňský sjezd v Příbrami, kde mezi těmi tisíci českých katolíků panovalo takové nadšení, takový zápal a bratrské sdružení.

Připadají mně tu na mysl významná slova, která pronesl tehdy náš arcibiskup kníže arcibiskup kardinál Schönborn, primas český, když nám na srdce kladl trojí věc: odvahu, důvěru a svornost!

FEUILLETON.

Z drobnohledného světa Flořina.

Přerostmanité jsou rody říše nerostné, mnohem rozmanitější jest zvířectvo, ale nejbohatší jest květena. Od útlého, vonného mechu s úbočí Sněžky až k mohutnému dubu, od skrovné chudobky k nádherným orchideím, od jemné traviny k stíhlým palmám, co tu přerůzných tvarů! Obdivujeme se tvůrčímu duchu, žasneme nad jeho podivuhodným dílem.

Ohromné jest množství rodů, ale jak nepatrným oproti počtu jedinců. Vypočítáme si jen, mnoho-li rostlinek pšeničných nebo řepných vypěstuje pouze český rolník na naší rodné půdě; dojistá, že bude třeba hodně trpělivosti a pozornosti, abychom neklopýtli v desítmístných miliardách.

A přece jak skrovným a nepatrným je toto ohromné bohatství rodů a jedinců oproti oněm malinkým rostlinkám, jež pouze drobnohledem při zvětšení asi tisícinásobném objevují se udivným náhým zrakům. Jen ve vodě známe na 300 různých rodů, v mléce kravském poznáno jich na 200 a kolik tisíců jest jich dosud našim zrakům ukryto. Což teprve, když pustíme se do počítání jedinců.

Jediný kostkový centimetr dobré vody chová

Tato trojice budiž pro budoucnost v životě politickém naším heslem!

Bylo by lákavé, promluvit si šfe o politické situaci, ale obávám se, že bych mnoho času zabral, proto musím se obmeziti na několik ještě poznámek. Největší rámus natropen byl a opravou volební, o kterýžto kámen úrazu již dvě ministerstva se stroskotala, ale opravdu nestálo to za to, neb to, co nyní přijato bylo, je pouze jakási záplata, jakýsi pokus a obávám se, že se to neosvědčí, nýbrž že agitace o všeobecné rovné volební právo neustupne. A přece toto v Rakousku jednoduše je nemožné. Kde je zavedli v jiných státech, mají s ním velice smutné zkušenosti; i nenajde se v Rakousku žádná vláda, která by všeobecné rovné právo hlasovací zavésti mohla; mohlo by se to státi jen násilným převratem, a toho nás chraň Bůh!

Co se tkne opravy berní, o které bylo v poslední době tolik jednáno, provedla ji vláda hr. Badeniho hladce a jest to zákonodárné dílo velkého dosahu, ač a konservativního stanoviska mnoho proti tomu by se dalo namítati. S povděkem arci přijmouti sluší dvoje zařízení, 1. že část výstřehu daně z osobního příjmu připadne království a zemím, tedy i našim suborbným zemským financím se přispěje a 2. že aleva tři daní pozemkové bude obnášeti 2-5 místo jen 1-5 milionů. Děkujeme za to v první řadě rádnému zakročení prince Bedř. Schwarzenberga na říšské radě. Opět děkaj, že nejeme žádní škůdcové lidu, nýbrž že konservativní strana je v pravdě lidová strana, že opravdu se snaží pomoci tam, kde je nejvíce zapotřebí, u rolníka a vůbec u zemědělce.

O smutném postavení hospodářství a fomesel nechtěl se šffiti, neb je to téžem bohužel často projednané a náprava zde není snadná. Lečť časťeně v rukou hospodářů samých, z větší části však by se pomohlo, kdyby producenti všech potřeb lidských mohli konsumentům snovinnu prodávati bezprostředně, jinými slovy, kdyby překupníků nebylo, aneb kdyby se tito ziskem mírným uspokojili. K tomu ovšem by všichni faktorové a činitelé museli spolupůsobiti, což znamená ovšem zdoluhavou cestu parlamentární.

Z deníku kněze samotáře.

Dne 1. května 189. .

(13.) Měl jsem dnes milý sen — ohlas upomínek. Odcházel jsem po prázdninách do prvního ročníku semináře. Otec vyprávěl mne na nádraží a maticka vyšla za námi až nad zahrádku. Vidím

těchto drobnohledných ústrojencův asi 100, ale jsou vody, v nichž jich jest na statisíce. Počítejme jen 1000 jako průměrné číslo. Pak jich máme v litru million a v 10 hektolitrech miliardu (tisc milionů). Větší pivovar s várkou 50.000 hl. ročně, svaří jich tedy nejméně deset billionů, tedy 10,000.000.000.000. Mnoholi jich asi proteče za rok v Labi?

Před nedávnem napočítal Wortmann v kostkovém centimetru vinného zakvašeného moštu 4,454.800 kvasinek, tolik jich jest dojistá i v centimetru kvasnic pivních. Na hektolitr piva dáváme 2 litry kvasnic, upotřebuje tedy zmíněný pivovar asi 4,454.800 krát 1000 krát 50000 krát 2, tedy 445 a půl billionů kvasinek. Což teprve spotřebují jich všechny pivovary dohromady? V gramu orné půdy našel Adamec asi 400.000 bakterií, Maggiora v tomže množství uliční půdy v Turině dokonce 78 millionů. Největší jich množství nalézá se v hloubce asi 25—50 centimetrů a udržuje se skoro na metr hluboko. Máme jich tedy na hektaru aspoň 3 trill. (3,000.000.000.000.000.000), počítáme-li, že centimetr půdy váží 1 gram.

Ovšem jsou látky, jež těchto rostlinek chovají mnohem více. Promiňte laskavě, když uvedu mnichovského Dra. Eberle, který jich napočítal v jediném milligramu výkalů malého dítěte průměrně 33,021.206. Vyvine se tedy v tlíku nemluvně více jedinců rostlinných, než co bychom napočítali obilných zrněk na celém širém světě.

ji posad — v srdci má radost, v očích slzy. Obrátil jsem se několikrát — stála tam ještě. Myslím, že se modlíla.

Ubohá maticka — nemčila mne, abych byl knězem, ale vroucí to její přání četl jsem dávno v duši její a učinil je svou povinností. Berouc ruce mé do svých upracovaných dlaní, říkála někdy: Vidíš — měl bys přec snažiti živobytí než my. A dodávala slovy měkkými: Budeš-li dobře Pánu Bohu sloužiti, můžeš se od Něho spíše nadíti milosti než jiní, kteří všecku starost musí věnovati celebnu vzdejšimu. Že by čekala ode mne podpory ve svém stáří — nevěřím — však se jí také nedočekala.

Nezapomenu tvých slov, matko má, tvé lásky k Bohu a ke mně. Tolik starala jsi se o dítě své — odpusť mi, že nejsem někdy tak vděčen za péči tvou, jak bych býti měl. Připadá mi takle celá minulost má jako sen, a rád bych se probudil jako chlapec na prostídkém loži svém a šel nad sebou ustaralou tvoji tvář. Pověděl bych ti, že až příliš klamala jsi se, když jsi myslila, že všickni lidé jsou tak upřímní, jako ty jsi byla, že je to jho kněze tak příliš lehké.

Dejře, že nežijes — rmoutilo by tě, kdybys stála časem bol na tváři mé, kdybych snad někdy neutajil před tebou steaka svého. Ale vím opět — že bys ty zase jen nejlépe uměla mne potěšiti. Vět, že milejší bylo by mi tvrdé sousto, jež ty jsi mi drubdy podávala, auzné pokrmu, jež upravovala rukou tví, než obléb snad hlejší, jež teď a trpkostí do úst dávám; jak rád otelel bych ho, kdybych věděl, že je on příčinou pohoršení.

Ty jsi učila mne milovati lidi, a já přišel jsem také k tomu lidu s opravdovou láskou — se snahou pracovati pro dobro jeho, ale setkal jsem se s chladem, jsem uprostřed něho jako cizinec — jako bych nebyl z krve jeho, a svědomitost, již jsi mi vštěpovala, jako by mne tomu lidu odcizovala.

Či snad neumím vyhledávati toho srdce lidského — neznám již jeho potřeb a tužeb? Jsem-li sám vinen nezdarem práce své, pak pomoz mi Bože, lekám se zodpovědnosti své. Slyčím, že co je od srdce, jde zase k srdci; a já tak přesvědčen jsem, že v pravdách, jež hlásám, že tolik blaha, tolik pokoje pro duši člověka, že základem jsou blahobytu lidu; nevím, jak lépe a přesvědčivěji bych jim to pověděl.

Rád prodávám u umírajících, než by mi alespoň těchto přišlo několik vstříti na onom světě. I u dětí nacházím útěchu, sepraté ručky dětské vynucují slzu z oka mého — ale s tou slzou slasti pojí se i bolný vzdech při vzpomínce, co zbude z té dětině důvěrné zbožnosti za 10, za 20 let.

Co pak je to za podivné tvary, jež obklopují nás ve vzduchu i v půdě, jež vdychujeme, jíme a pijeme, a které zase odcházejí z našeho těla, aniž bychom jich pozorovali?

Prvý je spatřil i pěkně nakreslil van Leenwenhoeck r. 1675. ve slinách a to jednoduchým sice, ale dobrým drobnohledem, který si sám zhotovil. Ale teprve r. 1838 stanovil Ehrenberg, že jsou to ústrojenci, zjišťil je v prachu i ve vodě a nazval nálevníky. Považoval je za nejnižší tvary zvířeny, až koncem let padesátých dokázal Cohn, že dlužno je počítati k rostlinám. Pasteur svými velkolepými objevy ukázal, že lze rozdělit je ve tři skupiny, totiž kvasnice, plísň a bakterie.

Kvasnice i plíseň známe každý, za to asi mnohý z nás dosud neviděl bakterii, ač právě tyto jsou pro nás nejdůležitější.

Všechny tyto skupiny skládají se v podstatě z bunice, která žije, rozmnožuje se, přijímá potravu, vylučuje výměty a umírá. Leč životem svým a účinkem valně od sebe se liší. K bližšímu jich seznání přispělo značnou měrou lékařství, jež záhy v nich postihlo příčinu nejzhubnějších nakažlivých nemocí.

Již Říman Varro před 2000 lety soudil, že jako v mrazech muších, vznášejících se nad bahny, rozeznati lze pouhým okem větší a menší tvary, že dojistá jsou tvary ještě menší, pouhým okem neviditelné, a tyto právě že jsou asi příčinou bahenní zimnice, kterou Campanie od pravěku

Či snad jsem příliš úzkostliv. — ať příliš přikře hledím na ten proud, jenž zachvacuje tak mnohé — snad takto bylo tomu vždycky? Ba ne — na mého mladšího národa — toho nebylo, aby tak malokterá kniha neměla úmyslu zlestiti náboženství a brala se do ruky tak dyrbtivě — bez výstřední svádění, aby tak lehce mluvílo se o tom, co člověku posvátno býti má. — Tma zabránila je nad slůvko — jsem slab — poň Ty, o Bože, sám e věrné své. Kde není to tak zlé, jak mi to obrazovnost má v samotě své líbí.

Má ovšem pravda vědy své nepřítel — svídkem pravda náboženská, jež ukládá povinnosti, jež tak přitáhá se lidské amylnosti. Avšak náboženství nedělá člověka, ale Bůh sám — nikoli duch času, jestli ono projevem nezměnitelné Pravdy věčné. A přec povinnost, čím obtížnější, tím větší působí radost a spokojenost, když vykonána byla.

O matko má, příliš těžké břímě uložila mně láska tvá. Jako prostý dělník jak snadno neal bych těi života, jak snadno odpovídal bych se před Soudcem věčným.

Než nebylo to jen přání tvé, i Bůh tomu chtěl. Ani božský Učitel nezakázal duši všech — a člověk ho nepřekona. Jen pracuj, seď slůvka, práce má — pracuj — modli se — dáváš!

Dělov k letošním visitacím J. M. nsp. biskupa královéhradeckého.

Visitační cesty v královéhradecké diecési poutají vždy značnou pozornost celé české veřejnosti. Pokrokatí a mládežští liberalové prohlásili obvyklý svatozářní úkon za otázku politickou a za agitaci prostředek, a proto shledáváme v hradecké diecési vždy nemalý rozruch, jenž nerovná se s duchem visitačních cest biskupských. Nejen věřící katolíci, ale i každý slušný muž odsazuje politování hodné projevy náboženské vlastnosti a nebo společenské beztaktčnosti, jichž přitížením pokrokaté dopouští se na některých místech „hlava“ obce aneb „otcové“ města. Kdyby tyto nerozvážné a podléhající konky byly věrným obrazem smýšlení těch kterých okresních aneb obecních veličností, mohli bychom lomiti rukama nad nízkou úroveň společenské slušnosti v Čechách. Poněvadž však známe zminěné přímo agitace pokrokaté, kteří vždy rok napřed terorizují občanstvo a zradoují každého starostu aneb korporaci, která by chtěla vrchnímu pastýři diecése projeviti povinnost úctu, dovedeme omluviti bázlivost a nerozhodnost, jakou jeví při visitačních biskupských i mnohdy dobře smýšlející. Bezpříkladný jenom terorismus pokrokatý a bezohledné pranyřování v krajinách plátcích sjednává našemu venkovu nářek zdivočlosti. Terorismu tomuto podléhají nejvíce lidé slabí a tuctoví, jak jsme to sledovali při letošních visitačních. Na 5 pouze místech obecní zastupitelstvo neúčastnilo se přivítání a to jenom v obcích úplně bezvýznamných, kde ještě strajcovství a boudeřství bujné kvete. Města však, kde jsou lidé skutečně inteligentní a náš bodrý český lid neal pokrokatým na lep. O tom svědčí Poděbrady. Nový Bydžov. Hořice a venkovské obce. Tři obce s farností zlunické jmenovaly nsp. biskupa čestným občanem. Lhota Smidarská neuvítala nsp. biskupa v den visitace, za to však postavila slavošanu v jiný den, kdy

tipěla. Tento náhled o drobnobledných ústrojeních, jakožto příčinách nemoci, byl sice sdílen zastupci medicíny po věky, ale nebylo k tomu důkazu, až r. 1807. dokázal Prevost, že drobnobledné houby způsobují mnohé nemoci rostlinné. Když pak r. 1857. doložil Pasteur četnými pokusy, že příčinou velkého kvašení jsou drobnobledné kvasinky, tu nabylo objevení bacillu sněti slezině Pollendrem s r. 1849. a Davainem s r. 1850. zvláštní váhy. Leť teprve Koch rozřešil r. 1877. poslední záhady objevením trvalých tvarů, t. zv. spor.

Postupně shledáno, že mimo snět slezinou také tuberkulóza, tyf, cholera a jiné nemoci nákažlivé způsobovány jsou zvláštními bakteriemi. Tak ovšem stali se pracovníci v nové nauce vážnými pomocníky vědy lékařské.

Bakterie jsou bunice buď kulovité nebo válcovité. Velikosti jsou nepatrné; průměr kulovitých nebo tloušťka válcovitých obnáší asi 1 tisícinu milimetru, délka válcovitých pak obnáší asi 2—4 krát tolik, co tloušťka. Nejsilnější ze všech bakterií, dosud známých, jest b. tlustá, pozorovaná Van Tieghemem, a měří jen 4 tisíciny milimetru. Tím vyavěříme si jich obrovské množství na skrovné jen prostora. Vždyt položených těsně na sobě vešlo by se do kostkového centimetru asi 300 krát 1000 krát 1000 krát 1000, tedy 300 miliard.

Bakterie rozmnožují se dělením, a to velmi rychle: při teple 30 stupňů již za 20 minut rozdělí se jedinec ve 2 členy, takže (i když dříve, že rozdělání jedince trvá celou hodinu) za den vytvoří se jich z jediné bakterie 16 milionů, a druhý den jde počet jich již do billionů. Jedinci pak skládají se ve skupiny, jako pásy, ároubovice, bromádky, a tyto opět ve shluky, jež zoveme osady, kolonie.

ubíral se nsp. biskup obcí tento na další cestu. Občané čekali až do poledních hodin večer příchodu Jeho Milosti a omlouvali se, že dali se štváním pokrokaté strážníci ku nezdělitosti.

Ve 2 obcích, které neuvítaly, působil Radimov, v jedné obci starosta, dle výroku lidu, nemí přý mlaviti, proto neuvítal sice sám, za to však všecko občanstvo uvítalo nsp. biskupa s nečekanou radostí atd. Přehledneme-li letošní visitace, shledáme, že pokrokatí a nevěrci dodělali se velmi slabých „úspěchů“ po celoroční námaze a ty získané úspěchy jim ještě nazívidíme. Pásové se převzdělili, že pokolení hejtlí v Čechách pomalu vymírá, proto tak malý výtáček pokrokatých štvanců. Škoda těch peněz a toho papíru, kterým náš lid zaplavujeme! Marné vaše nápara, vždyť sami jste se převzdělili, že radikalismus v Čechách dodělává, protože nemáte se jiným úspěchem vykásat, než uvědoměním celé řady mladých lidí v trestnicích.

Nemáte-li jiného lepšího programu své činnosti v Čechách, než rušiti náboženské výkony a překážeti biskupům v jejich pastýřském úřadě, pak strana vaše nezastaví jiného osudu, než toho, jenž jí neodvratně stihne. Kdyby se jednalo nsp. biskupovi o politickou akci, mohl by býti úplně spokojen se svou triumfální jízdou po českém východě, poněvadž mu však o politiku nejde, nýbrž o zbožnost a víru našeho lidu, litujeme toho, že udlíení svatosti biřmování a obvyklá kanonická visitace uvádí se v souvislost s politikou a že věci svaté strhují se do víru lidských vášní. Biskup přichází na své apoštolské cestě do osad jako kníže pokoje a palomou míru, proto haaba těm, kteří i svatých věcí vykořisťují ku svým stranickým zájmům. Neal však dalekou dobu, kdy náš lid zbaví se pokrokového pijavice, které mu vzaly rozum a nyní sahají již i na srdce, v němž kvetl vřocí cit náboženský. Pak i biskupské visitace budou opět svátkem a radostným dnem pro osady, jako bývaly vždycky v Čechách.

Co týden dal.

Německý šulverin je v tom špatně. O svatých svatozářních konání se výroční schůze šulverinu v Brně za slabého účastenství. Dle podané zprávy jsou výsledky za minulý rok nepříznivé, schodek za r. 1896. obnáší 43.327 zl. Minulý rok byl nejhorší za celé desetiletí, proto šulverin musí nyní přestat ve shování nových opatření a škol. Šulverin musí se omeziti na činnost podpůrnou a hleděti k tomu, aby docílil ve svém rozpočtu ročně 40.000 zl. úspor. Posl. Kraus poukázal k tomu, že Němci na celé čáře vstupují Čechům a Slovincům.

Nový program německé levice. V nedělí, dne 31. května konati se bude v Praze schůze německo-českých důvěrníků a všech hláských a zemských poslanců německých v Čech. Raditi se budou o tom, jak reorganizovati spojenou německou levici. Schůze takové konati budou důvěrační strany německo-liberální ve všech zemích rakouských, v polovici června pak bude do Lince svolána konference celé strany, kde předloží se nový pracovní program levici ku schválení.

Rakousko-uherské vyrovnání. Z Pešti se oznamuje, že jednání o vyrovnání nebylo přerušeno,

žij-li v podmínkách nepříznivých, vytvoří bakterie zárodky, obalené tuhým, těžko proniknutelným pláštěm, který odolává vydatné horku i zimě, kyselinám i zásadám, a jakmile přijdou v okolí příznivé, dají zase původ novým koloniím.

Však i bakterie samy snesou sebe větší zimu, vždyt i při 110 stupňů zimy vydrží celé hodiny, kdežto teprve teplotou nad 50 stup. tepla zvolna se ničí. Živí se ústrojnými látkami jako přisívnici, a při jich pěstování dáváme je na pevné živiny, jichž podstatnou součástí bývá gelatina, ale přemnohé rody lze vypěstovati také na řízcích brambor, mrkve, řepy, jablek a p. Na těchto živinách rostou různé rody rozmanitým způsobem, takže obyčejně již dle způsobu zrostu můžeme rozpoznati rody, ale ne vždycky. Často nezbývá, než očkovati něco látky bakteriemi proycené zvířeti (obyčejně myši, morčeti, králíku nebo holubovi) pod kůži, načež dle účinku poznáme, kterým rodem zvíře je nakazeno.

Základem některých prací bakteriologických jest postup Kochův, který ukázal, jak lze ze směsi bakterií vypěstovati jednotlivé rody v čistých kulturách, t. j. ve skupinách pouze jedné a téžte rodů s to na živinách pevných. Jeho metoda záhy zdokonalena byla novými pracemi četných badatelů.

Tím, že poznána byla příčina některých těžkých nemocí, učiněn značný krok i k jejich vyléčení. Tak dokázáno, že při sněti slezině nalézáme vždy v krvi a ve slezině silné tyčinky, které vypěstovány v čistou kulturu a přeceňeny na zdravé zvíře způsobují také u něho tuze nemoc s jejími zvláštními příznaky. Ale příčinou sněti nejsou tyto snětivé tyčinky o sobě, nýbrž pouze jed jimi za příznivých okolností vytvořený. Shledal Pasteur r. 1880. náhodou, že čisté kultury slepičí cholery, když stály nějaký čas na vzduchu,

vytrí se se v něm časté i písemně pokračuje. Neal přý vyloučena možnost, že část vyrovnáních otázek, zejména otázka bankovní a valutová budou projednány tak brzy, že bude možná předložiti je ke schůzce schůzce ještě v nynějším zasedání říšské rady.

Katolická strana na Moravě. Vzhledem k nynějším politickým, národním a sociálním poměrům na Moravě usnesli se důvěrníci katolického politického jednot moravských dne 30. května v Olomouci na základě svého usnesení ze dne 26. března v Brně utěněné ustaviti samostatnou katolickou stranu národní na Moravě. Program strany přibližně bude v době nejbližší.

Říšské delegace, na sobotu dne 30. května do Pešti svolána, budou v pondělí dne 1. června v král. hradeckém od císaře ve slavné audienci přijaty, aby trůni řeč císařskou vylečly. Po té ustaví se obě delegace a zvolí své výbory, které se budou o vládních předlokách raditi, takže plně schůze delegací teprv za týden konány budou. Té doby použije paasáti usnesení říšské rady k tomu, aby zbývajší ještě zákonodárné práce ve dnech od 2. do 7. června vyřídili. Pak teprve bude nynějším zasedání říšské rady k podzímku odročeno.

Revize katastru pozemkové daně byla přes odpor finančního ministra schválena tak, jak si te zastanci rolnictva přáli: poslancská usnesení schválila sleva pozemkové daně o 2 a půl mil. zl. Finanční ministr Bilinski při jednání o revizi katastru daně pozemkové pravil, že nemáme daleko ke schodku ve státním rozpočtu, zejména že všechny nepřímé daně musí býti zvýšeny a že vláda nebude moci pro relikvitu něčeho více učiniti, přijíže-li usnesení snížení pozemkové daně o půl třetinu milionu slatých. Ministr také předpověděl zvýšení daně s piva, cukru a kofalky. Generální řečník proti, posl. Adámek pravil, že strana mládežská trvá na tom, aby obnovena byla práva zemědělských ku vypisování daní. Pak polemisoval proti vývodům ministrovým i dal na uvážení, co si máme pomysleti o finančním hospodářství našem, když přes všechno přetřívání rolnictva hrozí nám opět schodek. Princ Bedřich Schwarzenberg ujal se slova za tím účelem, aby jménem rolnictva protestoval proti vývodům finančního ministra a aby poukázal k nebezpečí, jaké by vzniklo našemu zemědělství, kdyby ministr Bilinski myslil to do opravdy se svými záměry. Nechce-li vláda, pravil řečník, zemědělské zájmy na dále podporovati, pak naše polit. hospodářství odtne se na pokraji záhuby.

Korunovace v Moskvě. Slavnost korunovace započala ve středu ráno. Když se vládní svídkové korunovace shromáždili v Uspenském chrámu, vystoupili carští manželé se brány Kremle a odebrali se do chrámu. Když ve chrámu vykonána byla modlitba za blaho Veličenství, odebralo se dvohovestvo ku vchodu chrámu, aby uvítalo carevu vdovu odešlou v purpurový plášť a s korunou na hlavě. Carice vdova sanjala pak místo na trůně cara Alexeje Michajloviče, kdežto velkoknížata, velkokněžny a zahraniční princové zaujali místa pro ne arce. Když byl carský spovědník pokropil cara i carici svčcenou vodou, vstoupili carští manželé do trůnní dvorany, načež se celý průvod hnul ku předu. Za hluboké svené blitli se průvod Uspenskému chrámu, u jehož brány čekalo celé duchovenstvo. V předání metropolitu oalovil

stratili svou nákažlivost, a tím právě přiveden byl tento učenec k očkování, jako k ochrannému prostředku proti nákaze samé, a zavedl je při nebezpečné vzteklině se zardem překvapujícím. Koch prvý ukázal, že tuberkulin (jed to vznikající při souchotinách), nemoci ani nezpůsobuje, ale jak mylně doufáno, také nevyléčí. Tento jed že však způsobuje zánehy, jimiž nastává taková reakce v tělesných plstivech, že tyto pak vzdorují nákaze. Jsou tedy jedy, bakteriemi způsobené, ochranným prostředkem proti nákaze.

K léčení samému nalezena záhy cesta jiná. Necháme-li krev státu na vzduchu, tu záhy oddělí se nám pevná hmota od tekuté, již zoveme serum. R. 1888. očkovali Héricourt a Richet králíky serem vyléčených psů, jež nakazili uměle pyšmi, a tu ukázalo se, že tyto králíci jsou očkováním chráněni před nákazou, stejně jako tomu jest při očkování, obecně známém, proti neštovicím. Podobně našli to Babes a Lepp u vztekliny. Ale r. 1890. Behring se svými žáky ukázal také, že zvířata uměle nakazená vatřknutím sera takto ochráněna zvířat opět uzdravila. Tak poznán v seru schvalně nakazených a opět uzdravených, t. zv. imunisovaných zvířat mocný prostředek k vyléčení mnohých nemocí.

Ovšem není ještě vše jasno. Právě nyní dokonává se boj o léčivost Behringova sera proti záškrtu, jenž, jak se zdá, skončí úplným jeho vítězstvím. Pak ovšem bude zajištěna cesta, po které budeme sto potírati naše drobnobledné, ale přece tak zhoubné nepřítel, a lékařství učiní nový, mohutný pokrok k zachování největšího našeho statku, totiž lidského zdraví.

J. Jettmar.

carové mohl a mezi tím, co křtil křtí jim podaný, pokropil je svěcenou vodou. Když saunali místo na trůněch uprostřed chrámu, uloženy byly regalie za spův šatů Davida na určité k tomu stál, načel započala korunovace. Na žádost metropolity petrohradského přečetl car s podanými mu knihy nahlas vyznání víry, načel odpověděl metropolitou: Milost dacha sv. budiš s tebou. Amen. Po čtení evangelia byl car metropolitou petrohradským a kievským oděn v purpurový plášť, pak vzal korunu podanou mu na politání, posadil si ji na hlavu, pak sešlo a říšské jablko a usedl na trůn. Nyní poklekla carová před carem, tyš se dotkl korunou svoji její hlavy a pak posadil korunu opět na hlavu svou. Na to byla carevna osdobena purpurovým pláštěm a tetčím řádu svatého Ondřeje a vrátila se na trůn. Car uchopil se na to žezla a říšského jablka, postavil se na trůn. Protokol přetčetl celý carský titul a s podviženými rukama sapěl „Maogaja ljeta“ caru a carevně. V to padl veliký sbor církevních pěvů a zapěl třikrát „Maogaja ljeta“. Té chvíle na pokyn metropolity petrohradského rozlétila se do celé říše ruské po telegrafu zvěst, že car jest korunován. Zvon se rozsvětlil a děla hřiměla 101 ranou svěst, že Mikuláš II. nerozlutným svazkem před Bohem a lidmi spojen jest s říší a národem ruským. Jako dálné barácející vlnobití rozlehlo se nadšené volání lidu. Náležovalo blahopřání. První přistoupila carevna a blahopřála mantelu a caru, potom všichni velkoknížata a velkoknězky a cizí zástupcové. Car odložil říšské jablko a žezlo, poklekl a modlil se předepeanou modlitbou z knihy mu podané. Všichni v chrámu přítomní pak poklekl a modlili se za cara, jenž při tom stál na trůně. Když jej metropolita petrohradský krátce oslovil, sňal car korunu s hlavy, pak čteno evangelium a zpívány písně k nejvěstější Svátosti. V chrámu podáváno bylo mezi tím Tělo Páně. Na to se opsal car šaví a vstoupil do místnosti oltářní, která jest vyhrazena pouze duchovenstvu a tam metropolita petrohradský za obvyklých obřadů pomazal hlavu jeho a carevny svatým olejem. S korunami na hlavě a pláštěm purpurových odebrali se pak cariti manželé do chrámu Archangelova, kde odložili koruny, načel s pal 1. hod. odebral se převod spět do Kremle.

Všelicos.

Pravda o pokrokatích. Z realiticko-pokrokatického sálruží vycházejí na jevo věci pěkné i nepěkné. Mezi prof. Masarykem a red. Pelcem, kteří spolu měli před časem důvěrnou rozmluvu, povstala veřejná hádka o různých výrocích přítom pronosných. Dle „Času“, č. 21. vyjádřil se redaktor pokrokového měsíčníku „Rozhledy“, J. Pelc ve zmíněné rozmluvě s Masarykem mezi jiným o „umravněném“ a vychvalovaném směru pokrokovém takto: „Pane professore, budu k Vám mluvit odkrytě a prostě, jako syn k otci. Při tom pokrokatství „Rad. Listů“ sňkal se špiš. Vytýkal jim všechna špatnost: podskočnost, terorism, špihavství, nevědomost a nevdělanost, že jsou více než Mladočeši a Nár. Listy. Haja prý pro chleba se musí podvolit: chtěl psát jinak, ale vádcové pohrozili mu, že máže jít, nebude-li psát, jak oni chtějí atd. — skrátka baho.“ — Tomuto „odkrytému“ a tudíž upřímnému vynání špišné věřme a dodáváme pouze, že s Pelcem souhlasí v tomto úsudku každý slušný člověk. Až budou „Rad. L.“ se své umravněné výše opět dávat spazitelné pokyny těm „špatným“ klerikalům, připomeneme jim „odkrytý“ soud Pelcův.

K sestátění severozápadní dráhy. Ve schůzi korané minulou neděli v Nové Pace učiněn byl k posl. Kramářovi dotaz, jak to bude s drahou severozápadní a zdali je pravdou, že čeští poslanci chtějí společnosti dráhy této povolit dar 20 millionů. Posl. dr. Kramář odpověděl: Čeští poslanci byli ve velmi těžké posici. Na jedné straně jednalo se o společnost, kterou každý přímo nenávidí, o společnost germanisacní, která má vysoké sazby železniční a nestará se o pohodlí obecnost. K tomu ještě se všech měst podél dráhy této docházely telegramy a dopisy, abychom každým způsobem hlasovali pro sestátění. Na druhé straně byla smlouva špatná, dávala příliš mnoho akcionářům. Báli jsme se, aby nám nebylo vytýkáno, že jsme podporovali korupci. Já sám, ačkoli nejvíce cítím všechno slo severozápadní dráhy, hlasoval jsem v klubu proti předložce. Bylo by však velkou křivdou, odsuzovat ty, kteří hlasovali pro sestátění, jelikož činili to, co od nich žádala naše města a okresy na severozápadní dráze a kteří ne docela naprávem řekli, že sice povolujeme miliony na dráhy jiným zemím, zejména Holu, ale když se jedná o dráhu, z jejího sestátění by měl velký prospěch český lid, že počítáme docela sbytečně s každým haléřem. Nyní jest otázka sestátění odložena, ale čeští poslanci pokládají za svou povinnost, neustále ualehati, aby dráha severozápadní byla buď sestátěna za lepších podmínek, aneb aby alespoň starší trať převzata byla do státní správy na základě koncesní listiny.

Pout na Velehrad. Akademické Marianské Društvo pražské uspořádá letos na začátku srpna nádhenné pout na Velehrad, po případě též na Hostýn. Upozorňuje na to už nyní obecnost, aby, kteří by se chtěli pouti účastnit, již nyní mohli dle toho se zaříditi. orvané sestátěují se četné pouti

Svatohorské do Prahy, pouti na Svatoz Hora; my jim oplátíme návštěvu pouti na posvátný Velehrad, každému Čechoslovanu tolik drahý. Na začátku srpna koná tam apoštolská sv. Orylla a Methoděje, mající vedle pěstování zbožnosti za účel též snahu sv. Otce Lva XIII. po sjednocení a víře Slovanů, svůj roční sjezd, který bývá vždy imponantní a povzbuzující a zanechává v každém účastníku neomastelnou blahou památku. Poutníci z Čech budou míti na sjezdu též činné účastnictví. Žádá se, aby ti, kteří myšlenku přejí a pro ni by nějakým způsobem pracovali chtěli, sdělili svou ochotu „Akademické Marianské družině“ a sv. Ignáce v Praze.

Opatrnosti nikdy nezbyvá při jednání s pojišťovacími bankami. Náhodní pojišťovatelé dávají alibují všemožné výhody, jen aby uplše se dal někdo k pojištění navnaditi, ale na konec to často dopadne blbě. Sdělíme se nám následující případ. Nemajetný domkář v Ostroměti, pan František Novotný pojišťil r. 1872. svého syna Josefa u banky „Praha“ v oboru vzájemného dědění a měl platiti po 25 léta 50 zl. pojištění, mimo protipojištění, načel byl by dostal 1150 zl. po uplynulé době. Při obdržení pojistky zaplatil banco Praze dne 1. listopadu 1872. pojištění 50 zl., 2 zl. zápisného, a 23 zl. 48 kr. protipojištění, úhrnem tedy 75 zl. 48 kr. Po zaplacení té částky seznal však, že mu bylo slíbeno více, než co bude splněno, a přestal platiti. Letošního roku žádal, by mu banka „Praha“ jistotu část nahradila, avšak obdržel následující přpis: Č. 2224. V Praze, 4. května 1896. Ctný pan František Novotný v Ostroměti! Račte si přečísti §. 11. pojišťovacích výmink obažených v pojišťovací smlouvě č. 12219 (IV.) a shleďte, že 5procentní správní poplatek z upsaného vámi kapitálu pr. 1150 zl. činil 57 zl. 50 kr., naproti tomu váš vklad 50 zl., tudíž jste nedoplátil 7 zl. 50 kr., z čehož plyne, že nemáte za námi ničeho k požadování. Zaplacené pojistné náleží nám, a nikdy se nevrací. Čímž na Vás ctný dopis se dne 2. t. m. slušně odpovídajíc znamenáme se s veškerou účtostí „Praha“, spolek kapitálu a důchody vzájemné pojišťující.

Zvěsti z východních Čech.

Sv. birmování udělil ndp. biskup Edv. J. N. Brynych v kathedrálním chrámu Páně sv. Ducha ve dnech 23. a 24. t. m. Všech birmovaných bylo 569, mezi nimiž 266 dítek školních.

Zprávy diocenní. Vya. děst. pan kanovník Jan Barták, jmenován konsistorním radou a asesorem b. konsistoře. Jmenování: p. Frant. Kerner, archivář, jmenován sekretářem b. konsistoře a zároveň konsistorním radou a asesorem. Ustanovení: p. P. Vít Bydl, O. S. B., kaplan Metličanský, za kaplana do Broumova, p. P. Placid Holoubek, O. S. B., za proz. kaplana do Metlic, p. Frant. Světelský, kaplan v Mladkově, za proz. kaplana do Bartolovic.

Vsdp. Jan Barták, nově jmenovaný státní kanovník sdejší kapitoly, obdržel a příležitosti svého povýšení velkou řadu ardečých blahopřání, mimo jiné zejména tklivý projev od staříckého básníka B. M. Kaldy, kanovníka na Vyšehradě, jenž v delší básni přeje vsdp. Bartákovi zvláště jako svému moravskému krajanu a drabdy vitanému spolupracovníku „Posvátné knazelný“.

Krajinaký sjezd Národní jednoty severočeské bude se konati dne 8. června nikoli ve Hradci, nýbrž ve Dvoře Králové. Jak se dovidáme, budou při sjezdu spolupůsobiti mimo jiné též oba odbory pardubické — a což odbor královéhradecký? Ach, ten spí, počad spí. Po dlouhém ptání dověděl jsme se jen, že v odboru našem je předseda posl. Formánek, jednatelem uš. David, však o sebe menší činnosti nevíme docela nic. Blaze tomu, kdo nedělá pranic a přece se může jmenovati předsedou, jednatelem sneb aspoň členem výboru v odboru Národní jednoty severočeské v Hradci Králové!

Jednota katolických jinochů a mužů na Slezském Předmostí konala v pondělí svatodušní, dne 25. t. m. odp. poučnou a zábavnou schůzi v sále p. Matyášky. Účastenství členů i hostů bylo četné. Schůzi zahájil předseda jednoty dp. farář J. Vaníček k případnou řeči, v níž vhodně promluvil o důležitosti a potřebě spolků katolických; řeč tato došla plného souhlasu všech přítomných. Nato red V. Kučera v řeči přes 1 1/2 hod. trvající pojednal o programu rolnického díle návrhu strany křesťansko-socialní. Jednatel spolku vlp. J. Vojtěch promluvil pak poučné o vše o její důležitosti pro rolníka. Potom následovala pěkná deklamace, na konec schůze přijato bylo několik nových členů. Přejeme jednotě, aby zdárně pokračovala v práci pěkně započaté. — Ndp. biskup Edv. J. N. Brynych věnoval jednotě obnos 20 zl. Zaplať Bůh!

Druhý koncert petáda filiiálka „Typografické besedy“ v Hradci Kr. v neděli, dne 7. června odp. „na střelnici“ k oslavě narozenin vynálezce knihtisku, Jana Gutenberga.

Odbor českožidovské jednoty ustavil se v Hradci Kr. dne 10. t. m. Vzhledem k tomu píše pražský „Čech“ Dr. Scharf s Prahy měl ve schůzi hlavní slovo a žádal na svých souvěrcích, aby v rodinném a veřejném životě vystupovali tak, aby, aby za dobré a poctivé Čechy považování býti mohli, česká pak veřejnost aby hnala česko-židovské blahovolné sledovala. Časopis „Rat.“ řeč Scharfova vyobaluje a konstatuje novinářskou frasi, že učinila

na poslušného hluboký dojem. Česká veřejnost zachovala se ke schůzi té zcela chladně. Totliko počti již návštěvou MUDr. J. Moravec z Králové Dvora z vědomosti, že ho lidé při poslední volbě známenovaly jednomyslně volili, kdeko křesťanské voličstvo volby se neúčastnilo. Česká veřejnost dobře pozoruje, že zvláště od té doby, co odůvodněné hnutí antisemitické z Vídně šíří se do ostatních zemí, lidé nápadně vřraji se v Čechách do českých společností, aby i ta po svém způsobu působili pro vše židovskou. Ale česká veřejnost dobře pozoruje, že židovstvo v Čechách i na Moravě jest hlavním podporovatelem germanisace a šulveru, že je ochuzovatelem českého lidu. Doklady k tomu nalzáme denně v listech veřejných. „Národní Listy“, které k židovstvu více nežli přátelsky se chovají, napsaly v čísle 66. toto: „Jaký význam měli by dnes Němci v Praze, kdyby neopírali se o lidi? Kdo vede nespravedlivý, bezohledný boj proti obci pražské ve věcech škol? Kdo ostouzí Prahu, kdo všemožně se namáhá vtisknouti jí německý rás a kdo stojí v čele německého ruchu v Praze proti ohromné většině obyvatelstva českého? Židé. V tak zvaném „Německém spolku“, v této filiiále politické Německého kasina, jsou židé ve většině dvacetinové. K národnosti naší hlásí se židé, pokud jsou usadili v kraji českém z důvodů na snadě jsooucích, ale jakmile žid oddně odstěhuje se mezi Němce, jest z něho nejrozhodnější odpůrce národnosti české. Na Moravě německé většiny v městech jsou vlastně většiny židovské. Jak na Moravě česká veřejnost soudí o židech, nasnažil olomoucký „Posor“ těmto slovy: „Český lid má v židech nejen suřivého nepřitele politického a národnostního, nýbrž musí v židech viděti i nepřitele na poli národohospodářském. V ohledu hmotném vidí nepřitele velice mocného, v pravém smyslu slova dříče českého lidu.“ A při takovýchto poměrech žádá pan Scharf, aby česká veřejnost — „hnutí židovské“ blahovolně sledovala a blahotičně podporovala.

Zasluhám uznání. V době, která skoro každou chvíli přináší nám nějakou jubilejní slavnost, mnohdy i ceny dosti problematické, nemáme sňstati bez náležitěho povšimnutí jubileum, jež slaví právě firma „Em. Bělský“ v Kutné Hoře. Není to snad jen jubileum 20letého trvání závodu, jest to zároveň jubileum neunavné, čilé práce, mnohého strádání, jest to jubileum trpkých zkušeností, ale i jubileum čestných, zasloužilých výsledků. Před dvaceti lety, r. 1876 počal p. E. Bělský v Hoře Kutné samostatně v malé dílně krejčovské pracovati. Závodního kapitálu tu nebylo; ale neunavné pili, neobyčejné dovednosti a vzorné energii p. Bělského podařilo se, že malý původně závod počal se pozvolna sice ale tím jistěji a utěšněji rozvíjeti. Zručnost a solidnost firmy docházela uznání netoliko v Kutné Hoře, nýbrž i vřde po českém venkově, jak o tom čestně filiiálky jako v Pardubicích, Hradci Králové, Chrádím, Čáslavi, Mladé Boleslavi, Litomyšli, Roudnici, Kolíně, Nymburce, Trutnově a jiné svědčí. Dovednost a vymýšlivost svou osvědčil pan Bělský třemi vynálezy, jimiž různé součásti oděvní zdokonaleny byly a jež patanty v celé říši rakousko-uherské jsou chráněny. Dovednost ta došla i čestného uznání na četných průmyslových výstavách; tak r. 1881 obdržel na výstavě v Chrádím stříbrnou medaili; r. 1886 v Hoře Kutné velkou státní stříbrnou medaili ministerstva obchodu; roku 1887 v Mladé Boleslavi stříbrnou medaili; r. 1888 v Něm. Brodě bronzovou medaili; r. 1888 v Rokycazech stříbrnou medaili; r. 1888 v Telči na Moravě diplom s právem ražení zlaté medaile; r. 1888 v Jindřichově Hradci diplom s právem ražení zlaté medaile; roku 1890 v Poděbradech stříbrnou medaili; r. 1891 na jubilejní výstavě v Praze stříbrnou medaili; roku 1892 v Dobručce zlatou medaili; r. 1894 v Humpolci čestný diplom s právem ražení zlaté medaile; roku 1894 v Hradci Králové zlatou medaili. Když zabezpečil si pan jubilanť hmotnou existenci, sňstati se s nevšední horlivostí a obětavostí veřejného ruchu a činností jeho i v tomto směru došla patřičného uznání zvolením p. jubilanta do sboru autonomních a různých korporací. Konečně sluší uvést ještě poměr p. Bělského k dělnictvu. Ve svém rozsáhlém závodu zaměstnává p. Bělský kromě sil účetních, obchodních, cestujících a střihačů po celý rok přes 60 dělníků, kteří soustředěni jsou ve spolku vzájemně se podporujících dělníků krejčovských v Kutné Hoře. A spolek ten jmenoval pana Bělského za zasluky o dělnictvo svým čestným členem podobně jako Jednota řemeslnická v Kutné Hoře. V nynější době věru to připadá vzácné. Sdělujice se svými čtenáři tuto zprávu, přejeme srdečně p. Bělskému, aby i na dále se stejným, čestným výsledkem působil ku prospěchu a rozkvětu českého průmyslu.

* * *

Mladý, ale povedený. Letos po velikonočních ztratil se řezníku Josefu Burianovi ve Velké Pořítě veliký, řeznický pes, moratý, dva roky starý a slyšící na jméno Cesar. Psa toho cenil si Burian na 30 zl. Kam se pes poděl, nemohl po dlouhý čas zvěděti, až četnictvo vypátralo, že Cesara koupil řezník Jos. Stehlík z Týništska od 12letého chlapce Josefa Hrubého z Velké Pořítě a sice v obci Vysoké. Nadějný školák uzavřel kup za 3 zl. Záležitost tato jest však předmětem soudního vyšetřování.

„Atentát“ na vlak. Dne 8. května bylo na železniční trati mezi Josefem a Černočicemi blíže mostu u Semonic neznámým pachatelem hozeno kamenem na jedoucí vlak a roztlučeno u lokomotivy okno i s rámem. Lokomotiva byla vedena strojvedoucím Josefem Cernarem z Pardubic a Rein. Altmanem ze Staré Paky, kteří učinili o tom oznámení četnictvu. Četnický závodčí Karel Jambor zjistil, že klukovský čin tento spáchal 12letý čeledín František Sehnoutka z Lužan, sloužící u rolníka Jana Charvátka v Semonicích. Obviněný se před obecním starostou a četníkem ke skutku přiznal, popírá však, že udeřil do jedoucího vlaku kamenem, nýbrž dvěma vejci. Je vi-

děti, že se mu u hospodáře dobře daří, když máše vejci háseti, coť se mu ale špatně vyplácí.

Pedvedmice a tuláčka Frant. Rumlová, jinak Rumlerová z Velké Borovnice, která byla náhodou dopadena dne 12. ledna t. r. na szejším nádraží a posléž do Jičína dopravena, byla porotou jičínskou minulý týden odsouzena do těžkého žaláře v trvání osmi let.

Deserter. V předelých dnech uprchl od 78. pluku v Terešíně voják Josef Štrtr a pátráno po něm po několik dní. Dne 25. t. m. konečně byl u své milé Kecinové v Plotišťích dopaden a odveden zpět do Terešína.

Uprchlý káranec. Z pardubického donucovací pracovní uprchl v noci dne 31. t. m. káranec Josef Stěpánek, 50letý truhlářský pomocník z Benešova.

Nepectivý krajáček. Ve mlýně Kydlínově stávil se na svých potulných cestách světem mládek V. Pecka. Jako muž od řemesla zapříčena byla ve mlýně na noc peřina, která však ráno smizela i s mlým Peckou. Krajáček hodlal provést „šprým“, jamu však v Kydlínově nechtěl porozumět a tak je nyní stihán Pecka pro krádež.

Krádež housat. Sluška Fr. Rohlíkova odcházel v minulých dnech od pana S. na Kuklenách se služba a vzala si na památku dvě pěkné srostlé housátka. Jeť přivedou ji nyní nejspíše do oplotaček se soudy.

Ztráty a nálezy. Studující F. K. stratil dne 22. t. m. cestou z města k nádraží stříbrné hodinky se slutým okolkem na číselníku. Při hodinkách byl krátký niklový řetězek. — Poštovní úředník J. Č. stratil dne 26. t. m. slatý přívěsek k hodinkám s kamenem v ceně 10 zl. — Dne 25. t. m. stratila slečna M. J. ze Smiřic slatě damské hodinky a pozlaceným řetěskem v ceně 15 zl. — Chovanka městského chovance Kecinová stratila dne 22. t. m. peněženku s obnosem přes 2 zl. a klíčkem.

Špatný šert. Dne 26. t. m. provádělo několik dělníků na stavbě p. P. nepodařené šerty, jeť mohli jednomu z nich být osudnými. Dělníci házeli po sobě hlínou a kusy cihel, při čemž uhodil Fr. Volák z Pouchova Fr. Štěpa z Kuklen cihlou do hlavy tak, že tento utrpěl značné poranění nad okem.

Krádež hodinek. Panu J. C. Vlachovi ukradl neznámý pachatel dne 26. t. m. z pokoje staré stříbrné remontery k dvojítm pláštěm v ceně 12 zl.

Nechťel udát své jméno. Dne 22. t. m. nechal čeledín ze mlýna z Temešváru párový povoz bez dohledu na náměstí stát a vzdálil se. Mezi tím šlo kolem vojsko a lehce mohlo se stát, že by se byli koně poplášili, proto nechal strážník povoz dopravit na odlehlejší místo. Sotva však se čeledín vrátil, obořil se zburta na dělníka hlídajícího povoz a při zatčení strážníkem nechtěl po několikrátem vysvětlení udati své jméno, až teprve po odvedení na strážnici tak učinil.

Zuřivý čeledín. Dne 24. t. m. o svátčích svatodušních procházel se čeledín Josef Mádl v Rozbčích jsa na nějakou zlost či radost svátčelně naladěn po vsi a tropil hřmot jako by jej někdo na noze bral. Když jej roluřik Fr. Hejman napomínal a tišil, obořil se naň suřivec s jakýmsi starým vojenským bodákem a arauil jej na lokti pravé ruky, pořezal mu palec a na zádech kabát. Čeledín Jos. Jirouškoví vedlo se podobně; i on utrpěl si poranění. Zbytek zlosti vyřil si zuřivec na plotech, které, kde se daly, rozlámal. Na výstrážníka učiněno bylo trestní oznámení a dostane se mu patrně také patičného ochlazení.

Kousavý ne snad pes, ani kůň, ale — člověk nalézá se ve Smiřicích v osobě dělníka Š. Loňského roku pokousal prý ve rvačce několik lidí nebezpečně a v těchto dnech přišel opět do své zuřivé kousavé nálady při nějakém domácím neváru pro husy a kozy s Pilnáčkovou, již pokousal značně ve tváři. Před tím ukousl komusi celé dva prsty u ruky, začal posedl si v kriminále.

Vylovená mrtvola. Dne 17. t. m. o 2. hodině odpolední vylovena byla z Labe poblíž Ločenic mrtvola neznámého muže. Týť jest prostřední postavy, silného těla a as 60 roků stár. Oděn byl v černé pruhované sako a soukenné kalhoty téže barvy. V kapse nalezen byl jedině kartáček na vous. Dle vzezření dá se souditi, že to jest mrtvola nějakého dělníka. Mrtvola byla dne 19. t. m. v Ločenicích pohřbena.

Kulhařská straka. Anna Svatýrková, vdova po knihaři v Hradci Králové vede po zemřelém manželém svém živnost dále. Jeť se za tři manžela jejího přijat byl na doučnou se 21 roků starý Josef Vodička z Modletína u Chotěboře na dobu šesti měsíců. Po smrti mušové pozorovala častokráte Svatýrková, že se jí ztrácejí různé knihařské potřeby a oznámila to veřejně nejen staršímu dělníku, ale i Josefu Vodičkovi. Žádný z obou nechtěl o ničem slyšeti. Asi tři neděle před svátky Svatodušními sdělil jí starší dělník, že Vodička po kapsách schovává písmena z její písmenové sazby mosazné. Tím byla přivedena na stopu sloději. Za nepřítomnosti Vodičky učinila se starším dělníkem prohlídka věcí Vodičkových a nalezi u něho skutečně různé věci jí patřící. V sobotu před svátky chtěli oba dělníci jeti domů na svátky. Svatýrková však počkala je o prohlídnutí jejich věcí, dříve než se pryč odeběrou. U Vodičky nalezena opět škatulka s rozličnými ornamenty, iniciálkami a písmem. Tím byl veřejně usvědčen, že jest onou strakou, na které v dílně ztěžováno. Jeťto posléž na městské policii szejš učinil oznámení, že jeťto jiné věci odcizil a domů otcí zaslal, vzat byl ihned do vazby vyšetřovací.

Z Jičína. Ve středu dne 20. t. m. zemřel v Jičíně po krátké nemoci zaopatřen svátostmi umírajících p. Matěj Král, 82let a majitel fiakrů v Jičíně u vzácném věku 82 let. Zemřelý byl osobou v širém okolí velmi dobře známou, byl občan vsorný. Pohřbu účastnil se veliký počet známých.

Z Kunštátu. V diecési královéhradecké rozmáhá se od nějaké doby k zlosti a mrzutosti jistých kruhů čilejší, náboženský život; neb nemine snad ani týden, aby někde nebyly sv. misie odbyvány. Tak před krátkým časem konány misie v dolním údolí Orlice — v Jabloně, nyní pak od 14. až

do 28. května v horním údolí Orlice — v Kunštátu; a to vader nepřiměřenému počtu — vader samedňání polní práce — se akvělým výsledkem. Neboť přes 2700 věřících přijalo ty dny sv. svátosti, a byl li tak prostranný chrám Páně hned s počátku věřícími naplněn, stoupala návštěva vždy více a více, tak že při nejdelnějších slavnostech, při odpoření Největší Svátosti Oltářní, při kázání Marianském a při svécent mission. sv. Kříže a závěrku byla hlava na hlavě a ani klnko, jak se říká, by bylo nepropadlo. Za tak akvělý výsledek lze jen horlivosti a veliké anaze členů kongregace Nejev. Vykupitele z Hory Matky Boží u Králík P. Ant. Wiethe-ovi, P. Petru Wieserovi a P. Petru Kandovi co děkovati. Mnohý stům byl zde vnitřní klid vrácen a sajisté, že přinesou sv. misie hojného zdaru a požehnání. Pánům missionářům buď sa to Bůh odplatítem.

Z Čáslavi. Katolický vzdělávací spolek „Práce“ v Čáslavi konati bude na den Největší Trojice Boží, dne 31. května slavnost svčasný praporu. Světitel praporu vdp. Josef Foltá, děkan Čáslavský. Slavnostní kasatel: dp. P. Norbert Beneš, kaplan a feholní kanovník z Humpolce. Kmotra praporu p. A. Adamcová, choť vyrabitele vědních hodin v Čáslavi. Pořad slavnosti: Dopolodne. 1. O 9. hod. uvítání bratrských spolků na nádraží. 2. O půl 10. hod. pochod ze spolkových místností pro prapor na děkanství a průvod do chrámu Páně. 3. Slavnostní kázání. 4. Svčasný praporu a zatloukání hřebů. 5. Odevadání praporu. 6. Slavná mše svatá. 7. Návrat do spolkových místností. 8. Společný oběd. Odpoledne. 1. Zahájení slavnostní schůze. 2. Přednáška vdp. Dr. Rudolfa Horského: „Tisk vůbec a novinnosti katolické k němu.“ 3. Přednáška p. Václava Zlásky z Prahy: „O fmešalné otázce.“ 4. Volné návrhy. 5. Doalov. Večer: 1. V 7 hodin účastnění se spolků na majové pobožnosti. 2. V 8 hodin koncert. Vstupné do koncertu 20 kr. — Veškerá čísla hudební obstará hornická kapela s Kutné Hory, osobním řízením kapelníka p. J. Ulmana.

Letošní visitace ndp. biskupa.

Z Mlásovic. Výroční památka semského patrona sv. Jana z Nepomuku byla letos pro farnost mlásovičkou dnem toužebně očekávaným, dnem totiž, kdy J. B. M., nejd. náš velepastýř konati tu měl apoštolský úřad svj. Již na měsíc předem usnealo se zastupitelstvo městyse našeho a to jednohlasně a beze všeho popudu zervního na tom, aby vrchní pastýř ve středu našem tak uvítán a přijat byl, jak důstojno úřadu jeho. V den sv. Jana N. ráno o půl 7. hodině vyjelo zastupitelstvo městské na 6 povozech J. B. M. vstříc na hodinu cesty až k obci Vojické, kde měšťanosta p. Jos. Hakl jménem obce ardečně ndp. biskupa uvítal. Mezi tím nad městečkem samým u sochy sv. Františka X. očekávalo J. B. M. duchovenstvo a učitelstvo celé farnosti se školními dítkami a družičkami, všechny spolky místní s prapory a hudbou. Kolem osmé hodiny přibyl sem J. B. M. a byl místním farářem dp. Procházkou přivážen osloven. Na to hnul se nepřehlédný zástup lidí k farnímu domu, odkud v několika okamžicích ubíral se průvod do chrámu Páně. U městské radnice postavena slavoobrána, ozdobená prapory. Tu předstoupila šákyne s třídy Anna Plašilova a zvucným hlasem uvítala J. B. M., podávši mu pak vzkusnou kytič. Po té ujal se slova místní c. k. poštmištr p. Josef Řehák, jenž pronesl delší upřímou řeč uvítací. Při vchodu do chrámu Páně zavznělo slavné „ecce sacerdos“, po sv. evangeliu vystoupil ndp. biskup a úchvatnou, celou hodinu trvajcí a nezapomenutelnou řečí vyřčil nepopíratelný zážrak neporušenosti jazyka sv. Jana, dovodil, že mimo síly přirodní stává jiné síly, síly Boha všemohoucího, že svátost pokání je svátostí Bohem ustanovenou, a vybízel ku setrvání ve pravé víře katolické a slovy ardečnými, pohnutlivými děkoval hodným ovečkám Mlásovičským za ardečnou, upřímou přivítání své osoby. Po čtvrté hodině odpolední, kdy nejdřív. velepastýř chystal se ku zpáteční cestě do Holic, předstoupila šákyne prvé třídy Zdenka Řeháková a plynně a bezvadně přednesla tato slova na rozloučenou: „V. B. M., nejdůstojnější pane! Jménem škol. dítek farnosti mlásovičské ráčtež přijati díky nejvroucnější za vznešenou návštěvu, kterou Jste nás počtíli a sa milosti Ducha svatého, které Jste nám vyprositi a uděliti ráčil. Něčná páška lásky, kteráť vzájemně objímá otce s dítkami, nechtěť svedí a neporušena potrvá navždy i mezi námi. A jako my na svých modlitbách s vroucně milovaným otcem svým duchovním Vaš B. M. povždy pamětlívi jsme a budeme, prosíme pokorně, aby Jste ráčil, obce nejdůstojnější, svatou modlitbou i na nás pamatovati. Dobrotivý Pán Bůh ráčím V. B. M. slíiti v předstojněm a obtížném úřadě Vašem a anděl Strážce provázeti Vás na všech cestách apoštolských.“ A k těmto prostým ale upřímým slovům dítěte nevinného přidáváme se my všichni a voláme: dobrotivý Bože, silíš našeho milovaného velepastýře ve velebném povolání jeho a dejš viděti jemu dnů šťastných a pokojných!

Z Velkých Jeříc. Dne 18. května zavítal k nám J. B. Milost, aby uděloval svátost biřmování. Uvítání bylo skvělé, jaké vůbec na venkově možno. Očekávan byl z Holic. Až na hranice do Chvaliny vyjely mu vstříc tři kočáry a několik jendů od velkostatku vyvalaných. Příchod ohlášel byl střelbou s národního děla. Postaveny byly tři brány, jeť byly velmi pěkně upraveny a osdobeny. U první očekávalo J. B. M. duchovenstvo a četným obecenstvem, u druhé pak zástupcové obce s učitelstvem a školní mládeží, kdež jedna dívka s Val. Jeřic J. B. M. vítala, odkudž sa spěru a hudby Marianské písně „Tisícekrát pospívajmí Tebe“ doprovázel J. B. M. ohromný zástup lidí do fary. Po krátké chvíli hnul se průvod do chrámu, který byl sbírkou v kolátně vkusně znova vymalován a sa zvuku nových varhan ubíral se ku hlavnímu oltáři, aby vykonal apoštolské dílo své. Lid byl šádostiv J. B. Milost viděti, když tolik o něm mlaveno bylo od nepřátel sv. náboženství, a přesvědčil se právě o opaku, slyšěť když slyšel jeho kázání, kteráť utkví

všem v paměti až do smrti. Po sv. biřmování poděkovala J. B. M. dívka se školou Bohánahé v kostele. Ze nacházelo družiček, jeť sypaly květy na cestu, rozumí se samo sebou. Vůbec hledělo se co nejvíce spříjemniti J. B. Milosti pobyt u nás. Sem měli přijíti: ti, kteří v blízkém městě posorovali J. B. Milost sa dveřmi, držíce se klíky, neboť zde by byli v zástapech lidí stáli nepozorováni a tak úplně J. B. Milost si náležitě popoati mohli. Nejhlavnější jest to, že uvítání dělo se ardečně, beze všech rozpáků a strachu, že by snad někdo přiležitostně vydán byl poaměchu neb útrápkům nešetřným, a proto agitace nepřátelská, agitace svádců lidí nebyla zde možnou, neboť szejší lid leccjakými bezbožníky mylíti se nedá.

Z Miletína. Svět, ten zaslepený svět až dostud myslil, že v Miletíně starají se o svěštění kostela, že tam mají faráře, kterýť řeční, kdy jen chtějí, kterému (prý) udělají všechno k vůli, že tam je pravé sání, kam bouře politických vášní nesasahují — svět myslil kráče, že Miletín je jediné místo, kde s celou chutí a radostí uvítají ndp. biskupa přichozího ke sv. biřmování slavné. O ty světe! Ty sa se v nás smylil! My jsme my! Co by řekl národ, co slavná delegace naše ve Vídni, co státoprávní oposice, co dějiny, co svět! V Miletíně vítati Brynychu! Hruša! To nesmí být! No — a nebylo! V Jaroměř v loni, letos ve Smidarech, Nechanicích, Žitelicích — to bylo neuplné. Teprve Miletín to dodělal. Ani branky ve městě, (u kostela byla), ani praporečku (ovšem mimo kostel, faru a zámek, kde J. B. M. sdílil), ani parkmistra ani radního, ani starostů z venkova — nikde nic neviděti. Jen družičky, šactvo, šenáké, Plesej, ardece radikální! Ten dostal! Teď odjede a víckrát má Miletín pokoj. Ale co to? Kostel přeplněn, slova důrazná snějí s kasatelny. Na hoře koho sfti? Mnohého, kterýť byl v kostele naposledy už nevědomo o které spolkové parádě. A po kostele? Snad ten lid nejde strastati Brynychu za to ostré kázání? Ale toto! Libají mu ruce, obklopují ho, pláčou. A nejsou to jen pláčivé babičky a šenáké. První „Brynychova“ řeč vám tu „státoprávní oposici“ najednou pocuchala. A dále? To je to nejlepší! Blížíli se k J. B. M. s omluvami a pomluvami a říkali: „Neračte mae prorasovati, jsem ten a ten. Nesouhlasili jsme s tou abstinencí, ale báli jsme se. Spisali to celé ti a ti.“ O statečnosti! Zde u nás bychom měli postaviti učitelskou stolicí, abychom učili, co jsi a jaká jsi krásná! Tohle denunciantství byl vrchol naší uvítací slávy. A potom — bylo biřmování, přes 1100 biřmovanců ve vsorném pořádku přijalo Ducha sv. — a kmotřimi byli také občané, kteří „Brynychu“ ctili a nasývali jmény, jaká hraničí na 83 trestního zákonníka. O, byli ten Brynych mstivý člověk, jak snadno někdo by se podíval do Jičína! Také jinak potědek nebyl zcela nic porušen, což ovšem smazává poněkud tu barvu, jakou naše osada byla přičiněním přátel víry označena. Od nás jel J. B. M. do Bílé Třešné a pak druhý den do Lanžova. S obou těch stran máme jistě správy veselé a radostné. Když ve čtvrté ráno odjížděl J. B. M. do Lanžova, ubíral se poutnický průvod s Miletinského chrámu Páně do Vamberku. Vádcé poutníků prostými slovy prosili J. B. M. sa prominutí urážky a za požehnání. Mohli jete se podívat, jak zaslepli při tom i muži, kteří jinak neradi pláčou. A konečně? Náp. biskup odejel — mnozí ho poznali, ale také poznali, kam to vede, když čeká a spoléhá se jeden na druhého, a nezačne řádný. „My měli prapor uchystaný“. — „My také!“ — „My jsme chystali banderium, ale řekl nám: Jen se opovažte!“ — „My sblili faráři přijít, ale báli jsme se.“ A „Brynych“? Je biskupem dále. A farát? — je farářem dále. Jen se má s tobo naučení, že opravdu Arnoldovo slovo posud nenf doela bez platnosti. Ať si pěkně hledí kostela a fary a ostatní nechá těm, kteří sice pěkně slibují, ale jen slibují. A farát mluví se tím řádně.

Z Bílé Třešné. Od roku 1888, kdy svčec byl prapor vojenských vysloužilců, Bílá Třešná tolik lidstva a tolik slávy neviděla, jako letos dne 20. května, kdy ndp. biskup Ed. Jan Nep. Brynych udělel zde svátost sv. biřmování. Již o 8. hod. ranní stály před kostelem celé davy osadníků, očekávající pořádný průvod k uvítání ndp. biskupa. Poněvadž ndp. biskup měl přijeti od Dolní Brusnice, chopili se dolnoprusničtí té příležitosti, že si uvítali ndp. biskupa doma. U kříže stála brána, kde pan starosta Václav Hartmann vzdal počtu ndp. biskupovi. Na to hnul se průvod k Bílé Třešné v tomto pořádku: napřed šly děti, potom spolek hasičů z Dolní Prusnice a Nemájeva s kapelou a pak velký zástup osadníků. Když průvod šel k nádraží, zavznělo u hřbitova několik ran z hmoždířů. V tom okamžiku zmocnila se nás všech nelčená radost, že vrchního pastýře svého co nejdříve spatříme. My jsme se na ten okamžik těšili a sajisté i ndp. biskup, jak mu na tváři bylo lze čísti, byl potěšen, když u brány spatřil ty zástupy lidstva a ten dlouhý špalír sestávající se školních dětí, se spolků vojenských vysloužilců s kapelou a se řady družiček vedených sl. Annou Jankovou. U brány uvítal ndp. biskupa nejprve duchovní správce, potom p. c. k. okresní hejtman z Králové Dvora, patronátní komisař p. Ferd. Horálek, p. starosta z Bílé Třešné Jan Kolář s obecním výborem, p. Hádící učitel Jan Janků za sbor učitelů, p. Fr. Zláčka, velitel vojenských vysloužilců a naposled družička Anna Hoffmannova podávši ndp. biskupovi zároveň kytič. Osada Bílá Třešná dala si všemožně na tom záležeti, aby svého vrchního pastýře náležitě uctila, čemuž svědčí i to množství praporů, jeť se stavěni vlálo. Tím ukázala osada Bílá Třešná, že je katolickou, že dovede jednati dle svého přesvědčení a nikoliv dle komanda leccjakých lidí. Brojili zde proti uvítání ndp. biskupa hlavně tři a sice: učitel Ant. Krejčí, národní švec Řehoř a řezník Bělina, tvrdíce, že ndp. biskup jest proti Čechům a p. O té lvi s Dubence přesvědčil se zde p. Jan Metnar, člen obecního zastupitelstva osobně a proto národním učitel, národním ševci a starostlivému otci Bělínovi, aby nepřišel o stravníka, štvání se nesadřilo. Štváním docílili jen toho, že rozbili hasičský sbor, neboť polovička uvítání ndp. biskupa se účastnila a polovička ne. Mimo to velitel p. Jan Kaiser byl nucen vzdáti se velitelství.

Z Lanžova. Dne 21. května zavítal do osady náš kn. břimovský ndp. biskup Eduard J. Brynych. Měl přijeti již 20., avšak nutnou změnou nestalo se tak. Dříve před Lanžovem, kde křistují se silnice „u Bořech mlu“, vstříženy s vysoké stěží, od země do vrchu ověšené, na nich vlály prapory. Dne 21. t. m. vjelo nejdříve vrchnímu pastýři o 6. hod ráno četné banderium k Miletinu vstří. Před Lanžovem postavena nádherná veliká brána s nápisy: „Bůh síla má“ a „Pravda vítězí!“ Zde očekávaly J. B. M. sdružené živnostenské spolky z Lanžova a okolí s praporem, hasičský spolek z Doubravice, majíce v čele obě hudební kapely s Poličan a Doubravice. První sadnutí s hmoždítky bylo dojemným znamením, že se vznešený host blíží. J. B. M. uvítal u slavobrány starosta obce p. Josef Chládek a p. Fr. Vanka, kně. leant, zástupce nemocného p. patron. komisaře. Od slavobrány kráčí J. B. M. pěšky špalírem dětí zdejším školou, jakož i ze školy doubravické a trolinské. Kolem nakupeny zástupy lidí. U hlavního vchodu chrámu Páně sbudována druhá menší brána. Na ní skvěl se nádherný znak J. B. M. a po stranách veliké E. a J; vše uměle ve velkých rozměrech provedeno slatem. Zde přivítán ndp. biskup místním duchovním správcem, dčat. p. farářem Jindř. Kučejem řecí vroucí a po té p. J. Čechlem, řid. učitelem zdejším následující řecí, jaká se na pravého učitele sluší: „Jako řidič učitel osady zdejším vítám co nejpoctověji V. B. M. do osady naší a prosím Boha, aby vznešená návštěva V. B. M. byla trvalou posilou a nejkrásnější upomínkou v životě mládeže. V posvátném okamžiku tomto sděluji nezvratnou pravdu, že jenom díky na základě sv. náboženství vychované mohou být jednou v pravdě spokojené a šťastné. Jenom na dítkách básní Boží naplněných dočkají se rodičové vděčnosti a jen takové děti působí blaho v rodinách a obcích. Nezvratnou zásadou touto veden, alibují V. B. M., pokud mi Bůh zdraví dá, v pravě víře mládež sobě světenou vychovávat, neboť toť úkol školy obecné. Račteš přijmouti projev nejlubší úcty a vřálosti! Bůh šehnej vznešeným anahám V. B. M. ku pravému blahu a spáse našeho lidu dičesse královéhradecké.“ J. B. M. byl velice dojat a promluvil děkuje: „Milý pane řidič učitel! Děkuji Vám za Vaše krásná slova a kěz by Bůh dal, aby zásady tyto na všech školách se prováděly.“ Na to podala šákyně K. Chládkova J. B. M. kytici, zhotovenou ze vzácných květin zámecké zahrady kněžny Groyové a vítala jej jménem mládeže. J. B. M. velice mile dojat, kráčí ku třetí slavobraně před farou, na níž byl nápis: „Vítej nám!“ Při vchodu do chrámu Páně zapnul na kůru smíšený sbor „Rece, sacerdos magnus!“ Kázání J. B. M., vznešené pravdy sv. víry naší tak krásnými, výmluvnými slovy hlášané, to vše působilo jako rosa na vyprahlé oesni. Po kázání byla skouška. J. B. M. vyptával se dětí na obsah kázání. Děti s chutí zdvihaly ruce, hlasitě a bez bázně odpovídaly, dobře si pamatujíce hlavní věty z kázání. Jak dovedné a láskyplné si počínal J. B. M. s těmi malíčkými! Není divu, když viděti bylo tak mnohé oko saroosené! Kostel náš jest a proto nelze se diviti, že lidé každého mistetka použili, aby mohli viděti a slyšeti J. B. M. Překrásná byla též napomenutí k břimovancům. Ačkoliv po 43 dny v přeplněných kostelích konal nejd. vrchní pastýř sv. břimovský, nešetřil se na poslední štaci naší a s láskou a horlivostí neobyčejnou sv. obřady konal. Při hostině ve farním domě koncertovaly obě kapely ku všeobecné chvále. Děkovací řeč velmi pěkně přednesl Jar. Merkl, šák, 4. třídy. Oběma dítkám dostalo se po pěsném dárku. Při odjezdu doprovázely J. B. M. sdružený žiiv. spolek s praporem a hasičský sbor doubravický s p. Václavem, velitelem v čele, dále banderium a obě hudební kapely ku čtvrté braně, jež ozdobena přirozenými věnci ve způsobě oblouků přes 6 m. dlouhými s nápisy: „S Bohem!“ Nepřehlédný zástup lidí přišel se rozloučiti se svým milovaným vrchním pastýřem. Veliké ty zástupy se srdcem radostným ubíraly se domů. Vznesený arcipastýř náš získal si srdce všech, pravím všech, i těch vlažných, zvláště ale malíčkých. Trvalá úcta a láska k J. B. M. nevymizí ze srdcí farníků zdejších. V pravdě návštěva J. B. M. přinesla polehnutí do všech osad našich.

(Zasláno.)

Občané!

Povášlivou nemocí stítána jest společnost nysájt. Ačkoliv obchod a průmysl doasých rozměrů netušených všeobecným sávením strojů, ačkoli vědy dostupny ty výte závatné, ačkoli spojením všech dílů světa prostřeží životní velmi zlevněly, nepřibýlo práce v širokých vřetách lidových blazobytí ládonního. Naopak ve všech oborech lidské práce jeví se příznaky nebespečné krize. Zemědělství naše je na kraji úpadku strašlivého. Řemeslníci hynou pod tlakem velkokapitálu. Živnostníci blíží se skáse, jenouce obrovskou konkurencí duseni. A v čem je příčina tohoto neblahého stavu? Původ všeobecného úpadku středních vrstev sahá sejíst do hlubin onoho převratu, jež ve všem společenském stisení našem spůsobil liberální duch století minulého a nynějšího. Liberalismus osvobodil nás rolnictvo od robot a desátn, ale podryl a vyhladil roditel v hospodářské povaze majetku posemkového a majetku movitého a učinil z polí zboží tak lehce prodejné jako na př. uhli, železo anebo sirky. Následkem toho majetek posemkový se nesmírně zmenšil a dílby ohromné vzrostly, tak že rolník pracuje horo iljea na zapla ení předetných daní a — úroků. Svobodu v živnostech a řemeslech nebylo pomoci slabým, ale naopak dána všeobecnému kapitálu do ruky vyhlazovací sbrat. Ohromnou soutěží stládey jsou osny pracovní tak, že nemůže ani mistr ani jeho pomocník přiměřeně žít býti a navzájem žít na sebe nevraží. Stále spory a třesnice konávají jednak vypovězením s práce aneb zánkem. Ale stává se obyčejná novou pobrmou, jež učí skutenost. Středním vrstvám lidovým sadána tedy nesmrtelná rána zshoubným liberálním. Je třeba rozesázati slato od poslátna.

Pouhý nářek nestačí. Ne s mutného oka, ale s ruky jdné naděje kvitna. Je třeba organizace sájemové k obhájení stládey. Je třeba svolati větší botivým žitím: Až potom a ne dále! Jest srobovaný čas přistoupiti k reformě. Posavzení nejistota překážá plodné práci. Jestli se náhy nevschopíme k činu, co o nás řekne příští pokolení? Veliké je řada požadavků a tžeb našich. Budeme především žádati opravy škální, neboť daně a poplatky dostupily ohromné výše. Budeme žádati opravy v rozdělení berní, aby se polevilo naším poplatkům. Budeme žádati reformu obecní správy, neboť dnes koná obec besplatně a sárma na sta věcí, které přislul státa. Budeme žádati politiku šper na poli vojenském i správním. Budeme žádati upravení doby pracovní, sávením všeobecného úrasového pojistění a pojistění pro případ státi. Budeme žádati, aby bylo málo mírou, ale zákony přemě sázejí, které by nikdo bez tresta přestupovati nemohl. Žádati budeme oprava zákona občinného a domovského. Žádati budeme, aby burcovní špekulace a termínové obchody přemě byly odstraněny. Budeme žádati rozšíření samosprávy, špině provedení jazykové rovnoprávnosti, přimělivé rozřešení otázky státoprávní. Budeme žádati úcta k náboženství a sávení mravnosti odstraněním demoralizujících tiskopisů, lokalů, loterie a pod. Choeme pokračovati s duchem času. Ale zároveň choeme, aby šetřeno bylo osvědčených institucí, jež přetrvaly věky šlící pravdu a blahobyt. Budeme usilovati, aby zavládla poctivost a vřnost v plnění povinností národních, společenských i státních. Choeme politiku rosamovou a rozhodnou na venek i uvnitř. Nechoeme hádky, shoubné agitace a štváncie, ale míramilovnou součinnost všech vrstev na národa roli dědičné. Choeme, aby živnostníci a řemeslníci naši spojili se v družstva výrobní a ochranářské tendenci. Choeme, aby občanstvo naše provádělo důsledně a rozhodně heslo: Šrůj k svému. Choeme, aby český dělník, řemeslník, obchodník i úředník došel vřálosti a odměny té, které za svou práci zasluhuje. Choeme také, aby česká žena v ohledu národním a hospodářském konila svou povinnost a aby opatřovala věci pro domácnost jenom u našich krajanů a bratří. Jako jinde křesťanství sociálně domohli se — po šlící práci — smátných výsledků, ba i nejvyššího usáení: choeme i my na týchž zásadách pracovati a vítěziti. Jeme si vědomi velikých tžebot a jiných prací, které nás očekávají. Ale doufáme, že Bůh posilovati bude ty, kdo odhodláni jsou bojovati pro pravdu a zákon. Doufáme, že většina soudného občanstva našeho souhlasiti bude se zásadami těmito. Voláme tudíž: Páže k práci a ruce k dílu! Choeme, aty vlast naše byla spokojena a šťastná!

ZDAŘ BŮH!

V Praze, dne 10. května 1896.

Za katolický lidový spolek pro Prahu a okolí:

Dr. Jos. Burián, Václav Kotrba, kanzlík vyšetradský, správce knihkárny č. 1508-II, člen výboru, předseda.

Ladvík Škratný, dílevedoucí v Karlíně 7. 333, místopředseda.

Přihlášky členů přijímají se v místnostech spolkových v domě Sv. václavské sálohy v Praze Řetězová ul. 223-I.

(Zasláno.)

Velečtému pane

p. Aloisi Dveřáčkovi, městskému radnímu v Hradci Králové.

Nomile se nás došla zpráva, že více nezastáváte lesní referát; protož pokládáme za svou povinnost, vysloviti Vám velečtý pane, svůj dík za Vaše ochotné jednání větší naší obci po čas Vašeho úřadování.

Z úřadu obce Roudnický, dne 20. května 1896.

Seuček, ob. starosta, Karel Frant., radní, Václav Hruša, čl. výboru, V. Nehejl radní, Mest. Petř. ček, radní, Josef Kamenický, čl. výboru, Václav Seuček, čl. výboru.

(Zasláno.)

Pan Josef Krejčík, závod sochařský a řezbářský v Praze. Dílny Bubna 612 — VII. — Sklad Elišbina třída 24.

Kolaudace nového oltáře dopadla, jak předem jsem očekával, pro Vás stkvě. Práce Vaše sledána p. inženýrem místopředsedstvím ve všech detailech bezvadnou, v pravdě uměleckou. Byt neměl jste mnoho hmotného zisku z oltáře našeho, užitek morální bude pro Vaši firmu značný. Referát p. inženýra k val. c. k. místopředsedství zajistě bude chvalně pro vás zníti. Rozumí se, že i já Vás víude co nejlépe odporučím.

Přeji závodu Vašemu hojného zdaru!

Se srdečným pozdravem

P. Lambert Ludvík, farář.

Mrákov, 9. listopadu 1894.

(Zasláno.)

Velečtému pane

Ludvíku Nejedlikovi

malíři

v N. Bydčově.

Podepsaná jednota katolických tovaryšů byla mile překvapena drahocennou podobiznou Jeho Biskupské Milosti, vznešeného našeho protektora, kterou jste jednotu naši lastavě obdaroval. Uměle provedený tento obraz bude přední ozdoubou naší spolkové místnosti a bude nás zavazovati ku stále vděčnosti. Račte přijati naše upřímné „Zaplať Bůh!“

Jednota katol. tovaryšů v Hradci Králové, dne 26. května 1896.

Za výbor:

Th. Dr. C. Fr. Reyl, t. d. předseda.

A. Kam půjdeme na výlet?

B. Do Týniště! Podíváme se tam na výrobu koberců u Adolfa Novotného.

A. Stojí to za to?

B. Ano! Viděti tam za 80.000 zl. hotových koberců nejrozmanitějších jakostí, cen, velikostí a barev atd. od nejlevnějších do nejdražších a ten, kdo si aspoň za 10 zl. nakoupí, dostane nahrazené jízdné drahou ve třetí třídě na vzdálenost 30 km!

A. Jsou tam též zbytky k dostání?

B. Ovšem, velice mnoho a co záclon, pokrývek atd.

A. Nuže já jedu s Vámi! Na zdar!

Výprodej.

Za příčinou nedostatku místa vyprodám

☞ báječně levně: ☞

koberce, pokrývky a záclony.

V. J. Špalek,

(dříve J. F. Krušvic) v Hradci Králové.

Ztráta vlasů a tvoření lupů

se pod zárukou jediné jistě zamezí

CRINOGENEM

od

J. Beyšovec v Jicíně

Cena láhve s ochrannou známkou 1 zl. při 3 lahvích franko na dobírku, neb lépe proti pošt. poukázce 3 zl. Sklady v lepších materiálních obchodech a holičských závodech.

Nejllepší, jediné

existující prací přístroj

ještě nově vynalezená, c. k. výhr. priv.

ruční pračka

(t. zv. valcha na prádlo) z velejemné blazeneho Carrara-mramoru „Patent Hlaváček“, jež předěl vše stávající, neboť tvrdostí a nezdolností mramoru jest nezaměrná, vídy hladkou a čistou zůstane, nejbezvadnější, i nejrychlejší sněhobílě vyprání a tudíž i špora prádla, mýdla i času docílí a přitom všem velmi levná jest. Ceny jsou:

I. velikost 25/30 cm. zl. 2-50

II. „ 30/35 „ „ 3-50

III. „ 35/40 „ „ 4-50

proti dobírce aneb zaslaní obnosu předem zasílá na všechna místa přímo vynálezce a sám jediný výrobce:

C. k. výhr. priv. soch a uměl. průmysl.

Atelier Hlaváčekův v Strakonicih.

Pp. obchodníkům rabatt.

ANT. K. SMRČKA,

první křesťan.-katolická továrna
na sukna leženy a vlněné látky
v Humpolci.

Oporučuje pro jarní a letní sezonu
látky oblekové, svrchníkové, havelkové,
kostelní a basicové za cenu
tovární.

Vzorby na požádání zdarma a franko.

Malířský umělecký atelier Ludvíka Nejedlého V NOVÉM BYDŽOVĚ

dříve v Hradci Králové doporučuje se veledůstojným
děkanům a farním úřadům i veledůstojnému duchovenstvu,
jakož i slavným patronátním úřadům ku
provedení dokonalých

maleb kostelních,

opravy freskových a olejových maleb i také i nových
obrazů vůbec a vypracuje ochotně na požádání návrhy
maleb a rozpočty za mírný honorář, kterýž však
při zadání práce se neúčtuje.

Vysvětlující na výstavě v Hradci Kr. r. 1894.
nejvyšší cenou: čestným diplomem a státní medailí
s korunou. Ve Vysokém Mýti bronzovou
medailí obchodní komory pražské.

DÍLNA A SKLAD

veškerých výrobků klempířských

František Hlávka

v Hradci Králové

— velké náměstí —

Pozorná činnost, že dostalo se mu úředního
povolení na

práce instalaterské

k zařizování hromosvodů, plyno- a vodovodů,
jakož i všech patentních soustav a anglických
splachovacích klozetů, lázní, rozličných čerpadel
písačích tlakových atd.

Dále odporučuje svůj hojně zásobený sklad
zboží koupacích van, olověných a cínových
reaz.

Stavební práce

klempířské provádí se správně, hlavně se zárukou.

Brusinky

v nejjemnější rafinádě zavařené

5kilový soudeček

franko za zl. 2.75
zasílá

J. Fáborský
v Týništi n. Orli.

V. J. Špalek

(dříve J. F. Krušvík)

v Hradci Králové

doporučuje svůj
velkolepý výběr všech druhů

sukna a podšívky

vlastní manipulace.

Látky na vesty vlastní výroby.

hedvábné, vlněné a zaručené prací.

Ve velkém i v malém.

Při laskavé objednávce vzorků prosím
o udání druhu látek a přibližné
ceny.

P. T. duchovenstvu doporučuje se
závod zlatnický a stříbrnický

Václava Šolce

ptičného soudního znalce a odhadce
v Hradci Králové

ke zhotovení veškerých kostelních nádob zlatnických
slacení v ohni, za které 20 let ručí. I též hojně
zásobený sklad veškerých šperků zlatých a stříbrných,
dále hodinek I. jakosti, které za velmi
levné ceny se zárukou se prodávají.

Vysocetné duchovenstvo a pp. učitelé
obdrží skvosty též na měsíční splátky za mírných
podmínek.

Kdo si chce řídit

havelok

čistě vlněný, nepromokavý,
nechť dopíše na

Ludvíka Hloma,

soukeníka v Humpolci,

jenž látku hned zašle. Vzorů není
třeba, s látkou jest každý spokojen;
kdo by nebyl, nechť mně zašle spět,
peníze vrátím hned.

Těž na skladě mám a vyrábím sám pro
veled. duchovenstvo

sukna kostelní všech barev.

UMĚL.

ZA VOD

pozlaťovačský

JOSEFA KIESLICH

v Hradci Králové

u „černého koně“

odporučuje se ku solidnímu provedení veškerých

prací kostelních,

zařizování a obnovení oltářů, kazatelů a t. d.

VELKÝ SKLAD

nejjemnějších obrazů, zrcadel, listů, křes
a pod.

do oboru toho spadajících výrobků.

Největší výběr rámců všech druhů na obrazy,
fotografie a t. d.

Práce vezmá důkladně v úvahu míry.

Do Jičina díkůvzdání.

Poděsání konáme tímto milou povinnost
díkůvzdání za hojně soustrastné účastenství
zdejšího ct. občanstva projevem nám při úmrtí
a pohřbu našeho milovaného otce pana

MATĚJE KRÁLE,

městana Jičinského a majitele fiakrů.

Zejména pak děkujeme velect. p. MUDr.
Pelikánovi za pečlivé ošetřování po čas nemoci
zesnulého, dp. P. Grohovi za vedení
konduktu a církevní obřady smuteční, ctěn.
živnostenskému společenstvu povozníků za
korporativní účastenství při pohřbu a povoz.
p. V. Horáčkovi majiteli pohřebního ústavu
v Jičíně za včasně vypravení tělo, zvláště
pak ct. rodině Slukové za pečlivé dohlednutí
na ošetřování po čas nemoci, jakož i konečně
všem přátelům a známým zesnulého, jehož
byli na cestě jeho poslední k věčnému spánku
doprovodili, tlumočíme tímto náš upřímný dík.

V JIČÍNĚ, dne 28. května 1896.

Václav a Antonín Král,
synové.

„OBNOVA“

vychází každý pátek dopol. o 11. hod.

Vydavatelstvo:

Politické družstvo tiskové v Hradci Kr.

Veškeré záležitosti, dopisy a předplatné adresujte
pouze:

„Obnova“ v Hradci Králové.

Předplatné:

Na celý rok . 4 zl.

na půl roku . 2 „

na čtvrt roku . 1 „

Jednotlivé číslo v místě 7 kr., poštou 8 kr.

Místnost redakce:

V Hradci Králové. Velké náměstí č. 34

Svíce kostelní,

pravé voskové i polovoskové, paschaly,
trojhrany, grana, jakož i
nejjemnější druhy kadidla, doporučuje
veledůstojným farním a
slavným patronátním úřadům,
rovněž i

P. T. pánům obchodníkům v jakosti nej-
lepší a v cenách nejlevnějších.

Zároveň odporučím svícny do věšáků
lamp 7 dnů hořící a všeobecně za nej-
lepší uznám.

Josef Pilnáček

v Hradci Králové.

Závod voskářský „u Albersů“ založen r. 1809.

Žádejte vždy a vsude slivovici a borovičku

Jon od Arny

M. Nesňal

v Uherském Bředě na Moravě.

Malířský umělecký atelier

Jarolína Štantejského

v Litomyšli

doporučuje se veledůstojným děkanům a
farním úřadům i veledůstojnému duchoven-
stvu, jakož i slavným patronátním úřadům
ku provedení dokonalých

maleb kostelních,

opravy freskových a olejových maleb i no-
vých obrazů vůbec. Také se vypracují ochotně
na požádání návrhy maleb. Dále zhotovuje
spolkové prapory na hedvábní malované, velmi
vkusné za mírný honorář.

Závod může se prokázat mnoha vysvěd-
čeními jakož i diplomy a mnoha provede-
nými pracemi kostelními na pf. v Rych-
burku, v Janově u Litomyšle, Jevíčku, Mor.
Třebové, Mor. Budějovicích, Prostějově, v Olo-
mouci, Brně atd.

Národohospodářská hlídka.

Ustavující valná hromada selské politické
jednoty pro okresy Pardubice, Přelouč
a Holice.

Čk. V Pardubicích, dne 25. května.

(Předseda spávu.)

Založením selské politické jednoty stal se na
Pardubsku důležitý krok k důkladnější organizaci
rolnictva. Je žádoucí jen, aby nová jednota ne-
sledovala cíle jednostranné, ale hleděla soustře-
dit všecko rolnictvo ve svém působení, jak toho
vyžadují společné politické zájmy všech, pro něž
jest určena. Ač bylo počasí nepřáznivé, dostavil
se k ustavující schůzi, jež se konala v pondělí,

daní. t. m. v hotelu „Veselka“, dost značný
příspěvek.

Děrní starosta p. Markalous z Třebosic
všechno a vyvětluje, jak velké důležitosti
pro nás zakládají se spolek jest. Mají-li se zájmy
národní náležitě hájiti, jsou politické selahé jed-
noty nutností. Naši poslanci potřebují mít v nás
oporu a my na nějaké milosti shůry, odkud hájí
ať nám stále jen tvrdé kurděky, nemůžeme nic
udělat. Jiné stavy organizují se, ale my stále
zůstáváme roztroušeni. Dělnici jsou proti nám
v tom ohledu mnohem napřed; mají na př. ta-
kzovou organizaci, že budou moci postaviti již své
nezastatelné zástupce na sněmy a to je vymoženost
dosti velká. I my potřebujeme, abychom se ustálili
na určitém politickém přesvědčení. Dosaadní pe-
tice, jež poslanci podávají, hájí se obyčejně do
kole, poněvadž se má za to, že jsou vypracovány
od jednotlivců. V hospodářském ohledu jsme sice
dosti organizováni, ale v politickém dosud ne a
k tomu právě začínáme se naše jednoty.

Na návrh p. Barvy, statkáře z Platenic
stejně bylo předsednictví schůze následovně: za
předsedu zvolen p. Markalous z Třebosic, místo-
předsedy p. Jos. Tužil z Albrechtic a poslanec
J. Komárek, za zapisovatele p. Udršal z Rovné
u Moravan.

Na to ujal se slova poslanec V. Formánek.
Ať účel spolku, praví řečník, nebyl mi dopodrobna
znám, přece chápal jsem, proč se se začíná;
jest to pud sebezachování. Víme dobře, že vede
se nyní boj na svět, nechtě jest to v kterémkoliv
ohledu. Nejsitnější vrstvy, dělníci, státníci si na ka-
pitalismus. Jsou to dva proudy, mezi nimiž střední
stav rolnický a řemeslnický byl by umachán,
kdyby se náhl k sebezachování. Za tím se účelem za-
číná se zde také jednoty politické, jež nemají
byti snad na úkor celé organizace národní, ale
její doplňkem. Jsouť dnes jiné stavy organiza-
vány, proč by neměl tedy na něco podobného po-
myslet i rolník, jehož stav je snad nejvíce ohro-
žen? Jednoty tato neustále zajišťují jediné, ale
budou se po našem příkladu zakládati i jiné
spolky podobné, jakých i na Moravě a v Haliči
jest několik a zvláště tyto čelí velmi zádatně so-
cialismu hojně tam rozšířenému. Je proto třeba
politickým jednotám věnovati co nejvíce péče.
Pro rolníka stále se nte nedělá, protože nemá
náležitě zastoupení a nemůže se proto dosta-
tečně svých práv domáhati, ať hlavně rolník na
vše nejvíce přispívá. Dříve hleděl se podporovati
hlavně průmysl a teprve nyní nahlíží se, že i
rolník potřebuje podpory. Velkoštatkáři nám až
dosud stále jen škodili a hlasovali proti nám;
když podali jsme svého času na sněmu zemském
adresu, protáhli jednání tak, až sněm byl u konce
a tato nepřihlí ani k projednání. Že by se nám
lépe dalo, kdyby země království českého byly
samostatny, není třeba ani řeči o tom; vidíme to
nejlépe na Maďarsku. Vídeňský centralismus ob-
mezil i moc našeho sněmu. Všechny návrhy
inspektoři ani recepty pánů učitelů rolnictva ne-
pomohou; my potřebujeme moc vládní, aby vedla
naši národohospodářskou politiku. Jednání o dů-
ležitě otázkách rakousko-uherského vyrovnání se ani
na přetřes v hospodářských spolecích namozne ne-
připouští, poněvadž to zasahuje do politiky. Pravda,
jest to otázka politická, ale nám škodí. Před 10
lety prohlásil železniční ministr Witek, tedy úřed-
ník, že uherská politika naší polovině Hše škodí a
navrhoval různé prostředky proti tomu. Maďaři
však se svedli proti tomu, podali protest až na
místě nejvyšší a výsledek toho byl, že Witek byl
zbaven svého úřadu a Maďaři prováděli svou po-
litiku dál. Nebyl proto mezi oběma polovinami
shoda možná za takovýchto poměrů. Každá polo-
vina dělá si politiku na svou pěst, jak chce a Ma-
ďaři při tom rozkazují. Moc politická je zároveň
mocí hospodářskou. V rozhodujících kruzích neuniklo
dosud přesvědčení, že tyto poměry jsou hrozbou
rolnictva, dosti hluboko a musí se tedy počítati
s poměry takovými, jaké skutečně zde máme.
Rolník nemá moci a zastoupení nikde, zákony také
podle toho vypadají. Stále ještě je zakotven
starý představek, že rolnictvu se takhle nevede.
Že rolnictvo není řádně zastoupeno, je vidět nej-
lépe z jednání o berní reformě; rolník má ještě
ke všemu podléhnouti osobní dani, když vydělá
třeba na spachtovaném šutru za rok 50 zl., ať na
druhé straně přišel živelnými pohromami třeba o
tisíce. Páni, již o tom rozhodovali, pravili, že pryč
ty katastrofální výnosy nejsou tak vysoké vady a
vypočítávali, co rolník na Hané utržil za ječmen
a v Žatci za chmel. Co však ho vše stojí, než
může třít peníze, o tom páni nevědí. Dále uvá-
dělo se, že rolník všechno drabo spenějí jako
málo, vejce, med atd.; takové neomyly se uvá-
děly. Vyřídí se naší straně, proč nepoužili jsme
při tomto jednání obstrukce; to bylo by však
velmi nebezpečné zacházeti s takovou dvojnásobnou
zbraní. Osobní dan bude platit ten, kdo má přes
600 zl. ročního příjmu. Rolník, který má přes
400 zl. katastrofálního výnosu, nemá dlahy a má
nějaký menší kapitálek. bude moci býti jist, že se
pan berní o něm doví a uvalí naň dan. Ano i byt
se měl rolníkovi počítat mimo spotřeby pro živo-
bytí. Rozsvědčení manželé budou pr. ti tomu ve vý-
hodě. Vyměťování daně diti se bude komisemi,
které budou z polovice voleny poplatníkem a z

polovice ustanoveny vládou. Musíme mít proto na
paměti, aby nedostali se do nich lidé poměrně na-
ších nerealiz, kteří by nás mohli nesmírně poško-
diti. Co týče se volebního řádu, hlasovali jsme
pro navrženou opravu, poněvadž byla rozšířením
volebního řádu a to bylo v našem programu. Ne-
dělalí jsme to k vůli vládě, ale k vůli voličstvu.
V parlamentě má venkov oproti městům zvláště
slabé zastoupení. Dále dokazuje řečník ciframi,
že venkov novým řádem značně získá a zvláště
že rolnictvu dostane se hojnějšího zastoupení.
Musí se však důsledně agitovat, neboť bez agitace
nedocílí se nikdy nic a k tomu bude tu naše po-
litická jednoty. Jsme před uherským vyrovnáním,
které jak se zdá, hodlá vláda prosaditi nyní, po-
něvadž tuší, že by to po zavedení volební opravy
tak lehce nešlo. Volební právo bude rozšířeno a
přiblíží se ne sice k rovnému právu hlasovacímu,
ale přece k tak zv. plurálnímu. Spolek bude tedy
moci pro zastoupení rolnické mnoho pracovat.
Největší oporou centralismu u nás jsou jak známo
Němci, kteří rozšířením volebního práva budou
značně oslabeni, což ostatní již sami nahlíží.
Máme se mít za to, že přijdou po nich Němci
lidoví, měkkí, a s těmi bude o našich záleži-
tostech zajisté lehké řeč, než až dojde, kdy mají
nad námi jakousi moc jako Maďaři. Dále vyslo-
vuje se řečník o posledním řádu prince Schwarzen-
berga pochvalně; bylo by si jen přát, aby princ,
co nám líbil, také se toho nadále držel. Co týče
se konkurence samostatné, jež stav náš silně po-
škozuje, tu bylo by nejlépe, aby veškeré stře-
doevropské státy proti ní se spojily mezi sebou.
Kdyby to se nestalo, pak musí se pomýšlet ale
společně na zavedení vývozních premií, jaké jsou
v Německu; jinak nelze se rolnictvu udržeti před
úplným zničením. To však vyžaduje moc politikou a
i o tom bude se moci jednoty radit. Usnadní
ve schůzích budou jaksi měřítkem pro veškeré
jiné spolky, které nyní usnávají se často velmi
různě a odporují si. Náhy takové přispívají značně
k politické výchově členů. Zijeme v boji hospo-
dářském a nesmíme proto býti začáteční námi nějakým
chvilkovým vzplanutím, ale je třeba práce vytr-
valé a pílě, má-li se docíliti úspěchů. Schůze naše
budou vzájemným posilováním se ve víře v lepší
poměry našeho národa. Základ k našemu národ-
nímu probuzení vyšel ze seláckých statků, prvními
křesťany národa byli synové seláckých rodičů a jsme
přesvědčeni, že ani nadále se selácký synek neod-
národní; láska jeho k národu je tuhá. Pracujeme
tedy proto všichni, abychom se stali také skuteč-
nými pány na naší rodné půdě. Těm volá řečník
„Na zdar!“ (Souhlas.) O úpadku stavu rolnického
promluvil poslanec Jos. Komárek. Víme a cí-
time to všichni, že stav rolnický, zvláště v Če-
chách nalezl se v úpadku. Sama vláda o tom ví,
neboť jí to naši zástupci často říkali, mimo alibi
nepodsílá vláda v náš prospěch ničeho. Když při
kontingentu daně žádali naši poslanci svého času
alespoň pět třetího miliónu, opřel se proti
tomu ministr financí s takovou bouřevzatostí, že
jame nepohlítil a jsme zase odkázáni jen na své-
pomoc. Sleva as 4 proc. nám nepomůže. Je třeba
proto sjednotit se v mohutný celek a z toho po-
suzovat zákonodárnou činnost našich zástupců jak
na sněmu zemském, tak na říšské radě. Nechtě
tedy právě založená jednoty sleduje pilně činnost
svých poslanců, posuzuje návrhy zákonů jimi po-
dáváné. Bylo by si jen přát, abychom všichni,
jako jeden muž šli spolu do boje a zahrnali ne-
přítele, úpadek, který neuprosně se k nám dere.
Naši předkové, jak známo bývali v míru svárliví;
jakmile objevil se však nepřítel ve vlasti, spojili
se okamžitě k společnému boji. Takovými budme
i my. (Souhlas.) Ku slovu přihlíšal se dp. Kudrna,
farář z Kunčic. Řečník uvítal s nadšením zaří-
zení nového tohoto spolku, uznal jeho důležitost
a pravil, že něco podobného mělo zde již dávno
být. Seřadme se proto všichni, praví řečník, jako
jeden muž a apoštolujeme každý z nás ze všech
sil ve svém okolí a získáme tak jednotu nových
členů (Výborně!) Je nás zde sice málo, ale bu-
deme-li pracovati opravdu, nebude práce naše bez
výsledků. Pracujme pro blaho rolnictva a tím zá-
roveň pro blaho a rozkvět naší drabé vlasti, na-
šeho národa. (Hlučný souhlas.)

Pan Stěpánek z Pardubic vidí ve všem
málo upřímnosti; je třeba, abychom, když se se-
jdeme, řekli si beze stádu pravdu, jak se nám
vede. Nynější náš úpadek je nouze zakalená v
pěkný kabát; odobíme ale ten kabát, ukážme
se v pravé podobě a pracujme jak opravdové
všichni pro zlepšení našeho stavu. Nesmíme vládu
stále jenom prosit, ale my musíme ji donucovat
k tomu, aby na nás nezapomínala a říci jí bez
obalu, bude-li takto nadále pokračovat, že bude
míti s námi šestimiliónový národ žebraků. Orga-
nisace tato nechť není na úkor stavů jiných. So-
cialistické hnutí není tak nebezpečné, jak uvedl
poslanec Formánek, abychom museli se jej obávat
a dávat naň tak bedlivý pozor, ale my musíme
se od něho něčemu přiučiti a to jest organizaci.
Dělnictvo jest zlatý proutek, který nám stále uka-
zuje, jak máme pracovat. Nebezpečí socialismu
se nešíří, ale nutí nás jen k činnosti, ku práci.
Poslanec Formánek odpovídá na to, že
je v našem národním programu místa dosti, aby-
chom mohli všichni pracovati a neškodili si na-

vzájem. De jistě máry jsme všichni socialisty,
avšak pojem socialismu není u nás ještě vyví-
ben tak, jak by měl být. Staří socialisté uzná-
vají rodiny, majetek atd. jsou na místě, avšak jsou
mezi socialisty neukájení, nepraktičtí mladíci,
jejich pojmy o socialismu jsou výstřednostmi, a
nimiž nelze souhlasit.

Pan Udršal z Rovné u Moravan praví, že
patří k bloučků, který pojal myšlenku založení
politického jednoty a proto že vyřídí, proč se tak
stalo. Myšlenka, založení politickou jednotu ro-
lnickou je čistě domácí. Ze organizace je nám nej-
výše potřebnou, vidíme nejlépe dnes z prázdných
lavic. Až rozesláno bylo na 3000 posvánek do
schůze nejinteligentnějším rolníkům všech tří okresů,
přece přišlo nás pouze 70. Toť pádný důvod, že
řádná organizace byla by na místě. Jenom svorná
práce všech stavů jest podmínkou sebezachování
a proto naše jednoty nebude nikomu překážeti
v jeho činnosti; je třeba, abychom stáli každý na
svém místě. Staré pořekadlo: devatero fousel,
desátá nouze dochází nyní víc a více splnění.
Řádná a důkladná organizace je potřeba i z ohledu
vlasteneckého, aby nestal se rolník prodajnou
hrůškou pochybných agitátorů. Podrobnější činnost
stanoví nám postavení naše ve státě a henlem
naším bude, že budeme se vždy ujmáti slabších.
Nechceme zakládati snad nějaký nový politický
směr, tobo důkazem je, že pozvali jsme si do
schůze poslance strany vládnoucí. Spolek bude
vždy podporovat tu nejkrasnější opozici.

Pan Jos. Kačer, starosta z Dražkova sou-
hlasí s poslancem Formánkem v tom, aby vyjasnila
se u nás otázka socialistická tak, abychom konečně
věděli, co vlastně socialisté jsou a jak s nimi
máme jednat.

Pan Jindřich, kupec z Pardubic nabádá
rolnictvo ku stávce ve příčině pítí piva a takových
pivovarů, které nechť od nich kupovati ječmen.
Dále poukazuje k tomu, že kupují rolníci cukr od
obchodníků, kteří odebírají tento ze všech jiných
cukrovarů, jenom ne z akciového rolnického a tak
nepodporují ani sami sebe.

Z návrhu stanov, jež byly přítomnými jedno-
hlasně schváleny, vyjímáme: Politický selácký spolek
pro okresy Pardubice, Přelouč, Holice má za účel
domáhati se politických práv vůbec. K dosažení
toho mají spolku sloužiti všechny prostředky a
hlavně pořádání schůzí a přednášek v kterémkoliv
městě království českého. Další prací spolku bude
navrhovati kandidáty ku všem veřejným volbám,
vydávání tištěných, podávání petic vládě atd.

Náklad na udržování uhradí se dobrovolnými
příspěvky, dary atd. Spolek bude sídliti v Pardu-
bicích. Členem může se státi každý příslušník
českého národa, který bude od výboru přijat.
Roční příspěvek členský obnáší 20 kr. Záležitosti
spolkové spravují valná hromada, výbor, starosta
a v nepřítomnosti tohoto místopředseda nebo jedna-
tel. Valná hromada má se odbyvati každý rok
jednou. Po čase může se přibrati k ruce starosty
placená síla jako tajemník. V případech rozajíti se
spolku připadne spolkové jmění matičním okolím
v Čechách. Jednací řeč jest česká. Spory rozhoduje
smírčí soud zvolený z členů spolku.

Pan Barva, statkář z Platenic omlouvá
slabou návštěvu nepohodou a živelnými pohromami,
jež krajiny podél Labě letos již podruhé stihly.
Zájem pro jednotu je, to je vidět již z toho, že
ze 70 přítomných účastníků přistoupilo hned 50
za členy a jak doufá, přistoupí ostatní také. Doma
pak nechť každý z nás co nejvíce agituje a shání
další členy. Ku konci žádá řečník přítomné žurná-
listy, aby podali zprávy o průběhu schůze do
svých listů co nejpočetnější a nejoblíbenější tak,
aby alespoň touto cestou dověděly se širší vrstvy
o novém spolku a vzbudil se tak proň zájem.

Pan Ant. Koberce, statkář z Vostředán
přidá slabou návštěvu tomu, že rolnictvo pocítuje
po mnoha aklamaciích již nechtě k jakémukoliv
spolčování. Dále přimlouvá se za vydávání časo-
pisů a pořádání přednášek a schůzí ve všech čle-
nějších obcích.

Pan Markalous odpovídá, že jedná se
o založení velkého politického seláckého listu v Praze
pro celé Čechy, což bude lepší než zakládat list
na svou pěst.

Pan Koberce by raději viděl vlastní orgán,
poněvadž k vydávání velkého listu asi hned tak
nedojde a zatím se myšlenka ta zastudí. Orgán
ovšem veden by byl ve směru svobodomyšlném.
Odpor rolnictva musí býti na daleko tak hlasitý, aby
jej nábože slyšeli.

Pan Udršal doufá, že časem dojde k tomu,
že jednoty bude mít vlastní orgán, avšak nyní
bude nejlépe ponechati rozhodnutí výboru. S tím
přítomní souhlasí jakož i s návrhem p. Koberce,
aby pořádány byly schůze a přednášky v obcích,
což se ostatně samo sebou již rozumí.

Pan Markalous vyvětluje, že dříve ne-
mohou býti přednášky pořádány, dokud nejsou
schváleny stanovy.

Během schůze došel předsednictvu blahopřejný
telegram od předsedy hospodářského spolku smi-
chovského a župní jednoty středočeské p. Stani-
slava Kubra.

Předseda Markalous děkuje řečníkům za
přednášky jakož i přítomným za účastenství a
schůzi končí po třihodinovém téměř trvání její.

Česká, jediná v Rakousko-Uhersku
továrna na
americká cottagová harmonia,
Rudolf Pajkr a spol.
V HRADCI KRÁLOVÉ.

Ilustrované ceníky franko a zdarma.

Podobiznu
Jeho Bisk. Milosti

12 mediálních formátů
po 90 kr., franko 85 kr.

Isse dostati
v bisk. knihtiskárně.

Navštívenky

od 60 kr. výše nabídi

Biskupské knihtiskárny

V Hradci Král.

Lázeňské místo Petrkov

blíže Německého Brodu.

Lázně a klimatická léčebná stanice
v romantické krajině východních Čech poskytuje
i ročníkový letní pobyt. Lázeňská budova dle čes-
kých stavebních a řady pánů lékařů zařízena.

LÁZNĚ PARNÍ

spolu s velmi praktickým zařízením sprchovým;
dobře zařízené lázně vanové

s jehličím i bez něho atd. Zařízení toto vyhoví
veškerým požadavkům cizích i P. T. obecnosti
v úplné míře.

Léčení mlékem a šlehačkou v vlastním hospodářství.
Vlastní a pohodlné zařízené byty a dobré re-
staurace v lázeňském domě.

Petrkovské lázně též se vřím právem od více
než 300 let jak pro výtečnou léčivost svého mi-
nerálního zřídla, tak i pro půvabnou polohu svou
nejchvalnější pověstí.

Hlavní salsma od května do konce máji.

Stálé spojení s c. k. poštou, telegrafní stanicí a
lékárnou v král. městě Něm. Brodě.

Stříbrná medaile Národní jednoty Severočeské. — Nejvyšší vyznamenání
zlaté záslužná medaile a korunou. — Čestný diplom.

Veškerá patentní mýdla

vyráběná ze všech možných i nemožných materiálů a téměř ve všech čes-
koslovenských doporčován — pomínou — až se lidé přesvědčí, že bylo a bude
nejlepší jediné

pravé nefalšované mýdlo jádrové,

jež P. T. ct. obecnosti vřele doporučuje

Jindřich Jelínek,
mydlář v Hradci Králové.

Týž dovoluje si upozorniti na speciální novinku „**Jelínkové lovan-
dlové mýdlo neutrální**“ doporučené pro jeho výtečné vlastnosti
celou řadou lékařů a specialistů v kožních nemocích.

Kus za 5 kr.

Hlavní sklad u Jindř. Jelínka v Hradci Králové č. 16a, Malšovických č. 3,
a 37., u p. Aloise Jelínka v Pardubicích a u Čestky Zimy v Kutné Hoře.

Telefonické spojení.

Vyznamenána státní medailí na hospodářsko-
průmyslové výstavě v Hradci Kr.

První výroba umělých květů
B. Hamplové roz. Butkové

v Hradci Králové. Vel. nám. č. 22.

Doporučujeme hojně výtvar, v cenách rozlič-
ných své elegantní, levné, a uměleckým vkusem
velice pečlivě provedené v barvách nádherných:
modní květiny, svatební věnce pro družičky
a nevěsty z myrty přírodní i umělé, kytice
do pleš, koše květinové, kytice makar-
tové, polštáře a květiny fantastičtější, pohřeb-
ní věnce obětinné, palmové, varšavské i
květinové se stuhami všech barev a nápisů.
Zejména upozorňujeme na keštně ozdobu a
okrasu.

Zakázky na venek jsou okamžitě vyřizovány.

Umělecký
závod

pro
ma-l-b-u
na skle

B. ŠKARDA,
Brno.

Speciální závod
pro malbu oken
chrámových.

Sešmkrát prvními
cenami vyznam.

Vzorníky k na-
hlednutí franko.

Ceny mírné.

Jan Horák,
vlastní výroba suken
v Rychnově n. Kněžnou
nabízí na dobu jarní a letní
pravé vlněné látky

za ceny mírné. Četné opětné objednávky,
zvláště z kruhů vř. duchovenstva jsou mým
pro mne důkazem, že jsem heslu svému: „Po-
ctivý sebe menší výdělek lepší je sebe vět-
šího nepoctivého,“ věren zůstal.

ceníky na požádání franko.

Zásilky na dobírku,
vř. duchovenstvu dle přání bez dobírky.
Při hromadných objednávkách výhody
co možno největší.

Četné doporučení z kruhů vř. duchovenstva i P. T.
učitelstva k nahlédnutí.

Též na splátky a bez zvýšení cen.

Politické družstvo tiskové

v Hradci Králové

práve vydalo spisek

„Učte se z dějin.“

Slovo k naší mládeži od starého vlastence.

Tento krátký přehled **nepřekroucených**
dějin českých dostati lze

v biskupské knihtiskárně

Stran 62 8°. — Cena 15 kr.

Při odběru většího množství přiměřená
sračka.

Antonín Drahovzal,

poslancovač

v Humpolci

dovoluje si doporučiti své práce vř. duch-
ovenstvu, sl. patronátním úřadům a ct. obe-
censtvu jak ku zařizování nových i obno-
vování starých oltářů, křesťanů,
sech, křesťanů atd. vše v nejlepším prove-
zení za ceny mírné.

Anenské slatinné lázně
v Bělohradě

sev.-západ. dráha
ČECHY.

Unicum proti dně, rheumatis. ischias!
Otevřeno:
od 4. května
až do 30. máji!

Prospekty ochotně zdarma a franko.

Vyznamenán na výstavě v Hradci Král. r. 1894
státní medailí a diplomem.

Umělé zuby

podle nejnovějšího amerického způsobu vyrábím
a konám veškeré práce v obor ten spadající
přesně a solidně na základě dlouholetých zkušeností,
ručně za nejlepšího obsluhu. Zaručuji ceny
nejlevnější a poroučejte se do vzácné přízně ctě-
ného obecnosti, znamenám se v hluboké úctě
oddaný

Josef Čáslavský,

zubní technik

Pražská ul. č. 77. v Hradci Král.

OBNOVA

Číslo 64.

V Hradci Králové, dne 5. června 1896.

Ročník II.

Katolická strana na Moravě.

Časopisy všech stran zabývají se v posledních dnech pozoruhodnou událostí na Moravě, již i my choeme si dnes blíže povšimnouti. V pohnuté době rozervanosti českého národa, odevšad obrozovaného, v omyl uváděného, lichým svobodářstvím ničeho a do proudův nekřesťanských zavlékaného — povstala na Moravě samostatná katolicko-národní strana. Vznikla z veliké všeobecné potřeby a škoda jen, že již dříve na veřejnosti se neobjevila. Avšak i nyní přichází v čas, aby provedla národní spojení na základech nejlepších a nejschůdnějších, by povznela národ k ideálům vznešeným a vedla ho v duchu zásad náboženských cestami spolehlivými, cestami pravdy a spravedlnosti, směrem křesťanským, jenž pronikati má zákonodárství a celý náš národní život. Samostatná katolicko-národní strana na Moravě chce být mocnou větvi na stromu církve i vlasti, bude působiti v duchu Kristově i v duchu národa, z něhož vyšla, bude utvrzovati a upevňovati právo svornosti národní a bude se obětovati Bohu, jenž dobré snahy naše zvelebují a řídí, jenž rozhojňuje štěstí a blaho, jenž také národ náš učiní pevným a silným, bude-li hledati alávu Boží. Samostatná katolicko-národní strana na Moravě nepřihlíží k těm, kteří zdravé síly národa našeho, ale bude je spojovati v duchu Kristově, bude stavět proti zásadám svobodářským zásady katolické a v duchu Kristově bude hleděti k tomu, aby občana byla podkopána víra katolická, aby zaskvěl národ smobitněl, aby štěstí spojitě nás všechny. Obrana svatých práv církve a národa vstoupila katolicko-národní strana na Moravě, obrana lásky a spravedlnosti vyvedla ji z hlubin na povrch a necht proto povzletne, necht tažby její vplavou obnem svatým, jenž by oblažil všechna vlastenecká srdce a povzněl skří čnou mysl uhášeného národa. Nemáme trpkosti proti nikomu, ani proti svým nepřítelům a proto klidně můžeme upravovati přáched spofádánému šiku katolicko-národnímu, jenž v rozháranost národa s dobrým úspěchem zasáhnutí může.

FEUILLETON.

Kronika P. Joannesa Františka Procházky,

prvního kaplana (exposity) v Mlázovicích.

Sdílaje Boh. Haki.

(Pokračování.)

Toho dne, totiž 15. Junii místem velká bouřka byla; nebo ten den v Hořicích broum do vše udeřil, zvonika omráčil; podruhé v Svato-Gott-hardské ulici do jednoho domu podobně udeřil, ad nic nezapálil, ale však méně jedno. děvčátko asi 15leté silně omráčil.

První mé služby Boží měl jsem v Chodovicích dne 18. Julii; druhé u sv. Marie Magdaleny v Jeřicích, na den její, totiž 22. Julii; 1. Augusti měl jsem ponejprv v Milovicích; v Hořicích dne 8. Augusti. Na oktáv nanebevstání Panny Marie ponejprv služby Boží držel jsem v Mlázovicích, za účadu pana Hofmanna Michala Fortana.

Poprava Kateřiny Tiché.

V tom roku 1784. dne 14. Septembris Kateřina Tichá, rodička Hořická, pro svůj vejsupek mordu svého vlastního dítěte, které do studnice v Habru (tak slove jedna část Hořic, v tu stranu k Jitčína) vhodila, stala byla; ta já jakožto kaplan Hořický na místo popravy k smrti jsem připravoval, první ji a podobně první popravní mistr, syn Jitř Jitřka Žitky, svůj mistrovský kus dokazoval.

Co se dotýče přípravy k její ohavné smrti, příkladně se chovala; nebo při prvním se šatby východu, na prahu ve dveřích stála a k lidu, na její smrt sešlámu (sic) náležitě napomenuti učinila. Po vyšetření u písaře (sic) ortolu pomalu, jak obvyč je, do Habru když jsme přišli, před křížem Ukřižovaného Krista*) pobouřena modlitba vyřikala a toto vyslovila, dříve nežli se modlila,

*) Stoj tam až do smrti, ale jazy.

Pozoruhodno jest, že nepřítel ihned na všech stranách Moravy se ozval, jakmile zvěděl, že se katolicko-národní šivel organizovati počíná, pozoruhodno jest, že vyslovil žádost, by se taková strana nezřizovala a že není na místě, by se založením strany této třátily síly národní. Volání toto nepadá však na váhu, poněvadž jest nepřímé a nepravdivé a poněvadž již svou docíliti chce nové zabahnění poměrův. Strana katolicko-národní vystupuje jako přední zvelebovatelka jednoty národní a snažiti se bude připravit národu bezpečný útulek pod ochranou církve. Nemůže tedy býti ani řeči o třáštění národních sil, poněvadž účel sjednocovací a spojovací nové strany katolicko-národní jest stejný a jasný a bude se moci správně posouditi dle dobrých skutkův, jež lichá liberalnost, jak se rozumí samo sebou, v prohanosti své vyhlášovati bude za skutky špatné, národu škodlivé a vlastisrádné, jak to činí dosud. Tyto již budou však nejlepšími podporovatelem pravdy, a již katolicko-národní strana moravská na veřejnosti se objevila, aby bez obalu vykazala meze slu nynější doby, které vlast naši na všech stranách pustoší a ničí. Dosud neměli vlastenečtí katolíci na Moravě mocného organizačního prostředku, jenž by národním, společenským i hospodářským snahám našim náležitě platnosti zjednával, dosud v ruchu politickém hledali obyčejně ochrany u té které politické, často i více otcův našich nepřátelské strany, drobili a roztrhali se do všech koutův, omdleli a pochylovali, poněvadž neměli jednoty a jednoty jádro katolického národa ve smutek uváděla. Zalesněním katolicko-národní strany přestává však rázem toto utíkání od katolického prapore a vstupujeme do cího vleka. Přední důvěrníci katolíci předepíšu v programu, co se ve prospěch církve a vlasti konati má, spořádají tak uděli programu své schválení a každému bude ihned jasno, jakou cestu nastoupiti, v čem se upevňovati a jak ku cíli a slávě Boží a ku povznesení milené vlasti pracovati a působiti má. Tím přestane všechna politická polovičatost, všechno ramenařství, všechno vyhledávání takových politických stran, jež lid falešnými besly vykořisťují a ho napalují. Ka-

učinila: „Poněvadž já mnohonáctekrát tady šla a ani ponížené vzdechnutí jsem nečinila: aspoň ať naposledy mou nehodnou poklonu učiním pro mne ukřižovanému Ježíši“, která slova poznovu bodla mnoho srdcí lidu přítomného a k pláči pohnula.

Po vykonané té modlitbě poodešli jsme zase dále a přišli jsme až k štátní svatého Jana Nepomuckého*), před kterou štátní, ať neklekla, přece ale hlasitě vykřikla a zvolala: „Svatý Jene, hajiteli cti a dobrého jména; za to tebe prosím, nehodná služebnice tvá; poněvadž jsem já pro mé hříchy nezasloužila, abych od hanby světské vyvobozena byla: aspoň za to tebe prosím, udiš a vypros mně ta milost u Boha, abych věčné hanby ochráněna a (od ní) vysvobozena byla.“

Když jsme na popravní místo přišli**), po vykonané ještě jednou spovědi a po dománuťm rozřezání vstala a lid prosila, aby obzvláště rodičové ohavné dítky ke všemu dobrému vedli, aby v ta ohavná místa ji (ne)nasledovali; odprávovala také všechny, kterým, jest-li kdy co anebo v čem ublížila, aby ji pro milosrdenství Boží odpustili.

Na to k smrti se již přiblížovalo; mně se dotýkala, abych já ten šátek, který na krku měla a svým vlastním rukama s krku sundávala (sic) jak mohla, mně do rukou dala, abych já šátek její, když se v Moravy ze služby navrátil, s duchovním napomenutím takový (t. j. týž) šátek dal. — Na to ihned klekla, duši svou v ruce Otce nebeského poroučela, poslední v slovech „Ježíši, Marie, Josef“ — stála — duši šťastně vypustila. — Na to ihned, jak jsme se do Hořic navrátili, za její duši u oběti Pannanky Marie Škapulřské*) obědována mše svatá byla, na které mnoho lidí našlo se dále a za její duši modlitby obětovalo.

Rozličná jiné příběhy a události.

Po krátkém čase po její smrti do nemocí

*) Stávala tam do nedávna, stará, ale nepřeháně u rybníku; ale rybníček zasypán a secha odnesena.

**) Slove až dosud: „na spravedlnosti“; je tam nyní od sechářův šikly pány goničky kříž.

tolicko-národní strana poví spojencům svým jasné a sřetelné, jak se věci mají a jakými zbraněmi odstraňováno má být zlo všechny třídy společnosti a celý národ obrozující. Katolicko-národní strana nezná jiného prospěchu, než prospěchu církve a národa a chrániti bude pravdivé a spravedlivé přivržence své před nástrahami v národě kořistlických živlův. Jsme toho pevného přesvědčení, že se každý věrný katolík připojí ku straně této a že s ní mužně a statečně vystupovati bude za nej-světější blaho národa.

Boží Tělo.

Slavný vůdce lidu israelského měl před svou smrtí troji delší promluvu, v níž ještě jedenkrát na srdce položil ochotné ostřiháti thory neboli zákona Božího všem krajanům svým. V první řeči vytkl též přednost národa svého mezi všemi ostatními národy řka: „To je vaše moudrost a rozum před lidmi, aby slyšce všechna přikázání tato řekli: Ať, lid moudrý a rozumný, národ veliký! Aniž jest jiný národ tak veliký, kterýžby měl boby k sobě přibližující se, jako Bůh náš přítomen jest všem prosbám našim!“

Máme-li zření k Božímu Tělu, kteréž právě u nás katolíci slušně a spravedlivě se oslavuje, můžeme všim právem zvolati o sobě: „Kde jest křesťan, národ, kterýžby měl Pána a Boha svého u prostřed sebe přebývajícím, jako my katolíci křesťané?“

Nemůžeme zde rozebírat zevnější lesk, a náberu, jež se jeví v holdování a křmení Božímu Tělu. Komu čest, tomu čest! Spasitel náš smí ji od svých dětí ba bratří očekávati, byť i výslovně nepřikazoval! Kdo jednoduše jen zná pravidla slušnosti, nezůstane tapým a nevšímavým divákem při vítězoslavném průvodu Páně. — Ale k tomu chceme ukázati, co na sta let před příchtem Mesiasovým u Israelitů bylo předpovíáno: Požehnaný, jenž se běže ve jménu Páně!

Nyní se ta slova rozléhají v chrámech našich

stěké upadl, anobř ten samý (sic — týž) den třeji se rozstolal a ani více nevstal pan páter Joannes Broš, kaplan Hořický; já pak před sv. Matoušem (21. září) k tomu (jsem jej) disponoval, aby s Pánem Bohem se smířil, což i také hned učinil; okolo 8. hodiny na noc se vyzpovídal, na to ráno brzo Viaticum (t. j. Velebnou Svátost) jsem jemu podal; dne pak 23. Septembris mezi druhou a třetí hodinou šťastně skončil a na místo jeho zatím za kooperatora P. Chrysanthus Trnka ze řádu sv. Františka od sv. Anny z Hradce (Králové) se dostal. — Na to vel. pan děkan Hořický, p. Václav Krňovský, ku pomoci duchovní (za) veliký pentz jednoho duchovního vychovával jménem pana Pátara Isaiáše, řádu sv. Františka, který svou neudrživostí zcela stejně trval (sic), až potom přinucen z Hořic odejít; v klášteru sv. Anny život dokončil, 1785.*)

V tom roce na kněžství posvěcen byl, jmenovitě před neděli Smrtelnou pan páter Wentzl Stáčka, krajan a rodič Mlázovský. Svou první mši svatou, jmenovitě na den sv. apoštola Filipa a Jakuba, v chrámu Páně Narosení Panny Marie sloužil v Hořicích. Svěcen ale byl na kněžství v městě Olomouci; nebo (jse) convictor (chovanec) v témt městě u pp. páterů Jezovitův, svá studia chvalitebně vykonal. Až potom do Hradecké diocese přijat, za kaplana do Hořic vzat byl od svého vel. pana střežka, toho času Hořického děkana a spolu vikariusa.

Léta toho 1785. měsíce Januárii, přijela komise na panství fundacionis Hořické a mezi jiným pohledáváním, když do Mlázovic přijela, vystavenou faru prohlídla, na ústíky se vypsala, dle svého námi usoudila, že by pro vzdálenost cesty

*) Týž klášter stával prý v Hradci na Podněstí Pražském, tam co nyní Lábe tebe. Když se stal Hradec pevností, kostel i klášter shořen a nový kostel i klášter na Kuklenách postaven jest; odtud jest tam kostel sv. Anny a fara jest bývalý klášter Minoritův, který na čas Josefa II. zrušen byl.

v každé zpívané mši svatě. Když po pozdrůvání na oběť se pje: Benedicite, qui venit in nomine Domini — není to nic jiného, nežli: Počínají, jenž se berte ve jména Hospodínové! O jak dobře rozuměli těm slovům přemnozí Izraelité, když je provolávali Kristu při jeho posledním vjezdu do Jeruzaléma! A s pošeňáním jest pokračoval příchod Vykupitelův — nejen když při mši svatě sestupuje na oltář; ale i tu, když přichází mimo chrám, aby osvědčil, že chce šelhati nám nejen v kostelích, ale i mimo kostel, všude, v městech, i dědinách.

Mesiáš již přišel — a každoročně přichází a do stonání světa přicházeti bude k lidu svému, jako nejlepší jeho přítel a vůdce! Ký div, že každý úspěšný a uvědomělý křesťan bez bázně a ostýchání — ať již jednotlivě neb ve spolicích — náležitou čest vzdává Veličenstvu Největšímu!

A kdybychom něčeho více neměli od toho Boha, nežli ten chléb vezdejší, již za to bychom mu povinné díky činiti měli vesdy.

Ale ten Bůh, jenž se právě pod spůsobou chleba obnáší, pravil v době nejhoršího pokušení k poškrtávání a chlebařství: Páno jest, ne samým chlebem živ jest člověk, ale každým slovem Božím!

My katolíci na výsost číme slovo — slovo ulečtilé každé, a slovo Boží všeliké! Řeči nálečtilou, prostou a prázdnu všelijakých nadávek a surovostí, vyniká člověk nad člověka!

C) pak ale nejvíce šlechlí řeč každého národa? To je zajisté slovo Boží — písmo svaté. Dobře číní Izraelité, že čtí bibli, a zvláště thoru a z ní nejzvláště desatero. Tak již čest náležitou vzdávají slovu Božiu, jež od Boha samého vka-meno, na deskách kamených napsáno bylo. A my katolíci bychom měli se báti veřejně a rozhodně uctívati Slovo Boží, jež se vtělilo, aby nás vykoupilo, a jež pod spůsobou chleba nám se dává za pokrm?

Aj ta se teprv dovršuje úcta k nejalovnějšímu Slovu Božiu — jež nejen chléb vezdejší pro časný tělesný život nám dává; toto Slovo Boží sílí i naši duši, skytajíc rozumu pravou osvětu, určí největší slast a vůli nejmocnější posilu — a sjednocuje nás v jedno tělo, v jeden mohutný náč. To působí Boží Slovo o Božím Těle, budí rozhodnost ve službě Boží, a odhodlanost k plnění povinností, a k sebeoběti!

Lutický list.

Z. — Ve středu po svátcích velkonočních konala se jako každého roku valná hromada Matice srbské v Budyšině. Z rozpravy jednatele, kanovníka Skaly vyjímáme, že Matice pozbyla uplynulého roku svého předsedu Kalicha, který se přesídlil na jiné místo; po něm zvolen předsedou kanovník Jarij Lusčanský, který několik let řídil k všeobecné spokojenosti lutický seminář v Praze, kde byl známou a váženou osobností. Znám také docela dobře česky a jest nám velice nakloněn. Proto vyslovujeme z toho svoji nemalou radost, že po odchodu Kalichově mu byl svěřen důležitý úřad předsednický, který po více let zastával nezapomenutelný Hórnik, jehož důstojným nástupcem jest zajisté Lusčanský.

z Horie zasluzné bylo, aby městys (mestočko) Mlázovic svým pastýřem zaopatřeno bylo, usilovala. Při té komisi byl Jeho Milosti pan Josef Ritter Stallmeister Jeho Milosti Arcibiskupské a spolu bývalý Rittermeister vojenský; a Urozený p. hejtmán Rožmitalský toho času, který mně — tak milostivý byl — radu dal, abych já se při jeho knížecí Milosti arcibiskupské ohlánil a o tu Mlázovskou faru se ucházel, že chtějí býti moji patronové a přímluvci. To jak zvěděl velebný pan děkan, velikou kyselost naproti tomu a nejvíce naproti mně měl, ať já toho času nevinný v tom jsem byl, poněvadž ne tak [jako jsem falešně přednesen (sic — adán) a obžalován byl], jsem pokračoval, ale to bylo skrze poslaný memorial poníže. Knížecí Milosti arcibiskupské do milostivé paměti jsem se toliko poručil; co sice dálejšího oznámil vel. pánu děkanovi Urozený pan Tomáš Grím (?), toho času po smrti pana Ehra vyvolený knížeclou paaství vysoce meriturovaný (zasloužilý) pan inspektor. Ze bych já byl (ne) na faru Mlázovskou mocí toužil, ale toliko, kdyby budoucné Hofický od Mlázovské*) rozdělens (sic) byla, do milostivé paměti jsem se poroučel. Ta vejmělna, ať poněkud místo malé měla. Zatím ale co se státi mělo, ať zcela souplna se nestala, mje však méně obyvatelům Mlázovským později usadit se učinilo, co dále obšíraji vyjádřím.

V tom roce 21. Maji postavil sv. křtís, co se do Chodorie jde, pan Jan Novák, soused Hofický, který se svěřil ode mna, jmenovitě dne 31. Maji, když do Chodorie posel z Horie vedena byla, totiž třetí den svatodušní.

Téhož roku počestná obec Mlázovická ke eti a, chvále sv. Jana Nepomuckého štátní kame-nou pořídila a ji nákladně postaviti dala a tu světil vd. pan děkan Hofický, jmenovitě na des sv. Jana Nepomuckého, dne 18. Maji.

tom roce dne 12. Junii nešťastná bouřka

*Opisné: Mlázovská od Hofického.

V srpnu minulého roku posbýla Matice srbská dávného člena a příznivce, totiž praclata Jakuba Baka, který zemřel v lázních Wildungských v vysokém stáří. Bak byl spoluzakladatelem pražské „Serbowky“ (spolku tu lutických Srbů v pamětném semestru), dále redigoval několik let časopis matiční a účastnil se činné národního ruchu v La-bol. Největší část svého majetku odkázal na é vystavěnou kostelní v Bačoni, kde také tělo jeho odpočívá pod hlavním oltářem. Matičnímu domu odkázal 600 hřiven.

Matice přibýlo v uplynulém roce 16 členů. Hlavním úkolem matice jest syni starati se o stavbu nového, důstojného domu matičského, který by byl střediskem všech saah a prací národních. Ke stavbě jest však potřebě peněz. O ty se staral všemožně výbor; zvláště se v té věci vynasme-nává známý pracovník dr. Muka, redaktor časopisu matičního „Lutice“, jež rediguje od čísla 4. s kaplanem Mikulášem Andrickým. Dr. Muka získal od svých přátel 1800 hř. a od kněze Adama Sapiehy v Lvově 2000 hř. vedle mnoha jiných menších darů. Mimochodem připomínáme, že písař těchto listů zahájil akci ve prospěch sbírek za matiční dům v Budyšině ve všech seminářích česko-moravských; sešlo se celkem asi 70 zl., tedy dosti značná částka. (Dary přijímá též Prof. dr. Arnost Muka, Freiberg, Sachsen.)

Národovci lutičtí vynasmeňovali se nově dnu obětovnosti, jen aby co nejdříve byla uskutečněna jejich snaha, zříditi důstojný dům spolku. Již 11 let přispívá kanovník Herrmann, farář ve Wo-trows, každého roka 100 hř.; tyž si získal ne-malé zásluhy o písemnictví domácí, že vydává svým nákladem časopis „Lutici“, jež má pouze asi půldruhého sta odběratelů, takže většina ná-kladu vede pan kanovník obětovně sám. Jinak by nebylo možno vydávati podobného listu, poněvadž jako orgán vědecký jest určen nepatrnému kroužku vzdělaného štenářstva luticko-srbského. Abychom podporovali svoje bratry skutkem, bylo by dobře, kdyby hojný počet odběratelstva se přihlásil s Čech na tento časopis, který stojí ročně pouze 2 zl., vychází měsíčně. Adresa administrace jest: Kan-onik Pfarrer Jakob Herrmann, Ostro bei Pan-schwitz, Sachsen. — Že není žádáno mnoho na vzdělání českých, jest nade vši pochybnost. Časopis psán jest pravopisem skladným, jasyk není tak obtížný, poněvadž jest nám nejpřístupnější, ať na malé výmky jest mluva srozumitelná. Dou-fáme také, že této naší žádosti bude vyhověno, jako bylo vyhověno vyzvání slováckého časopisu „Doma a Školy“, který by byl rozhodně sanikl, kdyby česká veřejnost nebyla se ho ujala a za-jistila jeho další činnost 300 předplatiteli. Kdo máte, nechť tedy obětuje ty 2 zl. na časopis Lu-tici, který toho skutečně zasluhuje, poněvadž jest dobře řízen; všimá si též pilně našich zále-žitostí, jakož i všech národů slovanských.

Z pozůstalosti Michala Hórniky dostala Ma-tice 500 hř., pak odstoupil dr. Muka svoje po-jistné životní na 5000 hř., takže sbírky utěšeně pokračují. Tu všecko ještě však nestačí; proto třeba ještě větší činnosti v tomto směru, aby se stavba se mohlo co nejdříve počíti. Matice měla příjmů 2432 hř. a vydání 2316 hř., takže se jeví přebytek 116 hř., čímž jmění matiční vzrostlo na 5049 hř.

mezi ocháblem (sic) Božím Těle v neděli přišla a velikým krupobitím, tak že mnohým ubohým obyvatelům velikých škod na oeni nadělala.

Na den nanebevzetí Panny Marie svěřila se štátní Neposkvrněného Početí Blahoslavená Pa-neoky Marie, na cestě, co se jde do Milovic, ná-kladně ozdobena od velectného pana Šimona Ja-koeba Wiella, toho času vysoce meriturovaného Hejtmána Hofického. Na té štátni spatřuje se nápis, který jsem já jakožto kaplan Hofický složil*), jako i též na štátni sv. Jana Nepomuckého v Mlázovicích sepsal; ta ale štátni světil velectný pan děkan Hofický, který po odloučení má avatě se z Mlázovic navrátil a po poledních (sic) na den nanebevzetí Panny Marie na to místo s procesím hlutným, s trumbami a bubny a množstvím lidu šel. Že pak ale teprv po odloučení malé má sv. z Mlázovic přijel, příčina byla ta, že ten týden odloučil (?), nebo před tím dnem, totiž 14. Au-gusti, nešťastný pád ohně (se) vznikl a mnoho stavení: domky a chalupy, spolu se stodolami v prach a popel obrátil, tu, co se sejde od Horie, v stodole počal (se) ohně a až do příbytku Vícha s drabě strany až k Francovi Kleczarovi dosa-hoval; a kudy byla nebyla pomoc, předně Boží, přispěl uroz. pana správce Chotěšského, toho času paná Jana Jelínka a Reddy, vdp. faráře Novo-vešského, snad by celá mestočko (bylo) v popel obráceno bylo; že pak ale pan správce se svým lidem následitě ku pomoci přispěl; tedy ohně přet-řhli, když obzvláštěm vynasmeňováním statek po-tašům (v) France Kleczara obhájili.

(Přetřesování.)

*) Stojí tu slova (tužme) až doavád na Moheljku, ježto není Neposkvrněného Početí, nábř jako Královna nebeská, a štátnem a štátním na ruce. Nápis byl třetí (chronografickou) lutický, český a německý; ježto ně-mecký za posledních dob někým vydrábněn.

Ze zásluhy o matiční dům byl jmenován čestným členem matice kanovník Herrmann a kníže Sapieha, rovněž pak štitel Wiella v Budyšině na svoje zásluhy o písemnictví luticko-srbské.

Nabě národopisná výstava vabedila ohlas me-ze Hci ve všech okolních zemích. Hlavně Němci vsali se z nás přikládá a starají se o to, aby pa-mátky jejich byly zachovány a uspořádány v mu-seích. Výsledkem těchto saah v národopisném uboru jest zřízení národopisného muzea ve Vídni, které jest v písemu proda. Svého času jsme se zmínili, že z Lutice přišel na výstavu tři saale v oboru tom a podával také o ní správy na pří-slouchajících místech.

O národopise se pracovalo také pořádu mezi lutickými Soby, avšak letošní výstava dráž-danská dala podnět ku práci společné; bylť usao-seno pořádati národopisnou výstavu luticko-srbskou jako oddíl výstavy všeobecné, Serbska národopisna vystavení! Zajisté výborný to úkaz, že Srbstvo ještě nezbytno, jak ná národní hymne. Tím sa-jisté také bude probuzen zájem živější v věcech národních, jak se již částečně ukazuje.

Látky na výstavě této bude dosti, pr. tole obecná kultura nesetřela všech zvláštností z ná-roda srbského, který jest ještě velmi zachovalý, takže není naděje a bázeň, že by v brzkém čase vyhynul.

Zvláště se komají příspěvy k národní slavnosti pořádané 5. června, kde účastníci se objeví v národních kroji. Tato slavnosti hodlají se účast-niti zvláště lutičtí Serbové, protože tam námnoze zachován národní kraj, ovšem většinou jen u žen.

Tu chtějí ukázati Srbové v krásném průvodu svůj kraj i svoje národní svyky. Zjměna se má pořádati průvod srbských „křtířů“ (velkonočních jezdců) a zpěváků, různé „krasy“ srbské z krajina lutických, srbské křtiny, průvod srbských „kon-firmanů“ a svyky pohřební, průvod srbských vje-řtů, rybářů a odnauků; dále mají se tu objeviti dělníci ve všedním kroji pracovním, mlátcové s cepy, kteří domlátili a nosou výmlatek, helky jdoucí na trávu, šenci a žačky i jiní pracovníci, srbské „berci“ s honalemi (národní píveci), kole-mazníci, Srbové jdoucí ze všech stran na trh.

Tot nepatrná ukážka, co na srbské výstavě v Drážďanech bude lze viděti. Pořadatelé obecné výstavy přicházejí vřelě vstříc lutickým Srbům, což lze otevřeně vysloviti k jejich chvále. Proto-ktorát nad touto výstavkou přijala saska princezna Matylda. Společnou práci všech lutických ná-rodovců, jakož i lidí dočkáme se krásného obrasu celkového o životě a svycích, jakož i památkách národa luticko-srbského.

Přejeme výstavě mnoho štáru.

List z Prahy.

—a. V Praze, 3. června. (Př. dopla.)

V konviktském síle konal 17. května katol. lidový spolek pro Prahu a okolí první veřejnou schůzi. Účastníků bylo přes 600, mezi nimi na galeriích četné dámy. Ze šlechtý přítomen byl hrabě Vojt. Schönborn. Z duchovenstva viděli jsme vdp. kan. dr. Buriana, chefredaktora Kopala a jiné. Po uvítací řeči pana předsedy V. Kotrby ujal se slova první řečník dp. Šimon, který v dlouhé, půl druhé hod. trávající řeči lidil nrydější sociální po-měry. Za velmi záslužnou věc pana řečníka uvá-díme jeho mužné vystoupení proti nemravné lite-raturě, která hlavně káží naši mládež, vytýkal vším právem hlavně Č. Politice onu známou soudní rubriku a pikantní správy denní. Ukázal na zhouby vlivu po-znografických časopisů „Věští“ a pod., po kterých dychtí mládež a jimi se morálně káží. V dalších svých výrocích nabádal posluchovatě k beslu „svý k svému“ a praktické pokyny dával k jeho provádění.

Dp. Šimon má příjemný orgán, živý přednos a doufáme, že se vyškolí na lidového řečníka, kterých máme dnes tak zapotřebí. Hlavní však jest, aby naši řečníci důležitou otázku sociální studovali a důkladnými vědomostmi vyzbrojeni na řečníště vystoupili. Doufáme, že katolický lidový spolek rozproudí v Praze ruch katolický. Jest již nejvřt na čase.

Listy pokrokové v poslední době s Rad. Li-sty v čele věnují tak svaznému klerikalnima hnutí největší pozornost. R. Listy přinesly dva dlouhé články o nepříteli pokroku. Co tu napsáno o klerikálech, jest takovéto znění, že by vlastně po-soudu R. Listů patřili klerikáleové všichni do ká-zně. To charakterisuje hnutí pokrokaté, šlema až náč k stavu duchovnímu.

K nim se řadí důstojně „Šipy“ a realistický „Čas“. Ze osobou nejvíce napadenou jest nejd. biskup Brynych, o tom se rozepisovati nebudeme. Jako listy sociálně demokratické tak i tyto listy sverné mlčí o národních škádcích a pijavcích, o šledech a podobných lidech.

Ostatní si páni navzájem pilně nadávají. Čas, Radikální Listy, Rozhledy, pak páni z Moderní Revue si notně ocházejí vlády a vytýkají si všechny etnosti. Zrádci a chlebičkáři jest mezi nimi dost, jak v těchto bitev vidíme.

Mimo kat. lidového spolku zorganizoval se jiný spolek s tendencí antisocialistickou, jest to „de-

„**Český list**“ je již dříve redaktor „Českých Zprav“ „**Český list**“ o tom v „Nár. Listy“ opatrně mluví. Kdyby o hnutí „**Český list**“ psaly, možná, že by strachy z nevědomosti od obchodních domů Ohlra, Jelineka a podobných a to přece nejde. Za to si však má právo na moravských klerikálních v číslu ze dne 30. května. V úvodu tomu vskypěla stará barakova krev, která v redakci N. L. proudí a jen z oportunismu ta a tam delší dobu na vepk nevytrýskne. Článek ten jest takového tonu, že bychom jej měli pro všechny doby svědčit, až zase budou svobodomyšlní poslanci na ochotných mluvit, že nejsou proti stavu duchovnímu namítati.

Funkční článek byl v okamžiku, kdy psal, vši rozvahy prost a psal ve vědomí, kterým snad po vykonání činu sám lituje. Zde ukázali se píši v celé své nahotě.

Naše strana katolická tento článek bez odporu přemluví.

Musíme též čtenářům „Obnovy“ oznámiti vznik důležitých nových podniků katolických. Jest to „**tišková liga**“, která nejd. konsistenci pražskou a místodržitelství jest povolena. Tišková liga měla první svou valnou zastávku v pondělí dne 1. června v místnostech redakce „**Vlasti**“ za přítomnosti policejního komisaře a svolena za předsedu dr. Rad. Horáky. Tišková liga jest spolek politický, který má za účel hájiti čest katolických osob, korporací, sjednati nezajímavým napadeným právním záležitostem, dávat poslaneckým katolickým materiál na obhajobu působnosti církve.

Tišková liga usnesla se přehlídka soustavně veškeré české listy, které mají tendenci protináboženské a jejich činnost kruhům katolickým v listech katolických oznamovati a kritizovati. Jest to, jak slavný apologeta P. Weiss v „**Linzer Quartalschrift**“ již často psal, malá apologetická kancelář, která důležitěmu tomuto úkolu se vši horlivostí nyní věnuvati se chce. Soustavně se budou přehlížeti listy sociálně demokratické, pokrokové, realistické, belletristické, pokud mají tendenci protináboženskou, pak krajinské listy svobodomyšlné a hlavně svobodomyšlný orgán N. Listy. Též bude náležitá pozornost věnována literatuře nemravné.

Všeobecný údiv i mezi laiky budí zakaupení domu pro kolleji Arnošta z Pardubic ve Smetanově ulici č. 10 za Nár. divadlem. Jest to velká prostorná budova o dvou poschodích s velkým dvorem.

Obětavost strany katolické, která bez hluku a reklam pracuje, dochází uznání i od nepřátel, kteří si přejí, aby jen trochu podobná obětavost panovala ke kolleji Husově v táboře svobodomyšlném. Připravuje práce k sjednutí literárnímu sdružení „**Vlasti**“ a k sociálním přednáškám s tím třetího dne spojeným jsou v plném proudu.

Prof. Masaryk, který si ve svých spisech „**Česká otázka**“, „**Naše nynější krize**“ a „**Jan Hus stáje**“, že nemáme žádné studie o pracích a životě Havlíčka, Palackého a že jejich program ani neznáme, má být spokojen. Modrá knihovna v posledním svazku přinesla studii o Palackém. Bude-li tak objektivně jako je spis „**Bílá Hora**“, pak můžeme být si spokojeni.

Nyní jest i na nás řada, abychom do příštích voleb na říšskou radu, do kterých své katolické kandidáty postavili odhodlání jsme, vypracovali náš politický a sociální program, s kterým před námi voličstvo vystoupiti budíme.

Co týden dal.

Říšská rada projednala v posledních schůzích předlohu o odpisování daně pozemkové za příčinou škod živelních. Finanční ministr Bilinski prohlásil při tom, že vláda již se spřátelila se snížením daně pozemkové o 2 a půl mil. sl. Panská sněmovna schválila vládní předlohu o volební opravě; br. J. Harrach tlumočil požadavek, aby sněmům vrátilo se právo k obsazení říšské rady. Zítra bude říšská rada odročena.

Delegace byly v sobotu zahájeny v nové delegační budově v Pešti. Za předsedu rakouské delegace zvolen byl baron Chlumecský, za místopředsedu hr. Vetter. Za předsedu rozpočtového výboru zvolen byl hr. Vetter. Z českých delegátů zvolen do rozpočtového výboru dr. Kramář. Výbor počne své práce dne 10. června. Společný rozpočet na r. 1897. jenž byl delegacím předložen, vyžaduje požadavek sl. 160,584,751, z nichž je hrazen vlastními příjmy sl. 2,741,283, tak že zbývá potřeb sl. 157,843,478. Po srážce čistého celního přebytku per sl. 50,587,130 jest ještě třeba sl. 107,256,348 z nichž po srážce 2 procent na uherský vrub, připadá na Rakousko sl. 73,587,752, na Uhry sl. 31,587,479. Z úhrnného požadavku připadá na říšské výdaje sl. 142,109,964, na mimořádné sl. 18,474,787. Ministerstvo zahraničních vztahů žádá sl. 4,096,900 (více sl. 186,200 než letos); ministerstvo vojenství sl. 154,280,959 (více sl. 4,074,998); na vojsko samotné připadá sl. 140,179,699 (= sl. 125,382,512 řádných a 14,797,187 mimořádných výdajů) na námořnictvo sl. 14,081,260 (= sl. 10,486,060 řádných a sl. 3,600,200 mimořádných výdajů). U porovnání s letošním žádá se na vojskové více sl. 3,574,998

na námořnictvo více 500,000 sl. Ministerstvo vojenských potřeb pro zabrané země obnáší sl. 3,532,000 brutto a sl. 3,425,140 netto; z čehož na Rakousko sl. 2,396,198 na Uhry sl. 1,036,942 připadá. V pondělí představiteli se delegace obou polovic říše sešli. Na holdovací řeči barona Chlumecského v rakouské a Kolomana Seella v uherské delegaci odpověděli čtená stejnos řeči, ve které se zmínili nejdivně o smrti arcivévody Karla Ludvíka a dále pak o poměrech zahraničních. Rakousko oznamuje se ku všem velmocem v nejlepší poměrech, k čemuž přispělo pevné a svých cílů vědomé chování trojspekla. Jako dílo konsolidace složí považovati také uznání knížete Ferdinanda Tureckem. Rakousko sledovalo také a vřelým soucitem zálibou v Africe, kde armáda věrného spojence zápasila těžce s nepřitelem daleko silnějším a čest italského praporu udržela. Letos též budou ukončeny práce v Železných bránách, které Rakousko uložil berlínský kongres. Dílo to bude mít příslivý účinek na obecudu. Poměry v Bosně a Hercegovině jsou normální a budou obě země s to, aby v nastávajícím roku kryly své potřeby samy.

Bývalý místopředseda český, hr. Fr. Thun byl jmenován nejvyšším důstojníkem arciknížete Fr. Ferdinanda.

Korunovační slavnosti v Moskvě přivodily nejen mnohé radovánky, ale i neštěstí. Car chtěl být hostitelem národa. Na úřad pláni a Měřky vystavěny byly boudy s potravinami a nápoji, jež měly být lidu rozdávány. V zastupech přes půl milionu lidí nastala taková tlačenice, že bylo rozmáčeno přes 2000 lidí, několik set bylo těžce raněno.

Všelicos.

Za první pololetí letošní mají se předplácet ještě mnozí pp. odběratelé, jež znovu slusně prodímo za brzké vyrovnání.

(1.) **Dříve snát a potom tupit.** Čtenářstvo naše dobře ví, že se — dle náhledu mnohých až tak, že to nespokojenost vzbuzuje — vyhýbáme polemikám vůbec a s evangeliky zvláště. Jelikož však pardubského p. purkmistra Hoblíka, panem ev. ref. kazatelem Šádkem vlastně redigovaný list — „**Hlas z Sions**“ — neustávají vše katolické způsobem „**křesťanského**“ listu nedostojným tupiti, při čemž dle pokrokové šatlony nejen náš adp. biskup nýbrž i náš jistě mírumilovný list v posměch jest uváděn, předkládáme obecněstvu — na místo obrany — následující slova evangelického norvěského boboslovce Dra. Kroph-Tonninga k úvaze. Protestantský tento boboslovec poslouchal konference katolického P. Scheera v Christianii a pak napsal: Věci mají se takto, že ani jeden z tisíců plně a jasně nerozumí, co v skutečnosti náhledem našich odpůrců (katolíků) jest, ani ne v těch článcích, kterými se lišíme, neřkuli aby znali odůvodnění jejich učení. . . . My zapomínáme, že máme před sebou společnost, . . . jejížto mravní síla v tom záleží, že společnost tato své tradice nikdy nezapřela, tradice v učení a životě . . . Není v pravdě dilem, jež by se obratem ruky vykonati dalo, — tuto velkolepou soustavu, která ve všech svých částech se životními kořeny církve od časů nejstarších vnitřně souvisí, a jasností a bez chyby pojetí, neřkuli konečně platná o ní soud vynést. Tento výrok pravdu upřímně hledajícího, slechetného a učeného protestanta jest nám lepším zadostiučiněním, než jakákoliv polemika s listem, který zvláště za vedení zmíněného — ostatně jako pozitivně nevěřícího známého kazatele — pln velice nízkých nájezdů na nás jest. Odpovídáme jen slovy: Dříve snát a potom tupit. Neplatí však tato slova jen Hlasům ze Sions. Převeliká část dle jména katolické intelligence nebere si práci, aby soustavu katolickou řádně poznala. Přemnozí ji bojovníci proti církvi katolické a její reprezentantům znají církevní nauku, její dějiny, její působení ve světě překroucením protestantských, anebo ji neznají vůbec. Biskup ermlandský pravil: „**Králi Mida:ovi** bylo vše, čeho se dotekl, zlatem; protestantům jest vše, i to nejrozumnější, nerozumem a ohavností. Tento protestantům podobní jsou přemnozí dle jména katolíci. Vše katolické jest jim předem omezeností, obrana a výklad nauk katolických se neře, to je „**klerikální**“ — to jest tolik, asi jako přehnaností. Kdo však katolickou soustavu zná, ten se ji nejen odnaučí tupit a hánet, nýbrž musí si ji zamilovat. Kdo katolicismus poznal — ten se ho naučil milovat. — Rekl bych tedy odpůrcům našim: Poznat a pak není možno než milovat.

Počet vojska v Rakousku i v ostatních státech pro případ války. Pro příhodu války měly na konci roku 1895 státy vojsk, zemských obran a ve zbraní vycvičené domobrany dohromady 12,335,500 mužů řádového vojska, 4,160,000 mužů zeměbr. a 5,421,500 domobrany, a sice: Anglie 743,000, Belgie 265,000, Bulharsko 304,000, Černá Hora 50,000, Dánsko 59,000, Francie 3,984,000, Monako 500, Německo 3,400,000, Nizozemsko 320,000, Norsko 72,000, Portugalsko 220,000, Rakousko 2,852,000, Rumunsko 235,000, Rusko 4,855,000, Řecko 156,300, Srbsko 336,000, Švý-

carsko 291,000, Švédsko 400,000, Španělsko 528,000, Turecko 1,013,000.

Obyvatelstvo evropské vzrostlo od r. 1865. do r. 1895. o 39,922,800 duší. Z tohoto přírůstku připadá na Rusko skoro polovice: 12,510,800 duší, na Německo: 4,522,200, Rakousko-Uhersko: 3,502,200, Anglii a mil. 452,400, Turecko: 1,100,000, Francii 674,000 (od roku 1890. však ve Francii obyvatelstva stále ubývá, onen přírůstek tedy platí jen za léta 1885—1890, a to byl větší). Zbytek přírůstku (5,161,200) spadá na ostatní evropské státy.

Daně v Evropě. Dle statistiky za r. 1895. největší daně na 1 obyvatele připadá v Portugalsku: totiž 794 fr. (skoro korun), ve Francii 677 fr., v Anglii 529, v Nizozemí 480, v Itálii 417, v Rakousku 364, v Belgii 350, ve Španělsku 339, v Řecku 334, v Německu 274, v Rumunsku 192, v Rusku 146, ve Švýcarsku 25 fr. atd. Neznají to však, že by, kde je daň menší, byl za to větší blahobyt (Anglie vůči Rusku), ani zase, kde je daň větší, že by tam musilo být více bohatství (Portugalsko nebo Itálie vůči Německu).

Propití milionů. Všeobecný spolek proti zneužívání lihových nápojů rozasílá za příčinou získání nových členů veškerým korporacím apribuzněním obádné provolání, v němž děje se také zmínka, kolik milionů se u nás ročně průměrně propije. Dle výkazu toho spotřebuje se 676,470,000 litrů kořalky, 5,453,600,000 litrů piva, 322,000,000 litrů vína čili na jednoho obyvatele 135 litrů kořalky, 1078 litrů piva a 644 litrů vína. To stojí jednotlivce 30 zl. ročně a veškeré obyvatelstvo přes 1500 milionů zlatých.

Na zachování historických památek Kunětických darovali dále: Jeho M. nejdp. biskup Litoměřický 15 zl., jistá šlechtice 5 zl. šl. Zderadecká ze Zderadic 1 zl., rodina Boučkova z Přelouče 12 zl. p. Adolf Štěpánek, hotelier v Chrudimi 2 zl. Anonymus 2 zl. 80 kr. Zaplat Pán Báh. Za další bojné, příspěvky se snažně prosí.

Boj pokrokařů s realisty. Mladocheský týdeník kolínský „**Český list**“ píše v posledním čísle: „**Realisté** a pokrokaři, otcové a synové jsou si ve vlastech. A pračka šití se i v táboře posledním mezi dosavadními spolubojovníky. . . . A není pochyby: boj v řadách pokrokařsko-realisticko-dekadentických ukončen hned tak nebude. Dříve aspoň musí být na slunce vytaženo kde jaké špinavé prádlo. A ještě je ho po ruce hodně! Náramně hezká podívánka na všelike ty reformátory, apoštoly umravňení a humanity, bojovníky pro očistu českého života, když navzájem tabají se za uš a strkají se před publikum — v nedbalých, ve špinavých županoch, na nichž jeden dráběmu ukazuje skvrny. . . . To jsou tedy ti lidé, kterým vše bylo u nás nedokonale, nízké, nepoctivé a nemravné a kteří ve všeobecné tu potopě nemravnosti a nepoctivosti samojediní čínali tu do výše jako ostrůvek nade vše povýšené mravnosti, opravdovosti, poctivosti atd. A zatím podívejte se, co nyní jeden o druhém povídá? Brrr: až se otfesete, tolik nízkosti, tolik oškli-vého slyšíte. . . . Skola realistického „**Času**“ ukazuje ovoce. Už dožrálo. Je všecko shnilé. Deset let rozlévaly se do malých duší nenávisť, negace, skepse, otrlost, furiantství, klepařství — malá seménka dnes vzrostla v obrovské přisery, které požírají i své původce. Prožili jsme léta, kdy pozitivní práce se necenila. Ale slovo měla kritika. Kdo uměl být jizlivým a trhavým — byl pánem dne. A ovšem tím lépe, čím byl jizlivější, trhavější, hrubší. Realistický „**Čas**“ zavlel éru z dob romantických: éru loupežnictví. Ale realistické loupežnictví bylo je neskonale horší, podlejší, knusnější. Od několika let v Čechách není nikdo jist: literát, politik, žurnalista, nikdo, kdo poněkud jen o veřejnost zavádí. Čihá se všude: a obáskem nejnížších úrážek, s celým arsenálem perfiidi a prostředků, pomocí jichž lidé „**dělají se remožnými**“. „**Čas**“, moderní toto loupežnictví, organizoval a pořádá své výpravy týdně. Kdo nezpívá podle jeho písničky, děj se co děj, musí být zabít, a kdyby byl sebe lepší člověk. A toto loupežnictví děje se pod praporem „**česko-bratrské humanity**“!

Zvěsti z východních Čech.

Instalace vys. důst. pana kanovníka Jana Bartáka v Hradci Králové odbyvána byla v neděli, dne 31. května v kath. chrámu. Páně sv. Ducha za přítomnosti kath. kapituly a mnoha vynikajících osobností našeho města. Instalační obřady počaly o půl 10. hod. vzýváním Ducha sv., načež dle obvyklého řádu instalovaný p. kanovek promluvil nejprve latinskou řečí k svému instalatovi, vys. důst. panu děkanovi kapituly a ke všem pánům kanovníkům, nastávajícím spolubratřím, v níž vzpomínal všech dobrodinců svých, kteří ho připravili k jeho dráze životní a kteří základ položili k důstojnosti, v níž uveden být měl, jakož i těch, kteří otevřeli mu k ní cestu. Vzpomínal svých zvěčněných profesorů, líce své studia, své působení v rodné vlasti Moravě, vzpomínal zásluh vys. důst. p. arcijáhna a kanovníka J. Šrůtky, který podnět dal, že rozhodl se opustit rodnou diecesi Olomouckou a přijati za marku diecesi české, v níž přes 30 let působil při konsistorijní kanceláři zároveň pracuje při zdejším kostele Nanebevzetí P. M., kdež působil jako ka-

zatel a oblíbený zpovědník. Když byl ukončil, promluvil vys. důst. pan kapitulní děkan, vítaje nového pana kanovníka ve středu kapituly a ukazuje na svátek Nejsv. Trojice, o němž instalo- vaný do kapituly přijímán byl, prosil pány ka- novníky, aby nového spolubratra přijali s láskou, jež základem jest každé jednoty. Po té složil nový pan kanovník instalační přísahu a obléknut byl v roucha a odznaky důstojnosti kanovnícké, než obřady ukončeny byly chválozpěvem Ambrosián- ským „Te Deum“. Hned potom sloužil nový pan kanovník slavnou mši sv. Vya. důst. panu ka- novníku dostalo se k jeho jmenování mnoha a mnoha blahopřejných projevů z diecese i mimo diecesi, z Čech i Moravy, z kruhů kněžských i laiků. Mimo mnoha jiných dílem účastnili se installace dílem k ní své blahopřání písemně i ústně zaslali P. T. pánové: Ferd. Bursík, opat a prelát v Želivě, prelát Raus v Brně, kanovníci Kulda a Kafka na Vyšehradě, kanovník a c. k. univ. prof. Dr. Krytůfek v Praze, probošt Le- opold Mazák v Poděbradech, čestní kanovníci Br- něnští Kapusta a Kirchner, čestní kanovníci Pe- regrin Novák v Novém Městě nad Metují, Šmíd v Merfeldorfu, Monsignore Weigert, c. k. voj. farář ve Vídni, Dr. Cába, c. k. voj. farář a č. kan. v Josefově, profesori bob. fakulty v Olomouci, Dr. J. Tittel a Dr. J. Kubíček, bisk. notář a quardián R. Cihlák v Olomouci; míst. rada V. Šolta zde, vrchní fin. rada dr. Domlivil v Brně, okr. hejtmán Fencí v Ném. Brodě, vrchní berní inspektor Koutník, president kraj. soudu V. Von- dráček, st. návladní A. Rinda, profesorské sbory středních škol v Hradci, Jičíně, Brně, Příboře, Rychnově a j., bar. Spens-Booden, br. Berchthold, Rych. Sveens-Spork, bar. M. Baumgartenova, c. k. setník Zeisel, Müller a Mildénburka a četní je- dnotlivci z Hradce a odjinud. Končíme verši básně, kterou zaslal p. kanovníkovi staříček pěvec Vyš- hradecký B. M. Kulda k jeho jmenování:

I pracuj dále obnovenou silou
pro církve slávu, pro vlasti přespánilou;
všech sármutků a trudů na vždy prost
bud milovaným bratrům na radost.

Bud zdráv a vezdy tělem, duchem čilý
a Moravu zdob, kraje naše milý;
jak posud heslo fid Tvůj každý čin:
„Jsem Církve, Vlasti obětavý syn!“

Nové spolky katolické. Stanovy katol. vzděl. spolku „Svornost“ ve Žďárkách u Hronova a Sv. Václavské jednoty rolnícko-farmaceutické katol. mužů a jiných v Horních Štěpánčicích u Jilemnice byly místodržitelstvem schváleny. „Zdař Bůh!“

Sjezd Jednoty zpěváckých spolků v Hradci Králové na dny 28. a 29. června ustano- vený bude pro naše pěvecké jednoty významným zvláště usmírněním jednáním delegátů, jež položeno na pondělí dne 29. června; zabývá se bude zvláště vytknutím zásadních norem k opravdové reorganizaci sborového pěveckého hnutí. Případné návrhy nechť členové Jednoty — zpěvácké spolky — nejdele do 6. června zaslou předsedovi Jednoty, p. prof. dr. Kaufmanovi do Prahy.

Šňatek. Pan Fr. Škvíranek, pošt. asistent, a pí Camila Škvíránková, roz. Patochova slavili šňatek dne 2. t. m. v chrámu Páně sv. Ducha.

„Rychlovlak“ na severozápadní dráze na trati Praha-Hradec a Chlumec-Trutnov pozná se jediné dle toho, že cestující musí za něj zaplatit o 40% sryšlené jízdné; jinak jede stejně rychle; zastá- va na všech stanicích a má stejné „výhodné“ při- pojení jako osobní vlak. Číslice nám to ukáží: Osobní vlak č. 414 (z Prahy 11/11 dopol.) jede do Hradce Králové 3 hod. 9 minut; rychlovlak č. 404. (z Prahy 2 hod. odp.) 3 hod. 5 min. V opačném směru ry- chlovlak č. 413. jede z Hradce Král. do Prahy 3 hod. 22 min. Kdo jede rychlovlakem č. 413. z Hradce do Nov. Bydřova, musí čekat v Chlumu skoro plně 3 hod. na připojení; kdo jede týž rychlovlakem do Čáslavi, čeká ve Vel. Oseku skoro 1 1/2 hodiny 18 pu- divením, ale zároveň se vztékem táh se cestující: Proč se tomu říká rychlík a proč je o 40% dražší, když je to zcela obyčejný osobní vlak? Severo- západní dráha dávno již ovšem přestala setřítí náje- kých ohledů k obecnému (a zvláště k českému obe- censtvu), a proto na reptání jeho nic nedá, jen když dostane za „rychlík“ o 40% více zaplacené.

Čtyřicet cyklistů zavítalo minulé neděle do Hradce ku přátelské návštěvě zdejšího klubu če- ských velocipedistů. Byli to členové klubu z Opočna (17), Pardubic a Chrudimi (16) Týniště (4) a Ry- chnova (2), k nimž připojili se ještě 4 jezdců z o- kolí a 15 členů domácího klubu. Po přátelském aví- tání hosté ve spolkové místnosti a Urnerů následující prohlídce města seřadili se vyletnouti ve dvojstup a nastoupili v právozu člun klubu českých velocipe- distů ve dvouech četách návrát. Všeobecnou pozornost vzbuzovali hosté opočenští svou nejmladší slankou Růženkou Frickovou, která dosti nejmavěho vřetu toho se účastnila; též pěkný pohled skýtal právod cyklistů městem a návrat třídu Komeckého při svucích trubky a zvonnů. Podotknouti dlužno ještě, že hosté opočenští a týništské jako i 15 členů klubu domácího, pobostli na své usledosti v Blešné člen klubu par. Ryba. Jak se dovídáme, odbyvá se dne 14. t. m. v Opočně opět podobný sjezd cyklistů, který pořádá klub „Kmit“ v Opočně a náš klub če- ských velocipedistů.

Na členských příspěvcích pro Ústřední matičku školskou vybráno bylo v Hradci Kr. po- sledně 368 zl. 50 kr.

Ve prospěch školy „Komenakého“ ve Vídni zaslal jednotu českých učitelů v Hradci Králové obnos zl. 5. — místo věnce na rakvi paní Barbory Strachotové.

Chemická laboratoř a tmavá komora. Pan K. Sigmund, droguista v Hradci Králové zařídil při závodu svým veřejnou chemickou laboratoř ku zkoumání požitků a potravin, hospodářských hnojiv, řepy atd., čímž vyhověl dávno cítené potřebě. Bylo by jistě dobře, kdyby se sřízení toho hojně používalo k užtku a prospěchu našeho hospodářství, jež dosud velmi pokulhává sa Německem v tomto ohledu velmi pokročilem, kde nejenom stává podobných laboratoří na sta, ale i velmi pilně se jich užívá. Jakou vý- hodou příkladně jest pro rolníka, když sám přesvědčí se může, jakou cukernatost chová v sobě jeho řepa, jak dobré jest umělé hnojivo, jež koupil atd., atd. I jiné, hlavně sportu milovnému obecnstvu velmi příjemné překvapení připravil nám pan K. Sigmund tím, že otevřel současně s laboratoří tmavou ko- moru u, jež zdarma přístupna jest všem pp. fotografům, amatérům, jež takového zařízení doma postrádají. Jak mnohý student byl by se rád věnoval již dříve tomuto užitečnému sportu, kdyby měl dobrou tmavou komoru při ruce, která přece jest první podmínkou dobrých výsledků. Komora p. Sigmundova jest, jak sami jsme shlédli, přímo vzorná a mnohý fotograf s povolání takové postrádá. Poukazuje na inserát v dnešním listě, odporúčujeme nové toto vítané za- řízení všem pp. amatérům k hojněmu použití.

Měziměstské spojení telefonické. Okresní hejtmanství v Hradci Králové oznámilo všem obecním úřadům, že v nejbližších dnech počne ředitelství pošt a telegrafů v Čechách trasovati telefonní měziměstské spojení mezi Pardubicemi, Hradcem Králové, Jose- fovem, Jaroměří, Královým Dvorem a Trutnovem. Za přičinou tou mají velicejší intereseanti o podniknutí tomto vyrozumění býti a orgány ředitelství co nejvydatněji podporovány.

Pro urážku náboženství. Svého času přinesli jsme zprávu o spáchání zločinu, jehož se dopustil dne 9. května kreálč Alois Vachek ve zdejší kofalné Fránkové, uražením náboženství. Týž byl čtyřlenným soudem zdejšíms odsouzen na dva měsíce do žaláře. Zastupcem svým podal si žádost, aby mohl po česti nedělní trest svůj nastoupiti, táž však byla úplně zamítnuta.

Chlěl se utopit. Dne 1. t. m. vedla Janoušková z Pražského Předměstí svého muže do zdejší nemoc- nice k vyléčení jakési rány na krku. Cestou přes tak zvany hučavý most u vodárny pojal jmenovaný úmysl skočiti s mostu do vln Labe, avšak pozorující jej žena mu v tom ještě v čas zabránila. Na volání její o pomoc přikvapili pp. J. Máša a Fr. Novák, stavby- vedoucí a pomohli Janouškově odvésti kandidáta sebe- vraždy z nebezpečného místa, načež dopraven byl do nemocnice a odtud když nebyl přijat, dovezen na obecní úřad na Praž. Předměstí. Dle známek dá se souditi, že Janoušek postižen je choromyslností.

Ztráta. Dne 1. t. m. stratila si. O. St. cestou k nádraží pelerinu a téhož dne cestou k Pouchovu slatý granátový náramak, nežestěti nechodí pohorších.

Padá se. Dám číslo 3. na Malém náměstí, pa- tčic asi 7 podílníkům, hrozí, jak se s námi sděluje, sesutím.

Nezapravitelný. Josef Šejvl ze Svobodných Dvůrů, povoláním starý nezapravitelný tulák, zatčen byl dne 1. t. m. pro drzé sebrání a dodání státnímu návladnictví. Týž vyšel před nedávnem s Pankrácem, kde odseděl si trest 30 měsíců, k němuž odsouzen byl zdejší porotou pro nemravný čin.

Vylovená mrtvola. Dne 28. m. m. vylovena byla z Labe u obce Věkoš mrtvola neznámého as v místech, kde nedávno nalezena byla mrtvola děčka. Utopený, dle vzešení dělník, byl stěhlé pěkné rostlé postavy, obléčen byl v režné spodky, košili, šedou vestu, bez kabátu a na nohou měl zcela nová perka. Vlasy měl černé, pěkné husté světlé kuřry a zdravé zuby. Mrtvolu ohledal p. MUDr. Holeček a uznal, že táž mohla se nalezati již 4 týdny ve vodě. Druhého dne byla mrtvola na hřbitově pochována.

Kradl v létě peřiny. Dne 18. t. m. ukradl neznámý pachatel Frant. Smutný v Sobčicích peřinu, v krátku na to ukradl někdo V. Richtrovi v Holo- vousích, dne 28. m. m., hajnému Páslorovi tamtéž a 28. m. m. hostinskému Jánovi v Domoslavcích také peřinu. Dalo se souditi dle stejného způsobu, jakým kraděse tyto byly provedeny, že se jich dopustil týž pachatel, což se také potvrdilo. V předešlých dnech zatčen byl v Ostroměří 31letý obavnický pomocník Jan Kofránek ze Sobčic, jenž se přiznal ku všem na- značeným kraděším. Peřiny prodával prý u „našinců“ v Holicích.

Přítel o prsty. Dne 29. m. m. před polednem vezl čeledín Jan Vrkošlav na zdejší jednu novostavbu náklad cihel. Cestou z Pražské ulice ke sv. Janáckému náměstí vyběhla mu přes cestu besprostředně před koňmi sleťa M. Vysekalova, vracející se právě ze školy, padla na zem a než mohl tomu kdo zabrániti, ocitl se povoz nad ní, ale tak, že dříve neporanil. Čeledín však, snaže se vyprostiti dříve z nebespečí, zachyčen byl kolem sa prsty u pravé ruky, jež mu kolo rozněmalo. První lékařskou pomoc neobohému čeledínu poskytl MUDr. Holeček.

Krát rána stihla rodinu pana Vojtíška, rolníka v Doubravici u Lomnice nad Popelkou. Rodiče odešli po práci polní a dva chlapi přišli odpoledne 1. června (v pondělí) ze školy při hodiny vaděné. Starší, devítiletý, záhy ohledl se po nebespečí zá- bavě. Vzal ručnici, která nade schody v síni visela a namířil na bratříška, čiperného, sedmiletého školáčka. Hošík sajstě utíkal, neboť střelou byl do týla a nej- apíše starší bratr ručnicí v týl mu nasadil, — když chlapec ku práhu v síni doskočil. Smutno pašti o tom, jak rána, asi čtvrt roku v pauce věšící, rostřítěla hlavici neobohého chlapce. Střelná rána přivábila ro-

diče, a otec sroven, viděl, do jakého neštěstí přiveden, zanedbav toho, — že každý střelec má náboj s ruč- nice vyjmouti, když z lovu se ubírá.

Straka v suknič. Panu gymnasiálnímu řediteli Ondřeji Frantovi v Rychnově n. Kn. strácelo se již delší čas různá věcí s domácností, poněvadž potra- viny a nápoje. Konečně byla přetřena sluska Marie Chládková, která od 18. února 1896 u rodiny sloužila při kraděši. Měla uschovávat vejce, pytlík krupice a špérovavky. Straka byla ihned se služby propuštěna. Při důkladné majetkové revii shledáno, že straceno více věcí, tak peřina v bílém povlaku v ceně 20 zl., cihlička za 1 zl., dětská skříňka k ukládání šatů za 1 zl., atlasová sukne za 9 zl., z sklenice za 20 kr., několik atlasových šivůň v neznámé ceně, emailovaný pekáč atd. Mezi tím Chládková odebrala se do Žao- láte. Na udání byla u ní vykonána domovní prohlídka a některé z pohřešovaných věcí nalezeny. Mimo to nalezeno u Chládkové nápadné množství věcí, které bespochyby s kraděši pocházejí. Kufr se všim byl za- baven a Chládková octnula se ve trestním výšetřo- vání.

Kraděš. U pana Bedřicha Šturma, barvíře ve Dvoře Kr. zaměstnan byl 21 roků starý barvířský pomocník Alois Zemlička, do Chotěboře přelulný as dva měsíce Dne 23. května před Svatodušní svátky nařídil mistr Zemličkovi vypratí barevné látky. Zem- lička obořil se na hrabými slery, že práci nebude, aby jej vyplatil, že půjde pryč. Šturma sdráhl se Zemličku propustiti, avšak po dlouhém odporu saplatil a vydal mu knížku pracovní. Po odchodu jeho po- řídila paní Aloisie Šturmová ve skleniku uschovávat své zlaté damské hodinky se řetízem. Učiněno ozná- mení na četnictvu a následkem toho pátráno po Zem- ličkově. Týž dopaden četnictvem jaroměřským dne 24. května na cestě k Jaroměři. Hodinky již sice neměl, ale sjištěno, že se chvilbil a je drakým ukasoval v ko- řalné Josefa Hlavay ve Dvoře Králové. Byl zatčen a dodán soudu.

Bleskem zabít byl dne 29. května odpoledne čeledín Josef Semerád, z obce Chotnice u Habru, slou- žící u rolníka Jana Plachého ve Vítězově u Kolína. Pracovali dělnici p. Plachého na řepě, když přišla bouře a ať varování byli všichni od hospodáře, aby se pod strom nestavěli, stálal čeledín onen pod stro- mem a první blesk jej zabil.

Malíř švingulanti. Konec letošní tmy umlu- vili se řezníci tovaryši, 15letý Jos. Maivald a 17letý Albin Šváb z České Skalice, že vyjdou si do světa na zkušenou. Umluveno, vykonáno; jednoho krásného dne sebrali se mladí cestovatelé a vyrazili ze své domo- viny. Sotva došli však k nejbližší vesnici, přiznali si, že kapey obou jsou nad sklo čistič; ve finanční zá- ležitosti společně totis jeden na druhého, a ta byla moudrá rada, jak zaříditi další cestu bez peněz, drahé. Mladé hlavy bývají však docí vyjněsávě a tak i u našich mladíků vyskytla se spasná po ten čas myšlénka, jejíž uskutečnění dopomohlo oběma stejným dílem k penězům, ale nyní zároveň také stejným dílem — do kriminálu. Matka Josefa Maivalda, hostinská, měla v celém okolí známé, o nichž povedený synáček vzděl, a známosti těch vynáštkoval ve svůj prospěch. Ku každému totis došel a namlvil mu, že koupil kdesi dobytek pro matčin kram a nyní nedostává se mu na vyplacení celé sumy 8—10 zl., jež mu potře- fený známý, děvčaje Maivaldovi, bez oholků zapůjčil. Aby spíše dal se ten který známý pumpnout, ozval Šváb kolem sebe provazy a vydával se při tom za pomocníka Maivaldova. Takovýto způsobem vylá- kali mladí švingulanti přes 43 zl. a počili tak svou návštěvou p. Kolářského, hostinského v Jaroměři, p. Špačka, mlynáře v Sestovicích, J. Jiráska v Domlově, hokynáře Paula a Josefa Oděana v Cerveném Kostelci, kterémžto namlouvali dokonce i nevěstu atd., a od nikoho neodešli s prázdnou. O manipulaci této dověděly se však úřady a vyhledaly na oba mladíky příslušné paragrafy, dle nichž měli se zod- povídati pro zločin podvodu. Při přelícení dne 28. m. m. sváděl vinu Maivald na Švába a Šváb na Mai- valda, v tom však se shodovali oba, že společně pe- níze prošli. Z té přičiny nabyli také soud přesvědčení o vině obou obžalovaných a uznal je na návrh stát. návladního p. Rindy vinnými a sice Maivalda zlo- činem podvodu, Švába pak spoluvinným na zločinu podvodu a vyměřil jim trest 6 neděl žaláře a ná- hradu soudních útrat. Jinak ustanoven je trest na po- dobný čin směřící žalář. Vzhledem k mládí obou obviněných a k tomu, že matka Maivaldova všem po- škodeným škodu nahradila, vyměřil soud obžalovaným trest pod sazbuou.

Živelní pohromy. Z Týniště nad Orlicí se nám píše: Dne 29. m. m. právě o polednách přiválilo se k nám hromobití a lijavec od strany půlnocní. V ně- kolika minutách sa sebou následovaly rány hromové, až se země třásla a oči oslňovaly — 16krát sa sebou udeřilo. Nejprudší úder byl do komína továrního p. Adolfa Novotného, který jest na 7 metrů od hory rostrčen, jeden jeho roh odrážen a přiléhající stro- jovna značně spustožena. Mimo to udeřilo do něko- lika stromů v okolí města. Neštěstí větší, díky Bohu nestalo se žádné. Škoda na letošním osení jest značná. — Prudká bouře sušila též v okolí Pouchova, kde blesk v minutě několikrát sa sebou udeřil a zá- roveň vyšlehl plamen se stodoly rolníka Fr. Hodka. Stodola byla naplněna slamon a píci a mimo to shořel jmenovanému vús a některé hospodářské nářadí. Pro- týkajícímu sousední Frant. Posdílkoři shořela na domku tást kryta. K obni dostavily se mme místního ha- sičského sboru, který svou rychlou pomocí tento- krát se vysnamenal, sbory z Věkoš a Piletic. V tástě asi doba saplil blesk stavení rolníka Kofčara v Ruuku. U Pouchova udeřil hrom do vysoké košaté vrby, již surádel veškeré větve. V Markovicích udeřil blesk do topolu, který v pravém-aloa emyela rostl již 15 metr dlouhé litaly až na 40 metrů od zasaženého stromu. — Ve hradbách hradeckých udeřil blesk blíže místa, kde nalezl se chov drůbeže a zranil paní Raimanovou.

Na koňský a dobytčí trh dne 1. t. m. od- bývaný přivedeno bylo 279 koní, 202 krav, 40 byků, 72 volů, 25 telat a 17 koz.

Z Pouchova. (Obecní volby.) Dne 27. května odbyly se v naší obecní volby, v nichž již na tomto místě zmínka učiněna byla. Účastnictví bylo neobyčejně četné, což u nás, kde se s pravidla volby obvyklí velice hladce, naplňovalo podivem. A také při volbě svolení mužové, od nichž lze očekávat, že budou pracovat neustále ku prospěchu a dobru obce. A na několik zaslaných členů staršího zastupitelstva byly zvoleny vesměs nové síly. Výsledek volby velice překvapil dva protější soudy, kteří doufali, že v příštím zastupitelstvu budou hráti hlavní roli již pomoci několika jiných, svou panovačností neoblíbených lidíček. Nové zast. bude mít nesnadný úkol, bude-li opravdově se chtít snažit, aby obec naše pokračovala s duchem času, jak se to očekávat musíme v obci tak blízko položené městu.

Z Nechanic. Dne 23. května složil vynáščí vřvy Tomáš Stěpan, nejmenší mlýna páně Bergrova v Lubná, rozený v Poniklé u Jilemnice a síce v Nechanickém chrámu Páně Nanebevzaté Bodičky Boží; byv v náboženství římsko-katolickém cvičen velebným pámem Václavem Břeským, do lůna církve svatě byl přijat o-vigilii Božího Hodu svatoúdušního.

Z Hořic. (Farní jednoty cyrillické v Hořicích.) Říkal posvátného spěvu, jenž minulou neděli na den Nejsvětější Trojice v Hořicích meškal, velice potěšen byl krásným spěvem kostelním jak liturgickým tak i lidovým, jež tam slyšel. O velké má sv., kterou sloužil protektor farní jednoty cyrillické v Hořicích, vdp. vikář a děkan Msgr. Boh. Hák, provozována byla na kůru domácí cyrillickou jednotou osmihlasá mše Palestrinova: „Hodie Christus natus est“, skládala to, již asi velice potěšilo jest možno slyšet vůbec a tím méně na venkově. Npř volbou této mše cyrillická jednotka v Hořicích síly své nikterak nepřecenila. Skladba provedena sborem 28 hlasů čítajícím s dovedností závidění hodnou a působila dojem úchvatný. Nelze však se provedení takového diviti. Již dřívější vysoce zaslanými ředitel kůru chrámového v Hořicích p. Fr. Jirásek, jenž nyní jako ředitel kůru děkanského chrámu Páně a cyrillické jednoty v Jičíně chvalně působí, polodí k reformě posvátného spěvu pevný základ - i nástupce jeho, nynější pan ředitel kůru a cyrillické jednoty hořické C. Pilař, ač ještě věkem mladý, zkušenou a pevnou rukou horlivě a se zdarem nevedením řídí statečný sbor svůj, jenž vykasuje repertoár pouze mešních skladeb čítajících 30 čísel, mezi nimiž jsou skladby nejrozličnějšího druhu i obecní, homophonní i polyphonní, pro jeden až osm hlasů. V repertoáru sledujeme se jak se skládají novějšími od Foerstra, Hraňky, Křížkovského, Ebnera, Hellera, Koenena, Mitterera, Schildknechta, Singenberga, Stehla a Witta, tak i s kompozicemi starších mistrů Cruce, Orlanda Laesa, Palestriny a Viadany. Jak velká práce tu vykonána, jak výmluvně to svědčí o horlivosti a péči jak ředitele tak i sboru cyrillického v Hořicích. Že i počet ostatních skladeb liturgických asi jest veliký a jakost jich cenná, nelze zhlédem k počtu a jakosti skladeb mešních nikterak pochybovati. Těs chorálu římskému věnuje se náležitě péle, jak patrné bylo s introitu a communia, jež zpívány byly s pravým porozuměním. Mimo pěkně přednesený graduál a offertorium, které přenesl souhlasně s mešním formulářem slavnosti Nejsvětější Trojice ještě zapěno bylo k požehnání po mši svatě krásné šestihlasé „Pange lingua“ od Mitterera. Celkový úsudek o liturgickém sboru cyrillické jednoty v Hořicích stručně lze proměti, že vystoupení jeho v den Nejsv. Trojice bylo nanejvýš čestné, k němuž s plnou srdce lze blahopřáti. Než i spěv lidový referenta velice potěšil. Odpoledne ve 3 hodiny byla pobožnost k Nejsv. Srdci Páně, při níž zpívány byly litanie k Nejsv. Srdci Páně. Celebrant, Ják. p. starší kaplan Fr. Melich, u oltáře svatých a spolu příjemným hlasem litanie předpěvoval, lid pak četné shromážděný mocným sborem odpovídal a dle pravidel o správném spívání obecných písní přednesl krásnou píseň: „O Jesu, spáso moje“ ale nápisu olomouckého jenž daleko cennější jest než obecné obvyklý. Těs píseň „Zvěstuj Tělu“ od Lehnera s dodatkem „Pochválena a pozdravena budiž Nejsvětější Sráost oltářní“, složené v duchu chorálu římského, svědčí, že po řádném návodu i chorál lid porozumí a si jej oblíbí, když přiměřeným způsobem se zpívá. Patrné s toho, že i píseň lidu působením cyrillické jednoty v Hořicích zádrné se pěstuje. Bůh dej, aby podobné jako v Hořicích i všude jinde v diecézi královéhradecké s takovou láskou a s takovým porozuměním pěstován byl spěv posvátný, liturgický i lidový.

Z Jilemnice. (Slavnostní svěcení praporu Živnostenské jednoty katolické.) Dny 24. a 25. května slavnostně spolku našemu a všemu s námi stejné smýšlejícímu obyvatelstvu na dlouhou dobu v bláhle paměti. Chceme tuto uvéstí příběh slavnosti, která vyvolala se znamenitě. Dne 24. května shromáždili se spolky místní a přibylé bratrské jednoty z Hradce Králové, Třebohovic a Náchoda za školní budovou, odkudá průvodem ubíraly se o půl 9. hod. večer s lampiony kolem města a učinily zastavení protektorovi spolku, dp. Frant. Bartošovi, děkanu a biskup. vikáři, matce praporu pl. Marii Haklové, choti velkoobchodníka a majitele velkostatků a kmotře praporu pl. Anně Kubánkové, choti velkoobchodníka a měst. rady. Při každém zastavení zahrála dovedně městská hudba s Vysoké nad Jizerou, Hiseň kapelníkem p. Václ. Hubičkou. V den slavnosti dne 25. května a hned s rána apustil se velký dešť a byla obava, že celá slavnost se pokazí; avšak nebylo tomu tak. K 9. hodině přestál dešť, obloha počala se jasniti, tak že spolky mohly se seřadovati na školním nádvoří, odkudá ubíral se průvod městem do děkanského chrámu Páně svatého Václava v následujícím pořádku: Sbor dobrovolných hasičů z Jilemnice, spolek vojenských vysloužilců s praporem, damský odbor dobrovolných jednoty z Jilemnice, skupina družiček, s nichž s sebou na stuhách prapor a tři družičky nesoucí stuhu, hřeby a kladívko, matka a kmotra praporu, duchovenstvo, úřednictvo s panem c. k. okr. hejtnanem v čele, městská rada, úřednictvo hraběte z Harrachů, jednotka kat. tovaryšů z Hradce Králové s praporem, spolek Svornost s praporem z Náchoda, Jednota kat. tovaryšů Třebohovic s praporem, Svatojanská jednotka kat. jinouchů a mužů

s Křtálí, katolická jednotka z Horn. Stěpanic a komandé členové spolku našeho. Průvod tento byl v pravdě velkolepý. Po příchodu do chrámu Páně promluvil slovy úchvatnými zakladatel spolku dp. Jan Kvařda, katecheta v Hlismku o sájmecch a účele katolických jednot vůbec. Ve slavnostní řeči dejemně vylíčil a objasnil, jaký význam má spolkový prapor; řeč jeho vyloučena s napjatou pozorností, každý uznával pravdivost slov jeho. Po té následoval obřad svěcení a zatlučení hřebů; při svěcení zapěl pěvecký kroužek jednoty dělnickou hymnu od D. K. Latinova a při zatlučení hřebů proslaveno mnoho krásných hecel. Po zatlučení hřebů prapor vstýčen a p. matkou jednoty odevzdán. Na to děkova předseda spolku dšst. p. A. Zámečník jmenem jednoty matce, kmotře praporu, jakož i všem přítomným hodnostářům. Po odevzdání praporu sloužil vdp. protektor spolku slavnou mši sv., po kteréš ubíral se průvod přes náměstí na školní nádvoří, kdeš byl roschod. O 8. hod. odpoledne pořádan byl v městské dvoraně koncert, při něm návštěva byla velice četná, tak že prostranná dvorana, menší sál a místnost spolková byly v pravém slova smyslu přeplněny. Večer pak pořádan byl tamtéž taneční vínek, který se též nad očekávání vydařil. Při koncertu přelstěny blahopřejné dopisy a telegramy, které zasílaly nám bratrské jednoty a stoupenci křesťanského socialismu. Zvláště podotknouti sluší, že J. B. M. Eduard Jan laskavě nám zaslal ržili s blahopřejným dopisem vzácný dar 50 zl. — Po přelstění téhož předsedu spolku provoláno bylo J. B. M. hluché sláva. Byly to chvíle nadšení, ve kterých zabyli jsme přesvědčení, že krátké cestou dobrou, že naše křesť. sociální strana zvíťasí. Ku konci naší správy jest nám poděkovati se všem přínivcům a přátelům, kteří jakýmkoliv způsobem přispěli k oslavení památných dnů pro naši Živnostenskou jednotu katolickou. Bůh odplát všem! Společnému a vítěsnému postupu na poli křesť. socialismu voláme: Zdať Bůh!

Z Červených Pečech. (Schůze katol. spolku — zkouška se sv. náboženství.) V pondělí Svatoúdušní odbyval katolický spolek „Svornost“ v Č. Pečech ve spolkové místnosti měsíční schůzi. Ač počasí nebylo příznivé, schůze dosti četně navštívěna byla, neb program byl tenkrát velice slibný, proto kdo jen mohl se dostavil a — nelitova toho, neb poučení, jakého se každému dostalo, bylo pravdivé, neklamné. Dp. předseda zahájiv schůzi sdělil, že došlo posvátní od bratrského spolku „Práce“ z Časlavi ku svěcení praporu, by členové hojně se účastnili. Do Plzně a Jilemnice bratrským spolkům zaslán telegram a vzpomenuť úmrtí jednoho člana, p. Honzátko s Hlub. Dolu, načěs následovala přednáška dp. Emila Dlouhého-Pokorného, kaplana u sv. Jindřicha v Praze: „Jaký význam má náboženství a národnost pro život socialist.“ Započal, jaký volební život nastane při nových volbách, které rozmnoženy budou o pátou kurii, 22 poslance, postoupil k zákonům Božským. Jaký úsudek plyne pro ty, kteří je zachovávají, a jaká zloba pro ty, kteří je ničí. — Kdybychom všichni Boží zákony zachovávali, bude na světě ráj. Náboženství vyplňuje touhu po štěstí. Náš národ, dokavad v pravdě na křesťanských základech se udržoval, byl jiným. Jádro našeho národa je venkov, ale proč? Proto, že lid na venkově pracuje poctivě, nepodvádí, nedělá konkurey, mravně žije, že jsou to křesťané upřímní. Kdyby tak činili i v městech, byli by též základem a jádrem národa. Náboženství je základem jednotlivce a lidské společnosti, neb všimneme si výroků učených mužů, co praví o náboženství. My nechceme náboženství, aby se nám dávalo na místo práva, ale my chceme náboženství, aby se zachovávalo u pánů a i u lidu poddaných. My si přejeme též, aby právo koruny české přišlo k plnosti, a proto nechť každý dbá, ať přijde volba páté kurie, aby svolení byli muži, kteří se hlásí k národu a náboženství. S potěšením každý horoucně naslouchal, neb dp. přednášející nadšen se zápalen uchvítil a získal srdce všech přítomných, a přednáška příklady ze života doplňovaná, byla pternována častým souhlasem všech přítomných. Jakkoliv byla výsnamu hlubokého a učená, tu nejhlavnější stránku měla, že porozuměl jí každý a vryla se do srdcí všech. Všichni přítomní tvrdili, že něco podobného, tak krásného a poučného neslyšeli. Toť mluvím samo! — Druhým řečníkem byl nám již známý vůdce dělnictva pan T. Jiroušek, který promluvil: „O snahách a cílech soc. demokracie a křesťanských socialist.“ — Poukázal, že v domáhání se o zlepšení postavení jsou téměř za jedno se soc. demokracie, ale různí se v otázce národnosti, náboženské a vlastenecké. Vytkl program křesťanských socialistů vzhledem k řemeslnictvu a dělnictvu. Za bouřlivého souhlasu přednáška skončena. Ku slovu přihlásil se p. Jelínek, rolník, by byl též vzat zřetel na „parcelování statků“, čímž národ se ochuzuje. Pan Jiroušek pravil, že křesťanství socialisté i to mají ve svém programu a síce: Veškerý výdělkářský obchod s majetkem pozemkovým, rozbitím statků (parcelace) skrze spekulanty budíh naprosto zaneseno. (Hlas: Tak je to! ha ba parcelářům.) Slyšeli jsme tentokráte pravdivá slova, což nepopře nikdo a ve všech posluchačích mocný dojem přednášky tyto zanechal. My hájíme pravdu a ta slově lidaké ustoupiti nesmí. Nechť si každý soudí co chce, my víme, že bojujeme pro věc svatou, a svatá věc vítasí. Ať máme „kásaní“ neb cokoliv jiného, my s tím spokojeni jsme, že svorně ku zdu a blahu naší milé vlasti působíme, ale při tom náboženství své hájíme. Komu se to nelíbí a po straně umí si amocit, nechť jen přijde, poslechna, a zajisté oči jeho otevřeny budou a bude pak spívat jinou. Všichni svým účastnictvím podali díky, jak velice dovedou si vážit spolku tohoto, a jaký úsudek to přináší, postupuje-li se svorně a smutně v před — a není-li to krásné, když v tak přátelské shodě ať dělník, řemeslník, rolník... se pobaví v důvěře bez velikého příkoří a protiventství, aniž by se nosiček ohroval. Další skvělé činnosti: Zdať Bůh! — Dne 5. m. května odbyvala se u nás zkouška se sv. náboženství. Jako veškerá léta, tak opět i letos podán důkaz, jak vdp. děkan a vp. kaplan s pravou otcovskou láskou o vchočování a vyučování dítek svatých péči vedou. Vždyť ty odpovědi šáků byly jak Hřmá, jako když bítom mřelá. A nevyprýstali-li sice mnohé matince, když slyšela, jak synček neb dceračka hezky vzr. Ještě

však na ty, kteří se svatému náboženství dobře učí, čekala jako každého roku, zvláštní radost. Za svou snahu jsou odměňány, dostávají premie. Jsou to: krásné a skvostné obrazy, modlitby (v ceně několika slatých), knihy skvostně vázané. Uznati se všeobecně musí, že obět vdp. děkana a velebného pána jest ohromná a to činí vše — s lásky k vůli dětem. Proto také všichni volají: Zaplať Pán Bůh! To nejsou akutky tmářské a zpátečnické!

Z Hronova. Svato-Josefská Jednota katolických jinouchů a mužů v Hronově n. Met. koná dne 5. července 1898. slavnost svěcení spolkového praporu. Prapor posvětil vdp. Jan Matouš, bisk. vikář a děkan v Hronově. Slavnostní řeč proslavil vlp. Josef Frant. Stejskal, kaplan v Náchodě. Matkou praporu bude velectná paní Anna Nováková, chotí MUDr. Nováka, obvodního lékaře v Hronově. Kmotrovstvím státi budou velectné paní Anna Antošová, chotí obchodníka p. Jana Jaromíra Antoš v Hronově, a Ant. Hlabrová, chotí statkáře pana Josefa Hlabra v Žabokráčch. Za přísnivého počasí koná se slavnost svěcení na náměstí, jinak ve farním chrámu Páně. Pořad slavnosti: Dne 4. července: O 8. hodině večer shromáždí se spolky u místnosti spolkové a o 8 a půl hodině půjdou průvodem s hudbou a lampiony k veledůstojnému světiteli, k matce a kmotrám praporu. Dne 5. července: a) Dopoledne: 1. V 5 hodin ráno „budíček“. 2. Od 7. do 9. hodiny vítání přibylých hostů, spolků a deputací. 3. O 9. hodině seřazení spolků u nádraží, pochod po matku a kmotry praporu. 4. Slavnostní řeč. 5. Svěcení praporu. 6. Zatlučení hřebů. 7. Odevzdání praporu. 8. Mše svatá. 9. Defilování před hodnostáři a roschod. 10. Společný oběd. b) Odpoledne: 11. O 1. hodině porada delegátů katolických jednot sdružení Náchodského v hotelu „Radnice“. 12. O 2. a půl hodině sčítání se spolků při požehnání. 13. O 3. hodině seřazení spolků u místnosti spolkové, pochod do zahrady hotelu „Radnice“, Koncert. 14. O 6. hodině přednáška dp. Th. Dra. Rudolfa Horákové: „Kdo rozřeší otázku sociální?“. 15. Po té volná zábava. Vstupné do koncertu: člen spolků 20 halířů, nečlen 40 halířů. Za nepřímivého počasí odbyvá se koncert i přednáška v sále hostince „U mostu“. Koncertovati bude úplná kapela Hronovská, řízením p. Jos. Macha. Bratrské jednoty a spolky se sdávají, aby nám laskavě oznámily do 25. června, zdali se účastní s praporem či bez něho, počet členů, kteří by slavnosti se chtěli účastniti, jakož i kolik jejich zavítá k nám již v sobotu a kolik se jich účastní společného obědu. O besplatný nocleh bude postaráno. Oběd 80 halířů.

Z Chrástí. Májové pobožnosti zakončeny byly v neděli v klášterním chrámu Páně za neobyčejného návalu čtitelů Marianských způsobem rovněž tak důstojným jako dojemným samou Jeho Biskupskou Milostí. Vrchní pastýř přijel o 6. hod. byv očekáván u fortny klášterní vld. provinciálem řádu kapucinského, který sem schválně ještě se dvěma členy řádu z Prahy přijel, vdp. bisk. vikářem Kvěchem, arciděkanem Woldem, děkanem Střebanským s Mikulovic, kvardiánem kláštera s veškerým místním duchovenstvem a řeholnicí. Jménem městské rady uvítali vrchního pastýře pp. dři. Sýkora a Havelka. Když se ndp. biskup obléknul v roucho obřadné, vyšel nejprve k hlavnímu oltáři, kde za hlaholu spěvu „Ecce sacerdos magnus“ vykonal obvyklé modlitby. Po té vystoupil na kazatelnu, s které sotva kdy hlásal slovo Boží kazatel tak vznesený. Po kázání, jež posluchače v účt Marianské na novo utvrdití musilo, zpíval vdp. kvardián u přítomnosti pana biskupa loreťanské litanie, po kterých přednesli pěvci chrámoví, sešlení četnými ochotníky, pány a dámmi, úchvatné krásné řízení samého skladatele, p. učitele Stěpanka, jeho skladbu „Zdrávas Maria!“ Je to velebná hymna, jež mocně na duši i méně vnímavého člověka působí. Slavným Te Deum se spěvem gregoriánským zakončeny pak krásné májové pobožnosti. Oltář i presbyter byly zvlášť nádherně vyzdobeny celým hájem vzácných rostlin a květin, čalouny atd. Všechna oratoria přeplněna byla dámmi, jímž pro veliký nával byl vstup vyhrazen na listky, z pánů pak obcovali pobožnosti někteří pp. profesoři gymnasia, učitelové a j.

Z Kutné Hory. Dne 20. května byl zde u přítomnosti více než 30 kněží pohřben duchovní správce městského chudobince, který ani ne před rokem místo to nastoupil. Jest to b. notář, b. vik. sekretář a bývalý děkan v Kostelci n. Orli, vdp. Karel Syrový. Kněz ten vysvěcený r. 1868 působil 1 rok v Časlavi, pak 3 leta v Kostelci n. Orli; první ze svých kolegův stal se farářem v Chlenech. Hned rozvinul činnost velmi zdárnou a to nejen v kostele a ve škole, ale i ve veřejném životě. Založil katolicko-polit. hospodářský spolek „Lipa“ v Chlenech, který v okolí velmi blahodárně působil. Nejraději zabýval se včelařstvím. Po smrti p. děkana Hlavatého, když byl v Chlenech velmi dobře 13 let působil, byl jmenován děkanem v Kostelci n. Orli, kde též 10 let jak na vinici Páně, tak i na roli národa dobře pracoval. Měl mnohé boje s mladočechy a pokrokaři, pak i nemoc zlá poslední tři roky ho soužila tak, že před rokem odešel na odpočinek, doufaje ztracené zdraví zase nalésti. Než marné naděje! Kloubový rheumatismus nepovolil, ať obět svou uvolal.

Všichni, kdož měli příležitost poznati ho, zamílovali si tu upřímnou duši, která nikoho nesarmoutila. Proto i také v Kutné Hore měl přátel mnoho a zvláště kněží kutnohorští všílali si ho a svou vážnost projevíli velmi čestným účastnictvím při pohřbu. O slavný pohřeb se stal zaslaným sám p. arciděkan. Byl by také vedl kondukt, než dostavil se kostelecký pan vikář vza. dšst. pan Frant. Vacek, farář v Horním Jelení. Ten tedy svého bývalého sekretáře pochoval. Nad rakví promluvil slovy ardečnými pan katecheta Müller z Kutné Hory. Kollegové se semináře pomohli ho s kostela vytažiti a také ho do hrobu spustili a to vedpp.: Jan Dvořák, farář v Oupici, Jos. Haeseler, b. notář a os. farář v Kostelci n. Orli, V. Kalaš, b. notář a farář v Fňečevsi a V. Uhlíř, b. vik. sekr. a farář ve Velk. Jesenici. Z Kostelce a z Chlen dočtávaly se deputace občanů. Též bývalí kaplani doprovodili svého přínivce ku hrobu. Také sase jeden předseda nás, jehož my následovati musíme. Ave anima pia!

(Zasláno.)

Výbor Politického družstva tiskového pod ochranou sv. Jana Nep. bude mít ve středu dne 10. června ve 2 hod. odpoledne v místnostech spolkových v Hradci Králové, velké náměstí č. 34. schůzi.

V Hradci Králové, 3. června 1896.

Dr. Alois Frýdek,
předseda.

Dr. František Šulc,
jednatel.

„OBNOVA“

vychází každý pátek dopol. o 11. hod.

Vydavatelstvo:

Politické družstvo tiskové v Hradci Kr.

Veškeré zásluky, dopisy a předplatné adresujte
pouze:

„Obnova“ v Hradci Králové.

Předplatné:

Na celý rok . . . 4 zl.
na půl roku . . . 2 „
na čtvrt roku . . . 1 „

Jednotlivé číslo v místě 7 kr., poštou 8 kr.

Místnost redakce:

V Hradci Králové, Velké náměstí č. 34

V. J. Špalek

(dříve J. F. Krávis)

v Hradci Králové

doporučuje svůj

velikolepý výběr všech druhů

suken a podšívky

vlastní manipulace.

Látky na vesty vlastní výroby.

hedvábné, vlněné a zaručené prací.

Ve velkém i v malém.

Při laskavé objednávce vzorků prosím o udání druhu látek a přibližné ceny.

Anenské slatinné ázno

v Bělohradě

sev.-západ. dráha
ČECHY.

Unicum proti dně, rheumatismu, ischias!

Otevřeno:

od 4. května
až do 30. září!

Prospekty ochotně zdarma a franko.

Svíce kostelní,

pravé voskové i polovoskové, paschaly, trojhrany, grana, jakož i nejjemnější druhy kadidla, doporučuje veledůstojným farním a slavným patronátním úřadům, rovněž i

P. T. pánům obchodníkům v jakosti nejlepší a v cenách nejlevnějších.

Zároveň doporučuji svíce do věšných lamp 7 dnů hořící a všeobecně za nejlepší uznávané.

Josef Pilnáček

v Hradci Králové.

Závod voskářský „u Albersů“ založen r. 1809.

UMĚL.

ZA VOD

pozlacovačský

JOSEFA KIESLICH

v Hradci Králové

u „černého koně“

odporčuje se ku solidnímu provedení veškerých

prací kostelních,

zařizování a obnošení oltářů, kazatelů a t. d.

VELKÝ SKLAD

nejjemnějších obrazů, zrcadel, listů, křídla

a pod.

do sboru toho spadajících výrobků.

Největší výběr rámců všech druhů na obrazy, fotografie a t. d.

Práce velmi důkladné v cenách mírných.

Vyznamenán na výstavě v Hradci Kr. r. 1894.
nejvyšší cenou: čestným diplomem a slatou medailí a korunou. Ve Vysokém Mýtle bronzovou medailí obchodní komory pražské.

DÍLNA A SKLAD

veškerých výrobků klempířských

František Elávka

v Hradci Králové

— velké náměstí —

Pozorná číť, že dostalo se mu úředního povolení na

práce instalaterské

k zařizování hromosvodů, plyno- a vodovodů, jakož i všech patentních soustav a anglických splachovacích klozetů, lázní, rozličných čerpadel plyních tlakostrojů atd.

Dále odporčuje svůj hojný zásobní sklad zboží koupacích van, olerených a cizových reur.

Stavební práce

klempířské provádí se správně, hlavně se zárukou.

Vyznamenána slatou medailí na hospodářské průmyslové výstavě v Hradci Kr.

První výroba umělých květín

B. Hamplové roz. Butkové

v Hradci Králové. Vel. nám. č. 22.

Doporučuje v hojném výběru, v cenách rozličných své elegantní, levné, s uměleckým vkusem velice pečlivě provedené v barvách nádherných: modré květiny, svatební věnce pro dráčky a nevěsty s myrty přírodní i umělé, kytice do' pleš, keře květinové, kytice makarové, polštáře a květiny fantastiční, pohřební věnce obětinné, palmové, vavřínové i květinové se stáhami všech barev a nápisů. Zejména upozorňuje na krásné ozdoby a okrasy.

Zakázky na venek jsou okamžitě vyřizovány.

Jan Horák,

vlastní výroba suken

v Rychnově n. Kněžnou

nabírá na dobu jarní a letní

pravé vlněné látky

za ceny mírné. Četné opětné objednávky, zvláště z kruhů vld. duchovenstva jsou milým pro mne důkazem, že jsem hezku svému: „Pocitivě sebe menší výdělek lepší je sebe většího nepocitivého.“ věren zůstal.

ceníky na požádání franke.

Zásilky na dobírku,

old. duchovenstva dle přání bez doterky.

Při hromadných objednávkách výhodou co možno největší.

Četné doporučení z kruhů vld. duchovenstva i P. T. učitelstva k nahlédnutí.

Těž na splátky a bez zvýšení cen.

Lázeňské místo Petrkov

blíže Německého Brodu.

Lázně a klimatická léčebná stanice

v romantické krajíně východních Čech poskytuje i rozkošný letní pobyt. Lázeňská budova dle časových zkušeností a rady pánů lékařů zařízena.

LÁZNĚ PARNÍ

upraveny velmi prakticky zařízením srovnatelným;

dobře zařízené lázně vanové

s jehličím i bez něho atd. Zařízení toto vyhoví veškerým požadavkům cizího P. T. obcenstva v úplné míře.

Léčení mlékem a kličím s vlastního hospodářství.

Všechné a pohodlné zařízené byty a dobrá restaurace o lázeňském domě.

Petrkovské lázně těší se všim právem od více než 300 let jak pro výtečnou léčivost svého minerálního zřídla, tak i pro působnou přírodu svou nejchvalnější pověstí.

Hlavní sálsoma od května do konce září.

Stálé spojení s c. k. poštou, telegrafní stanicí a lékárnou v král. městě Něm. Brod.

Sříbrná medaile Národní Jednoty Severočeské. — Nejvyšší vyznamenání zlatá zasluzná medaile a korunou. — Čestný diplom.

Veškerá patentní mýdla

vyroběná ze všech možných i nemožných materiálů a téměř ve všech časopisech doporučovaná — pomínou — až se lidé přesvědčí, že bylo a bude nejlepším jedinec

pravé nefalšované mýdlo jádrové,

jež P. T. ct. obcenstvu více doporučuje

Jindřich Jelínek,

mydlář v Hradci Králové.

Týž dovoluje si upozorniti na speciální novinku „Jelínkové levné čalové mýdlo neutrální“ odporučené pro jeho výtečné vlastnosti celou řadou lékařů a specialistů v kožních nemocích.

Kus za 5 kr.

Hlavní sklad u Jindř. Jelínka v Hradci Králové č. 160., Malšovických č. 3. a 37., u p. Aloise Jelínka v Pardubicích a u Čenka Zimy v Kutné Hoře.

Telefonické spojení.

Nejupřímnější a nejhlubší dík všem,

kdoš na poslední cestě k věčnému odpočinku doprovodili naši nezapomenutelnou a vroucně milovanou choť, matku, tchyni a babičku, paní

BARBORU STRACHOTOVOU,

jakož i P. T. pana MUDru. Morávkovi za jeho přičinění a laskavé ošetřování po čas choroby, veledůst. duchovenstvu Novohradeckému, velect. sboru učitelskému, velect. pěveckému spolku Bendlu, nezapomenutelným P. T. dárcům krásných věnců, velect. spolkům, které místo věnců darovaly peněžní obnosy k účelům dobročinným a vůbec všem, kteří za těžké choroby a po smrti drabě a nezapomenutelně jakýmkoliv způsobem nám útěchu skýtali a svou soustrast projevíli.

V Novém Hradci Králové, dne 8. června 1896.

Rodina Strachotova.

Slavným c. k. zeměpanským a obecním úřadům, pánům majitelům a ředitelům továren a průmysl. závodů, ctěným správcům hospodářským a pánům rolníkům, pánům lékařům a lékárníkům, jakož i P. T. pánům interessentům vůbec, dovoluji si oznámiti, že jsem otevřel

lučební a bakteriologickou laboratoř s technickou kanceláří,
v Králové Hradci,

na Pražské silnici, č. 388.

Josef Jettmar,
technický a analyt. lučebník.

Villa Klapkova

na Pražském Předměstí
u Hradce Králové
jest k pronajmutí.

Vyznamenaná stříbrnou medailí

Veledůstojnému duchovenstvu dovoluji si doporučiti svůj sklad a dílnu

KOSTELNÍCH PARAMENTŮ,

jako: kalichy, monstrance, kříže, kadiatelny, svícny, lustry kostelní každého slohu v cenách velice mírných.

Opravy, znovu posilování a postrubování v ohni provádím co nejtrvaleji, levně a pod zárukou.

Prose P. T. duchovenstvo o velectánnou přímě a důvěru, zmanám se v účte hluboké

Karel Zavadil.

pasíř a slatař
v Chrudimě.

Děkavání a osvědčení, jichž po ruce hojně mám, záleží na požádání.

na výstavě v Hradci Králové 1894.

Národohospodářská hlídka.

O stravovnách.

Uvod.

Každé chvíle zaklepe někdo na dveře, milý čtenáři, aneb i shurta vatoupi člověk, jenž se ti představí slovy: „Chudý cestující prosí za malou podporu.“

Co je to za cech, co je to za třídu lidí ti „chudí cestující“? Obyčejně hledíš, aby „chudý cestující“ byl raději dál než blíž a dás mu, co můžeš; nedá-li ti to však a ty se ozveš: „človče, proč nepracujete, jak to vydržíte, vida lidi spěchati za svým povoláním? K čemu dal vám Pán Bůh zdraví a sílu?“ — nealytíš pěkné věci. V případech jen velmi přízravných sám odpovíš: „já bych rád pracoval, nemám ale kde.“ Posveť-li ho na řepu, neb k jiné práci, změní si tě a za rohem nalytíš nehorázné zaklení a slova: „já se budu díti? Darmo dělat, darmo ležet.“

Tento zjev v naší společnosti vidíme a přec ztídká jen se ptáme: k čemu jsou ti lidé dobří? Což nemá lidská společnost žádných prostředků, aby se jich zbavila, t. j. k práci je donutila? Kdyby bylo a krejcarem vše odbyto! Ale tato individua chtějí býti z masele pracovních lidí šiva, ona hájí právo na lenost, před nimi neo stojí cizí majetek, ona vyhrůžkou, násilným a celým drzým vystupováním vynucuje si svou daň. Kolik palic, slodějů, násilníků, ba i vrahů chová v sobě vagabundů, čili tuláctvo! Vším právem obžaluje se četnictvo, spáchá-li někde zločin, po podezřelém tuláku, aby v něm zločince zadrželo.

Mezi privilegované tuláky patří i cikáni. Jaká zvířel, jaké nebesopů, vtrhnou tlupa cikánů do malé osady, neb někde na samotě, kde se klidně občas za živý svět pomoci nedovolá! Co

zbývá jiného, než dáti po dobrém? A kdyby to pomohlo! Každé chvíle čteme o smělé krádeži, neb loupeži spáchané od cikánů. A to vše se trpí? Osvícené devatenácté století nenachází prostředků, aby se takového nezměnitelného břemene zbavilo? Ať potomci naši a politováním čísti budou o zbrojení dnešních států, jež krom ukojení národní nenáklivosti neb osobní panovačnosti nemá práždného jiného účelu, jistě ukazovati budou i na oběti, jež jsme měli při všem nákladu na vojsko, četnictvo, policii stá. a cikány a vagabundy. Litujeme „temný“ středověk, čtemeli o drzém zlodějstvu, jež v nedostatku vojenského zaměstnání táhlo od místa k místu, kací mravy a s rukou vydírajíc majetek klidnému občanu; nejsme-li však my na tom mnohem lépe, musíme-li při tomž sjevu patiti daně na stále vojsko, jichž středověk téměř nezna, moha spíše věnovati na dr. h. b. straně, co na jednu náctil.

Ti, kdož se s tak zv. kriminalistikou, čili s vězeňstvím co vědu obírají, mnoho se napřemýšleli, jak předejiti tuláctvu; mnohé prostředky byly zkoušeny, vždy však přišlo se k výsledku, že tuláctvo je nutně slo zrovna tak, jako zločinství a že s ním již společnost lidská počítati musí. Pokud se zločinství týče, ta je ovšem pravda, že dokud budou na světě lidé s lidskými vášněmi a náruživostmi, dotud budou i ti, kdo se proti společenskému řádu provrhovati budou; tuláctví není však žádný zločin v pravém smyslu slova, třeba rakouský zákon z roku 1873. a nejnovější z 24. května 1885. jako přecin je trestalo, zločinci se nerodí, t. j. zločinci se lidé stávají od případu k případu, nejsou tedy stavem organizovaným, jako tuláci, kteří se tím co jsou, ve většině případů stancu poměry, v nichž světlo světa spatřili, neb vychováni byli a proto má společnost lidská nejen povinnost, ale i moc, aby tuláctví potlačila. Tuláctví není vnitřní neduh společenského organismu jako zločinství, nýbrž vřed na povrchu, jež dlužno i možno odstraniti.

V první řadě měly by se o to pokusiti státy, ježto potlačení tuláctva nebylo by i zločinu a tudíž výdajů na trestnice; poněvadž tyto však, až na malé výminky, málo kde co podnikají, až na to, že tulákům trest vyměťují, abyli boj proti vagabundům dobročinnosti společenské, neb dokonce i soukromé, u nás v Rakousku zemím a okresům. A co podniknuto až dosud? — Nic a bylo snad dobře v jistém ohledu, že jsme se neukvapili, neb to, co v Německu podnikli, nevypadalo jinak, než jako drabý experiment, který se neo věděl. Tam začali totiž s t. sv. protiležbráckými spolky. Jež měly za účel odstraniti všechnu žebratru podomai a udělovati almužny jen opravdu potřebným cestujícím. To bylo asi v době našich tabulek „zde se žebrati zapovídá“, kdy potřební cestující trpěli bídu, kdežto prohnaní darebové vtrhli druhou stranou, byli-li jednou vyvedeni a vydělali sobě více, než mnohý řemeslník. Spolky proti žebrání staly se v Němcích spolky pro žebrání, ježto obratní vagabundové dostali nejen ve spolku, ale i po domech konečně přišli ve Württembersku na myšlénku napodobiti holandské naturální stanice; stanice ty se osvědčily ze všech prostředků proti tuláctvu poměrně nejlépe a zavedeny byly téměř po celém Německu, r. 1886. pak v D. Rakousích, r. 1888. ve Štýrsku, H. Rakousích a na Moravě a nyní od 1. května zavedeny též u nás podle jménem stravoven.

Účel stravoven.

Účel stravoven vysvětlí již z toho, co jsme v úvodu naznačili; nicméně choeme mu věnovati zvláštní kapitola. Předem připomínáme, že účelem těchto řádků není očerné pojednání, což by bylo snadnější, nýbrž srozumitelné vyložení všeho, co by i v lidu o stravovnách, jež za nás peníze v život vstoupily, vědět si mělo.

Stravovny mají býti filtrovny, v nichž odděliti a s podezření vagabundáže očistiti se mají oni živlové z cestujících prosebníků, kteří práci hledají, od oněch, již o ni nestojí. Mluvíme ježto srozumitelněji; mlynek na čistění obilí je věc známou i nehošpodářům; jim odděluje se dobré zrno od zádiny a plev. Představme si mlynek, na němž možno by bylo přestiti všech 25 tisíc tuláků, jež hostí naše česká země! (Odsouzených pro vagabundáž bylo za rok 42 tisíc; poněvadž však některý tulák odsouzen je za jeden rok dvakrát, vypadne počet tuláků menší.)

Obdržíme rovněž zrno, zádinu a plevy tuláctva. Plevy jsou ti, kteří se práce opravdu štítí a kdyby se jim i opatřila, nepřijali by ji dobrovolně, aneb s ní za nedlouho utekli; zádina jsou lidé sešli, nedokázali a staří, kteří by snad pracovali, kdyby mohli, s konečnou zručem lze nazvati nejmenší, dšl cestujících, mladé, slavné občanské chasníky, kteří o práci nezaviněným způsobem přišli a jinou hledají, aneb jsou na cestě do ciziny, kde práce na ně již čeká, ježto si ji cestou přemysli vyhledali. Tyto tři drabý cestující, jímž však jedním slovem vagabundáž se říká, přijdou nyní na mlynek, jež se bude jmenovati stravovny, ježto účelem je, chudým cestujícím podporu ve stravě, a nocehu místo posedy poskytovat, nikoli zadarmo, nýbrž za jistý úkol, čili práci. Předpokládáme, že to bude mlynek dobrý, nepokášený, jaký si naši zákonodárci předsavili a že opravdu bude

vždy postaráno, aby se noceh a strava neodělovala zadarmo, nýbrž za práci. Co nastane? — Třídění. Leností budou se čísti s počátku stravovně vyhnouti, ježto kdyby chtěli pracovati, mohli by mimo stravovnu; tím ale vzběhou sami do rukou policie a četnictva, jež s nimi — nebudou-li mítí naznačeno, že před krátkým časem opustili stravovnu, neb že někde jinde pracovali — naloží ve smyslu zákona z r. 1835, t. j. dodá je soudu a soud cestou politických úřadů do káznice. Ze se tato pleva nesmí nechati na svobodě, aneb že se musí opravdu k práci přinutiti, to je na bledai, ježto by jinak tento materiál stravovným na krku stál a ony staly by se bezúčelnými, ne-li zafixením směšnými.

Tu však máme k našim zákonodárcům otázku: kde pak jsou ty káznice pro plevu, jež se na mlynech stravoven oddělí? V Čechách jsou dvě, do nichž se vejde 600 káranů; co je to ale na 6 tisíc těch, kteří pracovati nebudou ani v stravovnách a kteří by do káznice měli dodáni býti? Kam přijdou ti ostatní? Zastanou na svobodě? Pak ale se jim musí vyhotoviti dekret kr. č. remakých strážníků, neboť oni jimi opravdu budou. V Belgii a i v některých zemích německých počítali dobře; zřídíme-li naturální stanice, musíme postaviti nové káznice, aneb pracovní kolonie (pracovní kolonie jsou vlastně též káznice s polním zaměstnáním a volejšíím životem, kam je možno i svobodně se blástiti), jest-li jsme fukli A, musíme fukli B, aby každý, kdo do káznice patří, t. j. komu soud v rozsudku káznici navrhuje, do ní též přijíti mohl a ne teprv každý dvacátý, jako se děje u nás. Soudy proto navrhnou káznici stídka kudy, ježto na jich návrh nelze vštíti ohled; sami soudcové se smějí: „de káznice se dostat, to se každému nepodaří.“

Zadinou jsou starci a churavci, kteří v nedostatku živobytí stanice rovněž budou obtěžovati; dle domácího řádu nebudou přý taci mítí žádného nároku na noceh a stravu v stanici stravovací, zdali se však něco podobného dá tak dobře provésti v životě, jako na papíře, to je jiná otázka.

Jest-li má mrazák býti podporován v stanici, pak by to bylo daleko účelnější a i humannější, abychom ho nenechali tlouci světem, nýbrž dali mu, čeho k živobytí nejnutnější potřebuje buď doma, anebo v asylech a chorobincích. Živ musí býti zde, jako tam. Asylů takových není a jak je postaráno o nezáživé na obci, to je všeobecně známo. Právě jedná se o upravení práva domovského a s tím důsledně spojeného chudinství; nebylo by dobře, upravití dříve to? Nemají-li mítí budoucí stravovny se zbytečným materiálem co dělati a nemá-li činnost jejich hned z počátku býti ztížovaná, bylo by věru na čase, tento dekreptální lid ze řad tuláctva vyloučiti, t. j. přiměřeně se oň jinak postarati.

Zbývá tedy jen zrno, práci hledající zdravý lid; pro ten budou stravovny ovšem velkým dobrodiním, nebude-li musit za dveřmi svůj chléb a noceh vyžebrať a tak v sobě poslední zbytek studu utlumovati, po případě s nocehem nečistým za vděk bráti a tak se stupně k stupni klestí až tam, kde proň v pořádné řemeslnické rodině není již místa, nýbrž v řadách vagabundů z povolání. Vůči této třídě cestujících budou stravovny dobře plniti svůj úkol; poněvadž však i nevhodnějšímu dělníku může se státi, že v době zákonnité práce nenajde a následkem toho k soudu dodán bude, je třeba nejen k práci nutiti, ale po pořádné dělníky ji i zaopatřovati. K tomu cíli bude třeba zříditi v místě stravovny zároveň komité pro zaopatřování práce, podobné dnešním spolkům péče o vystouplé vězně, aby stravovny, jež mají býti podporou řádných cestujících dělníků, nestaly se jich hrotem, což by se jistě stávalo aspoň v jednotlivých případech, kdyby se stravovny ruky v ruce nekrácela jiná opatření humani. Nejlepší myšlénka, čili idea bez uvažení, co jí předcházeti a následovati musí, bez opatření proti všem možným škodlivým důsledkům, s ní po případě plynoucím, zvrhla se v pravý opak. Jen aby to také tak nedopadlo s našimi stravovnami!

(Pokračování.)

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 30. května 1896. 1. hl. pšenice sl. 6.15 až 6.60, žito sl. 5.50 až 5.90, ječmen sl. 4.35 až 4.60, oves sl. 3.25 až 3.60, proso sl. 0.— až 0.—, vikev sl. 5.40 až 5.70, hrách sl. 7.— až 0.—, čočka sl. 0.— až 0.—, jáhly sl. 9.— až —.—, hrup sl. 8.60 až 21.50, brambor sl. 1.80 až 2.20, jetele semínka červeného sl. —.— až —.—, jetele semínka bílého 0.—, jetele semínka růžé sl. 00.—, až 00.00, máku sl. 18.— až 00.—, olejky sl. 0.00, lněného semene sl. 0.— až 2.—, 100 kg. křtinych otrub sl. 5.50, 100 kg. pšeničných otrub, sl. 5.—, 1 kg. másla čerstvého sl. 1.00 až 1.00, 1 kg. másla převařeného 0.00 1 kg., sádla vepřového sl. 0.40 1 kg. tvarohu 16 až 18 kr., jedno vejce dva a půl kr. 1 kopa drobné seleniny sl. 0.80 až 1.50, 1 hek. cibule sl. 4.00 salátu 0.60 až 0.70 — Na týždní a obilní trh dne 30. kvě. 1896 odbyvaný, přivečeno bylo k teplotě pšenice 304 kg. 176, ječmene 19 ovce 437, prosa 2, vikev 8, hrubá 2 1/2, čočky —, jáhly 27, hrup —, brambor 130, jetele semínka 0.00, lněného semínka 1—, olejky 0.00 máku 2 1/2, lně seleniny 153 kop, cibule 15 jak veptě 23 kusů, řepičinát 228 kusů káisel 6 kusů, salátu 163 kop.

Česká, jediná v Rakousko-Uhersku
továrna na
americká cottagová harmonia,
Rudolf Pajkr a spol.

— V HRADCI KRÁLOVÉ. —

Illustrované ceníky franko a zdarma.

Díků činění.

Byv nížepsaný dne 8. května b. r. od Jeho c. a k. Apošt. Veličenstva k návrhu Jeho B. M., nejdůstojnějšího biskupa Edvarda Jana Nep. nejmilostivěji jmenován kanovníkem při stoličném chrámu Páně v Hradci Králové a dne 31. května b. r. v témž velechrámu nastolen, dostal při této příležitosti tolik blahopřejných, neočekávaných a srdečných projevů, že není sto na všechna vzácná ústní, písemní i telegrafická blahopřání, jak by se slušelo a patřilo, vroucně poděkovati. Pročež koná tuto milou povinnost tímto způsobem s prosbou, aby byly srdečné díky jeho ode všech vznešených a spanilomyslných příznivců a přátel laskavě a blahosklonně přijaty.

V Hradci Králové, 1. června 1896.

Jan Barták.

Vyznamenán na výstavě v Hradci Král. r. 1894
zlatou medailí a diplomem.

Umělé zuby

podle nejnovějšího amerického způsobu vyrábím a konám veškeré práce v obor ten spadající přesně a solidně na základě dlouholetých zkušeností, ruče za nejlepší obsluhu. Zaručuje ceny nejlevnější a poroučuje se do výsady přímé účtů obecnosti, znamenám se v hluboké úctě oddaný

Josef Časlavský,

zubní technik

Pražská ul. č. 77. v Hradci Král.

Brusinky

v nejjemnější rašínadě savařené

5kilový sudeček

franko za zl. 2.75

zasílá

J. Fáborský

v Týništi n. Orli.

Ztráta vlasů a tvoření lupů

se pod zárukou jediné jistě
zamezí

CEINOGENEM

od

J. Beytovce v Jičíně

Cena láhve s ochrannou známkou: zl. při 3 lahvích franko na dobírku, neb lépe proti pošt. poukázce 3 zl.
Sklady v lepších materiálních obchodech a holičských závodech.

Do Hradce Králové a okolí!

Vyhovuje citelně toho času potřebě otevřel jsem dne 1. června 1896 při závodu svým **materiálním v Hradci Králové veřejnou,** al. c. k. hejtmanstvím koncesovanou

chemickou a bakteorologickou zkušební stanicí

opatřenou všemi potřebnými vědeckými přístroji a pomůckami ku zkoumání veškerých potravin a požitků, pramenité vody, vína, mléka, líhu, tepy, melasy, cukru, sladu, moče, umělých hnojiv a veškerých chemikálií a chemických výrobků a odpadků na jakost a hodnotu. Jednodušší zkušňky a analýsy jsou pro mé pp. odběratele a zakazníky **zcela bezplatné.** Rozbory větší počítají se co nejlevněji. V očekávání, že pp. továrníci, velkostatkáři a hospodáři otevření tohoto veleúspěšného a zde prvního toho druhu ústavu všele uvítají a mne svou důvěrou poctí, znamenám se v plné úctě

K. SIGMUND,

diplom. mag. pharmac. a bývalý chemik v různých továrnách.

Současně dovoluji sobě, osnámiti pp. fotografům amatérům, že zařídil jsem sobě dokonalou a všem moderním požadavkům vyhovující

camera.

Tmavá tato komora opatřena jest všemi i nejnovějšími fotograf. pomůckami, vyvolávací a přístroji a jest mým pp. zakazníkům a odběratelům úplně zdarma k dispozici. Dovoluji si zváti pp. amatery, by si neobtěžovali vzorné její zařízení sobě prohlédnouti, rovněž tak můj všemi možnými fotogr. apparáty, plotnami, papíry a pomůckami hojně zásobený sklad s cenami velmi levnými. Apparáty též na splátky.

V plné úctě

hořejší.

OBNOVA

Číslo 65.

V Hradci Králové, dne 12. června 1896.

Ročník II.

Bez drobečků.

Oč nám znáte z Vídně? Tak rok od roku ptá se politikové i političtí, novináři i ptaří mladočechů, odkud státi stáli v opozici, radikálně, arputně odboji se proti vídeňské vládě, ale proti postacím staročechů. A pohotoví měli hned odpověď vřeměnou, že vídeňské staročechy ve Vídni nedělají nic, kda že po vídeňském stolem obírají drobečky.

Po dváct let bohtilo a blomestilo se proti starým drobečkům a panstevům, na celou činnost staročechského poselstva ve Vídni pobíhlo se jako na dváct let hubených, po nich přijítili měla léta hojnosti, mladočechů čm porvátých nasavřekých krajíců.

A teď? Šestileté období mladočechského poselcování na vídeňské radě je na sklonku a zástupcové českého národa vrátí se z Vídne domů bez krajíců, bez drobečků.

Je tomu již dávno, kdy Benst škodolibě napal, že se Čechům mohlo to nejvyšší možné poskytnouti a obratem ruky zase vzít, aniž se je- nom lístek v veřejných poměrech haní a ošťal; že se beztrátně mohli dvojocasem lru vyrvat se zuby podany na kus masa, to prý připravilo Čechy na rozhodující místo o všem vlnost. Ale co dnes se děje? Před šesti lety kasali se velcí řetelci i malí mluvitelé mladočechů jako maďarští tygři, proti Vídni táhli (s dovolením p. Pargharta) jako černošci lrvů a dnes vznášej se jako okrouhlí smoklí klaběci bez zelené ratolesti, bez záruky lepších časů, přicházejí domů skrotili, umlíněni, ochotní oportunisté, jímž Baden nemusel vyrvatí pranic, neboť jim nedal ani kus masa, ani krajice, ani drobečky, ani hrst jistoty, vyběr jen prádný pytel naděje na rozfořel české otázky.

A pro takovéto výsledky mladočechské politiky musel se všechen lid český stále drážditi a podpichovati, rozčecovati a rozváňšovati, rozjítřevati a

zasmátovati? Pro tak plané ovoce musel se mladočechský čum, otrávený dass už vídeňským větrem jako útina, zasediti gusto pevného kmene staročechského? Co povědě bylo dříve, svrátilo, vyvrátilo a převrátilo se všechno, stali vídeňské političtí postaveni na pranyf veřejné potapy a haaby, čestná místa jejich zaujali noví velikáni, z nichž dnes už leckdo vypadá jako malíčky trpaslík, ne- schopný k vedení toho lidu, jemuž se slibovalo všechno a neoplaklo se nic.

Či odchází mladočechské poselstvo z letošní parlamentární práce s počty radostnými, přichází k nám s plným rukama úspěchů, s pře- spnými kapkami vymožeností? Staročechům se drubdy užšpápné připomínala slova Riegrova, že každá politika má se posuzovati dle výsledků, nuže co dobrého, prospěšného, věcného vyplývá z dosa- vadní činnosti Mladočechů ve Vídni, čím oprav- dovým opravdově mohou se nám pochlubit, z čeho mohou mítí voličové skutečné potěšení? Ne, k potěše není nám ani oprava volební ani centralistická reforma berní, erdce česká českáou radostí ani nad tajnou smlouvou s trutnovskými Němci ani nad zákazem sokolské slavnosti teplické, lid český vidí zřejmá a ví jistě jen to, že se zá- sadních opozičtů stali se důvělní oportunisté, kteří sedli na lep slibované neb ani neslibované vařitní třetní řetě české, balvan otázky státo- právní neposunuli ku předu ni krok, z řadařavků národních ani jeden nepřivedli k uskutečnění, v ohledu hospodářském nedocílili pranic.

— — — — — Taťka, Wladislav, Kabanec, — — — — — lala se aspoň jakž takž kloudná opozice, za Ba- deniho stala se mladočeská politika neslanou i nemastnou. Dívajme se, kam chceme, utěšeného nevidíme nikde nic, po celých šest let postupovalo se nikoliv od vítězství k vítězství, nýbrž od ne- úspěchu k neúspěchu. Výsledek hledivale se na staročechské politiky, když z Vídne přicházeli s málem, ale dnes smutnější je pohled na Mladočechy, když nenesou nám nic. To je spíše k pláči než ke

smíchu i bude nyní v parlamentárních prádních povinností velič, aby postacím pravdivě pově- dli, jak se dívají na politiku, a aš neplýsali ani krajice ani drobečky.

Dej mi zemi a nech si nebo.

(5) Dle beala nadepsané zdálo by se, že chceme psáti buď o otřelích zřetěho telete aneb o dítku jejich — sociální demokracii. Ale nikterak. Sá- hne me hlouběji. Ukážeme, že nesmysl jinak ani ti, kteří jako Viktor Hugo čm se nábožnými. Slovo „Báh“ zaměňují však rádi za „Tvůrce“ aneb „Matka Přírody“. Slova „Báh“ jako by se báli. Snad že jim více připomíná bytost žiřou, roz- umnou, osobu. Slovo „Tvůrce“ snese spíše nějakou tu pántheistickou, všebožskou soustavu mudrckého národa. Nepravíme, že by nebylo dobré, ale je rozhodně sajmavo, že mnozí vzdělání jaksi vý- hradně ho užívají tak asi, jako na úmrtních ozná- meních slova „Všemohoucímu zalíbilo se“. Ne- chceme si váimnouti těch, kteří sice mluví o ná- boženství, ale jen — přirozeném, mluví o ctinosti a mravouce, ale jen přirozené. Tažme se: proč unikají náboženství zjevenému a jaké jim náboženství přirozené či humanity, lidskosti si- buje výhody před náboženstvím zjeveným?

K otázce, proč unikají náboženství zjevenému, nadpřirozenému, odpovídají dějiny. Historie vykazuje všude lidi, jímž bezbo- žectví bylo štěchou, myšlenka na Boha — Soudce hroznou. Proto hledali náboženství, které nechtělo se dáti upoutati touto zemí, které mluvilo o pod- světí šťastném a nešťastném, v lehkost uvést. Tak bylo již u pohanů a nejinaak mohlo být i náboženstvím křesťanským. Jenže odpor vůči němu vzplanul prudceji. Ono mluví jasněji, urči- těji, žadá víru nezmlnou a pro všechny pravdy, které hlásá jakožto články víry od Boha zjevené.

na rathouse zvoniti dali, čamž oni rozuměti ne- chtěli, tomu se protivice, že by radním pásem despekt (potapa, pohasení) se stal, kdyby tím svo- nečkem, co na věce rathouse jest, mělo se zvo- niti, načť já jsem jsem ihned poslední resolcei dal, že mnohem otěší despekt stává se Bohu, když posvěceným zvonem na věči chrámů Páně se má zvoniti. Posledně vůli a nařizení Milostivé vel. Konsistoři jsem jim osnámil, že Vel. Konsistof proti tomu silně protestuje a ani dovoliti tomu nechce, že toliko za pláštěček užívají té přičiny, že by se za dušičky v očistci to zvonilo; a tak v tom roce 1735. kromě dvakrát v čase advent- nim se zvonilo. Na to potom v roce 1736. Zase dovolení tomu udělil pan farář Hotický a tomu svolil, aby zase tak, jako kdy předešle (se) zvonilo. Po smrti vel. pana děkana a vikariusa He- tického za Vice-Vikariusa od Vel. Konsistoře ustanoven byl vel. výsoce učený urozený pan Antonín Traeger de Khoenigsberg, farář Bělohrad- ský a Vice Vikariusem celý rok trval, po roce pak skutečným vikariusem skrze patenty od vel. Konsistoře prohlášen byl. Ustanovení s'děldo dušk v Mlázovicích. Léta pak 1735. dne 31. Decembrijs Jeho Milost arcibiskupská milostivé resolvirovati ráčila, aby stálý duchovní v Mlázovicích resdiroval; a poněvadž z rozličných přičin nemohla sku- tečné fara, ano ani farář potvrzen býti (co sice dlouhý čas při vel. Konsistof se agirovalo a jednalo), posledně na to přišlo, že Jeho Milost arcibiskupská jakožto panství fundatorní Ho- tického (pán) milostivé na lepší vychování (sic — rozuměj žitobytí) 100 al. z důchodu Heřického passirovala, tím však způsobem, aby proti těm 100 zlatým pan farář z užitků svých a ze své kapsy 200 al. na vychování (vydržování) residen- tiálního kaplana uděloval; s tou kondicí (pod- mínkou) praeentaci na faru Hotickou dostal. — To tehdy první kaplanství, do Mlázovic samého kařete pana uřičenou, k Jeho Milosti Biskupské do Mlázovic nejprvnější jsem se dostal.

(Pokračování.)

FEUILLETON.

Kronika P. Joannesa Františka Procházky,

prvního kaplana (exposity) v Mlázovicích
žáduje Boh. Haki.

(Pokračování.)

Tu tehdy dvoji metlou trestal (otřel) jeouce) od Boha, obyvatelé Mlázovičtí do velké tškosti a nouze padli a od toho nešťastného pádu ohně usta- vičné pečovali, kněžeti pánu se s ponížeností uchá- zeli, aby mohli duchovního svého míti, poněvadž, kdyby byly služby Boží v Mlázovicích drážny (bývaly), že by se taková škoda nebyla stala, to Jeho knížeti Milosti přednášeli; že ale sem tam porůzné má svatou slyšeti museli a málo doma jich zůstalo: odtud nemohli sobě pomoci a dříve oheň přetrhnouti. Tu jejich žádost přednesena když byla, dobrou nadějí potěšeni byli.

Na to v krátkém čase, po tom nešťastném pádu ohně, přiblížovala se smrt vd. pana děka- novi Heřického, tak že na svatého Štěstného (Felix) také šťastně z toho světa vykročil, okolo jedenácté hodiny v noci. Zpráva ihned v tu chvíli knížeti pánu šla do Prahy, ještě v noci. Zatím ale dne 1. Sep- tembris při schůzce mnohých pp. děkanů, farářů, jako i také J. M. pana kanovníka, p. Pavla Ljra, toho času děkana Hradeckého (pochován jest); málo málo, t kanovníka, pak bylo v počtu du- chovních rozličných osob 32. Po sarti ale vd. p. principála hned ten den přijeli J. M. pan Vicarius, pan Jan Sas a vřř. sekretářem, p. Michálek, kteří všechny věci zapečetili a mne, toho času kaplana Hotického, za administrátora ustanovili. Ta pak administraci od 1. Septembris roku 1735 až do 16. Januári 1736. ustavičně trvala; dne 1. Januári na faru Hotickou dostal praeentaci vel. pan farář bývalý na Kováni, p. Jan Jindřich Kunat, rodící z Westfalie.

Příběhy, které se staly za času administrací, v krátkosti oznamuju. Trval, jak svědkové vy- svědčení dávali) obyčej, že v čase adventním zvo-

nilo se skrze mnohonácte let zvonem puvěceným na věči, kterým se lid svolává k slatbám Božím, ano i také tím zvonem se zvoní proti velikému škodlivému porvčí a bouřkám. Tu věc dříve dobře porvčenou, potom vel. konsistoři předne- šenou k povážení, sdělil by přislúšelo, aby toho zvonu užívali pro obecní potřebu, k vyhánění zrádců z hospody času adventního, aneb ne; načť ihned odpověď jsem dostal od vd. pana oficiála, pana Jana Fastu, toho času, na žádry způsob aby se neopovážili, jim zvoniti a kdyby někdo přece se tak mnoho osmělil: takový aby veřejným trestem anebo arrestem postížen byl. Po té učiněné záporvdi magistrát Hotický ucházel se k urozenému panu hejtmánovi Hotickému, panu Šimonovi Wietloví; jemu stížnost proti mně sobě vedli, že já jeouce administrátor toliko na ten čas, ten tak starobylý způsob rašiti a kaziti ebei. Na to po vyslyšení stížnosti, pan hejtmán dva kommissaře, z raddy dvě osoby poslal a mne se dotazovati poručil, z jaké (které) bych to byl přičiny zapověděl. To když jsem vyrozuměl z ode- slaných pánuv komissarův ke mně poslaných, skratka chťice (chtěje) je odbyť, přičinu jsem vykásal, že nesluší svěceného zvonu užívati a jim ožralcům zvoniti, je z hospody vyháněti; chtějí-li to páni mít, aby sobě zvonu na rathouse užívali a potřebovali; na kterou odpověď pan komissar, pan Pavel Macák, jakožto starý pamětník a drubý, pan Škvorecký, mně odpověď dali, že to není znamení toho zvonu, aby ožralci vyháněli se z hospody, ale pro uctění a pro pobbásest, k po- držování andělského; co když jsem uslyšel, a po- těšením jsem jim na to odpověděl: jest-liže to od etasoděna bývalo, aby lidé slyšíce klekli a modlili se, naproti tomu že ani já býti nemohu, tím méně, abych tu výřiznost v pobožnosti dělal, kdežto přislúš, aby duchovní každý pobožnost resdiroval; jest-li ten způsob proto že byl, že na všeobecný způsob dovoleno bude, zase tím zvonem zvoniti; NB. s tou však podmínkou, aby obee a radda, po odzvoněném pozdravení andělském ihned dle protých patentův od Jeho Milosti císařské

Kdyby anděl s nobe přišel a jinak káral než je jsem káral vás, prokleš budí, tak směle mluví nástroj zjevení Božího sv. Pavel. A právě tato okolnost jest příčinou, že již od počátku bylo mu zápasiti s nepřítelny nejčistšími. Povinnosti, jež ukládá, ctivosti, jež hlásá, tresty, kterými neposlušným vyhrožuje, polekaly mnohé, a aby se strachu zbavili, hledali zbraň, kterou by náboženství potřeli.

A čest odpárem starším, proti nimž peali veliký Augustin a Tomáš Akv. Dila jejich nebyla bez hlubokých myšlenek, když takoví zápasníci vytáhli proti nim. Neptátelé nevěřeli a zvláště dnešní neměli by tolik ducha, by různým těm námitkám starých odpůrců učení Kristova jen peroumdují; tím méně by měli chuti je studovati, a prozkoumati díla obranná učenců křesťanských. Oni si práci ulehčí. Na pole věrouky vytáhnou, učiti se důsledně mysliti, je věc nepřijemná. Zvláště, když srdce cítí již předem proti té které pravdě odpor. Popadnou tedy otázku za konec jiný. Chopí se spojence, který zmůže nejvíce v boji proti náboženství. Jest to zkažené srdce, porušenost mravů. Touto rozum se zatemňuje, svědomí uspává, člověk zbavuje se tak nejkrásnějších darů, které jej právě člověkem činí a pak vsta je také s náboženstvím. Dokud člověk nezahodil veškerou ušlechtilost srdce, pokud álti chce, jak důstojno jest člověka, pokud nemůže se zhoctiti náboženství. Proto odpárci náboženství hledí svléci nejprve s člověka — člověka, dobře vědouce, že kde přestal býti člověk, nemůže býti ani křesťan.

Či nečítáme, kterak svádějí zimměšné mládež, která chápeji se první věčné, jež nejdříve probouzí se v člověku, by otrávil hned kořen života, v té jisté naději, že pak ovoce života bude jim po chuti? Máme jen vzpomínání vychování, jaké dostávalo se mládeži dorůstající v ústavě pověstného Robina. Divoši by se za ně styděli. A co skazy působí stále opláklá divadla! Při smrti Dumasa syna pealy i listy šidovské, že řádný jednotlivec nepodryje tak základy křesťanského života — a tím i náboženství — jako on se svými kusy divadelními. Matky a otcové varují dítky své před špatnými spolužáky. Nechtějí, by od nich naučily se nespůsobům, hrubým slovům. Těž ale neostýchají se věsti je od 10 let na „pikantní“ kusy francouzské. Tím prý se vzdělají! Naučí se totiž brzy koketovati, probudí se v nich dříve ty jisté pudy, zmoudří záhy a dovedou se znenámeně v každé společnosti pohybovati!

Hlavně však chápou se přivrženci „čisté lidskosti“ jiné prostředky. Ukazují, že náboženství nic neprospívá, nečiní lidi lepšími. Kdo nečetl již i v listech učitelů mládeže, že cena náboženského vychování je pochybná? Jsou prý mnozí na váhách, mají-li rozhodnouti, zda náboženství při vychování škodí či prospívá! Vyberou si někoho, kdo ohybil s lidí věřících a pak volají: „Vizte, tak povznáš člověka náboženství! A takoví jsou všichni, nejen tanehle jeden! My nejsme sice lepší, to víme. Nejsme ale při tom pokryti. My se přiznáváme, že otcost, jak ji káží kazatelé, je nemožná. Vždyť je proti přirozenosti. Budme tedy upřímní, usnejme práva čisté, světlé přirozenosti a odhodme to svatouškovské náboženství! Budme jen lidmi, křijme jako „lidé!“

Kdo by spochybňoval, kolikrát bylo napsáno aneb bývá vysloveno slovo „čistá lidskost“ či humanita? Ale ta čistá lidskost není nic jiného, než-li lidskost odpoutaná od Boha, od náboženství. Ti, kteří slova ta vyslovují — to přiznávají rádi — neznaří často významu slova toho. Bránili by se, že o nich ale smýšlíme. Ale je tomu tak. Zaslouhuje však křesťanství, by mu činěna byla výtky, že nezuschleňuje člověka, že čini jen z lidí pokrytce? Tato výtky sama je pokrytecká. Ti, kteří ji činí, vědí dobře, že hříjí pravdu v tvář. Či nevědí o pohanech? Neubírejme jim cti, ale nebudme také slepi. Ať vykonali staří mudrci pohanskí, co chtěli: mohli jako Orfeus a Arion dle pověstí ryby lákati, šelmy krotiti, kamením hybat, jednoho však nedovedli. Lidi nechávali na nízkém stupni mravním, poněvadž je učili službě mrtvých bohů. Náš Orfeus, Kristus, akrotit šelmy všech nejděvlejší, lidi s jejich vášněmi. Hady učinil upřímnými, lvy mírnými, vlky milosrdnými, s kamení učinil syny Abrahamy, to jest: srdce kamenné proměnil v lidské, z lidí pak učinil syny Boží. Kam ať bychom byli zašli, kdyby nebylo kříže Kristova! Z té spousty mravní nemohl nikdo pomoci, leč Bůh! A nevidí před sebou hanobitelé náboženství až dosud, jaký je rozdíl mezi národy křesťanskými i nekřesťanskými? Kde je větší kultura? Nevidí v církvi světců, velikých dobrodinců lidstva, jimž zdravý nepředpojatý rozum nemůže apřiti uznání? Ať se vykáže něčím podobným „čistá lidskost!“ Ať ukáže své světky! Ať neukazuje jen na ten nějaký ples neb zábavu, ze které také nějaké chudé procento věnuje se dobročinnému účelu, ale ať ukáže, kolik jich z „čisté lidskosti“ pohrdlo jménem, rozdalo je chudým a zvolilo chudoba, kolik jich z „čisté lidskosti“ opustilo vlast a šlo hlásat „čistou“ kulturu národům pohanským a kladlo život za „čistou lidskost!“ Ať se podívají do ústav dobročinných! Kdo je matkou jejich? A kde je větší obětavost v službách bdy lidské? Tam, kde se mluví jen o humanitě, či kde slouží se s lásky ke Kristu? Ani sedmáti nemohou býti tak neopravedlivými,

by odeptali významem své občerstvovatelkám křesťanským. Nešťastníci po nich touží, nejsou spokojeni s těmi, kteří jsou ustanoveni a slouží jen z čisté lidskosti. Vezměme si příklad od naší země: světového. Kdo je větší, kdo burže mít více památky v dějinách bdy lidské: ten prostý kněz Vincenc s Pauly či „velikán“ devatenáctého století, jak nazván byl Viktor Hugo, protože byl mezi předními karmeli „čisté lidskosti?“ Ať se jen humanita čili „čistá lidskost“ přizná: co má na sobě dobrého, má od Krista a církve, které neobce ctíti.

Je-li mnoho křesťanů špatných, jest to zjev politování hodný. Z toho ale nesmí se činiti výtky učení. Z toho následuje jen tolik, že dle učení nejdí. Na tlače ale svědků a celá kultura křesťanská ukazuje, že křesťanství má na jednotlivce i společnost ohromný vliv uslechťující. Kdo jemu je věren, stává se lepším, kdo nevěren, stává se horším.

A jakou výhodu mají s toho náboženství „čisté lidskosti?“ Klamou sami sebe. Odhazují náboženství a myslí, že jsou svobodní od zákonů mravních. Myslí, že tyto zákony mravní hlásá jen náboženství. Hlásá je spolu, aspoň nejdělejší, také rozum. Kdyby učili skutečné pojem pravý o čisté lidskosti t. j. o tom, čeho je schopna lidská přirozenost, poznali by, že čistá lidskost vede k náboženství. Ba náboženství žádá lidskost jako podmínku, by mohlo ještě výše povznést člověka, až ku křesťanu. Kdo chce býti křesťanem, musí býti dříve člověkem. Milost neodporuje přirozenosti, ale zutleňuje ji. Kdyby Bůh s kamení, jak praví Písmo sv., měl učiniti syny Abrahamy t. j. křesťany, musli by dříve učiniti lidi. Jen kdo poslouchá zdravého rozumu a svědomí, to jest, kdo je člověkem, může kráčet dále, by byl křesťanem. Takový je poměr mezi přirozeností lidskou a nadpřirozeným náboženstvím. Neutakou tedy, čemu utéci chtějí: zodpovědnosti za skutky své. Domnívají se, že „čistá lidskost“ bude dostatečným surrogátem za náboženství. Budou mlti na sobě přece něco lidského. Spolu budou se těšiti svobodě. Přikazy náboženské jsou určité a jasné. Neptějí volnosti myšlení. O čisté lidskosti může si každý mysliti, co chce, ona mu dovolí všechno a tak je — vyhráno. Ale opět pravíme: klamou se. Bůh si člověka pojistil. Dal mu dvě cesty poznání. Cestu rozumu a cestu svého zjevení. Na první cestě nikdo nemá výmluvy. Pohané spíše, než stoupenci „čisté lidskosti.“ Pohané pod vlivem hříchu nemohli přijíti bezpečně k poznání celého zákona přirozeného. My to můžeme, poněvadž nám Kristus pomohl. Neptěšel zrušit zákona, zákon ten — pokud se týkal mravů — byl z větší části přirozený. Neptěšel ho Kristus zrušit, ale naplnit. My křijeme v jeho světle a nebudeme mlti výmluvy jako pohané, ani co do zákona přirozeného. Proto přijde syn Boží soudit jako člověk, aby nikdo nemohl se vymlouvat, že nevěděl, co na něm žádala důstojnost lidská. Kolikrát jedná člověk proti rozumu a hlasu svědomí, tolikrát jedná proti lidskosti.

Ale člověk nemá býti pouze člověkem. Ponal-li vyšší cíl, který je k větší výši povznáš, jest jeho povinnost toho cíle žádati. Nemůže tedy člověk přestat na tom býti člověkem, on má také býti křesťanem. A nikdo nenajde čisté lidskosti na jiných cestách, než na takových, které spolu vedou ku křesťanství. Důle od přirozenosti křesťanská. To je chloubka naše, že všechno, co je přirozené, opravdu jest též — křesťanské, všechno naopak, co je proti křesťanství, jest též proti přirozenosti. Bůh křesťanský jest jako Bůh pouhého člověka, jenže mluví zřetelněji, jasněji. Jako dítě má pojem o slunci a pojem ten pravý jest a má hvězdář pojem o slunci a pojem ten lepší jest: tak jest s pouhým člověkem a křesťanem. Oba mají pojem o Bohu, ale křesťan má pojem úplnější. Proto kdo urážel Boha jakožto původce řádu přirozeného, urážl Jej též jakožto původce řádu nadpřirozeného. Hřích proti rozumu jest též hříchem proti řádu nadpřirozenému. Již ve středověku obtěli někteří činitelé rozdíl mezi hříchem proti řádu rozumovému, přirozenému a hříchem proti řádu nadpřirozenému. Hříchu proti řádu přirozenému, pravili, Bůh netrestá. Ale církve sávrhla toto učení jako blud.

Nic tedy neprospěje stoupencům čisté lidskosti jejich útek před povinnostmi, jaké ukládá náboženství křesťanské v Církvi katolické. Povinnosti ty velí z větší části již zákon přirozený. Popírají-li to, jest jen viděti, že nechtějí posaziti, že milují více tmu, než světlo. Takovým ale označuje Bůh i ve zjevení i rozumem přísny soud. Odvážna jest tedy hra fiktivní: dej mi zemi a nech ať nebe, čili: chceš-li, řij si v řádu nadpřirozeném, mne ale nech v přirozeném.

Z domku knězo samotáře.

Dne 16. května 189...

(18) Myslivám si, kterak bylo by dobře, kdyby každý kněz byl co nejdokonaleji vzdělán ve všech oborech lidského vědění. Již v těch spisec, co jen mně do ruky se dostanou, co ta všíljkých bludů a klamných důledeků — některé

umím sám svržit — na jiné však potřeboval bych mlti k ruce valibou knihovnu a v ní osadit díla historická a přírodovědecká, potřeboval bych mlti hlubokou znalost odborníka.

Ovšem já sám jsem o nevědomosti a omylnosti těch námitok přesvědčen, vím, že jest jediná světlá, vím, že i mnohým nevědomá tajna již byla a příčina — ale mohl bych snad jiné ve vše hroznající důkladněji posoudit, utvrditi, uměje jim lépe odhaliti škraběku záblatné pravdy a ukazuje nepokrytou lež. Bylo by to dobře, ale není to možno, — snad zdravý rozum mně i jim pomůže.

V těch spisech, co já čtu, — ale ock já vím, co vše čtu, o čem povidají si lidé, jím pravdy svaté vykládám — možno, že rozestá pochyblivost neviditelně podkopává moje slove, že vzbuzejí předsudky skryté mají jeho články. Kéž by mi ti lidé upřímně řekli, v čem a jak nepadá se pravda, co působí jich rozumu a srdci nějakou nesnáz — snad bych jim poradil, je s pochybnosti vyvedl, vždyť je to má povinnost — někdy v kázání je o to poštědám.

Knihy, která nemá za účel učiniti člověka hodnější a šťastnější, kéž neměla by přístupu do oady mé. Jak snadno je skaziti to srdce člověka, adusiti v něm lásku ke ctivosti, jak snadno podkope se to štěstí lidské. — a ti lidé bez svědomí umí to tak svádět, tak obrátit — jsou syny tohoto světa. Bez svědomí — ano nemají svědomí, protože nevěří v nějakou zodpovědnost. Ti lidé jistě nebyli ještě u lože umírajícího dobrého křesťana, neviděl jeho klidu na tváři, nevyčetli tak jako já blaha, jež skrytá náboženství, ti lidé neslyšeli důvěrného povědceho nešťastníka: Bůh věk Tvá, neviděl alay radosti hínoucí se z oka kajícího. Ne — není možno — jednali by jinak, kdyby znali to srdce lidské, neprohlatovali by se za přátele lidu, kdyby se byli lidu neodcizili — kdyby v jednání svém nehledali prospěchu svého.

Řekne se, neboť si vše tak k srdci, nech to vykvašit. Lid svědomí se musí vyhoulti a sám uznati, kam spěje, počkej, dekáš se lepeší čas a když ne ty — však do smrti to nějak protlučeš, není tak ale, aby nemohlo býti ještě hůře. Když pořád tak nafkáš, připadá mi, jako bys pranic nedoufal v prozřetelnost Boha — což napamatuješ na výtku, již učinil Pán při bouři svým apoštolům: Co se bojíte, malováři? Bůh sám zalehl si církev svou a saručil ji trvání až do konce světa — nuže dělej, co jen můžeš. On sám postará se o věrné své, ať usnáz, že čas jest, Jeho moudrost nejvyšší. — Ano, o ta církev se nebojím, vždyť znám s dějiny, že byly doby snad ještě horší — ale bojím se o ty, jímž jsem pastýřem, rmoním se, že mnozí snad ať přliší draze zaplatí tento pekna álti bez Boha, bez náboženství, bojím se, aby mně za vina nebyla počtána jich stráža — to není hněv, proč je někdy kárám, ale lítost.

Proč Bůh sám neodláá nějakého prostředka — ne! nechci se rouhati, Bůh pokoušel jea nečini zázraků. Bůh již toho dosti učinil, aby myslitoiu člověku byla patrna jeho jsoucnost a spravedlnost. Kdyby jen ti lidé zamýšlili se opravdové a upřímné, kdyby nedbali toho, co okamžitě snad jim lichotí a hřlánot jejich omlouvá. Ale to je to, co překáží jim povznést se nad tuto zemi — srdce utonulé v požitcích smyslných. Kde není smysla a pochopeí ctivosti, tam snadno svede se rozum, kde miluje hříchu, nenávidí světa.

Opravdu — černé na svět hledí — vždyť mají ti lidé také rozum a srdce, ruší mlti v ně důvěru — rozesnávají jistě také pravdu od lži, vždyť stíh je před kasatelnou svojí ještě skoro všechny — Bohudík, jen mi je, Pane, zachovej a dej vzrůst slovům mým.

Co týden dal.

Delegace. V úterý sešel se v Pašti rozpočtový výbor delegace rakouské, aby vzal na přetřes rozpočet ministra zahraničních záležitostí. Tento podal výklad o situaci zahraničné analogicky dle tranní řeči, již císař pronesl k delegátům. Výbor vyřídí asi většinu svého úkolu. Učiní tak musí již proto, že v sobotu sejde se opět sněmovna poslanecká — a oba tyto parlamentární sbory, řada říšská a delegace, ani výbory jejich současně zasediti nemají.

Sněmovna poslanecká bude mlti zítra v sobotu opět sešlá, v níž má vyříditi novellu cukerní. Téhož dne sejde se berní výbor paraké sněmovny, aby projednal berní novellu, na jejíž projednání oběma sněmovnami ještě nyní před přízdninami vlády velice záleží. Proto také nebude říšská rada snad ani ještě dne 15. t. m. odročena; stane se tak bezpochyby až dne 27. t. m.

Poslanec Kljun. Z Pašti došla zpráva, že poslanec hravovík Karel Kljun zemřel tam v neděli v noci. Díel v Pašti jako člen delegace, do níž poslanec kraňskými byl zvolen. Knavovík Kljun patřil mezi poslance vynikající. Zvolen byv r. 1879 venkovskými obcemi okresu lublaňského do rady říšské, vstoupil do klubu Hohenwartera, v němž vytrval i po secesi Ferjančiče a soudruhá. Byl vždy upřímným vlastencem slovinským.

Maďarské slavnosti. Dny 6., 7. a 8. června byly v Uhřech svátečními dny jubilejními. V pondělí doprava byla korunována maďarským průvodu do nového paláce sejmového, kde konala slavnostní společná schůze obou sněmoven, ve které předčítala jubilejní mluva. Více než co jiného charakterizuje slavnosti maďarské po finanční stránce kvata, je tak nepatrná bláznovina na Uhry uvaluje a při tom vývoji maďarského zabezpečuje moc tisku a po stránce národnostní rozpoutání slováckého spolku v Myjavě. Jako by k větší slávě jubilejní, rozpustila maďarská vláda spolek ten, jako dříve rozpustila všechny ostatní a zabavila jeho jmění a papíry.

Mrábá Goluchowskiho zahraničních poměrů. Vykládá hraběte Goluchowskiho o poměrech naší říše k ostatním námacím překvapuje svou otevřeností a přehledností. Je s. toho vidět, že také v těchto kruzích dnes vane jiný duch než za dřívějších časů, kdy se za hlavní vlastnost diplomatického směru pokládala mlhavá nejasnost řeči. Tím nechochvilně říci, že by se dnes všechno muslo věřit, co diplomat povidá, jen proto, že jeho řeč je zdánlivě jasná a přehledná. Počteme tu vzpomínkou posze Bismarka, jehož v jádru a populárním výkladu nikdo nepředělil, jemuž ale bylo jak živo dobře nevěřiti. Hrabě Goluchowski tedy praví, že především ložské smátky v Makedonii vzbuzovaly obavy, zejména proto, poněvadž vzbudily silný ohlas v Balharsku. Tomu ruchu učinil konec hlavně projev velmočí, které projevíly, že by musely zakročiti proti každému pokusu na zrušení statu quo. V otázce arménské panovala jednomyslnost mezi velmočemi. Rakousko nechtělo se angažovati v té věci, poněvadž se ho přímo nedotýká a ani hr. Goluchowski, ani jeho předchůdce nealibovali sobě mluveno o diplomatických krocích na prospěch zavedení oprav pro Arménsko. V příslivém poměru stojí Rakousko ku šom velmočem, zejména Německu a Italii, přece však poměr k Rusku jest pouze potěšitelný, kdežto k Francii smamenitý. Méně uspokojivé jsou poměry k Srbsku, kde panují vnitřní spory a nevěrohodnost proti naší říši. Po tomto výkladu ministra Goluchowského dořazoval se dr. Kramář, byl-li trojspolek obnoven a byla-li ku spolkové smlouvě s Německem připojena klauzule, týkající se východní politiky; dále se tákal Kramář, byl-li při obnovení smlouvy vzat ohled na Turecko, a co hodlá ministr učiniti, aby sousozský poměr k Srbsku byl zlepšen a jaké postavení zaujímal rakouská politika vůči anglo-německé neshodě při udělování v jižní Africe a jaké stanovisko zaujímá ministr vůči neshodě mezi Ruskem a Anglií. — Také dr. Warmbrand dotazoval se ministra, byl-li trojspolek obnoven. Ministr hr. Goluchowski odpovídá, že trojspolek obnoven nebyl, slyší trvá dále a ospravedlňuje pak chování rakouské vlády vůči Srbsku v otázce vývozu vepřového dobytka.

Všechno.

Realistické pokrokové podmínky. Promluvil Felcl, odvětil Masaryk, promluvil Hajo, řekl jej Harben, vyrukoval a Šalda a „Čas“ si vzdychá: „Trefně probídl jeden z účastníků naší strany, že má při čtení těch duchamorných, bezmyšlenkových a litivých hádek takový pocit, jakoby se přepil podmašlím.“ Ba tohle je skutečně trefný výrok, z hojnosti toho hádavého podmašlí je nejlépe znáti, že jak pokrokové, tak i realistické panstvo má dost a dost másla na hlavě a falše v srdci. A tací lidé, kteří se usvědčují veřejně z nejhorších lží, lidé, kteří nejvíce polepšení potřebují sami, chtějí napravovati, reformovati naši českou společnost! Poslední číslo „Času“ je zase plno hrubozrných výtek proti „mizernostem“ pokrokatů. Masaryk sám viní Felcia z celé řady nepravd, píše o nepřekném a nečestném napadání a podezřívání atd. Pan Šalda zase praví o vydavateli pokrokových „Rozhledů“, že falšuje, že napsal něco čertovsky sešmočrhané, ba že psal docela listy „zcela podomecké“, špinavé listy dlouho sbíraných a střádaných klepů a pomluv, zkroucených a úmyslně sfašovaných faktů, listy špinavé, hnusné, sprosté! Jak vidět, baví se panstvo ušlechtilé, umravěné, realistické pokrokové podmínky je čím dál, tím špinavější.

Česká národohospodářská společnost konala dne 31. května ustavující valnou hromadu. Účelem společnosti jest: šířiti národohospodářské vědomosti v českém národě; poznávaní hospodářské poměry českého národa a šířiti znalost jejich; působiti ku povznesení českého národa po stránce hospodářské. Účelu toho chce společnost dosáhnouti tím, že bude a) pořádati v obvodu své působnosti schůze spolkové i veřejné shromáždění a sjezdy, přednášky, učebné kursy a rozhovory o otázkách hospodářských; b) vydávati časopisy, brožury, knihy a jiné tiskopisy sloužící k účelům hospodářským; c) pečovati o zřizování čítáren a knihoven odborných; d) pořádati výcházky k názornému poznávání krajův a předmětů hospodářsky významných; e) pečovati o soustavné vyšetřování poměrů, zařízení a opatření hospodářských v národě českém se vyskytující; f) udělovati stipendia a jiné podpory příslušníkům českého národa k odbornému vzdělání technické-

mu a obchodnickému; g) poskytovat pokyny, rady a informace příslušníkům českého národa ve věcech výrobních a obchodních; h) sbíratí plodné myšlenky a projekty hospodářské, obstarávati průpravné práce ku zřízení nových českých podniků průmyslových, báňských, obchodních, dopravních a pod., vyhledávati pro ně pravé interesity bud jednotlivce neb družstva a opatřovati jim způsobě sly technické i komerční; ch) navazovati a podporovati obchodní styky mezi různými třídami hospodářskými; i) podávati návrhy a žádosti sborům zákonodárným, úředům samosprávným i státním a jiným činitelům veřejným.

Na tisíc mužů připadá žen ve Spojených státech severoamerických 953, Italii 995, ve Francii 1014, v Rusku 1037, v Německu 1039, v Anglii 1047, v Rakousku 1049.

Kdo bohatne? Šestnáct bankéřských domů ve Vídni mělo roku 1894 čistého užitku 31 milionův zlatých. Celý jich majetek obnáší 307 mil. zlatých a daně platí poměrně málo.

Moderní sluha. „Rat. Katol. Noviny“ píšou: V Katovicích najala si rodina sluhu ze Zábřeha. Slečna přišla, i bylo všechno v pořádku. Tu se ještě táže sluška hospodyně, kolik vojáků je v Katovicích. Když vysvětlila, že tam vojáků není, hned si to rozmyslela jinak: „To tu nezdánu, město bez vojáků pro mne nic není; to raději půjdu do Hlivic, tam jsou huláni.“ Tak vypadají ty „moderní slušky“.

Mariánská kongregace akademická a sv. Ignáce v Praze pořádá letos poprvé duchovní cvičení v kníž. arcibisk. konviktu v Příbrami pro vzdělance. Duchovní cvičení osvědčila se vždy velmi užitečnými pro každého, kdokoli měl příležitost se jich účastniti. Vždyt účelem jejich jest jediné srdce člověka očistiti a v užší spojení s Tvůrcem svým přivesti. Začátek jest v pondělí, dne 27. července o páté 8. hodin večer a zakončení dne 31. července ráno. Po celou dobu exercicií dočasnou P. T. pánovej byt a strava v konviktu za mírný poplatek 2 sl. 50 kr. bez obmecení dobročinností, po případě za mírnější poplatek. Přihlášky nechtě se ději na Mariánskou kongregaci akademickou a sv. Ignáce v Praze.

Zvěsti z východních Čech.

„Osvěta lidová.“ Tak prý se bude jmenovati nový pokrokový list, jenž má v Hradci vycházeti od 1. července a jež posud nejvíce podporují — „našinci“. Časopis tento má se tisknouti v Praze a vycházeti v sobotu. Peněz jako telez dosud sebráno není, zájem pro nový list také se nikde nejví a proto mezi samými pokroky jeví se ohava, že se ohystaný podnik tento nezdaří.

Procesi o letošním Božím Těle. Ve čtvrtek měl sjezd p. biskup v katedrále o hodinu 8. hlavně sláby Boží. Na to vedl průvod na náměstí hlavní, za obvyklého účastenství veškerého duchovenstva, vělejších úřadů, obecních zastupitelstva, všech škol a sborů profesorských. Prapor vojaka s celým místním c. k. sborem důstojnickým sanjal místo před bisk. rezidencí, by vystřelý označoval počestnější a Nejvyšší svatosti při jednotlivých oltářích. Ohromné zástupy věřícího lidu s města i okolí byly u prvního oltáře. Za nastalé nepohody musilo procesí od druhého oltáře odebrati se do chrámu Páně k sv. Duchu, kdež oslava Božího Těla dokonána. V katedrále ten den celý konala se výstava nejv. Svátosti oltářní — jakási po diocési každý den v jiné farnosti obvyklá jest. — V neděli pak vedl theoforické procesí vysoced. p. městský děkan a kanovník z kostela Panny Marie. O 10. hodině vyšel průvod k 1. oltáři, ale hned od toho vrátil se pro děd do mariánského kostela, kdež ostatní pobožnost slavnostně ukončena.

Kněžské svěcení. Dne 25. července badou ve stolicím chrámu Páně sv. Duchu vysvěcení: Josef V. Kulda, první měl svatou obětovati bude dne 26. července 1896 v seminářském chrámu Páně sv. Jana Nep. zde. — František Zrnavecký, první měl sv. obětovati bude dne 26. července v kapli sv. Josefa v „Radolfinu“ zde. — Jan N. Hladký, první měl svatou obětovati bude v neděli dne 2. srpna 1896 v chrámu Páně sv. Václava v Helfmaně. — Josef Ant. Matouš, rodilý z Nové Vsi u Lomnice v Jičíně, první měl sv. obětovati bude v neděli 26. července 1896 v chrámu Páně sv. Mikuláše v Sloupčici u Litomyšle. — Jirák František rodilý z Liskovic, první měl svatou obětovati bude v neděli dne 2. srpna t. r. ve farním chrámu Páně sv. Mikuláše v Liskovicích. — Karel Kysele, rodilý z Konecchlumí, první měl svatou obětovati bude v neděli dne 2. srpna t. r. o 19 hod. v chrámu Páně sv. Petra a Pavla v Konecchlumí. — Frant. Xav. Dittich rodilý z Bystrého u Poličky první měl svatou obětovati bude v neděli dne 26. července t. r. v seminářském chrámu Páně sv. Jana Nepomuckého zde.

Nový katolický spolek. Stanovy katol. vzdělávacího spolku „Mír“ ve Velké Jesenici byly vešel. c. k. místourádnictvem potvrzeny. Spolek koná valnou schůzi v neděli dne 14. června o 3 1/2 hod. odpoledne, při níž vykonají se volby výboru.

První závody cyklistické v Hradci Králové pořádá dne 5. července na silnici vedoucí lesem Novohradeckým klub českých velopedistů v Hradci Králové. Celkem uspořádáno bude 5 jízd a sice: jízda juniorů, o cenu dámskou, na kolech vysokých, starších párů a o přebornství kluba. Vstupné

k závědám vytráfi se sobota. Po závodech v zahradě p. rady Dvořáčka koncert, vešer slavnostní osvětlení lampami, bengalskými ohni a t. d. V zále vlnětek.

Valná hromada 3. živnostenského společenstva odbyvá se v neděli, dne 14. t. m. ve 2. hodině odpoledne v dolajších místnostech besedy. Na programu jest správa jednatele a účtů, volba předsedy, místopředsedy 9 členného výboru a 8 náhradníků do nemocenské pokladny a volba návrhy. Jest žádoucí, aby do schůze této dostavilo se co nejvíce členů.

Jednota českých střelců darovala člsku 5 sl. škole „Komenského“ ve Vídni místo věnce za raket manelky nasloněného českého členu svého p. Floriana Strachoty, lesního ve výslužbě. Také p. Alois Dvořáček 5 sl. k rozdělení mezi chudé obce Novohradecké odevzdal starostovi Jandíkovi.

Zdejší jednota „Sokol“ uchází se o právo lidové knihovny.

Maturity. Ústní maturity na zdejší státní škole reální započnou dne 30. června za předsedání p. zemského škol. inspektora Františka Roučického. Zkoušky podrobí se 36 žáků. — Na státním gymnasiu zdejších započnou státní maturity dne 22. června. Zkušební komisařem bude p. M. Trapl, řed. gym. v Praze. Maturantů jest 33 řádných a 1 externista.

Místní odbor „Národní jednoty severočeské“ pro Hradec Králové a okolí koná valnou hromadu svoji v neděli dne 14. t. m. o 10 a půl hod. ranní ve spolkových místnostech „Besedy“. V poslední době ozývaly se oprávněné hlasy, volající po činnosti zdejšího odboru. Zde na valné hromadě dána jest příležitost všem interresentům a příznivcům N. J. S. k tomu, aby volbou i návrhem k uskutečnění toho přispěli. Příčinou mrtvosti dosavadní bylo hlavně složení výboru našeho odboru, který nemohl tak, jak žádoucí, prajem spolkovým se věnovati. I záleží nyní jenom na tom, aby v nové schůzi zvolen byl výbor z takých mužů, jimiž okolosti dovolují vyhověti požadavkům na ně kladeným. Především ovšem žádoucí, aby do valné hromady dostavili se členové plným počtem, jakož i aby přišli vůbec bez rozdílu, třeba zvlášť posvátní nebyli, všichni příznivci N. J. S., tak aby na konec neuvěřilo vše zase jen při slovích. Očekáváme tudíž účastenství co největší, abychom mohli i do Dvora Králové na sjezd ve slavném počtu se dostaviti!

Družstvo na sušitkování ovoce v Hradci Králové bylo započato a obchodního senátu jako zapsané společenstvo s ručením obmezeným. Společenstvo založeno na stanovách ze 17. list. 1895 na dobu neurčitou za účelem, aby pospolitým účinkováním a společnou činností výrobou usnadňovalo podnikání svému zpracování i zpeněžení ovoce a všech výrobků z něho. Správa družstva vede ředitelstvo, výbor a valná hromada. Ředitelstvo je tříčlenné, volí se na tři leta a byli první zvoleni: Ant. Štefek, učitel ve Svobodných Dvorech za ředitele, Jos. Kulif, ředitel diví školy v Králově Hradci za pokladníka a František Valeš, obchodní zhradník v Králově Hradci za kontrolora. Za družstvo podepisuje právoplatně ředitel a jeden člen ředitelstva. Členové ručí mimo své podíly po 10 sl. stejným jejich obnosem.

Šňatek. Josef Hubalovský a Anna Březinová slavili svatbu sňatek svůj v sobotu dne 13. června t. r. o 6. hod. ranní v děkaněm chrámu Páně v Karlových Varech.

Osobní. Ministerstvem vnitra jmenování byli vrchními okresními lékaři okresní lékaři první třídy: dr. Adolf Urban v Hradci Králové, dr. Michal Halík v Chrudimi, dr. Bedřich Gresl v Jičíně, dr. J. Rattay v Novém městě n. M., dr. Jos. Grill v Broumově.

Nášinecké sebevědomí. Dne 10. t. m. vedl dělník J. Uhlíř, zaměstnaný u zdejšího řezníka Kleinera dva voly a měl i s nimi po náměstí ve chvíli, kdy se tudy nejvíce obecnost procházela. Vodení dobytka po náměstí jest zakázáno a proto napomínal strážník jmenovaného, aby šel postranními ulicemi; tento však neuposlechl a odvětil, že mu pán nařídil, aby vedl voly po náměstí. Přibýval k tomu Kleiner rozkázal dělníkovi, aby šel po náměstí a strážníkovi odešel, aby jej udal, chce-li. Máme za to, že platí řád v našem městě tak pro „našince“ jako pro jiné řezníky.

Špatný konec milostného románu. V blízkém městě na úpatí hor krkonošských byl loněkého roku v jisté vážené úřednické rodině učitelem francitiny p. PhC. V. X. Po nějakém čase zavítala na zotavenou k rodině této příbuzná, jež byla v domech šlechtických komornou. Pan vychovatel dvořil se záhy švarné dívky, a čarovné oko její působilo naň tak mocně, že ledová kůra kol srdce jeho brzy se roztála. Příbuzní netušili ničeho a byli by zajisté v čas varovali dívku. Brzy na to znechutily se panu vychovatelci trampoty domácího učitele a začal zkoušiti slasti redaktorské. Stal se redaktorem venkovského listu v městě K. Pan redaktor psával své zbožňované častěji a víceji, dopisy však jeho končily žádostmi o peníze. V napěti, že známost skončí sňatkem, posílala tato na dopisy jeho, kde vyličoval okamžitý, neblahý stav svůj, se svých úspor peníze. Mimo to světila mu své peřiny a různé věci. Pan X. nespěchal na splnění slibů svých. Dívku trpělivost docházela, zajala se svým příbuzným do K. a zde došla na tamnější farní úřad, kde podpepal pan redaktor revers a slibil čestným slovem opatřiti co nejdříve křesťní list a ve sňatek vstoupiti. Uplynul opět čas a kde nic tu nic. Nyní nastal obrát. Místo dopisů milostných byly hrozby z obou stran. Nebylo však na tom dosti, že sám vynuzoval peníze. Pražský jeden přítel jeho obrátil se se sáhodlným dopisem k ní a žádal o zaplacení obnosu něco přes 300 sl., které mu pan X. dluhuje a kroky ty činí

aby ochován byl pan X. trestného stíhání a obžalby se k němu nepřipojila tak inteligentně, jak by se mohlo očekávat. Měli tím pan redaktor zmyslet a k. To bylo vše neš dosti. Když se dověděla, že jí jinde bylo ubířeno na podobných záminek, učinila oznámení, a tak románec pana X. rozpuštěn bude před soudem.

Mládě se velocipedisty. Podivný náleš učinil v noci na věrejšek A. Topol; na silnici ve stromě-
hádí cestou od města k Prašákům. Především náleš
totiž ledati přes silnici natažený jak široký tak dlouhý
— pneumatický velociped bez velocipedisty. Nálešce
mohl ani svému zraku věřit, že by velocipedista
sámilovně své kolo jen tak bese všeho směrně opustil
nechav jej uprostřed silnice v noci v dešti a proto
hledal a brmatel kol do kola i pod silnici po veloci-
pedistovi, který dle jeho domněnky musel tu ležet někde
ne-li zabít, tedy alespoň potracený tak, že nemohl
se hnouti. Ale kde nic, tu nic; po velocipedistovi nebylo
ani stopy, tak že po marném čekání nezbývalo po-
divnému nálešci, který se nad ubohým opuštěným
otem slitoval, než dovésti náleš svůj na policii a věc
oznámiti k četníkům. Druhého dne ráno bylo nabob
kolo zabalené a tu a tam již zřetelně na státníci
dosud, velocipedista se nehlásil. „Živé noviny“ hra-
decké, které máme u nás čilejší a divější než v které-
koliv křepalce vesnici, přibíhaly si ovšem hned k tomu
velocipedistu různě náladěného a fakly, že tady kolo
na cestě odkudsi se sčítavý se vracíci strážil. My
ale pravíme, že to není pravda; náramek, paníse, bo-
dinky strážil, to jest, ale kolo.

Krádež v nemocnici. V noci na 4. t. m. vložil
se neznámý do ruky pachatel oknem do kanceláře sdejší
nemocnice, kde hospodář nikým neuculen, jak nejlépe
dovedl. Zloděj vypálil záseku u psacího stolu, odněl
31 sl. peněz, pásmo vykládaný revolver šestihlavový,
s náboji do tohoto s průměrem 8 mm., dále fuzanou
špičku na dentafky s motákem páný se slechtickým
zámek a j. v. Záseku ovšem předsná nálezena byla
druhého dne na lukách za mostem přes Olšici. Z krá-
deže tím jsou podezřelí dva dělníci, kteří byli den
před tím s nemocnice vyháni pro krádež. Po pachateli
se pátrá.

Zavřený hotel. Ku nařízení okres. hejtmanství
sdejšího uzavřel hostinský Josef Lojda, hotel Schlo-
gel na Prašák v Předmostí, ješto posbíl následkem
vypálení se p. Jindřicha Schloigla koncese hostinské,
dálého práva živnost hostinského provozovati.

Oheremyslný. Bedřich Januška, námořnický
pomocník z Malé Písku, bytem na Prašákém Před-
mostí, byl dne 10. t. m. dopraven ku léčení do útavu
pro choromyslné v Praze.

Výtržnost. Dne 26. března odpoledne stropili
důkladnou výtržnost v Záměru před tvárnou firmy
Vonnillera bratři Králové. Vybrožovali vrstevnou Janu
Turkovi skolením a počínali si tak hrozně, až byli
zatknuti. Následkem toho podalo st. zastupitelství na
oba žalobu pro složin veřejného námi spáchány ne-
bezpečným vyhrožováním. Obyčlený soud sdejší od-
soudil Josefa Krále na 7 a Františka Krále na 3
měsíce do žaláře.

Stíhání smilník. Státní zastup. v Hradci Král.
podalo na obuvnického pomocníka H. Musila v Ja-
roměř, dne 9. září 1893 roseného, šestého, otce jed-
noho dítěte, do Josefova příslušného, pro těžké ubí-
zení na těle 4 měsíčním šálátem již trestného, obžaloba,
že během měsíce března 1893 s Frant. H. . . . .
desetiletou hečiči, tedy s osobou, která ještě 15
rok věku svého nepřekročila, vícekrát podnikl mimo-
manželské souložení, čímž spáchal složin náslušného
smilstva. Hlavní přelíčení konáno bude před porotním
soudem v příštím období.

Oheň zhebný vypukl 6. t. m. v obci Hroch
u Dobrušky v 7 hodin večer, který v okamžiku zasáhl
část stavení. Škoda ohněm způsobená činí 7 tisíc, po-
jištění na 1200 sl. Pět rodin jest zcela bez pojistění
a proto té největší nouzi hledí vstříci. Bída ta nedá se
ani vyjisti a připomíná se jen tolik, že pracovali na
poli rodiče i děti lehce jounce oděni, tak že kromě
toho co měli na těle, nemohli zcela nic zachrániti a
úplně vše jim shořelo. Pláč a nářek nešťastných, mezi
nimiž jsou vdovy a sirotci, zalézá k nebesům, neboť
obec jsouc chudá a v krátké době již třetím ohněm
požitažna nemůže svým, ač by ráda, pomoci a prožít
jménem ubohých prosí i za malý dárek, který účelu
svému bude odveden, farář úřed Břít Újezd, pošta:
Dobruška.

Oheň vypukl nejništěm způsobem dne 9. t. m.
v hospodářském stavení A. Bitnera v nověticích
u Nechanice a zachvátí mimo budovy jmenovaného
i obytné stavení p. Daška. Za panujícího toho dne
pověřil přenesl se oheň přes několik stavení a lze do-
kovati jen rychlé pomoci hasičských sborů z Klenic
a Cistěvsi, že nepadla značná část vai zhebného
živla na obě. Zvláště při významenali se hasiči z Ci-
stěvsi, jak se s námi sděluje.

**Psem pokousána byla dne 11. t. m. p. Pra-
šáková, matka známého hostinského v Pouchově**
Pes sá se býti vstyklym. Poranění jsou dosti značná.
Lékařskou pomoc poskytl záměs p. dr. Holeček.

Domáci zloděj. Dne 17. května odebral se Jos.
Čižinský, rolník z Lupenice čp. 44 do kostela. Za
nepřítomnosti jeho vlezl oknem do světnice vlastní
švagr jeho Antonín Krejčí z Bohousova, který také
u něho bydlel a vzal mu s uzavřeného kufru, který
pakličem otevřel, na hotovosti 90 sl. Peníze ty patřily
manželce Krejčího Barboře, která se měla u Čižin-
ského za s dobrých příčin v uschování. Krejčí po
lupu zmizel a dosud není k vypátrání.

Nehoda na kole. Tento týden spadl blíž Vy-
mýta JUDr. Jan Ryba, sdejší advokát, takto dobrý
jezdce, s velocipedu a poranil se povážlivě na rukou.

**Náramek nálezen byl o Bořim Těle na ná-
městí.** Kdo jej byl stratil, nechť přihlásí se na děkanství.

Vraždy dítěte. Vědní historie. Svedené děvče
neovědomitým a nechtitelným mužem a lhostejně osudu
zanechané. Konec. Vraždy dítěte. Pak porotní líčení a
nad oběti zapadnou na čas dvě šáláři. Osmnácti-
letá cihlářka Anna Flugrova, neukázněné děvče, sezná-
mila se zde se slávkem Josefem P. nyní samostatným
v Praze. Známost nezůstala bez následku. Dne 12.
listopadu 1893 porodila v Saifech Hermanových u Ja-
roměře chlapce, který pokřtěn jménem Josef. Praco-

vale v církvi a rodící svými již dříve po šest roků
a dala se opět do práce znovu. S rodící se nešťast-
ně, ti na ni nasazovali a pro poklesek svůj nouza
byla bydliti jinde, až s námi v jedné továrně prac-
vala. Mlékovec poslal ji znovu něco peněz na výživu,
avšak poslední čas stál se nevěrným, zapomenut na
obě svou. Flugrová trpěla nouzí. S tím mohla si
vydělati nějaký krajec, místo práce bylo ji více o-
třetosti dítě. Ve tmačném postavení byla byla dlou-
myšlenkou zbavit se dítěte, které jí nyní bylo bře-
menem. Umysl její došel. Krkavčí matka v pohodu
dne 6. června odešla se a dítětem směrem k Ho-
stianému, kde u továrny „svaň Kibemühl“ vložila
sevinné robě do chladných vln a ponechala osudu.
V Hostianém pobyla do večera a vedoucí vlnem
odjela do Staré Paky, Ostroměte a odtud ránním vln-
kem do Hradce Králové. Zde odešla se ku strýci
svému Josefovi Sedřinovi v Kuklenách, kde byla dne
9. t. m. tamžím četnictvem zatčena a ke krasobran-
soudu do Hradce Král. odvedena. Ješto čip se uděl
v ohvodu krajského soudu Jičínského, byla též dne
11. t. m. sdejším četnictvem dopravena ku krajskému
soudu do Jičína. Ohvěrná dívka svůj úpale doznává a
poznati lze, že učinila tak jen v největším zoufalství.
Dítě nalezeno mrtvé.

Mládě na pontě. V Klášterci dne 31. května
konala se hlučná pont. Se všech stran proudily za-
stupy lidí. Veselo a blízko. Mládí i staří bavili se
sestavení, jak na pontě obyčejem bývá. Na pontě za-
vítala, až nikým nevídaná a nezvaná, 74 letá mnoho-
kráte již trestaná zlodějka, Kateřina Friemlová z Bo-
hradsku. Tato vsedl policejní dohlídce, pod kterou
pro různé špatné kousky postavena jest, nemohla
odolati lákavé přiláčenosti ku provozování svého aka-
moterského umění. Vyběhl na pontě bohatý, tak
že se Friemlová ani domě nechtěla. V okamžiku však,
kdy novým lupem se obohatila, ukradla totiž štrá-
kové kalhoty kramářce Marii Hánslerové a Domáň-
skou, polapena byla četnickým jávodčím Sochorom, jemuž
jiš delší čas podezřelou se jevila. Byla zatčena, na
obecním úřadě podrobena prohlídce a nalezeno u ní
11 m. 35 cm. šedé látky, kterou odcizila kupci Ant.
Buchtelovi, platěný, bílý klobouk, který sobil křm
Theodora Hlubčeka, parafkový srdce, které odtla
jako dárek s ponti přinesla svým milým doma, šest
líc plechových, košík, tři starší látky, jupka, plachta
anahotovosti 1-16 sl. Při svém zatčení udala cizí jméno,
byla však posléze poznána jako stará známá zlodějka.

Spátná špekulace. Josef Nehyba, 31 roků starý
vyráběč kladec z Nového Hrádku, počal špekulovati.
Nemaje žádného většího jmění, šafal si dva obchody
ve stříbrném zboží v Nechanicích a ve Vysokém Mýte.
Zboží bral od různých firem na úvěr. Pojednou tchně
jeho Marie Žilová a sja její Josef Žila vystoupili na
příbuzného svého se žalobami o 8080 sl. a 1175 sl.
a provedli všechny možné exekuce k roku, tak že
ostatní vřítel, kterých jest více než 40 a většina
firmy šidovské, cítí se býti ovšem akřáceny. Následkem
toho octnul se Nehyba ve vyšetřování soudním, o
jehož výsledku neopomeneme přinášeti správy.

Nepořádný starosta. Následkem různých neohod
v úřadování p. Karla Maláty, starosty obce Liběna,
byla úřady ustanovena komise pro uspořádání ob-
ecních záležitostí za předsednictví p. Josefa Svato-
věra, který nyní obec spravuje.

Krádež. Dne 23. května, kdy mládež hradecká
s chrámem od sv. bítmování se ubírala, dovolil si ob-
chodník s obilím Josef Velech z Hořic pronést „vtip“,
který svěděl o mravním nedostatku a pro spouštění
někde jej všude opakovati. Publiké stojící dva oběma
měli při výrok Velechův slyšeti. O věci té zavedeno
přímo vyšetřování.

Podivná akryš. Jedné noci v měsíci květnu od-
ešeny byly s usmácné komory Anné Kněšové v Pi-
bově u Náchoda, následující věci: černý smilník, smilní
dáré kalhoty, jupka, několik liber nemedraného peř.
Pachatel urmil zámek a vložil bese stopy. Požkošná
má v domácní jistého dělníka z Chlém u Chocně.
Mouitím co pátráno po zloději, nalezeni chlapi u ná-
chodského hřbitova, kde si hráli, v kterých zadržán
pytlík s peřím. Ostatní stracené věci nalezeny byly
posléze u vojenského hřbitova, kde visely na murtku.

Starí absolventi přecevný. Dne 10. t. m.
navštívili F. Táborák z Věldova u Jičína sdejšího
Kordíka, starého známého s pardubické donucovací
pracovny a na šťastné shledání udělali si společně
výlet po nejsamilitavějších oběma místech, sdejších pa-
tykách, kde popíjející na bratřství, bavili se i ostatní
hošty — vzpomínkami na šedé zlaté časy, strávené
v pracovně. Oba si přejí, aby ještě alespoň jednou
doby ty se vrátily. Kamarádi pili a zase pili, až
nesbýli žádnému ani balíř; ale praktik Táborák věděl
si rady. Poslal totiž Kordíka sehnat nějaké staré ro-
bité hadry, které si na sebe navlekl a nový svůj oblek
se několik aklenek samostatně prodal. Když už i to
bylo pryč, nastala doba loučení pro oba dlouholeté
a známé zajisté tklivá. Kordík nabídl se Táborákmu,
který tentokrát dělal kavalíra a všecku útratu platit,
že jej doprovodí a šel s ním za prašskou bránu. Když
šli kolem predavačky sdejší vody a Táborák spó-
sovoval, že má tato na „voda“ zalet peníze na vozku,
pochopil hned, že dalo by se něco dělat; a proto
poslal Kordíka na před a sám usedl si opodál pod
stromem; trvá se unaveným vyčkával příhodný okam-
žik, aby mohl se přikloiti k míscu a penězi. Po chvíli
však objevil se za ním strážník Záloudek a zkasil
mu tak práci, že niš mšeni mohl mšiti již mšu
v kape. Strážníkovi byl Táborák znám a proto dal
mu na vybranou, aby buď šel s ním na kroupěku,
kde dostane, co prý se najítanebo aby šel rovně přes
luka co nejdál od města. Rozumí se, že pobuda
rozhodl se pro to druhé a s poděkováním pustil se
úprkem k Farářství. Kordík který o setkání se stráž-
níkem nevěděl, jej pak ještě hodinu marně a za stá-
lého hubování očekával, ale nedočkal se jej.

Loupežné přepadení za hlíhe dne. Frant.
Vondráček, 66 roků starý výměnkář ubíral se v pon-
dělí dne 1. června 1894 s tržbu v Týništi domů do
Žďáru. Byl kolem 1 hod. odp., kdy docházel lukami
k tak zvanému přelovu, prohlubně to mezi Týništěm
a Žďárem v lukách, od mezníka po levé straně něko-
lik kroků vzdálená, která se desítych dnů bývá

veden se pěstředím stromů „Kopce“. Tu přistoupil
k němu cizí, mladý člověk. Těm se hořel se hořel.
Vondráček mu odpověděl, řídá, že takto hodinky
má, aby se podíval na své. Činové uchopil náhle se
hodinkový řetízek Vondráčkův, ty se přeláhl, tak že
hodinky mu v kapse zůstaly. Na to šelal nemýšle,
aby mu dal na hodinky. Když se vyměňoval strážek,
chytil ho za levou kápu a kalhot a vytáhl mu pa-
sáčku, ve které bylo přes 6 sl. Uchopil ho pak
za prav a parasil k sem, tady jej k prohlábní. U
tého poděšilo se vše Vondráčkovi na okamžik post-
viti se na nehy, leš neodolal mladému silnému muži,
který jej mšikem hodil do vody. Voda se nad vřím-
kám zavřela. Lupič se uvlekl a skobíl se už
a ančil se jej strážci pod vodou. Při zápasu tlučil
jej nejspíše saviřeným nosem do hlavy a spárbil mu
ramě menší poranění. Znavený a vystrašený Vondráček
býval by podlehl, náhoda přicházela dvě ženky,
Náslitník vyvlekl z vody, rychle se ustrojil a utěšil
prý. Vondráček, jemuž kiev tekla s hlavy, s námahe-
m vyjel s vody a spatřil k sobě přicházeti dvě ženky,
s kterých znal Josefa Šamkovu a Barobřídku; a druhá
byla jak se posléze zjistilo, Marie Plachetková se
Žďáru. Jakmile ušel ženky, jal se volati o pomoc a
křikl na ně, aby běžely se tím raněním. Vondráček
mšl se sebou též došlehl a běl, kterou si v Týništi
koupl, mšim to látku na oblek, což má vše nezamýš-
lel. Přepadený odešel se do Týniště a oznámil
vše četnictvu. Nyní nastala divoká honba. Ženky
pádlily se letem. Ten na cestě odhodil svůj k látkou
a letěl jako šavavý jelen ku trati telegrafní luky.
Ženky upozornily přecházejícího se tam hlídka Je-
sofa Šprince z Týniště, který se k nim připojil. Mladý
víde, že pronásledovatelé přibývají, smělí směr cesty
a obrátil se k Albrechticím.

Přehrotil řeku, ale na druhé straně byl hlí-
dám Josefem Šakyrou a cihláři palapan. Vítězství
chycený veden byl na četnickou stanici do Týniště,
kde zjistěna a v lupiči posáda Jan Sedláček, 29 roků
starý, v Albrechticích rozený, tamtéž přilísný, šestý
dělák, otec dvou dětí, nyní bydlící v Malé Lhotě.
Byl již pro složin krádeže trestán a pro přestupky
víckrát. Sedláček se úplně domal, že Vondráček
přepadl a jemu peníze náslušně odevzal. Bylo hlídáno
v rošti a po delší době nálezena pohrozená Vondrá-
kova toboňka se 4 sl. 20 kr. U Sedláčka nalezeny
hodinky s fotičkem, pak přestřelený fotiček, a psaní
náleš na peníze.

Zlomek si ruky. V úterý dne 9. t. m. odpole-
dne šel do lesa půl 14 roků starý chlapec Jan Kroupa
z Nového Hradce Králové, aby tam sechých větvi na-
lámal. V lese vylezl na strom, chytil se suché větve,
tato se s ním utrhl, a chlapec spadl tak nešťastně,
že si ruku v předloktí zlomil.

Stráty. Klempířský dělník u p. Pavla strážil
v mšálních dnech zlatý početní přestř s monogramem
A. B. — Jistě sluka strážila zlatý damský řetízek
od hodinek nasouc jej od správy.

Becky v pytli. Dne 9. t. m. vaber zůl
dva školáci ve Hlavni stoce na novou vojenskou sfo-
bárnu pohovný pytel, v němž nálezeny se sbalost
dvě vojenské deky na koně. Becky přichystala si pa-
trně některé straka v červených kalhotách na prodej.
Náleš odevzdán byl na polic. komisariatu.

Pro druhé zadržání mšim byl dne 9. t. m.
dělník C. Barčí se Saškové a M. Mšim a M.

Sloděj v žitě. Dne 9. t. m. zaskl strážník p.
Andr neznámého člověka v žitě u cesty k Pouchovu
a nalezl u něho bedničku vyřezá a j. v. Zatčený
udal nejprve, že jmenuje se Josef Barvinský, posléze
však se vypátralo, že jest se Josef Feilman z Klá-
šterce a posáma v něm ukraven zloděj, který před
tím v noci vložpal se sčechou do budy u vojenské
pekárny a odcizil tam syrodky, chleba, pivo, rum a
jiné lihoviny, dýmku, doutníky, sirky atd. Sloděj do-
veden byl k soudu, kde dostane se mu 4 dní vězení.

Ž Pouchova. (Beseda „Tatinský“.) Beseda
naše, neozveči jméno na hřbitově sdejších pohřebních
převy „Angeliny“, odbyla dne 4. t. m. první svoji
schůzi za účastenství 35 členů, na sdejší poměly
pošta to dosti slušného, aby zvolila si předsednictvo.
Vědlo se předsed, že předsedou bude obilný a o
jednotu zasloužilý Hrdí učitel p. J. Pochyby. Za
místopředsedu zvolen p. O. Chmelat, který s občavostí
o besedu se stará. Týž jistě se postará, by se naspi-
nily klepy pronášené různými jazyky, že totiž při
beseda klidně dšmat. Jednatelům ustanoven p. uš.
Mergl, který bude jistě duší jednoty. Výbor sestává
z pp. V. Nováka (pokladník) Jos. Poláka, Fr. Prašáka,
K. Valáška, J. Vognara (archivář), Fr. Zadróbka.
Přijeme nové Besedy nejlepšího zdaru a jame převod-
čeni, že bude prospívat, uchopili se výbor též též úkolu
jemu svěřeného. Ze stojí na dobrých základech, eko-
saje počet 30 členů při samém vzniku a jmdm mimo
ostatního přes 120 sl. na hotovosti.

Ze Žďárek a Hromova. Katolický vzdělávací
spolek jinochá a mužů „Svornost“ koná dne 14. čer-
vna o půl 4. hod. odpoledne svou ustavující schůzi
v místnosti p. Josefa Šorfa ve Žďárkách a následující-
cím programem: 1. Zahájení schůze a přednáška kře-
rov předpase vlp. Václav Šitina, kooperátor v Hro-
nově. 2. Otání úřední správy a stanov spolku. 3. Přij-
ímání členů a volba funkcionářů. 4. Volné návrhy.
Vstup volný.

Z Úplce. Katolická jednota jinochá a mužů
v Úpici pořádá v neděli dne 31. června 1894. koncert.
Začátek ve 8 hodin odp. Koncertuje kapela Úpická.
Vstupné: osoba 20 kr., člen 10 kr., rodina 50 kr.

Z Hořic. (Pěvecký a hudební sjed.) První
besedá pěvecká a hudební šupa pořádá dne 13. a 14.
června 1894 v Hořicích IV. župní sjed. za protek-
turu slavné městské rady hořické. Program: V sobotu
dne 13. června: Večer o 8. hodině v místnostech Mě-
šanské Besedy valná hromada delegátů spolků a jed-
not, v župě zastupovaných. Po valné hromadě volná
sábava. V neděli dne 14. června: Ráno o 6. hodině
hudební budiček. Od 8. hod. až do 12. skoušky a sice
od 8—10 skouška župního orchestru v divadelním sále,
od 10—11 a půl skouška mužského sboru v sále di-
vadelním, sboru ženského v zasedací síni městské ra-
daice, pak skouška společná. Odpoledne od 1—1 a půl

hůlka před radnicí; od 1 a půl — veselejší jednot
hůlka, jaké i jiných spolek, tančících i jednatelů
na náměstí Palackého, na to přelom na náměstí Jiřího
Poděbrad, Hrušovou třídou a ulicí Žitkovou do zá
huby pi Šapáreš a mohly Žitkovy na Gethardě.
O 2. hod. odpolední představení sádky produkce. Dáma
hůlka. Večer a 8. hodina v divadelním sále taneční
sálava. Národní kroje jsou vítány. Vstupné: Do sa
huby k produkci sádky na osobu 30 kr. Vstupné do
taneční sálavy 1 zl. Bude-li počasí nepříjemné, odloží
se celý sál na 20. a 21. června 1894. Hůlky
však nepohoda nepolepí, ať v den slavnosti, totiž
dne 14. června, bude sádky produkce a zasměná
programem pořádána v divadelním sále o 8. hodině
(při laické); vstupné na osobu pak 40 kr. Pořád sádky
produkce. 1. Karel Bendl: Proboštní. Sbor pro mše
sádky; proveden mužské pěvecké jednoty v sádky
sastoupné, dirigent p. Ant. Rudl. 2. Bedřich Smetana:
Slavnostní předhra pro velký orchestr; provedou ha
dění jednoty, v sádky sastoupné, dirigent p. Alois
Rabli. 3. Karel Knittl: Česká svadba. Sbor pro sa
sádky; provedou sádky pěvecké jednoty, v sádky
sastoupné, dirigent p. Boh. Jabelka. 4. Zdeněk Fi
bich: Jarní romance pro sádky, smíšený sbor a velký
orchestr; sádky sepránské spívá sádky Marie Vojtová
a Semil, sádky basové p. Ant. Rudl. 5. Heide, sborová
i orchestrální část provedou pěvecké a hudební jednoty,
v sádky sastoupné, dirigent p. Alois Rabli. 6. Dr. Ant.
Dvořák: Slavnostní taneční 2. a. Pro velký orchestr;
provedou sádky hudební jednoty, dirigent p. Alois
Rabli. 7. Karel Knittl: Smrt Prokopa Velkého. Pro
sádky a mužský sbor s provedem orchestru; barytonové
sádky spívá p. Ad. Bohák a Heide, sborová a orchestrální
část provedou sádky jednoty, dirigent pan Ant. Rudl.
Na to produkce hudebních spolků: 1. Frant. Záhorský:
Bývali Čechové. Overture pro velký orchestr. Provede
„Dalibor“. 2. Karel Knittl: Vymáha. Sbor pro sádky
sádky. Provede „Vesna“. 3. J. Vogi: Oikáni. Mužský
sbor a tenorový sádky. Provede „Dalibor“. 4. Jan
Malda: Národní slavnostní pochod. Pro velký orchestr.
Provede „Dalibor“.

Z Čestina. Dostali jsme před 3 lety od slavný
a Vídně překrásnou sochu Paany Marie Lurdské. Náš
dp. farář pořídil sádkou, a sádky ovšem nejvíce sádky
připadl, překrásný oltář, který jest ještě větší krásou
našeho chrámu Páně. Dp. farář již loni a opět letos
sádky u nás májovou pobožnost. Oltář Rodičky Boží
celý město květem byl oslaven dráhoucnými květi
nami, první i poslední pobožnost konala se slavně.
Byli jsme překvapeni a k sádky pohnutí, když se sa
kristie vyšel velký sádky družičky a chlapců a ble
šomodrymi šarpani a hudebníci sádky. Za nimi šli
sádky dpp duchovní, a spívali dojamnou píseň: O Ma
rie přemilostná, kterou náš vdp. kooperátor dítky i
dospělí nacrtili. Denže jsme měli překrásnou rozjímavou,
litanii smetanovou, modlitby za sv. Otce, vdp. biskupa
a sádky děm. Ku konci opět spíval vdp. sádky
dp. nějakou píseň Marianskou. Letos byl v přirodě
mádky květem na přilid píkmaný, my však přece vspom
ínáme na sádky radosti, neb jsme sádky v sádky mnoho
radosti duchovních. Dobrotivý Báh radí odplatiti
všech namáhání a píkmanu p. farář, neb on ve
litaje ani namáhání ani nákladu, aby ovečky své ku
chrámu Páně připoutal. Opět dle na svá náklad velké
malované okno s obrázy: narození, proměnění Páně
a sv. Josefa. O májové pobožnosti tolik světla pro
družičky i na oltář daroval, neb ví, že osada naše
jest chudá, a proto i při svých skromných příjmech
dává tak mnoho ku chrámu Páně. Kdž jsou na sa
to všichni osadníci vděční. J. P.

Z Dobrušky. Město sádky pořádá slavnostní
slavnosti dne 14. června v divadelní budově v měst
ských sádky v Dobrušce ve prospěch spolku pro sa
chování pomádky padlým hrdinám vojáckým ve válce
1846 a tímto pořadem: Odpoledne promenádni koncert
úplné kapely od 4 do 7 hodin. Vstupné na osobu 20
kr. Večer určí se o 9. hodině „Akademie“. Pořád: 1.
Overture „Zampa“ od Herolda (orchestr). 2. „Proslav“,
přednes p. P. O. Hruška, kaplan Dobrušský. 3. Sva
tební noc. Váledný obraz z roku 1866 v jednom jed
nání od K. Kalky. Osoby: Barbora, vdova. Petr její
syn. Jakub Staněk, sedlák. Krista, jeho žena. Martin,
starý sklenář. Důstojník pruské obkřidky. První, Draký
voják pruské pěchoty. Děj pobývá „Dobenina“ u Ná
choda. 4. „Na výstosi hvězdy svítí“ píseň od Pivody
(orchestr). 5. „Cyprida“ 6. 5. a 6. 1., píseň od K.
Bendla. 6. Události z poháně doby válečné r. 1864
volně přednese veldšťotný pan P. Ant. Flesar, bi
skupský notář, děkan a spisovatel. 7. a) Večerní píseň
„Z svých písní trůn Ti udělám“. 7. b) „Aktivní
píseň“ z opery „Hubička“ od B. Smetany. 8. „Caval
leria rusticana“ od P. Mascagniho (orchestr).

Letošní visitace nřp. biskupa.

Z Hostinné. V řadě dnů, jest náš nejd. vrchní
pastýř na letošních cestách visitáčních strávil, bude
5. a 6. června, v které B. M. v našem městě sv. bi
mování uděliti ráčila, etáti zajisté hodné v popředí;
všdy uvítalo město vanešeného hosta svého se vanešen
jednomyslností, s pravou láskou a nadšením. C. k.
okresní hejtman, okresní starosta a patronátní komi
sař vyjeli až na stanici Mostky k uvítání naproti,
co zatím město ve vružení u slavnostní brány a tou
žebností čekalo; před půl 11 hod. přiletli tu živý te
legram, po lidsku řečeno velocipedista, se správou, že
B. M. se již blíží; vružení vstoupilo, v tom sádky
také na olešnickém kopci tři rány, zvony se rozla
holily. Konečně stanul ve středu našem ten, na nějž
tak dávno těžili se malí i velcí. Nejprve oslovil nejd.
vrchního pastýře vldp. vikář jménem čestného duchov
enstva, na to jménem města purkmistr, jménem úřad
nictva okresní soudce, jménem sboru profesorského
řiditel státního gymnasia, jménem učitelstva řiditel
obecných a chlapeckých dívčích škol, jménem všech
spolků a korporací velitel vojenských vysloužilců,
jeden studující jménem studentstva; uchrvatné bylo
přivítání školní mládeží, kdž šelka s páté třídy tak
vzorným hlasem a upřímným tónem dětského přání

tolik výrazu dala a hůlka ostnatí družičky, jest si
vanešeného hosta ve svá sádky smily, sborový přání
vpadly a sádky; byl to ladný akkord, který sa
konečně čistou píseň. Konečně sádky i vldp. vikář,
prose, aby B. M. při vstupu do města všem pohádky
ráčila. Za svatá papaláka hůlka byl se přívět
okřesleným městem řadami stádky, školní mlá
deže, sádky klášterního, všech spolků; u
sádky hůlka před děkanem chrámem stádky přívět,
aby sádky spolků a sádky chrámu stádky své úcty
B. Milosti vyjadřily. Pastýř chrámu byly přepřádky,
hůlka krátce sa to B. Milost na kasatěnu vstoupila
a slovy jasnými promluvíla o pravé cestě víry, které
jest to světlé pravé a ta pravá sádky našeho života, a
proto „sádky našeho“ sádky sádky. Dopoledne ještě
udělila B. M. sv. bímování stádky, odpoledne
školní mládeží a sádky klášterního, druhý den sádky
ostnatí bímování; sa sádky evangelia z toho
dne promluvíl opět nejd. vrchní pastýř s kasatěny,
a sádky píkmaný v dělní sádky na dvě hůlky, jest nám
jedno světlé: naše vykoupení a naše spolupráce
s milostí Boží. Všechno bímování bylo kolem 1400.
A tak slavně bylo i rozloučení; dva sádky s páté třídy
sádky sádky jménem bímování a podali B. Milosti
pamětní vanešené přání; nejd. vrchní pastýř
převlečen duchovenstvem, městem, předešlý je
dnostlivých spolků, odebral se píkmaný sádky do
klášterní B. P. Františka, kde sa celý čas vltice
sádky; tak slavně a upřímným přivítáním byl
dojet velice a děkuje při rozloučení všem dodal, že
sa ty dva krásné dni nespomeno do smrti! Ano,
byly to dva sádky, nespomeno sice, ale slavně;
hůlka to výraz vltice sa apoštolickou hůlky
a sádky oddanosti jeho očakavá píkmaný. A ještě o jedné
vltice sádky se sádky: děje sa na B. M. k nám sa
vltice ráčila, očakavá he již sádky rekondový dopis.
A co bylo v něm? Dostali jsme se to poselství: Oček
Bádky sa Kádky Hůlky a vltice velikých sádky,
jest si nejd. vrchní pastýř sádky vltice činnosti, sa
píkmaný proti sádky sádky, sádky sa sádky
první sa činnosti sádky. Konečně sádky sádky
ostnatí sádky, kterou sa sádky vanešeného hosta sádky
a sádky vydal vldp. děkan V. J. Horák:

„Ut dia vitam peragat amoniam
quae ferat fructus gregibus peramplos
Praesulum splendor, Patris atque nostri
gloria amoris.“

(Zasláno.)
Pan Josef Krejčík,
závod sochařský a řezbářský v Praze.
Dělny Bubna 612 — VII. — Sklad Eliášova třída 24.
Vyrebnáváje sádky Váš děst dovoluji si
Vám sádky, že se sádky křtí sa sádky sádky
Naskytne-li se mi časem nějaká objednávka
pro sádky křtí, sádky sa Váš sádky sádky
sa sádky.

S sádky sádky
P. M. Město, řezb.
Březová (Morava) 10 listopadu 1894.

(Zasláno.)
Blahorodnému pánu, pánu
Josefu Šupichovi,
architektu
v Němčickém Brodě.
Netoliko při děkaně vykonané úřední kol
landaci, ale i při stavbě samé přesvědčili se vši
chni členové mládežnického družstva, že tak nezbe
pečnou monumentální stavbu věže sa sádky dě
kanem chrámu Páně beze všeho nešťastí úplně
dle schváleného plánu provedl. Jest poměrně v krátké
době tak solidně, že vltice práce tesarské obdiv
všech znalých vztahuje, věž pak korunu chrámu a
osobu města tvoří.
Vzdávajíc Vám sa tak mistrovské prove
dání sádky díky, odpovídáme Váš vltice co nej
vlticeji.
Jménem družstva ku vystavění věže na
děkan chrámu Páně v Polné:
Josef Šupík, Rudolf Sadil, Theodor Sadil,
děkan, I. místopředseda, purkmistr, předseda.
Jan Pípa,
okresní starosta, II. místopředseda.

Lístárna administrace.
P. J. J. Ch. Do konce t. r. sbývá doplatiti pouze
1 sádky.

**Umělecký
závod**
pro
ma l b u
na skle
B. ŠKARDA,
Brno.
Speciální závod
pro malbu oken
chrámových.
Sádky prvními
cenami vyznam.
Vzoráky k sa
hlednutí franks
Ceny mírné.

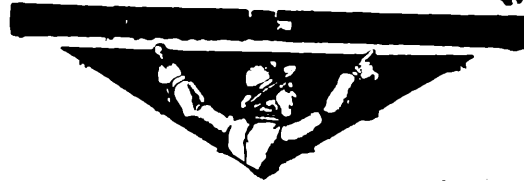

„OBNOVA“

Vydavatelstvo:
Politické družstvo tiskové v Hradci Kr.
Všechné sádky, dopisy a předplatné adresujte
pouze:
„Obnova“ v Hradci Králové.

Předplatné:
Na celý rok . . . 4 zl.
na půl roku . . . 2 „
na čtvrt roku . . . 1 „
Jednotlivé číslo v místě 7 kr., poštou 8 kr.

Místnost tiskové:
V Hradci Králové, Velké náměstí č. 28

Jan Horák,
vlastní výroba suken
v Rychnově n. Knížnou
nabízí sa dobu jarní a letní
pravé viněné látky
sa ceny mírné. Čestné opádky objednávký,
svltice z kruhů vld. duchovenstva jsou milým
pro nás děkanem, že jsem ho sádky: „Po
ctivý sebe menší výdělek lepší je sádky vět
šího nepoctivého,“ věrně sádky.
sádky sa požádání franks.
Zaslaly na dobírku,
vld. duchovenstva dle přání bez dobírky.
Při hromadných objednávkách výhody
co možná největší.
Čestné doporučení z kruhů vld. duchovenstva i P. T.
učitelstva k sádky.
Tě sa sádky a bez sádky sa.

Kam půjdeme na výlet?
A. Do Týniště! Podíváme se tam na
výrobu koberec u Adolfa No
votného.
A. Stojí to sa to?
B. Ano! Viděti tam sa 80.000 zl. hotových ko
berců nejrozsáhlejších jakostí, cen, velikostí
a barev atd. od nejlevnějších do nejdražších
a ten, kdo si aspoň sa 10 zl. nakoupí,
dostane nahrazené jízdné drahou ve
třetí třídě na vzdálenost 30 km!
A. Jsou tam též sádky k dostání?
B. Ovšem, velice mnoho a co záclon, pokrývek atd.
A. Nuže já jedu s Vámi! Na zdar!

Politické družstvo tiskové
v Hradci Králové
— právě vydalo spisek —

„Učte se z dějin.“
Slovo k naší mládeži od starého vlastence.
Tento krátký přehled nepřekročných
dějin českých dostati lze
v biskupské knihtiskárně
Stran 62 8°. — Cena 15 kr.
Při sádky většího množství přiměrná
sádky.

Svíce kostelní,

pravé voskové i polovoskové, paschaly, trojhrany, grana, jakož i nejjemnější druhy kadidla, doporučuje veledůstojným farním a slavným patronátním úřadům,

rovněž i

P. T. pánům obchodníkům v jakosti nejlepší a v cenách nejlevnějších.

Zároveň odporučím svítla do vědných lamp 7 dnů hořící a všeobecně za nejlepší uznána.

Josef Pilnáček

v Hradci Králové.

Závod voskový „u Albrechtů“ založen r. 1869.

Reklama

„Jak máš své věci, že výborně na obličej tvůj, když se to neseš, tak nově?“

Vandarbild.

a celých východních Čechách.

„Obnova.“
dodává se nejistějším vhodným a přitom levným inzerováním v nejrozsáhlejších listech ve všech krajích východních Čech.

Inzerování v listě našem je tím výhodnějším, ježto v něm dle vzoru amerických listů zavedena jest osvědčená americká reklama tím způsobem, že inserty zařazujeme vedle textu čími každé oznámení dojde jistého povážlivosti.

Inserty přijímáme jen od solidních firem křesťanských.

Insertní poplatek: 8 kr. za 1 pošt. jedno- sloupový řádek.

Nabídky insertů přijímá administrace časopisu

„Obnova“ v Hradci Králové.

Vynamenná na výstavě v Hradci Kr. r. 1894. nejvyšší cenou: čestným diplomem a slatou medailí s korunou. Ve Vysokém Mlýtě bronzovou medailí obchodní komory pražské.

DÍLNA A SKLAD

veškerých výrobků klempířských

František Hlávka

v Hradci Králové

— velké náměstí —

Pozornosti činit, že dostalo se mu úředního povolení na

práce instalaterské

k zařizování hromosvodů, plyn- a vodovodů, jakož i všech patentních soustav a anglických splachovacích klosetů, lázní, rozličných čerpadel pivařských tlakových atd.

Dále odporučuje svůj hojný zásobu v sklad zboží koupacích van, elových a elových roztoků.

Stavební práce

klempířské provádí se správně, hlavně se zárukou.

Malířský umělecký atelier

Ludvíka Nejedlého

v NOVÉM BYDŽOVĚ

dříve v Hradci Králové doporučuje se veledůstojným děkanům a farním úřadům i veledůstojnému duchovenstvu, jakož i slavným patronátním úřadům ku provedení dokonalých

maleb kostelních,

opravy freskových a olejových maleb taktéž i nových obrazů vůbec a vypracuje ochotně na požádání návrhy maleb a rozpočty za mírný honorář, kterýž však při zadání práce se neúčtuje.

ANT. K. SMRČKA,

první křesťan.-katolická továrna

na sukna leženy a vlněné látky v Humpolci.

Oprave pro jaru a letní sezonu látky oblekové, svrchníkové, havlokové, kostelní a hasičské za cenou tovary.

Vzorby na požádání zdarma a franke.

Malířský umělecký atelier

Jarolím Stantejského

v Litomyšli

doporučuje se veledůstojným děkanům a farním úřadům i veledůstojnému duchovenstvu, jakož i slavným patronátním úřadům ku provedení dokonalých

maleb kostelních,

opravy freskových a olejových maleb i nových obrazů vůbec. Také se vypracují ochotně na požádání návrhy maleb. Dále zhotovuje spolkové prapory na hedvábní malované, velmi vkusné za mírný honorář.

Závod může se prokázat mnoha vysvědčeními jakož i diplomy a mnoha provedenými pracemi kostelními na př. v Rychenburku, v Janově u Litomyšle, Jevíčku, Mor. Třebové, Mor. Budějovicích, Prostějově, v Olomouci, Brně atd.

Národohospodářská hlídka.

O stravovacích

(Dokonce.)

Zařízení stravoven.

Představ si, milý čtenáři, mapu Čech a na ní červené body ve vzdálenosti 4—5 hodin cesty. Tam, kde bude bod, t. j. kam se z dorozumění zemského a okresního výboru stanoví místo pro stravovnu, najme se byt u 4 místnostech; v jedné upravovat se bude prostá strava, ve dvou bydlech budou přicházet ženské a mužského pohlaví, čtvrtá místnost bude pro dozorce stravovny. Nad každou bdi dozorce, správa může vésti dle náhledu zemského výboru místní starosta, jak tomu asi ve většině případů bude. Nejvyšší dozor povedou inspektorové zemští. Je ráno; nocleháři, vykonávají své pensum, (štípání dříví, sekání ledu, draní peří atd.) a mající certifikát opatřený podpisem správce a pečeti stravovny, jsou propuštěni, aby cestovali kterýmkoli směrem k nejbližší stravovně, kde je též procedura. Ve stravovně nelze se zdržeti déle než šest hodin, nebo přes noc. Před večerem přichází jiný přírůstek, dostane své známky na večer a snídani a nastane totéž prohlášení cestovných průkazů, jež se na noc odejmou; bez průvodního listu je možný pobyt ve stravovně jen s přivolením obecního úřadu, jinak bude cestující dodán soudu.

Správci třeba mít pozor na jméno osoby, popis, účel cestovní, jak dlouho se kdo na cestě nalézá, nezneužívá-li dobrodlní stravovny přes dobu zákonnitou (6 nedělí) a v pádu kladném vyzvat ho, aby práci v okolí, jsou-li nabídky, přijal, ježto by s ním jinak naloženo býti musilo ve smyslu zákona o vagabundáži. Má-li špatný oděv, může se mu vymíněčně i tento zaopatřiti, ovšem že se to v certifikátu poznamená, aby nemohl, prodal-li by jej, na drvo žádné stravovny více zaklepat. Ovšem že by v tom případě upadl opět do rukou četnictva a okolnost, že se stanicím pro cestující vyhýbá, nemluvíla pro něho. Tabulky „Zde se žebraři zapovídají“ budou obnoveny, spolu pak bude v každé obci udáno, kde je nejbližší stravovna.

Okresy zřídí stravovny a budou si je vydržovat; tak bylo odhlasováno. První chyba, která se stala. Jinde začaly též okresy (Stýrsko, Horní Rakousy), poznalo se však, že bude nejlépe, převzme-li náklad země. Na Moravě nese náklad země, jen my u nás musíme počítati vždy tam, kde jinde počali, třeba to nebylo nejlepší. Je to ovšem konečně jedno, obyvatelstvo země zaplatí to tak jako tak, ale zaplatí to spravedlivěji, než ponechá-li se to okresům, z nich jeden je bohatý, druhý

Žadejte vždy a všude
slivovici a borovičku

Jen od firmy

M. Nesňal

v Uherském Brodě na Moravě.

UMĚL.

ZÁVOD

pozlačovačský

JOSEFA KIESLICH

v Hradci Králové

u „černého koně“

odporučuje se ku solidnímu provedení veškerých

prací kostelních,

zařizování a obnovování oltářů, kazatelen a t. d.

VELKÝ SKLAD

nejjemnějších obrazů, arcadel, listů, křím a pod.

do oboru toho spadajících výrobků.

Největší výběr rámců všech druhů na obrazy, fotografie a t. d.

Práce vezme důkladně v úvahu míry.

Priležitostné dárky

Podepsaný dovoluje si P. T. veledůstojné duchovenstvo a veledůstojné učitelé jakož i všecko občanstvo upozorniti na svůj

umělecký závod

pro výrobu

jemné řezaných kříd

k postavení a zavěšení v různých slozích,

svých vlastních před. vzorů

od nejjednoduššího do nejbohatšího provedení pro kostely, fary, školy a domácnosti.

Sochy se dřeva bohatě polychromované, sochy z tvrdé mramorové hmoty, jež lze bez úškození vodou umýt, jemné řezané křídka a jiné do oboru toho spadající práce řezbářské.

Program a výkresy křídka k nabídnuti.

Cenníky zdarma a franke.

Ceny velmi mírné při větší zakázce solidní ceny.

Obelaha solidní a rychlá.

Stálý výběr hotových kříd.

Raimund Jul. Kozel,

sechař a řezbář v Hradci Králové, č. d. 70

Navštívenky

od 60 kr. výše nabídi

Rizikupaké knižtiskárna

v Hradci Krá.

Jos. Štraub,

mistr kamenický

ve Skále u Vřeštova

odporučuje pp. stavitelům a všem podnikatelům staveb kámen

pískovec

dobré jakosti, dále čistě

práce římoové

všeho druhu.

obudy, jeden pokročilý a světa přistavý, druhý zastaralý, jeden s průmyslovými závodů, druhý bez nich. Stravovny mají mít tytéž rozměry, tentýž personál, tytéž potřeby, ještě nechtějí jen účelům místním, vyběří jsou části organizace zemské, okem vřítí, rozprostřené na chytání taláky po celé zemi. Jak k tomu přijde okres chudý, aby neal tytéž povinnosti, jako bohatý, ať se nejedná o zájem částí okresní? Chťají chudým okresům dáti zemské subvence; známe to, přesvědčili jsme se o tom při zákonných zdravotním a při rozdělování subvence na přímou neředy. Divíme se, jak mohly se najít okresy, jež byly ochotny stravovny zříditi z obec. přírážky.

Mimo to stásečnost všude uči, že se vagabundi vyhybají okresům, kde je industrie a práce, táhnouce se v okresy chudé, kde vědí, že jim práci nikdo nenabídne. Již dnes musí chudé a hospodářsky zanedbané kraje, kde je k váli množství počtu obyvatelstva nouze o čističství a opatření bezpečnosti vůbec. vypítí všichni svízel a cikány a vagabundy za okresy bohaté; mají nyní šití i taláky s celé země? — To spravedlivé není a žádná subvence to nevyrovná. Ostatně k čemu subvence, k čemu milosti tam, kde nastávají povinnosti. Zem stravovná chce dáti organizaci, sem zřízení jich doporučuje, sem je bude přehlížeti, nať at platí, kdo poroučí! Že si okresy, jež se vyslovily proti stravovným vůbec, aneb aspoň proti vydrívání jich okresy, s nimi nepospíší, to je jisto. Na obvodní lékaře jsme čekali čtyři leta, na stravovny počkáme si deset let. Pak ale bída obyvatelstva těch okresů, kde stravoven nebude; taláci s celé země se tam seženou. Proto myslíme, že musí okresy, svislé chudé, stále dočkáti na zemský výbor za změnu tohoto odstavce v osnově zákona o stravovných a hlavně poukazovati stále na neuvěřitelnost, jež se objeví, ať bude ku př. okres Ledeborský vykazovati 5000 cestujících ročně, Kutnohorský ale pouze 2000.

Stinné a světlé stránky stravoven.

Přísu ochrálné „stinné“ napřed, ješto je jich — nikoli na stočku referenta zemského výboru, nýbrž v praxi — daleko více.

Stravovny s dostatečným počtem kázní, s vyvinutým smyslem pro humanitu, než je u nás, svislé v tom směru, aby ne nedostávalo se spolků pro zaopatřování práce, stravovny s lepším opatřením bezpečnostním, svislé s větším počtem stanic čističských, takové stravovny byly by ze všeho toho, co proti tuláctvu lidské společnosti podnikla, snad tím nejlepším prostředkem. Avšak něco jiného je plán na papíře a něco jiného hotová budova; při této padá na váhu pozadí, okolí, krajina atd. Některá pojmutí myšlenku a na sněmu ji k poměrům přispůsobiti, ale třeba také lidu porozuměti její všípití, aby obecenstvo k provedení a zdárnému prospívání útvaru jakéhokoli napomáhalo. V tom ohledu jsme u nás velice pohodlnými; my postavíme káznici, blázince, nebo něco podobného, vydríváme je, ale po tom, zdali vyhovují, osvědčují-li se, se neptáme. V cizozemsku dostane se poplatné veřejnosti do rukou i zvrubných zpráv o zemském hospodářství v celku i v podrobnostech, u nás spokojí se poslanci s jakýms takýms rozpočtem a lid neví ani o tomto, ať teprv nějaká defraudace v útvaru, neb sločin, o němž je jednati v soudní sni, upamatuje nás, že máme také nějaký útvar a že naň platíme.

Bude-li dozor na stravovny takový, jak tak často bývá, zbahní-li vnitřní život jejich, pak budeme mít za pár let pouze jméno a povedeme boj proti vagabundáži pouze na papíře; budeme vykazovati čísla, mluvití a psátí o potěšitelném úkazu a vagabundi budou se nám smáti. Poněvadž je to instituce lidová, je třeba, aby jí lid rozuměl, svislé však obecní úřady a každý občan, kdo ať posud dobrovolnou daň žebrákům platil. Právě ale v tom vidím první stinnou stránku a kdo poměry na našem venkově zná, bude ji viděti také. Zde nemají platiti: „eto hlav, eto smysla“, nýbrž smysl jeden — instrukce a přísné její provádění. Nejedná se zde o klidného občana, nýbrž o celý tábor lidí, kteří boj vypověděli společenskému řádu a chťají na útěk svých společenstev dávatí nalévatí. Dobře řekl jeden poslanec, že stravovny jsou dobré jen tak dlouho, dokud si to taláci neokouknou a věru tytéž hlasy ozývají se i od jinud kde je lépe znají. Věc se přísně začne, během času však, poleví struny nahore i dole, taláci to zatím okoukli stali se chytřejšími, poznali poměry, vymysleli a odkryli postranní uličky a nastanou stesky. To je ta první věc, již se nejvíce bojíme. Na sněmu se ukazovali čísla, jak bylo hned pozavedení stravoven tuláctva i nákladů hnanecových, jak to ale vypadá dnes, toho dotknul se jen jeden. Dnes, kdy kolkolem nás všude mají stravovny, nemůžeme ovšem nic moudřejšího udělati, než zříditi je také, aie budeme šití nejmen své taláky, ale i cizozemce. Počet pro tuláctví odsouzených stoupl v Čechách právě s této příčinou za posledních let velice. Právě ale proto, že jsme si dali na čas a krom Slezska v sousedství přicháíme s nimi nejposléze, bylo by nemoudré, kdybychom poměry jinak neprostudovali a s cizích chyb se ničemu nepřičili. Zůstali-li jsme 6—8 let za jinými zeměmi, rok neb dvě leta nás také nezabijí. Počkajme aspoň, ať upraveno bude právo domovské a otáška chudinská.

Druhá stinná stránka je ta, že okresy chudé budou po zřízení stravoven, svislé nebude-li káznice, více naplaveny, než dnes. Nemyslíme, že na tyto okresy dolehne poměrně větší přírážka — o tom jsme se již zmínili; tuláctvo stásečnost vždy březenem a při instituci stravoven počtí březenem toho okresy zadržené dvojnásob. Za to, že nemají drah a silnice, že chadina krom toho nalezince krejcaru za celou zimu nevidí, že rolník musí své plodiny o 1 zl. na mc. levněji prodati, než rolník při dráze, za to, že hospodyně při nedostatku větších měst přebytek másla a mléka nespění, za to vše budou okresy chudé mítí to potěšení, že budou hostiti taláky s celých Čech.

Třetí stinná stránka spočívá v nedostatku zaměstnání v stravovně, bez něhož celá věc se vlastně rozpadá. V městech dají si lidé řeziat dříví, ale i o to bude nouze, ješto je to zaměstnání chudiny v zimě, jež si ona nerada vzítí dá. Praní prádla, draní peří pro ženák? Na Moravě žádná hospodyně necho nic takového stravovně svěditi. A kdyby i se práce pro stravovnu našla, ať prý tomu tak není, kdo se jí nabere dozore, ať s certifikátem vyžte, že šest neděl je cestující bez práce? Jak mu bude moci Hci: „pracujte“, když může čekati drzou odpověď: „dejte mně tedy nějakou práci!“ Kde je pracujícího lidu nedostatku, tam ovšem tak neodpoví, ješto ví, že se mu práce v pár hodině opatří, ale jak bude tam, kde práce není? V chudých krajích nejedná hospodář za celou zimu na mláčen a nemá, má-li mítí s čeho čeládku platiti. Správce stravovny odevzdá tuláka soudu a ten ho za pár dní neb neděl pustí a věc začne od počátku. Stravovna zůstane stravovnou, ale kdo to zaplatí? A pak se fcekné, ženák křiti se bude částečně výřádkem z práce! — Leda na papíře! V ústavech ku př. kárných pracuje se řemeslné pomocí strojů a přec t. zv. úhrada z práce nečiní ani dvacátý díl nákladu. O jaké pak úhradě možno mluvití ve stravovně, kde každých šest hodin přistoupí ku práci dělník jiný, každý však cestou utmáčený!

Čtvrtá stinná stránka, nikoli z domyslu, nýbrž z praxe, je nedostatek stěpného personálu za t. zv. dozorce. Za 400 zl. velkých nároků okres dělají nemáše. Má-li dozore rodinu, pak si pomáhá jak může. Bude-li to ku př. dozore, jenž sloužil v trestnici, pak mu kvalifikaci nikdo neupře a v stravovně bude to vypadati jakž takž po vojenskú. Takový muž, jenž strávil několik let mezi vězni, zná všechny spády tuláků, kteří po většině nejsou ničím jiným, než propuštěnými vězni. Kdo ale sám s kázní neosotl, jak ji může vyžadovati od jiaých? Vedle energie je třeba i fyzické sily, aby dozore imponoval, ješto jiné dávky neplatí u třídy lidí, kteří násilím si budou vdejí časte místo ve stravovně vynucovati a četník ne vždy u ruky jest. Jest-li si trestníci ředitelů náfkají na nedostatek schopných a věrných dozorců v době, kdy i v podústojnictvu zásady socialistické jsou rozšířeny, pak nemůže ani okres, po případě zemský výbor očekávati za 400 zl. výkvět poctivosti a obětavosti. Méně různí lidé budou státi brzy před volbou, buď poleviti a vyjiti po dobrém, aneb se uzlobiti. Správce stravovny nebude moci za svých 50 zl. ročně dělat více, než jednou, dvakrát se do stravovny podívatí, podepsati, co nalezeno bude v pořádku, a jiti po svém zaměstnání. V létě nebude mnohý starosta mítí ani tolik času, a přenechá rád svou „moc“ dozorcí.

Pátá stinná stránka leží mimo stravovnu a jich správu — ve vagabundáži samé. Mýlil by se, kdo by spatřoval v tulácích lidí duševně zanedbané; je jich ovšem většina, ale i při těch je smysl pro darebáctví, podvod a jiné pěkné věci velice vyvinut, kdežto mnoho tuláků je i studovaných, kteří se vyznají v padělkách listin výborně a svým kolegům rádi poslouží. Pisatel této stati, jenž byl úředníkem v trestnici, svědčí jeden tulák ze řemesla důvěrně celý návod ku padělkám úředních podpisů, pečeti, knížek pracovních atd. a onen nemohl v ducha neobdivovati rafinerii, a jakou elita tuláků na organizaci a svépomocei svého šestého stavu pracuje. Stímto kompletem bude mítí co dělati správce a dozore stravovny denně. Jak snadno dá se napáliti při největší obzřetnosti a duševní schopnosti! Tuláctvo celé země spikne se proti stravovným, ješto tyto jsou proti němu namířeny a bude bojovati všemi prostředky a každou zbraní. Copřetvásky, co klamu a podvodu odobráje se ve stravovných. Je-li pravdivé přísloví, že malí sloději se věk, velcí se nechávají běžet, pak stane se příslovím ne méně pravdivým, že lumpové budou v stravovných živiti, počtí, ale nezkoušení mladíci že dodávati budou soudu. Litera zákona bude stejná pro oba, ješto oba nedovedou se jí stejné chytře vyhnouti. Jak často se „chudý cestující“ roznemáší! V soukromém domě by to neudělal, ale v stravovně, která je pro něho, ano. Přijde lékař a konstataje, aby neměl s veřejností nepřijemnost, raději nemoc; kam s ním, když okresních nemocnic není? Saméobitě a samé nové náklady již k váli stravovným, ačkoli náklad na okresní nemocnici není nikdy vyhozený. Tyto stinné stránky mohli bychom dle nabytých zkušeností dále sledovati, ale neobchme předbhati zkušenostem, jež se u nás teprv učiniti musí a poukazujeme též k stránce světlé.

Předně je dokázáno, že tam, kde stojí stravovny, klesá všude náklad hnanecový a že tudíž, co na jedné straně se vydá, na druhé aspoň částečně se nahradí; na druhé bude mezi každý bez výřitek svédomí Hci žebrákovi: „ude se žebřati zapovídá, tabulka vám povi, kde je stravovna“. Nejedná se o ten krejcar, ale již okolnost, že obřetování přibývá, bude-li obecenstvo vše rozumněti, přestane, že nynější nucené přechovávání taláků přes noc po hospodách a s tím realitně nebezpečí se odstraní a žebřota pouze na místní chudé se obmezí, mluví pro stravovny. Co stráty času dnes, kdy je některý den zvlášttního a to energického vrátneho v každém domě třeba, aby drzot talák nepřerostla obecenstva přes hlavu, co nechtějí se předejti, budou-li taláci stravovny neškodnými učiněni! Rázností se strany obecenstva bude však třeba a to svislé z počátku, kdy tulácinovému opatření nebudou chťiti rozuměti. Proto bude nanejvýše časovým, aby si obecenstvo účele stravoven bylo vědomo a toto jednání nemělo jiné pohantky, než aby lid náš na novotu tuto připravilo. Vrozná dobrovolnost, útrpnost, strach před pomstou, vše musí ustoupiti a nic neami nikoho pohnouti třeba jen k výmínečnému udělení almužny, nemá-li vřinou obecenstva s cílem minouti se instituce poplatnictvem vydrívovaná, neboť bude-li se almužna tuláctva dále udělovati, pak bude na tom talák lépe než malý rolník, neb řemeslník, ješto bude mítí v stravovně teplo, světlo, stravu, po přípádě i nocleh, na vedlejší požitky, tabák, kofalku atd. pak si vyžebř. Pro nemocné jsou, aneb mají býti nemocnice, pro starce chorobince, pro vagabundy káznice a pro pořádné cestující chasníky stravovny, — něco páteho je nemožno, a proto hešlem každého bud: žádná s tuláky milosrdenství, žádná slitování! Se sedlákem a řemeslníkem nemá také nikdo slitování — nejméně berní úřady. Co ten, kdo opravdu práci hledá, potřebuje, to v stravovně najde a nešetká-li se s prací v okolí stravovny první, neb druhé, setká se s ní na stanici třetí neb čtvrté; „právo na práci“ socialistů, ješto je, jak známo národohospodářskou nemožností, dojde tím aspoň částečně svého uskutečnění. Ale ješto jedinou pozor! Budc li milý čtenáři, platiti na stravovny, neplat cizím žebřákům; neplat jednu věc dvakrát, nýbrž jednou! — al.

Nový zákon o dani cukerní, jenž se má zítra projednatí v poslanecké sněmovně, stanoví: § 1. Daň konsumní, která § 1. zák. o dani cukerní z r. 1888 byla stanovena na 100 kg. na cukr z řepy a na všeliký jiný tomuto druhu podobný (třtinový) v každém stavu čistoty vyjímajesyrup, který se k lidské potřebě neobdíl — na 11 zl., zvyšuje se na 13 zlatých. § 2. Maximální suma vývozních bonifikací stanovena v § 3. uvedeného zákona pro veškerý cukr vývozní pro jednu kampaň z rakousko-uherského celního území na 5 milionů, stanoví se na 9 milionů rak. měny, takže podnikatelé cukrovarenství za cukr, nasazený v § 1., budou nahražovati státní pokladně toliku sumu, která přesahuje těchto 9 milionů zlatých a to způsobem, který jest v § 3. cukerního zákona určen. § 3. Tento zákon nabývá platnosti, pokud se týká § 1., v den vyhlásky, pokud se týká § 2., dnem 1. srpna 1896; zákon tento pozbývá však platnosti dnem 31. července 1897.

Mlékařský kurs pořádá hosp. spolek česko-skaličský ve dnech 13., 14. a 15. června t. r. vždy o 2. hod. odpol. Přednáseti bude p. E. Richter, ředitel hosp. zim. školy táboraké a vice: Dne 13. června v České Skalici v hostinci p. Bartoníčkové, dne 14. června v Holičkách v hostinci obec. starosty p. K. Janko a dne 15. června v Červené Hoře v hostinci p. K. Tylče. Probrati se bude: Jak docílíme, by nám krávy hojně a dobré mléko dávaly? 2. Jak výhodně zaříditi se dá dle stávajících poměrů mlékařství: a) prodejem čerstvého mléka a smetany, b) použitím neprodejného mléka ku výrobě másla nebo syra a c) využitkováním odpadků po výrobě másla a syra zbývajících ku výkrmu hlavně vepřového dobytka. 3. Některé ukázky a popisy rozmanitého lékařského nářadí a pomůcek i pokyny, jak se s těmito zachází. 4. Vhodné návody k uschování čerstvého mléka a ku přípravě másla i rozmanitých syrá.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 6. května 1896. 1. hl. pšenice zl. 5.30 až 6.30, žito zl. 5.— až 6.90, ječmen zl. 4.40 až 4.65, oves zl. 3.80 až 3.80, proso zl. 0.— až 0.—, vikev zl. 6.90 až 0.—, hrách zl. 5.90 až 0.—, čočka zl. 0.— až 0.—, jáhly zl. — až —, krap zl. 8.60 až 22.—, bramborů zl. 1.60 až 2.—, jetel. semínka červaného zl. — až —, jetel. semínka bílého 0.—, jetel. semínko růské zl. 00.—, až 00.00, máku zl. 12.— až 00.—, olejky zl. 0.00, iného semene zl. 7.—, až 7.— 100 kg. žitých otrab zl. 5.80, 100 kg. pšeničných otrab, zl. 8.—, 1 kg. másla čerstvého zl. 1.00 až 1.10, 1 kg. másla převarného 0.00 1 kg., másla vepřového zl. 0.80 1 kg. tvarohu 14 až 16 kr., jedno vejce dva a půl kr. 1 kopa drobné selaniny zl. 0.80 až 1.50, 1 hek. cibule zl. 4.00 salátu 0.80 až 0.70 — Na týhodní a obalní trh dne 6. kvě 1896 odbyvány, přivezeno bylo zkolitů pšenice 875 kila 219, ječmene 17 ova 360, proso 1, vikev 4, hrach —, čočky —, jáhel 16, krap 30, brambor 134, jetel. semínka 0.00, iného semínka 2.—, olejky 0.00 máku 1— drobné selaniny 688 kop, cibule 27 salát — pak vepřá kuchař podvinout 332 kusů káslat kusů, —.

Česká, jediná v Rakovské-Uherce
továrna na
americká cottagová harmonia,
Rudolf Pajkr a spol.
V HRADCI KRÁLOVÉ.

Ilustrované ceníky franko a zdarma.

Podobiznu
Jeho Bisk. Milosti
a ostatním knížkám
po 20 kr., franko 30 kr.
bez dotati
v bisk. knihtiskárně.

Luka.

5 a půl korce do-
brych luk
u střebře
jest na prodej nebo
k najmutí.

Blíží odděl administrace t. l.

Brusinky

nejmenší ročník
5klový soudeček
franko za 21. 275
malé
J. Fáborsky
v Týněti n. Or.

Vyznamenán na výstavě v Hradci Král. r. 1894
slatou medailí a diplomem.

Umělé zuby

podle nejnovějšího amerického způsobu vyrábím
a konám veškeré práce v obor ten spadající
přesně a solidně na základě dlouholetých zkušeností,
ručně za nejlepšího obelihu. Zaručuji ceny
nejlevnější a poroučejte se do vaší příslušné
obecenství, známám se v hluboké úctě
oddaný

Josif Čalavský,
zubní technik
Pražská ul. č. 77. v Hradci Král.

Sříbrná medaile Národní jednoty Severočeské. — Nejvyšší vyznamenání
slatá záslužná medaile a korunou. — Čestný diplom.

Veškerá patentní mydla

vyráběná ze všech možných i nemožných materiálů a téměř ve všech ča-
sopisech doporučovaná — pomínou — až se lidé přesvědčí, že bylo a bude
nejlepší jediné

pravé nefalšované mydlo jádrové,

jež P. T. ct. obecnostu vše doporučuje

Jindřich Jelínek,
mydlář v Hradci Králové.

Týž dovoluje si upozorniti na speciální novinku „Jelínkové lo-
žné mydlo neutrální“ doporučené pro jeho výtečné vlastnosti
celou řadou lékařů a speciálních v kožních nemocích.

Kus za 5 kr.

Hlavní sklad u Jindř. Jelínka v Hradci Králové č. 160., Malbovicích č. 3.
a 37., u p. Aloise Jelínka v Pardubicích a u Čechů Zimy v Kutné Hoře.

Telefonické spojení.

Villa Klapkova

na Pražském Předměstí
u Hradce Králové
jest k pronajmutí.

P. T. Doudlebská parostrojní továrna
na sodovou vodu, likéry a ovocné
šťávy

Doudleby nad Orlicí.

Zkusil jsem Vaši sodovou vodu a li-
monádu v četných případech v nemocnici
i v práci soukromé a mohu tuto co la-
hodný a osvěžující nápoj všudež nej-
lépe doporučiti.

Dr. Stefanides
Nové Město n. M.

V. J. Špalek

(dříve J. F. Krušvík)

v Hradci Králové

doporučuje svůj
velkolepý výběr všech druhů

suken a podšívek

vlastní manipulace.

Látky na vesty vlastní výroby.

hedvábné, vlněné a zaručené práci.

Ve velkém i v malém.

Při laskavé objednávce vzorků pro-
sím o udání druhu látek a přibližné
ceny.

Prodám

jednopatrový, právovalační zájezdní velký

HOSTINEC

s tvrdé hmoty na náměstí se nalézající (kraj
Královéhradecký) s celým zařízením, eleg.
místnostmi, mnoha pokoji, velkým uzenářským za-
řízeným krámem, lednicí, sklepy, konárnou, velký
dvůr, sýpky, velký taneční jedinec sál pro divadla
a schůze, pokoje pro cestující zařízené,
velké sýpky — to vše za 15.000 zl. (k složení
7000 zl.). Dám ten vše roční číste 895 sl. r. č.
Dotazy do administrace tohoto listu pod titulem
„Budoucnost.“

Vyznamenán stříbrnou medailí

Velebádnému duchovenstvu dovoluji si
doporučiti svůj sklad a dílnu

KOSTELNÍCH PARAMENTŮ,

jako: kalichy, monstrance, kříže, kadi-
telnice, svícní, lustry kostelní každého
slohu v cenách velice mírných.

Opravy, znovu posilování a po-
stříbřování v ohni provádím co nejtrvaleji,
levně a pod zárukou.

Prose P. T. duchovenstvo o vešlechnou
přisehu a důvěru, známám se v úctě hluboké

Karel Zavadil.

pastýř a klatník
v Chrudimi.

Děkavání a osvědčení, jichž po ruce hojnost
mám, záleží na požádání.

na výstavě v Hradci Králové 1894.

Výprodej.

Za příčinou nedostatku místa vyprodám

báječně levně:

koberce, pokrývky a záclony.

V. J. Špalek,

(dříve J. F. Krušvík) v Hradci Králové.

Lázeňské místo Petrkov

blíže Německého Brodu.

Lázně a klimatická léčebná stanice

v romantické krajině východních Čech poskytuje
i rozkošný letní pobyt. Lázeňská budova dle ča-
sových zkušeností a rady pánů lékařů zařízena.

LÁZNĚ PARNÍ

spadly velmi prakticky zařízením sprchovým;
dobře zařízené lázně vanové

s jehličím i bez něho atd. Zařízení toto vyhoví
veškerým požadavkům ctěného P. T. obecnostu
v úplné míře.

Léčení mlékem a šlehačkou s vlastního hospodářství.

Všechno a pohodlné zařízené byty a dobrá re-
staurace v lázeňském domě.

Petrkovské lázně těží se vším právem od více
než 300 let jak pro výtečnou léčivost svého mi-
nerálního zřídla, tak i pro půvabnou polohu svou
nejchvalnější pověstí.

Hlavní sezóna od května do konce září.

Stálé spojení s c. k. poštou, telegrafní stanicí a
lékárnou v král. městě Něm. Brodě.

Vyznamenána slatou medailí na hospodářsko-
průmyslové výstavě v Hradci Kr.

První výroba umělých květín

B. Hamplové roz. Butkové

v Hradci Králové. Vel. nám. č. 22.

Doporučujeme v hojném výběru, v cenách realit-
ních své elegantní, levné, s uměleckým vkusem
velice pečlivě provedené v barvách nádherných:
modní květiny, svatební věnce pro družičky
a nevěsty s myrty přírodní i umělé, kytice
do pleší, kóde květinové, kytice mahar-
tové, polštáře a květiny fantastičtější, pohřeb-
ní věnce obětinné, palmové, vavřínové i
květinové se stahami všech barev a nápisů.
Zejména upozorňujeme na **kostelní ozdoby a
okrasy.**

Zakázky na venek jsou okamžitě vyřizovány.

OBNOVA

Číslo 66.

V Hradci Králové, dne 19. června 1896.

Ročník II.

Ven s pravdou!

„Na shledanou na podzim!“ Těmi slovy loučil se předseda Chlumcecký s poslanci na radě říšské při jich odchodu z Vídně a to znamená, že sklamaní jsou, kdož očekávali rozpustění nynějšího parlamentu během leta a svolání podzimního zasedání ve znamení páté kurie. Ubohý parlament, šťastní poslanci! Parlament ubohý, jenž po vůli vládní lopotiti se má do poslední hodinky, jež udeří mu neodvratně na podzim, šťastní poslanci, kteří at jsou to vyškolení již mistři, at učňové ještě nevyspělí, at pitvě pracovali či nedělali nic, všichni odebrali se na prásdiny dříve než malá i velká, pilná i nedbalá mládež školní.

Šťastní poslanci, ubohí voličové, kterým z posledního zasedání vyplývá padělení divné a jasně. K méně šťastným náležejí zajisté voličové českí a přece dnes u nás je tak ticho, tak úsko, tak smutno, jako když mrtví k mrtvým ulehnu. Či je to ticho před bouří? Skoro se zdá, že poslancům českým nebude letos popráno, stráviti prásdiny v tak sladké nečinnosti, jako dosud bývalo. Vítězné opojení z r. 1891 již se z hlav českých vykouřilo, všeobecná důvěra ochabla, mnohé naděje se nesplnily, krásné plány šeredně se zhatily, místo kurážného nadšení nastala rozmrzelá lhobejšnost, místo přátelské shody šíří se rozvratné rozbroje v samém táboře mladočeském.

Již nejsej p křokáky dorost bičuje a kacezuje politiku mladočeskou tak spurně a bezohledně, jak se to dříve dělávalo: Staročechům, ale mají poslanci namými oddělují a rozcházejí se stále více tři rozdílné směry.

Nejvíce nesnáší odpovědným správcům mladočeské politiky působí radikální sedmička, posl. Vaňaty, Šamánek, Březnovský, Šil, Purghar, Sokol a Rašín. Ti bez obalu bláší nejen nejostřejší

oposici proti vládě, ale řízně řezou také do těch kolegů svých, kteří zabočili na cestu mírnější. Jak tyto radikálové posuzují nynější politiku mladočeskou, o tom svědčí příkrý článek, jež jeden z nich uveřejňuje v posledním čísle „Výšebrada“, kde mezi jiným čteme:

„Řekneme upřímně: hanbíme, stydíme se za to, že tak jsme se dali napálit (totiž my ne, ale naši politikové ve Vídni), že hr. Badeni tak jsme vlezli do pastí.

Veďme boj ve straně naší tiše a stále bojují členové téže redakce časopisu, poslanci mezi sebou, členové výkonného výboru atd. o otázku: co t. d.?

Jsou dvě možnosti: buď vytrváme v tom směru, který zahájen nyní byl, budeme dále pěstovati politiku vyčkávací, budeme čekati, až levice se rozpadne, až nás hr. Badeni potřebovatí bude a pak vstoupíme do jeho většiny — aneb vrátíme se ku staré politice opoziční, poněvadž hr. Badeni nic nám neslibil, nic od nás nežadá, pomoci naší nepotřebuje, na naše nabízení útrpně hledí, a rozhodnou opoziční budeme nutiti hr. Badena, aby konal svou povinnost.

Naše delegace nastoupila již nepokryté (ovšem lidu se to dosud tají) cestu Staročechů a též ten konec ji očekává!

Co však je očeklivé, co není zcela poctivé, jest, že se lidu tají celá věc, že nechá se tápati ve tmách, že se mu stále namlouvá, jako bychom byli v opozici.

Proč mu mluví pravdu? Proč to před ním tajiti?

Jen proto, že lid český to nechce a že vědí poslanci, že dosud lid český není tak přešparován, aby byl spokojen s touto politikou?

Bylo by však příliš povinností poslanců, kteří hájí prospěchářský drobečkový směr politiky

české, aby to lidu řekli a že je lepší, než starý, dokázali.

To bylo by zcela loyální.

Oposice je trpký chleba. Pro celek vynese ovoce často, jednotlivcům také může pomoci. Vládní strana je dobrý chleba pro jednotlivce a může také pro celek — národ — vynést nějaký drobeček.

Nepodezříváme! Dříve, že některé poslance již omrzela oposice a že by již raději zasedli na křeslech ministerských a p. — doufajíc ovšem, že by více prospěli odtamtud národu.

Jaký to klam! Co může jednotlivce ministr v silné vládě, která si dělá, co chce! Ten byl by pouhou vějíčkou, aby národ byl uspan, lapen, mrtven...

Spějeme nevyhnutelně k době, kdy již rozhodnutí se musí stát!

Jménem věci české žádáme poslance české obou směrů, aby řekli lidu pravdu.

Zůstane-li tento stav nejistoty tak do voleb příštích, přijde národ v nejistotě, nevěda, zač bojje, proč hlasuje...

Nechť sám rozhodne, jak dále se má postupiti. Není možno takto, abychom, jsouce poctivými a upřímnými nositeli starého praporu českého, starého programu naší strany, vytrvali ve „svornosti“, ubíjející věci českou!

Tato strojená svornost, kterou chtěli někteří politikové tím, že lidu sahají pravý stav věci (totiž, že již nejame v opozici a že v příštím roce chceme, aby nás hr. Badeni vzal do většiny) bude největší opatná chybou ve volebních bojích českých.

Lid jest nevychován, umlčován, lidu se namlouvá něco jiného, než pravda jest, vrháme se šíleně s celou českou věcí do nového neznáma — vládního oportunismu, — nechtějíc viděti obraz našeho konce: poškození české otázky, pád Staročechů.

dostal o hlas víc nad polovic přítomných, vytratil se z města osoba a na prvním návrhu vystřelila rána z pistole — umluvené znamení vítězství. Hned na to kozinec se otrásl střelbou a místo se dověděl dříve od Navrátila o vítězství Čechů, nežli od volebního skrutinia. Hoši, palte, volával kanonýr, jen když jsme vyhráli.

Když na té palbě neměl dosti. Zpět do vai, za zámek ke kapli — zněl jeho povel. Až tudy deklarant Čížek vraceti se bude, dáme na jeho počest ještě dvanácte ran. Ale za hraběcí hrobkou u kaple bylo dlouho, dlouho čekati. Snad ani tady nepojede, řekl kdosi; a oheň, kdež tyče rozžhavené byly, nedopatřením vyhasl. Když pak se toho kanonýr nejméně nadál, zahrčel povoz — a když se mělo páliti, nebylo čim. Bud, jak bud, hanbu si neudělám — sirka zas pomohla — a tenkrát se moždýť neroztrhl žádný, prst také neulstl žádný. Pomoz, jak pomoz jen když na plat.

Na vojné nepobyl, ale odvážný byl vždycky. Nikoho se nebál, jen Pána Boha — a bouřky. Podivno! Sám bífmal jen což; když však hromobiti nastalo, strachy se chvěl. Tak když oslaviti měl příjezd biskupa Athanasia Zubra do farní oady, pečlivě měl připravenou veškerou střelbu u zámku. V tom nastala hrozná bouře, děsné blyškání, strašné hromobiti. Štěstí ještě, že v čas schoval kanony do vrátnice. Pane Bože, zažen to, volal celý polekaný, lomě rukama. Jak pak uvítáme nejdůstojnějšího biskupa? Chudáček, myslil si, že jeho střelba je při tom nejdůležitější. Bůh mu také dopřál té radost; za chvíli se ukázalo zlaté slunko a příjezd biskupský byl jak náležitě oslaven.

Hochu, jen kdybych se toho dočkal, abych mohl svou primici také oslaviti, říkal mi drsný, ale upřímný, protější soused. A dočkal se toho. Ale brzy na to povolal si Bůh starouška na věčnost. Z jeho moždýť stříleno bylo při jeho pohřbu — na počest hodnému horskému kanonýru. Ta čest mu patřila tím více, že si zachoval v srdci pravdu, zbožnost a lásku k národu. Mnozí snad vědí ještě více o tom horském kanonýru — at si to k obveselení dopoví. Věak kdož jej bude pamatovati, znej: ale nechce poslouchati!

FEUILLETON.

Horský kanonýr.

Črta z Krkonos.

Už tomu je dávno, co duch jeho vznesl se k nebi, a tělo jeho za hřmění z národních děl slavně pochováno. Přec však dosud je v paměti nejen ve vai, kde nejvíce se nastřlel, ale i v sousedních městech, kde se obdivovali horskému kanonýru.

Vysokou, hřmotnou postavou, a pak také tím, že byl vrátným v hraběcím zámku, budil respekt; ale zvláště vynikal v očích mládeže tím, že měl své kanony, šest až dvanáct velikých hmoždýřů, z nichž v památnějších dobách rozmanité slávy dříve dodával. „To, jsou byby“ chtěl říci ráy, více v takých dobách neřikal. A každý mu to s tváří četl, že prachu lze také k dobrému užití. Jak se radoval František Navrátil, když obec uznávajíc jeho dovednost, též národní či obecní děla mu světila, a privilegovány kanonýrem ho učinila. Střílení z moždýřů bylo jeho zábavou a nyní tím milejší, jelikož výsadou jediné k tomu byl oprávněn.

Doma každoročně oslavoval střelbou Boží Tělo. Byla to podivná na jeho dvě rozestavené baterie moždýřů; a srdce radostí zabušilo, když hlavní části máe svaté a čtvero žehnání při jednotlivých oltářích označoval hřmavými poctami. „Chval Boha, jak moha“ říkal; a také já se svou troškou chci k tomu přispěti. Pán Bůh mně buď milostiv. Jako dítě se těšil, když mu někdo jeho kanonádu připočítával. „Bobu dky,“ jen když to někdo řídi to měli sousedé; a když zámožnější svatby měli, pokládali si úslužného vrátného, aby jim to také oslavil. Usmívaje se říkal: Málo prachu — málo ran! A oko mu plálo, když čiperný svatebčan mu odvětil: A což, hmotě, když opatříme mnoho prachu? Iou, pak jistě bude mnoho ran. Jenom chraň Bůh neštěstí. A že si vždy opatrně vedl náš kanonýr, uvaroval se většinou neštěstí. Jenom jedenkrát se pozapomněl — a dostal co proto. Už jde svatba — to volám jej překvapilo, právě když měl nabito. Věak nastojte! Oheň nebyl

rozdělán a tyčka železná nebyla rozžhavana. Ne-stratil ducha kmořiček; vyšel sirku, škrtnul o kalhoty, hoficím dřívkem zapálil prach na pánev — vyšla strašná rána — kanonek se roztrhl a kanonýr při tom stratil dva prsty. Čím kdo zachází, od toho schází — probodl. Jen když se nic horšího nestalo. Šťastně přestál tu nehodu — ale střílení nepřestal. Musím se lépe mstí na pozor, říkal, když si ho někdo pro ten kousek dobíral.

Sousední město J. postavilo si krásnou novou školu a chystalo se k jejímu svěcení. Mělo právě tenkrát nouzi o kanonýry, a proto pozvalo si osvědčeného vesnického kanonýra k zvelebení slavnosti. Do ústa bylo mu ale pošeptáno, aby si přispíšil — že také se M. přijde pověstný střelec se svými děly. Střílení o závod — zabručel Navrátil. My se nebojme. Nebál se, ale přece na cestě se zachvěl. Časné z rána vyjel se svými apparáty do města a octl se u svatého Karla, sochy to zcela blízko města. V tom padla z protějška od západu rána, a hle drabá, třetř. Prach million! Střelčík mne předešel — moždýře dolů! A v chvilince přisypán na pánevky prach, a sotva že dostřelil kanonýr od Mladé, zanotoval kanonýr od sv. Karla. To vám byly „lyby.“ Jeden hlas šel městem: Nu trochu se opozdil horský kanonýr, ale rány jeho jsou onačejší. A padlo jich ten den bez počtu. Střelčík vyvěsil si u své střílny tabuli s nadpisem: „Málo prachu — málo ran.“ Náš kanonýr jemu na večor: „Mnoho prachu — mnoho ran.“ Ale neublížili si. Běželi jen o závod — a při tom se žertovně pobavili. Věak to tenkrát městáci slušné honorovali — proto střel nelitovali oba kanonýři. Než netoliko české městečko sousední, ale i sousední první město na Labi, kde už více Němců je, znalo horského kanonýra. Zde byl v pověsti českého národního kanonýra. A jak k tomu čestnému názvu přišel? Slovem při volbách deklarantů do zemského sněmu. Měl sice Navrátil ženu Němkyni, jež ho fádne držela v kordě — ale českou národu nezapřel nikdy. Když v labském městě Češi s Němci k volbám se sešli — k volbě „deklaranta“: vyrukoval Navrátil na kozinec, odkudž viděti na Labs, a rozestavil nabité moždýře, zrovna proti městu. Sotva že na volebním místě deklarant

Zcela klidně a vědomě to říkáme, díme: jdeme nyní na cestu, kudy vši Staročechi, my se tam chceme dostat, slibující si ovšem, že budeme líkovnější a že nedáme se tak obalamutit jako Staročechi. To však je marno. Ve většině vládní budeme, maximálně býtli tla, co byli Staročechi — vždyť my tam ještě nejsme a naši poslanci již jsou zcela to, co byli Staročechi!

Ti pronásledovaní Staročechi! Politika, kterou národ zavrhl, znovu se nám vnuťuje, znovu se nám zamlouvá, že dobrá je.

Ubohý lid český! On věřil, pevně věřil, on věřil dosud v naši stranu. On stále doufal, že není to pravda, co my vidíme, co vidí již každý zasvěcený.

Naše politika je nyní v staročeských kolejích. Po kolejších těch musíme již jeti. Naši poslanci snad již nedostanou se na výhybku, kde by se vyhnuli neodvratné katastrofě, která pro stranu i tím pro věc českou znovu musí přijíti!

To nedá se upříti, že boj nový, který v budoucnosti se ukazuje, boj nový mezi českými stranami posílí vládu, oddálí náš cíl.

Vie vládu však posílila naše podpora, jež ji dává, ať vláda nic nám nealibila, ničeho nedala, ať vláda za to kopla nás — berní reformou...!

Vie vládu posílí — touha naše, abychom byli ve vládní straně...

Je to pěkné býtli ve vládní straně, ale ne-nadešla ještě doba k tomu — teď opozici mohli jsme již a můžeme více dosáhnouti!

Máme proto dvě žádosti: ke kruhům vedoucím: 1. aby lidu netajili pravdu, aby na řeckli, co nyní jest a jak ohtějí poslanci dojíti cíle a za druhé, jsouce s hloubi duše přesvědčení o zlobo-nosti, neúspěšnosti této politiky, zahájíme, jsouce si vědomi, že poškodila již a teprve poškodí, když dále tak bude vedena, věc českou, voláme: obraťte!

Co bylo straceno, ovšem je straceno, ale bude tím zabráněno strátám dalším, můžeme aspoň nyní dosáhnouti toho, co musíme mítli na šteteli stále, ve všech bójích...

Otevřený tento projev radikálního poslance je novým dokladem, že v mladočeském táboře dávno již není všechno zlato, co se třpytí. Je proto nyní tím naléhavější potřeba, aby voličové nedali si od poslanců jen mazati med kolem úst, ale řeckli jim rozhodně: Ven s pravdou!

Visitační hostiny.

(1. V tyto dny ve veřejných listech stala se též zpínka o visitačních hostinách. Zástupci toho má „Skolský obzor“ jemuž odpověděl náležitě „Čech“, který končí noticku tu slovy, že pro naše časy nejlépe by bylo, kde možná co nejvíce obme-zovati hostiny visitační.

Ačkoli „Obnova“ jako list určený k poučení li-du o křesťanské sociální obnově není listem výhradně pro kněze psaným, doufáme, že se zavděčíme i kněžím i lidu katolickému, když o této věci také promluvíme.

Kronika P. Joannesa Františka Procházky,
prvního kaplana (exposity) v Mlázovicích.
Sdělila Boh. Hahl.
(Pokračování.)

V tom roce 1736. dne 25. Aprilis, na den sv. Marka, tak veliký mráz byl a síma, že když jsme po polích processím chodili dle obyčeje, já svěťce a pokropující (sic) svěcenou vodou osení, pro zimní sotva jsem kropáč v rukou držeti mohl a voda ustavičně tak na kropáči mně zamrzovala, jakoby v polní zimě anebo okolo svatých třech králův bylo.

Dne 6. Maji vedena byla processie z Mlázovic k sv. Gotthardu na kopeček do Hořic; ač někdy před léty tam s pobožností chodivávali, aby je (sv. Gotthard) ode všech škod a krupobití chránili, poněvadž obzvláštním patronem proti tomu je; a tak dlouho nezakusili žádání na poli škody, málo kdy aby bylo potlouklo; jak ale obyvatelé (sic) Mlázovičtí důvěrnost počínali stracovat k sv. Gotthardu, počínali zakoušet velikých bouřek a krupobití škodných. Obnoveno tedy, aby na potom sv. Gotthard je ode všeho zlého takového povětří ochrániti a ostříhati ráčil. Tu pobožnost opět v tom roce 1736. jsou začali, na které množství lidu se sešlo a pořád v pořádku chvalitebném se mnou až do Hořic kráčelo.

Ten rok podruhé po poledních měl jsem u sv. Gottharda kázání. Dne 8. Maji urozený pan vladýka Tomáš Grün, toho času vysoce meri-tirovaný pan inspektor, navštívil Mlázovice, lid po ohni zaroucený těžil a jednoma každému, dle možnosti, milosti rozličné uděloval. Mezi jiným kostelníkům na mou žádost a přimluvu, jako i také zvonákům pět robotu odpustil, aby byli pilní ve svých službách kostelních v kostele, zvonici proti mrazům časné aby zvonili, je napomínal. Toho času byli kostelníci: Frant. Kleczar z Mlázovic, Jan Stuchlík z Lhoty (Šárovcovy), Pavel Hruška z Mlázovic, Jiří Horák z Mlázovic. Zvonici: Jan Tomek, Václav mladší Kleczar, Frant. Kleczar a Jiří Horák.

Na den sv. Jana Nepom. dne 16. Maji, byla

Nám napomenutí „Česka“ výše uvedené jest vzato jako by s úst, jistě ale s myslí.

Visitační hostina není ustanovením církevním a tím méně nějakým neuzákoněným. Návyk ten povstal za zcela jiných poměrů; a takovito svyklosti jako s poměrů povstávají, tak i s poměrů bysoun. Visitační hostiny nejsou důkazy přehojného opatření kněží ve správě duchovní ustanovených, ale jsou to památky, jak drabdy lid o kněze se staral, že mohl se stát i v dědajm lidu a sou-sedním kněžím a úřadům tím, že je zval na visitační hostiny.

Toho stopy jsou na venkově ještě tu a tam, že totiž vděční osadníci darují farářům něco z drabež: husy, kuřata, másla, vejce, koláče, něco s drobů prasečích, někde i k-roptvíčku ano i ušáka. Není tedy divu, že se farář kledí odvděčiti a posve sousedy zvláště představené, učitele, zá-stupce úřadu, když přijede pan vikarius.

Než ta vděčnost lidu není všude, a tam, kde není žádného takového daru sápted, odpadá jaksi povinnost náhrady.

Přirozeným způsobem se tak stalo, že za dnů našich jsou již toho příklady, že o kanonické visitační obědvě a stole farářova toliko úřední osoby: bisk. pan vikář a patronátní zástupce.

A temhle způsob zcela přirozený má býtli ve většině far. Že pan farář se starati má o potřebné tělesné opatření svého nejbližšího představeného duchovního tak i patronátního zástupce, uzná za-jisté každý, kdož ví, že pan vikář a také i patro-nátní pan zástupce nemají žádné placené diety. Bez této povinnosti farářovy by visitační nebyla ani možná. Aby šel pan vikář s patronátním p. komi-saršem do hostince poobědvati, to nelze.

Hostinský by chtěl plat, a kdo by mu ho dal?

Ovšem, namítne se:

Když přijede školní pan visitator, c. kr. okr. školní inspektor, ten nemusí ani od učitele nic přij-mouti, a jde prostě do hostince; když přijde vyšší úředník visitační c. kr. úřady: soudní, berní, po-litické, tu ani c. kr. okresní pan soudec, ani pan berní, ani pan hejtmán nestrojí visitační hostinu, ano, dohlížející úředník by také ničeho nepřijal, aby ostal neodvialým a nestranným, aby nebyl vděčností vázán. Proč by nemohl visitační bisk. vikář a patronátní komisař podobně se zachovati?

Prostě proto, že tyto c. kr. páni visitačtí dostávají za své visitační náležitě a dostatečně pe-něžitě odměny a mohou si tedy v hostinci i byt i potřebné tělesné opatření zaplatiti.

Tedy visitačním páním jest povinen farář poskytnouti i byt i také tělesné občerstvení.

Avšak hostina jest luxna. A na ten za dáti našich není šájn. Nezávidíme páním c. kr. úřed-níkům a též páním učitelům jejich na mnoze daleko větší platy, ale doufáme, že i tyto pánové uznají, že kněží katoličtí bez darů od svých kollatorníků dělají to přes náaturu, když svou na hostinu a strojí ji.

Z takové hostiny, na níž musí farář dlouho šetřit a sobě odepirati, soudí se na hojně opatření kněžstva — a ono v tom není špetka pravdy.

zpívaná má svatá; po poledni vedla se processio za městečko k statni sv. Jana Nepomuckého; (stojí tam až dosud) a tam modlil jsem se růše-nec a po něm říkal jsem modlitbu o sv. Janu.

Dne 19. Maji před sv. Duchem tu sobotu světla se jako obyčejná voda v křtitelnici nevě, ten rok koupené. Na slavnost sv. Duchu obyčejná pobožnost v Mlázovicích se konala, po poledni zpívané nešpory. Třetí den svatoústení, (tedy byly ještě tři svatoční dny) totiž 22. Maji, vedl jsem processii do Chodovic, která sice prve nikdy ve-dena nebyla; poněvadž ale já pod mou správou Chodovice jsem měl, z toho ohledu lid jsem k té pobožnosti vzbudil, co také s ochotností se stalo, že cti a chvále svatému Bartoloměji. (Kostel v Chodovicích je zasvěcen tomu sv. apoštolu.)

Dne 19. Junii nešťastný příběh se stal na Tikovech; (vesnička, přifařena byla k Chodovicům, nyní je ku Bělohradu) jedna žena nedávno před tím přistěhovala se z Bašnie (ves, ku faře Hořic-ké příslušná) na Tikova a tam již sice dříve ně-koliarát se opovažovala, (sobě) život odejmout, o život se připravila; na jedné jabloni se oběsila, při stavení Václava Růžického. Ta žena ale byla vlastní manželka Tobiáše Skály; a skrze tu tak ohavnou smrt nejen manžela ale i svým všem přátelům hanbu a potupu udělala! A po všem tom svým slým očůinku přece do rukou katovských nepříšla, sieby krehov (sic) sv. Trojice do Mlázovic pochována byla, kterák a jakým způsobem, povědomosti jsem neměl; přátelé sice ji vymlou-vali, žeby ona byla se neoběsila ze zoufalivosti; ale to bylo (pravili) ze samé fantasie; což když vel. Konsistor k rozsoudení dostala, na svědomí pana faráře zanechala. Jestliže s examíně vyrozuměl, žeby se byla neoběsila zoufalivostí, aby na krehov pochována byla, beze všeho průvodu a zvonění; ač já předce jsem musel a přinucen byl od vdp. faráře, hrobit ji povětří; čemu dosti odporovali a nechťli svoliti, aby pochována byla na krehov, obyvatelé Mlázovičtí a to za příčinu měli, poně-vadž od mnoha let se pochovávali do Chodovic tu, kteří přirozenou smrtí umírali, aby i také tu pochovávali, kteří sobě násilnou smrt činí: a tu příčinu, když pan farář přeběti, za odpověď jim

Jak často se stalo, že farář oběsiti lepší jšle pro své hosty a ti neuznali zvláštní občastnost svého kněze, ale domnívali se, ba tvrdí, že se tak na-taře již vždy!

Ano, páni farři mají bez kaplana 700 zl., s kaplanem 800 zl. a v některých větších městech i 900 zl.

Za tyto peníze mají opatřiti sebe a své do-mácí vším potřebným: tedy sotoliko pokrmem a nápojem, ale i šatstvem a v zimě topivem, nad to daní vlasteneckou na literaturu politickou, du-chovní, poučnou, zábavnou a pak daní chudinskou atd. Jak jest to možná, že se na visitační hostinu, která stojí 40 zl. a někdy mnohem více, máše občastovati?

A proč se te občastuje?

Abý přý duchovní správce a jeho představený duchovní měl styk s kollatorníky a vůbec aby se ukázalo, že v přátelstvem a dobrém poměru šijí duchovní se svými duchovními oved-kami. Myslíme, že tento důkaz není ten pravý.

Pak by měl takovýto důkaz také podati ří-dící pan učitel a vůbec ti ostatní také visitační.

A hle, zde se od toho důkazu úplně upouští.

Proč se neupouští také u kněží?

Ano, máme toho důkazy, že když přijde nebo odchází některý úředník, anebo i když snad přijde nějaký pan visitator, dává se hostina a však v hostinci, kde se sice svou také špice a vůbec vynikající osoby a hned jsou také žádání, aby se upesali, dostavi-li se k hostině. Tohoto upesání jest třeba, poněvadž se pak žádá zaplacení conva-ru, nestalo-li se tak již sápted.

Ostatné styk s občastivem za dáti našich, abychom ukázali, že jsme také pokrokové, máme mnohem moderněji ukázati.

Není téměř ani alnéž vni, tím méně města, kde by nebylo nějakého buď výslovně katolického spolku, nebo aspoň alnéž besedy.

V náhradu tedy hostiny mohli by se v takovýchto místnostech páni visitačtí se všemi špicemi místními a vynikajícími osobami ve farnosti sejítí; mohli by volně 2—3 hodiny pohovořiti, mohli by tu a tam vyvolchnouti nějakou přednášku nebo zpěvem se pobaviti, a nemusile by to nikomu přišlo vřlohou ublížiti.

Za takovýto poměr by se mnohem více prospělo duchovnímu pokroku, a také mnohem lépe by visitator poznal ducha celé farní osady.

Nemáme náhled náš vnučovati, také nemí-níme, aby se tak stalo všude. Na mnohých mí-stech nebude snad ani možná hostiny obcestiti ani zrušiti.

My jsme chtěli pouze ukázati, kde by se dalo něco pozměnit, a doufáme, že velmi mnohým pp. farářům přicházíme s touto úvahou vhod. Ano i tak jsme domýšlili, že asi při budoucích kon-ferencích duchovních tyto visitační hostiny bu-dou tvořiti také jeden předmět rokování. Pak se vyroji důvodů pro i proti mnohem více a tím nechoeme předbíhati.

Dnes ještě podotýkáme, že se naše úvaha netýká visitační hostiny, která se strojí při gene-

dal, že vdp. děkan toliko na čas tomu dovořil (jak vysvědčoval varhaník Hořický, p. Václav Zimler) a o že dělali, aby nemuseli se štrapicirovat pp. pateti, na funus tak daleko jezdit; a poněvadž od starodávna vždy se pochovávali do Mlázovic, že napotom všichni tak se pochovávali budou a ne do Chodovic. Na němž když uvykli a svolili obyva-telé Mlázovičtí, brzo v nedlouhém čase by se bylo skoro jinač stalo; nebo dne 27. umřel na Tik-vech Jan Sychra, a dověděvše se o tom zvonici Chodovičtí, ihned jemu zvonili, jeho v Chodovicích pochovati měli, co když jsem já alyšel, ihned do Hořic k p. farářovi jsem jel a stížnost jsem vedl, na to teprv poručení dostali jeho přátelé, aby ihned do Mlázovic šli, tam dleli zvonit a tam aby ten pochován byl. Což když se stalo a svěděl o tom J. M. pan Lamotta, pan nad Holovúsy, počal proti tomu protestirovat, že on tomu nedovolí, aby se dělala ujma záduší Chodovicckému, ač dříve o tu, která se oběsila, ani se nezmiňil, co sice potom všechno umiklo a ani více žádný žádné zmínky o tom nečinil; nebo by byl nic nepořídil.

V tom čase rozsemohl se pan purkrabí Ho-lovouský, pan Jan Lisovský a nedlouho trvaje v té nemoci, umřel, dne 6. Julii pochován byl, ač sprostě a žalostně, nebo ani jeho vlastní manželka na funus jíti nemohla, aby od pána Holovouského chycena a hrdlována nebyla.

Na den sv. Jana Křtitele v tom roce drabě měl jsem kázání v Onjerskě, (Onjersk, zvaný Svato-Janský, nyní filiálka Bělohradská) ponejprv ale s Mlázovic vedl jsem processii do Onjerska, jako i také ponejprv s duchovním vedením bylo den sv. Máří Magdaleny do Lukana a ku sv. Petru a Pavlu do Konecchlumu, kdežto také na ten den zpíval jsem v tom chrámu Páně má svatou.

V tom roce na den sv. Máří Magdaleny při-padla slavnost sv. škapulíře, která slavnost se drží s přimocnými odpustky v Hořicích a pro ty přimocné odpustky ani nemohlo se držet pro-cessie do Hořic; teprv po osmi dnech na občastb sv. Máří Magdaleny slavila se slavnost a s Hořic vedlo se processí.

(Dobrotství.)

rdní kanonické vizitací; a to proto, že tyto vizitace kanonici se od nejvyššího představeného a kromají se teprve na mnoho let.

Podobně, když někdo zavítá Jeho Excel. paní místodržitel či docela Jeho Veličenstvo, tu se také stoji vizitací či inspekční hostiny docela přirozené a náležité. Kurátní duchovenstva nedobře se vede, nahřívá si, žádá podpory, nevěří se mu; vidyt stoji vizitací hostiny. Kurátní duchovenstvo má apokryfickou tiskem, kde bráti? Tak mnohá slatka a pěticka, ba desíticka, snad i padesáticka atd. mohla by sloužit proměnit se v knišky a listy, které by mnohým, mnohým otevřely oči, ale nejen to, také zahřívá arde, aby více a upřímněji milovali Boha, vlast a církev. Hroší nebezpečí tránu tím, že se podkopává oltář; a nebudeli obrany, náš národ a naše vlast to zaplatí. Církev ani brány pekelné nepřemohou, ta naše hojné náhrady mezi národy v zemích došed v pohasnutí trvajících.

List z Prahy.

—a. V Praze, 18. června. (Př. dopis).

Všecky listy rozeptávají se delší dobou o výstavě krasomyslné jednoty pro království české v Radolfinu. Navštívili jsme po několika dnech salónem a přiznáváme, že tu několik akvostných děl českého umění sledali jsme. Dole v přízemí postavili pozornost naši „Sázavský vodník“ a „Chod na stráž“. Obzvláště poslední dílo jest ceny veliké, tak že i naše akademie citila se povinná umělcem našeho odměnit. V obrazárně obracuje pozornost na sebe hlavně Lášek „vdovec“, Spillardův „farisej a publikán“ a „v nedorozumění“, obzvláště toto poslední jest znamenitým výplodem českého malířství. Profesor Lášek ukázal svoji mistrovství v koloritu měsíčního světla se svým „vdovcem“. Jako na jiných mezinárodních výstavách uměleckých, tak zde posuzujeme velmi málo náboženských maleb. Jest to též znamenitým doby. Umění nyní málo tónu a velké části v úplném materialismu, který se sraží v kultu nahoty. Krásným obrazem je „polibení Jidášovo“ od Káspara Geigera a „poslední obět“ Urbana. Zvláštní dojem činí malý obraz Panny Marie od Edmunda Hove. Nápadem jest, že obrazy českých umělců zvláště obrazy Spillardovy, jsou poměrně laciné, kdežto největší drabotou významávají se obrazy francouzských umělců.

Z podobizny vynikají obrazy Brodského, hraběnka Sylva Tarasová a hraběnka Nosticová, tato poslední se Brodskovi znamenitě vydařila. Zdařilým portrétem jest Hynaisův zemský maršálek Jiří Lobkovic a Seidlové komtesa Tarasová. Nemáme však místa, abychom na jiné cenné obrazy upozornili, spokojíme se pouze tímto.

Křesťanská akademie strčila v + profesora Sequensi svého dobrozmalce v malbě a jednoho z nejstarších a nejzasloužilějších členů svých.

Filialka Národních listů, která vychází v Kolíně pod jménem „Český list“, tuze se zalekla nad stížením tiskové ligy. Věnovala v č. 6. tak zvanému hnutí klerikálnímu dlouhý článek, ve kterém plače jako kdysi Jeremiáš nad zříceninami Jerusalema, nad nečinností strany svobodomyšlné a nad činností nás klerikálů.

Taková jeremiáda nesmí ovšem se připustit do listu hlavního, protože by velmi kompromitovala stranu svobodomyšlnou a proto se utekla jako omdlá panna do filialky do Kolína. V hlavním listě jest samouchvaly dost a proto tam nesmí přijít nějaké to consteur, přiznávám se.

Nyní se navrátili po dlouhém sněmování poslanci svobodomyšlní domů a proto spustily „Nár. listy“—světe div se, na koleji Arnošta z Pardubic.

Mysleli jsme, že nalyšíme, co panující strana ve Vídni pro národ český vydobyla a zatím kanonická na klerikály. Ještě štěstí, že vláda zakázala teplický sokolový slet, jinak by nebyli mohli páni ani podati ústřední interpelaci a Nár. listy by nemohly psáti: „zase česká otázka“ v parlamentě. Tak národe, vtip se, jak se my o tebe staráme.

Nár. listy vytýkají koleji, že peníze, tedy zbraň to nejdůležitější, chceme studentstvo lapati. odcizovati je národu a Báh ví co ještě.

My však ujdějíme je předem, že si mnohý otec oddechne, podaří-li se mu „pana“ syna dostat do koleje; na alespoň mi tam bude studovat, nebude mne okrádat o mozolný groš a snad nebude v kavárnách a putykách se povalovat, nebude provozovat vysokou politiku, ani snad se nestane pokrokovským redaktorem ani dokonce nepřijde na Pankrác. Spíše budu jist, že v krátké době vystuduje, udělá doktorát a bude hledět, aby si vydobyl vlastní chleob. To bude to „odeisování“ národu, které se najisto v koleji Arnošta provozovat bude a jsme přesvědčeni, že pro tentokrát každý otec s takovýmto odcizováním srozuměn bude.

Za naší doby má každý svědomitý otec srovná strach dáti syna do studií. Jsou případy, že některý rolník musí dáti syna soudně prohlásiti za marnotratníka, aby mu syn nedělal dlubů a těmto „ctnostem“ se našel pan syn mezi hezkou společností. Takový materiál se arci Nár. listům hodí pro pouliční politiku, to je práce pro „národ.“

Abyste lidé zakryli vlastní svou nahotu, co zločinné spáchají na mladistvých nerozumných lidech, co zmaří existenci, co sklamají rodiče, tak střílejí do klerikálů, přiznávají jim vlastní své podlé činy. Známa to taktika, že zloděj nejdříve volá: chyťte ho, tam je zloděj, aby nebyl chyten sám.

V posledním čísle „Času“ prozradil pan Dr. Herben svou vědeckou cestu. Světe alyš, pan dr. Herben alyš i trávu rlti, on ví, že olomoucký arcibiskup má každého dne se svých panství 1000 dukátů, to je tedy denně 5800 státek, měsíčně 174000 zl. a ročně 2088000 zl., kdežto je dokázáno, že všichni biskupové cialajantští nemají dohromady ani 12 milionů zl. ročně příjmů.

Tu zase máme důkaz, jak vědecký „Čas“, který na světě všemu nejlépe rozumí, chodí si pro materiál k pánu Steinerovi, Krapkovi, Sperovi a jak tyto pányvé od Sociálního demokrata a Červánka se jmenují. A taci lidé si troufají psáti proti rukopisům a hráti si na nejvyšší tribunál vědecký. Iau není nad domýšlivost a smělost. Jest pravdivé potěšadlo, že drzé čalo vynáší víc než poplušaní dvři.

Listy pařížské.

—m—. V Paříži, 17. června. (Př. dopis).

Ponechávám dnes vše politické stranou, chtěje vyhovětí přání Vašemu, abych napsal „něco bezpečného“ o prorokyni pařížské z ulice rajské.

Pravím hned předem: ku podivu, že v době naší, kdy víra bývá tak často v posměch uváděna a náboženství křesťanské od mnohých pověrou nazýváno, kdy věda prohlášena za jediný pramen světla i pravdy, že v této naší době tisíce lidí apécha ku prorokyni, slečné Couédonové, by se jí tázali, vypovědi její zaznamenali a prorocstvími jejími uobvítati se dali. Nešli-li to charakteristikou pro naši dobu vidět ty, kdož zavrhují vše nadpřirozené, jak přijímají zjevení archanděla Gabriela v ulici rajské od dívky čtyřladvacetileté? Jaké to naučení pro ty duchy silné, kteří věří zjevením slečny Couédonovy a prohlašují, že nevěří ani v Boha ani v zákraky jeho moci. Jak opět nový to důkaz, že přirozenost lidská nezbytně žádá povznést se nad smutnou skutečnost života, by tam vyše, v končinách etherických a tajemných hledala a našla útěchu i naději!

Jindřicha Couédonova narodila se v Paříži 16. Hjna 1872. Otec její jest obchodník vínem; matka rodem Brissanova jest příbuznou známého předsedy sněmovny poslanec. V ústavě dostalo se jí vychování nábožného; byla vždy zbožnou, ale bez afektace a mysticismu, oblíbenou její četbou byly knihy historické a spisy Jules Vernea. Panna Orleánskou zná jen ze školních knih. Nebyla nikdy nemocnou, nikdy nepocítila také záchvatů nervozních; její chování jest přirozené, způsobu prosté, mysl veselá. První extáze byla v srpnu 1894. Po roce týž zjev se opakoval a slečna Couédonova počala mluvit způsobem visionářky. „Stála spráma, praví její otec, na špičkách nohou, s očima zavřenými, rukama pozdvíženými. Tvrdila, že posel Boží mluví jejími ústy; vypovídala věci, známé jenom mně samému a předpověděla tolik věcí, které se již vyplnily, tak že nemohu o vauknutí nadpřirozeném pochybovati...“

Pověst o tom se brzy roznesla a tisíce zvědavých spěchaly do ulice rajské.

Všem t. rdila totéž; že anděl Gabriel, posel Boží, mluví jejími ústy, by oznámil neštěstí, která hrozí zemi a předpověděl návrat království: Francie bude potrestána za svou bezbožnost a své nepravosti. Paříž zastihnou velké rány. Radnice bude zapálena, rovněž i Opera. Více čtvrtí lehne popelem. Bursá bude zavřena (toto přece by nebylo neštěstím!) Konečně vypukne válka, v níž dva národové nejvíce trpěti budou, Francie a Anglie, kterážto poslední bude rozchváčena, poněvadž sama loupila na všech stranách. Kněžstvo bude třáso, židé budou míti zlou hodinku. To vše bude předcházeti obnově království ve Francii. Lotrisko bude Francii vráceno, ne ale Elzasko. — Proč? To anděl Gabriel neřekl. — Budoucí král bude Bourbon; jmenuje se Jindřich; ale není to žádný z princův orleánských, ani vévoda z Anjou, ani Naundorf, nani také potomek Ludvíka XVI. Vládnouti bude pod jménem Jindřich V. Anděl Gabriel jí jej také vícekrát ukázal. Jest postavy vysoké, rysův energiických, pohled jeho jest pln autority; die pohledu jest mu asi třicet let. Na otázku, kdy se to stane, nedává anděl odpovědi, naznačuje pouze, že president Faure se poděkuje.

Budiž tomu jakkoli, zástupy zvědavců stále se tam hrnou a dávají se zapisovati, aby aspoň v dlouhé řadě ulovili několik minut audienoe. Spisovatelé, umělci, kněží, lékaři, dámy všech stavů hlásí se ve čtvrtém poschodí obyčejného domu v ulici rajské. Claretie, td akademie šel do ulice rajské s tím přesvědčením, že rozluští záhadu tohoto zjevu. „Vidím zde, tak praví, více než skutečnost; spatřuji zde nový a eklatantní důkaz zvláštního stavu našeho ducha. Zjevy tohoto druhu objevují se ve skutečnosti jen ve chvílích pobouření, kdy se člověk zmítá jako nemocný na svém lůžku, nevěda ani, jakého léku a jaké útěchy si žádá. Ke snám a všem nepochopitelným utíká se

společnost oklamaná a podléhá, by unikla trapné a úzkost vzbuzující skutečnosti... Naše doba, nevěřící vůbec v nic velikého, plna jest neviditelného, neznámého, temného.“ — Ano, jenom že to neviditelné a neznámé dobře známým jest větším křesťanům. Ty zástupy skeptiků, spěchajících ku slečné Couédonové, dokazují, že duše lidská vidí něco jiného než pouhý sen ve faktech, které přesahují síly přírodní; kdyby tomu nebylo tak, extáze slečny Couédonové byly by zůstaly nepovšimnuty, neb aspoň nebraly by se vážně. Jisto jest, že „prorokyně“ tato není ani pomatenou, ani hysterickou, ani náměsíčnou. Lékaři, fyziologové, theologové skoumali stav její pozorně. Všichni sbodují se v tom, že dívka sama jest v dobré víře, a nepřipouští ani stín nějakého šibalství. Jest to ochoroba anebo jakási náboženská blouznění? Ani jedno ani druhé není dosud dokázáno. Jedná se tu o skutečný zjev nadpřirozený? Jest „prorokyně“ opravdu inspirována? Toho nemůžeme rozhodnouti. Naskytá se tu věčné thema moderní vědy, která tvrdí, že dovede všechny zjevy vysvětliti s příčin přírodních.

Gaston Mory vydal zajímavou brošuru: La voyante de la rue du Paradis — Librairie Dentu, v níž hájí s přesvědčením „prorokyni“ proti útokům různým, ale o povaze a původu těch prorocství opatrně mlčí. O učených pánech lze říci i zde: kolik hlav, tolik amyslů. Setva však lze ve zjevech těchto spatřovati prst Boží. Církev ani nebude se jimi nikdy obírat. Die našeho mínění ani toto prorocství neuspíší znovuzřízení královského tránu ve Francii.

Co týden dal.

Zahraniční politika rakouská přišla na přetres v úterý schůzi rakouské delegace při jednání o rozpočtu ministerstva zahraničního. Del. dr. Kramář vytýkal ministru hraběti Goluchowski, že ve svojí nedávné řeči situaci na Balkáně přilíš s lehkou a geniálně odbyl, kdežto jsme tam vlastně byli poraženi. Slova o Srbstvu jsou povážlivá, neboť ostrou řeč nedobude se naspět stracené sympatie. Řečník poukázal na proměny, která nastala nyní v politických poměrech, a že dlouho jest považovati nebezpečí pro vlastní evropské záležitosti za ukončené, naproti tomu však pamatovati na veliké nebezpečí, které hrozí evropskému přemyslu s Čínou a Japonem. Řečník žádá, aby Rakousko na Balkáně provozovalo politiku příznivou podrobeným křesťanům a mluví, že ve spolku s Ruskem dá se lehce přinutiti Turecko k povolnosti. Hlasovati bude proti rozpočtu. Delegát hr. Warmbrand hájí proti dru. Kramářovi trojspolek jako podmínku míru a praví, že Rakousko se k balkánským státům chovalo vždy s šetřením všech ohledů a nyní Srbstvo počíná býti nám nepřátelské. Země balkánské odeisují se Rakousku. Del. Gesmann poukazuje k tomu, že delegace nemají žádný vliv na politiku zahraniční a dokazuje pak číselně, že náš vývoz na východ klesá. Odpor proti Rakousku na Balkáně zavinili Maďaři. Del. Schwarz poukazuje k moci Buska a praví, že národové touží po zcela jiném míru, než jest nyní. Nato byl rozpočet zahraniční schválen. Ve středu rokovalo se o rozpočtu vojenském.

V poslancích sněmovně vídeňské byla polese předloha cukerní schválena. Bez hluku a křiku však to nešlo. Mluvě totiž o předloze, dr. Lueger vytýkal Mladočechům, že opozice jejich, kteráž hrála si dosud na tvoucího lva, proměnila se pojednou v tažného vola vlády (dr. Vašaty: Ne řični! Já ne!) a prorokoval jin, že budou li hlasovati proti jeho návrhu, aby daň zvýšila se pouze o 1 sl., spadnou při nejmenším do pekla, čehož by prý také zasluhovali. Dále obviňoval dr. Lueger Mladočechy, že prý ujednali s Poláky jakási „techti mecht“, t. j. že budou hlasovati pro zvýšení daně petrolejové, když Poláci budou hlasovat pro cukerní předlohu. Slova ta vyvolala ve sněmovně bouři přímo pekelnou. Mladočeši i Poláci protestovali co nejhlasilěji, vinili dr. Luegra ze lži a žádali, aby jmenoval onu osobu, od níž to slyšel, avšak dr. Lueger to nečinil; patrně nemohl. Po utišení dlouhé bouře přijat byl návrh na konec debaty a předloha přijata 136 proti 64 hlasům. Zamítanta pak ještě pilnost návrhu posl. Steinera, aby předloha o trestních ustanoveních pro úřednictvo byla odvolána a po schválení některých návrhů na poskytnutí podpor krajům živelními pohromami postiženým prohlásil předseda, že zápočnou věcná jednání delegace, takže nadešly sněmovně letní prázdniny.

Car Mikuláš přijede do Vídně dne 23. neb 24. srpna, zdravotní jeho stav však následkem děsné katastrofy na Chodimském poli velmi uspokojivý není.

Německý císař Vilém přijal minulou neděli ve slavnostním slyšení státníka čnského Li-Hung-Čanga, vracejícího se z Moskvy od slavnosti korunovačních. V rozmluvě kladli oba velkou váhu na zachování osvědčeného přátelství mezi Německem a Čínou.

Všelicos.

První pololetí končí. O vřavě obnovy předplatného a vyrovnání nedoplatků prosí administrace „Obnovy.“

Pouštět na každého hrůzu, to je žemalo, v němž u nás nejlepe vynají se pokrokaři. El. Kránsoborská píše o tom v „Ženských listech“, kde případně odmítá pokrokařské útoky proti ženám výrobní společnosti: „Terorizování pěstuje se pod červným praporem radikálnosti nejvřadnější. Pod tím praporem jménem svobody, světa a modernosti pokrokařstvo u nás za několik let přivýklo domácnosti, že si smí vše dovoliti, na každého se rozčílnouti, každému ve tvář vmetati urážky a do očí nepravdy jakékoli, do všeho se plést, ve všem si hrát na první autoritu a všude lidem překážeti ve vážné práci, aniž by je veřejnost důrazně pokárala a do služebních mezí odzárila. Neboť jednak z nevědomosti, jednak z opravdové lásky k mládeži se k tomu všemu mluví; doufalo se, že se to vykrásí. Ba i když leta minula a nevykvasilo se nic, našlo se u nás dost blahodůstivců, které neváhalo pochlebovati kvasácím, a dosti slabých, kteří se hrozně báli, aby jim mladí páni jen proběhli nadzadu šoušků.“

Národní jednotu severočeská koná výroční valnou hromadu v neděli, dne 5. července dop. ve staroměstské radnici.

Terciárský vlak poutní na sv. Hostýn a posv. Velehrad vyjede dne 1. července najisto ze stanice Březová-Brádnec a sice po 3. hod. odp. — K vlaku tomu lze ale dostati lístky za sníženou cenou již s Pardubic a sice před odjezdem vlaku osobního od Prahy k Brnu jedoucího, který před 11. hod. dop. odjíždí; tímto vlakem pojedou účastníci až do Březové-Bránce a zde si předsednou na náš vlak vlastní poutní. Z Chocné a Oustí n. O. stojí tři listy 4 a 5. 22 kr. z Čáslav Třebové a Svitav 3 a 5. 57. kr.; v sobotu dne 4. července bude každý účastník večer opět doma. Žádáme snadně všech p. t. důstojných pánů, aby věřících na pouť tu upozornili a k ní i povzbudili zvláště pobliž železnice. Jestliť pouť ta veřejným osvěděním naší úcty a vědomé lásky k sv. věrověstám slovanským!

O nucených společenstvech rolnických rekovalo se na sjezdu rolnictva českého západu ve Štávkově, kdež byla jednomyslně přijata následující resoluce: „Nucená hospodářská družstva jsou jednou s poměry pokroku rolnictva směřující; jen tak čeliti může rolnictvo dosud hýčkanému velkokapitálu. Zástupci naši na sněmu království českého budžet dodržeti k tomu působiti, aby předloha o nucených hospodářských společenstvech co nejdříve uzákoněna byla.“

Dobrá myšlenka. Redaktor „Našich Listů“ v Českém Brodě předkládá veřejnosti návrh na vydání zvláštní „čeledinské čítanky.“ Má jí být poskytnut aspoň nejzastatnější základ všeobecných vědomostí té části našeho národa, která opravdu zejména v ohledu mravním je nejzanedbanější a nejzbohatnější. Dobrá myšlenka, — jen aby záhy učiněna byla skutkem!

Zvěsti z východních Čech.

Úřední hodiny redakce a administrace „Obnovy“ pro styky s obecnostem jsou ve všední dny od 9 do 12 hod. dop. a od 2 do 4 hod. odp., v neděli a ve svátek od 9 do 11 hod. dop.

Výborová schůze. Dne 10. června, jak bylo v listu našem oznámeno, měl výbor Politického družstva tiskového pod ochrannou sv. Jana Nep. v Hradci Králové osazen schůzi s tímto programem: 1. Čtení posledního protokolu, 2. zpráva o stavbě Adalbertina, 3. zpráva o schůzi dne 26. května (liga), 4. zpráva o stavu „Obnovy“, 5. Došlé spisy, 6. volné návrhy. — Po přečtení posledního protokolu byl tento schválen a podepsán. Na to oznámeno, že p. inženýr Hellmann dává svůj honorář za řízení prací v druhé pololetí na stavbu Adalbertina přes 260 al. družstvu s připomenutím, že stává se tím zakládajícím členem družstva, což výbor bere na milé vědomí. Na to byl přečten protokol ze dne 27. dubna, kterým se p. stavbyvedoucí Adalbertina a p. dozorce stavby dohodli o tom, jak ve stavbě pokračovati.

Poněvadž prospěch Adalbertina toho žádá, aby Adalbertinum jako monumentální budova mělo slušný vzhled, schválil výbor návrh, aby sokl byl na třech stranách z pískovce a na ostatních všech částech z kvádrů. Také schváleno, aby se základy Adalbertina a viaduktu příměřené betonovaly; minimum jest 60 cm., maximum 1 metr. Na to přednesen a schválen návrh na úpravu sadního traktu, určeného pro tiskárnu. Poněvadž hlavní vlastností dobré tiskárny musí býti dobré světlo a vzduch zvětralý, usnáší se výbor na tom, aby střeška tohoto traktu byla skleněná a to v takové úpravě, aby světlo vnikalo až do přízemí, kdež bude strojovna tiskárny. Výbor tato změna schvaluje hlavně z té příčiny, že dle předložené rozpočtu nebude náklad větší, nýbrž menší.

Zajisté také bude jen ku prospěchu Adalbertina a vyhoví se námitkám stavebního úřadu a zdravotního experta, když se ulička 2 m. 40 cm. mezi Adalbertinem a seminářskou zahradou rozšíří; poněvadž semínář nežijí obtíž, převeze družstvo se seminářské zahrady podél pruh v šíři 6 m.,

čímž se docílí toho, že bude u Adalbertina na straně východní zahrádka v šíři 8 m. 40 cm. — Na to probírá protokol o schůzi ze dne 26. května. Výbor bere s povděkem uzenosť s této schůze na vědomí, že budou ku prospěchu „Obnovy“ a veškeré činnosti družstva. Úvahy časové však okamžitě vydávati se nepočnou, poněvadž jest právě doba prací polních, kde lid málo čte a začne se s vydáváním později. — Zpráva o stavu „Obnovy“ výbor uspokojila, jen to jest nemilým zjevem, který jest ostatně při každém časopise, že jsou velmi časté nedoplatky u odběratelů. Ustanoveny, aby administrace „Obnovy“ energicky působila k tomu, aby odběratelé nedoplatků vyrovnali. O rozpočtu na zařízení centrálního topení v Adalbertinu nebo aspoň některých částí přebíhá se k dennímu pořádku. Při volných návrzích schváleno, aby valná schůze družstva byla jako obyčejně po kněžských exorcisiích, které budou v Hradci Králové od 24. do 28. srpna. Příští schůze ohlásí se v Obnově.

Zprávy diecézní. Jmenování: p. K. Škoda, protokolista v b. kanceláři registrátorem a archivářem tamtéž, p. Aug. Novák, kaplan při katedrále v H. Králové, sadm. protokolistou. Vyznamenání: p. Frant. Kraus, farář v Hofmanově Městci, jmenován osobním děkanem, Ustanovení: p. V. Vlna. Hyza, far. v Bílé Třešně, za faráře do Kalitě, p. Václ. Rosecký, kaplan, za administrátora v Dabenci, p. Jos. Vojtěch, koop. Pouchovský, za administr. do Bílé Třešně, p. Karel Mikulecký, admin. Kalitě, za koop. do Pouchova, p. Karel Volanec, koop. Třešně, za koop. do Dubence, p. Jan Černý, vikarista, za II. kaplana v Hradci Králové. Uprázdňené místo: Bílá Třešně, fara patronata p. Schindlera, od 6. června 1896.

Klub českých velocipedistů v Hradci Králové pořádá v neděli dne 21. t. m. celodenní výlet do Dvora Králové, spojený s odpoledním výletem do Josefova. Odjezd ráno v 7 hodin, odpoledne v 1 hodině.

Dostaveníčko cyklistů v Opočně. Minulé neděle ajelo se v Opočně k popudu tamního a kralohradeckého klubu velocipedistů kolem půl druhého sta cyklistů českých. Veškeré váleční kluby byly velice častě zastoupeny, zejména Pardubice a Hradec Králové; které pospola v 1. hodině odpoledne s Hradce vyjely. Cestou připojilo se mnoho cyklistů s okolí, tak že v Třebouchovicích ajelo se již sedmdesát jezdců, mezi nimi čtyři dámy. Před Opočnem očekávaly výletníky opočenské dámy cyklistky a obdařily hosty kyticemi a stuhami v barvách národních, načež se řada právů s kapelou sokola opočenského v čele. Ve 4. hodiny byla návštěva parku, kde obědování byl hosté pívem a zákusky. Při následujícím koncertu v zahradě hotelu Holubova uvítal náčelník klubu opočenského vřelými slovy milé soudruhy z blízka i daleka, načež jednatele klubu kralohradeckého jménem všech přítomných díky vzdal. Tanečním večerem zakončen sdělil výlet tento, jehož účastníci ajedou se opět dne 28. t. m. v Pardubicích a dne 5. července v Hradci Králové u příležitosti závodů.

Veliký výlet ve prospěch Ústí. Matice školáků pořádají hospodářsko-čtenářské besedy s okruhem kralohradeckého, Jaroměřského, Nechanického a Holickeho do lesa u Chlumu dne 12. července. Program jest široký a zajímavý. Zvláště připomíná se, že slavnostní řád — o účelu čtenářsko-hospodářské — proslaví předseda hospodářské župy severovýchodních Čech pan J. J. Jarol z Čáslav.

Nový hotel Drabdy oblíbený hostinák v Přelouži pan Jan Holásek, dosavadní nájemce české besedy v Jihlavi, najal v těchto dnech nový, moderně postavený hotel p. Chrušimského v Hradci Králové a převeze jej již v srpna t. r. ve vlastní správu. Hotel tento, který nese název „Merkur“, vyniká nejen vzhledem, ale i nanejvýš vhodnou úpravou vnitřních místností a jasně přsvětlením, že p. Holásek opatří jej i příslušnou výřadbu a náležitým komfortem. Přáli bychom panu Holáskovi se srdce, aby podařilo se mu v hotelu tomto soustřediti co nejčistější společnost, jak to pro svou příslušnost a zároveň bodrou českou povahu v plné míře zasluhuje.

Valná hromada 3. živnostenského společenstva konala, ale nedokonala se minulou nedělí. Všech přítomných bylo pouze 17, tak že valná hromada nebyla vlastně ani kompetentní k jakémukoli usnesení se. Přes to předseda p. Mikš schůzi zahájil, načež byla podána zpráva účetní a přes odpor několika přítomných, zejména p. A. Juliše, byla také schválena. Když mělo dojít k volbě starosty a vznikly přítomné nové nezhody, rozpustil předseda p. Mikš schůzi. Příští hromada má se konati počátkem července.

Spolek čteníků Hradce Králové a okolí pořádá v úterý, dne 23. června 1896 přednášku p. Štacha, redaktora „Čiňských Listů“, „O prákasa spěšivosti při živosti hostináků“, v hostině „u modré hrady“. Začátek o 12. hod. v noci.

Nový vynález český. První umělecký, průmyslový závod truhlářský a řezbářský, J. A. Pešout v Golt. Jenkové uvádí právě do prodeje patent. párové matrace do postelí č. 2., které svojí jednoduchostí a naprosto trvanlivou soustavou předčí veškeré dosavadní podobné výrobky. Při těchto matracích nemohou se nikdy para protlačiti, povrch těchto sůstave vždy neoporušen rovným, následkem pevného spojení per netrpí tyto na pružnosti, netrhá se povlak tlíněnek, jako na matraci drátěné, jest mnohem pohodlnější a hodí se svojí praktickou soustavou jaké i poměrně malou váhou (asi 13 k.) do každé i starší

postele. Míme veškeré tyto výhody jest matrace také neméně o polovic levnější, tak že opatřiti může si tuto i ten, komu 15 až 20 al. sdálo se za matrací mnoho. Úprava této matrace vyznamenána byla cenou obchodní a živnostenské komory v Praze a v těchto dnech jen do Uher přes tisíc kusů objednáno. Při objednávkách stačí udati pouze míru avnitř postele, načež se obratem sdělí cena a ku přání i popis a nákres sdarma.

Lučební a bakteriolog. laborator a techn. kancelář stěhují značným nákladem v Hradci Krá. pan Josef Jettmar, dlouholetý spolupracovník v různých předních našich laboratorích a b. ředitel chem. továren, jest dle jeho plánů a návrhů postaven. Tato laborator zabývá se vedle soudních rozborů a prací pro veřejné sdružení (zejména rozborů vody a potravin) také pracemi pro průmysl, hospodářství polní a obchod. Drobnohlednými a bakteriologickými pracemi stojí na výši vědy a doporoucí se proto zejména také pánům lékařům. V technické kanceláři vypracují se projekty a kalkulace továren různých odvětví průmyslových, jelikož p. Jettmar jest ve stálém spojení s předními odborníky tuzemskými a zahraničnými. Dlouholetá jeho práce dobrá pověst zaručuje všem interestedům odborné a přesné provedení všech prací, i doporučíme proto nový podnik v našem městě co nejvčasněji.

„Bílí hol“ Všeobecně známý známý Antonín Sytiště, bývalý váják v cukrovare, byl dne 18. t. m. raním vlakem dopraven v průvodu četnického sborového Povondry na Pankrác k odbyti si svého trestu. Z města na nádraží jel v povoz.

Jmeniny na krepáček. Ti naši strážníci nemají ptece jen ani kouska cita; to jistě řekne každý, kdo ví, co vyvedli nas v sobotu neobohému Kordíkovi, na něj mají nějak zvláštní zřetel. Každý na svůj svátek rád udělá si bene dle možnosti a dle své chuti. Někdo jí bašanty, pije víno, pivo, jiný má se ještě lépe a opět jiný těší se na svůj svátek, že popojuje si řádný doušek „našineček“. Tak i náš Kordík, takto absolvent pracovní ml., co se natěšil a napočítal, kdo všechno ve městě jest jeho soujmenovcem, které si pěkně v duchu srovnal podle ulic za sebou a všamě ráno vydal se na obchůzku věda, že každý, jen roznadostná, jest i k podělení obudního více nakloněn. Co však kotel nechtěl mít; nevíme jak a kterak se to stalo, ale stalo se, že kterási policajt se dověděl o plánu Kordíka a neměl nic pilnějšího na práci, než tohoto sebrat a nabídnouti mu za sídlo krepáčku, kde nedostalo se mu ani skleničky pro „našineček“ neřku-li této samé. A tohle to mu strážníci vyvedou právě na jeho svátek. Tak prý mu skamili svátek již po třetí. Kordík však prý již pomyšlil na to, že svátek si přeloží tak, aby necítil strážníci o tom se nedověděli a nepletli se do jeho záležitosti.

Krádeže. Dne 10. t. m. dopoledne vnikl se do otevřeného domu p. Jos. Richta v Kamenici u Holic neznámý zloděj a odnesl několik kusů šatstva a stříbrné hodinky remonterky v úhrnné ceně 47 al. Jak se v těchto dnech vypátralo, spáchali krádež tyto s pardubické domcovací pracovní dne 9. t. m. uprchlí káranec Jan Šrámek, cihlářský dělník s Velké Skalce u Smiřic a řezník Frant. Kněbl se Stratova u Mladé Boleslavi. — Manželé Jan a Františka Marešovi s N. Hradce Králové spoli. Ukládali a ušetřili si 19 al. 90 kr., které schovali sice plechové škatulky a uzavřeli do kufra. Dne 14. června neznámý zloděj vnikl do kufra do uzavřeného přibytku a za nepřítomnosti Marešových peníze uloupil. Poděšení padlo ihned na Jos. Onzorgovu, recte Honzorgovu, která již pro krádež trestána byla a v čase, kdy krádež u Marešových spáchána, viděna byla u přibytku jejich. Vykonána u ní domovní i osobní prohlídka byla bez výsledku.

Uprchl z pracovny. Dne 13. t. m. uprchl z domcovací pracovní káranec Václ. Hyhlík se Zápachovic u Pardubic.

Peřiny a bechník ohleha ukradl v noci na 10. t. m. neznámý pachatel v hostině u nádraží p. V. Procházky v Opaticích n. L. Zloděj vymačkl do hostinské místnosti okna, kudy dostal se pak dovnitř.

Sběh lidu spásobil ve středu navštívil velký pes, který dostal se nějakým způsobem do Labe a Pražského mostu a nemohl se přes úsilovné namáhání dostati ven. Konečně doplavil proti proudu ku pravé řadě nábržní, kde řeka je značně mlhla, šel podél řady a proti stromofadl vedoucím na Pražské Předměstí podotřel se mu s nepřítomným lásně dostati se na břeh.

Začala parna již po několika dní panující jsou přítomnou toho, že plovárna jest denně hojně navštěvována obecnostem. Jako každého roku, tak i letos koupe se však hojně zvláště děti na místech zakázaných přes nebezpečí, jež se vydávají všude. V tom ohledu je třeba přísnějšího zakročení.

Desertér. V minulých dnech vzdal se od sdělního 74. pluku vojín Josef Chochola, příslušný do Pechat u Jidna a dosud se nevrátil. Na dotyčného vydán byl jako na sběha zatykač.

Zabit při skládání sudů. Dne 10. t. m. se o 3. hod. odpoledne skládali dělníci na nádraží ve Smiřicích sudy s lihem, při kterémto práci spadl sud na c. hekt. valky na dělníka Janu Hlávku se Smiřic a jej zabil. Na učiněné oznámení dostavila se soudní komise a zabývali Hlávka na místě pytlák; zjištěno, že rána byla smrtelná a smrt následovala hned.

Neurvalec. Dne 11. t. m. večer pohádali se mezi sebou Václav Vařata, dělník továrny a Janem Mervartem, kočím u p. J. Etricha, továrny v Jaroměři v postranní ulici; konečně se dali do rvačky, při čemž Mervart bodl nočem několikrát Vařata do rukou a spásobil mu těžké poranění na těle. K raněnému Vařatovi povolán městský lékař Dr. Petr, který mu pomoc lékařskou poskytl. Mervart byl policií zatčen a k dalšímu úřadování jedním odvezen.

Nalezené prádlo. Dne 10. t. m. saponěla některá prádla na bídlě s stolní pokrývkou, i servítek a i kapsní šátek. Prádlo označeno bylo písmeny A. F. a ledi uschováno na policejním komisariátu.

Zástavní listek nalezen byl dne 14. t. m. na stříbrné hodinky. Na hodinky připsáno bylo sdělení zastavárny z al. Listek snál se jméno „Václav.“

Odvětví telegrafní stanic v Miletíně. Dne 6. června byla v Miletíně otevřena s povolením poštovního ředitelství v Praze telegrafní stanice s obmoučenou denní službou.

Dva pěkní hostinští. Píše se z Kolína; Hotel „andéla“ převzal „našinec“ Joachim Singer, skladištní velkoobchodník s peřím. Ačkoliv nemá žádného pomocníka, přijímá již úředníka. Tázav se jednoho z kolegů náhodou, kde učně má ohlásit a jestli přijít má být, dostal trefnou odpověď, aby přihlásil jej u společ. obchodníků s peřím! — Hostinac „u Foitla“ převzeme těchto dnů dosavadní redaktor „Polabských listů“ J. Adámek. Oba odborníci, že? Musí si popřít, aby ten průkaz spásnosti jim to nezkazil!

Sraka v kufru. Dne 17. po 6. hod. ráno záležel byl v jistém sdejším krámském občan J. P. z Bejčt v okamžiku, kdy nabízel ke koupi střešenou sraku, již měl uschovanou v plátěném ručním kufří. Zatčený vymyloval se, že sraku našel kdosi za plotem střešenou, odkud přijí sebral a donesl prodat. Pravdivost svého tvrzení bude muset dokazovat před krajským soudem, kam byl odveden do vyšetřování. Sraka byla téhož dne prodána ve veřejné dražbě za s. 40 kr.

Vzteklina pes. Dne 1. června t. r. zjištěna byla v Moravasch v okresu pardubickém vteklina u jednoho domácího psa. Aby se všelikým nepřítelům zabránilo, zavedena byla v okolních vesnicích kontumace pes až do 17. srpna t. r. V obci Velinách potuloval se velký, černý fasanický pes, u něhož byla v Horním Jelení též vteklina sledována. V obci Lánech u Pardubic zastřelen byl pes prostřední velikosti, černé barvy a měl drátěný náhubek. Týž svým chováním jevil se býti podstatě vteklinou.

Pytlák. V uplynulých dnech udán byl Jan Ponec z Bejčt, na nějž se vypátralo, že prodával jistému hostinskému na Novém Hradci Králové střešenou sraku a srnce.

Člověk beštie. Dne 14. t. m. zatčen byl Jan Smetana, 31 roků starý dělník z Plácku pro nemravný skutek, jehož se dopustil s domácími zvířaty.

Ohně. Dne 9. t. m. vypukl ohně v domku M. Birnerové v Sovětích a od tohoto chytil domek Fr. Daňkové tamtéž. Oba domky lehly popelem. Přítina ohně jakož i výše škody jest namáhá. — Dne 11. t. m. shořelo stavení K. Capkové ve Stračově a Frant. Hemoláče na Zavadilce. — Dne 13. t. m. vznikli ohně ve stodole J. Novotného v Mokrovoněch; stodola zničena i s veškerou zásobou uloženo tam píce. — Dne 14. t. m. o 1 hodině v noci vypukl ohně v domku obecního strážníka Jana Čiřka v Popovicích. U domku tohoto shořela pouze stěcha.

Stříbrné hodinky stratil dne 11. t. m. jistý jistý strážník z Prahy, t. č. na vojenském cvičení u 4. baterie dělostřelce. Hodinky našel se v mosazném pouzdře.

Pro podzvěstí z královce v hotelu p. Hutly zatčen byl dne 14. t. m. Boh. Zlatník z Mikulovic a Pardubic.

Z Náchoda. Dne 10. t. m. skončil zde po delší trápě nemocí starší kaplan zdejší vp. Josef Čech. Narodil se v Rovnáčově u Jilemnice dne 8. května 1859. Konal veškerá studia svá v Hradci Králové, kde také 15. července 1884 na kněze byl posvěcen. Pobyv krátce v Lušaněch, stal se kaplanem v Náchodě, kde až do smrti své zdržel a horlivě na vinici Páně pracoval. Slova ta nejsou snad v případech podobných obvyklou frází. Kdo znal nebožtka, kdo zná kolliaturu sdejší, dá mi za pravdu. Jestli farnost sdejší jedna s nejrozlehlejších a nejobtížnějších v celé diecézi. Stále rostoucí populace, veliký počet škol v obcích přifařených, vzdálený hřbitov, vše to vyžaduje činnost ustavičnou, tak že odpocinek náleží mezi ty nejvzácnější potíky, jichž si kaplan Náchodský dopřává málo. Nejednou stálo se, že oba kaplané rozloučivše se v neděli po večeri nespaliť se, až ve středu při obědi, než se po večeri rozšli a shledali se až v sobotu. Měsícem, co jeden obcházel venkovské školy, obstarával druhý povinnosti domácí, a než se první vrátil, byl druhý na opácném konci u nemocného; středa se opakovala totéž, jenom že se dlohy vyměnily. Chťli-li spolu poseděti, mohli, ale záhy s rána tak od 6 někdy docela od půl 8 hodiny ve zpovědnici, neboť dvě až tři sta poasitentů není v neděli nebo svátek má doby velikonoční mále neobvyklého, ale přijde jich třeba více až pět set. Jak z těchto úkazů viděti, není duchovní správa v Náchodě pro člověka pohodlného, a v Pánu sezanulý působil v Náchodě plavých jedenácte let, působil tak, že získal si nejenom úplné spokojenosti svých představených, ale i úcty a lásky všeho obyvatelstva. To ukázalo nevidaně účastniti všech tříd občanstva, jež se v sobotu dne 13. t. m. při pohřbu jeho jevilo. Za asistence 34 spolebratřů vykropil mrtvolu na děkanství vdp. Frant. Pecka, vik. sekretář v České Skalici, než se nesmá raket spolebratřů za dojemných spěvů hustým špalírem, jež šlovo veškerých škol sdejších a venkovských, různé korporace a spolky jakož i nešťastné obecenstvo tvořilo do chrámu Páně. Zde promluvil úchvatnou řeč spolebratřů zešulého, katecheta učít. ústavu Králové-Hradeckého dp. Veverka, líbe život a působení v Pánu sezanulého tak, že hlasitý pláč kostelem se rozléhal, jenom ani ve přčině té otrávil mušové se neubránili. Po zádušních službách Božích ubíral se nekonečný tlámen průvod na vzdálený hřbitov Staro-Městský. Až mesitím hustý dešť se znesl, bylo málo jenom těch, kteří s oněch tisíců účastníků se vrátili, nedoprovoděte milovaného kněze až ke hrobu. Z korporací, pokud možno bylo, pospívali jsme v průvodu: Úřednictvo c. k. okresního a berního úřadu, úřednictvo petrohradní, městské zastupitelstvo a purkmistrem p. J. Tichým, zástupce úřadů samosprávných jak městských tak okresních, veškeré sbory učitelů, uniforované sbory voj. vysloužilců, hasičů: z Náchoda, Babi, Bělave, České Černy, Dobrošova, Kramolny, Lipí, Jizbice, Dolní Radechov, Starého Města; Boleslavického basedu, všechny spolky živnostenské, spolek hostinských, rybářský spolek, spolek katolických dělníků „Svornost“ a j. Zpěvy nad takví a při obědích obstaral zároveň s pp. učitelí spěvácký spolek. Vše, pokud jsme svědky, zastali: Její Výsost prynczna Bathildis ze Schaumburg-Lippe, úřednictvo

soudní, rodiny J. U. Dr. Dvořáka, továrnska Bartoně a j. Tak slavně doprovodil Náchod milovaného svého kněze k poslednému odpočinku — ano v pravdě k odpočinku po pracích a namáháních nečetných. Na něm do slova převládlo, že kněz nemá očekávati odplaty za práci svou zde na zemi; kde od jak živa nejhorší působil, ve školách dosud odměny nejmenší. Není nyní místo k rekrimaci, avšak pro posouzení i nejdivnějším kruhům, jak se kněží přejí, stěží zde, že za cesty, které v Pánu sezanulý do venkovských škol v Dobrošově, Jizbici a Lipí týdně dvakrát konal — kdo sná místní poměry, ví, co to znamená, zvláště v zimě — za školní rok 1884 a 1885 ještě žádné remuneratione neobdržel, až nyní končíme rok školní 1885.

Z Velké Jeseňice. Dne 14. m. června b. r. konala se valná hromada právě potvrzeného katolického spolku vzdělávacího „Mír“. Spolek čítá již 60 členův, účastniti bylo úplné. Nejprve předsedal Hřez proslav dp. Fr. Pospíšil, než vdp. vik. sekretář V. Uhlíř promluvil o všeobecném rovném právu hlasovacím sociálních demokratů a o práva hlasovacím dle programu křesťansko-socialního. S oběma řečmi projevil vřelými přítomní nadšený souhlas. Když byli přijati nově se přihlašující členové, přikročeno k volbě: předsedou zvolen dp. Fr. Pospíšil, kaplan ve V. Jeseňici, místopředsedou p. V. Tošovský, jednatelem p. K. Skutěčty, pokladníkem p. J. Houser, pokladník zálohy; do výboru zvoleni pp. vdp. V. Uhlíř, V. Chlást, radní V. Lukášek, V. Houser, M. Cejnar, radní z Rostok, J. Kroupa, J. Hofman, Jaroslav Špaček; náhradníky zvoleni jsou pp. V. Šichan, V. Bašek, Fr. Spura. Volné činnosti tohoto Benjamina mezi katol. spolky na českém severovýchodě srdečně: Zdař Bůh! Dne 6. m. července účastní se spolek zveřejní prapore katol. vzdělávacího spolku v Hronově.

Z Rychmburka. V pondělí 8. června měli jsme zde pohřeb, jenž nasvědčoval, jaké vážnosti se těší i v naší době muž povinnosti svých dbalý. Byl to pohřeb p. Jos. Müllera, učitele na škole v Brodě u Rychmburka. Byl rodem z Rychmburka a zde také sezanulý sv. vlastnosti zemřel v náručí své manželky po dlouhé bolestné nemoci ve mladém věku neplných 31 roků. Povahy byl něžné, výborný manžel, zdárný syn, přesvědčením katolík, jenž i za nepohody každou neděli a svátek hodinu cesty spěchal do kostela. O účelaké jeho horlivosti svědčila slova: „je ho škoda“, která zněla z úst rodičů dítek mu svěřených. Zanechal mladou vdovu s dítětem. Účastenství všech stavů bylo veliké a pohnutí všeobecné. Neplakala pouze manželka s matkou a přítelny, ale slzeli mnozí, u nichž by se toho byl nikdo nemohl. Jen mohl a měl mítli větší úctu ke chrámu Páně aneb, jestli té nemá, aspoň více piety k soufelenému osen pán, jehož nehorázných smích se rozlehl z krachty při rekviem celým kostelem. Kdo se neumí v kostele aspoň slušně chová, ať do něho nechodí.

Z Horního Jelení. Zdejší jednota katol. tč. vavřít svolává schůzi lidu, v níž veřejnou přednášku máti bude redaktor „Obrany Práce“ pan Ant. Ripp z Brna, o významu křesťansko-socialní organizace, pro dělnictvo, řemeslnictvo a rolnictvo. Zahájení přednášky jest o třetí hodině odpolední. Za přísnivého počasí odbyvá se schůze v upraveném dvoře p. Ant. Topičho, při nepřítavém počasí je důvěrná schůze spolku, k níž i přítelny volají vstup mají.

Letošní visitace ndp. biskupa.

Ze Starého Bydčova. Známý dopisovatel novobydčovské „Stráží“ v čís. 14. ze dne 6. června t. r. spouští hromadné lamento na písaře dopis ze St. Bydčova v „Obnově“ v čís. 63 t. r. o uvítání ndp. biskupa všeobecného a velkomyslně praví, že „nežlehl na tom, jest-li o jeden lív dopis s překroucenou skutečností jest o uvítání biskupa Brynychy více neb méně!“ — Abyste tedy, milý p. dopisovatel, svět nebalamutil, a aby sjevo bylo, na které straně je pravda ne lež, zodpovězte si následující: Agitoval místní farář neslušným způsobem pro uvítání pana biskupa? Učinil něco více, než se obecnímu zastupitelství, předsednictvu hospodářské besedy a sboru dobrovolných hasičů zaslal slušný dotaz, zda uvítání p. biskupa účastniti se hodlají? A nyní: kdo „držel“ v sezení obecního zastupitelství dlouhou řeč proti uvítání a vyhrožoval, že s obecních peněz k tomu účelu ničeho vydati se nesmí, ať při sdělení rozpočtu týmž zastupitelstvem za příčinou sv. bismováním větší polodka povolena byla „na církevní slavnosti“ pro tento rok? A bylo by to něco tak hrozného, když svým časem k jistě slavnosti k 60 al. s obecních peněz vydáno bylo? Kdo snížil obětník předsednictvím besedy po jednotlivých členech zaslal, kde každý svobodně se měl rozhodnouti a podpisem stvrditi, zda uvítání se bude účastnit ne? Jak by nalodila každá jednota s takovým členem, který by tak dravým způsobem obětník všem členům patřící snížil? Kdo aliboval, neúčastní-li se besedy uvítání, že dostane subvence 300 al. na hospodářské potřeby; účastní-li se, že nedostane ničeho? Kdo činil nátlak na velitele hasičů, by čestně své slovo vzal spět? Kdo hrotil sboru, účastní-li se uvítání, že musí dříve odvážti výsbroj? Necht jen takne veřejně jistý člen sboru hasičského, který na faru přišel se omlouvat, že uvítání se neúčastní, co řekl farář a jaké odpovědi se mu dostalo. To vše byla jistě „umrávněná“ agitace? Když pak místní farář s kasatelný vyval valčík, aby jako dobří katolíci uvítali ndp. biskupa způsobem neokázalým ale srdečným, a aby nedbali na rozličné řeči proti němu rostruované, tu ihned stěhoval si pan dopisovatel ve „Stráži“ v čís. 19 t. r. že „pan farář kásal o posl. Doležalovi“ a vypočítává, co mu vše s kasatelný vydati. Proč jste milý p. dopisovatel nepřišel na ono kášení, abyste tak notoricky nemusel lháti? Ale vám o pravdu nejde. — Vsdor této „umrávněné“ agitace vydalo se uvítání ndp. biskupa skvěle, ano mnohem skvěleji, než kdyby se proti němu bylo neagitovalo. A ta, p. dopisovatel, septejte se oběma sdejškým p. Holance, člena sboru hasičského, zda „hrmotnou

stránku celá slávy obstaral místní pan farář?“ Ze snad někomu, který právě k večeri sasedl, při první ráně vypadla ne snad laktutim, ale vatemem vidlička z ruky, toho vinu nenese farář. Co onoho zvonení klekání se týká, tu vědění náboženské p. dopisovatele je menší než školáčka z 1. třídy, poněvadž nedovede rozesnávat mezi slavnostním vzrváním a zvonením ku klekání, proto: ševce, drs se kopyta! Ze by v den slavnostní po 8. hodině p. farář „sase hřmotil“, o tom on ničeho neví, neboť klidně až do 6. hod. odpočíval a snil o dobytých vavřinech místního agitátora. Ze p. dopisovatel nemohl ušetřiti sboru dobrovol. hasičů zdejších a hudební kapely, jest na snadě. Jisto ale jest, že hasiči neměli nač „hasiti“, leč jestli jim pan poslanec něčeho na „hasení“ popřál; a že „hudeb“ sjednal pan farář,“ za to on se sotva bude hanbit, neboť jest jistě věcí slušnosti, aby byl aspoň požádán, kdo při nějakém úkonu účinkovati má. Ze to byly síly domácí, jest jistě věcí chvalitebnou, neboť když jsou dobré síly domácí, k čemu jednati kapelu městskou třeba i s bubnem a domácí odstrčiti. Ze baderisté vinariti snesou kritiku pana dopisovatele, jsem jist; neb veřejně se řeklo, že šiml jednoho z baderistů má čistší obon než byly ušňapané kníry jistého tichošlápka, který na tu slávu ve Starém Bydčově přišel se také „podívat“. Ovšem, těch „praporečků“ kdyby nebylo bývalo! Ale co, že by se ten „šáteček“ nevyměstnil ani do obou kapes těch známých „posla-neckých kalhot“, o nichž kdysi „Vyšehrad“ psal? Slovem, milý p. dopisovatel, kdybyste se i na to do-šoval, že při uvítání ndp. biskupa „nešlo o stránku náboženskou, — na náboženské přesvědčení lidí se nikdo nesahal a sáhnouti nechtěl“, nikdo z prozíravých lidí vám neuvěří; kominik musí se umýt a nelesť více do komína, aby byl a zůstal bílý. Proto jen nikdy nelhat! Který z obou dopisovatelů lhal, zdaš dopisovatel „Obnovy“ neb „Stráže“, o tom učiní si jistě každý nepředpojatý úsudek sám.

Z C. Prusnice. V neděli 7. června udělel ve zdejší farní osadě J. M. ndp. biskup Eduard Jan Nep. Brynych svátost sv. bismování. J. M. přijel krátce před 7. hod. U slavnostní brány uvítán byl místním farářem a ostatním duchovenstvem, říd. učitelem, starostou, veliteli voj. spolku vysloužilců, hasičů z Čes. Prusnice a Malé Borovnice, starosty obcí přifařených, spěváckým spolkem z Mostek, školní mládeží a velikým množstvím lidu, který J. B. M. co nejuctivěji a nejardečněji vítal. Po krátké promluvě podala J. B. M. jedna žačka IV. tř. vkusnou kyticí. Za hlalahu kostelních zvonů, střeby a hudby hnul se průvod ke kostelu, před nímž postavena byla druhá slavnostní brána. Kostel, fara, škola, jakož i soukromé domy osdobeny byly prapory, krátko, J. B. M. přijat byl se vši možnou počtou a okázalostí, jaká možná jest na venkově. Po sedmé hodině začal J. B. M. sloužití mši sv., pak kásal za veliké pozornosti shromážděného lidu. Zdejší chrám Páně, který jest největší v okolí, sotva byl s to, pojmuti všechn věřící lid. Po veřejné zkoušce z náboženství začal J. B. M. uděleti sv. bismování, které při velikém počtu bismovanců (přes 1305) trvalo až přes poledne. Na večer při odchodu ndp. biskupa dostavily se opět všechny spolky jakož i školní mládež, která se účastnila jeho uvítání. Rovněž neochabla ani účastniti ostatních, tak že farní budova obetoupana byla takřka zbožným lidem, který dlouho před tím sv. bismováním na příchod J. B. M. se těšil. J. B. M. rozloučiv se odejel, provázen jaa kus cesty spolky voj. vysloužilců, hasičů a j. se zbožným přáním, aby Prosvětlenost Boží ještě na dlouhá léta nám zachovala našeho vrchního pastýře.

Z Hostinného. O pobytu b. Milosti v našem městě budí mi dovoleno dodatě ještě některé zprávy připojit. Ndp. biskup počil dne 13. června návštěvou pensionát u Ursulinek; schovanky provedly u příležitosti té s velikou plní navičenou pohádku „o červené karkulce“; přednes spávu i deklamace byl sdařilý. Živé obrazy přímo znamenité; všeobecný potlesk vybraného obecenstva a pochvalné uznání z místa nejvřelého bylo jim čestnou odměnou. Dne 13. června navštívil ndp. biskup též všeobecnou nemocnici; u vchodu očekáván byl vldp. děkanem, okresním starostou, oběma lékaři, správcem nemocnice a c. milořádnými sestrami; b. M. navštívil kapli a odebral se k ložím jednotlivých nemocných, zejména nakažlivými nemocmi stížených a v chirurgickém oddělení a na konec udělil všem požehnání. Ale nejen nemocné navštěvovali náleží k milořádným skuskům, ale i mrtvé pochovávali; i tobo byli jsme svědky! Za pobytu b. Milosti ve sdejším klášteře františkánském zesnul totiž P. Celsius, kněz jubilant, jenž skoro 60 let v řádu strávil; přijel sice s klášteře turnovského vldp. definitor, aby sezanulého spolebratru pohřbil, ale b. Milost vedl sám kondukt, a to bylo právě, co hluboký dojem způsobilo na nešťastné obecenstvo. „P. Celsius vedl život plný prostý — šlo od úst k ústům — a přece hle, tu přichází biskup, aby prošetřil mnicha pohřbil!“ Dne 16. června byl klášter františkánský svědkem opět jiného výjevu; v předvečer odjezdu b. Milosti dostavil se v plném počtu slavný spěvácký spolek sdejší a zapěl na rozchod tři skladby; na oslovení starosty spolku, jenž prosil, aby b. Milost tyto do-zvuky slavnostní nálady laskavě přijal, děkoval ndp. biskup a dodal, že za 10 let, dá-li Bůh, se opět sejdem, pak ale se přijde do našeho města tak rád jako do své domoviny! — Škoda, že s našeho vikariátu, kde vřde b. Milost s velkou úctou a slávou byl uvítán, tak mále zpráv přišlo do českého světa; kraj a lid nás nedal si ujtí příležitosti, aby slavným způsobem ukázal, že váží si dosud klenotu své víry, že váží si i strážce tohoto klenotu, svého představeného; a tak vřadov počtu tomu, jenom čest náleží, vřadil jím i sám sobě!

Z Krkonoší. Vzácným posláním dostalo se mi příležitosti, býti při visitaci ndp. biskupa našeho na dvou osadách hor Krkonošských: v Mladých Bukách u Trutnova, ve Vrajtu a Jánových lázních. V Mladých Bukách šije lid na mnoze dělnický s továren; pernou práci dobývá škvý chleba, a tu často ještě smálí krupějemi svého potu. A přece shledal jsem, že nebylo většinou domku, aby nebyl osdoben; a kde snad dělník neměl na prapor, vřdněná ruka aspoň chvoji, kytkou a zelení osdobila chatu svou. Veškeré spolky zde stávajíci: hasiči, veteráni i turnerů a prapory šly vřtice Jeho Bi-

akupákové Milosti, který přijel od Javorníku. U slavnostní brány před osadou postavený vítal jej patron kostela a fary, p. Wihard, král. pruský rytíř, dále urozený pan hejtmán okresní s Trutnova ryt. Grimm, školní inspektor trutnovský, starosta místní, a všichni příslušníci starostové; když pak družička ještě posdravila vrchního pastýře, dešlovaly spolky všechny před nejd. pádem. Ač bylo vedro téměř tropické, kráčeli statní borale do kopce kolem B. M., jako by se jednalo o dobytí vrchu z rukou nepřítelů. Ndp. ihned odebral se do kostela, kde vykonány modlitby za zemřelé a katechese školní mládeže. Jak četně chovali se okolní tovarníci k svému vrchnímu pastýři, cenice jeho apoštolskou práci, kterou ode dne ke dni konal do únavy, v kostelích těsných, za vedra často nesnesitelného — patrně z toho, že i znamenitě do práce v časné hodině ranní pronikavým pláknutím s tovary dáváno zastaveno na ty dny, aby nerušilo odpočinek ndp. tak potřebný. Zároveň je to i důkazem, jaké úcty a vřátosti požívá u vysokých i nízkých farářů v Mladých Bukách, dp. Expediit Nyklíček; co sebral na osobu kostela mezi tím pracujícím lidem a tovarníky, jde do tisíc; ještě před samou visitací opatřily paní tamější vyřezané prádlo kostelní v ceně několika set. Ani jméno jeho rýse české nevadí účtě té. Ba ani, když vedp. kanovník Pogarth, který ndp. biskupa provází, udiveným Němcům v kostele Mlado-Buckém český osámil, je-li mezi břimovanci Čech, aby si řekl o českou modlitbu, nesporovali jsme šádneho snepokojení v druhém národě naší vlasti. — Ač kostelník v Ml. Bukách na obyvatelstvo nijak nestačí, konáno bylo apoštolské dílo druhého dne ve vzorném pořádku; k němu opět zavítal trutnovský p. hejtmán, patron, děkan trutnovský a vikář vdp. Hofmann a četné duchovenstvo z okolí. Při obědě mile bavil se ndp. biskup se zmíněnými pány. — Ve středu konána generalní visitace ve Vrajetu. I tu všecko bylo ozdobeno; veškeré spolkové vyšly s prapory a hudbou vestf. vrchnímu pastýři; s horlivostí neunavnou i tu kázal, katechisoval a břimoval ndp. biskup až dopoledne, a nedbaje vlastního zdraví sotva dokončiv visitaci ve Vrajetě, chvátal pokračovat v díle apoštolském v Janových lázních. Byl jsem zvědav, jakého přijetí se mu tam dostane. Janové lázně v poslední době počítají se k předním lázním českým, jsouce známy i daleko za hranicemi Hše naší. Zvláště četné navštěvují je „nevlátní bratři“ naši ve víře se svými pastory se souedního Pruska. — Dva-krát prosili Janští ndp. biskupa, aby v kostelníku, který se nazývá „perlou pohorí“, břimoval; ndp. hledě na internacionální ráz lázeňského toho místa, vyhověl přání jejich nedbaje vlastní únavy. — Ale Janové lázně slavné přijaly svého biskupa. Jakmile první povozy se ukázaly, zahřmela střelba; mnohonásobnou osvěnou sesilivše nesly ji dále okolní vrchy, jakoby hlavy staletých velikánů posdravovaly svého vrchního pastýře; harmonický hlas zvonů, překrásná ozdoba nádherných hotelů, nešťastné prapory, hudba a velkolepý horaký park působily mocným dojmem slavnostním. Trutnovský okr. hejtmán ozdoben řády posdravil ndp. biskupa a představil majitele lázní p. Steffana a veškeré honorace. Pak uspořádal se průvod do kostela. Mimo břimovance, honoraci s duchovenstva, vedla i elita lázeňských hostů, pokud místo dovolovalo. Ndp. biskup počal ihned katechese „o pravé církvi, kterou P. Ježíš ustanovil“, následovalo břimování. Když bylo ukončeno, odevzal majitel lázní p. George Steffan, tovarník s Hostinné, nej. panu biskupovi darem krásný stavební posamek při katolickém kostele ku vystavění asyly pro churavé kněze. Dar ten má cenu kolem 8000 zl.; mimo to slíbil všemožnou podporu při stavbě, besplatné léčivé lázně a jiné výhody. Budí šlechetnému dárce i na tomto místě vzdán uctivý dík za velkomyšlný dar ten. V době, kdy tak mnohý i mladý dělník na vinici Páně klesne přemožen prací, s vděčností zaznamenáváme tento akt lásky k churavým bratřím našim. Byť i řádky tyto nedošly do rukou jeho, skutek ten stane se zlatým písmem zapsán v knize života. Dej Bůh, aby co nejdříve kněží našli tam šádhouc útulek k zachování zdraví! Potom ve spojení se starostou městečka upravil ndp. biskupovi a duchovenstvu, které se se čtyř vikariátů v četném počtu sešlo, ve svém domě skvělou hostinu, za níž by se žádný kněz stydět nemusel. Po druhém jídle vynesl p. hejtmán trutnovský zdravici nejdůst. pánu, který odpověděl, že mnoho krásného již dříve slyšel o Janových lázních, ale skutečnost že ještě to předčila, ale co nejvíce jej těší, že našel zde dobrý katolický lid, který si zachoval a váží své víry a připil s přáním, aby i v tom směru zkvetl ten rajský koutek naší diecese. K večeru pak za zvonění, střelby vrátil se opět ndp. biskup do fary ve Ml. Boku. Byl to den, který všem, již byli přítomni, stane dlouho v milé vzpomínce! Tak přijal německý horaký lid svého biskupa, o němž jim bylo praveno, že je to český biskup, o němž lid ten ví, že miluje svou vlast a rodnou řeč svou do posledního záchvěvu srdce svého. Sdělujeme to na laaskavé vědomí radikálům v Miletíně, Nechanicích a p. a ku kollegialnímu dalšímu odporučení občanům ve Smidarské a jiné Zlámané Lhotě...

Dodatečné zprávy.

Politická schůze. Politický spolek pro okres královéhradecký bude míti valnou schůzi v neděli dne 21. června o 2. hodině odpoledne v hostinci pana Fr. Zadrobilka na Poučově. Pořad: 1. Zahájení schůze předsedou. 2. Zprávu sněmovní podá poslanec p. Václav Formánek. 3. Rozhovor o zájmech národních. Přístup je i neobčanům dovolen.

Výlet poštovních úředníků. V neděli dne 14. t. m. byl pořádán výlet zdejší m. c. k. poštovními úředníky, který v každém ohledu znamenitě se vydařil. Zábavy podobné pořádá úřednictvo velmi často, díky to, jak laou všichni k sobě a každý s nich přeje si, aby letos ještě jedná podobná vycházka pořádána byla. —

Listárna administrace.
J. B. v B. Do 31. května 1897.

Umělecký závod

pro malbu na skle

B. ŠKARDA,

Brno.

Specialní závod pro malbu oken chrámových.

Sedmkrát prvními cenami vyznam.

Vzorníky k nahlédnutí franke.

Ceny mírné.

Žadejte vždy a vsude slivovici a borovičku

Jon od Army

M. Nesňal

v Uherském Brodu na Moravě.

Vyznamenán na výstavě v Hradci Kr. r. 1894. Nejvyšší cenou: čestným diplomem a státní medailí s borovou. Ve Vysokém Mýdě bronzovou medailí obchodní komory pražské.

DÍLNA A SKLAD

veškerých výrobků klempířských

František Hlávka

v Hradci Králové

— velké náměstí —

Posorná čta, že dostal se mu úředního povolení na

práce instalaterské

k zafizování hromosvodů, plyno- a vodovodů, jakož i všech patentních soustav a anglických splachovacích klosetů, lázní, rozličných čerpadel pivařských tlakových atd.

Dále odporučuje svůj bohatý zásobník sklad zboží kempacích van, elových a stávkových rozt.

Stavební práce

klempířské provádí se správně, hlavně se zárukou.

P. T. Doudlebská parostrojní továrna na sodovou vodu, likéry a ovocné šťávy

Doudleby nad Orlicí.

Zkusil jsem Vaši sodovou vodu a limonádu v četných případech v nemocnici i v práci soukromé a mohu tuto co lahodný a osvěžující nápoj všudež nejlépe odporučiti.

Dr. Stefanides

Nové Město n. M.

Jan Horák,

vlastní výroba suken

v Rychnově n. Kněžnou

nabízí na dobu jarní a letní

pravé vlněné látky

za ceny mírné. Četné opětné objednávky, sviděte z krubů vld. duchovenstva jsou milým pro mne důkazem, že jsem heslu svému: „Pocitívý sebe menší výdělek lepší je sebe většího nepoctivého,“ věren zůstal.

ceníky na požádání franke.

Zásilký na dobřím,

vld. duchovenstvu dle přání bez dobřírky.

Při hromadných objednávkách výhody oo možno největší.

Četná doporučení z krubů vld. duchovenstva i P. T. učitelstva k nahlédnutí.

Těž na splátky a bez zvýšení cen.

ANT. K. SMRČKA,

první křesťan.-katolická továrna

na sukna leženy a vlněné látky v Humpolci.

Operuje pro jarní a letní sezonu látky oblekové, svrchnkové, havlokové, kostelní a hasičské za cenu tovarní.

Vzorý na požádání zdarma a franke.

Kam půjdeme na výlet?

B. Do Týniště! Podíváme se tam na výrobu koberec u Adolfa Novotného.

A. Stojí to za to?

B. Ano! Viděti tam za 80.000 zl. hotových koberec nejrozmantějších jakostí, cen, velikostí a barev atd. od nejlevnějších do nejdražších a ten, kdo si aspoň za 10 zl. nakoupí, dostane nahrazené jízdné drahou ve třetí třídě na vzdálenost 30 km!

A. Jsou tam též zbytky k dostání?

B. Ovšem, velice mnoho a co záclon, pokrývek at

A. Nuže já jedu s Vámi! Na zdar!

UMĚL. ZÁVOD
poznávací
JOSEFA KIESLICH
v Hradci Králové
u „černého koně“
odporučuje se ku solidnímu provedení veškerých
prací kostelních,
zafizování a obnovení oltářů, kazatelen a t. d.
VELKÝ SKLAD
nejjemnějších obrasů, arcadel, listů, křm a pod.
do oboru toho spadajících výrobků.
Největší výběr rámečů všech druhů na obrazy, fotografie a t. d.
Práce vaneb účinně v ceně mírné.

Brusinky

v nejjemnější rafinované savařené

5sklový soudeček

franko za zl. 2.75

zasílá

J. Fáborský

v Týništi n. Orli.

Svíce kostelní,

pravé voskové i polovoskové, paschaly, trojhrany, grana, jakož i nejjemnější druhy kadidla, doporučuje veledůstojným farním a slavným patronátním úřadům, rovněž i

P. T. pánům obchodníkům v jakosti nejlepší a v cenách nejlevnějších.

Zároveň odporučím svítla do věcných lamp 7 dnů hořet a všeobecně za nejlepší uznána.

Josef Pilnáček

v Hradci Králové.

Závod voskářský „u Albersů“ založen r. 1809.

Vyznamenána státní medailí na hospodářsko-
průmyslové výstavě v Hradci Kr.

První výroba umělých květín B. Hamplové roz. Butkové

v Hradci Králové. Vel. nám. č. 22.

Doporučujeme hojně výtvaru, v cenách rozlič-
ných své elegantní, levné, a uměleckým vkusem
velice pečlivě provedené v barvách nádherných:
medail květiny, svatební věnce pro družičky
a nevěsty s mytými přírodními umělé, kytice
de přes, keře květinové, kytice makar-
tové, polštáře a květiny fantastičtější, pohřeb-
ní věnce obětinné, palmové, vavřínové i
květinové se stuhami všech barev a náplav.
Zejména upozorňujeme na krásné ozdoby a
okrasy.

Zakázky na venek jsou okamžitě vyřizovány.

Vyhláška.

Cis. král. krajský soud v Hradci Králové
Mimo to veřejnou známost dává, že se k žádosti
Adély Bassové, Arnoštky Goliatkové, Otty Goliatky
jako opatrovníka choromyslného Adolfa Kalba a
Edvarda Oplatky, co otcovského opatrovníka nez-
l. Idy a Louisy Oplatkových, zároveň jako dědici po
Karolině Kalbové povoluje dobrovolný prodej prá-
vovárského domu č. p. 182 v Hradci Králové
polovici do pozůstalosti Karoliny Kalbové a polo-
vici Adély Bassové, Arnoštky Goliatkové, Adolfa
Kalbové a nez. dětem Idy a Louisy Oplatkovým
náležitosti v ceně vyvolací 32.811 z. a k výkonu
toho prodeje ustanovuje se jedině státní na den

6. července 1896.

v 9 hodin dopoledne v kanceláři pana Dr. Lud-
víka Scheinera, c. k. notáře v Hradci Králové.

Do dražebních podmínek lze v této kanceláři
zahlednouti. Vadum obnáší 10 proc. vyvolací ceny.

Pod cenou vyvolací se dům ten neprodá a
ještě dražba jest dobrovolná, sčítanou knihovním
věřitelům jejich práva vyhrazena, ať se stříží cokoliv.

V Hradci Králové, dne 2. června 1896.

C. k. prezident:

Vondráček.

Nový vynález!

Patentované, pérové

matrace

do postelí, trvanlivé soustavy vyrábí
a levně dodává

první umělecký, prům. závod truhlářský a řezbářský

J. A. Pešout v Golč. Jeníkově.

Při objednávkách stačí udati míru avšak
postele, načež obratem sdělí se cena, dle přání
také popis a nákres zdarma.

„OBNOVA“

vychází každý pátek dopol. o 11. hod.

Vydavatelstvo:

Politické družstvo tiskové v Hradci Kr.

Veškeré zásluky, dopisy a předplatné adresujte
pouze:

„Obnova“ v Hradci Králové.

Předplatné:

Na celý rok . 4 z.

na půl roku . 2 „

na čtvrt roku . 1 „

Jednotlivé číslo v místě 7 kr., poštou 8 kr.

Místnost redakce:

V Hradci Králové. Velké náměstí č. 34

Vyznamenán stříbrnou medailí

Velebátožnému duchovenstvu dovoluji si
doporučiti svůj sklad a dílnu

KOSTELNÍCH PARAMENTŮ,

jako: kalichy, monstrance, kříže, kadi-
telnice, svícní, lustry kostelní každého
alohu v cenách velice mírných.

Opravy, znovu posilování a po-
stříbňování v ohni provádím co nejtrvaleji,
levně a pod zárukou.

Prose P. T. duchovenstvo o velectnou
přízeň a důvěru, znamenám se v áctě hluboké

Karel Zavadil.

parf. a sítáří

v Chrudimi.

Děkavání a osvědčení, jichž po ruce hojnost
mám, záleží na požádání.

na výstavě v Hradci Králové 1894.

Slavným c. k. zeměpanským a
obecním úřadům, pánům majitelům
a ředitelům továren a průmysl. zá-
vodů, ctěným správcům hospodář-
ským a pánům rolníkům, pánům
lékařům a lékárníkům, jakož i P. T.
pánům interestentům vůbec,
dovolují si oznámiti, že jsem otevřel

lučební a
bakteriologickou laboratoř

s technickou kanceláří,
v Králové Hradci,
na Pražské silnici, č. 385.

Josef Jettmar,

technický a analyt. lučebník.

V. J. Špalek

(dříve J. F. Kračvle)

v Hradci Králové

doporučuje svůj

velkolepý výběr všech druhů

suken a podšívek

vlastní manipulace.

Látky na vesty vlastní výroby.

hedvábné, vlněné a zaručené prací.

Ve velkém i v malém.

Při laskavé objednávce vzorků pro-
sím o udání druhu látek a přibližné
ceny.

Vyznamenán na výstavě v Hradci Král. r. 1894
státní medailí a diplomem.

Umělé zuby

podle nejnovějšího amerického způsobu vyrábím
a konám veškeré práce v obor ten spadající
přesně a solidně na základě dlouholetých zkuše-
ností, ruče za nejlepší obaluhu. Zaručuji ceny
nejlevnější a poroučejí se do vzácné přízně ctě-
ného obecenstva, znamenám se v hluboké úctě
oddaný

Josef Časlavský,

zubní technik

Pražská ul. č. 77. v Hradci Král.

Prodám

jednopatrový, právovárční zájezdni velký

HOSTINEC

s tvrdé hmoty na náměstí se nalezající (kraj
Královéhradecký) s celým zařízením, eleg.
místnostmi, mnoha pokoji, velkým uzenářským za-
řízením, krámem, lednicí, sklepy, konárnou, velký
dvůr, sýpky, velký taneční jedinec sál pro divadla
a schůze, pekoje pro cestující zařízené,
velké sýpky — to vše za 15.000 z. (k aložení
700) z.). Dám ten nese roční číste 895 z. r. č.
Dotazy do administrace tohoto listu pod šifrou
„Budoucnost.“

Villa Klappkova

na Pražském Předměstí
u Hradce Králové

jest k pronajmutí.

Do Hradce Králové a okolí.

KAREL SIGMUND,

díplom. mag. pharm. a droguista
v Hradci Králové

doporučuje svou nově otevřenou, al. c. k. hejt. koncesovanou

chemickou laboratoř

ku zkoumání vody, mléka, másla, líhu, řepy, melasy, ječmene, sladu, moče,
umělých hnojiv atd. atd.

Jednoduché rozbery a analýzy jsou pro mé pp. zákazníky
zcela bezplatné.

Rovněž úplně zdarma k použití jest pro pány fotografy-
amatery má nové zařízení

tmavá fotograf. komora,

jež opatřena jest všemi i nejnovějšími fotograf. pomůckami a přístroji. Dovo-
luji si zvati pp. amatery, by si neobtěžovali vzorné její zařízení sobě
prohlédnouti, rovněž tak můj všemi možnými fotograf. aparáty, plat-
nami, papíry a pomůckami hojně zásobový sklad s cenami
velmi levnými.

Apparáty též na splátky.

Tamtéž se přijmou dva praktikanti za velmi výhodných podmínek.

Příležitostné dárky

Podepsaný dovoluji si P. T. velebátožné
duchovenstvo a velectné pány učitele jakož i vše-
cko obecenstvo upozorniti na svůj

umělecký závod
pro výrobu

jemné řezaných kříží

k postavení a zavěšení v různých slozích,
svých vlastních páved. vzorů

od nejjednoduššího do nejbohatšího pro-
vedení pro kostely, fary, školy a do-
mácnosti.

Sochy ze dřeva bohatě polychromované, sochy z tvrdé
mramorové hmoty, jež lze bez úškození vodou
umýti, jemné řezané kletky a jiné do oboru
toho spadající práce řezbářské.

Program i výkazy kříží záleží k nahlednutí.

Cenníky zdarma a franko

Ceny velmi mírné při větší zakázce solidní ceny.

Obsluha solidní a rychlá.

Stálý výběr hotových kříží.

Raimund Jul. Kozel,

řezbář a sochař v Hradci Králové č. d. 70.

Česká, jediná v Rakousko-Uhersku
továrna na
americká cottagová harmonia,
Rudolf Pajkr a spol.
V HRADCI KRÁLOVÉ.

Illustrované ceníky franko a zdarma.

Stříbrná medaile Národní Jednoty Severočeské. — Nejvyšší vyznamenání
za záslužnou medaili s korunou — Čestný diplom.

Veškerá patentní mýdla

vyráběná ze všech možných i nemožných materiálů a téměř ve všech časopisech doporučovaná — pomínou — až se lidé přesvědčí, že bylo a bude nejlepší mýdlo

pravé nefalšované mýdlo jádrové,

jež P. T. ct. obecnostu vřele doporučuje

Jindřich Jelínek,
mydlář v Hradci Králové

Týž dovoluje si upozorniti na speciální novinku „Jelínkovo jádrové mýdlo neutrální“ doporučené pro jeho výtečné vlastnosti celou řadou lékařů a specialistů v kožních nemocích.

Kus za 5 kr.

Hlavní sklad u Jindř. Jelínka v Hradci Králové č. 160., Malšovických č. 9. a 37., u p. Aloise Jelínka v Pardubicích a u Čechů Zimy v Kutné Hoře.

Telefonické spojení.

Podobiznu
Jeho Bisk. Milosti

na medailovém formátu

po 20 kr., franko 30 kr.

Isa dostati

v bisk. knihtiskárně.

Luka.

5 a půl korce do-
brych luk
u Střebše

jest na prodej nebo
k najmutí.

Bližší adresa administrace t. l.

Lázeňské místo Petrkov

blíže Německého Brodu.

Lázně a klimatická léčebná stanice

v romantické krajině východních Čech poskytuje i rozkošný letní pobyt. Lázeňská budova dle časových zkušebností a rady pánů lékařů zařízena.

LÁZNĚ PARNÍ

opatřeny velmi praktickým zařízením sprchovým;

dobře zařízené lázně vanové

s jehličím i bez něho atd. Zařízení toto vyhoví veškerým požadavkům ctného P. T. obecnostu v úplné míře.

Léčení mlékem a řinčí s vlastního hospodářství.

Výhled a pohodlné zařízené byty a dobrá restaurace v lázeňském domě.

Petrkovské lázně těží ze všim právem od více než 300 let jak pro výtečnou léčivost svého minerálního zřídla, tak i pro půvabnou polohu svou nejchvalnější pověstí.

Hlavní sezóna od května do konce září.

Stálé spojení s c. k. poštou, telegrafní stanicí a lékárnou v král. městě Něm. Brodě.

DÍKUVZDÁNÍ.

Vzdáváme tímto nejvroucnější díky všem,

kteří přispěli tolikými důkazy upřímné soustrasti k zmiřnění našeho bolu nad ztrátou milovaného našeho Velebného Pána

P. JOSEFA ČECHA,

kaplana v Náchodě,

zejména: P. T. vdp. Fr. Peckovi, bisk. vik. tajemníku a děkanu v České Skalici za vedení právo, konventu milovaných bratří v Novém Městě; J. Otčenáškov, farář v Chvalkovicích, J. Krihlovi, farář v Studnici, K. Bauchovi, farář v Rtyni, Fr. Hronešovi, farář v Bohuslavicích, J. Kovářovi, farář v Novém Hrádku, P. L. Vinterovi O. S. B. z Broumova, kolegům: V. Frubbaurovi, katechetovi na c. k. gymnasiu, J. Veverkovi, katechetovi na c. k. ústavě učitelském, B. Kubátovi, kaplanu v Hradci Králové, J. Jelenovi, farář v Bärwaldě, V. Bartošovi, kaplanu na Kuklenách, J. Horákov, kaplanu v Černilově, J. Dítě, kaplanu ve Smidarech, Al. Jarešovi, kaplanu v Koclířově, J. Kalousovi, V. Šitínovi, kaplanům v Hronově; K. Faltovi, spirituálu v Č. Skalici; J. Pátkovi, katechetovi, Ant. Svatšovi, kaplanu v Č. Kostelci, J. Ettrichovi, katechetovi v Dubenci, J. Bretovi, katechetovi, K. Mensingrovi, kaplanu v Upici, Frant. Pospíšilovi, kaplanu ve Vel. Jesenicích, J. Novotnému a Al. Dostálovi, kaplanům v Novém Městě, Ot. Hruškovi, kaplanu v Dobrušce, K. Hrdinovi, kaplanu v Něm. Prusnici, Eug. Stejskalovi, kaplanu v Č. Verneřovicích, Fr. Bakošovi, zámeckému kaplanu, P. Langrovi, Frant. Donátovi, Ferd. Gottwaldovi, katechetům v Náchodě; dárčům krásných věnců: Její Vysosti kněžně Bathildis ze Schaumburg Lippe, úřednictvu c. k. okr. soudu, JUDr. Fr. Dvořákovi, advokátu, upřímnému příteli zesnulého Cyrila Bartoňovi, továrníku, sl. městské radě, úřednictvu patronátnímu, c. k. okr. soudu, c. k. berního úřadu, spasilým družičkám, sl. zpěváckému spolku „Hron“, panu řediteli choru, učitelské jednotě „Komenský“, sborům učitelským z Náchoda a okolí s žactvem, ct. místním spolkům: rybářskému, c. k. vojenských vysloužilců, I, II, III, IV, V živnostenským, hostinským, sborům dobrovolných hasičů z Náchoda a příslušných obcí, jednotě kat. „Svornost“, řemeslnické a čtenářské besedě, jednotě divadelních ochotníků, jednotě „Metuj“, ct. sestrám III. řádu sv. Františka za obětavé ošetřování, slovatným pp. MUDr. J. Stránskému, primáři, MUDr. V. Fišerovi, MUDr. J. Nyklíčkov, sekundářům ve všeobecné nemocnici v Náchodě za pečlivé léčení, Janu Svobodovi, staviteli v Náchodě za zhotovení hrobky, všem, kteří písemně neb ústně soustrast svou projevili, kteří zesnulého v tak přehledném počtu na poslední cestě ku věčnému odpočinku doprovodili.

Zaplat Bůh!

V NÁCHODĚ, dne 16. června 1896.

Jos. Fr. Stejskal,
kaplan.

Jan E. Němeček,
bisk. kons. rada, vikář a děkan.

OBNOVA

Číslo 67.

V Hradci Králové, dne 26. června 1896.

Ročník II.

Tímto číslem zakončujeme první pololetí druhého ročníku „Obnovy.“ Děkujeme za všechny přispělosti, doporučení a další podpory všech přátel i proslíme zejména za včasné obnovení předplatného.

„OBNOVA“

vydává každý pátek dopoled. o 11. hod.

Vydavatelstvo:
Politické družstvo tiskové v Hradci Kr.

Všechné záležitosti, dopisy a předplatné adresujte
pouze:

„Obnova“ v Hradci Král.

Předplatné:

Na celý rok . . . 4 zl.

na půl roku . . . 2 „

na čtvrt roku . . . 1 „

Jednotlivé číslo v místě 7 kr., poštou 8 kr.

Místnost redakce:

V Hradci Králové, Velká náměstí č. 84.

Naším přátelům i nepřítelům.

Na poli politickém počítá se tímto v Čechách, ticho radostí a vítězství projevů psaných nebo velkých, nežli u nás vřelých skupin per na papíře novinářském. Skřípe to, až nás zalehají, v novinách nejen pokrokových, ale také mladočeských; tak jistě i list mladočeský nazývá dosavadní zastávkou českého lidu přímo páskvilem, list nymfomanský vidí ve všem více vadnější okřehlost než opravdové práce, list strakonický nakládá, že tam náleží občanský klub ani se neměl a nesvolal ve-

FEUILLETON.

Kronika P. Jeannem Františka Procházky,

prvního kaplana (exposity) v Mlázovicích.

Sámým Boh. Haki.

(Dokončení.)

Dne 30. Augustu v noci v Mlázovicích obědla se eudoválá Alžběta Mensice, která ještě před tím dnem na poli len sobě trhála a když večer přišel, děti k večeru se scházely, tato slečna k nim promluvila: čertí k šrádla jde, ale k práci ne. Na to v noci, tak jak svědek vyprávěl, který v tom domě ležel, že nočního dnu se slzou vyřila, v tom dítě, které u prsu měla, ještě malá, že zaplakalo; ona slyšíc dítě plakati, nese k němu se navrátila a je ukojila; potom, jak podruhé vyřila, více nezspala. Ráno na to přišel jeden muž smlanovický a natrval ji již obědovou; však toho nebylo, že by se byla uvázala, ji hajbal, a k ní tato slečna mluvila: „Tatka, napájíte mi vaše vola; nebo tatka, co pak spíte?“ tak dítěto ji hajbal, až poslední spánek, tedy provaz na krku měla, i hned pakřikl udmil, že Mensice se obědla, co volkem hrůza a strach celému mladočeskému spůsobilo. Na to ji ihned ne-mělkal jsem a namlouval jsem skrze psaní, které jsem do Hradce psal, aby ta věc brzo uzavřena byla, aby všem lidem větší tůžnost a ponocným větší hrůza nezspůsobila, nebo ji bližší mluvil; mezi jinými blízkými byl Jan Holouš. Ten správu jak do Hradce dostal, druhý den pan Haki, pan psal, aby tato věc, a panem Jeannem Procházka přišel, a svědky evaně, které jsem já dle uzavřel, sdělil všem, proč a s jaké pří-činou ona by se měla obědla. Matka svědkyně byla již v té době v tom domě spole s ní z-astavila a to o ní vyprávěla, tedy svědkyně byla až do konce života, že svědkyně přece s ní ne-

fejnou schůzi, až o to šádal dr. Vašaty, z Chru-dimi došla správa, že ve volické schůzi dr. Pippicha bylo pouze 41 občanů — a tak na všech stranách je viděti, že místo čilého politického ruchu roshostila se a nás statečně netečná lhostejnost.

A přece vedle starých mladočeských posud-tí je a do všeobecnosti mladší pokrokaři, kteří se stále kasali, jak ten náš politický život rozšíří a prohloubí. Zatím neprohloubili nic, leda propast mezi jednotlivými směry v naší veřejnosti, poslední pak dobou nerozšířují nic tak zarputile, jako zást proti církvi katolické a hanobení její zasloužilých hodností. S pokrokaři ruku v ruce jdou realisté a toť se ví, též evangelici, pro jejichž mlyn je sebe špinavější voda pokrokařská dost dobrá. Při tomto soustavném štvaní nebude nám snad zazlívati nikdo, když za dnešního politického ticha upozor-nujeme na vášň hlas odpáře, jenž jistě hozen je povšimnutí všech našich přátel i nepřátel. Je to spravedlivá řeč, kterou evangelický pastor Di-ckermann dle sdělení chicagského „Národu“ se dne 6. t. m. pronesl v univerzitním kostele seve-roamerického města New Haven.

Pastor onen mezijím pravil: „Lokám se ná-boženství katol. Jeho velebnost, jeho ohromnost, jeho duch, jeho zdar, to vše mne naplňuje podivením a bázní. Naše protestantská marnivost namlouva nám, že množství věřících, moc a správnost víry jest na straně naší. Ale počkejme. Projdeme imponující dějiny římsko-katolické církve. Pamstujte, že po 1.500 let tato církev byla jedinou organizací, jež udržovala vítězný útokem ničivých poměrů a hlava vstýčená udržela a nezraněnou zachovala v oné potopě smutků a bojů. Každý národ, každá spo-lečnost a organizace se střítila. Avšak církev ka-tolická stojí podnes. Chceme-li kritizovat její učení, pohledněme pouze na stáří její a nebudeme pře-kvapet, že tolik badatelů položilo unavené hlavy své k odpočinku na prsa její.

I ty nejslavnější římské klesly, mocanství římské střítilo se a zbyla z něho pouze katolická cír-kev, která se kdysi pod její skrytí musela, církev, jejíž základem jest Petr a jedenáct ostat-

platna, když muže není; s toho ale jsem poznala, jak sice ona vyznávala, že jeden ji měl následo-vat (lépe řečeno, „ji prý následoval“) a potom, jak se stává, z omluvení lidského že se časem vejtrika v tom děle, jako se i tu stalo, že s ná-mluvením lidského sobě ji vzíti nechtěl, proto také častokrát na tu osobu nařikala: „Nestastná osoba, mohla jsem se jí vdáti; a nyní musím pro ni bez muže býti“, z čeho i potom od mnohých psakvil a ta řeč posla, že ty šenaké, které se vydávati nemohou, musejí se vtýcti. Z dalších ale exáminu poznali jsme, že by ona to byla nechtěla s fanta-zie, nežli s pouhé zůfalivosti, nebo měla dosti na své vyživění, dosti mnoho skládila, leda dosti byla, tak že poctivě seděla a se svými dětmi ži-viti se mohla.

Ten tehdy zamenen, když vel. konsistoř mi-lostivě posoudila nářik, usoudila, že není hodna, aby na postavení místě odpovídalo její tělo, nýbrž aby od kata sklizena byla, což se stalo teprv po jejím obědění v pěti dnech, po sv. Bartoloměji tam den. Přišel se svým synem Jiří Žižka a ji do-lem nad panským polem, blíz Konecchlumi, v háji v dnu (pochoval), a kterou, když ji stal dříve, potom teprv do země zahrabal. Na ta ale živost dosedl její bratr z Chlumu, Jan No-votný. V těch časech ukrutný vítr vál, tak že mnezi, kteří nábože regložené lny měli, v jeden chvilu anebo jednu bromadu něco (se) smíchalo, dílem ganoho ldu do rybníka mlájnského odneslo, co také velikou škodu mnohým učinilo.

Tého roku múnice Septemberu okolo sv. Ma-teuše slavná bouřka byla okolo Hradce, při které hrom do Bláhozky (hospoda) udeřil, zapálil a mimo tam dům hlavně škodila a jistých sedm domů základních na podzemní prázdném shořelo.

V tom roce 1736., až okolo Mlázovic, i jiné celí město potleuklo a málo kde slyšet bylo, aby krupobití škodu bylo udělalo, je sice pravda, že také málo sypalo, mluven na půl hruze, i také na 3 větrale, místem na 1 větrale, na 5 větrale: však

ních rybářů. A církev ta podmanila si svět úpl-něji nežli kdysi říše římská. Ovšem ale vláda církve byla hlavně duchovní, Římané podmanovali si mečem a ohněm, církev slovem lásky.

Církev ta jmenuje se římská, protože v Římě jest její největší hlava, a dále se nazývá katolická, čili všeobecná, protože jest pro všechny národy, pro všechny věky, pro všechny stavy a třídy lidí. Ze 450,000,000 křesťanů máme 200,000,000 katolíků.

Činnost misionářů katolických jest největší na světě. Kněží její šli mezi barbary a naučili je práci, dobrým mravům a náboženství, čímž z nich učinili lid civilisovaný. V Indii čtyry pětiny obrá-cenců jsou katolíci, ať protestanté tam mají hojnost velmi dobře placených misionářů. Sotva že Pa-ritání položili nohu na americkou pevninu, kněz Marquette a jiní katolíci misionáři prozkoumávali a na víru obraceli Indiány v Kanadě, pluli po Otci Rěk a až do Kalifornie pronikli. Kdekoliv byla pít nové země objevena, jistě tam bylo možno nalésti též katolického misionáře. A činnost jejich nebyla nadchuta peněžitými pohnutkami a slávychtivostí. Byl život misionáře životem nebespěl, rekonné odhodlanosti pro víru a životem pevných přesvědčení.

Co má protestantská církev vlastního? Skoro všechno co má, jest katolické. Máme vánoce, a ty jsou zařazené katolickým. Protestanté se chlubí, že se řídí ve všem biblí, ale bible prikazuje světit sobotu; nikde nestojí zmínka, že neděle je dnem zasvěceným, katolíci ale ji povýšili na den Páně, a i my ji tak světlíme. Velikonoce jsou též zařa-zením katolickým, jakož i sám kalendář.

Učení církve římské není tak nesmyslné, jak mezi protestanty jsou poučováni. Já jsem pátral — ale ovšem nebyl jsem tak spozdí, abych z kato-lických dal se poučovat jejich nepřáteli. Ti o nich pravdu nemluví. Hledal jsem v knihách katolických, ptal jsem se učených katolíků, a tak vím od ka-tolíků samých, co a jak věří. Církev jejich se prohlašuje za založenou od Boha a honosí se ne-přetržitou řadou papežů od sv. Petra až po naše doby. O neomylnosti papežské věří zcela jinak nežli jim vytýkáme. Papež jest neomylný, pouze

málo kde; přece ale tak dráho bylo po žních, že co přede žněmi žito za 2 zl. platilo, pšenice za 2 zl. 30 kr., ječmen za 1 zl. 80 kr., oves za 51 kr.: po žních však všemu obilí přikakovalo, tak že do vánoce žito na 4 zl. i na 12 kr., pšenice na 4 zl. 50 kr., ječmen na 3 zl., oves na půldruhé kopy stálo, což byl patrný trest boží.

Toho roku 1736., zima byla velmi nestálá, nebo větším dílem v první čtvrti měsíce nějaké pomrazy trvaly dva, tři dni; však po těch ihned velká plísnice byla, voda se aněhem smíšená přela a tudy mnoho vody všude bylo, tak že na den neposkvrněného Početí Panny Marie, totiž 8. Decembria, ve Lhotě taková povodeň byla, že pro zpáteční vodu sotva mohl mlynář mlyněti.

Léta 1736., abych neopomenul, v adventě počal jsem se starati, aby chram Páně Mlázovický ná-jakými jezelemi opatřen byl, a proto, poněvadž s kassy zádušní málo peněz dáti chtěli, zase, jako na Boží hrob, tak na jezele přimlouvou žádost k lidem jsem učinil a připovídal, že za ty dobro-dince má svatou v den Božího Narození na úsvitě při těch jezelech sloužit budu; skrze tu přípověd mnoho jsem jich k almužině vzbudil, tak že od namých dobrodincův bez pomoci záduší takové jezele dal jsem dělati.

V tom čase adventním posejprv visitaci držal v kostele Mlázovickém J. M. pan vicarius, a dle obyčeje ráno při rorate má sv. sloužil, po ní vi-sitaci v kostele měl, po křehově s processím šel a když křtitelnicí visitoval, vida, žeby zádným zámetkem zavřena nebyla, ihned nařídil, aby ná-jaký zámetek dělati se dal, což také dle jeho ná-hlasení brzo se stalo.

V tom roce 1736. početná obec Mlázovická dva polštářky na hrubý oltář dala, po obouh stranách potažené, na jedné straně strakatá roz-líbná barva, na druhé černá, a těch posejprv jsme potřebovali na den Božího Narození, jako i také nové malované antependium na náklad pana faráře, máj přídavek a pana duchovního jsem pořídil.

rozhoduje-li ve věcech víry a mravnosti. Ve vědě jest chybě podoben jako každý jiný člověk. Ve věcech víry katolíci vědí, že ho mají poslechnout jako Boha, jehož náměstkem na zemi jest. Neoprávněná jest tedy výtku katolíkům, že poslechnají spíše Slovo než Boha.

Maoni protestanti vytkají, že církev zavrhne bibli. To jest též výtku nespravedlivá, neboť katolická církev nám bibli zachovala (a před Martinem Luthrem bylo 100.000 exemplářů bible vytištěné, což posloužilo nemalé k rozšíření písmo sv. jakož i k zdokonalení nového znění knihy sv. písma.) Katolíci ale věří o bibli trochu jinak nežli my. Církev jejich má, že kniha byla napsána s Božího vskaznutí, prohlásila ji za písmo sv., nepraví však, že některá kniha může být neomylná, ale dí, že musí být neomylná ten, kdo knihu tu — písmo sv. vykládá. Ale my pravíme, že si každý může bibli vykládati dle svého; církev římská nám v tom odporuje, a já myslím, že ona má víc než půl pravdy.

Zkušenost první věk zajisté ji naučila, že svébový výklad jest hrobnem jednoty, a proto odporují bibli pouze k knihám zbožnosti, nikoliv k mudrováním, které přenášejí pouze mudrcům povolaným. Nejedná-li moudra, když jest známo, že mnohé texty, jež jsou udávány co základ nějakého učení, dají se vyložit na kolikery způsob a přece pouze jeden výklad pravým být může? Nejsm jist, že katolíci nejsou blíže pravdě o bibli nežli my. Katolíci jsou sjednoceni po celém světě, a my rozštěpeni. I protestantům byla by posloužila lépe větší opatrnost s bibli.

Tak mluvil poctivý protestant o církvi katolické. Tento jeho projev je jistě hoden, aby si ho přátelé naši všimili více nežli všech stoků se strany tak nelehobětých nepřátel, jací se za našich dob rostoucí v české veřejnosti.

Kosmopolitismus, nacionalismus a Církev katolická.

(5.) Slyšíme často o demokratech národních a internacionálních. Rozdíl tento není nový. Jen jména jsou zaměněna. Internacionalismus slul dříve kosmopolitismus.

Kosmopolitismus horuje pro lásku k veškerenstvu. Nechce znáti hranice národní, lásky k vlasti užít. Lásku jeho má objímají světa celého — Negra právě tak jako Eakymáka. Zná jen člověka, a nic nechce slyšeti o Čechu, Němci, Francouzi.

Kosmopolitisté či světoobčané starší mluvili snad o společném všem národům umění, vědě, právu, kroji, horkověrnější i řeči společné. Internacionalismus sociálních demokratů hlavní váhu klade na společný boj zájmový. Volá k dělníkům celého světa, by sdružili se proti společnému nepříteli — kapitalistům — by nechal sporů početných národnostních. Všecko, co dosud národové čtili, čeho si vážili, považují to srostlo s jejich životem, jest nesmysl. Jedno jen má cenu v očích

Dne 1. Januárii léta 1787. velká povodeň a to v tom roce první, tak velká byla, že toho času nebylo žádného pamětníka, který by byl mohl pamatovati tak velkou vodu, jen toliko, která prošla skrze ves Lhotu. Ten rok sice začal dosti nepotěšitelně, neb sem a tam nemoci rozličné jako: hlavice (tyfus), peteche, nebezpečné pichání, proskakovaly, v samém dvoře Lhotském, patřícím do Nové Vsi sousedské vrchnosti k duchovní správě do Mlázovic. — V tom samém dvoře 9 osob na hlavici skonalo, tak že jsem já jen v jednom dni ke třem jeti musel, ač s ním neumřeli jen tři dva.

V tom také začátku roku po rozličných místech téměř více hladem, nežli nakažením umřeli, nebo velká drabota byla, šito místem k 5 al. se stahovalo, pšenice přes 5 al., ječmen více než na 3 al., oves skoro na 2 al. Toliko v Čechách se tak drazě platilo; ve Slezsku pak, jak jsme u nás naslechli, na 8 al. a draž šito bylo, mlékem ozimní obilí, v jak velice ceně platilo; z toho znáti je, že velká bída mezi lidem nastala a hlad trpěti musili, obzvláště horáci, tak jak se uboží sami vysnávali, že celý den při kůželi seděli a přísti musejí, ano i s noci náševky dělali přinuceni jsou, nechť-li hladem mřít; ač dosti potence jisti a velmi malé krajčky sobě krajeti musejí, toliko, když mldobu snamenají, maličkým soustem mldobu zabávají. — Místem i také dobytek hynul; s té tehdy přicházející Jeho Milost Biskupská pán, pan Joannes hrabě Vratislav, biskup Hradecký, naříditi ráčil, aby všude v každém kostele, litanie o všech svatých a pašeháním Největšího Svátosti Oltářní se konalo na odvrácení hladu, moru a války; což i také v každém farním kostele hned místem r. 1786. se počalo, roku ale 1787. pobožně se vykonávalo.

V tom roce 1787. nic mnoho se nepolepšilo: nebo hrozná škoda skrze větry, vody a letního času skrze krupobití se stalo; nebo hned 20. Januárii ukrutná povodeň byla větší nežli v předcházejícím roce na den sv. Jana Evangelisty, která

jejich: potřeby žaludku. Hledají mluvit plnou opo-
lechnou a je jim lhostejna, kdo jim ji podává.

Naoproti tomuto směru stojí heslo jiné, heslo vývoje národního, sdružení kmenové, či nacionalismu. Hlavním pojátkem má být společná řeč. Vlastní národ, jeho práva, svyky, řeč stává se modlou. Nacionalové surové šlapou po právech jiných národů. Vzpomeňme jen ubohých Slováků v polovici maďarské, Irů v Anglii a třeba i sebe Čechů v polovici rakouské. Nacionalista nemá lásky jiné než k vlastnímu národu. K ostatním vzbíhá s nedůvěrou, ba chová se nepřátelsky.

Ztumejme, mnoho li je na těchto dvou směrech pravdy a jak se k nim chová církev katolická.

Nacionalismus kvetl všeobecně před narozením Krista Pána. Tu znal Říman jen Římana, Řek jen Řeka, Egypťan Egypťana jako druhu sobě rovného. Přivřecí různých národností saali se jen jako nepřátelé a dávali si titul barbarů. Ba i mezi jednotlivými odnoži téhož kmene byla znenárodnost divoká.

Základ má nacionalismus — a sice pevný — v lidské přirozenosti. Každý zajisté miluje střechu, pod kterou se narodil, památám jest mu každý kámen omáčený, na němž jako dítě sedával, památám i strom, v jehož stínu jako dítě ležoval. Památám jest ještě každému řeč, kterou matka mu mluvívala první slova něžné lásky své. Zcela přirozeně zamiluje sobě ty, kdož na jedné hroudě byli, vyrostli, tímto mluví jazykem, stejným oblékají se křemem. Kdo to popírá, popírá zdravou přirozenost a boj jeho jest maraf. Všecko zajisté, co je proti přirozenosti, strach v hlavách lidských jen nějaký čas. Přirozenost dovede konečně svého práva, zhořstí se umělého tlaku, který ji umlčoval.

V tomto arcadie nesmyslem je tedy i vyšetření kosmopolitismu, i revolucí internacionalismu. Základ nacionalismu jest zdravý a nacionalismus nemusí se báti, že by kdy byl se společností lidské vyhlazen.

Třeba že ale myšlenka národnosti v celku zdravá jest, nezdravou jest přece přemrštěnost čili chauvinismus národní. Tento budí pychu národní, jest pln sárivosti a sobectví. Chauvinista národní v nenávisti má vše, co není národ jeho vlastní. Tento jest mu všim, ostatní ničím. Tento ať skvělá, roste a se rozmáhá a byt ku slávě a panství měl kráčet přes mrtvolu národů jiných.

Z této přemrštěnosti národní vznikají ovy sjevy neblahé, jichž denně býváme svědky. Odtud onen surový spor o řeč, ono umělé odnárodnování, o kterém tak mnoho mohli by vypravovati Poláci v Hři německé. Odtud přyné vynášení se národa jednoho nad druhý, jako by druhý byl se zcela jiné massy, hrubší, skřátka ona třídění na národy superiora, za jaký na př. se považují Němci, a inferiora, za jaký jsme my Čechové považováni od Němců.

Mají-li takovito národové kiti pod jednou vládou, pak stává se, že národ silnější upírá rovnoprávnost slabšímu a vyžaduje pro sebe privilegia právě tak, jako kdysi římská patriciové vůči svým otrokům. Ano, národ silnější neštítí se krví národa druhého rozmnožovati počet svůj, jak to vidíme zvláště u Maďarů.

velikých škod, nejvíce, kde vesnice, města a městečka okolo Labe byly, nadělala; na to druhý den veliký vítr se strhl, který v lesích na mnoho tisíc škod nadělal skrze vyvrácení kmenů.

V tom roce brzy nám boufky nastaly, nebo hned prý boufka slyšána byla 2. dne Aprilis; na to ale následovala potom zima, tak že 12. dne téhož napadl snh a několik dní trval s ostrou zimou. Po té pak zimě následovaly boufky veliké; nebo dne 11. máje hrom udeřil v Poděbradech do zámku dvakrát a na mnohých jiných místech to slyšeti bylo.

Dne 22. máje počala boufka a trvala s hrozným a strašlivým blykáním až do neděle, kdežto i také 24. Jan Klepl od hroma zabít byl v Mlázovicích na hrázi rybníka Trávníckého a ten den také jedna osoba v Belovu dvoře hromem zabita byla. Na to do 21. Junii tak studené dny jsme měli, až do 27. trvaly, tak že lidé do kůže ležti musili. Ve Vrchlabí dokonce snh padl. Na to dne 30. téhož měsíce Junii hrozná byla boufka byla s povětím, tak že na mnohých místech potlouklo; 8. dne Julii okolo Jilemnice. Při veliké boufce jeden baránek od hroma zabít byl; to ale k památce hodno jest, jeho manželka tloukla smetanu pro máslo, on přijde odněkud, praví: „Ženo, dej mi na chléb máslo“ — ona odpovídá: „dám ti — mám jednu krávu, ty bys ho stačil snst na chlebě, čím bych já masila vaření?“ I rozhněval se a pravil: „Zab tě hrom, když nechceš dáti!“ Zatím stalo se to jemu, že sotva od přibytku odešel, hrom jej zabí, co ženě své vyséval.

Dne 15. Sept. jmenovitě na den Nejv. Jména P. Marie instalován byl a za děkana prohlášen veled. p. Joannes Kunkl, bofický děkan, kterého vdp. Joannes Jax, ten čas official, instaloval; na to dne 19. 20. a 21. každý den boufka byla. V tom také roce okolo dne 21. Octobris počal dobytek horejší padati, nejprve až do jedny krávy shynul v chlévě p. Lamoty v Belovských, co se i potom dále rostahovalo, až to přišlo do

Přemrštěnost národní škodí lásku a čití náležitosti. Žádný nepozorováné láska a ruky své, jedná-li se o práva lidských. Důležitým nejnovějším mechem býtí zboží křesťané v Hři turecké. Evropské národové jsou hlubí k jejich áfku. Ihned však by povstal každý z nich, kdyby se jednalo jen o půl pády, kterou by někde reštitovali slávu kerany své.

Přemrštěnost nacionalní plodí také nenávist, která se šíří — národní oděv. V Řecku Řekem jsou ancozi přemrštěnosti — přemrštěnosti všichni, dleť tam hledají výtky. A před svědci Šimarkem knírkni t. j. všelcas výpravu proti katolíkům, při níž zboží byly nespravedlivé zábohy? Obší přivřecí katolíky tam, by majíce nadostatek svých pastýřů a syti jsouce různých třídách přestupovali k protestantismu.

Církev katolická má nice stránku, ve které tolerantní ani býtí nemůže. Je to stránka dogmatická. Pravda zajisté nemůže býtí kolikera a proto pokud se týče článků víry, nemůže usati na poli theoretickém nikdy bludu. K bludu tedy není tolerantní.

Národnímu chauvinismu jest zblsta tyto stránka lhostejna. Nejde mu o to, jaké jest vyznání, ale o to, by bylo v národě jednotné. Buddha, Zoroaster, Confucius, Mahomed, aneb nějaká náboženství nová, které by třeba zrušný na tom poli prof. Masaryk přes noc vyrobil, jako mistr krejčovský kabát nějaký — každé je stejné vítáno, jen když je přijme národ celý a bude hové choutkami jeho předák nacionalismu. Tak v jedné z řečí svých mluvil známý poslanec nacionalist s pathosem: Nám Čechům nie neprospěje náboženství, které velí: milovati bratře bližního svého jako sebe samého, nám by prospělo apíše to, které velí: oko za oko, zub za zub.

Výslední nacionalismus jest tedy sobecký, protikřesťanský a důlno ho odsouditi, ať se ukazuje tu, či tam.

Ale nejnak jest svyšetření kosmopolitismu, světoobčanství. Jistá míra kosmopolitismu jest jistě oprávněna. Duch náš lidský jest všude v podstatě týž a v tom je záruka snah kosmopolitických. My rozumíme tomu, co bývalo Řekem a Římanem. Naši staří professoři prsty loskali radostí a tvář jejich rozplývala se nadšením při čtení klasiků. Chápali ducha spisovatelů a duch ten byl jim sympatický. A vytrkane-li dnes s duše básníka kolem stíženého sloka, již ulevuje alový přirozenými, třeba že upoutanými zákony esthetiky, svému belu, najde básně jeho ovrány ve všech ardelech národů nejdolehlejších, jen když trpí podobně. A co platí o básni, platí i o jiných odvětvích lidského umění a sváté vědy. Uzavřati její výsledky do čínských zdí neprospělo by nikomu. Čína, která vystavěla proti kosmopolitismu zed, jest nejpádnejším toho ukazem, že náro i bez jistě míry kosmopolitismu by zakrňoval. Ano sdíliti si vše, co je dobré a skutečně užitečné, k tomu mají národové býtí vždy ochotni.

Žel, že kosmopolitismus jak se hlásá a provádí, nebývá v rozechu pravé užitečnosti. Jest to jen rub směru, jehož lici jest nacionalismus. Tu i tam sobectví. Ano, dsta hlásají lásku k veškerenstvu, ale v srdci nenaleží bychom, než vlastní

dvora panství kartouzského do Soběic, patřícího, „Malej dvorec“ řečeného, v kterém prý roce dno 5. listopadu nejprve byk shynul a potom všechen dobytek padl. Jakož i také na panství Heřickém v Oujezdě v panáckém dvoře dne 10. téhož listopadu dobytek shynul; a to táhlo se až v následujícím roce, jak dále patři bude. Ve Vejčickém dvoře hynul. —

V tom ale roce dne 16. prosince hrozna a strašlivé vidění bylo močného času na obloze nebeské. Blesk neobyčejný od východu k půlnocní straně až k západu viděn byl nejistě, než jako krvavý, tak že od něho snh na zemi ležící jako krví pokropen sdál se býtí; a to světlo po třikráte se vyskytlo okolo hodiny 10. 12. a ráno okolo 5., které sice nie jiného nepřineslo, kromě že v tom roce velká porážka lida našeho i tureckého v bitvě zahynouli musilo; 1735. jako i také v té samé trvající bitvě mor v Temešvaru a v Bělehradu (arabkém) povstal; tak že mnoho tisíc lidí zahynulo. Ta pak vojna jest po vojné francouzské trvala třetí rok, aniž ještě závěrek v tom běžícím roce 1787. ani 1788. učiněn nebyl.

Paal bych přibýhy, které se sem tam staly v té vojné; poněvadž ale nie pravdivého do Čech v novinách neptálo, sdá mi se, abych tu let v pte raději zanechal, než li bych ji tu na papír psanamenanou položil.

Na to v následujícím roce 1788. málo co potěšitelného bylo slyšeti, neboť zase rozličné mnohé škody, veliké daše, utlakování lida, vojny, hromy a krupobití.

Měsíce čísrn dne 9. velká povodeň se stala a skrze 4 dni stále trvala; na to 18. dne téhož snh veliký spadl, velká zima stále trvala, tak že následovně skrze celých pět dní tak mrazy vřele trvaly, že na střeších šindale bouchaly.

V tom roce na den sv. Jana Nep. měl jsem kázání u sv. Gottharda v starém kostele naposledy; nebo na to hned bourali a stavět počali. — Dne 21. boufka po té zimě následovala s krupobitím, veliké škody nadělalo na pa-

„já“. Tím, že hlásá mnohý lásku k lidstvu celému, chce se zbavit povinnosti k svému okolí. Předstírá, že by neměl konati málo. Chce mít všecko vlast, ale spolu jest všude cizím. Umělec neb vědec, aby vyžádal o několik tisíc více, než žádá výstava, píše fečtí článek neb opouští vlnat a tvrdí, že jde a píše, by roznesl jméno české. Zhusta však stává se renegatem. Kosmopolitismus jest v ústech mnohých jen představa bez konkrétního základu, je to prázdňá vidina, ani jako slovo národ v ústech mnohých vlastenců. Na schůzkách jsou sama lásky k národu, ale když potkají čest toho národa na ulici, nestojí jim za povinností, ba snad jim škrdají.

Strájeci však zvláště zhorobého kosmopolitismu jsou tajně společníci. Volba nedávna řídá Němce po řídě Lemmim za hlavu zednářstva ukazuje jasně, kdo je tmelem toho světoobčanství. Kdo vlastní nemá, jinému ji nepteje. A uborí dělníci, kteří ani tažení nemají o pravých cílech vůdců svých internacionálních, jdou alepš za nimi. Tento kosmopolitismus tajných společností jest zvláště nebezpečný. Rostahuje jako polyp ramena svá neviditelná, by řád na křesťanství založený zmátl a člověka posílil k „bratru“ stvátí němou.

To je obraz dvou směrů, oprávněných sice, ale jen až po jisté hranice. A hranice tyto našla — Církev katolická.

Církev katolická očistila nacionalismus výstřední Řekův a Řimanů a pravého kosmopolitismu jest vlastně matkou. Mluvil-li někdy Stoik o tom, že je člověk jako člověk, nechtěl tím říci, že bychom tedy měli mít lásku ke všem — nýbrž uzavíral z toho: je-li člověk jako člověk, pak mi je Řek tak lhostejný jako Říman. Byl to kosmopolitismus lhostejnosti všeobecné, ale ne lásky všeobecné. Tento kosmopolitismus lásky založila Církev katolická.

Zakladatel její Kristus zničil božstva národní. Každé to božstvo jako představitel národa, bylo též představitel zásti plemenné. Kristus ukázal na Boha jednoho pravého, který jest otcem všech národů, všechny národy stajnou láskou objímá. Ukázal na společný původ všech, jakož i společný cíl v životě posmrtném. Nezářil rozdílu mezi Židem a Řekem, tak káže sv. Pavel, a „Bůh Čechu jako Latinu miluje“, tak náš Tomáš ze Štítého.

Takovouto naukou probodila Církev katolická zdi, které dělily až do té doby národy. Ona stanovila překážky mantelské, by láska nezavrátna se na křehy usoučké, jejím vlivem povstalo právo mezinárodní v celém svém nynějším objemu. Ona káže obět jedinou a modlí se skrze orgány své řeči všem společnou a sice řeči, která nepatří žádnému živému národu. Nepatří žádnému, by tím spíše přijali ji všichni. Při její boboluhbě jest každý katolík všude doma. Jak zaraduje se srdce Čechovo, když opouští vlast, octne se za mořem, alyž snad všude zvuky řeči jsou neznámé a pojednou ve své teaknotě utče se do chrámu katolického a tu nalýží jemu dobře známé: „Gloria in excelsis Deo“ a „Credo in unum Deum“ se vši ostatní liturgií možná. Jak se zaraduje, vždyť

stvi Dymokurském okolo Chroustova (?), židovi potlouklo; napodobně okolo Rožďalovic krupobiti škodu udělalo. Ten den také v Brtvi blíž Nové Vsi na panství šafgofském (Bělehrad) hrom zabil pacholka pod dubem.

V tom roce postavil křesťan Tobiáš Pour, senaed Lhotaký, který jsem já světil. — Dne 16. Junii, kdežto na ten den narizeno jsem měl procesi a pobožnost od J. M. Biskupské proti Turkovi, aby Bůh jej skrotiti a v nic uvéstí ráčil. V tom roce na den sv. apoštola Petra a Pavla měl jsem ponejprv v Konecchlumi kázání. Jakož i také v tom roce dne 6. Julii vedl jsem po nejprv procesi s Milovic do Sobětic ku sv. Prokopu.

Ten čas truchlivé časy jsme měli, nebo samé bouřky a deště nám dlouhý čas trvaly. Předě dnem sv. Mari Magdaleny za Kutnou horou velká bouřka byla, kdežto na panství — — (?) do zámků udeřil, v kterémto Jeho Mil. arcibiskupské také tu byl; tam kuchařku v kuchyni zabil a sloužil tti omráčil. V tom roce dne 7. Aprilis akurtný pád nešťastného ohně skrze hrom stal se v Hořicích, kdežto okolo 8. hodiny u večer hrom do chlívu P. Andovily (?) Alžběty Keveze (?) udeřil a zapálil; a od toho mimo kostela, fary, školy a dvou špitálů 89 stavení shořelo, 25 stodol vypálilo; p. Kevezi 11 koňů, 13 krav, 16 prasat a 3 kozy spálilo, 4 osoby též ubohely a se zadusily, totiž: vdova Bierova s dčevčkou, ve sklepě, do kterého se schovala; vdova Všečekova v kuchyni pana Fortina radušho; žena Jana Hyrála, jdouc — Z toho soudili, že ona manila dokonce celá se spáliti. Ta pak bouřka upokojiti se nemohla, nebo celou tu noc samé blykání bylo a do rána trvalo; jak i následovní drabou noc od půldruhé až do šestí ráno svoniti museli v Mlázovicích.

V tom také ohni na věži zvonů se rozlily; jeden nedávno nový, který přelity byl v Mladé Boleslavi a posvěcen od J. M. pana Frika v Staré Boleslavi; po tom ani památka nezůstala; škody velice účinné byly, které se dlouhý čas pamaťovati budou.

V tom roce dne 2. Octobris přišel patent

od se ma, že jest doma, tam někde na Tábořsku či Katschoborku.

A co děje se Čechu, děje se i vedle stojícímu katoliku Němci, Francouzů atd. Všechy alnčuje zde jedna obět, a jedna řeč, kterou sice řádný z nich nemluví, ale která jim přece není neznáma, ba jejími jednotlivými slovy ušil se ve škole rozuměti. Když kněz po latinsku spívá „Gloria“, tu srdce Čechovo pláse spolu, ono těm slovům rozumí, a tak i ostatním.

Jeden Bůh a otec všech a jeden ocl — toť stránka vnitřní vznešeného kosmopolitismu katolického. Liturgie — toť stránka zevnější. A tento kosmopolitismus jest trnem v oku suřivým nacionalismu, jak jsme ve výše popsal. Horují pro jazyk národní v každém kroku, ano i pro věc absurdní, jakou jest — církev národní.

Chťti církev národní jest tolik, jako vrátiti se od Krista k těm božstvům národním starých pohanův a vrátiti se spolu k jejich plemennému zásti. Buď promluvil Bůh k lidem aneb nepromluvil. Nepromluvil-li, pak jsou církve nějaké výtvozem lidským a nemohou mítí váznosti. Promluvil-li, pak jsou představitelkou sjevení Božího Kristovo učení a jeho Církev. A Kristus jest jeden. Řeknou-li vám národní chauvinisté: Tamto jest Kristus a tamto — nevěřte. Tak můžeme upotřebiti slov Kristových. Kristus nemůže býti rozdělen a církvi od něho založených nemůže býti tolik, kolik je národů. „Bude jeden otec a jeden pastýř.“

Tak hájí Církev katolická pravý kosmopolitismus. A kde je smýšlení Církvi příznivé, tam také skutečně misí plemenná zásti. Irové za doby naší nám to dovědí.

Tím ale, že hájí Církev katolická svůj kosmopolitismus, nepřítel se nikterak s kosmopolitismem společností tajných. A máme-li říci, kdo jí je odpornější, zda nacionalismus, či kosmopolitismus, musíme říci, že tento poslední. Nacional má myšlenku v jádru svém ušlechtilou. International má jen zást k řádu stávajícímu, ten chce sbořiti, aniž ví, co by místo něho sbudoval. Proto tento odpornější jest Církvi naší. Církev katolická při působnosti své vždy šetřila individuality národní. Hlasatelé evangelia jsou nuceni sptovatí dříve zvláštnosti povahy různých národů a hledí se jim potom přispůsobiti. Povolnost snad přílišná některých misioánů zavadla až příčinu k šalobám. Ale odtud úspěch jejich ohromný.

Třeba že bludem jest Církvi katolické nějaká církev národní, ona přece mimo obět a modlitbu, kterou koná jásemno svým, ve všech ostatních ákonech dopřává jazykům národním plně volnosti. Latinský nějaký Schulverein, kde by se Negrovi vtloukala kultura křesťanská po latinsku, neexistuje. Církev uclí se jazykům všem, aby s každým mohla mluvit jazykem jeho. V této příčině s bolestí hledí na zásti plemenné a odsuzuje ho. Ona hájí partikularismus národní, spolu však hlásá neudnavné zájmy vznešené, všem společné, by nespomněli národové, že mají býti jednou, velikou rodinou.

Takové jest hlediště Církve katolické na oba směry: výstředního kosmopolitismu a přemřtěného nacionalismu. Stojí Církev naše mezi

od Vel. Konstituce stran dané, které na duchovní Jeho svatost papežská dovolila pro J. M. císaře Karla VI. v sumě: v zemích císařských duchovenstvo dáti musilo dvě stě třidecti šest tisíc pět set osmdesátě tři zlaté; a tak na duchovenstvo církve ní rozvrženo. přišlo, jenom v královhradecké diocesi 5009; a ty patenty na všechny duchovní zněly; řádný z nich nebyl vyňatý, kromě kardinálové Kmátí.

V tom roce umřela panina Martička, p. Doroty Šafgof dcera, dne 2. listop., kterážto pochoována byla dne 5. téhož. Slavný funas dráha byl, při kterém jsem já také u sv. Ducha v kathedrálním kostele votivum sacrum, anebo angelskou mši svatou spíval. Na to v tom roce dne 10. listop., jak nastal nový měsíc prosinec: tehdy tuhá zima nám skrze celý ten měsíc trvala; jak ale nastal měsíc leden: proměna se velká učinila; nebo samé deště jak v novém (roce), tak i v první čtvrti nám stále trvaly. —

Až sem jde rukopis; ostatní kniha je prázdna. Téžko se čte, ač poněkdu čtenář do něho se vpraví, však mnohá slova, zvláště jména, nečitelná jsou, jak jsme, jmemovitě ku konci rukopisu, semo tam naznačili.

Ačť věc všechna a zvláště snaha páne spisovatelova jest chvalitebna: však nikterak říci se nemůže, že by si byl záležeti dal, aby pěkně a správně napsal, co chtěl. Psal rychle a nedbale, tak že někde i slova ku doplnění a rozumění věty vypsal; ku malování a pravopisu asi nehlédíme. Kněz, muž štuovaný, tak špatně znal mateřský jazyk svůj a byly tehdeš školy jen české a latinské. A ti lidé — se znalostí jazyka svého tak chatrnou, kázali lidu a jej poučovali! Jakoli sloh jeho není ještě němělou tak prosáklý, jako namnoze za duš našich: přece vidí se veliký úpadek našeho jazyka v první polovici předešlého století. Co obsahu se týče, má nějaký půvab do sebe zvláště tam, jichž v první řadě se týče, Hořicům a Mlázovicům. Přece však i každý jiný, zvláště duchovní, jím pobaviti se mohou.

o běma, s oběma v náčem souhlasí, uznává, co je na nich dobrého. Ona však též zahrnuje jejich přemřtěnosti a proto se nedivme, že ač tyto směry mezi sebou se rva, přece v jednom se shodují: bít Círky katolické výřtky ne spravedlivé.

Lužický list.

Ž—. Od svého přítele dostal jsem právě dopis, i neváhám jej podati veřejnosti, protože dobře líčí poměry lužické, sná je jako rodák i krajan. Tentokráte je to tedy skutečně list z Lužice.

Dne 20. června zahájena byla v Dráždanech výstava saakeho průmyslu uměleckého a jakožto součástka její „serbake narodopisna wustajenca“ — národopisná výstava.

Proto pochopíme, že naše tužby, naše srdce byly v době té v Dráždanech.

Srbaká výstava bude pro nás mítí veliký vliv mravní. To jest jisto již dnes. Zví o nás exina, národ, její považovali dosud namože za „kurlošitu“, ocení tuto okolnost nejvíce.

Zřime však touo výstavou o sobě my sami. Bylo toho nanejvýš potřebí. Jsouť mezi námi lidé, kteří v té známé své slovanské akromnosti a do-bromyšlnosti už se domnívali, že nám skutečně jen uloženo žijofit, až doživofíme. Snad se ještě udržíme nějakých sto let, snad i dvě stě — tak soudí — a pak už bude po nás veta. Soud ten jest dojista mylný. Národ náš přežil nejhorší doby, bude šiti dále.

Letošní výstava trochu zavíří nad tím lužickým bahnem. Byli jsme, dosud jsme — a budeme. Bylo by smutné, kdyby lužický Srb, pozoruje ta naši výstavku, se nezamýšlil a nedospěl k poznání: „Srbem jsi a máš jím zůstatí se svými potomky.“

Hlavní zásluha o naši výstavu má nepochybně dr. Muka. Sezámil se k váli stavbě nového matičního domu a některými architekty v Dráždanech, dovedl je nadchnouti pro naši věc, přivedl je loni o letnicích do Prahy na „národopisnou“ a vzbudil v nich myšlenku, aby podobná výstava lužická pořádána byla letos v Dráždanech.

Dlužno však také uznati přívětivé chování těchto pánu, kteří sestoupivše se ve společnost, svým nákladem vybudovali celou lužickou vesnici; ovšem že tato vesnice bude samý hostinec, ale páni si jinak nedovedli pomoci, aby kryli výlohy. Ostatně i takto bude vesnice naší, budeme tam slyšeti svoji hudbu, místnosti hostinské budou zařizeny „po našem“, — a z venčí, to jsou beztoho stavby našeho typu.

Středem naší výstavy jest „serbake museum“, v němž asi podle způsobu národopisného paláce bude vyloženo pokud možno všechno, co nás charakterisuje jakožto samostatný národ. Zvláštní vstupné (20 feniků), určené pro toto museum připadne matičnímu domu.

Zajel jsem si před zahájením výstavy sám do Dráždán, abych si prohlédl výstavu; vřdyť jsem měl sám bohatou zásobu všelijakých starozitností, jeť v křínách a podkroví našich statků jsem našel — netroufal jsem si však toho odeslati, nevěda, zda to už všechno nemají.

Podrobný zápis poslal jsem dra. Mukovi ovšem už o velkonocích, však on, jak mi nyní píše, přiložil ho k ostatním příspěvkům, aniž by si toho byl všiml zpravodaj naší výstavy, p. učitel Sommer v Budyšíně. Pracovníků a nás málo, a kteří pracují skutečně, těch jest ještě méně — ti však nemohou zmociti se haldy práce, která vsaák při mimofádné záležitosti, jakou je naše letošní výstava.

Byl jsem tomu skutečně rád, že jsem si vyletěl do Dráždán. Shledal jsem tam ještě některou mezeru — a hned, když zasvítla zora druhého dne, už jsem procitl samým nepokojem — a jakmile jsem vykonal svoje úřadní povinnosti, svátel jsem, co se ještě svěřiti dalo a odeslal večer z Kamence do Dráždán.

Dne 5. července pořádán bude „drastay swjedzené“ (slavnost v národních krojích), jehož se účastní na tisíc našich — žel, že ho nebudu moci viděti. (Jako kněz nemůže se ovšem máj přítel vzdáliti, protože jest mu konati boboluhbu dopolední i odpolední. — Ž.)

Dne 12. července si v Dráždanech zaspi-váme — 200 pěvců a pěvkýň — samé ukladby lužické; téžko se na to a ještě více bych se těšil, kdybych tam uviděl i Vás a mnohé a mnohé jiné přátele z Čech. Vy se jistě musíte podívat, ale důkladně na naši výstavu, vřdyť je naším zpravodajem.

A kdybyste měl sebe více práce, vřdyť jsme ještě mladí, nedejme se! Pracujte pro nás, Bůh Vás odmění, i naše vděčnost.

Sbírejte také na matiční dům, když to nejde veřejně, aspoň soukromě, i tak lze něco sehnati. Víme, dobře víme, že jste sami přetíženi sbírkami, avšak mějte na mysl, že jsme my stráží nejzápadnější v moři nepřátelském a že se máme co tušit, abychom neutonuli.

Časopis „Lužici“ mně chtěl postoupiti p. kanovník Herrmann a ještě mně garantovati 200 hřiven ročně — vřdyť víte, že máme schodek. Čtrnáctidenník si netroufá administrovati, když mu měsíčník dělá takové obtíže. Uvášil jsem všechno

a došel k rozpoznání, když se na ten čas podrobil (jestli má) přítel, jak jsem psal v posledním listě svém, spoluredaktorem časopisu toho — 2) a spokojím se s rozšířením „Lutice.“ Počítaje dříve, bude vycházeti o 12 stranách (dosud o 8 str.) někdy i o 16 stranách. Ale je to jen prozatím. Za rok nebo za dva budeme mít čtrnáctideník jistě a zatím verbujeme abonenty. Jak jste viděl z posledního seznámě, práce se daří. Děkuji i Vám za laskavou přímělu v „Obnově“.

Mimo to Vám oznamuji, že sbírky na matiční dům zabývali i „Katholici Posol.“ Bylo na čase. Tak píše můj osobní lužický přítel nejrysejší a nejsprávnější češtinou, tak přesvědčivě o budoucnosti svého národa, o významu srbské výstavy, že nelze k tomu více připojit.

Lašští Srbové nechtějí jsou ujištěni, že podle svých ovšem velice skromných sil se budou vždy starati, pokud Bůh dobrotivý mi dopřeje života i zdraví, abych pěstoval bratrství česko-lužické, se znal svou krajinu a jejími snahami a těžbami, s jich stavem kulturním. A také doufám, že katolická veřejnost česká bude věnovati snahám těmto přátelům svoji k vůli našim pobratimům, kteří mají těžké postavení.

Rád, milostřád bych se ovšem podíval na onu národní slavnost v Drážďanech, a zajisté i mnozí příznivci národa bratrského, avšak v neděli a ve školním roce to půjde asi těžko. Doufám však pevně, že tak bude možno v době prázdnin, kdy se snad také ostatní přátelé Lužičané shromáždí, aby vzdali hold klidné, ale vytrvalé práci na národa rotti dědičné. Čas odjezdu do Drážďan bude asi později určen, aby výlet ten byl společný a imponantní, posvědí také na naši národopisnou příjeli Lužičané, jsme povinni tedy jim návštěvu oplátni.

Co se týče sbírek na matiční dům, doufám, že čtenář redakce laskavě otevře sloupce svoje k zápisu sbírek na tento účel, abychom dali na jevo vzájemnost slovanskou nejen slovem, nýbrž i skutkem. Prosíme tedy čtenářů „Obnovy“, aby pamatovali na „matiční dům v Budyšině a laskavě přispěly redakci tohoto listu zaslali.

(Pozn. redakce. Redakce milostřád vyhovuje přání tomuto a vyzývá svoje příznivce, aby přispěli sebe nepatrnejším dárkem na stavbu „matičního domu v Budyšině.“ Přispěvky budou v listě tomto zaznamenány. Rovněž doporučujeme krásný časopis „Lutici“ k odebrání, stojí 2 sl. ročně, administrace: Kanonikus Pfarrer J. Herrmann, Ostro bei Pannschwitz, Sachsen.)

Co týden dal.

O československém vyrovnaní salátů divoká kachna novinářská z Pošti do Frankfurtu, kde jeden časopis tajemně sděloval, že by Maďari svolili k usazení státního práva českého, zejména ku korunovací v Praze, kdyby čeští poslanci pomohli na říšské radě utvrditi většinu příznivou vyrovnaní. Jak nyní pevně vládní „Lloyd“ tvrdí, je správa ta bezpodstatnou.

Delegace skončily v sobotu. Letošní zasedání bylo kratší a tišší než v letech posledních; dostala čtyři zasedání a byla vyřizána zahraniční politika, vojenský rozpočet, okupační úvěr, schváleno všecko.

Říšská rada odtud dne v poslední sobotě panaké sněmovny. Podzimní zasedání počne prý již v druhé polovici měsíce září. Bude podán ihned rozpočet, mezi výborovou poradou o rozpočtu mají být projednány zákony o domovském právu, předloha o dani bursovni a zákony stojící ve spojení s občanským řádem procesualním. Na to v plenu se projedná rozpočet a ještě před Novým rokem bude říšská rada rozpuštěna. Vyrovnaní s Uhrami má býti předloženo teprve nové říšské radě.

Československý kníže chystá se k návštěvě v Bělehradě. Srbská vláda se tím účelem nafilila, aby se všech okresů byly vyvalány selácké depa-tace do Bělehradu a sice na státní útraty. Listy velebí přehled knížete Nikoly jako počátek znovuzrození Srbska, které bylo zničeno před 507 lety v bitvě na Kosově poli.

Všelicos.

Hledají se pravověrní Mladočeši. „Selácké Noviny“ píšou: Bývala kdysi jediná strana česká; ale to byla státoprávní a nikdy nefikala, že je liberální nebo konservativní, že je jednolitou stranou politickou. V této straně seskupili se vedle sebe liberálové a konservativci, nikdo nevnucoval druhému své přesvědčení politické, a všichni měli na zřeteli jediný cíl státoprávní a na něm pracovali. Ale toho nebylo, aby se strana ta byla vydávala za stranu konservativní, a na venek se jevila národa co strana jednolitá, národní, státoprávní. Ale ta došlo mladočeská! Tam koezuje jeden druhého, viní ho z podvodného jednání politického, se šálby a klamu, z prorady, a přece tvrdí, že ta jednotnosti politické, kde není jednotnosti ani národní, ani státoprávní. To je klam národa a sama sebe. A náledek? Že jsou

všichni do té hří a hří. Jedni přecházejí druhým, jedni druzí se dohází a k všem moudrým všichni chci platit před národem za „Mladočechy“. Proto se mladočeská je dnes medou, a tím vládnou. Ale zpěti-li se, co vlastně je to mladočeská, nedostane se na to odpověď; nanejvýš se Vám může říci, že je to: náledek do mladočeského klamu a poselství „hlavní“ mladočeský list, což je vlastně ten celý náledek té strany, neboť lista toho se Mladočechi mají jako čert kříže. Je to politická sekta, která ale sama dnes neví, co věří, protože má každou chvíli víru jinou. Jsem jistě odtvá, a proto je jméno v listu platí vše, tedy každý chce sloužit Mladočechem, ať už ví, co to je nebo ne. A proto se radikálové se bají, že by nedostali mandáty poslanecké, kdyby vystoupili se svým programem radikálním, který ovšem je tak lichý jako ten mladočeský, tedy chci před lidem platit za ty pravé Mladočechy a koezuji ty druhé, a tito zase ony. Je to ovšem komedie, ale baví lid, který při tom hyne. Nic nevádí; jen když máme Mladočechy. Je to ovšem hračka, kterou lid se nedlouho zahodí, ale doufám, a proto každý chce platit za Mladočecha. Aby měli ti radikálové odvahu a feli: My tvoříme samostatnou, svlátní stranu s tím nebo s tímto programem, té odvahu nemají: ano, aby dokazovali, že jsou oni tím liberální českým, již přivedou národ k spasení, to také nechtí; oni chci sloužit Mladočechy, protože název ten má do dneška ceny a lidu. A proto říkájí tím druhým: Když už někdo s námi obou má být vyhozen, tedy ať jete to Vy, my tu ostaneme. Že se tak nestane, je jisté; ale oni zatím platí pořád za Mladočechy a některý mandát přece může ať už za jakoukoli příčinou kápnout, jak kápnou na př. dra. Baxovi, ať do opravdy se to nábde nemyslí. Přijdou kalné vody a v těch se dobře loví. Ale kdo je tím pravověrním Mladočechem dnes? To se nedozvíte.

Aby nemohl Dr. Bax agitaže své-voji kandidatury v páté kari, v té všeobecné, kde podle mladočeského poslance Formáka se povede boj stáří. Dnes je dr. Baxa v Praze; při příštích volbách se dá volit jako nástapce dělnictva; a tak se sněm bude zastupovat města a na radě říšské zase dělnictvo. U nás jde všecko, každý nesmá; vždyť říjeme právo v době rozkvětu nemyslí. Mohli-li za stupovat dr. Trojan na jednom parlamentu Staročechy a na druhém Mladočechy, proč by nemohl dr. Baxa zastupovat na jednom místě stavy a na druhém zase proti nim bojovat? Bude to tím zajímavější, tím komičtější, a o komiku se u nás právě jedná. Čím směšnější je víc, tím více se lidé.

Nový berní inspektor. Upozornili jsme čtenáře naše, že „Čas“ napsal, že má olomoucký arcibiskup denně 1000 dukátů ze svých statků, to jest přes 20 milionů státek ročně. I navrhl jsem, aby vláda se nejdříve jmenovala Herbena berním inspektorem, ale jen pro biskupy a faráře a ne pro klášery a ne pro Rotschilde. Tote ukazování na bohatství kláštera má svůj účel. Jen jedna fádka o bohatství kláštera stáčí v čtenářích listu, dotýká se vsadit státi proti stavu duchovnímu, vřta, nic nedělají a dobře se mají. Již často jsme dokázali, že „Čas“ své správy bře velmi často z novina sociálně demokratických, jedná-li se mu o duchovenstvo katolické. A toto tvrzení o příjmech arcibiskupa olomouckého novým toho jest důkazem. A takový list, který bře atditi své ke Steinertu, Šporku, Krapákmu, chce býti vrchním orgánem vědeckým? Chce býti nejvyšším tribunálem vědeckým v baji o rukopisy a o bes počtovati akademii, koho má podporovati a koho ne? Jmé jisti, že „Čas“ hofáji správu svou neopraví. Jak našim čtenářům je známo, obnáší příjmy všech 33 biskupství v Předlitavsku ročně 1,384.000 zlatých. (Tím opravujeme chybné udání z předchozího čísla v Listě z Prahy. Red.) Podle „Času“ má jediný olomoucký arcibiskup tedy 20 milionů, skorem desetkrát víc než všichni biskupové dohromady. Z těch příjmů však musíme odraziti daně, které jsou u církevního majetku mnohem větší než u světského. Tak platí arcibiskup pražský pouze do náboženského fondu ročně 80.000 zlatých. A kde jsou platy úřednictva, služebnictva, almužny, rešíje statků? O tom „Čas“ nepíše nic. Ať se jde sepat úřednická olomouckého arcibiskupství, nechtějí-li by pan Herben spíše býti nadlesním arcibiskupským než redaktorem „Času“? Ano, chce Herben sloužiti u řídovského nájemce dvora za šafáře? „Čas“ dále neví, že příjmy všech 9000 far v Předlitavsku obnáší ročně 10,000.000 zlatých, že na každého kněze připadne průměrně ročně 650 zlatých příjmů. Za to sám nedávno přinesl zprávu, že banky předlitavské počtem 18 měly za minulý rok 30 milionů zlatků. Kolik je akolentů? Hrdka, a ti mají ročně tisíc příjmů. Gratuluje proto Herbenovi, jako novému bernímu inspektoru. Upozorňujeme na spis Vrbav: „Boj proti klerikalismu“, kde jsou přesná statistická data o příjmech duchovenstva. Takový spis opraví v lidu hanebné správy novinářských šmoků a jest potřebné, bychom takové aplasy mezi lidem rozšířovali.

Literární sjезд družstva „Vlast“. Družstvo „Vlast“ konati bude v dnech 10.—12. srpna literární sjезд v Praze s obšírným a časovým programem, jenž bude počátkem července podobné zveřejně. J. E. ad. kardinal arcibiskup Fr. de P. hrabě Schönborn přijal deputaci sjездového komitétu, pp. dra. M. Kováče, P. Tom. Škrle a Tom. Jirouška velice vládě a vtekerým pracím sjězdu udělil vrchnopastýřské požehnání. Již nyní přijímají se přihlášky členů družstva i hosti, neboť jedná se hlavně o jejich ubytování.

Konečně sjезде je v Praze v Jilské ulici v adstří- straci „Vlast“ č. 234., kde sjězdu se budou besedovat před sjездem legitimně; na venek se nezavírají. Komitét své vteky přátelě hotel. rokem vládní a nejbojádšim čestemství; bude to oti pro katolickou vě, budati sjезд hojní oběsila a naučivosa.

„Kolej Arnošta z Pardubic“ bude shvě otavřosa 1. října 1896. Za slavy kolaje přijímají se poselchati vysokých škol pražských, jenž bude stát poskytovatí celé započtení (satisfakce byt s poselch, topením a osvětlováním a stravou a to buď a.) na plat poplatek 300 sl. za studijní rok nebo b.) na poplatek vzhledem k poměrům rodič študentových neb študente samého zmiráný neb c.) úplně besplatně. Žádosti za přijetí do kolaje studijními psaní; rodiči po případě poručitelé spolapodepsané, křestním listem, vysvědčením maturitním, majetností neb nemajetností (chudoby) náležitě potvrzeným, vysvědčením školským a po případě o skoukách neb kolokviích na vysokých školách doležené přijímají se do 15. července 1896. pod adresou „Správa rada kolaje Arnošta z Pardubic“ v Praze I. Kdo přeje si sáti domácí řád, necht se přihlášit osobně neb dopisem s příložením 10 kr. známkou a jednatele spolku Dra. K. Vondrušky, faráře u sv. Havla.

Dobrá odpověď. Jistý evaangelik vytýkal katolíkovi, proč se na Komenakého málo drí a málo si ho váží. Katolík odpovídal: „Já váším si Komenakého a co dobrého činil, také konám; on se dríel Boha, já také, on chodil do chrámu Páně, já také; ale vy toho neděláte.“ Tazatel měly odošel.

Zvěsti z východních Čech.

Osvědčení n. p. biskupovi. Jak se nám sděluje, byly J. M. adp. biskupa Edv. J. N. Brynychovi poslány následující projery čety a oddanosti: Boleslav dojatí operativním západem Václ. Blakupaké Milosti časopisem „Podvysoké Listy“, vyalovili v pokole podepsaní členové obec-ního výboru v doelním zasedání s 6 nejblatě opovízení nad neomluvitelnou drlostí touz, a proti současně, aby Václ. Blakupaké Milosti výraz nejdo-konalější čety a nejpokornější oddanosti od pode-psaných i celé cady milostivě přijmouti ráčila. V Křesetiolech, dne 7. června 1896. Vlasák Alois, starosta. Jan Jeřmek, radní. Josef Jeřmek, radní. Josef Marek, výbor. Antonín Vítava, výbor. Jos. Fr. Vítava, výbor. Mat. Pavlík, výbor. Arnošt Babka, Frant. Šehara. Fr. Bláha. Josef Buzata. Josef Kellinger. — Obecni zastupitelstvo obce Peršejnické vyalovilo ve své sbázi, odbyvané dne 1. června 1896. své politování „Podvysokým li-stem“ pro téa a způsob psaní o našem vrchním duchovním pastýři, J. B. M. adp. biskupa Edvarda Brynychovi proto, že uráží naše city náboženské. A aby dalo výraz čtím je ovidájmím, jmenoval svého vrchního pastýře, Jeho Bisk. Milost, n. p. biskupa Edvarda Brynychu svým prvním čest-ným členem obce jednoličasně. Přijímaj diplom čestného členství tohoto bude svým časem vhodným způsobem Jeho Bisk. Milosti odevzdán. Z představenstva obce Peršejnice, 1. června 1896. Josef Marký, starosta. Josef Zetřepálek. Je- sef Vepelák. Josef Levinský.

Na stavební rozvoj Hradce Král. vypítval se císař dra. Slámy při hostině konané v budinském hradě po skončení delegací. Dr. Sláma podal o tom častí příslušné vysvětlení.

První závody silniční počtá klub čes- kých velocipedistů v Hradci Kr. dne 5. července o 2. hod. odp. za každého počasí na silnici vedoucí lesem Novohradským k Bejřiti. Start pro jízdy od kil. kamene 62.6. Program je tento: V sobotu, dne 4. července vešer přítelaká schůze v klubovní mše-nosti „u Urnerů“. Tamtéž, jakož i na stanici Č. Ú. J. V. (Hotel Bařtipán) noclehy pro hosty. V neděli dne 5. července 1896: Společný oběd hosti v klubovní místnostech „u Urnerů“. Přesné o 1. hodině odjezd od klubovny (u býv. Pražské brány) v prá-vodu hudby „Sokola Třebechovického“ na Nový Hradec Králové ku startu. O 2. hodině počátek zá-vodů. (Přítup volný). I. Jízda juniorů. Dráha 2000 m. (ku kil. kam. 60.6). Přítupna odám členům, kteří do dne ukončení přihlášek při veřejných závo-dech první ceny nedobyli. Vklad 5 korun. Prvnímu čestná cena a stříbrný slacový odznak, druhému a třetímu skvostné odznaky. II. Jízda na kolech vy-sokých. Dráha 2000 m. (ku kil. kam. 60.—). Přítupna všem členům. Vklad 4 koruny. Ceny jako u jízdy juniorů. III. Jízda o cenu dámskou. Dráha 2000 m. (ku kil. kam. 60.—). Přítupna všem člen-kám. Vklad 6 korun. Prvnímu čestná cena, věnovaná příznivkyněmi klubu a stříbrný slacový odznak; druhému a třetímu skvostné odznaky. IV. Jízda star-ších pánů. Dráha 2000 m. (ku kil. kam. 60.6). Přítupna pouze pánům od 35 let počínaje. Vklad 3 koruny. Prvnímu čestná cena, věnovaná starostou klubu a stříbrný slacový odznak klubovní; druhému a třetímu čestné odznaky klubovní. V. Jízda o přebor-nictví klubu. Dráha 4000 m. (ku kil. kam. 68.6 u hofějí hřevny). Přítupna všem členům. Vklad 6 korun. Prvnímu čestný pohár, věnovaný protektorům klubu panem Hugonem Píschou, majitelem velkostá-ku ve Správciolech, zároveň titul: „Přeborník klubu českých velocipedistů v Hradci Králové z roku 1896“ a skvostný odznak slacový. Druhému a třetímu čestné

obchodní obchůdky. On vždy státní s občanskou, zastupující praporem, na přímě státní vyhlášen. O 6 hodin odpovídá koncert v lesní zahrádce pana Alžbě Dvořákova. Vstupné: osoba 20 kr., rodina 40 kr., cyklisté v kroji 10 kr. O půl 9 hodin večerní výstava v síle. Vstupné 50 kr., členové církve 30 kr. Zaslavnostního osvětlení zahrady lampy, bengalský ohni, fukáky, svíčky, oděvy, a bude rozložení oza vltahm. Za naplnivého počtu po ukončení závodů v síle koncert, rozložení oza a večer vltahm.

Obecní zastupitelstvo v Hradci Král. konalo dne 19. t. m. dop. krátkou mimořádnou schůzi, již bylo přítomno 23 členů. Starosta dr. Ulrich podal správu o stavbě budovy pro vyšší obchodní školu; kuratorium školy obstará státní budovu dle plánu pp. Běma a Gessera nákladem rozpočtím na 84.737 sl. K návrhu městské rady schvaluje se plány a rozpočty bez debaty. Dle návrhu musejního odboru a městské rady byli pak do kuratoria průmyslového musea stoloeni aklamati pp. Fed. Pasovsek, prof. Mühlbauer, prof. Beránek, fed. Hanžl, B. E. Tolman, MUDr. Klampa, ud. Ryba, prof. Stránský, fed. Vávra, Magr. dr. Alois Frydek, dr. Heller, tov. Šulo. Na doplnění průmyslového musea státním kursem kreslířského a j. povolen mimořádný příspěvek 800 sl. Posléze zvolen národním odstupem p. Pajkra na děkanstvo v zastavárně 16 hlasy p. J. Řezáč s Prahy (p. J. Petříček s Hradce obdržel 4 hlasy); při tom odhlášen byl zastavárněskému odboru návrh, aby se svěřilo služné úředníka zastavárny p. J. Dvořákovi.

Koncert ve prospěch Ústřední matice školní pořádá pěvecký spolek „Slavjan“ v sobotu, dne 27. t. m. večer v městském divadle. V neděli, dne 28. t. m. pořádá se národní pouť „na stělnici“.

Národní závody pořádá Český klub velocipedistů v Pardubicích dne 28. června (v pádu nepřiměřené počasí 29. června) na první české vlastní závodní dráze. Dráha 400 metrů. Záčátek ve 2 hod. odp. Na programu je: 1. Jízda s náhazovci, 3000 mt., 2. Jízda juniorů, 2000 mt., 3. Jízda o pátovni senu J. J. knížete Rudolfa s Lichtensteinu, 1000 mt., 4. Jízda dam, 1 angli. míle (1609 mt.), 5. Jízda tříkilometrová, 6. Jízda starších, přistupna všem amat. cykl. národnosti slovenské nejmenší 40 roků starým, dráha 2000 mt., 7. Jízda vyrovnávací pro všechny druhy jednosadlových strojů, 2000 mt. Večer před závody přelaská schůze v restauraci městské radnice. Na závodě jakož i večer na „Vasolce“ při rozdávování oza koncertuje vojenská hudba osobním řízením kapelníka p. Matyá.

Društvo na mužstkování ovoc v Hradci Králové přivádí mužstkování město července své výrobky do obchodu s to hlavně: 1. vinný ocet ovocný, který jakostí svojí předčí veškeré octy, již se v domácnostech užívá, hlavně jemnou chutí a příjemnou kyselostí. Zvláště upomínáme p. T. pány odhánělate na to, že ocet tento chová velikou část kyselin ovocných, které jak známo velice blahodárně působí na veškeré nástroje sadivací. 2. Slivovici, při její výrobě ubáno bylo hlavně kvašení na zátku kvasnou, čímž veškerých vedlejších nepřijemných příměsí zbavena jest; zároveň důležno podotknouti, že slivovice ta jest čistý destilát ovocný a ručí se za čistotu a neporušenost její. Závod tento přichází na veřejnost s výrobky nezávislými a má na mysli pouze a jediné prospěti námům hospodářským vůbec a tudíž doufá, že výrobky jeho nebudou chyběti v žádné domácnosti.

Komité pro udržování pomníků na bojišti královohradeckém pořádá v pátek, dne 8. července slavnost vltění a paměti za hrdinky padlé vojny roku 1866. Pořádek: V 8.53 hod. dopol.: Uvltání církve hostů a korporací na stanici Sadová-Dobalce c. k. priv. českých obchodních dráh. V 9 hod. dopol.: Pochod k mauzeolu v Lipy. V 10 hod. dopol.: Zádání polní mše svatá v mauzeolu. V 10 a půl hod. dop.: Pochod přes Lipy a Oltovce do Sviba (hláspadání vchod). V 11 hod. dop.: Proslov, pověření nového pomníku r. 1866. padlých vojny 8. prapore polních myslivců ve Sviba. Ve 12 hod. dop.: Návltava bojiště a vojenských hrobů. K návltě bojiště možno pouklt vlaků v 5.22 ráno s Ostromě do Sadové. V 7.50 ráno se Smítko do Sadové. V 8.03 ráno s Hradce Králové do Sadové.

Sjezd Jednoty spěváckých spolků českoslovanských do Hradce Králové na den 28 a 29. t. m. ustanovený, nebude se konati za příčinou neodkázavých překážek, pro něž bylo autae jej odvolati.

Vyšší obchodní škola v Hradci Králové akončuje první školní rok svého trvání. Letos zřizen byl ročník první, 15 zářím t. r. otevřea bude ročník druhý a postupně za rok ročník třetí. Žáků bylo letos 29, z nichž bylo s páté třídy gymnastijní nebo realné 5, se čtvrté třídy středních škol 17, s přípravy vyšší obchodní školy 1, se škol měšťanských 16; dva posluchači byli již v obchodní praxi. Sbor učitelů čítal mimo ředitele sedm profesorů. — Nový školní rok počne 16. zářím. Do prvního ročníku přijímají se žáci se čtvrté třídy škol středních bez zkoušky přijímací, rovněž žáci s přípravek vyšších obchodních škol; absolventi škol měšťanských, kteří mají dobrá vysvědčení, musí vykonati zkoušku přijímací. Pro žáky, kteří nemají dostatečného předěbného vltění, zřizena bude příprava. Do druhého ročníku přijímají se absolventi prvního ročníku obchodních akademí nebo vyšších obchodních škol. Školné čísl roční 80 sl., v příprave 50 sl. Přiblíží

žák se od 16. do 21. července a od 1. do 16. zář. Zkoušky přijímací konají se 16. července a 17. zář. Veškeré dotazy ředitelství ochotně zodpoví.

Oslovoční zítouška v hudební škole pana A. B. Pavla v Hradci Králové dne 17. června konaná měla celkem zase průběh velmi akvíf a podala opět děkna o zorném školování svých žáků. Program zkoušky byl velmi bohatý sestaven a vykazoval mnoho osmyf, žákův velmi měkkých klasických a moderních skladeb. Ačkoli krásné výhony všech chovanců čtená shromážděná posluchačstva nad očekávání uspokojily, přece zde zasluhuji úlohy jednotlivých pokročilých chovanců zvláště uznati. Na planě se vyznamenali chovanci: Sledy Marie Petrofova, Helena Čtvrtekova, Bělena Petrofova, Marie Paulsova, Bohumila Černá, Ottilie Čtvrtekova a Marie Klazarova; pak stud. Antonia Petrof, Jaroslav Černý, Jindřich Kulhavý, Václav Šimák, Rad. Gottlieb, Josef Novotný, Frt. Bařtípna a Ant. Frynta. Přední místo mezi houslisty zaujímá stud. Vladislav Pířek, který při svém genialním nadání „Spěhřv koncert na housle“ mistrně zahrál. Překvapující vltvy zvláště ukázal Ladislav Boubal, který v prvním roce svého školování dělá sklady prostřední třídky od majitele stavu s jomným oltm a bezvadně zahrál; při dalším pokřívém pletání mše se státi znamenitým houslistou. Také stud. Václav Šimák hrál. 1. hlas v houslovém kvartetu „Marcia“ od J. Haydna s velice pěkným úspěchem; velmi pěkně tento nástroj také ovládají sl. Marie Klazarova a stud. Jind. Kulhavý. Krásný hlas ve zpěvu ovládli pak sl. Bohumila Černá a malý Edgar Schindler. Stud. Jaroslav Novotný a Vilém Štamfest přednesli 2 sklady na cello s průvodem pianu velmi čistě a smile. Zvláště oblíben pak se státi také sborové přednesy (pro solonní orkestr) chovanců; proto také poserné posluchačstvo doprovázelo jednotlivé, veskrz velmi zdařilé výhony hudebním poteskem. Všeobecné uznání dobrých výkonů jest tedy nejkrásnější odměnou pro p. ředitele toho chvalně známého hudebního stavu.

Dary Rudolfinu. Jeho Milost, nejvyššího kní pas blakup Edeard Jan Nep. Brynych ráčil zaslati dobročinnému komitétu dan 10 sl. na oltění chudých chovanců stavu hudebního a sl. Aloise Brynychová k témuž účelu 2 sl.; nejvyšší 3 dobročinnové při prohlídce stavu darovali chovancům 2 sl. 50 kr. — Zaplat Běh!

Obobní. V ození zemského výboru dne 10. června t. r. konaném usneseno přeložiti s výředem schválení c. k. ministerstva orby ředitele hospodářské státní školy v Kuklenách, p. Jana Heinze, který prosám místo to byl zastával, definitivně na nové zřizovací státní škola hospodářskou v Opatně. Zároveň rozhodnuto na takto uprádné místo v Kuklenách vypsat konkurs vltěně do 10. července t. r.

Úmrtí. V pondělí, dne 22. t. m. večer zesnul v Hradci Kr. ve věku 57 let ochrnutím srdce sl. Marie Lhotáková. Tělesné potštátky zesnulé byly ve středu, dne 24. t. m. pochovány na hřbitově u sv. Jana na Kopečku.

Nedělní klid v advokátních kancelářích. Pře se nám se sděstavných krahů: Advokáti zdejší JUDH. J. Gsurba, Štěp. Fischer, K. Faltner, J. Ryba, Fr. Srdínko, Fr. Ulrich, Al. Zimmer a notář Ludvík Scheiner ohlašují svltátní svltátní, že od 28. června do 27. zář. zavedli ve svých kancelářích úplný klid nedělní a úřadování nebudou. Na vyhláše té pohltujeme šest jmen paná advokátů hradeckých. Nesnámý jsou nám přltiny, proč tito nejví účast v humaním jednání svých panů kolegů a nepokaytnou sobě, spolupracovníkům svým a pomocným silám jediného dne v týdnu k potřebnému oddechu a zotavení. Práce nedělní lze snadno nahraditi prací v dnech všedních. Každý člověk dopřese si nedělního klidu, proč nemohou mít klidu střízenci advokátské, již vůbec neutěšeni a nejmeně závidění postavení zaujímají? Domníváme se, že páni advokáti mohou býti spokojeni s vydělky svými za dnů všedních. Obecnostvo opatř si zajisté své záležitosti dne všedního. Tím větš a záslužnější jest obět, kterou přinesli svrchu uvedení pánové, kteří vsor překážkám jim kladeným, úplný klid nedělní v kancelářích svých zavedli a i vsor tu vzniklé soutěži nikdy zde nebyvalé, humaní jednání své veřejně oznamují. Zajisté krok ten dojde také vltěného uznání a hojně náhrady ve vspružené činnosti za dnů všedních.

Hospodářskou přednášku pořádala v neděli 21. června hospodářská a průmyslová jednota jičinská v Železnici. Od 21. do 23. června vltly po 4. hodině odpolní obdržely se mlákařský kurs v Cidlíně u Lomnice nad Popelkou. Přitom 22. t. m. přednášel vp. Fr. Puchmajer se Železnice o sáločné Raifaisenově.

Vycházka školní mládeže. Za přiměřeného počasí pořádají učitelé sborové v Úpici dne 27. t. m. vycházku s mládeží sobě svěřenou. Měšťanská škola chlapecká zároveň s nejvyšší třídou školy obecné do Náchoda, a odtad na rozhlednu na kopci Dobrošovském a potom do rodiště Jiráčkova, do Hronova. Divěl škola pak se žáky nejvyšších tříd touž dobou návltiví škály Aderspačské a Teplické. Pro žáky menší uspořádána bude společná slavnost na „Dlouhých náhonách“.

Peser při koupání jest třeba dávatí nejen vzhledem k smutným případům utonulých, které se u nás každoročně opakuji, ale je třeba dáti pozor i na žáty. Dne 18. t. m. koupalo se několik lidí na občaněské plořárně, mezi nimiž i studující J. P., který při strojení pak ašlehl, se zmizely mu s kapes vltvy, mezi tím, co byl ve vodě, stříbrné remontérky i se řetázkem.

Moderní služka. Dne 19. t. m. nastoupila M. Záhová a Beřkovic u Říčan do služby u p. C. sde.

Tři dni na to odtěl páni na procházku, zanechavše služku samotnou doma, která přltěstnosti poušila služku k útěku. Na památku vzala si s sebou druhé služce patřící nové botky, uzamkla byt a odtělila i s klíčem.

Zlodej na vyměření. Tak se tomu podobá v Náchodě aspoň u větší částky jich. Dle odp. N. L. se dne 6. t. m. hlásí se k české národnosti asi tři pětiny zdejších židů. Z těch však navltěruje zdejší obecnou školu chlapeckou jeden jediný chlapec advokáta dra. Brandejského. Naproti tomu vyznamenávají se neobyčejnou plodností zdejší němečtí židé. Ti mají se honosí se takovým počtem dětí školou povinných, že pro ně vydržují i ar. VOLLKSCHULE u třech třídách.

Zvláště si vyvolili si vltly u p. Beneše, hajného v Cidlíně u Lomnice nad Popelkou. Roj vltel vltel mu pod podlahu svltnice. Vltelky vltětají na pastvu všemi možnými skulinami, takže hajný ani ve svltnici přltbyvatí nemůže. Několik prken musí s podlahy odtrhnouti, aby sesnal, v kterých místech roj se nachází, a umístil nezvané hosta v slušný byt. Neběda. V minulých dnech večer šel si p. Radis v Dřelích u Jičína na patro koňám pro obrok. Zvláde se s ním prkno, padl na mlátičí stroj a smlil si ruku na dvou místech.

Z tiché domácnosti. Adolf Vltěk, pekař v Úpici, ač sám povahy mírné a dohrozděně, dostal na manželku ženu, která mu byla vltm, jenom na útěchou a podporou. Již dříve přltel k vlti ní k různým nepřijemnostem ano i do soudních zápletek. Posledně však chytla se i kofalky a pod vltvem této chopila se i — jak řáma dí — sekery, chltic tímto nástrojem muži svému manželkou lásku dáti na jevo. To však bylo muži dobráku přece jen moc. Sebrav co se sebrati dalo, opustil 18. t. m. domov, zaslav s Náchoda do Úpice dopis, v němž oznamuje, že se ubírá do Ameriky. Manželce své zanechal pět dětí, z nichž jeden 16 letý je blbý. Ubodáci!

Pytlák. Ke správě, kterou jsme přlteli předešle, sděluje se nám dodatečně, že p. J. Ponec, obch. s Bejřtš sám sice neprodával střešlenou srnku a srnce, že však se to stalo bez vědomí okr. výboru, následkem čehož přltosouza byla přltlučná pokuta. Pán Ponec má najatý revír od r. 1892—1899.

Zmizelý chlapec. Dne 26. dubna t. r. stratil se manželům Přegrovým s Hofic jejich 11 letý syn František Přegrov. Chlapec je na stáří své dosti velký, má hnědé vlasy a ředě oči. Odtěn byl červanovú šepid, hnědým kabátem a černými kalhotami. Týš utekl s domova před rokem, byl v Chrudimi vypátrán a domů dopravěn. Již tak dlouho a bez vltědelu pátrají nešťastní rodiče po zmizelém chlapci, jenž domů nalezene nebyl a neví se, jest-li zabltl a po svltě se toulá nebo někde o život přltel.

Místě svatby — pohřeb. Dne 20 t. m. slavití měl p. J. Sejnoha, magister farmacie a majitel materialního obchodu v Carv. Kosteckí svltí snátek. Ve čtvrtk před tím odebral se zdánlivě úplně zdráv do hostince, aby rozloučil se se slatou svobodou. V nejlepší náladě odebral se na lůžko, s něhož však nepovstál více. Ráno nalezene jako chladná mrtvola — osamělá mrtvice ukončila život, před samou branou ráje manželakého. Telegraficky přltvolaná nevěsta místo k oltáři, doprovodila snoubence svého na hřbitov.

Zlý hafan. V nové, živé ulici u bývalé pražské pevnostní brány potlouká se ohromný, slý pes. Obyvatelům této části naskytají se časté roštilující výjevy, jež pes ten působí. Ohrožuje nejen druhé psy, ale i kolemjdoucí chodce a již se stalo, že svými tesáky zahrzl se i člověku do těla. V nynější době kontamční byl viděn často i bez náhubku, ač i má-li tento (pouze kožený), jest přece každému nebezpečný. Bve se stále s cizími psy, kteří bysle pokousání, from bolesti až běda. Ať jest majetkem kohokoliv, jest v zájmu bezpečnosti, aby byl lépe střežen a nenlti to možné, ať je odstraněn.

Vystřídání ve vězení. Finančnímu dozorci Fr. Svobodovi, 33 roků starému s Něm. Lhoty u Přibrami znechutila se obtídná služba strážce pařerů v pohraničním městě Rokytnici. Zanechav jednoho dne představenému svému listek a aniš se s druhy osobně rozloučil, opustil stanoviště své a krádeľ do svltě. Rozhnutku k samovolnému odchodu měl prý z té příčiny, ješto byl ve vyšetřování pro vzdálení se bez omluvy po tři dny. Seznal na toulkách svých, že nelze člověku býti stále tak samotnému, zatožil a rosteakněn dopsal své milé do Chrudimi, Anně Bartuškové ze Žamberka, že se v Týništi sejdu. Milující srdce se skutečně sešla, avšak Aninka rázem schladla, když nalezla miláčka svého různými požitky zmofeného. Odebrala se do Trebochovic a odtud ku Hradci. Roztouněný milenec chvtál za ní. Došel sice do Hradce, jí však více nestihnul. Bolem stísněn svltl se prvému strážníkovi městskému, jehož potkal, že svou milou u mlýna týnišťského zardousil a dal se dovlti do zdejší věznic. Chladné zdívo žalární naň působilo záhy. Vzpamatoval se, pod jakým krovem to odpocívá, popírá vše a tvrdí, že mu to napadlo přemošenému trůnkem.

Přlt nejbližším perotním obdobím bude prodáván případ zjednané vraždy, které se dopustil čeledín Jan Hypius recte Marek se Suché dne 12. dubna t. r. v Lodíně na rolníku Františku Kuželovi. Před soud por. postavení budou též spoluvinníci na ohavném činu tomto, totiž vdova po zavražděném Frant. Kuželová a Jan Bednář, rolnický synek z Lodína. Zavedené oběhlté vyšetřování jest skončeno a oběhltoba státním návladnictvím zdejší na všechny účastníky podána.

Přltjetý strážvedomec. V neděli as o jedné hodině odpolní událo se na nádraží královohradeckém hrzné nešťastí. Mezi druhy svými oblíbený strojvedomec Kotouč s Nymburka šel po obědě v restaurace přes koleje, aby sobě neš odjede, odpocínu. Právě posunovány byly vozy. Voláno naň „pozor“ avšak již posdě. Byl zachycen vozem, grlan na peron a vltážen za nohu pod železná kola. Na třech místech bylo tělo jeho přlteto. Zůstal na místě mrtv. Těhož dne odpolně ještě přltela choť jeho s dcerou na místo nešťastí a druhého dne 22. t. m. s. navečer odvlezena mrtvola Kotouchova drahou do Nymburka, kde byl pohřben.

Vraždy po hospodské hádce. Za boršáho dne 8. června přišel do hostince Javůrkova v Jeníkověch a Třebechovic jistý Josef Vondráček ze Zdkru. Postavil lopatu, motyku a sekera, které s sebou nesl, do kouta a oddal se trauku. Popíjel státní lihoviny. Měl tím dostavilo se do hostince více hostů, a kterými se Vondráček nepohodl a započal s nimi hádku, která skončila pro něho osudně. Přítomní vrhli se na něho a stouklí jej tak, že sáhl do plotu vedle hostince ležeti bez vědomí. Po tom byl kýmí odnesen do chlva rolníka Vávry v Jeníkověch, kde do rána zemřel. Vyšetřování soudní je zavedeno. Ubodák byl surovci nbit a zohaven. Hlavními svědky ubiti jest školní mládež jeníkovická, která viděla a pomohla mnohé nemilodárné buřiči do Vondráčka. Pákný to příklad pro útlou mládež.

Vojenský sběh zlodějem. „Krásný ten život jest pro vojáky“, tak počíná jedna z písní, kterými si krátké dlouhé chvíle plny vzpomínek naší chabí jímá. Život ten neměl však žádných vrad pro Fr. Holuba, sloužícího u samé obrany v Jičíně. Dal pušku a šel na cestu. Početl návštěvou též svoji sestřenic Boženu Mrázovou a příbuzného Antonína Mráze, státnického dělníka v Třebechovicích. O 6. hodině ranní odebral se Mráz do dílny, kde pracoval a manželka zatím došla pro mléko ku snídani a Holuba v bytě ponechala, důvěřujíc mu jako svému příbuznému. Vlak důvěra byla šeredně sklamána. Když s mlékem přišla, svedl se Holub se slovy, že jde se projít městem a pak se přijde na snídání. Až vlak přijíždí do dne. Po odchodu jeho sponzorovala ráhy, že na obvyklém místě na sdi nevíš více hodinky se dvěma slatky a niklovým řetázkem, jež patřily muži. Odebrala se k němu a osámila ma, co se stalo. Mráz sice ihned spěchal na vojnu, avšak nestihl ho. Poslední se dověděl, že Holub jest stíhán jako vojenský sběh.

Dobruškařták. Jan Zadrobilek, šilety tulák s Pouchova, je proslulý hmaták. V umění jeho odborných znalostí naměřil mu již několikrát soud státní porci trestů. To mu však nepřekáží, aby prováděl své dlouhopřetřelké řemeslo dále. Na svých bludných cestách zavítal dne 5. t. m. Litic. Chalupník Frant. Bůcker v Liticích odešel na pole s manželkou svou a zanechal doma ku hlídání dvě malé děti. Rückrovi po návratu s pole sledali, že jim chybí na sdi visící stříbrné hodinky se řetázkem s přívěskem starým tolařem. Hodinkám chybělo sklo. Rückr osámil strátu tamnějšímu četnictvu, které zjistilo, že milovníkem stracených hodinek jest Zadrobilek s Pouchova, který se téhož dne po Liticích potloukal. Den po krádeži též objevil se Zadrobilek v Kašově a zde trublil Frant. Rückrovi ukázoval hodinky, které se se byly rolníku Rückrovi v Liticích stratily. Zadrobilek dopaden byl teprve ve Dvoře Kr. a zatčen.

Jarmarocká straka. Františka Hynková, 35 r stará dělnice, vdova v České Rybné rozená a nyní v Bohusově bydlící, byla na trhu výročním v Dobrušce. Po svém starém zvyku jala se rozháňeti po různých krámech prodávající; Hynková byla již dvakrát trestána pro krádež. Na trhu pořídala vše, nač přála. Při dopadení jejím hlásili se poškození a nalezli u ní bytí věci, jež vypočítávame k posouzení, co vše se jí hodilo. B. Ledecovi s Dobrušky vzala 16 metrů kašmírové látky, S. Munkovi 14 metrů látky, J. Hejnovi, obuvníku s Jaroměře šenák botky. Neznámým dosud majitelům ukradla mezi jiným dvě cihličky, tmavočervenou látku, atd. Hynková zatčena a dopravena do hradecké věznice a obžalována pro složit krádeže. Výroční trhy budou na čas odloženy bez její návštěvy, kterých prodávající nebudou ostatně postrádati.

Splášené koně. O výročním trhu splášli se koně povozníka Šmída na Malém náměstí a jenom lse děkovati duchapřítomnosti jmenovanému, že spěšně ještě v čas zadrhl a zadržal tak možnáma neštěstí. Koně porouchali pouze poněkud vůz.

Krádež šatů. V čase od 5.—21. června stratily se služe u p. F. v Komenácké třídě dvojce šaty, jež měla uloženy v uzamčené skříni na půdě. Šaty měly cenu přes 30 zl.

Úředník předěl mistr. Tulácké rodině Tomáš na Novém Hradci Králové věnuje police všemožnou pozornost a ne nadarmo. Předělel neděle zatčen byl starý Tomáš a ve středu nato nadějný jeho sotva 14. letý synek, jehož strážníci Žaloudek a Andr po delší honbě dopadli u Labáckého mostu. Nadějný tento kandidát donucovací pracovní dobýval se již několikrát na pldy různých domů, kde se i nechal po dva dny zavřít a vytkával příhodného okamžiku, kdy mohl by se s ukradenými tam věcmi vytrátit. Pro podobné kousky byl již vzduch svému mládí mnohokrát trestán. Nyní byl dodán k okresnímu soudu, kde se o dalším jeho zaměstnání rozhodne.

Pro veřejné násilí zatčen byl dne 18. t. m. Jan Kračík ze Sedlice a Libčan. Týž zmašlil jižté děvče z Lanžova.

Ohně. Dne 19. t. m. vypukl oheň u Jos. Matějovského v Sukoradech a Hořic a způsobil jmenovanému škody na 1000 zl. — Dne 30. t. m. hořelo u Ferd. Školníka v Obědovicích.

Z Dymekur. Jako v letech minulých tak i roku letošního konati se bude tak svaná „Dymekurák“ pouť do Staré Boleslavi. Pouť tato podnikne se letos dne 13. a 14. července zvláštním vlakem s Nymburka do Staré Boleslavi, kterýžto vlak s Nymburka se vypraví dne 12. července v 4 hod. 55 min. odpoledne. Zpět pojedeme opět zvláštním vlakem ze Staré Boleslavi dne 13. července o 3 hod. 55 min. odpoledne. Jistdní lístak po tanto zvláštní vlak s Nymburka do Staré Boleslavi a zpět stojí doplnou osobu ve II. tř. 1 zl. 30 kr., ve III. třídě 60 kr.; dtky od 4—10 roků platí polovici a za dtky do 4 let se neplatí. Poutníci s Dymekur a nejbližšího okolí vydají se částečně pěšky s Dymekuráckého chrámu Páně o 12. hodině polední do Nymburka a ostatní tam přijedou drahou obchodní, jež jistdně neanišuje. Všichni sejdeme se potom v Nymburce a odtud vlakem pojedeme do Staré Boleslavi. Lístky bude radno objednat u nádražní pokladny v Nymburce již 2. července tak,

aby se našly rozešly těm, kteří se u šaršho úřadu jala účastniti předpláti. Ku bonci předm P. T. dpp. duchovní správce, aby mál co nejdříve účastniti svoje laskavé osámili. Jan Nep. Pánek, duchovní správce v Dymekur.

Z Červ. Kestelce. Zdejší spolek voj. vysloužilců pořádá ve svátek sv. Petra a Pavla, dne 29. t. m. jubilejní slavnost ku vzpomínce a uctění třicetileté padlého vojína z r. 1866. Na programu jsou dopoledne sl. sázení bohoslužby, návštěva hřbitova, odpoledne společný výlet do městského lesa „Obětiny“.

Z Jičína. Dne 19. července v neděli ve 12 h. 18 minut v poledne, vyjede s Jičína zvláštní pouťní vlak přes Volubly a severozápadní nymburské nádraží (bez všeho přecházení) přímo do St. Boleslavi a vrátí se v pondělí, dne 20. července v 7 hodin večer zpět do Jičína. Lístky zakoupiti si možno jen do 16. července na děkanství v Jičíně. U pokladny nádražní liský prodávající nebudou. Cena 1 letku III. třídy: Z Jičína neb St. Místa 1 zl. 60 kr. — Z Němčovic neb Jičína 1 zl. 40 kr. Z Kopiclna neb Rožďalovic 1 zl. 30 kr. Kázati bude slovatný kasatel, vys. důst. pan kapovnik Frant. Kofán. — Poutníci ahožadí se před odchodem v kostele sv. Ignáce.

Z Libčam. Kdo jede drahou s Chlumce ku Kr. Hradci aneb opáčené, ohlíží-li se s okem vlaku ku severní straně mezi stanicemi Dobřenice a Prackácha, vidí romantickou krajinu v návrží; jsou to Libčany. Mnohého zajistě ta poloha zajmá, vždyť tolik stromův králí tuto údolí a starobylý kostelík hlásá památku tamních předků. Pevdálí skutečně vyhlíží Libčany překrásné. Předkové tamní chlubili se, když se někdo pozepstal na Libčany, byli na ně pyšní. Dneš poloha se sice nesměnila, však uvnitř smutně to dopadá. Všude za dob dnešních nějaký červík hlodá blaho občanů, ale právě v Libčanech to dostoupilo takového stupně, že utvořily se proti sobě dvě strany potírající se do krajnosti. Radikální strana stala se opovrženou pro obecní nepořádky, dostavil se výmínečný stav; dešlo ku rozpustění obecního zastupitelstva dne 15. května. Obec nyní řídí komise sestávající se tří občanů, kteří s neblahých poměrů mají vše do pořádku uvéstí. Málokdo by se propíjčil v tak rozháraných poměrech k této tak nevděčné práci, která má občanům pořádku milovným i líknavosti některých stejně vyhovět. Již několik let panuje napjetí přímo horečné a rozhodně je třeba, aby smířlivá nálada došla mocné podpory, jež zapotřebí toho, aby probuzen byl smysl ideální, neboť ovdum přecyněné nesnášlivosti nadále by neustálo bez náledek. Projevy anarchické, které se tam staly, jeví se jako důkaz nesmířlivosti. Stopu této slomylnosti ráma spravedlnost bez trestu nenechá. Jak se doslychá, stihá se soudně tato demonstrativní nálada. Ze bohužel to došlo tak daleko, vinna je stará líknavost a neovroast na Libčanech již několikrát trestaná. Jest zajistě dnes zapotřebí, by kompromisem se seřídila dobrá věština, která bludným myšlenkám by otevřela správnou cestu k dobré pověsti obce a ke snášenlivosti všech. Občané, prohlédněte!

Z Kunětic. Od Pardubic asi pál hodiny cesty na sever leží ve farnosti Kunětické spojené osady Hradiště, a sice Hradiště staré čili české, a Hradiště nové čili německé. Staré Hradiště je osadou velmi dávnou, kdežto Hradiště nové povstalo za císaře Josefa II., který poplnil dvůr komorního panství Pardubického rozdělil mezi Saňky sem povoláné, od čehož i jméno: Německé Hradiště. Ve starém Hradišti jsou společné hroby padlých vojínů v šarvátkách tu v sedmileté válce svedených, a hroby ty sdbí velmi krásný, roku 1893 nové postavený sv. křís kamenný. V Novém Hradišti postavili si tamní obyvatelé roku 1806 pěkný s kamene pracovaný sv. křís uprostřed bývalého dvora, kterýžto sv. křís byl letos pěti místního faráře vkusně opraven. Obecní úřad Hradišský pořídil duchovní svou správu, aby v neděli, dne 14. června t. r. konala se v obci jejich slavnost, jednak k uctění památky těch sde pohřbených vojínů, jinak u obnoveného sv. křise, čemuž ochotné a s velkou radostí vyhověno. Za příznivé pohody vyšel o 4 hod. odpolední zminěné neděle od sv. křise v St. Hradišti tento průvod: Za kostelními korouhvemi šly dtky školy Ohrsánické; kam jsou Hradiště přikolony, se svými pány učiteli, pak následovala dorostlá mládež Hradišská, za kterou krácel chrámový kůr kunětický s hudbou, dlouhá řada drašiček pod vedením industriální učitelky s Ohrsánic, načež se ubíral kunětický farář, provázen sempanským vojtozním komisařem a velikým davem mužů a žen a bliska i z dálí, aby na erární silnici vedoucí k Pardubicům čekali vldp. děkana tamního, který se vsácnou ochotou této slavnosti účastniti se přialbil. Přibylí pan děkan byl tašem kapely hudební a promluvou jedné řákyně mile přivítán. Za zvuku písně Marianské šlo procesí zpět do Starého Hradiště ku sv. křisi nádherné vysdoběnému, kde teč slavnostemky procitnou vzpomnění místní farář sde padlých a pochovaných vojínů, vyzval přítomné ku lásce k vlasti, ku věrnosti sempanu, jemuž s přáním, aby dočekal se svého šolejšího jubilea panování, provolal třikrát slávu, což obecenstvem bylo hluché aklamováno, a zapáním rakouské národní hymny provázeno. Pak konány byly modlitby za zemřelé, při čemž vzpomenu to dobrodině sde postaveného sv. křise. Odtud hnul se za střelby s hmoždířá a svonění průvod ve vsoráem pořádku k obnovenému a vkusně okrášlenému sv. křisi do Nového Hradiště, kde kámal místní farář o lásce Ukřisovaného, jakou nám hlásá každý sv. křís, a o tom, že je katoliku sv. křís útěchou a posilou v životě i smrti. Před i po kášaní pěly dtky školy Ohrsánické pěkné chorály, pak následovaly litanie s případnými modlitbami, které konaly se i za dobrodině živé i zemřelé tohoto sv. křise. Po nich zapěl kůr chrámu P. kunětického za řízení pilného ředitele kura toho s právodem hudby velmi dojemně píseň: „Svatý křisi, tebe ctíme!“ a na to veskeré shromáždění nadšeně zazpívalo starobeský chorál „Svatý Václave“. Poděkovací řeč jedné šacky a páne děkanovy všem účastníkům skončila se tato slavnost, která zajistě utěšenou vzpomínku osadníkům Hradišským sanechala.

Z Bílého Újezda u Dobrušky. Dne 31. t. m. v neděli pořídaly dívky naší obce v hostinci paní

Bohové tmašni náhvu, která měla dvůřit pldík. Zmíněný hostinec hospodářské, osvětlí se hřbitovem a farním kostelem. Zajistě machyň uspištelnostem v hostinci jsou sváj pávod majetím byli jme nanci již vykoušeli, ale co však při této mence se dále, přestáhje již všechny mase akčnosti a veřejné pořádku. Sotva že ukončeny odpolední služby Boží a první noba vykročila s hostela, savněji otevřenými proti kostelu okny hlídali fanáři svoud naději vlastní obojše pohlaví k rozkošnému tanečku. Kdo by tak valdnmu pokušení mohl odolát? A proto tancilo se a pilo se; jelikož však mladá krev maého nesnese, tedy přebíralo se brzo i ade a náledek toho přebírání bylo kvašení v hlavě, jasyk se máli a ústa slolajná křičela, dávno sde nealyčané klení zaznívalo po celé vai, lidé se abhali i děti školní k tomuto odpornému divadlu přispěchaly, aby nějaký nátek a poučení pro život s toho měly. Křičelo se téměř do plánci, jak již na vemici při podobné příležitosti slavným srykem bývá. Hluší mohli spát a ti druzí mohli si udi sacet. Když se šlo od muziky, musilo se křičet znova, to se rozumí samo sebou, neboť čím kdo větší dělá rámma, tím více platí. Toť vše krásné! Těšme se však, jak k tomu přijdou ostatní pokojní občané, aby několik mladíků vdy takové uličnické kousky bez trestu prováděli? Těšme se dále, k čemu jest místní starosta, než aby adřoval v obci pořádek a staval se o křid, či nemá mti více váhy a rozhodnosti než-li alaměný panák v salí, kterého se ani zajíe nobojí? Konečně jsme toho náhledu, že hostinci takovému, kde hřbitov, kostel a škola pohromadě jsou, sádně povolení k tak ublížitým zábavám dávat by se nemělo. —

Z M. Štěpaně u Jilemnice. (Jednota Cyrillaká a Svato-Václavská. — Kaple s veřejné. — Onované 4 sv. křise). V utěšeném mlém Podkrkoně, kdež ta a tam duch pokrokatý a sv. náboženství nepřítelaký také činnosť svou rozhodně započítí se smatí, přece jen na svíce duch v pravdě křesťanský převládá, čehož důkazem jsou tak četné v jednotlivých osadách založené spolky katolické, s kterých jako s prvých tvrdí hájí se víra SvatoVáclavská, napadaná a tupená nepřítely, s kterých se pracuje neunnavně na obrození křesťanského ducha, obnově spořádaných poměrů společenských, vlasteneckých i státních. Mezi ty právě bojovníky ověry křesťanské, jimiž mládež na největších sájmeh svého lidstva, sluší zajmé i počítati naši osadu horskou, obec H. Štěpanickou. Zde dne 7. června 1896, odbyly se sntavující schůze nové založené jednoty Cyrillaké sv. Ludmily a jednoty rolnicko-řemeslnické sv. Václava kat. mužů a jiných v místnostech školních a povoláním okraeni školní rady v Jilemnici za přítomnosti 63 členů, aby provedeny byly volby představenstva výše jmenovaných spolků. Při zahájení schůze přivítal členy dp. Fr. Doma, místní farář, krátkou, vřelou řeč, v kteréž nutnost kat. jednot dokázal, přirovnáv Svato-Václavskou korunu Církví sv. katolické a jednotlivé její drahoukmy přirovnal jednotlivým katolickým spolkům. Pro přednáše vykonány byly volby výboru, který všemi hlasy přítomných členů byl zvolen. V 6 hodin konala Svato-Václavská jednota svou ustavující schůzi, v níž též jednoláse celý výbor byl zvolen. Po ukončených volbách všichni členové jednoty Cyrillaké i Svato-Václavské přítomní přijali tuto resoluci: „My všichni jako jeden poutý šik drátime a řadíme se k svému milovanému nejdš. biskupu Edvardu Janu slibující, že s ním vdy ve spojení na obhájení největších sájmů církve svaté, vlasti české a říše rakouské bojovati a pod praporem sv. křise na slepení poměrů společenských, mravních i státních přičinovati se budeme a zároveň a opovržením odsuzujeme všechny útoky činěné nespravedlivě našemu velikému biskupu ze strany pokrokatého-mašaké s tím přáním, aby s našich spolků katol. a s celé osady adresa důvěry Jeho Biskupské Milosti byla saalána.“ — Na konci schůze bylo provoláno třikrát sláva Jeho Veličenstva císaři a králi, sv. Otci Lvu XIII. a výtečnou bojovností, vlastností biskupu Edvardu Janu Brynychovi. — O duchu křesťanském v osadě naší svědčí dále čtyři obnovené sv. křise. Jeť byly nákladem některých zbožných osadníků a místního duchovního správce letošního roku vkusně obnoveny a poslácný a křesťo do všech stran světových hlásati mají pravdu tu vznešenou: „jme sde jedlé my rozhodní katolíci, kterými křís sv. jest největší chloubou a v křisi sv. naše jen útěcha a spása!“ Podobnými pomyšly sv. víry a radostné útěchy jsou v mlém našem Podkrkoně tři veřejné kaple, s kterých dvě nové byly postaveny a s dárků dobrodině zřizeny; jedna s nich však vně i zevně krásně upravena byla nákladem pana J. Knoblocha, obchodníka v Jilemnici. V Dolních Štěpanicích byla nákladem 780 al. kaplička ku ctí sv. Jana s Nepomuku postavena a dne 17. května t. r. za přítomnosti asi 1200 osadníků posvěcena a veřejnosti odevzdána. Celý náklad na tato kapli vyprosil nejvíce svými dopisy od dobrodině p. Jan Zabaty, mlynář v Dol Štěpanicích a t. č. okr. starosta Jilemnický, což zajistě k nemalé ctí mu slouží. Podobnou krásnou kapli má obec Mrklovská, na jejíž zřizení největší náklad dal samotý p. Vilibald Jeria, továrník ve Vrchlabí a drahoucenný obras sv. Vilibalda v ceně 2400 al. kapli též věnoval. O vedení stavby této kaple největší zásluhy si získal tamní starosta obce p. Josef Svět, který i albil, že letos se postaví, aby kaple byla posvěcena a veřejnosti odevzdána. Toto s veřejností sdělice, voláme všem osadníkům, kteří své náboženaké smýšlení vřele podporují, jakož všem členům kat. jednot, kteří za toto smýšlení boje nášeho se nehromí, voláme: „Báh šahaj činnosti Vaší!“ —

(Zasláno.)

Na počátku měsíce března t. r. dovelil jsem si některým dšst. farním úřadům a dšst. pp. spolebnatřím, najmé, kde sv. birmování letos se konalo, zaslati po několika exempl. svého spisku: „Poučení o sv. birmování“. Jelikož bych rád s bisk. knižtiskárnou účet vyrovnal, prosím tímto sdětilo o laskavé zapravení dotyčných exemplárů.

Karel Jánaky,
kaplan v Moravěch u Litomyšle.

Tržní správy.

V Hradci Králové, dne 20. června 1896. 1 k.
pšenice al. 5.30 al. 5.35, žito al. 5. — al. 5.35, ječmen
al. 4.30 al. 4.65, oves al. 3.20 al. 3.30, proso al. 0. —
al. 0. —, vřes al. 5.60 al. 0. —, hrášek al. 3.30 al. 0. —,
česka al. 0. — al. 0. —, jablek al. 9.00 al. —, hrušek
al. 8.50 al. 9. —, brambor al. 1.30 al. 2. —, jetele semínka
červeného al. — al. —, jetele semínka bílého 0. —,
jetele semínka rušého al. 0. —, al. 0.00, máku al. 18. —
al. 0. —, olejky al. 0.00, lněného semene al. 7.30, al. 8. —
100 kg. křídových ořech al. 5.50, 100 kg. pšeničných ořech
al. 5. —, 1 kg. másla čerstvého al. 0.90 al. 1.00, 1 kg.
másla převařeného 0.00 1 kg., sádla vepřového al. 0.80
1 kg. tvarohu 14 al. 16 kr., jedno vejce dva a půl kr.
1 kopa drobné zeleniny al. 0. — al. 0. —, 1 hek. cibule al.
0.00 al. 0.30 al. 0.50 — Na týždení a obilí tyh dne 6.
květa 1896 odbývaný, přivezano bylo hektolitrů pšenice 307
šl. 229, ječmene 11 oves 325, proso 0, vřes 0, hru-
ška —, česky —, jablek 16, hrupek 25, brambor 66, jetele se-
mínka 0.00, lněného semínka 4. —, olejky 0.00 máku 0. —
drobné zeleniny kop 0. — cibule 49 al. — pak vepř.
kud 24 rodevínat 465 kusů křídlové kusů —

V. J. Špalek

(dříve J. P. Krávis)

v Hradci Králové

doporučuje svůj

velkolepý výběr všech druhů

suken a podšívek

vlastní manipulace.

Látky na vesty vlastní výroby.

hedvábné, vlněné a saručené prací.

Ve velkém i v malém.

Při laskavé objednávce vzorků pro-
sím o udání druhu látek a přibližné
ceny.

2 truhlářské dělníky

přijme

KAREL NETUKA,

truhlář na Hlavním Předměstí

v Hradci Králové.

Dražba na sušičkování ovoce
v Hradci Králové

prodej ve svých místnostech v hradech pod
pokárnou

vinný ocet ovocný

a slivovici

v malém i ve velkém.

Žadejte vždy a vsude

slivovici a borovičku

jen od Army

M. Nesňal

v Uherském Brodu na Moravě.

Villa Klapkova

na Pražském Předměstí
u Hradce Králové

jest k pronajmutí.

Prodám

jednopatrový, právozáreční nájemní velký

HOSTINEC

s tvrdé hmoty na náměstí se nachází (kraj
Královéhradecký) s celým zařízením, eleg.
místnostmi, mnoha pokoji, velkým uzenářským za-
řízeným krámem, lednicí, sklepy, konárnou, velký
dvůr, ačky, velký taneční jedinec sál pro divadla
a schůze, pokoje pro cestující zařízené,
velké ačky — to vše za 15.000 zl. (k složení
700) zl.). Dám ten nese roční ústa 895 zl. r. d.
Dotaz na nájemní právo tohoto domu pod názvem
„Budoucnost.“

Vyznamenání stříbrnou medailí

Volebního duchovenstvu dovolují si
doporučiti svůj sklad a dílnu

KOSTELNÍCH PARAMENTŮ,

jako: kalichy, monstrance, kříže, kadi-
telnice, svícní, lustry kostelní křeslého
al. v cenách velice mírných.

Opravy, novu posacování a po-
stříbřování v ohni provádím se nejlevněji,
levně a pod zárukou.

Prose P. T. duchovenstva o volebním
příkazě a dává, znamenám se v této hluboké

Karel Zavadil.

pastí a slatník

v Chrudimě

Děkování a ověření, jich po ruce hojnost
mám, sádu na potěšení.

na výstavě v Hradci Králové 1894.

Vyhláška.

Cis. král. krajský soud v Hradci Králové
tímto na veřejnou záležitost dává, že se k žádosti
Adély Bassové, Arnoštky Goliathové, Otty Goliatha
jako opatrovníka choromyslného Adolfa Kalba a
Edvarda Oplátky, co otcovského opatrovníka nez.
Idy a Louisy Oplátkových, zároveň jako dědici po
Karolině Kalbové povoluje dobrovolný prodej prá-
vozárečného domu č. p. 182 v Hradci Králové
polovici do pozůstalosti Karoliny Kalbové a polo-
vici Adély Bassové, Arnoštky Goliathové, Adolfa
Kalbovi a nez. dětem Idě a Louise Oplátkovým
následujícího v ceně vyvolací 32.811 zl. a k výkonu
toho projeje ustanovuje se jediné stání na den

6. července 1896.

v 9 hodin dopoledne v kanceláři pana Dr. Lud-
víka Scheinera, c. k. notáře v Hradci Králové.

Do dražebních podmínek lze v této kanceláři
nahlednouti. Vadium obnáší 10 proc. vyvolací ceny.

Pod cenou vyvolací se dům ten neprodá a
ješto dražba jest dobrovolná, sátskou knihovnou
věřitelům jejich práva vyhrazena, ať se utrhá cokoli.

V Hradci Králové, dne 2. června 1896.

C. k. prezident:

Vondráček.

UMĚL.

ZA VOD

pozicovačský

JOSEFA KIESLICH

v Hradci Králové

u „černého koně“

odporuje se ku solidnímu provedení veškerých

prací kostelních,

zařizování a obnovení oltářů, kazatelů a t. d.

VELKÝ SKLAD

nejjemnějších obrazů, sradel, listů, křídla
a pod.

do oboru toho spadajících výrobků.

Největší výběr rámců všech druhů na obra-
zy, fotografie a t. d.

Práce velmi účinná v cenách mírných.

Vyznamenání na výstavě v Hradci Krá. r. 1894
stříbrnou medailí a diplomem.

Umělé zuby

podle nejnovějšího amerického způsobu vyrábím
a konám veškeré práce v obor ten spadající
přesně a solidně na základě dlouholetých zkušeností,
ruce za nejlepší obsluhu. Zaručuje ceny
nejlevnější a poroučejte se do zásobní přímé ctě-
ného obecnosti, znamenám se v hluboké úctě
oddaný

Josef Čáslavský,

zubní technik

Pražská ul. č. 77. v Hradci Krá.

Nový vynález!

Patentované, pérové

m a t r a c e

do postelí, trvanlivé soustavy vyrábí
a levně dodává

první umělecký, přím. závod truhlářský a řezbářský

J. A. Pešout v Golč. Jeníkově.

Při objednávkách stěží udati míru uvnitř
postele, začte obratem sdělí se cena, dle přání
také popis a nákres zdarma.

Kuratorium vyšší obchodní školy v Hradci
Králové vypisuje

KONKURS

na provedení stavby

nové budovy

vyšší obchodní školy

v Hradci Králové.

Rozpočtený náklad jest tento:

práce nájemnická a zednická	zl. 54561.40
práce kamenická	4751.64
práce sochařská	1189.86
práce tesařská	8848.84
práce pokrývačská	2117.42
práce klempířská	1878.46
práce truhlářská	4284.47
práce zámečnická	2742.18
práce natěračská	1993.49
práce sklenářská	1107.42
práce kamnářská	1828. —
práce různé	1908.35
práce malířské	715. —
upravení dvora	221.35
Souhrn	zl. 86.727.88

Práce tyto sadají se buď v celku nebo
jednotlivě.

Plány, rozpočty a podmínky lze prohlédnouti
v ředitelně vyšší obchodní školy v Hradci Krá.

Zapečetěné oferty podány buďte do 2. čer-
vence t. r. kuratoriu vyšší obchod. školy v Hradci
Králové (do rukou předsedy pana JUDra Frant.
Ulricha, purkmistra). Vadium obnos 5 ze sta,
přiloženo buďte zvlášť.

Z kuratoria vyšší obchod. školy v Hradci Krá.,

dne 21. června 1896.

Navštívenky

od 60 kr. výše

nabízí

Bisk. knihtiskárna

v Hradci Králové.

Ex offo

KŘESTNÍ LISTY

jsou na skladě v bisk.
tiskárně 40 kusů
(knihy) za 30 kr.

Stříbrná medaile Národní jednoty Severočeské. — Nejvyšší vyznamenání
zlaté záslužné medaile a korunou. — Čestný diplom.

Veškerá patentní mýdla

vyráběná ze všech možných i nemožných materiálů a téměř ve všech čis-
toplech doporučovaná — pomínou — až se lidé přesvědčí, že bylo a bude
nejlepším jedinec

pravé nefalšované mýdlo jádrové,

jež P. T. ct. obecnstvu vše doporučuje

Jindřich Jelínek,

mydlář v Hradci Králové.

Týž dovoluje si upozorniti na speciál novinku „**Jelínkové jádrové**
mýdlo neutrální“ doporučené pro jeho výtečné vlastnosti
celou řadou lékařů a specialistů v kožních nemocích.

Kus za 5 kr.

Hlavní sklad u Jindř. Jelínka v Hradci Králové č. 160., Malbáckých č. 3.
a 37., u p. Aloise Jelínka v Pardubicích a u Čenka Zimy v Kutné Hoře.

Telefonické spojení

Jan Horák,

vlastní výroba suken
v Rychnově n. Křákově

nabízí na dobujarnia letní
prave vlněné látky

na ceny mírné. Četné opětné objednávky,
sviště z kruhů vld. duchovenstva jsou milým
pro mne důkazem, že jsem hezu svému: „Po-
otivý sebe menší výdělek lepší je sebe vět-
šího nepoctivého.“ věren sůstal.

osmily na požádání franko.

Zásilky na dobírku,
vld. duchovenstva dle přání des dobírky.
Při hromadných objednávkách výhody
oo možno největší.

Četná doporučení kruhů vld. duchovenstva i P. T.
užitelstva k nakládání.

Těž na splátky a bez svýšení cen.

EDIKT.

Z rozkazu c. k. měst. deleg. soudu v Hradci
Králové ze dne 9. května 1896 č. 10131 bude se
k výkonu dobrovolné dražby týmž dekretem po-
volené doma č. p. 8 na Prašském Předměstí se
stavěbní parcelou čis. kat. 194, loukou čis. kat.
182 a zahradou čis. kat. 822 Adolfo Kalbovi, Adéle
Bassoové a Arnošče Goliatkové po jedné čtvrtině
a nezletilým Idě a Lujze Oplatkovým jednou čtv-
tinou náležejícího

ve středu dne 15. července 1896.

o 9. hodině dopolední v kanceláři podepsaného
c. k. notáře odbyvatí stání, při němž dům č. p. 8
na Prašském Předměstí s posomky za cenu 16739 sl.
72 kr. provolán a tomu, kdo nad ni nejvíce podá,
přiklepat bude.

Vadium, obnášející 10%, vyvolavací ceny,
musí býti složeno hotově nebo v papířárních
cených papířech nebo ve vkladních knížkách
některé rakouské spořitelny.

Prodávající spoluvlastníci jsou povinni va-
dium složit sprostěni.

Práv knihovních věřitelů se dražba tato ne-
dotýká, jsouc dobrovolnou.

V knihovní výřah a v dražební výminky
ohledně nezletilých Idy a Lujzy Oplatkových, de-
krety c. k. zemského soudu ve Vídni ze dne 10.
a 24. března 1896. č. 20503/31 a 26083/31 pak
ohledně choromyslného Adolfa Kalba dekrety c. k.
krájského soudu v Hradci Králové ze dne 5. a 12.
května 1896 č. 2742 a 3004 schválené lse v kan-
celáři podepsaného c. k. notáře zhlédnouti.

V Hradci Králové, dne 17. června 1896.

Dr. Ludvík Scheinzer,
c. k. notář
oo soudní komisař.

Vysvědčení na výstavě v Hradci Kr. r. 1894.
nejvyšší cenou: čestným diplomem a statuem me-
dalí a korunou. Ve Vysokém Mlýně bronzovou
medaili obchodní komory pražské.

DÁNA A SMLAD

veškerých výrobků klempířských

František Hlávka

v Hradci Králové

— velké náměstí —

Posuzuje čis. 18, 1894 se stu dřevěného
povelání na

práce instalaterské

k zafixování hromosvodů, plyno- a vodovodů,
jakož i všech patentních soustav a anglických
spřáhlovacích kioasů, želez, rozličných čerpadel
pivních tlakových atd.

Dále odporučuje svíj bojad zřezba i sklad
oboi hospodářských, dřevěných a žele-
zých reur.

Stavební práce

klempířské provádí se správně, hlečně se zárukou

—————

Kam půjdeme na výlet?

B. Do Týniště! Podíváme se tam na
výrobu koberec u Adolfa No-
votného.

A. Stojí to za to?

B. Ano! Viděti tam za 80.000 sl. hotových ko-
berců nejrozmantějších jakostí, cen, velikostí
a barev atd. od nejjemnějších do nejdrážších
a ten, kdo si aspoň za 10 sl. nakoupí,
dostane nahrazené jízdné drahou ve
třetí třídě na vzdálenost 30 km!

A. Jsou tam též zbytky k dostání?

B. Ovšem, velice mnoho a oo záclon, pokrývek atd.

A. Nuže já jedu s Vámi! Na zdar!

ANT. K. SMRČKA,

první řemeslník, katolický tondra

na sukna leceny a vlněné látky
v Humpolci.

Operuje pro jarní a letní oblecení
látky oblečkové, svrchníkové, bav-
lové, kostelní a basičské za cenou
tovární.

Vzorby na požádání zdarma a franko.

Do Hradce Králové a okolí.

KAREL SIGMUND,

diplom. mag. pharmac. a droguista
v Hradci Králové

doporučuje svou nově otevřenou, al. c. k. hejt. koncesovanou

chemickou laboratoř

ku zkoumání vody, mléka, másla, líhu, řepy, melasy, ječmene, sladu, moče,
umělých hnojiv atd. atd.

Jednoduché rozborý a analýzy jsou pro mé pp. zákučníky
zeleň bezplatné.

Nově též způsoby k použití jsou pro pány fotografy-
amateurské nové zařízené.

tmavé fotograf. komora,

Jež opatřena jest všemi i nejnovějšími fot. graf. pomůckami a přístroji. Dovo-
luji si sváti pp. amateurské, by si neobtěžovali vzorně její zařízením se-
prohlédnouti, rovněž tak máji všemi možnými fotograf. aparatury, příst-
roji, papíry a pomůckami hejt. zřezba i sklad a cenami
velmi levnými.

Apparáty též na splátky.

Tamtéž se přijímá dva praktikanti za velmi výhodných podmínek.

DÍKUVZDÁNÍ.

Bylšte dotkauti z dopáštění Božího rason bolestnou, strážou
svého jediného syna, milého

VÁCLAVA,

byli jsme též ode všech přátel, sousedů a milých známých potě-
šení upřímnou soustrastí ústně i písemně projevenou i účastí pře-
četnou při tom smutném průvodu k místu odpočinku. Zvláště
upřímně díky vzdáváme slov. pp. MUDrám, c. k. okr. fyzičce
Ratajovi, pp. městským lékařům, A. Novákovi v Hronově a J.
Kubovi v Dobrušce za bedlivé ošetřování po čas jeho nemoci, dp.
nášemu faráři Frant. Hrončovi za právěd a slova útěchy, slav.
sboru učitelakému v čele s p. řídícím B. Novákem, sl. jednotě
katolické „Václav“, která v plném počtu svého milého knihovníka
a soudruha doprovodila a v jeho poslední létko složila, sl. sboru
hasičskému, sl. představenstvu naší obce, ctěnému veliteli stanice
hřebčí zde V. Dostálovi, dp. evangelickému faráři Lad. Štrob-
chovi, ctěnému panu správci školy evangelické J. Samkovi, vůbec
všem milým přátelům, kteří z dál i z blízka přicházeli, pohřbu
se zúčastnili, milým soudruhům v Pánu zemřelého Václava Hla-
díkovi a Václ. Mackovi, všem našim sousedům a spřáobčanům
i známým jak katolickým tak evangelickým, kteří slovom i písemem
a účastí nás potěšili a tím bolest naší snížili, budíi na jejich
čest, soustrastí dík náš neupřímnější a srdečné

Zaplat Pán Bůh!

V BOHOSLAVICÍCH, dne 22. června 1896.

Redina Hynková.

Svíce kostelní

pravé voskové i polovoskové, pa-
schaly, trojhrany, grana, jakož i
nejjemnější druhy kadidla, dopo-
ručuje veledůstojným farním a
slavným patronátním úřadům,
rovněž i

P. T. páním obchodníkům v jakosti nej-
lepší a v cenách nejjemnějších.

Zároveň odporučím sváti do vědění
lamp 7 dnů hořící a všeobecně za nej-
lepší uznaná.

Josef Pilnáček

v Hradci Králové

Závod voskářský „u Albersů“ založen r. 1869.

Umělecký závod

pro
malbu
na skle

A. ŠKARDA,

Brno.

Speciální závod
pro malbu oken
chrámových.

Bedrně prvními
cenami vyznamen.

Vzorníky k na-
hlednutí freey.

Ceny mírné.

Brusinky

v nejjemnější rožnaté savařené

Skvělý soudeček

franko za zl. 2.75

zašle

J. Fáborský

v Týništi n. Orli.

OBNOVA

Číslo 68.

V Hradci Králové, dne 3. července 1896.

Ročník II.

Tímto číslem začíná druhé pololetí druhého ročníku „Obnovy“. Pp. odběratelé nechtě pamatují na včasné obnovení předplatného. Všecky příznivce „Obnovy“ prosíme, aby list náš všude doporučovali k odebrání.

„OBNOVA“

vychází každý pátek dopol. o 11. hod.

Vydavatelstvo:

Politické družstvo tiskové v Hradci Kr.

Všecké záslky, dopisy a předplatné adresujte pouze:

„Obnova“ v Hradci Král.

Předplatné:

Na celý rok . . . 4 zl.

na půl roku . . . 2 „

na čtvrt roku . . . 1 „

Jednotlivé číslo v místě 7 kr., poštou 8 kr.

Místnost redakce:

V Hradci Králové, Velké náměstí č. 34.

Ke dni 6. července.

Audiatu et altera pars.
(Budí slyšena i druhá strana.)

(1) Měh jsme v první a v druhé třídě gymnasia profesora opravdu otcevéského, který je ne-
šťál, ale i vychovával. Toho čen se musel každý

FEUILLETON.

Den 2. r. 1866.

(Ze života studentského.)

Prádniny! Jak kousané to slovo pro stu-
dijícího. Zvláště pro quintána, jenž vystudoval
petou třídu, poesii, a v duchu již již se vidí v šesté,
v rhetorice! V roku 1866 bylo tomu se mnou
jakk. Když v Jičíně nastaly prádniny — již byl
Prus v smol. Dostav vysvědčení pobyl jsem tu
jakk do 1. hod. odpolední v den sv. Petra a Pavla;
byl jsem svědkem vítězství našich předních stráž
u Kbelnic, a stál jsem se vída bojné státního
vojáka rukometního, že naši vítězí i v ten den.
Než ještě před bitvou u Jičína přehle mnoho
obyvatel z města; a jelikož i nejvýšší politický
hodnostník, u jehož syne jsem byl informátorem,
odjel, odebral jsem se do hor ku svým na prádn-
niny s počty propadavými. Jakobych tužil, že
za jeden den, než-li uplyne 24 hodin, mnoho, pře-
mnoho stvám.

Královým lipotatím, vedle Libanadu, otce
Valdice, Soběraze a Oupjence jistě se šle dobře.
Poté jsem na romantické oběh, na Veliš, Loreto,
Prachovské Skály, Greda, na Otčovku, Zebín, na
svatý Těbor s bohatstvím, a na Bradlec a Kumbur-
burk s hrady a troškami, poctive chodce každý.
Vedro s parno bylo velice. Právým dobrodružím
byla chůze kolem na Klepandě. Světační klid jevil
se vlny. Když pak přes Blžou bral jsem se
k Templi, potáh rachotití děla — nastala bitva u
Jičína. Běh buď s námi! Smělým sice štěstí
nepomáhá, ne šťastným; avšak není štěstí v moci
hlavě. Přes Rostoky, Martinice a Javorok dorazil
jsem v 6 hodin večer do svého rodiště; potěšiv
se s drabym roditi ihned jsem navštívil místního
vdp. ředite Františka Kováka, rodáka jičínského.
Když jsem s ním sdělil, že u Jičína vzplanul boj,
zval: O to ještě naši vítězí v tak přísnivě po-
sici? Vůle se to? Po vaí nejednou jde hlas: Pru-
šáci smutí; svěřili u Trutnova, a už od
Mladé Boleslavi se vchlábí octli se i v naší dčdině.

žák do divadla výluvně na určitý večer dovoliti.
Jeden ze spolužáků našich stal se téměř vášnivým
milovníkem divadla, a obodil se dovolovat každého
dne. Třetího dne ho však pan profesor již nedo-
volil, a čtvrtého dne ho s přísným hněvem s bytu
svého vyhnal. Než stalo se, že milý hoch přišel
pátého dne zase. Jakmile vstoupil do dveří, volal
pan profesor: „Už jsi tu zas? Nepůjdeš nikam.“
„Ale pane profesore“ . . . „Už jsem řekl.“ —
„Ale prosím, pane profesore“ — „Ale teď toho
mám dost, okamžitě jdi pryč.“ — Jaká pomoc,
musel aspoň na obodbu. Stavil se však v kuchyni
a pravil: Já nesu panu profesorovi od pana kate-
chety noviny a mám mu zase přinést jiné od pana
professora. Ale pan profesor mne vyhnal. —
Paní v kuchyni samostatná mu pravi: Ale to
jste měl pane student říci; jen tam jděte ještě
jednou.“ Pan student šel, ale sotva že ukázal
hlava ve dveřích, vykročil pan profesor ze so-
dadia a chystal se uťít rukou, kde nestála slova.
Ovšem, že hlava hochova ihned zase smizela. —
Co teď? — Nyní se té věci ujala paní z ku-
chyně; vzala noviny a vešla do pokoje. A co se
stalo? Ve dveřích se ukázal pan profesor po-
dávaje hochovi noviny pro pana katechetu a řekl:
No, děkuji ti T. . . le, děkuji ti — já myslím,
že chceš zase do divadla. S celou věcí se prý
pan profesor pochlubil panu katechetovi, a ten
mu řekl: Vidíte, jak je to dobře, že jste slyšel
ta „altera pars“ — tu druhou stranu.

Jak dobře by i za dnů našich učinil nejen
tak moudrý pan profesor neb doktor — nebyl by
právě snad jen pana Masaryka a dra. Horbena
— ale vůbec ten — jak se nyní říká — náš
národ a to obviňá v tom, co se týká mistra
Jana Husa.

Proč pravím — „jak se říká“ — náš národ?
Proto, že se stalo obyčejem, nazývat národem
těžba scházítku padesáti lidí s jedním „naděným“
ředitelkem někde v hostinci u modré pivočky.

A nežli jsme se nadáli, již bylo „u zámku“ 30
pruských hulánů, táhající do půl hodiny chleba,
pivo, oves, seno, slovem „requisici“. Za chvíli to
měli „v dolečkách“, kde se rozložili na poli
Petřkově. Příchod nepřítelů spůsobil postrach, a
když najednou vznikla pověst, že Prusáci i „mladé
lidi“ odvádějí, nastal útek do okolních hor a lesů,
až hrůza na to vzpomínati. Mně se utíkati ne-
chtělo! Sotva jsem domů přišel, už zas utíkati!
To by as bylo! A k tomu utíkati před Prusem,
a padnouti snad Prusům do rukou! Když pak
u našeho statku objevil se hulán nepřátelský a
ale láleřil, zvalal mne otce stranou, a řekl: Je
zle! Zachovej se útěkem!

Ale kam?

Vše co, milý otče? Dejte mi něco na cestu
do Prahy. Mám-li tam dodati 46 zl. 46 kr., jak
jsem v před třídě nashromádal a nastřádali pro nové
národní divadlo. Před zakončením školního roku
dne 22. června okázal jsem ty peníze spolužákům
a měl jsem je dodati do Prahy. Stalo se po mém
přání — a za chvíli leuči jsem se s domovem, snad
na vady. Divný to začátek prádnin! Domů při-
jiti, a v osm hodin večer s rodiči jiti na nedo-
brotěný výlet, to je moc!

Bud jak bud — měl určitý cíl, chutě do
Prahy. Rychle kráčím v před, či vlastně touté
cestou naspět, kterou jsem se prve k rodiči bral.
U točku a v penátek lese narazil jsem na uorch-
líky s rodilci; a když jsem jim vysvětlil, že
představenstvo vyvalo mladý lid k útěku, roz-
hodliv se s nimi kráčet jsem za temné noci až
do Rostok. V hostinci u Svoobodě zůstal jsem na
noc — jen celý unaven; přec však již ve tři ho-
diny byl jsem probuzen a k další cestě vysván,
že prý Prus co nevidět i zde bude. Peníze přes
noc schované ihned mi hostinský vydal, aniž čeho
za nocleh přijal. „Za takový nocleh prý by spíše
Prus měl platit!“ Zaplat vám to tedy Bůh — a
už jsem byl na dalším postupu, či couvání. Prošel
jsem Templi, Blžou a vedle Nové Vsi kráčím ku
Klepandě; dušení děl od Králové Dvora věstilo
novou bitvu. Jak se naši u Jičína donadli? Bylo
už 30. června v sobotu ráno, a ještě jsem nic

I v otázce Husově je tu ještě — odpočítáme-li
bezkou sumičku — v té věci nevědomec
hlavně s hospod — „altera pars“. Jeon to ka-
toličtí učenci a jimi poněmli svědomělí katolici.

Avšak této altera pars nevede se dosud, jako
té paní v našem příkladě; nýbrž jako tomu stu-
dentovi. Jak se ukáže, spustí jistě doktoři, pastoři,
redaktoři podobně jako ten pan professor: Jdi
mi pryč. — A když katolíci řeknou: „Ale páni
. . .“ Už jsem řekl. — „Ale páni . . .“ Ale teď
toho mám dost.“ Hněv páni je pobouřeu, nastane
hluk po národě, jako když venkovská muzika vy-
hrává před svátkem neb vítá první máj. V předu
hojnost klučinů, za nimi pikola a klarinety, pak
jindy jen o pohřebch truchlící „waldhorny“, s nimi
trubky, v zadu bass plechový, a na konci buben
a talíře. A za tím vším v potu tváří cválají do-
spělí, často i starci, ač mají co dělat, aby té mu-
sice stačili.

Pomysleme si, že to zastaveníčko je ztro-
pená kocovina a máme to, co se nyní děje našim
učeným a statečným obráncům pravdy dějepiscům.
Spíjí jejich téměř nikdo nečetl, o spíacích Huso-
vých se přemnohým rovněž ani nezadalo, ale po-
stačí jen nějaký klarinet, — český stěbenec —
v podobě předměstského neb venkovského listku
— k tomu se přidá sentimentálně truchlící „wald-
horna“ listku našich evangeliků, na to následuje
bass jistého českého velkého listu. Do toho vhodí
buben a talíře nějaké schůze neb kumpánů
v krčmě — a vše je hotovo. V předu běží kluci
a v zadu se namáhá i starší část národa — a je
to hlučná. Loučové, Bryněbové, Králové jsou
na padrt rozbiti, a nad slunce jasněji je dokázáno,
že — řádí v národě našem nevědomec most
spojená se sleponou vášní.

Alle my, ta die domněnka slabší „altera pars“,
jme tu přece, a neustaneme psáním profesorům
i „národu“ volati: Audiatu et altera pars —
Budí slyšena i druhá strana. Neprástaneme vo-

nevěděl. Jdu od Klepandy vedle zřícenin Bradce
do Oupjence, když tu za sebou slyším hrmotná
slova: Chyťte ho! To je vysvědač! Dráče ho!
Včera odpoledne tu šel, a nyní tak časně už zas
tady je! A nežli jsem se nadál, koho tím po-
nocný mluví, již se mne chopilo více pravic, a
bušili do mne volající: „My ti dáme, pruský špe-
houne!“ Žádný špehoune nejsem — a prusákým
nejméně. Jsem a budu do smrti poctivý Čech;
z Krkonoš pocházím a jsem jičínský gymnasista.
Tuhle na blízku je hospoda, kdež po pět let
s jinými studujícími jsem se stavěl na posilňnou,
když bylo pětky jiti na svátky a prádniny, i
zpět. To by mohl každý snadno říci, zvolal první
pochop; nevěřte mu! Hajdy k představenému.
Zatím však hospodský sám, slyše hluk na blízku,
se objevil, a výpověď mou potvrdil; když pak
jsem s kapsy vytáhl „vysvědčení gymnasialní“,
hnad mne propustili, prosíce za odpoutění, že
mne ublížili. Tak vída, jak se může člověk myliti:
byla celá výmluva a omluva. Zaplat Pán Bůh,
že to běže nedopadla, myslil jsem si v duchu
já, a vída, k čemu je dobré, někdy na cestě o
hospodu zavádí!

Po tom dobrodružství v dobré náladě kráčím
k Soběrazi a ke Kartouzům. Bylo přetrásné jitro.
Krásný blud jest na ten Boží svět, tanulo mi na
mysli. Zazvíť mi ty slunko zlaté na poslední
s vlastní krok — naše zamilovaná pteň student-
ská vítala mi v hlavě! Ale, ale, ale! Vencálku,
Šejkoro, kam pak tak rychle? To je pěkný let,
na voze krávkami taženém! V Želznici není
bezpečno, vece nyní už s spoliatk Václav Sýkora,
a proto v útěku hledám se svými spásu. S Bohem
Na shledanou, dáň Pán Bůh! Jsi na tom přec
líc než já. Váš je hnedle celé hnízdečko — já sám!
Ti Prazi nám zahráli! Víude zmatek! Bože, co to?
Před tržnicí kartouzskou pole daleko široko po-
pána rozježděna, a s věže Valdické vlaje bílý prapor.
A místo vojska jsou jenom hlídači na stráž. Od
hlídače na rohu teprv jsem zvíděl, o nešťastné
bitvě u Jičína a o drancování města. Chťel jsem
přes Jičín do Prahy; tu však uznal jsem za
dobré Jičínu se vyhnouti, a dostati se do Dvora

lati: Tak přece vezměte aspoň do ruky spisy strany druhé, čtete, čtete, — ale nejen venkovské listy, ale spisy na základě pilných studií sepsané, s nichž poznáte, že vášně a povrchním vědeckým byla vždy sáhla pravdy v myslích jednotlivců, ale i celých národů.

A tato poslední věta naše jest obzvlášť to, co za látku přemýšlení ke dni 6. července podáváme všem lidem dobré vůle.

Nevěra.

(8.) Jako rakovina zhoubná, tak rozšířila se za našich dnů nevěra ve společnosti lidské. Nevěra jest zřídlem, s něhož prýští věšina těch strastí a béd, jimiž stále nyní ohrožena jest společnost lidská. Nejlépe míněné pokusy k odstranění těchto béd nesetkávají se s výsledkem, poněvadž nehledí se na kořen zla. Víra jediné může zachrániti nás.

Goethe, jehož přece nebude nikdo z klerikalismu podezírat, napsal: „Jediným a téměř výhradným themelem dějin lidstva, jemuž všechna ostatní jsou podřízena, jest zápas víry s nevěrou. Všecky doby dějinné, v nichž panovala víra, jsou povznášející a plodné pro současníky i pro potomky. Naproti tomu všechny doby, v nichž nevěra smutného dobyla vítězství, i když na chvíli klamným zaskřily leskem, mizí bez užtku pro potomstvo.“

A v boji proti náboženství, proti víře, sotva které století tak daleko se pustilo, jako naše. Otázka víry, náboženství, souvisí u každého velmi těsně s vírou v nesmrtnost. Kdo nemá přesvědčení pevné o nesmrtnosti duše, ten také nemůže mít víry a náboženství vůbec. Jest-li však člověk nesmrtným, a očekává-li jej po smrti buďto věčná odměna nebo věčný trest, pak musí nutně, jsa bytostí rozumnou, a věcí, která má účinky tak dalekosáhlé, následky věčné, jednati velmi vážně, musí náboženství, musí víru mít.

Poněvadž mnozí vedou a chtějí vésti život špatný, se zásadami víry se nesrovnávající, snaží se zásady svého smýšlení upravit podle svého života. Když pak víra nepravosti člověka takového kárá, snadno stane se z něho nepřítel víry. Chápe se pak nevěry, ta jest mu vítanou, aby tak vlastně své nepravosti omluvil a obecnou škazu mravů jaksi za čestnou prohlásil. Obyčejně se srdce člověka, hovičho neřízeným náruživostem, stoupá zkáza do hlavy. Jemuž zloba může prohlásovati úplné zničení po smrti za něco žádoucího. V životě lidském obyčejně se špatné praxe vyvíjí se teprv špatná theorie. Zřídka rozum káží srdce, často ale svrhle srdce zkazí rozum. Když vede někdo život nemravný, učení víry se protiví, tu bývá u něho k nevěře snadný krok. Snadno se dáme pohnouti, bychom uvěřili tomu, co si přejeme. Vede-li člověk takový život, jaký před Bohem by ospravedlniti nemohl, tu snadno vzniká v něm přání, aby Boha nebylo, poněvadž by se Ho musil jako Soudce spravedlivého báti. Mnozí

jsou ochotni popíráti nesmrtnost duše, poněvadž nechťají nic slyšeti o odplatě a trestu po smrti, aby jim bázeň před tresty věčnými nepřekážela v hříchu a je nelekala.

Nic tak víra nezlí a neopovhuje jako moralita, mravní život dle víry; tím víra více se upovídá nežli rozumováním a důkazy. Víra a život mravní vzájemně se podmiňují a udržují. Mravy čisté vedou ku pravému poznání. Vidí-li člověk, že jest mu náboženství ku prospěchu, snadno o jeho pravosti dá se přesvědčiti. Pokoj a štěstí, jakého požívá, když dle víry jest živ, a blaženost, které po smrti získati doufá, snadno jej pohnou, by učení víry schválil. Proto člověk klonící se k nevěře, místo, aby se bezbožnými myšlenkami mučil, lépe učiní, když počne napravovati mravy své, tak dříve dospěje ku pokoji a přesvědčení než cestou mudrování.

Zkušenost často nás učí, že bohatí nevěře a lhotejnosti propadají, kdežto chudí víry se drží a povinnosti náboženské plní. Jest to smutné, ale snadno vysvětlitelné. Bohatí má prostředků hojnost hovíti svým náruživostem, oddává se rozkoším, smýšlí proto tělesně, a žádostivost, již tak těžce srdce lidské odolává, když má prostředky k jejímu ukojení, pučí jej k životu, jenž víře jest na odpor. Koná všelicos, co víru zapovídá, zanedbává snadno povinnosti, které víra ukládá. Tak stávají se mu náboženství a svědomí, jež mu stále jeho hříchy a povinnosti připomínají, obtížnými karately, rád by se jich zbavil. Tak stává se lhotejným ve věcech víry, připoutává srdce své ku statkům tohoto světa, tone v jeho podítech, kdežto chudí, jehož statky vezdejší nepoutají k tomuto světu, jenž si mnoho, téměř vše odepřiti musí, hledá útěchu v náboženství, a těší se naději v blaženost života věčného.

Každé doby byli lidé, kteří v životě svém nevěřili se svým přesvědčením a svědomím, ale dle jiných vědecky. Taci stydí se mluviti a jednati dle svého smýšlení. Žalostná a neohodná slabost. Weber, německý básník, smýšlení rozhodně katolického o nich dí:

„So ist die tolle Welt! Sie lässt vom leeren Schwärzer sich den Glauben, Ihr bestes, schönstes Kleinod rauben.“

Ba pravdu má básník. Tak pošetilý jest ten svět, že o nejdražší poklad svůj, víru, dá se od leccakého mluvky oloupiti. Mnozí ohlížejí se na tu jině, co oni tomu řeknou, poukazují na ty bohatší a mocnější pány tohoto světa a řídí se podle nich.

Pěkné slovo „svobodomyšlen“ může býti často pro mnohého název trpce ironický. Máže hroznější břímě tížiti člověka, máže větší nejistota ducha jeho zatemňovati, než-li je neznalost principu a cíle jeho života? Máže-li co větší malomyslnost ano i zoufalost způsobiti, než ta falešná myšlenka, že po dokonání tohoto bídného života, že po smrti jest všemu konec? Bolesti naplňuje nás myšlenka, že jsou lidé, kteří raději sami anižují sebe a staví se na stejný stupeň se zvířaty, než aby se radovali ze své důstojnosti a svých vyšších schopností; že jsou lidé, kteří proti lepšímu

sově ho ohledali, ale ani rány na něm nenašli. Konečně se ze mdlob probudil nešťastník a vzkřikl: Pro Krista Pána, já mám kulku v hlavě! Stráží majíc ho za výzvědu zajala ho, a za špitálem chtěla ho ztrestati. Nebýti tehdejšího faráře, který se statečně ujal svého kostelníka, nebylo ho více mezi živými. Dlouho si to však nedal vymluviti, že nemá kulku v hlavě. Cestou domů stále opětoval: Mám kulku v hlavě! Jistě mu zrovna vedle hlavy ficela! Všichni se smáli, ač ubožákovi do smíchu nebylo! Naposledy se ale přece zasmál: Nu, jen když mne ta zpropadená kulka nešlehl! Snad se také nyní tomu zasměje! Smutný duch suší kosti! Chceš-li moudrým mužem slouiti, dej řečem někdy mimo se plouti! Každého člověka potkati může, co jiného potkalo!

Vzpomínky na Iku.

Sděluje F. R.

Kolumbové družině nemohlo slaději zníti ze stožárového koše toužebně očekávané slovo „Země“, tak jako mně po celodenní cestě chorvatským Krasem v tropickém téměř vedru zavznělo slovo „Moře.“ Na vnitrozemského člověka, jenž zná moře jen ze školní mapy aneb z básnické líčny, působí skutečné moře mocným dojmem. Vychopil jsem se vzdor umrtvujícímu vedru, přiskočil k oknu a ze závratné výše 1000 m. zírám v mocném pohnutí na širé zrcadlo Quarnera, jež nečetnými záhyby vnáší na východním břehu svého do mocné hráze horských velikánů.

Abych nebyl jiným z odborných turistů, napsal jsem si hnedle do cestovního denníku velvýznamnou tuto životní událost, lekníčkou poznámkou „U stanice Plase dne 29./95. moře o pól 6. hod odp.“ Ostatně nebudil jsem svým zápletem pro slanou vodu žádné zvláštní pozornosti, neboť i druzí apoluceující kochali se pohledem na velebné toto divadlo, vždyť i černooká Chorvatka přerušila na okamžik mocný proud své výmluvnosti, jakkoliv po celou cestu viděl jsem v ní při její neuváženosti v hovoru polance, jež provozuje v parlamentě „obstrukci.“

Přesvědčení všeho lidstva popírají jezonost Boží a nesmrtnost duše a chtějí všechny naděje své postaviti na základ té klamné myšlenky, že po smrti své klesnou v temnotu věčné noci. Co zbude z té důstojnosti a vznešenosti člověka, když vada se předností své nejkrásnější, totiž nesmrtnosti? A ještě bývá toto nesmyslné počínání volebno madonými slovy a říká se tomu věčné „šťastí prava víry!“ Zdaž lidé tací nehanobí důstojnost lidskou? Což člověk, který má víru, který má pevné přesvědčení, že jest bytostí nejvyšší, že jest Bůh, jenž všechno stvořil, a všech tvorů jest cílem, že duše jeho toho Boha jest obrazem a že s ním děastetství míti bude v božské jeho nesmrtnosti, což člověk takový strácí tím svou svobodu, vstet i sílu ducha? Rozum tím se neseštuje, když před zjevením Božím se sklaní, ale spíše se tím povznesá, třibí a před bludem chrání.

Za naší doby myslí mnohý „učemec“, že tím vzdělanost tříbí, když ku svému, bedlivě poslou chajleimu žaku volá: „Skloň své oko k zemi, jai prach a hmota, jako ta sem, pozoruj opice, jsou to tvoji přibuzní, ano tvoji předkové, ty jai jen zvlášť, trochu vyvinutější drah jejich vysokého rodu!“

V pravdě vznešený rodokmen svobodných myslitelů! Máme ku šlechtě všechnu úctu, ale vzdáváme se té veliké cti, aby rodokmen náš tak daleko byl veden, my se honosíme, že jsme dítčami Božími a nikoliv dítčami opic.

Následky nevěry pro společnost lidskou v pravdě hroznými jsou. Pravili jsme, že nevěra jest rakovina zhoubná, na níž stáhnou národové. Nevěra jest tím pramenem sociální bíd, která ohrožuje nynější společnost lidskou a proti ní, zdá se mnohým, že není léku. Pronikne-li nevěra ještě hlouběji a šíře v nejnižší vrstvy národů, — a zdá se, že již proniká nemálo, — pak jdeme vlechni vstříc hrozným dnům. Společnost samých nevěřů nemůže se udržeti, musí propadouti vzájemnému zničení.

Když v pohanském Římě sanikla víra v bohy, matitely slého, zřítne tam Maria a Sulla, brodí se v krvi spolubojáky a císaře Nerona, jak s chladnou myslí dává rozkazy ku zavraždění vlastní matky. Krvežíznivý tyran, který v Boha nevěřil, — a tyranem takovým býti může nejen jednotlivec ale i parlament a lid, — obětuje vše, co stojí v cestě jeho vášni.

Ve Francii ku konci minulého století „emadili“ Boha, zavřeli chrámy, kašali povraždili na tisíc a postavili rozum, osobnost, nestydatou děvku na oltář, a jí se klaněli. A hle, jeden revoluční „velikán“ poráel drubého a quillotina pracovala bez přestání. Zafřivě řřil se víry shavený národ po všech zemích ostatní Evropy a všude loupil V několika letech na osm milionů mrtvél kryle francouzská bojště.

A kdy že v Německu i jiné a pohrdáním šlapalo se po všem historickém právu, kdy bylo zřiti takové pohrdání důstojnosti lidské? Kdy rozšířila se nemravnost tolik, jako v těch dobách a v těch kruzích, kdy se stránila víra? Odpověď snadno, neb doba ta jest nám velmi blízká.

Z horského hřbetu Krasu, jehož holé boky porostly jsou jen sporyou travou a mechem, řřil se vlak Záhrěbské dráhy šileným letem četnými tunely, galeriemi a náspy do Rjcky ku mořskému břehu. Jízda tato skýtá tolik rozmanitých pohledů na mořský břeh a vyžaduje tolik zajímavých předmětů moderní techniky, že předčí široko daleko proslavený Semerinsk, ano i divukrásnou dráhu Arlsberskou.

Po nočním letu, při němž již pouhá vspomínka na možné uvolnění strojové brady mohla by přivoditi cestujícímu smrt, zarážili jsme v Rjece nedaleko přístavu.

Ježto pobřeží párníček jsem zmeškal, přenocoval jsem v Rjece, přístavním městě maďarském. Rjeka jest na území chorvatském a byla státem uherským Chorvatům odňata. Proto na papíře má uherský ráz, jipak však ve skutečnosti mluví se ve městě chorvatsky a vlastky. Rjeka jest nebezpečným sokem rakouskému Terstu, neboť Maďaři pečují o to, aby obchod rakouský bral se jejich státem. Napomáhají tomu výhodnými sázbami železničními a celní politikou. Rok co rok varžstá počet lodí v přístavu rječském a za to ubývá v přístavu terstském.

V Rjece pozoruhodno jest pouze molo a pak chrám Matky Boží v Trsatě.

Dosti obtížnou cestou po 413 schodech navštívil jsem toto poutní místo chorvatské, kde dle zbožné legendy po nějakou dobu byl rodinář domek loreťanský. Cím jest Polákům Čenatochov a Čechům sv. Hora Přibramská, tím jest Chorvatům Terstato. Velebné tato svatyně působí posvátným dojmem na poutníka, četné votivní obrazy za přestálá nebezpečí na moři svědčí o veliké účt Matky Boží v lidu chorvatském, v celém chrámě cítíme téměř přítomnost „Hvězdy mořské.“

Dobře odměná jsem za namáhavou cestu, opouštěl jsem posvátné toto místo, abych pobřežním párníčkem o pól 11. hodině dorazil k cíli své cesty v Icu.

Sotva párníček započal svou plavbu, směnulo se značné vedro (36 stupňů R) v příjemný chlad. Lehounký větrík, prosycený chladem vodním

a Robous dříve nežli tam Prusové od Jičína přišli. Za Dvorci je veliká louka, pak les a silnice robuská. Louku jsem šťastně minul a ocitaul jsem se v lese, odkudž jsem již dobře viděl na silnici. V tom slyším dusot kopyt koňských, a hle, po silnici cválali dva pruští huláni, jaké jsem včera viděl v rodišti. Co nyní? Zpět do Dvorců! Ale jak tu chvátám po oně louce, aj z lesa se ženou proti mně pruské pikety či přední stráž, a v okamžiku jsem se ocitnul mezi pruskými hulány, jejichž piky a pistole na mne obráceny byly. Stanul jsem a poručil jsem se do vůle Boží! Teď snad nastala moje hodinka poslední! „Viděl jste zde vojny rakouské?“ Teď právě ne — pomohl jsem si, z nouze, ježto asi před hodinou viděl jsem dva, kterak za Dvorci k Radimi se ploužili. A odkud jdete? Z hor utíkám před Prusy, a jdu do Prahy! Mohu projíti vojskem pruským po silnici robuské? Všude můžete jiti, jen ne utíkati!

A tak jsem od té doby šel bez bázně. U samé silnice jsem musil dlouho stát, nežli přešla jízda a dělostřelectvo. Telegrafní tyč č. 97 by to mohla dosvědčiti. Pak jsem přešel na druhou stranu a konečně jsem ušel Prusákům. Odpoledne jsem byl po dlouhé cestě z hor ve Velkých Kozojedech, kdež jsem si v jednom statku dobře odpočal. Opět a opět jsem uvažoval, co zřetlý študent za 24 hodin r. 1866 zkusiti může.

P. S. Po sepeání této vzpomínky jest dopověděti, že jsem se pak šťastně do Prahy dostal, a dar na národní divadlo odevzdal. N. L. ze dne 8. července to uveřejnily pod heslem: Studující V. gymn. tř. z Jičína. Mezitím však, co jsem z domova na výletě byl, přiběhla se v rodišti pohutlivá událost, o kterou nechci připraviti laskavého čtenáře. Když totiž podruhé asi 300 Prusáků tam zavítalo, lid hromadně utíkal; přechal kam kdo mohl. Kdož letěl srovna k Panně Marii do penského lesa, když tu přední stráž nepřátelská za ním se dává a „zastaviti“ volá. Prchající zcela zděšen ještě více peloval. Když opětovaného vysvážení nedbal, střelil po něm Prusák; utíkající ihned se svalil na mez, a více se nehnul. Pru-

Než se někdo odhodlá stát se nevěrem a vadit se všeho náboženství, měl by dříve vážně zkoumat, do jakých zásad chce se přidit ve svém životě i při své smrti. A myslím, že mu volba ne bude těžkou. Při smrti stávají se největší nevěrci a nejmenšími tupilejší víry slabými jako staré baňky. Vzpomeňme jen na smrt Valtairova a Schopenhauera.

V plné síle života pochybuje mnohý o jevnosti Boží a její svém náruživostem, když ale vážně onemocní, a jeví se počátek konce, tu zase věří a akroušeně zpovídá se ze hříchů svých.

Rádi bychom poznali člověka, řádného, mravně čistého, přímého a spravedlivého, který by řekl, že v Boha nevěří! Dosud jsme takového neviděli.

List z Prahy.

—a. V Praze, 2. července. (Přev. dopis.)

Ulice královského města Hdon. Kdo máš, opouští dušný vzduch velkého města a ubírá se na venek. Židé, bankéři, bohatí s ženami a dočasnými stěhují se do lázní, do venkovských statků. Málo je lázní v Čechách, kde by žil židovský všecko přímo nezaplaval. Zde jasně vidíme, kterak majetek jest roztrhán. Náš dělník ukován jest po celý rok ke stroji, žena jeho předčasně stará, upracuje se. Náš řemeslník a živnostník s láskou sbírá živobytí a náš rolník musí v potu tváře vzdělávat pole, čekati na úrodu, by ji — jak Bůh dá — sklídl. Ti všichni nevědí a neznají, co jest život přepychový v lázních. Jen „bohatý“ jde v létě do Karlových Varů, do Mariánských Lázní, do Alp, do Ostende. Kdo ta místa zná, řekne, kterak vše přepychové je národem semitským, který na otá útraty zde v nádherné šije. To naši socialisté demokraté nevidí a naši pokrokaři a realisté také ne. Ti jenom mají největší práci s klerikály, na jejich domnělé bohatství neustále ukazují, zaměřují uhromně bohatství židů na křesťanech vyvrindlované. „Čas“ se nám posmívá, jakou prý to máme logiku se jmenat arcibiskupa olomouckého skákat na rukopisy a vědeckou akademii. Iu my jsme chtěli jen prostě ukázat, kterak učení páni realisté shrají materiál proti duchovenstvu od Krapky, Steinera, Špery a proto ten materiál proti nám je stejného kalibru, jako „vědecký“ materiál proti rukopisům a vědecké akademii naší. To snad dovede „Čas“ pochopiti.

Předložené týdne skandalizovaly „Národní Listy“ dr. Marka v Litomyšli, že nepohřbil mladistvé sebevrahy a již nyní zase přišla správa o samovraždě sestry v Jičíně s nešťastné lásky. Žurnalisté našich svobodomyšlných orgánů nejsou ani schopni uvažovat o tomto strašném zjevu v našem národě, kam to spěje, neuvažují, jak hrozná to propast morální i v nádech tak zvaných lepších rodinách je, kde synkové mladiství a nedorostlé dcery nedbají zákonů božích, sebevraždou hnoří, ani neuvažují, jak náboženská výchova v rodinách a na školách je nedostatečná, jaké

ustrnul se nad nezvyklým symem mírného zeměpánu a použil mne, že cesta mořem jest pravým blahem u ptirovnání s cestou v dusném vne železnic. Minuli jsme Volosku, Opatiji, prošlé lázeňské místo, a blížili jsme se v poledne k Ice, kdež náš krajan a bývalý ředitel hradeckého Borromea, Mgr. prelát Filip založil kněžské sanatorium.

Uhledná dvoupátrová vila, ověšená úpravným parkem jižní květeny, kyne mile příchozím, jenž v domě samém najde žádany útulek a vlnné přijetí. Ika skýtá všecky krásy velebné přírody a všecko pohodlí domácího krbu.

Sanatorium vystaveno jest na nejkrásnějším místě západního břehu moře Quarnerského, takže všichni hosté obdivují vybraný vkus zakladatele jejího. U zahradního terasu šumí vlny mořské a skotatí v malém zalivu, v němž hosté se koupají. Nespomněli byste na ty chvíle u břehu mořského za jasného svitu stříbrné luny!

Nevyšpytatelné a mlčivé jinak moře stává se nejednou hovorným a sdílným. Hravé vlnky mořské ve skotativém reji přibíhají z klidné hladiny k nohám vašim a vypravují vám mnoho bájí a skazek, prchají opět v rozpustilém smíchů do tajemných hlubin, aby s novými myšlenkami vás navštívily. Jedna přináší vám pozdrav od přátel ze vzdálené vlasti, jiná vypravuje o staré slávě loupeživých Ůskoků, jiná opět líčí útrapy domorodého lidu chorvatského, jenž jest znášenován bezohledným terorem vláským. Do těchto vodních táček vmísí se monotónní a málo ladný zpěv rybníků chorvatského, jenž vykládá z lodice na břeh výtěsek celodenní námahy. Příjemné vlnky a čistý vzduch šíří vám prsu, osvážejí rozrušené nervy, uvolňuje zastaralou snad již chorobu krční, skřátka spovuzrozuje vás k životu.

Což teprv když vstoupíte do tohohle sympatického živlu a odevzdejte se žertovně hře mořských vln! Slaná mořská voda jest pro svou hutnost mnohem ochotnější ku nosení břemen, proto plujete lehčeji na jejím povrchu a máte větší důvěru v průzračný její proud, než se ku kalným vodám říčným. Mořská voda svými přídavnými má tolik léčivé moci, jako karlovarské a jiné rašeli-

hrozná budoucnosti kráčíme vstříc. Oni skandalizují duchovenstvo, které věrno přikazuje církve katolické, národu dává tím na jevo, aby se vzpamatoval a již jednou přitnul dokud čas k životu náboženskému. Naše svobodomyšlná žurnalistika i s pověstnou v tomto směru českou Politiku nechtějí se tímto způsobem glorifikovat samovraždou mladistvých nedorostlých hochů a doer. Zda-li pak i ti divochové v pralesích nemají lepší moralky než naše svobodomyšlné časopisy? Raimus in abyssum, spějeme do propasti. Rodičové a učitelé, uvažujte a přemýšlejte, v čem vy ve vašich povinnostech vychovávacích hřešíte, čeho opomíjíte! Vstěpujte přece mládeži kázeň Boží do srdce a zmiřte sebevraždou mládeže. Hrozná to mravní propast zeje před námi.

Politický katolický klub dělnictva pro království české podnikl minulý neděle výlet do Plzně a Břežan, kde ředníci probírali rolnický náš program i dělnický litomyšlský. O rolnickém programu mluvil p. Dlouhý-Pokorný, který shromážděné rolníky vysval, by zadali adresu souhlasu ministru orby hr. Ledeburovi do Vídně ku vládní předložce o nucených společenstvích rolnických. Mladistvý a snaživý tento kašs má velmi pěkné vlohy řednické, dovede poslouchat své nadchnouti. Kéž by podobných pracovníků více vyvstalo v našich řadách, jest již čas, abychom lid náš probouzeli, jej z bahna liberalismu vytáhli, jej od jedu socialistické demokracie, pokrokářů, realistů zachránili.

V posledním čísle „Ruchu“ napaden pod čarou ctihodný a po vlastech českých tak oblíbený řád Redemptoristů, že prý odírá lid v poustevní městě Filipdorfu, že nám má blízko chrámu dva hostince, kde se pásou vše možné neplechty. Tisková liga vyslala k rektoru koleje pražské svého důvěrníka, aby vše vypátral. Následkem toho učinil řád Redemptoristů patřičné kroky na příslušných místech, by „Rach“ nešel zeslouzenému trestu.

Jest až neuvěřitelné, co tiakové afady nyní Rad. Listům, Ruchu, Lidu, Labekým Proudům, Pokrokovým listům všecko propouštějí, největší urážky: duchovenstva, sv. Otce, náboženství katolického. Zasoome a traeme, kterak mohou Rad. Listy bez trestu podezřívati duchovenstvo, že i zaopatřování nemocných zneužívati máše k obohacení sebe a klerikálních podniků.

To nejsmutnější při věci jest, že listy pokrokařské a socialistické otravují náš venkov, vyukají skrze kolportéry studenty a dělníky až do odlehilých vesnic, kde obyvatelstvo jindy tiché a pokojné činí vzdorným, nespokojeným a úplně rozláraným. Smutným to dobám spějeme vstříc. Neří povinnosti vlády smlouhy ty tiskem páchané v zárodku potlačit? Proto ať stojí duchovenstvo na stráži a nedopustí, aby lid náš nevědomitými štváči byl otravován. My nechceme svobody ve zlém ale svobody v dobrém.

Co týden dal.

Národní liberální kongres v neděli a v pondělí sjedl důvěrníká s Čech v Praze. Dosavadní

novité prameny. Zvláště chudokrevným a skrofulézním lidem jest nepostradatelným lékem. Letos mešká právě tou dobou v Hradu u Terstu kolonie českých dětí, křticemi stížených.

Přirodními krásami oplývá Ika, ale i pohodlí domácího krbu poskytuje. V domácí kapli sloužívají všichni kněží — hosté mají sv., po té používají mořské lázně, nato posidají kávu, před polednem mohou pojišti trochu mléka, večere vždy bývá strojená a to vše za neatrný obnos 1 zl. 20 kr. — Levnějšího zaopatření nenalezl jsem ani na naší české vesnici. Mimo to kaplani aneb bohoslovci platí ještě méně (80 kr.) I nečlenové ano i laikové mohou též výhody v sanatoriu lckém použiti, připlatí pouze 50 kr. denně. Oekonomii a celý vzorný pořádek v domě obstarávají s uznání hodnou trpělivostí milosrdné sestry, které svědomitě starají se též o nemocné. Sanatorium v Ice jest útulným parkem odloučeno úplně od bluku světského, takže lze v něm trávit život samotářský. Kdo však miluje společnost a bludný život, zjedná si obě malou procházku po romantickém břehu mořském do světznámé Opatije (Abacia), kdež mešká skoro celý rok hojnost chorvatské, německé i maďarské inteligence.

Život v Ice jest tak příjemný, že nelze nám zapomenouti a kdo umí si vážit této výhody, navštíví Iku několikráte i jen k vůli setavení po celoroční loportě.

Mnozí ovšem vytýkají Ice, že bývá v zimě často navštěvována borou a že tam v létě jest veliké vedro. V zimě však od října do 20. března sanatorium jest uzavřeno, takže nemohou ani hosté seznati pravé řádění bory, a co se tkne letního vedra, tu jest v Čechách v létě také vedro, ostatně přispůsobíme se tamním poměrům a zvykům a svázeli tomuto se vyhneme. Když jest to v Ice tak krásné a výhodné, bývá snad sanatorium přeplněno? To zrovna ne, protože schází tomuto ústavu náležitá reklama. Mnoho kněží o Ice ani neví a jiní zase myslí, že by do Iky ani nedojeli pro velikou vzdálenost. Dnešního dne jest smělou mluvit o vzdálenosti. Sednu v pondělí ráno v Hradci

politika německé levice byla na sjedzu odsouzena i usmrcena, následní novou německou stranu pokrokovou.

Katolická strana na Moravě vystoupila již samostatně před veřejnost, uveřejnila totiž důvěrníci program strany. Právě v něm hned v úvodu, že všichni dobří katolíci na Moravě podporovali stranu národní — avšak od té doby, co říšští poslanci této strany vatonpili do klubu mladočeského a zavázali se na mladočeský program, který jest liberální, nemohou déle zůstati ve svazku této strany, vystupují z ní a tvoří katolickou stranu národní, která vyhovuje potřebám a povaze moravského lidu. Předstoupajíc před voliče, oblaňují svůj program a praví, že především důraz kladou na sv. — ejrillo-metodějskou víru a křesťanskou mravnost. Budou se snažiti, aby křesťanské snahy pronikaly soukromým i veřejným životem, v zákonodárství aby platnosti docházely zásady křesťanské. Tyto křesťanské zásady jsou: práva církve i lidu, práva svoboda a pokrok, spravedlnost a rovnoprávnost. Nová strana katolická nemůže souhlasiti s centralismem a žádati si bude federativního zřízení říše, rozšíření samosprávy na okresy a obce. Zahrnuje Schmerlingůvské volební řády, žádá všeobecné volební právo dle zájmových skupin se svlátním střetlem na stavy střední. Domáhati se bude toho, aby náboženská škola se stala zákonem, chce, aby počet škol byl rozmnožen dle počtu obyvatelstva českého; přje si, aby na Moravě zřizena byla univerzita a technika. Katolická strana lidová žádá si volnost společovací a shromáždovací, zrušení novinářského cenzury, svoboda, nikoli však nevázanost tisku, zákonnou ochranu proti nezřetelným útokům na národnost, mravnost, rodinu a osobní čest. Z ohledů hospodářských bude proti židovstvu, které svým kapitálem lid sociálně i politicky ujaňuje. Pokud se týče otázky rolnické, vyjadřuje se programový list takto: Za příčinou zachrany a povnesení stavu seláckého, jakož i obhájení jeho samostatnosti a neodvislosti hospodářské, bučeme se mimo jiné na ten čas o tyto základní opravy zákonodárné zasazovati: 1. Pro majetek pozemkový, jenž se namnoze rozdíl od ostatního majetku, budiž vydáno zvláštní právo agrární. 2. Veškeré rolnictvo budiž zorganizováno v závažných společenstvích hospodářských ve smyslu předlohy hraběte Ledebura. 3. Dokud úplné organizace rolnické nebude, budiž zřizena zemědělská rada na Moravě. 4. Vyvazení rolnictva z dluhů hypotekárních budiž vhodným způsobem co nejdříve provedeno a zákonem stanoveno, selácké statky jen do jisté míry zadlužovati. 5. Na úlevu rolnictva a vůbec tříd výrob-ních ve příčině rozdělení veřejných břemen budiž pohyblivé kapitály sepaány a dani podrobeny a 6. budiž také zřizeny kmenové statky nezciizitelné.

Říšský sněm německý, jednáje při rokování o novém právu občanském, zákoníku o manželství, právu, přijal po delší debatě značnou většinou články, že ve všech záležitostech společného manželského života se týkajících rozhoduje muž, schválil také články, stanovící, že od ženy přinešený majetek podléhá správě a užívání muže. — Pruský

na vlak a jsem za 20 hodin rychlíkem ve Rjece. Kdo nemůže v noci cestu konati, přenocuje někde ve Štýrsku a tak za 2 dny jest také v Ice.

Snad jest podnik tento příliš pro kněze drabým? Není to tak zlé! Volný lsteck z Vídně do Rjecky a zpět zaopatří na slušnou žádost praesident spolku Mgr. Filip a na rychlovlak připlatí pouze as 3 zl. za jednu cestu, takže jedna cesta stojí rychlíkem z Hradce 8 zl., kdo chce však „užiti“ náležitě cesty, jede osobním vlakem, zaplatí si jen cestu do Vídně, dále již jest jízda zdarma, a za 3 dni jest také v Ice. Pobyt v Ice jest, jak již řečeno, skoro zadarmo, hosté v Opatiji platí 6—10 zl. (!) a nemají se ani tak jako v Ice.

Kdo si uspoř 60 zl., může již 3 neděle v Ice si pobýti a kdo si vezme s sebou 100 zl., může podniknouti ještě výlet na pobřeží Quarnera ano i do Benátek. Na cestě do Iky spatříte družnou Moravu, Vídeň, Semerink, Št. Hradec, Lublaň, Postojnu a Rjektu. Samé znamenitosti pro turistu. Seznáte kus světa rakouského a až se vrátíte z Iky do své vlasti, budete si vážit tím více své krásné země české. Proto na shledanou v Ice, zvláště letos, když dne 10. září b. r. slaví zasloužilý náš krajan, Mgr. prelát Filip 70. ročníci svého života!

Znajíce z vlastního názoru výbornou cenu dobročinného podniku Mgra. Filipa, řádíme se ochotně v první řadě gratulantů a vyslovujeme upřímně míněné blahopřání ku šťastné dosaženým 70. narozeninám. V srdcích lidských postavil si Mgr. prelát Filip pomník nehybnoucí. Kéž nebeský Bůh zasloužilému svému aluhovi popřeje zbytek života strávit v plném míru!

ministr obchodu Berlepech odstoupil a sice pro neohody, jež měl s cizincem Vilémem, proto, že chtěl tempem a přilíh rychlým prováděti opravy sociální. Nástupcem jeho jmenován byl tajný rada Brefeld.

Kniže černohorský s dvěma syny a četnou družinou stihl v sobotu o 9. hodině do Bělehradu. Nejen v hlavním městě, jež bylo nádherně vysdobeno, ale v celém Srbsku panuje radostné nadšení. Kniže objel se v nádraží s králem a podal ruku zástupcům všech stran, mezi nimiž především Rističovi. S Rističem kniže i mluvil a vyslovil potěšení, že se s ním shledává. V ulicích stálo vojsko v řadách ob nádraží až k sámku královského a zástupy hromoslavně vítaly knižetu, jenž jel v otevřeném kočáře po boku krále Alexandra. V zámku uvítala knižetu královna Natalie. Potom odebrali se oba panovníci s průvodem a družinou do hlavního chrámu, kde metropolita Michal je uvítal, načež konány služby Boží v paměť padlým za svobodu srbskou na Kosové poli 27. června 1889. a všem bojovníkům srbským a černohorským. Na pomník knižetu Michala, jenž roku 1868. padl rakou vtravěnou, položil kniže Mikuláš věnec. Srbsko slavilo za přítomnosti Mikulášovy nejen jednotu Srbska, ale i jednotu svou domácí. — Při církevní slavnosti, pořádané v katedrále na upomínku na nešťastnou bitvu na Kosové poli, pozdravil metropolita Michal krále Alexandra a knižetu Nikolu řečí, jež mocně působila i na oba panovníky i na vše přítomné. Právě v ní mezi jiným: „Milovaní panovníci Srbska i Černé Hory! Zdvoujete modlitby své a spojte je s prosbami veškerého Srbska, aby všemocný Bůh Vám pomohl přinést odvetu za Kosovo, upevňuje, sesiluje státy své, byste mohli vysvoboditi bratry v jámu otroctví dosud úpící. To je přání, to je touha veškerého srbského národa, k tomu dejte Bůh své požehnání.“ Obecenstvo bylo touto řečí tak uneseno, že zapomenuvši svatého místa, na němž slova ta promluvena, propadlo v bouřlivé „Živio.“

Všelicos.

Ev. ref. „Hlas z Siona“ a „Obnova.“ Pan kazatel Šádek přiznává sice, že jsme si jeho lista nevkřikli, ale polemizovati s nimi přijmeme. „Obnova“ dala přj k tomu podnět „svými vývody.“ Nemajíc právě po ruce nitadného brusku jazyka českého, nechceme se přiti, jeli třeba v duchu jazyka německého s námi polemizovati. Že však vůbec polemiky s námi třeba není a nebylo, to bylo dosti vidno z lista našeho samého. A proto jsme p. Šádkovi tou radou, aby on „se svými vývody“ šel nejprve mezi pohany do Afriky a Austrálie, tam je šet ještě bojů. Potom by přišli na řadu moderní naši něvěři vůbec, nevěřící pastoři svítlí. Až by s tou prací byl hotov, pak by teprv byla řada na nás, a pak bychom věru i my se jeho „vývody“ dávali vyvádět se ten bludů svých. Prozatím musíme odpustiti, když mu řekneme, že se přeceňuje. Právě totiž, narážaje na naši „lokálku“: „My velkolepou soustavu svých odpůrců domníváme se znáti skrz na skrz.“ Ujišťujeme jej, kdyby se měl podrobiti nějaké zkoušce se znalostí velkolepé soustavy — totiž s katolicismu, že by vstoupil jistojistě obdiv, jak vzbuzuje v nás každé slovo Hl. se S, jak jen o nás savadí. A krom obdivu by vzbudil ještě všeobecnou veselost a konec všeho — trojka (prorus insuflentier). — Co pak se týká té jeho pozitivní vity, že se nám zdá, že v té věci nebylo třeba dovolávat se toho, jenž spytaje ledví a srdce. Mámeť dobrou paměť a víme, co když v gregovské schůzi v Proseči mluvil. Libo-li mu, posloužíme mu „Národními Listy.“ A tu musíme odpustiti, že nám je milejší velkolepá důkladná soustava katolicismu, než racionalismus (rozumářská nevěra), který káže Krista a sprostý lid rozumí tím Syna Božího, ale pan kazatel genialního člověka. Co však při takovém stavu věci o protestantismu máme říci, když k tomu všemu ještě máme páni dí, že nikdy nezapřeli Krista? S tím se p. Šádkovi utvrdě poroučíme, doufajíc, že je přesvědčen, že my tu nedůslednou a pokryteckou soustavu racionalismu známe upřímně než on náš a že — nám dá pokoj.

Ročníkový recept proti sociálním demokratům. Právě ve třicátý výroční den bitvy u České Skalice, 28. června svolal sociálně demokratický politický dělnický spolek v Náchodě veřejnou schůzi lidu do Velké Jesenice, od České Skalice malou hodinu cesty vzdálené. Program vykazoval dvě čísla: 1) O udalostech světových a 2) O úpadku rolnictva. Do schůze dostavilo se asi 70 osob, skoro všechny rolníky. Předsesta politického spolku náhodně se zahájil schůzi o čtvrt na 3 hod. na důrazné vysvání přítomných. Celkem se mu do toho nechtělo; bylo viděti skříženost na něm i na obou jeho pomocnících, žili jak kdosi se shromáždění řekl: „pimpriatech“, kteří přišli, aby jedním rázem nastříhali na krk obou jeřábův internacionality. Hned na počátku schůze protestovali účastníci proti tomu, že svolávalo nedovolili, aby si shromáždění svolilo se svého středu předsestnictví. Když se bouře utišila, dal předsesta polit. dělnického spolku slovo jakémusi mladíku s Liberce, občanu Petrovi (?) Občan Petr začal mluvit o světových udalostech takto: „Občané! Rolníci! Třeba jest, abychom si všimni nejen našich udalostí domácích, ale i udalostí zahraničních, světových. Poohlédně nejprve na jih. Tam vede právě válka Itálie s Řádem. Hlas z obecenstva: Jistě je dávno po válce! Což pak si myslíte, že tu ani noviny nečteme?“ Řečník

pokračuje: Ta Itálie, kde sídlí papež. (Hlas: Co je papež do toho, s kým Itálie válčí? Šam je zajatcem!) Řečník pokračuje: Ta Itálie, kde v Římě sídlí náměstek Kristův, jenž má hlásati ono veliké učení lásky: milovati bratře bližního svého, a on zatím světlí vrahedné zbraně. (Celé shromáždění povstává jako jeden muž: Takové šívaní nedáme si libiti. Drzost! Nestydatá drzost, takovým způsobem naše náboženské city urášíti. Ukoučiti!) Předsesta: Ticho, zachovejte pořádek! (Nepokoje, hlas: Mluvíte věčně a neustáje! Předsesta sroní. Volá: Zvoďte, svoďte, vždyť vy na klekání nevěříte! Kdož ví, umí-li tamhle ten kloudek pomodliti se Otče náš! Socialista: Modlete se ho vy, já se ho modliti nemůžu!) Občan řečník rosluben volá: Ano, pánové, katolicismus jest záhubou národů! (Neslychaná urážka! Nestydatá lež! Od takového holobrádku nedáme se urážeti!) Občan Petr křičí: Já vás lituji, že jste zde tak satezní! Obecenstvo: Oho! Přišel jste nás poučovat a nevíte ani, že máte vytáhnouti ruce z kapsy. Vyndejte mu ruce z kapsy! Hlas: Už je vytáhl. Ven s ním na světlo, když se mu zdá tady tma. Občan Petr křičí dále: Ano, jste slepí! Obecenstvo: Ven s ním! Sobota si své písničky a táhněte, odkud jste přišli. Předsesta skládá rychle nějaká lejtara a strká zvonček do kapsy. Občan Petr: Nevěděl jsem, že je zde tak nevzdělaná obec. Po těchto slovech rozpoutala se bouře, již nelze přem vypoati. Rolníci přistoupili k předsestnickému stolu a se slovy: Teď máme těch urážek a nadávek právě dost — uchopili sa límeč nejprve občana řečníka a vyndali mu přede dvě boty; ovšem že ho vzali celého i s botami. Schody mu chudákoví nastělili. Cestu, kudy se sypal dolů, označují na rošlech se sdi otlučená omítka až po tento den. Ihned vyskřily se jiné ochotné ruce, které uchopily kolegu občana řečníka, jakéhosi bavlnáče s červ. Kostelce a poslaly ho za řečníkem také na čerstvý vzduch. Na poslední šel na výlet občan předsesta. A tím byl program vyčerpán. V kritické chvíli přispěl sice ku pomoci nešťastným bojovníkům šidovského kapitalu jeden starý výměník, známý po celé osadě nepřítel katolického kněžstva a jak do očí mu řekl jeden člen obecního výboru před celým shromážděním: pároveň všech nepřech v obci, ale hlas jeho ve všeobecně vřavě úplně zanikl, ano málem byl by ho stihl tý osud, jako ty náhodně bojovníky, kdyby ho nechránilo jeho stáří. Zastavili se ještě na okamžik dole v šenkově, ale sotva vedli rolníci sa nimi, vzali socialisté nohy na ramena, a v největším dešti upalovali tam, odkud slunce časně vstává — k Náchodu, vlastně nejdřív k České Skalici. Za přehajícím ozvaly se hlasy: Přijďte jim aspoň paraple na cestu! Bodejš, Jeseníci nebáli se v roce 1866 Prusáků, natož by se báli ti socialisté z Náchoda! Občan předsesta politického dělnického spolku v Náchodě — jmenuje přj se Kluger — stědoval si, že co spolek jejich trvá, něco podobného se mu ještě nepřitříflo a přednášel přj i v krajových městech, až v Chradimě. Rádi všimne; bez pochyby nikde neměli na programu „o úpadku rolnictva.“ Těmhle recept Jesenických rolníků na sociální demokracii měli by si opatiti i jinde; oavděl se jako výborný prostředek proti červeným štváčkům a agitatorům. Jesenice bude mítí nyní pokoj. Aspoň občan řečník slavně se zafikal, že do Jesenice více nepřijde, i kdybychom je třeba posvali!

Pracujeme, ruku k dílu! tak a podobně zaznívá to již se všech novín mladočeských. Po celé šestitřicet nedělně se leckde docela nic a proto nyní honem do práce, neboť se blíží nové — volby do říšské rady. Přípravu k volební agitaci jsou v plném provedu. Vzhledem k blízkosti voleb říšských konal výkonný výbor opěté porady, zabývající se otázkou, jak se za voleb zvláště i v nové páté kurii utvoří a vyzval také již všechny důvěrníky, by skupili kol sebe krouček mužů prosavřých, kteří by materiálu k volebám chystali a při tom zvláště poměřali v nové páté kurii pozornost věnovali. Doporučují se především také hojně důvěrné schůze k úřadě o kandidátech a stanovníku voličstva. Ještě před volbami vydá klub strany mladočeské episek, v němž podán bude přehled činnosti poslancův svobodomyšlných od r. 1891.

Literární sjezd družstva „Vlast“. Pořadatelstvo sjezdu nám sděluje: Dvanáct let již tomu, co ustavilo a udrželo se, sešlo se smohutného družstva Vlast, a přes veškeru nepřesnou dobu zabezpečilo si další trvání pro budoucnost. — Abychom projevíli své zásady, jimiž se po dvanáct let řídíme, bychom je obnovili, upesavili a rozšířili, jakož i opět osadili své stanovisko, jež zaujmáme k dělnickým časovým otázkám, usnešli jsme se po vášných ávahách a plných přípravách, pořádati ve dnech 10.—12. srpna r. 1896. v Praze, v sálech sv. Václavské zálohy, literární sjezd. Předmětem našeho jednání a posuzování nebudou osoby, nýbrž jediné a výhradně spisy, knihy, časopisy, výtvarná a umělecká díla, směry a tendence nepřátel katolické věci, při čemž nám bude vodítkem a měřítkem učení našeho sv. katolického náboženství. Proti všeho osobního nepřátelství, ochceme ve věci samé vystoupiti mužně, přímo a rázně, jsouce si dobře vědomi, že hájíme zásady věčné pravdy a mondrosti a nikoliv zásady lidské. Proto si mnoho alibujeme od tohoto sjezdu. Očekáme s důvěrou, že s nábo katolické literární straně vsaje hojný záitek: sejdem se, posadíme se blíž, sdruží nás láska ku společné práci, sbratří nás nadšení a obětavý duch pro naše katolické zájmy: to vše, založeno na svrnosti, dáá mohutnému celku našemu odvahu, síly a důvěry k dalšímu práci, k dalšímu postupu, k účinné a neustouhající obraně proti nepřítelům Církve, náboho náboženství a křesťanského řádu. Přijlověte celý program literárního sjezdu Jeho Eminenci, nejvyššímu duchovnímu svému Arcibiskupství, byli jsme brzy potom přijati od jeho Eminenci ve slyšení a obdrželi jsme od něho pro celý sjezd vřavoprostýřské požehnání. I sveme tedy co nejaktivěji k našemu sjezdu katolickou šlechtu českou, církevní hodnostáře, du-

chevní řády, duchovenstvo vůbec, alžmy a klírky, katolické korporace, spolky, družiny a štamty jejich, redakce katolických časopisův a vůbec každého, kdož jest upřímným a věrným katolikiem. Připomínáme, že i katolické dámy mají k sjezdu přístup. Sjezd jest veřejnou společnou schůzí družstva Vlast, proto mají všichni zakládající, člani a přispívající členové k němu volný vstup; ostatní hosté musí však býti opatřeni legitimacemi, kteréi v pátek a v sobotu před sjezdem po celý den v naší kanceláři (Jiřská ulice č. 234—I., třetí poschodí) a od pá 1 -- pá 2 boi. odpoledna mezi sjezdem v záložně sv. Václavské vydáváme. Při sekčních schůzích předsesta zabývá rekovaní o přednášce a o navržené resoluci; při slavnostních schůzích však rekovaní se nepřipomíná. Hlasování při sekčních i slavnostních schůzích mohou jen členové družstva. Očekávajíc v plné důvěře velmi hojně účastnění a těšíc se na sděrný výsledek, sdělujeme zároveň program sjezdu: V pondělí dne 10. srpna r. 1896, v 10 hod. dopoledne sekční schůze: Historický krouček družstva Vlast, jeho účel a potřeba, hledie k současnému historickému písemnictví. (Joa. Vávra) — Ve 2 hod. odpoledne sekční schůze: Při slavnostních schůzích však rekovaní se nepřipomíná. Hlasování při sekčních i slavnostních schůzích mohou jen členové družstva. Očekávajíc v plné důvěře velmi hojně účastnění a těšíc se na sděrný výsledek, sdělujeme zároveň program sjezdu: V pondělí dne 10. srpna r. 1896, v 10 hod. dopoledne sekční schůze: Historický krouček družstva Vlast, jeho účel a potřeba, hledie k současnému historickému písemnictví. (Joa. Vávra) — Ve 2 hod. odpoledne sekční schůze: Při slavnostních schůzích však rekovaní se nepřipomíná. Hlasování při sekčních i slavnostních schůzích mohou jen členové družstva. Očekávajíc v plné důvěře velmi hojně účastnění a těšíc se na sděrný výsledek, sdělujeme zároveň program sjezdu: V pondělí dne 10. srpna r. 1896, v 10 hod. dopoledne sekční schůze: Historický krouček družstva Vlast, jeho účel a potřeba, hledie k současnému historickému písemnictví. (Joa. Vávra) — Ve 2 hod. odpoledne sekční schůze: Při slavnostních schůzích však rekovaní se nepřipomíná. Hlasování při sekčních i slavnostních schůzích mohou jen členové družstva. Očekávajíc v plné důvěře velmi hojně účastnění a těšíc se na sděrný výsledek, sdělujeme zároveň program sjezdu: V pondělí dne 10. srpna r. 1896, v 10 hod. dopoledne sekční schůze: Historický krouček družstva Vlast, jeho účel a potřeba, hledie k současnému historickému písemnictví. (Joa. Vávra) — Ve 2 hod. odpoledne sekční schůze: Při slavnostních schůzích však rekovaní se nepřipomíná. Hlasování při sekčních i slavnostních schůzích mohou jen členové družstva. Očekávajíc v plné důvěře velmi hojně účastnění a těšíc se na sděrný výsledek, sdělujeme zároveň program sjezdu: V pondělí dne 10. srpna r. 1896, v 10 hod. dopoledne sekční schůze: Historický krouček družstva Vlast, jeho účel a potřeba, hledie k současnému historickému písemnictví. (Joa. Vávra) — Ve 2 hod. odpoledne sekční schůze: Při slavnostních schůzích však rekovaní se nepřipomíná. Hlasování při sekčních i slavnostních schůzích mohou jen členové družstva. Očekávajíc v plné důvěře velmi hojně účastnění a těšíc se na sděrný výsledek, sdělujeme zároveň program sjezdu: V pondělí dne 10. srpna r. 1896, v 10 hod. dopoledne sekční schůze: Historický krouček družstva Vlast, jeho účel a potřeba, hledie k současnému historickému písemnictví. (Joa. Vávra) — Ve 2 hod. odpoledne sekční schůze: Při slavnostních schůzích však rekovaní se nepřipomíná. Hlasování při sekčních i slavnostních schůzích mohou jen členové družstva. Očekávajíc v plné důvěře velmi hojně účastnění a těšíc se na sděrný výsledek, sdělujeme zároveň program sjezdu: V pondělí dne 10. srpna r. 1896, v 10 hod. dopoledne sekční schůze: Historický krouček družstva Vlast, jeho účel a potřeba, hledie k současnému historickému písemnictví. (Joa. Vávra) — Ve 2 hod. odpoledne sekční schůze: Při slavnostních schůzích však rekovaní se nepřipomíná. Hlasování při sekčních i slavnostních schůzích mohou jen členové družstva. Očekávajíc v plné důvěře velmi hojně účastnění a těšíc se na sděrný výsledek, sdělujeme zároveň program sjezdu: V pondělí dne 10. srpna r. 1896, v 10 hod. dopoledne sekční schůze: Historický krouček družstva Vlast, jeho účel a potřeba, hledie k současnému historickému písemnictví. (Joa. Vávra) — Ve 2 hod. odpoledne sekční schůze: Při slavnostních schůzích však rekovaní se nepřipomíná. Hlasování při sekčních i slavnostních schůzích mohou jen členové družstva. Očekávajíc v plné důvěře velmi hojně účastnění a těšíc se na sděrný výsledek, sdělujeme zároveň program sjezdu: V pondělí dne 10. srpna r. 1896, v 10 hod. dopoledne sekční schůze: Historický krouček družstva Vlast, jeho účel a potřeba, hledie k současnému historickému písemnictví. (Joa. Vávra) — Ve 2 hod. odpoledne sekční schůze: Při slavnostních schůzích však rekovaní se nepřipomíná. Hlasování při sekčních i slavnostních schůzích mohou jen členové družstva. Očekávajíc v plné důvěře velmi hojně účastnění a těšíc se na sděrný výsledek, sdělujeme zároveň program sjezdu: V pondělí dne 10. srpna r. 1896, v 10 hod. dopoledne sekční schůze: Historický krouček družstva Vlast, jeho účel a potřeba, hledie k současnému historickému písemnictví. (Joa. Vávra) — Ve 2 hod. odpoledne sekční schůze: Při slavnostních schůzích však rekovaní se nepřipomíná. Hlasování při sekčních i slavnostních schůzích mohou jen členové družstva. Očekávajíc v plné důvěře velmi hojně účastnění a těšíc se na sděrný výsledek, sdělujeme zároveň program sjezdu: V pondělí dne 10. srpna r. 1896, v 10 hod. dopoledne sekční schůze: Historický krouček družstva Vlast, jeho účel a potřeba, hledie k současnému historickému písemnictví. (Joa. Vávra) — Ve 2 hod. odpoledne sekční schůze: Při slavnostních schůzích však rekovaní se nepřipomíná. Hlasování při sekčních i slavnostních schůzích mohou jen členové družstva. Očekávajíc v plné důvěře velmi hojně účastnění a těšíc se na sděrný výsledek, sdělujeme zároveň program sjezdu: V pondělí dne 10. srpna r. 1896, v 10 hod. dopoledne sekční schůze: Historický krouček družstva Vlast, jeho účel a potřeba, hledie k současnému historickému písemnictví. (Joa. Vávra) — Ve 2 hod. odpoledne sekční schůze: Při slavnostních schůzích však rekovaní se nepřipomíná. Hlasování při sekčních i slavnostních schůzích mohou jen členové družstva. Očekávajíc v plné důvěře velmi hojně účastnění a těšíc se na sděrný výsledek, sdělujeme zároveň program sjezdu: V pondělí dne 10. srpna r. 1896, v 10 hod. dopoledne sekční schůze: Historický krouček družstva Vlast, jeho účel a potřeba, hledie k současnému historickému písemnictví. (Joa. Vávra) — Ve 2 hod. odpoledne sekční schůze: Při slavnostních schůzích však rekovaní se nepřipomíná. Hlasování při sekčních i slavnostních schůzích mohou jen členové družstva. Očekávajíc v plné důvěře velmi hojně účastnění a těšíc se na sděrný výsledek, sdělujeme zároveň program sjezdu: V pondělí dne 10. srpna r. 1896, v 10 hod. dopoledne sekční schůze: Historický krouček družstva Vlast, jeho účel a potřeba, hledie k současnému historickému písemnictví. (Joa. Vávra) — Ve 2 hod. odpoledne sekční schůze: Při slavnostních schůzích však rekovaní se nepřipomíná. Hlasování při sekčních i slavnostních schůzích mohou jen členové družstva. Očekávajíc v plné důvěře velmi hojně účastnění a těšíc se na sděrný výsledek, sdělujeme zároveň program sjezdu: V pondělí dne 10. srpna r. 1896, v 10 hod. dopoledne sekční schůze: Historický krouček družstva Vlast, jeho účel a potřeba, hledie k současnému historickému písemnictví. (Joa. Vávra) — Ve 2 hod. odpoledne sekční schůze: Při slavnostních schůzích však rekovaní se nepřipomíná. Hlasování při sekčních i slavnostních schůzích mohou jen členové družstva. Očekávajíc v plné důvěře velmi hojně účastnění a těšíc se na sděrný výsledek, sdělujeme zároveň program sjezdu: V pondělí dne 10. srpna r. 1896, v 10 hod. dopoledne sekční schůze: Historický krouček družstva Vlast, jeho účel a potřeba, hledie k současnému historickému písemnictví. (Joa. Vávra) — Ve 2 hod. odpoledne sekční schůze: Při slavnostních schůzích však rekovaní se nepřipomíná. Hlasování při sekčních i slavnostních schůzích mohou jen členové družstva. Očekávajíc v plné důvěře velmi hojně účastnění a těšíc se na sděrný výsledek, sdělujeme zároveň program sjezdu: V pondělí dne 10. srpna r. 1896, v 10 hod. dopoledne sekční schůze: Historický krouček družstva Vlast, jeho účel a potřeba, hledie k současnému historickému písemnictví. (Joa. Vávra) — Ve 2 hod. odpoledne sekční schůze: Při slavnostních schůzích však rekovaní se nepřipomíná. Hlasování při sekčních i slavnostních schůzích mohou jen členové družstva. Očekávajíc v plné důvěře velmi hojně účastnění a těšíc se na sděrný výsledek, sdělujeme zároveň program sjezdu: V pondělí dne 10. srpna r. 1896, v 10 hod. dopoledne sekční schůze: Historický krouček družstva Vlast, jeho účel a potřeba, hledie k současnému historickému písemnictví. (Joa. Vávra) — Ve 2 hod. odpoledne sekční schůze: Při slavnostních schůzích však rekovaní se nepřipomíná. Hlasování při sekčních i slavnostních schůzích mohou jen členové družstva. Očekávajíc v plné důvěře velmi hojně účastnění a těšíc se na sděrný výsledek, sdělujeme zároveň program sjezdu: V pondělí dne 10. srpna r. 1896, v 10 hod. dopoledne sekční schůze: Historický krouček družstva Vlast, jeho účel a potřeba, hledie k současnému historickému písemnictví. (Joa. Vávra) — Ve 2 hod. odpoledne sekční schůze: Při slavnostních schůzích však rekovaní se nepřipomíná. Hlasování při sekčních i slavnostních schůzích mohou jen členové družstva. Očekávajíc v plné důvěře velmi hojně účastnění a těšíc se na sděrný výsledek, sdělujeme zároveň program sjezdu: V pondělí dne 10. srpna r. 1896, v 10 hod. dopoledne sekční schůze: Historický krouček družstva Vlast, jeho účel a potřeba, hledie k současnému historickému písemnictví. (Joa. Vávra) — Ve 2 hod. odpoledne sekční schůze: Při slavnostních schůzích však rekovaní se nepřipomíná. Hlasování při sekčních i slavnostních schůzích mohou jen členové družstva. Očekávajíc v plné důvěře velmi hojně účastnění a těšíc se na sděrný výsledek, sdělujeme zároveň program sjezdu: V pondělí dne 10. srpna r. 1896, v 10 hod. dopoledne sekční schůze: Historický krouček družstva Vlast, jeho účel a potřeba, hledie k současnému historickému písemnictví. (Joa. Vávra) — Ve 2 hod. odpoledne sekční schůze: Při slavnostních schůzích však rekovaní se nepřipomíná. Hlasování při sekčních i slavnostních schůzích mohou jen členové družstva. Očekávajíc v plné důvěře velmi hojně účastnění a těšíc se na sděrný výsledek, sdělujeme zároveň program sjezdu: V pondělí dne 10. srpna r. 1896, v 10 hod. dopoledne sekční schůze: Historický krouček družstva Vlast, jeho účel a potřeba, hledie k současnému historickému písemnictví. (Joa. Vávra) — Ve 2 hod. odpoledne sekční schůze: Při slavnostních schůzích však rekovaní se nepřipomíná. Hlasování při sekčních i slavnostních schůzích mohou jen členové družstva. Očekávajíc v plné důvěře velmi hojně účastnění a těšíc se na sděrný výsledek, sdělujeme zároveň program sjezdu: V pondělí dne 10. srpna r. 1896, v 10 hod. dopoledne sekční schůze: Historický krouček družstva Vlast, jeho účel a potřeba, hledie k současnému historickému písemnictví. (Joa. Vávra) — Ve 2 hod. odpoledne sekční schůze: Při slavnostních schůzích však rekovaní se nepřipomíná. Hlasování při sekčních i slavnostních schůzích mohou jen členové družstva. Očekávajíc v plné důvěře velmi hojně účastnění a těšíc se na sděrný výsledek, sdělujeme zároveň program sjezdu: V pondělí dne 10. srpna r. 1896, v 10 hod. dopoledne sekční schůze: Historický krouček družstva Vlast, jeho účel a potřeba, hledie k současnému historickému písemnictví. (Joa. Vávra) — Ve 2 hod. odpoledne sekční schůze: Při slavnostních schůzích však rekovaní se nepřipomíná. Hlasování při sekčních i slavnostních schůzích mohou jen členové družstva. Očekávajíc v plné důvěře velmi hojně účastnění a těšíc se na sděrný výsledek, sdělujeme zároveň program sjezdu: V pondělí dne 10. srpna r. 1896, v 10 hod. dopoledne sekční schůze: Historický krouček družstva Vlast, jeho účel a potřeba, hledie k současnému historickému písemnictví. (Joa. Vávra) — Ve 2 hod. odpoledne sekční schůze: Při slavnostních schůzích však rekovaní se nepřipomíná. Hlasování při sekčních i slavnostních schůzích mohou jen členové družstva. Očekávajíc v plné důvěře velmi hojně účastnění a těšíc se na sděrný výsledek, sdělujeme zároveň program sjezdu: V pondělí dne 10. srpna r. 1896, v 10 hod. dopoledne sekční schůze: Historický krouček družstva Vlast, jeho účel a potřeba, hledie k současnému historickému písemnictví. (Joa. Vávra) — Ve 2 hod. odpoledne sekční schůze: Při slavnostních schůzích však rekovaní se nepřipomíná. Hlasování při sekčních i slavnostních schůzích mohou jen členové družstva. Očekávajíc v plné důvěře velmi hojně účastnění a těšíc se na sděrný výsledek, sdělujeme zároveň program sjezdu: V pondělí dne 10. srpna r. 1896, v 10 hod. dopoledne sekční schůze: Historický krouček družstva Vlast, jeho účel a potřeba, hledie k současnému historickému písemnictví. (Joa. Vávra) — Ve 2 hod. odpoledne sekční schůze: Při slavnostních schůzích však rekovaní se nepřipomíná. Hlasování při sekčních i slavnostních schůzích mohou jen členové družstva. Očekávajíc v plné důvěře velmi hojně účastnění a těšíc se na sděrný výsledek, sdělujeme zároveň program sjezdu: V pondělí dne 10. srpna r. 1896, v 10 hod. dopoledne sekční schůze: Historický krouček družstva Vlast, jeho účel a potřeba, hledie k současnému historickému písemnictví. (Joa. Vávra) — Ve 2 hod. odpoledne sekční schůze: Při slavnostních schůzích však rekovaní se nepřipomíná. Hlasování při sekčních i slavnostních schůzích mohou jen členové družstva. Očekávajíc v plné důvěře velmi hojně účastnění a těšíc se na sděrný výsledek, sdělujeme zároveň program sjezdu: V pondělí dne 10. srpna r. 1896, v 10 hod. dopoledne sekční schůze: Historický krouček družstva Vlast, jeho účel a potřeba, hledie k současnému historickému písemnictví. (Joa. Vávra) — Ve 2 hod. odpoledne sekční schůze: Při slavnostních schůzích však rekovaní se nepřipomíná. Hlasování při sekčních i slavnostních schůzích mohou jen členové družstva. Očekávajíc v plné důvěře velmi hojně účastnění a těšíc se na sděrný výsledek, sdělujeme zároveň program sjezdu: V pondělí dne 10. srpna r. 1896, v 10 hod. dopoledne sekční schůze: Historický krouček družstva Vlast, jeho účel a potřeba, hledie k současnému historickému písemnictví. (Joa. Vávra) — Ve 2 hod. odpoledne sekční schůze: Při slavnostních schůzích však rekovaní se nepřipomíná. Hlasování při sekčních i slavnostních schůzích mohou jen členové družstva. Očekávajíc v plné důvěře velmi hojně účastnění a těšíc se na sděrný výsledek, sdělujeme zároveň program sjezdu: V pondělí dne 10. srpna r. 1896, v 10 hod. dopoledne sekční schůze: Historický krouček družstva Vlast, jeho účel a potřeba, hledie k současnému historickému písemnictví. (Joa. Vávra) — Ve 2 hod. odpoledne sekční schůze: Při slavnostních schůzích však rekovaní se nepřipomíná. Hlasování při sekčních i slavnostních schůzích mohou jen členové družstva. Očekávajíc v plné důvěře velmi hojně účastnění a těšíc se na sděrný výsledek, sdělujeme zároveň program sjezdu: V pondělí dne 10. srpna r. 1896, v 10 hod. dopoledne sekční schůze: Historický krouček družstva Vlast, jeho účel a potřeba, hledie k současnému historickému písemnictví. (Joa. Vávra) — Ve 2 hod. odpoledne sekční schůze: Při slavnostních schůzích však rekovaní se nepřipomíná. Hlasování při sekčních i slavnostních schůzích mohou jen členové družstva. Očekávajíc v plné důvěře velmi hojně účastnění a těšíc se na sděrný výsledek, sdělujeme zároveň program sjezdu: V pondělí dne 10. srpna r. 1896, v 10 hod. dopoledne sekční schůze: Historický krouček družstva Vlast, jeho účel a potřeba, hledie k současnému historickému písemnictví. (Joa. Vávra) — Ve 2 hod. odpoledne sekční schůze: Při slavnostních schůzích však rekovaní se nepřipomíná. Hlasování při sekčních i slavnostních schůzích mohou jen členové družstva. Očekávajíc v plné důvěře velmi hojně účastnění a těšíc se na sděrný výsledek, sdělujeme zároveň program sjezdu: V pondělí dne 10. srpna r. 1896, v 10 hod. dopoledne sekční schůze: Historický krouček družstva Vlast, jeho účel a potřeba, hledie k současnému historickému písemnictví. (Joa. Vávra) — Ve 2 hod. odpoledne sekční schůze: Při slavnostních schůzích však rekovaní se nepřipomíná. Hlasování při sekčních i slavnostních schůzích mohou jen členové družstva. Očekávajíc v plné důvěře velmi hojně účastnění a těšíc se na sděrný výsledek, sdělujeme zároveň program sjezdu: V pondělí dne 10. srpna r. 1896, v 10 hod. dopoledne sekční schůze: Historický krouček družstva Vlast, jeho účel a potřeba, hledie k současnému historickému písemnictví. (Joa. Vávra) — Ve 2 hod. odpoledne sekční schůze: Při slavnostních schůzích však rekovaní se nepřipomíná. Hlasování při sekčních i slavnostních schůzích mohou jen členové družstva. Očekávajíc v plné důvěře velmi hojně účastnění a těšíc se na sděrný výsledek, sdělujeme zároveň program sjezdu: V pondělí dne 10. srpna r. 1896, v 10 hod. dopoledne sekční schůze: Historický krouček družstva Vlast, jeho účel a potřeba, hledie k současnému historickému písemnictví. (Joa. Vávra) — Ve 2 hod. odpoledne sekční schůze: Při slavnostních schůzích však rekovaní se nepřipomíná. Hlasování při sekčních i slavnostních schůzích mohou jen členové družstva. Očekávajíc v plné důvěře velmi hojně účastnění a těšíc se na sděrný výsledek, sdělujeme zároveň program sjezdu: V pondělí dne 10. srpna r. 1896, v 10 hod. dopoledne sekční schůze: Historický krouček družstva Vlast, jeho účel a potřeba, hledie k současnému historickému písemnictví. (Joa. Vávra) — Ve 2 hod. odpoledne sekční schůze: Při slavnostních schůzích však rekovaní se nepřipomíná. Hlasování při sekčních i slavnostních schůzích mohou jen členové družstva. Očekávajíc v plné důvěře velmi hojně účastnění a těšíc se na sděrný výsledek, sdělujeme zároveň program sjezdu: V pondělí dne 10. srpna r. 1896, v 10 hod. dopoledne sekční schůze: Historický krouček družstva Vlast, jeho účel a potřeba, hledie k současnému historickému písemnictví. (Joa. Vávra) — Ve 2 hod. odpoledne sekční schůze: Při slavnostních schůzích však rekovaní se nepřipomíná. Hlasování při sekčních i slavnostních schůzích mohou jen členové družstva. Očekávajíc v plné důvěře velmi hojně účastnění a těšíc se na sděrný výsledek, sdělujeme zároveň program sjezdu: V pondělí dne 10. srpna r. 1896, v 10 hod. dopoledne sekční schůze: Historický krouček družstva Vlast, jeho účel a potřeba, hledie k současnému historickému písemnictví. (Joa. Vávra) — Ve 2 hod. odpoledne sekční schůze: Při slavnostních schůzích však rekovaní se nepřipomíná. Hlasování při sekčních i slavnostních schůzích mohou jen členové družstva. Očekávajíc v plné důvěře velmi hojně účastnění a těšíc se na sděrný výsledek, sdělujeme zároveň program sjezdu: V pondělí dne 10. srpna r. 1896, v 10 hod. dopoledne sekční schůze: Historický krouček družstva Vlast, jeho účel a potřeba, hledie k současnému historickému písemnictví. (Joa. Vávra) — Ve 2 hod. odpoledne sekční schůze: Při slavnostních schůzích však rekovaní se nepřipomíná. Hlasování při sekčních i slavnostních schůzích mohou jen členové družstva. Očekávajíc v plné důvěře velmi hojně účastnění a těšíc se na sděrný výsledek, sdělujeme zároveň program sjezdu: V pondělí dne 10. srpna r. 1896, v 10 hod. dopoledne sekční schůze: Historický krouček družstva Vlast, jeho účel a potřeba, hledie k současnému historickému písemnictví. (Joa. Vávra) — Ve 2 hod. odpoledne sekční schůze: Při slavnostních schůzích však rekovaní se nepřipomíná. Hlasování při sekčních i slavnostních schůzích mohou jen členové družstva. Očekávajíc v plné důvěře velmi hojně účastnění a těšíc se na sděrný výsledek, sdělujeme zároveň program sjezdu: V pondělí dne 10. srpna r. 1896, v 10 hod. dopoledne sekční schůze: Historický krouček družstva Vlast, jeho účel a potřeba, hledie k současnému historickému písemnictví. (Joa. Vávra) — Ve 2 hod. odpoledne sekční schůze: Při slavnostních schůzích však rekovaní se nepřipomíná. Hlasování při sekčních i slavnostních schůzích mohou jen členové družstva. Očekávajíc v plné důvěře velmi hojně účastnění a těšíc se na sděrný výsledek, sdělujeme zároveň program sjezdu: V pondělí dne 10. srpna r. 1896, v 10 hod. dopoledne sekční schůze: Historický krouček družstva Vlast, jeho účel a potřeba, hledie k současnému historickému písemnictví. (Joa. Vávra) — Ve 2 hod. odpoledne sekční schůze: Při slavnostních schůzích však rekovaní se nepřipomíná. Hlasování při sekčních i slavnostních schůzích mohou jen členové družstva. Očekávajíc v plné důvěře velmi hojně účastnění a těšíc se na sděrný výsledek, sdělujeme zároveň program sjezdu: V pondělí dne 10. srpna r. 1896, v 10 hod. dopoledne sekční schůze: Historický krouček družstva Vlast, jeho účel a potřeba, hledie k současnému historickému písemnictví. (Joa. Vávra) — Ve 2 hod. odpoledne sekční schůze: Při slavnostních schůzích však rekovaní se nepřipomíná. Hlasování při sekčních i slavnostních schůzích mohou jen členové družstva. Očekávajíc v plné důvěře velmi hojně účastnění a těšíc se na sděrný výsledek, sdělujeme zároveň program sjezdu: V pondělí dne 10. srpna r. 1896, v 10 hod. dopoledne sekční schůze: Historický krouček družstva Vlast, jeho účel a potřeba, hledie k současnému historickému písemnictví. (Joa. Vávra) — Ve 2 hod. odpoledne sekční schů

Všeraz pořádek, jaký se však nehodí pro katolický hřbitov náš farní osada Bílý Újezd. Mily je ten hřbitov náš kolem samého kostela, nepásobí hrůzu jak obyčejem bývá, ale vůči k sobě osadníky, což dosvědčuje časté jich prodávání na něm. Avšak k lidem druší se i příšlivá pernatá drábeň, která se sounesedství po celý den tu přebývá, hojnou pastvu pro své hlitavé šaludky zde nalézajíc. Jak utěšen se tu pečeš, sotva vzešlé květiny roshrabává, až mile pohleděti! K tomu druší se přecasto i bedliví a věrní strážcové domů — hubení psi, kteří hladem poháněni jsouce hledají štůlku na poli svatém, aby tu vyhledali něco na svůj hladový sub. Než až dosti

koští lidských tu rozházeno jako na poušti, přes se nepokřivenou odbíhají, neboť ty jsou aluncem vyprahlé a sbláznělé. A starostlivý opatrovník hřbitova toho jest si vědom své povinnosti, aneb pečlivě o poštětky mrtvých. Z prken rakví, jež dala se upotřebiti, dle osklivých lidských řečí vystavil své milé kose — chlívek. Ostatní prkna pak vždy po čase spaluje, ale bohužel také s kostmi lidskými, jak dosud spaleno a neodklizené zbytky dosvědčují. Kdo tedy chce po katolicku býti pohřben a po sedmáčku spálen — u nás se nech pohřbíti. Zajisté žádný nebude o tom pochybovati, ale každý z osadníků spíše přáti si bude, by tak řádný a šlechetný hrobník, čím dříve tím lépe, na zasloužený odpočinek dán byl. Neboť hrázou musí naplniti pomýšlení to, ještě po letech nemít klidu.

Peser na kapse a trácha. O týdenních trách stává se velmi často zvlášť na tihu s máslem, se prodáváčkou uloží si strážné peníze jen tak ledabylo do kapsy a za chvíli ji tyto zmizí, jako by je někdo vyčaroval ovšem k nemalému zděšení potřešené. Připad takový opakuje se dosti často, aniž by bylo možno takového kapseře dopadnouti. Předšlé soboty vyloudil kdosi o trhu penězku se 18 sl. pí. A. Hubáčkovi z Divce.

Návštěvovatelé pud nocht uzavřených neb otevřených vloudili se začátkem tohoto týdne na půdu jistého domu v Pražské ulici a odnesli služe A. Santrůčkově u obch. Fischera klobouk a část šatů v ceně 9 sl. Dle toho, že nadějný synek Tomáš z Nov. Hradce Král. jest právě uzavřen, má patrně ještě několik kolegů, stejně náruživých to milovníků pud, na svobodě.

To zde ještě nebylo. Výlet, výlet a zase výlet. V neděli odpoledne pořádal výlet na „Střelnici“ ve prospěch „Ústřední matice školné“ — slušebná děvčata sdejší.

Němý souseď. V hotelu Plakvicově na Kulechách bydlí blízko sebe rodiny dělníků se strojírny pp. Márky, Bromovský a Schala, Václava Svojtky, slévárce a Václava Marka, kováře. Sousedé žili v dobré shodě až do dne 17. m. m., kdy přišel Svojtka po šesté hodině z továrny domů a sotva došel po klopotné práci, dostal se do vady se svou sousedkou Katerinou Markovou k vůli svým dětem. Zatím přišel manžel její Marek a jako hlava rodiny, zastal se své ženy a vložil se do sporu. Ovšem, že pro druhou stranu nešťastně. Aby svým slovům dodal důrazu, chopil se strany nic netušícího Svojtka za krk a zasadil mu nějakým tupým nástrojem několik ran do hlavy. Bylo po půlce. Lokať obězval zraněného a uznal sice poranění za lehká, Svojtka však nemohl následkem té velké lásky sousedské pracovati a poležel po celý týden. Učinil však oznámení k soudu a záležitost tato stala se nyní předmětem vyšetřování.

Odsouzení pro křivou přísahu. V malé obci Ličná u Kotelce n. O. jsou dva rolníci, kteří se mají asi tak v lásce, jako pes s kočkou; jeden druhého utopil by ve vlastní vodu, kdyby se to dalo. Josef Duben, 46letý otec 6 dětí a majitel usedlosti 60 korců polí, nemůže ani čísti rolníka Fr. Michera a tento naopak zase onoho. Nepřátelství toto datuje se již od několika let a často přivedlo již oba jmenované do soudní síně, hned jednoho jako žalobce, kdesi druhému vykázano místo na lavičce obžalovaných a hned zas naopak. Štěstí jest nešťasté a tak jednou „vyhraje“ jeden, podruhé zase druhý. Největší radost má ovšem vítěz, může-li svého odpůrce připravit do kriminálu, kde ostatně byli již oba. Přčinou k soudům jsou rozmanité; jednou jest to rušení dříví, podruhé urážka na cti, po třetí ukousnutí na těle nebo na majetku a jindy opět něco jiného. Hlavní věcí je, aby tu byla příčina k procesu a nalézt tu, nebývá tak neschůdné. Zvlášť zdá se, že zejména Dubnovi byla každá maličkost dost dobrá, jen aby mohl svého úhlavního nepřítelé akompát a napolejdy byla to i amýlenka, která byla několika svědky vyvrácena; ta právě byla předmětem přelíčení u zdejšího krajského soudu včera dopoledne. Dne 23. prosince m. r. bylo přelíčení proti manželům Plášilovým z Ličny pro nějaké křivé svědectví proti Micherovi, což vyneslo těmto po několikadenním šálání. Při tomto přelíčení svěděl křivě, jak se včera dokázalo, jmenovaný rolník Duben, pak cestář Ant. Samek z Ličny a Václav Plášil, syn odsouzených. Jak původně Duben udal, měl Michera ukrásti na podzim m. r. jedné neděle ve 4 hod. ráno nějaký smrk na pavezu s lesů hraběte Šternberka. Duben potvrdil přísahou a za ním i Plášil a Samek, že Michera viděli, když dřevo řezal a odnášel. Naproti tomu vyvrátilo jiných 8 svědků, ku včerejšímu přelíčení předvolaných přísahou tvrzení předšlých a ze všeho vyšlo na jevo, že Duben vymyslel si celou historku proti Micherovi ze záští, aby ukolil pomstychtivost. Zvlášť manželka Micherova potvrdila, že onoho dne, kdy měl její muž být v lese pro smrk, vstala ve čtyři hodiny ráno a viděla, přecházející občas po světnici, že manžel její spal do rána a pak šel do kostela. Mimo to pravila svědkyně o něm, že prý na ni je dost kurážný, ale jinak se prý je strašpýtl; kdyby naň někdo zaplácal, že by utekl. Podobně svědčili i ostatní svědci, jako sluha a čeledín dotyčného a j. potvrdili tak znění žaloby proti všem třem obžalovaným. Po důrazném hájení obžaloby zástupcem stát. návl. p. Köhlerem a obhajovací řečí obhajovce uznal soud obžalované vinnými zločinem podvodu spáchaného křivou přísahou a odsoudil Dubna na 4 měsíce se dvěma posty měsíčně, Samka rovněž na 4 měsíce se dvěma posty a Plášila vzhledem k tomu, že chtěl pomoci rodičům, jednal v prudkém hnětu myslé, na 3 měsíce do tiského žaláře srovnaného dvěma posty měsíčně. Zároveň odsouzení byli všichni tři k náhradě útrat soudem vzešlých a na Dubna byla mimo to rozložena obžaloba, že vylho během přelíčení na jevo, že týž grasil dne 18. m. m. hajného Micka, který byl včera jako svědek přítomnou přelíčení, slovem při vykonávání jeho úřadu, o čemž postoupený byly spisy st. zvládnictví, poněvadž obviněný uráží dva vývodní svědky. Sudičkou nám dvou hašteřících se soků připraveno bylo i několik jiných lidí, zbytečně do sporu zapletených, o svobodu.

Z Velimě. Někdy evangelický klerikál helvetického vyznání o „dobrou“ pověst Velimě dluhy, píše v č. 17. „Lab. Proudá“, jak těžké srdce mu to dala (sic!), že nemůže s veřejností sdělovati správy než takové, jež mají původ v návštěvě Brynychov. Odpovídáme panu pisateli, který domnívá se býti i bez ministerského dekretu a platů, profesorem evangelického bohosloví, vdtěšněji pro něj pole obecní samosprávy, by přišel na spravedlivější zastoupení katolíků v obecním výboru, v němž sasedá 14 evangelíků a pouze 4 katolíci evangeliky volení, mezi nimiž je ve vzdělání omezený propuštěný tovární dělník, který jako věrný stoupenec evangelíků, provádí jako pan výbor „buličinn“ (viz „Lid“ č. 16), by poradil, by soukromá konfesijská škola ev. helv. vyznání, jak již dosud se dělo, na úkor poplatnictva zasným příspěvkem podporována nebyla (platíme již i obecní přirážky vsud tomu, že máme značný obecní majetek; ostatně jsou evangelické nepřátelky konfesijských škol), dále by přišel, by zadávání obecních služeb, když již ne dle počtu přelánských vyznání (918 kat., 690 ev.), tedy aspoň dle osobní spůsobilosti se dalo atd. Jak viděti z nízkých útoků v „L. Pr.“, není osud náš katolických velimských, kteří již pro pouhé uvítání nejd. pana biskupa jsme terrorisováni a podlým způsobem snižováni, sávidně hodný. Jak jinak zachovávají se katolíci třeba k jedinému občanu evangelíku v obci, jež ve své snášlivosti na první místa v obcích i okresích staví. Inkriminovaný článek v č. 17. „L. Pr.“ má mnoho podobného s oním uveřejněným v č. 18. téhož listu; oba články totiž jsou skoro samé lež. Lávi v č. 17. „L. Pr.“ č. 12. uvedená vyvrátili jsme ve „Več. Novinách“ č. 63. a v „Obnově“ č. 61. Ač zřetelně dopisovatel uváděn byl se lávi, napsal opět lávř článek do „L. Pr.“ č. 17., kterým chce své klamati, jakoby evangelíci ve Velimě, mající vládu obce v rukou (což ovšem pisatel opatrně zamítl), byli utlačováni. S dopisovatelem článku z Velimě v „L. Pr.“ inkriminovaného obsahu o vztáhlém psu, kontumaci o nadávkách a p., není důstojno nás a listů našich tónem ušlechtilým psaných, polemizovati; článek ten hodí se pisateli a redaktoru „L. Pr.“ za rámeček, jakožto vyvrátění jejich vzdálenosti.

Z Polné. Vímli jsem si několika dosud vylých čísel „Českého Listu“. Časopisu tomu v polemikách s pokroky voláním po objektivnosti dáta přetékají; přelíčí však sám o hnutí křesťanskosocialním, nemá v řadách svých po vlastnostech, jichž tak důlně žádá vůči sobě, stopy nejmenší, ano střetá se se společenskou slávností tak, že člověk až šasne. Tak referuje v jednom čísle o katolickém lidovém spolku pro Prahu a okolí, nepředkládá čtenářstvu svému cíle a snahy spolku toho, nýbrž shrnuje je duchaprádně pod tu šedivou již plachtu „klerikalismu“ a s překvapující noblesou dí, že ve schůzi mluvil arcimluvka kaplan Šimon. Z toho již pozorovati, že zmíněný list v kritice strany naší křesťanskosocialní nepovznáší se nad tuctovou úroveň jiných listů venkovských. Odsuzuje šmahem, zamítá bez jakékoli předchozí úvahy a rozboru nášeho programu. Křihle list, který chce mravně a politicky vzdělávat. Ošepaná to líná metoda v Čechách, která zbabňuje náš život veřejný postupem ústavním, podporuje a umožňuje tu duševní plochosť středních vrstev obecnstva, ježmuž bohužel takovouto modou ku jistotě úniku a správnosti rozhledu nedostává se potravý prašádné. Připomínáme „Českému Listu“, že člověka rozumného to až utlouká, despektuje-li se nějaké ideové hnutí, aniž se jeho program vyloučí. Podle programu se soudí o stranách, ale nikoli podle běžného bezsádného naladění. Radíme tedy „Českému Listu“, aby nesnižoval se k tomu bezhlavému ryku proti nám, před nímž sám varuje, ale aby prostořadověl náš program sociální a rolnický a jej čtenářstvu předložil, jak důlně činiti žurnalistice, která činí nároky na solidnost a poctivost. To jest pak věcná kritika, jak nadešpán jest poslední jeho úvodník. Napoleod opisueme „Čes. Listu“ na památku pasasu s jeho posledního čísla, zaměřující slovo poslancům slovem „klerikalism“. Žádné informace pro čtenáře, žádná data, o objektivnosti ani posel, tak podává se politický materiál čtenářstvu. Autor sedne si, vynadá „klerikalism“, vysloví jim své opovržení, článek za pět minut jest hotov a milý čtenáři, či a počť se! Tak psal „Český List“ poslední o „Rad. Listech“. Dopisovateli do „Jihlavských Listů“ připomínáme, že žádného zastance nepotřebujeme, naše zásady jsou tak jasné, že posavdě sám p. dopisovatel proti nim nic namítanouti se neodvážil, a-li nás dobře zná. Proto pozor na ty „klerikály“!

Z Kutné Hory. „Podvysoké Listy“ spáchaly v č. 26. rýmověčku potupnou na jmenování ndp. biskupa čestným občanem Perštejnickým. Proslulá redakce čítala asi dobře výtečnost svých „vtipů“, anebom o bystrotvitu svého čtenářstva velkou pochybnost, když pak uvnitř listu na více hned místech o tom píše s udáním jmen plavých, tak aby každý, i hodně natvrdlý, dobře pochopil, které všechno osoby jsou ve „fujletonu“ míněny. Že p. Výborový jmenem helvetský, — či pardon! — jmenem podvysokého polit. klubu nad tím jmenováním píšeje své „hluboké politování“, tomu se nedivíme, ale divíme se té mírné řečeno neomalenosti, že prý si Brynych ten diplom dobře zaplatí. Hned se dává také „svobodomyšlenému“ lidu na ruku, aby p. navrhovatele sesadilo a předsednictví družstva pro stavbu spolkového rolnického cukrováru. Myslíme ale, že uvědomělí rolníci titto pod komandem redakce „Podv. Listů“ ještě nestojí. Nejsmutnější prý jest to, že takovouto počtou jako by rolnictvo ochalovalo snahy klerikální. A co jestli schvaluje? — Panu Dra. Pacákovi, jakod prý orgánem „Podv. Listů“ jsou, vyvolujeme k tak „šikovné“ redakci — svou soustrast.

Z Červených Pečok. Dne 21. t. m. odbýval katol. spolek „Svornost“ v místnosti spolkových měsíční schůzi, ve kteréž po sdělení zpráv spolkových dp. předseda Zárabou, předseda p. Martin Dirlam, ředitel farní školní školy v Kolíně „o průmyslových školách a farní školách zvlášť“ za účastenství abora učitelského z této školy.

Především o vzniku škol farní a průmyslových, přikročil ku vyvěštění jednotlivých ústavů. Vyšší průmyslové

školy v Čechách jsou čtyři. Do těch přijímají se žáci, kteří odbyli čtvrtou třídu třídní školy, aneb tři třídy měšťanské školy. Doba studií trvá čtyři roky; po složení zkoušky obdrží místo jako kreslíči, dšlvednec v továrnách atd. 2. Nižší mistrovské školy v Praze a v Plzni. Do těch přijímají se chovanci, kteří vykášali se mohou nejméně dvoaletonu praxí, jako předšlé vdtěšněji mají obecnou školu. Roshdňují se na školy strojnické, která trvá 3 roky a stavitelská 4 roky, protože se učí jen v měsících zimních, jesto v létě pracují na stavbách. Absolventi vycházejí jako mistr, polí atd. 3. Školy odborné, které hlavně řídí se, by v těch krajinách kde zřizeny jsou řemeslo se povznemalo. Do všech škol odborných přijímají se žáci po dokončeném 14 roku, jichž účelem jest, žáka dotýdnému řemeslu vyučovati; doba vyučování trvá 3—4 roky. Z nich vycházejí pro stav řemeslnický zruční dělníci a mistr. 4. Pokračovací školy; těch je velký počet a slouží k dalšímu vzdělání učed a přilhlí se též ke kreslení a rysování. V několika hodinách učí se také prakticky. Takové školy skládají se ze 2—3 tříd. Při pokračovacích školách bývají přípravy, aby žáci, kteří čít, psát a počítat neumí, se též učili, by aspoň to nejhlavnější pro život chytli. Zvlášť náso-bilka vaše velice.

5. Všeobecné školy řemeslnické, jako jsou v Kolíně a Kutné Hore přijímají hochy 13leté, což velice dšlědité jest. Účel jejich jest, aby žáci hned v útlém mládí navykali práci, znali nástroje a dovedli s nimi zacházeti. Při tom musí dbáti čistoty a pořádku. V prvním roku jsou žáci půl roku v dílně truhlářské, půl roku v dílně sámočnické. Ve druhé třídě pracují již v oboru, který si zvolí. Třetí třída je hlavně pro ty, kteří hledí při práci setrvat; zde koná se cvičení složitější. Východy jsou ty, aby k řemeslu se připravil ale ne vyučil. Na učení jde po vyjití ze školy řemeslnické. Každý mistr rád takového hochu přijme, který již s nástroji zacházeti umí, na pořádek dbá, čímž mnohé mrzotosti se zabráni. — Žáci, kteří navštivovali celé tři roky, obyčejně pak za půl druhého r. obdrží za vyučenou. Všecky školní potřeby obdrží zdarma a jiných vydáží není. — Jest to velká výhoda pro ty, kteří školu tuto navštívají, neb pak máme vzdělané dělnictvo a řemeslnictvo. Pak následovala ukáska jednotlivých prací žáků z oboru truhlářského a strojnického od nejjednodušších počtů až do obdívahodných složitých prací, při čemž páni učitelé s nevšední ochotou posluchačstvu vše důkladně vysvětlovali a se vším obznamenávali. Poučná přednáška tato byla bouřlivou pochvalou odměněna. — Vdp. děkan Drofák upozorňoval přítomné žemy, by slova promluvená padla na půdu úrodnou, kdo může, by pomáhal té příležitosti a syna do školy této, kde tak prospáným všem pro život se vynojuje, dal, ať též spojejí s Kolínem přilhlí jest. — Z učitelstva bylo viděti zde pouze p. učitele L. Náglu. — Konečně, nemůžeme opominouti, že se počet želan, ale práce jednotlivců označuje hodnotu spolku nášeho, který nesná klamu a úskoku ve svém prostém a jednoduchém životě. Dalšímu rozkvětu: Zdať Báh! — Na nový chrám Páně v Č. Pečkách veledřel p. děkanem vybráno již 5.966 sl. 95 kr. — Dne 12. t. m. bude ve spolku „Svornost“ přednáseti red. Václ. Kučera, o ayných společnostech a hospodářských poměrech.

Z Velimě. (Odpověď „Labek. Pr.“) K celému dlouhému diktaudu v č. 20. nemáme odpovědi na každou větu; jen tolik povíme. P. dopisovatel boruje pro Třebízkého, jak by ho evangelické zastupitelstvo vítalo. Nuže, rádi bychom věděli, má-li p. dop. také modlitební knihu sepsanou Třebízkým, modlí-li se Třebízkého modlitbu za vlast a obodí-li do chrámu P. Troufáme si tvrditi, že nemá té knihy, a tak jsou slova jeho plason frází na polapení nějakých — hej! Co se tyto toho místa, kde dopis. píše, v Brynychovi vidíme jen Brynych a se slušebníka Kristova učení, dovolujeme si podotknouti, že v jejich superintendenta Szalatnayovi ještě méně vidíme nežli slušebníka Kristova učení. Ať jen si vzpomene p. dop. na doby, kdy Szalatnay byl předsedou cukrováru, v jaké památce je a rolník; ať si vzpomene na jeho vlastenecké(?) hlasování v zemské školní radě; ať si vzpomene na vlastenecké odstranění praporu slovanického při instalační hostině k vůli německému knížeti Schaumburg-Lippe. Tak tedy jen před svými dveřmi městí a drubé nechati s pokojem.

(Zasílano.)

Do Habřiny.

Přebíhají, že nemám zcela žádného zastupitelství při podaném rekursu proti volbám obecního zastupitelstva, a že mluví-li tak někde, pro něž holou lež.

V. Šimon.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 27. června 1896. 1 hl. pšenice sl. 5.80 až 6.20, žito sl. 5.25 až 5.50, ječmen sl. 4.80 až 5.40, oves sl. 3.20 až 3.85, proso sl. 0. — až 0. —, vikev sl. 0. — až 0. —, hrách sl. 0. — až 0. —, čočka sl. 0. — až 0. —, jáhly sl. 9.00 až 0. —, kroup sl. 8.50 až 21.50, brambor sl. 1.80 až 2. —, jete. semínka červeného sl. — až —, jete. semínka bílého 0. —, jete. semínko rade sl. 00. — až 00.00, máku sl. — až 00. —, olejky sl. 9.00, mšedho sem. se sl. 0. — až 0. — 100 kg. křtiny otrub sl. 5.50, 100 kg. pšen. bžejš otrub sl. 5. —, 1 kg. másla čerstvého sl. 1. — až 1.20, 1 kg. másla přečištěného 0.00 1 kg. sádla vepřového sl. 0.80 1 kg. tvarohu 14 až 16 kr., jedno vejce dva a půl kr. 1 kopa drobné zeleniny sl. 0. — až 0. — 1 kš. cibule sl. 0.00 málna 0.30 až 0.50 — Na týždení a obalní trh dne 27. červ. 1896 odbývány, přiváženo bylo hektolitra pšenice 301 kš. 126, ječmene 00 oves 362, proso 0, vikev 0, hrach —, čočky —, jáhel 17, kroup 14, brambor 70, jete. semínka 0.00, mšedho semínka 6. —, olejky 9.00 máku 0. — drobné zeleniny kóp 386 cibule 49 máln 396 pak vepřá kš. 18 podvínat 405 kš. kš. kš. kš. —.

Reklama

„Jak máš své vědět,
co výborného na skladě
mám, když mi to neod-
ělím novinami?“
Vanderbilt.

v celých východních Čechách.

dosáhne se nejvyšší
vhodným a přitom lev-
ným inzerováním v
nejprospěšnějším listě
ve všech krajích vj-
chodních Čech.

„Obnova.“

Inzerování v listě našem je tím výhodně-
jším, ješto v něm dle vzoru amerických listů za-
vedena jest osvědčená americká reklama
tím způsobem, že inserty zařazujeme vedle textu
čímž každé oznámení dojde jistého pověslnutí.

Inserty přijímáme jen od solidních
firm křesťanských.

Insertní poplatek: 8 kr. za 1 petič. jedno-
sloupcový řádek.

Nabídky insertů přijímá administrace časopisu

„Obnova“ v Hradci Králové.

Vyhláška.

Čís. král. krajský soud v Hradci Králové
tímto na veřejnou známost dává, že se k žádosti
Adély Bassové, Arnošky Goliathové, Otty Goliatha
jako opatrovníka choromyslného Adolfa Kalba a
Edvarda Oplatika, c. otcovského opatrovníka nezl.
Jdy a Louisy Oplatikových, zároveň jako dědici po
Karolině Kalbové povoluje dobrovolný prodej prá-
vovárčného domu č. p. 182 v Hradci Králové
polovicí do pozůstalosti Karoliny Kalbové a polo-
vicí Adély Bassové, Arnošky Goliathové, Adolfa
Kalbové a nezl. dětem Jdy a Louise Oplatikovým
náležitě v ceně vyvolací 32.811 zl. a k výkonu
tobě predeje ustanovuje se jediné stání na den

6. července 1896.

v 9 hodin dopoledne v kanceláři pana Dr. Lud-
víka Scheinera, c. k. notáře v Hradci Králové.

Do dražebních podmínek lz: v této kanceláři
nahlédnouti. Vadium obnáší 10 proc. vyvolací ceny.

Pod cenou vyvolací se dům ten neprodá a
ješto dražba jest dobrovolná, ustanou knihovním
věřitelům jejich práva vyhrazena, ať se utřelí cokoliv.

V Hradci Králové, dne 2. června 1896.

C. k. prezident:

Vondráček.

2 truhlářské dělníky

přijme

KAREL NETUKA,

truhlář na Slezském Předměstí

a Hradce Králové.

Vyznamenán stříbrnou medailí

Veledůstojnému duchovenstvu dovoluji si
doporučiti svůj sklad a dílnu

KOSTELNÍCH PARAMENTŮ,

jako: kalichy, monstrance, kříže, kadi-
telnice, svícní, lustry kostelní každého
slohu v cenách velice mírných.

Opravy, znovu posilování a po-
stříbřování v ohni provádím co nejtrvaleji,
levně a pod zárukou.

Prose P. T. duchovenstvo o velectánnou
přisehu a důvěru, znamenám se v áctě hluboké

Karel Zavadil.

pasíř a slátník

v Uhru dimi.

Děkování a osvědčení, jichž po ruce hojnost
mám, sežna na požádání.

na výstavě v Hradci Králové 1894.

Bicykl

téměř zcela nový, anglický

(výrobek Singerův)

s 1 1/2" podušk. ráfy levně se prodá.

Blíží oděti se v Komenského třídě č.
241., parterre v pravo.

Navštívenky

od 60 kr. výše

nabízí

Bisk. knihtiskárna

v Hradci Králové.

Društvo na zužitkování ovoce

v Hradci Králové

prodává ve svých místnostech v hradbách pod
pekárnou

vinný ocet ovocný a slivovici

v malém i ve velkém.

V. J. Špalek

(dříve J. F. Krušvic)

v Hradci Králové

doporučuje svůj

velikolepý výběr všech druhů

suken a podšívek

vlastní manipulace.

Látky na vesty vlastní výroby.

hedvábné, vlněné a zaručené prací.

Ve velkém i v malém.

Při laskavé objednávce vzorků, pro-
sím o udání druhu látek a přibližné
ceny.

Žádejte vždy a všude

slivovici a borovičku

Jen od firmy

M. Nesňal

v Uherském Brodě na Moravě.

Villa Klapkova

na Pražském Předměstí

u Hradce Králové

jest k pronajmutí.

UMĚL.

ZA VOD

pozlačovačský

JOSEFA KIESLICH

v Hradci Králové

u „černého koně“

odporčuje se ku solidnímu provedení veškerých

prací kostelních,

zařizování a obnovení oltářů, kazetelů a t. d.

VELKÝ SKLAD

nejjemnějších obrazů, arcadel, listů, křes-
a pod.

do oboru toho spadá všech výrobků.

Největší výběr rámců všech druhů se obra-
zy, fotografie a t. d.

Přes vnitřní úkryt v ceně mírné.

Stříbrná medaile Národní Jednoty Severočeské. — Nejvyšší vyznamenání
zlatá zkušební medaile s korunou. — Čestný diplom.

Veškerá patentní mýdla

vyráběná ze všech možných i nemožných materiálů a téměř ve všech ča-
sopisech doporučovaná — pomínou — až se lidé přesvědčí, že bylo a bude
nejlepší mýdlo

pravé nefalšované mýdlo jádrové,

jež P. T. ct. obecnstvu vřele doporučuje

Jindřich Jelínek,

mydlář v Hradci Králové.

Týž dovoluje si upozorniti na speciální novinku „Jelínkové lovan-
dulové mýdlo neutrální“ doporučené pro jeho výtečné vlastnosti
celou řadou lékařů a specialistů v kožních nemocích.

Kus za 5 kr.

Hlavní sklad u Jindř. Jelínka v Hradci Králové č. 160., Malbovicích č. 3.
a 37., u p. Aloise Jelínka v Pardubicích a u Čechů Zimy v Kutné Hoře.

Telefonické spojení.

Ztráta vlasů

a tvoření lupů

se pod zárukou jediné jistě
zamezí

CBINOGENEM

od

J. Beyšovce v Jičíně.

Cena láhve s ochrannou známkou 1 zl. při 3 lahvích
franko na dobírku, neb lépe proti pošt. poukáže 3 zl.
Sklady v lepších materiálních obchodech a holičských
závodcích.

Malířský umělecký atelier

Jarolima Štantejského

v Litomyšli

doporučuje se veledůstojným děkanským a
farním úřadům i veledůstojnému duchoven-
stvu, jakož i slavným patronátním úřadům
ku provedení dokonalých

malob kostelních,

opravy freskových a olejových maleb i no-
vých obrazů vůbec. Také se vypracují ochotně
na požádání návrhy maleb. Dále shotovuje
spolkové prapory na hedvábi malované, velmi
vkusné za mírný konorář.

Závod může se prokázati mnoha vysvěd-
čeními jakož i diplomy a mnoha provede-
nými pracemi kostelními na pf. v Rych-
burku, v Janově u Litomyšle, Jevíčku, Mor.
Třebové, Mor. Budějovicích, Prostějově, v Olo-
mouci, Brně atd.

Výprodej.

Za příčinou nedostatku místa vyprodám

báječně levně:

koberce, pokrývky a záclony.

V. J. Špalek,

(dříve J. F. Krušvic) v Hradci Králové.

Politické družstvo tiskové

V Hradci Králové

vydalo právě druhé vydání spisku

Učte se z dějin.

Slovo k naší mládeži od starého vlastence.

Tento krátký přehled nepřetržitých
dějin českých dostati lze

v biskupské knihtiskárně

Stran 62 8°. — Cena 15 kr.

Při odbírcích většího množství přiměřena
sazka.

Jan Horák,

vlastní výroba suken
v Rychnově n. Kněžnou
nabízí na dobu jarní a letní
pravé vlněné látky

za ceny mírné. Četné opět objednávky,
zvláště z kruhů vld. duchovenstva jsou milým
pro mne důkazem, že jsem heslu svému: „Po-
ctivý sebe menší výdělek lepší je sebe vět-
šího nepoctivého,“ věrně zůstal.

ceníky na požádání franke.

Zásilky na dobírku,
vld. duchovenstva dle přání bez dobírky.
PM hromadných objednávkách výhody
co možno největší.

Četná doporučení z kruhů vld. duchovenstva i P. T.
učetelstva k zhlédnutí.

Těž na splátky a bez zvýšení cen.

EDIKT.

Z rozkazu c. k. měst. deleg. soudu v Hradci
Králové ze dne 9. května 1896 č. 10131 bude se
k výkonu dobrovolné dražby tímž dekretem po-
volené domu č. p. 8 na Pražském Předměstí se
stavební parcelou čís. kat. 194, loukou čís. kat.
182 a zahradou čís. kat. 822 Adolfovi Kalbovi, Adèle
Bassoové a Arnošce Goliatové po jedné čtvrtině
a nezletilým Idě a Lujze Oplatkovým jednou čtvrti-
nou náležejícího

ve středu dne 15. července 1896.

o 9. hodině dopolední v kanceláři podepsaného
c. k. notáře odbyvatí stání, při němž dům č. p. 8
na Pražském Předměstí s pozemky za cenu 18732 zl.
72 kr. provolá a tomu, kdo nad ni nejvíce podá,
přiklepnut bude.

Vadium, obnášející 10%, vyvolávací ceny,
musí být složeno hotově nebo v papírových
cenných papírech nebo ve vkladních knížkách
některé rakouské spořitelny.

Prodávající spoluvlastníci jsou povinni vadi-
um složit sprostě.

Práv knihovních věřitelů se dražba tato ne-
dotýká, jsouc dobrovolnou.

V knihovní výtah a v dražební výminky
ohledně nezletilých Idy a Lujzy Oplatkových, de-
krety c. k. zemského soudu ve Vídni ze dne 10.
a 24. března 1896. č. 20503/31 a 25083/31 pak
ohledně choromyslného Adolfa Kalba dekrety c. k.
krajského soudu v Hradci Králové ze dne 5. a 12.
května 1896 č. 2742 a 3004 schválené lze v kan-
celáři podepsaného c. k. notáře zhlédnouti.

V Hradci Králové, dne 17. června 1896.

Dr. Ludvík Scheiner,
c. k. notář
co soudní komisař.

Vyznamenán na výstavě v Hradci Kr. r. 1894.
nejvyšší cenou: čestným diplomem a státní me-
dailí z hromady. Ve Vysokém Městě bronsovou
medailí obchodní komory pražské.

DÍLA A SKLAD

veškerých výrobků klempířských
František Hlavka
v Hradci Králové

— velké náměstí —

Pozorně číst, že dostalo se mu úředního
povolání na

práce instalaterské

k zařizování hromosvodů, plyno- a vodovodů,
jakož i všech patentních soustav a anglických
splachovacích klozetů, lázní, rozličných čerpadel
pivních tlakostrojů atd.

Dále odporučuje svůj hojně zásobený sklad
 zboží kupačích van, dřevěných a ome-
vých rear.

Stavební práce

klempířské provádí se správně, hlavně se zárukou

A. Kam půjdeme na výlet?

B. Do Týniště! Podíváme se tam na
výrobu koberců u Adolfa No-
votného.

A. Stojí to za to?

B. Ano! Viděti tam za 80.000 zl. hotových ko-
berců nejrozsáhlejších jakostí, cen, velikostí
a barev atd. od nejlevnějších do nejdražších
a ten, kdo si aspoň za 10 zl. nakoupí,
dostane nahrazené jízdné drahou ve
třetí třídě na vzdálenost 30 km!

A. Jsou tam též zbytky k dostání?

B. Ovšem, velice mnoho a co záclon, pokrývek atd.

A. Nuže já jedu s Vámi! Na zdar!

ANT. K. SMRČKA,

první třísran.-katolická továrna
na sukna leženy a vlněné látky
v Humpolci.

Oporučuje pro jarní a letní saloon
látky oblekové, svrchníkové, havi-
kové, kostelní a havičské za cenu
továrni.

Vzorby na pokládku skříní a franke.

Do Hradce Králové a okolí.

KAREL SIGMUND,

diplom. mag. pharmac. a droguista
v Hradci Králové

doporučuje svou nově otevřenou, al. c. k. hejt. koncesovanou

chemickou laboratoř

ku zkoumání vody, mléka, másla, líhu, řepy, melasy, ječmene, sladu, medu,
umělých hnojiv atd. atd.

Jednoduché rozkry a analýzy jsou pro mé pp. zákatně
zcela bezplatné.

Prostředí úplně zdarma k použití jest pro pány fotografy-
amatéry má nové zařízení

tmavá fotograf. komora,

jež opatřena jest všemi i nejnovějšími fotograf. pomůckami a přístroji. Dovo-
luji se všem pp. amatérům, by si neobtěžovali vzorné její zařízení nebo
prohlédnouti, rovněž tak můj všemi možnými fotograf. přístroji, příst-
roji, papíry a pomůckami hojně zásobený sklad a cenami
velmi levnými.

Apparáty též na splátky.

Tamtéž se přijmou dva praktikanti za velmi výhodných podmínek.

Nový praktický vynález!

Nejlepší práci přístroj
jediny existující jest nově
vynalezená c. k. výhr.
prív.

mramorová pračka

t. sv. ruční valcha

„Patentní pračka“

kteří předtím vše stíráli
neboť tvrdostí, nedolností
karrar. mramoru jest ne-
smárná, vždy hladkou a či-
stou zůstane, bezvadně sně-
hobílá a rychle vyprání
decilů a čím více se na ni
pře, tím jest hladší a lepší,
kdežto pračky doavadní záhy
záhy podléhají a sdranými
plochami předejí atd.

Při tom však jsou pat.
mram. pračky levné. Ceny
jsou:

I. vel. 35/50 cm. zl. 2.50
II. „ 30/35 „ „ 2.00
III. „ 35/40 „ „ 4.00

Proti známé obnosu předem
aneb dobříčkou zasílá se vše-
chna místa přímo vynálezce
a jediný výrobce:

C. k. výhr. prív. sochař. a
uměl. průmyslový

Atelier Hlaváček
v Strakoněch Čechy.

Pp. obchodník. rabatt.

Svíce kostelní

pravé voskové i polovoskové, pa-
schaly, trojhrany, grana, jakož i
nejjemnější druhy kadidla, dopo-
ručuje veledůstojným farním a
slavným patronátním úřadům,
rovněž i

P. T. pánům obchodníkům v jakosti nej-
lepší a v cenách nejlevnějších.

Zároveň odporučím svícna do věšných
lamp 7 dnů hořící a všeobecně za nej-
lepší uznává.

Josef Pilnáček

v Hradci Králové.

Závod voskářský „u Albersů“ založen r. 1809.

Umělecký závod

pro
malbu
na skle

B. ŠKARDA,

Brno.

Speciální závod
pro malbu oken
chrámových.

Sešmkrát prvními
cenami vyznam.

Vzorů k na-
hlednutí franke.

Ceny mírné.

Brusinky

v nejjemnější ražině savařené

Sklový soudeček

franko za zl. 2.75

malá

J. Fáborský

v Týništi n. Orli.

Prodám

jednopatrový, právováreční nájemní velký

HOSTINEC

s tvrdé hmoty na náměstí se nalézající (hrad
Královohradecký) s celým nájemním, eleg.
místnostmi, mnoha pokoji, velkým azotickým sa-
lounem, krámem, ležnicí, sklepy, koníarnou, velký
dvůr, sýpky, velký taneční jedinec pro divadlo
a schůze, pokojů pro čestnější nájemce,
velké sýpky — to vše za 15.000 zl. (k složení
700) zl.). Dům ten nese roční úplatek 800 zl. r. 8.
Dotazy do administrace tohoto listu pod titulem
„Budoucnost.“

Vyznamenán na výstavě v Hradci Král. r. 1894
státní medailí a diplomem.

Umělé ruby

podle nejnovějšího amerického způsobu vyrábím
a konám veškeré práce v obor ten spadající
přesné a seřizování na nákladě důvěhodných zkušeností,
rubů za nejlepšího obelihu. Zaručuje ceny
nejlevnější a poroučaje se do všech příjímů otá-
ného obchodstva, zřetelně se v hloubce děla
oddaný

Josef Čistavský,

subal technik

Pražská ul. č. 77. v Hradci Králové

OBNOVA

Číslo 69.

V Hradci Králové, dne 10. července 1896.

Ročník II.

Přímé volby.

Minul zase jeden „Husův den“ a nestalo se celkem nic, leda jedna zajímavá věc: mladočestští senatoři a tribunové lidu nechali si ujtí velkou tuto příležitost k velkému mluvení. Grégroyé, Heroldové, Vašatí ani nemukli a neřekli, co si myslí nebo nemyslí o planém kultu husitském. Tak musel „národ“ český vzít za vděk jen tím, čím jej častovali Herbenové, Barové a Hajnové, kteří povídali, čím Hus nebyl, a nepovídali, čím byl.

Zatím co se tak v Čechách na plano mluvilo, stal se v Dolních Rakousích vážný krok zavedením přímých voleb sněmovních v obcích venkovských. Tím je konečně učiněn počátek v odstranění staré krivdy, voličům obcí venkovských dostane se stejného práva, jaké mají voličové městští od r. 1861., totiž aby mohl každý volič přímo voliti poslance do sněmu zemského.

V Dolních Rakousích se začalo, u nás se bude pokračovati. Také zemský sněm království českého bude v nejbližším svém zasedání zabývat se touto otázkou, a nemáme ni žádné pochybnosti, že vyřídí ji rychle a bláde.

Zemský výbor připravuje již příslušný návrh a rozdal všem okresním výborům dotazník, na nějž žádá odpovědi do 15. července.

V právě minulém zasedání sl. sněmu uvedena byla na přetřes otázka zavedení přímých voleb sněmovních ve voličích okresích obcí venkovských. Ačkoliv záležitost tato ve sněmu samém nestala se předmětem jednání, usnesl se přes to zem. výbor vzhledem k důležitosti věci na tom, záležitosti touto blíže se zabývat, především pak zavést šestnácti členům okresních výborů.

Přiznání přímého volebního práva voličům, jak se na ně pomýšlí, předpokládá, že by zrušena byla volba volitelů a že by poslancové obcí venkovských podobně jako poslancové měst a míst průmyslových voleni byli bezprostředně osobami, kteréž mají právo voliti a čini jednotlivé sbory voličů.

Způsob však, kterým toto přímé právo volební vykonávají by se mělo, jakož i provedení

volby samé mohou býti různými a jest různost tato podmíněna tím, jak stanoví se okresy voličů, pokud se týče jednotlivé sbory voličů.

I kdyby zachováti se měly dosavadní okresy voličů, může nejraznějším způsobem býti rozřešena otázka, jak stanoveny by mají skupiny voličů, jest totiž možno, aby voličové celého okresu voličů tvořili jedinou skupinu voličů, aneb mohou rozděleni býti tyto voličové na více skupin na př. vedle jednotlivých obcí, farností, soudních okresů atd.

S rozřešením otázky, jak utvořeny by mají jednotlivé skupiny voličů, souvisí celá řada otázek vedlejších, kteréž dotýkají se určení volebního místa, sdělení seznamů voličů, řízení reklamačního, složení komise volební, přezkoušení skrutinia a p.

Zemský výbor žádá tudíž, aby si okresní výbor zodpověděl do 15. července 1896 tyto otázky:

1. Pokládá sl. okresní výbor za žádoucí, aby v obcích venk. zavedeny byly přímé volby sněmovní?

2. Jestliže ano, jakým způsobem má provedení volby býti upraveno, a sice:

a) v příčině eventuálního utvoření jednotlivých skupin voličů (dle obcí, farností, soudních okresů atd.) a v příčině ustanovení volebního místa pro tyto skupiny;

b) v příčině sdělení seznamů voličů, řízení reklamačního, složení komise volební pro jednotlivé skupiny voličů;

c) v příčině přezkoušení společného neb hlavního skrutinia pro celý volební okres.

3. Pokládá sl. okresní výbor za nutné, aby zákonné předpisy o sněmovních volbách v obcích venk. změněny byly ještě v jiných směrech?

Pokud se týče otázky první, máme za to, že nebude ani jediného okresního výboru, jenž by vyjádřil se z porčí.

Různé asi budou náhledy a návrhy v otázkách ve čl. 2. obsažených, avšak zajiště ne takové, aby byly na úkor rozřešení otázky té.

Má se voliti v každé obci zvlášť či mají se utvořiti malé volební skupiny v každém okresu? Nejlépe bylo by, aby volilo se v každé obci zvlášť tak jako volí se nyní v každé obci volitel. Leč

„Jdi, ale rychle — čas kvapí!“ křví vůdce blavou.

Mladý Hladík rozběhl se úvozem na mírně se svažující kopec, kde stála útulná chaloupka horská, přilepená jako hnízdečko vlaštovčí na pramoucích se lesů, v jichž korunách haral chladný vítr večerní, nerozlučný společník podkrkonošských chlumů.

„Václave, Václave!“ — zaklepal mladý Hladík na okno chalupy, v níž ozýval se dušený pláč. Uvnitř chalupy spočívala na prsou muze mladá žena.

„Václave, dnes ne — dnes ne! Jsme spolu tak krátký čas — a což jestli?“ —

„Ale Mařenko — vždyť zas přijdu!“ —

„A když nepijdeš — když se nevrátíš? — Bože, Bože, co vždy vystojím strachu, než se vrátíš domů! Vš, jak tuhle přinesli jste domů souseda Hencla —! To bych nepřežila!“ —

Mladému Hladíkovi tajil se dech v prsou při tomto rozhovoru a slzy mu vstupaly do očí.

„A což když nepřítel přijde až sem, zapálí nám naše chalupy, narazí nám pruské kabátce a poženě nás Bůh ví kam? Nebylo by lepší umřít, než sloužit cizím králi? My si uhlájíme naše hory, kdybychom měli padnouti do posledního. A dnes nám pruské blůdky neujdou! A padneme-li, budou si potomci vypravovat, jak jsme milovali své hory a svého krále! — Již na mne čekají! S Bohem!“ Václav vytrhl se z náručí ženy a spěchal ven.

„Václave, zůstaň doma! Půjdemě sami!“ — zachytil vycházejícího mladý Hladík, tiskna mu s prosebným pohledem ruku.

„Proč?“

„Nevím ani — ale zůstaň! Řekni, že nemůžeš!“

„Mlčí!“ zachmuřil se Václav.

„Pamatuj, že jsem ti to řekl!“

„Pojďme!“ —

Za chvíli připojili se k tlupě mužů, čeka-

vláda nepřistoupí na takový způsob volení, jakož to vyslovila již ve sněmu dolnorakouském vymlouvala se, že neměla by pro všechny obce dostatek volebních komisarů. Vláda navrhlá tedy, aby jen ta obec volila každá pro sebe, která má 300 voličů, komise sněmovní pak snížila počet ten na 250 a vláda asi se snížením bude souhlasiti. Obce, které samy o sobě nemají takového počtu voličů, byly by seskupeny tak, aby volilo společně tolik obcí, kolik bude míti nejméně 250 voličů dohromady.

Jak se dovidáme, byly zemskému výboru podány jednotlivými okresními výbory důkladné odpovědi i projeveno namnoze přání, aby volební řád sněmovní podroben byl dávno žádané všeobecné opravě.

Neprátele pokroku.

(1.) „Roku 1870 začal se ve vesnici Ž... objevovati pokrok. Obecní posel dostal policajský oděv a šavli a začal choditi do města každého dne a odtamtud nosil v tašce — pokrok. Někteří hospodáři přestávali vykonávati náboženské povinnosti, v kostele objevili se jen málokdy a o pozdvihování přestali klekati, nastal — pokrok. Výsada jediné staré hospody zrušena již dávno, zřídily se tu ještě nové dvě a začaly muziky i na sv. Štěpána, děti jsou přitom, zpívají necudné písničky a velkými, nastal — pokrok. Posílání chasy do kostela, ke zpovědi a přehánění nočních toulek přestalo, svobodná láska t. j. smilstvo a spousta se rozmohla, máme — pokrok. Začalo lepší žívobyť, není jen to dření, při tom začali se židé i jiní jim podobní rolníkům „dívat i vtělovati do knih,“ jeť — pokrok.

Toho starého kantora musíme dostat do penze; on je ještě ponížným služebníčkem kněží a učí děti jen modlit, nať pak máme i ve školství — pokrok?

Ten starý farář by ještě ušel, ten káže tak „tomu lidu“ evangelium; ale nový páter je jeso-

jících v údolí a vyměňivše pozdravy dali se na cestu a zmizeli v hlubinách lesů, táhnoucích se po úbočích údolí dále na východ. Měsíc vyšel právě z oblaků a osvětloval statečný hlouček obranců hor. —

„A vš určitě, že již Prusáci od Branky postupují do země?“ tázal se starý Hladík Václava.

„Tak mi vypravoval Marek, že když nesl plátno do Náchoda, musil se vrátiti nazpět, poněvadž všemi směry již valily se zástupy pruské k Novému Městu!“ —

„A což naši?“

„Naši — naši! Vypravoval, že u Branky krev tekla potokem. Naši vojáci jako skála — a všechno bodákem, když už střílet nemohli! Ale něco pod nimi se plížilo a kolem nich, zač je usouzena obyčejně kulka do prsou, když na provaz čas nestačí!“ —

„Počkej, stůjte! Zdá se mi, že někdo se proti nám mihl na pěšince!“

Muži uskočili po stranách do lesa a naslouchali. Za chvíli spatřili určitě obrysy muže, jenž spěchal proti nim.

„Ach, to je Jeník!“ zvolal starý Hladík a vyšel mu chvatně z lesa v ústřety.

„Tak — jak stojíš věci?“

„Prusáci prý táhnou ku Hradci. V Náchodě jest jich plno a po silnicích i polích valí se proudy jejich k Novému Městu. Ve vesnicích všude kvířírují. Kdo ví, zda některý oddíl nedá se i na naši stranu. Bylo by třeba rozložit se v některém lesíku a čekat.“

Horale sestoupili se v poradu a přijali ten návrh. Jeník s Václavem a mladým Hladíkem měli jíti napřed, aby dali ostatním zprávu, kdyby spozorovali nepřitele. — Odloučili se od ostatních, prohlédli si kohoutky ručnic, zda dobře přiléhají a dali se ku předu. —

Les dýchal vůni a nebe se zatahovalo chmů-

FEUILLETON.

Episodka z r. 1866.

Napísal Vladimír Hornov.

Utíkejte, Prajní jdou,
mladé hochy verbujou.

Bylo to, jako když z čista jasna blesk udeřil. „Válka s Prajem!“ — rozletělo se z Prahy do všech končin Čech a cesty i samoty ozivily se prchajícími zástupy před šířky pruskými. Ale nebylo tak všude. U nás na horách jinéč vzduch. Horák když už nemůže sám si pomoci, utíká se jen k Pánu Bohu do nebe. — V chaloupkách podkrkonošských utichl klepot stavů tkalcovských, z bezpečných úkrytů vyťahovaly se staré ručnice, broušily se kopy a u lesů shromažďovaly se hloučky mužů, kteří připraveni byli chrániti své dědiny až do posledního dechu. — Blouznivci našich hor! — Nebylo to blouznění, ale nadšení pronikající duše i srdce prostého lidu nad vlastním praporem lásky k vlasti, hájiti svou domovinu proti cizímu vetřelci. Až k Dobrušce přicházely tlupy těchto českých hajduků a objevovaly se jako když ze země vyrostou! Jen dověsti použít nadšení našeho lidu a bylo by zaznamenáno dnes několik hajduckých koutů na skráňích našich věrných podkrkonošských chlumů. Legie horalů zmizely — a jen mlhavé skanky zachovaly se o nich v myslích našeho lidu.

V podvečer ku konci měsíce června r. 1866. stála v údolí pod vesničkou D... tlupa mužů, ozbrojená ručnicemi a na rovno nasazenými kosa-

mi. —

„Kde jest Václav?“ tázal se starý Hladík, muž vysoké postavy, jenž byl vůdcem tlupy.

„Bude se mu asi těžko loučiti! Chceš-li, podívám se k němu na horu do chalupy!“ —

vita, tñaf a nepřítel osvty, káse proti novínám. toho dáme do „Pravdy“ ať ví, co je — pokrok.“

Tak r. 1870 Hlíd mladický kněz stinné stránky pokroku a udělal si nepřáteli skoro všechny mladší věšší rolníky, a sice do té míry, že šli k panu baronovi — bývalému lajtnantu od bulánů — aby jim pomohl od toho kaplana, který je „jesoviton“ a ruší mír v obci. Nejvíce mluvil jeden z mladších rolníků K... , který stál o to, aby se stal starostou. „My musíme býti obcí pokročilou, ale páter chce nás udržeti v spásečnictví.“ Po vai se ovšem povídá, že má taky zlost na kaplana, že jeho jedenáctileté děvče nechal „po škole.“ že byla u muziky a jeho dvanáctiletému klukovi prý docela mezi čtyřma očima rákoskou vyfyzal proto, že kazil děti nestoudnými činy. Pan baron deputaci vidně přijal a řekl, že on již také dávno na to pomýšlí, neboť není přítelem těch „přepjatostí a toho pochmurného názoru světa.“ Celá ves ovšem ví, že pan páter napomínal matky, aby své dospělé dcery do zámku do služby nedávaly. Křtil nedávno dítě, k němuž se nepřihlásil žádný otec; ale — jak „tetičky a kmotříčky“ praví: má prý „tátu bohatého.“

Ještě téhož dne dostal pan farář psaní, v kterém ho pan baron žádá, aby vyřídil panu kaplanovi, že se na jeho patronátě ničeho nedočká.

Pan páter tomu ovšem porozuměl. Zajel si do Hradce, přijel a v neděli na to vystoupil na kazatelnu. Jakmile vyřkl, že se odtud dostane pryč, povstal v kostele upřímný hlasitý pláč, a po službách Božích se k němu tlačily velmi mnohé zbožné osoby se slzami v očích a jedna řekla: Co z nás bude? Kdo pak bude napomínat ty naše musáky? I z mužů někteří podali mu ruku, ba někteří mu ruku i dokonce políbili. Jeden, tenkrát asi padesátník pravil: Velebný pane! Takhle za dvacet let se to ukáže.

Uplynulo více než dvacet let. Obec Ž... tu ovšem stojí. Ale za dvacet let se mnoho změnilo. V obci Ž... vítají nového faráře. Ku podivu! Farářem je bývalý kaplan z roku 1870. A jak se to jen stalo?

Přispěl k tomu ten „nepochmurný názor světa“ páne baronův. Pan baron byl totiž tak velkým nepřitelem těch páterových přepjatostí a tak velice veselý názor světa měl, že v jeho zámku sídlí nyní pan Winternitz — žid. A poněvadž v tom případě, když panství má žid, dosazuje faráře zcela volně biskup sám, napadlo mu dát do Ž... za faráře bývalého tamního kaplana „nepřítele pokroku.“

Nový farář tedy vjíždí do vsi. Mnohé osoby se k němu vinou a domlouvají se, že je zná; mnozí stojí opodál, ti vědí, že je zná. U fary stojí stříbrnovlasý stařec a praví: Mne snad ráčte přece znát. Já jsem ten, co jsem při Vašnostině odchodu řekl: Takhle za dvacet let se to ukáže.

„Opravdu! Jste to vy! Sestáří jame, není-li pravda. Ale jak se to ukázalo?“

„Jnu sle! V zámku žid. Tamhle ve statku u K... žid, a ta chalupa vedle patří mu taky. A tihle kolem do kola ve vsi samý nový lid, z těch věšších jsem tu já skoro sám.“

„A kam se poděli?“

„K... byl šest let starostou; pak mu vše prodali, ze zbytku koupil koníka a povoz a byl v městě drokářem; ulil se kořalkou. Dcera jeho

rami, které jako strážní duchové hor táhly se přes temena chlumů. Stromy znenáhla řídly a chodci oclili se malý kousek od silnice, vinoucí se nad vesnicí B... Majestátní byl odtud pohled z jedné strany na velikány Krkonošské, vypínající čela svá zamlžená ku nebesům a z druhé strany na nižší polohy, kde splyvalo vše v jedno jako hladina v údolí se ztrácejícího moře.

Zastavili se na chvíli, hledíce na velebné panoramu rodného kraje.

„Musíme nyní opatrně! Pruské hlídky jsou obezřetné a pruské jehlovky jako jed! — Václav pokynul rukou a na kus jd sebe přizpůsobil se po tichu až ku hlubokému srázu, který spadl ku silnici. Podepřev se o sosnu, která stála na samém pokraji svahu, upřel Václav bystrý svůj zrak ku silnici. Naslouchal chvíli. Pojednou zdálo se mu, jakoby z vesnice pod kopcem dole ležící zaléhal k němu hluk zmatený. Zbystrčil sluch. Nemýlil se. Z vesnice bylo slyšeti čím dále tím více hlomoz a křik. Pojednou mihlo se na silnici několik prchajících postav. Byli to vesničané, utíkající do lesa. Žádná pochybnost. — Prusáci byli na blízku. Odkloniv se rychle od sosny, dal znamení ostatním. Mladý Hladík dal se nazpět ku hlavní tlupek, aby oznámil, že pruské oddělení se blíží.

Na zprávu mladého Hladíka zamířili horalé rychlým pochodem ku předu. Pušky a kosy tiskli křesovitě v dlani, zrak bofel jim nedočkavostí. Již blížili se k úvalu, když v tom zazněl výstřel — jeden — druhý —

„Rány Boží, oni nečekali!“

A teď celá salva výstřelů! — V korunách stromů to zachřestilo a ulomené větvičky padaly dolů. Zrychlil krok. — Již jsou u samého úvalu. Dole blýstí se v záti vyhlédlo měsíce pruské zbraň. Někteří již derou se nahoru na svah, odkud zableskly proti nim dva výstřely — a tam u sosny podepřen stojí Václav — objímaje křesovitě tělo stromu velikána.

vdala se, dřív než mu všechno prodali, tu vedle do té chalupy přišel domá z vojny, — při první hrad musice tasil jen s ní. — pak „to muselo být,“ — na konec to koupil advokát a prodal židovi. — Majitelé byli žebraři. Ona je živa, chodí na panáky — on zmizel, je pryč v Americe.“

„A co je se syna, který ke mně chodil do školy?“

„Toho dal študovat — stál ho mnoho peněz — prošel asi šest „latinských“ a pak toho nechal. Povaloval se doma asi dva roky, povídali, že je nemocen z daremného života — „štil zde osvětu“ a když tatíkův statek přišel na buben, odešel do Prahy a je někde při novinách.“

„A kde jsou ostatní?“

„Dva zemřeli mladi — z pítí — Tamhle ten z toho statku je na Žižkově, dohazuje peníze — tihle ten je u žida poklasným — a tu ten — ráčte odpustit, že to řeknu, nebyl „přepjatý,“ jak říkával pan baron, žena se mu oběsila ze žalosti, vzal si jinou mladíčkou, ač měl pět dětí; pak zase ona nebyla „přepjatá“ — a na konec se oběsil on. Ona se tu vyprodala, odvezla děti kamsi do hor, ani nevím kam — a statek má p. dr. Šmelkés s Prahy; všechno je v nájmě.“

„A co je tamto za nové stavení?“

„To je továrna na knoflíky. Má ji pan Steinreicher, přišel z Pruska a jde tam všechno po německu.“

Tak se vše v Ž... změnilo. Bylo to v sobotu večer, na nové hospodě je veselo a sice tak mnoho, že se „knoflíkáři“ a „knoflíkářky“ nepokojili s tanečkem, ale vyšli si taky ven. Děsné opilou píseň zpívající dolů až před faru a řvali: Perest. — Ať shyne jesovita. — Ať shyne kněžsko! načel nastal chechtot, pískot a nové řvání ukončilo kocovinu. Po jejím ukončení hulákali píseň „osvobozených“ o volné láse.

V sobotu na to přinesl „plátek“ v městě: Do Ž... dostal se nový farář, vládní stvůra biskupova. Ač před dvaceti lety z osady odejel musel, poněvadž osvicení občané Ž... šti se mohli trpěti jezovitského nepřitele pokroku a vzdání lidu, přijal přece faru tamnější. Že farář se svými tmářskými náhledy do svobodomyšlné, osvicené a pokročilé obce nepatří, o tom ho jistě přesvědčilo zastaveníčko, jež mu k oková římských vysaté dělnictvo ustrojilo.“

Užijme si z tohoto dle skutečnosti načrtutého obrázku malé obce vesnické obraz o celém národě a snad se přeci aspoň — zamyslíme. Ne-klesá celý národ náš podobně jako obec Ž... v mravním a proto i v hmotném ohledu? — Nepadají naše velkostatky do rukou židů. naše závody do rukou nepřátel našich? — Nemá-li zámožnost v stavu středním? — Není v lidu čelnickém a v národě vůbec sesurovělost až zvířecí? — Jsou ty fráse o pokroku silou národa, jsou pokrokem? — Jsme v mravním, i hmotném ohledu národem silným, který máje majetek dovede udržeti půdu oteckou? — Nemáme spustlé novinářstvo, které achváli třebaš zhovalilost, jen když je to proti náboženství a jeho obrancům? — Nepokročili jsme v nemravnosti, prostopádnosti, poživavosti, spoustě a — ve slém? — Nuže! A jen toho pokroku ve slém, jen toho pokroku v spoustě, slabosti a ožebračení jsou nepřáteli

„Rychle, rychle!“ vzkřikl starý Hladík.

„Hoši ku předu!“ — Hladík sám namířil ručnici na Prusáky, který po svahu lezl ku sosně. Zazněla rána — za ní několik v rychlém tempu a v zápětí několik výkřiků ve zmateném shluhu pruském Václav Hladík skočil s mladistvou rychlostí ku Václavovi, chytil ho do náručí a dal znamení k ústupu. V řadách pruských zazožely poplašné signály, salvy výstřelů zarachotily do lesů, kam mizeli hajduci podkrkonoští.

Šťastí, že noc a opatrnost zdržely Prusáky od pronásledování.

Pozdě v noci zklepal kdosi na dveře fary v D...

Za chvíli otevřely se dveře farář a staříký farář vyhlédl ven.

„Co pak se děje? — A — to ty'a, Josefe? — Co pak se stalo?“

„Prosím pane faráři, zaopatřovat! — pravil mladý Hladík chvějícím se hlasem.

„Ke komu?“

„K Václavovi!“

„Co měl nedávno svaťbu s Mařenkou?“

„K tomu!“

Pan farář rychle se oblekl, vzal klíče od kostela a spěchal pro velebnou svátost. Došel právě tak. Zastihl ještě Václava na živu. Pruská kulka mřila dobře. Za chvíli pod střechou chalupy, kde rozkvétalo před nedávnem štěstí jako ty luhy dole z jara v údolínách — rozléhl se nářek mladé ženy. Jeden z obhajců hor dýchchal. Zlatá duše — věrné srdce! —

Na hrobě jeho jen zelený drn. Ve blavách roste mu mohutný jeřáb, jehož ovoce krvavé dobře se hodí těm chudým horám na skráne se věnec a jejich hrobům za pomácky.

kaščí, a katoličtí konservativci vůbec. — Kdo je nepřitelem pokroku národa drabého v dobrém, v ašle a blahobyta, ten jistě odvrátí se od frásí, a bude přítelem náboženství, jež nejen život jednotlivce, ale i celých národů klade na první základ zákonů Božích. Neboť jen na tomto základě může se vyvinouti pokrok v dobrém, v síle, v blahobyta. Kdo miluje národ, odřekni se frásí, spoj se s nejlepšími syny národa ku práci směřující k tomu, aby zastavil se pokrok spousty, a nastal pokrok v dobru.

Dozvuky k Mariánské pouti.

(3) Na podzim doučitoval můj otec na hřbitově pod železným křížem u zdi kostelního kůru, a letos poprvé s maminkou slavíme smetson pout. Co tu scháňvalo se k nám do školy učitelé mladých, starých, znamenitých hudebníků, jaká to byla na Navštívení Panny Marie slavná poutní mše sv! Ale letos je to u nás všechno na ruby. Po otci stal se řiditelem kůru jakýsi z ciziny příšlý, u nás prý narozený kapelník.

Pan farář chtěl nástupce otcova za řiditele choru, ale nátlak patronův byl větší, než vůle duchovního správce. Proto jsem ani nešel na kůr, ač za živobytí otcova o každé pouti hrál jsem na varhany a pan farář mou hru chválil. Posadil jsem se u vedlejších dveří chrámových do lavice, abych dobře viděl na oltář, ale také slyšel dobře první mši sv. za Hzení pana kapelníka.

Z bliského městečka katecheta měl slavnostní kázání. Když po předmluvě se obrátil k oltářnímu obrazu P. M., aby proslil v dojemné modlitbě patronku kostelíčka za poselování k další ředi. — tu náhle Rrr, bum, bum, tra ratatá ratatá, začínely bubny třeskne, zajasaly trombony a principlu, zabručely rozladěné basy strůny, zazněl blahol trub i kotlův a utlumil hlas katechetův — alata mládež stojící u mřížek při počátku ředi klidná a pokojná, při prvním úderu kotle jako na povel obrátila hlavy ke kůru a za stálého šepotu, šlouchání a smíchu vyslechla s jiskřícíma očima novinku — slavné intrády.

Milý a srdečný hlas kazatelův přivedl poněkud rozrušené posluchačstvo ke klidu, dojem celé ředi byl hluboký, — ale setřely jej opěté intrády.

Dobře, že nemohly více probuditi mého tatíčka odpovídajícího pod chorem. — Při druhých intrádách chtěl jsem již bēsteti na kůr a říci panu kapelníkovi, že církev rozhodně takové nepřístojné vytrubování v kostele zakazuje, že snad se hodí při stínání kohouta, a že mého tatíčka to stálo hodně práce než intrády odstranit, ale možnost ještě většího pobouření mne opět usadila.

Pan farář, který přechal mého otce a s nímž jako s bratrem se měl rád, šel po kázání k oltáři sloužit spívanou mši sv. — Na kůru opět intrády. Když poslední fanfára dozněla a důkladně otfála klenbou kostelní, pan regenschori vzal pedál, vzal druhý i třetí, vytáhl všechny rejstříky, kteréžto jemné vytahování v podobě vráňání až dle jsem slyšel, — šustění papíru prozradilo, že si hledá teprve nějaké řízné praeludium, a když vše připravil, snad si i šňupl, vzal pedál čtvrtý, zaboril prsty do kláves, a hrál s takovým nadšením slavnostní pochod z Fausta a Markety, že přítomní hasiči s pilbice mi na hlavě si do taktu přelapovali.

Pan farář již stál uprostřed oltáře a čikal, aby mohl posdravit lid „Dominus vobiscum,“ — Pán s vámi. — Pan regenschori však začínal teprve „Kyrie.“ S napjetím poslouchám první taktu, otvírám ve svém mozku škatulku za škatulkou, v nichž jsem měl srovnané církevní skladatele — ale kde nic ta nic. — V jediné škatulce mám všechny ne církevníky, pro Báh ta se mi otvírá a na práh mého vědomí vystupuje hrozná jméno, snad broznejší než nějakého mořského hada — a to jméno jest „Schiedermayer.“

Otec často seznamoval mne se svými sbírkami not většinou vlastnoručně psanými, vychvaloval, odporoučel ty ony skladatele, ale když nalesl skladby Schiedermayerovy, odhodil je stranou a říkal: Škoda talentu Schiedermayerova; býval vídeňským regenschorim, ale jeho skladby jsou vsořem církevní hadby, jaká nemá býti. A tu mě dává pan kapelník dnes na pout! Byla jediným skvostem, který si přinesl z ciziny, šti má podobných více? Co všechno Ježíš Kristus musí v kostele poslouchati! V divadle by se nikdo neodvážil podobné věci přednáseti. Pro kostel jsou dávno dobré. Jen když se hraje a troubí. A dnes troublilo se hodná, — chor byl plný trumpet a trumpetistů, houslisté neměli ani kde stát, ale spěváků málo. Sopran zpívala čtyřicetiletá sopranistka Aninka Kudláčkových, již nebožtík otec pro rozvrzaný a vyšeptalý hlas dávno dal na sasloužený odpodinek. Ať přivukoval falešně bezsrbý trombonista Kostník. Troubiti již nemohl, pro spěv byl dosti dobrý. Tenoru jsem nevyšel a bas přibručoval od varhan pan kapelník. — Při „Kriste eleison“ praskla struna hlavnímu primistovi, který všechno držel, a již nastala plavba. Ale pan kapelník začal na hlas dávat takt, vytáhl kde jaký principl, a v posledním akordu se vřichal slavně sešl. — Při Gloria si dali posor, a narvy moje počaly se

poslední tisk; myslel jsem si: Ať již dávají Schiedmayrovku, jen aby ji aspoň sebrali.

Při Offertoriu jsem byl překvapen. — Mné neznámý, mužský hlas při průvodu orchestru počíná kolébavě: „Pospěšte sem, pastýřkové“ Co to? A, to zpívá pan kapelník, chtěje osadě ukázat krásu svého hlasu. —

Pravil jsem, že jsem byl překvapen; a kdo by nebyl? Na Mariánský svátek slyším, a lá „Nesem Vám noviny. Pospěšte sem“ . . . Právě tak jako bych nebyl překvapen, kdyby o Velikonocím pondělí mi spívaly děti za dveřmi: Kolodo, kolodo, Stépáno. A pak říkával mi tatíček: Až budeš kanonikem, při zpívání máš sv. nesmíš nikdy zpívat česky. Jako kněz nesmíš při takové mši sv. nic zpívat v jiné řeči, než církevní, totiž latině, tak ani na kůru se nesmíš zpívat česky, poněvadž kůr je duce spojen s oltářem a kůr má jen ta slova zpívat, jež kněz modlí se u oltáře.

A nástupce mého tatíčka jedná zcela jinak. Aspoň že zpíval při offertoriu; také jsem slyšel ve vedlejší osadě jednoho čelistu, který Pánu Bohu obětoval známou arii na cello z Lobengrina. Škoda, že umřel již znamenitý houslista Alois Spohr, který by mu byl pravda ostrou do očí řekl: „Nemohu pochopiti, že katolíci vše jen chtějí při mši odtroubiti a odehrati, majíce v gregoriánském zpěvu tak krásnou a pravou hudbu církevní.“

V Credo jsem neoslýšel o vtělení Krista Pána něčeho, ale zato „Amen — men — men“ neustále. Přála mi na mysl při tom významná poznámka prostého drotnara o podobném Credo: „Všecko bylo pěkné, ale nemohl jsem pochopiti, že pořád honili nějaké Amen, a nemohli ho chytit.“

„Hosanna“ při Sanctus bylo plné ohně a zavánělo valčíkem, který jsem odpoledne slyšel v hospodě.

Po pozdrívování na mne čekala pravá hudební pochoutka; a tou byl „Benedictus.“ Slova: Požehnaný, jenž se béře ve jména Páně, byla obletána v sentimentální arii italské opery, při níž děje se vyznání lásky. Agnus byl do skoku.

Kolik asi z přítomných lidí se při takovém zpěvu mohlo nábožně modlíti? myslím si u sebe odcházejí z chrámu. — Já jsem toho aspoň nedovedl v kostele, a proto zašel jsem si na hrob otčiv, abych tam dohnil, co jsem zameškal. Když poslední babička odešla z kostela a kostelník Vávra savíral dvře, matým krokem ubíral jsem se k matčině chaloupce kolem školy, v níž jsem se narodil, a z níž jsem nedávno matku odtáhoval.

Bylo mi děsné kolem srdce, zvláště po dnešní pouťce máš sv. Přemýšlím po cestě, co je asi příčinou tak velikého úpadku hudby chrámové. Snadná patná vále? Nikoliv, aspoň ne u nás; ale často naprostá neznanost ducha církve a církevních předpisů, nevědomost hudební, nedostatek náležitosti důležitosti, zkrátka nedostatek nábožnosti. A co činiti, aby opět povznesena byla popelka mezi směnami církevními?

Porádká-li Ladmila, Hlahol a jak se u nás všechny ty hudební spolky jmenují, koncerti, co tu přípravy, skoušek. Ani domácí dirigent mnohdy nepostačí a k navícení posve se až z Prahy sám skládá. A pro kostel, pro mši sv. má se zpívat bez přípravy, beze shoušek? Opět se táži sama sebe: co činiti? O bylo by dobře uspořádati kurs, na jehož programu by byl spěv gregoriánský, zpěv to jediné církevní, pak spěv vícehlasý, který církev odporučí, a konečně instrumentální, jež trpí, spěv lidu a hra na varhany.

Ano tímto kursem, který má vřítipiti účastníků správné poznání o chrámovém zpěvu, na němž uslyší přednášky skladby znamenitých mistrů, — těmito hudebními exercitiemi lze aspoň posáhnout povznést náš spěv, přivésti ku platnosti ideu církve Kristovy, upozorniti na krásu a bohatost hudebního umění po stránce církevní, povzbudit ku pěstování hudby náležitě.

Podá-li se tento úmysl, a budou-li se exercicie nasazeny rázu každoročně po vlastech našich konati, pak národ náš bude opět národem spěvným, a bude se honositi opět pověstí náležitě zbožnosti, jakou alynul za dob Karla IV.

„Ale hochu, hochu, co pak přichází tak posádě a velké! Všichni jsou již doma a na tebe čekám již tak dlouho.“ Tak vítala mne sestralá matka u starodávných dvířek; jako před 20 lety, tak ještě dnes mi říká „hochu“. Co v tom jediném slovíčku matčiný lásky!

Sedli jsme ka stolu. Matka měla radost, že mne má u sebe, ale mně vířily v hlavě plány o hudebním kurzu a nad troskami české muziky mi bylo do pláče.

Co týden dal.

Vyrovnaní. Z Pošti 1 z Vídně se oznamuje, že započnou již co nevidět nové ministerké porady o rakousko-uherském vyrovnání. Věříme, neboť proč se by nepoužil hr. Badeni ještě posledního dechu této říšské rady, a kterou takměř hravě provedl tak velké věci? Oznamuje se již určité, že na podzim — vyjmeče předloha o kvotě — hodlá vláda předložiti říšské radě ještě všechny vyrovná-

vací předlohy, o nichž chce se s vládou uherkou po dobu prázdnin dohodnouti. Skane se tedy přece s tímto parlamentem pokus, zda-li sly a dispozice jeho vystačí na rozřešení ještě nejdůležitějšího úkolu vlády hraběte Badeniho: rakousko-uherského vyrovnání. Vše šlo dosud tak znamenitě, proč váhala by vláda předložiti mu na rozloučenou ještě kardinální otázku, zejména když parlament přistí znamená největší záhadu a nejistotu? Nic na tom nezáleží — nebude-li zároveň vyřízena otázka kvotová a neshodnou-li se vůbec deputace, vlády a parlamentu obou polovic o této otázce: pro případ nemožnosti nějaké shody zákonodárných sborů o kvotě nastupuje rozhodnutí mocnáře, jenž v případě takovém určí poměr příspěvku Rakousku a Uherku na dobu jednoho roku. Předložil-li tedy hrabě Badeni všechny ostatní předlohy ještě této říšské radě a prosadil-li v ní jejich přijetí, sjednotí se tím valně celý stav věci: přistím parlamentem obou polovic sbylo by jen rozhodnutí o otázce kvotové, ostatní kusy vyrovnání našly by již vyřízení. A jak již řečeno, umožňuje suplementární rozhodnutí mocnáře pro případ nedoclenění shody o kvotě prodloužení vyrovnání rakousko-uherského z roku k roku. Něco takového zdá se vězeti v plánech hr. Badeniho vůči ohromným nesnázím nastalého mu úkolu, a sjevně takřka již nemožnosti, aby kvotové deputace nynějších parlamentů o kvotě se shodly.

Strana katolického lidu v Uhrách pracuje nad míru úsilovně, ale i úspěšně o sdokonalení své organizace. Pořádá schůzi za schůzí a řady její stoupenců se množí. Maďari a spojenci s nimi maďarští nesou to arci velice těžce a to tím víc, au právě nyní kn. Mořic Esterházy na jedné z posledních schůzí slavnostně prohlásil, že strana katolického lidu rozhodně zasadí se o to, aby i všechny v Uhrách bydlící nemaďarské národnosti mohly bez zábrady používatí svého jazyka ve chrámech, školách a vůbec na poli všeho života veřejného, tak aby srozumitelně a samostatně mohly se vyvíjeti. Poněvadž se to maďarizaci do krámu nehodí, počínají její fedrovatelé rozhlížeti sečůze strany katolického lidu. Učinili tak minulou neděli v Železníku, zranivše několik jejich účastníků — kyji. Svolavatel schůze hr. Esterházy musil utéci se do nedalekého kláštera.

Rusko a Vatikán. Ruský kancléř kn. Lobanov pracoval všemožně ke sbližení Ruska s Vatikánem a práce jeho byla korunována úspěchem. Až dosud udržováno bylo spojení se Stolicí papežskou jen prostřednictvím ministeria zahraničních záležitostí, byl tedy katolický svět a jeho hlava pro Rusko naprosto cizinou; nyní však budou moci katolíci biskupové v Rusku dopisovati si s Vatikánem prostřednictvím ministeria vnitra, kdežto zřizeno zvláštní oddělení pro záležitosti „kurie říšské“, tak že katolická víra a její zájmy nepovažují se u vlády ruské za záležitost cizí, nýbrž za zájem vnitřní, domácí. Doufáme, že vznikne z toho jak církví tak Rusku jen zdar a prospěch.

Sněmovní volby v Belgii skončily v neděli na mnohých místech vítězstvím katolíků, ale o síle sněmovní většiny rozhodnou teprve užší volby v Bruselu, při nichž zápasiti budou o 18 mandátů katolíci s liberály.

Všelicos.

Ze hojné rozšiřování listu našeho a věsné předplácení se prosí zvěřile správa „Obnovy.“

Uznání v cizině. Německý denník „Augsbürger Postzeitung“ přinesla nedávno delší článek o českém hnutí křesťansko-socialním, o němž mezi jiným píše. „Biskupové v Čechách a na Moravě pracují na rozřešení sociální otázky. Zejména je to kralohradecký biskup Edvard Brynych, tento nadšený zápasník katolické věci v Čechách. Jako prostý kněz, jako kanovník, jako biskup zůstal si vždy stejným, stále je neúnavným bojovníkem za vznešené ideály katolické církve, otcovským přitelem čtvrtého stavu. Za to je na liberální straně nejvíce nenáviděným mužem v Čechách. Málem neuplyne žádná návštěva nebo birmovací cesta, aby se strany liberální nebo socialistické neprovědly se demonstrace proti biskupu Brynychovi. Ale církevní hodnostář odchází vždy jako vítěz. Svou výmluvností dovede si získati srdce posluchačů ve chrámech i ve schůzích. Není také divu, že kralohradecký biskup stal se miláčkem katolických spolků v Čechách. Co na jeho počtář a za jeho spoludělníkův děje se v hradecké diecézi samé, jest jen pokračováním jeho dřívější činnosti. Spolek pro rozšiřování katolické literatury, politické družstvo, kněžstvárná, politický časopis „Obnova“, jenž už nyní velmi dobře prosperuje, a j. v., to vše uvedeno za krátkou dobu v život za auspicií biskupa kralohradeckého.“

Mladochůl proti Mladochům. Pošták „Lloyd“ přináší z Prahy dopis o rozhraných poměrech v táboře mladochském. Mimo jiné sděluje se v dopise tom rozhodnutí osmi umírněných poslanců, že při nastávajících volbách do říšské rady ne-

budou podporovati kandidátní listinu, na níž by byla jména sedmi radikálů (Vaňatý, Březnovský, Šamánek, Šli, Rašín, Sokol, Parghart), po případě že budou kandidovati samostatně a kýmby byli zvoleni, nevstupí do jednoho klubu s radikály.

Pokrokáři proti pokrokářům. Pokrokářský listek kralohradecký píše o kralodvorských pokrokářích takto: „Politický klub“ ve Dvoře Králové n. L. pokládá se za pokrokový. Aby byla duševní úroveň jeho členů patrna, budí pro věcnou památku konstatování, že letošního roku pořádal věneček, dále přátelský večer s komickými výstupy a konečně učinil jednatel jeho návrh, aby se Husova památka oslavila lampionovým průvodem a koncertem. Loučky bylo možno sřiti v „Politickém klubu“ po celý rok. — Co tomu říká dr. Moravec a dr. Štemberka?

Svobodomyšlnost podvysocká. Jak známo, vyvolilo si. obecní zastupitelstvo otěné obce perštejnické u Kutné Hory ndp. biskupa kralohradeckého svým prvním čestným občanem. Dne 29 června t. r. podala tříčlenná deputace sestávající z pana starosty a ze dvou vězených rolníků p. Levinského a Zatlé-pálka ndp. biskupovi v Chrásti krásný dotýčný diplom. K činu tomu pohnula sl. zastupitelstvo zlovolná štvá-nice, kterou pěstuje helvetům sloužící kutnohorský list proti vrchnímu duchovnímu pastýři diecése naší. V pravdě pokročili občané řekli si: „Už toho máme věru dost; my své náboženské city surově arájeti nedáme. Biskupnáš je z krve naší, ze stavu našeho, my se jeho a tím i svého stavu rolnického ujme.“ Po tomto mužném a čestném činu následovala v „Podvysockých“ rva, kterou dříve dělávali jen výrostci na venkově. Básník nějaký spáchal na Perštejnici posměšnou písničku. — Bude prý se o jarmarcích prodávati za 1/2 kr., při odebrání pěti výtisků jeden nádvakem pod názvem „Podvysocká svobodomyšlnost.“ Odporujeme ji národu českému jako předmět študii o vzdělanosti naší a k uložení v zemském muzeu na místo rukopisu Kralodvorského. — Podvysocké jsou prý organem říšského poslance dra. Pacáka. — Když svého času urasil dra. Pacáka redaktor Toužil, tu bylo zle, musel před porotu a do kriminálu. Sabá prý na to, co je člověku nejdražší, totiž čest, a to ještě páně poslancovu. Když se ale tupí biskup, Čech, vlastenec, syn otce, který si vydobyl měšťanské právo v Hofe Kutné, tu ta jeho čest není statkem nejdražším, totiž helvetům a jich utoupencům. Jestliže se jen tímto tupením vlastenců upřímných, občanů vzorných máše na Podvysocku udržeti mandát, tu myslíme, že by pan dr. Pacák „svůj nejdražší statek,“ totiž čest nejlépe obhájil, kdyby se mandátu vzdal. Jsme pevně přesvědčeni, že by tím vlast žádný pohromy neutrpělo. A kýmby si pan dr. Pacák, jak se kdysi povídalo, za své působitě vyhlídl Vídeň a p. red. Hejnicce se sebou tam vzal, myslíme, že by nezaplakali ani podvysocí helvéti, natož pak slavné horní město Hora Kutná. Zavládí by konečně zase pokoj a lidé by znenáhla zase přicházeli k rozumu.

Kunětické historické památky mají po výnosu ministeria kultu ze dne 3. června opraveny býti nákladem 24.000 zl., na což náboženská matice 11.000 zl. a přisafenci 2.500 zl. věnují. Ostatních 11.500 zl. má se křty subvenoi státní i zemskou, hlavně ale sbírkami dobrovolných příspěvků, které má li se sháněti toto dílo vlastenecké provésti, hojněji než dosavadě plynouti musí. Proto obrací se ku ctěnému našemu občanstvu, najmé k bodrému studentstvu za hojné milodary s uctívou prosbou V. Kudrna, hráz v Kunětických.

O zanedbaném stavu hospodářské čeládky píše se nám: V jednom z předešlých čísel „Obnovy“ zmínili jsme se o vydání hospodář. články pro čelád, navrhované red. Miškovským, schvalující myšlenku tu. Nebo čelád u nás na venkově je třídě nejvíce opomíjenou a zanedbávanou, považována jsouc na mnoze za nižší druh lidí; snižování je nedůstojno. Následky toho jsou ty všeobecné nářky na tu špatnou špatnou čelád. Uznáváme pravdivost toho výroku, že je služební lid obojího pohlaví zneuzavřený, neposlusný, hrubý, surový, avšak či to vinné? S úžasem musím hléděti na to, jak se čeládín vyebovává a v jakém poměru s hospodářem žije. Duch chvástavé svobodomyšlnosti vpašován „Nár. Listy“ hlavně mezi rolnictvo a tyto pokročili, avšak, svobodomyšlní rolníci nepovažují čeládka za svého spolupracovníka, za člena své rodiny, jak staří hospodáři dělávali, berouce i před Bohem zodpovědnost za svou chasnu. U takových pánů a demokratů k tomu je čelád jakosi tašna sílou, robotníkem podřízeným, a nímž nemožno ani u jednoho stolu jísti. Oráč musí svému chlebozárci dávatí titul milostpána, nejméně pána, ač to je někdy pouhý chalupník. Říci po staro-česku: sedláku, pantáto, viděli byste, jak by se na vás divně podíval. Pacholek neb děvečka jen když vykonají svou práci; ostatně ať si dělají co chtějí, po tom pánovi nic není. Noční toučky, polezení, hýření jsou novomodnímu rolníku lhostejny. Tážeme se, jak možno, aby čelád byla mravnou, zachovalou, když nepopřáno jí ani dne svátečního odpočinku, nad tož ho světi. I v neděli musí chasník jezdit a pracovati, akoro jako dne všedního. Nemyslíme přítom jen na malé hospodáře, neboť daleko horší znešvárnosti neděl je nejen a řídovských nájemců, ale i na velkostatecích katolických šlechticů. Potřebují čelád dříví, povoz do mlýna, k stěhování, neobdrží ho neč v neděli. V neděli se i seje, řepa vozí, řízky z cukrovary a t. d. Bez sváteční neděle, bez kostela, nebude nikdy čelád věrně plnit svých povinností. Hospodáři, kteří ještě nyní vyhízejí a posílají své službaectvo ka sv. spo-

Přátelům přesného psaního spěvu čín
diecézní jednoty cyrillické v Hradci Králové předbývá
oznámení, že ve spojení se sborem kostelním
v Hořicích uspořádá ve dnech od 10.—12. srpna 1896
cyrillické exercicie v Hořicích, o nichž
theoreticky i prakticky podán bude návod, kterak
církv. hudbu provozovati aluři. Blíží program uveřejněn
bude posději. Četné účastenství jest žádoucí, aby exer-
ciciemi zásady pravé církevní hudby co nejvíce se
rozsířily. Necht tedy přátele církevní hudby nastáva-
jící přednásky si tak rozvrhnou, aby exercicii účastensti
se mohli. Počátek exercicii bude 10. srpna v 8 hodin

na vaše a konec 12. srpna před polednem. Do programu pojato bude vše, co přetřetí posvatné hudby v praxi třeba jest znáti. O ubytování účastníků jakož i o levné jich stravování bude postaráno. Necht' tedy slyšeti pp. ředitelové kříd přiležitosti této utíjí a k dalšímu sdárnému působení exerciciemi se povsbudí.

Odbor Nár. jednoty severočeské v Hr. Kr. se usneš, že bude pořádati 2. srpna velký koncert v městských sadech „na střelnici“ za účinkování místních spolků. Poznova počíná se místní odbor královéhradecký probouzet k intenzivnější činnosti, neobmezuje se jen na funkci sběratelskou. Mimo jiné na žádost odboru libereckého snáší se opatřit u sámozdáných občanů hradeckých i z okolních obcí jiný domov na dobu prázdnin školním dítkám libereckým; což se mu již i z části podařilo.

Silniční závody klubu českých velocipedistů v Hradci Kr. byly by se minulou nedělí málem zhatily pro neřídné počasí, ale přes to vydařily se znamenitě. Byly to první klubové závody, jež vytažovaly příprav tím více, ješto následkem stálých deštů bylo pořádání jich spojeno s obtížemi velikými. Ješto v neděli ráno sneš se nad okolím Hradce lijavec tak prudký, že byl v poslední chvíli projevem úmysl závodů odložit. Ale pojednou vyjasnila se obloha, za krátko byli přihlížeři závodníci na místě, v poledne dostavila se také hudba. Od závodů tedy upuštěno nebylo — ve tři hodiny odp. byly již v plném proudu. Přítom usnázl zasahující novohradecký sbor hasičů, jenž ve čtvrt hodině byl pohotov a poklesem na celé závodní trati 4 km. dlouhé rozeštil stráž, tak že bylo vyhověno řídící všem bezpečnostním předpisům. Setva bylo ranami z hmoždýt oblašeno nastávající zahájení závodů, hrnuly se již četné zástupy obecenstva k závodní trati. Všecky jízdy vykazovaly slušný počet závodníků. Hlavním vítězem stal se osvědčený člen klubu hradeckého, Fr. Kosina, jenž dobyl přebornictví klubu pro letošní rok a první cenu dámskou. Velmi zdařilými byly také výkony člena Rad. Štásky, jenž obdržel první cenu v jízdě juniorů a druhou cenu dámskou. Pěkně závodili také junioři klubu, J. A. Holinka, jenž sjednal si druhou cenu při přebornictví, a Fr. Tintora, jenž přes utrpění pohmoždění dobyl druhou cenu juniorů, třetí cenu v přebornictví a 3. cenu dámskou. Třetí cenu juniorů obdržel Fr. Čapr. V jízdě starších panů zvítězil: J. Prokop první, V. Beneš druhý, A. Prochaska třetí. Jízda na kolech vysokých nemohla se konati. Po závodech konal se za účinkování hudby sokola Trebechovického v sále p. Dvořáka koncert, k němuž zavítala vybraná společnost z Hradce i Nového Hradce. Po rozdělení cen přetřeny byly četné pozdravné telegramy, jež došly z Prahy, Pardubic, N. Bydčova, Teplíc, Gmunden a j., načež po vhodném oslovení jednatele klubu následovala pěkná taneční zábava. Celkem dopadly závody dobře nejen manéři, ale také hmotně: nejen že kryty byly veškeré výlohy (228 zl.), nýbrž věnováno ještě 5 zl. pro školu „Komenského“ ve Vídni. Se skvělým výsledkem prvních závodů silničních máie býti klub plně spokojen.

Národní slavnost ve prospěch Ústřední matice školské pořádá jednota „Havlíček“ v Malbovicích v neděli, dne 12. t. m. Začátek o 2. hod. odp.

Jubiläum 50letého kněžství slaví dne 26. července v Hradci Králové inful. kanovník, arcijáhen vesp. J. A. Šrámek, zakladatel do 40.000 úděv žití „Dědictví Malbických“. Kdo má dítě do 4 roků staré, dej je hned vkladem 2 zl. 10 kr. na tuto památku zapeati! Nejlepší čini rodiče, když dítě hned po křtu svatém učiní údem „D. M.“, poněvadž tu obdrží do 16. let 17 podlých knížek v krásné ceně nejméně 10 zl. a kdyby dítě zemřelo, sdělávají rodiče oprávněnými odběrateli knížek jako dědictví po dítěti. Při odbírání podílů „D. M.“ nutno však, aby rodiče nebo učitelové (všec opatrovníci) pravidelně sdělali na správu „D. M.“ zaslání knížek každého roku, jinak upadají v nebezpečí, že po roce jsou rozebrány a těch obdržiteli více nemohou. Nešťastníci vzdávají se mlčky svého podílného práva, jež vinou jejich propadá.

Osobní. Asistent živnostenského inspektorátu K. Trapp v Praze jmenován živnostenským inspektorem II. třídy a svěřena mu správa živnostenského inspektorátu v Hradci Králové, živnostenský inspektor Josef Jareš v Olomouci přezesen v této hodnosti do Králové Hradce, živnostenský inspektor II. tř. Vladimír Motelka v Králové Hradci přezazen ve stejné hodnosti do Olomouce, asistent Alfred Thyll v Liberci přezazen do Prahy a asistent Karel Dittmeyer v Králové Hradci přezazen do Nového Města Vídeňského. Zastupujícími asistenty jmenováni meš jinyými Jindřich Loucký pro Liberec a Jiří Místo pro Hradec Králové.

Smrt. Pl. Božena Krausová, roz. Vladkova a p. Ant. Kraus, pošt. asistent v Hradci Kr. slavili dne 8. července smutek v chrámě Páně u sv. Jindřicha v Praze.

Sjezd učitelů, kteří v roce 1896. absolvovali učitelský ústav v Hradci Kr., má se dle návrhu A. Munzara, učitele v Lomnici n. Pop., konati dne 16. srpna v Hradci.

Zápis školu do I. třídy sdělí státní realky bude před prázdninami dne 15. a 16. července, po prázdninách dne 16. a 17. září vždy od 8 do 10 hod. dopoledne; zápis školu do škol měšťanských do tříd II.—IV dne 15. září taktéž od 8—10 hod. dopoledne. Po 10 hod. počnou vždy přijímací zkoušky.

Na hospodyňské škole v Stěšerách bude školní rok slavnostně ukončen dne 14. července. Program: O 8. hodině ranní služby Boží. Po návratu z chrámu Páně skonka z některých předmětů. Děkovaná chovanky. Proslav ředitelky a rosdávání vysvědčení. Prohlídka vystavených písemných a ručních prací.

Maturitní zkoušky na c. k. vyšší reálné škole v Hradci Králové. Předseda komise byl c. k. semeký inspektor Rosický. Zkouška podrobilo se 36 žáků, z nichž 5 uznáno za dospělé s vyznamenáním, 21 za dospělé, 5 povolena oprava z jednoho předmětu po prázdninách, 5 reprobováno na rok.

Podtovní poukázky mají se dle výsoe ministerstva obchodu se dne 28. června považovati za promadlé po sedmi dnech od příchodu jich k úřadu, který má obstarati výplatu poukázaných peněz. Po uplynutí této lhůty máie se poukázaná částka vyplátni pouze se svolením pošt. ředitelství v Praze.

Překvapující konfiskace. Okr. hejtmanský v Chradimě storkoval výboru hosp. spolku pro okresy: Chradim, Nasavrchy a Hlinsko, vysvání rolníků, týkající se nucených (závazných) rolnických společenstev a zákonně ustanoveného množství výroby cukru (kontingentování). Proti konfiskaci té podána byla státní místodržitelství.

O sestátnění severozápadní dráhy bude vláda znova vyjednávat se správou dráhy v srpnu.

Výroční zkuška chovanců ústavu pro hluchoněmé (Budolína) v Hradci Králové bude odbyvána dne 14. t. m. Začátek o půl 9 hod. dopoledne.

Med lékem i lahůdkou. Že med jest nejen milou lahůdkou zdravím, ale i vítaným občerstvením a důležitým lékem v různých neduzích, počínají lékaři v novější době opět uznávati a jej v mnohých případech nemocným předpisovati. Hlavní léčivá síla medu porůstává v tom, že obnovuje a čistí velikou měrou pokazené štávy v těle lidském. Jak mnohá matka uchránila by miláčku svých trapné bolesti a sebe úzkosti a námahy, kdyby v domácnosti své používala medu co důležitého léku i potravy. Neboť čistá štáva, čistá krev v těle lidském proměňují toto v přepravu tvrn, o kterou pak veliké zástupy různých nemocí, jež státným předkům našim, kteří med stále v domácnosti měli, ani dle jména známy nebyly, marně se pokoušeti budou. Z té příčiny také ani dosti odporučiti se nemůže med lidem se uzdravujícím a takovým, kteří výstředním způsobem života zdraví svoje podkopali, složitý stroj života porouchali a tím také bránu různým nepřítelům zdraví otevřeli. A kde zaopatřiti si tento laciný a výstřední domácí lék i lahůdku zároveň? — Možno sice času tohoto zaopatřiti si vaude med v různých cenách dle jakosti jeho, však rozumný hospodář a otec rodiny zaopatří si sám u rodinou včel, by byl jist, že dostane řádný, ničím neznečištěný med. Poněvadž však nutno nyníššího času včelářství způsobem racionelním, necht' pouč se o včelářství dříve theoreticky i prakticky, by dobrých výsledků se dodal. K tomu naskytá se pěkná příležitost o výstavě a kursu včelářského spolku pro Nové Město nad Metují a okolí v měsíci srpnu konané. Necht' prohlédne si zde každý začátečník a také zaopatří, neb dle seznamu dá zhotoviti nářadí, úly a jiné potřeby, kteréž za nejvýhodnější uznány budou. Že příležitosti k tomu bude mti dosti, lze předpokládati se sázného počtu přihlížečů do výstav. Všecky obory již jsou zastoupeny. Živá včelstva, úly, nářadí, med a vosk i výrobky z nich atd. — Přihlášky do výstavy přijímá p. F. Hájek v Mezilesi t. č. jednatelem uvedeného spolku do posledního července. — Čestní členové výstavního výboru jakož i spolka tímto uctivě se řádají, by veškerou činnost svoji nyní, kdy počet přihlížených do kursu obnáší téměř 120, obrátili ve prospěch výstav, by důstojně ke kursu drošiti se mohla. — Křůž by jsa přihlášen pro jakoukoli příčinu kursu sdástiti se nemohl, necht' laskavě to oznámí výše uvedenému p. jednatele, by tento na jeho místo jiného žadatele přijmouti mohl, neboť pro nedostatek vhodných místností do kursu řádných přihlížečů přijmouti více nase.

Dívčí měšťanská škola pořádala dne 8. t. m. dopoledne výlet družou do krásné krajiny v okolí Ratibořic.

K činnosti pekrekátů. Pan Alois Bureš ml. doštal občanské záložny v Náchodě, odcouzen byl k pokutě 20 zl. r. č. pro dšastenství v pouliční demonstraci, pořádané některými výrostky tamnějšími před domem parkmistra p. J. Tichého.

Nová telegrafní stanice s obmezenou službou denní obsluha byla dnem 8. července ve Rtyni u Cerveného Kostelce.

Pereta. Ku sděleným již v listě tomto případům ustanoveno jest porotní líčení dne 17. srpna s Františkou Kuželovou, 22 roků starou rolníci, J. Bednářem, 22 roků starým synem rolníka a Janem Hypiusem, 21 roků starým čeledínem, vešměs z Lodína, pro sločin sjednané dokonané vraždy. Za předsedu líčení toho ustanoven pan c. k. rada sem. soudu Petřík, přísedícími pp. rada sem. soudu Prokop, adj. Lendecké a zapisovatelem anak. Balcar; obžácej Kuželová Dr. K. Faltner, Bednáře Dr. J. Baše a Hypiuse Dr. A. Rudolf.

Je to pořádek! tak a podobně ulevoval si jistý podná chodec vracel se z procházky do města a vyprávěl známému, a nímž se byl právě sešel, co jej dopálo. U jistě budky na hradbách, kde je prodej láhvového piva, býrá prý posléd ve noci hluchá a veselo; schází se tam za teplých tichých večerů společnost divná a jinačí a nejvíce ženák pochybného

povolání. Ku většinu pohodlí hostů zřizeny jsou tam lavice a stůl pod širým nebem a rytý smích neslušnými vtipy bavících se hostů sahá až uš kolemjdoucích. Je to v pořádku?

Pedvedný učitel. Dne 21. srpna odbyváno bude hlavní porotní líčení proti Frant. Petru, učitelu z Libotova u Dubence, nyní ve vazbě, za předsednictví p. rady zemského soudu Stolly.

Nehoda. Truhlářský pomocník Václav Pekárek zaměstnaný u p. J. Hlavatého na Praž. Předměstí s vlastní neopatrností přistřelil si dne 2. července ruku do stroje parou hnaného a byly mu utrženy prsty.

Ukradl diamant. Truhlářský pomocník Václav Štěpán, 60 roků starý s Hlubiny ukradl svému mistru na Kuklenách, kde posledně čas pracoval, diamant na řezání skla. O případě tomto učiněno bylo oznámení.

Ohně. Dne 4. t. m. ve 2. hod. odpoledne přihnala se černá mračna nad Nechanice provázená silnou bouří a hromobitím. V krátku na to udeřil blesk do domu čísla 47. na náměstí, který vzor úsilovné rychlé pomoci hasičů, podléhl shoubnému rozpoutanému živu. Škoda páčí se na 3800 zl. — V téže chvíli vyšlehl plamen z obecního domu, kde ubytován jest obecní strážník Ant. Věstečka, značně jej požádov. Příčina tohoto ohně jest dosud neznáma. Škoda páčí se na 1500 zl. — Dne 30. m. m. o půl noci shořela stodola a hospodářské stavení rolníci K. Tomáškové v Tůni u Nechanic. Poškozená utrpěla 500 zl. škody.

Chťel zabít vlastního teháma. Ve zvláštní láce měl Ad. Orlický z Ribína svého teháma Václava Janeše z Krčína u Nového Města n. M. Domáci různé byly na denním pořádku, zášť zetě proti starému Janešovi vzrůstala, až konečně dne 4. t. m. měla toho státi život. Téhož dne totiz o 10. hodině večer vystřelil mladý Orlický proti Janešovi ránu z revolveru v úmyslu, aby jej zabil. Vypálená kule minula se však na štěstí svého cíle a tak vyvázal ustrašený Janeš ne-li smrti, tedy aspoň těžkému zranění. Když útočník viděl, že se chybil, rozlehl se mu nyní čin jeho v hlavě, dal se na útěk a zmizel beze stopy, tak že vzor úsilovnému pátrání četnictva, jež se o celém příběhu záhy dovědlo, nemohl být dopaden. Konečně po čtyřech dnech, dne 8. t. m. dopaden byl jmenovaný četníkem Koníčkem z Josefova a odveden do vazby vyšetřovací. U zatčeného nalezen byl oště nabitý šestilavňový revolver, který mu byl ještě v čas odejmut.

Oběsenec na hodinách. Minulý týden oběsil se v Heřmanovu Městci na věšních hodinách kostelních hodinář tamnější, jenž hodiny řídil, jménem Beneš. Samovrah byl ženat, bezdětný, však velký piják. Co ho k samovraždě přimělo, není známo.

Ohně pozorován byl z bílé věže dne 6. t. m. o půl jedenácté hod. večer, směrem k Trebechovicům.

Ztráty a nálezky. Žák III. real. tř. ztratil dne 8. t. m. peněženku s menším obnosem peněz. — A. Janáčková z Náhona našla dne 1. t. m. niklový ftešek s třemi stříbrnými penísky.

Nepoctivý sluha. Dne 5. t. m. odešel ze služby sluha zdejší okresní nemocnice Č. Morávek, aniž by byl odchod svůj dříve oznámil. Po odchodu jeho sledovalo se, že týž zpronevěřil u povozníků, sjednaných pro okresní nemocnici 24 zl., dále u různých obchodníků ještě větší obnos peněz. Následkem toho učiněno bylo o tom oznámení st. návladnictví. Mezi tím však dostavil se jmenovaný sám k státnímu návladnictví a přiznal se k svému činu, načež ponechán byl ve vyšetřovací vazbě krajského soudu.

Nalezená mrtvola oběšeného. Dne 5. t. m. nalezena byla ve Skále u Chrásti mrtvola oběšeného se 66 roků starého neznámého muže, který, jak dalo se dle známek souditi, skončil sebevraždou. U dotyčného nalezeny byly dva listky na dráhu a sice jeden z Karanic do Hradec Kr. a druhý z Chrudimi do Chrásti.

Pytlácká oka. Dne 30. června konal hajný J. Zeman ve Velké Bělči lesem obchůzku. Vyrusen byl křikem srnčím, šel po stopě, a našel na hranicích velkostatku dašického v lese Jana Huška s V. Bělče chycenou v mosazném oku srnčí kozu. Přehlíž oko a kozu pustil na svobodu. Mimo to našel ještě jiné oko na zajíce. Případ ten oznámil lesnímu správci panu Viktoru Benešovi, který nařídil, aby oka ta střežena byla. Druhého dne hajný schoval, čekal, kdo přijde shlednouti oka. Večer k sedmé hodině přijel rolník J. H. se synem svým a s fírou na své jetelšité blize lesa a nasekal trochu jetele. Mezi prací ohledával syn rolníkův oka a když byli s prací hotoví, schoval srnčí oko u sebe. Nyní hajný vystoupil z úkrytu. Oba zapřáli, že oka jsou jejich, ale hajnému je vydali. O případě tom učiněno soudu oznámení.

Záhadné zastřelení. Dne 7. července odpoledne nalezen leání a polní hajný z Bohuslavic Augustin Nývlt v Halíně s prostřeleným čelem těžce raněn. Rychle odvezen do nemocnice Opočenské, avšak před samou nemocnicí v rukou své mladé manželky skonol. Byl otcem dvouleté dcerušky, muž správný, střídmý a se stavem svým spokojený. Sedě jedl chléb, sousto měl v ústech, když projektil s revolveru jej smrtelně zranil. Kdo záhadu rozluští? Snad při jídle zacházel neopatrně s tou děsnou bráčkou — anad jiným byl postřelen?

Z Čestína. (Svěcení kapličky.) Jedním z osvědčených prostředků, jimiž odívuje se duch křesťanský, na nějž se však bohužel na mnoze zapomíná, jest péče o veřejné památky křesťanské, sochy, kříže, kaple. (Tu a tam vidíme, že v tomto ohledu mnoho se zanedbává.) Je to v první řadě věcí duchovního správce, aby věřící na tuto křesťanskou povinnost upozornil, lid sám si toho leckde nevšímá. Díky Bohu, naše osada vidí v tomto ohledu krásný příklad na svém duchovním pastýři, vdp. Heřmanu Haerovi. Nechoeme a nemůžeme zde vypočítávati všechno, co se zde za jeho blahodárné působnosti v tomto ohledu stalo. Kdo by to chtěl seznati, ten by musel přijíti k nám, do našeho velebného kostela, pak by teprve dovedl oceniti, co může působiti v osadě šlechetný

kněz. My osadníci čestněti uznáváme, jaké je to dobrodíní a děkujeme z plna srdce Pánu Bohu, že nám dal tak obětavého duchovního správce. Není toma ještě ani rok, co konalo se svěcení sochy P. M. Lurdské v blízké vesničce Kněží, a letos opět nedávno viděli jsme nový důkaz, jak vzrůstá se v osadě naší uvědomění náboženské. Na jedné straně naší kollarury máme kapličku se soškou P. M. L. a právě na opačném konci je malá vesnička Moráň. Tam má vysoce urozený p. baron Josef Hrubý z Jelení vilu, kdež často přebývá, zvláště za času letního. Tento šlechtic, v pravdě katolický šlechtic dal na svých pozemcích znovu zříditi kapli, do níž zadal novou krásnou sochu sv. Josefa, prostřednictvím našeho vdp. faráře. Stálo to dosti práce a nákladu, ale vyplatilo se to. Jeť nyní kaplička pravou krásou onoho místa. Dne 7. června za krásného odpoledne ubíral se průvod z farního chrámu P. Č. k vesničce Moráň. Šešlo se takové množství lidstva, jako málo kdy je viděti. Byla to překrásná podívaná na celý průvod, který za hláholu zvonů a za zbožného zpěvu zvolna kráčel k blízké vesničce, jež o něco výše je položena, než-li Čestín. Silnice od Čestína k Moráň byla jediným a nepřetržitým řetězem lidstva. V předu kráčela škol. mládež, pak spolky hasičské, pak družičky a mládenci. Tito poslední nesli sochu sv. Josefa. Za nimi duchovní pak ostatní věřící v nepřehlédném davu. Celý průvod vypadal velice malebně. Bylo tu viděti, co dovede nadšení křesťanské! — Když průvod dospěl k místu, kde stojí zbudovaná nová kaplička, zapěl sbor zpěvácký řízením p. říd. uš. Bláhy krásný sbor smíšený. Na to promluvil vdp. farář H. H. v úchvatné dlouhé řeči k srdci všem přítomným. Za předmět obrátil si účtu k sv. Josefu, jak ji odporučuje sv. Otac Lev XIII. Nadšená tato řeč způsobila v srdcích všech hluboký dojem, jaký tak hned ze srdcí našich nevymizí. Na to byly zpívány litanie k P. J. a vdp. farář vykonal svěcení jak sochy tak i kapličky. Ku konci zazpíval opět sbor, načež ubíral se průvod zpět do chrámu Čestinského, kdež pobožnost byla ukončena.

Ze Ždánic u Pardubic. (Nové sochy a poutní kříž.) Přičiněním zdejší domkačky B. Polednové vybrala se ve zdejší kolátoře v krátkém čase značná částka peněz, z nichž pořízeny byly dvě krásné sošky P. Marie. Sošky tyto umístěny byly ve zvláštních zasklených skřínkách na pěkných podstavcích, k účelu tomu zřízených, v kostele. Mimo to pořízen byl na sošku, jež posvěcena a uznána byla místním dp. farářem Sedláčkem za poutní, krásný hedvábný šat. Ze zbylých peněz zakoupen byl v závodě p. R. Kozla řezbáře v Hradci Kr. kříž umělecky pracovaný, který sloužití bude k účelům poutnickým. Přiměřený věnec z umělých květin dodala sl. Čiháková z Hradce Kr. Celková výloha se zakoupením jmenovaných předmětů obnášela na 150 zl. Všem šlechetným dárcům voláme: Zaplať Bůh!

Z Červených Pečok. Křesťansko-vzdělávací podporující spolek Svornost pořádá v neděli dne 19. července t. r. o 4 hod. odpol. měsíční spolkovou schůzi v místnosti spolkové v záměckém hostinci s následujícím programem: 1. Čtení protokolu minulé schůze. 2. Přednášetí bude redaktor p. V. Kučera z Hradce Král. o nynějších společenských a hospodářských poměrech. 3. Sdělení spolkových zpráv. 4. Placení měsíčních příspěvků a přihlašování se nových členů. 5. Volné návrhy.

Z Bílého Újezda. S potěšením pozorují všichni přátelé přístavby našeho farního chrámu Páně, jak pomalu sice, ale za to jistě vše běže se ku předu a v krátkém čase dá se očekávat, že kostelíček nastavený s novým náterem zazáří v nevidané zde dosud krásce. Co umění lidské nšlechtilého i nenslechtilého jen vymyslíti může, jednosvorně podává si tu ruku. Ano jest potřebí, aby místo takové, které má hlásati netoliko světu přítomnému, ale i budoucímu, že to stánek Boha, bylo náležitě upraveno jak zevně tak uvnitř. Nutno jest též, aby při stavbě jako kostel jest, dbalo se též nějakého vkusu. Kdyby se někdo domníval, že pro vesnici jest všechno dobré, jen když to stojí a nespadne, každý takový by se mýlil. Tu chť ušetřiti dva neb tři zlaté, bylo by nemístnou šetrností. Co pak as dodává kostelu již z dále vábného pohledu? zajisté věž byt' byla sebe menší, jen když vkusná. Dříve měli jsme zde věžičku o šesti sloupcích nad lodí, opravou střechy přijde nad presbytář, v jaké však podobě! Stará nezdála se být hezká, silbeno, že se udělá nová, vkusná, která by svého mistra chválila již z dálky o 8 sloupcích, ale sliby od jakživa jsou chyby. Podobně i zde. Zevnějšek nové věže bude jen o čtyřech sloupcích! A to jest to, co bude kazit celý zevnějšek a souladnost kostela.

Z Úpce. V neděli dne 19. t. m. pořádá zdejší okrašlovací spolek za spoluúčinkování všech místních spolků výlet na „dlouhé záhony“. Výlet tento během času vyvinul se na pravou slavnost národní, na níž všechny třídy obecnstva našeho svorně spolu účast berou a jest zároveň jedním z nejvýznamnějších zdrojů příjmů pro spolek. Doufáme, že letošní výlet, k němuž se četná závažná překvapení pro obecnstvo chystají, za svými předchůdci nezůstane.

Z Rohozné. Krásný den vzešel nad klidným krajem Rohozné. Horeké její ovzduší bylo svědkem milé události. Starobylý kostelík, ze zlaté doby českého národa, kdy koruna sv. Václava zdobila skráň otce vlasti Karla IV. — z dob památných pocházející kostelík do nedávna spustlý opraven, vyzdoben a ku bývalé slávy povznesen jest. Dp. farář Ed. Neumanna, známý osvědčený malíř, jehož ruka dovedná tolik již svatých i praporů katol. jednot obrazů duchem církevním provanutými ozdobila, milý dp. farář zdejší po sleté námaze dokončil 7. června b. r. dílo své obětavé práce. Vždyť plány, návrhy, přípravné práce a veškeru malbu obrazů i chrámu Páně vykonal sám a sám. S podivením jest, že práci tak velikou a uměleckou se sdarem dokončil sám, maje jen ruku svou, kterou sílila důvěra v pomoc Boží, aby pro povznesení myslí svěřeného lidu svého dílo ku cti Boží, dílo krásné vyvedl. Obnoveno jest úplné presbyterium. Jest vyzdobeno styluplnou malbou gotickou; ornamentální i figurální. Stěny nesou freskové malby sv. patronů českých. Hlavní oltář (obraz patrona svatého

Erasma, v křídlech oltáře obrazy dvou adorujících andělů) — a kazatelna (4. sv. evang. Ježíš dobrý pastýř) okrášleny jsou překrásnými obrazy, na dřevě ve zlatých desinech malovanými. Neubrání se příchodí mocnému dojmu nad vznešeným všeho provedením, svědčícím o hlubokém citu náboženském, jenž zraší se v každém tahu dovedného štětece dp. faráře. Vše nejvýš vznešené dojímá mysl, když může lid chudý k Bohu svému po týdenních trampotách v den Páně si pospíšiti a u Něho v kostelíku tak skvostně zařízeném pookřáti Oltář posvěcen byl vdp. bisk. vikářem Janem Hejtmánkem za radostného nadšení všech osadníků. Lid chudý přispěl k okraše domu Božího darem ani ne celých 1000 zl. na práce řezbářské a truhlářské, ač dílo samo má při nejmenším 5000 zl. ceny. Překrásný oltář, kazatelnu atd. vše v gotickém slohu pracovala osvědčená firma Č. Šima ve Vysokém Mýtě, pozlacačskou práci p. Antonín Novák tamtéž. Jsem v milé krajině, zdobené troskami hradu Svojanovského na letním pobytu a mohu upřímně říci, že zapomenutá horská dědina Rohozenská se příchodem vládneho a obětavého pana faráře Ed. Neumanna nejen v ohledu duchovním, ale i národohospodářským povznesla. Vždyť nalezneme zde mezi chudými chatrčemi množství lidu uvědomělého, jenž sv. víry jako jediné síly životní si váží a dle ní žije, ale zásluhou dp. faráře dovede zušlechťovati ducha svého dobrou četbou. Oblíbený zde p. farář zařídil pracně denní poštu, vymaloval zdarma a pořídil jeviště divad. spolku ochotnickému, založil a řídí záložnu Raiffeisenovu, jest předsedou jím samým zařízeného odboru N. jednoty severočeské. Dá Bůh, že obec Rohozná na přímluvu sv. patronů českých, jichž obrazy zdobí kostel zdejší, uchrání již český ráz svůj a že nebude pohlcena dorážejícími na ni vlnami příboje německého od Svitav se valícího. Dopřej Bůh dp. farářovi za vše, co učinil ke cti Boží a k povznesení lidu sobě svěřeného, aby těžil se vždy pevnému zdraví a za všechnu nezištnou práci aby byla mu odměnou upřímná vděčnost a láska jeho lidu.

Z Čibuze. V kolatuře naší již před dvěma lety utvořil se pěvecký kroužek, který též v kostele platně účinkoval a z tohoto povstala lonského roku pěvecká jednota Cyrillská, která nyní čítá 47 členů. Poněvadž přispívajících členů není, starali se v minulém zimě členové sami o peníze na potřebné hudebniny a to pořádkáním přátelských večírků, z jichž výnosu zakoupeno za 61 zl. církevních hudebnin, dále skříní a pultů a dáno 14 zl. na kříž do školní chodby s podmínkou, že míst. šk. rada takovouté částku na důstojný kříž přispěje, což se stalo. Jednotě platných služeb prokázali: místní farář a bisk. notář vdp. Jan Letošník, který nejdříve jednotě zakoupil za 10 zl. hudebnin a stále ji podporuje, dále prof. vdp. Dr. J. Mrštík, jenž k založení jednoty vše potřebné zaslal a platnou radou i pokyny jí prospěl, konečně sl. ředitelství Svatoj. Dědictví přenecháním kancionálů v ceně značně snížené. Toužebně čekáme vydání nového diecesního zpěvníku, který snad již dlouho na se čekati nenechá, neboť jeví se u nás velice citelný nedostatek kostelních zpěvníků i u školní mládeže, ješto v naději brzkého vydání ohlášeného zpěvníku diecesního již druhý rok se šádnyh neřídí. V poslední valné hromadě zvoleni byli statkáři z Velké Skalice: J. Komárek předsedou, V. Fabián jednatelem a J. Bouček pokladníkem. Zástupcem předsedy jest Fr. Černý, obchodník z Čibuze, cvičitelem Ed. Erben, učitel a protektorem dp. farář. Jest jen si přát, aby přiseň, které se jednotu nyní všeobecně těší, potrvála a rovněž horlivost pp. členů snad v budoucnosti neochábla. Jednota pořádá v neděli 19. t. m. (v případě nečasu dne 19.) zahradní zábavu v sadech pp. V. Fabiana a J. Hojného s bohatým programem. H.

Z Bohuslavic. Vážený p. starší jednoty katol. jinochů a mužů „Václav“ v Bohuslavicích, pan Jan Hynek věnoval jednotě 30 zl. na památku svého syna Václava bývalého horlivého knihovníka spolku — pro praporní fond. Za dar ten a za přiseň i jinak spolku prokázanou jednotu dárci štědrému vzdává srdečný dík.

K poštovním výtiskům dnešního čísla, pokud zásoba stačila, přiložen je prospekt stavitelství oltářův J. B. Purgera v Gröden (Tyrols.) Firmu tuto doporučujeme.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 4. července 1896, 1 hl. pšenice sl. 6.50 až 6.40, žito sl. 5.30 až 5.60, ječmen sl. 0.— až 0.—, oves sl. 3.45 až 3.70, proso sl. 0.— až 0.—, vikev sl. 0.— až 0.—, hrách sl. 0.— až 0.—, čočka sl. 0.— až 0.—, jáhly sl. 9.00 až 0.—, kroup sl. 8.50 až 21.50, brambor sl. 1.80 až 2.20, jetel. semínka červeného sl. — až —, jetel. semínka bílého 0.—, jetel semínko rušé sl. 00.—, až 00.00, máku sl. — až 00.—, olejky sl. 0.60, lněného semene sl. 0.—, až 0.—, 100 kg. kitzých otrub sl. 5.50, 100 kg. pšeničných otrub, sl. 5.—, 1 kg. másla čerstvého sl. 0.80 až 1.05, 1 kg. másla převařeného 0.00 1 kg. sádla vepřového sl. 0.80 1 kg. tvarohu 14 až 16 kr., jedno vejce dva a půl kr. 1 kopa drobné seleniny sl. 0.35 až 0.45, 1 šek cibule sl. 0.40 salátu 0.30 až 0.45 — Na týhodní a obilní trh dne 4. červ. 1896 odbyvaný, přivezeno bylo hektolitřů pšenice 140 žita 136, ječmene — oves 244, proso 0, vikev 0, hrachu —, čočky —, jáhel 28, kroup 30, brambor 50, jetel. semínka 0.02, lněného semínka 0.—, olejky 0.00 máku 0.— drobné seleniny kop 352 cibule 130 salát 358 pak vepřů kusů 18 podávínět 418 kusů káslat kusů.

„OBNOVA“

vychází každý pátek dopol. o 11. hod.

Vydavatelstvo:

Politické družstvo tiskové v Hradci Kr.

Veškeré záskyly, dopisy a předplatné adresujte pouze:

„Obnova“ v Hradci Král.

Předplatné:

Na celý rok . . . 4 zl.

na půl roku . . . 2 „

na čtvrt roku . . . 1 „

Jednotlivé číslo v místě 7 kr., poštou 8 kr.

Místnost redakce:

V Hradci Králové. Velké náměstí č. 24.

Vysnamovaná slatou medaili na hospodářsko-průmyslové výstavě v Hradci Kr.

První výroba umělých květín

B. Hamplové roz. Butkové

v Hradci Králové. Vel. nám. č. 22.

Doporučujeme v hojném výběru, v cenách rozličných své elegantní, levné, a uměleckým vkusem velice pečlivě provedené v barvách nádherných: modní květiny, svatební věnce pro družičky a nevěsty z myrty přírodní i umělé, kytice do pleš, keše květinové, kytice makarové, polštáře a květiny fantastní, pohřební věnce obětinné, palmové, vavřínné i květinové se stuhami všech barev a náplav. Zejména upozorňuje na kostelní předměty a okrasy.

Zakázky na venek jsou okamžitě vyřízeny.

Politické družstvo tiskové v Hradci Králové

právě vydalo tiskem biskupské tiskárny

II. vydání spisu:

„Štít víry.“

Napsal Eduard Brynych.

Stran 107 velká 8' cena 60 kr. franco 65 kr. Na 10 výtisků 11. zdarma a franco.

Důstojné duchovenstvo znáje z vydání prvního neocenitelné služby této knihy v duchovní správě zvláště na osadách smíšených, uvítá zajisté s radostí vydání její.

Objednávky přijímá bisk. knihtiskárna v Hradci Králové.

Reklama

"Jak máš své odděl,
co výborného na skladě
mám, když mu to nesedí
lím novinami?"

Vandorbild.

v celých východních Čechách.

dosáhne se nejistější
vhodným a přitom lev-
ným inserováním v
nejrozšířenějším listě
ve všech krajích vý-
chodních Čech:

„Obnova.“

Inserování v listě našem je tím výhodně-
jším, ježto v něm dle vzoru amerických listů za-
vedena jest osvědčená americká reklama
tím způsobem, že inserty zařazujeme vedle textu
čím každé oznámení dojde jistého povšimnutí.

Inserty přijímáme jen od solidních
firm křesťanských.

Insertní poplatek: 8 kr. za 1 petit. jedno-
sloupcový řádek.

Nabídky insertů přijímá administrace časopisu

„Obnova“ v Hradci Králové.

Křesťan

Nejsvětější Svátosti Oltární
posvěcený.

Sestavil:

ABBÉ A. HENRY,

čestný kanovník a ředitel ústavu Nejsvětější Trojice
v La Maroche.

Dle III. vydání přeložil

VOJTECH KAMEŠ,

farář v Chřenovicích.

Nákl. bisk. konsistoře. Tisk bisk. knihtiskárny.

Stran 514 — 8° —

Cena brožovaného výtisku 70 kr., franko
80; v tubě vazbě celopletěné franko 1 zl.

Recenzi této výtečné adorační knihy viz
v posledním sešitu „Rádce duchovního.“
Objednávky přijímá biskupská knihtiskárna
v Hradci Králové.

2 truhlářské dělníky

přijme

KAREL NETUKA,

truhlář na Slanském Předměstí

a Hradci Králové.

Vyznamenán stříbrnou medailí

Veleřádnému duchovenstvu dovoluji si
doporučiti svůj sklad a dílnu

KOSTELNÍCH PARAMENTŮ,

jako: kalichy, monstrance, kříže, kad-
telnice, svícní, lustry kostelní každého
slohu v cenách velice mírných.

Opravy, znovu pozlacování a po-
stříbňování v ohni provádím co nejtrvaleji,
levně a pod zárukou.

Prose P. T. duchovenstvo o velectěnou
přisehu a důvěru, znameňám se v úctě hluboké

Karel Zavadil.

parf. a slatník

v Chrudimi.

Děkuváním a osvědčením, jichž po ruce hojnost
mám, záleži na požádání.

na výstavě v Hradci Králové 1894.

Bicykl

téměř zcela nový, anglický

(výrobek Singerův)

s 1 1/2" podušk. ráfy levně se prodá.

Blíží se v Komenského třídě č. 6.

211., parterre v pravo.

oooooooooooo

Navštívenky

od 60 kr. výše

nabízí

Bisk. knihtiskárna

v Hradci Králové.

oooooooooooo

Ex offio

KŘESŤANSKÉ LISTY

jsou na skladě v bisk.
tiskárně 40 kusů
(knihy) za 30 kr.

Družstvo na zužitkování ovoce
v Hradci Králové

prodává ve svých místnostech v hradbách pod
pekárnou

vinný ocet ovocný
a slivovici
v malém i ve velkém.

V. J. Špalek

(dříve J. F. Krušvic)

v Hradci Králové

doporučuje svůj

velkolepý výběr všech druhů

suken a podšívek

vlastní manipulace.

Látky na vesty vlastní výroby.

hedvábné, vlněné a zaručené prací.

Ve velkém i v malém.

Při laskavé objednávce vzorků pro-
sím o udání druhu látek a přibližné
ceny.

Žadejte vždy a všude
slivovici a borovičku

jen od firmy

M. Nesňal

v Uherském Brodě na Moravě.

DOMEK

s krásně zařízenou velkou ovocnou zahradou
a nejlepší vyhlídkou na

Novém Hradci Králové

se prodá.

Blíží se administrace t. l.

UMĚL.

ZAVOD

pozlacovačský

JOSEFA KIESLICH

v Hradci Králové

a „černého koně“

doporučuje se ku solidnímu provedení veškerých

prací kostelních,

zařizování a obsovození oltářů, kazatelen a t. d.

VELKÝ SKLAD

nejjemnějších obrazů, arcadel, lišt, křím

a pod.

do oboru toho spadajících výrobků.

největší výběr rámců všech druhů na obra-
zy, fotografie a t. d.

Přes vnuť uliční v čelní ulici.

Stříbrná medaile Národní Jednoty Severočeské. — Nejvyšší vyznamenání
zlatá záslužná medaile s korunou. — Čestný diplom.

Veškerá patentní mýdla

vyráběná ze všech možných i nemožných materiálů a téměř ve všech ča-
sopisech doporučovaná — pomínou — až se lidé přesvědčí, že bylo a bude
nejlepší mýdlo jediné

pravé nefalšované mýdlo jádrové,

jež P. T. ct. obecně vřele doporučuje

Jindřich Jelínek,

mydlář v Hradci Králové.

Tyž dovoluje si upozorniti na speciální novinku „Jelínkové levná-
dlové mýdlo neutrální“ doporučené pro jeho výtečné vlastnosti
celou řadou lékařů a specialistů v kožních nemocích.

Kus za 5 kr.

Hlavní sklad u Jindř. Jelínka v Hradci Králové č. 160., Malšovických č. 3.
a 37., u p. Aloise Jelínka v Pardubicích a u Čeňka Zimy v Kutné Hoře.

Telefonické spojení.

Ztráta vlasů
a tvoření lupů

se pod zárukou jediné jistě
zamezí

CRINOGENEM

od

J. Beyšovec v Jičíně.

Cena láhve s ochrannou známkou 1 zl. při 3 lahvičkách
franko na dobírku, neb lépe proti pošt. poukázce 3 zl.

Sklady v lepších materiálních obchodech a holičských
závozech.

Malířský umělecký atelier

Jarolína Štantejského

v Litomyšli

doporučuje se veleřádným děkanským a
farním úřadům i veleřádnému duchoven-
stvu, jakož i slavným patronátním úřadům
ku provedení dokonalých

malob kostelních,

opravy freskových a olejových maleb i no-
vých obrazů vůbec. Také se vypracují ochotně
na požádání návrhy maleb. Dále zhotovuje
spolkové prapory na hedvábní malované, velmi
vkusné za mírný konorát.

Závod může se prokázati mnoha vysvěd-
čenými jakož i diplomy a mnoha provede-
nými pracemi kostelními na př. v Rychun-
burku, v Janově u Litomyšle, Jevíčku, Mor.
Třebové, Mor. Budějovicích, Prostějově, v Olo-
mouci, Brně atd.

Výprodej.

Za příčinou nedostatku místa vyprodám

báječně levně:

koberce, pokrývky a záclony.

V. J. Špalek,

(dříve J. F. Krušvic) v Hradci Králové.

Politické družstvo tiskové

V Hradci Králové

vydalo právě druhé vydání spisku

Učte se z dějin.

Slovo k naší mládeži od staršího vlastence.

Tento krátký přehled nepřetržitých
dějin českých dostati lze

v biskupské knihtiskárně

Stran 62 8°. — Cena 15 kr.

Při odbíracích větších množství přiměřená
srdáka.

Jan Horák,

vlastní výroba suken
v Rychnově n. Kněžnou

nabízí na dobu jarní a letní

pravé vlněné látky

za ceny mírné. Četné opětné objednávky, zvláště z kruhů vld. duchovenstva jsou milým pro mne důkazem, že jsem heslu svému: „Pocitivý sebe menší výdělek lepší je sebe většího nepocitivého,“ věrně stál.

cenníky na požádání franke.

Zásilký na dobírku,

vld. duchovenstvu dle právní bes. dobírky.

Při hromadných objednávkách výhody oo možno největší.

Četná doporučení z kruhů vld. duchovenstva i P. T. učitelstva k nahlédnutí.

Těž na splátky a bez svýžasní cen.

EDIKT.

Z rozkazu c. k. měst. děleg. soudu v Hradci Králové ze dne 9. května 1896 č. 10131 bude se k výkonu dobrovolné dražby týmž dekretem povolené domu č. p. 8 na Pražském Předměstí se stavební parcelou čís. kat. 194, loukou čís. kat. 182 a zahradou čís. kat. 822 Adolfu Kalbovi, Adéle Bassoové a Arnoštce Goliathové po jedné čtvrtině a nezletilým Idě a Lujze Oplatkovým jednou čtvrtinou náležejícího

ve středu dne 15. července 1896.

o 9. hodině dopolední v kanceláři podepsaného c. k. notáře odbyvatí stání, při němž dům č. p. 8 na Pražském Předměstí s pozemky za cenu 16732 zl. 72 kr. provolán a tomu, kdo nad ni nejvíce podá, přiklepnut bude.

Vadium, obnášející 10%, vyvolávací ceny, musí býti složeno hotově nebo v papířárních cenných papířích nebo ve vkladních knížkách některé rakouské spořitelny.

Prodávající spoluvlastníci jsou povinni vadium složití sprostěti.

Práv. knihovních věřitelů se dražba tato nedotýká, jsouc dobrovolnou.

V knihovní výtah a v dražební výminky ohledně nezletilých Idy a Lujzy Oplatkových, dekrety c. k. zemského soudu ve Vídni ze dne 10. a 24. března 1896. č. 20503/31 a 25083/31 pak ohledně choromyslného Adolfa Kalba dekrety c. k. krajského soudu v Hradci Králové ze dne 5. a 12. května 1896 č. 2742 a 3004 schválené lze v kanceláři podepsaného c. k. notáře nahlédnouti.

V Hradci Králové, dne 17. června 1896.

Dr. Ludvík Schelmer,
c. k. notář
co soudní komisař.

Janu A. Pešoutovi o Golč. Jeníkově.

Milleráda doveděduji, že Vaše

patentní párová vložka do postele

mne úplně uspokojuje a lze očekávat, že kdo výrobek Váš pozná, to nejlepší reklama pro Váš bude. Nízká cena činí i méně zámožnému možnost pořídit si toto pro pohovnění zdravého, zvláště nemocného. Přeji, by Vaše píle a snaha všeobecného uznání došla.

Mathilda Danešová roz. ze Sternkové,
oboř. c. k. děd. poštmištra.

V Golč. Jeníkově, dne 30. června 1896.

Truhlářskou dílnu

čtvrt hodiny vzdálenou od města
pronajme

p. Saar v Hradci Král. č. 131.

A. Kam půjdeme na výlet?

B. Do Týniště! Podíváme se tam na výrobu koberec u Adolfa Novotného.

A. Stojí to za to?

B. Ano! Viděti tam za 80.000 zl. hotových koberec nejrozmantějších jakostí, cen, velikostí a barev atd. od nejlevnějších do nejdražších a ten, kdo si aspoň za 10 zl. nakoupí, dostane nahrenzené jízdné drahou ve třetí třídě na vzdálenost 30 km!

A. Jsou tam též zbytky k dostání?

B. Ovšem, velice mnoho a co záclon, pokrývek atd.

A. Nuže já jedu s Vámi! Na zdar!

ANT. K. SMRČKA,

první křesťan.-katolická továrna
na sukna lešený a vlněné látky
v Humpolci.

Oporačuje pro jarní a letní sezonu látky oblekové, svrchníkové, havelokové, kostelní a básičské za cenu tovární.

Vzorby na požádání zdarma a franke.

Svíce kostelní,

pravé voskové i polovoskové, paschaly, trojhrany, grana, jakož i nejjemnější druhy kadidla, doporučuje veledůstojným farním a slavným patronátním úřadům, rovněž i

P. T. páním obchodníkům v jakosti nejlepší a v cenách nejnižších.

Zároveň odporučím svítla do věšných lamp 7 dnů hořící a všeobecně za nejlepší uznána.

Josef Pilnáček

v Hradci Králové.

Závod voskářský „u Albersů“ založen r. 1869.

Umělecký závod

pro
malbu
na skle

B. ŠKARDA,
Brno.

Speciální závod
pro malbu oken
chrámových.

Sedmkrát prvními
cenami vyznam.

Vzorníky k nahlédnutí
franke.

Ceny mírné.

Brusinky

v nejjemnější ražině savařené

5kilový sudeček

franke za zl. 2.75

malá

J. Fáborský

v Týništi n. Orli.

Do Hradce Králové a okolí.

KAREL SIGMUND,

diplom. mag. pharmac. a droguista
v Hradci Králové

doporučuje svou nově otevřenou, al. c. k. hejt. koncesovanou

chemickou laboratoř

ku zkoumání vody, mléka, másla, líhu, fepy, melasy, ječmene, sladu, moče, umělých hnojiv atd. atd.

Jednoduché rozbery a analýsy jsou pro mé pp. zákazníky zcela bezplatné.

Nově též úplně zdarma k použití jest pro pány fotografy-amateury má nové zařízení

tmavá fotograf. komora,

jež opatřena jest všemi i nejnovějšími fotograf. pomůckami a přístroji. Dovolují zvl. pp. amatery, by si neobtěžovali vzorné její zařízení sebezproblémně, rovněž tak můj všemi možnými fotograf. aparáty, plotnami, papíry a pomůckami nejen zábořný sklid s cenami velmi levnými.

Apparáty též na splátky.

Tamtéž se přijmou dva praktikanti za velmi výhodných podmínek.

Nový praktický vynález!

Nejjlepší prací přístroj jediný existující jest nově vynalezená c. k. výhr. priv.

mramorová pračka

t. sv. ruční valcha

„Patent Hlaváček“,

kteří předčí vše stávající neboť tvrdosti, nezdolnosti karrar. mramora jest nezmaratná, vždy hladkou a čistou zůstane, bezvadně sněhobílá a rychle vyprání docílí a čím více se na ní píše, tím jest hladší a lepší, kdežto pračky dosavadní záhy zkáze podléhají a zdravými plochami prádlo ničí.

Při tom však jsou pat. mram. pračky levné. Ceny jsou:

I. vel. 35/30 cm. zl. 2.50
II. „ 30/35 „ „ 3.50
III. „ 35/40 „ „ 4.50

Proti zasílání oboous předem aneb dobírkou zasílá na všechna místa přímo vynálezce a jediný výrobce:

C. k. výhr. priv. sochař. a uměl. průmyslový

Atelier Hlaváčekův
v Strakoněch Čechy.

Pp. obchodník. rabatt.

Prodám

jednopatrový, právováreční zájezdni velký

HOSTINEC

z tvrdé hmoty na náměstí se nalézající (kraj. Královéhradecký) a celým zařízením, eleg. místnostmi, mnoha pokoji, velkým uzenářským zařízením kramem, lednicí, sklepy, konírnou, velký dvůr, sýpky, velký taneční jediná sál pro divadla a schůze, pokoje pro cestující zařízené, velké sýpky — to vše za 15.000 zl. (k složení 7000 zl.). Dám ten nese roční úině 895 zl. r. č. Dotazy do administrace tohoto listu pod šifrou „Budoucnost.“

Vyznamenán na výstavě v Hradci Král. r. 1894
zlatoú medailí a diplomem.

Umělé zuby

podle nejnovějšího amerického způsobu vyrábím a konám veškeré práce v obor ten spadající přesně a solidně na základě dlouholetých zkušeností, ruče za nejlepší obeluhu. Zaručuje ceny nejnižší a poroučuje se do vážné přísné ctěného občanstva, smamenám se v hluboké účtě oddaný

Josef Čáslavský,

zubní technik

Pražská ul. č. 77. v Hradci Král.

OBNOVA

Číslo 70.

V Hradci Králové, dne 17. července 1896.

Ročník II.

Musí promluvití národ.

(1). Tato „vlastenecká“ fráze zavzněla nedávno z úst jakéhosi pana Kukaň opoiti tím, kteří se domnívali, že není třeba k váli agitacím nedůstojnému rejdu novobusitskému urážeti city katolické a odstraňovati sochu mariánskou se staroměstského velkého náměstí v Praze.

Ze tato fráze máte nadělati mnoho hluku v našem obyvatelstvu, pokud frásami jest ukájeno, nepochybujeme ani dost málo. Ale frási to stane přec.

Byl jeden znamenitý národovec, o němž se povídá, že by byl za peníze arcibiskupovy psal klerikálně. Dokud těch peněz nedostával, buřil do náboženství, až z toho oheň sršel. Vyneslo mu to peníze taky, ale krom toho byl „neohroženým bojovníkem za světlo a pravdu“, „statečným vůdcem a miláčkem našeho boдрého studentstva“, „mužem zásad pevných i před tváří smrti“ — uměl totiž bez pokání, atd. atd. — Krom těchto „výtečných“ vlastností byl též (aktivně) miláčkem piva. Jedenkrát měl býti řečníkem při nějaké veřejné schůzi lidu na venkově. V poledne před tou schůzí byl hostem u „naděšeného čitatele“ svého, pivo bylo výborné a zadarmo. Poněvadž bylo třeba k také té odpolední práci na národa roli dědičné se připraviti a posilnutí, posiloval se tak dlouho, až si chmýry, které se tehdejší shromážděly „nad stýránou vlasti“, co se spílely a mlslo, aby obestřely vlast, narazily na mozek muže „nad jiné zasloněného“. A nalezlo tam dobré bydlo, neopustily ho ani tenkrát, když schůze začítí měla. Se zájmem obličejem vystoupil na řečnici. Kdož popíše velebnost toho okamžiku? Na vyvýšeném místě stojí muž „bojovník za svatá práva národa“ a dole tam „bodry, junácký český lid.“ Oči všech utkvěly na něm, nikdo ani nedýchá; mlčení po stráně rozhostilo se v zástupu. V rukou řečníkových objevil se šátek, a stíral s čela pot, tak často již vytínný v „čestných těch bojích s čerňými havrany, kteří tolikrát své drápy saryly v tělo národa.“ Šátek skryl v kapsu. — Mlčení trvá dále, napjetí roste. „Čtitelí velikanových“ smocnilo se zlé tušení. Trnuli, že snad ty „chmýry“

tentokrát tolik se v mozku jeho usadily, že pokazí celou slavnost. Každý okamžik jest jim věcností. — Konečně otvírá „úchvatný, prostonárodní — nymal by se taklo lidový — řečník“ ústa svá a dí:

Národe!

Čtitelí si oddechli, poslouchači dýchali ještě méně. Než! Po prvním slově následovalo lehounké zakašlání. Čtitelí trnou na novo — avšak jen na kratinkou chvíli. Ihned následuje slovo druhé a zní:

Národe!

Výborný nápad, myslí si čtitelí, je přece jen řečník, napíná pozornost, zvyšuje dojem. Než! Co to? Zakašlání ozvalo se po druhé. Pro Bůh! On se sebe více nevypraví. Marná starost! Po třetí otvírá ústa a dí: „Národe! Na zdar!“ A s poklonou odstupuje se řečník.

Hřimavě „Na zdar“ ozývá se krajina. Nadšení, jakéž povstalo, nelze vypsat. Po druhé, po třetí volá zástup: Na zdar! Na zdar! Druh druhu tiskne „tu poutivou českou pravici“, alsa objevuje se v oku i mužů otužilých. A po „Na zdar“ ozývá se „Sláva“ s hrdeli nečistých a kdyby velikan náš „ve své skrovnosti byl neunikl tisknoucemu jej lidu“ — jak zlí jazykové povídají, na kazaře páně hostitelovo — byli by jej statečně venkované naši na ramena zdvihli a kolem tříkratí posílili. A když nemohli „vedle velikosti i skrovnosti proslulého řečníka“ na ramena vzít, spustili „maršlénu“ národa českého. „Hrom a peklo marné vaše proti nám jsou vzteky“ — sádnělo jako „bouře nebes rozhávaných“ — „havraní zaleslí“ a Vídeň? — Vídeň zůstala stát a stojí až podnes, opoiti národa našemu pervaži, než tenkrát.

Tento „slovníček“ našich frásí odporoučíme panu Kukaňovi k vášnému rozjímání — hlavně pak to slovo „národ“.

Jako tenkrát nebylo národem to shromáždění, o němž jsme zde promluvíli, tak ani naši moderní beznáboženští husité nejsou národem.

Nesouhlasí s nimi ani „Hlas národa“, který v otázce Husově nikdy nezaujímal stanovisko katolické. Jsou to však celé zástupy, nedíme šlechty a kněstava, ale katolíci víře oddaných. Mezi nimi jsou pak též katolíci uvědomělí, kteří za-

jistě o Husovi, o jeho učení více vědí, než pan Březnovský a pan Kukaň. Ale ti ovšem nejsou p. Kukaňovi národem. Národem je tím pánům jen ta jeho část, která smýšlí jako oni. A poněvadž nám nezáleží na osobní štvění, žádáme slušně pana Kukaň jen o to, aby se ve svých výrazech mírnil a katolíky za nějaké beloty (otroky), kteří se k národu čítati nemají, nepovažoval. Katolíci milují zajisté vlast svou upřímně. A pro své přesvědčení, že katolicismus jest pravdou — a pravda že nikomu, tudíž ani národu našemu škoditi nemůže, nedají se od lehkohos z národa vyhazovati.

Máme pp. Kukaň, Březnovského a Dra. Podlipného za demokraty a myslíme, že jako praví demokraté nesmí „vylučovati ženy z užívání práv lidských“. Jsou tu tedy v národě našem ještě ženy, matky a dívky. Ze většinou ohromnou jsou většinou katolíčkami, neopovírá se popřít ani p. Březnovský. — A tu těm pánům, co se týká odstranění „sochy Panny Marie do kasáren“ povíme něco, co máme od jednoho hodnostáře z jednoho helvetskou radikálností sterrorisovaného města českého. — Tam chtěli taky odstraniti sochu Panny Marie z ulice — překážela prý povozům. Ale hlavně překážela proto, že byla postavena na památku opětného sjednocení ve víře katolické obyvatelstva tamnějšího. Když se opatrní páni sešli na radnici, aby o tom odstranění sochy porokovali, byla místnost pro obecenstvo určená plná ženských. Řečníci začal jeden pán, který z povolání svého léčil zvířata a za vedlejší zaměstnání považoval „léčení nezdravých poměrů“ v městě a národě. Jakmile začal, ozval se odpor ženských. Panpurkmistr napomínal, aby z ticha byly. Ale nalezly se ženy statečné, které zvolaly: „Do kostela neshodí a bude zde mluvití o Panně Marii. — Neznabosi nebudou se nám otíratí o Pannu Marii!“

A co byl toho následek? K slovu se už nehlásil nikdo. — A bylo po jednání. Dnes stojí na tom místě socha Panny Marie na dále a nepřekáží povozům nic.

Víme, že by i některé ženy se daly pohnouti k hlasování k odstranění sochy Panny Marie, ale že by vroucené a upřímné čtitelky Panny Marie

místě. Takže přichvátal na malou mýtinu za sboru a tu čekal na kotist. Dnes bude bohdá vydatnější!

Však hlel něco zašustí; listí šumí, jakoby někdo bral se zvolna po lehkém mechu. Z blízkého křoví pojednou vystrčilo statné zvíře hlavu, zdobenou překrásnými parohy. V šeru bylo viděti jen lesklé oči, které pátrají po okolí. Jelen na okamžik se zastavil.

Jaroš opatrně se plížil a namířiv střílel. Zraněné zvíře prudce vyskočilo a celou svou tíhou padlo na zemi. Několikrát sebou bolestně trhlo, několikrát úpěnlivě zařičelo, pozvedlo hlavu a tmavě zakalené oko jakoby vyřknouti chtělo kletbu na svého vraha. Než i hlava prudce sklesla, proud krve vytryskl z rány — a více o sobě nevědělo.

„Stůj!“ ozval se proti pytlákoví hlas. „Mám tě!“ radoval se lesník. „Tobě si odpýkáš! Viděl jsem tě dobře!“

Než však se mohl k němu přiblížiti, namířil Jaroš a chtěl po něm stříleť. Lesník ukočil rychle za strom a namířil též. Čhtěje pytláka předejiti spustil, ale chybil se. Sotva však mohl znovu nabít, již stál u něho Jaroš a prudkou ranou povalil dávno již nenáviděného jinocha k zemi; potom zdvihl zbraň k ráně smrtelné.

Lesník nezavřel oči, nepohnuté patřil na Matěje; ani bážel, ani slost, spíše soustrast zrcadlila se v jiskrném jeho oku.

Smrtelná rána nedopadla. Jediným pozorovatelem tohoto výjevu byl věrný pes sultan. Okamžik stálo zvíře bez pohnutí, jakoby zkoumalo, co se tuto jeho očím jevilo. Hned pochopilo vše.

„Sultane, pomoz!“ mluje a slabě vydralo se z prsou lesníkových. Krátce jen zaskákal, rozběhul se a vrhl na seupře svého pána. Tmavé oko jeho, jindy tak klidné a mírné, třeptilo se nevidaným leskem. Uchopil Jaroš v tře.

FEUILLETON.

Pytlák.

Vypravuje F. Novopleský.

Na prostranném místě, jež vroubeno bylo kolko vysokými stromy a hustými křovinami, stál knížecí zámček, k němuž vedly úhledné cestičky. Stál uprostřed lesa na kopečku, z něhož po celé krajině byl rozkošný rozhled. Na stranu západní rozprostíral se hvozď do značné dálky. V tu stranu, několik set kroků od letohrádku, byly dvě obrazy, slabou drátěnou sítí uzavřené, v nichž nacházel se slušný počet vysoké zvěře, která tam byla chována pro obveselení knížecí rodiny, kdykoliv zavítala na tento zámček.

Mladý lesník, jemný světen byl dozor nad knížecími oborami, miloval tuze zvěř. Zvláště jeden jelen choval se k němu nejprítnější; bral pokrm z jeho ruky, doprovázel ho po lesích jako nejvěrnější druh. Není tedy divu, že mladý muž často vydal život svůj v nebezpečení za život svých světců; zvláště když za poslední doby přilhl mnoho ztrácela se zvěř, zůstil velice bedlivost svou. Znal sice pravého škůdce, věděl, že to jest odvážný pytlák Jaroš, ale pokud ho nepřistihl, nemohl proti němu vystoupiti. Ani domovní prohlídka nepomáhala. Pytlák neměl doma ani pušky, ba ani špetku prachu střelného by se v jeho chaloupce nenašlo. Všechno byla schováno v lesích v kamenné, na stráněch a v blubokých hvozdech.

Matěj Jaroš byl také pytlák od kození. Šla o něm jedna řeč, že všichni myslivci a hajné obelstí. Jeho stará chata stála blízko lesa na nepřekrášné stráně, a již to přispělo nemalé k vývoji jeho náruživosti. Počátek k ní zasedl po předcích; neboť nejen otec, nýbrž děd ba i praděd jeho byli

daleko široko známí pytláci. Jak by ne? Taková příležitost dělá zloděje.

Živil se téměř jenom pytláčením a byl postrachem všech hlídačů i hajných. Vynikal odvahou a chytrostí a mezi lidem proto slavně pozíval pověstí. Uměl také s puškou znamenitě zacházeti. Koule a broky nikdy se cíle neminuly a letěly zvěři přímo na „komoru“. Každou noc téměř položil jednoho srnce nebo jelena.

Žena jeho nerada viděla, že její muž se s takovou náruživostí oddává pytláctví. A on pytláčil již ze zvyku, a zvyk má železnou kožili.

Tak mocně může náruživost opanovati člověka, že nelze mu dostati se z její sítě, z její tenat! Tak dovede náruživost opojiti člověka, že neví ani, co činí, že neví ani, že sebe a jiné vrhá v záhubu! Tak silně dovede náruživost opojiti člověka, že nevidí propasti, do níž se sťemhlav řítí, a vidí jen šumné háje před sebou! Ó náruživost jest nezkrocený tygr, který vše vókol sebe trhá a při tom sebe nešetří, náruživost jest jako omamující nápoj, který smysly naše zmate a vůli nadchne k činům beze vší rozvahy.

* * *

Včera nestálo čekání za nic. Jaroš celou Boží noc čeka! a nikde nic, jako by se zající Bůh ví jak daleko odstěhovali a „vysoká“ jakoby se do jedné propadla. Nohy nebylo ani možno spatřiti, neku-li pak stříleli.

Než dnes si to vynahradí! Jen co měsíc arjde! Mohl by ho přece lesní uřítí a udati. Arci, jest ještě mladý, toho se báti netřeba, ale kdo ví, co se může státi.

„Opatrnosti nikdy nezabývá,“ myslí si Matěj. „Však do rána času dosti.“

Konečně měsíc akryl se za mraky. Chopil se tedy rychle pušky, by již již byl na obvyklém

neopatřily k národu, to by si nedali říci. A myslíme, že by se všech států a vesnic zavazovali na radnici pražskou podobně volali, jako ona: „Do kostela nechoďte a budou chytit rozhodovat o Panně Marii!“

My pak doufáme, že si páni po druhé dají pozor na řeč a zanechají p asy, katolíky urážejících frází, k čemuž voláme: Národe! Na zdar!

Naším abiturientům.

Hlas laika.

(Vivat sequeunt!)

Žijeme nyní v době, kdy pěstována jest více než kdy dříve idea národnosti.

Národové jeden vedle druhého stojí, jeden na druhého však též odkázaný v potřebách hmotných i duševních, pokud o blahobyt a o vzdělanost jde, hledí překonat v užitečné práci pro lidstvo, tedy v humanitě v nejjistém slova smyslu jeden druhého. Tak aspoň praví ti, kdo reprezentují národy.

Každý národ však hledí též zachovati svůj ráz, své známky charakteristické, každý národ hledí se udržeti v sobě, již obývá, tedy ve vlasti své, práci pak užitečnou pro lidstvo celé hledí každý vzdělaný národ státi se a sčítati dědičným činitelem v životě národů.

Harmonie mezi národy však není. Na místě shody v práci, směřující ku povznesení všech lidí, vidíme všude téměř boj, zápas o existenci slabších proti silnějším. Vidíme, že mnozí národové velice potírají malé, tisknouce je buď z držav, jež od pradávna obývali, buď snaží se je přetřásobiti tak, aby rozdílu mezi nimi nebylo.

Tak zápasí tyto veliké organismy mezi sebou, zaostává však zápasiti jim jest i s přítivným (parasitním) organismem, s organismem daleko širšího rozvětvením, žijícím a tyčícím se všude práce, z ovoce oživení a se z vlastního přitížení, s organismem žijícím jediné neunnavnou, bezohledně vykořisťující spekulací.

Národ náš posud na svou existenci bojující a to uprostřed živlů nám nepřátelských, chrání především jazyk svůj mateřský, avšak akazuje i k jiným znakům charakterisujícím jej jako národ slovanský.

V boji o existenci též národ náš ukazuje na právo sebeobrácení ano i na své zásluhy, jež si zvelebečlivě vlastní své zásluhy, ukazuje i na práci, již ku blahobytu i jiných národů vykonal.

O existenci národa našeho nestojí však jenom „Němec“, t. j. ti, kdo by nás rádi zgermanizovali, tedy kdo by nás celé rádi přispěsobili národu německému, nýbrž i ti, kdo by nás proto rádi zgermanizovali, abychom nepřekáželi jim svými touhami po samosprávě království českého, ve snahách jejich v dobývání nadvlády ve všech státech a

Zoutalý stělek a vráždění zbraň daleko odletěla z ruky Jarošovy, on sám svalil se vedle toho, jež stihnouti měla pomsta jeho, a který byl v rozhodném okamžiku od jisté smrti vysvobozen.

Lesní spoutal raněného a s nadlidským namáháním dovlekl jej do myslivny. Poranění naštěstí nebylo příliš vážné, tak že již druhý den mohl se spoutaný Jaroš pohybovati. Ráno bylo vykazáno pro četníky a nešťastný muž byl odveden k okresnímu soudu a odtud po seznání velikosti škody, poslán byl ke krajskému soudu.

Byl odsouzen pro nedovolené nošení zbraně ku pokutě peněžité, za pytláctví a ohrožení života lidského na pět roků do vězení. Lesní správa byla odkázána na nemovitě jmění Jarošovo.

Správce panství na snažné prosby lesního spokojil se tím, že dal zabaviti jenom svrsky. Jarošové bylo věru u srdce bolno při pohledu, kterak soudní vykonavatel sepisují její majetek, který dán má býti do dražby. Věděla dávno a tušila, že se stane neštěstí, že ji stihne citelná rána a nyní když vidí dávno své tušení uskutečnění, palí to jako žhavé železo.

Chatka pustla, pustla, Jarošova upadla u velikou chorobu strádající bídou, nedostatkem a velikým žalem. Políčka čajem odprodávala, ale což to všecko platno; málo se jí ulevilo. Chřadla, postonávala, až konečně ulehla, aby více nevstala.

Bylo to večer. Ležela sotva dýchajíc na chudém lůžku. Druhý den měl se Jaroš z vězení navrátiti. Jak velice ráda by ho viděla, s ním se rozloučila. S těžkými ale blahými myšlenkami usnula.

Ráno byl Jaroš propuštěn. Spěchal, ba padl domů ku své drabě ženě. Vrazil do světnice, rozhlížel se kolem, spatřil svou milou ženu klidně spáti. Chtěl pocelovati tu milou tvář, ty líce utvářené a jeho vinou schrádlé, svraštělé! Vlak jaké jeho leknutí! Ruka, rty, líce studeny, stuhly, srdce netluče — žena jeho byla mrtva.

Jaroš šíleně chytil se za hlavu, chvíli přemýšlel. Náhle se vschopil a aniž by ho kdo pozoroval, prchal daleko, daleko, aby více se nevrátil.

v uchvacování rozhodujícího vlivu v ohledu národohospodářském po celém světě.

Ti zejména by nás rádi viděli utonout v náruči Germanie, jímž překáželi bychom jako samostatný činitel národohospodářský — jímž bychom stáli jako samostatný konkurent, ano i jako mezik jejích rozplavosti. Takovému parazitálnímu životu byli bychom nejvíce na překážku ovšem tehdy, kdyby království, jež obýváme, dosáhlo toho, po čem touží každý český vlastenec — nejlíhší samosprávy.

Slovanský živel, pracovitý a skromný lid, bezohledně slyšivši životní zápas se býti parazitním lidem společnosti nepracujícím*) ani hlavou, ani rukama, zejména nebezpečným v dosažení nadvlády světové v uchvacování rozhodujícího vlivu na finance všeho světa — a proto hledí k tomu, aby se Slovanský stal se národ — heletů!

V Uhrách se jim dlo to nekalé pod škraboškou maďarské dafí známenitě, pod škraboškou liberalismu níčí tu živel ten znenáhla avšak i jistě zdravý kořen národa, jemuž zdánlivě k tolika úspěchům posloužil, národa maďarského!

Cizopasný živel nemoha čeliti tu zjevně maďarskému národu, níčí tento národ šovinismem národním a stírá s maďarské národnosti jmenem liberalnosti ráz náboženský, křesťanský, zejména však katolický, chtěje toho domoci se, aby v Uhrách náboženství křesťanské, jež dává lidu ideje její silící a povznášející mysl, stalo se lidu tomtu lhostejným a bylo znenáhla zničeno.

To, co nyní v Uhrách se děje, jest velkým nebezpečím pro Maďary samy. Úplně posbytí pády a majetku nemovitého hrozí již velikému množství obyvatelů Uher. Totéž čeká i nás, kdybychom vjeli do těchto kolejí jako Maďari.

Povinností naší jest brániti nejen národnost svou, nýbrž i náboženství své. Ve víře své máme mnohé ideje nás povznášející. Jest to zcela přirozené. Jsouť s vírou katolickou spojeny úzce dějiny národa našeho! Uvažme jen, jaký význam měl a má pro národ náš kult svatých patronů země české? Uvažme o dějinách vzdělanosti ve vlasti naší, pohlédneme na památky historické či lépe řečeno: na památky kulturně historické — zdaž úzce nespojují s náboženstvím?

Dobře vědí nepřátelé naši, co činí nás tím, čím jsme, co činí nás svlátním úrodem — vědí dobře, že to není pouze jazyk náš avatováckavský, nýbrž že to jest i víra naše avatováckavská!

Kult našich prvňáků svatých t. j. světců nejdříve ve vlasti naší ctěných, jako ku př. svatého Václava, zdali to není „čestství“ samo? Vždyť voláme ku sv. Václavu: „Nedej zahynouti nám ni budoucím.“ Bohu projevujeme touhu udržeti svou drahou řeč mateřskou, udržeti svou národnost českou!

Takovouto touhu projevuje především zbožný lid, věřící lid, o němž začasté psalo a tvrdilo se, že nemá dosud té uvědomělosti a hrdoosti národní!

A hle, církev katolická uří lid ten kultem sv. patronů země české — prositi Boha za zachování národnosti!

Ano, ta víra, která takto nás silila a sílu a vědomí národním, která srostla s duchem naším, nebudíš od nás ani tupena ani odmítána, budeme vždy pamětlivi, že pohrdáním touto vírou stíráme sami se sebe část té své různosti národní, na niž jsme hrdi a na niž jako výstavu svou národnost celému světu ukazovali!

Kosmopolitická šedá jednotvárnost a lhostejnost ku náboženství učinila by z nás i lhostejné lidi ku národnosti — lid náš by stal se pouhou masou bez lásky k vlasti, již by spekulativně ruce židovských šiliberálů brzy ku svým choutkám za vhodná nástroje a pochopy přetvořily.

Odtud ta snaha jejich, aby nejprve o víru, o náboženství připravili lid, s tím pak, kdo mimo lid by byli, brzy by internacionální šiliberálové byli hotovi! Počítají s tím, že domohli by se ve státech pomoci všeobecného rovného práva hlasovacího buď úplné vlády, buď rozhodujícího vlivu na vládu a pak pomocí různých socialistických zařízení (Jako jest ku př. seospolení pády (ne seospolení), kdy sedlák se stal pouhým podílníkem, tedy ani tolik, jako pouhým akcionářem při podnikání velkovýroby rolnické t. j. pěstování ve velkém různých plodin polních. a tím též i na-prosto udivilým od velkokapitálu židovského, za jehož pomoci by se to pěstování plodin polních v obcích „en gros“ dalo. Samostatnost seláků by pak byla ta tam a jedním pádem celých vesnic by byly židovské banky prostředkující oběh.

*) Za práci považovati natno ne každé pouze užitečné konání, tedy konání užitek, prospěch jednotlivci přinášející, nýbrž práci jest jediné každé užitečné a zároveň mravně konání, výkon, který nejen prospívá jednotlivci, ale nepoškozuje druhého zůmyslně, výkon, kterým zůmyslně bližnímu svému nestrojíme nástrahu a škodu. Dle toho neunnavná spekulace, strojící celým vrstám lidí záhubu a škodu, není práci, byť by i sebe více „lámání hlavy“ stála. Zloděj ku př., který krade, chce sobě prospěti, a byť by i sebe zůmyslněji krádež provedl, nepracoval, nekonal nic mravněho, byť by to prospělo i jemu i mnohým jiným — nýbrž spáchal zločin na lidské společnosti.

K takovému seospolení rádi všichni plovýti židovské internacionály. Jak by při tom dále, se mohli národa našeho, — jehož jádrem lid rolnický přece ještě jest, — jest na bládní!) zastíli by s každým dle své chuti, kdo by jim překážel. Nejprve by snížili střední stavy — jádro národa, jako to učinili ve Francii, Belgii, Itálii a jak to činí v Uhrách. —

Politika taková jest also se strany židovské internacionály popírána, avšak všude jest již zjevná, kde trůn a náboženství křesťanskému nebezpečné působení strana ta rozvinula.

Ve Francii jest venkov, star rolnický činitel naprosto bezvýznamný. V sobě té jediné oběd v městech, v židovských rukou se nalézající, jest rozhodným činitelem. V Itálii, kde po dlouhá léta již zednáství jmenem svobody a sjednocení se národa působilo, kde nejliberálnější zákony byly takofka napečeny — dafí se lidu venkovskému sle. Bida a nouze nejsou řídými hosty krásné Italie, socialismus nyní a — osvobozen od předstíhých „tyranů“ — — — Nebudeme tedy lhostejnými k víře své, vašme si víry i národnosti své. Jedno i druhé činí nás tím, čím jsme. Čechy — národem do té míry ještě samostatným, že nevážíme cele ve spárech celý svět vynavajících internacionály židovské.

Pohlédneme však, kdo jest pionýrem, kdo jest tím zákopníkem této internacionály pocházející se po nadvládě v celém světě?

Kdo jiný než-li socialisté demokraté, pokrokaři a jiná odvětví jich, nechtě zrovna se jakkoli.

Ti a jim podobní nejprve „pochodeň osvěty“ nesou do temnoty mezi lid, aby jej osvětili — ale oni nevíti lidu pravdou, poznáním věcí, jak skutečně jsou, nýbrž páhí těmi „pochodními osvětami“ lidu našemu jeho ideje, ano páhí pochodními těmi idejemi i u naší mládeže studentské.

Před těmito „pochodními osvětami“, před těmi různými healy, vyřikovanými v novinách pokrokařů a socialistů demokratů, před těmito víru v lidu ubíjejícími pionýry židovské internacionály šiliberální varujeme Vás mladí přátelé, Vás, kdo opouštějíte školy střední stáří se studenty na školách vysokých. Naše studentstvo vlastně neopouštějí školy střední nechtě v metropoli české, v zlaté slovanské Praze naši navštíví též broby našich prvňáků a předních budistů. Tu na staroslavném Vyšehradě až stane před pomníkem slavného učence Jana Evangelisty Purkyně, nechtě všípí si v paměť heslo jeho:

„Nechť kdekoli Běh žití povelí, buď věra a víra, vlasti, příteli!“

Purkyně byl přírodněpytel chladně rozvahy, byl zakladatelem moderní fyziologie, byl muž, který chladným rozumem uvažoval, bádá a hledal pravdu, byl to učenec, který dospěl k poznání, že „omne vivum ex ovo“, byl tedy empirikem, ale náboženství nemavroval a kdekoli nabádal heslem svým, tedy věrou, již vynášoval svůj směr životní.

O tom nechtě studenti čestí ubírající se do Prahy na vysoké učení uvažují, a uvádějí nechtě ku zduaru a rozkvětu dražého národa našeho působí.

Takovému jich působení platí naše upřimé „Na zdar!“ (2X2=4)

Pryč s tmáři!

(18) Byl jsem přítomen jedné z oněch komedií veřejného života našeho, které pořádány bývaly za dryáčnického bombastu diplomu aných boucharonů pod názvem: schůze lidu. V dusné atmosféře pívem začichlého hostinského sálu na improvizovaném jevišti s několika prken stál mladý pán s drobným vouskem a máváje v před vztýčenou pravici volal: Národ je v nebezpečí! Jako kdysi v dobách dávno minulých i dnes brouzí sekery katanské na hrdla šlechtických synů supové národa českého, tmáři klerikální. Pánové, občane — necháme to tak? (Nikdy ne!) Jako jeden muž vstáváme a nadšení i v chabrosti předků svoláme: Pryč s tmáři! (Lomoz, bouchání, hluk ohlášející, pronášené volání: Pryč s nimi! Haaba jim!)

I myslím si, tohle se ti povedlo, umíš to pěkně rozebrát. Kdo pak asi jenom jsou to ti „klerikální tmáři“, co brouzí ty katanské sekery na hrdla šlechtických synů? Dlouho jsem přemýšlel nemusi, protože mně to vysvětlili pan technici okamžitě fka, že jsou to ti, kteří táhnou s kněžími za jeden provaz a svlátné s tím ultraklerikálem Brynchem. Už jsem byl doma. Nejd. p. biskup Brynch jest biskupem katolickým, jeho kněží jsou kněží katolickými, a kdo jsou za ním a za jeho kněžími, jsou dobří katolíci, bude tedy tmářem klerikálním asi každý dobrý katolík!

Katolíci jsou tedy tmáři! Jak to je? Vždyť přece katolíci jsou ti, kteří drží se katolické víry a víra ta jmenuje se světlo nebes. Jak to tedy může býti, aby majíce světlo nebes byli tmáři? A tyto pánové, kteří nemají víry katolické, ba snad žádně, jsou tedy bez toho nebeského světla, nebyli tmáři ale ovcovníci. Kdo pak má asi pravdu? Přemýšlel jsem o tom a tady máme konzek toho přemýšlení.

Každý nemravný člověk musí se jít: Proč pak jsem na světě? Odkud pak jsem na světě a odkud jsem já? Co nastane, až s tohohle světa odejde, co bude po smrti? Kam se mám obrátit, abych i po smrti byl spokojen? Kde pak se dočím, co Bůh chce se mnou státi? Otázek takových vyrostl se člověku posádkou přemýšlejších plátek. Ale odpovědi k otázkám těmto kde nalezneme? Vlastním rozumem bude těžko odpovědět bez pochybnosti. Řekové a Římané byli s jistotou vynořili vzdělaní národové, (měli učence i dce obdivuhodné, ale v otázkách těchto byli nevědomci.) Měli sice náboženství, které jim odpovídalo na ně, ale odpovídalo tak nejasně, tak odporupně, že ani jiskra světla v tom nebyla. První, kde jasno a nad vši pochybnost jistě odpoví přinesl, byl Kristus Pán a jeho církev katolická. V každém katolickém katechismu dočtete se k odpovědi jistě a nezvratně k těm největším záhadám života. Víra dovede osvětliti tu nejlhlubší temnotu lidí jako blask oněti ty nejhustší a nejtmější mraky. Ano to dovede vědycky ta povná, nezvratná, svatá víra! A dovedou li toho nepřátelé svaté víry lépe neb aspoň tak? Pohledme, co smýšlejí v těch nejdůležitějších otázkách života? Vezměme listy jejich, spisy jejich, jest jich všude teď rozšířeno víc než dost a čtme. Nuže co praví tyto hlasatelé nových apoštolů světa, ptajte se jich, co praví o původu člověka. Jeden to, jiný ono, a neví žádný něčeho. — Jest to světlo? Zajisté ne, toť tma! Ptejte se jich, proč jest tolik nářku, bídy a proč tolik smrti? — Opět tma. Ptejte se, co bude po smrti? — Tma! Co třeba činiti, aby si člověk pojal šťastnou budoucnost po smrti — za-e tma! Všude na všech stranách kolem nich je tma, v němž tápají bez jiskry naděje v lepší budoucnost. Svým planým křikem: svým jedovatým a prázdným mudráctvím dovedou opojiti vše člověka tak, jak praví Abba Stolz, jako opijí kofalka nemrátného pijáka, ale přivést je pak k šťastlivosti, toho nedovedou. Jim na tom nezáleží, zabíjí-li se i s duší svou. A tyto putykáři novověkého duši vraždícího alkoholu činí věštinou tak proto, že sami jsou bezbožnými soufalky, ctitelci trochu těchto v svém hrozném stavu, když i jini si zoufají. Sami jsou v černém bahně nevěry, touží tam i jiné k polehnutí svému vidění.

Nuže kde je tma a kde je světlo? Tam kde nevěří s hola šádné odpovědi nebo kde již 1800 let od milionů, milionů lidí vždy stejně věřeno, stejně vyznáváno bylo?

Odpověď jest jen jediná. V katolické víře jest světlo a proto katolíci nejsou tmaři. Tmaři jsou jediné jejich nepřátelé, nepřátelé jejich víry, nepřátelé jejich křesťanské a nepřátelé jejich blaha. A jest-li nyní volají nevědoměmu lidu: pryč s tmaři, mohou být jisti, že po čase a dost brzo teutý lid zavolá hromovým hlasem: pryč s vámi, vy jedni jste tmaři, brzo vás sekery se na naše hrdla, ale na naše duše! Pryč s vámi, kaba vám!

Co týden dal.

Katolický lidový spolek v Praze konal v neděli o 8. hod. odpol. schůzi lidu, jež byla nad míru četně navštívena. Předseda Kotrba, zahájiv ji, sdělil alově dru. Rud. Horákovi, kaplanu v Unčticích, jež důkladně zodpověděl otázku: „Máme-li my čestí katolíci státi se antisemity?“ Již a Tacita, Horace a j. jeví se počátky jeho, podobné a starých Čechů. Podkladem hnutí toho byla snaha židovstva, domoci se nadvlády nad jinými národy. Tvzení to dovediti lze s četných výroků i fakt v historii. Řecká ale doval proces tento až do sejnovějších dob a citoval četné úkazy škodlivého vlivu židovstva v kultuře, písemnictví, umění atd. Přišel dále k působnosti národohospodářské a uvedl statistické údaje o počtu židovstva v obyvatelstvu. Je sřejmo, že poměr tohoto zastoupení v populaci lidí se dle toho, pokud kym židům v různých zemích věků neb menší přílitost, nabývati zisku. Židé vládnou dnes bernami, zabírají posazky a velkostatky, olapují malozemnostaly. Rovněž tak vládnou v inteligenci a politice. Domáhají se této nadvlády uvedl řečník ve spojení se svobodným sedmáctvím a doložil, že toto jest původu židovského a citoval na důkaz toho místa z některých pramenů Zednářstvo poznává plátek liberalizmu, který zavinil poškodlivost vůči společnosti. A je pochopitelné, že právě tato osidlovatelská konečně musila vzbuditi nový proud, odpor a projevy obranné. Jak dějiny dokazují, nemohli přivlastit židovstva ani panovníci, ani ministři, ani parlament, ani veřejný tisk. Čeho se tedy jediné židovstvo bojí? (Hlas: Pána Krista!) I ne, abyř lidu! Židé ovládli z obavy před lidem i ruch sociální a jak jsme při každé příležitosti sázali, socialisté jsou dnes v rukou židů! Jakým způsobem chtějí socialisté pomáhati rolnictvu? Jedná se jim o to, aby dorazili rolníka, ježmá liberalové již citelnou ránu zasadili. Podobné je tomu a malozemnostaltva. Řecká kritisoval jednání socialistů, kteří lid proletarijský, aby kapitál do rukou židovských vždy více se sbíhal (Potlesk.) Hnutí antisemitské je zjevem přirozeným, je to právo sebeobrany. Záleží ovšem

na správném výkladu slova. Antisemitismus nemá bojovati proti osobě, nemá býti hrubým násilím, neboť nikdo za to nemůže, kým se byl narodil, ale potírati má tahmatisťického ducha. Hlaso „Svě“ k svěmu“ považuje řečník za zcela správné a přiměřené se o podporu obchodníků křesťanských. Na otázku, smí-li svědoměť katolíci český býti antisemitem, odpověděti dlužno tedy nejen že smí, ale že musí. (Hlasný potlesk.)

Kompromis na Moravě. Po dlouhém odkládání v neděli konečně sjeli se do Brna zástupci t. sv. lidové strany, aby rozhodli o kompromisu, jež uzavřeli její předáci vzhledem ke blížícím se volbám se stranou kdysi národní čili staročeskou. Pravíme kdysi staročeskou, nebo dnes, kdy kompromis ten byl schválen, strany té již není, protože, jak výslovně bylo konstatováno, přijala celý program strany lidové za svůj. Resoluce, jež na sjednu byla přijata, vypovídá rozhodný boj vlády, židům a straně „klerikální“, která nedávno, jak známo, na Moravě se organizovala. Boji proti vládě a proti židům rozumíme, neboť vláda nemá do dnešního věku s faktem, že na Moravě bytuje ohromná většina lidu českého a židů jest tam až do dnešního, jak dokazuje právě nyní smutná historie obecních voleb v Kyjově, největšími a nejzvrátějšími podpora umělé, obyčej i prostě násilně provozované germanisace. Politování hodno je za to vypovězení války straně „klerikální“, protože, pokud se týče vlastenectví, nestojí věru ani za stranou kdysi národní a tím méně za stranou lidovou.

Volby belgické skončily velkým vítězstvím strany katolické. Nejen v Bruselu a Antverpách dobyli všech mandátů, nýbrž domohli se i jinych úspěchů, tak že čítati bude jejich většina ve všeobecné poslanecké nýl 111 poslanců; socialisté mají 29 a liberálové jen 12 mandátů. V sjednu udržení pořádku dlužno konservativcům k jich vítězství co nejraději blahopřáti.

Ruský car s chotí navštívil v nejbližší době nejprve Kyjev, potom pojedje do Vídně a Darmstadtu, posléž do Berlína nebo tam, kde německý císař bude ten čas diti. Potom zavítají do Londýna a Kodaně. Cestovní program změněn prý takto dle přání královské rodiny dánské. Ve dvorních kruzích italských proslýchá se, že car navštívi krále na podzim nejspíše v Monze. Tou dobou budou tam návštěvou také králové srbský a švédský (s chotí) a německá císařovna vdova Bedřichova.

Všelicos.

Nešťavně dopadla oslava Husova ve mnoha městech tak, že se samy mladoběžské listy stydí. Tak píše roudnický „Říp“: „Oslava památky Husovy dopadla u nás velmi blbě. I ve významný den Husův muselo Podřepko ukázati, že není tím, čím bývalo v dobách dřívějších. Několik ohniček na návrších — a dost. To byla celá oslava památky Husovy. Všude jinde, kde dovedou význam Husův oceniti, pořádaly se schůze a přednášky k uctění památky našeho velikého mučenníka. Jen u nás nic — shola nic. — Dělnický spolek „Ideas“, který chtěl v Sokolovně pořádati přednášku, nemohl prý sehnati řečníka. Kde ho hledal, nevíme. U nás dosud panuje mylný náhled, že nejlepší oslavou se památka Husova bezvýznamnou demonstrací, za jakou každý opravdový citel Husův musí považovati pálení ohňů.“ Nymburské „Obč. listy“ lamentují takto: „Předcházející oslavy vydatily se velice dobře, za to však oslava letošní nedařila se naprosto. Tak malá účastenství při přednášce na oslavu M. Husi jest opravdu hanbou pro všechny čitatele mučenníka našeho, kteří ostali — doma. Politický spolek má ke stn členů sám, výbor spolku čítá 10 členů a 9 jinych funkcionářů, čtenářů M. Jana Husi čítá se u nás na sta, ba tisíce, (?) ale do schůze dostavilo se 33 osob, mezi nimi čítaje řečníka, předsedu, dva žurnalisty a 3 dámy! Ze členů spolku přišlo několik, z výboru samého jedině dr. Kubín a p. Janík a předseda jednatel p. Schulz, (ani předseda ani místopředseda se nedostavili!) což tedy zbylo na Husovy čtenáře? A to se má býti ta naše národní uvědomlost a vlastenecká hrdost? To má býti čtení památky mučenníka za svobodu, právo a pravdu; to má býti protest proti Římu, proti klerikalismu, který dere se k nám dveřmi i okny? Jděte vy vlastenci hubou a styďte se do duše a — polepšete se!“ Pardubické „Neodvislé listy“ podotýkají k oslavě v Chocni: „Také musíme bohužel domniti, že jsme toho večera postrádali úplně tu „naši uvědomlou“ studentkou mládež, mezi nimi zvláště tu akademickou, která jindy vždy se oně oslavy okazale účastnila, která má však nyní tanec, karty a jiné zábavy na starosti, místo aby lid poučovala a k národnímu uvědomění povzbuzovala.“ Tedy právě ve městech, jež jsou roslášena jako radikální, dopadlo to letos blbě. A pak chce ještě někdo belamutiti své tvrzení, že to „povohusitaké“ hnutí není pouhý hmbu! Pro nás je zadostatečným, že samy evangelické „Hlas z Siona“ otiakují letos svou náš loňský článek napeanu po otiskou J. Husa a podotýkají, že obsahuje „mnohou trpkou pravdu.“

Seznamy nových voličů. Místodržitelským výnosem bylo nařizeno, aby následkem schválení nové volební řádu do říšské rady ihned při

šlo se ku prvnímu seznámení voličů nové třídy voličské, aby bylo lze, až zákon schválen a prohlášen bude, v případě respektu všeobecných voleb listiny voličské bez dalšího přetahu odlati. Sdělávati seznamy voličů pro všeobecnou třídu voličskou a chovati v patnosti seznamy ty, přísluší v každé obci starostovi. Okresní hejtmanství dožádala v těchto dnech starosty, aby ku sestavení seznamů voličů ihned přikročili a je s urychlením co možná nejvčasněji provedli a najisto do 1. srpna hotové předložili, jinak by pro ně trestní posel poslán byl a čini každého starostu osobně za to zodpovědným, že lháta tato přesto zachována bude. A oprávněna k volbě ve všeobecné třídě voličské pokládati sluší každého svéprávného státního občana mužského pohlaví, který 24. rok věku svého dokonil a s práva volebního vyloučen není, je-li v obci nejméně po šest měsíců usedlý. Z práva volebního jsou vyloučeni: 1.) všichni, kdož jsou pod porušenstvím anebo pod opatrovnictvím; 2.) kdo pokřívají zaopatření chudinského z prostředků veřejných anebo obecních, anebo zaopatření takového požívali v roce právě uplynulém, anebo kdož vůbec veřejné dobročinnosti za obětí připadají. Za zaopatření chudinské nebo za činy veřejné dobročinnosti nelze však poklád se práva volebního týče, pokládati podpory z pokladec nemocenských, důchodů úrazové a invalidní, osvození od školného, podělování pomůckami učebnými a nadacemi, jakož i pomoci v nouzi; 3.) osoby, na jejich jmění vyhlášen byl konkurs, pokud řízení konkursem trvá; 4.) kdož byli odsouzeni ku trestu nějakému pro zločin či pro přestupek krádeže, sponování, podfinictví na přestupcích těchto, nebo pro přestupek podvodu (§§ 460, 461, 463, 464 tr. z.) 2.) Tyto následky odsouzení pomíjají při zločinech, v § 6, čl. 1.—10., zákona se dne 16. listopadu 1867, čl. 131 f. z., uvedených zároveň s akonem tím trestu, při ostatních zločinech po deseti letech, byl-li vinník odsouzen ku trestu nejméně pětiletému a mímto to po pěti letech, při přestupcích sverhu uvedených pak, když byla od dokončení trestu tři leta uplynula. Mímto to nemohou voliti v trvalé či dočasné činné službě se nalezající důstojníci, vojenští duchovní, gašisté v žádné třídě hodnostní nezafadění a osoby, patřící ku stavu mušstva ozbrojené moci nebo četnictva, čítají v to osoby, na dočasné dovolené meškající. Aby byla seznámení tato, jež se učiniti mají, co nejpůlněji, vyzývají se vyhláškami všechni státní občané, kteří v seznamu voličů obecních anebo ve spisech o čítání lidu v obci, kde nyní bydlí, s r. 1890 zapadní nejsou a tam volebního práva ve všeobecné třídě voličské sobě žádají, aby nárok svůj ve lhůtě osmidenní u obecního úřadu ohlásili a prokázali. — Co se týče průkazu oprávnění voličského, nemá se od voličů obecních, kteří mají 24 roků státi, vůbec žádného průkazu žádati. Pro čeled obažena jsou data pro posouzení volebního práva potřebná v knížkách čeledních, pro živnostenské pomocníky a pro horníky také z členových listků legitimčních, pokladnicami nemocenskými vystavených; listiny tyto pro třídy jmenované lze pokládati za dostatečné pomůcky k průkazu volebního práva. Státní občané, kteří ku žádné této třídě nezáleží, mají na důkaz svého nároku na právo volební předložiti průkazy o práva domovském a o svém státi, jakož, že svéprávní jsou. —

Radikální politika. V neděli dne 19. července byla schůze jednoho spolku, který radikální proud korportuje, v obci B. u Hořic. Byla přednáška o ovocnictví, potom o rakousko-uherském vyrovnání a naposlady — taneční zábava. Co chce národe více? Ovšem taneček patří k naší národní povaze. Naše mládež tančí po svatbě i po funuse. A tak tomu bylo snad i tuto. V první přednášce odsouzeno našemu ovocnictví, ve druhé hrany smutné vysvádný nad tím vyrovnáním — a po tom smutném konstatování, že my Čechové ani v prvním, ani v druhém ohledu nemáme pořádku před jásati — zavazela basa a trum-peta a hajdy do kola! Myslíme, že by ty všechny schůze, kde si o bídě své povídáme, měly končiti tancem.

Obrat k lepšímu? Neat tomu dávno, co postavily „Nár. listy“ na pranýř kaplana Litomyšlského P. Marka, poněvadž odepřel církevní pohřeb sebevražděnému páru milenců; proto tím více překvapuje každého pojednání Ferd. Lerbeera o této rakovině společenské uveřejněné v několika číslech týžd. „N. L.“ Odporující zminěné pojednání ku přechzení uvádíme s něho s odpoledníku d. 188. posze tento pausu: Pro sebevrahy máme leda nejlhlubší politování a soustrast, nikdy však nemá se diti glorifikování sebevraždy samé ve způsobě třeba jen okázalého pohřbu, ba jak se často stává i okázalého neš jakého by se mu (sebevrahovi) bylo dostalo, kdyby byl zemřel smrti přirozenou; to se obyčejně stává, když kněz odepře pohřeb církevní. Neamtíme to považovat jako za pokutu pro neobětíka, tomu je to zajisté lhostejno, nýbrž jako odstranující příklad pro živé, má to uvést v ošklivost a opovržení nikoli občanstva, ale čín samý, sebevraždou, a že zde odstraněného příkladu třeba, dokazují fakta, že se v místě někde stala sebevraždá nákalivou maší.“ Týž „N. L.“ se dne 12. t. m. počínají lokalku o 11 letých lapitích takto: Truchlivým případem a smutným úkazem s moderní výchovy „zláté mládeže“ zavěšenával se právě okresní soud na Smíchově . . . Ukázky tyto, k nřmých bychom připojiti mohli i některé jiné, sdají se nasvědčovati tomu, že i v řadách „Nár. L.“ vyvstávají konečně lidé, kteří nejenom čtou a píšou, ale také kteří myslí a píšou a že žurnalistické

typy a la Tama ponechány jsou toliko do vyměření. Doufejme.

„Mladobosenské — „našinecké“ vlastenectví.
„Jinorán“ píše: V obci Dol. Blivná zvolen byl tamnějším Mladobosenci po většinových hlasích do obecního výboru „našinec“ Št. Pán ten dělá velikého vlastence, zasedá ve výboru Sokola atd., vůbec je hotový spirtas agens obce slivenské. Pravovědci mladobosenským nezapadl skromně vlastenectví nadšení pána Št., jako by ani nevěděli, jak láčno se to vlastenectví dělá a svislé tak obrátěmu pána, který domohl se tak šťastně hlavního slova v obci. Ale stala se zlá věc, která pána Št. vlastenectví ovládla rostomilým světlem. Dotyčný pán chtěje obohacit obec ušlechtilým závodem, zadal si za povolení — kofalnu a to žádosti německou, kterou však o. k. okr. hejtmanský mladoboslavské poslal zpět, by obecní úřad podal své dobrozdání, má-li se koncese udělit. Pan starosta šel na žádost a poněvadž němečina je tuze slabou jeho stránkou, posle pro šadatele, by ji přeložil. A tu stal se divocí div: místo aby byl český cit tímto bezohledným ignorováním jazyka českého pobouřen, moudré hlavy obce povolily na skládě německé žádosti kofalnu — vědy občan Št. zasedá ve výboru! Velcí mladobosenci povolili tedy sá-jisté velepotebnou (ale pro p. Št., ne pro obec) kofalnu a osvědčili tak tvrdou kůži, že sa nehrubší urážku své národnosti udělují koncesí. Až přijdou za humna své obce, lidé jim povědí, jak se jednání takového říká — my pro to nenalézáme jméno.

Přestoupila k církvi katolické. Princezna Pavla Vürtenberská, jež provdala se za lékaře Dra. Willima, odložila titul věvodský, přestoupila — jak německé listy sdělují — k církvi katolické. Princezna Pavla známa jest svými studii v oboru věd sociálních; v posledních letech nebylo ve Vratislavi jediné schůze ať sociálních demokratů nebo křesťanských sociálů, již by se nebyla účastnila.

Zvěsti z východních Čech.

Zprávy diecéšní. Vyznamenání jsou:
p. Al. Nývlt, b. vikář, děkan v Holoblavěch jmenován skutečným konsist. radou a assessorem; p. Václ. Fucha, b. vikář, děkan ve Vrajtu, též assessorem, p. Jan Veit, děkan Schvarzenhalský na odpč., čestným konsist. radou, p. Jos. Sedláček, far. v Solopiskách, obdržel Exposit. canon. Ustanovení jsou: p. Ant. Rejsek, admin. Čihoňský, za koop. do Kaňky, p. Al. Nedvídek, kooperator za administrátora ve Mříčné, p. Jan Procházka, kaplan Poličsky, za proz. koop. do Mříčné, p. Jos. Šorm, koop. v Chotěborkách, za kapl. do Ohavalkovic, p. Jos. Novák, kapl. Skalický, za drabého kaplana do Náchoda, p. Stanisl. Hlína, kaplan Ohavalkovický, za kapl. do Č. Skalice.

200.000 zl. výpůjčky povolilo obecní zastupitelstvo královéhradecké na stavbu škol ve schůzi odbyvané dne 14. t. m. Průběh schůze byl v podstatě následující: Člen stavebního odboru pan architekt Weinhengst referuje o dalším pokračování kynot v místech od ulice Pospíšilovy, kde má se stavěti budova školní a pak u vodárny v celkovém rozměru 560 metrů. Práce tato vyřadovati bude nákladu 1.100 zl. a ač není tento obnos v letošním rozpočtu, mohl by se uhraditi tím, že by se bourání Moravské brány prozatím odložilo. Překladatel kynot bylo by nejlépe zadati firmě, jež právě provádí v městě podobné práce. Návrh tento byl jednohlasně přijat. O půjčce 200.000 zl. na školy obecní referoval parkmistr dr. Ulrich. Stavba škol obecních jeví se nanejvýš nutnou a obecní zastupitelstvo usneslo se již dávno o tom, aby se vystavěla k tomu účelu řádná budova. Byly vypedeny a uděleny ceny na plány, které vyložený k nahlédnutí. Rozpočet sice vyšel výše nežli jsme původně myslili, ale povědili se, že má to býti budova monumentální, větší než realka, dá se vše jeho omluviti. Budova tato by stála s ústředním topením, plynovodem a vedovodem, zahrádou atd. 244.000 zl. Nepředstupuje se zde se žádným tajemným rozpočtem, který by pak značně se změnil, jak to bývá, zde vypočítáno je vše dopodrobna. Naproti tomu prodají se staré čtyři domy, v nichž umístěny jsou dosud školy. Domy tyto, z nichž dva jsou právověreční, reprezentují cenu 100.000 zl. Dále ušetří se za 20.000 zl. tím, že použije se starého materiálu z hradeb do základů. Školní fond obnáší sice také 40.000 zl., ale ten je třeba zachovati a tak nezbyvá než povolití půjčku 200.000 zl. Povádí-li se, že realka stála 500.000 zl., kdežto budova tato, ač bude větší, bude vyřadovat nákladu (s posemkem atd.) za 300.000 zl., jest to tedy velmi příznivé. Ve středu této rozsáhlé budovy projektována jest společná kaple, jež má být opatřena vřeholem bud v podobě stán nebo nějaké jiné okrasy. O tom však rozhodovati je dosti časn; rozpočet se tím nemění. Pan Dvořák žádá jmenem feminismu, aby zrušen byl školní plat a na místě toho aby zavazena byla daň z uberaké monky do města přivášené. Ku konci žádá pak, aby mu dělal byl rovněž týkající se vyřetování o jeho činnosti jako lemtého kontrolora. Pan Hanuš navrhuje, an jest nyní značná potřeba do domech, aby se skusilo s prodejem školských budov ovšem s podmínkou, že se odevzdají, až budou nové školy postaveny. Parkmistr souhlasí s prodejem alespoň oněch

domů, jež nejsou právověreční. Dám stojí vedle pošty bude se snad brzo moci pronajmouti orárna na rozšíření políčních místností, poněvadž agenda pošty stále roste. První rok vypůjčilo by se jen 100.000 zl. a druhá půlrovně vypůjčila by se na přesrok. Na návrh pána Dvořáka odpovídá ohledně zrušení školního platu, že muselo by to přijíti dříve k schválení okr. školní radě. Zavedení daně na uberakou monku musí schváliti zemský výbor. Výsledek letního lesního odboru přijde na řadu při příští schůzi. Správce pošty pan Ryšánek poukazuje na to, že bude pak těžký vchod do města, když bude tolik dětí v stajnou hodinu mět jít se školy, nedostatečný a je za tou příčinou třeba postarati se o lepší a bezpečnější cestu. Parkmistr sděluje k tomu, že se pomýšlí na rozšíření dotyčné ulice; část zahrady jezerála patří městu a o to bude ulice značně rozšířena. Na to byla dvěstěšicová půjčka povolena. Parkmistr dr. Ulrich sděluje s ohledem na to, aby zdejší ústav nebyl příliš angažován, požádá o půjčku zemskou banku v Praze, která na předběhání již dotaz přísnivě odpovídala a udala podmínky jako při půjčce hradební. Pojištění stalo by se na lesním jmění města. Návrh tento přijat jednolusně a ustanoveno, aby na sadání stavby vypsan byl konkurs. Vyhovování podmínek uloženo městské radě. Dohlídka při stavbě provede stavební odbor rozšířený p. řed. Hanělem a p. Petříčkem. Při správě o kolaudaci zámečnické školy usneseno bylo, an provedení stavby uznáno bylo za bezvadné, vrátiti podnikateli kancí. Říditel Haněl žádá, aby konečně byl dohotoven plot u školy. Nyní přijde tam jednou za čas půl sedníka, ten napeje si fajfku a jde domů a tak nespěje práce k řádným koncům. Mimo to propuštěn byl z ručení podnikatel stavby městského divadla p. arch. Weinhengst. Na dotaz okr. hejtmanský povolena byla koncese vinárnická p. Boučekovi, který zakládá vinárnu po p. Krytářkovi. Dále bylo usneseno, aby provisorní rozšíření Pražského města stalo se skutkem ještě do podzimu letošního roku. Celý náklad obnášeti bude 1.165 zl. K tomu přispěje orár silniční 700 zl., zbude tedy na obec k doplacení 400 zl. Roku 1898—99 bude most tento rekonstruován. Žádosti p. Fikera na malou změnu regulačního plánu směrem k Slezskému Předměstí bylo vyhověno. Ku konci byly protokoly o schůzích shledány za správné.

Jubiléum 35letého vysvěcení na kněžství
budou slaviti dne 27 a 28. července b. r., dále Běh, na sv. Hoře u Přibrami následující kněží diecese královéhradecké: P. T. vst. pán: Ferdinand Blecha, děkan v Solnici; František Chaloupka, vikář a děkan ve Světlé; Eduard Dobrušský, farář ve Smrdově; Jan Dvořák, farář v Bofku (v Budějovické diecesi); Ferdinand Hanousek, děkan v Olešnici; František Klupal, farář v Kladrucech; Jan Křivohlávek, vikariát v tajemník a děkan v Jabloně; František Trávníček, farář v Braničově a František Walter, arciděkan a bláskupý notář v Chrástě.

Ze Sv. Josefské jednoty na Slezském Předměstí. Vp. Jos. Vojtěch, bývalý jednatel sv. Josefské jednoty katol. jinoců a mužů na Slezském předměstí daroval těmto spolku 4 knihy.

„Našinci“ proti Rudolfinu. Jak se nám zděluje, odešlo několik „našinců“ obvyklý příspěvek na Rudolfinum s odůvodněním, že přej se šidovské děti do útava tohoto nepřijímají.

Úmrtí. Vldp. P. Antonín Pipeta, kněz jubilar, konsistorní rada a bývalý děkan v Žitavě, zemřel v den svých narozenin 7. července 1896. o 12. hodině v noci. Narodil se v Praze dne 7. července 1810; na každé byl vysvěcen před 60 roky, dne 2. srpna 1835. Vápně pracoval po všechny léta svého kněžství na vinici Páně ve Vlně, v Dymokurách a Žitavě. — Rada sam. soudu p. Tomeš zemřel v Hradci Kr. po delší nemoci dne 15. t. m.

Výroční zpráva o. k. vyšší reálné školy v Hradci Kr. za školní rok 1895—96. Obsahuje mimo podrobné školní správy důkladné pojednání prof. J. Novotného „Geometrická cvičení“.

Sklad šamotových kamen s továrny v Lounech
zřízen byl právě v domě p. Mikše. Upozorňujeme na dnešní inzer.

Změny v obchodech. Chvalně známý obchod koloniální a vinárnou p. M. Kristáfkou převzal p. Václ. Bouček, rodák Pláčický, jež v předních závozech pražských jeho zkušenosti si nabíral, které rozkvetu svého závodu věnovati bude. — Starý obchod se zbožím osadnickým, vínem a barvami p. Al. Dvořáka přišel v ruce známého odborníka p. Josefa Řezáče z Prahy. — Cukrář a kavárník p. Jos. Fiala otevřel u býv. Pražské brány filiálku svého oblíbeného závodu.

Výstava a kurs Včelařského spolku pro N. Město. Metají o okolí pod protektorátem městské rady v N. Městě n. Metají 15.—18. srpna r. 1896. Ku čestným přáním a dotazům jak účastníků kursu, tak výstav oznamujeme, že přípravné kroky ku usazení věcné loterie již byly učiněny. Obnavování bude celkem 600 losů se 60 cenami výhrami. Šťastný majitel losu „a hlavní třesou“ obdrží všeletro s úlem mýry normální. Páky dárek sadětečku za — 30 kr. Výhry ostatní záležíti budou v větvích a menších abírák s jednotlivých kusů včelařského náčiní, medu i výrobků z něho. — Ze o posilnění těla a sbystění síl důležitých pro důkladných přednáškách, kterýmiž na slovo vzati odborníci: dp. Koberle, majitel slatého zásilného kříže a předseda „Zemského ústředního spolku včelařského pro království české“ dále p. J. Piál, předseda „Včelařského spolku pro N. Město n. Met. a okolí“ a p. J. Kralich a F. Hájek, koňující učitelé včelařství, nás častovati budou, řádně

je postaráno, lze seznati s příhláškou prodávajících nápojů: medoviny, vína rosičného druhu, likéry atd. V tom ohledu mimo jiné pp. vystavovatele, zejména přivázejí p. F. Hájek v Mezilezi, naručuje se šťastně svým na výstavě o řádnou pomoc. Neboť jeho násuba vykazuje mnoho různých nápojů medových, jež na výstavě ve výrobě ceně prodávajících hodů. Jakou med má důležitost v lékařství, lze seznati se episu včelařského včelaře A. Thumy — „Med a jeho sušitování v domácnosti.“ V části „Životní balsám z medu“ píše: Jeden z mých dobrých přátel, nyní ředitel valkostatku na odpočinku, pravil mi příležitostně: „Jen medu mám zachráněni svého života co děkovati. Měl jsem po těžké nemoci tak zubošen a skřiven slabostí celého těla, že lékař o mém uzdravení pochyboval. Tu poslal mi jeden včelař, bych každého dne před snídaní, pak před obědem a o svatině požil něco medu s chlebem neb jiným pečivem, že budu brzy občerstven. Zkusil jsem to a věru šasnul jsem nad blahodárným účinkem medu. Včelí med sil přibývalo, a v brzkou dobu jsem se tak, že mohl jsem nesnadný svůj úřad opět tak zastávati, jako před přestálou nemocí. Jen s vědomím stal jsem se včelařem a vzdor vysokému stáří nepocituji žádných chorob, zdá se mi, jako bych medem opět omladl.“ Z vlastní zkušenosti pak mohu dosvědčiti toto: Matka moje trápěna byla po celou řadu let krutým, stále se vzrůstajícím kašlem. Za nejpříjemnějších dnů letních zachycena byla často tak hrozným kašlem, že musela všeho zanechat a usednouti. Té chvíle seznati bylo, jak strašný to nepřítel zdraví lidského, jestliže a takovou urputností v někom se usadí. Myslil jsem již často, že musí podlehnouti, že musí si hroznými těmi zachvaty vnitřnosti poškoditi. Veškeré prostředky až lékařské, ať domácí byly marny. Konečně poradil jsem jí, aby denně ráno a na večer užívala kávovou láčku čistého, včelařského medu. Výsledek pak po měsáčním užívání byl, že kaše úplně od té doby byla zbavena. — Označuje-li se tedy čistý med takovými léčivými vlastnostmi, kdož pochybovati může, že by výrobky z něho upravené zdraví škodlivě byli mohly? Právem však naskytá se otázka: Je-li med zdraví tak prospěšný, proč více se ho v našich domácnostech nepoužívá? Příčina bude ta, že v takových případech málo se odporučuje. To však má býti hlavní cestou spolků, výstav, kursů včelařských i každého jednotlivce, vedoucí k rozšíření včelařství. Sezná-li kdo důležitost a užitečnost medu v rozličných chorobách, zatouží zajisté po vlastních včelách, by měl svůj med. K tomu také přiblíží, spolek náš dal na papír určený k zabílování prodávající medu natiaknutí poučení, jak použití medu v různých chorobách. Necht každý P. T. kupující řádně si je přečte a v paměti zachová. Programy výstavní zasílá a veškeré dotazy ochotně odpoví p. Hájek v Mezilezi, t. č. jednatelem podepsaného spolku „Včelařský spolek pro N. Město n. Met. a okolí“ F. Štíler.

Dar. Z Vamberka se nám píše: J. E. pan hrabě Frant. Lützow, majitel panství Borohrádku, atd., daroval nově zřízenému spolku vojenských vysloužilců ve Vamberku 60 zl. na pořízení spolkového praporu, sačej jemu jménem humanního, podpůrného účelu spolku vždy dik učiněn byl.

Neštěstí při hasičském cvičení. V neděli dne 12. t. m. konal se v Trutnově výroční sjezd tamní župní jednoty hasičské. Při cvičení, jež po schůzi následovalo, demonstrován nový posunovací patentní šebfk. Šebfk však avráti se, strhl sebou tři leace Faltisovského tov. sboru, již právě na něm se nalézali. Jeden z nich, strojevedoucí Fibinger sáhl na místě mrtav, druhí dva více méně těžce raněni odneseni do okr. nemocnice.

Provozovatelé Tháky dostal úřední nákaz
ku provozování krkolomných konků v našem městě proto, že měl nedostatečné opatření při svých produkcích. Tak zejména ochrannou síť pod provozem nosil pouze hlouček malých dětí, které by v pádu nehody byly a sítě velmi málo platné.

Větší legrace než produkce Tháky
způsobilo po odchodu tohoto několik rozjařených pánů vracejících se z jistého zdejšího hostince v noci se středy na čtvrtek. Pozdní chodci ubírajíce se kolem dotyčného hostince s podivením a rozeselenými tvářemi pozorovali bujnou produkci pána lezoucího po kolmo postavených šebfkách do prvního a druhého poschodí, odkud udivené vykukovaly hlavy vybarcovaných noclehářů.

Odsouzení pro rušení náboženství. Co dlouho trvá, na konec někdy omrzí. Podobně omrzelo ani krásné zážití a příhlásky v nám panující klid v Pětistýně několik tamních nadějích výrostků, kteří vymléjící kde co, jen aby okoli své poskud odvíli. Způsob, jakým lidé obyvatelstvo obveselovati, není právě vybraným; nejvíce bývá to mezi jiným, napodobování zvířecích suvků, jako štkání pan, mňoukání kočky, kotrhání kokeuta, bučení rohatých domácích zvířátek atd., čímž vynášejí se teplych nymfáckých večerů veškeré obyvatelstvo tamnější. V umění svém jsou výtříni tak cvičení, že se sá, jakoby měli k tomu přirozené nadání. Nejlepší při všem tom je, že někdo s domácích neodvážá se proti rušitelům nočního klidu rásně zakřičeti a tak stávají se tyto činy dle smělejšími. Se dábákem chodí se však tak dlouho pro vodu, až se ucho utrhne a tak stalo se i s jedním z naznačených květek. Klukovina von přinesla nadějný hoší i do hostela, kde jednoho dne chovali se při právě sloužané má svatě podobné jako na ulici a svislé obavnik Antonia Zesalka vyslovil se při napomínání o svatyni tak, že nelze to zde opakovati. „Zat“ tanto, svědčí o podivné výchově jmenovaného, se mu však špatně vyplatil; dne 13. t. m. byl totiž postaven pro týš čin před zdejší krajský soud, kde byl mu vyměřen trest pro přední rušení náboženství jednoho měsíce žaláře. Prozatím mu to postálo a bude mu to na dále snad vstřícnou.

Zabit na nádraží. Dne 12. t. m. stábeli dělníci armý Oberländer a Morawetz v Úpici na nádraží v Mal. Svatošovicích petrolej s kotlového vagonu do malých soudek. Za tím účelem vylezl stáletý Josef Friess na

vše, aby odstraněním klamu, přístup vzduchu umožnil. Při tom počinai si však neopatrně, sklátil a srušil na smrt mrtv ledet. Nešťastník byl v divokém manšeství, s náhodou děti a štět se dotkl. Dostane-li se jim sa takých ohrožení podpory s úrazovny, jest pochybnost — matka nemůže činiti nároků vůbec. Také poučení a výstaha pro ty, kdož žijí v konubinátech.

Ohně. Dne 12. t. m. ráno vypukl oheň v dřevěném, slameným krytém domku Fr. Berana v Bělčicích. Od tohoto chytily další dva domky a sice Jos. Morka a A. Laurové tamtéž. Vádro pomoci hasičských sborů vyhořela naznačená stavení do základů. Frant. Beran utrpěl škody 700 zl., proti níž pojištěn byl na 880 zl., Morka 1000 zl., škody, pojištěn na 700 zl. a Laurová má 880 zl. škody a pojištěna jest na 600 zl. Jakým způsobem oheň vznikl, nebylo dosud vyšetřeno. Mimo různé nářadí a šatstvo shořela jmenovaným jedna kůza. Hasičské sbory dostavily se mimo místního z Chomutic, Vojic, Podhorního Újezda a Ostroměte. — V noci na 16. t. m. pozorován byl o 10. h. večer oheň v Bělčech. — Dne 13. po půl noci viděti bylo zář přes Vysokou u Opatovic. — Dne 13. t. m. v noci řádil oheň směrem k Probluzi.

Uprchlý káranec. Dne 13. t. m. uprchl se zemak donucovací pracovny v Pardubických káranec K. Beránek, zřetlý malíř z Litomyšle.

Zabavené maso. Dne 12. t. m. vezl kdosi jistému zdejšímu řezníkovi poraženou krávu. Maso této usnáno však bylo k požívání za nezpůsobilé a bylo proto zabaveno a odevzdáno pohodnému k zničení.

Napásali. Dne 11. t. m. vezli obchodníci vepřevým dobytčím, bratři Francovi z Pouchova, na trh jedenáct štětínů. Cestou bylo jim jeti kolem pěkné louky a napadlo je, že mohli by svým světlým dopřítí studené snídaně. Umysleno — vykonáno; za několik okamžiků hrabalo se v trávě skoro tučet uslechlých zvířátek, jež spokojeně chrchtajíce, pásala se na louce. Či byla to louka, o to nestarali se hospodářové a tím méně štětínáci, kteří pak svými oblymi bříšky vábili k sobě o trhu tím více kupců. Netrvalo však dlouho, a o všem tom dověděl se majitel porážlivé pocuchané louky, udal pp. France a těmto bylo klopiti přiměřenou pokutu.

Chťel se dát zavřít. Dne 8. t. m. dopustil se Al. Vávra na dobytčím trhu v Ostroměti urážky Veličenstva; týž chodil po náměstí, křičel, že je socialistou atd., načež byl zatčen a dodán soudu. Den před tím byl u jistého policejního komisaře a mluvil schválně před ním podobné řeči, načež žádal, aby byl za to uvězněn; když se mu to nepodařilo, škeřil to druhého dne znovu jinde, a tentokrát s výsledkem, jakého si přál. Pak že je ve vězení zle —

Desertér sledějem. Dne 11. t. m. dopaden byl konečně v Jičíně desertér tamnější posádky Fr. Holub, který po sedm deděl stíhán zatykačem jako vojenský zločín a sloděj zárovec. Týž ukradl na svých výletních cestách po východních Čechách u rolníka Špalka v Charbaticích různé věci v ceně 80 zl., u Antonína Mráze v Třebouchovicích hodinky v ceně 19 zl. a v Čižově u Fr. Hybše rovněž hodinky v ceně 8 zl. Jmenovaný byl zatčen a dodán vojenskému soudu kn potrestání. O uprchnutí jeho přinesli jsme svého času správu.

Pro hospedáckou hádku v Jeníkovcích u Třebouchovic zavedené vyšetřování bylo zastaveno, jelikož ukázalo se, že pověsti z toho vzniklé byly přeháňny. Jak se nám sděluje, neměl písařel naší zprávy zveřejněné v č. 67. úmysl křivditi nějak hostinskému p. Javřákovu ani rolníku p. Vávrovi, proti nimž byly v obci i v okolí roznášeny různé amyálosky, jež byly však nepravdivy.

Šprýmovný sloděj. Dne 9. t. m. vzloupal se, vyváděl sekurov dvorec za bílého dne, neznámý pachatel do stavení Fr. Krovicy v Šukraděch a drelal se podobným způsobem do aktin, trubky a kufří, odkud odnesl různé věci jako šperky, přídla a šatstva v ceně 98 zl. a mimo to 80 zl. h-tových peněz. Příbytek potřebného vypadal jako po „Pražích“; samty byly surázeny, nábytek poštěpan atd. Na stál pak napsal sloděj následující: „Jsem sloděj, a Bohem. Ať to všechno promahe, vezmu si šleot. Jdu do Jičína. Nelekejte se, s Bohem.“ Jak se nyní sjistilo, byl dotyčným darebákem pobuda Fr. Haman z Oulřova u Jičína, který však vádro patříai po něm dopad nebyl dopaden.

Z Hronova. Slavnost svěcení spolkového praporu konala sv. Josefův jednotn katol. jinochů a mužů v Hronově n. M. dne 8. července. V předvečer slavnosti pořádán byl lampionový průvod k vřp. světiteli, matce a kmotrám praporu, jehož se účastnilo přes 100 členů našich katolických jednot na Hronovsku. Slavnost sama pro nepřítomnost počasí odbyvána byla v místnostech uzavřených. Až nebylo pohodlné, dostavilo se přece mnoho katol. spolků se vadálí i s okolí a mimo to i některé spolky vojen. vysloužilců a dobrovolných hasičů. Jmenujeme slyšeti spolek vysloužilců z Hronova a Vel. Poště, sbor hasičů z Hronova a se Zbečnicka; katol. spolky s Ústí nad Ori., s Hradce Králové, Dobrušky, Úpice, Červ. Kostelec, České Skalice, Velké Jesenice, Bohuslavice, Náchoda, České Čermny, Žďarek, V. Poště, Zbečnicka, Rokytanika a Vel. Dřevíče. Po uvítání seřadily se všechny spolky a místnosti spolkové, načež ubíral se průvod k budově farai, kde se k nim připojilo duchovenstvo místní, dp. Jos. Fr. Stejskal, slavnostní řečník a dp. Vladimír Hornov, místopředseda katol. jednoty v Dobrušce, pak matka a kmotry praporu s botným zastupem družiček neosoucích prapor. — Ve chrámu Páně konal slavnostní kázání dp. Josef Frant. Stejskal, předseda katol. vadál. spolku „Svornost“ v Náchodě. V řeči té slavnosti úplně přiměřeně směl se o příčinách slyšeti se neblahých poměrů sociálních, poukazuje nýlčtě na znepravdělost, která záda všude společnost lidskou rosekírati a uvolňuje všechny svazky rodinné i společenské. Ukázal dále, že jedině dle zásad křesťanských může společnost vy-

nějí uchráněna býti před jistým rozvratem. Následoval svěcení praporu, zatlocání hřebů, odevzdání praporu, při čemž proneseny přiměřené řeči, a ku konci posvátého tkenu psalčkové jednotel spolku vřp. světiteli, matce, kmotrám i družičkám sa laskavou službu, kterou jednotě ochotně prokázali. Následovala mše sv. a po ní průvod na náměstí a dělá. Odpoledne okolo 2. hodiny konala se v místnostech spolkových porada delegátů sdružení katol. jednot na Náchodsku, o čemž podána jest slyšeti správa níže. O 3. hodině seřadily se všechny katolické spolky a družičky a místnosti spolkové, načež v průvodu kapely Hronovské ubíraly se do zahrady hotelu „Radnice“, kde byl koncert. Sotva se však účastníci usadili, spustil se děst; koncert byl tedy přeložen do sálu hostince „u mostu“. Zde rozproudila se nenucená zábava. Po 6. hodině započal přednáška náš první řečník křesť. sociální, miláček katolického dělnictva dp. dr. Rudolf Horský; a sice obral si za předmět thema: „Kdo rosteat otáčku sociální?“ Ukázal cestu, po které nynější společnost kráčí, a po níž dojde nezbytně ku katastrofě, probral zlohubné zásady a saméry sociální demokracie, což pádnými důkazy z jejich vlastních spisů a protokolů dotvrdil; posléze uvedl, že pouze návratem ku praktickému křesťanství uvedena bude společnost do těch pravých kolejí, se kterých zásadami lávřého liberalismu svedena byla. Řeč jeho trvajici přes půl 2. hodiny odměňována hojným souhlasem a potleskem, ala od srdce k srdci. Po řeči Dra. Rud. Horského přechty byly došlé telegramy a dopisy, načež pokračováno v koncertu. Při přednášce a koncertu byly místnosti prostorného sálu přeplněny; zastoupeny byly všechny stavy naší Hronovské společnosti. Přesvědčivá přednáška dp. Dra. Rud. Horského objasnila snahy naše, otevřela oči nerozhodným a vřči našim spolkům zaujatým, tak že z mnohých stran, které dosud nedvěřivě pohlížely na naše hnutí křesť. sociální, proneseno bylo přání, aby jen zase brzy dp. Horský k nám zavřitel. — Za příležitosti svěcení spolkového praporu dne 8. července konána byla ve 2 h. odpol. v místnosti spolkové porada delegátů sdružení katol. jednot na Náchodsku. Zastoupeno bylo 12 jednot zemi delegáty a sice: Náchod (2), Dobruška (2), Úpice (2), Červeny Kostelec (2), Česká Skalice (1), Česká Černa (2), Velké Poště (2), Žďárka (2), Zbečnick (2), Velký Dřevíč (2), Rokytanik (2), Hronov (2). Za předsedu porady zvolen jednatei místní jednoty Václav Šitina, za místopředsedu p. Augustin Langr a za zapisovatele p. Josef Lelek. Poradu zahájil místní kaplan Václav Šitina. Přechti nejprve básně, kterou poradám našim věnoval neunany pracovník v oboru křesť.-sociálním pan Tomáš Josef Jiroušek, redaktor „Dělnických novin“. Na to předložil pp. delegátům návrh, který učinil pro touz poradu řečnícký odbor ustanovený v Hronově. Z návrhu toho přijaty při poradě následující body: 1. Sídlem sdružení bude Náchod, kdež bude také předseda sdružení (navržen dp. Josef Fr. Stejskal, kaplan v Náchodě) a jednatei (navržen p. Augustin Langr, basřiv ve Starém Městě u Náchoda). 2. Ustanoveno, aby se pracovalo o založení katolicko-politické jednoty na Náchodsku. 3. Aby sřizen byl agitační krajinaký fond s ročním příspěvkem 6 kr. z každého člena.

4. Necht se náležitě zříditi při každé jednotě řečnícké odbory; řečníci at se střídají tak, aby řečníci z jedné jednoty konali navzájem přednášky v cizích jednotách. 5. Budiš požádán dp. Rudolf Vrba, aby sepal populární brožuru pro rolnictvo. 6. Necht se upraví jednotné stanovny pro venkovské jednoty. 7. Navřeno, aby podána byla J. B. M. adresa, by v útavu bohosloveckém pěstována byla také sociologie. 8. Aby časopisy od jednotlivců odebrané a přečtené věnovány byly místnímu řečníckému odboru, který by jejich upotřebil při agitaci. 9. Aby se k literárnímu sjezdů družstva „Vlast“ v Praze odbyvánému dne 10., 11. a 12. srpna vyslala deputace ze sdružení šupního na Náchodsku. Ku konci porad provolána sláva J. B. M. Edvardu Janu Brynychovi a poslán mu byl holdovací telegram jakožto statečnému zastanci českého lidu. Obracme se proto na všechny otčné bratřské jednoty sdružení našeho, aby návrhy tyto co nejdříve vsaly v úvahu a je uskutečniti hleděti. Na shledanou na přísti ustavěti sešli naši sdružení v Náchodě.

Z Miletína. Co je pravda? Že Miletín je radikální, anebo že není? Poslední dopis od nás ukazoval k prvému, ale co předcházelo a následovalo, ukazuje k druhému. Co předcházelo? Že Miletín a jeho osada skoro sama sebrala 7 tisíc za 8 roky na svěcení nového kostela, ku kterému obnou s krajin vzdálenějších se tak přilili mnoho nesele. Miletínská osada tím již napřed jevila se ne jako náboženství nepřátelská. Co dále předcházelo? Zdárná, ba vnařná činnost Cyrillské jednoty, vedené a evřené šleřím nevdědným pana řidičho učitele J. Bidly, k jehož podnětu utvořen i literárský sbor s mladých mužů. To zase není svědectví o nepřátelství k vřte a církvi. A následovalo? Další úsilí, aby fond pro svěcení kostela varostl. Hlavně k návrhu téhož p. řidičho byl sa účastnení a spolupůsobení všech spolků na farai osadě v neděli odpol. výlet do našich lázní, který fundu pomohl okrouhle ku 800 zl. Zpěvy přesně provedené, výstupy divadelní, povedené loutkové divadlo a vůbec vše, co k takovým zábavám patří, bylo zde a povedlo se. Díky sa to všem účinkujícím! Jmenovati je, trvalo by dlouho. — Jak tedy souditi o tom, co se tu dělo při visitaci generální. Súd kdo jak súd! Miletín v ty dni ukázal se ve světle nepravým, ve světle nevlastním a v tom světle utkvěl v paměti mnohých, kdo toho byli svědky. Odpuť Bůh těm, kdo se o to postarali!

Z Peřná, Český List odpovídá naší poznámce o neobjektivnosti jeho vřči křesťanským sociálům, rozlišuje mezi Dr. Horským a klerikálními popobaněti vlády. Jsou-li u nás jací popobaněti vlády, nemůžeme rozhodovati tolik podotýkajice, že nemohli by nikoho jako vojáko vládní komandovati, jesto veškerá náplň hnutí křesťansko-sociálního jest upřimně lidová, neboť mimo program veskra lidový dbá též duchovní stránky lidu, náboženství totiž. Zbývá tedy „Č. L.“ po rozlišení jím samým učiněném křesťansko-sociální hnutí sa lidové uznati anebo nikoli. Existence hnutí našeho oprávněna jest však též sa tou příčinou, že organizace naše jest negací a antipodem červené internacionály, proti níž do pole volal ve Staňkovech Dr. Dyk a proti níž různě ozývá se v posledním čale „Č. L.“ sám, an vytýká jí hospodářský kolektivismus a beznárodnost, což jsme my hlásali již dávno před tím než sociální demokraté v Praze pod vůdcovstvím Žižď Mladotěchům sprostě vynadali. Ale necht „Č. L.“ jde s námi ještě dále a to k životnímu násoru materialistickému a at předloží s námi obecnstvu nášemu otázku, které konec konců přineš pota nezní lež: „Buďto člověk anebo hovado?“ A prosím, to jsme my činili také dávno říkajice, že tento dar sociální demokracie jest darem danajským a že to, co mu má býti obětováno, nejvyšší statky a zájmy lidstva, stojí přece sa obranu! Na tomto stanovisku mladočeské listy sociální demokracii neoponovaly, a přece má se podle červené internacionály v nejširších vrstvách lidových názor o životě a cili lidském směřiti směrem tak děsným a hrozivým. Již tato naše obrana měla by býti uznávána a v tomto důležitém punktu měli bychom býti odevšad podporováni, ovšem uznáním názoru křesťansko-katolického. Avšak tady právě jest ten kámen úrazu, kde se nemůžeme sejiti a kde mladočeská liberální žurnalistika proti nám boj vede, a není pravda, co tvrdí „Č. L.“, že my na celé čáře proti mladočeské straně postupujeme. Kdyby tomu tak bylo, tu na svých schůzích a ve svých časopisech dávno bychom musili pranýřovati mnohé ty vůdce a žurnalisty v tendenci jejich protikatolické, a tu by náš katolický venkov dávno musel býti v mohutném rozmachu, „Č. L.“ a jiným listům mladočeským zajišti nepřijemným. Ovšem půjde-li to tak dále, nebude-li se rozlišovat svobodomyšlná politika od náboženství, pak k tomu boji dojtí musíme, neboť ty silné protikatolické údery, které se nám saazují, musí již pohoutiti mezi námi i tím nejsilnějším tlustokožcem. Či nemůže i to poslední odkrytí karty: „Přýč se sochou Panny Marie třeba do kasáren“ státi se hrozným heelem v našem katolickém lidu? Poznámka „Č. L.“ o špihaverch u nás je bezpodstatná, jesto v hnutí křesťansko-sociálním sůčasnéno jest nižší duchovenstvo, ze kterého nabyl a nebude nikdo odměněn, protože samozřejmě povinnost a poctivé přesvědčení nereflektuje na žebřík důstojností a národních zaopatření, v němž na mnohé ctihodné exempláře mohli bychom ukázati někde jinde. Tu v dobrě vůli, beze hněvu a obmyslu podali jsme „Č. L.“ několik námětů, o nichž může, chce-li ovšem hojně přemýšlet. Kde jest ofensiva, kde jest defensiva? Žádá toho politika a prospěch národa, aby se u nás propagoval směr náboženského indiferentismu, aneb jest lépe vychovávatí mu na podkladě náboženském silné povahy vůbec a politické zvlášť?

Z Libuně. Odhalení pomníku P. Ant. Marka konati se bude slavnostně dne 2. srpna t. r. Pořad slavnosti: Dne 1. srpna: v předvečer slavnosti po 8 hod. sa stěhlav s hmoždířem a oevřtleni — hudba. Dne 2. srpna: 1. Budíček. 2. Vítání přibylých hostů a jednot slavnostním výborem. 3. O 10. hod. seřadění el. průvodu na silnici za Libuní k Troškám. O půl 11 hod. mše sv. v chrámu Páně. 4. Po této průvod k pomníku. 5. Slavnostní kantáta. Zapěje sl. pěvecká jednotn „Bořivoj“ z Lomnice n. Pop. 6. Slavnostní řeč MUDr. p. V. Pařika, protektora jednoty, rodáka libušského a starosty města Třebenic — při ní odhalení sochy. 8. Odevzdání pomníku v ochranu obce libušské. 9. Sbor — Rozhod. O 1. hod. odpol. banket. Kuvert i sl. 80 kr. O půl 3. hod. odpol. koncert kapely libušské, řízením p. Frant. Klofca v zahradě pana J. Sudka. Vstupné osoba v stejnozkroji 10 kr., jinak 20 kr. Mezi koncertem zapěje sl. pěvecká jednotn „Bořivoj“ několik sborů. O zábavu všemožné postaráno. Za nepřítomnosti počasí odbyvá se koncert v sálových místnostech hostince pana Fr. Kozáka. Večer věneček, vstupné 80 kr.

Z Červ. Poště. Katolický spolek „Svornost“ konal v neděli, dne 12. t. m. o 4. hodině odpol. v místnosti spolkové měsíční schůzi, jež se náležitě sřadila, ačkoli z odporu strany byl pořádným smyslně sčasně výřet, jímž se mělo účastnenství při schůzi oslabiti. Přes to dostavil se do místnosti spolkové počet účastníků tak hojný, jako vždy jindy. Když předseda vp. Záruba zahájil schůzi a jednatei p. Beneš přechti protokol předešlé schůze, prouluvil red. V. Kučera o nynějších poměrech společenských a hospodářských. Přednáška tato trvala přes hodinu i byla provázena častým souhlasem a ryvolala u všech přítomných značný zájem, ježť projeven byl také v nástále pak debatě, které se mimo jiné členy spolku účastnili i vřp. děkan Dvořák. Na to následovala porada o výřetu, ježť hodlá spolek pořádati dne 26. t. m. Schůzi touto oevřěno znovu, že spolek „Svornost“ rozvíjí stále činnost blahodárnou a též se ve svém působení nejhohřejší přiznati.

(Zasláno.)
Stadajícím královéhradeckého gymnasia
 z let 1878/9—1885/6.

Kollegové!

Sejdeme se letos po deseti letech u nás v Hradci Králové. Den 4. srpna hodí se téměř všem. Večer dne 3. srpna předběžná schůze v hotelu u „černého koně“. Podrobný program při příchodu. Účastníci přihlaste se u podepsaných.

Dr. Morávek,
 prakt. lékař.

Aug. Novák,
 protokolista b. konstituční.

(Zasláno.)

Chorální kurs v Litoměřicích.

Od 3. do 8. srpna bude p. ředitel katedrálního choru Molitor v Litoměřicích přednášet o oborů a hudbě církevní. Proto sveme p. t. kněze, ředitele kůru, učitele, varhaníky, zpěváky a znalce a přátelé církevní i také nabodilé nepřátely chorálního zpěvu k těmto přednáškám; počínají dnem 3. srpna o 2. hod. odp. v sále „Hradahof“ a končí v sobotu dne 8. srpna dopol. Raďte s sebou přítelstvi aneb předem zde objednat „Graduale Romanum“ a zpěvník „Benedicite“ (vyd. od Pastora v Řezně).

Přihlášky budtež činěny na ředitele kůru katedrálního p. Molitora nebo na představenstvo Caecilianského spolku v Litoměřicích. — Výlohy nejsou velké. —

Doporučení.

Pan J. B. Purger

V Gröden u (Tyrols.)

Skupina „Mater dolorosa“ u Vás objednaná jest mistrovským dílem, jež mezi věš cími nalezlo velkou chválu a obdiv. Krása této skupiny budí v každém pocit zbožnosti i jsou proto před ní každodenně mnozí lidé shromáždění.

Mohu tedy firmu J. B. Purger v Gröden u co nejlépe doporučit.

J. Nevetný,
 kaplan.

V Novém Městě n. Met.

Listárna administrace.

F. S. Belovar — Do konce 1896 ještě 2 zl.

Velký požár v Horním Jeleni. Dne 16. července v noci ve čtvrt na 11. hod., když obyvatelé byli v prvním spánku, vypukl prudký požár na Horním Jeleni, tak že v krátké době vzdor úsilovnému působení lidí i hasičů ostřetinných a Jelených, lehly dvě celé ulice a půl jižního náměstí, zvané Vinckové, popelem, 39 čísel. Mnohým shořelo vše. An tyto dvě ulice hlavně chudými obydleny jsou; to bude žebračů! Kéž by se jim našli dobrodinci, aby mohli opět vystavět. Nebyli mnozí assekurování.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 11. července 1896. 1 hl pšenice zl. 6.— až 6.25, žito zl. 5.20 až 5.60, ječmen zl. 0.— až 0.—, oves zl. 2.60 až 3.80, proso zl. 0.— až 0.—, vikev zl. 0.— až 0.—, hrách zl. 0.— až 0.—, čočka zl. 5.00 až 6.—, jáhly zl. 9.00 až 0.—, krup zl. 8.50 až 11.50, brambor nových zl. 3.20 až 4.—, jetel. semínka červého zl. 11.— až 12.—, jetel. semínka bílého 0.—, jetel. se silko ruké zl. 00.— až 00.00,

Reklama

„Jak máš své vědění,
 co vyborného na skladě
 mám, když máš nové
 kým novému?“

Vanderbild.

v celých východních Čechách.

dosáhne se nejvyšší
 vhodným a přitom lev-
 ným inserováním v
 nejrozsáhlejších listě
 ve všech krajích vý-
 chodních Čech:

Inserování v listě našem je tím výhodnějším, ježto v něm dle vzoru amerických listů zavedena jest osvědčená **americká reklama** tím způsobem, že inserty sařadujeme vedle textu čísl každé oznámení dojde jistého pověsnutí.

Inserty přijímáme jen od **solidních šrom křesťanských.**

Insertní poplatek: 3 kr. za 1 petič. jedno-
 sloupceový řádek.

Nabídky insertů přijímá administrace časopisu

„Obnova“ v Hradci Králové.

Vyznamenán na výstavě v Hradci Král. r. 1894
 státní medailí a diplomem.

Umělé zuby

podle nejnovějšího amerického způsobu vyrábím a konám veškeré práce v obor ten spadající přesně a solidně na základě dlouholetých zkušeností, ruče za nejlepší obelihu. Zaručuje ceny nejlevnější a poroučuje se do vzácné přímě ctěného obecnstva, znamenám se v hluboké účtě oddaný

Josaf Čáslavský,

zubní technik
 Pražská ul. č. 77. v Hradci Král.

2 truhlářské dělníky

přijme

KAREL NETUKA,

truhlář na Slezském Předměstí

v Hradce Králové.

Prodám

jednopatrový, právovůreční zájezdni velký

HOSTINEC

z tvrdé hmoty na náměstí se nalezající (kraj Královéhradecký) s celým zařizováním, eleg. místnostmi, mnoha pokoji, velkým uzemňáckým zařizováním krámem, lednicí, sklepy, konírnou, velký dvůr, sýpky, velký taneční jediná sál pro divadla a schůze, pečeje pro cestující zařizované, velké sýpky — to vše za 15.000 zl. (k aložení 7000 zl.). Dám ten nese roční čísl 896 zl. r. č. Dotazy do administrace tohoto listu pod bířon „Budoucnost.“

Ztráta vlasti a tvoření lupů

se pod zárukou jediné jímě
 zamerí

CRINOGENEM

od

J. Beytovce v Jicíně.

Cena láhve s ochrannou známku: 1 zl. při 3 lahvičkách franko na dobírku, neb lépe proti pošt. poukázce 3 zl.
 Sklady v lepších materiálních obchodech a holičských závozech.

Malířský umělecký atelier

Jarolima Štantejského

v Litomyšli

doporučuje se veledůstojným děkanským a farním úřadům i veledůstojnému duchovenstvu, jakož i slavným patronátním úřadům ku provedení dokonalých

malob kostelních,

opravy freskových a olejových malob i nových obrazů vůbec. Také se vypracují ochotně na požádání návrhy malob. Dále zhotovuje spolkové prapory na hedvábi malované, velmi vkusné za mírný konorát.

Závod může se prokázat mnoha vysvědčeními jakož i diplomy a mnoha provedenými pracemi kostelními na pf. v Rychm. burku, v Janově u Litomyšle, Jevíčku, Mor. Trebové, Mor. Budějovicích, Prostějově, v Olomouci, Brně atd.

Truhlářskou dílnu

čtvrt hodiny vzdálenou od města

pronajme

p. Saar v Hradci Král. č. 131.

Vyznamenána státní medailí na hospodářsko-
 průmyslové výstavě v Hradci Kr.

První výroba umělých květin

B. Hamplové roz. Butkové

v Hradci Králové. Vel. nám. č. 23.

Doporučujeme hojně výběr, v cenách rozličných své elegantní, levné, s uměleckým vkusem velice pečlivě provedené v barvách nádherných: modré květiny, svatební věnce pro dráždíky a nevěsty s myrty přirodní i umělé, kytice do plesů, keře květinové, kytice makarové, polštáře a květiny fantastiční, pohřební věnce obětinné, palmové, vavřínové i květinové se stahami všech barev a nápisů. Zejména upozorňuje na **kostelní ozdoby a okrasy.**

Zakázky na venek jsou okamžitě vyřizovány.

Potitické družstvo tiskové v Hradci Králové

právě vydalo tiskem biskupské tiskárny

II. vydání spisu:

„Štít víry.“

Napsal Eduard Brynych.

Stran 107 velká 8° cena 60 kr. franco 63 kr. Na 10 výtisků 11. zdarma a franco.

Důstojné duchovenstvo znajíc z vydání prvního neocenitelné služby této knihy v duchovní správě zvláště na osadách smíšených, uvítá zajisté s radostí vydání její

Objednávky přijímá bisk. knihtiskárna v Hradci Králové.

Vyznamenána na výstavě v Hradci Kr. r. 1894.
 nejvyšší cenou: čestným diplomem a státní medailí s korunou. Vše Vysokým Mjst. bavorskou medailí obchodní komory pražské.

DÍLNA A SKLAD

veškerých výrobků klempířských

František Hlavka

v Hradci Králové

— velké náměstí —

Pozorně čísl, že dostalo se mu úředního povolení na

práce instalaterské

k zařizování hromosvodů, plyno- a vodovodů, jakož i všech patentních soustav a anglických splachovacích kioetů, lázní, rozličných čerpadel pivařích tlakostrojů atd.

Dále odporučuje svůj hojně zásobný sklad zboží kupačích van, elerňáků a dřevěných reaz.

Stavební práce

klempířské provádě se správně, hlavně se zárukou

„OBNOVA“

vyukáží každý pátek dopol. o 11. hod.

Vydavatelstvo:

Politické družstvo tiskové v Hradci Kr.

Velké záskyly, dopisy a předplatné adresujte pouze:

„Obnova“ v Hradci Král.

Předplatné:

Na celý rok . . . 4 zl.

na půl roku . . . 2 „

na čtvrt roku . . . 1 „

Jednotlivé číslo v místě 7 kr., poštou 8 kr.

Místnost redakce:

V Hradci Králové. Velké náměstí č. 34.

Politické družstvo tiskové

V Hradci Králové

vydalo právě drabé vydání spisku

Učte se z dějin.

Slovo k naší mládeži od staršího vlastence.

Tento krátký přehled nepřekročených dějin českých dostati lze

v biskupské knihtiskárně

Stran 62 8°. — Cena 15 kr.

Při odběru větších množství přiměřena sračka.

Vyhláška.

Za příčinou zadání prací kamnářských a sice částečně postavení nových kamen, částečně opravy kamen v kancelářích v budově c. k. krajského soudu a ve věznicích se nalézajících, koná se

dne 29. července 1896

o 8. hodině odpoledne veřejná snězovací dražba v budově c. k. krajského soudu v jedné síni v I. patře.

Veškeré práce jsou rozpočteny na 264 zl. 70 kr. Vadium obnáší 27 zl. a v další podmínky lze v obyčejných úředních hodinách nahlednouti ve výpravně c. k. krajského soudu zde.

Z prezidia c. k. krajského soudu v Hradci Kr., dne 8. července 1896.

Za c. k. prezidenta:
PROKS.

Umělecký
závod

pro
malbu
na skle

A. ŠKARDA,

Brno.

Specialní závod
pro malbu oken
chrámových.

Šestkrát prvními
cenami vyznam.

Vzorníky k na-
hlednutí franko.

Ceny mírné.

Jan Horák,
vlastní výroba sukien
v Rychnově n. Kněžnou
nabízí na dobu jarní a letní
pravé vlněné látky

za ceny mírné. Četné opětné objednávky, zvláště s kruhů vld. duchovenstva jsou milým pro mne důkazem, že jsem hezl svému: „Pocitív sebe menší výdělek lepší je sebe většího nepoctivého,“ věren zůstal.

ceníky na požádání franko.

Zásilky na dobírku,

vld. duchovenstva dle přání bez dobírky.

Při hromadných objednávkách výhody

co možno největší.

Četná doporučení s kruhů vld. duchovenstva i P. T.

učitelstva k nahlédnutí.

Těs na splátky a bez zvýšení cen.

Poděkování.

Podepsaný vzdává tímto vřelý dík

p. J. Wünschovi

řediteli choru, učiteli hudby a majiteli hudební
školy v Hradci Králové

za péči a pozornost, jakou věnoval po
čas šestiměsíční návštěvy hudební školy,
mému synu Karlovi, který za poměrně
krátký ten čas dodal se, jak při ne-
dávno odbyvané skoušce bylo pozor-
vati, překvapujících výsledků.

V úctě plné

Fr. Melichar,

c. k. cejchovní v Hradci Králové.

A. Kam půjdeme na výlet?

B. Do Týniště! Podíváme se tam na
výrobu koberců u Adolfa No-
votného.

A. Stojí to za to?

B. Ano! Viděti tam za 80.000 zl. hotových ko-
berců nejrozmantějších jakostí, cen, velikostí
a barev atd. od nejlevnějších do nejdražších
a ten, kdo si aspoň za 10 zl. nakoupí,
dostane nahrazené jízdné drahou ve
třetí třídě na vzdálenost 30 km!

A. Jsou tam též zbytky k dostání?

B. Ovšem, velice mnoho a co záclon, pokrývek atd.

A. Nuže já jedu s Vámi! Na zdar!

Svíce kostelní,

pravé voskové i polovoskové, pa-
schaly, trojhrany, grana, jakož i
nejjemnější druhy kadidla, dopo-
ručuje veledůstojným farním a
slavným patronátním úřadům,

rovněž i

P. T. pánům obchodníkům v jakosti nej-
lepší a v cenách nejlevnějších.

Zároveň odporučím svíčky do věcných
lamp 7 dnů hořící a všeobecně za nej-
lepší uznány.

Josef Pilnáček

v Hradci Králové.

Závod voskářský „u Albersů“ založen r. 1809.

UMĚL. ZÁVOD
pozlacovačský

JOSEFA KIESLICH

v Hradci Králové

„černého koně“

odporučuje se ku solidnímu provedení veškerých

prací kostelních,

zařizování a obnovení oltářů, kazatelů a t. d.

VELKÝ SKLAD

nejjemnějších obrazů, arcadel, lišt, říms

a pod.

do oboru toho spadajících výrobků.

Největší výběr rámců všech druhů na obra-
zy, fotografie a t. d.

Práce vaneš důkladní v cenách mírných.

DOMEK

s krásně zařízenou velkou ovocnou zahradou,
s nejlepší vyhlídkou na

Novém Hradci Králové

se prodá.

Blíží sdělí administrace t. l.

Vyznamenán stříbrnou medailí

Veledůstojnému duchovenstvu dovoluji si
doporučiti svůj sklad a dílnu

KOSTELNÍCH PARAMENTŮ,

jako: kalichy, monstrance, kříže, kadi-
telnice, svícní, lustry kostelní každého
slohu v cenách velice mírných.

Opravy, znovu pozlacování a po-
stříbřování v ohni provádím co nejlépeji,
levně a pod zárukou.

Prose P. T. duchovenstvo o velectánu
přisehám a důvěru, znamenám se v úctě hluboké

Karel Zavadil.

pasíř a slatník

v Chrudimi.

Děkuvdání a ovědění, jichž po ruce hojnost
mám, zádu na požádání.

na výstavě v Hradci Králové 1894.

Žadejte vždy a vsude
slivovici a borovičku

Jon od Army

M. Nesňal

v Uherském Brodě na Moravě.

„Křesťan“

Nejsvětější Svátosti Oltární
posvěcený.

Seřadil:

ABBÉ A. HENRY,

čestný kanovník a ředitel ústavu Nejsvětější Trojice
v La Marche

Dle III. vydání přeložil

VOJTECH KAMEŠ,

farář v Chřenovicích.

Nákl. bisk. komistoře. Tisk bisk. knihtiskárny.

Stran 514— 8° —

Cena brožovaného výtisku 70 kr., franko
80; v tuhé vazbě celopletené franko 1 zl.

Recenzi této výtečné adorační knihy viz
v posledním sešitu „Řádcu duchovního.“
Objednávky přijímá biskupská knihtiskárna
v Hradci Králové.

Do Hradce Králové a okolí!

Předává se příčinou zařízení nového obchodu* jednatele-
ského a zaslátelského svůj nejlepší pověstí se těšící obchod
zbožím kolonialním, lahůdkami a vínem nástupci svému

p. Václ. Boučkovi,

děkuje ze srdce všem váženým obchodním přátelům svým za
vzácnou přízeň po všeku dobu mně prokazovanou a prosím,
aby tatáž na nástupce mého, jež jako zkušeného odborařka, co
nejlépe doporučí mohu, laskavě přenechali.

Max Kryštůfek.

Oznámení.

Vzhledem k veřejnému prohlášení dovoluji si oznámiti, že
převzal jsem ve vlastnictví chvalné známý

OBCHOD

kolonialní, lahůdkami a vínem

firmy

Max. Kryštůfek v Hradci Králové

a jedinou sazbou mojí bude, abych týž nejen v dosavadních roz-
měrech vedl, nýbrž také rozšířil a zvelebil.

Z uvedeného příčinu prosím, aby všichni přízeň, jaké se máj
předchůdce těžil, i mně na dále věnována byla a upozorňuji, že
vždy se příčiním, bych sobě zboží nejlepší jakosti, mírnými
cenami a vzornou obsluhou důvěry získal.

V hluboké úctě

Václav Bouček.

Pozor! **VÝPRODEJ!** Pozor!

Kola

Swift A . . . za 125 zl.
Swift B . . . za 140 zl.

Jiné druhy od 100 do 140 zl.

Ta nejlepší jakost.

Rek se ručí.

Sklad JOS. BÍČISTĚ v Bělohradě
u Jičína.

Nový praktický vynález!

Nejlepší praec přístroj
jediný existující jest nové
vynalezená c. k. výhr.
priv.

mramorová pračka

t. sv. ruční valcha

„Patent Hlaváček“,
která předčí vše stávající
neboť tvrdosti, neoddělnosti
karrar. mramora jest ne-
smárná, vždy hladká a či-
stou zástane, bezvadné sně-
hobíle a rychle vyprání
docílí a čím více se na ni
péře, tím jest hladší a lepší,
kdežto pračky dosavadní záhy
zkáze podléhají a zdravými
plochami prádlo ničí.
Při tom však jsou pat.
mram. pračky levné. Ceny
jsou:

I. vel. 25/30 cm. zl. 2.50
II. „ 30/35 „ „ 3.50
III. „ 35/40 „ „ 4.50

Proti záslužce obnosu předem
aneb dobrotou zasílá na vše-
chna místa přímo vynálezce
a jediný výrobce:

C. k. výhr. priv. sochař. a
uměl. průmyslový

Atelier Hlaváček
v Strakoněch Čechy.

Po obchodník, vyžez.

Ex offio
KŘESTNÍ LISTY
jsou na skladě v biak.
tiskárně 40 kusů
(kniha) za 30 kr

Društvo na zužitkování ovoc

v Hradci Králové

prodává ve svých místnostech v hradbách pod
pekárnou

vinný ocet ovocný
a slivovici

v malém i ve velkém.

Stříbrná medaile Národní Jednoty Severočeské. — Nejvyšší vyznamenání
zlatá záslužná medaile a korunou. — Čestný diplom.

Veškerá patentní mýdla

vyráběná ze všech možných i nemožných materiálů a téměř ve všech ča-
stopisech doporučovaná — pomínou — až se lidé přesvědčí, že bylo a bude
nejlepší jediné

pravé nefalšované mýdlo jádrové,

jež P. T. ct. obecně vřele doporučuje

Jindřich Jelínek,

mydlář v Hradci Králové.

Týž dovoluje si upozorniti na speciální novinku „**Jelínkové šam-
potové mýdlo neutrální**“ odporučené pro jeho výtečné vlastnosti
celou řadou lékařů a specialistů v kožních nemocích.

Kus za 5 kr.

Hlavní sklad u Jindř. Jelínka v Hradci Králové č. 160., Malbovicích č. 3.
a 37., u p. Aloise Jelínka v Pardubicích a u Čenka Zimy v Kutné Hoře.

Telefonické spojení.

ANT. K. SMRČKA,

první křesťan.-katolická továrna

na sukna leženy a vlněné látky
v Humpolci.

Oporučuje pro jarní a letní sezónu
látky oblékové, svrchníkové, havi-
lokové, kostelní a hasičské za cenu
tovární.

Vzorky na požádání zdarma a franko.

Do Hradce Králové a okolí.

KAREL SIGMUND,

diplom. mag. pharm. a droguista
v Hradci Králové

doporučuje svou nově otevřenou, al. o. k. hejt. koncesovanou

chemickou laboratoř

ku zkoumání vody, mléka, másla, líhu, řepy, melasy, ječmene, sladu, moče,
umělých hnojiv atd. atd.

Jednoduché rozborů a analýzy jsou pro mé pp. zákazníky
zeela bezplatné.

Nově dle špičkové záruky k použití jest pro pány fotografy.
amatéry má nové zařízení

tmavá fotograf. komora,

jež opatřena jest všemi i sejnovějšími fotograf. pomůckami a přístroji. Dovo-
luji si svěřiti pp. amatery, by si neobtěžovali vzorně jež zařízení sobě
prohlédnouti, rovněž tak můj všemi možnými fotograf. přístroji, příst-
roji, papíry a pomůckami hejt. záruky sklad a cenami
velmi levnými.

Apparáty též na splátky.

Tamtéž se přijmou dva praktikanti zavedení výhodných podmínek.

Do Hradce Králové a okolí.

Dovolaujeme si slušně oznámiti, že zařídili jsme v Hradci
Králové

tovární sklad

šamotových kamen

bílých a barevných glazur přesně dle míšen-
ského způsobu vyrobených,

dále budou na skladě krby, sporáky, majolika a poly-
chromovaná kamna. Mimo to chovají se na skladě kamna
tahová (t. sv. „plienky“) ze šamotového materiálu a barevných
glazur.

Sklad nalezá se v domě p. Mikeše v Hradci Králové

a světem jest zástupci našich továrních výrobků, osvědčenému kam-
náři p. Fr. Mrkvíčkovi, který jednak sám, jednak osvědčenými
stavěči z naší továrny a našeho Pražského skladu veškeré práce
stavěčské svědomitě vykonáváti bude. Též převeze p. Mrkvíčka
veškeré čistění kamen.

Továrna na šamotová kamna a majolika zboží
V LOUNECH.

Vzhledem na předcházející oznámení pr. p. T. obecně, pp.
stavitele a podnikatele staveb v Hradci Králové a okolí, aby mi dováželi
svou přízeň, kterou jsem si vřele při vykonávání svých prací získal, na dále
v novém působení zachovati rádi a vynasakim se, abych všem požadavkům
sejvětovější dostal.

V nehlubší úctě oddáný

Fr. Mrkvíčka,
kamenář v Hradci Králové.

OBNOVA

Číslo 71.

V Hradci Králové, dne 24. července 1896.

Ročník II.

Ke čtyřicetému úmrtímu dne Karla Havlíčka-Borovského.

— — — — —
Ten borovský kostelíček
stojí na vršku;
okrze lesy smutně hledí:
„Jsi to, můj božku?“
Pode mnou jsou tvá kolébka,
já tě viděl křítit;
starému víkání ministrovat,
plně se učil
— — — — —

Z tyrolských elegií

Letos posledního července bude tomu čtyřicet let, co ve mladistvém, nejkrásnějším věku svém skonal nejznamenitější český novinář tohoto století, Karel Havlíček Borovský.

Po Čechách v celé řadě měst a míst má býti při příležitosti této významu Havlíčkova slavnostním způsobem vzpomenu. Jest to vědecky dobře, když se činí a zásluh osobností v životě národa důležitých vzpomíná, avšak činí se čtyřicet výročí Havlíčkova všeobecnou národní slavností, když zhruba nebylo vzpomenu letos připadající dvacáté výročí Františka Palackého, tu zajiště znamená nepořádek a smatení v myšlence a smýšlení národa.

Nebude zajiště nikoho z Čechů, kdo by se tomuto oslavování Havlíčka vzpomněl, kdo by mu překážel, ale toho litovati sluší, že oslavy a oslavování památky Havlíčkovy obápe se právě onen druh lidí, na jaké Havlíček za svého života bral nemiloborné karabáč.

Karel Havlíček Borovský byl muž vážný a v podstatě duše své zbožný, který pouze po splnění své pohnuté doby a sem tam s osobního božského pocitu poněkud zabobí a vybočí z koleji člověka „umírněné svobodomyšlné“ smýšlejšího a nyní najednou chtějí ho u nás oslavovati a za svého patrona a „předchůdce“ vyhlášovati dokonce i lidé, o jakých Havlíček své doby pravil a napsal, že „ač jsi velice oslově, přece buď po česku nebo po německu do roličných časopisův píš a obecenstvo blápoští svá trmácí.“

A toho přičinou jest, že působení Havlíčkovo stalo se u nás legendou, již si zejména radikální pánské pobodlné upravují dle svého kopyta, jako si upravili názor o Husovi, o Jiřím Poděbradském a j. v.

Ta by rozhodující činitelé v národě měli konečně vážně zakročit, neboť tímto způsobem záhy bude celá naše historie státi vzhůru nohama a následkem toho naše přítomnost a budoucnost bude k veselému podívané celého ostatního světa chodit po hlavě, což se věhlasou již děje.

A proto při té příležitosti oslavy památky Havlíčkovy několik vážných slov. Opakujeme, že

není v národě českém zajiště nikoho, kdo by se jí vzpíral, ano to je chvalitebno, když se především mládež naše se života tohoto těžce zkonaného máše poučí, když podrobnosti jeho životních příhod pozná, ale jde o to, aby se jí neilčil a nemaloval takovým, jakým nikdy nebyl.

Želeti lze toho, že děle mezi námi nepobyl, neboť není pochybnosti, že by byl vyspěl v politiku, na něhož by věkové vzpomínali. Zejména naše mládež nynější má ho za apoštola všeobecného republikství, kdežto Havlíček byl roku 1848. a 1849. s Přemyslem příslušníky české radikální strany odsouzen — k smrti. Ukládáno bylo o jeho bezživosti proto, poněvadž nerozumné řádění klukokracie neschvaloval, poněvadž se mu co nejrozhodavěji opíral.

A jak na Havlíčka pohlížela ona generace mládeže české, která ho osobně ke hrobu doprovodila, která jeho působnost pamatovala, která se politickými jeho míněními kojila, toho nejplatnější důkazem jest památná slavnost borovská ze dne 19. srpna 1862, při níž zasazena byla památná deska na rodný jeho domek.

Mezi přední pořadatele její náleželi dr. Karel Sladkovský, Josef Barák, Jan Neruda a j. a ti při slavnosti té měli za úplně správné, že v čelo její položili „slavné requiem v místním chrámu Páně, při němž provozováno bylo staročeské requiem od Holana, upravené Zvonarem“ a po requiem tom odebral se slavnostní průvod z chrámu na místo slavnosti.

Po proslovu zapěn byl staročeský chorál svatováclavský a slavnostní řeč měl dr. Karel Sladkovský, který Havlíčkovo působení charakterisoval následovně:

„Slavné bojoval hrdina náš, slavně se obhájel proti posledního útoku zarputilých nepřátel svobody, kteří zrušivše sami na dlouhá léta pokoj a blaho národů rakouských, osmetně vinili jej rušením veřejného pokoje a veškerému národu českoslovanskému ze srdce vyhatým výrokem statných porotců kutnoborských: „Karel Havlíček jest nevinen!“ slavně odstoupil z bojiště.“ —

Z toho viděti, že soudastníci Havlíčkovi zcela jinak pohlíželi na jeho působení, ducha a význam a že zcela jinak jej oslavovali, nežli se děje nyní a sice s neznalostí jeho.

Karla Havlíčka vychoval kněz a sice napotomá přibyslavský farář a vikář Bráček, Havlíček sám chěl se státi knězem a Havlíček měl nejvíce přátel a to přátel věrných a upřímných mezi kněžími a mnoho a mnoho v jeho působnosti a spisech právě se styk těchto pochází. Tehdejší pak poměry nesmí se na poměry dnešní přenášeti, poněvadž zatím uplynulo celé půlstoletí, ve světě lidé se vystřídali a

tu také za jiných lidí a časů poměry v duchovenstvu a zřízení církevním v Čechách valně se posměnily.

Na to bylo málono upraveno v době, kdy o významu Havlíčkově na více stranách bude se mluvíti a jednati a to bylo málono pronéstí dříve, nežli někdo z neznalosti u nás přímo epidemické snad použije příležitosti té k novému útoku na církev a duchovenstvo katolické a tím vlastně památku Havlíčkovu poskvrní.

V ohledu tom bylo by zajiště velice vděčno a záslužno, kdyby povolání ruka ukázala, jak Havlíček rád a ustavičně s „klerikály“ obooval, jak ochotně od nich jako novinář rady, zprávy a pokyny přijímal a sice od své mladosti až do svého skonu, před nímž krátce za svého pobytu v lázních šternberských byl déle hostem u přítele faráře ve Slavětíně u Peruce a na poslední cestu zaopatřen byl svátostmi umírajících od přítele a druha ze semináře kněze Řezáče.

Náboženská nelibost Havlíčkova pak především dojemně se jeví v jeho vroucí vzpomínce na Borovský kostelíček, když ho v prosincové noci vezli do Brixenu, kteréžto jeho vzpomínky položili jsme v čelo této stati. Přitom litujeme, že památky Havlíčkovy neuznává se dnes ku poučení, ale že vyskytují se lidé, kteří jí vlastně zneužívají k účelům a cílům, jež Havlíček za svého života urputně pronášedoval, bičoval a tepal.

Nedaleká doba zajiště že donese také i v otázce této žádoucí objasnění, aby nebyly na hlavu Havlíčkovu stavěny čepice cizí politické nevědomosti a cizích fantasií, jako se namnoze nyní děje.

Překonané stanovisko.

(1) Nedaleko od Poděbrad žil ještě před několika lety ev. ref. farář, čili jak si dříve sami říkali, pastor. Byl v jistém ohledu opravdu pastor bonus — pastýř dobrý. „Znalť své.“ Měl totiž mezi svými, — nevím zdali ovečkami nebo beránky — několik mužů, kterým říkal „jednorozční dobrovolníci.“ Byli to „statkáři“, kteří, co se týká odporu proti církvi katolické, byli známi v celém kraji, byli jako „zdárali synové slavných bojovníků božích“, ale na místo „králíkové“ (bible) měli výhradně „Národní listy“, a k čistému slovu Božímu měli tak velikou úctu, že je, aby jim nesevědnělo, šli poslechnout jedenkrát za rok na veliký pátek, při čemž, aby ty kalichy na svých domech nadarmo neměli, taky „pili z kalicha Páně.“ Pro tu příčinu dostali od svého duchovního pastýře název „jednorozční dobrovolníci.“

růženec, zvedla se jako v hluboké bolesti. Počala se modliti.

Jedenkráté tázal jsem se jí po její minulosti. Obrátila se ke mně se zraky tázavými a já viděl, kterak ze scvrklého koutku vykrádá se slza, která skanula po vráskité tváři, hned za ní druhá, třetí; — počala plakati.

Vida ji plakati ulekl jsem se a tázal se: „Babičko, co je vám, že pláčete?“

„Ó, nic mi není, nic drahoušku, zcela nic. Je mi do pláče, když mám vypravovati o své minulosti, o mém mládí.“

Přisednul jsem k ní a počal ji chlácholiti: „Anninko, nic si z toho nedělejte. Vše, to co se stalo, je již dávno za vámi a nyní aspoň se modlite za ty, kteří vám kdy ublížili.“

Staré přelétlo přes tvář cosi jako zásvit slunka, sepjala ruce a zvolala: „Bůh ti požehnej dítě!“

V oné chvíli vypadala v skutku krásná. Ústa se usmívala, zornice rozšířily a jiskrné plály. Pláč teskný a bolestný obrátil se v radostný a vroucný. — Když pak dělal jsem maturitu, tu na cestu Jala mi požehnání a dokud jsem se nevratil, stále se modlila. Po dobře odbyté zkoušce spěchal jsem domů, abych potěšil drahé rodiče a zvláště babičku, která dosud byla mým andělem strážným.

F. Novoplaský.

FEUILLETON.

Anninka.

Anninka chodila k nám na přástvu. Chuděka byla jen kost a kůže. Staré ruce samou prací jí ochromily, nohy seslábly, vlasy samou starostí zbělely.

Měla u nás již svou lenošku, s které po zorovala, kárala, vypravovala jako stařena zkušená, světa a jeho strasti známá. Považovali jsme ji za člena rodiny.

„Pochválen buď Pán Ježíš Kristus! Tak tak; už jsem tu zas.“ To byla její řeč, když vcházela do dveří. Usadila se pak do lenošky a tu seděla dlouho tiše, až se jí naskytla příležitost k řeči. Mně zejména líbila se, tehdy jako studentovi, veliká nenávisť, kterou jevila vůči našemu stavu.

„Ta nynější mládež? fuji! fil dejte mi pokoj! To je chamrad nevykřádaná a ne student! Pán Bůh se na to nebude dlouho dívat. On to nestřípi. Jedenkrát trestal vodou, ale vás, nevěstiči, bude trestat ohněm! Rozumíte? O tom jsou proroci!“

„A nebude to už dlouho trvat. Ale ne! — Mezi Úpou a Orlicí, nestane se nic ani slepici. Jo,

jo, tak to prorokovala stará Sybila. Ó ta byla moudrá a pobožná!“

„Bože můj, když si vzpomenu; za mých mladých let to bylo všechno jinak! Naši páni měli také na bytí studenty. Chodili do latinských škol. Jeden je už páterem a druhý je lump. Jo, jo tak je.“

„Ale ten co je knězem, víte, ten také se učil. Ani ven nešel. Pořád měl hlavu v knihách a také byl pořád první. Měl samé eminenc od hůry až dolů.“

„Ten druhý, ten lump? Ten byl samá zábava, samá slečinka. Pořád ho napomínali a on nic. Pak propad. A co z toho má? Já vím, že teď toho lituje.“

„Jo! jo! tak to bylo. Ale teď člověk oči odvrací od toho, co se páše. Student jde po náměstí, cigaro v ústech, hůlku v ruce, nabrkne si slečinku a myslí, že jest půl kraje jeho. Do hostela nechodí a místo co by se měl učit, toulá se po hospodách ve dne v noci. Ráno přijde domů, že nemůže ani mluvit. Nechodí do školy, pak má špatné vysvědčení. Jo! Rodičům a sobě působí hluboký zármutek. Ti chudáci se na něj drou a poslední groš mu pošlou, aby si přilepil a on si přilepí, ale v hospodě!“

„Ano, tak je to, abych vám řekla pravdu, tak.“ Sepjala hubené ruce a omotávali si o levici

Takový jeden jednorozčal dobrovolník, čili jak Národní listy psávají, „osvěcený a vášnivý statkář“ zasedal v místní školní radě, kdeš katolický farář zastával se kdysi náboženství vůbec. A co uslyšel z úst toho vyspělého „dítěte kalicha“?

„Pane faráři! Náboženství jest dnes „překonané stanovisko“. Podobnou — s německého jazyka na česko přeloženou — frází, myslí, že celé náboženství od budou a s povrchu zemského amatem i mnozí jiní, kteří jsou taky skoro jednorozčali dobrovolníci, jelikož na veliký pátek a bláhu Božího hrobu postojí anebo o „vzkříšení“ se Pánu Bohu představí. Ba mnozí již vůbec vyslouženo mají, takže — krom snad o pohřbu anebo o císařské slavnosti — slábu nikdy nekonalí.“

Úžasné této povrchnosti takovýchto náhled „vzdělaných“ bude se budoucnost jistě diviti. Pochází z toho, že lidé takoví náboženství vůbec neznají.

Náboženství „překonaným stanoviskem“ není, a pravíme, obzvláště nyní není, a nikdy nebude.

Jest ovšem pravda, že velmi mnozí náboženství nerykonalí a že jest tudíž pozorovati jakýsi náboženský úpadek. Jest pravda, že mnozí mají srdce naplněné „novými“ — to jest — nevědeckými myšlenkami a jen zisk, slávu a rozkoš čili své sobectví za boha mají. Ale vedle toho jest viděti ve všech národech, že se právě nyní náboženství a sice katolické s úpadku svého sbírá. Katolíci vřde se hlásí k životu novému a jest je již vřde znáti; mnohde již bojují vítězně. — Tedy marná naděje! — Na to domněle překonané stanovisko staví se právě nyní celé řady vzdělaných, a jako nevěra od vzdělaných dolů vnikla mezi lid, tak obnova náboženského smýšlení ve všech národech počíná se vlivem vzdělaných ukazovati i v lidech.

Náboženství vůbec překonaným stanoviskem nikdy nebude. A proč? Protože — dle slov starého Tertulliana — duše lidská přirozeností svou jest náboženská.

Může ovšem každý náboženská vědomí ve vlastní duši stlačit až na stupeň nejnižší, ale v celku zůstává v člověčenstvu vždy svědomí čili vědomí zákona Božího v nás samých. Nemahejte se jak chcete, tlumte smyslnosti a bezbožnosti vědomí zákona Božího v duších svých, tlumte je s učitelských stolic domnělou svou — přirozenosti, denní zkušenosti a zdravému rozumu odporující — filosofoi, není vám to platno nic. Svědomí lidskému pokolení nevyrvete. A kde bude svědomí, tam bude státi a bude vždy vyhledáván oltář. Nad to pak pamatujte, že duše lidská nalezlá uspokojení jen v tom, co poskytuje hmotu. Není stvořena jen k odívání těla, nýbrž prahne po pravdě — a jen když má rodušně ty veliké otázky: Co jsem? Buda věčná ští? Proč jsem čili co jest můj cíl, a jak ho možno dosáhnouti? — jen takráte odpočívá. Vždy a vždy osvědčí se slovo velikého učence Augustina: Srdce mé nemělo pokoje, dokud nepodpošle v tobě, Bože.

A kdežto velká část lidstva více méně, mnozí i zásadně — n. p. vřstřední socialisté, jen v ukolení potřeb a chůlč tělesných svůj cíl hledají, — tož právě nyní ukazuje se v mnohém duchu tohau po ukolení jeho pravdou a sice — ku podivu — pravdou náboženskou. K těmto zajímavým duchům čítáme n. p. i ducha profesora Masaryka. Ze všeho, co na jeho nejnovějších projevech jest viděti, sází duch — neukojený sice — ale po ukolení pravdou náboženskou prahnoucí.

Ovšem hledá ukolení toho na cestě, po které k cíli nepřijde. Právě k. p. do 14 neb docela 9. století vrátiti se nemůžeme, a pachtí se po nějakém náboženství budoucnosti se hodicím.

Jisto však jest, že žádá i sebe důmyslnějším učencem vymýšlet učení o všech božských nikoho myslícího trvale upokojiti nemůže. Býváť dneš zavrženo, co včera jako konečné šťastné nalezlá pravda vzebráno bylo (Darwinism).

Rovněž jisto jest, že žádá národ ve svém celku nerykonalá náboženství leč jako dějepisem stvrzené zjevení Boží. A chceme-li všechna náboženství v tom ohledu vědecky zkoušeti, neobtojiť žádně leč křesťanské.

Šel jsem jednou po Praze Jungmannovu ulici, a zastavil jsem se u kráškupectví p. Baštického. Bylo tam za sklem mnoho malíčkových protestantských brožátek. Jedna tam byla, kterou jsem křesťanskou vůbec nazval. Měla nápis asi tento: Je-li bible slovem Božím? A v malíčkové brožúce byla věta tato akutečně dokázána.

Podala totiž nejprv důkaz, že Kristus vstal z mrtvých. A pak zcela správně, neodolatelnou mocí logiky (správného, důsledného myšlení) uzavírala asi takto: Jakmile dokázáno jest, že Kristus vstal z mrtvých, jest dokázáno vše, co bible obsahuje. A opravdu! Dějepisně, svědky nelehkověrnými, nýbrž s počátku nedávěřivými, odvěty, ba i hmatem mnohokrát přesvědčenými, s pochybovačů v naděsné věřící proměněnými, kteří pro své svědeckví obětovali čest, pohodlí, život, dokázáno jest, že Kristus dle své předpovědi v celém národě známě na potvrzení svého učení s mrtvých vstal.

Křesťanství jest tedy náboženstvím, jež sám Báh zjevil.

A zdravý rozum praví dále: Báh není jiným v století prvním neb devátém, jiným v patactém neb devatenáctém, a nebudu jiným v dvacátém. Náboženství skrze Krista Bohem zjevené jest náboženstvím všaké budoucnosti.

V tom ohledu může dále důsledně myslícího jen ta otázka zabývat, které z těch křesťanských vyznání jest tím pravým?

Netřeba důslednost v myšlení čili logika praví v tom ohledu: Když Báh se vřlil, aby světa přinesl pravdu, musel se postarati o to, aby se pravda aspoň jednou zachovala. Tvrditi, že se o to nepostaral, jest upírati mu moudrosti neb moc — jest jemu se rouhati.

Čím tedy se o to postaral? Snad řekl: Něco z toho, čemu jsem učil, vřm moji učeníci nepřijmou. Já vím, že jest pravdě něco pravdy z toho si vydobudeto, vím, že se o výklady té kalby budou hádati, že se křesťanstvo proto roztrhá v sekty, vím že z toho povstane všeobecná nejistota, co vlastně pravda jest; vím, že z toho povstane i nevěra. Ale měl je to jedno.

Jest možno takto uzavřít, takto mysliti? Jest možno takto držeti protestantskou zásadu, že jen písemem jsme poučeni? Zajisté důsledněji jest myšleno, praviti-li se: O zachování pravdy staral se a stará Kristus, a sice tím, že církev své ustanovila jistě za učitele, které nad přirozeným způsobem v rozhodné chvíli bludu chrání.

Ale, pro Báh! To je katolicismus, namítá snad tak mnohý. Ano, to jest katolicismus. Ale jenom ten je důsledný — a jenom on udržuje pravdu stále a věde stejnou a jedinou. Jen on jest po věky stanoviskem nepřekonaným. Kdežto nekatalické učení jedno po druhém se kácí v hrob zapomnění, kdežto právě nyní protestantismus po čístaletém trvání ve směřování se nalezá rozkladu, nabývá oproti tomu katolicismus nové setušené přisné u duchů nejšlechťetnějších, po pravdě toužících. Tak nelze již oči zavírat, že v Anglii, Dánsku, Norvédku posnávají velmi mnozí, že protestantismus držeti nelze a vrať se, odkud otcové jich vyšli. Katolicismus jest náboženstvím budoucnosti, kdežto protestantismus a nevědecká filosofie se ukazují jako stanovisko překonané. Ovšem — a to obzvláště v národě našem — povazuje se dosud za vrchol moudrosti a za vlastnost všepotupiti neb aspoň chladně odemátnouti, co jest katolické, a ku všemu, co jest protestantské neb i německé, předom se kloniti. Ale přitnouť toho jest slepý cit, který sotročuje rozum, a nedá proniknouti důslednému myšlení. Ale i národě našem douáme, že mu přijde aspoň znechleba doba, v které všude pouběho čita, povrchal myšlení a náboženská nevědomost — budou stanoviskem překonaným, a nepřekonatelná logika — důslednost v myšlení — zase ve věčná práva svá uvedena bude.

Dogmatismus filosofický a náboženský.

(5) Co je dogmatismus? To je tolik jako věrouka. Předkládá pravdy některé a chce, by se jim věřilo. Jsou to zvláště pravdy týkající se pávodu a cíle věcí všech.

Jest však mnoho těch, kteří hlásají takové pravdy. Že o nich mluví kněz ve škole a na kazatelně, ve každé diti. Že ale podobné články viry podávají také v tiskových knihách učení páni, kterým se říká mudrovoři či filosofové, to snad každému známo není. Ale je tomu tak.

A proč se namáhají? Což potřebujeme, by nám někdo vykládal o pávodu a cíli všech věcí? Potřebujeme nějaké viry? Hledme podle známé písničky: „vždyť jsme jen jednou na světě,“ bychom dobře jedli a pili a se co nejbujněji veselili a všechno ostatní — pověsme na hřebíček. Tak by nám radil snad mnohý i velmi učený pán, který si dává jméno „materialista.“

Ale s tím nejsou spokojeni ani jeho vlastní kamarádi, kteří chodí s ním do jedné síně a učí z jedné katedry. Oni uzavírají, že nedostateč člověku jen jídlo a pití a rozkoš, ba — světe slyš, že dovedou býti skromnými — ani věda!

Věda učiní veliké pokroky, to připouštíme. Že by ale lidé litali ve vzduchu a stěbovali se se země na jiné tělesa, jak mnozí badatelé ujišťují, zdá se nám přece trochu divné. Sám prof. Mareš kárá takové badatele, že zapominají na důstojnost vědy a plotou se mezi proroky.

Ale i kdyby to všechno pravda bylo, co hlásají, bude pak člověk uspokojen? Třš prof. Mareš pochybuje o tom a praví zcela určitě: „Člověk nedorjde uspokojení takovou vědou. Hmotný bláhobyt, který mu snad přinese, stane se mu vědní potřebou, jejíž neukojení mraí, ale jejíž ukájení netěší.“ A udává důvod: „Člověk přispěhuje se rychle novým poměrá a potřebám; dojde-li hojnosti a blahobytu, nepozná-li trampot, jest mu vše (tak málo vzácné) jako vzduch a voda. Hmotný prospěch, jejíž přirodní věda člověku přinese, neuspokojí jeho mysl, neudini ho šťastným.“ Tak mluví věhlasný učenec.

Ať mi člověk oekolí: bohatství, učenost, slávu, vědycky bude číťti v srdci svém prázdny konteček, hledati bude vždy odpovědi k otázkám: odkud jsi, proč žiješ na této zemi, se z tebe bude po smrti, a tisícové jiné.

A kdo mu na ně odpoví?

Dva učitelé se hlásí, nahete jsme je pojmenovali: dogmatismus či věrouka filosofická a dogmatismus či věrouka náboženská. Komu z nich dáme přednost? Předněme si je čísti.

Co praví dogmatismus filosofický o světě kolem nás, o nás samých? Ják povzná tas svět?

Musili bychom mít velkou trpělivost, bychom chtěli všechny divné myšlenky filosofů slyšeti. Kazatelé mající dogmatismus filosofického jest mnoho a každý mluví jinak. A to je první chyba, kterou jim nikdy neodpustíme. Kde každý jinak mluví, tam ani mnoho zkoumati nemůžeme, a víme hned, že pravda u nich není. Tak již slyšme některé.

První praví: Svět povzná se samých atomů, čili tak řečených kapiček, že jsou atomy neměně viděti ani hmatati. Ty visely — je to ale moc dávno — ve vzduchu. Najednou — jako mezi nezbednými chlapi — jeden z těch atomů s nenačání klouchl svého souseda, až se započítel, ztratili rovnováhu, udeřil zase svého dalšího souseda, ten zase třetího atd., takže nastala hrozná točeniice, metanice, matkanice, která trvala miliony let, a co z toho vyšlo? Idu, celý ten svět — a ty člověče, sám! Ano, tvoji předkové a ty sejsou nic jiného, než takové klabko atomů, které z té všeobecné vřavy se vykutácelo.

To je věrouka tak zvaných materialistů. Každý pozná hned, že má velkou chybu. Nepovídá totiž, jak z těch atomů nehybných jeden najednou si poskočil, kdo neb co jím poháulo, takže udeřal hrozny smatek mezi ostatními. A co je stejné sč, nepovídá takle věrouka, jak z té vřavy, metanice a tlačenice povznali tak krásní tvorové jako pole, květiny, zvířata, ba i lidé a kde vzali ty edy, že rostou, vnaí, mají různou barvitost, ba dovedou lecco pozorovati a leccemu se přinčít, jako zvířata. A což teprve člověk! Kde on vzal svůj rozum, kde svůj cit pro spravedlnost, kde zálibu na etas. i a ošklivost před hříchem! Po tomhle kázání materialistickém mnoho nee. Chceš-li si lépe učení jeho zapamatovati, myslí si asi toto: Byl by veliký pytel. V tom pytlí — nevíme jak — visely atomy — nevíme, co to bylo. Potaly se točiti — nevíme, jak a proč — točili se dlouho, a když se po milionech letech do pytle podíváme — a! v tom pytlí Vltava, naše Národní divadlo, pan řídící Šabrt, basistě a tenoři, sopránistky i altistky, pod nimi p. Čech se svou kapelou, za ním obecenstvo tleskající a házející věnce stříbrné svým miláčkům, to vše v sáti světla elektrického a nasloucháčky telefonickými, čili skrátka: ty materialistovi věřiti, že z jantaru stala se žlutá rže, z této kanárka a z kanárka třeba Číhan. Kde ale tomuhle učení?

A přece, jak mnoho jest těch, kteří tak mluví a žijí, jako by Boha — Stvořitele nebylo, jako by ta povídačka s tím pytlím velikým byla pravdivá!

Nejen, že taková nauka umlčuje zdravý rozum, ona je hroznou pra život lidský vůbec. Nechceme lišiti, jaké vřde anebo následky mravní — jen to uvedeme, jak bezúčelným činí život lidský.

„Jsem hromádka atomů“, tak musili by říci mnohý, „ale divně jsem vyšel z té matkanice a metanice v tom velikém pytlí světovém. Jiná ta hromádka atomů má dvě zděné oči, a já jedno jen. Jsem a hromádka atomů, ale cítím něco, čemu se říká hlad a nemám, čím bych hlad upokojil, kdežto některé jiné hromádky atomů mají všeho přebytek. Jsem hromádka atomů, ale cítím zimou a nemám, čím bych obřál tělo své, ni, kde bych se skryl. Jiné ty hromádky žijí v pohodlí všemožném. Jsem hromádka atomů, cítím touhu po něčem, a nevím, kde bych ji ukojil, přicházejí na mne úzkosti a nevím, jak bych je zaplašil, v čem bych našel útěchy. — Ó jak krutá komedie je ten život náš!“

Tak musili by mnohý volati, kdyby přijmouti měl za své, čemu učí materialista. — Komu i z té stranky může se líbiti taková věrouka? Zajisté nikomu. O takovém učení platí plně slova Písma sv.: Blázni praví: Nemí Boha!

A přichází nový filosof a přednáší nauku zase svou. Vezměme třeba Hegela a Fichteho, kteří učení se mnoho neruší. Ona vykládá: Na počátku nebylo nic, než něco, co můžeme nazvatí bohem. (Přesně nehválně malé „b.“ poněvadž to, co budeme povídati o bohu Hegelianském, uráše bu každého, kdo má jiný, vznešený pojem o Bohu.) Ten báh vypadal jako prázdne kolečko. (Abys tomu porozuměl, pomysli si, že by té někde udeřil do trávy, až by se ti v očích zabýřalo. Udělal se ti před očima kola. Co jsou ta kola? Nic. Vypadá to, jako by to něco bylo a není to nic. Babilna myšlová je o mnoho více. Podobný jest „pávodce světa“ pantheistů.) A na toto prázdne kolečko, dle nich, věš se různě býti. (Ať jako bys na kola, která vidíš při závratí chtěl pověsiti řetěz.)

Kolečko se ovrňuje čím dále, tím více. Přibírá na sebe, jako když boží po čerastě nepadím sebou malou kouli. Ta se krutí, ale při tom přibírá stále vřavy nové, až k radosti chlapičům, kteří jí válí, lež tu celý balvan. Tak a toho mnoho, prázdne kolečka na miliony (to se ví, že bez těchto by to nešlo) let povzná celý náš svět. Vřde a ve všem jest báh, jako veliký stočený jelek. Samý vřblček z toho počátečního „něco a

nic." Někde tam bůh chtěl sástat kamenem, jinde zase rostlinkou, jinde zvířetem, až našel také dokonalosti dosud nejvyšší, v člověku. Člověk jest nejkrásnější splošenos toho „něco a nic."

Co soudíte o tomto učení? Nejsi tomu první mu na vlas podobná? Zajisté. Ten první neobce slyšeti o Bohu, jemu dostačí bůhota. Ten druhý zase nechce činiti rozdíl mezi Bohem a tvory, on praví, že z každé věci kolem nás hledí na nás bůh, ta věc každá je jest bůh a my lidé, že jsme ovšem ten nejkrásnější bůh. Ačkoli vycházejí z jiného hlediska, právě opačného, v tom se shodují, že neuznávají Boha, který převyšuje tento svět, který nekonečně dokonalější jest, nežli tvorové, který jest Pánem tvorstva. Vismé důsledky takového učení.

Je-li všechno bůh, pak jest kámen bůh a když drtí vřs kámen, drtí zde bůh boha, čast jedna ničí druhou. Když kosa potíná trávu, to zase ničí bůh boha. Když dávi lev jelena, to ničí bůh boha. Když vraždí člověk člověka, to ničí bůh boha. Máš-li ty, človče, hlad, to má hlad bůh a někdy hladem, umírá a nemůže si pomoci. Když ti jest zima, to jest zima bohu a někdy smraze ten bůh a nemůže si pomoci. Rád by někdy děle žil, ale nejde to, musí umřít.

Takové učení podává ti ten druhý filosof. Mážeme se po tom diviti, že po Hegelovi a Fichteovi přichází třetí — Hartmann — který o tom „něco a nic" praví, že je to „bezvědomé" či jak lid by řekl „pitomé," a že to bezvědomé podobné si podává asi jako alepá housenka nebo alimák? Hledá tady, hledá tam, když na něco narazí, uhne se a jde jinudy. Všechno posílá, všude nechá stopu za sebou. Ten alimák ale přece jednou najde místo, kde si odpočine, „bezvědomé" nikoli. Když vytvořilo takové množství tvorů, přichází pojednou k vědomí, vystřizliví a nahlédne, že vše, co v bezvědomí tropilo, za nic nestojí a touží po tom, aby jak se roztvářilo, zase se savinulo v to Fichteovo „něco a nic".

A když tak daleko přišel Hartmann, že pávodcem světa nazval „bezvědomé," co bychom se již divili bláznovství jinému? Máže být něco ještě podivnějšího a neuvěřitelnějšího? Sotva — ale přece jako kuriozum, zvláštnostku povíme, co řekl filosof Mailänder: Svět jsou trosky sebevražděného boha!

Zde tedy máme ukázky maličké z dogmatismu filosofického.

Co se namluvilo a namlví proti věrouce křesťanské? Co proti otroctví svědomí, jaké ona prý ukládá. Člověk má přijmouti za své jisté pravdy kterých rozumem nechápe. To je nesnesitelné břímě. A přece titěš lidé, kteří takto mluví, neostýchají se říci o sobě: Já jsem Kantian! A já Herbartian! A já Hegelian! A já věřím Vogtovi a Moleschottovi! Jiných věru a to náboženská nemohou oděsti, ale dogmatikou a články víry filosofickými, těmi se chlubí.

Je v tomhle moudrost? Člověku, jeho výmyslu věřiti a hněvati se, že náboženství žádá víry? Či víra jest oprávněnější, či rozumější? Křesťan praví: já věřím, ale věřím Bohu, který lidem mluvil. Bůh jako bytost nejdokonalější, nejvyšší moudrá a pravdomluvná, nemůže se klamati a nemůže klamati jiné. A mám takové důkazy proto, že promluvil k lidem Bůh, že žádá událost historická není více dokázána, nežli tato. Proto věřím. A věřím tím spíše, poněvadž vidím, že učení zjevení Božího jest tak čisté a vznešené, že člověk nikdy by ho nevymyslel a klade takové požadavky, že člověk nikdy by si jich neužil. Ale nauku křesťanskou přijali milionové a zachovávali ji. Proto věřím.

Komu tedy dáme přednost? Dogmatismu filosofickému či křesťanskému? Vymyslím hlav lidských, z nichž jeden druhý potírá, či nezměnitelnému zjevení Božímu? Volba není těžká. To uznává v jednom ze svých pojednání sám prof. Durdik. Praví: Je-li víra oprávněna, pak největší právo má víra náboženská, poněvadž ona odvozuje původ svůj od nejvyšší moudrého Boha. Bůh klamati nemůže — v tom jest její oprávněnost. Lidé mohou klamati sebe a tím i jiné.

Víra jest nutná. Nedostačí pohodlí všemožné tělesné, také duch má své požadavky. To nám pověděl prof. fyziologie Mareš. Je-li víra nutná, pak největší oprávněnost má víra náboženská, to nám pověděl prof. filosofie Durdik. Uznávají tito spisovatelé ani snad nechtíce, že pravdiva jsou slova sv. Pavla: Omnia arbitratu sum ut stercora in respectu eminentis scientiae Jesu Christi: Všecko vedení lidské jako výmetky cením, hledím-li na zcela zvláštní učení Ježíše Krista. Rozumí se, že máme na zřeteli dnes jen vědění spekulativní — dogmatismus.

Listy pařížské.

— — — V Paříži, 22. července. (Přv. dopis.)

(Krise protestantismu ve Francii.) Synoda v Sedanu, dne 6. června t. r. odbyvaná, svědčí, že i ve Francii jest protestantismus v rozkladu. I zde okazuje, že není sto, aby proti současnému materialismu a úspěchem něčeho dokázal; i zde jsou rozštěpeni v liberální a orthodoxní. Sami

představení i orgán jejich „Revue chrétienne" doušávají, že krize jest vážná, a volají po sjednocení, než bude pozdě. Církev katolickou insultují stejně, jako jinde. Listy a prozory jejich ličí církev katolickou jako nepřítelkyni dělnictva, kněze katolické jako následníky fariseů, Řím jako nepřítel státu, majetku, rodiny i jednotlivce.

Protestanty francouzské možno dělití ve tři skupiny: Vyznání lutherského neb anglického asi 77.000 duší. Církev svobodné neb neodvialé asi 11.000 vyznavačů a konečně reformované, jichž jest velká většina, kolem 540.000 duší. Metropolit jich býval Strassburg. S nimi i většina protestantů, dle některých dvě třetiny, dle jiných docela tři čtvrtiny připadají k Němcům.

Dělení dle etiquetty lutherské neb kalvínské postrádá vlastně nyní již akutického podkladu, jesto jedni i druhí propadli racionalismu.

U Lutheránů již r. 1872. objevil se rozkol mezi liberalními a orthodoxními. Shromáždění znovuzřízení roku téhož vzdalo se Vyznání víry i požadavku jistých článků víry při volbě faráře. By se zabránilo roztržce, obětovali víru.

Církev neodvialé hlásají oddělení církve od státu. Ostatně i zde bouří se stejně proti vyznání víry.

Jsou tu zastoupeny i jiné sekty: Methodisté, jímž vytýká se anglofilství; Darbyisté, kteří zavrhují každou církevní organizaci; Baptisté; Hinsehisté, kteří jsou učedníky Mme Armengand rodem Hinseh, jímž připisují dar prorocký. O těchto církvích neodvialých řekl sám pastor Dranssin „že jsou živlem nikoliv života, ale bídnyh, vyvolujících rozbrojů, tak že zavdávají vlnám křesťanstva podnět k potupení Evangelia, jesto prý nemohou lidé říkati o nich, jako o prvních křesťanech: „Hle, jak se milují!" ale spíše: „Hle, jak se rvou!"

Avšak ani u Kalvínů není jednoty. Mají sřízení hodné hierarchické. Obec farní spravuje presbyterstvo s pastorem, jsouce podřízeno konsistoriu, tato opět synodě provinciální a nejvyšší instancí jest pak synoda národní. (I) Při zásadě volného skonmání musí ovšem ponecháno býti věřícím na vůli, chtějí-li usnesení synod o člancích víry se podrobiti, čili nic. Podléhají nejvíce vlivu bořivé kritiky německé.

Nedivno pak, že našli se pastoři schvalující metodu Renanovu. Nová škola u nich, jež ani křesťanskou nasyvána býti nemůže. Maurice Vernes shrnuje učení jejich v těchto bodech: 1.) Negace zárazu v dějinách původu křesťanství 2.) svrchovanost svědomí vzhledem ku sv. písmu 3.) zavržení církevního učení o Ježíši Kristu; vrchol jeho učení: jest Bůh otec všech lidí. — A pastor Viguié na synodě volal ku pravici, k orthodoxním: „My jsme protestanti jako vy... my jsme pravdě blíže nežli vy; v naší myšlence o immanenci božské, pro nás nás z pantheismu vinité, jest více hloubky, více křesťanství, než ve vašem suchém, deismu." Pravdu měl ten protestant, jenž napsal již r. 1865: „Náš moderní duch dvěma cestami vede k negaci nadpřirozeného." — Komuž by nepřela na mysl slova božského Spasitele: „Království proti sobě rozdělené apustae, a dům na dům padne!" —

Veliký dojem učinila katastrofa, jež potkala anglický přepravní parník Drummond Castle na pobřeží francouzském. Mělo bylo klidné, noc vlnatá, světla majáků leskla se na vlnách, bezpečnými činnice plavce. Na lodi bylo velké množství cestujících v bujném veselí. Jasný einkot pohárů mlsil se v akkordy kytary a tančilo se do taktu, když vyplula loď na šířý okeán. Byli tu lidé všech věků, obojího pohlaví, různých národností i stavů, bohatí i chudí, akromní i citlivostiví, lidé svěťáci i duše Bohu oddané. Noc pokročila, paluba pustla, nastávalo ticho a loď plula na vlnách středem úskalí. Na jednou z její boků hrozny zavzal rachota a loď se hroužila do vln jako olovo; a z celé krásné lodi, ze všeho zboží, ze všech cestujících dostali se na břeh pouze tři plačící nad neštěstím tak náhlým a tak velikým.

Nenlíž tato loď obrazem moderní společnosti? jest velikou, ale křehkou, míří přímo k olli, jež sobě vytknula; jenom že nepomýšlí na větry ne-jisté, na úskalí po dráze její roztrousená; zdá se, že si nic nedělá z mofe a nebesům vzdoruje; kdo ví, na kterou skálu žene ji Proszetelnost, jakou bouří rozpoutá proti ní; a kdož máže nám povědět, zdaž po katastrofě na břehu pustém vzdychati bude buržoazie otupělá anebo hladový proletariát — — —

Co týden dal.

Volby sněmovní v osněch zemích, v nichž došlo letos šestiletí zákonné, budou se konati na počátku měsíce října.

Vyrovnačí perady. V sobotu odpoledne byly konference mezi ministry obou vlád v záležitosti rak.-uh. vyrovnání skončeny a při tom stanoveny formální i textové dosud docílené výsledky vyjednávání. Výsledek konferencí jest ten, že stran obnovení celní a obchodní smlouvy bylo docíleno shody a otázka tato rozluštěna. Nerozluštěna zůstala nejdůležitější otázka kvoty a obě vlády jsou srozuměny, pakli obě kvotové deputace k společně

předloze přistoupí, ještě na podzim oběma parlamentům veškeré vyrovnací předlohy předložit. Kdyby ale dohodnutí o kvotové otázce se nestalo, musí býti vyrovnání odloženo až do sejiti se nového parlamentu. Koncem srpna neb začátkem září sejdou se rak. i uh. ministři poznovu a budou o otázkách posud nerozlúštěných jednati. Nejdále pokročilo vyjednávání ze všech vyrovnacích otázek o obnovení celní a obchodní smlouvy. Až na mlecí sřízení jest vyrovnání o otázce té hotovo. Vedle veterinářského policejního ustanovení byly přijaty do celní a obchodní smlouvy: ustanovení o filiálkách uherských pojišťovacích ústavů, dále usneseno, že v obou státech stane se zákonné opatření o padělání hospodářských produktů, jakož i stejné označení kvantity a kvality a o udržení stejných měr a váh. Všechny tyto zákony mají býti předloženy vyrovnávacímu jednání obou parlamentů.

Carští manželé do Vídně. Dle nejnovějších disposicí přibudou carští manželé dne 20. srpna s velkou družinou na severní nádraží na Vídni, kdež budou čísařem, arcikněžnou Josefou jménem čísařovny a všemi arciknížaty a arcikněžnami uvítáni. Carští manželé, kteří obývají budou oddělení pro hosty v cis. hradě, zdrží se ve Vídni tři dny. Dne 27. bude velká vojenská přehlídka ve Schmelzu; mimo to bude uspořádán velký koncert, slavnostní div. představení ve dvorní opeře, hostiny atd.

Srbští král Alexandr účastní se určité 200letého jubilea černohorské dynastie a bude na Cetyni hostem knížete Mikuláše. Mimo krále dojedou na Černou Horu ještě celé zástupy jeho poddaných, což zajisté bude mít v zápatí ještě větší utvrzení spolku srbskočernohorského. Oslava na Cetyni připadne na den 20. září.

Všelicos.

Křikloun a řvoun, trhan a mluvkva — tak něžně již se tituluje mladočeské panstvo mezi sebou a když už něco takového může se díti veřejně, bez ostychu a beze studu, no ti to dopracovali! Křiklounem a řvounem nazývá mladoč. posl. Purgarta mladoč. list „Posor," jenž se těší, že posl. ten dostane od voličů vyhazov a že nebude českou delegaci znevažovati. Týž list nazývá trhanem člena výkonného výboru mladočeského, dra. Vašatého, jež také mladočeský poslanec Janda nazval „politickým mluvkou za to, že pronesl o mladočeské politice trochu nepřijemné pravdy. Když si páni dovedou již takhle nadávati, pak ovšem dobře čini ty mladočeské listy, které volají po „důstojnějším zastoupení." A takové věci dějí se dnes ve straně, která před ostatním světem představuje celý národ český! A k tomu metají se ještě kotrmelce ještě tak krkolomné, že v Čechách punktují se Mladočeši se židy, na Moravě však ohlášili boj proti židům. To je nový doklad mladočeského komedianství, o němž „Čas" píše: „Antisemitism je proti programu mladočeské strany, přijatému roku 1891 a potvrzenému několika dalšími ajedzy strany. Jáme zvědavi, jak se výkonový výbor pražský k tomuto porušení zachová? Bezhlavě Národní listy arci jej vesele schvalují, třeba samy ho neprovádějí ani ve straně ani na sobě; kdyby se vzdaly jen židovských insertů, octly by se v těžkých úzkostech finančních." To je pravda, jen že ne nová, nýbrž tak stará jako Nár. listy samy; když byl před lety jejich spolupracovníkem posl. Špindler, zasazoval se o to, aby nepřinášely židovské inserty, ale již tenkrát řekl dr. J. Grégr, že by Nár. listy bez židovských insertů nemohly vycházet. Budeme tedy mít nyní páknou podívanou: Mladočeši badou v Čechách židy hladiti, na Moravě škrábat, mezi sebou se badou hezky přát, něžně si nadávat a proto až žije šeredná mladočeská — svornost!

Husův pomník na Betlemském náměstí. Dlouhé klání a tahání v novinách a ve schůzích je konečně skončeno. Sbor obecních starších král. hlav. města Prahy rozhodl ve schůzi ze dne 23. t. m. dle návrhu městské rady, aby se propůjčilo pro pomník J. Husa místo na náměstí Betlemském. Někteří mladočeskí členové sboru obecních starších zachovali se při tom tak neslušně, že jest o tom stydno psát.

Česká společnost národohospodářská. Výbor společnosti vydal v těchto dnech delší prohlášení, v němž se praví: Spolek náš se ustavil dne 31. května a každý přítel našeho stálými boji zmítaného národa přeje si zajistit z té duše, aby se v něm soustředily snahy a výkony všech Čechů bez rozdílu, kteří ve smérech těchto prakticky nebo theoreticky účinkují a kteří jsou ochotni podporovati hmotné povznesení národa. Tož hodlá tak zvolený výbor spolkový, jakmile dokončeny budou veškeré potřebné práce a jakmile katastrof členstva náležitě doplněn bude, učiniti opatření, aby společnost mohla již již podjati se úkolů stanovami rytčených a (§ 3. stanov) zejména a) pořádati v obvodu své působnosti schůze spolkové i veřejná shromáždění a sjedzy, přednášky, učené kursy a rozhovory o otázkách hospodářských; b) vydávati časopisy, brožury a jiné tiskopisy, sloužící k šíření hospodářským; c) pečovati o sřizování čítáren a knihoven odborných; d) pořádati vycházky k národnému poznávání krajův a předstávě hospodářsky významných; e) pečovati o soustavě výšetřovací poměry, zařízení a opatření hospodářských v národě českém se vyskytujících; f) udíleti stipendia a jiné podpory příslušníkům českého národa k odbor-

němu vzdělání technickému a obchodnickému; g) poskytovat pokyny, rady a informace příslušníkům českého národa ve věcech výrobních a obchodních; h) obíratí přednášky a projekty hospodářské, občanské, průmyslové práce k zařazení nových českých podniků průmyslových, báňských, obchodních, dopravních a pod., vyhledávatí pravé interese, bez jednotlivce nebo družstva a opatřovatí pro ně společné síly technické i komerční; ch) navazovatí a podporovatí obchodní styky mezi různými třídami hospodářskými; i) podávatí návrhy a žádosti sborům zákonodárným, úředním samosprávným i státním a jiným činitelům veřejným. Velkým tímto úkolem bude mezi výbor dostáti, jen když bude podporován každým upřímným přítelem lidu českého. Proto volá tímto výbor společnosti k veškeré veřejnosti české: Uvažtežte všichni o velkých a předléžitých úkolech České společnosti národohospodářské, objasněte je těm, kteří je dobře nepochopili, vložte domlouváte, kde se naskytne nerozhodnost nebo nedůvěra, vložte se přilícate za členy a sbírajte přilícalky v okolí svém! Komu se namane myšlenka rozrušení národohospodářského, kterým by bylo lze ve prospěch lidu českého použítí, oznam ji výboru společnosti, komu lze podávatí důležitá upravy a data statistická rázu též, neváhej se přilícet, a kdo je to, bys slovem, písemem nebo skutkem přilícával, neopomeď služeb svých nabídnouti. Výbor s povděkem přijímá každou radu, každý návrh a každé nabídnutí, a vynasní se dle možnosti a v mezích stanovených k tomu ku blahu a prospěchu našeho lidu. Zvláště se výbor dbe, na začátku letních prázdnin obrací též k českému učitelstvu a studentstvu se žádostí zasláti, aby se se zvláštní zálibou zabývali šířením a vštěpováním idejí České společnosti národohospod. — Poznámka: Základní členové společnosti národohospod. platí příspěvek nejmenší 100 zl. jednou pro vždy neb ve čtyřech ročních lhůtách, přispívající členové ročně 5 zl. (osoby fyzické) a 10 zl. (osoby právnické) a činní členové ročně od 50 kr. do 3 zl.

Duchovní ovládní. Jak již oznámeno, odbyvány budou letos exercitie v kníž. arcib. konviktu v Přibrami. Začíná se 7. hod. večerní dne 27. července a zakončí se dne 31. července ráno. Za vřelování v těchto dnech v kníž. arcib. konviktu jest zapřívati celkem 2 zl. 50 kr. a v pádu potřeby ještě méně. Exercitie konají se za tím účelem, aby naši inteligenci podána byla přilícitost k obnově duchovní díle slov apoštola Pavla: „Obnovte pak se duchem myslí své a oblete člověka nového podle Boha stvořeného ve spravedlnosti a svatosti pravdy“ (Efez. 4, 23.—24). Tím také vyloučeny jsou rozmanité obavy, vycházející více z neznalosti, jakoby duchovní ovládní sloužila k tomu, by v nich přetřásaly se otázky politické, naopak pojednává se v nich vřelostně o vlastní duši a spásy duševní. Člověk žádá což duševního klidu a jen zřídka kdy ho nalézá v exercitiích jest právě nejlepší přilícitost pravé spokojenosti a duchovního klidu naléztí, a za tou přilícinou zveme naši inteligenci k bojujícímu účastenství, snažně je prosíme, by do 25. července přilícili se u Mariánské kongregace akademické v Praze u sv. Jguce. Bude žádáno, aby páni účastníci vzali úbor k mytí (ručník, kartáček na zuby, mydlo...)

Zvěsti z východních Čech.

Zprávy diecézní. *Vysocí důstojný pan Ant. Jos. Šrámek, infuleovaný archidiakon katedrální kapitoly, sakladatel „Dědictví Malýchých“ atd. jmenován k sekundárnímu sv. apoštolským přelátem. Přejme vysocí důstojnému panu jubilaru, aby se s významem tak vsměrného dlouhá léta žil.* — P. Ant. Brdička, farář v Jestbovicích, p. Václ. Vykoukal, farář v Chotčicích obdrželi Exp. can. Ustanovení jsou: p. Karel Macháček, farář v Semaníně, na faráře do Opatova, p. Jan Zahálka, administrator Opatovský za administr. do Semanína (Schirmdorf). Uprávněné místo: Semanín (Schirmdorf). fara patron. kníž. Thurn — Taxice od 30. července 1896.

Jubiläum 50letého kněžství slavi zítra. dne 25. t. m. vdp. Josef Ant. Šrámek, inf. kanovník archidiakon k. kapituly sjezdí, nově jmenovaný apošt. prelát atd. Význam a záslahy jubilanta jsou tak všeobecně známy a mnohokrát v celé řadě listů oceněny, že nám netřeba při této příležitosti znovu je líce vyličovatí; stačí poukázatí jen na přední, nejzávažnější jeho podnik „Dědictví Malýchých“, aby každý hned uznal, že vdp. Šrámek po dlouhou řadu let rozvíjel činnost blahodárnou a při zřetěhlé oslavě jistě se bude těšiti všestranné účasti, již i my tímto osvědčujeme skromně, ale upřímně. Jos. A. Šrámek narodil se dne 2. září r. 1822. v Náchodě. Po studii v Broumově, Praze a Hradci Kr. byl dne 25. července 1846 posvěcen na kněze. Zprvu byl vikaristou při chrámu Páně sv. Ducha v Hradci Kr., po roce pak jmenován byl konstat. kanovníkem. V hodnostech postupoval, až se stal r. 1878. kanovníkem a r. 1890. inful. kanovníkem arciděkanem. Vedle činnosti v úřadech duchovenných působil se zářem i ve školství a stále horlivě byl činným na poli literárním, o čemž pěknou úvahu podává Fr. J. Kořál v posledním čísle „Vlasti“. Přejme vdp. oslavenci, aby ještě dlouho těžil se z dobrého ovoce dobrého působení svého.

Účastníkům cyklistické výpravy z Prahy na Moravu, zavítáním ve středu večer do Hradce, dostalo se vřelého uvítání v městě našem. K popudu klubu českých velocipedistů v Hradci Králové vyslaly kluby přátelské z Nového Bydžova, Josefova, Opotna a Týniště deputace své k uvítání milých hostů, jimž vyjelo se do Urbanie hromadně vřelice. Mimo to očekávalo 16 členů klubu Bydžovského a 6 členů obou klubů Kralohradeckých vřelice v Chlumci. Do Hradce dorazil imponující průvod čítající přes 80 cyklistů k 8 hodině večerní. V čele jeli Pražané (19) a 4 dámy, vedeni vrbním sup. dozorcem p. Fr. Sallorem, k nimž přilicily se deputace z Josefova (6) Opotna (6) Týniště (19) N. Bydžova (3) klubu českých velocipedistů (29). Přátelský večer v zahradě divadelní (přilehlá pivnice p. Macáka) navštíven byl přetěsně a animovaně národní zábrava byla by zajisté pokračovala národně, kdyby národní sportovní byli nevyvolali málo sportovního interese. Dle návrhu učiněného starostou klubu českých velocipedistů a všemi účastníky výpravy přilicilo, sáskati mil. hostů do středu přes oběd v Hradci a vydati se o 1. hodině odp. doprovázení deputací obou klubů místních na další cestu do Brna.

Obdobná výstava krajkářská, pořádaná průmyslovým muzeem pro severovýchodní část království českého v Hradci Králové, slibuje hojnosti materiálů, který se k ní sešel a stále ještě dochází, byž velice působou a zajímavou. Mnozí látky a nástroje pořídili přehledný a instruktivní katalog přilicil kuratorium k tomu, aby byla zahájena místo 26. července 1896, jak bylo původně obmyšleno, taprve dnem 1. srpna 1896. Starostka spisovatelka p. Renata Týrlová přednáší bude v neděli dne 2. srpna 1896, nežli slyšeti upozorňujeme. Výstava, která bude umístěna v budově sejmých c. k. vyšších škol reálných, potrvá do 10. srpna 1896 a přilicíme o ní příští blíží zprávy.

Obětám velikého požáru. Vzpomocný klub dím v Hradci Kr. zasílá nám tuto žádost k obecnosti: Městečko Horní Jelení postiženo bylo tyto dva brosný požárem. Rychlý postup ohně zničil ve 1/4 hod. velkou část městečka, kde bývali lidé chudí, kteří té chvíli stali se žebřáky, zachránivše stěží i svých ubohých dětí. Přes 400 mužů a žen jsou na jen bez přístřeší, bez obleha, ale i bez oděvu! Zaslalose vřelou obětí městečka Hradce Králové a jeho okolí ve vřelých hmaních ohledech, obrácíme se na veškeré obyvatelstvo s prosbou nejúctivější: daruj, kdo co může! Neprosíme v tom případě tak za podporu penězitou, jako za obětavý starý oděv, by obětí měli co obléci, čehož dnes nejnutnější třeba. Doufáme, že úpělavá prosba naše dojde splnění. Milodary penězité i na oděru raději odevzdati buď v písemné či firmě V. F. Červený a synové v Hradci Králové, neb redakci t. l., kteří je s ochotou na místo odešlou. — Pobořitel v Horním Jeleni darovali doposud: paní Rudolfa Červená, choť továrníka 12 kusů ženského šatstva, p. Alois Janáček, maj. domu 12 kusů mužského a ženského šatstva a sl. Janáček obnos sl. 1. —

Účastníky cyklistických exercitií, které pořádaný budou diecézní cyklistickou jednotou královéhradeckou ve spojení s kostelním sborem hofickým od 10. do 13. srpna 1896 v Hoficích, očekávají nevšední počitky hudební. Budou provedeny o těchto exercitiích skladby od nejrozmanitějších domáckích i cizích proslulých skladatelů staré i nové doby. Tak na příklad připravují se skladby starých skladatelů: Croce, Palestriny a Viadiny; nových: Foerstra, Hrušky, Mitterera, Nešvary, Sychry, Wittke. V zábavných večerech provedena budou díla od Dr. Dvořáka, Smetany, Šteckra, a jiných. Přilicalky budeti učiněny do 2. srpna buď u předsedy diec. jednoty Dr. Jos. Mrštika, professora bohosloví v Hradci Králové neb u Čáka Pilaře, ředitele káry v Hoficích.

Z obecné kuchyně. V paměť svatého rady zemského soudu pana Josefa Tomáše věnovala jeho vdova paní Barbora Tomášová Obecné kuchyni sl. 50 — Zaplať Pán Bůh!

Zkouška farního konkursu ve dnech 21. 22. a 23. t. m. účastnili se p. t. dpp: Vp. Emil Balcar, kat. v Přelouči, vp. Eberh. Čada kapl. v Svinčanech, vp. Jos. Forman kat. v Chotěboři, vd. Lad. Jellánek koop. v Skuhrově, vp. Thom. Koutník adm. ve Zruší, vp. Frant. Kutnar koop. v Bernsdorfu, vp. Jar. Petr kapl. v Solopíškách, vp. Jan Sedláček koop. v Třeboníně, vp. Jan Štíha, kapl. v Zábři. Zkouška katechetické podrobili se p. t. dpp: Vp. Ferd. Gottwald kat. v Náchodě, vp. Fil. Konečný kat. v Hofe Katné, vp. Jos. Laštovka kapl. v Přibylavě, vp. Jos. Winkler koop. v Losenici, vp. Lmar. Wintera kat. v Broumově, vp. Fr. Kohout kat. v Kr. Městci a vp. Fr. Kvědra kapl. v Kr. Městci.

Literární fečnícká jednotka bohoslovců v Hradci Králové zaslala v posledních dnech Ústřední matiči školské 100 zl.

Osobní J. S. papež Lev XIII. udělil p. Jindřicha Vojáčekovi, c. k. okresnímu hejtmanu v Pardubicích pro jeho záslahy, jichž si jako předsedu jednoty pro postavení chrámu Páně získal, záslužný kříž „pro ecclesiae et patriae“. Zpráva o záslužném tom významném podání totéž odevzdal oslavenci osobně nř. biskup Ed. Jan Brynych.

Chakové poukázky poštovní spofitelny budou od 1. srpna adresátům doručovány listoněm, a dle za poplatky určené za doručování poštovních poukázek.

Zápis chovaneců do c. k. učitelského ústavu v Hradci Králové koná se dne 14. a 15. září 1896,

nežli budou předčervny dne 16. a 17. září školky přilicma. Tl, kdož do prvního ročníku přiliciti byti chtějí, přiliciti se opatření posleďním vyvážčením školám, listem křesťanským, vyvážčením lékařským vydaným od lékaře ve státních ústředích nebo samosprávných ustanovených, jakož i výřezů a písemkami a ředitelství ústavu. Kdo nedopouští zákeřem předčervného věku 15 let, podájetí v přilicně náležitě dispense řádně týmiti přilicovními doleženou nejedle do-61. července 1896. Do vyšších ročníků nebude stihle přiliciti pro platí počet chovaneců domáckých, kteří zaplacení budou dne 17. září t. r.

Účitel-pokrokář proti katechetovi. Jiný kaplan-katecheta z kraje novobydžovského podává nám tento vřelý doklad k objasnění školního vychování mládeže. Na škole, v níž působím, vzal boj kněze „ultraklerikála“ s učitelem ultra-pokrokářem. Tři kněží byli učitelé pokrokářů a třetina soudu stihla a obžalována pro na eti útržku. Za tomu tak nebylo, vedl kněz za svědky — a musil věsti — řáky téhož učitele pokrokáře. Adkoli jase bylo, kam vítězství musilo by se skloniti, soud smírně přiklonen a učitel pokrokářů velice výhody ještě se strany kněze poskytnuty — ovšem jako užli řázné. Zdálo se však, že užli řádně. Soudu a smírně zaslalo a kněz znovu a to v náležitých vřelích na Moravě a v Čechách-napaden. — Žáti pak svědků proti p. učitel, ad soud niktrak nerozhodl, jako lhalí potrástati — najhorší zámok z Moravě, a to bez jakéhokoli vědomí kněze-katechety. Otázka: Byl oprávněn tít učitel bez vědomí katechety a stájmě proti jeho vůli dáti návrh na najhorší zámok z Moravě dotčeným knězem? Byl oprávněn sbor učitelů v konferenci, do níž ani katecheta nevstoupil, dáti za pravdu návrhu učitele pokrokáře a usazení bez vůle katechety provésti ano i za jeho vědomí se schovávat? Kam to optjeme dnes se školou? Či nemá dnes katecheta ve škole prádně v tom ohledu právo, byt se byl i dšenně ovol? Či tak má se přilicovatí v mládeži dť pro pravdu a právo, že se jí dá pro pravdu nejmenší zámka z Moravě? Jakou to památku ponechá ad do života se školy? . . . . . Ten potrefený.

Veliká národní slavnost sdružení spolku na Pražském Předměstí pořádaná bude dne 23. srpna t. r. v meštanských sálech „na Šafelnici“. Z horlivosti a pila, již zábravil výbor podporová jsa ochotnými dávkami a studenty, přípravami k slavnosti té se obírá, lze souditi, že dne ten bude svědkem zřetěhlého podniku veškerého obyvatelstva Pražského předměstí. Beseda „Komenský“, jež v dobrě paměti dosud jest zapadána vřelými obětivými vřelými, chytá opět vřelosti překvapení. O podrobném programu slavnosti zmíníme se posléž, jen toliko podotýkáme, že vše bude pádné a nové. Lze buďti se nadíti, že slavnost čtená navštívena bude, a to tím více, ješto čitý vřelý věnoval bude Ústřední Matiči školské.

Konec školního roku. Přilicíme nám s H. . . . . Ukončili jsme letošní rok školní slavností, t. j. děti se pomodlily, něco zaspívaly, něco sadeklamovaly; pak následovala promluva a zase písnička, přilicila se jména se sláde knihy, dvě sloky českých hymnů a zas modlitba a konec. V nížších třídách (a bylo jich 6) netrvala slavnost dvě hodiny a byly vždy dvě třídy pohromadě. Všecko by bylo dobře a nic bychom neřekli, ad ve 4. třídě zpívala děvčátka mezi jinými národními také ta: „Na tom našem dvoře, všecko to krákoře i ten kohout; nemohu na tebe potěšení moje zapomenout; ta nechtí si zaspívat děvče 17—18leté, ale ne dáti 10, 11leté, sláky, školáčky, a k tomu ve škole, o školní slavnosti! Za dnů našich jest mládež dost brzy zralá; nať pak už sláhy ji probouzet a před časem upozorňovatí? My sláíme, že i v národních písních by měl byti výběr aspoň pokud školy a mládeže se týče. Pouze v 5. tř. b. pozorovali jsme, jak v písních, tak v deklamaciích sborného, křesťanského ducha. Co však se nám nemělo byti moudré a pedagogické, jest, že v 1. a 2. třídě a děvčátka byly samé titěrné a sládičké deklamovánky; je to tak, jako kdyby chtěli dítě samým cukrovím krmiti; to by dítě brzy pěkně vypadal kře by bylo jeho zdraví? I pro dítě musí byti silná, zdravá, sláicí strava a ne samé cukroví — masleni I dítěti samému se to protiví. A jestliže to v třídách jest, je volice pochybeno a jest to velká psychologická chyba, k níž jsme již před 40 roky ve „Školníku“ poukázali. Bylinka-li stále v uzavřeném vřelchu a nikdy-li na vřeluch čistý, zdravý, vřelosem nebyvá, sahne, A tak i s dítětem; krmiti je samými sládičkami, samými cukrovíčkami, ubledne, osládně, osmeční a brzy se mu rozklíví. I cukrář dělá tak s učednký; dáji s potěškou do sytosti cukrového jim najísti, vědomce, že se jim brzy rozklíví a že se ho ani netknou. V dítěti ad maličkem, musíme viděti velkého člověka; proto je vychováváme; samé stěstati dítětem; má s nřbo se státi vřelostí, učitelský člověk. Dítě samo toho žádá; pohledem, co děti dělají: chlapce chce byti generálem, učitelem, obchodníkem, knězem, myslivcem . . . a ne chlapcem, dítětem; a děvčátko: učitelkou, hospodyní, kucharkou, zahrádnicí, selkou, učitelkou . . . a necho byti — dítětem, ad jest. Proto i v nejmenším dítěti musí se viděti vřelostí člověka, i s nejmenšími dítkami musí se mluvit jako s odrůstlým, rozumným člověkem, ovšem v oboru jeho vědomí a jeho mluvy, a toť jest právě to umění učitelské a vychovatelské; čím menší dítě anebo čím menší nadaný, tím užli obor jeho vědomí a jeho mluvy; a proto škola

tim též; dovede-li kdo tu obrátit a potěšit a pracovatí vyvolat, je mistr. K tomu vede ovšem jako a mnohá práce, ale také schopnost. Proto pravíme ještě jednou: pryč s tím tídnostem; pryč s tím stádností, bez Boha a pozitivní víry, třeba v útěchách by; není to sdravý směr; pryč s tím cukrovím, pryč s tím štěstím, které se nám oškliví a mládeži na záhubu jsou. —

Výstava a kurs včelařského spolku pro N. Město a okolí pod protektorátem městské rady v N. Městě. N. Město ve dnech 18.—22. srpna r. 1898. Spanilomyslným čtenářům, jež Báh ustanovil nejen k tomu, by trnitou stenkou života našeho jako růže spanilostí krádlily a oblažovaly, ale i strojením lahodných pokrmů a nápojů život náš při bujaré slávo udržovaly a oclavovaly, dovolují si tuto poštou kratičký recept, kterak možno mírně pp. manželé — trubci v domácnosti dle udržovat a spokojenými je učiniti. Známo totiž se včelařství, že trubci jen sladký med rádi mlají, hořkého polu si nevímajíce. Nezacházej-li však dostatek medu pro malé jasytky v úle rodném, hledí se i v jiném přivítati. A podobně, ale v míře ještě větší, sledujeme to u pp. manželů — trubců. Nemají-li p. manžel doma dosti medu sladkosti, naopak polu hořkosti, hledí si ho jinde — a to pak obyčejně bývá v hospodě. Takový pak bývá stracon pro domácnost, nebo smysl jeho pro kloboučky, šiváky, balóny stříhu rosičného sad, dříve tak zasměšně vyvinutý, následkem špatných vtípů hospodářských se otupí, ba konečně strádá. Bude jménem všech nejmodernějších kloboučků, šiváků, náramků, vlněk, medailonů i balonů, šatek, blaz, akrotka všeho, co nejvíce Vás těší, číním Vám, nad med sladší, nad růže krásnější, milostivě čtenářky tento návrh. Překvapte svého p. manžela vlastnoručně připravenou výtečnou medovinou. Přitom vidím jeho veliký úžas, přede mnou slyším přívál jeho pochvaly, již zahrnovati Vás bude po ochutnání lahodného toho nápoje. Račte jen skusit, nvidíte, sdali bývalá láska a co hlavněho, smysl k domácnosti oulečku se v něm probudí! — Tutot recept na si: Na 40—45 l. měkké vody teplé dá se 10—25 kg medu, (množství přidávané medu řídí se dle medoviny,) načež při druhém hodiny se vše vaří na stálém sbírání pěny. Potom vlije se směsina k ochlazení do hlíněného nebo šalesného (dobře email.) hrnce, kde nechá se vychladnouti na stupeň, který má voda sluncem zahřívána. Nato vlije se do čistého, sejele vinného sudu, (nikdy ne do kofalky!) mírně se uzavře zátkou, a dá se do aklepa kvasit. (As tři neděle.) Když bouřlivě kvašení ustane, je dobře zátku úplně odstranit a otvorem v zátku udlaným prostrčit doleš bunc krát do pravého úhlu zahnuté trubky, jejíž druhý kratší konec se ponoří do nádoby s vodou; směsina při takovém uzavření se kvasí, vředuch však přistupu nemá. Po kvašení stojí se do jiného sudu, v němž je asi 14 dní, by se usadila, načež opět se stáhne do lahvi, která se položí. Za 3 neděle potom ji možno pít. Někteří, aby kvašení uspíšili, dávají při svaření do vody trochu chmele a by medovinu „říz“ dostala, při kvašení dávají do sudu dle chuti rozličné koření (vanilku, křehčák, skořici, sásvor a j. v.) A máte-li milostivě p. manžela brůvčého, rhotmatismem stíženého, dovolím si též Vám poraditi. Račte mu koupiti včely, a svým vrozeným důvtipem za každou cenu ho přivést k tomu, by veškeré práce pokud je totiž možno, si sám obstarával. Brůvčák bývá slostníkem. A slostník velmi špatně pochodí u včel. Při nejbližší příležitosti jich dostane tolik, jako onen pruský hrdina důstojník, který před stádným až do r. 1866 neutkal, však před včelami kde u Náchoda se tomu práce naučil. A k tomu taková výplata je dobrá, vypravuje p. V. Jarkovský, mistr krejčovský v Třebochovicích následovně: Po 12 let trápen jsem byl krutými bolestmi reumatickými tak, že v čase zachvatů ani na posteli jsem se obrátiti nemohl. Lékaři mi pomoci nemohli. Abych měl při svém trdném životě nějaké potěšení, započal jsem si včely a pozorování jich krátíl jsem si dlouhé, často bolestné chvíle. Práce na včelíně autné vykonával mi souseď včelař. Jedenkrát však, poněvadž týž nebyl doma, nusem jsem byl sám usasovatí roj, nechtěl-li jsem, by mi ulétl. Ze jsem si při tom sručně nepočínal, poštědíl jsem včely tak, že mi důkladně nasekaly. Dva dny po bolesti a opuchlinu jsem si vyletel. Jakmile však bolesti přeháním spůsobem ustaly, pozoroval jsem s velikou radostí též značnou úlevu reumatických bolestí, jež od té doby čím dále tím více se menšily, až konečně se stratily. — Kdyby, milostivě, pouze jednoho jste docílila, nebyl by to pěkný výsledek? Nechtělo by to za namáhání? ... A jest-li p. manžel přece se nedá pohouti k této nilechtilé a užitečné záhře, račte se pokusiti sama. Pp. účastníci včelařského kursu v N. Městě a M. jich celkem až 600 se přihlásilo 18. září, zatím Vám milostivě poslouží pokynutími, jichž se jim zde dostane, neboť do kursu, jelikož není příhodných místností, více přihlásek se přijmouti nemůže. Račte však přítomnosti svou poctiti výstavu naši tamtéž, která dle čtených přihlásek, jež přijímá p. T. Hájek, t. č. jednatelem uvedeného spolku, bude řádně ve všech oborech zastoupena. A přivedete-li milostivě dcerku, spanilý obrázek Vaší rozmilé domácnosti, jaký roj nastane mezi mladými trubci — účastníky, a nichž mnozí nezakupili dosud medu stavu manželského! — Též se na Vás přičichá a doporučuje se do vášně ochrany Vaší, zmanžam se v účel vášně — ten nejmladší. Za včelařský spolek: F. Štíler.

Propuštění z vyšetřování vachy. Václ. Otta, jež byl dne 11. května zatčen v Hamburku a po 10 nedělích nalezal se v Hradci Kr. v inkvizici, byl dne 18. července propuštěn na svobodu.

Nechtěla dát s místa. Ve středu přinesla Fr. M. s Dívce na zdejším trh mále, traroh a vejce, s čehož měla zaplatiti 4 kr. s místa. Proti výběrčím vsopřela se však dotýcna a nechtěla mu povinné 4 kr. zaplatiti, ani když přivolán byl strážník. Poněvadž spůsobila svým ostrým jasytkem ránu, jako by ji na nos bral, byla odvedena na strážnici, kde dostalo se jí řádného napomenutí a přiměřené pokuty.

Stříbrné hodinky nalezeny. A. Dítchev v lese blízko vojenské státnice. U hodinak nalezen se kus mramorového řetízku.

Utopil se. Dne 22. t. m. šli se tři medaici, pracující na jedné zdejším novostavbě, po práci vykopat do Labe blízko železného mostu u Věkoš. Mezi kupačijícími nalezal se 17letý zedaický učeň Václav Bystřý se Slatinu, který dostav se do hloubky, utopil se a aniž mu mohli ostatní pomoci. Mrtvola utopeného nebyla dosud nalezena.

Peser na děti. Dne 22. t. m. jel povozník V. Vyskočil s Kukulí Pradkou ulicí s města a z jistého krámu vyběhl mu ze sloty chlapec v besprostřední blízkosti pod koně. Na štěstí podařilo se povozníkovi koně v běhu u čas saraziti a tak uvarovati chlapce od možného úrazu. Chlapec utřel si pádem na sam mizmo leknutí lehké poranění na nose.

Blaschoprostí kupel. Dne 6. července táhali se ve Svidnici u Koetelce nad Orlicí rolníka Marka neznamý muž se ženou, má-li kdo ve vai na prodej prasete. Marek ukázal jim na stavení manžela Horákových a se sousedské ochotou došel na louku, kde právě pracovali Horští a osamili jim, že by měli doma kapece na krmanky. Mezi tím kapi, když viděli, že nikoho ve stavení, jali se hospodařiti po svém jim vlastním způsobu. Ženčina vsala s police 40 kr. a připravila mnoho šatstva k odnesení a odesla. Cizí muž právě chtěl šatstvo odnésti, když byl překvapen vracojícím se hospodářem Josefem Horským s louky ku prodeji prasete. Záhledl se dvora oknem ve světlici cizince a překvapilo jej, že stavení bylo pečlivě uzavřeno a nyní otevřeno. Pospíšil do vnitř, uchopil dráho šloděje a dovedl ku starostovi. Druška jeho chyceba byla za na vni, kde naň čekala. Z kapek vepřků vyloupila se známá dvojice šlodějská, a sice Frant. Janoušek z Ledce, 33 roků starý šloděj se žemela, častokrát šestantý pro krádež, a jeho konkubina Fr. Becková, 24 roků stará, příslušná do Hrádku n. M., pro touku 40krát a pro krádež 4krát již trestaná, a dvě léta pracovní. Tašné pčtvo šlodějské šatstvo.

Vyšetřování. Josef Slenák, 30 roků starý, na pravou ruku chromý z Náchoda, dosud zachovalý, octnul se ve vyšetřování pro sločin násilného smilstva, jehož se dopustiti měl na nedospělých děvčatech v Náchodě.

Krádež. Ku konci mánce dubna přijali páni manželé Šrajbrovi v Kukulních čeledína J. Špindlara, 24 roků starého a Frant. Figrovou, slušku s Radibohfo. Páreček tento měl již mezi sebou delší dobu známost, utvášenou malinkým potomečkem. Ujednali si medu, Špindlar 50 al. a Figrova 40 al. a usadili se na Kukulních. V neděli dne 12. t. m. šádal na paní Šrajbrov Špindlar paní, a když těchto nedostal, šel, a napil se fádne na sloz. K obnovené šádosti obdržel celou medu i s Figrovou. Pak se oba sebrali a odesli. Téhož dne se o půl noci přelali plot, vrátili se do komory a odnesli si své šatstvo. Ráno šáhli se Šrajbr po čeledínovi, týž však byl pryč a s ním spolu pohledil počinu velkou, polštář, kořalkou houpi a slušku Figrovou. Četnictvo jalo se ihned pátrati po smyslech věcech, však marně. Cizí nemohl nikdo vniknouti v noci do domu, který hlídán dvěma ostrážijícími psy, tak jediné podezření lpí na milencích, že lacinu sobě zaopatřili něco do výbavy. Byli zatčeni. —

Pít či nepít? Tato důležitá otázka saměstná od několika dní mysl všech věrných čtitelů ohnivého nápoje a čtených návštěvníků smíšeného nekřesťanského obchodu pana Karla Kornfelda v Pohřbí-Skalce a nevyrvná-li se věc k všeobecnému uspokojení, máše z toho povstati hrozná šaludková revoluce, která máše zakončiti neobyčejnou událostí a to pitím vody. Za kráského totiž letoho jitra, dříve ještě než si slunko oči protřelo, přišel do smíšeného obchodu statný mládenec se „spálené“ vesnice, aby na ty trampoty nastávajícího dne „pulčkem“ se posilnil. Ach, jaká to pastva pro oči, sřít ten čistý, sladký nápoj perlit se ve sklenici! neš jen svolna musí se dávat tato posila nedočkavému šaludku, aby si více pochutnal. V tom přichází majitel a možná že i vyrábitel toho čertovského nápoje a z toho samého soudku natáčí i sobě, aby se napil? nikoliv, ale by si ústa vypláchnul a pak, pak — ranního hosta pojímá hrůza, sávrak kolem šaludku cítí nevolno, svět se s ním točí, lidé dobří kde jste kdo, pomozte! — „mašinec“ s úst vypouští kofalku skrze trychtýř spět do soudku! Dobře sašiti přejí, k takovému pití jest potřebí notné vymolený šaludek, aby to smel. Jen co je pravda, chyba se stala, nedá se to popřít. Ale abyste věděli vy občané sač moje kofalka stojí, bouch béc, tu ji máte — a soudek s obašem byl na silnici. Jaký pošitek sas ta nastal na jiné straně! Nosy prodávavaly se o půl metru na dálku, čichající vonný mok, hmyz přilétal, aby se též jednou napojil tím nektarem, který ani bohové na Olympu neznali, pčtvo veselji ten den spívalo, jen ti nešťastníci — světe, polituj se — uvažuj: pít či nepít?

Zapomněl na vejnu. Na vojenskou supernaci a exerceku by ledakdos se srdce rád zapomněl, jen kdyby na takového málo pamětlivého brance zapomněly slavné úřady. Je to sařaportaké, myslí si dneš jistě také Boh. Balcar, že až je taková spousta vojaka v naší armádě, přece více o každém jednotlivci, který nedostaví se k povinnému cvičení. Boh. Balcar, nyní 23 r. starý odbyl si třiletou vojenskou kázeň a pak vydal se na cestu po Rusku se známou kapelou s Nečanicí, již dlel kapelníka; pobyl si tam plných 10 roků, nestaraje se o nějaká cvičení vojenská, a sám byl několikrát volán. V těchto dnech, maje se tu, že je již se seznamu vojaka vymazán, vrátil se do své domoviny, do Rychnova. Tam však byl četnictvem zatčen a odveden na vojnu, kde bude nyní samostatně cvičení musel nasahovat. Jmenovaný jest ženat a otcem 6 dětí.

Oběť. Dne 16. t. m. o 7. hodině ráno vypukl oheň v domku Jana Holického v Boudaici pod Libčany. Způsobená ohněm škoda kryta jest pojištěním. Příčina ohně jest neznáma.

Krádeže. V měsici červnu od 18. do 18. strčelo se s panáky luk patřících dvora Sternberkovskému u Týniště blízko Albrechtic množství posečeného semu. Účiněno udání četnictva, které tajně jalo se luku

hlídati. Dne 17. června po 10. hodině večerní namáfilo si více štěstia u Albrechtic na luku a bytve upozoradený jakýmsi člověkem, náhodou tudy jdoucím, že luka jsou strážena, vrátil se spět. Byly sice stráženy, ale nemohlo jim býti ničeho dokázáno. Při předevzaté domovní prohlídce v Albrechticích sa přítomnosti p. správce F. Vysloužilá a obecního výbora p. Fr. Kodoňka nalezlo četnictvo u více osob větš množství semu, které poznáno sa samo s panáky luk. Vymlouvali se sice buď, že sene to pochází z přikopu, aneb je jejich, však náhodou ti kdož nějakou louku měli, deměli ji dosud posečenou. — V Dušínku ukraden byl s usazené komory kočmí Pavla Grundovi u mlynáře Am. Baudy, pytlík kosiny se 70 marky a pár bot a čeledína Josefu Kloversovi s téže komory, kterou pachatel vypáčiti musil, prádlo. Podezření ihned padlo na čeledína Frant. Vincence z Olešnice, který s tamnějšími místnostmi důkladně obeznámen byl.

Sebevraždá s nešťastné lásky. Ve středu ve 2 hod. odpol. nalezena byla ve stromotadi na levém břehu Orlice sa vojenskou plovárnou mrtvola mladíka s rošťáctnou lebkou; sáhy posnáno, že to je šileť obuvnický pomocník Radolf Kreislík příslušný do Železného Brodu. Týž pracoval posledním časem u zdejšš obuvníka p. Basslera. Dle okolností dalo se souditi, že sebevraž seděl na první v oných místech sřizné lavičce, kde nabiv si novou jednoblávnou pistoli silným nábojem prachu a drobných broků střelil se do pravého spánku a padl s lavičky na nakloněný břeh. Otvorem v hlavě spůsobeným výstřel proud krve promíšený kusy mozku dolů. U mrtvoly nalezena byla vrašedná zbraň, již sřvál v ruce, fotografie jeho s jakousi dívkou, i K. peně a na kuse papíru psaný dopis ženskou rukou. Vedle něho leželo malé sřádčko, do něhož anad se díval při vypálení rány. V dopise, jež patrně pochází od milé, s ním byl fotografován, nasřván je adresát „draze upřimým miláčkem“ a sděluje se mu, že velika jejich láska nešťastně bez následků, čehož prý se však nemá lekat. Milkou nešťastníka a pisatelkou smíšeného dopisu je, jak se dovídáme, M. V. z Nového Hradce Králové. Jak se zdá, ulekl se zamilovaný mladík této proň choulostivé správy, an byl odveden a zanedlouho bylo mu nastoupiti k vojsku, tak, že hleděl všemu uniknouti ranou s pistole. Mrtvola sebevraždá dopravena byla do umrlčí komory okraen všeobecné nemocnice.

Krádež. Dne 15. t. m. ve 4 hod. odpol. vřadil se neznamý šloděj do neznaměného obydlí Fr. Vělmka v Radostovicích a ukradl tam různé šatstvo a šperky v ceně přes 48 sl.

Ukradl stěvku. Dne 16. t. m. zatčen byl v Nečanicích Josef Hašek a Libčany; lpí na něm podezření, že odcizil Ant. Kodytkovi tamtéž 100 sl.

Přepadený velocipediáta. Dne 14. t. m. jel Ed. Minich z Ústí n. O. po silnici k Brandýsu n. O. na kole a nic sšeho netuše, byl s neozádní přepaden dvěma mladými tuláky, kteří jej sbili kamením a spřasobili mu dosti značné poranění. Mimo to utrpl přepadený velocipediáta značnou škodu na kole.

Uprchlí káramel. Ze semské donucovací pracovny v Pardubicích uprchli v těchto dnech opět 4 káramci. Dne 20. t. m. uprchl Jaroslav Šimůnek, šileť obuvník s Mnichova Hradiště a V. Kalenský šileť soustružník z Ves. Lhoty u Nov. Bydčova. Dne 21. práskl do káranecých bot šileť dlník Ant. Schicht příslušný do Ringelsheimu u Jablonce a 27letý kameník Konrad Gleisner z Baumice u Trutnova. Bude-li to takto pokračovati, sřstane donucovací pracovna brvy prásdná.

Utopil se. Dne 15. t. m. utopil se při koupání K. Švadlák v Třebochovicích v tamním potoku.

Z Pardubie. Jednota pro postavení kostela v Pardubicích měla v neděli 12. t. m. druhou řádnou hromadu v místnostech Měšťanské Besedy. Schůzi sa čteného účastenství zahájil předseda Jednoty p. okresní hejtmán Jindř. Vojaček, uvítav přítomné, načež podal následující správu jednatelemou a pokladní: Na konci druhého roku trvání jednoty nemůžeme sice ještě poukázati na velké a skvělé úspěchy, nicméně se správy naší seznáte, že horlivou a důslednou práci jsme se o sájmý spolku přičinili a že vřador nepřizní doby mnoho vykonáno bylo, čím Jednota svému cíli opět o značný krok se přiblížila. — Jednotě se nepodařilo získati pro stavbu kostela t. zv. Krausovu realitu, jejíž cena vystoupila na výši, jež prostředky naše daleko přesahuje. Za to však byla uzavřena s obcí Pardubickou amlovna, již Jednota právo překupni ku hřbitovu u sv. Jana Křtitele nejd. bisk. konsistoři již vyhrazené postoupila obci pod tou podmínkou, že Jednota bude mít právo v případě potřeby kdykoliv na hřbitově tomto postavit nový chrám a že obec s příslíbených v zásadě 10.000 sl. aloží hned 1000 sl. a ostatních 9000 sl. pak se bude spláceti v pátiletých lhůtách po 400 sl., s nichž bude první splatnou již 1. ledna r. 1897. — Jednota nalezla v geometru p. Škrbkovi sílu, která neobčekaně s nejlepším úspěchem sájmým spolkovým posloužila. Týž pán s velkou pílí a znalostí věci vypracoval plán, dle něhož by se mohl vystavěti nový chrám na místě, kde bývala stará kasárna a sice mezi Zelenou branou a Haldou, při čemž by se část starého děkaného chrámu sbořila, nejkrásnější část jeho ale pro budoucnost zachovala. Pamětní spis v té přiléhavé panem geometrem sepsaný Jednota svým časem a veřejně. Říditelstvo ve své schůzi dne 18. června jednomyslně se usneslo na tom, že návrh ten se přijímá a že na základě jeho se dájí vypracovati plány nového chrámu. Zároveň obec požádána, aby věnovala potřebné místo, které jest majetkem obecním, Jednotě zdarma. Obecní zastupitelstvo ve schůzi dne 8. července šádost sa přisnivé vyřídilo a tak speke náš dospěl k důležitému odstavci činnosti své, kterým zajisté nový a světlý život v něm savládne. Při přísti valné hromadě členů spolku a celému obyvatelstvu se již asi budeme moci vykázati obrásem chrámu, jaký jednota vystavěti na sebe vsala a snad také poměry dovolí, aby se příštího roku přistoupilo ku položení základního kamene. Jakmile dospějeme tak daleko, že budeme mít plány nového chrámu, pak zajisté vyšší úřady se nebudou rozpákovati a zajisté svolí k tomu, aby s kostela Kojického byl nám odevrán slíbený již

obnos 10.000 zl. a pak také s úspěchem se potěšili dost za vydatnou podporu, kterou chceme podati k náboženské Matici. — Při tom nemohu mlčením pomínouti, že zdejší peněžní ústavy: občanská záložna a městská spořitelna k žádosti naší v zásadě se uanesly vřovati nám větší peněžní obnosy a že, jak doufati můžeme, do roka dary tyto realizovány budou. Toho času čítá jednota 5 členů zakládajících, 18 podpůrců, 79 členů skutečných a 88 přispívajících. Jméni spolku obnáší na hotovosti 9432 zl. 43 kr. (v čemž je za 1220 zl. losů), dále jest upešeno 2720 zl., tak že jmění spolkové obnáší toho času 12.152 zl. 43 kr. Mimo to ale ještě jest upešeno obcí 9000 zl., které nejdéle do 9 let a kdyby se se stavbou dříve počalo, ihned se splatí. — Umrtím ztratili jsme z ředitelstva horlivé a zasloužilé členy vd. pana děkana Chmelíka a p. dr. Žáka, i prosím, abyste památku zvěčněných uttili povstáním. (Shromáždění povstává.) Za prvé jmenovaného zvolen byl do ředitelstva nynější děkan vdp. Frant. Sloup; za dr. Žáka posud doplňovací volba vykonána nebyla. — Řiditelství obdývalo od posledni valné hromady 4 schůze, jež byly četné navštívěny a v nichž se vzácnou jednomyšlností záležitosti spolku byly vyřizovány. Běžné práce mezi schůzemi těmi obstarával předseda za pomoci vdp. děkana, obou místopředsedů, dp. kaplana Voříška, p. inž. Kottena a p. G. Běbra. Zpráva tato přijata se souhlasem, načež následovala správa kontrolní komise. K návrhu p. A. Cervinky provedena bude volba nového řiditelství teprve v příštím roce po proslém tříletí. — Do kontrolní komise zvoleni posnovu pp. Hrd. Chocenský, K. Stránský a J. Šíp. — K žádosti některých panů slibuje p. předseda, že sbývajícím stanovami počtem 500 kusů ochotně podělí nové přibylé členy Jednoty, jakož i ty, kteří by se jimi státi chtěli. Dp. děkan Fr. Sloup oznamuje shromáždění, že p. předseda Jednoty pro své neocenitelné zásluhy o církev v našem městě vyznamenán byl papežským křížem „pro ecclesia et pontifice“ a přeje v souhlasu a za povstání všech přítomných panu oslavenci, aby jej dobrotivý Bůh v jeho blahodárném působení dlouhá léta zachoval a mocně podporoval. Po krátkém upřímném poděkování se strany pana předsedy, pokračoval vdp. děkan ve své řeči vybízej všechny ku přílnutí celým srdcem k dílu tak slavnému a vanešenému, jaké provéstí miní Jednota, aby i skutkem dokázala, že jsme hodnými potomky slavných, zbožných a mocných otců našich. Na to sdělil, že vyjednával již s ošvédčenými staviteli chrámů, mnichy Beuronskými na Slovanech o provedení plánu, ješto vyhládnutý k tomu p. architekt Mockr je jinde příliš zaměstnán. Vyjednávání to potkalo se s příznivým výsledkem, takže Jednota na základě zevrubného, architekty emanskými sdělaného plánu bude moci co nejdříve přikročiti k dílu.

Z Ústí nad Orlicí. Zdejší Svato-Josefská jednota katolických jinochů a mužů slaví neděli dne 23. srpna 1896. slavnost svčení spolkové praporu. Prapor posvětil Jeho Milost nejdušejší pán pan Edvard Brynych, biskup královéhradecký. Matkou praporu bude velectná paní Arnoštka Hofmannová, choť c. k. okresního soudece, kmotrovstvím budou státi: velectná paní Barbora Horácková, choť měšťana a tovarníka; velectná paní Anna Cibulková, choť měšťana a tovarníka.

Z Cervených Pečok. Křesťansko-katolický vzdělávací podporující spolek „Svornost“ pořádá v neděli dne 26. července 1896 výlet do vrchnostenské obory v Opatovicích. Vyjde se s místnosti spolkové o půl 3. hodině odp. O hudbu a zábavu jest postaráno. Vstupné za osobu 10 kr.

Z Velimě. (Odpověď nevelebnému listu.) Čtouce zprávu v čísle 23. „L. Pr.“ poznali jsme, že p. dopisovatel měl dojem, jako ten voják, nováček, po první šarvátce, když pravil: „Na nepříteli střílelo by se dobře, kdyby jen odtamtud nestříleli.“ Také dopis v „L. Pr.“ všechny je čtoucí přesvědčil, že dopis v „Obnově“ trefil, anto „L. Pr.“ už poslední odpověď prý dávají. Nu, my jsme nezačali; snad nemusíme ku všemu mlčeti, co o nás a proti nám a zvláště proti nejdušejšímu našemu panu biskupovi se píše? Vy myslíte, že nemůžeme vám odpověděti? (O ano, budete-li chtít, i před soudem usvědčíme vás, že není pravda, co jste v čísle 20. psal; ale s tím, kdo pravdu nepíše, nikdo rád nemluví a s ním se nesoudí. „Ukrývají nenávisť rtové lází.“ (Přel. 10, 18.) Co jsme napsali, že pravda jest, dokazuje vaše přiznání druhé otázky, jenže omýváte to, že v evangelických časopisech bylo odsouzeno. Pamatuje se to a víme, jak napsal „Český Bratr“ v č. 19. r. 1895 str. 148, „proč zasedá p. Szalatnay v zemské školní radě? Ne proto, že je nějakým znamenitým školským odborníkem, ale proto, že je evang. superintendentem, a aby tam zastával zájmy evang. církve. Jak je zastává, vidíme! On nerozpakuje se hlasovati pro nařízení, které ať už se provede vzhledem ke školám evang. tak či onak, vždy bude porušením církevního řízení. V každém případě bylo povinností p. Szalatnaye jako evang. superintendenta postaviti se na stanovisko své církve, kterou zastupuje, ne-li hlasovati proti, aspoň pro evang. školství na základě círk. řízení vyhraditi církvi výlučnost jednání. To superintendent p. Szalatnay nečinil a tak těžce prohlásil se na zájmech evangelické církve, jejichž strážcem z povinnosti má býti. My toho nechápeme, či snad má se církev tímto způsobem odvděčiti státu za zvýšení paušálu? Ó Sione, podivné jsou cesty tvých superintendentů!“ Vidíte, jak vytýkají vaše listy, že vás Szalatnay nekonal povinnost. Když nás ndp. biskup koná povinnost svou, smeká podlých lidí na něho se vrhá, jej tupí a uráží. To je v pořádku? Začnou-li katolíci bojovati, je zle; hned píšete, že lází a uráškami osoby vysoce vážené se dotýkáme. Kterak? O otázky třetí mlčíte, druhou přiznáváte s umýváním, první nazýváte uráškou. Či snad opravdu může býti v milé paměti osoba, jejížto hlasováním cesta z Bajerku byla zamezena k továrně s konkurencí proti filialní váze továrny pečecké? tím se cesta občanům zdloužila o tři čtvrté hodiny více. Dost! víc neteknu než to! Ten, jak se domníváte, velebný dopisovatel.

Z Mal. Svatoheřovic. Lázně zdejší, které původně dle systému faráře Kneippa založeny loňským rokem též o oddělení slatinné byly rozšířeny, též se

vador nepřisvědčím počasí v mšálcích květnu a červenu nyní za nastalé pohody dosti snázně navštívě. Potěšitelným důkazem důvěry k nim jest okolnost, že mnozí nemocní, kteří dříve u Kneippa samého v léčení byli, esnavše účinek zdejších lázní se smlibou opět po roce je vyhledávají. V poslední době zavítali sem mimo jiné p. T. pp. John Benah s chotí, obchodník v Chicagu, Václav Potěžil, rada zemského soudu v Salčanech, vdp. Frant. Dressler, děkan tamtéž, vdp. Josef Práala, c. k. gymn. professor z Mladé Boleslavi, Jos. Weiss, tovarník z Jablonce, Jan Kober, obchodník z Branné, p. Frant. Pohlová, soukromnice z Králové Dvora a L. mimo jiné a blížšího okolí. Dle četných přihlídek i s kruhů duchovenakých dá se souditi, že ani letošní sezona za dřívější neustane.

(Zasláno.)

Pánům ligistům „Obnovy.“

V květnu dne 26. pořádána byla v Hradci Králové poradni schůze ligistického kroužku. O schůzi této byl všem 20 ligistům zaslan důvěrný referát dne 1. června večerní poštou. Ješto však zjistili jsme 2 případy, že řádně frankované tyto a uzavřené dopisy adresátům dodány nebyly a nám rovněž nebyly vráceny, jakkoliv zasílatel byl označen, žádáme zdvořile, aby všichni druzí pp. ligisté přihlásili se, jímž protokol tento dodán nebyl. Ztracené tyto dopisy budeme reklamovati u příslušných poštovních úřadů.

Revident „Obnovy.“

(Zasláno.)

Pomozte!

Krutý požár zničil dne 15. července t. r. po 10. hodině večer 39 dřevěných stavení v městyši Horním Jelení, okresu Vysokomýtského a zbavil přes 400 obyvatelů k nejbudší třídě patřících nejen obydlí ale i všeho šatstva a nábytku.

Nežte vypsalí bídu, jaká povstala a bída ta je tím citlivější, že i ostatní obyvatelstvo městyse našeho úplně jest chudé i není mu možno poskytnouti podpory vydatné.

Stavení byla vesměs dřevěná, šindelem krytá a proto do základů shořela. Také pro chudobu obyvatelů nebyla ani pojištěna; však i ta, která byla pojištěna, byla jen na částky velmi nepatrné a za náhrady ty nebudou nijak možno to nejpočetnější opatřit, an škody přes 40.000 zl. obnášejí.

Proto nejen pohofeli, ale s nimi i ostatní spoluobčané smutně hledí do budoucnosti a v ouzkosti té oddávají se jediné naději, že ještě jsou štedré ruce, které pomohají tonoucím a nešťastným.

Kéž by bylo možno bídu požárem způsobenou ukázati ve skutečnosti, pak by zajisté každý soucitný se pohoul.

Prostíme proto snázně, kdo může, pomoz; i sebe menší podpora setře tak mnohou slzu trpčícího.

Přispěvky buďte laskavě zasílány obecnímu úřadu v Horním Jelení, kde zvláštní sbor o rozdělení se postará.

Za každý sebe menší dar voláme: „Zaplat Pán Bůh!“

Z obecního úřadu v Horním Jelení,

Jan Tichý,
starosta.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 18. července 1896. 1 h: pšenice sl. 5.90 až 6.35, 2. h: 5.20 až 5.50, ječmen sl. 0.— až 0.—, oves sl. 3.10 až 3.70, prosa sl. 5.30 až 0.—, vikev sl. 5.50 až 5.75, hrách sl. 7.— až 0.—, dočka sl. 0.— až 0.—, jáhly sl. 9.00 až 0.—, krap sl. 8.50 až 21.50, bramborů nových sl. 2.20 až 2.30, j-tel. semínka červeného sl. 11.— až 14.—, jetel. semínka bílého 0.—, jetel. semínko rušské sl. 00.— až 00.00, máku sl. — až 00.—, olejky sl. 0.00, lněného sem-ne sl. 0.—, až 0.— 100 kg. křídových otrub sl. 5.50, 100 kg. pšen-ových otrub, sl. 5.—, 1 kg. mála dostrého sl. 0.90 až 1.—, 1 kg. mála převateného 0.00 1 kg. sádla vepřového sl. 0.80 1 kg. tvarohu 14 až 16 kr., jedno vajce dva a půl kr. 1 kopa drobné seleniny sl. 0.30 až 0.75, 1 dek. cibule sl. 0.22 salátu 0.20 až 0.30 — Na týhodní a obilní trh dne 11. červ. 1896 obdývaný, přivezeno bylo hektolitřů pšenice 326 žita 134, ječmene 16 ova 436, prosa 0, vikev 4, hrach 1, čočky —, jáhel 12, krap 0, brambor 558, jet-l semínka 0.25, lněného semínka 0.—, olejky 0.00 máku 0.01 drobné seleniny kop 367 cibule 122 salát 358 p-k vepř ková 18, p-vevinč 458 ková kázat ková —

Ztráta vlasů
a tvoření lupů
se pod zárukou jediné jistě zamezí
CRINOGENEM
od
J. Beysove v Jičíně.
Cena láhve s ochrannou známkou 1 zl. při 3 lahvičkách franko na dobírku, neb lépe proti pošt. poukázkou 3 zl.
Sklady v lepších materiálních obchodech a holičských závodcích.

Reklama
„Jak málo svět vědět, co výborného na skladě mám, když mi to neodělné novinkami?“
Vanderbild.
v celých východních Čechách.
dosáhne se nejjištěji výhodným a přitom levným inserováním v nejrozsáhlejší listě ve všech krajích východních Čech:
Inserován v listě našem je tím výhodnější, ješto v něm dle vzoru amerických listů zavedena jest osvědčená **americká reklama** tím způsobem, že inserty zařazujeme vedle textu čim každé oznámení dojde jistého povážnutí.
Inserty přijímáme jen od solidních firm křesťanských.
Insertní poplatek: 8 kr. za 1 petit. jednoslopnový řádek.
Nabídky insertů přijímá administrace časopisu
„Obnova.“ v Hradci Králové.

Truhlářskou dílnu
čtvrt hodiny vzdálenou od města
pronajme
p. Saar v Hradci Král. č. 131.

A. Kam půjdeme na výlet?
B. Do Týniště! Podíváme se tam na výrobu koberců u Adolfa Novotného.
A. Stojí to za to?
B. Ano! Vidíte tam za 80.000 zl. hotových koberců nejrozmanitějších jakostí, cen, velikostí a barev atd. od nejlevnějších do nejdražších a ten, kdo si aspoň za 10 zl. nakoupí, dostane nahrazené jízdné drahou ve třetí třídě na vzdálenost 30 km!
A. Jsou tam též sbytky k dostání?
B. Ovšem, velice mnoho a co záclon, pokrývek atd.
A. Nuže já jedu s Vámi! Na zdar!

Malířský umělecký atelier
Jarolima Štantejského
v Litomyšli
doporučuje se veledůstojným děkanským a farním úřadům i veledůstojnému duchovenstvu, jakož i slavným patronátním úřadům ku provedení dokonalých
malieb kostelních,
opravy freskových a olejových maleb i nových obrazů vůbec. Také se vypracují ochotně na požádání návrhy maleb. Dále zhotovuje spolkové prapory na hedvábí malované, velmi vkusné za mírný konorát.
Závod může se prokázati mnoha vysvědčeními jakož i diplomy a mnoha provedenými pracemi kostelními na př. v Rychanburku, v Janově u Litomyšle, Jevíčku, Mor. Třebové, Mor. Budějovicích, Prostějově, v Olomouci, Brně atd.

Umělecký závod
pro
malbu
na skle
B. ŠKARDA,
Brno.
Speciální závod pro malbu oken chrámových.
Sedmkrát prvními cenami vyznam.
Vzorníky k nahlédnutí franko.
Ceny mírné.

Velmi důležité pro nemocné

chudokrevné, choré osoby trpící žaludečnými a střevními nemocemi: osoby nervosní nebo osoby slabé, které po přestání nemoci posilovací potřebují, ať ve vlastním sájmě nebo při skvělém účinku pravého malčového

Pschorrovo pivo

kteří tak rychle oblihy nalezlo a od nejprvejších a nejvědomitějších lékařů se doporučuje.

Toto pivo se známého pivovaru G. Pschorra v Mnichově, a. s. k. dvorního dodavatele císaře rakouského a německého, stáčí se do lahvi dle všech pravidel moderní techniky a při četném zdravotních zásad, jest kvasně úplně prouto, udrží se po měsíce v každé teplotě, nepůsobuje žádnou kyselinu v žaludku, nespůsobí ale povzbuzuje veškeré tělesné funkce jakož i tvoření se krve, dodává chuť k jídlu jak žádné jiné pivo, účinkuje obšťarňovač a silným způsobem, než by jako jiné i nejvíce renomované pivo snadno opojila nebo nervosou stížené osoby rozedlila, nepůsobuje nikdy bolavé hlavy, jelikož malčové Pschorrovo pivo obsahuje pramalé množství alkoholu.

Hlavní sklad pro Hradec Králové a okolí nalezá se u pana

ADOLFA BARTIPÁNA V HRADCI KRÁL,
hotel u „černého koně“

DOMEK

s krásně zařízenou velkou ovocnou zahradou,
s nejlepší vyhlídkou na

Novém Hradci Králové
se prodá.

Bližší sdělí administrace t. l.

Do Hradce Králové a okolí!

P. T. písemně prohláším, uznávám, potvrzuji, osvědčuji a st. sdělují, že zařídil jsem se na

výrobu zboží mramorového

jako jsou: leštěné desky na nábytek, mycí doční a nálezní stoly, pulty, ohřívací desky pro cukráře atd.

Prote, by v případě nějaké potřeby, závdalí k soutěži vyráběl by, ujišťuji, že snahou mojí vždy bude zákazník své co nejlépe uspokojit.

ZDENKO JEŽEK,

kamenická dílna na zboží mramorové a pomalý v Hradci Králové.

Do Hradce Králové a okolí.

KAREL SIGMUND,

diplom. mag. pharm. a droguista
v Hradci Králové

doporučuje svou nově otevřenou, al. o. k. hejt. koncesovanou

chemickou laboratoř

ku zkoumání vody, mléka, másla, křmu, řepy, melasy, ječmene, sledu, moče, umělých hnojiv atd. atd.

Jednoduché rozborů a analýz jsou pro mě pp. zákazníky zcela bezplatné.

Nově dle úplně záměru k použití jest pro pány fotografy-amatéry má nové zařízení

tmavá fotograf. komora,

jež opatřena jest všemi i nejnovějšími fotograf. pomůckami a přístroji. Dovoluji si zvát pp. amatery, by si neobtěžovali vzorně její zařízení se prohlédnout, rovněž tak můj všemi možnými fotograf. aparáty, plotnami, papíry a pomůckami hejt. záložní sklad s cenami velmi levnými.

Apparáty též na splátky.

Tamtéž se přijmou dva praktikanti z velmi výhodných podmínek.

UMĚL. ZAVOD
peřinovačský

JOSEFA KIESLICH

v Hradci Králové

u „černého koně“

odporuje se ku solidnímu provedení veškerých

prací kostelních,

zařizování a obnovení oltářů, kazatelů a t. d.

VELKÝ SKLAD

nejjemnějších obrasů, arcadel, lišt, říms a pod.

do oboru toho spadajících výrobků.

Největší výběr rámců všech druhů se obrazy, fotografií a t. d.

Práce rovněž účinná i v okolí města.

Žadejte vždy a všude slivovici a borovičku

jen od firmy

M. Nesňal

v Uherském Brodě na Moravě.

Nový praktický vynález!

Nejlepší práci přístroj jediný existující jest nové vynalezená c. k. výhr. priv.

mramorová pračka

t. sv. ruční valcha

„Patent Hlaváček“,

kteří předčí vše stávající neboť tvrdostí, neoddělností karrar. mramora jest nezmaraná, vždy hladkou a čistou zástěnou, bezvadně sněhobílou a rychle vyprání docílí a čím více se na ní péro, tím jest hladší a lepší, kdežto přechy dožadavků záhy skáže podléhají a zdravými plochami prádlo ničí.

Při tom však jsou pat. mram. pračky levné. Ceny jsou:

I. vel. 25/30 cm. zd. 2.50
II. „ 30/35 „ „ 3.50
III. „ 35/40 „ „ 4.50

Proti záležitosti ohledu předem sněb dobříků zasílá na všechna místa přímo výsledky a jediný výrobce:

C. k. výhr. priv. sochař. a

uměl. průmyslový

Atelier Hlaváčekův

v Strakoněcích Čechy.

Pp. obchodník. rabat,

Ex offo křestní listy

jsou na skladě v biak. ti- skárně 40 kusů (kniha) za 30 kr

Jan Horák,

vlastní výroba suken

v Rychnově n. Kněžnou

nabízí na dobu jarní a letní

pravé vlněné látky

za ceny mírné. Četné opětné objednávky, zvláště z kruhů vld. duchovenstva jsou mi lým pro mne důkazem, že jsem heslu svému: „Po- ctivý sebe menší výdělek lepší je sebe vět- šího nepoctivého,“ věrně stál.

ceníky na požádání franke.

Zásilký na dobírku,

vld. duchovenstva dle přání bez dobírky.

Při hromadných objednávkách výhody oo možno největší.

Četné doporučení z kruhů vld. duchovenstva i P. T. učitelstva k nahlédnutí.

Těž na splátky a bez zvýšení cen.

Vyznamenán na výstavě v Hradci Král. r. 1894
zlatou medailí a diplomem.

Umělé zuby

podle nejnovějšího amerického způsobu vyrábím a konám veškeré práce v oboru ten spadající přesně a solidně na základě dlouholetých zkušeností, ruče za nejlepší obsluhu. Zaručuje ceny nejlevnější a poroučuje se do vzácné přízně ctě- něho obecnostva, znamenám se v hluboké účtě oddaný

Josef Čislařský,

zubní technik

Pražská ul. č. 77. v Hradci Král.

Sříbrná medaile Národní jednoty Severočeské. — Nejvyšší vyznamenání
zlatá záslužná medaile s korunou. — Čestný diplom.

Veškerá patentní mýdla

vyráběná ze všech možných i nemožných materiálů a téměř ve všech ča- sopisech doporučovaná — pomalou — až se lidé přesvědčí, že bylo a bude nejlepší jediné

pravé nefalšované mýdlo jádrové,

jež P. T. ct. obecnostvu vše doporučuje

Jindřich Jelínek,

mydlář v Hradci Králové.

Těž dovoluje si upozorniti na speciální novinku „Jelínkové levná- dušové mýdlo neutrální“ doporučené pro jeho výtečné vlastnosti celou řadou lékařů a specialistů v kožních nemocích.

Kus za 5 kr.

Hlavní sklad u Jindř. Jelínka v Hradci Králové č. 160., Malšovických č. 3. a 37., u p. Aloise Jelínka v Pardubicích a u Čenka Zimy v Kutné Hoře.

Telefonické spojení.

Do Hradce Králové a okolí.

Dovolujeme si slušně oznámiti, že zařídili jsme v Hradci Králové

tovární sklad

šamotových kamen

bílých a barevných glazur přesně dle míšen- ského způsobu vyrobených,

dále budou na skladě krby, sporáky, majolíkova a poly- chromevaná kamna. Mimo to chovají se na skladě kamna tahevá (t. sv. „přienky“) ze šamotového materiálu a barevných glazur

Sklad nalezá se v domě p. Mikeše v Hradci Králové

a svěřen jest zástupci našich továrních výrobků, osvědčenému kam- náři p. Fr. Mrkvíčkově, který jednak sám, jednak osvědčenými stavěci z naší továrny a našeho Pražského skladu veškeré práce stavěčské svědomitě vykonáváti bude. Též převeze p. Mrkvíčka veškeré čištění kamen.

Továrna na šamotová kamna a majolíkova zboží

V LOUNECH.

Vzhledem na předcházející oznámení prosím P. T. obecnostvo, pp. stavitele a podnikatele staveb v Hradci Králové a okolí, aby mi dožadavní svou přiseh, kterou jsem si všude při vykonávání svých prací slíkal, na dále v novém působení zachovávali rádi a vyznamenám se, ačhč všem požadavkům nejvědomitější dostál.

Fr. Mrkvíčka,
kamenář v Hradci Králové.

„OBNOVA“

vydáván každý pátek dopol. o 11. hod.

Vydavatelstvo:

Politické družstvo tiskové v Hradci Kr.

Veškeré záležitosti, dopisy a předplatné adresujte
pouze:

„Obnova“ v Hradci Král.

Předplatné:

Na celý rok . . 4 zl.

na půl roku . . 2 „

na čtvrt roku . . 1 „

Jednotlivé číslo v místě 7 kr., poštou 8 kr.

Místnost redakce:

V Hradci Králové, Velké náměstí č. 24.

Svíce kostelní,

pravé voskové i polovoskové, paschaly, trojhrany, grana, jakož i nejjemnější druhy kadidla, doporučuje veleúctojným farním a stávným patronátním úřadům, rovněž i

P. T. pástům obchodníkům v jakosti nejlepší a v cenách nejlevnějších.

Zároveň odporučím světlá do věšných lamp 7 dnů hořící a všeobecně za nejlepší uznaná.

Josef Pilnáček

v Hradci Králové.

Závod voskářský „u Albrechtů“ založen r. 1869.

Veleúctojná duchovním dovedení si

doporučují svůj náhled a dílo

KOSTELNÍCH PARAMENTŮ,

jako: kalichy, monstrance, kříže, křesilnice, svícny, lustry kostelní, kadidelnice, alocu v cenách velice nízkých.

Opravy, znovu posacování a posříbňování v ohni prováděm se seřvavějí, levně a pod zárukou.

Pross P. T. duchovenstvo o volebnou přímě a dčvřu, mnuuán se v účtě kluboké

Karel Zavadil.

pař a křesil

v Ohrudimí.

Děkování a ověření, jichž po roce hojnost má, má na počátku.

na výstavě v Hradci Králové 1896.

Křesťan

Najsvětější Svátosti Oltární
posvěcený.

Seřavil:

ADÉ A. HENTY,

čestný kanovník a ředitel ústavu Největšího Trojice v La Marce

Dle III. vydání přeložil

VOJTĚCH KAMEŠ,

farář v Chřenovicích.

Nákl. bisk. konzistore. Tisk bisk. knihtiskárny.

Stran 514— 8° —

Cena brožovaného výtisku 70 kr., šnake 80; v tuhé vazbě celopletěné franko 1 zl.

Recenzi této výtečné adorační knihy viz v posledním seřitu „Řádcu duchovního.“
Objednávky přijímá biskupská knihtiskárna v Hradci Králové.

Politické družstvo tiskové

v Hradci Králové

vydává právě druhé vydání spisku

Učte se z dějin.

klav a mli náhled od starobé vřetosa.

Tento krátký přehled napřeskovučených dějin českých dostati lze

v biskupské knihtiskárně

Stran 66 8°. — Cena 15 kr.

Pl. oděvce vřetosa mnuuánv příměm nákl.

Vyhláška.

Z prezidia c. k. krájského soudu v Hradci Králové uvádí se ve všeobecnou známost, že se čestem veřejné dražby snižovací řadíjí rozličné

práce stavební

v budově nákl. a k. vřetosa,

výnosem vysokého c. k. prezidia vřetosa seřavějí soudu v Praze se dne 15. července 1896 pr. č. 14.178 schválené a bude dražba ta

dne 23. července 1896

o 8. hodině odpolední v prezidia nákl. oděvce.

Rozpočtená suma obnáší 514 zl. 27 kr. a beř se za cenu vyvolací; kanoe obnáší 52 zl., kteromž v hotovosti seř v spořitelních nákl. slotiti řeba.

V podmínky dražební a v rozpočet lze v prezidia nákl. v tředních hodinách náhlédauiti.
V Hradci Králové, dne 17. července 1896.

Za c. k. prezidia:

Proká.

DÍKŮVZDÁNÍ.

Za jednomyslné nelíčené projevy důvěry
a přátelské náklonnosti,

jichž se mi tak neočekávaně dostalo u příležitosti přátelského večírku cyklistického pořádaného na počest milých hostů z Prahy dne 22. července, vzdávám

srdečný dík.

Děkuji zejména deputacím sl. klubů českých velocipedistů z Josefova, Nového Bydžova, Opočna, Týniště n. Orli, přítomným p. t. denším hostům restaurace p. Macákovy a ovým milým soudruhům z klubu našeho. Na zdar!

V Hradci Králové, dne 23. července 1896.

Alfred Procházka,

t. č. jednatele klubu českých velocipedistů v Hradci Kr., člen č. ú. J. V.
a klubu českých velocipedistů v Josefově.

OBNOVA

Číslo 72.

V Hradci Králové, dne 31. července 1896.

Ročník II.

Pomníková demonstrace.

(1) Neděstoje se chování jistých párů z pražské radnice při jednání o pomník Husův jest známo z denních listů. Dokud galerie tleskávala Grégrovi, tu „promluvil národ.“ Ale když katolici tleskali umírněné, katolické a spolu vlastenecké ředi kanovníka Marka o Husovi, tu bylo ne s galerie slyšeti výkřiky: Lumpové, lotři, uličníci, kluci atd. — a to i na muze v počtivé práci a v neupřímnějším vlastenectví sestálé.

V dějinách města Prahy bude na věky zapadno, že jistí páni učinili ze zasedací síně staro-slavné radnice — uhlavý trh, na němž rozstaklené báby výlevům citů svých otevřely stavidla. Kdyby pánové takovi i jindy, kdykoliv se galerie ozvala, byli se tak roztlili, neřekli bychom nic, ale když jen oproti katolíkům — at i demonstrujícím — užívají výrazů ze slovníků bokyřů neb pejůků, tu nám nesmí míti za zlé, když jim i my v „slohu prostonárodním“ pravíme: Škodili jste si.

Byli jsme žádostivi, v jaké tonině ozve se pan Březnovský. Byli jsme opravdu překvapeni. Dle Hlasu Národa pravil pán ten: „Prohlašuji se za katolíka, a postavil bych se každému, kdo by šodlil sáhati mi na víru.“

To je jistě veliké překvapení pro český národ. Až posud totiž p. Březnovský nikdy jako katolík nevypadal. Dle tohoto vyjádření jeho by byl každý člověk s pravidelným myšlením očekával, že se pan Březnovský přidá ku kan Markovi.

Ale p. Březnovský uchystal nám v tom okamžik překvapení druhé. On si na víru sáhati nedá, ale českými klerikály se terrorisovati též nedá.

Jest patrné, že správné myšlení — logika — není odborem pana Březnovského. — Vždyť právě klerikál není vlastně nic jiného než uvědomělý katolík, právě klerikál pracuje o to, aby konečně přestalo to „sáhati na víru katolikon.“ Jak jsme byli rádi, že p. Březnovský je katolíkem, tak nás to rmoutí, že mu musíme říci, že si ani z daleka není vědom, co katolicismus jest. Čekali se sebe

smýšlí skvrnu pouhého frásisty bez logického myšlení, jsme mu tou radou, aby přece něco o katolictví četl, a pak mluvil. Aspoň já bych se bal veřejně mluvit n. p. o rukavičkářství, poněvadž bych mohl k veliké veselosti celého obecenstva ukázati, že v rukavičkářství odborníkem nejsem.

Ale s překvapením nejeme u konce. Pan Březnovský řekl: Naše strana činí z otázky pomníkové demonstraci, která je nutná všemi směry politickými. (Výborně! V levo. Hl. Nár.)

Co jsem si v srdci svém dávno myslel, to nám pan Březnovský spečetil. Hus jako hlasatel nauky náboženské, at nám dá pokoj. — Hus jako muž o vlast zasloužilý — to „netáhne.“ To v jistém směru připouští i katolici. „Nadšení“ voličů pro nás by mohlo schladnouti, a proto musíme křičeti: Podívejte se, klerikálové tnpí vám Husa, největšího Čecha, jím je milejší socha postavená na potupu národa. Jste-li vlastenci, nás musíte voliti. — A „stateční“ voličové kladou do osudí volebního hlasu své pro ty, kteří statečně potírají ty klerikály, ty „zrádce národa.“ Je to tak, či není to tak? — to ponecháváme k tichému zpytování svědomí pana Březnovského a jeho straně. Zlobiti se proto na nás nesmí, řekl nám to stetelně, a my jsme mu za to vděční. Na důkaz vděčnosti své otvíráme i my ardece své pravíme: Všecko na světě sevedněni a sebe lepší jídlo se přejí — jen ne dobrý, pravý domácí chléb. — A tak myslíme, že se katolickému lidu českému počíná již přejídati ten k zachránění — na fráse se spolehající strany — stále udržovaný, neslaný a neomastý husitický rejď a třeba k tomu páni přispívali i papírky „pomníkové demonstrace“ — ale že se aspoň zmenáhla vrátí k tomu vědy chutnému pravému a zdravému chlebu zásad křesťanských. A zůstane-li pan Březnovský při svém výroku, že si „na víru sáhati nedá“ důsledně — se jen pouhou frásí — zvláště, přičiní-li se, aby katolicismus opravdu poznal, — pak, tušíme, že zanechá papírky a že i jemu zachutná ten domácí staročeský chléb zásad katolických.

losofii, v níž doktorát si na universitě olomoucké zjednal. Studium bohosloveckým pak věnoval se s pilnou horlivostí a podstoupiv přísné bohoslovecké zkoušky, byl na základě svého spisu „De Dei unitate“ roku 1733 na universitě solnohradské povýšen na doktora bohosloví.

V době této se sepsal také bohoslovecký spis „Tractatus de beatitudine“, kterážto obě díla vyšla společně v jedné knize ve Vídni roku 1735 u universitního knihtiskáře Huebtha.

Za časů těchto, kdy spisy tyto psal a vydal, působil dále na školách klášterních v Louce, odkudž byl roku 1736 poslán na faru do Přímětic u Znojma, kde se dále potom věnoval bádání ve vědách přírodních a sice způsobem, který ho opravňuje na trvalou paměť věků napotomních.

Ve Přímětích obíral se Diviš přemístáním o úkazech hoření, dále hydromechanikou, vymysliv znamenitý stroj, pomocí jehož čerpal v zahrádě ze studné vody a vedl ji až do výše 30 sáhů, pak hloubal v tajích zjevu elektřiny a při tom horlivě pěstoval hudbu.

Avšak na fše přímětické pobyl pouze 6 let, jsa roku 1741 povolán do Louky do kláštera za převora. A tu zabil s klášterem a klášterními svými bratry těžké chvíle, a sice do krajiny znojemské přihnuli se tehdy Prusové, loucký klášter zde zejména posuzovali a opata jeho Nollbeka odvedli do Prus do zajetí.

Po skončení vojny a po uzavření míru roku 1745 vrátil se Diviš do zamilovaných svých Přímětic, kde dále, kochaje se sladkou hudbou, od dával se hloubáním v tajích věd přírodních bádaje především o přičinách a podmínkách elektrického ohně.

Sám vlastním důmyslem sestrojil si zde stroj na jeho vyrábění a stroj ten nazval elektrum. Spolu pak užíval veliké leydenské láhve a jiných, tchdy známých fyzikálních strojů ke hromadění většího množství elektřiny, s níž rozzápal a v tehdejší době nevídané pokusy a hříčky provozoval

Bankrot nevěry.

(18) Německý básník Göthe napsal ve své knize: „Westöstlicher Divan“ následující, paměti zasluhující slova: „Všecky epochy světových dějin, v nichž panuje víra, jsou plny záře a přináší hojně užitku budoucnosti, všechny epochy, v nichž do byla nevěra vítězí, mizí v budoucnu.“ A měl pravdu, kdežto víra vtiskuje nezahladitelné a nesmazatelné stopy pro všechny přítí čas, nevěra nemá té moci, té síly, aby zanechala památky důstojné, které by hlásaly její krásu a její dobro. Kroky její znamenány jsou buď písmem krvavým a to hledí smazati co nejdříve pokolení přítí, nebo nejsou znamenány ničím a zapadají samy sebou! Poslednější pak jest v našich dnech třeba rozvésti, protože dnes mluví se o nevěře jako po-žadavku moderní vzdělanosti a mnohý ze „vzdělanec“ myslí býti již opravdu nedosti vzdělaným, kdyby neuhodil se sebevědomě v prsa s brdým: já nevěřím. Máli pak se přece jen čím chlubití takový? Je-li pak ta nevěra takovou znamenitou věcí, že zasluhuje té chvály, která se jí vzdává dneska? Je-li pak ona tak nutnou ku vzdělanosti, jak se domnívají mnozí? A tu pravíme, že není nutnou ba že je škodnou právě vzdělanosti, protože nevěra není původkyní toho, co povznáší vzdělanost, ona není roditelkou ani vědy ani umění ani osvěty. Vidíme, jak se stahují tváře mnohých k útrpnému úsměvu nad takovýmto odsouzením tak povznášené nevěry. Ale nemůžeme sleviti z toho ani písmenky! — A proč?

Nevěra není roditelkou vědy. Slavný biskup Orleanský, člen francouzské akademie ve svém díle „Nevěra a nebezpečí socialní“ píše obraceje se k nevěreckým vědátorům: „Co jste vyvedli posud? Nic, než samé negace (zapírání). Negace Boha, negace duše, negace budoucího života, negace rozumu atd!“ Ano negace, upírání a zapírání jest zaměstnáním nevěroů. Věda však nebuduje se upíráním, ale kladením jednoho základu po druhém. Proto z nevěreckých vědátorů dosud

a nové mu úkazy její a přičiny jejich sledoval a vyhledával.

Úkazy ty rozdělil si sám ve tři druhy. Jeden vyvolával pro zábavu, druhý ukazoval jako zajímavost a ve třetím hleděl naléztí pro lidstvo prospěch a užitek.

Ovšem, že se pověst o jeho pokusech s elektrickým ohněm záhy rozšířila v míře nejširší, tak že ho ve Přímětích navštěvovaly nejenom osoby vznešené, aby se na jeho experimenty podívaly, ale vyhledávali ho zde také i učenci a dopisovali mu znamenití vědátory, první svého věku Zpráva o něm donesla se také až k císařskému dvoru do Vídně, kamž byl roku 1750 poslán, aby před královnou Marií Terezií a před císařem Františkem pokusy a hříčky své prováděl. Dovednost, znalost a vědomosti jeho byly při císařském dvoře oběma vladaři nejplněji uznány a Diviš za svá vědecká bádání odměněn byl těžkými zlatými medailkami a obrazy uvedených panovníků.

Královna Marie Terezie ještě i při své návštěvě Moravy dala si od něho potom ukazovati pokusy s elektřinou a Karel Lotrinský hostil Diviše po čtyři neděle u sebe za přičinou, aby mu Diviš ukazoval zvláštní způsob blesku elektrického a aby pro něho zhotovil rozmanité přístroje elektrické.

Při těchto svých pokusech v bádání choval však Diviš velkou myšlenku a epochální snahu a sice dopracovati se k tomu, aby dovedl odnítí bleskůvým mrakům elektrinu a aby padající z nich blesky učinil neškodnými. (Dokončení.)

Po 25 letech

„Podepsaní bratři se zavazují k utužení bratrské lásky po 10 letech, (t. j. 1881) svého kněžství, dále Bůh sejtí se u toho, jehož okolnosti budou k tomu nejprůstřednější. V Hradci Králové 21. července 1871.“ — To si napsali kněží svění r. 1871 v Hradci Králové do svého

FEUILLETON.

Ozapomenutém nezapomenutelném knězi.

Blasphemant, quae ignorant
Zavrhují, čeho neznají!

V řadě těch rozmanitých, připravovaných vlasteneckých jubilej, jež přítomná doba slaví, schází jedno, jež mlčením pominouti nemůžeme. Jedná se tu nejenom o slavného Čecha, ale také i o krajana našeho, jehož se sice i v čteních a učebnicích školních stručně vzpomíná, avšak na kterého naše národní společnost nebudně zapomíná, třebaž že on si čestné paměti povždy zasluhoval. Jedná se však o kněze, a tu se již našemu vlasteneckému panstvu nějaké nedopatření prominouti „musí.“

Dne prvního srpna budou tomu dvě stě let, co v Zamberce spatřil světlo světa Prokop Diviš, slavný fyzik a i proslavený hudebník.

Jest tedy zcela časovo, když se širšími kruhy svého čtenářstva sdělíme několik důležitých momentů ze života tohoto zapomenutého nezapomenutelného kněze, aby památka jeho mezi Čechy a krajany byla alespoň dle našich sil oživena a uctěna.

Prokop Diviš ve svém chlapectví dostal se do Znojma, kamž se jeho rodiče ze Zamberka ze přičin nyní neznámých odstěhovali. Ve Znojmě dán byl na studia gymnasijsní, jež jednak u tamních Jesuitů a pak ve praemonstrátském klášteře v Louce pod Znojemem odbyl a do kteréhožto kláštera také vstoupil. Roku 1720 složil zde jednoduché sliby řeholní a napotom léta 1726 posvěcen byl na kněze.

Jeho znalost věd přírodních a zajiště že také oblíba, se klerouž se jimi obíral, byly neochybné příčinou, že tehdejší opat louckého kláštera uložil mu za povinnost, aby na klášterním ústavě vyučoval vědám přírodním a filosofii.

Avšak již po roce, byl naň vznesen úkol, aby přednášel bohosloví, v němž patrně neméně vynikal, jako vynikal ve vědách přírodních a ve fi-

žádný nic kladného nepověděl a pověděl-li, bylo to takové, že jeho šák již mu to vyvrátil a rozbíhl. A může být jinak? Nevěra jednou do srdce vsazena proti Bohu rozmáhá se pak proti všemu. Nevěřím-li Bohu, jak bych mohl věřit pak lidem, byť sebe větší autorita měli ve světě uženém. Nutně musí vésti nevěra k bankrotu na poli vědeckém. A proto ti největší učenci všech věků byli věřícími.

A kam vede nevěra v umění? Vezměme stavitelství, sochařství, malířství. Vymyslí-li nevěra něco nového? Byla snad nevěra původkyní slohů pohanských? I tam to byla víra — byť pohanská! Ze křesťanských slohů nevěra původkyní nebyla, stejně. Ona nevystavěla chrámů v slohu gotickém, renesančním, barokovém, románském, ona tyto pomůcky spíše ničila! A co v sochařství a malířství? Nevěra jediný snad sloh pomáhala budovati a to jest sloh vydrhaušských továren, těch vysokých komínů, k nimž o pomoc pro utlačovaný nevěreckým panstvem lid volajících svůdků. A stvořila nevěra něco krásného v básnictví? Největší básníci byli nejvíce věřícími. Netřeba svědků. A básníci nevěrci co krásného napěli, napěli buď jako ještě věřící, nebo tknutí paprskem víry snad již zase v druhém okamžiku hasnoucím, ale přece jenom víry. Nevěra i tam na poli umění vede k bankrotu!

A na poli osvěty? Co jest to osvěta? Osvěta jest to, co člověka osvícuje, co mu rozširuje světlo v temnotách života, co mu svítí na cestě k nejvyššímu cíli? Osvícuje nevěra člověka, rozširuje nevěra světlo v temnotách života, svítí ona jasně k nejvyššímu cíli? O nikdy ne! Proto také ti největší nevěrci bývají nejnešťastnější, když obklíčí je mraky šíli, dokud nevrátí se zpět k staré víře své, proto také mnozí z nich si zoufají a v zoufalství dokonávají život svůj. Nevěra není světlem, ona je matnou bludičkou, nemůže být tedy rodičkou osvěty. Uznávají to sami nevěrci, ovšem mlčky. Kdyby nevěra byla rodičkou takové osvěty, jak oni říkají, zajisté, že by neseděli apoštolové její v katedrálách učebních síní, nebo na stolicích u psacího stolu, ale šli by mezi neovícené dívočky a neovdělé lidové a tu jim kázali osvětu svou. Ono se to pěkně povídá o osvětě, když ta osvěta pracně sbírávaná byla cizím přičiněním. Pohodlnější jest vždy trhati ovoce se stromu cizího, než pěstovati vlastní stromy. Nevěra nikdy nedokázala moc svoji osvětu, tu pravou osvětu šířiti. Ona šíří prý sice osvětu, otázkou ale jest, je-li ta osvěta pravá a dokonalá. Rozhodně ale pravíme, že i na poli osvěty nevěra učinila a učiní vždy bankrot!

Hrobožem vzdělanosti nazvána může být pravem nevěra, bankrot její ve vědě, umění, osvětě jest otvídný. Kdo, chtěje být svého vzděláním, myslí, že třeba mu k tomu být nevěrou, mylí se, hrozně mylí. Ovšem, jest to modou dnes! Ale jako žádný rozumný člověk nevěří za bláznivou modou našich dnů, tak žádný rozumný a opravdu vzdělaný muž nebude více tvrditi nebo se pyšniti shankrotlou nevěrou! Ono sice se to snadno deklamuje o nevěře, dokud člověku Bůh dává zdraví a pošetlnost, dokud jest všecko dost, co brlí rádi, ale jednou přijde den, kdy všechno toto bude sedíti se i nevěrci ničím a kdy jedna myšlenka bude

direktáta. — A pak poslal je Pán na vinici svou. —

Podali si ruce, vzali svůj brevíř a šli. — Jeden se dostal na konec diecese v Krkonošských horách, druhý za Kutnou Horu; jeden zapadl do tiché dědiny, jiný do hluchého města. Kde položili svůj křížek, tam byl domov jejich. Dva z nich byli více než dvacet let katechety na měšťanských školách; jeden byl kooperátorem dva a dvacet let, a to ještě — excurrando; jiný co 23 let kaplan zemřel. Dnes jsou všichni již mimo dva, kteří jsou na odpočinku, na farách, a pobíží zpět na tu dobu, kterou překli.

Čas a práce napsaly za těch 25 let své trudné písmo vráskami do jejich tváře, šedinami a lysinou na jejich hlavě. —

Byla to doba těžká; všude rozbíranost po školních zákonech, která ještě ani nyní, po více než 25 letech, se neusadila. Přijaly zákony květnové z roku 1874; lid štván byl proti knězi šli a pomluvou. — Zeň byla velika; ale dělátko málo! Přišla leta, kde bylo pro celou diecesi čítající půl druhého milionu katolíků vyvěčeno 7—8 kněží.

Uplynulo deset let, nesklili se. Poměry nebyly k tomu. Uplynulo 15 let; mnozí sešli se — u rakve kollegy profesora Pohla. A pak zase se rozšli, aby pracovali každý na bráně své. Všichni pracovali poctivě. Mnohý ve své komůrce přestál boje, o nichž svět nemá tušení; neježen obžoval povolání svému svou sílu, své zdraví, svůj život.

Učitelové jejich odebrali se na věčnost. Dva toliko z nich dosud žijí v důstojnosti vznešené: v. p. kanovník Dr. Ant. Brychta v Hradci Králové a v. p. Dr. Fr. Kryštof, kanovník a profesor universitní v Praze. Vděčně vzpomínali jsme na ně, a nevědouce kde právě šli, posláváme jim takto aktivě díky své. —

I z nich jeden po druhém padal; nebylo snad ani jednoho mezi nimi, aby nepracoval za dva. Pět z nich kleslo na bráně své: dobrý Fr. Jiroud, farář v Petrovicích, na hranicích slezských;

jenom štví v rozniceném čele — myšlenka o konci světa a o věčnosti. A tehdy, když nikdy jindy ne, posaz každý bankrot nevěry, neboť hrozný jest trávní posledních minut v neomstelných výčítkách. Kdyby moderní vzdělanec, nevěrou se honosící zavíral po celý život před vírou oči své, kdyby sebe více potěšen byl moudrostí nevěreckých apoštolů, přijde hodina, kdy nebude ho těšiti ta nejaladě jejich šet, ta najlaskavější domluva. Přijde hodina, kdy nevěreckým srdcem zahřmí mu slova Kristova: „Já jediný jsem cesta, pravda a život!“ O kž by aspoň každý ještě měl s nich čas po bankrotu nevěreckého života učiniti spravedlivé a uspokojivé narovnání s Bohem.

Čistota — půl zdraví.

(Kapitola pro každého, kdo rád mudruje o věhlasných věcech.)

Prostonárodní mudrosloví udí nás mnohé pravdy, bohužel, že ne dosti oceňované pravdy, dle níž bylo by velmi žádoucí řídit se.

Jedním z přísloví vsatých se životní zkušenosti jest i věta: „Čistota — půl zdraví.“

Co lid vyjadřuje příslovím, to vzato jest nade vši pochybnost se zkušeností.

O zkušenosti dí kterýsi francouzský duchaplný spisovatel, že není prý vlastně nic jiného, nežli řadou hloupců, které byly provedeny a jejich škodlivé následky jsme poznali. Šťastný ten, kdo škodlivé následky těch provedených hloupců spozoroval na jiném a nabyl tedy zkušenosti bez vlastních hloupců a tedy i bez vlastních škod; méně šťastný ten, kdo zkušenosti nabyl následkem vlastních hloupců. Tm je ovšem nabytá zkušenost drahou. Celkem vzato, jest zkušenost vždy cennou avšak jen tehdy, jedná-li dle ní člověk.

„Moudrý zkušeného poslechna,“ dí jiné přísloví a jiné opět připomíná, že „spálené dítě ohně se bojí.“

Ze zkušenosti plyne opatrnost a tato dobrá vlastnost jest matkou moudrosti, jak zase výborné české přísloví nás poučuje.

Dospívající zkušeností ku poznání, varujeme se věci škodlivých, avšak ne vždy tak jednají ani jednotlivci, ani národové.

Mnoho, velmi mnoho přísloví užívá se v řeči, ale velmi málo jich bývá následováno ve skutcích.

Jedním z přísloví tak málo vřimáných, jedním z přísloví, dle něhož se jednotlivci i národové neřídí — aš je předešlé znají — jest přísloví: „Čistota půl zdraví.“

Milý čtenáři! Pokrčím rameny a řekněš mi: „Ano, tohle bude zase jednou nějaké prašidlo kanonické kázání, vhodné pro chlapce, kteří přišli neumytí a neobčasně panu učiteli do školy!“

Přisnáváme se, nebude dle našeho članku sřeti zábavným vtípem, tudíž dosti snad řádným; ubezpečujeme však čtenáře, že o potřebě myti mydlem, koupání, česání, prášení, oděvu a cizím bůt atd. atd. vůbec „o děláni toalety“ — jak moderně ale ne správně po česku se říká — nebudeme vykládati, jeouce přesvědčení, že toalety své dbá nyní více než jindy kde kdo, vímeť, že i pod

šlechetný Jos. Kofránek, far. v Čenkovicích na horách moravských; poctivý Jan Bělský, kaplan v Přibyslavi, upřímný Dr. Ant. Pohl, v srdci diecese, u své katedry; bystrý Václ. Křídlo, kaplan v Pece po těžké zkoušce.

Ostatní dočkali se stříbrné měsíce své, a sešli se u kollegy Jana Řeháka, děkana v Opočné. Bůh dopřál jim té radosti, že oba představené své, svého rektora i svého spirituála viděli mezi sebou při 25letém jubileu svém. Kanovník Zima, bývalý vikar, v Pánu zesnul r. 1890. Bůh odpál mu každé slovo, kterým nás napomínal, a každý krok, kterým nás přebáhal.

Sešlo se nás dvacet; P. Prokop, druhdy Jos. Baudy, modl se za nás v celí Emauského kláštera v Praze. Jeden z kollegů, nemocen, poslal nám telegram, že nemůže přijít; litovali jsme jej všichni. Kollega Seleucus na cestě onemocněl rheumatismem, a zůstal ležet v hostinci. Odtud poslal nám srdcelomný list. Chtěli jsme mu poslat prozatímný dekret za podagristu, ale scházelo nám — visum repertum. Žátem mu posíláme ardečnou soustrast. —

Radostné bylo shledání v Opočné, kde po zdravíli jsme svého bývalého spirituála, nyní generálního vikáře, kapitulního děkana vysoce důst. Monsignora Dr. Al. Frýdka, jenž s většinou kollegů z Hradce přijížděl; jako vždy vyrojili jsme se kolem něho. Až sub času více méně i na každém z nás bloudal, a mnozí celých 25 let se neviděli, poznali jsme se hned všichni.

Vetoupiše do povozů, které nám kollega hostitel připravil, jeji jsme do města; pomodlivo se krátce v děkanšském kostele posevěšili jsme na děkanství, a když první uctění bylo vykonáno, zavládlo ticho; odebrali jsme se k ožehavým Otcům kapucínům, abychom každý vykonalí zpověď svou. —

Nová radost: o 6. hodině přibyl ctihodný náš bývalý rektor, v. p. děst. Monsignor J. Klein arcikněz v Činěvsi.

Věter sešli jsme se na děkanství při spo-

manou dočkovou střechou našli bychom řádné „kosmetické prostředky“, voňavá mydla, pasty na zuby, voňavky, pomády a vše možné jiné, o čemž se málo hovoří, které nám dochovají čarokrásné „národní vyhlášení“ a jiné předmety, které byly chlouboou vyhlášení národopisné — ani ve mu nesedlo!

Avšak — neke nám jinak — opakujeme ještě jednou: Bohužel není přísloví tak málo pochopené jako jest přísloví: „Čistota půl zdraví.“ Jak to? Inu takhle! Povíme to hned, prostě však o malé strpení milého čtenáře. —

Čistota jest zájisti vlastností nejvyšší žádoucí a každé dobré české hospodyně, a každé pravé matky domácnosti. Netřeba ani připomínati, že tam, kde čisto, nedrží se nečistoty a nevznikají nemoci, kde čistota panuje, tam nedrží se příživnému organismu, nechtě náleží dle rozdělení přírodopysného k jakékoli čeleďi.

Lékaři, vědouce to, radi proto především k čistotě i tam, kde se byla choroba již uhostila.

Lékaři máme však nyní značné množství a to různých specialistů.

Jedni totiž hojí nemoci těla, jiní pokoušejí se uzdravovati i jiné choroby a nemoci a to choroby celých národů ano prý i choroby celé společnosti lidské na této zeměkouli žijící. Žel Bohu, že mezi „lékaři, kteří snaží se prý léčiti choroby takové, jest největší množství dryčnicků, nedouků ano i lidí naprosto neúčasných, kteří snaží se léčiti choroby společnosti lidské dle receptů nikdy posud neovdčených. Věru jest ku podivu, že tito samozvaní neskončení léčitelé, nemající o složení lidské společnosti a potřebách její ani ponětí, smejí zcela volně svou „praxi“ vykonávati, ač lidské společnosti více na zdraví mohou škoditi než-li mohou uškoditi jednotlivci ty ubohé báby — kofenářky, sbírající bedrařky, šalvěj, černý kofen, tolitu a jiné byliny a pomáhaící nakufování a zahříváním. — Kdežto proti bábám vyvstane kde který „doctor medicinae“, mlčí na maoze oproti hudlařům lédicím národy i sami pp. doktoři juria, ano, mnozí se jich bojí a jiní se k nim i přidali! —

Moderní nepovolání lékaři chorob společnosti lidské, různí ti židovští dědicové socialistických demokratů, anarchistů, pokrokových socialistů a jak se všechny ty odrůdy nejmodernějších a nejobstebnějších směrů nazývají — nedbají vůbec o dobroty přední zásady každého moudrého lékaře — čistoty!

Ano, nedbají té zásady naprosto při svém dryčnickém léčení chorob lidstva — nedbají zásady té ve své mravnosti!

Mravnost jest pro národy nezbytnou, mají-li skvělati. Čistota mravů pak jest půl zdraví ano, zdraví samo celých národů.

Jako čistota těla a věcí k oděvání a v domácnosti potřebných znamená vniktu nečistoty, znamená výjev hmyzu příživného, chorob a jiného zla, jímž vše ohroženo a hubeno bývá, tak též jest i čistota mravů nezbytnou pro zdraví život národů a různých vrstev společ-

lečné veřejnosti. Mákem vyměnili jsme si staré jména seminářská a hned rozproudil se hovor sřetný a bratrský. Vypravovali jsme, co jsme zakli od svého vysvěcení, vzpomínali na mnohý kousek seminářský. Kollega Klouček bavit svými zkušenostmi z německých škál svých. 8 otcovské šetrnosti a mateřskou láskou poslouchali oba páni prelaci šerty hravě i dravě svých chovanců.

Brzy zasnědly tichem letního večera tklivé zvuky písní národních před děkanstvím; bylo to zastaveního Caecilského jednoty, kterým mile nás přivítala. Oba p. prelaci sestoupili k pěvcům a p. gen. vikář poděkoval jim připomněv slovo básníka: milerád si prodli, kde se spívá; není písní, kde zly lid přebývá, a ukázal, že dle sv. Tomáše Aq. zpěv přetrvává všechno umění a potrva i na věčnosti. Jménem jubilantů poděkoval kollega Jos. Kašpar za tu pozornost, kterou vsbuzeny byly v nás nejkrásnější upomínky našeho mládí, pochválii sborníka a vybědl k setrvání v krásné Jednotě.

Druhého dne, — v den našeho svěcení, 23. července — ráno společně pomodlili jsme se církevní hodinky v děkanšském kostele. Pak procesím šli jsme si pro oba p. praelaty. Vys. d. p. gen. vikář promluvil k nám předešlé sv. slova otcovská plná lásky, při nichž snad nebylo oka v celém naplněném prostorném chrámu, jež by nezaželo. Veškeré úřady císařské, knížecí i městské, školní mládež se sborem učitelským sřvřili přítomností svou naší slavnosti; pak sloužili za asistence všech jubilantů slavnou pontifikální mši, ku které také navštívili v. p. Palbřim Novák, čestný kanovník, b. vikář a děkan z Nov. Města, a p. vik. sekretář a děkan z Dobrušky Ant. Flessar. Sber na kůru potěšil nás horroktním spěvem svým. Ku konci spěl p. pontifikant slavné Te Deum, a my jako před chvílí hluboce dojatí slovy svého bývalého spirituála přijímali jsme z rukou jeho Tělo Páně, tak i nyní s vroucím srdcem vzdávali jsme díky Bohu, ježob milosrdenství zachovalo nás do té chvíle, že všechny milosti a požehnání, ježob jsme byli účastni za čtvrt století kněžství svého.

nesti lidské vábec, mají-li řádně se vyvíjeti.

Tam, kde není čistoty mravů, tam daří se těm velmi různým příživným živlům lidské společnosti, lidem žijícím pouze nemravnou spekulací, žijícím a tyčícím jediné nekřesťanským vykořisťováním slabých stránek jednotlivců i celých vrstev společenských.

Podívejme se jen tak letmo do ulic velkých měst, do těchto mraveníků lidských snah, kde se vše hemží, kde jeden přes druhého klopota se tenou za domem chlebičkou i za rozkošmi světa. Co tu všude oslňující krásy ve výkladních skříních, co ta lákadla pro člověka, co ta za peníze nabízejí se různých pákynoh věcí ku radosti, k užítí, k zábavě i k vyniknutí nad jiné, co tu léček na peníze, jak říká moudrý venkovský lid toho starého, dobrého jádra. Ano, co tu léček, co tu pastí na peníze marnivých lidí.

Mnohý krám jediné bezcennými léčkami takovými jest naplněn. Musí to však přý být, žádá se moda a té podléhá a té slouží kdo jen může. Za půl roku, za rok nejdříve jsou takové modní trety bezcennými, za krátký čas jsou takové trety smetím, za ně nikdo nic nedá a přece opět a opět kupuje je marnivost lidská otročící — „modě“.

Marnivost však nepatří k čistotě mravů. Z koupě trety moderních nemá užítka lež spekulace, nepracující ani hlavou ani rukama. Věru, užasl bys milý čtenáři, kdyby viděl, za jaký mizerný groš robotí dělník v továrnách na takovýto moderních tretech draho prodáváných i obchodníkům!

Víme však jiné zboží pouze nemravné spekulace se vyplácí. Jest to zboží na trzích knihkupeckých, tedy zboží literární.

Reklama různých moderních a nejmodernějších knih zde, reklama tam; slov se v novinách o ledajakém kváru jen hemží, frásami se nešetří. Jest přý to dílo hybatel myslí celých národů, dílo epochální, dílo směra naprosto nového atd.

Malý nezkušený svět jde a — kupuje. On, otrávený duší sobě, posbývá ideálů a tenc v babu materialistických, sobeckých národů. Zošklivuje si svět a lidi v něm — čistota mravů jeho je ta tam.

Parasiti lidské společnosti mají pak zase hojně podmínek ku svému vývoji a ku své existenci. Jím daří se jen v mravě nečistotě, v mravní skleslosti a v mravní zbloudlosti, jest hledí jakýmikoli prostředky podplatit a vzbuditi, nečistice se toho doací ani ve vědách ani v umění a to kteréhokoli oboru.

Četbou náhaznou, divadlo a vše co s ním souvisí, hledí zejména k nekálým účelům svým, ku zsmravnání, vyafitkování, vědence, že jim mezi zsmravnálemi marnotratníky nejlépe daří se bude!

Rozmařilost a nevěra jsou hlavními podmínkami existence spekulativního příživného živla láisvebodomyšlného, podporujícího „modernu“ v literatuře i v jiných oborech umění! Živel ten nasazuje všechny páky, aby vynul slabé stránky lidí pro sebe, aby samolibost a marnivost jednotlivců podatit a s ní pak bezohledně kořistil.

Posnídavě osvědčili jsme poslušnost nejdůstojnějšímu vrchnímu pastýři svému, a prosili o potěšení jeho. Zbyvajících času užili jsme ku procházce knížecím parkem.

Ještě krásněji a upřímněji ukázala se bratrská shoda při společném obědě. Veselí a radost rostla, když došlo od přátel množství telegramů, pozdravů a přání, a nichž zvláště zmíněny budteš od kolegy P. Prokopa z Emauského kláštera, od konsistorní kanceláře, od pp. děkana Pardubického, faráře Prosečského a Vrbského, jímž všem i zde nejmenovaným díky vzdáváme za bratrskou upomínku. Dovřena byla pak radost naše, když došel otcovský telegram od nejdůstojnějšího pana biskupa.

V nadšeném příviku vzpomněl kollega Jos. Kašpar tří biskupů v Pánu zesnulých: Hanla a Průchy, našich světitelů a Haise, do jehož biskupování naše práce na vinici Páně padla a vyblídl nás, abychom jeho nástupci nyníjšímu nejd. biskupu v jeho slechetných snahách pomáhali. Po něm kollega Kerner vroucně a srdečnými slovy poděkoval oběma p. praelatům, bývalým našim představeným v semináři, konečně kollega Schmid jménem německých bratrů dojemným přívítkem vzdal díky našim profesorům v Pánu zesnulým i dosud žijícím. —

K večeru pozvala nás urozená paní hraběnka Colloredo-Mannsteldová přelaskavě na svačtinu do rozkošného parku a mile bavila se s námi. Bůh odpal Její Excelenci a celé jasné rodině za její dobrotnost, kterou poskytlá pohostinství oběma p. praelatům v knížecím zámečku a za její účastenství při rekviem za v Pánu zesnulé bratry naše!

Večer strávili jsme v upřímně bratrské zábavě; v pátek ráno obřadili jsme nejv. obět za v Pánu zesnulé kollegy. Společně pomodlili jsme se za ně hodinky mrtvých, proceasim přivedli p. praelaty do chrámu Páně, kde Monsignor arcikněz Klein sloužil za asistence všech jubilantů pontifikální rekviem. Posledním tklivým akordem bratrské schůze byla slova ctihodného kněze, když

Samolibost, rozmařilost a nevěra, s níž redí se otuplost k vyšším cílům, vyžadujícími začasté sebezapření, jsou ty zlohubné nečistoty mravů, před nimiž nelze ani dosti varovat! zejména dospívající naši mládež.

Rozmařilost vede k rozkošnictví, to plodí zhyralost a chudobu, bídu a smotnou i duševní, nejhorší to choroby jednotlivců i národů.

Samolibost vede však i k pyšce a tento ohavný hřích mají i sami lidé v nenávisti, přejíce jeden druhému — když to nejhorší svolávají na hlavu svého protivníka — „nechť se tě chytí pycha“!

„Pycha a hloupost rostou na jednom dřevě“ — dí německé přísloví a české praví, že „pycha předchází pád“.

Víry ovšem není u pyšného, zejména nevíry katolické, učivíra ta pokoře a ta pyšnému se protíví.

Jsou tedy nečistoty mravů hříchy a těch vystříhati se má náš náboženství naše.

Co tato řečeno bylo o jednotlivci, platí i o celých národech.

Národ, který zachoval si mravy počestné, v pravdě křesťanské, jest jediný národem svěží síly, jest národem zdravým, života schopným. Běda národu, jehož mravy byly porušeny, běda národu zsmravněnému! V historii starověké již nalézáme ku pravdě té dokladů hojně.

Národ však složen jest z jednotlivců. Tu pak připadají maně na mysl slova jednoho básně Nerudovy: „Bude-li každý z nás z křemene, je celý národ z kvádrů“. Málo by to však národu našemu prospělo, kdyby jenom tvrdý a nepodajaý byl jako kvádr, vždyť i ten nejtvrdší kvádr, byť by i žulový byl, lze optisapobiti různým formám dobrou ocelí!

Hleďme tedy, aby každý z nás byl s dráv na duchu a na těle, aby byl mravě čistých a pak bude s dráv a silen celý národ náš, pak staré heslo „nedejme se“ bude i respektováno od nepřátel! 2x3=4.

Pražská kronika.

K. V Praze, dne 30. července. (Přev. dopis.)

(Pomínky k debatě o místě pro Husův pomník.)

Kdykolivěk blíž anebo blížily se volby do sboru obecních starších král. hl. města Prahy, tu strana mladočeská nemá a neměla o nic tolik starosti, jako o dobro, zdar a zkvět této naší drahocezné slovanaké matičky.

Co všecko pro ní zjednatí chce a chtěla, pakli budou její kandidáti zvoleni, toho jest nepředehledná řada.

Dávno sílilyvala odstraňování potrávní daně, upravení splavnosti Vltavy Prahou, spojení předměstí s Prahou, novou kanalizací, pitnou vodu, upravení nábrží, ať tři nové mosty přes Vltavu, urovnání nesnázi tramvajových atd. atd. a zatím nepostarala se ani o to, aby Boží dále sbytočné napáchl tak, jak morové páchno. Kdo pečlivě pú-

pomodliv se Libera, obrátil se k lidu a pravil: Pomodlemež se Otčenáši za ty, na které jsme nyní vspomínali. Jsou to tři biskupové: Hanl, Průcha, Hais, dva generální vikáři: Rais, Prainger, a pět kollegů těchto jubilantů...

Po upřímném a nad míru srdečném rozloučení rozjeli jsme se zase ku práci své.

Když jsme se loučili, abychom se snad více neshledali, bylo mi uloženo více vzkazů, jež tuto dle skrovných sil svých vyřizují.

První svádké nejdůstojnějšímu vrchnímu pastýři našemu: Nejdůstojnější Vrchní Pastýři náš! Jsem synové jedné doby; druhdy spolu-alumnové pozdravili jsme Vaši Milost jako milovaného svého biskupa. Prošli jsme tvrdou školou života, a vstupujeme do stáří. Jsem, abych tak řekl, již stará garda. Dějiny praví, že jednou v krutém boji volala stará garda: Garda se nevzdá. Zemře, ale nevzdá se. Zůstane věrna. I my sli bujeme dnes, že jako věrná garda střežiti budeme svého biskupa. My umíráme jeden po druhém; ale garda se nevzdá. Čím více pomluva jedem svým chce pokálet našeho biskupa, tím věrněji státi budeme k němu!

Druhý vzkaz platí našim druhdy představeným v semináři. Hlavu jejich zdobí nejvyšší vyznamenání církevní; a na prsou jejich stkví se vedle kříže Církve kříž panovníků. My nemůžeme, leč chudý dš vzdáti jim za otcovskou lásku jejich. My přejeme svému bývalému spirituálnímu, dnes vysoce důstojnému Monsignorovi Dr. A. L. Frýdkovi, generálnímu vikáři a kapitolnímu děkanu, aby Bůh, který vedl jej z tichých adí seminářských na nejvyšší důstojnost a učinil jej ordcem diecese, jako byl jsa spiritualem srdcem semináře, zachoval to dobré, slechetné a zlaté srdce dlouhá léta diecesi, biskupovi i nám. Ráčíte být, vsa. děst. Pane, dědicem tradic nezapomenutelného Raiea, dědicem lásky jeho v diecesi; dej Bůh, abyste ráčil se dočkat let Raisových,

sobní mladočeského panstva na staroměstské radnici sleduje, tem se každý a nevolí od něho odvrát, neboť právě jeho přitíněním provádí se zde neúnávně nové a nové koucky zpátečnické umíněnosti.

Kdo první proti tomu přikře se ohražoval, kdo první mladočeské výtečníky na staroměstské radnici nemiloordně za copy tahal, to byly „Národní Listy“, tak že v Praze popularita mladočeských slibů dávno oprchala a jest otázka, jest-li letos své květy ve třetích sborech adří, neboť jedním svým osvědčila mladočeská strana ve své většině na radnici naprostou nespásobilosť a sice osvědčila to před voličstvem, jemuž není dnes nic tak protivného a směšného, jako se kruhá živnostenských vdy mladočeský obecní starší (požívající nezbytného ma úvěru z některého staročeského peněžního ústavu anebo dokonce ze svaťovčelavské záložny), který najednou si nasazuje aktipco a myslí, že náhle prohlédl —

Ano mladočeská strana a její stoupenci stali se v Praze na radnici nesympatickými svou vlastní vinou a sice svou nezdatností, neboť mladočeská strana vyallala a na radnici voliti dávala z většiny osoby, které se do zastupitelstva král. hl. města Prahy svým celým intelektem naprosto nehodily a nehodí.

My jednotlivcům ničeho nechceme vyčítati, jenom to tvrdíme, že většina z mladočeských obecních starších byla by snad tak vhodnou za konsely ještě do Mrkvantice, ale ne do matičky Prahy, již dnes tolik obrovských úloh čeká a tíží.

Většina pánů těch nemá (bez vlastní viny) toho nezbytného rozhledu, jenž jest při hodnosti otce města Prahy nutným, většina pánů těch nemá ani ponětí, co to znamená, zasedati ve sboru reprezentujícím hlavní město království českého a díle toho se ovšem také chová a jedná. Totiž neví, o co se vlastně jedná a chová se buď úplně nevědomě anebo díle vlastního rozumu i hloupe.

V Praze žije plno intelligence, která se na toto působení s posměchem dívá, tak že „Národní Listy“ se kolikráte s rozhořčením za své charáence na radnici již veřejně styděly a je škoda, že je nyní při jejich komické vycházce hledati místo pro Husův pomník díle zásluhy nekoply, jako osoby, které nevědí, co na radnici chtějí a chtěti mají.

Otázka postavení Husova pomníku leží dnes vlastně případně ještě možná v neodřízné zatím dále.

Sešlo se naň as 80.000 zl. a tu mladá generace si přeje, aby peněz těch užíváno bylo na podporu a vřehovu studentska, aby jich užito bylo ke vzdělání a povznesení národa. Proto také díle tohoto svého mínění k otázce této se chová. Obrátila se k ní sady. A stoupenci tohoto mínění bude mezi mládeží přibývat.

Dále 80.000 zl. není však ta částka, za kterou by se „světový“ moderní pomník postaviti mohl a zejména ne na náměstí těch rozměrů, jako jest náměstí staroměstské.

Proto mladočestí pánové z radnice se měli dříve spolku pro vystavení pomníku Husova ptáti, mají-li dosti na to, co chtějí provésti. A když by byli viděli, že toho doposud dost není, tak měli jim poraditi, aby zatím ještě počkali a neměli pouštěti se v boj, který prohráli a jímž stali se komickými před celým národem. Co všecko pánové

a zlatý paprsek sekundice, aby ozdobil mitru na na ctihodné hlavě Vaší.

A my přejeme svému bývalému rektorovi, dnes Monsignorovi Janu Kleinovi, arciknězi, rytíři řádu sv. Alberta, děkanu v Činěvsi, který zapomněl na chvíli na starí své a spěchal s radostí ke svým posledním alumnům, aby Bůh, jenž zlatým paprskem padesátiletého kněžství ozáfil mitru na ctihodných šedinách jeho, aby požehnal letům dalším až k diamantové koruně šedesátiletého kněžství, aby provázen vážností účtívou svých svěcených, pietou svého biskupa, a vděčnou láskou svých chovanců dlouho ještě pozdvíhoval rukou svých při sv. oběti.

A třetí vzkaz platí vám, mladší bratři na vinici Páně! I my klesneme jeden po druhém na brázdě své, a ponecháme Vám tu roli, na níž pracovali jsme svým potem i svou krví, pro ten dobrý český lid. Vy nastoupíte na místa prázdná, kde my složíme rukou svých pro klopotné práci. Bůh žehnej Vám, i tomu lidu drabě vlasti!

I Tobě, drabý kollego, kterýs nám, jako jsi osadě své, v té době všem byl vším, žehnej Bůh a dej úplného zdraví. Na ty chvíli, které jsme strávili na Tvém děkanství, nezapomeneme nikdy!

Jubileum pak slavili: J. Reháč, děkan na Opočně, Brdiček A., far. Jestbořický, Frinta V., far. Kácovský, Janisch J., far. v Limberku, Kašpar J., far. ve Dřtici, Kašpar J., far. v Radiměři na Moravě, Klouček L., far. v D. Olešnici, Kohout V., far. v Nemyčevsi, Látiar J., far. Třebovický, Procházka J., far. Mlázovický, Richter O., far. Puštokamenický, Rufert Fr., far. ve Vopatemech, Sedláček Jos., far. Solopiský, Svoboda Ant., far. v Konojedu, Schmid V., far. Kačerovský, Vlček J., far. Heřmanický, Vykoukal V., far. Chotický, Vogel Fr., far. ve Forstu, Zajíc Fr., zámecký fundatista v Čechovicích a Hradecký.

si s proslulých svých kněžských předchůdců již odvolal. A na domě, který se dříve zvevo-
loval, kde má Husova socha stát, padli by i
celou řadou vládních hlasů, neboť celá řada z nich
jis uznala a pochopila, že nebyla vyslána do sboru
obecních starších proto, aby dělala nějakou novou
lidem štafetu, kteří se do sboru dostali chtějí,
třebas i je samé oddatelné vystříti měli. —

Zkrátka poslední nepředložené jednání mlá-
dečských zástupců na radnici staroměstské při-
pravilo je o valnou část sympatií, důvěry i víry,
že tam něco platného provedou a dovedou. Neboť
naznačili jejich v otázku postavení pomníku Husova
jest dnes věci naprosto svou agitací předčasností
bespředčasnou a sice proto, poněvadž spolek,
který se má o postavení pomníku toho starati,
doposud nevládne ani dostatek prostředků, jichž
jest k postavení pomníku takového zapotřebí. To
si mohli pánové všichni ušetřit, čeho se na sta-
roměstské radnici dožili a měli se raději starat,
aby se český lid v Praze hlásil o volební právo
do V. kurie.

Strana mládežská to totiž byla, která
„stojíc pevně na státoprávním stanovi-
sku“ na říské radě do nejrozumnějších vše-
řádkových záležitostí pláti se nepřestává a také
otázku všeobecného hlasovacího práva na domní
pořádek uvedla. A když nyní krok k uskutečnění
práva toho se stal, tu ona zatím starala se o věc,
která byla naprosto předčasná, ale nijak nepo-
važala o věc, která byla zrovna časovou a také
i její, a sice nepočítala jako vedoucí strana v ná-
rodě o to, aby všichni, kdo k tomu v Praze právo
mají, své volební právo pro V. kurii reklamovali,
tak že dostala se té otud, že v Praze, v ma-
tičce Praze přihlásilo se voličů do V. kurie
pouze 3216 a tu podotýkáme, že přes polovici
těchto nových voličů jest emigrace nemožná
hodně katolického.

A pak ještě něco. Když oněhy Praha jedno-
myslně promívala po známém zákonu teplickém
ve prospěch jednotnosti českého království a ve
prospěch práv českého lidu a českého jazyka, tu
se dalo očekávat a také se očekávalo, že celý
venkov jednoduše k hlasu její se přidá. Ale
poněvadž se Praha promívala ke vládě, tak český
„pokročilý“ venkov chytl a opatrně mlčet, všichni
radikálové se po českém království na-
jednou stratili. Ale když pak několik nespá-
sebných jazyků začalo na staroměstské radnici
nadávat katolickým, — kteří nemají po ruce tolik
moci, jako má vláda — tu kde je po Čechách
jaký politický Povídal, ihned se k nadávání tomu
hrdinský přihlašuje projevem souhlasu a při tom
jest pro případ potřeby doma potom ochoten popřít,
že vůbec o tom projevu ani neví. A tomu
říkají mládežští „politiky“. —

Kam s ní dojdou, to brzy, dá Báh, poznají.
Ať jenom rozvášněný lid se strany mládežské
přemýšlí, jaký vlastně planý a sbytočný křik se
to stálo z jejich strany vede, a zajisté že také
uznají a přiznají, že pro Prahu udělali méně,
než-li nic.

Většina pražské inteligence říká to již dávno
a většina pražského živnostnictva nahlíží to ko-
nectně také a nebude to dlouho trvat, kdy nastane
účtování, co Mládežští činili se svěcenou jim
hlávkou.

Co týden dal.

Státní rozpočet pro příští rok jest již hotov,
a bude anémovně poslanecké hned po její sejití
se předložen. Ministerstvo předseda bude prý na-
ležati, aby anémovna jej do 15. prosince vyřídila.
Do 15. února mají pak býti schváleny předlohy
vyrovnávací, načež pak prý bude říšská rada
uzavřena.

Příjezd carských manželů do Vídně ustano-
ven konečně na den 27. srpna. Přijedou zvláštním
dvorním vlakem mezi 8. a 9. hodinou ranní. Je-
ich Velčenstva císař František Josef I. a císa-
řovna Alžběta přibudou k uvítání svých vzneše-
ných hostů dne 25. nebo 26. srpna z Vídně do Vídně.
Také všichni ve Vídně meškající členové císařské
rodiny budou při uvítání ruských císařských man-
želů. Pojedou li carští manželé odtud do Paříže,
jest ještě nejisto; jisto jen, že nepojedou-li, nez-
vítají také ani do Berlína.

Oprava poplatečného zákona. Finanční mi-
nisterstvo hodlá, jakmile budou skončeny stati-
stické přípravy práce, provéstí rozsáhlou opravu
ustanovení poplatkových a kolkových. Za tou pří-
činou byly obchodní komory vysvány, aby všechny
nepřistojnosti, které byly v této příčině spozoro-
vány, jakož i žádoucí změny a opravy ustanovení
těchto ministerstva obchodu oznámily.

V Belgii konaly se v neděli volby do pre-
vinciálních rad. Výsledek jejich je, že strana ka-
toličská celkem udržela své pozice a že liberálové
dobyli mnohých míst na úkor socialistů, kteří
všude až na Charleroi jsou ve značném ústupu.

Na ostrově Krétě se situace horší vždy víc
a více. To doznává sám guvernér kretský Berovís
pán, jenž v rozmluvě s dopisovatelem řeckého
listu „Akropolis“ o situaci sobě svěřeného ostrova
vyslovil se velmi skepticky. Vyhledky na pokročení
ostrova jsou velmi slabé a mizí čím rychleji, čím déle

Potom odchází se svou odpovědí na požadovaný křes-
tanských poslanců, v nichž velká část již Císař
opustila. Abdullah páša pak se chrtil poručí při-
mětí a nutí křesťany k boji, v němž osm set Tur-
kům ztratili se valně.

Zakrešování carové ve prospěch křesťanů v Tu-
reku. Zajímavá správa o osobním zakrešování ca-
rové ve východní otázce se potvzuje. Car vysto-
vil svou nelibost nad chováním se tureckého vojs-
ka na Krétě. „Frankfurter Zig.“ píše o význam-
ném projevu carové takto: Zakrešování carové odví
Armény, Křesťany a Macedonce novými nadějemi
a povzbudí je k pokračování v boji proti tureckým
složitostem. Leží to na blízku, že ruská vláda ne-
může nechat dlouho bez povšimnutí neustálé kve-
relování v Malé Asii a v jiných částech turecké
říše, neboť Rusko přej se snažilo vždy, aby své
dobývací plány na Východě zakrylo, že se vy-
dávalo za ochránce křesťanů v Turecku. Pokud
Anglie, aby převzala tento úkol, se nezdala a car
považuje nyní za svou povinnost, aby význam Ru-
ska v očích křesťanů neustupil, povzbudí nad nimi
svou ruku. Nejblíže následkem jeho projevu
bylo, že kníže Lobanov dal Pověřil vyslovit pulito-
vání carové nad chováním se tureckého vojska
na Krétě.

Věšlono.

Mnozí pp. oděradě dosud opomněli
obnoviti předplatné, což tímto sdovím připo-
mínáme.

Socialisté proti rolníkům. Jak je záhodno,
aby rolníci vládě řadné a různé vystupovali proti so-
cialistickým živlům a postavili proti nim osvědče-
ného recepta ješenického, o tom svědčí bezohledné
vystupování socialistických listů proti rolnictvu. Tak
píše protestovský „Hlas lidu“: „Jak se zachová ro-
lnictvo při volbě do páté kurie, jest věcí jeho, ale
jestli zapomene na křivdu, která se činí tak velká
léta dělnictvu a bude pomáhati při volbách v páté
kurii buržoazii, pak nesmí rolnictvo očekávat řá-
dných ohledů od dělnictva, když toto také zajme
proti nástrojům buržoazie své rozhodné stanovisko.
Nebo my máme úplně právo žádati po našem ro-
lnictvu, by ono táhlo společně do boje s dělnictvem,
protože ono tak trpí a snáží křivdy od velkokapitá-
lále jako my a k tomu pod tíhou dnešních poměrů
klestá víc a více do dluhů, jeho statky jsou ve vel-
kému počtu exekucně prodávány, jeho dítky jsou vrhá-
ny na trh práce mezi námezdný proletář, takže rolník
stal se hlavním dodavatelem pracovních sil velkokap-
itálu. Bude-li rolnictvo tak nerozumné a zároveň
předpojaté, že zapomene na vlastní krev v řadách
dělnictva a potáhne s panstvem za jeden konec, pak
nebude zbývat dělnictvu ničeho, nežli aby též od-
hodilo krevní pásku s rolnictvem a jako proti bur-
žoazii vedlo boj. A běda rolnictvu, kdyby k po-
dobnému boji došlo. Rolnictvo naše doposud dělala
zaměstnávala jen v nejnepříznivějších případech, když vůbec
nemá se bez církve ani minout a kdy téměř každá
minuta jest v práci drahá. A tu nezbyvalo by děl-
nictvu, v pádu že by rolnictvo táhlo společně
s buržoazií, ničeho nežli rozmáhati na venkově třídní
agrární boj mezi zemědělským dělnictvem proti ro-
lnictvu, který by měl za následek, že z jedné strany
koaliturní boj se strany velkokapitálu, z druhé
strany boj námezdných dělníků, by jej úplně snížil a
přivedl v řady námezdného proletáře.“

České kruhy zemědělské chystají na den
sv. Václava valky jezd rolnický do Prahy. Před
jezdem bude v druhé polovici srpna ještě napřed
anketa znalců, která projedná některé palčivé otázky
zemědělské, jako: Kterak odstraniti na bursách obil-
ních ávindů s obilím na úkor rolníka (tak sv. obcho-
dy diferencí a láhůti, kterýto obchod zamezen
letos zvláštním zákonem v Německu) a jak se oha-
diti proti kartelům. Anketa o otázkách vypracuje
zvláštní spis a podá pak jezdě a vládě.

Německé školy pro „našince“. Na gy-
mnaziu v Kyjově bylo letos 65 žáků, mezi nimi 42
židů, 12 Čechů, 1 Angličan a jen 10 Němců! V Uher.
Hradišti mezi 230 žáky bylo 129 židů, 42 Čechů
a 59 Němců. Na pěti něm. gymnasiích v Praze bylo
celkem 1417 žáků: s nich 682 židů, 209 Čechů a
514 Němců; na Staroměstském na př. bylo 208 ž-
dů a jen 45 křesťanů, totiž 28 Čechů a 17 Němců!
— A to jsou pak německé školy! A Němci se za
ně nestydí!

Na zachování Kunětických historických
památek ráčili dále věnovati: Klub českých turistů
10 sl. pl. Otálie Holančichová s Vratislavi 5 marek,
anonymus 30 krejc. Zaplať Pán Bůh! Za další hojné
příspěvky, zejména za pořádání k účelům tomu sta-
nostických sbírek, divadel atd. snažně prosí Václav
Kučma, farář v Kuněticích.

Jak je velký Londýn? Z nové vydaných
statistických údajů o největším městě výjimečně ná-
sledující: V Londýně žije více katolíků nežli v Římě,
více židů nežli v Palestýně a více Irčanů nežli v Bel-
fastu. Kdyby všechny ulice postaveny byly v jedné
řadě, byla by tato dlouhá 3000 angl. mil, to jest asi
670 mil zeměpisných. Londýn žítá asi 8000 hostinců
a 1700 kaváren. Obyvatelstvo žijící nyní přes čtyry
miliony lidí, spotřebuje ročně 300 000 kusů hovězí

ho dobytka, 15 milionů šálů doštině, 15 mil-
lionů kusů doštině a svíče a 340.000 tun vlny,
vedle asi 2 milionů měšků plenic. Vypije se zde
1800 milionů kvartů (4 kvartý rovnají se asi 5 lit-
rům) piva, 81 mil. kvartů vína a 18 milionů kvartů
kofalky. Vody spotřebuje se domácností 600 mil. kvartů.

Zvěsti z východních Čech.

Kněžské exorcizce. Boževědomci z pří-
stivých se kladí nemohli se odčistiti od exorciz-
mů v Králíkách ve dnech těchto odbyvajících, ozna-
majeme, že od 17—21 srpna a od 31. srpna do 4.
září opět budou se konati duchovní cvičení v tamním
klášterě, k nimž dle poměrů svých každý dříve než
posílají po obličej se u tamnímu pane rektoru
přijeti měli.

Zpráva z děkanství. V Ránu zveřejni: p. Jan
Štířer, děkan a farář v Ostružině, dne 27. srp-
na 1896. Vyznamenání jsou: p. Ant. Trá-
valček, Mr. v Krásné Hoře, jmenován bisk-
notátem, p. Dom. Králík, děkan a far. v Lip-
nici, vikariátním sekretářem. Ustanovení
jsou: p. Jan. Zahálka, administrátor Opavský na
admin. do Semanína, p. Tom. Kouřák, koop.
za administrátora ve Zruči, p. J. Šaňáček, koop.
Pílnkovský za fundatistu ve Špitale v Klatavě Hoře.
Uprázdnila se fara v Ostružině, pastora. hrab. Štuka od
18. července 1896.

Jubilum v. p. J. A. Šrámka. V neděli,
dne 26. července slavil v. p. Šrámek a jeho rodina
příteli Josef. A. Šrámek slavnostní svateb. Již de-
před tím a v den slavnosti se hojné otiteli.
k v. p. příteli, by m. blahopřání k slavnosti dal,
a četné telegramy a dopisy, jak dříve, byly děkanem
lásky a vřálosti, které jubilat ve všech křesť.
duchovenstva i občanstva vždy potěšil. V slavnosti
den dostavila se nejvyšší kapitola do cenného os-
venecy, kde v. p. přítel a kaplan děkan Šrámek.
Dr. Alois Frydek, přítel Šrámka, řekl o sloví jubila-
ního děna kapitoly, načež v předsedu šlo se do ka-
bedního chrámu Páně, kde jubilar slavil svou
slavnost, m. p. v pontifikálních. Slavnost ukončena
ambrosiánským chvalospěvem. Přítelská hostina pak
skončila se nejvyšší kapitola a přednostní úřad,
a města kol oslavice.

Odborná výstava průmyslu krajského.
pořádán naším průmyslovým muzeem zahájena bude
v sobotu dne 1. srpna 1896 o 11 hodině dopolední,
práce instalací jsou v plném proudě, ale již nyní
zjevují, že bude podnik bohatě obsazen a početně
uspořádán. Zajímavé v historickém jeho oddělení na-
jdou návštěvníci mnoho krásných věcí a vhodné
příležitosti k porovnání s pracemi přítomnosti. Co
se moderního průmyslu týče, již nyní upozorňujeme
mimo četné jiné sbírky na krajské výrobky české-
ho severovýchodu a práce odborné školy krajské,
jakož i na překrásné krajky ruské i ukrajinské a
moravské Slováků, nerybněpatelné svérázný mo-
tivy. Přednáška p. Benaty Tyršové z Prahy „O krajce“,
k níž je vstup úplně volný, bude v neděli dne 2.
srpna 1896 o 4. hodině odpolední v rejsné státní
reálce; bude se dojíti těšiti nejbohatšímu občanství.

Na dům lužických Srbů dlela nás od dp.
J. N. Alb. Vánka, farář v Dešově 1 sl., od dp.
J. Dvořáka farář a. p. tamtéž rovněž 1 sl.

Ve prospěch pohorělých v Horním Jelání
odevzdal naši redakci nejmenovaný 1 sl. — Rodina
Collinova odevzdala ve prospěch těchto 20 kusů
různého látky. Za další dary se prosí.

Výlet. Ve prospěch pohorělých v Horním Jelání
pořádá v neděli dne 2. srpna 1896 Svatojosefská je-
dnota na Slezském Předměstí za spolupůsobení jednoty
katolických tovaryšů s Hradce Králové do zahrady
p. J. Špruha a nádraží. Hudba Skalická Hraním
kapelníka pana Vanického. Na programu spěvy, so-
lové výstupy, pošta, balon, tombola, koulení o ceny.
Začátek o 2. hod. Vstupné 10 kr. Dobročinnosti se
mese nekladou. Za nepřítomného počasí odbyvá se
výlet o týden později. — Vstupanky na výlet ve pro-
spěch pohorělých lze dostati v květinářském ob-
chodě p. Hamplové a u vládky p. Hodka.

Osobní. Poštovní praktikant p. Jar. Ledetický
v Hradci Kr., jmenován při pošt. asistentem.

Diecézní jednání cyrillická v Hradci Králové
motivé své P. T. členy cyrillických jednot všech die-
cézí, duchovenstvo, ředitelé škůl, učitelstvo a jiné
přítele hudby posváté na cyrillické exorcizce,
jež se spolupůsobení kostelního sboru hofického uspo-
řádá ve dnech 11., 12. a 13. srpna 1896. v Hoficích.
Přednášky a praktická cvičení konati se budou v c.
k. odborné škole, církevní produkce v děkanštině
chrámu Páně a večerní zábavy v místnostech hotelu
Pourova. Program: Dne 10. srpna. V 8 hodin ve-
čer uvítání P. T. účastníků. Na to volná zábava dle
zvláštního programu. Dne 11. srpna. Svátek sv.
Filomeny, panny a mučednice. Dopoledne: 0 1/2. ho-
dině mše sv., při níž Hraním Česká Píla, ředitel
kř. v Hoficích zapje kostelní sbor hofický mši:
„Ecce Dominus venit.“ složenou pro 4 smíšené hlasy
a varhany od Frant. Hrušky. — Introit a Communio
se mše Loquebar (a Communio Virginum: Pro virgine
et martyre) chorálně, Graduale s téže mše recitací,
Offertorium „Afferatur Regi“ pro soprán a tenor
a průvodem varhan od Jos. Schicknechte, Pange lin-
gua e—e hlasně od Iga. Mitterera. Od 1/2.—1/11.
hod. chorální cvičení theotické a praktické s účast-

J. Budínský, kteří na blízku pracovali, jako i hosičtí místních a pak Suchovětických, Sadeckých, Havlovských a Běhových, kteří s usnadňující rychlostí, svláště sbor Suchovětický a Radecký na místo postaru se dostavili, podařilo se oheň na hořící objekt omezit. Škoda pro pohoblené jest tím citelnější, že nebyl pojištěn a nyní v čas žní, znovu staviti musí.

K volebním přípravám v páté kurii. Dle právě předevzatého sčítání purkmistrovského úřadu v Náchodě, čítati bude nová tato kurie tamtéž nejméně než 1800 voličů.

Prudká bouře řádila v posledních dnech ve více krajích východočeských. Na Kralovecku snesla se bouře provázená sněhým víchem ve čtvrtek po poledni i byly místy dost veliké škody způsobeny na polích. Jak se nám píše ze Zbraslavic, vnesla se nad tamnějšími okolím velká bouře s kroupami. U Radvančic, kde dělníci pracovali u dvora na louce, ukryla se 17letá dívka se dvěma hochy pod vás, aby se před lijákem uchránili. Blesk udeřil do vosu, lišek rostlící, zabil děvče a popálil chlapce tak, že museli hořící oděv uhasiti ve struse. Matka nad náhlou smrtí dcery omdlela a sama nebezpečně onemocněla.

Stihany zloděj. Na konci měsíce června vlonpal se neznámý pachatel do hostince číslo p. 25. Marie Mertlíkové ve Starém Plzce. Vypálil dveře a vnikl do komory vedle hostinských místností a odcizil zde sklepce Frant. Slezákové asi 110 zl., zlatý náramek a zlatý křížek v ceně 60 zl. Z krádeže této jest podeřelým 44 roků starý tulák Josef Bubeníček z Borové u Nového Města. Těs před krádeží v hostinci meškal a měl se Slezákovou jakousi nevůli a v den, kdy se krádež stala, kol 10. hodiny večerní viděn byl blíže hostince od hliďače ovce Josefa Hulky. Jest stihán. Bubeníček jest snadno zmatelný, šilhá totiž na levé oko.

Něsný manžel. Václav Kánský, nádeník z Bělce nerad pracuje a pracuje-li, výdělek propije a vůbec neposívá dobré pověsti. V sobotu dne 11. července přišel večer domů v stavu podnapilém bez peněz. Žena, která musí starati se o tři nedospělé děti, napomínala ho, což jej roztřálo tak, že popadl velký nůž a píchl ženu svou do ruky a když utekla, hnál se za ní a stoukl ji.

Pytlák. Hajný Antonín Dvořák na Kletné pozoroval delší čas, že mu v revíru kdosi líčí častěji ša svěť. Když opět přišel na oko polícně na arny, stálh je a bedlivě střežil oho místo. Též dne k večeru objevil se v lese Václav Krejčí z Bohousova. Opatrně se rozhlížeje došel k oku a vida je stažené, navrhl posnovu. Při činu byl však na místě obezřelým hajným přistižen.

Rvačka. V panáckém dvoře ve Světech poběhla se dne 19. t. m. dělnice Nieder z Václavem Štefcem, až došlo ke rvačce. Nieder uchopil vidle a udeřil jimi Štefca tak, že sůstal bez vědomí. Manželka Štefcova byla také též dne nešťastná, byla totiž sbita dělníkem Vítkem následkem rúznie domácích i rodinaych.

Splášení koně. V sobotu odpoledne jel s koňmi z Pražského Předměstí k Šostenám rolník František děti a poplašení škořili i s vozem do vody. Konu utviti o velikém štěstí, že neutonul Česák ani syn jeho. Koním se taktéž něčeho nestalo; byli však po nadlidském namáhání se pomocí kolejmídnoučích z práce trestanců i s vozem vytaženi.

Z Dobřenic. V neděli, 19. července o 2. hodině odpolední slavili jsme zde utěšenou slavnost z velkého a horlivého účastnictvím věřících. Kaple sv. Anny, zvaná u „Povátka“, stojící o samotě v poli u cesty mezi obcí zdejší a Vosičkami, jako i obras sv. Anny v ní nemálo byly sedly od r. 1877. Vlivem času a povětrnosti a vyřadovaly nákladné již opravy. Letos však ujali se jich dva šlechtetní dobrodinci et. manželé p. Otakar Beer, hospodářský správce ve Slavětímě Hrádku na Moravě, a choť jeho Anna, rozená Kučerová z Dobřenic, kteří se slůba Bohu učiněného dali na počátku tohoto měsíce vlastním nákladem svým nejen dotčenou kapli důkladně obnoviti, vnitř i vně pěknou malbou opatřiti, kolem pak kaple ozdobnou latvou ohradu s řádným zámkem a příslušné schůdky přidati, ale i v loni již ku konci listopadu zaslali som krásný velký obraz sv. Anny v širokém zlateném rámu s pěkným věncem, šádajíce, by obraz ten na místě sešlého obrazu v kapli u „Povátka“ umístěn byl před svátkem sv. Anny, čemuž ovšem k nemalé radosti místního duchovního a osady zdejší letos vyhověno bylo. O provedení veškeré oné práce a opravy postaral se na žádost jejich tehán a otec p. Jan Kučera, zdejší mistr řeznický. Řečenou neděli před 2. hodinou odpolední shromáždila se početná nejen školní mládež, družičky a dospělí věřící v chrámu Páně, ale i velice četné procesní dostavilo se z obce Malovosické a družičkami, zsozucimi sošku Marie Panny a se sborem hudebním, sbožný spěv doprovázejícím, takže kostel brzy naplněn byl nástupem nejméně 400 hlav čtájcím. Po vykonaném posvěcení obrazu, jenž v lodi chrámové na noskách rudým sukrem pokrytých spočíval, zapěl radostně nástup k uctění sv. Anny, „já jsem si vyvolil za ochranu“, po její prvníh dvou slokách svěřily družičky za zpěvu: „Tisíckrát posdravujeme tebe“ obraz na noskách, načež dívky, řada 60 družiček a nástup lidu s duchovním a sborem hudebním seřadivše se v křesťanský průvod, ubírali se za zbožného zpěvu mariánského a hlaholu svozů k dotčené kapli, u níž obraz s nosítky sňat a rukou duchovního na příslušné místo zavěšen. Na to promluvil od srdce k arci místní farář k nástupu pod kapli shromážděnému, vřav si za předmět „nač pamatuje nás kaple ta s obrazem sv. Anny, stojící o samotě, u cesty, u studánky a na pahorku.“ Na konci pak řeci duchovního zapěl zdejší chorální spolek svatocecilský dojemný čtverospěv k celavé Rodičky Boží, který mistrně řídil zdejší c. k. říd. učitel a ředitel hřra pan Karel Pít. Po skončeném zpěvu konány litanie k sv. Anně s příslušnými modlitbami, po nich pak odpočívavše ještě seba a celou osadu naši v ochranu mocná přimlouvajíc sv. Anny, nastoupili jsme opět v průvodu a za dalšího sbožného zpěvu spáčetní cestu

do chrámu Páně, kdež utěšená slavnost skončena udělením posvěcení s N. S. O. Běh dobrovolný odpál hojně na přímělu sv. Anny a Rodičky Boží šlechtetnou obětavost dotčených dobrodinců a opatřuj naši chudou, posud však sbožnou osadu.

Z Poličky. Den 8. července t. r. byl předějí město a svláště zdejší katolickou farnost únem významným. Též dne savital do své farnosti, která odchodem vdp. Bise po osm měsíců osiřelá byla, nově jmenovaný děkan vdp. Jeminský, dosud farář a biak. vik. sekretář ve Mělně u Jilemnice. O 4 hod. shromáždovalo se místní a okolní duchovenstvo, deputace všech úřadů, spolkové, cechové a valiké množství obecnstva na horním předměstí u kaple sv. Jana Nepomuckého. Pan děkan, jenž na nádraží Svitavské vydli vstříc nástupci patronatního úřadu a před město četné banderium osad přifažených, uvítán byl parkmistrem, administrátorem a některými přednosty; na to odebral se průvod do děkanského chrámu Páně, kde uděleno bylo věřícím posvěcení Největější svátosti oltářní. Po úkonu tomto přijímal pan děkan blahopřání od přednostů všech úřadů, ústavů a spolků. V úterý 14. t. m. u příležitosti kanonické vizitace konána byla slavná installace. O 7 hod. ranní četl vdp. vikář Jan Hejtmánek mši sv. pro školní mládež, po které předevzata byla zkouška ze sv. náboženství. O 10 hod. započaly obřady installační za přítomnosti četného množství věřících; slavnostní kázání konal vdp. děkan a biak. notář z Hořínova Ant. Kozák, načež za asistence místního a okolního duchovenstva sloužil vdp. installant mši svatou. Jemu s upřímného ardeos voláme: Ad multos annos!

Z Hrenova. V zprávě o svěcení spol. praporu Sv. Josefské jednoty v Hronově byl omylem v seznamu katolických spolků, které se této naší slavnosti účastnily, položen spolek z Ústí n. O.; správně má být: Kostelec n. O.; což tímto milerádi opravujeme.

Z Nového Města n. M. (V dělařské výstavě.) Muchy se sice našemu p. jednání nerojí, však rojí se mu to v zápisníku účastníků kurzu a výstav. Téžto jest již přes 50, oněch přes 200. Na jich počest a zábaru pořádá zábarvní odbor pod vředovetřím p. J. Žilka tyto vycházky. 1. Husí pochod romantickým údolím řeky Metuje po nové turistické cestě do „Pekla.“ Tam zastávka a volná zábava dle libosti pp. se účastnivších. Návrat přes Přibyslav. 2. Vycházka s hudbou překrásným údolím „Klopotavským“ do známého lázeňského místa Rešku, kdež bude koncert a taneční zábava. Zábavy na den poslední i ostatní ustanoveny budou posději dle počtu a přání přítomných. Budou to hlavně delší vycházky do překrásných partií okolních. — O poloviční aniešení cen na dráze pp. účastníkům kursu se vyjednává. — Poněvadž sístánka byla po přednášky nové zřizená veliká místnost p. Martinka, možno nám ještě dodatečně přihlížky do kursu i výstavu přijímati. Tytéž přijímá p. F. Hájek, t. e. jednatel „včelařského spolku v N. Městě nad Metují.“

Z Nov. Bydžova. Časopis „Čech“ přineal pod nápisem „Škon pokrokového učitele“ správu o tragickém konci řídícího učitele Jana Novotného ve Vysokém u Nov. Bydžova. Nechtějí jsme s celou událostí veřejnost ani seznamovati, poněvadž je vědy lépe v případě takovém mlčeti než mluvit. Ze činnosti tak předce, považujeme tentokrát za svou povinnost, abychom dali průchod pravdě a smetali se oti mluje mrtvého, by i méně čestně se světa byl odesl. Ředakce Čecha nebyla nikdy více mystifikována jako se to stalo referátem Ligy 14, o které bohudf s jiné strany určité vima, že není to kněz, nýbrž laik, který v posledním čase nešťastně pero své zasvětil „Čechu“ a snad i „Obnově“ tak učiniti samýál. V celém referátu o „škonu pokrokového učitele“ jsou popas a věci pravdivé: jméno říd. učitele, obec a způsob smrti. Vše ostatní jest líf od začátku až do konce. Jak si mohl dopisovatel „Čecha“ vše vyběsnit, ví sám Běh; zdá se, že snad onen pán byl někdy blízkým nějakému pokrokářskému žurnálu, kde se to s pravdou na přienou váhu nebere, jen když to dává sensaci. Řídící učitel Novotný nebyl žádný radikál — dej Běh takových učitelů radikálů. Byl to učitel ještě z té „staré školy“, kdy vychovatelé mládeže, jsouce si vědomi vznešeného povolání a důležitosti sv. náboženství na zůstředění arde, vychovávali mládež nábožensky — mravně, předcházejíce sami dítkám konáním zbožnosti. I v dobách, kdy s dítkami do farního kostela nechodival, bylo viděti jej každé neděle obcovati službám Božím. Jakým byl „pokrokářem“, viděti s toho, že odsuzoval veřejně bezbožský otravující směr pokrokářských listů a že sám odebíral listy katolické. Kterak smýšlel jako katolický křesťan a katolický učitel o svém biskupovi, patrac nejlépe z jednoho čísla bydžovské „St. n. C.“ vydané v čase vizitace vrcholné pastýře, kde řídící učitel Novotný postaven na pranyř za to, že chtěje dáti výraz účtě k svému biskupovi, mezi sousedy vysocanskými přisobil, aby uvítání stalo se co nejslavnější. Poměry rodinné učitele Novotného nebyly nikterak roshárané, nýbrž od nějakých 8 let scala normální a spořádané; i poměry jeho finanční byly dobré, an žádných dítek nikdy neměl. Odkud vsaly se „ty děti“ v hlavě dopisovatele „Čecha“!!! K nešťastnému kroku přivedly nešťastná delirické sáchnvaty, jimiž od několika let často a bolestně trpěl, tak že v okamžiku takovém až v nepřítomnost upadal. Ze takový sáchnvat příčinou byl činu onoho nešťastného, s toho lze poznati, že již po 5 dní před smrtí svou nafiál si na strašné bolesti hlavy a že lože jeho té noci, kdy život si vzal, hrozně bylo roaryté, děkan to bolestí nešťastníka. I ve chvíli poslední vědom si byl posvátnosti školní budovy. Poněvadž náde vši pochybnost byla zjištěna zde neapřítomnost, nebyl odepřen mrtvole pohřeb církevní, jak to nařizuje církev katolická o sebevrazech přičetných. Tak se má věc s tím „škonem pokrokového učitele“. Očekáváme na jisto, že redakce „Čecha“ uveřejní opravu v této věci. Vyláduje toho jednak spravedlnost, jednak ta okolnost, aby odvraćeno bylo podeřzení, že snad každéstvo samo o učiteli řádícím psalo tak nepravdivě a tak neohybným tonem, jako to učinil referent „Čecha“

(Zasláno).

C. k. poštovní spořitelna

poselala všem majitelům kont čekovních vyhládku německou dle výnosu c. k. ministerstva chodu se dne 14. června 1896. Žádáme veškeré majitele složních listů, aby dopřs hned vrátili s dčrasnou šádostí za vydání české vyhládky.

Ústřední výbor
Národní jednoty severočeské.

Přispěvky na Adalbertinum: Vldp. Gustav Domabyl, profesor theologie 5 zl., dp. Josef Švejdar, farář v Čermné 5 zl., vdp. František Kvěch, biskupský vikář a děkan ve Svinčanech 15 zl., dp. František Sinkora, farář ve Vosičkách 5 zl., dp. František Sedláč, farář ve Ždánicích 25 zl., p. t. páni semijubilanti s r. 1871 při slavení svého jubilea na Opocně 100 zl., s biskupského vikariátu Králického 20 zl., vldp. Ignat Horky, biskupský notář a děkan na odpocínku 24 zl. Za všechny přispěvky „Zaplat Běh“; o dalši se active prosí.

Dva truhlářské tovaryše

dobře v práci obeznalé,
přijme

Josef Netuka,
truhlář na Slez. Předměstí
u Hradce Králové.

BYT

pro studujícího.

Hledá se byt se
stravou pro žáka 3.
třidy gymnasiální u
spofádané rodiny.

Natíky přijímá admin.
strace t. l.

Malířský umělecký atelier Jarolima Štantejského

v Litomyšli

doporučuje se veledůstojným děkanským a
farním úřadům i veledůstojnému duchoven
stvu, jako i slavným patronátním úřadům
ku provedení dokonalých

malob kostelních,

opravy freskových a olejových maleb i no
vých obrazů vůbec. Také se vypracují ochotně
na požádání návrhy maleb. Dále zhotovuje
spolkové prapory na hodvábi malované, velmi
vkusné za mírný honorár.

Závod může se prokázati mnoha vysvěd
čeními jakož i diplomy a mnoha provede
nými pracemi kostelními na pf. v Rychbu
burku, v Janově u Litomyšle, Jevíčku, Mor.
Třebové, Mor. Budějovicích, Prostějově, v Olo
mouci, Brně atd.

Umělecký závod

pro
ma a l b u
na skie

B. ŠKARDA,

Brno.

Speciální závod
pro malbu oken
chrámových.

Sedmkrát prvními
cenami vyznam.

Vzorality k sa
hlednutí frants.

Ceny mírné.

Křesťan

Nejsvětější Svátosti Oltární
posvěcený.

Seřadil:
ABBÉ A. HENRY,
čestný kanovník a ředitel ústavu Nejsvětější Trojice
v La Marche.

Dle III. vydání přeložil
VOJTĚCH KAMEŠ,
farář v Chřastovicích.

Nákl. bisk. konsistoře. Tisk bisk. knihtiskárny.
Stran 514 — 8° —

Cena brožovaného výtisku 70 kr., franko
80; v tuhé vazbě celoplošné franko 1 sl.

Recenzi této výtečné adorační knihy viz
v posledním sešitu „Řádec duchovního.“
Objednávky přijímá biskupská knihtiskárna
v Hradci Králové.

DOMEK

s krásné zařízenou velkou ovocnou zahradou,
s nejlepší vyhlídkou na

Novém Hradci Králové
se prodá.

Blíží sdělí administrace t. l.

Do Hradce Králové a okolí!

P. T. pánům průběžně, uznaně,
řeznickům, cukrářům, stl. sdělují, že zařídili
jez se na

výrobu zboží mramorového

jako jsou: leštěné desky na nábytek, mycí
noční a nálevní stoly, pulty, ohlaďící de-
sky pro cukráře atd.

Prose, by v případě nějaké potřeby, závod
má k soutěži vyzván byl, ujišťují, že smlouhou její
vždy bude zákeřníky své co nejlépe uspokojiti.

ZDENKO JEŽEK,

kamenická dílna na zboží mramorové a pomalý
v Hradci Králové.

Do Hradce Králové a okolí.

KAREL SIGMUND,

diplom. mag. pharm. a droguista
v Hradci Králové

doporučuje svou nově otevřenou, al. c. k. hejt. koncesovanou

chemickou laboratoř

ku zkoumání vody, mléka, másla, líhu, řepy, melasy, ječmene, sladu, moče,
umělých hnojiv atd. atd.

Jednoduché rozborů a analýz jsou pro své pp. zákeřníky
zcela bezplatné.

Nově také způsobilé zdarma k použití jest pro pány fotografy.
amateurské má-gové zařízení

tmavá fotograf. komora,

jež opatřena jest všemi i nejnovějšími fotograf. pomůckami a přístroji. Dovo-
luje si svěřit pp. amatery, by si neobtěžovali vzorné její zařízení sebou
přehlednou, rovněž tak má všemi možnými fotograf. aparáty, příst-
roji, papíry a pomůckami bohaté zásobení sklad s cenami
velmi levnými.

Apparáty též na splátky.

Tuž se přijmou dva praktičtější a velmi výhodných podmínek.

Reklama

„Jak máš své vědět,
co výrobě na skladě
mám, když mi to nevě-
díš novinami?“

Vanderbild.

v celých východních Čechách.

dosáhne se nejistěji
vhodným a při tom lev-
ným uspořádáním v
nejrozsáhlejší listě
ve všech krajích vý-
chodních Čech:

Inserování v listě našem je tím výhodněj-
ším, ježto v něm dle vzoru amerických listů za-
vedena jest osvědčená **americká reklama**
tím způsobem, že inserty zařazujeme vedle textu
čím každé oznámení dojde jistého povzrnutí.

Inserty přijímáme jen od solidních
firm křesťanských.

Insertní poplatek: 8 kr. za 1 petit. jedno-
sloupcový řádek.

Nabídky insertů přijímá administrace časopisu

„Obnova“ v Hradci Králové.

„Obnova“

Žadejte vždy a všude slivovici a borovičku

Jen od firmy

M. Nesňal

v Uherském Brodě na Moravě.

Nový praktický vynález!

Nejlépe práci přístroj
jediny existující jest nové
vynalezená c. k. vyhr.
priv.

mramorová pračka

t. sv. ruční valcha

„Patent Hlaváček“,
která předčí vše stávající
neboť tvrdostí, nezdolností
karrar. mramoru jest ne-
smárná, vždy hladkou a či-
stou zůstane, bezvadné sá-
hobíle a rychlé vyprání
decíli a čím více se na ní
péře, tím jest hladší a lepší,
kdežto pračky dosavadní vždy
stáze podléhají a sdrážděnými
plochami prádlo ničí.

Při tom však jsou pat.
mram. pračky levné. Ceny
jsou:

I. vel. 25/30 cm. zl. 2.50
II. „ 30/35 „ „ 3.50
III. „ 35/40 „ „ 4.50

Proti zaslání obnosu předem
aneb dobírkou zasílá na vše-
chna místa přímo vynálezce
a jediný výrobce:

C. k. vyhr. priv. sochař. a
uměl. průmyslový

Atelier Hlaváčekův
v Strakoněch Čechy.

Pp. obchodník. rabatt.

Ex offio křesťní listy

jsou na skladě v bisk. ti-
skárně 40 kusů (kniha) za
30 kr.

Jan Horák,

vlastní výroba suken
v Rychnově n. Kněžnou

nabízí na dobu jarní a letní
pravé vlněné látky

za ceny mírné. Četné opětné objednávky,
svláště z kruhu vld. duchovenstva jsou milým
pro mne důkazem, že jsem hoši svému: „Po-
cívý sebe menší výdělek lepší je sebe vět-
šího nepoctivého,“ věrný zůstal.

ceníky na požádání franke.

Zásilký na dobírku,
vld. duchovenstvu dle přání bes dobírky.

Při hromadných objednávkách výhody
co možno největší.

Četná doporučení z kruhu vld. duchovenstva i P. T.
učitelstva k zaslání.

Těž na splátky a bez zvýšení cen.

Vyznamenán na výstavě v Hradci Král. r. 1894
zlatou medailí a diplomem.

Umělé zuby

podle nejnovějšího amerického způsobu vyrábím
a konám veškeré práce v obor ten spadající
přesně a solidně na základě dlouholetých zkuše-
ností, ruče za nejlepší obsluhu. Zaručuje ceny
nejlevnější a poroučuje se do všech přízně ctě-
ného obecnstva, znamenám se v hluboké účtě
oddaný

Josef Čáslavský,

zubní technik

Pražská ul. č. 77. v Hradci Král.

Sříbrná medaile Národní jednoty Severočeské. — Nejvyšší vyznamenání
zlatá záslužná medaile s korunou. — Čestný diplom.

Veškerá patentní mýdla

vyráběná ze všech možných i nemožných materiálů a téměř ve všech ča-
sopisech doporučovaná — pomlkou — až se lidé přesvědčí, že bylo a bude
nejlepší jediné

pravé nefalšované mýdlo jádrové,

jež P. T. ct. obecnstvu vše doporučuje

Jindřich Jelínek,

mydlář v Hradci Králové.

Tyž dovoluje si upozorniti na speciální novinku „Jelínkové levná-
dlové mýdlo neutrální“ odporučené pro jeho výtečné vlastnosti
celou řadou lékařů a specialistů v kožních nemocích.

Kus za 5 kr.

Hlavní sklad u Jindř. Jelínka v Hradci Králové č. 160., Malšovických č. 3.
a 37., u p. Aloise Jelínka v Pardubicích a u Čenka Zimy v Kutné Hoře.

Telefonické spojení.

Do Hradce Králové a okolí.

Dovolujeme si slušně oznámiti, že zařídili jsme v Hradci
Králové

tovární sklad

šamotových kamen

bílých a barevných glazur přesně dle míšen-
ského způsobu vyrobených,

dále budou na skladě krby, sporáky, majolíkovaná a poly-
chromovaná kamna. Mimo to chovají se na skladě kamna
tahová (t. sv. „písenky“) ze šamotového materiálu a barevných
glazur.

Sklad nalezá se v domě p. Mikeše v Hradci Králové

a svěřen jest zástupci našich továrních výrobní, osvědčenému kam-
náři p. Fr. Mrkvíčkovi, který jednak sám, jednak osvědčenými
stavěči z naší továrny a našeho Pražského skladu veškeré práce
stavěčské svědomitě vykonávatí bude. Též převezme p. Mrkvíčka
veškeré čištění kamen.

Továrna na šamotová kamna a majolíkovaná zboží V LOUNECH.

Vzhledem na předcházející oznámení prosím P. T. obecnstvo, pp.
stavitele a podnikatele staveb v Hradci Králové a okolí, aby mi dopravovali
svou přímou, kterou jsem si všude při vykonávání svých prací získal, na dále
v novém působení zachovávali rádií a vyznamenali se, abych všem požadavkům
nejvšestranněji dostal.

V nejbližší účtě oddaný
Fr. Mrkvíčka,
kamnář v Hradci Králové.

Svíce kostelní,

pravé voskové i polovoskové, paschaly, trojhrany, grana, jakož i nejjemnější druhy kadidla, doporučuje veledůstojným farním a slavným patronátním úřadům, rovněž i

P. T. pánům obchodníkům v jakosti nejlepších a v cenách nejlevnějších.

Zároveň odporučím světla do věšáků lamp 7 dnů hořící a všeobecně za nejlepší uznává.

Josef Pilnáček

v Hradci Králové.

Závod voskářský „u Albersů“ založen r. 1809.

Změna místnosti.

Oslavopodpsaný dovoluje si S. S. občanstvu, zejména svým váženým dosa-
vědním příznivcům oznámiti, že přestěho-
vane dne 3. srpna t. r.

odbyjí značně rozšířený

Závod pozlacovačský

a sklad obrazů, zrcadel

od „železného koně“ do domu p.
Mikše

u býv. pražské královny, naproti stanicí
„Klubu českých dělapodpsaných.“

Děkuje se příznivým dosavadním, v tak hojně
milé mně obnověnou, prosím, by mně
i v nové místnosti na děle zachována
byla. V děkujeme všem

Josef Kieselich, pozlacovač.

„OBNOVA“

vydává každý pátek dopoledne o 11. hod.

Vydavatelstvo:

Politické družstvo tiskové v Hradci Kr.

Veškeré záležitosti, dopisy a předplatné adresujte
pouze:

„Obnova“ v Hradci Král.

Předplatné:

Na celý rok . . . 4 zl.

na půl roku . . . 2 „

na čtvrt roku . . . 1 „

Jednotlivé číslo v místě 7 kr., poštou 8 kr.

Místnost redakce:

V Hradci Králové. Velké náměstí č. 24.

Politické družstvo tiskové

V Hradci Králové

vydalo právě druhé vydání spisku

Učte se z dějin.

Slovo k naší mládeži od staršího vlastence.

Tento krátký přehled nepřekročných
dějin českých dostati lze

v biskupské knihovně

Stran 62 8°. — Cena 15 kr.

Při odběru vědělby množství přiměřena
srážka.

Ztráta vlasů a tvoření lupů

se pod zárukou jediné jistoty
zamezí

CRINOGENEM

od

J. Beyšovce v Jičíně.

Cena láhve s ochrannou známkou 1 zl. při 3 lahvičkách
franko na dobírku, neb lépe proti pošt. poukázce 3 zl.
Sklady v lepších materiálních obchodech a holičských
závodech.

ANT. K. SMRČKA,

první křesťan.-katolická továrna

na sukna, lodeny a vlněné látky

v Humpolci.

Oporučuje pro jarní a letní sezonu
látky oblekové, svrchníkové, havel-
kové, kostelní a hasičské za cenu
tovární.

Vzorů na požádání zdarma a franko.

DÍKŮVZDÁNÍ.

Časné knížecí rodině z Colloredo-Mannsfeldů, vys. důstojným pánům prelátům a
svým bývalým představeným v klerik. semináři: **Monsign. Dru. Al. Frýdkovi**, apošt.
protonotáři, kapitolnímu děkanu a gener. vikáři, **Monsign. J. Kleinovi**, apošt. protonotáři a
arcikněži v Činěvsi, pak vys. důst. p. **Pelhř. Novákovi**, čest. kanovníku, b. vikáři a děkanovi
v N. Městě n. M., veledůst. p. **Ant. Flesarovi**, vik. sekretáři, bisk. notáři a děkanu v Dobrušce,
důst. p. **Václ. Kudrnovi**, faráři v Kuněticích, důst. konventuál OO. Kapucínův,
v Opočně a **Miloslav. Bratři** v N. Městě n. M., vel. pp. **Ot. Hruškovi**, kaplanu v Do-
brušce, a **Jos. Hrnčířovi**, kaplanu v Opočně, velectěným pp. úředníkům sl. c. k. okres-
ního soudu a sl. c. k. berního úřadu, velect. pp. úředníkům knížecím, slavnému měst-
skému zastupitelstvu, sl. sboru učitelskému, sl. pěvecké jednotě cy-
rilské v Opočně, neznámému dárci skvělého daru a všem váženým příznivcům,
kteří osobním účastenstvím, laskavým ubytováním i poskytnutím povozů a blahopřáním buď ústně nebo tele-
graficky projeveným při jubilejní naší slavnosti nás pocítili a potěšili, vyslovujeme nejuctivější, sr-
dečný dík.

Bůh odplatí všem!

NA OPOČNĚ, dne 28. července 1896.

Vděční kněží jubilanti.

OBNOVA

Číslo 73.

V Hradci Králové, dne 7. srpna 1896.

Ročník II.

K odhalení pomníku králi Jiřímu z Poděbrad.

Přesvědčili i dočkali jsme se, že při všem tom smutném náhledu a mínění, v němž dnes skoro celá česká veřejnost tone a v němž se provedení nesčetných platných věcí u nás utápí, přece jenom možno pronést a přednésti vždycky ještě několik slov, která třeba s nevrostlou vyslechnuta, přece konečně přivítavě jsou přijata.

A proto také víme, že největší část i našich nynějších protichůdů ve své svobodomyšlnosti připustí, že máme za časné, abychom k nadcházející slavnosti odhalení pomníku králi Jiřímu v Poděbradech přinesli bratru časových náhledů.

Slavnost tu nijak kaziti nechceme. Naopak k jejímu zvýšení a zvelebení přispíváme, třebaže jsme rovněž pověděli, čeho za dnešních poměrů pověděti třeba.

V naší národní společnosti jsou lidé, kteří se na historickou postavu krále Jiřího dívají nesprávně. Budou i ti, kdo krále Jiřího mají a mítí budou za učelínka bouřlivých hnutí, za náčelníka vzdorů a umíněnosti a snad podobnými kulnými skly i na slavnost poděbradskou pohlížeti budou.

A proto právě v nynější rozkvašené a pohutě době uvéstí sluší, že odhalení pomníku králi Jiřímu v Poděbradech za dnešních dnů znamená a nás manifestaci legitimacy, volání po pořádku a kláse v národě, že oslava krále Jiřího znamená oslavu národa, že oslava krále Jiřího znamená oslavu národa, že oslava krále Jiřího znamená oslavu národa.

Želeti nutno, že odhalení pomníku králi Jiřímu nepřecházelo vydání moderně psaného a dle nejpodrobnějších zpráv a pramenů sepsaného jeho životopisu.

To jest již zakotvenou a takřka chronickou chybou u nás, že oslava jednotlivých historických osobností nepřechází nikdy důkladné zprávy o jejich působení, výklad o jejich životě, poučení o jejich dílech. Oslavy historických postav u nás provázeny jsou pravidelně jenom krátkým ohněm bouřlivým a sřídkou kdy rozstát bývá na mohyle oslavovaného plamen čistě silné voskovice, na níž látkou literární věly pracně snealy. Voskovice ta ovšem že všemi barvami nezáří, ale svítí jasně, ona neohdívá a nepáchne.

FEUILLETON.

Ozapomenutém nezapomenutelném knězi.

(Dokračení.)

Za časů oněch k návrhu Franklinovu stavěny již na vysoké budovy vysoké špičaté železné tyče, což Diviš prohlásil za škodlivé a neprospěšné, neboť byl prvním, kdo již dříve vyzkoumal, že třeba tyče ty do země prodloužit a blesk na ně sjeví tak odváděti.

Náhled Divišův ukázal se býti správným, neboť několik nehod při postavení nedvedených tyčí dalo za pravdu jeho mínění, že nutno elektrický ohně mraků se přirozeným ohněm země vyrovnati. Sdělil toto své mínění s berlínskou akademií, avšak nedostalo se mu za to ani odpovědi.

Proto všecek roztrpčen přikročil sám konečně rokem 1754 k sestrojení „hromosvodu“ podle svého mínění a dle své myšlenky, již choval dle vlastních slov již dlouho před tím. Dle myšlenky jeho měly býti mraky četnými, se zemí vodivě spojenými bratry zvolna oelektrizovány a sice tím, že by se elektrický ohně mraků s přirozeným ohněm země vyrovnal. Stroj pak měl sváděti blesk do země, kdyby do něho vjel. Ze dříve, ihned po pojetí této myšlenky ku provedení její nepřistoupil, tobo příčinou dle vlastního jeho domnění bylo očekávání, co jiní učenci v této, tehdy časové a aktuální otázce svedou.

Sestavení Divišova hromosvodu jest velkeré náhlé inteligenci známo se škol tak, že se o něm šfíti netřeba. Podatilo se mu skutečně „blesky lepeší“ a neškodnými činíti, avšak pro zřetel tento v tak veliké otázce sjednal si tolik závetníků, že blaho-

Popatíme ku př. na postavu krále Jiřího, jak si ho náš prostřední vzdělaný člověk představuje. Vezměte si ve svém okolí celou serii osob ve příčině té na paškál a tu seznáte, že největší díl našeho obecnstva o králi Jiřímu má jenom legendu a sice ponejvíce bludnou. Zhlédka naleznete koho, kdo přečetl si z Palackého dějin knihu o vladání slavného Poděbrada. A i tu nezbytno uvášiti, že Palacký dobu panování krále Jiřího vydal a tedy dopsal před 36 lety t. j. r. 1860. a že prameny a pomůcky sbíral v letech třicátých a čtyřicátých v tomto století, tedy před šedesáti a padesáti lety.

A tu, aniž by kdo Palackého práci na důkladnosti chtěl nejméně ubírat, uvážiti sluší, že historické bádání — a to především české — za posledního půl sta let učinilo takové pokroky, že dnes historický rozhled na některé doby dějin našich jest úplně jinaký, nežli jaký býval před padesáti lety, kdy Palacký základy k českým dějinám kladl výslovně probíraje, že co započal, jiní teprve dokončili a zvelebili musí.

Proto také rysy doby Poděbradovy došly novými publikacemi a shledáním nových pramenů za posledních padesáti let tolika doplňků a podrobností, tak se nám přiblížily, že by Palacký sám o Jiřímu dnes psal zcela jinak, nežli jak si ho mohl představitovati před padesáti lety.

Jiří Poděbradský vyrostl ve společnosti velmožů českých, s nimiž jako odrůstající chlapec na Lipanech prý bojoval proti Táborům. Jaké pak jeho politické smýšlení bylo, toho svědectvím jest, že již jako mladý muž byl za „nesdílného“ krále Ladislava Pohrobka správcem českého království, jehož jménem v zemi v nepořádky uvedené pořádek zaváděl, mečem a ohněm stíhaje a krutě pronásleduje velkeré kazimíry urozené i neuzrozené.

Když pak po náhlém skonu mladistvého krále na trůn český byl svobodnou volbou, konanou na staroměstské radnici v Praze, povolán, ta železná ruka dosavadního pana správce změnila se v ruku ocelovou, která neváhala a nebála se sáhnutí do největších neřadů a nesprávností v zemi.

Král Jiří napravoval zlehlou minci, král Jiří pomáhal utištěným, král Jiří rozbíjel sekty náboženské, král Jiří povznášel blahobyt měst, zkrátka byl králem kládívem, které neváhala z rozřávené tehdy národní hmoty kovati mocný státní útvar,

volné působení jeho stroje — nebylo uznáváno a od vídeňských matematiků bylo docela popřeno a zamítnuto, když se jich císař František po dobrozdání o něm tázel.

Dvorní matematik Abbé Marci, přítel Divišův, ho proto těžil slovy: „Blasphemant, quae ignorant!“

Ano, zavrhovali, čeho neznali a to nejen závistníci Divišovi, ale k popudu jejich činil tak také i lid v okolí Přímětic, který Diviš pronásledoval žádostmi, aby stroj svůj odstranil, poněvadž jest prý příčinou panovavšího tehdy sucha. Když pak tomu farář nevyhověl, tu lid sám stroj jeho zmařil.

Lid výborného svého přítele na popud závistníků jeho pokládal za svého — nepřitele. Za to, že lapati a mafiti chtěl a dovedl hromy a blesky —

Lid jest stále stejným, k lásce dává se těžko pohnouti, ale k nenávisti hotov jest ihned na popud mnohdy nejpustějšího ničemy, k jehož vyzvání ochotně i neštěchtnějšího svého přítele kamentuje a pronásleduje.

Takovým již svět bývá a kdo ušlechtilé a platné působiti chce, nesmí přitné doby hledati a musí věděti a doufati, že mu čas sám zadost učiněti přinese.

To stalo se také i Divišovi.

Lid, duchovní správce jeho světený, z jara mu lapače hromů a blesků, od stěvců jen popuzen, sbodil a převrátil a již v létě na to, když hrom začal neobyčejně zhusta přes tu chvíli do chat přímětických farářů prát a bít, když hrozné bouře se nad bratry jejich snázely, když je i rodiny jejich děsily, tu se zase plni lítosti a studu a zabenění ke svému farářovi přiblížili se snášením prosbou, aby jenom opět svůj stroj na lapání hromů a blesků postavil.

což ovšem že se neznášelo a politickou jiných mocných tohoto světa.

Třebaže se si v zemi, monditě a spravedlivě vedl, třebaže ze vždy jen prospěchy svého státu měl na mysli a na paměti, tak přece se neustříhl srážek, o nichž dnes se především českému lidu vypráví, kdežto tichá jeho domácí vladafská práce přechází se mlčením.

Jaké spory vedl s papežem, o tom se pořád planě mluví, jaké však boje musil podnikati s domácími nepořádky, bouřemi a intrikami, to se pomlčí. Co všecko na národní roli provedl, o tom se nechce věděti, ale jenom se baví o jeho sporech, které pro dnešní český lid mají daleko méně významu, nežli kolik významu má jeho práce doma.

Král Jiří dvacetiletými boji rozviněné české království dovedl ocelovou svou rukou uklidniti tak, že začalo opět kvéstí, blahobyt a štěstí se těšiti.

Že skrze kompaktáta s papežem Piem II. v nevěli přišel, to se českému lidu stále na mysl uvádí, že však kláštery obnovoval, chrámy a svatyně zveleboval, náboženskému blouznění neptál, to však uvede o něm teprve dle pramenů a současných svědectví někdy historik přísti.

Proto také oslavu jeho sluší pokladati za projev konservativního smýšlení českého lidu, který sice vo své většině o něm nepoučen podrobně, přece si ho váží, že jako první po bouřích husitských v Praze opět sídlící král dovedl rozřávenému tehdy českému království sjednati lesk a slávu slavného a mocného státu, pod jehož záštitou mohli se národ český v pokoji a pořádku opět klidně vyvíjeti a žiti.

Že král Jiří přijímal pod obojí, to neznamená za dnešních dnů ani pro náboženské agitatory do celá nic, neboť on spravoval se kompaktáty, jež zejména se dnešními evangelickými konfesemi nemají a neměly ani s daleka docela nic společného a proto jeho formální náboženské náhledy a jeho politické spory s papežem dnes nějak vykořisťovati jest činem, který se musí zavrhnouti jako nemístná, nepřipustná a planá agitace.

Krále Jiřího postava ve skutečnosti v moderní české historii znamená vítězství pořádku, spravedlnosti, pokoje a proto znamená porážku roztržek, větečných mudrlantství a nekřesťanské brabivosti.

Zde mohlo by býti uvedeno časové podobnoství, jak lid náš následkem svedení svého i dnes oproti svým nejlepším přátelům krutě a nesmyslně si vede.

Než dále o Divišovi! Ten sice roztrpčen a dojat přece ve svých studiích o elektrině pokračoval a jeho sluší pokládati za nejprvnějšího vynálezce hromosvodu a jemu v ohledu tom náleží čest a sláva priority, že on, český kněz, o šest let dříve nežli Franklin šťastně pojal myšlenku chrániti život, příbytek i majetek člověka před smrtícími a ničícími účinky hromu a blesku.

Na Diviša česká společnost zapomíná a snad byl by v nepaměti úplně utonul, kdyby byl rychnovský rodák, professor Pelcl na konci minulého století ve spisu svém „Abbildungen böhm. und mähr. Gelehrten“ památku Divišovu před zapomenutím a vymizením nezachránil. Ušlechtilý, pokročilý a dobrotivý, nezapomenutelný ten kněz byl by býval úplně zapomenut, jako jest zapomínán nyní, kdy právě dvoustoleté jubileum jeho narození připadá.

Vzpomínáme toho a památce jeho se kláníme, připomínáme ji také hdu českému a zejména jeho krajanům.

Diviš zemřel r. 1765. a zaaluhuje, aby se naň více vzpomínalo, než-li se naň i mezi vlastními rodáky vzpomíná, anebo, aby se naň aspoň tolik nezapomínalo, jako se naň zapomíná.

Královské jubileum.

Medaila doba prázdnin; kdo po celý rok důkladně pracoval, dychtí po nějakém odpočinku; oslavěni; zvláště staršímu dělníku na vinici Páně jest nutno oddechu, neboť přibýváním let ubývá

Památky krále Jiřího náleží v Čechách na pole praktických zájmů a jest-li jeho sled jejich svedl ho ve srážky s jinými representanty tehdejší politické moci, toho příčinou byly ty nešťastné rysy české povahy, které v jiné formě později po třicet let na české království vodily zástupy cizinců, aby tito tady pod zástěrou pomoci hrabali pro sebe —

Král Jiří bez domácích nepřátel nebyl by se zneptácel s cizinci.

Ze pamět jeho skutků byla v srdcích lidu českého oživena, to národní škodou není žádnou; avšak dříve než-li byl za jednoho z nejoblíbenějších českých králů prohlášen, měly byti českému lidu hlavní příčiny toho objasněny, aby si ho pak nepředstavoval každý jak sám chce, a ne tak, jakým král Jiří ve skutečnosti byl.

On jako jeho svatý patron Proštetelnosti byl povolán k tomu, aby ještěra nešťastných roztržek a zlobných svárů v českém království zahradil a český lid utřáslého zhubil, což se mu podařilo, jak napotomní dlouhé tiché panování krále Vladislava svědčí.

Ta přemíra fraš, jakou o králi Jiřím vělil jací dnešní mluvilové dle své potřeby nebo fantasie hásejí, ovšem nic neznamená.

Pro rozvášně, vlasti a lidu svého milované Čechy král Jiří jest představitel pořádku v zemi a národě i přes to, že dostal se do formálního sporu s tehdejší nejvyšší mocí církevní, za jejíž nastupování zodpovědným není nynější její představitel, třebaže v Římě sídlil.

To bylo případně možná že největší jeho politickou neopatrností, a poněvadž se v ohledu tom nikomu z nynějších lidí nevěřil, proto my nynější musíme při něm vyhledávat a čtí především jenom to, co nám ho činí sympatickým t. j. platným a milým a to jsme již nasnačili u vědomí, že český lid krále Jiřího vzpomíná ne pro nějaký jeho spor s papežem, ale pro jeho velké, slavné zásluhy o znovuzřízení a zvelebení českého státu na základě pořádku a spravedlnosti.

Sektáři, rozkolníci a živlové nespokojení a rušiví mají ovšem ve králi Jiřím toho nejmenšího patrona, v čemž s námi zajisté každý, kdo si vylíčení života jeho třeba jenom povrchně pročte, ohlasí a souhlasit nepřestane.

Autoritářství.

(1) V jedné vesnici seděli v rohu hostince u stolu nejštědřejšího starosta a několik rolníků. Vstoupil tam i čeledín, a byl tak směšný, že nechal na blavě, ba když jednu byl vypil a druhou obdržel, chystal se k tomu, že si sedne ke stolu mezi vesnickou elitu (vybrané osoby). S tím však nebyl srozuměn pan starosta a pravil: Sem ty nepatříš, a smekni — rozumíš. — A čeledín z chování novějšího odvětlil: V kostele a v hospodě jsme všichni rovni, a až vy budete před Pánem Bohem v kostele klekat, budu já před vámi v hospodě smekat.

A řekl tím velikou pravdu. Pravdu tu ukazují nám nynější veřejné poměry nad slunce jasnější.

Před Pánem Bohem klekati čili zákony Boží rozhodně zachovávatí přestal od delší doby leckterý stát evropský, a celé vrstvy obyvatelstva přestávají před mocí státní smekat, to jest nemají

v uctivosti již ani panovníka, neťukají štátníky a zákony. Jen násilím udržuje leckde stát, jak říká „veřejný pořádek“, vlastně v mnohém ohledu nepořádek.

Před Pánem Bohem „pokleknouti“ přestalo se veletí v mnohém vojsku, a vojsko, jako k. p. v sousedním jednom státě, zevně ještě „salutuje“, uvnitř však smýšlí velmi mnozí hrozně málo císařsky, jak o tom socialistické spisy v kasárnách svědčí. Před Pánem Bohem přestali klekati leckde profesori a učitelové, a jak to s tím smekáním — to jest s tou úctou k jich autoritě, s láskou, vděčností a mravností jich chovanců — vypadá, není již tajemstvím.

Před Pánem Bohem klekati nechce leckterý fabrikant, mistr, hospodář, a jak se k němu chová dělnictvo neb čeled, ví on sám nejlépe; o úctě a lásce není již ani řeči, jaktáž udržuje vše ještě — žaludek. Kdyby toho nebylo, nenalezlo by se ani jediné ruky pracující, natož pak smekající. Že ale jest tisíce a tisíce rukou uchystaných k bití do majetku a majetných, ví už nyní každý.

A jako to jest v případech právě uvedených, tak jest to i v politice naší. Klekání před Pánem Bohem — to jest náboženství vůbec — nebylo pojato v rozpočet politiky naší. Obzvlášť pak o katolickém náboženství nemělo býti zmínky. Za to naopak všeho, co kde jen bylo z dob dřívějších i nam bližších, když to směřovalo k podrytí vážnosti náboženství katolického, se smělo užívat k „probusení a seřízení národa.“ A následek toho? Velká část národa přestala „smekati“ před vůdci jinak zasloužilými. Velká jejich drbná vážnost nazvána jest posměšně „autoritářstvím.“ Přišli na vrch „svobodomyslní“, netuše, že sami, více než kdo jiný páchají „autoritářství.“ Celým vrstev národa, šlechtě, duchovenstva, staročekům — ale i dělnictvu a pak vůbec jistým velmi mladým tekle se: Sem ty nepatříš — a smekni — rozumíš. — Ale co se stalo? Krom těch slepých čtenářů jistých listů a zfanatisovaných voličů nechtělo se mnohým do toho smekání. Smekati nechtěli nejen šlechtici, kněží a dělníci, ale právě ti nejmladší pravili: Pryč s autoritářstvím. A tak se tu vyskytla strana nejnovější, nejmladší, a beže to s tím „nesmekáním“ od kořene, to jest radikálně. Její listy dovedou do bláta a kals strhat vlastence i nejzasloužilejší, muže v pracích vlasteneckých seždivělé; běda každému, kdo se opováží — „nesmeknout“ před nimi. A tak tu máme autoritářství zase, autoritářství lidí nevyspělých, udržované často pustým štváním a hanobením nejen osob „nesmekajících“ před nejmladšími, ale i všeho na světě, co se některé jejich hlavy nelíbí.

Tak se k. p. nelíbilo jednemu mladému autoritáři, když šel se soubrohy ve tři čtvrtě na 4 hod. ráno z vlastenecké práce, že měsíček svítil, když v hostinci „U poohodné“ pracovali, kde ho patrně třeba nebylo, ale nyní když jde domů, že je tma tmoucí. Padl totiž přes hromádku den před tím naskrabaného a nakupeného bláta, takže si kalem potřísnil nejen své „poctivé ruce“ ale i svůj nos, který sice jindy do všeho strká, ale do tohotole rozhodně strkati nechtěl.

Vstáváje pravil: Potvora měsíc! On je konservativní. Svítí dle zastaralých copatských řádů. Ale šelma strážník pravil: „Vraťte ho do novin — ať přece pokračuje s duchem času; ať svítí jen ráno, když jdou pokrokaři z hospody!“

Ráno pak se povídalo v městě, až bude ta novoráka republika zařizena, že to měsíčkovo au-

toritářství přestane, dle něhož se mají lidé osvědčit lidem, bude svítit, kdy oni budou chtít. — Ale měsíček se jim vysmál a povídal: Oni že nejsou autoritou jeho, on že se podrobuje jedině zákonům svého Střofitele.

Kož by si páni nejen pokrokaři, ale i všichni, kteří pořádně „před Pánem Bohem seklekají“, tuto větu dobře zapamatovali. Kde věčné, nesmírné zákony Boží nejsou ve vážnosti, nejsou autoritou, tam nikdo na světě nemá práva, aby někdo měl váznout k němu, i kdyby otcem byl a o dnu dítěte k němu se jednalo. Tam je i sebe více oprávněná autorita autoritářství, to jest neoprávněným ošobováním si autority. Tam ale též zcela důsledně nastává pohrdání autoritou každou, zmatek všeobecný, hrob svobody, vláda vášní lidí silnějších.

Et nunc reges intelligite! A nyní králové rozumějte, praví písmo. Rozumějte, kdo děláte zákony, kdo máte vliv na mládež, na lid. Máte v srdcečné úctě zákony Boží, hleďte, aby všechno v duchu zákonů těchto se řídilo, pracujte, aby nebyl tupen, kdo hájí zákony Boží, ale aby znamením škůdce vlasti byl poznamenán, kdo úctu k nim podkopává, pracujte, aby vysoké i střední školy nepodřývaly vira ve věčného Zákonodávce a úctu k jedinému autoritě Boží, nepodporujte bezbožnický tisk, ale naopak čtěte knihu, list v duchu úcty k Bohu psaný, zanechte vychvalování mužů, kteří si podrývají autoritu jedině pravé, získali jméno — a prospějete lidu i vlasti. Neudívejte-li toho, bude vám potomstvo vyčítati, že jste buď se zalepenosti a pychy, anebo ze slabosti nepostavili se na odpor škůdcům drabého národa našeho.

Kdo jsou zpátečníci.

(18) Nemí zajisté ošumělější fráze nad onu, s kterou se setkáváme každodenně v listech malých i velkých strany tak zvané pokrokové — nad frázi házenou po lidech jiného přesvědčení: vy jste zpátečníci! Rozumí pak zajisté tímto slovem jako každý přemýšlejší člověk, toho, kdo jde zpět, kdo totiž vrací se k zásadám dávno zapadlým, a kdo i jiné tamže strhnouti se snaží. Protože pak užívají jména toho jako výčitky, ba jako přibíhání, nutně rozuměti se musí pod zásadami oněmi, zásady špatné, společnosti lidské neúspěšné ba škodlivé. Jinak zajisté neměla by fráze ona té váhy, a jakou ji tak rádi citují. Protože pak nejraději hájí se tímto kamenem po křesťanech respektive katolících, kteří nestydí se náboženské přesvědčení své ukazovati veřejně skutky a kteří neocetňují se povstati na obranu sdělené víry své, jest třeba posvětit si se stanoviska křesťanského a v listě křesťanském na utrháče tyto a říci jim pravdu, kde jest skutečné zpátečnictví a kde pokrok. A tu pravíme hned na počátku, že právě oni, kteří užívají proti katolíkům postupného slova zpátečnická, jsou sami prvními a největšími zpátečníky! Pravili jsme, že zpátečnickem jest ten, kdo jde zpět k zásadám zastaralým a to špatným. Nuže jdou tak katolíci? Zajisté že ne! Katolíci drží se zásad starých, odvěkých zásad Bohem a Spasitelem naším zjevených, nad každou pochybnost stvrzených, a nad vše dobrých! Mohou tedy býti zpátečníky? Jsou snad zásady hanců a tupitelů jména katolického lepšími než zásady víry katolické? Nikdy ne! Katolík učinil základem svým nábo-

Druhý, jenž dříve byl již vážným vědy, tak že již v semináři zvláštního přijetí získal, když mne nemocného obsluhoval v nemocnici o strhla se mezi námi filologická hádka, je-li slova „obsteronny“ dobrým významem českým, svázal pokud možno ještě víc, což mu ovšem na újmu není, nýbrž prospívá velice při jeho zvýšeném postavení úřadu vikariálního, který eminentně zastává kych pochvaly svých představených a spokojenosti svých podřízených; i tomuto napomáhá v jeho vážnosti úřední stříbrná tabatěrka nemálo, kterou často ku pomoci a osvětlení myslé otvírá a zavírá.

Třetí, Edvard omluvil svou nepřítomnost komisi, které přítomem býti musel doma, jelikož vyjednávala se stavba nového kostela; bylo nám líto, že jsme jeho dobrou tvář nespasili a jej pro jeho pingue beneficium nepošládili, ať jméno beneficium jeho divně zavání.

Čtvrtý, jehož jméno v diecéním katalogu nenaalezneš, přispíbil si na perutích bratrské lásky až z Malého Boru u Horažovic diecése budějovické a byl první na místě, ač doma opustil přátel a příbuzných, kteří ho na poutní slavnost navštívili a druhého dne bez něho nějaké ty zbytky poutní hostiny ze světa zpravovali. Jeho fara je vlastně rozsáhlý hospodářský dvůr, od něhož přijetí své odvozuje, a byl chudák pln starostí ekonomických, dělnických a čeledinských. Povahy své dobrácké nezměnil a pro jeho dobrotu po jeho smrti dědicové nebudou se asi rvát o výnosné dědictví.

Pátý z krkonošských krajin německých — Matoni: má realitu stejného jména, jen že svým vřídlem výtečné kyselek na statky vzdělejší výnosnější, s nímž by prý ihned a milerád majetek svůj farní vyměnil — er kam angefahren ve své

sil, ano i lecjaká choroba tělesná, skleslost ducha se objevuje, a tu vyhledává nějaké místočko útulné, léčebné, kde by se osvěžil na duchu a posilnil na těle k práci další. Vyhledali jsme si s upřímným bratrem sousedem takové místočko a to Bělohrad; krajinka to utěšená, pravý český ráj to na pohled, kde ročně na sta chorých vyhledává a nalézá uzdravení neduhů rheumatických neb gichtických v blahodárných lázních slatinných. Rozmílý to útulek, prost vši dělané nádhery a přepjatého přepychu, ale pln upřímnosti a vzájemné lásky, která srdce blaží a zahřívá a k uzdravení a zotavení tak velice přispívá. V nečetném kroužku bratří kněží plynuli nám nové pobyty v Bělohradě v radostné a spokojené náladě, k níž nemálo přičinil se domácí srdečný bratr pan vikář svou vlídností, staročekým pohostinstvím a svou šťastnou letorou povždy veselou a sdílnou, začež jemu budete zde veřejně srdečně vzdány díky. —

Tělo okřivalo, duch se osvěžoval a blížil se den rozloučení s tím tak přemilým koutkem naší krásné české vlasti. Tu dochází od bratra tam na Labi přáníbých pozvání, abychom se dostavili do Prahy všickni, kterým dobrotivý Pán dopřál 35. rok kněžství, abychom společně z Prahy zajeli na svatou horu u Přibrami pod perutě divotvorné Máteře Boží, tam milému Pánu Bohu díky vzdali za všechny milosti po tak dlouhý věk kněžského působení prokázané a odporučili se pod mocnou ochranu Boží rodičky, této kněžstva katolického tak mocné orodovnice. Dychtivě jsme se dočkali dne odjezdu z Bělohradu do Prahy a na cestě vzpomínali jsme všech milých bratří spolužáků, jak asi se shledáme, jaké proměny na těle i na duchu doznali jsme za těch 30 roků, co jsme se posledně sešli a viděli při svém semijubileu u bratra tam Labi, od něhož pozvání nás

došlo ke schůzi letošní. — Sešli jsme se a bedlivě vzájemně se prohlíželi a seznali, že poslední desítka let mnohé způsobila proměny na nás: ta potutelná desítka každému z nás ve tvář mnohou vryla vrásku, sbělala vlas, tělesné síly zeslabila a různými obdělala chorobami — slovem nadělala z nás — sterců; avšak nepodařilo se jí zlomit v nás pevnou důvěru v Boha, zvyklati oddanost k svatě matce církvi a duchovní své vrchnosti a seslabiti horlivost pro čest a slávu Boží v nynějších tak pohnutých dobách; vyznívaly z úst všech projevy síly téměř mladistvé, založené však na důkladné mnoholeté zkušenosti, projevy to dobré a nezlomné vůle pracovati dále, seč síly stačí až do úmuru — až do dechu posledního!

Pisatel těchto řádků, který nakreslil obrázky — fotografie bratří jednotlivců po semijubileu, jakých proměn doznali za 25 let od dob seminářských, jež tenkrát v „Čechu“ uveřejnil, pozoroval bratry milené s napnutou pozorností, okem fotografa, aby postřehl proměny za poslední desítiletí; a tu ku svému nemalému potěšení shledal v povahách bratří malé jen změny, které hodlá tuto jen krátce načrtnouti a prosí bratří za laskavé prominutí, zajede-li některá črta do živého — parce pater virgis . . . ; aby žádného neurazil, koho prvního, koho posledního by vylíčil, přidrží se abecedy, jak jmény svými po sobě následují.

První zůstal tím tichým, skromným a zbožným bratrem, ač někdy i ve své řeči píchne, štipne, jako to nevině zvířátko, jehož jméno nese; nezměnil se přes to, že přechází jak mlec z ruky do ruky různých patronů; jen bylo pozorovati, že v těch rozmožněných starostech patronátních poměrů pomáhá si častým šnupečkem, jímž zabíhá všelike nepřijemnosti a bystří svůj srak i um.

tenství. Pravda, náboženství jest věc stará, stará tak jako pokolení lidské, ale jest to věc, o které nikdo nemůže říci, že by byla špatná. A na tomto základě, základě nejisté dobrém staví všechno dobré katolíků a staví zajisté povně. Na základě náboženství stává se cnostným a spravedlivým, stává se skrátka člověkem, jakým býtí má jako obraz Boží.

Co činí si základem moderní vyznavač pokroku? Jen čtení nebo poslouchání apoštolů pokroku! Jednomu jest ještě náboženství věcí soukromou, druhému, který pokročil dále, jest náboženství sbytečným a třetí volá: „Přýč a náboženství, jest věcí naprosto škodlivou.“ Základem tedy jejich jest beznábožství, bekonfessičnost, nevěra! Jest to krok do předu nebo do zadu? Člověk bez náboženství, člověk bez vyznání, nevěrec stojí se vším svým vzděláním daleko hlouběji než divoch ostrovů australských, který sice číť své modly, ale má přece jiskru, špetku náboženství. Bezbožec vrací se zpět, neboť on krádež za hranici veškeré kultury, on staví se pod stupeň nejzdivočejšího tvora s duší nesmrtelnou, klese na úroveň tvora s duší smrtelnou — zvířete. To jest zajisté pravé, nejhlubší a největší zpátečnictví, jaké jeoum býtí může. A na takovém základě vratkém, ba na základě nijakém co může pak stavětí jiného než co stavi tak mnozí „pokročilejší“ pokrokoví muži. Kam jinam mají přijítí než k zásadám takovým, k jakým přicházejí, k zásadám, že neležet na oltář, nespravedlnost na trůn? Co užijí, to má, buď sobcem, krásěj přes mrtvolu bližních za svými požitky! Pak ovšem není možno jim učiti jinak, než učiti, že člověk jest zvíře jako jiné, jen že učenější a inteligentnější. Ale proto i nebezpečnější! Vyšší tato intelligence, vyšší tato učenost upravuje mu různé cesty a odkrývá mnohé prostředky, jimiž by chtěl své nezřízené ukojit. Učenost, vzdělání stává se mu mečem, kterým vraždí bez smilování. Jest sbraní v ruce zlobohové! Proto pravíme jednou po vždy a s námi zajisté každý upřímně smýšlející: Vy páni pokroku, vy kteří kamenujete nás katolíky zpátečnictvím, sami jste nejhoršími, nejškodlivějšími a nejnebezpečnějšími zpátečníky. Běda pak těm, kteří vám věří a kteří s vámi jdou! Běda národu, který by bohopustým baronským křikem vašim dal se strhnouti a šel za vámi. Na pékné byste ho cesty dovedli! Jen si jděte pékně sami, dokud neovřítí se rozum Váš tak, abyate poznali, kde je ten jediný, pravý, Bohem posvěcený pokrok! Přezdívkami vašimi nedáme se dále zastráhati. Křičte si sebe více: Přýč se zpátečníky, to nás nezalekne, voláte sami sobě ortel smrti. Koučme slovy velkého Albana Stolz: „Naše zpátečnictví jest návrat zpět k Bohu, váš pokrok jest krok k peklu, naše zpátečnictví jest cesta zpět k pokoji časnému i věčnému, váš pokrok jest krok k časné i věčné záhubě!“

Co týden dal.

Svolání říšské rady. Ve Vídni se ujišťuje, že zprávy o svolání říšské rady v určitý den jsou pouhé kombinace. Dosud jest jen jisto, že říšská rada sejde se v poslední třetině měsíce září a že jí bude předložena hned rozpočet, aby jej co nejdříve vyřídila. Zatím, co rozpočet bude projednáván ve výboru, vyřídí poslanecká sněmovna do-

před nedávnem povýšené hodnosti děkanové, až nás to zarazilo; však po odbytém prvním strachu viděli jsme, že je to ten starý upřímný Ferdinand, trochu sice poněkudčený, ale ryšho srdce českého. Rád by aspoň na stará kolena dostal se s hor do kraje, aby si ulehčil, ať stojí pevně na svých nohou, které právě v horách se utvrdily a posilnily častými chůzemi s kopce do kopce; přeskočil by mnohého z nás z kraje, kteří samou rovinou rozmazlení belháme se všelijak, jak v Bělohradě říkali: statní lidé, ale šmatlaví.

Šestý přijel drabou jako dvorního eráru zřízenec za poloviční cenu jistého — záviděli jsme mu to, ale bazo jsme se spatovávali, a jemu to v duchu odpustili vědouce, že co užetřil na železnici, vydal dříve na pozvání nás k této naší schůzi. Tento bratr od Labs zď se z nás nejmladším, nikoli dle let, ale dle tváře své, která se nezměnila v červeni — jen v objemu jí značně přibýlo; nemá ještě ani jediný vlas šedivý! Snad to dělájí ty dobré časy mezi pány ode dvora, snad ta bezstarostnost jeho letory, tak že lze o něm tvrditi, že mu více přibývá na věze, nežli na letech.

Sed mý oblíbený sice, ale poněvadž zároveň s námi nepřijel, toužebně očekávaný, přibyl přece druhého dne, jelikož mu bylo předchozího dne odjížděti slavnost výstavy Nejev. Sv. Oltářní, vážil dalekou cestu od pramene Tiché Orlice, aby aspoň na několik hodin pobyl mezi bratřími. Bodrý, vždy rázný a horlivý Jeník nezměnil se na své povaze pranic, těš se pevněmu zdraví a zdá se, že s lety přibývá mu ráznosti v boji proti nepřítelům věci svaté, přibývá mu horlivosti pro stánek Boží; po našem odjezdu zůstal ještě na Svaté Hoře, aby vykonal si svou pobožnost a uctil Rodičku Boží Svatohorskou.

nový zákon a některé menší předlohy. Vláda pak prý je přesvědčena, že rozpočet bude projednán do konce roku.

Berní oprava v panaké sněmovně bude podrobně dle všeho velmi radikální změně. Dle zprávy komise, které byla přikázána změna vládní předloha k předběžné poradě, činí tato komise panaké sněmovně návrh, aby všechny příslušné berní zákony byly schváleny tak, jak poslanecká sněmovna na nich se unesla, poslední odstavec čl. 217. vyjmajíc. Tento odstavec, v němž se stanoví, že výřah z platebního rozkazu, v němž označen jest poplatník a výnos daně z příjmů, jemu vyměřené, má býtí vyložen po 14 dní u berního úřadu k zhlédnutí všem poplatníkům osobní daně z příjmů v témtě okresu, má býtí vypuštěn. Panaké sněmovna snad návrh své komise schválí, načest berní oprava musí se vrátiti do poslanecké sněmovny, která musí dáti k této změně své svolení. To však zdá se býtí za nynějších okolností velmi pochybné, neboť i němečtí liberálové — alespoň část této strany — budou se zdráhati odstraniti tento způsob veřejné kontroly se zákona, jenž dotkne se téměř všech vrstev obyvatelstva tak citelně.

Carští manželé odejeli v neděli do Nižního Novgorodu, kde nyní soustřeďuje se veškeren život ruský ve velkolepé, opravdu zdatilé výstavě, která v tomto městě uspořádána. Touto cestou zahájili carští manželé cesty své. Tento měsíc ještě snad již z Novgorodu zavítají totiž do Kyjeva, odtud do Varšavy, odkudž pak přibudou do Vídně. Jak se tvrdí, přibude i císařovna naše do Vídně, by se účastnila slavností pořádaných na počest carských manželů. Mezi tyto slavnosti patříí přý bude i velké cvičení vojenské, provedené dvěma armádními sbory v okolí Mostu nad Litavou. — Co se dotýká návštěvy Francie, přibude tam car okolo 15. září a sice po válečné lodi buď do Breatu nebo Cherbourg, odkudž odebere se k velkým vojenským cvičením ve kraji angoulemském. Po manevrech prý pojedje do Paříže. Je-li tento program cesty carovy do Francie správný, pak bude návštěva carská do Francie okazalou a velmi významnou.

Mezinárodní sjezd socialistický v Londýně skončil v sobotu rokování své a přijal celou řadu usnesení, dle nichž se napřítá přivřecenci socialismu řídití mají. O agrární otázce přijata resoluce, ve které se žádá proměnění majetku pozemkového v majetek společný. Ovšem poměry majetku pozemkového jsou tak různé a rozdělení tříd obyvatelstva venkovského řídí se namnoze dle zemí, že prý není možno vytknouti pravidla, která by ve všech zemích byla závazná. Za to má prý býtí pro každou dělnickou stranu prvním a nejdůležitějším úkolem, aby organizovala boj třídni venkovského proletariátu proti jeho vykořisťování. Sjezd ponechává to však každému národu, aby si ustanovil k dosažení společného cíle taktiku a prostředky takové, které by byly nejprůmyslnější poměrům v zemi. Na to přijato pět resolucí všeobecného obsahu, ve kterých se prohlašuje, že nejdůležitějším prostředkem vedoucím k emancipaci dělníků a k zřízení mezinárodní socialistické republiky jest dobytí politické moci. Proto mají dělníci ve všech zemích žádati: 1. všeobecné hlasovací právo pro všechny dospělé, 2. rovné právo hlasovací pro všechny dospělé, 3. užší volby; 4. iniciativní právo a referendum ve státě a v obci.

Osnu ý, tam kde Jenikov větry je zmítán, na hranicích česko-moravských, brání se sice proti všem nepřítelům svým, avšak jednomu zhubnému nepříteli nebylo mu lze ubrániti se, jenž ho povalil na lůžko bolesti a protož nepřítel; vzpomínajíc naň prosili jsme Boha, aby mu v brzku předčelého zdraví popřátí ráčil.

Konečně devátý, můj milý součrub v lázních a na cestě, školmistr na slovo vzatý, postoupiv a rci v hodnosti, avšak i ve zdraví se trochu upevnil, což mu jest nejvíce přáti, jelikož všeliké starosti a práce v kolliatufě tak rozsáhlé — v Athenách severovýchodních Čech veškeré jeho síly tělesné i duševní vyčerpávají a se mu úplna pozdraviti nedají; přes to ale zůstal vždy své něžné, m'rné a rozvášné letoře věren, je bratrem všem upřímným a obětavým a — zkrátka je to můj milý Aurel.

Tak vylicení přibylí jsme na stanici Příbramskou, kde nás dva důstojní orcové Nejev. Vykupitele pozdravili, přivítali a povozy objednanými na Svatou Horu si odvezli, dobře vědouce, že starci šedesátníci by s velikou jen námahou na dosti vysoké a příkré návrší Svaté Hory se dopravili. Návštěvníci svatyni, poklonivše se velebné Svátosti a polibivše sošku divotvorné Rodičky Boží byli jsme uvedeni do svých bytů v budově klášterní, kde jsme se uvelebili a veškerého pohodlí požívali, což bylo nám všem po dosti dlouhé a namahavé cestě velevítáno. Mlčením pomínu, s jakou zbožností jsme na tak posvátném poutním místě s Bohem se smířili, s jakou vroucností jsme tu nejdražší oběť Bohu u oltáře císařského a marienského přinášeli, s jakou dětinnou důvěrou divotvornou Matičku vyzývali a pozdravovali; kojíme se pevnou nadějí, že naše prosby a modlitby, které

Sjezd hájí právo sebeurčení národů, žádá úplnou emancipaci žen, která jest nerozlučná s osvobozením dělnictva a zavrhuje osadní politiku.

Všelicos.

Svár v rodině mladočeské. Jak se má mladočeské panstvo mezi sebou rádo, o tom je stále dost křiklavých dokladů. Tak píše orgán posl. Spindlera „Podřipan“ o posl. Vašatém mimo jiné takto: „Pan Vašatý hausíruje. Nejkomikčtější šurka vídeňské sněmovny vydala se na cesty po volebních okresech a pořádá schůze voličů. Nedávno produkoval se v Strakonici a při té příležitosti opět dle obvyklého způsobu svého zcela rytířského jal se octnouti nepřítomné kollegy a odsuzovati jednání ohromné většiny českého klubu. Komická šurka vídeňské sněmovny domnívá se, že když sama nic kloudného vykonati není schopna, prosloví se před voliči nejlépe tupením klubu neodvolných poslanců. Směšný panáček, jenž stydí se za vlastní šediny a jako nějaký hejssek staročeské vousy si barví a parukou pleš zakrývá, nalezá se v mrzutě naladě. Doufal, že mu klub dopomůže k lacinému mučeníctví a vyloučí jej ze svého středu pro několikrát již porušení stanov a nešetření klubovní kázně. Klub však nechává pana Dra. Vašatého tropiti allotria jeho dál a nevěřím si osůbky jeho, která se učinila nemožnou sama svou žlučivostí a vášnivostí, která jí úplně zakalila zrak a nedopřává jí viděti pravdu, a svou strojeností, při starých pánech odpornou, která vtiskuje celému zevnějšku ráz vtělené láti. Aby však klub neodv. poslanců nedomníval se, že snad přece Gamin Vašatý nalezá někde ohl su mezi voliči, neopomenuli poslanci Hofman Janda v Čes. Brodě a Erv. Spindler v Bělé naprosto odsouditi jednání Vašatého a to za úplného souhlasu pp. voličů, mezi nimiž jak v Č. Brodě, tak i v Bělé nenalezlo se jediného, který by byl nevázaností a neplechy nakyslého a žlučového parukáři vzal v ochranu. Slavný hrdina z nešťastných soubojů dohrál svou žalostnou úlohu v národě a hausírování nynější po okresech nic mu nespomůže.“

Komedie s vážnou věcí. Tak nazývají „Selské Noviny“ mladočeské štvánice pro Husuv pomník ja písou zejména: Z té celé věci kouká nastrojená komedie, za tou příčinou, jenom aby měli příčinu při přístích volbách druhé straně vynadat a pro sebe tím agitovat. Podobá se, že se nechali Starými přehlasovat naschvál, jen aby mohli proti nim vystoupit; jinak si nelze to chování těch nepřítomných ani vysvětlit. — Není to bohaprázdná hra? A což to spílání těm katolickým kněžím, kteří byli proti postavení pomníku Husovi! Každý musí uznati, že katolický kněz, jako na př. kanovník Marek, víc na prospěch Husa ani říci nemohl. Ale to vše nic není, řekne-li katolický kněz: Kdyby se jednalo o to, aby se postavil pomník vynikajícím mužům českým, tedy budu první pro to, aby se Hus postavil na místo první. Ale nešádejte na mně, co knězi katolickém, abych hlasoval pro zvláštní pomník muži tomu, který se přece jen prohlásil proti církvi, již náležím.“ Avšak to nic neplatí u našich katolických Mladočechů. Jsou nejen nekatolíky, ale oni jsou naprosto nevěřícími. Kde toho ale třeba, jsou věrnými katolíky, a zase, kde toho třeba, hrajou si na ty největší kacíře. Chlapci, věru chlapci! V případě nynějším se jedná o věc náboženskou a katolicismu chťi vytnout ti mladočechští katolíci z Nár. Listů pohlavek. A kdo je proti tomu, bude bit. A opeli se proti tomu ka-

jame přinášeli za sebe, své milé živé i mrtvé, za bratry spoluzáky živé i mrtvé, za svého vroucně milovaného arcipastýře a své duchovní milosrdenství Božského tam k věčnému Tvůrci a nejvyššímu pastýři duší našich, a že tam vyslyšení dojdou. Zaslali jsme telegrafický pozdrav Jeho Biskupské Milosti a výsoco důstojnému generalnímu vikáři, na který se nám dostalo laskavé odpovědi. Zanesli jsme jména své do pamětnice klášterní s heslem: Maria, ora pro nobis peccatoribus! — Pobývá na Sv. Hoře po dva dny a slibuje si navštíven, že — dá-li Bůh, za 5 roků zase se na tomto posvátném místě sejdem, rozloučili jsme se se Svatou Horou a vespolek dojemně plni citů zbožných, předsevzetí dobrých a důvěry v Boha nezlomné — posilnění, povznešení.

Ku konci budí ještě vroucí dík vzdán důstojným otcům Nejev. Vykupitele, kteří nás přijali nejen s upřímnou bratrskou láskou do domu svého, ale náš pobyt všemožným způsobem šlechetného pohostinství a nevinnou zábavou příjemným učinili se snažili; a protož ústy všech nás, kteří jsme u Váš tak radostné chvíle zažili, volám Vám, důstojní orcové a bratři s bloubí srdci našich: „Zaplať Vám to Bůh na přimluvu divotvorné Rodičky Boží Svatohorské!“ Liga 19.

tolický kněz, je bit také. — Páni chtějí na katolickém knězi, aby zapoměl, že je knězem katolickým, a aby hlasoval pro to, co oni mu předepíší, oni, ti nevěřící katolíci. — Ta Vaše lícovnost Vám, pánové, špatně sluší. Chcete-li Husa ctít, proto, jak píšete a kážete, že se opíral moci papežské, která troší článek víry katolické, a chcete-li býti lidmi poctivými, pak musíte opustit církev katolickou, a buďte se stát husity anebo ostat mimo každou církev. Takhle ale jste prašpatní katolíci, až před lidem chcete platit za katolíky řádné. Avšak té odvagy nemáte, poctivě před světem se chovat, tak jak uvnitř amfálíte; mohlo by to škodit Vaší kapse. To děláte v politice, to děláte v náboženství, s nímž tropíte šerednou hru. Jste pravověřící katolíci? Tak nemůžete stavěti mužů, jež Vaše církev prohlásila za kacíře, pomníka, a byt to byl muž jinak pro sebe větší. Či nejste pravověřící katolíci? Tak opusťte církev, jejížto učení neuznáváte, a přestupte tam, kde bez porušení věrouky můžete ctít Husa proto, že neznal moc papeže římského. Jedno nebo druhé. — Vy ale máte každý spolek náboženský za takový tábor lidí, jaký je ten Váš politický, v němž se mohou srovnat lidi třeba s naprosto protivným přesvědčením. Ovšem kde v tábor liberální se přijímají i konservativci, tam mohou také platiti kacíři novověci za pravověřící, a tam mohou šádat na knězi, aby k vůli nim si hrál na kacíře! — Janom že ne každý má takový žaludek jako mají páni ti, již k vůli trochu zisku nepoužijou, až se jinak vydávají za ty největší ochránce svobody osobní, za ty největší liberály světa, ani té nejosobnější svobody, svobody svědomí a vzdor svobodě té, státními základními zákony zabezpečené, v jejížto ohrožení jim nikdo nepřekáží, neopustí církev, v jejíž učení nevěří. Božínku, jak pak také něco takového na nich šádat? Kam by se děli nevěřící páni poslanci se svými mandáty; je-li pravda? A proto raději v církvi ostati, dělat tam ostudu, svobodu svědomí zradit, jen když si neškodí. A ten hloupý lid? Ten je bude mít za ty pravé katolíky — Inu, šarlatánství je šikovnost, kterou nemá každý. — A do arsenálu mladočeských vůdců zase přibyla jedna flinta. Třeba byla dřevěná. Na osálení lidu je dobrá.

Valná hromada matičná v Prostějově. Výbor Ústřední Matice Školské, smluviv se s příslušnými činiteli na Moravě, svolává mimořádnou valnou hromadu Ústřední Matice Školské do Prostějova. Tato valná hromada koná se v neděli dne 16. srpna t. r. o 9. hodině dopolední v sále p. Padevětové (dům p. Vaitáv). Na pořádku jest: 1. Zpráva o činnosti Ústřední Matice školské na Moravě a o činnosti patnáctiletého útván. 2. Organizace Ústřední Matice školské na Moravě a její poměr k místním školským Maticím moravským. 3. Volné návrhy. Poněvadž k této mimořádné valné hromadě žádá zvláštní porvání se nerozptylají, žádají se místní odbory matičné a členové Ústřední Matice školské vůbec touto veřejnou cestou o hojně účastenství.

Dryáčnickou reklamou pod záštitou vlasteneckou vytýkají českobrodské „Naše Hlasy“ výpravě cyklistů z Prahy na Moravu. Zmíněný list píše: „Světě českému se výprava tato, pořádaná několika obchodníky s bicykly za příčinou reklamy pro jich „české závody s nejlepšími bicykly“ líčila jakožto vlastenecký podnik; světa se roztroubilo, že Němci odti tuto „vlasteneckou“ výpravu skaziti, jeden obchodník dal zcela raziti památní medailie s nápisem na jedné straně: „výlet českých cyklistů na sesterskou Moravu“ a na druhé „Nejlepší velocykly u firmy —“ V čele výpravy jel známý sedlácký mistr Saller, který druhdy v konviktu prohlásil, že „první je chleba, potom národnost“, celá ta družina se nechá na své soukromné zábavné cestě vřít zástupci měst, při tom se dává vědět předem, aby cestou kudy pojedou, se děti a psi pozavírali — to už je vrchol vítězství jalové fráze a zároveň smutné svědectví, co u nás může na účet vlastenečství tropiti několik obchodníků, prodávajících — cizozemské bicykly a dryáčnický je českému občanstvu vnučující. Při tom je jeden za osmnáct, druhý bez dvou za dvacet.“

Kněžské sanatorium v Gorici a Janákových lázních. Pražský „Čech“ píše: „Obnova“ přinesla pozoruhodný článek o zřízení kněžského sanatoria v Janákových lázních a přeložení ústřední správy gorického spolku pro podporu chorých kněží do Hradce Králové. Čtli jsme celý článek s velkým zájmem a můžeme říci, že s ním zcela souhlasíme. Jeť zajisté za nynější doby stav duchovní následkem přetlčení pracemi a rozrušením životem v šanc vydan nervose; plicním nemocem a jiným neduhům následkem porušení svého. My Češové můžeme s chloubovou poukázati k tomu, že český kněz nyní již veterán, vesp. prelát Dom. Filip, který nyní v lázních neubavských u Celvi ve Štýrsku dlu, svou neúnavnou činností zbudoval tři sanatoria pro kněze a to v Meranu, v Gorici a lece, která jsou čtenářům našim dostatek známa. Na letošní vřítací daroval šlechtetý parkmistr v Janákových Lázních posemek ku stavbě kněžského sanatoria. Nyní je ovšem třeba kapitálu, kterého nikdo sotva sehnati nedovede než spolek gorický se svým velezasloužilým předsedou v čele. Doufáme také, že tak humanitní podnik své přízně neodrefkne odp. biskup Brynch. Kde by se již splnila také touha mnoha set kněží, aby i v Karlových Varech postaven byl kněžský dům. Dosud ovšem mají duchovní útulek v domě sv. Josefa, který je však malý a velikému návalu duchovenstva naprosto nestačí. Dokud však sestry, spravující dům svato-Josefský nebudou prosty dluhů, nemůže se na sanato-

rium v Karlových Varech pomýšlet. Souhlasíme s názorem „Obnovy“, aby ústřední správa spolku přenesena byla do Čech a to přirozeně do oné diecese, s které zakladatel a doživotní prezident spolku pochází a i s té příčinou, že královéhradecká diecese nejvíce čítá kněží. Pak jsme také toho mínění, že duchovenstvo na jihu valně nezájemuje na humanitních podnících, které jsou vlastně založeny pro nás severany. Z důvodu toho velmi závažného přejeme velice myšlenku té, aby správa sanatorií kněžských byla odevzdána do starosti najd. konsistorie královéhradecké, ani vesp. prelát Filip státním svým již znáven velice citl tihu starosti agend spolkových. Také bychom byli toho názoru, aby pro případ, že by členové spolku pro přeložení prezidia do Hradce Králové byli, na jihu v čas sezony byl státní spomocněný spolkový sekretář, který úřad velezasloužilý náš krajana děkan vsp. Košťáka zastává, agendy spolku exekvoval a sanatoria prohlášen. Naším přáním by bylo také, by časem sanatorium gorické výhodně se prodalo a za získané peníze sanatorium v Karlových Varech se vystavělo. Naším přáním jest, aby vesp. prelát dopředu bylo dovířiti jeho dílo sanatorium v Janákových Lázních a rádi bychom uvítali zaslanostilého veterána v milé české vlasti.

Zvěsti z východních Čech.

Stavba obecných škol v Hradci Kr. sadána byla v mimořádné schůzi obec. zastupitelstva, ve středu dopoledne odbyvané pp. Ant. Manychovi z Pardubic a Ant. Pokornému, podnikatelům staveb. Celkem podáno bylo 5 ofert. Podnikatelé staveb Fišer a Dvořák, již prováděli stavbu zdejší zámečnické školy, žádali půl 2 proc. přídatku dle rozpočtu. Hellmann inženýr v Jaroměři alevoval 4 a čtvrt proc., Křížka, architekt v Kolíně žádal 3 3 proc. přídatku, M. Nekvasil z Karolina žádal 2 proc.; naproti tomu slevili Manych a Pokorný průměrně 6-09 proc., totiž skoro 11.000 zl. s rozpočtené ceny, pročelí jim na návrh městské rady stavba byla zadána. Mimo těchto ofertů podána byla též jedna na práce pokrývačské. V odbyvané schůzi schváleny byly přeložené obvyklé všeobecné podmínky pro stavitele a městské radě udělena byla plná moc k uzavření konečné smlouvy. Se stavbou, již prováděti se bude na bývalém výstavišti, má se započítati co nejdříve, tak aby ještě letos práce z hruba byla provedena, až nezdá se býti pravdě podobným, že by v tak krátkém čase bylo to možné; za rok má být stavba úplně dokončena.

Slavnost na bojišti. Komitét pro udržování pomníku na bojišti Královéhradeckém pořádá v sobotu, dne 16. srpna slavnostní posvěcení nového pomníku roku 1866 padlých vojáků a k. 49. dolnorakouského pěšího pluku poln. marš. svobodu. pána z Hessu u lesa Holá mezi Sadovou a Lipou. Pořádek: V 8 hod. 53 min. dopol. uvítání císařských hostů, spolků a korporací na stanici Sadová-Dobalice. V 9 hod. dopol. seřazení účastníků do vojska, spolků a korporací. V půl 10 hod. dopol. právo k pomníku. V 10 hod. dopol. proslov, pak posvěcení pomníku. V půl 12 hod. dopol. rozchod. — K návštěvě bojiště možno použít vlakov: V 5-23 hod. ráno z Ostravě do Sadové. V 7-50 hod. ráno ze Smiřic do Sadové. V 8-3 hod. ráno z Hradce Králové do Sadové. Zpět: V 12-7 hod. poled. ze Sadové do Hradce Králové. V 12-12 hod. poled. ze Sadové do Smiřic.

Sjezdy. Doba prázdná, doba ejezdů. V Hradci Králové sešli se dne 4. t. m. po deseti letech abiturienti zdejšího gymnasia s r. 1886. dne 5. t. m. abiturienti učitelského ústavu s r. 1881. Oba sjezdy těšily se hojně účasti bývalých kolegů z dob studií. Četné dostavily se zejména bývalí spoláci ke sjezdu gymnasiálních „desítiletých abiturientů“, k němuž dali podnět pp. dr. Morávek a A. Novák, protokolista b. kons.; příběh sjezdu tohoto byl vesměs pěkný, zábava při něm srdečná. Také sjezd učitelů vydal se náležitě. Společné obědy obou sjezdů konaly se v hotelu „u černého koně“, kdež uspokojilo všechny účastníky řádně pohostit.

Odborná výstava průmyslu krajkářského koná se v Hradci Kr. na podnět zdejšího průmyslového musea pro severovýchodní Čechy od 1. do 10. t. m. v budově vyřídí realky. Pěkná a poučná výstava tato jest umístěna v rozsáhlé kreslirné reální, kterou zcela vyplňuje. Bohatě zastoupen zejména oddíl historický, který v přetlčení vzácných originálůch i fotografiích znázorňuje vývin krajkářství od prvních počátků ve všech téměř zemích až do dob jeho nejskvělejšího uměleckého rozkvětu. V oddělení moderním zastoupen lidový průmysl zejména severovýchodních Čech a jest expozice centralního kursu krajkářského a odborné školy Vamberecké podán jasný důkaz, jak výborně o moderní průmysl tento pečuje škola odborná, suakže se přivěsti jej na dráhu plně dokonlosti. Výstava obeladly mimo průmyslové muzeum v Hradci Kr. i uměl. prům. muzea v Praze, ve Vídni, v Plzni, dále m. muzeum v Hořicích a Jaroměři, vlastec. muzeum v Olomouci, jakož i četné jiné korporace a jednotlivci. V neděli dne 2. t. m. odp. předseda známá spicovatelka pl. B. Tyršova o kraje.

Velká národní slavnost ve prospěch Ústřední Matice Školské sdružených spolků na Pražském Předměstí. Ku předestavým zprávám možno již nám dás blíží oznamit. Přípravy ku slavnosti pokročily již tak, že možno dás dík neunavné práci komitétu téměř úplný program, vynikající jak pestrostí, tak i origina-

litou, sdělit. Co nejhlavnější částí určíme provedení slavné svatby v národních krojích se všemi dávnými obřady a svyky, zakončené této národní tancí, tanečnic 50 pář. Čimáký pavilon s předem drobné Zaponerie, za společníkování dam v kroji Zapanek. Světelná fontána, velkolepý živý obraz proveden 80 osobami, divadlo atd. Přesný program bude nám již možno v příštím čísle uváděti. Podotýkáme, že při slavnosti účinkovati bude úplná městská hudba Pardubická.

Pohodálým v Horním Jelení věnovali dále iatstvo: pl. Franková, sl. Štefanová, pl. M. Beránková, pl. M. Červená-Hermanová, pl. A. Černá, pl. J. Gausová, p. A. Singer. p. V. Collino. Na penězích: sl. Eiglova 1 sl., pl. Franková 2 sl., p. Čajnar v Před-
městích 5 sl., p. F. Štrnad hostinák 4.35 sl.

Výlet na Slezském Předměstí dne 2. srpna pořádaný sv. Josefem Jednotou ve prospěch pohodálých v Horním Jelení navštívilo ke 500 osob. Vý-
tšek bude dosti značný. Podrobnější správa podáme příště.

Pivovar v Kuklenách. Zafizující výbor pivovaru v Kuklenách, obdržev schválení stanov společnosti akc., svolává ku dni 23. srpna valnou hromadu, jež konati se bude v hostinci Šrajbrovu na Kuklenách o 2. hod. dopolední. Na programu jest podání stručné správy jednací, volba správní rady a revisorů účtů a usnesení o smlouvách v příčině zařazení provozovárny. Tím vystupuje tento nový průmyslový závod na půdu skutečnosti a není pochyby, že při patřičné činnosti a člosti mužů, kteří se mu v čelo postavili, v brzké budoucnosti se stane. Doudej zast-
jištěno 300 000 sl. kapitálu, jelikož však již dás jest jisto, že bude nutno pomýšlet na zvětšení závodu, přijímají se ještě do 23. srpna podíláci, kteří se bud-
ústně přihláší a 10 proc. upsaného kapitálu složí nebo písemně přihlášeni zařadí. Také před valnou hromadou možno se za podíláka přihlášiti.

Jubiläum svého 40 letého kněžství slavil dne 25. července t. r. vsp. Jos. Šimek, děkan v Polné. Ráno v 3 hod. byl v průvodu 9 kněží a svých tří bratrů (profesora na paedagogia, poštmiatra a ředitele cukrovary) uveden do kostela vsp. kons. radou a vikářem Knobem, který k jubilantovi slavnostně promluvil, smínilv se o jeho zásluhách, zvláště o starostlivé péči Polnou, a odevzdal mu dekrét, jímž jmenován diak. notářem. Jubilant promluviv vřelě o životě svém, vykonal slavné vysvěcení víry a složil v ruce vsp. vikáře předepsanou přísahu, načel celebroval za asistence přítomných kněží (oboa ze Židovic, faráře z Krušemburka a Vojnovy Matice a 4 místních). Slavnost ta, již se účastnilo iatvo všech zdejších škol, dás okrae. zastupitelstvo, deputace několika spolků a mnoho lidstva, státna p. jubilantovi po celý život v milé paměti. Vějí pak na děkanšském chrámu Páně, o jejíž vystavení vsp. děkan Šimek v roce minulém přičinil se všemožně a kteráž tak mocně imponuje městu, navždy bude svát Polnou k vděčnosti a k vzpomínce na jubilanta. Bylť Polná bez věje již od r. 1863, kdy zhořelým požárem dne 4 srpna popelem leblo 178 domů i s věží i krytem chrámovým. Na konec ještě připojujeme, že s 19 kněží před 40 léty se semináře vyšších jen sedmi dopřáno slaviti jubileum toto, ostatní již klidně spí upánek spravedlivých.

* * *

Fabriční fúseráctví vzrůstá se ke škodě našich řemeslníků všude, kde tito řádně nemohou hájiti své zájmy a kde obecnostv leckakým laciným výrobkům a la „papírové boty“ dává přednost před dobrou prací řemeslnickou. Jako jinde, začíná to vypadati již také v Hradci, kde se nemnoho sice tovární závody, ale zato počínají se tu roztahovati sklady všelijakých „našineckých“ fabrik. Jaké kumštý dosud prováděl obuvnický skladník Bauer, o tom ví širší veřejnost a zejména hradečtí obuvníci znají to dobře. Jak se dovidáme, bude zde zařízen ještě jeden sklad obuvnické továrny, což by křesťanské obuvníky mělo již povzbudit k vážné společné činnosti. Skladník Bauer je sice členem obchodního gremia, ale před časem hlásil se též u živnostenského společenstva. Nyní docházejí stížnosti na ledacos, proti čemu by se mělo vážně zakročit. Nechceme prozatím uváděti, jaké fúseráctví se kde děje, ale pro poučení a výstrahu přinášíme jen následující zprávu o tom, co se stalo v Plzni a co by se mohlo státi také v Hradci. V „Obuvnických listech“ čteme: Z Plzně. Když roku 1893 přistěhovala se do Plzně a svůj obchod s obuví otevřela firma Jindřich Zeiner, nebylo to jistě vhod zdejšímu společenstvu a již před časem ucházelo se představenstvo u tehdejšího p. purkmistra Krofky a ještě na jiných místech a žádalo, bylo-li by možné, aby nebyl obchod ten povolen, jelikož již více takých obchodů se v Plzni nalézá, jako na př.: Mnichovo-Hradištský sklad, Mödlingský sklad Küstůtů a ještě téhož času nějaký Kohn, a teď dokonce firma ona, a tu bylo odpověděno panem purkmistrem, že by bylo nejlépe, kdyby také páni domácí nebrali jej do bytu, čímž ta věc byla by nejkratšíje spravena. Po nějakém krátkém čase dozvědělo se společenstvo, že u firmy té se nejenom vede obchod s obuví, nýbrž že se tam provozuje živnost po řemeslnicku, i nemeškalo představenstvo učinit o té věci ohlášení u živnostenského úřadu, načel firmě té před předsedou společenstva Max. Matasem a výborem společenstva p. Tichým další provozování zakázáno. Jak obyčejně bývá, jedou po soudu osoby také pospolu domů, při čemž dotyčný slíbil, že ve svém krámě nenechá ani štrupli přístří pod pokoutou tisíc al. Ale jak uměl onen pán dršet slovo, dokáže další. Za nějakou krátkou dobu sadal si o živnost obuvnickou jakýsi dělník p. Ries a tu se představenstvo dozvědělo, že to má být jako ušláta pro firmu ta, a tedy opět šalovalo jak p. Ries, tak

Zeinera a facit byl, že dostal Zeiner 30 al. a Ries 10 al. pokuty. Nizméně než se ta věc vyřídila, nepohodl se p. Ries s firmou tou a pověřil představenstvem, že sadání o živnostech sám Zeiner podal a zapravil a tak přes všechny zápas pracovalo se dále. A tu byla vyhlášena osoba jiná, jakási dělník Jakub Slenc, který zas o živnostech list přijal a sadal, že bude pracovat ve svém bytě práci Zeinerovu. Tak to šlo dále a pracovalo se neustále, až za nějakou dobu, jak se to obyčejně stává, nepohodl se dotčený p. Slenc s Zeinerem a žádal svoje dokumenty zpět, jelikož je potřeboval pro sadání o Hareovu 500 al. nadaci, která založena jest pro živnostníky, a tu tyto dokumenty dle vyjádření pana Slence p. Zeiner neměl a žádal pro něho list živnostenský a teprve po delší době byly mu dokumenty vráceny. Takových a jiných věcí bylo pořád v představenstvu k vyřizování dosti. Sluší podotknout, že p. Ries přišel k předsedovi ohlásiti účt, načež předsesta odpověděl: „Přineste hochovo propouštěcí vysvědčení se školou a domovský list, a ještě by mně bylo milejší, kdybyste s nim přišel sám“. Ale p. Ries vícekrát nepřišel a jak sám pak sdělil, měl být onen účt sám Zeiner. Když firma pořád pracovala dále, nemohlo to představenstvo anebti a vyslalo deputaci sestávající z pp. J. Mattase, Šneberka, Rovenského a Tichého k p. místodržitelskému radovi s prosbou, by ta věc náležitě dal vyšetřit, což on též slíbil a ihned šel k panu referentovi, by nám tu věc náležitě vyřídil. Ale jaké bylo překvapení, když dotčená firma si sadala sama o živnostenský list, přiloživši k tomu i výuční list. Uchopilo se tedy opět věci představenstvo a žáдалo, an se nenalézala v žádosti pracovní doba žadatele jako dělníka, by firma ta podle zákona zakázána byla, což se i také stalo. Nicméně pracovala firma dál. Představenstvo pátralo dále a zjistilo zasluhu o věc tu má velkou. Též časem p. Tichý také v něm zasedal a dopisy a jiným podobným doptáváním se dozvěděl, že výuční list vystavil nějaký pan Rmoutil, mistr obuvnický ve Lnářích. I uneseno se téhož času představenstvo vyplat dva pány z výboru do Lnář, by se zjistilo, zdali se v tom roce osoba ta učila. Delegáty oněmi, kteří se zvláštní ochotou k tomu se zavázali, byli panové: Šneberg, místopředsesta a Tichý jako výbor, kterým po náležitém přepptání celá obec dokazovala, že jaktždiv se tam žádný žid neučil, a co se týče podpisu starosty, dal prý tytýž na paně Rmoutilovo vyjádření, že opravdu se tam učil. Když představenstvo po správě té, kterou oni páni podali, k firmě opět šlo a vyjádřilo se, že jí není dovoleno pracovat, odpověděno mu dosti hrubě, načež představenstvo šalovalo firmu pro falsifikát výučního listu u krajského soudu, kterýžto ale neuznal, že by to falsifikát byl. I šalovalo představenstvo opět, dokazující, že namůže s tím býti spokojeno a tvrdilo opět, třeba výuční list není falsifikát a jest správně podepsán, že mistr Rmoutil si dovolil list vydat, aniž by se byl Zeiner u něho učil, je tedy list nepravý, a tím se dopustil Rmoutil přestupku proti zákonu, který takovou věc trestá. Po náležitém vyšetření byl přece p. mistr Rmoutil trestán pokutou, proti čemuž se odvolal k vešlé místodržitelství, odkud ale ta věc byla opět vrácena sl. hejtmanství v Blatné, kde konečně po tak dlouhém a úsilovném namáhání přišel představenstvo toho, že firma dostala příslušný provozovní živnost obuvnickou po řemeslníku. Jak asi tomu pánuovi jest, který se vyjádřil u sl. c. k. okresního hejtmanství, že k vůli tomu společenstvu se nebude učít zámečnickem a že vůbec poroučet si od představenstva nedá, ale po půl čtvrtém roku přece musel. Tu jest vidno, že by každé společenstvo mělo si tak počínati a nedati se odstraniti a pořád dál tak pro společenstvo pracovati, jak to dokázali v Plzni.

Jatky. V sobotu usavřeny byly jatky na Práském Předměstí. Řezníci tvrdí, že nebyli nikým na usavřeni upozorněni, tak že někteří z nich chtěli ještě ráno v sobotu porážeti. Předsesta třetího živnostenského společenstva spokojil prý se tím, že výměr účdní si přečetl pouze sam. Vzdor protestům a prosbám nedovoleno více jatek užívat. Starý nešvar více odstraněn, ale na místě toho vzrostlo 20 nových. Řezníci nyní porážejí, kde mohou a kde kdo jim vůbec dovolí. Zdravotnictví tím valně neposlouženo. Společenstvo řezníků a majitelé jatek podali p. Drem. Czurbou ve čtvrtek stížnost, svědčící vys. c. k. místodržitelství, by bylo povoleno užívání starých místností ku porážení dobytku potud, dokud by nové vystavěny nebyly. V záležitosti té nad jiné důležité, nejví se žádá živý účast a zájem. — Nejlépe je na tom obec Práské Předměstí. Co tu bylo po drahnou dobu namáhání a svízeli, aby jatky ze středu obce byly odstraněny. Ani hrozící cholera nepomohla, vše jednání bylo bezúčelné. Dnes pojednou neočekávaně bez námahy obec zbavena slofůdu, který by trpěn nebyl ani v té nejhorší vsi kdes na pusté uheršce.

Smrt způsobená sušivým kanecem. Z Kladruhu u Chlumce n. Cidl. se nám oznamuje: Zvláštní neštěstí přihodilo se u nás dne 31. m. m. Domkář a obecní posel Václav Vrzán choval si dva kančsky k připouštění. Nasazeného dne připouštěl opět jednoho z kančů. Zatím co otvíral menšímu, vyběhl a chlívka i druhý kanec a jako divý vrhl se na Vrzána a sadal mu silně tesáky do hrsti části nehy tak silně, že mu spůsobil velkou ránu, která na první pohled nezdála se býti tak nebezpečnou, alespoň nikoho nenapadlo, že by byla smrtelnou; ve čtvrt hodině však raněný zemřel, patrně následkem otravy krve.

Okradl vlastního otce. Josef Fejtka z Krčína jest svobodný, 26 roků starý, bydlící nestálého, pro krádež trestaný a práce povlivě šitíci se člověk. Rozmrzen nad tím, že má jen cizím krásti, obral konečně svého vlastního otce Jiřího Fejtku, s kterým již téměř tři léta nevíje. Za jeho nepřítomnosti, když týž pracoval v tovarně krčinské, vzloupal se do uzavřeného bytu otceva a ukradl mu různých věcí za 50 zlatých. Mezi jinými ocejchy, šatstvo, hodinky, košile a t. d. S věcmi těmi utekl. V České Skalici byl sice polapen a satčen, ale již neměl více ukradených u sebe.

Odseusen. Budto nešťastník na smyslech chorý aneb hestie v podobě lidské byla postavena dne 30. července před zdejší krajský soud v osobě Františka

Švába, 30 r. starého chasníka z Roanic u Nechanic, který se dopustil sločinu, kterýž zákon pod odstavcem amilatra proti přírodě subsumuje. Za svřecký tento sločin odsouzen ku dvouměsíčnímu žaláři.

Peser na kapsy. O zdejších týdenních trzích často se stává, že zabloudí k nám nějaký složený specialista-kapeičkář, aniž by podotkl se jej polapiti. O posledním trhu padl mu za obět oběh kapsy překupnice T. Chlebové z Prahy, již dle udání se seletý mladík vytrhl s kapsy 29 al. a smísel beze stopy. Proto hospodyňky, posor na kapsy!

Čtverák „Rei“. V zdejším jednom hotelu zaměstnán byl jako druhý podomek, 28 letý František Mrkvička z Dobřenic. Jak se zdá, vábilo Mrkvičku více chosení do sklepa, do společnosti lahvi vína a sudů piva, než jeho zaměstnání na dvoře a tak se stalo, že v hodině strašidel napadla jej vždy notná kšéř a neodolatelná touha podivati se do pánových sklepů. Při takovito jedné návštěvě v posledních dnech byl „fici“ postižen hotelierem a odevzdán strážníkovi. Tomuto pak se vyznal, že sklepy častěji navštěvoval, otevřev si zámky, ale že prý jej tomu naučil sklep-mistr, 17letý Fr. Jaros z Vodochodu u Roudnice n. L. Následkem této výpovědi byl zatčen i sklep-mistr a oba odvedeni do vazby vyšetřovací, kde se zjistí, jak se svěřeným jim zbožím hospodařili.

Konkurs. C. k. krajský soud v Hradci Králové uvalil dne 4. t. m. konkurs na jmění firmy R. Kaakelina v Úpici. Zatímním správcem jmenován p. Dr. Weissberger, advokát v Úpici.

Uprchlý káranec. Ze semaké donucovací pracovny v Pardubicích uprchl dne 4. t. m. káranec Jos. Michel 30 r. star, příslušný do Schönwaldu.

Trestanec na útěku. Od zdejšího krajského soudu uprchl dne 3. t. m. trestanec Rudolf Kanera z Radechovce u Náchoda. Téhož dne byl dotčený zaměstnán stěhováním nábytku, při čemž použil příhodné chvíli k útěku. Netěšil se však dlouho svobodě; již druhého dne byl zatčen v Josefově tamějším četnictvem a dopraven zpět do vězení.

Clíkanská praktika. Ku konci měsíce června zatčena byla tlupa cikánů pro nějakou krádež a k uhrazení škody krádeží povatelé, odejmuty a prodány jim byly koně. O nehodě této dověděla se záhy spřibuzněná s těmito rodina Lukač a koně šťastně zachránila; dala totiž za ně dotčenému kupci zlaté hodinky se řetězem. Má se za to, že hodinky pocházejí z krádeže. Hodinky jsou staré, o jednom pláštiku, bez ukazovatele vteřin, jsou o 10 kamenech a t. zv. cilindrovky.

Krádeže. Dne 15. července odpoledne vnikli do usamčeného obydlí manželů Františka a Anny Vilímkových v Radostovicích č. p. 16. neznámí dosud slodějové, kteří se jen hemžili po našem venkově. Ukradeny byly stříbrné hodinky se řetězkem, šaty muškové a šenaké, povlaky, košile, peř atd. Byl pozorován u stavení neznámý muž asi 36 roků starý a pytle na rameně právě v dobu, kdy krádež tato spáchána byla, leč tyž smísel a veškeré pátrání zůstalo dosud bez výsledku. — Mlynářským pomocníkem Václavu Novákovy, Antonínu Šimkovy a Ceňku Adamovi sebral jakýs ničema veškeré cenné věci, šatstvo, hodinky a polednějším i 5 al. na hotovosti. Čím kdo byl šetrnější a měl více věcí, tím bylo pro něho hůře. Poděšení však mají na jistého pomocníka pekařského, peněz stále postrádajícího, který hned druhý den po krádeži s práce vystoupil, tvář se na oko pojednou v místě svým neapokojeným.

Ku konci kontumace, která dnem 6. t. m. přestala, chytil pohodný při obcházce městem malého černého ostříhaného psíka bez známky a náhubku.

Kontumace psů přestala ve městě zdejších a okolí dnem 6. t. m.

Také starožitnosti. Mezi dělnictvem pracujícím buď na bourání hradeb nebo na novostavbách panuje zvláštní horečka nalézati nějaké starožitnosti a často přinesou na policii až směšné věci, vydávající je za starožitnosti, jež prý vykopali. Staré hřebíky od bran na vláčení, kus zánovního pantu pomazaného hlinou, část formy z cukrovary, v ní dělají se holomle cukru, střepy na cestě sebrané atd. Za malou odměnu, již jim je za skutečné starožitnosti vyplácena, dávají při práci pilně pozor. Při kopání na takovoto stavbě přišlo několik dělníků na velký hrnc a rozaml se, že byli v napjeti, jaký poklad bude nálež obsahovat. Když jej opatrně vyhrabali a donesli jako „starožitnost“ na policii, shledalo se, že nádobu tam v krátku před kopáním nějaký ferina se šertu zakopal a čímsi páchnoucím naplnil. Takové zklamání bylo náležcům ovšem nemilé.

Kradl na hřbitově. František Panenka, známý pobuda a tulák jest zároveň známým pobertou. Týž učil se kdysi asi dva měsíce zahradnictví, jaký div tudíž, že přilnul nekonalou láskou k něžným dítkám Flořiným. Aby se krásou jich kochati mohl co nejvíce — kradl je všude kde může a nejraději na hřbitovech, kde květu hojnost a dozor stížen. V oboru tom jest specialistou a byl již pro podobné krádeže mnohokrát trestán, z toho si však málo dělá. Proto nebyl hrobník pochovavský příliš překvapen, když přistihl jej na hřbitově, kterak vytrhává z hrobů květiny a pod kabát je schovává, aby je bezpochyby někde „střelil“ a paníze pak probil. Panenka byl udán a odsouzen těchto dnů pro přestupek krádeže na 12 dnů do vězení. Zdá se však, že stará láska ke květinám hřbitovním v něm neutuchne.

Z Dobřenic. Veliká pohroma šivelat stihla okolí zdejší: Pravy, Dobřenic, Syrovátku, Roudnici, Kratochovy. Ve čtvrtek dne 30. července po celé dopoledne panovalo dušené horko a tlakoměr hluboko klesl. Asi o půl 1. hodině odpolední za úpiného bezvětří zahálila se náhle obloha temnými mraky a přitěsně nastalo temno. Každý úzkostí trnul, co se diti bude. Náhle zadul od jihozápadu silný víchř, že až stromy k zemi se skláněly, a již lil se z oblak děsný přívál sa vzdáleného blesku a hučení hromu, a krátce na to počaly děsným třeskotem sypati se kroupy hnány prudkým větrem takměř rovnoběžně se semí u velikosti vlásečkových ořechů. Lidé sříšeně pohlíželi na tu hrůzu a spousta, jež se děla, a žalostně rukama lomili;

drůbež smetaně pobíhala s úzkostným křikem, koně a povozů, před bouří na pole vyvalených pro obilí, divoce se spínali a plašili, fůry, vezoucí mandele, jako pírká spřevraceny, okna na straně jihozápadní u všech domů vesměs rozbítá, se stromů listí, ovoce i silné větve zrušeny, nejeden strom s kořene vyvrácen, na poli plánice, ječmen, oves, směska skoro úplně vymřelá a se semí srovnány, žito tu i tam ještě na řadech nebo v mandelích rozmetáno a zabláceno, nař u řepy a zemit na padřt rozbítá a do země zatlučena, jeteliny blátem pokryty a jako zdupány. Zrní, kroupami na poli mlácené, lítalo až na tři metry daleko do strání a cest. Přívál krup rozbil na kostele všechna okna kotoučová na jižní straně, takže řetětem se podobají; na budovách velkostatku čítá se 600, na panenském hostinci 50, na fare 10 rozbitych oken. Do kostela valily se rozbítlými okny proudy vod a kroup, a spousta střepein skla pokryly nejen dlažbu a stolic, ale hnány prudkým větrem, lítaly přes loď chrámovou až na protější zeď. Na oltářích však, díky Bohu, nezpůsobeno téměř žádné škody, zvláště pak ne na hlavní oltář, obnoveném teprve v březnu t. r., jelikož okna nad ním jsou jen poloviční a postranní stěny jejich mají šikmý směr, od oltáře odvrácený, tak že přívál s kroupami hnál jen na stupně a několik jen střepein padlo na pokrývku oltářní. Místní farář, nejša na plodiny polní pojistěn, utrpěl veliké škody na poli a zahrádě, tak že sotva sklídí výsvek. A což teprve chudina zdejší, jež má jeden nebo dva korečky najaté od velkostatku, zůstaté nebo obce! Velkostatek Dobřenic jen na plodinách v zruu má na 25.000 zlatých škody, která však jest přiměřeně kryta pojistěním.

Z Pouchova. Výlet besedy „Turinský“, pořádaný dne 3. t. m. do háje ve Správcích opětně ukázal, jaké oblíben se mladý spolek těší. Bylot účastenství neobyčejně četné a nálada, díky „kumtům“ a „legracím“ prováděným mladšími členy Besedy přímo výtečná, již ani vydatný deštěk po 6. hodině nezměnil. Za to hudba se příliš nevyznamenala. Také způsobil podivení zákaz p. vrchního pořadatele, aby již po 7. hod. pivo se nečepovalo. Začalo se ořvati řetpánt, které se stupňovalo, až na různé zakročení několika zvláště šlaviných byl nový „hektor“ naražen. Obecenstvo uspokojeno ještě dlouho v háji se bavilo. Večer byl v Pouchově ve spolkové místnosti uspořádán včeneček. Čistý výnos výletu i včenečku jest přímo překvapující a bude ho použito ku zřízení spolkového jeviště.

Z Kotelce n. Orl. Katolická Jednota v Kotelci n. Orl. slaví dne 30. srpna tohoto roku slavnost svěcení spolkového praporu. Prapor posvěti a slavnostní řeč pronesl Jeho Biskupské Milost'ndp. Eduard Jan Nep. Brynych, biskup královéhradecký. Matkou praporu bude J. Exc. paní hraběnka Zofie Kinská. Kmotrami praporu budou velectění paní Anna Moravcová, choť továrníka a velectěná paní Marie Albertová, choť vrchnostenského lékaře. Odpoledne v den svěcení praporu při slavnostní schůzi promluví dr. Rudolf Horáky.

Z Polné. Dne 2. t. m. konal zdejší dp. katech. Vlkův důvěrnou přednášku v místnostech spolku sv. Josefa, jejíž téma téhož dne ohlásil na rozích. A téma ono táblo znamenitě. Spolkový sál byl přeplněn a to nejen sociály křesťanskými, ale též troškou sociálů „červených“, kteří jako hosté přišli poslechnout. Řečník poukázal v důvodné a přesvědčivé řeči na neuválost, s jakou píší proti náboženství nevěrecké plátky radikální; zvláště poukázal na jich nízkost v posledním čísle (které až c. k. censurou zabaveno, přece do Polné v 16 exemplářech přišlo), kde útočí se brutálně na „mravnost hasičů přibyslavských, že při svém župním sjezdu účastnili se mše svaté.“ Řečník probral článke onen větu za větou, vytkl nestoudné lži tam obsažené a sešlehal patřičně dekadenci moderních nevěřců, za což několikrát mocným potleskem vzdána mu pochvala. Přítomní „demokrati“ na konec začali se bouřit, a když v nastalé vřavě zjednáno jim slovo, tu „mluvčí“ jich p. Losenický, který nejvíce bouřil, byv vybidnut, by projevil svou myšlénku, odpověděl: Já nejsem řečník, já mluvím neumím. . . Ostatní demokrati zatím „strategicky coufli“ a p. Losenický za hluchého smíchu všeho obecenstva byl poslán za nimi. Tak špatně pochodili demokrati jako sešli u Chlumce.

Z Ostružna u Jičína. Ve čtvrtek, dne 30. m. m. přijala posvátná zsmě u půlnoční zdi chrámové ved pana Josefa Stiftera, děkana a faráře v Ostružně. Farní chrám Páně v Ostružně a filiální na Braderch ositel, jakož i pět kapliček kryjících se ve stinném loubí na okolních vrších. V krásném koutku naší vlasti sešli jsme se, abychom se pomodlili na hrobě velezaaloužilého kněze a vzdali čest jeho horlivé působnosti. Přes třicet kněží a neméně i učitelů a mnoho úředníků hraběcího panství Slivkovského, jakož i občanů zdejších a z míst okolních sklánělo hlavy nad otevřeným rovem a mnohemu zaroosil se oči při dojemné řeči vysoce ctihodného arcikněze Msgra. J. Kleina z Činěvsi. Vznesený duch zářící důstojnosti, osvěcený mocnou věrou plál v řeči nadhrobní a dovedl srdce roznítili pro slasti rajské. Chvějící se slzy na řasách pro drůha z mladých let nedovedly zastítni jiskrné oko hlubokou úctou budícího kmeta, jenž v službě Boží sešedivěl. Dp. farář Tichý vyliřil život a zasluby zesnulého. Pp. učitelé zapěli u domu a u hrobu smuteční sbor. Zesnulý působil v Ostružně 17 let, ale co duchovní celkem 48 let, starý byl 73 léta. Nešťastnost svou ukázal, že nepřál si fary výnosnější, až by ji dostal. O dobrotě a laskavosti jeho mluví, kdož jej znal. O přímí a lásce svědčilo četné účastenství občanů z míst dosti vzdálených. Budí mu země lehká.

Z Bohárny. Třicátý července zůstaté po dlouhá léta bolestnou upomínkou osadníkům Boharenským, přifařeným v Homili a Puchlovicích, jakož i obyvatelům celého okolí. Toho dne čopoledne bylo neobyčejné dušno a pařlivo jako před bouřkou a ta se také brzo dostavila. Byla i hod. 5 min. s poledne, když tu se nám nebe na celé jižní straně černými mraky pokryté objeví a v pět minutách čtrná se děsná vichřice, která stromovím jen zunitá, je ohýbá, láme a kácí, listí, větve a ovoce nezále sráží, daleko hází a sanáš, střechy slaměné, cuchá, nasdvíhuje a trhá, stohy odkrývá a rozvaluje, bídlicové tašky se stěch dolu sráží — a nyní se ještě příváli šedivý mrak

s kroupami. Okna začnou praskat a hned na to kroupy hustě se sypat, okna hrozně řinčí — kusy skla z oken jem se hrnou z venčí a litají do vnitř obydlí a takovou prudkostí a ostrovtí, že nelze k oknu přistoupiti. Ta spousta skla z rozbitých oken smíšená s kroupami od velikosti lískového ořechu až do vejce slepičho, valí se a nachotí po zemi ve světnicích, pokojích, po stolech i postelích. Děsné to divadlo! Jako o vánocích vlně vše bílé. Dvory, zahrady, pole, luka jsou v minutě pokryty místem na 2—3 cm. kroupami a kde se jich nahradlo moc, bylo je viděti až do druhého dne ležeti. To vše provázal liják jako průtrž mračnový strašné hučící a v deseti minutách veškeré obilí před tím bujně — luštěniny, zeměky, řepy na polích a zelenina v zahradách — ležící před námi povalelo, spustošeno, zničeno, rozbito, vytlučeno a již na poli všecho stěblo vymláčeno. K tomu, co jen živo bylo, uháněl, přchá před tím rozlíceným a hrozně burácejícím živlem, neboť všemu hrozil záhubou. Kuřata, slepice a husy utíkají, skrývajíce se kde jen mohou; co nemůže utéci a se skryti, kroupy raní a ubíjí. I ptactvo viděti zde onde omráčené ležeti. Z polí, kde kdo může, úprkem utíká, aby se skryl a život zachránil, neboť kroupy se sypou všude jako nejhustší liják. Rolník S. s chasou nakládali žito na poli, a když byli něco málo naložili, ujížděli s tím domů, aby přívahu unikli, byl rolník i s vozem, na němž seděl, mocným víchrem ze silnice i s koňmi do příkopu smeten, na štěstí bez úrazu. — Na celé čáře, kde krupobití zuřilo až po Hořice, není jedno okno celé, všechna jsou rozbita a vytlučena. Sklenáři nemohou státit se zasklením, ale ubohý rolník a nanejvýše zoufalé do budoucnosti, protože celoroční úroda zničena, stracena — a pomoc nekyne odnikud, neb mimoto každého rolníka nebyl žádný pojištěn proti krupobití, což nešťastí to doplňuje.

Z Červ. Pečce. V neděli, dne 2. t. m. odbyval katol. spolek „Svornost“ výlet do vrchnostenských obor v Opatovicích. Ač počasí mnohosiřné nebylo, neboť nebe stále bylo zachmuřeno mraky, přece šťastně vše dopadlo. Průvod za zvuku hudby vyšel o 1. hodině z Nebovic do Červ. Pečce. Spanilomyslných děvčátek přistojených v národním kroji bylo přes 40, tak že průvod velice malebně vypadal. V obore započal živý rej, a statečné selky v pestrém kroji obveselovaly srdce mladistvých junáků, že těmto z kola ani se nechťelo. Výlet vydatil se nad očekávání znamenitě a svoji přítomností potil nás též obětavý vdp. děkan Dvořák, vp. Záruba a vp. ze Sukdolu. — Dalšímu rozkvětu: Zdař Bůh! —

Z Černilova. (Svěcení nového oltáře.) Velikého významání dostalo se farní osadě naší, potilť ji dne 26. července t. r. sám nejdůstojnější velepastýř svojí vznešenou návštěvou, aby požehnal nový hlavní oltář, postavený obětavostí osadníků Černilovských. Slavnostní náladu zřítí bylo již několik dní před tím, v pracích přípravných na ozdobu Černilova. Přijezd Jeho Biskupské Milosti ohlášen k půl 10. hod., ale čilý ruch nastal již od první rána, ze všech obcí sjížděli se přečetní banderisté, scházela se obecni zastupitelstva v plném počtu, přicházeli věřící v radostném rozehvění. J. B. Milosti vyjelo vstříc až na hranice banderium vedené p. Ant. Tomanem, p. c. a kr. patronátní komisař, vrchní správce ze Smiřic, Fr. Kubr, a v jiném kočáře Černilovský p. starosta Vach s p. radním V. Proškem. Za hlaholu zvonů přijel J. B. M. až ke hlavní slavnobraně, kdež očekávala jej školní mládež s p. starosty, veliký počet družiček, sbor hasičský z Librantic a davy lidstva do tisíců. J. B. M. uvítal slovy srdečnými p. starosta Černilovský, jenž o celou slavnost velikou má zásluhu. Družička Marie Hofmanova tlumočila apoštolskému otci milovanému city dítek, a oběma vlídně, milé dostalo se odpovědi. — Na to ubíral se průvod davů nepřehledných k farnímu domu, kdež očekávalo J. B. M. duchovenstvo místní i okolní se svým vesp. bis. vikářem, konsist. radou a děkanem, Ant. Nyvittem, v čele. Vítaje zde místní farář vznešeného hosta, děkoval za milostivý příchod, ubezpečil o lásce, oddanosti, vděčnosti, a jakouž všichni osadníci k nejdůstojnějšímu velepastýři svému lnou. Po přijetí rouch liturgických nastoupila cesta do chrámu Páně, jenž již téměř byl přeplněn, takže nesmírná většina mimo chrám se nalezala. Nejdůstojnější arcipastýř přisloušné uvítání, načež zapěna píseň před kázáním a J. B. M. vstoupila na kazatelnu a jako jindy, místně, slovy tak milými litiť ráčila slova apoštolská. „Máme oltář“ pojednává o oběti novozákoně, její podstatě a ceně, dále ctění ostatkův a svatých. Více než hodinu trvala jímavá řeč tato, ale zdálo se to býti chvílí jen. Posvátné ticho provázelo slova otcovská, oko radostí, láskou plálo, každý přál si déle ještě poslouchačem býti. Nezapomenou osadníci na slova, jež tak mocně dojala srdce i mysl. Po kázání ráčila J. B. M. oltář, sochy, svatozánek požehnati, načež za asistence obětavů u nového oltáře první mái sv. „coram episcopo“ místní farář, při nř nejdůstojnější velepastýř uděliti ráčil apoštolské požehnání. Před požehnáním Největší Svátosti zapěla školní mládež tři verše „Pange lingua“ chorálně, o čez zásluhu má chválu hodná ochoť a píle pp. učitelů i p. ředitele choru. Po přenesení ciboria na hlavní oltář obdržely družičky od J. B. M. pěkný obrázek Rodičky Boží, čmž slavnost skončena. Radují se osadníci ze svého oltáře, ale radost všech dovršena, že sám nejdůstojnější velepastýř oltář požehnatí ráčil, která vysoké významání z pokolení na pokolení přenášeti se bude. Oltář proveden v úslachtilém slohu renesančním, z dubu, bez barev, napuštěn olejem. Provedení jest mistrné, že od mnohých slyšeli jsme slova: „toť práce překrásná“ — a jest dílem mistra p. Ant. Bělského z Černilova, jenž za svoji svědomitost i nezištnost chvály hoděn. Na oltáři jest pět soch: hlavní socha sv. Štěpána, prvomučedníka, v nadživotní velikosti, jemu po boku menší sochy sv. apoštolů Petra a Pavla a po stranách kříže nad svatozátkem klečící andělé. Sochy jsou provedeny v bohatém, vroubkovaném brokátě a pravím o nich, že hodny jsou umělce Krejčíka, jenž jak za dšlo umělecké i za cenu mírnou vřelého zasluhuje odporučení. Pravým akvatem celého oltáře jest svatozánek, jenž svým nádherným sice, ale přesně církevním provedením upozorňuje, že jo stánek Nejvyššího i vnitřek položen brokátém, bo

haté zlatem vyšívaným. A co dodává rovněž ceny a okrasy oltáři, jest šest obrazů svatých patronů českých, umístěných po třech vedle svatozátku. Obrazy podávají důkaz o štěti umělcem a práci nadmírně — pro detailní provedení jsou to miniaturní vzorné. Čtyři z nich jsou utěšené originály. Dovedeme obětavost umělce oceniti, co stály jen modely, draperie datá, jak námáhavé bylo studium historie životopisu a obleků. Vše je co nejdokonaleji vystiženo Rytí desainu jemného do dřeva, něžné a bezvadně provedeno. Ze zlatého pozadí přepěkně lahodí oku postavy umělecky provedené. K dokonalému posouzení bylo by třeba znalce — odborníka. Ač obrazy ty ve skutečnosti reprezentují cenu velikou, věnovány umělcem, jímž jest dp. Eduard Neumann, farář v Rohozné u Svojanova, za cenu velmi sníženou. Přijeme dp. farář, aby mohl ještě mnoho kostelů svými skvosty, dyšícími duchem jak uměleckým tak církevním, okrásliti, přijeme i duchovním správcem, aby u něho v čas potřeby práci důstojnou hledali. Poslavočáskou práci dovednou rukou vykonal p. Ferd. Eigl z Jihlavy. To chtěli jsme poznamenati, aby tém, kteří v nezištnosti své přispěli ke zbudování oltáře krásného, jenž tak i od J. B. M. nazván, aspoň nějakého dostalo se uznání. Slavnost minula, dojem trvalý zanechala v osadě. Možno-li, ještě více přilnula osada naše k tak dobrovitému otci, jenž nešetřil námah a starostí, přijíti ráčil, aby oblažil dítky oddané. Potěšení, posílení v životě katolickém prosíme, aby sám Hospodin byl J. B. Milosti štědrým odplatitelem.

Dodatečné zprávy.

Pro poškozené krupobitím na Nechanleku. Jeho Biskupská Milost byla první, která přispěla pěti poškozeným obcím okresu nechanického krupobitím ze dne 30. července obnosem značným, dvě stě padesátí zlatými. Mezi těmi je město Nechanice. „Vivant sequentes!“ Bůh odplat vším dobrým!

K činnosti „našinců“ po českém venkově. Do města X. přistěhoval se letos z jara nový milostpán. Najal průmyslový podnik a z cukrového sukadla stala se obratem ruky továrna a ze židáčka továrník. Ale všechna sláva polní tráva. Když nastala lázeňská doba, sebral i novopostavený fabrikant svoji Ráchel a hajdy do lázní. Poněvadě ale z evropských lázní žádné nevyhovovaly, vyhledal lázně v Americe, zanechav větitelům trochu nábytku a mnoho nevyrovnaných dluhů.

Ve prospěch ústřední matice školské pořádají vlastenečtí spolky ve Rtyci dne 9. t. m. slavnost obžinek. Jelikož obce vřkolní a jich spolky spolupůsobiti přislíbily, lze doufati, že účastníkům dostane se krásné podívání a zábavy, Marici pak slušný příspěvek.

Krádež. V noci ze dne 31. července na 1. srpna vloupali se neznámí dosud zlodějové do uzavřené místnosti Josefa Nyvity, obuvníka v Mal. Svatoňovicích, otrávilše dříve psa venku hlídajícího a odnesli koží a různého šatstva v ceně přes 100 zl. Některé z ukradených předmětů nalezeny byly ráno u kapliček horníky jdoucími do práce. Lupiči náleželi dle všeho téže bandě, jež se přede dvěma měsíci v téže obci na více místech o vloupání pokoušela, ale všude tehdy šťastně zaplašena byla.

Doporučení.

Pan J. B. Purger

V Gröden (Tyrols.)

Skupina „Mater dolorosa“ u Vše objednaná jest mistrovským dílem, jež mezi věřícími nalezlo velkou chválu a obdiv. Krása této skupiny budi v každém pocit zbožnosti i jsou proto před ní každodenně mnozí lidé shromážděni.

Mohu tedy firmu J. B. Purger v Gröden o nejlepe doporučiti.

J. Novotný,
kaplan.

V Novém Městě n. Met.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 1. srpna 1896. 1 hl. pšenice zl. 6.10 až 6.40, žito zl. 4.80 až 5.20, ječmen zl. 4.20 až 4.50, oves zl. 3.50 až 3.70, proso zl. 0. — až 0. —, vikev zl. 6.50 až 6.80, hrách zl. 0. — až 0. —, čočka zl. 8. — až 0. —, jáhly zl. 2.50 až 0. —, krup zl. 8.50 až 11.50, brambor nových zl. 1.10 až 1.40, jetel, semínka červeného zl. 12.50 až 14.50, jetel, semínka bílého 0. —, jetel semínka ruské zl. 00. — až 00.00, máku zl. — až 00. —, olejky zl. 0.00, lněné; sem. na zl. 0. —, až 0. — 100 kg žitných otrub zl. 5.50, 100 kg pšeničných otrub zl. 5. —, 1 kg. mála červeného zl. 1.00 až 1.10, 1 kg. mála převráceného 0.00 1 kg, sádla vepřového: zl. 0.40 1 kg. tvarohu 14 až 16 kr., jedno vejce dva a půl kr. 1 kope. drobné zeleniny zl. 0.30 až 0.75 1 šek. cibule zl. 0.22 salátu 0.20 až 0.30 — Na týždobní a obilní trh dne 1. červ. 1896 odbyvaný, přivešeno bylo hektolitr pšenice 172 kšit 206, ječmene 85 ova 283, proso 7, vikev —, hrach —, čočay 1, jáhel 12, krup 2, brambor 592, jetel, semínka 0.22, lněného semínka 0. —, olejky 1.03 máku 0.68 drobné zeleniny kop 367 cibule 122 salát 558 pik vepřá kusů 18 podsvinčet 458 kusů kšalat kusů. —

A. Kam půjdeme na výlet?

B. Do Týniště! Podíváme se tam na výrobu koberec u Adolfa Novotného.

A. Stojí to za to?

B. Ano! Viděti tam za 80.000 zl. hotových koberec nejrozmantějších jakostí, cen, velikostí a barev atd. od nejlevnějších do nejdražších a ten, kdo si aspoň za 10 zl. nakoupí, dostane nahrazené jízdné drahou ve třetí třídě na vzdálenost 30 km!

A. Jsou tam též zbytky k dostání?

B. Ovšem, velice mnoho a co záclon, pokrývek atd.

A. Nuže já jedu s Vámi! Na zdar!

František Paulík,

zámečnick v Hradci Králové,

v domě pana Petrofa, továrníka číslo 61.

doporučuje P. T. ctěnému obecnstvu, zvláště pp. stavitelům a podnikatelům svůj nově

* rozšířený *

závod zámečnický.

Následkem rozšíření tohoto mohu nyní i sebe větší práce na se převzít; též pevně doufám, že svoje dosavadní příznivce a odběratele k plné jich spokojenosti také budoucě vždy obsloužím co nejrychleji prací vzornou.

Ceny nejlevnější.

Dobré a levné

krmivo pro ryby

prodává

K. Sigmund, droguista v Hradci Kr.

Potitické družstvo tiskové v Hradci Králové

právě vydalo tiskem biskupské tiskárny

II. vydání spisu:

„Štít víry.“

Napsal Eduard Brynych.

Stran 107 velká 8° cena 60 kr. franco 63 kr. Na 10 výtisků 11. zdarma a franco.

Důstojné duchovenstvo znajíc z vydání prvního neocenitelné služby této knihy v duchovní správě zvláště na osadách smíšených, uvítá zajisté s radostí vydání její.

Objednávky přijímá bisk. knihtiskárna v Hradci Králové.

„OBNOVA“

vychází každý pátek dopol. o 11. hod.

Vydavatelstvo:

Politické družstvo tiskové v Hradci Kr.

Velké zásluky, dopisy a předplatné adresujte pouze:

„Obnova“ v Hradci Král.

Předplatné:

Na celý rok . 4 zl.

na půl roku . 2 „

na čtvrt roku . 1 „

Jednotlivé číslo v místě 7 kr., poštou 8 kr.

Místnost redakce:

V Hradci Králové, Velké náměstí č. 34.

Svíce kostelní,

pravé voskové i polovoskové, paschaly, trojhrany, grana, jakož i nejjemnější druhy kadidla, doporučuje veleřádným farním a slavným patronátním úřadům, rovněž i

P. T. pánům obchodníkům v jakosti nejlepší a v cenách nejnižších.

Zároveň odporučím světlá do věšných lamp 7 dnů hořící a všeobecně za nejlepší uznána.

Josef Pilnáček

v Hradci Králové.

Závod voskářský „u Albersů“ založen r. 1809.

Ztráta vlasů a tvoření lupů

se pod zárukou jediné listě zamezí

CRINOGENEM

od

J. Beyšovce v Jičíně.

Cena láhve s ochrannou známkou 1 zl. při 3 lahvičkách franko na dobírku, neb lépe proti pošt. poukázec 3 zl.

Sklady v lepších materiálních obchodech a holičských závodcích.

Změna místnosti.

Klímpodpisovaný dovoluje si S. S. obecnostem, zejména svým váženým dosavadním přítelům oznámiti, že přesídlil dne 3. srpna t. r.

svůj značný vnitřní

Závod pozlacačský

a sklad obrazů, zrcadel

od „černého koně“ do domu p.

Mikše

u bý. pražské brány, naproti stanici „Klubu českých velocipedistů.“

Děkuji za předešlou dohodu, v tak hojně mišl mni odvozanou, prosím, by mišl té v nové místnosti na dále zachována byla.

V dokonale účt

Josef Kieselich, pozlacač.

Dva truhlářské tovaryše

dobře v práci obeznalé, přijme

Josef Netuka,

truhlářna Slez. Předměstí u Hradce Králové.

BYT

pro studujícího.

Hledá se byt se stravou pro žáka 3. třídy gymnasijní u sporádané rodiny

Natádky přijímá administrace t. l.

Umělecký závod

pro malbu na skle

B. ŠKARDA,

Brno.

Speciální závod pro malbu oken chrámových.

Sedmkrát prvními cenami vyznam.

Vzorníky k nahlédnutí franko.

Ceny mírné.

Politické družstvo tiskové

V Hradci Králové

vydalo právě druhé vydání spisku

Učte se z dějin.

Slovo k naší mládeži od starého vlastence.

Tento krátký přehled nepřetržitých dějin českých dostati lze

v biskupské knihtiskárně

Stran 62 8°. — Cena 15 kr.

PH odbíreos většího množství přiměřena srážka.

Bicykl poduškový

zachovalý jest za 35 zlatých na prodej.

Blíží sdělí administrace t. l.

Malířský umělecký atelier

Jarolím Štantejského

v Litomyšli

doporučuje se veleřádným děkanským a farním úřadům i veleřádnému duchovenstvu, jakož i slavným patronátním úřadům ku provedení dokonalých

malb kostelních,

opravy freskových a olejových maleb i nových obrazů vůbec. Také se vypracují ochotně na požádání návrhy maleb. Dále zhotovuje spolkové prapory na hedvábní malované, velmi vkusné za mírný konorát.

Závod může se prokázati mnoha vysvědčeními jakož i diplomy a mnoha provedenými pracemi kostelními na př. v Rychmburku, v Janově u Litomyšle, Jevíčku, Mor. Třebové, Mor. Budějovicích, Prostějově, v Olomouci, Brně atd.

NAVŠTÍVENKY
od 60 kr. výše
nabízí
Bisk. knihtiskárna
v Hradci Králové.

Do král. věnn. města Hradce Králové a okolí!

PŘEVZETÍ OBCHODU.

Velečtému obecnstvu král. věnného města Hradce Králové a okolí dovoluji si ve známosti uvést, že dnem 1. července 1896. převzal jsem obhlné známý

OBCHOD

zbožím kolonialním,

ahůdkami a vinem

pana Maxe Kryštůfka

v Hradci Králové,

v domě pana Č. Mahrleho, na býv. řeznickém tržišti,

a ten samý na dele ve svém vlastnictví povedu.

Společně na dlouholeté zkušenosti, které jsem v obchodech nabyl, vysnázím se, abych sobě důvěru et. P. T. zákazníkům ab-čím nejlepší jakosti, mírnými cenami a vzornou obsluhou získal.

Zvláště dovoluji si upozorniti na velký sklad pravých přirod nich vín a vkusné upravenou vinárnu. Dále třikrát týdně pražená káva bez přísady, velký výčr v kávě zelené, lahůdek, jižního ovoce a sklad minerálních vod.

Doufaj, že mně vášná přisáh et obecnstva věnována bude, znamenám dokonale účt

V. BOUČEK,

dříve M. Kryštůfek, obchod zbožím kolonialním, lahůdkami a vinem.

Příležitostné dárky

Podepsaný dovoluje si P. T. veleřádným duchovenstvom a velečtým pány učitelé jakož i vše-cko obecnstvo upozorniti na svůj

umělecký závod

pro výrobu

jemné řezaných křížů

k postavení a zavěšení v různých slozích,

svých vlastních před. vzorů

od nejjednoduššího do nejbohatšího provedení pro kostely, fary, školy a domácnosti.

Sochy ze dřeva bohatě polychromované, sochy z tvrdé mramorové hmoty, jež lze bez uškodení vodou umýt, jemné řezané křesťáky a jiné do oboru toho spadající práce řezbářské.

Podrobné a výkazy křížů sdělu k nahlédnutí.

Cenníky zdarma a franko

Ceny velmi mírné při větší zakázce zvláštní ceny.

Obsluha solidní a rychlá.

Stálý výběr hotových křížů.

Raimund Jul. Kozel,

řezbář a sochař v Hradci Králové č. d. 70.

Křestan

Nejsvětější Svátosti Oltární
posvěcený.

Sestavil:

ABBÉ A. HENRY,

čestný kanovník a ředitel ústavu Nejsvětější Trojice
v La Marche

Dle III. vydání přeložil

VOJTĚCH KAMEŠ,

farář v Chřenovicích.

Nákl. bisk. konsistoře. Tisk bisk. knihtiskárny.

Stran 514 — 8° —

Cena brožovaného výtisku 70 kr., franko
80; v tuhé vazbě celopletené franko 1 zl.

Recenzi této výtečné adorační knihy viz
v posledním sešitu „Řádce duchovního.“
Objednávky přijímá biskupská knihtiskárna
v Hradci Králové.

DOMEK

s krásně zařízenou velkou ovocnou zahradou,
s nejlepším výhledem na

Novém Hradci Králové

se prodá.

Blíže sdělí administrace t. l.

Do Hradce Králové a okolí!

P. T. pánům truhlářům, uzenářům,
řezbářům, cukrářům atd. sdělují, že zařídili
jsem se na

výrobu zboží mramorového

jako jsou: leštěné desky na nábytek, mycí
noční a nálevní stoly, pulty, ohradící de-
sky pro cukráře atd.

Prose, by v případě nějaké potřeby, závod
můj k soutěži vyzván byl, ujišťuji, že snahou mojí
vždy bude zákazníkovi své co nejlépe uspokojiti.

ZDENKO JEŽEK,

kamenická dílna na zboží mramorové a pomníky
v Hradci Králové.

Do Hradce Králové a okolí.

KAREL SIGMUND,

díplom. mag. pharmac. a droguista
v Hradci Králové

doporučuje svou nově otevřenou, al. o. k. hejt. koncesovanou

chemickou laboratoř

ku zkoumání vody, mléka, másla, líhu, řepy, melassy, ječmene, sladu, moče,
umělých hnojiv atd. atd.

Jednoduché rozborů a analýzy jsou pro mé pp. zákazníky
zcela bezplatné.

Rovněž úplné zdarma k použití jest pro pány fotografy-
amateurs má nové zařízení

tmavá fotograf. komora,

jež opatřena jest všemi i nejnovějšími fotograf. pomůckami a přístroji. Dovo-
luje se zvát pp. amateurs, by si neobtěžovali vzorné její zařízení osob-
ně prohlédnouti, rovněž tak můj všemi možnými fotograf. aparáty, plot-
nami, papíry a pomůckami bohatě zásobový sklad s cenami
velmi levnými.

Apparáty též na splátky.

Tamtéž se přijmou dva praktičtější a velmi výhodných podmínek.

Reklama

„Jak máš své vědět,
co výborného na skladě
mám, když mi to neod-
ělám novinami?“

Vanderbild.

v celých východních Čechách.

dosáhne se nejjistější
vhodným a přitom lev-
ným inserováním v
nejrozšířenějším listě
ve všech krajích vý-
chodních Čech:

Inserování v listě našem je tím výhodně-
jším, ježto v něm dle vzoru amerických listů za-
vedena jest osvědčená **americká reklama**
tím způsobem, že inserty zařazujeme vedle textu
čímž každé oznámení dojde jistého pověsnutí.

Inserty přijímáme jen od solidních
firm křesťanských.

Insertní poplatek: 8 kr. za 1 petič. jedno-
sloupcový řádek.

Nabídky insertů přijímá administrace časopisu

„Obnova“ v Hradci Králové.

Žádejte vždy a všude slivovici a borovičku

jen od firmy

M. Nesňal

v Uherském Brodě na Moravě.

Nový praktický vynález!

Nejlepší prací přístroj
jediný existující jest nově
vynalezená c. k. vyhr.
priv.

mramorová pračka

t. sv. ruční valcha

„Patent Hlaváček“,
která předčí vše stávající
neboť tvrdostí, nezdolností
karrar. mramoru jest ne-
smárná, vždy hladkou a či-
stou zůstane, bezvadné zne-
hoblé a rychle vyprání
docílí a čím více se na ni
péře, tím jest hladší a lepší,
kdežto pračky dosavadní záhy
zkáze podléhají a zdravými
plochami přidlo nicí.

PH tom však jsou pat.
mram. pračky levné. Ceny
jsou:

I. vel. 25/30 cm. zl. 2.50
II. „ 30/35 „ „ 3.50
III. „ 35/40 „ „ 4.50

Proti záslužné obnosu předem
aneb dobírkou zasílá na vše-
chna místa přímo vynálezce
a jediný výrobce:

C. k. vyhr. priv. sochař. a
uměl. průmyslový

Atelier Hlaváčekův
v Strakonickách Čechy.

Sp. obchodník rabatt

Ex offio křestní listy

jsou na skladě v biak. ti-
skárně 40 kusů (knihy) za
80 kr.

Jan Horák,

vlastní výroba suken

v Rychnově n. Kněžnou

sabíci na dobu jarní a letní

pravé vlněné látky

za ceny mírné. Četné opětné objednávky,
zvláště z kruhů vld. duchovenstva jsou milým
pro mne důkazem, že jsem heslu svému: „Po-
ctivý sebe menší výdělek lepší je seba vět-
šího nepoctivého,“ věren zůstal.

ceníky na požádání franko.

Zásilký na dobírku,

vld. duchovenstva dle přání bez docírky.
Při hromadných objednávkách výhody
co možno největší.

Četné doporučení z kruhů vld. duchovenstva i P. T.
užitelstva k nahlédnutí.

Těž na splátky a bez zvýšení cen.

Vyznamenán na výstavě v Hradci Král. r. 1894
zlatou medailí a diplomem.

Umělé zuby

podle nejnovějšího amerického způsobu vyrábím
a konám veškeré práce v obor ten spadající
přesně a solidně na základě dlouholetých zkuš-
ností, ruče za nejlepší obsluhu. Zaručuje ceny
nejlevnější a poroučuje se do vzácné přímě ctě-
ného obecenstva, znamenám se v hluboké účtě
oddaný

Joséf Čáslavský,

zubní technik

Pražská ul. č. 77. v Hradci Král.

Stříbrná medaile Národní Jednoty Severočeské. — Nejvyšší vyznamenání
zlaté záslužné medaili s korunou. — Čestný diplom.

Veškerá patentní mýdla

vyráběná ze všech možných i nemožných materiálů a téměř ve všech ča-
sopisech doporučovaná — pomínou — až se lidé přesvědčí, že bylo a bude
nejlepším jedinec

pravé nefalšované mýdlo jádrové,

jež P. T. ct. obecenstvu více doporučuje.

Jindřich Jelínek,

mydlář v Hradci Králové.

Týž dovoluje si upozorniti na speciální novinku „**Jelínkové lovan-
dukové mýdlo neutrální**“ doporučené pro jeho výtečné vlastnosti
celou řadou lékařů a specialistů v kožních nemocích.

Kus za 5 kr.

Hlavní sklad u Jindř. Jelínka v Hradci Králové č. 160., Malšovických č. 3.
a 37., u p. Aloise Jelínka v Pardubicích a u Čenka Zimy v Kutné Hoře.

Telefonické spojení.

Do Hradce Králové a okolí.

Dovolujeme si slušně oznámiti, že zařídili jsme v Hradci
Králové

tovární sklad

šamotových kamen

bílých a barevných glasur přesně dle mišen-
ského způsobu vyrobených,

dále budou na skladě krby, sporáky, majolikové a poly-
chromované kamna. Mimo to chovají se na skladě kamna
tahová (t. zv. „plizenky“) ze šamotového materiálu a barevných
glasur.

Sklad nalezá se v domě p. Mikeše v Hradci Králové

a svěřen jest zástupci našich továrních výrobků, osvědčenému kam-
náři p. Fr. Mrkvíčkoví, který jednak sám, jednak osvědčenými
stavěči z naší továrny a našeho Pražského skladu veškeré práce
stavěčské svědomitě vykonáváti bude. Též převeze p. Mrkvíčka
veškeré čištění kamen.

Továrna na šamotová kamna a majolikové zboží V LOUNECH.

Vzhledem na předcházející oznámení prosím P. T. obecenstvo, pp.
stavitele a podnikatele staveb v Hradci Králové a okolí, aby mi domavdili
svou přímou, kterou jsem si všude při vykonávání svých prací získal, na dále
v novém působení zachovati rádií a vyznamatím se, abych všem požadovkám
nejvšestranněji došel.

Fr. Mrkvíčka,

kamnář v Hradci Králové.

OBNOVA

Číslo 74.

V Hradci Králové, dne 14. srpna 1896.

Ročník II.

Orgie „ignorance“ v Čechách.

Česká Stráž v posledním svém čísle píše, že v jistém českém městě slavili v těchto dnech památku „stoletého úmrtí“ Havlíčkova. Zmíněný list jméno onoho města tají, tak že se za to máte míti, že je to pouze časové vtípkování na dnešní naše poměry, za nichž v Čechách skutečně slaví přímo pustá ignorance o trest do nebe volající orgie.

V našem občanském, národním, politickém i společenském životě rostahují se dnes a hlavní slovo vedou živové k tomu nejméně povolání. Kdežto ještě před 15 a 20 lety do reprezentace obcí, okresů a království vybíráni bývali mužové nejlepší ve směrech všech, dnes nahrnuly se v popředí reprezentace českého národa v Čechách osobnosti, při nichž přední ctnosti jest leda — opovárlivá huba.

Kdo jest smutnějším a bezohlednějším ve vyjadřování se, ten dnes platí u nás za rásného; kdo jest troufalejším a drzejším v házení frásami, ten platí za bystrého; kdo jest neobtěhlejším a nevěstějším ku právům druhých, ten platí dnes u nás za pokročilejšího. A kdykoliv se v poslední době o to jednalo, kdo má být kam volen, vždycky agitace dnešní vynesla na svůj štít především toho, kdo jest „řečníkem“. A třebaž se se dnes naše vlast honosila celými stády řečníků okresních a byť se naše noviny chlubily a honosily také i řečníky zemskými a českými řečníky říšskými, tak přece o jejich jakosti již rozsoudil český lid sám, který tyto řečníky ani poslouchat, ani čísti více nechce, neboť 99 procent veřejně pronesených politických řečí využívá doby honosila se takovou prázdnotou a ignorancí, že se i nejtrpělivější lidé dnes začínají toho brozit, jaký to rosvrat v našich veřejných poměrech nastal.

„Pravda nás vysvobodí“ a „Pravdu sobě mluvíme a dobří spolu budme“, alyšime v táborech našich politiků a politiků stále hlásati a proto toto jejich theoretické hlásání přeneseme drobet na pole praktické a poukážeme na pravdu, která jest dnes u nás zjevem velice smutným, ale která záhy u nás vybičuje všeobecnou tu duševní sebranku, jež za přítomné doby po Čechách chce poroučeti svým příkem.

Křik ten nebude míti docela žádné jiné ovoce, než-li že konečně za krátko vzbouří kde koho inteligentního, rozumného a vážného muže a doufáme, že není daleko do té doby, kdy všechna ta, dnes veřejný náš život terrorisující chasa bude přehati před karabátem, jímž ji začne vzbuzený, zdravý rozum zpátky do její dír honiti.

Pokud je člověk dobré mysli, tak má za přítomné doby v počínání největší většiny dnešních reprezentantů národní české společnosti neskonale závalu. Většina její skutků vypadá, jako by byla objednána přímo v Kocourkově.

Popatřme jenom na velevášenou reprezentaci českého národa ve Vídni. Pánové dají se voliti do říšské rady na základě státoprávního programu, jehož kardinální zásady předce každý chlapec může chápati. A naše velevášená reprezentace na říšské radě nejenom že se neohraňuje a nepracuje proti té spouště zařízení, jež státoprávnímu stanovisku českého národa nejsou na žádný prospěch, ale ona dobrovolně centralisuje sama, ona sama centralistické návrhy činí, ona pro centralistické principy hlasuje. Nechceme tvrditi, že tak činí z úmyslu a vědomostí, ale pak musíme říci, že to koná z nevědomosti, z hluboké ignorance.

A dnes jsou i mezi stoupenci strany mladočeské mužové, kteří s bolestným sklamaním a s nejtrpělivějšími pocity netají tu děsnou pravdu, že doposud nikdy tak úspěšně a lehce centralisace oproti státoprávnímu programu národa českého nepostupovala, jako se jí to dařilo za první mladočeské, kdy souhlas mladočeských zastupců českého národa byl jí nejenom ochotným pomocníkem, ale kdy z mladočeské strany vycházely návrhy, které byly rázu čistě centralistického, které svým podáním státoprávní stanovisko zemí koruny české naprosto ignorovaly.

Pravdu tuto s dějin českého národa nikdo více — nejméně pak pustým, surovým nadáváním — nevymluví a nevymaže. Kdo sledoval jednání říšské rady a postup mladočeských politiků tam, ten nám dá každý za pravdu.

A to jest při tom smutné, že se to milčky trpělo, že se mladočeské reprezentaci na říšské radě rovná se strany voličstva neřeklo, že v ohledu tom stojí na stanovisku svém vlastním a nikoliv na stanovisku českého lidu. Podrobnostmi, bude-li třeba, posloužíme.

Tu nejmladší česká politická generace, pokrokaři totiž, pokud s nimi můžeme mluvit jako se slušnými lidmi — poněvadž řadu všelijakých lidí nepočítáme a řvavých mezi nimi ve vážný počet nebereme — mají pravdu, když mladočechům vytkají řadu politických hříchů, chyb, nedůsledností a neřestí.

Vždyť mladočeši od okamžiku, kdy se politického vedení národa ujali, vlastně ani nevědí, co chtějí. Na aném království českého r. 1889 vstoupili s nejujektivnějším návrhem adresy k Jeho Milosti králi, aby se dal v Praze na krále českého korunovat. To byl první a hlavní bod programu jejich politiky. Ale když byl nešťikově proveden, tu páni najednou vstoupili do oposice, aniž by byli lidu mandáty své vrátili s přiznáním, že nepochodili a aniž by nové volby byly jim daly právo, aby opozičně politisovali.

Oni jali se politisovati opozičně bez volebního uznání správnosti opoziční politiky a projevem ignorance největšího druhu bylo, že celá řada politiků se staročeskými mandáty k nim i se svými mandáty přeběhla, aniž je složila a dala se převlehtí.

Zjevy tyto svědčí o žalostné ignoranci a politické nevyzrálosti a bezcharakternosti v národě českém. Dle posledních úkazů dá se souditi, že u nás každý politický dobrodruh smí se opovážiti na útět národa honiti třeba i svůj nejsoukromější zájem a zájem bez obavy, že bude za to ihned zaháněn tam, odkud přišel.

Český lid dnes ve své většině snad také ani neví, co chce, neboť by pak nyní jeho reprezentanti nesměli zcela beztrápně dělati to, co se jim líbí a co se naprosto přiči tomu, co činili slibovali.

Ovšem ta reprezentace také vypadá podle toho. Zejména selák strana v národě upadla ve blud, z něhož se jednou ke své největší škodě a zděšení probudí. Učinila si totiž zásadou, že za své zástupce nebude voliti žádné učené lidi, žádné doktory, žádné profesory, třebaž se to byli i majitelé největších statků. Ona prohlásila, že bude voliti jenom rolníky.

A co vyvedla? Naši sedláci, o nichž šlo přisloví, že jedena každý z nich je chytřejší než-li dva advokáti, navolili si místo rolníků a doktorů celou řadu pánů, kteří svůj mladý věk na vysokých školách promarnili a pak bez diplomu a doktorátu vrátili se tatíčkovi nebo panimámě na krk a přijali velikomyslně titul „sedláků“. A ti „talní sedláci“, kteří na školách nečinili za dosti ani svým povinnostem sami k sobě, k rodičům, k národu, mají spasiti seláky stav —

Co by z tak mnohého takového „sedláka“ bylo, kdyby rodiče jeho neměli náhodou statek?

A co je toho příčinou, že u nás musíme ustupovati učeny, vzdělaný člověk i v zastupování národa považován, sběhlému studentu? Toho příčinou jest ignorance, která dnes u nás slaví hrozné orgie. Zřídka kdo se vzdělává, zřídka kdo přemýšlí, uvažuje, ale největší díl dnešního našeho lidu jen křičí, papouškuje křik druhého a následkem toho jest, že včera zapřisáhlý staročech je dnes urputným mladočechem, který plvá i po své vlastní minulosti, po svých věřejších prý zásadách.

Zběžně jenom jsme na žalostný ten zjev u nás ukázali. Ukázali jsme na př. nejprůdušnější reprezentaci národa, která si ve své ignoranci a za ignorance lidu dělá sama co chce i proti nejprůdušnějším politickým principům celého národa.

Řádky tyto zajisté že vzbudí po Čechách hojnost úvah, že jako jest v nejprůdušnější reprezentaci národa nepochopení a nevědomost, co má činiti a jak to má konati, že podobně jest i ve sborech reprezentujících okresy a obce.

Hleďte dnes ve sborech těch mužů ovcených, vzdělaných, uvědomělých a shledáte, že jenom povídání a mluvení jest i u lidí vzdělaných být majících zástěrou jejich ignorance, povrchaosti, lehkovláděného pojímání nejdůležitějších otázek a český lid dal se tím mluvením a povídáním tak oblouditi, že ve své většině bez sebevzdělávání a uvažování spěje ku probuzení, které bude strašným pro ty, proti nimž se pak jednou tato široká, obrovská ignorance lidu ve hněvu a zklamání svého obrátí.

Staročeši v ohledu tom zkusili mnoho, ale mladočechy čeká odměna ještě daleko hroznější. A odměna ta pány jistě nemine. Neboť jest neměvratnou při tom nezušlechťování a nevzdělávání, ale štvání širokých lidových vrstev, které se ve chvíli, až jim dojde trpělivost a až je omrzí mladočeský ton, obrátí především proti těm, kdo jí v tuto dnešní duchovní bídu přivedli.

Zkušenost učí, že nezdárný, rozhýčkaný, nekárany a nevzdělaný syn obrací se především proti vlastním rodičům, na něž se neštítí třeba i ruku svednouti.

A český lid vedoucí strany doposud svědomitě nedbaly, aby lid přislušně vzdělaly. Jedna za to svou odměnu vzala a na druhou zasloužená odměna čeká, neboť není možno, aby dnešní orgie ignorance v Čechách trvaly tak dlouho, aby přislušné odvety nedežili se ti, kdo národ nevedli, ale svedli k té bídě, která dnes ze všech poměrů se na českého člověka šklebí.

Klerikalismus.

(1). „Prosím jich paní, nemohly by mi říci, co to jest ten klerikál?“ — Tak tázala se na trhu jedna druhá.

„Klerikál? — Paní — to je jim moc zlý člověk!“

„Ale to bych přece neřekla. Vždyť můj muž říká o panu páterovi, že je hrozný klerikál, a vidíš, já ho mám tak ráda, že bych každému oči vyškrabala, kdo by ho haněl!“

„Inu to maj' z toho, že nečtou noviny. Já jim povídám, klerikál je moc zlý člověk. Jen si pomyslej, klerikálové chtějí, aby lid byl hloupý; ale což by bylo o takové, jako jsme my, ale i pan pulmistr má být hloupý a má dělat, jen co budou chtít klerikálové.“

„Tak!“

„A pak chtějí, aby se v Čechách mluvilo jen německy. Pomyslej si, biskup je němec a neumí česky!“

„Paní, tohle nevěřej. Vždyť jsem byla v N...ích za kmotru sestřiné holce, a slyšela jsem ho kázat.“

„Když oni moc věřej' kněžím. Já bych jim řekla ještě něco horšího, ale jen jim — to vědí.“

„Inu — jak do hrobu tmavého.“

„Neslyšíš nás někdo? — Pomyslej si, klerikálové pijou lidskou krev.“

„Ale paní, jak by jen tohle mohly věřit!“

„Inu, když oni věřej' kněžím. Ale vědí, můj zeť je u Sokolů, a čte noviny, co píšou proti kněžím, přijde mezi pány až v Praze; ten mi to povídal.“

„Inu, já jsem jednoduchá, sprostá ženská, páni vědí víc. To už teď, aby člověk nevěřil žádnému na světě. S Pánem Bohem!“

Tato v trhu zachycená rozmluva ukazuje, jak naše venkovské listy v duchu pokrokařství psané šfí — „světlo“. Takové nese ovoce jejich běžná fráze o klerikalismu, který prý udržuje hloupost lidu a překazí osvětě. Fráze ta se jako na kolovrátku opakuje každého téhodne v listku, každého dne v krémách. Povídejte jim tisíckrát, co vy za klerikalismus vyblašujete, to není klerikalismus, ne — oni zůstanou při svém. Právě v královéhradecké diecéssi bylo pastýřským listem biskupovým vyloženo, co je klerikál, a co klerikalismus. Slovo klerikál nepochází od kleriky, roucha kněžského, ale od řeckého slova kleros, což je tolik, jako podíl. Klerikem a pak i kleri-

kažem jest tedy člověk, který Boha za podíl má, žil Boha nade všechno cenil. Klerikalismus pak jest snaha, aby die Boha, die zákonů Božích vše se řídilo a spravovalo. A poněvadž zákony Boží nejdokonaleji zjevil a zdokonalil Kristus, jest klerikalismus snaha, aby v duchu Kristově vše se řídilo. Jest tedy patrné, že klerikal není nic jiného, než věřící křesťan a klerikalismus že není nic jiného, než křesťanství. A poněvadž uvědoměl katolík jest přesvědčen, že jen katolické křesťanství jest jediné pravým křesťanstvím, jest tedy klerikal tolik co katolík a klerikalismus tolik co katolické křesťanství čili snaha, aby celý náš soukromý, rodinný, společenský život, naše politika, naše zákonodárství bylo proniknuto duchem učení a zákonů Kristových, jak je pevně drží katolická církev.

Ze všeho vysvítá, že nejprvnějším klerikálem jest Kristus sám a nejdokonalejšími klerikály jsou nejlepší plinitelé zákona jeho.

Řekli tedy někdo, já jsem katolík, ale klerikalismus se terrorisovat nedám, neví, co mluví. Dávají někdo křtít, sebe a své po katolicku odvádět a pochovávat a nebo chodí docela i pravičelně na bohoslužbu katolickou ano dokonce i svátosti přijímá — a proti klerikalismu brojí, — jedná nedůsledně. A chceme-li nejmírněji o něm souditi, musíme říci, že vlastně neví, co klerikalismus jest a má tedy klerikalismus za něco, zač jej vyblášíjí fanatičtí a nevědomí členové jistých redakcí.

A tvrdíme směle, že klerikalismus jest pravý opak toho, zač jej vyblášíjí, a to právě proto, že on nic jiného není, než pravé křesťanství.

Křesťanství pak nečiní člověka hloupým, jak ty rozličné „baby“ nejen na tržištích, ale až třeba na radnicích papouškují. Čeho nelze se dopátrati žádnému učenci, totiž učení o původu světa, o Bohu, o duši, o nesmrtelnosti — to klerikalismus bláší malým dětem, tímto světlém naplňuje klerikalismus duše lidí sejně postavených, všky nejodlehlejší, ubožáky nejchudší. A kdo jen něco málo více ví, než mu předkládají naše venkovské listky, tomu je snad známo, že právě klerikalismus všude mezi oivochy až po dnes zakládá školy, a že i v naší vlasti položil základ ku vzdělanosti, na kterémž základě jsme se vyšinuli až na vrchol škol vysokých.

Pravý klerikal není „moc slý člověk“, nýbrž čím lepším jest klerikálem, čili plnitelům zákona Kristova, tím lepším jest i člověkem. A neostycháme se tvrditi, že i nedokonalý klerikal v mravním ohledu na jisto výše stojí, než tak mnohý náš antiklerikalův velikán z našich — krčem. Ano právě mnozí z těch, kteří tupením klerikalů, hlavně pak biskupů se šíví anebo dovýše si pomáhají, jsou co se týká plnění mravních zákonů Kristových tak nízké, že kdyby takový jen špetku studu měl, neopovažoval by se ani na světlo vyšliti, natož pak špiniti lidi nejmravnější, nejlepší. Klerikalismus nechce, aby lidé a obzvláště páni „pulmisti“ dělali, co kněží chtějí, nýbrž jen to, co Kristus chce. Klerikalismus chce, aby neměla svoboda jen nevěra, zloba, nemravnost a násilí, ale aby svobodu mělo taky učení Kristovo a zákon jeho.

Klerikalismus die filosofie z tržiště — nepije krev lidskou — die slohu novinářského — není pijavici lidu a národů. Kde pravý klerikalismus — zákon Kristův — proniká zákonodárství státní, — tam kvetl až posud vždy hmotný blahobyt národů, a sice tak, že nehromadilo se bohatství na bromaďu jednu, nýbrž že majetek byl rozdělen v mnohé a mnohé ruce. — Ale protiklerikalní liberalismus obohatil jednotlivé, zničil stavy střední; nekřesťanské zákonodárství zasadilo pijavice na tělo národů. A jestliže se nyní smáhá antisemitismus (protizidovství) a socialismus — (snaha, aby majetek byl společný), musíme říci, jest to jen důkaz našeho tvrzení, že se lid chce znaviti pijavic, které mu zasadił duch protikřesťanský. Konečně klerikalismus český nechce, aby se v Čechách mluvilo jen německy. Že jsme nebyli poněmčeni na dobro, o to první zásluha má klerikal svatý Václav tím, že vedl národ k upřímnému přijetí křesťanství. (Srov. děje Palackého.) A co méně klerikalni Přemyslovci uváděním němečů do země zavinili, takže jazyk český byl již v 13 a 14 století ohrožen, tomu hrás postavil klerikal Karel IV. — Jest pravda, že i Hus si získal zásluhu o řeč českou, ale tolik jest tím více pravda, že nově — v Němcích a jinde v 15 století povstálé víry — otevřely na novo němečině bránu do vlasti naší, a že přispěly k děsné ráně národu našemu zasazené lehkomyseľnou revolucí 1618 a Bílou horou 1620. — Právě klerikalové ujali se českého jazyka, když s ním bylo nejbůře. A nyní směle se může říci, co pravý český klerikal, to vlastenec.

Ty hlášené pomluvy biskupa a klerikalů, že by ohlíželi Němcům nadřazovati, pocházejí odtud, že mladěcká — pokrokaté vlastenčení chce vyhlástiti zákon Kristův, a učinit národ náš národem bezbožným. Biskup pak a klerikalové vůbec chtějí Krista, jako první základ blaha národa našeho lidu zachovati. Páni svobodáci bálamutí lid, jakoby jen nevěra byla prvním vlastenectvím, a kdo se opovírá jejich řádění na odpor se postaviti, toho vyřikují za vraha národa — a ihou

— řekneme to neobalené — nestydaté. — Die ních je tedy klerikal moc slý člověk, šíř hloupost, potlačuje svobodu, a pije lidskou krev — zatím je všechno naopak.

Neděláme si ovšem nadějí, že těchto několik řádků saviře čta frásistám a utrhačům — obzvláště těm ne, kteří z tupením křesťanství šijí a tyjí. I na dále naleznou se, kteří jsou prý katolíky, ale proti klerikalům brojí neustanou. — I na dále bude klerikalismus na mnohé radaieli die vsora Žitelic, Nechanice a jim podobných světo-vých měst pozorován die hokynářské moudrosti naší pokrokové baby z tržiště. Jen pomalu léčí se národové se svých bludů, — ale tolik jest jisto — uvolili Prozřetelnost Boží ve svých do-brotvých úradách zachovati i po nyníšním mravním úpadku abohý národ náš, že se to nestane na ná-kladě nevědomého a fanatického bouření do klerikalismu, to jest do Krista a jeho zákonů — ale po upřímném návratu národa v jeho celku k zá-sadám svatého Václava a Karla IV.

Dejte nám Husa.

(5) Disputovalo se nedávno o pohřbu sebe-vrahů. Z předmětu toho dostali se rozmlouvající až na kritiku jednotlivých církví křesťanských a tu jsme slyšeli věci dosti zajímavé.

Slyšeli jsme slova hečvu vůdci Latheránám, „Helvetám“, protestantům vůbec. Proč si přisvo-jují Husa? Ať prý se drží svých zakladatelův a ať nestaví s nimi Husa na jeden stupeň. Tím prý jej snižují. Drží se ho jen proto, by se vmluvili ve přísah Čechů. Je to chytrý šňok, aby oslavou Husovu naleznali stále příležitosti brojiti proti církvi katolické a ji Čechům — k vůli Husovi — v necht uvedli. Jiného života prý církve prote-stantské bestobo nemají. Kdyby boje proti církvi „tímské“ nebylo, umřely by po třech stech letech sešlosti věkem, marasmem. Nemají prý více dogma. Dogma jejich jest jedno: tupiti církev katolickou.

Tu všechno slyšeli jsme z úst horlivých cti-telů Husových. Uznávali vášnost církve katolické, boj o Husa nás však prý v Čechách rozdojuje. K vůli němu hledí katolík na katolíka nevrátivě Konec konců: Dejte nám Husa a bude dobře.

Slova tato stojí za povšimnutí.

Kdo vám bere, pánové, Husa? Nikdo na světě vám jej vzíti nemůže. Osoba jeho náleží dě-jinám a dějiny jsou majetkem všem společným. O to se tedy patrně jedná, jakého Husa od nás žádáte.

Chcete Husa — vlastence, který vše mi-loval národ svůj?

Rádi vám jej dáváme. Boj jeho o práva Čechů na univerzitě neptiesel sice jen prospech Čechům, ale také škodu v jedné příčině. Víme, že od doby, kdy vydán byl známý dekret kutnohorský, jímž rozšiřují se práva Čechů na univerzitě, uni-versita pražská ztrácí na vášnosti. Dříve byla zřídlem, k němuž putovali národové celé střední Evropy. Praha byla metropolí všech vědy chtivých Němců, Polákův a jiných národů. Po roce 1409 klesá však její význam. Národové císi opouštějí Prahu a zakládají si univerzity svoje. Tím utrpeľa Praha nejen na významu, ale i na sámožnosti.

Ale k tomu nehledme. Tato okolnost nesmí zastíniti činnost Husovu. Uznějme, že vždy uka-zoval se Čechem národ svůj vše milujícím, za-čej jej jen ctití musíme.

Husa — vlastence vám tedy rádi dáváme a s vámi ctíme.

A chcete Husa — spisovatele?

Má zajisté Hus své předehůdce v tvorbě krásné české řeči slosové, jakým byl zvláště Thoma ze Štítého. Uznějme však ochotně, že zá-sluby Husovy o řeč spisovnou jsou veliky. Oceniti je náležitě, jest věcí odborníků filologů kteří se zabývají historií české literatury. My jen řekneme: chcete-li Husa — spisovatele a tvůrce české řeči spisovné, rádi vám jej dáváme a s vámi si ho vážíme.

Či chcete snad Husa — reformatora mravů mezi kněžstvem a lidem? Husa, jehož kněžské ctnosti některé, jako čistota, neřčená zbožnost ja-sné se stkví v jeho životě?

I toho vám dáváme. Nebyl sice ani v této činnosti osamocen. I papežové dávno před ním horlili pro opravu. Jím však nedostává se za to od mnohých než nevděku.

Od státníkův a politiků směru Febroniova, kteří chtějí církev učiniti odnoží ministerstva kultu, tolik nenáviděný Řehoř VII. papež nebyl méně ostrý karatel a reformátor mravů, než Hus. Hor-lili pro opravu i předchůdce Husovi v úradě ka-zateiském, Petr Valdhauser, Jan Milíč a Matěj z Janova. O reformu dbali též biskupové té doby ve spojení s dobrými panovníky, jak ukazují „Sta-tuta Ernesti“ t. j. sbírka nařízení reformačních arcibiskupa Arnošta z Pardubic. A na sněmu Tri-dentském ukázala církev katolická — jak dobře pravi prof. Kalousek v kritice díla Denisova — že dovede reformu na údech svých provésti, aniž se třátl na kusy a rozpádl.

Horliti pro nápravu bylo tehdy potřebou. Nechceme hleděti ani na formu, jakou to činil Hus, jak káral své kollegy — kněze, odpustíme mu

i to, že káral ty, kterých seznal ani neviděl, vše-cko přehlédneme a chce-li kdo Husa — reformatora mravů, dejme mu jej a neodpíráme mu účty své.

Alé chcete, bychem vám dali Husa — kate-liku? Nemůžeme. Vezměte si jen jediné učení jeho: Kdo jest ve hříchů těžkých, přestává býti členem církve Kristovy, nemá práva na úrad, jmění. Papež ve hříchů těžkých přestává býti papežem, král ve hříchů těžkých přestává býti králem — a tak každý správce úřadu.

Může býti revoluční učení naš tito? A může býti příměříšho učení? Kde jest ta svě-boda svědomí, o které u Husa pořád mluvíte, svoboda taková, jak vy ji rozumíte a snad i pro-vádíte? Nechcete zachovávat desatero, slovo hřích porbylo u mnohého významu a básně, a vy chcete se chlubití Husem jakožto obráncem takové svobody svědomí, ač on tak přísny měl náhled o hříchů těžkých a milosti? Vězte, že při svobodě svědomí, jak vy ji rozumíte, káral by vám Hus pobratí vaše synokury a nazval by vás dětmi sa-tanášovými.

Nemůže býti učení nemilostivějšího než Ha-sovo o následcích hříchů těžkých. A tímto jediným článkem přestal býti Hus na půdě katolické, do-spěl jím nutně k učení o církvi neviditelné, k po-pření primatu a celé řady pravd jiných.

A proto chcete-li, ne od nás, ale od dějia Husa — katolíka, dáti vám jej nemůžeme.

A chcete snad Husa — veleducha?

Zkoumejme, byl-li Hus veleduch. A tu nám připadá přirovnání s jiným reformátorem, podob-ným Husovi, demokratem, ba demagogem s celó duše, Savonarolou.

Čteme-li o něm, jak nám jej líčí Bolanden, vidíme, že neostychá se ve slovech kárnych dotý-kati se i papeže. Vidíme asketickou jeho postavu, z jejížto očí sálá oheň, slyšíme proud řeči jeho, která se valí sice jako bouře, na které však přece pozorujeme, že řečník jest si vědom meš, aš kř-terým se smí odvážiti. Ví, že v ohledu dogma-tickém nesmí přijíti do rozporu s učením své círk-ve, rozlišuje úrad od osoby, a i když skoumá oprávněnost klatby papežské, on uznává přece, že tu moc papež má, jej souditi, že papež třeba chy-bějíci, jakým bohužel Alexander VI. byl, nepře-stává býti hlavou církve, jeho nejvyšším soudcem.

Tam na té kazatelně ve Florencii je roznost neobyčejná, ale také úřitost, tam není rozpakův ani v příčině dogmat, ani v příčině discipliny (aspoň ve věci hlavní).

Savonarola, jak nám jej líčí Bolanden, až na bleznění posledních let, jest postavou budící čta a čin skutečně dojem veleducha.

U Husa o této určitosti nemůže býti řeči. Tápá v nejistotě, svíjí se, tvrdí něco a totéž po-prá, opravuje se, odvolává, pláče a stýská si, že mu nebylo porozuměno a naposlady zavrhuje au-toritu soudcovou na zemi a dovolává se souduce neviditelného, Ježíše Krista.

Domnívá se, že je pravověrným, nevidí pro-pasti, která jej dělí od víry obecné. V této pří-čině hraje před očima diváka soudného úlohu do-sti smutnou a budí ne tak obdiv, jako soucit.

Veleduchem v oboru myšlení Hus rozhodně nebyl.

A chcete Husa — mučenníka?

Kdo jest mučenník? Ten jen, kdo umírá pro myšlenku objektivně pravdivou, ne subje-ktivně. Kdyby byl každý mučenníkem, kdo umírá pro myšlenku, kterou sám za pravdivou má ve svém nitru, pak by pravda měla také anarchisté, kteří do svého kalendáře dávají zvláštní své mu-čenníky, ty totiž, kdo pumy vrhali do palácův a dyky vráželi v srdce vládců, jako Ravachol a Vaillant.

Aby někdo mučenníkem byl, nedostati pře-svědčení osobní, nýbrž třeba, aby trpěl za pravdu skutečnou. Smrt toho, kdo umírá pro své přesvědčení, byl-li jinak muž v mnohém šle-chetný jako Hus, může býti sice tragická, ale člověk sám není proto mučenníkem v pravém slova smyslu.

Ale i když vezmeme osobní přesvědčení Hu-sovo, pro které umíral, víme, že bylo velice vrát-kým — zase ta zmíněná kolísavost. Přesvědčení jeho měnilo se die choutek stoupenců. Dobře víme, že s počátku byl proti přijímání pod obojí, když ale seznal, že lid si toho přeje, srazil hned ná-hled svůj. A dobře pamatujeme slova zemřelého prof. Miltaera, jenmuž nikdo neupřel ducha kriti-ckého aneb nestrannosti, který když ve třetí třídě vyřčil fákům svým krásné stránky povahy Hu-sovy, uvedl jako nejhlavnější jeho stia: velikou touhu po popularitě svého národa, které obětoval všechno.

Kdo však obětuje život s lásky k té které společnosti ať věční ať menší, není-li při tom sku-tečně na cestě pravdy neb spravedlnosti, neza-slужuje jména mučenníka. Svaty opravdový muž náleží celému lidstvu a býti proň vzorem, právě tak jako pravda, cnost a opravdová krása.

Kdyby tomu tak nebylo, pak by, jak jsme již pravili, každý národ a každá společnost (i anarchisté) mohla vypočítati své zvláštní svaté, které by sama volebla, jímž by však společnost druhá snad klnula Bismark a Moltke byli by kn pf. zapeání v dějinách čisťství německého jako svatí, v dějinách národů jiných jako krvežízniví

lupiči. Takovito svatí nejsou žádní svatí. A proto ani Husa — mecenáška vám uznati nemůžeme; ne-
smíral pro pravdu objektivní, skutečnou, sýbrž
subjektivní, zdánlivou.

Tolik mohou říci katolíci dle svědectví dějin
ga velká: Dejte nám Husa a bude dobře. Dáme
vám tedy vlastence, episkopata, reformatora mravů
s počátku čtyřhodiného, v mnohých ctnostech vy-
stříkaného, vždy budeme železi jeho osudu, etiti
tragiku jeho života, ba litovati, že přísných zá-
konů svátých proti bladařům dána byla plně
moe i v tomto případě: nikdy ale nemůžeme přis-
mati, že by byl bez blada nejzáhlednějších, že
byl veleduchem aspoň na poli přemýšlení a pro-
slovosti, a že umíral pro pravdu objektivní.

Kdo studuje dějepis s románův a tragedií,
ten ovšem bude vždy háseti frásami o svatci a
mecenášku. Kdo však uší se dějinám s tou váš-
ností, jakou měl první náš dějepisec Palacký, ten
zná s Palackým, že „Hus snadno zapomínal, že
také pokora náleží ku křesťanským ctnostem.“

A to je právě rys jediný povahy Husovy,
který mu zjednal tolik následovníků. Ani jeho
živá víra, ani zbožnost nemá více citelův, a ostatní
jeho ctnosti, jako ctnost, čím jsou pokolení na-
šemu? Nikdo.

Co bylo na charakteru Husově sku-
tečně čtyřhodiného, upadlo v zapome-
nutí a nevažnost, a co kárá dějepis jako
slabost osudnou — nedostatek pokory,
tému po popularitě nemírnou, to její čini
s našich krajanů, čtoucích evangelium
Národních Listů, velikánem, kterému má
dána býti přednost před Tou, kteréžto on
tak horlivým byl cititelem, Pannou Ma-
rií. A praví při tom přece, že jsou také — katolíky.

Listy pařížské.

—m— V Paříži, dne 11 srpna. (Přv. dopis.)

Velké pozornosti nejúřadních vrstev těšil se zde
člunský mistokrál Li-Hung-Cang, který byl vyslán
ku korunovací císaře a nyní cestuje po Evropě, aby
zde odkoukal tajemství západní civilizace, která
Japoncům dopomohla ku vítězství nad Hří Sředu.
Praví se, že Li-Hung-Cang jest v celé Hří první
hodoctářem po císaři, také bývá nazýván člunským
Bismarkem. Byl přítomen přehlídce vojska na Long-
champs, byl nadšen pohledem na defilující řady.
Když bylo mu připomenuto, co řekl při přehlídce
vojska v Berlíně: „Viděl jsem první vojsko světa,“
nepřítel nijak do rozpaků, ale odpověděl: „Tenkrát
mluvil jsem pravdu, neboť neměl jsem příležitost,
obdivovati se vojsku francouzskému.“ To se ovšem
Pařížanům líbilo.

Žurnalistické reptilie bismarkovské dělají
v Hří rámu, že se císař Vilém II. rozhodl pro
oficiální účastnictví na světové výstavě pařížské
r. 1900. Mnozí se těší, že výstava tato bude
zahájena nová perioda evropského míru a plodné
práce. Kéz by tomu tak bylo! Vzpomínáme na ty
nadšené hymny spisovatelů anglických roku 1851.
a příležitosti první světové výstavy. Předpovídán
věčný mír a návrat zlatého věku. Výstava byla
brillantní; a za tři lita, tři mce, které zde
s největším lesem vystupovaly, dobývají Seba-
stopol. A výstava sdejí r. 1887. rovněž byla
předehrou války s r. 1870. Nebudíž tedy této
mobilizaci balíků a beden přikládán význam po-
litický, ale pouze oboední. Akoe taková jest ovšem
přirozená pokojná, jen že při likvidaci někdy vy-
rovňávají se potom difference s mětem v ruce. —
Jame ale přesvědčení, že aspoň do roku 1900.
i samo Německo rači za mír.

Cať tedy vydá se na cestu po Evropě; pájde
nejprve do Vídně, pak do Darmstadtu; dověli-li
interesaní stav jeho choti, aby i do Paříže přišel
osvědčit svého přátelství ku Francii, pájde také
pak do Berlína a do Londýna. Ovšem po těchto
návštěvách zdvořilostních nastanou asi jistě vyjed-
návání, která a národů účastněných vabdi asi
rozdílný zájem.

Nutno poznamenati, že v Belgii záviselo ví-
tězství katolíků brusselských od 40.000 hlasů li-
berálních. Kdyby se títo byli přidali ku svým
dřívějším spojencům radikálům a socialistům, byla
by Belgie vydána těmto botitelům lidské společ-
nosti. Ale liberálové zaražení varůstem tivlů pod-
vratných raději přidali se ku svým odpárcům než
ke svým kompromitovaným spojencům. Situace ana-
logická jest i u nás ve Francii. s tím však roz-
dílem, že katolíci francouzští pro svou nerozhod-
nost, slabost a nedostatek svornosti, ač by mohli
mami dobř i majority dosáhnouti, odsouzeči jsou
k úlose belgických liberálů; jsou nuceni podpo-
rovat levý střed, oportunisty, kteří jim tolik záho
spásobili, jenom s té přičiny, aby odvrátili věci
horší. —

Katolická Francie, ovšem jen její sednářská
vláda, ustanovila za svého generálního residenta
na krvavé a obtížné dobytém Madagaskaru pro-
stanta Laroche; jak jsem svého času v jednom
listu svém dobře předpovídal, po-važe tento pán
za svůj úkol, podporovat zde své souvěrce, totiž
missionáře anglické a tak stává se vlastně agentem
Anglie. Že byl krutě umučen katolický missionář
francouzský od uelidských Hovavé, P. Berthieu,

což na tom, byl jen — jesuita! Kdyby se šlápio
někde v Tunisu některému šidovi na kuří oko, toť
by byl jiný poplach, jak nedávna zkušenost učí.
A tak autorita Francie na Madagaskaru klesá a
mizí. Hovavové jsou dílem pobaa, dílem skepti-
kové; dávají si zálež methodistický, aby získali
podporu Anglie proti Francii; ostatně nepřichází
jim za těžko své náboženské přesvědčení směniti.
Protestantští pastoři to dobře vědí, a aby jim
konverzi usnadnili, sešádají od svých neophytů,
leč aby přijali od nich bibli. Takovým způsobem
lehko se pochopti. Že počet jejich duší obnáší ko-
lem 500.000 proti asi 100.000 katolíků. Intervenco
Anglie může tu býti vyvolána tedy velmi snadno
a tak může Francie lehko opět přijíti o tento ostrov
s takovými obětmi získaný. —

Pochopujeme, že jemnocit váš a vaše odda-
nost k panovníckému domu brání vám mluvití o
osobě budoucího náskupce rakouského císaře. Zde
jest za takového považován pan arcivévoda Otto,
přes to, že se stále a vás oficiálně ujišťuje o do-
brém zdravotním stavu pana arcivévody Františka
Ferdinanda.

Že Rakousko ztratilo svůj vliv v Srbaku a
Bulharsku, jest zřejmo; rovněž jasno, že trojspolek
států balkánských, totiž Srbaku, Bulharska a Černé
Hory stal se působením Ruska. Toť zajisté není
postup na Soluň! Ale hrabě Goluchowski zdá se,
že vyná se ve spádech bismarkovských. Na od-
veta snaží prý se o alianci Rumunska a Řecka
pod ochranou a ve prospěch Rakouska, aby tak
rovnováhu na Balkáně udržel. Alianci tuto sluší
prý považovati za hotovou událost.

List z Prahy.

—a. V Praze, 13. srpna. (Přv. dopis.)

Mrtvé období oživeno literárním sjezdem
družstva „Vlast.“ První schůze zahájena v pondělí
o 10. hod. v malém sále sv. Václavské záložny.
Schůzi předsedal Dr. Kovář, který věnoval ve své
uvítací řeči čestnou vzpomínku k P. Jos. Svobo-
dovi. Shromáždění bylo velmi četné, mezi nimi
mnoho dam. Slova se ujal referent Fr. Hammer-
schmied, který v krásné řeči kritisoval směry če-
ského dějepisu.

Odpůldne byla sekční schůze o tisku, knihov-
nách a kolportáži. Předseda vdp. kanovník Dr.
Krásl v dlouhé i soudné řeči vyjmenoval veškeré
světové knihovny založené církví katolickou a ob-
jaasnil také, co církev katolická učinila v tom
směru v národě československém.

Na to ujal se slova referent dp. R. Vrba,
který rosvínil obraz veškeré tiskové produkce
v národě českém, charakterisoval krátce tisk mla-
dočeský, staročeský, realistický, sociálně-demokra-
tický a pokrokatý.

Vypočítal potom veškeré noviny katolické.
Uvedl spisy, které se r. 1894. vytiskly a označil
vždy počet spisů katolický psaných. S touto pro-
tivou dospěl referent k tomu, že posluchačstvu
ukázal, jak malý jest tisk katolický, jak ohromnou
a škodlivou nadprodukcí literární jest malý český
národ obdařen, kde se mu podávají ve svůdném
rouchu nebespědné zásady nového socialismu, ná-
boženského rozumářství realistů, podvratné zásady
pokrokatů. Z toho vyplývá povinnost nás katolíků
starati se o to, by lid náš zásoben byl duševní
zdravou stravou a proto navrhl referent příslušnou
resoluci.

Po řeči té poučil shromážděné vdp. vik. sekr.
Uhlíř o tom, kterak se žádá o licenci k prodeji
kalendářů, novin, periodických tiskopisů.

Nato následovala přednáška dp. Zák a smě-
rech moderní poesie v Čechách.

Slavnostní schůze ve velkém sále se neoby-
čejně skvěle vydatila. Sál byl přeplněn, viděli jsme
asi 80 dam. Přítomné shromážděné uvítal vřelou
řečí Dr. Horák jako předseda družstva „Vlast“,
potom domácí pán prof. Drozd uvítal příchozí a
pak vdp. kanovník Berger promluvil za diecési
bráňskou, vdp. vik. sekr. Uhlíř za králověhrá-
deckou. Ve shromáždění viděli jsme hr. Vojt.
Schönborna, vdp. kan. Marka, prof. Vl. Štastného
z Brna, Dr. Jiráka z Č. Budějovic, četné duchov-
enstvo z Moravy, Čech, inteligenci katoličkon
z Prahy, členy kat. lid. spolků a kat. tovaryšů.
V sále panovalo děsné vedro a přece posluchač-
stvo vytrvalo s obdivuhodnou statečností.

Přednášející Dr. Podlaha mluvil ve velmi
dlouhé řeči, která na mnoha místech příliš učeně
a pro mnohé z přítomných as nepochopena zůstala
a směřech malifatví. Nám se velmi líbila energická
slova řečníka, kde ostře vystupoval proti natura-
lismu a kultu naboty v malifatví. To byla krásná a
mužná slova. Naše přesvědčení však jest, že před-
náška ta patřila do schůze sekční. Po něm před-
nášel dp. Konečný o směrech v české literatuře.
Měl zajisté nesnadné postavení, posluchačstvo hor-
kem zemdlené, avšak přece vřelými skorem vytr-
vali až do konce.

Sál sv. Václavské záložny ukázal se býti
malým. Ze spravodajů pražských časopisů pozvání
byly pouze spravodajové novin staročeských.

Přísná problematika legitimace se prováděla od
pořadatelů, ať se ukázalo, že pokrokatí se po-
koušeli o to vniknouti do schůze.

Vidíme na tvářích nadšenost, velikou vytrva-
lost a zajisté doufáme, že tento literární sjezd byt
by i nebyl co do lesku na venek okázalým, že
bude tím více působiti pozitivně na účastníky. Re-
ferenti podávají ohromný materiál, který poslu-
chače obohacuje v každém směru. Jest to věru
v pravdě sjezd katolický.

V úterý dop. konala se čtvrtá sekční schůze,
při níž uč. J. Flekáček pojednal o divadle naší
doby; v páté schůzi posuzoval dp. T. Pícha pří-
rodovědeckou literaturu. Odpoledne byla slavnostní
schůze, v níž dp. farář Weber kritisoval snahy
protikatolické, dr. Horák pak trefně vyličil směr,
jímž se běže družstvo „Vlast“.

Ve středu dop. pojednal dp. R. Vrba dů-
kladně o otázce zemědělské, o čemž se rozpředla
delší debata, při které vdp. vik. sekr. Uhlíř pou-
kázal na dobré účinky záložny v Jesenicích. V další
schůzi, již předsedal vdp. Uhlíř, referoval dp.
Holba o záložnách Raifeisenových.

Po třídenním trvání byl sjezd zakončen třetí
slavnostní schůzí, v níž proneseny posravy jme-
nem katolických spolků v jednotlivých diecích,
načel předseda družstva „Vlast“, dr. R. Horák
pronel působivou řeč socialist, ve které tlumočil
snahy katolického hnutí. Schůzi zakončili vdp.
kan. dr. Král a prof. Kovář děkovacími řečmi,
načel provolava třikráte „Sláva!“ papeži, císaři a
biskupům i zapěna na konec hymna papetská,
rakouská a „Kde domov můj.“

Grégr si nepřijel pro kytku.

V Chocni, dne 9. srpna. (Přv. zpráva.)

Je ticho pořad. Z časopisů seje prázdnota,
sloupce mnohých novin plní se jen nátkem nad
politickým suchoparem.

„Očekávali jsme, že v době letních prázdnin
bude rozpoutána činnost opoziční po celých Čechách
a Moravě, že schůze stíhají bude schůzi, že poslanci
zenští i říšští, kluby, kandidáti poslanectví se
rozjedou, aby národ povzbudili proti počínání vlády,
proti vyrovnání s Maďary. Zatím byl klid. Několik
málo schůzí se ozvalo a ty nebyly daleko tím
čím v této době, tak důležité měly býti! Naopak
v některých se rázu duch ještě utlačoval!“ Tak
naříká „Vyšehrad“.

„Čas“ zase vzdychá: „Čechy poskytují ta-
kový obraz politické mrtvoly, jakého nepamatujeme
ani z doby staročeské. Nemíníme tím podceňovati
slavnosti Husovy a Havlíkovy, podivujeme se
však tomu, že političtí vůdce naprosto zamkli.
Ovšem je choulostivá věc, co se má národu o ay-
nější politice říkat?“

A jiné listy zase lamentují, že i ty slavnosti
Husovy a Havlíkovy dopadly smutně. Tak Špin-
dlerův „Podřipán“ vyznává, že na Podřipsku Ha-
vlíček uctěn a oslaven nebyl; praví, že kromě
přednášek z ohřívání chvalofečí dob starších,
několik výpisků ze životopisných dat a citátů
z epigramů básní Havlíkových, nepodniklo se něco
vážného a důstojného; k jádru věci nesáhli nikde.
Podobně pardubický list se durdí na místě Mla-
dočechy, že nepřišli k Havlíkovu večeru, při
němž „byl trapný pohled na zející prázdnotu sálu.“

A jak divně se konají přípravy k volbám
páté kurie do říšské rady, o tom vypravuje chru-
dimský list: „Politický úřad vykonal svou po-
vinnost tím, že svolal obecní starosty celého okresu
politického podal jim poučení o udělení seznamů
voličů. Obecní starostové pak ihned vyhláškami
oznámili, v které době obecní úřad přiblížky vo-
ličů přijímáti bude. V Chrudimě, sídle to několika
politických a vzdělávacích spolků dopadly valice
smutné. Za dobu od 21. července do 28. července
t. r., ve které přiblížky diti se měly, se u obec-
ního úřadu s voličů páté kurie nepřiblížil —
nikdo. Obecní úřad zdejší musel tedy jiným
spůsobem seznamy voličů sdělati: O kom z vlast-
ního přesvědčení úředníci ob. úřadu věděli, že do
V. kurie patří, toho zanesli beze všech okolů
sami. Rozeslány též dopisy do továren, dílen a
kanceláří atd. s důvěrným vybidutím, aby za-
městnaní byli sepeáni a úřadu obecnímu oznámeni.
Tímto způsobem po nemalém úmorném namáhání
teprve sdělaný seznamy voličů V. kurie.“

Tak se dnes u nás všude jeví obraz úplné
nečinnosti a zbědovanosti politické. Za takového
suchoparu očekávala se tím dychtivěji řeč, kterou
v nezeli, dne 9. t. m. měl v Chocni pronést dr.
Ed. Grégr o nynější politické situaci.

„Z Chocně. Dne 9. srpna zavítají k nám posl.
dr. Ed. Grégr a Josef Sokol. Oba poslancové nášejší
k té skupině, která vidí možnost vítězství naší věci
jen v rozhodném vystupování proti vládě vídeňské a
jest na našem lidu, aby osvědčil, že souhlasí s radi-
kální takovou opozičí a že odsuzuje poznenáhle zabo-
čování většiny klubu poslaneckého do šlépějí staro-
českých. Proto očekáváme, že účastenství z města i
venkova bude velmi četné. Pp. poslancové budou na
nádraží uvítáni...“

To v předvečer dnešní schůze v Chocni ohlašoval
mladočeský list pardubický, ale po jarém tom ohlá-
šení místo ryčného radikálního projevu došlo ku tiché
schůzi, ke smutnému sklamání. Bývá svykem, že kam-
koli dr. Edv. Grégr zavítá, všude je „nadšené“ vítání,
ne-li slavnostním banderiem a střílením s hmoždítky

aspoň lepší opentlenými dražičkami a akvoetným kvítím. Také Choceň jemu vždy věrná uchystala na dnešek vše, v čem by se mu salřbilo; na nádraží uchystáno akvělé uvítání, na řečníště stála pěkná květinová váza, ale na nádraží neřítal nikdo nikoho, neboť v poslední teprve chvíli dostal občanský klub trapnou telegrafickou zvěst, datovanou s Čertan a naslanou patrně se čtyřkolákové sítí, že dr. Grégr nemůže přijeti pro náhlé ochuravění a že proto jen přeje schůzi nejlepší zdar . . .

Ale tím právě nedařila se schůze celá. Přibylý poel. Sokol sám ocitil se v rozpacích a na otázku, proč Grégr nepřijel, nedověděl odpovědět. A ve větších ještě rozpacích byli pořadatelé schůze. Radikálně nalažených účastníků sešlo se přes tři sta, většinou s místa a měst okolních (v obcích venkovských následkem stále nepohodlného počasný raději klidili obilí), ale všichni přítomní netajili se rozmrzelostí, když svědčili, že Grégr nepřijel.

Za tak špatné nálady zahájena byla schůze o půl 8. hodině odpol. v sále hotelu „panský dům“. Když poslanec Sokol vstoupil na řečníště, pokročila k němu ihned al. Drimšíkova a hlasem třesoucím přednesla oslovení patrně pro dra. Grégru přichystané i podal poel. Sokolovi vkusné upravenou, velkou kytici „jménem statečného občanstva.“ Po ní také rospacitě představitel předseda občanského klubu p. Kudláček poslance Sokola a zároveň c. k. komisaře s Vys. Mýta, přečetl telegram došlý od dra. Grégru a navrhl, aby se předsedu schůze zvolen byl starosta p. Cejp. Když byl tento zvolen, udělil hned slovo poel. Sokolovi o politické situaci.

Poslanec Sokol pravil s počátku, že naši ideou jest: národ, vlast, naše práva a všechny podmičky potřebné k zachování národního života. Čas utíká, již šestý rok dochází, co národ vachopil se k činu, jakého se ve Vídni nenadál: byly to volby v r. 1891, jež daly se ve znamení opravdové, rozhodné, zásadní opoalice, která čelila nejen proti jednotlivé vládě, ale proti celému cialajtanckému systému.

Vládě vídeňské ovšem opravdová opoalice nebyla dvakráte vítána, viděl, že opoaliční duch je v lida samém: poslanec byl od lida vždy povzbuován k ostřejší opoalici, odkud nestalo se vysvání k mírnosti. Z toho vláda musela seznati, že lid nechce jen zdánlivou, líčenou opoalici, ale že to s odporem proti cialajtanckému systému běže do opravdy; jakmile to postřehla, hleděla opoaličního ducha s lida vypačiti. Ale vláda nebyla vždy mocná: někdy je nemocna, jdou na ni mrákoty a v takových chvílích opoalice udřel se, jen když to lid chce. Ale národ politický vyspělý jedná jinak, ani tak, jako jsme to před 30 lety viděli na Maďarsku. Každá, zejména vídeňská vláda má však prostředky k okamžitému slovení české opoalice: jsouť přání naše skrovná, splnitelná — splnit tašby naše, okamžitě by bylo po opoalici. (Souhlas.) Ale toho prostředku se vláda vídeňská nechopila, nýbrž chtěla naši opoalici potlačovat. Řečník avádí dále, že každá vláda může pomáti k potlačení opoalice, načež pokračuje:

Je pravda, že vídeňský vzduch Čechovi nevědí (Souhlas), ale ten vzduch šíří se též a nás a působí jako rak na živly nejen k konservativní, ale také na radikální. Proto třeba, aby poslanci nabývali oavření od lida, jemuž mají proto vykládati pravý stav věcí. Je toho tím více třeba, ješto vláda poukávala proti opoalici již s počátku také obmezování práva shromážděvacího — jednou „kolera“ v Africe, jindy něco jiného bylo záminkou k zákau schůze. (Veselost.) A když se schůze povolila, nedovolilo se mluvit ani o naší šlechti (Hlas: Protože ji nemáme!), zkrátka, působilo se všemožně, aby se opoaliční vědomí lida nemohlo projevit.

Dále vykládá řečník, že mladočestí poslanci vyřili dělnictvu vřtící návrhem na všeobecné rovné právo hlasovací právě v době, kdy jeřilo se značné jítření v dělnictvu, před nimi pak sám hrabě Taaffe kapituloval. Řečník vzpomíná také výmínečného stavu i praví, že v Praze pronásledována zejména generace mladočestí, jako by její uoláním mohla se potřtiti opoalice česká celá. To se nedocílilo, ale za to staly se jisté opoaliční nedůslednosti, jež byly chybou. Nelze popřít, že generace mladočestí osuř výmínečným stavem přijala klidně a s hrdořtí, jež by slušela i mužům: nebylo proto potřeba, aby opoaliční list („Nár. Listy“) odmítal od sebe zodpovědnost za svedení mladoče. Nebylo ani třeba, aby o jednání odsouzených psalo se die policejních raportů, aby se o nich vydávala sensační brožura v českém knižkupectví jako o nějakém Rinaldu Rinaldinim. Politický výskolený národ se tak nechová s politickým, byt mladým odsouzeným, neboť setrváme-li v opoalci, přibodí se nám možná ještě několikrát, že bude výmínečný stav prohlášen nad Prahou nebo nad celými Čechami a pro takové časy je třeba si to zapamatovati.

Však ani výmínečným stavem nebyla opoalice česká potlačena, vždyť za koalice postoopili jsme až k obstrukci. Hrabě Badeni pak poznal, že výmínečný stav nepotřel radikální snahy, srušil jej a propustil jeho původce, jenž padl, ale ne dolů, nýbrž — nahoru. Badeni také změnil taktiku k českým poslancům a hleděl osobně — tak aspoň se říká — seznati, v čem sestává česká otázka. Ale znamená to, že chce opravdově splniti naše přání, nebo je to jen změna taktiky, aby se opoalice sloмила vlivností a přívětivostí? (Hlas: Tak jest!) Ne-li ke slovení, může tato taktika vésti k nalomení naší opoalice. Což, chce-li hr. Badeni nás jen na nějakou chvíli utěšit,

aby si vyřídil naléhavé potřeby státu (Hlas: Uhry), a pak by nás nechal spívat dál? Tím bychom se stali smáknými.

Nikdo neví a nepoví, kemu, kdy, jak řekl Badeni, že bude řešit českou otázku. Ale povstá je zde a skoro se zdá, že česká opoalice měla byt hypnotisována, že jí měla byt dána sugesce: hr. Badeni — řešitel české otázky. (Veselost.)

Ale co se v poslední době děje, tím se česká otázka divně v Čechách řek, to jsme mohli státat při punkacích a nebylo třeba šestileté opoalice. A setrváme v opoalici dále? (Hlasné volání: Ano!) Ano stástaneme v opoalici, neboť jen tou cestou můžeme docelit splnění svých cílů. (Souhlas.)

Máme však opoalci ještě jinou, nejen proti vládě. Co se děje nyní v území národně smíšeném, musí nás plnit obavou, co s národem našim bude dále: kdyby se území to mělo pro nás úplně uzavřít, byli bychom pak tísuěni víc a více. K tomu se smíme byti dále lbostejni jako dosud, vždyt chceme jen spět dobytí pády dříve nám urvané. Nedejme proto ani píd země české dále zabrat cizincům; když se obětuje dělník v uzavřeném území, proč tam nejde také někdo zámožnější? Co se u nás v tom dosud dělá, to není řádná organizace.

Dále pokračuje řečník na odpor Maďarů proti nám, vystupuje proti klerikalismu a končí: Na všechny strany se vzpruame, jen tím spějeme lepší budoucnosti vřtice. (Potlesk a pochvala.)

P. Držmíšek navrhuje resoluci, v níž se projevuje poslancům mladočeským důvěra, protestuje se proti pronásledování českých menšin (Hlas: To jsou lupiči českých dětí), požaduje se vzhledem k vyrovnání státní kvota pro obě polovice, vyalovuje se proti předloze o zdanění piva a pro setrvání v rozhodné opoalici, od níž se nemají poslanci odvraťti ani sliby ani hrozbami.

Na to resoluce přijata ovšem jednomyšlně, neboť byli přítomní voličové jen jednoho smýšlení, načež předseda prohlašuje schůzi za skončenou a přítomní rozházejí se za zpěvu „Hej Slovane!“

Co týden dal.

K národním bojům v Čechách. „Národní Listy“ oznamují, že „výkonný výbor strany mladočeské se usneel, aby co možná nejdříve byla svolána do Prahy schůze českých poslanců za tou přičinou, aby protestovali proti skutkům našim a neslýchaného terorismu, kterého se dopouštějí rozestřati národní odporové naší na českých menšinách ve smíšeném kraji a aby na místech příslušných co nejrozhodněji šádlali za ochranu Čechů, jimž v tomto kraji neodpírají se pouze práva národní a jazyková, nýbrž proti nim zahájena na mnoha místech hospodářský boj vyhlašující, že propouštějí se z práce a vypovídají z bytů a jinak všemožným způsobem týrají.“

Zprávy z krísl v Uhrách nentichají, ba šfí se více a více, tak že se jim již ve vášních krutých politických přikládá víry. Banfy přý dojlata odstoupí. Co pak se dotýká nástupce jeho, tvrdí jedni, že bude jím Szilagyí, ministr spravedlnosti v kabinetu Wekerlově. Týž sestavil by přý ministerstvo tak, že by v něm zasedala většina členů ministerstva Wekerlova a Wekerle sám by přý převzal finance. Sluší ale podotknouti, že Szilagyí je v nemilosti císařov, o niš rozbil se pokus jeho dostati se do kabinetu nynějšího. Jiné správy tvrdí, že sřizení bude ministerstvo koalici. Však této zprávě nejméně se věř.

Čaršii manželé navřtíví německého císaře na počátku měsíce přístho a sice ve Vratislavi, kdež ve dnech těchto budou se konati velká cvičení vojska německého. Budou tam ve dnech 5. až 7. září. K těmto vojenským cvičením očekává se i císař František Josef, tak že by se za té příležitosti ve Vratislavi konala schůze trojcarská. — Čaršii manželé nastoupí cesty své po Evropě dne 24. t. m., po ukončení velkých vojenských cvičení ruských u Krásného Sela. Na cestách prodí až ke dni 1. listopadu, kdy jakožto v úmrtní den cara Alexandra III. opět již budou v Rusku.

Sřstí radikálů po delší přestávce v činnosti veřejné zase jednou vystoupili s politickým projevem. Na výslovné přání královo povolila vláda jejich straně tábor lida, aby se dokázalo, že koruna má stejné pocity pro všechny strany, a že ani vláda ani koruna nemusí se obávat nějakých osvědčení. Tábor tento konal se v neděli v Bělehradě, byl čestně navřtíven a průběh jeho byl úplně klidný. Vádcové Pašić, Andrej Nikolić, Katić, Bača a Velimirović mluvili velmi umírněně. Po té byla jednolhasně přijata resoluce, ve které se prohlašuje, že soustava vládní po státním převratu z r. 1894. vehnala zemi ve smatky, že tvoří překážku mezi králem a národem a že měla za následek poklesnutí významu Srbska. V tomto převáždomi prohlašuje shromáždění radikální strany jako převážné většiny srbského národa: 1. Ústavní parlamentní vláda většiny jest jediným bezpečným základem státního života, následkem čehož životní prospěchy Srbska rychle tržení státní otázky vyžadují. 2. Jest třeba, aby země byla národohospodářsky povznesena. 3. Jen za upravených poměrů lze finance země vyléčiti, t. j. aby státní výdaje se kryly jedině státními příjmy a aby podřízeny byly přísné kontrole nastoupení lida. 4. Politické

náruživosti mohou se jen úctou k právním občanským uspokojiti. Jen když ustaví a parlamentární vláda bude obnovena, může stát zároek prosperuati. Při tom však jest nezbytno, aby koruna i lid se sešli na společné půdě ústavě-demokratického řřizení, které jest též výrazem dějinného rozvoje srbského státu.

Všelicos.

De Poděbrad. Barvy české jsou: bílá a červená a sice: nahore vždy bílá, pod ní červená. Tedy tímto způsobem seřadány:

Tohle ohlašovaly „Národní listy“ v listárně redakce dne 12. t. m. To je pěkný obrásek k tomu dnešnímu vlastenčení; v Poděbradech slavně oslavují českého krále Jiřika a musejí se teprve ptát v redakci „Nár. listů“, jak si mají seřáti český prapor.

Radikální politika. Pokrokové „Radikální listy“ přály nedávno na ten nápad, že by se v naší měla do Prahy svolati velká schůze, k níž by byli pozváni starostové všech českých obcí a v níž by se prohlásilo, že bez provedení našich státoprávních požadavků není vyrovnání s Uhrami možným. „Selaské noviny“ k tomuto nápadu podotýkají: „Je po starosti starostové okresní a obecní s Čech, Moravou a Slezskem sejdou se 17. září v Praze, vypijou tam několik hektolitřů plesňakého, snědí tam kde co bude, utráť tam kde jaký groš, projedná se tam program: „České státní právo a rakounsko-uherské vyrovnání“, vláda se tam romeká na mančary, všecko se romeká (toť se ví, že hubou), největší hardi političtí, ať už jim říkájí Harold nebo Baza, nebo jinak, se budou produciovat, „alávy“ nebude konce, „hanby“ nebude konce, a až se s této legrace dne 18. září vyspíme, budeme ovšem tam, kde jsme byli před 12. zářím, budeme zase na „na tom fleku zde“, jenom že budeme o několik set zlatých chudší, a snad o několik „opic“ bohatší. — A tímto způsobem máme si dobytí státu českého! Tak přý to chce lid, neboť „Rad. L.“ mu přý, die jejich tvrzení aspoň, „mluví z duše“. Možná! Neboť na více lid vakutku nepomýšlí, nemysle dále než-li jeho vřtice, v jejichto moudrost pevně věří. A dále ten reum těch pánů doktorů a „R. L.“ nešáhá, než-li k takovéto nicotné demonstraci? „Třeba obstrukční cestou!“ Bořinku; ta vláda má asi strach s té obstrukcí! Nestojí ji to nic, než-li malinkou změnu jednacého řádu, a celá obstrukce je na hromadě. — Ovšem ti advokáti myslí, že svou švábou smohou celý svět. Ale dosud nestákal na celé řádě radě ani jednoho přivřence a přece ji chťi přemoci celou.“

„Srdí k svému“ plní opět „alopos listů, ješ denní politika v době parlamentární“ a diplomatické prásdné nestáti vyplývající. Obáváme se však, že se bude i o něm více mluvit, než se bude skutečně prováděti, a že i ten zájem veřejnosti a tisku pomine, jakmile přiblíží se kampaň volební nebo parlamentární. Obvyklým způsobem byla veřejnost naše pobouřena zákasem okr. hejtmana v Litovli, vyřvávati tabulky s nápisem „Český obchod“ a výstrahou jeho před prováděním hesla „srdí k svému“; o účelnosti těchto opatření samy německé listy pochybují, vědouce, že se jimi nadšení ještě rodmýchuje. Časovým jest upozornění našich listů denních na to, že půvaby našich českých krajů horakých lépe oceňují Němci, než my sami. V Krkonotech, na Šumavě, v Tatrách — všude setkáme se s Němci s Hše, zatím co Čechové námožněji utrácějí své peníze v Šlalu, Gmundenu, Ebensee, Reichenhallu, na bodamakém jeseře, v Ženevě, Paříži nebo Londýně a letos ovšem i na výstavách v Berlíně, Drážďanech, Norimberce a Pešti. Snad by prospělo, kdyby denní listy přinášely výkazy hostů a trvalých návštěvníků, jakož i popis lázeňských a horakých míst českých místo dlouhých referátů a feuilletonů o Berlíně, Pešti atd.

Sřružení rolnictva českého za vádcovství pp. J. A. Prokápka, St. Kubra, Joa. Horáka, J. Syrového a J. V. Markalouse vydalo právě sřrdí program, v němž šáá: A. Všeobecné zásady: 1. Státní právo české. 2. Nejřřší svrákonnost a samospráva zemskou. 3. Rovnoprávnost obo zemských jazyků a zaručené zastoupení národních menšin. 4. Spravedlivost směnu volebního práva na prospěch zemědělců. 5. Intenzivní hájení hmotných prospěchů, jakož i veřejných hospodářských a národohospodářských zájmů třkajících se. B. Speciální zásady: a) veřejnoprávní: 1. řřzení hospodářských komor a právem vyláání poslanců do sborů zákonodárných; 2. přímé volební právo venkova se spravedlivým zastoupením die počtu; 3. oprava domovského práva; 4. celní a tarifní politiky; 5. populární soudnictví v meších záležitostech; 6. snížení poplatků z převodu usedlosti zemědělských; 7. snížení vojenských povinností na 1 rok; 8. oprava čeledního řádu; 9. řřzení amřřích okresních soudů; 10. oprava honsbního zákona; 11. vydání zemského zákona v přičině obecního statku a jmění; b) vádcůvství: 1. politické a odborné vzdělávání zemědělského obyvatelstva; 2. zvelebení a rozřřzení hospodářského vyučování a pokusnictví od školy národní až do řřzení vysoké školy zemědělské a školy svřrolákařské v Praze; 3. sřrušení školního přř všech nižších učilištích; c) agrikulturní: 1. vyvazení hypotekárních

činná; 2. zrušení termínového a diferenčního obcho-
du na burzách plodinových; 3. odstranění daně po-
zemkové a zavedení progresivní daně osobní s příjmy;
4. zavedení nuceného zemědělského pojištění proti ohni a
krupobití; 5. omezení volné zadlužitelnosti pozem-
ků; 6. podporování, zřizování a udržování státní
střední velkosti; 7. nucené zoslování pozemků záko-
sem zemským; 8. podporování meliorací; 9. podpo-
rování chovu hospodářského zvířectva a zvelebování
veškerých hospodářských odvětví vůbec; 10. soustavná
úprava českého vodstva; 11. prodej semen, umělých
krmiv, krmiv postavených pod zákoný dozor a
chráněná buďti proveniencí českého chmele, vína a
jiných osvědčených produktů českých; 12. rozšíření
zákonu na vyhubení plicní nákazy na jiné zhozné
nemoci zejména perlovku, antrax, aleziou, osrdčivku
a červenu v vepř; 13. úprava práva exekucního se zře-
telem k nekapitalistické povaze pozemků hospodářských,
jakož i zaručení existenčního minima. d) Organizace
rolnictva vůbec a co do nabídky a poptávky zvířat:
1. Účinné podporování ve veškerém zemědělském
sdružování. 2. zřízení pojišťování rolnictva a jeho
dělnictva pro případ staroby, onemocnění a úrazu;
3. zachování v platnosti práva českého inkolatu a
zákonné opatření, aby v kráľ. českém cizince nemohl
se stát vlastníkem malých ani velkých statků ani
jich nájemcem; 4. zavedení tržní plodinových, zejmé-
na ječmenových v Praze; 5. zřízení veřejných obilních
skladů; 6. zadržování vojenských dodávek země pro-
ducentům, jakož i dodávek do zemských útvarů; 7.
zřízení masné knihy při ústředních jatkách pražských
8. hájení hospodářského právního. e) Konečné páro-
beno buďti k tomu, aby 1. byla zrušena loterie; 2.
odstraněn kořalec a mor; 3. zrušena veškerá mýta;
4. aby tento program českých zemědělců, jakož i vá-
bec zájmy stavu tohoto byly povolány k tomu či-
niteli na místech rozhodujících následně hájeny a pod-
porovány. — K hájení a řízení programu tohoto má
být založen nový agrární-politický list. Redaktorem
listu bude poel. Jos. Horák.

Obrázek maďarské svobody. Maďarské listy
přinesly zajímavé zprávy, jakými prostředky pracuje
uherská vláda, která se schází strany lidové. Tak
na Slováků ve Varině zakázal stoliční soud všem
obcím pod pokutou 100 zl. sdělati se scházet. Zá-
roveň obdrželi četníci most přes Vah a nepouštěli ni-
keho do města. Pořádají však se také převážně přes
řeku, zabavili všechny lodě, že jsou ostráž. Před-
mosta v Solné strážal se vypravil objednané již čtyři
železniční vagony a na trati Bohumín-Košice nebyly
vydávány žádné listy. Přes to se sedlo na 7000
kříd. Když měla scházet počítí, prohlásil soud scházet
za rozpuštění, pořádají při řekách brouč spásova-
ní. Toto jednání roztáhlo lid do té míry, že by sto-
henného utloukl. Adkoli soud protestoval, zahájil hr.
Zichy scház. Přivolal si tedy na pomoc četníky,
kterým poručil vyšetřit silnici, na níž při lid
stěně přechází. Když se lid nehybal, poručil četníkům
do něho střílet. Tito však neopověděli. Na to pro-
hlásil hr. Zichy scház za skončenou. Pěky to věru
obrázek maďarské svobody!

Strážník nad purkmistra. V Táboře udála
se kratochvilná historie, která mohla by se pokládati
za podobenou satyru, kdyby nebyla skutečnou prav-
dou. — Městský strážník baboval totiž po městě
následující vyhlášku: „Uvádí se ve všeobecnou zná-
most, že ve Starém Táboře vypukla mezi dětmi ná-
kladlivá nemoc, zvaná „dušivý kašel.“ Nařizují panu
starostovi, aby učinil všechna opatření, by styk s dětmi
Starotáborskými byl přerušen a vyzývá obrodního
lékara atd.

Nejmladší bicyklistka. Snad nejmladší bi-
cyklistka ve Spojených státech severoamerických či
na celém světě jest Anna Brainova z Des Moines.
Ještě pět čtvrt roku stará, začala se učít jízdy asi
před devíti týdny a za pět dní potom již ji bylo vi-
dět jezdit po ulici vedle svého otce, jenž jest jedná-
telem bicyklistického klubu. Na zákazku dělaný její
bicykl jest nejmenší na světě, váží pouze 10 liber a
stál při 200 dolarů. Dítě to před veřejností jele
poprvé při jízdě bicyklistů v Oskaloosa, dne 17.
června a v Cedar Rapids dne 4. července. Při první
výjezdě obdržela obřadní přehrá na památku a při
druhé krásné státní hodinky.

Zvěsti z východních Čech.

Zprávy diecéšní. V Pánu zemeli: p. P. A. de-
dat Taffner, konventual Augustian, kláštera
ve Vrchlabí dne 21. července, p. Jos. Stifter,
děkan a farář v Ostružné, dne 27. července, p. Jan
Červenka, děkan a farář v Ronově, dne 5. srpna,
p. Jos. Pochyba, čestný kanovník, b. vikář, děkan
v Nových Hradech, dne 8. srpna 1896, p. Ant.
Holubář, kooper. v Zbraslavicích, dne 8. srpna 1896.
— Vyznamenání jsou: p. Tomáš Střebaňský,
děkan a vik. sekretář v Mikalovicích jmenován b.
notářem, p. A. L. Kopecký, vik. sekretář a farář
v Proseči, správce vikariátu Skutečského. — Uta-
zování jsou: p. Vil. Kejslar, kooper. Josefovský,
za faráře do Vidochova, p. Fr. Okrouhlický,
kaplan za administrátora v Ostružné. — Uprávněná
mista: Ronov, fara, patron. fundace Millesimová,
od 6. srpna, Nové Hradce, fara patron. hrab. Harbaval-
Chamaré od 9. srpna b. r.

Porada okresních výborů se severovýchod-
ních Čech koná se dne 14. t. m. v Hradci Kr. Po-
rada týká se otázky, co se má podniknouti proti

našim zemědělským f.ancům ředitelství o vytržení
mýtiných poplatků na orácních statcích našich okresů.

V zájmu samosprávy. Dne 10. srpna t. r.
konala se v Českém Štětí v síle p. Bartoničkové
scház zástupců samosprávných sborů a hospodářských
korporací, kterou svolali poslanci Dr. Jan Dvořák a
Jan Jarol. Do scház se dostavil též poslanec For-
mánek a asi 80 zástupců okresních a obecních zäs-
tupitelstev a hospodářských spolků, většinou rolníků.
Program vykazoval mimo jiné tyto rozpravy: 1.) Po-
rada o prostředcích k zmožnění samosprávy obcí a
okresů. 2.) Porada o svolání scház zástupců obcí
v jednotlivých okresích po osvědčeném způsobu a.
Opochenka. 3.) Porada o sřizení krajských či šupních
zástupitelstev. 4.) Porada o povzneseu aynědších
státních hospodářských poměrů. 5.) Porada o volbě
zástupců zemědělstva v 5. kurii skupiny naří. K či-
slům 1. 2. 3. 5. mluvil poslanec Dr. Dvořák, k či-
slům 4. poslanec Jarol z Čáslav, jehož řeč proti karte-
lům, termínové burse a požadavkům sociální demo-
kracie došla všeobecného souhlasu přítomných rolníků
a proto i navrhované příslušné resoluce byly všemi
hlasy přijaty. Při či-ale 5. nestalo se žádné definitivní
usnesení. Scház, která trvala od 3. hod. do 7. hod.,
měla průběh klidný a důstojný.

Českým živnostníkům a společenstvům
v obvodu komory liberecké! K rozkazu mi-
nisterstva obchodu připravují obchodní komory ma-
terial pro statistiku **dehazování práce.** Obchodní
komora pražská obstarala na vyzvání ministerstva pro
všechny komory v zemích koruny České formuláře
pro dotazníky v českém i německém jazyku. Všechny
komory opatřily si formuláře v obou jazycích, jen naše
liberecká chce vyučovati i českým i-
nteressantům a společenstvům německé
tiskopisy. Toť ta komora, která zvláštní reso-
lucí vyžaduje od zemědělského výboru v přičině sřizení
zemědělského státního fondu pro malozemšťáky úplné
rovnoprávnosti obou v zemí panujících řečí a obou
národností, ale sama se ve své správě proti zavedení
jen sdělnivé rovnoprávnosti vzpírá a přerá českého na
tiskopisech svých neaneje. Jest tedy naši sva-
to v povinnosti brániti svého práva a
šmahem německých dotazníků vracet i na komoru
nabídati, aby rovnoprávnosti od jiné svéprávné insti-
tuce vyžadované sama dbala, ji četila a tedy
českým interessantům a českým spo-
lečenstvům jen české formuláře zasílala.
**Nikdo německé formuláře nepřijímá, tím méně
je vyplní!**

Cyrillské exercecie v Hořelích začaly dne 10.
srpna večer po 8. hodině. Treba začátek byl necy-
rilský, přece jsme přesvědčeni, že exercecie budou mti
velký záar a účinek. V besední dvoraně hotelu Pou-
rova přivítal předseda diecéšní jednoty Dr. J. Mršík
účastníky, vyličiv, proč právě v Hořelích exercecie se
konají. Potom přivítání účastníků jmenem Hořelické be-
sedy, a Magr. Haki přednesl několik valetných slov
o významu spěvu povátého v poměru k národním
pláním. Následovala zábava s či-ly hudebními a p-
veckými rázu sice umělého, ale profáního. V úterý
a ve středu celý den, ve čtvrtek pak dopoledne stí-
daly se přednášky v kamenické škole se cvičením a
produkci, produkce odbyvány v kostele dílem při
mař av., dílem odpoledne před poseháním. Účastníky
bylo nad očekávání mnoho. Přibýlo jich 85 a to i
s Moravy, většinou učitelů a 18 kněží. Mimo to bylo
mnoho účastníků s nejbližšího okolí, kteří se
předbžně nepřihlasovali, a s Holic samých. Všichni
jevíli lásku a úctu zvláště ku tvůrci Jednot Cyrillských,
Magru. Ferdinandu Lehnerovi, faráři s Vinohrad,
který exercecie svou přítomností poctil a posdvíhl.
Slibujeme si od slavných těchto dnů rozkvět nejen
diecéšní Jednoty, ale vzrušení ruchu Cyrillského vá-
bec a vznik celé řady nových Jednot, tak aby Hra-
decká diecése ukázala, že hlásí se k heslu: „Bohu
náleží obětovati vše pokud možno dokonale upravené:
čistě srdce, čistě chrám, čistě modlitby, čistě
spív, čistota oběti!“ Ano: „Co se nesluší jinde,
v kostele má býti dobré dosti? Budíž od nás vzdá-
leno takové rouhání!“ (Liga ře.)

Vojenský koncert ve prospěch fondu pro
podporu vdov a sirotků voj. kapelníků pořádá se
v parku děstojnickém dnes, dne 14. t. m. Začátek
o 5 1/2. hod. odp., vstupné 30 kr. Na programu jsou
také české skladby Kozáckovy a Horašho.

Filialka „Typegrafické Besedy“ v Hradci
Králové pořádá v sobotu dne 15. srpna 1896 o pól
8. hod. večerní přednášku v místnosti spolkové v ho-
stinci u „české koruny“ („u Strnadů“). Přednášet
bude p. Jos. Hevera, redaktor v Hradci Králové: „O
účelu spolků vzdělávacích“. Po přednášce přátelský
večerek s programem bohatým. Hosté, jakož i dámy
jsou vítáni. Vstup volný.

Národní slavnost. Ve prospěch Ústřed. Mat.
škol. pořádají v neděli dne 23. srpna t. r. sdružené
spolky v Pražském Předměstí: „Čtenářská ochotnická
Jednota dělníků“, „Dobroslov“, podpůrný spolek šlehan.
sřizenců. První občanská beseda „Komenský“ a tělo-
výcházní jednota „Sokol“ za lašavého spoludělníkování
spanilomyslných dam a pp. studujících velkou národní
slavnost v městských sadech na Střelnici v Hradci
Králové. Pořádá: O 1. hod. odpol. Otevření pavillonu
a sáhradních místností. O 2. hod. odpol.: Divadelní
představení na sáhradním jevišti. O 3. hod. odpol.
Slavnostní řeč pana JUDra. Karla Pippicha, zemědělského
poslance z Chrudimi. O 4. h. odpol. Seláká svatba.
Nástin starodávých obřadů a zvyků. O pól 5. hod.
odpol. Obřad svatební v seláké hospodě. O 6. hod.
odpol. Národní tance provedou svatebčané. (Tačí 40
pár.) O pól 6. hod. odpol. Otevření tanečního sálu.

Hudba p. Česka. Vstupné 30 kr. O 8. hod. odpol.
Živý obraz: Pražsko-Předměstské spolky holdají Ústř.
Matici škol. (Skupina 80 osob.) O pól 9. hod. večer:
Světelná fontána. Zář v 10 efektních barvách. Pa-
villon. Prodeje ve prospěch Ústř. M. šk. Žaponský
stan: prodej drobné žaponské dámské v žaponském
kroji. Buffet dam: Chutné upravené studené jídla.
Levné ceny dle jídelního lístku. Kávárna a cukrárna:
Dámská obelaha. Perníková chaloupka: Prodej perníku
a drobných cukrovinek. (Dámy v kroji národním.)
vykládačka karet. Seláká hospoda „u zeleného stromu“.
(Dámská obelaha v národním kroji.) Dámská kapela.
Vstup volný. Maticí pošta: Prodej listovního papíru.
Doručení bezplatné. Stan květinový. Prodej doutníků.
Národní tombola. Skvostné výhry. Vzduchoplavba:
Zábava pro malé i velké. Členná hudební kapela.
Americký orchestrion. Koulení o ceny. — Množství
cenných výher. Hry dětí. Závody atd. Hudbu obstará
úplná kapela pardubická osobním řízením kapelníka
pana Schlemmra. Vstupné: Pro osobu 30 kr. Rodinný
lístek (4 osoby) 60 kr. Děti 5 kr. V případě nepří-
znivého počasí odkládá se slavnost na neděli dne
30. srpna.

Výlet pořádají sv. Josefskou jednotou na Slez.
Předměstí byl navštíven četně. Již ke 8. hodině roz-
proudila se čilá zábava, jejíž průběh byl do konce
srdečný, až se deštěm trochu zkalila. Výstup, její vy-
volal známý křikloun, nespěšobil zdaleka takové po-
hrošení, o jakém se rozepsal v nedostatků lepší látky
zdejší pokrokový list — výtrník ten byl prostě ze
zahradky vyveden. O 9. hodině odebrali se hradečtí
výletníci domů. O značný hmotný výdělek, věnovaný
pohoděly v H. Jelení přičinili se mimo jiné dárcé
do výher a tomboly zejména pp. Solc, Kieselich a sl.
Pokorných a Burdova. Všem věty dík!

Nekupujte papírové obaly, nýbrž opatřujte si
hádnou obuv, jakou za levné ceny dodává poctivý
český řemeslník Jos. Matějček, na jehož insert
v dnešním či-ale zvláště upozorňujeme.

Osobní. Moravský zemský školní inspektor,
známý vlastenec český p. Václav Rojt, savíral k ná-
kolikanedělnímu pobytu do lázní Malo-Svatoňovických.

Co všecko už naše radikály páli. V jednom
z posledních či-ale těče to nese zdejší lístek radikální,
že ředitelem křru v Náchodě zvolen klient a chrá-
němec pana děkana a hradeckého biskupa Brynych.
Pájde-li to tak dále, nebude dlouho trvati a naši
radikálové budou koketovati i s těmi pověstnými svič-
kovými babami. Kandidátů na takováto uprávněná
mista bylo by mezi nimi dost.

Na ulici oclia se nedávno redakce místního
lístku dělnického v Náchodě, jehož první či-ale před
časem vyšlo a na jehož pokračování celý Náchod až
dosud marně čeká. Snad se při stěhování slavné re-
dakci rozbil kalamář.

„Našinci“ a obilní trh. Často se stává o té-
hodních trzích, že vidí-li „našinecký“ obchodník obil-
ním, na něj jest rolník se svými výrobky téměř vý-
hradně odkázan, že mohl některé zboží koupiti o něco
levněji než jak je na začátku trhu zakoupil, jedno-
duše je nechá a nestará se oň. Rolník pak může če-
kati na náměti u svých pytlů třeba do poledne na
přesypání a zaplacení prodaného obilí, přece se kupce
nedočká. Podobného něco stalo se v sobotu, dne 1. t. m.
jistému občanu z Bléna, od něhož koupila Weis-
sová z N. Bydžova jelelové semeno, které pak neode-
brala. Občan čekal dlouho, ale marně. Konečně zašel
si o radu na policejní komisařství, odkud bylo Weis-
sově dopřáno, načes přišla obratem odpověď, aby do-
tyčný přišel si přísti soboty do trhu pro peníze, které
mu také byly vyplaceny a mimo to i náhrada za opt-
nou cestu do města. Podobná tahačka o pytel čičky
byla i dne 8. t. m. o trhu. Pozor na „našince“!

Hledá se Pavel od Tremšína! Povedané pří-
hoda stala se zdejšímu pekaři p. Řhovi. Týž přijal
na zkoušku do učení as 15letého Slováka, od něhož
se dověděl, že jmenuje se Pavel a pochází od Tren-
čína. První učednická práce, jak známo, bývá strkání
vozíku se zbožím a proto také měl se milý Pavel po-
drobiti přijímací zkoušce. Den po přijetí poslal jej
mistr do kantiny k hostinskému p. Frant. Benešovi
a chlebem naloženým na dvoukolový vozík. Nový uč-
ník, jak se zdálo, rychle vpravoval se do nové své funkce
a jako by jakživ nic jiného nedělal, než strkal samé
vozíky, uchopil se zručně dvoukolky a klusem rozjel
se na naznačené místo. Zde zboží složil až na jeden
bočník, který nechal si přikrytý ve vozíku, přijal
pro mistra 4 zl. 30 kr. a odjel. Když však se dlouho
do dílny nevracel, byl mistr již netrpělivým a poslal
se za učněm přeptati, trefil-li na místo. Odtud ovšem
Pavel již dávno odejel, ale kam, to nikdo nedověděl
řici; zmizel a s ním vozík i peníze beze stopy. Nejspíš
že se mu pekařství znelíbilo a opativ si šikovné pe-
níze a bočník chleba a k tomu ještě vozík na cestu,
práskl se vším do opánků. Neprozradil-li jej vozík,
bude pátrání po Pavlovi z Trenčína dosti nesnadným.

Falešné máslo na hradeckém trhu za pravé
prodával dne 10. t. m. obchodník drůbeží a máslem
Jan Stejskal z Proseče u Turnova. Jmenovaný byl
pokutován a s města vyzván.

25. sl. pokuty. Dne 10. t. m. zadržána byla
vdova po nořiči M. Kratochvílová, bez výkazu, dle
udání s Pardubic proto, že nabízela po domích ve
zdejším městě ku koupi noše a různé potřeby k či-
címu stroji. Jmenovaná předvedena byla na c. hejt-
manství, kde byla jí vyměřena pokuta 25 sl. pro ne-
dovolený podomní obchod.

Ztráta ženy. Dělníku Janu Jahelkovi v Čer-
veném Dvoře u Kuklen odešla dne 11. t. m. žena z domu
a dosud se nevrátila, aniž lze stopu její vypátrati.
Má se za to, že přihodilo se státné, ješ byla 70 let
stará, nějaké nešťastí.

Falešná pětka. Dne 9. t. m. vyměňoval si
jistý vojn v hostinci „u růže“ za dvě pětky desetku.
Hostinská, již o desetku šádal, poznala při bedlivějším
prohlédnutí podáváných jí peněz, že jedna z bankovek
jest falešná a proto odeplala ji přijímat. Vojnu vida,
že je v nebezpečí, ješ v čas uprchl a dosud se po
něm pátrá.

Zlodějský párek. Firma Ant. Leder a Bedřich Hovada v Zamberku nebyla sice ani protokolována ani neregistrována pomocí reklamy, nikdo o ní ani nevěděl a vador tomu vedla čilý obchod. Až najednou chofové octnuli se dne 10. t. m. před zdejšími čtyřlenným soudem žalování pro sločin krádeže. Leder je star 19 roků, příslušník obce Šamberkové, pro krádež vícekrát trestaný, dělník bez práce a bydlící páchal po okolí dlouhý čas krádeže a rejstřík jejich jest příliš obšířlý. Zejména okradl dělníka Františka Destálovou v Zamberku o různé uzamčené věci, koláři Ant. Kodytkovi ukradl kalhoty, obuvníku Josefu Margancovi boty, obchodníku Ed. Popelškovu deštník, Hyaku Vondrovi, dělníku na dráze boty v ceně 7 zl., Terenzi Macháčkové a Barboře Praškové různé věci, A. Kodytkové v C. Rybné povozník, V. Lipkovi, hostinskému v Lukavici nůž, V. Kalouškovici v Henicích pár bot, A. Šafářové v Lukavici šátek atd. Věci tyto Bedřich Hovada, mandlířský pomocník, 36 roků starý, vícekrát trestaný zpenězoval a prošťantrožil, čímž se dopustil spelaviny sločinu krádeže. Obě kvítka potulovala se bez práce a zaměstnání, živíce se výhradně krádeží a byla pestrachem okolí. Soud, jemuž předsedal pan rada semského soudu Pospíšil, uznal oba vinými a odsoudil Ledra na 8 a Havru na 6 měsíců do tiského šáláše.

Roztomilý tchán. Vojtěch Orlický, horník v Krčíně má svého setě zedníka Václava Joneše ve velké láce. Vyhrážoval mu, kde a jak mohl, sliboval mu vyhodit chalupu do povětří, až konečně v měsíci červenci v noci naň vystřílel. Kule na štěstí minulá se cíle a Joneš svému roztomilému tchánovi vyval revolver nabíť ještě 5 ranami a odevdal starostovi. Když se četnictvo o výstupu tomtu dovědělo, předsazata byla u Orlického prohlídka a nalezeno u něho v bytě 19 ostrých patron revolverových, na půdě kilogram trhavého prachu a tři zapalovací šňůry. Mezi tím byl Orlický v Josefově dopaden a zatčen, kam byl po činu přehl. — Dne 11. t. m. zkoumali a prohlíželi věci ty uložené zatím v bývalé vojenské pračárně ve hradbách znalci pp. Em. Mühlbauer, profesor a puškař D. Majetič. S nčným tchánem jest zavedeno soudní vyšetřování.

Výtržník. V noci, dne 9. t. m. spůsobili dva dělostřelci společně se čtyřmi občany výtržnost na náměstí. Na své noční pouti ulicemi přepadli ženu jistého povozníka, hledající svého muže. Na pokřik této přikvapil strážník Valášek a chtěl výtržníky zatknouti, čemuž však jeden z dělostřelců, tasiv poboční zbraň, se rázně opřel, v čemž jej zedník Fr. Peterbauer z Čeliny u Dobříše podporoval. Než přikvapila vojenská hlídka, dělostřelci prchli, tak že byl zatčen pouze jmenovaný zedník, jemuž zůstala na hlavě čepice kanonýra a tomtu zednický klobouk, který jej nejspíše prozradí.

Okradený hlídač. Na stavbě zdejší obchodní školy ukradl někdo dne 9. t. m. hlídači u této stavby při spaní toboleku se 7 zl. Z krádeže této jest podezřelý dělník Jan Kepl z Nového Bydžova, který byl v krátku na to viděn, že u domu p. Dr. Srdínky zahrabává něco do země.

Při hře „jedničky“ přistižení byli dne 11. t. m. dělníci J. Kepl z N. Bydžova, J. Koňnar, J. Knittl a Frant. Mašín z Kolína, zaměstnaní t. č. u stavitele p. Kříčky na stavbě zdejší obchodní školy. Následkem toho byli všichni jmenovaní odsouzeni na 24 hod. do vězení pro zakázanou hru.

Bojovní povozníci. Videní povozníci prosili svou rychlou jízdu a jsou považováni za nejrychlejší v celém světě. Hradští hodlají vyniknouti snad zas jiným způsobem. Po půlnoci, dne 12. t. m. shluklo se jich několik na Malém náměstí se ohromné hádky, z které vyvinula se v několika okamžicích bitka na facy, již strážník a ponocný stčší svým zakročením učinili konec.

Pro výtržnost v okrese stravovně sebrán byl policíj dne 7. t. m. krejčovský pomocník Jan Stochl z Visky u Hořovic.

Oheň při hasičském cvičení. Dne 9. t. m. pořádal hasičský sbor v Úpici veřejné cvičení, při němž vypukl v obydli p. Kašpara oheň, který vador rychlé pomoci hasičů, jimž naskytla se tak vhodná příležitost jako na zavolání dokázati svou zručnost též v praksi, strávil stodoletu a obydli jmenovaného. Oheň zavinily prý děti.

Krádeže. Ku konci měsíce večer po 9. hodině nabízel vojín zdejšího zásobovacího sboru, Jaroslav Kraus obchodníku ve starém železe a hadrech Eduardu Drašnerovi starý měděný kotel ve váze 13 kg. a něco olova asi 10 kg. ve dvou koláč slitého. Drašner věci ty koupil za 2 zl. Když však se dověděl, že vojín jest určen pro krádež, vrátil koupené věci majiteli spět a vzdor tomu, že nevěděl o věcech těch, že krádeže jsou, měl se záležitostí touto nemilé oplétání. — František Matoušek, rolník v Lokotě přijal 13letou Bohumilu Dvořákovou do služby. Jednoho dne, když byla sama doma, odcizila se sklenku 14 zl. 60 kr. a prchla. Hospodář spozoroval krádež hned po svém příchodu domů, jal se pronásledovati mladistvou slodějkou a dopadl ji v Rychnově n. Kněžnou. Z peněz utratila již 3 zl. 60 kr. Byla zatčena. — V noci ze dne 31. července na 1. srpna byly neznámými pachatelii z domu Josefa Nýlta, obuvníka v Malých Svatoňovicích odcizeny různé šaty v úhrnné ceně 90 zl. Zloději vnikli oknem do uzamčené komory. Krádež tu jediné mohli spáchat cikáni, kteří se v okolí před tím potulovali a po krádeži zmizeli. Kol stavení nalezeny stopy botůh noh. Jedna tlupa cikánů byla již v Markovci zatčena a okrasnému soudu v Trutnově dodána.

Prohlášení. Slavná redakce! Do čís. 67. časopisu „Obnova“ vydaného dne 28. června zaslal jsem dopis „Vraždy po hospodské hádce“, jemuž byl podklášen ten smysl, jakoby p. Josef Javůrek, hostinský z Jenkovic a p. Josef Vávra obviňováni byli z vraždy anebo z účastenství na této a oznámil jsem, že vyšetřování soudní jest zveřejněno. Celá ta zpráva byla nepravdivá a já pouze na základě slomyslných povětří jsem zprávu onu podal. Prosim zvolíte pana Josefa Javůrka a pana Josefa Vávru za odpůstění, poněvadž ukázalo se, že na celém udání ani slova pravdy není Váš dopisovatel L. V. — (Poznámka redakce.) Uve-

řejnujeme dopis náš právě došlo a připomínáme našim dopisovatelům, aby nám podávali správy jen spolehlivé, za které bychom skutečně odpovídali mohli, jinaké při nezaručených správách musili bychom jako samozlatelovio udati.

Dopadený káranec. Václav Riegl, t. č. chovanec donucovací pracovní v Pardubicích, opustil před nějakým časem nenáviděný ústav a toulal se dle dřívějšího svého zvyku po světě a kradl, nač právě přišel. Dne 9. t. m. však na Novém Hradci Králové dopaden a dodán c. k. kr. soudu v Chrudimi, an v obvodu téhož soudu spáchal po čas svého výletu větší krádež.

Nemravný útek na jistě 13leté děvče z Polánky učinil dne 10. t. m. záletý svobodný dělník M. Vanický, koželah z Opodna. Násmik byl zatčen a dodán do vazby vyšetřovací.

Z Polné do Polné. Občané, katolíci! Odvolávám se k vám ve své záležitosti, kterou krátce dovoluji si vysvětliti. Dne 2. srpna večer měl jsem v jednotě sv. Josefa přednášku, ve které jsem dokázal, že v Polné rozmáhají se proudy protináboženské vůbec a protikatolické svlášt. Na to 9. srpna v „Jihlavských Listech“ byl uveřejněn dopis, který měl býti snad odpovědí na moji přednášku; ale na místě aby vyvrátil, co jsem dokázal, vrhl se dopisovatel ten na moji osobu, charakter a úřad katechetický lačnosti hyeny, při čemž hlavní pomůckou mu byla lež a jen lež. Předem ona umravňovaný dopisovatel tvrdil, že jsem se prohlásil v jisté veřejné schůzi proti hierarchii a šlechtě a pak že jsem v brněnském „Hlasu“ odvolal. Pravda však takto zní: Když dr. Brzorád v dotčené schůzi mluvil nepřiznivě o klerikálních fka, že v čele hnutí toho stojí vysoké kněžstvo a šlechta protinábožní, tu jsem se přihlásil o slovo a pravil, že hnutí tak zvané klerikální jest po větině křesťanskosociální. Kdyby, pravil jsem ve smyslu dr. Brzoráda, takové zpátečnické strany stávalo, pak ve šlechtě jejich vlačeti se nedáme. Umravňovaný dopisovatel pak do „Nár. Listů“ a do „Jihlavských“ napísal, že jsem mluvil proti šlechtě a hierarchii; ovšem učinil tak za tím úmyslem, aby mi na jistých místech náhodili. Na to zaslal jsem opravu do Čechu všem listům, které o tom psaly, jednou pro vědecky. Tedy oprava není odvolání a lež, jak rozumje umravňovaný dopisovatel do „Jihlavských“, a pak opravil jsem láživé zprávy v „Čechu“ a nikoli „Hlasu“, o čemž p. dopisovatel neví a přece chce na základě lži a nevědomosti spínati můj charakter. Milý p. dopisovatel do Jihlavských, vy vůbec nejste schopni mluvit o charakteru, když v téže dopise na dvou místech, ovšem neoprávněně, mě udáváte a voláte v úšlechtilé své mysli po policajce. Vy a vaši přátelé to máte vůbec v krvi, neboť všeobecně v Polné známo jest, odkud ta rozličná udání v Polné u úřadů vyšla. Dále mluví p. pisovatel do Jihlavských, že šifim v exhortách zásady křesťansko-sociální a že hodiny náboženské ne příliš svědomitě odbyvám. Já vím, že působím ve škole jako katolický kněz. Socialistický a protikatolický Lid a Ruch ovšem ve škole šifiti nemohu, abych snad chvály p. dopisovatele získal a též libosti toho, jenž jako láživý náseptavač zvláštní cestou kdeosi o exhortách vypovídá. Ostatně o mém působení ve škole mohou rozhodovati a souditi cizitelé docela jiní, nežli naivní p. dopisovatel a jeho náseptavač. Ze jsem šifil skonfiskovaný list, jest lež, protože jsem jej jen četl a protože obsah jeho mnoha exempláry v Polné již dávno byl znám. Rozličné ty nadávky, jež prý jsem pronesl, jsou zkomoleniny. Rovněž lež jest, že jsem nazval konfiskační úřad bůvolem. Řekl jsem, než se něco skonfiskuje, že to musí trknouti jako bůvol, čímž jsem chtěl jen zdůrazniti váhu protikatolického projevu „Lidu“ s Polné zasláního. Měl býti p. dopisovatel ve schůzi, byl by lépe slyšel! Že by mě páni z Polné rádi odstanili, dávno vím, ale že p. dopisovatel klesne k takovým dětským malomocným výhrůškám, toho jsem se nenadál. Důkaz to jen, kam až do smělnosti dojde strannický rozvášněný člověk. O tom se nedá rozumně mluvit, tomu se člověk musí jen zasmáti. Katolíci, občané! Vidíte nyní, o co šlo v dopise do „Jihlavských“? Máte pořípniti a zosouditi, aby mým slovům věřeno nebylo. Pány jistě pálí, že jsem na ně ukásal v pravě jich barvě, aby jim obecnost viděla do karet. Měli dokázat nepravdu a nedokázali, jenom háseli blátem. Chci dokázat, že spolek sv. Josefův jest zpátečnický, ale nemohou. Ovšem náš spolek nepozval na svůj věneček předsedu „šulferajnu“ kida Sima, naši členové si nedělají ve výboru smích z katolických povídek, v křtí a Marii“ obsažených, z našich členů nikdo nevyjádřil se způsobem děsným před dítkem školním o Křtí, na němž samel Spasitel atd. . . . bude-li libo p. dopisovateli více a z určitymi jmény? Krátký konec konců bude, když se věc rozhodne před veřejným shromážděním. Já jsem mluvil vždy o našich zásadách křesťansko-sociálních otevřeně, v poslední schůzi jsem dokazoval jasně. Nuže vše, co proti mně a našim zásadám kdo má, nechť to přednese veřejně před našim lidem. Proto vysvám p. dopisovatele, aby, chce-li býti mužem čestným, veřejně svolal schůzi a tam vše pověděl, co ví, jak pak se budu hájiti. Schovávat se v novinách jest ošklivé a nemravné; doufám tudíž, že tak statečně bude mluvit a dokazovati veřejně jako rytířský vede si v novinách a tajně. Na konec nemohu opomenouti malé poznámky, krásné pletí svědčící. Obviňován pět o mne měla spanilomyslná slečna J. P. Co povídala, nemohu Hci v jejím vlastním zájmu, neboť by její spanilomyslnost objevila se ve evětle příliš temném. Kš by byla spanilomyslná slečna mlčela, byla by spoň zůstala moudrou. Ferd. Vlček, katecheta v Polné.

Obrazujeme se co nejrozhodněji proti nepravdivé zprávě „Ovědy lidu“ o společném výletě našich jednot dne 2. srpna b. r. na Slezském Předměstí. — S největším opovržením odmítáme nejprve všechny jislivé nájezdy na našeho sejdut. p. biskupa, odmítáme útok toho pána, který je snad

ženu restropen nezdařeným pokusem získati ká tal. tovaryše pro podnik svůj za cenu alibu vstoupení do spolku již roku minalého. Konstatujeme, že výlet náš sdělil se při velkém šťastenství lidsk zaamenitě až na nepřítelstojnosti, které ale neprovozoval nikdo z nás, nýbrž přivrženci našich nepřátel a které se odehrály se ve výletní zahrádě, ale uvnitř v hostinci, kamž byli odkázaní, když nebylo jim dovoleno bráti účast na výletních slavnostech v zahrádě pro nepřekné jich počínání — bylot to zajisté úmyslem jejich překazit a bouřlivě a demonstrativně ničiti klidný průběh výletní. Nepravdou jest, že nebylo lze dostati jiného místa pro výlet, protože se vůbec žádné jiné nevyhledávalo, ač došlo četné nabídky — neboť dosti prastranná zahrada p. Šprýhara úplně dostačila. O sdělení výsledku dosti jasně mluví okolnost, že vybráno bylo 86 zl. 40 kr., z čehož 82 zl. 64 kr. po ukrytí veškerých výloh věnováno ubohým pobohým v Horním Jeleni.

Výbor jednoty katol. tovaryš. v Hradci Králové.
Výbor katol. jednoty na Slezském Předměstí.

(Zasláno.)

VÝBOROVÁ SCHŮZE

politického družstva tiskového

pod ochranou sv. Jana Nepomuckého bude v pondělí dne 24. srpna ve dvě hodiny odpoledne v místnostech spolkových v Hradci Králové, velké náměstí č. 24-L.

V Hradci Králové, 13. srpna 1896.

Dr. Alois Frýdek,
předseda.

Dr. František Šulc,
jedenatel.

(Zasláno.)

Třetí řádná valná schůze

politického družstva tiskového

pod ochranou sv. Jana Nepomuckého bude v pátek dne 28. srpna t. r. v 8. hodin ráno v rektorii kněžského semináře v Hradci Králové.

Program se ustanoví na výborové schůzi dne 24. tohoto měsíce.

V Hradci Králové, 13. srpna 1896.

Dr. Alois Frýdek,
předseda.

Dr. František Šulc,
jedenatel.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 8. srpna 1896. 1 hl. pšenice zl. 6.— až 6.30, žito zl. 4.80 až 5.05, ječmen zl. 4.25 až 4.75, oves zl. 3.— až 3.80, proso zl. 0.— až 0.—, vikov zl. 0.— až 0.—, hrách zl. 7.25 až 7.50, čočka zl. 6.— až 10.50, jábly zl. 9.50 až 9.50, hrup zl. 8.50 až 21.50, bramborů no.ých zl. 1.50 až 2.40, jetel. semínka červeného zl. 12.— až 16.—, jetel. semínka bílého 30-0, jetel semínko růsté zl. 00.— až 00-00, máku zl. 11.— až 00.—, olejky zl. 6.75, lněného semene zl. 5-50, až 7.— 100 kg. litných otrub zl. 5-50, 100 kg. pšeničných otrub. zl. 5.—, 1 kg. máku červeného zl. 1.00 až 1.15, 1 kg. máku převáženého 0 00 1 kg., ošlá vepřového zl. 0-80 1 kg. tvarohu 14 až 16 kr., jedno vejce dva a půl kr. 1 kopa drobné zeleniny zl. 0-20 až 0-30, 1 hek. cibule zl. 0-25 salátu 0-20 až 0 30 — Na týždní a obilí trž dne 8. červ. 1896 odbyvaný, přivezeno bylo hektolitřů pšenice 315 křta 495, ječmene 558 oves 180, proso 0, vikve —, hrach 8, čočky 11, jábly 8, hrup 20, brambor 156, jetel. semínka 0 08, lněného semínka 18, olejky 1 08 máku 6.— drob. zeleniny kop 403 cibule 160 okurk 1179 pak vepřá kus 65 padevinet — kus křalut kus.—.

POZVÁNÍ

řádné valné hromadě

delegátů a zástupců zaměstnanců

Okresní nemocenské pokladny v Hradci Králové,

kteří se bude odbyvati

v neděli dne 23. srpna 1896. o 2. hodině dop. v Sokolně v Hradci Králové.

P o ř a d :

1. Zpráva předsednictva za rok 1895.
2. Čtení protokolu z minulé valné hromady.
3. Zpráva pokladníka a dozorčího výboru.
4. Volba dozorčího výboru.
5. Volba rozhodčího soudu.
6. Volné návrhy.

Velitelé páni delegátů žádají se, aby v plném počtu valné hromady se sčítali a sde legitimace se pro ukázali.

Kdyby se dostatečný počet pánů delegátů v ustanovenou hodinu nesešel, odbyvati se bude druhá valná hromada o hodinu později bez ohledu na počet přítomných.

Z představenstva okresní nemocenské pokladny v Hradci Králové,
dne 12. července 1896.

František Černý,
staritel, t. č. starosta.

(Zasláno.)

Jan Horák, vlastní výroba suken v Rychnově n. Kněžnou nabízí na dobu jarní a letní pravé vlněné látky

za ceny mírné. Četné opětné objednávky, zvláště z kruhů vld. duchovenstva jsou milým pro mne důkazem, že jsem beslu svému: „Pocitívý sebe menší výtělek lepší je sebe většího nepocitívého.“ věren zůstal.

osenníky na požádání franke.

Zásilky na dobírku,
vld. duchovenstvu dle práni bes dobírky.
PM hromadných objednávkách výhody
oo možno největší.
Četná doporučení z kruhů vld. duchovenstva i P. T.
učitelstva k nahlédnutí.
Těs na splátky a bez zvýšení cen.

Malířský umělecký atelier Jarolima Štantejského v Litomyšli

doporučuje se veledůstojným děkanským a
farním úřadům i veledůstojnému duchoven-
stvu, jakož i slavným patronátním úřadům
ku provedení dokonalých

malb kostelních,

opravy freskových a olejových maleb i no-
vých obrazů vůbec. Také se vypracují ochotně
na požádání návrhy maleb. Dále zhotovuje
spolkové prapory na hedvábi malované, velmi
vkusné za mírný konorát.

Závod může se prokázati mnoha vysvěd-
čeními jakož i diplomy a mnoha provede-
nými pracemi kostelními na př. v Rychim-
burku, v Janově u Litomyšle, Jevíčku, Mor.
Třebové, Mor. Budějovicích, Prostějově, v Olo-
mouci, Brně atd.

Umělecký závod pro malbu! na skle B. ŠKARDA, Brno.

Speciální závod
pro malbu oken
chrámových.
Sedmkrát prvními
cenami vyznam.
Vzorníky k na-
hlédnutí franke.
Ceny mírné.

Svíce kostelní,

pravé voskové i polovoskové, pa-
schaly, trojhrany, grana, jakož i
nejjemnější druhy kadidla, dopo-
ručuje veledůstojným farním a
slavným patronátním úřadům,
rovněž i

P. T. pánům obchodníkům v jakosti nej-
lepší a v cenách nejlevnějších.

Zároveň odporučím svému do věčných
lamp 7 dnů hořící a všeobecně za nej-
lepší uznání.

Josef Pilnáček

v Hradci Králové.

Závod voskářský „u Albersů“ založen r. 1869.

František Paulík,

zámečnick v Hradci Králové,
v domě pana Petrova, továrna č. 61.

doporučuje P. T. ctěnému obecnstvu, zvlá-
ště pp. stavitelům a podnikatelům svůj nově

* rozšířený *

závod zámečnický.

Následkem rozšíření tohoto moha nyní
i sebe větší práce na se převzít; těs
pevně doufám, že svoje dosavadní příznivce
a odběratele k plné jich spokojenosti také
budoucně vždy obsloužím co nejrychleji
prací vsornou.

Ceny nejlevnější.

Dobré a levné

krmivo pro ryby

prodává

K. Sigmund, droguista v Hradci Kr.

Změna místnosti.

Oslopuje se dovoluji si S. S. obs-
censtou, zejména svým osazeným doo-
vážním příslušníkům oznámiti, že přestěhoval
dne 3. srpna t. r.

ovd; značně osazený

Závod pozlacovačský

a sklad obrazů, zrcadel

od „černého koně“ do domu p.
Mihle

u bý. pražské brány, naproti stanici
„Klubu českých velodipediů.“

Děkuji se přímě dosavadní, v tak hojně
místě mně obnovenou, prosím, by mně
těs v nové místnosti na dále zachována
byla.

Josef Kieselich, pozlacovač.

Nový praktický vynález!

Nejlepší práci přístroj
jediny existující jest nové
vymyšlená c. k. výhr.
priv.

mramorová pračka

t. sv. rační valcha

„Patent Hlaváčků“

kteří předčí vše stávající
neboť tvrdosti, nesdelnosti
karrar. mramora jest ne-
smárná, vždy hladkou a či-
stou zůstane, bezvadně sně-
hobílá a rychlé vyprání
docílí a čím více se na ní
pře, tím jest hladší a lepší,
kdežto pračky dosavadní záhy
zkáze podléhají a zdranými
plochami prádlo ničí.

Při tom však jsou pat.
mram. pračky levné. Ceny
jsou:
I. vel. 25/30 cm. zl. 3.50
II. „ 30/35 „ „ 3.50
III. „ 35/40 „ „ 4.50
Proti zaslání obnosu předem
aneb dobírkou zasílá na vše-
chna místa přímo vynálezce
a jediný výrobce:

C. k. výhr. priv. sochař. a
uměl. průmyslový
Atelier Hlaváčků
v Strakonělech Čechy.
Pp. obchodník. rabatt.

NAVŠTÍVENKY

od 60 kr. výše

nabízí

Bisk. knihtiskárna
v Hradci Králové.

„OBNOVA“

vychází každý pátek dopol. o 11. hod.

Vydavatelstvo:

Politické družstvo tiskové v Hradci Kr.

Veškeré záslky, dopisy a předplatné adresujte
pouze:

„Obnova“ v Hradci Král.

Předplatné:

Na celý rok . 4 zl.

na půl roku . 2 „

na čtvrt roku . 1 „

Jednotlivé číslo v místě 7 kr., poštou 8 kr.

Místnost redakce:

V Hradci Králové, Velké náměstí č. 34.

„Křesťan“

Nejsvětější Svátosti Oltární
posvěcený.

Seřadil:

ABBÉ A. HENRY,

čestný kanovník a ředitel útavu Nejsvětější Trojice
v La Marche

Die III. vydání přeložil

VOJTĚCH KAMEŠ,

farář v Chřenovicích.

Nákl. bisk. konsistoře. Tisk bisk. knihtiskárny.

Stran 514— 6° —

Cena brožovaného výtisku 70 kr., franko
80; v tubě vazbě celopletěné franko 1 zl.

Recensi této výtečné adorační knihy viz
v posledním sešitu „Hádec duchovního.“
Objednávky přijímá biskupská knihtiskárna
v Hradci Králové.

Žádejte vždy a všude slivovici a borovičku

Jen od firmy

M. Nesňal

v Uherském Brodě na Moravě.

Do král. věnn. města Hradce Králové a okolí!

PŘEVZETÍ OBCHODU.

Velectěnému obecnstvu král. věnného města Hradce Králové a
okolí dovoluji si ve apamost uvést, že dnem 1. července 1896.
převzal jsem chvalně známý

OBCHOD

zbožím kolonialním,

a hůdkami a vinem

pana Maxe Kryštůfka

v Hradci Králové,

v domě pana Č. Mahrleho, na býv. řeznickém tržišti,

a ten samý na dále ve svém vlastnictví povedu.

Společaje na dlouholeté zkušenosti, které jsem v obchodech na-
byl, vymaňam se, abych sobě důvěru ct. P. T. zákazníků ab-žím
nejlepší jak-ostí, mírnými cenami a vsornou obsluhou získal.

Zvláště dovoluji si upozorniti na velký sklad pravých přirod-
ních vín a vkusné upravenou vinárnu. Dále třikrát týdně
pražená káva bez přísady, velký vý-ěr v kávě zelené, lahůdek,
jitního ovoce a sklad minerálních vod.

Doufaj, že mně vzácné příseň ct. obecnstva věnována bude,
smaňam dokonalé účtě

V. BOUČEK,

dtivo M. Kryštůfek, obchod zboží kolonialním, lahůdkami a vinem.

SVŮJ K SYÉMU!

Obuvnický závod.

Prošávdiv dsem 1. t. m. svůj závod do prostorných místností v přízemí v domě č. 136 na Velkém náměstí, dovolují si p. t. obecenstvo uprositi, že bude mi nyní možno vyříditi aťkoliv objednávk v době nejkratší. Děkuje ct. obecenstva za hojnou prokazovanou mi přízeň domavadní, prosm, by i na dále byla mi tás poskytnuta v míře nejhojnější. Jedinou moji snahou bude, vyříditi ct. objednávky rychle, poskytniti zboží dobrým, trvalým v cenách nejlevnějších. Ct. ptiání velerátného obecenstva poroučí se v ásté dokonale

Jos. Matějček, obuvník v Hradci Kr.

Výtečná jakost zboží.

Brusinky

v nejmenější rodné závěsné

Škilový soudeček

franko za zl. 2.75

zasílá

J. Fáborský

v Týněti n. Orli.

Ztráta vlasů a tvoření lupů

se pod zárukou jediné jistoty zamazí

CRINOGENEM

od

J. Beyšovec v Jičíně.

Cena láhve s ochrannou známkou 1 zl. při 3 lahvičkách franko na dobírku, neb lépe proti pošt. poukázce 3 zl. Sklady v lepších materiálních obchodech a holičských závodcích.

Dva truhlářské tovaryše

dobře v práci obeznalí, přijme

Josef Netuka,

truhlář na Slavn. Předměstí u Hradce Králové.

Sčítaná medaile Národní jednoty Severočeské. — Nejvyšší významností zlaté záslužné medaile a korunou. — Čestný diplom.

Veškerá patentní mýdla

vyřábád za všech možných i nemožných materiálů a téměř ve všech časopisech doporučovaná — pomáhou — až se lidé přesvědčí, že bylo a bude nejlepší mýdlo

pravé nefalšované mýdlo jádrové,

jež P. T. ct. obecenstvu všude doporučuje

Jindřich Jelínek,
mydlář v Hradci Králové.

Týž dovoluje si upozorniti na speciální novinku **Jelínkové lovan-dulové mýdlo neutrální** doporučené pro jeho výtečné vlastnosti celou řadou lékařů a specialistů v kožních nemocích.

Kus za 5 hr.

Hlavní sklad u Jindř. Jelínka v Hradci Králové č. 160, Malšovických č. 3. a 37, u p. Aloise Jelínka v Pardubicích a u Čechů Zlín v Kutné Hoře. Telefonické spojení.

Do Hradce Králové a okolí.

Dovolujeme si slušně oznámiti, že zařídili jsme v Hradci Králové

tovární sklad

šamotových kamen

bílých a barevných glasur přesně dle míšen-ského způsobu vyrobených,

dále budou na skladě krby, sporáky, majolíkové a polychromované kamna. Mimo to chovají se na skladě kamna tahová (t. zv. „plienky“) ze šamotového materiálu a barevných glasur.

Sklad nalezá se v domě p. Mikeše v Hradci Králové

a světen jest zástupci našich továrních výrobků, osvědčenému kam-náři p. Fr. Mrkvičkovi, který jednak sám, jednak osvědčenými stavěči z naší továrny a našeho Pražského skladu veškeré práce stavěčské svědomitě vykonáváti bude. Též převeze p. Mrkvička veškeré čistění kamen.

Továrna na šamotová kamna a majolíkové zboží
V LOUNECH.

Vzhledem na předcházející oznámení prosím P. T. obecenstvo, pp. stavitele a podnikatele staveb v Hradci Králové a okolí, aby mi dosavadní svou přízeň, kterou jsem si vůde při vykonávání svých prací získal, na dále v novém působení zachovali ráčili a vysazovali se, aťch všem požadavkům nejvšednější dostí. V nejlhžší ásté oddány

Fr. Mrkvička,
kamenář v Hradci Králové.

Do Hradce Králové a okolí

KAREL SIGMUND,

diplom. mag. pharmac. a droguista
v Hradci Králové

doporučuje svou nově otevřenou, al. o. k. hejt. koncesovanou

chemickou laboratoř

ku zkoumání vody, mléka, másla, líhu, řepy, melasy, ječmene, sladu, moči, umělých hnojiv atd. atd.

Jednoduché rozbery a analýzy jsou pro mě pp. zákazníky zcela bezplatné.

Rovněž úplně zdarma k použití jest pro pány fotografy-amateury má nové zařízení

tmavá fotograf. komora,

jež opatřena jest všemi i nejnovějšími fotograf. pomůckami a přístroji. Dovo-luji si zváti pp. amatery, by si neobtěžovali vzorné její zařízení sobě prohlédnutí, rovněž tak můj všemi možnými fotograf. apparáty, plot-nami, papíry a pomůckami hejné zásobový sklad s cenami velmi levnými.

Apparáty též na splátky.

Tamtéž se přijmou dva praktikanti zavelmi výhodných podmínek.

Díkůvzdání.

Všem, kteří se účastnili při pohřbu veledůstojného pána, p.

JANA KR. ČERVENKY,

osobního děkana a faráře v Ronově,

zvláště důstojnému a velebnému duchovenstvu vikariatu Čáslavského s vys. důst. p. Frant. Vornáčkou, bisk. vikářem ze Žlebu, jenž pohřební obřady vykonal, a veld. p. J. Lašovičkou, sekretářem vik. a farářem v Bestvině, jenž dojem-nou řeč učinil, velectěným pp. úředníkům nadačního velkostatku v Ronově s velect. p. Janem Charvátom, administra-torem panství a patronátním komisařem v čele, velect. p. Dr. B. Petráňovi, obvodnímu lékaři v Ronově, za obětavé a úspěšné léčení, velectěnému sboru učitelů, zvláště pak p. Josefu Tocháčkovi, řídícímu v Ronově a p. Jos. Smutné-mu, řídícímu ve Zbislavi, velect. pp. studujícíom v Ronově za laskavé spoluúčinkování při zpěvech, všem slavným spolům a korporacím Ronovským, jakož i všem, již jakýmkoliv způsobem ku slavnosti smuteční přispěli neb sou-strast svou na jevo dali, vzdáváme

nejvřelejší dík.

V RONOVĚ, dne 10 srpna 1896.

Karel Noužil,
kaplan.

Em. Alijer,
kaplan.

OBNOVA

Číslo 75.

V Hradci Králové, dne 21. srpna 1896.

Ročník II.

Před pětadvacíti lety a dnes.

Horká slza lítosti i nadšení vlévá se do očí, když jeden či ano vypravovati slyší, jak bylo v Čechách před pětadvacíti lety a když uvažuje, jak je zde dnes.

Politika panstva, jež chtěla v Rakousku tlačiti slovanské národy ke zdi, selhala tak, že ústavní smatky dosáhly zde počátkem roku 1871 míry skutečně povážlivé. V Čechách stála státoprávní oposice neslomně na svém stanovišti, Halič a Tyroly volaly také po celé řadě změn, tak že tehdejšímu ministerstvu Potockého, které nemělo se k tomu, aby poměry takové uklidilo, předpovídal se brzký konec. Všeobecně se uznávalo, že musí nastati mocný obrát, neboť rozchvění myslí a netrpělivost docházely všeobecně takového stupně, který veřejným míněním dával pocitům lidu bezohledný výraz.

Nesbývalo, než-li s jednolitým národem českým vážně podílati. Proto také počátkem února spěšobila třetní „Wiener Zeitung“ politikům domácím i zahraničním očekávané sice, ale tehdy přece ještě neobekávané překapení. Přineola totiž správu o propuštění ministerstva Potockého a ihned zároveň uveřejnila jména ministrů povolanych do nového kabinetu.

Presidentem ministerstva a zároveň ministrem vnitra jmenován byl do té doby místodržitel v Horních Rakousích hrabě Karel Hohenwart a kabinet jeho sestaven byl následovně: profesoři na vídeňské univerzitě, dr. Habětinek jmenován ministrem spravedlnosti a dr. Schäffle ministrem obchodu a orby, ministrský rada Josef Jireček jmenován ministrem osvěty, ministrem financí stál s propuštěného ministerstva Potockého Holzgethan, ministrem zemské obrany stal se baron Scholl.

Jak třetí noviny uváděly, naznačil sám Jeho Milost král a císař ministerstvu tomu jeho úkol slovy: „Zjednejte mír mezi mými národy!“

Mezi národy slovanskými uvítána tato historická událost s největším plesem, ač v Čechách ihned následkem nezálosti politické a následkem osobní nepřiznivosti nevrle šeptáno, proč se nestali se ministři ihned uznání vídeňské vlády. Ráznozraké tyto řehy ovšem že nikdo tehdy rázně nevyvrátil poukazáním k nemožnosti toho. Neboť ačkolivěk nové jmenované ministerstvo nemohlo a nesmělo se pokládati za ministerstvo Slovanské přejně, a ačkoliv úlohy své chápalo se pod heslem: učiniti po právu všem rakouským národům měrou rovnou, což prohlásilo slibem, že samyší státi úplně nad stranami, tak přece nebláhá strana ústavověrná čili Giskro-Herbetovská se svými židovskými orgány apšobila takový novinářský povyk a rámsu proti novému kabinetu, že byly okamžitě jasny její cíle. Chtěla kabinetu tomu každou jeho působnost znemožniti a vyhlášovala ho přímo za zpátečníký a za ultramontáti a obrátila se především proti českým jeho členům dr. Habětinkovi a Jirečkovi s nevdanou dosud přikrostiti a sprostou, tropic si z nich nejsurovější posměch a to tím způsobem, jakého jsou pouze židovští novinářští šmokové schopni.

Německé, židovskými škrábaly obelahané noviny již předem tupily každý krok nového kabinetu, jemuž daly přídomek „ministerstvo masopustní“.

A v Čechách nikdo proti tomu se neozval. Snad to na jistých místech i lahodilo, když se zejména proti dr. Habětinkovi a Jirečkovi tak surově pro český jejich původ brojilo. Že by se byl některý z nich vlastenečtím polámal, to se ovšem o nich tvrditi nemohlo, třebaže jim nikdo českou horlivost upříti nedovedl i přes to, že se J. Jirečkovi vytýkalo, že se v dobách Bachovských „dával příliš unáseti proudem pti tehdejší vládě panující“. To však nikdo neuvažoval, co by byl nedobrého natropil na místě Jirečkově, který mimochodem pověděno, byl zotém šafářkovým, cynický nějaký renegát a proti: když po 40 letech o tom uvažujeme, tedy přiznati musíme, že Jireček české věci více prospěl, nežli ji ublížiti dovedl.

Váždí kraby českého národa mlčky očekávaly další skutky nového ministerstva a tím mimoděk připuštěno, že německý odpor proti němu mohl dostoupiti té opovázlivosti a drзости, jejíž ostrost napotom odpýkala — věc česká. Ano, ze strany české začalo se na ně dorážeti a vytýkati mu, že se za Hohenwarta totéž děje, jako za Giskry.

Avšak zatím co noviny všech stran na ministerstvo to více méně sočily, ono tíse ale jistě pracovalo a hledělo si připraviti pevnou silnici pro další své kroky a podniky. Především cestou soukromou vyjednávalo s předními vůdci národa o vyrovnání se se státoprávní oposicí českou a současně svolávalo důvěrníky ku prozkoumání stálosti proti nově zavedeným zákonům školním. Při tom pak vedlo tuhý boj a Hráskou radou, v níž měli ústavní většina a urputaš protivili se proti předloženým Hráské radě návrhům na rozšíření kompetence zemských sněmů. Návrhy ty ústavní zamítli a když Hohenwart později prohlásil, že úmyslem jeho jest učiniti Čechům za právo, tu na Hráské radě přijata byla Herbertem navržená adresa k císaři, kterou projednala byla ministerstvu Hohenwartova nedávěra.

Jeho Milost král a císař však odpověděl, že ministerstvo požívá Jeho důvěry, dne 11. července 1871 obě sněmovny Hráské rady byly odročeny, dne 12. srpna pak sněmovna poslanecká rozpuštěna a zároveň svolána byl sněm království českého na den 14. září.

Jednání s vládou vedli za český národ jménem lida dr. Rieger a v zastoupení historické řečty hrabě Jindřich Otta Martinc. Vlekráte meškali, pozvání jsouce, ve Vídni a konali tam porady s ministerstvem a sice o tom, jakým způsobem by se žádoucí a nezbytné vyrovnání provésti dalo k obapolnému uspokojení a bez újmy práv jiných zemí. Výsledkem těchto porad byly hlavně předlohy pro sněm království českého a pro radu Hráskou, do které měli Čechové vetoupiti jenom ještě za příčinou vyrovnání a za příčinou zákonné formální změny ústavy, avšak s výhradou proti každému praejudikátu.

Přiznivý Čechům obrát smýšlení ve Vídni jevil se nejen v ochotném vyslyšení jejich stesků a přání, ale mezi Čechy vyslán byl jako znamení největší přízně u dvora tehdy dvanáctiletý králevi arcikníže Rudolf, který byl po Čechách všude nejvíceji vítán a všude si obzvláště svou znalostí jazyka českého v srdce lida cesta razil.

Dalším důkazem úplné změny politické situace bylo také jmenování nového náměstka králova v Čechách, kterým býval od starodávna až do r. 1844 vždycky Čech. Tenkrát stal se ná městkem královým v Praze vynikající člen české šlechty hrabě Bohuslav Chotek a nejvyšším maršálkem království českého a předsedou jeho sněmu jmenován upřímný a horlivý vlastenec kníže Jiří Lobkovic.

Dnes žije ještě hojně pamětníků oněch dob, kteří jich živěji vzpomenuiti dovedou, nežli jak my zde na obmezeném místě vypisovati můžeme.

Ano, jest tomu zrovna teď dvacet pět let, kdy se poslanci českého národa chystali na sněm, kterýž jest bez odporu nejdůležitějším v celém XIX. století. Ano, jest tomu zrovna nyní dvacet pět let, co připravovány byly fundamentální články.

Sněm ten zahájen dne 14. září a sice čtením věkopamětného královského poselství ze dne 12. září 1871, začínajícího slovy: „Majíce v paměti státoprávní postavení koruny české.“

Jak dále bylo, co následovalo, to náleží v pojednání historické, o tom si může dát český lid podrobněji od pamětníků toho a od svých zástupců vyprávět.

My jenom zde novinářsky vzpomínáme na váhu, kterou český národ a jeho politika měly před pětadvacíti lety. A uvádíme vzpomínku tu na denní pořádek proto, aby si náš lid vážně nyní srovnal, jak zájmy jeho stály tehdy a jak stojí dnes.

Avšak tu uvažovati sluší se chlapceky, uýbrž vážné, mužné, ano dnes českým politikům patří zpytovati svědomí a nebylo to a nebude pro nikoho z nich hanbou, když vyznal a doznal hříchy t. j. chyby, které se před pětadvacíti lety staly a

jichž napotom za celé životní napácháno bylo tolik, že pod tíhou jejich dnes český národ klesá a přitom jenom jeden na druhého vinu svaluje, místo aby bylo vyznáno: hřešeno a chybováno bylo na stranách všech, někde více, někde méně.

Poněvadž pak člověk z chyb a škod nabývá nejlepšího zkušeností, tedy by neškodilo, aby zejména mládeži upřímně bylo na mysl a srdce vloženo, čeho se má varovati, aby za nových dvacet pět let nebylo u nás ještě hůře, nežli je dnes.

Nechceme v této chvíli nikoho přimět z něčeho viniti, ale všem upřímným Čechům v hodině této vzpomínky bratrsky ruče říkáme a za největší společnou chybu máme, že český národ stále jenom vyhledává to, co ho ve spolek rozdvouje, ale nikdy to, co ho spojuje ve kvádr, o němž mluví Neruda.

Zpytujte, uvažujte a rozumujte! Nejpřednější však společnou zástavou naší jest a vždy bude jenom především křísť, pod níž se všichni dříve sešli musíme, abychom s pokorným srdcem a ve vzájemné lásce, majíce království nebeské zabezpečené, platně mohli získavati také i výhody našeho království pozemského, naší milované vlasti české, již neméně tak všele milujeme, jako ti, kdo po nás sprostě a uličnický kameny hází proto, že vyznáváme Krista, že věříme jeho učení, v němž žili a skonali naši rodiče a na jehož základech také jediné spočívá stará sláva i moc našeho milovaného království českého, kteréž nechtě dále žije a kvete!

Doktor Herold v Poděbradech.

(1) Téžili jsme se, že se národní slavnost poděbradská vykoná jako slavnost celého národa českého, převahou velikou katolického. Domnívali jsme se vším právem, že bude šetřeno přesvědčení a citů katolíků českých. Zatím však dr. Herold uznal za dobré prudce dťociti na stolet sv. Petra, na Řím. Pan doktor musel odpustiti, řekneme-li i my mu otevřeně, že ukázal velikou neznalost dějepisu vůbec a dějepisu českého zvláště, leč by — co tvrditi nám nelze — lépe jsa o dějinách poučen, — přece byl mluvil to, o čem věděl, že to přivádě zástupy v rozčilení a ruče k tleskání. Kdyby nějaký „muž lidu“, který odby v obecnou školu jen z novin svou vzdělanost čerpá, dle běžných frází bez rozumné rozvahy byl promluvil, řekli bychom: „Papouškuje po jiných.“ Ale muž se vzdělaním vysokých škol měl by nyní již věděti, že žijeme v době, v které nejrozněnější učenci a znalci dějin za oprávněný považují náhled, dle něhož jest zapotřebí dějiny naše zbaviti z úmyslného jich přibarvování ve prospěch s Němec nám příšleho protestantismu. Nechceme, aby se zaměřelo neb vyhlalo vše, co by vrhalo stín na správce církve naší. Církev, ač v základě svém je dílem Božím, přece svěřena jest ku správě lidem, chybám podrobeným. Právě uvědomělý katolík dovede rozlišiti v církvi své božské od lidského, jako n. p. vzorný syn ctí autoritu otce svého, jako Bohem mu danou, a ač želí toho neb onoho poklesku rodičů svých, neodpírá jim přece úcty a nevydává je v posměch. Prosíme pana doktora, aby přemýšlel o sobě jako o otci, a řekl nám, zdaž si nepřejí, aby syn jeho rozlišoval autoritu otcovskou od nedokonalosti osoby jeho Pan doktor uznal (dle Hl. N.) za dobré vrhnouti mezi lid potupu stolce Petrova v tom smyslu, že papež staral se více o to, aby křtící podmanili Čechy, než aby byl se staral o potření Turků.

Právě tato myšlénka budila se nejméně pod pomník Jiříkův. — Křtící nebyli poslani na Čechy jako na Čechy, — ale na tu část Čechů, kteří — Bohužel — přivedli to až k loupežným výpadům na cizí majetek doma i venku, a až k vraždění lidí; někteří s fanatismu náboženského — jiní mezi ně přimísili se temesla vojenského. — Takové výslednický — anarchisty svého věku s náboženským nátěrem — potíral přece i král Jiří. Jestliže jest tedy potupen Stolec Petrův pro potlačování českých anarchistů, padala by potupa

Odpoledne na programu bylo od 2—3 hodin prakt. časů chorální, od 3 do půl 5 prakt. cvičení polyphonní, 5—6. hodin společná zbruska na střelné mří. pti kteréž všichni měli účastenství exercecí samí, pak malý výstup chrámu k připravené litani o Nejv. Jindř. Jiří a od Mons. Lehnera poslehnání Nejv. Světosti. Než horlivost pp. účastníků byla taková, že sami se vzdali půlhod. svého odpočinku od 5 do 6 hodin a sobě přáli, aby raději dříve bylo poslehnání, by k získání věčného času pro střelné přednášky dovést zpívu ještě mohla být přednáška na zřetel účelů a struktury varhan, kterou po poslehnání zajišťavý sp. s. konal p. řed. Jiráček. Pan Jiráček byl tu ve svém u. Verhary heřbítů jsou pravou chloubou Hořic. Poohá-

nejí od mistra Em. Š. Petra z Prahy a stály 6000 zl. Po-
skytá účastníkům příležitost poslati zřízení a všechny
přednosti moderních varhan. Zajisté, že v mnohém účes-
ní a v samém panu Jirákovi mocná ozývá se touha po
podobných varhanách. Přijme zvláště p. řed. Jirákovi, by
maha jeho po nových varhanách v Jičné korunována byla
ce nejefektivnějším nástrojem hudebního umění. Jit k vůli
výstřednímu varhaníku věnuje mála by
se si, záslužná správa jicháka posararu u varhany, doved-
nosti jeho přiměřené. Jak by tím získala přiměřenou chrá-
mová hudba jicháka! Ac s výhledem o varhanách nadělel
večer a již se stívalo, horlivost pp. účastníků ještě nebyla
abouena, též přitomní kněží, by čas do večerní pro-
dukcce zbývajících bylo užito k opakování liturgických zpěvů,
které kněží zpívají. Přátel jich vyhověl dp. viceretor D.
Orel, učitel zpěvu při kněžském semináři v Hradci Králové.
Přesedne u přání, kterak by bylo prospěšné, aby při pa-
stýřských koncertech i tuncu oboru zvaného bylo něco
čas. Zajisté, že v každém vikariátu najde se aspoň jeden
kněz, zkušený zpěvák, který by s bratři cvičení takové
konati mohl. Jak mnoho by získal na krásce církevní zpěv
kněží! Litaniemi Lehnerovými, jež dovedně zpíval dp.
Fr. Melich, starší kaplan bořický, střídavě skřem a lidem
časné shromážděným, podána ukážka, kterak zvláštní le-
opodělní pobožnosti a dán spolu i dčka, a jak vysoký
stupeň i lidový zpěv chrámový v Hořicích se povznese. Nejen
litanie provedeny k úplné spokojenosti přítomného shromáždění,
ale alybž jame i zbožné zpívání a souměrné, ac chrám bo-
řický domi jest veliký, vesměm lidem Lehnerův „Otče
náš“ a „Zdravá“ i anifonu „Pod ochranu Tvoř“, jakož
i hymnus „Zvěstuj vše“ a po pobožnosti závěrečnou píseň
„Pochválena a posvátna budeš Nejv. Svátost Otčíná.“
Zajisté, že pobožnost tato přispěje značně k rozšíření krás-
ných zpěvů Lehnerových.

13. srpna ve čtvrté přednesli při mši sv., kterou
sloužil vyšp. Mons. Hahl, účastníci exercicií skladby, jež
sami v době exercicií navrhli a to: Kyrie a Sanctus ze mše
Vladanovy „Hlor pane“, Gloria, Benedictus a Agnus z dru-
hého mše Hallerovy Měsa IV. a Introit, Graduale, Offer-
tium, Communio, responsoria a Pange lingua chorálů.
V druhé době exercicií probíralo zájstě mnoho, neboť mimo
skladby tuu uvedená asaznámli se účastníci ještě s cho-
rálním Asperges, Vidi aquam a s celou mši chorálů, která
jest v novém diac. zpěvníku královéhradeckém; Hallerova
mše asazduována celá a i v polyphonii sacviciny ještě náctě
jím čisti Vladanovy mše.

Po mši sv. byla přednáška teoreticko-praktická: „O
pláni lidové“, kterou se zderem měl miletiaký řed. učitel
p. Jos. Rídl. Pan přednáščíka má v Miletiaké zornou cy-
rillskou jednotu, zpěv lidový na vysokém stupni a o vzácné
znalosti zpěvu lidového důkaz podal svou přednáškou, jež
má roku konského při okrajní konferenci učitelů a zatoru
pak uveřejnil v Cyrillu. Při přednášce své letuší promluvil:
a) o celé a krásce písní staročeské, b) o úpědku a zavědění
pláni cny pochyby v době josefinské, c) o tom, že cy-
rillské jednoty mají povinnost kostelní písně a zpěv lidový
tříditi. V času praktické odpověděl na otázku: kterých chyb
depouštíme se při zpívání pláni obecných a kterak chyby
ty odstraniti by se měly. K praktickému cvičení zvolena
píseň „Otče náš, milý pane“, při níž národně uvažáno,
kterak píseň tato zpívati se má a čeho třeba se vystrčiti.
Přednáška a příjata s pochvalou všeobecnou.

K závěru promluvil nejprv předseda obecné jednoty
cyr. Mons. Lehner. Pochválil zásluhy předsedů exercicií, vzal
dla pořadatelům i účastníkům a vyval účastníky k plné
práci. Podobně učinil předseda diac. jednoty královéhradecké
ur. Mršák, jenž zároveň účastníky pozbudil k za-
hlášení cyrillských jednot, ukázav, aťterak spojenými silami
více se u dokazují. Posledního slova se ujal vyšp. Magr.
Hahl a poděkoval jako míst. duch. správce za cest, které
se rtočím uspořádáním cyr. exercicií dostala a díky vzdav
za vše dčři všeho dobra, přáním šťastné budoucnosti cyril-
licke exercicie ukončil. Pokud ještě čas stačí, proběhli sobě
účastníci odbornou školou, kdež obduovali se účelnému je-
límu zářím i krásným pracím, které ve škole té provedeny
byly. Před odjezdem dostavila se ještě deputace pořadatelů
exercicií k Mons. Lehnerovi, by mu zvláštní vzdala díky za
činné účastenství se exercicií. Účastníci dali se též fotografo-
vati. Reprodukce fotografie té uveřejněna jest v č. 23. ča-
sopisu „Kurýr“ se dne 16. srpna 1896.

Budí ještě jedenkrát srdcečný důk vzde všem, kdož
jakymkolí způsobem ku zádu exercicií přispěli, vřelý důk
budí i všem, kdož telegraficky neb dopisy účastenství své
k exerciciím na jevo dali, zejména J. A. M. odp. biskupovi,
jež na telegrafický projev dčry se strany účastníků exer-
cicií telegramem odpověděl následovně: „Cyrillistům a
jejich známým žehnám, a reformou zpěvu zvukové sase vřa
oči našich.“ Velice potěšila účastníky exercicií telegrafická
vzpomínka nejř. bisk. kathedrální kapitoly hradecké: „Cy-
rillským exerciciím vypružuje od Pláne Boha žádoucího zádu
kath. kapitola Kr.-hradecká.“ Budí ji za to sejustivější důk.
Vědět připomínáme i následující telegramy: „Vřelým a
vytrvalým budičtím důstojného zpěvu a hudby chrámové
bojného pohánání přeje politické družstvo ústkové v Hradci
Králové. Váš příklad povzbudil zájstě mnohých. Dr. Alois
Frydek, předseda.“ Cyril. jednotu Vítězovská přeje: „Nechť
jest sjezd Váš pohánáním zdrojem podaly a obrázení všem
farním jednotám.“ Proslulý saladatel Sychra, jenž na exer-
cicie přijel chtěl avšak nemohl, zaslal telegram: „Lituji, že
se nemohu účastnit sjezdu a přeji mnoho záru.“ Linské
podobného smění zaslal Cyrillistům i známý horitel pro
přesnou povstátnou hudbu Zeliška a dp. Al. Valáško, farář
v Králové Městi. Cyr. jednotu v Zdechovicích u Žlana na
Moravě přeje pořadatelstvu exercicií: „Krásné, přeseň církevní
spřty a rozléhají se v našich chrámech na čest P. Bohu
a na radost lidem.“ Na cyr. exercicie vzpomněl též milým
lístkem až ze vzdáleného Kolína n. R. dp. Em. Peukner,
jednotel obecné jednoty cyrillské a křtbovák pražský.

První exercicie cyrillské v diecézi Královéhradecké
a se veslové českém vřec jsou tedy ukončeny. Účastníci
rozjeli se na všechny strany. U mnohých z nich, až přijde
domů, do prvy širou a nepřítomných pumřé, ochabne
směd nádomi a se semene cyrillskými exerciciemi zasvětené
nevejde snad hned žádoucí ovoce, než doufati lze, že smé
to zachová silu svou křtbovu a za příznivějších poměrů
přece vzaje a užité přinese. Kde však smé cyrillské náje
přdu příznivější, tam již přinese užitek stonásobný. Dou-
fati tak možno všem právem, vzpomene-li náctění pp.
účastníků, ježto jame byli svědky a pobožnými božbo, jež
si beseo jest všem, kteří Církev, matky své poctují jsou.
Kdž přispějí tyto cyr. exercicie ku povzneseň círč. zpěvu
v osaděch co nejčistějších, kčž přispějí k tomu, aby hudba

chrámová pomocí cyr. jednot tak se zvelebila, by budoucně
každoročně jiné podobné exercicie cyrillské odbyvány býti
mohly. Toho-li se docílí, a bude-li při nich podobná hor-
livost, jaká se jevila v Hořicích, pravě se nadějeme toho,
že posvátná hudba u nás opět tak zvuková, jako to bývalo
v dobách rozkvětu slavných našich sborů literátských.

Co týden dal.

Na obranu českých menšin. Václavští čeští
poslanci, zemští i říšští, sjedou se v neděli dne
23. t. m. do Prahy k úradě o krucích, jaké pod-
niknouti se mají na obranu českých menšin vůči
násilnostem strany německé na nich v uzavřeném
díleci páchaným. Projektován je společný protest
proti německým násilnostem oném a vyzvání ku
sbírkám na prospěch českých menšin, by tyto
germánickým nátlakům vydatněji čeliti mohli.

Příjezd carských manželů do Vídně poutá
již dnes pozornost všeho světa politického. Pro-
gram slavností, na počest vznešených hostí pořá-
daných vyžaduje m. j. velkou vojenskou parádu,
která konati se bude na Schmelzu v pátek dne
28. t. m. Súčastí se jí vedle celé jinak nezamě-
stnané vídeňské posádky ještě více pluků jízdných,
které schválně za tím účelem do Vídně povolány
budou. Vojku bude volati sám císař a car Mi-
kulaš předvede J. Vel. svůj dragounský pluk.

Sňatek italského korunního prince Viktora
Emanuela s černohorskou princeznou Helenou
možno považovati za jistou událost již dnes. Dlí
totiž korunní princ na Cetyni již od neděle a sice
jako ženich, a byl tam také již jako takový v kni-
žecím paláci uvítán. Zvolil si princeznu Helenu
či Jelenu za svou nevěstu pro její neobyčejnou
krásu. On sám narodil se 11. listopadu 1869,
princezna Jelena 8. ledna 1878. Knížecí manželé
černohorští mají, jak známo, devět dětí, tři prince
a šest princezen, z nichž nejstarší, princezna Mi-
lica, od roku 1889 za ruského velkoknížete Petra
Nikolajeviče provdaná, narodila se roku 1866, nej-
mladší pak, princ Petr, narodil se r. 1889. Dru-
hým dítětem byla princezna Stana, od r. 1889 za
Jiřího knížete Romanovského, vévodu z Leuchten-
bergu provdaná. Třetím dítětem byl korunní princ
Danilo, po něm pak následovala princezna Helena,
nyal nevěsta korunního prince italského. Sňatek
princezny Heleny vstupní černohorská knížecí,
nyal již těsně s carským dvorem spřízněná rodina
v blízký příruzenský svazek s jinými čelnými dy-
nastiemi evropskými. Na Cetyni a na Černé Hoře
vřec pasuje arcit pro to vše velká radost a to
tím víc, an také arbeký král Alexandr, jenž při-
bude v první polovici září na Cetyn, bude se
ucházeti o ruku princezny Anny černohorské. Aby
mohl býti důstojně uvítán, byla oslava 200. vý-
ročího dne založení dynastie Petrovičů Něgošů,
chystána na město září, odložena na příští rok.

V Americe otázka volby presidenta udržuje
velké kraby politické v horečném napjetí. Volba
nemá býti manifestací nějaké strany politické,
nýbrž má býti spíše výrazem snah obchodně po-
litických, snah, jež jdou za úpravou poměrů mezi
zlatem a stříbrem. Celý zápas ten pohybuje se
jedine okolo čísel 16: 1, jež v poslední své řadě
demokratický kandidát Bryan na New-Yorském
meetingu byl za poměr mezi zlatem a stříbrem
stanovil. Kdyby skutečně zastanci stříbra s apo-
štolem svým Bryanem při nastávající volbě presi-
dentské svítěžili, znamenalo by to ovšem velmi
mnoho pro obchodně politické poměry celého světa.
Strana demokratická, snažila se zabezpečiti volbu
Bryana, pokoušela se o spojení s populisty. Proti
těmto stranám stojí strana republikánská s Mac
Kinleym. Dnes ještě jest pochybnost, kdo z nich
svítězí, jisto však jest, že volba toho či onoho
znamená pro obchodní poměry v Evropě velmi
mnoho, a že hlavně provedení Bryanových názorů
stran stříbra by působilo na evropský trh velmi
citelně.

Všelicos.

Svatočelavský dar Matie. Mezi novověkými
podniky našeho národa náleží Ústřední Matici školské
k nejdárnějším, poněvadž žádá jiné sdružení české,
za účelem vlasteneckým zřizování, navykazuje se vy-
sledkem tak pronikavým a všeobecným jako ona. Před-
e všim vzdělávaným světem máše Ústřední Matici školská
honositi se ovocem svého kulturního snažení, kterým
poskytnuto učení a vzdělání jediné prospěšné, že vítě-
peno jest mateřským jazykem. Avšak nejen mládež
česká v krajínách odlehklých, kde bez pomoci Matice
byla by se národu a vzdělanosti odcinila, nýbrž i
otcové a matky této mládeže jakož i přátelé jejich
pomocí Ústřední Matici školské znova byli národu
získáni. Kdekoli škola matičná byla zřizována, tam při-
hlánilo se ke korouhvi svatočelavské na sta, na tisíce
krajánů zapomenutých, v ciastkách již jenomou-
cích. Ústřední Matici školské činnosti svou veliké
slatupy synů a deat národu vrátila a vědomí o vlast-
enecké povinnosti jim vřtípila. To jsou všeobecné a
velmi značné výsledky patnáctileté práce, jisto se
Ústřední Matici školské s pomocnými sbory svými,
odbornými místními, podjala. Výsledky pak avšak, sta-
novami vytknuté, jsou školy její počtem 117 a do-

sud v 78 obcích koruny Svatočelavské zřizované. Jsou
to 2 gymnasia, 66 škol obecných a 80 škol mateřských
a opatroven, které Matice až dosud zřídila. Kromě
toho zřizeny pomocí Ústřední Matice školské střední
školy v Hodoníně, Lipníku, Místku a Zábřezě, jakož
i kupecká škola v Brně. Z těchto škol do veřejné
správy převzato 1 gymnasium a 17 škol obecných.
Dvě školy byly zrušeny. Tři veřejné školy snahou
Matice zřizeny bez předchozích škol matičných. Do
správy jiných jednot převzato sedm škol mateřských.
Na školách matičných a na školách vzešlých ze škol
matičných vyučuje se ročně více než 14.000 žáků. A
na nových středních školách v markrabství morav-
ském, jakož i na jiných od Ústřední Matice podpo-
rovaných školách učí se aspoň 2000 žáků, čítá tudíž
školský sbor matičný nad 16.000 hlav! Ústřední
Matice školská, zřizovaná k obraně proti vybojnému
útoku, až dosud vítězně mařila úklady a odrážela
výpady. Útočníci ochabují — avšak Matice nesložila
zbraň dříve, pokud nebude bezpečno pro národní ja-
zyk v těchto vlastech českých, pokud nepřátelaké
úklady strojiti se a k udušování ducha českého doma
i za hranicemi pomocí dovolávají budou. Vytrváv
v zápase o nejdraší klenot národní jest svaton po-
vinosti každého věrného syna a milující dcery vlasti
— a k této vytrvalosti opětne vybízíme v tomto
období svatočelavském. A vybízíme tím důtklivěji,
tím horlivěji, čím více hrozí nebezpečí, že ruka bo-
jovná umdlí, že zbraň naše nebude dosti pádnou!
Volání o pomoc z krajů, v nichž rodákům našim do-
movské právo se odprá, doléhá do ardece země, do
matičky Prahy pronikavě a úpěnlivě — avšak pro-
středků k uspokojení prosebníků se nedostává. Výbor
Ústřední Matice školské napjal v proších dvou letech
všechny síly, aby volání po nových školách vyslyšel,
i zakládal dosud žádané nové školy v důvěře, že ne-
bude opuštěn. Nyní však vidí, že peněží schodek
dostoupil číslce neobyčejně veliké. V sedmi měsících
správního roku vydáno na školy matičné o 46.000 zl.
více než bylo přijato! Výbor Ústřední Matice četí
pravidla, aby se prohlásila o věcech matičných vždy
jen pravda, ať nepřijemná nebo lichotivá. Ani tento-
kráte výbor od pravdy se neuchyluje a žádá, prom
každého, v němž česká proudí krev: pomoz, přispěj
darem Svatočelavským!

„Národní listy“ a husitismus. Úvodní člá-
nek „Národních listů“ nadešlý „Zápas o místo pro
pomník Husův v Praze“ uplývá bombastem a neprav-
dami tak velice, že stojí věra za to, aby náctě
byl ocučen a čtenářové naši seznali, jak lze drze psát
dčjepiané nepravdy a při tom — nejspíše se slosti
nad vlastní neznalostí nájm českých — nadávati ka-
tolicckému kněžstvu. — „N. L.“ pojednává v úvod-
níku vřce dotčeném o Husovu pomník a podobných
vřecch pro časopis ten v nynější mrtvé sezóně jakoby
objednaných, plál tonem tak bombastickým ano i per-
fidním, že tentokráte věru překonaly v této „doved-
nosti“ farnalisucké samy sebe. Ku konu famoaného
úvodníku svého píší: „... byl Hus sendebou hierar-
chií římskou k smrti nenáviděn a na smrt odsouzen.
Avšak příšel den — kde táž hierarchie římská —
musela před ním na kolena padnouti a učení jeho
za pravé křesťanské uznati. Ano, příšel den, kdy
národ český neodolatelnou silou chabrosti své a
pravdy své schýlil to hrdé Říma temeno — jediný
v dějinách, že slavný církevní sbor basilajský musel
slavně odvolati ten ortel kostnický, vytkaný v letech
1415 a 1416 nad našim Husem a Jeronýmem. Jděte
do musea království českého — vy pání úlamuntani
i vy jejích služebníci realisté a přetčte sobě v zla-
tém písmě pokorně odvolání palicáckých rozsudků otců
kostnických. Tam visí kompakta (1), v nichž sbor
církevní usnal nejen pravdu učení mistra Jana
Husi nýbrž více ještě usnal oprávněnosti posdžiti
a mnohem pokročilejší reformace husitské usas
potomky (doslovně!) Husovy „sa dobré křesťany a sa
syny prvotní církve svaté.“ (Poznámka redakce:
Tato věta jest v úvozových v Národních listech, ja-
koby to bylo doslovné citování, což však — jak níže
ukážeme — stalo se z naprosté neznalosti toho „sla-
tého písmo.“ Písaatel podal naprostý důkaz, že to
„slaté písmo“ nebylo.) Na to pokračují „Národní li-
sty“ v tomto tonu dále a končí článek svůj úvodní nádd-
edním kněžstvu „paskvilantů“, „vlků katolictví“ a —
„parversních dekadentů.“ Konec článku toho jest
přímě sběhlý. Přihlédneme-li k lidné k článku tomu,
nelze nám nežli bud útrpně se usmíeti neznalosti
vci písaatele onoho článku, buď politovati snístého
dlovka, který ten článek psal a stýmálně přerušoval
pravdu. Píál-li „N. L.“, že příšel den, kdy „hierar-
chie římská před Husem na kolena padla a učení
jeho za pravé křesťanské uznala“ — tedy píál leš.
Leš jest vědomé povídání nepravdy, a že by někdo
z redakce N. L. neznal českých dějin, tomu přede
věřiti nemážeme; napaly-li tedy N. L. tato věta a
znalí li české dějiny, — lhaly. Velmi by se sardě-
čily každému, kdo o nepopíratelné volní významných
dobách kneti husitského v Čechách nových pramenů
k jich náctěnému seznání sledává, doslovným ci-
továním toho pramene, dle něhož učení Husovo „hie-
rarchie římská“ sa pravé usnala! To vřec
pravda není, jest tedy veliká leš, kolik slov v této
větě „N. L.“ napaly. Pokud jde o kompakta, která
slatým písmem jsou prý napáena v museu království
českého, tedy jest toto povídání N. L. zase buď lál,
buď okromnou nevědomostí a neznalostí věci. V mu-
seu království českého žádá kompakta Čechům
sborem basilajským povolena nejsou slatým písmem
napáena! V museu jsou pouze dvě kamenné desky
z kostela „Božího Těla“, který stál na dřívějším do-

byť tím trhu v Praze. Tyto dvě kamenné desky byly v staré budově maselní sešedny na schodišti a dostaly se do muzea před léty přikládáním bývalého Je-
suity slavného učence kněze abbé Dobrovského, otec slavistiky a obhajující nápis český a latinský. Český nápis (hláskující totéž co latinský) v slatých literách, k němuž se „N. L.“ odvolávají, zní deslovně takto: „Léta MCCCXXXVII. s roakazanie Ciesarze Zik-
munda a legatsow Basilejských v tomto kostele hlá-
seno (česky, latinsky, uhersky a německy: že Če-
chové a Moravané Tělo Boží a krev pod dvoji spá-
soubou přijímají, jsou věrní křesťané a praví synové
církve.“) Tak a nejnak ani ten nápis, v němž „Ná-
rodní listy“ spatřují — kompaktáty! Kde jest v tomto
nápisu to umění „posléžší a mnohem pokročilejší
reformace husitské“ — jak „Národní listy“ píší?
Táboře se dále, kde v kompaktátech vůbec jest umění
pokročilejší t. svané reformace husitské. A nyní
milé „Národní listy“ na slovíčko. Vy nasváté ob-
sah nápisu tohoto poddáním a odvolání rozsudku
nad Husem, uznáním jeho učení atd. Měly byste však
vědět i o tom lid — pro nějž své dvojnásob bom-
bastickým slohem psáváte — též poučiti, že o při-
jímání pod oboji způsobou nepočal učiti Hus, nýbrž
kněz Jakoubek ze Stříbra, který první rozdával lidu
pod oboji po vykonané před tím ušné spovědi v ko-
stele „sv. Martina ve zdi“ na Starém městě Praž-
ském. Dále by „Nar. listy“ věděly měly, že církev
katolická nepovažuje přijímání pod oboji za kacířské,
nýbrž uží, že jest kacířem ten, kdo uží, že jest při-
jímání pod oboji nevyhnutelně potřebí buď proto, že
je Kristus nařídl nebo že ho ku spasení nevyhnu-
telně potřebí. Církev katolická čili — abychom mlu-
vili slovy „Národních listů“, Řím dopouští přijímání
pod oboji obecně až do 12. století, pak z dělostých
příčin nařídil, aby věřící i kněží, kteří měli sv. neo-
bětají, přijímali jen pod způsobou oleba, ačkoliv i
potom činil a činí od tohoto nařízení výjimky. Vždyť
papež Pius IV. r. 1564 na žádost císaře Ferdinanda
dovolil některým biskupům, aby jejich kněží podávali
Největší Svátost pod oboji. A Řekové neujednocení
i sjednocení přijímají pod oboji dosud a Řím jich
proto nemá za kacíře, nýbrž sjednocení uznává za
věrné křesťany a pravé syny církve. To měly „Ná-
rodní listy“ uvážiti a pak by byly nešťastly, že Řím
klekl před Husem na kolena, že sněm basilejský od-
volal ortel kostnický a že dovoluje přijímání pod
oboji uzal potomky Husovy, za dobré křesťany a za
syny prvotní církve svaté. „Povolání kacířská Česká
a jednání o kompaktátu nebylo tedy žádným odvo-
láním ani pokorením se církve ani uměním pokro-
čilejší reformace r. Českých. O té pokročilejší
reformaci husitské dovolíme si s „Národními
listy“ slovíčko promluvit. Přiklo o pokročilejší
posléžší reformaci husitské v Českých mají „N. L.“
na myslí veskrze odchýlené učení Tábora a jiných sekt
od církve obecné. Odchylného toho učení Tábora jest
vrcholom nevěra o proměně chleba a vína při mši
svaté čili nevěra a transsubstanciace. Nevěra tu vždy
zavrhuje církev katolickou, avšak toto učení tak svané
pokročilejší posléžší reformace v Českých měl v ošklí-
vosti i sam „tatík Žižka“, což by „Národní listy“
měly vědět. Jest to velmi pozoruhodný úkaz. Mírni
kacířníci strany Pražské ano i Siroťci věřili v tran-
substanciace. Táboři v čele s Prokopem Holým ne-
věřili. Učení zavrhuje víru v proměně chleba
a vína slavo v Českých učením pikartickým a Žižka
to byl, který pikartické kněze pro následoval a pá-
lil, kde jen mohl. To suad „Národní listy“ sámyrné
zastávají, aby snad tatík Žižka důkladně nemusel
vinu i barbarství právě tak jako nyní jimi nena-
viděný — „Řím“ — „Národním listům“ taková
pravda dějinná nehodí se prostě do krámu a proto
ji tají! Dokladu schválně neuvádíme, nechtě si je ten,
koho věc zajímá, nalezná v dějepise. „Národním listům“
radíme upřímně, aby to učinily! Naleznou tak všelicos,
co je velmi dobře poučí. Budou-li tedy „Národní
listy“ opět chtít vynadat katolické církvi, nechtě si
vzpomenout i na Žižku, jak on trestal kněze, o nichž
domníval se, že jsou kacíři! Přestávající prozatím na
tomto odbyti neomalenosti „Národních listů“, podot-
ykáme jen ještě, že nad nadávkami „pašvilantů“,
„vlků katolictví“ a „parversních dekadentů“, ji-
miž obmyslili kněze katolické, kteří postavili se na
odpor švindlu, jež „Národní listy“ a pomníkem mistra
Jana Husi provozují — vyslovujeme „Národním li-
stům“ svou soustrasť. Připomínáme jim, že ten kdo
k nadávkám se snahuje, nemívá pravdu. Nemoha
poraziti protivníka důvody věcnými, ulevuje slo-
bami — tupením! Radíme jen ještě „Národním listům“,
aby i ve slovech, jimiž spílají, užívaly — byť i ne
českých významů — tož aspoň forem, jichž český
jazyk vyžaduje. 2 X 2 = 4.

Srdí k světu! Nejmenší smysla pro hmotnou
stránku vlasteneckého ruchu — má naše milá mašič-
ka Praha. Ani v Kocourkové nezaměstnají „vlastenci“
tak bezmyšlenkovitě české peníze do rukou cizíků
jako se to děje v Praze. Podle toho také Praha vy-
padá. Z deseti obchodů pražských jediný je český.
Jděte od Pražské brány ke kávarně slavil a od
Národního divadla k „modré hvězdě“ a počítajte: na
jedno obchod český devět cizích. A potom se dívejte,
že početné cizí šivel slabné, hmotné však ohromné
se rozmáhá. České straně stále přibývá v Praze —

chudiny, cizí šivel však hromadí miliony, jimiž pak
politické a národní naše snahy ubíjí. A odkud bere
ty miliony? Od českých zásluhů? A co české zásluhy?
V Českých Budějovicích zřizena byla před třemi lety
velikolepá parní bedárna. Je to jeden z oněch ho-
spodářských podniků, jimiž se má upravit naše ná-
rodnost v Českých Budějovicích. Ale není nad naši
vlasteneckou ufvanost! A skutky? . . . První
pražský měšťanský pivovar v Holešovicích objednal za
180.000 sl. bedárského zboží a firmy . . . Aaron
Bodenheim v německé říši, v Hesensku. A až míly
první pražský měšťanský pivovar v Holešovicích začne
vařit pivo, obrátí se s provoláním k vlasteneckému
obecenstvu, aby obšíř pivo vlastenecký výrobek pře-
ho měšťanského pivovaru pražského. A nad branou
vlasteneckého pivovaru bude vláti bílý a červený
prapor, zakoupený u firmy Moses Kohn. Ať šije
vlastenecká důkladnost!

První kázání prince z panujících rodiny.
Jak známo, opustil princ Max Saský dráhu vojenkou
a věnoval se povolání duhovnímu. V neděli pak dne
9 t. m. konal ve dvorním chrámu drážďanském, který
do posledního místa byl naplněn, svoje první ká-
zání. Vycházející od tělesné nemoty a hluchoty hlu-
chomutského, přelétl na duševní nemotu a hluchotu
nynějšího lidstva zvláště těch tak zv. „vzdělanců“,
kteří se jeví nedostatkem směřlosti a projevovali
víry a vyznávání pravdy, v netečnosti a zanedbávání
v poslouchání slova Božího. Ostřími slovy bíval
princ t. sv. „vzdělání svét“, který sice vždy ochot-
ten jest mluvit slova lásky, pomluvy, skutky smyslo-
u a politikářství, volný bývá naslouchati slovam lá-
si i svádce, ale alyšeti pravdu, víru vafajně vyznat,
k tomu jest lenivý aneb vlastní vinou slabý. Uchvat-
nými slovy obrátil se po té řeči k rodičům a učitel-
ům vybízaje jich, aby drahocenného pokladu pravdy
pravé víry v srdcích mládeže svátě opatrovali, aby
jich vinou ládání dále v záhubu neupadla. Jest
toto tím více třeba nyní, kdy pravda všude se tlumí,
a tuší, a kdy Hanci po pravdě od pramene pravdy
skaženosti světa, příkladem a špatnou četbou odvá-
dán bývá. Proto káž Báh opět nad námi své „efeta“
promluvi, aby pravda všude hlásána, pochopena, při-
jata a vyznávána byla, ta pravda, kterou hlásá církev
katolická. Narážaje na známou encykliku, obrací se
fečnik na bratry vírou oddělené s přáním, aby na-
vrátili se v náruč prvotní metafické církve. Kázání
to s citem pronesené zanechalo ve všech poslucha-
cích mocný dojem.

Jak vedlo se předkům našim ve vězení.
Poměrně dosti dobře, a poň pokud se jídla a piti
dotýče. Mezi odsouzenci pro udalosti předbellohoraké
nacházel se také Mikuláš st. Štola z Gostomky, který
původně ke smrti odsouzen milostí císaře byv pardo-
nován na zámku Křivoklátsk spolu s jinými třet
vězení si odbyval. Týž dostával k obědu sedmero a k ve-
čeři šestero jídel, ve svátek pak a v neděli jak k obědu
tak k večeři po šejdlíku vína. Posléžší nařizeno, aby
jsa věkem i churavostí sešlý k obědu osmero jídel
a k večeři sedmero jídel a k tomu třikrát denně po
pěti šejdlících starého piva hůdného dostával a aby
se mu dávalo týdně desavádních čtyř šejdlíků nyní
jest šejdlíků vína aneb za to peníze.

Zvěsti z východních Čech.

Výborová schůze politického društva tiško-
vého pod ochranou sv. Jana Nep. bude v pondělí,
dne 24. t. m. o 2. hod. odp. v místnostech spolkových.
Třetí řádná valná schůze bude v pátek, dne 28.
t. m. v 8 hod. ráno v rektoriu kašského semináře.

Zprávy diecéšní. V Pánu seznal: p. Fr.
Čužan, zám. kaplan a exposita ve Větrném Je-
níkově, dne 16. srpna 1896. Ustanovení jsou:
p. Stanisl. Michálek kapl. v Luži, za kaplana
do Opatova, p. Karel Neutřil, kaplan za admi-
nistrátora v Ronově, p. Václ. Bayer, kaplan za
administrátora v Nových Hradech. Neemysté:
p. Frant. Donát, za kaplana do Zbraslavi, p.
Joa. Matouš, za kooperátora do Josefova, p.
Joa. Kulda, za kaplana do Chvalkovic.

Okresní dům má se stavěti v Hradci Kr., jak
se o tom věra v zásadě nesešlo okr. zastupitelstvo.

Je to pravda? Pardubický „Pernýš“ píše:
Arciděkan na vojné. Kolínský „Ö List“, který byl
mladočestkou vědčí stranou založen na odboj proti
působení radikálních poslanců a listů, přináší v po-
sledním čísle zajímavou zprávu o bývalém hrđinovi
ze slavných dnů t. sv. Omladiny drn. Al. Rašinovi,
svědčící o tom, že bývalému arciděkanovi vši vědecky
zuby vypadaly. Teď už nekouše, jen kře, neboť ohni-
vý kazatel protimilitarismu podal letos maje na 13
dní „narukovati“ do Terešína jako rezervista, poně-
hodnou supliku na nejvyšší místa, aby mu důstojněká
hodnost, již rozvedkem v procesu „Omladina“ stratil,
byla vrácena. Vyřízení žádosti ale dlouho nešlo a
doktor Rašin měl rukovat jako kmán. I prosil tele-
graficky co nejponížší, aby mu evižení odloženo
bylo na příští rok, až bude moci narukovat jako ofi-
cir. Prošeb však vyhověno nebylo a dr. Rašin sešel
do Hradce Králové a zde vyčkemal si alespoň tolik,
že ho na základě ardeščí vady uznali pro lezeček
za neschopného ku cvičení . . . Neschopnost k poli-
tickému životu prokázal už dávno před tím.

Klub českých velocipedistů pro Hradec Kr.
a okolí dosáhl počet jednoho sta členů, kteráž udalost

bude přímětně oslavena. Přisáhlí darovali klub
skvestnou korouhev, která bude v neděli, dne 28. t.
m. odevzdána a vystavena. Pod protektorátem p. Piseky,
majitele velkostateku ve Správních, pořádá se slavnost,
jejíž průběh bude za příznivého počasí takto: Dope-
ledne vítání hostů, společný oběd v klubovní místnosti
„u Urnerů“. Ve 2 hodiny o poledne: Právo cyklist-
ský od klubovního domu třídu Komenského do sa-
hradního hostince „na Brně“ a Nov. Hradce Král.
Vstup volný. Ve 3 hodiny: Odevzdání klubovní ko-
rouhe. Odevzdání diplomu čestného členství stému a
čestnému členu „Klubu českých velocipedistů „Kmit“
na Opočně“. Ve 4 hodiny: Vypuštění dvou velkých
balonů. Housa za šachem. Hádí bitva. V 5 hodin:
Na prostranství před hostincem seřadění cyklistického
právo, jehož účastníci fotografování budou p. Ant.
Ženíškem, fotografem v Hradci Králové. Pak odebe-
rou se na Střelnici ku velké národní slavnosti. Za
nepříznivého počasí: Odpoledne uvítání hostů v klub-
ovní místnosti „u Urnerů“. Tamtéž ve 4 hodiny
odevzdání klubovní korouhe a diplomu čestného
členství. Na to: Koncert kapely Sokola Třebochovic-
kého. Vstup volný.

Z okresní nemocenské pokladny. Řádná
valná hromada delegátů a zástupců samostatných
okr. nem. pokladny v Hradci Kr. bude se konati
v neděli, dne 28. t. m. o 9. hod. dop. v Sokolovně
s tímto pořadem: 1. Zpráva představenstva za rok
1895. 2. Čtení protokolu s minulá valná hromada.
3. Zpráva pokladniční a důstojného výboru. 4. Volba
důstojného výboru. 5. Volba rozhodčího soudu. 6. Volba
návrhy.

Schůze hasičů z okresu pardubického konati
se bude dne 23. t. m. v Opatovicích n. L. Ve-
řejného cvičení místních hasičů účastni se také hasič-
ské sbory z Čepky, Libiřan, Pohřebky a Vysoké.
Po cvičení bude koncert v zahradě J. Kratochvíla.

Vlastenecké sebevzdání. Přítel našeho listu
píše nám: V tomto týdnu navštívil jsem velofakem
výstava v Novém Městě n. M. Po prohlédnutí výsta-
vy šel jsem na oběd do blízkého hostince vedle
kláštera Milosrdných bratří. Společnost byla četná a
vřadné česká; ve třech lokálech nebylo ani slovíčka
německého slyšeti, až bylo i několik „našinců“
přítomno. Po obědě zavolal jsem si služebního ducha,
abych dlužný účet vyrovnal. A hle! v Novém Městě
nad Metají, v městě ryse českém, v hostinci, kde
obromatuje se česká společnost, kde má sídlo i místní
odbor Ústř. Matice školské — byl mi předložen ně-
mecký účet! Nechtěl jsem ani vlastním očím věřiti,
když jsem četl: Hotel Rambousser in Neustadt a. d. Met.
Ausgezeichnete Biere und Weine. Vorzügliche Küche.
Billard atd. A na druhé straně: Theodor Böhm chro-
matilithogr. Kunststarkst. Bach und Steindruckerei &
Journet Fabrik, Neustadt an der Mettau. A na celém
účtu ani slovíčka českého, jen cifry, nebo-li mám
zaplatiti, ale ty jsou vlastně mezinárodní, pávodu arab-
ského. Tohle už je přeci neobrazná národní hrdeč
a vlastenecké sebevzdání! Nebylo by dobře, aby ně-
kteří člen místního odboru Ústř. Matice aspoň jednou
za týden přednášeli v „Hotel Rambousser“ o kráse
jazyka českého a našich vlasteneckých povinnostech?
Po případné snad by neškodilo vyvěsiti tam i mapu
Čech, aby každý z hostů mohl se ihned přesvědčiti,
že Nové Město dosud neleží v uzavíraném území.

Upravení škol v Náchodě. Budoucím školním
rokem rozdělena bude škola obec Náchod ve dva
obrody. V prvním obrodě bude pětitřídní obecná
škola chlapecká spojená se školou měšťanskou, pěti-
třídní obecná samostatná škola dívčí a rovněž samo-
statná měšťanská škola dívčí. Ve druhém obrodě pak
zřizena bude pětitřídní obecná škola pro chlapce a
čtyřtřídní pro dívky každá pod zvláštní správou.
Náherná budova pro obě pozléze jmanované školy
jest už postavena a bude po přázdnicích škola svému
odevzdána.

Národní podnik řezbářský. Život našich
krajanů v chudém Podkrkonoší jest velmi trudný.
V chudické jízě jeden nebo dva tkalcovské stavy,
za nimi vyhublý muž a vyhublá žena pobíjí osnovou
od božího rána do noci v jednotvárném tempu tkal-
covský člunek, aby vydělali denních 40—60 kr.
k sehnání svého štít. Z jiné chalupekky zas vypraví
se muž i žena za ranního soumraku do německé ří-
šovské tkalcovské továrny, vzdálené až 2 a půl hod.,
aby za noci mohli vracet se domů s „uspokojením“,
že vydělali celých 60—80 kr.! A k tomu nebla-
žému štít našich bratří poměrných draků se ještě celé
řady trpkých ohlív, které připravují jim denně milí
sousedé — Němci. Jest bolno, bři svědkem všech
těchto trapných poměrů. A tak to vypadá i v chudé
vísce Dolním Nemajově u Král. Dvora n.
Labem. Aby těmto, se všech stran utlačovaným
naším krajanům aspoň částečně spomněno bylo, za-
řídila naše neunná, oběti vždy schopná Národní
Jednota Severočeská podnik řezbářský
pro práce nábytkové a galanterií, ve zminěné
obci. I dá se nade vši pochybnost očekávati, že na-
leze podnik ten všude, zvláště v příslušných kruzích
náletitěho porozumění i nezbytné podpory.
Podnik ten samostatná již dne 30. dubna, vedených
podlirým a dovedným mistrem a dá se očekávati, že
počet ten za příznivých okolností v krátké době
vzroste. Účelem podniku jest, vyřizovati všechny objed-
návky s největší přesností, dokonalostí a levně.
Doporučuje se zvláště všem dílnám truhlářským,
kteří ponajvíce potřebu řezbářských prací až dosud
kryli výrobky dílen německých, dále obchodníkům
s ubrazy, zrcadly, rámy, křesly a pol. ve velkém i

v malém, pp. fotografů a vůbec každé české domácnosti, která chce levně, prud ryze českou a dokonalou ozdobu svých příbytků. Dá se totiž předpokládat, že v době nejkratší budeme mezi s potěšením konstatovati krásné výsledky Národního podniku řezbářského v Dolním Nemačově a Králové Dvora a Labem, který má činit čest české práci a obrátiti naše bratry ve známé nám území před dotěrnou bídou a před germánským nátlakem.

Z tážera pokrokových. Aby naši čtenáři věděli, kde stojí v čele toho hnutí, jež májají na Hradecku čítiti dva pokrokové čtrnáctidenky, vyjímáme z úředního listu správu, že u krajského soudu jako obchodního soudu v Králové Hradci byla zapísána firma: „Društvo vydavatelské „Lidová osvěta“ v Hradci Králové, zapsané společenstvem s ručením obmezeným.“ Društvo založeno na společenské smlouvě se 16. května t. r. za účelem, aby pomocno bylo svým členům při jejich činnosti a hospodářství, aby na základě vzájemného důvěry vydávalo svým členům náklady knihy a časopisy politické, literární a odborné. Správu družstva vede rada o devíti členech, volených vždy v lednu na rok. Závodní podíl stanoven na 35 zl. a ručí se mimo to státním obnosem. Vyhlašují dále se v časopise „Lidová osvěta“. Do správní rady byli zvoleni: Frant. Červinka, soukromník ve Stěšerách (předseda), Bohumil Košťál, hostinský v Hradci Králové (místopředseda), dr. Alois Zimmer, advokát v Hradci Králové (pokladník), Rudolf Janáček, statkář ve V. Bělci (účtovník), dr. Bohumil Klíka, okresní tajemník v Hořicích, MUDr. Josef Jaško, obvodní lékař v Liběšanech, Boh. Vančura, okresní tajemník v Nechanicích, Jaroslav Stachlík, pekař v Plotištích, Viktor Červenka, chemik na Kr. Vinohradech.

Pokrokovým v Horním Jelení složili v naší redakci pouťovníci z Hrachoviště a Bejčt 60 kr.

Veřejná evize. Dne 19. přibyl do Hradce 31. pěší pluk a sdržev se zde do dneška, odtáhl s celou brigadou na cvičení v okolí Jičína. Rovněž dělostřelecko nalezající se na cvičení ve střelbě u Týnce a L. přibyl dne 19. do Hradce zpět.

Německá myšl. vyvolala nedávno velký ohlasy lidí, když ubírala se do obuvnického skladu „našinecké“ továrny z Mnich. Hradští; všehla do krámu a čerstvě utekla pryč, nekoupila nic... Větší pozorost budí nyní slušná reklama, kterou si dělá obuvník Jos. Matějček, jehož nejlepší doporučením jest, že za levné ceny dodává dobrou obuv. Upozorňujeme na jeho insert v dnešním čísle. Svůj křemul

„Našinecký“ řezník a selák. Když kdysi šel a ty s velkými dobrotami českých malinkých řezníků „našinecký“, který si v nešťastných chvílích počínal tak velkopsaně, jakoby již ani nestál o své odběratele. V těchto dnech kupoval a něho maso jeden venkovan, po jehož odchodu „našinecký“ řezník prostotoce prohodil: „Ty seláky balíku, já ti budu vybírat pěkné maso!“ Tuto urážku pronesenou hlasitě slyšela jedna takto tichá paní, která od té doby nechodí kupovat k „našineckému“ řezníkovi, jen svým odběratelům umí se sády tak pěkně nadávat.

Výstrahem pro půjčovny kol mohl být již nedávno případ, který přihodil se zdejšímu p. Prokšovi, kdy mu neznámý kandidát sportu velocipedistického ujel s kolem, jež pak nalezeno bylo pohmožděné kdeisi na hradišcích. Dne 18. t. m. vypůjčil si nějaký zedník a jak se zdá, týž sportman ze závodu p. Herbricha za umlavenou cenu kolo, s nímž pak se ani druhého dne nevrátil. Konečně 18. t. m. v noci nalezeno bylo toto postavené u kostela sv. Ducha. V tomto případě byl také velocipedista dost poctivým, že kolo přivezl alespoň do města. Někdy by se mohlo stát, že by zpět vůbec netrefil. Divíme se jen tomu, že je možno půjčiti beze vši zálohy někomu kolo, jehož vůbec neznáme.

Verbovala do Ruska? V předešlém týdnu oznámila na policii Fr. Bublova se Stěžířek, že jí nabádala Jul. Volesková z Jesenice u Jaroměře k cestě do Ruska, k čemuž dala jí zálohy 30 zl. Mezi tím zasílala její pracovní kníšku na konsulat k potvrzení. Když kníška došla, rozmyslela si Bublova celou svou výpravu a do Ruska se jí nechtělo. Záležitost tato, jež zavazí čímsi trestním, oznámena stát. násladnictví.

Uprchlí káráni. Dne 18. t. m. uprchli ze zeměké donucovací pracovny v Pardubicích Gustav Vondrák a Fr. Kirchner, oba zaměstnaní téhož dne na stavbě domu v městě.

Zabil se pádem s koně. Dne 12. t. m. jel Fr. Tomásek 31. r. starý ze Suché u Nechanic plavit koně. Na cestě, jak to bývá, popohnal koně do trysky, při čemž vedl si tak neopatrně, že spadl a zabil se.

Mladistvý kandidát kriminálu. Dne 4. t. m. vloupal se oknem do bytu Al. Faltysse v Rosbětích 13letý Václav Skořepa a ukradl tam ve vestě se nalezající stříbrné remontery se řetískem v ceně 13 zl. Hodinky byly u něho nalezeny, on sám však utekl a dosud nebyl dopaden. Podobných smělejších krádeží spáchal jmenovaný již několik.

Nešika velocipedista. Dne 16. t. m. jel na kole J. P. z Plotiště a v rychlé jízdě vrazil do jistého čtletého chlapce, poraziv městského hlídače Krejzu, který chtěl právě děcko s cesty uhnouti. Velocipedista byl zadržen a pokutován pro neopatrnou jízdu.

Vyloupání pošty. Dne 16. t. m. vloupali se neznámí pachatelé v noci do poštovního úřadu v Kněžích u Král. Městce a ukradli z pokladny 240 zl. a sice z kusy v stozlatoých a ostatní deseti a pěti slatových bankovkách. Mimo to odeslali sebou zásuvku, s poštovními známkami, kor. listy atd., již však pohodili nedaleko v poli a obehali rozházelí okolo. Má se za to, že krádež spáchali cikáni Růžičkové, kteří toho dne se v okolí potulovali. Té noci dostali se patrně titě sloději do krámu obchodníka Riegla rovněž v Kněžích, kde ukradli z kg. kávy a láhev kofalky.

Sebevražda u nešťastí. Nebláhá jakási hvězda sáhla předěšlý týden nad Úpí. Dne 9. t. m. zatím byl pro poděšení z četných krádeží, jež se posledně dobou v tamním pivovaru staly, 19 letý řeznický chasník Jan Kinel a den na to nalezena byla v roklí nad „Dlouhými záhony“ visící mrtvola jeho otce, muže to až dosavad zachovalého. Ve středu pak na to ukončil život svůj stejným způsobem u Kinelu v nájmnu

bydliči 30 letý kořala a pro krádež trestaný Bohumil Wolf. — Ve čtvrtek cestovala 50 letá stařena Karolina Hamplová po schodech dolů, spadla však a utrpěla takových poranění, že krátce na to skonala.

Ve rvačce pobědán. Dne 11. t. m. stihla se v hospodě Viléma Pfoha v Radči (okres Úpický) rvačka mezi tamním pít oddaným obuvníkem J. Seidlem a jistým nedávno sem přišlým mlynářským, ke které navdal napilý Seidel chováním svým přičinu. Při tom bodl mlynářský soupeře svého nožem do oblčeje tak, že Seidel následkem toho o jedno oko přijde. Bohužel, že drabá tato zavyčená stihne v první řadě rodinu neurvalcovu. Má Seidel mimo manželku ještě pět dětí.

Utopil se. Dne 10. t. m. vrhl se do hlubokého rybníka „Čermáku“ u Červ. Kosteck 60 letý tkadlec Hynek Balcar z Bobadína, kde mrtvola jeho později vylovena; učinil tak pro rodinné neváry.

Hledá se obchodník. Před čtyřmi týdny odešel obchodník stříbrným zbožím Ad. S. v Č. Skalici s domů a dosud se nevrátil. Jeho matka a sestra pátrají, nestala li se mu nějaká nehoda. Týž byl posledně dne 14. t. m. viděn u nás v Hradci a jak se zdálo, vedlo se mu dosti dobře, takže o nějakém nešťastí u něho není řeči.

Z úzkosti a strachu se stal blykklístem. Zeleniční strážník Vilém Leder ve Vel. Svatoňovicích povolán byl tyto dny k vojenkému cvičení do Jičína. Opouštěl tentokrát svláště nerad domov, jelikož očekával každé chvíle něco, čemu se říkává radostná událost, co ale bývá v rodině sice vždy událostí, avšak nikoli po každé radostnou. A tušení ho nesklamalo. Pojednou dostal telegram: „Přišel okamžitě; musel byti povolán lékař.“ S depeš v ruce chváta do bytu setnickova za dovolenou. Ale setník není doma, odjel na procházku do osady a hodinu vzdáleně a nevrátí se až se dvě hodiny. Za tu dobu ale ujede vlak, který ho má dovésti domů. „Na kole dala by se víc ještě v čas seřadit,“ mnil kdosi, ale Leder jakživ na kole nesešel. Vida však nezbytí, vypálil si kolo, v rychlosti se dá poučiti a pádí se setníkem; dvakrát sice spadl, ale účel byl dosažen. Našel setníka, dostal dovolenou, v půl hodiny byl na nádraží a zastihl šťastně vlak, který ho s odřeným ovšem oblčejem přivezl domů, kde slyší se daných okolností poměrně příznivou správu: „Dítě sice mrtvo, ale matka mimo vše nebezpečí.“ Chvála Pánu Bohu, jen když aspoň tak!

Okradl sendruha. V minulých dnech ukradl Al. Vodička z V. Skalice, členidn u rolníka V. Praška v Nedělitěch druhému členidnu šatstvo ve větší ceně a práskl do bot. Po sloději se pátrá.

Nalezene sedadlo. Dne 12. t. m. stratil někdo při slavnosti na Chlumu vypsané sedadlo s lehkého vošku. Dotyčný muže se oň přihlásiti u Jos. Jedličky ve Svob. Dvorch.

Zapomněl koně i s vozem na cestě. Podivná příhoda stala se předešlý týden jistému občanu s nedávných Věků. Týž vracel se z trhu z Hořic sedl na vošku taženém jedním koněm. Cesta z Hořic do Hradce a do Věků je vzdálená a jaký tedy div, že mohl by se někde staviti a na další cestu se posilnit. Měl asi podobný nápad jako onen voška z kteréhosi humoristického časopisu, který sedl na říže senu, zavdal si s láhve, již měl v kapse, aby prý se to koním do kopce lépe jelo. Tak i on přijedl do Sadové, uviděl na jednom stavení pěkně malovaný věnec, v němž se staré zkušenosti poznal, že jest symbolem hospod; poznání to roznítlo v něm palčivou žízeň možno-li ještě ve větší míře. Kdo by při takové přiležitosti odolal ochladititi jej dobrým mokem kmotra hostinského; žena se o tom nedoví a domů je konečně dost času; se Sadové došel by i pěšky natož pak jet a ještě k tomu když se na cestu posilní, to se to pak nějak pojede, myslil si náš občan a již vcházal do hospody nechav koně s vozem venku. Čerchmant však někdy nespí a tak nastrojil nepěkný kousek i bodrému občanu. Sotva vešel do hostince, vřítala jej kupa známých a již svalo jej uprázdňené místo mezi ně. Za řeči se to pěkně popíjelo, až měl hostinský radost a čas utíkal jako to pivo z pállitřů do žánivých brdel. Konečně však známý jeden po druhém se rozešli a náš občan vida, že je sám, vzpoměl si, že žena bude dnes hubovat, že nejde dlouho z hospody. V takovém případě nejsou s ní věru žádné žerty; proto se sebral, zaplatil a vracel se domů. Když šel tak po silnici již asi hodinu, zdá se mu ta dnešní cesta z hospody jaksi delší než obyčejně; jindy nebolivají jej tak nohy. Podle svého stavení však ještě nešel, tak ještě není doma. Konečně po dlouhé, kdo ví kolikahodinové cestě došel konečně domů notně utrácený a ospalý a rovnou do postele, nestaraje se o své okolí, jen když žena je z ticha; patrně dnes náhodou spala. Ráno probudí se občan z těžkého sna a tu se jej hned drabá polovice táže, kam dal koně s vozem. Jakého koně s vozem, myslí si občan; v noci se mu sice něco zdálo, že byl v Hořicích na trhu s koněm a s vozem, ale to přece byl sen. Konečně po dlouhém napínání mysle upamatoval se, že sen jeho byl skutečností a on stratil někde koně i s vozem, kterého pak po dlouhém hledání našel ve zmíněném hostinci. Mezi tím však pátralo se již, dle tabulky na voze zanechané, kde jaké nešťastí se mu přihodilo.

Ztráty a nálezy. Jos. Šanda zaměstnaný ve zdejších hostinci p. Javůrka nalezl toboleku se 30 zl. a státními papíry, což stratil jistý občan z Prahy, meškavší zde na návštěvě; nález byl mu již odevzdán. — Jistá sluška stratila prsten, na němž vyryty jsou písmeny F. H.; nálezce, je-li poctivým, jistě tuto strátu napraví.

Oheň. V pátek, dne 14. t. m. večer zanikl oheň ve stodole rolníka Baroše v Pohřebce u Opavovic. Mimo této vyhořela i stodola rolníka Vošky. Škoda jest značná, an bylo tam složeno na 1500 mandel obilí a poškození byli pouze na třetí díl pojištěni. K požáru dostavily se hasičské sbory z Opavovic, Vysoké, Čepky, Ždánic, Libišan, Březhradu a místní sbor. Má se za to, že oheň byl založen ze msty.

Krádeže. Dne 10. srpna kolem 12. hodiny noční vnikl neznámý dosud pachatel do světnice krejčovského mistra Václava Kutíka v Černilově a navázav si ranec věcí zmisel. Mezi pohřešovanými šaty nalezl se tmavomodrý svrchník, tmavohnědý šmítek, s loket

kalku, z kalhoty, s vesty a několik kabátů. Zloděj byl sice při krádeži dopaden, avšak utekl i s „upem smřem k Josefovu.“ Rolníci Magdaléně Zvienerové v Červeném Potoce a Králík stratila se dne 8. t. m. s uzavřenými truhly desítky. Pátráno po smělém sloději a podešení padlo na sešletoho pro krádeže již trestaného nádeníka Aloise Heinricha, který nepracoval a přece na poměry své utrčel více peněz. Byl čestnictvem v Malé Moravě vypátrán a satten.

Láice v pivě. Ze mlsné mouchy mívají chut na pivo a rády si sednou do pállitřů, to je dobře známo, ale že by se v pivě octla kávová láice, o tom asi málokdo slyšel. Nestalo se sice žádné nešťastí, láici v pivě nikdo nespokl, ale je viděti, že našim sluškám opatrnosti nezbývá. Jistá méně opatrná sluška přišla v těchto dnech do hostince p. Javůrka pro pivo, vypláchla si ve vodě džbán a přitom ani nespazovala, že z pivní nádoby vyplouvala jí stříbrná kávová láička. Komu láička schází, muže se o ni přihlásiti v hostinci p. Javůrka.

Z Bernartie u Trutnova. S touhou pohlížela naše malá jednota katol. tovaryšů dni 2. srpna vstříc. Hodlalaf v den ten, jakožto výročí svého založení, desítileté trvání své řádné oslavit, a zároveň bratry z ostatních katol. jednot v Krkonoších ku přátelské schůzi slušně uvítati. Přes půlnoce trávající dešť hrozil sice radost našich pokaziti, leč nebe nám bylo milostivo; k ránu se obloha vyjasnila a slunce, bojujíc s přehánějícími mraky zlatilo pohraničné naše hory, nasnačující cíl ponti bratrským jednotám z Vrchlabí, Javorníku, Maršova, Trutnova, Žalčce, pruské Libavy a Landeshutu. Od 8. hod. ráno nestála hudba vyhrávati přicházejícím spolkům, neboť vedle uvedených již jednot, účastnily se slavnosti veškeré spolky osad přifařených. (To by čeští pokrokaři, jimž uvědomělý horal ani vody nepodá, neudělali. Za to ať se přijdou podívat, kam ať organizace rolnictva a živnostenstva v Němcích pokročila.) O půl 10. h. seřadil místní pan představený Jos. Rauch, velitel voj. vyslaných slavnostní průvod, jehož se 31 spolků s 9 praporek a více jak 600 členů účastnilo a za veselých zvuků hudby hnul se dlouhý průvod k bytu p. představeného, jehož choť kmotrou našemu praporu byla. Tam odezdána spolku družičkami skvostná dvojítá, plyšová, zlatem vyšívaná stuha a s družičkami a kmotrou praporu v čele ubíraly se spolky ku farnímu chrámu Páně. Po slavnostním kšání trutnovského prvního kaplana a předsedy jednoty katol. tovaryšů Jos. Tölga, jenž slovy vřelými promluvil dle slov přísloví: „Modli se a pracuj“, o dvou cnostech každého dělníka, totiž o zbožnosti a pracovitosti, posvětil veledůst. p. diecesní předseda Dr. V. Ruth, jenž opětně jednotu naši svou vřadnou návštěvou poctil, stuhu družičkami věnovanou a celebroval za asistence 3 duchovních slavné služby Boží. Po těch defillovaly spolky před přítomnými hostinostáři a rozešly se do svých bytů. Odpoledne o půl 3. hod. svolávaly je zase trubky dohromady a s obličejí radostí zářícími táhly spolky dlouhým tahem k odpolední zábavě na lučinu stoly opatřenou a různými boudami, šertovými a praktickými ohraničenou. Sotva dáno po odezdání praporů znamení k odchodu, již rozvinl se čilý život po celé prostoto. Tu pokoušel se jeden zbohatnout vytáhnutím peněz z mísy vody elektřinou nabité, druhý se dal elektrisovat, třetí fotografovat; tam oblehali tombolu, dále pochutnávali si svláště bratři „z říše“ na české kávě a pečivě, mládež oblehala boudu s cukrovím a zmrzlinou a i statní muži neostýchali se vedle hned ve stělnici čestný odznak si vydobýti. Celé odpáldne bylo na házecím kušelníku o tři ceny hráno a polní pošta mnohou ávandu působící, úřadovala vzdor nedělnímu klidu až do večera. Veselý rej přerušen na hodinu slavnostní řečí dělníka sedláckého a redaktora „Freiheit“ z Vídně, jenž slovy uchvatnými líčil stranu křesťansko-sociální a její program. Napjatě naslouchali dělníci tovární, havří, tovaryši, rolníci, řemeslníci, učitelé i úředníci přesvědčivým slovům prostého dělníka, dávající svůj souhlas voláním „bravo“ a potleskem na jeho. Po slavnostní řeči rozproudila se opět volná zábava, již učinil k 7. hodině konec prudký liják, po němž zhytký spolků, jež v boudách se byly ukryly, ve veselém průvodu k faře se ubíraly, by tam spolkový prapor uložili. Slavnost pak ukončena vřadněm v místnostech tak zvaného „českého kasina“. Slavnost tato zůstane zajisté všem účastníkům v milé paměti a doufáme, že i veledůst. p. diecesní předseda milý dojem si odnesl, vida, jak lid zdejší, s nímž se mnohý tak zvaný osvícenec a pokrokař z kraje ani porovnat nemůže, ku své víře lne a katol. spolkovému životu přeje. — Spolku došly v slavnostní den blahopřejná telegramy jednot katol. z Upice a z Luže, jimž tuto vřelý dík buď vysloven.

Ze soudní síně.

Objevená vražda. (Tři rozsudky smrti.)

Před porotou královéhradeckou.

Dlouho již nepočítali jsme odporu a obklivosti takové, jako při prvním přelíčení tohoto období porotního, na jehož programu nalázá se tentokrát 11 případů. Obecenstvo prostornou síň plnící, zejména dámy, naslouchaly s hrůzou znění obžaloby, pod jejíž tíhou vylýkala a svřela se před zeleným stolem soudců osoba neohodná podoby lidské, žena, která po léta dbala o bezživosti svého muže a sháněla vraha, který by jej se všeta sprovodil. Štála, aby zabudila soucit porotců a klesala, aby zakryla svůj vzor. V první den přelíčení, v pondělí dne 17. t. m., čtena byla po vylosování porotců obžalá, pečlivě sestavená a několik archů čítající obžaloba, jejíž čtení trvalo téměř přes celou hodinu. Celý smutný tento děj, jak v obžalobě bylo vylýčeno, sběhl se následovně: Fr. Kušlová provdala se za svého muže Fr. Kušela, rolníka v Lodíně u Nechanic, když bylo jí as 18 let; jejímu muži bylo tehdy 33 let. Dle shody státi a toho, že oba vzali se z lásky, dalo by se souditi, že manželství bylo šťastné, anebo aspoň spofádané. Tomu však nebylo tak. Již v prvním roce byly u Kušela různé neváry, které se rok od roku stupňovaly. Kušel dovídal se totiž, že manželka jeho není mu tak věrnou, jak měla by být a konečně dopátral se toho, že udržuje

nedovolný poměr s jakýmsi hospodářským adjunktem Ulrichem. Po čtyřletém manželství obdařeni konečně byli děckem a sdálo se, že nastane u nich šťastný mír a Kuželová se obrátí se na cestu pravou. Věak nikoliv; Kuželová měla patrně svého řádného muže dosti a toužila po jiných nedovolených známostech, kterou také brzo našla s 23letým synkem sousedního rolníka Janem Bednářem, s nímž se častěji scházela. Tohoto dopadl jednou také Kužel u své ženy a vyplatil jej, trápil se dále ve svém nitru. Za jeho zády kula se však mezi jeho ženou a jejím záletným milencem černá zrada a ukládáno o jeho život. Kuželová slibovala svému milenci, nezkoušenému, obmecenému to mladíku, že když zbaví ji muže, že si ona pak vezme jeho; když dlouho neměl se k provedení tohoto jejího sámeru, psala mu psaníčka, vyzkoušela a stýskala si mu, že je od muže svého trýzněna a nalezala naň, aby ji tohoto břemene zbavil. Konečně mu i vyhrožovala, že sama si vezme život a jej pak po smrti bude strašit. Bednář se Kužel, který byl mnohem silnější a statnější, bál, že by jej sám nezsmohl a tu přišla nevěrná žena na myšlenku, aby si k tomu přijednal svého kamaráda Jana Hypiusa, který chodil za jeho sestrou a byl celkem povahy ráznější. Sama přímo i prostřednictvím Bednáře, který Hypiusovi sliboval sestru, již sám své věno přenechá, an vezme si pak Kuželovou, která má jmění dosti, přemluvili konečně, že slibil jim tento pomoci. Hypius slovu danému došl. Dne 12. dubna večer t. r. pochlil si společně s Bednářem na Kužela u zahrady, kudy tento vracel se z hostince a když Kužel přicházel, zasadil mu Hypius dvě silné rány do hlavy klackem a vhodil bezduché tělo do rybníčka vodou naplněného. Mrtvola byla ještě téže noci nalezena a o všem spraveno četnictvo v Nechanicích. Poměr Kuželové k mladému Bednářovi byl v oesadě znám a tak veřejné mínění hned nasnažilo pravé vrahy, kteří také již druhého dne byli zatčeni a dodáni do vasby vyšetřovací, kde s počátku sice zapírali, ale pak se částečně doznali. Zvláště Hypius přiznal se záhy, že Kuželovi zasadil dvě rány klackem, ale vše to že bylo nástrojem Bednářem a Kuželovou, která mu slibila 50 zl. a další peněžitě podpory zaslati za ním na vojnu. Následkem těchto a jiných okolností, svědčících o tom, že praví vinníci jsou v rukou spravedlnosti, vaneena byla na všechny tři těžká obžaloba a sice: Fr. Kuželová 35 roků stará, rozená Honcová obžalována ze zločinu dokonané vraždy sjednané dle §§ 154 a 155 odst. tr. z., Jan Bednář 22 roků starý rolnický syn v Lodině obžalován z téhož zločinu a mimo to ze zločinu spoluviny dokonané vraždy sjednané, Jan Hypius 21 roků starý nemanželaký syn Anny Markové, čeledín ze Suché obžalován pro zločin dokonané vraždy sjednané. Nejprve byl podroben výslechu obviněný Hypius. Týs popíral, že by byl tak vinen, jak v obžalobě jest naznačeno a jak byl dříve udal i tvrdil, že mu Bednář řekl, aby šli Kuželovi jen nařezat, tak aby cítil prý rány, jaké dává on své ženě.

Na domluvu předsedy, proč udává nyní vše jinak, pravi, že nemluvil dříve pravdu proto, že chtěl se ze všeho vytráhnout. „Na zabít“ by byl prý nikdy nešel. Oudného dne byl v Lodině odpoledne, pak šel do Suché, odkud se navočer opět vrátil a hrál s Bednářem do 9 hod. v karty. Bednář se prý pak šel podívat do hostince, zda-li je tam ještě Kužel a když byl, šli oba k přítelce Kuželovy zahrady, kudy tento s hospody chodil a jsouce ozbrojeni silnými klacky, ješ Bednář doma vyhledal, čhali. Když se Kužel blížil k domovu, skřčil prý se on za plot vedle hrůsky, ale Kužel jej uviděl a oslovil; mezi tím prý Bednář utekl. On, maje strach, aby si od Kužela něčeho neutříhl, ohnal se dvakrát holí, po čemž prý se Kužel skácel do rybníčka as 3 kroky vzdáleného. Na to dal se obviněný na útěk, za vesnicí dohonil Bednáře, oba společně vydali se na cestu do Suché a zašli do hospody. Kužela prý zabít neměl v úmyslu, měl sice naň trochu zlost, že si ho jednou v hospodě dobíral, ale za to chtěl mu jen nařezat. Že by jej Bednář a Kuželová vyblízli ku vraždě, popírá, ač se k tomu dříve byl doznal. S Kuželovou sešel se sice při odvodě v Nechanicích, která si mu tam stýskala, že ji muž trýzní a pravila mu, že její jediná útěcha je Jeníček Bednář. Neslibovala mu tam však řádné peníze, ani jej nevyblízla ku vraždě, jenom prý ho prosila, aby Kuželovi „nařezal“. Všecko dřívější udání vyšetřujícímu soudu učiněná nyní popírá.

Obhajce obžaloby: Poslouchejte Hypius! Proč pak jste Kužela uhočil do hlavy, když jste mu chtěl nařezat?

Obžalovaný: Já té chvíli měl strach a nevěděl jsem ani, kam jsem mu dal.

Obhajce obžaloby: Strach mohl mít Kužel, ne vy. Druhý obžalovaný, Jan Bednář, přihlouplý mladík, blbě vyřklé trvá vyovídá velmi neosuvněle a sdlouhavě. Obviněný přiznává, že měl důvěrný poměr s Kuželovou, ale nemůže porozuměti slovům: poměr „nedovolný“, maje za to, že taková „známost“ není nic složitého. Byl sousedem Kuželovým a chodil tam do vsi, zvláště když se byl Kužel doma. Jednou prý, když tam byl, vracel se náhle Kužel domů a ta jeho nevěrná žena, aby nebyla s milencem překvapena, zavřela jej do komory. Kužel však jej přece sponeoval a dal mu tři nočné pohlavky. Jinak byli prý spolu dobří přátelé.

Veřejný žalobce: Páně přetelé, když jste mu chodil za ženou.

Kuželová prý mu často psala a stýžovala si mu, že ji muž sužuje a prosila jej, aby mu za to namlátil, ale ne zabil, jak dříve udal. Při dalších otázkách se však obviněný spěl a udal, že mu jednou Kuželová řekla: „kdyby se stalo a Kužel dostal bití a zemřel z toho, vsala bych si tebe Jeníčku.“ V tom případě, ana Kuželová je bohatá, nepotřeboval by byl řádný podíl s domě, který by přinesal sestře, za nís chodil Hypius. Tohoto proto vyblízil, aby pomohl mu při „nařezání“ Kuželovi, proto že se tohoto sám bál. Že jej Kuželová strašila tím, že si vezme život a po smrti ho bude chodit strašit, domněvá obviněný. V okamžiku, když prý uviděl Kužela přicháset ku přelisku, kde naň čhali, dostal prý strach a utekl a dříve, co dlelo se mezi Hypiusem a Kuželem. Za Lodině však na Hypiusa počkal a ptal se ho, kudy on

utekl, načež mu tento vyprávěl, že neutekl, ale že dal Kuželovi klackem do hlavy, tento prý se svalil do rybníčka, kde však se vzpamatoval a posadil, načež prý mu Hypius zasadil ještě jednu ránu, po nís se Kužel pohroužil a kručel. Pak se teprve dal Hypius na útěk.

Kuželová má se rovněž za nevinou. Ze začátku po svačbě šli s mužem ve shodě. Posději však jí stále nadával, že nemají děti, čehož vinu svaloval na ni. Když po pěti letech měli děcko, nadával prý jí zas, že prý to není jeho. Obviněná přiznává se ku „známosti“ s Ulrichem, který jest nyní kdesi v Praze. V den vraždy přišel muž z Nechanic z kostela, odpole dne as ve 4 hodiny odesel do hospody, odkud se vrátil v 7 hod. k večeri. Pak se šel do hospody a více se nevrátil. Ona s domáším hrála ve světlici v karty. Po deváté hodině toho nechali a odesli do vedlejší světnice, kde hovořili. Mezi tím strhl se u zahrady neobyčejný štěk psů; ona vyhlédla oknem a zaslýchla prý šplouchnutí do vody a kručení, ale měla za to, že muž šel z hospody opilý a spadl do dořku Nemyslii však, že by se utopil, an dolík je jen as metr hluboký. Bejíc se Kuželová, že muž zas jde s hospody opilý a ona, že bude od něho bita, vyskočila oknem a odesla na druhý konec vesnice k švakrovi, který pak se s ní vrátil a nalezl Kužela v rybníku mrtvého. Dále domněvá, že naváděla oba obžalované, by muže „vyplátili“, ale tím prý nemyslíla, aby ho zabili. Muže líčí jako velmi složité a prchlého člověka, před nímž se vše třálo a často prý všichni s domu utekli. Ona nejednou byla nucena utéci před ním oknem.

Odpoledne téhož dne vyslyšání byli svědci předvoláni. Lékařští znalci, kteří pytvali mrtvolu Kuželovu, MUDr. J. Štos a Fr. Plánička shodovali se v tom, že smrt nastala výlevem krve do mozku i ven následkem rány způsobené tupým nástrojem na hlavu. Rána byla naprosto smrtelná a smrt při jakékoliv pomoci napjala nastati v několika okamžicích. První ranou, menší, byl Kužel patrně omráčen, padl do rybníčka, zde se ve vodě vzpamatoval a chtěl vyběst, dostal ránu vedenou neobyčejnou silou, při nís učiněna prohlubenina do lebky ve velikosti husího vejce. Rána tato mohla být zasažena sekoucí nebo i těžkým sukovitým klackem, avšak naprosto ne tak, jak líčil nyní Hypius, totiž že byl držen od Kužela za límec, při čemž se po něm ohnal; k tomu bylo třeba rozmachu a volné ruky.

J. Joachymethaler, četnický zavedčí z Nechanic udává, že našel na místě vraždy stopu, která úplně se shodovala se stopou Bednáře. Když pak dal vybrati z rybníčka vodu, seznal, že Kužel se patrně vzpamatoval a hledl se dostatí z vody ven, sanechav v bahně stopy; v tom však byl patrně udeřen po druhé a klesl ke dnu.

Fr. Skalák, hostinský z Lodina líčí zavržděného jako dokonalého člověka ve stavu stříslivém. Když však se napil, což přihodilo se málo kdy, byl prý svárlivý. V den vraždy loučil prý se s ním nějak nápadně, ano i ruku mu podal, což nikdy před tím nedělal, jakoby byl tušil, co se s ním stane.

Rolník V. Klíma, když dověděl se ještě v noci, že Kužel je zavržděn, pomyslal prý si hned, že jej zabil Bednář s Hypiusem a také to Kuželová řekla do očí. Ona však jala se mu to nápadně přesvědčivě vymlouvatí a pravila, že spadl sám do vody, ješ opilý a uhočil se do hlavy nejspíše o kámen.

Fr. Bednářova, sestra obviněného a milenka Hypiusa vzdala se svědectví.

Bývalá sluška u Kuželů, 18letá Anna Orctova potvrzuje, že byly různé u Kuželů na denním pořádku. Kužel prý vydíral ženě, že drží s Bednářem a toukl ji proto často. To tvrdí i 18letý R. Langner z Koticve u Hostinného, který učil se u Kuželů česky.

Podobně vypovídala Fr. Honcová 42letá matka obžalované, která domněla, že když dověděla se o poměru obžalované k Bednářovi, že prý řekla sama Kuželovi, aby jim oběma nařezal. Dále hledí mluvití ve prospěch obviněné. Čeledín Antonín Chmelář a obecní strážník Fr. Valenta vypovídají podobně jako předešlí. Na to čtena řada protokolů a tím první den přelíčení skončen.

Druhého dne vylechnuto několik jiných svědků; ještě dopoledne bylo přivodán řízení skončeno, načež dány byly porotěm čtyři hlavní otázky a 5 eventuelních pro případ nepřisvědčení k otázkám hlavním.

I. hlavní otázka týkala se obžalob. Hypiusa, zda byl k vraždě sjednan a tu také skutečně provedl. II. otázka týkala se obžalované Kuželové, zda táš sama přímo a prostřednictvím Bednáře Hypiusa k vraždě přemlouvala. III. Zda Bednář přemlouval Hypiusa k činu tomu a IV. zda Bednář přispěl k vraždě, že opatřil klacky. Žádost Dr. Rudolfa, obhajce Hypiusa, aby položena byla ve prospěch jeho klienta otázka ve smyslu § 163 pro těžké poškození na těle, byla zamítnuta, an po celé přelíčení nebylo prokázáno, že by byla se strážla mezi ním a Kuželem rvačka. Na to následovala důkladná a přesvědčivá řeč sást. st. návl. p. Köhlera, který ješ o více všech obžalovaných úplně přesvědčen doporučoval přisvědčení k otázkám hlavním. Po té pak ujali se slova obhajci obžalovaných a sice Dr. Rudolf, obhajce Hypiusa, Dr. Baše, obhajce Bednáře a Dr. Faltner, obhajce Kuželové. Úloha jejich byla v tomto případě nad míru těžká, ale přes to již se zdálo, že důkasy zejména obviněných Kuželové a Bednáře jsou obratnou řetě obhajců oslabeny. Po poradě porotců, trávící přes hodinu byly zodpovězeny dvě hlavní otázky jednohlasně, třetí 10 a čtvrtá 11 hlasy nepřisvědčivě a tím osud všech obviněných spodobě na děje jich při řetě obhajců vybledla na dobro.

Na návrh veřejného žalobce vyměřen byl pak všem třem obžalovaným trest smrti dle § 156. tr. z. a ustanoveno, že má být nejprve popraven Bednář, pak Hypius a naposled Kuželová. Má se za to, že bude milostí česáček doporučen pouze Bednář.

Pochopitelné pohnutí mezi obecenstvem, které po oba dny porotní sal, kde panovalo neosecitelné horko, naplňovalo do posledního místečka, nastalo po vynešení tohoto řídkého a spravedlivého rozsudku, ješ však málo kdo očekával. Ano soudilo se mezi poslouchací, že zejména Bednář bude úplně obžaloby sprostěn. Hrozně účinkoval sdružující tento rozsudek

na obžalované. Hypius, celkem lhostejně na vše po celé přelíčení hledící, zbledl jako stěna, aktivní dsta a vyřetěné hleděl před sebe do prázdna. Kuželová rovněž na smrt bleda stála nepekně jako u vidění. Pouze Bednář usedavě plakal. Zvláštěm bylo, že naše dámy v mnohém ohledu tak utlocitně setrvaly na svých místech do posledního okamžiku a pohleděly na nešťastky, jako by se vše samo sebou rozumělo. Páně Švandova společnost by si byla posledně libovala, kdyby bylo bývalo každé její představení tak navštíveno, jako bylo při této tragedii u poroty. Čk

Krach modního závodu.

(Třetí den přelíčení).

Na lavici obžalovaných ocl se 23letý krejčovský mistr Jan Heyzlar přislušný do Spáleniště, nyní bytem v Domašíně, ješ obžalován ze zločinu podvodu. Jmenovaný máje 500 zl. na hotovosti v rukou, dělal si velké plány do budoucnosti. Začdiv si začátkem loňského roku v Dobrušce kram s hotovým šatstvem, myslil, že postačí, když vyváží si nad něj velkou křiklavou tabuli, že kupci se k němu pohnou tak, že nestačí ani ukládat peníze. Svět však je nyní podivný; ač dle svého náhledu zařídil vše co nejlépe, kupci ne a ne jít k němu kupovat a tak se stávalo, že trčil náš majitel modního závodu a krejčovské dílny celých 60 kr. denně za zboží. Ty ovšem stačily mu právě tak, aby se skromně sám najedl. Na zaplacení číne z kramu a dílny, ješ obnášela 80 zl. nezbyvalo, tím méně na látky. Agenti však nyní se jen hemají v každém městě a tak i do Dobrušky k Heyzlarovi sabloudili. Přilešitost dělá zloděje. Heyzlar objednával zboží na dluh a když obleky nebyly na odbyt doma, vozil je po jarmarcích a dával je pod cenu, nestaraje se, přijde-li ku svému. Dokud měl peníze, platil hotovými a splácel objednané látky. Hůře však bylo, když nebylo čim platit a většelé usilovali o zaplacení. Po 7 měsících po otevření závodu viděl, že dlhy stoupají s úšasnou rychlostí a ku svému zddění viděl, že zboží v jeho kramě nemá daleko takovou cenu, která by kryla pohledávky věřitelů. Když viděl, že není možno krach zadržeti, koupil za 35 zl. komů, vypůjčil si vůz a odvezl na nám věštinu zboží do zdejší zastavárny, kde naň vypůjčil 100 zl. Listky zastavní pak prodal za 80 zl. Tím se zase udržel několik dní nad vodou, ale konečně nastala potopa. V krátku na to dověděl se obch. Ledeč z Dobrušky, že modní závod, u něhož měl on také větš pohledávku za látky, klesá, pospířil si a sbýrající zboží zabavil, které bylo posději prodáno za as 160 zl., jímž se částečně pohledávka jeho kryla. To byla ovšem pro Heyzlara katastrofa; hned na to seespali se naň všichni ostatní věřitelé a on neměl, čim by zaplatil. Psava jeho obnášela přes 1000 zl. Poněvadž objednával a přijímal objednané zboží ještě tenkrát, když již věděl, že nehude je moci zaplatiti, obžalován byl se zločinu podvodu 800 zl. převyšujícího. Při dnešním přelíčení činil obviněný dojem ne ávingulanta, ale obmeceného člověka, bes obchodního ducha. Celá řada obchodníků a tovarníků hlásila se o své pohledávky a většina připojila se k trestnímu řízení. Obviněný vymlouval se na to, že čekal stále zlepšení obchodu a zvláště hořel si pomoci šatníbou, ješ však se mu nedařila. Hlavní kniha jeho závodu sestávala z účtů a upominek pečlivě k sobě seřizých, jichž byl hešký svazek. Po obhajovací řetě dra. Faltnera odpověděli porotci na dané jim otázky týkající se viny obviněného částečně ve prospěch tohoto, načež byl obviněnému vyměřen trest 1 měsíce tuhého vězení. Přelíčení řídil r. z. s. p. Stolla, přisědícími byli pp. c. k. r. s. Moravec a adj. Malijovský, zapisovatelem asak. Červenka. Obžaloba zastával sábst. st. návl. Köhler.

„Lumírova“ mincovna v Jaroměři.

Před několika měsíci zadržána byla v Jaroměři 37letá stařena, matka tamnějšího pastře Adolfa Hanuše a nalezeny u ní dva falešné niklové peníze. Hned na to učiněna prohlídka u jejího syna, který již před několika lety byl obžalován pro padělání mince; nalezeny byly dvě velké formy s hlínou, v nichž byly otisky dvacetí a desetiuhlých. V jedné s forem nalit byl bílý kov a ulito tím způsobem několik peněz, dosti podobných pravým. Následkem toho byl Hanuše zatčen a označen jako penězokas. Nyní mážat, jak již to bývá, ašon po falešných mincích a směnách všechny na vrub Hanuše. Právilo se, že někdo jiný, nemaplavil Jaroměř falešník, než ten starý kujon „Lumír“, jak se Hanušovi přezdíval. Mimo jmenovaných věcí našla policie v jeho bytu smášaninu kovu s činu a stříbrný bronzový prášek. Po sázení těchto věcí mincovnímu úřadu ve Vídni, vyřídil se tento o nich, že peníze jsou lity z téhož kovu, jaký nalézen byl u Hanuše a že jsou postřihbeny podobným práškem. O dovednosti mincovny „Lumírovy“ vyvalil se hlavní mincovní úřad pochvalně. Hanuš byl a je také velmi dovedným řemeslníkem. Zůstal starým mladencem a je mu 36 roků; při tom již dospělém věku má prý však dosud naději, že se ještě ožení. Ač je Hanuš dobrákem a dovedným, je však povahy vyřetědní, líšící se úplně od jiných lidí. Někdo povazuje jej za mudranta, jiný ne-li za blázná, tedy o něm alespoň řekne, že mnoho rozumu nemá. Hanuš, obviněn ješ se zločina padělání mincí, vymlouval se, že kdysi na jaře obě formy i s odlitkem v nich našel při procházce u Zvole zabráné na břehu řeky a vzal je proto domů, že chtěl upotřebiti z nich kov ku svému řemeslu. Sám by prý to nedělal ani za nic, protože prý se to nevyplatí, ano to dá moc práce. Celé toto a podobné tvrzení opakoval i ve čtvrté při přelíčení, kde činil na každého dojem choromyslného, dětiný. Ačkoliv lékaři jako soudní znalci uznali jej za úplně přičetného, učinil obviněný patrně týs dojem jako na nás i na porotce, kteří uznali jej téměř jednohlasně nevinným, načež byl tento obžaloby sprostěn. Přelíčení řídil r. z. s. p. Petřík, obžaloba zastával sábst. st. návl. p. Rottar a obžalovaného hájil dr. Zimer. Čk. — Další program nynějšího porotního sezení je tento: dne 31. t. m. učital Fr. Petřar pro podvod, dne 22. J. Jetleb a spol. pro šáhřství, Ed. Musil pro námlau smilovce, dne 24.—26. Jos. Motřil a spol. pro falšování mince, 27. Jos. Semerák pro těžké poškození na těle, 28. V. Ulrich námlau smilovce, 29. K. Adam nedokonalé námlau smilovce, Fr. Rottrov zavrždění dítěte. 1. sáhl A. Jelinek šáhřství, 2. J. Prouza a sp. podvod-

VÝBOROVÁ SCHŮZE

politického družstva tiskového

pod ochranou sv. Jana Nepomuckého bude v pondělí dne 24. srpna ve dvě hodiny odpoledne v místnostech spolkových v Hradci Králové, velké náměstí č. 34-I.

V Hradci Králové, 13. srpna 1896.

Dr. Alois Frydek,
předseda.

Dr. František Šule,
jedenatel.

Třetí řádná valná schůze

politického družstva tiskového

pod ochranou sv. Jana Nepomuckého bude v pátek dne 28. srpna t. r. v 8 hodin ráno v rektori kněžského semináře v Hradci Králové.

Program se ustanoví na výborové schůzi dne 24. tohoto měsíce.

V Hradci Králové, 13. srpna 1896.

Dr. Alois Frydek,
předseda.

Dr. František Šule,
jedenatel.

(Zasláno.)

Literární sjezd ligistů „Obnovy“

bude v pátek, dne 28. srpna t. r. po valné schůzi politického družstva v místnostech spolkových v Hradci Králové č. d. 34.

V Hradci Králové, dne 20. srpna 1896.

Revidenti „Obnovy.“

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 14. srpna 1896. 1 hl. pšenice sl. 5.85 až 6.40, žito sl. 4.10 až 4.70, ječmen sl. 4.40 až 4.60, oves sl. 3.90 až 3.60, proso sl. 0.00 až 0.00, vikev sl. 0.00 až 0.00, hrách sl. 5.50 až 6.50, čočka sl. 7.00 až 8.50, jáhly sl. 9.50 až 9.80, krup sl. 8.50 až 21.50, brambor nových sl. 1.30 až 1.40, jetel. semínka červeného sl. 11.00 až 15.00, jetel. semínka bílého 20.00, jetel. semínko ruské sl. 00.00 až 00.00, maku sl. 00.00 až 00.00, olejky sl. 6.75, lněného semene sl. 6.00 až 7.00, 100 kg. křídových otrub sl. 5.50, 100 kg. pšeničných otrub, sl. 5.00, 1 kg. másla čerstvého sl. 1.05 až 1.15, 1 kg. másla přečištěného 0.00 1 kg., sádla vepřového sl. 0.80 1 kg. tvarohu 14 až 16 kr., jedno vejce dva a půl kr. 1 kopa drobné seleniny sl. 0.60 až 0.80, 1 dek. cibule sl. 0.40 okurek 0.20 až 0.30 — Na týždení a obilní trh dne 14. červ. 1896 odbývaný, přivezeno bylo hektolitřů pšenice 673 žita 330, ječmene 671 oves 541, proso 0, vikev —, brambor 15, čočky 19, jáhel 4, krup 20, brambor 243, jetel. semínka 0 —, lněného semínka 16, olejky 0 — maku 0.93, rob. seleniny kop 402 cibule 160 okurek 1179 pak vepřů kusů 66 podvinů — kusů křáslet kusů —.

Reklama

„Jak máš svět vědět,
co vyborného na sklade
mám, když mu to nesdělím
novinami?“

Vanderbild.

v celých východních Čechách.

dosáhne se nejvyšší
vhodným a při tom levným
inserováním v
nejrozsáhlejších listech
ve všech krajích východních Čech:

„Obnova.“

Inserování v listě našem je tím výhodnějším, ježto v něm dle vzoru amerických listů zavedena jest osvědčená **americká reklama** tím způsobem, že inserty zařadíme vedle textu čímž každé oznámení dojde jistého pověsnutí.

Inserty přijímáme jen od solidních
firm křesťanských.

Insertní poplatek: 3 kr. za 1 petič. jedno-
sloupcový řádek.

Nabídky insertů přijímá administrace časopisu

„Obnova“ v Hradci Králové.

Změna místnosti.

Klímpodpřepaný dovoluje si S. S. ob-
censtvu, zejména svým váženým do-
vůdním přáním oznámiti, že přestěhoval
dne 3. srpna t. r.

odbyl značnou změnu

Závod pozlacovačský

a sklad obrazů, zrcadel

od „černého koně“ do domu p.
Mikše

u bpa. pražské brány, naproti stanic
„Klubu českých velodipodistů.“

Děkuje se přátelům dovozním, a tak hojně
mils mluví o novém, prosím, by mlu-
tí o nové místnosti na zále zachována
byla.

Dr. J. Kierlich, pozlacoval.

„OBNOVA“

vychází každý pátek dopol. o 11. hod.

Ydavatelstvo:

Politické družstvo tiskové v Hradci Kr.

Veškeré záskyly, dopisy a předplatné adresujtež
pouze:

„Obnova“ v Hradci Král.

Předplatné:

Na celý rok . 4 sl.
na půl roku . 2 „
na čtvrt roku . 1 „

Jednotlivé číslo v místě 7 kr., poštou 8 kr.

Místnost redakce:

V Hradci Králové, Velké náměstí č. 34.

„Křestan“

Nejsvětější Svátosti Oltární
posvěcený.

Sestavil:

ABBÉ A. HENRY,

čestný kanovník a ředitel ústavu Nejsvětější Trojice
v La Maro.

Dle III. vydání přeložil

VOJTĚCH KAMEŠ,

farář v Chřenovicích.

Nákl. bisk. konsistoře. Tisk bisk. knihtiskárny.

Stran 314—8° —

Cena brožovaného výtisku 70 kr., franko
80; v tuhé vazbě celopletěné franko 1 sl.

Recenzi této výtečné adorační knihy viz
v posledním sešitu „Rádce duchovního.“
Objednávky přijímá biskupská knihtiskárna
v Hradci Králové.

Umělecký závod

pro
malbu
na skle

B. ŠKARDA,

Brno.

Specialní závod
pro malbu oken
chrámových.

Sedmkrát prvními
cenami vysnam.

Vzorníky k na-
hlednutí franko.

Ceny mírné.

Ztráta vlasů

a tvoření lupů

se pod zárukou jediné jistě
zamezí

CRINOGENEM

od

J. Beysovc v Jičné.

Cena láhve s ochrannou známkou 1 sl. při 3 lahvič
franko na dobírku, neb lápe proti pošt. poukázce 3 sl.
Sklady v lepších materiálních obchodech a holičských
závodch.

Žadejte vždy a všude slivovici a borovičku

Jen od firmy

M. Nesňal

v Uherském Brodě na Moravě.

Politické družstvo tiskové v Hradci Králové

právě vydalo tiskem biskupské tiskárny

II. vydání spisu:

„Štít víry.“

Napsal Eduard Brynych.

Stran 107 velká 8° cena 60 kr. franco 63 kr. Na 10 výtisků
11. zdarma a franco.

Důstojné duchovenstvo znájc z vydání prvního neocenitelné služby této
knihy v duchovní správě zvláště na osadách smíšených, uvítá zajisté s radostí
vydání její.

Objednávky přijímá bisk. knihtiskárna v Hradci Králové.

Malířský umělecký atelier Jarolima Štantejského

v Litomyšli

doporučuje se veledůstojným děkanským a
farním úřadům i veledůstojnému duchoven-
stvu, jakož i slavným patronátním úřadům
ku provedení dokonalých

malb kostelních,

opravy freskových a olejových maleb i no-
vých obrazů vůbec. Také se vypracují ochotně
na požádání návrhy maleb. Dále zhotovuje
spolkové prapory na bedvábi malované, velmi
vkusné za mírný konorář.

Závod může se prokázat mnoha vysvěd-
čeními jakož i diplomy a mnoha provede-
nými pracemi kostelními na př. v Rychm-
burku, v Janově u Litomyšle, Jevíčku, Mor.
Třebové, Mor. Budějovicích, Prostějově, v Olo-
mouci, Brně atd.

Obuvnický závod.

Prosluliv dnem 1. t. m. svůj závod do prostornějších místností v přístavě v domě č. 136 na Velkém náměstí, dovolují si p. t. obecnostu upozorniti, že bude mi nyní možno vyříditi aťoukoliv objednávku v době nekrátké. Děkuje ct. obecnostu za hojnou prokazovanou mi přisluhu domácností, pro-
stím, by i na dále byla mi též poskytnuta v míře nejhojnější. Jedinou mojí snahou bude, vyříditi ct. objednávky rychle, po-
sloužití sbožím dobrým, trvalým v cenách nejlevnějších. Ct. přisluhu velebavého obecnostu poroučeti se v účtě dokonale

Jos. Matějček, obuvník v Hradci Kr.

Výtečná jakost zboží.

Jan Horák,

vlastní výroba suken
v Rychnově n. Kněžnou

nabízí na dobrou jarní a letní

pravé vlněné látky

za ceny mírné. Četné opětné objednávky, zvláště z kruhů vld. duchovenstva jsou mi lým pro mne důkazem, že jsem heslu svému: „Po-
ctivý sebe menší výdělek lepší je sebe vět-
šího nepoctivého.“ věrně stál.

ceníky na požádání franko.

Zásilkou na dobrou, vld. duchovenstvu dle přání bez dobírky. Při hromadných objednávkách výhody oo možno největší.

Četné doporučení z kruhů vld. duchovenstva i P. T. učitelstva k nahlédnutí.

Též na splátky a bez zvýšení cen.

František Faulík,

zámečník v Hradci Králové,

v domě pana Petrofa, továrna číslo 61.

doporučuje P. T. otěnému obecnostu, zvlá-
ště pp. stavitelům a podnikatelům svůj nový

* rozšířený *

závod zámečnický.

Následkem rozšíření tohoto mohu nyní i sebe větší práce na se převzít; též pevně doufám, že svoje dosavadní příznivce a odběratele k plné jich spokojenosti také budoucně vždy obslužím co nejrychleji prací vzornou.

Ceny nejlevnější.

Dobré a levné

krmivo pro ryby

prodává

K. Sigmund, droguista v Hradci Kr.

Svíce kostelní,

pravé voskové i polovoskové, pa-
schaly, trojhrany, grana, jakož i
nejjemnější druhy kadidla, dopo-
ručuje veledůstojným farním a
slavným patronátním úřadům,
rovněž i

P. T. pánům obchodníkům v jakosti nej-
lepší a v cenách nejlevnějších.

Zároveň doporučím světla do věcných
lamp 7 dnů hořící a všeobecně za nej-
lepší uznaná.

Josef Pilnáček

v Hradci Králové.

Závod voskářský „u Albersů“ založen r. 1869.

Brusinky

v nejjemnější račině savařené

5kilový sudeček

franko za zl. 2.75

zasílá

J. Fáborský

v Týništi n. Or.

Vyznamenán na výstavě v Hradci Král. r. 1894
zlatoa medailí a diplomem.

Umělé zuby

podle nejnovějšího amerického způsobu vyrábím
a konám veškeré práce v obor ten spadající
přesně a solidně na základě dlouholetých zkušeo-
ností, ruče za nejlepší obsluhu. Zaručuje ceny
nejlevnější a poroučuje se do vzácné přízně ctě-
ného obecnostu, znamenám se v hluboké účtě
oddaný

Josef Čislavský,

zubní technik

Pražská ul. č. 77. v Hradci Král.

Nový praktický vynález!

Nejlepší prací přístroj
jediny existující jest nový
vynalezený c. k. výhr.
priv.

mramorová pračka

t. zv. ruční valcha
„Patent Hlaváček“,
která předčí vše stávající
neboť tvrdostí, nezávadností
karrar. mramoru jest ne-
smárná, vždy hladkou a či-
istou zůstane, bezvadně sně-
hobíle a rychle vyprání
docílí a čím více se na ni
péře, tím jest hladší a lepší,
kdežto pračky dosavadní záhy
zkáze podléhají a zdrsňelými
plochami prádlo ničí.

Při tom však jsou pat.
mram. pračky levné. Ceny
jsou:

I. vpl. 25/30 cm. zl. 2.50
II. „ 30/35 „ „ 3.50
III. „ 35/40 „ „ 4.50

Proti zaslání obnosu předem
aneb dobírkou zasílá na vše-
chna místa přímo vynálezce
a jediný výrobce:

C. k. výhr. priv. sochaf. a
uměl. průmyslový

Atelier Hlaváčekův
v Strakoněcích Čechy.

Pp. obchodník. rebatt.

Dva

truhlářské tovaryše

dobře v práci obeznalé,
přijme

Josef Netuka,

truhlářna Slez. Předměstí
u Hradci Králové.

NAVŠTÍVENKY

od 60 kr. výše

nabízí

Bisk. knihtiskárna

v Hradci Králové.

Politické družstvo tiskové

V Hradci Králové

vydalo právě druhé vydání spisku

Učte se z dějin.

Slavo k naší mládeži od starého vlastence.

Tento krátký přehled nepřetržených
dějin českých dostati lze

v biskupské knihtiskárně

Stran 62 8°. — Cena 15 kr.

Při odběru větších množství přiměřena
sračka.

A. Kam půjdeme na výlet?

B. Do Týniště! Podíváme se tam na
výrobu koberec u Adolfa No-
votného.

A. Stojí to za to?

B. Ano! Viděti tam za 80.000 ml. hotových ko-
berců nejrozsáhlejších jakostí, cen, velikostí
a barev atd. od nejlevnějších do nejdražších
a ten, kdo si aspoň za 10 sl. nakoupí,
dostane nahrazené jízdné drahou ve
třetí třídě na vzdálenost 30 km!

A. Jsou tam též zbytky k dostání?

B. Ovšem, velice mnoho a co záclon, pokrývek atd.

A. Nuže já jedu s Vámi! Na zdar!

Sříbrná medaile Národní Jednoty Severočeské. — Nejvyšší vyznamenání
zlatoa zasloužilá medaile a korunou. — Čestný diplom.

Veškerá patentní mýdla

vyráběná ze všech možných i nemožných materiálů a téměř ve všech ča-
sopisech doporučovaná — pomínou — až se lidé přesvědčí, že bylo a bude
nejlepšími jedině

pravé nefalšované mýdlo jádrové,

jež P. T. ct. obecnostu všude doporučuje

Jindřich Jelínek,

mydlář v Hradci Králové.

Týž dovoluje si upozorniti na speciální novinku „Jelínkové levná-
dlové mýdlo neutrální“ odporučené pro jeho výtečné vlastnosti
celou řadou lékařů a specialistů v kožních nemocích.

Kus za 5 kr.

Hlavní sklad u Jindř. Jelínka v Hradci Králové č. 160., Malbovicích č. 3.
a 37., u p. Aloise Jelínka v Pardubicích a u Čechů Zimy v Kutné Hoře.

Telefonické spojení.

Do Hradce Králové a okolí.

KAREL SIGMUND,

diplom. mag. pharmaco. a droguista
v Hradci Králové

doporučuje svou nově otevřenou, sl. o. k. hejt. koncesovanou

chemickou laboratoř

ku zkoumání vody, mléka, másla, líhu, fepy, melassy, ječmene, sladu, moče,
umělých hnojiv atd. atd.

Jednoduché rozbery a analyzy jsou pro mě pp. zákazník
zcela bezplatné.

Rovněž úplně zdarma k použití jest pro pány fotografy.
amateurů má nové zařízení

tmavá fotograf. komora,

jež opatřena jest všemi i nejnovějšími fotograf. pomůckami a přístroji. Dovo-
luji si zvát pp. amateurů, by si neobtěžovali vzorně její zařízení sobě
prohlédnutí, rovněž tak můj všemi možnými fotograf. apparaty, plot-
nami, papíry a pomůckami hojně zásobný sklad a cenami
velmi levnými.

Apparáty též na splátky.

Tamtáž se přijmou dva praktikanti z velmi výhodných podmínek.

OBNOVA

Číslo 76.

V Hradci Králové, dne 28. srpna 1896.

Ročník II.

O českých teroristech.

V roužibílované nynější době bylo škoda přehlédnouti a mlčením opominouti brožuru, již letos dvacet let, t. j. r. 1876 vydal dr. E. J. Grégr pod názvem „Naše politika“. Brožurka ta slaví tedy letos dvacetileté jubileum svého trvání. Jest to otevřený list dru. Fr. L. Riegrovi, v němž dr. Ed. Grégr především pronášel své názory o státním právu, o kterém napsal (str. 9 a 10):

„První a nejhlavnější chybu vidím v tom, že politický náš program v samých základech byl pochybný. My založili svůj politický program na historickém státním právu koruny české. A tomuto našemu právu nikdo na světě nerozuměl — a my také ne!“

Státní naše právo zakládá se na starých listinách a přísahách našich králů, tedy na starých smlouvách mezi národem a dynastií. Naši právníci — a takoví byli právě naši političtí vůdcové — chopili se těchto smluv a vedli naši politiku jako nějaký právní proces. Přitom ale zapomínali, že nebylo žádné vyšší instance, ku které jsme se mohli odvolávat a která by byla mobla a chtěla proces tento rozhodovati. Každá smlouva má jen teokráte cenu, když obě smlouvající strany smlouvou se cítí býti vázány, aneb je-li nad stranami nějaká moc, která máte strany k dodržení smluv přinutiti. Drželi-li se jen jedna strana smlouvy a druhá ne, aniž by ji k tomu někdo mohl nutiti — nemá smlouva žádnou praktickou cenu. A tak se to má i s naším státním právem. Národ český jest ovšem hotov uznávati a šetřiti starých smluv státoprávních, poněvadž jsou jemu na prospěch; ale druhá strana nechce o nich nic věděti a nepovažuje se za vázanu jimi. A národ český nemá té moci, nemá té síly, aby ji k uznání starých smluv donutil. Kdyby však tu sílu a moc měl, pak by věru nepotřeboval žádných starých smluv. Tak by jeho právo znělo jednoduše: „sic volo, sic jubeo“! tak chce a tak poručím — sice!

FEUILLETON.

Kousek cesty Moravánkou.

„Kam letos pojedete?“ ptám se známého u nás po světě cestovatele.

„Ale — do Londýna!“

„No, hezky daleko. Uvidíte moře, trochu se seznámíte s mořskou nemocí, poznáte anglické lordy a žebračky — tož — šťastnou cestu!“

Ptám se druhý den jiného: „Kam vy máte namířeno?“ „Do Berlína, Lipska, Drážďan a přes Prahu domů.“ Aha, ten má už okružní lístek.

Ptám se jiných, ale nikdo nepovídá: „Pojedu do Krkonoš, do Šumavských hvozďů, na Moravu!“ Jezdí se také tam, ale já na žádného ze známých jsem netrefil. Cizinu prolézáme, peníže tam utrácíme, ale přehlédnouti domov, to nám nenapadne. Chceme „znovuzřízení českého státu“ — ale „český stát“ je nám pro cestování malý. Zatím nám sem čím dál, tím hloub lezou Berlínáci, Angličané, a kdoví jaké nace, a kupují hektar za hektarem, pivovar za pivovarem, staví tramvaje a železnice. Dobrá! Jezdíme jen po cizině, snad potom budeme viděti, kde bychom se usadili, až nás z vlasti vyženou jako nepohodlné nájemníky.

Nejsem turistou ze řemesla. Ale lékař poručil: „Jedte do světa a nechte domov na chvíli s pokojem — a jel jsem. Kam? Na Moravu! Přítel mne pozval a slíbil, že mými nervy pořádně otřese, aby přišly do pořádku.“

Cesta vedla českými kraji, kudy němečtí inženýři naměřili a kudy Taliani dráhu postavili: rovinou a horami, tunely a pláněmi, stromovím a ladou, polem a lesem k Rájci. Meditoval jsem: Máte-li to kdy. Jdete právě tak i vy chvíli pokojnou cestou, chvíli zase neschůdnou. Najednou navali se vám do cesty hora překážek, pak druhá a kdo ví kolik! Co s nimi? Provrtejte je silou vřty a důvěry v Boha i pilnou prací! Oživujte pláně, kde jaké jsou, skutky lesky, osvěžujte ne-

A to je vlastně to státní a mezinárodní právo, které v světě panuje; tomu rozumí každý a to se praktikuje denně před našimi očima. Král hano-veránský, kurfiřt hesenskasselský mají historického, státního a mezinárodního práva na své bývalé země plné koše — a přece je Bismark jednoduše stržnu shodil a země jejich sebral. Papež má zajisté nepopíratelná práva na území Říma, a přece tleskal celý svět radostí, když je Viktor Emanuel konfiskoval.

Státní právo bez patřičné moci, která by mu dovedla sjednati platnost, nestojí ani sa fajtku tabáku, a my bychom mohli dlouho čekat, než bychom se našimi protesty, adresami, memorandy, deklaracemi a neb tím nešťastným trpným odporem dodělali uznání našeho státního práva. My jsme si tím naším státním právem jen škodili. Nikdo nám nerozuměl, nikdo nás nepochopil, a každý se nám jen vysmál. Nynější svět nemá smyslu pro staré pergameny a předvěké přísahy potentátů; celý směr naší doby běží k tomu, stavěti státy na jiných základech, než-li na starých smlouvách.“

Tuto stať s brožurky dr. Ed. Grégra, kde vystupuje se svou známou „fajkou tabáku“, uvádíme předem jenom mimochodem, připomínajíc pouze její jubileum a proto ji otiskujeme, poněvadž největší většina novinářů neví, kde a jak dr. Ed. Grégr své pověstné „fajky“ užil.

Avšak další obsah jeho brožurky „Naše politika“ jest daleko zajímavější než-li uvedené výše již místo. Ač jest dvacet let star, tak přece se hodí zejména straně, v níž dr. E. J. Grégr hraje nemalou roli, za znamenité poučení.

Dr. Ed. Grégr totiž volá dále na str. 15 a 16: „— potřebujeme nového politického programu praktického, přiměřeného změnám okolností a poměrům. Program, který se staven bude s moudrou umírněností a s nepřepjatým uvážlivým chutností silou národa, který nebude výtvorem bujně politické fantasie, aneb překypujícího hněvu uražené národní hrdosti —

vinným plesem, rozveseluje sebe i jiné — a vejde se ráj. Na světě možný je jen nějaký ten ráj, ale ráj? Toho zde není.“

Jáme v Rájci. Shledáváme se s přítel. Ale do toho nikomu mimo nás nic není. Vidíme turistické značky. Tabule červená vede k Sloupským jeskyním. Ta nás povede. Zde je na stromě, zde na flotě, tu na kameni, a jdete pěkně podle značek docela bezpečně. Chcete, abych maloval krajiny? Zavolejte si malíře, anebo fotografa, já se jim do řemesla nepletu. Jdeme dva kněží a jeden herec. Pěkná shoda, co? My kážeme pravdu, a to leckdy tak, jakobychom ji sami nevěřili, chabě, bezdůrazně — herce podává výmysly lidské a to často tak, že i on i posluchač to má za pravdu!

Jdeme, potíme se, žárem sotva už vidíme — a najednou se objevuje pohobřko a kostel Sloupský. Nablížej se nám dva vůdcové k jeskyním. Jeden hned vykládá obrázky, modlitbičky, knížky, ale je podnapilý. A to byla jeho i naše nehoda. Jeho nehoda, neboť někdy ho vyhodil, jak upozoroval, že jeho stav nám není sympatický. Naše nehoda, neboť byl to vůdce k novější jeskyni Sošůvskému, do kterých Sloupský vůdce nevedl, protože náležejí sousední obci. Ejhle, Slovanstvo svorné! Sloupští nám o Sošůvce ani nemukli, a tak jsme prošli jenom jeskyně Sloupské. Každý svíci v ruce, klopýtajíce a sbíhajíce se, vlezli jsme do jeskyně krápníkové. Krápníky jsou začázeny, ale přece jejich tvary nás překvapují. Zde jsou skupiny jako pomníky na hřbitově (dali tomu jméno: Turecký hřbitov) onde visí dolů jako záclona, jinde tvoří skamenělý vodopád, jinde uhodíš li na ně, vydávají zvuky, jako by dle skály byly laděny. Lámati si je nesmíš, sice bys platil pokutu, ale vůdce ti po východu na boží světlo nějaké zlomky prodá. Několikrát zaspálil magnesiový drát a měl patrně radost, když se nám ta podívaná líbila.

V druhé jeskyni není krápníků, mimo malé tu a tam stopy, ale ohromná, černá sklepení její působí, akoró velebněji, mocněji na trou mysl. Zde svítí jen průvodce a jeho chasa smolnicemi

jako jest naše deklarace. Potřebujeme programu, který sdělán bude v dorozumění se s ostatními proticentralistickými stranami rakouskými, aneb který alespoň nenarazí na rozhodný jejich odpor.

Potřebují-li se nám takového programu se do-dělati, pak nastane ovšem otázka druhá, totiž: jakými cestami, jakými prostředky se máme domáhati uskutečnění jeho? A mám za to, že dosavadními prostředky našimi ničeho se nedomůžeme.

Že to musejí býti cesty a prostředky jiné, než jakých jsme užívali dosud, vysvítá již z toho, že jsme s dosavadními prostředky nedodělali se ničeho.“

Zdaž se toto dra Ed Grégro jubilejní volání nehodí na naše poměry dnešní? Zdaž není hlasem přímo živým, šeravým?

A slyšme dále, jak již před dvaceti lety chtěl dr. Ed. Grégr léčiti chorobné poměry v politice národa českého. Na str. 25 ve své zmíněné již brožurce praví a volá dále:

„Hledíce k tomu, že nynější náš politický program je chybný, že neshoduje se více se změnami poměrů rakouskými i mimorakouskými, mám za nutné, aby se předešlo důkladná re-vise politického programu našeho.“

K tomu konci bylo by zapotřebí svolati schůzi všech poslanců českých, jakož i vynikajících mužů všech politických stran k společné poradě.

Aby ale celý národ se soustředěnými silami svorně a nadšeně na uskutečnění nového politického programu svého pracovati mohl, k tomu je zapotřebí, aby se napřed vyrovnal a uklidnil spor mezi politickými stranami.“

To měl za potřebné dr. Ed. Grégr před 20 lety a ta slova jeho zůstala ve vzduchu viseti až do dnes, neboť v ohledu tom nestalo se doposud, čeho bylo zapotřebí již před 20 lety.

A proč se to nestalo?

To pověděl dr. Ed. Grégr ve své brožurce na str. 8, kde píše:

„Několik žurnalistů terrorisuje celý

a vede tě až k pokraji propasti, do které hodí pár kamenů. Rachotí to asi minutu, pak ticho, psst! — zase to rachotí — až rachotí kdesi v jinu země zaniká plesknutím. Kámen je ve vodě. Prý se může až tam, ale tu radost jsme si nedopřáli.

Bože, to se volně dýchá, když vylezete zase ven! Je to krásné, velebné, dojemné — ale je to přece jen tajuplný hřbitov věkův. A takových jeskyní prý tu všude plno, ještě nevyzkoumaných, nepřístupných, snad plných nové a nové krásy. Voda a vápenec stále pracují, stále tvoří nové a nové divy, aby překvapily člověka, který jednou ty taje světa odhalí.

Tropickým vedrem kráčíme k Macoše. Kudy? Inu, podle turistických značek. Konečně jsme u ní. Myslil jsi, že je to jakási díra do země, vhodná drakům za příbytek? Aj, jak jsi se zmýlil!

Přijde-li od Ostrova, farní to vesnice neda-leko na kopečku stojící, octneš se naproti Macoše. Hleďš na vysokou, kolmou, rozrytou stěnu, nad kterou vznáš se železná pavlač směle sem přiru-čená. Pod stěnou do skály ztrácí se voda, která zespod skal vyvěrá jako potok Punkva. Nyní ho-dil kdosi s pavlače kámen. Vidíš ho, jak letí, a najednou slyšíš hlomoz, jako výstřel děla. Obchá-zíš údolí — a za chvíli jsi na téže pavlači. Díváš se dolů, ale jsi nábylný k závratí, dlouho to nevydržíš. Házet kamenů rovněž tě brzy omrzí. Chcete-li viděti dál s vodou z blízka, třeba se-stoupiti dolů.

Ale napřed se posilníš u útulny. Stojí tu právě za tebou. Úhledný domek, stále obklopený hostmi. Jsou to právě cyklisté s Prahy. Někteří také kola s sebou sem přivlékli a plně tisknou razítkem, kam jen mohou, slova: „Útulna Ma-cochy“ — aby jim vlast a národ věřili, že důle-žitý úkol národní práce vykonali, že svoje kola až k Macoše dopravili.

Jsi-li z Hradecka, napačne tě nějaká myšlenka. Ven s ní! Tihle páni chtěli, a docílili toho lechde, že byli po cestě uvítáni, jako výkvět vla-stenectví. A biskupa vítati — toť prý nedůstojno národa svobodného. Jděte mří s tím kolem na kolo!

neřel. Když se u nás dva žurnalisté poperou, musí se mezi sebou prát celý národ. Jinde mívají politické strany své časopisy, u nás naopak musí mít každý časopis svou stranu. Jinde mívají výtěční národa své časopisy, u nás má každý časopis své výtěčníky, kteří mu služí za pláť, za štít, za chochol, za kokardu, a kteří se nestydí za své časopisy vetoupiť sami do špinavé areny časopiseckých polemik, když jim to slavná redakce poručí. Jaké to nesdravé, ničemaš poměry!

Ano, před dvaceti lety několik žurnalistů terrorisovalo celý národ a to dělo se pak dále po celých dvacet let a děje se to po dnes, kdy politiku a postup národa nediktují jeho zájmy, potřeby a prospěchy. Ano, dnes právě terrorisován jest celý národ několika žurnalisty, kteří mají v Praze a po kraji v zárobě hrdka figurantů a figurantů ti pro nepatrný osobní zisk poslouchají velení novinářů, jímž nitdo ani novinářskou obratnost, ani vlasteneckou horlivost a ani potřebné vědomosti „vyčítati“ nemůže proto, poněvadž se se jim nedostávají.

A tito čeští terroristé dnes po své zvůli pokrok národa vlastně ubíjejí. Títo čeští terroristé a jejich přátelé a stoupenci jsou vlastně nejhoršími reakcionáři, jaké kdy česká země nosila. Oni nazvali se v části své také pokrokaři, ale jenom ať někdo sleduje jejich činnost.

Kde a v čem obtěží nějaký pokrok?

Oni stále znovu obhívají jenom staré zeli, oni stále hrajou na rozkřipném fláinetě starou písničku, již sám dr. Ed. Grégr již před dvaceti lety zavrhoval, dovolávají se jednák sestavení nového politického programu, dovolávají se jednoty a především vyrovnání v národě a stýskaje si na novinářský terrorismus.

Ano, třeba se konečně jednou co nejrozhodněji ozvat a zvolati, že to, co nynější čeští terroristé s nejsvětějšími zájmy národa provádějí, to jsou samé dávno savržené a nezdatné dobrodružné pokusy, jež jenom temné stíny traupeť a nesnáší v nás národní, společenský a hospodářský život přivolávají a právě zdárný pokrok národních našich zájmů zdržují a maří.

Jakých pokroků na kde čeští terroristé domohli nebo dodělali?

Je uvalení výměněného stavu na Prahu pokrokem? Je rozpuštění sta spolků pokrokem? Je uzavření sta chlapců pokrokem?

To zde vše již před čtvrt stoletím bylo! To vše bylo zavrháno a uznáno za chybu a kdo měl před čtvrt stoletím tví zásluhu na takovémto „pokroku“ národa, že v něm až kosti praskaly a slzy sta rodina denně prolévaly?

Hlavním hrdinou tohoto a takového „pokroku“ před čtvrt stoletím byl muž, jehož jméno jest všeobecně známým, a který se k tomu také přiznal. To byl Karel Šabina —

Nechceme vyvolávat černé vzpomínky! Avšak to musíme říci, že kdybychom tak sehnali do knihy zástup dnešních českých terrorisťů, že by tak mnohý, kdo opovazuje si ze své hlubokosti mravní pokleslosti nejšlechetnější a nejvášnější muže slinou drých úsměvků a nadávek ostouzet, že by neobstal před soudem veřejnosti, kdyby se mu jeho „pokroky“ vyčítly. To, co se dnes v Čechách zase

Posílili jste se? Tož s Bohem, Maccho! Klopýtáme k Blánskému údolí. Zaplat Pán Bůh, že jsme na té cestě nohou nepolámali. Od propasti — a musíme s takové výše dohlédli ale nevíme! Blánské údolí nás párkrát nadchne k obdivu. Punkva, skály kolmé, plné dř, stílen, bran, zákoutí, tu a tam zakryté lesy — to stálá scenerie. Jenom bouře zdaleka dunící nás při tom netěší. Nebyla sice zlá, ale pokropila nás právě před Blánskou stanicí vydatným deštěm.

Co škodí! Do mlaku nepřišlo a do restaurace v Brně rovněž nikoli.

Mam popisovat Brno? Ani mne nenapadlo! Kupte si „Průvodce Brnem a okolím“, tam máte i obrázky i textu dosti. Praha to není. Ale za podívanou stojí tu budova mnohá, místo leckteré. Tak hned Špilberk, který Brnu vědoví. Jeho kasárna s bídnou kaplí ovšem vás nenadchnou k obdivu, ale zaplatte vstupné a počkejte na průvodce, vypůjčte si také vojenský plášť a pojďte. To hleďte! To jsou prosím Špilberské žaláře. Tuhle v té tmavé, dusné, děsné chodbě, do těchto prohlubín uvazovali vězně na tak dlouho, až se šleli, do těchto kobek polibovali za živa oběti spravedlnosti. Zde zakleto tisíce zoufalých vzdechů, zde vzdychá tisíce kletba a tuto ve vyšší chodbě máte cely vězňů politických. Tu trpěl a modlil se Silvio Pellico. Na druhé straně Špilberka jsou podobné chodby a cely pro ženské. Zde zazdívali kravčí matky — dnes je propouštějí poroty bez trestu — zde mučili. Je tu nevolná tmou, stuchlinou — i myšlenkami trudnými.

Časť Josef II. má tam památník: v prkenné ohradě jeho prý podoba, socha, je ukována asi tak, jak býval ukován mnohý zdejší vězeň. Chť prý to zkusiti sám na sobě a dal se na ten způsob ukováti na hodinu, načez zdejší žalář znáčně zmírnil. Dnes už se míst těch za žaláře nepoužívá.

Anebo druhý vrch Brněnský Petrov a biskupským kostelem, anebo chrám Páně sv. Jakuba — gotický, kamenný les směle sklenutý, nebo

děje, bude jednou velice smutnou kapitolou v historii českého národa.

Lidé volají zde po pokroku, vyvolávají vlastně stále staré neštěstí, staré chyby a pracují neustále do pera i not našim největším nepřítelem.

Dr. Ed. Grégr již před 20 lety ukazoval na zhozné působení českých terrorisťů a ono jich za dvacet let nejenom že nebylo, ale přibýlo.

Bůh dobrý sám jediný ví, jest-li ti lidé mají tušení toho, co provádějí. Někteří ovšem mají a tobo osobní zisk, ale většina následkem nevědomosti své počíná si jako kosei v zahradě. Vše podapa, porve, metí při tom hlásek, a tomu jednání říká se u nás „pokrok“.

Je to pokrok, ale „pokrok apť“, když se dají sta tisíce vášňů mužů od bloučku sešatrálych existencí anebo domýšlivých ignorantů, jež kdo ví kdo tajně vede, zaplášti s veřejného života, anebo když se dají statisíce mužů strhnouti do těch proudů, které již před 20 lety byly uznány za zhozné a voláno bylo po nových programech, po přátelském vyrovnání v národě, kterého především potřeba, aby všelijaký náclama neopovažoval se pod zástěrou vlastenecké pravé zájmy a přirozený rozvoj národa hubiti.

A ti reakcionářští terroristé, kteří v Čechách vždycky jenom zbytečné persekuce vyvolali, třebaž že se mnozí z nich chlátku pro své osoby vyhnuť a ještě při pronásledování jiných tloustli, honosí se býti — svobodomyšlnými. Avšak ta jejich svobodomyšlnost jeví se v tom, že nikomu nedovolují pronést vlastní mínění, že každému, kdo se s nimi v náhledech neshodí, laji, že ho pronásledují jako nějaké pochoptové starověkého orientálního satrapa.

Ano, při dvacetiletém jubileu brožury dr. Ed. Grěgra „Naše politika“ měli jsme za věčné k tomu poukazati, jak naše politika a náš veřejný život nepokračují, ale jak jdou zpět, a když bude o tom každý je: chvíli rozvažovati, tak uzná, a to nezbytně uzná, že naši čeští terroristé nejsou žádní lidé pokrok národu zjednávací, neboť to jsou buď s nevědomostí anebo s osobní spekulací — reakcionáři, kteří na národ a vlast svou jenom stará neštěstí a dávne traupeť svolávají.

Kořalka literární

a její účinky.

Proti „kořalkám moru“ začasté již ozvaly se důrazné hlasy; mnohé rady dávány ku vyhlazení této nemoci, loč vše marné. Výsledek všech kroků proti opjení se lihovinami, proti otravování těla tímto jedem nad jiné zhozným není posud valný a to s té příčiny, že vždy naleznou se zádni dvířka, jimiž výrobci a prodáváci tohoto zle fádícího jedu dovedou sebe přileštějším ustavením a zařízením uniknouti.

Známo, jak zle fádí kořalka mezi kmeny domorodců různých zemí afrických a jak zhozně fádíla americko-anglická „brandy“ mezi Indiány, jichž už ani mnoho nezbývá.

kostel vojenský, dříve Jesuitský s ostatky ochránitele Brna Jesuity bl. Martina Sředy, anebo kostel Minoritů s Lorettou — vše to stojí za návštěvu. A jest-li chůzi unaveni, v besedním domě anebo vedle v Slavii vás pohostí. Jenže třeba mít shovně, někdy je obsluha poněkud liknavá — snad tím vedrem, které každého skoro uspává.

Máme namířeno na Veverč. Náš spulcestatel od Nár. divadla nás hned na nádraží opustil. Jedeme s Brna pěkně lokálkou až do Plásek, od tud pěkně se jde po silnici nedávno vystavené přes Kohoutovce a Zábětl a potom lesy listnatými stále dle znamének ku krajně skutečně krásné. Přítel mi vypravuje: „Loni jsem vedl touto cestou patera K. a ten celou cestou křel.“ Pán Bůh mu to odpust! Co se mu stalo? Inu, je antisemita, a tuhle ty lesy, ta obora, řidli, i tamhle ten brad s těmi věžemi, domy, palácem, parkem, skleničkami, palmami, i s tím zbytkem starých hradeb a blásek i s tím smělym mostem, který ty obě skály v závratné výši spojuje — to všecko je židovo! A nezdědil toho po arciocti Abrahamovi, toto, koupil to od kněží Ypsilanti (myslím, že se tak jmenovala), která jen touto cestou mohla zaplatiti čestný dluh svého pana manžela, udělaný při kartách. Chť to zkusiti korunul princ Rudolf, a přišel o celé 24 hodiny pozdě. Škodá! Tak se stal pánem na Veverč baron Hirsch. A uměl dělati pána! Eppli katolickou zrušil, obory naplnil skoupenou zvíř, pozval anglické lordy — a bývaly hony, jak jinak? Dnes Hirsch zemřel, ale Veverč už náš, ba ani cizí křesťanské šlechtě se nenavrátí. Proto páter K. tolik křel. Odpust mu to Pán Bůh!

Ale pod Veverčským hradem při silnici k Brnu mají dobré plešenské a dobrou kuchyň. Tam jsme na tu žalost i zlost zapomněli.

Povídám tuto upřímně, že se nedržím chronologie při svém vyprávění, ba ani ne mapy. A proto: mohu nyní zcela směle od Veverč přijíti k Velehradu, od bradu židovského ku kolébce křesťanstva.

Tento zhozný jed jest jedním z produktů nejmodernější civilizace, jest jedním z produktů nad jiné důmyslné výroby za pomoci chemie, vědy to zejména, která k mnohým užitečným, ano i velkého dosahu věcem lidstvu pomohla. Zdá se věru býti kletbou takotka civilizace, že má mimo produktů zdárných množství odpadků, množství jedovatých výměsků, které jakoby odvčky škádce pokolení lidského, dšbcl sám, hledí do krajnosti využítkovati ku škaze lidstva.

Právě, že každá kultura má své odpadky, že má své jedy, jimiž lze škoditi lidstvu převalem. Otravné tyto odpadky každému byly by odporay, kdyby je lidstvo seznávalo tak, jakými jsou, bez přípravy a naláčení.

Jako ku př. kořalka hanešně přiboudlinou (fusel) páchnoucí, nebyla by oblíbená, kdyby nebyla slazena a kořeněná, nebyly by i jiné jedy zhozné na duši lidskou působící oblišený, kdyby nebyly oslazený vlasteneckým a okofeněny humanitou. Často však připravy chutnají celým davům lidí, dychtivě jsou hltány a lid opíjí se jimi tak, že začasté až v rufivost propuká, až jednotlivci zbaveni jsouce naprosto zdravého rozumu, všeho citu pro spravedlnost a právo, vái lásky k bližnímu a všeho soucitu — páchnají zločiný nejhavnější ani vraždy se neštítíce a to vše — jménem lidskosti a svobody!

Máme na mysli kořalku literární, ony škváry a odpadky mudráctví, jimiž opíjí a omamují se celé davy, jimiž lidé jistého druhu hledí opojiti a zasmraviti naši dorůstající mládež.

Takovýmito škváry literárními, pravou to kořalkou literární spíty lid pácha děsné skutky — vidíme to na velké revoluci francouzské — kdy v prodech krve lidské tone spravedlnost utápěná katany — jménem spravedlnosti, svobody, rovnosti občanské, volnosti a jiných hesel, jimiž hře nešli za dob pohanských přinášeno krvavých obětí lidských!

V takové době hrůzy, kdy spíá madráckými odpadky lžca boří chrány a káol trřer, vykrvácí mnohý i nejšlechetnější člověk, mnohý učene a opravdový dobrodinec lidstva. Za dob velké revoluce francouzské nevykrvácel na popravišti jenom král nýbrž i slavný učenee Lavoisier, zakladatel moderní vědy chemické, který poprvé s váškami v ruce jal se zkoumati látky a rozpoznat zákona o poměrech množství, die nichž se látky slučují. Za strašlivých těch dob veliký ten muž vykrvácel pod guilotinou jako zločinec a obavou skvrnou našimi pokrokaři a liberály všeobené revoluce francouzské jest i věta v rozsudeku smrti tohoto muže, která hlásá, že „republika francouzská nepotřebuje chemiků!“ Ejhle! toť jedna jen ukážka zločinu mudráckým jedem spýchých davů! Po opojení tom náhle tak zsmravěný národ francouzský, že ochotně přijal jho Napoleona Bonaparta a ochotně sklonil hlji pod jeho železnou pást a opť vnošen byl tyranem tím po Evropě jakoby na jatky před tím del a pašek — — — pro „slávu“ tohoto uohavnitele!

Takové v pravdě jsou následky té literární kořalky: nejprve opojení až k šilenosti, pak seslabení a smalátnění, zasmravnění a pádek do jho otročského!

Lid náš otravován jest též různými druhy kořalky literární a to k těmto cíli. Otravován různými healy a nesmyslným mudráctvím kořeněným vlasteneckým a humanitou, má lid náš býti oslaben, zsmravěn a — zotročen, má býti za podnož dán tomu živlu, pod jehož vřdcovstvím literární kořalka ona lida se rosdává.

Jako kořalka u lihovin spíjí se lid až k šilenství, taktéž i četbou různých bezbotočkých novin a literárních škvárů, četbou nitěnného mudráctví spíjí se lid a otravuje duševně, posbývá zásad mravních náboženstvím našim hlásaných, slábne pak duševně a oslaben stává se zbyřalým, slábne i tělesně a nejza schopou odporu ne ani schopou ani svépomoci i oproti svým nitiskovatelům, oproti vyřidicím tyjicím z jeho mohlé! Na tomto stupni duševní otuplosti, otrlosti a mravní skleslosti chce mít lid náš vůbec onen živel mezinárodní, otravující jej kořalkou literární různých druhů, slazenou vlasteneckým a kořeněnou humanitou, ovšem že předstíraným!

Proti kořalkám moru povstali mnozí, znalice zhoznu jeho, avšak výsledky všech opatření nemají značného posud úspěchu a to jedině s té příčiny, že mnohá zádni dvířka zůstala i při sebe lepších opatřeních otevřena, jimiž mohl dopadený utéci.

Nám zdá se býti záhodno zakročení i proti literární kořalce — otravující lid více ještě nežli kořalka lihová — se strany státních správ různých zemí, kteréžto zakročení by mohlo míti zdárného výsledku však jen tehdy, kdyby i zde výroboum tohoto jedu nestátala nejen mnohá zádni vrátka otevřena do kofín — nýbrž, kdyby se výroboum tohoto jedu pohodilně „zadní brány“ přímo zastavěly!

Kdo čte, rozumějí! $2 \times 2 = 4$.

Sloh Palestriny církev přímo pochodila tím, že, až na saemu tridentákem úmysl měla figurální hudbu pro rozličné nevary s chrámu vyloučiti, vzhledem ku mši Palestrinově „Missa Papae Marcelli“ r. 1665 hudbu figurální podržela a papež Pius IV. (1569—66) nalyšev tuto mši, pln udivení, zvolal: Toť jsou harmonie nového spěvu, teji apollon Jan s nebeského Jerusalema sníti slyšel, a kterýž nám poselský Jan (Palestrina) v poselském Jerusalemu slyšeti dává. Ze církev sloh Palestrinův zvláště chválí a odporučuje i v nynějších dobách v ceremoniálu biskupů z r. 1886, lze vysvětliti snadno tím, že jak týt ceremoniál biskupů dí: sloh Palestrinův ničím jiným není, než spěvem, který kontrapunktickým spracováním hlasů s gregoriánského chorálu takřka seklán jest.“ Nelze tudíž říci, že sloh Palestrinův jest podobně jako o chorálu někteří praví obyčejně neb překonanou fází vývinu posvátné hudby. Zpěv vždy bude tím církevnější, čím více se k římskému chorálu oltář a tím méně církevním, čím více se od něho vzdaluje. Dle toho bude vždy i úsudek církve. Jest-li někomu sloh Palestrinův se nelíbí, přičína opět jest jako u chorálu v nemalosti a v pokatém vkusu. Kde již polyphonie jednou začala se pěstovati, tam najde oblíbená zpěvácká i lidu, poněvadž poskytuje daleko více rozmanitosti a jest mnohem bohatší než spěv homophonní. (Dokončal.)

Co týden dal.

Pro české menšiny. Mladochéti poslanci konali v neděli v Praze schůzi, aby se uradili, co dlužno učiniti v sámu pronásledovaných českých menšin. Schůzi bylo přítomno 71 poslanců. Zpravodaj dr. Herold navrhl: 1. aby poslanci učinili osvědčení, 2. aby strana opatřila vydání brožury v několika jazycích, ve které by poměry českých menšin podrobně byly vyliceny, 3. aby sřizen byl národní fond ku podpoře menšin. V generální debatě mluvili poslanci Adámek, dr. Moravec, Schwarz, dr. Káizl, Dyk a Koldinsky, red. Anýž, Hurák, dr. Engel, jakož i dr. Tuček, který zádal, aby obranná činnost našich menšin vztahovala se také na Moravu a Slezsko. Poslanec H. Janda ohledně sřizení fondu učinil návrh na následující prohlášení: „Sbor poslanců národní strany svobodomyšlné s Čech a Moravy shledává nezbytnou toho potřebu, aby k podpoře českých menšin v tak zvaném usatřeném území za účelem jich obrany proti pronásledováním a útlakům sřizen byl národní fond, za tím účelem budtž požádána a vysvána celá česká veřejnost, zejména okresní zastupitelstva, obecní zastupitelstva, spolky a jednoty, peněžní a průmyslové závody a všichni čeští vlastencové bez rozdílu, aby svou hřivnou k založení tohoto fondu přispěli; konečně ukládá výkonnému výboru národní strany svobodomyšlné, aby bez odkladu dohodl se se zástupci jednot našich, Ústřední Matice školské, Severočeské a Pošumavské národní jednoty, předních korporací, peněžních podniků a průmyslových závodů o organizaci a správě uvedeného fondu.“ Návrhy výkonného výboru přijaty jednolitě se za základ podrobného rokování. — Předseda sdělil, že před schůzí zaslali písemné návrhy poslanci Sehnal, prof. Kura, Sokol, Purgart atd., a doporučil, aby návrhy ty přikázány byly výkonnému výboru. Při hlasování přijaty návrhy výkonného výboru ad 1. a 2. jednolitě, návrh 3. formulovaný posl. H. Jandou všemi hlasy proti jednomu. Návrhy ostatní přikázány výkonnému výboru. Předseda sdělil přepis rady královského města Plzně. — Dr. Šarda přečetl přepisy rad města Tábora a Král. Městce, jakož i okr. výboru v Novém Bydčově.

Antisemité v Dolních Rakousích. V neděli byl ve Vídni prval protiliberalní sjezd dolnorakouský za účelem nastávajících voleb do sněmu dolnorakouského a do říšské rady. Smlouva a upevna na něm jednota strany křesťansko-sociální s německo-nacionální. Dostavili se všichni antisemité a německo-nacionální poslanci jak říšští, tak zemští. Schönererovi sjezd neobestali. Dr. Lueger zahájiv sjezd, protestoval proti domněnkám, jako by strana nadřizovala klerikalům; nechce prý uadvláde kleru, které se tento sám nedomáhá, nýbrž chce jenom, aby náboženství chováno bylo v úctě. Mezi křesťanskými sociály a německými nacionály jsou v oboru hospodářském styky, pročť jest žádoucí, aby zachovaly obě strany svravnost. Za předsedu sjezdu zvolen německý nacionál Richter, jeho náměstkem antisemita Polzhofer. Richter prohlásil, že jeho strana jest antisemitická a že zachová aliancei volební s křesťanskými sociály. Hlavní věc jest jednota a rozhodný odboj proti šidovakomudárské vypínavosti. Dr. Lueger sdělil, že antisemité postaví kandidáty ve všech videnských okresech. Kníže Liechtenstein kandidovati bude v okresech XV. a XVI. Také v I. a II. (včetně města a Leopoldova) podnikne strana boj. Pokud se týká měst, bude podniknut zápas zvláště proti Čsedikovi v Korneuburgu, proti Koppovi a proti Weisloffovi. Na sjezdu bylo vypočteno, že antisemité mohou dobytí při nových volbách zemských 43 mandáty a tím většinu na sněmu dolnorakouském. Potom prý by, tak bylo praveno, nejen mohl ustoupiti nynější zemský maršálek a celý

zemský výbor a místo nich přijíti antisemité, nýbrž mohl by odstoupiti také hr. Kiehmanssegg, dolnorakouský místodržitel.

8 sňatků termínů prince italského rozepte se bývalý italský ministr vyučování Martini v časopise „Piccolo“ v pozoruhodné ávaze, v níž praví: Zasnoubení prince s černohorskou princeznou má vysoký význam a znamená prý přátelství Itálie s Ruskem, mezi nimiž dosud panovalo odčizení. Prvním symptomem těchto ardečných styků je vyalání Leontěva do Říma. Jeden z nynějších nejnebezpečnějších nepřátel Itálie v okolí něguše působí nyní na nejvyšší rozkaz ve prospěch propuštění zajatých Vlachů. Princezna Helena navráti prý tyto zajaté jejich vlasti. Dále se v článku praví, že dosud nebylo koruninnu princi italskému možno, aby našel nevěstu. Katolické princezny prý s důvodů politických málokteré mohly přijít v úvahu. Projektovaný sňatek s princeznou Klementinou belgickou prý samedili belgičtí „ultramontáni.“ Anglikánské a luteránské princezny prý se zase lekaly změny víry. Královna Viktorie anglická prý v tom ohledu prohlásila: Moje neteře provdají se jenom v tom náboženství, ve kterém se srodily. Sňatek s princeznou Helenou černohorskou není pouze sňatkem s lásky, nýbrž je také v politickém ohledu potřebitelem.

Zvěsti z východních Čech.

Duchovní cvičení konala se v Hradci Kr. ve dnech 24—28. srpna Mšením vdp. P. Ed. Ostáka S. J. Zpovědníkem zvláště pozvaným byl R. D. P. H. Filipp, provincial Františkánů v Praze. Při celých cvičeních přítomni byli J. M. ndp. biskup Edv. J. N. Brynch, vdp. kap. děkan Magr. Dr. Al. Frýšek, členové kapituly, celkem 202 duchovních.

Pivovar v Kuklenách. Ustavil valná hromada „Prvního akciového pivovaru a sladovny v Kuklenách“ konala se dne 28. t. m. za velice hojného účastenství akcionářů s celého okolí královéhradeckého v Kuklenách u Hradce Králové. Schůzi zahájil předseda výboru sřizujícího p. Josef Loučny, který byl zvolen za předsedu schůze, načež byla přednesena jednatelem p. Vinařem správa od poslední valné hromady a přikročeno ku přečtení vládní díve již schválených stanov společnosti, které přítomnými akcionáři jednomyslně byly schváleny. Stanovy tyto budou nyní vloženy do obchodního rejstříku královéhradeckého, načež akciová společnost ihned počne činnost svou. Zároveň bylo přečteno prohlášení výboru sřizujícího, že veškerý akciový kapitál 200.000 sl. r. m. ve smyslu stanov spolkových upsán a složen byl, kterážto prohlášení — ode všech členů výboru sřizujícího podepsané, přítomnému p. c. k. notáři za účelem zápisu firmy do obchodního rejstříku bylo odevzdáno. Při volběch do správní rady zvoleni byli tyto pánové: Josef Loučny, statkář v Řibsku, J. Munk, bývalý sládek na Král. Vinohradech, Hynek Srdínko, statkář ve Svob. Dvořech, Frant. Camelaf, statkář v Kuklenách, Čeněk Souček, statkář ve Březě, Karel Kupp, statkář v Roudnici, Fr. Plesnivý, stavitel v Hradci Králové, Voleňk, inženýr na Pražském předměstí a J. V. Balcar, c. k. poštmistr v Kuklenách; za revisory účtu zvoleni pp. : Fr. Vyhříd, říd. učitel v Čibuzi, Herman Hrdlička, hospod. úředník ve Bělehrách a Josef Vinař, statkář v Sedlici; za hlavního revisora účtu zvolen p. Jan Urban, říditel továrny v Kuklenách. — Poněvadž veškerých 1000 akcií po 200 sl. akciovou jistinu společnosti tvořících úplně rozebráno bylo a četným poptávkám novým po akciích vyhověti lze nebylo, dojde bezpochyby v nejbližší době k nové emisi akcií. Podmínky pro sřizení pivovaru jsou nejpriznivější, kraj bohatý, potřeba pivovaru velmi nálehará, lze tedy s plnou jistotou očekávati, že pivovar kuklenský, o jehožto sřizení řádných pochybností více není, za krátkou dobu bude zkvěstati.

Okrašlové cvičení sokoláké. Sokoláké jednoty sdružené v I. okraku Orlické župy Sokolské (Hradec Králové, Kukleny, Pražské Předměstí, Pločtitz, Neshanice a Nový Hradec Králové) pořádají veřejné okrašlové cvičení v neděli dne 30. srpna o 3. hodině odpoledne v nádrofí továrny p. Ant. Petrofa při budbě Sokola Kralohradeckého s tímto pořadem: Cvičení dorostu: 1. Prostná a tyčemi. 2. Ráznoští. 3. Hry. Cvičení členstva: 1. Prostná cvičení. 2. Cvičení na nářadí a ve skoku 3. Zápas, ráznoští a hry Po cvičení sábaka v zahradním hostinci „u města Brna“. Koncert hudby Sokola Kralohradeckého. Večer věneček v spolkové místnosti „Sokola“ Novohradeckého (v hostinci Br. J. Birnera díve p. Al. Dvořáčka.)

Pohořelým v Jelení. Pan JUDr. Alfréd Radolř vsnoval pohořelým v Horním Jelení batřk šatstva (7 kusů).

Odborná škola tkalcovská v Ústí nad Orlicí. Zápis sáka do denního kursu koná se denně až do 15. září od 9—12 hodin dopoledne v ředitelně ástavu. Do školy přijat má být každý bezdenný mladík, který nejmeně 14. rok věku svého dosáhl a oboecnou neb některou výškú školu s dobrým prspěchem odbyl. Vyučování pro řádné žáky jest bezplatné a toliko při zápisu jest nutno složit 2 sl. Obutí, však velice pilná a nadaní žáci obdrží podporu, na niž má ástav k dispozici 1500 sl. Kurs denní trvá 2 roky a vylučuje se v něm následujícím

přednáškám: praktickému úsmu na obyčejných a žaguardových stavech, technologii ručního tkalcovství, znace o surovinách, drahoposoci, kompenzi, kalkulaci, kreslení od ruky a odbornému kreslení vsorá, kreslení odbornému (patronování), kreslení měřickému a přátmětaému, jednoduchému áčítání a nam. e o směnkách, písemnostem jednacím a obchodní korespondenci, náboženství a náeměti. Účty neděle před začátkem školního roku otevřen jest kurs předpravný za tím účelem, aby nové přistupující žáci v době této osvojili si základní vědomosti praktického tkalcovství, jež ku porozumění osnovu předepsaných teorií potřebnými být se jeví.

Ovocnicko-včelářská výstava. Ve dnech 27.—30. září pořádá k tomu účlu ustavený výbor ovocnicko-včelářskou a květinářskou výstavku pod protektorátem slav. okres. zastupitelstva novopackého v Nové Pace. Přihlášky přijímají se do dne 15. m. září t. r. předměty výstavy dodány musí být aspoň na 2 day před otevřením výstavy. Výbora taanl a tane na myslí následující účel: sestaviti normální sortiment ovocný pro okres novopacký, povzbuditi každou anahu za povznesení ovocnictví a včelářství i květinářství se zasnoucí a poskytovatí hojného poučení v těchto odborech, seznámiti zejména s užítkováním ovoce a medu, seznámiti s odbornou literaturou, potřebné nástroje a nářadí. Výstavy účastníci se mohou i vystavovateli mimo okres, pokud předměty jejich jsou pozoruhodny, vynikající aneb pokud s okrem obelázy nebudou. Z místa se neplatí. Veškeré dotazy zodpoví František Jirátko, jednateř a učitel v Nové Pace.

Baurovy botky strailly podpatky. My se nice tak hned nelekeme, před časem ani jsme neznamenali vyhráčku před svědky pronesenou: „Dokud redaktorovi nenafese, nedá mně pokoj!“, ale máme vášnějších záležitostí tolik, že jen občas uvádíme stálosti těch, kteří se napálili koupí obuvi u známého skládnička „našinecké“ továrny z Mnich. Hradiště. Při národní ulavnosti, jež se konala minulou neděli „na stělnici“, vystoupila v parádních botkách u Bauro kupených pl. J., manželka zámečnicka s Pražského Předměstí, ale dlouho si v nich nevyálapovala; podpatky prý dřevěné sáhy odpadly a pl. J. prý po tomto malému posala hned odpadlé podpatky přítomnému Baurovi. . . . Mondré naučení s toho at si každý vezme sám. My jen podotýkáme, že dobrou obuv hotoví p. J. Matějček, na jehož insert v dnešním čísle upozorňujeme. Svůj k světu!

Dalekohled s lucerny. Opět nový nějaký vynález, pomysli si náš čtenář a nesmylí se; jedná se tu skutečně o praktický vynález, jehož první zkouška však se neosvědčila. Kdyby se to bylo povedlo, mohlo být jméno vynálezce mezi hvězdáři zapečené zlatým písmem. V těchto dnech vzpoměl si jistý občan, který na svých výletních cestách sázel si také prohlédnout náš Hradec, že podívá se na naši bfilou věž a poukije nějakého dalekohledu, aby se přesvědčil, je-li skutečně odtud vidět Prahu. Cesta na věž je sice namáhavá, ale alibovala se odměnití krásnou vyhlídkou. Za tou příčinou vypůjčil si milý turista od kohosi dalekohled a sotva si, když byl již na pavlaci, odpočal trochu na čerstvém vzduchu, zaměřil směrem ku Praze. Váak co to? Den jest jasný a on at dalekohled natahuje nebo zkracuje, přece vidí stěží Kukleny, ač pohným okem je vidět dále s Kozinky, něku-li bílé věže. Konečně po dlouhém šroubování dalekohledem jal se tento prohlížeti a tu shledal, že je zasklen — obyčejným sklem a to ještě poškrábaným. Dotyčný majitel totiž přišel u svého dalekohledu o skla a tu připadl na starou pobozenou lucernu, ustřihl si z papíru kolečka potřebné velikosti a dal si u sklenáře dle toho užiténou z lucerny skla, jež pak do „dalekohledu“ nasadil.

Smrt v lomech. V pondělí dne 24. t. m. ráno nalezen v hlubokém arázném lomu rolník p. Ant. Kulhavého v Podole Váp. dělníky do práce přivedšimi, Jan Znojemský, dělník s Podola na vyznívajícím skaliu vězíci, úplně bez života. Ze stavu, v jakém ubožák nalezen byl, soudí se, že asi téžce se smrti zápasil. Byl usmrčený na polo svlečen bez kabátu a čapky maje ruce rozepjaté a na zadní části hlavy hlubokou seřící ránu. Jakým způsobem nešťastník do lomu se dostal, není známo. Míval ve zvyku ve skále též nocovati ja v noční době saměstnán hlídáním brachu jednomu občanu. Má se za to, že obcházeje v noci kolem, při své krátkosrakovosti do lomu spadl a se zabil. K ohledání mrtvoly dostavila se soudní komise.

Pekus sebevraždy. Včera o 9. hod. dopolední akočila M. Šrámkova, dcera kameníka s Kluku za občanskou plovárnu s levého břehu do Orlice v sebevražděném úmyslu. Na štěstí našel se tu místo hustou travou, plovoucí po vodě, porostlé, takže kandidka sebevraždy zůstala na povrchu ležeti. Mezi tím byla dvěma kolemjdoucími pány spozorována a notně přemočena vytávena na břeh, načež dopravena byla do nemocnice. Zdá se, že studená tato lázeň časene jmenované chutí na podruhé k nětemu podobnému.

Šlechetný čin. Dne 16. srpna v Chrásti u Chudimi zemřela po porodu sdravého synka žena chudého zámečnicka Julie Poláková. Odvovělmu manželci stálo na starosti 3 malých dětí, s nichž nejstarší dčve čtá 11 let. Ubohý muž byl všecak sdrčen. Toho dne odpoledne přišla do města slečna B. Hodkova s Rakovníka, nesouc věnoo na hrob ř bisk. ředitele p. Běbra. Když položila věnoo na hrob zemulého, šla kol domu smutku; tam od okolostojících zvěděla, co se stalo. Věšla do vnitř a pokřikovávali nebožku, nechala si okamiti sdravé novorozené a ubohému srotku sama od sebe nabídlá se za kmotru a do vlnku mu darovala 10 sl. Nečekajíc pak ani díků užaslé rodiny odešla. Každý chválil šlechetný skutek spanilomyšlné slečny.

Neštěstí stihlo sdejšího kovářníka p. Berana. V úterý šel se jeho 14letý chlapec, šák III. realky podívatí do pakárny p. Štěpánkého, jak se peče chleba,

Přítel k poci, postavil se aspoň trochu na dělníka, který právě vpravoval bechyňky do poci. V tom však dělník trhl lopatou zpět a stouhl rukojeti od lopaty chlapce právě do oka. Též dne byl nešťastník dopravěn do Prahy na kliniku; pechybuje se však, že oko bude zachráněno.

Prohla s vasby vyšetřovací. Dne 19. t. m. uprchla od okresního soudu v Čáslavi Fr. Chabnova, příslušná do Kyškova. Tās našla se v Čáslavi ve vasbě vyšetřovací.

Krádeže. Dne 14. t. m. vloupal se neznámý pachatel oknem do bytu rolníka V. Kučery v Pravech u Dobřenic a odnesl 55 zl. a stříbrné hodinky se řetíškem v ceně 30 zl. Jiné cenné věci přehlédl a nechal. Dle toho byl to sloděj náramně vybíravý. — Dne 19. t. m. navštívil osadu Bukovka u Přelouče husí sloděj a odnesl 6 pěkných vykrmených opelenců rolníku Kvasničkovi, s Fr. Hoškovi a 4 Páčovákům. Větnictvo je sloději již na stopě.

Dopadený sloděj. V těchto dnech dopaden byl Jos. Hušek z Bělce u Třebochovic, na němž lpí podezření, že dne 19. t. m. vloupal se do obydli Frant. Vilímka v Radostovicích, kde spáchal krádež peřin a šatstva v ceně 48 zl.

Okradl vlastní matku. Dne 21. t. m. ukradl K. Schejbal ve Věstarcích vlastní matce tamtéž bydlící prately a jiné skvosty a práskel do bot.

Cikáni. U Jos. Antoš v Konecchlumi spáchána byla v těchto dnech krádež šatstva v ceně 40 zl. a z ně se za to, že pachatelé byli cikáni.

Z Ústí n. Orli. (Slavnost svatoší praporu sv. Josefů Jednoty katol. jnosů a mužů v Ústí n. Orli). Již ode dlouhých dob nevidělo město naše slavnosti tak nadšené a krásné, jako tomu bylo ve dnech 22., 23. a 24. srpna. Největšího lesku dostalo se slavnosti přítomnosti našeho vroceného milovaného, nejžd. pana biskupa Edvarda Jona Nep. Bryncha, jenž s lastavostí v pravé otcovskou prapor spolu našeho posvětili se avoili. Ovšem, že slavnostní výbor snažil se, aby spolek přišel jem vč. nované hodiny se ukázal. Proto nešetřeno ani pte, ani času, jen aby slavnost stala se důstojnou manifestací katolického dělnictva ve městě i okolí. — V sobota odp., dne 22. srpna počaly vláti se střech domů prapory; vedr pak před 7 h.v. shromáždili se sdejší úřadové a hodnostáři na náměstí k uvítání J. B. M. Obecenstva sešlo se k uvítání veliké množství. K uvítání vznešeného hosta na nádraží vyjelo 7 kočárů, v nichž seděli: purkmistr p. Fr. Sychra, okr. starosta, p. Josef Kabašta, torárníci p. Flor. Harnyoh, p. Jan Jandara, pan Josef Cibulka; deputace spolku voj. vyslanilců, tři členové naší jednoty a mlato-předseda p. Dr. Jos. Slabým. V České Třebové, odkud J. B. M. k nám přijel ráčil, sešlo se na nádraží okolní duchovenstvo. Tam také přijel vesle nejđ. pana svěřiteli náš veleoslouňitý předseda vdp. Antonín Nývlt, děkan a vdp. Dr. Ferd. Benásek, profesorem, v jehož průvodu k nám J. B. M. přijel. J. B. M. uvítán byv na nádraží v Ústí n. Orli. od p. e. kr. okres. bhlmannu Dr. rytíře Kommerse, vedl do kočára a se střelty s hmoždíř jelo se do města. Na náměstí uvítali J. B. M. zastupové všech sdejších c. k. úřadů, přednostové státní a severozáp. dráhy, spolek voj. vyslanilců, naše jednoty a množství obecenstva. Když pak J. B. M. odešla se na děkanství, počala se objevovat v oknech světlá a se nedlouho stálo náměstí i ulice ve světlém osvětlení. Ze zvuku hudby ubíral se pak průvod s pochodytmi k děkanství. Před děkanstvem zahrála hudb. písáckou hymnu. Mezi tím odezdala deputace spolku našeho Nejđ. Panu skvostně provedený diplom čestného členství. Nejđ. pan biskup hlaseem dleko slýšitelným děkoval za oslava mu prokázanou, vybíraje všecky k setrání v boji se věk spravedlivou. Hlasavým provoláním „Slava“ a „Zdár Běh“, jež několikrát opakováno bylo, dalo obecenstvo, jež na dvoře děkanství v počtu nesčetném se shromáždilo, souhlas i radost svou na jevo. Zastavením pak a veleotěné paní matky a veleotěných paní kmoter praporu skvostně provedený slavnosti. V neděli, dne 23. srpna procházela již časně ráno hudba městem hraje budiček. Pohled na seohmůtné nebo, s něhož chvilami drobný děst se sedil, plnil obavou myslí naše. Než obavy ty v brzo rozptýleny byly radostí nad hojným účastnictvím jednot bratrských s blitka i s dál, jež mužně stojíce v daném slovu a nelekajíce se nepohody, již od prvního hodin ranních dostavovali se počaly. Přes tu chvíli přiváděli jsme zastupové nového a nového jednot bratrských do místnosti spolkových. Sdůstaili se pak tyto jednoty: Náchod (s praporem), Hronov, Červená Pechy, Třebochovice, Králové Hradec, Polička (s prap.), Přelouč (s prap.), Proseč (s prap.), Blinaz, Kotelec n. O., Svitavy, Litomyšl (s praporem), Černá, Dobruška Dolní, Hrástec, Česká Třebová, Hylavý. Běh zaplat státním jonskům sa jejich obětavost a lasku. Okolo 9. hod. seřadily spolky katolické jakož i slavné spolky: vyslanilců sdejších, s Něm. Libohav a s Dolní Dobruškou v impozantní průvod, jenž sa zvuku dvou hudob. kapel ubíral se do chrámu Páně. U kmotry praporu pl. Horákové připojily se k průvodu družičky na skvostný státní prapor nesouce. Kříd na to vzetopil do chrámu i nejđ. svěřitel v průvodu duchovenstva. Nyní náš dovalo slavnostní kázání. Slovy prostými, leč hluboce promyšlenými ukázala J. B. M. že pravý pokrok jest jen v návratu ku křesťanství, kdesi to, co nyní myslíme „pokrokem“ se sva, jen a shovrání č ovska vede. Kázal nabyt byl poslušností, jež odima i srdcem lpělo na vznešeném kázání, jehož svačný hlas po všech pre-torách našeho chrámu Páně se rozléhal. Po kázání ráčila J. B. M. posvětit prapor, načež následovalo obvyklé setlonání křesťů od světitelce, matky a kmoter praporu, od čestných přítomných hodnostářů i zastupců spolků a přítomnými healy. Po tom předstopila matka praporu pl. Arnošta Hofmannová, jež pronášela prap. moc řed, na kterou praporečník pan Josef Týl přiměřeně od, ovděl. Na to vjd. biskup složit slavnou pontifikální mši sv., po které spolky odešly do spolkových místností, kdež byl roschod. Při společném obědě čteny byly dlelé telegramy, jež posílaly zejména katol. jednoty s Lamb, Chrušim, Lvan, dp. Alois Dudek a j. Ro-vatí i množství dopisů obdržel spolek náš ku slavnosti. s nichž dře vromi laska bratrsky opřiznánych jednot. Uvádíme zde tyto dopisy: od katol. jednoty v Praze, v Úpici; od Tomáše Jirouška sa organizované katol. dělnictvo Praha; od katol. jednoty v Sedlčanech, v Trhových Zdobuších; od sv. Josefů Jednoty katol. jin. a mužů pro král. České v Praze VII.;

od Václava Žitky, staršího čestného výboru katol. dělnictva v Čáslavi; od katol. jednoty v Uhoheti; od kat. vedl, spolku „Mír“ ve Velké Jesenici; od katol. jednoty v Přibrami; od jednoty katol. tovaryšů v Krusemburku; od katol. jednoty jnosů a mužů v Třebíči; konečně od Úpických mladých křesťanských sdělí. Odpoledne byl koncert v „Lázních zahrádě“, který vador nastálemu a ohlédnému počín velmi dobře se vydařil. Večer dáváno divadelní představení: „Václav Hrobtický a Hrobtický“ od Ladislava Strospešnického. Divadlo seřadno dle úadku znalosť znamosť; avšak se významenaly pl. Jirgsová a sl. Balahova; s páni pak p. Robert Andra, Jos. Trkal, Jan a Frant. Čížek. Nával do divadla byl tak veliký, že mnozí pro nedostatek míst s nepotěšenou vřtostí se musili. Intelligence sdejší byla zastoupena velmi četně. Ka konci sbývá nám ještě radostná povinnost vedáti nejvroucnější díky všem, kteří o zdar slavnosti naší se přičinili. Nejpeknější díky vdáváme v své řadě J. B. M. sa jeho lásku a vřelostnou přisádkou našemu spolku sa jevo danou, jakož i sa velkomyslný dar 50 zl.; vřelostnému pánu Vladimíru barpanu Prádkovi, a. k. hejtmanu při ministerstvu semské obrany a zaslauý přispěvek 5 zl. Dle spasilomyslným dáma pl. Arnošta Hofmannová, pl. Barbore Horákové, pl. Anny Cibulkové sa vřelostnou ohotu, a jcho vřelost se vřelost na sebe fanoti matky a kmoter praporu, slečně Marti Balahové a pl. Františku Jirgsově sa spoludělnictví při divadle, všem veleotěným družičkám, všem slavným samopanským a samosprávným úřadům, všem veleotěným příslušným sa poskytnutí povozů, veleotěnému panu Harnyohovi, mást. stavitelé sa propůjčení potřebného materiálu ku stavbě tribuny, všem slavným spolům sa jich účastnictví, všem členům našeho spolku sa jich přičinění a šail, všem dobrodincům spolku, všem ocpatím to Běh!

Z Jaroměřska. (Kněžské družiny). Šlechtné žny mužů, kteří zasvětili život svý Bohu i lidstvu, bývali v době naší milým předmětem vďěčné oslavy. Toho dokladem byla tichá jindy dědina Holohlavy, která právě tyto dny ne sama, ale s dalším krajem důkaz podala, která srdce lidské přistupno citům vďěčnosti a lásky. — Byl to den 2. m. srpna t. r., kdy slavil své kněžské družiny vy. má. pán Alois Nývlt, akutečný rada a přisědící bisk. konsistoře, bisk. vikář a děkan v Holohlavech. Padesáté let života činného v povolání tkákem — dlouhá to řada, ale účty plný pohled nasypí v léta v plli, práci, boji, vítězství stravená. Již před příchodem na místo děkanství v Holohlavech blahodárně jevila se činnost vdp. jubilára, čehož důkazem mnohá významenání, mnoho pochval zasloužených nejen od duchovních vrchností, ale i od společenstev jiných. V Holohlavech však objevilo se, co může kněz dobrý vykonatí pro Boha i vlast. S velkým úsilím staral se vdp. jubilant zvláště o okrasu domu Božího, o zvelebení zpěvu posvátného, o uvědomění lida katolického nešetě při tom oběti. Nechceme a nebudeme se o obětech těchto zmiňovati, bylo by to proti skromnosti kněze šlechtného, dosti, řekneme-li, že záhy stal se otcem, rádcem, pomocníkem osady. Jest otcem především chudiny, která ví, kde dostane se ji pomoci, u koho odmítnuta nebude. — Jest rádcem nejen prostých, ale i učenců: příměť, nelčenost, rysoz povahy získává si při prvním setkání srdce každého. — Jest otcovským pomocníkem osady: kolik mužů již jeho přičiněním a zaslauhou pracuje na vzdělání a povznesení národa našeho! A hle z těch tak mnoho dostavilo se i se vzděl, aby radovali se v den slavný s otcem svým — jako to svědectví pro práci neúmornou! — Jest i podporovatelem účelů dobrých stálým, jest pracovníkem v oboru svém i jako bisk. vikář nennavým, nešetě dne ni noci, začes i od svého vrchního pastýře, k němuž neobmezenou úctou i láskou lne, vysoce ke dni jubilea svého byl významenán byv jmenován skutečným konsistorním radou a přisědícím nejđ. bisk. konsistoře. Život plný zásluh — nemůžeme o všech mluvit, promluví tu však účastnictví samo, jež bylo ilustrací život lásky a vďěčnosti. Již předvečer jubilea shromáždil přetěně čitatele, především se staroslavného města Smiřic, jemuž česť a chválu pronášeli všichni za ten účty hodný, náný projev lásky, k budově děkanství. Velkolepý průvod lampionový, jenž zářil světlem při východu se Smiřic, překrásné zpěvy sborů Hanky i Zory, projevování blahopřání od zastupitelstev, korporací, sborů, velký počet praporů, to vše již předem jakoby dávalo tušiti obraz dne přitího. Samo nebo přálo dni slavnostnímu sešlo se lidstva do tisíců, kněž 26, i sám vys. má. pán Jan Barták, sídelní kanovník v Hradci Králové, nejen z účty a přátelství k vdp. jubilantovi, ale i jako delegát J. B. M. a spolu jménem nejđ. bisk. konsistoře přijíti si neobtěžoval. Z duchovních byli přítomní vd. pp.: Antonín Kulhánek, 1. bisk. vik. tajemník a děkan v Koclétově, sám již jaš plných 60 roků kněžem. František Pochop, 2. bisk. vik. tajemník a děkan v Josefově. Antonia Kozák, 3. bisk. vik. tajemník a děkan v Hofiněvi. P. Klement Šandera, O. P. bisk. notář a vikář a děkan v Humpolci. Antonín Nývlt, děkan v Ústí n. Orli. P. Method Nývlt, O. P. bisk. notář a převor v Želivě. Ant. Štěpánek, děkan v Jaroměřu, Josef Beran, děkan v Králově Dvoře, Ignác Matouš, farář v Hradišti, Fr. Novák, farář v Jáseně, Jos. Kavan, farář v Zahořově, Kar. Kuhn, děkan v Žitzi, Fr. Chejnovský, farář v Sedračicích, Jan Letošník, bisk. notář a farář v Cibuzi, Ad. Dvořáček, fund. v Kuksu; Jan Fr. Seidl, farář v Černilově, Jan Čapek, farář v Kolči, Vác. Rosecký, admin. v Dubenci, Vác. Hvězda, kaplan v Chrásti, Jar. Horák, kaplan v Černilově, Lad. Suchánek, katech. v Jaroměřu, Jan Štandera, katech. ve Skutči, Jan Káraček, adm. zám. kaplanství ve Smiřicích, Er. Frydrych a Vác. Kozá, kaplani v Holohlavech. Bylo tu sl. c. a k. úřednictvo panství Smiřického v počtu plném, přetěně pp. učitelové škol měšťanských i obecních, zastupitelstva obcí, jež jmenovaly vdp. jubilára svým čestným mětánem, zejména město Smiřice, obec Nesnášov, Samonice, od které obce velmi konfessně smíšené jednomyslně zvolen, což nejen šlechtnosti vdp. jubilára důkazem, ale i uznalostí, nestranností těch, již tak jednali, akřkým jest a čestným svědectvím. Po deváté hodině vyšel průvod z děk. chrámu Páně s množstvím družiček. Duchovenstvo vstoupilo do d. k. budory, aby uvedlo svého milovaného, jubilova-

ného p. vikáře k oltáři. Vdp. jubilant díel na modlitbách ve svém přibytku. Prvý ardečným slovy jako bisk. delegát a spolu jménem nejđ. bisk. konsistoře oslovil vdp. jubilára p. t. p. kanovník Jan Barták, jenž zároveň konal i čestnou funko officianta. Na to upřimými, milými slovy tlumočil vdp. Ant. Kozák, bisk. vik. sekretář a děkan v Hofiněvi city a vřelé blahopřání duchovenstva vikariátního a ode-vdal jménem téhož skvostný kalich jako dar vikariátu ke dni jubilejnímu. Po pohnutlivém proslavení vdp. p. jubilanta nastoupena cesta do chrámu Páně, jenž v slavnostní háv oděn slavnostně uvítal svého jubil. duchovního správce. Zde dokonány obřady, přiověnění vdp. jubilára a udělení jemu berly nezštalalo oka suchého, vroucně přednesená slova p. t. p. officianta dojala všech. Na to byla slavnostní řet, již činil býv. šák p. jubilár, nynější vdp. p. bisk. notář a vikář, spolu děkan v Humpolci, P. Kl. Šandera, O. Praem. Mistrně srovnal primici se sekundici a jeho slova otavěla, možno-li, ještě vřelší pramen slz upřimné lásky a účty a to i u mužů vznešených. Za pěkné provedených zpěvů v duchu církevním ce-lebroval hluboce jsa dojat vdp. jubilár svoji slavnou jubilejní mši sv. sa velké assistance. — Slavnost chrámová skončena s „Te Deum“ a udělením požehnání N. S. O., načež ubíral se průvod do budovy děkanství, kdež sa mile se rozproudivší zábavy čteny četné blahopřejné telegramy a dopisy. Mezi hostinou povstal vdp. p. kanovník Jan Barták a ve vzletě, dobře promyšlené řeči vzpomenu blížícího se jubilea Jeho Veličenstva a končil provolaje „Slava“, jež hluchě byla opakována. Nato sám vdp. p. jubilár slovy ardečnými pozor všech obrátil k milovanému velepastýři našemu J. B. M. a jemu za nadšení všech připtek svý pro-neal. Pan ředitel Petr Škofepa poukázav, že velikým posemským blahem a odměnou za práci vykonanou jest účta, vřelost a láska těch, jímž práce věnována, připil za vřelého souhlasu čtenému, vřelostnému a milovanému vdp. jubilantovi. Při celé zábavě krásné salonní skladby přednášela kapela Hofiněvská. To asi průběh slavnosti, jež ukázala, jak dovědē si lid český vřelosti svého kněze. Co toho dne Holohlavy viděly, stídka kde se opakuje. Nepíšeme, abychom chrálili, ale povzbudili a ukázali, co v tichém kraji možno pro Boha a vlast vykonati v úmyslu šlechtném. U-pomínka na den slavnosti nevymizí z myslí osadníků ani ostatních účastníků, kterýchž všech dojsa jest vroucním přáním: „Staťteka dobrý náš, Pán Běh nám Tě dlouho, dlouho ve zdraví a spokojenosti zachovej!“

Z Jilemleka. V klidné a útulné naší městské dědině, jež v stínu košatého jilmu, znaku to městského, plíí a se batolí, — rozčeřila se na mírné jindy hladině vlna varachu zvláštního. Dne 31. července, kdy zakončovali jsme školní rok a upřimně po křesťanskou za dary a hůry obdržené jsme děkovali, shromáždili jsme se dle možnosti, kdo nebyl vázan svojím „Te Deum“ doma, do vikariátní kathedrály naší, abychom byli svědky i blahopřately našemu jubilantu Nestoru duchovenstva i učitelstva vdp. Bartošovi, jenž bystrým okem rozumu svého i ušlechtilým srdcem svým se byl zdárně osvědčil — při připínání zaslaužného kříže od Jeho Veličenstva jemu sa opravdové zaslauhy věnované a od p. hejtmana J. Bouděcha u přítomnosti celé honorace, všech spolků a všeho řadstva s celého děkanství mu připínaný. Jak se slov i z tváří všech mile zářících videti bylo, tlumočeno bylo přání: ad multos annos!

Z hory matky Boží u Králík. Dne 2. srpna, v den sv. Alfonse, konala se na hoře matky Boží způsobem slavnostním 25 letá památka prohlášení dotčeného svátce sa učitele církve papežem Piem IX. Nanebevzetím pak Rodičky Boží nadešel výroční den, kdež před 200 léty položen byl biskupem Tobiášem Beckerem základní kámen k zřízení této místa pouťního. Za přítelstostí té měl vysoce důst. pan Monsignore Bergmann, rodič z Králík německou řeč k obecenstvu jednající o významu těchto zařízení. — Od 3.—7. srpna t. r. konalo 51 učitelů svá duchovní cvičení, kteří se tam byli sa tím účelem z blízkého Praska dostavili, a dne 21. ukončen jest první běh duchovních cvičení německých pro kněze. K cvičením támo přišlo 28 veledůst. panů z okolních diecésí; u z nich přináleželo k biskupství našemu královéhradeckému.

Ze Rtyně. Slavnost oběinek, kterou vlastenecké spolky zdejší dne 9. t. m. ve prospěch Ústí. Mat. šk. uspořádaly, vydařila se v každé přičině nade vše očekávání. Slavnost sama počala, abych tak řekl, v užším kruhu lampionovým průvodem a divadelním představením v sobotu večer, rozvinula pak se v neděli v pravou slavnost národní, na níž veskeré širé okolí účast bralo. Již záhy po polednách prodily nečetné zástupy lidu, mládež po většině v lepých krojích národních, ke Rtyni, kde většina přibytků prapory ozdobena byla, aby svědky byly vzácně na venkově podívané slavnostního průvodu, jehož středem byly vozy, znázorňující kalcevatví, kovářství, polní hospodářství, českou chalupu, postavy předních buditelů atd. Na místě slavnosti rozproudil se brzy čilý život, jehož posledním cílem bylo, maticí pokladně co možno největší příněsti úžitků. A že se to spasilým prodáváčkům a hádačkám jakož i různým fortelným umělcům a vyvolávkám podařilo, dokazuje finanční výsledek, který se pácí s hruba na 800 zl. z čehož připadne Matici asi 500 zl. Úspěch to zajiště na horouku obec více než pozoruhodný, zvláště uvážíme-li, že krátce před tím v blízkém městě pořádaná slavnost k témuž účelu vynesla 450 zl. Pp. pořadatelé mohou být i činnosti svojí úplné spokojeni a zaslauží plný vděk nejenom Matici, ale i všeho obecenstva, jemuž den 9. t. m. tak brzo sa paměti nevymizí.

Ze soudní síně.

Před porotou královéhradeckou.

Německý učitel — podvodníkem.

Vzorný zajiště vychovatel mládeže ocil se v pátek, dne 21. t. m. před porotou v osobě 21 letého německého učitele F. Pettera z Libotova. Jmenovaný učinil si „známost“, jež sa možná rodiče nehodlali při-

voliti k zámku. Zamílovaný učitel, aby získal se co v nejlepší sváře v očích své vyvolené, nakoupil si různých drahých věcí, jako slatě hodinky, kolo, housle, obědňou knihovnu a rosumi se, že vše na dluh. Když pak byl pro dluhy žalován a konečně i fendo-ván, připadl v soualeství na myšlenku pomoci si pod-vodným způsobem k penězům a jel se paděláti spo-řitelni knížku náleďovně. Do některé záložny vložil vklad 1 sl. 40 kr., listy, na nichž byl tento vklad zapečen, alepil dohromady a na druhou stranu, pa-dělav podpis úředníka, napeal si vklad 500 sl. Na knížku tuto vypůjčil si pak u jiného ústavu 300 sl. Jinde opět vložil 200 sl., a několik dní vybral 195 sl. a list, na němž byla vybraná částka zapečena, prostě vytrhl a měl opět vloženo celých 200 sl., s nimiž na-píhl sas některý jiný ústav. Nebyly-li strany v knížce číslavány, jak to doted někde bývá, nedal se podvod tak lehce poznati; hůře bylo v opačném případě, kdy musel švagrlant apoléhati pouze na menší opatrnost úředníka, jehož hodlal napáliti. Tímto způsobem na-pělena byla celá řada spořitelen a záložen; t. zejména v Liberci, Jaroměři, Hořkách atd. Míra však podvodů učitele byla přece jednou dovršena a Demo-kličv meš se mu stítil na hlavu. Dne 24. dubna t. r. přišel jmenovaný do spořitelny v Jaroměři, žádaje o půjčku 1500 sl., na niž dával v zástavu knížku spo-řitelny královédvorské anějící na vklad 2000 sl., vy-mouhaje se, že potřebuje peníze na vadium na dražbu jistě usadlosti ve Velkých Buhách, již chce pro sebe koupiti. Účetní spořitelny G. Šroněk odkázal řadatele, aby přišel si pro peníze as za tři dny po sesení vý-boru. Jmenovaný úředník nepoznal sa knížce nic ná-padného, ale přece s opatrností otázal se dopisem záložny královédvorské, mnoho-li na dotyčnou knížku je vloženo a po obdržení odpovědi, která druhého dne došla, viděl, že nebyla jeho opatrnost nemístnou. Do-věděl se totiž, že knížka učitele Pettera ani na — 2 sl. Tu teprve podrobil úředník knížku důkladně pre-hlídku a srazil proti světlu, že skutečně byl učiněn vklad 2 sl., listy však že byly slepeny a vklad 20 0 sl. byl padělán. Následkem toho čekali již státníci na podvodníka a když přišel si pro peníze, byl tento zatčen a došlá do vazby, načež vznesena naň obža-loba pro složen podvodu. Obžalovaný se v předběžném vyšetřování i při přelíčení ke všemu úplně domal. Po zodpovídání otázek uznán byl F. Petter vinným sločinem dle § 205. t. r. a vyměřen mu trest 18 m-ěsíů těšského žaláře, zosťněného 15 posty. Přeli-čení řídil r. z. s. Stolla, žalobu zastával subst. st. návl. Rotter a obviněného hájil dr. Heller. Čk.

Čestou od muziky.

Jedné neděle koncem března t. r. počítala se ve Svidnici u Kostece n. Ol. lid venkovská muzika, k níž dostavila se mládež nejen domácí, ale i pře-polní z celého okolí. Mezi těmito bylo i několik mla-díků z Malé Čermé, kteří pak zvláště rozejatni a po-někud víc než růžové naladěni vraceli se poslé v noci domů. Čestou bylo jim jiti přes Velkou Čermou a poněvadž to byla cesta pro chodce pitkou smotanou dosti dlouhá, krátili si ji různým hovorem a šota-čením; tak dráždili psy, bouřili na vrata budili klidné občany se spánku atd. Zvláště Jos. Jetleby byl toho dne nějak neobyčejně naladěn baviti svými špry-my, v nichž nebyl právě vybitrým, své kamarády. Čestou od Velké k Malé Čermě stál poblíž cesty, ne-velký stob slámy a tu napadlo Jetleba; že by tyš pro legraci mohl zapáliti, vypůjčil si sirky a těch sku-tečně zapálil. Když to ostatní spozorovali, šlehalí plameny u suché slámy již mimo doah, takže na hašení nebylo pomýšlení. Celá věc tato však se do-nesla k úřadům a Jetleba byl vsat do vyšetřovací vazby a vznesena naň obžaloba pro složen šhářství. Mimo něho zatčen i obuvník Fr. Kopecský ze Svidni-ce a obžalován pro spoluvinu na těmže sločinu, an dle výpovědi jednoho svědka měl Jetleba k onomu činu navést. Přelíčení konalo se v sobotu dne 28. t. m. před porotou. Oba obvinění usadavě plakali. Jetleba tvrdil, že prováděl čestou všelijaké „škurli-ny“ a an byl opilý, napadlo jej, že zapálí stob. Ne-vedea k tomu nebyl. Po výsledku tehdejších nočních spuluvleatníků uznán byl Jetleba vinným pouze pře-stupkem poškozování cizího majetku, škoda tím způsobená odhadnuta pod 25 sl., načež mu byl vyměřen trest jednoho týdne tůňého vězení. Kopecský byl obžaloby aprotěta. Oba obvinění odpýkali si své „škurličky“, na něž jistě nikdy nespomenou, dosta-tečně ve vaně vyšetřovací. Přelíčení řídil praes. kr. s. Vondráček, žalobu zastával st. návl. Rinda a obžalovaného hájil dr. Srdínko. Čk.

Čm „minemistr“.

Osm obžalovaných, pět obhajčů, tři dny přeli-čení, přes 20 svědků — to dostačí, aby poslučnára pro obecenstvo byla naplněna do posledního místa. Po-dobných případů je po Hdku a zvláště tento aliboval pro zvědavé dost a dost zajímavostí. V pondělí za-medli na lavici obžalovaných ve dvou řadách nále-dující: Josef Mottl, 21 letý tkadlec z Dolní Dobručky, posléz usadlý v Náchodě, Josef Faltus, 20 letý bar-vířský pomocník z Bezdruče, posléze bytem v Sol-nici, Al. Volf, 23 letý tovární dělník z Planice, poslé-ze zaměstnaný v Solnici, Frant. Červený, 27 letý to-vární dělník z Dobré, posléze bytem v Mířejově, Jos. Volf, 31 letý tkadlec v Solnici, Jan Rejl, 32 letý perlař v Mířejově, Kateřina Volfová v Solnici, Anna Rejllová v Mířejově. První čtyři obžalováni jsou pro složen falšování mincí, Frant. Červený mimo to pro pře-stupky zpronevěření a proti bezpečnosti těla, J. Rejl a K. Volfová pro složen spoluviny na falšování mincí. Z obžaloby, jež byla čtena po celou hodinu, uvádíme následující: Koncem lonského a počátkem letošního roku došlovalo na Rychnovsku množství pa-dělaných falšovaných slatníků, jež byly nejvíce z cínů, ale také se sloučeniny cínu, olova, cínku a antimonu vyráběny. Po dílně penězokazů pátrali dlou-ho úsilovně, ale marně četníci, soudy i bezpečnostní úřady. Falšování peněz byl poškozován zejména chudý lid, jehož náky nad utrpenou škodou množily se vady více. Loni před vánočními svátky byl ko-nečně postižen obžalovaný František Červený, když udal falšový slatník v hostinci J. Diviše v Solnici,

když pak odpoledne chtěl sedati drahý padělaný sla-nník, byl stihán. Leč vyrazil se pronásledovatěm, skočil do Hdky, spola samral, přebrodil se přes ni a jaa v Solnici známý, aniž tenkrát race sprave-dlnosti. Semar, že je pro něho pobyt v Solnici ne-bezpečným, letos začátkem ledna odtud umísal a ode-bral se do krajiny hořické, kde se konečně přišlo na stopu falšným „minemistrem“. Obš. Červený a Rejl prezradili se 28. února t. r. v hostinci p. V. Němce v Dubu u Nechanic. Sedli si tam v přímě a po chvíli chtěl Červený platiti falšným slatníkem, jež však hostinský posnal a vrátil, načež mu bylo zapláceno drobnými penězi. Hostinský oznámil příhodu tuto četnictvu, jež po hostech tehdy známých pátralo a přišlo jim na stopu, jež vedla k obydlí obš. Rejla v Mířejově, kdež vykonána prohlídka. Při této pro-hlídce přistášen byl obš. Červený, jenž měl v kapse dva falšné slatníky, dále tu nalezeno 50 kusů fa-lšných slatníků, tři formy sádrové na liti slatníků, láice na tavení kovů, několik kusů bílého kovu, skrátká celá dílna penězokazská. Tímto nálesem navštěven obš. Rejl i Červený byli ihned zatčeni a dopraveni do vazby vyšetřovací. Při předběžném vyšetřování domal obš. Červený po dlouhém zapírání, že falšné slatníky pechášej od obš. Wolfa v Solnici, který prý je lil se dvěma pomocníky; on sám pouze prý je pe-máhal liti, pilovati a při tom si několik kusů po-kradmu vzal. Po tomto udání vykonána prohlídka u obš. Wolfa v Solnici, kde takžé nalezeny formičky na liti slatníků a 20 haléřů, jakož i padělané peníze; Wolf se vymouval, že všechno to u něho nechal Čer-vený. Celou manipulaci obš. Červeného vyradila po-slé obš. Kat. Volfová, jež udala, jak byly kovy ta-veny a do forem lity, a že účastnili se padělaní pe-něz také J. Mottl a J. Faltus. Dále bylo zjištěno, že obš. Mottl vyučil v padělaní mincí mimo Faltusa a Wolfa též obš. Červeného, jenž pak se v práci té do-konalil a výrobu falšných mincí provozoval ve vel-kém, při čemž jej obš. Jos. a Kat. Volfovi přechová-vali ve svém bytě a po odchodu Červeného falšné peníze udávali. Z padělaných peněz bylo celkem vy-pátráno 56 slatníků, 3 koruny a 3 dvacetihaléře; všechny padělky jsou dosti dobře provedeny. Při před-běžném vyšetřování se obžalováni sice přímo k vině nepřiznali, ale svědčili všechno jeden na druhého; pouze J. Faltus domal, že s Mottlem, Volfem a Červeným falšné slatníky lil, ale sám prý se na to jenom díval. Po čtení obžaloby následoval výslech obžalo-vaných.

Josef Faltus udává, že bydlil od března do li-stopadu předěšlého roku pohromadě s Mottlem a chodil do továrny. Na podzim vzpoměl si Mottl, že mu jednou vyprávěl jakýsi starý penězokaz, který byl pro padělaní peněz zatčen, jak dělají se slatníky a tak chtěli to také zkusit. Za tím účelem poslal si Mottl Wolfa do Rychnova pro sádku a cín a počalo se nejprve s přípravou formiček. Na prkénko roste-dila se sádra, do ní vtičali se slatník a pokryl novou vrstvou sádry. Když pak toto vše stvrdlo, vyndal se opatrně slatník a postraním otvorem lil se do formy roahitý kov. Z počátku se jim práce nedařila a slatníky nebyly k světu podobné; pak ale šlo to čím dál lépe a konečně ulili takové, že odhodlali se po-slati na zkoušku, dal-li by se proměnit, Aloise Wolfa do kramu Šabatova. Šabata však prý slatník posnal, „klukovi nafsakoval a vyhodil jej i se slatníkem“. Mezi tím byl Volf zavřen, že někoho popíchal, načež dostalo se mu posléž 7 mēsíů žaláře a vakámal Mottlovi, bude-li naň svědčit, že na něho také „něco“ udá. Následkem toho vedli si mladí penězokazi veli-ce opatrně; lili v noci a padělky schovávali pod po-dlahu.

Výpověď Mottlova shrnouti lze ve slova: „Já nic, já muzikant“. Ač sám byl všeho aranžérem a dal do závodu kapitál na cín a sádku, popírá vše, co by o vině jeho svědčilo. Posléž se přiznal, že také lil, ale že to chtěl jenom prubovat. Ostatně už se na vše ani dobře nepamätuje; je to už moc dlouho.

Veřejný žalobce: Proč pak jste to schováli pod podlahu?

Obžalovaný: Tenkrát zavřeli Wolfa a my jsme měli strach, aby to na nás neprošlouh. Oni by pak mohli přijít, hledali a sebrali by nás všechny.

Al. Volf nedělal prý nic. Byl sice u Mottla a viděl tam formičky a liti a vypravovali mu také, jak se to dělá, ale on na to nechtěl ani koukat. Že by byl dostal od Šabaty, když tam měl slatník, pár facek, je mu divná věc a není to nejapší pravda.

Josef Volf přiznává, že u něho bydlil Mottl ale on neviděl, že by dělal peníze. Když pak tento byl zatčen, našel pod podlahou několik slatníků a formičky a dal to pak Červenému, který u něho rovněž bydlil. Jednou přišel Červený celý pomáchaný a upocený a vypravoval, že měl v Solnici „vetrání“; honili prý ho tam, když chtěl udat falšný slatník.

To stvazuje i žena předěšlého, obviněná K. Volfová. Ta rovněž neviděla, zda by tam kdo dělal peníze. Červený stálal jí dlužen na stravu a byt a jestli si vypůjčil 2 sl. 15 kr. a utekl aniž by se porouel.

Červený pracoval loni ve Vídni, v září přišel do Úpice a pak k Volfovi do Solnice; hledal si práci. Pak mu psala milá a on kni odešel do Svitav. Když byl u Wolfa, ukazoval mu tento falšné slatníky, jež prý tam hoši nechali a Faltus mu pak sdělil, že to „plet“ Mottl a ukazoval mu, jak se to dělá. On se nu to díval a vstřčil vždy některý podatěnější do kapey, tak si jich nastědal 22, jež byly u něho na-lezeny. K formičkám se nezná; nstřpoval prý jen stopky u ulitých slatníků.

Předseda: A opílorával jste je a leželi. Obviněný popírá; někdy prý je strčil i se stopkou do kapey.

Předseda: Nebyl jste zaměstnan Červený při kovolitěv?

Obviněný: Ano, ale peníze jsem nedělal; to není pravda, milostpane.

Předseda: Proto jsou ty vaše slatníky o mnoho lepší než co lili předěšl; vy jste přivedl výrobu na vyšší stupeň. Dále vypráví obviněný, že si vypůjčil na cestu do Solnice slatník od Wolfa a tam měl pro něj malér; honili prý ho tam, že má falšné slatníky.

On však skočil do řeky a utekl. Utíkal prý proto, že se jich tolik na něm hnalo a on nevěděl ani před-echal si dělat koflíček u zámočníka, ale se aby na něm tavil kov, aby si mohl ohřát kapku čaje. Pak šel do světa hledat si práci a v kapech nosil s sebou 56 falšných slatníků prý pro radost, an byl pořád bez peněz. Na cestě nedel se s Rejlem, starým známým a byl u něho v Mířejově dvě noci a den. Rejl měl cestu do Hořic a on šel s ním; cestou sta-vili se v hospodě v Dubu a když chtěl platit útratu, řekl hostinský, že to s tím slatníkem není v pořádku a vrátil mu jej. Pak byl zatčen.

Mandelé Rejlovi domávají, že u nich Červený byl, ale o penězích něho nevidí.

Téhož dne odpoledne vyšetřovano bylo 8 svědků.

V. Němec, hostinský v Dubu posnal falšný slatník a udal to četnictvu.

V. Čech, četnický návodčí ze Strábova, Fr. Olišar, č. návl. ze Sadové, Jos. Planěk, čt. návl. z Cerekvice a Jos. Vondráček, č. návl. z Poličan, dílem pátrali po penězokazech, dílem je zatýkali a účastnili se domovních prohlídek. Jos. Vondráček udává, že vyslechl 7letého chlapce Rejlava a ten prý se ru-ghmal, že tatínek umí dělat peníze, ale že maminka mu zakázala o tom mluvit. Na to čtena řada proto-kolů a porotčím dána kn prohlídnutí a posouzení „corpora delicti, jako formičky a padělky. Zlatníky, zvláště některé, byly dosti pěkně padělané, ano i po-stranní nápis „viribus unitis“ byl znatelný; háily se však od pravých barvou, vzhledu a zvláště zvukem.

Druhého dne pokračováno ve výslechu dalších svědků.

Jan Čechl, řídící učitel a Landova byl při vý-slechu chlapce Rejlava, ale nepamätaje se již na vše dobře.

Fr. Šer, obecní radní v Mířejově byl při pro-hlídce bytu Rejlava. Rejl nežil ve skvělých poměrech.

Ant. Kočová, tovární dělnice v Mířejově, ne-viděla se svědčeti. Jednou dostala od sestry slatník, který však byl falšný. Sestra prý jej od někoho do-stala.

Jan Havel, pekař v Mířejově, posnal osm slatník za falšný dle zvuku.

Frant. Batulka, četnický návodčí v Solni-ce, al domovní prohlídka u Wolfa. Volf s počátku po-pírá, že by Červený u něho vůbec bydlil; když al nalezeny u něho formy, přiznal se, že Červený tam byl; Volfová udala, že Červeného viděla, když dělal peníze. Její muž pak s Faltusem šel to také skoušet. Volfová to nyní popírá.

Tom. Balon, šleťý okr. četnický strážník z Rychnova n. Kn. účastnil se pátrání po falšni-kátech a zatýkání Volfových. Zjištěl, že udaly se v Solnici 4 falšné slatníky a jedna koruna.

Jan Michera, obchodník v Solnici honil Čer-veného, když chtěl udat falšný slatník, který pak skočil do řeky a tak utek.

E. Švorc, policejní revisor v Solnici byl při-tomen prohlídce bytu Volfových.

Al. Divišova, dcera hostinského v Solnici přijala jednoho dne falšný slatník. Téhož dne přišel tyš člověk, v němž poznává Červeného, a dával opět jiný takový, který však oni poznali Červený měl hned po ruce ústříšek poukázky a řek, že slatníky dostal na poště. Při otázkách kladených Červenému podotýká dr. Heller, že se to nedá do jedné formy lit, an nemá tato otvor.

Předseda: Ono se to najeje takhle na te a vrch se k tomu přitlačí.

Faltus volá: Prosím, te najde tak, a chce vysvětlovat, jak se to dělá. (Velký smích.)

Aug. Maryška, polic. komisař v Solnici má sa to, že Volfovi přišli do všeho náhodou. O chorvác-jich zmiňuje se pochvalně.

Fr. Danielis, pekař v Solnici honil Červeného a běžel sa ním i přes řeku. Ven však nemohl vylézt; měl vysoké boty, do nichž se mu nabralo. Když přece vylezl, střítkalo mu to při každém kroku nad hlavu, a proto mu „tadyhle pan Červený“ utek. Jinak by ho byl jistě chytil, ale vranila se doš zima. (Bylo to o vánočních!) Povedená jeho výpověď budila všeobecnou veselost.

Ant. Danielis, dělník v Solnici když chytil Červeného, dostal od něho ránu do tváře. Pak jim zas utek a když se hnali přes řeku, hodil Červený po-něm velkým kamenem.

Červený to popírá.

Fr. Komárek, tabáčník v Doubravici tvrdí, že Rejl u něho chtěl udat falšný slatník.

Rejl popírá, že by vůbec tam byl. Svědek uheď prý od té doby s každým slatníkem.

Jirásek, tkadlec v továrně v Krtně u Nov. Města n. M. tvrdí, že mu Červený ukradl došatník v ceně 2 sl. 10 kr.

Červený tvrdí, že nestál ani za 15 kr.

Tím bylo provedení řízení skončeno a porotčím-položeno k zodpovídání 29 otázek. Na to celé půlno-zaunaly řeči veřejného žalobce a obhajčů. Subst. st. návl. p. Köhler pravil mezi jiným: Obžalováni strkají vinu jeden na druhého, ale já strkám to na všechny. V onom kontě u Náchoda páše se toto zlo, hrozící prospěchu národohospodářskému stále a proto vás prosím, soudcové z lidu, abyste nám pomohli je za-bladit a v zájmu spravedlnosti a chudého lidu, který je padělky nejvíce poškozován, obžalované odsouditi. Pak mluvil dr. Heller obhajce Červeného, dr. Čsurb obhajce Mottla, dr. Geduldiger, obhajce Al. Wolfa, dr. Baše, obhajce Volfové a Faltusa a dr. Fischer obhajce Rejlových.

Po zodpovídání otázek, což trvalo přes hodinu, vynesen byl kolem 8. hodiny večer následující ro-zsudek: Červený odsouzen byl do těšského žaláře na 10 mēsíů, Mottl na 10, Al. Volf na 6, Faltus na 1 mēsíů. Všem pak přisouzen každého měsíce jeden půst. Jos. Volf byl odsouzen proto, že neohlánil pobyt Červeného ve svém přibytku obecnímu úřadu, k pokutě 5 sl. Ostatní obžalováni byli obžaloby aprotěti. Státním pro odsouzené bylo, že porotci unali slatníky jimi vyrobené za lehkou ro-zsudek od pravých; v opačném případě byli by své míchání se do famesla mincovny těžko odpýkali. Čk.

Tržní správy.

V Hradci Králové, dne 22. srpna 1894. 1 hl. pšenice zl. 5.55 až 6.80, žito zl. 4.90 až 4.90, jčmen zl. 4.10 až 4.65, oves zl. 3.70 až 3.80, proso zl. 0. — až 0. —, vikev zl. 0. — až 0. —, hrách zl. 7. — až 7.50, čočka zl. 7. — až 10. —, jáhly zl. 9.80 až 9.80, kroupy zl. 8.80 až 21.80, brambory nových zl. 1.40 až 1.80, jčtel. semínka červeného zl. — až —, jetel. semínka bílého — 0. —, jetel. semínka ruské zl. 00. —, až 00.00, máku zl. 10. — až 11.80, olejky zl. 7. —, lučného semene zl. 6. — až 6.50 100 kg. křídových otrab zl. 5.50, 100 kg. pšen. ořech. otrab. zl. 5. —, 1 kg. másla čerstvého zl. 1. — až 1.10, 1 kg. másla převařeného 0.00 1 kg., sádla vepřového zl. 0.80 1 kg. tvarožku 14 až 16 kr., jedno vejce dva a půl kr. 1 kopa drobné zeleniny zl. 0.60 až 0.80, 1 hek. cibule zl. 0.60 okurek 0.20 až 0.30 — Na týhodní a obilní trh dne 22. červ. 1894 odbyvaný, přivezano bylo hektolitřů pšenice 673 ži a 261, ječmene 1270 oves 239, proso 0, vikev —, kroupy 11, čočky 124, jáhlo 2, brambor 266, jetel. semínka 7. —, lučného semínka 22, olejky 0. — máku 213 droh. zeleniny kop 402 cibule 160 okurek 1170 pak vepř. kusa 05 podvinčet — kusa křídlat. kuř., —

Ústav pro výchování dívek.

V Slatiňanech, první to stanici severosápadní dráhy od Chrudimi, přijmou se pro nast. vajíček školní rok v klášterských sester III. řádu sv. Frant. dívky se školy obecné neb měšťanské k dalšímu vzdělání.

Vyučuje se předmětům školy obecné a vyššího pokročilého kursu (pro dívky školy ošrostlé), pak zpěvu, hudbě na klavír, housle a oteru, šití prádla, stříhu a šití šatů, vedení domácnosti. Jelikož jest v ústavě též opatrovna pro malé dívky, lze se v něm též připravit ke zkouškám pro mateřské školky, opatrovny a dětské zahrádky. Rovněž lze v něm nabyti řádné přípravy ke zkoušce za učitelku industriální. Vyučování a konverzáce děje se v jazyku českém i německém; v německém hlavně u dívek, jejich rodiče si toho přejí.

Všem chovankám věnuje se náležitá, laskavá péče a krása, zdravá krajina činí pobyt v ústavě velmi příjemným. Nežádá-li se poádavky zvláštních, platí se za celé sarpáčení 14 zl. měsíčně.

Správa kláštera

školačích sester III. řádu sv. Frant.
v Slatiňanech u Chrudimi.

Reklama

„Jak máš stét vědět,
co vyborného na skladě
mám, když mu to nezdá-
lím novinami?“

Vanderbild.

v celých východních Čechách.

dosáhne se nejvyšší
vhodným a při tom lev-
ným inserováním v
nejrozšířenějším listě
ve všech krajích vý-
chodních Čech:

„Obnova.“

Inserování v listě našem je tím výhodnějším, ježto v něm dle vzoru amerických listů zavedena jest osvědčená **americká reklama** tím způsobem, že inserty zařazujeme vedle textu čimž každé oznámení dojde jistého pověsnutí.

Inserty přijímáme jen od solidních
šrem křesťanských.

Insertní poplatek: 3 kr. za 1 pošt. jedno-
sloupcový řádek.

Nabídky insertů přijímá administrace časopisu

„Obnova.“ v Hradci Králové.

Uměl. dílna pozlácovačská

JOS. KIESLICH
v Hradci Král.

První závod

s obrazy, zrcadly a rámcí

nalezá se nyní u býv. pražské brány,
naproti „Klubu českých velocipedistů“.

Rozšířiv značně závod svůj

v nových prostranných místnostech, do-
poručuji též další vsácné přizní velectě
ného obecnstva.

V účtě dokonale

Jos. Kieslich.

„OBNOVA“

vychází každý pátek dopol. o 11. hod.

Vydavatelstvo:

Politické družstvo tiskové v Hradci Kr.

Veškeré záskyly, dopisy a předplatné adresujte
pouze:

„Obnova“ v Hradci Král.

Předplatné:

Na celý rok . . 4 zl.
na půl roku . . 2 „
na čtvrt roku . . 1 „

Jednotlivé číslo v místě 7 kr., poštou 8 kr.

Místnost redakce:

V Hradci Králové, Velké náměstí č. 31.

„Křesťan“

Nejsvětější Svátosti Oltární
posvěcený.

Sestavil:

ABBÉ A. HENRY,

čestný kanovník a ředitel ústavu Nejsvětější Trojice
v La Marche.

Dle III. vydání přeložil

VOJTECH KAMEŠ,

farář v Chřenovicích.

Nákl. bisk. konsistoře. Tisk bisk. knihtiskárny.

Stran 514 — 8° —

Cena brožovaného výtisku 70 kr., franko
80; v tuhé vazbě celoplošné franko 1 zl.

Recenzi této výtečné adorační knihy viz
v posledním sešitu „Řádce duchovního.“
Objednávky přijímá biskupská knihtiskárna
v Hradci Králové.

Ztráta vlasů
a tvoření lupů

se pod zárukou jediné jistě
zamezí

CRINOGENEM

od

J. Beyšovce v Jičné.

Cena láhve s ochrannou známkou 1 zl. při 3 lahvičkách
franko na dobírku, neb lépe proti pošt. poukázce 3 zl.
Sklady v lepších materiálních obchodech a holičských
závodce.

Žadejte vždy a všude
slivovici a borovičku

Jen od firmy

M. Nesňal

v Uherském Brodě na Moravě.

Politické družstvo tiskové v Hradci Králové

právě vydalo tiskem biskupské tiskárny

II. vydání spisu:

„Štít víry.“

Napsal Eduard Brynych.

Stran 107 velká 8° cena 60 kr. franco 63 kr. Na 10 výtisků
11. zdarma a franco.

Důstojné duchovenstvo znáje z vydání prvního neocenitelné služby této
knihy v duchovní správě zvláště na osadách smíšených, uvítá zajisté s radostí
vydání její.

Objednávky přijímá bisk. knihtiskárna v Hradci Králové.

Umělecký
závod

pro
malbu
na skle

B. ŠKARDA,
Brno.

Speciální závod
pro malbu oken
chrámových.

Sedmkrát prvními
cenami vyznam.

Vzorníky k na-
hlednutí franko.

Ceny mírné.

Malířský umělecký atelier

Jarolima Šlantejského

v Litomyšli

doporučuje se velečestojným děkanům a
farním úřadům i velečestojnému duchoven-
stvu, jakož i slavným patronátním úřadům
ku provedení dokonalých

maleb kostelních,

opravy freskových a olejových maleb i no-
vých obrazů vůbec. Také se vypracují ochotně
na požádání návrhy maleb. Dále zhotovuje
spolkové prapory na hedvábí malované, velmi
vkusné za mírný konoráf.

Závod může se prokázati mnoha vysvěd-
čeními jakož i diplomy a mnoha provede-
nými pracemi kostelními na př. v Rychim-
burku, v Janově u Litomyšle, Jevíčku, Mor.
Třebové, Mor. Budějovicích, Prostějově, v Olo-
mouci, Brně atd.

Obuvnický závod.

Prošlých dnem 1. t. m. svůj závod do prostornějších místností v přízemí v domě č. 136 na Velkém náměstí, dovolují si p. t. obecenstvu uposorniti, že bude mi nyní možno vyříditi absolutně objednávkou v době nejkratší. Děkuje et. obecenstvu za hojnou prokazovanou mi přízeň dosavadní, prosím, by i na dále byla mi též poskytnuta v míře sejhodnější. Jedinou mojí snahou bude, vyříditi et. objednávky rychle, přesně a s dobrou, trvalým v cenách nejlevnějších. O. přání velení obecního poručí se v čestě dokonale.

los. Matějček, obuvník v Hradci Kr.

Výtečná jakost zboží.

Jan Horák,

vlastní výroba suken

v Rychnově n. Kněžnou

zabíjí na dobu jarní a letní

pravé vlněné látky

za ceny mírné. Četné opětové objednávky, zvláště z kruhů vld. duchovenstva jsou mým pro mne důkazem, že jsem hojně svému: „Pocitív sebe menší výdělek lepší je sebe většího nepoctivého,“ věrně stál.

ceníky na požádání franke.

Zásilkou na dobrou, vld. duchovenstvu dle přání bez dobírky. Při hromadných objednávkách výhody co možná největší.

Četné doporučení z kruhů vld. duchovenstva i P. T. učitelstva k nahlédnutí.

Těž na splátky a bez zvýšení cen.

František Faulik,

zámečnický v Hradci Králové,

v domě pana Petruše, továrny č. 61.

doporučuje P. T. čtenému obecenstvu, zvláště pp. stavitelům a podnikatelům svůj nový

* rozšířený *

závod zámečnický.

Následkem rozšíření tohoto mohu nyní i sebe větší práce na se převzít; též pevně doufám, že svoji dosavadní příznivce a odběratele k plné jich spokojenosti také budoucně vždy obsloužím co nejrychleji prací vsornou.

Ceny nejlevnější.

Dobré a levné

krmivo pro ryby

prodává

K. Sigmund, droguista v Hradci Kr.

Svíce kostelní,

pravé voskové i polovoskové, paschaly, trojhrany, grana, jakož i nejjemnější druhy kadidla, doporučuje veldůstojným farním a slavným patronátním úřadům, rovněž i

P. T. pánům obchodníkům v jakosti nejlepší a v cenách nejlevnějších.

Zároveň odpořádám světlá do vědných lamp 7 dnů hořící a všeobecně za nejlepší uznám.

Josef Pilnáček

v Hradci Králové.

Závod voskářský „u Albersů“ založen r. 1809.

Brusinky

v nejmenší rolnické savařence

5kilový soudeček

franko za zl. 2.75

zašle

J. Fáborský

v Týněm n. Or.

Vyznamenán na výstavě v Hradci Král. r. 1894
zlatou medailí a diplomem.

Umělé zuby

podle nejnovějšího amerického způsobu vyrábím a konám veškeré práce v obor ten spadající přesně a solidně na základě dlouholetých zkušeností, ruče za nejlepší obsluhu. Zaručuji ceny nejlevnější a poroučaji se do vašich přímě čteného obecenstva, znamenám se v hluboké úctě oddaný

Josef Štálský,

zubní technik

Pražská ul. č. 77. v Hradci Král.

Nový praktický vynález!

Nejllepší práci přístroj jediný existující jest nový vynález c. k. výhr. p. rlv.

mramorová pračka

t. sv. ruční valcha

„Patent Hlaváček“, která předčí vše stávající neboť tvrdosti, nezdolnosti karrar. mramora jest nemarná, vždy hladkou a čistou sůstane, besvadně anebobilé a rychle vyprání docílí a čím více se na ni péré, tím jest hladší a lepší, kdežto pračky dosavadní záhy zkáze podléhají a zdradělymi plochami prádlo ničí.

Při tom však jsou pat. mram. pračky levné. Ceny jsou:

I. vel. 25/30 cm. zl. 2.50
II. „ 30/35 „ „ 3.50
III. „ 35/40 „ „ 4.50

Proti zaslání obnosu předem aneb dobírkou zasílá na všechna místa přímo vynálezce a jediný výrobce:

C. k. výhr. priv. sochař. a uměl. průmyslový

Atelier Hlaváčekův

v Strakoněch Čechy.

Pp. obchodník. rabatt.

Dva

truhlářské

tovaryše

dobře v práci obemalé, přijme

Josef Netuka,

truhlářna Slona Předměstí

u Hradce Králové.

NAVŠTIVENKY

od 60 kr. výše

nabízí

Bisk. knihtiskárna

v Hradci Králové.

Politické družstvo tiskové

V Hradci Králové

vydalo právě druhé vydání spisku

Učte se z dějin.

Slavo k naší mládeži od starého vřazenca.

Tento krátký přehled nepřekročných dějin českých dostati lze

v biskupské knihtiskárně

Stran 62 8°. — Cena 15 kr.

Při odbírcích většího množství přiměřená sračka.

Kam půjdeme na výlet?

B. De Týniště! Podíváme se tam na výrobu koberec u Adolfa Novotného.

A. Stejí to za to?

B. Ano! Viděti tam za 80.000 zl. hotových koberec nejrozmantějších jakosti, cen, velikosti a barev atd. od nejlevnějších do nejdražších a ten, kdo si aspoň za 10 zl. nakoupí, dostane nahrazené jízdné drahou ve třetí třídě na vzdálenost 30 km!

A. Jsou tam též sbytky k dostání?

B. Ovšem, velice mnoho a co záclon, pokrývek atd.

A. Nuže já jedu s Vámi! Na zdar!

Sříbrná medaile Národní Jednoty Severočeské. — Nejvyšší vyznamenání zlaté záslužné medailí a korunou. — Čestný diplom.

Veškerá patentní mýdla

vyráběná ze všech možných i nemožných materiálů a účinně ve všech čásopešech doporučovaná — pomínou — až se lidé přesvědčí, že bylo a bude nejlepšího jedině

pravé nefalšované mýdlo jádrové,

jež P. T. et. obecenstvu vřele doporučuje

Jindřich Jelínek,
mydlář v Hradci Králové.

Týž dovoluje si upozorniti na speciální novinku „Jelínkové levandulové mýdlo neutrální“ doporučené pro jeho výtečné vlastnosti celou řadou lékařů a specialistů v kožních nemocích.

Kus za 5 kr.

Hlavní sklad u Jindř. Jelínka v Hradci Králové č. 160., Malšovických č. 3. a 37., u p. Aloise Jelínka v Pardubicích a u Čechů Zlmy v Kutné Hoře.

Telefonické spojení.

Do Hradce Králové a okolí.

KAREL SIGMUND,

diplom. mag. pharmaco. a droguista
v Hradci Králové

doporučuje svou nově otevřenou, al. o. k. hejt. koncesovanou

chemickou laboratoř

ku zkoumání vody, mléka, másla, líhu, fepy, melasy, ječmene, sladu, moče, umělých hnojiv atd. atd.

Jednoduché rozbery a analýzy jsou pro mé pp. zákazníky zcela bezplatné.

Nově také záclon a poukázky jest pro pány fotografy. amatery má nové zařízení

tmavá fotograf. komora,

jež opatřena jest všemi i nejnovějšími fotograf. pomůckami a přístroji. Dovoluje zvláště pp. amatery, by si neobtěžovali vzorně její zařízení sebe prohlédnouti, rovněž tak můj všemi možnými fotograf. apparáty, plotnami, papíry a pomůckami hojně zásebený sklad s cenami velmi levnými.

Apparáty též na splátky.

Tamtéž se přijmou dva praktikanti z velmi výhodných podmínek.

OBNOVA

Číslo 77.

V Hradci Králové, dne 4. září 1896.

Ročník II.

V zájmu zvelebení školy a povznesení učitelstva.

Litovati dležno, že největší část českého učitelského tisku zabývá se — posuzováním jiných a to ještě i osob z jiných stavů, než-li je učitelů, na místě aby především sama o zvelebení školy a povznesení učitelstva uslechtilým způsobem dělala a všemi slušnými prostředky pracovala.

To však ovšem že nebude našemu českému vlasteneckému učitelstvu docela nic vaditi, aby přes vnucoval se mu tisk ten a přese všechny jeho klipy a pomlavy šlo dále svou přirozenou cestou v před, hledajíc povzbuzení a posilu především ve kruzích škole nejbližších, jímž část jeho tisku nadává a lže a to jen proto, poněvadž každý dělá, co umí. Kdyby někteří redaktori českého učitelského tisku uměli dělat básně, psali by básně a když někteří z nich nic jiného neumějí, než-li nadávat, tedy písní ostudy, za něž se musí stydět sami. Vždyť i každý pták zpívá dle toho, jak mu sobě náročí. Proč nám, ani našemu učitelstvu konečně trochu toho hluku dnes nesmí překážeti, abychom se dali od toho odstráti a abychom společně bedlivě nepřiblížili ke zvelebení školy a ku povznesení učitelského stavu vůbec.

Častěji si ve přičině té společně porokujeme. Lidé blahovolní zajisté že mile rádi o prospěších školy uslyší a lidé, jímž nejde o zájem věci, ale o planý křavál, svým časem také stichnou.

Jako přinášá čas růže, tak přinášá také i metiv. Každému to, co mu patří a co si zasloužil. Viděti jsme již mnoho mladých pravou cestu šťastné mládeže a proto nesmíme dbáti na drobet papírového rámsu, když ho vameš na drah tisknouce tiskárna tropiti připouští. —

V zájmu zvelebení školy a povznesení učitelstva objevil se za přítomné doby na denním pořádku znamenitý čin, jež každý přítel školství

vítati musí. A bylo by si co přáti, aby také i naši čeští příslušní kruhové nejoblíbenější se vzobopili a spolupůsobili, aby ústředním spolkem rakouského učitelstva měšťanských škol vládě podaný pamětní spis byl co nejprvívětivěji přijat a ve sborech zákonodárných probírán a když ne třeba v celku, tedy aby byly požadavky jeho v největší části uskutečněny.

Zmíněný pamětní spis vládě podaný žádá, aby byl pro měšťanské školy, — jejichž důležitost a platnost v našem národním životě nejenom že jest všeobecně uznána, ale které se také jako užitečný činitel vzdělávací osvědčily — vydán nový organizační statut. To jest, na základě osvědčení a rozšíření škol těch žádá se pro ně zdokonalení době a potřebě jejich odpovídající.

A sice žádá se, aby měšťanská škola doplněna byla čtvrtým ročníkem, do jehož učebné osnovy má býti pojata také algebra a jazyk francouzský. Dále se žádá, aby jako kursy spojeny byly s měšťanskou školou především řemeslnické a podobné školy. Tímto opatřením, když by byla měšťanská škola čtvrtým ročníkem doplněna, ducelilo by se, že by žáci z ní byli oprávněni postoupiti do vyšších tříd škol reálných, aniž by se pak musili podrobovati přijímací zkoušce z těch předmětů, z nichž byli již před vystoupením se školy měšťanské zkoušeni.

Význam tohoto rozšíření a zdokonalení měšťanské školy blahodárně učila by ta města a ty krajiny, jež obětavě měšťanské školy pro své syny střídily. Synové jejich odbyli by si potřebný střední školu doma a na cestě dále odcházeli by z měšťanské školy do ciziny jenom ti nejspěšnější.

Dále výše zmíněný pamětní spis dovolává se toho, aby absolventi měšťanské školy byli oprávněni ke vstoupení na veškeré školy odborné a aby absolventi škol odborných měli právo k postoupení na příslušnou školu vysokou.

Velehradu a proulem vítá do velesvatyně. Takové tu jsou průvody.

Velesvatyně již nás pojala ve své prostory. Bylo nás přes 2000 — ale ztratili jsme se ve svatyni té tak, že jen zcela byla naplněna. Večerní svět ozářoval zlaté a zlutým tónem zářící okrasy a malby klenby, jakož i řadu mohutných pilířů. Slova kazatelova zvučela prostorami chrámu — potom varhany provázely píseň, byla adorace N. Svátosti, požeboání — ale jsi po nejprv na Velehradě, nerozeznáváš jednotlivostí, vše volá, hřmí, zahrnuje tvou duši tak mohutným dojmem, že víš jen jednu věc: Jsem na místě svatém, a snad jsem právě nad hrobem apoštola.

Mimovolně klekáš, a prosíš, jako prosí jiná píseň Velehradská:

K tobě hlas prosby z této vlasti vane:
dědictví otcův zachovej nám, Pane, ano,
dědictví otcův zachovej nám, Pane!

Druhý, třetí den již jsi jako doma. A jak by ne. Není to dům otců našich, kteří nám přinesli slovo spásy? Není to zřídlo, odkud prameny světla i tepla nebeského plynuly do všech slovanských končin?

Kde lépe, vhodněji měly by se čeledi slovanské scházeti, dozorovat, poznávati a sblížovat? A, velká hranice! Děti nás hranice a trůny, děti nás i růstnost jazyka, zvykův, historie... ale společný měli jsme pramen osvěty, sv. Velehrad. Káz spojil nás ten společný otcovský dům v jednotě výry.

Že tomu dnes vadí Jesuité, kterým je Velehrad svěřen? O nikoli! Cyrill a Method byli v pravdě také tovaryši Ježíšovi, v Jeho jménu sem přišli, Jeho jménem působili. Hleděna ty Jesuity, co zde jsou! Jak vítají stejné Poláka i Rusy, Chorváty i Srby, Čechy i Moravany, Slováky i Slovincy. Všem Velehrad je otevřen, všechny volá sbor jeho zvonů. A jak zvelebují ten svůj svěřený poklad!

Zde místo shledání! A má-li jednou státi někde svobodná, slovanská, katolická universita, Velehrad byl by jejím místem posvěceným a požehnaným!

Slovanská — katolická. Nelekejte se, není

Pro absolventy měšťanské školy domáhá se pamětní spis ten oprávněnosti k přijetí za matrikulaci střední školy, kterou absolventi nižších středních škol podávají. Dále dovolává se toho, aby pro absolventy měšťanských škol zavedena byla dvouletá činná služba vojenská, jako jest zavedena pro absolventy nižších škol rolnických.

Avšak přijetí do měšťanské školy podmiňuje spis ten dobrým výsledkem zvláštní přijímací zkoušky a dále přeje si pro měšťanské školy zavedení odpovídajících jim prostředků disciplinárních a pak zavedení při nich dvouměsíčních velkých prázdnin.

Naprotom má za potřebné vydání určitých ustanovení o stavbě budov pro měšťanské školy a žádá přiměřené zastoupení měšťanské školy ve všech školních úřadech a korporacích.

Pokud pak se učitelstva škol těch týče, tu klade na to váhu, aby zřícen byl personální status učitelstva měšťanských škol, aby za řiditele jejich ustanovovány byly bezvýhradně jenom mužské síly. Dále pak žádá, aby za učitele odborných škol a za učitele na ústavech učitelských povolávání byli především odborní učitelé škol měšťanských. Naprotom má za vhodné ustanovení po jednom odborném jenerálním inspektoru pro jednotlivé odborné kategorie škol měšťanských, při čemž dále má za důležité, aby okresními a zemskými inspektory jmenováni byli učitelé škol měšťanských.

Při tom uznává potřeba vyšší míry vzdělanosti pro učitele měšťanských škol a ve přičině té se pamětní spis onen domáhá zřízení dvouletých kursů pro učitele měšťanských škol při školách vysokých a za žádoucí má vliv učitelských sborů při zavádění školních knih a pomůcek.

Vyměření pak služného učitelstva měšťanských škol spatřuje za vhodné dle normy X., IX. a VIII. dietní třídy, při čemž má za spravedlivé

to kontradikce — Čechové — katolíci, Slovinci — katolíci, Poláci — katolíci, Chorvaté — katolíci. Hodi se to, může to býti? 1000 let volá: Může a má tak býti. Proč tedy ne: Slované — katolíci? A co tomu brání?

Dilem se neznáme, dilem k sobě nemůžeme...

Aspoň se poznávejme a odkládáme předsudky a nedůvěru. Sjezd apoštolátu Cyrillo — Methodejského, který se tu právě odbyval, ukazoval, jak by to bylo možno. Sjezd akademické mládeže smělěji a určitěji formuloval ještě ty myšlenky a tužby, a kněží, učitelé Nejsv. Svátosti právě zde schůzi mající, jakoby ukazovali: to možno v Eucharistickém Králi a Jeho církvi.

Ve schůzi apoštolátu ukazoval Slovák na obtíže, jaké trpí Slovanstvo v Uhrách, vídeňský kněz, jak trpí Čechové ve Vídni, český professor, jak lhostejnost u víře mezi inteligencí podlamuje naše síly... Všude utrpení a boj, ale všude oheň nadšení pro svatou věc. Nebudu jmenovati řečníků, ale volám: Podejte ruku k dílu a přistupujte za členy apoštolátu. Není to těžké, a je to užitečno a spasilé nejméně tak, jako dobrovolná daň pro naši Matici. Zde máte o něm krátké poučení.

Apoštolát sv. Cyrilla a Methoda pod ochranou bl. Panny Marie jest církevní spolek pobožný a missijní, který za účel sobě klade sv. katolickou víru mezi Slováky rozšiřovati, hájiti a zvelebovati, následovně všechno podnikati a podporovati, co by k tomu konci prospěšným se vidělo, přiblížejíc ku platným při tom církevním předpisům. Každý spoluúčastník apoštolátu pomodlí se každodenně jednou Otčenáš a Zdrávas Maria s přidavkem «Svaté Panno Maria, sv. Cyrille a Methode, orodujte za nás!» a přispívá nejméně 1 kr. r. č. měsíčně čili 12 kr. r. č. ročně. Kdo apoštolátu jedině modlitbou nebo jen peněžitou podporou slouží, mimo spolek stojíce jako dobrodinci jeho vřazení jsou a ve všech přímluvách a zásluhách spolku podíl mají.

Údové apoštolátu mají:

1. podílu a) ve všech přímluvách a zásluhách spolku; b) ve všech duchovních výhodách a milostech, jichžto spolek získá;

FEUILLETON.

Kousek cesty Moravěnkou.

(Dokončení.)

Kolikrát jste si zabráli a zazpívali píseň Velehradskou:

Ejhle, svatý Velehrad už září,
nejvzácnější perla otčiny,
s milostnou nás pozdravuje tvář
jako anděl s nebes výšiny!
Víte, jak nám věže jeho kynou,
slyšte zvuky, ježto odtud plynou,
Cyrill Method ve svém ve kraji
s radostným nás srdcem vítají.

Ale nemůžete si představit, jak trne radostí poutník, když přejde, s lidem moravským a českým, přibíháje od nádrží leskem, uží Velehrad a uslyší ty spolupoutníky zpívati tuto píseň. To je vanět radostí, to je ples duše, přibíháje z dalekých cest k otci. A jak teprve plesné znění bude ten zpěv, až se splní touha srdcí tohoto lidu, až nebude v písní žalné volati:

Kde, ach kde jsi, hrobko Methodova.
Ztráta tvoje srdce prorývá;
hory, doly, řecy, kdo ji chová,
který pabrbeček ji sakývá.

Jame na Velehradě! Jesuité nás vítají, Dr. Stojan vyznačuje místa noclehu a oblažuje pořad slavností, hleďte sem a tam, zdá se vám, že nelze, aby tolik lidí v poládek nějaký se dostalo a v něm udrželo, jde vám hlava kolem. Tu kněží v talárech, zde v kabátech, tuto boboslovci z Uher v temnomodrých klerikách, onde Slovačky v cikmách, vedle nich moravští junáci se svými výšivkami, zae dáma v modrém úboru, tu blouček pánů — a všechno jako v úle. Najednou hučí a všecko zvon. Vše jde ku kapli Cyrillce za hudbou, a již se ten dav řadí Tabulky na ředcích se objevují. Nesou je družičky. A již se stává Pražan k Pražanu, Slovák k Slovaku dle měst a dědin a celou řadu zavírá kněžstvo. Vše zpívá o svatém

smíšené počtu slavnostních let na 35 a dále má na přídavně započtení let prozatímního postavení při vyměřování přídatků dle stáří a při vyměřování výsluhového.

Potom žádá zregulování suplování a omezení týdenního počtu povinných hodin dle zájednatelných na školách středních a odborných.

To jsou ve stručnosti asi hlavní body, které se nyní na denní pořádek ve příčině zvelebení školství a povznesení učitelstva v mezích království a zemí na říské radě zastoupených dostaly. Doufáme, že nejenom české učitelstvo, ale že spolu s ním i celá česká veřejnost tomuto zdokonalení měšťanských škol bude přáteli. — Neboť se zdokonalení školy měšťanské zdokonalena bude i škola obecná a s povznesením učitelstva odborného přijde ku platnosti také i povznesení učitelstva všeobecného.

Vládní po zvelebení školy měšťanské přichází na denní pořádek právě nyní, jest tedy v začátcích, avšak u nás se musí také pracovat k tomu, aby co nejdříve bylo o něm jednáno ve sborech zákonodárných a aby se po možnosti brzy stalo platným, užitečným skutkem.

Tolik jsme měli v této velice důležitě časové otázce za vhodné pronést. Společně, že více neunesme! Máme zvelebení školy a povznesení našeho učitelstva nejen v ohledu vědeckém, ale i v ohledu hmotném za otázku povážlivě žádost a proto budeme je rádi všemožně podporovati.

Doufáme, že také učitelstvo samo sebe a své školy dále se jme a uštědřil, vlastenecké snahy jeho zajisté uvítá každý skutečný vlastník a národovec s největším potěšením.

Dejž Bůh, abychom brzy mohli uskutečnění užitečných oprav a zvelebení přední naší chlouby a nejpřístupnějšího pramene širší vzdělanosti středních našich vrstev a sice školy občanské zaměstnání jako hotovou událost.

Novinou, že se na zdokonalení školy měšťanské v naší blízkosti pracuje, máme za nejdůležitější zjev v oboru školství ve přítomné době a želíme, že ti, od nichž se pro českou školu mnoho práce čekalo, ve sborech zákonodárných krásnému typu českého učitele svým vystupováním jenom citelně ublížili. Zájem školy, zájem učitelstva jako celku jsou velice daleko vzdáleny od zájmu — — jednotlivců.

Nám jde především o školu a pak hlavně o celek učitelstva a proto také především zájmy jejich budeme všemožně podporovati. Nepřátelství a křiku jednotlivců dbáti nebudeme, poněvadž víme, že dnes jsou nepatrnými výtržnostmi, které ve přátelství největší většiny reprezentantů školy k církvi naprosto bezmocně dávno zasikají.

Svoboda svědomí.

(1) V městě jednom českém byla v letech sedmdesátých veliká slavnost na oslavu „mučeníka kostnického.“ Jeden pan doktor tam měl znamenitou řeč „Jako ty ohně na těch výšinách kolko-

2. právo a) ve všech veřejných schůzích spolkových se účastňovati; b) u správy spolkové (§ 6.) návrhy oblažovati;

3. povinnost a) zájmy spolkové všemožně zastávati a zvláště b) modlitbou a almužnou k dosažení spolkového účelu napomáhati.

Sjezd akademický ukázal nám potěšitelné faktum, že nejen naši bohoslovci, ale i četné professorstvo a akademikové světských fakult hárají svatou láskou k ideji Cyrillo-Methodějské, a třeba že ještě nebylo ve všem jasno, jak si ji kdo představuje a jakými cestami bude mu lze ji pomáhati ku skutečnosti, přece jen svaté to nadšení v našich dobách je ohněm očisťujícím a ušlechťujícím.

Kněží Eucharistiáni mají určitý program a řád, hle v tom právě je již hodný kus ideje Cyrillo-Methodějské: Největší svátost je ctěna u všech skoro Slovan, když všichni slovanští kněží v Eucharistii hledají a naleznou střed, ku kterému by vedli své ovečky!

S žalostí loučili jsme se s Velehradem.

Velký průvod poutníků pražských jel zároveň s námi od Uherského Hradiště k Hlunu, odtud k Bystřici pod sv. Hostýnem. Přišlo. Cystalo se právě k průtrži mračen, která k večeru zaplavila Hradiště a částečně i Velehrad.

Poutníkům, hlavně dámám nechtělo se v dešti na Hostýn. Odložili to na druhý den. Ale co my? Nás budou zítra čekat doma nejen naši domácí ale i naše povinnosti. Nic naplat! Přš, nepřš, nahoru musíme. Jdeme, klopytáme, klouzeme, mokneme. Připojil se k nám ještě jeden poutník. Stále do kopce. Hodinu již jdeme, a ještě takový kopec nad námi. Hřmí, leje se, blýská se. Přítel dí: „Uz bych se vrátil! Jsem unaven!“

„Nevráťme se! Zmokli jsme již a při návratu by to nebylo lepší. Vyrvejme.“ I poutník tak mluvil a jistil, že únava přejde. Přšla opravdu a poutník povídal:

„To jim jde Panenka Maria naproti! To tak vždycky bývá! Kdovítrvá, Panna Maria ho nepustí! — Jsme na hoře. Z bud vyhlíží udívené tváře prodávčů a prodavaček. Panáčky ridět v takovém

lem po širé vlasti, tak necht' plá obeh' hněva našeho oproti tyranům a kde které srdce české bije, necht' rozežře se láskou k tomu mučeníka za svobodu svědomí.“ Tak řečnil pan doktor. A správu o tom do velikého „žurnálu“ našeho napsal Mlatihubka, nejprv pokoutně písal „a potom „zámožný měšťan“, byl se totiž oženil s vdovou a až do smrti zasnoubil se s domem a padesáti korci polí. K jeho blaženosti tedy nescházelo nic, než ještě „svoboda svědomí“. Zlí jazykové povídají sice, že by rád byl „palmistrem“, „ale nemá na to školy“ to jest, nemí pravopis. To ho ovšem trochu mrzelo, ale hleděl to nahraditi „mlatihubstvím“ proti tyranům svědomí. V neděli na to sešlo se po „ranní“ několik venkovánů „a konšák“. Pan Mlatihubka vstával o osmé hodině a po deváté chodil ke konšáku obzvláště v neděli, aby mohl působiti na ty od kněží „zotročené blbec“.

A proto počal ihned vykládati o svobodě svědomí. Rolníci mu přiváděovali a hostinský též; neboť od takových vykládů nespíchal se tak mnoho domů a dobrá žena dá oběd ohřát.

Ale kdo nepřiváděoval, byl starý Vondráček ze Lhotky. Ten jediný pravil, že žádá svoboda svědomí není. Pan Mlatihubka se mu dal do hlasitého smíchu. Vondráček mu odvětil: Já si to myslím takhle: Svoboda svědomí je to, že může každý dělat, co chce. Tak to povídal a nás souzed Lebeda. Ale když ukrad' v lese borovici, zavřeli ho, „to že přý takováhle svoboda svědomí není“.

Rolníci se zaměřili, ale pan Mlatihubka vyložil, takovéhle věci se přestanou, až se rozšíří vzdělanost, ostatně že musí panovati svoboda svědomí.

Vondráček dopil a vstává řečí: „Ano, ano, sprostí tedy mají být v tom tyranství a bohatí a páni mají mít svobodu svědomí. To by byl pěkný pořádek. Váž, jak teď svět běží, ono se možná — — všelicos ukáže.“

A svět běžel. Pan Mlatihubka se stal prvním radním, že ne měšťaností, to zaviniili ti v prvním sboru, „nemá na to školy.“ — Váž se ale podivají. — V hloubce srdce svého, jest ty „korce“ zaslepi, jak Vondráček říká, pojal úmysl, povznést blahobyt města a okolí, pomoci lidu k výživě, a prospěti vlasti tím, že bude poslancem. A dobře to navlékl. Svolal schůzi rolníků městských i venkovských a postavil se cukrovar. S.alo se. Akcie se vybraly, on sám jich vzal velice mnoho a byl přesvědčen — vědyt to tak bylo v novinách — že bude mít brzy ještě jeden dům, sto koreč a k tomu poslaneckví.

Cukrovar začal pracovati. Pomáhal lidu k výživě tím, že si jeden pás od cukrovary pod jménem vrátného zadřil vedle něho bouda s kofalkou, to bylo pro mntské dělníky. O ženaké však se staral pan účetní tak velice, že se stal otocem — nejméně přý — padesáti dítek ve vákolu. O akciáře pak se postaral pan ředitel tím, že je zbavil starostí o to, co s akciemi, a pod jménem jistého pana doktora z Prahy cukrovar od nich koupil.

Rolníkům se to dalo do knih. Hůře bylo s p. Mlatihubkou, on měl akcií mnoho, v nouzi vy-

dešti putovati — je právě asi řídký zjev. Koupěny svice s malé obětní dárky a již jsme ve svatyni. Jak tu útulno! Klečme a modlíme se. Panny Marie socha s Ježíškem a blesky se na nás usmívá. Nemá blesků pro ctitele, ale pro kruté vrahy. Prohlédli jsme si svatyni, od Jesuitů pěkně upravenou, i menší kapli a jdeme zase dolů, protože promočený jst a boty chladí.

Bouře na chvíli ustála. Mračna válí se pod námi. Jaký to pohled! Ale za chvíli přišlo znova, ještě mrsnější a jen na krátko. Ublácení, znavení, promoklí došli jsme do Bystřice. Ale byli jsme a zůstali jsme veselí jako děti, kterým se povedl úkol.

Viděli jsme Velehrad, viděli jsme Hostýn.

A nyní budeme apoštoly apoštolátu. Budte také! Říkejte, spanilomyslné dámy, svým méně spanilomyslným polovicím silnějšího pohlaví: „Jdi na Velehrad, budou tam exercicie pro muže, otčové Jesuité a druzí páni ti poví, co máš dělati, abys nemyslí, že pokoj najdeš jen v hospodě!“

S jistou obrátnou říkejte podobně, mužové, svým spanilomyslným polovicím, když pozorujete, že mají jazyk poněkud ostrý. Pouť na Velehrad je př vede na jiné myšlenky.

Akademikové, učitelé, vůbec každý, kdo už víru a církev klade do hrobu, anebo kdo chce za žiti několika dní upřímného, svatého nadšení a tak se posilnit k další práci, putujte na Velehrad!

Co jezdit po Německu, Anglii, Švýcarech, když u nás doma (Morava je také kus našeho domova) je tolik krásy a tolik přiležitosti, aby člověk zapomněl chvíli na pokrokové, radikály, modernisty, realisty a jejich nechutné do sebe i kolem sebe bušení a láfelení! Tam na Velehradě nám ani na mysl nepřišlo, vzpomenouti si na naše politické — nepolitické haštefení. Tam jsme šli kdesi nad stoletím a jeho marnostmi. Proto tak z upřímného srdce voláme:

„Na shledanou budoucího roku na Velehradě!“
Filip Šubrt.

pomáhal pan doktor, onen slavnostní řečník při oslavě mučeníka kostnického, ohně jeho proti tyranům plál tak mnoho, že si od nich nedal předpovíati, kolik má bráti ze sta měšťanských, — a dům i korce jsou dnes jeho, a pan Mlatihubka? — Oběděl se v šatelně.

Svět běžel, jak Vondráček řekl, běžel; v deseti letech se to ukázalo, co umí svoboda svědomí, třeba se jí řídili páni vzdělání.

Jest totiž a ná, jako tak mnoho jiného, svoboda svědomí pouhou frází, kterou se beze všeho rozmyslu ohánějí tak mnozí velcí i malí „mlatihubkové“ naši.

Svědomí jest totiž vědomí zákona Božího v duši naší Stvořitelem vtisknuté. Nemí-li svědomí hlasitelem zákona Božího, pak „ať může opravdu dělati každý, co chce.“

Jeden ku př. může vysazovati a ničiti i kofalkou dělnictvo, — hřích ten, jenž se v katolickému čítá mezi „do nebe volající“, dovoluje — svoboda svědomí. Jiný jako hyena ničí cizost a štěstí panen na celý jich život — do o'aje mu to — svoboda svědomí. — Třetí je podvodník, zloděj a lichvář ve velkém, ale opatrný, aby nepřel do kriminálu — dovoluje mu to svoboda svědomí. — Ale učeliví šáci našich pánů oslavovatě mučenika za svobodu svědomí povídají dnešního dne: Majetek vám vezmeme, vraha nic není, petrolej a dynamit jest osvoboditelem od vás tyranů, kdo bude silnější a chytřejší, ten bude panovati — to jest naše svoboda svědomí. — Ale v tom případě neplá „obeh' hněvu proti tyranům“, nýbrž volá se po těch domáclých tyrazech v osobách policajtů a četníků, aby pánům chránili životy a „wertheimky.“ Ale sotva že jim utrnou, již hned zase hromují oproti atliadovatelům svobody svědomí, totiž klerikálům, „tupitelům velikánů našich.“

Kdyby nebyli pouhými frásiaty a bene všeho hlubšího rozmyšlení a k tomu hrabivými a poživými sobci, museli by aspoň anuknouti oproti těm, kteří mají o svědomí vážně, správně a lidstvu prospěšné názory.

Nám jest totiž svědomí vědomí zákona Božího a spolu i vědomí toho, že jsme za své činy zodpovědni Bohu, bytosti vševěducí, svaté, spravedlivé. Při tom však víme i to, že, ačkoli svědomí přirozeností lidské vyvrátí nelze, ono přece zblouditi může a skutečně zbloudilo. Vzpomeňme na příklad na vzdělané Hmáské pohany, kteří měli za svou povinnost ctiti bohy smilstvům. anebo za dovolenou věc měli, míti otrocky a jako se zvířaty s nimi nakládati.

Svědomí lidské potřebovalo tudíž poučení — světa. Toto poučení poskytl učitel božský, Kristus. Avšak i Kristem poučeným zbloudilo svědomí; k. p. Hus učil, že: není králem, neb držitelem majetku oprávněným, kdo má smrtelný hřích. — Luther učil, že se může hřešiti dle libosti, že se může smilovati, cizoložiti, píti atd. — jen když se věří, že to neškodí. — Kalvin učil, kdo je předurčen pro spásu, že mu hřích neškodí, a proto jej dějepis viní z desátek skutků, a. p. pálení lidí, sodomství atd.

Za tak omutných poučování svědomí, není se možno diviti, že se katolíci drží rád učení Kristova, jak je hlásá jeho církev, a že si tudíž čistým učením Kristovým oavěcuje svědomí. A tak se stává, že čím lepší je katolík, tím ménější má svědomí, i malých poklesků se bojí, jich želivá, vyznává a napraviti alibuje.

Je pravda, že je to obmezení svědomí, ale je při tom osvobození od sobectví a nislých vášní a chřtělů. Vždy a vždy se oavědčuje pravda, že sloužiti Bohu jest kralovati.

Kdyby na místo frází a křiku každý z těch našich „čtítelů oková“ nejprv okovy své rozbil, kdyby byl někdo svědomitým a uyslu katolickým, tušíme, že bychom byli národem v pravdě velikým, silným, oavíceným. — Bohužel jest to naopak. Čím více se „osvobozuje svědomí“, tím více pustíme v každém ohledu. A kdyby si ti jistí tupitelé našich biskupů, kněží a našeho přesvědčení rozpomenli, že dle Krista Pana smrtelným jest hříchem za peníze dělati rozbroje, a šířiti pomluvy, bylo by to národu našemu ku prospěchu.

Taky pod pomníkem Jiřkovým z Poděbrad zazněla fráse o svobodě svědomí. Kdo ví, že právě Jiřík potlačoval násilně svobodu svědomí husitských anarohistů, ten musí žeteti, jak hluboko jsme sklesli v plané fráse, jak mnohý velikán i nevelikán náš jest panem — mlatihubkou.

Osvobození národa od tohoto „mlatihubství“ káž jest úkolem každého přítele jeho!

Jaká má býti církevní hudba?

Řeč, kterou při exerciciích cyrillických v Hosticích dne 11. srpna 1896 pronesl prof. Dr. Josef Mrštík, přednáška dlečená jednoty cyrillické v Hradci Králové.

(Dokončení.)

Pondráž však polyphonie vynaduje lepších sborů a výkolených zpěváků, lze v praxi polyphonii akoušeti jen tam, kde podmány právě udané jsou, jinde však necht' hledí pěstovati plně chorál, který všude jest možný a k vůli rozmanitosti necht' se užívá též skladeb moderních frása

i instrumentálních, ovšem na stěsání na to, aby podmínky výše uvedené byly vždy dodrženy a skladby skladu sboru byly přiměřeny. Skladby vzhledem nejrozličnějšího druhu jsou dost a dost.

Že i moderní hudba církevní připouští, patrně s církevního světa pražského, jen v souhlasu s papežem Benediktem XIV. výslovně říká: „Nesazujeme mírné užívání zpěvu harmonického nebo figurálního.“ Že pak i instrumentální hudby církevní nesazujeme, ať v novém ceremoniale biskupů mimo jiné varhany o ní se nezmíní, seznáváme z výroku téhož směru pražského, jež jsme výše uvedli a jenž podává slovy: „Dopouštějíce hudbu instrumentální... Jest-li církev směřuje k instrumentální hudbě podotýká: Užívání ostatních nástrojů hudebních (mimo varhany) zvláště na venkově budí námitky a škůdky, nikdo nebudě se diviti, neboť kdo, jako to na venkově bývá, mají pouze jednoho nebo dva zpěváky, jsou slyšitelné směřování provozování instrumentální hudby, která vyžaduje, by nástroje mezi sebou a i k hlasům zpěvním byly v náležitém poměru. Kde nelze sestaviti řádný orchestr, tam rozhodně lepší jest pouhý průvod varhan neb pouhý smyčcový quartet.“

II. Aby hudba kostelní byla opravdu církevní, vydala církev pravidla i pro ty, kdož hudbu kostelní provozují, ať již jsou to ředitelé kůru aneb podřízení zpěváci a hudebníci. Zpěvem neb hrou na nástroje při bohoslužbě stávají se ti, kdož na kůru církevní hudbu provozují, spoluprávníky kněze a přejímají na sebe povinnost, by tak úkol svůj konali se snáhlí, jak to příkááno jest knězi u oltáře.

Bohoslužba má býti Bohu vzdána čist a mimo to má bohoslužba sloužiti i ku spáse obětujícího i věřícího. Aby však tohoto účelu se dosáhlo, vyžaduje se na kněze, by bohoslužbu konal s úmyslem, konati to, co církev koná, církev pak konající bohoslužbu, nepřetvárá na pouhém zevním obřadu, ona opravdu se modlí; jestliže však jest modlitba porušena myslí k Bohu s úmyslem cíti a vyřvati jej, tedy jest patrné, že nestěží u kněze, by pouze slova modlitby říkal neb zpíval, nýbrž třeba jest, by ne tělem pouze, ale i všemi mohutnostmi ducha, rozumem, citem i vůlí modlitby se účastnil.

Proto též třeba jest pozornosti vnější, která se obrací k jednotlivým slovům, ke slovosledu a duchovnímu smyslu modliteb, i pozornosti vnitřní, která žádá od kněze, aby se vystřídal všeho jednání, při němž vnější pozornost obětati nemůže.

Od kněze dále vyžaduje se, by velikou svou službu konal pobožně, se snahou ochotně a zcela věnovati se Bohu, aby mu sloužil a velikou službu svou co nejlépe lze vykonával. A proto nařizuje církev knězi, by před konáním bohoslužby vykonával přípravnou modlitbu a vždy ducha svého sebral, píše než přistupí k jakémukoli aktu posvátnému. Který kněz jakožto přistupuje k oltáři, u toho jesti se bude sbožnost i na venek důstojností a vážností v postavě i v pohybech, v svaře opravdovosti, uslechnutí slušnosti a zjevné pokorě.

Kněz také povinen jest dokonale znáti rítus (způsob konání obřadů) a celé liturgie vůbec i jednotlivých částí jejím dobře rozuměti.

Konečně žádá se: od kněze, by měl sv. konal hodně, ve stavu milosti Boží a když by sledoval, že jest v těšném hříchu, má se spovídati, přve než-li k oltáři přistoupí. Když by to bylo nemožno, má aspoň vsbudit dokonalou lítost a potom se spovídati pokud lze nejdříve.

Te vše vyžaduje církev od kněze obětníka a to vše má též na mysli mít ten, kdo zpěvem neb hudbou na kůru stává se spoluprávníkem. Proto, vešlechní účastníci cyrillických exercicií, chcete-li mít na kůrech svých pravou hudbu církevní, sledujte také i vy se zachováte dle pokynů těchto.

Nechť se spokojíte pouhým mechanickým odhýváním služby kůrové, ale vždy snažte se o to, abyste měli úmysl službou svou ctiti Boha a přispívati ku vlastní spase i věřících, kteří a vámi bohoslužbu přítomni jsou.

Abyste mohli věnovati slovům bohoslužebným vnějšní pozornost, hleďte seznámiti se též i s významem textu bohoslužebného. Bohoslužba jest latinská, třeba tedy, by ten, kdo latinského jazyka mocou není, postaral se o překlad textu bohoslužebného. Dobře k tomu se hodí překlad missálu od P. Prokopa Baudyše. Kdyžli tedy cvičíte nějakou mši, předcházej vždy čtení překladu dotyčného mešního formuláře, neboť jen tak budete moci s náležitým porozuměním a citem zpívat. Abyste i vnějšní pozornost zachovali, varujte se na kůru vstati dobrovolně rostržiti a všeho jednat, kterým byste sebe a spolupřijavci ba i věřící v ludi chrámové s pobožností vytrhli. Jest to zejména rozmlouvání někdy až hlasitě na kůru.

Nechť se při bohoslužbě zpívati pouze pro sábovu, neb pro vlastní chvilu, healem našim budí: ne mně, nýbrž jménu Světlému dej slávu, Pane! Ani zpěvákům neskládá, aby před zpíváním mysl svou sebrali a aspoň krátkou modlitbou ku zpívání se připravili. Vážností, nedbalostí, lehkost, mrtvým mechanizmem snižuje se bohoslužba a i ti, kteří toho jsou příčinou. Kde není sbožnosti, tam není i pokory, tam též není nutně krásy, každý dělá si co chce, by i taktovku a napomínání ředitele kůru po celém kostele bylo slyšeti. Pobožnost naše nechť se jeví i na venek. V úvodu k římskému graduálu se říká: „Postava

těle při zpívání buď sbožná, pokorná a přímá. Jsou zpěváci, kteří na všechny strany pátrají, zda-li jsou viděni, kteří tedy pouze po chvále lidské baží. Zpívají-li, aby více lidem se líbil než Bohu, prodává hlas svůj.“

Abys řádně znal, co zpívati máš, a i význam toho pochopil, nasty jsou nevyhnutelné skoušky. Bez skoušek pění se jen slendrián, jímž se zavádá přičina, že ředitel kůru musí při bohoslužbě stále napomínati, opravovati, že často skladba v polovici se svrhne a zpěváci s hudebníky topř „u korusy“ se shledají, ať shledají-li se vůbec! Bez skoušek když se zpívá, nemůže býti řeči o nějakém přednesu a zpívání s citem, tu padají pod pult nejen jednotlivé noty, ale nemohou často na rytmus předčísti ani text, tak že sřetelnost a srozumitelnost zpěvu se níd. A to na mnoze platí i u zpěváků jinak dovedných. Že se tím ani náležitě čest Bohu nedává, ani duchovní dobro vlastní a věřících nepodporuje, snadno přiznáte. Platí i tu, co říká se o kazateli: Qui ascendit sine labore, descendit sine honore. Kdo vystupuje na kůr bez práce, bez přípravy, sestupuje s kůru beze cti, bez chvály.

Vyžaduje-li církev od obětníka, aby hodně k oltáři přistupoval, ve stavu milosti Boží, patrně, že i zpěvák kostelní má býti pokud lze rovněž dokonale, jenž v životě svým drží se pokynů, který taktéž v předmluvě ke graduálu římskému dává jest a jenž říká: „Hleď k tomu, abys, co zpíváš, i srdcem věřil, a co srdcem věříš, abys i skutky (svými) stvrzoval.“

V čele úvahy dali jsme si otázku: Jaká má býti církevní hudba? a odpověď krátce zněla: Hudba církevní má býti taková, jakou si církev přeje. V dalším pojednání pravili jsme, že církev vli svou projevila i vzhledem k obsahu i vzhledem k formě hudby posvátné a že též nasazila, čeho vyžaduje od těch, kteří hudbu církevní provozují. Co by se zpívati mělo, udávaj bohoslužebné knihy, které i pokyny dávají, co kdy a v jakém pořadí se zpívati má. Při slavné bohoslužbě má se zpívati vše to, co předepsáno jest. Má se užívati jazyka latinského, text bohoslužebný má se vzíti ten, který jest předepsán a ne jiný, celý, bez směn, skracování neb přidávky nenáležitých; nikdy nemá se zapomínati na introit, traktas, sequenci, communio a nemá se též vynechávati gradual. Produkce hudební bez textu při bohoslužbě jsou nepřijatelné. Při tiché mši sv. má aspoň za kanonu zpívati se možná píseň. Pokud se týče slohu hudebního, tedy choral jest úředním zpěvem církve, který vlně má býti pěstován. Církev však chválí též polyfonii Palestrinovu pro její spřízněnost s chorem a připouští i moderní hudbu vokální i instrumentální, pokud podmínky církevní dané se zachovají. Od všech pak na kůru účinkujících žádá církev, by vždy měli úmysl chváliti Boha a přispívati ku vlastní i cizí spase. Mají dáti pozor na smysl zpívaných slov a zdržeti se vši dobrovolné rostržnosti. Zpěvy své konati mají s pobožností vnitřní i vnější, na zpívání mají se vždy náležitě připraviti modlitbou a skouškami a i životem svým mají potvrdovati, co řady při bohoslužbě zpívají. Takto-li kostelní hudba bude sřizena, bude to opravdu hudba církevní, Bůh bude důstojně ctěn a bohoslužba stane se bohatým pramenem milosti jak pro zpívající, tak i pro věřící v chrámu přítomné. Poslušností k zákonům církevním zaslouží sobě na kůru účinkující odměnu, kterouž Bůh poslušným dětkám slibuje. Bůh důstojným způsobem oslavený ráu popřeje zpívajícím milosti své, neboť zpěv dobře provedený jest vlastně dvojnásobnou modlitbou. Pravdou, zkušeností stvrzenou, jest zajiště staré přísloví, že kdo dobře zpívá, dvakrát se modlí. Řádný církevní zpěv přispěje k pravému vzdělání zpívajících i posluchačů. Zvláště učitel, který si na dobrém církevním zpěvu dá záležeti, rozšiřuje působnost svou velice, neboť církevní hudbou poskytuje se mu příležitost přímo působiti nejen na děti, ale i na dospělé, takže se stává učitelem celé osady. Při tom má postarano o uslechlou zábavu a blaží ho vědomí dobře užitého času. Byť služba chrámová namnoze nedostatečně zde na světě byla odměňována, nezůstane přece namáhání jeho bez odměny. Jestliže již zde na zemi se přidruzoval k zastupům andělů a svatých a s nimi v důstojnosti oslavování Boha závodil, nebude od nich ani na onom světě odtržen. Uslýší zajiště z úst Pána svého, kterému po celý život horlivě sloužil, ona radostná slova, která v podoběnskví o hřivnách Spasitel náš vkládá v ústa pánu, jenž odměňuje věrné služebníky své za to, že s hřivnami sobě svěřenými dobře hospodařili, jim řekl: To dobře, služebníci dobří a věrní: že jsi nad málem byl věrný, nad mnohem tebe ustanovím; vejdi v radost Pána svého. (Mat. 25. 21. a 23.)

Co týden dal.

Říšská rada má býti svolána na konec září nebo začátek října.

Návštěva carských manželů ve Vídni poutala k sobě pozornost měrou pozor celé Evropy a považuje se všeobecně nejen za důkaz upřimého, panovníka našeho i ruského poutajícího přátelství, nýbrž také za novou záruku evropského míru a to tím víc, any zrovna tak jako styky obou panovní-

ků, ardeas jsou i styky obou říšských kancelářů a ruských i rakousko-uherských diplomatických kruhů vůbec. Také při slavnostní dvorní dce 27. m. m. konané hostině položil císař František Josef v přípitku, kterým vnošené hosty vítal, důraz na přátelství vzájemné, načer car Mikuláš II. podekovav za láskyplné uvítání, které jemu a jeho choti připravila, připil na zdraví JJ. VV. Oba přípitky pronášeny byly po francouzsku; po prvním hrána byla hymna ruská, po druhém rakouská.

Umrti kn. Lebaneva. Cesta carova z Vídně do Kijeva byla znenadání přerušena tragickou událostí: ministr zahraničních záležitostí, kn. Lobanov, zemřel ve vlaku náhle, ráněn byv mrtvicí ve věku 71 let. Po příjezdu carové do Vídně byl ještě úplně celý. Na zítří ale pocítil prudké přechání u srdce. Vyšetřoval to zvrápenatím aorty a oddával se naději, že lékaři ve Vratislavi neb Drážďanech mu pomohou. Když však při hostině a německého velvyslance přepaden byl záchvatem tak prudkým, že by málem zemřel, odhodlal se opustiti Vídeň a nastoupiti cestu do Ruska. V roce 1882 byl vyslancem ve Vídni, v kterémto úřadě setrval až do r. 1885, kdy vyslán byl do Varšavy a později do Berlína. Po smrti Giersové převzal úřad ministra zahraničních záležitostí, ve kterémto hodnosti upevnil spolek Ruska s Francií, sároven pak zlepšil poměry Ruska k R-kousku a urovnal spor ruskobulharský. Za 1 1/2 letého svého úřadování dodal se v Asii velikých úspěchů pro říši ruskou. Jeho smrtí pokládá se po návštěvě carové ve Vídni a po konferencích zasedlého s min. Goluchovskim za značnou ztrátu pro cara a ruskou říši, také za ztrátu pro Rakousko a evropský mír.

O vraždění Arménů v Cařihradě píše dopisovatel jednoho listu ze dne 27. srpna: „Na cestě své nebyl jsem nikde zdržen, ale viděl jsem skoro všechny obchody zavřené; Armény nebylo nikde sřiti, za to ale davy Turků před mešitami a na náměstích. Na některých místech chovali se policejní strážníci a vojáci zcela trpné, kdy Arméni byli po ulicích ubíjeni; jen někde zakročili a odebrali Turkům zbraně; také bylo ve dvou ulicích loupeženo, o polednách pak byla na náměstí Galatě pravá bitva svedena. Mrtvoly pobytých Arménů, kteří ponejvíce holemi, obušky, železnými tyčemi a kameny ubíjeni byli, sházeny jsou do moře. Poskytovaly děsného pohledu, nebů byly na kusy rostrhany. Až do pěti hodin odpoledne trvalo toto vraždění Arménů a vyhlášení armenských obchodů a vše se obává, že v noci krvavé výjevy tyto opakovány budou, neboť i večer byli na všech stranách přehájení Arménové pronásledováni a vražděni.“ Jiné listy vypisují krvavou řez s takovými hrůzami, že člověku stýdne při jejich čtení přímo v žilách krev. V Galatě a Pefe porubáno na 2000 Arménů, ale podle všeho bylo obětí moslemského fanatismu daleko víc. Velmocí vyvaly již Portu kategoricky, aby zavedla zas potřebný pořádek, ale ta se vymlouvá a trpí pronásledování Arménů klidně dál.

Všelicos.

Velká část našich pp. odběratelů zapomíná, že časopis má se nejen obírat a číst, ale také předplácet. Prošeme všelky, aby si tohoto připomenutí již laskavě povšimli.

Poněžní tiseň matice školské. Ústřední Matice školská ocitla se v nesnázích. Dávajíc ve výtrvalou pomoc národa vyhověla lonského roku letošním žádostem o sřizení nových škol a doznala i výčitek, že ne vždy a ne všude vyhověla. Výbor matiční ve svém svědomí jest prost výčitek všelkých, neboť činil vše, než vlastně činiti měl, a odmítl-li některé žádosti o novou školu nebo o podporu, neměl k tomu jiných důvodů než finančních. Váči 44.000 zl. letošního deficitu, kterého se matice do konce července dočkala, nepodiví se dojata nikdo, komu zdravého smyslu pro naše vlastenecké a kulturní hospodářství se dostalo, že Matice na sklonku roku ustala sřizovati školy na dobu, pokud mají dosavadní podniky a právní závazky nejsou bezpečny. Majíc sřzení k čestným potřebám národním a příslušnému rozptýlování obětivosti obecní dává se Ústřední Matice školské znova všeobecného uvážení, bylo-li by národa našeho důstojno, bylo-li by slušno a spravedlivé, aby k vši podnikům nenalehavým, odročitelným a tedy na ten čas méně důležitým nechávala se v nesnázích Ústřední Matice školská, která na svých školách má 12.000 žáků a přes 200 učitelských osob! Jest váči dosavadním znamenitým výsledkům práce matičné srozumitelnější mluvy než podávají tyto číselice? Vstupujeme v období Svatováclavské a voláme ke všemu národu: Sbírejte a rychle na místo zasílejte Svatováclavský dar!

Volby do zemědělské rady pro království české. Místodržitelství vyslalo volby delegátů jednotlivých spolků do rady zemědělské jak pro české, tak i německé oddělení. Všecky spolky, které jsou dle § 3. volab. f. k volbě oprávněny, mají své volební právo písemně ohlásiti u svého okresního úřadu a sice v průběhu 3 neděl ode dne, kdy jim bylo vyspání volby okresním hejtmánstvím písemně oznámeno. Na opoděné přihlášky nevezme se sřetale.

Jsou vědecky stejní. Jak si protestanté představovali roveoprávnost náboženskou v Čechách, zasnáváme s nesením směru generalního, který položen

byl do Prahy na den 8. července 1619. Dle usnešení sněmu tohoto — kde mimocholem řečeno zavřeno domovní název „pod obojí“ a přijat úředně název výslovně „vily evangelické“ — měl být ráz státní českého úředního protestantským; svoboda vyznání katolíků měla stoe býti netknuta, ale všechny konfiskace statků katolických, jež se od počátku povstání v Čechách udály, měly býti potvrzeny. Nejvyšší úřady ve všech zemích koruny české měly připadnouti protestantům, a ve všech městech, kde měli protestanté většinu, neměly býti katolíci povoláni do rady, ve městech pak, kde katolíci byli ve většině, měla býti v radě alespoň polovice protestantů. Jesuité měli býti navždy vypovězeni. Právo stavěti protestantské kostely mělo náležeti nejen stavům, ale i sedlákům bez ohledu na vřehost, katolické kostely stavěti směla však toliko vrchnost, sedláci nikoli. Jak ta zaručená svoboda vyznání katolíků byla vypadala, vidíme z usnesení stavů moravských, jež se v srpnu téhož roku v Brně stalo, a dle něhož všechny pozemky duchovní a klášterní na Moravě zabaveny býti měly, vidíme i dále z bobopustého řázení protestantů ve chrámu svatovítském dne 21. prosince téhož roku.

Kdo dělá konkury? Olomoucký „Pozor“ píše: Máme před sebou výkaz o konkurech v Olomouci a nejbližším okolí za 3 a půl roku ohlášených. Výkaz ten je zajímavý a poučný. Tak v r. 1893 ohlásili konkuru Hermán Frankenstein (řid), Ignát Dittl (řid), Ferd. Löschner, Jakub Meitner v Maječíně (řid). V r. 1894: Leop. Kuška (řid), Johanna Isner (řidovka), Ant. Zedl v Hlubočce, Jakub Sommer (řid). V r. 1895: Fanny Loos a Iga Ripper (řid). V r. 1896: Hermann Jelínek v Dolanech (řid), Herman Bradník v Novosedlech, Karel Rieger a Fanny Schwarz (řidovka). Celkem tedy za 3 a půl roku 14 konkursů, z těch nebyl ani jediný Čech za to ale 5 Němců a 9 židů. Čísla ta jsou zajímavým pendantem ku Holicím, jež jsme v jednom z minulých čísel byli uveřejnili o nebezpečí, jež města Olomouci hrozí úplným poškoditím.

Zvěsti z východních Čech.

Výborová schůze. Výbor politického družstva tiskového pod ochranou sv. Jana Nep. v Hradci Kr. měl v pondělí dne 24. m. m. ve dvě hodiny dopoledne v místnostech spolkových 9. schůzi. Po předání a schválení posledního protokolu podána byla zpráva o postupu stavby Adalbertina. Výbor ji bere na vědomí a pokud potřebl schvaluje ji a stanoví pro valnou schůzi určenou na pátek dne 28. srpna, následující program: 1. Zahájení schůze předsedou, 2. správa jednatele, 3. zpráva účetní, 4. volba nového výboru, která se má dít listky, aby byla úplně svobodná, 5. oznámení děvorníků, 6. volné návrhy.

Valná schůze družstva. Na valné schůzi družstva schůzilo se dle předsední listiny 94 členů družstva. Schůzi zahájil v 9 hodin p. t. p. předseda. Nejprve vítá Jeho biskupskou Milost, který ráčil do schůze dobrotivě sávití a potrvál v nřaš do konce; pak vítá přítomné členy; připomíná dále, že družstvo ještě nedostihlo úkolu svého, zejména jako družstvo politické, že však, jakmile bude dostavěno „Adalbertinum“, bude se konati v Hradci Králové sjezd katolíků, jaký byl v Brně, v Přibrami a v nejbližších dnech bude v Táboře. Sjezd tento zajisté velmi přispěje ku osvětlení a posilnění družstva. Poněvadž byla jednatele a účetní správa tiskem vydána, táže se předseda, má-li se správa celá čísti nebo přeje-li si někdo ku zprávě té nějakého vysvětlení. Valná schůze upouští od čtení správy a p. administrator Nedvídek si jen přeje vysvětlení, co jest liga, o které jest řeč ve správě. Když mu toto vysvětlení dáno bylo, přistupuje se ku zprávě účetní. Poněvadž byla také tiskem vydána jako II. výkaz o stavu osob a jmění politického družstva tiskového pod ochranou sv. Jana Nep. v Hradci Králové, doplňuje ji p. t. p. pokladník účtem za rok 1896. Do 28. srpna a schůze se usnáší, aby se příspěvky na Adalbertinum neúčtovaly a příspěvky družstva hromadně, nřbřž aby mělo jak Adalbertinum tak družstvo účet svůj. — Přikročuje se ku volbě nového výboru. Poněvadž výbor vydal kandidátní listinu tiskem, rozdává se tato listina přítomným členům s připomenutím, že má každý jméno kandidáta, s nímž nesouhlasí, přetřhnouti a napíati pod ně jméno kandidáta svého, ať je volba úplně svobodná. Za skrutatory volby pořádaní byli p. t. p.: Jan Barták, sídelní kanovník, František Pauer, vice-rektor kněžského semináře a Augustin Novák, protokolista konsistorní kanceláře. Hlasovací listky bylo odevzdáno 94. Výsledek volob přinášíme na místě jiném. Mezi sbíráním listků podává p. děkan Střebek správu o své účasti na poraděch v Praze ve dnech literárního sjezdu družstva „Vlast“ a nabízí se, že s p. pokladníkem účastní se sjezdu katolíků v Táboře, což schůze bere na vědomí. — Při volných návrzích hlavně jednalo o tom, aby pokud možno nejvíce sřizovaly se spolky politické, aby se počaly již vydávati měsíční brožury, a aby počal již činnost kroužek řečnícký.

Zprávy diecéšní. Ustanovení jsou: p. Sebat. Karásek, farář Valteřický, za faráře do Knapovce, p. Jan Šandera, katech. ve Skutči, za kapl. do Labské Týnice, p. Vojt. Krejčí, admin. Vidochovský, za koop. do Ostružna, p. Ant. Paulus, kaplan v Dobrušce, za vikarista do

Hradce Králové, p. Jos. Hájek, kapl. Libětecký, za admin. do Valteřic, (Neudorf) p. Václav Trojan, admin. Knapovecký, za kapl. do Oustí. n. Orli, p. Bohuslav Beneš, kaplan v Ústí za kapl. do Libětecku, p. Ot. Veselý za defín. katechetu v Holčicích, p. Jos. Peřina, za defín. katechetu v Lomelci. Neomyslé: p. Karel Kyselo, za koop. do Bystrého, u Nov. Města n. M., p. Ladisl. Kunte, za kapl. do Dobrušky, p. Jos. Nováček, za kapl. do Nových Hradů. Uprázděné místo: Valteřice, (Neudorf), fara, patron. nábož. matice od 28. srpna 1896.

Výbor družstva. Ve valné schůzi politického družstva tiskového pod ochranou sv. Jana Nepom. zvoleni byli do výboru tito p. t. pp.: 1. Výboři: Mgr. Dr. Alois Frýdek, apoštolský protonotář a generální vikář, Mgr. Bohumil Hahl, papežský komoří a biskupský vikář, Jan Sehnal, biskupský vikář, Dr. Jan Soukup, professor theologie, Tomáš Střebek, vikariální sekretář, Josef Štastný, gymnasiální katecheta, Dr. František Šulc, professor theologie, Václav Uhlíř, vikariální sekretář, František Voříšek, kaplan, František Walter, arciděkan; 2. Náhradníci: Antonín Dvořák, vikariální sekretář, František Ohejský, farář, František Rejl, ředitel Borovce, Antonín Schreiber, biskupský vikář.

Literární sjezd ligistů „Obecny“ konal se dle společné úřady z května b. r. již letošního roka po valné schůzi politického družstva, jakkoliv nesmělé dosud poměry smíšeného sjezdu zrovna sntně nevyžadovaly. Dosavadní vzdělávací činnost ligistů v podstatě schválena a přijato bylo, aby té polemické a obranné stránce byla pozornost věnována. Vyzýváme pp. ligisty, aby sledovali stoky podvrátěných šiflů a krátkými, jasnými lokálkami je odráželi. Čím je odpověď kratší, tím více vydá, ježto nejde pozornosti ani povrchních čtenářů. Rozvířklé polemiky se obyčejně přehlédnou bez povšimnutí. Pp. ligisté rozdělte si časopisy dle svého okresu a předplatte se na ně na účet družstva. Honoráře za práce budou koncem roka vyplaceny. Další práce budou vítanými zvláště do „Časových úvah“, jež počnou na podzim vycházeti.

Schůze delegátů krajské organizace hradecké v Kostelci n. Orli. Při slavnosti svěcení praporu katolické jednoty kostelecké ustavila se krajská organizace hradecká v důvěrné schůzi delegátů 10 sdružených jednot. Dvě jednoty zastoupeny nebyly. Za předsedu hradeckého sdružení zvolen byl dp. Fr. Rejl, předseda jednoty hradecké; do ústředního výboru povoláno bylo 5 delegátů. První krajský sjezd bude příštím rokem v Hradci Králové. Hradecké sdružení vyvolilo tomhu po ústřední jednotě všech 6.) spolků v diecézi kralovohradecké podle vzoru budějovického a směřlo se podobnou ústřední jednotu založit již letošním rokem. Upozorňujeme bratrské spolky na Důlčanské Noviny, v nichž letos stanovy ústřední jednoty budějovické byly otiskny. Zdař Báh!

(16) **Svěcení praporu.** Katolická jednota pod ochranou sv. Jiří v Kostelci n. Orli slavila v neděli dne 30. m. m. svěcení praporu, jež posvětil J. [M. ndp. biskup Edvard Jan. Radostný tento den pro kosteleckou jednotu stal se manifestační slavností myšlenky křesťanské-socialní na celém českém východě, neboť vedle četných spolků, sdaleka přibýlých, dostavily se ku slavnosti všechny jednoty hradecké organizace, která se v týž den v Kostelci ustavila. Časová pohoda nad obyčej příznivě dovolovala, aby ve sváteční háv oděné město uvítalo bratrské spolky, které v četných řadách pod vlajčím prapory hlásily se neohrožené ku zásadám křesťanským. Slavnost celá nabývala lesku tím, že sám ndp. biskup byl slavnostním řečníkem a světitel. Prostory chrámové nemohly ani pojmáti všechny zástupy věřícího lidu, jenž chtěl poalechnouti proslulého řečníka a lidového hodnostáře církevního, jenž s obvyklou výmluvností vyvracel nevědecké zásady materialistického učení a vyhlásl význam zásad křesťanských i pro společenské blaho. Radostné pohnutí způsobila mužná slova ndp. biskupa, že „minulé doby, aby se biskup katolický obával otevřenou pravdu Hci, pravdu pro útoky novinářské.“ Slova tato posílala naše řady k vytrvalému boji proti marnému stvání nevěreckých plátků. Po působivé řeči ndp. řečníka následovalo svěcení praporu, jehož účastnila se osobně pí. hraběnka Kinská, jako matka a vlt. dámy pí. Moravcová a Albertová, jako kmotry. Při mši sv. zapěla komzesa Kinská na kruchtě několik vlocek skvostných, sntně výskoleným hlasem. Posorovláni jsme, že hraběcí rodina Kinských předchází občanstvu kosteleckému dobrým příkladem v plnění náboženských povinností. Po kostelní slavnosti, již se účastnily úřady, korporace a zástupcové vlasteneckých spolků a vřkvětem občanstva kosteleckého a zástupy zbožného lidu, zasedly bratrské spolky ku slušné upravenému obědu v místnostech jednoty kostelecké. Dopoledne byla porada delegátů organizace hradecké, o níž jinde zprávu přinášíme, načež řečníl dr. Horák „O křesťanském socialismu pokud přiblíží ku dělnictvu a jeho právům“. Přednáška byla však vyrušována najaton tlupou nedoarylých „pokrokářů“, za něž myslil a psíkal „redaktor“ rychnovského listu. I řádění těchto nepřítelůných lidí bylo velmi poučné, neboť nřetranný svědek sennal odtě, jaký jest rozdíl mezi vzděláním kateřovaných klerikálů a vychvalovaných pokrokářů. Kdyby se národ skládal jen z podobné tlupy „vlastenců“, pak by nám kořalny a kánice nestačily. Paralela tato byla velmi náornou a posílila jen posici katolické jednoty v všech soudných a vzdělaných lidí. A o ty nám jen jde. Zdař Báh!

Ve prospěch českých menšin pořáá v městském divadle Knapovce jednota divadelních ochotníků v Hradci Králové v úterý, dne 8. září divadelní představení: Palibova dcera. Očtina v 5 jednáních od Jos. K. Tyla. Režisér: Th. Peřina. Zadátek o pět 8. hod. Konec o pět 10. hod. Ceny míst: Lože al. 3-50. Křeslo 60 kr. Sedadlo na tribuně 50 kr. Sedadlo k třídě 40 kr. Sedadlo II. tř. 30 kr. Sedadlo na galerii 20 kr. Parket 25 kr. Příměstí 15 kr. Studentův a garnisonní stek do příměstí 10 kr. Galerie k stání 10 kr. Předprodej listků obstará knižkopisec p. B. E. Tolmana.

Dráha Hradece Králové-mádraží. Jelikož postavení místní dráhy z Hradce Králové do Holic stavi se v cestu překážky nepřekonatelné, chce sřídění drážstvo vystavěti prozatím dráhu z Hradce Králové na mádraží. K provedení této myšlenky sřídí se při komanditě společnosti akciové, v jejíž čelo postavila by se obec kralovohradecká a sříděl poslední ústavy. Akcie vydány budou po 200 al. Dráha bude buď parní neb elektrická tramway s normálních kolejích.

Osobní. Ministrem vyučování byli jmenováni: proz. učitel gymnasia v J. Hradci, Ad. Kučka skutečným učitelem na reálné škole v Hradci Kr., B. Zelinka, dosud v Pardubicích, proz. učitelem na reálné škole v Hradci Kr., proz. učitel sříděl rodilky J. Liška hl. učitelem učitelského ústavu v Jmárně. — Ku sřídění úřadu předložený c. k. okresní komitát pan Václav Brožka povolán byl k c. k. místodržitelství. C. k. okresní komitát pan František Vanš přezasedá v Chotěboři do Hradce Králové.

Na sřídění gymnasia bude zápis žáků do I. třídy dne 16. a 17. září t. r. od 8—9 hodin, přijímací pak zkoušky budou o pět 10. hodin dopoledne písemní a o 2. hodině dopoledne ústní. Zápis žáků na ústavě postupujících bude dne 16. září od 8—10 hod. dopoledne a od 2—3 hod. dopoledne a dne 17. září od 8—10 hod. dopoledne; zápis žáků z jiných ústav postupujících bude dne 16. a 17. září od 9—10 hod. dopoledne. Přijímací zkoušky do třídy II. nebo jiné vyžá jsou dne 16. září o 8. hod. dopoledne.

Na vyžá reálné v Hradci Králové jest zápis žáků do I. třídy dne 16. září od 8—10 hod. a dne 17. září od 8—9 hod. ráno; zápis žáků ze škol měšťanských do třídy II.—IV. jest jen dne 16. září od 8—10 hod. ráno. Po zápisu konají se hned přijímací zkoušky. Žáci z jiných ústav střečních budou zapisováni dne 16. a 17. září od 8—10 hod. ráno a žáci na tomto ústavě ve střečních pokračující dne 17. září ve 2. hod. dopoledne. Blížší správy obsahuje sříděcí tabele v budoucí realky. Upravené zkoušky maturitní na c. k. vyžá reálné v Hradci Králové konají se dne 8. října t. r. o 8. hod. dopoledne.

Zápis žáků na měšťanské škole dří konati se bude dne 15., 16. a 17. září od 9. do 12. hodin dopoledne a od 2. do 4. hodin dopoledne.

Zápis žáků na c. k. gymnasiu v Jmárně koná se pro prvý ročník 16. a 17. září od 8. do 10. hod. pro ostatní 15., 16. a 17. září od 10. do 12. hodin. Přijímací zkoušky pro prvý ročník konají se 17. září v minulém roce bylo přijato 307 žáků, vytrvalo 300, jazyka českého všichni, náboženství katolického 286, israelického 14; nabýli vysvědčení prví třídy s vyznamenáním 71, prví třídy 179, druhé 29, třetí 7, oprav povoleno 14, nekhamifikováni byli 3. Od školního docela osvobozených bylo 144, do polevice 16; na učebniny přijato a vydáno bylo 719 ml. 60 kr. Nepovinným předmětům učo se žáků: němčině 300, fraščtině 51, kreslení 68, spěva 129, tělocviku 123, těsopisn 60, krasopisn 79. Maturitní zkoušky v červenci podnikli všichni žáci VIII. ročníku a bylo uznáno dospělými s vyznamenáním 6, dospělými 11, opravy povoleny 3, na rok reprobování 2. Zpráva tiskem vydaná obsahuje dekonání studie prof. Jindř. Neuderta o Jelliana Odpadlíka.

Z národní jednoty severočeské. Horlivý odbor v Náchodě stará se o Šediviny, pomezí tam obec obřozenos a sřídil tam školu, kterou opatřil všemi potřebami. Také budova pro ni vystaví. Úst. Matice dala tam svého učitele. Také tuto školu odboru Náchodského bude slavnostně otevřena dne 17. září. Tak ruku v ruce s náš Maticí stará se Jednota o upevnění českého pomezí jazykového a zněčeného území.

Spolek cukrovarníků východních Čech bude mít valnou hromadu v neděli dne 13. září o 11. hod. dopol. v místnostech „hotelu Střebekého“ v Pardubicích. Program: 1. Zpráva jednatele. 2. Ustanovení místa příští valné hromady. 3. O stavě řepy v okrahu východních Čech. 4. O novotách nechtaných pro nastávající kampaň. 5. Jaké pokroky jsou známy v příčině zluřtkování melasy. 6. Volné návrhy.

Malíř F. Šafařovic na Hořických. Všeobecně vážený neobřtík děkan p. Jan Štifter, zaměřlý na Hořických u Č. Skalice odporučil ve své závěti obnos 500 al., za kterýž se měl pro tamní chrám Páně podřiditi umělecký provedení obraz sv. Jana Křtitele. Vykonavatel jeho poslední vůle pořádal za zhotovení obrazu toho chvalně známého českého malíře p. F. Šafařovíce, jenž nyní již na čtvrtý rok mejká jako profesor v Oděse na Černém Moři. Pan Šafařovic dokončil započatý již obraz ve dvou měsících a sříděl chrám Páně, kde od něho již umístěn náčný a dojemný obraz „Zvěstování Panny Marie“, osdoben tak dílem uměleckým, vášně promyšleným a s pietou provedeným tak, že dochází všeobecně chvály těch, kdož je spatřili a důkladně prohlédli. — Nebude snad nemístné, když při té příležitosti několika slovy zmíníme se o tomto umělci nađem, o němž svědčící Týrř napal ve správě besedy umělecké, že jej v oboru portrétním můžeme vytknouti co silu

velkou, technickou, i širokým a bystrým pojmáním vy-
nikající, a že každá jeho podoba vyznačuje se tou
nebo onou stránkou zajímavou. P. Šafařovic narodil
se v Plásku a jevil již v mládí nevšední nadání ku
kreslení, studoval v domově, pak ve Vídni, Mnichově
a v Paříži, kdež vlivem proslulého mistra Cognieta
udělenu mu byla na první francouzské akademii na-
dace, která s pravidla šádnému cizinci se neodfílí a
také nikomu jinému udělenu nebyla. Navrátil se do
vlasti, působil Šafařovic jako učitel v Litoměřicích na
škole reálné, pak ale věnoval se jen malířství a ve
svém atelieru na Smíchově a posléze na Žižkově vy-
tvořil celou řadu děl znamenitých. Šafařovic jest ši-
roko daleko a v kruhích uměleckých vůbec znám jako
umělec dokonalý, jehož práce vynikají dokonalostí
velikou a svědomitostí neobyčejnou. Kdo navštívil
obrazárnu na vjezdě naší roku 1891, bude se dobře
pamatovati na velikou podobiznu knížete Lobkovic,
která též od něho pocházela. Šafařovic jest upřímným
Čechem a Slovákem, mužem vzdělaným i zkušeným;
jelikož pak těší se zdraví tělesnému i čilosti duševní,
lze doufati, že české umění obohatí ještě mnohými
plody své dovednosti. Přijeme mu toho s plnou radostí.

Nechť na ryby bez rybářského lístku!

O rybolov v řece Zdobnici v obvodu obce Pekla u Vam-
berka soudily se mnoho let obec a velkostatkem. Pře-
zení dosud ukončena. Rybolov zatím vykonává za vel-
kostatek lesní z Jahodova, p. Chlumecký. Část tohoto ry-
bolovu najal si od lesního p. D. Holenda, mlynář v Něm.
Bybně, za roční odvod 10 kg. patruhů. Letos v květnu
poslal si p. Holenda na rybolov z Kostelce n. O. tech-
nika p. Jaroslava Kratochvíla, a tým přibral s sebou
ještě strojníka ze slavného svého otce, Fr. Stancu.
Oba opatření rybářskými pruty přišli 31. května t. r.
do Pekla, aby na udici patruhy lovili. Ale štěstí jim
nepřálo, nic nechytili. Za lovu přiblížili se k nim čet-
ní vamberečtí, p. Šorš a bavil se s nimi. V tom
přicházel s prutem rybářským na rameně také p.
mlynář Holenda, ale chytání se nezdálo. Četník
dle povinnosti své vypytlal se na rybářské lístky.
Pan mlynář pravil, že lístek zapomněl doma a ostatní
dva vůbec šádného neměli, domnívajíc se, že jako
hosté lístku nepotřebují. Za krátký čas dostali zmi-
nění rybáři pozvání k okr. soudu v Rychnově n. K.,
aby se zodpovídali z přestupku krádeže 25 zl. ne-
převyšujícího. Četník je udal. Při stání vykázal se p.
Holenda lístkem rybářským a dověděl, že druhé dva
pány na rybolov poslal. Okr. soud všechny tři aproti-
obaloby ohledně přestupku krádeže, ale postoupil
spíše okres. hejtmanství. A to odsoudilo všechny tři
k pokutě po 5 zl., že lovili bez rybářského lístku čili
že se dopustili přestupku §. 10. zákona ze dne 9.
října 1888. č. 32. z. z. Pokuta připadla chudinskému
fundu obce Pekla. — Taková přitvrdění by neškodila
také jinde, kde pytláci veřejně nabízejí ryby k prodeji!

Štěstí v neštěstí. Předšlé neděle oslavovali
v Opatovicích slavnosti hasičů, který se tam odbyval
střelbou z hmoždíků. Po několika vystřelení roz-
trhl se jeden z hmoždíků za silného třeskotu na 5
kusů, jež rozletěly se náhodou v ona místa, kde ni-
kdo z četného obecťanství nebyl. Jeden z padajících
k zemi kusů rostrhl jistému občanu ponze kabát a
jisti slečn na rukávech „balony.“ Pan Valášek, který
kanonádu řídil, polakal se toho tak, že prý do smrti
na to nechce koukat.

Dívecký, který svého času odsouzen byl pro
zločin loupežné vraždy ku doživotnímu žaláři, uvádí
nyní ku své obraně, arcí jen pro týraní a obtěžování
soudu, že svědků, kteří mají býti slyšeni o rozličných
okolnostech.

Zatýkačem stíhaný sloděj chycen. Chalupník
Jiří Macík z Bohuslavic odesel časné z rána z do-
mova s dekou svou na pole. Usavřeli stavení, stodolu
však ponez na petlici. K páté hodině odpolední přišli
domů a slyšeli ve stodole podesřelý šelest. Otevřeli
a z pudy sekočil cizí člověk a přechal pryč. Náhodou
byl kolemjdoucím občanem Jiří Kvirencem chycen.
Lapený vydával se za řeznického pomocníka. Poněvadž
byl podesřelým a hledě k té okolnosti, že mohl ze
stodolky snadno na pldu do stavení a odtud dolů se
dostati a zde věci odciziti, byl dodán četnictvu. Zde
byl poslán v něm nebezpečný ptáček, zatýkačem stí-
haný Frant. Knebl, 33 roků starý řeznický pomocník
se Stratova. Týž byl vícekrát pro krádež trestán a
utekl nedávno s jistým Janem Šrámkem s donucovací
pracovny. Na útoku svým provedl více krádeží. Oba
se nalezají již ve vaně vyšetřovací.

Oběšený strážník. V minulých dnech oběšil
se v Čepce u Opatovic, jak se s námi sděluje, tam-
nější obecní strážník Bulíček. Co dohnalo jej k sebe-
vraždě, není zjištěno.

Pro hrubé chování vůči strážníkům oznámen
byl k trestnímu stíhání zdejší povozník P.

Tulák—sloděj. Tulák Josef Fejtek jest teprve
25 let star, ale pověst má jako nejprohnanější a nej-
nebezpečnější sloděj v okolí. Pochází z Tábořska. Byl
již přes sedmdesátkrát trestán a to buď pro zbrotnu,
toulání, veřejné násilí a velmi četné krádeže. Po-
sledně si odseděl tři leta. V Nechanicích u Rychnova
n. Kn. byl zadržen při zbrotně. Při vykonané pro-
hlídce nalezeny u něho stříbrné hodinky remonterky
se stříbrným řetízem a přívěskem, slatý pečetní
prsten s písmeny A. A., jeden náramek vlasový se
slatými sponkami. Věci ty prý dle udání našel
v Prusku. Po majiteli ekvostě těch se pátrá.

Loupežní cíkání. Dne 16. srpna vloupala se
tlupa cíkání, která počtem 11 hlav potloukala se po
okolí, do krámu p. Josefa Hladíkovy v Chlumu a
spáchala značnou krádež, tak že si poškozený čítá
kolik set škody. Lotři vylámali seď pod oknem, ote-
vřeli okenici a vnikli do vnitř. Byli však překvapeni
a podařilo se jim uniknouti. Táž tlupa cíkanská vlou-
pala se týž způsobem dne 19. srpna v osadě Li-
botové u Králové Dvora do krámu obchodníka Václava
Strachoty. Náhodou krácel syn obchodníka z hostince
domů a přistihl sloděje. Ti sice přebli, leč nebylo ni-
čeho ulopeno. Na místě zanechali díla a jiné různé
nástroje, kterými se do krámu prodabali. Po cí-
kánech se pilně pátrá.

Chycený sloděj. V měsíci červnu byla skle-
nice Františka Slonáková ve Starém Plzeňsku okradena.
Ztratily se jí různé ekvosty a přes 100 zl. na hoto-
vosti. Hostinské Marii Mertlíkové odcizen byl též
slatý náramek. Z krádeže byl podesřelým čítelý
dělník Josef Bubeníček z Borové. Týž byl dne 23.
srpna v Úpici při zbrotně zadržen a zatčen.

Ohně. V Schönwaldu u Rokytnice vypukl ve
stodole chalupníka Sagnera ohně a zničil stodolu i se
všim obilím. Část domovního stavení padla také
ohněm na oběť. Dle všech známek byl ohně založen.
Pachatel jest dosud neznám.

Pereta. Ku obětem již případům ustanoveny
jsou pro porotní období krájského soudu zdejšího ještě
následující případy: dne 5. t. m. ustanoveno líčení
s Robertem Milákým pro sločin rušení veřejného po-
koje a řádu, za předseda ustanoven r. z. s. Stolla,
obhájcem dr. J. Heller, na den 7. t. m. ustanoveno
líčení s Ant. Nengebauerem pro sločin podvodu za
předsednictví r. z. s. Prokopa.

Němý manžel. V těchto dnech zatčen byl Jan
Skotepa, 50 roků starý z Rozbčic pro veřejné násilí,
an vyhrožoval své ženě zabítím a honil ji s nožem.

Krádež. Dne 29. m. ukradeno bylo rolníku
Jos. Přichovi v Polánce 25 kusů slepic. Podesřelými
s krádeže té jsou cíkání.

Z polepšovny v Opatovicích uprchl dne 31. m.
m. Rudolf Smíd, 14. r. starý z Markvaredorfu.

Cíkáni. Dne 30. m. m. zatčena byla tlupa cí-
kání Růžičků v Hoficích. Včera zatkl závodčí Po-
vondra v Hradci rovněž dva členy jmenované rodiny
cíkání.

Zlomil si nohu při koulení kuželek. V pon-
dělí dne 31. m. m. odpodně koulelo několik pánů
v hostinci p. Josefa Šolce v Novém Hradci Králové
kuželek. Když přišla řada na p. D. aby koulel, tu si
dal nohy křemem a kalil. Noha se mu však smekla a
on padl tak nešťastně, že si nohu v kyčli zlomil. Na
to byl povolán lékař MUDr. Morávek, který mu nohu
obrázal, načež byl p. D. odvezen do Hradce Králové
do nemocnice.

Prudká bouře, provázená ohromným lijátem
a hromobitím, vznesla se ve středu večer nad Hradcem
a nejbližšími okolím. Stopy její bylo viděti druhého
dne ráno; dlaňba byla na ulicích vymyta, venku pak
půda rozryta od proudů vod. Mimo to i několikrát
uhodilo; ve Šrob. Dvořích uhodilo, jak se nám sdě-
luje do chlěva p. Komárka maj. cihelny, kde zabilo
to několik kusů hovzích dobytka.

Dopadení slodějů. V poslední době daly se četné
krádeže na kostelecké a nikdy se nemohlo pobeťat
přijíti na stopu. až náhodou padli do rukou spravedlnosti.
Tuláci Josef Huzeš z Velké B. lce a Karel Vondra ze Špa-
lenky u Opatovic, oba pro krádež již často trestáni
vra-
coili se právě s lupu, když čtenívo kostelecké v Často-
lovicích je očekávalo. Poslední kořist byla chatrná, dvě
živé a j. dva zdušena husa v pytlí Husy ty ptýlí ma-
nělům Hrnčím z Hodčína. Zatčeným přitá se více než
deset větších krádeží, jež se v posledním čase staly, což
se zahájím vyšetřováním dříve a okolí bude sbaveno
sajisté a dlouho těchto dvou nebezpečných slodějů.

Z Přibrami. Od dne 27. do 31. července t. r.
odbyvána byla ve zdejších knížecím arcibiskupském
konviktu pro inteligenci cvičení duchovní, jež řídil d.
p. Alois Jemelka s T. J. Exercitie zahájil vysoce dš-
stojný pan kanovník, Dr. Fr. Král zváním Duchá
sv. a poučením, kterak jest se účastníkům při této
pobožnosti chovati. Meditace p. Jemelkovy byly uchva-
tné, přesvědčivé a jednaly o těch nejdůležitějších
pravdách našeho sv. náboženství. Účastností bylo
sice na počat slabé, ale cvičení potkalo se s úplným
uspokojením a zdarem duševním pro přítomné. Za-
stoupen tu hlavně stav učitelský jak středních tak
městských i obecných škol, dále se účastnilo též
úřednictvo. Jako hosté pokud povolání dovolovalo,
byli přítomni též veled. p. duchovní jednak z města
samého jednak z okolí. Největších zásluh o tento du-
ševní požitek získali si p. exercitátor, dále p. řídil
konviktu a praefekt. Za laskavé pohostinství vzdávají
všechni účastníci důstojné správy knížecího arcibiskup-
ského konviktu nejvážnější díky. Jelikož Mariánská
kongregace akademiků hodlá každoročně podobná du-
chovní cvičení pořádati, bude zapotřebí, by veled-
stojné duchovenstvo a zvláště kruhy učitelské staly
se o to, by účastností přístím rokem bylo hojnější.
Letošní účastníci odnášejí sebou krásná zrnka pravd
svatě víry a dávají tímto veřejnosti na jevo svou úpl-
nou spokojenost a s plnou radostí svého přejí tomuto
spásonanému požitku duševnímu: „Zdař Bůh!“

Z Polné. Tiskové opravy pro mnohé listy naše
jsou věci, kterým možno se vysmát. Tak na př. „Ji-
hlavské listy“ uveřejníve opravu p. katechety Vlčka,
poznámkami s Polné právě tvrdí to, co oprava vy-
vrátila. Kterak se tu možná takovému mravnému
jednání ubrániti? A aby mra lží byla dovršena, ge-
nerální policejní inspektor a udavač do „Jihlavských“
podkládá p. katechetovi novou lež, že totiž nazval
sokolské košile „krvavým rouchem svířčích anar-
chismu“, v kteréžto příčině „Jihlavským“ zaslána byla
oprava znovu. Ovšem, kdo chce udržet jednu lež,
musí jich padesát znovu vymyslet. Ti udavači do „Ji-
hlavských“ umí tak překrucovati jednotlivé výroky, že
již ani sami nebudou věděti, co jest pravda. Budou
se brzo podobat, možná malíček přirovnat k velkým,
onoma filosofu, jen na sta definic stanovil o tom, co
jest pravda. Mimo to myslí si udavači ti, že čtenáři
„Jihlavských“ spustí se zřeteli pro jejich lži věc hlavní,
totiž tu skutečnost protikatelických projevův a smý-
šlení v jisté skupině lidí polenských, na které může
již dnes každý ukázati. Ono jest pánům pašům ne-
pohodlné, že se katolíci ozývají. A oзовu se, pánové,
po celých Čechách a Moravě. Pro svobodné mluvení
mají patent jen oni, jakmile však někdo jiný počne
se hájiti, tu ve své ohromné svobodomyšlnosti volají
po policajtech. To je charakter? Co tomu říká mrav-
nost? Nystydíte se sami před sebou za takové jednání?
Velice neobratně však počínal si pan dopisovatel do
„Jihlavských“ v čísle posledním, kde dří, že se musí
s tím obviněním ohledně katechetatví počkat až po-
zději, až prý se sinformují. To jest zvláštní! Kdepak

ten pan informátor jest? Honem hleďte ho telefonem!
Nude čekáme, a spoň vyjdou pak na jevo jména lži-
vého informátora a též p. udavače, protože potom se
tiskové opravy poslat nemohou. Ostatně p. katecheta
Vlček jest stále ochoten zodpovídati se za své řeči a
skutky, jakož i za zásady křesťanské-socialní, jen ať
se svou tu jistě páni třeba schůzi důvěrnou, ve kteréž
polovice přivřenců těch i oněch pak bude soudným
rozhodčím. Pravda se nebojí! Ale pánové přece něco
učinili, schválili se za socialisty Sturce, jenž za po-
lenské hrůzy p. starostovi Plevovi a p. katechetovi
Vlčkovi vyšinil ve schůzi, do které se nikdo nenadál,
že tam takové věci se přetřepávají budou a to tím
spíše, ješto se tam jednalo o otáče, koho budeme
voliti v 5. kurii? A nejkrásnější jest beránci trpěli-
vost, s jakou přítomní mladočechi nájedzy p. Sturce
i na mladočeskou stranu vyslechli, to snad proto, že
mohli si ti výtečníci provolati hanba! klerikálům. O,
pánové, my se nebojíme, byli jsme příliš dlouho trp-
livými, ale trpělivost dostoupivši určité meze stává
se slabostí. Proto vás, kdy bude potřeba, klepneme
přes prsty častěji.

Z Pertoltic. Nedávno čti jsem v listě tomto
zprávu z osady naší o milém dšstojném panu řáři
zdejší. Zpráva tato každého potěšila. Hodno jest však
ještě všimnouti si osoby jedné v osadě naší. Jest to
náš horlivý a zasluhující řídil učitel pan Bedřich Ko-
pecký. Přičiněním jeho zvelebena a vyzdobena jest
zdejší budova školní tak, že síně učební staly se mi-
lými a přívětivými mládeži školní. Jsou tu pohodlné,
úhledné a dle zdravotních předpisů zřízené lavice a
na stěnách chodby i světnic školních všude zřítí mnoho
pákných a užitečných pomůcek školních, jež nejvíce
zásluhou a přičiněním neunavného pana řídícího vy-
pracovány a opatřeny byly. Dětky světené vychovává
a vyučuje v pravdě s nádností a láskou otcovskou,
staraje se pečlivě o to, by jednou staly se užitečnými
členy církve, vlasti a národa našeho. Však nejen ve
škole znáti činnost jeho blahodárnou, ale i v životě
veřejném neakládá ruce v klín a zdárně působí. Ve-
likou zásluhu má též o to, že v obci zdejší založen
byl s mnohými obětmi sbor dobrovolných hasičů,
který sajisté každé obci velmi potřebný a užitečný
jest. Pracoval se síly stáčky o zvelebení sboru téhož,
ale tu stávaly se mu mnohé překážky a nedorozumění,
což téžce nesl a proto činnosti své se vzdal. Bohužel,
že skoro v každém sboru vyskytují se různé nesrovná-
losti, což jen na škodu téhož jest. Jest šádnouco, by
za všechny tyto snahy a práce všickni občané s úplnou
důvěrou ctili a vážili si svého pana řídícího učitele,
blahodárnou činnost jeho by podporovali a tak spo-
jenými silami ku blahu obce, vlasti a národa svorně
pracovali. Tak sajisté stane se pobyt v obci zdejší též
našemu milému panu řídícímu učiteli milým a pří-
jemným a bude činností jeho i na dále neunavné
a prospěšné se rozvínovati. Jen svornost a mír jsou zá-
kladem blahobytu. I já dříve stál jsem v poměru ne-
přátelském s panem řídícím učitelem, však nyní poznal
jsem v něm přítěle upřímného, dobrého ráce a spo-
lečníka, jehož si vážím a ctím a přál bych si se arde,
bych mohl dlouho s ním žíti a působiti. L. N.

Z Cervených Pečků. Katol. spolku našemu
„Svornosti“ co do místní vzdálenosti nejbližší je spo-
lek katol. „Práce“ v Čáslavi. Vzájemné sblížení naše
první stalo se o svěcení praporu v Čáslavi dne 31.
května. Byli jsme tam mile a bratrsky přijati a se-
znává se tehdy s jinými ještě jednotami, byli jsme
vzájemnosti bratrskou k dobru povzbuzeni. Další
sblížení naše stalo se v den schůze naší spolkové v
Červ. Pečkách dne 30. srpna, když do středu našeho
v ten den zavřítí dva členové katol. spolku čáslav-
ského, vel. p. Lad. Kalina a p. Alois Jeřábek, aby
nám jaksi návštěvu naši oplátili a zároveň u nás po-
učné přednášky měli. Promluvil nejprve p. Alois Je-
řábek o víře kat. a vlastenectví. Ukazoval, že ne-
právem upírá se vlastenectví nám katolíkům, kdežto
evangelům a i židům se neupírá a dovodil dále,
v čem právě vlastenectví záleží, ne v planém mluvení
ale v poctivém kat. smýšlení a jednání a v opravdo-
vých vlasteneckých skutcích, uváděje přitom doklady
a příběhy hlavně z dějin českých. Mladík jmenovaný
vystoupil tentokrát v přednášce poprvé a projevil
chrálýhodnou snahu a horlivost, která od přítomných
neličeným způsobem uznána byla. Kéž mu to je po-
vzbuzením k činnosti a horlivosti další. Potom pro-
mluvil vel. p. Kalina způsobem velmi populárním a
rozumitelným o práci vůbec, zvl. pak poukázal,
jak sv. náboženství naše práci hmotnou posvěcuje
a povznáší. Příklady a podobnosti ze života obecného
činily řez zajímavou a poutavou, a proto se jí dostalo
pak zaslužené pochvaly. Ze správ spolkových za mě-
sic srpen vyjímáme: Spolek náš čítá nyní 119 členů;
v srpnu jednomu nemocnému členu dal podpory 3 zl.
Z výletu spolkového, 2. srpna pořádaného, zbylo čí-
stých přes 45 zl. Spolek zúčastnil se dne 23. srpna
svěcení praporu kat. jednoty v Ústí nad Orlicí dvou-
člennou deputací a dne 30. srpna zastoupen spolek
i členem při svěcení praporu kat. spolku v Kostelci
n. Orli. Z každé taktky schůze naší viděti jest, že lid
náš na venkově řemeslnický, dělnický a rolnický cel-
kem v jádru svým jest dobrý a dobrému vedení pří-
stupný. Nechť vede ho kněžstvo katolické s pomocí
Boží cestou víry a spořádanosti křesť. k blahu ča-
nému i věčnému! Nechť sestupuje ochotně k lidu to-
mu a podává mu ruky, aby neutonul v prouděch zá-
hubných doby naší pohnuté! K dobru lidu toho pra-
covati ve spolcích kat. jest nanejvýš potřebno a zá-
služno. Kéž vzrůstají řady spolků kat. a ty, které
stávají, sblíží se ve bratrské lásce a vzájemnosti!
„Dá Bůh, že brzy provedena bude vzájemná organizace
všech katol. spolků v diecesi naší a to na prospěch
věci dobré. Budeme se navzájem více pak acházeti,
sblížovati a v činnosti pokračovati. Další dobré anze
spolků kat. stávajících a vzrůstajících zhej Bůh!“

Ze Solnice. Pan Josef Archleb, purkmistr v Do-
brušce, jakožto koncesionář projektované místní dráhy
Josefov-Dobruška-Solnice, postoupil v této věci zase
hodně ku předu. Neboť dne 11. září 1896. o 9 hod.
dopolední odbyváno bule v čekárenských místnostech
v nádraží Solnickém komisionelní jednání v příčině
revise tratě a stanic výše zmíněné dráhy. Při dotyč-
ném komisionelním jednání podati lze případné ná-

mitky budí ústně nebo písemně jak ohledně všeobecného směru trati tak i ohledně umístění projektovaných stanic a přístupu k nim. Při této komisi nebude se jednati o postoupení pozemků ani o sfinansování stavby dráhy přerušující spojevacích prostředků, o kterýchto posledních otázkách teprve posudí při politické obchůzce jednání bude.

Ze soudní síně.

Před porotou královéhradeckou.

Krivičí matka.

Hnaný, ale také ne Háký případ, svědků o povaze člověka sklesavého na stupni světa, byl předem přelíčen dne 29. m. m., kdy měla se zodpovídati 21letá dívka Fr. Rottova ze Žďáru s téžého sločinu, dle § 139, zavraždění vlastního dítěte. Obžaloba kladla jí za vinu, že dne 23. června t. r. své novorozené dítě ženského pohlaví ve vražděném úmyslu vhodila do nádrky u sáchohu. Při přelíčení popírala obviněná úmysl, že by byla chtěla dítě zavraždit; stalo se prý tak nepředvídanou náhodou, ona prý byla porodem překvapena. „Jak tedy jsem před Kristem Jistě, — zapřísahala se, — ať se z toho místa nehnu, nemluvil-li pravdu“. Výslechem svědků, rolnice Fr. Thérové, u níž obviněná sloužila, pak spolušluský L. Šebkové, dělnice M. Klímové a blavé porodní babičky A. Thérové, vesměs se Žďáru, byla vina obžalované vzor zapírání patrná. Lékaři pak potvrdili, že dítě bylo úplně vyvinuté a života schopné, a plicní zkouška je přesvědčila, že přišlo na svět živé. Porotci sice nesodpověděli otázku danou jim ohledně úmyslné vraždy přisvědčivé, za to však s hlasy umali obžalovanou vinnou tím, že opomenutím potřebné pomoci nechala děcko zahynouti. Soud vyměřil pak obžalované trest dle § 139 do téžého žaláře na 5 roků, zotřeseného každého čtvrt roku postem a vždy dne 23. června tmavou komůrkou. Přelíčení Háký r. z. a. Prokop, žalobu zastával zást. st. návl. Rotter, obžalovanou hájil dr. Tausig.

Starý štát.

Na lavici obžalovaných ocitl se dne 1. t. m. 61letý stařec, otec 5 dětí Ant. Jelínek, tesař, přisluhuji do Častolovic, jsa obžalován ze sločinu zrádství dle článku 166 trestního zákona. Dne 13. července v noci ulehl si obžalovaný jsa smůlen nejen celodenní práci ale i kofalkou, jejíž nemalým cítelem byl, za stodu rolníka a obchodníka Václava Tichého v Častolovicích. Noc byla teplá a tak nechtělo se Jelínkovi ani spáti; ležel a pokuřoval s krátké dýmky. Přemýšleje o svých taktických, vzpomněl si i na majitele stodoly, u níž ležel a tu připamatoval si nešťastnou náhodou, že mu dotyčný nechtěl jednou vydati pracovní knížku, když jej o ni žádal, chtěje z Častolovic odejít za dětmi do Náchoda, kde dle jeho domění mohlo se mu lépe vésti. V té chvíli uslyšel v jeho nepřítomnosti mluvu strašlivě pomsta; rozšel sírku a vstříhl ji hořící do došky, jimiž stodola byla pokryta a uprchl. Sotva že se vzdálil, vyšlehl plamen, ale v tomže okamžiku nastal pokřik a s okolních stavení začali se náhlým světem vyburcovat ze spánku lidé sbíhají a dle rychlé této pomoci a tomu, že došky byly deštěm zvlhlé, podařilo se obě uhasiti. Zbýt byl záhy vypátrán, k čemuž přispěla zejména na místě činu nalezená dýmka, náležející Jelínkovi. Následkem toho byl tento stařec a ve výslovnosti vzápětí se většinou k činu došel, načež podána na obžaloba pro zločin svrchu naznačený.

Při přelíčení došel se obviněný opět k činu, ale omlouval jej tím, že prý byl opilý, že nevěděl, co dělá. Neměl prý po dlouhý čas ženu doma a spával po maštelích. Osudného večera přišlo mu prý všecko to na mysl, a cítil se celý nešťasten a proto zapálil; nebyť však opilý, nebyl by to přece udušal. Na to vyslechnuto bylo 13 svědků.

Václav Tichý, obch. a maj. hosp. v Častolovicích praví, že osudné noci nastal pokřik, že u něho hoří, když vyběhl ven, oběhnoucí se lidé již trhali hořící došky. Byl by utrpěl alespoň na 3000 sl. škody. Pojistěn byl jsa na 300 sl. Ve stodole složeno bylo seno.

Ed. Vinkler, obch. v Častolovicích, J. Skala, krejčí, J. Janeček, rolník a hostinský, A. Kovařík, krejčí, Fr. Nosek, dělník v pivovaru, Herzan, krejčí v uniformě hulánské (tento byl pravý vzor, jakým býti voják nemá a budil svou neapnou výpovědi a celým svým chováním nemalou veselosť), K. Hrušová domkačka a sousedka dotyčné stodoly, Rojek, obecní strážník, vesměs z Častolovic, účastnili se buď hašení nebo u nich obžalovaný pracoval, a nepotvrzují celkem nic závažného.

Vysvědčení obžalovanému vydané potvrzuje, že je to člověk zpupný, hrubý a všeobecně. Porotcům dána byla pouze jedna otázka znějící v ten smysl, zda obviněný zapálil stodolu, z čehož měla značná škoda vzejíti. Žádot obhájce dr. Zimra, aby dána byla otázka dodatečná, nalezal-li se obviněný ve stavu opilém tak, že nevěděl, co dělá, byla odmítnuta. Po tečích státního návládního vrch. r. Rindy a obhájce obviněného odpověděli porotci na danou jim otázku 10 hlasy přisvědčivé, načež byl tento uznán vinným sločinem zrádství, označeným v § 166 a dle téhož § vyměřen mu byl trest do téžého žaláře na 6 roků, zotřeseného každého čtvrt roku postem. Na zločin tento jest trest od 10—20 let; vzhledem k několika polehčujícím okolnostem vyměřen mu byl trest pod sazbu Přelíčení Háký r. z. a. Prokop

V opici stratil oko.

V hostinci u Fejglů ve Stolíně sedlo dne 9 února několik hostů, mezi nimiž i 40letý V. Jiroušek, tkadlec a chalupník z Červené Hůry. Jmenovaný je hodný člověk, když spí, anebo je-li střízlivý, ač toto poslední nebývá právě na denním programu Jirouškově. Naznačeného dne vracel se z pohřbu jakési své přítelkyně a jak se zdálo, utrpěl tam svůj nesmírný šel v kofalce, která se mu pak v hlavě bouřila a páčila jej a nedala mu jinak, než aby se na cestě stavil ještě ve Stolíně, k čemuž se velmi nerad dával dlouho pobízet. V hostinci dal si ještě několikrát zapít

„kalíšek s ouškem“ čistou a to jej konečně směřlo tak, že sklonil tělkou hlavu na kulečník, a něž sedl, a pohřbil se ve spánek. Z toho měl přítomní švandu. Když odcházel pak několik s přítomných, podtrhl spáti jeden z nich šidli a tento jak široký tak dlouhý přišel do styku s podlahou. Toto však pobouřilo Jirouškova kuraž, kterou dostává, když je napilý tou měrou, že spustil na přítomné styblé hosty bandurkou, tloukl pěstí po stolech, aš aklenice vyakovaly a nadával ne právě vybitravě. Počinání jeho budilo s počátku veselost, ale pak to již přítomné omrzelo a jali se jej napomínati. To však účinkovalo na tohoto právě tak, jako olej na oheň; nadával ještě více a svláště si vzal na mušku továrního dělníka Josefa Semeráka se Stolína. Tohoto však nadávky Jirouškovy omrzely a proto šel a strčil doh. Jiroušek upadl a poranil se tělce na oku, s něž mu posudji musila býti vyřazena v Praze na klinice panenka a on ošlepl. Poněvadž dalo se předpokládati, že mohl Semerák poraniti oko Jirouškovi dýmku, již tenkrát právě držel v ruce a svláště když znalci vyslovili se, že oko vyřazeno bylo malým tupým nástrojem, vnesena byla na Semeráka obžaloba pro téžé poškození na těle a z toho měl se jmenovaný zodpovídati dne 31. m. m. před porotou. Obviněný vymlouval se, že Jirouška dýmku neuhodil a že tento vstřebal si oko nejspíše o hranu sohy u kulečníku, u níž ležel. Opak tohoto tvrzení nepopřelo ani několik předvolaných svědků, mezi nimiž jako „corpus delicti“ byl i Jiroušek s vyraženým okem. Tento však nevěděl, co se s ním tehdy dalo, a teprve druhý den, když se z „tej velké vopice“ trochu probal, dolechl, že mu to udušal Semerák, na němž posadoval náhrady 30 sl. za léčení. V Praze oko vyřadil, ale neřekli munit, bude-li to lepší; nejspíš prý že tomu sami nerozuměli. Poněvadž nenabýli porotci určitého přesvědčení, že by neštěstí zaviniil pouze obviněný Semerák, uznali jej jednolamě za nevinna, načež byl tento obžaloby sprostěn. Po hantiva byla scéna po vynešení tohoto rozsudku; rozradostněný Semerák děkoval, že komu se namanal a jal se podávati porotcům ruku. Poraněný poukázán byl ohledně své náhrady na pořad práva civilního. Přelíčení Háký r. z. a. Prokop; veřejným žalobcem byl st. návládní Rinda a obhájcem dr. Rudolf.

Kupoval na větnou opičku.

Josef Prouza, 35letý nyní tkadlec a dělník, dříve majitel menšího hospodářství ve Slatině je celkem hlava vynalézavá a šikovná. Když svou lenivostí přišel o domek s polem a byla ho nucena ukoupit v exekuci dražbě jeho manželka, přišel na myšlenku, že výnosnějším zaměstnáním než sedět se stavem, bude nějaký obchod a proto hned chopil se díla. Ač mnoho čítá a psát neumí, přece sestavil jakž takž dopis na jistou firmu s hospodářskými stroji a objednal si mlátič stroj. Firma, majíc za to, že objednatel jest rolníkem, jak se Prouza podpisoval, poskytla mu stroj na úvěr a dobřala si pouze nabízených 10 sl. po dodání téhož. Stroj tedy byl tady a teď nastala jiná ne tak velká starost, stroj za hotové prodat, což ovšem mnoho namáhání nedalo. Takovým a podobným způsobem skvělá neprotokolovaná švindlérská firma Prouzova vřídlihl. Hned došla jej šentourová velká mlátička, hned sáz různé čistící stroje na obilí, jindy opět pumpy, řezáčky atd. a rozumí se, že vše na úvěr a Prouza měl při tom na starosti pouze to, aby našel kupce a peníze utratil. Podobným způsobem obilil celou řadu firm nejen v Čechách, ale i na Moravě; zkrátka kde náhodou se o nějaké firmě dověděl, už ji napálil. Stroje přivážel buď domů, nebo ku svému tchánovi Jos. Seidlovi do Libhatova, aneb, což stávalo se nejčastěji a bylo to i nejpohodlnější, prodal je hned na nádraží, nebo na cestě z téhož. Dokud nepřišly lhůty určené ku splátkám, šlo to pořád ještě; hůře však bylo, když tovarníci žádali peníze. V takovém případě jim vsorný agent ani neodpověděl a tu nezbyvalo jim nic jiného, než přepřáti se naň na obecním úřadě, odkud však došla správa ne právě pro ně potěšující. — Prouza neměl ani stroje ani peněz. Tak se stalo, že byl tento stařec a zavedeno proti němu vyšetřování pro sločin podvodu, při čemž zapletli se do celé záležitosti čtyři další a sice Fr. Prouzová, manželka předešlého, Jos. Seidl st. 58 r. st. vymeňká v Libhatově, Jos. Seidl ml. 35letý rolník tamtéž, Ant. Seidl, 48letý rolník rovněž z Libhatova. Na Prouzu vnesena byla obžaloba pro zločin podvodu, na ostatní pak pro účastnění v téžé nebo pro spoluvinnu.

Čtení neobyčejně obáhlé obžaloby trvalo přes hodinu. Na to započato s výslechem obviněných. Obž. Prouza uvaluje všecku vinu na sebe a střeží se každé okolnosti nápadně vyhnouti, která by mohla ostatním obžalovaným uškoditi. K uvedeným v žalobě činům se doznává a vymlouvá se, že učinil to s nouze. Stroje objednával na dluh a za hotové pod cenou prodával podpisuje se při všech objednávkách jako rolník, aby tak se daly firmy spíše ohnouti.

Jos. Seidl st., tchán předešlého vymlouvá se, že Prouza „landal“ celé dni po okolí a poněvadž ho zná jako lháře, nevyptával se jej, kde stroje běře, poněvadž by mu byl tento stejné pravdu neřekl. Jednou mu půjčil koně, aby si přivezl uhlí, on ale jel s ním na nádraží pro stroj.

Jos. Seidl, syn předešlého praví, že uhošpodařil za necelá dvě léta na vojnu, kde sloužil jako prostý voják, z diskrecí od rekrutů a z podpor, jež dostával z domova na 240 sl. (!), z nichž pak když přišel domů, koupil od Prouzy šentourovou mlátičku a zaplatil mu za ni 180 sl. Prouza prý mu říkal, že dělá agenta a že má 2 sl. z každého stroje.

Ant. Seidl, strýc tohoto a Prouzové, žil prý s Prouzou v nepřátelství a nevěděl, jak se mu vede. Jednou když jel na nádraží pro dříví, dohonil jej Prouza a prosil, aby vzal s nádraží mlátičku a mlýnek, což on udušal. Cestou pak to od něho za 100 sl. koupil, ale poněvadž se mu to posudji nelíbilo, tedy to zase prodal.

Prouzová přiznává, že jeden stroj s mušem vyřadila a na dluh koupila. Sama jej pak prodala, ale elbřila prý poškozenému splácti 40 sl., jež sá stala dluzna, po částkách.

Odpoledne vyslechnuta byla řada svědků, většinou dodavatelé strojů.

Ant. Růžička, strojník z Jaroměře praví, že ve druhé polovici června předešlého roku přišli k němu Prouza s manželkou a vybrali si stroj, za několik dní přijel a stroj odvezl. Dostal 5 sl. nádvaku. Posudji k Prouzovi dojel a dověděl se, že stroj, který byl smluven za 115 sl., prodal za 85 sl. Žádá náhradu. Dotyčný stroj koupil jistý rolník v Libhatově a hotové zaplatil.

Václav Vaněk, c. k. soudní sluha v Č. Skalici našel u Prouzy při zatčení dopis adresovaný na firmu Reissmann v Praze.

Jos. Těhníř, strojník ze Žabokrk prodal Prouzou stroj na smáku; považoval je za poctivé rolníky. Prouza však nezaplatil a stroj prodal. Utrpěl škody celkem 48 sl. a žádá náhradu.

Vinc. Kocian, starosta ve Slatině praví, že majetkové poměry Prouzových nejsou akvěř. Prouza je lenoch.

Jan Vlček, hostinský v Libhatově koupil před rokem od Prouzy čistící stroj a odrazil si 25 sl., jež mu byl dluzen Seidl. V Pterově napálil jistou firmu o 115 sl.

Jan Teichman, starosta v Libhatově udává, že továrník Andrie se Svitavi na Moravě přišel, že je ošizen o stroj, jež prý koupil ml. Seidl od Prouzy. On pak mu pomohl stroj hledat.

Vojt. Andrie, továrník ze Svitavi byl napálen o 170 sl. a žádá náhradu. Stroj mu dal proto, že měl Prouzu za rolníka a tento sliboval, že koupí si ještě mlátič stroj.

Ad. Exner, hotovitel hosp. strojů v Brandýse byl napálen o mlýnský v ceně 82 sl. Objednával si u něho mlýnsky „drátem počty“, a prý potřebuje čistit obilí k seti.

Ant. Šmíd, strojník v Ivanovicích na Moravě byl napálen o 160 sl. za šentourovou mlátičku, jež Prouza po obdržení hned prodal.

Od firmy Červinka a spol. v Praze objednal Prouza řezáčku a stříkačku za 68 sl. Za posloužení dopisem pěkně poděkoval. Stříkačku koupil rolník V. Souček v Havlovicích a řezáčku pak J. Peterka. Stroje hotové zaplatili.

O dopise adresovaném na Reissmann praví Prouza, že když viděl, v jakém postavení je, že ho nechtěl odeslat.

Předseda: Já vím, proto že vás zavřeli.

Obecní úřad vydal na žádost Andrieho Prouzovi rekomandaci, že je to podvodník a bez všeho majetku a radí, aby stroj se mu žádný nemazýl; to bylo ovšem již pozdě.

M. Seidlová, rolnice v Libhatově, manželka Ant. Seidla viděla, že její muž doplácel Prouzovi za koupené stroje. S Prouzou šli prý v nepřátelství. Po skončení právního řízení dáno bylo porotcům 15 otázek, z nichž 8 týkalo se hlavního obžalovaného, Prouzy, čeho te podvodné firmy a ostatní anly na vinu čtyř ostatních obviněných.

Ve čtvrté dopoledne následovaly pak řetí veřejného žalobce, zástupce st. návl. Kšihlera a obhájce obžalovaných dr. Ryby, dr. Fischera a dr. Rudolfa.

Obž. Prouza uznán, byl jiným sločinem podvodu dle § 197. a 200. a vyměřen mu trest na pát 2. roku téžého žaláře, zotřeseného čtyřmi posty za rok. Jos. Seidl starší odsouzen na 3 měsíce do jednoduchého žaláře se třemi posty a Ant. Seidl rovněž na 3 měsíce se třemi posty. Všichni tři pak jsou povinni nahraditi škodu poškozeným firmám a útraty všešle s přelíčením.

Prouzová a J. Seidl ml. byli obžaloby sprostěni. Přelíčení Háký Háký r. z. a. Stella.

(Zasláno.)

Biskupská knihtiskárna proslí veleobdobně duchovenstvo, aby při větších objednávkách „Oltáře“ ráčilo udati nejvýhodnější stanici šelerniční, kam zásilka zaslána býti má. Pro množství objednávek doby poslední prošlo o strpení, že hned nemožno vyříditi.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 29. srpna 1896. 1 hl. pšenice sl. 5.50 až 6.10, žito sl. 4.50 až 4.90, ječmen sl. 3.60 až 4.65, oves sl. 2.90 až 3.40, proso sl. 4.50 až 5.50, vikev sl. 0 — až 0 —, brách sl. 7 — až 8.25, čočka sl. 7 — až 11.50, jáhly sl. 9.50 až 9.50, hrup sl. 8.50 až 21.50, bramborů nových sl. 1.60 až 1.90, jetele semínka červeného sl. — až —, jetele semínka bílého — 0, jetele semínka ruské sl. 00 —, až 00.00, máka sl. 10 — až 11.50, cilejky sl. 7.25, lněného sem ne sl. 5.75 až 6.50 100 kg. křitých otrub sl. 5.50, 100 kg. pšeničných otrub sl. 5 —, 1 kg. mála červeného sl. 0.90 až 1 —, 1 kg. mála přešlešeného 0.00 1 kg, sídla vepřového sl. 0.80 1 kg. tvarohu 12 až 14 kr., jedno vejce dva a půl kr. 1 kopa drubné seleniny sl. 3.05 až 0.00, 1 hek. cibule sl. 2.00 okurek 0.40 až 0.60 — Na týhodní a obilí trh dne 29. srpna 1896 odbyvány, přivezeno bylo hektolitrů pšenice 1149 žita 229, ječmene 1216 ovsa 652, prosa 29, vikev —, brachu 58, čočky 158, jáhel 7, hrup 0, brambor 264,

S Bohem

dává všem přátelům a známým, s nimiž se při odjezdu do Lipska rozloučiti nemohl,

Karel Sysel.

V Hradci Králové, dne 4. září 1896.

„OBNOVA“

vychází každý pátek dopol. o 11. hod.

Vydavatelstvo:
Politické družstvo tiskové v Hradci Kr.
Veškeré záslky, dopisy a předplatné adresujte
pouze:
„Obnova“ v Hradci Král.

Předplatné:

Na celý rok . 4 zl.
na půl roku . 2 „
na čtvrt roku . 1 „

Jednotlivé číslo v místě 7 kr., poštou 8 kr.

Místnost redakce:

V Hradci Králové, Velké náměstí č. 24.
*****

Jan Horák,

vlastní výroba suken
v Rychnově n. Kněžnou

nabízí na dobu jarní a letní

pravé vlněné látky

za ceny mírné. Četné opětovné objednávky,
svláště z kruhů vld. duchovenstva jsou milým
pro mne důkazem, že jsem heslu svému: „Po-
ctivý sebe menší výdělek lepší je sebe vět-
šího nepoctivého.“ věrně stál.

oceněny na požádání franko.

Zásilky na dobírku,

vld. duchovenstva dle přání bez dobírky.
Při hromadných objednávkách výhody
co možná největší.

Četná doporučení s kruhů vld. duchovenstva i P. T.
užitelstva k nahlédnutí.

Těž na splátky a bez zvýšení cen.

Brusinky

v nejjemnější ražině savařené

5kilevý sudeček

franko za zl. 2.75

zasílá

J. Fáborský

v Týništi n. Orli.

Svíce kostelní,

pravé voskové i polovoskové, pa-
schaly, trojhrany, grana, jakož i
nejjemnější druhy kadidla, dopo-
ručuje veledůstojným farním a
slavným patronátním úřadům,
rovněž i

P. T. pánům obchodníkům v jakosti nej-
lepší a v cenách nejlevnějších.

Zároveň doporučím svícna do věcných
lamp 7 dnů hořící a všeobecně za nej-
lepší uznává.

Josef Pilnáček

v Hradci Králové.

Závod voskářský „u Albersů“ založen r. 1809.

Politické družstvo tiskové

V Hradci Králové

vydalo právě druhé vydání spisku

Učte se z dějin.

Slovo k naší mládeži od staršího vlastence.

Tento krátký přehled nepřekročených
dějin českých dostati lze

v biskupské knihtiskárně

Stran 62 8°. — Cena 15 kr.

Při odběru větších množství přiměřená
sračka.

Kam půjdeme na výlet?

B. Do Týniště! Podíváme se tam na
výrobu koberců u Adolfa No-
votného.

A. Stojí to za to?

B. Ano! Viděti tam za 80.000 zl. hotových ko-
berců nejrozmantějších jakostí, cen, velikostí
a barev atd. od nejlevnějších do nejdražších
a ten, kdo si aspoň za 10 zl. nakoupí,
dostane nahrazené jízdné drahou ve
třetí třídě na vzdálenost 30 km!

A. Jsou tam též zbytky k dostání?

B. Ovšem, velice mnoho a co záclon, pokrývek atd.

A. Nuže já jedu s Vámi! Na zdar!

Nový praktický vynález!

Nejllepší práci přístroj
jediny existující jest nové
vynalezená c. k. výhr.
priv.

mramorová pračka

t. zv. ruční valcha

„Patent Hlaváček“,
která předčí vše stávající
neboť tvrdostí, nezdolností
karrar. mramoru jest ne-
smárná, vždy hladkou a či-
stou zůstane, bezvadné smé-
hobíle a rychle vyprání
docílí a čím více se na ní
pře, tím jest hladší a lepší,
kdežto pračky dosavadní záhy
skáže podléhají a zdranými
plochami přídlo nicí.

Při tom však jsou pat.
mram. pračky levné. Ceny
jsou:

I. vel. 35/30 cm. zl. 2.50
II. „ 30/35 „ „ 3.50
III. „ 35/40 „ „ 4.50

Proti zaslání obnosu předem
aneb dobírkou zasílá na vše-
chna místa přímo vynálezce
a jediný výrobce:

C. k. výhr. priv. sochař. a
uměl. průmyslový

Atelier Hlaváčekův
v Strakonělcích Čechy.

Pp. obchodník. rabatt.

Dva

truhlářské tovaryše

dobře v práci obeznalé,
přijme

Josef Netuka,

truhlářna Slaz. Předměstí
u Hradce Králové.

NAVŠTÍVENKY

od 60 kr. výše

nabízí

Bisk. knihtiskárna

v Hradci Králové.

Sříbrná medaile Národní Jednoty Severočeské. — Nejvyšší vyznamenání
zlaté záslužná medaile s korunou. — Čestný diplom.

Veškerá patentní mýdla

vyráběná ze všech možných i nemožných materiálů a téměř ve všech ča-
sopisech doporučovaná — pomínou — až se lidé přesvědčí, že bylo a bude
nejlepším jedinec

pravé nefalšované mýdlo jádrové,

jež P. T. ct. obecnstvu vše doporučuje

Jindřich Jelínek,

mydlář v Hradci Králové.

Tyž dovoluje si upozorniti na speciální novinku „Jelínkové levan-
dulové mýdlo neutrální“ doporučené pro jeho výtečné vlastnosti
celou řadou lékařů a specialistů v kožních nemocích.

Kus za 5 kr.

Hlavní sklad u Jindř. Jelínka v Hradci Králové č. 160., Malšovických č. 3.
a 37., u p. Aloise Jelínka v Pardubicích a u Čenka Zimy v Kutné Hoře.

Telefonické spojení.

Do Hradce Králové a okolí.

KAREL SIGMUND,

diplom. mag. pharmac. a drogulista

v Hradci Králové

doporučuje svou nově otevřenou, sl. o. k. hejt. koncessovanou

chemickou laboratoř

ku zkoumání vody, mléka, másla, líhu, řepy, melassy, ječmene, sladu, moče,
umělých hnojiv atd. atd.

Jednoduché rozbery a analyzy jsou pro mé pp. zákazníky
zele bezplatné.

Rovněž úplně zdarma k použití jest pro pány fotografy-
amateurské nové zařízení

tmavá fotograf. komora,

jež opatřena jest všemi i nejnovějšími fotograf. pomůckami a přístroji. Dovo-
luji si zváti pp. amateurs, by si neobtěžovali vzorné její zařízení sobě
prohlédnutí, rovněž tak můj všemi možnými fotograf. aparáty, plot-
nami, papíry a pomůckami bohatě zásobený sklad s cenami
velmi levnými.

Apparáty též na splátky.

Tamtéž se přijmou dva praktičtější zavedení výhodných podmínek.

Umělecký závod

pro
malbu
na skle

B. ŠKARDA,

Brno.

Speciální závod
pro malbu oken
chrámových.

Sedmkrát prvními
cenami vyznam.

Vzorníky k na-
hlednutí franko.

Ceny mírné.

Malířský umělecký atelier

Jarolína Štantejského

v Litomyšli

doporučuje se veledůstojným děkanům a
farním úřadům i veledůstojnému duchoven-
stvu, jakož i slavným patronátním úřadům
ku provedení dokonalých

maleb kostelních,

opravy freskových a olejových maleb i no-
vých obrazů vůbec. Také se vypracují ochotně
na požádání návrhy maleb. Dále zhotovuje
spolkové prapory na hedvábí malované, velmi
vkusné za mírný konorát.

Závod může se prokázati mnoha vysvěd-
čeními jakož i diplomy a mnoha provede-
nými pracemi kostelními na př. v Rychno-
barku, v Janově u Litomyšle, Jevíčku, Mor.
Třebové, Mor. Budějovicích, Prostějově, v Olo-
mouci, Brně atd.

Reklama

Jak máš své redě,
co výborného na skladě
mám, když mu to nesdělím
novinami?
Vanderbild.

v celých východních Čechách.

dosáhne se nejvyšší
vhodným a při tom lev-
ným inserováním v
nejprospěšnějším listě
ve všech krajích vý-
chodních Čech.

„Obnova.“

Inserování v listě našem je tím výhodně-
jším, ježto v něm dle vzoru amerických listů za-
vedena jest osvědčená **americká reklama**
tím způsobem, že inserty zařazujeme vedle textu
čím každé oznámení dojde jistého povšimnutí.

Inserty přijímáme jen od solidních
firm křesťanských.

Insertní poplatek: 8 kr. za 1 petič. jedno-
sloupcový řádek.

Nabídky insertů přijímá administrace časopisu

„Obnova.“ v Hradci Králové.

Vyšší obchodní škola (obchodní akademie) v Hradci Králové.

Zápis do II. ročníku koná se 16. září.

Zápis do I. ročníku a do přípravy jest od
1. do 17. září.

Zkoušky přijímací (pro žáky škol měšťan-
ských) konají se 16. a 17. září.

Školné jest 80 zl., zápisné jednaou pro vědy
5 zlatých.

Absolventi nabudou práva jednoleté služby
vojenské.

Riditelství vyšší obch. školy v Hradci Král.,
dne 12. července 1896.

**Ztráta vlasů
a tvoření lupů**
se pod zárukou jediné jistě
zamezí
CRINOGENEM
od
J. Beysovice v Jič. n.č.
Cena láhve s ochrannou známkou 3 zl. při 3 lahvič
franko na dobírku, neb lépe proti pošt. p. ukáže 3 zl.
Sklady v lepších materiálních obchodech a holičských
závodoch.

Plzeňský společenský pivovar v Plzni

započal dne 1. září t. r. vystavovati své

původní

PLZENSKÉ PIVO.

Jelikož jsme zastupitelství pana Bohuslava Brázdovi v Pardubicích svě-
dili, zveřejníme P. T. odběratele, aby se ve příčině objednávek našeho výtečného pů-
vodního Plzeňského piva obrátili rádi na jmenované zastupitelství.

Správní rada Plzeňského spol. pivovaru v Plzni.

Ústav pro výchovu dívek.

V Slatiňanech, první to stanici severo-
padní dráhy od Chrudimi, přijímá se pro nastá-
vajících školní rok v klášterské školní sestře III.
řádu sv. Frant. dívky ze škol obecných neb mě-
šťanských k dalšímu vzdělání.

Vyučují se předmětům školy obecné a vy-
ššího pokročilejšího kursu (pro dívky školy od-
rostlé), pak zpěv, hudba na klavír, housle a
cítara, šití prádla, stříhu a šití šatů, vaření a
vedení domácnosti. Jelikož jest v ústavě též opá-
trova pro malé dívky, lze se v něm též přípra-
viti ke zkouškám pro mateřské školy, opatrovny
a dětské zahrádky. Rovněž lze v něm nabyti
řádné přípravy ke zkoušce za učitelku industri-
ální. Vyučování a konverzáce děje se v jazyku
českém i německém; v německém hlavně u dívek,
jichž rodiče si toho přejí.

Všem chovánkám věnuje se náležitá, laskavá
péče a krmná, sdravá krajina činí pobyt v ústavě
velmi příjemným. Nežádá-li se požívavků zvlášť-
ních, platí se za celý rok za pobytu 14 zl. měsíčně.

Správa kláštera

školních sestř. III. řádu sv. Frant.
v Slatiňanech u Chrudimi.

Uměl. dílna pozlácovačská
JOS. KIESLICH
v Hradci Král.

První závod

s obrazy, zrcadly a rámcí

nalezá se nyní u býv. pražské brány,
naproti „Klubu českých velopedistů“.

Rozšířiv značně závod svůj

v nových prostranných místnostech, do-
poručují tžď další vzácné přístři volecťe
ného obecnstva.

V účtě dokonale

Jos. Kieslich.

Dobré a levné
krmivo pro ryby
prodává
K. Sigmund, droguista v Hradci Kr.

Žadejte vždy a vsude
slivovici a borovičku
Jen od Army
M. Nesňal
v Uherském Brodě na Moravě.

„Křesťan“

Nejsvětější Svátosti Oltární
posvěcený.

Sestavil:

ABBÉ A. HENRY,

šestý kanovník a ředitel ústavu Nejsvětější Trojice
v La Marche.

Dle III. vydání přeložil

VOJTĚCH KAMĚŠ,

farář v Chřenovicích.

Nákl. bisk. konzistore. Tisk bisk. knihtiskárny.

Stran 314— 8° —

Cena brožovaného výtisku 70 kr., franko
80; v tuhé vazbě celopletěné franko 1 zl.

Recenzi této výtečné adorační knihy viz
v červencovém sešitu „Rádce duchovního.“
Objednávky přijímá biskupská knihtiskárna
v Hradci Králové.

DÍK Ů V Z D A N Í.

Za přetvárné díky neštěné soustrasti projevené nám nad úmrtím naší vroucně
milované manželky a matky, paní

Anny Knappové rož. Fišerové

vzdáváme všem přátelům a známým vroucí díky.

Vše děkujeme za velebné obřady pohřební veledůst. panu Jos. Šrámkovi,
bisk. vik. sek., děkanu atd., zvláště za útěchyplnou řeč nad hrobem drahé zesnulé
dstp. kaplanům Frant. Matoušovi, a Janu Kalousevi v Novém Bydžově, dstp.
Jar. Malého, kapl. v Nové Pace a dstp. Emila Novákové, kapl. v Hořčkách
pánům zpěvákům za pohřební zpěvy, za hojnou účast slav. spolku voj. vyslou-
žilců v Nov. Bydžově, dále všem, kdož skvostnými věnci památku drahé zesnulé uctili
a konečně všem účastníkům jak místním, kteří v hojném počtu se dostavili, tak
zvláště těm, kteří z dálky přišli, by nás potěšili a naši drahou zesnulou na poslední
cestě doprovodili,

naš nejvroucnější dík.

Zvláštní díky vzdáváme slovut. panu MUDru. A. Stýblovi za ochotné služby
a láskyplné ošetřování po čas trapné nemoci.

V NOV. BYDŽOVĚ, v srpnu 1896

Jménem truchlících:

František Knapp,
kooperator v Oubislavicích,
syn.

OBNOVA

Číslo 78.

V Hradci Králové, dne 11. září 1896.

Ročník II.

Komenský a Havlíček

v náhledu spisy školy proti liberálům.

Ze naší svobodomyšlné vytažky nemají o českých dějinách a jejich duchu ani zdání, to poslední před celým národem neváhal nejokázalejším způsobem manifestovati p. dr. Herold, když jako hlavnostní řečník při obřadování pomníku králi Jiřímu z Poděbrad měl si velkolepé vysvětlení, že s nejokázalejší a nejokázalejší periody českých dějin vůbec ví tak málo, že ho „Čas“ od té doby stále poutá a že, co vědět má a co patrně neví.

Avšak co se stálo a objevilo při p. dr. Heroldovi, že totiž české dějiny nejsou žádnou jeho silnou stránkou, to se nepotřebuje ukázat také při jeho stoupacích a podvědech.

Pánové ti chtějí se jmenem Husa, jehož ani české před třiceti lety Křesťanem vydán spisy však žádný z nich nejen že nečetl, ale vůbec o něm neví, tak že nejmenší povolání jsou o paměti a významu málo toho mluvit, poněvadž si také o něm pojednání v Palackého Dějinách a Tomáškovi spisy a historie města Prahy sotva měli z nich vyhledat.

Pánové ti chtějí se jmenem Komenského, jehož obdivují a věnují životopis teprve v nedávných dnech vydat, avšak o tom snad ani jeden český liberál list nepojednal, že vydat, kdo ho sepsal a kdo se o vydání jeho opíral. Ale, co při si Komenského měli a co měli, to naši paní liberálové rádi vědí, ať by se o tom pustili potřebovali.

Tak zejména čelí se patronem svých škol, do nichž kdysi kdysi ani pustili nechtěli a na něž oprávněnost náboženského vlivu uplatňují.

Proto musíme je v ohledu tom, měli bychom nejnovější spisy o Komenském utvářet, upozorňují, že se náhledy Komenského ve příčině správy a řízení školy a náhledy vládních a neregulárních pedagogů velice podstatně — liší. A to bylo české veřejnosti na paměť uvedeno bez mála již před — sedmdesáti lety.

Učinil to Fr. Palacký, a sice r. 1829 v „Časopisu českého muzea“, kde uváděl velice počestně a při vši stručnosti nanejvýš důkladně pojednání „Život J. A. Komenského“, jež podrobě

vydal v J. dílu svého „Radhoště“ roku 1871, tedy letos právě před čtvrtstoletím.

Poněvadž však nevímej ten článek o Komenském, stále u nás seještě, našim liberálům doposed jest patrně neznámým, tedy je naň upozorňujeme a jak je zajímavým a zejména pro ně užitečným poučením, dorozumíme výňatky z něho. Hlavní v něm uvádějí výňatky z Komenského o sobě samém vyznání, jež blánek jím brobu r. 1668 do svého „Jedného potěšného“ byl postavil a které poudějí pak jako jeho poslední vůle aneb blánek bylo vydáno.

V tomto svém článku praví Komenský (viz Radhošť I. str. 280): „Pravím, že všechny mé žádosti a snažnosti byly jako žádosti Marty oné, pro Krista a učedníky jeho; a jinak nevim. Aspoň složená necht jest hodina i každé jinam obrácené okamžení. A s takovou péčí žil jsem i to, jak mně svědomí mé svědectví dává, co mně mnezi k opovržlivosti vykládali jako bylo „Studium Dialecticum“, kteréž jsem k osvobození škol a mládeže z mnohých labyrintův před sebe vzal, po mnohá léta v tam pracuji. Nicméně mnozí to za práci kacířskou pokládali; rovné jakoby Kristus toto dvoje, psal ovce své, i psal beránky své, nebyl spojil, když Petrovi obojí byl poručil. Já ale mé věčné lásko, Kristu, věčně děkují, že mně k tomu nastrojil a touto láskou, kterouž k jáhňákům svým má, obdaril, i vše tu tak daleko přivést nechal, jak se teď z díla čtvrtého našeho naučím a ohlédnu se a přel, sedmá i osmá kapitoly aneb rozhlídnu viděti má. Naději také mám a doufám se Bohu všemoh, že jednou tyto věci, kteréž byly přínosem“ —

Ze strany katolické bylo abedné smýšlení Komenského již mnohokrát důrazně vytkáno, avšak česká strana liberální pořád nechoce se k tomu jeho stanovisku hlásiti, ustavičně přehlízí, že Komenský vše odporučuje škola náboženskou, o čemž se přivádějí všichni ti, kdo se do sledu jeho života skutečně zabývají. Odporujeme to zejména našim liberálním horlivcům, kteří bny se spíš Komenského seznamí, že v záležitosti správy školy stojí jeho náhledy v naprostém odporu s náhledy dnešní svobodomyšlné strany v Čechách, že totiž Komenský vlastně v řadu „liberálních českých patronů“ nezasílá, neboť jest to naprostý — klerikál. Však Bůh ví, jak se do ní dostal! Vždyť již proto tam dle dnešních náhledů ani náležitosti

nenálež, poněvadž to byla spíše královéhradecká biskupská inprese a poněvadž se byl vynikající kněz královéhradecký dílnou, kdo v nynějším věku první v Čechách jako se svého času pro českou dobu užitečné a platné knihy se spíš Komenského českým jazykem vydávali.

Telik všelijakým jalovým liberálním povídáním o Komenském uvádíme se vědomí, aby se ve svých výkladech drželi pravdy.

Avšak v řadách „liberálních českých patronů“ nacházíme dále ještě jednoho klerikála a sice česko jako škol, který školu byl odhoden úplně v ruco dachovenstva vydání, který učitelé chtěl dokonce ve kněžských seminářích vychovávat! Takový výlupek „ultramontanismu“ dnes vůbec by byl „uvrácen“ a on zatím je i patronem nejlepších liberálů, ale i radikálů.

Čtenář, jaké ten patron měl, psal a vydával návrhy ve příčině české školy a její učitelé:

„Spůsob, kterým by se spojení učitelstva a kněžstva v jeden stav provésti dalo k prospěchu národa, jest následující.“

Vycházíme vdy od té zásady, že se jinak školy naše zlepšiti nedají než tak, když budou učitelové nejvyšších škol i vzděláním i platem rovní úředníkům státním a všeliké ostatní tak nasyvané honoraci (v dobrém smyslu). Nic menšího nebudeme, než aby každý učitel i nejvyšší školy vysoké tak absovoval, jako nyní kněží, právníci a lékaři. Či není rozum lidský tak důležitý jako zdraví, a když se jnému nepovoluje lóžiti než kde s vysokých škol a dle toho vyzkoušením vyzkoušením, málo se rozumem a spůsobem světlí dleboví zdraví, totiž světa, lidem méně vzdělaným? — Žádní ale na učitel, aby vysoké školy byl spíše a dávati mu pak ročně za jeho práci 1000 zl. v. d. (nyní 800 zl.) za odměnu, to je jeho pět na oka. Odměna jeho musí býti přiměřena vzdělanosti a drahocennosti jeho práce. Či jest to opět rozumné a důstojné, když stavitelé domů, špeditři, lékaři atp. lépe placeni jsou za svou práci než li ti, kterým jest vzdělání občanů a starost položeno? Jistě má moudře zřizovaná státní stejné ba více na tom záležeti, aby lid byl vycvičen a k dobrému naveden, než-li aby silnice a cesty byly v dobrém stavu, aby sondy byly spravedlivé atd. Dle mého mínění měla by tedy na vysokých školách býti jedna fakulta pedagogická-theologická, kterou by každý absolvovali musil, kdo

FEUILLETON.

Pařezák.

Čten. a posleři. Napsal Vladimír Horzov.

Naše horoucí chlapci po kopcích jsou ros bílé jako kůže kůže a kůže vypustí na Boli sluníčko a v símě, když do anhu zapadnou, aby soust k soustodví jeho krtak se probíral, chci-li si sáti školy trocha toho „sprochu“. Za to ale v led, — no, to jistě dopadá! —

„Hej, Josku!“ volal chlapci Michl od své chalupy dolů na soustodví Čaně, který se nacházel postranní odpočinouti krtak si na prahu své vchodu, jak by jeho krtak mezi svými chadými dráčkami. Z dubu sáde se potáhne štráfovaným krtakem; bílá a hlutá prouha se po dolževu střechu a z toho krtakem se stáru vyhládla přivítání chlapci ani nevěsta ani matka, ale tak přivítání a na nich, hvězdičky. Dnes na čem, krtakem bylo ticho, ale všichni do krtak v prostorné jistě-čalovské stavy jako stádní. —

Na vrcholí Michlova soustodví soustodví Čaně.

„Hej, Josku!“

„Tak má!“

„Byl má!“

Soustodví Čaně pomalu se sdvíhl — byl už dobře k sedadlu, hlavu bezky prokveten do bíla, ale málo rovné doud jako doud. Na horách se pomaleji šíjí. A pak tam už blízko, blízko do sebe a Bůh Bůh na horách se smrtí přilíh nespěchá. A potom než horám smrt schvátí

do opravdy, bývá to pro ni těžká práce, přetěžká! — Vždyť každý s nich jako chlap, na nich vyzouli.

Soustodví Čaně došel pomalu k Michlovi chalupě; podal si ruce a smířili k Michlovi hospodě, kam scházeli se v neděli odpoledne soustodví, aby se trochu v háni Boli vyrazili po týdenních štrápacích. —

Dnes tam bylo živo. Na malé pařezí, která se puzdřice tu stávala přilepna byla, sedla se společnost soustodví v živém bouzu.

„Ej ej!“ zvolal Michl přivítaje si ruku krtak — „posleři, tam sedí pan obecní Krtak!“

„Tak je sdvítl!“

„Hej, Josku!“ zvolal soustodví Čaně.

„Však Bůh je takhle u nás jistě se světa stádní!“ —

Za té řady došli pomalu k hospodě a posadivše se společně, ušli mezi soustodví krtak.

Pan obecní Krtak byl dnes nějak proti soustodví obyčejní zaráben. Když mu jen černé krtak pod erlichem nosem od soustodví podakovaly a docel byl zaráben jako bory, když chytá se krtak!

„A tak kam pak — kam pak pane Krtak, přes náh zapomenuťou věřici, — smířili se stát?“ začal hovor starý Čaně.

„Do městě soustodví, do městě!“

„A co nového tak ve světě?“

„Hm, hm — nevíte? Jdu na pohřeb mladé auctovi Henclovi! Zitra ho mložíme a odpočinku věčnému!“

„Rády Boli, mladému Henclovi?“

„Tak, tak!“

„Bože všech milostí! Co se mu stalo?“

„Přetrhl ho zastřelili!“

„A jak se to stalo? Chytili je?“

Krtak pokrčil rameny.

„Stopa se našla, ale vede na místo, kam by nikdy vésti neměla! No nať šifiti marných řečí — mloží, že se dnes mložíme — a Bůh dej, aby chom se mýlili!“

Pan Krtak dopil piva, podal soustodví soustodví a sdvíhl se na další cestu. —

„Posleři, posleři! Čas doud jistě chci?“ táčli se soustodví, chlapci nacházeli jako pana „obecního“, aby se „dovládli“ krtak, správo o smrti smrti mladého Henclovi. Ten však nedal se doud proti svému obyčejní dracti. Hledl pušku na soustodví a omluviv se soustodví, opěchal doud. Starý Čaně hlídal soustodví a posadivše se soustodví krtak.

„Hm, hm — to není jen tak! Pan Henclovi nechtěl mluvit — v soustodví jistě něco věděl!“ — A tak teď mloží Henclovi — ať se Bůh všemoh oběti! Henclovi je — z čeho doud nejlepši, nejlepší! — Sam jsem ho jistě jako mladého krtak, když jistě jsem krtak tak. Jistě má státní správa neproti Henclovi! Ať se jenkrát krtak, že ten hoch spíš po mloží soustodví posleři — a tím doud posleři jako krtak. Však soustodví toho dobrého v životě mloží krtak má umění a mloží — no, vždyť, vždyť s nedělní a doud se mloží, krtak se mloží má! Ale krtak Henclovi se ho doud jistě vrtá krtak!

„A jak se stalo, že mladý krtak jistě soustodví? Proč se posleři, že —!“

učitelem neb knězem býti chce. Fakulta tato měla by býti tak zřízena, aby jen asi tři leta trvala, tak aby mladí lidé vystupující obyčejně v 18. r. z gymnasia v 21—22 roku mohli již tuto fakultu ukončiti. Obsahovala by v sobě všecko to, co z nynější theologické fakulty jest pro každého vzdělance potřebné a kromě toho z historických a pedagogických nauk dostatečný výbor. Přímě theologické věci přednášely by se na ní jen co svobodné předměty pro ty, kteří by si právě to za účel života obrali.

Mladý muž absolvovavší tuto fakultu stal by se buď hned učitelem, anebo by se dle os. bal chtěl své ještě dále studium věnoval, aby vyššího učitelství na gymnasiích neb vyšších školách zstávat mohl, což by ostatně také svobodou bylo učitelům na nižších školách učícím, kdyby privatně se dle vzdělávající schopnosti své k tomu osvědčili. Učitelové by postupovali během věku na lepší místa a který by, maje již zásluhy, farářem býti chtěl, podobil by se skoučce s přímě theologických nauk, které jsou jistě toho spůsobu, že by se jim každý již onu pedagogicko-theologickou fakultu absolvovavší privatně z knihy sám naučiti mohl. Kdo by se tedy z onomu farářství za nejschopnějšího a nejzasloužitějšího uznal, byl by za kněze vyvěcen a na faru dosazen a stal by se tak představeným mladších svých kolegů, učitelů. Že by ostatně s tímto k starému spůsobu církve podobným zřízením zase bývalý stav jáhnů, kazatelů, adp. spojen býti mohl a musei, rozumí se samo sebou.

Tímto spůsobem by bylo všem stranám dobře pomoheno. Učitelové naši byli by mladí vzdělání lidé při nejlepších silách, v pokročilejším životě vedli by co duchovní představení dohlídka a správu nad osadou i nad školou. Učitelové vážili by si svých představených farářů, protože by je museli považovati jen za své starší zasloužilější kolegy, kteří již prošli a zkusili všechno to, v čem oni nyní jsou a poněvadž by měli naději a jistotu, že časem svým i oni sami stejné důstojnosti dojdou. Kněží a faráři (neb kaplanství by pominulo) byli by předně již sami dospělejší mužové, za druhé by ale co vysloužilí pedagogové také mnohem větší pozornost obraceli na vychovávání a vzdělávání lidu a nepovažovali by to při svém kněžském úřadu za tak nepatrný přivěšek, jako se to nyní zhnata děje. U lidu samého by ale již žádný rozdíl nepanoval mezi učitelstvem a kněžstvem, ano každá z by ve vážnosti mnohem získala, když by viděti bylo, že jen mužové zasloužili a dokonalejší této hodnosti docházejí, lid by již nemohl považovati kněze jak to nyní často jest, jen za jakési šťastné lidi, kterým musí zadarmo desátek dávat. Učitelstvo i kněžstvo pracovalo by k jednomu účelu, k pravému uštěputí lidu, náboženství by získalo skrze školu a škola skrze vzdělání, zkušené kněžstvo.

„Dost! Již dost!“ zvolají zajisté všichni liberálové a radikálové, jimž se tyto řádky do rukou dostanou. „Který pak jen má, který pak apotečník tento „ultraklerikální“, „přeješnitký“ návrh

„I jen to řekni! Není to žádné tajemství!“
„Tedy že starý Hencel je ve spojení s páterky!“

„Eh, co ve spojení! Hlava, sloup páterství!“
„A jeho syn auserem!“ — Tot podivné!“
pokyvoval hlavou chalupník Štyf —

„Podivné a nepodivné! — Na prosby nebožky ženy a přímluvu pana faráře dal se starý Hencel pohnout a poslal Josefa na studii. Byl tam několik let — už nevím kolik — když matka mu zemřela, Hencel se oženil po druhé a maceše lito bylo peněz, co na Josefa starý posýlal — a Hencel jakota nedal se dvakrát nutit a strbíl Josefa se studijí. Bez peněz, těžko se světem protloukat — Josef poslechl a šel domů. A doma — no, to víte, když macecha začne předkládat polínka přes cestu. Josef se ohlížel, jak by jí mohl z cesty se odstranit. Pár škol měl, biskup byl a heský hoch, starý pan komisař si ho oblíbil a pomohl mu k auserství. Starý zutl, ale žena ho uchl cizila, poněvadž byla ráda, že pastorka z domu dostala. Tot je celá historie!“

Starý Čančík pokyvoval hlavou a vyklepával si pomalu důmlu, kterou byl v proudu vypravování „vypálil.“

„Od té doby setkal jsem se se starým Henclem několikrát, ale ruky jsem mu nepodali. A špatně byl bych chlap, abych podal Vlastní krev, je vlastně krev! A už s tím bych neměl tak zacházet pro tu dobrou nebožku ženu, jakou aby hledal za desaterými tekami a za desaterými horami! No, jak povídám, — zlého mu nechci přát — ale Pán Bůh si ho najde — najte! A kdyby měl v té své době kované truhlici stříbrníků za milióny — štěstí mu to neptiness!“

Čančík doklepl dýmku a zastrčil ji do úsu. Hovor otáčel se kolem různých příhod páterství, ale do kolejí obvyklé veselosti se dostati nemohl. Dědík Pilař nadarmo sháněl třetihor do do volného mariáše. Čančík a Michl nechtěli a mladšímu říci — to ani za živý svět ne! A tak seděl, ramploval prsty na stůl a pobručoval si rozmrzle:

„Bejvávalo, bejvávalo!“

(Dokončení)

na opakování školy od kněží vystupují a naposl“ budou se tázati.

„To vše vymyslel a naposl Karel Havlíček!“ odpovíme na to.

„A kdy?“

„Na konci své novinářské činnosti roku 1851 v Kutné Hoře!“ my na to dále.

„A kde to otiskl?“

„To otiskl jako XXVII. stať vyříkovaných Epistol Kutnohorských,“ rádi povíme.

„To není možná!“ budou se diviti naši liberálové a radikálové.

„Vidíte, a ono je to pravda a sice přes čtyřicet let stará pravda,“ my dále. „Z toho souditi lze, že tak mnozí pánové u nás nemají ani o svých patroních a jejich názorech, myšlenkách a míněních ani ponětí! Kdyby naši radikálové, terroristé a liberálové jen povrchně spísy Havlíkovy čti, tedy by se „styděli“, že takového „klerikála“ a člověka, který chtěl školu kněžím vydati a učitele v seminářích vychovávat, do své vzácné společnosti přijali.“

Posloužíme častěji páním děkusem, jak pravdu staví na hlavu a jak to potom chodí po Čechách vzhůru nohama.

Vždyť zde tentýž jazyk, který na místě hájení zájmů českého národa v delegacích hájil zapřísáhlého odpáře českého lidu p. Weinelta a vždyť zde tentýž jazyk, který sliboval českým sedlákům „palác blahobyti“ a pak v Chrudimi hájil p. dra Komarsa, směl ohvířiti a jiným za příklad stavěti vlasteneckou obětavost, ochotu, nezlétnost a nedůstupnost krále Jiřího!

A to k charakteristice dnešní doby u nás stačí. Mnohý bude jistě o její žalostnosti přemýšlet, kdo dosud plač tihu její necítí! Prosimé o to.

Hrob svobody.

(1.) V slovníčku našich hlavně z Německa k nám se přistěhovalých frází nachází se též rostomilá frázicka „hrob svobody“. Každý náš „národově svobodomyšl“ nevěda, že se křmí německým protestantským zbožím, má to za své „nezvratné poctivé přesvědčení“, že hrobem svobody jest katolické náboženství. Jest to rostomilá podivná na ty naše „svobodomyšlné“ takhle vočer v hospodě v některém venkovském městě, když byli právě přešli nějaký článek neomylavých „Národních listů“. Řím, ten „odvážný hrobař svobody“ přivede je ihned do obnů, jak mile jej seřezal nějaký halvet z „Národních listů“. Upáliti by se ovšem náš maloměsták na toté své přesvědčení nedal, ale jest a to přijiti v takové nadšení přet „drahou svobodu tak těžce styraného národa“, že si dá naliti třebas o čtyry půllitry více a až přijde domů, suje boty v elai, aby neprobudil ženu, která chudák v takových případech taky hrobařkou svobody svého muže býva a i bez osmi půllitrů „posvátým záplem“ o blaho — ne tak národa — jako své rodiny zanicena nemilé důkazy své uchvacující výmluvnosti podává.

Běda, aby se někdo opovážil hájiti Řím a vykládati, že právě Řím zničil otroctví, vzdělal a vzdělává národy, ujmál se vždy utlačovaných národů proti tyránům, v době nejnovější ujal se pracujících dělníků a hájí jejich lidskou důstojnost i svobodu. Výtky „spravedlivé nevole“ byly by odpovědi „klerikála“ tak čeremna, — a „hranice kostelníka“ by ihned „osáfovala“ — ne ti vlast — tož aspoň dýmu tabákového plouu místnost, v které se scházívá výkvět společnosti městské.

Ani z daleka netuší ubozí v duchovním otroctví Národních a podobných listů věřící „inteligentní“ měšťané a živnostníci, že pravý opak jejich přesvědčení jest pravdou. Ta hranice kostelníka by asi divně zářila, kdyby se mělo prováděti učení Husovo, dle něhož má světská vrchnost poddané k večeři Páně „paditi.“ (Srovnej Husovu postilla II 258. Erasmovo vydání).

Ó jaký by to byl hrob svobody, aby od věhlasného měšťanství až dolů hluboko pod policajta vše muselo ku své spovědi. O místě Janě, ty trřititeli oková Rimakých, kdo by se byl nadál, že ty jsi tabovým tyranem svědomí naše o, to raději držím — s Římem, který praví, že k spovědi a náboženství nutiti nelze. Ano, raději držím s Římem. Vždyť jsem od svatby a spovědi nebyl — a Řím mi dává pokoj.

Nedávno se chlubil jeden evangelický časopis, že evangelici požívají veliké přízně v národě našem, a obviňáše prý též v sídle biskupa Bryncha. Iu ten listek má pravdu. Naši zámožní měšťané, domáci a obchodníci — starají se sice o náboženství snad ze všech starů nejmenší, ale tolik jest jisto, že každý jak se patří svobodomyšlník vidí v protestantismu bránu svobody.

Ale co by asi říkali naši domáci a kapitalisté, kdyby se jednalo dle zásad protestantismu, jak je dějepis oznamuje jako památku té protestantské svobody, když píše o našem brněnském 18. srpna 1819 zahájení, kdež vládnoucí páni protestanté ustanovili, kdo s nimi držeti nebudou, se země mají býti vyhoštěni a jejich statky v plenu se vsáti mají, jak taky skutečně učinili. A což

teprv, kdyby jako druhdy na hradě pradákem, branou svobody byla okna radnice, a nichž by vyletěl sám pan parkmistr s „umíradnými pány radními“, zcela dle vzoru protestantského. Snad by pak teprv páni uvěřili, že protestanté všude, kde jsou v menšině, žádají svobodu, kde však jsou ve většině, kopají vždy hluboký hrob každému jistému přesvědčení.

A tak snad by to šlo jinak, kdyby se vídělo dle liberalismu. Ten mají páni teprv za bránu svobody. Ale liberalismus jest synáček protestantismu a proto je jen svobodomyšlným pro sebe a nikdy pro katolíky. S kratoší neroukem řádil liberalismus v revoluci francouzské a řádí po dnes. Jen že dekadává to jde proti církvi, tu to pány neboli. Což na tom, že protestantko-liberální Bismark zavíral kněze a biskupy a statky jim bral. To nebyly osoby, wertheimky a domy našich svobodářů. To bylo v pořádku, to bylo svobodomyšlné. Ale obraťme list. Aby tak — což se ovšem nikdy nestane — zmohl se katolici a aby tak liberální pan starosta musel do šatavy, že nechce do kostela, aby policajti odušili wertheimku panu Šmelkšovi, že se nechce dát pokřtiti, aby se zabavil dům panu Svobodomyšlnému, že nechce konfessant školu, jaký by to byl špekulaci po celé Evropě proti tyranu a hrobaři svobody — Římu. Ale když to vše pácha liberalismus proti katolické církvi, tu je to svobodomyšlné.

Ale na něco páni zapomínají. — Svobodomyšlnost jde totiž s našimi liberály, kteří jsou výše postaveni a majetek mají, daleko. Svobodomyšlnosti pokrokové, socialisté a anarchisté se počínají báti. Je to prý vytrřednost a musí se p. tirati. Drazí pánové! Kdo pak vás natecevil k tomu, abyste určovali mese, kam až se může a má se svobodomyšlnost jíti? Jen až po naše hodnosti a jen až po náš majetek — to že je vaše svobodomyšlnost? Nebije tu srovna do očí nedůslednost? Jestli je pravdou liberalismus, nezávislost člověka od zákonů Božích, jak můžete žádati, aby někdo byl závislým na vášnosti vaš a v čtě měl majetek váš? Nejsou-li pak i vy hrobaři svobody dělnického a chudého lidu?

Schlaďte tedy své vášně a vezměte ku pomoci zdravý rozum. Řím, ten domnělý hrobař svobody, nejrozhodněji drží zákony Boží, které omezují sice vůli člověka, pokud chce, aby všechnu volnost mělo slo, za to ale chrání svobodu dobra. Čím dále odchylo se zákonodárství některého státu od zákonů Božích, tím více volnosti má slo, tím více obuzeno jest dobro.

Podívejte se ku př. na některý tiskový zákon. Leckterý nedoučený, mnohdy mravně sklady člověk, může nejlépehotněji lidi oloupiti o čest nejdrzejší pomluvou v novinách. A rozvažujte, kdo je ve výhodě? Z-táž ten, kdo byl oloupen o čest, a nebo lupič? Uvažujte li, jak těžko jest v mnohém státu „opravu“ do novia dostati, jak lehkou po opravě lze, překrucuje a šve redaktor dál, jak nejistý jest výsledek žaloby před porotou, tu vidíte, že zlobě přáca jest svoboda veliká. Což divu, že tak mnohý považuje svobodu tisku za svobodu nadávání, ať jest hrobařem svobody lidí nejlepších. Bez zákonů Božích není tedy svobody pravé. A když musíte uznati, že zákony Boží nejrozhodněji hájí a udržuje Řím, jest tedy svobodovavý čas, aby se umklilo s tím hrobařstvím svobody v Římě, ale aby se hledalo tam kde je, totiž — v odpadu duchů od církve katolické, v odpadu duchů od Boha — v bezbožnickém svobodomyšlnictví.

Ano! Bezbožnické svobodomyšlnictví jest příčinou, že i v národě našem ubývá amylu pro svobodu pravou a přibývá hrobařství svobody, kteří svým křikem, svým štváním, svými nestoudnými lžemi v novinách ubíjí svobodu každého, kdo hájí pramen svobody pravé — Boha. A tento hrobařství svobody — to bezbožnické svobodomyšlnictví — jest tudíž i příčinou, že lidé nejlepší, sobectví a zřetnosti prázdni, v veřejného působení jsou vytlačováni, kdežto lidé sobectí, vášniví, vědomostí mělkých, jen z novin vážených, derou se do předu.

Pod pomalíky, na radnicích, na schůzích, v pivnicích laje se na Řím, na hrobařství svobody — a právě tím dostávají vrch hrobaři svobody národa našeho. neboť s národa, jenž má za bránu svobody odpad od Boha, — málo strachu má chytrý nepřítel jeho. Kde svobodou jest ubíjena a umlčována úcty k zákonům Božím, tam si národ kope sám svůj hluboký hrob svobody.

Je-li víra naše opravdu „slepá.“

(9) Laskavý čtenář dovolí, abych mu sdělil pravdivou epizodu ze svého života. Jel jsem druhdy ve vlaku do Píseka na Moravě. Asi u Napajedel (vlak jel od Vídně) přisedli ke mně dva pánové, jeden civilista a druhý oficir. Jako pravý hrdina cpal jsem se před nimi udatě do kouta u okna a vytáhl jsem si z brusu nové modlitby kněží, abych konal svou každodenní povinnost. Na pány ani jsem nekonkal, a myslil jsem, že jsem svým zastánáním před nimi úplně kryt. Laskavý čtenáři, nevíš se tomuto mému počínání, — byl jsem, jak pravěno, tenkrát náramně hrdina dle po moravsku: bubák. Přisednuvší páni brzy to na

mne spouštěvali, a jeden z nich — budeme mu říkat „poslanec“ — sotva jsem částku kněžských božstev (modliteb) dokončil, přiklopil se na sedadlo zvrhne přede mně a beze všeho spuntl na mne takto:

„Vy se ani, velebníčku, málo modlíváte?“
„Před tak soudit, vzácný pane?“ vyrazil se sebe bubák.

„Proč? Podívejte se, pane nadporučíku, na ty z brusa nové modlitby, docela čisté a neupotřebované, a vaše velebníčkovi, že se často a hodně modlívá,“ smál se pan světok, představiv sebe i důstojníka, a denutiv i mne, abych udělal totéž.

„Máte pravdu, pane poslanče,“ námocoval důstojník a prohlížel si mne i mé pěkné modlitební knížky dodav, že jsem se s ním patrně ještě nemodlil. „A přece ne,“ bránil se bubák, nabýváje v šaměru obou uhlašených pánů poněkud odvahy, „a přece ne, poněvadž dostal jsem je včera z knižkupectví, a před tím modlival jsem se s jiných již silně upotřebovaných a daleko cesty neschopných!“

„Tak!“ divil se poslanec, a zaklepav mně na rameno pravil: „Jste moc hodný, velebníčku, a bylo by to všechno velice hezké, kdyby konec konců celá ta modlitba nebyla zbytečná.“

„Zbytečná?“ podivil jsem se.

„Ano,“ opakoval mi pán a dodal: „Je zbytečná, poněvadž víra, s níž přijímá modlitba Vaše, víra ta je slepá.“

„Sehr richtig,“ přisvědčil pan nadporučík. „Úplně špatně,“ volal jsem já, a patřile mezi námi byla hotová. Bubák musil do boje a tam na těch velikých rovinách moravských dostal „kravý křest,“ stratil báseň a stal se „rytířem“ bojujícím heč i perem. —

„Co rozumíte slovem „víra“ a proč ji zavete „slepou“,“ dorážel jsem na protivníka, nevěda, že užil jsem nejlepší obrany, když místo dlouhého a na ten okamžik nemístného dokazování, útočil jsem na protivníka, jenž jako všichni jemu podobní hotov byl sice sto námitek klásti, ale ani jediného důvodu ba ani kloudného vysvětlení pro názor svůj podat. Od té doby užívám té metody a radím všem obhajcům víry, aby nejen sami dokazovali, ale aby také protivníka dokazovali nechali a naň útočili, poněvadž tím nejlépe saženou jeť do slepé uličky, a pak mohou mnohem snáze zaraženému přednášeti názory své a přesvědčiti ho, že mají pro svou víru daleko více důvodův a obratnější než on pro svou nevěru.

„Víte,“ odpovídal překvapený útočník, „víra, věřiti to jest asi stejno jako nic nevědět a slepě poslouchati, co se praví.“

„O to máte o naší katolické víře špatné po-nětí,“ odbyval jsem protivníka a vída, že je v ne-místě, tápal jsem se na novo: „Na čem zakládá se víra? Co znamená katolicky věřiti?“

„Už jsem Vám to jednou řekl,“ odrážel mne protivník a opakoval, co dříve povídal. „Vidíte,“ pravil jsem s mírnou předhánkou, „tak ostře jste se na víru vrhl a teď neumíte ani říci, co vlastně slovo to znamená. Dovolíte-li, posloužím Vám vý-klaDEM a to kratším a lehko srozumitelným.“

„Těším se,“ řekl pan poslanec hledě na dů-stojníka, jenž mu s pečátkou přisluchoval.

Dříve než jsme o tomto předmětu v hovor se dali, vykládal jsem mluvnici své, vypravoval jsem, co a jak jest zříceno v nové vídeňské sně-mové. Pan nadporučík Vám za to děkoval a ve-lice se všemu podíval, poněvadž toho dosud ne-slyšel, ale jen o tom něco četl a zaslechl. Nemy-slíte, pane poslanče, že pan nadporučík jednal bláhově, když Vás poslouchal a Vám za pravdu dával, považuje vše a každé Vaše slovo pravdou státovatou a naprostou?“

„Neměl jsem příčinu mysliti něco podobného,“ odůvodnil poslanec.

„Dobrá“ děl jsem na to já, „ale pak, pane poslanče jste se „slepou vírou“, kterou jste mi předhodil, hotov a musíte odvolati!“

„Oho!“

„Ně oho! Májte jen pozor, již Vám to před-kládám! Pan nadporučík neviděl, neznal a osobně se nepřesvědčil o podivuhodných vzácnostech ví-deňské sněmovny, přece však Vám ve všem věduj za pravdu dával, o ničem nepochyboval a vše tak z Vašich úst bral, jak jste mu povídal. Ani jedi-ného odporujícího slůvka nevyšlo z úst jeho, ani jediného odmítnutí ani nejmenšího nikde nejevil pozastavení v celém výkladě Vašem. Vše zdálo se mu takovým, jakým jste mu povídal, čili on Vám věřil. Znamená tedy slovo „víra“ a „věřiti“, všechno za pravdu míti, co nám druhý povídá, ne proto, že jsme se sami o tom přesvědčili, ani že jsme to viděli neb toho zkusili a v to nahlédli, nýbrž a jenom, že nám to někdo řekl čili sdělil, jenž to ví a upřímně poví.“

„Ale prosím Vás,“ odporoval mně poslanec, „co s tím s le chcete, jak to na svůj výklad ve-dete? Nechápu Vaši neprozřetivost a ani se mi nezdá, že byste do opravy nemohl pocho-piti ohromného rozdílu mezi věrou náboženskou a mezi tím, co pan nadporučík ode mne slyšel a za pravdu přijal, o níž se máte přesvědčiti na vlastní oči, kdykoli se mu zalíbí!“

„Ne tak, můj slatý příteli,“ odvětil jsem zase já. „Ode zde především jde, byla otázka: Co jest víra? To a nic jiného nechtěl jsem vysvětlovati,

abyste poznali, že jste chybil, když jste víru za-vrhoval a o ni vyhlásoval, že jest slepá, že nic neví atd. Víra tedy znamená — jak jsem Vám na pana nadporučíka a na Vás samém ukázal — něco pravdivým považovati, co jsme sami neprozku-mali, ale co jen od jiného jsme slyšeli. Víra tedy zakládá se na svědectví druhého čili na hodno-věnosti jiných. Čím lepší svědectví druhého a čím větší věrohodnost jiných, tím větší a jistější jest víra na svědectví a věrohodnosti té založená. Že pál prstu jest menší než celý, mám pravdivým proto, že mně to má smysl (oči, hmat atd.) a zkušenost dokazují; že dvakrát dvě jsou čtyry, považuji jistotou a pravdivým, že mně to tak má rozum neuprosně hlásá; že Rudolf Habsburský porazil českého krále Otakara, považuji jistotou, poněvadž mně to vypravují dějiny; že jste vy po-lanec a znáte vídeňskou sněmovnu, považuji ji-stotou, poněvadž se mi věrohodným zdáte. Po-dobně má se vše s mou vírou náboženskou i v ni nejesem bez dostatečného důvodu, čili: i v ní vede a nutká mne to neb ono učení jistotou čili pravdivým uznati někdo, o jehož svědectví, pravdomluvnosti a hodnověrnosti pochy-bovati nemohu, ale spíše vše pravdivým uznati musím, cokoli od něho slyším, poněvadž omyl s jeho strany jest nemožný a pravdo-mluvnost zcela jistá. Nevěřím tedy „slepě“ a nic nevěda, nýbrž věřím jistě a nade vše po-chybnost věda, že ten, na jehož svědectví to neb ono učení za pravdu přijímám, jest naprostá a neklamná pravda.“

„Budiž,“ pravil poslanec, „ale nezapomínejte, že proto jsem hlavně o víře řekl, že jest slepá, že pan nadporučík mluví se přesvědčiti o všem, co jsem děl, Vy však nikoli. Či vidíte jste jakživ toho, jemuz věříte? Přesvědčili se o něm vůbec někde někteří lidé? V tom to milý velebníčku, vězí a nikde jinde!“

„Těší mne, pane poslanče, že má výklad o víře přijímáte a jsem Vám vděčen, že i na tuto věc zaplňáte. Máte pravdu, když říkáte, že pan nad-poručík se mluví o všem osobně přesvědčiti. Myslíte se však, když myslíte, že já nemohu se osobně přesvědčiti a úplně jistoty nabýti. Dejte pozor! Těmž ve všech vědách světáckých — přírodopis, v dějepise atd. — mohu zkoumati a mám, zda to, co se v učebnicích píše, jest pravdivým. Mnoho skutečně sám osobně poznám; o mnohém však nikdy se sám jistoty nedodělám, v tom i po nej-dělních studiích musím říci, že si nevím rady a že přijímám, co ten neb onen výtečník napsal. Nemohu-li do záhadné věci proniknouti, spokojím se, když vím, že má, kterému se světuji, jest vě-rohodným. Všecko tedy tak zařídím, abych se o jeho věrohodnosti přesvědčil; pak světuji se mu rád a nebojím se, že jdu na nejesto a že slepě věřím. Naopak byl bych bláznivým, kdybych prav-divým neměl, co on tvrdí; anebo musil bych ho s přímá viníti ze šibalství, podvodu, neznalosti — a nevěrohodnosti!“

„Velmi dobře, jen že tím pořád své nábo-ženské víry od slepoty neodčistujete!“

„A přece! Než učení náboženské za pravdu přijmu a jemu víry přiložím, zkoumám, pane po-lanče, je-li skutečně někdo, jenž by mi je před-ložil a pravdivost jeho zaručil. Každé ná-boženství a následovně i mé, obsahuje v sobě pravdy, o kterých se na vlastní oči jako pan nad-poručík přesvědčiti mohu, a pravdy, o kterých se osobně přesvědčiti nemohu, a které správnými mohu uznati, když se podívám na jejich působení čili účinky — poněvadž z účinků poznává se pří-čina, — anebo když je mám zaručeny tím, o němž jsem přesvědčen, že je dobře zná a dobře předkládá. Cím Vám jest v dějepise odborník na slovo vzatý, tím mně jest v náboženství čili víře Bůh na nejvyšše moudrý, pravdivý, vševědoucí. Na jeho slovo věřím, na jeho výklad za pravdu mám učení náboženské, na jeho autoritě, věrohodnosti a pravdě zakládá se má víra! Co jest člověk i nejvýtečnější proti Bohu? Kdo z nás lidí se nemýlí? Kdo z nás dvou má tedy pane nadporučíku, lepší a jasnější víru, vlastně přesvědčení: Vy, když věříte panu poslanci, anebo já, když věřím Bohu? Kdo z nás dvou, pane poslanče, má jistější víru a více světla v ní, Vy, když nevěříte svým očím a výskumům jiných (v dějepise etc.), anebo já, když věřím Bohu? Vidíte, pánové, jak vyhlíží „slepá víra?“

„Rozumím Vám,“ kýval poslanec: „Vy opi-ráte svou víru o vševědoucího a pravdomluvného Boha. To jest ovšem velikolepé a proti všemu lidskému nemiřné povýšení; ale zdaž právě ten Váš Bůh a to jeho vyhlášené svědectví jsou nade všechno pochybnost jistotistě dokázáni? Což není tolik lidí zvláště dnes na světě, kteří při vši učenosti a pokroku, jimiž se honosí, buď áplaš o Bohu pochybují neb aspoň velice nejisté se o něm projádřují? O kdybychom přesvědčiti se mohli, že Bůh jest a že mluvil, — pak ovšem ne-bylo by nic jistějšího než víra naše v Boha a jeho učení, pak nikde nebylo by tolik bezpečnosti a světla jako v náboženství!“

„Sehr richtig!“ volal zase nadporučík.

„O mohli jsme se o všem tím přesvědčiti,“ vromeně odvětil jsem oběma pánu. „Mohli jsme se o tom přesvědčiti na vlastní oči a uši, když před lety mezi námi přebýval, učil, žil a jednal poctivaný Kristus. Celý jeho život, každické

jeho slovo, kde který jeho příklad dokazovaly a do-kazují toho podnes do té míry, že třeba odí před tím zavíratí, svědomí udušovatí a rozumu zabraňovatí, abybom nepoznali, že Bůh jest nad námi a byl i osobně jako člověk s námi. Pamatajte, pánové, že jste vyznali: Je-li Bůh a mluvil-li, jest nejvíce světla či jistoty ve víře a vše lidské proti tomu bledne. Kdo tedy víru zavrhne a ji „slepou“ vyhlásoje, nutně jsoucnost Boží a božské slovo za-vrhne aneb aspoň o obojím pochybuje a za pravdu v praktickém životě dává těm, kteří křičí, ač dosud ničím toho nedokázali, že Bůh není a ni-čeho nejví. Kdo v tom vidí jistotu a světlo, viz si; my jsme přesvědčeni, že jako nás srdce naše neklame, když nám rodíče a dobrodince milovati káže, když nám na ně vzpomínky neustále klade, když nám je pořád před očima drží, tak také že nás srdce naše neklame, když nám Boha a jeho spravedlnost i lásku hlásá, když nás na něho ne-ustále připomíná a všude nám o něm hlásá, ať jsme kdekoli a kdykoli. Každá leť jest jen do-časná, pak mizí; pravda a sice čistá pravda sů-stává na věky, a ta kovou pravdou dle svědectví všech národů jest učení vepsané do naší přirozenosti, učení, jež hlásá: Jest nad námi Bůh, odplatiťe všeho, jeho poslouchejte!“

V tom vlak zaplkl a my byli na nádraží, na němž oba pánové sestoupiti chtěli. Pan posla-nec podával mi ruku pravě: „Těšilo mne, že jsme se sešli a rád bych a Vámi ještě o mnohém mlu-vil, poněvadž mne takové věci velice zajímají. Škoda, že nemůžete mi všechno, co bych si zde vyloženo míti přál, tak vysvětliti, jako jste o víře vůbec udělal. Pravdu jste děl, že jen nevěrec anebo pochybovač o jsoucnosti Boží může vyhlá-šovati víru naši „slepou.“ Jsem křesťanského smý-šlení a chtěl jsem Vás jen zkoušet. Odpasťte mi to a modlete se dál třeba i za mne a pana nad-poručíka.“

„Sehr richtig,“ chválil pan nadporučík a po-zdravil po vojensku z vagonu odešel.

Na ten okamžik nemohl jsem ovšem přání jich vyhověti, poněvadž přemýšlel jsem dále o tom, kterak lidé za pravdu a světlo (vědu) přijímají, co jim ten neb onen učený muž vyskoumal a poví, ať tomu nerozumějí a toho nevidí, a kterou tmu a slepotou nasávají, co nám milý Bůh zje-vil skrze jednorozeného Syna, jenž skrz na skrz Boha poznáv „vyprávěl nám vše.“ To jest ostatně osudem pravdy, řekl žid Heine, že se pomalu a velice obtížně poznává, a ještě pomaleji i ob-tížněji uznává! Odtud ty chvály o lži, odtud to haasobení víry, odtud i fráze: „Víte vaše je slepá.“

Co týden dal.

Katolický sjezd v Táboře konaný dne 9. a 10. máří byl velice četně navštíven účastníky ze všech diecézí v Čechách. O průběhu sjezdu přine-seme příště zprávu podrobněji.

Moravská národní strana katolická má dne 14. t. m. sjezd v Pterově. Krajský sjezd moravské katolické strany národní, jenž byl právě pořádán v Starém Jičíně, vydal se v každém ohledu zna-menitě. Účastníků bylo přes 600. Red. „Našince“ z Olomouce p. Alex. Jiříček promluvil o významu katolické národní strany moravské, načel byla přijata resoluce, v níž se vyslovuje naprostý souhlas se střízením a vznikem národní strany katolické na Moravě a vyslovují se postulaty sjezdu v oboru hospodářském i národním. — Valný sjezd kato-lické strany národní na Moravě do Pterova na pondělí dne 14. září 1896 svolaný má tento pořad: I. O 9. hodině dopolední slavná mše sv. ve farulm chrámu Páně v Pterově. II. O 10. hod. dopolední veřejná schůze v místnostech akciového pivovaru: 1. Uvítání a ustavení se sjezdu. 2. Zahajovací řeč. 3. Program strany (řeč). 4. Strana a volby (řeč). 5. Zakončení. III. Po schůzi volná zábava v místnostech pivovaru.

Sjezd rakouských katolíků, jenž se konal minulý týden v Selahradě, vzbudil svým prů-během velikou pozornost. Jako uvítací řeč solno-hradského místodržitele hr. Z. Thuna, tak i po-zdravný telegram, jež ke sjezdu zaslal ministr orby hrabě Ledebur, je podnětem k veliké nespo-kojenosti liberálů s vládou. Hrabě Ledebur vzpo-menuv svých styků se spolkyvým životem kato-lickým přál sjezdu hojně zdaru a telegram svůj zakončil slovy: „Kož stane se (sjezd) zároveň pod osvíceným vůdcovstvím velenátojných pp. biskupů východistém ke sjednocení snah různých kato-lických stran ke blahu lidu, ke spase mocnářství! Tomu napomáhej Bůh.“ Liberální listy brozí vládě, že strany jejich v příštím zasedání říšské rady musí z těchto projevů jejich členů — ministra a místodržitele — vyvoditi příslušné důsledky. Při-hlížime-li ke průběhu sjezdu, tu jsou zvláště důle-žitými schůze některých odborů. Je to hlavně odbor pro školství a vyučování, jenž vzbudil ve veřejnosti rozruch přijetím resoluce obrabující tyto požadavky: aby stát neměl dozor nad školou sám, nýbrž společně s církví; na školy katolické budče dosazování jen učitelé katolíci, taktéž na školy, jejichžto žactvo jest katolické svou většinou; škola obecná buď školou konfesionalní; na školách ne-budíž ničeho, co by jakýmkoli způsobem urážeti mohlo cit náboženský a cit vlastenecký; taktéž

Čarší manželé v sobotu, 5. září ráno přijeli do Vratislavi, kde byli uvítáni námeckými cisařskými manželi, princem Jindřichem a skvělým prvním vysokých důstojníkem. Uvítání rozhodně nebylo tak slavné jako ve Vídni, což vysvětlí již z toho, že scházeli ostatní členové německé cisařské dynastie. Po přijetí v starovském domě, kde čarší manželé bydleli, odebrali se oba cisařové i cisařovny se slavného jádru obyvatelstva k vojenské přehlídce, odkud čarší manželé šli přímo do starovského domu, kdežto cisař Vilém s cisařovnou se odebrali do města. Veden byli v královském bradě velika hostina, již se účastnilo 325 hostů. Cisař Vilém vyslovil pak zdvořilý svaz vysokým hostům, v níž vzdal jim svůj dík za návštěvu ve jménu svém a cisařovny i jménem provincie alzácké a národa a vítal cara jako ochránce míru na celé půdě, kde jeden s druhým carových s pradědem cisařovým ve věrném přátelství k sobě stáli (V napoleonských válkách. Pozn. red.). Bůh může chrániti vysokého hosta ku blahu Evropy. On, cisař, přijíjí na zdraví Jejího Velicestva cara ruského a carevny Alexandry. Brzy na to odpověděl car francouzským jazykem asi následovně: Ujišťuji Vaše Velicestvo, že jsem naplněn pro Vás a Váš rod těmiž tradičními city jako V. V., s těmi city veden pozvedám svou čest na zdraví Jeho Velicestva cisaře Viléma a Jejího Velicestva cisařovny.

Pekelná kuchyně. Tak druhdy nazval jeden protestantský pastorek Miskáran, kde se tiskly spisy „Brynychov“. — Minulý týden III se skutečně jako s pekelné výhně oběh záští a láti se redakce N. L. na vědoměle katolický český. Dábelskou III jest n. př., že se katolíci stávi oproti menšinám nášim na stranu našich nepřátel!! Láti nestoudní!! Pajte se, kdo v biskupském měně vždy největší dar dáva na Ústřední Matci, ano kdo i tajně bez hluku posílá ji šary? Jest to ten biskup Brynych, o něm pravíte, že je „všemi manami mazán“. Všemi rozhodně mazán není. Smradlavou masť sobectví, láti, pýmar a fašarstva nechál vám.

(2.) Sdružení rolnictva českého za vůdcovství pp. J. A. Procházka, St. Kubra, Jos. Horáka, J. Sýrového a J. Markalousa, vydalo svůj program, jehož obsah jsme již dříve adélili a který až na nepatrné výminky, vlastně doplňky a na to, že úplně ignoruje nejdůležitějšího činitele při řešení nynějších poměrů sociálních, totiž náhoženství, shoduje se s rolnickým programem strany křesťansko-sociální, navrženým R. Vrbov. K hájení a šíření programu tohoto má býti založen nový agrární politický list, řízený v duchu úplně svobodomyšlném. V těchto posledních slovech vůdce sdružení rolnictva českého vidíme kámen úrazu pro celý program nově povstávající strany agrární. Ať si jen pan Procházka přestře dobře svůj vlastní důstředník v Zemědělských Listech, otištěný též v Hlasu Rolníka ze dne 21. srpna t. r. pod názvem „K nynější situaci rolnické“ a dojistě dá nám za pravdu, řekneme-li, že prohlášení vydávající agrární — politický list v duchu úplně svobodomyšlném hodí se k jeho článku jako pěst na oko; něco takového pan Procházka podepisovati neměl, poněvadž si odporné. Naš náhled jest tento: Čce-li nová strana agrární něčeho dosíci, pak musí prováděti jen svoji čistě rolnickou politiku, která však nikdy neamí býti liberální, poněvadž právě liberalismus savinil nynější nesnesitelné poměry rolnické. Kdo pod praporem liberalismu chce bojovati za zájmy rolnické, ten buď upřímně s rolnictvem nesmýšlí, nebo nemá dosti samostatného rozkladu a zkušenosti a nice té zkušenosti, jaké zapotřebí jest k dobrě a trvalé reformě stavu rolnického. Pokud náš venkov známe, máme se vší určitostí tvrditi, že naše rolnictvo má liberalismu až po krk dosti, poněvadž se přesvědčilo, že jeho doasvádění liberální vůdcové, doktoři a advokáti níčeho pro rolnictvo nesdělili, a že s

Krajcarový „Lidový list“ začíná v Praze vycházeti pětá dva vědomých katolických dělníků. Vtkáme toto nové bojovníka na půdě katolické a přejeme si, aby zdárně potlačil náklzu, šířenou „Lidem“ a „Rachem“. Proti nerovnému moru krajcarovému neměli jsme dosud krajcarového protivníku. „Lidový list“ musí být rozhodně celou katolickou stranou podporován hmotně i morálně, aby účinně svou říši zastával. Ovšem nadějeme se, že redakce tohoto listu přimkne se těsně k organizaci katolické, aby předešla zbytečným a předčasným obavám některých opatrných našich organizátorů. Boj aneb i nevrádivost v našem našem táboře jest na ten čas hříšný luxus. Proto budí jeden cíl všem čas, ale volba prostředků budí i u jednotlivců respektování!

Výkvět české šlechty. Při rokvání o tom, kdo státi má panna M. Jana Husí, udával jeden z řečníků se strany mladoboleské za důvod pro námitku Staroměstské i to, že tam vykrvácel výkvět „české“ šlechty. Jak ta „česká“ šlechta vyhlížela, seznámíme z protokolů, které se o vymýšlení direktorů ve dnech 8. — 17. dubna 1621. zachovaly. Z těchto protokolů dovídáme se, že direktori: Bohuslav z Michalovic, Martin Frauentz z Podolí, Pavel z Říčan, Kašper Kaplíř ze Sulevic, Hearych Otta z Lova, Štěpán Václav Pátipek z Chýstá a Egbertus výpovědi své složili v jazyku německém. V jakém jazyku vypovídali ostatní direktori, pověděti neumíme, poněvadž se protokoly ty nezachovaly, ale souditi můžeme z té okolnosti, že Jáchym Ondřej Šuk z Holčic vstoupil na popraviště v průvodu německého předkanta M. Davida Lippacha. Jiným kulišníkem v ohledu národním doby této byl Linhart Kolona z Felzu, který zastával místo polního maršálka. Tři máje 26. srpna 1619. na anšau odevzdali první hlas při volbě nového krále, nechtěli státní tak omlouvaje se, že ani mocen jazyka českého tomu měrou, aby hlasování své řádné odvolání mohli. O hrdošti národní výkvětu „české“ šlechty svědčí konečně i to faktum, že mluvčí sedmadvacítičlenné deputace, jež vyspavana byla na hranice zemske do Waldsaeu vinné vinohradě, oslovili tohoto řeči pouze v německou, jeho manželka pak francouzskou. Vyvolili se k výkvětu „české“ šlechty za krále českého muže, který český neuměl a snad se ani za svého zde pobytu učenal. Vůdu, podířil by se pávědek dekretu katoborského té společnosti, do které se dostal

Adresu katolického dělnictva Jeho Milost
ndp. Edvardu Janu Nep. Brynychovi, biskupu krá-
vébradeckému opatřenou několika tisíci podpisy děl-
níků a členů spolků katolického dělnictva českého
odeslala svléstní deputace dělnická v neděli dne 6
září v Chrastě.

Zrušení visitačních hostin. (Z Hefm. Městce
O kněžské konferenci dne 2. t. m. obhývané učiněn by
námh, aby se zrušily hostiny o visitačních farních, ka kte
rým má být poslán jen patronátní zástupce a starosta
místní farní obce jako osoby úřední. Důvodů pro zrušení
tato bylo mnoho a to závažných; nejhlavnější byly
beneficiát má mnoho vřloh nutných, na které jeho
příjmy sotva stačí; příjmy jeho se ustavičně tenci
vydání stoupají; co se zrušením hostin visitačních
ušetří, dejme raději na dobré katolické účely, jich
nyj v naší diecési přibývá a jež všemožně podpo
rovat jest naší svatou povinností. zejména věnujme
úspory své na stavbu svého epokorého domu Adal
bertinova; zrušením hostin vyhne se neustojným
posledků a poměrům svých nepřítel. kteří souz

Z jednomyšľných katolíckych tovarňá v Hradci Kr. V modeli des 13. t. u. buda pfohnateli dč. pfad-
neda, Fr. Rayl „O cestě po Dalmácii“. Zdržen o 2.
hod. odprj.

(16) Ještě slovo o slavnosti v Kostelci n. Orli. „Národní listy“ a za nimi jiné pokrokové noviny líčí odpolední hostinu scházi jako veliký úspěch národní strany. Lidé tento referát mají átrpky domív s každého odlišho svědka tohoto „úspěchu“. Vypadá to najistě blbě v mladoboleském a pokrokovém táboře, když jsou třeba pomohati si takovými novinářskými bengalem. Pravda jest, že slavnost svácení prapore jednoty kostelecké vyvolala se shůle a impomovala nejen příznivcům jednoty, ale též i nepřítelům. Aby tento mohutný dojem slavnosti škrtli, vedali se odpoledne najati mladíci za vedoucí rýchnovského „radikála“ do apoktové mládežnosti, kdež počínali si tak sarkast, že i sám funkční a poslanec Honerka se za ně stěží a ku slavnosti je hlásiti nechtěl. Sebranka tato, namnoze s panského Vamberka rekreovaná, nemohla se však slásti chováti, protože toho nebýlo již schopna pro množství požítků alkoholu. Tento „úder rýchnovské impozance“ proti „Národním listům“, takto ve své nezapomenutelnosti se demultivaji, že pohřbena jest již myšlenka katolická náčnická východu. Když bychom chtěli efektně podobným „vykrátem“ lids pracovní, pak rozhodně kněžsko mladoboleského scházi. Několikrát sná přiznávají. Nechtáme „Národním listům“ krájet sra s slavným úspěchu vambercké nobility, ale dokládáme, že při téžak, Dr. Honský nemají s Kostelcem útkati, jako „mládež“ lids Dr. Harold s Kotebrad. To se jim snad již zjeví tem „lid“ v náležitém světle bez rýchnovského bengale. My budeme postupovati za naším výhledem dále, ale výtkape se budoucí takovámu lidovému „výskutu“. Takový materiál jest dohrý jen pro „svobodomyšlnou“ nebo „pokrokovou“ stranu.

Na včelařské výstavě v Novém Městě n. M. konané, se vystavené předměty odměnou poctěni byli:

I. Čestným diplomem „Zeměčko úštěf“ spolku včelařského pro král. Česk. jakožto nejvyšším vyznamenáním: 1. Včelařský spolek pro N. Město n. M. a okolí — za uspořádání výstavy, kursu včelař. a včelstva. 2. p. Frant. Hájek, říd. ač. v Měsilosí — za med. vosek, nář. včelař., medoviru atd. 3. p. Josef Pízl, říd. uč. ve Vrchovínách — za med. postup vývinu včel atd.

III. Stříbrnou medailí, Zemského hrded.
sp. včelař pro král. České: 1. *ap. Jos. Koberle*,
český v Píseňupimí - sa vzorné řízení a spo. Český
včelař - sa za zásluhy o včelařský kura zde potěšeny.
2. Včelařský spolek Záměrečský se sídlem v Kunvalde
- sa slavněti ud. náctí včel. a j. v.

V. Bronzovou medailií. Zeměděl. rady pro král. Česká: 1. p. Jan Režek, f. uč. v Třeboré — za lis na úly, slám. úl a j. v. 2. pí. A. Jirkáková, ind. učitelka v N. Městě n. M. — za med. medový chléb atd. 3. p. Jos. Hylena v Náchodě — za snásovaření postupu včelaření a med. 4. p. Václav Novák — Bohlens ve V. Poříčí — za úly, nář. včel. atd. 5. pí. Filom. Pislava, chot' f. uč. ve Vrchovinách — za medové zákusky. 6. p. V. Jákš, učít. v Miroviciích — za spise „Včelař začáteč.“, nář. včelař. atd.

VII. Diplomem „Zemského tatfed. spolku prokrál. České“: 1. p. Frant. Štiller, uč. v. Mezilest — za slamený úl a nepřátelé včel. 2. p. K. Kofrňák, cukrář v Holicích — za medovinu. 3. p. J. Holzbach — z Hradci Král. — za medový perník. 4. p. J. Nývlt ve Vodolově — za slamený úl. 5. p. Karel Příkner, lesní v Kobylici — za med, vosk, nář. včelařské a j. 6. p. Frant. Jánáky s chotí a dcerou v Nechanicích — za med a medové výrobky společně. 7. p. Frant. Benčíček, knář hajný v M. Svatoňovicích — za úl a lis. na dly. 8. p. Jan Mityška v Petrovících — za slamený úl. 9. Včelařský spolek v České Skalici — za

Figure 1. The effect of the number of trials on the number of correct responses. The number of correct responses was significantly higher than the number of incorrect responses in all conditions. Error bars represent the standard error of the mean.

byl uvězněn na pevnosti 6 měsíců letos, poněvadž stádoval 11 let v cizině, k vojně cvičení se nedostavil. Byl původně odsouzen na 10 měsíců a ku strátě oči, 4 měsíce mu byly v cestě milosti darovány a musil jako kněz 7 měsíců, ale se čti sloužit. — Ku konci budil jménem účastníků naší diecese vřelý důk vyloven všem veledp. Otčím Redemptoristům na sv. Hoře M. B. u Králík za laskavou péči a vedení při exerciciích. Nezapomeneme na ně a rádi sase k nim na exercicie přijdeme.

Z Volebné u Přibyslavi. Dne 6. t. m. odpol. přednášel u nás Ferdinand Vlček, katecheta z Polné o „protináboženských a protikateckých proudcích v Čechách“. Jsouce přesvědčení, že my katolíci v ohromné své většině tvoříme národ český proti rozličným podstatným „špicím“, které mluví ve jménu národa a při tom náboženství téhož národa drze urážejí, rozhodně protestujeme. My rolníci v Volebné prohláujeme se za katolíky — klerikály, prohláujeme za nutno, aby katolíci venkované vesnici od vesnice se poznávali a organizovali. Dále citíme velkou toho potěbu, aby pořízen byl krejčovský list katolický proti „Lidu“ a „Ruchu“, kteréto listy od rozličných agitatorů našemu lidu jsou strkány a vnučovány, čímž mnohý snad na bludnou cestu jest uveden.

Ze Lhoty pod Libětanem. (Svěcení hřbitova.) V Libětaně, kam osada naše jest přifašena, nalézá se od několika staletí hřbitov těsně kolem starobylého kostela. Ačkoliv nepanovala na Libětaně dle záznamů žádná z nakažlivých nemocí, jimiž obce okolní bývaly stíženy, jako ku př. r. 1866 cholera, přece z ohledu zdravotnických došel obci tamější rozkaz, aby pomýšlela na stavbu nového a zrušení dosavadního hřbitova. Přiležitosti této použila osada naše a odkudsi vyškynul se návrh, aby Lhota pořítila si vlastní hřbitov, stal se záhy skutkem, zvláště když c. kr. hejtmanství královéhradecké ničeho proti tomu nemánilo. Pěkně sfášený nový hřbitov byl dne 30. m. předmětem slavnosti svěcení. Toho dne odebralo se od nás ve 3. hod. odpol. procesí, sestávající ze škol. mládeže, kapely, hasičského sboru, obecního zastupitelstva do Libětan, kde přítomno bylo počtenání, načež odebral se celý průvod s dp. farářem J. Šmídem a vlp. kaplanem J. Svobodou zpět na nový náš hřbitov, kde slavnostně akt svěcení byl a přislíbenými obřady vykonán. Před i po výkonu svěcení byl dp. světitel ocelovanklivou řečí družice. Účastenství bylo neobyčejně četné.

Z Bohdánce u Pardubic. Na den Narození P. Marie konalo se po ranní mši sv. se zdejšího chrámu Páně procesí k soše P. Marie u Civic za velikého účastenství věřících. V čele průvodu ubíraly se družice, jež nealy sochu P. Marie a kříž, za nimi pak vpp. Četka a Náhlík. Když byla u sochy vykonána posní pobožnost, vrátili se všichni účastníci průvodu do Bohdánce, kde byli přítomni odp. počtenání, po němž jedna družice děkovala oběma velebným pánům za vedení průvodu.

Četné dopisy odložili jsme pro nedostatek místa na příště.

Ze soudní síně.

Před porotou královéhradeckou.

Socialistický řezník před soudem.

V Dobrušce odbyvala se dne 17. května t. r. v hostinci Janáčkové veřejná socialistická schůze, do níž dostavilo se kolem dvou set osob. Slavnostním řečníkem byl redaktor brněnských „Červánků“ Hořák. Po tomto uděleno bylo slovo přihlížavšímu se zlele-tému občanu R. Milákovi, který ve své krátké řeči dopustiti se měl dvou sločinů, rušení veřejného pokoje a řádu a rušení náboženství. Dle žaloby mluvil prý Milek o spouštěcích paragrafech a o křesťanství, jež prý je vějíčkou na udržování lidu ve tmě a bludu. Následkem toho vmšena byla na jmenovaného žaloba a předešlý týden pohnán byl k zodpovídání před porotou. Obviněný, přislůžný do Podbíř, pracoval jako krejčovský pomocník v Pruském Slezsku, Dráždanech, Teplicích, Kostelci u O. a posléze v Hronově. Při přelíčení závadná v obžalobě uvedená slova popřel a pravil, že jeho přednáška byla výňatkem kterési řeči poslance Pernsterforsa. Z 9 předvených svědků potvrdil znění obžaloby pouze jediný, kdežto ostatních osm vypovídalo buď vyhybavě, nebo vůbec si z dotyčné přednášky nic nepamatovali. Následkem toho odpověděli porotci po řeči zástupce st. návl. Köhlera, obhajovací řeči dr. Hellera a resumé předsedy soudu r. z. a. Stolly na čtyři dané jim otázky ohledně viny obžalovaného 9 hlasy záporně a soud vynesl pak rozsudek osvobodující. Čk.

Loupežné přepadení.

Frant. Vondráček, 66 roků starý výměnkář ubíral se v pondělí dne 1. června 1896 s trhu v Týništi domů do Žďáru. Bylo kolem 1 hod. odp., kdy docházel lukami k tak zvanému přelovu, prohlubíně to mezi Týništěm a Žďárem v lukách od mezníka po levé straně několik kroků vzdálené, která za deštivých dnů bývá vodou as půldruhého metru naplněna. Tu přistoupil k němu cizí, mladý člověk. Tázal se, kolik as hodin. Vondráček mu odpověděl, vida, že taktéž hodinky má, aby se podíval na své. Cizinec uchopil náhle za hodinkový řetízek Vondráčkův, týš se přetrhl, tak že hodinky mu v kapse zůstaly. Na to šádal neznámý, aby mu dal ná kořalku. Když se výměnkář zdráhal, chytil ho za levou kapu u kalhot a vytáhl mu peněženku, ve které bylo přes 4 zlaté. Uchopil ho pak za prsa a pokusil k zemi, táhl jej k prohlubni. U této podafilo se sice Vondráčkovi na okamžik postavit se na nohy, leč neodolal mladému silnému muži, který jej máikem hřděl do vody. Voda se nad výměnkářem zavřela. Lůpě se slevkl a skočil za ním a snažil se jej udržeti pod vodou. Při zápase tloukl jej nejapšše zavřeným nožem do hlavy a způsobil mu různá menší poranění. Znavený a vyčerpáný Vondráček

býval by podlehl, náhodou přicházely dvě ženaké. Násilně vyskočil s vody, rychle se ustrojil a utíkal pryč. Vondráček, jemně krv tekla s hlavy, s námahou vylezl s vody a spatřil k sobě přicházeti dvě ženaké, s kterých znal Jos. Šrámkovu z Borohrádku; druhá byla jak se později zjistilo, Marie Plachetková se Žďáru. Jakmile ušel ženaké, jal se volati o pomoc a křičel na ně, aby běžely za tím razbífem. Vondráček měl s sebou též deštník a háč, kterou si v Týništi koupil, mimo to látku na oblek, což mu vše neznámý odejmul. Přepadený odebral se do Týniště a oznámil vše četnictvu. Nyní nastala divoká honba. Ženaké pádily za lotrem. Ten na cestě odhodil ušlák a látkou a letěl jako štrvaný jelen ku trati šelemnitář lukami. Ženaké upozornily procházejícího se tam hlídače Josefa Šprince z Týniště, který se k nim připojil. Mladík vida, že pronásledovatelé přibývají, změnil směr cesty a obrátil se k Albrechticům. Přebrodil řeku, ale na druhé straně byl hlídačem Josefem Sekyrou a cihláři polapen. Vítězoslavně chycený veden byl na četnickou stanici do Týniště, kde sjištěn a v lupiči poznán Jan Sedláček, 39 roků starý, v Albrechticích rozený, tamtéž přislůžný, šenatý dělník, otec dvou dětí, nyní bydlící v Malé Ledešce. Byl již pro zločin krádeše trestán a pro přestupky vícekrát. Sedláček se úplně doznal, že Vondráčka přepadl a jemu peníze násilně odejmul. Bylo hledáno v roští a po delší době nalezena pohozená Vondráčkova toboška se 4 sl. 59 kr. U Sedláčka nalezeny hodinky s řetízakem, pak přetržený řetízek, a přísadný sáček na peníze. Následkem toho vmšena byla na Sedláčka obžaloba pro zločin loupežného přepadení a nedokonané vraždy. Mimo to během vyšetřování sjištěna ještě krádeže hodinek a počítáno mu to za zločin krádeže a postaven byl předelý týden před porotu.

Obviněný domal se ke všemu, ale vymlouval se, že učinil vše z hladu. Zabít prý přepadeného nechtěl, ale pohrzoval prý jej pod vodu jen proto, aby na vše zapoměl a neudal to u soudu.

Hlavní svědek, Vondráček, pod přísahou udává, že byl trestán, avšak nemůže si vzpomenout proč. Po chvíli teprve pravil, „no vědí bylo toakra huba“. Sedláčkovi prý se tenkrát ani nebránil a myslil si prý: co pak chlape se mnou budeš asi vyvádět. Za jedno byl slabý prý po nemoci a pak si koupil na jarmarce šest čtvrtěk kořalky. Jinak prý by do Sedláčka byl vrazil nož. Na obviněném žádá 1 sl. náhrady za správu hodinek a 50 sl. bolestného. Když byl upozorněn, že obviněný ničeho nemá a od soudu že to nedostane, pravil: Ne? No tak já to nechám na ně; ale dyť má Sedláček tahle hodinky. Další přivolaní svědci, Jos. Šrámková, M. Plachetková, a Fr. Zahálka, dělník ze Žďáru, pak polní hlídač z Týniště Jos. Šprinc líčili hon na obžalovaného.

Ku daným třem hlavním otázkám odpověděli porotci téměř jednohlasně přisvědčivě, načež byl obžalovaný uznán vinným všech tří zločinů obžalovaných v § 171, 176, 190, 193, 8 a 184 a vyměřen mu byl trest těžkého žaláze na 4 roky, soustředěného každého čtvrt roku postem a ve výmělní den čina tmavou komůrkou. Čk.

Pro zločin podvodu obžalován a dne 7. t. m. postaven byl před porotu Ant. Neugebauer z Velkého Uhřetova. Zločinu namáčeného měl se dopustiti před několika lety složením křivé přísahy ve sporu o uznání otcovství. Spletitou a částečně tajnou záležitost tuto objasnil dr. Heller, obhajce obviněného porotčím tak, že jej Tito uznali jednoblasně nevinným, na což byl obviněný obžaloby sprostěn. Případ tento byl v tomto období porotním posledním.

(Zasláno.)

Ustavující výborová schůze politického družstva tiskového

pod ochranou sv. Jana Nep.

konati se bude ve středu, dne 16. t. m. o 2. hod. odp v místnostech spolkových.

Výbor družstva.

(Zasláno.)

Panu dopisovateli „v.“ „Osvěty (!) Lidu.“

Přese všecku nevráživost musel jste ve svém referátě o Matiční slavnosti usnati, že jsme ukázali svou účastí při slavnosti větší zájem o národní podniky než tak mnozí patentovaní vlastenci z Vašich řad, kteří nemusí ani tak úskostlivě v ruce obračati těch 20 kr. vstupného, jako my, dělníci. Zapoměl jste však hnedle na cenu našeho „vdovina groše“ a dověli jste si na náš účet spáchat několik nechutných „vtipů“. Budte však úplně bez starosti o naši „křehkost“, neboť jedná-li se o společenství takt, tu máme v Hradci daleko lepší pověst než Vy. Žádný z nás není tak šťastným, aby mohl se slděného majetku každodenně po hostincích akoušeti hradecké pivo až „do křehkosti“, jako vy, proto dovádíme vždy, i bez dozoru náležitou míru zachovati, ani ne tak pro Vaše mravotčné napomínání, jako pro Váš odstranující příklad.

Nevšímáme si Vaší „družné práce“ v zdejších hospodách, ale divíme se Vaší troufalé hře na moralistu, když srovna tonete po krk ve svých vlastních chybách a padáte při vymítání maličerných tříštěk z oka bližního přes vlastní trámy. Toto odporné pokrytectví jest však přední známkou pokrokové strany, proto jsme přesvědčeni, že budete je i na dále pěstovati, ale my je neustaneme potírat.

Výbor Jednoty katol. tovaryšů v Hradci Král.

Oltář

Řádajícím veledůstojnému duchovenstvu opřně sdělujeme, že expedice vyřazuje delšího strpení, jelikož v posledním týdnu objednáno bylo přes 10.000 výtisků. Práce všech knihařů hradeckých nestací vyhověti takového hromadné objednávce. Sdělujeme rovněž, že kniha nápevě ani Hlas varhan k „Oltáři“ dosud tiskem novyly.

Blah. kněžstvárn v Hradci Králové.

(Zasláno.)

Za skvělý dar tolika kněh a ročníků „Vlasti“ vzdává díky nejvícejší veledůst. pánu Tomáš Škrdlvi, redaktoru „Vlasti“

Výbor katolické jednoty na Slezském Předměstí a Hradce Král.

(Zasláno.)

Samostatnému obchodnictvu

i obchodnímu poměcnictvu!

Politické šfady první instance vydaly právě na základě známého ministerského výnosu vyhlášku stran sbírání statistických dat, potřebných k obmyšlenému zákonu o pojišťování soukromých zřizenců pro státi a t. d. V souhlasu se vzpomenu-tým zákonem vyjímá se z tohoto šetření obchodní poměcnictvo, pokud není ku „vyšším“ úkonům určeno. Trávaje na zásadě povinného pojišťování veškerého dálnictva nealibujeme si od vládou právě započaté akce žádných zdárných výsledků; vzhledem však k tomu, že vzpomenu-tým výnosem hledí se obchodnictvo rozlišovati na nižší a vyšší kategorie, vzor tomu, že sama vláda nemožnost a nevhodnost takého rozlišování výslovně uznala, vidíme se nuceni k ubáření zásady rovnosti všeho obchodního poměcnictva šádeti P. T. pány samostatné obchodníky, by veškerý svůj personál ve štitací archy pajali, obchodní poměcníky pak šádáme, by první na pojeti do štitacích listů trvali a ošebí štitací listy řádně vyplnili.

Případné dotazy zodpoví Československá obchodnická Beseda v Praze.

Za správu výbor Československé obch. Besedy:

Václav Karbous,
t. č. starosta.

Karel Škránek,
náměstník starosty.

Za poměcnickou hromadu při novém gremiu pražském:

Jan V. Kubišek,
t. č. starosta.

Luďek Šum,
náměstník starosty.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 29. srpna 1896. 1 hl. pšenice sl. 5-10 až 6—, žito sl. 4-30 až 4-80, ječmen sl. 3-70 až 4-75, oves sl. 3-50 až 3-80, proso sl. 5-30 až 5-60, vřhok sl. 0— až 0—, hrách sl. 6-50 až 8—, čočka sl. 6-50 až 11-50, jable sl. 9-50 až 10-0, krap sl. 8-50 až 21-50, brambor nových sl. 1-20 až 1-80, jetel. semínka červeného sl. — až —, jetel. semínka bílého —0, jetel. semínko ruské sl. 00—, až 00-00, máka sl. 10— až 11-50, olejky sl. 7-25, lněného semene sl. 5-50 až 6-50 100 hg. křafyeh otrub sl. 5-50, 100 hg. pšen.čafyeh otrub sl. 5—, 1 kg. mála čerstvého sl. 0-90 až 1—, 1 kg. mála převařeného 0-00 1 hg., šádla vepřového sl. 0-80 1 hg. tvarohu 12 až 14 kr., jedno vejce dva a půl kr. 1 kopa družné zeleniny sl. 2-05 až 0-00, 1 hek. cibule sl. 2-00 okurek 0-40 až 0-60 — Na týhodní a obilní trh dne 29. srpna 1896 odbyvaný, přivezeno bylo hektolitřů pšenice 893 kila 407, ječmene 1971 oves 652, proso 45, vřhok —, hrachu 42, čočky 110, jable 18, krap 5, brambor 85,

V koncesované hudební škole Jana Nep. Vünsche,

reditele křru kathedrální chrámu Páně sv. Bzcha

v Hradci Králové

započne nový zápis žáků a žákyš

dne 15. září.

Ve škole té vyučuje se hře na harmonium, na piano, varhany, housle a spávu.

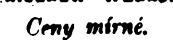
V prospekty lze nahlednouti re škole samé.

vychází každý pátek dopol. o 11. hod.

»Obnova v Hradci Král.

XXXXXXXXXXXX

Těs na splátky a bez zvýšení cen.

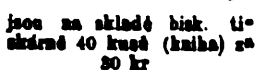

Závod může se prokázat mnoha vysvědčeními jakož i diplomy a mnoha provedenými pracemi kostelními na př. v Rychmberku, v Janově u Litomyšle, Jevíčku, Mor. Třebové, Mor. Budějovicích, Prostějově, v Olomouci, Brně atd.

Wondráček.

Závod voskářský „u Albersů“ založen r. 1809.

v Strakoniciích Čechy.

**Při odbírací většino množství přiměřena
srážka.**

A. Nuže já jedu s Vámi! Na zdar!

Telefonické spojení.

Tamtéž se přijmou praktikanti z velmi výhodných podmínek.

Reklama

"Jak máš svůj věk,
co vyborůcha na sklade
mám, když mi to neod-
lím novinařem!"

Vanderbild.

v celých východních Čechách.

dosáhne se nejvyšší
vhodným apři tom lev-
ným masováním v
nejrozšířenějším listě
ve všech krajích vý-
chodních Čech.

Obnova

Inserování v listě našem je tím výhodně-
jším, ješto v něm dle vzoru amerických listů za-
vedena jest osvědčená americká reklama
tím způsobem, že inserty zařazujeme vedle textu
tímž způsobem oznámení dojde jistého povýšení.

Inserty přijímáme jen od solidních
firm křesťanských.

Insertní poplatek: 8 kr. za 1 petiči jedno-
dobový řádek.

Nabízky insertů přijímá administrace časopisu

Obnova v Hradci Králové.

Páru

Janu Svobodovi,

sloužícímu čestným zbrojnošem jeho společenství
moudrosti

Anastasiu Krátonové

projevíme [ku] vyjádřenímu dni, upřímně

"Dej Báh štěstí!"

Výbor jednoty katol. tovaryšů
v Hradci Králové.

Ústav pro výchovu dívek.

V Slatiňanech, první to stanici severosá-
padní dráhy od Chrudimi, přijmou se pro psta-
vání školní rok v klášteře školních sester III.
řádu sv. Františka. dívky se školy obecné neb mě-
šťanské k dalšímu vzdělání.

Vyučuje se předním školám obecné a vy-
ššího pokračovacího kursu (pro dívky školy od-
rostlé), pak spěš. u. hudbě na klavír, housle a
cetera, kiti předmět, stříhu a kiti šití, vaření a
vedení domácnosti. Jelikož jest v ústavě též op-
atrova pro malé dívky, lze se v něm též přípra-
viti ke zkouškám pro mateřské školy, opatrovny
a dětské zahrádky. Rovněž lze v něm nabýti
řádné přípravy ke školece za učitelku industri-
ální. Vyučování a hospodárení děje se v jazyku
českém i německém; v německém hlavně a dívek,
jichž rodiče si toho přejí.

Všem občanům věnuje se náležitá, lehká
péče a křesťan. sdruž. krajina dání pobyt v ústavě
velmi příjemným. Nechtějí-li se požadavků zvláš-
ních, platí se za celé zaplacení 14 zl. měsíčně.

Správa kláštera

školních sester III. řádu sv. Františka
v Slatiňanech u Chrudimi.

Pro nálek říjen obitve.

Tajemství ružencová v rozjímáních

pro členy spolku
živého ružence.

Seřadil Antonín Pavla.

Do 50 kusů po 8 kr., do 100 kusů po 7 kr.

po 100 kusů po 6 kr.

Objednávky přijímá bla. tiskárna v Hradci Kr.

SVUJ K SVEMU!

Obuvnický závod.

Přijímám dne 1. t. m. svůj závod do
výběhu v přízemí v domě č. 128 na Václavské
míle, dovoluji si p. t. občanstvu apozorniti, že bude mi nyní
možno vyříditi akoutoliv objednávku v době nekrátké. Důkaje et
občanstvu za bojnou prokazovanou mi přiaci dopředu, pro-
sim, by i na dále byla mi táz poskytnuta v míře nejbojnější.
Jednou moji snahou bude, vyříditi et objednávky rychle, pa-
skautiti zbežím dobrým, trvalým v cenách nejlevnějších.
Et. př. sni velení svého občanstva poručí se
v účte dokonale

Jos. Matějček, obuvník v Hradci Kr.

Výtečná jakost zboží

Uměl: činná pozlacovačská
JOS. KIESLICH
v Hradci Král.

První závod

s obrazy, zrcadly a rámeč

nalezá se nyní v byt. přízemí brány
naproti „Klubu českých velošpedistů“.

Rozšířiv značně závod svůj

v nových prostránných místnostech, do-
poručuji táz dále všem přizní velení
něbo občanstvu.

V účte dokonale

Jos. Kieselich.

Ztráta vlast a tvoření lupě

se pod zárukou jediné říje
zamezí

CRINOGEN

od

J. Beysove v Hradci.

Cena láhve s ochrannou známkou 31.21 při 31.21
franko na dobírku, neb lépe proti pošt. poukázce 31.21.
Sklad v lepších materiálních obchodech a holičských
závodech.

Zadejte vždy a vsude slivovici a borovičku

Jon od army

M. Neschal

v Uherském Bředě na Moravě.

"Křesťan"

Nejvyšší Svátosti Otápní

posvěcený.

Seřadil:

ANSEL A. HENRY,

šestý kanovník a ředitel ústavu Nejvyššího Trojho
v Lá Měste.

Dle III. vydání přeložil

VOJTĚCH KAMEŠ,

farář v Chrastavě.

Nákl. blak. knaisťofa. Tisk blak. knaisťofa.

Stran 514— 8° —

Cena brožovaného výtisku 70 kr., franko
50; v tiské vzhledě celoplošné franko 1 zl.

Responz této výtiské knihy vis
v čarvacovém seřadě. Objednávky přijímá
v Hradci Králové.

Z Prahy do Hradce Králové!

Prevzetí velkorestaurace.

Dovoluji et. P. T. občanstvu, předvím pak vysoké velení
činnosti Městanské Besedy v Hradci Králové, účtve oznámiti, že dle 15.
stí t. r. převzmu

velkorestauraci Městanské Besedy v Hradci Králové

a tuto na vlastní účet povedu.

Byv po dlouhá léta zaměstnán jako vrchní šéfk. kuchař v Chrástově
velkorestaurantu v Praze, jakož i v předních lázeňských hotelích, i v cizozemsku,
posléze pak v hotelu sv. arcibiskupa Štěpána v Praze, nabyl jsem se tu dobu
jako vrchní šéfk. mnoho odborných zkušeností, jež chci využiti k zvýšení a roz-
množení dobré pověsti svého závodu.

Prostím velení občanstva, zejména pak vysoké velení pány členy Měst.
Besedy, velenítojně duchovenstvo, velenítojně důstojnictvo, a. spolky a společnosti
Hradce Králové a okolí, by mne ve snaze této svou velenítojně přísní podporovati
ráčili, já pak vynasazím se co nejlépe, abych jak velenítojně tak i dle
vynasazím svým křesťanským a pšestým i Městanským jazykem
přímou od čepu, táz i znamenitým velením, neméně pak velením velenítojně
obslužen všem přizní svých ctěných pány hostů co nejlépe vyhoveti.

Prose, aby velenítojně občanstvo Králové Hradce a okolí mne svou přísní
pocititi ráčilo, znamenám se s povinnou účtu

Ján J. Zimák,

restaurátor Městanské Besedy v Hradci Králové.

OBNOVA

Číslo 79.

V Hradci Králové, dne 18. září 1896.

Ročník II.

Kdo nese hlavní vinu?

Každý pravý a skutečný přítel prospěchu a zájmu národa našeho s bolestí a lítostí patřil na dnešní poměry v Čechách, kde nyní panuje a vládne hrůzka teroristů, od nichž se dal celý národ ovládnouti. Byly to i mladočeské listy, které vícekrát budovaly, že dnes politická a veřejná správa národa spočívá samosouze v rukou prospěchářských, nevzdělaných lidí. Neat ovšem pochybnosti, že poměrům těmto bude záhy stavena přítrž a učiněn konec, že totiž národ co nejdříve začne se sám léčit. Avšak není bez zajímavosti a bez užítka přihlídnouti ku příčinám, které v první řadě nymějí chorobné poměry v Čechách a následkem toho i na Moravě zavinity.

Proto se ohlédneme po několika letech právě minulých zpět. Deset nám jich počítá, abychom kalem dnešních smatků dobrali se ke dnu, na něž jejich hlavní příčina leží každému přístupná k nahlédnutí.

Když se psalo léta Páně 1886, tu v Čechách bylo hnutí mladočeské tak nepatrným sportem, že mu holdovali především podpítlí sedláci a sem tam po městech rostoucí lidé, jimž se od panující tehdy strany staročeské nejrušnější spůsobem s posměchem přezdívalo, nejmněji se jim říkalo „kazimíři“.

Když se psalo léta Páně 1886, tu v Čechách bylo hnutí mladočeské tak nepatrným sportem, že mu holdovali především podpítlí sedláci a sem tam po městech rostoucí lidé, jimž se od panující tehdy strany staročeské nejrušnější spůsobem s posměchem přezdívalo, nejmněji se jim říkalo „kazimíři“.

Ze byli většinou tito „kazimíři“ v ohledu náboženském vlažní, že oproti knězi nechovali se sem tam právě vybraně, to ovšem sázkřivovati a neuvěsti nelze. Avšak kdo vzpomínáme na doby

před desíti lety, tak také víme, že mnozí a mnozí staročestí horlivci do kostela stejně také nechodili a že při každé příležitosti, kdykoliv se jim nahodila, probírali se za lidi „svobodomyšlné“ zrovna tak, jako mladočestí „kazimíři“ neváhali a nesdráhali se naopak dle potřeby se honositi, že jsou také „katolíky“.

Zkrátka v ohledu náboženském byly před desíti lety většiny mladočeská i staročeská skoro zcela stejná. Jedna byla za osmnáct a druhá bez dvou za dvacet. Mladočestí ohlubili se svým katolictvím a Staročestí svou svobodomyšlností.

Kdo tedy upřímně o poměrech těch mluviti chce, ten poctivě řekne, že před desíti lety začala se po Čechách objevovati politická bezcharakternost bez — studu.

Nebylo tehdy dosti prostředků, aby se z několika stran toto politické chameleonství najednou sázkřivko, vytepal a potrestalo.

Právě zúmysla politické chameleonství, neboť to bylo nepochybným chameleonstvím, přijímali od strany na určitých náboženských zásadách založené a spočívající placené mandáty a i odměňované veřejné úřady a při tom dle potřeby přihlašovali a priznávali se k náboženské indiferentnosti, což přemnozí bývalí staročestí předáci své doby bez rozpaků a studu činili.

Ano, již před desíti lety jednalo se celé řadě takových pánů jenom a jenom o osobní zájem o osobní prospěch. Ze se stranou staročeskou šli, toho příčinou bylo, že jim strana mladočeská nemohla tehdy ničeho výhodného poskytnouti. A že proti straně mladočeské bouřili, toho příčinou bylo, že jejich osobní zájnost, nedbalosti a lehkovárnosti stoupenci její na paty šlapali.

Kdo máme z dob těch po ruce seznam přispěvatelů na národní dar sbíraný dru. Riegrovi při příležitosti sedmdesátých jeho narozenin a kdo máme schovaný seznam účastníků při sjezdu notáblů v září r. 1888 v Praze konaném, ten každý při projití jmen ve spisech těch obsažených, vidíme a cítíme, co se to rok potom v Čechách děti začalo.

Pražské vedení strany staročeské hnutí mladočeské furiantsky podceňovalo, mnoho dobrých

návrhů mladočeských sázkřivně zamítalo, k celé řadě mladých lidí až i krůš se chovalo na místě, aby hlasy jejich přivítivě vyslechlo a na místě, aby je ve straně staročeské přiměřeně zaměstnalo, tak je i zbytečně pronásledovalo a dráždilo.

A pronásledované myšlenky i pronásledované osoby mají od nepaměti již ten krásný osud, že jim zvolna přibývá přátel a stoupců a to zejména mezi mládeží.

Jako dnes na všech stranách vidíme, jak mládež při pronásledování zásad náboženských najednou začíná se k nim hlásiti, jak na obranu křivě kaceřovaných osob rozhodně začíná vystupovati, jak každé ukrutenství samitá, tak bylo také i koncem let osmdesátých při pronásledování strany mladočeské.

Čím více strana staročeská tak zvané mladočeské náhledy, dobrou vlasteneckou vůli a volání po rychlejším tempu zamítala a potírala, tím více zjednávala jim stoupenců právě ve mladší generaci, která do života vstupovala.

A za těchto okolností přiblížily se r. 1889. volby poslanců do sněmu království Českého. Pražská správa vládnoucí strany nečinila tehdy žádný ústupek ani rostoucí straně mladočeské, aby politicky chyťte předáky její pohltila a strávil, ani nepřibírala k dispozici stojících jí platných posil ze řad duchovenstva, nýbrž pyšně postavila na svou kandidátní listinu poznovu staré své většinou pražské figury, jimž nejen Mladočestí, ale i sami mnozí Staročestí parlamentární nicatost vyčítali. Byl to těžký hřích, ta staročeská pycha r. 1889. A pyše té v zápětí následoval — pád!

Mladočestí postavili následkem toho svou vlastní mladočeskou kandidátní listinu, na níž, kde se vzali, tu se vzali, objevili se najednou i nedávno ještě horliví mladiství Staročestí a do „svornosti národa“ zcela zbytečně a patrně buďto z osobního justamentu, nebo neznalosti poměrů učiněna byla díra taková, že kde koho překvapila. Nejvíce překvapila — „Národní listy!“

Mladočeské vítězství r. 1889. zavinita hlavně staročeská umíněnost, která za celou řadu schopných, světlých mladých mužů nechťela dáti s „přislusnou pochvalou“ na zasloužilý odpočinek něko-

FEUILLETON.

Pašerák.

Črta s podboří. Napsal Vladimír Hornov.

(Dokoneání.)

Druhého dne na večer cestou od městečka ubíral se rychlým krokem starý Michl.

Čančík vstal právě od stavu, aby rozestřel „dílko“ na bidle, když vyšel Michl na protější kopce, odkud bylo viděti do naší vesnice, jako do cíle. — Čančík staroch měl ještě dobrý horácký zrak a poznal Michla hned, ale myšlil ho ten rychlý krok, poněvadž nemíval Michl ve zvyku kráčet tak ostře.

„Je to on — či neaj to on? Mhm — je — je!“

Však už také Michl kýval ze vzdáli na pozdrav!

„To jde z městečka! — Že se rozběhl podívat na pohřeb mladého Hencla! To už bude tak, bude!“

Stařkovi sahošel zrak nadočkavostí, co asi přinese za správy. Jak se mu zdál dříve Michlův chod rychlým, tak nyní měl sto chutí naň se rozkřiknout, aby přidal páry. Michl právě seděl s kopce a dal se přímo po pěšince ku Čančíkově usedlosti. —

„Dej Pán Bůh dobrý večer!“

„Dej Pán Bůh, sousede! Z města — z města?“

„Ba te tak!“

„Na pohřbu?“

Michl mávl rukou.

„Počkaj, počkej, až si trochu oddychnu! Šel jsem z ostra — a pro staré noby ty naše kopce nejsou žádnou hračkou!“

Stařci podali si ruce a usedli na lavičku pod starou jehabinou.

„Tak začnu od počátku! Hučí mně to v hlavě všechno jako po horečce! Matičko Vamberčká, jsou to zprávy! — Josifku, povidal's tuhle v Michálovic hospodě, že Pán Bůh starého Hencla si najde — a už si ho našel!“

„Snad je —?“

„Na, soudě Božím!“

„A co se mu stalo?“

„Inu tak! Zpráva o zastřelení mladého Hencla rozběhla se druhého dne po nešťastné noci rychle jako bouřka po horách — a přišla i do Henclovic statku. Starý právě sedel u oběda, když mu žena tu zprávu přinesla. Vstal od stolu celý blbědý a povidal ženě, aby mu odestala, že cítí na sobě slabost. Ulehl — a za chvíli vyjžděl se statku povoz pro velebného pána a pro pana doktora do městečka. — Než přijeli, byl Henc na věčnosti.“

„Tak bez zaopatření?“

„Ba že —!“

„Bůh mu buď milostiv!“ — starý Čančík setřel si slzy s očí. —

„Poslední slovo jeho bylo, aby jeli pro kněze —!“

„Snad se vzpomátoval v poslední chvíli — a Bůh je milostiv! Vždyť stojím v písmě — že tti. nu nalomenou nezlomí a knotu kouřícího nezhasí!“

„Bůh to dej!“ pokývoval starý Michl hlavou — „Ale to není všechno, co jsem ve městečku sázkřivěl!“

„Ještě něco?“

„Ba že! Ani se mi to nechce vypravovat!“

„A co?“

„Inu o té noci, v níž byl zastřelen mladý Henc o. pašerák!“

„Nuže vypravuj!“

„Víš, kdo zastřelil mladého Hencla?“

„No!“

„Vlastní otec!“

„Rány Boží! — to není možné!“ zalomil Čančík rukama nad hlavou. —

„Možné, nemožné! Soudy lidské ho již stihati nebudou — a soud Boží at mu je milostiv!“

„A jak se to stalo!“

„Poslyš! Mladý čeledín, co je u Henclo, byl té noci se svým hospodářem a ostatními pašeráky na výpravě a po náhlé smrti starého Henclo udal vše na úřad. — Celá věc zběhla se takto: Pašeráci byli již hezký kousek od hranice, když padli na silnou pohraniční hlídku. Starý Henclo poručil nosisčům, aby se dali do hustého hvozdů, který prudce se chýlil dolů k vesnici a tam ukryli balíky. Sám postavil se za strom a pln zlosti, že hlídkou byl napaden, vystřelil z revolveru do noční temnoty, odkud ozvaly se hlasy auserů. Na to pak pustil se v opačnou stranu, než nosiči a na cestě vypálil ještě několik ran, aby spletl pronásledující strážníky. Nevěděl, že jedna z těch ran zasáhla vlastního syna!“ —

Pohřeb starého Henclo odbyl se docela po tichu. Na pohřbu bylo lidí dost. A když stařický farář nad hrobem promluvil několik slov, aby nikdo neodsuzoval zemřelého, ale spíše se za něho pomodlil, že dosti na tom, když trestal Bůh, — horáci spíše litovali nebožtíka, než aby zlého mu vzpomínali.

Henclová na hřbitově nebyla. A dobře učinila; byla by jen k pohorění! Když vynesli rakvu s domu, čerstva obrátila stolicí, na níž se nebožtík spočíval, aby pry zarmutek dlouho v domě nebyl. A nebyl také! Po roce si přivedla nového hospodáře na usedlost! Byl pry až z kraje! S horáky ani nemluvil — jezdil často do města, aby se mu nestýskalo. Vždyť mohl! Předtím hospodář hodné atřítáky uložil do pokladny! A vše-

lik jednak již době nevyhovujících „bojovníků“ nebo ponatí domů dokonce několik mil a sobot. Kdyby se totiž byli také Staročeši o to rozumě politicky postarali, aby celá řada osob, jimiž Mladočeši nejvíce láli, jež pro ohebnost přesvědčení do svých hanotisků malovali, byla vystřídána muži nevými, z nichž mnohé na jejich buď otíladost nebo dobrou vůli potom lapli Mladočeši, mohly poměry v Čechách státi dnes jinak.

Celá smečka právě těch osob, za něž strana staročeská r. 1889 jinde porážku utrpěla, třeba právě jim mandáty zachovala, ihned potom začala vřítiti pro sebe a své osobní zájmy nebespečí a jala se ihned horlivě sympatisovati se stranou — mladočeskou. Většina z nich měla již beztoho v zásobě staré přiznání, že jsou také — svobodomyšlnými. Nechceme uváděti osoby jmenovitě, však oni pamětníci dob, o nichž vypravujeme, sami si vzpomenu, kdo všechno tehdy platil za — staročechy.

Mladočeši ovšem že, zejména „Národní Listy“ ochotně přeběhly takové vítali a chytě jim vstříc přicházeli! Jak by je nevěstali! Vždyť neměli dosti ani kandidátů, ani stoupenců a proto každá nová hlava byla jim nanejvýš milou. A třeba to byla i nula! K té postavili svou jedničku a tak měli mnohde hned celou desítku. Mladočeši tehdy chytě spiklci dokonce i realisty, kteří do nedávna platili u nich za největší zářdce národa a proto tím ochotněji polykali přebíhající staročechy.

Mladočeši totiž tehdy opustili své opravné myšlenky a přešli na pole osobní. Vůdcům jejich při volbách r. 1889 nešlo tak o nějaké ideje, ale více o to, aby porazili Staročechy, čímž chtěli před národem dokázat, že miněni jejich se šití, že mají pravdu. O to šlo hlavně „Národním Listům.“ A že se jim porážka ta povedla, toho příčinou byli jenom Staročeši. Jednak že jim poskytli slabé odpůrce a jednak že jim někteří Staročeši pomohli, stranu svou s osobních přání opustivše, stranu svou — zradivše.

A nyní to šlo s kopce!

Staročeši byli porážkou svou zdrceni a zmateni a řady jejich roztrhány. Avšak mezi zbylými jejich řadami zůstali na neštěstí lidé, kterým nešlo nikdy více o zájem národa, než-li o osobní zájem vlastní a kteří pro své osobní prospěchy ochotně obětovali i dosavadní svou politickou barvu, svůj mužný charakter, odvolávajíce se na vlastenečství.

Konec roku 1889 a 1890 znamená v Čechách grandiosní politické „přebarování“, jež dostoupilo svého vrcholu při jednání o tak zvané neblahé „vídeňské punktace“ a při nastalých pak volbách do říšské rady z jara r. 1891.

Když „český klub“ svolal počátkem r. 1890 staročeské poslance do Prahy, aby jim „vídeňské punktace“ ke schválení předložil, tu celá řada pánů z nich byla tajně již „přesvědčeni“ mladočeského, spekulovala totiž na přeběhnutí t. j. udržení mandátů, poněvadž strana staročeská vinou svého vedení stala se zatím v národě nepopulární.

Že „český klub“ vídeňské punktace schválil, aby se o nich na sněmu jednalo, toho hlavní příčinou bylo, že ti, kdo s nimi soublištiti se báli, hlasování se vymkli, že totiž na místě, aby program strany staročeské dle potřeby neunavně opravovali a zdokonalovali, krátce — utekli.

Jmenovati nám nikoho netřeba, neboť jest

chny byly pěkně kulaté, bělounek jako sníh! A ty jdou jako na dračku. —

Od doby našeho vypravování uplynulo pět let. —

Starý Čančík rozléval na políčku před chalupou ovísek. Poznamenav se svatým křížem, vzal hrst ovíška do ruky a rozhodil.

„Tak ve jménu Páně, aby té Bůh Trojjediný ovísku požehnal!“

„Pomoz Pán Bůh!“

„Dej to Pán Bůh!“ odpověděl stařík rozlévač a pozdvihl hlavu, aby se podíval, kdo to jde. Zůstal státi a v očích se mu nějak zamžilo. Byla to Henclová. — Vzpomněl si, že v neděli bubnovali v městěku liciati na její statek. —

„Kam pak, kam pak selko?“

„Do kraje, do kraje — hledat práci! Odpustte, čím jsem vám tady ublížila!“

Starý Čančík setřel slzu s očí.

„Ale Bože, Bože, nevím, co bych vám já odpouštěl! Ale proč pak odcházíte — vždyť se u nás užívejte!“

„Zaplať Pán Bůh za dobrou vůli! Tam snad budu spokojenější — až nebudu vidět — ja — další slova udušila v plachetce, kterou si hlouběji stáhla do očí. —

Starý Čančík pokývl hlavou a hleděl za odcházející. A když zmizela mu z očí, vzal hrst ovsu a sel dále.

„Aby té chudý náš ovísku Pán Bůh požehnal!“

Nad hlavou mu vyletěl skřivan a rozletěl se výše — a výše až nad temena hor Krkonošských. Stařík se za ním zahleděl.

„Kdy pak ty skřivánku, má duše se tak za tebou rozletí z toho zmatku světa?“

„Snadno poletí z těch chudých ládnů, dobrý staříku! Snadno, lehčí, než ten skřivánek!“ zašněl chladný větřík od hor, rozbazuje zrní do kamenitých brázd.

známo, kdo se staročeských poslanců octl se potom za rok před volbami do říšské rady r. 1891 na kandidátní listině strany mladočeské.

A tyto lidé pak za sebou do strany mladočeské, hledající jen své zájmy, zatáhli ovšem své přibuzenstva, známé atd.

A co se dělo po Čechách ve přímě „udržení“ mandátů poslameckých, to se pak po městech a okresích opakovale v zájmu udržení hodnoty samosprávných.

Ti lidé, jejichž mandátům r. 1889 vedení strany staročeské obětovalo namnoze i zájem a věc národa, ti lidé ve valném počtu stranu staročeskou za to — zradili.

Celá sponsta výřitek, jimiž tisk mladočeský své doby politiku staročeskou zahrnoval, náležela právě hlavně na vrub těch lidí, jejichž mandáty a jejichž popularitu ona svým životem vykoupila a zaplatila a oni ji za to opustili a zradili.

Avšak lidmi těmi strana mladočeská ničeho nezískala. Ti ji zrovna tak znecházili a otrávil, jako učinili straně staročeské. A to vidí dnes každý, kdo veřejný život sleduje. Co se před sedmi lety vyčítalo straně staročeské, to všechno se dnes vyčítá ohledně politického vedení národa zase staročeskými přeběhlymi nabubřelými straně mladočeské, jež mnozí původní stoupenci špatným příkladem přeběhlků svedeni, upadli s nimi do stejné jakosti.

A pokřukáti mají docela pravdu, když do toho nástupu většinou bezcharakterních lidí dnes bez milosti perou. Škoda však těch hochů, že chtějí jiným nesprávností vytýkati a že sami především před vlastními prahy nezametou a že i jiným o křesťanských povinnostech mluvíce, sami nekřesťanský jednají. — Avšak tak mnohý z nich za deset let dojde jistě k poznání, že dnešnímu „idealismu“ svému obětoval více, než-li vlastně sám měl a obětovati mohl. Zjistěte že mnohý vrátil se zpět na půdu náboženskou ihned, jakmile vášň život a starost o jeho potřeby na dvě jeho světičky těžkou svou rukou zabuchají a nikdo mu pak na světě nezbude, než-li dobrý Bůh, kdo by stesky a prosby jeho vyslechl —

Než o tom dosti. Čas a zkušenosti více lidí ku pravému poznání dovedly, než-li jich v bludech utonouti a zahynouti nechaly. Moudrý a chytrý vymani se ze svých chyb každý.

Avšak nám šlo o to ukázati, jakým způsobem se naše poměry dostaly do těch kolejí, v nichž dnes jako v bažině váznou. Naznačili jsme to dosti podrobně a pověděli jsme to zajiště zcela srozumitelně.

Koho svrbí, ať se drbe! Přijde doba, kdy se každému za jeho veřejnou „slabost“, když neuvítáme ostřejšího výrazu, příslušné a zasloužené odměny dostane. A ta doba není dalekou, protože doposud nikdy ještě český lid tak „napálen“ nebyl, jako je napálen dnes, kdy již na všech stranách a ustrnutí začíná nahližeti, že ti, kdo mu toho tolik slibovali a mají dáti, přišli, aby jen pro sebe brali a těšili.

Avšak hlavní vinu těch zlych dnešních poměrů nesou především ti, kdo jsou své doby Staročechy, na místě, aby staročeskou stranu dle potřeby času opravili a opravenou drželi, od ní nemůžně prchli a přidali se zrovna k jejím nepřítelům, z nichž stali se mnozí nejhoršími i za nesčetná — dobrodini, jichž od strasy staročeské užili.

Pro příklady nemá nikdo ze čtenářů daleko. My osobními nejeme a proto také nikoho — opakujeme to — nejmenujeme. Avšak za vhodné měli jsme toto pověděti, poněvadž nutno chorobné u nás poměry léčiti a tu nejprve třeba přihlídnouti ku příčinám té choroby, která po těchto našich vzpomínkách leží zcela na bíledni.

Ukázali jsme na to a jistě bude daleko více těch, kdo výroby naše uznají za správné, než-li těch, kdo budou bráti v ochranu osoby, které se politicky slušně nezachovaly a přes noc se přebavily. A to bez pokusů o nápravu a nikoli se přesvědčení nabytého, ale jenom ze spekulace a zájmu osobního. A ty osoby nesou hlavní vinu na dnešním zmatku v národě! Těm a o těch se to musí pověděti!

Naše charaktery.

(1) Slovo charakter mívá dvojitý smysl. Drvoštěp N. . . v jistém městě přišel v sobotu večer z práce domů a odvedl ženě něco vydělaných peněz. Se zbytkem však ubíral se ven do hospody. Žena chtěla ho od hospody odvrátiti pravíkněmu: „Kam pak jdeš? Koukej, vždyť tam prší.“ Ale na muže tento důvod málo působil. Řekl s volikou pokorou: „Víš, měš máj charakter nesmoke.“

A to je ten první význam slova charakter. Značí hodnotu vyšší neb nižší, jaká každému dle jeho úřadu, stavu neb zaměstnání náleží.

A v tomto prvním smyslu jest charakter u našich evangeliků, svobodomyšlných, ba i radikálů velice oblíben, totiž když je hodné vysoko a náleží jim. Když náleží jinému, to už nejsou tak citliví. Tak n. p. kmotr Vejvalda — chalupník — stal se oproti neuvorným „sedlákům“ v Trubkovicích starostou. Brzy na to vypravoval: Byl jsem

table (to jest nedávno) v městě a jdu po náměstí. Potkám děkana, pak berního a taky hejtmana a jakoby si řekli, všichni na mne volají: Pozdrav Bůh, pane starosto! — U evangeliků bývalo obyčejem, že dle písmo se říkalo pánu kazatelům: Drojetihodný pane! — Věk ten čas minul. Nyní se již čte důstojný, veledůstojný pán, ba kdesi nedaleko od Moravy jest slyšeti „nejdůstojnější paní biskupová“ — ale katolický biskup je . . . Brynych. Velice oblíben jest u jistých plátek otročích svým pádným charakter: Pan zemský a říšský poslanec dr. P. . . a vedle toho čte Brynych, děkan, páter. Ano i to se děje v jednom velice radikálním díle českého ráje, že kdosi, jehož srdce vřele bilo vždycky pro lid — a proti tyranům, jenž nikdy netoužil po ničem, než po blahu lidu, a proto že chlouboval jeho jest prostý název občana, nyní se podpisuje majitel záslužného kříže. Něco za něco. Navyki si říkati pádným, jichž potřeboval. celý jejich charakter a titul — ale farář zůstal farářem, a biskup je . . . Brynychem.

A table právě událost nám ukazuje charakter v tom druhém smyslu slova, totiž když znamená tolik jako pevná povaha, která jedná vždy dle nezravných zásad odhodlaně, bez bázně, bez sobectví.

Někdo má pevnější povahu již od své přirozenosti, bez svých zásluh. Nejdůležitější však v tom ohledu jest vychování. A tu nelze nám zatajiti, že pevná povaha, pokud se mluví o pevném setrvání při tom, co jest dobré, pěstuje se jedině — náboženstvím. Hned v dětství ozývají se ale náklonnosti a jest tadyš zapotřebí dítě ovičiti v okamžitém jich přemáhání. Nejlépe se to děje následováním Krista, pattením na jeho příklad, pamatováním na jeho lásku i pitkasy, a v silnějších pokušeních pamatováním na Boha spravedlivého a na věčnost. Čím více kdo podoben jest Kristu, tím pevnější má povahu totiž v setrvání při věcm, co je dobré, blahotné, vznešené, krásné, lidumilné. Čím dále od Krista, tím větším je slabochem, tím více podoben jest nejšerednějšímu náklonnostem — svátost pýš a sobectví.

Pro důkazy nemusíme daleko. Mámeť nyní prostomilé charaktery. K. p. praví, že si víry věří a náboženství že se nechce dotýkati, ale má n. p. přijeti biskup. Plátek tlukou na bubny, štváří příjdu do města a pán charakteru plať má autnou cestu — musí odjet do Prahy. — Bojí se plátek — bojí se o místo na radnici. Kdyby měl charakter, řekl by: Biskup je reprezentantem náboženství, než bych v osobě jeho potupil náboženství, raději vám skládám hodnost. To by byl charakter! — Biskup odjede, lid věřící habuje na pány na radnici, s farářem je mrzutost. — Ale — prosím — já jsem chtěl, ale ty politické poměry. — Já jsem měl prapor uchystaný, ale když ten a ten ne, já taky ne; a pak — nač se nechat tapit v novinách; ale já nezaboh nejsem, i to to, račte prosím sloužiti máji svatoz za mou matku. Nebo jiný příklad: Jeden pán s malého domku stal se poslancem. Má zbožnou ženu. Nové zvolení pán poslanec vstává ve čtyry hodiny ráno, v podvlečkách chodí po pokoji, rozbíjí se rukama. Žena se probudí a povídá: „Co děláš blázne?“ Muž říká: „Studuju řeč.“ Žena praví: „Kdybys toho nechal a raději se modlil.“ Na to muž: „Mlč, tomu ty nerozumíš, to je pro vlast.“ A zas žena: „Ano pro vlast, tvé bláznovství to je.“ Myslela-li slovem bláznovství marivost a pýchu, že je velikým mužem, panem říšským poslancem — měla pravdu. Vlastní sláva a pak hezký přidaveček na to živobytí, které v tom domku a obchůdku stkvěle nejde — to je ta vlast — a to jsou ty naše charaktery.

Prospělo by vlasti velice, kdyby se do tohoto zrcátka podíval leckterý pan poslanec, a nebo toho úřadu kandidát. Uvidí-li tam své sobectví, svou marivost, svou zlátnost, ať odstoupí. Rovněž velice dobře se obejde vlast bez těch pánů, kteří by sice poslanectví nezahodili, ale když to nejde, zatím nějaké to „vůdcovství“ po domáčku v ohroze, v záložně, trochu těch klientů do advokátské kanceláře, ale když o to nejde, zatím nějaké to velitelství u Sokolů — a sice pro vlast, vlast od kleriků nyní tak ohroženou. Běda jim! Oni se opovrhují míti spolky, svátiti prapory a mluvíti k národu. Redaktore! Seřete je, od Brynychy až do svěčkové báby dolů, rozumíte. Věk vy to emíte! — Ale klerikové se nelekli. Mají schůzi přec. — Schůzi jim rozbijeme. Jak začnou mluvit, křiknete: Hanba jim. — Potom: Dolů s ním. Pak zdvihnete sklenice. — Ano, jak páni poroučej! — Ale běda! Četníci, okresní hejtman, schůze rozpustěna, pan „vůdce“ zamil, přem vás, kdo pak se dá zavřít. — Drahý den na náměstí: „Má účta pane okresní hejtmane.“

To jsou ty charaktery potomků Husových a Žitkových. Sobectví a pýchu — zbavělo se smělým strachem. Zdá se tedy nemají katolici pravdu, když praví: Vraťte společnosti Krista, a budete míti zase charaktery.

Jak časopis „Lid“ vzdělává lid.

(7) Dostalo se nám do ruky číslo 21. II. ročníku časopisu „Lid“. Na straně 2. pod čarou v „Besídce“ překvapila nás stať: „Jak klerikalismus „vzdělával“ lid.“ Po hromné lamentaci, že „dnes klerikálové znovu pozdvihují hlasy a napínají ruce, aby uchvátili moc nad lidem;“ pan spisovatel dává otákaouti „Zázračné psaní“ vydané u „Fr. Berga v Litomyšli 1848.“ Psaní toto už kolikrát bylo předmětem článků v katolických listech, pokud se pamatujeme as dvakrát v „Obraně víry“ a v časopisu „Čech.“ Jest to rouhavý pamflet vydaný se ziskachtivostí od zmlíněné firmy, kde podobné výplody i v době pozdější tiskem byly vydávány.

Pan spisovatel sebevědomě volá: „List tento jest pěkným kulturním dokladem k tomu, jak klerikálové vzdělávali a uštěchtovali lid, pokud měli jeho vřebou uplně ve svých rukou.“ Pane spisovatel! jen pomalá! Dříve dohodneme se o tom, koho nazýváte klerikálem. Jáme jisti, že znáte dobře vánoční pastýřský list nejdušatnějšího pana biskupa královéhradeckého z roku 1894. Není to žádné „zázračné psaní,“ když už tak těmi psaními se zabýváte a vaši členští až z Moravy vám je zasílají. Nemáte-li onoho pastýřského listu biskupského, pak si ho zaopatřte. Přestěte si tam: „klerikalismus jest pevně se držení pravdy Boží, jak ji obhlásil Kristus, jak ji neporušenou chová církev katolická.“ Z toho snadno poznáte, kdo že jest klerikálem. A teď nám musíte dokázat, nechcete-li býti nazván lhářem, kdy a kde který papež nebo katolický biskup schválil ono „zázračné psaní u Fr. Berga vydané 1848.“ Když směle hlásáte, že „list tento jest pěkným kulturním dokladem k tomu, jak klerikálové vzdělávali a uštěchtovali lid“, snad dovedete ve svém „Lidu“ nám jmenovati rok, kdy zmíněné „zázračné“ psaní vyšlo s poznámkou, že vydává se s povolením biskupa neb jeho zástupce, ale to se vám nepodaří. Jmenujte pane spisovateli kněze katolické, kteří odporučovali toto „zázračné psaní“ lidu sobě sřetenému k četbě! To se vám také nepodaří! Proto jak bídě utržené a pudlé jest, co pravíte: „Udržovali (klerikálové) ho (lid) nejen v nevědomosti, nýbrž zúmyslně šířili ještě mezi ním pověru, aby byl co v nejtužší porobě duševní a s bázní a třesením odevzdával se úplně do rukou domnělých božích prostředníků a Kristových nástupců.“ Neznám hned větu, ve které by bylo více klamů zúmyslně nahromaděných na potopení katolické církve. Jmenujte pane spisovatel, papeže a biskupy, kteří udržovali lid v nevědomosti a zúmyslně šířili pověru! To se vám nepodaří! Hle co nepravdy dovede vaše pero za tak krátkou dobu nalhati!

Pak se táže pan spisovatel: „Co představuje toto „zázračné“ psaní?“ A hned to se rozumí hr! na katolíky. Ó té nesmírné lítosti u pana spisovatele! Představuje nejžalostnější duševní porobu, ve které lid, nazývající se a nazývající „křesťanským“ upadl v divoké pověry, při kterých pláče zdravý lidský rozum a cit.“ Těmito slovy by si pan spisovatel roznéval věřící evangeliky, proto opatrně a ohytře vykládá: „lid oddalil se od učení Kristova uloženého v evangelii a přichýlil se k církevní tradici.“ To má platiti katolíkům. Ano my vám také odpovíme: „Co představuje toto „zázračné“ psaní? Představuje nejžalostnější duševní i hmotnou schátralost, která opovírá se ze svatého křesťanství mrzkým výdělkářstvím. Kdo má víru v Boha, číi jak vy říkáte, kdo je klerikálem, ten se nesáhá k tomu, aby z Boha si činil posměch, vydávaje něco za list psaný od samého Ježíše Krista. Toto „zázračné“ psaní jest dílem jednotlivce bez víry, bez vyznání, jednotlivce podobného těm, kteří vydávají „Ruch“ i „Lid.“ Že toto „zázračné“ psaní jest v Moravě velice rozšířeno a lid mu pevně věří, za to nemůže ani papež, ani biskup, ani kněží, za to mohou lidé bez víry. Kdo dává toto „zázračné“ psaní tisknouti, ten není klerikálem. Kdo čte a věří tomuto „psaní zázračnému“, že je psal Ježíš Kristus, také není klerikálem, poněvadž přilímá něco za pravdu, čemu není katolická církev. Kdo pak snižuje vážnost biskupa a kněží před lidem? Kdo pak činí si posměch z biskupských pastýřských listů? Kdo pak hledí obmeziti biskupa ve výkonávání jeho práv jako vrchního pastýře ve své diecézi? Mluvte upřímně pane spisovateli. Udeřte se v prsa a vyznejte, že lidé bez náboženství paličskými listy plnými podlé lži a utrženosti vykonali velkou práci proti samotnému Ježíši Kristu. Na jedné straně vlníte klerikály, že dopustili rozšíření „zázračného“ psaní jako z nebalosti, a v téže listě tepete kněze, že zapomínají vyzývavého rouhače, aby vzdal účtu Pánu Ježíši. Jak vypadá u vás ta vlastnost charakteru, kterou jmenujeme důslednost? Chcete znáti naši odpověď na vaši otázku: „Co představuje toto „zázračné“ psaní?“

Jest jenom pouhou záminkou, abyste lehkověrnému lidu namítlili, že toto „zázračné“ psaní napsal kněz katolický na oklamání lehkověrného lidu. Toto „zázračné psaní“ jest vám jenom nepatrným článkem v té veliké řadě pomluv a na eti utržen, která už delší dobu vrhá na katolickou církev. Ale potud a nic dále.

Buď podáte žádaná data aneb jich nepodáte. Když jich nepodáte, platí o vás a celé vaší stati: „jak klerikalismus vzdělával lid, že jest pěkným kulturním dokladem duševní poroby, do které málo upadnouti člověk nazývající se „křesťanským.“ poroby, nad kterou pláče zdravý lidský rozum a cit.“ Poznání toto dodává nám sil k boji za nejdraždší statky lidstva: pravdu a víru, za uvolnění obou od jarma chvastavé novinářské prolhanosti. Boje se nebojíme.

Listy pařížské.

—m— V Paříži, 15 zář. (Přev. dopis.)

Na prvním místě návštěva café zaujímá mysl. Car přijede z Anglie, president republiky vyjede mu vřtíc a uvítá jej v čele severního loďstva. Obojí loďstvo ruské i francouzské společně vpluje do přístavu v Oberbourgu 5. října, bude to vjezd imponantní. Na 6. října ráno určen vjezd do Paříže; dosud neví se, na které nádraží přijede car, ani kde bude bydleti. Budto v paláci ruského vyslanectví aneb v paláci ministerstva věci zahraničních. Již nyní projevy některých listů zavání byzantismem. Ve Vídni shledal přý car jistě ohnisko balkánských intrik, ve Vratislavi nemohl zajisté zapomenout, že tito lidé obrozují jeho spojence, v Balmoralu (v Anglii) vyzoruje, že odtud vyčázejí všechny bouře asijské i africké, ale ve Francii nalézati se bude uprostřed věrných přátel, uslyší, že jsme spojenci na život a na smrt, tisknouti bude naše podávané pravice a odpoví: Přisahám ve jménu Boha, že se budeme podporovati vzájemně! a my volati budeme: Ať žije císař!

Jistý list zdejší uveřejňuje zápisky čínské státníka Li-Hung-Canga, které přý zapomněl v Grand-Hotelu. Jest to ovšem mystifikace, ale zafitil, obsahuje čty charakteristické, neváháme z nich tedy také něco podati: „Pobyt můj mezi těmito barbary, jejich jméno Francouzové, jest u konce. Vřak byl již čas. Neboť jest nesnesitelné pro vysokého hodnostáře Nebes, jako já jsem, žiti dlouho mezi těmito západníky. Národ, u něhož právě návštěvou jsem, není ostatně ohavnější než ti druzí národové, které jsem navštívil dříve. Ale není také o nic méně odporů. Národové, kteří se nazývají Rusové, Francouzi, Němci, myslí si, že náramně od sebe se liší; každý z nich připsne si všechny dobré vlastnosti a na souseda nakládá všechny chyby a nepravosti. Jeví se v tom cele jejich chabá marnivost. Nepozorují, že jsou si podobní aspoň ve zmatcích, které u nich panují; a že jasné oko i moudrý duch Syna Nebes neshledává žádného rozdílu stejné jejich divokosti.“

„Netaší ani, jak pohrdáme jejich hrubými mravy, jejich institucemi, starými sotva jeden den, jejich náboženstvím, které věří v život věčný. Nikdy bych k nim nebyl ani přišel, leč za účelem studovati a získati nástroje hrubé moci, jež vynalezlo toto pokolení špatných dělníků. Jest to jediné, čím vynikají, ale jest superiorita pomíjlivá, mnoh ji stratiti mají.“

„Tak jsou krátkozrací a lakotní, že mi o závod zjevovali svá nejdůležitější tajemství v naději na trochu zisku. Nechávali přede mnou manevrovat své vojáky, nabízel mi své důstojníky ku vyevení Číňanů v evropské disciplíně, nabízel mi své pušky, své děla, své válečné koráby. Které vojsko jest nejlepší? Kde jsou nejlepší děla? Kde jsou nejmohutnější obrněnci? Každá zem se chlubí a očerňuje své soky. Jediné obtíž mi činí: vybrati si.“

„Hrubost jejich mravů vyrovná se ostatně lakotnosti jejich duše i slabosti jejich mysle. Neznají delikátní a složitě umění posravní a jejich uvítání prozrazuje jejich nejnestydatější familiárnost. Nejpřednější osobnosti státní prokazují si vespolek méně ohledů, než nejsprostší lidé u nás. Když dávají hostinu, posadí hosty beze všeho ohledu na stupně posvátné: tak nestyděli se vícekrát při hostině, dávane mně na počest, posaditi mne obličejem k severu. Jejich pohostinnost v tom jest nedokonalá, že za celou dobu mého pobytu v Evropě nepředložili mi k jídlu ani nejmenšího huiždecka vlastovčího, ani nejméně krysy ani dost malého pejška. Při svých hostinách ukazují odporů nedostatek střídmosti a jejich hltavost, a jakou pohlcují spousty nesčetné masa, nejednokrát bouřila mi srdce. Neshledávám u nich nic odvíhuhodného ani důstojnost u mužů, ani krásu u žen. Vláda jejich jest bázlivá a nestálá: blahodárné zařízení samovlády jest u nich v potupě, již samo skoro vzbuzuje odpor. Životu lidskému přičítají neroumnou cenu, a dlouho uvažují, než dají někomu hlavu srazit, jsou to zženštilí barbarové, nehodní naší starobylé civilizace, která jest ukrutná i zvořilá zároveň. Jejich civilizace jeví se jen slepou mocí, inteligenci omezenou a citlivostí dětinskou. Jejich duše, v níž zjevně možno čísti na jejich průsvitných obličejích, v jejich výstředních gestech a neomalovaných řečích, jsou věci, které nemají významu nejmenšího.“ Bezpochyby, že tak asi smýšlí o Evropanech většina obyvatelstva Říše Nebes. —

„Revue de deux Mondes“ přináší v sešitu ze dne 15. srpna vzácnou studii o civilisatorském díle katolických missonářů v muslimanské Africe — již napsal p. G. Bonet Manry. Kr. k za krokem

sleduje tyto pionýry křesťanské civilizace v Alžiru Tunisu, Maroku.

„Výpravy ozbrojené, smlouvy mezinárodní, akce diplomatické, bombardování míst přímofských nikdy nevyrovnají se mravnímu účinku, jenž výsledkem jest služeb útěchy, pokoje, sebezřetnosti, sňahajícího až k obětování vlastní svobody i života pokorných synů sv. Jana z Maithy, sv. Petra Nolaska, sv. Vincence z Pauly. Lépe než rachotem děl a blesky výmluvnosti učí oni milovati Božského svého Mistra svou ctností bez poskvrny a svojí láskou bez mezí. Právem soudíme, že tito mnišové neznámí, dnes téměř zapomenuti, byli prvými předchůdci francouzské civilizace v muslimanské Africe a že Alžír, Tunis a Madagaskar náležejí nám dvojím právem, právem výboje a ještě více právem lásky.“ Tato ohvála v listu tak liberálním dvojnásob váží. A pak že Církev a řády jsou nepřátely vzdělanosti a šíří tmu! Jenom hrubá nevědomost nebo podlá ničemnost může něco podobného tvrditi.

Co týden dal.

Katolický sjezd v Táboře počal ve středu dne 9. t. m. za přehojného účastenství své porady. Město bylo dekorováno a prapo y ozdobeno. Nával byl tak ohromný, že musila býti učiněna mimořádná opatření, by nikdo k urá u nepřišel. Sjezd zahájil vdp. magr. dr. Al. Jiráek. Pravit, že s vědomím náboženským vzbuzovati se musí pravé vlastenectví a že nutno postaviti se s křížem na obranu proti těm, kteří křičí: Zloba kříží, pryč s křížem. Předsedou sjezdu zvolen hrabě Vojtěch Schönborn, I. místopředsedou vdp. probošt Lenz, II. místop. starosta tábořský pan Šeik. Všichni proslovili povznášející řeči. Jeho M. ndp. biskup dr. Říha předečetl pozdrav a apošt. požehnání sv. Otce, načež zapěna hymna papežská a zaslány holdující telegramy jak sv. Otci tak císaři pánu. Pak zpívána hymna rakouská a pan prof. Jos. Branis pojednal o otázce: „Kdy byl národ český šťastnější, zda v dobách náboženského rozkvětu anebo úpadku?“ Dp. dr. Rud. Huráky promluvil pak o úkolu katolíků v sociální otázce. Ve čtvrté schůlce byly po řečích učitele V. Špačka a rolníka Fr. Šrámka resoluce ve prospěch školy náboženské a druhá resoluce ve prospěch hnutí křesťansko-sociálního. Ndp. kanovník dr. Král pojednal o nedlinosti království českého a vyslovil přání, hy arcipastýř náš vsaditi mohl na hlavu korunu královskou. Hrabě Vojt. Schönborn doporučoval katolíkům horlivou činnost k volbám do sborův zákonodárných. J. M. ndp. biskup Říha vyslovil naději, že víra katolická vyprostí lidstvo z moderních bludův. Vdp. děkan J. Střebský, jež spolu s vdp. vik. sekr. Uhlířem zastupoval ndp. biskupa našeho, tlumočil jeho pozdrav a projevil přání, aby napřesrok konal se katolický sjezd v Hradci Králové.

Sjezd katolické národní strany moravské v Přerově. Sjezd byl zahájen v pondělí o 9. hodině slavnými službami Božími, na to o 10. hodině počalo rokování ve velkém sále akciového pivovaru, kamž se dostavilo přes 500 účastníků. Především poslány pozdravné telegramy sv. Otci, J. V. císaři, J. J. M. M. ndpp. knížeti arcibiskupu olomouckému a biskupu brněnskému. Předsedou zvolen pak prof. dr. Kahovec z Přerova, prvním místopředsedou hr. Seilern a druhým pan Sládeček, starosta z Říkovice. Na to řečnili: předseda prozatímního výkonného výboru katolické strany národní dr. Moric Hruban z Olomouce (řeč zahajovací), Al. Jiříček, redaktor „Našince“ z Olomouce (o programu strany) a zemský a tiskový poslanec dp. Fr. Weber, farář z Milotic, o straně a volbách, načež ujal se také velmi účinné slova dp. Koželuha, professor na realce v Přerově. Resoluce vyslovující nepodmíněný souhlas se založením strany a jejími zásadami přijata za velkého pohnutí jednoblásně. Ke sjezdu došly předečtené souhlasné telegramy a připsy ze všech zemí koruny české.

Státní rozpočet na rok 1897 vykazuje přý malý přebytek.

Poslanec Lienbacher zemřel. Ze Solnohradu oznamují, že na svém statku Georgenbergu zemřel dvorní rada poslanec Lienbacher. Z jeho života a životní činnosti uvádíme: Jiří Lienbacher narodil se roku 1822 v Kuchlu v Salcpurku, studoval ve Vídni, roku 1860 byl státním zástupcem ve Vídni. V březnu 1861 povolán byl jako dvorní rada do ministeria a sřeteno mu vypracování nového trestního řádu, zákona tiskového a soudního řízení ve věcech tiskových. Roku 1865 stal se radou vrchního zemského soudu. V letech 1867—70 byl členem legislativního odboru v ministeriu spravedlnosti a vypracoval návrhy četných zákonů, zejména v oboru policejním, při tom byl též horlivě činným literárně. Roku 1870 byl zvolen do solnohradského sněmu, kdež s úspěchem velmi pádně vystupoval proti liberální většině. Od roku 1878 byl členem říšské rady, kdež byl do r. 1882 členem klubu Hohenwartova; téhož roku z klubu Hohenwartova vystoupil. Roku 1887 odešel do výslužby.

Zatčení dynamitářů. Honba na anarchisty, pořádaná anglickou policií, kteříž vella

v Antofu k odhalení pumové továrny a pekelného stroje a v Rotterdamu k zatknutí dvou irských Fenianů, vzbuzovala s počátku domněnku, jakoby se jednalo o útok na život cara. Dle posledních určitých informací z Londýna, Antofu a Rotterdamu je policie přesvědčena, že dotýčné fenianské spiknutí nesměřovalo proti carovi, nýbrž proti královně Viktorii a zejména že Londýn byl ohrožen. Zatknutí Fenianů cestovali sem a tam, rovněž tak jejich dva soudruzi, aby policejní agenti uvedli v omyl. Avšak agenti sledovali stopu jejich do Bruselu, Ostende, Spa a až do Berlína a zpět zase až do Antofu. V Rotterdamu zatknutí Fenianů, jejichž totožnost dosud není určita, sněma, měli kromě nalezenejch pum ještě 2000 liber sterlinků ve svých tobolech.

Velký rolnický sjezd ve Vídni. Dne 13. t. m. konán byl v obecní vídeňské radnici veliký rolnický sjezd, jehož se účastnilo přes 10.000 osob. Místodržitel hr. Kielmansegg uvítal jej jménem vlády, podotknul, že tato bude vědecky podporovati oprávněné zájmy rolnického stavu, jehož váhu dovede dobře oceňovati. V též smyslu zněl i telegram ministra orby hr. Ledebura, zasláný z Černovic, kde účastnil se ministr slavnostního položení základního kamene k německé škole hospodářské. Sjezd byl velice živý a přijal celou řadu k prospěchu rolnictva směřujících resolucí. Nejvíce vavřínů sklídl dr. Lueger, jenž mluvě o uherakém vyrovnání pravil m. j.: V Uhrách děje se vždy to, co chtějí židé a my v Rakousku chceme dělati, co židé nechtějí. Z Uher zavlékán je dobytčí mor, poněvadž dozor na nákazu je tam špatně prováděn; na hranicích uherských jsou největší továrny na umělá vína. Ohledně obchodu s moukou provádí se obchodní spolek způsobem přímo nepoctivým, krátce ve všem je Rakousko otrokem Uher. My nechceme býti však satrapii Uher, spravované Poláky (bouřlivý potlesk), nýbrž chceme míti volnou vlast a určovati a spravovati své potřeby dle vlastního uvážení, krátce my nechceme býti více sluhou Uher. Dr. Lueger navrhl po té resoluci, v níž klade se důraz na to, aby vyrovnání s Uhry bylo jen teukrát obnoveno, bude-li kvota uherská značným způsobem zvýšena a poskytnuty budou-li nutné záruky, že uzavřená po případě smlouva celní a obchodní bude se strany Uher prováděna poctivě. Po té bylo jednání sjezdu skončeno.

Všelicos.

Sjezd českých žen svolává dámský odbor Národní jednoty pšumavské na den sv. Václava do Prahy. Ve svolání, jímž sjezd tento se svolává, praví se mezi jiným: Cím utěšují a živěji se rozvíjíme národní ruch v našem lidu, tím bolestněji toho pociťujeme, že právě české ženy se nesúčastňují tou měrou, jak jest naší povinností. Naši mužové nás v národní práci daleko předstihli. A právě po jejich příkladu jest nesbytno, abychom i my vstoupily v činnost vlasteneckou, v níž matka i hospodyně máže na mnoze ještě vydatnější na prospěch národa působiti, nežli muž sám. Dočud pracovaly jsme sice tu onde, ale jenom po rúzu a bez soustavy. Zveme Vás, které jste již dříve pracovaly, ke společní práci. — Vás, které jste dosud své síly nezkusily, vyzýváme k činnosti. — Ty pak, které se dosud snad ani nepoznaly, budíme k poznání našich povinností. Sjezd českých žen nebude toliko sjezdem manifestacím, nýbrž bude důležitou úradou pracovní. Pojednáme o všem, co dosud námi bylo kde pracováno, a vytkneme si, co pracovati ještě zbývá. A žel, že zbývá dosud až příliš mnoho! Aby se vytknutého cíle dosáhlo, vyzívají se ženy české, které se sjezdu účastní, aby nejen podaly o tom správu, co se v jejich krajině již provedlo, nýbrž aby sdělily místní potřeby, jakož aby předložily své návrhy, jak by těm potřebám bylo lze odpomoci. Na základě společné porady učiní se usnesení na počtu společné práce a rozjedeme se pak jako hlavaťky pracovního programu, aby každá žena ve své domovině pracovala ke společnému cíli. Každá naše žena nechť účastní ve sjezdu bere za čestnou povinnost, aby co největším počtem přítomných o sv. Václavě všemu světu se dokázalo, že se naše ženy k národní práci nejen hlásí, nýbrž že na ni také skutkem účast berou. Sjezd koná se v zasedací síni staroměstské radnice; zvláštní pozvánky nebudou se rozasílati.

Povinný pensijní fond soukromého úřadnictva. Vážný a důležitý krok v ohledu sociálním připravuje se v zákonodárném sboru a u vlády této polovice říje. Zaopatření soukromého úřadnictva pro případ stáří a invalidity a zabezpečení jich vdov a sirotků v případě umrtí jich živitelů na základě jich vlastní svépomoci. Soukromé úřadnictvo, jak jsme se totiž o věci té informovali, netááh na zákonodárných sborech a na vládě nic jiného, než aby vydán byl zákon, jenž by každého soukromého úředníka zavázal povinností do společného pensijního fondu přispívati, a tím zabezpečiti si přiměřenou pensii. Snaha tato jest ovšem zcela přirozenou. Při nynější své nejistotě, kdy zvlášť soukromý úředník vydán jest libovůli bezohledných zaměstnatelů, kteří síly jeho dokud jsou mladé, hledí všemožně využítkovati, kteří však o šediny jeho nejsou povinni se starati, snáší-li soukromý úředník tuto nejistotu co nej-

trpěji. Jsou ovšem lidé, kteří chtějí, kteří mají pro své úřednické uznání a kteří z vlastní vůle činí pro ně, co jim možno, a proto krok tento uvítají jenom s povděkem. Avšak to jsou čestné a proto řídké výjimky. Je známo, že teprve před málo, asi před třemi roky, vzhopilo se soukromé úřadnictvo ke samostatné organizaci, jež během této krátké doby nabyla v širokých kruzích vážného významu a porozumění. První její krok, čili k zabezpečení jeho existence pro případ stáří pomocí povinných pensijních fondů, usavly jak sbory zákonodárné tak i vláda za požadavky nutné a oprávněné a zdá se, že setkají se s dobrým výsledkem. V posledních dnech učinila totiž vláda ve směru tom první přípravné kroky vyhledáváním potřebných dat prostřednictvím okresních politických úřadů a práce tyto nalézají se právě v plném proudu. Z toho viděti, že jedná se zde o vážné řešení jedné z hlavních otázek sociálních, jež v dnešních dnech hýbou myslími všeho občanstva a od jichž zdárného a smírného vyřízení závisí i klidný a přirozený rozvoj společnosti vůbec — a národa našeho zvlášť. Jestliže všichni majitelé závodů úředníky své přihlásí a jestliže všichni úředníci vyplní své archy odevzdají, není pochyby, že pensijní fond pro soukromé úřadnictvo bude usáhoněn, čímž hospodářská i národní posice národa našeho značně bude posilněna. Dávodů pro tvrzení toto jest mnoho a těm, kdo znají dnešní sociální postavení soukromého úřadnictva, není třeba podrobně je jmenovati. Nezapomínejme, že soukromé úřadnictvo bez rozdílu jednotlivých povolání jest jak v hospodářském tak i v národním ohledu živlem velice důležitým. Proto jest v zájmu obou stran, zejména pak v zájmu soukromého úřadnictva, aby všichni, kdo za soukromé úřadníky se považují, ve dnech těchto povinností svou vykonali a o sčítací archy, zaměstnatelé pak o dotyčné dotazníky se přihlásili a v případě, jestli — že jim tyto nebyly dodány, je v čas u dotyčných okresních hejtmanství reklamovali, má-li důležitá akce tato potkati se ze zdárným výsledkem. Nechtěli-li by jednotliví zainteresovaní reklamace své říditi přímo svým chefům neb příslušným úřadům, dostačí, když kterýkoliv úředník oznámí to na korespondenčním listěku Zemské jednotě soukromých úředníků v Praze, Jindřišská ul. 12., která jakožto pomocný orgán v akci této jak všem kolegům svým, ať jsou již jejími členy nebo ne, tak i zaměstnatelům vše potřebné zařídí. Všechni soukromí úředníci čestí všech oborů a ze všech království sem i na říské radě zastoupených, kterým sčítací arch dodán nebyl, zašleteť tedy adresy své Zemské jednotě soukromých úředníků v Praze. Konečně podotýkáme jak našim kolegům tak i pp. zaměstnatelům, že berní úřady — jak namnoze panují snad bezdůvodné obavy — k archům těmto nikdy nepřistupují a že jich tudíž k žádnému jinému účelu — dle výslovného znění ministerialních výnosů — užito býti nesmí.

Nejzdravější národ. O tělesném zdraví národě rakouských podal svazek „Vojenské statistické knihy za r. 1893“ podrobné zprávy, které jsou právě tím zajímavé, že r. 1890 bylo to poprvé, kdy zavedeno bylo, aby se dostavovali k odvodu teprve 21 letí mladíci. Přes to bylo z 808.472 k odvodu povinných uznáno pouze 187.472 za schopné. Nejzdravější a nejsilnější kmen jest, soudě s počtu mladíků k službě vojenské za schopné uznávaných, v Dalmácii, kde vybráno 390 mladíků z tisíce k odvodu povinných; v Uhrách pouze 214 z tisíce; nejneprůkazivější poměr jest v Haliči, kdež bylo pouze 193 mladíků, a v Bukovině, 165 mladíků z 1000 uznáno schopnými k vojenské službě. Pro nedostatečnou výšku těla bylo 27.428 mladíků uznáno neschopnými, ač dříve nejmenší výška obnášela 165 centimetrů a nyní pouze 158 centimetrů. Nejmenší průměrnou výšku těla mají lidé v Haliči, následkem čehož jich nejmenší se k vojsku odvádí. Největší jsou Chorvati a Čechové, potom teprve následují Němci, po nich Maďaři, Poláci a Rumuni. Ze stanoviska národnostního přichází statistická kniha vojenská k úsudku, že Čechové jsou nejzdravější a nejstátnější lidé v mocnářství; po nich následují ihned Moravané a Slováci, pak teprve Němci, po nich Maďaři, Rusíni, Srbové a Chorvaté, Poláci a posléze Rumuni, z nichž velika díla pro uduktivost následkem špatné výživy jest k vojenské službě neschopna.

Nejchladnější srpen v století. Letošní srpen měl průměrnou teplotu pouze 16.6° C. (11.3° R) a byl to nejchladnější srpen od 121 roků. Nebylo jediného dne průměrné normální teploty a nejvyšší teplota ve stínu — která v srpnu průměrně 32.9° C obnáší, činila jen 25.4° C. Neobyčejné toto chladno pocházelo v prvé řadě od silného zamračení, které z jedné strany obmezovalo sluneční paprsky a z druhé strany každou vyšší teplotu ihned lijákem a chladným větrem dusilo. Co se děláť týče, byl letošní srpen nejchladnějším měsícem v dějinách povětrnosti; neb na místě 72 mm vody spadlo jí 206 mm, tedy téměř trojnásobně normální výšky.

Největší fara v Rakousku je v Ebenadu při Solnohradě. Má sice jen 600 osadníků, ale ti bydlí v 7 obcích; patří pod 2 okresní hejtmanství, 8 okresní soudy, 2 četnické stanice a 3 — berní úřady!

Úmrtnost na světě. Dle nejnovějších výpočtů umírá ročně na celém světě přibližně asi 34 milionů lidí. Umírá tedy průměrně každodenně 92.575 lidí, každou hodinu 3740, každou vteřinu tedy neméně jeden člověk.

Zvěsti z východních Čech.

Adresa katolického dělnictva odevzdána byla, jak jsme již krátce sdělili, J. M. nřp. biskupu Ed. J. N. Brynchovi v neděli, dne 6. září. Za tím účelem vypravena byla z Prahy třílenná deputace, sestávající se soudruhů: Tom. Jiroňka, Ed. Bystřického a V. Mýslivce, která adresa Jeho biskupské Milosti odevzdáti měla. Adresa sama sestávala z mnoha archů se všech stran zaslaných a souhlasem a podpisy opatřených. Titulní, v sedmi barrách provedený list, jejíž zhotovili bratři Schwarzové, opatřen byl znakem biskupským. Na to následovalo známé již prohlášení „Polit. klubu“ ze dne 9. února, podepsané předsedou a jednatelem. Pak přišly archy a podpisy z Prahy a odjinud, celkem se 44 míst, jež opatřeny byly 2346 podpisy. Podotknouti dlužno, že na mnohých místech, kde je silný epolek, podepsali souhlas pouze členové výboru, aneb jen předseda s jednatelem. Mnohé archy byly vkusně a kaligraficky provedeny, což platí hlavně o Pšibrami, Úpeli, Unhošti, Třebouchovicích, Štěpánicích Hor., Hradci Král. Hlinaku, Náchodě a j. Archy byly svázaný v knihu, opatřenou červenými plyťovými deskami, a ozdobenou zlateným a stříbrným monogramem E. B. Vše velice vkusně při své jednoduchosti. Odevzdání adresy samé stalo se na letním sídle J. M. v Ohrastí, kamž vyslaná deputace stihla ve 3 hod. odp. Po oslovení se strany deputace p. Jiroňkem a Mýslivcem, podána byla s. Bystřickým J. b. M. uvedená adresa, již si J. M. ihned pozorně a s opravdovým zájmem prohlížel. V hovoru opravdu přátelským zdířela se deputace u J. b. M. až do 6. hodiny, kdy nacena byla do Chrádimi se odebrati na schůzi. Deputace předsedla se znovu o velké láse J. b. M. ku dělnictvu, kteráž v něm vždy toho nejlepšího přítele a ochránce míti bude.

(16) V mrtvé sezóně. Časokbrodecké „Naše hlasy“ z nedostatku práce obracely se k církevní reformaci královéhradecké diecese. Kdo by se tomu divil. Mladoborská politika „prázdne raký“ vymoila již českému lidu tolik úspěchů a zabezpečila tou měrou politický i hmotný blahobyt národa, že mohou mladoborské listky z dlouhé chvíle vítmat si církevní reformace. Z úvodníku „N. Hl.“ v č. 17. však soudíme, že by samosvatý církevní reformátor měl aspoň tolik péče věnovati svým konfusním úvodníkům, kolik jí věnuje dobře spravované diecési královéhradecké. Tvrzení, jakoby biskup utrpěl na svém posvátném nimbu, když stýká se častěji s lidem, jest rozhodně ulemokratické a plodí ostudu listu, jenž jest „věnován zájmům českého lidu“. Styk kněžstva a biskupů s lidem zvláště za nynější rozervané doby jest sverchované nutným, aby se ukázal blahodárny vliv učení Kristova na trpící lidstvo. „Lidovému“ orgánu časokbrodeckému dle všeho zamlouvají se nejlépe mladoborské notáblové, kteří se štíti usadnouti vedle dělnické haleny a z církevních hodností snad bude mu nejmilejší budhistický dalejlama, jenž ukrývá se pečlivě zraku smrtelníků. Zajisté skvětlá záhada „lidového“ listu, jenž má plně ústa „lidovosti“ a hnedle v prvních slovech pod pyšným nápisem zatačuje snáhy v pravdě lidumilného přednosty diecese královéhradecké.

Politický spolek pro okres královéhradecký koná valnou schůzi v neděli, dne 20. t. m. ve 2 hod. odp. v hotelu J. Šraibra na Kuklenách. Poal. dr. Dvořák podá správu o nynější politické situaci. Přístup jest i nečlenům dovolen.

Řemeslnicko-živnostenský sjezd pořádá v Hradci Králové dne 27. t. m. řemeslnická beseda. Upozorňujeme na provedení, jež otlakujeme na jiném místě dnešního čísla.

Asanace Hradce. Za příčinou upravení starého vnitřního města konána byla občanská komise sestávající se zástupců hejtmanství a města. Nové dle regulačního plánu postavené domy mají býti osvozeny na 18 roků od daně.

Slavnostní posvěcení pomníku včerašního padlým dne 3. července 1896. a k. l. armádního sboru na Chlumu bude se péci ústředního spolku pro udržování voj. pomníků konati dne 11. října o 10 hod. dop. na Chlumu s tímto programem: 1. Smuteční mše sv. ve chrámu Páně na Chlumu. 2. Slavnostní řeč u pomníku. 3. Obřad posvěcení pomníku. 4. Odevzdání věnců a závěreční řeči.

C. k. zkusební komise pro školy obecné a měšťanské v Hradci Králové přijímá opovědi ke zkouškám způsobilosti učitelské pro zkusební období listopadové, doložené potřebnými doklady, do dne 1. října t. r.

Ve prospěch Ústřední Matice školské pořádán bude dne 20. t. m. na Slezském Předměstí v nově upraveném zahrádním hostinci p. Joa. Sprihara koncert. Na programu: Koulení o ceny. Pošta. O 7. hod. vypaštění balonu. Rachejtie. Velké osvětlení. — Dívky dostaví se v krojích národních. Vstupné za osobu 10 kr. Dobročinnosti se mese nekladou. Čistý výnos věnován bude ve prospěch Ústřední Matice školské. V případě nepříznivého počasí odděluje se o týden později (27. září).

Změny ve školství na Úpeli. Během prázdnin rozšířeny byly budovy školní v Úpeli (měšťanská škola) a ve Rtyni. K prvnímu připojen byl přístavek, v němž umístěna bude tělocvična a posádlí snad i byty pro ředitele; ve Rtyni postaveno na dosavadní budovu druhé patro. — V příčině vřobování zavedena novinka na měšťanské škole v Úpeli, kde počátkem nového roku školního počne se vyuč-

veřejný jazyk francouzského, jakožto předem nedáv-
nému. V osobnostech staly se změny jen nepatrné. V Su-
chovřicích nastoupil místo říd. učitele p. Tomáš
Veselý, ve Rtyni místo podříditel p. Frant. Sobotka,
v Záleších p. Jar. Tomášek, z okresu odešla za-
pověditelka ve Rtyni al. Em. Horáková do Červ.
Kostelce. Německá škola v Mal. Svatoňovicích o níž
se neví, kdo ji vydrží, a která za dvacet let svého
trvání ani jednou na zákonný počet dětí se nemohla:
pravidelně kolísá počet jejich od 16—24, s níž
střídala až pětina Němců: stráž i letos. Existence
této německé školy v Mal. Svatoňovicích jest snad
i přehlínou, že správa severozápadní dráhy čítá obec-
tu do území uzavíraného. Jinak si nedovedeme vy-
světliti úkaz, že s nádraží „Svatoňovice Úpice“ —
které mimochoodem řešeno leží v obvodu české obce
Batňovické — vydávají se jízdní listy pouze německé.
Snad by zastupitelstvo města Úpice, jehož jméno
nádraží nese, aspoň v této věci mohlo sjednat nápravu.

Zpráva diecézní. Ustanovení jsou: p. Jan
Dudek, kapl. Heřmanický, za kaplana do Bílého
Újezda, p. Frant. Chládek, koop. Lipnický, za koop.
do Žitče, p. Fort. Kofínek, koop. Libický, za koop.
do Lipnice, p. Frant. Horák, koop. Lečický, za kapl.
do Libice (u Obětšovic), p. Ant. Novák, kap. V.
Petrovický, za koop. do Slavonova, p. Václ. Hanuš,
kapl. Nechánický, za kapl. do Petrovic, p. Leop.
Opletal, sám. kapl. na Hrádku, za kapl. do Nechánice,
p. Frant. Zrzavský neom. za kaplana do Luže.

Šňatek slavili v Turnově p. JUDr. Jan Janatka,
kandidát notářství v Hradci Králové, a pl. Regina
Janatková rodem Japlova.

Městská beseda ve Vamberku pořádá
dne 28. m. září 1896 v den památný sv. Václava za
laskavého protektorátu městské rady města Vamberka
slavnost odhalení pamětní desky na rodném domě
humoristického spisovatele československého, Františka
Hajavě, ve Vamberce. Program: V předvečer slavnos-
ti divadelní představení pořádané slavným ochot-
nickým spolkem „Zdobníčanem“ v sále na radnici.
V den slavnosti: Shromáždění svaných spolků a kor-
porací na radnici mezi 9. a 10. hod. dop. Po 10.
hod. má sv. v místním farárním chrámu Páně. Po
mši sv. průvod k domu oslavence. Choral Čechů.
Mužský sbor od Arnošta Prause. Slavnostní řeč. Před-
nese pan Vinc. Eksler, učitel. Odhalení desky. Vlasti.
Mužský sbor od Bedřicha Smetany. Průvod k radnici
a rozcuch. Odpoledne: Koncert v zahradě p. Jindř.
Kubiana. V případě nepohody bude koncert na rad-
nici. Večer taneční večer v sále na radnici. Vstupné
do koncertu: za osobu 15 kr. za rodinu 40 kr.; do
vědecku pán 40 kr., rodina 60 kr. Při celé slavnosti
bude účinkovati chvalně známá kapela Třebohová
osobním řízením kapelníka, pana Václava Jaroměřského.
Všechn čistý výtěžek se slavnosti připadne Ústřední
Matci školáků jako dar svatozářský.

Z komára velblouda dovedou se šikovnou ne-
šikovností dělati pokrokové listy „Osvěta“ a „Hlas“
lidu vedeného pp. Ippeny, Červinky a sp. Poněvadž
vyhlášení těchto listů nikdo si dosud valně ani vážně
nevšímá, hledí si nyní panstvo dělati reklamu sveli-
čováním malicherných příhod hořejších. Nejdříve
široce a dlouze a hezky přeroucené vyliší se, jak prý
jeden nadporučík urazil v hotelu „Merkur“ sochu Ko-
monenského a Havlíčka (že to byl šert snad špatně pro-
nosený, ale ještě hůře vyutíkovaný, to se zaměř),
pak se s toho udělá velká aféra, vynadá se důstoj-
níkům bez rozdílu, hartuší se proti provokaci, odmítne
se několik soubojů, ale za to se hrdinaky vezme úto-
čistiť šalobou u c. kr. soudu — a senace je hotová,
nový pokrokový rek slaví triumfy. My jsme důstoj-
níkům zdejší posádky dosud neustranili v ničem a nikdy,
ale když se nyní proti nim pojednou tak neslušně
štre, můžeme to jen slušně odsouditi. Stálé ostouzení
„klerikálů“ patrně již netáhne a proto hrr na vojáky!
Však ani na tato udici asi nikdo vážný se nechytne.
Jeť v Hradci všeobecně známo, že zdejší důstojníci
chovají se k civilnímu občanstvu vždy slušně a taktně,
že vzájemná shoda nebyla s jejich strany nijak po-
rušena. Jiná města česká by si mohla jen gratulovati,
kdyby jejich vojenké posádky mohly býti právem tak
oblíbeny, jak tomu jest u nás. Chtějí-li pokrokáři
tento dobrý poměr zkažiti, je to počínání bláhové,
chlapecké a my můžeme jistě jmenem všeho vážného,
soudného občanstva prohlásiti, že s takovým štváním
nesouhlasí. Páni pokrokáři by ostatně ve vlastním
zájmu lépe učinili, kdyby si své hospodské ártky a
eršáky vyřídili hezky po tichu a nevytloukali s nich
kapitál před veřejností, mohl by se na konec uká-
zati, že celé to jejich hrdinství je falešným grošem.
My pouze připomínáme, že podnes nebyla vyvrácena
správa, kterou přinesl mladočeský kolínský „Český
list“, že totiž statečný dr. Rašín, když měl letos „na-
rukovati“ do Terešína jako rezervista, podal poníženou
supliku na vyšší místa, aby se mu vrátila důstojnická
hodnost, kterou stratil v procesu „Omladiny“, když
však měl rukovati jako kmán, vyprosil si v Hradci
aspoň tolik, že byl pro letošek uznán za neschopného
ke cvičení. Když v čele pokrokové strany stojí tak-
ovýhle hrdina, pak se páni z „Osvěty“ a „Hlasu“ čini
svým štváním proti důstojníkům jen směšnými. Nej-
směšnějším pak je, že se hned vyhrožuje zakročením
poslanců na říšské radě. Když jsou páni tak kuráž-
nými, proč se nejednou ochováají za poslance? Řádný,
nehrožený občan má si sjednatí zastupitelství hned
tam, kde myslí, že se mu stalo přikro, ale s hradeč-
kého hostince utíkatí hned se šalobou do vídeňského
parlamentu, to je počínání dětské!

Nové varhany. Ředitel kůru p. J. Wüsch nám
píše: Málo koma s našich odborníků bude známo, že

nejedná chvalně známá firma Al. Hugo Lhoty nabývá
se varhanářstvím. Máže se Hci, že varhanářství v to-
várně této v posledních deseti letech valně pokročilo,
neboť není tomu dlouho, co jsme měli příležitost po-
souditi nové, dokonale mistrovské varhany, které za-
slalány byly firmou do Meciw v Haliči, a ve dnech
nedávných učinila firma tato obšlehrou opravu varhan
v chrámu Páně sv. Duchy v Hradci Králové. — Die
soudu znalci provedena oprava tato s velkou důklad-
ností k úplnému uspokojení. Zajímaje se o pokrok ve
varhanářství upozorňují na znamenité nyní opětné
nové, větší předešlých, varhany, jež v nejkratší době
do Běce Petrovace v Uhrách zasílány budou. Nevá-
hám tuto podati obšírnější o nich správu kompetent-
ním kruhům a přátelům umění varhanářského. Var-
hany tyto jsou kušlovitého systému. Každý rejstřík
má své skupení. Prohlížeje si konstrukci a práci rú-
zných součástí, s potěšením jsem sledal, s jakou dů-
kladností každá součást provedena, takže nemožností
jest, by varhany v tonu kde vážnosti zůstaly. Se so-
lidností práce závidí jakost materiálu. Charakteristika
tónů jednotlivých hlasů a rejstříků těchto varhan nad
jiné vyniká. Manuály spolu s pedálem lze spojit s ko-
pulemi. Pomocí čtyř collectivních tahů lze hrati p.
mf. ff. a ff. Každý varhaník může těchto kolektivních
tahů užití, třeba mu jen pouhým sešlápnutím nohy
u pedálu umístěné aslu řiditi. Tak dokonale řádný
orchestr nedovede poslouchati řidícího, jako zde vy-
tečný stroj varhanika hrájícího. Vnitřní složení a pú-
sobení organismu lze stopovati až do posledních vý-
běžků a možno sledovati bohaté rozvětvení se svalů
a čivů důmyslného ústrojí. Plícemi varhan jsou mě-
chy; tyto dodávají hojnost vzduchu dobře rozděleného
stokám a větrováním. Způsob hraní na těchto var-
hanách jest velmi lehký, snadný a souměrný, bez ohledu
na počet vytloučených rejstříků což jest všestranné vý-
hodou důležitou pro hrájícího. Nožno tedy všim
práve doznati, že strojem tímto firma Lhotova dokázala
svou dokonalou techniku, výtečnou intonaci a vše-
stranné zdárné provedení celkové. Konečně zmiňuji se
o množství setových rejstříků t. j. „Salicional“,
„Principal houslový“, „Kamzíci roh“, které konají
placné služby. Šestnáctistopový „Contrabass“ otevřený
jest následitou podporou, tak že celý stroj zní velebně.

Sebevraždá mladé dámy. Z Vys. Mýta se osma-
nuje: V neděli odpoledne oběsila se zde na klíce u
svého bytu v domě p. Šreibra na Pražském předměstí
paní M. baronka Burgeois, choť nadporučíka 3. pluku
semské obrany. Nešťastná paní bylo teprve 30 roků a
jenom rok byla vdaná. Zůstavila po sobě mimo zar-
mouceného chotě dcerušku. Smrt způsobila si v návalu
horečky omladnic. Účastenství obecnstva jak ve Vy-
sokém Mýtě, tak i v dalekém okolí jest tím větší,
jelikož zesnulá pro jemnou a mírnou povahu svou
těšila se všeobecně vážností a oblíbila.

Z Přelouče. Vzdělávací křesťansko-katolický
sociální spolek „Svornost“ v Přelouči koná 30. září
o 8. hodině odp. v místnosti spolkové měsíční schůzi
členkou s tímto programem: 1. O úpadku rolnickém
v rozhovor uvede p. Homola. 2. Vašme si našich du-
chovních písní? promluví p. knihovník. 3. Volné návrhy.

Oheň. Dne 6. t. m. vypukl oheň ve stodole tis-
káře J. Willenbacha v Holicích a zničil mimo této
ještě dvě další přilehající a sice Jos. Paura a Em.
Feuersteina. Škoda jest kryta částečně pojištěním.

Krádež. V Cerekvici a okolí strážilo se dne 11.
t. m. 38 hus. Krádež přičítá se na vrub cikánů, jichž
tlupa se po okolí potulovala.

Škola „s pohodlí.“ Obec Rasek žádala svého
času za odškodnění obce Pouchovské a zřízení sa-
mostatné dvoutřídní školy v Ruaku. Zemská školní
rada žádosti té nevyhověla, poněvadž prý by to byla
škola „s pohodlí“.

Zatčen. Těchto dnů byl zatčen v Trutnově Ru-
dolf Machač, 19letý dareba, stíhaný zatykačem pro
krádež a byl dodán do věznice. V červnu letos stra-
tilo se chalupníci Frant. Heieralové v Olešnici, když
pracovali v poli, veliké množství bavlny. Při pátrání
po zloději dověděla se, že před tím žádal ve stavení
Machač o práci. Za nedlouho přišel opět a když vy-
řikal, že nikoho není doma, vlezl k Hieralové střechem
do vnitř stavení. Souosed Josef Riedel spozoroval po-
činání jeho a lapil ho za límec. Mrštňný zloděj vytrhl
se a utíkl a teprve nyní byl chycen.

Potrestání. Dne 14. t. m. bylo odbyváno hlavní
líčení před čtyřlenným senátem zdejších z předse-
dnictví rady sem. soudu pana Štolly proti tkalci Janu
Butovi z Velké Skalce, který tamějšího hostinského
třeše kulí na hlavě poranil, o čemž jsme svého času
zpravu přinesli. Buta odsouzen na šest měsíců do
tážkého žaláře. Téhož dne před tímá soudem odsou-
zen Josef Kuchta pro krádež šátků na dobu jednoho
měsíce do žaláře.

Nebezpečný zloděj. V Pečíně u Rychnova n. K.
jsou občané ve stálém strachu, aby nebyli okradeni.
V krátkém čase stalo se zde více krádeží. Tak dom-
káček František Jedlinský čp. 98 s půdy u stodoly
ukraden svazek bavlny v ceně 15 zl., prostěradlo, 7
ženáckých košíl a mnoho jiného prádla. Chalupníku
Ad. Obstovi tamtéž stratily se s usazené almary po-
krmy a Anně Kunzové koš. Jedné noci arpuové vlou-
pal se neznámý pachatel střechem na půdu domkáčky
Terezie Harbichové. Byv spozorován, rychle utíkl, tak
že táž vyjma vytrhané došky jiné škody neměla. Téže
noci vnikl do stavení J. Kubického týž zloděj a ukradl
pytel. Všechny tyto krádeže provádí jeden člověk.
Podestělým se stal tkadlec Josef Jirouch, který byl
mnohokrát trestán a nyní vrátil se ku potěše svých
spolupachů z pracovní mezi své rodáky domů. Ji-
rouch zdržuje se stále v lesích. —

Vykračená obecni tabule pro návštěvi. O po-
divném hospodářství obecním na Libčanech přinesli
jame před nedávnem několik zpráv, které dnes dopl-
ňujeme následujícím případem. Do zahrátované obecní
skříně pro vyvěšování různých návštěvi a oznámení
dána byla předešlý týden vyhláška o nových obecních
volbách a listina týkající se exekučního řízení pro
kdyby zaplacené a nyní znovu exekuci vyžádané daně.
Vyhlášky tyto účinkovaly na někoho patrně asi tak,
jako na krocana červený šátek, a proto postaral se
o jich odstranění, — vyhlášky s obecní skříně někdo
v noci dne 7 t. m. ukradl. Jak se však dá předpo-

kládati, nevyplatí se pachatel tento nový šprým; ad-
luje se s námi, že četnictvo jest pachatelé již na stopě.

Zapomenutý oves a trhu. Minulé soboty za-
poměl kdosi na zdejšímu trhu dva hl ovesa. Vlastník
může se oň přihlásiti u p. Matějčka, noříte, kde oves
jest složen.

Nalezené stříbrné hodinky. Dne 13. t. m. na-
lezla manželka J. Mikandy ze Slatiny č. 25. na sil-
nici blíže Svinárek stříbrné remonterky s dvojitým
pláštěm a stříbrným, drobně článkovaným řetízem.

Výtrámík ve stravovně. Dne 13. t. m. přišel
na noc do zdejší stravovny zletlý košulácký pomoc-
ník Fr. Odehnal z Boskovic; zařízení a domácí řád
ve zdejší stravovně nebyl mu však nějak po chuti a
začal proto tropit notný rámus, vyhrožuje mimo jiné,
že až přijde do Prahy na inspektorát, že zasadí se
o to, aby stravovna hradecká byla zrušena. Domluvy
ostatních spolunoclehářů a dozorce jej ještě více po-
pusovaly, tak že musil být povolán strážník a nespo-
kojenec satkl.

Oheň ve sklepe. Předešlý týden pobouřen byl
zdejší hasičský sbor správou, že na náměstí hoří, a
skutečně zdálo se, že ve druhém poschodí domu p.
H., odkud valil se kouř, vznikl oheň. Záhy však se
vyšetřilo, že ve sklepe, kde obchodník Zeiner ukládá
do beden různé odpady papíru, tyto někdo snad s ne-
opatrností zapálil. Podotknouti sluší, že podobné věci
vynáší se obyčejně na vůz se smetím, který za tím
účelem každého dne městem objíždí a neukládají se
tak, aby mohl vzniknouti požár.

Podivná oslava reaskriptu královského. Píše
se nám z Rychnova n. Kn.: Jak se říká, od starých
učí se mladí, od těch větších ti menší. Dosud měla
„dobrodiní“ všelijakých rachejtů a pum jenom velká
města, ale ono to jde dále. Onehdy v Rychnově, ba
i v sousední až Habrově byli jsme vyrušeni ranou,
výbuchem, jímž vše se otřásla k úděsu všech. Na ráz
vyšetřováno — podařilo se zatknouti výrostky, učed-
níky tušíme, že zřízence závodu p. K. Michálka a p.
J. B. Charfrajtága. Chtěli prý v noci oslavovati vy-
dání královského reaskriptu a chtěli prý oslavit nejprve
leakem náhle improvizovaného zasedání jakéhosi bengalu,
k jehož konci připraven výbuch. To se povídá. Podle
všeho výbuch nádešel jaksi v nečas, brzo — a oslavení
to jest prokouknutí o tom, že takové věci nejsou žádné
hračky, přijde někde jinde. Pachatelé byli ihned zatčeni.
Domovní prohlídka prý přivedla na stopu lečehos
podezřelého. — O tom, co chtěli tito výrostci vše pro-
vésti, vypravuje se různých pověstí až amutno po-
slouchat. Není divu, kdo tu jistou mládež zná, musí
trnouti. (14)

Z manželského ráje. Manželsví Macháčkových
v Liberku jest jedno z těch, které se nepodařilo. Fran-
tišek Macháček, 32 roků starý tkadlec měl časté o-
pletání se soudy, které mu pro různé delikty slušnou
porci vězení naměřily. Tak posledně trávil ve zdech
pankráčkových pro veřejné násilí 15 měsíců. Se svou
ženou Marií nemůže se nikterak pohodnouti. Hlavní
příčina leží v tom, že Macháček holduje přílišné trůnku.
Nyní mu došly peníze a tu hodlal prodati své dřívi.
Manželka nechtěla, aby přišlo do cizí ruky, ukou-
pila ho za 3 zl. od svého muže. Macháček peníze
propil a dřívi nyní ženino přece prodal cizím a pil
znova. Macháčková když se to dověděla, nadala mu
pořádne a utekla od něho pryč. Od té doby se ne-
sešli. Až v měsíci srpnu pásla Macháčková v lese kozu
a tu se setkala se svým věrným manželem. Setkání
nebylo příliš pro ni příjemné. Macháček uchopil ženu
za krk a rdousil ji, uhořel s ní o zem a vyhrožoval
jí sprovazením se světa. Tímto neurvalým svým jed-
náním ještě se chlubil dělníku Josefu Rauterkranzovi,
Macháčková ve strachu učinila udání četnictvu a Ma-
cháček zmizí na čas za vraty vězenskými.

Krádež na stavbě. Na Novém Hradci Králové
staví p. stavitel Plesnivý z Hradce Králové ekvostnou
rodinnou vilu. Bylo mu v poslední době nápadné ubý-
vání stavebního dříví a materiálu vůbec. Na stavbu
vily spotřebovalo se dosti, ale bylo zřejmo, že tu pra-
cuje ještě neznámá „ruka“ se zimmním chvatem ze
zásob páně stavitelových. Soukromě však se dověděl,
že sousédek jeho pan J. L. různé stavební hmoty má
ve svém baráku na skladě. O nálezu tom učinil ta-
mnějšímu četnictvu oznámení, a dne 11. t. m. pod-
niknuta byla domovní prohlídka, které se účastnil
četnický závodčí, strážník Sehnoutek a tesař Ra-
thouský. A skutečně, prohlídka potkala se s výsledkem.
Bylo nalezeno množství dříví stavebního v různých
místech poschovávaného a poznáno jako majetek pana
Plesnivého. U nájemníka Josefa Nešetřila, který ne-
šetřil Plesnivého a tužil se také, nalezeno 5 kusů
smetových prken. Snad ho již omrzelo podržet a
hodlal postaviti si vlastní krb rodinný a za tou pří-
činou začal šetřit a strádat z cizího. Panu domácinu
a nájemníku nastanou nyní trnité a nemilé cesty do
Hradce k soudu ku zodpovídání.

Cikáni. Dne 9. t. m. zatčena opět nová tlupa
cikánů, počtem devět, která se v okolí Nového Hradce
a Boudničky po lesích potloukala. Byli dodáni zdejší-
mu okresnímu soudu ku potrestání pro zločinu a
tuláctví. Černá cháska ta má nyní své zně. Na ven-
kově hledí si každý práce v poli a cikáni potloukají
se po vsi a kde možno, vše ukradnou. Poslední dobou
v okolí Nového Hradce byly menší krádeže zvláště
ale drůbeže na denním pořádku, což se jen této zatčené
tlupě klade za vinu. Občanstvo však není zbaveno
těchto drzých vetřelců. Jednu tlupu rozeslanou a satknou
sitra dvě nové v lesích se objeví a třeba ještě hla-
dovější a dotíravější předešlých.

Oheň. V noci dne 3. t. m. vypukl ve chlévě
chalupníka Josefa Petříčka ve Vísce u Rychnova n.
Kn. dosud nevyšetřitelným způsobem oheň a rozšířil
se v krátké době na domovní stavení, které zcela
lehlo popelem. Dobytek vyjma jednu krávu která se
udusila, byl zachráněn. Náhodou vál vítr v jinou
stranu, tak že stodola s obilím byla zachována. Pe-
tříček utrpěl škody na 2600 zl., nebyl pojištěn.

Ukradená otava. V noci se dne 13. na 13.
září t. r. odciseno bylo na panáckých lákách mezi Se-
málemi a Mlýnskými Koloději asi 10 kup otavy. Pachatelé
vstáli sobě vás na luku a pohodlně otavu nalodili a k lidné
po silnici k Dašicím odjeli. Druhého dne již bylo pátráno
a nalezeny čerstvé stopy kolejí, které však na silnici
zmizely. Cena otavy činí 20 zl.

Špatná exekuce. Dne 25. m. m. odbyvala se u manželů Františka a Anny Peškových v Březhradě „sázba“. Soudní sluha vykonával exekuci sám a odhad všech svrtek manželů Peškových patřících pro nepatrnou částku za 72. — Anna Pešková spustila však solo, že exekuce nemohla být provedena. Soudní sluha byl nucen s nepohodou odejít a Pešková pro tentokrát slavila vítězství. Ovšem ne na dlouho. Dne 1. září opakovala se návštěva, které se účastnil c. k. četnický návodčí Němec s Kuklen. Pešková mrtným svým jazykem mistrně pracovala, leč nadarmo. Exekuce nebyla tím více smazána, leč sázba obilí, která se tu dříve nalézala, zmizela. —

Kdo nezáří, neprohraje. V obci Lössing, v Dolních Rakousích, zemřela jakási Šablová. Jako dědičství zanechala 12.540 loterních riskant, za něž dala 11.283 sl. 16 kr. l. Při těchto četných sázkách vyhrála pouze — 176 sl. 17 kr.

Zlodějská sázka na smrt. Ze dne 11. na 12. t. m. vzloupil se neznámý doved pachatel do komory rolníka Josefa Skvrny v Jedlově a odcínil mu tři drabé kopy soli k nakládání připraveného, 3 bochníky obilí, tvaroh, máslo a pamětlivě blížící se zimě, sebrali hospodářův kočík. Zloděj bylo dle vše více a s místnostmi tyli dobře obeznámen. Na místě zanechal dvě látky.

Z Vamberku. Křesťansko-katolický vzdělávací spolek dělající a řemeslníků „Svornost“ ve Vamberku konal v neděli, dne 13. t. m. večer měsíční schůzi, jež byla velmi čísně navštívena nejen členy, ale také hosty. Mezi těmito neleželi se tovaryš k p. Bednář a jiní vážení občané s čestnými okolními obci. Schůzi s hájil předseda vp. Slonek, načež red. V. Kučera v ředí přes hodinu trvalý pojednal o úkolu katolíků ve hnutí sociálním. Přednáška tato těšila se plně poslušnosti všech přítomných, kteří pak ještě delší dobu setrvali ve spolkových místnostech při přátelském rozhovoru.

Z Velimi. Minulou neděli konala u nás katolicko-politická jednota pro království české schůzi, k níž se dostavil tak veliký počet účastníků, že místo v sále hostince p. Vokřála musela schůze pořádati se na prostorném dvoře. Schůzi zahájil vřelými slovy místopředseda jednoty, K. hr. Schönborn, načež místní dp. farář Krunert uvítal přibylé hosty. Potom vesp. kanovník vyhradecký Jos. Kyselka pojednal důkladně o účelech sjezdů katolických. Řečník poukázav ku vzniku katolických sjezdů v Německu, přešel ke katol. sjezdům v Brně, v Příbrami a v Táboře, líče jejich přátelé mezi upřímnými a uvědomělými katolíky, jako i jejich nepřátely mezi různými stranami politickými v Čechách. Za účel sjezdů vytkl pak, že slouží k tomu, by katolíci své svobody náboženské proti všemu zkracování hájili, by proti útokům a pomluvám na sebe metaným protestovali, aby svým zásadám, váhy a působnosti v zákonodárcích sjednávali, jak k tomu mají právo i dle zásad liberálních. Končil vyhlášením, aby katolíci sjezdů katolických si vážili, rádi na ně chodili, aby byli v pravdě a v dobrém smyslu božími bojovníky a zákona jeho jsouce přesvědčení, že s pomocí Boží vše jejich dobré zvíťazí. Řeč tato byla přijata s pochvalou a místy s hluchým souhlasem. Na to promluvil pan Blažek, úředník pojišťovacího fondu císaře Františka Josefa I. založeného českým sněmem. Výklad jeho nesl se tím směrem, aby vytkl účel zřízení i výhody tohoto fondu. Když pan přednášející byl, jak se říká v nejlepší, stalo se hluché pohnutí mezi pohnutí mezi posluchači, oči všech obrácely se ku východu, kde objevil se n. p. biskup královéhradecký Ed. Brynych, jenž se vracel od svěcení kaple s Poděbrad. Snadno lze si představit, že tato vzácná návštěva hnula všim obecenstva a povzbudila je, že samochtěji provolalo Jeho biskupské Milosti hluché „Sláva!“ Nejdůstojnější host zasedl ke stolu prezidentskému a s velikou pozorností poslouchal pana Blažka, jenž pokračoval ve své dobře rozčleněné a lidu přístupné přednášce, která na konec byla s pochvalou přijata. Red. Josef Kratochvíl z Prahy, jenž pak mluvil, uchvátil posluchačstvo svou dobře promyšlenou a vřelou řečí, v níž hájil katolické církve, jako by byla nepřítelny duchovního pokroku zvláště na poli věd a umění, vybíraje své doklady ze všech dob církevních dějin. I jeho přednáška byla pak hluché potleskem pochválena. Krátce, schůze ve Velimi se podala úplně a spokojenost nad neočekávaným výsledkem a radost nad vzácnou návštěvou jevila se na všech tvářích. K požádání pana předsedy udělil pak ndp. biskup shromážděným své požehnání. Dojemná byla pak slova, jež k ndp. biskupovi promluvil rolník z Velimi pan Karel Urbánek děkuje za návštěvu Jeho biskupské Milosti a vyznamenání, jehož se tím velice schůzi dostalo; zároveň dal na jevo, jak velice katolíci si svého vrchního pastýře vážili pro jeho činnost spisovatelkou a vlastencekou. Řeč klidná, ale s důrazem pronesená našla opravdového ohlasu u všech přítomných. Dojemné bylo loučení ndp. biskupa a obecně, jež se bylo sešlo před hostincem paně Vokřalovým. Ndp. biskup tiskl mnohým rolníkův rukou a s hluchým provoláním „Na shledanou“ odjel.

Z Velké Jesenice. Katolický vzdělávací spolek „Mír“ a polit. čtenářská beseda ve V. Jesenici konaly dne 13. m. září svou měsíční schůzi, která ve svém průběhu byla velice poučná a zajímavá. Nejprve přednášel zvěrolékař z české Skalce, po celém ústředí okolí pro dovednost svou chválně známý p. Ferbas a sice obral sobě předmětem přednesu svého látku pro posluchače velice zajímavou a poučnou, totiž: O právních vadách čili chybách při koupi a prodeji dobytka a sice tentokrát konstva. Pan přednášející milým svým způsobem jasně a poutavě vše vyložil řečí srozumitelnou, takže všichni přítomní s napjetím vždy rostoucím až do konce poslouchali a pana přednášejícího bouřlivým potleskem odměnili. A také plnou měrou této chvaly přednáška jeho sobě zasloužila, neboť svědčila jak o veliké plni a svědomitosti pana přednášejícího tak o zvláštní jeho dovednosti a znalosti věci. Po té ujal se slova vdp. V. Uhlíř, farář a vik. tajemník, který poutavým způsobem vyložil před-

běh sjezdu českých katolíků v Táboře konaného. Pan přednášející velmi trefně vytkl, proč se takovému sjezdu konají: aby se povzneslo vědomí katolické. Tak jako jest potřeba uvědomělosti národní, jako třeba jest národnosti své hájiti a v ohledu národním státními býti: tak je též potřeba uvědomělosti v církvě. Na to vytkl hlavní momenty se sjezdu Tábořského slovy: tak výmluvnými, že všichni přítomní byli touto přednáškou nadšeni. Další činnost obou jmenovaných spolků voláme upřímně: Zdať Bůh a těšíme se již na příští schůzi měsíční, kde p. Ferbas bude ve své přednášce pokračovati. —tý.

Z Cerekvice u Hořic. Dne 4. t. m. v pátek oslavovalo dělnictvo panáckého dvora v Cerekvici u Hořic občanky; ač místní správce p. Václav Loos, obvyklý občankový hold od hulačejících a hudbou doprovázených — většinou mladých žen — tentokrát ani nepřijal a všem důrazně domlouval, by k váli pátku ten den od taneční zábavy upustili, tu přece nevážnost provedla svůj justament, vyjela a tancila s pátečního večera až v sobotu do rána; šel letos byly špatné, obilí leželo polkašeno, brambory začínají černat, výdělky pro simu nebudou se valné; dosti nouse a nedostatku letos lze očekávat, však vzor tomu veselé bídě k rozpustilé veselosti ani pátek neměl býti na ujmu.

Z Miletína. Naše občanská beseda bude míti co nejdříve místnosti nové upravené. Přítel městské rady udělaly se v radnici některé změny, které budou besedyby usnány za účel. Kés by se podařilo svým časem, aby také sál v radnici, kde bývají divadla i čtenářská schůze, byl svěřen a opraven. Až svého času státi bude pomník K. J. Egbera, a Miletín k jeho odhalení serve hosty z blízka i dálky, byl by malý sál velkou překážkou úplného zduzu té slavnosti. Se stavbou pomníku je třeba ještě posečkati. Především — není posud dostatek peněz a při letošních stísněných poměrech hospodářských není naděje, že pokladničky v hostincích vyvěšené jich mnoho shromáždí. Potom — není náměstí upraveno tak, aby s pomníkem jednou tvořilo ladný celek, a na tu úpravu je zase třeba peněz. Proto čekáme. Kdo čeká, přijí se dočká. Náš dámský odbor Ú. M. Šk. chce dáti v tomto podsimu také o sobě věděti. Čekáme, sdali pouhým věnečkem, anebo něčím cennějším. Také ochotnický sbor „Erben“ chystá se k nové činnosti. — Kés brzy dostaví se k činnosti čas také pro naši kostelní jednotu, pro podnikatelstvo naší dráhy a pro jiné a jiné projekty, aby nad námi nekrčilo okolí rameny jako nad místem zapomenutým!

(Zasláno.) Provolání ku sjezdu řemeslnícko živnostenskému severovýchodních Čech v Hradci Králové, dne 27. září 1896.

Přátelé řemeslníci a živnostníci!

Čekáme již dlouhá léta, rok od roku na zlepšení našeho postavení, ale existence naše se čím dále tím více nesprávným užíváním zákona živnostenského poškozuje.

Co nás čeká? Jesté větší schudnutí našeho stavu, když sami rukou k dílu nepřiložíme a sami o to usilovati nebudeme, aby náš stav byl z bídných poměrů vymaněn. Naším healem budiš: oprava živnostenského řádu.

Za přičinou tou svoláváme Vás do starobylého, vlasteneckého král. věnn. města Hradce Králové na den 27. září 1896 do Sokolovny, abychoi společně si pohovořili a se uradili, co činiti, by politování hodné postavení naše bylo povzneseno a to tím více, jelikož blíží se ku konci období rady říšské. Naši snahou budiš, aby sněmování nám také přiměřeného a kytěného ovoce, které máme již dávno zasloužené, přineslo.

Drasí přátelé řemeslníci a živnostníci! Přijďte tudíž v plném počtu, přijďte všichni. Vždyť jedná se o blaho naše a našich rodin. Spojenými silami dokážeme vše.

V Hradci Králové, dne 4. září 1896.

Za sjezdové komitě:

J. Riedl,
t. č. jednate.

Arnošt Dvořák,
t. č. předseda.

POŘAD:

I. V sobotu dne 26. září 1896: O 7. a půl hod. večer pořádá al. Jednota divadelních ochotníků v Klieperově divadle představení, s proslavem spojené, na oslavu sjezdu.

II. V neděli dne 27. září 1896: Od 8. hod. ranní do 2. hod. odpolední uvítání hostů a zapisování delegátů v Řemeslnické Besedě. O 3. hod. odpolední zahájení sjezdu v Sokolovně. O 7. hod. večer přátelský večer v Řemeslnické Besedě při hudbě.

Program: 1. O vadách a nutné opravě řádu živnostenského. 2. Rozhovor o pravomoci společenstev. 3. Volná návrhy.

Kterí p. t. pp. účastníci přáli by si oběd, račte se 4. den před sjezdem u p. A. Dvořáka v Hradci Králové přihlásiti.

(Zasláno.)

**Sl. komitěta pro udržování pomníků na bojišti
kralohradeckém.**

Napodzim roku 1864 sešlo se nás ve Vídni 16 kamarádů pluku 49. Hess, všichni jsme se účastnili boje a útoku na Holsanský les 3. července 1866. I ustanoveno v té schůzi peníze shromážďovati na pomník, a aby jeden každý v kruhu svých známých pilně dary sbíral. Dne 14. srpna, když

jame odjížděli z Vídně, ještě odevzdány byly peníze p. Janu Bayerovi. Na pomníku však stojí, že byl sřízen ode dvou bývalých poddůstojníků J. Bayerle a Ant. Bayerle. Těšme se: 1. kde pak se nachází seznam dárců, kteří přispěli k pomníku, proč žádné výkaz nám nebyl odevzdán? 2. kdo dal dovolu k takovému nápisu na obelisku? není li založen od mnoho set dárců, či jen ti dva ho založili? To je urážka pro ostatní kamarády jakoby jen ti dva to bylo zajímavé pomník vystavěti.

Protož my nšlepaní prosíme Komitě k zachování válečných pomníků na českých bojištích, aby ten nápis byl opraven a zněl: „sřízen od kamarádů pluku 49. svým padlým přátelům.“

Ve Vídni, dne 10. září 1896.

Leopold Gregory, starosta v Erlau u Vídně. Josef Watzger, starosta v Atzgersdorfu u Vídně. Frant. Nagl, majitel domu v Atzgersdorfu. Leopold Matzner, uměl. zahradník v Lainzu.

Doporučení.

Pan J. B. Purger

V Gröden (Tyrol.)

Skupina „Mater dolorosa“ u Vás objednaná jest mistrovským dílem, jež mezi věšticími našeho velkou chválu a obdiv. Krása této skupiny budí v každém pocit zbožnosti i jsou proto před ní každodenně mnozí lidé shromážděni.

Mohu tedy firmu J. B. Purger v Gröden co nejlépe doporučiti.

J. Novotný,
kaplan.

V Novém Městě n. Met.

(Zasláno.)

Pro pohotělé v Horním Jelení.

Ode dne 5. září došly farnímu úřadu v Jelení následující příspěvky: farní úřad ve Svatce kostelní sbírku 9 zl. 45., katol. farní úřad v Krumburku kostelní sbírka 1 zl., P. Ant. Štěpánek děkan v Jaroměři sbírku: Václav Hájek 50 kr., Václav Tuscher 1 zl. 50 kr., Ant. Hanuš 1 zl., Nejmenovaný 2 zl. 50 kr. nejmenovaná 2 zl., Anna Dusova 50 kr., Marie Krausova 50 kr., Nejmenovaná 50 kr., pl. Zilvarova 1 zl., p. děkan 3 zl., P. Váňa 1 zl., Fr. Šimáček botky, úhrnem: 23 zl. 71 kr., B. Vikariát Dotní Krupé z Německého Brodu 10 zl. 64. kr., a z Lučice 1 zl. 50 kr., dohromady 12 zl. 14 kr., Děkaný úřad v Králově Dvoře kostelní sbírku 13. zl., P. Fr. Bacek kapl. v Mal. Svatošovicích kostelní sbírku 7 zl., P. V. Vaigl farář v Sopotnici 4. zl. 12 kr., Sv. Josefská jednota v Ústí n. O. 5 zl., farní úřad v Bohdánči u Ledče 1 zl. 20 kr., katol. farní úřad v Cermné kostelní sbírku 6 zl. 75. kr., z vikariatu Jaroměřského P. Alois Nývlt b. vikár v Holobavech 27 zl. 92 kr., Ant. Adam kapl. v Dvoře Králové od čtenáře Kříže a Marie 5 zl.

Zaplát Pán Bůh!

Z fary Jelené, 15. září 1896.

Frant. Vacek,
b. vikár, farář.

(Zasláno.)

Nad řáděním „Lidu“, „Rueha“ a podobných novin, svlaště mezi naším dorostem, řasne každý soudný člověk. Ale svým útlasem anebo snad i nátkem nad zlobu chrlícími židovskými, pikantními, helvetskopokrořáckými a socialnědemokratickými listy, nepuhne ani vládou ba ani tažkou censura, protože toto vše provívá rozkladný duch liberalismu.

S velkou radostí proto přijali jsme provolání, v němž oznamují soudruzi z Prahy Vilém Koled a Jos. Hovádek, že vydávají hodlají list, jehož účelem bude ideje a snahy křesťansko-socialního směru co nejvíce mezi lidem rozšiřovati.

Prohlašujeme se tedy pro „Lidový list“, a to z těchto důvodů:

1. Že list, který by snahy křesťansko-socialní účinné mezi lid šířil, postrádáme;
2. že „Lidový list“ jako křesťanský lidenník tomu zadostučiní;
3. že oba soudruhy jako obratné a realitně pracovníky za poli křesť. socialismu záme.

Vážíce sobě co nejvíce sloužitěho našeho vůdce p. dra. Horského, oceňující zásluby p. Tomáše Jirouška o naši organizaci, jsme první předsedci, že „Děl. Noviny“, tím méně strana „Lidovým listem“ utrpí, ale naopak strana hned a ústřední list náš brzy mnoho získá.

Vybízíme tímto soudruhy ve všech spolecích našich českých vlasti, aby ve prospěch „Lidového listu“ působili. —

**Za sv.-Josefskou Jednotu katol. farnosti a mužů
Ústí nad Orlicí.**

Robert Andros,
t. č. starš.

Dr. Jos. Slaby,
t. č. místopředseda.

František Pírk,
t. č. jednate.

Ludvík Linhart,
t. č. pokladník.

Julius Šponar, Petr Suchomel, Václav Bibus, Josef Halla, František Jakubec, Ludvík Stehno, Lad. Stehno, Josef Procházka, Josef Suchomel, členové výboru.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 12. září 1896. 1 hl. pšenice al. 5.70 až 6.10, žito al. 4.60 až 5.20, ječmen al. 5.80 až 6.40, oves al. 3.75 až 4.10, proso al. 4.70 až 5.50, vikev al. 0.— až 0.—, hrášek al. 7.20 až 7.90. Dočka al. 7.25 až 9.—, jáhly al. 9.— až 9.—, krup al. 8.— až 11.—, brambor al. 1.60 až 1.90, jetelevoho semínka červeného al. 30.— až 36.—, jetelevoho semínka bílého al. 32.— až 36.—, jetelevoho semínka šedého al. 35.— až 38.—, máku al. 10.50 až 11.25, olejky al. — až —, lučného semene al. 5.— až 5.50, 100 kg žitných otrub al. 5.50, 100 kg pšeničných otrub al. 5.—, 1 kg másla domácího al. 0.95 až 1.05, 1 kg másla přečištěného —, 1 kg sádla vepřového al. 0.80, 1 kg tvarohu 12 až 14 kr., jedno vejce 2 a půl kr., kopa okurek al. 0.50 až 1.20, kopa zelí al. 1.— až 4.—, kopa drobné zeleniny al. 0.40 až 2.—, hektolitr cibule al. 1.50 až 2.—, bečka jabl'ek al. 1.20 až 1.80, bečka brusk al. 2.20 až 2.80, bečka švestek al. 2.40 až 3.—. Na týhodni a obilni trh dne 12. září 1896 odbývaný, přivečeno bylo: hektolitr pšenice 626, žito 855, ječmene 1308, oves 374, proso 88, vikev 5, brambor 29, dočky 72, jáhel 18, krup 4, brambor 56, jetelevoho semínka 11, lučného semínka 47 a půl, olejky —, máku 4, okurek 240 kop, zelí 275 kop, drobná zelenina 814 kop, cibule 138 hektolitrů a jabl'ek 81 beček, brusky 115 beček, švestek 122 beček, pak vepř 11 kusů a 508 kusů podáváných.

Reklama

Jak má být svět vědět, co vyborného na skladě mám, když mu to nesdílím novinami?

Vanderbüll.

v celých východních Čechách.

dosáhne se nejvyšší vhodným a přitom levným inserováním v „proslavějším listě v ústředí krajích východních Čech.“

„Obnova.“

Inserováni v listě našem je tím výhodnější, ješto v něm dle vzoru amerických listů zavedena jest osvědčená **americká reklama** tím způsobem, že inserty zařazujeme vedle textu čísl každé oznámení dojde jistého povšimnutí.

Inserty přijímáme jen od solidních a směr křesťanských.

Insertní poplatek: 3 kr. za 1 petič. jedno-sloupcový řádek.

Nabídky insertů přijímá administrace časopisu

„Obnova.“ v Hradci Králové

DRUŽSTVO na zužitkování ovoce

v Hradci Králové

prodává ve svých místnostech pod pekárnou od 10 l. počínaje

vinný ocet ovocný . 1 l. a 15 kr.
slivovice . . . . . 1 l. a 1 zl.

Drobný prodej slivovice převzal p. J. Cyrill Vlach; octa pp. Bouček, F. Chrudimský, Jos. A. Komárek, Václav Michálek, Vojt. Vá. Ráší, A. Šimek, J. Cyrill Vlach.

Při prodeji ve velkém povolují se značné výhody.

„Křesťan“

Nejsvětější Svátosti Oltární
posvěcený.

Sestavil:

ABBÉ A. HENRY,

šestý kanovník a ředitel útvaru Nejsvětější Trojice v La Marche

Dle III. vydání přeložil

VOJTĚCH KAMEŠ,

farář v Chřemovicích.

Nákl. bisk. konsistoře. Tisk bisk. knihtiskárny.

Stran 514—8° —

Cena brožovaného výtisku 70 kr., franko 80; v tuhé vazbě celopletené franko 1 zl.

Recenzi této výtečné adorační knihy viz v červencovém sešitu „Rádce duchovního.“ Objednávky přijímá biskupská knihtiskárna v Hradci Králové.

SVŮJ K SVĚMU!

Obuvnický závod.

Přesvědčiv dnem 1. t. m. svůj závod do prostornějších místností v přízemí v domě č. 136 na Velkém náměstí, dovolují si p. t. obecnostu upozorniti, že bude mi nyní možno vyříditi jakoukoliv objednávku v době nejkratší. Děkuje ct. obecnostu za hojnou prokazovanou mi přázeň dosavadní, proám, by i na dále byla mi též poskytnuta v míře nejhojnější. Jedinou mojí snahou bude, vyříditi ct. objednávky ryzele, posloužit zboží dobrým, trvalým v cenách nejlevnějších. Ct. přázi velevděčeného obecnostu poručí se v úctě dokonale

Jos. Matějček, obuvník v Hradci Kr.

Výtečná jakost zboží.

Ztráta vlasů a tvoření lupů

se pod zárukou jediné jistě zamezí

CRINOGENEM

od

J. Beysovec v Jičíně.

Cena láhve s ochrannou známkou 1 zl. při 3 lahvičkách franko na dobírku, neb lépe proti pošt. poukázce 3 zl. Sklady v lepších materiálních obchodech a holičských závodcích.

Uměl. dílna pozlácovačská

JOS. KIESLICH

v Hradci Král.

První závod

s obrazy, zrcadly a rámcí

nalezá se nyní a býv. pražské brány naproti „Klubu českých velocipedistů“.

Rozšířiv značně závod svůj

v nových prostranných místnostech, doporučuji též další vzácné přázi velectěného obecnostu.

V úctě dokonale

Jos. Kieslich.

Žadejte vždy a vsude slivovici a borovičku

Jen od firmy

M. Nesňal

v Uherském Brodě na Moravě.

Potitické družstvo tiskové v Hradci Králové

právě vydalo tiskem biskupské tiskárny

II. vydání spisu:

„Štít víry.“

Napsal Eduard Brynych.

Stran 107 velká 8° cena 60 kr. franco 63 kr. Na 10 výtisků 11. zdarma a franco.

Důstojné duchovenstvo znajíc z vydání prvního neocenitelné služby této knihy v duchovní správě zvláště na osadách smíšených, uvítá zajisté s radostí vydání její.

Objednávky přijímá bisk. knihtiskárna v Hradci Králové.

V koncesované hudební škole

Jana Nep. Vünsche,

ředitel káru kathedrální chrámu Páně sv. Ducha

v Hradci Králové

zapečeno nový zápis žáků a žákyň

dne 15. září.

Ve škole té vyučuje se hře na harmonium, na piano, varhany, housle a zpěvu.

V prospekty lze nahlédnouti ve škole samé.

Ústav pro vychování dívek.

V Slatiňanech, první to stanici severozápadní dráhy od Chrudimi, přijmou se pro nastávající školní rok v klášteře školních sester III. řádu sv. Frant. dívky se školy obecné neb měšťanské k dalšímu vzdělání.

Vyučuje se předmětům školy obecné a vyššího pokračovacího kursu (pro dívky školy odrostlé), pak zpěvu, hudbě na klavír, housle a ceteru, šití prádla, stříhu a šití šatů, vaření a vedení domácnosti. Jelikož jest v ústavě též opatrovna pro malé dívky, lze se v něm též připraviti ke zkouškám pro mateřské školy, opatrovny a dětské zahrádky. Rovněž lze v něm nabyti řádné přípravy ke zkoušce za učitelku industriální. Vychování a konverzáce děje se v jazyku českém i německém; v německém hlavně u dívek, jejich rodiče si toho přejí.

Všem chovánkám věnuje se náležitá, laskavá péče a krása, sdravá krajina činí pobyt v ústavě velmi příjemným. Nečiní-li se požadavků zvláštních, platí se za celé zaměstnání 14 zl. měsíčně.

Správa kláštera

školních sester III. řádu sv. Frant.
v Slatiňanech u Chrudimi.

Pro měsíc říjen oblíbená.

Tajemství růžencová v rozjímáních pro členy spolku živého růžence.

Sestavil Antonín Petráš.

Do 50 kusů po 8 kr., do 100 kusů po 7 kr.
přes 100 kusů po 6 kr.

Objednávky přijímá bl. tiskárna v Hradci Kr.

Svíce kostelní

pravé voskové i polovoskové, paschaly, trojhrany, grana, jakož i nejjemnější druhy kadidla, doporučuje veledůstojným farním a slavným patronátním úřadům, rovněž i

P. T. pánům obchodníkům v jakosti nejlepší a v cenách nejlevnějších.

Zároveň odporučím světla do věšných lamp 7 dnů hořící a všeobecně za nejlepší uznána.

Josef Pilnáček

v Hradci Králové.

Závod voskářský „u Albersů“ založen r. 1809.

Umělecký

závod

pro
malbu

na skle

B. ŠKARDA,

Brno.

Speciální závod
pro malbu oken
chrámových.

Sedmkrát prvními
cenami vyznam.

Vzorníky k na-
hlednutí franko.

Ceny mírné.

Malířský umělecký atelier Jarolína Štantejského v Litomyšli

doporučuje se veledůstojným děkanům a farním úřadům i veledůstojnému duchovenstvu, jakož i slavným patronátním úřadům ku provedení dokonalých

malb kostelních,

opravy freskových a olejových malb i nových obrazů vůbec. Také se vypracují ochotně na požádání návrhy malb. Dále zhotovuje spolkové prapory na hedvábí malované, velmi vkusné za mírný konorát.

Závod může se prokázat mnoha vysvědčeními jakož i diplomy a mnoha provedenými pracemi kostelními na p. v Rychmburku, v Janově u Litomyšle, Jevíčku, Mor. Třebové, Mor. Budějovicích, Prostějově, v Olomouci, Brně atd.

„OBNOVA“

vychází každý pátek dopoled. o 11. hod.

Vydavatelstvo:

Politické družstvo tiskové v Hradci Kr.

Veškeré zásluky, dopisy a předplatné adresujte
pouze:

„Obnova“ v Hradci Král.

Předplatné:

Na celý rok . . . 4 zl.

na půl roku . . . 2 „

na čtvrt roku . . . 1 „

Jednotlivé číslo v místě 7 kr., poštou 8 kr.

Místnost redakce:

V Hradci Králové, Velké náměstí č. 24.

JAN HORÁK,

sestaveník

V RYCHOVĚ n. K.

nabízí na dobu podniku a stání

čisté vlněné látky

vlastní
výroby.

Račteš učiniti jen malou objednávku
na zkoušku!

Vzorky na požádání zašlu franko.

Děkuje všem svým milým veledůstojným a veledůstojným zákazníkům za vzácnou přízeň, prosím, aby mi i dále důvěru svou věnovali a slibují vždy vzornou, poctivou obsluhu.

Nový praktický vynález!

Nejlepší prací přístroj
jediný existující jest nové
vynalezená c. k. výhr.
priv.

mramorová pračka

t. zv. ruční valcha

„Patent Hlaváček“,
která předčí vše stávající
neboť tvrdostí, nezdělností
karrar. mramoru jest ne-
smárná, vždy hladkou a či-
stou zůstane, bezvadné sně-
hobílí a rychle vyprání
docílí a čím více se na ni
péře, tím jest hladší a lepší,
kdežto pračky dosavadní záhy
zkáze podléhají a zdravými
plochami prádlo ničí.

Při tom však jsou pat.
mram. pračky levné. Ceny
jsou:

I. vel. 25/30 cm. zl. 2.50

II. „ 30/35 „ „ 3.50

III. „ 35/40 „ „ 4.50

Proti zasílání obnosu předem
aneb dobříčkou zasílá na vše-
chna místa přímo vynálezce
a jediný výrobce:

C. k. výhr. priv. sochař. a
uměl. průmyslový

Atelier Hlaváčekův
v Strakonělech Čechy.

Pp. obchodník. rebatt.

Navštívenky

od 60 kr. výše nabízí

tiskárna

V Hradci Král.

Ex officio křestní listy

jsou na skladě blisk. ti-
skárna 40 kusů (knihy) za
30 kr.

Politické družstvo tiskové

V Hradci Králové

vydalo právě druhé vydání spisku

Učte se z dějin.

Slovo k naší mládeži od staršího vlastence.

Tento krátký přehled nepřetržitých
dějin českých dostati lze

v biskupské knihtiskárně

Stran 62 8°. — Cena 15 kr.

Při odběru větších množství přiměřená
sleva.

A. Kam půjdeme na výlet?

B. De Týniště! Podíváme se tam na
výrobu koberců u Adolfa No-
votného.

A. Stojí to za to?

B. Ano! Viděti tam za 80.000 zl. botových ko-
berců nejrozmáhlejších jakostí, cen, velikostí
a barev atd. od nejlevnějších do nejdražších
a ten, kdo si aspoň za 10 zl. nakoupí,
dostane nahrazené jízdné drahou ve
třetí třídě na vzdálenost 30 km!

A. Jsou tam též zbytky k dostání?

B. Ovšem, velice mnoho a co záclon, pokrývek atd.

A. Nuže já jedu s Vámi! Na zdar!

Stříbrná medaile Národní jednoty Severočeské. — Nejvyšší vyznamenání
zlatá záslužná medaile a korouna. — Čestný diplom.

Veškerá patentní mýdla

vyroběná ze všech možných i nemožných materiálů a téměř ve všech ča-
sopisech doporučovaná — pomínou — až se lidé přesvědčí, že bylo a bude
nejlepším jedním

pravé nefalšované mýdlo jádrové,

jež P. T. ct. obecně všude doporučuje

Jindřich Jelínek,

mýdlář v Hradci Králové.

Týž dovoluje si upozorniti na speciální novinku „Jelínkové levan-
dulové mýdlo neutrální“ odporučené pro jeho výtečné vlastnosti
celou řadou lékařů a specialistů v kožních nemocích.

Kus za 5 kr.

Hlavní sklad u Jindř. Jelínka v Hradci Králové č. 160., Malšovických č. 3.
a 37., u p. Aloise Jelínka v Pardubicích a u Čechů Zimy v Kutné Hoře.

Telefonické spojení.

Do Hradce Králové a okolí.

KAREL SIGMUND,

diplom. mag. pharmac. a droguista
v Hradci Králové

doporučuje svou nově otevřenou, al. o. k. hejt. koncesovanou

chemickou laboratoř

ku zkoumání vody, mléka, másla, líhu, řepy, melasy, ječmene, sladu, moči,
umělých hnojiv atd. atd.

Jednoduché rezbory a analýzy jsou pro mé pp. zákazníky
zcela bezplatné.

Rovněž úplně zdarma k použití jest pro pány fotografy-
amateurs má nové zařízení

tmavá fotograf. komora,

jež opatřena jest všemi i nejnovějšími fotograf. pomůckami a přístroji. Dovo-
luji si zváti pp. amateurs, by si neobtěžovali vzorné její zařízení osobě
prohlédnout, rovněž tak můj všemi možnými fotograf. aparáty, plat-
nami, papíry a pomůckami hejt. zásební sklad s cenami
velmi levnými.

Apparáty též na splátky.

Taněť se přijm u dva praktikanti za velmi výhodných podmínek.

OBNOVA

Číslo 80.

V Hradci Králové dne 25. září 1896.

Ročník II.

Ke dni svatého Václava.

(1) Říká se, že dějepis jest učitelem života. V naší vlasti toho — Bohu budiž šlovalo — neposuzujeme. Těchle chyb, kterých se dopouštěli naši předkové, dopouštíme se i my, ale co dobrého činili, na to hledíme přamálo. To platí obzvláště o svatém Václavu. — Nadarmo praví nám Palacký v dějinách svých: Že Čechové osudu Obořitů, Leticů, Batarů a jiných pokrevenců svých unikli, se to nejvíce děkovati mají všemému a upřímnému pokřtěnému světu. I, K. 8, čl. 1. Palacký chce říci, že by i Čechové byli bývali zničeni pod záminkou, že jest to lid pohanský, divoký. A kdo jest ten muž, který se o to staral, aby lid jeho upřímně křesťanským byl — jest to svatý Václav. A kolik jest u nás vlastenců, kteří tuto zásluhu svatého Václava uznávají, nebo vůbec o ní vědí?

Vše „svatováclavské“ špišou a posměchem se zasypává. — Vděčnosti a rozumu jsme se tedy s dějepisem naučili velice málo.

A kdožto zachránitel nás jako na výměnek od mnohých jest strákan, volebí se právě ti, kteří krátce rány zasadili národu. Ano na tom dosti není. Němci, kteří ani český nemluví, vydávají se národu našemu za bojovníky pro národ náš. Kdo jen puseňrud zná dějiny povstání z roku 1618 až 1620, musí věděti, že k. p. Thurn, jeden z „vůdců“ Čechů, tak málo Čechem byl, jako zimní král Fridrich. A když vojsko odbojné německé a odrodilé — německým a štyralostí skažené šlechtě — bylo poraženo, tu prý poražení byli Čechové. Zastím však zachráněn byl národ český od zánuby po druhé tím, že nevymýšlelo křesťanství svatováclavské.

Nedávno pravil pan Kim v Litomyšli: „Katolictví snášíme, ale proti politice katolické bojujeme.“

Pan Kim se nám výrokem tímto ukázal jako úplný cizinec na poli náboženském. Náboženství každé má svůj vliv na vzdělanost, mrav, blahobyt, sílu a život národa, který je vysnává. Ať se jen

podívá na Turecko, Čínu, Afriku a porovná ji s křesťanskou Evropou, musí uznati tu velikou pravdu: že Evropa díky svému praporu vzdělanosti, toho příčinou jest její křesťanství. — Což tedy více jest přáti, než aby křesťanství z Evropy nevymýšlelo a na místo jeho nepřijel Buddhismus a nebo pantheismus — čili bláznivý, jehož důsledkem není nic jiného, než státní se zákona mravného, vláda chltič, vláda hářící — barbarství. — A když se katolické náboženství jež přetrvalo ve své nezměnnosti devatenáct set let, ukazuje jako křesťanství původní a tudíž pravé, jest důsledně myslícíma nutným požadavkem, aby zachováno bylo křesťanství toto, jako jediné pravé a bezpečný základ vzdělanosti a mravnosti. To však není možno pouhým „přijímáním“ katolického náboženství“ čili nějakou povrchní k němu přilnavostí, nýbrž nutno jest, aby základy jeho pronikaly celého člověka, a tudíž i národ.

A právě takhle snáší — a nic jiného — jest politiku katolickou. — Není to snáší — jak pan Kim litomyšlské občany škánil — vláda klerikální, není to jak štváče listy lhávají — tyranie hierarchie — nýbrž jediné snáší, aby národ katolický svého všemohoucího velkého a jediného pravého náboženství měl ku svému všestrannému vzdělání, ku posile své mravnosti, k udržování bujaré síly svého života, ba i za poklad svého — na konec konců přece jen na zákonech křesťanského řádu spočívajícího — hmotného blahobytu užíval. — A poněvadž od Boha vůbec a tím více od pravého křesťanství odpadly šidovskonevěrecký a u nás krom toho ještě helvetakonevěrecký liberalismus ve všech národech přivodil úpadek vzdělanosti a mravnosti, poněvadž podryl vládu sílu a blahobyt národu, proto ti klerikálové snáší — dosti pozdě — aby vymýšleli katolectví, kteří na jedné straně katolectví „snáší“ chltí, ale na druhé straně od nevěry sesilnění národa čekají a blahodárnému vlivu katolectví na život národa překáží.

To jediné jest ten strašák politiky katolické. — Pan Kim — jak to u nás většinou páni náboženství neznají — vyslovil tedy v Litomyšli

„velikého“ chce udělati, dojdou až na Nový Hradec. Ale aby se namáhali celých 1500 km. po souši, po moři a po vzduchu, na to jich neuzije. Vždyť ani ta naše bujará mládež netroufá si opustiti mateřský klín, aby za hranicemi trochu svůj okresní názor porozšířila. Inu, my jsme chtěli očitě seznati trochu ten slovanský jih, protože naše hostinské debaty o slovanské vzájemnosti projíždějí rok co rok oťelou koleji, aniž by jevil se v praktickém životě. Sebrali jsme se, dva kněží a dva profesoři, a přešli jsme ještě odvážněji než Hanibal Alpy, přebředli jsme srdnatě bouřlivě Quarnero a vnikli až do boky kotorské, kterou před námi z jara navštívil i německý císař, Vilém.

A stojí ta boka za tu dlouhou a nákladnou cestu?

Kdo nechce jeti do Skandinávie a utráceti tam peníze mezi Němci, neužijí nikde záliv také krásný, jako u Kotoru. V podobě obrovského „zvoníka“ luxurová Adrie do boku nebetyčných horských velikánů, jimž vévodí černohorský Lovćen (1759 m). Strmé stěny horské střeží vážně skrytou tuto perlu Adriatického moře a sblížíjí s patrnou zálibou v jasném zrcadle vodním své mohutné boky, po celý rok sytou zelení ozdobené. Boka kotorská připomíná svým tvarem a svěžestí svých hvozdu na švýcarské jezero čtyřlíst.

Úzký břeh mořský poset jest útulnými osadami, jež ochraňují četné tvrze vojenské po vrších sousedních roztroušené. Mnohé z nich bájily již křesťanskou kulturu proti islamu, avšak nedovedly se uhájiti ničivému zubu časovému a dodávají krajíně svými zříceninami velmi zajímavý ráz.

Z četných těchto osad navštívili jsme pouze město Castelnuovo, kdež lodníci složili značnou část nákladu pro tamní vojenskou posádku. Jest plavba námořní téměř jediné možný komunikační prostředek, jímž lze v Dalmácii pohodlně a rychle cestovati.

Cesta po silnicích za panujícího vedra a za

myšlí velikou nedůslednost a voliči jeho tleskali velikému nesmyslu, který před logikou zdravého rozumu neobstojí.

Ta pak snáší, aby všemohoucí — Kristem nejen pro spásu věčnou, nýbrž i pro blaho časné zjevené — katolické náboženství na život národů blahý vliv mělo — ta katolická politika byla i politikou svatého Václava. Nemohl na to hleděti, jak obecný lid chodí před oltář katolický a doma a nebo v lese má ještě svého „pikulika“, nemohl na to hleděti, jak panstvo dle jména již křesťanské, ale životem pohanské, lpí na nemravnosti, na svých chltích a vášních a proto váš snahou svého šlechtického srdce o to stál, aby národ jeho katolectvím též v každém ohledu povznesen byl. A tato katolická politika, politika prvního řádu a spolu lásky a rozvahy — byla příčinou, že panstvo počítalo bratra Boleslava proti Václavovi, až se i k bratrovraždě unésti dal.

Dnes jest v národě našem tím Václavem katolík — klerikál s přibíhanou zvaný. — A tím panstvem jest liberál, který katolectví snáší, dle jména jest tedy katolíkem, — ale tomu všť močí bráti, aby katolické náboženství pronikalo život náš. A náš veliký svobodomyšlný list rád by byl tím Boleslavem, který by svatováclavského katolického Čecha dorazil. Najatými za šold pomocníky tohoto moderního Boleslava — který však dobrých vlastností Boleslavových, obzvláště kajenosti nemá — jsou ti bojovníci ve venkovských „fabrikách na špihu“, vůbec redaktoři zvaných, a nadšenci s našich křtem.

Jak těžko jest katolíku osvicenému na tyto poměry hleděti, jak bolno viděti ty „Výborné“ a „Tak jest“ volající katolíky, kteří pádně zánubae národu našemu nedůslednosti pronásledující tleskají, a je do konce i čestným občanstvím oslavují. Zdaž právě tyto sjery nenutí osvicené katolíky k tomu, aby vschopili se ku práci, za kterou vykrvácel svatý Václav?

Jednoty jest nám dle pana Elma zapotřebí ovšem, jako soli. Ale že by nás jen jednoty našich protisvatováclavských liberálů mohla spasiti, o tom dějepis, učitel života, nevěděti. Národ, na nějž

značného stoupání do neustálých vrchů jest velmi namáhavou. Proto jsme stěží věřili vypravování dalmatského cyklisty, jenž chlubil se svým rekordem mezi jednotlivými městy Dalmacie.

Zatím co lodní muštvo vykládalo náklad na molo, bavili jsme se vodní produkci dalmatské mládeže, která již v mládí svém dovede svými plaveckými výkony ubážit čestnou pověst svých otců, jako nejlepší a nejmělejších námořníků světa. Čiperní tito plavčíci pohružovali se pod vodu, aby lapali zručné házené jim peníze, jež ukládali z nedostatku jiné schránky do úst. V krátké době vyskakali na několik melounů. V dlouhé chvíli vzpomněli jsme si také na domácí přírodnické museum a jeden z nás obětoval celých 20 haléřů na pěkného kraba.

Ochotný však bořík, jenž za tento obnos kraba vylovil z tůně mořské, utrhl z příslušné horlivosti krabu bez všech okolků obě klepeta, takže nezbylo obětavému spoludruhu nic jiného, než zmračeného kraba vhodit opět do moře. Tak přišlo hradecké museum o vzácný dar z naší námořní výpravy.

Podobných nehod měli jsme na cestě několik. Po dvouhodinové plavbě rozkošným zálivem kotorským dospěli jsme do Kotoru, k nejnižšímu cíli své námořní plavby kol břehů dalmatských. Kotor sám sebou nestojí za tak dlouhou cestu, poněvadž kromě zajímavého trhu černohorského neposkytuje cestovateli žádných zvláštních zajímavostí. Kotor, staré svobodné město slovanské, jest strážnou tvrzí proti Černé Hoře a sousedící Albanii. Sousedství Černé Hory jest tak blízké, že Černohorci navštěvují Kotor jako své přístavní město. Spojení s hlavní obcí černohorskou Cetiní sprostředkuje každodenně, počínaje letošním rokem, diligence, která dopraví cestujícího během 6 hodin přes příkré a závratné serpentiny říšské silnice za poměrně malý poplatek z zlatých. Nevěděli jsme však o tomto výhodném spojení

FEUILLETON.

V boce Kotorské.

Z potulak po Dalmácii oděluje F. R.

Ve středu dne 5. srpna b. r. povstal značný ruch v tvrších Punta d' Ostro a Mamule, které střeží ještě bedlivěji než starý Cerberus vchod do proslavené boky kotorské, aby snad nějaký nepovolaný obdivovatel na obrněném kolosu nezabloudil namátkou do tohoto čarokrásného zálivu. Rázem na dané znamenání hlídkou obráceny byly námořní dalekohledy na naši rychlonohou parolod „Petku“ a vždy ochotní dělostřelci připravovali si již „munici“ pro jistotu. Brzy však ve zmíněných tvrších abytečný poplach ustoupil mrtvému klidu, neboť ostrý dalekohled velitele poučil, že dalmatská loď s mřumilovnými cestujícími vjíždí do střežených vod. My, čtyři Hradečtí, také bychom ani živěmu kufeti neubližili, na to abychom chtěli do bývatí nějaké baterie. Trávíme dosud ze slávy nebožtíka Jabůrka, proto netřeba teprv v dálné cizině sklízeti válečné vavříny.

Snadno se řekne, že boka kotorská jest nejkrásnější záliv v středozemním moři, ale atť zkusí italská aneb ruská válečná loď a jde si tu krásu přírodní blíže prohlédnouti. U ostrova Mamuly by ji rakouské křižáky náležitě přivítaly. Nadarmo se důležitý tento bod neopěvňoval téměř 6 let, a pro nic a za nic 5 milionů by se nevyhodilo na pustou skálu. My máme jednu Hercegovinu a potřebujeme také míti vodní cestu do ní, zvláště pro naše vojsko. Tím se tedy vysvětluje, že boka kotorská též se tak veliké pozornosti jak v cestovatelském, tak i ve vojenském světě.

„A kde jste se, prosím vás, najednou ocitli v Dalmácii?“, otázel se, milý čtenáři.

Jest ti to podivným, ješto Hradečtí dělávají výlety jen na „Štělčnici“, aneb když se již něco

víra vlivu nemá, státně národem se slabým, a neovorným. Jen víra živá dává sílu, jen náboženství krotí válku — tak mluví dějopis.

Když by tedy národ náš nechal boje Boleslava proti Václavovi! Kdy by Boleslavové naši litovali svých činů proti víře svatováclavské, jako Boleslav želel činu svého. Tak by brzy vracela se jednota — ne liberální — ale jednota celého národa, jednota všech Čechů volajících: Svatý Václave! Nedej zahynouti nám ni budoucím!

* * *

(15) Slasti naplňují každého Čecha krásná slova Tomkova o sv. Václavu: „Václav byl od věrného lidu svého hned po smrti ctěn co mučedník a první svatý dědic země české; tělo jeho přeneseno se slávou do kostela sv. Víta se svolením Boleslava kajíčného; jméno jeho vzýváno od Čechů v bojích a ve velikých jiných potřebách, obraz malován na korouhvích, pečetech, penězích; helm Václavův práce starodávná, jak se zdá, již starším předkům jeho náležel, též i meč i košile brněná chová se co drahé po něm ostatky; a plesň „sv. Václave, vojvodo země české“ spívá se již na desáté století.“

Proč as sv. Václav — přese všechno hanění a tupení jeho nepřátel — v nehybnosti a poezii paměti jest věrného lidu svého? Proto že byl chrabrý Čech, pravověrný křesťan a výtečný vladař.

Kníže Václav jest ve cti trvalé nejprv pro velikou statečnost, hrdinnost a rekovnost, jakous v pravý čas osvědčoval. Bylť věru zdatilý syn Vratislavův, povedený vnuk Bořivojův; kde šlo o ponížení a újmu reu Přemyslova, takřka drtil a bořil šiky nepřátelské a vracel glávu zemi české. Kdožby tu s radostí nevzpomněl na jeho válku s Radislavem, vojvodou zlickým, jemuž náležely tehdejší celé východní Čechy od Krkonoš až po Sázavu! Radislav jsa spřízněn s Bavorsy oběhl na škodu zemského knížete rozšířiti panství své a dobytí nezávisti. Tu hrozilo nebezpečí i jednotnosti i celistvosti země české, kteréž zemský kníže Václav svou chrabrostí odvrátil. Poslední pověst vypravuje o tom, kterak vojsko Václavovo a Radislavovo potkalo se u Žitomě, nyní Stolmit u Českého Brodu; Václav pak, nechtěje by lid se vraždil bez potřeby, vyzval Radislava na souboj v širém poli mezi vojsky. Radislav jen se stěnu přijal to vysvání; ale když se přiblížil, spatřil přý anděla, an se nad Václavem vznášel a mečem hrozil. I padl Radislav před Václavem na kolena a poddal se mu. Buď jak buď i největší odpůrce Václavův připustil jádro té legendy: zemský kníže Václav neohroženou bojovností pokořil velmože a šlechtice českého, jenž ve své zpučnosti uškoditi chtěl panující dynastii Přemyslovců, a i zemi české! A tím více vyniká rekovnost Václavova, když povízáme, že mu bylo 24 let, a že spolehaje jen ve své právo a v pomoc Boží vlastní hrad nepříteli nastavil, aby zamezil bratrovražedný boj!

A co as dodávalo proslulému knížeti tolik ardnosti a mužné odvahy? Byla to víra Kristova, kteréž byl Václav s tělem s duší oddán, kterouž nepokryté a bez bázně vysnával a k pravému oblažení a zvelebení národu českého v zemi šířil a utvrzoval. Té víře zůstal věren, ačkoli máti jeho

Drahomír jinak smýšlela, a i někteří dvořané a šlechtici nelibě to nesli, a panovačského bratra Boleslava proti němu štváli. Máli to pevné přesvědčení, že křesťanská vzdělanost a křesťanský mrav jest s nejvyšším prospěchem jak jednotlivců, tak rodin i celého národu. Bába jeho sv. Ludmila dobrý základ k tomu položila, když pečovala, by slovanským jazykem byl v náboženství vyučen; otec pak Vratislav o utvrzení jeho se postaral, když do latinských škol v Buddi Václava dal. Všestranně vzdělaný, inteligentní jinoch Václav nestyděl se za to nikdy, že je pravověrný křesťan, alebrž ochotně vždy plnil náboženské povinnosti, obceval službám Božím, přijímal svátosti, a bedliv byl křesťanských ctností. Děje se také v historii o tom smínka, že na něm co pacholeti postřížiny vykonány. Postřížinami neb tonsurou stal se Václav as klerikem; tím ještě vroucněji a něžněji spojil se s Bohem, Spasitelem a panenskou jeho Rodičkou. Proto také kníže Václav po celý život svůj — a byl šiv 33 let — vyznamenával se panickou čistotou, pokorou, láskou i k nepřítelům! Proto také i v hodinku smrti, kterouž mu úkladně zrychlil bratrovrah, nekřičel a nezlořetil Václav, ale u Boha orodoval za odpustění. To ti odpustě Báh — bratře!

Kdož by proto nectil svatého Václava? Než pro jednu ještě příčinu uctíváme zavražděného vojvodu země české: protože byl výtečný vladař. Počátek 10. století byl pro zem českou velmi hrozný; Maďarí právě vyvrátili naši moravskou a dotírali až k hranicím zemským. V zemi pak někteří šlechtici hrozně povstávali proti knížatům zemským. Ze západu též Němci obmýšleli uvést Čechy pod svou moc. Když Václav dosedl na trůn, vedl si doma spravedlivě a statečně, na venek pak moudře a opatrně. A tím právě zachránil Čechy před větším neštěstím. Tak když německý král Jindřich Ptáček do Čech vpadl a s vévodou bavorským až ku Praze přitáhl, Václav nemoha odolati přemoci, alespoň tak učinil neškodným protivníka svého, že se zavázal k odvádění ročního poplatku 500 hřiven a 120 volů. Moudře a opatrně si tu počínal sv. Václav, aby zbytečně netekla vlastenecká krev a penězi a dobytím zabezpečena byla bytost Čechů! Co proto už pobas zakusil od lidí nepovázlivých? Věak „hanění bývá hanci k hanbě.“

Blíž se veliký národní svátek sv. Václava. My všichni nasyváme se plemenem, rodinou sv. Václava, národem svatováclavským. Nuže hlasme se k svému hlavnímu patronu a dědici a obdivujeme se jeho chrabrosti, jeho křesťanské zbožnosti a vládařské opatrnosti. Sami se též přičiníme o to, aby jeden každý z nás byl chrabrý a statečný Čech, pravověrný křesťan a při tom moudrý a opatrný správce či hospodář. Sešikujmež a seřadme se všichni pod praporem svatováclavským, a jako děti jednoho prarotce svého po jeho příkladu starojme se o vlastní náležitost a zvednost, o časné i věčné blaho věrného lidu. Svatý Václave, Ty jsi dědic české země, rozpomeň se na své plémě. Nedej zahynouti nám i budoucím!

nostními a otrlými tolika nechutnými boji stranicými, snese právě každou bouři mořskou, protože jest proti každé žaludeční slabosti řádně připraven.

Jistý starý Dalmatinec obdivoval tuto naši pevnou povahu s opakoval častěji: „Češi mají dobrý stomach.“

Široko neunavně sváčil se s mořskými vlnami, takže plavba naše podobala se téměř bloudění Odysseu, jenž dle domény filologův také těmi komčinami bloudil a na blízkém ostrově Lastovu (Homérova „Ogygia“) u pohostinné kněžny Kalypsy útulku došel.

Náš kapitán však netoužil po podobných romantických dobrodružstvích: a zavázal nás zcela prosaicky ku Splitu, odkudž jsme hodlali podniknouti celodenní výlet ku proslulým veřejím řeky Kerky.

* * *

Podal jsem jen stručný úryvek z cestopisných zápisků svých o cestě po Dalmacii. Kdyby rozsah „Obnovy“ tomu dovoľoval, napsal bych více. Byla cesta naše velmi zajímavou i poučnou. Seznali jsme junácký národ charvatský, jemuž také svítá již slunko národního uvědomění.

Jen kdyby nebylo té slopověstné slovanské nevrzivosti. Dva synové jednoho jazyka Chorvaté a Srbové se sváří krutě neustále mezi sebou a proto nemohou setřásti ze sebe své jho nepatrné menšiny italské, jež obnáší pouze 5 proc. všeho obyvatelstva. Vzpomněl jsem si na naši českou vlast, kde v poslední době přes noc ustavují se nové strany a vymýšlejí se nové a nové „základní“ ideje, aby chom mohli se mezi sebou sváříti a nevěřímati si, kterak civilizační jinorodnost nepřítel ochuzuje rok od roku náš národní blahobyt a připravuje nám hůl žebráckou. Snad i nám vsjeđe doba sebezpoznaní!

Sokolujte si nebo nesokolujte — překážte všude.

(14) Pokrokově jeden list přináší v dopisech svých zprávu o jednom farář, který „není přítelem „Sokola“, protože týž spolek nechodí na církevní průvody“ atd. Dále však píše o knězi, který „nechová nepřátelství k „Sokolu“, nýbrž stal se dokonce zakládajícím jeho členem“. Máme po ruce dva případy! Ten první kněz byl ovšem v pokrokových listech — pojímáme to ze stanoviska strany protivné — „po své zásluze strhán!“ A co se píše o druhém? To přistoupení — píše se „na každý způsob není věc lichotivá pro našeho Sokola.“ — Tak tedy! Z obého zcela jasně vysvítá to, co nadešano v čele této stati, totiž, vy kněží, „sokolujte si, nesokolujte si — překážte všude!“ Vyčítá se kněžstvu, že nejde pryč s národem; vytká ta je ovšem neoprávněná, ale už jednání tomu tak je, že se to i bezdůvodně vyčítá, ale jest-li že jde s „výkvětem“ národa, („Sokol“ prosíme, bývá tak nazýván často) není to pro ten „výkvět“ nikterak lichotivé. Tak co dělat? Mohl by tento zjev odstranění jednoho kněze proto, že nepřeje „Sokolu“ a odmítá druhého proto, že zase „Sokolu“ přeje, kterým čtenářte své občastnil bezvěrec Háj Al. v „Lidu“ č. 23. věsti věru skoro k myšlence: „Tak tedy když pokrokovým všude překážíme, snad vhodno by bylo vyhnouti se tam, kde spolupůsobení kněze se žádá.“ A že žádá se v tak mnohých oborech, to je jisto: Je známo z jedné schůze, v níž měl býti zvolen jakýsi zvláštní výbor, a do téhož navržen byl též v té záležitosti náš jiné kompetentní místní duchovní správce, že rozkřikl se jeden člen obecního výboru, pokrokař: „Toho nevolme, což pořád se musí jít u nás ten zpátečnickou cestičkou, na níž se nic bez kněze poříditi nemůže!“ A na jiné schůzi, kde jednalo se o podpůrný podnik, křičel týž člen výboru obecního: „Pánové, obecní jmění nestačí než jen na podpory praeliminované, toto však je něco mimořádného, pánové, pořídme sabakripční arch a nejdřív — s ním jdeme na faru!“ — To jen tak pro připomenutí! Kde všude jinde kněz působí jak ve spolecích, jak v podpore literárních podniků, o čem samy „Národní Listy“ vydaly před časem nepokryté své uznání, jak při chudinských a všude jinde při drobné práci národa, o níž sám mladočeský poslanec dr. Vilém Kurz pochvalně se vyjádřil, toho důkazy jsou přemnohé. Opakují, snad tedy, když bychom překáželi měli, bylo by lépe vyhnouti se. K této však dedukci řádky tyto napsány nejsou, k tomu nesměřují. My, třeba byli bezdůvodně stále a stále slomyslně napadáni, my čeští katolíci kněží nejme takoví, abychom svolali, jako zvolal člen jistého stavu jinak povazečného tak, že myslíme, že ostatní s mučím tím nesehlasil; my nejme takoví, abychom svolali: „A jest-li že se o nás nepostaráte jinak, tedy vypovíme práci na poli národním!“ Tehdáž zaznamenaly tento projev samy národní „Národní Listy“ pry svým vlastenectvím vznesený list, a žádáého člena redakce ani nenapadlo zakřiknouti tento hlas ne nepodobný hlasu internacionálního socialisty, muže bez vlasti, který kdysi v jedné společnosti volal: „Co mi pořád mluvíte o práci pro vlast! Jakou já mám vlast? Kde mám jen kousek půdy z té vlasti? Jak já mám pracovat pro vlast, když kdybych z ní, z té půdy bral ai jen trochu hlíny do květináče, sedlák mi přerazí hnáty! Dejte mi dřív něco a pak budu pro vlast pracovat!“ K něčemu podobnému: „A jestliže se o nás nepostaráte, jinak vypovíme práci na poli národa“ — se český kněz nepropůjčí. On ví jedno, že těsně je sepat s tou půdou vlasti, na níž se zrodil, že těsně je sepat s tím lidem, s nímž vyšel a on ví, že katolická církev považáá lásku k vlasti a že nepustí nikdy své „domácí víry“, jak k tomu vede i sv. Písmo. Tenkrát, když zazněla ta slova: „A jest-li že se o nás nepostaráte, vypovíme práci na poli národa“, neozval se jak řekeno nikdy, nikdo jeho neodsoudil. Co dalo by se, kdyby je pronesl v rozehvěání, jinak by je kněz neřekl nikdy; co dalo by se, kdyby je pronesl kněz v rozehvěání nad tím, jak nynějš česká společnost pod vlivem teroru pokrokařů se ke knězi chová? Ale nechmež toho. Pravím, že k této dedukci stat: „Sokolujte si, nesokolujte si, překážte všude“ nevede a věsti nesmí i přes to, že i každým uprostřed národa věrně pracujícím, chytřím je dnes od biskupa až dolů nevděk čím dále tím více trpký. Na něco jiného poukazuji těm, kteří ještě neprohlédli. Proč odsuzuje „Lid“ kněze nepřítelivce „Sokola“ a proč odmítá kněze přízeivce „Sokola“? Z jedné vážné příčiny. Je to v tom případě, jako když chátka v Paříži za doby revoluce vlékla své oběti na popraviště. Vlékli kněze, o němž řeklo: „ten zřejmě se stavěl proti hrázovládě.“ A krev jeho za chvíli črcela s guillotiny. A vlékli druhého kněze. Dav lidí soběhl se a volal: „Toho nechte, ten se jak živ o řádnou vládu nestaral, jen svému povolání šil a toma prokázal to dobré a jinéma dobro jiné.“ A teď hlásilo se jich sta a každý jiné dobrodiní připomínal. Ale ozbrojenci zachochtali se a soudce prořeknuv jen: „To je jedno, on je kněz a tedy hlasatel té víry, již naše vláda zrušila a proto ať jde za jinými“, kynal k popravišti. A za chvíli

ortela, krev tohoto z guillotiny. Zrovna tak je to s ná. Redaktor „Lidu“ jest odpadlíkem od katolické víry. Nemí tedy přítelem víry katolické. Z každého čítala zjevno, jak o ní soudí. Tím méně tedy přeje katolickému knězi! Tak s každého čítala zjevno jest, jak má pro katolického kněze připravenou vnu kde vnu jen když potup. Ohráňují se někdy pokřikáči: „nepřítelme proti víře, jen proti kněžím, přý, nehodným.“ Ale proč by tedy Alois Haja s církve vystupoval, kdyby mu šlo o povznese ní církve, totiž o to, aby církve těch „nehodných“ byla zbavena? Ze všeho zjevno, že jde takovým jen o ponížení víry, třeba sebe více nastrovali jen osoby kněze, jichž přece přímo řečeno nejsou ani kdyby nehodni byli, ani povolání soudci. Že jen o to jde, vyvítá i s výroku „Rad. Listů“, jichž redaktorem je druhý Haja, Antonín, taktéž odpadlík od víry katolické. Ve feuilletonu „Rad. Listů“ stojí asi takto: „My musíme je potírati dále, kněz i populární je našim odpárcem a právě se populární, tím větším.“ — A co s toho vyvítá: Zdáliť se tam to od té guillotiny: To je jedno — on je kněz a tedy hlasatel víry a proto ať jde za jinými! Tedy „Sokolujte si a neob Sokolujte, překážte vy knězi všude.“ — A proč? — Protože jste hlasatel víry — a víra tak mnohým, jistým rejdmu páni bezbožci nejvíce je na překážku. — Že o víru zde jen jde, to pochopuje i prostý rozum. Mluvil jsem a jedním členem socialistických listů. Řekl: Četl jsem tyto listy rád, jednalo se o zlepšení našich poměrů, ale přestal jsem, proto že se útočilo proti víře! Toť je přece něco nerozumného! My chceme zlepšení poměrů a místo co bychom prosili Boha za jeho požehnání, nemáme dát ani Bohu ani víře své polohu? Chcete nás přivést k lepšmu, a zatím nám bítete největší poklad, víru po otcích zděděnou! Co bez víry je i bohat? Ano, k tomu jde, k tomu, aby vzal byl lidu největší jeho poklad, víra, — proto ať si který kněz sebe lépe myslí a národem, proto všude překážá. Toto je jediné správné pochopení situace, jak se podle fádní pokrokových listů jeví.

Mladotaská politika v děbánu.

Minulou neděli, dne 30. t. m. odp. měla se konati valná schůze politického spolku kralohradeckého v Kuklenách. Předseda spolku p. Nejedlý dostavil se sice s poslancem drem. Dvořákem v čas, ale za to nebylo v hotelu Šrajbrově nikde viděti členy, ani svané i nesvané hosty. Když se čekalo přes hodinu, byl nával obecnostva ohromující: všech přítomných i s předsedou a poslancem bylo — 38! Z celého Hradce Králové dostavil se jediný občan! Je pravda, v neděli odpoledne přišlo, ale když již pouhá časová nepohoda dovede tak mrazivě schladiti politickou horlivost Mladotasků, jak by to teprve dopadalo, kdyby to s tou opozicí přišlo někdy do taha? Při tomto smutném úkazu nejme nijak škodolibými, nýbrž vidíme v tom jen nový doklad ke tvrzení, že mladočestství je v úpadku.

Když nepřítel nikdo více, byla schůze v Kuklenách odkáznuta i konal se jen přátelský rozhovor, dělala se politika u děbánu. Práběh této záležitosti byl následující:

Pan Havlík, strojník z Kuklen táže se, jak daleko dostoupilo vyjednávání v příčině živnostenského řádu.

Poslanec dr. Dvořák vylouvá se, že sám nemůže o tom nic určitého říci, an ocelou otázkou tak nestudoval, ale poslanci Adámek, Špindler a Březnovský, z nichž dva dostaví se na nedělní sjезд řemeslníků do Hradce Kr., budou moci dáti bližší vysvětlení. Při příštím zasedání Místní rady nepřijde asi ani ona předloha na program, bude svolána rada pouze na krátký čas, co by doprala ještě nějaké prádlo, načež bude rozpuštěna a vypsaný nové volby. Nynější předloha je ve prospěch velkopřemysla a na úkor tříd středních. Různé návrhy poslanci v tom směru učiněné, stály bez výsledku.

Dr. Plavkovic z Kuklen činí dotaz, podniknou-li poslanci nějaké kroky pro sbratření všech Slovanů nejen literárně. Nyní, kdy máme 4 ministry Poláky, bylo by to snad snazší. V přímém vyřízení měli by Slované v Cislajtanii pak převahu.

Dr. Dvořák považuje dotaz za účelný a důležitý, ale přede ním ještě říci, jak to dopadne. Spojenství Slovanstva bylo by ovšem nejdůležitější a nejúčinnější, ale dosud mimo pojítek národnostních a autonomních, nenalezeno se žádných jiných. Poláci jsou egoisti a nedalo se sblížení s nimi provést ani za Staročechů, kteří rovněž se o to zaslavovali. V osobních stycích sblížovali mnoho, ale k činu pak obyčejně nedošlo. Mezi polskými zástupci je mnoho prospěchářů, tak že tamní lid zhrává víc než u nás. Blíží se Slováci jest ovšem přirozený a jistě o tom bude bedlivě uvažováno, co umožní by shodu všech slovanských národů. Bude-li však se mět vstoupit jednou ve spojenství, bude se musiti důkladně uvažovat o spojení, bude-li tento hotov také pro nás něco užít. Dnes však nelze ještě říci, dojde-li k tomu.

Dr. Plavkovic považuje Schmerlingovský volební řád za velikou vadu proto, že jsme v něm opávaní i židy. Je to slo a ta nejlepší snaha za takovýchto poměrů státu vždy jen na poloviční cestě. Nynější říšská rada je hlasovací mašinou, čemž dalo by se odpomoci jen spojením všech Slovanů.

Dr. Dvořák považuje to za správné, ale myslí, že dokud nebudou se zákony děliti v Praze místo ve Vídni, kde jsou spíše sbrázovány, nebudou nikdy v prospěch. Ani pomoci Poláků by se vše tak lehce nepravdělo, poněvadž jsou bradou velkostatkářů a nyní volbou v s. kurii přijdou opět noví švilové. Velkostatkáři hledí se nyní skupiti a to bude sáradou. Poláci by také nebyli ti nejlepší spojenci, ano je mezi nimi mnoho velkostatkářů.

P. Chmelář, starosta Kuklen, táže se, docílí-li se přece úlevy stran branné povinnosti.

Dr. Dvořák: Byly již učiněny v tom směru různé dotazy nejen ohledně synů rolnických, ale i jiných stavů. Dosud byla však vláda nepřístupná a není tudíž na přímé vyřízení naděje. Zvláště nyní ve trojspolku to sotva půjde. Němeští agrárníci jsou daleko lépe spojení než my a nedosáhli rovněž ničeho.

Karel Jiráček, dělník z Hradce Králové táže se, co samýřili naši poslanci činit vzhledem ku projevu místopředsedy na sjездu klerikálů v Solnohradě, svisláť učiní-li se dotaz Badenimu.

Dr. Dvořák praví, že strana pilně sleduje hnutí klerikálů, které se v poslední době smáhá a všimla si nejen sjězdu v Solnohradě, ale i nyní v Táboře. Sočení stran jedné proti druhé nahání jen vodu na mlyn reskoce. Proti onomu projevu budou poslanci, jak soukromě se dověděl, manifestovat a učiní se jistě Badenimu dotaz. Dále praví poslanec, že různé klevety v časopisech, jakoby poslanci mladočestí sedli na vájčku Badenimu, jsou nepravdivé a nebylo k nim ani faktických důvodů. Strana styky osobní nepřetvovala a jest-li tak činili jednotlivci, nemůže za to odpovídat celá strana. Kdo vyjednával s Badenim, činil tak na svou pěst, pro sebe. Vyjednávání takové bylo by zároveň náramně pochybené; došlo by k několika krásným slibům a nic víc. Bylo by to asi tak, jak dopadli Staročechi a Taaffem. Budeme-li jednou vyjednávat, nebude se to dít tak tajně jako tito svého času činili. Je však především třeba, aby vláda konečně byla donucena s námi vyjednávat. (Hlas: To už půjde také brzo!) Pro hospodářské poměry nemáme mezi zástupci Slovanstva náležitěho porozumění. Naše státní právo je pro ně strašidlem a svisláť Poláci cítí, že by pak sáček náš byl pro ně více uzavřen. Celý vzájemný styk je spleťtý a těžko je s ním vyhlednout.

Dr. Plavkovic má za to, že nejprve bylo by třeba přesvědčit všechny Slováky o nutnosti spojení a pak se by šla s námi i strana klerikální, poněvadž by viděla, že sama ničeho nesvede. (Hlas: To by byli pěkní spojenci!) Nepřijde-li to, nemusíme ve Vídni být a to snad by bylo pro vládu rozhodující; doasavad si koruna myslí, že když jsme sticha, že je to pohodlnější.

Dr. Dvořák pokládá návrh za iluzorní a tázá se za šťastného člověka, který může vůbec ještě na takovéto myšlénky přijíti; nejspíše je přý vzdálen všeho politického proudění. Máme doma strany, natož v celém Slovanstvu. Co se týče klerikálů, tu je přý jistě, že pomáhají vládě a chtějí sami dominovati a tím přivádí celý národ rozháranost. Čítme kněze vlastence, ale nechceme žádných politiků. Nyní jest nám mimo to počítat s novými mladými směry a ty musíme hledět přivést na pravou cestu. Musíme sami v každé obci pracovat, abychom nedali se sdržeti několika kapkami deště doma a nejtli do schůze. Je to opravdu politování hodné, když takováto schůze v nejpobudlivějším kraji je tak slabě navštívena jako dnes. V chudých, pohorských okresích jsou četnější schůze navštěveny; upadáme v tom ohledu. Volbou poslance učinili jsme ještě svou povinnost, my musíme se s ním echázeti a zajistě nic nesníží reputaci spolku tak, jak takto slabě navštívená schůze. Co pomyslí si pak vláda o národě stojícím v opozici, když vládní komisař referuje o schůzi následovně: „Návštěva prabídná. Neboj se vlády!“ Za slovem následují skutky, hlásáme-li nejkrajnější opozici, nečítáme tak jen slovem a následují vždy také skutky. Chceme-li dosáhnouti výhod, je třeba, abychom neukazovali se chabými; musíme jednat všichni za jednoho a jeden za všechny. Nebylo by také dobře volit zástupce škatulkované, ale takové, kteří by vládě dovedli imponovat a národ dobře zastávat a proto budme přitě každý na svém místě. Obecní zastupitelstvo nechť neuchyluje se o radu k okresnímu hejtmánu místo ke svému poslancovi, jak se to stává, tím strácíme u vlády účtu k lidu. To pak je také opozice, když svolí se v obci pan okreaš hejtmán čestným členem jako stalo se to na Českoakaliku? Taková opozice podobá se jistěmu dobráckému svířku, které ovšem se papírky a křičí o sobě, že je lvem. Podobně jest tomu u nás, stihnou-li některé kraje žitvalní pohromy. Často se stává, že onen kraj nejvíce postižený dostane nejmenší náhrady proto, že nedělá rámus. Jinde opět rozdělí starosta náhradu mezi kmotry a strýčky a skutečné postižení nedostanou ničeho. Jiný starosta, aby měl doma dobrou vůli, nechá rozděliti na vůli panu hejtmánovi a tak plete lid na sebe karabáč.

Předseda Nejedlý omlouvá slabé účastenství, jehož příčinu nelze svaliti na předsednictvo a apeluje dále na všechny přítomné, by každý se všech al se přičinil ve svém okolí na šíření politického vědomí. Při schůzích nechť vždy jest patrné, že lid také skutečně za poslancem stojí. Na to táže se poslanec, má-li strana od nových zástupců s kurie očekávat posily a spojenece.

Dr. Dvořák vtipkuje, že rolník nejde do schůze a vylouvá se jednou na pěkné počasí, jindy na špatné a jindy vadí mu v tom čas povícní, nebo pořádek se hon stě. Co týče se zástupců v s. kurii, tu lze vítati v nich posilu straně demokratické. Noví zástupci bu-

dou hospodáři, výrobci i dělníci. Zejména lze očekávat podporu při řešení rakousko-uherského vyrovnání; v tom směru půjdou jistě všichni s námi. Nelze sice očekávat, že noví poslanci by vstoupili v naše sdružení, ani budou různých odstínů, ale zásadně proti naší straně, která ujmá se vždy a všude dělníků a utiskovaných, nebudou. Podobně jako dosud, budeme si počínati v tomto směru i na dále; střední stavy musí považovati se za šulové kvádry, na nichž ostatní odpotívá.

Dr. Plavkovic ptá se, dojde-li alespoň k pokusu na zaklizení všeoslovanského klubu a vzpomíná student-ských let 63., kdy všichni byli tehdy prodchnuti podobnou ryzálenkou. Má zato, že kdyby se učinil alespoň malý začátek, že by se docílilo všeho i volebního řádu.

Dr. Dvořák: To ovšem musí být přáním každého národovce. Za Staročechů jednalo se o tom vážně a jednou skutečně došlo již k takovému klubu, v němž však scházeli zástupcové Haliče a tak stáhalo to zas jen na papíře. Jsou to idee, které jdou těžko uskutečnit, poněvadž jsou jimi zástupcové všeho Slovanstva málo prodchnuti. Každý z nich počítá, co mu takové spojenství vynesie asi takto: S Plenerem by to vyneslo 15—20 proc., se Slováky však jen půl z proc. a to prvejší je přece lepší. Náboženské rozdíly mezi námi nejsou, ale spíše politické. Máme ve vlastním národě mnoho stran, na tož v celku.

Posledně hlásá k p. Prokšpek, aby rolnictvo vzdalo se všech stran politických a seskupilo se pouze pro sebe; to však byla by ta největší chyba. Krásné ony idee Plavkovicovi závidí; měl přý je dříve také, ale ty stratily se jako bludíčky.

Matějček z Prahy. Předseda připomíná, že jinak nepřijde k cíli, pokud neseženeme dělat opozici také sami.

Právnick Kraus dotazuje se, není-li strana proti novým zástupcům již nyní nepřátelská. Dělnictvo rozděljuje na mezinárodní, národní a protinárodní.

Dr. Dvořák praví, že se dosud neví, jak se nový činitel zachová. Dělnictvo však po nejvíce naše nejvážnější otázky neuznává.

Kraus odkazuje se na stáť v „Soc. Demokrata“, kde stavi se dělnictvo na stanovisko státoprávní a chce demokratické poslance podporovat.

Dr. Dvořák: Jiné listy a těch je většina, píší opak toho.

Poslanec Formánek, který ku konci se dostavil do schůze, souhlasí s tím, že jen na zásadách demokratických domůžeme se prospěchu a reakce, která domáhá se nyní vrchn, dlouho neobstojí.

Dr. Dvořák praví, že nelze straně vytknouti ani jediný případ, kde stala by se tato svým zásadám nevěrnou a zasluhuje proto většího ocenění než jak se dosud dělo.

Dr. Plavkovic volá: Spojme se třeba s čertem, jen když to půjde!

P. Havlík označuje jako nepřítel dělnictva německé a židovské firmy (souhlas).

Kraus mluví proti „Národním Listům“, a vytýká jim, že postavily se při jedné stávce proti dělnictvu.

Občan Jiráček mluví proti židům, kteří potřebují internacionalismu proto, aby nás snáze hospodářsky okrádali. Všecky pomluvy o sociálních demokratech zavinují jen lidé.

Předseda p. Nejedlý nabádá ku konci k přípravě pro příští volby. Tím byla politická zába u děbánu zakončena.

Co týden dal.

Sjезд německých měst v Teplicích v neděli odbyvaný obelán byl 26 okresy a 79 městy a to jak se strany liberální, tak i nacionální. Přítomni byli též četní němečtí poslanci. Sjезд usnesl se na protestním projevu proti počestování (?) a usneseno založiti národní fond, kterýž spravován by byl liberály i nacionály. Sjězdu předsedal posl. Siegmund. Národní fond, jehožto zřízení v resoluci navrženo, proměněn býti má později v národní banku pro Němce v Čechách. Dále žádá se v resoluci, aby na místo dosavadního smířlivého chování se k Čechům zabýjili Němci co nejostřejší postup. Žaloby Čechů na potlačování v uzavřeném území jsou velikou líz a musí býti co nejdůrasněji protestováno proti tomu, jak by v uzavřeném území vůbec český živel byl. (!) Tvrzení podobné jest tím největším podvodem. (!) Demonstrativní výlety českých spolků do uzavřeného území musí býti zamezeny. Resoluce končí prohlášením, že v Čechách nebude dříve pokoje, dokud nebudou utvořena zde dvě správní území, z nichž jedno býti musí výhradně německé.

Říšská rada. Dnem 1. října sejde se říšská rada nyníšší k poslednímu zasedání. Denní pořádek příští schůze poslanecké jest tento: 1. Zpráva správního výboru o vládní předloze v příčině vydání zákona, kterým se mění některé ustanovení o úpravě poměrů domovských. 2. Zpráva stálého výboru pro trestní zákon o pilném návrhu posl. Bareuthera v příčině vydání zákona k ochraně svobody při volbách.

Změny v ministerstvu. Zprávy o změnách v ministerstvu udržují se stále. V mladočestském „Plz. Obzoru“ tvrdí se, že českým ministrem krajanem jmenován bude dr. Bedřich princ Schwarzenberg. Ministrem železničním stane se opět Bilínski, na jehož místo povolán býti má jako ministr financí prof. dr. Kaizl. Uvidíme!

V Turecku nalehají zástupcové velmocí na vládu sultánovu, aby konečně podala záruky, že klackáři a výtržníci mohamedánští nebudou hráti úlohu policie. Turecká vláda ujišťuje, že jen čet-

Vrána k vráně sedá, pokrokáť „našince“ si hledá. Ale při těchto námluvách hodilo se to jako píšť na oko, když redaktor pokrokářských listů přednášel v židovském spolku o — Havlíčkovi, o témě Havlíčkovi, jenž měl židy rád, když je neviděl a napsal na pt.: „Jak mohou židé k českému národu náležeti, když jsou původu semitického? To můžeme spíše Němce, Francouze, Španěly, Angličany atd. k národu svému počítati nežli židy, neboť všichni ti národové mají s námi mnohem větší příbuznost nežli židé. Nasmí se tedy Mei, že židé v Čechách neb na Moravě bydlící jsou Čechové náboženství mosaického, nýbrž považovati je máme za svlétný národ semitický, který jen nahodile o nás bydlí a někdy naši řeči rozumí neb ji umí.“ To napsal Havlíček r. 1846. a dnes ještě chce někdo chytati dobrácké hajly české na lep nějakého křesťovského vlastence? Vždyť to ví každé dítě a také pokrokářští hoši dělající veřejné mínění to vědí, jak „našinci“ němci ve svých rodinách, obchodech, jak se neostýchají mezi sebou mluvíti německy také veřejně na ulici — snad za to je pokrokáři psanji na vlastence? A když takoví „našinceři“ národovci pomocí pokrokářských listů štvou

proti katolickým kněžím, jakoby tito nebyli dost dobrými Čechy, je to jen nešťavňavý manévr, kterým se hájí pšek do očí našemu lidu, aby se naslepoil nářiti proti duchovenstvu a přitom byl slepým k tomu, jak s jeho mozdík „našinci“ bohatnou. A proto ani pokrokové listy od „našinců“ podporované neotvírají lidu oči, řadou směle i drze do kněží, důstojníků, státních úředníků, ale všelijakým „nedopatřením našineckým“ vyhýbají se jako kočka horké kaši. Je toho dost, že v městě obchody a domy, na venkově selaské usedlosti šmahem přecházejí do rukou „našinců“, ale ještě smutnějším by bylo, kdyby náš lid byl tak bláhový, aby si dal od pokrokové vtloukati ještě „našinecké“ smýšlení. My své náhledy nikomu neuvaujeme, ale jen upozorňujeme, aby každý při čtení pokrokových listů si pamatoval, že pod svícem „osvěty“ pokrokové je tma „našinecká“.

Výborová schůze. Nově zvolený výbor Politického Društva tiskového pod ochranou sv. Jana Nepomuckého v Hradci Králové měl, jak v listu našem oznámeno bylo, ve středu, dne 16. t. m. v Hradci Králové první ustavující schůzi. Členové, kteří do schůze přijít nemohli, svou nepřítomnost omluvili, čímž projevili, že volbu po valné hromadě vykonanou přijímají. Do schůze se dostavil také podnikatel stavby „Adalbertina“ p. inženýr Hellmann, který přednesl výboru dvě věci. Nejprve upozornil, že ve sníženém rozpočtu na „Adalbertinum“ jest projektována střecha tašková, ačkoli byla původně navržena břidlicová. Střecha břidlicová jest rozhodně lepší, uhladnější a trvanlivější; na budovách monumentálních nyní střecha tašková se nedává; také v Hradci při nových stavbách lepších i soukromých jsou střechy břidlicové; přimlouvá se tedy, aby se dala i na „Adalbertinum“ střecha břidlicová. Difference bude dělati asi 1600 zl. Výbor uvažuje, že má stavěti budovu monumentální, rozhoduje se pro střechu břidlicovou. Na to upozornil pan inženýr, že okna slavnostního sílu zakládá tak, že bude parapet a m. 10 cm vysoký; činí tak s té příčiny, že když se otevrou okna v sále při nějakém shromáždění, budou shromáždění méně obtěžováni průvanem, než když by okna byla založena nížko. Výbor bere toto opatření na vědomí a souhlasí s ním. — Na to byl přečten protokol sepsaný pp. sekretary voleb; výsledek byl uznán již dříve. Pak konaly volby funkcionářů jak ve výboru družstva tak v jednotlivých odborech; ustanoveno, aby vše zůstalo při starém, což se jednoduše přijímá. — Při zprávě o stavbě „Adalbertina“ připomíná jednatel, že stavba pokročila již tak daleko, že p. podnikatel má právo již na tři splátky, které mu jsou také již vyplaceny. Tím jest ovšem stavební fond „Adalbertina“ značně zmenšen, ze kterých příčin se žádá o nové četné příspěvky. Lourdská jeskyně v seminářské zahradě jest také již hotova, než zhradení vedle „Adalbertina“ zbořena a nová vystavěna, a křiželník jest z polovice hotov. Poněvadž i to má platiti družstvo, patrně, že nových příspěvků jest velmi potřebí. — Na to podává p. děkan Střebský zprávu o sezení ligy dne 21. srpna. Ježto jest již dostatečná zásoba rukopisů a blíž se podzim a zima — doba čtení — počnou Hjnem t. r. vycházeti měsíční brožury „Úvahy časové“, výbor hledí na to, aby byly pokud možno nejlacinější. Proto stanoveno předplatné 50 kr. ročně i poštou, a náklad brožur bude dle potřeby větší neb menší. Číslo I. přijde tedy již brzy do rukou čtenářů. — Při volných návrzích usneseno, aby jednotlivé odbory sejměna kroužek technický, měly schůze vždy před výborovým sezením ráno, aby do sezení výborových přinesly návrhy již hotové. — Na to podává p. děkan Střebský zprávu o sjezdu v Táboře, kterou si bere výbor na milé vědomí a uvažuje aspoň poněkud o přípravách na sjezd roku budoucího. — Budoucí schůze se oznámí v „Obnově“.

V zájmu rodičů. Kdo minulého týdne mohl v Hradci, svědkem byl neobyčejného návalu uchazečů, který panoval před budovou zdejšího učitelského ústavu. Hlásilo se o přijetí neméně než 87 kandidátů, s nichž přijato celých — 29 Co s ostatními? O přijetí posluchačů rozhoduje přijímací skouška, jejíž výsledky oznámen dotýcným řádatelům teprve ve čtvrtek o šesté hodině večerní. Tými dnem ale končí též láhota zápisu u všech středních i odborných škol, takže rodiče odmítaných uchazečů nacházejí se v nepříjemné situaci, kam s hochem nyní? Myslíme, že trapné této pro mnohé rodiče chvíli mohlo by se předejít velmi snadno, kdyby zápis do ústavů učitelských jakož i do těch škol, které na určitý počet žáků vázány jsou, přeložen byl tak, jak tomu u gymnasií a reálků již částečně jest, na konec roku školního resp. na počátek prázdnin. Tím poskytnuta byla by možnost odmítaným řádatelům po prázdninách zkoušiti štěstí své jiné, kde nebylo úplného počtu domázeno, případně voliti jiné povolání s větší rozvahou, nežli nyní. Jaké neblahé následky máše mítí někdy zamítnutí jediného řádatel, ukazuje tato skutečná událost. Syn starosty jedné obce na rozhraní jazykovém, v němž se té doby utrakvistická škola nalezala, absolvoval měšťanskou školu — tehdejší podreálku — v Králově Dvoře, řádal za přijetí do českého ústavu učitelského v Praze. Pro nedostatek místa byl odmítnut. Zarmoucený otec stěhuje si v hostinci, co nyní s hochem, a tu mu poradí kdosi, aby šel do německého ústavu, tam že místa dosti a řádatelů málo. Otec poslechl a syn byl přijat. Mezitím nastalo řešení utrakvistických škol, jež přeměňovány buď v české neb

německé dle přání dotýcných obcí. I v naší obci došlo k jednání tomu. Starosta máše nyní v ústavu německém proceďil vším svým, že obec převádí česká — se vyslovila pro školu německou. Částina zůstala vyjednáváním jazykem pouze při hodinách náboženských. Ale ruce, které sváděly se při zkouškách náboženských při otázkách českých, řídly rok od roku, a letos přý neuváděly se vůbec. Stal se učitelem na škole té syn zmlíného starosty, onen odmítnutý uchazeč do českého ústavu učitelského . . .

Na oslavu fomeninicko—živnostenskáho sjezdu, jenž se koná v neděli, pořádá jednota divadelních ochotníků v Kleperově divadle představení kusu „V panáckém šedolniku“.

Na o. k. reálku v Hradci Králové započalo jest v tomto školním roce 416 žáků; třídy I—IV. rosděleny jsou každá ve dvě pobytky.

Zápis žáků pokračovací školy v Hradci Kr. bude od 27. září do 8. října 1896 v I. třídě a) zdejších škol reálných v neděli a ve svátek od 10 do 12 hodin dopoledne a v úterý od 6 do 7 hodin večer. Později nebude nikdo více zapad, leda by složil zvláštní přijímací skoušku. Žáci loni přinesou ku zápisu výkaz, který loni obdrželi, žáci noví musí předložit vysvědčení na propaštěnou ze školy obecné. Při zápisu zaplatí každý žák 60 kr. na učebné pomůcky. Chudí žáci mohou býti osvobozeni od tohoto příspěvku, když ve zvláštní žádosti chadobu svou dovedou. Vybavování je bezplatné. Chutím žákům konají se potřeby kupání a kreslení. Všechny učové v Hradci Král. se učed a zde bydlící jsou povinni školu tuto navštěvovati, vyjma ty, kteří ji s dobrým prospěchem už odbyli, aneb se mohou vykázat dobrým vysvědčením ze 4. třídy střední školy aneb 8. třídy měšťanské školy a ti, kteří navštěvují pokračovací kupeckou školu v Hradci Králové.

Ve prospěch Ústřed. M. šk. vybrali katolíci tovaryši, jich předsedá p. Slovák, v hostinci p. V. krajozarovu sbírku 2 sl. 70 kr., a nám odevzdali. Národní tento dar je nejlepší odpovědí na neslunný útok „Osvěty“ proti kat. tovaryšům.

Osobní. Zatímný učitel na českém státním gymnasiu v Olomouci, František Polívka se Břizy u Vlastav, jmenován býl řádným učitelem na téže škole. — O. k. adjunkt berního úřadu zdejšího Vojtěch Štejnacher, jmenován berním kontrolorem. — Smolovna ustanovený učitel p. Antonín Václavík na o. k. odborné škole pro umělé zámečnictví v Hradci Kr. jmenován byl od 1. října učitelem na jmenovaném ústavě ve vlastnosti definitivního státního řádatelka a vřáden do X. hodnostní třídy.

Úmrtí. V Novém Bydčově zemřel dne 21. září t. r. po krátké trapné nemoci náctem ledví všeobecně oblíbený kaplan Bělohorský Jan Brodský, v dokonaném právě 30. roce věku svého. Zemaný narodil se dne 20. září 1866. v Novém Bydčově, kde r. 1886. absolvoval gymnasium. V roce 1890. vysvěcen byv na knězi byl přeložen krátký čas v Holicích a osetal čas v Bělohradě. Pohřeb konal se ve čtvrtek, dne 24. září 1896. o 10. hod. dop.

Z kruhu učitelských. Zemskou školní radou byli ustanoveni: za učitele na měšťanských školách pp. A. Horáček v Nechanicích, J. Vítek v Třebouchovicích, za řádné učitele na obecných školách pp. K. Adamička v Oslavi, V. Štěrba ve Veliměch, za učitele pp. K. Horák v Kočim, V. Šmíd v Hroch. Týci, Ed. Šveboda v Moravcích, J. Fila v Semíně, J. Spurný v Klonově, P. Hubálek v Žamberce, Fr. Werner ve Vys. Veselí, Fr. Tapeč v Řepčíně, Fr. Uhlíř v H. Jeleni, Fr. Michalec ve V. Řetově, V. Semotan v Malešově, O. Pacholík v Malině, Ed. Erben v Třebouchovicích, Fr. Fibiger v Lázel, Fr. Beneš v Častolovicích, J. Berna v Holohlavech.

Rušení náboženství z nevrstivosti národnosti. Ještě není a o. k. krajského soudu v Hradci Králové provedeno přelíčení s německými výtržníky, kteří o taránské alavnosti v Žiřci u Králové Dvora dopustili se násilností, a již nové vyšetřování započalo jest v Žiřci asi se 14 ním. výtržníky pro rušení náboženství. Když po prvé bylo v Žiřeckém kostele české kázání, dopustili se někteří Němci v kostele výtržnosti, a četařstvo učinilo o tom oznámení. Několik svedených lidí to odpývá, ale hlavní původcové chytře se skrývají, jak o tom svědectví vydati máše „našinec“ Schick.

Také „přední občané rychnovští!“ Jak jsme již sdělili, byl dne 11. t. m. způsoben v Rychnově a. K. značný rozruch hromotným výbuchem a bengalickým ohněm. Dva původcové této klukovské výtržnosti náležejí také mezi ty „přední občany rychnovské“ (jak je titulovaly radikální a mladočeské listy), kteří pomáhali rozbití známou katolickou schůzi pořádanou dne 30. srpna v Kostelci n. Orli.

(21) Jinak v české Čáslavi, jinak v německém Mostě. Minulý týden měl se konati výroční trh v Čáslavi; poněvadž ale padl na řídovský svátek (dlouhý den) byl na žádost řády odložen, přes to že mnoho prodáváčů křesťanských nevědělo o tom, v čas přijelo a tak pokřeseno bylo. Patrně obávali se opatrní „otcové města“, že by to bez šidla nešlo. I šlo, a velmi dobře šlo, jak viděti na příkladu Mosteckých. Tam když nevyhověno žádosti za přeložení trhu, oznámili řády zvláštním provoláním, že trhu, který letos na jejich „dlouhý den“ připadá, nikterak se nesčastí. A následek toho byl, že se urh vydal tak, že všeobecně projevono přání, aby řády nejenom o „dlouhém dau“, ale pro vždy závedy své zavřeli.

Věnoček mládežnické spolku „Bajarost“ v Novém Hradci Králové na rozloučenou s odcházejí-

cím členy koná se v neděli dne 27. září, ve společné místnosti u p. J. Solce.

(21) Rub a Mo. „A proto natno proti šířeni klerikalismu vystupovati co nejrozhodněji, nemají-li se následky nějaké nerozhodnosti jak se strany povolných činitelů, tak vůbec každého, komu zdra vý rozvoj mysle lídu na srdci leží, poněkud posed poznati a zasahovati“ napsal v relaxní části „Jitinský Obzor“ dne 19. září t. r. A aby ukázal, jak jemu zdravý rozvoj mysle lídu na srdci leží, oznámuje v části insertní řádky předložími nadchlému čtenářstvu, kde a za dostati lze — „Pikantní svět“ Bravo Figaro! To se podařilo!

Telefonické spojení s Prahou do Trutnova zavedeno bude 3. října t. r. Spojení to povede se z Pardubic přes Hradec Králové, Smiřice, Králové Dvůr, Kotnici a Pilníkov do Trutnova. Stavba světna jest c. k. stavebnímu adjunktovi V. Smejkalovi.

Pamětní deska V. F. Červeného, dne 12. ledna samfelému továrníku hudebních nástrojů v Kr. Hradci, jehož jmeno stalo se světoznámým, zasazena bude 4. října pět „Sokola“ česobrodského na rodném domě jeho v Dubči u Českého Brodu. Pamětní deska, dílo akad. malíře Fr. Stránského, zhotovena jest z pískovce, vřkanný reliéf její jest kovový. Celek vyznačuje se vkusnou výdobou romaničných emblemů allegorických a sice na bořejší části desky umístěny jsou symbolické znaky důmyslu a práce, na spodní tvary hudebních nástrojů. Jak se nám oznamuje, podal návrhy k těmto plastickým detailům prof. Koula a dle invence jeho provedl p. Stránský celek velmi úhledně a přesně. Materiál kamenný dodala kamenická firma p. Formánka z Českého Brodu. Slavnostní moment odhalení pamětní desky bude však spojen ještě s jinou událostí, pro hudební svět český zvlášť důležitou. Budeť téhož dne také otevřena a přístupnou učiněna knihovna V. F. Červeného, velmi bohatá a cenná, pro kterou vyhrašena jest obecním úřadem zvláštní místnost ve školní budově.

(14) Máže to mítí pokrokové tisk radost nad takovou gardou! Odpovídáme dle přeloví: „Jak se do lesa volá, tak se z něho ozývá!“ Rychnovský redaktor Aug. Matějka otikuje v „Poslu z Podhoří“ č. 28. „Rozhovor dvou (přý) jednotářů“ o slavnosti svěcení praporu v Kostelci n. Orli. Dva jednotáři (kdo ví, jest-li si je s někým p. Matějka nepopletl) vravrají (přý) s putyky do schůze na Rabštejně. První: „bratříčku, mně se zdá, že's opilý“ a druhý: „mně se zdá, že ty víc“ — a pak dodáno: „máže to mítí Brynych radost nad takovou gardou!“ — Ke správě této přijde dojista odveta odjinud, připomínáme však našim samosvaným mravokárcům dva redaktory pokrokových listů. O jednom z nich známo, jak se v jistém městě kdosi na Rychnovsku v jistém hostinci posiloval na tu jistou schůzi! A při jistých výstapech, o nichž se tu a tam povídá, nesvědčí nic tak obviřitelné o přílišné akuratesse a střídavém jednání ve příčině taktu mezi lidmi obvyklého! A je znám případ druhého redaktora pokrokové dle soudních záznamů: „Styděl jsem se, bál jsem se, aby se o mně nepovídalo, že jsem byl od dragounů bit — a já byl napilý jako ten dragoun.“ To jsou výroky redaktora pokrokové Dubického, odsouzeného pro křivě doznání na šest neděl — a více možno si předstíti v příslušné rubrice veřejné otištěné: „Ze soudní síně“. Naši pokrokové redaktori rádi si hraji na mravokárce a někdy i při tom na Písmo sv. ukazují! Povíme jim také, co praví Písmo svaté: „Pokrytý, vidíš mrvu v oku bratra svého, ale svého břevna nevidíš.“ — A také o takových lidech se praví: „Kdo sám máš máslo na hlavě, nechod na slunce“. — Jednotáři z Kostelce odpovídi víc!

Bauer máš smálu. Botami ani dost málo „papirovými“ rozhášený zdejší aklaďník obuvi, Bauer máš smálu větší, nežli kdokoli čevčevskému fmelelu řádně vyučený. Vtipkář jeden sice povídal, že s Baura již se také stal pokrokové a že s pouhé radikálnosti odstranil všechny ty orly, jimiž dosud krásil svůj kram. Ale to jest jen veselý vtip, pravda jest smutná. Bauer totiž byl úředně donucen, aby odstranil orly c. k. priv. továrny na obuv, poněvadž jimi svůj kram zdobil neoprávněně. Nyní si máše Bauer vzpomenouti na pohádku o schytralém a přece nešikovném ptáku, jenž se zdobil cizím peřím . . .

Z vězení na krepáčku. Dělník Jan Cabalka z Č. Rybné byl dne 23 t. m. propuštěn z vězení zdejšího kr. soudu, kde odbyval si trest. Sotva že se na svobodu trochu poohléd, byl hned zas pro cosi zatčen a dodán na krepáčku.

Nesměla na jarmark. O minulém jarmarku zatčena a po čas trhu s města vyhášana byla známá straka K. Mlátečková z Borku u Pardubic.

Petržený rozsudek. Jak jsme svého času oznámili, odsouzen byl p. Al. Bureš ml., účetní obě. složny v Náchodě a místní jednatel úřednického spolku pro účastenství na pošličních výtržnostech, jež svého času několik výrostků před domem tamnějšího purkmistra p. Jana Tichého pořádko, k pokutě 20 zl. Z rozsudku toho se obžalovaný odvolal ke krajskému soudu v Hradci Králové. Tyto dny došel do Náchoda telegram, dle něhož rozsudek první stolice v plném znění potvrzen.

Hledá se velociped. V sobotu dne 13. t. m. o výročním trhu v Hradci Králové odcizen byl neznámým pachatelem synu pana c. k. radního tajemníka Trauba s domovní síně v domě Mikšově, kde bydlí, v nejtivější to třídě zdejší, velociped. Milovník velocipedu patrně vyřchal příhodnou dobu a opatřil si levně ocelového oře.

Sproštěn obvinění z vraždy. Dne 19. t. m. obdiváno hlavní líčení před čtyřlenným soudem zdejším proti horníku Vojtěchu Orlickému z Krčínu pro

zločin pokusu vraždy. Orlický byl sprostěn všech za vinu mu kladených zločinů, zejména i pro dynamit a odsouzen pouze do vězení v trvání na 8 dnů pro neoprávněné nosení zbraně.

Krádež. V noci dne 17. t. m. vloupali se neznámí, dle všeho však příliší odvášní, pachatelé do chléva rolníka Jana Zedníčka v Petroviciích. Dvěře vypálili pomocí dřevěných tyčí a vnikli do vnitř. Ve chlévě nalezalo se více kusů hovězího dobytka, dva koně a značný počet hus. Vedle chléva v komoře spal čeledín a když ucítil v noci podezřelý šramot neznámých hostů, učinil poplach, po kterém pachatelé unikli, znavše pouze čtyři husy sebou, aby nepracovali zcela darmo a zanechali pouze sochory na místě. Zloději zmizeli směrem k Hronovu. Hospodář Zedníček máše děkovati náhodě a oželeť čtyř hus, nebo nebyti vyrušení, nespokojili by se tak laciným lapem.

Oheň. V pátek dne 18. t. m. v noci vypukl ve stodole chalupníce Anežky Mládkové č. p. 8 ve Slavětíně u Trutnova oheň a strávil stodolu se vši letadlní sklíní a hospodářským náčiním. Požár byl tak prudký, že v krátké době stály se stodoly jen čtyři holé zdě trčeti vzduhu. Mládková na úrodu pojištěná nebyla a odhaduje škodu shobením úrody na 600 sl. a náčiní na 100 sl. Dle všeho byl oheň založen, vyšel totiž po půl noci a ze zadu stodoly. Před požárem měla Mládková nedorozumění s nějakým tulákem, napadla ho při krádeži švestek a zdá se, že ty se později odvěštil tímto lotrovským činem.

Strajem připraven o ruku. V Miletínku u Miletína potkala vážná nehoda mlynáře p. T. Jeho 17letý hoch právě v neděli ráno 20. sáhl, přiblíživ se neopatrně ke stroji, byl zachycen za ruku a tato mu až nad loket rozdracena tak, že nesbýlo nic jiného, než amputace. Převzeli jej do hořické okresní nemocnice a zde operace provedena. Matka hochova byla touž dobou v kostele. Jaké leknutí ji doma čekalo, neměla tušení. Případ tento způsobil ve všem okolí, kde dávno všíř podobné nehody se nestalo, rozruch a všude litují ubohého hochu.

Drahá „opilečka.“ Horník Čeněk Hejna z Horního Kostelce osvědčoval se v hostinci p. Ant. Bydla v Bohdašíně a zaháněl sváteční trampoty rudým mokem, až znaven usnul. Při probuzení svým zbledl, že účinky „osvězení“ jsou sice pryč, ale k velkému ustrnutí svému pohřbil stříbrné hodinky s řetízem a peněz na hotovosti as 5 sl. S ním u stolu seděl čeledín Adolf Drtina z Bačovic, sloužící v Bohdašíně. Drtina pověsť není právě oslavit a byl již pro krádež trestán. Poděšení padlo ihned naň, a poněvadž po tomto činu s Bohdašína zmizel, je nyní hledanou osobou.

Nehoda na dráze. V Josefově na nádraží skládali minulého týdne o 10 hodině dopolední Josef Charvát ze Semonice, Jan Kadeřávek z Josefova a Jan Vondráček ze Semonice pod dohledem dozorce Krausche Voj. železné koleje. Při odvážení vypadla jedna z kolejí a zranila dělníka Josefa Charváta tak, že ihned k němu p. MUDr. Kukla povolán být musil.

Kapsářka na dráze. Dne 14. t. m. M. Rudolfová z Víšanova čekala na nádraží broumovském přejezd vlaku. Když vlak na nádraží stanul a hláseho vstupovat, ucítila Rudolfová nenadále hmatnutí do kapsy svého kabátu. V ustrnutí sledovala, že jí někdo vylovil z kapsy penězku na 6 sl. Více přítomných vidělo eskamotérský kousek cizí šestírky, která taktéž chtěla týmž vlakem odejít a ve voze železničním se již nalezala, kde ale při nastalém shonu s opatrností vidouc se prozrazena, penězku odhodila. Nešikovná zlodějka zadržána, přinucena sestoupiti a odevzdána četnictvu. V kapsářce poznána pro krádež již trestaná Anna Bartošová z Borohrádku.

Smrt s neopatrností. Tovární dělník Joe. Tonc v cakrovaru v Mezihřbí byl zachycen setrvačným kolem a zlomena mu páteř, následkem čehož za nedlouhou skončil. V místnosti té neměl co na práci a jest do ní vstup zakázán. Dle všeho zavinil si smrt nejspíše sám. Nejdříve na místo nešťastí přikvapil strojník J. Sedivák, který byl upozorněn tím, že stroje v báhu stanuly.

Pro hrubé chování udán byl dne 20. t. m. kramář Fr. Škop z Vyhnanova u Rychnova. Pro týž delikt zatčen byl zedník M. Černohorský z Poučova. Dne 19. t. m. zatčen byl Václav Tabulka, nožník z Třebovetic pro protivění se strážní.

Trestní řízení pro úpadek proti křidatáři Janu Effenbergrovi, obchodníku v Sedivém bylo zastaveno.

Kradl při pivě. Dne 21. t. m. večer pochutnával si Josef Hovorka z Kuklen na řízném moku v nově zřízeném hotelu zdejší. Když se chtěl převlécti, kolik je hodin, aby v čas domů došel, sáhl do kapsy a sledal k uleknutí svému, že stříbrné remonterky zmizely. Mimo to pohřbil i tabulku s nevelkým obnosem 6 kr. a zástavní lístek. Škodu utrpenou čítal na 25 sl. — Hovorka si vzpomenu, že s ním meškal v místnostech hostinských 30letý pomocník obuvnický Josef Dřízek z Kuklen, a tu věděl, kolik „uhodilo.“ Zvlášť byla okolnost ta podezřelou, že po činu Dřízek vyklouzl z hostince, zanechav tam na památku osměloun svou čepici. Na Dřízka učiněno oznámení a četnický závodčí Mikeš odebral se s policejním strážníkem Vackem a poškozeným do bytu jeho a věci pohřešované nalezly k nemalé radosti Hovorkovy a k šalu Dřízkovy. Dřízek zatčen a odvezen do vyšetřovací vasy, kde mu nyní hodin netřeba, jesto bude slyšeti velmi dobře naše hradecké vězení, až se mu sprotiví.

Z Poděbrad. (Dovzky ku slavnosti krále Jiří Poděbradského.) Na tátní náměstí staroslavských Poděbrad, kde před měsícem dr. Harold hlímal se Schulzovy brožury proti Římu, až jednotlivci hlasitými výkřiky projevovali oproti jeho „sluhům“ následující přání jako „ať pojdou“ nebo voláním „hanba Římu“ osvědčovali, že intence řečnickovy splna pochopili, na tátní náměstí dostalo se s úst našeho neohroženého biskupa Bryncha potupené metropoli křesťanstva ekváděho zadoat- učinění. Stojí na podnoží opravené nové sochy Marianské, obklopen desítkou svých oddaných kněží a nepřehlédným zástupem věřících promluvil nadšený pro věc církve náš velepatřij jednu ze svých mohutných řečí, řeč plnou vanešených ideí a přec tak jasně, prů-

zračně dikce, řeč, jež stejně jímá intelekt svou logičností a železnou důsledností, jako srdce svým zápalem, pročitností a opravdovostí, řeč bohatou obsahem a ladnou jazykovou správností, plnou vlastaneckého nadšení pro národ svůj i apoštolského zápalu pro blaho církve a všeho lidstva, řeč, jež nezanechává v srdcích posluchačů ostan neamfitebného záští proti různomyšlejším aniž je popouzí k fanatickým výkřikům proti spolubratru a krajanu, nýbrž mírem dýše a voláním po jednotě se všem srdcím zamlouvá, srdce katolika plní hrdoostí, uvědoměním, nejlepšími úmysly, a v myslí jinovárce nezanechává leda lítosti, že nenáleží do církve, jež rodí takové syny. Mluví tu ovšem o lidech dobré vůle, kdož jí nemají, tén by i anděl nadarmo mluvil. Jen křesťanství dává spoleklivou odpověď na záhady života a křesťanství to třeba hledati jediné tam, kde ve svých nástupcích je až dosud Petr základem církve, v té církvi třeba se sjednotiti národu našemu, aby se stal zase silným a velikým, — totž jádro celé řeči. — Jaký to rozdíl proti řeči Haroldově! Ten vylučoval šlechtu, kněžstvo i všechny uvědomělé katolíky, jímá Řím sídlem nástupce Petrova, s obce našeho národa, rozplameňoval k záští a nepřátelství proti vlastním synům národa, a katolický biskup volá po smíru a jednotě, po víře a lásce vzájemně ve prospěch celé vlasti. Řeč spůsobila dojem veliký, nepopíratelný, nejlepší anaha biskupova se uznává všeobecně, pokrytectví pokrokatů a všech, kdož by rádi mezi Římem a českým lidem vryli propast nepřeklenutelnou, zasaženo ranou citelnou. — Hluboce dojatí slovy mohutné promluvy biskupovy ubírali jsme se od opravené a dobrovolných sbírek za iniciativy městské rady a vrchním pastýřem posvěcené sochy P. Marie po té za Labe, k památnému kostelíku, zbudovanému v upomínku nešťastného zakončení hornické stávký na Horách Kutných před 400 lety, kdy 13 jejich vůdců nevinně popraveno za to, že hájili svoje práva a prospěch králův proti hrabivým úředníkům. Z vítězků sbírky poděbradského občanstva osobil mistr Schnirch kostelík velebným nádhým gotickým průčelím a v tympanu nade dveřmi vykousil krásný basrelief Nanebevstání Marie Panny v hořickém pláskovi. Ndp. biskup, posvětit následitě toto dílo domácího umění, znovu ujal se slova a dojemně upozornil na živý smysl našich předků pro spravedlnost a na to „unum necessarium“, jež v hodině smrti každému tak záhodno, vyzýváje na konec shromážděné, aby u Matky Boží povždy vyhledávali záštitu i mocné přímluvy. Po té se otevřely vkusně, zdejší purkmistrem p. Hellichem pořízené dvě evatýňky a uvnitř důkladně opravené a na to v prostoru její posvátné sloužil velepatřij oběť avatou za blaho všeho lidu. Z kalichu drahocenného, jež kostelík v dar přizval týnský farář dr. Knobloch, pil krev velikého Trpitele na místech, jež před čtyřmi věky pila nevinnou krev desíti prostých českých havířů, již nasadili životy své za práva svých bratří. Litujeme jenom, že k této lidové slavnosti nedostavili se ani zástupcové lidu s městského zastupitelství, ani p. purkmistr, aby ustili také památku neohrožených bojovníků pro pravdu. V čem vlastně vězí ta naše proslavená lidovost?

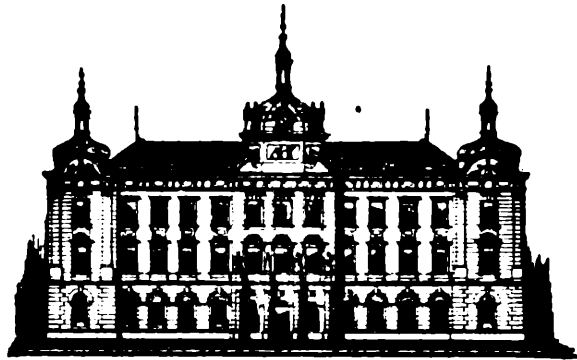
Z Heřmaně. Obecní zastupitelstvo obce Jeřmána jmenovalo důstojného pána Vincence Laštovického, děkana a bývalého faráře v Heřmaně, nyní na odpočinku přebývajícího v Bestvíni čestným občanem. Vyznamenání toho plnou měrou si zasloužil, neboť v krátké době působení svého lásku všech osadníků si získal svou přívětivostí a dobrotou, tak že ode všech po dlouhou dobu v paměti zachován bude.

Z Petřkovic u Chvalče. Den 6. sáhl t. r. sčítane naší osadě dlouho v paměti, neboť v týž den vyplnilo se dlouholeté přání našich osadníků, posvěcení totiž nové kaple. Již den před tím, v sobotu 5. sáhl večer oděla se naše vesnička v pestrý háv; každá ba i ta nepatrná chaloupka, přilepená tam na stráni, byla chvojím a kvítím ozdobena. V neděli časné z rána oznamovala stěelba a hudba, že nadešel den nejpmátnější pro Petřkovic. Se všech stran, vzdor tomu, že se z oblak jen lilo, scházeli se křesťané, by přítomni byli posvátnému aktu. A sešlo se to tu také lidí, — jen různých spolků přišlo přes 16, a sice: spolek vojenských vysloužilců z Chvalče a z Albeřic, klub velocipistů s ověšenými koly z Poříče, spolek katolických tovaryšů z Bernartice, hasičské spolky: Albeřice, Berthelendorf, Poříč (2), Chvalče, Zacléř, Slatina, Trutnov, Velhotta, Wolta, Verneřovice a Petřkovic. O půl 10. hodině dopoledne oznámeno bylo stěelbou, že se blíží veleudst. p. světitel, p. Frant. Schmied, čestný kanovník a bisk. vikář ze Zdoňova (Merkeledorf). Dřížický počtem přes 30, obecní výbor s panem starostou Hubertem Schmidtem, páni učitelé se školní mládeží a hudbou chvalčeskou v čele vyšli vldp. světiteli vattic. Váichni pak i různé spolky odebrali se ke škole, by odtamtud vldp. světitel a duchovenstvem doprovodili k nové kapli. Venku u kaple ujal se první slova místní pan starosta, který přivítal p. světitel a duchovenstvem, jakož i všechny přítomné spolky a hosty, vylíčil krátce obřadnost osadníků, kteří dle možnosti ke stavbě a vyzdobení nové kaple přispěli, a prosil ku konci vldp. světitel, aby ona kapli vysvětil. Vldp. vikář se asistence dšt. pp. A. Boháče, kaplana z Chvalče a Ferd. Freunda, administrátora v Albeřicích v sousedním pruském Slezsku kapli vystavěnou ke cti sv. rodiny vysvětil. Lid čekal zbožně venku, nemoha se dočkati okamžiku, kdy mu dovoleno bude vstoupiti do nové vysvěcené kaple. Ne se svédavostí, ale s pravé pobožností se přišel Němec i Čech, by uctíti mohl sv. rodinu Páně. Slova šalmisty: „Laetatus sum in his, quae dicta sunt mihi, in domum Domini ibimus“ vyplaila zde doslova. Po ukončení posvátného aktu vyšel veleud. světitel s kaple ven, osámil lidu, že kaple jest nyní skutečně přibýtkem Páně, děkoval všem přítomným za hojně účastenství, odporučoval je pod ochranu sv. rodiny a odevzdal kapli pod dozor místního duchovenstva. Na to sloužena od kaplana chvalčského v oné kapli první slavná mše sv. — Každý, kde do kaple vstoupí, utkví srakem svým na překrásném oltářním obraze, představujícím sv. rodinu. Celý obraz dýše pravou zbožností; onen nebeský výraz ve tváři sv. osob, ta překrásná harmonie barev uchvátí zaještě každého návštěvníka. Obraz tento daroval dšp. Frant. Blümel, farář ve Chvalči, který pro chorobu slavnosti sčast-

niti se nemohl. Malován je od dšt. p. Ed. Neumanna faráře v Rohozné, který vzdor tomu, že se mu při prvním obraze nehoda stala, obraz ještě jednou, a sice za velmi mírnou cenu vymaloval. Dšt. p. faráře, jemus se i v cizině za jeho malby vynamenání dostalo, všem duchovním pp. bratřím co nejvteleji odporučujeme.

Ze Skuhrova. Ve prospěch svatováclavského daru „Ustřední Matice školské“ pořádan bude v den sv. Václava, dědice české země, patrona vlasti ve čtenářské besedě ve Skuhrově pro členy a jich hosty záhavný večer s pestrým spěvným i deklamatorním programem. Vstupným jest dobrovolný dárek „na Matici.“

Z Ústí n. Orli. Svato-Josefská jednota katol. jinochů a mužů v Ústí n. Orli. sehraje v neděli dne 27. sáhl a v pondělí na svátek sv. Václava ve spolkové místnosti pana Antonína Barkmana divadelní představení: Bláznec na cestách. Fraška ve třech jednáních. Napeal C. Laufa a přeložil J. Kühnel. Provosováno v Národním divadle v Praze s titulem: „Schölerova penze.“ Právo provosovací vyhrazeno. Ceny míst: I. místo 40 kr., II. místo 30 kr., III. místo 20 kr., k stání 10 kr. Začátek o půl 8. hod. večer. Čistý výnos ve prospěch nemocenské pokladny.

Přispěvky na Adalbertinum.

Vys. dšt. p. Dr. Burian, kanovník vyšehradský 10 sl., vys. dšt. p. Václav Fuchs, vikář Hostinský 40 sl., semijubilanti s r. 1871 opět 45 sl., Anonymus Jeho biskupské Milosti daroval 50 sl., vldp. Josef Šrámek, děkan v Novém Bydšově 5 sl., vldp. Dominik Králík, děkan v Lipnici 10 sl., vlp. Ant. Bartoš, kooperator v Branišově 5 sl. — Za přispěvky zaslané: Zaplat Běh! O nové uctivé prosíme.

Doporučení.

Pan J. B. Purger

V Gröden (Tyrol.)

Skupina „Mater dokrosa“ u Vás objednaná jest mistrovským dílem, jež mezi věřícími nalezlo velkou chválu a obdiv. Krása této skupiny budí v každém pocit zbožnosti i ješ proto před ní každodenně mnozí lidé shromáždění.

Mohu tedy firmu J. B. Purger v Gröden co nejlépe doporučiti.

J. Novotný,
kaplan.

V Novém Městě n. Met.

Oltář

šládejícímu pl. tit. duchovenstvu i pp. kněh-kupcům a urychlení zásilky se domahajícím dopisy často méně lichotivými sdělujeme, že šládej se od nás naprosto nemožností. Nikoli nedbalost nýbrž množství současných objednávek saviňuje, že vyhověti nejame s to.

Je neexpedováno přes 15000 výtisků, ač knihaři pracují pilně.

Sdělujeme, že expedování dje se dle postupu došlých objednávek a jen výmimočně dává se přednost objednavce s a hotové.

Prosíme snažně veledůstojné pány, aby s námi měli dobrotivě desetinu jen té trpělivosti, mnoho-li ji mítí musíme při expedici „Oltáře.“

Bisk. knihtiskárna.

Tráta vlasů a tvoření lupů

se pod zárukou jediné látky zamezí

CRINOGENEM

od

J. Beyšovec v Jičíně.

Cena láhve s ochrannou známkou 1 sl. při 3 lahvičkách franko se dobřítu, neb lépe proti pošt. prokázce 3 sl.

Škály v leských materiálních obchodech a bulvářských závodech.

Pro měsíc říjen oblíbená.

Tajemství růžencová v rozjímáních

pro členy spolku
živého růžence.

Sestavil Antonín Petráš.

Do 50 kusů po 8 kr., do 100 kusů po 7 kr.
přes 100 kusů po 6 kr.

Objednávky přijímá bla. tiskárna v Hradci Kr.

Svíce kostelní,

pravé voskové i polovoskové, paschaly, trojhrany, grana, jakož i nejjemnější druhy kadidla, doporučuje velečestným farním a slavným patronátním úřadům, rovněž i

P. T. pánům obchodníkům v jakosti nejlepší a v cenách nejnižších.

Zároveň odpočívám svému do věčných lamp 7 dnů božích a všeobecně za nejlepší uznává.

Josef Pilnáček

v Hradci Králové.

Závod voskářský „u Albersů“ založen r. 1809.

Umělecký závod

pro
malbu
na skle

B. ŠKARDA,

Brno.

Speciální závod
pro malbu oken
chrámových.

Bedmkrát prvními
cenami vyznam.

Vzorůvky k na-
hlednutí franko.

Ceny mírné.

Malířský umělecký atelier

Jarolína Štantejského

v Litomyšli

doporučuje se velečestným děkanům a farním úřadům i velečestnému duchovenstvu, jakož i slavným patronátním úřadům ku provedení dokonalých

malb kostelních,

opravy freskových a olejových maleb i nových obrazů vůbec. Také se vypracují ochotně na požádání návrhy maleb. Dále zhotovuje spolkové prapory na hedvábí malované, velmi vkusné a s mírným konkrát.

Závod může se prokázat mnoha vyzvědacními i diplomy a mnoha provedenými pracemi kostelními na př. v Rychbursku, v Janově u Litomyšle, Jevíčku, Mor. Třebové, Mor. Budějovicích, Prostějově, v Olomouci, Brně atd.

(Zasláno.)

Ve vší četě podepsaný rozeslal v těchto dnech na všechny bla. vikariátní úřady tiskopisy a prosí zdvořile, aby P. T. výsoce důstojní páni vikáři své neobtěžovali tytéž rozeslati na jednotlivé české kněze; předplatné neb příspěvek raději každý zaslati přímo do Prahy č. 864-III. Jeho Osvěcenosti Vysoccározenému Pánu Vojtěchu hr. ze Schönbornů.

P. Tom. Strěbský,
děkan.
jako diecéšní důvěrník.

(Zasláno.)

Panu J. A. Pešoutovi v Golč. Jeníkově

Jsem velmi spokojen. Vaše matrace perové jsou velmi důmyslně sestaveny; dočillíte při své nízké ceně mnoho objednávek i uznání.

S úctou

V Hradci Kr., 21. září 1896. Jar. Červený.

JAN HORÁK,

seukleník

V RYCHOVĚ n. K.

nabízí na dobu podzimní a zimní

čisté vlněné látky vlastní výroby.

Račtež učiniti jen malou objednávku na zkoušku!

Vzorůvky na požádání zašlu franko.

Děkuje všem svým milým velečestným a velečestným zákazníkům za vzácnou přízeň, prosím, aby mi i dále důvěru svou věnovali a slibuji, vždy vzornou, pečlivou obsluhu.

Nový praktický vynález!

Nejjlepší prací přístroj jediný existující jest nově vynalezená c. k. výhr. priv.

mramorová pračka

t. sv. ruční valcha

„Patent Hlaváček“, která předčí vše stávající neboť tvrdostí, nezávadností, karrar. mramoru jest nezmarná, vždy hladkou a čistou zůstane, bezvadně sněhobílá a rychlé vyprání docílí a čím více se na ní pění, tím jest hladší a lepší, kdežto pračky dosavadní záhy skláze podléhají a zdraněnými plochami prádlo ničí.

Při tom však jsou pat. mram. pračky levné. Ceny jsou: I. vel. 25/30 cm. zř. 2.50 II. „ 30/35 „ „ 3.50 III. „ 35/40 „ „ 4.50 Proti zaslání obnosu předem aneb dobírkou zasílá na všechna místa přímo vynálezce a jediný výrobce:

C. k. výhr. priv. sochař. a uměl. průmyslový

Atelier Hlaváčekův

v Strakonělcích Čechy.

Pp. obchodník. rabatt.

Navštívenky

od 60 kr. výše nabízí

Kniskupské knihtiskárny

v Hradci Král.

Ex offio křesťanů listy

jsou na skladech bla. tiskárně 40 kusů (knihy) za 80 kr.

Politické družstvo tiskové

V Hradci Králové

vydalo právě druhé vydání spisku

Učte se z dějin.

Slovo k naší mládeži od staršího vlastence.

Tento krátký přehled nepřetržených dějin českých dostati lze

v biskupské knihtiskárně

Stran 62 8°. — Cena 15 kr.

Při odběru větších množství přiměřena sračka.

DRUŽSTVO na zužitkování ovoce

v Hradci Králové

prodává ve svých místnostech pod pekárnou od 10 l. počínaje

vinný ocet ovocný . 1 l. a 15 kr.

slivovice . . . . . 1 l. a 1 zl.

Drobný prodej slivovice převzal p. J. Cyril Vlach; octa pp. Bouček, F. Chrudimský, Jos. A. Kémárek, Václav Michálek, Vojt. Vá. Rášš, A. Šimek, J. Cyril Vlach.

Při prodeji ve velkém povolují se načné výhody.

Sříbrná medaile Národní jednoty Severočeské. — Nejvyšší vyznamenání zlaté záslužné medaili a korunou. — Čestný diplom.

Veškerá patentní mýdla

vyřáběná ze všech možných i nemožných materiálů a téměř ve všech časopisech doporučovaná — pomalou — až se lidé přesvědčí, že bylo a bude nejlepší jediné

pravé nefalšované mýdlo jádrové,

jež P. T. ct. obecněstvu všude doporučuje

Jindřich Jelínek,
mydlář v Hradci Králové.

Tyž dovoluje si upozorniti na speciální novinku „Jelínkové levandulové mýdlo neutrální“ doporučené pro jeho výtečné vlastnosti celou řadou lékařů a specialistů v kožních nemocích.

Kus za 5 kr.

Hlavní sklad u Jindř. Jelínka v Hradci Králové č. 160., Malšovických č. 3. a 37., u p. Aloise Jelínka v Pardubicích a u Čenka Zimy v Kutné Hoře.

Telefonické spojení.

Do Hradce Králové a okolí.

KAREL SIGMUND,

diplom. mag. pharmác. a droguista

v Hradci Králové

doporučuje svou nově otevřenou, sl. o. k. hejt. koncesovanou

chemickou laboratoř

ku zkoumání vody, mléka, másla, líhu, řepy, melasy, ječmene, sladu, moči, umělých hnojiv atd. atd.

Jednoduché rozborů a analýz jsou pro mé pp. zákazníky zcela bezplatné.

Rovněž úplně zdarma k použití jest pro pány fotografy amatery má nově zařízená

tmavá fotograf. komora,

jež opatřena jest všemi i nejnovejšími fotograf. pomůckami a přístroji. Dovolují si sváti pp. amatery, by si neobtěžovali vzorné její zařízení sobě prohlédnouti, rovněž tak můj všemi možnými fotograf. apparáty, plotnami, papíry a pomůckami boje zásobný sklad s cenami velmi levnými.

Apparáty též na splátky.

Tamtéž se přijmou dva praktikanti za velmi výhodných podmínek.

Do Hradce Králové a okolí!

Přesídlení.

Velicejším svým pp. zákazníkům oznamuji,
že 1. Hřaem

sávod litografický

a tiskárnu

přeložím do nového domu p. prof. Boránka
u bývalé Pražské brány a prosím o další sacho-
vání přízně velectného p. t. obecně.

Theodor Henský,

majitel závodu litografického a tiskárny
v Hradci Králové.

Vlastní výrobu vlněných látek

z čistě ovčí vlny

doporučuje na podzimní a zimní obleky, havleky
a kostelní sukna

IGNÁC STRÁDAL,

záved seukonloky v Humpolci.

Vyznamován na semské jutilejní výstavě v Praze stříbr.
medailí obchodní komory živnostenské, v Plovdivě stát.
medailí bronz.

Vzorky zdarma a franke.

Ústav pro výchovu dívek.

V Slatiňanech, první to stánci severosá-
padní dráhy od Chrudimi, přijmou se pro nastá-
vejší školní rok v klášteře školních sester III.
řádu sv. Frant. dívky ze školy obecné neb mě-
šťanské k dalšímu vzdělání.

Vyučuje se předmětům školy obecné a vyš-
šího pokračovacího kurzu (pro dívky školy od-
rostlé), pak spě u, hudbě na klavír, housle a
cetera, šití prádla, stříhu a šití šatů, vaření a
vedení domácnosti. Jelikož jest v ústavě též opa-
trova pro malé dívky, lze se v něm též připa-
viti ke zkouškám pro mateřské školky, opatrovny
a dětské zahrádky. Rovněž lze v něm nabyti
řádné přípravy ke zkoušce za učelku industri-
ální. Vyučování a konverzáce děje se v jazyku
českém i německém; v německém hlavně u dívek,
jichž rodiče si toho přejí.

Všem chovánkám věnuje se náležitá, laskavá
péče a krása, sdravá krajina dle pobyt v ústavě
velmi příjemným. Nechá-li se požadavků zvlášt-
ních, platí se za celé seřpatření 14 sl. měsíčně.

Správa kláštera

školních sester III. řádu sv. Frant.
v Slatiňanech u Chrudimi.

Ojetý půlkrytý kočár

úplně v dobrém stavu, velmi vkusně stavěný, jest levně
na prodej u

ČENKA BUBNA,

kočárnika v Hradci Králové.

Uměl. dílna pozlaccovátká
JOS. KIESLICH
v Hradci Král.

První závod

s obrazy, zrcadly a rámcí

nalezá se nyní u býv. pražské brány
naproti „Klubu českých velocipedistů“.

Rozšířiv značně závod svůj

v nových prostranných místnostech, do-
poručuji též další vřadné přizní velect-
ného obecně.

V účtě dokonale

Jos. Kieslich.

Reklama

„Jak málo svět vědět,
co výborného na skladě
mám, když mu to neod-
lím novinami?“

Vanderbild.

v celých východních Čechách.

dosáhne se nejvyšší
shodným a při tom lev-
ným inserováním v
nejrozsáhlejších listě
ve všech krajích vý-
chodních Čech.

Inserová ní v listě našem je tím výhodněj-
ším, ješto v něm dle vzoru amerických listů za-
vedena jest osvědčená **americká reklama**
tím způsobem, že inserty zařadujeme vedle textu
tím každé oznámení dojde jistého povážnutí.

Inserty přijímáme jen od solidních
šrem křesťanských.

Insertní poplatek: 8 kr. za 1 petič. jedno-
aloupcový řádek.

Nabídky insertů přijímá administrace časopisu

„Obnova“ v Hradci Králové.

Aninka Melčova

doma rolníka s Lašovic u Rakovníka

Josef Selek,

plátník ve Zdobůvce u Hronova

slaviti budou sňatek svůj dne 30. září
ve Velkém Újezdě u Rakovníka.

**Žádejte vždy a všude
slivovici a borovičku**

jen od firmy M. Nesňal

v Uherském Brodě na Moravě.

Kočáry

nejnovější soustavy,

práce solidní se zárukou

nabíjí

ČENĚK BUBEN,

kočárník

v Hradci Králové.

Vyznamován na výstavách: v Jaroměři stříbrnou,
v Dobrušce zlatou, v Praze st. tál bronzovou
medailí, v Hradci Králové nejvyšší vřza mešní
čestný diplom s právem raženi zlaté medailie
s koronou.

**V koncesované
hudební škole
Jana Nep. Vünsche,**

ředitele křtu kathedrální chrámu Páně
sv. Ducha

v Hradci Králové

zapeal nový zápis žáků a žákyň

dne 15. září.

Ve škole té vynojuje se hře na
harmonium, na piano, varhany,
housle a zpěvu.

V prospekty lze nahlédnouti ve škole samé.

Misto pro kněze deficianta

v Pardubicích

uprázděno jest v městské nemocnici s ročním
honoriřem 200 sl. s povinností sloužit denně as
v 7 hodin má sv. pro miloárné sestry, posloužit
týdně sv. svátostmi pěti miloárným sestrám a
zaopatřiti sv. svát. nemocné v nemocnici (týdně
tři čtyři). Intence celého roku jsou volné. Kdo by
o misto se ucházel, nechť jednoduchý dopis zašle
děkanstvímu úřadu v Pardubicích.

„Křesťan“

**Nejsvětější Svátosti Oltární
posvěcený.**

Seřavil:

ABBÉ A. HENRY,

čestný kanovník a ředitel ústavu Nejsvětější Trojice
v La Marche

Dle III. vydání přeložil

VOJTĚCH KAMEŠ,

farář v Chřemovicích.

Nákl. bisk. konsistoře. Tisk bisk. knihtiskárny.

Stran 514— 6° —

Cena brožovaného výtisku 70 kr., franke
80; v tubě vazbě celopltěné franke 1 sl.

Recenzi této výtečné adorační knihy vis
v červencovém seřitu „Hráde duchovního.“
Objednávky přijímá biskupská knihtiskárna
v Hradci Králové.

Potitické družstvo tiskové v Hradci Králové

právě vydalo tiskem biskupské tiskárny

II. vydání spisu:

„Štít víry.“

Napsal Eduard Brynych.

Stran 107 velká 8° cena 60 kr. franco 63 kr. Na 10 výtisků
11. zdarma a franco.

Důstojné duchovenstvo znájc z vydání prvního neocenitelné služby této
knihy v duchovní správě zvláště na osadách smíšených, uvítá zajisté s radostí
vydání její.

Objednávky přijímá bisk. knihtiskárna v Hradci Králové.

1876 46. 5. 1892

OBNOVA

Číslo 81.

V Hradci Králové, dne 2. října 1896.

Ročník II.

Drobet světla do temných dnešních poměrů.

Politika a jednání poslanců strany svobodomyšlné v Čechách berou se dnes v před námaze bezes vší přímé a žádoucí podrobné kontroly, takže pánové ti mohou tropiti, co se komukoliv z nich jeví slib. Ze staročeské listy vstoupily oproti nim v porci vytkávací majíce za to, že co jest již dávno nahulým, že uhnije a spadne brzy samo, jest sice z jedné strany moudrým, neboť mladočeský tisk posbíl tak jednoho velkého bubnu, do něhož semže mláditi výtky, že Staročesi mladočeským výtočákům „kazi akci.“ Ze druhé strany však stanovisko to živí v národě, jež s mladočeským řáděním a jednáním nesouhlasí a souhlasiti nemůže, velice oslabuje a připomíná také, že pak celé spousty povrchních povah a osob bez rozhledu mají za to, že je celý národ mladočeským. A když se potom někdo ozve, že to není pravda, neboť Mladočeši i při posledních volbách do zemského sněmu loni [na podzim sebrali pro sebe sotva třetinu hlasů voličů, tak každý takový vlastenec jest uříčen a uštván. A to jako smad chybnou taktiku za dnešních poměrů jistým krádem nevytknouti nalez.

Dnes s moci a zásluh svobodomyšlné strany taková hrůza předece nejde, aby se jí pravda slavným způsobem pověděti nemohla. Proto nebude dobré věci národa k žádné škodě, když se drobet po důstojnosti a posicích dnešních vědců národa rozkládáme z když na „výsledky“ jejich politiky klidně stručně ukážeme.

Lee to ušití došla has bázne. Ano, troufáme, že hlavní jejich „obranou“ stříci brdinsky hlavní do písku a připustí je „focet“ dále. Neboť dobře ví, že za ty lidi na tvrdé a rovné půdě pravdy v boj pustit se nemůže.

Za každý politický krok a skutek každý i sebe menší politické frakce zodpovědným jest její vůdce, její reprezentant.

FEUILLETON.

Rychtářský paragraf.

Staročeský obrázek. Napsal Vladimír Hornov.

Bývalý rychtář Ježek jest již stařec bělovlasý, ale ještě když se postaví za stolem a začne vypravovati o dobách své rychtářské slávy, jest jako starý doubec, když z jara do něho vítr zafučí a zpřímí korunu jeho k nebesům! A člověk by ho poslouchal a poslouchal! Zná historii celé krajiny, co kde a jak na statku i v chalupě a pamět jeho jako avon! Jen tuhnout a vypravování jde horstou bystřinou.

Ve vesnici P... slavili posvícení. V hospodě u rychtáře Ježky již v předvečer měli uchystaný stůl, pěkně chvojím ověšený, v oknech bílé záclony a dole ve sklepech tučila se k sobě řada bečátek „ze knížecího.“ — Na dvoře visel pod bambalky zabíry vepřík, bělouňky jako šáteček svařené a nedařleko na bídle „ouřední“ rychtářský modrý kabát, pěkně vyčištěný, že v něm nebylo ani prásknutí! Rychtář Ježek dbal na pořádek! „Jaký rychtář, taková obec!“ říkal a pořádek v obci musí být. A také byl! Váš si to pochvalovali páni od eurađu. Z obce nebylo ani jednoho soudního případu, jak byl dlouhý ten Boží rok — a divili se tomu páni dost a dost a nevěděli proč. Rychtář Ježek jen se usmíval, když o trhu sešel se v městě „s pány“ a oni ptali se, co a jak chodí v obci a že v té jeho vesnici jako v ráji, poněvadž tam lidé se ani nesoudí ani nekrádou. A kdyby přý byly samé takové vesnice, že by nemusilo být ani žádných kreisamtů a policajtů, ani žádných šatlav a advokátů musili by zavřít své kanceláře.

„Inu, inu — pořádek, pořádek!“ říkal rychtář Ježek a usmíval se v duchu, že ti páni jsou dobře honěni ve všech paragrafech, ale jednoho paragrafu neznají, který tvoří celý zákoník obce P...

A ta se těšeme, kdo jest dnes vůdcem mladočeské strany? Kdo jest dnes tedy vůdcem celého národa, neboť si mladočeská strana politickou správu celého národa obojuje? Z odpovídání tato otázka jsou mladočeskí poslanci dnes povinni každému! Staročeskou stranu zastupoval a veškerou zodpovědnost za ni přejímal dr. Rieger. A kdo vede Mladočechy?

Dr. Herold říká „já ne.“ Dr. Engel říká „já ne.“ Pan Eim říká „já ne.“ Dr. Ed. Grégr říká „já ne.“ A dr. Julius Grégr leží dále již než-li rok jako ubohý Lazar připočítan k látku a vůdce neví, co se na světě i v nejbližším jeho okolí děje, tak že na něho více žádnou zodpovědnost svalovati nelze.

A to by předece snad každý příslušník národa rád věděl a ochotně slyšel, kdo jest jeho vůdcem.

O poslancích na Hráské radě se sice vtipkuje, že jsou to Staročesi s drem. Heroldem v čele, avšak sám jde o odpověď vážnou.

A odpověď tu nemáme nám dnes dáti nikdo, neboť strana svobodomyšlná jest „bez hlavy“, bez vůdce a proto podle toho také její činnost vypadá.

Jen popatřme na tu činnost a na ten politický postap mladočeského výtočáka. A brzy uvidíme, že je to chaos, zmatek, že je to vlastně — prauice. Páni se mezi sebou rvou a drží se vzájemně za pačesy jako chlapi. Vyčítají si neobjektivnější věci, jenom v jednom jsou svorní. V útocích na „klerikály.“ To pokládají za výraz své svobodomyšlnosti, již si v jiném rámci představití nedovedou.

„Výšebrad“, „Radikální listy“, „Český list“, „Čas“, „Občanské noviny“, atd. všechno se to vzájemně tuče a „Národní listy“ v posledních dobách dokonce připustily, že v jejich sloupcech sahají se porážeti dr. Pacák s drem. Valným, starosta Špindler se svými voliči —

Podobné tropení bylo by v každé skázně straně naprostou nemožností. Každá totiž skázněná a cíle svých i cest k nim vědomá strana

Rychtář Ježek měl jen jeden paragraf a podle toho soudil všechna běžná provinění jako: škodu na poli, krádež, pračku, urážku na cti, tuláctví, nedovolenou žebrotu atd. Sousedé tvořili s ním tribunál a on zastával rameno trestající spravedlnosti. A paragraf ten uložen byl v hlubínách rychtářské truhlice vedle modrého rychtářského kabátu a svačebního láčku na krk — a byl tajemstvím, velkým tajemstvím obce P...

Ale co pak se na světě neprozaří, zvlášť od té doby, co jsou noviny, co lidé naučili se klepati a proklepati člověka skrz na skrz jako doctores artis medicinae! Tak ani ten paragraf zákoníka rychtáře Ježky neutajil se v hlubínách tajemných truhly rychtářské, nýbrž vyšel na světlo, na světlo justice státní a spůsobil první proces za rychtářování Ježkova a přivedl samého rychtáře na stolicí obžalovaných!

Ej, byl to tenkrát poprask v počestné obci P... A jak se to stalo? — Před tím Božím posvícením dostali sousedé počestné obce P... po čerstvých makových koláčích náramně „špetání“ na knížecí trůně. A tak povídá starý Bohník přes plot vedlejšímu sousedu Chudému:

„A jěšku, pojďme se podívat trochu k rychtáři, abychom zivlázili koláče!“

„Inu, jak myslíte!“ povídá na to Chudý. Šel do statku, navlékl kabát, strčil měchufinu do šosu a zamířil k Bohníkovi, který již čekal před vraty. Paní máma ani necekla, poněvadž před posvícením je docela jiná nálada, než tak v docela obyčejný den a nějaký „resonýrunga“ byl by docela nemístný.

A tak Bohník s Chudým v básni Boží se vypravili k rychtářovic hospodě. Na cestě stávil se ještě u několika sousedů, takže za panáským stolem „u Ježky“ sešla se pěkná společnost. Ježek rychtář mrkl očkem spokojeně po sousedech a když pak vklouzlo do dveří ještě několik chalupníků a zasedlo k dolejšímu stolu, obrátil se k „panáskému stolu“, kde seděli sedláci a povídá: „Tak načneme!“

má svůj přecný program, ví co chce a vědouce co chce a kam dospětí má, nemá čas pračkami a vzájemným splínáním. Avšak mladočeská strana dnes nemá vůbec žádného programu.

Do posledních volebních voleb bylo její cílem vytlačení Staročeských do naprostého parlamentárního umlčení a nyní šťastným vítězem jde leda jenom o udržení mandátů pro vlastní osoby.

A tím programem se nyní spravají. Více ničím. A to má ovšem v zápětí, že jeden jde daleko a druhý ho, takže každý mluví a jedná jinak, nežli druhý. A voličstvo dnes ochotně tleská radikálnímu panu Sokolovi a sítu souhlasí s opatrným panem Adámekem.

Stěžejem politiky mladočeské jest prý české státní právo. Avšak kdo dnešní českou politiku ve Vídni na Hráské radě sledujeme, ten každý ji dovedějíme, že dosud nikdy centralisace tak chvatné, tak rychle a tak bez odporu v zemích českých nepostupovala, jako se dělo za posledního šestiletí.

Před lety vzpírali jsme se přímému způsobu voleb do Hráské rady volající, že se má dít jenom ze sněmu a páni Mladočeši ve Vídni najednou dali návrh na všeobecné hlasovací právo. O jeho včasnosti nebo nečasnosti dnes neřekneme. Ale těšeme se, jest to politickým a správným od strany, která na Hráské radě pod výhradou státního obrázení zasedá, aby se účastnila prací směrujících k zesílení a rozšíření institucí, proti nimž celý národ své doby dlouholetou abstinencí protestoval? Jest to politickým a správným, aby zastupitelstvo českého národa, — který se stále obraňuje, aby v měsích semí koruny svačebnické nepříslušníci jejich platné zákony nepředpisovali, — svým královstvím a zemím nové předložité zákony navrhovalo, jako učinili Mladočeši se všeobecným právem hlasovacím?

Tento jejich čin byl v naprostém odporu s jejich státoprávním stanoviskem, jež tak sami prorvali, nohama podupali.

Proč nepodali ten návrh na sněmu království českého, aby všeobecné hlasovací právo bylo za-

„Inu tak!“ přisvědčili všichni jedním tem-
pem. Paní máma Ježkova vytáhla v šenkovně světlo, zapálila olejovou lampičku do sklepa a rychtář Ježek ubíral se do tajemných kob podzemních, aby narazil bečátko! Zatím v šenkovně bylo slavnostní ticho a oči všech obracely se ku dvětem!

Bumtata, bum, bum! zaramploval špásovny dlouhy na stůl, když pojednou mezi dveřma objevil se rychtář Ježek, nesa v rukou sklenice pentičho se moku!

„Ať tře naše počestná obec!“
„S rychtářem, a rychtářem!“ vzkřikl Chudý. Sklenice zazvonily a šlápníci rty přitiskly se chtivě ku „knížecímu.“ Váš bylo jako křen křenoucí! Rychtář měl protekci u pana sládka a tak to mohlo být.

Sotvaže však rozjaření sousedé odtrhli sklenice od stůl, pojednou nastal ve dvoře hlomoz a křik.

„Pomóóóóó, pomóóóóó!“
„Rány Boží, snad to není oheň?“
Rychtářem to cuklo, vyletěl jako mladík ven a za ním sousedé.

Do šenkovny zazníval ze dvorce zmatený křik, rozhorčené hlasy. Po chvíli dveře se otevřely a do světnice vedl rychtář s čeledínem cizince oděného ve vlastní svůj rychtářský kabát, který v tom rumlu posvícenském nechali viset na bídle. Chlapík byl urostlý, ale vedle ramenatého rychtáře ztrácel se jako šitblá jedle vedle staré sukovité borovice. Rychtář svlékl z něho svůj vlastní kabát a při tom oči mu svítily jako dva žhavé uhlíky!

„Ej, hochu, u nás máme na zloděje svůj vlastní paragraf! Rozumíš, vlastní paragraf!“ a rychtář Ježek se usmíval — a díval se na rychtářskou truhlu, která byla v koutě u „ouřední jarmary.“

„Za to, že jsi přišel na posvícení, necháme tě tu u nás na „zlatou hodinku“ a za to že's kradl rychtářský kabát, učiníme s tebou výjмку

vedeno při volbě zastupitelstva obecního a okresního v Čechách? Proč to nečinili?

Proto, že by je byli voličové jejich úhled hnali tam, odkud přišli!

A je-li všeobecné právo hlasovací potřebným a spravedlivým při volbě do říšské rady, tak je neméně ale tím více spravedlivým a místným při volbě správy obecní, kde předem každý spíše může a dovede svým hlasovacím lístkem pronést vhodný a obci platný náhled daleko spíše, nežli volbou do říšské rady, o její kompetenci nemá většina voličů přislalného pojmu.

Jenom ať pánové o tom klidně přemítají a tu uvidí, co provedli.

A jak se jim to všeobecné právo vyplácí, to teprve poznají a to začínají nahlížeti, když se kolem Prahy ozvalo najednou deset hlasů volajících, že budou jisti lidé v pět kurii voliti za svého poslance z procesu a vrahy špica Mrvy známého Říše, který si víceletý žalář odpývá. Pánové vidí, jímž se všichni rozumní lidé smějí jako plánu povídání.

Mladochéši atále volali, že třeba lid osvítiti a vzdělati. A co v ohledu tom učinili? Oni nic. Leda že tiskal pan Beaumont vydal několik jejich řečí, jímž se všichni rozumní lidé smějí jako plánu povídání.

Jak Mladochéši spolupřisobili, aby „Česká Matice“ mohla plnit své poslání v národě? Co provedli, aby „Česká Akademie“ byla české inteligenci občerstvujícím a živým pramenem světlem dnes hybajících platných vědeckých poznatků?

Na to nelze vůbec odpověděti, neboť nalešli bychom mezi mladochéšskými poslanci jistě nejméně deset osob, které vůbec ani nevědí, čím se „Česká Matice“ a „Česká Akademie“ zabývají.

Vždyť jejich i hromadné vystupování činí dojem komického dětinství a dětské malomoci.

Toho dokladem ať přilíh křiklavým a bolestným bylo srpnové jejich vystoupení v sájmě českých menšin.

Z českých menšin ozval se totiž nátek na útlisk, jejichž pramen a původ nalezi by každý v působení námořského židovsko-liberálního tisku. Český lid volal o pomoc k zástupcům českého národa, kteří mají první přístup ke trůnu, kteří mají styky s vládou, kteří požívají práva immunity. A co učinili dobří lidé mužové? Sješli se do Prahy a mezi sebou promluvívali několik jalových řečí a vydali apel k národu, aby si pomohl — sám. To je doznání velice nepatrné váhy, jakou dnes české poselstvo u vlády požívá.

Páni ti totiž nařídili, místo aby utištěným pomohli, novou daň Čechům všem. Místo aby jedněm pomohli, utištěli všechny. Navrhli zřízení národního fondu, k němuž sami při tom nedali ani haléře, ale všem ostatním národu poroučeli, aby platil t. j. aby se vykrupoval za to, že si takové zástupce zvolil.

Nechceme se o této nové mladochéšské zpozdilosti šifiti, neboť je o ní stydno psáti, kdo by ji podrobně rozebírali chtěl. Avšak to mladochéšským výtečnickům prominouti nemůžeme, abychom jim nevytkli, že takové o jejich počínání si je urážkou celého národa.

Mladochéši výtečníci patrně nevědí, že v če-

a pošleme tě ku „becirku.“ (Tabule výjímka v paragrafu obce P... byla usudnou pro rychtáře, jak se později dozvíme.)

Rychtář mrkl na čeledína. Vzpouzejícímu se krajanovi svázali ruce a posadili ho na stoličku. Souseď vyklidil se z šenkovny a ve světnici zůstal rychtář Ješek sám s nezvaným hostem.

Rychtář oblékl si svůj modrý oufědní kabát, postavil se před krajánka a vážně začal.

„Jai křesťan — co?“

„Jsem!“

„Znáš ještě Boží přikázání? — Jáku, znáš? Nepokradeš! — rozumíš? — nepokradeš!“

Po těch slovech zamířil velikými kroky ku rychtářské truhle. Vážně se shýbl a vytáhl rychtářské právo, které sdělil po svém pradědkovi. — Položil je vážně na stůl před delikventem.

„Víš, co to je? — Jáku nevíš! To je náš paragraf! Až přijdeš k „becirku“, dej ti pár dní, nocleh a stravu a pustí tě do lufu. My tu ale máme tenhle paragraf — rozumíš — tenhle paragraf!“

Co dále se dělo, nesmíme vypravovat. To však mohu prozraditi, že když první soused strčil opět hlavu do dvéří šenkovny, seděl rychtář pokojně u stolu a krajánek úpěl v dobře zavěšené komoře, zapísnahaje se Bohu živému, že víckrát nezavádí o vesnici P... .

Když odbyla se slavná hodinka — rychtář poslal krajánka ku „becirku.“ Přál mu štěstí na cestu — a nepomyslel, že za nedlouho půjde za ním. — Krajánek se smy prozradil rychtářův paragraf před soudem — a rychtář Ješek dostal oběhku!

„He hoj krajánku, nad Ješka nevysraješ!“ — luskl si rychtář, oblékl modrý kabát a šel k „becirku.“ Slavně dokázal před soudem, že to, co dalo se s krajánkem tu sobotu před posvícením, pravda nebylo, že jestliže nějaká tu a tam — no, kdo pak to může mlti v evidenci v takovém případě — ale o nějakém vlastním paragrafu nechtěl

ském národě již šestnácte let národní fond pro české menšiny nejenom existuje, ale že také již šestnácte let blahodárně působí. Český národ — o tom snad počte všeho nynější jeho poslanci ani nevědí — má svou „Ústřední Matici školskou“, která vydává českým menšinám přes sto škol obecných a již i pět škol středních, na něž český lid ročně pát milionu korun nakládá a tak za šestnácte let, úrok v to počítaje, jenom na školy českých menšin 12.000.000 korun ochotně obětoval a v obětavosti své nemstává.

A co! národní jednotu severočeská a polomavská v národní naší organizaci ničeho nennamozají? Ty také obě již šestnácte let působí a tu se páni snad mohli poučiti, co dobrého vykonaly a sice s dobrovolných příspěvků lidu.

A proto, kdo se jejich agitacím mlavení — ani sami ničeho nedali — trpce smál, ten menšinám nijak neublížíval, neboť o ty se český lid dávno sám stará dle své možnosti a síly. Je to smutné, když se dnes páni ti dostavili, aby menšinám hrdinsky pomohli s — cizích kapes. Proč alespoň sami především nedali dobrý příklad?

Zkrátka, kdybychom chtěli dnešní poslance českého lidu dle zásluhy podrobně souditi, nestálo by nám na to silná kniha, která by byla jednou jedinou žalobou.

My však jenom chtěli ukázati, že dnes netřeba se mladochéšských výtečnicků všech dohromady, ani každého zvláště bati, když by jim někdo pravdu povědět chtěl. A to tím spíše netřeba se jich bati, proto že mají sami plno strachů, neboť hodina ta se již blíží, kdy je bude český lid k účtování volati.

Avšak kdo přezveze za ně odpovědnost? Kdo bude hlavním viníkem, když jsou „bez hlavy“ a jenom kolem sebe bez rozumu a vědomí každý zvláště nohama a rukama uklátí? K tomu jsme chtěli několika příklady ukázati, jak málo je mezi nimi vědomí a pochopení, jaký ákol na sebe převzali. To však je nemůže omlouvat, ať ohlíve soudu nadaje!

Oni stále myslí, že národ jest jejich „majetkem“ a v pyše své nevidí, jak se kolem nich kupí obžaloby, za něž zaloužená pokuta minouti je nemůže. Vlastní jejich lidé chystají již pro ně odměnu, jejíž jakost začíná se již objevovati a nejmarnutnějším divákem pro oklamany lid bude, až se s nezdaru vedení národa začnou sami obviňovati, což činiti již započali.

Proto strachy před nimi jsou dnes sbytečnosti a další setření jejich jest ubližováním sájmům národní!

Klerikálové přýchtí domínovati a přivádí v celý národ rozháranost.

(Do památníku p. dru. Dvořákovi, poslanci.)

(1) Tak vyjádřil se pan poslanec dr. Dvořák v smělé schůzi politického spolku královohradeckého na Kuklenách dne 20. září t. r. Nehledíme-li k potupnému významu, jehož se dodává slovu klerikál, vmeti pan poslance, katolíky zvolený, katolíky zastupující, katolíkem českým dvě urážky v tráv.

ani slýšet. Páni u soudu tukli se do čela — a pustili rychtáře pro nedostatek své lectví.

Neděli však na to odpoledne — na mladé posvícení přišla k rychtáři do hospody celá společnost z města. Bavili se a bavili — a tak mezi hovorem vzal pan adjunkt rychtáře pod pák...

„Jak pak — pane rychtáři, nechtěl byste nám ukázat ten svůj paragraf?“

Rychtář Ješek se vykrupoval s počátku — a nechtěl a nechtěl! Ej, — myslil si starý líšák — s těmi pány od „becirků“ nejsou žádné špasy! Což, kdyby tak dodatečně? — Na večer přišel do ráte, vzal pana adjunkta za ruku a vedl ho k rychtářské truhle. Pomalu ji otevřel, trochu nadzdvihl víko, vnořil ruku do hlubiny její a vystrčil ven hlavičku rychtářského práva.

Pan adjunkt čarstva hnál se po ní, aby demonstroval celé společnosti pověstný paragraf obce P... . Ale v té chvíli již sklaplo víko, zapadl klíč a rychtář Ješek pokle, al panu adjunktovi na rameno s šelmovským úsměvem.

„Ej, ej, český sedlák jako vrána — chytrý, prach chytrý! Na deset honů před střelcem uteče!“

„Snad si nemyslíte?“

„Hele, hele, hele — však jsem tak moc neřekl!“ Rychtář Ješek plácl na tabatěrku a podával panu adjunktovi.

„Děkuju, děkuju!“

„No — ne — na ten paragraf!“

„Tak tedy — trochu! Víte — já neřču!“

„Ale co pak trochu tabáčku! Bystří oči, obveseluje srdce a pro omdl moc a moc zdraví!“

„He pít, he pít!“ vyrazil ze sebe pan adjunkt.

„Poždrav Pán Bůh!“

„Dej to Pán Bůh!“

„No vidíte, vidíte — hned jasno jako po bouři!“

Paragraf rychtáře Ješka odpočívá již dnes klidně vedle modrého kabátu ve výmekářské chlapě, požívaje se starým rychtářem zalouženého klidu. —

První urážka obsažena je ve (slově „domínovati.“ Pan poslanec nemusel by hysditi sbytečnosti slovy eizimi blhovučnou matičtím náři a mohli říci, klerikálové chtí panovati tak, aby celý národ poslouchal jen je a dñil jen to, co oni chtí. Byli by tomu veškeré posloucháči jeho lápe resumeli. Dříve však než to slovo s úst vypestí, byl by měl dokázati, že jeho strana na neobce domínovati. Bohužel! My o tomto nechtění víme pravdu. Naopak! Strana staročeská jest již umlčena, katolíci ať mlčí rovněž. Napadá mi haněná píseňka o venkovské muzice: „Hodstupte chaso, a kdo nehojstápi, tomu vyčeso.“ — Tak pane poslanče, domínuje strana Vaše. My, my svobodomyšlní poslanci my jsme si dali zahrati „sólo“, ty chaso ostatní, vy starochéši, vy klerikálové, vy pokrokáři odstupte. A kdo neodstoupí, tomu vyčesáme. Máme na to veliký národní hřeben, jemaž se říká Národní Listy. A to víte, ten hřeben umí česat, ať krev z hlavy teče, do které se zaryje. Máme na to venkovské redakce, a tam nejen česají, ale taky „pucnou.“ A to víte, že před tím pucováním nemydli „Schichtovým“, abyř blátem a kalem nejostřejších potup a pomluv. Tak jest, „hodstupte“, obzvláště když my máme schůzi. Žádného kdo není náš, mluvit nenecháme, křik a rámus musíme udělat, a nepomáže-li to, nepotřebujeme kartáček, máme na to pěstě. A tak vidíte, my nechceme domínovati, Pán Bůh ochraň. Kdo odstoupí, toho nečesáme. Jen toho, kdo nechce odstoupiti, česáme, pucujeme a kartáčkujeme; ostatně nikoho.

Páne poslanče! Zdá se nám, že jste se přetekl, že jste chtěl říci: My chceme domínovati, ale klerikálové nechtí poslouchati. Ano, pane doktore! Katolíci mají toho posloucháti již dost. Jen jeden jest, kterého chtí poslouchati. Jest to Kristus. A kdo toho v duchu jeho poslouchá, ten nedomínuje, abyř ať horlivě a statečně, přece s vnitřní pokorou, o které od Krista odpadli ani zdání nemají, o to usiluje, aby „dominoval“, kde panovati má, totiž Kristus. Oti jinými slovy: Kristův zákon ať ve všem rozhoduje, a tomu ať se podrobí každý, třeba to byl i říšský a zemský poslanec, ano i doktor. — A kde nedomínuje Kristus, — tam na jeho místo šáh se jiný, tam otročí se jinému, ovšem nesprávně. Tak je to právě u nás. Na místo Krista postavili se ka pt. Národní Listy, a jim „ohybá se každé koleno“ svobodomyšlných. Když ale se již musí koleno ohýbat, tu ať se nediví pan dr. Dvořák, že my jich ohybáme jen před Kristem. Ovšem ale pak panuje Kristus. Že to ale lépe jest, než když domínuje redakce aneb nějaký „svobodomyšlný doktor“, to jest naše pectivé přesvědčení, a to budeme hájiti vždy, abychom vymanili národ s otročením tím, kteří domínají neprávem.

Drahá pk urážka katolíků českých obsažena jest ve slovech: klerikálové přivádí v celý národ rozháranost.

Tu mi zase napadá osud jednoho učeníka. Přišel na zlou paní mistrovou, která měla pět svých rozpustilých synůků Rozbil-li její kluk okno, udělal to „Toník“, a vyplatila Toníka. Vypil-li jí její kluk odpolední kašičku, udělal to a vyplacen byl Toník. Jednoukrát se dva její kluci dostali do takové rozháranosti, že se ať za vlasy rvali a deset talířů se stolu ohodili. Ubahý Toník je chtěl rostrhnouti. V tom ale vstoupila paní mistrová. Běda! Jaká to rozháranost! Kdo pak její dām přivedl v tu rozháranost? Toník! Bez výsledku dostal několik ran plácačkou od paní mistrové za to, že tu rozháranost udělal, a aby ji budoucně nedělal, dostal na to ještě potěhem od pana mistra.

Páne doktore! Rozuštěte si toto podebenství. Před tvář národa jest ve vlasech pana Eima pan Vašatý a v paruce pana Vašatého pan Eim a tu přijde paní mistrová, totiž strana svobodomyšlná, zastoupená p. drem Dvořákem na Kuklenách! Kdo spásobil tu rozháranost, kterou tu spátrají? — Katolíci. — A hned bje plácačka s „N. L.“ do klerikála a potěh mistrů s počestného řemesla špináčů má se kusiti na — katolíkov!

Páne doktore! Věci zase mají se naopak. Rozháranost v národě má na svědomí to osudné pro národ náš jméno „Grégr“. A strana svobodomyšlná rozháranost tu ještě svétčila a to sice tak mnoho, že už i v nejvobodomyšlnějším kraji je vyváděním úcení Grégrova milejší posvícení, než nerozháranou býti mající řeč pana poslance. Oud diva, že té rozháranosti, za jakou jste zodpovědní právě vy svobodomyšlní, mají dost konečně katolíci vlastenci. Oni vidí právě ve svém náboženství tolik mnoho prostředků proti rozháranosti, oni vidí, že v zásadách Kristových je základ blahodárné sjednocenosti — a právě proto chtí o to usilovati, aby nám Kristus pomohl od té rozháranosti, do které strana vaše národ přivedla. To jest ovšem pravda, kdyby zvitěali v myslích Kristus, že by bylo veta po straně „svobodomyšlné.“ Ale že by národ katolícký — k uvědomění nesmírné ceny zásad Kristových dospěl — při funuse strany svobodomyšlné či vlastně stran Grégrových, Heroldových, Eimových, Vašatých, Špindlerových atd. atd. usque in infinitum (ať do nekonečna) ani slídky neourčil, to jest jistě věc. Vždyť s pohřbením strany svobodomyšlné byla by pohřbena i rozháranost v národě.

Konečně nemůžeme darovati p. dru. Dvořá

hovi ještě jednu větu a to tato: Otíme kněze vlastence, ale kněží politiků nechceme. Aby tak kněží řekli: Otíme vlastence, ale doktory politiky nechceme. To by byl rámus. Nemá-li pravda?

Pane doktore! Kdyby politikové — nehubili náboženství, kdyby N. L. a ostatní redakce neměly víru, pak by snad kněží vlastenci srovnali to se svým svědomím politiku nechati vám. — Adami to není správné. Dělnici se domáhají vlivu na politiku, a vy tak velice svobodomyšlný poslanec, občas odělati s kněží — vzdělaná — občany níže než nádeníci, stojíte. Proč vynášete jen kněží s práv občanských, proč ne n. p. stav učitelský, kněžákem nejpříbuznější? Proto, že se bojíte o své „dominování.“ To jest to, a nic jiného. Na štěstí si ale mnozí lidé protírají oči a vidí, že vaše strana není národem, a že by se bez ní — národ velice dobře obešel. Nebo co jste nám vydobyli a přinesli? Nic jiného než rozbáranost a jen rozbáranost! Ku konci schůze dostavil se i p. poslanec Formánek a řekl něco o reakci. O tom povíme něco budem.

List z Prahy.

— a. V Praze, dne 28. září 1896. (Přv. dopis.)

V neděli o půl 11. zahájen v síle sv. václavské záložny zemský sjezd delegátů kat. dělnictva českého. Delegátů bylo asi 80. Za předsedu zvolen Jiroušek, redaktor Děln. Novin, za čestného předsedu V. Žižka. Jednalo se předně o volbách do V. kurie. Sjezd se ustanovil na tom, ve všech okresech postaviti své kandidáty a k tomu účelu zvoliti sbor důvěrníků, který by spůsobilého kandidáta vyhlásil.

Druhým předmětem bylo české státní právo. Křesťansko-sociální české dělnictvo staví se tu na stanovisko národnostní naproti rudé internacionále a líbí se tím výhodně od červených občanů. Referent dp. Žák v krásné řeči líčil původ a podstatu českého státního práva.

Sjezd rokoval potom o nejdůležitějších bodech, o dělnických komorách, o živnostenských inspektorech a dělnických výborech v továrnách. Debaty se zúčastnili delegáti z různých končin a posluchačům podávali zajímavé správy bohatých svých zkušeností. Ostrá slova padla na tovární inspekci z úst upracovaných a v práci sešedivělých mužů.

U nás v Rakousku máme sice pěkné zákony na papíře, ale ta exekutiva jest velmi špatná. Máme zákon o nedělním klidu, ale jak se zachová, o tom smutno mluvíti. Máme inspekci tovární, ale energický inspektor musí zmizeti s oboru svého, jakmile po právu vystupuje proti podnikatelům. Sjezd skončen o sv. Václavě ve 2. hod. odpůdkne provoláním slávy sv. Otci a císaři pánu. Resoluce sjezdu zní následovně:

I. Volby v páté kurii. (Ref. J. Palic, agrárník v Černoušce.) Návrh resoluce: Stojíce pevně při 9. odstavci litomyšlského programu, dle něhož jsme se vyslovili pro všeobecné hlasovací právo dle zájmů práce, naprosto se nespokojujeme s pouhým zavedením tak zvané páté kurie. Poněvadž ale kurie tato jest nám vnučena, učiníme jí jen za prostředek k dosažení cíle svého, ježž jsme si na sjezdu v Litomyšli k parlamentárnímu zastoupení hledíce sřejmě vytýkli. Za tou příčinou prohlašujeme:

1. Při volbách do říšské rady postavíme si v páté kurii své vlastní kandidáty.

2. V každém volebním okrese páté kurie sejdou se delegáti našich soudruhů v okrese bydlících, kteří si sami kandidáta svého volebního okresu vyhledají a určí. Porady takové stanou se v každém jednotlivém okrese co nejdříve. Při tom sjezd doporučuje, aby v okresech, kde převládá rolnictvo, za kandidáta postaven byl rolník, kde řemeslnictvo, řemeslník a kde dělnictvo, dělník.

3. Kteří z našich mají mimo to volební právo i v kurii měst nebo venkovských obcí, dají hlas svůj v těchto kurii jen takovému kandidatu, který se prohlásil pro litomyšlský a pražský náš program a který se zavázal na provedení jeho ve směrsmě pracovati.

2. Katolické dělnictvo a české státní právo. (Ref. Frant. Žák.) Návrh resoluce: Uvažuje, že katolické dělnictvo české, prohlásivši na sjezdu v Litomyšli, „že prodchnuto jsouc pravou láskou k vlasti, chce jakožto část českého národa k duševnímu a hmotnému povznesení jeho se všech svých sil přispívati a práv své vlasti a svého jazyka hájiti“:

uvažuje dále, že provedení českého státního práva jest základním požadavkem našeho národa, stvrzeným historií, mnohonásobnými přísahami českých králů, smlouvami a korunovacemi, a konečně uvažuje, že nakutečnění českého státního práva jest zárukou slavné a šťastné budoucnosti našeho národa:

prohlašujeme za svou nejpřednější a nejdůležitější vlasteneckou povinnost pracovati k uskolení lidnosti, samostatnosti a svéprávnosti zemí koruny české, kteroužto povinnost chceme vykonávati v nejužší shodě s ostatními stavy českého národa a jeho zástupci.

3. Dělnické komory. (Ref. Tom. Jiroušek.) Návrh resoluce: Uvažuje, že dělnictvu třeba jest dobytí si a hájení svých práv na poli práce a výroby

a uvažuje dále, že velmi účinným prostředkem k tomu jsou dělnické komory:

vyslovujeme se pro zařízení dělnických komor, které by vedly a spravovaly záležitosti dělnictva. Dokud nebude zavedeno všeobecné hlasovací právo dle zájmů práce, jak jsme se pro ně vyslovili na sjezdu litomyšlském, nechat z dělnických komor, podobně jako s komor obchodních vyhlášení jsou do země i říšské sněmovny poslanci výhradně s kruhu dělnictva voleni.

4. Živnostenští inspektoři a dělnické výbory v továrnách. (Ref. Dr. Rud. Horák.) Návrh resoluce: Uznávajice sřízení živnostenských inspektorů v zásadě za nutné a prospěšné, jsouce však o tom zkušeností přesvědčení, že dle dosud platných zákonů našich živnostenští inspektoři nemohou úkolu svému řádně a úplně dostáti:

vyslovujeme se pro opravu zákona o živnostenských inspektorech v tom smyslu: —

1. aby každý inspektorát skládal se ze třech osob a sice z technicky vzdělaného odborníka, lékaře a prakticky vzdělaného dělníka, který delší dobu v některém závodu pracoval. Těmto třem budiž k ruce dán potřebný personál, který by jim zvláště v kancelářských pracích pomáhal. V personálu budiž vždy jeden absolvovaný právník.

2. aby počet inspektorátů byl v té míře rozšířen, by mohl náležitě a v čas svým povinnostem dostáti.

V každém závodu továrním nechat nuceně zřízeny jsou dělnické výbory. Jednu třetinu členů tohoto výboru tvoří majitel závodu jako předseda a pak od něho jmenovaní úředníci závodu, dvě třetiny členů výboru volí si závodní dělnictvo tajným hlasováním samo. Voliti do výboru nechat má každý dělník nebo dělnice, který nejméně plyn rok v závodu pracuje, volenu býti pak ten, který v závodu alespoň pět roků nepřetržitě byl zaměstnán a 30. rok věku svého překročil. Kde dosud v závodech pracují i dělnice, budiž dle poměrného počtu pracovníků i těmto ve výboru místo vykázano. — Dělnické výbory budou bdíti nad zachováváním továrního řádu, pracovati k jeho zdokonalení a dbáti toho, aby veškerá potřebná mravní, zdravotní a bezpečnostní opatření byla zavedena a prováděna; by v první řadě vyšetřují a urovnávají vzniklé neshody mezi jednotlivými dělníky, jakož i mezi dělníky a závodem, ony ustanovují a vyměřují pokuty a vůbec hledí udržeti dobrou shodu mezi dělnictvem a závodem.

5. Stávkový. (Ref. Václ. Wainar.) Navržená resoluce: Uznávajice, že stávka jest jistý druh války a že jest tudíž nebezpečným zlem, kterému však v některých okolnostech vyhnouti se nelze, ustanovujeme se na tom

1. aby ku stávce sahlo se jen tenkrát, když žádný jiný prostředek k vyrovnání sporů nestačí.

2. aby příčina stávky byla vždy závažná a nikoliv malicherná, jakož i aby založena byla na skutečném a právním základě.

3. aby stávkující měli alespoň přibližnou jistotu na vítězství.

4. Dělnictvo závodu, v němž se stávkovati zamýšlí, samo se rozhodne o tom, zdali se tak státi má a sice rozhodne se o stávce po chladné rozvaze tajným hlasováním listky, nikdy však pouhou akklamací. Ku stávce přikročí se jen tenkrát, když nejméně tři čtvrtiny veškerého dělnictva závodu se pro stávku vysloví.

5. Jakmile stávka tímto způsobem začala, zavazuje se veškeré dělnictvo závodu k úplné solidarnosti bez ohledu na to, ku které straně kdo náleží; povinnosti našich pak jest stávkující soudruhy naší strany seť možno podporovati.

6. Organizace. Prozatímní sedmičlenný zemský sbor důvěrníků, kteří tvoří správu strany, nakradí se sborem definitivním. Poněvadž pak v jednotlivých diecích českých dle se již utvořila, dle se utvoří diecni sdružení, svolí si soudruzi každé diecese po jednom důvěrníku, z kruhu dělnictva, jakož i jejich náhradníky. Ostatní tři důvěrníky jmenuje sjezd se soudruhy pražských a nejbližšího okolí. K těmto sedmi volí si přibramští a kladenští horníci po jednom důvěrníku z hornictva, také zemský sbor důvěrníků čítati bude devět členů. Důvěrníkem v zemském sboru může býti jen ten soudruh, který 30. rok věku svého překročil a rozhodným pracovníkem ve straně býti se ovědčil. —

Po novém roce má vycházeti nový katolický denník místo „Čecha“ a „Voň. Novin.“ Jistý kněz, který provolání též obdržel, neměl nic jiného na práci, než za tepla je poslati redakci „Času“ s přelstivými poznámkami. Iau každá strana má své lidičky.

Ohlášený rolnický sjezd se neodbyval, nýbrž jen pouhá důvěrná schůze, kde se asi mladočeská strana usnesla vypracovati agrární program, poněvadž „Výhled“ žaluje v posledním čísle, že bohužel strana svobodomyšlná dosud nemá agrární program a že sama zavínila, že rolnictvo se chce vymanit z jejich vlády. Také ohlášený sjezd českých žen na dny svatováclavské se neodbyval a sice pro lidové divadelní slavnosti na Žofíně a

Střeleckém ostrově, ku kterým byl ohromný nával obecnstva.

Praha zase má svoji obvyklou tvárnost. Studující se vrátili, letní byty se opustily a vše jest zase živo a plno.

Řemeslnicko-živnostenský sjezd v Hradci Králové.

Adámek, Březnovský, Formánek, Jaroš, dr. Moravec, dr. Sláma, — šest mladočeských poslanců najednou ohlášeno bylo k řemeslnicko-živnostenskému sjezdu, ježž se konal minulou neděli v Hradci Král., ale se všech dostavil se jediný dr. Sláma.

Účastníků, kteří čekali válné projevy zejména od poslanců, dostavilo se přes osm set. Mimo účastníky z blízkého okolí dostavily se deputace řemeslnictva ze všech měst východočeských, zejména z Pardubic, Náchoda, Skuč, Sloupnice, Slatinan, Kostelce n. Orli, Dašic, Zamberku, Třebčovic, Sezemic, Poděbrad, Dymokur, Holic, Jičína, Železnice, N. Paky, Opočna, N. Města n. M., Dvora Králové, Č. Skalice, Nymburku, Hlináka, Luže, N. Bydžova, Milešína, Josefova, Černilova, Hronova, Předměstí, Smidár, Kyšperku, Potštýna, Jaroměře a j.

Při tomto velikém účastenství není divu, že při sjezdu došlo k hojným projevům nevole nad nevěřimavostí poslanců k živnostníkům. Roztrpčením bylo tím větší, ježž omluvy některých poslanců byly jen výmluvami. Tak dr. Moravec vymlouval se na sjezd spolůžáků, jako by pro poslance nebyl důležitějším sjezd voličů-řemeslníků. Zvláště pak zajímavými jsou tři dopisy, jimiž účastenství své odřekl posl. V. Březnovský a ježž zde otiiskujeme se všemi pravopisnými chybami: — I. Sl. výbor! Na ctěný Váš dotaz sděluji že na den sv. Václava nemohu z Prahy se vzdáliti, uspořádateli sjezd jinou nedělí to mne snad budo možno k Vám zavítati, uvoluji se promluvit i opravě živ. řadu v padě že Vám není možno jinou dobu určit neb čas jest již krátký, doporučuji Vám zem. poslance p. V. Němce S účtou V. Březnovský. V Praze, dne 16/8 1896 — II. Vážný pane předsedo! Vrativ se dnes s cesty nalezl jsem Váš dopis, v němž mne sdělujete, že svoláváte na den 27. t. m. sjezd živnostenský do Hradce Král. — já Vám již oznámil, že nemohu ty dni z Prahy se vzdáliti, neboť Vám z novin známo bude, svolava pražska „Řem. Beseda“ velkou schůzi řemeslníků na ty same dni do staroměstské radnice a ja této schůze co poslanec zemský za Prahu musím byti též přítomen S účtou V. Březnovský V Praze, dne 12/9 1896 — III. Slavný pane předsedo! Mně nemalo překvapilo když jsem se dočetl že p. Dr. Dvořák v Kukleněch (rozuměj: v Kuklenách) prohlásil že ku Vašemu sjezdu se dostavím — ja hned jak jsem to četl psal jsem pos. Formankovi by, mne u Vás omluvil, neb 27. jest v mem volebním okrese v Hořovicích vystava a ja se tam musím dostavit — prosím proto mne radče omluvit S účtou V. Březnovský V Praze dne 24/9 1896.

Ale přes nevěřimavost poslanců vydal se sjezd pěkně, i zaslouží sjezdové komitě, jehož předsedou byl p. A. Dvořák a jednatelem p. J. Riedl, plné uznání. V městě samém jevil se pro sjezd značný zájem. Nad řemeslnickou besedou, sokolovnou a továrnou pp. Červených vlály v den sjezdu národní prapory.

Na oslavu sjezdu pořádáno bylo v sobotu dne 26. září v městském divadle Klicperových představení Stroupežnického kusu „V panském čeledníku“, před nímž vzletný proslov prof. Em. Miřiovského „Ku chvále práce“ přednesl pan J. Hájek. V neděli dne 27. září dopoledne uvrtání byli příští hosté, o 3. hodině odpoledne zahájen byl sjezd, jehož průběh byl stále pohnutý a hluchý, na konec pak zvláště bouřlivý. Průběh byl následující:

Předseda sjezdového komitě A. Dvořák z Hradce Králové vítá srdečně účastníky sjezdu v tak hojném počtu se dostavivší ze všech končin severovýchodních Čech.

Na to vykonány volby předsednictva i byli zvoleni: za předsedu pan J. Hanuš z Hradce Králové, za místopředsedu pan Rybín z Opočna, za zapisovatele pp. J. Petera z Jenkovic a B. Ott z Jilemnice.

Předseda Hanuš představuje posl. dra Slámu, vládního komisaře a pak purkmistra dra Ulricha, jímž provoláno „Na zdar!“ Z čelnějších osobností byli mimo to přítomni městští radové Pilnáček a Weinhangst, předseda obchodního gremia B. E. Tolman a továrník St. Červený.

Na programu byl nejprve rozhovor o vadách a nutné opravě řádu živnostenského a o pravomoci společenstev.

Zpravodaj A. Dvořák z Hradce Králové uvedl, že podnětem ke svolání sjezdu jest úpadek řemesel, zejména pak vady řádu živnostenského. Ke každé živnosti je třeba řádné praxe. V živnostenském řádu by mělo na prvním místě státi, že každý má znáti řemeslo, ježž provozuje (Souhlas.); ale dnes sem tam lekdokos přijde a dostane hned povolení, aniž by se vyžádal živnostenský listem (Hlas: Hejtmanský tomu nerozumí!) Nejvíce bolí nás čl. 38. živnostenské novely. Když přijde řád, může prodávat všecko, žádný mu nic neudělá (Hlas: Žid je nade všecko!) Živnostenský

řád znamená poškození malých živností (Hlas: To je továrnický zákon!) Každý by měl být členem společenstva, dělník i pán. Řečník mluví dále proti práci v trestnicích a lituje toho, že malé živnostnictvo není řádně zorganizováno. Dnes jeden řemeslník nevěří druhému (Hlas: Jeden druhého by raději udal!) a to nás také hubí. Všecky jiné stavy mají spíše dovolu než řemeslník a proto je nám třeba spolčování; dokud se nezorganizujeme, nedocílíme nic. (Hlučný souhlas.)

Pan Píter z Kostelce n. Orli. poukazuje k tomu, že při ústřední jednotě živnostenské v Praze je dosud jen 160 společenstev. Při lepší organizaci byli bychom jinak respektováni. Řečník lituje, že se šesti ohlášených poslanců jest přítomen pouze jeden. (Hlas: To je smutný úkaz, špatné zastupování! Hanba jim! Volme si řemeslníky! Trvalý nepokoj.) Proto musíme se organizovati.

Předseda Hanuš napomíná k zachování klidu. F. Vestfál ze Stráčkova vidí smutný úkaz v tom, když řemeslníci mají být závislí jen od přičinlivosti jediného posl. Slámy. (Odpor, hlas: To ne!) Řečník stěduje si na špatné zastání u úřadů a vidí poškození venkovských řemeslníků na př. v tom, když hostinští prodávají pivo v lahvičkách. (Hlas: To sem nepatří, to je neomyšl! Pro stálý odpor vadává se řečník slova.)

B. Ott, předseda řem. besedy z Jilemnice považuje organizaci za nejdůležitější potřebu a přimlouvá se za zřízení nové jednoty čistě řemeslnických společenstev pro země koruny České s odbory krajskými a městskými besedami. Dále poukazuje k potřebě statistické kanceláře pro řemeslníky, aby se umožnil na příklad vojenské dodávky, jimiž dnes jsou krmeni šidé. (Hlučné volání: Výborně!) Boty od šidovských továrníků musí se vždy předit. Dále si přeje, aby se založil samostatný řemeslnický list se subvencí společenstev. (Hlas: To by se mělo platit z dispozičního fondu!) Všecky novinky jsou toho plny, když mluví poslanec (hlas: Jen Hlas! Veselost!), ale když mluví řemeslník, uvedou to stručně, že si z toho nikdo nic nevybere. Že se nyní na Hrádku radě nebude jednati o opravě živnostenského řádu, jest pro nás jen dobré, neboť bez organizace nestane se pro nás nic dobrého. (Souhlas.) Potřebujeme nejprve vlastní jednotu, jež by podala nový návrh opravy a působila by také při volbách. Vidíme to všude, jak to chodí, do města přijde šid, zřídí konfekční závod a zaplaví továrními výrobky všechny lid. (Hlas: Papírové boty!) Řečník tvrdí, že zájmy řemeslníků a obchodníků nejsou totožné a proto touží po zřízení jednoty jen řemeslnických společenstev. (Hlučný souhlas, částečný odpor.)

L. Terharen z Kostelce n. O. pojednává o maloobchodu se smíšeným zbožím.

V. Fiala z Opatovic touží po seopatrání ve stáří tak, aby každý živnostník byl nucen platit na pensii. Dnes řemeslník, když mu to nejde, chytá se pítí (odpor) a když sestárne, zbývá mu hůl a močna. (Souhlas.)

B. Ott z Jilemnice vidí příčinu úpadku v pochybeném průkazu spůsobilosti. Řečník je pro zavedení nuceného pojišťování výrobních tříd (Hlas: Dobrovolné, nikdy nucené!) Zemský pojišťovací fond císaře Františka Josefa je krásný, ale pro nás příliš drahý. Řečník stěduje si na berní ároub a míní, že od vlády nelze nic čekat. (Potlesk.)

Al. Havlík z Kuklen míní, že za dob cechů byla řemesla na tom lépe. Ze živnostenského řádu z roku 1868 má užitek jen velkokapitál (Hlas: My máme placení!), resoluce živnostenského sjezdu házejí se stále do koše. Řečník žádá, aby při všech řemeslech zavedl se způsob spůsobilosti v tom oboru, ve kterém kdo chce pracovati. Lépe nebude, dokud naše společenstva nebudou mti samosprávu, jak tomu bylo v dobách cechů. Dále žádá řečník skousky učů i mistrů u společenstev, správné rozlišení jednotlivých řemesel, větší výkonnou moc a práva pro předsedy společenstev (Hlas: Dnes jsou spřesytými udavači!) Řečník vzhledem ke svátku českého patrona volá na konec: Svátý Václave, nedej zahynouti nám ni budoucím řemeslníkům malým. (Hlučné Výborně! Dlouhotrvající potlesk.)

Josef Matějka z Josefova sděluje resoluci tamnějších řemeslníků proti pracím ve vojenské režii prováděným a proti veteránství.

J. Králíček z Kuklen poukazuje na nepřistojnost při podomním obchodu a vyslovuje se pro jeho zrušení.

F. Pavelka z Nového Bydžova praví, že usnesení všech sjezdů nic nejsou platná. Poslanci mají se nás zastati, ale v živnostenském výboru nikdo nebyl. Živnostenský úřad je komisaři obtížný, nerozumí tomu. (Velký blomoz, dupot, hlučný křik: Výborně!)

Předseda Hanuš vybízí k zachování klidu, jinak by vládní komisař schůzi rozpustil.

Pavelka z Nového Bydžova praví dále, že si vláda převezme okresní nemocenské pokladny, ať si tyto nahromadí fondy. Vyslovuje se dále pro zřizování krajských jednot, jichž hlas by byl více respektován. Rolníci mají již i svého ministra, my máme obchodní komoru, která je nám nepřítelskou.

Al. Dvořáček z Hradce Králové jako delegát obchodního gremia přimlouvá se za průkaz spůsobilosti také pro obchody. Poslanci ať se postarají o zřízení řemeslné komory. Řečník přimlouvá se rovněž za sdružení po příkladu dělnictva a rolnictva. Dnes úřední sluha, jen když má žlutý knoflík, už je něco, ale řemeslník není nic. (Hlučný souhlas.) Řečník poukázav na nepřistojnost ohlášených poslanců, žádá posl. Slámu, aby těm poslancům, kteří se dnes sem nedostavili, svým to pp. kolegům vyřídil srdečný a

upřímný pozdrav. „Ať oni nás budou potřebovat a vyhledají nás, pak nás již najdou zorganizováni, ale pak budeme my jim diktovati.“ (Výborně! Hlučný souhlas, potlesk.)

Antonín Julius z Hradce Králové požaduje, aby řemeslnické výrobky nesměly se prodávati v krámech předsápnických.

Poslanec dr. Sláma praví, že nepřítel vykládat novou živnostenskou, ale vyléchnout přání a tlučet je na přálápných místech. Žádný stav ani volič není závislý na poslanci, nýbrž poslanec jest odvislý od voličů. Ze sám do schůze přišel, činí jen s povinností, hledí však nepřítomné poslance omluviti, zejména Březnovského a Adámka (hlas: A co Formánek?). Dále se přimlouvá, aby se hluchší a častěji projevovale přání, jímž se konečně musí vyhověti, jak se to jeví při dělnictvu. Řečník chce se zasažovati, aby ve věcech živnostenských bylo více samosprávy. Co vláda samýřál s novelou, to nedovedu povědět, já to nevím a jiní také ne. (Veselost.) Nynější vládě nechce dělat výtku, neboť na to neměla ještě čas, ale bojím se, aby nám ministři neutekli dřív, než něco provedou, neboť naší povinností není držet je za časy. (Veselost.)

J. Židek z Dačic při volných návrzích mluví o neoprávnostech při živnostech provozovaných po továrnicku. Dále zmiňuje se o řádu stavebním, mluví proti podomnímu obchodu a pro zrušení svobodných živností, pro nemocenské pokladny.

J. Slezák z Poděbrad praví, že ke sjezdu nejvíce lákalo šest jmen poslanců, aby vylechli naše stesky, bohužel se tady nejsou. Řečník vyslovuje se o poměrech řemesla zámečnického, jež je tísňeno staviteli a sedníky.

B. Ott z Jilemnice navrhuje, aby přítomní přihlásili se pro zřízení jednoty čistě řemeslnických společenstev pro země koruny České.

A. Havlík z Kuklen navrhuje, aby se všemožně působilo ku zřízení obchodní a živnostenské komory v Hradci Králové.

Pan A. Dvořák z Hradce Král. navrhuje pak resoluci, ve které shrnuty všechny běžné požadavky řemeslnictva.

Resoluce jednomyslně se schvaluje a bude zalána poslancům sněmovně.

Al. Dvořáček z Hradce Král. navrhuje dodatky k resoluci, aby trestanci místo řemeslných výrobků poukřívání byli k regulování řek a pracem počinli. S návrhem se souhlasí.

F. Pavelka z N. Bydžova děkuje řemeslnické besedě místní za uspořádání sjezdu a provolává jí „Na zdar!“ (Hlučný souhlas.)

J. Židek z Dačic navrhuje, aby zemská úravnová pojišťovna byla povinna uděleti podpory již ode dne úrazu.

B. Ott z Jilemnice žádá, aby v resoluci se vytkla směna čl. 38. z. n. tak, aby mohly se zřizovati jednoty čistě řemeslnické, ne jak je pražská ústřední jednotu, kde může být členem řemeslník i obchodník. (Souhlas i odpor.)

J. Hojný z Jičína odporuje prudce tomuto požadavku a vyslovuje se roztěleně proti takovému drobení.

Slava tato vyvolala bouřlivé výstupy, při nichž většina účastníků a nevolí odešla ze sjezdu. V sále utvořily se pak jednotlivé skupiny i byly různé náhledy vyměňovány tak hlučně a rozhorleně, že nebylo pomýšlení na sjednání ticha.

Když poněkud nastal klid, hlasování o návrhu B. Otty, což vyvolalo novou bouři. Jedni mínili, že návrh je přijat, druzí se proti tomu ohražovali, ješto po odchodu většiny účastníků nemá se již hlasovati.

Po chvíli teprve zjednáno částečné utišení, načež p. A. Dvořák přečetl řadu došlých příspěvů a telegramů.

Za všeobecného rozrušení bylo rokováno po více než tříhodinové trvání skončeno voláním „Na zdar!“

Sjezd byl pak ukončen přátelským večerem v řemeslnické besedě.

Sjezdem přijatá resoluce zní: Budiž zákonem ustanoveno: Každý spůsobilý řemeslník i živnostník může provozovati živnost řemeslnou neb koncesovanou, když podá průkaz spůsobilosti pro příslušnou živnost.

Ustanovení čl. 38. živ. nov. musilo by opatrně a loyálně používáno býti, by nevedlo k nepřistojnostem. Vždyť by na př. celé existence mohly býti zmařeny, kdyby uznáno bylo odstranění nebo přeložení celého závodu, ne s malým nákladem zařízeníého. Vzhledem k tomu jeví se potřeba, aby ku článku tomu bylo vydáno dobrozdání společenstva, obmezující moc úřadů, na niž je politický představitel vázán.

Čl. 38. živ. nov. se zrušuje.

Budiž zákonem ustanovena trestní sankce pro ty, kdož by předpisy dotyčné nezachovávali. Nebudiž činěno výminky od zásady, že obchodní cestující a jednatelé nesmějí nosit žádného zboží na prodej, nýbrž toliko vzorky.

Podomní obchod budiž úplně zakázán.

Čl. 78. lit. k) živ. nov. budiž vynechán.

Majitelé podniků továrních jsou povinni přistoupiti za členy příslušného společenstva, poněvadž dle čl. 108. živ. nov. jsou jejich pomocní pracovníci příslušnými společenstvy. Dále budiž zákonem ustanoveno, že učenníci, kteří se vyučili v továrních aneb v řemeslných živnostech, podrobeni jsou učennické zkoušce u příslušného společenstva. Učení trvají nejméně 3 a nejdéle 4 roky, a po vyučení je třeba šleté zkoušky k samostatnému provozování řemesla.

Zákonem budiž nařizeno, by dělníci nesměli pracovati mimo dílnu.

Budiž zákonem ustanoveno: V trestnicích nebudou pracováni řemeslní výrobky na prodej.

Budiž zákonem nařízeno tvoření jednot řemeslnických společenstev okresních, v každém kraji svlátná, z nich budou stísneny komory řemeslnické a rada zemská a veškerými právy vyňatých komor obchodních a živnostenských.

Budiž společenstvům dáno právo odvolací.

Budiž zákonem ustanoveno nucené pojišťování řemeslníků a živnostníků pro stáří a nebezpečnost ku práci.

Co týden dal.

Ve schůzi mládežnických poslanců, konané dne 29. září na staroměstské radnici v Praze, byla přijata následující resoluce: I. Sbor poslanců uvěří, že vláda hraběte Badenia k adresnému návrhu všech poslanců českých na sjezdu království českého podanému a k státoprávní resoluci adresní komisi téhož sjezdu přijaté meznajala žádá, tím méně příznivé stanovisko, ano, že nebyl vláda ani pokus učiněn, jak v oboru zákonodárném tak i v oboru správám na rozšíření autonomie zemské, dále že k provedení jazykové rovnoprávnosti ničeho vláda posud nepodnikla, že visou vlády na Moravě udržuje se i nadále neodvratně nadvláda německá, jakož i že v otázce českých menšin vláda se svými orgány stojí na stanovisku rovného právu českého lidu odporujícímu, usnesl se sestřati při taktickém postupu, vyřčeném v usnesení sboru důvěrníků národní strany svobodomyšlné na sjezdu nymburském a prohlašuje, že i proti nynější vládě zachová stanovisko rozhodné opoziční. II. Přiblížeje pak k té okolnosti, že volební oprava stala se již zákonem, usnává sbor poslanců, že dlužno domáhati se toho, aby volby do rady říšské na základě nového volebního řádu byly ihned vypsány a že nelze přivolití ihned k tomu, aby v tomto zasedání projednávána byla berní oprava a předlohy týkající se rakousko-uherského vyrovnání, jehož projednávání poslanci českí dříve, než bude vyhověno důležitým postulatům národa českého, vůbec se co nejrozhodněji oprou. III. Sbor poslanců českých pokládá za nutné, aby delegace česká v příštím zasedání naléhala na to, aby vláda co nejdříve vyjasnila své stanovisko k státoprávním, národním, osvětovým a hospodářským požadavkům země koruny České a národa českého. Vzhledem pak k té okolnosti, že novým složením říšské rady bude utvořena nová situace politická, usnávají poslanci, že dlužno pro tuto novou situaci si zachovati volnou ruku vzhledem na poměr k jednotlivým stranám a skupinám budoucího parlamentu a postavení české delegace, při čemž ovšem poslanci českí musí dbáti toho, aby mimo úplné zabezpečení národního bytí zájmy svobody a nejdůležitější občanské nebyly jakožkoli realki ohrožovány a poškozovány. IV. Sbor poslanců usnává dle důležitosti voleb v V. kurii, pokládá se potřebné, aby při volbách v této kurii sloasily se v národě českém veškeré živly stojící na půdě státoprávní a ryze národní ku společné činnosti.

Ruský car ve Francii. Mezi přípravami k uvítání cara Mikuláše ve Francii budí posornost i velká přehlídka francouzského vojska 9. října v polích u Chalonsu. Přehlídka ta bude jednou z nejvelkolepějších vojenských podívaných, které v posledních letech se konaly. Neméně než čtyři armádní sbory, 2., 6., druhý 8. a 7., dále 16 praporů sileckých, 4 prapory africké, zasnové, alžírští střelci spakiové (jířada) a jířadní střelci afričtí, oddíl tuniského vojska a 10.000 jízdeckta budou téhož dne postaveny podél staré římské silnice k Remedi vedoucí, aby pozdravily cara přítele Francie. Jediné postavení pěchoty, ačkoliv v dvojířých proudech zaujme místa, bude sdělit 3 kilometrů. Za pěchotou bude postaveno dělostřelectvo a po pravé straně prvního řádu budou africké sbory a po levé jízdeckto. Když car Mikuláš objede řiky vojenské, nastane defilování. Aby co nejvíce bylo zkráceno, potáhne každá divise v celé soustavě čtyři pluky podle sebe. Nepotáhne tedy pluk za plukem, nýbrž vždy 4 pluky najednou. Tím způsobem přejde každý armádní sbor za 20 až 25 minut. Závěrek tvořiti bude útočný klus 10.000 jezdců se všemi jízdeckými bateriemi. Po přehlídce následovati bude vojenská smídaně, k níž pozváno 500 osob.

Všelicos.

Žádáme za obnovení předplatného a vyrovnaní starých nedoplatků.

Administrace.

Národní výbor. V „Předsápných Listech“ objevila se v těchto dnech úvaha o zřízení svlátního národního výboru, který by ve všech věcech všeho národa se týkajících působil jako nejvyšší autorita. Dr. Rieger vítá návrh ten „Pls. Listů“, neboť tím by se všechny strany v národě dohodly, aby se spojily mezi sebou ku společné akci pro státní právo, samosprávu a rovnoprávnost.

„Hlas z Stana“ a katolická mravovauka — Již v několika číslech svých mluví tento orgán katolických evangeliků o katolické — ješovitě — mravovauce. Jako to obyčejně odpovídá katolicismu — ať opravdu anebo pochybně pokřtěn anebo obřezán — dává, tak to dává i „Hl. z St.“ s katolickou mravovaukou. Mluví o něm, čemu nerozumí. — Učinil by lépe, kdyby přimýšlel o morálce svých reformátorů. Jak známa, učil Kalvín předurčení v tom smyslu, že spasen bude, kdo jest pro spasení od Boha předem ustanoven, a že sarrfen bude, kdo jest pro zavržení předurčen. Že toto učení ničí všechnu nejen mravovauku nýbrž i mravnost vůbec, není třeba dovedovat. Nejlépe se to ukázalo na Kalvínovi samotném, o jehož nepřírodné — sodomské — nemravnosti celý nástup dějepisů dělá svědectví (Srovnej „Dilo lidu“. Vlast. r. 1896.) A přece jednal Kalvín jen důsledně dle svého učení. A jestliže nyníjší páni katolické kalvinistů od Kalvínova učení odstoupili, aby mravnost svého lidu v kořeni nenichali, dali svědectví, že ta stará katolická mravovauka jest lepší, než kalvinistická. — Kdyby s pastorem Šádkem vůbec byla řeč, řekl bychom mu, aby, mluvil-li, čaroval se aš pod už a stydlí se za Kalvína a katolickým dal svatý pokoj.

Vědí nebo nevědí, co činí? Mnohý čtenář našeho listu řekne nad tím, která je to možná, aby realisté noviny v Čechách tak prudce stouply proti katolické církvi, proti náboženství, proti duchovním, proti hmotným věcem — když přece většina těch novin obiluhována jest katolíky? Tato hádanka lze takto rozluštit. — Nejprv jest uvážiti, že často ji nováci pod širákem katolictví tak činí; a tomu se není co diviti! O takových platí to, co už moudrý pohan Seneka dí: Kde není stádu, není ani šetrnosti práva, ani svatosti, pobožnosti a víry. — Pak i některý katolík za našich časů tak si počíná; ale vždy se třeba tázati, zda vědí či nevědí, co činí? I když čteš některé politické, anebo náboženské noviny, dobře jest takovou otázku si ušmítni! Jeť naše tak řečená intelligencie přese všechnu ošvětu a tisíckrát nešťastná nevědomá a válnavá, což ji omlovedá, až neospravedlňuje. Na doklad uvádíme toto: Katolický kněz, ať to již biskup, farář, kaplan, jeť komu svou povinnost, žitlivě se napašá, haui a tupí. Katolík, učitel, starosta, jeť se hlásí k zásadám svého náboženství, činí se směšným a pronásleduje se do smrti. Proč? Proto že dle svého přesvědčení jedná! Svobodomyšlní mají v hlavě a ástech plno svobody, ale jinému ji nepřejí. Oni čtou v novinách: Nyní je to známka ošvěty a pokroku, býti lhotažným k víře, anebo dokonce pronásledování duchovenstva, jeť nezachováti přiměřenou povinnost náboženskou, do únavy mluví katolická, učitelé, parkmistra, poslane stá, kdož dle víry katolické žít jsou! A odkud mají ta besla liberální noviny, politické neb náboženské? Od svobodných sednářů; a odkud to mají sednáři? Od „našinců“. V čele frajmarů byl šid Adriano Lemmi — nyní je šid Nathana! Vědí to katolíci, kteří dle tohoto receptu píší do novin, anebo nevědí? Myslím, že jim to není známo; jinak by již moudrosti šidovské láze se nevěřili. — Baš milostiv, a se ukruten jako královna, matka všel, kteráto přý nemá žádného žihadla; a pakli ho má uštvati, to neumí loč proti království! A to je střídka, a kde toho nesbyta potřeba. Ale napořád jas katolíky hanobiti, a posměch z nich si tropiti — otevře i při vlažným katolíkům a prospěje náboženství a nároze.

Spolek na podporu chorých kněží z Rakousko-Uherska a Německa konati bude odloženou schůzkou valnou hromadu dne 7. října t. r. v Horci s tímto programem: 1. Oznamení, že nejduš. Pan biskup královéhradecký Eduard J. N. Brynův ráčil milostivě převzít protektorát nad spolkem. 2. Jednání o hlazování a návrhu, aby se úřlo správy spolkové přeneslo z Horce do Hradce Králové. 3. Změna nákolik § § stanov s přenesením úřtu a se zamyšlením odstoupením zakladatele a dočivotašho presidenta spolku prel. Filipa souhlasijící.

Zvěsti z východních Čech.

Vyznamenání. Úřední „Wiener Ztg.“ oznamuje se dne 29. září: J. V. císař jmenoval profesora bohosloví při diecéaním bohosloveckém ústavu v Králové Hradci vdp. dra. Jana Soukupa čestným kanovníkem sídelní kapitoly v Králové Hradci.

Zprávy diecéaní. Ustanovení jsou: p. Jos. Herkner, katech. ve Dvoře Králové, za faráře do Bílé Třemešné, p. Václ. Framuth, kaplan v Limberku, za koop. do Banína, p. Rom. Baloušek, koop. v Baníně, za kaplana do Limberku, p. Ant. Rohlík, kooperátor ve Vojnové Městci, za admin. do Níškova, p. Josef Adam, novosvěcenec, za koop. do Vojnova Městce.

Divadlo v jednotě katolických tovaryšů. Zahavní odbor zahajuje svou činnost v neděli dne 4. t. m. původní veselohrou od Stroupežnického „Pan Měsíček“ ve třech jednáních. Začátek o půl. 8 hod. večer. Spadla budou číslována a rezervována hostům, kteří opatří si lístky ve spolkové místnosti od 10.15 hod. dopoledne.

Dary Rudolfinu. Vp. Ant. Adam, kaplan v Králové Dvoře, zaslal pro Rudolfinum od nejmenované dar. 2 zl., dp. Fr. Vacek, farář v Borohrádku zaslal sbírku kostelní v obnosu 4 zl. Zaplat Běhi

Lidová knihovna města Hradce Kr. otevřena bude dne 4. t. m. v domě č. 22. na náměstí děkanahřm, v 1. poschodí. Knihy půjčují se zdarma vždy ve středu od 7 do 8 hod. večer a v neděli od 1 do 3 hod. odp.

Kontrolní shromáždění dovolenců a náhradníků řádového vojska, jakož i vojínů náhradní zálohy odbyváno budou letošního roku vždy o 9. hod. dopol: 1. V Hořicích v městském divadle dne 19. října pro obec počínající písmenami B až včetně P; dne 20. října pro ostatní obce; 2. V Nechanicích v městském divadle dne 21. října pro obec počínající písmenami B až včetně P; dne 22. října pro ostatní obce; 3. V Hradci Králové v místnostech „Na Střelnici“ na Pražském Předměstí dne 24. října pro obec počínající písmenami A až včetně do N; dne 25. října pro ostatní obce. Ke kontrolnímu shromáždění dostavte se ti dovolenci a náhradníci, jakož i vojínové náhradní zálohy, kteří letos ani v službě činné nebyli, aniž se cvičení ve sborui sdůstnili. Pro vojiny, kteří se pro dležitou příčinu ke shromáždění nedostaví, odbyváno bude dodatečné kontrolní shromáždění v Hradci Král. dne 30. listopadu o 9. hod. dop. v místnostech „Na Střelnici“ na Pražském Předměstí.

Aféra dra. Weissbergra s drem. Banerem, advokátem v Náchodě. Dne 26. tohoto měsíce odbyvalo se před sjezdem krajským soudem zajímavé přelčení, zajímavé tím, že při něm co žalobci i žalovaní vystupovali proti sobě oba shora řečení advokáti. JUDr. Ludvík Bauer, advokát v Náchodě žaloval svého kolegu JUDr. Karla Weissbergra advokáta v Úpici, že jej v appelační státnosti, kterou jmenem a v zastoupení Karla Liskovského z Náchoda dle informace jím dané podal, vinil z činu trestního: podvodu, z falšování listiny, tím udanlivě způsobeně, že Liskovskému na místě informace sárukovou listinu k podpisu předložil s ji podepsati nechal. Rozsudkem okresního soudu v Náchodě byla žaloba dra. Banera úplně zamítnuta a to s toho důvodu, an se prokázalo, že dor. Weissberger jen v mezích dané informace o advokát jednal a nic jiného do státnosti nemapal, než co Liskovský sám do informace mu ual a schválil a za to závaznost vzal a že jest tudíž prost co advokát vš dále závaznosti, jelikož Liskovský spis (státnost) drem. Weissbergem vyhotovenou, schválil a podepsal. S tímto rozsudkem nebyl však spokojen p. dr. Bauer, advokát v Náchodě a podal odvolání, následkem čehož se tato záležitost u krajského soudu zde projednávala. A tu vyslovil sjezdi krajský soud, jemužto předsedal p. senáky rada Prokop, a jenž sestával z pp. rady Štolly, sekr. Trauba adjunkta Novotného, zcela opačné rozhodnutí, že pan dr. Karel Weissberger dopustil se urážky na cti, pakli se napřed o pravdivosti údajů jeho mandantem tvrzeného nepřesvědčil, an přý podepsání podání v mezích dané informace se pokybaljšho a schválení spisu a podpis jeho od strany nezabavují zodpovědnosti advokáta spisu vyhotovujícího. Samo sebou se rozumí, že tato záležitost vyvolala v kruzích advokátních sívou účast. Za nepřítomného žalobce a žalovaného fungovali co obhájci, sjezdi advokáti JUDr. Czurba a JUDr. Fischer.

Uprchl z polepšovny. Dne 24. m. m. uprchl z polepšovny v Opatovicích 17letý Jos. Krajčtí, příslušný do Lipnic u Planě.

Ohně. Dne 18. m. m. vypukl požár v obydlí koláře V. Klečky v. Hněvčevni způsobiv škody 2600 zl. Poškozený byl na 2100 zl. pojistěn. — V noci dne 29. m. m. posorová byl oheň ve Svinárkách.

Zabavení zajal. Dne 26. m. m. přinesl 20letý K. V. z Chvojence na sjezdi trh 4 zajíce a 6 koroptví bez dovacího lístku. Následkem toho byla mu svěř zabavena a ve veřejné dražbě prodána.

Krádeže. V noci dne 27. m. m. stáhoval se Jos. Neuman z Hořic do Vys. Mýta na obyčejném voze, na němž také sároveň sám seděl. Cestou snad se na chvíli zamyslel a nejspíše si i trochu zdřimnul, což přišlo mu však velmi druze; když se totiž probudil a ohlédl se po voze shledal, že mu někdo stáhl a vozu balík peřin v ceně 70 zl. Peřiny sestávaly se dvou velkých a dvou malých kusů potažených červenobíle pruhovanými povlaky. — Podobná krádež a možná že od téžho sloděje spáchaná byla v noci na 24. m. m. Cestou od Hořic k Hradci Kr. ukradl někdo V. Bernardovi velkou novou plachtu na vůz, již měl abalenou a uloženou v sadu ve voze. Plachta byla 4 1/2 metrů široká a 5 1/2 m. dlouhá a opatřena firmou V. B. v Hradci Kr. — Rolníci Ant. Havrdové ve Votuži u Hořic ukradli neznámý dosud pachatel v noci na 24. m. m. balík peřin v ceně 80 zl.

Zoufalý dragoun. Večer dne 25. způsobil na Pražském mostě záložní vojín u 8 drag. pluku Jan Fanta, přilnušný do Ledce, ohromný sběh lidí. Zmíněný vlezl na mostě za zábradlí na jeden z pilřů a činil přípravy, jakoby chtěl skočit dolů. Na pokřik okolojdoucích sběhla se sponeta lidí, kteří snažili se domluvami zoufalce od jeho úmyslu odvážiti, avšak marně; za napominání dostala se jim řada nářeků. Na pilř se nikdo nechtěl odvážiti, boje se, aby nebyl sebou stržen do řeky a neutřil si ránu holi, již se Fanta oháněl a tak to trvalo téměř celou hodinu než strážník a několika diváky odvážili se na pilř a chtěli zoufalce lapiti v záchranné lano. Při tom však hodil tento hál na před a sám skočil a pilře do řeky — a plaval. Od hučavého mostu jela mu však již loďka na pomoc, již se dragoun zadržel a dostal se u vodárny notně promočený a promrzlý na břeh.

Krádež. V noci ze dne 27. na 28 t. m. vyfoukl kdos pekařskému pomocníkovi Václavu Kalendovi na Pražském Předměstí zamětnanému u p. Františka Matějky stříbrné hodinky s řetízem. Po nepovolaném

hodinář nebyl ani alechu. Podcenění ihned však padlo na pekařského dělníka Adolfa Šedivého z Hrabov, kterého dne 26. t. m. mistr Matějka s práce propustil s příčinou, že měl druhému dělníku Josefů Svatoňovi pomoci od kartáče. Šedivý byl dne 27. m. m. na Pražském Předměstí, kde se sdůstnil tanečnického roje v hostinci p. Krylově, odkud ve 4 hodiny ráno odebral se k bývalému svému mistru a neposorovaně vlezl na půdu, kde bespochyby si chtěl zdřimnouti. Na půdě měl Kalenda smíšené hodinky uschované. Má se za to, že snad přišel rychle a hlasitě třásl a chtivému spáči klidu nedopřál. Zkrátka ráno byly pryč. Po šedivém pátráno, byl zatčen a dodán do vyšetřující vasby.

Ippen čestal ponaučením, že při trhu obilním nemá nadávat. Na všelijaké nepřistojnosti „našinců“ při tržích obilních vedou se stále státnosti, ale přes to počínají si mnozí „našinečtí“ handlíři tak, jakoby jim bylo dovoleno všechno. Bylo by dobře, kdyby si od takovýchto chlapků nedal nikdo nic líbiti a kdykoli něco provedou, aby je každý potřešný prohnal tak, jak to nyní známému M. Jppenovi s Pr. Předměstí udělal p. J. Burjanec, obchodník s Pražskými. „Našinečtí“ handlíři snad se domnívají, že jsou pány obilních trhů a že nikdo se jim nemá michtati do kšeftu. Aspoň Ippen divně se díval na to, že p. Burjanec počíná si při obchodu čile, a několikrát vyslovil se o tom nepatřičně. P. Burjanecovi přelila brzo trpělivost a když Ippen pronesl před svědky nealuznou urážku, podal naň žalobu. Při líčení, jeť se včera konalo u sjezdiho soudu, nemohl Ippen urážlivě alova zapřít a proto byl odsouzen k náhradě útrat a mimo to k zaplacení 5 zl. ve prospěch Ústřední matice školské.

Desinfekce. Jistý mlynář jmenem Novák měl si odbyvati trest vězení, který mu sajisté pro dobré chování uštědřen nebyl, ve hradecké věznici. Pan otec sůstal doma a přibuzný jeho odbručel za přisouzený trest. Za nedlouho přišlo se věci na kloub. Pan mlynář musil opustiti drahou mu mýlnici a jíti přece do „kuru“ a na stravu vězenskou do Hradce. Něco navdávkem jemu i oběťavému přibuznému se ovšem také dostalo. Tím však záležitost nebyla odbyta. Po konaném četření byli vězeňští dozorcové Bílá, Hrabata a Coufal okamžitě služeb svých sprostáni a nahrazeni jinými. První dva slouží ve sjezdi věznici dlouhou řadu let a jsou otcové četných rodin. Správce věznice p. Karel Koubek neřáduje více a čeká na přezasedení.

Pro urážku Veličenstva. Dne 5. září t. r. bavil se hosté v hostinci Josefa Radeckého v Olešnici ným hovorem. Hynek Martinek, 46 roků starý dělník vmísil se do řeči a počal mluvit o obecním úřadě a hejtmanství slovy nepřilži vyhravými. Napomenut, aby ustal ve svém nemístném řečením, pustil usdu svému jazyku a dopustil se uražení Jeho Veličenstva. Byl zatčen a do vasby vyšetřovací v Novém Městě n. M. oveden, kde mu bude dopřáno dosti času, aby o své chvatavosti řádně přemýšlel.

Objevený velicepěd. Ztracené, vlastně ukradené kolo patřící synu p. radního tajemníka Trauba se objevilo. Klempřířský dělník z Pražského Předměstí jej koupil od neznámého obuvnického pomocníka v neděli před „Černým konem“ za celé čtyři slatky. Natřel kolo důkladně černě a dal ho do Hradce k opravě. Nyní se po prodávateli pilně pátrá.

Krádež. Josef Frišný obchodník v zelenině se Starého Kolína zajel si na trh do Náchoda. Zelenina šla na obyt. As o půl deváté dopoledne pohřekl kořík, ve kterém měl trábu 56 zl. na hotovosti, mimo to v téme našel se sákné dva páry puntouch. — Po sloději jako by se sem slehla; ač při prodeji mu pomáhali a pozor dávali Josef Sortečka a dělník Václav Gult z Náchoda, přece žádný ničeho neposoroval. Vydělek byl pryč a Frišnému zůstalo na památku podcenění, s kterým jeť těžko na světo.

Dopadení lupičů. Dne 19. září šel František Kinal, syn hostinského Františka Kinala se Šonava do školy do Broumova. Na cestě mezi Broumovem a Rosenthalou byl přepaden ode dvou neznámých mladíků, kteří uchopili jej a udeřili s ním do přikopu a ocepili ho o stříbrné hodinky z řetízku a o klobouk. Jedem z nich sepal mu ústa a druhý tloukl ho do hlavy. Po loupeži utekli směrem k Rosenthalu. — Dne 24. t. m. v poledne šla podomní obchodnice Magdalena Doležalová z Polce n. M. z Verneric po okresní silnici do Bohlašína. Na cestě p řetala dva mladíky a jeden z nich žádal, má-li se korunu drobných peněz. Doležalová, ač jí to bylo podezřelé, vytáhla pytlíček a chtěla jim dáti drobné. Pojednou byla stržena k zemi a jeden z neznámých tloukl ji do hlavy botami, které nesl, kdesťo druhý uchvátil pytlíček, ve kterém našla se 22 sl. 50 kr. a přehli oba lesem směrem k Březové Na místě činu zanechal jeden z nich klobouk. V. Svoboda, zřisenec draby a Augustin Schreiber viděli oba sloděje. O obou případech učiněna oznámení četnictvu a ti jali se bditivě po okolí pátrati. Jisto bylo, že přepadení Kinala i Doležalové spáchli titěš mladíci, kteří se beřou nadějnou cestou. Dle popisu vypátráni byli 18letý Celestin Hofmann se Sutince a 18letý tovarní dělník František Verner s Broumova, který již pro loupež souten byl a oba krátce před čnem byli propuštěni s trestu, který si odbyvali v sousedním Prachu ve Wünschelberku. Dne 26. září dopaden a zatčen četnickým strážmistrem Františkem Hausou s Broumova, Verner v obvodu obce Božanova. Z ulopených peněz našleseno u něho pouze 5 sl. 73 kr.; se ostatní si koupili oba darebci čaty. Do Hofmannovi se dosud pilně pátrá.

Z Holešlavi. Dne 20. září byl slavnostně ve chrámu Páně odevzdán p. okr. hejtmanem Kr.-Dvorským slatý záslušný křtř z korunou vldp. Al. Nýltovi, děkanu a vikáři zjezdišmu za jeho přemnohých a velikých zásluh, které si získal jako katol. kněz o církve a vlast. O půl 11. hod. promluvil u oltáře p. okresní hejtman k p. děkanovi krásnou, dojemnou řeč, po níž připjal křtř p. děkanovi na prsa, načež přítomní hodnostáři (p. c. a k. vrchní správce velkostatku smičického Kubr, p. školní inspektor Morávek, p. okresní starosta Jaros, a k. úřednictvo atd.) vyznamenatému blahopřáli. Po té následovala mše sv., Te Deum

a císarčí hymna. Všecky písně, které se o této slavnosti spívaly, byly od pp. učitelů se školní mládeží velmi pilně nacvičeny.

(6) Z Pardubic. Jak jsem jednou četl v „Obnove“, samýlelo se, aby list váš přinášel „Galerii českých měst.“ (Dojde k tomu v době příhodné. Pozn. red.) Bylo by to tak čásem skutečně velmi zajímavé. Na svých cestách přesádkinových zabloudil jsem také do Pardubic. Pardubice jsou pěkné, čilé město průmyslové, mající budoucnost. Rozšiřují se na všechny strany, jako rychle rostoucí obr, a kdo znal Pardubice dříve, musí s úžasem stanouti nad jejich varhánem a rozkvětem. Vystoupiv z nádraží, vsedl jsem do drožky a jel jsem do hotelu „Střebský“. Zamluviv si ubytování, vyšel jsem ven, abych podíval se trochu po městě a poznal jeho znamenitost. Monumentální radnice zaujala v plné míře mou pozornost, dům záloženský, krásné zbudované školy, starý sámek Pernštýnský, jenž obýlí se pomalu ku západu své bývalé slávy. Pardubice mají své znamenitosti. — Unaven cestou, zastavil jsem v hostinci jednom na zeleném předměstí. Dal jsem si přemísávkou a vzal jsem mané do ruky noviny, které na stole ležely. Četl jsem nápis: „Neodvialé Listy.“ Z první stránky poznal jsem, že je to list pokrokový-talmudový. Divám se, kdo je redaktorem. I jemináčku, — Juklíček, starý známý z Chrudimi! „Hochu, kamaráde drahý, tak ty's se přebarvil z běla do červena!“ povídám si v duchu a začnu své-davě čísti. (Byli jsme dobří známí, — snad se upamatujel!) Můj ty Pane, jak je lidé na světě méně! Inu těžký život, těžký život! — za našich dnů! Politické proudy neustále mění svůj směr, a je-li člověk jen parti-reduktorem při nějakém tom městském listěčku a nechce přijít o „literární“ chléb a státi se vechtrem p. dráhy — musí pačti jak moudra, a jak jeho patroni chtějí! — Očistiv tak charakter přítelov svého, četl jsem dále. Obrátím list, — přítel Juklíček tam zjel si na „Brynychu“, — chce přehlédnout čerstvá stránku, když padl mi do očí odstavec o klerikálních rejdech. Klerikálové jsou teď v módě — čerstva jsem stannul a čtu zvědavě. Nepamatuju se určitě na nápis, ale obsah byl asi ten, že chtějí v Pardubicích založit spolek sv. Václava k úpravě a ozdobě katolických chrámů Páně. V čele toho je stojí děkan Sloup s ředitelem Hornofem. Juklíček varuje, aby se lidé však docela nemýlili, že to je akce na skrs klerikální podnik. Kostely je jsou bohaté, že nic nepotřebují atd. Na konec pak přítel Juklíček udlílel radu p. děkanovi, jak by se mu mohl zachovati. — Trnul jsem v duši své — nad velikými slovy přítelov Juklíčka a jna myslí sata-nula mi dobrácká tráť přítelov Juklíčka z „Chrudimské redakce“, ten enivý, mírný jeho pohled, ta usmívající se tvář při moku Gambinově. — Zamyslíl jsem se nad jeho článkem, v němž jako Kassandra věštíl Pardubicům zhoubu klerikální, jest-li si upravití dají své kostely. — Vedle mne seděl jeden pán. Četl „Pardubické listy“. Osmělil jsem se a pravím: „Vy zde asi musíte mít bohaté a krásné upravené kostely!“ — Pán podíval se na mne a mluvil mne chvíli skoumavým pohledem. Po chvíli pak řekl: „Myslíte to doopravdy?“ „No ano, podle tohoto článku „Neodvialých Listů!“ — a přistříl jsem list k němu. „Hahaha!“ dal se do smíchu. — „Juklíček, prosím vás — Juklíček! Když byl starý nemocný pan děkan, který při své chorobě nemohl provéstí důkladnou opravu našich chrámů, řekl ho v „Pardubických“, že prý kostel je jako „špýchar“ a otravoval mu tak poslední chvíle jeho života a nyní trhá s „řemesla“ nového děkana, že pokud dá mu Bůh zdraví, chce provéstí nejdůležitější a nejkulturnější podnik, jaký mají Pardubice v přítomných dobách — důstojné upravení katolických našich chrámů. Chrudimáci bez rozdílu stran s nákladem velikým si ozdobili krásný chrám a my to játku také dokážeme! Celé město jest pro to, a jest-li snad Juklíček chce nám dlati ostudu v „Neodvialých“, ať dšlá, — ale budoucnost a skutky ukážou, že si náramně škodil — a v očích ciziny že náhodil Pardubici. Podívejte se jen do děkanáckého chrámu, podívejte se jen na starý hřbitov do kostela, jest-li už není čas, aby Pardubice podjaly se kulturního podniku — upravení svých kostelů. Není to pro nás jen, ale i pro naše děti, aby vidouce chrámy důstojně zřizené vzhlédávaly, náležitěvaly a povznášely duše své! Evangelici budou již u nás mítí svůj pěkně zřizený kostel a dobře činí, jest to chvály hodné, a byl by dareba, kdo by je za to napadal, že činí na to mezi sebou sbírky a škodí tím jiným podnikům místním a dokonce se snad tím chtějí do obce zanášeti spory náboženské. A co tyče se našich katolických chrámů — jen se podívejte do nich, uvažte vzrůst Pardubic a poznáte, že třeba dlouholeté soustavné práce, aby kostely naše vyhovely potřebám a kulturní vyspálosti Pardubic! — A teď, když se chce něco dlat, přijde Juklíček a křičí: „Hrrr na děkana!“ — Když o ten kostel nestojíš a nechceš naň jako „katolík“ nic dát, — tak aspoň mlč a neďalej nám ostudu před myslící cizinou! Tak mi to připadá, jako by se domníval, že jsme už tak zabezdění, abychom neviděli, že spolek k „ozdobení kostela“ jest spolkem čistě náboženským a kulturním: Ci snad čuje — klerikalismus v tom, že ať budou pěkné kostely, budou lidé více do nich choditi? — Zkrátka, — tímhle dal Juklíček políček do tváře uvědomělého katolického občanstva pardubického a sám sobě vyvádění chudoby „žurnalistické opatrnosti.“ Víte, já nejsem žádný spátečník, ale jest-li takhle hlásají ty naše listy svobodomyšlnost a pokrok, pak nejsou daleko od vídeňských šmuků liberálních, kteří prkají už na všechno, co savadilo o kostel a o Krista! — Druhého dne odjížděl jsem z Pardubic ku Praze, na delší potulku světem, ale dojmy, které jsem si od-tamtud odnášel, provázely mne po celou cestu a daly mně dosti látky ku přemýšlení.

Z Miletína. Dne 27. září sešli naši ochotníci Lokayovu frašku „Bábová pouta“. Jeli děj mohl by se naznačiti slovy: Krocení hrde paníčky manšelem dobrákem. Manšela tohoto hrál osvědčený v komickém odboru p. T., maje v p. N. druhá k pohledání. Vedle paní F., která hrála onu hrdou paníčku a slečen P. F. a M. F. viděli jsme i nové sily ba i zcela nové dobe na jich místech. Dohasovače a přivídnka Sonenscheina hrál pěkně p. Z., snad měl také vypadati lépe po Sonenscheinovsku — aspoň ta celá postava

přes to jmeno Igáč má takový ráz. Možná, že by se tím bylo naráželo, a tak vidíme opět osvědčený takt p. F., který doveďe vždy a při každé hře postihnouti, co by ta a tam vadilo a obratně odpomoci. Jedno se nám rozhodně nelíbilo: malé účastenství obecnosti. Pro několik tanecních zábav v okolí pořádaných měl náš „Erben“ potěšení viděti sál jen tak tak poloplný. Také na Beznku se ten den hrálo divadlo: „Vesí hnědo“ a po divadle trval tanec prý až do rána bílého, ať sboční opadnutí chodili do kostela. — Dámy místního odboru U. M. Sk. vyjednávají s Obč. besedou o podmínkách, za jakých by jim bylo lze spolunívatí besední knihovny. Myslíme, že knihovna vůbec byrá sazována, aby se jí hodně užívalo, že tedy Obč. beseda nebude obtížiti činiti. Farní knihovna naše kol 800 čísel mající a stále skoro rozebraná je důkazem, že lid rád knihy si dluží a přece tu a tam nákerou čte. Nedivme se: nemůžeme každý hned si knihu koupiti. Proto jen poslejte dobré knihy do světa a nic si s toho nedělejte, vrátí-li se s cest otrhaná! Nejotrhanější jsou nejoblíbenější!

Od „zlatého poteku“. Dne 18. září odbyvala se v Šedivínách za obci Rovným u Dobrého mlá, do-jemná, každé duši české lahodící slavnost. Otevřena v tento den v tomto koutečku vlasti naší, v této dě-dince zvané „Rovenskými Šedivínami“ na rozdl od Šedivin výše k Dobřanům položených, odkud hrozila germanisace, — otevřena zde — česká škola. Snaživý odbor jednoty severočeské a matiční v Náchodě pra-coval přese všechny překážky neukalené a s důrazem tak, že stíse na sde tato česká škola pod záštitou naší Matice Ústřední. Spanilomyslné dámy náhodaké ke dni otevření obdarovaly chudou této budoucí školy mládež různými obleky, jež po většině samy upravily. Den otevření školy té účastníkům prostě, upřímně a sase nadšené a tklivé slavnosti té — s pamětí nevy-mizí. Súčastnili se jí i bodři Náchodané a obětavé dámy s Náchoda přijedše tak zdálí až sem v toto zá-koutí naše! S nimi přijel zástupce Severočeské jednoty s Prahy! Ústřední Matice zastoupena členem odboru náhodáckého! — Milá a obětavá společnost tato při-javí ve svůj střed účastníky z Dobrého, duchovenstvo a učitelstvo, nastoupila k desáté hodině pětky cestu do Rovného. Zde vyšla všem vstříc mládež školy ro-venské a šedivinské za zvuku hudby! U mariánské kaple v Rovném právor stannul a jedna z budoucích žaček školy šedivinské vzdala dík předsedovi odboru Severočeské jednoty p. Jos. Bartoňovi s Náchoda za péči o školu, v níž budou moci jazykem mateřským býti vychováni pro budoucnost. Následovalo vzý-vání Ducha sv. a mše sv. v kapli, již obětoval veled. p. farář a biskupský notář p. Josef Čížek duchovní správce rozsáhlé své farní osady. Asistovali mu dpp. Frant. Jiří Košťál, farář ze Skuhrova a Josef Pohl kaplan doberák. Milý spěv krásné písně mešní propo-vozené hudbou nesl se prostorou kaple až v dědinu a působil na všechny jímavě. — Po mši svatě a mod-litbách závěrečných nastoupila cesta do Šedivin. Zde zahájil akt otevření vdp. farář z Dobrého řečí otco-vskou, milou a také působivou! Ze řeči té vyznívala radost duchovního správce též těchto rovenských Še-divin, že umožněno bylo dítkám zdejšímu pokřívati škol-ního vyučování, vedení k Bohu a vlastní jazykem svor-ným. Zde — na místě, v svornosti dítek těch. Po té promluvil srdečně p. Jos. Bartoň předseda odboru Se-veročeské jednoty z Náchoda. Podal výnam myšlenky české školy zde a postup snah a práce o ní — a na-stínil, co se od té školy očekává! Mluvil převážně jako přítel lidí i dítek. Odezdal pak školu správci školy Ústřední Matice sem dosazenému p. Mikoušovi. Krásnou a jímavou řeč promluvil zástupce Severočeské jednoty z Prahy pan profesor Vavřínek! Myšlenka jedna krásnější nežli druhá stihala myšlenku a vybu-zovala dojetí zračící se ve tvářích všech. Upřímně, prostě a zároveň přátelsky promluvil nastávající pan učitel Mikoušek přijímaje školu ve správu svou! V to-mto zákoutí on zvyklý na ruch života městského chce plniti povinnosti své jako přítel mládeže i lidí zdejší-ého. Zdálo se mu, že sobě zde v odloučení těch sa-mot horských si zasteskne — ale jsou tři stavy, v nichž je třeba obětavosti — u kněze, učitele, lé-kaře — a to ho posiluje. Jmenem „Ústřední Matice“ promluvil p. Ryšavý z Náchoda připadně posvětit školu šedivinskou i spolek náš nejnárodnější Matice pod ochranu sv. Václava dědice země české, jehož sváté nám brzo nastává. Pečlivý pan předseda od-boru náhodáckého Severočeské jednoty přislíbil již dříve, že odbor náhodácký bude mfti tuto školu na paměti; znovu ujišťoval vší nasánu podporou. Pak vzpoměl tklivé zásluh o tuto školu, jichž si získal horlivý vlastenecký kněz dp. J. Domašinský farář z Dob-řan sousedních. Řečeno všeobecně, že choroba zlá při-poutala p. faráře Domašinského na lože tak, že ne-mohl zavítati sem, aby potěšil se ze zdaru díla, o o něž též pečoval se záplem a aby objevil se mezi tak mnohými svými cititeli. Dále vzdal p. J. Bartoň díky dámám Náchodským za jich dary dítkám, všem třem dp. p. duchovním za jich účastenství, učitelu na škole rovenské P. K. Michtovi, ostatnímu p. t. učitel-stvu i občanům šedivinským! Jmenem těchto tlumo-čil city vděčnosti vp. Jos. Pohl rodák z rovenských Šedivin. Pak nastala velmi animovaná srdečná zábava v hostinci „u lesa“, kdeš dítky školy byly pohostěny, podpísována kniha pamětář a spolu ode všech účast-níků podpísován byl posravný list svědčící dp. faráři Domašinskému do Dobřan, vyjadřující případně city všech. Na upřímnost a srdečnost pobytu zde mezi Šedivinskými nezapomene se také tak snadno. Rovněž srdečné a upřímné doznaky měla tato slavnost při společném obědě — už k večeru — v Dobřem, kde tak všichni byli jako „jedna rodinka“. Všem o zří-zení české školy v „rovenských Šedivínách“ — sa-sloužilým budiž vyvoleno upřímné uznání všech duší českých s těchto kontin!

(Zasláno.)

Děkuvzdání.

V úctě podepsané komité řemeslnického a živnostenského sjezdu v Hradci Králové dne 27. září 1896 pořádaného, vzdává, uznávajíc všestranné snahy, pomoci a obětavosti, již se mu dostalo, svůj nezlíbený vroucí dík, zejména: slovněmu p. t. p. Dru. Frant. Slámovi, zemskému poslanci, za účastenství jeho při sjezdu, slavné městské radě za bezplatné zapůjčení městského divadla a sle-vení plynového poplatku, slavné jednotě divadel-ních ochotníků za ochotné pořádní divadelního představení, ať jednotě Sokol za bezplatné zapůj-čení a dekoraci Sokolovny, slavn. Živnostensko-čte-nářské jednotě za půjčení stolic, velect. p. prof. Miřkovskému za sepsání cituplného proslovu, velect. p. kontroloru Pichovi za prodej divadel. lístků, velect. páním A. Bařtípánovi, J. Huřlovi, Josefa Pilnáškoví a H. Richtrovi za ochotné zapůjčení povozů a p. Valešovi za zapůjčení květin, jakož i všem, kdož jakýmkoli způsobem o zdar sjezdu se přičinili.

Za komité řemeslnického a živnostenského sjezdu v Hradci Král., dne 1. října 1896.

Arn. Dvořák

(Zasláno.)

Milom konáme tímto povinnost, vzdávajíc nejupřímnější díky všem, kteří jakýmkoliv způso-bem ke slavnosti svčení spolkového praporu při-spěli a o skvělý výsledek její se zasloužili. V první řadě budiž nejuctívější dík vzdan J. B. Milosti, nejdůstojnějšímu pánu, panu Edvardu Janu Bry-nychovi za posvěcení praporu, slavnostní řeč a pe-něžitý dar, veledůstojnému a důstojnému ducho-venstvu, jež na slavnosti podíl bralo, slovněmu Th. Dr. Rud. Horskému za velmi poučnou před-nášku, Její Excellenci, vysokorodé paní Žofii Kin-ské, rozené hraběnce z Mensdorff Pouilly, matce praporu, velectným dámám, kmotrám praporu, paní Anně Moravcové, choti továrníka a paní M. Albertové, choti vrchnosten. lékaře za skvostné stuhy a peněžité dary, Jeho Blahorodí panu Dru. Kroulíkovi, c. k. okr. hejtmanu, p. Dru. Janu Pra-tákovu, c. k. okr. škol. inspektoru, Jeho Excellenci vysokorod. p. hraběti Bedřichu Kinskému, majit. panství atd., slavn. zeměpanským úřadům, slavn. úřednictvu velkostatků, velect. zástupcům škol, ct. spolkům a deputacím: veteránským zdejším, muzejnímu, ochotnickému, sv. Ludmily, zpěvácké-mu, všem hratrským Jednotám a sice: v Hradci Král., na Slezském Předměstí, v Červ. Pečkách, Třebechovicích, Vamberku, Sopotnici, Horním Je-lení, Chlencech, Náchodě, Bohuslavicích, Hronově, Červ. Kostelci, Ústí n. Orli, Lázi, Čermné, Dol. Dobrouči a Hrástnici, kteří na slavnosti této v tak bojném počtu brali podíl; velect. panu Antonínu Guthovi, c. k. úřadujícímu adjunktovi, za zaslání významného telegramu tohoto znění: „Prapor, posvátným úkonem požehnán, shromáždíž kolem sebe Bohu milé, císaři, králi a vlasti věrné.“ Všem bratrským spolkům za blahopřejné dopisy a sice: v Chrudimi, Litomyšli, Jilemnici, Přelouči, Hlin-sku, Sedlčanech, Jednotě katol. tovaryšů v Praze, v Úpici a Humpolci; ctěné firmě Jan Trenkwald v Praze za krásné, umělecké provedení praporu, ctěné redakci „Českého Východu“ za vypravení zvláštního zpravodaje ku slavnosti a obřadného referátu o ní, ct. redakcím „Obnove“, „Čecha“ a „Dělnických Novin“, veškerému občanstvu kste-leckému, kteří domy své prapory ozdobili a tím ku zvýšení slavnosti přispěli, i všem nepřátelům-nášim, kteří svým jednáním mnohým oči otevřeli a tím dobré věci jednoty posloužili. — Všem těmto voláme srdečně: „Zaplať Bůh!“

Za katoličskou Jednotu v Kostelci n. Orli dne 8. září 1896.

VÝBOR.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 26. září 1896. 1 hl. pšenice sl. 5-75 až 6-30, žito sl. 4-80 až 5-15, ječmen sl. 4-30 až 4-75, ovsa sl. 3-70 až 3-85, proso sl. 4-80 až 4-80, vikev sl. 0— až 0—, brách sl. 7-20 až 7-90, dočka sl. 7-25 až 9—, jáhly sl. 9— až 9—, krap sl. 8— až 7-25, brambor sl. 1-60 až 1-80, j-telového semínka červeného sl. 30— až 36—, j-telového semínka bílého sl. 32— až 36—, jtelového semínka šedého sl. 25— až 32—, máku sl. 10-5— až 11-25, olejky sl. — až —, lněného sem-ne sl. 5— až 5-50, 100 kg. křtafch otrub sl. 5-50, 100 kg. pšenicefch otrub sl. 5—, 1 kg. mála červeného sl. 0-95 až 1-05, 1 kg. mála pře-vařeného —, 1 kg. sádla vepřového sl. 0-80, 1 kg. tvarohu 12 až 14 kr., jedno vejce 2 a půl kr., kopa okurek sl. 0-50 až 1-20, kopa selí sl. 1— až 4—, kopa drobné zeleniny sl. 0-40 až 2—, hektolitr cibule sl. 1-60 až 2—, bedky jablek sl. 1-20 až 1-80, bedky hrablek sl. 2-20 až 2-80, bedka švestek sl. 2-40 až 3—, — Na týhodní a obilní trh dne 26. září 1896 odbyvny, přiváženo bylo: hektolitr pšenice 800 žito 699, ječmene 1278, ovsa 374, proso 88, vikev 5, brambor 29, dočky 72, jáhel 18, krap 4, brambor 56, ječlového semínka 11, lněného semínka 47 a půl, olejky —, máku 4, okurek 240 kop, selí 275 kop, drobné zeleniny 814 kop cibule 128 hektolitrů jablek 31 bedek, hrablek 115 bedek, švestek 122 bedek, pak ve-přá 11 kusů a 508 kusů reduriedat.

Pro malé říjen oblíbené.

Tajemství růžencová v rozjímáních

pro členy spolku
živého růžence.

Seřadil Antonín Petráš.

Do 50 kusů po 8 kr., do 100 kusů po 7 kr.
přes 100 kusů po 6 kr.

Objedávky přijímá kn. tiskárna v Hradci Kr.

Svíce kostelní,

pravé voskové i polovoskové, paschaly, trojhrany, grana, jakož i nejjemnější druhy kadidla, doporučuje veledůstojným farním a slavným patronátním úřadům, rovněž i

P. T. pánům obchodníkům v jakosti nejlepší a v cenách nejlevnějších.

Zároveň odporučím světu do věčných sloupů a dohody a všeobecně za nejlepší uznává.

Josef Pilnáček

v Hradci Králové.

Záved voskářský „u Albersů“ založen r. 1869.

Umělecký závod

pro
malbu
na skle

B. ŠKARDA,
Brno.

Speciální závod
pro malbu oken
chrámových.

Sedmkrát prvními
cenami vyznam.

Vzorůvek na-
hlednutí franko.

Ceny mírné.

Malířský umělecký atelier Jarolína Štantejského

v Litomyšli

doporučuje se veledůstojným děkanům a farním úřadům i veledůstojnému duchovenstvu, jakož i slavným patronátním úřadům ku provedení dokonalých

malb kostelních,

opravy freskových a olejových maleb i nových obrazů vůbec. Také se vypracují ochotně na požádání návrhy maleb. Dále zhotovuje spolkové prapory na hedvábní malované, velmi vkusné za mírných konarů.

Závod může se prokázat mnoha vysvědčeními jakož i diplomy a mnoha provedenými pracemi kostelními na př. v Rychborku, v Janově u Litomyšle, Jevíčku, Mor. Třebové, Mor. Budějovicích, Prostějově, v Olomouci, Brně atd.

„OBNOVA“

vychází každý pátek dopol. o 11. hod.

Vydavatelstvo:

Politické družstvo tiskové v Hradci Kr.

Veškeré záslky, dopisy a předplatné adresujte
pouze:

„Obnova“ v Hradci Král.

Předplatné:

Na celý rok . . . 4 zl.
na půl roku . . . 2 „
na čtvrt roku . . . 1 „

Jednotlivé číslo v místě 7 kr., poštou 8 kr.

Místnost redakce:

V Hradci Králové, Velké náměstí č. 34.

JAN HORÁK,

seukovník

V RYCHOVĚ n. K.

nabízí na dobu podnikání a stinní

čisté vlněné látky

vlastní
výroby.

Račteš učiniti jen malou objednávku
na skoušku!

Vzorky na požádání zašlu franko.

Děkuje všem svým milým veledůstojným a veledůstojným zákazníkům za vzácnou přízeň, prosím, aby mi i dále důvěru svou věnovali a slibují vždy vzornou, poctivou obsluhu.

Nový praktický vynález!

Nejjlepší práci přístroj
jediný existující jest nové
vynalezená o. k. výhr.
priv.

mramorová pračka

t. zv. ruční valcha

„Patent Hlaváček“,

kteří předtím vše stávilci
neboť tvrdosti, neudržetosti
karrar. mramoru jest ne-
smárná, vždy hladkou a či-
stou zůstane, bezvadně sná-
hobíle a rychlé vyprání
docílí a čím více se na ní
péře, tím jest hladší a lepší,
kdežto pračky dosavadní záhy
zkáze podléhají a zdranými
plochami prádlo ničí.

Při tom však jsou pat.
mram. pračky levné. Ceny
jsou:

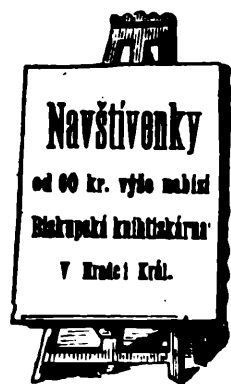
I. vel. 35/30 cm. zl. 3.50
II. „ 30/35 „ „ 3.50
III. „ 35/40 „ „ 4.50

Proti záslání obnosu předem
aneb dobírkou zasílá na vše-
chna místa přímo vynálezce
a jediný výrobce:

C. k. výhr. priv. sochař. a
uměl. přemyslový

Atelier Hlaváčekův
v Strakonickách Čechy.

Pp. obchodník. rabat.

Ex offio křestní listy

jsou na skladě kn. ti-
skárně 40 kusů (knihy) za
30 kr.

Politické družstvo tiskové

V Hradci Králové

vydalo právě druhé vydání spisku

Učte se z dějin.

Slovo k naší mládeži od starého vlastence.

Tento krátký přehled nepřetržitých
dějin českých dostati lze

v biskupské knihtiskárně

Stran 62 8°. — Cena 15 kr.

Při odbírce většího množství přiměřená
sračka.

DRUŽSTVO na zužitkování ovoce

v Hradci Králové

prodává ve svých místnostech pod pekárnou od
10 l. počínaje

vinný ocet ovocný . . . 1 l. a 15 kr.

slivovice . . . . . 1 l. a 1 zl.

Drobný prodej slivovice převzal p. J. Cyril
Vlach; octa pp. Bucek, F. Chrušimský, Jos. A
Komárek, Václav Mišáček, Vojt. Vil. Ráňš, A
Šimek, J. Cyril Vlach.

Při prodeji ve velkém povolují se
značné výhody.

Sříbrná medaile Národní jednoty Severočeské. — Nejvyšší vyznamenání
zlatá záslužná medaile s korunou. — Čestný diplom.

Veškerá patentní mýdla

vyráběná ze všech možných i nemožných materiálů a téměř ve všech ča-
sopisech doporučovaná — pomínou — až se lidé přesvědčí, že bylo a bude
nejlepší jediné

pravé nefalšované mýdlo jádrové,

jež P. T. ct. obecněstvu více doporučuje

Jindřich Jelínek,

mydlář v Hradci Králové.

Týž dovoluje si upozorniti na speciální novinku „Jelínkové levan-
čové mýdlo neutrální“ odporučené pro jeho výtečné vlastnosti
celou řadou lékařů a specialistů v kožních nemocích.

Kus za 5 kr.

Hlavní sklad u Jindř. Jelínka v Hradci Králové č. 160., Malšovických č. 3.
a 37., u p. Aloise Jelínka v Pardubicích a u Čenka Zimy v Kutné Hoře.

Telefonické spojení.

Do Hradce Králové a okolí.

KAREL SIGMUND,

diplom. mag. pharmac. a droguista
v Hradci Králové

doporučuje svou nově otevřenou, al. o. k. hejt. koncesovanou

chemickou laboratoř

ku zkoumání vody, mléka, másla, líhu, řepy, melasy, ječmene, sledu, moče,
umělých hnojiv atd. atd.

Jednoduché rozbery a analýzy jsou pro mě pp. zákazník
zele bezplatné.

Rovněž úplně zdarma k použití jest pro pány fotografy.
amateurské má nové zařízení

tmavá fotograf. komora,

jež opatřena jest všemi i nejnovejšími fotograf. pomůckami a přístroji. Dovo-
luji si zváti pp. amateurské, by si neobtěžovali vzorně její zařízení se-
prohlédnouti, rovněž tak můj všemi možnými fotograf. aparát, příst-
nami, papíry a pomůckami boje zásebný sklad s cenami
velmi levnými.

Apparáty též na splátky.

Tamtéž se přijmou dva praktikanti za velmi výhodných podmínek.

Vyznamenán na výstavě v Hradci Kr.
r. 1894 zlatou medailí a diplomem.

Umělé suby

podle nejnovějšího amerického způsobu vyrábím
a konám veškeré práce v obor ten spadající
přesně a solidně na základě dlouholetých zkušeností,
ručně za nejlepšího obsluhu. Zaručuji ceny
nejlevnější a poroučejte se do vsácké přítomné
obecenství, znamenám se v hluboké úctě
oddaný

Josef Časlavský,
subní technik
Pražská ul. č. 77. v Hradci Král.

Odvolávám

srážku učiněnou Žofii Jonášové.

A. Vinternicová,
na Pražském Předměstí.

NOVÝ ČASOPIS

Časové úvahy

vychází

nákladem politického družstva tiskového
v Hradci Králové

jednou v měsíci, počínaje 1. Hjnem. Přínášeti bude
nové i starší práce původní i překlady, které mají
časovou zajímavost. Předplatné i s poštovní zá-
silkou 60 kr. ročně. Jednotlivá čísla 4 kr. Zásilký
obstará administrace „Obnova“ v Hradci Kr.

Odvolání.

Odprošuji tímto veřejně paní Františku Jed-
ličkovou z Hoděšovic za to, že jsem ji dne 29. srpna
1896. na trhu královéhradeckém bezdůvodně z od-
cizení peněz našla a vinila a dávám jí tímto
veřejně zadostiučinění.

Marie Mládková z Berků.

Ztráta vlasů a tvoření lupů

se pod zárukou jediné jistě
zamezí

CRINOGENEM

od

J. Beyšovec v Jičíně.

Cena láhve s ochrannou známkou z 1. pl. 3 lahviček
franko na dobírku, neb lépe proti pošt. poukázce 3 zl.
Sklady v lepších materialních obchodech a holičských
závědech.

Ojetý půlkrytý kočár

úplně v dobrém stavu, velmi vkusně stavěný, jest levně
na prodej u

ČENKA BUBNA,
kočárníka v Hradci Králové.

Uměl. dílna pozlacovačská
JOS. KIESLICH
v Hradci Král.

První závod

s obrazy, zrcadly a rámcí

nalezá se nyní u býv. pražské brány
naproti „Klubu českých velocipedistů“.

Rozšířiv značně závod svůj

v nových prostorných místnostech, do-
poručuji též další vsácké přízni vešle-
ného obecenstva.

V úctě dokonale

Jos. Kieslich.

Reklama

„Jak máš své odděl,
co výborného na skladě
mám, když mne to neod-
ělá novinami?“

Vanderbild.

v celých východních Čechách.

dosáhne se nejjistější
vhodným a přitom lev-
ným inserováním v
nejrozšířenějších listě
ve všech krajích vý-
chodních Čech.

Inserováni v listě našem je tím výhodněj-
ším, ježto v něm dle vzoru amerických listů za-
vedena jest osvědčená **americká reklama**
tím způsobem, že inserty zařazujeme vedle textu
tímž každé oznámení dojde jistého pověsnutí.

Inserty přijímáme jen od solidních
firm křesťanských.

Insertní poplatek: 8 kr. za 1 petič. jedno-
sloupceový řádek.

Nabídky insertů přijímá administrace časopisu

„Obnova“ v Hradci Králové.

Žádejte vždy a všude slivovici a borovičku

jen od firmy M. Nesňal

v Uherském Brodě na Moravě.

Kočáry

nejnovější soustavy,

práce solidní se zárukou

nabízí

ČENĚK BUBEN,

kočárník

v Hradci Králové.

Vyznamenán na výstavách: v Jareměti stříbrnou,
v Dobrušce zlatou, v Praze stříbrnou a bronzovou
medailí, v Hradci Králové nejvyšší vyznamenání,
čestný diplom s právem udělení zlaté medaile
s korunou.

Vlastní výrobu

viněných látek

z čistě ovčích vln

doporučuje na podzimní a zimní obleky, havelky
a kostelní sukna

IGNÁC STRÁDAL,

závod sukenický v Humpolci.

Vyznamenán na zemědělské výstavě v Praze stříbr-
medailí obchodní komory živnostenské, v Plzeňské stá-
medailí bronz.

Vzorky zdarma a franke.

V koncesované hudební škole

Jana Nep. Vünsche,

ředitele hru kathedrální chrámu Páně
sv. Duha

v Hradci Králové

zapečtí nový zápis žáků a žákyň

dne 15. září.

Ve škole té vyučuje se hře na
harmonium, na piano, varhany,
houle a zpěvu.

V prospekty lze nahlédnouti ve škole sami.

Misto pro kněze deficianta

v Pardubicích

uprázděno jest v městské nemocnici s rečím
bonorifikem 200 al. s povinností sloužiti denně as
v 7 hodin má sv. pro milosrdné sestry, posloužiti
týdně sv. svátostmi pěti milosrdným sestrám a
zopatřiti sv. svát. nemocné v nemocnici (týdně
tři čtyři). Intence celého roku jsou volné. Kdo by
o místo se ucházel, nechť jednoduše dopis zašle
děkanšemu úřadu v Pardubicích.

„Křesťan“

Nejsvětější Svátosti Oltární
posvěcený.

Seštil:

ABBÉ A. HENRY,

čestný kanovník a ředitel ústavu Nejsvětější Trojice
v La Marche.

Dle III. vydání přeložil

VOJTĚCH KAMEŠ,

farář v Chřemovicích.

Nákl. bisk. konstatore. Tisk bisk. knihtiskárny.

Stran 514—6°—

Cena brožovaného výtisku 70 kr., franko
80; v tuhé vazbě celopletěné franko 1 zl.

Recenzi této výtečné adorační knihy viz
v červencovém sešitu „Rádce duchovního.“
Objednávky přijímá biskupská knihtiskárna
v Hradci Králové.

Potitické družstvo tiskové v Hradci Králové

právě vydalo tiskem biskupské tiskárny

II. vydání spisu:

„Štít víry.“

Napsal Eduard Brynych.

Stran 107 velká 8° cena 60 kr. franco 63 kr. Na 10 výtisků
11. zdarma a franco.

Důstojné duchovenstvo znájc z vydání prvního neocenitelné služby této
knihy v duchovní správě zvláště na osadách smíšených, uvítá zajisté s radostí
vydání její.

Objednávky přijímá bisk. knihtiskárna v Hradci Králové.

OBNOVA

Číslo 82.

V Hradci Králové, dne 9. října 1896.

Ročník II.

Reakce dlouho neobstojí.

(Odpověď panu poslanci Formánkovi.)

(1) Slibili jsme, že se zabýváme též o výroku pána Formánkovu, jež dle veřejných listů ve sběráci na Kukulcích dne 20. září t. r. učinil.

„Jen na základěch demokratických dománek se propadá a reakce, která domádky se nyní vrhá, dlouho neobstojí.“

Reakce dlouho neobstojí! Kde by to Pán Bůh dal! Jest to opravdu naše nejvážnější přání, vidět právě proto naše list „Obnova“. Právě ještě jednou: Kde by reakce dlouho neobstojila!

Co jest vlastně reakce? Slove to odvozuje se od latinského „reagere“ — což jest ani tolik jako „spát uvádět“. Reakce jest tedy snahou, aby se ke spát, dle aby se uvedlo, co bývalo. V tomto podání pojmu slova reakce se — tudíž — pán poslanec Formánek s námi jistě shoduje. — To je však marnost věc, že pan poslanec má křesťanství za reakci, kdežto my je máme za pokrok.

A tak tomu skutečně jest. Toho nezápříčí, že křesťanstvím vyřčený kříž jest praporem pokroku v každém ohledu. Křesťanství totiž přineslo světu pokrok — a sice jistě bezpečné poznání — pravdu nejdůležitějších. Oč marně mluvovali největší filosofové, o bezpečné odpovědi k otázkám: Co jest Bůh, co jest duše lidská, jaké jest její určení, to nyní u nás ví každé dítě. Křesťanství učinilo u nás již malé děti a sice děti kníží, jako děti důstojníků, důstojníků. S tím se zabýváme za pohanství jen několik věcí, s tímž žánem a lid pohanství vyložen byl, že křesťanství učinilo člověka a me-
jčkem všech. Tma a nejistota byla dětem poha-
ně, otepřel a křesťanství naplněvalo děti lidu
pohanství. Světla, jistota, zájem pro otázky
největší přineslo křesťanství vědci i člověku pro-
stému. — Ano ještě více! — Vedle nauky o Bohu
a duši, Bůh a šíř po duce křesťanství vzdělával
všech. — Kde stávil se učitel, tam stávil se i škole,
kde vyřčen kříž, tam je v rukou lidu i kniha. —
A ani na tom není dost. — Kde proniklo kře-
stianství duši lidu, tam ulehčilo i mrav. A co
nejvíce je ku počinu, kde duch křesťanství pro-
nikl národ v celém jeho životě rodinném, spo-
lečenském a státním, tam vždy vykročí i blahobyt
duševní a sice tou měrou, že bývá tam blahobyt

obecnější a ne jen u jednotlivců. A když už
jinak není a tu i tam chudší přece musí být, to
právě křesťanství to bylo, které svedlo pravi-
delnou peči o chudinu, které vilo do srdce zá-
možných vznešenou a šlechtickou peči o ubohé.

Kdo má oči nezakalené, musí viděti, že kře-
stianství bylo světu pokrokem. — Pokrokem vyka-
zuje se však křesťanství i v oboru svobody a
státní moci.

Křesťanství totiž vyřklo jako nezbytnou
nauku: Člověk — a sice každý bez rozdílu, jest
tvorem Bohu podobným a v tom ohledu jsou si
lidé rovni. Nikdo nemá práva člověka zníženiti
tak, aby osobní svobody byl zbaven a za svého
cečen. — Právě křesťanství — a nic než kře-
stianství rozlomilo pouta otroká.

Co pak se týká státní moci, tu má křesťan-
ství ovšem zásadu, jejíž jádro obsaženo jest v při-
kazu: Či otce svého! Syn, hledíme-li k co-
duše jeho, jest roven otci. Ale otec opatřen jest
vážností a mocí — autoritou — od Boha. Otce-
vská autorita „dána a hářa“. — A tak jest to i ve
státě. — Vládá a poddává rovní jsou v pod-
statě celé své bytosti — ale vládat jest otcem,
který opatřen jest mocí od Boha. Pravíme, otcem,
který nemá jen moc, ale i povinnost lásky a svě-
domité péče o blaho poddaných. — Otce a děti
— toť ideál křesťanského státu.

Mýlí by se však, kdo by myslil, že kře-
stianství při tomto pojmu o státu myslí jen a jen
na monarchii, neb dokonce jen absolutní monarchii.
— Otce dospělých synů a dospělí synové — toť
dále i myšlénka státu křesťanského. Dospělí sy-
nové nejsem ovšem tolik vážní mocí otcem
jako děti, s dospělými syny radí se otec sám je
tá v uctivosti, ale i dospělí synové oti, milují,
v úctě mají otce, jen stávají vždy v jakém-
smyšlu nástupcem Božím.

V tomto názoru nezápříčí tedy neviděti i ule-
chtily, nad míru všeobecný demokraticismus. Demo-
kraticismus revoluční a nebo takový, který upírá
státní moci, že by silou Boží byla, spravuje
křesťanství. Ovšem může býti státní mocí od Boha
vážnost svou mající i republika. — Ano, když
nedovolná revoluce střítila státní útvar a na místo
jeho utvořil se a upírá jiný, takto první známí,
přikazuje křesťanství tuto nastolenou státní moc
za moc s příslušnou Božího poslušností považovati.

Zdá se tedy, že pokrok oproti „pagan-
tismu“ — toť národ pohanství? Kde by toho pocházel,

tak pro domácí potřebu. Na úctu pro jakového
hosta musí býti přece ubarhá! A do toho bucht
dají brozinky, mandle a kde jaký malý občanský,
jen aby byly dobré.

Babička sama dohlížela, jak se této válí,
jak kyne, jak se buchtyčky zardívají, sádlo poru-
čila, kdy je mají vyndati z trouby. Byla už dá-
tina, a „mladí“ přáli ji trochu toho koláče.

Buchty jsou hotovy. Zrovna v čas!
Venku křičí hoši: „Už jedou! Už jedou!“
Slyšeti signály vojáků, státních vojáků
kopýt, povely důstojníků.

Od Novotných se víc vybraně. Babička po-
padla svoji hůl, a jde také před chalupu. Na návesi
zastavila četa dragonů. Kůň vedle koně v rovní
čtce, na každém bohu upecný, uprštěný, a
rovný jako svíce. Ani nemrkají. Některý pán se
svým konem stojí před řadou, něco povídá, pa-
tom umlkne a poodíje.

Vojáci jako přimražení stojí na svých koních.
Babička si je prohlíží. „Mladý“ ukazuje:
„Vidíte ho? Temhle je!“

Babička kouká, uvidí ho, popojde a volá
co může:

„Pepku, slez na chvíli a pojď k nám! Máme
pro tebe buchty, budou ti dobře chutnat!“

Pepek jen mrkal, ale ani sebou nehnul.

Babička opakovala svoje vyzvání hlasitěji,
ale Pepek nic. Babička plácky povídá: „Co se to
stalo s naším Pepkem? On se za nás stydí! Ani
se po nás neohlédne!“

Ale Pepek — jako dub. V tom zavzděl sig-
nál a četa odklusal z vesnice.

Babička, ani druží od Novotných neviděli,

at jde do země pohanství a bude vidět, co je
tam panovník a co je poddaný. Zdá se, že v kře-
stianství kořeny našlechlé demokraticismus?

V každém ohledu jest tedy křesťanství tolik
jako — pokrok! — A že národové vůbec a národ
český zvláště — jen křesťanstvím pokročili na výši
národních vzdělávacích, mravně spofadáných, blaho-
bytem opatřených, může upírati — jen ignorant
(nevědomec) a nebo fanatik (zuřivý vášnivce).

Netvrdíme ovšem, že vykonavatelé moci —
tá neb oná — i v dobách nejkřesťanštějších ne-
chybili, své moci zle neuplatnili. Ale dvě věci jsou
jisté, že bezbožní vykonavatelé moci vždy o mnoho
více škodu nadešli — a naopak, že vykonavatelé
moci, na jejichž rozumu a vůli křesťanství svůj ná-
ležitý vliv mělo, člověčenstvu prospěli nejvíce.

Pravdou tedy zůstane, že křesťanství bylo
lidstvu pokrokem.

Ale proti tomuto pokroku nastala reakce.
Nebyla to reakce v tom smyslu, v kterém
ji nám smrtelníkům vždy jest a bude zapotřebí,
totiž návrat k dobrému, od něhož jsme se uchýlili
a o kterou usilují jak pro veřejnost, tak pro své
vlastní nitro právě katolíci. Přišla reakce k po-
hanství.

Počátek reakce k pohanství jest u nás hle-
dati v prvním odpadu části národa našeho od pá-
vodního, nezměnného, katolického křesťanství.

Známkou pohanství jest násilí a poroba.

Ahle! Palacký, evangelik, praví zřejmá, že
následkem bouří husitských bylo nevolnictví čili
tlačenská poroba lidu seláckého a mistřů vůbec. —
Dálším následkem bouří husitských bylo a jest
máseň zemanů a dědičnická, statkářů prostředních,
svobodných a hromadní pády v rukou jednotlivců,
křesťanství. — dle Palackého — sám Jiří Po-
dobrad napomíná (Pal. IV., č. 1. str. 464 a 465)

Ale jestliže nepostupí Palacký, posvítí na tu
pohanstvu národ český bratr Chodský, jenž dle
se byli za jeho činu pánové, kteří obzvláště
„draží“ a bezpráví jim činili robotami ná-
rodními své tepou, chlepy. Vždy a pay je nasytí
a v všem národu. (Fest. 9. Fest. 194.)

A jak se v této — k pohanství pánů
zpět vedoucí — reakci pokročilo, když našel
„reformace“, o tom jen ať se čtenář dělá. Ne-
volnictví se utulovalo víc a více, vždy a umě-
lými v špodek, mravy šlechtů i lidu zdivočily,
ani i mravokráse se objevila. Různé radostné
a šťastné převládání v všech bábických mni-
stevstvích.

Pepek Pepkovi draly se slzy do očí, hltal smutně:
hladil se svými vesnicí, po polích a lukách, kterých
i na pochodu náhodně vstoupil a kterak večer
ani nejdeji humerů nemohl ho rozesaditi. Bylo
mu tesno, smutno, prostě tužil, jak se babička
ravnosti, a měl ji tolik rád.

Tětil dobře. Babička doma chvilu plakala,
potom se utišila, a vyčítala:

„Je to taková! Můj Bože, proč jsem tu tak
dlouho! Měla jsem toho Pepka tolik ráda. Nebyl
jako bůh chasa, do větru, pracoval, četl, poslouchal,
čítal, že on jen takhle pohanství! Byl tam se té
vojny otěšit, ale — a přišel domů zase hodný,
ať teď já tu sháním, což se mu stalo, — a
ani si ani neohlédne! Ani se nestočí, nepodívá
ani zpět! S Pánem Bohem! No počkej, toť Pán
Bůh nemá pohanství, když já takový!“

Mládí vymělovali jí lhost všílajak, povídali,
že snad přišel domů, že se neohlé, ale babička si
nedala říci.

„A to by tak bylo! Je domo, vidí nás, aby
neměl aspoň dáti s Pánem Bohem! Ale to je to!
Styděl se za starou babu!“

Ubahé buchty! Vašek, Franta i Matka by je
byli s chutí snědli, ale nescháli. Babička je zamkla,
ani se na ně už nepodívala. Teprve za několik
dní si na ně vzpomněla, šla se podívat, zda-li
jsou ještě k potřebě, ale plásek už je pokryla ze-
leným rouchem. Vyndali je, rozmočili, a hodili
drábezi.

Bylo po manévrech. Dragouni jeli zpět a
opět zastavili v naší vesnici. Jenže tentokrát se-
skákali všichni s koní a rozložili se v trávníku.
Mají na hodinku odpočinek.

FEUILLETON.

Sloupek náš „Pepek“ zarmoutil babičku.

„Babičko, přijede dragouni! Bude jich moc
a náš Pepek bude s nimi!“

S takovou povídkou přišla se bati domů.
Novice svou malou nejistě babička, potom teprve
otci a matce. Babička Novotná holčička si pro
Pepka vojáka naplákala. Nejvíce ovšem tehdy,
když narukoval. Nyní je už s vojny doma, ale
ještě letos si ho navelali, aby ukápal, zdali posud
umí sedět na koni. Babička ovšem poplákala si
zase. Kde pak! Tak všude gráce, táta i máma
pomalu stárnou, Pepek by už mohl nadělati za
ten čas, co bude na oči. Ale — mus je mlu-
vit! — Vlek to trvá jen pár dní, a snad se ho-
cheví nic nemane — užila se babička.

Ted slyší, že přijede Pepek s dragouny sem
po vsi. To jest jedou někam na ty manévry, je-
dou někam hrát si na vojnu! Nejde Bože, aby
s tím bry byla pravda. Babička pamatuje dobře,
kterak tenkrát se prajali vojny také napřed si
poté do hoši na vojáky hráli — ať s toho byla
opavděvák vojna. A byli se jen malí hoši!

Tak tedy Pepek sem přijede! Dlouho se
ani nešdrtí, potom bude mítí toho koně po po-
lích ať po krk, musíme mu něco upéci, aby se
posilnil. Babička dobré buchty, on je rád jidal!

Jak tabulka uoudila, stalo se. Pekli u No-
votných buchty, a dali si záležeti. Vašek doběhl
k Šmelksovi pro mouku. Novotní měli sice doma
svoji, z vlastní pšenice semletou, ale ta byla jen

Největší potíši při zpěvu byly zpěvačky; — tolik knihkupectví, tolik zpěvníků! Každé městečko má své zpěvačky pro školy vydané a co tu různých písal a nesrovnalostí! V tomto je jistě sloha krásná, v onom jinak. Tu je celá plech smáčena, tam zase část. Vůbec musíme říci, že ani dva zpěvníky, mohli by všechny aloky jedné planě byly stejny nejsou. Proto v tomto případě je nutností, by je jednoho zpěvníku se užívalo, a důležitá otázka tétohopila se diocese kralohradecká.

Jako je třeba, by národní písně byly v lidu udržovány a šířeny, tak rovněž je zapotřebí, aby kostelní písně v lidu byly udržovány a láska k nim vzbuzována. A nemůžeme-li právem kostelní písně ve vznešeném smyslu nazvat „národní písně“?

Nábožní naši předkové měli více v aktivnosti spěvy duchovní, které neobmezovaly se pouze na evangeliální chrámové. Kdykoliv se brali do boje, zpívali písně nábožné, čerpající z toho pramene potřebné odvahy a zmužilosti. A my snad bychom měli ve cvičení písní tak vznešených ochabnouti?

Toto bohdá nebude a nestane se, by se mělo říci: České učitelstvo mládě májic v rukou svých, dalo v osvicením století sanikati písním kostelním, které jsou hlavní podporou mravnosti, které byly a budou vždy výjevem citů jak v útrapách, tak i v dobách radostných. České učitelstvo stálo vždy v prvních řadách našich hudebníků a proto zase bude se starati o povznesení spěvu chrámového, jenž tak mocně působí na mysl lidskou.

Abyste náležitě jednoty docílili, musí se započítati se cvičením písní kostelních ve školách.

Tu však namítává se často z kruhů učitelských, že písně kostelní nejsou povinni cvičiti, že se zákon stejné o tom nevyžaduje. Ale ministerští vynešení se dne 12. května 1877 praví mezi jiným: „Zatím c. k. okresní inspektori, aby při dozorů na školách a vůbec při svém styku s učiteli na školách obecných osobně k tomu působili, by hudba chrámová a spěv na školu pilně byly pěstovány.“

Proto na prvním místě jest každého katolického učitele povinností, by se cvičily a pěstovaly ve škole písně kostelní. Jeť škola přípravnou, kde tak mnohé svůj počátek bere, aneb aspoň brátí má, co pak ve chrámu Páně dále se vede a dokonává. Právem se říká, že zbožný spěv jest modlitbou, kterou i semé dítě mraky dělí a ke Tvůrci svému vniká.

Zpěv nábožný jest pěstováním víry, lásky k Bohu i lidem, důvěry v prostětnost Božskou, oddanosti do vůle Boží, pokory, oddělnosti, kajivosti a mnoha jiných cností, jimiž se člověk stává milým Bohu i lidem.

Nábožna pak písní právě tak jako modlitbou posvěcuje a v obět bohuilnou proměňuje se všeliké dílo našeho povolání; ji nejprostší chýše, pole, louka, snad i les stávají se chrámem Páně a nábožním veslem. Zvuk nábožné písně činí nám lehčím břímě všelikých trampot všedních a naplňuje srdce, jako harfa Davidova.

A jak díky rády kostelní písně zpívají jen když k tomu vedeny jsou. Učebná osnova vyžaduje spěvu dré půlhodiny. Tu nejlépe jest jednu půlhodinu spívat písně kostelní, druhou písně školní.

Žáci nechtě se učit zpívati písně kostelní jednorázem. A zajisté není krásnějšího spěvu nad spěv společný, kde všichni v soběním naladění Boha slaví a vešlel a varhaník dojemnou tichou hrou doprovází spív jejich.

Zpěv dvojhlasy má již své vady, a to, že chorál tak mocně a velebně nesní, jako jednohlasy, a pak, že žáci, kteří byli naučeni hlasu urahému, nedovedou spívat hlas první. Musí se dbáti té zásady, že evičíme díky písním pro celý jejich život.

Písně nechtě cvičit se přesně tak, jak v Oltáři předepsané jsou, přiměřeny totiž dobám církevním.

V některých kostelích dosud slycháme písně velmi chatrné slovom i nápěvem, písně duchu zbožnému odporující, poněvadž ředitelé káru o zvelebení kostelního spěvu ničeho nečiní. Rovněž i zpívány jsou písně nahodilé, což jest proti úmyslu sv. Církve. Tak v pátek, kde slyšíme „Bože před Tvou velebností“ a jiné písně zpívati, nerovnováž se to s církevním dnem tím. Bohužel, že nemáme hned nápěvy též po ruce, by hned přesně ovicení započalo. — Každá píseň nechtě spívat se přesně tak, jak je předepsána. Proto též vdp. duchovní mají k tomu hleděti, aby nápěvy přesně dodržovány pak byly, než jen tím jednotu zavládne.

Jak nelibě se to poslouchá, když slyšíme, jak mnohé velebné a krásné písně — rozličnými přídávky, kudlinkami zohyzděny jsou. Stane-li se však, že neváží ten v lidu je sakofeněn, tu lze tomu odpomoci tím způsobem, že píseň řádně ve škole se naučí, a pak díky se rozdělí. Polovina jich jde spívat na kůr a polovina ke mříškám. Lid pak si pomalu navykne správně zpívati.

Abyste spěv chrámový mohli právem nazvati spěvem církevním a vzdělávacím, — k tomu máme nyní „Oltář“. Chopme se jej se vší bouřevnatostí a přesně dle něj vyučujme. Veškerá nechuť ať odpadne.

Na Moravě, když před časem zavedeny byly jednotné kancionály, a učitelům semakou školní radou uloženo přisáhnouti, aby se dle nich řídili, bylo ovšem trošku reptání, a hle i nyní pauze jednoty. Proč by tak i u nás nemohlo býti při dobré vůli? Nuže, uvolíme společně o dokonalost spěvu chrámového, aby zaznívaly na místo různých plechových nástrojů — opět velebné spěvy z chrámů našich. Bude to ke cti i na prospěch všeho stavu učitelského — když velebně a mocně stánkem Božím bude se spěv vznášeti k nebesům jako vronci stálé prosba, by Bůh nedal zahynouti nám ni budoucím, a nám udělil, bychom ve všem dobrém zajedno byli, a k tomu účelu nás povede „Oltář“!

Státní rozpočet na rok 1897, který ministr podal v první schůzi poslanecké sněmovny, vyžaduje celkovou spotřebu 692,161.183 zl. — úhradu 692,708.959 zl. — tedy přebytek 542.776 zl. Spotřeba na rok 1897 rozpočtena jest bezmála o 27 milionů vyšší než letošní. Rozpočet investiční pro investice (stavby budov úředních, soudních, školních atd.) obnáší bezmála 26 milionů, jeť mají se uhraditi z půjčky investiční. Na ministerstvo orby z těchto milionů připadá 700.000 zl. — Velkou část spotřeby vyžadají investice pro účely železniční, tak na př. 2 1/2 milionů na opatření 1000 nákladních vagonů. — Obci Praze poskytnuta subvence 2 mil. na veřejné stavby, 840.000 zl. na zřízení přístavu pro vory na Labi a Vltavě. České věci ve státním rozpočtu vykazují některé úspěchy. Drobněcky — říkali jsme za staročeské éry. V rozpočtu je položka na ministra-krajana. Kdo jím bude? Kandidátů dost. — Obzvláště bohatě obmyšleny stavby kostelů a pod. — V ministerstvu osvěty větší požadavek o 42.000 zl. vysvětluje se přírůstkem kvinkvenciál (pětiletých přidávků) profesorů. Na pražskou českou universitu, jejíž poměry kdysi ministr nazval skandálními, žádá se o 16.000 více. To se ovšem dá už něco pořídit!

Dr. Julius Grégr mrtv. O 1. hodině s půlnoci na neděli dne 5. t. m. zemřel na svém letním sídle „Na Dole“ u Libicé JUDr. Julius Grégr, osoba v národě našem populární, známý politik a publicista, majitel a vydavatel „Nár. Listů“. Dr. Jul. Grégr trpěl již po dvě léta vleklou chorobou, srak jeho byl zakalen, tak že vedení „Nár. Listů“ svěřiti musil pěti nejstarším členům redakce. Jako novinář a politik má Dr. Jul. Grégr velký význam v dějinách našeho národního hnutí a tiak český i německý téměř bez výjimky řídil se při správě o úmrtí Grégrově všeobecnou zásadou „De mortuis nil nisi bene“. Smrt Grégrova znamená pro stranu mladočeskou ztrátu velikou.

Říšská rada jednala v prvních dvou schůzích o pilných návrzích posl. Pergelta a Herolda v záležitosti českých menšin. V úterní schůzi projednán návrh posl. Pacáka proti svědecké povinnosti poslanců a návrh posl. Adámka za neodkladnou poradu o novele živnostenské.

Říšský sněm uherský uzavřen byl v pondělí trdní večer, ve které J. Vel. císař a král prohlásil, že mezi říši naší a všemi mocnostmi vládnou dás ty nejlepší přátelské poměry. Sněm byl předčasně uzavřen proto, že do vypršení svého mandátu neměl dosti času, aby provedl vyrovnání rakousko-uherské. Toto uplynulé období sněmovní patři mezi nejdůležitější, neboť spadá do něho mimo jiné uzákonění církevně politických předloh a vznik strany lidové. Volební boj bude velice tuhý.

Carští manželé byli dne 6. t. m. uvítáni v Paříži velkolepým způsobem. Když vlak do nádraží vjížděl, vířily bubny, savzňovaly signály polní, hrana ruská hymna i maršailaisa a vojsko vstoupilo do zbraní. Car objevil se v uniformě plukovníka ruských střelců a měl na prsou velký kordon čestné legie a co zástup provolával slávu republice i císaři ruskému, pozdravoval po vojensku. President Faure pozdravoval smekáním klobouku. S bašt na Mont Valerien břímala sto a jedna dělová rána. Na nábreží rozestaveni byli členové ruského velvyslanectva, ministři, kanceláře obou sněmoven, předsednictvo městské rady, arcibiskup pařížský a generálové Davout a Sausser. Pro uvítání carských manželů byl vystaven zvláštní salon; zde vítala je městská rada a byli jim představeni hodnostové prv uvedení, což trvalo deset minut. President Faure podal rámě císařovně a maje cara po boku, odebral se na nábreží, kde defilovala gardová čestná setina. Za jásavého pokřiku statisícův vstoupili na to carští manželé i president a ostatní hodnostové do přichystaných povozů a ujížděli, špalírem jezdeckta provázeni, ku třídě elysejské, jež obdivuhodný pohled poskytovala. Car i president Faure, ale stejnou měrou i carová byli předmětem břímavého, nadšeného vítání, což se na náměstí Konkordie opakovalo a až k ruskému velvyslanectvu trvalo, kam ruská Veličenstva v 11 hodin 20 minut přibyla. Po uvítání carských manželů u ruského velvyslanectva dostavila se tam o půl 2. hodině odpoledne chof presidenta Faure s doerou. Po jejich odjezdu odebral se car s carovou v otevřeném voze do ruského kostela i dás Jejich Veličenstvům na protější sedadlo nádherný koč s rákemi. Po celou cestu voláno sláva caru i carové, kteří oba děkovali.

Při hostině konané v paláci elysejském proml car na přítěpek presidenta Faure tuto významnou odpověď: „Jsem hluboce dojat přijetím, kterého se carevně i mc dostalo ve veliké Paříži, sídle tolika ducha, vkusu a osvicenosti. Věra jsa nezapomenutelným tradicím, přítel jsem do Francie, abych ve Vás, pane presidente, pozdravil náctelnika národa, se kterým nás pojí drahocenné svazky. Jak jste ráčil říci, může přátelství toto svou stálostí míti toliko vliv blahodárný. Prosím Vás, pane presidente, abyste se stal tlumočnickem těchto citů vůči celé Francii. Děkuji Vám za přání pronesená mně a carevně, přijímám Francii i zvedám svůj pohár za počest presidenta francouzské republiky!“

Přehledka listů protestantických. Ačkoliv jsme si po dlouhý čas našich evangelických listů co nejméně všímal, myslíce, že je konečně budou hleděti svého „čistého“ učení, a nás nechají na pokoji, předce naše učení sv. víry katolické a naše kněžstvo je stále a často způsobem velmi hrubým napadáno, naše mlčení dodávalo jim chuti a odvahy. Proto teď budeme pravidelně podávati ukázky z jejich listů, aby naši čtenáři viděli, jací ti naši evangelíci augsburského (luterského) i helvetského (kalvínského) vyznání jsou postivci vůči nám katolíkům a naší víře. „Evangelický církevník“, který tuším z Hradce k Čáslavi své blahodárné působení přenesl, v úvodníku čísla zářijového pod názvem: „Co je nejlepší na světě“ (bude to asi ukázka z některého luteránského kázání; pozn. redakce), otírá se o učení naše těmito slovy: „Jak dojdeš milosti Boží, jak staneš se dítětem Božím? Mnozí chtějí ti dáti odpověď a říkají: Pojd k nám, zpovídej se nám, přijmi naše rozřěšení, konej záslužné skutky, jdi na pouť, dej nám na modlení, na mši, posti se a dojdeš toho cíle. Jsou to lidé vážení, kteří tak říkají, mají velký vliv, mnozí mají i berlu arcipastýřskou, mnozí dovedou i mocnou kletbu pronášeti nad spolubratry, věsti křížácké výpravy na křesťanský lid, prohlásovati bratry za kacíře a odsuzovati na mučidla a k smrti. A tisícové jdou za nimi a těší se, že nebo mají zajištěno. Některým ale ty zevnitřní skutky milost Boží neprospědkují.“ Kdo by nepochopil, že laskavý p. pastor odsuzuje i zpověď i mši sv., i záslužné skutky naší katolické víry, že středověké hrůzy inkvisice uvádí na odstranění od naší sv. víry a mimochodem zapomíná, jak řádil Gustav Adolf, jak Kalvín Serveba umučil a jak Luther pány na sedláky jako na zvěř šval a p. Než dosti o tom. Na tu vějčku už ani luteráni ani helvíci opravdového katolíka nechytí. Zajímavý je konec té statě. Pan pastor, vzpomenuv umučení Páně a jeho Dokonáno jest, uvádí citát z písmo: „Pojďte ke mně a já vám odpocinuť dám (já vás občerstvím, je správné, odpocinuť dám je zkraceniina, jako vůbec evangelíci celé písmo sv. zkrucují, pozn. red.), není v žádném jiném spasení. A ti, kteří tak volají, jsou Jan, Petr i Pavel, všichni ti, kteří mají pokoji, všichni synové „dcery Boží, jásající i v smrti, i Hus, i Luter i Komenský i otcové naši.“ To je předce velká troufalost, naproti sv. apoštolu Petrovi do jedné řady stavět Luthera, toho Luthera s jeho pověstnou Katynkou, Luthera, který tak neblaze ze světa sešel. Pan pastor nám vycítá naše arcipastýře, kteří pronášejí kletbu nad spolubratry. Ale v témže čísle str. 229 stojí, že augsburská vylučují své ovečky pro veřejné břichy od večere Páně aneb docela že je vylučují z církve, že na takových pak žádají „veřejné vyznání hříchů před církví, veřejné pokorení se před ní, a zrovna uvádějí příklad ženštiny luteránského vyznání, která ze světa přišla postřkem a měla pět nemenzelských dětí, že musela chodit pak, měla-li býti do církve přijata, po kolik neděl čtyřikrát týdně na cvičení, pak je vyloučena od večere Páně, musí pilně do chrámu pícházeti, pak dva měsíce se učí o pokání a jestli úplnou poslušnost ukáže, může přijata býti.“ Druhý příklad: Továrník lut. vyznání dá se olepiti nevěrci, přestal choditi do chrámu, mluvil pohrdlivě o náboženství. Vystoupil z církve. Konsistoř luterská se vzmučila a dodatečně vyloučila z církve. Pak žena jeho žádala za křest dítky. Muž křtu ve chrámě přítomen býti nesměl. To jim pohnulo, žádal za přijetí do církve, musel po čtyři neděle chodit k duchovnímu denně, veřejně vyznati vše před církví a veřejně znovu přijat býti. Tot návrh řádu církevní kázně luteránského vyznání v Čechách. Ať si laskavý čtenář teď představí farizejství našich pastorů vůči katolíkům. Sami tedy dbají o kázeň své církve, vylučují z církve a od večere Páně, ale jedním takřka dechem posmívají se naší církevní katolické kázní, kde biskup má právo na břichy veřejné pohoršení vzbuzující uvaliti vyobcování z církve neb abych užil sloz p. pastora, klatbou církevní stíhal toho, kdo veřejně učinil pohoršení. To je krátký obrázek jednání našich luterských a helvetských pastorů. Oni vám budou naši sv. katolickou víru tupiti, o kněze, biskupy, neomaleně se otráti, ale jakmile se ozve a dáte jim řádnou odpověď, jste netolerantní, nesnášenliví, středověcí reakcionáři. To však nás nezalekne. †24.

Národní družstvo rolnické. Na Moravě se uskutečnilo utvoření svépomocného družstva rolnického k nákupu moravského obilí a semínání jeho v domácích mlýnech, ke zřizování skladiště obilního, kde by se domácí obilí přijímalo a na ně zálohy poskytovaly, ke sprostředkování dodávek vojenských a k udržování styků s kruhy hospodářsky a národně spřízněnými. Družstvo zamýšlí vymeniti obchod obilní z rukou cizích a prováděti národní svépomoc do hloubky nejen na táborách, v gavinách atd., nýbrž i v domácnostech, písařnách, obchodech a živnostech. Ruch národní hospodářské svépomoci na Moravě vůbec daleko je čilejší než u nás v Čechách.

Výroky slavných mužů o židech. Cicero (De prov. cons. V., 10.) „Syrové a židé — národové, kteří zrozdili k otroctví.“ Tacitus

(Hist. lib. V., 4 a 5.) „Aby národa židovského budoucnost pojistil, dal jemu Mojžíš zcela nové zákony, ostatním národům přičítal se. Víe, co u nás za posvátné platí, to u nich opak značí; jinak řečeno, jim dovoleno je vše, co u nás mrskostí jest. . . . Některé zvyky, jako pojídání nekvašeného chleba a podobné omlouvá jich stáří: ostatní zvyky však jich nicotností působí na nás odpudlivé, hrozné. . . . Zvyky židů jsou bezvýznamné a banebné.“ (Hist. lib. V., 8.) Co orientem Assyrové, Medové a Persové vládlí, byli židé nejopovrženějším dílem podrobených. Když pak po té moci nejvyšší dosáhli Macedonové, snažil se král Antiochus je vyhladiti a řecký zvyk zavést, by takto nejohavnější národ ze všech národů (praví doslovně Deterrima gens) zničil. Seneca, filosof zvaný (ed Bipont 1782. sv. IV., str. 433): „Zvyky tohoto prokletého národa tak smocněly, že po všech zemích zdomácnily: vítězům poráženi dali své zákony.“ Petr de Clugny (Petrus Venerabilis 1146). „Neradím židů povražditi, ale radím způsobem jejich špatnosti odpovídati, co je spravedlivějšího než to, vaří jim opět to, co oni nekvalným způsobem získali? Co jejich je vlastnictví, to je sprostě ukradené a poněvadž pro svou sprostotu dosud nebyli potrestáni — což nejhorší je — musí býti konečně nějak za to odměněni! — Co pravím, je všem známo. Neboť neplní své stodoly obilím, sklepy vínem, pytlíky penězi, bedny zlatem a stříbrem poctivou orbou, rádnou službou vojenskou neb nějak užitečnou živností získanými, nýbrž vše co získali je jen tím, co podvodným způsobem lidu odňali a co od zlodějů koupili, zmocnivše se tak nejceštějších věcí za pranepřátelnou cenu. Petr Schwarz (1477): Židé podvádějí lid a kací národy a vydírají země lichvářstvem. Není horšího, lstnějšího, lakomějšího, necudnějšího, nestálejšího, otravnějšího, zlostnějšího, podvodu schopnějšího, nestoudnějšího, vypašavějšího a u ostatních národů nenáviděnějšího národa.“ Schenk Erasmus (1487): „To je nějakého loupežení a odřinutí chudáka rukou židovskou, že nelze to nikterak strpěti a Bůh smiluj se nad námi. Židovští lichváři usadí se trvale v sebe menší více a když zapůjčí pět zlatých, vezmou šestnáctisobnou zástavu a vezmou poplatek z poplatku a z toho opět poplatek tak, až člověk o všecko přijde co má.“ Jan Trithemius (1492): „Je zcela pochopitelné a vysvětlitelné, že stejně jak lidé nízi tak vysocí uvnitř chovají proti lichvářským židům ošklivost a schvalují proto všechna zákonná nařízení k pojištění existence národa směrující proti jeho vysávání židovským švindlem. Či má nad námi panovati cizí vetřelec? — a to panovati ne snad pro větší moc svou, větší ardoznost a cnost, ale pro mrzký, se všech stran nestoudným způsobem sehnany peněz, jenž činí tento národ tak vysokým? Má tento národ beztrápně vyplniti se jménem vydrženým z potu sedláka a řemeslníka? Gailer z Kaiserbergu: „Jsou židé lepšími snad křesťanů tím, že nechťi pracovati svými rukama? Neplatí i pro ně Boží hlas: „S potom ve své tváři zasluhuješ chléb! — S penězi lichvářstvi seznámená ještě pracovat, nýbrž bližního uvádět v bídu.“

Číslo mluví. R. 1895 bylo na všech universitách rakouských ze studujících 46.5 procent Němců, na technikách 55 procent. — Němci v Rakousku tvoří 36.1 procent všeho obyvatelstva; Čechů bylo na universitách v Rakousku 20.7, na technikách 23.6 procent. — Čechové v Rakousku činí 23.3 procent všeho obyvatelstva; Židů jest na universitách 19.5 procent a technikách 16.9 procent, ač činí pouze 4.8 procent všeho obyvatelstva v Rakousku. Němců je osmkrát tolik co Židů, německých studujících však pouze třikrát tolik co židovských, Čechů je pětikrát tolik co Židů, českých studujících je však o málo více než židovských!!!

Zvěsti z východních Čech.

Divadelní sezona bude v Hradci Král. zahájena společností p. L. Chmelenského dne 15. listopadu.

Divadelní představení v Jednotě katolických tovaryšů „Pan Měsíček obchodník“ vydálo se celkem dobře. Zvláště dámy své úlohy dobře provedly. Sl. Chmelarova v úloze „Bibiany“ precizně hrála, též slečna Pokorných v úloze Elišky a Gabriely a sl. Poláková v úloze paní Klarsonové. Páni hráli v těchto úlohách: pan Polák st. (Pana Měsíčka) pan Jakubský (Dr. Měsíčka) pan Bayer (Pikoliniho) p. Svaták (Zelenku) p. Lejšek (Vrbického) p. Černý (Bukovského) Návěsta byla velmi hojná. Dospělí jsme, že bude jednota dávat na posvícení jednoaktovou operetu, 1. listopadu pak provede se „Modlitba na hřbitově“.

Dary. Vysdp. Th. Dr. Jan Soukup, čestný kanovník a konsistorní rada opětne obmyslil chování ústavu pro hluchoněmé darem 5 zl. a přáním, aby v den Jeho Veličenstva vyčastování byli. Týž i Jednotě katolických tovaryšů v Hradci Králové opětne daroval také 5 zl. Zaplat Bůh! — Jeden z bývalých chovanců Borromaea, ve vynikajícím veřejném postavení působící, zasílá pro

chudé chovance lachetný dar 50 zl. v upomínku na svůj bývalý pobyt v ústavě. Vřst sequens!

Nový časopis. Počátkem tohoto měsíce vyšel v Hradci Králové nákladem politického družstva tiskového nový periodický měsíčník „Časové úvahy“, jenž bude přinášeti zajímavé nové i starší publikace. Účel časopisu jest rozšiřovati bromedně brožury, kterých nelze v ojedinelém vydání kofortovati způsobem zákonitě dovoleným. List nř. podporovati dobrou četbu, proto také stanoveno celoroční předplatné na 50 kr. i s poštovní zásvlkou. Jako první číslo uveřejněn byl v „Čas. úvahách“ první programový pastýřský list nynějšího adp. biskupa královéhradeckého s případným úvodem a doslovem. Doufáme, že „Časové úvahy“ naleznou vřdného přijetí v kruzích katolických.

Slavnost odhalení desky V. Červeného v Dubči odložena byla na příští neděli, 11. října odpol. Ku slavnosti pozvány pořadatelem, Sokolem českobrodským, jednoty z vůkolí a veřejně pozváno vlastenecké občanstvo a všichni citelové proslulého průmyslníka a vynálezce českého. V předvečer slavnosti bude v sokolovně uspořádán večer Červeného, jemuž obcovati bude rodina oslavencova a mnozí hosté a korporace z Hradce Kr. Účinkovati přiměly nejlepší sly. V Dubči při odhalení desky zapěje slavnostní sbory pěvecký kroužek žižkovský.

Učitelská místa. Na venkovském školním okrese Královéhradeckém obsadí se definitivně tato místa: Řídícího učitele obecně 4tř. školy ve Vel. Petrovicích, učitele na obecně chlap. škole v Horčicích, učitele při obec. škole v Kuhléně, učitelky při obec. smíšené škole v Nechanicích a učitelů při obec. školách v Cerekvici, Čibuzi a Probulzi, dále učitelů při dvoutř. obec. školách na Hrádku, na Chlumu, ve Lhotě pod Libčany, v Librančicích, Lochenicích, Nepasicích, Předměstí, Trošně a Vřesníku od 1. ledna 1897, podučitelů při obecně škole chlapecké v Horčicích, podučitelů a podučitelky při obec. smíšené škole v Třebechovicích, podučitelů při obecně škole v Nov. Hradci Králové a podučitelů při obecných školách ve Vel. Jitčicích, Krátonohách, Lančově, Libčanech, Práskově a Vojskovicích. Žádosti přijímá c. k. okresní školní rada pro venk. okres v Hradci Králové do 6 neděl.

Seznam neobratitelných zásluh počty listovní podaných u c. k. poštovního a telegrafního úřadu v Hradci Králové za měsíc září 1896. Restante A. R. 100 Praha Koresp. Histek. Emil Adler Praha K. I. Amalie Ardelet sámek Kunersdorf Dopis. Bayšovec Praha K. I. Běžena Bechová Praha Dopis. Ignac Baroš Smolná v Nov. Města n. M. Dopis. Ignac Baroš Smolná v Nov. Města n. M. Dopis. Alois Cink Most Dopis. August Cincotr Vídeň Záleska. Vilhelmine Čermák Karlovy Vary Záleska. Amalie Česká Praha K. I. Marie Čermáková Chotěboř Dopis. Marie Drahoš Vídeň K. I. Anna Egmarova Hofice Záleska. C. F. Eichleiter Vídeň Dopis. Alois Formánek Vídeň K. I. Josef Hájek Kralupy n. Vlt. K. I. Havránek Vídeň Dopis. Eduard Heřman Kyšperk K. I. Johana Holubovský Znojmo K. I. „Holzmannufaktur“ Praha rest. Dopis. Václav Charvát Teplice Dopis. Alois Šahulka Kutná Hora Záleska. Běžena Ješkova Trutnov Dopis. Klimeš Chicago Dopis. Sebastian Kneipp Wörishofen Dopis. Marie Koblíšek Pelharedor Dopis. K. Komárek Plzeň Dopis. Frant. Kvíča Heřmanův Městec Dopis. Anna Mareček Petrovac Dopis. Johann Mádr Vídeň Dopis. Anna Němeček Vídeň Dopis. Františka Prokopová Žižkov Dopis. Karl Petrowsky Badapst Dopis. Jan Doležal Hradec Králové Dopis. Ilja Radulovič Berlín Knih. Václav Salaba Mladé Buzy u Trutnova Dopis. Františka Šášová Vídeň K. I. Václav Simek Praha Dopis. Marie Siraček Těchlovice p. Libčany Dopis. Jan Stolln Svob. Dvory Dopis. Emil Štraube Hradec Králové Dopis. Vojtěch Stříd Rychov n. Kn. K. I. Antonín Suchomel Jihlava Dopis. Bohumil Swars Karlín Dopis. Alois Tamm Vídeň Dopis. Josef Tobišek K. I. Franz Unger Praha K. I. Františka Vavrušková Potštýnská ul. K. I. Vdova Pošte restante Brno Záleska. Marie Benrová Neubangasse Dopis. Jos. Wanek Vídeň Dopis.

Ženák zavraždil svou manželku. Jako blekem šifla se dne 3. t. m. poslé za večera po Pražském Předměstí a Hradce Králové správa, že ženák Alois Souček zavraždil svou ženu. Manželé Alois a Aloisie Součkové obývali dům č. p. 30. při křižovatce, kterou tvoří silnice z Hradce Králové vedoucí ke Kuhléně a trať dráhy pardubicko-liberecké. Součková byla žena energická, silná, sdravá, manžel pravý opak. Byl manželkou svou nenáviděn a oddával se příliš lihovinám. Svary byly v rodině na denámi počátku a končily vždy prání, ve které paní mistrová byla vždy vítězem. Dne 3. t. m. však skončila domácí krůtka truchlivou dokrou. Souček mělka s rannu v Hradci, kde prodával tale. Sam a tam zastavil se v putyce, neboť vador tomu, že Součková jsou lidé zámožní, jinde viděti ho nebylo, což vždy Součkové bylo k veliké slasti i lítosti. V poledne vrátil se s chasníkem svým domů. Spal až do večera. Před večerem probudil se Souček a chtěl na ženě své na kořalku. Co se dále dělo, sástěno rovnou tajemství. Jisto, že nastala opět ruznice, ve které však tentokrát při nastalé ruznici podlehlá žena. V domě bydlící nájemnice Anna Haštavova vyražena byla Součkem as k 9. hodině, aby šla k jeho ženě, že jí je sle. Haštavova

nalena Součkovou nahou na zemi, jak si ve vřdění smáčeným šatem obkličovala rannu v mdu. Na zemi lpila krv. Když se jí ptala, co se jí stalo, pravila Součková: „on muž ten otrav popíchal“. Souček vyprávěl, že prý vzala naž sekera a škrtila ho a on se jen bránil. Zatím Součková naříkala, že je jí špatně, že se dusí a chtěla na postel. Souček zatím se ustrojil a odešel do obce, kde ještě popíjel. Haštavová poslala chasníka Jiránka do Šosten pro jejich syna Adolfa, tam ženatého a majitele rolnické usedlosti a za pomoci Marie Makové, svedli Součkovou a uložili ji na pohovku. V kuchyni vedle řeznického krámu, kde sedla tato se odbyvala, bylo po zemi plno krve a vody, což šasy tyto smyly. Součková nechtěla, aby jí šly pro lékaře, obávala se, aby muž nebyl trestán. Zatím jí stále až ubývalo a mezi tím co ji Haštavová a Makovová otrávily vodou obličej, sklonila. Když se dostavil syn do domu redičů, našel ji chladnou mrtvolu své roditelky. Přivolal lékař MUDr. Guth konstatoval smrt. Souček starý vrátil se domů, usedl v kuchyni a mladší zavřel dům na klíč. Zpráva o vřždění oznámena kynai místnímu obecnímu úřadu a vyslaný strážník Jos. Souček dostavil se na místo, našel mrtvolu Součkové ležeti v pokojíčku na posteli, kterou přikryl. Na okně v kuchyni našel zakrvácený, ostře vyhraněný řeznický nůž s dřevěnou rukovětí. Prohlásil Součka, který seděl v kuchyni na lavičce, za zabitou. Na Součkovi bylo znáti, že je silně opilý, což obyčejem u něho všude jest. Doznal, že šasn svou v hádce a pranic zavraždil. Z Hradce povolány četnický závodčí Th. Barin odvětl o píl jedenácté hod. v noci Součka, na kterém nejvíce se šádné stopy zármuťu a činu, do věznice hradecské. Za přítomnosti četnicka a místních orgánů zadrženo, že Součková utrpěla tři bodné rány nožem. Dne 4. t. m. dostavila se dopoledne soudní komise a vyšetřujícím soudcem p. Malijovským a pp. lékaři MUDr. O. Klumparem a MUDr. Morávkem na místo činu. Dám Součkových byl po celý den obetougen četným davem svědků. Druhého dne byla mrtvola zabité převezena do umrlčí komory na Kuhléně a tam pytlána. Součková byla třikrát ostrým nožem bodnuta. Jedna rána našlema se pod prsem, druhá vznikla mezi šetrami do dutiny hrudní a pronikla jítu. Třetí byla 14 cm. hluboká a byla smrtelná. Krev s rány na jatrách naplnila dutinu hrudní a vytlačila plíce vzhůru, následkem toho přivousila smrt. Třetí s ran našlema se na levé straně šetrky, hluboká 13 cm. a vedla až ke kosti. — Po pytlé opět mrtvola v kovové rakvi odvezena domů, odkud se konal dne 6. t. m. dopoledne pohřeb zavražděné na velkého zástavenství občanstva na hřbitov kuhlenský. Součková byla 52 roků stará, rodem Káseuhová ze Slomského Předměstí; Souček je 62 roků star a je rosen a příslušným na Pražské Předměstí a byl již třetkrát pro veřejně násilí.

Přijel na dohřkn. Dne 30. m. m. savřel do zdejší obce příslušník Jos. Jalisek, pracovav před tím jako zámočník ve Vídni. Přijel se ženou a 4 dětmi. Poslévadž nemohl našetři ve městě šádný byt, vyhlásil mu nocleh na křopěšce a druhého dne byl mu našet byt v Malšovicích. Pro zavedení na nádraží byl zjednána povozník a tu se přihlédlo, že příšla tato nevyplacena, poplatek obšadil 12 sl.

Obšadil se. Dne 7. t. m. obšadil se v Novém Hradci Král. 76 let starý zámočník V. Vasek. Nouse ho dohnala k tomu, aby si vzal život.

Reakutovaná pranáška. Dne 30. června 1896 přihodila se na náměstí Opočenském velká mela. Fejsek paní hostinské Emilie Šimkové doradil na pyk ženák Adolfa Vlčka, kteříto byli do vozíku zapřazeni, tak dlouho, až vozík tento překloupil, a náklad vrozených prasat rozutřkal se po náměstí. Vlček na této příhodě nebylo dosti a p. Emilie Šimkové na místo aby tímto osudem postiženého řezníka p. Ad. Vlčka na Opočně konajšíla, vynadala mu ku všemu, že je špinavá rota a že se s ním nebudě špiniti. To se zdálo p. Ad. Vlčkovi příliš, a začaloval p. Em. Šimkovou pro urážku na cti u okresního soudu na Opočně. Až tato urážka souhlasně s svědky dosvědčilo, byla Em. Šimková prvním soudem obšaloby sprostěna, poněvadž prý při výstupu bylo více lidí a nevědělo se, na koho slova ta padají. Samu sebou se rozumí, že s rozsudkem tímto nebyl A. Vlček spokojen a odvolal se ke zdejšímu krajskému soudu, následkem čehož se státi dne 3. října 1896 odbyvalo. Jak se očekávali dalo, byl první rozsudek úplně zrušen a p. Em. Šimková odsouzena k pokutě 5 sl., event. vězení na 24 hodin, mimo to k nesení značných útrat. Soudu předsedal pan rada Pospíšil, Adolfa Vlčka zastupoval dr. Fischer a obhajcem Em. Šimkové byl dr. Heller.

Pro malou míru na přeměci do trhu dovozené pokutován byl minulé soboty Č. K. ze Říbků. — Těhotné dne pokutována byla jistě kulnice se Lhoty pod Libčany proto, že prodávala drůbež dříve než začal trh.

Ze stravevny na křopěšce doveden byl dne 7. t. m. krejčovský pomocník Fr. Harapát ze Sv. Jíři u Vys. Mýta. Týž způsobil svým hrubým chováním ve stravovně výtrnlost.

Nepoctivý pomocník. U jistého pekáře v Jaroměřu zaměstnán byl pekářský pomocník Fr. Homolka přilušný 20 Vřetřiva, který vyřkav přihodného okamžiku sebral mistrovi dapory 116 sl., o nichž věděl, kde jsou uloženy a práchl do bot. V těchto dnech pedaflo se sdejším čtenictvu ptáčka polapiti, avšak poslé lehkou nabyté byly již utraceny.

Obek. Bolníku V. Řihovi v Hašřevni ašael dne 24. m. m. stoh jedmene.

Velká hrádě šatstva. V noci na 26. m. m. vluopali se neznámí zloději do usamčeného pokoje p. M. Příbylové ve Zbřehi č. 68. a odnesli vše, co poslé kud za odnošení stálo. Tak sebrali různé mužské a ženaké šatstvo, různé prádlo atd. v úhraně cca 179 sl. Zdá se, že krádež tato spáchána byla cikány.

Ippen šel na poutníkova (první poslední, pod zelenou, podruhé má to již jít, pod černou), ale poutníkova má vešty také čtení těch místních listů, které se o této příležitosti nemínily ani slovem. Jak jsme již sdělili, konalo se dne 1. t. m. před odjezdem okr. soudce Manni, při němž byl M. Ippen, obchodník obilím na Pr. Předmostí pro urážku na cti občanstva p. J. Barjancovi, obchodníka v Pražské občanstvu k náhradě soudních výloh a pevnosti 8 sl. ve prospěch Ústř. Matice Školní. Až byl tento rozsudek v listě našem uveřejněn správně, přece byla ještě roztřesená lávka správa, že při byl M. Ippen obilím sprotit. Na vyvrácení tohoto nepravdivého klepu byl poslán jeden zdejší list, aby přinesl správu pravdivou, jak to předtím učinila „Obnova“. Ale dočtený časopis snad si nechce rozlišit oct s „naklání“ a tak bylo šládné uveřejnění pravdivé správy odkládnuto.

Rádění cikánů. Na 4. t. m. v noci vylámali neznámí pachatelé okna a nádražní budovy v Plotištěch a pokoušeli se o to, dostat se do pokladny, v níž doufali nalézt částku, která stála by za námahu. Až pokladna tato byla ještě jedna se starších, nepodařilo se jim přece ji otevřít. Sebrali proto přednostovy stříbrné remontery a malou akřinku, nápadně téžkou a odedli. Druhého dne nalezena byla skřínka s jasnými Matky, v níž lupiči hledali peněz penize, vypáčená a pohosena nedaleké nádraží. Té noci vloupali se peněz titěš sloděží k pekárni Komárkovi v Plotištěch, kde bylo jim vypáčené silné, plechem pobité dvéře a ukradli tam se nálevky v krásné stříbrných 16 sl. a předtím dne. Při práci této byli postaveni probudivými se domácími lidmi a v jednom poznali cikán, který na večer před tím kupoval a v krásné několik zlatých peněz se tím účelem, aby sledil terén; přece podařilo se všem i s lupem uprchnouti. Stopa po pachatelích vedla směrem k Josefově a tím směrem také po nich pátralo s dobrým výsledkem. V krásné na to zatčení byli ve Vlkově u Josefova cikáni J. a Ed. Richterové a K. Perousek a v Rasokách dopaden byl jejich společník Al. Daniel, když hotovil se právě převésti novou krádež. Všichni dodáni byli zdejším kraji. soudu. Podotknouti alež, že cikána Daniela nalezen byl šestihlavový, ostře nabitý revolver, jehož směřoval pro pouhou náhodu sebou nenosil. Chytání takto vybroušeného sloděže za noci bylo by na nejvyšší nebezpečno.

„Husáci“ v obléhání. Nejedná se zde o žádný hrdiný kousek a války ohnivých husarů, ale prohraně a vykutálené sloděže hus, kteří provádějí své řemeslo ve velkém a tak opatrně, že nebylo možno dostat se jim na kůži. Po delší čas strácely se obyčejné vyhrané již husy v celém okolí Dvora Králové, Holic a Hradce Králové a po sloděžích ani stopy. Počet v krátkém čase smyslových hus přestoupil celou stovku a nejnepředstavitelnější při tom bylo, že krádeže dějí se obyčejně vždy den před trhem hradeckým nebo královským. Tím připadlo čtenáři na mysl, že sloděží dovážejí kradené husy hned na trh a proto předtím týden natáhlo celý kraj a obsadilo silnice. Tak podařilo se jim dopadnouti u Kr. Dvora jednoho husáka v kostce pod plachtou, k němuž hlásil se Fr. Vrabec z Holic. Na vozíku nalezalo se 17 okubaných hus a s nimi patř. Husy tyto ukradeny byly, jak se zjistilo, v Miletíně a Bělohradě. Mimo Vrabce zatčen byl Jos. Orel a Fr. Černá, rovněž z Holic, o nichž se zjistilo, že Vrabce v krádeži pomáhali. Dle všeho zdá se, že oba muži kradené husy přiváželi v noci na trh, kde je Černá okubala a připravovala pro trh, aby nebyly k poznání. Nyní si hospodyňky na nějaký čas oddechnou a naří „husáci“ také.

Osudná dražba s dehem v soudní síni. Dne 30. června 1896. došel v celém kraji známý, záměrný gruntovník Matěj Khourek ve Zlíně, zvláštní, nepřítulí vítanou návštěvou. Dostavil se k němu soudní vykonávatel Frant. Reich a s ním osámil mu, že se mu prodává bude soudně zabavený dobytek pro nepopratnou pohledávku per 16 sl. Hynka Bíla. To Matěje Khoureka jak se patřilo rozlítlo. Především si vyprovoval, aby mu dal soudní vykonávatel svať pokoj, že on a jeho usedlost také za něco stojí. Vskak soudní sluha nechtěl tomu rozumět a chystal se k provedení dražby. Tu vstoupil Matěj Khourek před chlév a nepustil svou moc soudního sluhu do chléva, tak že byl nucen od výkonu dražby opustit a s nepohodou odejít. Později se také zjistilo, že Khourek některé ze zabavených věcí schválně odstranil a odprodal. Následkem toho ocitl se dne 1. října 1896. Matěj Khourek na lavici obžalovaných, maje se zodpovídati před zdejším c. k. krajským soudem se sloužinu veřejného náleží a s přestupku zmaření exekuce zabavených věcí. Předsedou byl pan soudce rada Petřík; obhájcem jeho p. JUDr. Štěpán Fiseher, jehožto přítel má žalovaný děkovati, že se vše vyměsť mu trest odnětího vězení. Ohledně sloužinu veřejného náleží vynošen rozsudek osvobodující. Zajímavou byla omůlva, kterou uváděl žalovaný co pohutku, proč soudem vykonávatel vstup do chléva násilným vložením ruky zabránil. Bál se, aby mu dobytek neuháněl, „neboť mají lidé všelijaké oči“ a pak při a jeho krávné nejsou žádné špasy, když jest odvázná; — jako se mnou, když mám trochu v hlavě.“

Utopené děvče. Mandelá Manie a Jan Hadravci, nádražní strážníci v Čestlovicích pohřešovali od října dne 3. t. m. třináctiletou dceru svou Marii. Tě byla téhož dne vytažena jako mrtvola s prudkého náhonu u mlýna čestlovického o 3. hodině odpolední Antonínem Šimparským, dělníkem z Čestlovic. Při pátrání, jakým způsobem utonutí státi se mohlo, udala matka utopeného děvčete, což i dotvrzoval Adolf Libich, strážník dráhy, že feničský pomocník, Václav Matějka, souzed jejich, před tím hrozil utonul: „počkaj, ty pr..., jak sam přijdeš (totiž ku stavení jeho) hodím tě do vody.“ Následkem toho bylo uvaleno podezření na Matějku a týl byl zatčen. Matějka je se roků star a přilehlý do Libě.

Václavský posádek na Pražském Předmostí! Co lid všlechn spěchá k rotundě? Co ten čelý ahoz se známou? Mladí i staří si vyprávějí ihoz: „Dostali jsme vojenskou posádku na oem neděli!“ No, to přece něco znamená. Posádka, vlastně náhradní náložníci byli ubytováni na Pražském Předmostí na čas výcviku ve zbrani a posádká nebylo máto, vyprávějí mistr Hlavatý pověstnou Káfkovu rotundu, která také svého času měla sloužit za zpěvný síň, a uložili do dřevěné boudy přes 100 mužů. Zivocenci měli z toho nemalé potížení a potížení všude s chutí, holik při tisíc zůstane v obci. „Zlatá“ mládež měla nemalé gaudium. Rodiče schnuli strachem o své miláčky, kteří dřepěli jen u rotundy nestarajíce se zcela ojidlo. A co naše krásné pohlaví! Bystré matky počítaly na možnost, že při osmisedmáti vojančině snadno může chytouti srdce leckterého rezervisty, třeba v rotundě byl skřehlý simon, a saloditi si se slíčenou předměšťou krb rodinný. Senkyť naproti ubytoval 40 nováčků „s prachem“ u sebe a neblé se pranic, že dřevěná „špice“ vyletí. Druhý hostinský chtěl také 30. Bledá záviat počala se zahusťovat. Řezník K. přebíral stravování svého kokařovitu a vystavil nakrap pro mužstvo kuchyň, pekař jel do Prahy pro pomocníky a najal kdesi mlýnskou pec. Sháněna plně po okolí sláma, aby vojín nenastydli. Bábý vařily a prodávaly káfičko a baehtami, a všichni, kde kdo byl, rozmnožoval své zásoby, jako by povinností záložníků bylo, vše vyjisti. Hlučno a rydno nastalo. Vše bylo pyšno a hrdlo a hledlo na druhé obce a výše. Pojednou z čista a jasná přišel ve středě odpoledne „befel“ a posádka kolem páté hodiny odtáhla se všemi zavazadly do Hradce. Nejlépe se vyjímala fura „kavaloch“ tažená obrancí našimi. Ty pohledy všech, jaké provázely odcházející vojiny, stály věru za barvu a štětec ku jich svěcení. Jak krásné by se vyjímali na prásných stáncích rotundy, kde nyní zase pavouci klidně spřádají budou síť své! Tak opět za šalostného a hořkého sklamaní je Pražské Předmostí bez posádky. Škoda těch krásných snů a nadějí...

Hlavní zásadon naší budíš nakupování potřeb pro domácnost a našich firem. Kde si chce šaledek v nastávající chladné době udržeti při chuti a v dobrém pořádku, opatří si místo koňaku drabého a původu pochybného „pravou alivovicu a borovičku“ od firmy M. Neštal v Uherském Brodě, která za krátkou dobu 38 vyznamenání, mezi nimiž s státní medailie, na výstavách obdržela, a všeobecně pro své výtečné výrobky známa jest.

Z Morašic u Litomyšle. (Svěcení nového hlavního oltáře.) Radostnou slavností byla vyrazena jindy tichá farnost Morašická. Tamní osadníci bolestně patřili, jak hyne a čím dále tím méně důstojně se stává hlavní oltář se schránkou pro Nejsvětější, a proto toužili, by chátrající oltář byl nahrazen novým, vkusným. Ale jak? Kostel morašický žádného svého jmění nemá — i ohlášena byla dobrovolná sbírka milodárů ku postavení nového hlavního oltáře. A Bůh sám šelhal tomu podniku; vzbudil několik dobrodinců, kteří většími částkami peněžními přispěli, a byli i jiní, kteří též jako ta šena v Evangelii menším dárkem přispěli, aby před Bohem na novém oltáři zásluhu měli — a tak v době půl roku sešel se potřebný náklad pr. 1200 sl. r. 8. Duchovní správa dala oltář do práce chvala osvědčené firmě Petra Buška zvané v Sychrově a Tarnově a nechybila, neboť zmíněná firma dodala oltář k plné spokojenosti, oltář krásný, s dubového dřeva zpracovaný, jež kromě hlavního obrazu, chrámových patronů sv. Petra a Pavla, zdobí dva obrazy vkusné, na slatě půdě, totiž sv. Josef a sv. Anna. Oltář došel všeobecné obliby, a to jak u lidu obecného tak u smalců, odborníků, tak že zmíněnou firmu můžeme s dobrým svědomím doporučit jak slavným patronátním úřadům tak důstojným farním úřadům, jakožto firmu v každém ohledu solidní. I chtěla místní duchovní správa posvěcení oltáře oslaviti a za tou příčinou přednesla účtovou prosbu nejduštojnějšímu Pánu bisk. gener. vikáři a kapitolskému děkanu v Hradci Kr. Dra. Aloisovi Frýdovi, by sám ráčil posvětit oltář náš, a u něho sloužití posvětitelné má svato. Jeho milost ráčil blahosklonně vyhověti prosbám duchovní správy morašické a ráčil dne 26. m. m. v průvodu dp. Aug. Nevka, protokolisty biskupské kanceláře zavítati do Morašic. — Dne 27. m. m. konána slavnost svěcení; před 10. h. dop. vyšel průvod s budovy farní po osadě do chrámu Páně, kněží bylo celkem 12. Napřed šla mládež školní, družice, kněžstvo, za nimi mužové, jinochové a ostatní lid; slavnostní průvod byl čistě církevní, hudba nehrála světský pochod, za to lid zpíval zbožnou píseň k Pánu Ježíši. V chrámu Páně měl kázaní místní kaplan P. Karel Janáček, jež řečí svou snadil se poslušněm nastíniti pojem oběti vábec a máe sv. svátost; poukázal pak na cenu a vznešenost máe sváté a povzbuzoval proto k horlivému jíse sděšťování nejen ve dny sváteční, ale i ve dny všední. Po kázaní následovalo svěcení, jak se říká, oltáře: kříže, tabernaklu, obrazů, oltářních přístředků; po kterémžto úkonu nejduštojnější světitel ardečně k lidu promluvil vyřizuje pozdrav a požehnání od Jeho Biskupské Milosti a na konec vroucně pomodlil se za dobrodince. Na to sloužena byla slavnostní pontifikální máe sv., při níž kostelní pěvci řísením ředitelů kůru p. Jos. Valenty, zapěli bezvadně případné skladby; požehnáním Velebnou Svátostí oltářní slavnost naše skončena. Po slavnosti šlo bylo poslechnouti řeči zbožných osadníků: jsem již hodně roků star, ale takovouto slavnost v kostele našem dosud nepamatuji; to zde u nás ještě nikdy nebylo. Zaplať Pán Bůh onomu milostpánu, že nám náš oltář tak krásně oslavil! Tak volal zbožný lid.

K tomu podotýkáme: „Ane, zaplať Bůh vznešenému hodnostáři, jež oběťoval sám své pohodlí a vážil cestu dalekou k nám; uznáváme vděčně dobrotu Jeho srdce a budeme na modlitbách vzpomínati, by jej Bůh na mnohá léta ku blahu Církve své zachovati ráčil.“ Když pak na večer ráčil nejduštojnější pan světitel od nás ubírat se do biskupského sídla Hradce Král., ta vroucí „s Bohem“ a „Bůh zaplať“ jej provázelo.

Z Makeva u Litomyšle. V neděli dne 11. t. m. hodlá počestná obec Makovská oslaviti jubileum 30leté blahodárné činnosti v oboru školství velect. pana Jana Pachty, horlivého řídícího tamní školy, jež ku blahu Církve a vlasti po 25 let jako řídící vychovával sobě svätenou mládež, načež odměněn jak od slavné okresní školní rady v Litomyšli, tak od nejduštojnějšího biskup. ordinariátu v Hradci Králově pochvalnými dekrety. P. T. panu řídícímu učiteli přejí jeho ctitelé, by mu Bůh nových 35 roků ku blahodárné činnosti propůjčiti ráčil.

Z Borové u N. Hrádku. (Děkuvsdání.) Místní školní rada v Borové jezt ctí, vzdáti díky této vznešným přispivcům, kteří na zařízení a vydržování třetí třídy tamnější obecné školy přispěli: 1. Její Vysosti kněžná Bathildis se Schaumburg Lippe za dar 30 sl.; 2. slavné městské radě v Náchodě za potřebné školní lavice; 3. snahivému odboru jednoty Severočeské v Náchodě za podporu 25 sl. a stálý roční příspěvek na vydržování; 4. slavné náboženské israelické obci v Náchodě za dar 10 sl. Zároveň se obracíme na veškeré lidumilné obecnostvo zdejších krajů, aby majíce na mysli význam této školy pro okolí na rozhraní pomezím, jakož i veliký počet nezámožných rodin zdejších, měrou nejhojnější podporovalo školu tuto.

Z Poličky. (Ze svatojosefské jednoty.) Na den sv. Václava účastnila se jednota v plném počtu velkých slávek Božích, jakož i odpoledne procesí k soše Panny Marie na náměstí. O 5. hodině odpolední pořádána slavnostní akademie na počest uvítání v místnosti spolkové a představení v jednotě p. předsedou vldp. děkana Josefa Jendinského. Kdo tenkrát jednotu navštívil, uzná vším právem, že jednota pracuje co nehorlivěji a dle sil své přispívce zcela uspokojuje. Program této slavnostní akademie započal uvítací řečí, kterou přednesl p. Jan Procházka, jednatel, načež zapěl devítidenný pěvecký sbor uvítací kantátu, kterou sdělilo provedl. Po té přednesl p. Ant. Konst. Víták, učitel, rozpravu „O nalezení rukopisu Královédvorského“, uvítav prve klivými slovy našeho milého hosta. Po ukončení přednášky pořádán živý obraz smáhorující healo jednoty: „Pobožné obouj, bedlivě pracuj, bratrstvo miluj, v Pánu se raduj!“ Při objevení tohoto obrazu přednesl praporečník pan Jan Kastner velmi sduhly proslav týkající se věrného slibu další činnosti spolkové, načež zapěly osoby živého obrazu při krásném ménění světel „Píseň Kolpingovu.“ Po ukončení slavnosti promluvil vldp. děkan několik upřimných slov, jimiž se o jednotě pochvalně vyslovil, napomínaje jí ku stálé věrné lásce a spolkové činnosti. — Dne 11. října hodlá jednota sebrati dvě veselé jednoaktovky, ku kterým své přispívce své. „Zdať Bůh!“ — Slavnostní otevření dráhy ze Svítav do Poličky konalo se dne 16. září za ohromného účastenství obecnostva obou měst a sousedních okresů. Slavnosti přítomni byli: ministr železniční podmaršálek Guttenberg, český místodržitel hrabě Coudenhove, odborný čel dr. Wittke a mnohé jiné vynikající osobnosti. — Budou-li práce další v bruku přispívce vyřizeny, počne se stavěti ještě letošního roku dráha s Poličky do Skutče.

Mora Matky Boží u Králík. (Kněžské cvičení duchovní. — Svátek sv. Václava. — Oprava chrámu Páně.) Druhých kněžských cvičení duchovních od 21. srpna do 4. září odbyvaných, účastnilo se zde 45 p. t. vld. pánu a sice z diecézí: z naší 8, olomoucké 19, vratislavské 17, pražské 1 (s Kladaka). Přihlášky k nim byly tak četné, že pro nedostatek místa nebylo lze všem vyhověti. — Na den sv. Václava, našeho zemského patrona, byl nával zbožných poutníků jako jindy i letos veliký. Přišlo 15 procesí, nejvíce českých. Velice mile došlo, že průvod z Horních Heřmanic vedl sám duchovní správce vldp. farář Fiala, podobně s průvodem z Klášterce zavítal tamní vldp. farář Morávek. Oba dva neunnavně a vytrvale pomáhali 7 kněžím při sv. zpovědi. Poutě rok co rok přibývá, až do této chvíle bylo průvodů zde 219, o 16 více než loni za celý rok, neb vlastní ukončení poutě bývá na Všecky Sváté. — Marianský chrám Páně je nyní domalován ku všeobecné spokojenosti velmi vkusně vltop. Nejedlým z Nov. Bydžova. Četné obrazy nástěnné osivují takofka veškeru svatyni. Představují nejv. Pannu Marii jako královnu andělů, patriarchů a proroků hlavně v presbytáři na klenbě, jako královnu andělů v lodi, mučeníků (sv. Václav a Ludmila), vysnavačů (sv. Augustin, Ambrož, Dominik, František), panen (sv. Filomena, Cecilie). Té přechatrné schody před hlavním vchodem byly opraveny. Zásluhou bolestný řášenec, sestávající se 7 krát 7 staphů. Skoro dvě století vodorovaly nejpradáším vichrům se západní strany. Některé stupně ještě jakž takž se uchovaly, jiné byly nahrazeny novými. — Tak pomalu odívá se svatyně nebes Královny v nový a lepší šat, by důstojně se oslavilo — dá-li Pán Bůh — 300leté jubileum založení tohoto poutního místa a přenesení sem záslabného obrazu Panenky Marie velkým jejím ctitelem sl. paměti Janem Tob. Beckrem, biskupem královhradeckým, rodákem králčickým.

Z Chrástimi. Divadelní společnost Lad. Chmelenského, již bylo laskavostí městské rady propůjčeno městské divadlo, zahájí v Chrástimi 16. října 1896

krátký cyklus her. Repertoire: Bludička (Jar. Kvapil), Ideál (Framt. Ruth), Šotek (Krylov), Brak slovočestva (Nordmann), Chocholouš (Wildenbruch), Officiální žena (Savage), Renaissance (Schönthan), Milkování (Schnitzler), Velká kometa (Laufs a Jacoby), Opice na redutě (Schier), Napoleonova první láska (Voss), Dragóni (Bossu a Delavigne), Kurýr Lyonský (Moreau Siraudin a Delacour), Jack, rozparovač (Marot a Pericand), Otrokyně (Fulda), Naši malozvěstníci (Carlweis), Dvě dámy (Paolo Ferrarri), Fedora (Sardou), Dora (Sardou), Narcis (Brachvogel), Tichý společník (Laufs a Jacoby), Trnitou cestou (Philippi) atd. atd.

Z Bílého Újezda. Říkává se „veliký den, veliký ples“! V Bílém Újezdě vyplnilo se toto rčení celé. Byl to veliký den, ten den 4. října t. r., kdy uskutečneno bylo to, o čem snailo se po všech běloujezdských osadách toužebně po léta. Už dávno a dávno nebylo zde jiného přání, než-li aby starobylý újezdecký farní chrám Páně byl dle potřeby a podle poměrů rozlehlé farní osady běloujezdské rozšířen a důstojně upraven! Toto přání pronášeli již i ti, z nichž mnozí ve stínu teď již rozšířeného a upraveného chrámu Páně odpočívají. Nedočekali se, po čem toužili, za to ovšem ti, jimž toho popřáno, těšili se co nejserdečněji. Však stojí nadepsáno: „veliký den, veliký ples!“ Ano, možno říci znova „veliký den“! Svatyně běloujezdská jest rozšířena, obnovena a důstojně upravena; k čemu věnoval letos již třicetiletý etíhodný kmet, zbožný a uvědomělý katolík 3000 zl., položiv tak základ první k rozšíření žádoucímu, k čemu směřovaly všechny sbírky po přifařených osadách již od dřívější duchovní správy před kolika lety podnikané a nyní již obětavým duchovním správcem znovu a znovu obnovované, k čemu tedy přispívala obětavost všech obcí horlivá a k čemu přiložil ruku svoji i patronátní úřad vysokorodé hraběny z Kolovratů a ož se horlivě a energicky zasazoval vdp. duchovní správce běloujezdský, to letos stalo se skutkem. Opakujeme: farní chrám běloujezdský konečně k radosti všech osadníků je rozšířen a důstojně upraven. A byl den 4. října veliký den a byl v něm veliký ples. Je-li obnovená svatyně posvěcena byla od samého ndp. biskupa královéhradeckého, od J. M. našeho Vrcholného Pastýře Eduarda Jana. Týž k velikému plesu všech zavítal do Bílého Újezda již v sobotu dne 3. t. m. Na nádraží solnickém bylo prvé vítání vzácného a milého hostě. Dostavilo se sem duchovenstvo, vysokorodá paní hraběnka Olga z Kolovratů, majitel panství solnického baron Königswarter, patronátní úřednictvo z Rychnova a Solnice, starostové obcí Běloujezdských a jiní a jiní. Několika povozy provázen jel povoz J. M. přes Solnici k Ještěticům. Zde na hranici farnosti běloujezdské čekali nejd. biskupa školní mládež s vlctp. učiteli, banderia a spolkové hasičti. Dlouhý průvod za zvuků hudby ubíral se k Bílému Újezdu. Zde po uvítání přilehlém nastaly první pobožnosti před slavnostním svěcením. Ráno pak střelba i hudba oznamovaly v okolí, že Bílému Újezdu den nastal pamětný. Obřady svěcení započal ndp. biskup za asistence četného duchovenstva kolem svého Velepastýře se shromážděného již o hodině sedmé. Po přenesení sv. ostatků před chrám měl ndp. biskup k lidu četné sd. shromážděnému vřelou, ardečnou a také jímavou řeč plnou nadšení a zásad vanešených, věřícím nade vše uštětečných. Mluvil jako opravdový otec diecese, otec lidu svého, který snaží se odvrátiti zlo a přivoditi dobro i štěstí jemu i celé vlasti. Řeč ona vzbudila, jak jsme se přesvědčili, hluboký dojem. Chvillemi zářil zrak ve víře posilňovaných a i skalilo se oko mnohé slzou v dojetí opravdovém. Všem dobrodinům a činitelům zasloužilým při obnově chrámu Páně vzdal p. biskup díky vroucí svolávaje v tom: „Zaplat Bůh!“ Boží požehnání na všechny. Po vysvěcení hlavního oltáře a vnitřku chrámu Páně, jakož i po vysvěcení soch nových oltářů postranních následovala slavná pontifikální mše svatá, při níž seznáno, že Bílý Újezd má zpěv i hudbu chrámovou velice dobře vedenou. Nd. biskup ubíral se z Bílého Újezda po krátkém jenom oddechu, po 3. hod. odpolední ke vlaku do Solnice. Dojem pobytu jeho zde bylo viděti podle účastenství, jaké se ukázalo předčasnými zástupy lidu, toužícími po tom, aby svého velepastýře na posled ještě uřely. Slavnosti zúčastnilo se četné hasičských sborů z celého šírého okolí, a ti všichni jakož i banderia a doprovod v kočárech vyprovázeli J. B. M. jednak až ke hranicím farní osady, jednak také a to zejména účastníci na povozech až k nádraží solnickému. K povděku všech zúčastnilo se slavnosti této četné duchovenstvo z vikariátu rýchnovského se svým vldp. vikářem V. Kleprlíkem jakož i duchovenstvo i z dál světic takto svátek běloujezdský a těšíc se jedno- svorně z přítomnosti velepastýře svého. Také slavnosti té zúčastnila se vysokorodá p. hraběnka Olga z Kolovratů, pp. c. k okr. hejtmán novoměstský Neuhold, komisař Petrář, patronátní komisař F. Včelák a zástupcové obcí a předčasně obecenstvo ze všeho šírého okolí. — „Den veliký“ sašel, „veliký ples“ dozněl, ale v srdci všech obyvatelů farnosti běloujezdské zůstává vzpomínka vděčná na den pamětný. A v té vzpomínce jest vděk k dobrodincům, dárčům všem a všem činitelům, kteří svorně působili k tomu, aby chrám Páně v nové zaleskl se podobě a úpravě. Jest v té vzpomínce vděčnost k J. M. biskupu našemu Eduardu Janu, který neváhal sám osobně v Bílý Újezd zavítati, aby posvětil dílo dokonané a povzbudil osadníky veškeré slovy otcovskými. A jest v té vzpomínce vděčnost ke všem, kteří k zvýšení slavnosti spolupůsobili. A zůstane tato vděčnost v této vzpomínce trvale!

Z Dohaliček. Na Dohaličkách, kde jednou nádherný milovná hraběnka Alžběta Šafgocová nad skvostnou hrobkou starých českých rodů: Bořků Dohalských z Dohalic, Šádovských ze Sloupna na Šádově, Leosnických, Chlumských, Lípských, Střezetických atd. vystavěla neméně skvostný chrám, kterýž r. 1888 částečně se sesul, vystavěn nyní pod egidou J. Osv. hraběte Harracha kostel nový, pěkná gotika, ozdoba krajiny, útěcha farnosti a ten bude v neděli dne 18. října Jeho Milostí

biskupem našim alavnostně vysvěcen. — Přijeme k tomuto řídkému a hledanému svátku Dohalickým nejlepším zdaru.

Obecná kuchyně v Hradci Kr. otevřena bude v neděli dne 11. t. m. v domě vedle kláštera.

(Zasláno.)

Politické družstvo tiskové

pod ochranou sv. Jana Nep.

v Hradci Králové

bude mít

výborovou schůzi

ve středu, dne 14. října t. r.

o 2. hod. odp.

v místnostech spolkových na Velkém náměstí č. 34.

V Hradci Králové, dne 9. října 1896.

Dr. Al. Frýdek,
předseda.

Dr. Fr. Šulc,
jednatel.

Oltář

V I. vydání rozebrán. Objednávky až dosud učiněné vyřídí se co nejrychleji dle možnosti. Na II. vydání — kteréž vyjde asi po půl roce — přihlášky přijímá

bisk. knihtiskárna.

(Zasláno.)

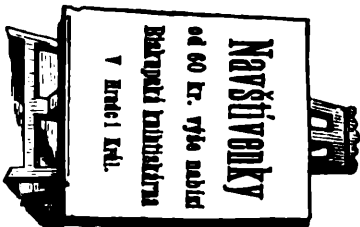
Do Král. Hradce, Josefova, Jaroměje

a okolí přibude ku četným přáním v brzkou můj cestující se vzorkem patent. matraci a dovoluji si prositi, by laskavě objednávky jemu uschovány byly, zároveň prosím laskavě zaslání adres, kdo přál by se na vzorek za příčinou třeba pozdější objednávky podívat, kamž pak ochotně se do bytu dostaví.

V nejlubší úctě

Jan A. Pešout,

první uměl. závod v Gold. Jenkavě.

Ex offo kreslil listy
jeon na sklade bisk. tiskárny 40 kusů (kniha) za 30 kr.

Uměl. dílna pozlaccováčská
JOS. KIESLICH
v Hradci Král.

První závod

s obrazy, zrcadly a rámcí

nalezá se nyní a býv. pražské brány naproti „Klubu českých velocipedistů“.

Rozšířiv značně závod svůj

v nových prostorných místnostech, doporučuji též další vzácné přání velectěného obecenstva.

V úctě dokonale

Jos. Kieslich.

Doporučení.

Pan J. B. Purger

V Gröden (Tyrol.)

Skupina „Mater dolorosa“ u Váš objednaná jest mistrovským dílem, jež mezi věšlemi nalezlo velkou chválu a obdiv. Krása této skupiny baží v každém pocit zbožnosti i jsou proto před ní každodenně mnozí lidé shromáždění.

Mohu tedy firmu J. B. Purger v Gröden co nejlépe doporučiti.

J. Novotný,
kaplan.

V Novém Městě n. Met.

Čís. 66.846.

Vyhláška.

Zemský výbor království Českého hodlá spůsobem ofertního řízení zadati na dobu od 1. ledna do 31. prosince 1897 dodávání různých potřeb pro zem. úřední budovy č. p. 12. 13. 14. 15. 17a a 250/III. v Praze, pak pro zemské ústavy a sice: porodnice a nalezinec, ústav pro choromyslné a donucovací pracovnu (kázniční) v Praze, ústav pro choromyslné v Kosmonosích, Dobrušce a Horních Bečkovcích, ústav pro choré pomatence v Upotanech, policejovnu pro mladistvé karance v Upotanech a donucovací pracovnu v Pardubicích.

Ofertní řízení má zahrnovati dodávky topiva, sušna, platna a jiných tkanin, přise tkalcovské, výrobků provaznických, potřeb čalounických a obuvnických, potřeb kartáckých, výrobků voskářských a mydlářských, lučebnin a potřeb lékařských, slámy ložní, zboží železářského, pak jiných různých potřeb, konečně potravin, zejména pečiva, výrobků mlýnářských, masa, mléka a másla, zboží koloniálního, octa a piva.

Potřeby tyto jakož i jejich druh a jakost jsou podrobně udány ve zvláštním výkaze, ve kterém přiblíženo množství celoroční potřeby každého ústavu zvláště jest udáno.

Dotčený výkaz, jakož i ustanovení týkající se zadávání dodávek hmot pro ústavy zemědělské vůbec potřebných a obsahující též základní podmínky, kterými každý dodavatel z předu podrobiti se musí, jsou vyloženy k volnému nahlédnutí v obvyklých hodinách úředních v podacím protokolu výboru zemského a v úředních místnostech ředitelství (správy) každého z řečených ústavů i byly zároveň dodány všem obchodním a průmyslovým komorám v Čechách.

O dodávku kterýchkoliv předmětů, o něž jde, ucházeti se mohou též društva menších živnostníků, zejména těch, kteří dle řádu živnostenského k výrobě jsou oprávněni.

Každému oferentu pak zůstane právo, ucházeti se o dodávky pro jistý ústav nebo pro více ústavů určitých, pro případě pro všechny, jest mu však spokojiti se, svěří-li se mu dodávky, o něž se ucházel, jen částečně.

K ofertám nutno použiti blanketů, k účelu tomu zvláště vydaných, jež i v ředitelství (správy) každého z dotčených ústavů obdržeti lze bezplatně.

Potřebná vadia budíž složena u k. č. zem. pokladny v Praze, oferty pak řádně vyhotovené a potřebnými průkazy, pokud třeba též vzorky opatřeny (ohledně kterýchž v ofertách výslovně udáno bude), sdali oferent navrácení nepřijatých, ovšem na své útraty si přeje čili nic, budíž podány do 27. října 1896 do 12. hodiny polední u výboru zemského království Českého.

Z výboru zemského království Českého.

V Praze, dne 16. září 1896.

Prodá se
levně zachevalý vzácný
KOBEREC
z medvědí kůže.

Blíží sdělí administrace t. l.

Umělecký
závod
pro
malbu
na skle

B. ŠKARDA,
Brno.

Speciální závod pro malbu oken chrámových. Sedmkrát prvotní cenami vyznam. Vzorů k nahlédnutí franco. Ceny mírné.

* * * * *

JAN HORÁK,

soukeník

V RYCHOVĚ n. K.

nabízí na dobu podzimní a zimní

čisté vlněné látky

vlastní výroby.

Raději učiníte jen malou objednávku na skoušku!

Vzorky na požádání zašlu franko.

Děkuje všem svým milým veleobchodníkům a veleobchodnicím za vzácnou přízeň, prosím, aby mi i dále dávali svou věrnost a sdělují vždy vzornou, poctivou obsluhu.

Malířský umělecký atelier

Jarolima Stantejského

v Litomyšli

doporučuje se veleobchodníkům děkanům a farním úřadům i veleobchodníkům duchovenstvu, jakož i slavným patronátním úřadům ku provedení dokonalých

malob kostelních,

opravy freskových a olejových maleb i nových obrazů vůbec. Také se vypracují ochotně na požádání návrhy maleb. Dále zhotovuje spolkové prapory na hedvábní malované, velmi vkusné za mírných konorář.

Závod může se prokázat mnoha vysvědčeními jakož i diplomy a mnoha provedenými pracemi kostelními na př. v Rychnovsku, v Janově u Litomyšle, Jevíčku, Mor. Trebové, Mor. Budějovicích, Prostějově, v Olomouci, Brně atd.

Kočáry

nejnovější soustavy,

práce solidní se zárukou

nabízí

ČENĚK BUBEN,

kočárník

v Hradci Králové.

Vyznamenán na výstavách: v Jaroměři stříbrnou, v Dobrušce zlatou, v Praze stříbrnou bronzovou medailí, v Hradci Králové nejvyšší vyznamenání, čestný diplom s právem ražení zlaté medaile s koruncí.

Politické družstvo tiskové

V Hradci Králové

vydalo právě druhé vydání spisku

Učte se z dějin.

Slovo k naší mládeži od staršího vlastence.

Tento krátký přehled nepřetržitých dějin českých dostati lze

v biskupské knihtiskárně

Stran 62 8°. — Cena 15 kr.

Při odběru vótáží množství přiměřená srážka.

Reklama

„Jak máš své vědět, co výborného na skladě mám, když mi to nedělá novina?“

Vanderbilt.

v celých východních Čechách.

„Obnova.“

dosáhne se nejvyšší vhodným a při tom levným inzerováním v nejrozsáhlejších listech ve všech krajích východních Čech.

Inzerování v listě našem je tím výhodnějším, ježto v něm dle vzoru amerických listů zavedena jest osvědčená **americká reklama** tím způsobem, že inserty zařazujeme vedle textu čímž každé oznámení dojde jistého povznesení.

Inserty přijímáme jen od **solidních firm křesťanských.**

Insertní poplatek: 8 kr. za 1 petič. jednoslopný řádek.

Nabídka insertů přijímá administrace časopisu

„Obnova.“ v Hradci Králové.

Národohospodářská hlídka.

Proti škodlivé mouce uheraké.

Český odbor rady zemědělské pro království České rozasílá právě všem okresním výborům českým následující oběžník:

Všeobecně známy jsou stesky českého mylnářstva a spolu i českého zemědělství na nynější trdné postavení těchto odvětví, které v první řadě soutěží uherakých velkomlýňů jest zaviněno.

Během 10 let (1884—1894) vstoupil dovoz uheraké mouky do naší poloviny říše z 1.996.000 metů na 4.600.000 metů, z čehož poměrně největší část připadá na království České. Lze tedy odhadovati, že v království Českém připadá více než čtvrt metrického centu uheraké mouky na každou hlavu obyvatelstva ročně!

Uheraká mouka zaplavuje již nejen města nýbrž i sám venkov až do nejzápadnější vesničky, neboť i obyvatelstvo venkovské dává na mnoze přednost mouce uheraké před moukou, z vlastního obilí semletou.

Jest to však osudným omylem, sondí-li obyvatelstvo, že mouca uheraká co do jakosti náleží přednost před moukou domácí.

Mlýny uheraké zdravotnímu dozoru nejsou podrobeny, a jak nejednou bylo zjištěno, obsahuje mouka uheraká v některých případech příměsky pro vřtívu lidem bezcenné, ano i pro zdraví lidské škodlivé. Poukazuje tu na př. k okolnosti, že v naší polovině říše příměsť zakázána jest mléti obilí námelovitého (obsahujícího jedovaté látky), kdežto v Uhrách obilí takové bez zábrady smílati se může.

Kromě toho leží mouka uheraká často po dlouhou dobu ve skladech nádražních a u obchodníků, načež se ve stavu zkaženém, stuchlém v našem prodává.

Pro veřejné zdravotnictví má dále význam i ta okolnost, že uherakou moukou sadnějších druhů vytlačuje se z obvodu domácí mouka žitná, ač tyto sadnější druhy pšeničné mouky co do výživnosti stojí daleko za domácí žitnou moukou.

Ježto pak vůbec výroba této důležité potraviny, která v milionech metrických centů do země předlitavských se dováží, vymyká se kontrole zdravotních orgánů této polovice říše, jest tím více v zájmu veřejného zdravotnictví, by zůstala se zdravotní prohlídka zboží toho v obchodě.

K úkolu tomu jsou v první řadě obce samým zákonem § 28. odst. 4. obecním zřízení a zákonem ze dne 80. dubna 1870 č. 68 f. z. § 3. lit. a) nejen oprávněny, nýbrž i vázány, a proto pokládá v plné účel podpořeny český odbor rady zemědělské za vhodné, by obce byly upozorněny, by zavedly resp. zůstily zdravotní prohlídku nad sklady uheraké mouky a aby dle potřeby stanovily poplatky za tyto prohlídky. Kontrola tato mohla by nejlépe dít se tím způsobem, že by obchodníkům a živnostníkům, uherakou mouku odbírajícím, (na př. pekařům a pod.) pod pokutou dle § 35. obecního zřízení se uložilo, každou zásilku uheraké mouky úřadu obecnímu oznámíti. Úřad obecní ustanoví k účelu skončení mouky odborníka (na př. lékaře) a ustanoví poplatky, kteréž za prohlídku platiti se budou. Vypašení poplatků vázáno jest ovšem na podmínky § 89. obecního zřízení (povolení zemským zákonem.)

Klademe si za čest slavný okr. výbor na záležitost tuto upozorniti se sdvořilou žádostí, by slavný výbor obecním zastupitelstvím svého obvodu zavedení zdravotní prohlídky uheraké mouky doporučiti si neobtěžoval. V Praze dne 1. září 1896.

Předseda rady zemědělské: Ferdinand princ z Lobkovic, jm. p. Předseda českého odboru: Janda, m. p.

Kolikrát už osvaly se různé hlasové, varující před koupí uheraké mouky. Nějaký čas nastala náprava, než poznenáhlu to nadšení pro českou, domácí mouku ocháblo a o všechno prý se už zase pebou buchty z té „výtečné“ maďarské! Myslím, že by bylo v zájmu všech vrstev, kdyby znovu okřálo a důsledně dodržováno bylo heslo: „Kupujte jen domácí mouku.“ Je tu především potřeba trochu vůle u kupujících, kteří nechtě vždy a všude žádají výhradně naši mouku. Z druhé strany jest třeba i trochu svědomitosti od prodávaců, by tito neklamali obecnost, prodávající jim za domácí mouku i na dále uherakou. A tu by neškodilo, kdyby obchodníci moukou následovali příkladu jiných, na příklad v Praze. Nechtě každý obchodník, jenž přistoupí na zásadu prodávati domácí mouku, vyvěsí tabulku s nápisem: „Zde lze dostati výhradně domácí mouku!“ Tím bude i obecnost kupující upozorněna na svou povinnost morální, podporovati domácí výrobek.

Hospodářská zimní škola na Kuklenách. Nový školní rok na hospodářské škole na Kuklenách počne 1. listopadem t. r. Ku přijetí do školy jest třeba, aby žadatelé se vykázáli, že s dobrým prospěchem odbyli školu obecnou neb měšťanskou. Vyučování jest zcela bezplatné. Absolventi požívají výhody dvouleté aktivní služby vojenské. Ředitelství školy obstará na požádání levně a dobře byti a podá ochotně ústně neb písemně veškeré zprávy, návštěvy školy se týkající. Kdyby za žáka přijat byti chtěl, přiblíží se včetně do 1. listopadu ústně neb písemně u ředitel školy.

Zhoršení naší obchodní bilance v r. 1895, které jeví se v klesnutí aktiva jejího se 155 milionů v roce 1893 na 94.8 milionů v roce 1894 a — 15 milionů v roce 1895, jest zjevem, který při naší finanční závislosti na cizině musí mít za následek i ohrožení naší bilance platební, která by musila přirozeně ohroziti další postup nápravy naší měny. Výroční zpráva vídeňské obchodní komory za rok 1895 zabývá se pátráním po příčinách tohoto málo potěšitelného zjevu a obrací se proti tvrzení, že by dnešní smluvná cla, do jichž řady toto zhoršení naší bilance obchodní spadá, nesla toho hlavní vinu. Dle náhledu vídeňské komory sluší příčiny tohoto zjevu hledati ve zhoršení mezinárodní tržní konjunktury, která nejen kvantitativně, ale ještě více ceny našich hlavních vývozních artiklů stlačila (to se týká zvláště obilí, mouky, cukru, dobytka). Značné zvýšení hodnoty přívozu vysvětluje se však nejen zvýšením kvantitativního jeho, ale i cen jednotlivých artiklů přívozních. Tento vzrůst přívozu má základy zdravé, poněvadž týká se hlavně surovin a látek pomocných, které zpracuje náš průmysl, a v tom jeví se právě příznivý účinek nových smluv obchodních. Co se týče vývozu, tu ovšem přehojně žně, deprese cen obilních a mory dobytčí nejsou v žádné souvislosti s obchodními smlouvami, nýbrž jsou to náhodnosti, které plynou přímo z hospodářského života a nejsou zjevem konstantními. Vývoz náš vykazuje však také světlé stránky. Tak vývoz našich tovarů, vyjma pozitkoviny (tedy tovarů vyšší hodnoty), vzrostl o 13.05 milionů zl. čili o 5.8%, přes zmenšení kupní síly země balkánských a východních. Přes to nelze upříti, že výhody, kterých novými obchodními smlouvami našemu vývozu se dostalo, daleko nepostačují, aby mohly znamenati značnější jeho podporu. Náš vývoz pokulhává značně za naší výkonností a kapacitou cizích trhů, a to zejména vývoz tovarů, poněvadž pro drahou výrobu nejsme s to čeliti konkurenci na cizích trzích. Náprava v tomto směru — vedle vydatné pomoci státní správy — musí však spočívat i v energické iniciativě našich vývozců samých, neboť — nehledě k výminkám jednotlivým — lze celkem tvrditi, že ofenziva našeho obchodního světa ve směru vývozním je dosud příliš chabá a cíle svého málo vědoma.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 3. října 1896. 1 hl. pšenice sl. 5.55 až 6.45, žito sl. 5.— až 6.45 jedním sl. 4.20 až 4.75, oves sl. 2.50 až 2.85, proso sl. 4.40 až 5.—, vikev sl. 0.— až 0.—, hrách sl. 8.— až 8.50, čočka sl. 12.— až —, jáhly sl. 9.— až 9.—, krup sl. 8.— až 21.—, brambor sl. 1.90 až 2.—, jetelového semínka červeného sl. — až —, jetelového semínka bílého sl. — až —, jetelového semínka žlutého sl. — až —, máku sl. — až —, olejky sl. — až —, lněného semene sl. 0.— až 0.—, 100 kg. žitných otrub sl. 5.50, 100 kg. pšeničných otrub sl. 5.—, 1 kg. mála červeného sl. 0.— až 1.10, 1 kg. mála přelázaného —, 1 kg. sádla vepřového sl. 0.80, 1 kg. tvarožku 12 až 14 kr., jedno vejce 2 a půl kr., kopa okurek sl. 0.— až 0.—, kopa solí sl. 2.— až 3.—, kopa drobné soleniny sl. 0.20 až 3.—, hektolitr cibule sl. 1.20 až 2.40, bečka jablek sl. 2.— až 2.40, bečka hrášek sl. 3.— až 4.—, bečka žveček sl. 2.40 až 3.50. — Na týždení a obilní trh dne 3. října 1896 odbyvány, přivezeno bylo: hektolitrů pšenice 424 žito 263, ječmene 745, ova 244, proso 38, vikev 2, hrachu 11, čočky 2, jablek 15, krup 0, brambor 278, jetelového semínka 5, lněného semínka 47 a půl, olejky —, máku 4, okurek 240 kop, soli 275 kop, drobné soleniny 814 kop, cibule 138 hektolitrů jabek 31 beček, hrášek 115 beček, žveček 122 beček, pak vepř. 11 kusů a 508 kusů podsvinčet.

Singerovy šicí stroje

uznané nejlepší na světě.
Nedostupný co do výkonosti a trvání,
proto nejrozšířenější šicí stroj jak pro
domácí potřebu, umělé vyřívání, tak pro
všechny průmyslové účely.

K dostání jedině ve výhradních
závědech naší společnosti ve
všech větších městech.

Singer Co., a.s. spol.

(dříve G. Neidlinger.)

Hradec Králové, Pražská ulice 82.

Bezplatné vyučení též modernímu umělému vyřívání.

Parní mlátič stroj

o 6 koňské síle, letos nový

půjčují za mírný poplatek

1 sl. 10 kr. za hodinu.

Stroj čisté mlátí při malé spotřebě
paliva.

Blíží sdělí majitel

Antonín Šádovský,

výroba hosp. strojů v Hradci Králové.

Rádné dělníky truhlářské

obeznalé ve větších pracích stavebních, přijmu do
stálého zaměstnání. (Přici namáhavou obstarávají
stroje.) Hlavní záležitost na sesazování a čisté provedení.

Josef Hlavatý,

truhlář na Praž. Předměstí.

Vyznamenán na výstavě v Hradci Kr.
r. 1894 státní medailí a diplomem.

Umělé suby

podle nejnovějšího amerického způsobu vyrábím
a konám veškeré práce v obor ten spadající
přesně a solidně na základě dlouholetých sku-
šeností, ruče za nejlepší obsluhu. Zaručuje ceny
nejlevnější a poroučejte se do vaší příslušné člá-
ného obecnosti, zmanením se v hluboké tci
odány

Josef Časlavský,

zubní technik

Pražská ul. č. 77. v Hradci Králové.

"Křesťan"

Nejsvětější Svátosti Oltární
posvěcený.

Seřadil:

ABBÉ A. HENRY,

čestný kanovník a řádilatel ústavu Největšího Trojice
v La Marche.

Dle III. vydání přeložil

VOJTĚCH KAMEŠ,

farář v Chřestovicích.

Náhl. bisk. konstituce. Tisk bisk. knihtiskárny.

Stran 514— 8° —

Cena brožovaného výtisku 70 kr., franko
80; v tuhé vazbě celoplošné franko 1 sl.

Všude odporučení této výtečné adorační
knihy vis v "Řádu duchovním." seřadu čer-
vencovým a v "88. Eucharistii" v seřadu
Hřnovém t. r. Objednávky přijímá biskupská
knihtiskárna v Hradci Králové.

o nejlepší o slováckou slivovici borovičku

1 litr od 70 kr. po-
čítaje vyrábí

N. Nesňal

Uherský Brod.

Sříbrná medaile Národní Jednoty Severočeské. — Nejvyšší vyznamenání
státního národního medaila a borunou. — Čestný diplom.

Veškerá patentní mýdla

vyráběná ze všech možných i nemožných materiálů a téměř ve všech čar
uspěšně doporučovaná — pomalou — až se lidé přesvědčí, že bylo a bude
nejlepším jedním

pravé nefalšované mýdlo jádrové,

jež P. T. ct. obecnostu více doporučuje

Jindřich Jelínek,
mydlář v Hradci Králové.

Tiř dovoluje si upozorniti na speciální novinku "Jelínkovy jádrové
mýdlo neutrální" odporučené pro jeho výtečné vlastnosti
celou řadou lékařů a specialistů v kožních nemocích.

Kus za 5 kr.

Hlavní sklad u Jindř. Jelínka v Hradci Králové č. 160., Malbovicích č. 3.
a 37., u p. Aloise Jelínka v Pardubicích a u Čenka Zimy v Kutné Hoře.

Telefonické spojení.

Nový časopis

Časové úvahy

vychází

nákladem politického družstva tiskového

v Hradci Králové

jednou v měsíci, počínaje 1. říjnem. Přistěhnutí bude
nové i starší práce původní i překlady, které mají
časovou zajímavost. Předplatné i s poštovní zá-
silkou 50 kr. ročně. Jednotlivá čísla 4 kr. Zásilkou
obstará administrace "Obnovy" v Hradci Kr.

Vlastní výrobu viněných látek

z čistě ovčí vlny

doporučuje na podzimní a zimní obleky, kabátiky
a kostelní sukna.

IGNÁC STRÁDAL,

závod textilní v Humpolci.

Vyznamenán na mezinárodní výstavě v Praze stříbr-
nou medailí obchodní komory živnostenské, v Plzeňské stá-
medailí bronz.

Všecky záruky a franke.

Ztráta vlasů a tvoření lupů

se pod zárukou jedině jistě

zamerí

CRINOGEN

od

J. Beyšovec v Jicině.

Cena láhve s ochrannou známkou 1 sl. při 3 lahvičkách
franke na dobírku, neb lépe proti pošt. poukáze 3 sl.
Skřínky v lesních uzenářských obchodech a holičských
závědech.

Pro měkké říjen oblíbení.

Tajemství růžencová v rozjímáních

pro členy spolků

živého růžence.

Seřadil Antonín Petráš.

Do 50 kusů po 8 kr., do 100 kusů po 7 kr.

přes 100 kusů po 6 kr.

Objednávky přijímá bisk. knihtiskárna v Hradci Kr.

Svíce kostelní

pravé voskové i polovoskové, pa-
schaly, trojhrany, grana, jakož i
nejjemnější druhy kadidla, dopo-
ručuje veleúctojným farním a
slavným patronátním úřadům,

rovněž i

P. T. pátním obchodníkům v jakosti nej-
lepší a v cenách nejlevnějších.

Zároveň doporučujeme svíčky do věšáků
komp. 7 kusů heřálů a všeobecně za nej-
lepší uznává.

Josef Pilnáček

v Hradci Králové.

Závod voskářský "u Albrechtů" založen r. 1869.

Politické družstvo tiskové v Hradci Králové

práce vydalo tiskem biskupské tiskárny

II. vydání spisu:

„Štít víry.“

Napsal Eduard Brynych.

Stran 107 velká 8° cena 60 kr. franco 62 kr. Na 10 výtisků
11. zdarma a franco.

Důstojné duchovenstvo znajíc z vydání prvního neocenitelné služby této
knihy v duchovní správě zvláště na osadách smíšených, uvítá zajisté s radostí
vydání její.

Objednávky přijímá bisk. knihtiskárna v Hradci Králové.

OBNOVA

Číslo 88.

V Hradci Králové, dne 16. října 1896.

Ročník II.

Dvě strašidla, jichž se bojí dr. Podlipný.

(1) Kandidát — prý — stolce parkmistrovského v Praze měl nad mrtvolou dra Grégra na radnici svátkou řeč. Pravil o Grégrovi: Ultramontanismus, máje ho za nepřítel vlnosti a klerikalismu, jež za nepřítel osvety pokládá, hovoří nechtěl a nehověl.

Jest známo, že se jak listy konservativní tak i zvlášť duchovenstvo katolické zachovalo k mrtvému Grégrovi tak, jak se toho sotva dočká vlastenecký křesťanský od setivců protináboženských. Národní Listy, orgán a majetek dr. Julia Grégra náhodily náboženství katolickému nesmírně. Spoustu náboženskou, jak v Čechách zavládla, a veliké částí zaviniily N. L. Ale nad tím vším zavřely oči štáby církevní a dr. Julia Grégra doprovodilo duchovenstvo se všemi počtami církevními ku hrobu. Tu by se bylo mohlo očekávat, že řečník — ať i národní odpárec katolické církve — se šetrnosti odplatí se taktuplným ohledem na přítomné duchovenstvo katolické. Ale ne! Kdyby tak byl dr. Julius Grégr byl židem nebo evangelikem, tu by se jistě vzal ohled na pastory a rabína. Ale katolické duchovenstvo, to jest dle náhledu pánů Podlipných k tomu, aby se uráželo i ve chvílích nejvšestějších, i při svých posvátných ákonech. Ale nechtě! Církev to nesbóřil. Ale pan dr. Podlipný si velice náhodil; bojí se strašidel.

Strašidlem skutečné báchorovitým jest p. dr. Podlipnému nejprv ultramontanismus — a sice jako nepřítel vlasti.

Fráse nad frásí a až za hrob fráse, tak jsme si pomysleli, když jsme v N. L. tato slova četli. Ou pak jest ten ultramontanismus? Montes jsou hory a ultra montes je ten, který je za horami. Ze pak Řím je od nás za horami, obléhli si páni

každému katolíkovu, který uznává nástupce sv. Petra za náčelníka církve, předstívat s přibíhanou — ultramontan. Nedávno citoval p. dr. Podlipný jednu epistolu sv. Pavla. Je vidět, že chce světu ukázati, že je vedle doktorství atd. atd. atd. též „písmákem.“ A jako písmák musí vědět, že Kristus dal Petrovi a v něm jeho nástupcům svrchovanou vládní moc nad veškerým stádem svým, nad veškerou církví. A jako ovrčený pán musí uznati, že ani v jeho rodině neobstál by řád, kdyby nebyl opatřen svrchovanou mocí nad dětmi. I přes to, že nepolíbil křížifix, rádi bychom uznali, že p. dr. Podlipný neapírá Krista moudrosti, jakou má zcela obyčejný člověk. A proto, neobce-li rozhavě o Kristu mluvíti, musí uznati, že Kristus dal církvi pevný řád a především náčelníka a otce. My, kteří věříme v Kristovo Božství, sdravého rozumu užívající, soudíme tak tím více. Jestliže Pávodce lidské společnosti dal rodině otce, dal ho jistě i církvi. Kam to dovedli ti, kteří otcovskou mocí nástupce Petrova pohrdli, vidí snad i dr. Podlipný, nadělali z církvi sekt bez díla a při vodili zpět pohanickou nevěru. A proto právě za našich dob sdravý rozum tím více nutně usnáváti nejvyšší vládní mocí Petrovu v církvi, anť ona to právě jest, která církev nejen v jednotě udržuje, ale vůbec vítěsné síly nad pohanickou nevěrou jí dodává. Proto právě nyní to hledění za hory ku hlavě církve — ten ultramontanismus — se zmáhá a to sice i v národě českém i když se pro to páni na radnici nebo u „Choděrá“ nedůstojně rozčilují.

Tedy jak jistě, pane doktore, jako že Kristus jest nejvyšší moudrý, tak jistě dal církvi své náčelníka, otce. A — prosím Vás, nerozdilujte se — ultramontanismus — to uznávání na biskupa v Římě od nás za Alpami sídlícího — za hlavu církve, jest rozkazem a ustanovením samého Krista

Pána. A tu už se jistojistě nebudete hněvati, řeknu-li, abyste se už sjezd s tím sprátili a uznal, že Kristus Pán, co se týká přisnutí církve rozhodně více rozuměl, — než Vy, třebaže jste měl s církevního práva veliký omezení.

Ale ultramontanismus prý jest nepřítel vlasti. Fráse nad frásí a až za hrob fráse. Pane doktore! Snad Vám přece není dáno skoumati srdce a ledví naše. Já jsem katolík a tudíž i ultramontan, ale to si vyprosím, abyste mně upřel lásku k vlasti. A tak Vám zavolá katolická milión. Ale jeden rozdíl v té lásce k vlasti Vám připustíme, a sice hodně veliký. Ultramontánská láska k vlasti nic nevyneší, leda nevděk, a protultramontánská láska k vlasti přináší alávu, čestná a výnosná místa, staví domy a plác wertheimky. — Tak! Ale nic hněvat.

Dějepis pak ukazuje, že ultramontánští vlastenci milovali vlast s rozvahou a stavěli, ku př. sv. Václav, Karel IV., protultramontánští pak šli za svým otcem, často zlým, a bořili. Podívejte se po Praze, ta Vám poví nejlépe, co ultramontáni postavili pro zvelebení vlasti, a oblédněte se jen na Vyšehrad a uvidíte, kdo ho sbóřil. Poohlédněte se na pražský most a vzpomínejte na jeho dějiny. Ultramontáni tam za vlasti krváceli v boji proti Švejdům, a protultramontánští se Švejdy se spojili.

V řečnictví, které patří též k úkolům řádného advokáta, jest ozdobou řeči — figurou — „pars pro toto“, část na místo celku. Ale v dějinách je to „švindl“. Tak je to obzvlášť s dějinami husitskými. Část Čechů — výstředních fanatiků, anarchistů — kteří páliili, vraždili a loupili, dělá se českým národem, proti kterému vyslal prý papež křížáky. Rádi bychom se na to podívali, kdyby tak část Čechů nynějších se stala anarchisty a táhli na majitele losů a domů a pány purkmistry

FEUILLETON.

„Nejkrásnější vyhlídka.“

Řty a řaty a cesty po horách.

Napsal Frant. Jiří Košťál.

Vzpomínám na jednu tak milou epizodu. Stáli jsme na výšině naší a dívali se v dál, tam k těm vyšším mohutným horám. „Máte tu rozstomilou vyhlídku“ pronesl náš host se zálibou. „Ovšem, ovšem“ přivědčoval rychle bodrý a ávitorný hostitel, „to máme, to máme — já jako farát si ji počítám tak na čtyři stovky a tühle pro kapláne přijde na dvě sté — ale prosím, prosím pane, mluďte o tom tam u vás ve městě, víte, kdyby to tam ti páni sváděli, jak si to počítáme, vrasili by nám to do řase — a —“

„A tohle je dobré“, rozesmál se host — a smál se tak sdrěně bezkou chvíli. Pak ale obrátil se upřímně k bodrému a ávitovitému hostiteli a řekl: „Jak vidím, dovedete si ty vaše neskvělé boráské poměry, řekl bych tak trochu přimastiti — a nu — je v tom, mně to tak aspoň připadá, je v tom tak milé, téměř idyllické přilnutí k té Boží přírodě, uprostřed níž žijeme. Máte pravdu, takováhle vyhlídka stojí za mnoho.“ — — —

Nevím, jak kde jinak své boráské vyhlídky oceňují, anebo jak je „podle řase“ vyseko berou, ale dlužno mi říci, že pokud já po „našich boráskách“ cestoval, bylo mi dopřáno vláde a vláde uzřítí ty „nejkrásnější vyhlídky“, nad něž dle tvrzení mých průvodčích z ochoty a lásky přátelské mne provázeli — není — a není. — O doklady nemám nouze. Zvu laskavě čtenáře, aby mne jen aspoň v duchu sledovali cestou po našich horách. Nestane se v těch „našich horách“ nikomu nic alého. To není jako v Alpách! Tam je třeba hodné masného průvodčích. Takový čim je dražší, tím lepší. A někdy je ta dobrota jeho za drahé peníze taková, že se stratí cestovatel i průvodčí tak, že po nich vůbec není ani potuchy, ani stopy. A pak co se naplachočí turisté tady v Alpách do těch obrovských kopců. Pět ran do hlavy, to je nějakých tisíc metrů! A tady? A u nás v horách?

O průvodčích žádná nouze a ne za plat, z ochoty, docela z ochoty. Člověk se sice s nimi také někdy ztratil, ale to jen tak, že na čas zapadne docela v jiný směr a vynoří se třeba zcela na opačné straně místa, na které měl namířeno. A potom, což hlavně, je takové ztracení docela bez úrazu a pohromy. Ba ještě se leccos při tom zakusí veselého. A co ještě nad to vyvážl všechno jiné cestování a to je to, že ty naše hory nejsou tak přes přiliší vysoký. Od pěti set metrů až k tisící a nejvyšší jedné stovce nad to, to je výška, s kterou je i ten nejpohodlnější turista.

A věte, není tu „Ortelsů“, „Dachsteinů“ a „Velkých Zvonů“ a přece je tu těch „nejkrásnějších vyhlídek“ až přes moc.

A to se vám řekne s takovým ubezpečením, jako by nemohlo být kde co nad to krásnějšího. Co je pravda, to je pravda. Náš boral na těch horách svých takhle za símy zkusí mnoho, ale on na všechno zapomíná pro ty mnohé krásy okolí svého za léta a o kom vl, že přišel se na ně po dívat a s láskou prochází hornatý domov jeho a s áčastí sleduje život jeho, k tomu má ochotu nevyrovnatelnou. Proto ovšem vám pak všude kyne tolik těch „nejkrásnějších vyhlídek“ a jak jsem to naznačil, stráťte se někde i ta i se svým průvodčím, abyste se vynořili někde — někde docela na opačné straně. Jen ne dělat určité, zcela určité plány. Zkusil jsem to. Vydal jsem se k „Vrchběm“ — a — nu nebudu předbítati. —

V Ov . . . se jen tak zastavím, řeknu, že jde si prohlédnout naše hory a už jsem byl v pasti. „A tak, tak, tak to teda cestujete k vůli krásám našich hor, a to počkejte, to půjdu s vámi — podíváme se támhle, pak támhle a potom támhle — a potom — no tedy vám jsou všude ty „nejkrásnější vyhlídky!“

Bylo to v první den mé cesty, byl jsem tedy ještě jak se říká „silný v kramflekách“ — i poddal jsem se.

Dali jsme se v údolí u B . . . a vylezli pak na vrch. „Tak a teď se dívejte.“ — Věru rozhled utěšený! Všechna ta kotlina od Solnice až k Opocnu před námi jako na talíři, a dál rozhled až k Zvíčtinu u Králové Dvora. „Může být čo krásnějšího?“ ozvalo se ke mně.

„Nemůže“ přivědčoval jsem ochotně.

A teď támhle.

Zase údolí, zase vrch. A jiný rozhled! V popředí malebné „vrchy“ před Třebouchovicemi, za nimi věze Hradec Králové, v levo Nový Hradec, a ještě více v levo až i Kunetická hora — —

„Může být něco krásnějšího“ ozvalo se znovu a já zase ochotně přivědčil, že nemůže.

„Tak, tohle jsou naše dva nejvyšší body — teď dolů a to bude panečku něco krásné údolí!“ Sešli jsme dolů.

Než jsme přišli k „tomu pravému“, prošli jsme jich několik a v každém bublavě potůček, nad ním chata, jako by si s lesa vyběhla na sluníčko zabřát větché údy své. A pojednou opravdu tak milé zátiší. Přimo před námi samý a samý bukový les, jehož listovní pod vlivem paprsků slunečních hrálo různou zelení, dole stříbrná páska většního potoku, v nějž slily se bystřiny z okolních údolí a v pravo temnější zeleň bujných olšin, které jen málo dovolovaly rozhledu na bělavé obrysy mezi nimi ukrytého mlýna, jehož klapot až sem donikal. „A teď stáje a poslouchajte“ ozval se průvodčí.

Poslouchal jsem.

Rozbřhlý potok veselé šplouchal, šurčel, vlny přemýkující se přes balvány a tvořice malé vodopády jako by si zpívaly, mlýn taktéž veselé klepotal a tam z protějška nad olšinami ze mlýnem z rozrostlé smrčiny ozvalo se občas zabřádnutí kosů tak jako šlehnutí boule v rukou obratného primaria — a po chvíli — tam odtud, kde daly se tušiti staré oměšené kmeny buků velikánů — tam odtud co to se zvláštní hučení?

„Co to?“

„Divocí holubi, tam v dérách buků mají své hnízda — a poslouchajte — poslouchajte, teď to je slyšet všechno na jednou — teď — teď — Co? To je koncert? Basso secondo, ti holubi, klapot mlýna, basso primo, potok tenore secondo a kos — kos — to je náš první tenorista! Co, to je něco ne? Může být co krásnějšího?“

„Nemůže“ odpověděl jsem zase ochotně — nebo takle mlt „sesazený“ čtverhlas, to jsem ještě neslyšel. —

„A tak teď do mlýna, do mlýna!“

a vicepředsedy, zdaliž by pan dr. Podlipný též užíval figury řečnické proti nim, aš by se branná moc na ně vrhla, a zdaž by tvrdil, že tu „pocho-pové Říma jdou slyšet český národ.“

Tak tedy jen bez figur pane doktore.

A nyní ještě slůvko o tom druhém strašidle, jichž se bojí p. dr. Podlipný. Jest to klerikalismus.

Katolíci nevidí v klerikalismu nic, co by strašilo. Klerikalismus není nám ničím jiným než proniknutí celého člověka naukou a zákonem Kristovým a láskou ku Kristu. Bojování proti klerikalismu jest bojem proti Kristu. Ale to vykrucování, že pán! nejsou proti náboženství, ale jen proti klerikalismu -- jest prostě řečeno -- nesmysl a mámení lidu. Budťo milujete Krista a máte ho tedy za svůj „kleros“ -- to jest podíl, -- podíl jediný -- a jste klerikalové, a nebo si Krista nevámate, vlivu jeho na lidstvo, na národ skrze církev se protivíte -- a jste útlačí proti náboženství. Zanechte frásí, odhodte škrabočku a řekněte afejně: My jsme pochybovači, my se hlásíme k zásadám židovské frejmaurerie, Kristovo jho jest nám nesnesitelné, a to bude řeč aspoň upřímná. Takhle jsou to fráse a nic než fráse.

A co se týká toho, že klerikalismus jest nepřitelem osvěty, to jest opět tak ošepaná fráse, že bych se stydl, jak nejsem doktorem, ji z úst jen vypustiti.

Církev katolická jest matkou evropské vzdělanosti, a že se pan doktor dítá ku vzdělanosti, za to má býti vděčným jen a jen klerikalismu. Nebyť klerikalismus cyrilomethodějského a svatováclavského, mohlo být snad již dosaženo ideálu filosofa Rousseaua, který pravil, že člověk v stavu divokosti jest nejšťastnější. Škoda tedy, překoda, že církev katolická svým působením pozdvihla národy ze stavu divokosti, mohli jsme to mít tak krásné jako v Africe.

A řeknu-li, že tento náhled Rousseauův nazývá osvětou, tu už vidí každý, jaký „švindl“ se tropí, když se praví, že klerikalismus je nepřitelem osvěty. Ne! Klerikalismus je nepřitelem bábořek filosofů, je nepřitelem nevědomosti, je nepřitelem divokosti mravů, spousty národů.

A denní zkušenost je na straně naší. Čím méně je klerikalismu -- čili rozhodného ve všem se držení zásad a zákonů Kristových -- tím více přibývá divokosti a spousty, tím více šíří se nevědomost náboženská mezi vzdělanci.

Jsem tedy p. dru Podlipnému tou radou, aby zanechal frásí -- dnes již osmělých -- a hleděl se theologicky a dějepisně vzdělati, bude-li chtít o náboženství mluvit. Prozatím ukázal se v tomto ohledu jako praobyčejný povrchní člověk, kterému jsou fráse náhradou za hlubší vzdělání.

A řeknu-li nám snad, že v řeči nad mrtvolou Grégorovu pronesl jen náhled jeho, tu mu musíme říci, že mu tím uškodil. Vřadil jej mezi muže zcela obyčejné, kteří uchvánceni jsou proudem ducha času. -- V našich očích je však jen ten mužem

velikým, kdo se dovede nad blady věku svého povznést i.

Když by toho dovedli ti řečníci naši velikáni, pak by byl národ zajisté lépe veden, pak by si Praha našla starostu opravdu velikého.

List z Prahy.

„a. Minulý týden ve středu konal se pohřeb dr. J. Grégra, který byl tak velkolepý, že přý Praha od pohřbu Palackého neviděla podobného. Za rakví krácel i staříček dr. Rieger, který i přes své stáří dosud jest statným. Smrt smiřuje i politické protivníky a neobchceme zde býti v této ohvůli stranicí, ale řekneme to bez obalu, že dr. Rieger jednal šlechetně, doprovázejce majitele toho organu ku hrobu, který mu po tolik let byl tak ubližoval. Ze sebezapření a ze šlechetnosti dra. Riegra mohli si vzíti zástupcové strany svobodomyšlné příklad, býti tolerantním k ostatním. Toho však nedokázal dr. Podlipný ve své řeči na radnici před započatím pohřebních obřadů. U přítomnosti dvou pražských farářů, kteří kondukt vedli, nerozpákoval se dr. Podlipný říci, že zeměřij čil náboženství, že byl však nepřitelem ultramontánů a klerikalů. Dr. Podlipný neměl u přítomnosti dvou duhovníků, kteří prokazují zeměřimu poslední službu, ani taktu a jemnosti, aby ty nenáviděné ultramontány a klerikály nebral na přetles. Zdaž není pravdivo ono slovo Indiánovo: my divoši jsme lepší lidé.

Národní Listy přinesly provolání, že i po úmrtí majitele budou se nésti týž duchem, jakým byly vedeny, dokud dr. Jul. Grégr byl při děševání. Dokázil i na dále, že přý nikomu jinému nebudou sloužiti než národu českému. Slyšíme sice tu zvěst, ale nevěříme jí, jako ji nevěří i jiné strany, především rolnictvo a probouzající se zeměřnictvo. Známé, že dr. Masaryk vyčetl ve svých spisech, že Nar. Listy a celá strana svobodomyšlná nemá dosud žádného pevného programu politického, filosofického a sociálního. Což jest také plná pravda. Časy již minuly, kdy Nar. Listy byly panujícím orgánem v Čechách.

Pan Herben si nařká na své odběratelstvo dluhujeť mu na 5000 zl. a bude soudně dlužníky stíhati. My jsme pořádě myslili, že náš list katolický žijeť a trpí hlavně nedoplatky, a zde vidíme, že i pan dr. Herben jest od svých přátel nehrubě honorován. Jest to zajisté smutný a hromadný u nás sjev. Zde máme důkaz, že vlastně trpíme na novinářskou nadvýrobu. Jsme přec jen malý národ a v tom malém národě co tu stran a každá strana má své týdeníky a noviny až dost. Vědomě si jen, co má novin nejmladší strana pokroková. Nedivme se pak, že menší noviny, jako jsou týdeníky, sloužící jen jistým stranám, trpí na úbytě.

Práce k novému katolickému denníku v Praze

A můj pan průvodčí, vida moji pozornost a zálibu, už tady byl zase se svým nevyhnutelným „může býti co krásnějšího?“

„Ne!“ spustil jsem rychle do odpovědi -- ale další -- to „může“ to mě už šlo náramně těžko. -- Pociťuji jsem jakési takové nepřijemné bojnutí, že celé mé přisvědčování vypadlo nu -- skoro plativě. „Ne-ne mů-že-e-e“ -- a už jsem se držel za tvář.

„A -- a mříčka -- upíchl -- upíchl mříčka -- rozesmál se nad tím pan otec -- „bodejť, bodejť pán je neznámý, přiblížil se trochu blíž -- a mříčka sedla na tvářičku -- a ta je chvála Bohu jako pefindička -- a tak si mříčka myslela -- a tady by se to dobře píchlo -- a píchlo se to, -- ale to nic“, bodejť on toho nepřijemného bodnutí sám necítil, „to nic“.

Pan otec vyňal mi žihadlo a palčivost bodnutím způsobená přešla ihned, když mi ve mlýně přilepil jakousi chladivou náplast.

A teď, když jste cítil včelí jed, tak si zasloužíte „medu“.

Pustili jsme se do medoviny! A ta byla panečku něco znamenitá. Když jsme s panem otcem a panem průvodčím vyšli dále v údolí, byl jsem pod vlivem téže tak dobře naladěný, že jsem na směr cesty k Vrchoměři ani nevzpomněl.

Horský potok, který s výše ke mlýnu spadáje tvořil před mlýnem vodopád a tedy byl zde značnou hnsací silou, teď za mlýnem plynul volněji mlým; podlouhlým údolím, na konci pak jeho, kde lesiny po obou stranách potoka rozložně splývaly jakoby v jedno, kynula vstříc hájovna také jakoby z lesů vyběhlá.

„Počkejte tam u hájovny, něco uvidíte.“

Přes potok vedl k hájovně můstek -- a za potokem jakési kolo.

„To je hájový chůva.“

„Tak?“

„Nu ano“ -- vysvětloval pan otec, „tady se točí kolo, při něm páka, pak drát a ten jde táhne až k oknu a pak do vnitř, nu a jdete se podívat do vnitř, jak tam ten drát kolečkem pěkně pohybuje.“ -- Skutečně! A díval jsem se na to zatřesení dosti dlouho. Veru takovou kolečku nemá

jean v proudu a doufáme, že tento demalk, kterého potřebujeme jako soli, počne od nového roku svou činnost. Nám se však zdá, že by se předplatné svýšovati nemělo, nanejvýš na 18 al. ročně.

My katolíci musíme co možná hleděti světlí láci.

Nový „Lidový list“ byl již v druhém čísle svým skomádkován. Jest to zajisté dobrý a časový podnik, svislé pro Prahu, vzbuditi zájem ve třídách chudých pro křesťansko-sociální myšlénku. Zbraň, jakou jest krejcarový list, je k tomu účelu velmi vydatná. Myslíme, že „Lidový list“ zůstane věren našim programům a že kolem něho se se-ekupí poctiví pracovní lidé, aby konečně Praha trochu tu Vídeň dohonila, jest již svrchovaný čaa. Věru smutné jsou poměry v našem živnostnictvu. Kdežto banky si staví nádherné paláce, nemají pro živnostenská apolečenstva ani groše. Zahanbující pro nás je fakt, že apolečenstvo pražských obuvnických mistrů přijalo půjčku 150000 zl. na 5%, od šida Liona, který má v rukou svých „český úvěrní ústav.“ Nemůžte zde městská spořitelna, která spravuje 48 milionů vkladů, řemeslným společenstvům ani těch mizerných 150000 půjčiti? To jsou věru a nás smutné poměry a židé se nám mohou jen do očí vysmát.

Viny po tábořském sjezdu se už utišily. Přestaly karikatury v Šipech, přestaly děsné palby a pumy proti klerikalům a mladočeské tiskové kanceláře, které se posílaly do všech končin Čech a Moravy.

Kdyby snad byla ohlásila úpadek česká zem. banka, nebyl by takový poplach v liberáltech, pokrokatých a socialistických listech, jako pro sjezd tábořský a pro sjezd delegátů katolického dělnictva pro království české.

Jest to důkaz, jak dlouho my katolíci jsme spali, že nyní, když pořádké schůze, liberálové a jich děti nemohou se ukonajšit, že jsou i jiní lidé na světě než oni.

Listy pařížské.

„m-- Jest po slavnostech. Císařští manšelé ruští opustili Francii, aby po dnech slavnostních oddechli sobě v Darmstadtu, v krubu rodiném. Nemám líčiti dny jejich pobytu ve Francii, správy o tom přinesly zajisté listy denní. Jenom na některé věci poukázati ochci.

Pochopitelně, že se porovnává, jak bylo ve Vídni, jak ve Vratislavi, jak v Balmorale. Ve Vídni byl přý cať mramorový, ve Vratislavi docela lidový. Ze císař František Josef tak laskavě se choval k mladému caři, zdá se býti přirozeným, viděť v něm vnuka toho, jenž pomáhal upovíati korunu na jeho vlastní hlavě svým zakročením proti maďarským povstalcům. Méně pochopitelné; že i Maďaři prokazovali mu účtu ano i nadšený projevovali obdiv. Byli by docela rádi viděti, aby

ani žádné panstvé dítě. Malému horákovi lůžko pěkně rozhoopivá potůček, jenž mu po drátě, jako po telegrafu posílá své bubláni a tam z venku, z jabloně vniká až sem zpěv pěnice. Toť je něco. A bodejť by si pan otec k tomu ještě něco nepoznamenal.

„To je znamenitá zavedenost,“ povídal a hajným hodí se zrovna podle každého povahy. To když potok jde takhle klidně, mírně, to zpívá ukolebavku svému dítěti, když je doma vřadycky hajný. Víte tak podle tempa kolébky. A to jde asi takhle: „Spi -- můj -- zla -- tej -- bou -- be -- la -- tej -- spi -- můj -- ho -- ši -- ku -- u -- u!“ Když se ale potok rozvodní, když proudy vody se hrnou a hrnou, že se člověk nestačí ani dívat, jak se to valí a když je tedy kolo a všecko v jednom běhu, to zpívá vřadycky kolébce do tempa hajná -- víte ona je prudeť na řeč. A to vám to jde: rata rata rata rata rata! A dítě musí rychleji spát -- a tak to se vyspí vřadycky na kolik časů napřed. A teď zase někdo na kopec ne?“

Pokochali jsme se dosti pěkným rozhledem z mírného návrší -- a pak pan otec rozhodl, že sejdeme dolů a navštívíme jakéžosi paníátu Mokříše. „U něho vám to také bude stát za tu cestu“ mrkal na mne vesele první pan průvodčí -- „v jeho potoce se to pstruhy zrovna hemží, a jeho syn Venda vám ukáže, jak se chytají -- a pak nám je tam připraví; tam to pane umí -- no počkejte“ a pan průvodčí si přímo pomlaskoval. „A což pivo -- pivo“ -- Mokříš, jak ho znám, náčne -- a povídám beze strachu pivo „bude“. On to vede ještě po staru, toč ale přímo od čepu -- a třeba neměl lednice, má za to sklepy v samé skále -- pivo bývá studené, že až někdy zuby drkotají“ -- těžil mne zase pan otec, -- a já ač jsem se ohrazoval, že po medovině není na pivo valné chuti -- a teď si zase na ono značné odchýlení od Vrchoměři vzpomněl -- byl jsem nucen teď už s mými dvěma průvodčími k Mokříšovi. -- (Pokrač.)

byli carští manželé přišli i do Pešti na miliónovou výstavu! Ostatně dobře se pozoruje, že národové rakouští byli jsou trojspolku a touží po shodě a dorozumění s Ruskem. —

Ze německý císař Vilém II. hleděl naň se nejvíce imponovati, bylo zřejmo; stále mu ukazoval své vojáky, které sám ovšem považuje za nepřemohitelné. Ze cař Vilémovi na jeho přípitek ve Vratislavi odpověděl francouzsky, nedař se divným jazykem tomu, kdo neví, že cař mluví dokonale německy.

Zcela jinak bylo ve Francii. V Oberbourgu ovšem ještě nejevil cař zvláštní vřelost. Za to ale dříve v Paříži a v Chalonsu dokázali, že mezi cařem a národem francouzským existuje pevný přátelský svazek. Ba bylo to zvláštní divadlo, když posledek evropský samovládců, panovník největší říše, tiskl ruku presidenta republiky, mužů z lidu, který před nemnohými léty byl dělníkem jirchářským. Ani socialisté na radnici pařížské se neštítli. Kdo zná vznešlou povahu francouzskou, předstává si lebec, jaké nadšení pro caře zmocnilo se všech vrstev národa francouzského. Maozi domnívali se, že návštěva takto usplní ve Francii návrat monarchie. Ze cař se všech památností Paříže ptál si nejprve viděti velechrám Notre-danský a že ptál si arcibiskupa pařížského přijati ve zvláštní audienci, zdá se býti vládnoucím kruhům francouzským jemným pokynem, jak by k náboženství a jeho zástupcům chovati se měli. —

Konečně, až přišel pozdě byl s Madagaskaru odvolán neschopný guvernér Laroche, který jsa protestantem, více hleděl si prospěchu anglikánských misionářů, než prospěchu své vlasti. Byl nahrazen generálem Gallieim, který snad zabránil, aby nebylo straceno, čeho s tak velikými oběťmi Francie získala.

Nemálo překvapen byl svět sňatkem korunního prince italského s princeznou černohorskou, ale ještě větší překvapení bude, uskutečnil-li se, o čem se ve zdejších kruzích, velmi vážných, proslychá. Jedná prý se o sňatek princezny černohorské s jedním z arciknížat rakouských!

V „Revue de deux Mondes“ čteme pozoruhodnou úvahu o kongresu socialistů v Londýně. Píseň dospívá k úsudku, že za veliké peníze, které kongres stál, bylo tu více mnoho kritiku, ale málo práce. Na jisto však postaveno, jak revoluce propaganda socialistická ve všech zemích evropských značně pokročila, a že jest nejvyšší čas, aby přestalo se o těchto věcech mluvit a pokládání sněh je odbývat frásími.

V „Etudes religieuses et philosophiques“ píše nejmenovaný katolík anglický o snahách po spojení Anglie s církví katolickou. Reunionisté objevili se v láně církve anglikánské, v jich čele jest lord Halifax, ku podporování svých snah založili Revui anglikánskou. Vše angličtí katolíci nezadí se příznivě smýšleti o těchto pokusech. Oni se modlí za obrácení Anglie; každou druhou neděli v měsíci na mnohých místech koná se za tím účelem zvláštní pobožnost, — oni také k obrácení tomu pracují, hlavně veřejnými konferencemi a disputacemi, při nichž námítky proti církvi katolické se vyvracují a její pravé učení se vykládá. Ale sjednocení hromadně, jedním rázem učiněné, zdá se jim býti nemožným. První kroky musili by učiniti anglikánští biskupové, což oni nechtějí. Ostatně konstatuje, že od vydání papežského listu ad Anglos, počet obrácených značně vzrostl. A to zdá se mu býti cestou nejlepší: pracovat k obrácení jednotlivců, tím prospěje se nejvíce k obrácení celé Anglie.

„Correspondent“ zabývá se smutným pro Francii úkazem, t. j. klesáním počtu jejího obyvatelstva. Kromě jiných příčin, které obyčejně se uvádějí, shledává toho příčinu též v přetížení daněmi, vojenskou službou a ve volné dělničnosti pozemků.

Co týden dal.

Poslanecká schůzka vídeňská jednala v posledních schůzích o domovském zákoně a o přechodu stran odvozu nováctku na r. 1897. V sobotní schůzi panaké anémovny byla schválena předloha o opravě právních osobních daní podle usnesení anémovny poslanecké, tedy také s ustanovením o veřejnosti daně výdělkové, zvlášť pak daně dědičkové.

Na schůzi v Příbrami konané minulou nedělí mladočeským klubem objevil se, jak zmocňuje se našeho lidu jakási otáplivost pro pojmy politické a zavládla jedině touha po vysvobození z hmotné bídě, v níž český lid — malodivnostníci i rolníci — žije. Po součinnosti všech národních smýšlejších Čechů volal na scienci té i dr. Engel, což je příznivou známkou, že Mladočesi již sami počítají, že s nynější politikou nepřivedou to nikam, a v lidu připraví pouze páda socialismu demokracií a křesť. socialismem.

Ke schůzce velbám na Moravě vydal náp. biskup brněnský Fr. S. Bauer pastýřský list, jímž doporučuje volbu poslanců katolického smýšlení.

Katolická strana lidu v Uhrách vydala již volební prohlášení; v němž se potírá maďarský liberalismus vůbec a důraz klade se na to, že ka-

tolická strana lidu v Uhrách žádá spravedlnost pro všechny národnosti a pro všechna náboženství v Uhrách; v dalším se vypočítávají i jednotlivé požadavky národohospodářské.

Čar Mikuláš II. konečně má francouzskou cestu za sebou a dří nyní v pokoji a klidu u dvora darmstadtského. Časopisy celého světa jsou plny úvah o významu návštěvy a pronesených přípitků, ve skutečnosti však až do té chvíle nikdo s jistotou neví, jaká peaná smlouva mezi Ruskem a Francií existuje. Významné jest jenom to faktum, že čar navštívil republiku a že mu ani socialisté nebyli dosti červení, aby se mezi ně neodvážili. Z toho jediné jest viděti s určitostí, že také Rusku záleží na spojenství s Francií, ať už pro tu, neb onu příčinu a naopak s chování socialistů je patrné, že směr internacionální až dosud nevzrostl tak volice, aby mohl udusiti hnutí vlastenecké, když se na ně ve vážné chvíli apeluje.

Všelicos.

(13.) Dež to Báh. Na schůzích různých stran, někde posud ostýchavě, jinde již důrazněji ozývá se u nás dávno nebyvalé slovíčko „svornost, jednota v národě českém.“ Stojí to za povážlivosti. Řekneme si jednou upřímně, kolik procent obyvatelstva, o jichž zájmy hraje se v politice, nepřílo by si žádoucího smíru, a kolik procent je těch, již každý pokus o tuto jednotu v postupu opět a opět rozbíjí. Ba děsně vypadala by ta blubá analýza překážek svornosti v lidu českém, a my pochybujeme, že již uzerá v něm duch jednoty. Není snad ještě ala nesvárdí míra plna. Přejeme si míru z toho srdce, ale jsme přesvědčení, že kde kdo pochopí a omluví naši nedůvěru. Bylo by k tomu potřebí zvláštní energie, někde i sebezapření těch, jichž se týká, ale i to věříme, že pověst a nezištná láska k lidu by oboje sploditi mohla. Víme dobře, že překážkou smíru není cíl — toho snad nikdo nepopírá, že konečný účel všech stran je týž — kdyby nebylo zájmů osobních, nemohl by prostý rozdíl v taktice postupu k jednomu cíli učiniti stoupence jednotlivých stran tak oproti sobě nepřítelny. Stálo by za opravdové studium poznati ty zdroje, odkud čerpá se jed otravující vzájemným záštítem nepřátelstvím sloupce listů i frásovitě řeči z tribun. My ovšem na venkově neznáme zákulisí té politiky — ale tolik vím, že když přečteme 10 různých novin, ještě nemožno utvoříme si úsudek pravdě odpovídající — proto nedivte se, že napadají nám mnohdy nebeské věci, sami tím vinni nejsme. Měla-li by v národě býti svornost, přišel by některý list o několik abonentů, jiný by neměl co psáti, kdyby nebylo vzájemného štvaní, nadočkávací měli by asi na čas satarasnou politickou kariéru, jiní, kteří cítili v sobě ducha byti vůdci národa, byli by odhoseni stranou a odsouzeni zatím ku svému vědnímu povolání, kdyby bylo svorné jednání, mohlo by se důrazněji povážlivosti živnostnictva, ale co pak dělaly by konfekte, přišla by spíše na přetřes otázka dělnická, ale jak žili by pak ti jeho nynější vůdci, při svornosti a jednotě mohlo by se pomýšleti na pomoc klesajícímu rolnictvu, ale co by si počala židovská obilní bursá atd. atd. A proto pryč s jednotou, proto se mají každý pokus hned v zárodku, proto se terrorisuje. Tenhle terrorismus stál by také za kapitolu. My chceme svobodu, ale kdo nejse s námi, jsi bídný otrok, my jsme liberální, věříme si každého přesvědčení, ale kdo chodí do kostela, jsi klerikální tmář, my jsme také katolíci, ale kdo žádá od zastupců svých, katolíků, katolického smýšlení a činu, jest to od tebe zanedbanost, ctíme Husa a Komenského, ale kdo věří v Boha, Otce všemohoucího i Ježíše Krista, syna jeho, jako věřil Hus a Komenský, člověče, to jsi hrozný zpátečník, a kdo osmělil se nám pravdu říci, jsi teprv hlupec a blb. Takhle se myslí, mluví a píše. A já, abych měl pokoj, by mně v novinách nevycuchali, co se do mne vejde, mluví, když chtějí, hlasují, když přijdou, platím. To je terrorismus, to je útočná zbraň konce století 19. století vzálenosti, již máme plná ústa. V jakých to rukou jsme! Ano, Bože, voláme jako nahotě, — dej, abychom již prohlédli!

(24.) Přehlídka listů protestantských. Organ našich evangelických helvetských vyznání uznal za dobré svým způsobem všimnouti si naší mravouky. Jsou to blavně jesuité, kteří leží našim helvetům z Hlasů ze Siona v žaludku a proto „Hlas ze Siona“ slovy jezuitů, jezuitský jen se hemží. Dnes konečně přiznali barvu na str. 221, že nemohou dokázat, že věta: „Účel posvěcuje prostředky“ pochází od jezuitů, proto vypsaná cena jim ušla. Ale u našich helvetů je lehká pomoc. Jako s písmem sv. jsou hned hotovi, když potřebují něco překroutit, nebo vynechat, aby to evangelium jim zbylo čisté, tak si ležko s bryndy pomohou. Spisovatel Filucius napsal: „Protože účel určuje dobrotu jednání,“ a pan pastor z Hlasů ze Siona povídá, že prý to je totéž jako „účel posvěcuje prostředky.“ Necháme ho při tom, poneváž s umíněnou tvrdohlavostí marně i bozi bojují, a tu tvrdohlavost předpojatou vůči kato-

líkům Hlas ze Siona ukazují na každé stránce. Proto marně by bylo Hlasům ze Siona vyvážlovat, že ku př. lež, kterou nikdo ničeho neutrpí, menší je zlo než vražda a p., Hlas ze Siona chtějí tupit jezuitu, zlehčovat katolické učení a k tomu jim je všechno dobré, zde účel posvěcuje prostředky. A tuším, že se nemýlím, když řeknu, jako zásada: Statečně hřeš, statečněji věř pochází od Lutra, jako od téhož Lutra pochází věta: Jen hodné pomlouvej, ono přece něco uváže, tak že zase věta: Účel posvěcuje prostředky pochází od věrných vyznavačů Kalvínových, proto také Hlas ze Siona tu větu mají tak rády, a stydlivě přiznávají, že to Jesuíté ani neřekli, ani nenapsali. Aby ale přece zase nějakou náplast dali svým laskavým čtenářům, dělají si posměch z morálky sv. Alfonse Liguoriho, dávajíce i samotné slovo svatý do závorek „o“, aby důvtipný helvetský čtenář se dovítil, proč. Milí pánové pastoři a nepastori! Sv. Alfons a jeho mravouka stojí tak vysoko nad vámi, jako váš Kalvín se sodomí a obžerstvím stojí pod ním. A jestliže nás křesť z nouze vám dělá vrtolchy na str. 223, tu si dávejte, když licenciát helvetský pokřtí dítě luterské neb naopak, jako tomu bylo nedávno, své děti překřtí třeba desítkrát, a svou kalvínskou predestinaci na str. 223, že každý člověk je určen k spasení neb zavržení, nechte si ve svém katechismu dál. My se s vámi o to hádat nebudeme, jen sami si dejte otázku, kterou na str. 223 nám dáváte, „není-li to učení Kalvínovo přímo brožné?“ My se svou katolickou věrou a mravoukou nepotřebujeme se tajit, tu hlásáme veřejně, ale naši protestanty, i kalvíni i luteráni ti nevědí, na čem jsou, pastoři jejich věří každý něco jiného a některý nic. Tolik do zápisníku Hlasů ze Siona.

(24.) Hlas ze Siona str. 223 spílají ultramontanům, že je nechť pustit na katolické hřbitovy. Nejkratší prostředek: Ať si protestanti postaví své hřbitovy, jako to dělají židé a nemusejí se na katolické hřbitovy za peníze zbožných katolíků zřízené vřít. Opáčný případ aspoň nebyl slyšen, aby na helvetský, neb luteránský hřbitov se vřítali katolíci se svými zemřelými. Kdo je tedy dotěravější, katolíci, neb protestanti? — Hlas ze Siona na str. 224 přináší ohlasy ze sjezdu Tábořského (ten je dlouho ještě bude pálit, pozn. red.) a dávají tyto zbožné pokyny: „Rádi bychom znali katolíka, který by se cítil pro svou vřur obrožen, neznametěť žádného kněze, který opravdu křesťanský jedná, ani by nebyl veškerým lidem ctěn a milován. To páni ultramontaní vědí, ale to jim nevádí, chtějí vydobytí svrchovanost nad lidstvem, vládou ve škole, občím, státu, jako ve středověku. Chrámy těm páním nestáčí, nechť spravovati věřících, ale chtějí vládnouti. Proto musí tlouci na buben, na poplach, že církev je obrožena.“ Na to odpovídám: Tohle musí ten pastor, co to psal, míti ze zkušenosti a poněvadž on nejlépe zná své ovečky a své dvojčtihodné pány, proto jen třeba zaměnit katolíka se slovem protestant, kněz se slovem pastor, a přijde k výsledku, že helveti a luteráni, kde jsou jen v trochu slušné menšině, chtějí ve všem katolíky kantorovat, je ovládat, ve veřejnosti na přední místa se drát, a aby to nebylo křiklavé, křičí sami pořád, že jsou utiskováni. Známe ty ptáky. Hl. ze Siona dávají kněžím radu, jací mají býti, str. 224. Nejvyšší správci obrať se na pravou cestu. Buďte pánové sami pravými pokornými křesťany, bude vás lid ctíti jako Třebízkého, Jablonského, Sutila, nebledejte vyrazení v politických štvanicích a agitacích, žijte skromně se svého platu a neodivte se na potupu křesťanského náboženství zlatem, purpurem, nevozte se v kočárech. Vítězství agitací dobyté není ani čestné, ani trvalé. Ještě měl ten pan pastor dodat: To všechno nechte nám. Kdo pak více agitoval než helveti a luteráni se svými pastory (proto si dávají pastoři svědectví, že nejednají čestně, pozn. red.) a v kočárech to jezdí nejen pan pastor ale i jeho paní pastorová také, a co se týče Třebízkého, tobo byste teď chtěli uštvat, kdyby žil, jako chcete uštvat každého svědomitého kněze, protože se vám nehodí do krámu. — Hl. ze Siona str. 228 píší, že biskup Brynych nemůže Komenskému na jméno přijít. To je drzá lež. P. biskup Brynych citoval doslovné místo ze spisu Komenského o záští Komenského proti domu Habsburskému. Hlas ze Siona nejlépe se světu zavděčí, když dokážou, že to ve spisech Komenského nestojí, pokud to ale nedokážou, platí v očích katolíků, že p. biskup Brynych nemůže Komenskému na jméno přijít, za zúmyslné na cti utrhače. Ale jak je známe, to všechno našimi helvety nebne. Hlas ze Siona str. 228 jsou rozeslany na nás, že se chodí ještě na poutě do Lourdes a slibují, že skoro na trůn pořád o nás budou říkat, že se klaníme sochám a ne tomu, koho ty sochy představují. My za jejich snahu nemůžeme, ale jsme jim tou dobrou radou, když už se po katolících ve všem opíří, aby pořádali průvody k rodišti Kalvínovu, aneb k místu, kde Kalvín seděl, když Serveta upálil dal, z toho stolu a z té stolice, kde Kalvín seděl, stejně si uštipují kousky na památku, a kdo ví, jestli je ti helveti doma nelibají, a mohou pátrat po tom, jak tu v těch místech, kde Kalvín žil a pil, zapáchá sodomí a obžerstvím. Tolik Hlasům ze Siona do památníku. † 24.

Na zachování Kunětických památek historických ráčili dále věnovati: Jeho c. k. Vysost pan arcibiskup Otto 25 zl., Kollegové Kunětického faráře na gymn. akad. abitur. r. 1866 42 zl. Nejmenovaní ze Šlukova 2 zl. Zaplat Pán Bůh! Za další příspěvky, jichž je velmi potřeba, aby se vyskytly neodkladně vícepráce vyžadující nákladu 4000 zl. ku dříve již rozpočtaným 19540 zl. se účtívě a možně prosí i štáti!

Zvěsti z východních Čech.

Zprávy děčenské. V Pánu zaseduli: p. Frant. Kazda, farář v Hořicích, dne 8. října, p. Jan Petrák, děkan v Lanově, dne 12. října b. r. Ustanovení jsou: p. Frant. Plichta, koop. Radimský, za kapl. do Bělohradu, p. Jos. Kašpar, koop. v Liberku, za kapl. do Králové Městce, p. Frant. Bakoš, zám. kapl. Náchodský, za admin. do Boušína. Neomysťel: p. Václ. Heger, za koop. do Libereka, p. Fr. Dittrich, za koop. do Oujezda (u Chocně), p. Jos. Dittl, za II. kaplana do Hronova, p. Adolf Hubálek, za koop. do Ném. Rybné, p. Karel Hubert, subdiakon, za adjunkta do bisk. kanceláře. Na odpočinek vstoupil: p. Jos. Vyhnálek, farář v Boušíně. Uprázdnila se: fara v Boušíně, patron. kněžte Schaumburg-Lippe od 1. října, fara Hořický, patronatu téhož, od 9. října, fara Lanov patron. hraběnky Aloisie Černínové z Chudenic, od 13. října b. r.

Beseda v Hradci Králové pořádá v sobotu, dne 17. října pěknou hodinku za laskavého spoluúčinkování sl. Nepeřená, p. geometra Škarvan, p. prof. Konvalinky, p. Nepeřeného, p. důchodního Peřiny a pěveckého kvarteta. Program: 1. Solo pro tenor: p. geometr Škarvan. 2. Trio od Beethovena: sl. Nepeřená, p. prof. Konvalinka, p. Nepeřený. 3. Neruda „Páteční písně“: p. Th. Peřina. 4. Sbor mužský. 5. Solo pro piano: sl. Nepeřená. Začátek o půl 8. hodině večerní. Po vyčerpání programu taneční zábava při hudbě.

Žínostensko-čtenářská Jednota v Hradci Králové pořádá v neděli, dne 18. t. m. pro své členy a jimi uvedeně hosty posvícenský večer. Hudba spolková. Začátek v 8 hod. Vstup členům volný.

Jednota katol. tovaryšů v Hradci Králové pořádá v neděli dne 18. t. m. večer představení operetty: „Sezení rady v Mrkvanticiích“ a solový výstup: „Ukradené fortepiano.“ Začátek o půl 8 h. Hosté uvedení členy budou vítáni.

Sjezd abiturientů z r. 1866. Důstojný P. Klemens J. Šandera kněz premonstratské kanonie Želivské, bisk. vik. a not. a t. č. děkan v Humpolci, zve jakožto senior milé kollegy z gymnasia královéhradeckého, kteří r. 1866 absolvovali, aby si na oslavení čtyřicetiletého jubilea svého uspořádali na neděli, 25. října kollegiální dostaveničko do města Humpolce a jemu přijezdí svůj laskavě ozámili, aby mohlo být o jejich ubytování v čas postaráno. Za kollegy v Pánu seznalé budou v pondělí, 26. t. m. slaveny rekvie.

K nastávajícímu porotnímu období. Jež u zdejšího krajského soudu bude zahájeno dne 9. listopadu, byli vylosováni za hlavní porotce tyto pp.: Babánek Eduard, vrchní správce v Kostelci n. O. Fiala Antonín, měřten v Kostelci n. Or. Roller Rudolf JUC., majitel mlýna v Čičové. Pavláš František, hostinský v Doudlebách. Vraný Hugo, majitel velkostatku v Hodčíně. Fáborský Jan, obchodník v Týništi. Novotný Ad., továrník v Týništi. Kavka Jan, rolník čis. 12. v Červené Hoře. H-user Josef, tajemník záložny ve Velké Jesenici. Eckert Alois, lesník ve Slatině. Vojtěch Josef, starosta ve Velibech. Faulhaber August, obilní obchodník v Božanově. Grund August, rolník v Zelenově. Uhlíř Emil, majitel domu a obchodník v Josefově. Kupka Josef, obchodník v Trčebchovicích. Ludvík Josef, statkář v Jenkovicích. Cabicar Matěj, řezník v Novém Hradci Krá. Runštuk Václav, rolník v Krňovicích. Šouba Antonín, obchodník v Kuklenách. Šprynar Jan, rolník v Bílé Třemešné. Drtina Adolf, obchodník v Červ. Kostelci. Fischer David, ředitel továrny v Červ. Kostelci. Müller Otto, zámečnick v Náchodě. Heller Karel, lesník v Novém Hrádku. Novák Jan, rolník v Příbyslavi. Dašek Antonín, rolník v Slavětíně. Verner Josef, rolník v Slavohově. Roll František, rolník v Boleboš. Holanec Jan, rolník v Čánci. Tošovský Josef, starosta v Záhoruici. Hubka Jan, rolník v Bezděkově. Šrutek Jan, rolník v Machově. Fíšer Rudolf, obchodník v Kyšperku. Schmidt Antonín, nadlesník v Kyšperku. Kotyza Antonín, rolník v Helkovicích. Havlíček František, stavitel v Zamberku. Praus Josef, obchodník v Zamberku. Za náhradní porotce vylosování pp.: Buk Frant., nájemce tržního, Collino Viktor, majitel domů, Červený Jaroslav, továrník, Čertoušek Antonín, vlnářník, Babáček Karel, lékárník, Hemský Theodor, litograf, Ješek Zdenko, sochař. Suchý Jan, zámečnick, Šandera Jan, malíř, vesměs z Hradce Králové.

Kontrolní shromáždění — v neděli. Na Rychnovsku vzbudilo udivení vyhlášení c. k. úřadu,

jež ovšem vyšlo z rozhodnutí ze strany vojenských úřadů, že pro celou řadu obcí určeno kontrolní shromáždění vešterých dovolenců, rezervníků a náhradních rezervníků z těchto obcí na neděli dne 18. října o 9 hodině z rána. Celo kontrolní shromáždění na rychnovském hejtmánství rozpočteno na dny 18., 19., 21. a 22. října. Mníme, že i pro skupinu obcí, jimž určena k těmto účelům — neděle, — den Páně, mohl být určen jiný den! Je to určen na neděli dopoledne v nesouhlasu s novým určením v c. k. armádě pro aktivní mužstvo, že totiž nařizena bude vojínům aktivním dovolená dopoledne, aby mohli tito se účastniti služeb Božích. — Ci stalo se to pouze nedopatřením? Buď si, ale pak takové nedopatření dělá divný dojem, když se neaktivnímu mužstvu ubírá příležitost k plnění svých náboženských povinností.

Kontrolní shromáždění c. k. zemské obrany v roce 1896. Kontrolní shromáždění zeměbranců bude se v zdejší politické okresu letos odvíjeti: V Hradci Králové pro zeměbrance toho okresu a to: dne 21. října b. r. pro obce od písmeny A až do písmeny K včetně, dne 22. října b. r. pro obce od písmeny L až po písmenu P včetně a pak, dne 23. října b. r. pro ostatní obce vždy o 9. hodině dopolední na Pratském Předměstí „na Střelnici.“ V Nechanicích pro všechny obce toho okresu dne 25. října b. r. o 11. hodině dopoledne v sále na radnici. V Hořicích dne 27. října b. r. pro obce od písmeny B až po písmenu L včetně a dne 28. října b. r. pro ostatní obce vždy o 9. hodině dopolední v městském divadle. Dodatečné kontrolní shromáždění odbyvá se dne 18. listopadu b. r. o 8. hodině dopolední v Jičíně u dopřívacích velitelství c. k. zemské obrany čis. 11. Ku kontrolnímu shromáždění jsou povinni dostaviti se veškerí zeměbranci, kteří letos k žádnému cvičení povolání nebyli.

Pro pohřeb v Horním Jelení došly tamnímu farnímu úřadu od 30. zříti následující mlodary: Pl. t. p. vikář P. Fr. Kvěch sbírku ze Svinčan zl. 6.70. z Choltic zl. 6.—. Pl. t. p. arciděkan P. Fr. Walter z Chrudimě zl. 16.26. Pl. t. p. kanovník P. Fr. Malý ze Smidaru sbírku zl. 9.28. P. Vilém Kejslar, farář ve Vidochově sbírku kost. zl. 2.51.

Svěcení pomníku na Chlumu. Dne 11. t. m. posvětil kapitulní děkan a generál vikář Jeho Milost vysoce důstojný pán Dr. Alois Frýdek na Chlumu pomník postavený na památku hrdinné smrti, již dne 3. července 1866. pruské baterie a jehlovky přivlily během 20 minut 10,000 mužům a 270 důstojníkům, polovinu to l. sboru rak. armády. Svěcení bylo rázu slavnostního. Za asistence vld. okolního duchovenstva sloužil nejprve pan svěřitel v kostelíčku na Chlumu mši sv., při níž hrála hudba pěšího pluku č. 42., okolní učitelé zapěli vložku, a 10 bohoslovců královéhradeckých předneslo polyfonní Sanctus a Benedictus. Po mši sv. průvod ubíral se ku novému pomníku stojícímu v blízkosti kostela, žulovému to obelisku, nad nímž vznášel se z dělovin zhotovený orel s rozpatými křídly, v hrudi se smrtonosným šípem, se zlomeným mečem a rozápaným věncem v drápech. U pomníku měl před četnými vojenskými housostati a velikým zástupem okolních obyvatel vojenský farář kanovník Dr. Čaba vzletnou řečou a německou řeč, v níž řekl onen zoufalý poslední útok l. sboru armád nio, kterým chtěl dobytí atracené posice na Chlumu, při čemž však polovinu mužstva svého ztratil. Po kázání posvětil vys. důst. pan svěřitel pomník, jenž jest 206. na bojišti královéhradeckém a má nápis: „V hrdinném boji za císaře a vlast padlým důstojníkům a vojínům c. a k. l. armádního sboru.“ Slavnost tato učinila na přítomné hluboký dojem a posvěcený obelisk bude neustálým hlasatelem hrdinné smrti tolika vojínů.

Slavnostní otevření zimní hospodářské školy v Opočně koná se dne 1. listopadu v místnostech školních v městské radnici na malém náměstí. Pořad: 1. O 9. hodině dopoledne: Zahajovací řeč předsedy kuratoria. 2. O 10. hodině: Oslovení ředitele školy. 3. O půl 11. hodině: Průvod ku chrámu Páně. 4. O 11. hodině: Slavná mše svatá v děkanském chrámu Páně. 5. O půl 1. hodině odpol.: Společný oběd v hotelu „U města Prahy“.

Totol jest hradecké dílažení! Všem milovníkům starobylých památek hradeckých doporučujeme, aby neopomenuli podívat se na pralesť, krákolonné dílažení, jež velké náměstí mělo zdobí, ale vehce slobí přátele pořádné dlažby před kštelem P. Marie a hotelem „u zlatého beránka“. Zvláště po dešti je tu podřadná rostomilá, louže a kaluže jsou zde tak prostranné, že by se v nich snadno mohla nasaditi kapela žab pro obveselení všech, kdo nejsou milovníky koncertů vojenských. Nějaký takový návrh hodlají, jak se rozslýchá, pokrokoví občané hradečtí podati al. městské radě, která by proto dobře uvažovala, kdyby si trochu pospíšila a brzo dala obnovit tu dlažbu, která se snad hodí nekam do kocourkovského musea, ale na hradeckém náměstí dělá jen ostudu.

Velký rámus pro poslance Březnovského strhl se v Hradci po farnímském sjezdu. Jak známe, omlouvali s vymlouvali mladočestí po-

slanci všelijak svou nepřítomnost, z čehož se nám zvláště zalíbily přípisy poslance Březnovského a proto jsme je uveřejnili věrně dle originálů. A z toho povstal poplach a ale hartuseno zejména proti p. předsedovi sjezdového komitétu, Arn. Dvořákovi, jako by nám byl vše prozradil. Aby se se svého leknutí vepamatovala zejména pohrkáská redakce, sdělujeme pravdivě, že všechny dopisy porvaných poslanců byly při sjezdu podány na stůl novinářských zpravodajů, a tu měl také náš redaktor právo, dopisy ty si přečísti i opatit. To je celá ta historie, pro kterou se p. Dvořákovi zbytečně křivdí. Zpravodaj orgánů pp. Ippena, Červinky a Červinky mohl přijíti do sjezdu dříve a byl by si užetřil neslušné ostouzení p. Dvořáka, jenž za to nemůže, že poslanec Březnovský — neumí ani psát.

Z venkova na výstrahu před šidovskou firmou. Dne 30. února 1896. navštívil majitel firmy: „Bratři Freundové a Spolek“ ve víně v Libni u Prahy jistěho ř. učitele, aby objednávkou, jako jeho předchůdce u nich učinil. Ř. učitel nechtěl ničeho objednat, ale obchodní řet majitele a úpisy jiných učitelů dal se přimět, že předsce vyplnil objednávací list s poznámkou pod podpisem, aš víno si písemně u ní objedná, aby mu bylo nasláno. Tento objednávací list měl být o doporučení jiným. Od té doby však na firmu zapomněl a ničeho neobjednal. Dne 26. září 1896. obdržel aviso s nádrží na sodek vína znějící, které hned vrátil s poznámkou, že se nepřijímá. V týdně dostal účet na 29 zl. potažmo na 26 zl. 20 kr. na 6 měsíců k splácení a listek obsahu pro učitele urážlivého, aby víno přijmul, jinak se se dá k soudu. Ř. u. firma odepal, že ničeho domá u ní neobjednal a aviso vrátil. Firma dala svému právnímu příteli k soudnímu řízení a ř. uč. dostal od něho následující rekomandovaný dopis. „Firma Bratři Freundové a Spolek v Libni dala mi rokas, abych na Vás žalobu na dedržení kupní smlouvy podal. Dle informace mně podané, podepal Jste objednávací list, a tím dle zákona platí jen to, co v listině je obsaženo, tedy hutová kupní smlouva. Žalobou povstaly by Vám marné útraty a než tedy žalobu podám, žádám Vás raději touto cestou, přikládaje účet na 29 zl. potažmo 26 zl. 20 kr., abyste do 15 dnů víno převzal a mně o tom správě podal, an bych jinak předsce žalobu podati musil. S úctou Dr. Schneider. (Advokát řid.) Na dopis ten Dr. Schneiderovi učitel odepal, že trvá na svém objednávacím listu, aš víno písemně od firmy objedná, teprve že je přijme. Jaký další průběh zajímavý ten případ vezme, sdělíme po skončení procesu, jenž je jistě dobrou výstrahou před šidovskými agenty.

Občasník na posvícení. Doba posvícení v plném proudě. Domky se bělí, po návsi samá vůně z koláčů a pečeniých hus, kde je větší osada, je tam i koněk a kramář, před hospodou baba s marcipánem, po návsi prochází se hoaf junků ve vyleštěných botách, se švihácky posazeným kloboukem na stranu. Což pak teprve večer, když začne muzika, na niš se tancechtíví po celý rok: tak těšili jako oněhdy hoši z Farářství na posvícení ve Střebši. Nechtěli jsme to prozradit, ale už to je. Minulé neděle bylo ve Střebši posvícení a muzika, na niš mělo zásluh několik hochů z Farářství, poněvadž však znali citelně následky šarlivých Střebšanů již od několika jiných muzik, vzpomněli si kterjai, že bude nejlépe, když vtrhne do Střebše přeseila, která by tamějším hochům sahala respektu. Také se stalo. Po Farářství koloval hned oběsák, který spřisobil to, že na vycházku k muzice vyrazilo 16 mladíků, kteří by se nebáli ani Turka. Ve Střebši ovšem nastalo z tak hromadné návštěvy překvapení, ale po nějaké chvíli bylo se žánkami vidět, že se něco kuje. U prostřed zábavy, kdy farářství klidili se jeden za druhým van. Tam však čekala je pravá bývalá vojenská ulice sestavená ze samých odpůrců, kteří holemi notně vyprašovali kabáty přehajících. Zmatek byl k neposázení a utíkání s bojiště sběhli. Ano vypráví se, že dva z přehajících pastili se v noci k vůli rychlému útěku domů, přes řeku, jiný prý bálal dva dni po lesích a z ostatních prý se docela jeden účastník velikého útěku dosud pohřejuje. Za několik dní na to dostali farářtí od soupeřů ze Střebše k dovršení všeho výsměšný dopis, v němž je tito vyzývají, aby si do roka a do dne přišli pro zapomenuté klobouky, jinak že se v dražbě prodají.

Smrt na železničních kolejkách. Dne 8. t. m. při výjezdu vlaku z nádraží v Jabloně (okres Žamberk) sponzoroval vlakvedoucí Felix Urbánek před vlakem na kolejkách ležeti tělo lidské. Hned sarasil vlak. V mrtvole, která měla hlavu od trupu oddělenou, poznal mistr obuvnický z Jabloněho, Jan Černohous. Smrt přivodil si nejspíše sám, tím, že lehl si na železniční koleje.

Válečný poplach na Pratském Předměstí. V náhradě za odeslé vojny z Pratského Předměstí našlo nějaké vykatělené kvitko hostinskému „na špic“ 30 vojínů — však posze namalovaných v dopise pošou. Má-li škoda, o výsměch se nestaraj! Zaslal je známý farina, který snad ani mouže po-koje nedá.

Demáci sledují. Soustrážníku Františku Štrambanovi na Novém Hradci Králové strácalo se po delší čas různé dříví, které měl pro práce řezbářské připraveno. Pedestrem konečně po dlouhém pátrání proti svému dělníku Václavu Nohojlovi jat, učinil oznámení četaictva a při dalším vyhledávání dověděl se, že Nohojl pracuje rozličné práce pro sebe a prodává je. Věci, pocházející ze dříví p. Štrambanova byly od kupujících skonškovány a poškozenému odvedeny.

Ošně. Dne 1. t. m. shořel plot vily rolníka A. Rybářov v Klenici. Škoda pěl se na 180 zl. a jest kryta pojistněm. — Janu Dolešalovi v Předměstích shořel stoh na poli u Světí, v něm složeno bylo 100 mandel ječmene. Škoda jest odhadnuta na 800 zl. a kryta jest pojistněm. — V noci na 18. t. m. pomorován byl oheň u Chlumu a směřem k Vysoké.

Vojenský sběh. Josefu Plešekovi z Dobrušky u Kr. Dvora sprotivila se vojenská supernace u zdejšího 18. pluku do té míry, že bezes věcho se sebral a odešel domů. Rozumí se, že vojenské velitelství s odchodem jeho bude vší výpovědí nebylo arozuměno a vydalo na sběha satyka. Dne 14. t. m. byl Plešek zatčen a doveden zpět k svému pluku.

Nesbodemst. V minulých dnech rozbito bylo na telefonickém spojení od N. Hradce do našeho města 30 izolatorů.

Překážky cirkus. Bosjařená společnost v jedné osadě nedaleko Kuklen, bavila se v předešlých dnech různým hovorem, při němž vzpoměl si jeden účastník, že četl nedávno o jistém cvičiteli koní, který za hodinu jakéhokoliv koně naučil různým kouskům a tu mu napadlo, že by i on mohl skusit. Šlo-li by to také a jeho valachem. Myšlenka jeho přijata s potleskem a honem našel se ochotný občan, který koně přivedl do hostince a začala drobná milého valacha. Ten však zachoval se v místnosti tak, že musel býti okamžitě vyveden a skasil tak slibnou zábavu.

Krádeže. V noci z 6. na 7. t. m. stala se velká krádež skvoště v Levíně u Kladka v Pruském Slezsku. Lupiči odnesli sebou stříbrný šálek, slatý medailon se dvěma fotografiemi, slatý náramek, k němuž na řetízku připoutáno ardečko, jiný dvouřadový granátový náramek, řetězek, brože, náušnice a t. d. vše v ceně 119 zl. Dále v téže místnosti ukradli sloději usené maso, usenice atd. v ceně 76 zl. Stopa vedla přes hranice do Čech k Náchodu a k České Skalici; má se za to, že krádež spáchali cikáni. — Dne 28. m. m. v noci spáchána byla krádež u hostinského Jana Rajhy ve Vrbici u Jičína. Sloději odcizili většinu množství prádla a šatstva v ceně 300 zl. Téže noci posorováni byli v okolí 4 cikáni ozbrojení klacky. — Dne 26. m. m. ukradeny byly u Jos. Přibyla ve Zbýšty šaty a peřiny v ceně 178 zl. — Dne 7. t. m. a Fr. Hutly v Barchově u Pardubic prádlo, peřiny, šatstvo v ceně 106 zl. — Dne 10. t. m. ukradl nesnášný doved sloděj u J. Hladíka v Ostratíně u Holic a M. Hortičkové tamtéž 14 hus a kachen.

Neděstí v lomech. Politování hodný případ stal se v minulém týdnu v Podole Vápenném. Dělník Augustin Štáry avobodný, 26 r. starý pracoval jako skalník při dobývání vápence pod silnou vrstvou šterku. Pojednou sesula se celá vrstva a rachotem zrovna na nohy nic netušícího Štáryho. Silným nárazem a tíhou byly mu obě nohy sferášeny a zasypány. Přikvapivší soudruzi v práci vyprostili ubožáka téžce zraněného s místa neděstí a povolán na rychlo lékař z Helfm. Městce. Tyž nemoha úrazem stíženému poskytnouti náležitě pomoci, odkázal ho do nemocnice v Chrudimi, kam byl nešťastník k léčení dopraven.

Z Dobrušky. Křesťanská jednota sv. Václava v Dobrušce sehraje v ochotnickém divadle v městských sadech ve prospěch opravy kostela u sv. Ducha v neděli dne 18. října 1896: „Pod krovem otcovským.“ Činohra ve třech jednáních od J. Vávry. Začátek urtíve v 7 hodin. Hudba J. Novotného. Lístky v předprodeji převzal p. J. Kaňka.

Z Ústí n. Orli. Sv.-Josefská jednota katolických jinochů a mužů v Ústí n. O. sehraje v neděli dne 28. ve spolkové místnosti pana Antonína Barkmana divadelní představení: „Bratr Honák“ aneb „Venkovské v hlavním městě.“ Veselohra ve čtyřech jednáních. Dle Kaisera přeložil B. Zbraslavský. Začátek o půl 8. hodině večer. Lístky lze dostati v den představení v obchodě p. Lud. Linharta na náměstí.

Z Rychnova. Obecní zastupitelství města Rychnova uznávajíc neocenitelné zásluhy, jakých si získal o rozkvět a povznesení města Rychnova dosavadní starosta p. JUDr. Smrtka, jmenovalo ho ve slavnostní své schůzi dne 7. t. m. „čestným měšťanem.“ Vím právem dostalo se p. starostovi tohoto významení, neboť nikdo mu upříti nemůže, že jeho přičiněním sa jeho správy mnoho se vykonalo ve prospěch města. — Tak pracoval o postavení zde nemocnice, která nyní nalézá se v samé správě; jeho vytrvalé snaze a neúporné plli podařilo se překonati přemnohé překážky a obříse, jež stavěly se v cestu v přičině postavení místní dráhy, on má tedy lvi podíl na tom, že dráha dneš stojí a tím přimysl a obchod v zdejšími okolí se povzněl. Dále zakládá se tu nový vodovod na 86.000 zl., čím vyřízena jedna z nejdůležitějších otázek, týkajících se blaha celého města a co nejdříve bude se stavěti c. k. odborná škola tkalcovská. Z toho viděti, že blaho a rozkvět města vždy měl na mysli a o to činně pracoval. Pro svou vědomou a jaskavou povahu posívá lásky a přání u všech tříd obecnatva a proto s radostí přijali všichni usnesení obecního zastupitelství, jímž jmenován byl čestným měšťanem. A majisté jest přáním všeobecným, aby i nadále v dele správy města zůstal a ku zdaru města pracoval.

Z Červeného Kostelce. Jednota katolických jinochů a mužů v Červeném Kostelci sehraje v neděli dne 18. října 1896 ve prospěch spolkového praporu ve spolkové místnosti: „Vosí hnědo.“ Veselohra ve 3 jednáních od A. Lokaye. Vstupné: I. místo 30. kr., II. místo 20. kr., III. místo 10. kr., k stání 10. kr. Začátek urtíve v 8. hodin. Předprodeji lístků převzal a laaskavě ochoty p. L. Vacek, obchodník. Po divadle taneční zábava. Školním dětkám přístup sázan.

Z Dobrušky. Radostný a slavný bude pro Dobrušku a okolí den 18. t. m., jelikož toho dne posvěcen bude filiální kostel sv. Ducha u Dobrušky. K nepoznání zveleben a vkusně okrášlen kostelní sedly a nutně opravy potřebující a to hlavně zásluhou vel. pána Ot. Hrušky, který s nevšední plli dobrodince

získal a sám o úpravu slusnou nemělo se postarat. Kostelní jest skutečně krásná a vsorně upraven. Báh budí všem dobrodincům hojným odplatitelem.

Z Lanova u Vrchlabí. V pondělí 12. října sesnul v Pánu zdejší zastupitelství farář, osobní děkan a vikariát sekretář Jan Petrák. Zemřel následkem chřesí krve, jež oblíbenému horlivému duchovnímu správci přivodilo brzkou smrt. Pohřeb slavný byl dne 18. října, který ukázal, jak velice váží si dobrý lid hodného kněze. Památka jeho bude v poséhnání R. i. p.

Z Dobrušky. V den posvěcení chrámu Páně křesťanských oznámeno u nás svěcení obnoveného chrámu Páně sv. Ducha na hřbitově. Chrámt tento snahou mnoha zaslonilých činitelů v nové důstojné podobě sjeví se zrakům všech zbožných. Nový obraz „Seslání Ducha sv.“ provedl a střídl osvědčený umělec v církevní malbě J. Umlauf s Kyšperka, který již mnoho obrazů oltářních a vědy se sdarem do mnoha kostelů a kaplí dodal. Vkusnou a svatyni té příměnou malbu nástěnnou u vnitř chrámu provedl p. R. Nejedlý z N. Bydžova k spokojenosti. Zvláštní ozdobou chrámu k celkovému ozdobení správně přilehající jsou nové barevná okna. Tak i hřbitovní chrám náš upraven důstojně, z čehož je všude potěšení upřímné.

Z Rychnova n. M. (Pocta zaslonilého muže.) Dne 7. t. m. vykonalo naše obecní zastupitelstvo akt pouty a váznosti, který sledován byl ve městě i v širém okolí s účastí radostnou. V mimořádné schůzi obecního výboru zvolen byl p. Dr. Jan Smrtka, advokát a starosta města čestným měšťanem staroslavného Rychnova. Vyznamenání to jedno z největších, jaké samosprávná obec uděliti může. Možno konstatovati, že p. Dr. Smrtka si tohoto vyznamenání v plné míře zaslonil i také tomuto aktu váznosti ze strany obecního výboru projevenému přisvědčují všechny vrstvy i strany v celém Rychnově i v okolí. Jeť p. Dr. Jan Smrtka muž všechen vlastností, pln obětavosti a nezištnosti ve prospěch všeho ušlechtilého vlasti i spolubčanů jeho prospěšného. Pro blaho a rozkvět města snaží se již po řadu let se stejným záplem a stále — nezištně. V příspěcích, když otvírána byla dráha Rychnovsko-Solnická, vysvětlil též význam nápisu R. S. M. D. a řekno, že těchto začátků písmen možno poněm k dotvrzení fakta, že Rychnov Smrtkovu Má Dráhu. Snahu, starost, práci a to vše, co p. Dr. Smrtka věnoval podniku dráhy, nemůže Rychnov a okolí zapomenouti nikdy! Proto uznání Rychnova vzbudilo souhlas vděčný všude — všude, kde zácné vlastnosti a blahodárná činnost p. dra. Smrtky známy jsou. Káz nový čestný měšťan rychnovský pro rodné město své, jemuž v čele stojí a pro kraj svůj rodný, pro to naše české podhoří dlouhá a dlouhá ještě leta pracuje pro prospěch i blaho všech.

Z Vamberka. Poslední čílo časopisu „Poela z Podhoří“ přineslo v dopise „z Vamberka“ zprávu o pořádné slavnosti odhalení pamětní desky na rodném domě humoristického spisovatele, Františka Hajnyse. K dopisu tomu nutno přičinili některé poznámky. Předem sluší podotknouti, že celá slavnost uskutečněna jenom na základě přednášky místního důstojného pana faráře, Jana Urbana, jenž již dne 8. května r. 1892 v Měšťanské besedě ve Vamberce o večírku Hajnysové důkladnou přednášku seznámil místní občanstvo o zásluhách a životě tohoto spisovatele vysloviv při té příležitosti náhled, že by také město Vamberk po příkladě jiných měst, která rodáky svoje vynikající zasazením pamětní desky na rodné domy oslavila, učinilo tak vzhledem k rodáku svému, Frant. Hajnysovi. Myšlenka ta se ujala a byla letos o sv. Václavě aktivována Měšťanskou besedou. Dále sluší podotknouti, že místní katolický spolek „Svornost“ ku slavnosti skutečně oficiálně zván nebyl, ač slavnost počínala v kostele slavnou mší svatou; jenom z té příčiny nelekoroval pan farář budova farář praporem, což mu ve zmíněném dopise z Vamberka vytýkáno. Pokud o věci jsme informováni, nezmínil se o tom pisatel dopisu a dotýčnou poznámku o p. farři připsal do původního dopisu redaktor „Poela z Podhoří“ na svůj vrub. Konečně sluší uvážit, že v dopisu měla býti učiněna zmínka zasloněná o důst. panu farři jakožto vlastním původci celé slavnosti, jež jediné byla uskutečněna na základě jeho přednášky zmíněného datum. Tím uvádíme dopis z Vamberka v Poela z Podhoří na pravou míru.

Z Polce n. M. Opětně jest nám s veřejností sdělit, že organizace naše na venkově o jeden člunek rozmnožena. Po nějakou již dobu bylo pozorovati, že pokrokatí a socialistické demokráty naše jindy tak tiché město za cíl rejdu svých si vybrali. Spinolátky pánu děrně kolportovaný v masách mezi lid, jeden agitátor po druhém dojížděl; tak zvané „zdešlávací“ přednášky na balamucení lidu a chytání hejtlí konány téměř co neděli; „švindipartaj“ se činila, se mohla, jen aby nějaký červený společek u nás sbulnovala — ale, ta máš čerte křepě, místo spolku socialistického vyřlne se spolek křesťanský. Vyjímaje puaté chasy, jež ede dávne ptivkyka při korbeli s téžkou hlavou a neobebným jazykem hýřiti, nikdo se pro ten nový socialistický katechismus nenadchl. A když pak nejhorší štváci se slušných spolků šmahem byli vylučováni, ba někteří zvláště ostří hoši pro své řednické vykony dostali se pod hák, zalesli ostatní „Ruchati“ státně od svých brlohů, aby tam na tom pokrokatěm mlátu si pochutnávali. A tak šťastně zůstali jsme ušetřeni od socialistického nadělení, ba naopak právě obliběním se všech lépe amfalejších občanů zrodila se následkem bohapustého řádění myšlenka zaráziti u nás spolek vlastenecko-křesťanský. A myšlenka ta potkala s hluchým souhlasem a našla výrazu v krocích rozhodných a slovech nadšených. „Až potad, a ne dále“ tak voláno při jedné schůzi přátelské, „my nedáme si tlapit od lechého víru našich otců, víru svatováclavskou; my nedáme ze sebe naděliti socialistickou zvěř bez víry a bez vlasti!“ Ustanoveno tedy založiti křesťansko-vzdělávací jednotu jinochů a mužů jménem „Vlastimil“ pod záštitou sv. Václava, a podány stanovy ku schválení. Konečně v neděli dne 4. října konána ustavující valná hromada ve velké dvoraně „Na potě“ sa přehojného úda tenství občanů domácích i meobých hostů s bra-

trných jednot Náchodských a Hronovských. Presentní listina vykasovala přes 170 podpisů osob přítomných. Po obvyklých formalitách ujali se slova posvaní ředníci p. A. Mollinger, dělník a dp. J. Stejskal, ředěda „Svornosti“ z Náchoda, a přesvědčivou řečí vložili shromážděným nynaější chorobný stav společnosti lidské a potřebu obnovy na základě křesťanském, sa kterýmž účelem se i nový spolek se zakládá. Na to nadšeným spůsobem povzbudili přítomné k horlivé činnosti. Obecenstvo s napjatou pozorností vyslechio jejich řeči, neboť bylo mluveno od srdce k srdci, a odměnilo výrovy obou pánu dlouho trvajícím potleskem. Následovalo čtení stanov, přihlašování členů, volba předsednictva a výborů. Byli zvoleni akklamací: Za předsedu, náš dp. Bedřich Krieshofer, kaplan, sa místopředsedu p. Čeněk Vaněk, barvič v Polici, sa jednatele p. Václav Sádlo, soustružník v Polici, sa pokladníka, p. Jan Růžička tkadlec v Polici. Do výboru hlasovacími lístky zvoleni: Weigert František, truhlář v Polici, Weigert Ottokar, kancel. sluha v Polici, Smělý Josef, sládek v Ledhují, Vacek Ferdinand, krejč. mistr v Polici, Hartmann Frant., domkář v Ledhují, Ciblat Jan, domkář v Suchodole, Pejlskar Kajan, domkář v Polici, Weigert Hubert, zahradník v Polici, Hruška Václav, sedlák v Ledhují, Jakubec Václav, zámečník v Polici, König Vilém, domkář v Ledhují, Hanousek Vilém, tkadlec v Polici, sa náhradníky: Král Václav, domkář v Ledhují, Růžička Antonín, tkadlec v Polici, Klikar Josef, tkadlec ve Zdáne, Rosenberg Ant., tkadlec v Polici. Celkem přihlasilo se a zápisné zapravilo 69 členů. Počátek to sáisté skvělý a mnohoblibný. Scházíme se každé neděle odpoledne k společnému hovoru, čtení časopisů a ušlechtilé zábavě. Hlavní snahou naší z počátku bude založiti bohatou a vsornou knihovnu spolkovou ze spisů bezvadných a křesťanských. Kéz Bůh požehná i tomuto dobrému semeni, jež v době vácné zasela láska obětovná, kéž vzbudí i hojně dobrodince, aby sémě to nezahynulo, ale stále rostouc vydalo blahodárné ovoce v čas svůj.“

Z Makova v Litomyšle. (Oslava učitelského jubilea.) Obec Makovská ukázala dne 11. t. m., jak si váží a ctí stav učitelský vůbec, svého pak zaslonilého řidického učitele, velect. pana Jana Pachta u zvlášť Pan Jan Pachta právě letos doplnil 26. r. svého blahodárného působení jako správce tamní obecné školy; po celou tu dobu, dobu to jednoho čtvrt století pracoval horlivě a neúnavně ve svém vznešeném povolání, ve škole; mládež sobě světenou nejen dele nových zákonů školních vynuoval, ale také „vychovával“, jelikož vždy dbal toho, aby mládež jemu svěšená byla vychována dle zásad Kristových, nábožensky-mravně, poněvadž vidí, jako každý dobrý pedagog viděti musí, že vychovávatí člověka bez náboženství, jest stavěti dům bez základů, na písku. A co nejhlavnější jest, že zásady Kristova náboženství nejen v srdce své mládeže vtěpoval, ale sám též životem svým, sám na sobě pilil. „Škola a chrám“ — toť heslo jeho, toť jeho ideál, jemuž po celou dobu působení svého věren stál. Zmíněný pan řidící učitel není s těch obyčejných „Pilátů“, kteří by se rádi zachovali na oko knězi, ale také neradi by si to pokazili s liberály; není z těch kdoš na náboženství drží, pokud jim to něco do kapsy nese, jakmile však od nich vyžaduje oběti, tu náboženství nesazují, — nýbrž jest charakterem čistým, pevným. Při tom vyniká upřímností srdce zvlášť ku svým mladším kolegům, jimž ne tak představeným, jako laskavým spolubratrem a starším jen kolegou jest. Blahodárné působení velect. pana Jana Pachty, jak minule sděleno, ocenili před několika lety orgánové školních úřadů a to jak světských (c. k. okr. škol. rada v Litomyšli) tak církevních (nejd. Bisk. Ordinár. v Hradci Král.) pochvalnými dekrety. Jaký div tedy, že slavný obe Makovská, vidouc, že jejich zaslonilý řidící ku blahu dětek jejich čtvrt století, 26 r. svého života věnoval a zasvětil, chtěla aspoň částečně oceniti práce jeho a vděčnou jemu se ukázati, a proto ve svém zasedání, dne 4. máje t. r. konaném, jednomyslně jmenovala svého správce školy „prvním čestným občanem.“ Odevzdání skvoště provedeného diplomu oslavenci, stalo se dne 11. v neděli dopol. před slavnými službami Božími. V I. třídě tamní školy shromážděna mládež školní, družice, slavně představenstvo a místní školní rada. Do shromáždění toho uveden oslavenec, načes tamní mladší učitel p. Václ. Mareš vyřčil význam slavnosti; řeči svou poukázal na veškery ty oběti, jež pan řidící za 26 roků těm malíčkým věnoval, poukázal na lásku, s jakou stále pracoval. Po té děkovaly jménem dětek školních dvě družice a pak místní pan starosta František Halouska, promluvil k oslavenci, že obec jest si vědoma jeho jeho bezúhonného života, cti, práce a povolání jeho, a hrdostí pohlíží na ovoce jeho přičinění a nemohouc jinak svou vděčnost za všecky ty oběti ukázati, činí tak aspoň tím, že jej jmenuje „prvním svým čestným občanem.“ Pan řidící byl mile překvapen i dojat a ku shromážděným promluvil, že sa počtu tu děkuje, že ji však nepřivlastňuje své osobě pouze, ale zásadám, jež hlásá, povolání učitelskému, jemuž nyní s dvojnasobnou chutí a láskou věnovati chce nadále síly své. Oslavenci dostalo se od přátel jeho a ctitelů, jakož i od kolegů mnoho upřímných blahopřání. My pak jeho spolupracovníci dovolujeme si přáti svému velectnému příteli, nejen aby při dobrém zdraví dožil se ještě s milostí Boží nové pětadvacítky blahodárného ve škole působení, ale aby naplnilo se i na něm, co čteme v Písmu sv. o horlivých učitelích: „Tamquam scintillae in arundine discurrent, qui ad justitiam arundinem multos.“ „Jako hvězdy třeptící se budou, kteří ku spravedlnosti vynuční mnohé.“ — f.

Družstvo na zužitkování ovoce
v Hradci Králové
odbyvatel bude v neděli dne 23. října o 2. hodině odpolední
řádou
VALNOU HROMADU
v sále „Besedy“ v Hradci Král.

Porádek:

1. Zahájení schůze a čtení zápisů poslední valné hromady.
2. Zpráva o stavu celého podniku podá ředitel p. A. Štefák.
3. Zpráva pokladníka a revisorů účtů.
4. Návrh na rozšíření závodních podílů.
5. Volby ředitelstva a výboru.
6. Přijímání členů.
7. Volné návrhy.

Výbor.

Povinností všech P. T. pánů podílníků jest zá-
vod před valnou hromadou navštívit a o celém zá-
sezení a vedení se přesvědčit.

(Zasláno.)

Pan Josef Krejčík,

umělecký závod sochařský a řezbářský v Praze.

Dílno: Bubna 612. — Sklad Eliášova tř. 24.

Zasílám Vám fotografii nově o Vámi sho-
toveného oltáře, který se každému líbí. Váš
výkres daroval jsem církevnímu museu v Budě-
jovicích.

Vám zdraví a závodů Vašemu „Zdař Bůh-
přeje Vám oddaný

Josef Hojma,
farář.

Draheň, 3. února 1895.

(Zasláno.)

Odporučen.

Pan Ladvík Nejedlý,

malíř

v Novém Bydžově,

vykonal letos důkladnou opravu farního chrámu
v Heřmanově Městci, totiž obnovu fresek v pěti
kopulích a polychromii kostela způsobem tak dů-
stojným i slohu přiměřeným a za cenu velmi
nízkou, že podepsaný uznává za svou povinnost,
vzdát mu za to veřejný dík a připojit vřelý
přání, aby osvědčená působnost jeho při prová-
dění uměleckých prací u P. T. důst. duchovenstva
nalezla zaslouženého pověření a rostoucí přízně.

V Heřmanově Městci, dne 12. října 1896.

Fr. Kram,
os. děkan a farář.

Oltář

V I. vydání rozebrán. Objednávky
až do soud učiněné vyřídí se co nej-
rychleji dle možnosti. Na II. vydání
— kteréž vyjde asi po půl roce —
přihlášky přijímá

bisk. knihtiskárna.

Doporučení.

Pan J. B. Purger

V Gröden (Tyrols.)

Skupina „Mater dolorosa“ u Vás objednaná
jest mistrovským dílem, jež mezi většími nalezo-
valou chválu a obdiv. Krása této skupiny budí
v každém pocit zbožnosti i jsou proto před ní
každodenně mnozí lidé shromážděni.

Mohu tedy firma J. B. Purger v Gröden
co nejlépe doporučit.

J. Nevetný,
kaplan.

V Novém Městě n. Met.

Reklama

„Jak máš své vědět,
co vyborného na skladě
máš, když mu to neod-
lám novinami?“

Venderbild.

v celých východních Čechách.

dosáhne se nejvyšší
vhodným a přitom lev-
ným inzerováním v
nejrozšířenějším listě
ve všech krajích vý-
chodních Čech.

„Obnova.“

Inzerování v listě našem je tím výhodněj-
ším, ježto v něm dle vzoru amerických listů za-
vedena jest osvědčená **americká reklama**
tím způsobem, že inserty zařazujeme vedle textu
čímž každé oznámení dojde jistého pověření.

Inserty přijímáme jen od solidních
firm křesťanských.

Insertní poplatek: 8 kr. za 1 petič. jedno-
sloupceový řádek.

Nabídky insertů přijímá administrace časopisu

„Obnova“ v Hradci Králové.

**Umělecký
závod**

pro
malbu
na skle

B. ŠKARDA,

Brno.

Speciální závod
pro malbu oken
chrámových.

Sedmkrát prvními
cenami vyznam.

Vzorů k na-
hlednutí franko.

Ceny mírné.

Kočáry

nejnovější soustavy,

práce solidní se zárukou

nabízí

ČENĚK BUBEN,

kočárník

v Hradci Králové.

Vyznamenán na výstavách: v Jaroměři stříbrnou,
v Dobrušce zlatou, v Praze stříbrnou bronzovou
medailí, v Hradci Králové nejvyšší vyznamení,
čestný diplom o právu ražení zlaté medaile
s korunou.

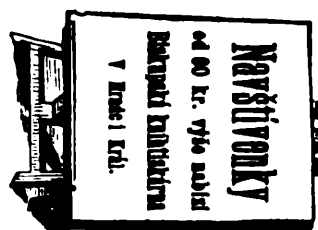
Prodá se

levně zachovalý vzácný

KOBEREC

z medvědí kůže.

Blíží sdělí administrace t. l.

Ex offo křesťanský listy
je na skladě bisk. tisk-
árny 40 kusů (kub.) za
30 kr.

„OBNOVA“
vychází každý pátek dopoledne o 11. hod.

Vydavatelstvo:

Politické družstvo tiskové v Hradci Kr.

Všechné zásluky, dopisy a předplatné adresujte
pouze:

„Obnova“ v Hradci Králové.

Předplatné:

Na celý rok . . . 4 zl.

na půl roku . . . 2 „

na čtvrt roku . . . 1 „

Jednotlivé číslo v místě 7 kr., poštou 8 kr.

Místnost redakce:

V Hradci Králové. Velké náměstí č. 34.

JAN HORÁK,

sestkoník

V RYCHOVĚ n. K.

nabízí na dobu podnikání a zimní

čisté vlněné látky

vlastní
výrobky.

Račte učiniti jen malou objednávku
na skoušku!

Vzorů na požádání zašlu franko.

Děkuje všem svým milým valediktorym a
všechným záslukám za vzácnou přízeň, prosím,
aby mi i dále dávali svou věrnost a slibují vždy
vzornou, poctivou obaluhu.

Politické družstvo tiskové

V Hradci Králové

vydalo právě druhé vydání spisku

Učte se z dějin.

Slouží k naší mládeži od starších vlivů.

Tento krátký přehled neapokrytých
dějin českých dostati lze

v biskupské knihtiskárně

Strana 62 8°. — Cena 15 kr.

Při odběru větších množství přiměřená
sleva.

DRUŽSTVO
na zužitkování ovoce

v Hradci Králové

prodává ve svých místnostech pod pekárnou od
10 l. počínaje

vinný ocet ovocný . . . 1 l. a 15 kr.
slivovice . . . 1 l. a 1 zl.

Drobný prodej slivovice převzal p. J. Cyril
Vlach; octa pp. Bouček, F. Chrudimský, Jos. A.
Komárek, Václav Michálek, Vojt. Vít. Rádě, A.
Šimek, J. Cyril Vlach.

Při prodeji ve velkém povolují se
značné výhody.

Národohospodářská hlídka.

Schůze župní jednoty hospodářské pro severovýchodní Čechy.

Minulé neděle sjeli se zástupcové hospodářských spolků ze 16 okresů severovýchodních Čech do místnosti „na Štelnici“ na Pražském Předměstí, aby porokovali o důležitých běžných otázkách týkajících se rolnictva. Průběh schůze byl následující.

Předseda župy poslanec Jaroš představuje přítomného p. Jettimara a doporučuje vřele jeho chemickou pokusnou stanici, jež tento v posledním čase v Hradci Králové zafidil ve prospěch okolního rolnictva. Podobné stanice, po nichž rolnictvo dávno toužilo, naleznou se v Čechách pouze tři a sice v Planí, Kolíně a nyní v Hradci Kr. Důležitost podobné stanice se všeobecně uznává. Dále vzpomíná známé aféry záložního porážky Černíka a navrhuje, aby shromáždění vzdali veřejný dík poslanci Pacákovi za to, že učinil dne 9. t. m. dotaz v té příčině na předsedu ministerstva. Podobně vyslovil se ve prospěch rolnictva i výbor zemědělské rady, o čemž však nedostalo se nic na veřejnost snad opomenutím. Všichni, praví řečník, se musíme zazasazovati o to, aby práce rolníka nebyla považována za nešťastnou, jako stalo se to v tomto případě. Lékař vykonává často mnohem horší práci a přece nepovažuje se to za nešťastné.

Riditel p. Bauer považuje za nedůstojné obhajovati zde čest práce rolníkovy, který opatřuje všechny ostatní stavy chlebem a poukazuje k tomu, že císař Josef II. orl v uniformě a staří Římané povolávali své nejvládnější vojévdyce od pluhu, kteří po bojích zase k němu se vraceli. Připojuje se k návrhu předsedové a dodává, aby vyslovilo se zároveň politování nad tím, že se v jistých kruzích považuje práce vůbec a zvláště rolnická za nešťastnou.

Mlýnář p. Holeček, zástupce hospodářského spolku v Novém Městě r. M., dává na uvážení, co má dělat takový záložní důstojník bez gáše, když není mu dovoleno pracovati, od čeho má žít.

Pan Franc praví, že zná sám záložního důstojníka, který žije ve skrovných poměrech, tak že jezdí s hováním potahem a všechny práce sám si vykonává, což mu slouží jenom ke cti.

Holeček považuje to od „Národních Listů“ za nešťastnost, že „zapomněly“ uveřejniti usnesení zemského výboru v příčině afery Černíka.

Ředitel Bauer pojednal pak za všeobecného hluchého souhlasu o vojenských dodávkách.

Ačkoliv rolník zásobuje armádu potravinou, praví řečník, přece neděje se to tak, jak po právu by se dít mělo, totiž aby rolník, když nejvíce na armádu přispívá, alespoň v tomto případě měl nějaký zisk z ní. Vláda obvykle vypíše oferty a udělí dodávku tomu, kdo nejvíce sleví; přístup má každý. Takový dodavatel, obvykle obchodník (Hlas: Žid!) nakupuje pak obilí od rolníka z okolí, ale objednáva je odjinud. Naši synové musí jíst to, co dostanou, ne co otec doma vyrobí. Oferty jsou takové, že nejmenší váha žita na 1 hektolitr má obsaheti 69, u pšenice 73 a u ovesa 41 kg. Co jest to za hodnota u obilí? (Hlas: Židovská!) Kdyby naši rolníci měli takové špatné obilí vypěstovati, mohli by raději hned vzít ranc a odejít ze svých statků. Dodávky zadávají se pouze u žitě a ti kupují tam, kde je obilí levnější.

Rolník sám není tak rafinovaným, aby dovedl a takovými obchodníky konkurovat o dodávky; tomu však dalo by se předejiti prostřednictvím hospodářských spolků, ale nynější způsob dodávek musí být zcela jinak upraven. V tomto směru musíme se obrátiti na sbory zákonodárné a za tou příčinou činí řečník následující návrh, který jest určen ku podání říšské radě:

„Shromáždění zástupcové hospodářských spolků šestnácti okresů severovýchodních Čech žádají, aby dosavadní způsob dodávek určených pro vojsko byl zrušen, aby kupovalo se přímo od výrobce, rolníka. Hospodářské spolky zavazují se, že potřebné množství obilí dodají v čas v každém měsíci na určenou stanici. Dodávka děje se vždy v první polovině měsíce a vojenská správa nechť určí, jaké množství ve kterém měsíci má se dodati. V případě, že by ten který měsíc dodávka nestačila, budiž to hospodářskému spolku oznámeno do 18. každého měsíce. Hodnota a čistota zboží nechť platí jako až dosud.

Cena obilí budiž zvýšena o 10 kr. na 1 m. centu dle průměrné ceny na trhu z předcházejícího týdne toho měsíce, kam má se zboží dodati.

Výplata děje se koncem každého měsíce a kvitance nechť jsou kolků prosty.

Hospodářské korporaci hudiž vyhrazeno za podmínek předem ujednaných vzíti si zpět otruby z dodaného obilí a teprve tekrát, když by na ně nereflaktovala, mohou se tyto prodat jinému.

Kdyby spolek nedostal svým zásvakům, budiž předseda podroben pořádkové pokutě“.

Podmínky tyto mají se sděliti všem hospodářským spolkům v království Českém, aby i tyto usnesly se na nich.

Poslanec Jaroš podotýká k tomu, že vláda i vojenská správa jevíly by větší ochotu k vyhovění nám, kdybychom byli prokazali způsobilost k dodávkám, k nimž chovali jsme se dosud netečně. Dosud byl hlavním a jediným dodavatelem žit, poněvadž to dal lacině. Nyní se zdá, že vojenská správa z vyššího nařízení by nám šla více vstříc a proto jest třeba se chopiti příležitosti. Hospodářský spolek jaroměřský dodával po devět roků do Josefova obilí k nejlepší spokojenosti. Potom převzal tuto dodávku žid Winternitz a byla mu větší část obilí vrácena, poněvadž nebylo vhodno ani pro potravu dobytka, natož lidem. Dále má řečník za to, že přijme-li se tento návrh v celých Čechách, že se prosadí a to bude zajisté prospěšnější než když naši zástupci pořád budou na říšské radě jen mluvit. Pak zbavíme se všelijakých těch Winternitzů, Jeitelesů atd.

Na návrh, aby též pojmuta byla do dodávek pšea, odpovídá p. poslanec, že s touto dodávkou jest to velmi obtížné pro celý spolek, an dodávka taková vyžaduje mnoho práce s mícháním. Na stanici pak musel by být stále jeden člověk, který by pšci vydával.

Pan Holeček jako znalec uvádí k všeobecné veselosti, že dostalo se musí v těchto dnech do rukou kus komiárku, který nechť ani pes. Takový chléb hodil by se na nejvyšší truhlátům na blazení dřeva, ale ne za potravu pro naše syny.

Při hlasování o resoluci řed. Bauerem navržené, byla tato jednohlasně přijata.

Poslanec Jaroš máje mluviti o rakousko-uherském vyrovnání, zaměnil bod tento s té příčinou, že situace v posledních dnech se na radě říšské změnila a promluvil proto o krizi a bídě rolnictva. Od roku 1881. jsme různými pohromami, praví řečník, pronásledováni tak, že jdeme téměř již zahubě vstříc a strácíme důvěru sami v sebe. Letos byla bída naše, zvláště v našich krajích, dovršena pohromami živelními. Obilí bylo podpateno a špatně sklizené, tak že není na mnoze ani za nízkou cenu, jaká pánuje, co prodat. Brambory jsou snížili, řepa velmi špatná. Mnoho se v zákonodárných sborech o krizi naší mluví, ale bez výsledku. Mnohé obce žádaly za odepsání daně, ale našly se také takové, které nežádaly ničeho, vymlouvajíce se, že toho nepotřebují! To je zajisté špatný ještě úkaz u nás. Všecky ostatní třídy, dělníci, úředníci atd. dělají stále ráms a my, jimiž vede se n-jihů, neděláme stále nic. Dr. Dvořák podal poslední návrh za podporu na zmírnění nouze v jeho volebních okresech, ale nečiníme-li tak všichni, hodí se taková ojedinelá žádost do koše. Na jaroměřsku podají všichni starostové žádosti za odepsání daně a bylo by záhodno, aby stalo se tak všude. Poslanec v parlamentě může mluvití zlatá slova, nepřijde-li hlas s dola, nemá řeč jeho ceny a platnosti. Ku konci činí řečník návrh, aby žádáno bylo úplné odepsání daně.

Pan Krčička, delegát spolku pro Polici n. M., podporuje návrh, ačkoliv si mnoho od něho neoběhuje. Když před několika roky postiženo bylo království naše velikým suchem, dostali jsme od vlády na zmírnění nouze present — dobytčí sůl, která však byla bez ceny. (Hlas: Já ji dal koni a on mi posel. Veselost.)

Návrh poslance Jaroše na podání žádosti za úplné odepsání daně byl přijat jednohlasně.

Poslanec pan Jaroš pojednává o dobytčářských družstvech a nové projitovaných plemenných stanicích. Stanice taková bude obdařena subvencí 20—50 proc. na jeden kus skotu takového druhu, který pětičlenná komise vyslaná zemědělskou radou společně s místní hospodářskou korporací uzná pro onen kraj za nejlepší. Naproti tomu nedostane se nadále žádných subvencí stávajícím již družstvům dobytčářským, která mohou však proměněna býti na stanice. Pro letošek povolena byla poslední subvence stávajícím družstvům 10.000 zl. Koupi dobytka pro plemenné stanice sprostředkuje zemědělská rada.

Pan Vlnář, statkář ze Sedlice u Kuklen, obává se, aby nezůstal nový dobytek zas jen pro parádu, proto bylo by dobře, postarati se o lepší odbyt mléka atd. Dobře mohla by působiti mlékařská družstva. Když by pak viděl svůj prospěch, koupil by si každý pěkný dobytek pro plemeno.

Pan Krčička poukazuje na to, že nejvíce masa vypěstuje rolník pro vojsko. Vynakládá-li stát nové a nové miliony na zbraně, ať postará se také o lepší maso své armády.

Pan Holeček myslí, že subvence na stanice budou opět ve prospěch velkostatkářů, kteří nám pak obvykle svůj brak nepotřebný prodají.

Řed. Bauer žádá poslance jménem shromážděných, aby působili tento k tomu, aby neměli při určování druhu dobytka pro kraj slovo pouze členové komise, nýbrž také místní hospodářské korporace, což tento alibuje.

O blankotermínových obchodech pojednává Riditel p. Bauer. Řečník ostře kritizuje bursovní

obchody, jež provádějí většinou velkokapitalisté židé, kteří na mnoze obilí ve skutečnosti ani neznají. Všeobecně se dříve naříkalo, že zámořská konkurence je příčinou klesání cen; dnes však s nahlížím, že jest tím vinna jen burza. Švindlu to-muto pomáhají židovsko-německé časopisy, které jsou v rukou velkokapitalistů a podávají překroucené zprávy o cenách. Navrhují se různé opravné prostředky proti tomuto vykořisťování rolnictva a zahrávání si s chlebem veškerého člověčenstva, ale jeden z nejlepších byl by úplně odstranění obchodů těchto (hlas: A židé s nimi.) Kdyby nebylo těchto obchodů, stoupila by cena našeho obilí nejméně o 20 proc. a to nebylo by k zahození. (Potlesk.)

Poslanec Jaroš sděluje, že zemědělská rada se o to zasazuje.

Na to přijat byl jednohlasně návrh určený k podání sborům zákonodárným v ten smysl, aby veškeré blankotermínové obchody byly úplně zrušeny.

Po té promluvil pan dr. Reichert, majitel mlýna v Předměstích o volbách v V. kurii. Řečník vysvětlil nejprve směny říšského volebního řádu a podrobil stávající u nás strany kritice. O klerikálních myslí, že nejsou ještě náležitě zorganizováni, aby mohli postaviti své kandidáty.

„Pokrokaři nejsou nic;“ jsou to poloviční socialisté, chtějí jen bořit a nic stavet. Národnost u nich mnoho neznámá. Staročelí samostatně již nevystoupí, nanejvýš v kompromisu. Hlavními odpůrci budou socialisté a na ty je třeba se řádně připravit. Ku konci vybízí pak již nyní poohlédnouti se po vhodných kandidátech.

Poslanec pan Jaroš souhlasí s tím, že asi nejtěžší boj bude se socialisty, kteří půjdou k volebnímu osudí jako jeden muž a proto i nám bude podobné opravdovosti třeba. Až o kandidátech nelze ještě nyní mluvit, přece je třeba, abychom se připravovali jinak, na př. sbíráním podrobných dat dle smýšlení voličů atd. Tak nabudeme již předem obrazu, jak to asi při volbách dopadne.

Delegát spolku novoměstského pan Pozdílek nesouhlasí s tím, že pokrokaři nemyslí národně. Vzhledem k době organizací socialistů je nám třeba určitého programu a o tom nechť konají se v příslušných kruzích porady.

Pan Holeček sympatizuje s dělnictvem a navrhuje voliti s tímto.

Tomu odpovídá poslanec pan Jaroš a praví, že nám je třeba poslance národovce. Zástupci socialistů budou zpívat písničku, jakou tito si poručí.

Pan Krčička navrhuje pořádání veřejných schůzí, v nichž by se dělnictvu vše vysvětlilo, čímž dalo by se dělnictvu snad získati pro zájmy rolnictva. Když dělník sestárne a nemůže pracovat, přijde obyčejně jen na rolníka.

Pan Pozdílek sympatizuje s dělnictvem, které nechť dostane, co mu patří. Kde je silnější dělnictvo, ať zvolí si zástupce, jinde zvítězíme zase my.

Starosta p. Kučera, delegát hospodářského spolku v Rychnově n. Kn., vybízí k tomu, abychom hlavně všichni stáli na stráži proti živlům mezinárodním.

Pan Pozdílek poukazuje na křesťanské socialisty, kteří s úspěchem pracují dle určitého programu. Vzhledem k tomu jest i nám určitého programu třeba. Program sociální jest všem třídám přistupný.

Pan Krčička mluví o anarchismu a praví ku konci, že se sobudých rolníků budou ti nejhorší anarchisté.

Předsednictvo bylo pak ještě splnomocněno, aby mohlo se připojiti k ústřední hospodářské společnosti v příčině otázky nové daně z piva. Na otázku, jak daleko pokročilo jednání o úpravě daně, odpovídá poslanec Jaroš, že dostane dělník s povolené slevy holou diskreci.

Tím schůze po půldenním trvání skončila.

Čk.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 10. října 1896. 1 hl pšenice al. 5.25 až 6.20, žito al. 4.90 až 5.20, ječmen al. 4.— až 4.45, oves al. 2.40 až 3.45, proso al. 5.— až 5.25, vikev al. 0.— až 0.—, brách al. 8.— až 8.50, čočka al. 9.— až 12.—, jáhly al. 9.— až 9.—, krap al. 8.— až 21.—, brambor al. 1.70 až 2.—, jetelového semínka červeného al. — až —, jetelového semínka bílého al. — až —, jetelového semínka žlutého al. — až —, máku al. — až —, olejky al. — až —, lněného semene al. 0.— až 0.—, 100 kg., žitných otrub al. 5.50, 100 kg. pšeničných otrub al. 5.—, 1 kg. mála červeného al. 0.— až 1.10, 1 kg. mála převařeného —, 1 kg. sádla vepřového al. 0.80, 1 kg. tvarohu 12 až 14 kr., jedno vejce 2 a půl kr., kopa okurek al. 0.— až 0.—, kopa zelí al. 2.— až 3.—, kopa drobná seleniny al. 0.20 až 3.—, hektolitr cibule al. 1.20 až 2.40, bečka jablák al. 2.— až 2.40, bečka hrůšek al. 3.— až 4.—, bečka švestek al. 3.40 až 3.50. — Na týžden a obilní trh dne 8. října 1896 odbyvány, přivezeno bylo: hektolitr pšenice 439 žita 2.9, ječmene 812, oves 260, proso 12, vikev 3, brachu 6, čočky 10, jáhel 29, krap 0, brambor 373, jetelového semínka 2, lněného semínka 36 a půl, olejky —, máku 4, okurek 240 kop, zelí 124 kop, drobná seleniny 670 kop, cibule 93 hektolitr jablák 31 beček, hrůšek 115 beček, švestek 174 beček, pak vepř 26 kusů a 352 kusů r. divoček.

Singerovy šicí stroje
uznané nejlepší na světě.

Nedostupitelný co do výkonosti a trvanlivosti, proto nejrozšířenější šicí stroj jak pro domácí potřebu, umělé vyšívaní, tak pro všechny průmyslové účely.

K dostání jediné ve vlastních závodch naší společnosti ve všech větších městech.

Singer Co., a.s. spol.
(dříve G. Neidlinger.)

Hradec Králové, Pražská ulice 82.

Bezplatné vyučení též modernímu umělému vyšívaní.

Parní mlátič stroj

o 6 koňské síle, letos nový
půjčují za mírný poplatek
1 zl. 10 kr. za hodinu.

Stroj čistě malý při malé spotřebě
paliva.

Bližší sdělí majitel

Antonín Šádovský,
výroba hosp. strojů v Hradci Králové.

Rádné dělníky
truhlářské

obeznalé ve větších pracích stavebních, příjmu do
stálého zaměstnání. (Práci namáhavou obstarávají
stroje.) Hlavní zřetel na sesazování a čistě provedení.

Josef Hlavatý,
truhlář na Praž. Předměstí.

Vyznamenán na výstavě v Hradci Kr.
r. 1894 zlatou medailí a diplomem.

Umělé suby

podle nejnovějšího amerického způsobu vyrábím
a konám veškeré práce v obor ten spadající
přesně a solidně na základě dlouholetých zkušeností,
ruče za nejlepší obsluhu. Zaručuje ceny
nejlevnější a poroučuje se do vzácné přítomnosti
obecenstva, znamenám se v hluboké úctě
oddány

Josef Časlavský,
subní technik
Pražská ul. č. 77. v Hradci Král.

„Křesťan“

Nejsvětější Svátosti Oltární
posvěcený.

Sestavil:
ABBÉ A. HENRY,
čestný kanovník a ředitel ústavu Nejsvětější Trojice
v La Maroche.

Die III. vydání přeložil
VOJTĚCH KAMEŠ,
farář v Chřenovicích.

Nákl. bisk. konsistoře. Tisk bisk. knihtiskárny.
Stran 514— 8° —

Cena brožovaného výtisku 70 kr., franko
80; v tuhé vazbě celopletené franko 1 zl.

Všele odporučení této výtečné adorační
knihy viz v „Řádu duchovním.“ sedmá de-
vátá a v „88. Eucharistii“ v sedmém
Hjnovém t. r. Objednávky přijímá biskupská
knihtiskárna v Hradci Králové.

Nejlepší
slováckou
slivovici
a
borovičku

1 litr od 70 kr. po-
čítaje vyrábí

N. Nesnal
Umrský Král.

Sříbrná medaile Národní jednoty Severočeské. — Nejvyšší vyznamenání
zlatá záslužná medaile s borunou. — Čestný diplom.

Veškeré patentní mýdla

vyráběná ze všech možných i nemožných materiálů a těsně ve všech čis-
topisech doporučovaná — pomínou — až se lidé přesvědčí, že bylo a bude
nejlepším jedním

pravé nefalšované mýdlo jádrové,
jež P. T. ct. obecnostu všude doporučuje

Jindřich Jelínek,
mydlář v Hradci Králové.

Týž dovoluje si upozorniti na speciální novinku „**Jelínkové koupací
mýdlo neutrální**“ odporučené pro jeho výtečné vlastnosti
celou řadou lékařů a specialistů v kožních nemocích.

Kus za 5 kr.

Hlavní sklad u Jindř. Jelínka v Hradci Králové č. 1. rda., Malbovicích č. 3.
a 37., u p. Aloise Jelínka v Pardubicích a u Čestka Zimy v Kutné Hoře.

Telefonické spojení.

Nový časopis
Časové úvahy

vychází
nákladem politického družstva tiskového
v Hradci Králové

Jednou v měsíci, počínajíc 1. Hjnem. Přislaští bude
nové i starší práce původní i překlady, které mají
časovou zajímavost. Předplatné i s poštovní zá-
silkou 50 kr. ročně. Jednotlivá čísla 4 kr. Zásilkou
obstará administrace „Obnovy“ v Hradci Kr.

Vlastní výrobu
viněných látek

z čistě ovčí vlny
doporučuje na podšívání a zimní obleky, havelky
a kostelní sukna

IGNÁC STRÁDAL,
záved seuknický v Humpolci.

Vyznamenán na zemědělské výstavě v Praze stříbr.
medailí obchodní komory živnostenské, v Plovdivě stát.
medailí bronz.

Vzorky zdarma a franke.

Ztráta vlasů
a tvoření lupů

se pod zárukou jediné jistě
zamerí

CRINOGENEM
od
J. Beysove v Jičíně.

Cena láhve s ochrannou známkou 1 zl. při 3 lahvičkách
franko na dobírku, neb lépe proti pošt. poukážce 3 zl.

Sklady v lepších materiálních obchodech a holičských
závodch.

Pro měste Hjnem oblíbená

Tajemství růžencová
v rozjímáních
pro členy spolku
živého růžence.

Sestavil Antonín Petráš.

Do 50 kusů po 8 kr., do 100 kusů po 7 kr.
přes 100 kusů po 6 kr.

Objednávky přijímá bisk. tiskárna v Hradci Kr.

Svíce kostelní,

pravé voskové i polovoskové, pa-
schaly, trojhrany, grana, jakož i
nejjemnější druhy kadidla, dopo-
ručuje veledůstojným farním a
slavným patronátním úřadům,
rovněž i

P. T. pánům obchodníkům v jakosti nej-
lepší a v cenách nejlevnějších.

Zároveň odporučím světlá do věšných
lamp 7 dnů hořící a všeobecně za nej-
lepší uznaná.

Josef Pilnáček
v Hradci Králové.

Záved voskářský „u Albersů“ založen r. 1809.

Potitické družstvo tiskové v Hradci Králové
právě vydalo tiskem biskupské tiskárny

II. vydání spisu:

„Štít víry.“

Napsal Eduard Brynych.

Stran 107 velká 8° cena 60 kr. franco 63 kr. Na 10 výtisků
11. zdarma a franco.

Důstojné duchovenstvo znajíc z vydání prvního neocenitelné služby této
knihy v duchovní správě zvláště na osadách smíšených, uvítá zajisté s radostí
vydání její.

Objednávky přijímá bisk. knihtiskárna v Hradci Králové.

OBNOVA

Číslo 84.

V Hradci Králové, dne 23. října 1896.

Ročník II.

Zvláštní znamení doby.

Mnohým čtenářům „Obnovy“ zajisté je známý bývalý redaktor i pokrokového královédvorského „Českého Venkova“ p. Jan Langner, nyní redaktor „Píseňských Listů“ propaguje právě v tomto posledně jmenovaném časopise myšlenku, která jakoby byla vyřizána z — „Obnovy.“

Pan J. Langner, patrně že postupem doby čti také pasující nepotřádek v národě a jeho shodné účinky a proto dovolává se střízení „národního výboru“, se zástupců všech vrstev a tříd národa sestaveného a myšlenku tu uvedl na denší pořádek jako důležitou časovou otázku. Celá řada jiných listů se o ni již vyslovila a sice napotřetí přimířivě, jenom „Šipky“ namalovaly za to pana Langnera jako klouče s mláďem.

Z toho si pan Langner, který patrně dospívá k lepšímu a správnému přesvědčení o stavu věci v Čechách, zajisté že nic nedělá a dělati nemůže, přebas že od mladočeské strany daleko lepší výhled směřuje, než-li je pusté prasyřování. Jemu musí býti sladkým uspokojením, že s ním dnes celá řada orgánů různých stran souhlasí. A tu nesmíme také scházeti ani my, neboť to, co pan redaktor Langner letos na podzim ve příčině ustavení „národního výboru“ v „Píseňských Listech“ na denší pořádek uvedl, to „Obnova“ navrhovala a tomu připravovala a klonila cestu již před půl desítky lety a sice z jara roku 1895.

Čtenáři a přátelé naši se na to zajisté že ještě pamatují. Proto prostě konstatujeme, že se „Obnova“ střízení „národního výboru“ dovolávala již před půl desítky lety. A tu nás jenom těšiti musí, že dnes celá řada i nepřítelů našich časopisů stává se na naše dříve již stanovisko, což nás může naplňovati také tou posilující nadějí, že tak nebo, k čemu my radíme, časem svým dojde ke své plátnosti.

Podobné ukázky, jako jest tento, znamenají znamenité ovoce, jaké „Obnova“ začíná nésti. Nechceme s potěšením svých ničeho pro nebo, neboť nám postačuje potěšení z toho, že s celou řadou časopisů jiných a jinak nám přímo nepřítelských najednou setkáváme se přece ko-

nečné při otázkách, které nás spojují. Proto nadšení jsme nadějí, že počet otázek těch postupem doby poroste, že „lepší přesvědčení“ časem svým získá nám i celou řadu přátel a sice z nynějších našich — nepřítelů.

Nebudu nás snad objímati, avšak budou se zasazovati o dosažení a střízení toho, po čem toužíme a co odporujeme také i my a tu doba donese, že nepůjdou více proti nám. Nalezení by chom již více hlasů v české veřejnosti, jež se dnes jako ozvěna našich dávných náhledů ozývá, avšak nás uspokojuje zatím především to blahé vědomí, že list náš kráčí v čele pokroku českých zájmů a tužeb všeobecných.

Snad brzy dočkáme se oně vzrušující, blažící chvíle, kdy česká veřejnost a strany v ní přestanou stále vyhledávati jenom to, co nás vzájemně dělí, seelabuje, snepřáteluje a rozhořtuje; ale my pevně doufáme, že jest nedaleko doba, kdy všichni rozumní mužové v národě českém začnou hledati mezi sebou jenom to, co nás spojuje, co nás sili, co nás oblažuje.

A to budou zajisté že jenom samé prospěšné a užitečné věci, které nyní jenom kalem, blátem a podestíráním metajícím časem různou přitřít učiní. My doufáme, že nyní již česká „politika“ svou rozvrátností přestane nadháněti našim největším nepřítelům, ale že dnes rozmáhající se „lepší přesvědčení“ záhy mocně po celých Čechách zavládne. A tu předem víme, že nyní již „pokroková“ poznají a pochopí, jakými vlastně byli zpátečníky, jak krutě a nesvobodomyšlně si oproti ostatním krajanům počínali a zajisté že ucítí, jak bludnými cestami dají se vésti.

Ze většina národa a ani mládeže nedala se za soumary některých pokrokových špekulantů svěsti, že páni ti vědí dnes nejlépe sami, vidouce, jak z mody vyšli a takže, že se hodina jejich trestu blíží.

Zádná agitace, žádné politické umění ale rovně milost Boží dnes činí po Čechách divy, rovnají a přátele to, co se ještě nedávno jako na věky nepřátelstvím býti zdálo. Těšíme se z toho, neboť doufáme, že se dnes kvasícího téta obecného smýšlení vykyne dobrý a zdravý politický ohled.

Po více než-li celé desetiletí sváděn byl v Praze každoročně boj o vládu na radnici. Mladí chtěli odtud vytlačiti Staročeby a obě strany, o vítězství své zápasíce, nechtěly se k dobytí jeho uhlivati i těch nejodvratnějších prostředků. A po bojích takových dostali se pravidelně do volebné staroměstské radnice maňové, z nichž dobrá třetina jako obecní starší král. hlavněho našeho města nikdy přestoupiti nebyla spásobilen.

Boje ty sváděny bývaly nejčastěji že tak pro věc, jako k vůli osobám.

Avšak najednou berou konec.

Strany obě hledí se dorozuměti a voliti bez boje a sice tak, že obě postaví k volbě své ty nejlepší lidi, a ty budou pak všichni voličové voliti. A páni, kteří se o provedení tohoto rozumného kompromisu zasazují, zaslouží si všeobecný vděk národa.

Podle Prahy opíčila se totiž ve stranických zápasích města venkovská a po těch pak i obce vesnické.

Když pak z Prahy vydáno bude heslo: „konec zbytečným bojům a volejme k veřejné práci jenom ty nejlepší lidi,“ to přece bude mti zajisté že užitek pro věc národa nanejvýš blahodárný.

Za posledních let pasující volební staromladobeská kočkování byla pravidelně obrazem politické bescharakternosti, mravní nedůslednosti a i osobní ziskosti a marnivosti. A vybičování těchto z našeho společenského života sluší nejvřeleji vítati.

Proto také srdečně dohodnutí se k volbám do pražské obce vítáme, vidouce v něm znamenitý příklad a utišení rozervaných a rozepřaných poměrů po celých Čechách.

Některá stvátí se řemesla sice činí o nastavajícím dohodnutí se k volbám na staroměstskou radnici hranaté své poznámky, ale jak poměry na všech stranách ukazují, tak pány ty čeká již hojná zásoba dalších zkušeností, které je brzy otebou tak, že se svým terrorismem přestanou.

Pánové ti již na samého Boha se odvažovali. Ve tlapách vystupovali s církve katolické prohlášení se za ateisty, ač často rodiče jejich oči si vyplakat mohli. Nikdo jim nebyl dosti dokonalým, hodným, řádným. A zejména na církve

u Mokříse bude pohodlí, hospoda dosti velká, nahoře sálek, venku zahrada a vedle ní i louka. — Páni se toho chytli a bylo to v proudu. Jen co teď Mokříš? Povídám, dobrák, ale bručák a bručák. Taková stará duše šenkýřská zvyklá jen na to šenkýřování jak to tu jde, no pro nás horáky a na to tak zvyklá duše, že vždycky když k němu zabloudil nějaký „lepší“ cíz cestující — nic po něm nebilo. Ne že by se měl za co stydět, pivo, kus dobrého chleba, maslo, sýr, uzenina, ryby, to vše u něho znamenité, ale to máte tak: jeho táta říkal: „copak my tady v našem zákoutí — co my? — A on to říká po něm. — Zmáhl jsem se mu o tom, jaký úmysl máš ve mě? — a byl obeň na střeše. Huboval, bouřil, tohý že on nechce a nechce. Nechal jsem ho. Myslím jsem, až pozná, že není vyhnouti, obrátí. A vě městě se pane do těch příprav k výletu pustili pořádně. Za nedlouho veliké cedule oznamovaly výlet k Mokříšovu zátiší. Došlo to k Mokříšovi, a ten všem pane sufil. A dobřel si na mne. „Tys můj největší nepřítel, ty víš, že já na takový výlet věci nestacím, ty chceš, abych přišel do ostudy, ty.“ — Nechal jsem ho, vbyřáčet a pak jsem mu řekl: — „Poslouchej, to ti mám řízení, sám si jít s tebou k tobě na pivo? Naleješ mi?“ — „Inu sekulajda“ odtušil jako by se dřív ani nehumelilo, mám ti pane načato — a pivo, pivo — darmo mluvit, pojď, aspoň fěkneš, jest-li by pro takový panstvo přece se šiklo.“ A když jsem si na pivo poliboval: „Poslouchej, toho samotného je ještě dvacet, velkejch“, tak říkal sudům čtyřvdrákům, „na kantýni“ — „bude dost?“ Jestě ho ta zlost chytla pak, když byl den výletu a v neděli takhle odpoledne se mu sešlo tolik městské honorace, že by každý jiný šenkýř přimo jásal. Ale Mokříš zase byl ve svém. Lítal dole ve světelnici a sufil a sufil, „já — já — to vyházím, všechno to vyházím — at je ostuda raději dřív

než později. A zas do mne: „Tys můj největší nepřítel — na takovýhle lidi já nejsem — považ ten — ten — ten — a začal jmenovat předáky z města — „a ten tu je — je to samá druhá (t. j. lepší) sorta, pro rány Matějovy, samí takoví palicáci — a na to já — já — to bude ostuda, já tě vyházím i s nim.“ Utekli jsem k hostům a staral se jim o místa. Za chvíli potkám Mokříše. Hnal se ven a v náručí držel spoustu peřin. „Kam — kam?“ Inu nesu to, aby se to dalo na ty naše prosté lavice — prosím tě, takové panstvo — je to beztoho zvyklý na samá kanapata.“ Sebral jsem mu peřiny a povídám mu, ať se stará raději o hudbu, kam s ní. „No je nahoře sálek a chorek v něm, ať tam hraji.“ „Ale oni jí chtějí mít venku“ — „Venku —?“ a zas bruchel, „já jim chorek v neděli shazovat nebudu — ta banda (muzikanti) ať si třeba vyleze tuhle na lípu!“ A vidíte, i muzikanti i panstvo tímhle bylo unášeno. Vůbec vše dopadlo dobře a Mokříš dostal ještě písemné poděkování z města. Bručívá, bručívá, když je o tom zmínka — ale přece ho těší, že se mu dostalo uznání, a že v jeho hostinci byli spokojeni i ta „druhá sorta.“ Povídám, že takto bručák, ale člověk se musí někdy až nad tím zasmát. Co pak jednou? — Při tom výletě zlíbilo se zákoutí Mokříšovo jednomu starému pensistovi. Nechtěl teď jinam v létě chodit na procházky než-li sem a vyjednával s Mokříšem, aby mu tady dovolil zříditi si koupelnu. Náklad s tím spojený si zaplatil sám a tak Mokříš si sice než svolení dal zabručel — ale na konec — přece povolil. Koupelna byla dle chuti starého pána zřízena a pensista za léta sem chodil skorem každý den. — Po čase zemřel a Mokříšovi koupelna zůstala. A jednou v létě sem zavítal jakýs pán — a vida čistou vodu potoka, také zatoužil po koupeli. „Není tady někde místo ke koupání?“ tázal

FEUILLETON.

„Nejkrásnější vyhlídka.“

Čtyři a čtyři samoty po horách.

Napísal Frant. Šif. Košťál.

(Pokračování.)

„Má ten starý brach tak právě jméno — ze jména dřív —“ rozpovídal se veselé cestou pan otec, když byla jiná piva, důkladnější pivo, to se mu to jméno více jako hodilo — to on tenkrát pane to pivo vodou z tohohle potoka pořádně přimokřoval! Hehehe! Co se vám mu ale jednou nestalo! Byl zvyklý, to ale já o muzice anebo při větším návalu, jak odčepoval konev piva, hned dolíti konev vody. A štvanci mu jednou vyměnili konev a postavili na místo, kde konev s vodou byla vždy po ruce, konev, v níž byla se škvárou vodu — a pan otec, a Mokříš odčepoval a doplněval. Pak povstal v hezkovně rumřech, že v pivě něco plove. A štvanci křičeli: — „a to Mokříšova fezanka!“ Ale Mokříš dělal jako nic! A uměl si z toho pomoci. Je takto bručák, ale o slovo také u něho nejde. Vzái sklenici proti světlu a povídá. „Žádná fezanka, tohle se provedlo v pivovárce, ti chlapi tam špatně, vod slámy“ vyčistili ječmen na slad — píte skrz zuby — já za to nemůžu.“ — A pan otec balmovsky se usmívá — ledva skončil jedno, už začal o Mokříšovi druhé. To vám s ním jednou bylo! Byl jsem ve městě, a tam do mne několik páků dmul a dmul stran výletu do našeho zákoutí. Slyšeli prý, že je u nás hezky, a že by si teda sem rádi bouřně vyšli. A tázali se, bylo-li by tu dosti místa k tak pořádnému četně sbludovanému výletu. „I co pak o to“, povídám, „to

Zdeš není čas svrchovaný, aby se celé státní zřízení, všechno zákonodárství, celý život náš obnovil v duchu toho křesťanství, které jediné jest povyným základem blahobyta národů.

Ovšem, kdyby se vše v duchu křesťanství obměnilo, nevedlo by se tak dobře těm od zákona Božího neodvolným. I mnohým poslancům vedlo by se špatně. Řešení — ať s rukama v kapsech anebo ve vzduchu — které není nic, než ignorantské, (nevědomé) mlčení proti klerikalismu hájícímu zákony Boží, za to ale honění lidu pod jeho sobotvů jistých pánů a vrstev — takové řešení by se stalo nemožným, s té jediné příčinou, že by smoudřelý lid poslouchat nepřišel.

Abychom však měli dějepisnou památku na návalu svobodářství věku našeho, bylo by záhodno s vyfotografovati nějakého jak se patří liberála s rukama v kapsech řečnických, a někde ať nějakého poctivého muze s těch malých, jenž by mu řekl: „Takle nejste dobře trefeni, obyčejně máte ruce v kapsech našich.“

Co týden dal

Vešly v českých Olomoucký „Poser“ dovidá se z Prahy: Výkonový výbor národní strany svobodomyšlené konal v těchto dnech opět poradou o volbách do vídeňského parlamentu. Prápravy ke shodě s důvěrníky místními a okresními pokračují. Již nyní lze oznámiti, že poslanci Č. Lang, dr. Šamánek a dr. Šil nebudou kandidovati. Posl. Purgarth dobře postihl vlastní situaci, když se omdyao ve Vídni se svým mandátem loučil.

Poslanecká sněmovna vídeňská měla v posledních sešlých podrobné rokování o domovském právu.

Při volební agitaci v Uhrách hrají také nyní značnou úlohu — bodáky. Je znovu viděti, žebo se chape vláda proti voličům, kteří se odvažují hlásiti se k právům národním. V Kečkemetu obývala se minulou neděli velká schůze lidu, která se prohlásila pro kandidaturu přítomného tu hraběte Ferdinanda Zichy, jehož iť přijata nekonečným jásotem. Proti tomu zorganizoval však podžupan celou rotu kluků, kteří se vrhli na voliče a shromážděné rozháněli. Nyní zakročili i četníci a hnedle povoláno i vojsko. V Kečkemetu nastalo hrozné obléhání. Stráčky opětovaly se v ulicích, až posléze vše obsadila vojenská moc. Tak vypadají volby ve svobodných Uhrách. Podobné nepokoje propukají i v Podtatransku. Všude, kde shromáždí se Slováci, aby se prohlásili pro kandidáta lidové strany, zdvihá se proti nim bouře a podnikají útoky. Brání-li se, zakrokuje proti nim hraniční moc. Ani ženy nejsou ušetřeny před kyji a bodáky Maďarů. Několik slováckých žen bylo již také zastřeleno nebo bodáky prokláno.

Svatobní slavnosti v Itálii právě nastalé pokračují celý týden. Se zřetkem následníka trůnu spojena jest i jiná ještě otázka — samostatný děm a tudíž i samostatná aparáta. Článek 21. italské ústavy stanoví, aby následník trůnu, když se stane stělitým, aneb oženil-li se i dříve, dostával zákonem stanovenou roční aparátu. Princ Viktor Emanuel jest sice již od r. 1891 stělitým, ale král Humbert čekal stále, až nastanou lepší časy a odmítl ministerstva, když žádala za svolení k podání zákona o aparátu. Nyní však, když následník se žení, nastala otázka ta znova. Vláda žádala krále opět za zmocnění a král opět odmítl. Posléze poukázal Rudini k tomu, že by to bylo rušením ústavy. Král konečně svolil, ale tímto způsobem: Souhlasí, aby podána byla předloha o samostatné aparátu následníka, ale s podmínkou, že o tomto obnos bude zmíněna civilní lista králova.

Všelicos.

Přehled škol a učitelstva matičního přiměl Hynové čílo Ústřední matice školské. Na ten čas vydržuje Ústřední matice školská 45 obecných škol o 130 třídách, 41 opatroven o 55 odděleních, 1 gymnasium o 10 třídách, celkem 87 ústavů školních o 185 třídách či odděleních. Kromě 30 katechetů, 64 opatrovníků i školnic a 24 industr. učitelů působí na matičních školách 137 osob učitelských a 55 péstounek, tudíž 192 osoby se stálými ročními platy, kdežto 118 osob pobývá pouze remunerační. Dohromady působí na školách Ústřední matice školskou vydržovaných 310 osob, nepočítaje v to učitelstvo čtyř středních škol českých na Moravě od Ústřední matice školské podporovaných, na nichž působí 27 profesorů a učitelů. Jednotlivých škol obecných vydržuje Matice 17, dvoutřídních 12, třítrídních 6, čtyřtrídní 2, pětistrídní 2, šestistrídní 1, sedmistrídní 3, osmistrídní 2. Opatroven a mateřských školek o jednom oddělení jest 28, o dvou odděleních 12, o třech odděleních 1. — Žádosti o dvě nové obecní školy, které Ústřední matice školská v poslední

době k zemské školní radě podala, nejsou dosud vyřízeny. Tak veliký počet škol jako nyní Ústřední matice školská dosud nikdy nevydržovala.

Přehledka listů protestantských. Páni pastoři v náručí židovky Hlasy ze Siona brozí se přímo děsných následků, jaké může mít katolický sjezd v Rakousku. Schváleny prý tam byly staré známé recepty na spásu lidské společnosti, jak si je představují klerikálové, tlumoceny tužby ultramontanů, že škola národní má být zbavena rázu občanského a národního a státi se má konfessionální, hierarchie a hejtmany má mít spoludozor nad školou tím, že každý farář má být dozorcem nade všemi školami své farnosti, při maturitě má být zkouška z náboženství před zvláštními kněžskými komisy (snad by nechtěl z katolického náboženství při maturitě zkoušet helvetský pan pastor? otázka redakce), ti komisaři kněžští mají dohlížeti na zkoušky i z předmětů světských, šáci, které katecheta udá, že nejsou dobrými katolíky, nemají být připuštěni, i university mají být pokatoliceňy a začátek má se učiniti katolickou university v Solnohradě. Rakousko má hleděti, aby papežům vráceno bylo světské panství, samo pak Rakousko má se podrobiti vedení církve a její blavy, papeže. Tak namaloval p. pastor ty hrůzy hrůzoucí, které klerikálové na Rakousko svolávají na svých sjezdech, potají as sympatisoval s těmi liberály, kteří čerstva volali talianského policajta, aby zatkl ty smělce, kteří se opovážili vyslovit slovo církevní stát, a srdce pak radostí p. pastorevi poskočilo, že židovka z Neue freie Presse a Wiener Tagblatu dává signál všem židům a liberalům, aby se teď po sjezdu připravili na nový kurs a otiskuje na str. 210 všechny jejich strachy před klerikály. A aby par nobile fratrům ještě v lepším světle se objevilo, sympatizuje p. pastor v Hlasech ze Siona č. 19. 239 se zedná, že prý klerikalismus vidí v nich úblavného nepřítel a proti humanitním podnikům zedná, že chce zakládati stejné podniky. Na to bere p. pastor v ochranu zednářství, že prý, kdyby také poctivý!!! člověk vloudil se do komise zkoušející protizednářská data, vymyšlená na podělení dobromyslných ovčků, zbylo by prý těch strašných dat co nejméně. Panu pastorevi helv. hlasů ze Siona zase připomínáme, že účel helvetů, špiniti katolíky a jejich náboženství posvěcuje jejich nekalé prostředky a jestliže tentýž p. pastor str. 238 oťrel se o sv. Augustina, aby omyl svého moutenlna Kalvína, připomínáme jim, že to není ani tak dávno, co tytéž helvetské listy tyto učitele církevní, jakým snad i bez jejich odporu byl sv. Augustin, uznávali za své lidi. Iu teď už je jinak, účel helvetský světlí helvetské prostředky a v tom páni pastoři nejsou příliš vybraní. Abychom se vrátili ke školní záležitosti, o níž na sjezdu Solnohradském bylo jednáno. My tedy dle p. pastora nemáme mít žádného práva, aby katolické náboženství na školách vůbec více bylo respektováno, než se to děje vůbec. Zde je zase vidět šilutářství pánů pastorů. V témž čísle 17. Hl. ze Siona str. 209 píše p. pastor, jaký má být evangelický učitel, takto: Probud se, kdo spí, k náboženskému uvědomění, k náboženskému nadšení, k náboženské horlivosti a práci! Budž evangelickým učitelem ve škole, evangelickým učitelem mimo školu, evangelickým učitelem ve styku služebném i soukromém, evangelickým učitelem ve své domácnosti. Tak vida, takový má být učitel evangelický ve škole i ve veřejnosti, a když my žádáme, aby takovým byl i náš učitel katolický, to páni pastoři prskají a napomoc proti nám volají novinářské židovky, zednáře, talianské policajty a vůbec kde o kom ví, že by se dal proti katolíkům naverbovat. Proto p. pastor na str. 235 běže na jednou opravdovou tvář, že my nemáme právo mít nedůvěry k nynější škole, že prý ona vlastně je konfessionně katolická, že oni vědí, že není málo katolická, a že nemáme chtít, aby byla klerikální. Oni totiž evangelíci, míní dále p. pastor, chtějí evangelické konfessionní školy prostě proto, že mají k nynější škole nedůvěru, ale my prý nemáme k takové nedůvěře příčiny. To povídá starý „Kroutil“ v Hlasech ze Siona. Na to silně se zlobí na učitele Špačka, že na sjezdu Tábořském mluvil a na „Čecha“, že hanopis učitelů okresů klatovského, planického, Sušického považuje za záležitost všech účastníků katolíků, a při tom chudákov p. pastorevi selhala paměť, že už, když Hlasy ze Siona měly 8. Hl. na vyjít, byly projevy jednotlivých učitelů ze zmíněných okresů a projev hromadný učitelstva Klatovsko-Sušického vyslovující opovězení nad hnusným tónem příspěvu zneužívajícím jejich jména, při čemž se vyslovují pro shodu naprostou mezi učitelstvem a katolickým kněžstvem, to p. pastor tak rád by byl uveřejnil, ale jsme křehcí lidé, ve své k nám horlivosti na to zapoměl. A ještě na něco zapoměl. Nenadává v č. 19. p. biskupu Brynychovi a je to poprvé za tři léta, co jméno p. biskupa v počestném tom orgánu nepřichází. Za to dovidáme se od p. pastora, že známý bývalý kaplan Ják v Liběčicích u Žatce, který z trucu, že nedostal faru, apóstatoval a se oženil, je teď protestantským pastorem v Bernu, že udělal doktorát a přednášel o manzelském sňatku býv. kat. duchovních v Rakousku. Až pozdě, připojujeme gratulaci p. Jákovi pánům protestantům k té akvisici. P. pastori

vůbec rádi uvádějí kněze apostaty, ale je jich přece jenom málo. Také jsme svým očím nevěřili, že poslanec Eim dostává svůj díl od Hlasů ze Siona, že se opovážil říci, že den Svatováclavský jeden národní, kdy Čechové si připomínají velkou minulost a tisknou si ruce k lepší budoucnosti. Je prý to Eimovářina (str. 237) a Eim prý je zakukleným klerikálem. Proč pak nešel Eim za Jákou a neřekl, že budoucnost nám kyne pod praporem Kalvína. To by ho p. pastor s radostí objal, jako už do náruče volá dra. Černoborského str. 236, když už chce dětem svým vdechovati zást a návist ku klerikalismu, že má také z církve, klerikalismem ovládané vystoupiti, jinak, že jeho děti budou klerikálními horlivci. To tedy a ještě mnoho jiného hezkého píše p. pastor svým věrným v Hlasech ze Siona, ku obveselení mysle a posilnění helvetského ducha.

+ 24.

„To je ta pravá evangelická snědělivost.“ I V Nové Vsi u Velimi byl svého času zřizen obecní hřbitov pro katolíky a evangelíky, 2. vyz. protože židů v obci není, toliko jedna rodina jest tu Irvingiánská. Proč přiknuta byla každému vyznání jedna polovice, ať jest evangelík v obci jen čtvrtina, a hřbitov stezkou a dvojím živým plotem rozpučen. Katolíkům dáno bylo též vyznamenání, že si mohou i kříž v prostřed své polovice postaviti. Avšak polovice katolická zůstala až do nejnovější doby prázdna, poněvadž katolíci byli pohřbíváni na svůj starý hřbitov u kostela a zemřelý dp. farář J. Pohofelý nechtěl nijak od tohoto pohřbívání na návsi u kostela upustiti a tak provedení usnešení občanů protahováno a mařeno. Teprve loni z jara bylo umožněno katolíkům, aby použili daného dílu hřbitova. Duchovní správa nynější hodlá i na tomto hřbitově po vyšším svolení pohřbívati. Ale chyba lávky! Nyní jest obecní hřbitov jen evangelickým hřbitovem, katolíci se na něm pohřbívati nesmí. Irvingiánské dítě tam bylo pohřbeno, ale katolík tam nemá přijít. Vždyť — ó hrůza — byly by tam vedle pomníků s kalichy — i pomníky s křížem. Brzo po oznámení katolických občanů, že se chtějí na hřbitov své polovice pohřbívati, vyjádřil se většinou hlasů evangelický obecní výbor, že hřbitov pro obě vyznání nedostačuje, což není pravda, protože celé tři čtvrtiny tohoto hřbitova jsou dosud prázdne a obec má jen dvanáct set obyvatel. Později — po moudrém, tu i tam poseptání se — směle praveno, že hřbitov jest „jejich“. Snášený důvody. A sém i p. superintendent J. Szalatnay hleděl, jak mohl, pomoci. Poslal do Nové Vsi věkopamětné svědectví na papíře, v němž se ze strany farního úřadu (evang. helvetského) ve Velimi všem pravdy milovným a ctitvým vysvědčuje, že hřbitov v Nové Vsi jest evangelický (!), protože katolický farář nepřišel na hostinu (!), která se obývala před lety při vysvěcení evangelické části obecního hřbitova ze strany evangelického kazatele. No tu snad katolíci v Nové Vsi nebudou tak hloupí, aby tomu nevěřili, když tu píše úřad farní a to evang. reformovaný — čisté evangelium. Pro tyto a jiné pádné důvody rozhodli brzo po tom evangelíci v obecním výboru o hřbitově asi takto: Všecko, co bylo kýmkoliv a kdykoliv před tím o obecním hřbitově usnešeno, napsáno, do protokolu zaznamenáno, všecko to se nyní zrušuje; hřbitov jest sice obecní, ale od nynějška se na věčné časy prohlašuje za evangelický, t. j. upřímněji řečeno: obec ho bude vždy opravovat, ale evangelíci ho budou sami a zadarmo užívat. Katolický pohřeb nesmí tento hřbitov spatřit, Irvingiánské dítě může být s námi než katolík. O snědělivosti! Katolíci podali po tomto věkopamětném usnešení ob. výboru stížnost k okresnímu výboru v Kolíně, který před měsícem krátce a spravedlivě rozhodl, že usnešení obecního výboru v N. Vsi se zrušuje a prohlásil, že všem příslušníkům obce, ať jsou vyznání kteréhokoliv, náleží právo na tomto hřbitově býti pohřbeni. Evangelíci však toto rozhodnutí zavrhlí a právě se odvolali k zemskému výboru a bude zajímavé, zdali tam tato jejich upjatost bude tak krátce odbyta, jako se to stalo v Kolíně. Ovšem ani to je nezastraš, budou-li zemským výborem odmítnuti, budou prý rekurrovati dále, až k nejvyšší instanci! Jak si těchto několik pánů výborů počíná, o tom svědčí i to, že hned prvního svého neboštka, který se jim teprve za tři měsíce naskytl, pohřbili naschvál, proti protestu katolíků na prázdnu dosud a neposvěcenou polovici katolickou, či jak se mezi lidem říkalo, na palouk, stezkou a dvojím živým plotem od části evangelické oddělený. Za tímto prvním brzy vykonán i druhý pohřeb, hodné daleko od prvního a mezi tyto dva položena oběšenec a naposledy Irvingiánské dítě bez obřadu. Hlasy ze Siona připomínáme dále, že dřív než byl tento obecní hřbitov zřizen, bývali evangelíci pohřbíváni na katolickém hřbitově při katol. kostele a nikdo je odtud nevytlačoval, nýbrž sami se dobrovolně odloučili. Jak směšné jest proti tomu toto nejnovější drání se na polovici obecního hřbitova pro katolíky určenou. Poněvadž jest Ngových Vsi více, podotýkáme k vůli jasnosti, že tato záležitost se a přítomnosti projednává v Nové Vsi mezi Kolínem a Velimi, obci 276 evangelíků proti 915 katolíkům dle posl. sčítání čítající.

Komu se zachovat? „Národní listy,“ jakož i ostatní mladočeské listy stále tvrdí a jejich ře-

nici, viz Eim v Litomyšli, to pořád znovu deklarují, že my katolíci osvědčujeme se ve veřejném životě po svém právu, jaké nám na číselný počet násl. přináší, a nechceme se dít z veřejnosti vytlačit, provádíme katolickou politiku. Protestanté zase listy, augsburgského i helvetického vyznání, vlastně jejich pastori zase světu namlouvali, že je to politika a boj náboženský. Neb na str. 147. píše „Český bratr“: Klerikálové dokazují totožnost katolicismu s klerikalismem. I na naší straně (rozuměj protestantské pozn. red.) musí podstatu boje proti Římu proniknout. Boj-li se dnešní vůdcové lidí, že by ztratili mnohé ze své armády, kdyby se lidu zjevila plná pravda, že boj proti Římu je více kulturní a náboženský, nežli politický, pak doznávají jen, že osvětová úroveň naše je ještě pod normálem své doby. Když se to řekne bez frází, tak to znamená. Protestanti naši, helveti i luteráni, rádi by celou mladočeskou stranu zkonfiskovali pro sebe. Což o vůdce mladočeské, ti by si dali říci, ti jsou stejní v náboženství indiferentní, ale kdyby se většině mladočeského lidu, který je totiž katolický, řeklo, my vystupujeme proti tvé víře, a sice v otevřeném boji, pak by jim většina řekla slovy legie Thebanské „amici usque ad aras“ jsme vaši, ale náboženství našeho se nedotýkejte, ale protestanti naši by několik těch indiferentních, třeba posud bez vyznání jsoucích utrhli pro sebe a pro ně to znamená lépe něco nežli nic. Proto mladočeskí vůdcové planou frází se ohánějí; bojujeme proti klerikalismu ale váháme si vznešenosti náboženství a při tom to tajně přání chovají, jen kdyby už katolická strana byla pryč. Ale marné naděje, katolická strana u nás zůstane, ať už ji nepřítelé říkají politická, neb náboženská, to nás nezalekne.

(9) Neboť Dr. Lindner a jeho pokrokatí obhajové. Letos v měsíci dubnu přinesl pražský „Čech“ článek o t. Dr. Lindnerovi, a účel v něm na vědeckou velikost neboťtíkovu uprání na originalitu a dotýká se zároveň i jeho vlastenecko-dynastického a náboženského smýšlení, připomíná také smutné korupce mravní, která se mezi žactvem za jeho ředitelování jevila. Kdo článek ten přečte, není dosud známo; my se však domníváme, že nevyšel z pera kněžského, nýbrž kněžského, z pera učitelského a to proto, že věci, jichž se smyšlený článek dotýkal, ukazovaly takovou místní a časovou známost, že je psát mohl jen ten, kdo je znal. Přičinu ku článku tomu dala auctorovi oslava, kterou na přísti rok prý chystají učitelé a přátelé neboťtíku Lindnerovi. V kruzích duchovenných působil incriminovaný článek sevlá, a mnozí kněží se táhali: Co s tím v „Čechu“ chtějí? Nač dávají vitanou přiležitost nepřítelům našim, aby se na nás vrhli a vlastní zbraní nás potrhali? „Čech“ totiž neuznal na t. Lindneru nic dobrého a jen mu chyby vytýkal! Brzo po té přinesl však pražský „Čech“ nový článek o t. Lindnerovi, článek, v němž projevem nesouhlas s incriminovaným článkem ze dne 8. dubna t. r. v tomto novém článku podepsaném plným kněžským jménem (F. J. Konečný) uznány dobré vlastnosti Lindnerovy, jak i některé listy učitelské samy po té konstatovaly. P. Konečný nevyslovil ovšem ve všem soubas s Lindnerem a otevřeně napsal, v čem a proč se s oslavovaným paedagogem neshodává. I to přijato bylo v listech učitelských, poněvadž řečeno bylo slušně a pravdivě. Jednotlivé listy a Jednoty učitelské účtočily však dál na klerikálního „Čecha“ neváhajíce si článku druhého a křičíce jen o článku první, čímž dosti jasně ukázaly, že jim o celou pravdu nejde, ale že se chytají příležitosti, aby demonstrovaly a své antiklerikální smýšlení na jevo daly. Konečně ovšem celá záležitost utuchnouti musila a již dávno byla zanikla, kdyby se jí nebyli chopili činitelé noví — páni pokrokatí a radikálové. Co činil a co činí radikální „Školský Obzor“ proti katolickému kláru, přesahuje meze vši slušnosti. Že i v této záležitosti nerůstal posadu a chrčil spoustu pozřívání a nadávek na nenáviděné klerikály, není ovšem s podivem. Kutnohorský katecheta F. J. Konečný jmenován zjevně ke konci neurvalého článku (když „Školský Obzor“ chtěl svým věrným oznámiti původce článku „Čech“ ze dne 8. dubna.) Jakým neprávem, ukázalo se brzy na to, když „Čech“ přinesl opravu článku prvního (ze dne 8. dubna). Opravil své křivé podezřívání „Školský obzor“? Běže se ho zeptat! Vždyť se jedná o klerikála, a ten může býti poapiněn. — Také „Rozhledy“ páne Pelclovy přináší na straně 617 o aféře článku a účtoč na klerikály, pravice mimo jiné: „Spisy Lindnerovy byly ovšem už loni ve valné hromadě družstva „Vlasti“ odsouzeny. Útok ten zaráží svou nízkostí! Tak? Spisy Lindnerovy byly na valné hromadě „Vlasti“ odsouzeny? To je lež, pene Pelcle, hrubá lež! Předně nebylo na valné hromadě „Vlasti“ o Lindnerovi vůbec ani řeči; po té nebyly spisy Lindnerovy (na mimořádné valné hromadě „Vlasti“ v srpnu 1895) odsouzeny, nýbrž, jak z „Vychovatele“ patrno, mluvilo se jen o vychovatelství Lindnerovu a konstatovalo se pod e stránek a řádků zmíněné učebnice, že t. Dr. Lindner neznal v ní osobního ani prozívatelného Boha, ano že výslovně praví, že Bůh není osoba, nýbrž jakási idea, v níž má

těkavá mysl šakova utkvěti. Vytýkáme dále, že t. Lindner neznal nadpřirozeného cula člověka, neví nic o církvi Kristově, neví nic o prostonádech, které vychovatelé škola náboženství katolické, ac ohromná většina učitelů a dítek, které jim budou a jsou světeňy, jsou katolického vyznání. To a nic jiného na mimořádné valné hromadě „Vlasti“ Lindnerovi vytýkáno z jeho „vychovatelství“, při čemž však předem výslovně uznáno vše dobré, které z bohatých zkušeností svých a cizích svezl v učebnici té Dr. Lindner. Že referát „Vlasti“ byl spravedlivý, uznaly i učitelské „Rozhledy paedagogické“ vytýkajíce v davatelům nových vydání zmíněné učebnice vady ty a nikoli referentu na mimořádné valné hromadě „Vlasti“. Tak mají se věci dle pravdy: Kdo tedy páni pokrokatí, spache! útok, jenž zaráží svou nízkostí? Kdo bojuje křivým podezříváním ne-li „Školský obzor“? Dá-li se české učitelstvo strachouti takovými křiklouny a obránci k oslavě t. Lindnera a nebude-li msti čitajících motivů — hlavně piety a pravdy, — pak litujeme toho v zájmu cti neboťtíkovy a v zájmu dobrého jména českého učitelstva, které tolikrát již tvrdilo, že není proti katolickému náboženství: Kdo má na srdci zdar školství, nebude hledati třenic a svárů zbytečných a poděkuje se všem rádcům, kteří oslovují čtější neboťtíka Lindnera v tom smyslu: K čemu páni pokrokatí učitelstvo štrou, vidíte ze slov, jimiž připomínají „církev bojující jakož i „pravdu“, za níž bojovali Lindner, Havlíček, Neruda, Třebízský atd. Musí prý budoucí oslava zkrátka státi se manifestací, „při níž důrazně připomenuty budou ideje, které velkým tento muž hlásal a zastával. Jaké pak, páni pokrokatí, jsou to ideje? Snad ne ty uvedené z jeho učebnice o neosobním Bohu atd. Podle Vašich letošních „Rozhledů“ právě ty ideje na mysl máte, dobře-li soudíme z toho, co v jedné poznámce pod čarou píše, když dte, že prý ve filosofii prvé ptičina všeho jest dávno nabyta, a nebo když jinde vykládáte, že moderně a vědecky vzdělaný člověk nemůže býti katolíkem, ačkoli víte, že Vám před nedávnem dal velmi špatně vysvětlit Váš bývalý učitel Dr. Masaryk, když o Váš veřejně napsal, že nemáte ani filosofické „podotovky“, což dle Vašeho vlastního vykladu (v Rozhledech) znamená, že neumíte ani filosofickou abecedu! Pamatujte si tyto věci a nekteřte zbytečně, aby Vám zase někdo novou „podtovku“ nevystavil!

(9.) Labské proudy boji se klerikalismem V 36. čísle L. P. jest úvodní článek plný dešného lamenta. Proč, co píše L. Proudý? Inu, je ale, — klerikálové dali se do práce, mají své časopisy, noviny, sjezdy a teď do konce chtějí vzíti doruky volební listek a nechati růženců a modliteb! Kdo jim to napísal? Nikdo jiný než páter Horáský, jenž lid vyzývá, aby se nedával zastupovati na pořad jen advokáty, a redaktory, ale aby si sám volil dle svých zájmů a tříd muže počestné a vážné. Není ovšem pochybnosti, rozumuje orgán, jenž oněhdy prohlásil Dr. Pacíka „apostolem“, že klerikálové pohoří i kdyby prý jejich kandidát byl „třikrát kanovníkem“, — ale přece pan předseda mladočeského klubu (Dr. Engel) uznal již asi týden po tom prohlášení za dobré, že mladočeskí budou podporovati sociálního demokrata a nikoli křesťanského socialistu, čímž ukázal, že vlastně „pohoří“ — dosavadní svobodomyšlní klubisté! Sláva jim a Labským Proudům! hodné vody na nové slzy!

Co stojí vídeňská anémovna. Rozmnožením počtu poslanců následkem volební opravy státi bude národv království a zemí zástoupných na říšské radě anémovna vídeňská o 600.000 korun více než dosud. Kdežto do nynějšího obnášely diety poslanců denně na 7600 korun, z výši se tyto na přístě denně ještě o 1440 korun. Od roku 1874 bylo každoročně povolováno na diety a cestovní výdaje poslanců 1.000.000 korun; na budoucí rok se žádá 1.643.220 korun.

Zvěsti z východních Čech.

Zprávy diecéšní. V Pánu zasnuli: p. P. Cyrin Bernar, b. notář, rektor koleje Piaristické v Litomyšli dne 17. října; p. Frant. Blümel farář v Chvalčích dne 19. října. Ustanovení: p. Frant. Tejkl, zámecký kaplan ve Stránově, za koop. do Radimi, p. P. Placid Holoubek O. S. B., za kaplana do Metličan, p. Jos. Zuzánek, jáhen, za výpomocného katechetu do Kostelce n. O., p. V. Martinek, kaplan v Bystrém, za katechetu do Jičína, p. Jos. Kalous, kaplan Hronovský, za adm. do Hořic: Uprázdňené místo: Chvalč, (Qualisch) fara patron. rytíře Nádherného z Borotína, od 20. října 1896.

Kathedralní kostel sv. Ducha v Hradci Králové. Napsal Václav Kaláš, farář v Hněvčevsi. S tímto názvem vyšel právě pěkný spis, jež svým nákladem vydala pečlivá správa historického musea královéhradeckého jakožto 4. číslo „Pojednání historického a průmyslového musea v Hradci Králové.“ Spis obsahuje důkladný popis chrámu sv. Ducha, oltářů a starobylých památek,

svetů, krypt a pomníků, v druhé části dále chrám od nejstarších dob až do naší doby. Postrany tent doplněn je půdorysem a 7 stranovými, světočím-kem provedenými vyobrazeními, jež představují: Pohled z náměstí na kostel sv. Ducha, vnitřní pohled z kruchty, Rejskové pastophorium, mříž z pastophoria, křtitelnice z r. 1406, kasulí ze 16. stol. a renaissance kalich Karasovský z r. 1649. Zdařilé dle toto doporučujeme co nejvíceji.

Svěcení kostela v Dobaličce. Dne 18. t. m. ráčil Jeho Bisk. Milost naš nejddst. vrchní Pastýř zavítati do Dobaliček, aby posvětil nový, na místě zesutého kostelíka, v čistě gotice sbudovaný chrám — Přijetí a uvítání Jeho Biskupské Milosti ode všech přítomných korporací a obecnstva bylo skvělé a srdečné. — Posvěcení chrámu byl také přítomen, neuváděje zvláště jmen ostatních přítomných duchovních a světských hodnostářů, Jeho Osvícenost hrabě Harrach. Svěcení kostela Dobaličského bylo první v naší diecézi, při němž sborem královéhradeckých bohoslovců veškeré žalmy a antifony byly chorálně zpívány, čímž dojem celého obřadu byl ovšem jenom zvýšen. — První mši s. v. v nově posvěceném chrámu Páně sloužil sám nejddst. vrchní Pastýř.

Na „Ústřední Národní školce“ vyběsno bylo při svatbě p. Josefa Vrbického a Marii Androvou v Novém Hradci Králové dne 18. t. m. družičkou Marii Vrbickou 3 sl. Na adasť

Expositura úrazové pojišťovny v Hradci Králové byla dnem 15. října otevřena. Přednostou jmenován p. Karel Bubeníček. Kancelářé nalézají se prosatím v domě p. Russa v pražské ulici, kamž se ve všech záležitostech dělnického pojišťování se týkajících obraceti sluší.

Tučkovy varhany v památném chrámu P. dobaličském. Podávajíc na jiném místě správu o posvěcení obnoveného chrámu Páně v Dobaličce, nemůžeme nezpomenouti dle umělecké ceny v chrámu onom se nalazajícího, Můžeme tím varhany chrámové, které jak ve vnějším provedení, sestavení jednotlivých rejstříků, tak po zevnějšku svým zasluhují uznání. Sfas jejich musí každého uvéstí ve zbožnou náladu; intonace všech rejstříků jest charakterní, mohutný principál šesopový jadrně plný, adiciónál měkce jemný, hlas gamby smýkavý, velice příjemný, hlasy pedálové hluboké a při tom se nám zdá, že celý chrám jimi naplněn, jsou to zkrátka varhany dokonalé, jež čestné směrky zasluhují. Jen čest dělati svému tvůrci, českému průmyslníku p. Janu Tučkovi v Hoře Kutné. Zevnější korpus proveden jest v přesném slohu gotickém dle návrhu architekta a c. k. vrchního inženýra p. Ludvíka Láblera a tvoří s vnitřním provedením zmíněných varhan ladný celek. Osvědčenou firmu p. Tučkova můžeme při této příležitosti jen doporučiti.

Převoký veštek v jednotě katolických tovaryšů. Převoký kroužek jednoty přikvapil náš po-dlivě nastudovanou a zdařile provedenou operetou „Senení městské rady“ od Hejdišim. Jak jednotliví solisté (pp. Lejaek, Polák a Světlák), tak i čtverhlavý sbor uspokojovali i přímějši kritika. Oběťav sbornistr, dp. vicedirektor Orel a vciadiv kroužek převoký zasluhují uznání. Tovarýšská jednotu podala sdařilou touto produkcí opědná děkas, že členstvo přistaje náležitou sáavu. K Dušičkám připravuje divadelní odbor jednoty případnou hru ze života „Modlitba na křbitově.“ Zahájil tedy sáavavý odbor díla sinat období a můžeme doufati, že tato horlivá snaha jeho potká se též se zdarem. Zdař Bůh!

Respekt okreseního fondu. Okresní výbor v Hradci Králové osamňuje, že respekt fondu okresního za rok 1897 vyloučen jest v úředních místnostech okresního zastupitelstva po 14 dnů, počínaje ode dne 19. října 1898, s tím, že každý občan může v počty ty nahlédnouti v čase úředních hodin a vepati připomenutí své do knihy k účeli tohoto nárovn vyložené.

Jednota divadelních ohotníků v Hradci Kr. pořádá v neděli dne 25. října ve prospěch spolku na podporu chudých studujících středních škol v Hradci Králové divadelní představení: „Šotak.“ Veselokra ve třech jednáních. Napsal Viktor Krylov. Přelodili E. baronka z Blíže a Bořivoj Prusák. Režisér Ladislav Jirotko. Začátek v 7 hod. Konec o půl 10. hod. Před-prodej lístků obstará s ochoty knihkupectví p. B. E. Tolmana.

Občanská vejna na Pražském Předměstí. Píše se nám: Tento týden četl jsem v pražských novinách správu původní od nás. Psáno pěkně, jen kdyby vše pravda bylo, bylo by ještě lepší. Ono nadšení, které smocnilo se nás všech při prohlášení obce naší za samostatnou, valně ochladlo, ba i zcela vymizelo. V několika letech vystřídalo se několik starostů a tabule „úřad obecní“ stáhuje se od domu k domu. Viny stranických zápasů a roskolů ovládají naši obecní reprezentanci a místo plodné práce nastaly u nás day hospodských švanic a šrátek. S trpkostí hledí každý občan na výkřet občanstva našeho, které postaveno v čelo naší obecní samosprávy. Věru při pohledu na naše poměry cítíme, jako bychom se ootili nenadále pod sprchou Storchovou. Kés neutěšené sjevy tyto co nejdděve pomínou. Sliby nynějších našich zástupců dané před volbami rasplynuly se jako bubliny mydlinové a vše běže se dále po vyjetých kolejkách. Tašby naše nesplněny. Vše při starém a snad lepší

peřádek a i pokrok v před nálevo se v odlehlé vsi uháčel kdes na poutě na nás. Čekali jsme, že prvním bodem činnosti nového nastupitelstva bude rozložení státní školní postupně pak organizace polské, úprava cest, řízení osvětlení, zlepšení noční hlídky; střílení pošty a že přikročeno bude k životní otázce obce naší ku důležitějším odvodnění. Zatím vše posunuto stranou a jednání nejprve o hospodář, pak o střílení kotelen, o křesť učená se jeden s páni výběr a pan obecní střílí. Místní jednání o škole šla správa obecní tak daleko, že když odmrštěn se šádostí svou pan starší ve dvou instancích, podala žuma „střelnost“ k ministerstvu vnitra a zasazovala se o povolení trávní jako za věc obci nutnou a prospěšnou. Nejdříve tedy hospodář, pak šadost a pak teprve škola! Studem a hanbou sardí se tvář každého řádného občana při vzpomínce na tak „blahodárnou“ činnost.

Konečně pod nátlakem okresní školní rady se koupene místo pro stavbu školy. Jak se soudí nepřiznivě o místě špatné zvolením, je šite známo. Pan ředitel máše mlti jediný se všeho radost, dobře prodal, ale obec nemohla svoliti si místo nejvhodnější. Drahá návážka a sbytný, předražený most byly by jiné odpady. Napadá nám při tom, že letos zbytečně bylo jednání u nás o změně názvu obce; vždyť při takovémto hospodaření byl tak na snadě — či nevědomně si někde na rozhlášené jméno: Kocourkov? Starostovi samotmu při tom nelze tak přití směřovati; snaha jeho čelit k dobru obce byla nejdříve ušmá, posléze však i jemu s vlastních řad stalo se příkoří a působnost jeho skončena vynucenou resignací, vyvoláním nešťavý, kterou povstáním ve schůzi „vyvolal“ také jeden pán, jenž ani nevěděl, co to nešťavina jest! Vše stalo se jen následkem příkoří výroku, jež pronesl mistr jeden bydlící za smárou loučí. Rozumí se, že nyní uchází se pojednou několik povolanců i nepovolanců o místo starosty. Především sedničky mistr p. Šulc, pak boдрý mistr Záhálka, jenž by měl býti blízkým vlastním zákezníci měli veřejný život, jenž rozumí jako jistý mloem pokřeslí. Ale dost toho, zatím už ani muk o „hlavní sáhvě“ předáka v „Daliborcu“ při otevření hostince jedného p. rady ani o jiných příhodách a trampotách. Přití směř užie.

Licencování bytů. Drahé, (podzimní) licencování plesových bytů hnutí se bude dne 26. října t. r. o 9. hodině dopel. v Hradci Králové na přestě pod „Kosinokou.“

Stráty a nálezy. B. Josefová z Malšovic strátla dne 18. t. m. cestou z Hradce damské stříbrné hodinky se řetízem. — Dne 21. t. m. nalezen byl v Komaněhoří tříletý slatý pesík s bílým hřebenem. — Při poslední sáhvě na Střelnici nalezena K. Burešova granátová bomba.

Velocipední ujel. Dne 19. t. m. vyjel si isednýr Hložekavský z Pardubic na Kunětickou horu s kolem, jež nechal kdesi nešťaveně stát. Mezitím co prohlížel si sbořování starého hradu, přitíhoil se nějaký také velocipedista k opuštěnému kolu a beze všeho prohlízení s ním ujel. Majitel kola dověděl se jen, že sldějí samčího po silnici k Hradci. Kolo bylo tak svané „Brennabor“ a opatřeno číslem 72.824.

Dešták a bačkory. V minulých dnech kupovala si neznámá ženšína u Kiznera bačkory, které také smlevala, zaplatila a odešla. S ní však zároveň stratil se jeden z lapších druhů deštáku v krámě vyložených. Zlodějka byla záhy dopadena a poslána v ná svobodě Fr. Šolínova, přiláčená do Bolehoště. Při prohlídce jejích zavazadel nalezeno bylo různých drobností, které patrně všemě pocházejí s podobného pramene jako onen dešták. Krajský soud má ve své věsnici o jednu stravnici víc.

Krádež alepie. Kovář J. Svobodovi za bývalou Slenskou hranou ukradl někdo v noci na 16. t. m. 18 alepie.

Kavka ve vězení. Vícekrát trestaný sdejší příslušník, Josef Kavka je svého zaměstnání lenoch. V nedostatků jiného ebydlí poskytnuto mu bylo místo na křopěnce, kde spával. Jmenovaného dne stalo se, že mřel se Kavka někde „přes čas“ tak, že nemohl se dostatí vraty domů. Po dlouhém obcházení, přemýšlení a uvažování rozhodl se dostatí se domů cestou, kterou volí opetenci téhož jména — přes plot. Za tím účelem vlezl do sousedního dvora a hrabal se na plot tak neopatrně, že upozornil hláskem domácí, kteří další jeho výlety přes sed překazili. To dopálilo Kavku tak, že dal se do nadávání a vyhrožoval mimo jiné, že onen barák vyhodí do povětří, rosofruje atd. Následkem toho byl Kavka dodán do vězení kr. soudu.

Pokoušení konem. O minulém téhodním trhu konumt byl občan R. s Pražského Předměstí konem rolníka M. z Urbanic. Za několik okamžiků na to dohodl se majitel koně s poškozenným tak, že tento obdržel s al. bolestného a tento alšbil nečiníti žádná další kroky. Sotva R. se s al. odešel několik kroků, vysmál se předšlému, že lacině přišel k penězům, an mu kůň rostrhl jen poněkud starý kabát.

Vylovená mrtvola. Dne 11. t. m. odešel Fr. Zitek ze Střebce se svého obydlí a smínel beze stopy. Dne 18. nalezen byl klobouk téhož na břehu Orlice a to vedlo k doménce, že nešťastník našel smrt v řece. Konečně předevířem vylovena byla jeho mrtvola s řky na bláku Farářství.

Dopadení zlodějí. V předšlém čísle přinesli jsme zprávu o velké krádeži šadstva a skřevstí v Lavíně v Fruském Slensku. Mělo se zato, že krádež spáchali cikáni, kteří pak s lupem přišli přes hranice do Čech, což se potvrdilo. Dne 17. t. m. dopadli četník s Král. Dvora tlupa cikánů, s nichž 5 satkl, ostatní pak po krátkém odporu, při němž musil ponášet četník sbraně, uprchli. U zatčených členů rodiny Rázičků a

Schneebergera nalezeny byly některé skřevsty pocházející s dotyčné krádeže. Dne 20. t. m. bylo pak zatčeno ve Vrchlabí ostatních 12 cikánů téže tlupy.

Úmrtí nešťostí. Stavba náleobanského domu v Holíčech byla by málem v úterý dopoledne smutně se skončila. Stavitel Pálpán a katecheta Vošáhlo dívali se na dělníky ve studni tu pracující. V tom sřtíli se, sražen jaa prudkou vichřicí, se stavení až do II. patra zabývající šebřík a letěl přímo na hlavy těchto. Jen duchapřítomností sedniška Blasků je co dčkovati, že oba títo páni a jistý dělník nebyli rosdrceni těžkým šebříkem a srazení ještě do nové studně. Vída padati šebřík, křikl a všickni kvasně ještě v pravý čas odskočili. Kdyby toho sedniška náhodou tam nebylo, byl by šádnyh nic neposporoval a katastrofa byla by hotova.

Zuřivý cikán. Dne 18. t. m. odpoledne dopadl sdejší četnický závodčí p. Povondra ve městě cikána sletého Fr. Weindicha a chtěl jej odvážti do vězení. Cikán postavil se však četníkovi na odpor a zasadil mu ránu do prsu. Po delším odporu byl přemožen a odveden ku kraje. soudu.

Pan inspektor telegrafuje. Když kdesi poslal jistý tatík synovi boty tím způsobem, že napsal na ně adresu, pověsil je na telegrafní drát a chvíli si sđímal. Když se probudil, byly boty pryč — uletěly po telegrafu na udanou adresu. U nás však uletěly po telegrafu nejen boty, ale i „pan inspektor“, který v nich náhodou všel. Před několika dny totiž ubytoval se ve sdejších jednom hostinci alušně oděný pán vydávaje se za inspektora z Prahy. Jednoho dne našel si na oběd do jiného menšího hostince a poněvadž hostinská konkurence u nás stále stoupá a prachových hostů není nauby, musí se každý hostinský přičiníti co nejvíce, aby si hosty doavádni udržel a nebo nové získal a tak i dotyčný hostinský lichotil se k novému hosti, o němž alýšel, že je „inspektorem“ a ubytován jinde; konečně mu nabídl sám pěkný pohodlný pokoj. Pan inspektor máje patrně k tomu své přičiny, nedal se dlouho pobízet a nabídku přijal. Najal pokoj na celý týden, jedl a pil na dčst. Rozumí se, že hostinský neopovřádl se tak všatnému hosti předložiti účt dříve, nežli tento oň požádá. Ku konci týdne sřvěřil se pan inspektor hostinskému, že by rád koupil domů 4 husy, ale že očekávaná sáylka peněz jej nedočká. Úslušný hostinský beze všeho vyjednávání šel do trhu a koupil pro pana inspektora 5 pěkně vykrmené husy, které připeal k účtu. Tím ovšem zavděčil se nemálo svému hosti. Téhož dne odpoledne byl pan inspektor již netrpělivý, an sáylka peněz jej dosud nedočla a pumpnul proto svého ubytovatele ještě o pět al., aby mohl se telegraficky optati, co je s penězi. Úslušný hostinský byl celý šťasten, že mohl takovému pánu na chvíli vypomoci a připeal 5 al. k účtu. Za nějakou chvíli odešel pan inspektor na telegrafní úřad a telegrafoval do večera, ba ani na noc se nevrátil. To již bylo hostinskému trochu víc než divné a proto šel se podívat do pokoje, kde všacný host byl ubytován. V pokoji však nebyl ani pan inspektor, ani po něho kompené husy, které směřaly s ním po telegrafu. Zapoměl-li pan inspektor zaplatiti také v prvním hostinci, kde byl ubytován, sřvěř účt, o tom nevíme a hostinský to nepoví.

Z Dobrušky. Dne 18. října v neděli, vykonána vld. p. děkanem A. Flešarem benedikce znovuzřízeního filiálního chrámu sv. Ducha. Slavnost byla stkvělou manifestací křesťanského uvědomění kollektury dobrušské. Prostítky hřbitov venkovský, v jehož středu stojí chrám sv. Ducha, neviděl sájistě ještě takové davy lidí, jaké sedly se toho dne kolem útaliného stánku Božího! Slavné cechy, sbor hasičský místní i okolní účastnily se slavnosti a k nim v hojném počtu družili se členové žilé naší jednoty křesťansko-sociální. Pohnutí jevilo se ve tvářích všech, když otevřely se dveře chrámu a před zraky zjevil se oltář, na němž stkví se nápis: „Přijď, o Duše přesvatý, shoj, co hyne bolestí!“ Vhodný to nápis ve chrámu hřbitovním, kde útěchy Ducha sv. tak často je sápotřebí! Vkusná úprava chrámu — jednoduchá a přece tak umělecky-sbožná povznáší duši k modlitbě — k Bohu. Ondobu chrámu provedla chvalně známá firma Nejedlý v Bydšově a lze ji co nejvíceji odporučiti. — Odpoledne konána slavnost povelčení sv. křtíse před hřbitovem, jenž malebně vypíná se uprostřed umělé skály při vchodu venkovského hřbitova. Po benedikci křtíse ujel se vld. p. děkan A. Flešar slova a poukázav na křtíse a význam jeho v nynějších dobách rosbouřených, pravil, že Kristus a sákon Jeho jest jedinou skálou, v níž se lidstvo v srdcích i v údech svých rozervané opřítí máše. Slovy sřdečnými poděkoval všem dobrodincům, kteří přišli ku znovuzřízení chrámu sv. Ducha, sřvěřté pak vldp. O. Hrnáčkovi, který s horlivostí sáslušnou vyhledával dobrodince pro stánek Boží a dohlížel na práce opravní. — Mlávím sájistě se srdce všech osadníků, jestliže na tomto místě vzdávám dčk i vld. p. děkanu A. Flešarovi, za jehož správy duchovní sdejší svatyně tak sřveleby byla. — Slavnostní den ukončen byl večer divadelním představením: „Pod krovem otcovským“ od Vávry. Divadelní odbor křesť.-sociální jednoty sěhrál čestně toto těžké drama. Regisseur i sřasobci sáslušují plného uznání. Čistý výtěšek představení věnován na pořizání parament k sv. Duchu. Zaplať Bůh!

Z Dobrušky. (Křesť. sociální jednata.) Počátkem října sáhájena opěť činnost naší jednoty, přerušená obdobím prázdninovým, obvyklými přednáškami. Na program byl přednáška: „Křesťanství a společnost.“ Za souhlasu všech členů přijat návrh, aby každou třetí neděli přednáška pořádána byla. Vzdělavací a řetnický kroužek schází se vždy v neděli po požeňání. Starci i mládež shromáždí se, aby se organizovali pod znamením sv. křtíse. Křesťansko-sociální ruch u nás roste! Podhoří se probouzejí, od Náchoda jde to jako

lavina! Červeno-bílý český prapor svatováclavský se znamením křtíse vítězně postupuje! Světý Václave, nedej sálynosti nám ni hudební!

Z Nechanic. Na počest památky skladatele Pavla Křtšovského pořádká sřpěvácký spolek „Hlahol“ v Nechanicích v místnosti spolkové v sále u „Dokochlá“ dne 28. října povelkou a hudební sáhvou. Program povelký a hudební vřeleš bude při sáhvě; mezi sáhvou přednesem bude životopis oslavence. Začátek sáhvou o 7 a půl hod. večerní.

Z Pardubic. (Rolnická schůze. — Stálé tainice. Koňské dostihy.) Selahá politická jednata pro okres pardubický koná v neděli dne 28. října o 2. hodině odpoledne v sále Odeonu „na veselce“ svou první valnou hromadu, do které dostaví se poslanci Václav Formánek, Josef Horák a Komárek, aby pojednali o důležitosti organizace českého rolnictva. V době, kdy se strany vládních křehů rolnictví vůbec se sázebává, nechť tato schůze jest okazalou manifestací českého rolnictva v okresech kolem Pardubic — řemeslnictvo pardubické sářdí v městě stálou tržnici po sřpěsoba pražském, dle zanesení ve schůzi konané dne 6 t. m. — Velké steeple-chase pořádkáno bude letos ve dnech 1. a 2. listopadu.

Z Běštvy. Dne 18 t. m. konána sde slavnost 20letého trvání sdejší opatrovny, již vystavěla i sádal hraběnka z Rothkirch-Panthena na pozemku k tomu cili darovaném nynějším p. t. baronem s Herzogenbergů. Slavnosti té sřúčastnil se jako jeden s prvích chovanců ústava toho vlp. Vojtěch Ledubka, kooperator Dolno-Libchavský, aloučil slavné requiem sa ř šlechetonu zakladatelku opatrovny, načež pronesl řeč o významu opatrovny sřvěřté vřeleš k náboženámu vychovávání mládeže, na konec prose Boha, by byl sám odplatilem dobrodincům tak blahodárného ústavu. — Prvním i nynějším řádkm opatrovny věnovala sdejší vřehost vkusný pamětní obrásek, představující anděla strážného, mimo to pohošťány nynější dčtky ústava v ten den i obdarovány. — O sádar celé slavnosti nejvíce sásluš má veldp. Jan Lažlovička, místní řarát a J. B. M. vikariátní sekretář. — Všem šlechetoným dobrodincům opatrovny naši upřimné: „Zaplať Bůh!“

Ze Zásnuk. (Doklad mladočeské svobodomylnosti.) „Český list“ uveřejnil v čísle 28 se dne 8 t. m. lávrou správu o sdejších dp děkanu Ant. Škokanovi, kdes jej co nepřítel matice na pranýř postavil. Jednalo se totiž již dávno sde v Zásnukách o sřřzení ženského spolku ku podporování chudé školní mládeže, o který semy dámy usilovaly. V tom samém čase začal sřřizovat kdesi odbor Ústřední matice, a byla svolána sčřůze na sv. Václava. Následující neděli byly šony a panny vysřvány od p. děkana, aby se 11 t. m. sedy k založení spolku k podpore chudé školní mládeže. Jakmile toto ve známost vřelo, našel se jistý dobrodinec, jenž chtěl s tohoto založení spolku kapitál vřetloukati proti knězi, že dp. děkan proto zakládá spolek, aby onen odbor Ústřední matice školák byl potlačen. Kde poměry sásmucké zná, jenom s opovržením jednání onoho pisatele odsoudil; že nepřítelom Ústř. matice školák p. děkan není, dokázal tím, že již jako řarát týnišský, jakož i jako děkan sásmucký Ústřední matice soukromě dary zasílal, aniž by se tím kde chlubil. Kdoby o tom pochyboval, nechať se obrátí na kancelář Ústřední matice a tam ať se přesvědčí. V onom dopise bylo vytýkáno, že všehno dělá dp. děkan pro podkuřování; nechť přijde do Zásnuk a sěpta se kohokoliv na dp. děkana, odpoví mu každý, ten tu postavil pomník, jenž stál na 40000 al. t. j. opatrovnu pro sásmuckou mládež. Nechť se optá chudiny, a každý dozná, že řádný neoslyšen od dp. děkana neodcházi. Vytýkáno bylo, že všechny dobré skutky činí proto, aby mu sa to byly ruce libány. Nelsbají smad jemu ruce jen děti, nýbrž též i dospělí, a to činí proto, že si ho vřál a s vřěčnosti sa ty dobré skutky, které v Zásnukách koná. Pohřška ona „aby se měl na posoru, aby nedopadl hřte než na Častolovaku, jest jenom směšná; komu by na tom sáleželo, mohl by se odebrati na jeho bývalé působitiště v Týništi, a přesvědčil by se, že dp. děkan, ne jako přemožený, ale jako vítěz s boje vřel rovně jakože v dobré upomínce u tamnějšho lidu žije. Dopis onen smad měl k tomu směřovati, aby p. děkana zostudil, avšak každý, kdo p. děkana zná, a onen dopis přečetl, s opovržením onoho pisatele odsoudil. Je to smutný úkaz, když kněz, který pro dobro lidstva vše obětuje, takto má býti zostuzen. Pan pisatel sám možná dobře dp. děkana smá, ale sáháel klepy, sáháel, ať je sehnal, lid šálil, ale nás neošálil.

(Zasláno.)

Prosba.

Se sáslušnou prosbou obrací se podepsaná duchovní správa ku všem lidumilům o sebe menší a rychlou podporu ve prospěch více než 25 rodin velikým počtem dne 9. října nadebro ošebračených a nyní jsoucích bez přístřeší a bez životních potřeb, jelikož veškerá sklizená úroda ohněm strávena byla. Rozkácenému živlu podlehla sřačná část chudé naší obce i s nově opravenou kaplí sv. Jana Nepomuckého. Každý sebe nepatrnější dárek bude vítaným, neboť uléví aspoň poněkud velké bíde Vaších blízkých.

Duchovní správa v Opatově, dne 10. října 1906.

(Zasláno.)

Příchodem do Prahy s dobrým svědomím odporučí možno návštěvu Vinohradského Orfeu Šindelářova, kde denně představení s vybraným programem českých písní a různých atrakcí světového jména se konají. Z nynějšího pečlivě prováděného pořadu uvádíme: Nejlepší českou chansonetu slečnu Růženu Brejchovou, výtečného komika p. Karla Samce, charakter herce p. Stockého, pěvkyni italských písní Sign. Dolores Santanero, umělkyni přiroz. hvězdání Mlle. Herzog-Morganti a hud. fantasta a koncertního dřevěšpá p. R. Olšena. Ku konci představení jest vždy komická scéna. Vstupné jest 30 kr. za osobu. Místnosti pojmu až 500 osob a ještě jsou novou ventilací opatřené, jest tam pobyt velice příjemný. Pivo čepuje se výtečně Smíchovské a Pilsenské. — Při orfeu jsou pohostinské pokoje, tak že tento, druhý rok trávící český podnik, směle s jinými toho druhu podniky může sávnout.

(Zasláno.)

Pan F. Bartovi,
malíř a posilovač

V Rychnově n. Kn.

Poděpsaný farní úřad Vám sděluje, že posilovačská a natěračská práce, kterou jste ve zdejšímu chrámu Páně na třech oltářích k mě a celé kolatury spokojenosti byl provedl, byla od sl. kolendační komise, vyslané sl. okr. hejtmanství v Žamberku, s pochvalou přijata. Spolu Vás všem vdp. farářům odporučím.

Farní úřad ve Velké Zdobnici, dne 15. července 1896.

J. Jakubčík,
farář.

(Zasláno.)

Pan Josef Krejčík,
umělecký závod sechařský a řezbářský v Praze.

Dílno: Bubna 612. — Sklad Elišbina tř. 2A.

Obdržev křížovou cestu, velice byl jsem překvapen a veškeré osadníci a sebou. Neboť výraz jednotlivých figur vynikají takovou věrností a opravdivostí, že se to nedá ani vypsat. Jsem s prací a cenou poměrně levnou úplně spokojen. Řezba ta daleko předčí jiné práce cizozemské a mohu s dobrým svědomím firmu Vaši všem dpp. spolubratrům odporučiti. Vzdávám srdečný dík! S úctou veškerou

P. Jan Fr. Tichý,
kaplan.

Žďiroc, v únoru 1896.

(Zasláno.)

Do knihoven.

V nynější době nastávající čteny dovolíme si naše čtenáře upozorniti, by neopomenuli mezi lidem rozšířovati a půjčovati socialně politické prostonárodní spisy Vrbovy:

1. Dělnictvo v boji za svá práva. Příspěvek k řešení otázky dělnické. Praha 1891. Cena 1 zl. 20 kr.
  2. Povaha moderního kapitálu. Úvahy o lichvě, bankách, burse a vývoji novověkého peněžnictví. Praha 1893. Cena 2 zl.
  3. Hříchy společností. Socialní studie. Cena 30 kr.
  4. Socialně-demokratická společnost. Úvahy o státu socialně-demokratickém, o právu na práci, všeobecném právu hlasovacím a otázce žen. Praha 1894. Cena 1 zl. 20 kr.
  5. Boj proti klerikalismu. Drobna perspektiva moderní společnosti. Praha 1895. Cena 40 kr.
  6. Otázka zemědělská. Cena 1 zl. 50 kr.
- Nejlépe lze spisy objednat u spisovatele: **E. Vrba, kaplan, Fráhnice u Píseckého,** nebo u p. Francela, knihkupece v Praze.

Doporučení:

Pan F. B. Purger

V Gröden (Tyrols.)

Skupina „Mater dolorosa“ u Vás objednaná jest mistrovským dílem, jež mezi věščími nalezlo velkou chválu a obdiv. Krása této skupiny budí v každém pocit zbožnosti i jsou proto před ní každodenně mnozí lidé shromážděni.

Mohu tedy firmu J. B. Purger v Gröden co nejlépe doporučiti.

J. Nevetný,
kaplan.

V Novém Městě n. Met.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 10. Hjna 1896. 1 hl. pšenice sl. 5.80 až 6.80, žito sl. 5.10 až 6.40, ječmen sl. 3.95 až 4.40, oves sl. 2.95 až 3.10, proso sl. 4.80 až 5.—, vikev sl. 0.— až 0.—, hrách sl. 8.20 až 9.—, čočka sl. 10.50 až 11.50, jáhly sl. 9.— až 0.—, kroup sl. 8.— až 21.—, brambor sl. 1.80 až 2.—, jetelového semínka červeného sl. — až —, jetelového semínka bílého sl. — až —, jetelového semínka švédského sl. — až —, máku sl. 16.— až 18.—, olejky sl. — až —, lněného semene sl. 0.— až 0.—, 100 kg. křídových otrub sl. 5.50, 100 kg. pšenických otrub sl. 5.—, 1 kg. másla červeného sl. 1.— až 1.10, 1 kg. másla převařeného —, 1 kg. sádla vepřového sl. 0.80, 1 kg. tvarohu 14 až 16 kr., jedno vejce 2 a půl kr. kopa okurek sl. 0.— až 0.—, kopa zelí sl. 3.— až 4.—, kopa drobné zeleniny sl. 0.70 až 1.50, hektolitr cibule sl. 1.80 až 1.80, bečka jablek sl. 3.80 až 4.10, bečka hrušek sl. 2.40 až 3.50, bečka švestek sl. 2.— až 3.50. — Na týhodní a obilní trh dne 17. Hjna 1896 odbývaný, přivezeno bylo: hektolitr pšenice 229 šila 104, ječmene 45, oves 229, proso 229, vikev 0, hrach 18, čočky 8, jáhel 21, kroup 4, brambor 221, jetelového semínka 2, lněného semínka — a půl, olejky —, máku 4, okurek 240 kop, zelí 124 kop, drobná zelenina 670 kop, cibule 98 hektolitr, jablek 31 beček, hrušek 115 beček, švestek 174 beček, pak vepř. 26 kusů a 352 kusů podvešic.

Družstvo na zužitkování ovoce
v Hradci Králové

odbyvali bude v neděli dne 23. Hjna o 2. hodině odpolední

řádnu

VALNOU HROMADU

v sále „Besedy“ v Hradci Král.

Pořádek:

1. Zahájení schůze a čtení zápisů poslední valné hromady.
2. Zprávu o stavu celého podniku podá Ředitel p. A. Šteffek.
3. Zpráva pokladníka a revisorů účtů.
4. Návrh na rozšíření závodních podílů.
5. Volby ředitelstva a výboru.
6. Přijímání členů.
7. Volné návrhy.

Výbor.

Povinnosti všech P. T. pánů podílníků jest závod před valnou hromadou navštívit a o celém zařazení a vedení se přesvědčiti.

Nový praktický vynález

Nejlépe prací přístroj jedlaj existující jest nové vynalezená c. k. výhr. priv.

mramorová pračka

t. sv. rační valcha

„Patent Hlaváček“, která předčí vše stávající neboť tvrdostí, neškodností karrar. mramoru jest nezmarná, vždy hladkou a čistou zůstane, bezvadně sněhobílá a rychle vyprání docílí a čím více se na ní péré, tím jest hladší a lépe, kdežto pračky dosavadní slabý skáze podléhají a zdrsňými plochami prádlo ničí.

Při tom však jsou pat. mram. pračky levné. Ceny jsou:

sl. vel. 25/30 cm. sl. 2.50
II. „ 30/35 „ „ 3.50
III. „ 35/40 „ „ 4.50

Proti zaslání obnosu předem aneb dobříkou zasílá na věchna místa přímo vynálezce a jediný výrobce:

C. k. výhr. priv. „Hlaváček“ a uměl. průmyslový

Atelier Hlaváčekův
v Strakoněch Čechy,

Pp. obchoďnk. rabat.

Priležitostné dárky

Poděpsaný dovoluje si P. T. velečestojné duchovenstvo a velečestojné pány učitele jakož i všecko obecnstvo upozorniti na svůj

umělecký závod
pro výrobu
jemné řezaných křížů

k postavení a zavěšení v různých slozích, svých vlastních před. vzorů od nejjednoduššího do nejbohatšího provedení pro kostely, fary, školy a domácnosti.

Sochy ze dřeva bohatě polychromované, sochy z tvrdé mramorové hmoty, jež lze bez úškody vodou umýt, jemné řezané křesla a jiné do oboru toho spadající práce řezbářské.

Program a výkry křížů má k nahlédnutí.

Cenníky zdarma a franko.

Ceny velmi mírné při větší zakázce solidní ceny. Obeluha solidní a rychlá.

Stálý výběr hotových křížů.

Raimund Jul. Kozel,
řezbář a sechař Hradci Králové č. d. 70.

Reklama

„Jak máš své odděl,
co výborného na skladě
mám, když mi to neod-
ělám novinami?“
Vanderbilt.

v celých východních Čechách.

doedná se nejistěti
shodným a při tom lev-
ným inserováním v
nejrozsáhlejších listě
ve všech krajích vý-
chodních Čech.

„Obnova“

Inserování v listě našem je tím výhodněj-
ším, ješto v něm dle vzoru amerických listů za-
vedena jest osvědčená **americká reklama**
tím způsobem, že inserty zařazujeme vedle textu
tímž každé oznámení dojde jistého pověsnutí.

Inserty přijímáme jen od **solidních**
firm křesťanských.

Insertní poplatek: 3 kr. za 1 pošt. jedno-
sloupceový řádek.

Nabídky insertů přijímá administrace časopisu

„Obnova“ v Hradci Králové.

DRUŽSTVO na zužitkování ovoce

v Hradci Králové

průběh ve svých místnostech pod pekárnou od
10. l. počínaje

vinný ocet ovocný . 1 l. a 15 kr.
slivovice . . . . 1 l. a 1 zl.

Drobný prodej slivovice převzal p. J. Cyril
Vlach; octa pp. Bouček, F. Chruščínský, Jos. A.
Komárek, Václav Michálek, Vojt. Vil. Rádl, A.
Šimek, J. Cyril Vlach.

Při prodeji ve velkém povolují se
značné výhody.

Kočáry

nejnovější soustavy,

práce solidní se zárukou
nabízí

ČENĚK BUBEN,

kočárník

v Hradci Králové.

Vyznamenán na výstavách: v Jaroměři stříbrnou,
v Dobrušce státní, v Praze státní bronzovou
medailí, v Hradci Králové nejvyšší vyzn. medailí.
Čestný diplom s převodem ražby státní medailie
a korunou.

Ex offo

křestní listy

jsou na skladě bisk. ti-
skárně 40 kusů. (knihy) za
30 kr.

Navštívenky

od 60 kr. výše nabízí

Biskupská knihtiskárna

v Hradci Králové.

Oltář

v I. vydání rozebrán. Objednávky
až dooud učiněné vyřídí se co nej-
rychleji dle možnosti. Na II. vydání
— kteréž vyjde asi po půl roce —
přihlášky přijímá

bisk. knihtiskárna.

Malíř a pozlacoř

J. BARTA

V RYCHNOVĚ N. KN.

Havlíčková ulice č. 197.

doporučuje se P. T. kněžstvu a patro-
nátním úřadům

ku pozlacení oltářů, nábrobků

a veškerých potřeb kostelních.

* Mimo to přijímá a vkusně provede *

malby chrámů.

Vzorky předloží se na požádání.

Veškeré zakázky vyřizují se vkusně, trvale
a levně.

Otčené správě
knížecích Schaumburg-Lippeckých
vinných sklepů

ve Villány.

Potvrzuji Vám tímto velice rád, že knížecí
Schaumburg-Lippecké panství se svých rozsáhlých
vinic ve Villány

nejlepší a nejčistší vína

vytělí, jež všem svým pádným kolegům jako čistá,
pravá předloží

mešní vína

s plným přesvědčením co nejlépe doporučiti mohu.

Ve Villány, dne 10. října 1896,

L. S.

Pavel Gaudier,
f. k. rad.

Výhradní prodej našich vín pro severo-
východní Čechy světlí jsme obchodníku vinem panu

Karlu Ningerovi

v Novém Bydžově,

který ctěnou objednávkou buď ze svých nebo přímo
z našich sklepů vyřídí.

Správa kníž. Schaumburg-Lippeckých vinných sklepů
VE VILLÁNY.

JAN HORÁK,

soukeník

V RYCHNOVĚ N. K.

nabízí na dobu podzimní a zimní

čisté vlněné látky

vlastní
výrob.

Račteš učiniti jen malou objednávku
na zkoušku!

Vzorky na požádání zašlu franko.

Děkuje všem svým milým veleobchodníkům a
veleobchodníkům za včasnou přízeň, prosím,
aby mi i dále důvěru svou věnovali a slibují vždy
vzornou, poctivou obalu.

SVŮJ K SVĚMU!

Obuvnický

závod.

Přesdliv svůj závod do prostornějších místností
v přízemí v domě č. 186 na Velkém náměstí, dovoluji
si p. t. obecnostu upozorniti, že bude mi nyní možno vy-
říditi jakoukoliv objednávku v době nejkratší. Děkuje ct.
obecnostu za hojnou prokazovanou mi přízeň dosavadní,
prosím, by i na dále byla mi též poskytnuta v míře nej-
hojnější. Jedinou mojí snahou bude, vyříditi ct. objednávky
rychle, posloužití sbedim dobrým, trvalým v cenách
nejlevnějších.

Ct. přízni veleobchodního obecnostu poručí se
v dokonale účt

Jos. Matějček, obuvník v Hradci Kr.

Výtečná jakost zboží.

OBNOVA

vychází každý pátek dopol. o 11. hod.

Vydavatelstvo:

Politické družstvo tiskové v Hradci Kr.

Veškeré zásylky, dopisy a předplatné adresujte
pouze:

Obnova v Hradci Král.

Předplatné:

Na celý rok . 4 zl.
na půl roku . 2 „
na čtvrt roku . 1 „

Jednotlivé číslo v místě 7 kr., poštou 8 kr.

Místnost redakce:

V Hradci Králové, Velké náměstí č. 34.

Politické družstvo tiskové

V Hradci Králové

vydalo právě druhé vydání spisku

Učte se z dějin.

Slovo k naší mládeži od starého vlastence.

Tento krátký přehled neopřekročných
dějin českých dostati lze

v biskupské knihtiskárně

Stran 62 8°. — Cena 15 kr.

Při odbíre většino množství přiměřená
sračka.

Umělecký závod

pro
malbu
na skle

B. ŠKARDA,

Brno.

Speciální závod
pro malbu oken
chrámových.

Seškrát prvními
cenami vyznam.

Vzorníky k na-
hlednutí franko.

Ceny mírné.

Singerovy šicí stroje

uznané nejlepší na světě.

Nedostatečný co do výkonosti a trvání, proto nejrozšířenější šicí stroj jak pro domácí potřebu, umělé vytváření, tak pro všechny průmyslové účely.

K dostání jediné ve vlastních závodoch naší společnosti ve všech světích městech.

Singer Co., a.s. spol.

(dříve G. Neidlinger.)

Hradec Králové, Pražská ulice 8a.

Bezplatné vyučení též modernímu umělému vytváření.

Nejlepší slováckou slivovici a borovičku

1 litr od 70 kr. po-
čítaje výrabi

N. Nesňal

Uherský Brod.

Státní medaile Národní jednoty Severočeské. — Nejvyšší významní
služba státní medaile a korunou. — Čestný diplom.

Veškerá patentní mydla

vyráběná ze všech možných i nemožných materiálů a téměř ve všech ob-
sahlech doporučená — pomínou — až se lidé přesvědčí, že bylo a bude
nejlepší jediné

pravé nefalšované mydlo jádrové,

jež P. T. ct. obecnostu více doporučuje

Jindřich Jelínek,
mydlář v Hradci Králové.

Týž dovoluje si upozorniti na speciální novinku „Jelínkové jádro-
vé mydlo neutrální“ doporučené pro jeho výtečné vlastnosti
celou řadou lékařů a specialistů v kožních nemocích.

Kus za 5 kr.

Hlavní sklad u Jindř. Jelínka v Hradci Králové č. 160., Malšovická č. 3.
a 37., u p. Aloise Jelínka v Pardubicích a u Čouka Zlmy v Kutné Hoře.

Telefonické spojení.

Parní mlátič stroj

o 6 koňské síle, letos nový
půjčují za mírný poplatek

1 zl. 10 kr. za hodinu.

Stroj čistě mlátí při malé spotřebě
paliva.

Bližší sdělí majitel

Antonín Šádovský,

výroba hosp. strojů v Hradci Králové.

Nový časopis

Časové úvahy

vychází

nákladem politického družstva tiskového

v Hradci Králové

Jednou v měsíci, počínaje 1. říjnem. Přidání bude
nové i starší práce původní i překlady, které mají
časovou zajímavost. Předplatné i s poštovní zá-
silkou 50 kr. ročně. Jednotlivé čísla 4 kr. Zásilkou
obstará administrace „Obnovy“ v Hradci Kr.

Pro milé ženy oblíbené

Tajemství růžencová v rozjímáních

pro členy spolku

živého růžence.

Sestavil Antonín Petráš.

Do 50 kusů po 8 kr., do 100 kusů po 7 kr.
přes 100 kusů po 6 kr.

Objednávky přijímá bisk. tiskárna v Hradci Kr.

Prodá se levně zachovalý vzácný KOBEREČ

z medvědí kůže.

Bližší sdělí administrace t. l.

Vyznamenán na výstavě v Hradci Kr.
r. 1894 zlatou medailí a diplomem.

Uměléuby

podle nejnovějšího amerického způsobu vyrábím
a konám veškeré práce v obor ten spadající
přesně a solidně na základě dlouholetých sku-
šeností, ruče za nejlepší obsluhu. Zaručuji ceny
nejlevnější a poroučejte se do vaší příznivé ctě-
ného obecnosti, znamenám se v hluboké úctě
oddány

Josef Časlavský,

zubní technik

Pražská ul. č. 77. v Hradci Králové.

Vlastní výrobu vlněných látek

z čistě ovčí vlny

doporučuje na podzimní a zimní obleky, havelky
a kostelní sukna

IGNÁC STRÁDAL,

závod suknářský v Humpolci.

Vyznamenán na samé jarní výstavě v Praze stříbr.
medailí obchodní komory živnostenské, v Plzeňské stá-
medaili bronz.

Vzorky zdarma a franke.

Ztráta vlasů a tvoření lupů

se pod zárukou jediné jistě

CRINOGEN

od

J. Beyšovice v Jičíně.

Cena láhve s ochrannou známkou 1 zl. při 3 lahvičkách
franko na dobírku, neb lépe proti pošt. poukázkou 3 zl.
Sklady v lepších materiálových obchodech a holičských
závodoch.

Svíce kostelní

pravé voskové i polovoskové, pa-
schaly, trojhrany, grana, jakož i
nejjemnější druhy kadidla, dopo-
ručuje veledůstojným farním a
slavným patronátním úřadům,

rovněž i

P. T. pánům obchodníkům v jakostnej-
lepší a v cenách nejlevnějších.

Zároveň odporučím svíčky do věcných
lamp 7 dnů hořící a všeobecně za nej-
lepší uznám.

Josef Pilnáček

v Hradci Králové.

Závod voskářský „u Albersů“ založen r. 1809.

„Křesťan“

Nejsvětější Svátosti Oltární
posvěcený.

Sestavil:

ABBÉ A. HENRY,

čestný kanovník a řádící ústavu Nejsvětější Trojice
v La Marche.

Dle III. vydání přeložil

VOJTECH KAMEŠ,

farář v Chřemovicích.

Nákl. bisk. knihtiskárny. Tisk bisk. knihtiskárny.

Stran 514 — 8° —

Cena brožovaného výtisku 70 kr., franko
80; v tuhé vazbě celoplošné franko 1 zl.

Vše odporučení této výtečné adorační
knihy vis v „Řádu duchovním“ sedmou de-
vátou a v „88. Eucharistii“ v sedmém
řádku t. r. Objednávky přijímá biskupská
knihtiskárna v Hradci Králové.

Politické družstvo tiskové v Hradci Králové

právě vydalo tiskem biskupské tiskárny

II. vydání spisu:

„Štít víry.“

Napsal Eduard Brynych.

Stran 107 veliká 8° cena 60 kr. franco 63 kr. Na 10 výtisků
11. zdarma a franco.

Důstojné duchovenstvo znájc z vydání prvního neocenitelné služby této
knihy v duchovní správě zvláště na osadách smíšených, uvítá zajisté s radostí
vydání její.

Objednávky přijímá bisk. knihtiskárna v Hradci Králové.

OBNOVA

Číslo 85.

V Hradci Králové, dne 30. října 1896.

Ročník II.

Nad moravským volebním bojštěm.

Před desíti lety nastalo po Moravě v českých kruzích nepokojné vření. Rozdmychovali je především z Prahy na ferie vracející se studenti, jejichž sněho, po získání české univerzity v Praze, v Čechách na místě ve Vídni mnoho stadovali. Mladí ti lidé vidouce v Praze přece daleko vášnivější národní pokrok, nežli jaký spatřovali doma na Moravě, ihned rozhledli se zasazovali o to, aby Morava dobořila, čím v ohledu tomto za královstvím sčítala naspět.

Volali proto za vůdce moravských Čechů, aby konali svědomitě svou povinnost, aby dbali více zájmů národních a neobohatili se tolik za prospěchy osobní.

Avšak moravští vůdcové sčítali ku prosbám a hrozbám těch hluchými. Baž starali se jenom o své advokátní kanceláře, anebo vedli svou „hofsátovskou“ politiku, jak se říkalo, dále. Hnutí a vřelého nadšení nejinteligentnějších vrstev mládeže, budoucí Moravy, si nevšímali. Jako by byli se svými mandáty srovnali! Snad měli ve příčině té nedobrý příklad v Čechách.

Když tedy toto národnější hnutí a vlastenčtější ruch po Moravě začal se objevovat a když dosavadní vůdcové moravských Čechů nechtěli mu rozuměti ani se ho báti, tu objevil se muž, který s odvážlivostí přeměnou pojal myšlenku, že stane se vůdcem budoucí nové Moravy on, na místě dosavadních moravských veličanů.

Muž ten přišel z Čech. Jako koncipient či kandidát advokacie usadil se v Brně. Byl to původně tuctový, nepatrný, v Německém Brodě rodilý šid, pan dr. Adolf Stránský. Snad mnoho z našich čtenářů zná ho osobně, třebaž již od chlapečtví.

Pan dr. Stránský vidá, že starší moravští vůdcové budoucí Moravu více ovládati nechtí, že se obradili čínskou zdí nepřístupnosti a nepovolenosti k novým proudům, pojal nanejrůz opovržlivý ideál, že na jejich místo nastoupí sám.

Pan dr. Stránský ihned velice správně pochopil poměry na Moravě panující.

Prvním krokem jeho k dosažení politického

vůdcovství v budoucí Moravě bylo, že se především začal učiti katolickému katechismu, že se dal pokřtiti, že zkrátka jako svobodomyšlný doktor práv a velice svědomělý a probudil šid se stal synem katolické církve.

Pan dr. Stránský na své cestě k vůdcovství na Moravě zcela správně pokračoval, zcela dobře pochopil poměry na Moravě panující a ihned se jim proto ochotně podrobil, stal se katolíkem věda, že by bez toho mezi českým lidem moravským ničeho nepotřil.

Proto uznání slábi mu vadilo, že náboženství většiny národa, v němž oběhl dlouho hrát, respektoval a že je učinil náboženstvím svým. To zabezpečuje jeho postavě v dějinách Moravy vždy čestné stanovisko. On sfékl se své víry, on uznal, že stejné náboženství jest prvním stupněm šebřiku, po němž lze v srdce českého lidu vstoupiti.

Třebas že se svých styků s bývalými svými souvěrci nešťel, tedy nezbyvá, nežli při něm uznati, že zcela rozumně sondil, když skutkem projevili, že si Čechů bez křesťanského smýšlení představit nedovede a když za panující české náboženství uznal katolictví.

Avšak dosavadní vůdcové začali mu ihned po tom činiti samé nesnáze, kdykoliv se české národní práce na Moravě chápali. Vyčítali mu jeho židovský původ a předhazovali mu jeho neupřímnost náboženkou. Toho my se však zde dotýkati máme za nevhodné. Avšak páni ti činili nesnáze jenom jeho práci, sami ho v práci té nepřecházejíce, jeho ochotu a obětavost vlasteneckou jenom podceňujíce a ostonujíce. Než na takové ostonování mysl lidu dlouho nedá. Když dr. Stránský čile si vedl, k národní statečnosti pobízel, vlastenecké hnutí a nadšení budil, tu lid začal mu důvěřovati, třebaž se byl „křtěným šidem“ a to proto začal mu důvěřovati, poněvadž pro jeho zájmy činil v jeho sráčích sám daleko více, nežli dosavadní vůdcové moravští činili dohromady.

Dr. Stránský po přijetí katolictví vstoupil ihned na druhý stupeň svého šebřiku k vůdcovství v nové Moravě. Byl ochotným, obětavým vlastencem a když ho dosavadní vůdcové od sebe odháněli, že hovoří novým, z Čech přes Moravu již mosé

se postavit musel a kam bych došel? — Ostatně tuto otázku „kam takhle dojdou“, měl jsem právo si předložit, podle toho, jak můj první pan průvodčí a „pan otec“ se usadili tak, tak, že ze všeho bylo patrné, že se tak hned nezdvihnou.

„Pivo je dobré“ — liboval si „pan otec“ — „a ryby rády plovou — pite ho — kmotr Mokříš načas — zejtra takový nebude — tak co se může dnes — tak radši dnes!“

„Ale já bych raději ještě dnes dál! Ted ještě čtyry hodiny bude světo — považte, že mohu ujíti ještě pěkný kousek cesty.“

Oba moji páni průvodčí na to ani neodpověděli, usmáli se jen a „pan otec“ mávl rukou, jako by říkal — „e marně řeči — dnes dál nepůjdete!“ — A nešel jsem!

Když se měl upravovati stůl k rybám, oba páni průvodčí vstali — a pak při rybách si mne tak šikovně obezdili, že jsem byl v prostředku a nemohl se hnouti. A taky jsem spozoroval, že hůl, svrchně a dalekohled z toho místa, kam jsem je položil, zmizely.

Potruzi byli věru výtečně upraveni!

„A vidíte — to už od pěti let — kuchář sám Mokříš z Vendou,“ s vysvětloval první pan průvodčí, „panimáma Mokříšova se jim odebrala k poslednému odpotinku tam na hřbitov do O...! Ona sama byla výborná kucharka, nic lepšího neobešlo se bez jejího strojení. Nu a něco pochopil Mokříš, něco Vendo — a vidíte, znají to — ale přes to vše té hospodyně tam z vyhlídky bude tedy přece už třeba! No, berte si, berte, vidíte, jak se kmotr Mokříš dívá, jestli vám chutná! Vš co, kmotrě, všechna čest — ty kdyby přišlo hostů boufy a Bůh ví odkud, ty bys to neprovedl jako ta šenkýřka támhle v Zálesí, co?“

„Nu a jak to provedla?“

„lou, přišli páni z města a nachytali si ryby a poněvadž šli dále, nechali si je v hospodě na

vanoucí proudům, tu si doktor Stránský založil vlastní noviny. Nejprve „Moravské Listy“ a pak „Lidové Noviny“. A začal se bráti, začal Moravu burcovati a když r. 1891 koňny volby do říské rady, tu „nejschopnější“ maš vůdcovského dorosta, pan dr. Zálesek jenom s nejvšim šulim a penne pomocí katolického duchovenstva proti dr. Stránskému nepropadl.

Vůdcové moravští proti většemu „křtěnému šidu“ z Čech švali a boutili celou Moravu a především katolické duchovenstvo, které pak za to odnášelo odvetu od tisku dra. Stránského, který se stával čím dále, tím populárnějším, tak že konečně po smrti dra. Fanderlíka dostalo se mu jeho mandátu.

A proč?

Protože dr. Stránský činností svou k českému probuzení Moravy daleko více dokázal, nežli všichni vůdcové moravští, známý „Club der Mährer“ dohromady. Alespoň se to zdá a lid je o tom přesvědčen. Že orgán dra. Stránského tak přikře a namnoze i křivé proti katolickému duchovenstvu na Moravě vystupoval a vystupuje, toho příčiny leží v tom, že tisk katolický hájil proti němu dosavadní vůdce moravské s největší horlivostí. Dr. Stránský se bránil, ovšem že často a často sáhl až do krajností, jichž se vystřici mohl, když titož.

Avšak zdar působnosti a vzrůst popularity dra. Stránského záhy vzbudily na Moravě novou stranu, již dán název „strana lidová“. Je to síle jenom vlastně titul, fráze, prapor, ale dnes i na Moravě panuje horečka fangličkářská. „Strana lidová“ mohutněla a to tím více, čím více strana vůdců hověla dávné obvyklé své nečinnosti. Když pak dr. Stránský dobyl si konečně sám mandátu, jež mu strana vůdců odpírala, tu došli páni ti viděti, že přece jenom musí s ním počítat, aby třebaž v dalším odporu a boji proti němu nestratili mandáty — oni.

Orgán dra. Stránského sle je probánil a při tom nennavně pral do katolického duchovenstva, jehož tisk za záruky a skutky nám neznámé pány vůdce držel a hájil, často až bezdůvodně. V ohledu politickém a národním celá řada konaků moravských vůdců z českého stanoviska omlouvati se

samotě Záleské a žádali, až se zítra vrátí, aby je měli připraveny — „na modro.“ — Šenkýřce to dělalo broznou miškulaci. „Na modro.“ „na modro.“ jak se to dělá? Je to jednak „na samotě“, ta hospoda je tam tak jen pro dřevaře v létě, kteří se sem táhnou z lesů a do vsi je daleko, zeptat se někoho bylo jí tudíž obtížno — a pak kdyby to i šlo — to víte, ženská na sebe nikdy ráda nepoví, že to a ono v kuchyni neumí. Jak povídám, hrozná, hrozná „miškulace“. A nějak se rozhodnout bylo zapotřebí. No, rozhodla se! Panstvo, když se vrátilo, mělo ryby usmažené — a na povrchu se vše jen modralo jakýmsi posypem! „Co, co to?“ — „I to já jsem — je posypala cukrem a aby to bylo jako „na modro.“ — tak jsem do cukru přidala — žmolky.“ Panstvo jak po tomhle vysvětlení hospodské se do pstruhů pustilo, to si můžete pomyslit. — A „pan otec“ po tomto věru delikátním požitku ryb, patrubů horských tak znamenitě upravených byl čím dál tím více v růžovější a růžovější náladě, vtip za vtipem tak prostý a nehledaný hrnul se mu z úst a šelma podšitá smál se při tom celým obličejem! A můj první pan průvodčí byl také v takové růžové náladě a jen všecek pomrkal. —

A už i starý Mokříš sem tam svůj růžový vtip prohodil.

A slunce se sklánělo níž a níž, v zákoutí Mokříšově se tmělo víc a více.

Vrtěl jsem sebou mrsutě spozorovav, že dnes už ani poblíže Vrchomezí nestane moha má!

„Pan otec“ to spozoroval a už zase své šerty rozpoutal.

„Nač, nač býti mrsut?“ začal, „není to tedy hezké — k šlaku tolik vyhlídek — a z nich ta tam nad habřinou, to bylo něco! A tady? Co pak se vám hák nezdáme? A tam k Vrchomezí? No, o tom kopci nic neřkám, odtamtud může být háká vyhlídka — ale ta cesta tam? To se jde

FEUILLETON.

„Nejkrásnější vyhlídka.“

Črty a šerty z cesty po horách.

Napsal Frant. Jiří Košťál.

(Pokračování.)

Když jsme došli zpět k Mokříšovi, byl „pan otec“ ještě v růžovějším rozmaru nežli prve! Právě nčím škádli Mokříš a můj první pan průvodčí se smál až se obýbal, kdežto Mokříš jen jak tak přibručoval. —

„A tak už přece tady — tady?“ pustil Mokříš „pan otec“ a teď nás si dobíral. „Poslouchejte, to za takovou dobu to jste asi vychytali celý potok, ne?“

„Nebyli jsme pouze na lovu, šedli jsme také na vrch užít tak prostinké ale milé vyhlídky.“ vyavčloval jsem s důvěrou. —

„A kde — kde?“

„Nu, byli jsme nad habřinou, odkud vidíte pěknou škapnu lip a v štinu jejich tak milé stavení, že bych tam sám třeba hned chtěl bydlet!“

„To vás tam Venda zavedl, co? To větim — větim, jak pak ne? A viděl jste jeho nevěstu?“

„Nevěstu?“

„No, ještě tak blábo to není, ale skoro — skoro — tadyhle kmotr nebrání — Zababfinský taky ne — a tak — tak — no, až to bude, dáme vám vědět, abyste přišel na svatbu — když jste z Vendou takové vyhlídky užil.“

Tak jsem zvěděl, proč Venda mne nad habřinou vedl a proč byl tak pro tu vyhlídku tam k tomu stavení pod škapami tak zaujat. — To větim, že tam ten rozhled od habřiny je pro něho tím nejkrásnějším! Ale dostati se tak po horách do rukou takovýchle průvodčích — kde všude bych

nedá. A za to, že katolický tisk věrně vědce moravské bránil, tito-probláslí loni strana katolickou na Moravě za nevládnoucí a spojili se proti ní s — drem Stránským.

Dr. Stránský ovšem že se této kapitulaci najistě těšil. On vyhrál! Nepatrný „křtěný lid“ z Německého Brodu stal se tak diktátorem na Moravě a to jen proto, že páni vědce dostali z něho strach nechtějící, nebo nepochopující proti jeho činnosti v závod postaviti činnost svou. Dr. Stránský vědce přijal na milost a ti najednou obfili se na dosavádání své dobrodince, na katolické duchovenstvo, které bylo nuceno následkem toho zraniti vlastní národní stranu katolickou.

Pohnutky, proč tak „vědce“ učili, záhy se objevily. Blížily se volby do zemského sněmu a do říšské rady a ta páni chvěli se o své mandáty. Když dr. Stránský do říšské rady byl zvolen, ta se lekli, že o ni více zvoleni nebudou. A proto že má strach veliké oči, ta také i moc dra. Stránského na Moravě přeceňovali. Ale již se stalo. Poučení, jehož se jim při volbách za to dostalo, mohou si valšti v bobatý věnec svých projevů politické neschopnosti a neprozravosti.

Lidé, kteří se nedávno s drem Stránským na život a na smrt rvali a nenáviděli, uzavřeli s ním a s jeho stranou „landfrid“ a sice v ten způsob, že se rozdělí o — mandáty. Počítali, že když se smíří s dr. Stránským, že nebudou potřebovat podpory katolického tisku a proto najednou s „věrných katolíků“ stali se stoupenci směrů svedbomyslných. Dr. Stránský této kapitulace strany vědce nezaujímal jinak, nežli jak to činí každý vítěz. Oči se u svého cíle a toho dosáhl, že jest český lid na Moravě následkem dřívějších politických, vlastně nepolitických skutků svých vědce rozestván.

Obětavě nabízený mu kompromis „v zájmu stá.“ přijal a se stranou svou a se stranou vědce o mandáty do moravského sněmu se rozdělil.

Jak samy mladočeské kruhy na tento kompromis pohlížejí, toho nejvýmluvnějším dokladem jest hlas obomouckého „Posora“, který dne 22. října ve přítomné té psal:

„Dnes nemůže býti již nikoho tajno, že právě vyjednaná kandidátní listina potvrzuje to, co se dlouho šeptalo, ačli hlasitě a bez ostychu, že totiž kompromis mezi oběma stranami stá se hlavně z toho důvodu, aby určitým osobnostem jak ze strany lidové, tak i národní zabezpečení byl mandát bez boje, bez výloh a velkých štrapasů.“

Takto přibíjí kompromis „určitých osobností“ na Moravě sám lidový, mladočeský list! A za cenu toho kompromisu obětovala strana národní čili vědce své dřívější obhájce, částečně totiž zapřela své náboženské smýšlení a postavila se nepřátelsky proti smýšlení duchovenstva.

Toto ovšem neváhalo, během celého roku zorganizovalo na Moravě národní stranu katolickou a když „kompromitování“ páni onehdy postavili k nastalým sněmovním volbám kandidátní listinu, charabře vystoupila proti nim s listinou vlastní. Kde totiž toho bylo především potřeba.

A tu v pondělí, dne 25. t. m. aradila se s nimi ve volebním boji, v němž hned poprvé

s pěti kandidáty ze šesti postavených slavně zvítězila.

Volba ta značí obrovské vítězství národní strany katolické. A sice vítězství mravní i věcné. Mravní tím, že porazila věrolomné „vědce“, kteří nyní vidí, že sami vlastně nejsou ničím. Dr. Stránský se svou stranou následkem toho hravě opasoval pole, jest mu dřívější jeho odpůrcové za cenu zrady svých bývalých dobrodinců zaběle postoupili.

To jest obraz moravského volebního bojiště, na němž však jako vítěz stojí národní strana katolická, která následkem toho nabývá nyní politické váhy a moci, jímž svou dobou jistě se po drobi i p. dr. Stránský, který význam náboženský u českého lidu uznal a notil tím, že se dal hned na počátku své politické kariery pokřtiti.

A třebaže se mnohým zblížil proti dnešnímu svému náboženství, tak strana katolická jest tak svedbomyslnou, že po uznání chyb, po lítosti a „polepšení“ bude moci s ním a s jeho stranou možná že platněji v zájmu moravského lidu pracovat než se stranou vědce, kteří ji vlastně prostě a sprostě sklámali a napálili.

Trest za to pány vědce již stihl a poněvadž je staré pořekadlo, když se „jakobín stane poslancem, tedy nemusí zůstatí jakobínem“, proto také když se stal dnes dr. Stránský jedním z vědců moravské politiky, nemusí zůstatí dosavádáním drem Stránským.

Chytrým, jak jsme ukázali, jest dost, aby se dovedl udržeti tam, kam následkem chyb moravských vědce došel. Právě odbyté moravské volby ho poučily, že měl velice dobrý amyál, když za svůj první stupeň politické kariery mezi českým lidem pokládal přijetí jeho víry. A s toho se dá také soudit, že dr. Stránský ví a pochopuje, že udržení se na té výši, na které dnes stá, závisí dále od toho, aby svým časem stal se také oddaným synem církve, již jako zralý, vyspělý a osvědčený muž za svou matku si zvolil.

Pan dr. Stránský zajisté dnes na Moravě situaci tak dobře zná, že ví, jak si musí dále věsti.

Do Olanovy putovali i ostatní. Sydlit se za to muset nebudě. Pohlédneme na Moravu se vzdál, objektivněji a proto nemáme za žádnou nemožnost, že jednou katolika dra. Stránského uhlídáme v řadách upřímných katolíků.

Dnes má k nám blíž, nežli když mezi ním a nimi stáli „národní vědce“, jest národní strana katolická při právě odbytých „kompromisních“ volbách použila o jejich politické neschopnosti. Z nich žádný nemá tolik obratnosti a politické spásobnosti v celé ruce, jako má dr. Stránský v jediném prutu a proto jenom jsme se o něm šfe rozepsali a to dále již proto, že je naším krajanem, rodákem z královéhradecké diecese. Viděli jsme, že se s ním počítati musí a proto s ním počítáme a jak je vidět, počítáme s ním a s jeho budoucností politicky, poněvadž to činí každé jeho minulosť.

Strach z něho sice není, ale počítat s ním neškodí, aby se mnohá dobrá věc nesdržovala. Čekáme, že p. dr. Stránský jest již dnes anebo brzy bude s námi stejného mínění —

Každý boj končí konečně jistým smírem!

sejra. No a kam byste potom přišel? No, bodej, do Smrkovsi. No tam je dobře, ale jen jednou za rok. O posvícení! To vám tam počou koláče ve vápených pecích. Ale zas taký je tady to zly, že se nemůže vyzpytovat, kdy že je to posvícení. Co pak jednou! Tamní horáci měli v náramné účt pána ze zámku v Kvasilově. Říkali mu důvěrně „Birulatoula“ — (Antonín sv. pán Hruškovský). Toho pozvali si na posvícení. Ale k vůli milému hosti chtěli být hodně vyperádění. — Ať se dělo, co dělo, krejčl však nemohl být s obleky hotov. I odkládali posvícení podle krejčeho. A to víte, krejčl říkává bude to, bude — a nea! Posvícení odloženo na třináct dní a pak zas a zas, a ve Smrkovsi slavili je tenkrát až v ty časy po sv. třech králích! Ale v ten čas jsou také „zabíjačky.“ Váude tedy chtěli na posvícení zabijet. Resněji ledva stačili a co bylo nejhorší, neměli ani tolik potřebných nástrojů. A co jeden, aby si s nouze pomohl? Vzal tvrdou stolicí, vyrazil s ní nohu a přibyl k ní střevo a nadíval jitrnice — stolice. — A na cestě k Vrchomezí taky Vlasodl. Víte, my horáci trpíme na krajské slivky všichni, ale tam odtud jeden horák si koupil dole v kraji — celý strom! A vylezl na něj a trhal a jedl a trhal a jedl a když dojídal poslední švestku, tak spadl se stromu a museli ho naložit na vůz jako kládu. To vám Vlasodolští horáci táhau v podzim s hor do kraje za švestkami boufné jako htké procesy. A nakoupí jich a doma všichni se najedí tak, že tatkové musí pak děti válet na mlátě ve stodole. A děti se na to těšaví tak, že se tážou vřadyky: „Táto, kdypak zasej bude ten den, co nás budete zas válet?“

A „pan otec“ nebyl k zastavení. „Pak rozhlédnete se od Vrchomezí bezpochyby taky na Prajsto! O Duchnově, jsou tam taky lázně, taky vám něco veselého. Tam jim ponocnej v noci plákal špatné hodiny. Purkmistr a rada na něho uhodili, co že to provádí. Ponocný se vymlouval,

Náboženství patří do kostela.

(Výrok pana Dra. Podlipného.)

(1) Nedávno byla sešláse volba na Novém městě v Praze, v nížto se kandidát purkmistrství pražského dal do boje s křesťanskými sociály, do nichž pastil dle svého domnělého ohlasy střetu, jest je měla porazit. Byl to výrok: Náboženství patří do kostela.

Jako o pohřbu Dra. Julia Grégra svými nemístnými a nespravedlivými slovy o ultramontanismu a klerikalismu katolíky urazil a bezaktantnosti se dopustil, tak tímto osudným výrokem urazil velkou, — bohatel mnohým našim vzdělaným společnou náboženskou — nejmenší řečeno — mělkost. Jest to už tak módou, že o náboženství mluví každý, třebaže mu rozuměl se všech věcí nejmenší. Jest již svedbavý čas, aby se národu našemu, lidu i vzdělaným, na mělkost, povrhnout — nekulí nevědomost náboženskou tak mnohých páni ukazovalo, a aby páni, jichž oběrem jest zcela náboženská, ne náboženství, katolíky uráželi a — řekneme to přímě — spěš škoditi přestali.

Náboženství patří do kostela. Ovšem. Ale nejprv patří do lidské duše. Lidská duše prahne po pravdě, po poznání Boha a svého cíle, a nemá pokoje, dokud o těchto věcech nemá jistoty. Pochybovačnost, která se jako rakovina rozestřela v duších našich vzdělaných i polovzdělaných, jest — jak by nám to nřídaly ji zněvčecný upříti se neodvážil, — ukrutným katem a mučitelem duše lidské. A nic na světě, žádná sláva, žádná učnost, žádný poklad nemůže nahraditi pokoj a klid, v jakém se nalézá duše křesťana pravě přaveděného. A žádná filosofie nemůže dát duši naší tento klid jistoty. Jistotu poskytuje jedině křesťanství. — Ovšem ale musí se důkladně znáti, musí se s celou rozhodností, plně a vytrvalostí studovati. Kolik ale našich laiků studuje rozhodně křesťanství — to je tak lehká počítací otázka, že se jistojistě na místo logaritmu (počítacích tabulek vyřídí počítací) s prsty na ruce obejde, kdo ji rozluští chce.

Ale náboženství není jen poznání pravdy a tedy poznání Boha, ono jest dle velikého filosofa Augustina — i eténím Boha. (Religio est cognitio et cultus Dei.)

Poználi jsem Boha, jako bytost nejvyšší, nejdokonalejší, jako svého Pánevce, čili jako Otce všemohoucího, mám k němu jistě povinnost. Jistojistě platí o něm pro mne prostoduchý přísloví: Oti otce svého. A ta duše musí záno nejprv býti v duši. Nechť v duši, seznávej náležitý počty dárky — třeba i v kostele — jest bou oery, není-li docela šalbou a pokrytstvím.

Ovšem musí potom — jest to přirozenost lidská žádá — tato vnitřní duše k Bohu i zevně se ukázat. Člověku z těla a z duše nutavajícím není možno, neprojeviti tělem, tvář, slovem, úkonem, čeho duše jest plná. Ane ještě více! Člověk je tvor společenský; a nenahradí se nikdy touze po společenství s lidmi jinými. Z těchto dvou příčin koná se počta Boží, jest vlastně jest v duši, i zevně a společně s jinými. — A tu ovšem dle toho, jaké zevnější a společné úkony náboženství předpisuje, koná se náboženská počta

že prý nemá bezpečných hodin a tak že za tu špatnost nemůže. A tak, aby ten nepořádek byl odstraněn, rozhodnuto poříditi k vůli ponocnému hodiny. A pořídili mu — sluneční! A aby melba hodin moc netrpěla — tak je pěkně ukryti v dřevěné — kastli. Ponocný dostal klíček, aby se mohl v noci vždy pod kastli podívat, kolik je správné hodiny! — Ostatně s Vrchomezí mohl byste taky ještě našimi končinami putovati. Přes Jetřichovec, kde vám vaří pivo z došku, na Korunovice — neboli Pínkavín. Tam se prosím vás nepomyšle a nemyslete, že to je ves! — Prosím, Pínkavín je městečko — „markfleka.“ A to oni tam každého nutí, aby měl vědomí, že je ve městě. Kdo tam přijde, tak ho vítají: „Vítáme vás do města“ a když odchází provázají jej říkajíce: „Tak vás Pán Bůh doprovázej s města.“ — Na to oni drží. Taky se tam kdysi učenali o hodinách, nevím, jestli je už na věži mají, bylo ale rozhodnuto, že musí mlt ty hodiny dva ciferačky, aby když by se jeden díval na hodiny, nemusel na něho druhý — čekat. A taky si všimněte, až budete se rozblízet přes hranice na protější prajskou stranu, že tam je zvonice na tu stranu k Čechám nadobro zasvěná. To prý se stalo proto, že když Průšáci nám urvali Slezsko, zvony pořád sněly: „Chceme k vám do Čech,“ „chceme k vám do Čech.“ Aby si zvony odvčily koukat přes hranice, tak jim otvory k Čechám zasdili a ted prý už snějí: „Nach Habelschwerdt — nach Habelschwerdt.“ — Tak jsem zvěděl o těch končinách, o kterých, podle domnětky, jsem nemohl určit, kdy se tam dostanu, toho tak kratochvilného tolik, že by to byl skoro tak dobrý začátek ke sbírce špásových historek, kdybych totiž za tím účelem do hor se byl vydal. — — — (Pokrač.)

samými takovými končinami, že — že — no víte, co se říká o Dejčinských? Taky se tam tady musí! Tam vám je samej lesák. Tam když se jim narodí dítě, tak ho zanesou do lesa a kmotr s ním vyleze na nejvyšší strom a z toho mu ukáže všechen les vůkol a řekne: „Tak, dítě, tady se budeš žít, ty lesy ti dávám do vinku!“ Ptejte se jich, jak se jim vede a oni řeknou: „No, když Pán Bůh zdraví dá a ten pankej les vedle, tak by to ještě ušlo! Povídám samej lesák, ale praxe při rukování pankej klad to dostali teprve nedávno! Dříve rukovali tak! Tahali kládu po šfice přes paseku rozloženou. Dva se do ní, každý u jednoho konce zapřáhli a třetí kládu nadzvihoval, když byl v cestě pafez nebo kámen! A rukovali tak už poslední kládu a dostávali ji tak dolů, když je spozoroval jakýsi sedlák z Bukovan. Ten povídá: „Ale lidi, co to děláte? Pouštějte piece klády po dýlce a ony jen jak si trochu cestu vyhladí, poletí vám samy dolů!“ A lesáci z Dejčín? Inu, koukli na sebe a povídají: — „Páne, ten má dobře!“ — A vytahali všechno dříví zase na kopec na horu a pouštěli je ted — po dýlce! — A na tej cestě k Vrchomezí také Holostrany! A co, co tam? Tam vám nesmí mlt na koláčích nikdy žádně sypaní. U nich každické pole na vysoké a přikře strání. Tak jsou zvyklí vydávat ze sebe moc dechu. A dýchají tak silně, že mají i fajfky přivázané na provázku, který je kolem krku otočen. Jim dát koláč se sypaním do rukou, tak je odfouknou na kus od sebe. Taky tam, pane, začali dobývatí uhlí! A to bylo něco uhlí! Po odkopání několika vratev, přišli vám na „vrstev“ hnělýho sejra. — Inu ano — přišli na sejra. Kopali a kopali až se dostali na vetché klenutí skřípku, v němž se v letě schovával mléko. Hospodyně majitele skřípku, když odtud před jinou své zásoby ukryla, zapoměla tady velikou mšau tvarohu, ono to přes sejru uhniličelo a tak, jak povídám, přišlo se při hledání uhlí — na „vrstev“ hnělýho

Boží, dle bohoslužby i v kostele. A v tom ohledu patří náboženství — lépe řečeno — vykonávání bohoslužby do kostela.

A tak pan Dr. Podlipný, jako jsme — již dříve vytkli, promluvil zase ve figure — jež se jmenuje — (pauza pro toto) část za část. Ale — jestliže jsme řekli, že takové figure v dějepise jsou švindl, nejsou v náboženství ale lepší.

Co ale pana Dr. Podlipného zde přiznání znamená, to jest to, že správně jednal, když odmítl veřejně políbiti kříž, neměl tedy k tomuto znamení naší spásy v duši. Tak, jakoby zase neoprávně jednal, kdyby nemaje víry v přítomnost Kristova v nejvyšší svátosti, šel na právo Božího Těla a představoval nějaké zvonění se Kristu klanění k váli lidské, k váli místu na radnici, k váli budoucí volbě. „Náboženství v kostele“ bez náboženství v duši jest šalba a klam a pokrytectví.

Při dřívejším frásovitosti a povrochnosti našeho věku ve věcech náboženských shledáváme se i s tím hrotem, dle něhož náboženství jest jen mravouka. A tu se stává, že tak mnozí náš protiklerikální „božívoj“ se ohlíbí, že on jest lepším křesťanem, než my, zať prý on dobře to přikázal: Milovati budeš bližního svého. Chudák; neví, že náboženství jest poznání a ctění Boha. Ovšem patří potom k náboženství — ku ctění Boha — i zachovávaní jeho přikázání. Ale nějaké to „milování“ bližního bez Boha — odporem proti Bohu v srdci — jest bezbožnost.

Ale že zachovávaní přikázání Božích k náboženství tak nutně patří, jest tím více patrné, že náboženství nepatří jen do kostela.

V tom smyslu patří náboženství opět a opět do duše lidské a to bez výjimky do každé duše lidské, tedy i do duše každého vzdělance. Ať je člověk čímkoliv na světě; ať je v jakémkoliv poměru k ostatním lidem, vždy a vždy jest povinen dbáti na zákony Boží. A v tom smyslu patří tedy náboženství do manželství, aby bylo svaté a neporušené, vzájemnou výměnou — neť je pouze smyslné — láskou posvácené. Patří pak do rodiny; aby otec, matka, děti plnili povinnosti Bohem uložené. Patří do každého řádu. Patří do soudní snahy, aby se konala spravedlnost a přisaha byla věcí nejvyšší. Patří do advokátské kanceláře, aby se neoháněly věci nepravdivé. Patří lékařům, učitelům a ovšem i kněžím, patří do obchodu, do dílny, zkrátka patří tam, kde člověk žije, jedná a působí.

A tudíž patří náboženství i do mluvy, aby se nehlásalo pro zákony bezbožné, nepravdivé, patří do zákonodárství, patří i na trůn. A co u nás nejzávažnější jest — náboženství patří i do vlasteneckosti.

Následky toho, že se u nás vlastně bez náboženství, vidíme zcela patrné ve vlasti naší. Zanedlouho totiž — zajisté šlechetnost — náboženství našeho jest: Dobro obecné váší více, než dobro jednotlivce. Tak blázná mravouka katolická. A co pak asi u tak mnohých „vlastenců“ a „nejovnějších božích“ více váží, vlast nebo čest, národ nebo káseň? Dostati se za čestná místa, pomoci si k důchodům, dostati se do spřízněných a podobných závodů, státi se měšťanem, radním, a kdyby bylo možná poslancem, to jest to vlastenecké bez bázně Boží, to jest to vlastenecké, které apokalyptičtí pastouři naší vlasti.

Mluví se mnoho o pokroku fotografie. Leť prý nyní vyfotografování koster člověka živého, tak že odpadá všechno maso, všechno povrch. Kde by se mohlo tímto způsobem fotografovati i naše vlastenectví. Povrch všec přý — a sístala by jen — kapsa nebo pycha. Pak by se i ukázalo, co znamenalo to házení frásami o klerikátech, jímž se vyčítá pameť. Shledala by se právě tam, kde se o ní nejvíce mluví — u „svobodomyšlných“.

Myslíme tedy, že si to pro podružné p. Dr. Podlipný dvakrát rozmyslí, než zase tak povrchně výrok učiní, a náboženství jen do kostela odkazovati bude.

Nechceme býti rozvířnými, a proto jen krátce již dodáváme, že jsou na světě též zármuky a bídy všeho druhu, nemoci a smrt, a že oproti těmto věcem má náboženství též účinek, o které se mnohým pádem ani nezdálo. Aby tak takový pan doktor byl býval jedním s těch nejmenších kleriků, a byl muel ve sněhu a dešti, v bouři, mrazu a hořku, kráčíval do těch horalých chalopek, nebo v městech do těch sklepků, a viděl s blízka na lidském mravě i hmotnou a duševní. Kdyby byl skutek, jakou účinek přináší náboženství těm ubohým, a hošík lidí nacháze ku skutkům milosrdenství, snad by se přece oteřel tak povrchně mluvit o náboženství.

A kdyby byl viděl umíráti v domě, kde není náboženství a viděl umíráti v domě, kde víra v nesmrtnost a budoucí shledání jest povně zakotvena, snad by se zamýšlel sám nad sebou a usnul, že ti „Bryňochovi odchovaní“ — třeba by byli jen dělníci — s nimiž se u Choděch setkal, měli a mají pravdu a on, doktor a námětek starosty že by rád vzal na zpět nerozvážený, o hrobov jeho náboženského vědění tak nepřiznávavě svědčící výrok: Náboženství patří do kostela.

Možná, že přes to vše bude p. Dr. Podlipný starostou pražským. Tím ale páni na radnici utáčí, že jim na uráškách katolická nezleží — a katolici k novému životu se probouzející si po-

myšlí: I páni na radnici jsou ve věcech náboženských povrchní a měšci. — A pochybujeme, že budou pro podružné katolici máti chuť voliti přetvřel.

List z Prahy.

—a. V popředí novinářských d'áknů a celé veřejnosti stojí kompromis na radnici pražské. Jako obecní samospráva jinde mají v mnoha obcích mnoho shnilého v sobě, jak nedávno „Čas“ o tom se rozepsal, tak jsou i namořeno prohnílé poměry na radnici pražské. Zájem města, celku a veřejnosti ustupují před zájmy jednotlivců, kteří používají svých míst na páchování vlastních kapes a protěšťování svých přibuzných a politických vstevníků. Korupce hluboko je zašrána do naší obecní samosprávy a jest to opětným důkazem, která ve společnosti lidské od náboženství Kristova odpadla nejme se spravedlnost a poctivost nikdy. Proti systému korupce ozvalo se několik feministů na schůzi v Konvikte minulou neděli večer konané. V obecních samosprávách panují namořeno tak zvani obecní pašové, kteří obecního jmění a obecných zájmů zneužívají pro sebe. Nám jest znám i případ, kde také tajemník okresní jištěho okresu šel na útraty okresních přírtek po dlouhá léta velmi skvěle, byl agitátorem strany svobodomyšlné, a když sobědek několikatisícový přišel konečně na jevo, iau zakrylo se vše pláštěm.

Nejlépe kritiky o vnitřních poměrech na radnici pražské přináší písařské listy, kde dopisovatel patrně je v magistrátu pražském velmi dobře obeznán.

Sociální odbor družstva „Vlasti“ měl po dlouhé přestávce minulé pondělí schůzi. Z jednotlivých referátů vyjímáme, že hovořeno bylo o mezinárodním rolnickém sjezdu v Pešti, který se odbýval koncem září.

Sjezd ten obecně byl známými kapacitami ve světě národohospodářském, pojednával o přímých klesání cen obilných. Usnul, že hlavně divoké spekulace na burzách plodinových a neurovnané valuty v různých státech jsou toho příčinou. Sjezd navrhl slatou měnu a prohlásil se pro limetalism. Zde opět dčkas, že rolnický program naší strany jest staven na správných základech. I my žádáme svobodné ražení stříbra, aby v lidu kolovalo důstatek peněz. Z hnutí feministického vytknuty byly dva sjezdy a to královéhradecký a pražský. Také feministické začíná se probouzeti jako stav, žádá jako tonoucí, aby se mu pomohlo, by nezahynul nadobro. A tu opět vidíme, že feministické chápe se našich myšlenek, žádá přímý průkaz způsobilosti a srušení § 38 živnostenského řádu. Nikdo neami a nemá feministické výrobky prodávati než feministkám. Důležitě bylo rokování o hnutí katolickém. Dosud v Čechách, jak v Praze, tak na venkově postrádáme v důležitých centrech průmyslu a ve větších městech křesťanských spolků.

Vážíme si obrovských předností pražských. Žižkov, Vinohrady, Michle, Smíchov, to jsou 80ti až 50ti tisícové obce, a žádný spolek katolický. Jak obrovské pole činnosti leží tu ladem. Právě v těchto předměstích se zdržuje nejvíce ta dělnická třída a tekně také ten nejnebezpečnější proletariát. V předměstích těch vychází radikální a socialistické noviny, pořádají červení občanské nejvíce schůze, a s naší strasí nikdo nemá ruce k dílu.

Nebojme-li v přístěch bouřích zahynouti, nutno nám tuto ledovou hráz jednou prolomit. Praha a předměstí má přes 200 světského kléru, myslíme, že v tolik duševním kapitálu, který je tímto duchovenstvem reprezentován, našlo by se přece tolik energie na zřícení katolických spolků v pražských předměstích. Na naší straně musí proti neobyčejné agitaci pokrokatů, svobodářů a červených povstati protičinnost. Celé křesťansko-sociální hnutí ve Vídni způsobeno bylo od několika neobrozených kněží od let 70tých počínaje. Dva přední bojovníci zemřeli, jsou to Brunner a Wiesinger. Poměry v Praze jsou horší než ve Vídni, bída, chudoba mezi feministem větš než jinde. A proto jest čas k práci. Neočekáváme žádné spásy feministické od pražských advokátů neb od antisemitické české družiny, ve které sotva se zrodila, bují stranické, osobní boje. My křesťanské socialisty musíme položit ruce k dílu, dokud duchovenstvo nezasekáne dlaně do rachu tobo, masu lidu zeniknou v záhubě. — Do národního divadla u vedena opera „Májová noc“ od ruského skladatele Kusaťova. Jest to ženální hudba a zvláště sbory jsou zajímavé. Divno jest, že obecnost nesnese těšit stravu, musí se mu dávat častěji pochoutka baletů a podobných výpravných kusů, kde duch nemá potavy, ale oči. Je to opět známka naší doby, že jest vudy v popředí hrubý materialism. Na tento podpis ohlášeno je mnoho koncertů a zajisté zaujímá Praha v umění hudebním vynikající místo. Škoda, že Radolínium a Národ. divadlo nejsou vhodné svou akustikou pro koncerty.

Co týden dal.

Se sněmu moravského vykonány byly volby v pondělí. Z kandidátů katolické strany zvoleno bylo pět, totiž far. V. Ševčík, Weber, J. Vykoukal, J. Šykora, Fr. Důbrava.

Poslanecké sněmovna vídeňská dokončila podrobné rokování o domovském právu.

V Uhrách trvají krvavé volební řeže dál. Dle správy uherské telegrafní kanceláře došlo ve volebním okrese lubinském ke srážce mezi stoupenci národní strany, spojenými se stranou lidovou a mezi stoupenci strany liberální, kteří ozbrojeni byli klacky a kamením. Mnoho osob bylo poraněno; tři voliči raněni jsou zámo. Také ve Mníchau a v Pilze došlo ku krvavým řežím, jímž toprve četnictvo učinilo konec. Byly povolány dvě setniny vojska. Z Falvaru se oznamuje, že dva liberální voličové byli zabiti od voličů strany lidové. V noci ku 25. t. m. došlo v Traavě ku krvavé srážce mezi vojenkou hřídkou a stoupenci lidové strany, při čemž utraceny dva lidské životy. Jistý husar spadl s koně a zůstal mrtav ležeti; truhlářský mistr Haverda byl povaleu k zemi a usmrcen koňskými kopyty. Dvě osoby byly těžce raněny. Mezi lidem vzniká se rozčilení. Jsou obavy, že dojde ještě k horším výtržnostem.

Odhalen Bismarkova. Hamburský orgán Bismarkův ohlašuje, že mezi Německem a Ruskem byla až do roku 1890 tajná smlouva o zachování vzájemné neutrality pro případ války. Smlouva tato nebyla Německem po pádu Bismarkové obnovena, ať Rusko jevilo ochotu k obnovení. Zpráva tato je zajímavá potud, poněvadž potvrzuje se jí jen neupřímnost Německa s Rakouskem, na jehož zády se smlouvalo s Ruskem.

Francouzské sněmovny sedly se k podzimnímu zasedání. Dne 10. listopadu má počíti jednání o rozpočtu, tak že na interpelace a jednání o nich sněmovně poslanecké mnoho času nezůstane, z čehož může míti radost jen vláda, pro níž delší jednání o interpelacích mohlo by býti osadným.

Všelicos.

Národní daň. V poslední schůzi okr. výboru v Lounech usneseno bylo jednolázně vložit do rozpočtu obnos, který by se rovnal 1:8 proc. všech přímých daní v lounském okrese. Obnos ten určen býti má ku národním účelům. Všecka okresní zastupitelstva v Čechách mají býti vyzvána totéž učiniti a za účelem úřady o tom, jak s penězi těmito naložiti, má být svolán sjezd delegátů všech okr. zastupitelstev. Poslanci a Ústřední Matice školská mají být vyzváni, by k uskutečnění návrhu toho pracovali i u ostatních zastupitelstev.

Radikál Vašatý osířel. Mladočeský olomoucký „Pořoz“ dovídá se z Prahy: Před 4 měsíci ještě se chlubil ve svém „Výšehradu“ radikální sedmickou, ve které se nalézali: on sám, Šil, Rašín, Purghart, Březnovský, Šamánek a Sokol. Nyní se sedmický té byl on jediný. Šil a Šamánek nebudou vůbec kandidovati, hodlajíce se vrátiti ke svému povolání lékařskému. Rašína a Purgharda volitelové již mají dost a nepřejí si, býti jimi dále zastoupeni. Zůstali Sokol a Březnovský. A také ti prý ho zradili. K vůli mandátu prý. Tak si stěžoval k jednomu žurnalistovi. Jak tato výčitka je bezpodstatnou, ukazují tato fakta. Poslanec Sokola parlamentární činnost rozčiluje do té míry, že ve svém věku potřebuje klidu, k němuž všichni přátelé mu radí z osobní sympatie. Pan Sokol tedy po mandátu nebaží. Co se týká p. Březnovského vyslovil se ondyno, že funkce, které má mimo sněmovnu posl. jsou mu v závodě jeho na závadu a na škodu a že by nejráději byl, kdyby do Vídně nemusil. Tak vypadá ve skutečnosti „bídá zrada“ obou jmenovaných poslanců na dr. Vašatém, k vůli mandátu. Především byl Vašatý vyloučen z mladočeského klubu.

Pohled za červené kullay. „Kölnische Zeitung“ uveřejnila dva poučné články o anarchismu a sociální demokracii v Rakousku. Spišovatel článků těch výborně informován o vnitřních poměrech i osobnostech a sděluje leccos zajímavého. Rakouský anarchismus jest na holičkách. Jsou nepatrné zbytky ve Vídni a v zemích alpských, ale nemají ani intelligence ani vůdců. Ve Vídni existují sice ještě spolky „Volnost“, „Rovnost“, „Pokrok“ a také v Praze jsou sdružení „ethických“ anarchistů, ale mají málo členů. Ve Vídni na den 1. května vytáhlo do Dornbachu všeho vudy 150 neodvislých anarchistů. Rakouští anarchisté nemají většího orgánu od té doby, co před půl letem „Zukunft“ byla vládou zastavena. Dříve bylo dosti živé spojení mezi Vídni a Prahou na jedné straně a Londýnem i Paříží na druhé straně; v cizině žijící a vypovězení anarchisté podporovali své soudruhy v Rakousku penězi a časopisy, nyní i to přestalo. Jediná známka, že anarchisté žijí, jest, že kde mohou, odporují sociálním demokratům; na schůzích veřejných i v některých stávkách v severních Čechách bylo patrné, že anarchisté a sociální demokraté se nenávidí a

vzájemně si škodí. — Rakouská sociální demokracie vzrostla hlavně po roce 1890, když zavedeno nucené pojišťování dělníků. U kas pomocnických dostali desátý díl všech pojištěných, aby usnesení bylo platným; sociální demokracie z počátku čítala sotva pětinu pojištěných, ale poněvadž ostatní strany se nestaraly o poměry v dělnických pojišťovnách, podařilo se sociální demokracii, že dostala do své moci správu pojišťovných pokladen. Během roku 1890 podařilo se vůdci rakouské sociální demokracie dr. Adlerovi, že asi 500 svých straníků vymohl dobře placená místa v dělnických pojišťovacích pokladnách. Tím získal nejen silný kmen úředníků, nýbrž i agitátorů z povolání. Každé čtenější pomocnictvo sahalo si pak svou vlastní kancelář nemocenské pokladny. U soustružníků byl ustanoven za předsedu nemocenské pokladny sekretář Adlerův Jakub Neumann s platem 800 zl., zástupce Adlerův Procházka bere 600 zl., Riedl také 600 zl.

Přátelům chorálního zpěvu. Potěšitelným způsobem šíl se nyní pěstování svatořečnického chorálu v chrámech vlasti naší. K rozšíření tohoto krásného zpěvu značně přispěje ohláška, kterouž proslulé nakladatelství Bedřicha Pusteta v Řezně právě vydalo a na níž přátele pravého círk. zpěvu dovolujeme si upozorniti. Jsou to: Graduale parvum sive festa praecipua cum cantu, quem curavit Sacra Rituum Congregatio ad usum ecclesiarum minorum ex editione typica Gradualis Romani collecta. Jak z nadpisu vysvitá, jest to výťah z římského Graduale, obsahující zpěvy chorální k nejčastějším slavnostem círk. roku, vydaný pro menší chrámy, kde jen na větší svátky jest zpívána mše svatá. Byly sice již dříve římské nakladatelství z graduale římského pořízeny a tiskem vydány výtehy, jež měly jednotlivým kůrům zakoupení zpěvů chorálních a jich zpívání usnadniti. Jsou to zejména t. sv. Ordinarium Missae a Epitome editionis typicae gradualis romani, než to nedostačovalo. V Ordinarium missae jsou pouze stále zpěvy mešní (Kyrie, Gloria, Credo, Sanctus, Benedictus, Agnus Dei, s přídavkem některých zpěvů jiných, jako: Asperges, Vidi aquam, Pange lingua). V Epitome pak mimo Ordinarium missae jsou měnivé části mešní (Introit, Graduale, Tractus, Alleluja, sequence, Offertorium a Communio) všech svátků, které v neděli aneb vyšším citem slaveny býti mohou, ať již jsou obsaženy v Proprium sanctorum aneb v officiis pro aliquibus locis. Jest tam dále úplné Commune sanctorum, v Proprium de tempore, pak všechny neděle, jakož i popeleční středa a Missa Rogationum (na den sv. Marka a o křizových dnech) a opomenuty jsou tu pouze officie feriální (všedních dnů), adventu a postu. Prvnější výťah (Ordinarium missae) pro svou láci (stojí nevázaný 12 kr., a svázaný 18 kr.) a též proto, že vydán jest i v houslovém klíči, došel velikého rozšíření než druhý (Epitome) byl i na bohatost látky vřídlené poměrně dosti laciný byl, (nevázaný stojí 1 zl. 8 kr., vázaný 1 zl. 68 kr.) přece byl pro mnohé drahým a pro jich praktickou potřebu příliš obsáhlým, tak že se spokojovali pouze s Ordinarium missae a nemohli pak vyhovět předpisům církevním, jež nařizují, aby též měnivé části mše svaté (Introit, Communio atd.) zpívány byly. Aby i těmto kůrům se vyhovělo a opatření dostatečného počtu knih chorálních za laciný peníz se umožnilo vydalo právě toto Graduale parvum, jež hodí se zvláště pro kůry menší a pak pro kůry takové, kde teprv se zpíváním měnivých částí mše sv. (Introitu atd.) se počíná. Že tento výťah na mnoze postací kůrům nejčastěji, vidno z obsahu jeho. V prvním dílu malého Graduale jest obsaženo na 76 stranách celé Ordinarium missae. Druhý díl, 92 stránek osmerky zaujímající obsahuje zpěvy: ku mši sv. Božího Hodu vánočního, dále mši: svátku sv. Štěpána, nového roku, tří králů, bílé soboty, Božího Hodu velikonočního i druhého svátku i mešní formulář průvodů prosebních, nanebevstoupení Páně, Božího Hodu a druhého svátku svatodušního, Nejv. Trojice a Božího Těla. Z tak zvaného Proprium Sanctorum (str. 40—84) jsou tam pojaty mešní formuláře svátků: neposkvrněného početí P. Marie, nejv. Jména Ježíš, hromnic, sv. Josefa (i slavnosti petrocinia (ochrany) téhož svátce) zvestování P. Marie, sedmiboletné Matky Boží, nejv. Srdece Páně, sv. Jana Křtitele, sv. Petra a Pavla Krve Páně, nanebevzetí, narození a Jména P. Marie, slavnosti růžencové, sv. andělů strážných, Všech Svátých a sv. Cecílie. Z Commune sanctorum výtahy do malého Graduale mešní formulář pro slavnost posvěcení chrámu Páně jakož i votiva mši o Duchu sv., Nejv. Svátosti a P. Marii. Jak zřejmo, jest v těchto 35 mešních formulářích podána tak bohatá zásoba introitů, gradualů (všech) sequencí, offertorií a comunií, přibírá-li se k nim zpěvy Ordinarium missae, zvláště menší a méně zámožné sbory chrámové, které doposud Epitome neb velké Graduale sobě poříditi nemohly, najdou s dostatek látky pro studium i cvičení ve zpěvu liturgickém. Navští-li se řádné Graduale parvum, nebude pak žádná obříte, by se s prospěchem přešlo mohlo k Epitome neb ku Graduale velkému. Ordinarium missae a Graduale parvum spojené v jednu knihu stojí sešitě 64 kr., v plátěné vazbě 72 kr. Aby však i těm, kdo Ordinarium missae

již mají, poskytnuta byla možnost opatřiti sobě Graduale parvum, vydáno jest i samo o sobě a stojí nevázané 30 kr., vázané 48 kr. Mimo to vydání v notách chorálních jest v tisku; vydání v houslovém klíči a to a) ve formátu Ordinarium missae tištěného v klíči houslovém a b) též jako dodatek ku knize mající nápis „Manuale parvum, vydané taktéž u Pusteta. Toto vydání malého Graduale v klíči houslovém přijde zvláště vhod oněm zpěvákům, jimž chorální zpěv v notách chorálních zdá se býti obtížným. Jako k Ordinarium missae a ke Graduale velkému vydán bude zvláštní průvod varhan, i k malému Graduale. Jest právě v tisku Objednávky lze učiniti u každého knihkupectví. Kéž upozornění toto přispěje k hojněmu zakupování veleřícího přifuků chorální a tím i k obecnému zavedení a pěstování zpěvu chorálního.

(16) **Radikální „věda“.** Vrchní zemský soud rozhodl proti trestnímu soudu pražskému, že časopis „Ruch“ zasluhuje konfiskaci pro rouhavý výrok o sv. Janu Nepomuckém. Proti tomu broj „Rad. Listy“, prohlášeje, že zemský soud „ne-respektuje výsledky vědeckého (!) bádání, jehož svoboda je zaručena samými státními zákony“. V říšské radě podal poslanec dr. Šamáněk docela k vůli této potvrzené konfiskaci interpelaci, v níž jest i tato věta: „Přišlo to opravdu v Čechách daleko, jestliže úředník, který z historie ničemu nerozumí, se osměluje konfiskovati to, co je dokázáno nezvratnými dokumenty“. V ustrnutí četli jsme tyto výroky radikálních „vědců“, kteří opatřili si své vědecké (!) výsledky za celých 50 kr. z Herbenova pamfletu, jenž byl sepsán na výdělek a hemž se jen nesprávnostmi a lichými domněnkami. S touto sokrejskou vědou nestydí se redaktor Hajo čestovati své čtenáře, a dr. Šamáněk odvažuje se s ní docela na veřejnost vzdělaného světa. Dr. Šamáněkovi i redaktoru Hajnovi opakujeme větu interpelace s příslušnou změnou „Přišlo to opravdu v Čechách daleko, jestliže radikál, jenž z historie ničemu nerozumí, osměluje se vyhlášovati za vědu, co není dokázáno ani jediným oprávněným dokumentem“. Jestliže česká historie našla své znalce (!) jen v Herbenovi, Hajnovi a Šamáněku, pak se nemusí svět diviti, že známý pražský prorok pověrnosti, Fiala počítá se též mezi slovně astronomy. „Vědecké výsledky“ všech těchto čtyř vědců (!) mají stejné nároky na respekt vzdělaného světa. A tito učenci (!) nejsou dosud ani členy akademie!

Letní sídlo alumnů české koleje v Římě. (Sdílá J. Doležal.) Počínaje rokem 1891. má česká kolej v Římě letní své sídlo v Trevech. — Trevi (starověká Trebia) jest město čítající asi 1 a půl tisíce obyvatel. Ležící na skalnaté výšině, výběžku to západního předhoří Apenninského, poskytuje rozkošný pohled do širé roviny umbrické, jež k němu se tří stran přiléhá. Na jihu v krásné poloze na svahu hor viděti arcibiskupské sídlo Spoleto, na sever biskupské sídlo Foligno, o něco dále Assisi, a na severovýchodě opatřiti lze na jaaných drah hlavně město umbrické Perugia ve výši 820 m nad mořem. Trevi samy stojí ve výši 826 m nad hladinou mořskou. Z dálky zdá se býti město velice krásné, ve skutečnosti však není v něm zvláštního přívahu. Obklopeno jeouc po způsobu středověkého hrabství, skládá se z domů neuhledných, ulice jsou úzké, nepravidelné, chýlkami dlážděné. Trevi bývaly kdysi sídlem biskupským, nyní je zde ještě kollegium kanovníků. Vedle četných menších kostelův a kaplí má město 11 větších kostelů: 1.) Sv. Aemilián, dříve katedrála, nyní kollegiální chrám; 2.) druhý farní chrám sv. Kříže; 3.) chrám sv. Jana; 4.) sv. Lucie, (s klášterem Benediktinek); 5.) S. Crocifisso (Ukřišování), arcibiskupský (též jména); 6.) sv. Klára (s benátským klášterem Františkánským); 7.) sv. František Ass. (s kolejí a gymnasiem Salesiánským); 8.) sv. Dominik (s nemocnicí); 9.) sv. Martin (s klášterem Františkánským); 10.) sv. Antonín, (druhdy s konventem kapucínů; nyní jest tam jediný káň téhož řádu; tamtéž je hřbitov trevský, na něm i odpovídá tělo alumnů Jana Buriana z diecese Budějovické); 11.) Panny Marie „Plačící“ (delle Lagrime), (dříve klášter Redemptoristů; krásné malby umbrické školy malířské.) — Celé okolí horaké posázeno jest olivami, kterým se zde velmi daří, neboť půda jest výborná. Jiný strom středka zde viděti, jest tu a tam dub nebo moruš; rovina však hojně vysázena jest morušemi, jež jednak jsou oporou révů, jednak poskytují listí k hedvábnictví. Hlavním tedy zaměstnáním obyvatel jest pěstování oliv, hedvábnictví i vináctví a chov dobytka. Lid je sdravý a silný, pracovitý a při tom velice zbožný. — Na východní straně města u samých hradeb stojí dům české koleje. Skládá se ze dvou velikých vespolek spojených budov o dvou poschodích, podobá se pěknému zámku a obydlené okolní jmenují jej vědy „palazzo“. Kromě toho opodál hlavních budov stojí několik menších stavení, jež jsou též majetkem kolleijním. Dvě veliké zahrady slouží k setavení alumnů v krásných dobách, pak jest velká kuchyňská zahrada, velká vinice a rovněž rozsáhlý oliv. Všecko to patřilo druhdy hraběcímu ředu „della Porta Carrara“, a zakoupeno bylo pro českou kolej seznáním arcibiskupem našim, adp. bisk. Jos. J. Haisem. Ubohý, často prý si přál viděti českou kolej v Trevech, ale nedožil se toho. Za to v blahé paměti sčítane jméno jeho u všech, zvláště však u těch, kdož byli chovanci této koleje a tak účastni byli jeho štěstí. Památku jeho hlásá též na severní straně budovy nad portálem zasažený biskupský znak a mramorová deska s nápisem:

HANC VILLAM
QUAE ANTEA FUERAT
GENTIS DELLA PORTA CARRARA
IOSEPHUS IOANNES HAIS

EPISC. REGINAE-GRADISKENSE
ACRE SVO COMPARATAM
COLLEGIO BOHEMORUM URBANO
ATTRIBUIT AN. MDCCCXCI.

Přívodně sloužila k obydlení pouze budova jedna, druhá byla olejona, a teprve k děláním kolleijním byla svyřena a upravena, v dolní pak části sídla byla sv. Václava. V této nacházejí se s oltáře. Hlavní oltář omdoben jest obrazem sv. Václava. Obraz ten jest kopií obrazu sv. Václava na bývalém oltáři téhož svátce ve staré basilice svato-Petrské v Římě, a namalovati dal jej magr. Jaenig jistěmu umělci švýcarskému. Na obraze uprostřed stojí sv. Václav s korunou na hlavě, oděn plechovým pancířem, s ramenou spřávanými rudý, levici třímá meč, pravici korouhev; s pravé strany klečí kardinál Pražský Ocho s Vlady, za ním stojí sv. Vojtěch s mitrou na hlavě, pravou ruku klade na jeho hlavu, v levé drží berla biskupskou. Nad sv. Václavem v oblaci vznášá se Maria Panna s Božským dítětkem. Krásný rám k obrazu zhotoven byl dle návrhu Ludvíka Seitze. Oltář jest též, kteréhož užívala česká kolej v „Animě“, s kolejí stáhoval se pak k sv. Karlu na Corso, pak ke sv. Františku (nynější sídlo koleje), a konečně do Trevi. Postranní dva oltáře zdobí pěkné obrazy Sv. Bodiny a sv. Frant. Ass. Život náš v prasebních nešlech se v podstatě od způsobu, jakým žijeme v Římě, pouze že máme více času volného a delší procházky. Studium platí hlavně řečtem, homiletice a zpěvu liturgickém. V neděli a ve svátek máme řízení a požehnání v blízkém chrámu Panny Marie „delle Lagrime“, často také v jiných chrámech příslušujících při zpívání mši svatě, při čemž také účinkujeme jako spřávi. V září a říjnu sa pěkné pohody konáváme několik delších výletů do okolí, některá léta i do Assisi drahon. Ve druhé polovici října po exercitiích ubíráme se zpět do Říma, abychem s novými silami počali zase školní rok. —

Zvěsti z východních Čech.

Zprávy diecéšní. Utanovení jsou: p. Fr. Morávek, administrátor, za faráře v Klášteru, p. Jos. Kousal, farář Koblavský, za faráře do Mléčce, p. Stanisl. Hlína, kapl. Skalický, za prok. kapl. do Náchoda, p. Jos. Vojtěch, adm. Třemošanský, za kapl. do České Skalice, p. Al. Erben, koop. Schwarzenhalský, za koop. do Vlčovic, p. Bern. Schama, kapl. Vrchlabý, za administr. do Lanova, p. Boh. Fíšera, koop. Vítkovický, za kapl. do Vrchlabí, p. Frant. Meyer, koop. Pilníkovský, za kapl. do Vrchlabí, p. Lad. Tůma, kapl. Vrchlabý, za kapl. do Chvalce. Uprádněno Koblav, fara, patron. (náboženské matice od 29. října 1896.

Stajným loktem všem. Co to bylo křiku a jásohu a rochorčení, když se kterémus horlivému čtenáři „Nár. L.“ podařilo vyštáti nepatrný, téměř nečitelný německý nápis na křtitelnici Chlumu. Měli jsme tyto dny přiležitost poslati se do evangelického chrámu augsburského vzvznení v ryse české obci Šonové v okreseu Novo-Městském — a hle! první co nás přivítalo, byl veliký již ode dveří z venku čitelný nápis: „Kommet Alle zu mir her, die ihr mühselig und beladen seid, ich will euch erquicken“, který umístěn jest tam, kde katolíci mívají hlavní oltář — tedy na místě nejprejnejším. Podivno! Daleká většina návštěvovatelů této svatyně patřil mezi čtenáře a to horlivé čtenáře „Nár. L.“ ale dosud ani jednomu z nich neupadlo, aby tam poslal obrtný dopis, v němž by si na tuto provokaci českého obyvatelstva stěžoval; do katolického kostela na Chlumu zavítal po dlouhé době jeden jediný, který sokolím znakem ihned pesterhl, co převážně většinu návštěvovatelů téhož až dosud bylo neznámo a v zápleti z Mariánské ulice následuje přísný rozkaz: „Nápis odstranit.“ Snad tyto řádky přimějou poslance Adámta, který se o chlumskou křtitelnicu tak interessoval, k tomu, že upozorní kollegu poslance Dra. Dvořáka, aby vymohl z Mariánské ulice i on pro své voliče rozkaz podobný, jaký následoval po objevu Chlumskému...

Řízení hoř! letos už neplatí. Znám je dosud velký proces s těmi osobami cukrovary královéhradeckého, které byly obžalovány pro podvody při vážení řepy, jež se v cukrovarech tom daly. Nyní na váze v cukrovarech královéhradeckém vyvěšen je nápis: „Každému je volno o váze se přesvědčiti.“ Může tedy každý, kdo řepu do cukrovary přiveze, do vnitř váhy jíti a vážení býti přítomen, aby se přesvědčil, zdali se mu správně váží. S prováděním zsmršenávaného nového zařízení toto, neboť nesměl dříve nikdo u vážení přítomen býti a nebude se proto moct — když rolník práva toho používá budou a pře příst si je více váží nedojí — nevědomitě jednat, které pod jménem „Řízení hoř! všem-dodavatelům sněmo je, již nikdy opakovati. S vážením jsou letos do lavatelé úplně spokojeni, a mělo by býti proto zřízení toto ve všech cukrovarech zavedeno. — Aby při vážení řepy v jakémkoli cukrovare na všem širém světě se mohl rolník o správnosti váhy přesvědčiti, to zde ještě nebylo; dosud v cukrovarech při vážení řepy odstraňovali sedláčtva od váhy raději čím dál tím líp.

Ve zdejším kostele Panny Marie bude v den „Všech Svátých“ o půl pátě odpovedne ko-

náša modlitba sv. růžence, měsíční to pobuďnost
bratřova živého růžence, o hodné patř pak bude
časem a po něm litanie sv. pohřebním. V den
„Duláků“ slouženo bude zpívání Requiem o 6.
hod. rovní.

Jednota katol. tovaryšů v Hradci Král.
pořádá dne 1. listopadu divadelní představení
„Na dušičky“ aneb „Modlitba na hřbitově“. Za-
čátek přesně o 7. hod.

Jednota českých střelců v Hradci Král.
Zpráva jednatele za měsíc říjen Za členy při-
jeli p. Frant. Čupr, V. Dudek jun. a J. Dvořák.
Pět výboru upraveny pro letošní střelecké období
místnosti spolkové co nejméně a vysdobyeny
luky, puškami a lipovými náci. Účastnícím
sejmén: však docílenými výsledky při střelbě vy-
nikáme daleko nad jiná léta; výcvik, kterého na-
byli účastníci páni členové střelbou s pistolí, jest
pozoruhodný, neboť jediná rana nemine se cílem.
Střelbou do terče pohyblivého (letos znovu za-
vedenou) zakončujeme každý večer, čímž sejmé-
né peněz na hony chodícím příležitost k vý-
cviku se podává. Aby však i po stránce vlastenecké
spolek náš činnost jevil, usnešeno za každou je-
denáctku a dvacítku nejméně po krejcaru „Ma-
tici“ odváděti. Tímto způsobem vystřeleno pro
„Matici“ poslední úterek 1. 10. z. 11. s heslem:
„Český střelec vždy do černého“ uloženy do po-
kladničky matiční. Podotýkáme, že členy uvedení
hosté jsou vždy vítáni; členové klubu českých
velocipedistů v Hradci Králové (jehož členem je-
dnota naše jest) mají přístup i bez předchozího
uvedení.

Pro pohřeb v Horním Jelení zaslal far-
mu řádu Jelenému: B. vikariát Kopidlnský 10.
z. 70 kr., P. Stanislav Schönberg exposita na
Chlumě host eb. z. 25 kr. — Dárcům Zápět P.
Bůh stonasebe!

„Jitňákův obzor.“ Jak hluboko skleslo
vankové novinařství, sloužící výstředním snahám
jistých snahivců, podal „Jitňákův obzor“ v čísle svém
21. t. r. zajímavý důkaz. Tři „lokality“ věnoval po-
mluvám a špičce odp. biskupa našeho. Dvou z těchto
státí bude nucen přinést opravu a o třetí převzalo
jednání c. k. státní zastupitelství. Až se nám lístek
tam dostane do rukou, přineseme opravu jeho v otisku.
Pro dneš jím poukazuje na prohlášení jeho v jednom
měru. Opouští se potupiti náboženskou dikeci naší
i v tom směru, v kterém se toho ani nejhorší anar-
chistický trhan neopovářil. Uprá má posměšné do-
bročinnost. To jest již věru hanba do nebe volající.
Kde pomýří odp. biskupa sá, kdo ví, jak pro svou
osobu potřebuje méně než lektýrů samostatných rolníků,
nebo měšťan, kdo ví o pobožnosti jeho, a jeho stolu
nasedá i dělník, kdo ví, že od něho obdrží podporu
každý, kdo není podvodník nebo hrubec, — ten musí
Jitňákůmu Obzoru nejlíbivěji opovrhnouti, a jeho pa-
tronům s drem Kloučkem v čele upřímnou soustrast
projeviti. Opatřili jsme si jak od sekretariátu, tak od
dříchodenského úřadu biskupského seznam milodárů
zapávaných v knihách úředních za rok 1895. Čteme tam
následující sumy: Chudý, tajně nouzi trpícím, ne-
štěstím stíhaným a vůbec podpory potřebným lidem:
leden 131 z. 10 kr., únor 138 z. 27 kr., březen 524
z. 70 kr., duben 667 z. 60 kr., květen 300 z. 25 kr.,
červen 181 z. 14 kr., červenec 91 z. 8 kr., srpen
144 z. 40 kr., září 81 z. 5 kr., říjen 84 z. 3 kr.,
listopad 186 z. 15 kr., prosinec 330 z. 10 kr.; úhrn
2915 z. 77 kr. Vlasteneckým a lidumilným spolkům
a ústavům, k. p. úřední matiči školák, haničům, na
zkšení škol: leden 36 z. 11 kr., únor 21 z. 11 kr., březen 101 z. 11
z. 11 kr., duben 274 z. 11 kr., květen 125 z. 11 kr., červen 87 z. 11 kr.,
červenec 210 z. 11 kr., srpen 65 z. 11 kr., září 62 z. 11 kr., říjen 45 z. 11 kr., listopad
303 z. 11 kr., prosinec 270 z. 11 kr., úhrn 2327 z. 50 kr. K tomu
přičítati dlužno plat roční učitelkám v opatrovné chra-
stěcké 72 z. 11 kr. Přičteme-li hromád 2915 z. 77 kr. a
2327 z. 11 kr., máme úhrn 7005 z. 27 kr. V obnosu
tom není sčítáno přes 600 z. 11 kr. za koupený domek se
zahradou ku zřízení opatrovné, jež se prozatím v bi-
kupském domě v Chrástě nalézá. Se stavbou nového
na téže místě domu, jehož rozpočet přes 12.000 z. 11
kr., se právě počíná. To však nejsou ty tisíce, které
dla „Jitňákův Obzor“ odp. biskup roční věnuje na
klerikální agitační. — Vysvítáme tímto veřejně „Jitňá-
kův Obzor“, aby tyto nezgodatelné sumy beze všech
odštěpků k napravení své pomluvy uvěřili. Povinnost
tuto má po redaktorevi pan dr. Klouček a s ním po-
litický klub, jehož státním listem ten slouží. Nestane-li
se tak, — jako že bezpochyby stane — pak je vidět,
že se pánům nejedná o pravdu; pak uvízne na nich
výčitka; že strana jejich k domnění cíl svých neo-
stýchá se trpěti v orgánu svém bídné pomluvy a tr-
hané ostouzení. Pak tím více musíme blahopřáti
vůlí jitňákům, že dra Kloučka s radnicí odstrá-
nili, naproti tomu pak politování vysloviti tím, kteří
si ho na poslane zvolili. Jen mudrým uvážejícím
tohoto děkane dobročinnosti našeho odp. biskupa tak
hanebně o čest oloupeného, máže se dr. Klouček do-
moci nějaké doty od všech dobře smýšlejících. A „Ji-
tňákův Obzor“ by nejlépe udělal, kdyby ve prospěch
blahomyslného lidu k vědomí spáka se uvolil; je-
věru škoda peněz na list tak bídný.

Udělené výsadky. Továrny na vohové sbodí
řmky J. Vladyka a syn v Litoměřicích, její vý-
robky po celém Rakousku Uhersku pro jejich výtečnou
jakost vyhlášeny jsou, náležel byl dne 13. srpna t. r.
na slopské výrobky c. k. patent č. 463510.

V zájmu lidskosti. Kdo nebyl svědkem sám,
stěží dovede sobě představití bolest a soufalec rodiny,
když na nosních přinesou mrtvého domá toho, kdo
ráno ráno a vesel dobývat chleba pro miláky své
se vypravil. V okamžicích těch máke arde i nejro-
putejšího nepřítel a on spěchá dle možnosti smířiti
sármutek postelových. Proto tím větším odporem a
rozhrotením naplňti musí každého takové jednání, které
nechtí majetát bolu, ale naopak ještě jej rozmnožuje.
A přece stává se tak, a to jménem a pod záštitou —
sáhou. Kdo ví, jak lid náš soudí o pitvání, jak trapně
působí na cizí paršestých řezání mrtvolu jemu mi-
lého nebožtka, ten nepochybně k poslednému tomuto
prostředku ku stávení způsobu smrti neš v potřebě
nejkrajnější. Kde však způsob smrti i okolnosti pro-
vážející nade vši pochybnost očividně svědky jsou
zjištěny, tu myslíme, že pitvání jest hříchem proti
lidskosti, hříchem tím odsouzením hodnější, poněvadž
daje se od těch, jimž lidkost má býti vodítkem veške-
rého konání nejednodušším. Přímé skoumání správy
o nepřirozených způsobech smrti a bespodmínečné od-
mátnutí poplachu likvidovaných za příčinou bezúčelné,
lehkomyslné podáknutí pitvy se strany kruhů, jimž
nejenom péče o veřejnost ale i o čest stavu svěřena,
nejlepší by byla prostředkem ku zamezení složitosti,
jeaš s lovci složitosti a lovci smrti číat lovce — dítě.

Okřídlený sloděj. To by tak ještě scházelo,
aby sloději litali, pomyšl si čtenář a věru není snad
dalekou doba, kdy i to se stane. Dnes nejedná se
však o takový drab slodějů budoucnosti, sděluje
pouse, co přihodilo se jistému občanu v Pouchově.
Za klidného spánku v jedné z nedávných nocí usly-
šel dotýká jakési cinknutí skla ve vedlejší neobydlené
jizbě a tu napadlo jej v prvním okamžiku, že do-
stává se tam oknem sloděj. Nebylo to také nic div-
ného; člověk není svým majetkem jist před sloději
téměř ani za bílého dne, natož v noci a k tomu ještě
tak tmavé. Chvilí poslouchaje posorně, uslyšel nás
občan podezřelý znečištění z vedlejšího pokoje jako by
někdo chodil po tichu s kouta do kouta. Nyní již
nemeškal a sběhl s tichu, aby sloděje nepolekal a
mohl jej spíše dopadnouti, veškerou domácí věc a
všec kde kdo byl. V několika okamžicích byl by
viděl pozorovatel divný rej. Několik lidí v nočním
úboru osbrojených vidlemi a jinými podobnými zbra-
němi s častými selekty povstání, jak pílí se přikrčení
ke stě pod okna pokoje, kde sloděj se bezstarostně
přebíral cenější věci a svažoval jej v ranec; však
ho bylo také alyšeti až ven, jak hledí tlamit kroky
po podlaze. Jiný oddíl s puškou osbrojeným hospo-
dářem bral se přímo ke dveřím jizby a rázem vkročil
do vnitř. Váš co to? Zloděj svítí očima až nad
skříní, která je o kus větší než největší člověk a na
jednou mihají se do konce dvě světlivé oči po pokoji
s tichu jako duch. Občanovi klela ustrnutím ruka
svírající pušku a myslil nejnik, než že jest vše
těžký sen. Mezi tím však roztěl kdesi s průvodčích
sírku a na sloděje povstl a tu se poznalo, že do
jizby vnikla otevřenou špičkou — sova a poletujíc
po světnici ahočila se skříně několik skleněných nádob.
Po tomto poznání padla rána a náboj, určený pro
sloděje, zasáhl opeřeného rušitele nočního klidu. Hi-
storka tato zavládla přičinou k nemalému vtipům na
dotyčného občana, které se strany místních řezníků
jeaš sypou na hlavu jeho.

Ku lepšímu studiu nového civilního řádu
odbyvájí pp. soudní úředníci sjezd každou sobotu od
17. t. m. do 20. listopadu shromáždění. Přednáškám
támto přededají páni radové dle toho, jaký kdo oddíl
nového řádu přidělen má. Pan rada zamského soudu
Procházka přednášky zahájil.

S rozšiřováním pražského mostu se již po-
číná. Tyto dny položena drva a dřevěné zábradlí po
pravé straně mostu na kamenné pilíře a stížeje se
chodník pro pěš. Takéž bude stížen i po levé straně.

Živý mrtvý. V neděli po polední počalo se
zvoniť umíráčkem, zvonek však po několika minutách
ustal. Jisté slechy daly zvoniť svému čeledínu S.,
který měl v neděli samřiti v nemocnici. Týž jest zatím
živ a již z nemocnice propuštěn.

Krádež. V noci na den 16. října byli manželé
Hoffmanovi v Německých Verneřovicích okradeni Pa-
chatel vnikl oknem v prájednu nade dveřmi do síně
a odtud do světnice, kde usnul šatstva a skvořstí
v ceně přes 100 z. 11 kr., což patřilo synu Celestinu Hoff-
manovi. Mimo to vnikl sloděj do komory, kde spal
starý Hoffman a sebral šaty na věšáku, aniž by týž
o tom něčeho sveděl. Hoffmanová se synem byli v čas
krádeže na půdě. Podezřelý z krádeže jest mylněřský
pomocník Gustav Otta z pruského Slezska, který u
Hoffmanových krátký čas před krádeží pracoval a ně-
kolik hodin před touto viděn v hostinci A. Štrénbla.
Zloděj musil býti velmi dobře s místnostmi těmi obe-
znám.

Fešna v peci. Mlynář v Kydlínově p. Střem-
chovi strátila se dne 22. t. m. čtyřmetrová dubová
fešna v ceně 5 z. 11 kr. Při předsevzaté prohlídce u sou-
seda Chmeláře, známého to poberty, nalezena byla
tato na kusy rozřezaná a uložená v peci. O tak ně-
žného soudníka není zajisté mnoho co stát.

Nářez svému představenému. V cíhelně p.
Valdeka v Plotičkách saměstán byl dělník Josef Po-
mesný s Popovic, známý svou hrabou povahou. Týž
dostal v minulých dnech pro nějaký nový kussek
s práce výpověď, která však jej jen pobouřila a v této
své náladě dotlačil si na správce závodu p. J., jenž
mimo nářek a vyhrožování sabitím nštědřil také
několik ran pěstí. Přivolané četnictvo našlo buřtce
a dodalo k soudu.

Sekyrou do hlavy. Dne 24. t. m. nepohodil se
Fr. Tomáček v Suché se svým kolegou, truhlářským
pomocníkem Ant. Hofmanem tamtéž. Z hádky povstala
v krátku rvačka, při níž se Tomáček roasřil tak, že
popadl sekýru a udeřil svého protivníka do hlavy,
táče jej straniv. Následkem tohoto činu byl Tomáček
četnictvem s Nechanic zatčen a dodán do vazby vy-
šetřovací.

Opuštěný zajíc. V noci, dne 22. t. m. pozor-
oval ponocný Řehák nezámou šestitku, která jaksi
podezřele se plížila ulic s košem v ruce. Když viděla,

že ja pozorován, postavila koš před čísem 22. na
zem a upadla. V tomto pak nalezena byla láhev, tři
látky a zajíc, který byl nejspíše příčinou strachu ne-
známé. Zajíc prodán byl v dražbě.

Pedvědná sluška. Marii Opritsové v Broumově
čís. p. 109 strátila se před časem nevyšetřitelným
způsobem 100 z. 11 kr. kamgarnová jupka v ceně 7 z. 11
z. 11 kr. V tamtéž nemocnici zároveň zmizely nějaké
nože a vidličky. Věci posledněji nalezeny náhodou
u slušky Marie Scharfové s Ledhaje, která v době
stráty u Opritsové sloužila a ukradené předměty uscho-
vala u matky své v Polici. Podezření stran oněch 100
z. 11 kr. padá nyní na slodějakou slušku a táž byla ná-
sledkem toho zatčena.

Těže zraněn. Mezi sousedy Kateřinou Macha-
čovou a obchodním jednatelem Josefem Machem ve
Slatině vznikl nenadále, pro hloupost jak obyčejem
bývá, nesvár. Rozelená Macháčová vyhrožovala Ma-
chovi různým způsobem a za stálých nadávek hnala
se i po něm klackem, takže týž nucen byl ustoupiti
a zcela jednoduše s domu utéci. Večer vrátil se tiše
nezporován do svého obydlí. Bylo mu však v noci
jít ven a tu když vyšel, dostal něčím tvrdým nožnou
ranu do hlavy až utrpěl zranění. Zlédkost tato jest
nyní předmětem soudního šetření, kde Mach očekává,
že se mu dostane zadosťučnění.

Nežní krádeže na poli. Obyvatelé obce
Provoze pozorovali, že se jim a pole strácí řepa a
brambory. Žádný nemohl dlouho přijíti nočným sle-
dji na stopu, až dáván bedlivý pozor. Dne 15. t. m.
ku desáté hodině večer, hlídal na poli Václav Uhlíř,
syn rolníka Jana Uhlíře v Provozi. Na cestě napadl
na svém poli dvě osoby, které jakmile ho spatřily
prchaly, což bylo podezřelé. Běžel za nimi a chytil
dávce, které nemal. Druhá osoba unikla. Dávce ne-
chtělo jmeno své udati a proto chystal se ji odvésti
ku starostovi. Cestou přiběhl za nimi čisť muž a
přisahal se mu, že on to byl, který mu byl na řepě a
udal, že se jmenuje Jan Švorc s Domašína. Přivolan
četník M. Pytlík s Dobrušky a provedena za pří-
tomnosti starosty a Svorce domovní prohlídka, která
setkala se s výsledkem. Nalezeno u něho 174 kusů
červené, 249 bílé řepy, bramborů, což vše dáno v uscho-
vání ku starostovi. Na poli, kde byl přistižen, na-
lezen pytel s 52 kusy řepy k odnesení připravený.
Švorc, 36 roků starý nádeník, je známý sloděj a byl
již vícekrát pro krádež trestán.

Otrávené pivo. Dne 21. t. m. poslal si po-
mocník kamenický Jaromír Orasť, saměstán u pana
Hoffmana v Pouchově učedníka k jednomu z tamních
hostinských pro pivo. Učes přinesl pivo nápadně za-
kalené, tak že ho pomocník poslal zpět. Hostinský
zdálo se vše nápadně, uschoval kalné pivo a odevzdal
ho opět Hoffmanovi, který pivo ono skoušet dal p.
Karlem Sigmundem. Týž shledal po skoušce, že pivo
ve značné míře otráveno fosforem. Zlédkost tato
udána k soudu.

K licentování byků. Starosta jedné obce máje
podati okres. zastupitelství oznámení, kolik je v obci
plemenných byků, napsal doslovně takto: „Slavný
okresní výbor v R. Představenstvo obce K. dávám
správu, že v obci zdejší nachází se byků totiž pan J.
K. (plná jména hospodářů) v K. pan J. V. a A. J.
v T. Obecní úřad v K. Jan Šnydrek, starosta.“
Slavná komise licenční, když do obce přišla, měla vel-
kou ávandu a oni znamenatí hospodáři musili prý se
před cejchováním schováti, jak si z nich druzí občané
vtipy tropili. Pan starosta, nechtěje ostati v bryndě,
vymlouval se, že to psala žena.

Náhle onemocněl. V kofalné Fránkové padl
dne 24. t. m. Ant. Štráček náhle k semi bez vědomí
a byl dopraven do všeobecné nemocnice.

Cikán. Dne 27. t. m. podnikant byl hon na
tlupu cikánů rozloženou táborem u Správců. Proná-
sledovaní uprchli k Smiřicím, kde byli konečně do-
padeni a nalezeno u nich množství věcí pocházejících
z různých krádeží, nedávno v okolí spáchaných
v křoví u Labe nalezen byl uschovaný ranec šatstva.

Krádeže. Minulé soboty odešla Fr. Valášková
z Pouchova na týdenní trh do Hradce a nešli se vrá-
tila byla ve svém bytě, který nechala bez dohlídky,
okradena. Zloděj vymačkl okno, jímž vnikl do světnice,
vypálil pak sekýrou dveře do komory a týmž způ-
sobem dostal se do skříně, kde ukradl šatstvo, šperky
a vůbec vše co stálo za odnesení. Škoda tím povstálá
převyšuje 40 z. 11 kr. Neznámý muž s modrým rancem, byl
se v té době, kdy krádež byla spáchána, viděn ubí-
rat se směrem k Hradci. — V těchto dnech kopala
J. Šrámková z Pouchova na poli brambory a mezitím
co došla si domů pro trakař, aby si je mohla odvésti,
zmizely jí dva pytle z nich. Jak se později zjistilo
přivojila si dotyčné dva pytle brambor M. Vodičkové,
a níž také byly nalezeny. — Kořimbu a p. Vacka od-
cizil v těchto dnech neznámý dosud sloděj dvě po-
krývky na koně.

Pomazaný orlíček. V noci dne 22. t. m. po-
mazal neznámý pachatel na jedné se schráně na
pasní orlíčka a německý nápis černým lakem.

Krádež o posvícení. V noci ze dne 18. na 19.
října odbyvala se hluchá posvícenanská zábava v Dě-
dově. Domácí lidé u rolníka Jana Güntra účastnili
se této zábavy s hospodářem. V noci uprchl se Gün-
ther domů a po svyku zašel se ještě podívat do chleva,
kde ku svému nemalému ustrnutí shledal, že má
svého koně pryč. Utínil pokřik. Mezitím našel na
dvoře krev a po otevření chlevy viděl, že mu scháň
dvě dobře krměných prasat, které mlaní sloději na
místě byli zabili. Hádáno ihned, že pachatelé byli
cikáni, kteří před tím dnem tábořili v lese svaném
„na kopečku“. Pátráno po stopách v lese, kde v pa-
sece nalezen, ovšem k nemalé radosti, Güntrův kůň,
přivázaný cizí ohlávku ke stromu a měl dosud na
nohou ovázané hadry a tu se vysvětlilo, že tak snáze
mohl vyveden býti s chlevy, aniž by kdo co pozor-
oval. Doménka, že krádež tato nemohl jiný spáchat
než cikáni, byla potvrzena ještě téhož dne, neboť ne-
daleko Dědova u Javoru nalezeny sbytky po mase.

Prohnaný sloděj. Václavu Kristovi, saměstna-
nému v pivovaru ve Schwarzenstadtku ukradl kdosi v
raných hodinách z kabinu, který měl ve světnici na

* * * * *

JAN HORÁK,

senekník
v RYCHNOVĚ n. K.

nabízí na dobu podzimní a zimní

čisté vlněné látky

vlastní
výrobky.

Raději učiníte jen malou objednávku
na skoušku!

Vzorky na požádání zašlu franko.

Děkuje všem svým milým veldůstojným a
velečtým zákazníkům za vzácnou přízeň, prosím,
aby mi i dále důvěru svou věnovali a slibuji vždy
vzornou, poctivou obsluhu.

Umělecký
závod
pro
malbu
na skle

B. ŠKARDA,

Brno.

Speciální závod
pro malbu oken
chrámových.

Bednářství první
cenami vyznam.

Vzorky k na-
hlednutí franko.

Ceny mírné.

Ztráta vlasů
a tvoření lupů

se pod zárukou jediné jistoty
zamezí

CRINOGENEM

od
J. Beyšovce v Jičíně.

Cena láhve s ochrannou známkou 1 zl. při 3 lahvičkách
franko na dobrou, neb lépe proti pošt. poukáže 3 zl.

Składy v lepších materiálních obchodech a holičských
závodcích.

„Křesťan“

Nejsvětější Svátosti Oltářní

posvěcený.

Seřadil:
ABBE A. HENRY,

důstojný kanovník a ředitel ústavu Nejsvětější Trojice
v La Maroche.

Dle III. vydání přeložil
VOJTĚCH KAMEŠ,
farář v Chřastovicích.

Nákl. bisk. konsistoře. Tisk bisk. knihtiskárny:
Stran 514 — 8° —

Cena brožovaného výtisku 70 kr., franko
80; v tabě vazbě celopletěné franko 1 zl.

Všele odporučení této výtečné adorační
knihy viz v „Řádu eucharistie“ sešitu de-
vátého a v „88. Eucharistii“ v sešitu
třináctém t. r. Objednávky přijímá biskupská
knihovna v Hradci Králové.

Reklama

„Jak máš své vědět,
co vyhovuje na skladě
mám, když mi to neod-
povídá novinami?“

Vanderbilk.

v celých východních Čechách.

„Obnova“

dodávka se nejistějším
vhodným a při tom lev-
ným inzerováním v
nejrozsáhlejších listě
ve všech krajích vý-
chodních Čech:

Inzerování v listě našem je tím výhodněj-
ším, ježto v něm dle vzoru amerických listů za-
vedena jest osvědčená **americká reklama**
tím způsobem, že inserty zařazujeme vedle textu
čímž každé oznámení dojde jistého povážnutí.

Inserty přijímáme jen od **seřaditelských
úřadů křesťanských.**

Insertní poplatek: 3 kr. za 1 petič. jedno-
sloupový řádek.

Nabídka insertů přijímá administrace časopisu

„Obnova“ v Hradci Králové.

Svíce kostelní,

pravé voskové i polovoskové, pa-
schaly, trojhrany, grana, jakož i
nejjemnější druhy kadidla, dopo-
ručuje veldůstojným farním a
slavným patronátním úřadům,
rovněž i

P. T. pánům obchodníkům v jakosti nej-
lepší a v cenách nejlevnějších.

Zároveň doporučím svíčky do věšných
lamp 7 dní hořící a všeobecně za nej-
lepší uznání.

Josef Pilnáček

v Hradci Králové.

Závod voskářský „u Albrechtů“ založen r. 1809.

Národohospodářská hlídka.

Úvěr maloživnostnictva v království Českém.

Obchodní a živnost. komora v Praze podala
zemskému sněmu petici, aby na oslavu padesát-
letého panování Jeho Veličenstva zřízen byl zemský
úvěrní fond pro maloživnostníky a obchodníky české.
Zemský sněm dne 14. února t. r. návrh tento v
zásadě přijal a ku základnímu fondu tohoto úvěr-
ního ústavu povolil 1 milion korun z prostředků
zemských. Poněvadž o organizaci tohoto ústavu
má se konati anketa porada, žádala Pražská ob-
chodní komora vedle jiných korporací i „Zemskou
jednotu řemeslných a živnostenských společenství“,
aby se vyslovila, jak by dle jejího názoru projek-
továný ústav měl býti zřízen a veden, aby co
možno nejvíce prospěl řemeslnictvu a obchodnictvu.
O této otázce jednalo se ve schůzi „Zemské jed-
noty řemeslných a živnostenských společenství“. Základní
jmění zemského úvěrního fondu má totiž
zahrnouti a) z obnosu 500 000 zl. věnovaných sně-
mem království Českého; b) z jiných obnosů vě-
novaných tomuto účelu od okresův, obcí, spo-
lečenství, gremií, spolkův a jiných osobností práv-
nických nebo fyzických. Jméni základní se se-
sluje částími čistých přebytků bilančních zem-
ského fondu úvěrního, jemu na základě stanov při-
kazných. Základní jmění jest nepřevratitelné, slouží
jednak jako počáteční kapitál provozovací ústavu,
jednak jako fond garanční k úhradě jeho závazků.
Do působnosti zemského fondu úvěrního náleží:
I. povolování úvěrů a udílů i sprostředkování zá-
půjčky: a) živnostenským společenstvům a obcho-
dním gremiím ke zřízení a provozování závodův,
b) úvěrům zásobním skladům, výrobám a jiným
spolkům, společenstvům nebo družstvům samo-
statných živnostníků a obchodníků neb živ. dělníků,
c) jednotlivým společenstvům gremií a družstev
pod a) a b) uvedeným — a přejímání pohledávek
takové postupem. — II. Prostředkování společen-
stvům, družstvům a jednotám pod I. vyjmenova-
ným přejímání věcí dodávek a prací, zejména
veřejných. — III. Prostředkování koupě strojů děl-
ných a hybných pro živnostníky ku provozování

jejich živností potřebných a poskytovat jim při
tom potřebné nápovědy. K vyplnění těchto úkolů
jest zemský úvěrní fond kromě toho oprávněn:
IV. Přijímat vklady peněžní pod úrok na vkladní
knížky a na běžný účet až do desateronásobné
výše jmění základního. — V. Přijímat výpůjčky
od jiných ústavů peněžních a veřejných pokladen
a ukládati u nich dočasné hotové peníze. — VI.
Vydávati dlužní úpisů záručitelné a slosovatelem.
— VII. Provozovati obchody girové a kontocor-
rentní. — VIII. Ekomptovati a reekomptovati
směnky společenství, gremií a družstev v mezích
úvěru jim povoleného, jakož i slosovane státní i
zemské dlužní úpisů, listy vyvozoací nebo zá-
stavní zemských ústavů říše rakousko-uherské, též
kupony takových úpisů a poukázky na vrácení
daně. — IX. Kupovati a prodávati cenné papíry
a papírární jistoty a poskytovat na ně zálohy.
— X. Zřizovati úvěrní spolky společenství, gremií
a družstev pod I. vyjmenovaných. — Konečně
přisluší zemskému fondu úvěrnímu: XI. Přijímat
do uchování neb do správy depozita společenství,
gremií a družstev pod I. vyjmenovaných, pak pod-
půrkých a zemocenských pokladen (mistrovských,
dělnických a učednických). — XII. Udíliti rady
a pokyny družstvům, společenstvům, živnostenským
a obchodním gremiím při zakládání a provozování
závodů společenství. — Řízení zemského fondu
úvěrního přisluší ředitelstvu, poradnímu sboru,
zemskému výboru král. Českého a sněmu tohoto
království. Zemský úvěrní fond vstoupí v činnost
dne 2. prosince roku 1898 a může býti zrušen
toлько usnesením sněmu král. Českého, jemuž do-
stalo se nejvyššího schválení. V tomto případě
případné veškeré jmění jeho, jež zbude po uha-
zení všech závazků, král. Českému a sněmu jest
povinen ušiti ho ku podporování malých živností
a malého obchodu v král. Českém. To jsou hlavní
body návrhu obchodní a živnostenské komory
Pražské. Ve schůzi Zemské jednoty řemeslných a
živnostenských společenství v král. Českém po
delším rozpravě prohlásil referent, že fond tento
bude živnostem a lidu mocnou oporou v soustře-
dění s kapitálem. Usneseno tedy jednomyselně v tomto
smyslu dáti obchodní a živnostenské komoře Praž-
ské žádanou odpověď.

Laciná dobytčí sál. Poslanecké usnesením
podána byla ve schůzi 19. t. m. předloha zákona
o prodeji dobytčí soli. Předloha navrhuje, aby
metrický cent prodával se za 5 zl. bez velikého
obmezování ve volném prodeji. Dosavadní ustano-
vení o soli kuchyňské mají podříditi platnost i při
soli dobytčí. Kdo by užil soli dobytčí k jiným
účelům než pro dobytek, bude trestán dle zákona
o poplatkových přestupcích. Prodáváči soli budou
pod státním dozorem. Zákon tento má nabýti
platnosti již 1. ledna 1897.

Mleci řízení. Ministr financí ve svém expe-
dičském obřadu, že ve smyslu nových vyrovnávacích úmluv
s uherskou vládou mleci řízení bude zrušeno. Co
to znamená pro naše zemědělství a pro průmysl
našeho mlýnářství, vysvětlí v následujících číslech.
V posledních pěti letech bylo z balkánských států
dovozeno za výhled mleci řízení pšenice: z Ru-
munska 2,635. 61 m. ctt., ze Srbska 2,600,355
metr. centů, z Bulharska 112,835 metr. centů, do-
hromady tedy 5,348,651 metr. centů, nahledě ani
k dovozu z Ruska. Téžto 5,3 milionů metr. centů
pšenice z balkánských zemí dovezeno bylo uher-
skými kartellovanými mlýny, smíšeno s pšenicí
uherskou semletou, na trh rakouský, kde tyto masny
mouky stlačily cenu naší pšenice a naší mouky.
Že tento zlořád bude nyní odklizen, lze s našeho
stanoviště jen schvalovati a vítati s povděkem.

Hospodářský spolek pardubický odbývá
valnou schůzi v neděli dne 1. listopadu o 10. ho-
dině dopoledne v místnostech o. k. vyšších reálných
škol v Pardubicích. Program: 1. Volba 3 členů
zemědělské rady za okres pardubický, holičský a
přeloučský. 2. Poměry našeho mlýnářství (naznačí
předseda.) 3. Volné návrhy.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 24. října 1896. 1 hi-
pšenice al. 5-78 až 6.50, žito al. 5-15 až 6.45, ječmen
al. 4-— až 4.80, oves al. 3-— až 3.35, proso al. 4-50
al. 5-20, vřes al. 0-— až 0-—, hrách al. 8.60 al. 9.50,
bohka al. 9-50 al. 11-—, jáhly al. 9-— až 0-—, krap al.
8-— až 21-—, brambor al. 1.70 až 1.90, jetelevoho se-
mínka čarveného al. —— až ——, jetelevoho semínka
bílého al. —— až ——, jetelevoho semínka žlutého
al. —— až ——, maku al. 16-50 al. 18-—, olejky al.
—— až ——, lněného semene al. 0-— až 0-—, 100 kg.
žitných otrub al. 5-50, 100 kg. pšeničných otrub al. 5-—
1 kg. maku čarveného al. 1-— až 1-10, 1 kg. maku pře-
vařeného ——, 1 kg. ořechů vepřového al. 0-80, 1 kg.
travaru 14 al. 16 kr., jedno vejce 2 a půl kr., kopa okurek
al. 0-— až 0-—, kopa seli al. 8-— až 4-—, kopa drobné
seleniny al. 0-70 až 1.50, hektolitr cibule al. 1-60 al. 1-80,
bečka jablák al. 3-80 al. 4-10, bečka hrůšek al. 2-40 al.
3-50, bečka švestek al. 2-— až 3-50. — Na týždení a
obsluži trh dne 24. října 1896 odbývaný, přivezeno bylo:
hektolitr pšenice 224 šita 116, ječmene 397, oves 329,
proso 280, vřes 10, hrachu 18, čočky 6, jablek 4, krap
4, brambor 871, jetelevoho semínka 0, lněného semínka
— a půl, olejky —, maku 4, okurek 240 kop, seli 194
kop, drobné seleniny 670 kop, cibule 98 hektolitr jablák
81 beček, hrůšek 115 beček, švestek 174 beček, pak ve-
přt 28 kusů a 352 kusů poderváček.

stole leteti, toboľku se 24. 21. 20 kr. Do oné svétlice neměl jiny přístupu, než dleňst Julius Střelec, který také podstoupil s této krádeží se jevil. V město sáhl strážník aládku Karlu Hofmannovi slaty. Křís s přivlakem a slaty přest. Škody si čítal na 100 sl. a sloděj nemohl býti vypátrán. Ale s této krádeží byl Střelec podstoupil. Na udání stálo četnictvo Střelce a při prohlídce sledáno, že dobrým střelcem jest. V botě nalezena toboľka Kristova a úplným obsahem, dále slaty křís páně aládkův. Přest. chyběl. Střelec jej všeoval na dtkas své vrouc. lasky své milé Jo- sefě Munzarové, a která bvl posadit nalesen. Mimo těchto krádeží, klade se jich na vrub Střelcov více, zejména když byl samotářem ve Dvoře Králové, měl jich spáchati u svých společníků několik.

Krádež. Rolník Václava Rydloví v Říkově strážila se stále drábě a proto ostržitě nyní hlídal husy a slepice. V noci uctil štátek sousedova pes, vyšel na náves ku stavení Václava Louty a tu sledal se sebou člověka s pytlem. Křikl nář. Týs pytel zahpdl a utíkal. Rydlo dobohol a když chtěl zvěděti, kdo je, byl slodějem sbit a sňat bez vědomí letet. Sloděj zatím nečekal, až by se vzpamatoval, zmizel. Rydlo se vrátil na místo, kde byl pytel odhozen, tu však nalezl pytle dva. V jednom bylo osm slepic, v druhém dvě husy. Mesi pytlami nalesen zelený klobouk. Pátráním dle klobouku vyšlo na jevo, že by neznámým slodějem mohl býti 20 roků starý a více- krátě jiť pro krádež trestaný Karel Kromlík s Modlí- kova u Příbyslavi.

Pro vraždu manželky. Alois Souček, řezník s Pražského Předměstí obžalován jest c. k. státním zastupnictvím sdejším pro sločin zabiti své manželky Alisie Součkové a bude postaven před nejbližší soud porotní.

Zatčený sloděj. V noci s 28. na 29. t. m. vlep- pal se neznámý lupič Josefu Točorskému, řezníku v Opočně do krámu, kde odpočíval s 20 sl. usnešého masa a 3 sl. na hotovosti. Četnictvo o krádeži sprave- no, pátralo na místě činu a sledáno, že pachatel se dostal do krámu zadními dveřmi, které si otevřel paklíčkem a pak promáčkl okno. Dalším pátráním vyšlo na jevo, že krádež tu spáchal Jan Dostal, který byl skutečně polapen a část masa u něho nalesena. Byl zatčen a dodán soudu.

Polapený surovec. Minulý týden se ve 2 hod. odpoledne šlo tlesat děvče Marie Heinclova s Hro- mova do Zlídku, kde se nachází u rolnice Františky Korinové, aby se naučila české řeči. Děvče pochází s Halberstadtu. Nedávno Zlídku byla nenadále ci- zincom se vyřítivším k semi poražena a několikrátě do hlavy udeřena. Neznámý chtěl na děvčeti peníze, a když ustrašená mu je dáti nemohla, vytáhl na ni nůž a hrozil jí zabítím. Když začalo děvče křičeti o pomoc, stáhl jí štátek s hlavy a zacpal ústa a za- vázal oči. Za ruku ji pak vedl do blízkého lesa. Ná- hodeu panoval velký vítr, který vnal lotrovi klobouk. Aby o klobouk nepřišel, pustil děvče a honil klobouk. Okamžitě toho ušilo děvče a utíkalo, seť mu slabé sly stáhly. Neznámý honil ji ještě, avšak nemohl ji více dohoniti. Případ ten osámen četnictvu, které sjítlo v neznámém surovi jakého Josefa Svobodu, s Vys. Srbaké, po kterém se již po dlouhý čas s ji- ných pětina pátrá. Děvče bylo ohledáno panem MUDr. Rnd. Kudrnáčem, který sledal, že s ní bylo zle na- kládáno, neboť hlavu měla ranami téměř posetou.

Ohně. Dne 21. t. m. vypukl oheň u J. Věliše ve Svinovce a Hořic; strávil hospodářská stavení, čímž spásobil 1200 sl. škody. Poškozený byl pouze na 700 sl. pojistěn. Vypráví se, že oheň zalodily děti. — Dní 17. t. m. hořelo u Josefa Skvrny v Petrovických a Nechanic. Zhořelému divlu padlo za obět obydlí v ceně 1700 sl. Pojištění obnáší 1200 sl.

Z Rychnova. Ve středu, dne 21. t. m. semřela náhle raněna mrtvici pí. Karolína Smrtková-Letová, matka p. starosty v stáří 70 roků. Pohřbu, který se konal v sobotu o 3. hod. odpol., zúčastnilo se velké množství obecnstva, ač počasí bylo velice nepříznivé. Přítomní přátelé seznulí darovali místo věnců na ra- kev peněžitě obnosy na městský sirotčinec, což sájestě jest velice chvály hodno a jest jen třeba, aby tato myšlenka nalezala více příznivců, by velké částky po- moci, jať se vydávají na věnce, věnovány byly na účely dobročinné.

(10.) **Z Pardubic.** Pp. Jan Markalous, starosta okresu pardubického, Jos. Komárek, nemecký poslanec a starosta okresu přeloučského a Jos. Tužil, starosta okresu holického svolali na základě svých schválených stanov na neděli, dne 28. října o 2. hod. odpol. do sídla „Odeonu“ na „Veselce“ v Pardubicích ustavující scházi „Selsképolitické jednoty pro politické okres pardubický“, ku kteréž sešlo se asi sto rolníků uvedených okresů, poměrně dosti malé účasten- ství, ať na programu bylo ohlášeno, že o důležitosti politické organizace českého rolnictva promluví pp. poslanci: Jos. Horák, Václav Formánek a Jos. Komá- rek, k nimž přidružil se ještě čtvrtý poslanec p. Jarol, který také promluvil; přítomný pátý poslanec pan Kudrnka nemluvil, s jakých příčin nevíme. Ze všech řeči pronesených nedověděli jsme se nic nového: byla konstatována tíseň hospodářská všeobecná, kterou každý přítomný snad více cítil, než řečníci sami. Prostředek ku zasedání tímto té uveden jako samo-spasitelný „politické organizace českého rolnictva, poněvadž vláda pomocí nemůže ani snad nechce, obdávaje stesky a žaloby rolníků utěšujícími slovy: sedláče, přitíh se, a Bůh ti pšehas; a po- slanci řečníci se nepřiznali, jak málo, ba nic se oni nepřičinili, aby pohnuli vídeňskou vládu ku pomoci rolnictvu! Ze všech řečí pp. poslanců posazovali jsme, že jsou naplněni strachem, aby politické organizované rolnictvo nevtrfílo svou vlastní, samostatnou, neod- vislou stranu politickou, která by volila do zákonodár- ných sborů jen své muže, muže sájmá rolnických, kteří by měli schopnost, vzdělání i dobrou vůli hájiti vydatné sájm rolnické; protož prosili, zapřísahali: organizujte se, avšak neotřte samostatnou stranu po- litickou; vždyť těch stran v českém národě máme už

deset, starobuť, posvětlí opěťtě byva hlava k akci přemýšlová hlídat, se těs ku slovu, dělnická se mocně osyřá a sáždá své vlastní zastoupení, ano i ta klesá- kální strana roste, mohutní a hlíse se ku svému. Víte, že národ v posledních letech odevdal Hzeni osudu svého do rukou svobodomyšlné strany; patříte sájestě všickni ku straně této, vždyť jste probudili, vzdělání a svobody milovní. Nuže, organizujte se politicky, ale pod praporem svobodomyšlné strany, v jejímž progra- mu je též agrární otázka, která dojde, musí dojiti svého rozřešení! Jednotlivci osyřali se: „Jame svobo- domyslní, chceme bojovati pod praporem svobodomy- slné strany!“ Kdyby ale bylo přišlo do opravy a byly se počítaly ty hlavy naplněné svobodomyšlností, bylo by se přišlo k výsledku opácnému. Patřice na ty ustarané tváře, jichž ohromnou většinu dobře známe, vidíme jsme na nich nedávru, sklíčenost, ba pochybo- vacnost! Kdyby byli mohli neb uměli pověděti, co čítí ti naši bodři tatíkové, byli by jako v jednom hlasu volali: Vy poslancové, nemašte nám med okolo úst, co pak jste sa těch šest let pro nás činili a vy- mohli? Dané a přitřásky — sážděte ty okrasí — stou- pájí, ceny obilí a cukru padají a klesají, ba ani ne- byli jste s to odstraniti ty zhořbné kartely cukrovár- níků a obilních obchodníků! — Že nepřeháníme ve svém úsudku o smýšlení ohromné většiny přítomných rolníků, jest důkazem ta okolnost, že k návrhu, aby pardubické „Neodvislé Listy“ byly orgánem selské jednoty, posvědlo se asi 4—10 rukou a předsedající konstatoval „návrh je teda většinou přijat.“ — Ne- pouštějce se do dalšího rozboru celého jednání tvr- díme, provede-li se organizace českého rolnictva v ce- lém království, utvoří se skutečně samostatná poli- tická strana, která by mohla osudně zasáhnouti do poměrů politických, a které se nyní již pp. poslanci, již se teprv nyní před volbami sázdají sájmati o naše rolnictvo, nebojí a která jsouc rozumně, ne- stranně a moudře Hzena, mohla by se státi blahodár- nou a celému rolnictvu našemu spasitelnou. Rolníci, posor! Organizujte se ku svému vlastnímu jak hmotnému tak mravnímu prospěchu!

Z Přelouče. Vzdělávací křesťansko-katolický sociální spolek „Svornost“ v Přelouči pořádá v neděli dne 1. listopadu v hostinci pana Heřmana U krále Otokara“ divadelní představení: „Mlynář a jeho dítě.“ Začátek v 7 hod. Výhradně pro svaz.

Od Lanškrouna. Pan Rudolf E. Langer, to- várník ve slatém a stříbrném sborí v Lanškrouně u- činil již tolik dobrého se svojí spanilomyšlnou chotí ve střídnictví sdejším, že by bylo nevděkem dle m- ňeti. Téměř všechny kostely v blízkém okolí Lanškroun- ském byly štědrostí jeho obmyšleny, sážděť pokud známo, děkanský chrám Páně v Lanškrouně, farní kostely v Rudolticích, Hermanicích, Lukové a j. v., jímž hotové hostelní potřeby jako kalichy, lustry, lampy, kaditelnice, atd. daroval neb buď úplné zdarma buď sa velmi mírnou cenou postřihlil neb vyzlatil a sice tak, že práce jeho jinou láci a důkladností daleko předčí. — Zvláště korunky na sochy Panny Marie Lourské, jichž v posledním čase několik zdarma neb sa mírnou cenou sshotvil, svědčí nejen o jeho ště- drosti, nýbrž i o velmi vyřtbeném vkusu. — Toto šlechtné jednání, na němž spanilomyšlná choť vele- ctěného pana továrníka velkého podílu má, došlo též milostivého uznání nejdůstojnějšího arcipastýře našeho, jať štědrost a ochotu pana Langra možno li ještě sá- žilo. Podepsaný neví, jak by lépe vděčnost svoji sa tolikrát dobrodini na jevo dal, než se dovoluje si své pány spolubratry na laskavost a sávláštní ochotu pana továrníka upozorniti a velmi mírně ceny a dokonlou práci jeho co nejlépe odporučiti. — Kés šahná Báh pracím i snahám štědrého dobrodince a odmění hojně všechno dobré, co ke cti a slávě Boží učinil a dle dolechu jaťt činiti hodlá. V Rudolticích, dne 28. října 1896. Jan Matějka, farář.

Z Přeseče. Sv. Josefská Jednota katol. jinochů a-mať pořádá v neděli, dne 1. listop. 1896 v míst- nostech spolkových slavnost na rozloučenou svému všle milovanému faráři a místopředsedovi, vysoce důstojnému pánu, panu Aloisi Kopecnému, biskup- skému vikáři. Po rozloučení dávati se bude divadelní představení: „Na dušičky“ aneb: „Modlitba na hřbi- tové.“ Obraz se života ve 4 jednáních s předešlou. Vzdělá V. L. M. Začátek určité o 6. hodině. Vstupné obyčejné. Školní děti nemají přístupu.

Z Olešnice. Zdejší jednota divadelních ochot- níků sehraje v neděli, dne 8. listopadu 1896 divadelní představení: „Veselí hnošo“. Veselohra ve třech děj- stvích od A. Lokaye. Otevření pokladny o 6. hodině. Začátek určité o pól 8. h. večer. Ceny míst obyčejné. Předprodej lístků převzal s laskavé ochoty pan Ant. Nyřkl, obchodník. Po divadle taneční zábava. Dítěm školním přístap sáksán.

Literární novinky.

Český jinech, časopis pro dospělejší mládež českoslovanskou, vydává „Družina svatého Vojtěcha“ v Praze, rediguje dr. Fr. Doubrava, ročník I., č. 6.

Hlídky, měsíčník vědecký v Brně, ptnáší v č. 11. tyto stáť: O obsasování stolice papešské (Frant. Hrbáček), Česká otázka a reformace (J. Svozil), Poměr Fridricha II. k náboženství (V. Wintara), O čase (dr. Fr. Nábělek), Ze církví. — sa pravdou (Fr. Janovský), Problem svobody u Kanta (Pl. Buchta), Přehled dějin uherského Slovenska (Ad. Bayer).

Královéměstecke. Monografie okresu s obrázky a lidového života. Upravil Fr. Jos. Čečetka. Cena 1 sl. str. 124, s mapkou a 7. obrázky, tiakem J. R. Vi- línka v Praze. Kniha sájmavá! P. spisovatel na zá- klade zápisů p. faráře kněžíského Jana Kukly (jak sám v předmluvě upozorňuje) sestrojil půvabný obraz dávnověkosti Královéměstecka, pokud to ovšem při nedostatku pramenů, válkami a jinými nehodami zni- čených a sbracených. šlo. Nespokojil se však jen tímto historickým rámcem, jak podobné monografie dosud vydávány byly, ale vsunul sem i živý obrásek ny- níjších žel Bohu! již již mizících syvku národodopianých straceného tohoto koutu Čech. A práce jeho se sá-

Fila! Nabyváme, tak obrasa jamešho celého bývalého Dymokuraka se všemi jeho památkami. Kniha oživena i pokud bylo možno sáskati daty statistickými. Zájí- mavá jest v této knize obavláště správa „o sektě Adamiťův ve farnosti Beřunické“. Jedno přejeme ona- živému p. spisovateli, aby nalezl hojně podpory v řa- dách těch, pro které pracoval. Jest to sájestě nemalé obět vydati knihu takovou svým nákladem. Odporu- čujeme proto sájmavou knihu co nejvřelěji všem přá- telům českého života lidového!

Osvěty, listů pro roshled v umění, vědě a po- litice, redakci Václava Vlčka vydáno ročníku 26. číslu 11., v kterém jak s krásné literatury tak s oborů naučných obsaženy jsou vynikající práce, jmenovitě: Karel Havlíček. Některé vzpomínky dr. Viléma Ga- blera. Dvě anglické knihy o českých dějinách. Od dr. Josefa Kalouska. Obrázky s ruské pouti. Podává Ga- briela Preissová: Bubáci. Lidé steskáných nadějí. O svatých otcích Athonských. Napeal mnich Sava Chi- landarec. (Dokončení.) Odlet. Od Adolfa Heyduka. Západ. Pohoraký obraz od Karla V. Baiera. (Dokonče- ní.) Z nové knihy „Skvrny na slunci“ od Jaroslava Vrchlického. Hle, sáždily . . . Báseň od Xavera Dro- ťáka. Dr. Julius Grégr. Od J. Toužinského. Poslání Casu. Od dr. Václava Flajšhansu. Roshledy v umění výtvarném. Od Renáty Tyršové. Výstava skvarelů a práce Olivovy v síni Topičové. Obzor divadelní od Fr. Zákrejsa. Zprávy hospodářské a sociální. Od dr. E. B. Šimka. Roshledy v dějinách současných. Od Vlad. Svobody. Osvěta vychází v Praze dne 28. každého měsíce v šestiačchových knihách, a předplácí se na ni i s poštovní zásiľkou do zemí rakousko-uherských: čtvletně 1 sl. 80 kr., půlletně 2 sl. 60 kr., celoročně 7 sl. 20 kr., jednotlivá kniha stojí 68 kr.

OBNOVA

vychází každý pátek dopol. o 11. hod.

Vydavatelstvo:
Politické družstvo tiskové v Hradci Kr.

Veškeré zásiľky, dopisy a předplatné adresujte
pouze:

Obnova v Hradci Král.

Předplatné:

Na celý rok . . . 4 sl.
na půl roku . . . 2 „
na čtvrt roku . . . 1 „

Jednotlivé číslu v místě 7 kr., poštou 8 kr.

Místnost redakce:
V Hradci Králové, Velké náměstí č. 24.

Kočáry

nejnovější soustavy,
práce solidní se zárukou
náhli

ČENĚK BUBEN,

kočárník
v Hradci Králové.

Vyznamenán na výstavách: v Jaroměři stříbrnou,
v Dobrušce slatou, v Praze státní bronzovou
medailí, v Hradci Králové nejvyšší vyznamenání,
čestný diplom s právem rašení slaté medailie
s korunou.

V účtě podepsaný dovoluje si P. T.
velečtánému obecnstvu utivě oznámiti, že
tyto dny přeložil svůj známý

závod truhlářský

s domu p. J. Šaary na Slezském Předm. do
vlastního domu poblíž města
Hradce Králové, kdež dílnu značně roz-
šířil. Snahou moji bude, abych všem P. T.
pánům zákazníkům jako dříve tak i nyní
vždy svoji dobrou práci posloužil. Prosim
těž, aby mi byla i na dále přisoh věno-
vána. V plné účtě

Josef Netaka,
uměle a stavební truhlářství
na Slezském Předměstí.

SVŮJ K SVĚTMU!

Obuvnický závod.

Přesvědčiv svůj závod do prostornějších místností v přízemí v domě č. 186 na Velkém náměstí, dovoluji si p. t. obecnostu upozornit, že bude mi nyní možno vyříditi jakoukoliv objednávku v době nejkratší. Děkuje ct. obecnostu za hojnou prokazovanou mi přehled dosavadní, prosím, by i na dále byla mi tím poskytnuta v míře nejhojnější. Jedinou mojí snahou bude, vyříditi ct. objednávky rychle, posloužití sbežím dobrým, trvalým v cenách nejlevnějších.

Ct. přízní velenášeného obecnostu poroučí se v dokonale účtě

Josef Matějček, obuvník v Hradci Kr.

Výtečná jakost zboží.

Nový časopis

Časové úvahy

vychází

nákladem politického družstva tiskového
v Hradci Králové

Jednou v měsíci, počínaje 1. říjnem. Přisílání bude nové i starší práce původní i překlady, které mají časovou zajímavost. Předplatné i s poštovní ná-
silkou 50 kr. ročně. Jednotlivé čísla 4 kr. Zásilkou obstará administrace „Obnovy“ v Hradci Kr.

Malíř a pozlaccovač

J. BARTA

V RYCHNOVĚ N. KN.

Havlíčková ulice č. 197.

doporučuje se P. T. kněžstvu a patro-
nátním úřadům

ku pozlaccování oltářů, náhrobků

a veškerých potřeb kostelních.

* Mimo to přijímá a vkusně provede *

malby chrámů.

Vzorky předloží se na požádání.

Veškeré zakázky vyřizují se vkusně, trvale
a levně.

• Nejlepší •

ováckou

slivovici

borovičku

1 litr od 70 kr. po-
čítaje vyrábí

N. Nesňal

Ubravský brd.

Stříbrná medaile Národní jednoty Severočeské. — Nejvyšší vyznamenání
státní zlatou medailí s korunou. — Čestný diplom.

Veškerá patentní mýdla

vyráběná ze všech možných i nemožných materiálů a téměř ve všech ča-
sopisech doporučovaná — pomůlkou — až se lidé přesvědčí, že bylo a bude
nejlepší mýdlo

pravé nefalšované mýdlo jádrové

jei P. T. ct. obecnostu všle doporučuje

Jindřich Jelínek,
mydlář v Hradci Králové.

Tyž dovoluji si upozorniti na speciální novinku „Jelínkové lovan-
dlové mýdlo neutrální“ doporučené pro jeho výtečné vlastnosti
celou řadou lékařů a specialistů v kožních nemocích.

Kus za 5 kr.

Hlavní sklad u Jindř. Jelínka v Hradci Králové č. 160., Malbovicích č. 3.
a 37., u p. Aloise Jelínka v Pardubicích a u Češka Zimy v Kutné Hoře.

Telefonické spojení.

Otčené správě
knížecích Schaumburg-Lippeckých
vinných sklepů

ve Villány.

Potvrzuji Vám tímto velice rád, že knížecí
Schaumburg-Lippecké panství se svých rozsáhlých
vinic ve Villány

nejlepší a nejčistší vína

vytělí, jež všem svým pánům kolegům jako čistá,
pravá předloží

MESNÍ VÍNA

s plným přesvědčením co nejlépe doporučiti mohu.
Ve Villány, dne 10. října 1896,

L. S. **Pavel Gudlar,**
f. k. farář.

Výhradní prodej našich vín pro severo-
východní Čechy svědčí jame obchodníka vinem panu

Karlu Ningerovi

v Novém Bydžově,
který ctěnou objednávkou buď se svých nebo přímo
z našich sklepů vytělí.

Správa kníž. Schaumburg-Lippeckých viných sklepů
VE VILLÁNY.

Vlastní výrobu

viněných látek

z čistě ovčí vlny

doporučuje na podzimní a zimní obleky, havelky
a kostelní sukna

IGNÁC STRÁDAL,

závod soukenický v Humpolci.

Vyznamenán na selské jutholní výstavě v Praze stříbr.
medailí obchodní komory živnostenské, v Plovdivské stát.
medailí bronz.

Vzorky zdarma a franke.

DRUŽSTVO

na zužitkování ovoce

v Hradci Králové

prodává ve svých místnostech pod pekárnou od
10 l. počínaje

vinný ocet ovocný . 1 l. a 15 kr.

slivovice . . . 1 l. a 1 zl.

Drobný prodej slivovice převzal p. J. Opyř
Vlach; octa pp. Bouček, F. Chrušimský, Jos. A.
Komárek, Václav Michálek, Vojt. Vá. Rádl, A.
Šimek, J. Cyril Vlach.

Při prodeji ve velkém povolují se
značné výhody.

Pro měsíc říjen oblíbená.

**Tajemství růžencová
v rozjímáních**

pro členy spolku

živého růžence.

Sestavil Antonín Petráň.

Do 50 kusů po 8 kr., do 100 kusů po 7 kr.

přes 100 kusů po 6 kr.

Objednávky přijímá bl. tiskárna v Hradci Kr.

♦ Dobře osvědčené ♦

hodinky

zlaté, stříbrné, niklové a ocelové jakož
i veškeré nádobné hodinky do salonů, kance-
lářů, kuchyní a hostinců. Budičky u velkém vý-
běru dobře a přesně regulované se zárukou od
jednoho do tří roků. Veškeré zlaté a stří-
brné výrobky zboží granátového a z nového
stříbra doporučuje za velmi nízké ceny

Josef Šteffek,

závod hodinářský a zlatnický

v Hradci Králové,

velká podlaží, č. 145. proti hlavní stráni.

Veškeré správy hodinářské jakož i zlatnické
se přijímají a vyřizují co nejpřesněji za ceny po-
měrně levné.

Vyznamenán na výstavě v Hradci Kr.
r. 1894 zlatou medailí a diplomem.

Umělé suby

podle nejnovějšího amerického způsobu vyráběm
a konám veškeré práce v obor ten spadající
přesně a solidně na základě dlouholetých sku-
seností, ruče za nejlepší obsluhu. Zaručuje ceny
nejlevnější a poroučuje se do vzácné přísné otě-
ného obecnostu, znamenám se v hluboké účtě
oddaný

Josef Časlavský,

subní technik

Pražská ul. č. 77. v Hradci Králové.

Oltáře, sochy a j.

ve vkusném a levném provedení

přesně dle předpisů církevních v každém slohu odporučuje firma

PETRA BUŠKA SYNOVÉ,

umělecký závod řezbářský a sochařský pro práce kostelní

v Sychrově (Čechy) založena 1853. r.

Fotografie a nákresy u velkém výběru na přání k nahlédnutí franke nabídneme.

Nejlepší odporučení! — Plány a rozpočty se oddávají.

SVŮJ K SVĚMU!

Obuvnický závod.

Přesvědčiv svůj závod do prostornějších místností v přízemí v domě č. 186 na Velkém náměstí, dovoluji si p. t. obecnostu upozorniti, že bude mi nyní možno vyříditi jakoukoliv objednávku v době nejkratší. Děkuje et. obecnostu za hojnou prokazovanou mi přízeň dosavadní, prosím, by i na dále byla mi též poskytnuta v míře nejhojnější. Jedinou mojí snahou bude, vyříditi et. objednávky rychle, posloužiti sbežím dobrým, trvalým v cenách nejlevnějších.

Ot. přízni volevášeného obecnstva poručí se v dokonalé účt

Jos. Matějček, obuvník v Hradci Kr.

Výtečná jakost zboží.

Nový časopis

Časové úvahy

vychází

nákladem politického družstva tiskového
v Hradci Králové

jednou v měsíci, počínaje 1. říjnem. Přivážeti bude nové i starší práce původní i překlady, které mají časovou zajímavost. Předplatné i s poštovní zá-
silkou 60 kr. ročně. Jednotlivá čísla 4 kr. Zásilký obstará administrace „Obnovy“ v Hradci Kr.

Maliř a pozlacoř

J. BARTA

V RYCHNOVĚ N. KN.

Havlčková ulice č. 197.

doporučuje se P. T. kněžstvu a patro-
nátním úřadům

ku pozlácování oltářů, nábrobků
a veškerých potřeb kostelních.

* Mimo to přijímá a vkusně provede *

malby chrámů.

Vzorky předloží se na požádání.

Veškeré záležitosti vyřizují se v kusané, trvalé
a levné.

Najlepši
slováckou

slivovici

borovičku

1 litr od 70 kr. po-
čínaje vyrábí

N. Nesňal

Umrý Kr.

Sříbrná medaile Národní jednoty Severočeské. — Nejvyšší vyznamenání
zlatá záslužná medaile s korunou. — Čestný diplom.

Veškerá patentní mýdla

vyrábějí se všech možných i nemožných materiálů a směsí ve všech ža-
sopisech doporučovaná — pomínou — až se lidé přeorobí, že bylo a bude
nejlepším jedním

pravé nefalšované mýdlo jádrové

jež P. T. et. obecnostu vše doporučuje

Jindřich Jelínek,
mydlář v Hradci Králové.

Týž dovoluje si upozorniti na speciální novinka „Jelínkovo lovan-
dlové mýdlo neutrální“ doporučené pro jeho výtečné vlastnosti
celou řadou lékařů a specialistů v kožních nemocích.

Kus za 5 kr.

Hlavní sklad u Jindř. Jelínka v Hradci Králové č. 160, Malbáckých č. 3.
a 37., u p. Aloise Jelínka v Pardubicích a u Čenka Zimy v Kutné Hoře.

Telefonické spojení.

Otčné správe

kněžstev Schanburg-Lippckých
viných sklepů

ve Villány.

Potvrzují Vám tímto velice rád, že kněžství
Schanburg-Lippcké panství se svých rozsáhlých
vinic ve Villány

nejlepší a nejčistší vína

vytělí, jež všem svým pánům kolegům jako čistá,
pravá přirození

MESNÍ VÍNA

s plným přesvědčením co nejvíce doporučí mohn.
Ve Villány, dne 10. října 1896,

L. S. Pavol Gudier,
f. k. řád.

Výhradní prodej našich vín pro severo-
východní Čechy světlí jsme obchodníkům vinem panu

Karlu Ningerovi

v Novém Bydžově,
který otčím objednávkou buď se svých nebo přímo
s našich sklepů vytělí.

Správa kníž. Schanburg-Lippckých viných sklepů
VE VILLÁNI.

Vlastní výrobu

viněných látek

z čistě ovčí vlny

doporučuje na podzimní a zimní obleky, havelky
a kostelní sukna

IGNÁC STRÁDAL,

závod soukenický v Humpolci.

Vyznamenán na samé žitilné výstavě v Praze stříbr.
medailí obchodní komory živnostenské, v Plzeňské stát.
medailí bronz.

Vzorky zdarma a franke.

DRUŽSTVO

na zužitkování ovoce

v Hradci Králové

prodává ve svých místnostech pod pokárou od
10 l. počínaje

vinný ocet ovocný . 1 l. a 15 kr.

slivovice . . . 1 l. a 1 sl.

Drobný prodej slivovice převzal p. J. Cyril
Vlach; octa pp. Bouček, F. Chrudimský, Jos. A.
Kondrák, Václav Michálek, Vojt. Vá. Ráň, A.
Šimek, J. Cyril Vlach.

Při prodeji ve velkém povolují se
známé výhody.

Pro měsíc říjen obilová

**Tajemství růžencová
v rozjímáních**

pro členy spolku

živého růžence.

Sestavil Antonín Petráň.

Do 50 kusů po 8 kr., do 100 kusů po 7 kr.

přes 100 kusů po 6 kr.

Objednávky přijímá bl. tiskárna v Hradci Kr.

◀ Dobře osvědčené ▶

hodinky

zlaté, stříbrné, niklové a ocelové jakož
i veškeré nádobné hodinky do salonů, kance-
lářů, kuchyní a hostinců. Budičky u velkém vý-
běru dobře a přesně regulované se zárukou od
jednoho do tří roků. Veškeré zlaté a stří-
brné výrobky zbrojí granátového a z nového
stříbra doporučuje za velmi nízké ceny

Josef Šteffek,

závod hodinářský a zlatnický
v Hradci Králové,

velká podlaží, č. 145. proti hlavní stráni.

Veškeré správy hodinářské jakož i zlatnické
se přijímají a vyřizují co nejrychleji za ceny po-
měrně levné.

Vyznamenán na výstavě v Hradci Kr.
r. 1894 zlatou medailí a diplomem.

Uměléuby

podle nejnovějšího amerického způsobu vyrábějí
a konám veškeré práce v obor ten spadající
přesně a solidně na základě dlouholetých sku-
seností, ruče za nejlepší obsluhu. Zaručuje ceny
nejlevnější a poroučuje se do vzácné přímé otá-
ného obecnostu, znamenám se v hluboké účt
oddaný

Josef Čáslavský,

subní technik

Pražská ul. č. 77. v Hradci Král.

Oltáře, sochy a j.

ve vkusném a levném provedení

přesně dle předpisů církevních v každém slohu doporučuje firma

PETRA BUŠKA SYNOVÉ

umělecký závod řezbářský a sochařský pro práce kostelní

v Bychkově (Čechy) založena 1853. r.

Fotografie a nákresy u velkém výběru na přání k nahlédnutí franke zašleme.

Nejlepší doporučení! — Plány a rozpočty se neúčtují.

OBNOVA

Číslo 86.

V Hradci Králové, dne 6. listopadu 1900.

Ročník II.

8. listopad 1620.

Svobodu uvedené datum znamená den bitvy u Bílé Hory a krále Ferdinanda II. s povstálými českými stavy a svolením od nich za krále Bedřicha Falckého, která se odbyla na Bílé Hoře.

Jako letos, tak zrovna r. 1620 připadlo 8. listopadu na neděli. Bitva na Bílé Hoře stihla se kolem poledne a netrvala déle, nežli hodinku. A výsledku její klade se zejména a nás ohromný ohlas — a ještě více poetický výsledek.

Ve příčině té třeba hodně mnoho sváta, jež by především mělo situaci kolem r. 1620*) objasnit — česká demokracie a českým reakcionářům a teroristům, kteří si vynášeli svůj přídomek „radikálové“.

Bitva na Bílé Hoře, čili jak se své doby také říkalo a psalo, bitva u Prahy vlastně ani žádnou bitvou nebyla. Stavovská armáda sastavila se na svém nepřetržitém ústupu a útupu z jižních Čech dne 8. listopadu 1620 časně ráno před Prahou a zde ji dostihla vojska krále Ferdinanda a když se po krátkém oddechu na stavovskou armádu obořila, ta tato vlna noby na záměna a v divém, bezhlavém trysku přechala se do Prahy, bojště úplně po zecházející vojskům Ferdinandovým, jímž jediný odplak moravský. A tu především uvéstí důležitě, že stavovská armáda, t. j. armáda českých stavů vydaná proti vojskům Ferdinandovým byla v praprotivém smyslu svém národnosti česká. To byla se všech končin Evropy za peníze a zold nabitá chasa, která se byla jenom o fáměle.

Český lid vlastně ovšem proti stavovské armádě sám bouřil a sám proti nim povstával, dovolával se od nich svých lidských práv, jež jim tato stavová uprátil. Proto také jejich naházení o německé hetovosti stálo v Čechách bez povstání.

Armáda jejich neměla také toho nejmenšího českého rázu. Branné mužstvo byli skoro veškeré cizinci a důstojnictvo jeho a především jenerálita to byli sami Němci, kteří vůbec český ani nerozuměli a v Čechách se hlodali jenom obohacit.

Proto také povstání českých stavů r. 1618 nemované nebylo pokládáno za žádnou otázku českou, za žádnou otázku národní.

*) Bílá Hora. Sepsal Dr. Václav Řezníček (modrá knihovna) podává kříž vyhlášení této doby.

FEUILLETON.

„Nejkrásnější vyhlídka.“

Črty a šerty z cesty po horách.

Napsal Frant. Jitř Košťál.

(Pokračování.)

Na cestu dále jsem se vydal druhého dne dopoledne. Vyprovodili jsme s panem otcem mého prvního pana průvodčího za krásné měsíčné noci kus cesty za mlýn a pak jsem zůstal na noc ve mlýně.

A druhý den dopoledne veselý pochod k nejvyššímu bodu v této končině. „Pan otec“ byl zase dobře rozpoložen a zase se tak vesele jako včera rozpovídal. Lexeme do kopce, a ani tu si pokoje nedal. „Poslouchajte, co tadyhle na tom kopci Mokřís neprovedl studentům. Vyprovázeli je také na kopec, a když byli na vrcholu, studenti vytáhli skla rozhlíželi se kolem i v dál. A jak to bývá, nerozvážné mládí rádo si zašertuje a tím, o kterém se myslí, že je obmazený. A to víte, že Mokřís zrovna tak chytře nevypadá. A tu tedy jeden dívaje se sklem v dál, vyhládal rozjařeně: „Pan-táto, tohle máte vidět — já tábhle sklem vidím, jak tábhle za Kunětickou horou jedou husatí na exekuci.“ A druhý vzal sklo a dívá se a křičí — „co pak to, to já vidím, jak bokynášky na rynku v Pardubicích prodávají brůsky, mají je na bromádkách — jedna, dvě, tři, čtyři, — na mou kuší, sedm za krejcar.“ A chytne to třetí a ten také se rozesměje a křičí: „A co to, — to ještě — to já vidím tábhle v tom a tom par-

Spor tehdejší šlechtě s králem byl zápasem činně stavovským, posouvajícím se bo účastnili stažení Čechové jako Němci, katolíci jako bratři a bratři jako protestanté. Proto jest jenom křiklavým zjevem historické ignorance, když dnes někdo chce pro nynější český národ vyvozovati z povstání českých stavů nějaké důsledky.

Povstání to přivodilo na české království nezměrnou řadu neštěstí a útrap. Ale na tyto události nesluší pohlížeti od jejich konce, na tyto bědy českého lidu a zřádu království nesluší pohlížeti přes vypálená města, opuštěné hrady, vyhynulé vsi, ale na tuto dobu patří hleděti od jejich vzniku, kde jasně a zřejmé je viděti, kdo první pochodoval válečné vichřice rozněpal, kdo první měl tasit.

A ta by se každý přesvědčil, že se to pro prospěchy českého lidu nedělo, ale každý by se slovočím trnul, jak české panstvo, jenom sám r. 1615 musil ukládati český mluviti, podporovalo zájmy německých knížátek, jímž se chtělo českého trnu, jímž se chtělo Svatováclavské koruny a moci a slávy, jež tato koruna s sebou donášela. A tu nechť jenom každý vlastenec v záležitosti této usteže se o poučení k poctivým knihám o oné branné době a tam shledá, že hlavními strážci českého povstání nebyli Čechové, ale že to byli v tomto království cizinci. Vždyť sám slavný moravský pán, český bratr s celé duše, pan Karel ze Žerotína povstání toto zavrhoval a konce jeho předpovídal.

A na jeho slova také došlo.

Česká armáda vedená armádou českých stavů na Bílé Hoře vůbec nebojovala, ona z bojště utekla do hradeb Prahy. A to když se stalo, že vedoucí povstání i se svým Falckým svolencem hned se sebrali a v největším kvapu se semě přechli. Sebra, království a vše opustili, místo aby se s vojskem a národem proti vojskům Ferdinandovým postavili.

Proč to nečinili?

Protože povstání stavů bylo tak „populární“, že hned druhého dne po útěku jejich vojska z Bílé Hory šla prositi města pražská velitele vojsk Ferdinandových, aby je chránili před „českým vojskem“ tím způsobem, aby je z Prahy — vyhnal. A jako bylo povstání stavů „populární“ v Praze, tak ještě více bylo odporným celému českému venkovu.

dubickém hostinci až do sklepa, a vida, — vida, jak ten pan hostinský tam také křtí pivo. — A studenti se rozesmáli a nezdrželi se, aby úsměchem nezavádili při tom o našeho Mokříse. Ale Mokřís jako by nic, povídá: „E co pak to, to já nepotřebuji ani toboble skla a vidím pane ještě dál — až do Přelouče — a vida — vida, jak tam na věži sedí dvě mouchy a chudák ta jedna ta má — kotlavec zub, a z dlu si na ni dívá hákej ubrečený student, protože má na vysvědčení samý dvojky.“ A Mokřís ani se na studenty neohlíd a krácel vážně dolů. — — —

S vrchu Z. . . . zase ta „nejkrásnější vyhlídka.“ Setkal jsem se se starou známou Kunětickou horou a více na levo modraly se vrchy chrudimské a ještě více na levo pás pohoří českomoravského. Divil jsem se náramně, když pokochav se touto vyhlídkou, strojil jsem se dále, že mlynář odmítl můj dík za doprovod i ruky podání na rozloučenou a řekl: „I dyt já půjdu s vámi!“

„Tak? — vyjelo mi v tomto udivení.“

„I bodejť, že tak, či se mne chcete zbavit?“ smál se — „to se vám ale nepodaří. Mám právě dnes cestu do Ozubné — tak vás tam dovedu a odevzdám jak se sluší a patří dál. Víte, my horáci, když máme někoho rádi, tak si ho jeden druhému půjčujeme — pojďte.“

A šli jsme.

U přítivého domku v Ozubné mne mlynář odevzdal. Věru, šel jsem jako postrkem, ovšem postrkem v užlechtilějších slova tobo smyslu. Mlynář přendával mne do jiných rukou, povídal: „Tady vám vedu bosta.“ — nový můj nastávající průvodčí stál právě nade schůdky k domku vedoucími,

A že celá ta česká politika českých pánů běloborná, jež se odhadou, kde s ním nikdo s mečem v ruce nestál, nekončila, toho příčinou byly další pikle a dobrodružství s Čech probíhajících soběbráb, kteří pak na český lid a na české království vodili po celé čtvrt století tu Sasy a tu zase Švédy, kteří zde nic dobrého neudělili, ale se slavně naší vlasti jenom poušť apťobili. Co všecko v Čechách pobrali, to ještě dnes chodíme až do Upsaly obdivovat.

Proto nebude českému lidu na škodu, když o této partii českých dějin bude trochu hlouběji přemýšlet, nežli se dlo doposud.

Že by české povstání nebylo neštěstím pro český národ, že by všechny jeho důsledky nebyly hroznými ranami, jež národ český a vlast naše utrpěly, toho popřati nelze. Naopak. Přiznati se musí, že se celý český národ v krvi své vykonpal a že celé české království škefelo. Avšak kdo to vše vznítil? Kdo to po třicet let udržoval?

To nebyl boj o národnost! To nebyl boj o víru, ale to byl boj o to, kdo má být v Čechách pánem, a sice pánem takovým, kterého by se stavové báti nemasili t. j. který by jim dovolil, aby si především s poddaným lidem nakládali dle své vůle.

A kdo byl ten poddaný lid?

To byli předkové nynějšího českého národa, který zase s pomocí Boží vykvetl z těch zbytků utýraných a usuzovaných neobčků, kteří na své hrozné šťastné celou dobu sužení českých pánů proti své vlasti přechkali.

A potomky těchto Čechů jsme my, kteří proto také máme vlastními zraky na Bílou Horu a události s ní související pohlížeti a kteří si nemáme dávat ve příčině té nazazovati německé brejle, které ukazují, pokud se českého povstání r. 1618 týče, všecko opácně a převráceně.

Politika německých knížat od r. 1411 t. j. od zřízení ku koruně České přivtěleného Brani-borska směřovala stále na rozervání státu českého.

Historie to každému „po lopatě“ podává a snad předeš jednou nadejde čas, že tomu v Čechách každý porozumí, o co vlastně šlo a doposud jde.

Doufáme, že jsme pověděli dost každému, kdo dějinám rozumí a kdo české dějiny sledovati umí. Že jim někteří videnští politikové nerozumí, to není žádnou příčinou, aby jim nemasili

„cestuje po našich horách, aby něco viděl, provedte ho jako my včera to udělali — a s Bohem; mám co dělat na plet.“ — Tak po horách? — začal nový pán s úsměvem — „po horách, — a to mne těší, těší — věru těší, neboť dnes právě mám dosti volného času, až po obědě vás provedu. provedu, teď do oběda to nestojí za to, ostatně může být oběd o něco dříve a pak vyrazíme, vyrazíme — ukáží vám věru ty nejkrásnější vyhlídky.“

A nebylo nic platno, musel jsem dál — a ani tady mě odkazování se na Vrchomez nic nepomohlo. „Nic nevádi, docela nic nevádi, na to ještě času dost. Nač odtud spěchat, když i tady, tady — nu, však uvidíte — a veríte, polibujete si. A poslouchajte, — váš příhod se hodí, znamenitě se na dnešek hodí — dnes dopoledne v Jetřichovsi v hraniční vůbec známém hostinci bude společnost. Ty schůzky tam jak z naší strany tak i z Pruska jsou znamenité. Tedy oběd bude o něco dříve, pak si prohlédneme zdejší krásy a potom do Jetřichovsi — do Jetřichovsi. Tam odtud můžete se pak vydat na Vrchomez, kdy chcete, není to daleko!“ — — — Měl jsem nového „pána“, a protože obyčejně „při novotě“ seká se dubrota, nechťel jsem ho zrovna v začátcích neustálým odmouváním zlobit trhal sebou dost i při tom, co jsem proti plánu jeho namítal a tudíž jsem se podvolil i dnes.

A pane, ten „můj nový pán“ ten to znal. Jen že podle všeho představoval si, že to ted tak často a případně fedované slovo „turistika“ znamená cvičení v lítání a každého turistu měl za Bůh ví jakého běhouna. Ale já, já ač jsem také členem spolku turistů, já na tohle nejsem

A to ledva jsme se naobědvali, oběd byl

rozuměti český národ. Možná že ti někteří vědomí politikové sžívají „bratři“ dle křesťanské národnosti. A že se v Čechách vyskytl také dost lidí, kteří s toho třeba i malicherné křesťanství dovedli na úkor českého národa, to jest patrné.

A důkazem toho je ten „bitvy“ na Bílé Hoře.

Ještě před 30 lety si ho v Čechách nikdo nevšímal jinak, nežli jak náleželo.

Ale r. 1868 setkala se česká politika s politikou vídeňských státníků tak nepříteľsky, že z toho ihned ti, kdo roku 1866 skládali a po Čechách legili známou proklamaci „Obyvatelstvu království Českého“, dovedli kofitit.

R. 1868 navštívil Prahu Jeho Milost náš český král. Přijel k zahájení vozby po mostě přes Vltavu, který nese jeho jméno. Následkem spora českých politiků se státníky vídeňskými, kteří brzy potom byli nuceni uvolňiti se do státní, došlo při návštěvě Jeho Milosti krále v Praze k demonstracím. Návštěva ta totiž padla na den 21. června, to jest ve výročí popravy direktorů z doby českého povstání r. 1821. A tu na místě její na staroměstském náměstí způsoben demonstrativní shluk lidí, který pak odpoledne táhl na Bílou Horu.

Pátráno dlouho, kdo demonstrace ty pořádal. Avšak nedopatřil se toho „nikdo“. Kdyby osovatelem jejich byl někdo se kruhů upřímně vlasteneckých, tu není pochyby, že by bylo jméno jeho velice brzy známo.

Ale patřme na pásmo těchto demonstrací dále. Napotom po r. 1868 konány hromadné posety z Prahy vždy dne 8. listopadu na Bílou Horu, kam nošeny věnce, kde zpíváno a potom vracelí se byli policií zatýkáni.

Pisatel těchto řádků účastnil se před řadou více než-li desíti let takovýchto posetí také. Znal skoro všechny známější osobnosti v Praze, ale nosiči věnců, řečníci atd. na Bílé Hoře objevili se vždycky jako když ze země vylezou. Bývali to pravidelně muševé nikomu známi. A když po demonstraci na bojišti dano hezlo k návratu, tu zajímavý jest následovní zjev. Někdo neznámý dal hezlo ku pt.: „Půjdemce Smíchovem“ a na Smíchově čekala spívající demonstranty různá bezpečnostní opatření. Avšak kdo šel Strahovskou nebo Pruskou branou, ten zde neshledal žádných výmínoňých zařízení. Jindy to bylo zase opácné.

Zjev tento býval tehdy vždycky zajímavý a podivný. „Sabinů“ bylo a bude na světě více! Proto „otázka bělohorská“ vyřazuje klidné a vážné úvahy, avšak činiti z ní „otázku národní“ nebo „náboženskou“ jest mírně řečeno jenom farnou agitací.

To jsme měli při příležitosti letošního 8. listopadu za dobré uvést i té naději, že čas nám dá za pravdu, že je ne soudili správně. Dovoláváme se ve příčině té zdravého rozumu a rozlišnosti všech mužů i žen dobré vůle a českého vlasteneckého smýšlení.

Slepá poslušnost.

(1) Konečně! Tak zvolal jsem ve středu dne 28. října l. P. 1896. A kdybych psal kroniku království českého, zaznamenal bych ten den v knihu dějin písmeny nesmazatelnými Staloť se, na co jsem po dlouhá léta čekal. Ustavičně se totiž píše a mluví proti klerikalismu, a co vlastně ten klerikalismus jest, nikdo jasně nepovídal a nikdo

přesně v jedenácté hodin — už jsme „letěli“. Můj „nový pán“ napřed tak hbitě, čile, až mu dlouhé šosy poletovaly a každý jeho krok byl skokem — a já za ním — za ním — tak — tak — těšce.

Ještě že to teď šlo údolím! Viděl jsem už kolik takových údolí podél řeky, kde skaliny a stráně od řeky rozbíhly pojednou se k ní blíž a tok její zúžil a kde stlačené vlny váš silou chtějí odvaliti překážky skalin a bijí v ně až to šumí, pění, bouří, povídám, viděl jsem takových údolí kolik, ale i tady jsem byl nucen přisvědčiti, že něco takového tak hned někden není. A „můj pán“ letěl dál. Z tohoto usoučkého opět v širší rozbíhající údolí. A museli jsme se v ně dostat přes skaliny po cestě tak uzounké a vysoko nad vlnitým tokem řeky, že až závrat hlavou smítala — ale to nic. On letěl a letěl. — Křičím, volám a skoro padám, — on jen odpoví: „turista chce-li něco vidět — nesmí leikovat“ a letí zase. — A já zase v zadu rezonuji a už skoro dopálen křičím: „Poslouchejte, že se vrátím“, ale můj „nový pán“ se jen ohlídně a usmívá, a „dušičko zletá“ několikrát zašveholí a zas letí v před. Konečně se však přece zastavil. Stanul bezky kus cesty přede mnou u jakési podivné lávky. „Pojďte, pojďte,“ volal když jsem se přibližoval, „stakevňohle něco jste jistě ještě neviděl.“ — A co to bylo? Nu lávka přes řeku! A zvláštního při ní bylo to, že byla zrobena z hrází lesa zcela neotesaných a že dohromady byla spojata jen houžvemi bez upotřebení hřebů. A tak houžvemi spojata vznášela se nad řekou tak jako nějaký řetězový most ovšem trochu prostšího druhu. „To náš dřevěný řetězový most!“ také skutečně zvěstoval pan průvodčí a teď si po něm pojďme.

s čtenářů těch rozličných listů bezpochyby nevěděli.

Konečně nám to pověděl helvetsko-pokrokatý „Lid“. On prý za přední úkol svůj považoval bojovati proti klerikalismu, to jest proti onomu smáru, který pod pláštěm učení Kristova smáť se přivádí lid ke slepé poslušnosti.

Katolíci — totiž ti „klerikální“ — myslí, že slovo klerikalismus pochází od slova „kleros“, podíl, a že tedy klerikálem jest ten, kdo Krista Pána na svůj nejdražší podíl má. Katolíci dle pastýřského listu královéhradeckého z roku 1895 mají za to, že klerikalismus jest snaha, aby každý člověk, celá společnost lidská a tudíž i zákony, jimiž jest spravována, proniknuty byly duchem Kristovým.

A tak je vidět, že „Lid“ nebojuje proti katolickému klerikalismu. On bojuje totiž proti snaze, která chce lid přivést k slepé poslušnosti. Ale to katolický klerikalismus nechce a neřídá. Katolický klerikalismus řídí se dle pastýřského listu královéhradeckého z roku 1896 — zásadou svatého Pavla říkoucího: Vím, komu jsem uvěřil.

Katolický klerikalismus řídí, aby každý dle svého stavu a vzdělání věděl, proč věří. Proto předkládá i obecnému lidu důvody, pro které má věřiti, a pro účel sepsal během století celé kapy knih, v kterých se velice účinným způsobem dovozuje, že katolická víra spočívá na důvodech, jež nejen obyčejný zdravý, ale i vzdělaností nejvyšší vybystřený rozum vyvrátiti nemůže. To ale není slepá víra, slepá poslušnost.

V katolické nauce sledována se přísná logika — důslednost v myšlení, a jestli tu nazývá „Lid“ slepotou, tak „Bobem“ páni profesoři, kteří přednáší logiku, „slepi“ — vy šfite slepotu.

Katolická nauka n. p. dí: Přesvědč se každý, že Bůh se zjevil a to obzvláště skrze Krista — ale pak usnej, že pravdou jest, co Bůh promluvil. To je jeden příklad Dáma ještě jeden.

V Kristu přišel na svět Bůh, aby lidstvo obdaril pravdou. Bůh je nejvyšší moudrý a mocný. — Proto musíme přisnati, že se o to postaral, aby pravda lidstvu zachována byla. Písmem svatým, které si každý vykládá jak chce, není o pravdu dostatečně postaráno, naopak libovolné, vášnivé a nevědomské vklady písem přitvrdily svět o bezpečnou pravdu a splodily nejen sekty, ale i nevěru — Nejvyšší moudrý a mocný postaral se tedy zajisté o pravdu jinak. Stará se o ni tím, že nadpřirozeným způsobem nedá apotolám a jich nástupcům v čas nutné potřeby učení jeho vykládajícím, blud vyřknouti.

To jest logika katolická. A kdo chce zdravého rozumu užívati, musí ji skutečně za logiku uznati. A logika nuti ovšem k podání se, k poslušnosti — ale, to je poslušnost rozumná, osvícená.

Trochu jinak jest to s tou logikou a slepou poslušností u našich odpárců. Tam se rozumuje takto: Každý pravý katolík je ve tmě, já redaktor svobodomyšlného listu píšu proti katolíkům a tak, co já povídám, je světlo a pravda. A zástup nemyslicích čtenářů nenamáhá se ani s takovým rozumováním, jejich logika jest ještě kratší. Tu má jen jediný způsob usavěrek: Bylo to v novinách, tedy je to pravda. Tak je to tedy s logikou našich odpárců. A logika ta vymáhá též slepou poslušnost dle pravidla: „Kdo s námi nesouhlasí, toho seřeteme.“ „Biskup přijede, kdo ho bude vítati, je tmať a bude postaven na prasný.“ A následuje poslušnost státních synů bojovníků Božích a povídá: „Veřejné mínění je proti bisku-

A zas byl v letu a zase šosy jen za ním poskakovaly. A dřevěný řetězový můstek pod křivem jeho rychlých kroků se rozhoupal a rozhoupal a v houžvích to praštělo a praštělo a najednou to prasklo docela a rozkymácená lávka poroučela se i s námi dolů — do řeky. V řece na jedné straně já, — uprostřed dřeva lávky a na druhé straně můj průvodčí v posici obzvláště malebné. Polo skloněn, polo sedě spočíval ve vodě a bujný proud její nadzvedl jeho dlouhé šosy a pohrával si jimi. A podle nabubřelosti jich dalo se souditi, jak pěkně voda uvelebila se v kapsách toho jeho šosatého kabátu. Tuším, že asi také vypadal jsem v té vodě moc malebně, ale nedalo mi, abych teď já si nenadhodil tu tak často zde slyšenou otázku. I povstanu a křičím na svého ještě ve vodě skloněného soudruha: „může býti co krásnějšího?“ „Dušičko zlatá, zlatoučká, to je krásný vody, to je krásný vody, tohle bude něco práce než se ususíme — ale to nic — to nic“ těžil se už na břehu — „dobrý turista musí být na vše připraven.“ A vylívali jsme vodu z bot, z kapes — a sušivše se chvíli na slunci, táhli jsme tou samou cestou zase zpět. „Chtěl jsem vás zavéstí ještě tam, tam, ale přišli bychom na lidi“ — vysvětloval průvodčí — „no a my, jak teď vypadáme, nemáme zrovna tak moc příčin jich vyhledávati — nu vito, chtěl jsem vám v krátké době abychom totiž brzo mohli k Jetřichovsi, moc ukázati a ukázat jsem habaha, jak člověk v horách nakázati přijde k lázni, — no odpusťte, bral jsem to prudce, a pojďte, pojďte, doma se upravíme a pak tam nahoru, tam do Jetřichovsi! K vůli ní bychom se málem topili. Máme objednaný povoz, — pojedeme. Budeme tam hezky brzo. A jeli jsme tam do těch

poví“. „Ale vždyť veřejné mínění“ šla redaktor, o něm ani dobře nevíme, kdo je a odkud je, a co má komandovat nás unáší měřany. Půjkejme a šaukem, až jaký přece biskup je.“ — Pravda, pravda! Ale když ono to přece mrazí, když je člověk v novinách? To je poslušnost neklerikální. Komu se líbí, poslouchej raději redaktora, než Krista Pána a církev, za to my ovšem nemůžeme. Proti gasta není důpatát, říkávalo se za omnohu času. Že ale k tomu patří zvláštní gasta, slepé věřiti redaktorovi, to je vše jistě.

Jest známo, že Lid a Ruch je také náramným přítelem helvetů. A proč asi? Protože tam — prý — není slepá poslušnost. Tak se myslí i jinde, možná, že u veliké části našich vzdělanců. Ale s blížka to vypadá jinak.

Nedaleko od nás — v Němcích a jinde — je taková svoboda vězení, že pastoři nevěří ale, nebo málo. Ale konsistor, církevní úřady, pan superintendant chce, aby se kázalo dle „vyznání“. A co následuje? Poslušnost! — Říká se Kristu, Synu Boží, a o visitaci se dokazuje, že je Kristus Bůh. O této poslušnosti mohl by „Lid“ poučiti nejlépe pán, který na katolickém knězi řídil vyvádění, že káse „věřící“. A proč. Brzy na to měl přijet pan superintendant Szalatnay. — Je tohle osvícená — ne slepá — poslušnost, co? A nemá-li helvetský přejel „Lid“ dost, povíme mu ještě něco. V jedné helvetské osadě odstoupil starý pastorel a nastoupil mladý. Ale mladý učil jinak, než starý. Přesbyřtí byli nespokojeni. Starý dle kalvínské predestinace poslal všechny své věřící živé i mrtvé do nebe. Nový však káral jejich nepravosti a hrozil peklem i jim. Zapovídal si to; pán se ale nebal. Zůstal při svém. Šli do sousední osady na radu. Ale sousední pán jim řekl: „Vyvolili jste si ho, je váš kazatel, poslouchejte ho.“ — A umkli!

„Ale to není všechno. Sešli se v hospodě katolíci i evanjelici. Jeden evanjelík „rejal“ — katolík, že prý jim papeš poroučí, co mají věřiti. — Na to dí katolík: „A vám zase váš pán. Ale když už někdo má poroučet, co se má věřiti, to je mi přece milejší papeš římský, než ....“

Tak je to tedy ve světě prapodivné a tu slepou poslušností. Je rozmanitá, máme na výběr. Nu, a my katolíci, než bychom posloucheali redaktora, nebo pastora, který si písmo vykládá dle libosti, poslouchejme raději nástupce Petrova, o němž nám písmo dí, že byl učiněn skálou církve. Ale tu se potáče mluví o posloučání toho neb onoho, koho pak posloučá pan redaktor?

Ten snad — totiž ten svobodomyšlný nebo helvetsko-pokrokatý — neposlouchá slepě nikoho? Nevíme ovšem, jak to chodí v Lidu a Ruchu. Ale zajímavou věs vypravoval veřejně v jednom městě — nedaleko od Oldiny — kde není slepá poslušnost, jeden církevní hodnostář.

Jednalo se v Praze o založení klerikálního listu. I přidrůžil se k hodnostáři onomu jeden člověk a prosil ho, kdyby se tak mohl dostat do té nové redakce. Hodnostář mu praví: Vy — bývali totiž u těch hodných červených — Vy? To byste musel zcela jinak psáti. A odpověď zněla: I to bych taky dovedl, jak páni porouče!

To bylo vypravováno letos veřejně, ale není nám známo, že by byla tamější redakce, též svému obecnému pověděla. Ona by totiž u předplatitů a třeba i u voličů do radnice, mohla přestati slepá „poslušnost“, kdyby čtenáři poslechli redaktorskou poslušnost.

To jsou tedy ty rozličné poslušnosti. Klerikalismus žádá ovšem poslušnost prokazovanou Kristu, církvi a logice, ale na důvodech spočívající. Pravíme, na důvodech, které uspokojují

vysokých vrchů, jež za léta tak mile modravou svou barvou kynou, od nichž však za zimy mnohá a ranohá bouře i k nám doleji se přenesou. Na nejvyšším bodu vrchu v levo od hlavní cesty hájovna, a za ní na pěkné myštině prostiňka a jak vidno od dešťů, sněhů a víchrů mnoho trpící kapličky! Je stále otevřena jak za zimy tak za léta. A mnohá duše zběžná se v tom ztíší zde za léta zastaví a ozdobí prostiňky oltařík rovně prostiňkům kvítkem horakým! Také počta, jež zde v té samotě u takové výši mluví k srdci člověka tím doopravějí. Škoda, přecházka, že smřínová a mladé borovice přerůstají rok co rok více a více, tak že není výhledu do dálky na žádnou stranu. Tedy být tak jen nějaká primitivní rozhledna, a jen trochu povznesená nad vrcholky mladého lesa, to by snad všim právem mohli i můj nový pan průvodčí říci: „může být co krásnějšího?“ Ale neviděli jsme v dál nic, a proto jeli jsme dále. Při vyjetí z lesa byl milý pohled na Korunovice, či jak jsem naznačil, „Pinkavín“ a tam dál to už ta osada na pruské straně. A skutečně, bořný pan otec, mlynář, neponesl jen žert, pronesl i pravdu! Tam na té věži kostela na pruské straně směrem k hranicím Čech — to okno fakticky je zasedeno. A nejen zření těch zvonnů, ale už i ten život na druhé straně podle všech zjevů svých je takový, že staré vzpomínky na bývalou příslušnost ke království nejen jsou zapomenuty ale všechno směřuje už jen „nach Habelschwerdt“, „nach Habelschwerdt!“ (Pokračování.)

po devatenácté století celé řady valeduchů a učenců všech oborů. Z novější doby jmenujeme k. p. hvězdáře Sechiho, který byl — pan Bůh s námi — jasnou. A když tak s těmi valeduchy porovnáváme ty naše velikány z redakcí a ze řad našich pokrokařů, atd. atd., co si máme mysliti. — Jména tak mnohých klerikálů jsou psána v knize dějin světoevých a dějin věd písmem obrovským, takže se našim puntíkům s koscem devatenáctého století jen uvažovati musíme. Ano kdybychom je nazvali puntíky i to jest mnoho. Puntík je v knize částečkou napohled nepatrnou, ale důležitou. Puntík v knize si leckdo nevšímá, leda přísný pan profesor v ústě svých řádků, za to ale knihy v knize všíme si každý a sice více, než toho, co vznešeného a krásného v knize jest psáno.

A že věk náš tolik povrchních a polovzdělaných má, stává se, že si mnozí více všímají knih, kterými poskvrněna jest kniha dějin našeho století.

Ale že klerikalismus na ty knihy — na ty domělé velikány — lidu počíná ukazovati, odtud ten křik o klerikalismu. A jest-li se nám podaří, aby si učencl i lid více všímal obsahu katolických knih a časopisů, než knih z jistých redakcí, pak ovšem přestane slepá poslušnost, a nastane ušlechtilý boj s rosnou uznávajícího nezvratné důvody a zákony, na nichž spočívá katolicismus. Pak ale musíme též nově lepší dobu ubohé vlasti naší.

K „výhrstkům“ rychnovského „Posla z Podhoří.“

(14) Známe americký humorista M. Twaina. Má svým rovněž známým a roztomilým způsobem, co se stalo po smrti jistého redaktora jednoho venkovského listu ve kterémsi nevelikém městě státu, známce, Kentucky. Pana redaktora totiž sekeirovali a ukončení sekce podalo důkaz, koho všechno měl tyž redaktor — v žaludku! Ordinující lékař prohlásil: „nemí mi třeba plátku tohoto bývalého slavného muže čísti, to já poznám už podle žaludku, proti komu asi paní anebo, což je podle nynějších národních ještě šlechtetnější, proti komu svou slova chrlil.“ — A hned podával věhlasný lékař důkazy! Hle zde dosud neztravený master Brown. „A skutečně“ dodalo se od těch, kteří plátek „Zabiják“ od pomezí znali, „na Browna účelil tento redaktor velmi často.“ A hned v záplati to někteří vysvětlovali. „Víte master Brown býval v mládí velmi příšlivý muž, mohl si tedy všim právem k stáru leccos dopřáti, slovutný redaktor měl pak na něho spády proto, že master Brown seděl na posazení tři porce kaviáru a p. redaktor neměl ani na jednu.“ „I hle zde také“ prohlášoval dále sekeirující lékař, „šerif oblasti michiganské, kdo by to byl řekl, že také on, takový ctihodný muž!“ — „I to on kdesi“ vyavěťoval se, „jakými paragrafy tohoto šlechtetníka přikřepil a šlechtetník mu toho nemohl zapomenouti.“ — „A tu také dáma — ach ctihodná restaurátka Flinkingová!“ prohlášoval znovu lékař a hned v náplati zase šlo vysvětlení, že prý p. redaktor rád udržoval dlužen za „luach“ a resoltní Flinkingová ho často obtěžovala svým upomínáním. A tak si redaktor „Zabijáku od pomezí“ vylival svou oprávněnou nadvůli na ni ve svém listě. A ordinující totiž sekeirující lékař probíral žaludek šlechtetného muže redaktora dále a všude podle žaludku dokázalo se v pravdě, proti komu rád místa svého popřádal p. redaktor ve svém „Zabijáku od pomezí.“ — Tedy dle M. Twaina žaludek prozradil a dokázal, proti komu rád redaktor psával. Obrátme to a stejným právem můžeme říci, že podle toho proti komu ten který redaktor píše — toho že má v žaludku! Twain nechal souditi lékaře podle žaludku na obsah čistě amerického plátku „Zabijáka od pomezí“; my můžeme podle obsahu toho kterého našeho listu, který třeba nemá tak amerického nazvisko, hádati na žaludek toho kterého redaktora. — A podle obsahu dejme tomu rychnovského „Posla z Podhoří“ možno tvrditi, že redaktor listu toho t. č. p. Aug. Matějka má v žaludku jen samé klerikály. Máme proto skoro o p. Matějkovi, myslíme, že odvoděný strach, aby se mu proto něco nestalo. Ti lidé, klerikálové na příklad jen se Solnice, podle jistého dopisu ze Solnice náramně dobře vypadají, „nemí na nich vidět žádnou muži“ a vaří si tedy do žaludku tak všechny takové, nevíme, nevíme, co by z toho mohlo vzejít! Na pana redaktora Matějkovi je akoro viděti už jakési obtíže. Tak nevypadal, když byl výpomocným učitelem, tak nevypadal, když byl tam a tam, tak nevypadal ani jako účetní ve Vamberku. Teď když tak měl jeti v cirkusovém voze jako kdysi od Vamberka do Rychnova, musel by rozhodně připlatiti. Nicím jiným to není, nežli že má těch klerikálů náramně mnoho v žaludku. — Ostatně prozrazuje to obsah jeho listu, který svědčí také věru o pochybné šlechtetnosti těch, kteří list ten jako členové družstva drží! Nebo jak pak, aby se p. Aug. Matějkovi s těch klerikálů v žaludku dle obsahu listu tam jaksi pevně usazených skutečně něco stalo — kdo, kdo z družstva bude za to odpovídati. Pan Aug. Matějka i přes

tu svou povznesenost, a jakou ve hloučkách jeho odaných věduje je také přece jen člověk! A člověk „pára nad hracem“ to povídá i nedávny rebus ve „Světosoru!“ — Ale budiz, to ponecháme řízení domácnosti „Posla z Podhoří“, co bychom se do záležitostí vnějších pteli. Nám jde o důkaz, že obsah rychnovského listu svědčí o spoustě klerikálů v žaludku redaktorův! Nepůjďme pro důkazy daleko, stačí k tomu jen několik novějších čísel „Posla“, abychom dokázali, jakými „výhrstkami“ kolem sebe redakce proti klerikalismu hájí. Nemůžeme to také jinak nazvati nežli „výhrstkami.“ Neboť je to sebranka všeho, kde se co povědělo nebo naslepo proti klerikalismu a v list to je vlozeno beze všeho ladu a skladu a i beze kontextu a i bez důvodů tak, že to číslí dojem: „jinu je to tam proto, aby se jen švalo a švalo tím, jak co právě alina na jazyk přinese.“ Opravdové „výhrstky“! A co jich je. Uvažujme! Desátý říjen „Posel z Podhoří“ přináší: „Klerikalismus má nás spasiti“, „Panovačnictví hierarchické“, „Koniáš redivivus“ a v dopise z Vamberka vlastní šlechtetná poznámka redaktora, již tam šlechtetně o své týmě p. redaktor vložil proto, že by jinak nemohl zaváditi o pana faráře. Sedmáctý říjen obšťastňuje čtenáře „Posla“ články: „Klerikalové chystají se“, „To se povedlo“, „Některé opakované hodné myšlenky Karla Havlíčka“, kde dostává prý „bezsrdečná hierarchie“, „Jesuité místo nynějších kněží“, „Jen ne na kapru“, v „dopise z Prahy“ „Klerikalismus a výchova našeho duchovenstva“ a v dopise „ze Solnice“ stat svědčící o svislání ušlechtilosti ducha, v níž se brojí proti snahám duchovní správy solnické o kostelík na hřbitově. A vrcholem je den 24. října. Přináší tu list ten, orgán strany lidu zastupitelských okresů Kostelec n. O., Rychnov a Zamberk docela úvodní článek o klerikalismu z díle Havlíčka. Dále „klerikalni prostředky při volbách“, „Ti hrdinové“, „klerikalni surovost“, „Už to jde do táhého“, „Klerikalismus jest politicky nejspásečnější stranou“. A ve správě se „soudat sítě“ o přelícení obžalovaných poslance Hovorky a „křesťanského“ obchodníka Petra Riera ovšem začátek nemohl ani jiný býti nežli a tempo „Národních Listů.“ „Celé Podhoří naše ještě živé se pamatuje na události odehrávající se pod protektorátem pověstného biskupa Brynychy“. Jaká to nedůležitost! Páni stropili na Rábštejně virvar tak, že musela býti schůze rozpuštěna, p. biskup ani nebyl přítomen, a dle se to pod jeho protektorátem! Pak že p. biskupa nemají rádi! Než dále: „Nevymizel ještě z paměti onen pravzvláštní koncert katolické jednoty kostelecké — dobře a hluboce utkvělo v myslí lidu našeho nesnášlivé a hrubé chování se katolických klerikálů.“

Dost důkazů snad, jak se to v řádcích „Posla“ hemží samými klerikalými. Věru, že kdo poměrně neznalý vezme do rukou „orgán strany lidu zastupitelských okresů Kostelec n. O., Rychnov a Zamberk“, ten musí přijíti k důdce: „Ti klerikálové na Rychnovsku, Kostecku a Zamberecku musí prováděti přímo orgie, že se ta tak proti nim píše. — Máme na paměti aspoň jeden rozhovor nedávno odbyvající v jistém hostinci! Cestujícím zde neznámému přišel do rukou „Posel z Podhoří“. Četl a přečetl! A pak se tázal: „Prosím vás, co tady ti klerikálové provádějí, že ten list je samý boj jenom proti nim?“ „Ale“ a vysvětlovatel mávl rukou — „to je tak „passe“ toho a toho a toho, víte pane taková slepá, odpusťte to slovo, taková se pá zašranost to je, která vidí to, co ani není, vždyť my tady o žádných rejdech nevíme. Bylo něco v Kostelci, je tam spolek — prosím vás, když může existovat ten spolek, který je namířen proti nám všem na příklad „alliance israelitická“, co pak nesmí existovat skromný spolek katolického dělníka? A ti dělníci tam měli slavnost svčení praporu! Pak prý mluvil Dr. Horský! Prosím Vás, když může u nás mluvit ten a ten doktor — to nesmí už mluvit jiný doktor? A páni proti katolickým dělníkům stojící spásobili šramot a pak řekli „i to nedělala ta jednota“. A tak to máte i s tímhle plátkem. Jsou lidé, kteří jen ze šramotu žijí a co sami provádějí strkají na jiné. My o žádných rejdech klerikalních, jak povídám nevíme, ale za to v těchto novinách jich je plno!“ Ano, ano po celém Kostecku, Rychnovsku a Zamberecku jich je — ale ovšem jen v „Poslu z Podhoří“ plno! Věde kde se co hodí a i kde se co nehodí, co je tedy dle poměru jako pěstí na oko, všude všechno proti klerikalismu! „Posel z Podhoří“ se hemží postavami a la „Koniáš“, „bez srdečnosti hierarchii“, „spásečníky“ atd. atd. Nedopouštěj Pan Bůh, aby všichni čtenáři ušlechtilého toho orgánu čli výlevy jeho takhle na noc před spaním! Jaké pak postavy hrozivé by je dělaly ze sna. A jaké by z toho mohly povstat následky! Sám profesor Vykonkal ve svém obšírném článku „o snu“ tvrdí, že skoro všechny výklady snů povídají, že jest li komu se zdá o kněžích, a z těch je přece každý ten nejbezpečnější klerikál, to že není dobře, znamená to neštěstí. A teď považte, čtenářům těch okresů mohlo by se zdáti o těch přišlých postavách klerikálů — co by z toho mohlo vzejti. Neštěstí na Rychnovsku, neštěstí na Kostecku, neštěstí na Zamberecku a to teď, teď, když slavná vláda ústy svého zástupce Roxy jaksi podivně zodpovídá interpelace o slavení daní za doby neštěstí — — — (Dokončení.)

Co týden dal.

Poslanecká sněmovna má nyní čestně schůze rozpočtového výboru, v němž se má projednati rozpočtu urychlit.

Německí poslanci z Čech jsou ze strany německé spojené levice srovna jako na odsokou a to hlavně proto, že hr. Badeni, ani prval, ani druhou řeč, kterou promluvil ve výboru rozpočtovém, neustál a neukojil žádosti jejich. Zatím však přibodilo se něco, co asi priměje rozněvaně pány k tomu, aby setrvali v německé levici i nadál. Přesvědčili se jasně, že by k nim snad ani jeden německo-liberalní poslanec z jiných zemí se nepřidal, že by tedy zůstali naprosto osamoceny. Ale hlavně poukazují na nebezpečí, jaké hrozí při Němcům následkem podání mladočeského návrhu v příčině upravení otázky jazykové, vůči které okolnosti musí se Němci opět prý v jeden celek sekapitu. A dále nesní se solidarita německo-liberalní strany podkopává prý ve chvíli, kdy se šíří správy o dohodnutí konservativních velkostatků s Mladočechy v otázkách národnostních a státoprávních. Pokud se týče tohoto dohodnutí, zakládá se pohřebu jen na pouhé pověsti, kterou „N. L.“ docela zbytečně do světa pustily a tak Němce z Čech od jejich vystoupení z levice odvrátily.

Volby do říšsk. sněmu uherského skončily po velikém nátlaku ovšem vítězstvím vlády, která bude mít ve sněmovně přes 280 hlasů. Opoziční listy nasazují volby tyto akandálem před celou Evropou. Katolická strana lidová získala 22 mandáty.

Hamburský egán Bismarkův, jehož sensační odhalení otevřelo Rakousku oči, pokouší se seelabiti jeho dojem tvrzením, že ona úmluva s Ruskem byla by i pro Rakousko prospěšná a že smlouva trojspolková nevylučuje možnost, aby Rakousko zachovalo neutralitu pro případ války německo-francouzské. Že jest to nešťastné omývání špinavé politiky Bismarkovy, rozumí se samo sebou. Rakousko vysazeno bylo při politice této vášněmu nebezpečí se strany Ruska, kdežto Německo bylo kryto. O smlouvy oné s Německem ustoupil c. r. Alexander III. a nikoliv Německo, což je významnou kritikou oné podlouhlé německé politiky.

Všelicos.

Přehledka listů protestantských. Číslo 20 Hlasů ze Siona ze dne 29. října 1896 nechází se ve znamení zármutku. Ještě mu schází černý rámeček. A jak by se ten úzkostlivě starostlivý p. pastor neměl také zlobit a rmoutit? Na Moravě vybrádl ve volbách do sněmu klerikalové, Badeni nedal zavítat hraběte Thuna, že pozdravil upřímným telegramem katolický sjezd v Solnohradě, konfiskace brožury „klerikalni učenost a poctivosť“ byla krajáky soudem v Chrudimi potvrzena, poněvadž je v té brožurě patrná „potupná tendence vzhledem k papežství a katolické víře“ a konečně že ligisté se seřadili a nenechají bez trestu žádné tupení katolické víry od pánů pastorů. Proto by je nejraději p. pastor na str. 252 viděl v kriminále. Rádi věříme, že protestantským listům všech barev budou ligisté velmi nepohodlni a pranýřováním ušlechtilých výrazů ze slohových statí pánů pastorů aspoň tolik docílí, že p. pastori budou psáti bládným slohem. Aspoň toto číslo Hlasů ze Siona už není tak hrubé. Brožuru „klerikalni učenost a poctivosť“ obohatil p. pastor tak květnatými výrazy ze svého slovníka, že se vidělo politickému úřadu brožuru tu pro urážky katolické víry z konfiskovati. P. V. Pippich v Chrudimi nutil se co mohl, aby brožuru vysekal, a jako Kecal v „Prodane“ líčí Vaška jako pravého beránka, tak on svým tuším hlasem líčil pány protestanty a jejich pastory ve zmíněné brožurě jako pravé beránky, že prý v brožurě str. 249 nejsou suroví, a hrůzou trnul, že Řehák říká „helvetští duchovní pastori“. Lčení jeho bylo prý tak úchvatné, až prý soud nevolí projevovat. str. 248. P. dru Pippichovi nechť slouží k poučení, že slovo „helveta“ „helvetické vyznání“ na rozdíl od „augsburského vyznání“ je úřední titul, a proto při slově „helvetiti“ nemusí volati brá a třásti se hrůzou na celém těle. Všecko však marno, plaidoyer Pippichův neměl účinků, byly to advokátské fráse, proto konfiskace potvrzena. Hlavní frásť jeho bylo, že prý se má brožura pánů pastorů čísti v souvislosti a brožurou Řehákovou. My jsme ještě liberalnější než p. dr. Pippich a přejeme si, aby on vždycky, až ty protestantské mouřeníny zas bude chytli omývat, jejich brožury četl v konnexi se všemi jejich protestantskými listy, Hlasý ze Siona, Husem, Církevníkem atd., aby z vlastního názoru poznal je-li dle jeho slov v těch listech sloh surový vůči nám katolíkům, aneb ne. Rovněž je velice naivní, že p. pastor v Hlasech ze Siona nechce se znáti k citátům ve svých článcích. Tak ku př. v rozhorlení policajta a četníka na str. 251 volá na Jezuity (na ty má pisku! po známka red.) a na celou Marianskou kongregaci

rozhorlenému srdci těmito ulevuje slovy: „Hnus a odpor schvátití musí každého loyálního, naší jasně rodině panující oddaného, cítil pak v úctě mající občana, když pater Jesuita, aby svěřil moc papežskou, mluví: Svätý otec mluví jednou do roka s Bohem, jenž se mu zjeví v pravé podobě . . . nermut se, že jsi osamocen, všechna knížata samé tě opustila, . . . děti jejich odpykali tvou opuštěnost . . . ! Aby se p. pastor kryl, že on nic že muzikant, odvolává se na Český list. To je velice snadné. Jméno se nejmenuje a jesuité se nemohou hájit a pan pastor jeden do dal do Českého listu, druhý to s českého listu otiskne do Hlasu ze Siona, pak to přinese Hus, Betanie, Církevník, Český bratr atd., a čtenářevan evangelici helvetského (nelekejte se p. dre Pippichu, toho názvu pozn. red.) a luterského vyznání po několika měsících budou udržování v zášti a nenávisti proti Jesuitům. Tak helvetský účel posvěcuje helvetské prostředky. Rovněž tak se to má si nemisící str. 252, 253. Páni pastoři pořád poukazují na církev katolickou a to světské rameno, které zákony stanovilo, nepasuje jim do krámu, oni by nejraději všechny viděli tu nenáviděnou katolickou církev, ale že Kalvín bez světského ramene dával osoby sobě nepohodlné upalovati a že Luther to světské rameno, totiž německá knížata naváděl, aby do sedláků stříleli, o tom páni pastoři ani muk. Na konec také p. pastora mral Vatikán se 12 tisíci komnatami. Proč pak neřekne p. pastor, co se v těch komnatách nalezá, proč se nepochlubí že nyníšl papež otevřel ty komnaty s těmi knihovnami a archivy aby historie byla obohacena? Jednoduše proto, poněvadž lži rosičnických pastorů o katolické církvi budou historicky vyvráceny, a že mnohé věci, které ten který pastor na potupení katolické církve vyrobil, budou objeveny v pravém světle. Necht páni pastoři ukazují co ten který jich milionář má za přepych ve svých komnatách. Ale on raději, jako jsou příklady po ruce, mnohý pastor i žida pochoval jen když to něco nese. Tím sebe a všechny katolíky p. pastoroři v Hlasu ze Siona poroučíme ve vyznání jeho přiznání, s prosbou, aby se už na ligisty nezlobil, ti už jináč nebudou. + 24.

Výbor Ústřední Matice školské máje zřel k právním i mravním závazkům, jakož i ke vzrůstající nákladu ročního za příčinou šesti nových škol právě otevřených, usnesl se jednání o dalších nových školách zřádati na čas, pokud by ve finanční hospodářství matičné nedostavila se rovnováha, dosavadním schodkem letošním 48.000 z. porušená. Dále se usnesl výbor upomínati důrazně o příspěvky a dary, pokud u jednotlivých sběratelů a jině složený byly a dosud ústřední pokladně odvedeny nejsou.

Výroky známých mužů o židech. Martin Luther. „Jako je nemožné, by hlemýžď opustil svou budku a had uškrtit zanechal, tak i nemožno, by žid upustil od úmyslu křesťana podraziti i usmrtni, jen kde mu možnost se naskytá. Protož vez milý křesťane s nepochybuj o tom, že po dable nejbližším ti, nejtravnějším, úhlavním nepřitelem je pravý žid, jenž se cíí vůde hlásá, že židem jest. Jsou možná mezi nimi někteří, kteří věří tomu, čemu kráva nebo husa; než přece vzor toho lpi na nich židovství. Proto mnohdy viní je historie, že otravovali studny, děti kradli a vraždili jako v Trentě, Weissensee se dále a pod. Oni sami ovšem to popírají; ale já sám vím určitě, že to se stává. Bud tedy toho paměťliv. Cítí li něco dobrého, tudy věz, že nestává se tak s lásky nebo tobě k vůli; ale, poněvadž musíš mít místo kde by mohli bydlet, jsou nuceni s nouze něco činiti; srdce však zůstává takým, jak jsem řekl . . . A musí člověk dábla nesajíce diviti se, proč oni křesťanům nejvíce jsou nepřátelstvími, nemajíce příčin k tomu; neboť my činíme jim vše dobré. Žijí u nás v domech, pod naší ochranou a záštitou, potřebují země ulic, tržů i silnic; při tom želečnici naši spí tvrdě s otevřenými ústy, dovolují židům s otevřených okřin bráti, krásti a loupiti, co jenom oni chtějí; to jest, nechají sama sebe a své poddané židovskou šalbou odírati a vyasávat i tak stávají se šalbami vlastními svými penězi. Tak mají peníze a statky a stávají se našimi penězi pány v naší zemi a ve své duševní bídě. — Ukraďme li sloděj deset peněz, tak ho hned pověsí; přepadne-li koho na silnici, přijde o hlavu. Ale žid, když deset tun zlata odejme někomu, loupe a lichváří, tu je milejší jich bobu samému. A sejdou-li se, obdubí se svými činy, sllí svou víru a ohnivou, jedovatou nenávist proti nám a praví mezi sebou: drá se statně, viz, jak bůh jest s námi a lid svůj v bídě neopustí. My nepracujeme, máme dobré, leivé časy: ti prokletí gojím (nežidé) musí nás přepracovati, my dostaneme ale jich peníz: proto jsme jich páni a oni naši pachelci.“ (viz Vem den Jüden und ihren Lügen, sv. 32, str. 182 a pod.) „Dech jich zapáchá pohanským zlatem a stříbrem, neb nebylo národa pod sluncem lakomějšího jako jsou oni, není dosud a zůstane takovým stále, jak vidno s jejich prokletého lichvářem; mohou se stále těšit, až přijde jich Mesias, že vezme s celého světa zlato a stříbro a rozdělí je mezi ná. Mohl by někdo myslat, že mluvím mnoho. Nemluví mnoho, nýbrž málo, hledě v jich aply: laji nám gojím a přejí nám ve svých školách a

škadlech vše neštěstí, loupi nám naše peníze a statky lichvářem a kde jen mohou, zaslepují nás svou potměšilostí a učí své děti podobně činiti. Takového podobného ale nekonalí poháně, nekonalí též nikdo, byl si byl i ďáblem posedlý: jenom žid čertem osedlaný. Giordano Bruno. „Jest pravdivé, že nenašel jsem nikde, vyjímaje divoké barbarý takového jednání sprostého jako u národa židovského; neb židé tvoří tak opovrženy, nebezpečný národ, že zasluhují před narozením býti vyhlazeni. Hebreové . . . národ vždy nízký, otrocký, čachrující, sám pro sebe uzavřený a beze styku s národy ostatními, kteří od něho samého pronáslédomání jsou a za chvíli opět ctění.“ Ferdinand Hess. „ . . . o židovském novém roce ptá se žid druhého, obelhal-li . . . křesťana nějakého neb okradl neb přiměl dokonce jiného, by ho okradl a ukradené židovi za polovici peněz prodal, neb přivedl-li nějakého křesťana na mizinu. Jedním slovem řečeno, otevírá zde každý druhému své nitro a chlubí se svými skutky nečestnými. Odpoví na to pak druhý: Nuže učinil jsi opět corban, to znamená, přinesl jsi bohu opět velkou oběť. . . S. F. Brentz. „Když židé po celý týden okolí své nejbližší probíhali křesťanem krátem a brzy tu, brzy tam nějakého křesťana okradli, tu sejdou se na den Sabbath avány dobročinnosti a vychloubují se svými klukovským kruskem. Ostatní pak židé praví . . . že křesťanům má se srdce z těla vyrvati a končí řeč svou . . . nejlépešího s křesťanů nejlépe ublíti.“ Ondřej Sator. Židé jsou zemi prospěšní asi tak jako myši osetému poli a molá sběť statku.“

Jen důsledně. Jedna s nejobvyklejších výtek, kterou listy svobodomyšlné a po nich i jiné katolickým čini, je ta, že náboženství své výše si cení nežli národnost. Podle toho by si člověk myslil, že svobodníci nezajíjí vyššího pojmu nežli národnost — té že ustoupiti musí všechny zájmy ostatní. Ale to by bylo důsledné a ošalelost jest — jak známo — nejlabší stránkou liberalismu. Mezi nejautentičtější a spolu nejmocnější národní naše o. p. úrcce patří židé — to uznati byly nuceny po posledních volbách moravských samy „Nár. L.“ jimž přičítají hlavní strátu dvou mandátů, která by jinak Čechům byly připadly. Jak si počínají židé na místech národnostně ohrožených v Čechách, toho klasickým důkazem v diocesi naší je smilenský okres Královédvorský, jenž má zastupitelstvo převahou německé. A komu Němci tuto převahu vděčí, pověděl sám starosta téhož zastupitelstva Selisko letos na sv. Václava v Trutnově ve valné schůzi Německého spolku pro vých. Čechy: „Německé zastupitelstvo spočívá výhradně na německých velkopřemyslavcích, kteří s velikého dílu jsou židé a kteří přese všechno nepřátelství (rozuměj se strany něm. nacionalů) až posud věrně a statečně k německé věci stojí.“ A čím nabyli židé tohoto rozhodujícího postavení mezi stranami vzor svému nepatrnému počtu? Každé politické dítě ví, že svými penězi. A tut káže pouhá důslednost, aby odpůrce svému nepříteli zbraň nedodával, pro něj nehotovil. Vemte židům peníze a židé budou neškodni. A zatím, kdo jest to mezi námi, kdo nejvíce židům do kapsy nadhání a jim k bohatství a moci napomáhá? Jsou naše české liberální časopisy s „Nár. Listy“ v čele, které přinejmeně židovské inserty lid do židovských kramů a jeho peníze do židovských pokladen a odtud na německé podniky svádějí. Dvojím způsobem probíhají se takto „Nár. L.“ a noviny jim příbuzné na věci české: Jednak podporují nepřitele a to nepřitele nejnebezpečnějšího, jednak byt jen nepříteli ochuzují české živnostníky, české obchodníky odvádějí jim zákaněky do tábora nepřátelského. Mohly by tak činiti, kdyby upřímně byly přesvědčeny o tom, co jiným k věření předkládají, že národnost je pojmem nejvyšším jemouž veškerého konání — zahanobě kněžstvo, jemouž obětavost v národních věcech v poslední dobou docela i dobročinnost upíráte a věnujete ty peníze které jste až posud brali za židovské inserty, za mlčení o židovských skandálech i jiných historických národním účelům na př. fondu českých menšin odtekněte se jich v budoucnosti a pak teprve zasedněte na soudnou stoličku proti katolíkům. Neučiníte-li tak, pak nedivte se, až nastane den kdy veškeren soudný lid zvolá k vám: „Vari, fariseové! Požadujete od jiných, aby k vůli modním od vás vymyšleným frasím národnostním, zřekli se svého nejlubšího přesvědčení idealistického sami však opravdu životní zájmy a prospěchy národa nřke ceněte nežli židovský — groš!“

Nakladatelství Edv. Beauforta v Praze a — katolická církev. Na deskách 141 sebita „České kroniky“ vydávané u Beauforta v Praze uveřejněno literární oznámení řečeného nakladatelství o trilogii Zolov: Lurdy, Řím, Paříž. Již to přímo nesmyslné vychvalování pověstného Zoly až až zaráží, ale tomu už jsme od našich nakladatelů zvyklí. Pochopujeme, neboť se jim jedné v první řadě o křesť. Přijeme jim od srdce hmotného zisku, když podávají lidu našemu knihu skutečně dobrou, jeho vzdělání prospěšnou. Když

však nakladatel vydává a do nebe vychvaluje romány pověstného Zoly, jež mimochodem řečeno jsou církví zapovězeny pro svoji nemravnou a nevěrečnou tendenci, tož nezaslouží než aby byl veřejně postaven pranť: Ale nakladatel Beaufort nejen že pojává českému čtenářstvu nevěrečnou a tudíž i nemravnou čestbu pověstného (nikoli „slovutného“) autora a jedné proti výslovnému zákazu církve, on i útočí na církev a ničí ji jako kantor nezvedenou školáčku. Jen slyšte: „ . . . i mezi mladým kněžstvem objevují se jednotlivci, kteří nepovstávají za svrchovaný účel náboženství úzkostlivě zachovávaný zastaralých, od století nezmeněných forem a cítí dobře, že náboženství kráčetí musí neabytně s pokračujícím vývojem lidstva.“ A dále: „Křesťanství, jež přijalo za základní princip svého učení lásku, pokoru a chudobu, odcizilo se během věků své prvotní čistotě s ryzností, postavilo se úplně na stranu bohatých a mocných tohoto světa a střídilo tak znova právoou v lůdu sobectví, kterou před devatenácti sty lety dousel žřem své nekonalé lásky na vždy zničití Ježíš Kristus. A Zola nám mistrym přem lčí právě kněze, který od myšlenek těchto přikročil k činům. Tě se uhnětený lidé český, vláda sobociví střežná katolickou církví, již brzo padne.“ Čistotu a ryznost prvotního křesťanství vede v své žrné kraje slovný autor „Nany“ „Člověka bastie“ a jiných „vskutku zolovským mistrovstvím i takřka fotograficky věrně provedených“ obrazů ze života. Ve Francii už to „čistě a ryzně“ křesťanství mají, neboť se tam Zolovo moderní evangelium vydává v ohromném počtu výtisků, v Čechách se co nejdříve vydá zásluhou páně Beaufortovou, jemež autor „Nany“ ochotně udělil autorizaci „Řím“, a jen aby ti bodH Čechákové nepřiliš o to „čistě a ryzně“. Bylo by věru škoda! Nakladatel Beaufort vykládá čtenářům literárního oznámení o svrchu uvedených spisech, že křesťanství přijalo (odtud?) za princip svého učení lásku, pokoru a chudobu, ale během věků že se odcizilo. Dovědčujeme pana Beaufortovi, že on se neodcizil, nýbrž že zůstal věren tomu „čistému a ryznému“ a jeho trojitmu principu: lásce, neboť s lásky k uhoštěnému lidu českému vydává Zolav „Řím“, s pokory peskuje katolickou církev, bez níž sotva by co veděl „o nekonalé lásce Ježíše Krista“ a konečně zůstal věren i chudobě, neboť nabírá za sešitů literárního kompostu zolovského jen za tři alathy.

Zvěsti z východních Čech.

Vyznamenání. Vya. dast. Pán Josef Ant. Šrůtek, papežský prelát, arcijáhen katolické kapitoly, zakladatel Dědictví Melických atd. v Hradci Králové, obdržel právě od výkonného výboru Národopisné Výtavy Československé s r. 1895 v Praze v uznání vynikajících zásluh o tuž výtavu diplom a bezosobnou medaili výtavní. Gratulujeme významu vlastenci kmetu tím upřímněji, ať došlo vyznamenání to v jubilejním jeho kněžském potechnaném roce.

Zprávy diecézní: Vyznamenání jsou p. Jan Kober, děkan v Chrastě a p. Jan Kuhn, farář ve Studenci, jmenování vikariálními sekretáři. Ustanovení jsou: p. Frant. Morávek, administrator za faráře do Klášterce, p. J. Kouřel, farář Keblovský za faráře do Mělné, p. Vincenc Erlebach, farář Liskovický, za faráře do Bystrého (u Nov. Města n. M.) p. Alois Kouvalinka, far. v Řepniskách, za faráře do Hroch. Týnce, p. V. Fremuth, koop. v Limberku, za kaplana do Bystré (u Poličky), p. Fr. Holman, koop. v Damníkově, za koop. do Vítkovic, p. Ant. Boháč, kaplan, m administratora do Chvalče, p. Jos. Holzman, kapl. v Rovni, za administratora do Chvojna, p. Fr. Stejskal, neomysla, za kooperatora do Damníkova, p. Frant. Jirásko, neomysla, za kaplana do Rovně. V Pánu se secul. p. Jos. Zajíc, farář ve Chvojně, dne 29. října 1896. Uprázdnené místo: Keblov fara patron. nábožanská matice od 28. října. Liskovice, fara, patron. nábož. matice od 30. října, Řepnky, fara, patron. Balthasara rytíře Vladyky od 30. října, Chvojno, fara, patron. Alexandra markrabě Pallavicini od 30. října b. r.

Ku mravní spemotě časopisectva jižé strany. „Jižinskému Obzoru“, který přinesl na nejvyšší lůžku správu o odp. biskupa našem, byla malá oprava. Ale co s ní učinil pan redaktor? Předešel posudek, v níž praví, že je die 12. tiak. náhona nucen „u nad slunce jasnější pravdu“ prohlásiti na nepravdu, či nechali si uváliti na hrk proseu a vymáhati se modrým náalečkám. A proto jediné s toho důvodu časopisy zasílají opravy otiskují, aby měli pokoj. Ptes to čtenářstvo i redakce ví, jaké stanovisko věci „opravám“ mají zachovati. — Tím tedy vyhlášen biskup za lháře a na místo náhrady ulopené cti m novo honeno na něj bláto nejhanušnější potupy. My lidé obyčejného rozumu divíme se, že takováhle věci vůbec možny jsou. Oa! — pro Báh — není náhle žádného prostředku, aby nejen vůbec obžna, který platí kolem 20.000 al. reálné daní, ale svlášt biskupem církve státem uznán, a kř se přiznává sám panovař, leňjaký listek směl leupiti to, co je nejděradl, totiž čest? Oa! věc, o níž se v druhé opravě jednati má,

ma se takto: Při návštěvě cesty reka letáckého, vypaloval proti výlevné válí starosty oberškého a proti přání biskupa našeho jistě Bydšovský hmeděle a ukodil si očí. Na to dala byl do nemocnice v Hořicích. Tam jej na prvoj svého soudruha biskup navštívil. — Bry na to po ukončení cesty návštěvní smelno mu p. biskupem podporou 15 al. Dne 6. Hjna t. r. přijel se ženou do Hradce a nechčil s rakou p. ceremonie biskupského přijetí 10 al. ddaže sta a služba a vřbec zaopatření, chovaje se hrubě a vydíračky požíván od lidí. Pro tuto hrubost nebyl domácím knězem, který rozdílání almušen na starosti má, k biskupovi předveden, ale bylo mu al-bano, že mu p. biskup k výřivě jeho stavu pomůže. — Tak se vše má. — Ale co přinesl Jičínský Obzor? Způsobem opravdu perfidním počal posměšně upřítati p. biskupovi dobročinnost. Ukázal prý se necitelným. Bydšovský prý k němu přijel na velkostatce (!). Biskup ho ani nepředpusil. Na to poslal mu 3 al. pravíme celé tři slatě, které mu ani na krytí výloh s dalekou cestou spojených nestačily. Bydšovský prý na nádraží v Ostroměři hořké slzy vyléval a o dobročinnosti biskupově, který na klerikální agitace vydá summy, které do mnoha tisíc jdeu lidem tam přitomným vypravoval, kteří — prý — „po zásluze“ toto jednání biskupovo odsoudili. — Podotýkáme, že všechny posměšné ty fráze J. Obzoru vynecháváme. Ale i s toho, co jsme podali, je vidět tu mravní sponu jistých redakcí, jímž šádny prostředek není špatným, jen když slouží proti nemávidnému biskupovi, který pre sáchovaní víry národu našemu obětuje vše i svou čest! — A kdyby aspoň i po tom úvodu tu opravu v celém našem redaktoru vytiskli! Ale skomolil ji úmyslně, jen aby jeho lhářství na jevo nevyllo. Vynechal že p. biskup na důkas soucitu Bydšovského navštívil, že se stěžením dalo proti válí p. biskupově. Vynechal smůlku o hrubém chování se Bydšovského. — A takový jakýsi Cidlinák, který byl kdys saměstník v Chrudimi a listu „klerikálního“ a psal, jak Temeš, redaktor, poroučel, ten Cidlinák, který nyní přle nase, jak nyníjším jeho pánům je přišedno, takový „charakter“ opovazuje se biskupa vinit s číně nečestných a se lži ho vinit! A naleznou se „vzdělanci“, kteří k tomu mlčí a věří. — Opravdu skleali jsme hluboko, hluboko!

Přisaha nevědky. Dne 1. listopadu t. r. konala se dopoledne na prostote dvora ve Vodičkových knárných sádkách slavnostní přisaha nověčků zavedená s roku 1898. Před kaválírem, kde naši junáci s Hradce ubytováni jsou, tlačila se stále pestrá smáčece svádavých se všech starů a obojího pohlaví. Tu staré matě, zde rásořící děvůka, onde vášný měřtan i sešláří děda přinášejí svým druhým kde co mluže. Dárky všeměně bač v kotlíku, uslíku s domova posílány na posilácnou, aby na té vojné zle nebylo. Nejlepší ovšem bývá bankovečka a tvrdý slaták. Věak všichni přinášejí totéž a to vřelý poudrav s rodné domoviny od milých domácích a známých a přlám vřelým ku bratřem štatěm našemu opěť mezi své. Odpoledne byl nověčkům povolen prvý volný východ z kněžev.

Stará láska. Prodavačka soleniny Kokrdová vedla dne 30. m. m. na svém místě u krámků jaksi samýšlena; přišlo jí na mysl, jak je ten svět falešný. Ačkoli dle vzhledu nevypadá právě mladický, přece její výmluvnost je dosud neobyčejně svěží, a což pak srdce. — Dotyčného dne přemýšlela právě na vzdáleného milence, holičáckého pomocníka Cernsteina, který ji před časem arádě opustil, odebral se do světa na zkušenou. Jiš skoro naž zapomněla, až teprve dneš přišlo jí vše anova na paměť divným řísením osudu. Najednou byla vyrušena kterousi svou známou, která seděla jí krato, že Cernstein je sas v Hradci. Novina tak prakovapající došla se Kokrdové silou elektrickou; hned sloučila a uklidila svůj krámk a honem běděla uklízet svůj přibytok, neboť byla si jista, že známá mluže v městě pohrou Cernsteina, že si vzpomene na svou bývalou a navštívi ji. Po dlouhém marném čekání dopátrala se samilovně k nemalému šalu svému, že její „slato“ bylo mezi tím, co ona uklízela krámk a ve svém přibytku, také uklízeno sdejšl policií se mluže. Cernstein byl totiž stihán pro krádeže v Josefově a Broumově a v okamžiku, kdy podával si káhlík pro kuráž v jedné sdejšl kofalné k štěm, byl zatchen a nedopřáno mu ani sehládití si vyprahlé hrdlo po dlouhé cestě.

Obchodník s dřívíty. Hradecký občan Karel Pelikán, majitel známého „transporthausu“ vyjel si na obchodní cestou na dražnou Moravu až do Brna, kde byl lapan a cappen jako nejnebezpečnější a nejprohnanější dohanově lehkých šatůin. Pelikán satčen a po skončeném šetření obdařen jednoměsíčním věšením, kde nyní rozjízď o maršostech světských. Po odbytém trestu bude pečlivě dohlán apť, aby Hradec q-tak vřacý exemplár nepřišel.

Petřeboval kabát na zimu. Josef Flagr, přiláduj do Těchlovic, čítá, že sime se bílí, a se zkušeností vědí, že dobrý kabát v zimě není z zahosení, začal si proš do Hradce. V jistém hostinci sdejšl vřel si taxi pověšený pláky mantikův a odel, jako by se nechumelilo. Záhy však byl kabát postrádn, mladý štěm a dopaden. Při satřkání udel, že jme-naje se Josef Hradecký a spečoval se jím do vězení.

Kradl prádlo. Josef Palek s Pláče dopaden byl minulých dnů při číně, když kradl a obchodnice T. Gůnthrově doutnky a j. v. Zloděj byl satčen a dodán soudu.

Krádež jablek. Rokynářce M. Novotné ukradl známý pachatel ve dnech od 1.—3. t. m. ze sklepa v číně 63. s hl. jablek v ceně 37 al. Přátání až dosud zůstalo bez výsledku.

Spadl s hradeb. Zdejší přeláček Fr. Signer spadl v noci na 5. t. m. do hradebního příkopu na kaválírem č. 36., pohmoždív se tak, že musel být doporoven do nemocnice.

Kukátko nalezl služba městské spořitelny K. Kašpar o posledním divadelním představení. Vlastník máše si dotyčné vysvednouti na policejním komisařství.

S manželkou ráje. Nádeník Jan Tater v Křivicích u Týniště odel se na před osmi nedělemi s Annou Taterovou rozenou Stodělkovou. Taterová neudila mnoho radostí se svým manželem. Nedlouho po svatbě ji škrtil a vícekrát šbil a měl jí i sabitím hrošiti. Dne 19. Hjna v pondělí ráno poslal ji na řepu Řihovu a sám šel s ní. Žena trhala a Tater jak pán, ležel na mezi. Co se dělo dala, jest předmětem soudního vyšetřování. K večeru téhož dne byl povolán k Taterově lékař dr. Pumr a nalezl ji doma ve velmi subodeném stavu, tak že v noci musela byti převezena do nemocnice týnišťské. Pravá strana její hlavy byla k nepomání, ucho úplně rosbito, část odecknuta, kůže rosbita ke kosti, oči krví zalité a lebka na pravé části pukla. Soudní komise teprve dne 26. Hjna Taterovou mohla vyslechnouti, která vypravuje, že byla mušem svým na poli tak surově šbita, že do mléob padla a neví jak se doma octnula. Tater a jeho bratr Josef tvrdili, že Anna Taterová, tak stlucena přišla s pole; což nebylo možným. Zdá se, že oba bratři Taterové jsou ve trýsnění šeny sčastněni. Byli satčeni. Tater starší byl již vícekrát trestán pro lehké nákosení na těle.

Vzorného roznášče dopisů měli v Skřinicích u Broumova. Josef Franse, spolumajitel domku č. p. 58. v Skřinicích sastavil po nějakou dobu tuto službu ku vši spokojenosti spoluobčanů. Těžen však svým věřiteli šálil na peníze mu svěřené a dopouštěl se šločinu spronevření, podvodu a konečně padělání listin veřejných. Tak spronevřil peníze, které mu odevdávali ku odelání a sice Anně Hechtové 2.40 al., Josefu Scholzovi 322 al., 316 al. a 35 al., Josefu On-sorgevi 108 al., Josefu Vintrovi 167 al. Obnosy tyto si ponechal a samlatelům přinášel padělané podací listky s nepravým jménem poštovního úředníka. Leč vše svůj konec má. Manipulace páš Franzovy vyřly na jevo. Očtěl sice odjetím vymknouti se spravedlnosti, leč marně, byl dopaden a satčen.

Mrtvola oběšeného. Dne 19. m. m. smisel náhle s domu Fr. Bychtera, přiláduj do Chlumu, saměstnaný jako čeledín ve dvote v Holovousích. Dne 26. m. m. nalezl byl v lese u Holovous na stromě oběšený. Co došlo nešťastka k tomuto soušalému čínu, není známo.

Velká krádež šatstva a skvestě spáchána byla v noci, dne 27. m. m. v Náchodě. De usamčednoš pokoje v bytě Fr. Kyla vloupali se neznámí dosud sludži oknem a ukradli vše, co dalo se odnésti. Tak postrádá se čarý převlečník, měkolikér kalhoty, šenské šátky na hlavu a mnoho jiného mušáckého i šenákého šatstva a skvestě. Mimo jiné utratily se štifbrné hodinky cilindrovky na jichš ciferníku vepšano bylo: František Kyla v Náchodě. Veškeré ulop-pené věci měly cenu 214 al. Podatelými s krádeže jsou opěť cikáni.

Zlodějská služka. Josef Nentvich čítá p. 63. v Broumově pozoroval, že se po delší čas strád v domácnosti šatstvo a přádlo. Podatelání měl na služku svou Helenu Novákovou s Litomyšle, ale táš zapřela vždy vše, čitě se ještě uraženou. Najednou vše vyřlo ven Dne 30. Hjna osámila Anna Janišova na obecním úřadě broumovském, že služebná Helena Nováková před nějakým časem přinesla ranec šatů k Matildě Nentvichové a více si proš nepřišla. O tom se dověděl Josef Nentvich, došel si prohlédnouti ranec a poznal věci jemu slodějkou služkou odcizené. Nebyly však všechny, většina chyběla. Nováková se ku krádeži přinála a udala, že ostatní věci saslala obchodníkmu Augustian Goldschmiedovi do Náchoda, který prý ji na 6 al. poslal. Což však byla lež. Nováková byla odevdána soudu. —

Povos s mrtvým venkem. Do Opatovic u Pardubic přijel dne 31. m. m. k večeru povos tažený dvěma koni. Na prvý pohled seznati se dalo, že to povos vápenický, jakž ho často vidati na našich silnicích. Vozka seděl nepohnutě na voze, maje hlavu apť nakloněnou jako by v táš spánek byl pohřben. Když koně se sastavili a člověk se ani nepohnul, tu seznali lidé přistoupivše k vozu a pozorující vápen-níka, že je tento mrtv. Obecní úřad Opatovický dal semfěleho odnésti do umřelí komory a učinil v případě tom úřední ohlášení do Pardubic. Dle tabulky na voze seznámo, že povos patří Františku Vondroví, vápen-níku s Nerouhovic u Váp. Podola v okr. Chrudimském. A skutečně, mrtvý byl Frant. Vondra sám. Na voze nalezeny dva kábaty, hemže a v kapse neboštka 82 al. 60 kr., což nákosno k obecnímu starosty. S povosem pak dejel šednaný Muvěk do domova Vondrova Nerouhovic k jeho rodině, by nešťastný případ ten ji světoval a povos s koni odevdal. K mrtvole ku prohlídce dostavivší se lékař neohlédal na mrtvole šádnyh věšých ran, ješ by opravřovaly k doměce, že byl vápeník přepaden a šabit. Toliko na krku viděti bylo větší poranění, ješ způsobil pád na řetěsek váš spinající. Lékařským dobrozdáním shledán tu případ náhle smrti šadšením. Smrt sastihla Vondru na cestě s Hradce Král. do Opatovic. Zemřel byl ženat a 51 r. star. Na šádost posřstatých převezena jeho mrtvola domů a dne 4. t. m. pohřbena v Podole na tamním hřbitově. Jak dalece v takových případech lidský soucit a láska k bližnímu se stupňuje, seznáme s té okolností, že na pouhé donešení do umřelí komory dali si dělníci šaplatiti i al. 50 kr. Zasevných umřelákem stálo v Opatovických 40 kr. Je sice každý dělník hoden své mady, ale myslíme, že by více lid-skosti při takových událostech každému slušelo. Milosrdní samaritáni, jak viděti, již všude vymírají.

Nalezl 400 al. Učeník Bedřich Zeman u řez-níka Aug. Pohla v Broumově hledal osu v kříně, kde nalezl náhodou balíček sastřený ve dříví v hodru zabalený. Ze svědovosti rosbalił hadr a nalezl 400al. bankovku a 60 kusů pětek, celkem 400 al. — Nyní jest objasněna krádež stolatové bankovky, se které

byla v podatelání služka Marie Šarfová, která jak jsme již přineali, sloužila u Pohla a u ní nalezena ukradená jupka a noše. — Pohlovi se strácely často různé obnosy peněz, ale domníval se, že tak stává se nedopatřením.

K čemu je dobrá podobnost. Truhlářský pomocník Fr. Grund a Niedersdorf je podoben rolníku Biedermanovi s Prostřední Rokytнице. Této podobnosti Grund zle využítkoval. Vydával se kde mohl za Biedermana a vylákal na různých osobách peníze. Tak očtěl postiliona Adolfa Michalíčka ze Zamberka o 22 al., rolníka Josefa Hernycha s Horní orlice o 20 al., rolníka Eduarda Alligra s Bärwaldu o 21 al. — a bývalo by to šlo do nekonečna, kdyby v čas manipulace Grundovi nevyšly na jevo. Grund smisel s okolí Rokytnice za před šesti neděli, byl ale v Liberci vypátrán a dne 24. Hjna chyčen. Grund femeala si valně nehlédí a byl již v Liberci pro krádež trestán tříměsíčním věšením.

Krádež. Ku konci minulého měsíce strátilo se cestujícím Leopoldu Peterkovi v hostinci Marie Forstra v Halbstatě z jeho pokoje 220 marek. Peníze ty nalezaly se v otevřeném cestovním koší. V podobě jest jistě šenština se svým milým, která měla přístup do pokoje a po strátě peněz počala nápadně utrácti.

Neopatrný kočí. Dne 3. t. m. odpoledne byl přejet na silnici blíže Kuklen šestiletý školák, syn štránska Součka z Pražského Předměstí. Neopatrný povosník jest s Hradce Král. Poraněný chlapec dodán do nemocnice hradecké.

Místo do nemocnice do řeky. V noci s pondělka, dne 3. t. m. veal čeledín starostův se Štraš-kovic jakéhoš borkna se slámanou nohou do nemoc-nice dra. Kutíka na Hořicích. Za slatinakým mostem spletl si za nastalé tmy vozka cestu a místo na levo, pustil se po soukromé panské cestě k Havlovicům. Zpozorovav svůj omyl, očtěl na úzké cestě, která ta podél řeky Úpy vede, otočiti, koně však couvli, a vůz s nemocným, jeho průvodcem a posleze oba koně i s vozkou šřtli se s břehu sde na pět metrů vysokého do řeky. Na učiněný pokřik přiběhli obyvatelé neda-lékého mlýna, kteří pomocí plachet vytáhli nejprve nemocného a jeho průvodce a pak pomohli i čeledí-novi vyvésti koně, s nichž jeden raněn byl na nose a druhý na hlavě, podél proudu na břeh. Nejště při tom pochodil ubohý nemocný, jenž pádem starou ránu nejen ajřtil, ale i nově a dle všeho i povážlivě po-ranění v křží utrpěl. Průvodce i neopatrný čeledín odnesli jen menší pohmožděnin. Laskavostí majitele mlýna, který raněným povos poskytl, dopravení vši-chní ranění ještě téže noci na Hořický. V úterý ráno pak vytaženy na sucho i trosky rosbité bryčky, pokud zatím neuplavaly.

Ohně. Dne 26. m. m. řádil ohně ve stodole rolníka Josefa Macháčka v Černýchách smičiv veškeré tam uložené obilí a nářadí. Škoda pačí se na 3000 al. Pojištění obnáší 2300 al. — V noci dne 27. m. m. shořelo 62 mandel písenice A. Šrámkové v Čistěvsi. Písenice šložena byla ve stohu. Škoda ohněm vsešlá odhadnuta na 276 al. a kryje se 260 al. pojištěním. — 23. m. m. shořel stoh jetele M. Ludvíkovi, starostovi v Petrovčích. — Dne 4. t. m. shořel stoh obilí šatšků Ryklovi ve Štěberšech. — Nájomci dvora v Kratonohách Štejnovi shořelo v minulých dnech 7 stohů obilí. V krátkém čase jest to již několikátý ohně v této obci a zdá se, že všechny založeny byly šlomýlnou rukou, k čemuž hlavně poukazují vý-hržené dopisy pohosení po osadě.

Uprohl se šaláze. Z všemice krajašého soudu v Chrudimi uprchl dne 31. m. m. cikán Fr. Danielis odsouzený pro různé činy k třeměsíčnímu šaláti. Týš jest 32 roku star a nápadně bílé pleti.

Krádež a posvěcení. V Těchoníně, osadě ležící v údolí tiché Orlice blíže Hladkova, připravovali se sousedé na bliské posvěcení, kde všudy prý to voní jak v apatyce. Těchonínské posvěcení je na sv. Marktu. Rolník František Zaněk šasobil letos bohatě svou komoru, kterou pečlivě uzavřel a těžil se upřimně na hody posvěcenácké. Ale chudák dočkal se na po-svěcení krutého šklamání. Ze soboty dne 24. Hjna na neděli posvěcenakou neznámí dosud lotři vloupali se štrechou nad stavením, prolomili prkený strop nad komorou a tuto navštívili k nemalému šolu a šalu hospodářově. Do dvou náhodou se tam nalezajících pytlů, vložili bohatou kofist, točš dva šatěné šátky, hověcí a vepřové maso a uszeniny, velké množství pe-tiča, koléše a chleba a mnoho jiných věcí, kterými lse posvěcení si špřijemati a se osvědit. Aby zajčím šbavených svých kofičích přirozených nebylo chladno, přibrali si sloději k tomu řádnou švrchnici a jedna peřina. Pak, aniš by s domáckoch co kdo pesoroval, utrhli vnitř komory v okně mříše a vesele s lupem oknem smizeli. Nezanší a neznámí hosté posvěcenáčí byli. zajčtě dobře s místnostmi oběsnámení a švalo-vání viny na cikány nebude přilámanou pravdou.

Nevnaný meční heš. Rolnice Anna Rinotová č. p. 44 v Zálonově byla v noci na 18. Hjna počtám nevitnou návřtávou, která ješ dobře se akončila. Když vše dřímalo v klidném španku v Zálonově, se kol dvou hodin k ránu vnikl neznámý dosud šloey slámenou štrechou do chalupy Rinotové. Po šchodech šedel s půdy do chodby a tiše oteřel švětaici kde na posteli špala hospodyně a na lavici u kamen služka její Marie Stuchlířková. Neznámý dal se hromadění věcí ve švětnici, aby je šnaze mohl odnésti. Sluška se probudila a když viděla ve švětnici neznámého muže jala se křičeti. Ten však melenil, přiškečil k ní a udelil jí prudce, až padla na postel, kde špala Ri-notová, která se také probudila a volala o pomoc. Lupič tloukl holi Stuchlířkovou kam jen mohl a šádál na štrašených šenštínách peníze. Stuchlířková poda-řilo se otevřít okno a přivolat pomoc. To šarasilu šmělého a drného švetřelce, sebral se rychle a touše cestou kudy se vloupal, smisel, šanechav na místě svůj kapesní náš, aniš by šeho očcnil. Sluška po-znává prý po hlase i po velikosti v pachateli zná-mého dělníka a Blé Temešné, který je majetku lid-skému nanejvyš nebezpečný a byl již mnohokrát pre krádež trestán. Přátání však dosud zůstalo bez všeho výsledku.

Z Polné. Dne 1. t. m. zahrála jednota sv. Josefa národně jistě kus Raupachův „Mlynář a jeho děti“. Návštěva byla taková, že nebylo v hledišti místa prázdného. Pánové: Březina, Cukla, Vítak, Šotola, Vepřovský a slečny: Bergmanova, Časlavská, Božkova a Procházka dokázali celou souhrou, která úlohy své správně pochopili, a čehož usuzujeme, že při a dobru vřelá a nadšením ještě mnoho pěkného na prknech divadelních provedou nejen právě jmenovaní, nýbrž i ostatní členové našeho kroužku ochotnického. Jen s chutí ku předu! Při tom nemáme mlčením pomínouti zvláštní poznámky p. dopisovatele, který v „Jihlavských“ divadelním ochotnickém polenským dává jako vsor divadelní činnosti působení ochotnické jednoty sv. Josefa; hovoří p. dopisovatel, že prý často hrajeme, majíce sly mnohem slabší. Více skromnosti by pánu tomu neškodilo! Kde pak má podklad k takové řeči, lépe řečeno k takovému přeshraní a domýšlivosti? Nechceme souditi o výtečnosti ochotníků druhého divadla abychom se nedopustili hříchu opovrhliho posuzování jako p. dopisovatel, ale tvrdíme s plnou jistotou: Jsou-li ochotníci u „Slovana“ výtečníci, jsou u „Cukla“ právě takoví, zkrátka řečeno, naši ochotníci sehrajou vše to, co provedou ochotníci druhí. Přední občané, zejména veletélné měšťanky, jež navštěvují naše divadlo jako poslední, dokazují, že jsou v inteligenci své dávno dale, než-li ty a ti, kteří a které v ubohé své strannické omezenosti, v nynějším sociálním ruchu a směrech lidových ještě ohrožují nos, že prý v katolické jednotě jsou také ševci. O svobodomyšlnosti, o rovnosti, kam jai od našich „přátel“ ulétla?

Z Polné. Panu dopisovateli do „Ruchu“, jenž ve světoborné kritice a pašovské póse existenci sv. Jana Nep. popírá a pobožnosti svatojanské na velkém náměstí zakazuje, připomínáme, aby nečetl pouze Cr. Herbera, ale také spisy jiné. Kdyby tak učinil, dověděl by se, že p. dr. Herber myšlenku tu vybrakoval z protestanta Abele, že znění bully svatořečné překročil a vpašoval do ní to, co se mu hodilo, že opomíjí úplně svědectví a historické kritiky Helaria Dobruera, Palackého, protestanta, Tomka, že nedbá rukopisem knihovny „Zlaté koruny“ z XV. století, pokračovatele kroniky Pulkravovy z r. 1470, a pokračovatele ten byl husita, a že nevědí si Židka, kroniky Žitavské, protokolu při vykopání hrobu sv. Jana Nep. sepaného a mnoho jiného. Pan dopisovatel přece ví, že p. Dr. Herber nemůže nic katolického cititi. U stranníků se pravdy nedobře máme nikdy! Proto jest třeba hezky všechno přefilet a uvěřit, pak nebude se nikdo blamovat a házet „historickou vědou“ čerpanou z kalného pramene. Četl jsem nedávno slova jednoho spisovatele: Není nic hroznějšího než stranicky obmesený člověk, jest jako kuře, které nemůže přes kruh kolem sebe udělat. To odpověď p. dopisovateli.

Z Chvojna. Není tomu dávno, co jsme se loučili s duchovním otcem svým Františkem Podhajským, který z útulné dědky naší do sousedního města odcházel. A nyní již zase loučí se nám bylo — a to u hrobu — s novým farářem našim Josefem Zajcem. Jen asi dvě leta pobyl u nás a získal si prostou a přímou svojí povahou a horlivostí v kostele i ve škole srdce všech; v říjnu ještě slavil své Abrahámoviny, však již se jevila blízká smrt, která dne 29. října vzdějšmu jeho šití konec učinila. Na všechny svaté odpoledne ve 2 hodiny byl na Chvojné pohřeb, jež vedl vdp. vikář u přítomnosti 18 duchovních a za hojně účasti farní osady zdejší. Na dušičky o hodině osmé byla za nebožtíka obětována zádušní mše svatá. Odpočítej v pokoji!

Z Opocna. Výroční valné schůze učitelské jednoty „Budce Opocenské“ bude ve škole na Opocně v sobotu dne 7. listopadu 1896 na oslavu 50letého působení jednoty. — Dení pořádek: 1. O půl 10. hod. mše svatá v děkaněm chrámu Páně. 2. Oslava 40letého působení učitelského p. fideleho učitele J. Findeje. 3. Dějiny a význam jednoty. Podá předseda. 4. Václav Beneš Třebízský jako vychovatel mládeže. Přednese p. K. Roleček. 5. Zpráva jednatele a účetní. 6. Volby: a) člena a náhradníka do výboru a b) delegátů do valné hromady „Ústř. spolku“; c) předsedy, 6 členů výboru a 2 revisorů účtů. 7. Volné návrhy.

Z Pečina u Žamberka. Konala se zde včera a zde nebyvalá slavnost. Zavítali totiž k nám veledůstojní páni missionáři, veledůst. pan Zimmerhackel a Jemelka S. J. z Prahy, a s neobyčejnou obětavostí a láskou nám od 18. do 25. října 1896 přednášeli několikrát za den nejdůležitější pravdy av. víry a s ochotou slyšeli sv. zpověď. Důkazem toho, jak mocně se dotkly srdcí našich slova jejich jest, že na sta věřících přijalo sv. svátosti a že i ctýný sbor učitelů a vážený pan starosta obce příkladem dobrým předcházeli. Chrám Páně někdy sotva pojal zástupy věřících, kteří přicházeli poposlechnout výmluvná slova veledůst. panů missionářů. Jmenovitě slavnost odpravování Velebné Svátosti Oltářní a slavnost odporoučení ze celé osady ochráně Královny nebes a posvátného růžence tak mocně působily na srdce posluchačů, že z oka mnohých vytryskly slzy a pohnutí jejich propuklo v hlasitý pláč. Nedá se popsat jak dojemné bylo závěrečné kázání o kříži a loučení se s veledůst. pány missionáři. Sv. Missie mysl naši pozvedla s této hroudy pozemské do říše nadhvezdné, kdež sídlí Otec ditek svých, kteréž po zbožném a příkladném životě ohoten jest přijati k Sobě do slávy věčné. Sv. Missie jest slavnost krásná, jsou to hody duševní, apomínka na ni tím méně vymizí ze srdcí našich, čím déle missijní kříž před naším chrámem Páně tise sice a sladce ale tím důtklivěji hlásati bude milostnou dobu tu osadníkům. Veledůstojným páním missionářům, těmto mužům v pravdě apoštolským, budiž hojnou odměnou sám Bůh.

Ze Žlunovic. (Umění církevní). Dp. Edvard Neumann, farář v Rohozné, zhotovil pro farní chrám Páně žlunický krásný obraz Rodičky Boží, Královny sv. Bůžence se zlatým pozadím na dřevěné desce vyrytým. Práce to v pravdě umělecká. Nejen obličje a postavy Rodičky Boží a Božského Děťátka vynikají

velebností a lepotou, ale i náhyby rouch a lahodný soulad barev jejich činí dojem velmi milý. Těs platíků na obraze výborně se sdržila, tak že jako by Matička Boží přijatý od Jesulátka růženec nám podávala. Jak doalýcháme, vymaloval tento důst. umělec i do chrámu Páně Dymokurského krásný obraz sv. Jana Nep. s andělý dle vlastní koncepce, který takřka veliké obliby a pochvaly došel. Můžeme dát p. faráři k takovým uměleckým pracím gratulovati a jej důst. duchovenstvu co nejvíceji odporoučeti. — Uvedli jsme v jednom čísle ct. listu Vašeho správu o „největší“ faře z Linecké diecese; naše, fara žlunická může s onou právem konkurovati. Rozkládá se zajisté farnost žlunická ve 3 hejtmanských a má 4 okr. soudy. Duchovní obeluhují 3 kněze a do jednoho z nich musí jezdit akraze cizí kolatura. Školy s 9 třídami a 18 a půl hod. bezplatnými, rozděleny jsou mezi 3 inspektoraty. Obec podléhá 3 obvodním lékařům, podřízeny jsou 3 občanským stanicím a přiděleny ke 3 poštovním úřadům. Průměr rozlohy farnosti obnáší 3 hod. Národnost jest po vyměnění Němců v Sasech již jen jedna ovšem s dočasným pobytem bratří Slováků. V celé farnosti na štěstí jest jen jeden šid; za to obšťňována bývá přčasto toulavými cikány. Rodokmeny jejich jako i pracujících zde Slováků od matičních úřadů maďarských obdržeti nelze. Farnost hraničí se 4 velkostatkami a sousedí se 7 farnostmi jinými. Vyhliďka máme na celé Krkonoše i se Sašíkou. Když Krákonos si odfonkne, mrazí nás to až do kostí jako ta láka německá a proti jeho nájezdům neubrání nás ani dvorské valy u Česova.

Od hor kunštátských. (Meteor). Ve čtvrtek, dne 22. min. měsíce měli jsme z našich výšin Hídkou podívánon! Na jihovýchodním obsoru směrem ke Králíkám objevil se zářivý meteor a letěl směrem severozápadním k Mittelwalde. Běh jeho značil brzo radě žárny a zase až do šialova měníci se pruh tak jako když bítem šlehae klikatý a předlouhý. V tu stranu nad „Drei Tannenber“ v pruském Slesku najednou pruh ten se zkrátil a rozšířil a s meteoru šlehalý plaménky a jiskry na vše strany a celý zjev až oslňoval. Hádá se, že v kontinách „Drei Tannenber“ vybuchl, ačkoli v za temnoty večerní hádání vadálnosti není zcela přesné. Zjev ten mezi zdejšími horáky spůsobil mnoho pověřivých výkladů! —

Z Přelouče. Vzdělávací křesťansko katolický sociální spolek „Svornost“ v Přelouči koná 8. listopadu o 3. hod. odpoledne v místnosti spolkové měsíční schůzi členskou s tímto programem: 1. Formalie 2. O výživě malotřivnostníka přednáší p. t. pan Fidiel Jan Diviš rytíř Čistecský se Serlinku. 3. Volný rozhovor. Hosté uvedení od p. t. pána členů jsou vítáni.

Z Políčky. Úmrtí. Dne 30. října t. r. o 8. hod. ranní zesnula v Pánu ve věku 69 let saopětěna jeouc sv. svátostmi umírajících v Limberku u Políčky paní Marie Grünwaldová, vdova po JUDr. Vendelínu Grünwaldovi, zem. advokátu, zamakém a říšském poslanci, majiteli papěš. řádu sv. Sylvestra, čestném konsist. radovi, obětavému vlastenci z doby Jiráskovy v Budějovicích. Zemanů, která v poslední době žila, u svého syna, p. Bedřicha Grünwalda, c. a k. hospodářského správce v Limberku, těšila se pro svou zbožnost a milou povahu všeobecně vážnosti. Nepatrná s počátku rána na nose, je! v brsku se zhoršila a talovitost krve v zářetí měla, vyzvala ji z náručí syna, mladistvé smrti a přibuzných. Tělesné pozůstatky byly v neděli 1. listopadu o 3. hod. odp. v Limberku za účastenství místního a okolního duchovenstva, úřednictva a panství a z Políčky, jakož i mnohých místních a okolních její ctitelů a přátel vykropany, státní dráhou se Svitav do Prahy převezeny a na Vyšehradském hřbitově v úterý do sordiné hrobky pochovány. Budiž čest její památce!

Literární novinky.

Dante Alighieri: Božská komedie. Peko přeložil Jar. Vrchlický, třetí opravené vydání nákladem J. Ottý v Praze, seš. 1., cena 16 kr.

Obřady církve katolické. Napsal Fr. Grydl, kaplan v Brněporku. Druhé rozmožené vydání. Nákladem knihtiskárny benediktinské v Brně Cena 1 zl. Druhé vydání knížky této v tak krátkém čase nasvědčuje zřejmě, že kniha tato došla zasloužené obliby a rozšíření. Doporučujeme ji k rozšíření avšák mezi našim lidem.

Od pluhu ke koruně Dějepisná povídka od Jak. Beděnka. Ze slovenštiny přeložil Jos. Koněrna. V Praze, nákladem Cyr. Meth. knihtiskárny V. Kotrby. Cena 1 zl. 20 kr. (stran 376). Doporučujeme.

Nákladatelství J. Ottý. v Praze vydalo právě veliký a ilustrovaný (127 ukázek vyobrazení) seznam knih (stran 168 (na paměť čtvrtstoletého trvání svého závoda, jehož tiskem a nákladem vyšlo za tu dobu na 1200 rozmanitých knih, časopisů, hudebnin a prací uměleckých téměř o 1500 svazcích.

Slovník francouzsko-český, sestavili dr. J. Herzer a Č. Jbl, kapelní vydání, seš. 17., nákladem J. Ottý v Praze.

Jos. Keřenskáho Cesty kolem světa vyšel nákladem J. Ottý v Praze další sešit 41. (cena 30 kr.), v němž spisovatel pokračuje ve svém zajímavém ličení cest po Indii. Ze vzpomínek kalkuttakých zvláště pontá líčení obřadů ku počtě krvavé bohyně Kali, popis spalování mrtvol, přírodovědeckých a j. sbírek s nichž zejména bude zajímaví pojednání o indických diamantech. — Sešit přináší 12 pěkných ilustrací.

Vlast, měsíčník pro poučení a zábavu v Praze, přináší v čísle říjnovém tyto práce: O původu národní písně (Al. Hlavinka), Pouť na sv. Horu (V. Tesat Blanický), Nepoznal svého domova (J. Dvorecký), Cesty bludu a pravdy (J. Flekáček), Mistr. J. Hus (dr. Fr. X. Kryštofek), Jos. Rener (Fr. Wildmann), Proč zakazuje církev pálení mrtvoly (J. Hamrsmíd) Deery popovy, povídka, Na Červené řece (V. Fr. Uslavinecký), Slunci, básně J. Dvořáka a j.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 31. října 1896. 1 h. pšenice al. 6.— až 6.90, žito al. 5.30 až 5.50, ječmen al. 4.— až 4.50, oves al. 3.90 až 3.20, proso al. 4.00 až 4.75, vřbov al. 0.— až 0.—, hrách al. 0.75 až 0.75, čočka al. 1.00 až 1.20, jáhly al. 0.— až 0.—, žito al. 8.— až 21.—, brambor al. 1.60 až 1.80, jetelevoho semínka červenoého al. 84.— až —, jetelevoho semínka bílého al. 23.— až —, jetelevoho semínka žlutého al. — až —, máku al. 16.50 až 18.—, olejky al. — až —, lněného semene al. 0.— až 0.—, 100 kg. lněných otrub al. 5.50, 100 kg. pšenicejých otrub al. 6.—, 1 kg. másla čerstvého al. —90 až 1.—, 1 kg. másla pře-vařeného —, 1 kg. másla vepřového al. 0.80, 1 kg. tvarohu 12 až 14 kr., jedno vejce 2 a půl kr., kopa okurek al. 0.— až 0.—, kopa salí al. 2.80 až 3.40, kopa drobné zeleniny al. 0.80 až 1.30, hektolitr cibule al. 1.20 až 1.40, bečka jablek al. 2.30 až 4.40, bečka krmák al. 2.40 až 2.80, bečka švestek al. — až —, Na týhodní a obalí trh dne 31. října 1896 odbývaný, přivečeno bylo: hektolitr pšenice 424, žito 90, ječmene 439, oves 249, proso 16, vřbov 4, hrachu 16, čočky —, jablek 27, krap 16, brambor 296, jetelevoho semínka 7, lněného semínka 3, olejky —, máku 4, okurek — kopa, salí 577 kop, drobné zeleniny 515 kop, cibule 159 hektolitr, jablek 120 beček, krmák 80 beček, švestek — beček, pak vepřé 48 kusů a 238 kusů prodávajících.

Politické družstvo tiskové

V Hradci Králové

vydalo právě druhé vydání spisku

Učte se z dějin.

Slovo k naší mládeži od starého vlastence.

Tento krátký přehled nepřekročených dějin českých dostati lze

v biskupské knihtiskárně

Stran 62 8°. — Cena 15 kr.

Při odbírcce většího množství přiměřená sražka.

Malířský umělecký atelier

Jarolima Štantejského

v Litomyšli

doporučuje se veledůstojným děkanským a farním úřadům i veledůstojnému duchovenstvu, jakož i slavným patronátním úřadům ku provedení dokonalých

malob kostelních,

opravy freakových a olejových maleb i nových obrazů vůbec. Také se vypracují ochotně na požádání návrhy maleb. Dále zhotovuje spolkové prapory na hedvábí malované, velmi vkusné za mírný konorát.

Závod může se prokázati mnoha vysvědčeními jakož i diplomy a mnoha provedenými pracemi kostelními na pf. v Rychmburku, v Janově u Litomyšle, Jevíčku, Mor. Třebové, Mor. Budějovicích, Prostějově, v Olomouci, Brně atd.

UMĚLECKÝ ZÁVOD

poznávací

Josefa Kieslicha

v Hradci Králové

odporučuje se ku solidnímu provedení veškerých

prací kostelních,

zafixování a obnovování oltářů, kazatelů a t. d.

VELKÝ SKLAD

nejjemnějších obrazů, zrcadel, lišt, kima-

pod.

do oboru toho spadajících výrobků.

Největší výběr rámců všech druhů na obrazy, foto-graie a t. d.

(Zasláno.)

Pan Josef Krejčík,

umělecký závod sochařský a řezbářský v Praze.

Dílky: Bubna 612. — Sklad Eliášova č. 24.

Dovolují si Vám oznámiti, že socha svatého Jana Křtitele Vámi zasláná, bez porušení došla a na své místo již postavena jest. Socha jest opravdu velice krásná, v pravdě umělecká práce. nejen pro ozdabu, pro oko, ale i ku povzbuzení srdce k pobožnosti. Celá postava sochy i pohled její dojde a takotka vyvíjí ku pokání, tak živě a přirozeně jest podán sv. Jan na poušti kázající. Přijměte za to zasloužený dík a dej Vám Bůh všeho zdaru, by závod Váš stále více rozkvétal.

S veškerou úctou

P. Fr. Matouška,
kooperator.

Vaňany, 18. března 1895.

(Zasláno.)

Pp. delegáti kaplanští celé diecése
Královéhradecké svolávají se ku

společné kongruové poradě,

kteřá se koná ve středu dne 11. listop.
o 9. hod. dopol. v Hradci Králové a
sice v refektáři buď seminářském neb
boromaejském.

Několik kapl. delegátů.

OBNOVA

vychází každý pátek dopol. o 11. hod.

Vydavatelstvo:

Politické družstvo tiskové v Hradci Kr.

Veškeré záležit., dopisy a předplatné adresujte
pouze:

Obnova v Hradci Král.

Předplatné:

Na celý rok . . . 4 zl.
na půl roku . . . 2 „
na čtvrt roku . . . 1 „

Jednotlivé číslo v místě 7 kr., poštou 8 kr.

Místnost redakce:

V Hradci Králové, Velké náměstí č. 29.

Ex offo
křestní listy

jsou na skladě bisk. ti-
skárně 40 kusů. (knihy) za
30 kr.

Navštívenky

od 60 kr. výše nabízí
Biskupská knihtiskárna
v Hradci Král.

Časových úvah

vyšel:

sešit prvý.

Náš program.

Poznámka: Často žádaná brožura „Jaký je
přec ten biskup královéhradecký“
vyjde opět jako zvláštní číslo „Časových úvah“.

JAN HORÁK,

seukoník

V RYCHNOVĚ n. K.

nabízí na dobu podnikání a mimní

čisté vlněné látky vlastní
výroby.

Rádež učiníte jen malou objednávku
na skoušku!

Vzorky na požádání zašlu franko.

Děkuje všem svým milým veledůstojným a
velečestným zákazníkům za vzácnou přízeň, prosím,
aby mi i dále důvěru svou věnovali a sňbuj vždy
vzornou, poctivou obsluhu.

Umělecký

závod

pro
malbu
na skle

B. ŠKARDA,
Brno.

Speciální závod
pro malbu oken
chrámových.

Sešmkrát prvými
cenami vyznam.

Vzorníky k na-
hlednutí franko.

Ceny mírné.

Ztráta vlasů
a tvoření lupů

se pod zárukou jediné jistě
zamezí
CRINOGENEM

J. Beysovice v Jičíně.
Cena láhve s ochrannou známku 1 zl. při 3 lahvičkách
franko na dobírku, neb lépe proti pošt. poukázce 3 zl.
Sklady v lepších materiálních obchodech a holičských
závodcích.

„Křesťan“
Nejsvětější Svátosti Oltáří
posvěcený.

Seřadil:

ABBÉ A. HENRY,

čestný kanovník a ředitel ústavu Nejměstší Trojice
v La Maroche.

Dle III. vydání přeložil

VOJTĚCH KAMEŠ,

farář v Chřenovicích.

Nákl. bisk. konstituce. Tisk bisk. knihtiskárny.

Stran 514—8°—

Cena brožovaného výtisku 70 kr., franko
80; v tabě vazbě celopletěné franko 1 zl.

Všele odporučení této výtečné adorační
knihy viz v „Řádci duchovním“ sešitu de-
vátém a v „SS. Eucharistii“ v sešitu
řijnovém t. r. Objednávky přijímá biskupská
knihtiskárna v Hradci Králové.

Reklama

„Jak máš své vědění,
co vyborného na skladě
mám, když mu to neod-
lím novinami?“

Vanderbilt.

v celých východních Čechách.

dosáhne se nejjistější
vhodným a při tom lev-
ným inserováním v
nejrozsáhlejších listě
ve všech krajích vý-
chodních Čech:

„Obnova.“

Inserování v listě našem je tím výhodněj-
ším, ježto v něm dle vzoru amerických listů za-
vedena jest osvědčená **americká reklama**
tím způsobem, že inserty zařazujeme vedle textu
tím každé oznámení dojde jistého povšimnutí.

Inserty přijímáme jen od **solidních**
firm křesťanských.

Insertní poplatek: 3 kr. za 1 petit. jedno-
sloupcový řádek.

Nabídky insertů přijímá administrace časopisu

„Obnova“ v Hradci Králové.

Svíce kostelní,

pravé voskové i polovoskové, pa-
schaly, trojhrany, grana, jakož i
nejjemnější druhy kadidla, dopo-
ručuje veledůstojným farním a
slavným patronátním úřadům,
rovněž i

P. T. pánům obchodníkům v jakosti nej-
lepší a v cenách nejlevnějších.

Zároveň doporučím světu do věčných
lamp 7 dnů hořící a všeobecně za nej-
lepší uznaná.

Josef Pilnáček

v Hradci Králové.

Závod voskářský „u Albersů“ založen r. 1809.

Kočáry

nejnovější soustavy,

práce solidní se zárukou

nabízí

ČENĚK BUBEN,

kočárník

v Hradci Králové.

Vyznamenán na výstavách: v Jaroměři stříbrnou,
v Dobrušce zlatou, v Praze stříbrnou
medailí, v Hradci Králové nejvyšší vyzn. menší.
čestný diplom s právem ražení zlaté medailie
s korunou.

V účtě podepsaný dovoluje si P. T.
velečestnému obecenstvu uctivě oznámiti, že
tyto dny přeložil svůj známý

závod truhlářský

z domu p. J. Šaary na Slezském Předm. do
vlastního domu poblíž města
Hradce Králové, kdež dříve značně roz-
šířil. Snahou mojí bude, abych všem P. T.
pánům zákazníkům jako dříve tak i nyní
vždy svoji dobrou práci posloužil. Prosím
též, aby mi byla i na dále přízeň věno-
vána. V plné účtě

Josef Netuka,

uměle a stavební truhlářství
na Slezském Předměstí.

OBNOVA

Číslo 87.

V Hradci Králové, dne 13. listopadu 1896.

Ročník II.

Č. 18406.

Nález.

Jménem Jeho Veličenstva Císaře!

C. k. krajský soud se soud tiskový v Hradci Králové, nalazí za žaloba c. k. státního zástupitelství v Hradci Králové dne 7. listopadu 1896 podanou takto právem:

Obsah článku „Výroky známých mužů o židech“ uveřejněného na čtvrté stránce čísla 86 periodického tiskopisu „Obnova“ se dne 6. listopadu 1896 v Hradci Králové vydaného a tiskového, zakládá skutkovou povahu přetinu proti veřej. pokoji a řádu v § 302. tr. z.

Podle § 493. tr. z. zavádí se, posouvá se žaloba proti určité osobě podána nebyla, v zájmu veřejného řízení objektivní, dle § 489 tr. z. schvaluje se zabavení čísla 86 periodického tiskopisu Obnova, se dne 6. listopadu 1896, c. k. okresním hejtmanským v Hradci Králové vykonané, dle § 493 tr. z. zapovídá se další rozpínavání téhož, a dle § 87 zákona o tisku se dne 17. prosince 1862 č. 6 f. z. pro rok 1863 nařizuje se znášení zabavených tiskopisů, a dle § 20 zák. o tisku nařizuje se, aby tento náleze na první stránce příštího čísla periodického tiskopisu Obnova bezplatně byl uveřejněn.

Důvody.

Ve článku „Výroky známých mužů o židech“ vyvíjí a podněcuje se, jak tomu celý obsah článku toho svědčí, jímž ku zášti proti náboženské společnosti židovské a zakládá tudíž obsah článku toho skutkovou povahu přetinu proti veřejnému pokoji a řádu dle § 302 tr. z.

Bylo tudíž návrhu c. k. státního zástupitelství na schválení zabavení dle § 489 tr. z. vyhověno. Další výroky zakládají se v § 493 tr. z. a § 87 a 20 zák. tisku.

Přelůstnost soudu tohoto zakládá se na ustanovení §§ 484, 486 tr. z.

V Hradci Králové, dne 6. listopadu 1896.

C. k. prezident.
Vondráček.

FEUILLETON.

„Nejkrásnější vyhlídka.“

Črty a čerty z cesty po horách.

Napsal Frant. Jiří Košťál.

(Pokračování.)

A ti tam ze druhé strany ještě říkají, že prý se měla zást z Čech ještě i celá oblast Korunovic a to tak, aby hranice tvořily ty vysoké vrchy tam nahoře a ne tady dole ten tok Orlice. Vůak se jim ale také jednou na to trefně odpovědělo: „Ovšem, ovšem, bylo by to už tak při jednom braní! Beztoho kolem podoby Vašeho Bedřicha tiskli trefně: ein — Reich — atahl — er.“ (dobromady: Ein Reichstahler, peníz Bedřichův) a tak teda by se to tisklo tak oddělené ještě oprávněněji vidět! Pro vás aby tak hranice byly až někde u moře. A Prusáci prý mlčeli! Zajímavé, že tehdy tady v jeden čas při hranicích na té i oné straně byly dvě slavnosti. Na naší oslava císaře Josefa II., který zde na pomezí při válkách o Slezsko prý sám oves sekl, a na druhé straně oslava vítězství sedanského. Dvě různé slavnosti, ale nacionalismus tady i tam. Ostatně tam v Jetřichovské, kam jsme v podvečer došli, hosté z té i z druhé strany v jednom souladu. A žádná závada, že už před tím sem dorazilo několik a teď k nim sem přibýlo ještě dvě čecháčků. Ostatně na nějaké to český prohozené slovo spíš se, ale jen pokradmu, klivě hledí na naši straně, než-li se strany pruských příslušníků. Jeden pán od Vratislavě nám docela pravil: „I mluvte si jak chcete, mně čeština je milou.“ A vypravoval, jak v šestadesátém roce jako kaprál na obsádce ve vsi jedné povážlivě se rozmohl, a jak ho ošetřovala staruška, jedna výměnkářka, jež neznala slova německého. Jemu tu tak teď ležet, když

Světový trojspolek.

(1) Jak už ten svět běží, tak to jinak nejde. Politiku dělá nyní už leckdo, jen když čte třeba pouze „Ruch“ a „Lid“. K vedení politiky patří ovšem velká vzdělanost, bystrý rozum, a jak si jazykové povídají, valice prý prospívá, nezávistnost od zákonů Božích. A proto myslím, že dnes máme světové politice prospěti leckterý čtenář nějakého listku. Rozum ovšem leckterému schází, ale to nic nedělá, k tomu má redakce, ta myslí za něj. A o nezávistnost od zákonů Božích jest u nás dostatečně — někteří povídají až prý marnotratné — postarano. Máme Radikální listy, Ruch a Lid, Osvětu lidu a Hlas lidu atd. atd. Proč by tedy nemohl vésti politiku člověk, který ne-li deane, aspoň v neděli, z půlitrů do práhnočního jicnu svého lije výsledek chemických štadií našeho věku — a s obilného listku do žitnické duše své saje výsledek „úžas n. ch. prací na poli osvěty“ — nezávistnost od Boha — i od ďábla.

Tak tedy takový jeden nezávistný — nevím jestli ručat, nebo osvětář — vykládal minulou neděli už hned ráno, když se na náměstí prodávalo zelní, že on není pro trojspolek, Rusko a Francie to prý je jiná aliance. A bylo právě po „raani“, vyšel z kostela jeden na Bohu závislý čili klerikál a prohodil: „Ale jděte, vždyť já sám v trojspolek.“ — „Já v trojspolek?“ — „Jau, jině ne. Já v něm opravdu, jenže ne generálem, nýbrž jen „profítynem“ — (služebníkem důstojníka). — Štěstí, že ten závislý ihned smízel, kde ví jak by se bylo dařilo, když ne hlavně lidi, tak aspoň hlavně zelní. — Dalo se pak mnoho „špekulace“, v jakém to trojspoleku ten nezávistný jest. Ale večer se to v jedné vesnici v „obecním“ rozlučilo. Oni totiž teď ti klerikálové a páni páteli se plotos moc a moc do politiky. A nemají dost na kostelích, založili si taky spolky a to přece jakžtáto nebylo. To bylo až do nedávna právem jen nezávistných. Oni totiž do kostela nechodí, tak zase musí mít v hospodách spolky. To je přece spravedlivá věc. Ale ti „Brynyševci“ chtějí mít všechno; kostely i spolky. —

všechny bitvy přestál, bylo protivno, i trhal sebou, zuby skřípal, klet a soutil. Ale vždy se utítil, když babička stará, dobrá, usmívavá přišla a k němu tím: „vojákku, to nic zlobit, to ne vojákku, to ne — tiše, tiše — a bude dobře.“ — zahovořila. A dokud ona u něho dlela, a modlila se svůj ruženec, bylo mu vždy tak, že na všechny bolesti zapomínal. „A to vojákku to nic zlobit, tiše, tiše vojákku“ a to modlení její ten pruský občan zapamatoval si do dneška a vypravoval o tom i teď ještě s dojetím. — A čím dále, tím více stával se hovor hbitějším a veselejším. Byli jsme tu ze mnoha od sebe různé vzdálených míst, zastoupeny tu z pruského Slezska Vratislav, Kladsko, Bystřice atd., a z naší strany také různá místa, ale bylo to tu jako v jedné, už dávno slité společnosti. Prusáci ještě i do dnes říkají, že když se chtějí upřímně vyhovoreti, že si k vůli tomu nejraději zajdou na naši stranu. A tam v tom hostinci za Jetřichovské ještě na naší půdě velmi útulné a po městské zřizování a všim pohodlím opatřené, kde vítá bodrá duše hospodská i Čechy upřímně a po česku, a kde perli se vstříc „plseň“ a voní „česká kuchyně“, tam k tomu mají pěknou příležitost. Nikdo by zde v posledním cípu našeho království, ve více čtárci 215 duší, nehledal takový útulek, k němuž někdy z Pruska hrčí jeden velkopanský kočár za druhým. — Veselo, útulno a upřímně tady. Jen tam v tom sále vedle čtrnácti společností sama pro sebe, nás se stranici. Ovšem, většinou dámy, a jen několik pánů: „Vratislavanky“, bylo řečeno, „a ty si myslíš, jak vyjedou na výlet, že musí tančit, budete vidět, jak za chvíli budou obléhat flašinet.“ A skutečně. Netrvalo to dlouho, a páni je provázeli museli do kola. A dámy ještě na nich neměly dost. Bodrý hostinský vyprávěl, že prý se tázaly, jest-li by také někdo z nás netel také do kola. „Bodejť, — o by tak — a pronesl na to můj pan průvodčí —

„Ale zlé následky této zásady jsou už tu. Máli totiž onedý jeden „Brynyšev odchovanec“ jednoho dne dvě židě. Jednu v kostele ráno, a večer druhou v hospodě. — totis v místnostech katolického spolku. A teď právě mluvil o trojspoleku. Pletl se dásně do politiky, a od hejtmanství tam ani nikdo nepřišel.

Pravil, že trojspolek je něco prastarého. Hned jak se na světě objevila církev katolická, založen byl proti ní světový trojspolek, jehož členy se stali židé, pohané a kacíři. Hned totiž na počátku židé chodili po světové říši římské a lhali o Kristu a tupili církev. Píše o nich svatý Pavel: Jsou mnozí svůdcové, zvláště — kteří jsou s obřisky, jenž mají býti trestáni, kteří celé domy podvracují, náice, co nesluší, pro mršný zisk. (Tit. 1, 11.) Pohané pak tyranským násilím a posměšným spisy chtějí církev zničit. — A kacíři pod rouškou lepší nábožnosti s čubhažtelnou záští proti Římu všelijakými mnohdy úskoky zvláště pak překrucováním a zlým užíváním písma svatého hledí katolíky naloviti. Tak píše dějepis, ba i samo písmo svaté.

A tak je to po dnes ve velkém i malém. Vidíme po dnes veliký světový trojspolek. Jsou tu v alianci židé, novověcí pohané a protestanté. Že přemnohé časopisy, veliký kapitál, světový obchod, v mnohých státech i zákonodárství a školství jest v rukou židů, nebo židovské freimaurerie, tu cití nejen katolíci, ale křesťané vůbec. — A naši liberálové — na Bohu nezávistní novověcí pohané — ti v pravdě, jak jen mohou zásady židovského zednářství — připouštíme, že nevědomě — vřede šíří. Knihami, novinami, školami, náboženskými zákony vřede bojují proti všemu, co je katolické, k židům jsou náramně tolerantní (máložliví), jen katolíci nesmí se ani osvětiti. — A k těmto dvěma družím se protestanté. Kde se ve světě něco ustne, ať se strany židů nebo novověkých pohanů proti Římu, to jest proti církvi katolické, protestanté jsou tu hned s nimi. Za to se zase těší z jejich přisně. Jen katolicismus bývá tupen a pomlouván od listů židovských a novopohanských; protestantismus má pokej. Ačkoli mezi židy, liberály a protestanty jsou odrudy a od-

stancovali jsme tak bezkou kačryu tam na té lávce dnes. — „A v té vodě, to se ty šosy potřásaly jako při menuettu“ dolozil jsem. A vyprávělo se u veselí upřímném dále. Konec konců byl, že ať jsem tady byl od „Vrchomezí“ jen dvě hodiny, musel jsem zase na stranu opačnou. „Když tady je povoz“, podal jeden z dobrých pánů nášinců grandiosní návrh, „vezme me společně tu partii podél Orlice — až k „Medvědímu lesu“ a pak přes „Vysoký kořen“ dále, a pane to bude něco, to jste jak živ neviděl. Povídal, „grandiosní“ návrh, a teď po jeho provedení mohu říci, že ve smyslu turistickém to byl i nápad „vyššího stylu“. A bodrý, rázovitý, a v téhle horách všude velmi dobře známý muž, jenž jej pronesl, imponoval tak svým zjevem, svou dobrosrdečností, a tím, jak ty rozkošné budoucí vyhlídky svým líčením jednu za druhou před zraky přímo až svůdně rozprostíral, že nebylo možno odmítnouti. A líčením těch budoucích požitků cesty při toku Orlice byli jsme uneseni všichni tak, že teď nás čtvero sedlo na vůz a žádný si nevzpomněl, že snad přece ten den třeba to bylo ku konci června, není tak dlouhý na takovou cestu. Ale voška konečně, když jsme už na cestě na to vzpomněli, ujišťoval, že dorazíme a dorazíme ještě za světla. A jeli, jeli jsme zase na opačnou stranu od Vrchomezí, a zase ke slíbeným „nejkrásnějším vyhlídkám“. Nu, nebylo při tom skutečně žádného přehánění. Ty výsky a lesy kol Orlice se střídající poskytovaly všudy pohled malebný. A ta údolí v levo, jež prorývala vrchy od rozhledu na Bystřickou a Kladskou nás dělicí dávala tušiti, jak tam za nimi je krásně a již ona způsobovala tak v duši tesknout nad tím, že tento kus druhdy české půdy tomuto království tak věrohodně byl urván. I zde „zemský ráj to na pohled“, jen že teď se tu zpívá už jen: „Deutschland über alles“ Kdežto na naší straně, mezi farními kostely při hranicích je vzdálenost

chylky, proti Římu se spojí ihned. Ten trojspolek se nerozpadne nikdy. A jako to je ve světě vůbec tak je to v Čechách zvláště.

Kamkoli se v městech, na nádražích a v různých průmyslových místech podíváte, všude máte listy, jež hlásají zásady židovské freimaurerie proti církvi katolické, — ovšem v jazyku německém. — Ale to nevádí. — Jak je to proti klerikalismu, tu objímá se německá „Neue freie Presse“ s „Národními Listy“, nějaký ten „Tagblatt“ a „Osvěta“ leží si v náručí. — A hlasy ze Siona, Hus, Ev. Listy, Český Bratr, Ev. církevní se drusí k nim, aby se naplailo slovo: Ehle jak dobré (jest to) a utěšné, když přebývají bratři v jednotě. Až bel-stno, přece jen zajímavost jest snáží v tomto ohledu naše po katolicku křesťané novopohany. S náboženstvím se od vyjití se školy — často jen obecně — uesazovali, náboženského nic se zásady nečtou, o talmudu a rozdílech v učení katol. a rozličných církví nekatolických se jim ani nezdálo, ale duše novým pohanstvím odkojená má v sobě zrovna pud, který jí vynucuje ne-li stát, to aspoň necht ke všemu katolickému se to však náramný respekt ku každému pastora a podivuhodnou tolerance k židům. — Mluví jim co chcete, jak se patří liberála — novopohana — nepředěláte. Jejich humanita (lidkost) nevidí nadvádu židů židovského nad ubohými křesťany; jejich „osvěta“ nevidí, že protestantismus přišel k nám s elziny, že byl příčinou úpadku naší vlasti, — nic platno. Žid, pohan a kaot uzavřeli trojspolek hned na čtvrté církve, a ten nerozbižeta.

Mezi sebou se ovšem, — jak již svrchu naznačeno — štouhají aspoň ve svých odradách. Jsou n. p. mezi liberály antisemité, mluví a píšou proti židům, — ale křesťany nejsou. Jsou nyní již mezi liberály také v tom ohledu potyčky, že jeden jsou „konzervativní“ — to jest, chtějí, aby lidu zachována byla víra, jiní jsou zase svobodomyšlní, „nezfalšované“ bez pokrytství. Třetím však jest i tato nezfalšovanost slabá, jsou radikaly, berou to od kořene, v Čechách jmenují se pokrokaři. Ten pokrok od křesťanství nazpět k pohanství, jak už nyní proveden, jest jim pořáde ničím. — A mezi protestanty jsou také zajímavé potyčky. Nejprv mezi anglikany a helvetickými o ceremonie, o křest, hlavně ale o převádění anglikanských na helvetickou stranu, byla dle „Ev. církevního“ vojna velice zajímavá. Na tom však není dost. Helvetští sami bojují mezi sebou. Na jedné straně jest generálem pastor Šádek s „Hlasy ze Siona“ a na druhé Polšek s „Husem“. Po namáhavých pracích denních jest to někdy čtením obveselujícím, jak ti páni umí psáti nábožné — dle své konfese — články úvodní, často ovšem s přejmutím do katolika, — to se u nich už za hřích nepočítá — a pak někde dál v listě veselá vojna „pánů“.

A tak kdo by to neznal, mýlel by, že tento trojspolek nevydrží. A myslil by se. Nezávist Říma je vždy zase spojí. Jen tekrát by se rozpádl světový ten trojspolek, kdyby padl Řím. Pak by ovšem seměli nízádného sjednocujícího bodu více. Tu by nastala vojna v trojspolku samém, a sice odnesl by to ten, kdo by nejvíce věřil, od-

nesl by to protestanté, v Krista Pána ještě věřící.

Než ale! Márné naděje. Ten nemávídový Řím, vlastně církev katolická bojuje v lepší alianci, než zmíněný trojspolek. Ona jest původu božského, jejím spojencem jest Kristus, a ona tímto spojenstvím vyvádí se její trvání, její neptekonatelná síla, její každým stoletím se množící triumfy (slavná vítězství).

Napadá nám obrázek, jenž v jednom německém městě v sedmdesátých letech, když Bismarck chtěl církev katolickou v Německu zničit, na rozích nalepen byl. Na skále velechrám — církev katolická — pod ním Bismarck, tahaje za provaz na křídli věšáku upovněný. Opodál ďábel ptá se Bismarka: „Co to děláš?“ — „Chci zbořit tento chrám!“ — „Blonde, to já dělám již devatenáct let a nedokázal jsem to!“

Obrázek ten odporučím ke studování všem členům sčtového trojspolku a dobožením, že se zrovna bojím něco říci. Ne ale řeknu to přec. Necht páni, — třebaš generálové — v trojspolku tom přemýšlejí, co by to bylo za zklamání, až by se jednau přesvědčili, že byli toho odvěkého církve bořitele — „prefaty“.

Babylonský zmatek.

Dnes více ani ten nejdávčílivější člověk, kterýž ještě do nedávna doufal a věřil, že politika dle mladočeské kandidátní listiny zvolených zástupců národa a lidu českého, něco platného pro český národ předeš ziská, že alespoň nějaký „drabeček“ českému lidu sjedná, dnes i ten nejdávčílivější člověk pohlíží s hrůzou a bolestí na ten zmatek, který právě v řadách zástupců a reprezentantů českého lidu panuje.

Něco podobného zde ještě nebylo!

Se žalostí musíme k tomu poukázat, jak bychom s radostí a potěšením zaznamenávali každý úspěch, který by politika třebaš i nejmladočestějších poslanců národu sjednala. Blahil by nás stejně, jako by blahil nejbližší jejich stoupence. A s radostí a s ochotou bychom se dali přesvědčit, že mladočeská politika nebyla jedním s velikých neštěstí, jež český národ potkalo. Avšak dnes stojíme nad politickým rozvratem v Čechách i na Moravě, jehož se musí každý v pravdě vlastenecký muž děsit. Mladočestí poslanci neměli v našem listě nikdy žádného urputného nepřítel, nové proudy neměly v našem listě žádnou neptekonatelnou hráz, my šli vždy s dobou a s její potřebami, mnohdy i sebezapírajíce, jenom abychom snad zbytečně nikomu neškodili a tak dobrou věc na žádné straně nezdržovali.

Než nyní více nelze mlčet.

Lid český má za přítomných dnů divadlo, které musí býti nejlíbeznější pochoutkou pro všechny jeho nepřítel. Zákonodárná reprezentace jeho nestojí jako jednotná žulová skála proti nalehajícím na celý národ tážkostem, ale ona poskytuje obraz pranic ne-

hled na Kralupy, na svatyni mariánskou nad námi a na Šněžník, toť partie přímo velebná, a my — my — dodal — „my tam dorazíme.“ — A vozka v předu k tomu jen veselé přisvědčoval a šlehal do koníků. Ale — těšili jsme se z těch výhledů kolem jen chvíli — a pojednou kde se vzal, tu se vzal nad námi šedavý mrak, a za chvíli jen se cedilo. A každá kapka tak sice vlažná, — vlažná ba teplounká — ale jako plachta, jako plachta. „I co, to nic, to přeběhne, — přeběhne a pak počkejte, to bude cestou k „Vysokému Kofenu“, v těch leších ozonek, něco čistý ozonek.“ A zatím přišlo dál — a pořád každá krůpě jako plachta. — A když jsme dojeli do dědiny „Medvědí les“, přišlo jen se cedilo. „Dusičko zítá, tam to skoupání pod lávkou bylo předznamení, že přijde také vlážička s hůry, nic platno, musíme se schovat, rozhodl pan průvodčí od toho dřevěného řetězového mostu. „Ale dyť tohle přeběhne, uvidíte, že to přeběhne.“ — těšil průvodce této cesty a vozka zase přisvědčoval. A dodával dobrý ten vozotaj. „Tam ten výhled s „Vysokého Kofenu“ tímhle neutěče — zastavíme se tady — když tak přit, ale o ten výhled žádná starost — já tady mám známý — ti mi půjčí, co bude třeba.“ Myslím, že jsme nevěděli v této chvíli žádný, co nás vozka tímhle mnil. A také jsme se neptali. Byli jsme rádi, že jsme ve čistě světnici útulného hostince. A tam taková a čistá společnost a samý Čech. Finanční strážníci Čech, ten Čech, onen Čech, hostinský býval na výměně v Čechách, co chtěli bychom víc, když venku ne dšt, ale zrovna liják. To už at to trvá jak chce dlouho, jen když jsme v suchu. A bavili jsme se dobře, neboť ti lidé tam vypravovali zajímavé úryvky z toho tamního života při samých hranicích a ze života našich sousedů za hranicemi.

(Pokrač.)

zralých, svědomitých a rozpustilých chlapeč, kteří si leží ve vlasech, druh druhá kopajice a druh druhá pivajice.

Paří, lidé český, jak se zástupci tvoří, z jedné strany a s jedné kandidátní listiny vyšli obviňují z prohrady na národě a se skutkem nejdávčílivějších!

Vidíte, jak svolávají ochotně voliča a jak se na nich vzájemně zlobí a ošouzejí!

Jedna skupina výtá dle věci nejčestnější, a obě mají k výtčtám svým doklady a sice škrty.

Huť, lidé český, když jsi volán, a aby byl rozhodčím této pře svých zástupců a reprezentantů, kteří se sami před tvou soudnou stolicí pohánají, co máš ve věci té říci?

Ty stoupence obou skupin trpělivě vyslechněš a s hrůzou vidíš, že chybají obě, že na tvůj účet hřeší vlastně celé své zastoupení!

Tolik politické špiny, tolik politické neřesti doposad v Čechách nebylo vynášeno na veřejnost, jako se stalo v poslední době, když se začali hádat mezi sebou čeští poslanci svobodomyšlní, poslanci jednoho klubu, jednoho programu.

Děs každého při tom pojímá, když vidí a slyší, co si nyní poslanci vzájemně výtčají!

Proto byli před čestí lety zvoleni, aby dnes stěmito a takovými výsledky své politiky před národ předstoupili?

Před čestí lety pánové slibovali českému lidu „paláce blahobyty“, před čestí lety prohlašovali se za argonauty, kteří s Vídni národu sláste rouno politického uspokojení přivešou. A patřte na ně dnes!

Výtčají si nic „menšího“, nežli špatné, falešné zastupování národa, výtčají si před tvář lidu, že lid ten vlastně klamali.

A to činí tiskem i slovem.

A pan poslanec dr. Šil dokonce již se středa jejich hrdinky přeh —

Co si má dnes český lid pomyslet?

Jak se mu politika mladočeská vyplatila?

Co mu ziskala? Co mu přinesla?

Zklamání a to nejbolestnější klamání.

Na zklamání pak český lid jest již při svých politických zvyklím, ale oni mladočestí politikové svou nedočkavostí a svou slabostí přivodili v národ takový babylonský zmatek, že pohled na český národ a na českou veřejnost poskytuje dnes dojem všeobecné pranic, děsné vřavy, při níž zájmy národa nijak aerosou, ale při které prospěchy lidu mizí, hynou.

Kde jaký proletář, kde jaký sebec, kde jaký politický trhan, každý se již směle a drze vracuje lidu za placeného zástupce a referentora a sice tím způsobem, že jenom podezřívá, zavrhuje, očerňuje a snižuje vše kolem sebe, sebe pak vynášá a pokládá za spasitele národa, jenom nemá nic jiného co dáti, než-li buďto prádný svůj žaludek k nasycení, nebo hlubokou svou kapsu k naplnění.

Dnes dokonce mluví o společenské slušnosti i mladíci, kteří loni šedivého učitele pastě spolíčkovali! Dnes mluví o „charakternosti“ lidé, kteří mají býti vlastně co nejvíce v úkrytu —

Lidé nedovzdělání a nevzdělání chtějí hotové muže vzdělávat a poučovat. Lidé po léta leuosti oddaní chtějí osoby nejctihodnější poručíkovati. Lidé bezcťatí chtějí o cti a počestnosti jiných rozhodovati! Každý flamendr již opovraňuje a troufá si kalem házet po nejposvátnějších společenských institucích, nebojí se hanobiti nejctihodnější muže v národě, má se za oprávněného souditi tam, kde nejprádnější souzen má býti vlastně sám.

A tato vřava v národě vznikla jenom a jedině následkem špatného příkladu, jenž především byl dán se kruhů, jejichž politické a reprezentativní působení v Čechách bude jednou s nejčestnějších stran českých dějin.

Nejbližší budoucnost ovšem, že přirozeně začne tuto chorobu, která dnes celým českým národem otrřásá, bojiti.

Pánové, kteří dnes v popředí tohoto „hnatí“ po národě českém stojí, zapominají, že ne lánou, ale že lid v usnutí na fáděni jejich zatím ještě jen mlčky pohlíží.

Ještě dříve než-li dojde k účtování a hlavními původci této vřavy v lidu českém, utíá se vlny, které kolem nich dnes legie různých upovášlivých a odrzých papírových radikálů svedají. To, co dnes všelijaké terroristické listy provádí, to vše největší většinou děje se — na dle h. Všechny ty časopisy, které na jedné straně nejpočestnějšímu muše a nejctihodnější závoody v bláto „rytířský“ táhají, na druhé babsky bēdují a nřkají, že jim za to nikdo — neplatí. Do tlači přý jde jejich pohledávky mezi „obecnostem“, které patří jejich noviny a časopisy pouze svédavě přehlíží a čte, ale za nic neccní, jak sami páni redaktori dopovídají halajice, že atd.

Ano, tak páni ti dopovídají! Lid se na účot jejich „baví“ a sice darmo.

Takovéto „novinářování“ a „apoštolování“ právě letos s podzimem zaplatil již svým životem ctihodný a přičinlivý muž, majitel renomované pražské tiskárny, který máje desítktisíce mezi „opravářskými“ redaktory, sám následkem finanční tísně a marného upomínání o zaplacení, položil se u Hostiváre na koleje a dal se vlakem přejeti.

Poslanecká sněmovna vídeňská je-
nala nyní o opravě živnostenské novely. Minulý
pátek rokováno o pilném návrhu dra. Pacška o
veřejném českém třídování. Přes nejhorlivější pod-
poru, jaké návrhu tomu dostalo se strany českých
velkostatků a Jihoslovanských, byl návrh ten velkou
většinou zamítnut. Potěšitelným zjevem v debatě
o návrhu tom byla řeč prince Bedřicha Schwar-
zenberga. Tjíž prohlásil se pro pilnost návrhu a
uvěděl mezi důvody, že jest rovnoprávnost částí
státoprávního programu konservativní strany, že
podobný návrh již byl od strany konservativní
také podán a že velkostatkáři chtějí zachovávat
solidaritě se zástupci českého národa ve všech
otázkách, týkajících se kultury, národní a státo-
právní otázky, dále že jest nynější zasedání již
krátké a že tudíž věc každým spůsobem jest pilná
a konečně že se v tomto případě jedná o pouhou
resoluci a ne o osnovu zákona, tak že kompetence
sněmu českého tím nikterak zkrácena býti nemůže.
Řečník připomíná Němcům a zejména nacionálům,
kteří jej stále přerušovali, že rovnoprávnost jest
první podmínkou vyrovnání v Čechách, a rozhodně
odmítal všelikou agitaci směřující k administra-
tivnímu rozdělení země české. Posl. dr. Herold
konstatoval, že se tímto sblížením anj. mladěcí
anž velkostatkáři nevzdali svých zásad. My máme
— pravil dr. Herold — s konservativními velko-
statkáři mnohé společné otázky, k jejichž vyřízení
musí si celý český národ bez rozdílu stran po-
dati ruce, aby donutil vládu, aby nám vyhověla.

Německí poslanci z Oech vystoupili již s klubu německé levice a vytvořili samostatné sdružení, jež chce proti vládě postupovati opozičně.

Česká univerzita na Moravě. V rozpočtovém výboru říšské rady prohlásil ministr Gautschi, že vláda hodlá zříditi na Moravě českou univerzitu (v Brně) a českou techniku (v Olomouci). Tyto vysoké školy nebyly by však úplně samostatné, nýbrž měly by společnou správu s německými. Vzdor tomu však sluší i takovéto vymožení českých vysokých škol pro Moravu považovati za veliký krok ku předu v moravském školství.

Všelicos.

Předěle ústo bylo v celém nákladu zabaveno pro zprávu „Výroky známých mužů o fidech“; zprávu tu vyňali jsme doslovně z nekonfiskovaného čísla budějovických „Jihočeských listů“. Všem pp. odběratelům odeslali jsme hned druhé, opravené vydání

Přehledka listů protestantských. Jen co je pravda, jak radikálních, tak protestantských listů máme v naší diecesi ze všech krajů českých nejvíce. Z protestantských jmenujeme „Hlas z Siona“ v Pardubicích, „Husa“ v Čáslavi, „Církevníka“ ve Vilémově, Betanii v Bystrém u Nov. Města n. M. Začneme podle abecedy dnes s Betanií. Páni pastoři jak augustinští, tak helvetského vyznání velmi rádi svůj rozum brousí o dogmata našeho katolického náboženství. Vytkli jsme jim již několikrát, aby si raději hleděli své helvetské a luterské víry a přinesli jsme ukásky, že každý pastor si věří, co chce a učí, čemu chce, citovali jsme náky jejich listů z protestantského Pruska, kam všichni i naši pastoři jako k svému Eldoradu šlují a zjevně i tajně své přání vyslovují, kdyby už co nejdříve celé Čechy pod praporem Lutra neb Kalvína se seřadily, dnes tedy zase jako na pamětnou podáme vyznání víry pánu pastora. V čísle 11 Betanie ze dne 1. listopadu 1896 píše p. pastor: „Německá učenost roztrhává nám jednotlivé knihy písma sv. na kusy. To šíří se jako morová rána i mezi anglickými theology. Ve Švýcařích v Basileji byl posud baštou pozitivního křesťanství misijní ústav, ale nyní již i (prot.) ředitel toho ústavu zřejmě se přihlásil k zásadám zhoubného kriticismu písma sv. Na posledním londýnském mezinárodním (protestantském) sjezdu spolků mladých mužů hozeno bylo do shromáždění heslo: Zbavte nás konfessiijního. Tak p. pastor. Nás velice těší, že titíž lidé, kteří ve svých helvetských a luterských listech na naše náboženství, na naše učení katolické o svatých, o zpovědi, o očištění, o účtě P. Marie, jen hanu kydají, a surovým výrok p. dra. Pipicha při hájení helvetů v Chrudimi, rouhavým způsobem tyto naše články sv. víry zlehčují, musejí teď vyznati, že protestantská učenci jejich bibli na kusy trhají t. j. odhazují, písmo sv. dle svého kritizují a že mládež protestantská celou konfessi t. j. celé učení helvetské a luterské hází přes palubu t. j. páni pastoři, jak vám je? Kde je to vaše čisté evangelium, když je vaši učenci celé odhazují, kde je vaše čistá reformovaná víra helvetská a luterská, když vaše mládež z celého světa na sjezdu shromáždění volá: „Zbavte nás toho jha“? Než pokročíme dále. P. pastor pokračuje: „Jaká to škoda, že na německých fakultách theol. (rozuměj protestantských), tak málo se konfesse (vyznání víry) dbá! V Tubinkách na pf. není ani jednoho (protestantského) profesora, který by se vyznání své luterské církve držel. Mezi presbyteriany (protestanty) anglickými a americkými byla již před několika lety o tom řeč, aby se vyznání obmezilo jen na několik vět, aby v církvi (protestantské) měli místa lidé, kteří nevěří všemu, co je v reformovaných (protestantských) vyznáních dle slova Božího obsaženo. Kam to ale půjde, bude-li se nám konfesse (vyznání víry) přistihovati? K tomu podotýkáme: Chtějí-li páni pastoři vědět, kam to s vírou luterskou a helvetskou půjde, ať si přečtou, kam to došlo s vírou arianou, jež povstala ze vzdoru a zbudování byla na hřichu, proto živofila a za tři sta let nebylo po ní potuchy. A když pozorujeme luterskou a helvetskou víru, jen dle toho, k čemu se teď sám p. pastor přiznal, jak to u nich bývá, přijdeme k výsledku, že obě ty víry zmizí v nevěře a nic nepomůže několika jejich pánu pastora, že budou plnými hrdly spílati katolickému náboženství. Co je zbudováno na hřichu, jak dokazují ariani, to se rozpadne. P. pastor opět opakuje, že v nynějších dobách se na mnohých protestantských theologických fakultách konfesse dle slova Božího a učení písma sv. opouští a vyšlo na jevo, že na českém sdružení vídeňském jeden p. předseda mnoho o Pánu Ježíši ve spolků mluvil, a konečně vyšlo na jevo, že se mu o Pána Ježíše vlastně nejednalo.“ K tomu podotýkáme! To my katolíci už dávno víme, že páni pastoři, superintendenti, presbyteri a jak se všichni ti helvetští hodnostáři titulovati dávají, o čistém evangeliu mluví, nám znalost písma sv. upírají, o nás lži

rostruují, že lidem bibli nepřijímají (uvidím tu falšovanou helvetskou, ale pravou celou bibli i s poznámkami a výkladem tu rádi katolíkům necháme) a zatím se pánu pastora helvetským a luterským o čisté evangelium nejedná, ale jedná se jim o potupení katolického náboženství. Páni pastoři teď si vzali do mody, obháňti se Husem, ale Hus by byl první, který by na ně zvolal: Pryč ode mne, fariseové, pokrytci, vám se nejedná o P. Ježíše, jak to dokazuje ten váš helvetský předseda ve spolků vídeňském, Krista máte v ústech, ale v srdci nevěru. Co pak asi ten zadumaný p. pastor z Hlasů z Siona řekne? Zjistěte že zachmuří tvář svou a řekne: Co ten nosilavský pastor zpravodaj nemluví, že u nás je všecko skrz na skrz prohořelé, my si to chválíme před těmi nenáviděnými katolíky, jak to je čisté, a zatím on to všechno vynese na světlo. Než už se stalo, Betanie to vyštěbežalo. Proto, jestli Ů bratr str. 166 se zmiňuje o zhoubné pověře katolíků, že prý jeden Vlach chodil do mariánského kostela, aby příznivě dopadl výsledek jeho loterních listků, odpovídáme, že helveti a luteráni jsou stejně tak pověřiví a muozi ještě více, než ně kteří katolíci, a do lutrie sázejí ti, jako ti. Jestli týž Ů. bratr dále s úštěpkem mluví o katolickém kostele, jako místě zasvěceném, připomínáme, helveti a luteráni o zasvěceném místě mluvit nemohou, poněvadž svěcení žádného nemají, a jejich pastoři, když vyhrál z lutrie nebo se bohatě ožen, pověsí pastorování na řebíček, proto jsou také protestantské chrámy, jak Ů. bratr str. 166 stýská, prázdňé! Nám katolíkům bude kostel vždy posvátným, zasvěceným Bohu místem. Betanie připomíná mladíkům, spolků helvetských a luterských, že mají mnoho společného, (t. j. Kalvín a Luter měli společného, že hodné pili oba,) my jim dáváme tu radu, aby po druhé, jako tam v Londýně nevolali. Zbavte nás konfessiijního jha a všem pánu pastora dáváme tu dobrou radu, aby se nad tímto smutným zjevem v jejich vlastním středu pozastavili a nám katolíkům, naší víře, našim katolickým spolkům aby laskavě dali pokoj.

Památka Fr. Palackého. Již jen krátká jest doba do dne 14. června 1898, na který připadá sté narozeniny Františka Palackého, největšího Čecha 19. století, jež v dějiny národ pro veliké jeho zásluby nazval otcem vlasti. Památka jeho oslavena bude zbudováním důstojného pomníku v Praze, jenž dle původního plánu měl roku 1898 již býti odhalen; když pak se to ukázalo nemožným, má k němu roku toho aspoň býti položen základ. Žádoucí uskutečnění tohoto záměru závisí jmenovitě od výsledku veřejných sbírek, zavedených k účelu tomu po vlastech českých. Vidouc, že posavadní průběh jich — snad pro současně sbírání velikých jiných příspěvků — není dosti příznivý, obrací se řiditelství „Svatobora“ k veřejnosti se žádostí, aby ráčila sbírkám těm stálo pozornost věnovati a zdar jejich všemožně podporovati.

Kulturní význam národa ukazují nejlépe slova, jež z jeho jazyka do cizích řečí přišla. Tak n. př. slovo pluh, jež do všech téměř jazyků germánských ze slovanského v užívání se dostalo, hlásá v čem vynikali Slované a byli mistry národů jiných. Četná slova vlašská o hudbě užívána ukazují prvenství Vlachů v této přičině a t. p. Na poslání jistých živlů u nás ukazuje slovo lichva, pocházející z hebrejského lavah, které původně znamenající úrok z peněz půjčených znenáhla nabýlo toho významu, v jakém se nyní vůbec užívá.

Praštili se přes kapen. Akcionářský pivovar na Smíchově měl za letošní rok 466.694 sl. 88 kr. čistého výtěžku — tedy bez nějakého capartku půl milionu a s toho národam účelům věnoval 1000 sl.; pravíme slovy: celých šestnáct set zlatých na národní účely!! A to se nestydí páni akcionáři se slavnou správní radou dáti do novin tuto svoji vlasteneckou dobročinnost? Jsem věru svědavi, zda-li pan doktor Klouček se svým početným orgánem, Jiřinským Obzorem, zakoume se i do tohoto národního slatodolu na Smíchově. † 2

Zvěsti z východních Čech.

Zprávy diecesní. Vyznamenání: p. Jan Sobel, bývalý provincial, rytíř řádu Františka Josefa a pruského korunního řádu a nyní převor v konventu Milosrdných bratří ve Vídni jmenován bisk. notářem ustanovení: p. Alois Kopecký, farář v Proseči, za faráře do Nových Hradů, p. Ant. Rejsek, kooperator v Kaňku, za záměstka kaplana do Větrného Jeníkova, p. Václav Stýblo, kaplan Čechťický, za administrátora do Keblova, p. Jos. Bekera, administrátor v Hrochově Týnci, za administr. do Řepníka, p. Jos. Holcman, kap. Roveňský, za administr. do Chvojna, p. Frant. Víša, administrátor Bysterský, za administr. do Liskovic, p. Frant. Štěpánek, neomysla, za kap. do Hrochova Týnce, p. Jaroslav Horák, kaplan Černilovský, za zám. kaplana do Smřic. Uprázdňené místo: Proseč, fara patron. brab. Harbuval Chamaré, od 9. listopadu 1896.

Řádná schůze měst. zastupitelstva v Mr. Králově koná se v sobotu, dne 14. listopadu o 3. hodině odpolední v síle „Besedy“ s tímto programem: 1. Zpráva a návrhy pevnostního odboru. 2. Zpráva o výstě škole obchodní v Hradci Králové. 3. Zpráva stavební komise škol obecných a měšťanských v Hradci Králové. 4. Zpráva komise revizní a rozhodnutí o účtech ze správy jmenit obecního a fondového za r. 1895. 5. Zpráva odboru zastavárenského. 7. Zpráva odboru musejního s návrhem na pojmenování nových ulic. 8. Obsadí se nově systemisovaná místa polic. strážníků. 9. Žádost zakládajícího se sboru dobrovolných hasičů v Hradci Králové za schválení stanov. 10. Rozhodne se o výnosu sl. c. k. okres. hejtmantství v Hradci Králové ze dne 21. října 1896 č. 35.027 stran nadace Tomkovy pro posluchače všech světských fakult české univerzity Karlo-Feidmanndské v Praze. 11. Žádost sl. práv. měšťanstva v Hradci Králové za svolení, aby mohlo užívati za ochrannou známku městského znaku. 12. Žádost sl. družstva na zužitkování ovoce v Hradci Králové téhož obsahu. 13. Žádost pp. dědiců pl. Josefy Červené, choti továrnyka v Hradci Králové za převzetí presentace zřízené jimi jubilejní nadace J. V. císaře Fr. Josefa I., pro vdovy po ná. strojích resp. jiných dělnících, kteří po delší dobu v Hradci Králové bydleli. 14. Rozhodne se o zavedení zvláštního poplatku za zdravotní prohlídku uherské mouky. 15. Rozhodne se o žádosti Anny Bendlíkové za udělení podpory. 17. Rozhodne se o žádosti p. Josefa Vaňouska, mistra krejčovského v Hradci Králové za udělení práva domovského.

Stavba zeleňáků c. a k. kasáren pro 3 prapory pěchoty, jakot i stavba vojenského skladu zadána byla zřejmu staviteli panu Fr. Černému. Náklad na stavbu vypočten jest přes 300.000 zl. Přípravy ku stavbě jsou již v plném proudu.

Z Jednoty katolických tovaryšů. Loni zřízený řečnícký kroužek zahájil letošní činnost praktickými přednáškami, které za řízení dp. předsedy konají jednotliví členové kroužku. Dosud přednášeli pp. Polák ml., Polák st., a Jenšovský. Kroužek těší se oblíbenosti, takže lze nadíti se dobrých výsledků. Látku ku řečníckým výkonům poskytuje čtenářský kroužek, jenž za vedení dp. mistopředsedy pročítá dobré spisy, vhodné články, a nichž členové vypisují si případné výroky a pozoruhodné články. Pečuje tedy jednota zájrně o vzdělání svých členů a kdyby v kruzích zdejšho řemeslnického dorostu byl lepší zájem pro sebevzdělání, čítala by jednota ještě daleko větší počet členů. Mladším lidem mají však starší dobrym příkladem předcházeti, ale v Hradci Králové vzdělávací činnost patří do říše strážidel, proto nelze pro poučnou přednášku nikdy sehnati dosti posluchačů. Kdyby nebylo tanečních zábav, nebyla by ani polovina spolků na živu. Kéž stane se v této věci potřebná náprava. Zdráh Bůh!

Sňatek. Josef Kulda, obchodník v Chrudimi oznamuje, že dcera jeho Marie slaviti bude sňatek svůj s panem Jindřichem Pippichem, řiditelem spořitelny chrudimské, v úterý dne 17. listopadu 1896 o 8. hod. ranní v hlavním farním chrámu před Týnem v Praze.

Erkläre mir Graf Oerindur . . . O dočádku oves pro Josefov ucházel se též župní hospodářský spolek Králové-Hradecký. Nabídka však nepřijata a vzorek vojenskou intendancí vrácen s poznámkou, že nevyhovuje. Dodávka pak zadána Králové-Dvorskému Israellitovi Schickovi. Nyní pak agenti tétož Schicka kupují oves po týchž obcích, z nichž zaslaný vzorek skrze předsednictvo župního spolku nevyhovoval. Reláci pak lámou si hlavu, jak to přijde, že týž oves přímo producenty nabízený ale nepřijatý, nyní prostřednictvím obchodníka vyhovuje . . . A ještě jeden obrázek. Dodávka žita svěčena hospodářským spolkům, ale tak že na pět hospodářských jednot sdružených v župním spolku Králové-Hradeckém připadá 1500 metr. centů, na jediný však ale německý spolek Králové-Dvorský 1000 metr. centů.

Stanovy vodního družstva pro úpravu Úpy v dolním její toku sídlem v Č. Skalici byly právě místodržitelstvem schváleny. Jelikož pak z jara již v Hradci Králové otevřena bude expozitura technické kanceláře pro upravení meliorací, dá se očekávati, že úprava přítoků labských a po nich i Labe samého nyní rychlým tempem pokračovati bude a tím položena bude hráze dosavadním poměrům, které umožňovaly, že každoročně statisíce nám do Německa uplavaly. Vzhledem k tomu dá se to tím bezpečněji očekávati, jelikož se celému podniku v čelo postavil majitel panství Náchodského princ Vilém ze Schaumburg-Lippe, jehož energie a osobní zájem, jaký na všech podnikcích druhu podobného jeví, zaručují jistý a brzký výsledek. Družstvo zasílá po všech interestech právě oběsný, v němž na důležitost věci a na způsob provedení upozorňuje. Celkový náklad na regulaci obnáší 367.379 zl. na meliorace 121.676 zl. 85 kr.; z čehož připadá na subvence dhrnem 269038 zl. 14 kr. na účastníky 219917 zl. 71 kr. Kterážto částka opatří se výpůjčkou ze zemské banky výpůjčkou splatnou v 50 letech, tak že obnáší roční splátka se všemi

vedlejšími poplatky ročně 4 sl. 89 kr. za každých 100 sl. Dle rozpočtu vypadá roční splátka na 1. bř. 11 sl. 38 kr. na v útro 67 sl. 53. kr. na 1. břez. 3 sl. 27 kr. pozemky však nebudou, jak skutečnost učí, cenu nejméně dvojnásobnou. Provedením tohoto podniku zůstá tu tudíž interestované rolnictvo zaslouhu jak o celou zemi, tak ale ve valné většině ještě milejší bude o sebe. Zdaž Bůh!

Brynychovi et consortes za rámeček. Pod tím heslem podal Jiřňáky ohlas jednu drobnou správu, ve které „doslovně“ uvádí stát ze spisu bývalého profesora církevního práva v Praze, Jana rytíře Schulte. Obsahem té správy jest jakási odůvodnění toho, proč Schulte nemůže uznati neomylnost papežskou ve věcech víry a mravů; mezi jiným jako u vznešené vódy: „Já — totiž profesor-laik Schulte — Já mám uznati za slovo Boží to, co uznávám za slůvko na základě padělků, a co (jest) ovoce po staletí připravovaného systému, co (prý) vynález panstvíchtivosti, co (prý) konečně korunovaný jezovitsm.“ Když byl na konci sám Ohlas podotkl, že celý stát jest z německého spisu velikého profesora, končí takto: „Tedy muž čistě katolického cítění popírá na dobro kredo katolické hierarchie a nazývá biskupy a preláty panstvíchtivými a jezovity. Nedají ho do klatby?“. K tomu budiž nám dovoleno odvěti: Předně, nestroumá „já“ na cti (prý) uraženého profesora Schulteho bylo příčinou toho, že v domnělé své graduované vyvýšenosti nad celým světem neuznal katolické nauky o neomylnosti papežské. Právě z uvedených na jeho slov jest ona domýšlivost doktora-laika — byt ne advokáta, na břešni. Za druhé, Schulte přec nepsal „jezovitsm“ — třeba odpadl „od čistě katolického cítění.“ Neboť to přec musí býti též inteligenci české povědomo, že pravověrný kdysi Schulte odpadl od katolické církve sám a držel se starokatolíky. Proto za třetí docela falešný je závěr lokálkafilosofa: „Tedy muž čistě katolického cítění — když ten spis Schulte psal, už nebyl katolík. Tudíž za čtvrté: Nemůže býti pranic divno, že starokatolík Šulte zcela popírá kredo katolické hierarchie. Za páté, není pravda, že starokatolík Šulte nazývá biskupy panstvíchtivými a jezovity. Důkaz je v jehož slovech: Šulte byl jemnější než-li jeho snad katolický učen, který mluví vady „jezuitských dvůrů“ proti sobě, v zenitu alávy své už — jako na jméno Jesuitům přijíti nemůže. Za šesté a poslední otázce: „Nedají ho do klatby?“. Klidně dříve: „Nikoliv! Ohlase neodvídá strany svobodomyšlné! Nikoliv! Ale prosím, proč pak ne? Inu proto, že Schulte sa živa sám se vyloučil, a u nás po smrti nikdo se nevylučuje! Tolik — za rámeček slovněmu doktoru et consortibus.“ Smíme-li potěšiti, dodáváme, že tentýž malér se stal i jiným novinářem, které rády vystihují, co je proti katolické církvi, třeba od protestantů napsáno. Vždy to těší, když prý jeden není v bryndě sám! Ale s Němci, protestanty — ja katolík — přec bych se nepuntoval nikdy!

K německým násilnostem v Žirči. Hlavní původce v Žirči dne 8. září t. r. spáchané německé výtržnosti a sice vůdce výtržníků 34letý ženský majitel usedlosti Vilém Patzak z Králové-dvorské Podstráně, dále 38letý ženatý nádeník Jan Stebich ze Žirce, 17letý tovární dělník Čeněk Polz ze Žirce a 19letý skladník Vojtěch Kuhn ze Dvora Králové octli se tyto dny před krajským soudem v Králové Hradci, jsouce obžalováni ze sločinu veřejného násilí. Patzak a Stebich uznáni byli vinnými dle obžaloby a odsouzeni k téžkému žaláři Patzak na 4 měsíce a Stebich na 2 měsíce s dvěma posty měsíčně. Kuhn uznán vinným toliko přestupkem proti bezpečnosti těla a odsouzen k 3dennímu vězení. Polz, jemuž vina dokázána býti nemohla, byl obžaloby sprostěn.

Neštěstí ve mlýně. Ve mlýně „Oušek“ osady Černíčské stalo se v úterý, dne 10. t. m. velké neštěstí. Stárek Josef Bašek, který již 16 let ve mlýně ku všeobecné spokojenosti pánů i mleců pracoval, naplnil fcekn na hořaví kolo — fcekn zachytil mu kapku kabátu, v které stárek měl papírová čísla k pytlům, vysvřhl jej, vpletl — a až přitomný mlec kabát mu přefesoval — otočen kolem — až po zastavení mlýna p. mlýnářem Štěpánem již bez vědomí vytažen. Přišel k sobě — posledním pomazáním ještě mu bylo poslouženo, brzo na to zemřel. Kdo jej znal, každý jej lítuje.

Oběh. V noci na 10. t. m. lehl popelcem starobylý dřevěný mlýnek u Štěbce patřící K. Machkovi. Ztracená. Koň u speditara Richtera stratil dne 10. t. m. s vozem cestou od města k Pražskému Předmostí balík adresovaný do Vídně, v němž našlo se prádlo. Toto bylo označeno písmenami P. V.

Krádeže. Dne 7. t. m. vstoupal se neznámý pachatel oknem v noci do bytu pí. A. Syřického v Kulechách a odcizil věcí mnohosti šatstva, prádla a skvostů v ceně 70 sl. — Kočmu v jistém sdejším hotelu Fr. Picháčkovi ukradl neznámý pachatel dne 8. t. m. s usazeného kufra šatstvo, klobouk, alát-dámské hodinky, stříbrný řetěz a j. v. v ceně 69 sl.

Nadějná kvítka. Dne 9. t. m. přistěžen byl 15letý Štěp, bydlící v Hradci Král. v okamžiku, když ukradl v hostinci u Jiřňáků 99 kr. drobných peněz. Při zatčení přiznal se, že během 14 dnů ukradl tamtéž po částkách 4 sl. a společně s kolegou Pultarem u jiných dvou sdejších obchodníků ukradli přes 6 sl.

Hochům dostalo se na to pro tentokrát nejdelšího pro jich stáří pokřivení — netěšilo výprasku.

Přišel domů pěšky. Dne 9. t. m. vyjel si A. Šandara, t. š. přilámaník 18. pátého pluku na výlet do Třeběhovic na kole, jed si zdejší jedné půjčovně vypůjčil. Chťaje se pak v 8 hod. večer vrátiti domů, sledal k nemalému úžasu, že kole jeho je pryč a zůstala po něm pouze sotva smatelná ryha po silnici směrem k Hradci. Následkem toho nezbývalo našemu pěšákovu než pěkně cupat po silnici per pedes a rozvažovat cestou jak to dopadne, nedorazí-li do 9 hod. do kasáren. Kolo v ceně 140 sl. bylo prosatím pryč. V několika dnech však se vypátralo, že jiný voják, možkajíc také právě v Třeběhovicích, na opuštěné kole sedl a jel jako na svém do Hradce, myslé si, že když on mohl jíti pěšky tam, může opět jeho kolega jíti pěšky zpět. Kolo pak, notně podramocené, nechal v jistém sdejším hostinci a víc se oň nestaral a ani na kolegovu nepoděkoval.

Z Horní Rovně u Holic. (Pošár.) Dne 6. b. m. o půl páté hod. odpol. vyjel neznámým způsobem oheň ve stodole naplněné nevymláceným obilím pana Josefa Kaplana, rolníka č. 83 v H. Rovni a zničil nejen celou stodolu se všemi zásobami a k ní přiléhající chlívký a v nich jedno velké prase, nýbrž i blízký arub, pak chalupu p. Matěje Shejbala a chalupu p. Václava Shejbala. Požár ohrobeno bylo u veliké míře Kaplanovo nově postavené obytné stavení a hostinec p. M. Shejbala. K požáru dostavilo se 9 hasičských sborů: z Horní a Dolní Rovně, Moravan, Platenic, Komárova, Ředice, Holic, Ostřetína a Vysoké u Holic. Statečným hájením jich podařilo se Kaplanovo obytné stavení zachrániti a oheň obmáziti. Vypadá to nyní v našem okrese jako požárová epidemie. — Dne 1. b. m. hořelo v Platenicích; padly shoubnému tomuto živlu za oběť čtyři obytné stavení a pět stodol. Oheň vyšel ze stodoly p. Barvy, která byla plná nevymláceného ječmene a rozšířil se skoro na celou jednu stranu vsi, která také vyhořela. Usilí 18 hasičských sborů se zd. okolí podařilo se oheň obmáziti. — Před tím vyhořelo v Dolní Rovni obecní stavení. — Také hořelo v Poblávicích.

Z Velké Jesenice. Katolický vzdělávací spolek „Mír“ ve Velké Jesenici konal v neděli 8. t. m. svoji měsíční schůzi, při které přednášel okrasní svěřelák pan Jan Ferbas z České Skalice o právních vadačích při koupi a prodeji hospodářského dobytka. Za poučnou velmi poučnou přednášku vzdává spolek panu svěřelákovi ardečný dík. Zdaž Bůh!

Ze Zbečnicka u Hřemova. Zpráva o valné hromadě katol. vzdělávacího spolku „Svornost“ ve Zbečnicku. Zdejší jednota konala 1. listopadu svoji valnou hromadu. Schůzi zahájil místopředseda p. Frant. Rak, načel jednatele promluvil o účelu kat. jednot a zejména pravil: V Čechách máme již značný počet katolických jednot, katolická strana národní odbyvala již několik sjedů: jako v Litomyšli, Přibrami, Brně, v Praze, v Táboře. Hnutí katolické, totiž spolky křesťanskokatolické rostou a řady různých a uvědomělých katolíků se rozmnožují. Nadšení krásnými příklady jiných dobrých a obětavých katolíků, sešli jsme se i my před rokem, abychom se srazili ve spolek. Jeden rok činnosti uplynul a my jsme se poznali, pořádali jsme také schůze, sděšťovali jsme se a pozorovali jsme s účastností katolický ruch v národě našem. Strana katolická, strana křesťansko-socialní ta má jediné naději, že šťastně rozluští paldívou otázku „socialní“. Nebo kdo jest upřímným, rozhodným katolíkem, jest také své rodině řádným otcem, svému práce dárce řádným dělníkem atd. Práce dárce křesťanský neutiakuje své dělníky, má je za své bratry. A proto k dalším rozkvětu strany křesťansko-socialní svoláme ardečně „Zdaž Bůh!“ Ze správy jednatele vyjímáme. Spolkový výbor konal se spolkový rok 8 řádných a 1 mimořádnou schůzi. Schůzi členských bylo odbyáno 7, s nichž 1 byla veřejná. Spolek účastnil se slavnosti vzkříšení Páně a Božího Těla, slavnosti svčeni praporu sv. Josefa jednoty v Hronově, s člennou deputací při svčeni praporu katolické jednoty v Kostelci nad Orlicí, s člennou deputací při založení spolku „Svornost“ ve Zdráčkách, s člennou při založení katol. spolku „Vlastimil v Polici n. M. Jméno spolku zaslan souhlasným telegram ke katolickému sjedzu v Přibrami. Ku svčeni praporu katol. jednoty v Plzni poslán blahopřejný dopis. K literárnímu sjedzu družstva „Vlast v Praze vyslán delegát. Ze zábah pořádan: 1 zábahový večer. 1 společný ples s jednotou Hronovskou, 1 společný výjet. Ze správy pokladníka dovidáme se, že spolek měl příjmu 43.80 — 30.16 sl. sbyvá na hotovosti 13.55 kr. Z nečetné dosud knihovny půjčeno přes 100 knih. Na to následovala volba, při níž zvoleni: Za předsedu p. Vincenc Poštálka za místopředsedu p. Jan Parma, za jednatele Josef Lelek, knihovníkem p. Ant. Lelek, pokladníkem p. Jan Hrabý. Do výboru pánové: pp. Frant. Rak, Frant. Vlach, Frant. Štíranal, Benjamin Havel, Václav Rak, Josef Kotýška. náhradníky: pp. Jan Brod a Antonín Lelek, revisory účtů pp. Augustin Hurdálek, Vinc. Hefnar. Potom následoval rozhovor a společná modlitba, aby Bůh novému spolku poselhnati ráčil a schůze skončena spolkovým. „Zdaž Bůh!“

Ze Mlýnské u Jilemnice. Dne 29. října dostalo se osvětlené osadě naší nového pastýře v osobě dp. Jos. Koukala, dříve faráře v Kbelově. Až příchod jeho byl sem původně oznámen na úterek, kdy daleko větší přípravy k důstojnému uvítání byly učiněny, vyjaly mu i ve čtvrtek na to, kdy dp. farář skutečně se dostavil, všechny sl. spolky, školní mládež a pp. učitelé, veliký dav lidí vstříc. Za zvuku hudby, hlaholův souně a stříbly s modří byl dp. farář do chrámu Páně uveden kde po krátké promluvě a slavném Te Deum udělil sv. požehnání. — Doufáme, že nový dp. farář, jenž prvním vystoupením získal si srdce všech, bude mezi námi sádně působiti.

Z Rokytalice. Dne 6. t. m. v Pánu seznala na faře „Nebecko-rybenácké“ u Rokytalice matka faráře a seštrněte vikariátu vdp. Jana Šrámka, paní M. Šrámková choť zemřelého p. J. Šrámka bývalého rol-

níka v Pileticích u Hradce Králové. Byla to stařenka mlá, vřdná, jed nezarmoutila nikoho, kdo ve faru Nebecko-rybenáckou zavítal. Pravá žena česká, zbožná a ráda se čtením příkladných knih a listů obfřajíc a při tom i v době stáří pečlivá! Ten její kolovrátek a to její místečko u okna, kde sedávala, to obě mělo do sebe tolik přitačlivého! Modlitba na rtech, dímév pro ty, kdo sem zavítali a oko pečlivé pro celé okolní hospodářství to bylo a ní sroetlé! Tak upřímná rádevitá stařenka! Pohřeb její odbyval se v Nebecké-Rybné dne 2 t. m. dopoledne! Byl důkazem, jaké účte a věčnosti těšila se v Pánu seznulá u duchovenstva, jež se zde ahromáždilo u všech přátel veled. p. faráře a u občanstva všech tříd s kolatury nebecko-rybenácké a s okolí. Kde po životě záslužným spánek její je tam v tom útulku její posledním sladký a zásluhy její splatí Pán jasem štítí nejbláštěho u věčnosti krásné. —

Z Miletína. Abychom kroniku Miletínkou v těchto listech podávali co možná úplná, třeba se smítni též zde o smrti knížete Alexandra Schönburga s Hartensteinu, majitele velkostatku Miletínského a patrona zdejšího farního kostela. Je pochopitelné, že správa o jeho úmrtí, která sem počátkem října zaletěla, způsobila značný rozruch. Zvonění hran, smuteční prapory na sámku, vědi kostela a faře, slavné requiem, kterých se účastnila sl. městská rada, sbor dobrov. hasičů, školní mládež — a ovšem personál patronátního úřadu i správy velkostatku — to vše bylo projevem tohoto rozruchu. O tom, kdo bude nyní pánem velkostatku, jaké plány mají se provésti, zdali a jakým bude příznivcem našeho sešlého chrámu Páně atd. kolují jen pověsti. Jedna pověst však je zajímavá. Prohlásilo se, že prý je velký odkaz učiněn pro chudé celého okresu. A nyní má farní úřad stále co činiti s dotasy chudých, kteří se hlásí „o podíl“. Pověsti tyto jsou ovšem předčasné v tom smyslu, že žádný odkaz — pokud jaký se stal — nebude nyní asi vyplácen, ale až po ukončení všeho jednání o poselstlost. Zpráva ona měla snad býti šertem, ale šert tento by mohl farní úřad i správu velkostatku přivésti do mylného světa a způsobiti nemilé oplétání. Kdo čteč, rozuměj! — V posledním dopise byla zmínka o žádosti našeho dámského odboru Ústf. Matice školské, aby jí občanská Beseda pod určitými podmínkami dovolila vypůjčovati knihy z besední knihovny. Vyslovili jsme naději, že nebude obtíží. Ale obtíže se vyskytly takové, že splnění žádosti oné vůbec bylo odepřeno. Dávody udány, že knihovna nevyhovuje počtem svazků ani vlastním členům Besedy, že svisláže v sámku období jeví se stále ještě nedostatečnou. Něco pravdy na tom je — a mimo to i stanoví Besedy stojí v cestě. Ale stanoví lze předkláti a knihovna spolupůsobením druhých spolků, i kdyby ony chtěly podobnou žádost podati, lépe a snáze by se rozšiřovala, než prostředky samé Besedy možno. Týž odbor Ústf. M. šk. pořádá věneček, jehož čistý výnos byl věnován jako avato-Václavský dar naší Ústf. M. šk. — Spolek divadel. ochotníků „Buben“ sešrl 1. listopadu Štölbovu dramatickou práci „Peníze“. Návštěva byla neobyčejně četná, následkem toho všude dobré animo. Páni a dámy účinkující vysnadili se vesměs zdařilou hrou. Bylo i alzy viděti, jakoby na jevišti hrál se „Mlynář a jeho dítě“. Patrně tedy, že účinkující dovedli „vstří sa srdce. Čistý výtěšek knsu dán bude na opatření obuvi pro chudou školní mládež. — Komitét pro postavení pomníku K. J. Erbenovi rovněž se přičiňuje, aby úkol svůj přivodl ku konci. Zprávu o tom si ponecháme pro příště.

Z Dolní Dobrušky. Naše Svato-Josefská Jednota strávila v posledních dnech dva krásné večery. Dne 25. října měl ve spolkové schůzi její dp. Th. C. Jan Hejčl, kaplan s Černé přednášku, v níž si obral téma: „Co chceme my křesťanství socialové.“ V řeči přes hodinu trávající vykládal dp. řečník nejprve trdné socialní poměry dělníka, řemeslníka a rolníka a poukázal na jejich původce, jímž není nikdo jiný, než onen známý nevěrečtý liberalismus, jenž zneživ hesla: „Rovnost, volnost a bratřství“ ve svůj prospěch, splodil shoubný, všechny jmenované stavy vysávající kapitalismus. Nynější společnost jest nemocná a potřebuje lékaře, který by ji uzdravil, ale tím lékařem není ani liberalismus, ani jeho dtko socialní demokracie, moderní společnost nemůže býti jinak vyhojena, než zásadami, které hlásá křesťanský socialismus. — Druhý významný den pro náš spolek byla návštěva sousední bratrské Jednoty v Ústí n. O., jež působením horlivého kaplana dp. V. Trojan a nám minulou neděli t. j. 8. t. m. zavítala, aby nám uspořádala milou, příjemnou a poučnou zábahu. Dp. V. Trojan měl nejprve přednášku: „O nutnosti křesťanského socialismu.“ Slovy vřelými a přesvědčivými ukazoval na shoubný směr, který nyní ve společnosti lidské saviádl. Národ náš Svato-Václavský rozdělen ve strany, s nichž jedna druhou ubíjí, ale co je všechny pojí jest společná nezávisť proti církvi katolické, již na celé čáře boj vypovídl. A proto třeba též z naší strany katolické, abychom všichni povstali na obranu proti společnému nepříteli a uhájili své nejdražší statky, totiž: víru a národnost, které nejvíce jsou ohroženy. Nepostačí, abychom byli katolíky jen dle jména, ale třeba ukázati a projevovali své katolické přesvědčení všude a k tomu právě slouží naše katolické spolky, které na všech stranách se tvoří. Vylíčí pak dp. řečník účel a působení katolických jednot, skončil za všeobecného souhlasu a potlesku svou, dobře promyšlenou a poučnou přednášku. Po přednášce sešrl kroušek ochotníků Svato-Josefské Jednoty ústecké divadelní představení: „Bratr Honák“ a to s takovým úspěchem, že každý bez rozdílu byl mistrou hron všech pp. ochotníků, svisláže ale pana Andrese (v úloze Bratra Honáka), p. Trkala (bohatého kupce s Ledvína), sl. Balážové (Marie, jeho deery), pl. Jirgesové (Anny, dny Vavřincové) a p. Čižka v úloze p. s Poskaková přímo unesen. Hra byla promíšena národními zpěvy, které byly pilně navcivěny a obaviáště pl. Jirgesovou mistrně předneseny. Ku konci zdávám se oběť a nevšední ochotu, jakou oba dpp. J. Hejčl a Václav Trojan, jakož i vešteré dámy a pánové divadelního kroužku Sv.-Jos. Jednoty ústecké naší katol. Jednotě prokázali nejerdetnější díky! Oběma pak Jednotám na přátelskou abodu a vzájemnou lásku provoláváme bratrské: „Zdaž Bůh!“

Za soudní síně.

(Před porotou kralohradeckou.)

Zavraždil vlastní svou manželku.

Poslední porotní období v tomto roce nepřineslo pro širší okolí nic zvlášť zajímavého mimo případ, který projednáván byl ve středu. Čtenáři našeho listu budou se zajímat ještě pamatovat na podrobnou správu, již přinesli jsme začátkem minulého měsíce, kde jednalo se o řezníku Součkově z Pražského Předměstí, který v práci se svou manželkou tato popíchal nočem tak, že v několika okamžicích na to zemřela.

Souček byl tehdy zatčen a po skončeném vyšetřování vmešána naň obžaloba, s níž vyjímáme: Alois Souček, 63 r. starý řezník na Pražském Předměstí je oddán pítí lihovin, což vedlo často v jeho rodině k bouřlivým výstupům. Součková činila mu proto výčitky a když ty nepomáhaly, jeouc aťnější postavy, bila svého muže. Podobný výstup však se smutným koncem odehrál se i dne 8. m. m. Toho dne odebral se Souček se svým pomocníkem Jiránkem do Hradce, kde hodlal prodati tele. Když se mu prodej však nepovedla, poslal chasníka domů a sám stavil se v několika kotelnách na kofalce. V ráčové náladě přišel k polednímu domů a lehl si. K večeru se probudil a šádal na ženě, aby mu dala 10 kr. od holentí a 8 kr. na kofalku. Tato však vzala prý sekyrku a hnala se naň s vyhrůškou, že jej zabije. V kuchyni jej dohonila, pavalila na postel a škrtila; při tom on však nahmatal na polici vedle postele nůž a pichl jej jím se zadu myslé, že přivede ji tak k rozumu. Pak Souček dle vlastního doznání v předběžném vyšetřování s domu odešel a když se vrátil, byla Součková mrtva. Další dvě rány, s níž jedna do boku zasazená, naprosto jeouc smrtelná, byla jím způsobena. Souček naprosto popírá; ty staly prý se nejspíše při tahačce a nebo si je Součková zasadila sama, což však lékaři jako soudní znalci naprosto vylučují. Žaloba uvádí dále, že ona smrtelná rána Součkově zasazená byla obviněným a následkem vznešena naň obžaloba pro zločin zabítí nasazený v § 140 tr. z.

Při přelíčení předveden byl obžalovaný, 82letý akřbený stařec bílých vlasů i vousů; po skončených formálních líčení celý příběh jak se byl udál. Při oně tahačce prý nejspíše se nůž zabítil nějak do peřin a ona naň upadla, čímž způsobila si onu smrtelnou ránu. „Kdybych moh.“ pravil, „své vnitřnosti položit sde na stůl, viděli by páni, že neřžu.“

Na pokyn obhajce dr. Hellera ukazuje porotcům jistý, jímž je hlava jeho poesta; jistý ty utrpěl prý všechny při pračkách od ženy. Žena prala ho váleem, očikou a všim co přišlo jí do ruky. Vědkaré ipenise co on nahospodařil, dala si přepast na sebe a on musel být spokojen s 10 kr. denně.

Na to počal výslech svědků.

Anna Haštavová, bydlící u Součků již po 14 letech, vypovídá, že onoho večera přišel pro ni obviněný, aby honem šla k nim. Když tam přišla, viděla Součkovou ležet na podlaží an přikládá si na rány děšené obklady a když se jí svědkyně nabízela, že dojde pro lékaře, tu jí Součková řádala, aby nechoďla, že by byl on trestán. Dále potvrzuje svědkyně, že viděla Součka často od ní potlučeného do krve.

M. Máková, bydlící rovněž u Součků pomáhala předěšit uložit raněnou Součkovou do postele. Souček mezi tím prý odcházel s domů a postavil se před obraz, pravil: „Rodičko Boží neopouštěj mne; okolo tebe kolo, aby na mne čerti nemohli.“

Obviněný podotýká k tomu, že prý se tak často pomodlil. Dále vypráví svědkyně, že Součková prala Součka všim co přišlo jí do ruky; ano jednou hodila po něm nůž a litovala, že jej netrefila. On nikdy hádku neznačal.

Josef Souček, strážník na Pražském Předměstí již jak obviněného satýkal a praví, že tento mu při tom všeku vinu popíral.

Soudní znalci dr. Klumpar a dr. Morávek shodovali se v tom, že na obviněném žádných známek škrcení nenalezli, ač podrobili jej hned druhého dne důkladné prohlídce. Naproti tomu shledali na mrtvole Součkové tři rány, z níž dvě lehčí a jedna, zasazená do 10. meziobří nánána za naprosto smrtelnou an vnikla až do jater. Smrt nastala následkem vniknutí většího množství krve do hrudníku. Mimo to považovali za nemožné, že by onu smrtelnou ránu utrpěla Součková při tahačce náhodou, jak obviněný se vymlouval, ale stalo prý se to spíše tak, že obviněný, když Součková po první lehčí ráně následkem bolesti vatála a v tom on jí zasadil ránu se zlosti větší silou vedenou.

Řeznický pomocník, 82letý Fr. Jiránek zaměstnaný u Součků ilustruje pak domácnost Součkových ve prospěch obviněného, který prý byl proti Součkově jako knoflík proti kavalírovi. Souček neměl prý na hlavě jakživ tolik vlasů, co dostal od ní ran a řacek. Součková, bila prý jej všim co přišlo jí do ruky; háček, lopatka od plotny, váleek, poleno, ocilka, kde jaký klacek, to vše bylo na Součka vždy dosti dobré. Ano uvázala prý jej často provazem ke stolu kde jej bila a kopala. O peníze měl Souček vždy nouzi; dostával na cestu k nakupování dobytka 10 kr. a z toho měl se i s pomocníkem po celý den stravovat. Jednou prý dostal 10 kr. a jen mýtného musil zaplatit 24 kr.

Syn obviněného, Ad. Souček, rolník ve Farašství nevzdal se svědectví a vypovídá podobně jako předěšlý. Matka byla prý na všechny velmi přímá a vůbec hrála prý doma úlohu. Otec byl šetrný a odevzdal mu slušné hospodářství bez krejcaru dluhů. Největší útrata obviněného byla prý 9 kr., za něž když koupil si kofalku, byl na mol opilý. Další svědci nepotvrzují nic závažného. Po přetčení několika protokolů bylo právodní řízení prohlášeno za ukončené a soud sestavil 4 otázky týkající se jednak sličnosti zabítí, jednak jednání-li obviněný pouze v meších sebeobranách.

Po řetích veřejného žalobce, zástupce st. návl. Köhlera a Dr. Hellera, který známým svým humoristickým způsobem značně důkany o vině svého

klienta oslabil, načež odebrali se porotci k zodpovědní otásek. Po půl hodině všeobecného napětí, které mezi posluchačstvem, prostorný sál přepiňujícím bylo patrné, zodpověděli porotci otázky tak, jak málo kdo očekával, totiž i proti i hlasu pro obžalovaného příznivě, načež byl vynesen rozsudek úplně osvobodující. Po vynesení tohoto rozsudku propuklo posluchačstvo v bouřlivý potlesk a Souček když se vzpamatoval, počínal si téměř jako pomatený, dával s hlasitým pláčem porotcům a soudu, objímal a líbal přítomné příbuzné za všeobecného pohledu. Přelíčení řídil r. z. s. Prokš, votanty byli r. z. a. Prokop a Traub, zapisovatelem auk. kr. s. Springl. I při tomto celkem vzrušujícím přelíčení neocházelo mezi posluchačstvem vtipů, které byly většinou namířeny na přítomné místní i okolní řezníky, jejich dostavil se značný počet. Již dávno nebyl porotní sál tak přeplněn a zvlášť galerie (němé pohledy) jako tantokrát; vypadalot to jako svého času při „Řízení ho!“

Čk.

Literární novinky.

Modrá knihovna, kterou vydává Dr. Václav Řezníček, (Král. Vinohrady č. 718) nastupuje právě nový ročník — šestý — a tu jest naň povinnost upozorniti znovu na tuto sbírku výborných prací literárních, která zjednáva si každým číslem vědy větší a větší obliby mezi českou inteligencí. Zvlášť poslední dva ročníky zasluhují všeobecného povimnutí a doporučení pro velice cenný obsah svůj; uvádíme za příklad spisy: Bůla Hora (s díly), Rok mezi Přeloučím a Prahou, Z cechu sv. Kozmy, Národní Zlatodol, František Palacký, Obrázky z Ruska; již pro tyto spisy neměla by Modrá knihovna chybět na stole neb v knihovně každého vzdělaného Čecha. První číslo nového ročníku napael osvědčeným párem sám vydavatel Modré knihovny Dr. D. Řezníček. Ve svazku 144 stran silném a nadepsaném: „Poslední selské pozdvižení. Kus historie dvou českých vesnic. Jako román s r. 1866.“ — líčí nám spisovatel hrůzy pruské invase roku 1866 přímým náhodným do Cech. Jevitěm jest podhoř kladeckých hor mezi řekami Úpon a Metují a hlavními body jsou vesnice Skalička a Jesenice. Jednajícími osobami jsou na jedné straně pruští vojáci, zejména lantveráci a na druhé straně čeští sedláci, kteří se zbraní v ruce postavili se nepříteli na odpor a to s takovým výsledkem, že pruské listy přinášející správy z bojiště, psaly, že „vše v Čechách jest dobytto až na Jesenici“. Ovšem, nebyli to pouze jeseníčtí sedláci, kteří s Prusáky do boje se pustili, ale i ze všech okolních osad účastnil se selský lid tohoto pozdvižení, Jesenice však středem, odtud bylo vše organizováno a Jeseníčtí svou odvahu dávali ostatním dobrý příklad. Ač věc byla velmi vážná a nebezpečná, přihodilo se v tomto selském pozdvižení mnoho veselých a lid náš trefně charakterisujících epíod, jichž spisovatel velmi dobře použil, aby spis svůj učinil nejen poučným, ale i zábavným a postavím. Aby pak celé dílo vypadalo předece jako „román“, vložen jest to dále smutně veselý románěk France Michálka s Aničkou Podlipných ze Skaličky. Prameny, z níž spisovatel čerpal látku, byla jednak vlastní zkušenost, jednak vyprávění očitých svědků a mnoho látky poskytl pamětnice fary jesenícké, psané tehdy veleb. p. Ignácem Budinou. „Poslední selské pozdvižení“ psáno jest slohem populárním, jadrným, Rezníčkoví vlastním; tu a tam užívá spisovatel provincialismů, což se velice zamlouvá, líčí krajiny a osoby dle skutečnosti, popisuje i lidové slavnosti. Poněvadš pak sjíme v místě, kde se odehrával hlavní děj posledního selského pozdvižení a denně stýkáme se s lidmi, kteří onoho pozdvižení se účastnili, ano důležitou úlohu v něm hráli, můžeme panu spisovateli dovéřediti, že líčí vše věrně a pravdivě. Z celého spisu patrné, jest, že nejen snaha napíati pontavou s poučnou knihou pro náš lid, ale i láska k rodnému kraji vedla Dr. Řezníčka, aby napael knihu svrchu uvedenou a tak před zapomenutím zachránil kus dějin dvou českých vesnic, totiž svého rodiště Skaličky a sousední obce Jesenice. Končíme referát svůj přáním, aby počet odběratelů Modré knihovny v tomto roce nejmeně — se zdvojnásobil. Též se již na přísti svasek!

L + 2.

Z Červeného Kostelce. Jednota katolických jinoců a mužů v Červeném Kostelci sehraje v neděli dne 15. listopadu 1896 ve prospěch podpůrného fondu jednoty: „Zrzavá“. Obraz se života vesnického ve 3 jednáních. Dle L. pro česká divadla upravila E. Pešková. Vstupné: I. místo 30 kr., II. místo 20 kr., III. místo 15 kr., k stán 10 kr. Začátek o půl osmé hodině. Předprodej lístka s laskavé ochoty převzal p. L. Vacek, obchodník.

Z Nového Hradce Králové. V neděli dne 15. listopadu pořádá „Hudební kroužek“ v Novém Hradci Králové včeneček v sále „u labutě“. Začátek v 7 hodin. Vstupné 1 koruna. Hudba zysková.

(Zasláno.)

Politické družstvo tiskové

pod ochranou sv. Jana Nep.

v Hradci Králové

bede mít

výborovou schůzi

ve středu, dne 18. listopadu t. r.

o 2. hod. odp.

v místnostech spolkových na Velkém náměstí č. 34.

V Hradci Králové, dne 12. listopadu 1896.

Dr. Al. Frýdek,

předseda.

Dr. Fr. Šulc,

jednatel.

Tržní správy.

V Hradci Králové, dne 1. listopadu 1896. 1 h. pšenice al. 6.— až 6.50, žito al. 5.20 až 5.50, ječmen al. 4.— až 4.40, oves al. 3.90 až 4.20, proso al. 4.50 až 4.75, včiv al. 0.— až 0.—, bramb. al. 0.75 až 0.70, čočka al. 1.50 až 1.55, jáhly al. 0.— až 0.—, hrup al. 5.— až 5.10, brambor al. 1.60 až 1.90, ječmenového semínka červeného al. 24.— až —, ječmenového semínka bílého al. 22.— až —, ječmenového semínka tvrdého al. — až —, máku al. 16.50 až 18.—, olejky al. — až —, lněného semene al. 0.— až 0.—, 100 kg. žitných otrub al. 5.50, 100 kg. pšeničných otrub al. 5.—, 1 kg. mála červeného al. — až 1.—, 1 kg. mála přelávaného —, 1 kg. sádla vepřového al. 0.80, 1 kg. tvarohu 12 až 14 kr., jedno vejce 2 a půl kr., kopa okurek al. 0.— až 0.—, kopa salí al. 2.80 až 3.40, kopa drobné zeleniny al. 0.80 až 1.30, hektolitr cibule al. 1.20 až 1.60, bedna jablek al. 2.30 až 4.40, bedna hrachů al. 2.40 až 3.80, bedna hrstak al. — až —. Na týždni a obalní trh dne 1. listopadu 1896 odbývaný, přivečeno bylo: hektolitr pšenice 424, žito 90, ječmene 439, oves 240, proso 16, včiv 4, bramb. 16, čočky —, jáhel 27, hrup 18, brambor 226, ječmenového semínka 7, lněného semínka 3, olejky —, máku 4, okurek —, kop, salí 577 kop, drobná zelenina 515 kop, cibule 159 hektolitřů jabek 120 bedek, hrachů 80 bedek, hrstak —, bedek, pak vepřá 48 kusů a 226 kusů podvinčet.

Politické družstvo tiskové

V Hradci Králové

vydalo právě druhé vydání spisku

Učte se z dějin.

Slov k naší minulosti od starého vlastence.

Tento krátký přehled neopřehledných dějin českých dostati lze

v biskupské knihtiskárně

Stran 62 8°. — Cena 15 kr.

Při odbírcích většího množství přiměněná sračka.

Malířský umělecký atelier

Jarolína Štantejského

v Litomyšli

doporučuje se vešedním děkanům a farním úřadům i vešednímu duchovenstvu, jakož i slavným patronátním úřadům ku provedení dokonalých

malob kostelních,

opravy freskových a olejových maleb i nových obrazů vůbec. Také se vypracují ochotně na požádání návrhy maleb. Dále zhotovuje spolkové prapory na hedvábí malované, velmi vkusné za mírný konotř.

Závod má se prokázati mnoha vysvědčeními jakož i diplomem a mnoha provedenými pracemi kostelními na př. v Rychbarku, v Janově u Litomyšli, Jevičku, Mor. Třebové, Mor. Budějovicích, Prostějově, v Olomouci, Brně atd.

UMĚLECKÝ ZÁVOD
poslancevský
Josefa Kieslicha
v Hradci Králové
odporučuje se ku solidnímu provedení veškerých
prací kostelních,
zařizování a obnovení oltářů, kazatelů a t. d.
VELKÝ SKLAD
nejjemnějších obrazů, sradel, listů, kreseb
a pod.
do oboru toho spadajících výrobků.
Největší výběr rámců všech druhů se obrazy, fotografie a t. d.

(Zašle.)

Pan Josef Krejčík,
malířský závod sochařský a řezbářský v Praze.

Dílky: Bubna 612. — Sklad Eliášova tř. 2A.
Zašlám povinný obnos ku vyrovnání mého
dělu za jeskyni s P. Marií Lourdskou.
Děkuji Vám co nejvíc za Vaši krásnou a
solidní práci a odporoučím Vašnost s radostí každému.
Zanechal jste si u nás památku pro vždy.
Mnoho zdraví Vašemu závodu přeje
všechen oddaný

P. Jan Otčenášek,
farář.

Ohrádkovice, 28. března 1898.

Pravá

vína

uherská, rakouská,
dalmatská, istrijská,
sladké ausbruch a malaga

v nejlepší době doporučuje

v účtě nejhlubší

Arnošt Jirčka,

v bývalé Toběšově vinárně.

OBNOVA

vychází každý pátek dopol. o 11. hod.

Ydavatelstvo:

Politické družstvo tiskové v Hradci Kr.

Veškeré zásluky, dopisy a předplatné adresujte
pouze:

Obnova v Hradci Král.

Předplatné:

Na celý rok . . 4 zl.

na půl roku . . 2 .

na čtvrt roku . . 1 .

Jednotlivé číslo v místě 7 kr., poštou 8 kr.

Místnost redakce:

V Hradci Králové, Velké náměstí č. 24.

Zlaté a stříbrné klenoty!

VÁCLAV ŠOLC,

zlatař a stříbrař,

přísečný soudní znalec a odhadce
v Hradci Králové

(sv. Jánkové nám. č. 77.)

doporučuje ctěnému obecnstvu hojně zá-
sobený sklad klenotů, zlatých, stří-
brných a pravých českých granátových
šperků, stříbrné stolní náčiní z nového
a čínské stříbra, ozdobné stolní nádoby,
veškeré zlaté a stříbrné hodinky i ja-
kosti; dále pendlové hodiny a budíky
různých druhů se zárukou 1—3 roků za ceny
levnější než všude jinde.

Veškeré zboží je důkladně zkoušeno a značeno.

Objednávky a správy se přijímají a shledují,
těž veškeré správy hodinek se vyřizují.

Vše za levné ceny.

Staré akvoty se kupují a vyměňují.

Nejlepší

slováckou

slivovici

borovičku

1 litr od 70 kr. po-
čítaje vyrábí

N. Nesňal

Umrý Král.

Vlastní výrobu

viněný h látek

z čistě ovčí vlny

doporučuje na podzimní a zimní obleky, havelky
a košilní sukna

IGNÁC STRÁDAL,

závod suknický v Humpolci.

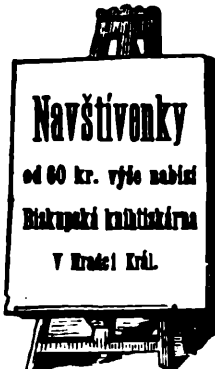
Vyznamenan na zemědělské výstavě v Praze stříbr.
medailí obouhelní komory živnostenské, v Plzeňské stá-
medaili bronz.

Vzorů zdarma a franke.

Ex offio
křestní listy

jsou na skladě bisk. ti-
skárně 40 kusů (knihy) za
30 kr.

Časových úvah

vyšel:
sešit II.

Radikalismus a klerikalismus.

Poznámka: Často žádaná brožura „Jaký je
přec ten biskup královéhradecký“
vyjde opět jako zvláštní číslo „Časových úvah“.

Stříbrná medaile Národní jednoty Severočeské. — Nejvyšší vyznamenání
zlatá záslužná medaile s korunou. — Čestný diplom.

Veškerá patentní mýdla

vyráběná ze všech možných i nemožných materiálů a směsí ve všech čis-
topisech doporučovaná — pomínou — až se lidé přesvědčí, že bylo a bude
nejlepší mýdlo

pravé nefalšované mýdlo jádrové

jež P. T. ct. obecnstvu vše doporučuje

Jindřich Jelínek,
mydlář v Hradci Králové.

Těž dovoluje si upozornit na speciální novinku „Jelínkové lovan-
dušové mýdlo neutrální“ odporoučené pro jeho výtečné vlastnosti
celou řadou lékařů a specialistů v kožních nemocích.

Kus za 5 kr.

Hlavní sklad u Jindř. Jelínka v Hradci Králové č. 160., Malšovických č. 3.
a 37., u p. Aloise Jelínka v Pardubicích a u Čechy Zimy v Kutné Hoře.

Telefonické spojení.

Nový časopis

Časové úvahy

vychází

nákladem politického družstva tiskového

v Hradci Králové

jednou v měsíci, počínaje 1. říjnem. Přínáseti bude
nové i starší práce původní i překlady, které mají
časovou zajímavost. Předplatné i s poštovní zá-
silkou 50 kr. ročně. Jednotlivé čísla 4 kr. Zásilkou
obstará administrace „Obnovy“ v Hradci Kr.

Otčené správě
knížecích Schaumburg-Lippeských
viných sklepů

ve Villány.

Potvrzuji Vám tímto velice rád, že knížecí
Schaumburg-Lippeské panství se svých rozsáhlých
vinic ve Villány

nejlepší a nejčistší vína

vytěl, jež všem svým pánům kolegům jako čistá,
práva přirození

MESNÍ VÍNA

s plným přesvědčením co nejvíce odporoučeti mohu.
Ve Villány, dne 10. října 1898,

L. S.

Pavel Gudler,
f. k. farář.

Výhradní prodej našich vín pro severo-
východní Čechy světlí jame obchodník vinnem panu

Karlu Ningerovi

v Novém Bydžově,
který ctěnou objednávkou buď se svých nebo přímo
s našich sklepů vytěl.

Správa kníž. Schaumburg-Lippeských viných sklepů
VE VILLÁNY.

Politické družstvo tiskové v Hradci Králové

právě vydalo tiiskem biskupské tiskárny

II. vydání spisu:

„Štít víry.“

Napsal Eduard Brynych.

Stran 107 velká 8' cena 60 kr. franco 63 kr. Na 10 výtisků
11. zdarma a franco.

Důstojné duchovenstvo znáje z vydání prvního neocenitelné služby této
knihy v duchovní správě zvláště na osadách smíšených, uvítá zajisté s radostí
vydání její.

Objednávky přijímá bisk. knihtiskárna v Hradci Králové.

Do Hradce Králové a okolí!

Fr. Hlavatý,

obchodník uhlím a dřívím
v Plotištích (u nádraží)

odporčuje ctěn. obecnostu svůj bojně
založený sklad

hornoslezského uhlí

všech druhů jako i suché dříví k palivu.
Prodává v cenách nejlevnějších.

Ceny mírné.

Obchodu vzorná.

Singerovy šicí stroje

uznané nejlepší na světě.

Nedostupitelný co do výkonosti a trvanlivosti, proto nejrozšířenější šicí stroj jak pro domácí potřebu, umělé vytváření, tak pro všechny průmyslové účely.

K dostání jediné ve vlastních závozech naší společnosti ve všech větších městech.

Singer Co., akc. spol.

(dříve G. Neidlinger.)

Hradec Králové, Pražská ulice 82.

Bezplatné vyučení též modernímu umělému vytváření.

Dobře osvědčené hodinky

zlaté, stříbrné, niklové a ocelové jakož i
veliké nádobné hodinky do salonů, kancelářů, kuchyní a hostinců. Budíčky u velkém výběru dobře a přesně regulované se zárukou od jednoho do tří roků. Všechny zlaté a stříbrné výrobky zboží granátového a z nového stříbra doporučuje za velmi nízké ceny

Josef Šteffek,

závod hodinářský a zlatnický
v Hradci Králové,
velká pošta, č. 145. proti hlavní ulici.

Všechny správy hodinářské jakož i zlatnické se přijímají a vyřizují co nejpřesněji za ceny poměrně levné.

DRUŽSTVO na zužitkování ovoce

v Hradci Králové

prodává ve svých místnostech pod pekárnou od
10 l. počínaje

vinový ocet ovocný . 1 l. a 15 kr.
slivovice . . . 1 l. a 1 zl.

Drobný prodej slivovice převzal p. J. Cyril Vlach; octa pp. Bouček, F. Chrušimský, Jos. A. Komárek, Václav Michalek, Vojt. Vů. Rádl, A. Šimek, J. Cyril Vlach.

Při prodeji ve velkém povolují se značné výhody.

Vyznamenán na výstavě v Hradci Kr. r. 1894 zlatou medailí a diplomem.

Umělé suby

podle nejnovějšího amerického způsobu vytváří se konám veškeré práce v obor ten spadající přesně a solidně na základě dlouholetých zkušeností, ruče za nejlepší obsluhu. Zaručuje ceny nejlevnější a poroučuje se do vaší přání ctěného obecnostu, znamenám se v hluboké úctě oddaný

Josef Časlavský,

zubař technik

Pražská ul. č. 77. v Hradci Král.

JAN HORÁK,

sestaveník

V RYCHOVĚ N. K.

nabízí na dobu podnikání a zimní

čisté vlněné látky vlastní výroby.

Ráději učiní jen malou objednávku na skoušku!

Vzorky na požádání zašle franko.

Děkuje všem svým milým veldům a veldům za vzácnou přízeň, prosím, aby mi i dále důvěru svou věnovali a stihali vždy vzornou, pečlivou obsluhu.

Umělecký závod

pro
malbu
na skle

B. ŠKARDA,

Brno.

Speciální závod pro malbu oken chrámových.

Sedmkrát prvními cenami vyznam.

Vz. rnyky k na-
hlednutí franko.

Ceny mírné.

Ztráta vlasů a tvoření lupů

se pod zárukou jediné listě
zamerí

CRINOGENEM

od

J. Beysove v Jičíně.

Cena láhve s ochrannou známkou 1 zl. při 3 lahvičkách

franko na dobírku, nab. lépe proti pošt. p. ukázce 3 zl.

Skлады v lepších materiálních obchodech a holičských závozech.

"Křesťan"

Nejsvětější Svátosti Oltární
posvěcený.

Sestavil:

ABBÉ A. HENRY,

čestný kanovník a ředitel ústavu Nejsvětější Trojice v La Marce

Dle III. vydání přeložil

VOJTĚCH KAMEŠ,

farář v Chřestovicích.

Nákl. bisk. konsistoře. Tisk bisk. knižtiskárny.

Stran 514— 8° —

Cena brožovaného výtisku 70 kr., franko 80; v tuhé vazbě celopletěné franko 1 zl.

Všechny doporučení této výtečné adorační knihy viz v "Řádu duchovním." sešitu devátém a v "88. Eucharistii" v sešitu Hynovém t. r. Objednávky přijímá biskupská knižtiskárna v Hradci Králové.

Reklama

Jak má být vloženo,
do vybraného na obložení
mám, když má to vypadat
jako novinová? Vondráček.

v celých východních Čechách

dodává se nejvyšší
shodným a při tom lev-
ným inserováním v
nejrozšířenějších listě
ve všech krajích východních Čech:

„Obnova“

Inserování v listě našem je tím výhodnějším, ješto v něm dle vzoru amerických listů zavedena jest osvědčená americká reklama tím způsobem že inserty zařazujeme vedle textu čímž každé oznámení dojde jistého pověření.

Inserty přijímáme jen od seřaditelných firm křesťanských.

Insertní poplatek: 3 kr. za 1 potik jedno-
dnepoový řádek.

Nabídky insertů přijímá administrace časopisu

„Obnova“ v Hradci Králové.

Svíce kostelní

pravé voskové i polovoskové, paschaly, trojhrany, grana, jakož i nejjemnější druhy kadidla, doporučuje veldům farním a slavným patronátním úřadům, rovněž i

P. T. pánům obchodníkům v jakosti nejlepších a v cenách nejlevnějších.

Zároveň odporučím svícny do věšných lamp 7 dnů hořící a všeobecně za nejlepší uznání.

Josef Pilnáček

v Hradci Králové.

Závod voskářský „u Albersů“ založen r. 1809.

Kočáry

nejnovější soustavy,

práce solidní se zárukou

nabízí

ČENĚK BUBEN,

kočárník

v Hradci Králové.

Vyznamenán na výstavách: v Jeroněti stříbrnou, v Dobrušce zlatou, v Praze st. tal. bronzovou medailí, v Hradci Králové nejvyšší vyznamení čestný diplom s právem ražení zlaté medailie s korunou.

závod truhlářský

V úctě podepsaný dovoluje si P. T. veldům obecnostu uctivě oznámiti, že tyto dny přeložil svůj snámý

z domu p. J. Šaary na Slezském Předm. do vlastního domu poblíž města Hradce Králové, kdež dříve značně rozšířil. Snahou mojí bude, abych všem P. T. pánům zákazníkům jako dříve tak i nyní vždy svoji dobrou práci posloužil. Prosím též, aby mi byla i na dále přizvána věno-
vána. V plné úctě

Josef Netuka,

uměle a stavební truhlářství
na Slezském Předměstí.

OBNOVA

Číslo 88.

V Hradci Králové, dne 20. listopadu 1896.

Ročník II.

Kathedrální kapitula v Hradci Králové

vyjádřuje tímto svou hluboce cítěnou bolest, že v časopise „Osvěta lidu“ do zprávy o přenáhleném a ukvapeném čistě osobním sporu dvou téže kapituly pánů členů, kteří nyní celé té neblahé věci co nejvíce litují, zavlečeno bylo, a to zcela nespravedlivě, nejen katolické kněžstvo vůbec ale i jméno našeho nejdůstojnějšího Vrchního Pastýře zvláště. Za tou příčinou projevujeme tímto Jeho Biskupské Milosti všickni dokonalou synovskou úctu, důvěru, oddanost a lásku.

Hradec Králové, dne 18. listopadu 1896.

Theol. Dr. Alois Frýdek m. p.
kapitulní děkan.

Politické družstvo tiskové

pod ochranou sv. Jana Nep. v Hradci Králové vyslovuje své politování nad zprávou v „Osvětě lidu“ ze dne 13. listopadu b. r. s nápisem: „Kněžský mrav“ uveřejněnou.

Stalo-li se tak, jak to zpráva líčí, bylo to zajisté ukvapené i všeho politování hodné jednání; že pak kněžstvo veškero, ba ani kněžstvo v družstvu súčasnně nemůže býti za to zodpovědno, rozumí se samo sebou a to tím více, poněvadž právě oba tam jmenovaní pánové nejsou ani členy družstva našeho.

Proto ohrazení „Osvěty“: Necht přijde nám „Obnova“ a pan Brynych s kněžskou morálkou a ušlechtilým „katolicko-kněžským mravním taktem“

jest nemístno, a my je odmítáme jako vydavatelé „Obnovy“ z důvodu toho, že dva kněži nejsou všickni kněži, a mimo to jako nemůže otec za syny chybující, tak ani biskup nemůže za pochybení jednotlivých kněží býti k zodpovídání volán.

U té příležitosti vyslovujeme nejupřímnější soustrast svému nejdůstojnějšímu Vrchnímu Pastýři a projevujeme Jemu zároveň neobmezenou úctu, poslušnost a lásku všech členův družstva.

Výbor.

Tolerance.

(1) V čáskárně třetí třídy na jistém nádraží vykládal jeden mladý pán asi s pěti obmyrký pod nosem a dvěma sklíčky na nose, že katolická církev nemá tolerance. Ale byl tam též jeden bezvousý mladý pán, pan páter, a ten se jedné dobře obléčené asi třicetileté obědanky, která bývala prý v Praze ve velkých domech ve službě, tázal, ví-li, co je tolerance. A ta mu bez rozpaku odpověděla: Tolerance? To je tvaroh, co ho páni jedí.

Jaké to nedorozumění! Mladý p. krokáčiček chtěl říci, že katolická církev nemá snášenlivosti, že nestrpí žádného jiného náhledu, ba ani člověka, který jiný náhled má. Tolerance je u něho asi tolik jako snášenlivost a u té obědanky je to tvaroh, co ho páni jedí.

Snášenlivost a tvaroh, co ho páni jedí — jak rozdílné to dva pojmy! A přece, když jsem více o tom přemýšlel, shledal jsem, že tvaroh je snášenlivý až tak mnoho, že se dá pohltiti, a naopak, že jistá snášenlivost je tvarohem, který páni jedí.

Děkasy! Děkasy! Tak volali jednou v říšské radě na kteréhosi poslance. A on prý jich nepodí, ale odprosil, aby nemusel nasouboj. To je ovšem pro muže věhlasuplného nemilá věc; to jsou děkasy rozhodně lepší. A tak tedy děkasy.

Předně, že jistá tolerance čili snášenlivost je tvaroh, co ho páni jedí. Takovou toleranci měl ze onoho času jistý starosta, čili rychtář, jak se tehdy říkalo. Dva občané měli býti rozsoudeni. I řekl rychtář prvnímu: Vy máte pravdu. A druhému: Vy máte taky pravdu. Tomu d-vil se přítomný „konšel“ a řekl: Ale rychtáři to není možná, aby měli oba pravdu. I pravil rychtář: A vy máte taky pravdu. I přišel tam též katolický farář a stěžoval si na muziku a noční toulky. A ta řekl rychtář: Farář nemá pravdu.

To je obrázek tolerance, která strpí náhledy rozdílné, jen ne farářův. Ale kdo má rozum musí s námi říci: To je tolerance, která zasloná z-jistě, aby se jí říkalo tvaroh. Jenže by se nám mohlo namítati, že to je tvaroh, který pojídá rychtář, a ne páni. Je tedy dokázáno jen půl věty, a mohlo by se zdáti, že páni takovýhle tvaroh nejedí.

Nuže, tak tedy dáme děkasy o pánech, ano dáme jej s nádnvkem — i o dámách. Dáme jen na místo toho rychtáře nějakého pána moc a moc učeného. Posadil se na soudcovskou stoličku a před ním stojí Kalvín, Luther a rabín. Kalvín učil praedestination čili předurčení, předustanovení. Dle toho učení stvořil Bůh jisté lidi, aby je mohl vstříti do nebe, jiné proto, aby je mohl odsouditi do pekla. Ať se namáhá každý jak chce a ať dělá, co chce, jinam nepřejde, než kam Bůh ho ustanovil. A Luther povídá: Kalvín dělá s Boha tyranu. Za to však měl zásadu, že pouhá víra všechno spraví dle zásady: Statečné břed, statečnější věř. — A co povídá náš pán na sondné stoličce ovičeného prý rozumu? — On povídá: Mají nejspíše pravdu — jsou protestanté. Ale na to říká: Ale jak mohou mít oba pravdu? Možná měl pravdu. Na to říká pán: I k učení Mojžíšovu máme býti snášenliví, je v něm mnoho pravdy.

Na to předstupuje katolická církev, a ta říká pán velice rychle: Tam není pravda, tam je tma, otroctví, nesnášenlivost. Nuže! To je ta tolerance našeho věku. Kde kdo jen na tom širém světě a jakýmkoliv protikatolickým učním se vyskytne, každý spíše má pravdu třeba tvrdil, co ani před zdravým rozumem obětati nemůže, jen katolická církev nemá pravdu. — To je tedy ten tvaroh, co ho páni jedí.

A dámy? Jednoho krásného odpoledne byla pohromadě kašičková společnost vzájemných paní jistého okresního města. Káva se pila, babovka přikrsovala, jaryčky mly. A jeden jaryček — totiž ten, který náležel domácí paní, pravil: Já teď, co tu je ten nový kaplan, už ani na kázání nemohu jít. Ten pán je fanatik, nemá tolerance. Jak vstoupí na kazatelnu, už dokazuje, že jen katolická církev má pravdu. To mne uráží. Já jsem znala paní, která byla evangelickou, a prosím byla to moc solidní a milá paní. — Víra jako víra.

V tom ale vstoupila do pokoje kucharka a paní říká: „Nany, co to dnes udělala za kávu; jindy bývá mnohem lepší.“ A Nany řekla: „Milostpaní! To jsem já sloužila u jiných paní, a byly spokojeny. Kafe jako kafe.“

Tuším, že jsem dostatečně dokázal, že je na světě tolerance, tvaroh, co ho dámy jedí.

Taková tvarohová tolerance není ovšem zásadou katolické církve. Jan jedno učení zjevil Kristus. A která církev řekne, že i jiná církev má pravdu, ta spáchala na sobě samé sebevraždu. Každý rozumný člověk musí se tázati: Tak, nač já, když má jiná také pravdu?

Nedávno zemřel na Moravě pastor Šebesta, ale nezanechal po sobě písemné památky. Jednou takovou památkou jest evang. kalendář „Orloj“. Tam napsal Šebesta o Bedřichovi falckém Kalvínkovi, že lutherány nechával na pokoji, poněvadž i oni mají čisté evangelium, jen katolíky pronásledoval. A napsal též jeden katolický spisovatel: Tohle je nesmysl. Nemůže býti čistým evangelium učení Kalvínovo se svým předurčením a spolu učení Lutherovo o statečném bředení a statečnějším věření. A bylo ale v listech pastorských; Hmáky fanatik, suřivý obhajce Říma atd. atd. byly výroky tolerance pastorův, které se hly na hlavu jeho.

A přece zdravý rozum musí býti na straně katolických pravidel: Jen jedno učení zjevil Kristus. Katolická církev nemůže býti snášenlivá k bludu tak, aby řekla, že jsou taky pravdou.

Ze všeho tedy patrné, že tolerance v předloženém — říká se v theoretickém významu jest nesmyslem. Je to vakutka tvaroh, Bohužel, že ho pravě páni jedí.

Ale ačkoli pravda jest a musí býti netolerance proti bludům, právě zase tato pravda říká: Bludv potřepte, osoby milujte. (Svatý Augustin).

Připustil bych, že obhajci pravdy nechají se někdy svést i cesty tímto pravidlem vytkané — ale že by tím chybovali jen katolíci, to jest zase ten tvaroh. — Jednoduché nahlédnutí do Hlasů ze Siona, do Husa atd. a do našich pokřesťanských listů postačí, aby se přesvědčil, jak neaskavé, štvavé a skutečně hrůzné ostonování se velmi často slouží za prostředek k ubití katolických spisovatelův a vůbec obhajců katolicismu. — Jest to smutné dědictví tak zvané „reformace“, jejížto šifritel nejen kazatelny pustil nadávkami k vyhlazení papežství utvářil, ale i po způsobu našich farmarečnických zpěváků po po trzích chodili a písničkami o všem katolickém hanobně vtipkujícími opravu „mravů“ zaváděli. Ba i jako nynější „Šípy“ se svolením Lutherovým malíř Kráňich tak hanobné obrázky maloval, že není možno ani o tom zde psáti, poněvadž list náš i do rodu přichází. Jen latinsky odvážíme se něco zde naznačiti. Tak a. p. rozdíloval se obrázek — in tiam transversam emittit stercorea sua dia bolus! — Diabolus feminini generis parit prolem! K tomu nemáme než české: Fuji Haaba! Srovnej Geschichte des deutschen Volkes von Janssen!

Ode toho říkají ti páni, kteří v hlasatelích protestantismu vidí vsaz tolerance? Nám je z toho tvarohu v smrdutý syř červy prolezlý opravdu „na nic.“

Nejme však u konce. Zbývá totiž úvaha, jak odpárci katolické církve sami nanevlasti nesnášenliví, od katolíků — opravdu tvarohovou — toleranci žádali a žádají.

Nesmazatelnými literárními toleranci protestantů podivným světle osvětlujícími pána jest v dějepise zásada: Omnes reges illius et religio. Či jest kraj, toho jest i náboženství. Dle této zásady vyhnaní protestantští páni i měšťané katolické kněze a klášterníky od kostelů, statky k vykonávání služeb Božích katolických určené pobrali, protestantské kazatele a učitele za libovolný, často bídný plat ustanovili, a lid do škol a před kazately jejich honili a kdo se nepodrobil, toho jednoduše se země vyhnaní nebo popravení, jako v Anglii. Teprve nedávno zrušeny jsou v některých zemích protestantských tresty na vykonávání boboslužby katolické ustanovené. Tímto způsobem byli v skutku jako tvaroh pohlceni katolíci ve dvou třetinách říše německé, v Dánsku, Anglii, Švédsku, Norsku a jinde.

Ale kde byl pánovník katolický? — A dle zákona protestantského chtěl mítí poddané katolické k. p. Ferdinand II., za povstalí křik po celé Evropě, tu se ohápalí zbraní. A o tom naší „vlastenectví“ dějepisci dobře vědí, ale o násilnostech protestantských se mlčí. Katolíci dle názoru dosud nevykořisťované mají býti tolerantí v skutku jako tvaroh k pohlcení ustanovení, a nemají se brániti.

Pověstný jsou v tomto ohledu artikule, které protestantští správcové království českého vydali. Bylo jich sto. Ty nejtolerantnější zde uvádíme: 6) Boholínkům statky k evangelickému kostelům a školám obrácené neb přivtělené při nich zůstati mají. 16) Všichni outedníci zemští, aby evangeličtí byli. 18) V těch místech a outadech, kde všichni radové katolíci jsou, aby polovic jich evangelických bylo; 19) kde větší díl rad jest evangelických, ta aby všichni evangeličtí byli. Tak sepsáno l. p. 31. července 1619 a přísahami, že tyto artikule neporušené zachovávatí páni budou, stvrzeno. (Srov. Berkovský II. str. 166 od Dra. Ant. Reška, docenta rak. dějepisu na univerzitě pražské). Od r. 1619 uplynulo mnoho let a tolerance protestantův se neměnila. N. p. v Proseči a Vysokého Mýta je dvě třetiny katolíků a třetina evangeliků. Evangelici si v letech osmdesátých vědy opatřili v městském zastupitelstvu většinu. Jedenkrát katolický farář nabízel kompromis, dvě třetiny katolíků, třetinu evangeliků. Katolíci jej přijali. A výsledek? Listky katolíků byly popáhány jmény katolíků i evangeliků, ale listky evangeliků jen jmény evangeliků. Roku 1893 byly volby zase. Toho času byl tu již katolický spolek mužů a jiných. Katolíci se zorganizovali. V třetím a druhém sboru zvoleni všichni katolíci, v prvním všichni evangelici. A co následovalo? Evangelici rozmrzeli a panování v obci nad většinou svyřil, mrzutě řekli: „Tohle jste nám neměli dělati.“ A kdo to odnes? Já, lehko ubohánete, dáte li se do hádání. Královéhradecký biskup, jenž prý fanatizuje kněze a katolíky a spolky zakládá. Bylo by prý lépe, kdyby jen birmoval a na kněze svétlil a dost. Ovšem, pak by nikdo nepřekážel té tvarohové toleranci katolické.

A podobně je to se vším. Katolíci si vystaví hřbitov, jest jim místem považován, jest jim jako rodinnou hrobkou, která bývá i divo-

FEUILLETON.

„Nejkrásnější vyhlídka.“

Črty a šerty a cesty po horách.

Napsal Frant. Jiří Košťál.

(Dokončení.)

A mezi vyprávěním padlo tak mnohé jmeno se zvukem českým. Svědčilo o tom, že ti nvejší sousedé tam za hranicemi jsou potomci starých zde druhdy sídlících Čechů. Na příklad jmeno „hrabě Vrtovec“, jenž sídlí v pruské sousední osadě Paikru. To jmeno má tak zvuk český, že se říká ani přeměnou v podpisu na „Werschowetz“ nedá utlumiti. A je to šlechtic, hrabě! Takto sice schudlý, ale má prý jmeno slavné a známé tím, že zná jakési tajemství, jímž jistě určuje, kde by se měly kopati studně. O některých usedlících zejména na samotách bylo řečeno, že v jejich rodinách udržovala se i česká mluva dosti dlouho i přes nepřiznané poměry. Obyvatelé na samotách nebyli přece jen všeobecnému proudu germanizačnímu tak vystaveni. Jeden finančník aspoň ujišťoval, že snal starce z takové samoty, který dosti plynne česky mluvil a nebyl nikdy za příčinou naučení se českému jazyku v Čechách. A ten starček mu vypravoval, že prý se u nich mluvívalo vždy jen česky a i nevěsty německé řeči sem přivdané, že se česky naučily. Více takových pozůstatků naší mateřštiny vystopovati bylo by lze při cestě našich poutníků do Vamberku. Zástupy Čechů zbožných chodily

tudy s českou písní a s českou modlitbou na rtech a ta zněla kolem chat a statků bývalých příslušníků tohoto království a osyvala se jim nejen v ucho, ale i v srdce a živila tudíž v nich upomínky na to, čím bývali kdysi ti obyvatelé nám urvaného Kladska. Ale ovšem pozůstatky ty jsou a budou čím dále tím řídké — až i ty zapadnou. Povzděl jsem si zde za tu dobu, mezi tím, co venku k zemi splyvaly přímo proudy jště, mnoho a mnoho, co by jindy bylo příčinou úvah různých i vášnivých. K těm však v takové společnosti nebylo čes. Rozprávky naše zaběhly brzo na to, brzo na jiné pole a i mnohý šert padl, jenž vyloudil úsměv srdečný. A venku se za tím trochu jasnělo. Na jasno dne ovšem teď, když tolik čas pokročil, nebylo už pomýšlení, ale vozka náš přiběhnul nyní s venku zvěstoval, že je tak, že možno aspoň jeti dále. „Nu, pojedeme, když jinám ne, tedy do Nizkého městečka dostaneme se pohodlně, a tam pro nás čtvrti přece bude více místa k noclehu.“ Jeli jsme tedy dále. Než jsem vstoupil do vozu přitoch se ke mně vozka a povídal přidušeně a se zablácenou radostí v oku nař tím, že jako může něčím posloužiti a povídal: „Žádná starost, vyhlídka bude a jaká, vždyť jsem povídal, že tu máš známý — a poklepal spolehlivě na kapsu čimí pořádně nadátou.“ To Bůh ví, co to ten člověk má pořád s tou vyhlídkou a teď už v noci, projevil jsem svůj údiv už ve voze, neboť vozka ledva mi to dořekl, už byl zase u koní tak, že jsem se h. ani nemohl zeptati, co a nač to myslí a nechme ho, nechme, přimlouval mi bodry průvodce této zájímavé, myslí snad, když jsme se tak před ním

rozhovořili o různých partiích tady v horách a rozmanitých vyhlídkách, že Bůh a, jak dlouho, třeba kolik dní s námi po horách bude jezdit, to věřím, že by se mu to líbilo, chce čas tedy někde něčím tak dle svého způsobu překvapiti; nechme ho, je to tak dobrosrdečný člověk a když se svým úmvalm dělá jakési tajemství, nekazme mu radost vysvídáním.“

Jelo se pak hodné do vrchu a pak po táhlém návrší a pak zase do vrchu. A tam na tom návrší zase nás přepadla mrtna a dešt se zase jen lil. A zase každá krůpě jako plachta! Tak rozkošná jízda po té horské kamenité cestě při takovém li-Váru, nad tuble odbočku nebylo! Nemohlo být nic krásnějšího! A těch vyhlídek kolem jedna za druhou a každá stejně rozkošná — každá do tmy a t. j. áku. „Že jsme si tam dole nevypůjčili lucernu“, zabručel můj pan průvodčí od té lávky v pře u sedlci, „takhle nevíme ani kde jsme ani kam jejdeme, ještě se může něco státi.“ „Eh,“ odvětil na to úsečně vozka, „jedeme stále proti kopci, co by se stalo, a za půl hodiny jsme na „Vysokém Kofenu“ a pak — eh,“ a jakoby nic popraskoval bičkem. A dojeli jsme k nejvyššímu bodu. „Vysoký kofen“, světoval vozka a na rás zastavil. „Co, co se stalo?“ vykřikl pan průvodčí, který se bezpochyby tam v předu nad tím deštěm tak jaksi zdumal a teď ho to zastavení s toho vytrhlo. „Proč stojíme?“ — „Nu, povídám, „Vysoký kofen“, nejkrásnější vyhlídka až na Králův, ten pán se může podívat.“ — „Človče, což blázníte? Teď v noci, v lájku dívat se na Králův?“ — „Nu, ten pán má na to dalekohled a já —

obřad posvátnou, jak n. p. svědčí Dr. Holub ve svém spise o cestě do Afriky. — Ale evangelici, ať mají hřbitov v krajině, darou se do rodinné hrobky katolické. A když katolici řeknou: „To je naše; neporušujte náš posvátný majetek“, tu jsou katolici neomluvení. Vidíte přece od jakdávka jsou tvarem, který smí každý pojditi. Co to je má být, že ať tvarem byti nechti. — Ale samozřejmě jest opáčný případ. „Hlas ze Sionu“, když je řídil choceňský dvojetihodný pán, tapili tady katolického, když nechť přivolití ku pohřbení evangelika s ředí pastorem na zádušním, čistě katolickém hřbitově. Byla jim tedy dána otázka: Katolici v horách mají leckde až dvě hodiny na hřbitov svůj, evangelický je však v místě. Kdyby tedy katolici řekli: Máme daleko, musíte nám povolití pohřb na hřbitově vašem a sice se má svatou, ku které si tam stál postavíme a s ředí našeho kněze. Co byste řekli?

Nuže! Podle obyčejného rozumu lidského by byl nyní každý člověk čekal, že p. spolupracovník Hl. ze S. řekne: Inu toť se rozumí. Jen pojďte — draší bratři v Kristu — pojďte; nač pak se budete brodití sněhem v bouři a vánici až na hřbitov váš; postavte si jen na našem hřbitově oltář svůj, ať má tam kněz váš řeč svou, ať neobtěžuje vás jako bratr náš odpovídá mezi námi.

Ale co následovalo? Přišla odpověď a sice toho smyslu: Kdyby to byl hřbitov obecní, tu že by evangelici nicého nenamítali. — Tak?! Na obecní — na který by totiž i katolici připláceli — na ten byste nás milostivě pustili. Na své náboženské tedy ne? — Ale katolici mají poněkud vás na hřbitov náboženských, na něž jste krejcaru nedali. Je to tolerance dle receptu od 31. července 1619. Kde jsou evangelici v menšině, tam jim musí katolici propůjčiti aspoň s části majetek svůj, majetek posvátný, kde však jsou evangelici ve většině, tam ať katolici salesou. — Dle toho tolerančního receptu Hl. ze S. platilo by ohřbitovův pravidlo: Evangelici mají své hřbitovy jen pro sebe, katolici je musí mít i pro evangeliky.

A tak je to dosud v „svobodomyšlném“ světě vůbec. Neomluvenlivost odporů církve katolické se nevidí a umlčuje, ale od katolíků se žádá snášlivost taková, která má mlčeti, i když se jim ubližuje. A co jest to nejsmutnější při tom, to jest to, že „svobodomyšlní“ katolíci myslí, že je to něco velkého býti tvarem!

Přýč s náboženstvím - přýč s národností!

(15.) Už i radikální listy zhrnly se toho, že mezi českými studujícími na vysokých školách jest směr jeden zpátečnický, který hlásá lhostejnost a netečnost k národnosti, ba dokonce se stydí za svou národnost, a k tomu poukazuje, že přý mezinárodnost jest vyšší stupeň kultury lidské, jako je přý mezináboženskost vyšší stupeň kultury náboženské. Mezi jiným píše: „Internacionalismus (mezinárodnost) pokládá se (?) za vyšší stupeň kultury lidské, jako náboženská snášlivost a interkonfesionismus (mezináboženskost) znamená nesmírný pokrok (?). Ale měloby se internacionalismu dosáti za cenu národní lhostejnosti, pak strácí všechnu svoji kulturní a mravní cenu a povznešenost, a není zásluhou ani předností, jako není zásluhou náboženská snášlivost tam, kde je náboženský indiferentismus.“ — Jakkoli jinak naprosto nesouhlasíme s názorem, že náboženství jest věcí soukromou, toť přece úplně souhlasíme s tím, že

vždyť jsem povídal, že tam dole mánu známý, já k tomu vypůjčil lucernu — tak je-li libo podívat se dalekohledem, já — posvítím! A voska ještě cosi rozkládá, ale toho jsme už neslyšeli, s vosu ozval se mu vatic takový hláholivý smích, že chudus tu teď jak rozsvítí a jak ozáten tu proti nám stál, vypadal náramně rozpačitě. Ale v tom už rozhodoval můj soused: „Takhle jeho dobrou vůli oddýti nesmíme — vezme ten dalekohled a dříve se a nechť se od něho posvítí!“ — Poslechl jsem, jak to šeptal deslovně. Postavil jsem se na vosu v tu stranu, kde měl býti králíček Sněžník k vidění, namířil jsem dalekohled a voska mi svítil. „To musí být krásna“, oddechl si, blaženě se v tom, jak tu lucernu vzhůru držel, usmívaje. „Já byl v Králíkách a viděl kostel i klášter, ale to jsem si nedal pozor, kolik je to těch schodů vzhůru. Prosim vás, kolik jich je, kolik?“ Na jiné bylo bych se divně koukl, ale tady ten člověk tak upřímný a dobrosměrný a pln radosti, že mžte podle toho, jak si to ve své prostoduchosti usmyslil, posloužit, ten že toho nezasloužil. „Na spočítání schodů“, odušil jsem s úsměvem, „je přece ten obzor trochu jako i při tomhle světle zachmuřeno, ale ten rozhled odtud, to věru je něco neobyčejného!“ — Měl jsem pravdu. Já myslím, že s tam toho vrchu, s toho „Vysokého kofene“ 993 m. nad hladinou mořskou povzneseného takhle nedíval se na králíček Sněžník ještě nikdy žádný cestovatel po těchto horách! To dokázal já jediný! A ta vyhlídka! „Mžte být něco krásnějšího?“ — Ne, nemžte, přisvědčoval jsem a byl jsem rád, že vůz se zase rozejel a rozhrčel po kamení hor-

mezi českými studujícími nemá býti chladnosti a lhostejnosti ba přímo nepřátelství vůči národnosti, a že národnost nemá býti věcí soukromou, jak tomu socialisté, arditěji řečeno internacionální demokraté mezi akademiky chápí.

Zrovna tak jako nemžte, nemá a nesmí býti náboženství věcí soukromou: zrovna tak nemžte, nemá a nesmí býti národnost věcí soukromou. Kdyby každý člověk mohl štít sám o sobě, ujedinele, izolovaně, nemaje žádných poměrů a vztahů, pak by snad bylo náboženství věcí soukromou. Tomu ale není tak. Sotva že se někdo narodí, již se stává členem trojí nezbytné společnosti. Můj jest ty — volá hlava rodiny — Můj jest ty — volá stát — Můj jest ty — volá církev. A tu nemžte nikdo říci — i kdyby mohl: Nejsem členem rodiny a tím národa; nejsem příslušníkem říše; nejsem oudem jisté společnosti náboženské! Člověk jest tvor společenský, a již dle přirozeného práva a zákona, jenž do srdce jeho zapadl, má neodvratně povinnost k společnosti rodinné a národnímu, k pospolitosti státní i společnosti věřících. A ty povinnosti má každý, pokud žije zde na světě — a jestliže snad dáda se někdy svěsti nezachová se náležitě a slušně k svému národu, k své říši, ku své společnosti náboženské: povinnost nepřestává býti povinností a proto i pykatí musí za své provinění. Či mžte někdo schvalovati lhostejnost, netečnost ba nepřátelství dítky k otci a matce, poddaného k vládci, věřícího k duchovní vrchnosti? Zvláště krvavé pouto, pokřivenství, krvavé přivazanost či příbuznost, a příslušnost k narozeným, kteří mluví jednou řečí, tedy abych tak řekl dětské syny a dcery jednoho národa nemžte, nemá a nesmí se nikdy a nikde bestrestně zapřít. To je to, čemu se říká: láska k vlasti je přirozena každému; nabytá jí v životě rodičky své, má ji s mlékem mateřským! Tedy něco dokonce nepřirozeného jest, jako větš mezi staré haraburdí odhazovati národnost a vlastimilství. To platí o příslušníku kterékoli vlasti. „Svá vlast každému nejmilejší, a mně má!“ Ale již ten přirozený zákon uznává též Tvůrce, všeho míra, uznává Boha jakožto původce lidstva. A proto řádný český studující by neměl zapomínati na krásná slova národní písně: „Český otec, česká máti, učili mne vlast mou znáti“ — budili ve mně dítímající lásku k vlasti. Ale též: „Český otec, česká máti, učili mne Boha znáti“ — učili mne spolu a zároveň náboženství.

Nemáme právě času, abychom tuto povinnost též na základě katolického náboženství šíře odvodili. Stačí, když ukážeme k tomu příkazání, jest nyní mezi některými studujícími málo se váží a jež zní: „Čti otce svého i matku svou, abys dlouho žil a dobře se ti vedlo na zemi.“ Tu je zároveň Bohem samým poručena a přikázána láska k národnosti, k vlasti. Čti otce (a tím i otčinu, domovinu, vlast) i matku (a tím i mateřský jazyk). — Významné je, že právě ten rozkaz spojen jest s důležitým zaslíbením dlouhého žití a blahobytu a potěšení časného i věčného.

Kdož by mohl o tom pochybovati, že každý studující přeje si hodně dlouho pobýti ve vlasti a dobře se máti na světě? Kterak toho lze dosáti? Ze mezinárodnosti? Internacionalismem?

Ať si říká, kdo chce, co chce — to by mohlo snad prospěti sobeckým zájmům jedinců, ale málo by to prospělo národnosti! Jedna část mladistvé inteligence jest již na té nejlepš, či nejhorší cestě — na základě prázdného materialismu dopustiti se národní sebezrady, povrhnutí ideální láskou k vlasti. A odkud ta odvaha? Odtud, že se zhořstila náboženství — nebo kde náboženství za nic se považí, za věc zbytečnou se pokládá, tam za tolikrát se cení národnost. Ejhle ovoce nerozumného

ském a že proto volně mohl jsem dáti průchodu citům svým, jež jsem k vůli dobrosměrnému vozkovi tlumil. A moji soudruzi byli také z téže příčiny rádi. Ostatně světlo lucerny bylo nám pak při sjíždění s vrchu moc dobré a užitečné. Bylot na další cestě tolik „serpentinů“ horské cesty ošidných, že se mohlo zjetí nejen na lučiny, kde ovšem koním by třeba kynula pastva, ale také ve výmoly různé, odkud by třeba nekynuly vyhlídky zrovna ty nejkrásnější. A pak? — Pak přišel den první a přišel den vterý — a pak zase přišlo. A já byl od cíle své cesty o d Vrchomezi vzdálen na tři míle cesty. Takhle tam už nedorazím, za takového počasí kynula mi „ta nejkrásnější“ a nepřepadnější „vyhlídka“ na návrát — na cestu k domovu! Po tolika dojmech je třeba odpočinouti a rovnati si v zátiší svým vzpomínky tak přemnohé. A já myslím, že by každý jiný na mém místě vzpomínal nejčastěji na tu „nejkrásnější vyhlídku“ tam s toho „Vysokého kofene“, kdy prostý, dobrosměrný horalchtě také jako všichni horáci vůbec pochlubiti se krásou svých hor, pomáhal lucernou svou mému dalekohledu ve tmě i dešti v noci. To přece bylo něco! A nevěřiteli, že tato vyhlídka byla něco vyhlídka, prosím jen si vezměte dalekohled a vyhleďte si toho dobrosměrného horala, adresu třeba dodám, a zajděte si v noci a dešti na „Vysoký kofen“ a on ten horal vám rád na králíček Sněžník posvítí. A jistě řekne: „Já tady už jednomu taky svítil a pane ten měl radost.“ — Ale to prosím musíte jet tou cestou a tak, jak my ji konali, aby k takové vyhlídce byla také patřičná — náladá!

„pokroku!“ Tam vede smutný liberalismus. V přičině náboženské volá: My chceme „svobodu svědomí“ — na náboženství pranic nezaleží; v přičině vlastenecké už je také tam, že na národnosti pranic nezaleží, jenom na humanitě, lidskosti. — Běda národu, jehož mládež takhle se odchovává. Jestliže se arci inteligentních jiných vyvrve se nej-mocnější pružina kulturních snah národních: náboženství a obětavá láska k vlasti — pak nekyně národu stkvělá budoucnost, ale úpadek, dekadence a kdyby okamžitě i na výši stauul.

Protože vády chceme pro poctivost národa a jazyka svého pracovati — va ujeme jak před mezinárodností tak i před interkonfesionistností. Jedno i druhé volebivě se jedním směrem intelligence profesorské i mládeže studující jako „vyšší stupeň kultury lidské a náboženské“ — jako „nesmírný“ pokrok! Smutná zkušenost dokazuje, že první není sice ještě u nás v Čechách nenárodnost a beznárodnost, ale jistojistě by k tomu hrobu vlastenečství vedlo. Zrovna tak jako „mezináboženskost“ dosud není nenáboženství, ale jistojistě k němu vede!

Tudíž heslem dokonalého patrioty má býti nikoli: Pryč s náboženstvím, pryč s národností — ale pryč s mezinárodností, jež vede na pouť re-negativní náboženského i národního; za to ale sem s náboženstvím, sem s vlastimilstvím. „Mélo točí se kol země, se semí pak kolem slunce: srdce tvé se točí kol vlasti, a tak s vlastí kolem Tvůrce.“ Těmi slovy Boleslava Jablonského končíme.

K „výchrtkům“ rychnovského „Posla z Podhoří.“

(Pokračování.)

Ostatně, že radikalismus a pokrokářství tím útocením na dozor klerikální zastírá vlastní úmysl útoci na náboženství ve škole vůbec, zjevno se zajímavého úkusu! Jak často s pohrdou a posměškem píše se o klášterních školách, kdo tam pošle dívky je „nevlastenec“. ačkoli máme i tolik klášterních škol českých, když ale ten který řekneme „vlezomý vlastenec“ pošle dceru do německého pensionátu tam v tom rajchu, kde vše číší slobou proti Slovanstvu vůbec a Čechství zvláště, tu nepřestal býti vlastencem. A proč? Rozumějme si dobře, škola klášterní klade důraz také na pokrok u vychování náboženském, kdežto tam tomu pensionátu náboženství je věcí vedlejší. Ovšem, že by nájezd proti klerikálům v ohledu školství nemohl skončiti beze jména ndp. biskupa kralohradeckého. Pan redaktor Aug. Matějka má J. B. M. tak rád, že se ocharmantně dostavil až i na nádraží rych-novské, když se tudy ndp. biskup ubíral k svěcení kostela do Blíého Ujezda. A tak, aby mu nepopřál také místečka ve svém žurnálu. „Česká národní škola nejvíce přý tisí klerikály směru Brynychova.“ — Předně naše národní škola netisí vůbec žádného klerikála nikdy! Tužby, aby byla národnější nežli je, ale ovšem čistě národnější bez toho, co by na ni chtěli navěsit internacionální pokrokáři, kt-ří to přivedli až k tomu známému „překonánímu stanovisku“, jsou obsaženy v našich státo-právních požadavcích, k nimž se hrdě zname. Pokud pak toho nedosáhli jsme, pracujeme jednovorně spolu s učitelstvem u výchově české mládeže a u řádného kněze neozval se stesk na tisíc práce té ve škole nynější, když tomu tak chcete, národní! — Co pak se dotýče „směru Brynychova“ — v té přičině nemžte býti žádně řeči o žádném směru a zejména ne tak zúmyslně naznačeném na úkor kralohradeckého biskupa Eduarda Jana! Náš nejd. vrchní Pastýř jest katolický biskupem, všichni kněží jeho diocese jsou katolíci kněží, a všichni věřící upřímní a snaživí o katolické vychování mládeže, jsou katolíci křesťané! A jako taci všichni tito činitelé od vrchního Pastýře svého ať ke katolíku v nejzákladní kontku diocese mají právo žádati, aby katolická mládež vychovávána byla ve svém náboženství! Má na to právo žid, má na to právo evangelík, má na to právo tedy také — katolík. K tomu není třeba zúmyslně sem vťahovati žádný směr, poněvadž se snah ndp. biskupa, se snah všech upřímných katolíků jenom jedno vyznívá, totiž obhájení naší svaté víry! A musí to vyznívati u všech společně tím více, čím zjevněji a ostřeji se řeklo v listech pokrokářských, že jejich boj je bojem proti katolickému náboženství! V těchto snahách všechny i biskupa i kněze i všechny věřící katolíky, tedy dle vás všechny klerikály vůbec, nemžte vésti žádný zvláštní směr osobní, jak snad tomu zvykem u politických frakcí, nýbrž všichni tito společně a jednovorně mohou jíti jen jednou cestou, kterou jim naznačuje učení Ježíše Krista a jeho Církev. Kdo je klerikálem, honosí se tím „Církev“ což znáti „podíli“ v učení Ježíše Krista, tak to je nezvratně s místa nej-kompetentnějšího dokázáno a my máme jen jedno učení, jednu Církev; naše vyznání nemění se podle toho „jaký je pán“ — to se děje někde jinde! Tedy slavná redakce to si zapamatujte, že všichni

na světě klerikálové, biskupové, kněží, katolíci všude mají jenom jeden směr, směr učení Ježíše Krista a jeho Církve! Ovšem vám je útočení na osobnost adp. biskupa kralohradeckého proto vhod, že osobou jeho vlastně zakrýváte útoky proti katolické církvi!

Ale ještě něco o tom školství. „Má prý být všechno učení podřízeno vědomostem o náboženství“ — Slav. redakce mluví o něčem, co ovšem podle svých zásad nemůže pochopit. Ale to snad předce pan redaktor ze své praxe (působil také při učitelství), ví, že vzděláváním ve škole má-li prospívat, má jíti jednostranně tekoucí jakoby ulicí v před a to ve všech předmětech! Zde nemá vaditi jeden předmět druhému, jeden být na úkor druhého. To je zásada nejlepší pedagogů. Sám Komenký, na něhož se pokrokaři i radikálové také odvolávají řekl: „Základ výchovy a vzdelání — bázeň Boží!“ Tedy žádný předmět nemá překážeti bázi Boží, víře, náboženství. Ideálem školy národní je kolik předmětů, tolik pokroků, aby dosaženo bylo účelu školy národní. Může ale být tolik pokroků, když by při některém předmětu poškozen byl jiný, řekneme ten nejpřednější, náboženství, různými bezpodstatnými teoriemi, které se, jako vůbec hypotézy nevědecké v každou chvíli mění? Disputace a kontroverze o různých hypotézách ty si snad mohou dovoliti university nebo vědci, u svých stolů, ostatně s takových přeměn po řešení různých problémů přišli až na katolické „Kredo“, ale pro řešení hypotéz ve škole národní místa není. Ci myslíte, že mohl by toho učení katolík, když ve škole projevy protináboženskými snižováno bylo, co rodičům katolickým a dětem jejich má být svato? Toho nedopouští zase ani žid, má svou konfesionální školu, ani evangelík, má konfesionální školu — a to by si měl dát líbiti katolík? — Tedy my jednáme podle zásady pedagogické kolik předmětů, tolik pokroků, jeden druhý nepoškozuje! Učení náboženství nepoškozuje v ničem pokrok v jiných předmětech, ano povznáší jej. Jinak a úctou poslouchá dítě, když se mu různé úly Boží přírody vysvětlují jako dary Boží, jako stopy Boží moci a proslavenosti, nežli když tyto taje vykládá odhýv ledajakou hypotézou pochybné esay, která za rok třeba už nebude platiti. A předměty jiné samy sebou také nemohou poškozovati pokrok u vzdělání náboženském, ale zvůli a zlomyslnost s čeho je při této příležitosti, to jest už známo s mnoha různými případy, jichž příčinou však byli ne ctihodní učitelé s povolání a pro povolání své vznešené žijící, ale pedagogové naskrze nepovolání, již ani toho vznešeného jména pedagog, vychovatel, učitel, nezasluhovali. — A proti zvůli a zlomyslnosti v podkopávání vážnosti náboženství se stavět musí, kde který katolík apřímý. A jestliže už každému věrnému a o svou víru horujícímu katolíku říkáte klerikál, tedy tím více proti zvůli protináboženské ve škole se máme stavěti my katolíci jako klerikálové, poněvadž jest dokázáno „Kleros“ znamená podíl v Ježíši Kristu a jeho učení, a tím více tedy jako klerikálové musíme žádati, aby ten podíl, Ježíš Kristus byl uchován katolické mládeži a tím více musíme brániti, aby nepřítel náboženství tento podíl, Ježíše Krista ze srdcí dítek katolických nerval. To chceme a za to bojujeme, kdežto strana radikální a pokrokařská chce vnésti i ve školu zlovůli a zlomyslnost protináboženskou. — Ostatně my, jenž bráníme škole a naši mládež náboženství a náboženského vzdělání, zdaliž byste rekli v koho smyslu jednáme? Prosíme, jednáme tak ve smyslu samého mučenníka Brixenského Karla Havlíčka Borovského! Ano my klerikálové jsme taková, že žádáme ještě méně, nežli co on sám v tomto ohledu navrhoval a žádal! U „Posla z Podhoří“, podle dokazu, jest jinde podáno, platí Havlíček za autoritu v boji proti klerikálům! Důsledně platiti bude za autoritu jinde. A teď poslyšte, co Karel Havlíček ve své reformatorské snaze v přístě duchovenstva chtěl. Jeden ze známých trojice „Gabler, Girge, Havlíček“, tedy intimní Havlíčkův přítel a to ten první, tedy Gabler píše (viz Osvěta s č. 26, str. 966), jak následuje: „Havlíček nestal se knězem. Avšak jsa pilný čtenář bible, chtěl katolické kněžstvo reformovati — chtěl sloučiti učitelský stav národních škol a stav kněžský v stav jeden, bohoslovci po odbytém semináři měli v letech mladších býti učiteli na školách národních, v starších pak státi se duchovními správci.“ Dle Havlíčka tedy měli býti učiteli pouze bohoslovci po odbytém semináři, tedy vysvěcení kněží, kteří po prvých letech v učitelském měli se státi duchovními správci, děkany atd. Havlíček tedy chtěl více nežli ti nenávidění klerikálové; on všechno vychováni mládeže chtěl svěřiti pouze a čistě rukou kněžským a tu najde se „žurnál“, který dle všeho hlásí se k zásadám Havlíčkovým a ten láteří proti klerikálům, jímž jde při školství o náboženství a víru mládeže a nekládou tedy tak dalekosáhlých požadavků, jaké v té příčině kladl sám ten, na koho se žurnál ten v boji proti klerikálům tak rád odkazuje. „Důslednosti, kde jsi?“ můžeme zvolati

po jednom známém příkladě. Ale ovšem jako odpověď i zde zazní k nám: „Nehleďte důslednosti tam, kde se chce žít a za každou cenu žít.“

List z Prahy.

—a. Česká veřejnost varována udalostmi ve studentkém spolku „Slavii“, kde akademik H. ušor se vyslovil proti národní myšlence. Hora ruit — po čauku — čas kvapí a ovoce zraje. Draží síme jistých profesorů úžasné brzy dozrálo v bobotou žeh. Účinky praktické filosofie Masarykovy se jeví na všech stranách. Neobyčejný cynismus ve věcech náboženských panuje v řadách studentstva. Jsou to duševní anarchisté. Na druhé straně boj o chléb, bídná existence studentův lidí, kteří nejsou jisti před tyfem s hladu, dohání studentstvo naše do náručí socialismu. Duševní strava podává jim po více let tak zvaná vzdělávací bibliotéka a k tomu listy pokrokařské a socialistické, pak „vědecký“ orgán pokrokařů „Rozhledy“. „Naši dobu“ píše Masarykovu již k této skupině počítati nemůžeme. Masaryk a jeho spolupracovníci v „Naší Době“ hrají si sice na veliké demokraty, ale nejde to o plíc, v pravdě jsou také buržoázi jako páni Bondy, Milde a jiní předáci strany staročeské. Dvě příčiny tedy studentstvo na českých školách vysokých ženou do tábora červené internacionály, duševní cynismus a hmotná bída. Většina nedostudovaných lidí ohytá se žurnalistiky a zapřímá pak pro Boha čtenáře, aby nedali listu padnouti, že bez něho by bylo po národu veta, správně po redaktoři, který by nevěděl, čeho se má zase chopit, je to bídný chléb, ale přece chléb. Tak alespoň čítáme v každém čísle „Bucha“ a „Lidu“ zaklínání odběratelů, aby konali sbírky na list. Proto se nedivíme, když tyto pokrokařské kostelníci mají neobyčejný vstetek, když abrára milosrdný bratr a neb milosrdná sestra na nemocné, neb když kněz sbírá na kostel, to je „ochuzování“ lidu. Jak by ne, dejte to občanu Pakovi neb Hainovi, aby tito pánové mohli jako soudruh Bebel bydleti ve vile na virvadštádkém jezeru a bude po novici v národě. Tak daleko ty věci dospěti musely.

My můžeme sněle tvrditi, že pro nás katolíky je nynější tak zvaná inteligence na dobro stracena. Kdo dostane do rukou „Pokrokové listy“, orgán to ponejvíce socialistických studentů, tak žasne nad onou duševní spouštěcí, která s každé ádky v tomto listu vane. Ano jdeme smutným dobám vstříc. Mladík odcizen matce, otri, přibuzným stane se obětí mezinárodních lumpů, ponejvíce židů. — Jisto jest, že celou akci ve Slavii živil tak zvaní čestní židé. Kdyby dnes otce Palacký vstal a viděl ty epigony, ty apuště mladostaré vyšilce a politiky v kavárnách, kterak činí politiku národa, splakal by. Plénice Mladotěchů dozrála, nyní se dostavili ženci a to jsou červení občani a s nimi spojený poloučený proletariát pokrokařský, jehož vůdcem Baza, Rašín atd.

Že je dnes strana mladočeská v Praze hotova se svou politikou mezi dělnictvem a studentstvem, to si nemůže ani novinářská mroha Štýpy zakrýti třeba deští namalovanými jesuity v každém čísle. Strana mladočeská je shnilé jablko, které co nejdříve se stromu spadne. Důkazem toho, co tvrdíme, jest schůze v typografické besedě svolaná Baxou, kde se mluviti mělo „o svobodě listu.“ Sál typografické besedy byl úplně nabýt socialisty, studenty, pokrokaři i anarchisty. Kdyby mladočeskí pořádali ještě častěji schůze, tolik posluchačů v Praze pro sebe nenašli. Byly bychom zrádci vlastní věci, kdybychom zastírali, co se zastítili nedá. Když jsme vkročili do této schůze svolané pokrokaři a socialisty, která tak čestně navštívena, sešlo se nám ardece. Ano tyto zástupové jsou slepými posluchači bíláckých agitátorů, kterým se nejedná, než o existenci vlastní. Na našich schůzích spolků katolických vidíme vlněti tytéž tváře, jest těch katolíků zde v Praze, kteří činně se zúčastní spolkového života, věru jen hloudek. Většina duchovenstva pražského straní se katolických spolků. Zde právě to vši; když ti pas yři stádo nestřeží, pak as nedivíme, že nikde nic nevede ku předu a že hyneme.

Tiskárna Cyrillo Methodějská přestěhovala se do vlastního domu, závodu to dřívější „Politik“. Jest to závod skutečně veliký a patří k tomu věru odvaha, bráti takové břemeno na se. Máme tiskárnu nyní, která by mohla zaplaviti celé Čechy dobrými novinami a spisy. A věru je to dnes zapotřebí. Tolik jede, co se dnes lidu dává, to jest už přes přilíh. Dnes již kněží nestačí kázat, nýbrž my musíme rozšiřovati katolickou četbu. Nabízíme lidem sami své knihy, potkáme-li známé seznámíme je s našimi spisy. Dnes musí každý kněz v duchovní správě považovati farní lidovou biblioteku za nutnou součástku své pastorální duchovní činnosti. Odešláme si věru smutné dojmy v posledním čase. Český národ zdá se připravovati na duševní bílou horu. Nuže my strážci na Sionu nebedme psy, kteří neštěkají, když slodě do domu se blíží a číháme naši povinnost. Patříme na Vídeň, kde dílo vídeňských kaplanů dozrálo.

Křesťanství soudělo dostali do své meči míru radnici, v poslední době i semaký snem. A my v Praze?

Když lidé spali, přišel nepřítel. Nezáležejme příkladu maďarského kléru, který na padnutí let bude muset do Uher volati křesťanské výpravy, na proti pálměšci, ale proti talmudu.

Co týden dal.

Oprava živnostenského novely byla v poslanecké sněmovně schválena již ve třetím čtení. V pondělí schůzi byl projednán návrh dra. Pataie na vypovězení celni a obchodní smlouvy s Uhrami. Pilnost návrhu uznána a návrh pak přijat, aniž by vláda přijetí jeho se optela. Hrabě Badien vyslovil jen své politování nad prudkostí, s jakou debata, v níž útoky na Maďary jen se vypaly, byla vedena. Ministr obchodu Glanz učinil krátké, ale pozoruhodné prohlášení, totiž že vláda nechce, aby celai a obchodní smlouva na doavadním základě byla prodloužena a že smlouva bude na jisto před Novým rokem vypovězena.

Antiliberalové na delmorakouském sněmě sestoupili se ve dva kluby a sice: křesťanství socialistové ustavili se ve klub antisemitský a zvolili svým předsedou dra. Luegra, kdežto poslanci německé strany lidové tvořiti budou sdružení téhož jména za předsednictví profesora Richtera. V jistých záležitostech, jest blíž mezi oběma stranami ustanoveny, pájdou oba kluby ruku v ruce a budou mivati i společně schůze, jimiž předsedati budou střídavě předsedové obou klubů.

V říšském sněmu německém odvolával hr. Hompesch interpelaci o tajné smlouvě německo-ruské. Interpelace byla vládě ovšem nepohodlnou. Bylo to zřeteli s řetí říšského kancléře kn. Hohenlohe, jenž prohlásil, že nemůže podati o výsledku vyjednávání, jež vedlo se od r. 1887 až do r. 1890 mezi Ruskem a Německem úřední správy, protože bylo umluveno, aby celá věc zůstala v tajnosti. Z této příčiny nemáme podati správy o jednání německé politiky naproti Rusku od r. 1890, ale nějakého nepřímého obratu v poměrech německých k Rusku pozorovati nebylo. Tvzení, že tenkrát nebo nyní působil anglický nebo nějaký cizí vliv na německou politiku, rozhodně odmítá říšský kancléř jako neodůvodněné, načež dodal: Co se týče účinku, jaký mělo nedávno uveřejnění jistých zpráv v hamburském listu na postavení Německa ve trojspolku a na poměry k ostatním evropským mocnostem, mohla s radostí prohlásiti, že mráček nedávry, který se po oněch časopiseckých zprávách v prvním okamžiku v jednotlivých vrstvách obyvatelstva oněch semí objevil, opět zmizel a že náš poměr k našim spojencům jako dříve tak i nyní spočívá na vzájemné důvěře. Rovněž tak naše poměry k Rusku ani okamžik nepřestaly býti dobré a přátelské.

Mír mezi Itálií a Maďarskem je podepsán. Itálie uznala úplnou nezávislost Habše a Menelik přijal prozatím řeku Mareb za hranici mezi svým a italským územím a mimo to propustil veškeré italské zajaté bez výkupného. Mír byl uzavřen dne 26. října.

Všelicos.

Pro nával látky museli jsme mnohé příspěvky, zprávy a dopisy odložit do příštího čísla. Proto prosíme pp. zaslátelate za strpení.

Velmi mnozí pp. odběratelé nejsou ještě předplaceni. Máme každého zvlášť upozorniti?

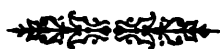
Přehledka listů protestantských. Ačkoliv protestantští páni pastoři nejsou rádi, když mluví z jejich listů citujeme, přece si nemůžeme pomoci a musíme našemu čtenářstvu úryvky z protestantských listů přinášeti, abychom ukázali, že páni pastoři zúmyslně naše katolické náboženství, naše obřady náboženské překrucují, na obloučení svých čtenářů! Hus na př. st. 16: píše: „Zdá se, jakoby tu a tam se nevědělo, že Boha křesťanský ctít znamená, dle jeho svatě vůle křesťanský žít. Vystavěli-li se někde na př. nádherný kostel s křížem (ten kříž Kristův, ten je pán,) nebo hvězdou na hrotu věže, byl-li tento kostel za okazal slávy mnohých uniform, hudby, jásotu a podobných marností posvěcen a m-li potom tento kostel být k tomu, aby posiloval a podporoval jisté pozemské poměry, tedy se pak říká: Vykonal zde dílo ku cti Boží.“ Tak p. pastor píše, až už se své hlavy, aneb až si to vypálil od jiného p. pastora z „Hilse.“ Kdo by nepoznal ze slov tu a tam kostel posvěcený má posilovati jisté pozemské poměry, že tím míněny jsou katolické chrámy, poněvadž jak předešle z Českého Bratra jsme citat přinesli, evangelici svíce kostela neuznávají a tomu posvěcení kostela se vysmívají. Zde opět viděti, že helvetský účel posvěcuje helvetské prostředky. Zde pan pastor veřejně tvrdí, že naše kostely mají sloužiti k posilování jistých pozemských poměrů a že se pak říká, že vykonal jest dílo ke cti Boží. Nele.

chťná tendence těchto pastorových slov je patrná. Chce sblížit účel našich posvěcených katolických chrámů. Ale nesblíží, marně se namáhá. Každé katolické dítě školní mu poví, že naše posvěcené kostely nejsou k posilování posezských poměrů, ale k zbláznění srdce a ku spáse duší. Jestli jejich protestantské posvěcené kostely (či vlastně modlitebny) jsou zbudovány pro posilování posezských poměrů, do toho nám nicého není. A jestli tyš pan pastor o pár řádků dále nám vyčítá, že ctiíme Krista slatem, purpurem a houbou, tu jej poukazujeme na písmo sv. o třech králich, kteří uctili Krista také slatem a jak nad Betlemem při narození Páně sami andělé prospívovali a septíme se ho slovy: Pokrytce, kterak v tom písmě čteš? Co se konečně těch uniform tyče, tu je známo jak páni pastori při otevření (svěcení nemají) svých modliteben ať úzkostlivě počítají, kde který pan inspektor a p. úředník otevření jejich modlitebny a třeba spojeného s tím úkonem banketu se zúčastnil. Proto když už pan pastor v Husu běže slova sv. Marka nadarmo: „Lid tento rty má cti“, ať jenom se pak přizná, že tím pan pastor učinil lid svůj protestantský, a my nicého proti tomu mluvi nebudeme, jak protestanté Boha cti aneb jestli Ho vůbec cti, (jak jsme předešle ukázali z Betanije) když chtějí zbavení býti konfesijského jha, a jak my Pána Boha ctiíme, to ať laskavě ponechají nám katolíkům. Ale páni pastori se domnívají, že všichni katolíkům teď jim protestantská píenice kvete a Hlasy ze Siona dokonce na str. 264 ze dne 12. listopadu 1896 se trojí, že prý v Čechách nové reformace hnutí není nemožností a že toto zadošťování je český národ své historii a svým předkům povinen.“ Ověšem, co by přišlo na p. pastora z Hlasů ze Siona, na redaktora Lidu, Ruchu, radikálních a sociálních a jiných podobných listů, ti by zosonovali reformace hnutí ve svých orgánech třeba od hodiny, ale jestli by lid katolický pak na ně nevzal kostě, jest jiná otázka. Hlasy ze Siona o tomto reformacím hnutí přinášejí citáty z Českého listu. My k tomu podotýkáme: Do českého listu to dal jeden pan pastor a z českého listu do Hlasů ze Siona to opsal druhý p. pastor a proto toto helvetské přání po reformacím hnutí či snad po nějaké revoluci zůstane vždycky jenom zbožným přáním páni pastori. Hlasy ze Siona str. 265. mluví, že agendu Obnovy obstarávají páni pětici. Mohou li páni pastori obstarávat agendu listů helvetských, luteránských, mohou katolíci kněží obstarávat agendu listů katolických. Hlasy ze Siona praví na str. 264, že by dr. Pippich mohl býti jejich pastorem, ale ligista že ještě dlouho ne. My pravíme: Jen kdyby ten některý kněz ligista chtěl apostatovat jako třeba páter Líka, vezmou ho za pastora hned na místě. Konečně nás těší, že Hlasy ze Siona přiznávají se na str. 266., že příčinou války třicetileté bylo svržení s okna katolických mistodržících Martinice a Slavaty a nešťastného dosazení sminního krále protestanta Bedřicha Falckého, jež Hlasy ze Siona eufemisticky nazývají „hořká falcký“. (Jak jen takový hořká falcký už uměl celé noci hýřiti!) A „Hus“ současně v listopadovém čísle na str. 162. dozrává, že pobouřenou války třicetileté byla záhada: „cujus regio ejus religio.“ čili náboženství vladaře musí vyznávati i jeho poddaní. Tot se rozumí, že mohutným skokem oclí se na str. 163. na křesťanské římské církvi, ale posapoměl, že toto heslo vydali luteránští králíkové a knížata a svědomitě dle toho besla ve svých zemích se řídili na vyhlášení katolíků a rozšíření protestantů ve svých zemích, to však páni pastori uvázlo v péte a všim je vinna ta římskokatolická církev, zee důkaz. jak helvetský účel světlí helvetské protestky. Proto páni, nerozkotrujte se tak moc s pravdou. †24.

Ruch ze dne 12. listopadu dělá si posměch z toho, že zbužní mezi předkové činili jako základ církevního jmění rúsoe nadace a nazývá je za to hloupými a v ochranu beds žida Hirsche a jeho nepoctivé nahrabánými miliony. My se o chytrost redaktora Ruchu pít nebudeme, ani o to, mohli má od židů a helvetů za to, že statečně tupí vše, co je katolické, ale nazývá-li hloupými naše zbožné předky, že činili zbožná nadání, jak logicky nazve nynější své vrstevníky, kteří sbírají na podniky, jako je Husova kolej, Husův pomník, Husův dům, a jestli tyto vrstevníky a dárce hodi také s baro nem židem Hirschem do jednoho pytle? †24.

Pracovník na blahu národa. Stkvostná byla schůze mladočeského poslance Kovářka v Buděčích. Sledují „N. L.“ a poslance naše hned od předložení osnovy zákona o nucených rolnických společnostech, kterak si v této otázce počítají, a dobírá se toho přesvědčení, že „N. L.“ a poslanci chtějí akci tuto, ve prospěch rolnictva směřující, ubiti. Kovářka v Buděčích to potvrdil znova. Ten člověk protestuje ve zmlíně schůzi proti nuceným společnostem, prozrazuje, jakou jest závislou na oficiálním žurnálu úgurkou. Fideikomisy rolnické nikoli, svobodomyšlnou parcelaci ano, pevně sedjeti na statku ne, ale moci vše svobodně zadlužit, rozparcelovati a vait žebračkou hůl, to ten velikáš našemu rolníku odporučuje. Jaké to má ten náš lid bédné zástupce. Ve Staňkovech poslanec Dr. Dyk uvěto-

mělým rolnictvem souhlasiti se společenstvy nucenými byl pfinucen. Kovářka však má rozumy jiné, ostatně nestal se ještě Kovářem. Kly pak již ti lidé přestanou hrát tu komedii! Ověšem nedostatek pevného rolnického programu v mladočeské straně jest ctiiti a viděti každým coulem. Po tom nám rozliční mluvkové vytýkají, že se o lid nestaráme. Jenom chytte se našich programů rolnického a sociálního a provedte je, jste u moci, a lid vám bude žebnati. Liga †16.

Zvěsti z výhodních Čech.

Zprávy díloesní. Ustanovení jsou: p. Václ. Martínek, prozat. katecheta v Jičíně za katechetu na měšt. škole do Králové Dvora, p. Ant. Hartl, kaplan v Nové Pace, za katechetu do Jičína, p. Frant. Martínek, kaplan za administrátora do Proseče, p. Jos. Nováček, kaplan v Nových Hradech, za kaplana do Proseče, p. Václ. Bayer, administrátor, za kaplana v Nových Hradech, p. Jos. Karásek, kaplan ve Smiřicích, za expositu do Liblic.

Přes 300 vánočních stromků nutno vyprosiť v tak zvaném uzavřeném území na severu, bychom mohli čeliti Němcům, kteří vánoční stromky používají jako lekadla na české děti. Ubohé děti mají se státi obětí proto, že český Ježíšek opomenul v kraj zavaty, nehodinný zavítati. Oj pomoci tomu musíme, by v tak zvaném uzavřeném území každému českému dítěti dostalo se toho, co naše děti mají v české rodině, český vánoční stromček. Prosť tudíž výbor „Národní Jednoty Severočeské“ (Praha, Ferdinandova třída č. 33) co nejsnadněji: 25.000 dětek čeká toužebně českého Ježíška! Neodmítejte prosby našich, Bůh Vám vše tisíckrát nagradí! Každý sebe menší dárek jest vítaný. — Členové zdejšího obchodního gremia sebrali mezi sebou 6 sl. 20 kr., kteréž byly šlechetnému účelu tomuto ihned zaalány. Dík všem jim!

Farní knihovny. Učitelská jednota „Komenský“ v Lomnici n. P. usnesla se mezi jiným, ať kolegové hledí zakládati obecní knihovny a tam, kde stávají, aby se rozšiřovaly a dovolí si tvrditi, že farní knihovny jen záští proti škole a neanálizovost náboženskou rozšívati za účel mají. Tak lze čísti v č. 48. Posla z Budče. Dojímá bolestně a trpce, že nejšlechetnější úmysl — postarati se lidu za dlouhých zimních večerů o četbu v mravním ohledu i náboženském bezvadnou — tak ostře, nepřátelsky a dovolím si říci i zdmyslně nepravdivě posuzuje se od páni, kteří třebaš jediné knihy z farní knihovny nečetli, neboť mluví o knihovnách „projektovaných“. Ze zkušnosti vím o mnohém knězi, že než věnuje knihu do knihovny obecní, spolkové a pod., přečte ji a shledá-li, že bezvadná, teprve knihu dá jinak nikoli. Musí tak učiniti v zájmu své cti i svého vlastního. Zle by odpýkal dárce, kněz, jenž by dal knihu mravním zásadám odporující. Uznají i páni kolegové, učitelé, že pro lid je třeba četby dobré, kde ctnost, dobro, krásno a pod. se velebí a všeliká nepravost právem odsuzuje se. Tu vděčně připomínám si prospekt k I. ročníku „Besed lidu“, kdež praví se, že v ohledu mravním, náboženském čistě svědomí chtěl si zachovati. Budiž ujistěna sl. jednota „Komenský“, že svědomí čistě chce míti i každý kněz! Spíše dá se tvrditi, že do knihoven obecních a spolkových zařadí se kniha, při níž nehledí se na obsah, hodí-li se pro čtenáře neb ne, poruší-li dobrý mrav, neb uráží-li city náboženské. Přejeť kněžím, že touží, aby kniha dobrá v českých chaloupkách zdomácněla, nezavídej jim výdeje do set i u jednotlivců se počítající, jež na knihy věnují i nemužte se pro obtíž, již v půjčováním mají, ale čísteť podobné pamětliví jsouce podobnostmi o pohoršování!

„Bydžovské listy“ — a kaplan Janák. Poslední dvě čísla „pokrokových“ těchto listů, v nichž už přes celý rok jaksi soustavně hanoben jest kaplan Žiželický, nstí nás, — (poněvadž zasláné opravy do ničemyých listů pokrokových mine se úplně účinkem při povaze pokrokových,) — abychom také my na obranu téhož tupného kaplana nepravdu listů Bydžovských, či spíše „svědomouleš“ ve věci uč. pokrokové Rašína, a téhož kněze na rovně přivedli. Na podzim minulého roku dopustil se p. u. Rašín v páté třídě v Žiželicích u chlapců při výkladě o sv. Vojtěchu veliké urážky nynějšího kněžstva. Když věc celá se prozradila kaplanovi Janákovi byla sdělena, nastoupena byla cesta úřední, která se propadivně točila. Prozrazení učitel však žaloval u trestního soudu téhož kněze kaplana i jeho v. farše — z na cti utrhaní. Že si to prý vymyslel, děti ke lži navedl, aby se prý nepohodlného učitele Rašína sprostil. Při soudu nastoupen obžalovanými důkaz pravdy — a proveden, byť to někde uznati nechtěli. Předce ale — ale bohužel — smírem a v dobré kněží soud skončili — a to i s velikou — scale učitele Rašína — nehodnou

obětí. Učitel Rašín smíru znenčil. Bylť kněz za čtyry dny po soudu ať přímo ať nepřímo Rašínem — zase napaden, že prý, při soudu ukázala se celá povaha jejich — v osle nahotě. Tím nutně nastati musil obrat, vedeno nové šetření disciplinární i o jiných věcech — a p. učitel Rašín i jiní ze Žiželic byli přesazeni. Zdá se však, že pokrokové plátky v Novém Bydžově vycházející, vytkly si za úkol: „Gloriolu“ vítězství neustále plésti kolem skráni „slavného poraženého vítěze“ Viktora Rašína. Aby si tytéž listy zbytečně neškodily, sdělujeme některé jen zajímavé body toho sporu pokrokové učitele s knězem-katechetou. Při soudu vyjádřil se p. Rašín, když už šlo do živého a svědkové byli voláni: že prý „s krvácejícím srdcem odhodlal se k této žalobě (= o té prohnanosti!) Právni pak „přítel“ jeho Dr. Baza — až z Prahy k zdrčení kněží povolany, se přesvědčen o „nevinnosti“ p. Rašína dodal: Ale vždyť se modlím e odpust' nám naše viny.“ (Ale také: přijď království tvé — p. Doktore!) Ze žáků uvádíme zvláště Němečka, jenž obrátiv se k p. učiteli: pravil: Pane učiteli, vy nám říkáte, abychom mluvili pravdu, tak já nyní mluvím pravdu.“ (= v p. učitele — neprospěch.) Při smírném pak dohodnutí — k němuž kněží za takových okolností přistoupiti nemohli, — zvláště významná jsou slova kaplana Janáka: „Ale ať se, p. učiteli, veřejně pak nechlubíte, že Vy jste vítězem. Načť p. učitel: Velebný Pane, já se Vám zaručuju svým čestným slovem, že se z mé strany nic takového nestane (= jen když to za nás provede jiný třeba pokroká v „Nár. L.“ v „Ruchu“ a ve „Stráži.“ — že p. učiteli?) Neméně k tomu až po dnes chvátavému vychvalování „vítěze“ Rašína významná jsou slova téhož učitele při smírném dohodování, jež pronesl ke kaplanovi: Já nejsem vítězem a vy nejste také vítězem (!!) Podivno však, že v pokrokových a pravdy milovných listech nečteme, co p. učitel slyšel od obháje obžalovaných p. Dr. Dobřála: Pane učiteli, buďte povděčen těmto páni, za tu ochotu, že nabídlí nám nyní smír. Jak dnes věci stály, a jak děti svědčili, musil byste naprosto padnouti. A následce? ... Patrně se s tímto výrokem p. Dra. Dobřála uč. Rašín nesvědčil, jinak by si zvl. v Bydžově listy takového hanobení kapl. Janáka v této věci nedovolily. Tímto jest vše vyrovnáno! — A aby vše už bylo makavé, nutno uvěsti, jak svědčili p. řídící v Žiželicích a p. uč. Donát, chtějce zachrániti Rašína. P. řídící maje se vysloviti, je-li to možno, aby tak učitel ve škole mluvil, pravil, že to není možné, leda by se chtěl takový učitel schválně zbaviti svého místa. A tu by musil míti puchejře na mozku a pak by jako blázen patřil do Kateřinek. Tak svědčil p. řídící u soudu — pod přísahou. Úředně pak prý jsa vyzván, aby podal konduitu o Rašínovi, pokud jsme slyšeli, zase se vyjádřil, že skutečně je to člověk výstřední a že skutečně mluví ve škole před dětmi a to, oo by děti ve škole slyšeti nemely.“ To se povedlo. A pak prý důkaz nebyl proveden. Pan učitel Donát pak pod přísahou vypovídal, že žák Ant. Loumans zná dobře jako lháře, že prý ho měl předloni ve čtvrté a loni v páté třídě. A hned bo kaplan z nepravdy uvěděl, že žák ten u něho v páté třídě ani nebyl jsa téhož roku žákem čtvrté třídy“. A potom (dle novin) svědkové p. učitele vypovíдали určité a jisté“ To co jsme uvedli snad postačí, aby si každý obráček učinil, čeho schopni jsou pokrokáři, a jak se jim všudy ještě nadřžuje. Kam to spějeme? Že to znovu se uveřejňuje, to mají na svědomí jen Bydžovské listy, kteréž nechť každý velmi opatrně bere do rukou, aby se nepopínil.

Kateřinský výneček. V neděli dne 22. listopadu pořádá Živnostensko-čtenářská jednota v Hradci Králové Kateřinský výneček pro členy a jimi uvedené hosty v místnosti spolkové. Začátek o pól 8. hod. večer, huabí spolková.

Svůj k svému! Toto heslo zvolila si za přední vůdtko nová insertní kancelář „Reklama“, jež právě zařizena byla v Hradci Král., od nového roku pak působiti bude v Praze. Kancelář tato chce v českých listech pracovati hlavně pro české živody, jimž se proto doporučuje.

Dar. Nejd. biskup Ešvard Jan N. Brynych daroval chudým školským sestrám sv. Františka ve Slatiňanech 5000 zl. Ctihodné sestry v krátké době od r. 1888 kdy ve Slatiňanech se usadily s vytrvalostí dčty hodnou rozvinu'y velikou činností. Nalezle vznešenou podporovatelku svých snah v pl. hraběnce Stadionové — zařídily v Slatiňanech opatrovnu — obětavost J. J. knížete Auersberga otevřely industriální školu pak obecnou školu, pokračovací kurs. Klášter spojen jest s pensionatem přes 40 chovaneč čítajícím, jimž pečlivého všetranného dostává se vedení. Sestry otevřely v Chrudimi divoč psedagogium, pro něk nyní nákladná stavba se v brzu má započíti. Zakoupily pak v Ketselsdorfu u Svitav od OO. Bedemtoristů klášter, v němž jako ve Slatiňanech

českou tak zde dívčí pensionát s ním. vycho-
vávací řeči zřítelní býti má. Dar nejdůstojnějšího
dárce stěžíly je uznáním ctihod. sestřím snah
jejich, jehož jako i četných mecenášů s plně
srdece jim přejeme.

• • •

Otevření hrobky a jeho následky. V květnu
loďního roku svěřil p. c. k. notář na Opocně, Dole-
šal, kamenickému mistru p. Šrámkovi sbudování po-
mníku na hrobě jeho před pět letem zesnulé manželky.
Poněvadž však na hrobě bylo třeba podstatně a práci
zednických, nakonal tyž práce kamenické na smíšeném
hrobě sám, nýbrž ve společnosti se zedníky Matyášem
a Pehem, kteří stáli ve službách p. stavitele Černého.
Při budování pomníku přišlo se na příšerný nále-
h. Hrobka byla celá smrdutou vodou naplněná a na po-
vrchu její plavala rakve s mrtvolou. Bez meškání sprá-
vou o tomto případě p. c. k. notář Dolešal, jenž se
se svými dcerami na hřbitov odebral. Tyto lomice
rakva, přikázaly ihned zaměstnaným dělníkům, aby
si u hasičkého sboru stříkačku vyžádali a z hrobky
vodu vypumpovali. Tak se stalo. Pan notář napal
lístek na velitele hasičů pana Holoubka a za chvíli
pumpována voda z hrobky ven na silnici, při čemž
byla hrobka do kořín otevřena, na to teprve rakve
do dřívějšího stavu uvedena, znovu obložena a potom
v pracích dalších pokračováno. Při tom byli hasiči,
policijci, ba i četníci a šádny v tom nic neviděli než
akt piety ku zesnulé. Však za to zcela něco jiného
v tom spatřoval purkmistr města Opocně, pan JUDr.
Pohl, advokát na Opocně, jenž svěděl druhý den o
věci, učinil oznámení na státní návladnictví, kterého
pak vzneslo obžalobu na kamenického mistra Josefa
Šrámka pro neoprávněné otevření hrobky a pumpování
vody smrduté na silnici ve smyslu § 308. a 431. tr.
zák. Následkem toho odbyvala se u zdejšího cí-
kr. krajského co trestního soudu za předsednictví p. c. k.
zemského soudního rady Petříka již dvě přelíčení a
sice dne 1. října a dne 14. listopadu 1896 k nimžto
byla celá řada svědků obvolána. Obžalovaný Josef
Šrámek, jehož obhajoval zveřejnil advokát JUDr. Štěpán
Fischer hájil se tím, že tvrdil, že šaloba neprávem
stíhá nepravého pachatele, že on, co kamenický mistr,
má zodpovědnost pouze za postavení pomníku a za
nic více, že mu do zednických Matyáše a Peha, kteří
byli odesláni od stavitele Černého, nic není a že má
býti k zodpovědnosti potahován pan notář Dolešal a
jeho dcery, které rosas k otevření hrobky a pumpo-
vání vody daly. Však jiný náhled zastávalo státní
zastupitelství, že prý tu vedlejším momentem, kdo
roskasoval, nýbrž pod dosorem koho se práce konala.
A tím dosaztelným orgánem měl býti p. Šrámek, který
se dokonce ve chvíli, kdy hrobka otevřena byla, mimo
hřbitov u oběda nalézal. Jak se samo rozumí, bylo
líčení velice zajímavé, an se tu jednalo jak o věc,
tak i osoby. Také znalci z oboru kamenictví a stavi-
telství byli obvoláni, kteřížto své svým malolepým
dobrodružstvím dověřili a se vši rozhodností prohlásili,
že kamenický mistr podzemní zednické práce vůbec
konati nesmí a tudíž za ně zodpovídati nemůže. Ná-
sledkem toho vynesl nad Josefem Šrámkem rozsudek
jej úplně osvobodující. Zároveň byl ku konci líčení se
strany státního zastupitelství návrh učiněn, aby se
proti c. k. notáři Dolešalovi pro neoprávněné otevření
hrobky zakročilo. Opět doklad k přísluší o malých
příčinách a velkých následcích, jakož i o tom, že jest
Opocně o jednu soudní historii bohatší. A kdo to vše
spásoval? — Ten pan doktor Pohl, opoč. městanosta.

Jak někteří starostové řeší dělníkovu otázku.
V jisté obci na Nechanicku pracoval u jednoho rolníka
40letý dělník Fr. Havlíček, který posledním časem
ochuravěl až musil ulehnutí a nemaje jiného přístřeší,
byl dán do jedné stodoly na slámu, kde jednoho dne
nalezen byl jako stuhlá mrtvola. Teprve čtvrtého dne
po nalezení mrtvoly byl nebožtík, nalezející se již
v pokročilém stavu hniloby, dán pohodlným do rakve
a dopraven na hřbitov.

Veřejný sběh. V minulých dnech potuloval
se Jos. Šimek, dělostřelec 25. pluku z Josefova v tam-
ním okolí bez poboční zbraně a pláště. Tyž byl zatčen
a dodán k svému pluku jako sběh.

Vlakem přejel. Dne 13. t. m. večer přejel byl
na trati severo-západní dráhy poblíž Platic čeledín
Jos. Klekner z Rudoltic vlakem příjezdícím od Prahy
k Hradci Králové. Jak bylo zjištěno, pohádál se jme-
novaný toho dne se spoluceleddinem pro nějaký pluh,
následkem čehož dostal od hospodáře výpověď ze
služby. Výpověď tuto vzal si však Klekner tak do
hlavy, že umínil si zemřít a vrhl se také na večer
před příjezdícím vlakem. Tyž vlak přejel před tím u Ži-
šelic jižšího hřbitova trati.

Depravení trestanci na Pankrác. Dnes do-
praveni byli v průvodu četnictva zdejšími krajským
vůdčem odesouzení trestanci: Josef Poláček, odsouzený
na 3 roky, M. Vanický na 2 a půl, Ig. Martinek na
1 a půl a Josefovi Franze na 1 a půl roku do třeš-
kého žaláře.

Zabit při práci. V minulých dnech zaměstnán
byl šleťák čeledín V. Kašpar, ve dvoře ve Světí vo-
žením řepy. Když vešel těžký náklad řepy chtěl mezi
jísou vylésti na vůz, při čemž se smekl a nešťas-
nou náhodou dostal se pod kolo. Těsce zraněný ne-
šťastník vypustil v krátku na to ducha.

Upomínka na vojnu. Zdejší příslušníci Kor-
dík a Kavka jsou dobří kamarádi. Kteréhožto dne
utvrzovali staré své přátelství v jedné kofalné a tu
přišly jim myšlenky mezi jiným také na vojančinu.
Nevíme, byl-li některý z jmenovaných příslušníkem
armády, ale v té ráži o tom alespoň sami nepo-
chybovali. Když byli nejvíce napití a zabrání v živý
hovor o vojančině, sebrali se a šli se podívat na
cvičící se nováčky na cvičišti, mezi nimiž doufali
naleziťi dvčdnější posluchače než v kofalné. Nováčkové
však nebyli ani dost málo naladěni po půldenním
báhání poslouchati a tak se stalo, že oba starší přá-
tele dostali se to, že jeden chodí se zavázanou hlavou
a druhý rovná si záda a o vojnu nechť ani slyšet.

12 dní za 50 kr. Známý talák Jos. Bouza
šel si předělat neděle do jistého zdejšího umě-
leckého krámu, kde bylo mu chvíli, než naň došlo
řadu, čekati. Náhoda tomu chtěla, že právě v tu
chvilí praskl cylindr u lampy a nastala úplná tma,
které Bouza hleděl vyústíkovati; vzav kus salámu
uprchl do nedaleké kofalny. Zloděj byl však policií
dopaden a dodán soudu, kde dostalo se mu vzhledem
k tomu, že byl již několikráte pro krádež trestán
12 dní vězení.

**Dostala návdavkem M. Dvořáková z Rožb-
tic koupilo si v těchto dnech v jistém zdejším zá-
vodě jupku a ubírající se s krámu, vzala sebou ne-
posorované sukni v ceně s sl. Zlodějka byla natěna
a odsouzena na 48 hodin do vězení.**

Ohně. V noci na pondělí posorovány byly a
bílě vše tři ohně. Jak jsme vyšetřili, ahořela dvě
hospodářská stavení v Třešticích a další dva ohně
byly améram přes Třebochovice.

Nevlnka, kterou živnostníci, správy statků
spolků, obchodních a průmyslových závodů i různých
jiných podnikův a úřadů s radostí uvítají, vymýšlil
a dal si patentovati olomoucký redaktor pan Karel
Wolf. Jest to světlá váza příručních a zápisných
knih obyčejného kancelářského i kapsového formátu,
která ponechávající knize pevnost i formu vasy dosa-
vádni, přece umožňuje, aby veškeré listy okamžitě od
sebe úplně odděliti a opět v jakémkoli řádkovém po-
řádku zařaditi a v okamžiku upravit se mohly. Jest
zřejmo, že takové knihy hodí se zejména se seznamy
a zápisníky, jež se přičítají rychlejší a spolehlivější
manipulace v abecedním neb jiném soustavném po-
řádku upraveny býti mají, jako jsou seznamy odbě-
ratelů, zákazníků, objednávek, pohledávek, sborů, se-
znamy členů, seznamy pracovníků sil při statcích a
velkozávodních atd., kterýchžto seznamů v jiných kni-
hách v přechátném abecedním nebo soustavném pořádku,
naprosto udržeti nelze. Pan redaktor Wolf hodlá vy-
dávati knihy s touto novou vabou pro všechny obory,
v nichž jich jest, nebo bude potřeba, a sice vady v ta-
kovém formátu a s takovou vnitřní úpravou, jaká
k účelu tomu bude nejvhodnější, aby vedení těchto
knih bylo co možná přehledné a jednoduché. Těs přijme
včdně pokyny v příčině taxtáru rubrik knih k různým
účelům určených.

• • •

Z Pele. Ochotníci divadla jednoty sv. Josefa
provedli dne 15. t. m. veselohru: „Šatek a přehá-
kami.“ Mohou býti na provedení hrdi; souhra, při
tomto kuse obzvláště těšná, obecnostu tak se lí-
bila, že hlavní osoby byly po všech třech jednáních
vyvolány. Všem účinkujícím starším již členům se
zdařilé výkony nemůžeme satajiti upřímné pochyly
s tím připomenutím, že získali výtečné silly v slo-
žné Bosákové, která úlohu svojí, ač teprve po druhé byla
na jevišti, vyplnila ke všeobecnému podivu. Gratu-
lujeme jí a všem ostatním, drželi se statně. Tak di-
vadlo naše p. Březinou založené a ostatními ochot-
níky s láskou a nadšením podporované, zdárně pro-
spívá kritiku uznání včdně přijímající a kritiky ji-
silivě a posměšně si nevšímající.

Z posvátného Velehradu na Meravě. (Pře-
stoupení na katolickou víru.) Právě v tyž den
a tutéž hodinu, kdy před 276 lety na Bílé Hoře u
Král. naší Prahy se hotovilo vojsko katolické k boji
rozhodnému (bylo to v neděli dne 8. listopadu 1. P.
1620 k polední, odbyvala se letos na hrobě sv. apo-
štola slovanského sv. Metoděje, utěšená a pro náš
veskrz katolický kraj nemálo dojemná slavnost. Jan
Kraj, 18letý jinoch, se svou 16letou sestrou Annou,
vrátili se z církve protestantské auleburské vyžání
do lána sv. katolické církve; což byl jejich otec dne
17. června b. r. 4 dni před smrtí svou rovněž učinil.
Tak se vrátili s úderu rodiny zpět do pravé církve
Kristovy, s níž před 60 lety stařec resp. otec ku
evangelické víře odpadl. Ač matka ostala posud jino-
věrná, děti navštěvovavší školu a dětškami katoli-
ckými neměly pokoje, až se staly katolicky.

Z Police n. M. J. M. adp. opat broumovský,
Dr. Bruno Čtvrtečka, věnoval nové založenému katol.
spolku jinochů a mužů „Vlastimil“ v Polici n. M. na
zařazení spolkové knihovny 50 sl. Stkvělý tento dar
tím větší ceny nabývá, že jím spolku v jeho těžkých
počátcích tak vydatná pomoc poskytnuta byla. Vše-
lenému dárce vzdává výbor hluboký dík s přáním,
aby dobrotivý Báh J. M. dlouhá léta zachoval. —
Těmž spolku udělil v. p. P. Řoman Cihlák, zaslaný
guardian ve Falknově kolekci 40 volecenných knih.
I tomuto šlechetnému dárce vzdává jednota vroucí dík
a přeje hojnost poselství. — Jednota kat. jinochů a
mužů „Vlastimil“ v Polici n. M. pořádá v neděli, dne
22. listopadu o 8. hod. odpo. ve velké dvoraně „Na
Poště“ vzdělávací přednášku. Přednáseti bude pan
předseda spolkový B. Kriesbofer „O liberalismu a so-
ciálním demokratech.“

Jestě jednou o Havlíčkovi.

Letošní rok byl bohatým vzpomínkami na
prvního českého novináře Karla Havlíčka Borov-
ského. Koncem měsíce července připadla čtyř-
cátá výročíce jeho předčasného atonu.

Náš list byl mezi prvními, kdo památce Ha-
vlíčkovi povinnou úvahu věnovali. Na tomto místě
jame o něm již před čtvrt letem šíře pojednali a
poukázali k tomu, jak byl doposud životopis Ha-

vlíčkův falšován, jak byla památka jeho radikálně
stranou v národě znemožněna a sice tím, že Havlíček
bezděvodně prohlášen byl za jednostranného patrona
radikálního hnutí.

My se proti podobnému líčení Havlíčka ihned
na začátku jeho letošního oslavování opteli, my
poukázali k tomu, že líčení to jest naprosto falešným
a že se dnes ještě jednou k Havlíčkovi vrátíme,
toho příčinou jest naše pottěni z toho, že náš
stručný názor postavy Havlíčkovy u nás byl
správným.

Těs nás to, neboť to znamená poštěk správ-
ného nazírání u nás na naši minulost a na histo-
rické osobnosti. Doposud bylo obyčejem, že si
naši krajané radikální živlové bez ohledu na pravdu
a skutečnost líčení dějinné události a historické
osoby dle vlastní vůle a dle své potřeby a chuti,
o pravdu se při tom nestarajíce. Tak také stál
se Havlíček obětí jejich agitacíních zájmů a vedle
Husa, Jiřího Poděbradského, Chelického, Komen-
ského atd. musil po celá desetiletí parodován jako
patron našich „terroristů.“

Ve zmíněném již článku o Havlíčkovi jame
se tomuto řázení v naší historii opírali a dnes se
zadostiučiněním musíme uvést, že od nynějška
radikálové Havlíčka nesmí více oblékati v kome-
diantské čary svých myšlenkových střetností.

Po letošních oslavách jest tomu konec a ten
radikál, který by Havlíčka chtěl ještě nyní pro
svůj směr zabírat, setká se jenom s výsměchem
jako jalový ignorant.

Proto musíme býti letos vedené diskuzi o Ha-
vlíčkovi svou měrou povděčnými, neboť ukázala,
kterak dosavadní běžné líčení Havlíčka bylo
chybným.

Poněvadž my nikdy proti dobré věci, ať se
pochází od kohokoli, nezamhrujeme urak, tedy
tentokrát použijeme k ukázkám, jak se o Ha-
vlíčkovi falešně soudilo, vývod profesora Masa-
ryka, o němž jest všeobecně známo, že radikálním
proudům nepřátelským není.

Pan profesor Masaryk vydal o Havlíčkovi
zajímavou studii, v jejíž ávodě lapidárně dokazuje,
že Havlíček nikdy radikálním proudům nepřál a
uvádí, že se s nimi vlastně neunavně nepřátelil.

V jakém poměru Havlíček k svému životu
k radikálním proudům byl, to dokládá uváděním,
že své doby radikální listy živého Havlíčka naj-
krutěji podezřívaly a zářkovaly. A ve příčině té
na str. 14. svého spisu o Havlíčkovi praví: „V ra-
dikálním „Pražském Večerním Listu“ vytýká se
Havlíčkovi: ouhoovitost, břichopasectví, že se stává
miserem denunciantem, podlým lhářem a p.“

Z této ukázky také viděti, že nynější radi-
kálové nelíší se nicím od radikálů před pět sto-
letím český život terrorisujících. Stejně mistrně
dovedou láti a podezřívati.

Mimo to pak p. profesor Masaryk vytýká
žurnalistovi p. Karlu Tůmovi, že líčí Havlíčka ne-
správně. A ta p. profesor Masaryk píše na str.
9. zmíněné své knihy: „To musím říci, kniha p.
Tůmova (t. j. o Havlíčkovi) a jeho vydání Havlíčka
je originelní — udělal s Havlíčkem pravý opak toho,
co byl ve skutečnosti: p. Tůma z něho dělá radi-
kála (ovšem radikála let 80tých), konfakuje ho
pro svůj směr politický — a Havlíček byl
odpovědný odpárc radikalisumu“ a p. d.

Tak charakterisuje Havlíčka nejpredejší otec
dnešního „pokrokového“ hnutí u nás.

A tato charakteristika potvrzuje jako správ-
nou dr. V. Gábler, nejdávěrnější osobní přítel
Havlíčkův, který ve „Hlasu Národa“ dne 8. t. m.
píše o smýšlení Havlíčkově jako nejpovolnější
k tomu svědek a jeho pamětník následovně.

Nejpřatrnější důkazem, že Karel Havlíček
v letech 1848 a 1849 nepatřil k tehdejšími českým
radikálům a revolucionářům, kteří jsou vlastním
sárodhem strany mladočeské, jest ta okolnost, že
na jaře roku 1849, když naši čeští radikálové
v přátelském spojení s německými revolucionáři
chtěli spásobiti v Praze nové povstání, Karel
Havlíček spolu s Palackým byl těmito
radikály jakožto jeden z (jejich) nej-
nebezpečnějších odpárců odsouzen
k smrti a měl býti oběšen. Na te by naši
nynější radikálové neměli zapome-
nouti!

Těs naši nynější radikálové však říjí pravdu
stále a ve všem na šířu, všecko obračejíce na
rubý anebo vzhěru náhru, a proto také neunavně
kladou do úst Havlíčkovi náhledy a mínění, jež
mají oni sami o náboženství a katolickém
kněžstvu.

Co Havlíček sem tam o některých vyšších
duchovních osobách napal, to mu bylo sděleno
jako novináři se krubá jeho přítel mezi ducho-
venstvem. Jaké pak jeho vlastní názory o nábo-
ženství byly, to pověděl sám. Jak pak o kato-
lickém kněžstvu smýšlel, to dnes uvádí dr. Gábler
ve zmíněném čísle „Hlasu Národa“. Dr. Gábler
jest muž až do svých kmetkých let naskrze svo-
bodomyšlný a proto jest jeho svědectví o Havlí-
čkovi dvojnásob důleité. Svědectví to pak zní:
„Karel Havlíček měl katolické kněžstvo ve
veliké vášnosti a připisoval tomuto kněžstvu ve-
likou úlohu ve společnosti lidské a jmenovitě
v životě národa českého.“

(Dokončení).

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 14. listopadu 1894. 1 hl. pšenice al. 5-95 až 6.80, žito al. 5-90 až 6.50, ječmen al. 4-10 až 4-65, oves al. 2-90 až 3.40, proso al. 4-50 až 5-—, vikev al. 0-— až 0-—, hrách al. 3.50 až 5-90, čočka al. 11-75 až 14-50, jáhly al. 9-— až 0-—, krup al. 3. 50 až 21-—, brambor al. 1.70 až 1-90, jetelového semínka červeného al. 36-— až —, jetelového semínka bílého al. 38-— až —, jetelového semínka švédského al. — až —, máku al. 18-— až 18-—, olejky al. — až —, lněného semene al. 0-— až 0-—, 100 kg. žitných otrub al. 5-50, 100 kg. pšeničných otrub al. 5-—, 1 kg. másla čerstvého al. —90 až 1-—, 1 kg. másla pře-vařeného —, 1 kg. sádla vepřového al. 0-80, 1 kg. tvarohu 12 až 14 kr., jedno vejce 3 kr., kopa okurek al. 0-— až 0-—, kopa salí al. 1-50 až 4-—, kopa drobné zeleniny al. 0-50 až 3.30, hektolitr cibule al. 1-50 až 2-—, bedna jablek al. 2-20 až 4-—, bedna hrachů al. 2.40 až 3-80, bedna žvetek al. — až —. Na týžden al. obilní trh dne 14. listopadu 1894 odbývaný, přivečeno bylo: hektolitr pšenice 747, žito 338, ječmene 549, oves 290, proso 9, vikev 4, hrachu 24, čočky 18, jablek 29, krup —, brambor 212, jetelového semínka 7, lněného semínka 6, olejky —, máku 1, okurek — kop, salí 944 kop, drobné zeleniny 627 kop, cibule 118 hektolitrů jablek 61 bedek, hrachů 80 bedek, žvetek — bedek, pak vepřů 33 kusů a 238 kusů dovedinát.

(Zasláno.)

Výbor politického družstva tiskového

pod ochranou sv. Jana Nepomuckého
v Hradci Králové

svolává tímto na den 26. t. m. o pól 2. hod. odp.
do redakce knižního samizku v Hradci Králové

ku společné poradě

všecky p. t. pp. biskupské vikáře, předsedy všech katolických spolků v diecézi a důvěrníky družstva; poněvadž se bude jednati o věcech velmi důležitých jest velmi žádoucí, aby všichni jmenovaní Páneré laickavé se dostavili nebo poslali své zástupce.

Výbor politického družstva tiskového pod ochranou sv. Jana Nep. v Hradci Král. 18. listopadu 1896.

Dr. Alois Frýdek,
předseda.

Dr. František Šule,
jednatel.

(Zasláno.)

Pan Josef Krejčík,

umělecký závod sešitůvský a tiskářský v Praze.

Dílky: Bubna 612. — Sklad Elišbina tř. 24.

Obdrževše v úplném pořádku objednaný křesť pro obecnou školu v Zákolanech, vadáváme upřímný dík za překrásné provedení, jemuž se všichni obdivují, jakož i v mírné ceně za tak krásné dílo. Vyrovnávající účty, přejeme Vašemu v pravdě uměleckému závodu nejlepšího zdaru.

V Kovarech, dne 30. března 1895.

P. Josef Oháb,
děkan.

Václav Dlouhý,
Ml. učitel.

Občané

odešlete „Samosprávné Listy“ nejblížejší
to městský věnovaný samosprávě a svépomoci.
Číslo na ústřední zále administrace v Kopřivnici
na Moravě.

Politické družstvo tiskové

V Hradci Králové

vydalo právě druhé vydání spisku

Učte se z dějin.

Slovo k naší mládeži od starého vlastence.

Tento krátký přehled nepřekročných
dějin českých dostati lze

v biskupské knižtiskárně

Stran 62 8°. — Cena 15 kr.

PH odbíre vótáše mneštvi přiměřená
srážka.

OBNOVA

vychází každý pátek dopol. o 11. hod.

Vydavatelstvo:

Politické družstvo tiskové v Hradci Kr.

Veškeré záslky, dopisy a předplatné adresujte
pouze:

Obnova v Hradci Král.

Předplatné:

Na celý rok . . . 4 al.
na pól roku . . . 2 .
na čtvrt roku . . . 1 .

Jednotlivé číslo v místě 7 kr., poštou 8 kr.

Místnost redakce:

V Hradci Králové, Velké náměstí č. 24.

o Nejlepší o

slováckou

slivovici

borovičku

1 Htr od 70 kr. po-
čínaje vyrábí

N. Nesňal

Uherský Král.

Sčítaná medaile Národní Jednoty Severočeské. — Nejvyšší vyznamenání
zlata záslužná medaile s korunou. — Čestný diplom.

Veškerá patentní mýdla

vyráběná ze všech možných i nemožných materiálů a téměř ve všech ča-
sopisech doporučovaná — pomínou — až se lidé přesvědčí, že bylo a bude
nejlepší jediné

pravé nefalšované mýdlo jádrové

jež P. T. ct. obecnostu všude doporučuje

Jindřich Jelínek,

mydlář v Hradci Králové

Týž dovoluje si upozorniti na speciální novinku „Jelínkové levná-
dušové mýdlo neutrální“ odporučené pro jeho výtečné vlastnosti
celou řadou lékařů a specialistů v kožních nemocích.

Kus za 5 kr.

Hlavní sklad u Jindř. Jelínka v Hradci Králové č. 160., Malšovických č. 3.
a 37., u p. Aloise Jelínka v Pardubicích a u Čechů Zimy v Kutné Hoře.

Telefonické spojení.

Vlastní výrobu

viněný h látek

z čistě ovčí vlny

doporučuje na podzimní a zimní obleky, havelky
a košatní sukna

IGNÁC STRÁDAL,

závod senkenický v Humpolci.

Vyznamenán na samostatné tatulejní výstavě v Praze stříbr.
medailí obchodní komory živnostenské, v Plovdivě stát.
medailí bronz.

Vzorky zdarma a franke.

Ex offo

křestní listy

jsou na skladě blisk. ti-
skárně 40 kusů. (kniha) za
30 kr.

Navštívky

od 60 kr. výše nabídi

Biskupské knižtiskárna

V Hradci Král.

Časových úvah

vyšel:

sešit II.

Radikalismus a klerikalismus.

Poznámka: Často žádaná brožura „Jaký je
přec ten biskup kralovéhhradský“
vyjde opět jako zvláštní číslo „Časových úvah“

Nový časopis

Časové úvahy

vychází

nákladem politického družstva tiskového
v Hradci Králové

jednou v měsíci, počínajíc 1. říjnem. Přirážeti bude
nové i starší práce původní i překlady, které mají
časovou zajímavost. Předplatné i s poštovní zá-
silkou 50 kr. ročně. Jednotlivé číslo 4 kr. Zásilkou
obstará administrace „Obnovy“ v Hradci Kr.

Cténé správě

knižecích Schaumburg-Lippských
viných sklepů

ve Villány.

Potvrzuji Vám tímto velice rád, že knižecí
Schaumburg-Lippské panství se svých rozsáhlých
vinic ve Villány

nejlepší a nejčistší vína

vytěl, jež všem svým pánům kolegům jako čistá,
pravá přirodní

MEŠNÍ VÍNA

s plným přesvědčením co nejlepe doporučiti mohu.
Ve Villány, dne 10. října 1896.

L. S.

Pavel Gudler,
t k. farář.

Výhradní prodej našich vín pro severo-
východní Čechy světili jsme obchodníkovi vinem panu

Karlu Ningerovi

v Novém ydzo vě,

který ctěnou objednavku buď se svých nebo přímo
z našich sklepů vytěl.

Správa kniž. Schaumburg-Lippských viných sklepů
ve Villány.

Vyzaamenán na výstavě v Hradci Kr.
r. 1994 slatou medailí a diplomem.

Umělé suby

podle nejnovějšího amerického způsobu vyrábím
a konám veškeré práce v obor ten spadající
přesně a solidně na základě dlouholetých zkušeností,
ruce za nejlepšího obsluhu. Zaručuje ceny
nejlevnější a poroučí se do zásady přání
obecně, záměrem se v hluboké době
oddávám

Josef Časlavský,
subař technik
Pražská ul. č. 77. v Hradci Král.

Singerovy šicí stroje

uznané nejlepší na světě.
Nedostatek co do výkonosti a trvanlivosti,
proto nejrozšířenější šicí stroj jak pro
domácí potřebu, umělé vyřezávání, tak pro
všechny průmyslové účely.

K dostání jedině ve vlastních
závodních a obecních společnostech ve
všech velkých městech.

Singer Co., a.s. spol.
(dříve G. Neidlinger.)

Hradec Králové, Pražská ulice 82.

Bezplatné vyučení též modernímu umělému vyřezávání

Dobře osvědčené hodinky

zlaté, stříbrné, niklové a ocelové jakož
i veškeré náramkové hodinky do salonu, kanceláře,
kuchyně a hostinců. Buďtežky u velkém
výběru dobře a přesně regulované se zárukou od
jednoho do tří roků. Veškeré zlaté a stříbrné
výrobky zboží granátového z nového
stříbra doporučuje za velmi nízké ceny.

Josef Šteffek,

závod hodinářský a zlatnický
v Hradci Králové,
velká pošta, č. 145. proti hlavnímu nám.

Veškeré správy hodinářské jakož i zlatnické
se přijímají a vyřizují co nejpřesněji za ceny
poměrně levné.

Umělecký závod

pro
malbu
na skle

B. ŠKARDA,
Brno.

Speciální závod
pro malbu oken
chrámových.

Sedmkrát prvními
cenami vyznam.

Vzorů k na-
hlednutí franko.

Ceny mírné.

Do Hradce Králové a okolí!

Fr. Hlavatý,

obchodník uhlím a dřívím
v Plotištích (u nádraží)

odporčuje ctěn. obecně svá hojně
zásobený sklad

hornoslezského uhlí

všech druhů jakož i suché dříví k palivu.
Prodává v cenách nejlevnějších.

Ceny mírné.

Obelaha vzorná.

Největší závod na

oděvy propány

firmy:

Emanuel Bělský

v Hradci Králové.

Hotové oděvy všeho druhu pro podzimní a
zimní období, jakož i moderní látky jsou ve
velkém výběru na skladě.

Objednávky dle míry se rychle a přesně vy-
řizují. Ceny levné a pevné.

Hlavní sklad v Kutné Hoře.

Filialky:

v Hradci Králové, v Pardubicích, Chru-
dymu a v Čáslavi.

Vyhláška o prodeji dříví.

Obec král. věnného města Hradce Králové
prodá cestem offermí měkké dříví výřezové
připadající na roční etát 1897 a to 2000m³ měk-
kého slabšího dříví výřezového jako:

slabší dříví, stavební, dolevení,
telegrafní tyče a pracke

mimo to pak asi 800m³ dříví silnějšího pasečného.

Kupní podmínky shlednouti lze v úředních
hodinách u úřadu purkmistrovského; projektované
pak paseky a jejich odhad u našeho úřadu lesního
v Novém Hradci Králové.

Offerty přijímají se do 30. list. 1896
do 12 hodin dopoledne.

Základu purk. král. věnn. města Hradce Králové
dne 12. listopadu 1896.

Purkmistr: Dr. Ulrich

Nová
insertní
kancelář

REKLAMA

v Hradci Králové,

od 1. ledna 1897

v Praze

sprostředkuje inserování

ve všech časopisech

za původní ceny administrativní.

JAN HORÁK,

seukovník

V RYCHNOVĚ n. K.

nabízí na dobu podzimní a zimní

čisté vlněné látky

vlastní
výrobky.

Buďtež učitelní jen malou objednavkou
na skoušku!

Vzorky na požádání pošlu franko.

Děkuji všem svým milým veleobchodníkům a
veleobchodníkům za vřelou přízeň, prosm,
aby mi i dále důvěru svou věnovali a silují. vždy
vzornou, poctivou obsluhu.

Reklama

Jak může svět vědět,
že existuje na světě
mám, když mu to neod-
kázím novinami?

Vanderbilt.

v celých východních Čechách.

dodává se nejistěji
vhodným a při tom lev-
ným inserováním v
nejrozšířenějších listě
ve všech krajích vý-
chodních Čech.

„Obnova.“

Inserování v listě našem je tím výhodně-
jším, ješto v něm dle vzoru amerických listů za-
vedena jest osvědčená americká reklama
tím způsobem, že inserty zařazujeme vedle textu
tímž každé oznámení dojde jistého pověření.

Inserty přijímáme jen od seřadních
firm křesťanských.

Insertní poplatek: 3 kr. za 1 peří jedno-
sloupcový řádek.

Nabídky insertů přijímá administrace časopisu

„Obnova.“ v Hradci Králové.

Zlaté a stříbrné klenoty!

VÁCLAV ŠOLC,

zlatník a stříbrník,

přísečný soudní znalec a odhadce
v Hradci Králové

(sv. Jánkové nám. č. 77.)

doporučuje ctěnému obecně hojně zá-
sobený sklad klenotů, zlatých, stří-
brných a pravých českých granátových
šperků, stříbrné stolní nádobí z nového
a čínské stříbra, ozdobné stolní nádobí
veškeré zlaté a stříbrné hodinky i ja-
kosti; dále pendlové hodiny a budíky
různých druhů se zárukou 1—3 roků za ceny
levnější než všude jinde.

Veškeré zboží je úředně zkoušeno a značeno.

Objednávky a správy se přijímají a zhotovují,
stříbrné správy hodin se vyřizují.

Vše za levné ceny.

Staré skvosty se kupují a vyměňují.

Ztráta vlasů a tvoření lupů

se pod zárukou jediné listě
zamezí

CRINOGEN

od

J. Beylova v Jičíně.

Cena láhve s ochrannou známkou: 1 zl. při 3 lahvičkách
franko na dobírku, neb lépe proti pošt. poukázce 3 zl.

Sklady v lepších materiálních obchodech a holičských
závodcích.

Svíce kostelní,

pravé voskové i polovoskové, pa-
schaly, trojhrany, grana, jakož i
nejjemnější druhy kadidla, dopo-
ručuje veleobchodníkům farním a
slavným patronátním úřadům,

rovněž i

P. T. páním obchodníkům v jakosti nej-
lepší a v cenách nejlevnějších.

Zároveň odporučím světla do věšných
lamp 7 dní hořet a všeobecně za nej-
lepší uznává.

Josef Pilnáček

v Hradci Králové.

Závod voskářský „u Alžběty“ založen v. 1893.

OBNOVA

Číslo 89.

V Hradci Králové, dne 27. listopadu 1906.

Ročník II.

Volají po opravdovosti!

Dočkali jsme se opět něčeho zjevu! Nejodolavější mládežnický orgán a s ním celá řada lidí jiných dovedlají se na české veřejnosti — opravdovosti.

Mohli bychom tento okamžik oddělit pro listy ty trpkým vtipem. Ale poněvadž nikdy o vášních a důležitých věcech nevzpíkneme a na veškeré veřejné záležitosti pohlídneme se příslušci jim měrou opravdovosti, proto toto volání vážně vítáme. A to tím radostněji, čím jest důtklivější. Když ještě tak před necelým rokem někdo se opovážil vytknout, že v tom neb onom skutku našich dnešních politických „meslád“ nevidí ani stín vážného kónání, ta bylo hned ale! Taková reakce v Čechách doposud ještě „od stvoření světa“ nepamovala, jaká zde vládne v době novinářské tyranie českých teroristů. Co nevychází z úst nebo z pera neomylných našich radikálů, to jest vše nedobré, chybné, tak že vlastně pánové, kteří mají plnou ruku volání po svobodě a svobodomyšlnosti, jsou nejvážnější jejími odpárci a nepřáteli, neboť nepřipustí nikomu, kdo s nimi nejde, aby své mínění směl svobodně proměti. A tím ovšem postavili páni radikálové svobodu a svobodomyšlnost vzhůru nohama, poněvadž neberou a nebrali její zásady do úvahy. „Česká svobodomyšlnost“, jak ji naši páni teroristé vykládají, jest dnes vlastně perzekuci všech, kdo se náhodou blouzníli nebo tpihavěm neklasí.

Ano opravdovost schází především těm, kdo dnes chtějí veřejný a politický život u nás vésti. Proto schvaluje se to a souhlasíme, když se vyskytnou konečně lidé, kteří po opravdovosti volají. Popatíme trochu ve vř a máme náležo veřejného a politického ruchu.

To jest všeobecné uznání, že v celé řadě záležitostí trpí český lid neopravdivými nedostatků, že strádá v nepočítaných ohledech a proto že nutno všude ve případech takových postarat se o nápravu. A sice o opravdovou rozhodnost a o rozhodnou opravdovost.

Kdo pak má být opravdově rozhodným a koho lze pokládati za rozhodnou opravdovost, především musí mít k tomu prostředky stejné na rozum, rozhodnutí i konečně na statcích posměkých. Neboť ten, kdo chce jinému dáti, ten

především musí sám mít. A pro to také každý, kdo chce bez vlastního zájmu jiným ku právu pomáhati, ten musí mít ne pouze jenom ochotu to činiti, ale ten také musí mít možnost t. j. prostředky, aby to činiti mohl.

A prostředky takovými jsou vzdělání, zkušenosti, rozhled, bystrost ducha, rychlé rozpoznávání daných situací a pak k tomu třeba mít bezstarostnost o sebe sama t. j. bezpečnou existenci. Neboť ten, kdo při zastupování druhých především na povznesení sebe, své osoby a na naplnění své kapsy myslí, nebo mysliti musí, ten přece bez zájmu ostatním neslouží.

A proto všichni ti, komu prostředky vlastní chybějí, když se chtějí jiným ujmáti, ti všichni nepojímají své povinnosti jako zástupcové lidu, jako zástupcové utištěných opravdově, anobří oni chápou se jich vedení vlastními silami a byt oile ty byly sebe praktičtějšími a vedly své vynávané k vysekurám, úřadům a zasopášením.

Kdo nemá sám být s čeho živ, ten nemůže nikomu nic darovati, obětovati, věnovati. A pak-li se dere k zastupování jiných, tedy kenec konec při každém podobném vlastenci je docela spravedlivá výčitka, že sám sobě chce pomoci. A výčitky podobné se dnes v českých časopisech jenom hemží. A to svědčí o tom, že celý zastup veřejné působících mužů k působení tomu vůbec ani opravdově nepřikročil, ale že se k němu hleděl „dostati“ z ohledů osobních.

A kdo bez opravdovosti se všech svých sil, včetně svých prostředků veřejných funkcí se ujal, ten je pak přirozeně a logicky s opravdovostí zastupování nemůže.

Stejně okolností mu v tom překážejí a stejné ohledy mu v tom brání. A z toho pramene vyvírá poséžijí u mnohých a mnohých mužů jeví se nedůslednost, sklánění a směna smýšlení, že stavějí se jinakými, než-li vlastně jsou a byli. Převzali řadu povinností bez opravdovosti a proto s opravdovostí nemohli je potom zastávat.

Příklad!

Dne 26. srpna sjeli se v Praze čeští poslanci, aby se ujali českých menší ve známých městech a krajích. Převzali ohromnou a nanejvýš chvalitebnou otázku ku provedení. Srdce každého Čecha radostí a nadšením ochvěje při vyslovení ideálu, že Čechu náležo v jeho vlasti a nikde v zemích koruny svataváclavské nemůže se nic nepřijemného státi proto, že je Čechem.

„Mami, mami — ach! Vid — já jsem — ne — věs — ta! — Zvonivý smích. Dala se do tance, — v těch svatebních šatech — a závoj jí jen pohrával kolem kadeří, jako loučící se vlaštovka odletí — závoj se uložil. O květy štěstí, vůna mládí, jaro života! Cítím blížiti se žárné léto! Podletí! Pavučiny mi padají do tváří — vítr lučí z polí — z bráz —

„Mami, ach mami — jsem nevěsta! — To řekl dítě, jemně bylo 16-jar! — Můj Bože!

III.

Kolem mého okna zabřely kočáry. — Vyblýdl jsem. — Svatba. — Nevěsta — smějící se paprsky v bílé záplavě květů! Ten úsměv! Ano, tak smála se, když přede dvěma roky seděla ve školních lavicích a řekla jsem jí: „Jsi hodná!“ — Byla šťastná — dnes jest také šťastná!

Kočáry smizely. — Kdosi šel kolem mého okna a řekl: „Ještě tak mladá! Proč tolik spěchá?“ — Pravila tak prostá žena z lidu. Vrásky měla na čele, v jedné ruce košík, v druhé dítě. Nesla oběd mužovi do továrny. Zamyslí jsem se: „Tak mladá!“ — Proč jí to jen řekla žena?

IV.

Úmor. — Čas smutnější ve městě, než na venkově. Sníh s dětem padá do zablácené ulice. Ani jedna smějící se tvář! Nebe, země, lidé — všechno zachmuřené. Člověk se stává misokosmickým. Chce jinam! Nad těmi mraky jest modrá, nekonečná klenba — moře světla, propasti světla! Věčnost tam tluče perutemi!

„Ale jak se provedení myšlenky té pánové ujali? Odebrali se pobromadě ke státním tránu, aby tam přednesli jako parlamentární zastoupení českého lidu vše, co lid ten v jeho vlasti, v končinách, kde žije v menšině tíží? Obrátili se na vládu s veškerým, zákony jim dovoleným a amonitním důrazem, aby se autoritou svou o to postarali, aby do pt. hroby Čechů nebyly zaneseny věci atd. Zkrátka připravili se naši páni poslanci na tu akci s opravdovostí, jaké vyřízení toho obrovského a chvalitebného podniku vyžadovalo? K tomu již bylo odpověděno, že nikoli! Pánové uvedli na denní pořádek něco, co sami opravdově nepřipravili, čeho se sami opravdově neujali.

Co učinili?

Sešli se, pronesli několik jalových řečí a velíkomyšlně vstřítili vlastenecké a obětavé své ruce do cizích kapes s diktátem, aby lid konal sbírky ve prospěch utištěných menší. A jak opravdově to s těmito sbírkami mysli, o tom nejokázaleji svědčí vlastní jejich obětavost hned na místě. Pánů poslanců sešlo se k této manifestaci na 70 mužů, kteří jsou ochotni všichni vše a vše pro vlast a národ obětovati. A zde jejich přičiněním zahájena byla obrovská akce pro malý náš národ. A co učinili? Jaký dali lidu ve případě tom příklad? Co se sešlo pro příklad hned na místě jejich sbírkou?

Ani fundal!

A tomu se říká opravdovost? Pánové volají národ k obětavosti a sami si vlastní kapsy buď zapnou anebo zapomenou doma. Ale ani přece něco vykonali. Slíbili totiž brzké vydání brošurky, která by trpké poměry českých menší vyvěšila. Opravdově jednající zástupcové národa by měli podobný spis připravený. Ale naši páni poslanci bo dne 26. srpna slíbili a dnes za čtvrt leta dne 26. listopadu ho doposud — nevydali.

To je opravdovost? A kdo řídí ten menšinový fund? Kdo spravuje to, co se i přes to sešlo? Kdo rozdává pomoc a podpory z toho? Celé legie našich mezi Němci následkem onoho „zakročení“ českých poslanců ve prospěch menší stratil chleba, postavení, volnost slova, ale to ne vše ještě — umlčelo, až teprve krev v Litvli prolitá ukázala, jak opravdově někteří členové německé společnosti pojímali národnostní boj, jež čeští poslanci beze větší opatrnosti na staroměstské radnici prohlásili za potřebný.

Tento příklad ukazuje, jak celá nejpřednější

Jak rád si ji člověk představuje prozářenou lahodným, snivým paprskem věčného slunce. Víra soustřeďuje myšlenky, život člověka k nekonečnu. Duše cítí křídla, rozplácá je, zachycuje se hvězdnaté řízy naděje. Řekl jsi Kriste: Beati, qui in Domino moriuntur! Víra pochopuje! Nevěra? Dívám se oknem ven! Sníh padá do rozblácené ulice, jí potácí se člověk, potácí. —

V.

Zvony, zvony! Různá v nich nálada! Soustrastný zov. Hlubší v nich cit, než v mnohém srdci. Probudily mne z myšlenek. Kolem jde pohřeb. „Miserere“. Chvěje to duší! „Miserere mei Deus“ — otfárá to duší! —

Za vozem pohřebním jdou zástupy. Kdosi praví: (paní zcela obyčejná, bezvýrazné tváře): „Chtěla jsem jí prokázat poslední službu! Ubohá, tak bohatá, tak mladá — no! — Hovor zabočil na všední věci (trh, byty, domácí pán). Lito mi zástupu!

Zvony, zvony!

VI.

Pronikavý pískot! — V továrnách práce skončena. Kolem mého okna mihla se známá postava. Žena — vrásky na čele! Kdy jsem té viděl? Ach, ano — tehdy! — Byla svatba — mladá nevěsta — šestnácte jar! Tyž řekl: „Proč tak spěchá?“ —

Nyní ti rozumím ženo!

To bylo den po pohřbu mladé paní N. . .

FEUILLETON.

Nevěsta.

Časový genre. Vladimír Hornov.

I.

Bylo to v jaře života i přírody. Rodiče jí řekli: „Budeš se vdávat.“ — „Vdávati, vdávati!“ zlatěkala rukama a smála se jako hrdlička. — Rodiče byli bohatí, ona jedináček! Když se objevila ve společnosti, s mami šeptalo se: „To je bohatá paní!“ Bohatá paní! Jaká to štěstí i neštěstí! Byti bohatou a věd se v době naší! Šťastka do lůžka! Vybraje, nevybraje — kdo to ví? Ležící předměty bledají straky nejraději! (Straky jsou od jak živa nenáviděti! Protivný to pohlád!) —

II.

Přihlížejí k ní — svatební šaty! Byly krásné, věděl? Můj Bože, byly to šaty pro nevěstu! Ty musíš byti krásná! Celý svět je krásný pro nevěstu! Nebe, země, lidé — vši i ti nejprotivnější! — Šťastí omamuje, mnohé světla škodí — oslepuje! —

„Zářej, závoj!“ — rozpjalá ruce a pomalu je k sobě dávala, nakloubíc se had škatuli, v níž jako jemný obláček bílý spočíval závoj nevěstin! —

Děti jí závoji! Š kadeří splynou dolů jako mlha — ta bělouška, průsvitná, co padá v květná šňoň. Na jakou pádu splyneš ty, závoji? — Protivný skeptiku! Podívej se! Bělouška, malá ručka zasytla závoj, bušky k zrcádli. —

W. May 1. 1860

W. May 1. 1860

W. May 1. 1860

W. May 1. 1860

W. May 1. 1860

W. May 1. 1860

W. May 1. 1860

W. May 1. 1860

'Ušlechťtě toho mobila, byteli nespravedlivě posuzována, náhodní lidé takdál v záruku se neobázejí cizí. Mobil ze Hol tady chodíval, takovi tedy jsou ti oběma ocoho náhodně s Hamra. „Nyní máš nám přijít se svým evangelium“.

'Ušlechťtě toho mobila, byteli nespravedlivě posuzována, náhodní lidé takdál v záruku se neobázejí cizí. Mobil ze Hol tady chodíval, takovi tedy jsou ti oběma ocoho náhodně s Hamra. „Nyní máš nám přijít se svým evangelium“.

'Ušlechťtě toho mobila, byteli nespravedlivě posuzována, náhodní lidé takdál v záruku se neobázejí cizí. Mobil ze Hol tady chodíval, takovi tedy jsou ti oběma ocoho náhodně s Hamra. „Nyní máš nám přijít se svým evangelium“.

'Ušlechťtě toho mobila, byteli nespravedlivě posuzována, náhodní lidé takdál v záruku se neobázejí cizí. Mobil ze Hol tady chodíval, takovi tedy jsou ti oběma ocoho náhodně s Hamra. „Nyní máš nám přijít se svým evangelium“.

'Ušlechťtě toho mobila, byteli nespravedlivě posuzována, náhodní lidé takdál v záruku se neobázejí cizí. Mobil ze Hol tady chodíval, takovi tedy jsou ti oběma ocoho náhodně s Hamra. „Nyní máš nám přijít se svým evangelium“.

'Ušlechťtě toho mobila, byteli nespravedlivě posuzována, náhodní lidé takdál v záruku se neobázejí cizí. Mobil ze Hol tady chodíval, takovi tedy jsou ti oběma oboho náčelní z Hana-ru. „Nyní máš nám přijít se svým evangelium“.

'Ušlechťtě toho mobila, byteli nespravedlivě posuzována, náhodní lidé takdál v záruku se neobázejí cizí. Mobil ze Hol tady chodíval, takovi tedy jsou ti oběma ocoho náhodně s Hamra. „Nyní máš nám přijít se svým evangelium“.

'Ušlechťtě toho mobila, byteli nespravedlivě posuzována, náhodní lidé takdál v záruku se neobázejí cizí. Mobil ze Hol tady chodíval, takovi tedy jsou ti oběma ocoho náhodně s Hamra. „Nyní máš nám přijít se svým evangelium“.

卷之六

卷之六

卷之六

卷之六

卷之六

卷之六

卷之六

Záměrná mluvená: „Potvrzuje se, že Havlíček byl člověk sčasný, před kutherskou porotou Yona spocorevala, že se modlit – také nesil škapulit“
Tyto úhasty uvědi, jaký byl: Havlíček

Záměrná mluvená: „Potvrzuje se, že Havlíček byl člověk sčasný, před kutherskou porotou Yona spocorevala, že se modlit – také nesil škapulit“
Tyto úhasty uvádí, jaký byl: Havlíček

Záměrná mluvená: „Potvrzuje se, že Havlíček byl člověk sčasný, před kutherskou porotou Yona spocorevala, že se modlit – také nesil škapulit“
Tyto úhasty uvědi, jaký byl: Havlíček

Záměna náhodou: „Potvrzuje se, že Havlíček byl šlovák sběrný, před kutnohorskou porotou Yona zprovozoval, že se modlil – ráno nesl škapulit“
Tyto úhasky uvádí, jak byl s Havlíčkem

Záměrná mluvená: „Potvrzuje se, že Havlíček byl člověk sčasný, před kutherskou porotou Yona spocorevala, že se modlit – také nesil škapulit“
Tyto úhasty uvědi, jaký byl: Havlíček

Záměrná mluvená: „Potvrzuje se, že Havlíček byl člověk sčasný, před kutherskou porotou Yona spocorevala, že se modlit – také nesil škapulit“
Tyto úhasty uvádí, jaký byl: Havlíček

Záměrná mluvená: „Potvrzuje se, že Havlíček byl šlovák sběhů, před kutnohorskou porotou Yona znečoreval, že se modlil – rábě nesil škapulit“
Tyto úhasky uvědi, jaký byl: Havlíček

Záměrná mluvená: „Potvrzuje se, že Havlíček byl šlovák sběhů, před kutnohorskou porotou Yona znečoreval, že se modlil – rábě nesil škapulit“
Tyto úhasky uvědi, jaký byl: Havlíček

v roce 1841 bylo ve Francii mezi dětmi 13.592 slovinců, v roce 1891 však již bylo 86.489, tedy počet jejich se skoro ztrojnásobil, a byly ty služby jejich veliké: 8885 vrahů a těžkých poraňů, 15.750 brádek a 743 nemravů činů mimo jiné ostatní. A co ty denní zločiny, mladých, téměř dětských nešťastných milovníků a milovnic, ano tak a tak?

Tu nutno ovšem, na tolstův veškerému vážně přemýšlet o prostředcích k nápravě této časové hlavy. Jednotlivci nemůžou nic, tu třeba spolupracovat se a společně postupovat, aby zase kázeň a bázeň Boží navládla, k níž má škola klásti základy kulové. A poněvadž dobrá kázeň a bázeň Boží ve školách záleží jediné na vychování v mravnosti a zbožnosti, tu především přemýšlejme my učitelé duchovní i světské, — kterým hlavním jest úkolem pěstovat ve školách city, porozumění a přesvědčení o mravnosti a zbožnosti na základě posvátné nauky katolického náboženství — nebylo-li by radno ano nutno sraziti spolek katolických učitelů, v něm bychom se radili a všelijaké alibi, jak jednati a postupovati ve svých povinnostech, aby vzrůstající mravní nákaza naší mládeže sadržena, napravena a vedlána byla.

Po našem zdání by ovšem mezi učitelstvem nastalo a nastati muselo „rozlišení duchů“ dle známého výroku: „Kdo není s námi, jest proti nám — kdo s námi nezhromažďuje, rozptyluje“, jak pedobné dlo se ve Vidni a jinde, kde nepravý liberalismus klesá nebo již záplna klesá v hrob, a katolické smýšlení se vzrývá a veřejně se osvědčovatí se osvědčí a nebývá. A proč a zač se stydět neb báti? Školský zákon vyžaduje od učitelů náboženskou a mravnou výchovu mládeže a Boží zákon praví: „Kdo vyzná mne před lidmi, vyznamám i já jej před Otcem nebeským;“ obojí tento zákon ukládá nám svobodní povinnosti, a kterých jedné nanejvýš věčnému Soudu odpovídá a účel klásti budeme. Naše, kdož má katolické přesvědčení v nitru svém, kdož chce hlasy svědomí svého dbáti a slyšeti, kdo chce nejen katolíkem sloužiti, ale i skutkem býti — kdo chce jednou pokojně umírat, přibíhá se bez bázně a strachu ku spoleku katolických učitelů, jenž by po příkladu jiných zemí i v naší milé vlasti se založil a ustanovil, a jehož jest na výrost potřebí v nynější vážné době, jak shora vyloženo jest. Přihlášky dleje se prosím a politického katolického člankového spolku v Hradci Králové, jenž milerád bře na sebe počátečnou organizaci, již po čestných přihláškách složí ve skutečné a dovedné ruce učitelů samých, aby si stanovy vypracovali a dle nich v mocný spolek katolických učitelů se sdružili. A k tomu voláme: „Zdat Báh!“

Listy pařížské.

— Pro slavnosti pařížské při návštěvě carských manželů, do pozadí ustoupiti musila jiná slavnost národa francouzského, aspoň se tolik o ní nemluvílo, minimálně 1400letou památku pokřtění Ohlédvíka, která slavena byla v Remsi. Právě se, že car ruský vyslehl přání navštívit Rems, ale že naše vláda jej od této cesty odvrátila. Litujeme toho. Protináboženský duch naší vlády může jen ochladiti sympatie Mikuláše II. pro Francii. Náš stát bez Boha zajisté nemůže libiti se panovníku tak zbožnému, jakým je car ruský. Úřední atheismus jím se chlubi naši ministři ještě, Bohu díky, v Evropě neobecněl, ale pokládán jest spíše za něco poníživého. Car mnohem raději byl by nám přišel přátelství na sv. Evangelium, než na čestné slovo vlády bez Boha. Car ruský podal neklamné důkazy své zbožné mysli: jeho první návštěva platila Bohu; dříve než šel do paláce olysajského, šel do chrámu Páně. Právě se, že na středním seznamu pařížských znamenitostí, jež měl car shlédnouti, nalézal se chrám Notre-Damský až mezi posledními, car ale vzal tužku a postavil jej na místo první. Nebylo sázející milým Mikuláši II., že má v prezidenta republiky spatřovati náčelníka nevěrců, úředního reprezentanta atheismu. Hlava věřících křesťanů, jakou car ruský jest, vedle náčelníka nevěrců! Obávám se, že Mikuláš II. nebude mít důvěry k republice, která na kolena padá před ním, nikoliv ale před Bohem. Když má prezident Spojených států severoamerických veřejně míti účastnství v aktech náboženských, neměl by pan Faure ukazovatí jenom stále sedláckou zástěru. Nikde v celém světě, mimo Francii, nenalezeme náčelníka vlády, který by takto vyznával ateismus. Vláda neměla pronésti slovo: „Báh“, to zavazelo teprve v divadle, Comédie française, kde Claretie, člen Akademie promlouval hercům k Republice tato slova:

Když svatá a hluboká Rusie
jasným paprskem nebes oslavená,
navždy si připojí Francii
k velikým cílům Božím!

Zastane-li naše aliance s Rusy nedokonána, bude to vtip naší ateistické vlády. Upozorňujeme na přípitky v paláci Elysejském. Prezident Faure mluvil o „jednotě mocného císařství a pravé republiky.“ Car odpovídaje nemluvil ani

slova o republice, ale o národu, a tím jej poji vněmce svazky. Náš duch revolucionářský a ateistický oslabuje Francii. Vytýká se nám, že jsme anarchisty a nihilisty zvrstí, ale že rozeznáme sami to slmé, a něhož oni páved mají. Vytýká se nám, že naše vláda a bojiště a naše školy bez Boha, mohou sploditi ještě pokolení bez víry a bez mravnosti. A nikoliv neprávem!

Ostatné pravdu má Leroy-Beaulieu, který v „Revue de deux Mondes“ píše, že nemáme vzhledem k návštěvě carské oddávati se žádným iluzím; návštěvou tou upovrhuje se mír na základě dvouadvací smluv a hranic. Ráno bude si vážiti našeho spojení jen potud, pokud bude nás považovati za bohaté a silné. Aby však věřilo v naše bohatství a sílu, musí také věřiti, že jsme rozumní. Budme tedy rozumní a sjedocení, pak budeme i silnými. Jinak by návštěva carská nezaněla v dějinách Francie mocnějších stop, než byl odelek žirandol a svícen benediktýnů na vodách Selvy a na nebi pařížském.

„Correspondant“ věnoval úvahu sjezdu rakouských katolíků v Salcburku. Píše mezi jiným: „O důležitosti jeho svědčí četné články tisku liberálního i katolického. Právě i protivníci uznávají, že katolické armády v Rakousku zavazeli budíček a že chystá se k postupu činnosti energické. Pokud se týká činnosti katolické, možno říci, že v Rakousku bylo třeba počti od začátku. Neboť v semí tak mocného smýšlení náboženského zdálo se, že toho není potřeba. Pronásledování rodí svátce a hrdiny. — Pak probírají se práce, jež vykoná sjezd a vyslovuje se naděje, že hnutí katolické smohutí ve všech zemích a že knalice židovsko-sekularistická, která pracuje na odkatolčení Rakouska Uberska narazí na mohutný odpor katolíků, kteří utvoří statečnou a dobře disciplinovanou armádu na obranu spravedlnosti a křesťanského práva.

Proti románům Emila Zoly: „Rim“ vydal abbé J. L. Monestès knihu: „La vraie Rome“ (Rim pravý) v níž upírá Zolovi právo k řešení velkých problémů, jež nastávají a poukazuje, že si Zola mnohé řeči, výroky, úsudky, podrobnosti vypůjčil od jiných, což na první pohled patrně alychmí, zvláště od Bonifacia Latka, kterou si Zola obíral, přecháje jeho síly. Zajisté mu ani „Rim“ neotevře bránu Akademii.

Co tyden dal.

Ríšská rada bude dle polských listů zasedati do 19. prosince, kteréhožto dne bude přes Vánoce odročena. Mezi vánočními prázdninami budou svolány sněmy ke kratinkému zasedání, v němž mají povoliti proz. rozpočet zemský. Sněm haličský na příklad přijde se dne 29. prosince, aby hned druhého dne až do 30. ledna se odročil. Ríšská rada sejde se pak hned po Novém roce a ukončí do polovice ledna rokování o rozpočtu, načež bude uzavřena. Nové volby vykonají se asi v polovici měsíce března. — V posledních schůzích byla předložena o nuceném pojišťování proti škodám z ohně vrácená výbora, nyní pak jedná se o upravení platů úředníků.

Recepční výbor sněmovny poslanecké ukončil rokování své o státním rozpočtu, o němž v nejbližších již dnech bude zpráva generálním správcem dohotovena a bytí schválena výborem, ve sněmovně rozdělena. Bude tedy již příští týden možno započítí s povšechným projednáváním rozpočtu v plné sněmovně.

Sněmovna panská ve své sobotní schůzi provedla velký kus práce zákonodárné, přijavši celou řadu důležitých zákonů. Mezi nimi jsou zvláště zákon o organizaci soudů, čímž oprava soudního řádu dokončena a dále zákon domovský, jež tedy v době nejkratší, obdrží schválení panovníkovy, vejde ve platnost.

Kráľ arbský Alexandr zdržel se na své cestě do Říma několik dní ve Vidni, kdež mu byly, až dlel tam na septenou, prokázány co největší počty. Osta jeho Hinská platí ne tak návštěvě dvora italského, jako Sv. Otci, na němž chce král vyprositi svolení, aby prý jistě princezně katolické dovoleno bylo přestoupení ke pravoslavi. Princezna, jejíž jméno se ještě tají, má býti nevěstou královou.

Všelicos.

Bydčovské „Strážní na Čidlině“ přišel náš článek 18. listopad 1900 — tak vhod a tolik se jí líbil, že mu v posledním svém čísle věnuje obzvláštní stať, za kteréžto laskavé upozornění na výběr našeho listu skládáme ct. redaktorovi „Strážce povinný uctivý dík. Zmíněný list s námi, stojí ovšem na svém vlastním stanovisku, napotud ve všem pokud se týče Bílé Hory nesouhlasí. To však se časem může ještě posměšiti, neboť pan pisatel na nás laskavě upozorňujícího článku píše: „Na žurnalistu vůbec a na odborníka zvláště

dnes nějak nepostačující znalost historických pramenů. Kdyby se byl alespoň jen trochu studiem doby 1609—1648 obíral, tedy by byl především věděl, že podrobnou a nejspolehlivější historií českého povstání r. 1618 1620 napsal ku př. evangelik a exulant Pavel Skála ze Zhoře, jehož četbu by byl svým čtenářům ze „Strážce“ doporučil na prvním místě. Až tedy sám své vědomosti a to především z evangelických spisovatelů a ze spisů českých exulantů doplní, tedy zajisté se ve přičině názoru na bitvu bělohorskou názoru našemu valně přiblíží. Je k tomu vlastně již na té nejlepší cestě, neboť píše: „Vidíme, že věc, pro niž bylo bojováno na Bílé Hře, byla otázkou nejvyšší důležitosti pro národ náš. Ovšem, ale nemáme na druhé straně také zapomenuti na skutečnou vinu té šlechty, jež byla poražena na Bílé Hře... Hlavní výtkou, kterou činíme šlechtě té je, že ve své sobeckosti (sic!) nedovedla učiniti věc svou (sic!) zároveň věcí — národa lidu.“ — A to právě my tvrdíme, že české povstání r. 1618 nevyvolaly žádné jiné a dokonce ne ušlechtilé vzněty, nežli hamizná sobeckost tehdejší šlechty, která hledala, jak dobře „Strážce“ píše, jenom a jediné věc svou. „Strážce“ tedy jinými slovy a jinými obraty povídala vlastně pouze to, co jsme bez obalu napsali my. Děkuji jí za tu pozornost k našemu článku, prosíme ji snázně, aby dále našemu listu přívětivou svou pozorností zachovala a věnovala, neboť tak budeme se moci postupem času v celé řadě otázek sejit, jako jsme se sešli ve přičině názoru na přičiny povstání r. 1618. Ostatně ještě jsme jí dlužni odpověď za její feuilletonistické výklady o biskupu Hayovi. Ukážeme jí také i v této záležitosti, že její paní historikové více nevědí, nežli vědí. To „Strážce“ zajisté přijde jenom vhod. Její paní spolupracovníci dojdou tak mnohého poučení a nám poskytlí příležitost ku povědění pravdy, po níž lid dnes dychtí. Tedy na brzkou shledanou.

Pardubické Noviny, orgán strany svobodomyšlné (vlastně protestantsko-mladočeské) oblíbily si věnovati nám katolíkům téměř v každém čísle nějaký ten sloupec, v čísle ze dne 23. října jsou to sloupce tři. Z článku „klerikální agitace“ již po přečtení několika řádků poznáte tu o víc katolické úzkostlivé starostlivou tvář p. pastora. Zrovna jako by to Pard. Noviny opaly s Hlasy ze Siona, jejichž hlavním spolupracovníkem jest ten obstarožný prostřední p. pastor, pomyslete si. Dočítáme se v Pardubických Novinách, že klerikální strana postupuje na veřejnost velice okázale, že koná časté schůze a že „studenti bratři“ (t. j. katolíci) na schůzích nesnesou odporu. My tento název studených bratrů kvitujeme, ale zrovna připomínáme, že kterýsi člen mladočeské strany nazval tuto skomírající stranu a její členy zmrzlymi bratry. Proto nás těší uznání, že vystupujeme okázale a mohutně, aspoň snad svou činností zmrazilé bratry mladočeské z redakce Pard. Novin rozebráme. A jestli dále Pard. Noviny touží na to, že klerikálové vyhodili ze schůze Skála, na jehož snad drem. Černoohrským, to je přece mladočeská taktika, a jak se dovídáme, byli to právě, abychom užili titulu z Pard. Novin, zůstali mladočesko-protestantští ze strany Pard. Novin, kteří ukřičeli každého, ku př. bývalého ředitele Jagna, když na veřejné schůzi chtěl promluvit. A takových příkladů mladočesko-protestantské zuřivosti můžeme uvést na sta z různých českých měst a vesnic. Proto tedy pánové ne moc se zlobit, jak vy nám, tak my vám, chovejte se na našich schůzích slušně a slušného člověka na svých schůzích necháme, nezpůsobu, neslušného aneb jak vy říkáte, zuřivce vysadíme ze dveří jen podle vaš mladočesko-protestantské taktiky. A tu právě vám kvitujeme další slova Pard. Novin, že právě štváci mladočesko protestantští drzým vystupováním schůze mají a škandály vyvolávají. To je vaše taktika. V nadávkách jste mistři, to je pravda a čelný orgán váš N. Listy v úv. článku v neděli 25. října překonal sám sebe v tom ohledu. Když před časem jsme čítali články N listů E chýry, kde ku př. národ náš porovnával s „pl vátkem“, kde slova rvoun, frvoun a podobná se vybírala do květomluvy N. listů, uznali jsme, že to je národní zvláštnost, takovýmto způsobem titulovat ty, kteří netáhnou s N. listy za jeden provaz. Teď se Pard. Noviny rozpomenuly, že by v tomto nadávacím ohledu na katolíky mohly belhat za svým čelným orgánem. Šťastnou cestu. A po nadávkách spouštějí Pard. Noviny jednou mol, a slzy roní nad tím, jak prý se líbí klerikální bojovníci od pravých křesťanů, kterým vznešená nauka Kristova a ne politické štvání má býti přední vlastností. Je mne daleko, vznešené jméno Kristovo zneužívati k polemice, proto jen připomínám fakt, že právě Kristus nezbedně křiklouny ze svatyně vymrskal. Ať si tedy Skála z toho vezme mravní naučení a jeho obhajci také. Chceme prý, tak Pard. Noviny vzdychají, národ český odděliti od velikých cílů. Na to odpovídáme, to rozhodně nechceme, naopak chceme národ český k velikým cílům ze všech sil přiblížiti, a poněvadž mladočesko-protestantští štváci lid český od těch cílů oddalují jen pro svůj kšeft a pro své stranicství, proto chceme tomu lidu opět otevřiti, aby těm mladočesko-protestantským mluvčím nevěřil, aby se nedal od nich za no vodit, aby se jich zeptal, co už pro národ a vlast

českou dobrou učinností, a když na tyto otázky se budou vykrucovat a planými frázemi obánět, aby jim ukázal dveře a ohlédl se po jiných vůdcích, jejichž štít je čistý, a jejichž snaha prospěti národu českému je neústupná, chceme lidu českému ukázati a také ukázat, že pod praporem katolickým nebudou balamuceani, ani napalováni, jako pod praporem mladočesko-protestantským. Jestli tento katolický prapor nazývají Pard. Noviny praporem Brynchovým, to může p. biskup kralovédědekému jenom sloužiti ke cti, že úhlavní nepřítel jeho z tábora mladočesko-protestantského uznávají jeho velký vliv a že se ho bojí a jak známo, strach má velké oči. Pard. Noviny bojí se o dělnictvo, že prý se dává do řad klerikálů, a že velikostatkáři úzasně malé mzdy platí. Co se toho týče, že dělníci vstupují do řad netich, to si vysvětlujeme tím, že už vystříhali z těch besel mladočesko-protestantských, a uznávají, že kněz přece jen to s nimi lépe myslí, než leckterý ten velkomožný, mnohomluvný mladočesko-protestantský matador. Co se týče druhého, že na velikostatkách platí se úzasně malé ceny dělníkovi, čímž snad Pard. Noviny nerázeti chtějí na velikostatek kral. hradeckého p. biskupa, tu jim připomínáme, tam jsou celé rodiny dělnické pod deputát, mají zaměstnání celý rok a že jsou spokojeni, je vidět, že ještě nestávkovali, jako leckde jinde, třeba v závodech, kde páni ze strany mladočesko-protestantské mají velké akcie. Kdo tedy s tím dělným lidem lépe zachází? Proč pak Pard. Noviny, když jsou o ten dělný lid tak moc starostliví, neohlédnou se, co platí ten který židáček na svých polích a ve svých závodech dělníkům. To Pard. Noviny nechtějí vědět, poněvadž ten který židáček dá třeba p. redaktorovi pláture, z jeho insertu má pan redaktor Pard. Novin malý rebach, proto na to pole nevkráčí, aby si pokolení Semovo nepohnělo. To on raději kněžím vyčte štůlu, že prý za obřadů výkony žádají obnosy veliké, že žijí v přepychu a nádhře přímo kralovské, mají vozy zlaté a nepřipínají se ku zmínění bídě lidské. K tomu odpovídáme: Takhle „nemlich“ píše židovka z Neae Freie Presse a p. pastor z Hlasu z Siona. Židé jezdí v nádherných equipážích a hodají kralovskými, ale katolický kněz chodí pěšky a z těch pár starých příjmů více dobrého udělá než všichni rabíni a pastoři dohromady. Ale katolický kněz s tím nejde na buben. A kralovský boduje právě zase strana mladočesko-protestantská, neboť se pamatují, že se chlubil N. listy, že mladočesští oddělali závereční schůzi při „šumném champagne“, a že toho šumného šampaňského bylo hodně, dá se myslet. Tam ať přitě redakce Pard. Novin obrátí svůj slídívý nos. Co se pak té štoly týče, připomínáme, že žádný kněz nikoho nemučí, aby vystrojoval slavný pohřeb aneb aby ať o pól dvanáct se slávou dával se oddávat. Kdo ale si takové svlátnosti poroučí, musí je slušně honorovat. Při tom se jen Pard. Novin táhne: Vyčetly už někdy tyto Pard. Noviny štůlu rabínům a helvetským pastorům? Jestli jsme se toho nedočeti ani jednou, a tu opět vidíme ty sprizněné duše z tábora mladočesko-protestantského. Ovšem p. pastor má pro svou štůlu velmi pěkné jméno, je to u něho „láška“, ale ta láška je někdy veliká a někdy menší. Ani nás nenapadá vyčítati pádnům pastorům a rabínům jejich štůlu, ať každý si bere co chce, jen to připomínáme Pard. Novinám na důkaz, jak jsou nesuranné. A na konec, světe div se, Pard. Noviny berou v ochranu nižší klerus, že prý, kdyby na nový organ platil kardinál, probošt, kanovníci, nemusel by býti nižší klerus obřezován, nemusel by se vésti nátlak na katechety, kaplany a faráře, kteří prý mají platit organ, jenž má mocným pádnům podkuřovat. K tomu odpovídáme: Děkuje Pard. Novinám a jejich patronům mladočesko-protestantským za jejich radu, ale poukazuje je, aby se staraly o své helv. Hlasy z Siona, o Nár. Listy, Lid, Ruch, a starost o katolické listy aby ponechaly nám katolíkům. Každý kaplan i katecheta i farář ví, co má dělat, a chce-li list odebrat a podporovat, dělá tak dobrovolně a nepotřebuje reprovise aviso z helvetských dlných Pard. Novin. Tam pro rozum nepůjdeme, poněvadž bychom ho tam marně hledali, tam je jenom vášeň a zášť proti všemu katolickému. Co se týče toho podkuřování, v tom právě si libují velcí páni ze strany mladočesko-protestantské, ti si potrpí na ovace, jim s kyticí v ruce drží děti nedospělé řeci světohorné, politické ku př. v Chocni, proto je na ty adresy poukazuje, jakož i na adresy pastorů a superintendentů, tam najdou sprizněné duše a i vděk za svou práci. My sřstaneme i na dále k jejich snahám mladočesko-protestantským nevdechými, nanejvýš že jim zas dáme lekci, až se zase svým vybraným způsobem o nás rozeptešou. † 24.

Osobní. Ve zdejších kruzích známému panu radovi vrchního zemského soudu v Praze Hartmanu šlech. z Hartenthalu bylo v těchto dnech při jeho odchodu na odpočinek vysloveno nejvyšší uznání za dlouholeté věrné a horlivé služby.

Zvěsti z východních Čech.

Jeho Biskupské Milosti podána byla tyto dni jménem všech vikářů a veškerého kleru biskupství Kralové-Hradeckého nejuctivější adresa nehlubší oddanosti, poslušnosti, úcty a lásky.

Hradecký „Hlas lidu“ v posledním svém čísle celkeru souhlasí s našimi vývody o Karlu Havlíčkovi. Ale jinak sňáží se doznání končí — ne smyslem. Píše: „Já smýšlel Havlíček o těch lidech, kteří vedou a stojí za „Obnovu“, k tomu odkazujeme čtenáře i vesele (— to má být patrně vtip —) „Obnovu“ na ukázkové čis. „Hl. Lidu“. — A k tomu my zase dodáváme, že v době života Havlíčkova „Obnova“ dosud nevznikla a proto také Havlíček nemohl smýšlet o těch lidech, kteří „Obnovu“ vedou a řídí. Z těch mnozí ani ještě nebyli na světě, když Havlíček umřel. Více netřeba „Hlasu lidu“ dokazovati, že se Havlíček s redakcí a fideletstvem „Obnovy“ vůbec neznal a znáti nemohl a proto o neznámých mu, nenarozených ještě atd. lidech vůbec nic nesmyšlel. — Podle logiky „Hlasu lidu“ mohli bychom také zase my napíati, že na ty, kteří dnes vedou a stojí za některými radikálními listy, vztahují se známá Havlíčkova slova a jeho smýšlení o současných mu radikálních novinářích a jejich patronech, o nichž Havlíček napsal a pravil: „ať jsou velcí oslové, předce do rozličných časopisů piší a obecně na bláznosti svou trmácejí.“

(16) **Jen pokrokové!** Přesvědčené názory bláznů zdejší pokrokové „nešinec“ v místním organu, neboť horší se s výrazem opravdového farsise nad tím, že ndp. biskup dovolával se zákonitě ochrany proti jidušskému redaktoru Cidlin-skému. „Osvěta“ nedávno tvrdila, že jí o to jde, aby se rakouské zákony píše a vždy správně zachovávaly, tak že jsme ku svému překvapení se domnívali, že třeba byla se na list vládní. Když ale ndp. biskup dovolával se státního zákona o tisku a žádá, aby § 19. zabezpečoval i biskupům možnost opravy svévolného přeručování novinářského, tu „Osvěta“ opouští pádu státoprávní a volá na „pomoc křesťanské milosrdnosti“. Což zákony chrání jen darebáky a pokojní občane nesmějí se práva dovolávat? Křesťanská morálka káže milosrdnosti, ale nezakazuje nikomu dožadovati se svého práva. Proto budeme se vždy dovolávat ochrany státních zákonů, kde pokrokáři ze samého milosrdnosti (!) naši čest napadnou. Strážce košerované morálky ať přečte si podruhé také své předcházející zprávy, aby si tak křiklavě neodporoval. Neať to pokrokové!

Jak se šve proti knězi. Píše se nám z Dobrušky: Č. 31. pravdomluvného „Škol-ského obzoru“ přineslo tento uslechtilý dopis: Pod koutou klerikálů. Páter A. Fl., děkan a člen jistě okresní školní rady, nechtěl připustiti, aby učitel, který snědl v pátek párek usenek, dostal zvýšení služného. Tato v podstatě své docela pravdivá historie budiž výstrahou těm, kteří dosud nevěděli, jak se mají klerikálům zachováti. Jsme přesvědčeni, že kdyby nyní 500 zlatových učitel měl na „gábl“ tolik, jako biskup Brynch, aneb aspoň tolik, jako kterýkoli děkan, se by si dopřál na gábl v pátek více, než miserný obnos 5 kr.; koupil by si půl tuctu štic nebo porci rynského lososa atd. Zapil by to douškem Sherry a dokázal by vésti tak důkladný život, že by se postil třeba pětkrát za týden. Paněčku, když jsou ti—ti—ti, to se postí. — Ačkoli v „Šk. Obzoru“ napadáni bývají jen hodnější učitelové a knězi, tak že takové hanobení jim vlastně ke cti slouží, třeba přec tuto věc objasniti. — Aby „Šk. Obzor“ byl si kuži, a nemusil odvolávat a stále opravy přijímat, (v č. 31. jest jich za půl čísla) střetl se, uvádět celá jména. — Sd. učitelka C. Vr. v Dobrušce mezi 10—11 hodinou vešla do 3. třídy dívčí, kdež neměla co dělat, jsouc učitelkou ve třídě čtvrté, a před dívkami v lavicích sedících okázale poživala usenky jako na vzor panu kaplanu, který právě také k vyučování do třídy vstoupil a jakoby si toho nevědom. Poněvadž později na to upozornění ještě těžce nesla, učinil o tom děkan zmínku při zasedání c. k. okresní školní rady v Novém Městě. Poznav však, že návrh na zvýšení služného díti se musí jednohlasně, vzal hned své udání zpět, řka že není toho mínění, aby se tím snad žadatelce uškodilo, tak že návrh na zvýšení služného odhlasován jednoblasně. Není tedy pravda, že týž nechtěl zvýšení služného připustit. Těž jest lež, že tu předneseno, že si Vr. v pátek usenku anědla, neb co ona jinak v pátek jí, na to se nikdo neptá. Že však nesnáší se s řádem, aby učitelka ve třídě před žáky měla i štic jedla a sherry zapijela, snad i moudrý dopisovatel sná; tím méně, když jedla usenky v pátek s jakousi okázalostí před dětmi

katolickými. — Poslední dopisovatel, známý zde se svým kolegou obstarávatelem „Škol-ského obzoru“ tou lávou zprávou děkana jako zvláštní fanktka líčí, a z příčin zhora uvedených sotva by se opravy ve „Šk. Ob.“ dočkalo, musí k vůli objasnění pravdy a obhájení cti ta věc býti teprve vyšetřena, tak že dopisovatel jmenované učitelce, již snad chtěl opatřiti zadostudnění, sotva posloužil, že čez se mu tato ve případe poděkovati má.

Výbor katol. jednoty na Slezském Před-městí konal schůzi dne 23. listop. b. r. a usnesl se na tom, pořádati dne 8. prosince b. r. pro své členy a uvedené jimi hosty opět přednášku a to „o femesle v dobách středověku“ a o časové otázce „kam patří náboženství“. Zároveň vyslovil díky za skvělý dar mnoha knih a 10 zl. vd. panu Václ. Havlíkovi, rodáku ze Slez. Předměstí a faráři v Sopotech, jmenovav jej rovněž svým čestným členem.

Sdražené spásky Pražsko-Předměstské pořádají v neděli, dne 29. listopadu 1896 v místnostech „na Střelnici“ domácí slavnost odevzdání diplomů skutečného čestviti Ústřední Matice Škol-ské. Pořad: Odpoledne. Začátek o 2 hod. Koncert kapely Sokola Třebechovického. Buffet dem. Prodej jídel a nápojů dle jídelního lísta. Večer. Začátek o 8 hodině. Pořad: 1. Osvětla. 2. Odevzdání diplomů Ústřední Matice škol. 3. Fantazie z „Troubadours“ pro housle a piano od D. Allarda. 4. „Já nevím to“, přehrá pro husly hlas a převodem piana od Hübnera. 5. Sereada pro housle a piano od Moszkovského. 6. Slovanských tanců č. 7. od Dra Antonína Dvořáka. Tři kloubky. Veselohra o 1 jednání. Po vyčerpání programu volná zábava. Vstupné: Odpoledne: osoba 20 kr., rodina (4členná) 40 kr. Večer: osoba 40 kr., rodina (4členná) 60 kr.

Pro pohobě v Hor. Janovi poslal farářem úřadu: Pl. tit. Jan Mareš, děkan v Jicíně obřadu 5 zl.

Kdo připravil invalidy o tráhu. Jm. známo, zadávaly se drubdy tráhy starým vojákům, najmé invalidům, jimž takto za přetlác tráhy a svizele poskytnuto skromné sice ale přece zvláštní zaopatření ve státi. Bývalo, ale není. Brzo připadla podnikavost židovská na to, že prodej tráhu je vlastně dobrý obchod, z kterého by se slušný rebach těžiti dal. Od nějakého času počaly se objevovati u finančních ředitelstev žádosti jednotlivých obchodníků židovských za udělení tráhy, akibujících platiti za to určitý roční poplatek. Na tohleto finanční organové došli napříli, židé jim otevřeli oči. To, co až dosud bylo pensí pro vysloužilé vojáky, stalo se zdrojem nových příjmů pro stát. Tráhy od té doby mdatěm organu offertní tomu, kdo za ně nejvíce nabídl a invalidům abyl jen — šlínat. Ale snad ani ten na dluhu ne. Při ostrovitup našich nekřesťanských spoliob, čand dá se očekávat, že vyskytne se záhy bystrá hlava, která příslušným organům podá žádost za přecechání koncese, k výhradnímu provezování, toho druhu budby a při sevěřené láce jistých kruhů k nabídkám etu gros je zcela pravděpodobno, že se jí vyhoví. Obchod by nebyl sly, neboť de-terého šlínatěže — třeba hral sje falešněji — když platí za to drah, nesmí potom nikdo vyhodit.

Křivopřisecství s Plotišť. Před sedmým kraj-ským co soudem trestním postaveni byli dne 21. listo-padu jakožto žalovníci manželé Jan a Marie Faltovi, krejčí s Plotiště, a kladla jim žaloba též. metapitalstvá za vinu, že v rosepti s Josefem Dlouhým s Plotiště vydali na něho křivě před soudem svědectví a to v následující spůsobě: V květnu roku 1892 vzal si p. J. Kejkřlíček od pana Čechy Blechy s Předměstí zá-lohu 10 zl. na čekanka. Za něho převzal sáraka Jan Falta a oba se podepsali pak na sáraku na 10 zl. vystavenou. Mezi tím než sáraka tato k platnosti dospěla, dostala se živnost Kejkřlíčkova do drabhy a ukoupil ji Josef Dlouhý, švagr Kejkřlíčka. To Falta táže hnětlo, že bude mítí čest platit co ručitel, čím dluh. Proto došel si k Dlouhému a šádl jej, aby co přibuzný Kejkřlíčkův, sám na se k placení převzal tento čekankový dluh. Teprve po dlouhých řečech dal si Dlouhý Fici a prohlásil, že tento dluh na Kejkřlíčka vypořádá, aby Falta nepřišel do škody. V tomto deličení se dosud oba, jak Falta, tak i Dlouhý úplně shodují; však roscházejí se v této další důležitě ob-pnosti: Zanedlouho po tom, dostavil se do přibýhu Falty Dlouhý a platil 10 zl., kterých mu Falta rovněž přimává; však Falta tvrdí, že mu těchto 10 zl. pla-ceno nebylo na čekankový dluh, nýbrž na zcela jinou pohledávku. Měť prý na živnosti Kejkřlíčkově, kterou Dlouhý ukoupil, vřelený kapitál 87 zl. se dodavý oděv, s něhož tenkrát jen tento šlyek porušoval a tu zaplatil mu Dlouhý těchto 10 zl. na tento knižbový kapitál. Dlouhý naproti tomu však udával, že platil těchto 10 zl. jediné na čekankový dluh a že mu ten-krát Falta řekl: „Jak to bude s tou číhřiví. Dejto mě na ni aspoň 10. a jáme vyrovnání.“ Tato vádná kon-troverze dospěla k soudům. Především žaloval Jan Falta Josefa Dlouhého o zaplacení 10 zl. na čekanka. Byl však se žalobou svou odmršán, poněvadž mu Joe. Dlouhý odpřisáhl, že mu dluh čekankový onou drahčím úplně vypořádal. To okolnost přivedla Jana Falta s obvyklého klidu a vyjádřil se hned při stání k Dlou-

Oltář

netrpělivě očekávající důst. pány ob-
jednatele prosíme za odpuštění, že vi-
nou kniharů nemohli jsme všem do po-
činajícího Adventu s vyřízením vyhovět.
Doufáme však již v brzké konečné za-
slání posledního výtisku z I. vydání.
Knihy nábožní a Hlas varhan dosud
nevyšly avšak s tiskem co nejdříve se
započne.

Biskupská knihtiskárna.

(Zasláno.)

Odporučení.

Pan Karel Kossak, továrník ko-
stelního náčiní ve Vídni VIII., Stroziova ul. č.
47 zhotovil pro náš poutní chrám Páně velmi
skvělou věcnou lampu v gotickém slohu a v
ohni pozlatil.

Jelikož lampy ta jest za levnou cenu a krá-
snou ozd. bou domu Božího, vyslovují tuto svrchu
udané firmě veřejné erdečné díky a odporuči ji
všem, kteří pro svůj kostel trvalé a krásné náčiní
poříditi chtějí.

Farní úřad v Hermanicích nad Labem,
dne 19. listopadu 1896.

Petr Pavel Petráček,
farář

(Zasláno.)

Pan Josef Krejčík,

umělecký závod sochařský a řezbářský v Praze.

Dílky: Bubna 612. — Sklad Eliášova tř. 24.

Boží hrob došel právě v čas a působí na
to velkou radost, že mohu Vašnosti sdělit, že
všichni kdo ho viděli, náležitostí konstrukce a
krásou provedení byli zrovna uneseni. Neopomene
závod Váš všude doporučovati.

Poroučí se Vám zcela oddaný

V. Jimramovský, dne 19. dubna 1896.

P. Ig. Sedláček,
farář.

Místo pro kněze deficienta

v Pardubicích

uprázděno jest v městské nemocnici s ročním
honorářem 200 zl. s povinností sloužiti denně as
v 7 hodin mši sv. pro milosrdné sestry, posloužiti
týdně sv. svátostmi pěti milosrdným sestrám a za-
opatřiti sv. svát. nemocné v nemocnici (týdně tři
čtyři). Intence celého roku jsou volné. Kdo by o
místo se ucházel, necht' jednoduchý dopis ználo
děkanskému úřadu v Pardubicích.

Občané

odebírejte „**Samosprávné Listy**“ nejl. cínější
to měsíčník věnovaný samosprávě a svěpomoci.
Číslo na žádost zašle administrace v Kopřivnici
na Moravě.

Politické družstvo tiskové

V Hradci Králové

vydalo právě druhé vydání spisku

Učte se z dějin.

Novo k naší minulosti od starého vlastence.

Tento krátký přehled nepřehledných
dějin českých dostati lze

v biskupské knihtiskárně

Stran 62. 8°. — Cena 15 kr.

PH odbíreje větší množství přiměřená
srážka.

OBNOVA

vychází každý pátek dopol. o 11. hod.

Vydavatelstvo:

Politické družstvo tiskové v Hradci Kr.

Veškeré zásluky, dopisy a předplatné adresujte
pouze:

Obnova v Hradci Král.

Předplatné:

Na celý rok . . . 4 zl.

na půl roku . . . 2 .

na čtvrt roku . . . 1 .

Jednotlivé číslo v místě 7 kr., poštou 8 kr.

Místnost redakce:

V Hradci Králové. Velké náměstí č. 34.

o Nejlepší o

slováckou

slivovici

borovičku

1 litr od 70 kr. po-
čítaje vyrábí

N. Neshal

Umrý Král.

Sčítaná medaile Národní jednoty Severočeské. — Nejvyšší vyznamenání
zlatá záslužná medaile a korunkou. — Čestný diplom.

Veškerá patentní mýdla

vyráběná ze všech možných i nemožných materiálů a účinně ve všech ča-
sopisech doporučovaná — pomínou — až se lidé přesvědčí, že byto a bude
nejlepším jízím

pravé nefalšované mýdlo jádrové

jež P. T. ct. obecnostu vše doporučuje

Jindřich Jelínek,

mydlář v Hradci Králové.

Týž dovoluje si upozorniti na speciální novinku „**Jelínkové jádrové**
mýdlo neutrální“ doporučené pro jeho výtečné vlastnosti
celou řadou lékařů a specialistů v kožních nemocích.

Kus za 5 kr.

Hlavní sklad u Hrd. Jelínka v Hradci Králové č. 16a., Malbovicích č. 3.
a 37., u p. Aloise Jelínka v Pardubicích a u Čenka Zimy v Kutné Hoře.

Telefonické spojení.

Vlastní výroba viněných látek

z čistě ovčí vlny
doporučuje na podzimní a zimní obleky, havelky
a kostelní sukna

IGNÁC STRÁDAL,

závod sušeničský v Humpolci.

Vyznamenán na zemědělské výstavě v Praze stříbr.
medailí obchodní komory živnostenské, v Plzeňské státní
medailí bronz.

Vzorky zdarma a franco.

**Ex offo
křestní listy**

jsou na skladě bisk. ti-
skárně 40 kusů (knihy) za
30 kr.

Navštívenky

od 60 kr. výše nabídní
Biskupské knihtiskárny
v Hradci Král.

Časových úvah

vylal:
sešit II.

Radikalismus a klerikalismus.

Poznámka: Často, častěji brožura „**Jaký je
přec ten biskup královéhradecký**“
vyjde opět jako zvláštní číslo „**Časových úvah.**“

Nový časopis Časové úvahy

vychází

nákladem politického družstva tiskového
v Hradci Králové

jednou v měsíci, počínaje 1. říjnem. Přínášeti bude
nové i starší práce původní i překlady, které mají
časovou zajímavost. Předplatné i s poštovní zá-
silkou 50 kr. ročně. Jednotlivé čísla 4 kr. Zásluky
obstará administrace „Obnovy“ v Hradci Kr.

Otčené správě
knížecích Schaumburg-Lippeckých
vinných sklepů
ve Villány.

Potvrzují Vám tímto velice rád, že knížecí
Schaumburg-Lippecké panství se svých rozsáhlých
vinic ve Villány

nejlepší a nejčistší vína

vytékají, jež všem svým pánům kolegům jako čistá,
pravá přirození

MESNÍ VÍNA

s plným přesvědčením co nejvíce doporučiti mohu.
Ve Villány, dne 10. října 1896,

L. S. **Pavel Gauder,**
f. k. farář.

Výhradní prodej našich vín pro severo-
východní Čechy světlí jsme obchodnímu panu

Karlu Ningerovi

v Novém Bydžově,

který otčenou objednávkou buď se svých nebo přímo
z našich sklepů vytéká

Spříma kníž. Schaumburg-Lippeckých vinných sklepů
VE VILLÁNY.

Nansenův sensationální časopis „Na se-
verní pól“, (překlad rediguje dr. Jiří Guth)
ještě právě vycházel současně s originálem a vydá-
ním anglickým a i. v ilustrovaných sešitech nákladem
J. Ott v Praze. Bafeme s oprávněnou svídaností do
rukou díle epizodatele, o němž se pojalší doby
točik mluvílo. Známe je všeobecně, že Nansen
epizodatel Nansen promíli ku točce, že se více
epizodatelé sešli, přiblížili se k tomu, že se

„Křesťan“

Nejsvětější Svátosti Oltární
posvěcený.

Sestavil:
ABBÉ A. HENRY,
čestný kanovník a ředitel Ústavu Nejsvětější Trojice
v La Maroche.

Dle III. vydání přeložil
VOJTĚCH KAMEŠ,
farář v Chřenovicích.

Nákl. bisk. konsistoře. Tisk bisk. knihtiskárny.
Stran 514 — 8° —

Cena brožovaného výtisku 70 kr., franko
80; v tuhé vazbě celoplátěné franko 1 zl.

Všelé odporučení této výtečné adorační
knihy viz v „Řádel duchovním.“ sešitu de-
vátém a v „88. Eucharistii“ v sešitu
přínovém t. r. Objednávky přijímá biskupská
knihtiskárna v Hradci Králové.

Vyznamenán na výstavě v Hradci Kr.
r. 1894 zlatou medailí a diplomem.

Změlé suby

podle nejnovějšího amerického způsobu vyrábím
a znám všechny práce v obor ten spadající
přesně a solidně na základě dlouholetých zkušeností,
ručně za nejlepšího obsluhu. Zaručuji ceny
nejlevnější a poroučejte se do vaší příslušné
obecenství, znamená se v hluboké úctě
oddaný.

Josef Časlavský,
zubní technik
Pražská ul. č. 77. v Hradci Král.

Singerovy šicí stroje

uznané nejlepší na světě.
Nedostupitelný co do výkonosti a trvanlivosti,
proto nejrozšířenější šicí stroj jak pro
domácí potřebu, umělé vyšívaní, tak pro
všechny průmyslové účely.

K dostání jedině ve vlastních
závědech naší společnosti ve
všech větších městech.

Singer Co., akc. spol.
(dříve G. Neidlinger.)

Hradec Králové, Pražská ulice 8a.

Bezplatné vyučení též modernímu umělému vyšívaní

Dobře osvědčené hodinky

zlaté, stříbrné, niklové a ocelové jakož
i všechny nádobné hodiny do salonů, kan-
célářů, kuchyní a hostinců. Budíčky u velkého vý-
běru dobře a přesně regulované se zárukou od
jednoho do tří roků. Všechny zlaté a stří-
brné výrobky zboží granátového a z nového
stříbra doporučuje za velmi nízké ceny

Josef Šteffek,

závod hodinářský a zlatnický
v Hradci Králové,
velká pošta, č. 145. proti hlavnímu stříšku.

Všechny správy hodinářské jakož i zlatnické
se přijímají a vyřizují co nejrychleji za ceny po-
měrně levné.

Umělecký závod

pro
malbu
na skle

B. ŠKARDA,
Brno.

Speciální závod
pro malbu oken
chrámových.

Bednárství prvního
třídního vyznam.

Vzorníky k na-
hlednutí franko.

Ceny mírné.

Do Hradce Králové a okolí!

Fr. Hlavatý,

obchodník uhlím a dřívím
v Plotištích (u nádraží)

odporčuje ctě. obecenstvu svůj hojně
zásobný sklad

hornoslezského uhlí

všech druhů jakož i suché dříví k palivu.

Prodává v cenách nejlevnějších.

Ceny mírné.

Obaluje vzorně.

Největší závod na

oděvy pro pány

řemeslo

Emanuel Bělský

v Hradci Králové.

Hotové oděvy všeho druhu pro podzimní a
zimní období, jakož i moderní látky jsou ve
velikém výběru na skladě.

Objednávky dle míry se rychle a přesně vy-
řizují. Ceny levné a pevné.

Hlavní sklad v Kutné Hoře.

Filiálky:

v Hradci Králové, v Pardubicích, Chru-
dimi a v Čáslavi.

Nádherné dary!

Obrazy

MADONNY a KRISTA,

krajiny, a všechny druhy nejjemnějších
obrazů v největším výběru, za ceny naj-
mírnější v závodě sradel, obrazů a rámců

JOSEFA KIESLICH,

v Hradci Králové

pražská ulice vedle Hotelu Merkura.

Nová

insertní
kancelář

„REKLAMA“
v Hradci Králové,
od 1. ledna 1897
v Praze

sprostředkuje inserování

ve všech časopisech

za původní ceny administrace.

JAN HORÁK,

sestavení

V BYČKOVĚ a. k.

nabízí na dobu podzimní a zimní

čisté vlněné látky

vlastní
výrobky.

Ruční vlnění jen molou objednávkou
na skoušku!

Všechny na požádání zadá franko.

Děkuje všem svým milým veleobchodníkům a
veleobchodníkům za každou přízeň, prokázanou,
aby tím i dále dával svou věrnost a slibují vždy
vzornou, pečlivou obsluhu.

Advokátní kancelář

JUDr.

STĚPANA FISCHERA,

advokát

v Hradci Králové

nachází se od nymějska v nárož-
ním domě č. p. 280. p. profesora
Beránka (první dům u pražského
mostu) v I. poschodí.

Na pekařství

přijme mravného hochu

JOSEF LIBNAR,

pekař v Červeném Kostelci.

Zlaté a stříbrné klenoty!

VÁCLAV ŠOLC,

zlatař a stříbrník,

přísekný soudní znalec a odhadce

v Hradci Králové

(uv. Jánkové nám. č. 77.)

doporučuje ctěnému obecenstvu hojně zá-
sobný sklad klenotů, zlatých, stří-
brných a pravých českých granátových
šperků, stříbrné stolní nádobí z nového
a čistého stříbra, ozdobné stolní nádobí
všechny zlaté a stříbrné hodinky i ja-
kosti, dále pendlové hodiny a budíky
různých druhů se zárukou 1—3 roků za ceny
levnější než všude jinde.

Všechny zboží je důkladně zkoušeno a značeno.

Objednávky a správy se přijímají a shledávají,
též všechny správy hodinářské se vyřizují.

Vše za levné ceny.

Staré skvosty se kupují a vyměňují.

Ztráta vlastí a tvoření lupů

se pod zárukou jediné lásky

zamestnání

CRINOGEN

od

J. Beysovec v Jičíně.

Cena láhve s ochrannou zámkou 1 zl. při 3 lahvičkách
franko na dobírku, neb lépe proti pošt. poukázce 3 zl.

Sklaďte v lepších lékárenských obchodech a botičkách
závědech.

Svíce kostelní

pravé voskové i polovoskové, pa-
schalý, trojhrany, grana, jakož i
nejjemnější druhy kačidla, dopo-
ručuje veledůstojným farním a
slavným patronátním úřadům,

rovněž i

P. T. pánům obchodníkům v jakosti nej-
lepší a v cenách nejlevnějších.

Zároveň odporučím svícny do věšných
lamp 7 dnů hořet a všude za nej-
lepší uznání.

Josef Pilnáček

v Hradci Králové.

Závod pekařský „u Albrechtů“ mláčen r. 1897.

OBNOVA

Číslo 99.

V Hradci Králové, dne 4. prosince 1896.

Ročník II.

K nadcházejícím volbám do vídeňského parlamentu.

Bližší se nový rok 1897. přinese nám ve průběhu svém mnoho a to důležitých politických událostí, mezi nimiž v nejbližší době náleží nadcházející nové volby do vídeňského parlamentu.

Nynější období říšské rady zahájeno r. 1891., doprchává. Na šest let volené zastupitelstvo lidu co nejdříve bude rozpuštěno, aby ustoupilo poslaneckému novému, jejichž počet tentokrát bude o poslance páté třídy rozmanitější. Poslanci této budou poprvé voleni, a volení jejich jest jakýmsi krokem ke všeobecnému právu hlasovacímu. A možná že jest sňatek této páté třídy kurie krokem ke všeobecnému hlasovacímu právu vůbec a možná také, že jest krokem od něho dále. Jak se osvědčí. Totiž se poslanci páté kurie, ale „skouška“ všeobecného hlasování, jímž budou zvoleni.

To jest dávno, můžeme říci celé čtvrt století, zapadá zkušenost, že i ti největší radikálové, jejichž heslem jest „všechna moc pochází z lidu“, brzy po svém vstoupení na říšskou radu hned toto změní a zapomene a sáhnou majetkem svým proto překvapeným voličům domů vykládati nové učení, že „všechna moc pochází — z Vídně“.

Proto pomáme ani té nejmenší pochybnosti, že ti pánové, kteří „z lidu“ od nás z Čech do vídeňského parlamentu nové vyjde, třebaže se nyní svým voličům důstojně a zapřísně, že „všechna moc pochází z lidu“, že brzy po svém vstoupení do říšské rady začnou spívat to staré „všechna moc pochází — z Vídně“.

Zkušenosti toho máme tak veliké, že to můžeme směle tvrditi. Dokázal nám to nejprve sám p. dr. Rieger, který proto musil s politického pohledu odstoupiti, ale dokázal nám to i ti, jímž musil ustoupiti, třebaže to to byli mladočechi.

Proto pokud se poslanci na říšskou radu zvolených týče, to nejme v žádné pochybnosti, že se „osvědčí“ zrovna tak, jako se „osvědčili“ všichni jejich slovesní předchůdci. Budou na-

vati časem také „všechna moc pochází — z Vídně“. Ale budiž o to, jak se osvědčí nový volební řád do vídeňského parlamentu. Běží o to, jak ty nové volby budou dopadat, jaký budou mít průběh. Budou třeba jenom povážlivým a případně i sbyťským lomozem, jehož dobrodružství mohly by mít lid i vláda následky, poněvadž poslanci časem všichni ve Vídni tak zdomácní, že konečně vláda si dělá vše, čeho je potřeba, beze všech jejich námitek. Ano někdy stávají se z nejvzdělejších opovržlivců nejhorlivější její zastanci. Zrovna tak jako jsou s pytláky nejlepší hajní, zejména když sem tam sami ještě k nějakému mimofádému zisku přijdou.

Tím si nechceme dnes na říšské radě dleci naše bývalé bouřily nijak dobiti, že přišli k „lepšímu přesvědčení“ a že nabyli „lepšího politického rozhledu“, než-li jakými se honosili, když táhli ale pana dra Engla jako „barba umělkářského“ k Vídni, aby tam vládu „sahrali“.

Ale poněvadž v Čechách i na Moravě uplatněna jest zásada, že každý zde smí svobodně své mínění prokázat, proto máme za svou povinnost při příležitosti nadcházejících voleb do říšského parlamentu povědět veškeré věci, jež nám le i na srdci a tanou na mysli.

Co tam, co tam! Plakati nad straceným časem desíti let nebudeme, ale dovolíme si vážně uvést, že právě nadcházející období říšské rady přineslo zárodku českému tolik škod, jako žádné dřívější a že vídeňská vláda doposud nikdy s takovým úspěchem nemohla kralovati a semé na říšské radě zastoupené kontrabandovati kolem ministerských paláců ve Vídni, jako se jí to dařilo za pomoci — mladočeských poslanců.

Ke tvrzení tomuto mohli bychom si zavolati jako vývodního svědka poslance pana dra Vašatého, který mnoho a mnohokrát rovně a poctivě pověděl, že politika českých poslanců na říšské radě neodpovídala a neodpovídala tomu programu, na jehož základě byli českým lidem do vídeňského parlamentu vysláni. Program ten byl státoprávní, avšak s našich pánů poslanců stali se postupem

doby politikové, jejichž zvrhovaná moudrost sestředila se na záležitost „všechna moc pochází — z Vídně“.

Avšak ani výběhem do největších tajů politiky českých poslanců zasvěceného pana dra Vašatého nám netřeba, abychom před koncem nynějšího období říšské rady nemohli tvrditi, že český lid, stojící na stanovisku státoprávním, nemůže býti a také není s nynějšími poslanci svými spokojen.

Páni slibovali mu „palác blahobyta“, oester k tomu spáťovali i v tom, že prý „promluví s králem“, jak sliboval pan dr. Herold. A zatím po šestiletém poslancování a působení ve Vídni nesmě se pánové dnes mezi voličstvem ukázati, aby nemusili vyvracet celé řady jeho výřeků a aby nemusili lid chlácholiti. Sami dozrávají, jako v Poděbradách učinil pan poslanec Rašín, že nedocílili vlastně ničeho.

Ani z daleka nám nenapadá proto na mladočeské poslance útočiti, jenom přátelsky důtklivě je upozorňujeme, že si spokojenost českého lidu svým politickým na říšské radě nezískali.

Co dnes vidíme v Čechách?

Žádné utěšení lidu, že zastupcové jeho zájmy české obhajovali, zastávali a v pravdě politicky zastupovali. Naopak! Jsme toho svědky, že všichni stavové se druzí ve stavovské skupiny volajíce po pomoci, ochraně, ulehčení. Vidíme, že vzniká strana agrární; vidíme, že živnostníci se spojují na hájení svých zájmů; vidíme, že dokomunismus i hostinosti se ozývají, aby zákon vzal je v ochranu.

To znamená, že politika nynějších zastupců českého lidu nebyla prohloubena v onu nezbytnou jí tuň, s níž by mohly býti ukojeny potřeby všech vrstev, s níž se český národ skládá.

A když uvažujeme, že především dělnictvo hlásí se ke svým lidským a společenským právům a že i veřejným zájmům sloužící inteligence volá po novém upravení a zlepšení svých životních poměrů, tu máme stojíme nad otázkou, co vlastně ti naši páni ve Vídni dělali?

Ve volebním svém prohlášení a programu

nejnovější lékařskou publikací, dal se do čtení. Než i to ho omrzelo po chvíli.

„Mizerný život!“ zlobil se a vzpomínal na své kolegy, kteří jiné zaměstnání si vyvolili, jak oni jsou šťastni, aspoň v noci, když ve dne ne. Je nikdo nebuřil, nikdo nesuzuje, ale jeho. Brr! otřásl se, foukaje do svíce. Než ji však mohl zhasnouti, zatřepetal se znova nešťastný zvonek nad hlavou.

„No dneska podle všeho spíkl se proti mně celý svět. Ted to může býti zase služka drubé portaje a počítám-li, že jest jich tu šest, do rána bude co dělat.“

„I zvoní si, strhej se!“ brumlal, když zvonek nepřestával. Ten však již skoro chraptěl, s jakou silou byl tisknut.

„Co kdyby to byl konečně přece jen pacient?“ pomyslí si doktor a nedbaje již na minulé sklamání, vyskočil k oknu.

„Kdo to?“

„Zůstává tu pan doktor?“

„Ano, čeho si přejete?“

„Raďte prosím ihned! Maminka byla přepadena srdcečními záchvaty.“

„Hned, hned!“ křičel obléhaje se s chvěním. „Maminka“ posvýchá si, pořádaje si špičaté přibídky v blůzce, aby našel tu, která jedná o srdcečních záchvatech. Jak to ale bývá při náhlém a neočekávaném spěchu, nemohl nalésti ani boty své kabát ani klobouk. A když je nakonec oblékal pravou na levou, strkal ruce do rukávů obráceně, nasazoval tvrdý klobouk jako měkký, až ho rozsmákl. Přece však se pospíšil neobyčejně. „Už jdul“ zvolal a ohna a sňuknuv svíci, spěchal se schodů ku dveřím. Než teprve, když chyl se k líku, vzpomněl, že jsou dveře zamčený a klíč, — ó neštěstí, v rukou služčinyň.

To bylo již více než moc! Mechanicky chytl se kliku ještě jednou, ale dveře zůstaly nepohnuty.

„Raďte si pospíšit, pane doktore, honem!“

„Co teď?“ pomyslí si doktor. „Klíč musím

FEUILLETON.

Rokyti.

Natrhal do hrsti Frant. Kohout.

I.

První případ.

S hlubokým povzdychem uspořádal si noční toaletu vřel se pan doktor Maudr na lože. Měl také chudera proč si povzdychnouti! Již čtyři neděle tomu, co zahájil praxi a dosud ani jediného pacienta. S jakou nadějí přicházel sem po ukončených studiích, s jakou chutí díval se, když na dům připevňována byla tabulka s mnohoslibným:

MUDr. J. Maudr,

ordinuje od 8—11 dop. a od 3—4 odp.

jak rád ponechal připevňovati elektrický zvonek s lakým: „raďte stisknout“ a všecko to bylo dosud k ničemu. Již celé čtyři neděle sedal v čekárně, aby vyslyšel třpící spolublízní a dosud žádný se ani neukázal. Tabulka se zlatým písmem černěla, dešť ji omýval, slunce ji pražilo, zvonek rezavěl a byl by snad rezavěl úplně, kdyby občas uličníci byli ho nepoznali ku své kratochvíli a vše nadarmo! Kolikrát vzal již do ruky inserty místních časopisů, aby se přesvědčil, není-li snad v uveřejněném oznámení nějaká chyba, ale vždy čelí tam spíše: „Devoluji si oznámiti std.“

Čtyři neděle! Kapitálek do začátku přinesený tenčil se každodenně a o přílivu ani zdoň! Pan doktor již si měl chutí soufati.

„Při život!“ brumel sakrýváje se peřinou až po bradu „páje li to takhle, nebude než sebrati pět švestek a jít dále.“ A rozhorlen naděpchem celého toho zde straveného času převrátil se na stranu a zamkl oči, aby to raději zaspal. Z počátku to nešlo, ale konečně začal usínati přece..

Avšak co to? Byla to myška? Nad hlavou zazněl se zvuk zvonku. „Zas ta banda beztoho-

pomyslí si, vzpomínaje na uličnictví nezdárného publika z ulice. Ale nejse zcela přesvědčen vstal, aby pohledl z okna. Sotva však otevřel vyhlídku, ualyšel dupot utíkajícího hloučku.

„Inu vždyť jsem si to myslil. Holota!“ a přiraziv prudce okno, vrátil se k teplému lůžku.

Opět počal dřímati a jakž takž upokojen, počal i snít. Zdálo se mu, jak otevřel se dveře čekárny a sestupy pacientů hrnou se k ordinaci. Mláď, staří, ženy, muži — než náhle sen přetržen byl novým rázným zazvučením zvonku. Pan doktor se převrhl, ale nevstával. „Hm snad sen“ zabručel a zamkl oči. Ale v tom zavazěl zvonek znova a ještě prudčeji.

Pen doktor se zvedl a šmátraje nehamu na podlahu, hledal střevice.

„Budu-li ale podveden, pak...“ neměl více čas to domyslet, neboť zvonek div se natrhal.

„No tohle může něco být“ zabručel; nedovědaje však ještě zcela, povytáhl malíčko záslonu a hleděl dolů na ulici. Potud temnota dovolovala spatřit u domu ženskou postavu s kloboukem na hlavě.

„Konečně“ vzdychl a vytáhnou záslonu, otevřel okno. Postava potulila vzhůru a zavěšila přesebno.

„Raďte odpustit, pane doktore!“

„O proč, první, hned jsem připraven!“

„Ne, ne, neráče se stouk. Jsem služka z bojejtka a zadržela jsem se s několika známými, aniž by papr ukázla. Proste nemám klíče od domu a paní by se hnula, kdybych ji zbouřila, raďte zapůjčte svůj klíč, řáda vám ho odvedu hned časné ráno. Jen prosím, abyste mi odpustil.“

„No tohle je krásné“ bručel doktor „nemědy abych sehl s praxí a stál se hanamistrem“. Protože však byl dobrák, našel klíč a hodil ho služce.

Bylo však po spánku. Mohl zavřati oči jak chtěl, usnouti se a ne! Rozvřel tedy svíce a uvaž

měli předešle naznačenou určitou cestu. Před po ní mohli?

Zde odporádě neobstálo, a přestože v Vídni záporně na ně lid proto, přehladě hájili především své mandáty. Každý chtěl být populární, chtěl dokázat, že na říšské radě „pracuje“, a při tom bylo zapomenuto, že čeští poslanci nebyli českým lidem vyvoláni do vídeňského parlamentu pro nic jiného, než-li aby tam jediné a hlavné zájmy a prospěchy českého lidu hájili tak, aby lid ten byl a mohl být spokojený.

Česká politika na říšské radě káse a vřdy kásatí bude především to stanovisko, aby žádný ze zástupců českého lidu nepřistupoval k řešení některé otázky mimo české dříve, dokud český lid nemá veškeré své požadavky, jejichž vyřízení svým poslancům na říšské radě uložil a světil, vyplněné.

A toho nymáje čeští poslanci nedbali a i při svém opozičním stanovisku pouštěli se do opravování a upravení záležitostí takových, na něž bylo vždycky dosti času až potom, když by byly české požadavky splněny. K tomu tak mocný počet zástupců, jako má český národ na říšské radě, docela dobře mohl a měl směřovati, aby o ničem se dříve nejednalo, dokud by český národ, nejpopulárnější království v říši, neměl své nejpřednější požadavky a potřeby vyplněné.

To měli naši poslanci od českého lidu nařízeno, to měli od voličů uloženo a proto také k tomu měli editi, neboť to také i zdravý politický rozum český káse. Zcela loyální, slušný a vřdným způsobem mohli vymáhati vše, po čem dneš český lid volá a čeho jeho vlast potřebuje. Jak však mocně a platně naši páni ve vídeňském parlamentě působili, toho nejčerstvějším dokladem je, že ku př. své hlasování ve prospěch svření platů státním úředníkům nečinili odvolání od bezodkladného převzetí matičného českého gymnasia v Opavě do správy státní.

A proč pánové nejali se také ku př. slova, když státní pokladna vykazovala přebytek, aby se přebytky ty byly zakoupeny v Čechách korunní statky, jež své doby byly státem prodány, když státní pokladna vykazovala schodky?

A kdybychom tak chtěli sledovati činnost našich poslanců na říšské radě od r. 1891., tedy bychom jim dovedli ukázati, že jejich politika ve vídeňském parlamentu neodpovídala ani politice českých poslanců na anému království českého, a ni se obyčejně nekryla.

Když tedy k nedostatečnosti její dnes ukážeme jenom stručnými rysy, k nimž podrobnosti postupem doby dodati můžeme, tu chceme především říci, že k nadcházejícím novým volbám do vídeňského parlamentu musí český lid přikročit s větší vážností, než-li učinil posledně, když s volebních osudů vyšli pánové, kteří se přeladnou

mit, abych se dostal ven! Hlavou dvě nepronazím. A aby nezmeškal tak vzácné příležitosti první návštěvy u nemocného, rozběhl se pro klíč k nešťastné služce. Přesakuje schody, vyběhl nahoru. Kam nyní? Podél chodby táhlo se několik dveří. Za kterými bydlí však ona, anebo u které partaje slouží. Řekla, že se bude „paní“ zlobit. To bude snad ta mladá vdova, kterou potkal několikráte na schodech. A ta bydlí, jak vypravovala posluhovačka, přímo nad ním. Kde jsou ale k ní dveře? Zpropadený život!

A na přemýšlení není času. Venku stojí průvodkyně a čeká. A co nemocná? Jest-li přijde pozdě, a on snad to zaplatí životem, pak je tu zcela, zcela nemožný.

„Vem to všechno čerchmant! Jináč to nejde!“ a zafukal — z prvu tiše, pak prudčeji. Ale v pokoji jako by po vymření. „To jsem blázen!“ a již celý nervosní vzal za kliku.

Dvěře se otevřely a on vkročil do pokoje... „No tohle je tuze hloupé, kolem tma a nikdo tady.“ Udělal několik kroků a v tom zakopl o židli a div neupadl. Temná rána zaduněla podlahou, ale kolem zůstalo mrtvo. V úzkosti sáhl do kapsy, — a štěstí! — nahnátl sirky. Rozkřkl a byl ve vlastním pokoji.

„Já osella“ uhodil se do čela a přiraziv dveře a zamknuv je ubíhal do druhého poschodí. Pomocí sirek našel dveře a nerozmysleje se již ani okamžik zafukal na ně. Uvnitř zaskřekal pes a hned potom bylo slyšeti šramot a škrtání sirkou. Pes nepřestával štěkati.

„Kdo to?“ ozval se ječivý hlas. Ale doktor už nečekal. Pes a ječivý hlas byl mu znamením, že není u pravé adresy. To nebyla vdova, to byla stará panna, která tu se psem a s půl tuctem koček zlobila celý dům.

Vrhl se tedy k následujícím dveřím. Jiné to přece nemohly být než ony. Jsou přímo nad jeho pokojem. Zafukal znova necítě ani, že mlátí celou pěstí na dveře. Tak byl rozčilen. V pokoji bylo slyšeti slabý výkřik.

„Jsou to pokoje paní V...? Je služka doma, eh tam, v pokoji, v kuchyni?“

„Cože — služka? — Škandál! — nestydatost — Kdo jate? — Máry, Máry, Máááry!“

Křik tento probudil rozespalou Máry, neboť naproti klaply dveře a zář svíce padla na chodbu přímo na doktora. Sotva se tak ale stalo, praskly

opravdovostí povianosti své nezastávali, tak že mnohdy dokonce i nepřítomnost jejich ve sněmovně způsobila zájmem českého lidu tak velkou škodu, nežli mohli být i vstoupiti svým světlým kásem.

O hloubce jejich pojmání české politiky na říšské radě ani mluvit nemůžeme, neboť povrchnost, zblbnost a jalovost její nejkřiklavěji charakterizuje dnešní všeobecná nespokojenost všech společenských a živnostenských vrstev českého lidu.

A s touto nespokojeností se bude meseti při nadcházejících volbách počítati a proto každý skutečný vlastník očekává, že výběr kandidátů a sestavení programu české politiky ve vídeňském parlamentě bude tentokráte podivnějším, než-li býval druhdy za minulých dob, kdy dostalo, aby kandidát dneska volal „všechna moc pochází z lidu“ a kdy se mlčky odpouštělo, když takový kandidát jako poslanec pak voličům ihařd říkal: „já helečkové, všechna moc pochází z Vídně“.

A s touto zkušeností, již český národ při svých poslancích nabyt, musí se také počítati a proto nutno, aby jalové fráze a plané sliby byly z kandidátních řečí i z volebních provolání přístě vypuštěny a aby ustoupily moudré politice, jakou státoprávní stanovisko zemí koruny české i ve vídeňském parlamentě předpisuje.

Zkrátka řečeno, přísti volby do říšské rady vyžadují, aby volení byli „politikové“ a aby při nich nerozdávala některá strana mandáty, jako se v Čechách obyčejně dělo na škodu a v neprospěch zájmů českého lidu a na úkor právům a státoprávnímu postavení zemí koruny české.

K záležitostem této se ještě častěji vrátíme.

Český radikalismus.

„Je to teď svět“ — nahlíkla omdhy stará matka jednoho rolníka v osvětleném kraji českém starému sousedu, rovněž výminkářu na statku. „Je to teď svět. Še starým člověkem jse už do té hlíny.“

„A co se vám stalo?“

„Inu, náš „mladý“ mně takhle povídal, že už do toho nového světa ani nepatřím, že jsem — jak pak honem — nějak tak, jako to nosí páni páteři.“

„Klerika?“

„Ano, že jsem klerikální, a on že je — zase novím — nějak tak, jako že „rád jí kal“.

„Ale co vás to napadá?“

„Inu, to není „akorát“ tak, jak to povídám, ale nějak tak.“

„Snad radikál?“

dvěře zpět a za nimi ozval se divoký křik: „Zlodějí, zlodějí!“

„No tohle je dobré!“ rozběhl se doktor a popadnuv dveře, za kterými služka zmizela, zalomcoval jimi. „Kde je klíč?“

Ale tato otázka poplášila rozespalou dívku na dobro, nemyslel jinak, než že jí jde o krk, křičela, co měla síly: „Pomóóc, pomóóóóc!“

„Tak jděte k čertu!“ rozkřkl se doktor a pozoruje, jak kolem ve všech pokojích počínají vstávat, seběhl dolů. Nahoře však služka nepřestávala křičeti. Teprve, když všichni nájemníci se sběhli a ukončili ji, přestala křičeti, svatosvatě se dokládaje, že viděla zloděje, který se na ni i na paní dobýval. Neměli tomu chuť věřiti, ale stará panna potvrdila jim to slavnostně, neboť dovedla ho i do podrobné popsat.

Mezi tím, co nahoře rokovali o tom neobyčejném případě doktor dole div si nezoufal. První případ a takhle začíná. Celý rozrušen nevěda ani, co vlastně dělá ozdvítil světku, v tom, — o mi zerie osudu, — uviděl na prahu ležeti klíč. Tam položila ho služka tiše, předpokládaje, že by mohl v noci mu být k potřebě.

Nehledě již na nic, uchopil doktor klíč a letěl ku dveřím. Otevřel a kde nic — tu nic. Polouchal — a všude ticho. Přeběhl ulici sem a tam — a nikde živé duše. Zahéhl za roh až — a tu — hle! V dále slyšel na druhé straně chvatné zavírání dveří. Dvě postavy blížily se rychle proti němu. Když pak zaskočil za dveře, slyšel dívčí hlas: „Tady jsem, pane doktore, nejdív zvonila; račte odpustit. Ten mne však nechal tady stát a jest li teď mamince to uškodí.“

Více neslyšel! Vyběhl nahoru a naházev šaty na bromađu, vrhl se do postele a bylo mu k zaknutí bídné — zlosti, studem, bolestí!

Prozhluklá tato historka se však tím dnem neukončila. Služka rozváživši si celou událost, přišla pak k doménce zcela pravé, že asi ten zloděj, jenž chtěl klíč, byl pan doktor sám. A protože doménku svou nenechala si pro sebe, byl nucen doktor jednoho dne jako vzdělaný muž omluviti se paní V... Po omluvě pak zůstal na kousek řeci a jak to bývá atd. Dnes se nemusí tak tuze o pacienty starati. Paní V... měla být z čeho živa! Stará panna však jim to nemůže odpustit: „Prosím Vás tehdy.“ „Eh známe se!“

„Tak, tak. Ale povídala jsem mu: Vendo, vš tvůj tatík se držel svatého evanjelia a odevdal ti statek jako aklo (bez dluhů) a ty to dluhů poměš uveř a tak se dostor, aby na nás nebyl přitál lid.“

„A co Vendo?“

„Jau co ty máš? Hleď, když už jsi kal v knihách om! (Om tma dluhů.) Právě proto se musí být tím radikálem, musí se to přý pánem a kněm pobrat. — A tak jsem mu povídala: Tak? Oni ti radikálové nejprv svoje potřebu, a pak ožé rozkradou? A co až nebude co brát? — Ale to se neptejte, jak mi čuili! Když přý oči jsi brambory at jsem klerikální, on že je radikál. — Víte a proto mi to tak přibí, že to je něse od jida, já še brambory a ša mě nějak kal. Jenže mi to přece nešlo dohromady, proto že páni jedí maso. — A víc se ho ptát, už se xrovna bojím.“

„Taký jsem te do nedávna nevěděli. Ale jak takhle v první neděli adventní a nás bylo cívčím, když jsme po tom velebném pánu podali účtu, přišli jsme tak za řeci na ty radikály. A tak jsem se osmělil, a ptal jsem se, co že to ti radikálové jsou. Povídal jsem, kdo že tomu má rozumět. Myslel jsem, že to nějaká nová víra. Ale jak jsem byl po žních v sobotu v Hradeč, tak tam povídali, že tam radikálové začali vydávat noviny, a jsou přý při tom katolíci, ale také s Podměstí jeden medik „ušínec“ a tak jsem si myslel, to že sotva bude nová víra. Spíše ta stará — šidovská. Ale aby se ti ostatní páni, co při tom jsou, jistý radikální advokát — je ještě mladý, ale náramně přý všemu rozumí — a nějaký nedostudovaný chemik — ti aby se dali na šidovsko, to mi nešlo do hlavy. — A tak nám to velebný pán po tom vysvětlil, že přý to je s latiny. Že radikálové (ty hradecké že nezná) ale tak vůbec kdyby se nebáli, třeba i s panevnikem — ale a nás prozatím nejprv s panem biskupem a s Pánem Bohem bráti od kofene, a kdyby to měl Hec po česku, že by jim říkal „kofenati“.

V tomto prostém opravdu „lidovém“ a neosvětleném hovoru shledal jsem mnoho pravdy.

Pravý radikál opravdu rád jí kal. — Duš lidskou nemůže totiž nic nasytiti než poznání a milování Boha, čili skráčka Běh. Ale v podobeství o marnotratném syru se vypravuje, jak opustil otce, probyřil statek svůj a pak tádal břícho své naplniti mlátem, které vepřil jedli. To jest obraz duše od Boha odpadlé. Na Boha nemyslel. Hladem tím jest touha po blaženosti, po štěstí a pokoji. Ale k pravému vřternému pokoji ducha lidského nepostačí nic na světě — nemá-li duch lidský Boha, není opravdu blažen, nenasytil hlad svůj, touhu po blaženosti. A když duch lidský jako enec syu v podobeství od Otce odešel — od Boha se odvrátil, jej znáti, čtiti a milovati neoboe, jemu odporuje, tu pak hledí hlad svůj sytiti všemi stvořenými — řekněme krátce světem, který však nemůže nic podati ani pokrmu, ani štěstí, tělo, co žádají oči, to žádá pýcha. Ale nic z toho není s to duši nasytiti. Vše to je mláto, pokrm pro zvířata, neboť člověk na Boha nemyslel, šije jen životem tělesným, těmž jen zvířecím. Všecko krom Boha, jest tudíž pokrmem, který není určen pro ducha lidského, to jest mláto, ba kal.

A když tedy radikál právě proto jest radikálem, že od Boha odpadl, a ve vsejděších věcech svou blaženost hledá, ta věra rád jí kal.

A ta touha po tom kalu jeví se obzvláště za dnů našich u českých radikálů. Jejich nejlepší — neobci Hec šrádykem — řeknu poebutním, jest kal, jež venkovské listky lejí na hlavy všech, kteří se opováží míti jiný náhled než oni. Jako velkou „tvacnaci“ — hostinu — ustrojí jim jejich kuchař s radikální redakce, když přinese něco, co slučuje církev, co vydává v posměch právě kuterky. A když kuchař ten, už se s ním „plotny“ pod sebe víc, při nejlepší vůli a špatném platu, nemůže sehnati nic z kalu takového, když nikoho neseřeže, když tam není nějaký škandál, tu páni praví: Ale dnes v těch novinách není pranic. — Jdou hladoví od stolu. Kuchař si ovšem hledí každý týden z nouze pomoci, když není nic jiného, tak aspoň vyleje něco kalu — obavných listů — na biskupa královéhradeckého. Ale i kaviár se přejí, natež pak takové mláto, co ho naši maloměstští tygři jedí. Proto se v největší nouzi opíše něco z novin, že někde na Sicílii — a město se jmenuje — a nebo v Indii umofili v klášteře jep-tičku. Ach! To je „fain“, to přece zase chutná. Katolíci pak tam pláť „ukáže se, — jak můžeme dokázati — jeli vůbec takové město na světě, že tam ani vůbec kláštera není. Ale pravda — odlásk Boha — není na jidelním listku pro duše radikální. Opravení omylu se nepřinese. Zkasiloby třeba „apety“ páánm předplatitelům. A i když potupená osobnost pošle „opravu“, lze se na novo. Indiáni v Americe jedí nejraději ještěrky, a duše zdivočilá nejraději se sytí ještěrkami ďábelských pomluv, když se totiž i ten kal již přejedl. A když takováto potrava kodi se lidem rozumu nevzdělá-ného, ještě se tomu nedivím, ale když „vzdělanci“ nepovznesou se nad ten kal, ano když ubohému kuchaři, který — jak mi jeden rolník řekl — za pětku vynadá komu jen vám libo, — takový jidelní listek předpisují lidé diplomem doktorství opatření, aby se dostali na vrch, a nebo když „vzdělanců“ páánm není hanbou, takový listek

podplácat, — nuže — tak jest to nejlepší dle
jeho, že radikál rád ji bal.

A jak je to s tím „křesťanstvím“? Známe
jedno křesťanství, které se velice vyplácí. A
směle mohu říci, že by radikální novináři ihned
směle mohli, na něj nymyslet. Myslím
totiž na kořeny malinského křesťanství, neboť znám
majitele „křesťanství“ malinské, který se stal ve-
líkem samotným mužem tím, že rozumem přestaje ty-
drabě a hledá křesťanství. Možná, že by leckterý
pan Cimer, když by advokacie špatně šla a nebo
pan Červinka, když by lučba špatně šla, své
povolání změnil a na malinské křesťanství se dal.
A když by pak nějaký radikál „děliti“ se chtěl,
ta by páni jistě hned šli ke konservativním dle
zásady: zachováni nymyslet světový pořádek; ba
smad i klerikálními aspekty co se týká zásady: Ne-
pokradej. Ano troufám si i říci, že by se stali
i antisemité, a pana Ippena „do holportu“ ne-
vali.

Ale podotknouti musím, že se nyní na světě
všecko mění, — i ten malinský křesťanství. Malinský
křesťanství také šlape a vyluzuje slzy z očí, ale je
sladký, ano i libě voní. Cizí šlape víc, čpí a je
trpký, a je-li zastoupen, smodrá.

A tak se mi zdá, že ten český radikalismus
je křesťanství nebo křesťanství cizím.

Poprvé vypukl u nás radikalismus za dob
husitských. Kdo jen trochu více o Husovu učení
ví, než naši kněží dovolí vědět, tomu je známo,
že učení jeho hlavně vzato jest z ciziny z Anglie,
od Viklífa. To byl ten kofen, který národ český
ve své veliké čisti přijal za domácí; zdálo se, že
je sladkým a libovonným. Ale známo jest, že se
tím vlastně i Viklífovým učením národ rozvánil,
v sekty roztřáhl, ano jedna část Čechů upadla
v hrůzy a bouřlivý fanatismus a křivá ohňem
činila z krásné vlasti náš poušť, tak že nad zříc-
eninami, vypálenými hrady, chrámy, vesni-
cemi, městy zaplákal sám legát papežský Aeneas
Silvius. Věru, byl to radikalismus, který jako cizí
křesťanství „štipal“ mnoho. Čechy o dobrou pověst př-
pravil, tedy až za hranicemi čpí; celé moře trp-
kosti vlastní náši připravil.

Po druhé vypukl u nás radikalismus v sto-
letí osmnáctém revolucí stavů českých proti zá-
konům králi Ferdinandu II. Byla to opět cizina,
která nás do toho přivedla. Kalvinismus a lutherán-
ství se vedralo sem ze Švýcarska a Německa. Pod rou-
škou svobody náboženské, která však měla za cíl
nejen obmezení svobody, ale úplné zničení víry
svatováclavské, staročeské ano i husitské, po-
kud se se Římem shodla, — chtěli stavové —
z cizího obohacení — moc svou upravit a vzruše-
né od kofene chopili revolucí a vojnu, která skon-
čila jich porážkou na bitvě u Moháče. To byl opět ko-
fen jedovatý, který nejen „štipal“, ale z ubohého
národa učinil téměř mrtvolu — smodralou!

A že národ nestihl na dobro, toho příčinou
byla protireformace katolická, která — proti vůli
arcibiskupa pražského — orgány moci světské
byla prováděna i násilně. Tedy zase slzy, „štipá-
no“ bylo taky — ale na konec se přece ukázalo,
že tu byl lidu českému podán kofen zdravý, do-
mácí, víra svatováclavská, která přelomila národ
zase na pevný základ mravnosti, a která zastavila
poměrování celých krajů, zachránila sladký jazyk
náš, takže se po čase právě skrze katolické kněze
vzkřísila znovu libovonná literatura náša.

Musíme se tedy jen posmátí snahám těch
všelijakých „Osvět“ a „Hlasů“ lidí neb ze Siona,
když cizí sborů ustavěných nám vychvalují a „refo-
maci“ — to veliké neštěstí Evropy, tu děsnou
metlu národa našeho, vychvalují. Kdo jakživ ne-
jedl pravý křesťanství malinský, pochutnává si na ne-
pravém, jen když hodné štipo. A v tom štipání
jsou ti naši kofenáci mistři, jenže národ český
při tom „modrá“ až k smrti.

Neboť i to nejnovější vydání radikalismu
není nic jiného než cizota. Je to francouzský
atheismus (bezbožectví, lépe bezbožnictví), který
Voltairem, pracíkem nového bezbožnického pohan-
ství, byl rozšířen a původcem veliké revoluce
francouzské se stal, která Francii mořem krve,
vražd, zhouby, slz a trpkostí zaplavila, národ ten
seslabila, takže až po dnes vnějškovou mravní
máklou a slabostí státní.

A tento cizí kofen — jedovatější nad jiné —
dávají požívat národu našemu i radikálové
čestí. Někteří to činí z nevědomosti. Myslí, že
národ sení, když se stane nekatolickým, nebo
třeba bezbožnickým. Nenaucili se znáti nic lepš-
ího, než cizáctví z Německa a Francie. — A
v podivném zasloupení do radikalismu ženou lid
svůj i jistí sv. pastorky. Nicom novému se ani ti
páni nenaucili. Jen hodné „štipat“, až klerikál
„smodrá“. Netuší však, že přelomá dobu, v které
právě „reformace“ všude modrá až k smrti, a
církve katolická k novému vzkříšení se chystá.

Ale na to upozorňujeme — neboť doufáme,
že i o našich katolických snahách a projevech na
oklonek devatenáctého století — budou páti dá-
jiny drabě vlastní náši — na to tedy upozorňujeme,
že církev zničit nelze, ale národy radikalismem
až k smrti ubíjí, jest dle svědectví dějů možno.
A právě proto, že milujeme národ svůj z celé
duše, právě proto, že v prsou našich bije české
 srdce, právě proto, že máme přání nejvroucnější,
aby z bouří, které národům chystá atheismus, vy-

šel národ náš živ a zdrav, právě proto jsme a
budeme katolíky a zásadami odpárci zhoubného
radikalismu, který jen boží a nestaví, který budi
vádně a sdivoce i vzdělanec, jehož láska k vla-
sti — není-li poskvrněná sobectvím a jeli v srdci
radikálů „háček“ (arozná zjev v „Slavii“), jest jen
rozalcentem citu, ale schází jí rozvaha a rozum.
Právě proto snažíme se působiti též tiskem,
aby lid náš pohrdl tím kalem, jenž se do duše jeho
lijí z listů radikálních, ale pokrmem svým učinil
to, co jedině pro duši lidskou pokrmem jest, od-
leak samého Baha, pravda.

Zřizujeme politické spolky pro ka- tolíky!

Včera čtvrtek dne 26. t. m. konala se v Hradci
Králové důvěrná porada některých zástupců du-
chovenstva diecézního a spolků katolických tova-
ryšů a jednot sv. Josefůvých. Účastníků bylo na 50.

Předmětem jednání byla také úvaha, mají-li
se střídit u nás politické spolky pro ka-
tolíky? K otázce ochotně přisvědčeno; ne-
boť jinak než ve sdružení nedá se nic docílit, a
má-li nás obnova všech poměrů v duchu
křesťanského náboženství se státi, jest k to-
mu mimo přičinění jednotlivců, vedle poučování
čtením katolických novin a dobrých knih, také
poučování živým slovem ve schůzích veřejných
nevyhnutelně potřeba.

Shromáždění nechává všem do sebe smýšlejícím
úplnou volnost, jakým způsobem by dle místních
okolností spolky takové již nevyhnutelně se zřizo-
valy, a usneslo se, že vzorné stanovy jak pro
okresní spolky tak i pro místní politické besedy
tiskem budou.

Proto rozléhá se hlas: zřizujeme poli-
tické spolky pro katolíky, rozléhá se
z Hradce slovem účastníků a touto správou. Než
hlas ten rozléhá se mnohem mocněji se se-
sterské Moravy, kde nás již dávno předešli,
kde se již zřizují katolické politické jednoty
proti odporům národním i lidovým vítězně osvěd-
čilo, rozléhá se skutkem. Na důkaz uvádím
poslední volby Moravské, kde po krátké
přípravě 5 nových poslanců katolických
bylo zvoleno. Jaký cíl, povzbudivší život v těchto
katolicko-politických jednotách na Moravě jest,
podává nám na př. (51.) číslo Olomáckého
„Míru“. Tam dočítáme se o ustavující schů-
zi katolicko-politické jednoty v Litovli, pak
5 zpráv o schůzích, konaných od katolicko-
politických jednot: pro okresy Olomoucký a Stern-
berský, Uhersko-Brodský, Uhersko-Hradištský,
Kroměřížský a Vyškovský a sice na valch: v Ko-
žaněch a v Popově, pak v Uherském Ostrohu,
v Litavěch a v Sivicích. Než nad to čteme tam
4 oznámení schůzí a sice jednot Uhersko-
Hradištské v Kunovicích, jednoty Prostějovské
v Krasicích a jednoty Místské v Tiché a koneč-
ně založení nové jednoty katolicko-politické
v Záběhu.

Jaká to činnost horlivá a neuvěřitelná! Kdy
něco podobného bude u nás?

Ze zřizování nových politických spolků se smě-
rem protisvobodářským jest časovou potře-
bou a nutností, abychom šli skutečně s du-
chem času ku předu; to nám dosvědčuje právě
dokonané sněmovní volby v Dolních Rakousích,
kde doznali staří liberálové hanebné porážky.

Již nikde nepteká již pravému pokroku
živí svobodářů tak, jako v Čechách sídlí to
liberalismu židovského mezi Němci a liberalismu
husitsko-protestantského mezi Čechy.

Ano Němci i Češi v hranicích koruny
Svato Václavské v ohromné většině své katolíci
mají se sebe státní do předivo lži židovských,
pokrokařských a internacionálních sociálních de-
mokratů, a musí se snažiti by své státoprávní ideály,
naprosto rovnoprávnost a spravedlivé volební ra-
dy, spravedlivé rozdělení břemen veřejných dobyli
si bojem řízeným s jednot katolicko-
politických po celé zemi rozšířených.

A jestli někdo mezi nimi, kdož nedůvěřuje
tomu, že čeho nedovedli dosáhnouti Staročeši ve
své většině nezástí a poctiví, čeho nedosáhli vador
hlavním a málmým slibům zlaté Mladočesí, čeho
nedosáhnu nikdy pokrokařští kloučkové a t. d.
toho že dosáhne strana katolicko národní dobře
organizovaná v politických spolkách pro katolíky,
toho odkážeme až nahlédne do říšského sněmu
německého.

Každý poměrť nám dosvědčí, že vlád-
noucí mocí v německém říšském sněmu jest ka-
tolický střed. S přebíhky z táboru nacionál-
ních liberálů (katolíci i protestanti) a konserva-
tivního (protestantského) klubu vládní tolika hlasy,
že ve všem svou vůli prosadíti může.

Katolíky střed uperuje svoje postavení ve
všech spolkových státech německých pořádek více,
smoňuje se všech politických výhod, „katolictví“
jest nyní vůbec trumfem v protestantském Ně-
mecku.

Že by se něco takového mohlo v Německu
státi na konci století tohoto, o tom nebyl by se
před 30 lety niko neodvážil ani snít.

Vše se uchraňuje tam pod křídla mocného
katolického středu, který má vzornou až do nej-
menších podrobností provedenou organizaci. Pro-
testantský živnostník a rolník stále očekává
hmotnou i mravní spásu od katolické-
ho středu jako ten nejpravověrnější katolík.

V Německu se vše organizuje na základě
katolického: juristé, žurnalisté, studenti, rolníci,
řemeslníci, dělníci ano v protestantském Berlíně
ustavil se v tyto dny dokonce i spolek katolí-
ckých kominkův.

V táboře protestantských mucků, svobod-
ných myslitelů i červených internacionalistů zma-
há se zděšení nad tímto úspěchem „černých“, jak
spíjajících se vědomým katolíkům. Tak čest jsem v listu
liberálním tak natikají lililiberálové. Mnohem více
bychom mohli uvést z nářků těch, avšak pro nás
to státi a tedy i Německo volá k nám: zřizujte
katolické politické jednoty, ať jednou
zahráníte vlast svou a celou říši od rozvratu a
škazy, do kterých by je ještě přivedl živý libe-
ralismus.

Zřizujte politické spolky pro katolíky, aby-
chom také měli takové katolíky, jakými jsou
v Německu. Německý katolík neustále se vysta-
povati a osvědčovat se vždy co katolík a sice
v životě rodinném, spolkovém i veřejném. V Ně-
mecku katolické kněžstvo styku s lidem se nevy-
hýbá, nestraní se ho; naopak vyhledává jej vš-
dy a v spolkách humanitních, vzdělávacích, hospo-
dářských, politických vystupuje v popředí.

A vynikající toto sociální postavení kněze
v Německu uznávají právníci, lékaři, profesori,
inženýři a odborníci všeho druhu, kdežto u nás
se myslí, že musí jen advokát všemu rozumět a
vždy že musí stát v popředí, v Německu prak-
tičtějším uznávají zásadu, že v popředí má
státi ten, kdo svou činností a svými
zásluhami o veřejnost toho zasluhuje.

Katolíky střed v Německu demohl se svého
rozhodujícího postavení vynikající prací, prozíravou
rozvahou, vhodnou umírněností a časovou nedůstap-
ností. Nuže vy katolíci duchovní u nás v Čechách
sjednejte si podobných zásluh o lid Vam svěřený;
sjednejte si uznání již zásluh dobytých. Sefadte
se pod praporem kříže také na poli politickém.
Zřizujte po příkladu jiných zemí i u nás poli-
tické spolky pro katolíky; k hotovým přistupujte,
poučte lid o nich, aby k nim přistupoval, jejich
základy prováděl: toliko dobré a statečné katolíky
do všech zastupitelských sborů vždy volí.

Jen katolíci poslanci dovedou dáti katolí-
ckým národům Rakouským katolické zákony, které
brání budou vydírání, vysávání a znemravňování
kteréž nemůže k jinému vésti než k bídě obecné,
k zotročení všech.

Proto jest ta broz. a krize hospodářská a
obecná mez; námi, poněvadž bezbožný liberalismus
nás škrtí.

Kdy povstane také nějaký český Liger
v Čechách, který by porazil ten neblahý husitsko-
protestantský liberalismus u nás, spojil zase všechny
nyní roztříštěné údy národa českého v jeden šik,
naplnil je duchem Kristovým; pak smír národů,
obecné blaho, korunovace jako splnění všech ná-
šich státoprávních ideálů budou toho prostým dů-
sledkem.

Pomáhejme Srbům lužickým!

Ž. — Nejmenší národ slovanský dal na jevo
již tolik schopnosti žití, že nelze o tom pochy-
bovati, že by v nejbližší době zahynul nebo za-
hynouti chtěl. Ale aby se udržel, jest nevyhnu-
telné, aby k tomu konci pracoval. A o to usilují
vlastenci lužičtí již ode let čtyřicátých tohoto sto-
letí, aby zabezpečili budoucnost svého milovaného
národa.

Střediskem jejich prací jest Budyšín Bohu-
žel nemají naši pokrevní bratři v důležitém městě
tom svého stánku, kde by se scházeli, kde by ro-
kovali, kde by ukládali svoje poklady — svoje
staré památky i knihy. Těho však jest potřeba.

Zasloužilý buditel svého národa, Jan Arnošt
Smolér, již v pohnutém roce 1866. se staral o to,
aby byl zbudován důstojný dům srbský. Na jeho
podnět usnesla se matice toho roku, aby se ko-
naly sbírky na tento podnik, který má pro Srby
důležitost prvního řádu. Než sbírky sobězely se
pomalu, a tak koupil Smolér na svoje peníze dům,
který pak odstoupil matici. V tomto domě byla a
jest umístěna Smolérova knižnice. Usedlost ta
stála 60 000 hřiven. Smolér neměl ovšem tolik
peněz a předal tedy matici budovu tuto i s du-
chem, který však byl s velkou námahou splácen;
a bylo svého času již na mále, že by byl dům
matici prodán exekučně, poněvadž věřitelé vy-
máhali soudně, aby se povinná částka zaplatila.

Dlouho to trvalo nežli dům matici skutečně
náležel matici. Nyní jest její majetkem. Než je
to nepatrná budova jednopatrová, která úplně ne-
sází pro rozšířené potřeby lužických Srbů.

Proto naneseno na tomto velmi příhodném místě postaviti děstojný arbeský dům. Avšak příspěvky opět vázly. Teprve v novějším čase se scházejí četnější, mnozí národovědci laičtí dají snadné dary na tento podnik. Než tato suma dosud nestačí.

Dosud sebráno kolem 29.000 hriven. Rádný a děstojný stánek národů však jest rozpočten na 100.000 hriven. Tedy dosud není ani třetina potřebných peněz pohromadě. Než Lužičané nezoufají!

Bylyť horší časy, bylyť doby, kdy národnost lužicko arbeská upadla v zapomnění, kdy nebylo možno vydávati arbeských knih pro nedostatek finančních prostředků. Avšak všecko překonáno. Nyní hlásí se národ arbeský k svému právu, chce upevniti svoje postavení. Již přístiho roku o velkonočních má býti položen základní kámen k „arbeskému domu“. Na koho však může spolesnou, ve své opuštěnosti a nouzi, nežli na svoje nejbližší pokrevence, na své bratry Čechy? Je-li pravda, že Slováci včas bratry má, nechť dokáže se to také skutkem.

Lužičtí Srbové neví neznámo, že bratři Čechové mají mnoho podniků, které sluší podporovati — avšak přece s důvěrou se obraćejí ke svým sourodům, poněvadž v jich zemi jsou poměry národnostní daleko příznivější než mezi ubohými Lužičany.

Bratři Čechové, přispějte stavěti lužickému domu! Tak k nám spínají ruce, prosí, žádají, ukazujíce svoje trdné postavení, kde jsou obklopeni přívalem cizinců, kteří již před několika sty lety prorokovali, že národ arbeský v brzké době vyhyne.

Katoličtí Čechové, pomozte svým bratřím, katolickým Srbům, vdyť tím, že je budete podporovati, povznese nejen národnost, nýbrž též posilíte jich náboženské přesvědčení, které mezi Srby jest velice živé. Katolický Srb pak se přesvědčí, že není opuštěn ve svém boji proti svému nepříteli vnějšmu i vnitřnímu a za jisté věčné bude vzpomínati laskavých dárců. My katoličtí Čechi jsme k tomu povinni, vdyť i Srbové pomáhali českým dělníkům stavěti kat. kapli v Hajencích u Budyšina, aby nebyli bez útěchy náboženské.

Čtenářové a členky Obnovy, přispějte svou hřívnou díle možnosti upevniti národnost arbeskou.

Příspěvky vaše zasílají redakci Obnovy, která ochotně půjčí k tomu pomocné ruky, jak již jedenkrát na tomto místě prohlásila.

O mládeži škole odrostlé.

22. Ve třetí čítance čteme, kterak občan Václav Radý oběť poučoval o dítkách, a sice: „Dokud dítky chodí do školy, tu ještě jakž takž se dbá o to, aby komaly svou povinnost, ale když škole odrostou, sá se vám, jako by povinnost vaše přestala.“ (Rozuměj dohlížeti na ně.) Bohu buď žalováno, že dnešní doby úpadek tento u mládeže odrostlé velice se jeví, že zapomenuť jest na mládež tuto, a v prvé řadě žalovati musíme, že právě rodičové jsou to, kteří nejméně si jí všímají. — Co odstrašujících příkladů téměř každodenně v denních listech čteme, co ta odrostlá mládež, — zpusťlá však na těle i duchu — provádí, a přítrž žádá se tomu nečiní.

Povíme jen, co vše doufá a očekává se od mládeže školy odrostlé? Jak milé a ulečtilé výrazy jí dáváme, neboť jmenujeme ji: *Naděje naše, naděje vlasti, květ a podrost národa, budoucnost naše, zdar národa atd.* Proto také je, má a musí nám býti mládež odrostlá obvláště milá, a proto také jest první povinností naší, starati se a pečovati o ni i na dále, když se školy vy stoupila a drží nad ní ochrannou ruku, aby tak snadno ve škálu neupadla.

Jakmile dítko překročí práh školní světnice, přenechávají rodiče vychování a vzdělání jeho učitelům, kde po celou dobu vedeno jest k dobrému a užitečnému. Dospívá čtrnáctého roku, bývají žáci se školy propuštěni, anebo případně i dříve, když úplně osvojili si předměty školy obecné.

Jak vážný a často rozhodný jest to nyní krok pro žáka, který vyjde ze školy a vchází do života veřejného, — v život praktický. Přichází nyní do světa a má býti v této přechodné době kde nejvíce rady a poučení potřebuje, sobě sám vůdcem a soudcem. Zda-li pak jest to věc snadná? Může-li pak tomuto úkolu dostatečně vyhověti? — Zajisté, že každý odpoví, to je věc zcela nemožná. Neb jsa neskušený, nedovede se ještě ve světě pohybovati a proto by se mlo o mládež tuto více dbáti, než se dosud dbá, aby jednou nebyla vředem a skvrnou v národě. —

V této době nastává chlapec nebo dívka jakási volnost; jest to doba převratu, kde mládež bývá ponechána samostatnému vedení, — nepodléhá žádnému dozoru, — žádné dohlídce. Touto volností přespřílišnou bývá cit mravní velice ohrožen a vězí u velkém nebezpečství, neboť doba tato jest nejdůležitější v životě. *Jest mládež odrostající podrostem národa; a nebude-li sdárně vedena, čeho pak jest se nám paněti od ní nadíti?*

Člověku, a tím více mládeži jest stálého cvičení třeba. Ve škole mabyť základy mají se pak v životě zakotvovati a utužovati. Nyní, když mládež školu opouští a jest stržena do věru, jak snadno zapomene na ty krásné příklady, jež jí ve škole byly vštěpovány, oddá se choutkám svým a svých soudruhů, kteří mají nešťastlivější vliv na mládež dorůstající. — Podrývá-li která společnost dorůstající mládež, bývají to na prvním místě schůzky mladých a starých výrostků, neb tyto jsouce již ve věku zralém, poněkud a dávají radu nové přistouplým, čeho se mají a čeho se mají chýti a tak rásné osobnosti tím více se vzrůstají. (Dobře řečeno).

List z Prahy.

-a. Se všech stran dějí se přípravy k volbám do V. kurie. Strana mladočeská, pokroková, a nejvíce červení sociální chystají své voje. Červení občané agitují i na venkově blíže Prahy. Jsou obce, do kterých tato cháska ještě nepřišla a nezasila sice nevárá a nespokojenosti mezi lidem. Tu se stane, že některý hostinský je do svého hostince přijme, a pak toprv při schůzi samé pozná, ale už je pozdě, jaký to výběr národa k němu přišel. Lid náš pak příliš neprosíráv, aby do vedl socialistickým agitátorům odpovědět na jich mluvení. Červený agitátor v řetě řekne, že náboženství musí se sčoly, a sousoď, slyšce tato slova nesouhlasí sice s nimi, ale netroufá si agitátoru se opřiti. A proto jest nutno v zájmu pravdy a zachování míru v obci, aby do schůzi červených občanů či duchovních a několika sousoď, aby na výpady socialisty proti náboženství a sociálním řádům ihned protestovali a protest svůj odůvodnili. Socialistický agitátor jest obyčejně málý mluvk, který pod pádnými rozumovými důvody se svíjí jako zmije.

I naše křesťansko sociální strana má své kandidáty do páté kurie vyhlášené a jest již nejvyšší na čase, aby kandidáti začali objížděti své okresy. Máme sice velmi malou naději, že jedného našeho kandidáta prosadíme, avšak kdybychom i propadli všichni, nevdá, přijdeme s lidem do styku, řekneme mu naše programy, naše ideje a to má již velikou cenu. Lid náš posvize naše programy nezná, čto jen, jak nás všechna svobodomyšlná, pokroková a červená žurnalistika všudy hanbí a osuzá, a proto musíme jako kandidáti ve volbách se schůzi mluvit k lidu otevřeně, aby nás poznal, a zajisté se nemylíme, že to bude jen k prospěchu celého hnutí křesťansko sociálního, které je u nás v Čechách jen dosud přece v plénkách. Jest to ještě dítě, které neumí chodit ve volebních bojích a nedovedlo si ještě získat místa ve sborech zákonodárných, a to musí přece býti konečným cílem jeho snah.

Jenerál mladočeské strany dr. Herold, prohlásil sice v Chrudimi, že neuznává v národě českém strany klerikální, že jeho strana nebyla nikdy proti náboženství. My se jenom divíme, jak může jenerál dr. Herold tato slova vypustit z úst. Což paličské články v Nár. Listech jsou nic? Celá Husova akce na městské radnici jest nic? Neustálé karikování osob duchovních v Šípech to je také nic? Věru, ani asijská divochov by tak sprostým způsobem nekarikovali sluhv setiště jako se děje v Šípech s českým knězem. A jenerál této strany se opovírá tvrditi, že jeho strana není proti náboženství. Zcela správně mluví, že když kněz vstoupí do politického života, že se naň hledí jako na kněze a ne jako na politika. A což tato logika neplatí, když vy hanobíte kněze, nehano bite také tím náboženství samo? Inu advokátská logika má různé výklady a stránky. V knižnické Stivínově tiskne se nový antisemitský list „Nový List“, vychází každou sobotu, a jest to list velmi objemný a laciný. My, křesťanští socialisté jsme v Čechách nejstaršími antisemity. Kdežto odpadlík od víry Hušek nedopracoval se svými Č. Zájmy žádných výsledků, sahujeme my, křesťanští socialisté všudy kde jen můžeme ve svých spisech, v řečích které ve spolcích máme, účinnou palbu proti vyvolávajícímu národu, který ustavičně lid náš osuzuje. Nyní, kdy po dlouhém našem boji konečně prohlídají i laikové, začíná se zakládati v Praze list antisemitský, kterého je u nás jako soli třeba. Avšak s pouhým antisemitismem lid český nespasí, když mu nebudete vštěpovati zároveň praktické křesťanství. Žid zbohatne pouze mezi prodávajícími a skaušnými křesťany. Když zavítá žid do spědané obce křesťanské, kde nepásobí ani židovská kotalka ani lichva, odtamtud musí žid a nepořízenou odtáhnouti. Proto usilujeme se všech sil svých, bychom lid náš naváděli ku praktickému křesťanství.

Co týden dal.

Poslanecká sněmovna vídeňská dojednala třídenní předlohy po delším rokování, zejména o kolejnách na vysokých školách. Tím se zastíti rozpočtové debaty opozdilo.

Čestní velkostatkář. Tyto dny uváděly se o otázce, sá by nebylo možným, aby čestní velkostatkáři v příslušném parlamentu tvořili s mladočeský jedinou „Čestný klub“. Z rozhodnutí strany bylo na to odpovězeno, že čestní velkostatkáři pro případ, když Hohenzwarth klub se rozpade, tvořiti budou samostatnou 19 člennou skupinu, jejíž předsednictvo bude ovšem s parlamentárními komisemi pravice v ústavním styku a o všech otázkách s nimi se bude dohodovati. Jestli po nových volbách do rady kluby mladočeský klub přiblíží se k parlamentární majoritě, budou čestní velkostatkáři vdycky vyhledovati s ní dohodnutí za účelem jednotného vystupování ve všech národních a politických otázkách.

Zemské slavnosti české. Zemský rozpočet český na rok 1897, končí opět schodkem a sice 5 miliony zlatých. Zemský výbor stojí před rozhodnutím, má-li kryti schodek opětným zvýšením přírůžky nebo opětnou půjčkou. Viděti s okolností, že nejbližší země v Rakousku nemůže vycházeti, na jak špatných základech dosavadní přírůžkové hospodářství je založeno, kdežto stát veškeré důchody sám a sám přejímá. To musí každému dáti na rozum, že to tak dále jiti nemáme a že dlužno ve věci tak důležitě se nejdříve sjednati nápravu.

Přímé volby v Čechách. Zemský výbor český jednolichotně se nese, že ve přístím usoudí podá sice návrh, aby ve venkovských obcích navozeny byly volby přímé, jako zavedeny jsou již v Dol. Rakousích.

Zvěsti z východních Čech.

Zprávy diecézní. V Pánu zesnul: p. Jos. Kešper, gymn. katecheta v Olšavi, 13. listopadu 1896. Ustanovení: p. Alex. Jareš, kaplan v Kocletově, za faráře do Dubence, p. Vojt. Krejčí, kapl. Ostruženský, za kapl. do Baka, p. Jos. Jirásek, kapl. ve St. Boku, za kapl. do Kocletova, p. Jos. Pleštil, koop. kutwaldský, za kapl. do Ostružna, p. Vinc. Rameš, kapl. Lužanský, za koop. do Nové Paky, p. K. Velebný, kapl. v Dubenci, za koop. do Kunwald, p. Fr. Seifický, neomysla, za kapl. do Lužan.

(16) Dvě adány vřáde v „Osvětu“ 220 svobodomyšlných (či: košerovaných) katolíků (1), avšak z obavy přý nepodepsali tuto zakutklmá hrdinové svůj statečný projev. Domníváme se, že to učinili spíše ze studu, protože pod takovou sprostotu ani za židovský gróš člověk se rád nepodepíše.

Umravněná. (16) „Osvěta“ pojednává již po druhé „naposledy“ o „Mátném svém lovu“, krouť v závěrečných slovech farisejsky očima nad „sensacním vyhledáváním“ svého listu a deklamuje s umravněným rozbořením: „Ta nevyspělost lidu nás bel.“ Aby však ten nevyspělý lid přece něco „záživné a syté“ stravy duševní dostal, uveřejňuje v témté čísle „Reč jenerála jezovitů s r. 1846. Tohle přece ten nevyspělý lid povznese a „proti klerikálům jest to dobrý prostředek ku podrytí jejich moci.“ Ješto pokrokovějším účel posvěcuje prostředky (dle vlastního doznání), přijde v „Osvětu“ na řadu jisté několik šťastných kapitol z Bambiavých krvavých románů „O španělské inkvisici“ aneb „O tajnostech kláštera“. Brojlo se před lety proti takovému znepravňování lidu, ale „proti klerikálům jest to dobrý prostředek“ a z hlouposti lidské má „Osvěta“ i její košerovaní patroni dobré obchody. Proto jen umravněně!

Telefon. Dne 3. prosince bylo otevřeno meziměstské spojení mezi síťmi státního telefonu v Hradci Kr., Dvoře Kr., Trutnově a síťmi státního telefonu dříve zřízenými. Z veřejné hovorny a ze státních stanic abonentních v Hradci lze nyní navzájem vésti telefonický rozhovor s veřejnými hovornami a stanicemi ostatními. Poplatek za rozmluvu tří minut obnáší z Hradce do stanice: Beroun zl. 1.—, Brandýs zl. 1.—, Jablonec zl. 1.—, Kladno zl. 1.—, Kolín zl. 1.—, Dvůr Králové zl. 1.—, Frýdlant zl. 1.—, Jableček zl. 1.—, Liberec zl. 1.—, Mladá Boleslav zl. 1.—, Nám. Brod zl. 1.—, Pardubice zl. 1.—, Plzeň zl. 1.—, Praha zl. 1.—, Rostoky zl. 1.—, Slaně zl. 1.—, Smržovka zl. 1.—, Tannwald-Sumbersk zl. 1.—, Trutnov zl. 1.—, Vláclav zl. 1.—.

Ze spolku pro podporu chudých studentů. Dne 24. listopadu t. r. měl spolek svůj řádnou valnou hromadu. Zpráva jednatele a pokladníka podávají nám tento obraz stavu i udalosti spolkových za rok uplynulý. Úmrtím stratil spolek zakládajícího člena p. t. p. V. Červeného, továrníka a 3 členy přispívající a to pp. Fr. Franko-ho, lekárníka a J. Tomáše, c. k. radu zemského soudu; odchodem stratil spolek členů 8, nových přibýlo 6, čítá tedy spolek 1 člena čestného, 23 členů zakládajících a 103 přispívajících. Kromě členských příspěvků získal spolek své potřebné prostředky hlavně sbírkami a přednáškami a velikomyslnými dary slovných spolků

a korporací. První schůzka spolku sešla se 1. října 1906. Pořádání ples 7. ledna t. r. pořádaný, dále přednášky p. t. pane prof. A. A. Štěpánka, koncerty v obecníhoh škol, přednášky p. t. p. univ. prof. Dr. Vladimíra Nováka o: Rozvoj nových přístrojů v občanském divadle, koncert pořádaný na „Střelnici“ dne 10. června t. r., jemuž však pohoda přizniva byla. Slavný spolek sdělsích ochotníků obmyšlil spolek náš značným darem 100 zl., výtiskem s představení „Šotek“. Velikomyšlné dary štědře nám učinily slavné korporace samosprávné a finanční ústavy a sice: slav obec král. vna města Hradce Králové, slav. spořitelna, slav. okresní výbor, slav. okresní hospod. sdělna, slav. spolek úřednický, slav. úvěrní ústav, slav. pravotvůrčat měšťanstvo, slav. záložna, slav. spolek cyklistů; negratulanti přispěli částkou 39 zl. 50 kr. Celkový příjem činil 1298 zl. 14 kr., vydání pak 1173 zl. 14 kr., v němž zahrnuta jest částka 1000 zl., jak dále zdejšíh sdětsvém na rozdělení chudým, příčlnivým studujícím, dále 20 zl., jak dány byly zdejší obecné kuchyni a 131 zl. 95 kr., jak přidány byly do rezervního fondu. — Jméni spolkové obnšli koncem správního roku 1896 3500 zl. v papírech a 703 zl. 67 kr. v hotovosti; usneseno bylo koupiti vinkulovanou obligaci za 700 zl. — Po přičtených správch přikročeno bylo k volběm, při nichž za předsedu jednoblavně byl zvolen o spolek velice zaslouhělý dosavadní předseda pan ředitel V. Lešetický, jenž již po 20 roků spolek valedárně řídil; do výboru zvoleni titě p. t. pp. jako losi. Dále bylo usneseno diti ú pro nastávající rok obecné kuchyni 20 zl. Člen výboru knihkapek p. B. Tolman navrhuje, aby slav. ochotnický spolek zdejší pro své zásluhy byl jmenován zakládajícím členem spolku; což bylo a radostí a jednomyslně přijato. Ku konci oznauje p. ředitel V. Lešetický, že pl. tit. pl. Tomšovi, vdova po radovi zemského soudu, věnovala jako odkas svěceného pans rady, spolku 50 zl. Všem dárčím, jakéti i časopisem „Obnova“ i „Rašker“ za ochotné uveřejnění zpráv spolku se vřelým děk. — Za člena ke spolku se přičlenil p. Dr. Jan Havránek, c. k. gymnasijsní profesor. — Letošní správní rok 1896 byl dvacátý rok od založení a přeborní našeho spolku; za tuto dobu rozdáno bylo chudým studujícím 9711 zl. 93 kr., a čekat obdrželi studující c. k. gymnasia 3974 zl. 3 kr., c. k. realky 3893 zl. 48 kr. a g. k. pedagogia 1845 zl. 43 kr. Bůh ochraej další spolkové činnosti.

Ž jednoty katolických tovaryšů. Za žatebské návštěvy přednášel pan prof. Mitrovský minulou neděli ve spolku našem „O vzdělávací stránce divadla“. Ješto jednota má čilý kroužek ochotníků, přijata byla přednáška tato se živým zájmem. — Rečnický kroužek se tuž a schůze jeho bývají vždy řádně navštěvovány. Z počátku schůze vykládá vždy řp. předseda přiměřenou theoretickou nauku, načež následují praktické rečnické výkony pp. členů. Poslední dobou přednášel pan Sínka „O vlasteneckém stanovisku křesťanských dělníků“ a p. Polák st. probral otázku „Zdaž katolicci tvoří skutečně novou stranu ve veřejném životě?“. — Na celou řadu večerů jsou zajištěny přednášky pp. členů, kteří horlivě ujalí se této nové činnosti spolkové. Nemáme sice mnoho sítů ve svém středu, ale za to celé lidi, kteří o svých zásadách jsou přesvědčeni. To vydá více, než celé davy prospěcháři, kteří mluví a smýšlí všude jinak. Činnosti spolkové „Zdaž Bůh.“

Mikulášskou zábavu uspořádá dne 6. prosince filiálka „Typografické besedy“ ve svých spol. místnostech „u české koruny“ (u Strnadů) s velice pestrým a bohatým programem. Program sestává bude ze samých pěkných, jednak vážných a šertových vystupů, tak že možno již předem říci, že zábava bude v každém ohledu zajištěna. Vstupné obnáší za osobu 10 Kč. a čistý výnos věnován bude fondu vzdělávacímu. Zčátek o 7. hodině večerní. Děky jen slušné a cordé, opatření přesnou adresou, přijmá včetně do dne zábavy (7 hodin večer) p. Hamplová, hostinská tamtéž. Při zábavě účinkovati přihlíbí členové zábavního odboru spolku „Neruda“ v Hradci Králové a členové zábavního odboru českoslovanské obchod. besedy v Hradci Králové. Hosté jsou vítáni.

Jak se to rýmuje? (Z Nave-Bydčova.)
 V Novém Bydčově vychází dva listy, které lid
 upokojávají a poučují tím, že stále hanobí
 a šupí kněžstvo a sv. víru v každém čísle
 svým, velice duchaplným způsobem. Tyž ma-
 gistr, redaktor a vydávatel těchto listů pověstných —
 takž tiskne pro farní úřady „listy ohlašovací, křestní,
 smrtelní atd.“ — Je vidět, že chytá se všeho, z čeho
 může mu obžeh, až je to třeba z té strany, na kterou
 s plnou hrůlí klene a hane. Hyč — vždyť je to
 jen s plác a „kšefty“. Uposorňujeme proto duchov-
 nosti naše — na „svůj k svěmu“!

Oprava. V pojednání v předloženém čísle uváděním „Spolek katolických učitelů“ byla v prvním řádku 18. řádku od dola vynechána slova, která neměla být porušena; má učiti: aby uřídili se o vhodné metody vyučovací ostatním předmětům školním, proč aby se ustavili se též ve spolek, v němž by učitelé učili, aby poradili se o vhodné metody vyučovací matematiky a nábožnosti.

Úpadek. Dne 24. listopadu 1896 zvolen byl za Roberta Heinla, psavšího hostince v Teplicích kom-
kuru. Správcem konkurzního podatelství ustanoven byl p.
Jindřich Hable, c. k. okresní soudce v Teplicích a
komisařem RUDr. Fiedel, sídlící tamtéž. Liquidací
státního ústavu na daný 31. února 1897 u okresního
soudu v Teplicích. — Proti Heinlovi zavedeno před-
běžné seřízení pro závazný úpadek. —

Lev na ulici. U Broumova sádkona byla tlupa cikánů počtem 20 hlas., kteří smekokojovali delší dobu v širokém okoli. Při prohlídce nalezeno u nich množství perla, sádkona křehkých dek a postrojů, šatstva, prádla, látek, usanáho masa, což vše pochází z krádeží, které byly zde čtené páchány. Někteří z věcí byly zastaveny na různých místech, kde v posledních dobách se cikáni držovali a krádeže se děly, k agnoscování. Mnohá z věcí, zejména povlaky z perla, látky a šatstvo, ovšem valně posměšná, byly posnány. —

Neštěstí. Dne 28. t. m. vešel důlník František Macháček, 40 roků starý vdovec do Žďaru přihlášný samostatný u povozníka Karla Francka na Náhoně s lesa státní do stavení čp. 3 v Náhoně. Do vrat vjel s vozem však tak nešikovně, že pravým kolem povozu uocnul se na hřebět sklepu na dvoře se nalezajícího a vůz se státním se převrhl na Macháčka, který na levé straně povozu se nalezal. Ačkoli vůz na po 5 minutách byl od domácích lidí vysvzednut, vytažen byl Macháček již jako mrtvola. Zranění neměl na sobě žádných. Sešel smrti zdušením, jak panem obvodním lékařem J. Holečkem s Hradce Králové zjištěno bylo.

Dřevěná noha prozradila sloděje. Obchodník v městě Ferdinand Meier v Janovicích č. 56. u Broumova počínal byl nočního času neuváženými hostinci. Promáčknutým oknem dostali se lupiči do stavení a vypáčenými dveřmi do světnice, kde usnuli ve šleňku 45 sl. na hotovosti. Meier učinil o krádeži oznámení četnictvu. Při ohledání místa činu neudla bystrému četnicku stopa jen jedné nohy a místo druhé byl v pouze zemi vytlačený důlek, jako od nohy dřevěné. Dalším pátráním vyšlo na jevo, že v době krádeže potloukal se v obci mnohokrát již trestaný tálač 34. roků starý Josef Pohl z Něm. Mathy, který má jednu nohu dřevěnou. Třetioho dne po krádeži byl Pohl ve společnosti jakéhosi Fr. Ringla zatčen. Z poznámek uloupěných byla však a noha nalezena toliko nepotřásá čísla. —

Na zmlúvanie kvôli Václava Valčíka, 61 roční starého a do Správce príelustného, vydán byl natykač. Týž však v sobota dne 28. m. m. se o jednání hodine dopoledne dostavil se sám k soudu a byl ihned v vazbe ponesán.

Odsezený párek. Josef Hušek, 32 roků starý příslušník do Věže Běle, jehož hlavním zaměstnáním jest talcování a jeho neměsí společnost sileté náčinník Karol Vondra ze Spaleniska u Opocna byli postrachem na Kostelecku. Oba pátčkové štítí se práce a pohodlnější se jim žije u krádeží. Neměstí praždnou dčtu před cizím majetkem. Po delší dobu páchali veliké množství krádeží, až náhodou byli polapeni v Častolovicích, když se vraceli s kofistí domů. Tyto dny byli postaveni před soudem čtyřlenný soud a jak velikým dobrodiním jest, že oba tito majetku cizímu nebezpečná lidé jsou v rukách spravedlnosti, seznati se v obšíř obžaloby na ně vznesené, která podrobně všechny krádeže vypisuje. Josef Hušek byl odsouzen ke čtyřletému a Vondra co spoluzloděj ku sedmiměsíčnímu žaláři.

Opuštěná husa. K jistému nadineckému sdej-
šímu vetešníku přišla dne 27. m. m. vyznáma ženštiny
a nabízela mu na prodej husu. Po dlouhém handrk-
ování peče se o cenu husy nedohodili, a pohrězaný
šim vetešníkem odešel, aby přivolal strážníka, který měl
jistit, není-li husa ukradena. Náhodou prodavačka ne-
měla čistě svědomí a citlivě nebezpečí, práskla do bot než
vetešník se strážníkem přišel, a husu nechala na místě;
to byla pak v dražbě prodána, aniž by se o ni dří-
vější majitelka přihlásila.

V nebezpečí smrti našla se dne 22. m. m. známá tulačka Anna Rajková z Nov. Hradce Kr. Taš chodí z vyžebanými penězi a jedné kofalny do druhé a smírného dne přebírala tak, že došla pod fortan-
kové schody ulehla a spala tvrdý spánek, s nímž ji
policejník strážník stěží probudil a dovedl na kroupáku
na nocleh.

Sloděj nalezen v seně. Před několika dny večeru o sedmé hod. odčísáno bylo čeledína Jenu Flušnerovi a p. Jana Smetany ve Srob. Dvořích z nezamčené komory vedle chléva všechno šatstvo a nice černý samsák, menšíkov, úplné modré šaty, černý kabát s vestou, kalhoty, čtyřhrbný frotések, vlněný šátek, vůbec všechny majetek čeledínův v ceně přes 60 zl. zmizel. Podivné při tom bylo, že stavení bylo úplně uzavřeno. Přivolaný četník zavedl, poněvadž mu krádež nápadnou byla, domovní prohlídku. Po delším hledání nalezeno v seně na půdě pohřešované šatstvo a při něm zahrazený v seně nalezen se roků starý česák Fr. Šimerda z Olešnice. Šimerda se přiznal. Přefasal plot a sebral neposrované z komory věci Flušnerovy a nalezl s nimi na půdu do sena s tím úmyslem, že by moci se mu s krádeží podaří pod závojem tmy anebo přehlednosti. Šimerda byl ve statku Smetanově obecně znám, poněvadž tam na jaře sloužil.

Pobodal mistra. Řeznický pomocník Frant. Dolkoš z Malšovic pracoval v Bařtuku u mistra femnického Václava Slaschika. Pro mazu dostali se do hádky, která skončila se zvráten, ve které pobodal mistr. Dolkoš byl vzat našim konzulem do varby učiněné nař. udání a s dalšího zvládnutí.

Středňácká kampaň. Před třemi lety vytvořilo se v Bohousově tajné sdružení, jehož hlavním cílem bylo okupování spojnoběžek a jejich majetek. Členstvo bylo programové a byl druhem avšak Antonínem Dobrákem, 26 roků starým železničem, který buď hnul vědomím, či snad malým podilem tehdy krajských úřadů vstoupil vstoupil. Páni členové Josef Kojáček, 26 roků starý dělník, Jan Krámal 26 roků starý železničář, bratři Janek Ant. Dostál, který byl již pro krádeže vrestin a konečně 24 roků starý dělnice Terence Kojáček.

čová se Záchraná, která snad měla hlavní slovo v této
části společnosti, očerňovali se černou správu a soudným
vyšetřovatel pro krádeže a útěkem z vězení. Bratři
kde se bylo, dříví, kola vozová, lháři, bratři atd.

Mladý sledčej. Mezi tím co domácí lidé rolníci Františky Duškové v Heřmanětech byli zaměstnáni na řepě na poli a ve stavění někde se nenacházeli, vnikli do komory sledčej a obral Čeledina Václava Eliška o vše prádlo a šatstvo. V obydlí své světnice vypálili truhlu a vzal 60 al na 'hotovosti, pak něco drobných peněz a cenné hodinky. Z krádeže jest podezřelým bývalý paneček Duškové čtrnáctiletý František Tomášek z Rasocet, který byl v nezdolnosti až do té doby. Nyní unikl!

Upřehlík a pracovný. Ku starostovi černo-
lovskému byl přiveden z Hradce Králové postřípený
člověk, který se vydával za Václava Lukáška z Čer-
nílova. Starostovi se nový příslušník jaksi podestělým
zdál. Odpověď jeho byly vyhybavé. Přivolač četnický
závodčí p. Zelinka, který naň rázně udeřil a tu se
domoší Lukáš přiznal, že jmenuje se vlastně Jah
Šmah, je 28 roků star a pochází ze Skutče. Kníška
Lukáškovu prý od neznámého člověka koupil: Byl
před dvěma roky krajským soudem v Chrudimi od-
souzen a pak do pracovní pardubické dár, odkud
utekl a světem se nyní potuluje. Latos byl v Mýtě
Vysokém odveden a domů činnou službu vojenskou
nenastoupil. Při prohlídce shledáno, že v kníšce pra-
covní Lukáškově padělán rok narození, místo 1878
bylo přepsáno 1873 a břeptáno slovo „duplikát.“ Byl
zatčen.

Velká neštěstí mohlo potkati dšmka Jana Matušku z Velké Skalice, samotného v cukrovare smičickém. Byl jen náhodou zachráněn ne-li do jiné smrti tedy od jistého drasu. Má něco uchováne v okně za strojem, u něhož pracoval, a ta dne 26. listopadu právě kdys stroj nalézal se v pláni báni, dostával se přes feny do okna. Desahoval, již do okna, když feny setravníku sahyl na sástru, která se kol něho opletla. Se samotnou sástrou uchopen byl a vlečen po fenu, který již od sebe prudkostí mřítíl. Oděv byl s něho stržen, tak že mu zbyla jen čepice, a kromě několik menších pohmoždění, nestalo se mu nic. Ředitel cukrovary daroval mu oblek a s al. na hotovosti.

Z Přelouče. Vzdělávací křesťansko-katol. sociální spolek „Svornost“ v Přelouči pořádá v neděli dne 6. prosince v hostinci u krále Otokara v Přelouči divadelní představení veseloher: „Dědův kalmuk“ a „Ženich, který vdává svou nevěstu. Začátek v 7 h. Výhradně pro zvané. — Dne 8. prosince o 3. hodině v těchto místnostech se koná měsíční schůze čtenářské s tímto programem: 1. Formalie. 2. Přednáška pana J. Blechy, říd. učitele v Lhotě. 3. Proč se chceme i my nebatí voleb v páté kurii?, přednáší p. Mikan. 4. Casové thema, uvede v rozhovor p. K. Balcar.

Z Kojšilce u Humpolce. Dne 22. listopadu konány v naší obci volby do obecního zastupitelstva. Většinou zvoleni jsou přívrženci strany křesťansko-socialní, a to: p. Josef rytíř ze Stránských, místopředseda spolku křesť.-socialního „Svornosti“. Emil Kunst, jednatel spolku křesť.-socialního, Václav Maška, Josef Krupička, Ant. Stojálek, vesměs členové výboru spolku křesť.-socialního. Dále zvoleni ze spolku křesťansko-socialního členové jeho Josef Hanousek mladší č. 72, Antonín Chlad a J. Kubát. Mimo těchto zvoleni ještě Josef Hanousek starší č. 71, Frant. Hanousek č. 1, Josef Dygrýn a Frant. Sedláč. Připomenouti sluší, že v obecním zastupitelstvu zasedá ještě p. Engibert Malý, též člen výboru spolku křesťansko-socialního a hlasem virilním a že s předu jmenovaní zvoleni třetím sborem téměř jednohlasně.

Z Kostelce n. O. Katolická Jednota od-
bývala dne 29. listopadu svou valnou hromadu
v místnostech spolkových na Rabštejně, při níž
členům přítomným předložena činnost Jednoty v 3.
správním roce. Pan předseda, důst. p. Al. Dvořák
započal schůzi valnou v 7. hodině večerní delší
promluvou, v níž poukázal, kterak výbor Jednoty
horlivě pro dobro a rozkvět spolku pracoval, díky
vdal horlivým členům Jednoty, plnicím povinnost
spolkové a zmínil se také o těch, kteří lhotej-
nými a liknavými byli v každém ohledu. Na to
čten protokol poslední valné hromady, kterýž se
schvaluje. Nyní podávali správy jednotliví funk-
cionáři spolku: Val. pán Josef Bezdíček, jednatel
v obshlé správě podal jasný obraz činnosti ka-
tolicé Jednoty. Z obshlé správy té vyjímáme
aspoň suda data: schůzi výborových konáno 28,
při nichž téměř vyšdy byl úplný počet členů spolku
přítomen a v nichž, jak z protokolů vidno, živě da-
batovalo o zájmech spolkových. Měsíčních schůzí
konáno 12 za četného účastenství, při nichž po-
časně přednášeli: veled. p. děkan Antonín Kačka
3krát, důst. p. předseda A. Dvořák 4krát, veled.
p. dr. Horák 1krát o svěcení praporu, důst. p.
dr. Jan Slabý, kaplan v Ústí n. O. 1 a ctihodný
pan Fr. Kubíček bohoslovec III. ročníku 1.

Skvěle vydařila se první slavnost vánočního stromku, a slavnost svčasně spolkového praporu smetárná zajistí a velkolepá. Zábavy oděvány uplynulém 3 roce tyto: v lednu vánoček, v březnu slavnostní večírek na oslavu Jeho Svatości v květnu, v dubnu zábavní a deklamatorní večírek, v srpnu akademie v předvečer slavnosti svčasně praporu, v říjnu zábavní večírek a po- čátnou přednáškou a v listopadu měsíční pohůbe bohatým programem zábavným.

Jednota brala podíl při těchto církevních slavnostech: při výstavě Nejsv. Svatości oltářní ostatcích, konferenčních řečích v pátjovém t.

dnů, na zelený čtvrtek přistoupila ke stolu Páně; při slavnosti vzkříšení a Božího Těla deputace výboru byla přítomna o slavných službách Božích v den narození a jmenia Jeho Veličenstva císaře a krále našeho.

Jednota se účastnila slavnosti svčení praporu bratrských spolků v Hronově a v Ústí n. O.: přispěla 5 zl. ke spolkové slavnosti ve prospěch ústřední Matice; jednota vyslala delegáta ku zemědělskému sjezdu dělnictva katolického v Praze dne 27., 28. září konanému. Jednotu zastupoval při sjezdu literární důst. pan předseda.

Ze správy pana pokladníka vyjímám: Celkový příjem za rok 1896 a přebytkem z r. 1895 činil okrouhle: 981 zl. — vydání: 788 — zbyvá čistého jmění na konec 3 správního roku 173 zl. a 4 zl. úroků — celkem 177 zl. — 2 zlaté 20 koruny a 2 dukáty. Jméni movité spolku jako knihovna st. reprezentují částku 900 zl. Dle správy pana knihovníka čítá knihovna spolková 380 svazků knih vázaných, více svazků nevázaných. V 3. roce půjčeno bylo 1096 knih 350 pádnům.

Noviny předplácí Jednota kat. tyto: Týdeník „Čech“, Večerní Noviny, Český Východ, 2 ex. Obnovy, 2 ex. Dělnických Novin, 3 ex. Obrany práce, 5 ex. Časových úvah, 50 ex. Lidového Listu, Dělníka, Obecné Noviny, Zájmy dělnictva, Humory, Náš domov, Vlast, Hlídku, Obranu, Zábavy večerní 80 ex. Český jinoch, 14 ex. Rajské Zahrádky, Vzdělávací knihovnu katolickou, Obzor a Mír dostává darem jakož i Slova pravdy. Členstvo rozděleno jest na 11 kroužků čtenářských, mezi něž týdně vždy v sobotu rozdělují se noviny, jež ochotně darují: Jeho Excellence, vysokorodý pan hrabě Bedřich Kinský, velectěný pan Viktor Seeland, hraběcí vrchní správce, veled. pan Ant. Kaška, děkan, veled. pan Antonín John, pens. farář, vel. pan Josef Bedřáček, kaplan a důst. pan předseda. Každý kroužek obdrží týdně 5—6 čísel různých novin, jež členové kroužku mezi sebou rozdělují a pilně čtou.

Jednota čítá koncem 3. roku správního 230 členů, mezi nimiž 2 čestní, 3 zakládající jsou. Z této řady členů vypuštění budou mnozí, kteří povinnosti své k Jednotě ni žádným způsobem neplní a tudíž spolku na závidu jsou. Dobrodinci Jednoty v tomto roce byli: Jeho Biskupská Milost, Jeho Excellence, vysokorodý pan hrabě Bedřich Kinský, velectěný paní Anna Moravcová, choť továrníka, velectěná paní Marie Albertová, choť vrchnostenského lékaře, nejmenovaná paní, velectěný pan Viktor Seeland, vrchní správce velkostatku, veled. pan děkan, vel. pan Josef Bedřáček, vel. pan Alois Dvořák a jiní, kteří buď knihami nebo peněžitými dárky Jednotu obmyslili. Zvláštní přiznání věnoval Jednotě velectěný pan JUDr. Viktor Faltis.

Po správách páni funkcionářů, jimž na žádost pana předsedy vzdán dík povstáním, přikročeno k volbě nového výboru. Za předsedu opět zvolen důst. pan Alois Dvořák, za jednatele vel. pan Josef Bedřáček, za pokladníka velectěný pan Josef Matějka, pokladník v advokátní kanceláři. Do výboru zvoleni pánové: Ant. Fiala, měšťan, Václ. Valc, obuvník, Adolf Seda, měšťan a krejčí, Josef Bíl, krejčí, Karel Kučera, tovární dovoze, Ferdinand Tomeš, obchodník, Matěj Modlitovský, kovář a Václav Sedláček, obuvník. Místopředsedou jmenoval vel. pan děkan co protektor opět pana Karla Daška, pekaře. Mezi volnými návrhy dal důst. pan předseda v úvahu přítomným členům, aby při Jednotě zřízena byla bratrská pokladna nemocniční a pohřební. Po vyčerpání programu a volných návrhů ukončil předseda valnou hromadu svoláním slávy sv. Otci, Lvu XIII., Jeho Veličenstvu a Jeho Bisk. Milosti. K též Jednota i v tomto 4. roce správním kráčí v před bez ohledu na četné nepřátely své k vytknutému cíli. Zdaž Báh!

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 28. listopadu 1896. 1 hl pšenice 1. 6.25 až 7.—, 2. 5.15 až 5.50, ječmen 1. 4.— až 4.50, oves 1. 2.50 až 3.—, proso 1. 4.45 až 4.75, vikev 1. 4.50 až 5.—, hrách 1. 8.— až 10.—, čočka 1. 13.25 až —, jáhly 1. 9.— až 0.—, kroup 1. 8.— až 11.—, brambor 1. 1.80 až 3.—, jeteleového semínka červeného 1. 35.— až —, jeteleového semínka bílého 1. 30.— až 40.—, jeteleového semínka, světlého 1. — až —, maku 1. 16.75 až 17.50, olejky 1. — až —, lněného semene 1. 6.20 až 0.—, 100 kg. čistých otrub 1. 5.50, 100 kg. pšeničných otrub 1. 5.—, 1 kg. másla domácího 1. —.90 až 1.—, 1 kg. másla přečištěného —, 1 kg. másla vepřového 1. 0.80, 1 kg. tvarohu 1. 16 až 16 kr., jedno vejce 3 kr. kopa okurek 1. 0.— až 0.—, kopa solí 1. 1.50 až 2.—, kopa drůbež soleniny 1. 0.50 až 1.20, inkolitr cibule 1. 1.50 až 2.—, bečka jabek 1. 2.20 až 4.—, bečka hrnků 1. 1.40 až 3.80, bečka švestek 1. — až —. Na týžden 28. listopadu 1896 odbytých, přivezeno bylo: hektolitr pšenice 747, žita 388, ječmene 64v, oves 290, proso 9, vikev 4, hrachu 24, čočky 6, jáhly 29, kroup —, brambor 212, jeteleového semínka 7, lněného semínka 6, olejky —, maku 1, okurek —, kopa solí 944 kopa, drůbež soleniny 227 kopa, cibule 118 hektolitru, jabek 61 beček, hrnků 80 beček, švestek — beček, pak arpu 38 kůrů a 235 kůrů podvedůt.

(Zasláno.)

„Knihopisectví sv. Norberta ve Vídni III. Seidlgasse 8. prosí ot. pány, kteří prostřednictvím svým v roce 1894. si přiměřeně obrázky objednali, o lesknutí naplnění.“

Alois Erben, kaplan
ve Vlkovicích.

(Zasláno.)

Pan Josef Krejčík,
umělecký závod sešitův a řezbářský v Praze.

Dílky: Bubna 612. — Sklad Elišbina tř. 24.

Boží hrob došel právě v čas a působí mně to velkou radostí, že mohu Vašnosti sdělit, že všichni kdo ho viděli, ušlechtilostí konstrukce a krásou provedení byli zrovna uneseni. Neopomeneme závod Váš všude doporučovati.

Poroučí se Vám zcela oddaný
V Jímramově, dne 19. dubna 1895.

P. Ig. Sedláček,
farář.

Časových úvah

vyšel sešit III.

Encyklika Lva XIII.

„O otázce dělnické“.

Stran 48 kr.

Cena 4 kr.

Posa. Ješto cena proslavená této encykliky jest velmi nízká, můžeme expedovati je jen za hotové. Větší objednávky franko a na 4 výtisky 5. zdarma.

Návěsti.

Z nadace, zřízené p. Janem Martinem, býv. c. k. celním správcem v Žitavě udíliti se budou úroky dne 10. ledna 1897 a to mimořádně za rok 1895 a 1896, desíti vdovám, každé po 38 zl. 18 kr.

Zadatelkám o nadační požitky ten dle nadacího listu náleží prokázati, že jsou vdovami po zdejších měšťanech, nejméně 65 roků staré a že bez své viny schudly.

Žádosti, průkazy takými doložené, podány buďtež do 20. prosince r. t. níže psanému úřadu.

Z úřadu purkmistrovského královského věnného města Hradce Králové, dne 1. prosince, 1896.

Dr. Ulrich,
purkmistr.

Vyhláška.

Městská obec Královéhradecká zadá cestou veřejného offertního řízení práce řemeslné: klempířskou, truhlářskou, zámečnickou, natěračskou a sklenářskou pro stavbu nových škol obecných a měšťanských v Pospíšilově třídě jednotlivě oprávněným živnostníkům.

Plány, podmínky a rozpočty na dodání potrubních prací vyloženy jsou v městské technické kanceláři v úředních hodinách k volnému nahlédnutí.

Ti, když by se o zadání prací vypsaných ucházeti chtěli, podejtež oferty své, náležitě zapečetěné, a dle ustanovených podmínek sepsané, zároveň s vadím, jež mimo obálku ponecháno budiž v protokole městského úřadu v Hradci Králové nejdéle do 16. prosince b. r. do 12. hodiny polední.

Z purkmistrovského úřadu v Hradci Králové, dne 25. listopadu 1896.

Malířský umělecký atelier Jarolima Štantejského

v Litomyšli

doporučuje se veleřádným děkanům a farářům úřadům i veleřádnému duchovenstvu, jakož i slavným patronátním úřadům ku provedení dokonalých

malob kostelních,

opravy freskových a olejových malob i nových obrazů vůbec. Také se vypracují ochotně na požádání návrhy malob. Dále sbíráje spolkové prapory na hedvábí malované, velmi vkusné za mírný honorář.

Závod může se prokázati mnoha vysvědčeními jakož i diplomy a mnoha provedenými pracemi kostelními na př. v Rychanburku, v Janově u Litomyšle, Jevíčku, Mor. Třebové, Mor. Budějovicích, Prostějově, v Olomouci, Brně atd.

Kočáry

nejnovější soustavy,

pevně solidní se zárukou
nehří

ČENĚK BUBEN,

kočárník

v Hradci Králové.

Vyznamenán na výstavách: v Jeruzaléme stříbrnou, v Dobrušce stříbrnou, v Praze stříbrnou bronzovou medailí, v Hradci Králové nejvyšší vyznamenání, čestný diplom s právem ražení stříbrné medaile s korunou.

V účtě podepsaný dovoluje si P. T. velectěnému obecnímu aktivě oznámiti, že tyto dny přeložil svůj známý

závod truhlářský

z domu p. J. Šaary na Slezském Předm. do vlastního domu poblíž města Hradce Králové, kdež dílna značně rozšířil. Snahou mojí bude, abych všem P. T. pádným zákazníkům jako dříve tak i nyní vždy svoji dobrou práci posloužil. Prosím též, aby mi byla i na dále přisazena věnována. V plné účtě

Josef Netuka,
umělel a stavební truhlářství
na Slezském Předměstí.

„Křesťan“

Nejsvětější Svátosti Oltární
posvěcený.

Seřadil:

ABÉ A. HENRY,

čestný kanovník a ředitel ústavu Nejsvětějšího Třáso
v La Marce

Dle III. vydání přeložil

VOJTECH KAMEŠ,

farář v Chřimovicích.

Nákl. tisk. komiteta. Tisk tisk. knihtiskárny.

Stran 614—8°—

Cena brožovaného výtisku 70 kr., franko 80; v tabě vazbě celoplošné franko 1 zl.

Všel odporučení této výtečné adorační knihy viz v „Křesťaně“ sešitu do-
vátém a v „88. Eucharistii“ v sešitu
řijnovém t. r. Objednávky přijímá biskupská
knihotiskárna v Hradci Králové.

Oltář

netrpělivě očekávající dům. pány
jednatelů prosíme za odpuštění, že vi-
nou kniharů nemohli jsme všem do po-
čínajícího Adventu a vyřízení vyhovět.
Doufáme však již v brzké konečné za-
slání posledního výtisku z I. vydání.
Knihy nábožní a hlas varhan dosud
nevyšly avšak s tiskem co nejdříve se
započne.

Biskupská knihtiskárna.

Prodám 20 ročníků čas. katol. duchovenstva,

latinské knihy s výkladem, hudební zábravné
spisy ad. V. Žilka, farář v Hlasičích u No-
vého Bydžova.

Misto pro kněze deficienta v Pardubicích

uprázděno jest v městské nemocnici s ročním
honorářem 200 zl. a povinností sloužiti denně as
v 7 hodin má sv. pro milosrdné sestry, posloužit
týdně sv. svátostí pěti milosrdným sestrám a za-
opatřiti sv. svát. nemocné v nemocnici (týdně tři
dny). Intence celého roku jsou volné. Kdo by o
misto se ucházel, nechtě jednoduchý dopis zašle
děkanštině úřadu v Pardubicích.

Nájem dvora.

K biskupskému velkostatku Chrásti
přináležející dvůr Žilovice u Chrousto-
vic okresu Vysoko-Mýtského pronajme
se na novo na dobu dvanácti po sobě
jdoucích let.

Ku dvoru tomuto náleží:			
plešhy stavební	2 jitra	467 sáhů	
polí	375	1280	"
luk	68	1180	"
zahrady	4	309	"
pastviny	3	1146	"
rybník	—	144	"
a půdy neplodné	2	652	"

V celku 457 jiter 177 sáhů.

V nejmenší podmínce zahlednutí lze a si-
dletelství velkostatku.

Z ředitelství bisk. velkostatku

v Chrásti, dne 30. listopadu 1896.

Občané

odebírajte „Hlasoprávné Listy“ nejlacněji
to měšťakům věnovaný samospráva a svépomoc.
Číslo na akásku zašle administrace v Kopřivnici
na Moravě.

Politické družstvo tiskové

V Hradci Králové

vydalo druhé vydání spisku

Učte se z dějin.

Slovo k naší mládeži od staršího vlastence.

Tento krátký přehled neprospěšných
dějin českých dostati lze

v biskupské knihtiskárně

Stran 62 63. — Cena 15 kr. třásno

Při odbíracích větších množství přiměřeně
sleva.

OBNOVA

vychází každý pátek dopol. o 11. hod.

Vydavatelstvo:

Politické družstvo tiskové v Hradci Kr.

Veškeré zásluky, dopisy a předplatné adresujte
pouze:

Obnova v Hradci Král.

Předplatné:

Na celý rok . . . 4 zl.
na půl roku . . . 2 .
na čtvrt roku . . . 1 .

Jednotlivé číslo v místě 7 kr., poštou 8 kr.

Místnost redakce:

v Hradci Králové, Velké náměstí č. 34.

Nejlepší

slováckou

slivovici

borovičku

1 litr od 70 kr. po-
čínaje vyrábí

N. Nesňal

Uherský Brod.

Stříbrná medaile Národní Jednoty Severočeské. — Nejvyšší vyznamenání
zlatá záslužná medaile s korunou. — Čestný diplom.

Veškerá patentní mýdla

vyráběná ze všech možných i nemožných materiálů a téměř ve všech ča-
sopisech doporučovaná — pomínou — až se lidé přesvědčí, že bylo a bude
nejlepším jedit

pravé nefalšované mýdlo jádřové

jeť P. T. ct. obecně všude doporučuje

Jindřich Jelínek,

mydlář v Hradci Králové.

Ti dovoluje si upozorniti na speciální novinku „Jelínkové levan-
čové mýdlo neutrální“ doporučené pro jeho výtečné vlastnosti
celou řadou lékařů a specialistů v kožních nemocích.

Kus za 5 kr.

Hlavní sklad u Jindř. Jelínka v Hradci Králové č. 160., Matkovických č. 3.
a 37., u p. Aloise Jelínka v Pardubicích a u Češka Zimy v Kutné Hoře.

Telefonické spojení.

DRUŽSTVO na zužitkování ovoce

v Hradci Králové

prodává ve svých místnostech pod pekárnou od
10 l. počínaje

vinný ocet ovocný . . . 1 l. a 15 kr.
slivovice . . . . . 1 l. a 1 zl.

Drobný prodej slivovice převzal p. J. Cyril
Vlach; octa pp. Bouček, F. Chrudimský, Jos. A.
Komárek, Václav Michálek, Vojt. Vůl. Ráňš, A.
Šimek, J. Cyril Vlach.

Při prodeji ve velkém povolují se
značné výhody.

Otčené správě

Schaumburg-Lippeských
knížecích vinných sklepů
ve Villány.

Potvrzuji Vám tímto valice rád, že knížecí
Schaumburg-Lippeské panství se svých rozsáhlých
vinic ve Villány

nejlepší a nejčistší vína

vytělí, jeť všem svým pádným kolegům jako čistá,
pravá příroda

MESNÍ VÍNA

s plným přesvědčením co nejvíce doporučiti mohu.
Ve Villány, dne 10. října 1896,

L. S.

Pavel Gudler,
f. k. farář.

Výhradní prodej našich vín pro severo-
východní Čechy světili jsme obchodníkům vinem panu

Karlu Ningerovi

v Novém Bydžově,
který ctěnou objednávkou buď ze svých nebo přímo
z našich sklepů vytělí.

Správa kníž. Schaumburg-Lippeských vinných sklepů
VE VILLÁNY.

Vlastní výrobu vlněných látek

z čistě ovčí vlny

doporučuje na podzimní a zimní obleky, havelky
a kostelní sukna

IGNÁC STRÁDAL,

závod soukenický v Humpolci.

Vyznamenán na zemědělské výstavě v Praze stříbr.
medailí obchodní komory živnostenské, v Plzeňské státi
medailí bronz.

Vzorky zdarma a franko.

Ex offo křestní listy

jsou na skladě bisk. ti-
skárně 40 kusů (knihy) za
30 kr.

Navštívenky

od 60 kr. výše nabídi
Biskupské knihtiskárna
v Hradci Král.

Nový časopis

Časové úvahy

vychází

nákladem politického družstva tiskového
v Hradci Králové

jednou v měsíci, počínaje 1. říjnem. Přínášeti bude
nové i starší práce původní i překlady, které mají
časovou zajímavost. Předplatné i s poštovní zá-
silkou 50 kr. ročně. Jednotlivá čísla 4 kr. Zásluky
o obsah administrace „Obnovy“ v Hradci Kr.

Vyznamenán na výstavě v Hradci Kr. r. 1894 zlatou medailí a diplomem.

Umělé suby

podle nejnovějšího amerického způsobu vyrábím a konám veškeré práce v obor ten spadající přesně a solidně na základě dlouholetých zkušeností, ruče za nejlepší obsluhu. Zaručuji ceny nejlevnější a poroučejte se do vsácké přísné očního obecnosti, znamenám se v hluboké účt oddaný

Josef Čáslavský,
subat technik
Pražská ul. č. 77. v Hradci Králové.

Singerovy šicí stroje

uznané nejlepší na světě.
Nedostupitelný co do výkonosti a trvanlivosti, proto nejrozšířenější šicí stroj jak pro domácí potřebu, umělé vyšívaní, tak pro všechny průmyslové účely.

K dostání jedině ve vlastních závodních a společenských ve všech velkých městech.

Singer Co., a.s. spol.

(dříve G. Neidinger.)

Hradec Králové, Pražská ulice 8a.

Bezplatné vyučení též modernímu umělému vyšívaní

Dobře osvědčené hodinky

zlaté, stříbrné, niklové a ocelové jakož i veškeré nástenné hodiny do salonů, kancelářů, kuchyní a hostinců. Budíčky u velkého výběru dobře a přesně regulované se zárukou od jednoho do tří roků. Veškeré zlaté a stříbrné výrobky zboží granátového a nového stříbra doporučuje za velmi nízké ceny

Josef Šteffek,

závod hodinářský a zlatnický
v Hradci Králové,
velká pošta, č. 143. proti hlavnímu státi.

Veškeré správy hodinářské jakož i zlatnické se přijímají a vyřizují co nejpřesněji za ceny poměrně levné.

Umělecký

závod

pro
malbu
na skle

B. ŠKARDA,

Brno.

Speciální závod
pro malbu oken
chrámových.

Bedmkrát prvními
cenami vyznam.

Vzorů k na-
hlednutí franke.

Ceny mírné.

Do Hradce Králové a okolí!

Fr. Hlavatý,

obchodník uhlím a dřívím
v Plotištích (u nádraží)

odporuje ctě. obecnosti svůj hojně
zabývaný sklad

hornoslezského uhlí

všech druhů jakož i suché dříví k palivu.
Prodává v cenách nejlevnějších.

Ceny mírné.

Obchodů vyznam.

Největší závod na

oděvypropány

firmy:

Emanuel Bělský

v Hradci Králové.

Hotové oděvy všeho druhu pro podzimní a
zimní období, jakož i moderní látky jsou ve
velkém výběru na skladě.

Objednávky dle míry se rychle a přesně vy-
řizují. Ceny levné a pevné.

Hlavní sklad v Kutné Hoře.

Filialky:

v Hradci Králové, v Pardubicích, Ochr-
dím a v Čáslavi.

Nádherné dary!

Obrazy

MADONNY a KRISTA,

krajiny a všechny druhy nejjemnějších
obrazů v největším výběru, za ceny naj-
mírnější v závodě srdcel, obrazů a rámců.

JOSEFA KIESLICH,

v Hradci Králové

pražská ulice vedle Hotelu Merkur.

10.000 k novému roku!

Insertní kancelář „Reklama“ v Hradci
Králové vydá k novému roku a v nákladu
10 tisíc výtisků zdarma ročně

novinářský katalog

jaký dosud v české tiskovny nevyšel.

Katalog ten doporučuje se proto k vy-
hodnému inserování všem českým firmám.

Blíží se dělit každému hned

INSERTNÍ KANCELÁŘ „REKLAMA“

v Hradci Králové.

JAN HORÁK,

seukovník

V RYCHOVĚ n. K.

nabízí na dobu podzimní a zimní

čisté vlněné látky

vlastní
výroby.

Radič utěšiti jen malou objednavku
na skoušku!

Všetky na požádání sniž. franke.

Děkuje všem svým milým vobedělojným a
všeobecným zájemům za vřelou přísluš. prosm,
aby mi i dále důvěru svou věnovali a slibují vždy
vzornou, pečlivou obsluhu.

Advokátní kancelář

JUDr.

STĚPANA FISCHERA

advokát

v Hradci Králové

nachází se od nymajka v náro-
ním domě č. p. 280. p. profesora
Beránka (první dům u pražského
mostu) v I. poschodí.

Na pekařství

přijme mravného hochu

JOSEF LIBNAR,

pekař v Červeném Kostelci.

Zlaté a stříbrné klenoty!

VÁCLAV ŠOLC,

zlatník a stříbrník,

přísečný soudní znalec a odhadce
v Hradci Králové

(sv. Jánův nám. č. 77.)

doporučuje ctěnému obecnosti hojně za-
sobený sklad klenotů, zlatých, stří-
brných a pravých českých granátových
šperků, stříbrné stolní nádobí a nového
a čínské stříbra, osobně stolní nádobí
veškeré zlaté a stříbrné hodinky i ja-
kosti; dále pendlové hodiny a budíky
různých druhů se zárukou 1—3 roků se ceny
levnější než všude jinde.

Veškeré zboží je tříděné skřípné a značeno.

Objednávky a správy se přijímají a shotovují,
tě veškeré správy hodiněk se vyřizují.

Vše za levné ceny.

Staré skvosty se kupují a vyměňují.

Ztráta vlasů a tvoření lupů

se pod zárukou jediné látky

zamest

CRINOGENEM

od

J. Beyšovec v Jicině.

Cena láhve s ochrannou známkou 1 zl. při 3 lahvičkách
franke na dobírku, neb lápa proti pokl. poukázce 3 zl.

Sklaží v lesních ustatních obchodech a holických
závodch.

Svíce kostelní,

pravé voskové i polovoskové, pa-
schaly, trojhrany, grana, jakož i
nejjemnější druhy kadidla, dopo-
ručuje vobedělojným farním a
slavným patronátním úřadům,

rovněž i

P. T. páním obchodníkům v jakosti nej-
lepší a v cenách nejlevnějších.

Zároveň odporuje všem do vřelých
lamp 7 dnů bačí a všeobecně za nej-
lepší uznává.

Josef Pilnáček

v Hradci Králové.

Závod voskářský „u Albrechtů“ vedle r. státi.

OBNOVA

Číslo 91.

V Hradci Králové, dne 11. prosince 1896.

Ročník II.

Co pak ti pánové vlastně chtějí?

Prostředkem vykášala náda a očistila vlast národu českému srovná na pobřeží moře nájemců čínských a nejvyšší mu nepřátelských, kterýmto městem domov náš nejsem se obliha, ale ona také i celé české kráje dala průřez jeho průřezem a přeměnila.

Ve století pyšném se ideou národnostní má tato národní národa českého a poloha jeho vlastní opřít vlnám obrovského a při tom po vítězství válkách do krajnosti rozčleněného tohoto císařského postavení velice nebezpečná, jehož tíhu bez rozdílu stává a povolání pouta, a to poněmálo bolestně, každý Čech. Prostředkem národní osudy národu, zhoustí český lid velice přisat, jest-li skutečně chrabře dovede vlast svou učiniti výsost a mysem i majkem všeho ostatního Slovanstva. Cizota po nepamětné časy začal své ruce do českých krajů, aby lidu v nich řez změnila a pak kraj i obyvatelstvo si jako své přivlastnila.

Starých prostředků při tom již poučila a desaterých nejedno doposud používá aby vlnami svými českou i moravskou vlnu zaplavila a český národ, kormán svatovítslavskou se řady osobností živoucích v minulost a začal odplavila. My Čechové se tomu bráníme, od čast Cyrilo-meteho dějakých tomu odpovídáme, desetkrát jsme v zápasu tom již klesali a dvacetkrát jsme se zase tak sebrali, že se přemožné pokládání opět stali k dalšímu zápasu o svůj jazyk a národnost hotoví.

V bojích těch vědecky z českých matek rodilý duchovenstvo stále v čele svých českých bratří. A proto dnes nepřítel českého jazyka a národa, žijící po luhách českých krajů, aby je mohli nazvat nějakou „markomanskou markou“, vymysleli na porážení a přemožení českého lidu nový prostředek.

Zlý a nebezpečný!

Jak zaznamenal sv. Matouš (XII. 26) Ježíš pravil: „Každé království, rozdělenné samo proti sobě, spustne; a každé město nebo dům, proti sobě rozdělenný, padne.“ tak se nepřítel českého království chopil tohoto prostředku, aby český národ, česká města, české domy rozdělil proti sobě.

A potomci národa a lidu, jehož sběhlost v plamě svatém i sami papežové velebili a chválili, dnes více vystrašy sv. Matouš nedbají, nebo

ji vůbec neznají, posouvají jinak nebo si myslí, že by se chápali díla a že by se oddávali práci, která by naše království proti sobě rozdělila, aby spustlo.

Ano dnes patřime na zástup mladých lidí, kteří zapomínají na nebespěti, které již sama poloha naší vlasti v sobě chová, nehledí domov svůj zvelebiti, moce lidu rozmnožiti a sešliti, ale pánové ti s horlivostí lepší věci hodnou se topoti, aby český národ, aby české království rozdělili.

Vidíme, že celá řada pánů těch pokládá za dílo vlastenecké, když především lidu namlouvá, že tisíc let národ blažící náboženství a víra jsou předtím a když ty, kdo se jich drží, odsuzuje jako nějaké spásebníky, kteří jsou vlastní a národa nebezpečnými, škodlivými.

Tu konečně se rozhodně říkáme: „Copak ti pánové vlastně chtějí?“

Tyden co týden štědli na víru a na náboženství, týden co týden rozblhají se proti kněžím, týden co týden bouří a laji proti těm, kdo s nimi v tomto díle jeji h nasouhla.

Každé dílo má svůj účel a jaký účel má dílo oněch pánů, kteří dnes táhnou v boj proti víře a náboženství, jest nejmocnější státy přes ly, jest nejmocnější lidi přetváří, jest největší své nepřítelů přemohly? Čeho chtějí docíliti?

Když listy jejich čteme, tu sdělení toto pořád mluve nenacházíme. Setkáváme se jenom s nadáváním na jednu stranu a se žalobami na druhou stranu. Nadávání platí poněmálo kněžstvu a žaloby padají na lid, že se od toho kněžstva, že se tolik od svých chrámů t. j. od svého náboženství a od své víry neodvrací, ale že se naopak ve stále větších a větších zástupech k nim hrne. Páni ti by rádi lid český, království české rozdělili ve dva tábory, z nichž jeden zbaven víry, stratil by lásku ke svému jazyku a ke své národnosti a druhý pak byl by již smáse ku přemožení, čímž by bylo království samo proti sobě rozdělenné, aby pro český národ spustlo a padlo.

Táhneme se všech soudných mužů i rozumných jinochů, co zleho víra, co zleho kněží českému národu činí? Vždyť český kněz byl a jest typem českého vlastence a to typem, před nímž vždy nepřítel českého národa a jazyka musí ustoupiti. Čeho tím pánové chtějí d kazati, když duchovenstvo z české krvi vykášala český vroucné

nařizujícího spílají? Čeho tím pánové chtějí docíliti, když se na biskupa Čecha vrhají spásobem, přetožují dase v českém slůvku ani výraz není?

Čeho tím lidé prospívají? Jak tím vlast svou zvelebují? Jak tím odpůrce a nepřátel českého národa pokorají?

Co dobrého a užitečného to komu donesalo? Čeho platného pro práva, zájmy a svobody českého národa se tím dokázalo?

Nie!

Jistí pánové u nás bouří proti katolickému náboženství. Náboženství to jest poněmálo náboženstvím jejich vlastním, tak že bouří vlastně sami proti sobě! A kde ve světě mají příklad, že by to některý jiný národ činil? Kde ve světě mají příklad, že by některý národ bez náboženství žil?

Co činí Rusko tak obrovským a mocným? To je náboženství. Co činí Anglii tak bohatou a silnou? To je náboženství. Co činilo vlast naši slavnou? To bylo vždy jen náboženství. Ano, náboženství, víra a vroucní k ní oddanost jest nejpřednější vzpruha každého národa v před a nikoli zpět.

Popatřte jen na rozptýlený po celém světě národ židovský. Ten dnes všude panuje, velí poroučí. A kdo toho přičinou? Myslíte, že Rothschildové? To jste na omyle! Základem dnešní moci národa židovského jsou rabini a vizte, jakmile kde židovský živel jen poněkud sešlá, hned již si tam staví svůj hrad svůj — chrám, do něhož a účtují uvádějí svého kněze.

A jenom „politikové“ českého národa zastírají si své zraky před tímto znakem, brojíce proti svému vlastním náboženství. Při tom želi čast zašlých, nevědouce při tom, že Čechové pod obojí způsobou Tělo a krev Páně přijímající, byli věrnými syny církve katolické. A tu neúř od místa vyasmati se takovými blouznílím. Když spatřují pokrok národa v zavržení jeho víry nynější, tedy necht v tom pokroku jdou jenom důsledně dále a sice at prohlásí za potřebu, aby bylo v českém národě zavedeno zase dávno pohanství, v jehož dobách si každý vyhotovil „bohů“ kolik se mu líbilo.

Tam ten nynější „pokrok“ směřuje! Tam daleko zpátky by měl končiti a vlastně také u některých pánů již tam končí. Jenom at rovně

FEUILLETON.

Rokyti.

Natřel do hruť František Kohout.

II. Všeho moc škodí.

Vidím ho ještě před sebou, toho modrookého, červenolícího, kučeravého Lojzčka. Měli jsme ho všichni rádi, ačkoliv nám žádnému, pokud mohl, nic dobrého neudělal. My ovšem jsme mu to opláceli stejnou měrou, tak že z taškářství to ani nevyčázelo. Náš starý „kvartýrbesitzer“, kterému začasté jako nám, nějakou tu švanděru prováděl, neřikal mu jinak, než: „to je mi pěkný funibundus — ale dostanu-li já . . .“ ovšem to „dostání“ nebylo tak zlehá lehké. Když je-temkrát do kňupavého tabáku mu namíchal Lojzček sází, tak že vypadal ubohý kvartýrský jako moutěnina, a když za to celý rozhorlen hodil na na trk vyhasov, sestala se kudrnáčka „pana“ s takovou vášností, že by to nebylo nic zvláštního, když byl vyhozen sám domáči pán. Ima, měl Lojzček štěstí odjakživa, má-li je dosud, věru nevíme, ale doufám že ano.

Byl to, jak patrně, čtverák student, takový jakými by měli býti vlastně všichni studenti. Věsela mysl, dobré srdce, otevřená hlava a drak do práce.

Bylo to v oktávě. Tebdy začal v městě sport spiritistický. Mluvílo se o něm kamkoli člověk přišel, vysvětlovaná a rozebírání s takovou důkladností, jako nejjivnější požadavek. Se spiritismem přišla na řadu i hypnóza se všemi svými zjevy, a Lojzček byl právě v tomto oboru nejčinnějším. Pořád každého večera na posteli přednášky, a

nabízel se, že provede jakýkoliv pokus, jen své-řime-li mu svou existenci. Nám však zdálo se to příliš lehkouvolným, odevzdati se do rukou takového „funibunda“. Proto, že pak jsme přešed-čeni svému dali i stejného výrazu několika více méně podařenými vtipy, rozlobili jsme Lojzčka tou měrou, že nám pohrozil svou pomstou, a sice právě posmívanou hypnózou.

Již před tím vykládal nám jedenkrát, jak možno spícího člověka zavésti kamkoliv, pomocí svíce rozstáté, a dovozoval s toho velikou legraci, která by mohla povstati. I naspadlo kollegovi Jo-sefu, že by to mohl tak Lojzček nám teď pro-vésti. A dotvrzoval svoje zdání tím, že u Lojzčka uviděl v kufru napálenou svíčku. Ustanovili jsme se tedy, že bude třeba řádně ho vyplatiti. Jak, — to ponechali jsme náhodě, která poslouží lépe než sobě lepší stanovený plán.

Utěklo několik večerů, a Lojzček jako by zcela zapomněl na slibenou pomstu. Nebylo také divu, bylo před maturitou a proto práce dost a dost. Nebyla to však práce, která ho zdržovala, ale byl to úskok, neboť zdánlivým odkladem chtěl nás upokojiti a ukolébat v bezstarostnost. Přesvědčili jsme se o tom hnedle.

Bylo tak k půlnoci jednoho večera, když jsem se náhle probudil ze spánku tichým klapnutím kufru. Pootevřel jsem oči a vidím, jak Lojzček pomaloučká vydává svíčku a navléká na sebe bílou pokrývku. „Aha!“ projelo mi hlavou, „už začíná.“ A aby ničeho nepozoroval, rýpnu palcem vedle spícího Josefa. Ten však zachrtněl a ležal dál. „Jáka pomoc,“ myslím, „zkusím ho skrotit sám.“

Lojzček natm rozlehl sírku a rozavěcel svíčku. Zavřel jsem oči a spal klidně, jako bych

se nebyl ani probudil. Už však jsem naplnal tak, že jsem jimi i viděl. Lojzček přistoupil k posteli a zatukav Josefovi na čelo, kýval pratem, aby vstal. A hle Josef vstal — postavil se, chrupaje dále. Lojzček se usmál, a pak obrátil se s tímž pa mne. Vstal jsem také, ač jsem se musil přemáhati, tak mně svrběla dlaň. „Než počkej hochu, ještě nejme u konce.“

Postaviv nás za sebe, počal Lojzček manévr ke dveřím. Josef dal se za něj a já za Josefem. Když jsme přišli ke dveřím, otevřel je náš „hypnotisér“ a ted husím pochodem vdal nás na chodbu, chodbou k pavlači a z pavlače — i prach kujon! — na místo, které v slušné společnosti se nevyslovuje, jen naznačuje slovem: „Aha!“

Právě otevřel dvéře a vatoupil napřed do nich, kývaje horlivě na Josefa, který jako hloupý ležal se ním bez vědomí. Sotva však ocitl se Lojzček v prostředku místnosti a Josef před prahem, skočil jsem a přiraziv dvéře, zavřel jsem je na háček. Ranou tou probudil se i Josef, a když jsem mu vyavěděl několika slovy situaci, neměl lepší rady než co nejrychleji utéci a nechat Lojzu kde je.

Lojzík zatím byl tak ohromen, že nevěděl co se to stalo. Když však slyšel náš smích a děk, porozuměl nemilému svému postavení neo-byčejné rychlé, a nemaje v úmyslu stráviti „tama“ sbytek noci, dal se do hrozného rámsu. Co mu to však bylo platno, kdyžby byl křičel sebe víc, nebyl by se dostal ven. Ale šťastnou náhodou po celohodinném čekání byl vysvobozen, ovšem s řádnými přídávky v podobě nadávek s ostudy nekřesťanské.

Následující dny s námi nemluvil, až na dvě slova: „Pomsta sladká.“ Mezi tím přišla maturita,

své pohanství prohlásil a uslyší, co jim český lid k tomu odpoví.

Lid český ví, že kněz (9, 17) praví: „Slov moudrých pokojně poslouchati sluší, raději než člověka panujícího mezi bláznů.“

A také tak věří těm pápám, kteří pokrok národa vidí v návratu se k pohanství, se chová jako k lidem panujícím mezi bláznů, jichž ovšem se není zrovna mnoho, a kteří ještě těm panujícím za to jejich panování platit nechťejí.

A to naši pokrokoví a radikální pánové předvírají a jediné chtějí, aby se jim platilo. Boj proti víře, proti náboženství není a nikdy nebude jiným než-li obchodem, jenom se však již nyní nedatí a který brzo zajde. Jenom se zajde s obrovskými passivy, jež zaplatí svedení a pobloudilí.

Jakou lásku jak mnozí radikální a pokrokoví pánové k pončování a umravňování národa a k tomu chovají, s jakým asi nadšením novinář, to lapidárním způsobem dokázal zrovna na konci dešátého ročníku svého „Času“ pan dr. Herben.

Mimo redaktořský stolek zajisté že dobrý a hodný ten muž dostal se do křáku a „Radikál. Listy“ proto, že za starostu „Slavie“ zvolenému p. Preišovi ve své svobodomyšlnosti vyčítá, že je obchodníkem s chmelem. Nic horšího a špatnějšího na něho nevěděl. A proto se mu také každý jenom smál a „Radikál. Listy“ ho za to po zásluze vypraly tak, že pan dr. Herben najednou v posledním čísle „Času“ na str. 787 odpovídal následovně: „... ujišťujeme je, (t. j. Rad. Listy) že máme naprostou úctu k obchodníkům s chmelem. Mít peníze, šli bychom mezi ně, ovšem nechali bychom žurnalistiky.“ —

Tak vidí. Mít peníze, nechali by pánové žurnalistiky, nechali by poučování lidí, nechali by starost o spásu a dobře byti národa a stali by se třeba — obchodníky s chmelem!

Tady je ta přelma, proč pánové chtějí opakovati celou společnost. Nemají peníze! Mít peníze, byli by hned jako ti druzí. Šosáky, spátobáky, sobci atd., jak je dnes nazývají.

Kde jsou tedy čistě ideály, kde je nezištné nadšení? To tedy vlastně ti pánové opravdu a věrně chtějí? Ať nám odpoví, když „mít peníze, šli by hned třeba mezi obchodníky s chmelem a ovšem, že by nechali žurnalistiky.“ —

Takto sluší jenom nepříteli národa českého, jehož království hledí rozdělit, aby dle slov Ježíšových spustilo! Jiného svým působením nechťejí a jiného lidu českému neprokazují.

Svobodomyšlnost na výletě.

(1) Vlast ocitila se dne 29. prosince t. r. ve velikém nebezpečení. V Chrudimi jest spolek katol. tovaryšů a v něm stalo se, co svět ještě neviděl. Královéhradecký biskup opovrděl, že ve spolku tom bude mít přednášku. Škoda, že to nebylo v létě. Mohl se sporádat nějaký výlet, jako to udělali v květnu svobodomyšlní v jednom slavném městě. Ale teploměr byl pod nulou. Tak se to udělalo obráceně. Musel výlet až s Prahy do Chrudimi podniknouti pan Dr. Herold.

Nic bychom proti tomuto svobodomyšlnému

my se rozjeli, sblíživše si, že v Praze setkáme se zase a přátelství jednou uzavřené povlékneme dále.

Sešli jsme se také opravdu, a tu se vzpomínke na studie gymnasiální, přišli jsme i na tuto pffhodu „hypnotizérskou“ a na slíbenou, ale nevykonanou pomstu.

„No nejděte,“ řekl Lojzík, „však jsem neřekl kdy.“

„I vždyť ty nejsi tak zlý“ smáli jsme se mu. Lojzík neřekl ničeho. V hlavě však užíval mu již nový plán.

Hned druhého dne ráno odebral se k blízkému domu, kde slyšel, že jest starý, bruchavý a pranezdvořilý domovník. Zaklepal na dvéře a ti chým hlasem se ptá:

„Jest tu v domě pan Alois Linhart?“

„Ne!“ zabručel domovský duch.

„I je tu! zasmál se Lojzík — vidíte, tihle stojí, a ukázal na sebe. Na to nečekáje na nic, vyběhl ven. Rádně zaklení následovalo za ním.

Druhého dne odebral se tam poznovu. Tentokrát oblečen jinak. Zafukal sebevědomně a přisně se ptal:

„Je tu jakýsi Alois Linhart?“

„Ne!“ odpověděl domovník mačkaje čepici.

„I milče, vždyť jsem to já!“ odpověděl Lojzík a hleděl z očí udiveného domovníka zmizeti.

Totéž opakoval po třetí po čtvrté, až domovník dopálen na nejvyšší stupeň, chytil koště, aby nezvanému tazateli „citelně“ odpověděl.

Téhož dne když odešel z domu, napsal dva listy, na Josefa i na mne tohoto obsahu:

„Milý příteli! Nemohu dnes se s tebou sejít, proto že se stěhuji; navštívil mne však zitra sám. Bydlím v domě č. 10 v ulici... Domovník tě doveče. Teď v 9 hodin.“ Tak napsal mně. Josefovi však v 10 hodin.

výletu nesamítali, jen kdyby se tam bylo mluvilo opravdu svobodomyšlně. Zatím však jsme byli sklamáni. Byla to ta u nás již známá svobodomyšlnost pro svobodomyšlné. Katolíkáni se tam však povzdýchali, že oni na svobodu žádného práva nemají. A důkazy? Na místo nich obvyklé fráze.

První zněla v tom smyslu, že strana svobodomyšlná nikdy proti náboženství nebyla. To řekl p. Dr. Herold. Bylo mu zajisté vyloženo, že právě orgán strany svobodomyšlné spásobil s veliké části vynález apoustu náboženskou v národě. Takřka poeta byla vlast naše listky, které sloužily straně svobodomyšlné, které však si vzaly za úkol tlučit vše katolické. — Jako na odív postavili „páni svou „svobodomyšlnost“ oproti konservativním starobechům a právě tím lapali voliče. „Rosmach“ a švindl husitářský právě strana svobodomyšlná všude udržuje ať ví, že se tím v srdci lidí, polovzdělanců i vzdělanců živi zář proti církvi. Všude, kde se objevilo co evangelického, byli tu „svobodomyšlní“ se svou láskou k pastorům. Že jen s obtíží razí si cestu pravda dějepisná do národa, o to zase mají zásluhu „svobodomyšlní“. Každý, kdo se opovízá zastati se církve a ukázati na zfalšovaný dějepis ve prospěch těch, kteří veliké neštěstí přivodili na vlast, byl působením listů svobodomyšlných rostzen a kalen sašypán, v Šípech karikován. Víme o příkladu, kde v přítomnosti „svobodomyšlného“ poslance byl od „polovzdělanceho“ zatvoren tupaen hodnotat církevní a pan poslanec svou přítomností a svým mlčením tu sarovost spečetil. Pan Dr. Herold v Poděbradech s nejživějšího spisku básel bláto potupy na Řím k radosti helvetů. — A to všecko je láska a úcta k náboženství katolickému.

Tisíckrát bylo vyloženo, že se církevním orgánům nejedná o nadvládu, nýbrž jen o záruky, aby náboženství nebylo hubeno.

Ne! My se mylíme. P. dr. Herold řekl, že tomu je jinak, a dost. Právě p. dr. Herold — jako právník ví — jakými pouty spoutána jest ve státech evropských církev katolická, takže si sama ani takřka šindel na kostel se svého majetku koupiti nesmí. Ví zajisté, jakou svobodu mají — nedím evangelici — ale kasína a besedy, takže by si církev katolická líbovala, kdyby aspoň tolik volnosti vědě měla. A když tato pouta svrhnutí, a svobody i volnosti slova se chce domoci, tu to pan doktor jmenuje nadvládou. Takovými věcmi může ovšem pan doktor strašáky malovati svým posluchačům s Chrudimi dcerám pana Hajse, ale katolíkáni rozumným tím více otvírají oči. Dle náhledu pana doktora Herolda si církev škodí, když prý se chce organizovati strana katolická. Námes zdá, že si „škodí“ pan doktor, když jeho svobodomyšlnost má za zlé, když se spoutaný chce zbaviti svých pout.

Ve své svobodomyšlnosti dovolil p. dr. Herold kněžím, že mohou taky býti syny národa, kteří mají povinnosti k vlasti. Tak vidí! Kněží mají studie vysokých škol, pracují až do únavy, aby se, co se týká mravnosti, zachránili, co se ještě zachrániti dá, kněží platí daně větší poměrně, než jiné stavy — a mají povinnosti.

A právě ne, pane doktore? Odpusťte, že vám otevře pravíme, takováto svobodomyšlnost vám nesluší. Což nejsou kněží k obrazu Božímu stvořeni, že se snižujete i pod dělníky, kteří na základě rovnocennosti bytosti lidské, nechť mají jen povinnosti, ale taky práva. Pane doktore!

Nemaje potuchy o úkladech, přišel jsem v 9 hodin do ulice... čis... a nevěda u koho bydlí, hnál jsem se především k domovníkovi.

„Dovolte, je tu v domě pan Alois Linhart?“ — ještě jsem nedeřekl poslední slabiku, když domovník vyletěl jako drak a s hrozným klením, chytil koště a na mne: „Přečkej já ti sám Linhart! Prach mamlaši! Budou mít člověka za blázna.“ Stěží jsem se ubnul, jinak jsem měl koště na hlavě. Vida, že s dědkem není řeč, a že je to dílo Lojzovo, sebral jsem noby na ramena a hleděl se co nejrychleji spasiti.

Domovník zatím se poněkud upokojil, odlehčiv si nadávami a kletbami na hlavu nešťastného Linharta svolanými. Sotva však se tak stalo, přiblížila se 10 hodina a přišel Josef.

Nevěda o ničem, zafukal u domovníka a ptá se opět: „Je tu v domě pan Alois Linhart?“

„Krucinál! got paká! Už zas tu je.“ A než se Josef nadál, měl ránu koštěm na hlavě. Josef však nebyl muž slepě bázně. Vida dědka pro nic za nic koštětem bijícího, skočil po něm, vytrhl mu koště z ruky, a začal jím manevrovat po zádech domovníkových sám. Stará když spatřila muže v nebezpečí, popadla putynku a chrst, chrst už měl Josef mokro za límecem.

Nastal strašný poplach, celý dům se sběhl, a Josef slyše, že volají po policajtovi, uznal za dobré zmizeti, proklínaje společně s domovníkem bláznivého Linharta. Sotva však přišel domů, dostal druhý listek od Lojzi, podobný na vlas mému:

„Příteli! Zůstal jsem přece na starém místě. Přijď mně říci, jak jsi mne hledal. Čekám s něčím dobrým.“

„Bodejš tě kezzel!“ vzdychl Josef převlékaje se „to bylo drabé zavření.“ —

Právě touble věton jest dokázal, že jest zapotřebí, aby se katolíci „organizovali“, aby konečně přestali se vylučovat od své vzdělané třídy národa z lidských práv.

A konečně jest pravda, že katolíci šleje. my chceme vlasteneckou a národní vřídlo, i my chceme škola vlasteneckou, ale pane doktore, postavte vás takhle před tu myšlénku „naději vlasti“, rád bych viděl, kolik klnů byste skrotil vlasteneckým. Jan nábožanský pobavky a jen kázeň křesťanská, do níž patří i menší trestání, přestě na vůli dětí. Jen o to se katolíčkám jedná, a když budou mít záruky, že škola vychovává nábožensky, pak ať si ji spravuje kdokoli. Musíte odpustiti, řekne-li vám nejposlednější oběm, že mládež divoká, a že byste byli slovatností své o mnoho více v Chrudimi prospěl. kdybyste byl zůstal při mém oboru a o školství. Jež neznáte, ani nezavděl. Rovněž byste byl své „svobodomyšlnosti“ neškodil, kdybyste se byl jasněji vyjádřil, kdo je to ten „my“. Katolíci jen trochu kloudat povídají, že to je hrozná nesvobodomyšlná, když jsou nuceni své děti a syny dospělé světovati škole, kde v náboženském ohledu spastnou. Tak: podrubá s tím si „škodění“ opatrněji.

Tolik jsme byli nuceni říci p. Dr. Heroldovi. Máme pak jen ještě slovíčko p. Dr. Pippišovi. I on nás obdařil svobodomyšlnou frází o reakci.

Právě náš list vyloučil jednu svobodomyšlnou p. poslance, co to je reakce. Řekli jsme zcela jasně a stetelně, že křesťanství jest pokrokem od nevědomosti, mravní skleslosti, a zotročlosti pohanství k osvětě, vzdělanosti a svobodě. Dnes to panu Dr. Pippišovi opakujeme s přesbou, aby avští, proč asi Evropa obdržela přímět (první místo) a žeslo vzdělanosti nad ostatními díly světa. Jediné tím, že byla křesťanskou. A proč asi klesají hlubší studie, a všeobecně je nářek na povrchnost vědění a na fráse místo myšlení, proč asi klesá mravnost, snad právě, že křesťanství více nám vnuklo do duše? I nikoliv. Proto, že se bezbožským liberalismem vrácíme k pohanství. Liberalismus, pane doktore, je reakce, ale ne křesťanství. A proto uslování o návrat křesťanství do všech našich zákonů a životních poměrů, jest obnova, reforma. Katolíci, pane doktore, chtějí tedy obnova národů a se reakcí.

Že pak při obnově národů ve smyslu křesťanském nemůžeme se báti o rovnost, volnost a svobodu, to jest tak patrné, jako že staré pohanství neznalo vůbec rovnosti a svobody, a jako že vraocejš se pohanství ve způsobu liberalismu zač rovnost a svobodu jen pro své stoponce, o čemž se lehko přesvědčíte, jestliže uvážíte, jak český liberalismus zachází s vlastenci katolickými. Ti mají jen povinnosti — mlčet a mlčet.

Pane doktore! Rovnost a svoboda jsou pojmy křesťanské, o nichž pohanství ani zdání nemá. Pojmy tyto si „svobodomyšlnost“ vzala s křesťanství a chlubit se jimi jako svými. Jen že si nové pohanství náramně škodilo, když „rovnost a svobodu“ zavádělo. Ušlo k tomu jak vite stínadla, guillotiny, kdežto Kristus, učitel rovnosti a svobody pravě, sám skončil za učení své. Guillotina a kříž. To porovnávejte a snad vám vzejde světlo. A řeknu vám, že nynější liberalismus je svoboda a utlačení dobra, můžeme končit. Papiřové guillotiny ze „svobodomyšlných“ redakcí, jsou toho nejlepšími důkazem. Morálně ublí potupou,

III. Tajemství.

Nebylo snad jednoho večera, aby byli nealobili při „pěnění“ pana kancelistu Hromádku „úředním tajemstvím.“ Kdykoliv si počal naffkati na příslušné množství práce, na tu úřední dfinu, na věcky zlosti, kterých po celý den v kanceláři zakusil, vždycky místo politování dostávalo se mu výměšhu s podivným „úředním tajemstvím.“ Pan kancelista pak při každém takovém výměchu hustěji zabafal, a napiv se ze sklenice hezky bluboko, zabručel:

„Eh štěňďorové to se máte čemu smát.“

Bylo mi to divno, co to mají s tím úředním tajemstvím, a proto jednou v slabé chvíli, když pan kancelista byl v dobré náladě, odvážil jsem se ho pozeptati.

Podíval se sice na mne z počátku udiveně, domnívaje se, že si z něho dělám bláznů, ale když jsem se mu zurčil, že nemám žádného taletného úmyslu, začal vypravovati:

„Inu to máte tak! měli jsme tu pána soudce, náramně přísného pána, co se týče plnění povinností a zachovávaní úředních hodín, i když mnohdy toho nebylo ani třeba. A tu jedenkrát sta se nám podivný kousek.

Byl jsem tady v kanceláři s listovním, který byl náramně pohodlný. Nebylo divu. Měl svých sto dvacet, a proto zvláště za parných dnů ztrácel věcku důvěru ve svoji pracovitost. Dopoledne to tak vždycky s ním ušlo, ale odpoledne nebyla s ním žádná řeč, zvláště nebyl-li doma v čas hotov oběd a on si nemohl zdífmnouti. Tu naffkával vždycky na hrozně bolesti hlavy, na strašnou únavu, a nic mu tak nepomohlo zahnat tyto obtíže, než dábánek „dobrého.“ Proto také kdykoliv přišel již se svými nářky, přiběhl slouha s dotazem, „má-li jíti.“ Za starého pana soudce

poeměch, líti a pomlcech — ano ani oprav ne-
uvažovat — tedy mravně upravitel a je vlas-
tencem sebe upravněním — každého, kdo není
svobodou, — to je ta „liberální“ rovnost a
svoboda.

Jsou na světě lidé velcí a malí. Ta je ro-
vnost. Tedy velký guillotinou hlava: malí, aby
byla rovnost. To je ta novopohanská rovnost a
svoboda. A co je nejzajímavější při tom, to jest
to, že „malí“ sávidi „hlavu“ velikým.

Což divu, že si přejeme, aby takováto svo-
bodomyslnost z drabů vlasti našl někde jina, kde
jsou lidé bez hlavy, na výlet se odebrala.

Svět k svému!

Již dávno před tím nežli počalo se u nás
přetvářati hezko toto, provedeno bylo do posled-
ních důsledků u národa, který pokud se osobního
prosperu týká, všechny ostatní národnosti o mnoho
heut předstihl — u židů. Podívejme se na oka-
mžik do židovských dějin — jak tam perso-
nální? Židovský. Jako podnikatel má továrny —
tíh ve svých továrnách a závodech? S výhradou
jednoho křesťana, který je v záloze pro všechny
místní případy, všechny židovské. Od koho ode-
brali židé potřeby své? Je-li židovský obchodník
v místě, tedy zajisté na počátku u něho. Než-li
obchodníka takového v místě, pak u žida ve městě
sousedním. Jakého lékaře volají židé? Židovského,
a je-li docela neschopen, že sami se mu svěřiti
obávají, přinutí alespoň svůj personál křesťanský,
aby u něho léčil se dal. Jakého advokáta berou
na poradu? Jiného nežli žida, byt křesťanských
advokátů v místě sebe více bylo — na nejvyšší
nějakou bagatelku pro jméno — světi i jim. Je-
žli-li se o nějaké obecní dodávky, koho sedrají
židovští členové výboru? Výhradně žida a dove-
dou ho i přes odpor uvědomělých křesťanů pro-
saziti. Zajímavým úkazem jest, že to bývali města
s význačnou svobodomyšlným zastupitelstvem, v
nichž židovští kandidáti o uprázdněná místa resp.
dodávky přednost mívají před uchazeči křesťan-
skými tyťi i lépe kvalifikovanými. Stalo se už
někdy, aby nemovitý majetek, který se jednou
v moc židovskou dostal, přešel zase naspět do
rukou křesťanských? Ani ten nejchatrnější bar-
ček v nejzapadlejší vesnici ne, tím méně statek
nebo docela velkostatek. A stane-li se tak přece
někdy, pak jest to jako se zemí saalbenou, kterou
židé přejali mlékem a medem oplývající; když
pak vyplili mléko a vysáli med, zanechali syro-
vátku a voštiny hloupým křesťanům, aby se o ně
mezi sebou prali, sami pak šli dále. A podívejme
se dále na ten borečný ohvat a jakým správa
dráhy severozápadní v rukou židovských se na-
cházela v poslední době na všechna výnosnější
místa povolává židy, ať již jako úředníky a re-
stauratory nebo lékaře, jen aby pojistila svým
lidem bezpečné místo dříve, než dráha ve správu
státu přejde. Avšak vše, co až posavade uvedeno,
jest ničím u přirovnání a energií, jakou rozvinouti
dovede židovstvo v provádění hezka „Svět k své-
mu“, když se jedná o obhájení usvědčeného da-
rebáka židovského. Jako neviditelným pérem vz-

to procházelo, ale za nového nebylo radno něco
takového. Proto že ale, chce-li jeden druhého o-
šiditi, osídí ho přes všechnu pozorlivost, stávalo se
to i tady. Pan soudce přicházel do kanceláře ve
tři, někdy i v půl čtvrté, a proto do té doby
mohl pan listovní spáti i se léčiti z těžkostí ži-
vota.

Chodí se však se džbánem pro voču — eh
pro pivo — až se — no až se to pronese. A tak
bylo i zde.

Bylo to jednoho parného červencového od-
poldne. Pan listovní přišel zase ve své nepřítomné
náladě, a proto byl tu už sluha se džbánem.
Přinesl „dobré; v hostinci právě začali. Pan li-
stovní vytáhl noviny, přečetl je, nalil sobě, dal
zavdati mně a pak připravil si akta, ponořil se
do hlubokosti jich. Ale netrvalo to dlouho. Náhle
ruka držící pero sklesla, pero vypadlo, a pan li-
stovní zapadl ve svůj spánek. Hlava pomalu se
sklápěla k aktům, až podepřena o zaprášený ze-
vnějšek jejich stůla bez hnutí. Díval jsem se na
něho s úsměvem, ale vycházející chrapot počal
i na mne nakažlivě působiti. Přemáhal jsem se
dosti dlouho, ale konečně s myšlenkou, že chvilka
někde následkem horka, oběda a piva, sklonil
jsem hlavu na ruce a usnul také.

Jak dlouho jsem spal, ani nevím — nepočítal
jsem to. To vím, že se mi zdálo o samých krás-
ných věcech, když najednou mne někdo chytně
za rameno a křikne mi do uší:

„Pane Hromádka!“

Vyléti jsem zděšen. Předemnou stojí pan
listovní nějaký všecok popláchnutý, a ukazuje mi
cedulku.

„To jme to provedli, podívej se.“

„Co, co?“

„Přetlu si to!“

„Až se s panem kancelistou vyspěj, přijdou

právní poset pracovat židovské ruce a židov-
ský šlak a pracují tak dlouho, dokud nepreradi
nevinu neb aspoň bostrestnost darebáka — žida.
Význačným příkladem toho v posledních dnech
byla aféra židovského zrádce Dreyfusse ve Francii.
Všecky páky nasazeny všechny síly v pohyb uve-
dony, jen aby vysekán darebák — žid. Kdo po-
zorněji se abírá četbou denních listů, ten nemohl
záchvěvy této činnosti nepozorovati i v listech ná-
šich, pokud vědomě aneb nevědomky rájmům ži-
dovským složí. Že pak i u nás kruhy příslušné
nabýli zkušlosti, do jakých důsledků židé hezo
„Svět k svému“ provádějí, znamenati lze z ne-
chuti, jakou na jevo dávají vůči aspirantům stavu
soudcovského. Byly časy, kdy židovští uchazeči
o místa soudních praktikantů bez námitek bývali
přijímáni, ale čas ten mizal po jistých zkuš-
nostech židovští kandidáti na počátku odmítáni,
asakultanti již přijati, praeterovani při jmenování
adjunktů. Někteří se dovědili a šli, jiní čekali
houzevnatě, až se dočkali hraběte Schönborna,
který po krátkém místodržitelování stal se správ-
cem resortu, v jehož tajemství a hlubiny teprve
znesáhla vlnka. . . Ale strach před židy nevy-
mizel naprosto. Soudní správa až dosud úzkostně
střeží se, židovi byt se i pokřtiti dal, svěřiti úřad
soudce samostatného. . . Tak provádějí židé
hezo „Svět k svému“ prakticky, a jak se na
své vlastní oči přesvědčiti můžeme, s úspěchem.

A což my? My o hezo tom mluvíme, mluvíme
až moc, tak že přičinu dáváme úřadům zakročiti
a paragrafy hroziti. Ale skutek — utek. Otevře-li
mezi námi závod svůj křesťan, tu byt nás sebe
lépe obeloučil, my přece jdeme k židovi, který
nám dá sice špatnější zboží, ale pákejší kompli-
menty. Vylíne-li se přes to někdo vlastním přičině-
ním, místo radosti šklebí se naň bledá zářivá
neustane se v podezřívání tak dlouho, dokud celá
veřejnost přesvědčena není, že polovici jmění na-
kradl, a že druhé přišel podvodným bankrottem.
A což domáží-li se někdo z našich vynikajících
postav socialistů? Jak tu hezo „Svět k svému“
prováděti umíme, o tom by nejlépe vypravovati
mohl za dnů našich mdp. biskup Brynagh. Místo,
abychom radovali se, jak rosteme, že už i nej-
vyšší hodnosti nám se otevírají, hodnosti které
druhá jen nepřítel národa našeho zaujímali
anebo při nejmenším mučové, k saahám našim
lhotejně, kopeme a bífeme kolem sebe jako malé
neuvědomené děti, které i vlastní matku perou a
škabou tak dlouho dokud se rozpustilcům metlou
nepohrozí, tu pak nevědí si jiné rady než pod
zástěru téže matky utéci na její „lásku křesťan-
skou“ apelující. Jakého divu pak, že mnozí
mučové jemnějšího citu, po takovýchto zkuš-
nostech přerušili znemáhla veškeré spojení s námi
a do táhru našich protivníků přešli?

A není-li malá řada těch, kteří vykopání
byvše rozmnožili řady našich odpůrců, anebo ale-
spod odcizili se nám i naši věci. A zůstali-li ně-
kteří přece věrni lidu svému, pak zajisté s jejich
strany bylo k tomu potřebí sebezapření, o němž
poněti nemají ti, již tak rádi za povolání mluvčí
téhož lidu vydávají se. Národní náš kalendář ne-
vykazuje dosud než jména samých mučovníků:
pokud je nečinili jimi naši protivníci, učinili
jme je jimi my. Tak se neprovádí hezo „Svět
k svému“. Jak jinak si počínají židé v té pří-
čině. Vyskytne-li se sebe menší talent mezi nimi,
neustanou dokud ho spojenými silami neumístí

oba ke mně! četl jsem, a pod tím podepsán pan
soudce.

„Vidějí,“ začal listovní „ted to máme, starý
byl tady a chyt náš přu spání. To bude pěkná
komedie. A ten osel sluha, Böh ví, k čemu tady
máme ty lidi, nechá nás tak!“

„Bude kázání,“ povídám.

„Eh, co kázání, ale ta ostuda, bude nám to
otírat každou chvíli.“

„Eh, co pak na tom. Půjdeme tam a vy-
světlíme mu to a bude basta!“

Sebrali jsme se tedy a šli jsme. Kancelář
jeho byl o dvě čísla dále: Přišli jsme ku dveřím
a zaskukali. Tam ale ticho.

„Bude asi v druhém pokoji.“ Vešli jsme tedy
tíže dále. Vásk co to?

Pan soudce seděl opřen o lenošku a spal.
Spal tak pevně, že nás neslyšel, ba že ani necítil
na nose mouchu, která tam prováděla krkolomné
své skoky.

„Aha, vidíte panáčka,“ zajeptal listovní, u-
smívaje se a našed svůj starý humor „to má z toho,
že nedrží hodinu!“ Pan soudce spal dále. Čekali
jme chvilku, dvě chvilky, celou chvíli a on se ne-
probouzel. Pan listovní byl už netrpělivý. „Máme
tu čekat?“ povídá, „abyzme ho zbudili, co říkáš.“
A zaskákal silně poprvé, zaskákal podruhé.

Pan soudce zachroutil a protřil oči. Zrakem
jeho nřetlo na okamžik zděšen ale hned se o-
panoval. Ulonili jsme se mlčky a on blaho-
sklonně se usmívaje odpověděl: „Je to horko pá-
nové co? Čtěl jsem, což, totiž — až zítra.“
Dejte pozor ale, aby „dřídni tajemství“ nevyšlo
ven. —

My jsme se postarali, zda-li i on — to vám
dokazují ti posměvači, kterým to v dobré chvíli
svěřil sám: —

v galerii nejprospěšnějších mužů, byt židáček nevy-
konal více než napal utěně pojednání „O shoub-
ném pásobení §§ trestního zákona na vývoj náro-
dobospodářsky.“ Ano jak jsme viděli, oni ani
soulné usvědčeného darebáka, neustanou hájiti a
omlouvati. Nám však nepásobí větší radost, než
máme-li strhuouti a blátem sprostoty tahati a
oloumati ty, kteří nemají jiné chyby, než že jsou
tělem z našeho těla, krví z naší krve a že se o
stapínek výše povznegli nežli my. A při tom za
nic nepokládáme, rozmnožovati řady těch, kteří
se kotí zlatému teletí, svým potem, svým mozoly
k varšatu jeho napomáhajíce.

A jak usilují o provedení hezka „Svět k
svému“ poslanci naši? Slyšme jednoho z nich,
který brávan býval vážně nežli valná část jeho
kollegů. Při hlavnostním otevření zimní hospo-
dářské školy na Opodně proslavil Dr. Dvořák řek, v
ně mimo jiné praví: . . . „že správa školy hezo
co nejasvědomitěji dbáti, aby v myslé rolnictva
vštěpovány byly zásady pravé osvěty a pravého
uvědomění, aby jednání vedena byla výchova mlá-
deže ve smyslu křesťanské věrouky, a vedle při-
kázání: „modli se“, nebylo zapomenuto i na při-
kázání „pracuj“, jednak však, aby „obnova“
naší společnosti počítala vády na z-
sadách vzájemné úcty, snášlivosti a
humanity a aby nebyly zanášeny nej-
vyšší bytosti věrouky a náboženství
do nízké časopisecké polemiky a do
všedních proudů politických.“ Tak do
slova mluvil čelný poslanec. Na sklonku století
devatenáctého, kdy liberalismus v posledním ta-
žení se nalezá, přijde Dr. Dvořák s odstupem
frázi o vzájemné úctě a snášlivosti a humanity,
jak jsme čítali v letech šedesátých v listech ně-
meckých! Co znamenají slova vzájemná úcta a
snášlivost u národa, jehož 95 procent je katolický,
vidíme u nás: kapitulace před monismem, vzdání
se své individualnosti . . . otroctví. O té vzáje-
mné úctě už se nám toho tolik nevykládalo, že
jme zapomněli docela na sebeductu a té nám
je potřebí, té sebeducty, která rovněž tak vzdá-
na je všeho patolizmatu jako daleko jest všeho
hulvátství. Úctu k sobě a ke všemu, co k náše-
mu „já“ přislušá a to je v první řadě náboženství
katolické, tu musíme přede vším pěstovati v naší
mládeži, choeme-li, aby u nás ku všeobecné plat-
nosti došlo hezo „Svět k svému“, jinak všechny
naše školy a ústavy nedovedou více, nežli vcho-
vávati material pro — židovské továrny.

O mládeži škole odrostlé.

(Dokončení.)

Prvním odznakem ze školy vyšlého výrobku
je — „cigáro“. Zapálí si je, strčí ruce do kapes,
čepici dá na stranu a vykračuje si po návsi —
a jestě na traci i před školu stoupne, aby ukázal
učiteli co umí. Potká-li svého učitele, rozumí se,
že jej nepozdraví.

Ku kontenci přidruží se záby — karty!
Výrostkové, chtěje se vyrovnati již těm starým, hol-
dujčkarbanu napřed potajmu, pak veřejně. Okolnost
ta zaslubuje tím větší pozornosti, že vyhledávají
nejprve místa odlehlejší. Slezou se někde do křovi
a je-li deštivo do stodoly, chlévů a jinam. Tu
hrájí o sirky, knoflíky a když jsou ve hře pokro-
čili, počnou o peníze. Peníze však nejsou vědecky,
a aby měli do hry, pomáhají si všelijak. Při
kartách pak cvičí se a naučí se zisku-
chivosti, lži, podvodu, často vzniknou
hádky, ano někdy to dojde ku rvačkám.
V zímě pak scházejí se u některého „dobrodince“
souseda, jemuž za to malého tohu nosí, že smí
si u něho pohrát, ten je z „ponhé lásky a útrp-
nosti“ přijímá.

Když naučí se poněkud bráti karty, začnou
ohoditi do hospody. — Dříve řádný hostinský
patnáctiletému klukovi ukázal dvěře, odkázav jej
na krajíc od tatíka, neb od hospodáře. — Ted před
ním smeká poníženě klobouk a tituluje ho „mladý
pane“. — Křída brává velkou úlohu, a co při
tom býval nejlepšího, že pak tatík za „pana syna“
musí všecko zaplatiti.

Mnozí vesniční páni hostinští jsou tak mlo-
rdní ku svým mladým pánům hostům, že vezmou
za věk se všim, a tak se stává, že obilí tatíkovu,
neb hospodářovo, v kapsách, čepicích, posdělí
v pytlí vandroje do hospody, někdy také nějaké
to vajíčko, otyčka sosa nebo slámy atd. — Thoř
vejsa vypíjí, synek měřičku propíjí.

Posdělí přijdou na řadu mušky, jež s cho-
zením do hostině těsně souvisí. Venkovské
muziky jsou všeobecně uznány za zá-
bavy mládeži odrůstající velice nebez-
pečné a škodlivé. Nebo rozpuštělost, nevá-
zanost, opilství, nedbalost o zdraví, furiantství,
bulákání, nadávky, nealásné spásohy, surové mravy,
opizdlé plně ano i bitky, které se v takových zá-
bavách hojně uhvizdily, nemohou zajisté nikterak
přispívati ku povznesení mravnosti, vzdělání a zu-
šlechťení dorůstajícího mladého pokolení. Muzika
na mnohých místech začíná hned odpoledne a

hospodářské práce. Co skutečně na tom tělo tanec-
chvíleho mladíka a tanečnice? Nežní doba bývá
těž přiléhavá ke mnoha neřestem. Potom následuje
nevyspalost a mrzutost ku práci. Ze mnohého ta-
hového přiléhavá náruživost předčasně zahubí, nej-
dříve mravně, pak tělesně, až konečně se skutečnosti.

Dříve, když chasa seděla u přitopenosti hospo-
dářů, nedovolila sobě toho, co si troufá nyní,
ještě sama. Proto omezování muzik, přímějí
dohled ku tanečnicím, zvláště bedlivý dozor na
mládež sotva škola odrostlou jest nejvíce potřebí.

Nerozumní hoši dělají si tu snámost s nero-
zumnými děvčaty, trutí stud, učí se utrácení peněz,
rozněcují v sobě náruživost, nejednou pak k hněvu,
hádkám a rvačkám to přichází. A ne lépe to do-
padá u mladičkových panen, neuvržených v caosti,
ještě vyvrženy do klamného světa, poznávajíce
jak se jim zdá, sladké rozkoše, přivýknou jim a
zamilují si je, a odcizí se radostem vznešenějším.
Láska k Bohu mizí, mizí láska k chrámu Páně a
chůf k modlitbě, do duše vniká semeno nedovo-
lených žádostí, stírá se a hyne stydlivost, květ
panenských nevinosti opadá lístek po lístku. Šaty,
muzika a hoši, to je její život, o tom mluví, v tom
se kochá, jiné starosti k srdci nepřipouští.

Podíváme se jen, jaká byla celádka dříve a
jaká je dnes! Kolik let na jednom místě vyrvala
a pectivě slončila. Nyní, ohana, nevydrží u hospo-
dáře dlouho, ugrbí přebíhá s místa na místo. —
Je sylvia toule noční, zahálce, nevynechá jedině
muziky a proto hospodář nemůže takovou celádku
trpět. Taková celádka dává též špatný příklad
dětem hospodářským hrubým chováním a neslušnou
řečí, zvláště když je bere sebou do společnosti.

O pořádké knize, kterou by se mládež po-
bavila, poučila, bývá zmínky málo, kdy. Čte-li se
vábce něco, musí to jít za to státi, aby to bylo
něco pikantního, aneb aby se to hemžilo samou
vraždou. — V poslední době vede se nářek na
hojně vydávání špatných knih, z nichž mnohé
i nepříjemnějším obsahem zohyzdily jsou. Kdo
první je čte? Zjistěte se mládež. Téměř hltaří ne-
stoudný obsah knihy a zrak svého od malované
neestvry ani odtrhnout nemůže. V jiných knihách,
také mládeži školou povinné i odrodě předklá-
daných, činí se útok na kněze, učitele, tupí se
tam sv. náboženství, víra a tak podrývá se u mlá-
deže vědomost k sv. víře a mravnost jejich klesá
poměrně na stupeň zvířecí.

Víme však, kterak čtení románů a oplakých
knih působí. Duše jejich je strašlivými vidinami
démona, divoké scény románů zůstávají v myslí
jejich strašnou stopu. Mysl i duše jejich je otrá-
vená. A jakými hrdinkami stávají se ty naše
emancipované dívky, následkem této čteny a jaká
dobrodružství podnikají! Ty četné případy vražd,
samovražd, násilného smilstva a p. u odrůstající
mládeže rok od roku se množí mívají vždy kofen
svůj zde. Nejsou-li to knihy dáblovy? — Proto
hudej lakání a vábení špatnou a nemravnou četbou
zamezováno a trestáno.

Kolik pak v neděli najdeme jich v kostele?
— Napomenutí je, by šli do kostela, utrhá od
nich nejhorších jmen. — Kolik pak jest hospo-
dářů, mistrů, že odtáhnou se výroka byli-li v ko-
stole, co dělali večer a kolik jich dohlédne, jsou-li
v čas na látku? — Věru desítky musíme, že
velmi řídké případy jsou to, kde se tak činí.

Podobných nářků nečty se stále dosti, jenom
že tomu nemohou, či nechť přijíjí na kloub. Kdo
zná naše venkovské poměry, ví, že ani plameny
nenechá se sleviti na tom, co tu povědlo. Z ta-
kového života odrůstající mládeže
musíme souditi, že i každoročně ubývá
schopných sil k vojenství.

Vědouce, že mládež školu opouští,
kdy ji nejvíce potřebuje, má škola býti
ochotna vyučováním pokračovat dále
ji vésti a vzdělávati, aby věděla, že po
vykonané povinnosti ještě někdo nad
ní bdí a že je zodpovědná za skutky své.
Proto nechť trvá povinná nástava do 13
let a zavede se vyučování pokračovací.

Vím, že posvídou se hlasové proti výroku
tomu; budou snad volati: spádnictví a sám
Bůh ví co; nebudou chtít uznati té zásluhy —
ale odpovídám předem: „Každý nepředsedající
musí doznati, že požadavky tyto nejsou nikterak
přepjaty, nýbrž že jsou nynějším venkovským po-
měrům úplně přiměřeny.“

Škola a život mají se k sobě řaditi. Vyučो-
vání bralo by se hlavně praktickým
směrem, vychovávalo v zbožnosti a
mravnosti, aby se různé zamezovalo, co
je škodného a různé opravovalo, co po-
chybného. Tm by na venkově nejlépe vyho-
věla škola pokračovací. Nebo není-li nejhlavnější
věcí při člověku dobrá a šlechtná mysl a s ní
vyplyvající mravnost, zbožnost a statečnost —
nebyť mládež má prospívati věkem a moudrostí a
milostí u Boha i u lidí a má čnostně a mravně
žiti dle volebného zákona Kristova.

Není-li však mládež zpustlá morovou ná-
kazou, ano i meklou rodící, souzedá, celé obec,
vlasti církve i státu?

Chopme se tedy upřímně dobré věci té, a
byť bychom na počátku setkávali se s obtížemi,
nedojeme se odstrašiti — neboť stupka bývá hečká
— jádro ale sladká.

Náš, doji to Pán Bůh, aby slova tato ne-
zaujala bez povážlivosti, ale aby o nich přemýšleli
činitelé, kterým budoucnost lidského rodu le-
stajnou, než tímto způsobem bude nejlépe o po-
rost národa našeho postaráno.

Lužický list.

2. — Po delší době chceme opět se zabývat
poslední zalesťovostí lužickými, tím spíše, po-
něvadž si toho přeji naši bratři, kteří těsco čili
opuštěnost od ostatního světa slovanckého. Bylo
nám vytýkáno, že jsme zapomněli na svoje nej-
bližší sousedy, na onu lodičku, která se vsadila
na vlnách německého moře. Proto chceme alespoň
částečně nahraditi, co bylo zmeškáno, zvláště však,
že jsme nepodávali zpráv o lužicko-srbské výstavě
v Drážďanech. Stane se tak přístím číslem, kdy
začneme uvěřejňovati o výstavě té řadu listů,
abychom seznámili svoje čtenáře s podnikem tak
důležitým. V tomto čísle chceme se zmíniti stručně
o nejdůležitějších událostech v Lužici od posledního
našeho dopisu.

Poněvadž jest národ Lužický počtem nepa-
trný, není divu, že má poměrně málo inteligence.
Aby se tomu odpomohlo, bylo založeno před lety
podpůrné družstvo studentské, které výborně pro-
spívá, podporující nemajetné nadadě jiných ve
studii, aby pak jednou prokázali platné služby
vlasti své. Žádný národ bez inteligentních mužů
neobstojí, proto jest se starati o dorost národní.

Nedostatek se jeví hlavně v duchovenstvu,
a to protestantském, zvláště v pruské Horní La-
žici, kde není dostatek duchovních, takže pak
přecházejí místa srbských osad do rukou du-
chovních německých. Katolíci mají doposud do-
statek kněží, alepoň nemají takové nouze jako
druzí Srbové, avšak v poslední době jeví se úbytek
srbského studentsva v pražském semináři; lužickém
připravujícím se ke stavu duchovnímu. Ve smí-
něném semináři jest nyní 33 chovanců pro celé
Sasko, z nichž však letos pouze třetina jest ná-
rodnosti srbské. Bývaly časy, kdy jich tam byla
polovice, ano i většina.

Minulého roku vydalo toto družstvo 700
hřiven na podpory, celkem v 16 letech, pokud
spolek trvá, na 21.000 hřiven. Aby prostředky
družstva se rozšířily, navrhuje a žádá se, aby
spolku spláceli po něm podpory, kdož podporu
byli dostali, dále aby členové dosavadní hleděli
získati jiné.

O křesťanském životě náboženském mezi Srby
svědčí katolické spolky, které jsou založeny ve
většině osad, čímž zajiště jsou mnoho dobrého vy-
konati. Katolické spolky mají účel chrániti svých
členů od škůry a záhuby mravní, hájiti víry a
rozkřívati katolické knihy. Letošního roku sla-
vily dva spolky 25leté jubileum svého trvání,
totiž „Katholická Bjeseda“ v osadě radlické a ku-
kowské. Projeme božské zdaru k nastávajícím
25 rokům.

Významným pro katolíky srbské a saské
vábce jest také faktum, že se stále staví nové
kostely a staré se opravují. Tak byl před něko-
lika lety dostaven krásný gotický chrám v Baconi
zasvěcený nejladšímu Srdci Pána Ježíše, který
jest z nejlepších kostelů mezi Srby vábce. Dále
připomínáme kapli v Hajnicích u Budyšina, kde
jest také mnoho dělníků českých; v Lubiji byl
postaven též nový kostel a letošního roku v polo-
vici listopadu za nesmírného nástavenství zbožného
lidu by vysvěcen chrám Páně v Radwoře bisku-
pem drem. Wählem.

Před časem se jednalo o opravu tohoto chrámu
Páně; oprava však by byla stále na mnohem méně
neli stavba nového kostela od základu. Hrabě
z Einsiedlu jako patron daroval posemek na při-
bodaém místě, pořádný abřky, nejvíce však při-
spěli šlechtní katolíci v odkazích, což tuto jako
příklad trvalého převědění náboženského vý-
slovně uvádíme a chválíme. Tak odkázala zemalá
statkářka Jakubaševá tomuto podniku 15.000 hf.
U nás takové obětavosti ve prospěch katolických
podniků bychom marš hledali. Je to následek
křesťanské vlády v našich krajích. Snad
dá Bůh, že i naši katolíci ohnivěji budou podpo-
rovati katolické věci. — Ač abřky dosti mnoho
vynesly, byl také náklad velký a doposud jest
dluhá 80.000 hf., z nichž polovici převzala na
sebe obec ne příliš zámožná a polovici vězí na
kostele. Jest naděje, že časem bude vše zapraveno.

Lid srbský dává při každé příležitosti na
jevo svoji lásku a přichylnost k milému kněžstvu,
které se jim zcela obětuje. Tak slavil na polzim
letošního roku farář a čestný kanovník ve Wo-
trowě 25leté jubileum svého farářství v osadě
tá, kterážto událost byla důstojně oslavena. Také
Matice srbská poslala deputaci, aby blahopřála
svému dlouholetému členu a přiznanci písemnictví
srbského a nakladateli časopisu „Lužice“, který
nezlístně a hmotnou škodu vydává.

Začátkem prosince slavil kaplan Šolta pa-
mátku svého 25letého kněžství v Khróděch,
při kteréž příležitosti darovali mu zbožní osadníci
stříbrný posálcový kalich (v ceně 320 hřiven),
kn. učitelstvo věnovalo krásný obraz, školní děti
pěkný přívazek svícem a přátelé různé dary.

Co vyden dal.

Poslední směrsmerna je již v proudu
rospočtové debaty, jest skouzi teprve v lednu a
proto vláda podala předlohu na povolení rozpočtu
prozatímného.

Článek odešel v polovici žnera na mys sv.
Martina, kde setká se později s prezidentem
francouzské republiky Félixem Faurem, načež
konec dubna nebo počátkem května přitáhne roka
pojede do Petrohradu, aby oplatil poslední careva
návštěvu ve Vídni. Politický ráz schůzi bije do
očí na první pohled a to tím více, an pojede s J.
Val. do Petrohradu také ministr zahraničních zá-
ležitostí hr. Goluchowski.

Němci na Moravě. Německí liberálové
mli v Brně schůzi, na kteréž byla přijata i re-
soluce: „Shromáždění důvěrníků německé petro-
kově strany moravské schvaluje jednání něme-
ckých moravských poslanců a jejich setrvání v klubu
spojené německé levice a vyslovuje jim svou nes-
měšnou důvěru. Dále vyslovuje očekávání, že
v samém zákonu podá správa německoliberální
strany návrh na zavedení přímých a tajných voleb
ve venkovských obcích a v páté knii.

Šulštám chce na každou cenu zabrániti o-
pravám, jest by mohly zavésti evropské volební
v Turecku a proto vydal k úřadníkům vyhlášení,
kterou jich vyzývá ku — spoličnosti. On sám chce
uspořiti se státního rozpočtu 15 pros. Doufa, že
by tím Turecko bylo zcela zahnuseno. Pouhy-
bajeme.

Prezident spojených států Cleve-
land zahájil poslední za jeho vlády (odstupní 8.
března) zasedání parlamentu a senatu ve Washing-
toně zvláštním poselstvem, ve kterém obhlásl m.
j., že již svého času odporoval v Madridu se-
mespráva pro Kubu jako nejlepší prostředek k u-
tíšení, že ale návrhy jeho s nevolí byly zamítnuty.
Ujistoval, že spojené státy trvají v neutralitě, ale
dopouští, že mohou nadejiti ohledy vyšší než na
svrchovanost Španělska. Připravuje tedy na možnost
zakročení ve prospěch povstalců.

Všelicos.

Přehledka listů protestantských. Čestý
bratr již ve více číslech přináší z pera některého
luterského pastora kritické myšlenky o katolicis-
mu, ovšem že způsobem všem takřka protestantům
vlastním, urážlivě a nepravdivě. Ze slov Kristo-
vých vůči fariseům pronášeným: „Modli-li se,
a Otec tvůj nebeský, který vidí v skrytém, ualýš
tebe, chce se vysmívati katolíkům, že chodí do ko-
stela a dodává: katolicismus praví: „Modli-li se,
jdi do veřejného kostela a modli se před mno-
stvem.“ Kde tuto větu čteš v katolickém katechizi-
mu, nevíme, poněvadž ji nečteš, ale v hlavě své
vykroutil si p. pastor tu větu, dal jí nádech po-
tupy, a pustil ji v Č. bratru do světa. My zde
p. pastorevi veřejně, bezobalu se přiznáme, že se
modlíme i doma o samotě, i v kostele před mno-
stvem a s množstvem, poněvadž nás tomu naučil
příklad Kristův, a je nám zcela lhostejné, jestli
páni pastoři a protestanti vůbec v kostele svém
se modlí a snad potřebu svých modliteb ani
neuznávají. Aspoň v Německu jsou modlitebny
protestantské ve všední dny zavřené a v nedeli na
pobožnosti pánů pastorů nikdo z lidí protestan-
ských nepřijde. Je-li dále divno p. pastorevi, že
my se v kostelích katolických modlíme, kládeme
mu otázku, co oni v modlitebnách svých dělají?
Podle všeho se tam nemodlí a jen svým spáso-
bem spílají katolíkům, když své ovečky na tvrdo
převatují. Také s díkem kvitujeme uznání O bra-
tra str. 174, že spovědnice naše je vydatná a že
protestanté žádné podobné instituce nemají. Že
naše tvrzení, že protestanté se ani doma nemodlí,
na pravdě spočívá, to potvrzuje sám senior pa-
stor Molnár v Českém bratru str. 170, když na-
píká, že domácí pobožnosti u protestantů jsou
řídké. Než to jen tak mimochodem. Nás více dnes
zajímá p. pastor v Hlasech ze Siona ze dne 26.
list. 1896. Pan pastor moc má zlost na knaisty
katolické, a sv. Alfons, jemuž p. pastor str. 274
říká páter Liguori, moc ho mrzí. Co je to vše
platno. Světské zákony i naše církevní katolické
zákony nemohou tak obšírně býti psány, aby ne-
potřebovaly ústních výkladů. Jak páni advokáti
světské zákony vykládají i přetrucují, to se může
p. pastor převědčiti, když některý z jeho kolle-
gů stojí před soudem pro urážku katolického ná-
boženství. Proto musí také laskavě dovolit, že i
učitelé církevní, jakým byl sv. Alfons, či dle p.
pastor páter Liguori, se nežel do žádné helvet-
ské kuchyně ptát, jak má vykládat katolickou
morálku. P. pastor se nejvíce posazuje na
dvojsmyslnými výpovědi při výkladu a lže se
toho, že církevní učitelé při takové odpovědi
dvojsmyslně hájí prospěch toho, kdo je vyslýchán.
Nechť páni pastoři poradí vždy soudcům, aby
postavili přesnou otázku, která žádá vyřebení,
dvojsmyslné odpovědi nepřipustí, a tím odstraní
celou tu nenáviděnou kasuistickou morálku. Rov-
něž p. pastor str. 276 hrůzu trau, že vysuzena
přísaha katolíka neváže, rovněž jako přísaha ne-
rosvádná, kdyby se mělo na základě té nerosvádné

přehledy provázení náboženského. Nebudeme se přitom dítobit s účinností toho helvétického p. pastora doktora, ale klade se mu otázka: Měl Herodes dáti setnouti hlavu Janovu, že nerozvážně přitahoval děti Herodiady: židé, co chce, vše učiní? Tedy snad p. pastor řekne, že ano, popěvadá se jedná o muže, jež katolická církev cti jako mučenníka a p. pastor by asi o Janovi řekl, že byl velký klerikál. Proč druhou otázku: Měl Jěfite zabít vlastní dceru, že nerozvážně Bohu přisahal, že co první v cestu mu přijde Bohu na poděkování obětuje, a první v cestu mu běží jeho dceru? Tady se snad hne v p. pastora otcovský cit a proto nestojíme o jeho odpověď, co nám na to řekne, jen to mu připomínáme, že vysvětlivky kasulistů nejsou ještě žádné články víry a my jsme brdi na své učitele církevní, třeba dle helvétického pastora to byli ti učenliví jezuisti. Rovněž může být p. pastor ujištěn, že nikdy žádný soudce se od katolického kněze nedoví, s čeho se mu zjevují zločinci nebo věšci, kdyby to vše stokrát p. pastor str. 376 nazýval bezpodstatnou nemravností. Jen to je nám divné, že obratem strážky týž p. pastor souhlasí s Lutherem, když chtěl sedláky, kteří nechťeli tancovat dle Lutherovy noty, dávat pítchat, sekat, věšet, pítit, kolem látek a omlouvá to, že prý to Luther str. 379, řádek 14 z dole, dělal z lidského hlediska, že prý dělostroji seletého povstání ohrožovali v politických důsledcích celé jeho dílo, a Kalvin prý, když dal Servata upálit, jednal jako odchovanec dohy, se které str. 379 se prý nedovedl ještě emancipovat!!! A takovýhle pastori, a takovými nemravnými zásadami chtějí pokrývatky kroužit očima před národním osudem Husovým, chtějí být mravokárci katolických kněží? O pastore z Hlasů ze Siona, tvé jméno je farisejské a zůstá proti katolíkům. Zde laskavý čtenář vidí, jak helvetský účel, tudíž imbecilní věcko, co katolickým se nazývá, světlí helvetské prospekty. Proto kritujeme řádky 378, že Hlas z Siona postrádají vši soudnost, schopnosti a vůle přesvědčiti se lépe a mál si: Jen směle katolíky tup, však něco s toho uvázne, a helvetská seť nezastavuje se ani u hrobu, když se jedná zosouditi muze smýšlení katolického Souhlasíme, že jejich směr je nepoctivá a dvojsměrná str. 379, a vše, co o katolících píše, je stejné sprostého kalibru HL ze Siona str. 379. Malou toho ukážku. HL ze Siona str. 374 se nestoudným způsobem otírají o památku otce vlasti Karla IV. Zlatý věk jeho doby pro Čechy nazývají žalostným, jej pak nazývají pověřivým, který sbíral ostatky svatých, a staral se jen o odpravu povrchu. K tomu dokládáme: Je to modou něžného století, strhali do bláta věcko, co by mohlo katolíkům býti ke cti a chloubě. Naše protestantské nevěrecké doba mazeltila památku sv. Václava, jeho pomník je posad mrazí, památku Karla IV., a proto takovéto pusté jednání nás už ani nerozčilí, a památce zbožných našich katolických předků jen poslouží. Douška. P. pastor z Hlasů ze Siona a ostatních helvetských listů shání, kde co na kterého katolického kněze ví Tyto dny se pastor Stöcker soudil s pastorem Vittem a paní pastorová Vittová nadala pastorovi Stöckrovi před soudem bídáků a p. Pastor v Hlasích ze Siona to zapoměl uveřejnit, proto ho prosíme, aby to tam vytiskl jako post scriptum.

Ohudoba „Národních Listů.“ V chrámské tovaryšské jednotě podal nsp. biskup Jedouchoba a správnou definici pronásledovaného klerikalismu, jenž dle slov Vrchního Pastýře není nic jiného než křesťanství, protože jest klerikalismus s náhou, aby všude rozhodoval Kristus a zákon Boží. Autoritativní tento výklad slovatného řetězka neuspokojuje národní furor, proto že by nemohl proti takovému klerikalismu státi a nemohl by tímto osvědčeným manévrem zalepovati národu oči, když poslanci mladočestí vraceli se s prádnou rukou ze služby vídeňské. Proto podaly „N. L.“ jinou definici klerikalismu a sice tak „důkladnou“, že budou moci po celý čas do náboženství katolického bežiti. Než nad novinářskou fortelností, která nepříteli vkládá úmpty, kterých nemá. Ovšem novinydla si sama redakce „N. L.“ definici klerikalismu, nýbrž vybrala ji — z Blagova „Národního slovníku“, jenž při všech svých nedostatcích bude „Nár. Listům“ autoritou snad po celý ještě století. S takovými katolíky, kteří čerpají náboženskou vědomost z naučných slovníků zabývají se nemáme, ale upozorňujeme na tu povážlivou povraťnost „Nár. Listů“, která se ovšem jeví i v ostatních oborech a otázkách českých, protože modrou svou čerpal z nestaralého slovníku. Třeba pak ohudoba dělovat mluví národ a katolický klerik!

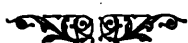
Všeobecný výstavní trh hospodářský v Praze. Ústřední společností hospodářská pro království české povzbuzena sdárající výsledky každoročních výstavních podniků zamýšlí opět v květnu 1897 v Praze uspořádat všeobecný výstavní trh hospodářský stráž, hospodářského svícetva, koná skotu, brava a drábele, složený spolu s výstavami řemeslných a průmyslových výrobků. Obytný výstavní trh má za účel netoliko povzbuzování hospodáře a výrobce k dalšímu pokroku a rozvoji výroby zemědělské, nýbrž i rozšíření dráha organizací stálého středu tržby hospodářské, tudíž především sprostředkování přímý styk výrobce s konsumenty a všeob-

přehled k důležitým odbytí výrobky zemědělské a povzbuzení ruchu obchodního v Praze. Zvláštní pozor-
nost má tentokrát věnována býti výstavě hospodář-
ského svícetva, zejména pokud se týče její všeob-
ného rozšíření dle oboru a řady, umístění, pospo-
vání jakož i odměňování. Podle toho, organizace,
ještě zásady výstavního výboru již byly schváleny,
má se při pořádání výstavy svícetva též přihlížeti
k tomu, aby se vystavovateli z kraje malorolnická
za snahy o chov dostávalo zvláštních peněžních od-
měn a aby vystavování náležitých zvířat každému
co nejvíce bylo umožněno. Z té příčiny podány budou
ředitelstvem společnosti k vládě, zemědělské radě,
městské radě pražské a sněmu žádosti, aby k vydat-
nějšímu odměňování vystavujících chovatelů zvířat
znamenaly čestné dary a větší peněžité příspěvky.
Začasná hospodářská důležitost, jakou každoroční
podnik výstavní má pro rozvoj zemědělský i pro
tržbu hospodářského průmyslu, poskytuje naději, že
povolání kruhy a širší veřejnost hojnou účastí a přísní
budou její podporovati. Výstavní program vyjde v nej-
bližších dnech a bude se pořádání každému ochotně
sealán.

**Na zachování kunětických historio-
kych památek dle darovali:** Rodina v Pánu
zemřelého Jana Huška v Hradišti na Pisku 30 zl.,
M. P. S. 10 zl.; Banka pro země Rakouské 5 zl.,
Záložny v Nové Bystřici a Dobrušce po 5 zl., Měst-
ská rada Jičínská 5 zl., pan Václav Mrázek, ob-
chodník v Pardubicích 5 zl., První Obč. Záložna
v Praze 3 zl. Všem vroucí: Zaplat Pán Bůh!
Poněvadž se již s příprávkami pracemi započalo,
jest na výrost potřebí hmotné podpory, za kterou
snažně prosí Václav Kudrna, farář.

Z kruhu lékařských. Pan MUDr. Lad.
Heškovec, universitní docent nemocí nervových,
zdědil právě v bytě svém v Praze (nároží Ferdi-
nandovy třídy a Perlové ulice č. 10) elektrothe-
rapeutickou síň a ordinuje od 9—10 hod. dopol.
a od 3—4 hod. odpol.

Židovské „Svět k svěmu!“ Židovští
advokáti budou nyní dělati znamenité kšefty. Dne
8. t. m. sčítal se v Praze zvláštní komitét za tím
účelem, aby židovští advokáti hájili „utlačované-
židy v Čechách. K ustavující schůzi bylo vydáno
německo-české prohlášení, které se nám náhodou
dostalo do rukou a jež v následujícím otiskujeme
bez další poznámky: „Jednota židovských obcí
náboženských v Čechách pojala ve svůj obor (§
1. a d. g. stanov) též právní ochranu oproti ne-
zákonným útokům proti židům a židovstvu čel-
cím. Za účelem provedení tohoto ustanovení do-
tyčného bodu stanov usnesl se podepsaný výbor
zdědit komitét, kterému by za účel připadlo, ka-
ždému jednotlivci právní pomoc poskytnouti a
do tohoto komitétu veškeré židovské advokáty v
Čechách poslati. Dovolujeme sobě tedy Vaše
Blahorodí co nejuctivěji požádati, byste se jakožto
člen tohoto komitétu na pracích těchto účastni-
ráci. První schůze ku konstituování tohoto ko-
mitétu obdržel se v úterý dne 8. prosince 1896
o 9. hodině dopolední v síni plodinové bursy
(Havlíčkovo náměstí) ku kteréž Vaše Blahorodí
uctivě zveme. Za výbor jednoty náboženských ži-
dovských obcí v Čechách. Jednatel: Dr. Benich
Duschenes. Předseda: Dr. Arnold Rosenbacher.

Zvěsti z východních Čech.

Přednáška ndp. biskupa v Chrudimi.
Předminulou neděli zavítal J. M. ndp. biskup Edv.
J. N. Brynych do chrudimské jednoty katol. to-
varyšů, jejíž jest osvědčeným příznivcem, aby ke
členům a zvaným hostem bojně shromážděným
promluvil účinně o klerikalismu, otázce to nyní
nejčastěji přetřásané. Nedostavě pohůbků o prů-
běhu schůze přímou zprávou z Chrudimi, vyjímáme
z „Č. Východu“ aspoň trest poutavé přednášky.
Ndp. řečník objasnil nejprve pravý význam slo-
va klerikalismus a prokázal, že boj proti „klerika-
lismu“ je bojem proti náboženství katolickému.
Namítá se, že náboženství patří jenom do kostela,
že jest věcí každého člověka soukromou stá. Ná-
boženství však jen z části a jen tak dalece patří
do kostela, pokud toto v kostele se vykonává.
Jinak náleží náboženství také do duše lidské, do
školy, do rodiny, do obcí, se ně i celé říše a
všude tam, kde jest člověk. Náboženstvím vyha-
šují se zákony Boží. Zpěv, modlitba, neb jiný
úkon v kostele není ještě náboženstvím. Na př.
přikázání Boží: „Cti otce svého a matku svou...“
týká se rodiny; „Nezabiješ“, „Nepokradeš“, „Ne-
promluvíš křivého svědectví“ atd. týká se zase
státu, celé lidské společnosti. Takto dokázal pan
biskup logicky, že náboženství nenáleží jenom do
kostela ale do celé lidské společnosti. Klerika-
lismus jest ona cesta a oprávněná snaha, by při
všem konání rozhodoval Kristus, zákon Boží,
proto boj proti klerikalismu jest bojem proti Kris-
tovu náboženství. Klerikalismus chce prý lid za-
temnit. Že by náboženství zatemňovalo, o tom —
pravil pan biskup, pranic neví. Naopak, nábo-
ženství osvětluje. Na př. smrt, hrob, věčnost,
vzkříšení, všechny tyto záhady, jež se tak velice
dotýkají každého člověka, jsouce náboženstvím

osvětleny, posbývají peškeré své hrůzy. Kdyby
člověk odevřel, že kyge mu po smrti jiný život,
kdyby měl přesvědčení, že po smrti je všemu
konec, že nic není, že není žádný život věčný,
pak by i život vzdělal byl jenom samý klam a
mam. Náboženství nám však praví, že je věčnost,
že i na nás čeká vzkříšení, jako vstal z mrtvých
Ježíš Kristus. A to je zatemňování? Ndp. biskup
vidí temnotu však někde jinde. Právě tam, kde
tak zv. osvětlování panuje, je pravá zatemnělost.
Ve Francii vypudili ze škol náboženství a vydali
svobodářský katechismus, kde jsou tyto otázky a
odpovědi: Kdo stvořil svět? Nevím. Jest Bůh?
Nevím. Jest duše lidská nesmrtelná? Nevím. Co
je ty? Republikán a Francouz. Je-li to osvícenost,
která není je-li Bůh, která není, je-li duše lidská
nesmrtelná a odpovídá na všechno: Nevím, nebo
snad? Jenom náboženství šíří světlo a osvětu. U
pohanských Římanů byl otrok nevzdělaným ne-
volníkem, u křesťanů i ten nejspostil člověk má
vyvinutější rozum. Náboženství čili klerikalismus
jest světlem. Jen hlupec neb fanatik může říci,
že se katolická církev o své nejvyšší čteny nestará.
Misionář nekáže divochům jenom o Bohu, on učí
je také čísti, psát, počítati, řemeslu a p. Nealy-
šeli jsme, že by také někdy nějaký radikál šel do
Atriky dělat z. divochů vzdělance. Sv. Cyrill a
Methoděj přinesli do našich vlastí knihu, q ty
byly základem naší vzdělanosti. Sv. Václav četl
jak píše dějepisec, knihy řecké, latinské a slo-
venské; za Karla IV. dostoupily vědy a umění
v Čechách svého vrcholu, při každé řadě byla
škola, a těch far bylo v Čechách víc nežli dnes,
neboť téměř všechny filiální kostely byly tehdejší
farními. Namítá se také, že v církvi katolické není
prý žádná svoboda smýšlení a musí prý se slepě
věřiti, co církev učí. Není pravda, že by každý
slepě věřiti musel, co církev učí. Každý může se
dříve přesvědčiti. Jsou to předně rozumné dá-
vody, za druhé pak důvody dějepisné, že Kristus
byl Bůh a že vstal z mrtvých. Církev žádá víru
však na důvodech spočívající. To ptece není so-
tročování mysli. A když se člověk na něco pověří
na základě nabytého přesvědčení ustanoví, již
logika žádá, by se pak tomu také podrobil.

Církev připoustí úplnou svobodu smýšlení,
jenom nedůslednost a bludy zahrnuje. Slepá po-
skupnost se nezdá, každý se může o pravdách,
že jest Bůh, duše lidská nesmrtelná, Kristus Bůh
člověk atd. přesvědčiti, dát poučení. Poslušnost,
kterou církev žádá, není slepá, nýbrž ochotná a
vldná, jako dítě poslouchá otce matku, protože
jim věří. Kdyby každý mohl poslouchati koho by
chtěl, pak by také nemusel poslouchati nikoho.
Takový poměr vede však ku vzpouře, k anarchii!
A sejdou-li se jenom dva anarchisté, nemohou
existovati bez rady a podrobení se vůli jednoho
druhému, tím více miliony lidí mají zapotřebí
autority a kázně. Není všechno pravda, co se
proti katolické církvi píše a mluví. Církev slepou
poslušnost nezdá, nýbrž odvodněnou. Církev
katolická chce prý opanovat národy a plete se
do politiky. Zemanul biskup linecký, Rudiger, když
se mu vytýkalo, že se plete do politiky, odpověděl:
Kdybyste se tolik neměšovali do náboženství,
nepletl bych se já do politiky. Církev nelze však
od státu a politiky odloučiti, jeť těsně s četnými
světovými zákony a politikou svázána, na př. man-
želstvím, školstvím, církevním jménem atd. Vytýká
se českým biskupům, již mají virilní blasy na
sněmu království Českého, že nechodí do sněmu.
Nechodí tam právě proto, že se nechť plést do
politiky, do stranických politických bojů. Až
jednoti se bude o věc sv. náboženství, pak také
biskupové čeští zaujmou na sněmu své místa. Já
mám diecesi česko-německou — pravil p. biskup
— a neuznal jsem za vhodné blýskati se na sně-
mu, poněvadž jsem vrchním pastýřem všech, kdož
dosud z církve katolické nevystoupili, ať jsou ná-
rodnosti jakékoliv, a přesvědčení politického
téz jakého kdo chce. V jakém poměru jest kleri-
kalismus k národu českému? Klerikalismus prý je
nepřítelem českého národa. Ono to však zcela
jinak vypadá. Prvním, nejvýznamnějším klerikálem
v Čechách byl sv. Václav. On staral se, aby po-
ložil základ nejen náboženství křesťanskému, ale
i vzdělanosti svého národa. Sv. Václav byl však
při svém klerikalismu i prozíravým politikem:
za několik volů roční dávky ukončil nejen neba-
hou válku s německým králem Jindřichem I., ale
i uhájil samostatnost své země. Sám protestant
Palacký doznává, že sv. Václav zachránil český
národ, že nepropadl osudu Slovanů polabských.
Kdyby svatý Václav býval větší radikálem nežli
klerikálem, byl by býval Jindřich I. úplně si pod-
manil českou zem a dnes sotva kde by se žilo,
že obývali tuto krásnou zemi kdy Čechové. Ndp.
řečník dovodil dále podobně z dějin, že kleri-
kalismus nikdy nebyl nepřitelem národa českého
a že také dnes klerikálové chovají pevnou naději,
že posvátná koruna sv. Václava zaskví se zase
na pomazaných akráních českého krále. Ku konci
poukázal ndp. biskup k úpadku rolnictva a fme-
slnictva vlivem liberalismu a sdělil, že mnohé my-
šlenky v této schůzi projevené budou obšírněji
rozvedeny v pastýřském listě o Vánočních svátcích.

Okresní zastupitelstvo v Hradci Král.
schválilo ve schůzi své dne 1. t. m. konané, roz-
počet fondu okresního na rok 1897. a usneslo se

aby k ubrazení potřeb shromáždil na rok 1897. vy-
bírala se započtení občanů přirážka ku příjímům
daním s mimořádnou přírážkou předepsanou v
okresu zdejší na r. 1897.

Pro dobročinné spolky. K vyvání zem-
ského výboru království Českého vyjadují okresní
výbory na obecních představenstvích, aby všem
humanitním dobročinným spolkům v obcích pří-
ložené formuláře dodaly ku vyplnění rubrik jména,
účelu, jména členů, příjmu, počtu členů,
výsledků činnosti spolkové a každý spolek má
připojit svou poslední výroční zprávu. Výkazy
mají být předloženy nejpozději do 20. t. m. Setření
toto koná se, aby stanoveny byly zásady o podpo-
rách těchto spolků zemí.

Úmrtí. Dne 5. t. m. zemřel v Hradci Kr.
ve věku 75 roků p. Konst. Dudka, měřtan krá-
lovédvorský a majitel závodu voskářského. Těle-
ná schránka zesnulého byla dne 7. t. m. převe-
zena do Králové Dvora, kdež za hojného účasten-
ství pochována ve vlastní hrobce.

Dar. Ředitelství zdejší c. k. odborné školy
pro umělé zámečnictví darovalo kapli sv. Klimenta
ozdobně provedený nosič ku zvonku a sakristie, který
pracován je ve slohu kapli přiměřený jest cenou
a důstojnou kaple ozdobou. Za dar ten a přání
kapli, v níž chlapci c. k. odborné školy společně
služby Boží mírají, vzdáváme tímto srdečný dík
Zaplat. Pán Bůh!

Přednášky v katol. jednotě na Slez.
Předměstí. V útné navštívené schůzi dne 8. t.
m. přednášel v. p. předseda J. Vaníček „O vývoji
romé v úboce českých zvlášť.“ Po té přednášel dp.
ředitel Fr. Reyl o časové otázce „Kam patří nábo-
ženství.“ Jež to v. p. předseda pro důležitou příčinu
ze schůze se vzdal, Měli schůzi úřadující výbor,
jež udělil slovo poslaze p. Polákově st., jež pro-
mluvil „O snahách křesťansko-socialní strany.“ Z přá-
běhu schůze a z živé účasti posluchačů bylo patrné,
že nová katolická jednotka má na Slezském Předměstí
dobrou půdu.

Beseda v Hradci Králové pořádá v so-
botu dne 12. prosince „Smetanův večer.“ Pro-
gram: 1. „Vítěz ze Smetanových oper.“ Přednese
sl. sbor damský. 2. „Z českých tanců.“ Přednese
p. JUDr. Scheiner. 3. „Píseň Blazenčina“ z opery
„Tajemství.“ Přednese paní Anna Pazourková. 4.
Sextetto z „Prodané nevěsty.“ Přednesou: p. R.
Vůnschová, sl. A. Fialová, sl. A. Wůnschová, p.
MUDr. J. Morávek, p. B. Ryba a p. J. Wůnsch.
4. Trio g. mol. Přednesou pánové: B. Konvalin-
ka, M. Nepeřený a JUDr. L. Scheiner. 6. Píseň

„Věhlasený poutník.“ Přednese p. K. Paul. 7.
„Z mé demoviny.“ Přednese sl. A. Nepeřený a
p. M. Nepeřený. 8. „Píseň“ z „Prodané nevěsty.“
Přednese sl. jednoty „Slavjane.“ Začátek o půl 8.
hodině.

Z jednoty katoličtých tovaryšů. V ne-
děli dne 13. t. m. přednášeti bude v. p. kanovník
dr. J. Soukup. Začátek ve 3 hodiny odpol. V ře-
nickém křesťanském přednášel p. Jenšovský „O histo-
rickém vývoji křesťansko-socialní strany.“

Jičínský obsor přinesl, je k tomu záko-
nem donucen, řádnou opravu — ať si na jiných
místech v tomto čísle velikým způsobem shladil
svou láhu. Pochybujeme však, že od něho bude
teď mti nejd. p. biskup pokoj. To by musel na
ně dokročit zcela jinou cestou. Tento list byl na-
šetr a rozhodnými jinými faktory — a utichl. On
má nejlepší úmysly bojovati proti šlechtě, ale
jedna lepší stránka se v něm ukázala. P. dr. Klou-
ček poznal, že je lépe zůstatí právním zástupcem
hrab. Ervina Šlika, než aby se polepšil ve
svém listu připravil o tučné příjmy. A proto
utichl. List tento počal vystupovati proti lidům —
ale tito jsou bohatými kapitalisty a mají často
soudy a proto je lépe, nezkaziti si jejich přátelství.
A proto utichl. List tento bojoval proti star. Dol-
anskému, nazýváje ho i „práškem“ ze svých fei-
letonech, ale p. dr. Klouček počal mti strach, že
by celá jeho strana i se svým generálem mohla
snadno býti vyhozena z radnice — a proto na
půl léta před volbami — utichl. Teprve po vol-
bách, při nichž se vyphila neblabá jejich před-
tucha, jej opět nazvali „strýčkem ze mlýna.“ Za-
poměli, že si tím dávají špatné svědectví, když
voličové dali přednost mlýnáři před mazaným advo-
kátem. Konečně tedy nezbyvá ubohému obzoru
nic jiného, nemá-li zahynout úbytými, než se pu-
stit do toho „pověstného Brynčy.“ — a jeho
kněžstva. Ale také by se našel způsob, jak si pá-
ny z redakce udobřiti. Ať si p. biskup vezme ze
svého právního zástupce dra Kloučka, ku stavbě
Adalbertina p. Holečka a několik vozů cihel od
toho třetího — čka, a bude s nimi mít do smrti
pokoj. Ještě má p. biskup čas, aby vynabradil, co
zanedbal.

Zatčený výtržník. Adolf Č., obchodník v nhlí
na Kuklenách jest opatrovník Leopolda Luňáka se
Šosten. Aby pocítil všechny elasti opatrovnictví, nav-
štívil ho dne 6. t. m. opatrovanec a počal projevovati
svou nepřítel jak panu Č., tak i paní jeho spůsobem

největší lichotivým a svědomím o ublazenosti Luňá-
kově. Když pak byl napomenut, hodil kamenem po
panu Č. a hrozil mu zabítím, tak že byl tyž nucen,
přivolatí lidi ku pomoci. Luňák spůsobil zde již často
výtržnosti a jest obava, že by mohl splniti smadno své
výtržky. O případu tom učiněno časemf četnictvu.
Četnický závodčí Jan Němec zaskl Luňáka a zavedl
do četnických kasáren. Luňák opakoval stále výtržky
své a mezi jiným dodal: Ať jen krev kade! O Luňá-
kovi se tvrdí, že jest slabomyslný a měl býti pro-
tuto vadu s vojaka propuštěn.

Pro urážku Veličenstva ocitil se před zdejší
krajským soudem včera dopoledne 30letý Josef Zelba
s Malšovic záměstnaný posledním časem jako advo-
kátní písař v jistě zdejší kanceláři. O příběhu, je-
něž byl žalován, přinesli jsme svého času stručně
správu. Dne 31. října t. r. našel se obviněný v me-
chanickém divadle Havlově, které zde právě meškalo.
Mimo jiné ukázovaly se tam také mlhové obrazy cí-
saře a císařovny, při čemž brána rakouská hymna.
Při tomto momentě měl se jmenovaný, jak v žalobě
je uvedeno, dopustiti sločinnu urážku veličenstva na-
značeného v § 63. tr. z. tím, že dupal pískal, a vydal
společně ještě s několika mladíky a porušil tak po-
vinnou úctu k císaři. Z výpovědí několika předvola-
ných svědků nenabyl však soud dostatečného přesvěd-
čení o vině obžalovaného a proto jej po obhajovací
řeči dra. Zimra obžaloby úplně sprostil.

Konec konců lochenického záložny. Konkura
občanské záložny s neobmazaným ručením v Loche-
nicích, který byl zahájen v roce 1891 a natopil bluku
po dalekém okolí, bude akončen. Na věřitele konkursní
případy dosud k rozdělení na 2000 sl., mimo to, co
bude docíleno na pohledávky konkurantů podstaty, které
budou ve veřejné dobrovolné dražbě a zdejšího c. k.
notářství dne 14. t. m. o 9. hodině dopoledne prodá-
vány. Prodáváno bude i pod cenou nominální. Mezi
pohledávkami jest také suma 59.809 sl. 50 p., kr.,
kterou vymáhá správa úpadekové podstaty občanské
záložny na Fr. Holubovi, V. Barošovi, Robertu Bochovi,
pověstněm pokladníku, Jos. Relichovi, J. Česákově,
J. Babnovi, Jos. Lindrově, J. Panenskovi, V. Součkově,
M. Boučkově, V. Pácalovi a Věsl. Lindrově, vesměs
z Lochenic.

Odsouzen. Josef Plichta, kolář zde, do Přepych
přilázaný, byl pro výtržnost, kterou spůsobil na poli-
cejní strážnici zdejší, o čemž jsme svého času správy
přinesli, odsouzen čtyřlenným soudem ku téžkému
žaláti na dobu jednoho měsíce.

Náles. Koč z pivovaru našel v minulých dnech
železný tak zvaný můstek, jehož posilují povozníci
k připevňování kufřů.

Mrtvola neznámého muže. Dne 4. t. m. na-
lezena byla v lese poblíže Horního Přímá u Nechanic
mrtvola oběšeného muže as 40—50 roků starého
s řídkými vlasy a plnovousem. Dle vzezření zdá se,
že byl to nějaký dělník nebo tulák. Mrtvola pohřbena
byla na hřbitově v Nechanicích.

Díků vzdání.

Za velice čestné a přelaskavé účastenství, jehož se nám při úmrtí našeho milovaného manžela,
otce a dědečka

pana Konstantina Dudka,

měřtana Králové-Dvorského, majitele závodu voskářského,

ústními i písemnými projevy soustrasti, darováním krásných věnců, účastenstvím při pohřbu v Hradci Krá-
lové a ve Dvoře Králové n. L. dostalo a zármutek náš zmírnilo, vzdáváme

nejuctivější a nejvroucnější díky.

Zejména vzdávám nejhlubší díky vysoce důstojné kathedrální kapitule, veledůstojnému a důstoj-
nému duchovenstvu zdejšímu, které v tak hojném počtu pohřebního průvodu vzdor nepohodě se účastnilo;
veledůst. panu dr. Vincenci Ruthovi co zpovědníku zesnulého; vys. důst. panu dru Theol. Antonínu Brych-
tovi, kanovníku, za vedení konduktu ve Dvoře Králové; veledůst. pánům: Josefu Beranovi, děkanu Králové-
dvorskému, Josefu Šrámkovi, děkanu Novohydžovskému, Antonínu Štěpánkovi, děkanu Jaroměřskému; důst.
panu Jaroslavu Horákovi, zámeckému duchovnímu a katechetovi Smiřickému; důst. pánům katechetům
Ant. Kvíčerovi a Václavu Martinkovi, jakož i velebným pánům Vojtěchu Kratochvíli a Antonínu Ada-
movi, kaplanům kralovédvorským za slavnou asistenci; vysoce ctěným zástupcům c. k. úřadů; slavné městské
radě král věnného města Dvora Králové s vysoce váženým panem starostou Josefem Klugarem v čele; vele-
váženému panu Janu Tysovkému, velezasloužilému učiteli, za přelaskavé obstarání pohřbu tamtéž; ctěnému
panu Kafkovi, řiditeli káru, za dojemné smuteční zpěvy; ctěnému cechu pekarskému a vůbec všem, kdo
pohřbu laskavě se účastnili a nás v bolu našem potěšili.

Pán Bůh budiž všem hojným odplatitelem!

V HRADCI KRÁLOVÉ, dne 9. prosince 1896.

Jménem příbuzenstva:

Adéla Veverková,
vdova po lékaři, dcera.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 5. prosince 1896. Lhbl.
pšenice al. 5-70 až 6-90, žito al. 5-— až 5-75, ječmen
al. 4-40 až 4-80, oves al. 3-40 až 3-—, pšeno al. 4-50
až 4-80, vikev al. 4-30 až 5-—, bráček al. 6-— až 6-—
bečka al. 9-12 až —, jáhly al. 9-— až 0-—, kroup al.
5-— až 5-—, brambor al. 1-90 až 2-—, jetelového se-
mínka červeného al. 80-— až 86-—, jetelového se-
mínka bílého al. 25-— až 48-—, jetelového se-
mínka, světlého al. — až —, lučného semene al. 6-30 až 0-—, 100 kg.
šitých otrub al. 5-50, 100 kg. pšeničných otrub al. 5-—
1 kg. másla čerstvého al. —-90 až 1-—, 1 kg. másla pře-
vařeného —, 1 kg. másla vepřového al. 0-80, 1 kg.
tvarohu 12 až 14 kr., jedno vejce 3 kr. kopa okurek
al. 0-— až 0-—, kopa zelí al. 1-50 až 2-20, kopa drobné
seleniny al. 0-40 až 1-80, hektolitr cibule al. 1-80 až 2-40.
bečka jablka al. 2-20 až 4-— bečka hrášek al. 2-40 až
3-80, bečka švestek al. — až — Na týžden a
období (trh dne 5. prosince 1896) odbyvaný, přivezeno bylo:
hektolitr pšenice 747, žito 338, ječmene 549, oves 390
pšeno 9, vikev 4, brambor 24, čočky 8, jahol 29, brup,
—, brambor 218, jetelového semínka 7, lučného semínka
4, olejky —, máku 1, okurek —, kop, zelí 944 kop,
drobné seleniny 227 kop, cibule 118 hektolitrů jablka
61 beček, hrášek 80 beček, švestek — beček, pak
tepát 38 kusů a 390 kusů podvádek.

Nájem dvora.

K biskupskému velkostatku Chrásti
přináležející dvůr Žilovice u Chrousto-
vic okresu Vysoko-Mýtského pronajme
se na novo na dobu dvanácti po sobě
jdoucích let.

K dvoru tohoto náleží:			
plochy stavební	2 jitra	467 sáhů	
polí	875	1230	"
luk	68	1180	"
sahrady	4	309	"
pastviny	3	1145	"
rybník	—	144	"
a půdy neplodné	2	652	"
V celku 467 jiter 177 sáhů.			

V nájemní podmínky nahlédnouti lze a fi-
deltství velkostatku.

Z fideletství bisk. velkostatku

v Chrásti, dne 30. listopadu 1896.

Občané

odebírajte „Samosprávné Listy“ nejlevnější
to měsíčník věnovaný samosprávě a svěpomoci.
Číslo na ukásku zašle administrace v Kopřivnici
na Moravě.

Prodám 20 ročníků čas. katol. duchovenstva,

latinské klasiky s výkladem, hudebniny zábavné
spisy atd. V. Zilka, farář v Hlučicích u No-
vého Bydžova.

Politické družstvo tiskové

V Hradci Králové

vydalo druhé vydání spisku

Učte se z dějin.

Slovo k naší mládeži od starého vlastence.

Tento krátký přehled nepřetržitých
dějin českých dostati lze

V biskupské knihtiskárně

Stran 62 8°. — Cena 15 kr. franko

Při odběru většího množství přiměřen
sračka.

OBNOVA

vychází každý pátek dopol. o 12. hod.

Vydavatelstvo:

Politické družstvo tiskové v Hradci Kr.

Veškeré záležitosti, dopisy a předplatné adresujte
pouze:

Obnova v Hradci Král.

Předplatné:

Na celý rok . . . 4 al.
na půl roku . . . 2 „
na čtvrt roku . . . 1 „

Jednotlivé číslo v místě 7 kr., poštou 8 kr.

Místnost redakce:

V Hradci Králové, Velké náměstí č. 28.

Pravá

vína

uherská, rakouská,
dalmatská, istrijská,
sladké ausbruch a malaga

v nejlevnější ceně doporučuje

v účtě nejhlubší

Arnošt Jiříčka,

v bývalé Tobisově vinárně.

Najlepší

slováckou
slivovici
a
borovičku

1 litr od 70 kr. po-
čítaje vyrábí

N. Nesňal

Ubratý Brd.

Sříbrná medaile Národní jednoty Severočeské. — Nejvyšší vyznamenání
zlatá záslužná medaile s korunou. — Čestný diplom.

Veškerá patentní mýdla

vyráběná ze všech možných i nemožných materiálů a téměř ve všech ča-
sopisech doporučovaná — poplnou — až se lidé přesvědčí, že bylo a bude
nejlepší mýdlo

pravé nefalšované mýdlo jádrové

jež P. T. ct. obecnostu vřele doporučuje

Jindřich Jelínek,
mydlář v Hradci Králové.

Týž dovoluje si upozorniti na speciální novinku „Jelínkové sevan-
dlové mýdlo neutrální“ doporučené pro jeho výtečné vlastnosti
celou řadou lékařů a specialistů v každých nemocích.

Kus za 5 kr.

Hlavní sklad u Jindř. Jelínka v Hradci Králové č. 160., Malšovických č. 3.
a 37., u p. Aloise Jelínka v Pardubicích a u Čenka Zimy v Kutné Hoře.

Telefonické spojení.

Časových úvah

vyšel sešit III.

Encyklika Lva XIII.

„Otázce dělnické“.

Stran 46.

Cena 4 kr.

Pozn. Ješto cena proslavené této encykliky
est velmi nízká, můžeme expedovati je jen za
žhotové. Větší objednávka franko a na 4 výtisky
5. zdarma.

Otčené správě

Schaumburg-Lippeských
knížecích vinných sklepů
ve Villány.

Potvrzují Vám tímto velice rád, že knížecí
Schaumburg-Lippeské panství se svých rozsáhlých
vinic ve Villány

nejlepší a nejčistší vína

vytěti, jež všem svým pánům kolegům jako čistá,
pravá přirození

MESNÍ VÍNA

s plným přesvědčením co nejlépe doporučiti mohu.

Ve Villány, dne 10. října 1896,

L. S.

Pavel Gudler,
f. k. farář.

Výhradní prodej našich vín pro severo-
východní Čechy svědčí jsme obchodníkům vinem panu

Karlu Ningerovi

v Novém Bydžově,
který ctěnou objednávkou buď ze svých nebo přímo
z našich sklepů vytěti.

Správa kníž. Schaumburg-Lippeských vinných sklepů
VE VILLÁNY.

Vlastní výrobu

vlněných látek

z čistě ovčí vlny

doporučuje na podzimní a zimní obleky, havelky
a kostelní sukna

IGNÁC STRÁDAL,

závod seukennický v Humpolci.

Vyznamenán na zemědělské výstavě v Praze stříbr.
medailí obchodní komory živnostenské, v Plovdivě stáť.
medailí bronz.

Vzorky zdarma a franko.

Ex offo křestní listy

jsou na skladě bisk. ti-
skárně 40 kusů. (knihy) za
30 kr.

Navštívenky

od 60 kr. výše nabídní
Biskupské knihtiskárny
V Hradci Král.

Nový časopis

Časové úvahy

vychází

nákladem politického družstva tiskového
v Hradci Králové

jednou v měsíci, počínajíc 1. říjnem. Přínášeti bude
nové i starší práce původní i překlady, které mají
časovou zajímavost. Předplatné i s poštovní zá-
silkou 50 kr. ročně. Jednotlivé číslo 4 kr. Zásilkou
obstar

„Obnova“ v Hradci Kr.

Vyznamenán na výstavě v Hradci Kr. r. 1894 zlatou medailí a diplomem.

Umělé suhy

podle nejnovějšího amerického způsobu vyrábím a konám veškeré práce v obor ten spadající přesně a solidně na základě dlouholetých zkušeností, ruče za nejlepší obsluhu. Zaručuji ceny nejlevnější a poroučejte se do vzácné přímé cteného obecenství, znamenám se v hluboké úctě oddaný

Josef Čáslavský,
zubní technik
Pražská ul. č. 77. v Hradci Král.

Singerovy šicí stroje

uznané nejlepší na světě.
Nedostižitelný co do výkonosti a trvanlivosti, proto nejrozšířenější šicí stroj jak pro domácí potřebu, umělé vyšívaní, tak pro všechny průmyslové účely.

K dostání jedině ve vlastních závodních a nář. společnostech ve všech větších městech.

Singer Co., akc. spol. s r. o.

(dříve G. Neidlinger.)

Hradec Králové, Pražská ulice 83.

Bezplatné vyučení též modernímu umělému vyšívaní

Dobře osvědčené hodinky

zlaté, stříbrné, niklové a ocelové jakož i veškeré nádobné hodiny do salonů, kancelářů, kuchyní a hostinců. Budíčky u velkého výběru dobře a přesně regulované se zárukou od jednoho do tří roků. Veškeré zlaté a stříbrné výrobky zboží granátového z nového stříbra doporučuje za velmi nízké ceny

Josef Šteffek,

závod hodinářský a zlatnický
v Hradci Králové,
velká pošta, č. 145. proti hlavnímu nároží.

Veškeré správy hodinářské jakož i zlatnické se přijímají a vyřizují co nejpřesněji za ceny poměrně levné.

Umělecký závod

pro
malbu
na skle

B. ŠKARDA,
Brno.

Speciální závod
pro malbu oken
chrámových.
Šedemkrát prvními
cenami vyznam.
Vzorníky k na-
hlednutí franko.
Ceny mírné.

K době vánoční a velikonoční

dovolují si aktivně doporučit

Jesle ze dřeva řezané a polychromované. Boží hroby se slohem kostelní souhlasné. Křížové cesty v reliéfu řezané neb lité, polychromované na slacené půdě v slobových rámcích. Sochy „Vzkříšení“.

Fotografie a náčrtky jsou k dispozici.
V hluboké úctě oddaný

Josef Krejčík,

umělecký závod řezbářský a sochařský
v Praze.

Plátna a dílny na Letné 612—VII. Sklad Eliš.
č. 24.

Největší závod na

oděvy propány

firmy

Emanuel Bělský

v Hradci Králové.

Metové oděvy všeho druhu pro podnikání a zimní oděbí, jakož i moderní látky jsou ve velkém výběru na skladě.

Objednávky dle míry se rychle a přesně vyřizují. Ceny levné a pevné.

Hlavní sklad v Kutné Hoře.

Filiálky:

v Hradci Králové, v Pardubicích, Chrudimě a v Čáslavi.

Nádherné dary!

Obrazy

MADONNY a KRISTA,

krajiny a všechny druhy nejjemnějších obrazů v největším výběru, za ceny najměnší v závodě zrcadel, obrazů a rámců

JOSEFA KIESLICH,

v Hradci Králové

pražská ulice vedle Hotelu Merkur.

Do Hradce Král. a okolí!

Dovolujeme si uctivě oznámiti, že zastoupení firmy naší a prodej reguláčních kamen a regul. tabulových sporáků, světlí jsme vyhradili

Fr. Čerhovi

v Hradci Králové č. 275.

a žádáme, aby jemu laskavě zakázky pro nás svěčovány byly.

První česká továrna na regul. kamna a regul. sporáky

Horák, Bohuslav a spol.

v Praze, Karlovo nám. č. 9. n.
„Podušková“

JAN HORÁK,

sovkovník

V RYCHNOVĚ n. K.

nabízí na dobu podzimní a zimní

čisté vlněné látky

vlastní
výrobky.

Račteš utvrdit jen malou objednavku na skoušku!

Vzorů na požádání zašlu franko.

Děkuje všem svým milým veleúspěšným a veleúspěšným zákazníkům za vzácnou přízeň, prosím, aby mi i dále důvěru svou věnovali a slibuji vždy vzornou, poctivou obsluhu.

Advokátní kancelář

JUDr.

ŠTĚPÁN FISCHEK,

advokát

v Hradci Králové

zahradí se od nýdžka v národním domě č. p. 280. p. profesora Boránka (první dům u pražského mostu) v I. poschodí.

Na pekařství

přijme mravného hochu

JOSEF LIBNAR,

pekař v Červeném Kostelci.

Zlaté a stříbrné klenoty!

VÁCLAV ŠOLC,

zlatník a stříbrník,

přísečný soudní znalec a odhadce
v Hradci Králové

(sv. Jánův nám. č. 72.)

doporučuje ctenému obecenství hojně zásobený sklad klenotů, zlatých, stříbrných a pravých českých granátových šperků, stříbrné stolní náčiní z nového a čistého stříbra, osobní stolní nádobí veškeré zlaté a stříbrné hodinky i. jakosti; dále pendlové hodiny a budíky různých druhů se zárukou 1—3 roků za ceny levnější než všude jinde.

Veškeré zboží je důkladně zkoušeno a značeno.

Objednávky a správy se přijímají a shotovují, též veškeré správy hodinářské se vyřizují.

Vše za levné ceny.

Staré skvosty se kupují a vyměňují.

Ztráta vlasů a tvoření lupů

se pod zárukou jediné jistiny

zamezí
CRINOGENEM

od

J. Beysovc v Jičíně.

Cena láhve s ochrannou známkou 1 zl. při 3 lahvech franko na dobírku, neb lépe proti pošt. poukázce 3 zl.

Sklady v lepších materiálních obchodech a holičských závodcích.

Svíce kostelní,

pravé voskové i polovoskové, paschaly, trojhrany, grana, jakož i nejjemnější druhy kadidla, doporučuje veleúspěšným farním a slavným patronátním úřadům, rovněž i

P. T. pánům obchodníkům v jakosti nejlepší a v cenách nejlevnějších.

Zároveň doporučuji světlé do věšných lamp 7 dnů hořící a všeobecně za nejlepší uznává.

Josef Pilnáček

v Hradci Králové.

Závod voskářský „u Albornů“ založen r. 1869.

OBNOVA

Číslo 92.

V Hradci Králové, dne 18. prosince 1896.

Ročník II.

Tak pánové jsou — „fertig!“

Jaký obrat řízem Božím!
O jerem, quae mutatio rerum!
Kdyby byl masopust, tak by se jeden nad tím smáhl nepozastavoval, ale dělat již v adventě komedii, to předce přikvapuje, třebaže to byla komedie politická, již na úst válnouti a sájmů českého národa tropit ve Vídni na říské radě jeho poslanci za města a venkovské obce.

V poslední době octlo se české poselstvo ve Vídni v nejlepší náladě pro vládu, tak že všeobecně se proto na ně volá c. kr. oposice.

Pokud stanoviska našeho se týče, tu rozhodně schvalujeme provádění politiky možnosti a souhlasíme, když se s ohledem a to s pečlivým a důsledným ohledem na státoprávní postavení zemí koruny svatováclavské ve Vídni hledají výhody a prospěchy pro české země. Jsme pro loyální politiku, která může být také důraznou a i rozhodnou, avšak komedii nemáme opovrhovati.

A třebaže se jsme se vždycky s rezervou vyslovovali o politice mladočeské ve Vídni, tak konečně nestylo, než-li, že jsme ji musili nazvat přelstivým jménem.

Když se dnes dvě vídeňské parlamenty otevírají, aby se za nynější poslanci a za nynějším složením sněmovny navzájem sávfely a otevířaly se parlamentu novému, s nových voleb výřednu, tu najednou zástupcové českého lidu začnou si tam prohlášovati, že přišli k rozumu, že sestáli, že nechťi býtí více berany atd. a ze francouzích lvů a nemalých naděsňech opesťnětí stěvají se dle oběhů v Čechách a mladočeský punc nesoucí řídce „vídní přitakatí, lokajové atd.“

A k tomu se pánové ti odhodlali ve chvíli, kdy zákonodárná jejich moc dopřela a k tomu odhodlali se po šestiletém bouření a burácení, jehož hučení celé Čechy i s Moravou pomstilo a popletlo.

To vypadá, jako by chtěl někdo po posvěcení hodovat a to ve chvíli, když se vřává již od prázdných stolů.

FEUILLETON.

Rokyti.

Natřhal do hroti František Kohout.

IV.

Nel — tyhle ženské...

Pan Klapzuba byl už starý parkos, mohlo mu být tak kolem padesátky, ale pořád mládenec jako jeden květ. Práče se, jak to mohlo být, aby v takovém stáří a při takových příjmech zůstal mládenecem? Inu to je tak. Dokud by se byl ženil z lásky, neměl nač, a když měl nač, začal se ženit z rozumu a rozum v takovýchto záležitostech jest pranespolehlivý rádce. Na jedné ten rozum viděl sice mnoho vzdělání ale žádnou krásu, na druhé dost krásy ale žádné „tento“, (však mi rozumíte), na třetí zas „tento“ ale zcela málo vzdělání atd. A ten rozum ohlíží se vždycky na ty „tento“, zvláště pak ohlížel se rozum pan Klapzuby, jehož ideálem — a věru ne špatným — bylo mítí bibliotéku raději ze samých „záloženských“, než z „politických“. Ty ženské však nejsou také tak hloupé husy, za jaké je muži mají, neboť, které měly dostatek peněz, divaly se po něčem zcela jiném než byl pan Klapzuba, jemuž mimochodem řečeno, očividně ztrácely se vlásy a sestarala tvář.

Zůstal tedy na ocet...

Byl to pro něho z počátku krutý osud, ale konečně si tomu přivykl také. Chodil do své kanceláře, zlobil se s partajemi, nadával na mizerné pivo, a ještě mizernější kuchyni, hádal se s posluhováčkou a ukládal peníze do záložny.

Bručovnoství jeho stalo se brzy pověstným a konečně nesnesitelným. Následkem toho bylo, že brzy byl vypovězen ze stravy v hostinci pro své impertinentní rýpalsství a přinucen zaříditi si vlastní domácnost, v jejíž čelo postavil starší, bezdětnou vdovu Blažkovou.

Opakujeme, že jsme rozhodně pro rozumnou všemožnou politiku, ale co dnes Mladočesí provádějí, to máme se vám důrazem odsoudit.

Mladočesí prohlašují za přítomných dnů, že přišli k politickému náhledu, jaký měli na říské radě své doby Staročesí. Pro náhled ten byli se říské rady Staročesí Mladočesky vytlačeni. Pamatujme se dodnes na popěvek o této staročeské politice, který se před 6—8 lety zpíval podle noty „tisíc bojovných přispělo rekt“.

Jeden jeho verš zněl:

„Po bítvé ticho,
český lev je marný,
v rajčarstí schová se leš u schodů:
pan doktor... českým klubem,
balamutí národ,
za deset slatých drahých dýchodů.“

A popěvek ten za krátký čas bodí se nyní úplně dobře na Mladočesky. Toho pana doktora si může každý se řad jejich doplnit. Nemesis nemohla Mladočesky krutěji potrestati, než-li jak to učinila nyní, když ze zapřisahých opozičních změnili se konečně v dobu naprosto k tomu nevhodnou v jednu ze vládních stran.

Nemáme proti tomu nic, že se čeští poslanci na říské radě postavili do řady vládnoucích samotářce postavení ovládaných, zavrhuje stanovisko menšin. Avšak že to učinili mladočesí poslanci a sice nynější a ve chvíli, kdy i členové jejich zpívají nynější sněmovně „requiem“, to jest politikou nedůslednosti, to jest politikou searastlosti, to jest politickou komedií.

Pánové ti politikou svou na ří. radě sřvřli dva kabinet, jež slušelo pokládati za kabinet český, neboť v čele jejich stáli čeští kavalíři, třebaže obětavými mladočeskými dietáři nebyli. Hraňte Taaffe a kníže Windischgrätz pokládali mladočesí politikové za nepřátele semí koruny české, dobu jejich vlády považovali za nevhodnou pro sájmý české a místo, aby počítali s danými poměry, aby pečovali o to, aby lidu svému co nejvíce získali obratnou politikou, tedy na říské

Měla ale chuděrka u něho život! Odpočítal jí každé zrnko, odvářil každý kousek a při tom, aby jí nenapadlo utéci, stál jí stále v restu se službou...

Inu život málo závidění hodný... Tak to šlo několik roků, konečně stalo se něco, co způsobilo v celé společnosti úžas jako jarní brou! A jak? Inu takto!

Bylo to jednoho krásného dne právě v ten čas, kdy vydány byly křížové losy. Vřude se o nich mluvilo; jedni je chválili, druzí haněli, každý dle své chuti a dle své nálady.

Také Blažková se o tom dozvěděla a protože měla již dávno chuť býtí bohatou, sprostiti se té „sekatury“ a píti bez bázně a úzkosti svůj hrníček kávy s mandlovým rohlíkem, které uměl náš pekár neobyčejně vábně nabízet, učinila si, že zkusí také štěstí a koupí si los.

Ale jak dostati na něj peníze? Měla sice službu za celé čtyři měsíce zadrženou, ale říkati o ni pro takovou věc, zdálo se jí neobyčejně smělym a proto vymyslela si pěkný plán.

Pan Klapzuba seděl u snídání, když přiblížila se Blažková a začala:

„Jak se ráčili vyspat, mladý pane, (tohle slyšel pan Klapzuba tuze rád) „dobře, dobře?“

„Inu tak, tak!“

„Za to já špatně.“

„Hm!“

„Měla jsem jim takový sen. Zdálo se mi, že přišla ke mně nebožka babička a povídá: Holka můžeš udělat štěstí, jen poslechněš-li mne. Jak to, povídám já.“

Inu tak. Kup si los a sice dej si předložití číslo: 79. z řady 520. Věřejí mně, milostpane, že jsem celou noc nespala, ta 79tka letěla mi v hlavě a lež dosavad.“

„No tak si ho kupte“ vyhrkl pan Klapzuba dopřije kávu.

radě bouřili a hřmotili bez ohledu, že si při tom nepřátelé českých sájmů toto jejich řádění — líbovali

A když vlády ujal se nyní kavalír polský, semím českým daleko vzdálenější než-li byli hr. Taaffe a kníže Windischgrätz, tu poznávají, jakými vlastně byli blondy, když si na říské radě vedli tak, jak si tam vedli. Oni sami to na sebe pověděli, oni sami to na sebe žalovali. A toto doznání jejich svědčí, že šli na řískou radu bez záležitosti vědomí a pochopení, co tam činiti a jak tam jednati mají.

Že to nevěděli, to sami nyní dokazují, když na konci svého šestiletého poslancování vidí, jak velice chybovali. A když to přiznávají, tak také svou bývalou „politikou“ odsuzují, zamítají a nastupujíce jinou cestu, také své dřívější působení zavrhuji jako po-hybené.

A není divu že k tomu přesvědčení došli!

Nebot co českému národu za těch šest let ve Vídni získali? Co ve prospěch státoprávního postavení zemí koruny svatováclavské dokázali?

Sředomí se v nich patrně ozývá, že české sájmý jenom poškodili. A to také celý národ dobře cítí a vidí ještě k tomu nepopřítelnou skutečnost, že prospěchům české věci zadali neunavným zasahováním v záležitosti, které pro semé koruny české nebyly a nejsou žádným sájmem, póněvadě se týkaly záležitosti království a zemí jiných.

A pánové ti před šesti léty přmo s ukrutným rozvážením vřbali se na Staročesky vytáje jim bezuspěšnost jejich politiky ve Vídni, pokřikující na ně „to jste to dopracovali!“

A ruce na srdce! Co více dokázali Mladočesí ve Vídni, než-li tam toho svedli Staročesí? Jak zlepšili postavení zemí českých? Jak opatřili národní potřeby českého lidu? Jak sjednali jazyku českému váhu mu náležející?

To poslední nejlépe charakterisuje nejnovější opatření na železnicích. Při odjezdu vlaků nebude se více zvoniti, ale vyšlo nařízení, že se bude na místě zvonění vřude volati „fertig!“ —

„Inu ovšem koupit, ale vědí, není zač. Kdyby takhle!“

„To jako chcete peníze?“

„Ráčeji-li mi dáti?“

„Víte je jich beztoho škoda, ale abyste nenářikala, tak tu máte a vytáhnuv 12 zlatých, vtisknul jí je do dlaně.“

„Pán Bůh rač nadělit.“

„No dobře, dobře. Mnoho štěstí!“ a vzav hůl s brucením zmizel za dveřmi. . . .

Netrvalo to ani měsíc, když přišel pan Klapzuba v pramizerné náladě z kanceláře. Pohádal se tam s lidmi, kteří, nerozumějice jeho způsobů, řádne mu odštěkávali a proto byl jako pytel pelynku. K tomu ještě nebyl hotov oběd! Pro pana Klapzuba bylo to příliš mnoho. Již se chyřtal učiniti řádný výpad proti nešťasné hospodyně, když tu padl zrak jeho na přinesené noviny. Jindy rozevíral je teprvé při obědě, ale dnes vábilo jej cosi, aby je otevřel hned. Roztrhl pásku a otevřel je. Při tom jakoby ušarováním padl zrak jeho přímo na řádky: Tah křížových losů: 30000 vyhrává los serie 520 číslo 79. Kdyby brou byl podle pana Klapzuby uhořel, nebyl by se tak lekl, jako při přčtení těchto čísel. Překvapení, závist, hrůza, zlost a lakota byly to, jež se ho v tom okamžiku zmocnily.

Noviny vypadly mu z ruky, a on nevěře vlastním zrakům, četl znova ta čísla. Ne, nebylo pochybnosti Blažková vyhrála los, vyhrála třicet tisíc! Třicet tisíc! Taková hloupá bába a tolik peněz. Ne — ne, to je hrozné! Tolik peněz! Jak se on mohl mýt, kdyby je tak byl vyhrál sám. A mohl, mohl! Jen jíti místo ní a koupiti ten los. Ale už to je. Ach ty peníze! Náhle však uhořel se do hlavy. Eh! tak to půjde také. A je to jedno. Hospodyně — žena — všechno stejné!

A shodiv se sebe svůj otřelý kabát, kterého používal pod svrchníkem a v kanceláři, oblékl se v černý „kaiserrok“ a pokročil ku dvěřím kuchyně.

A možnost zavedení tohoto volání „fertig“ končí také i právě skonávající období mladočeského působení na říšské radě. Pánové v říšském parlamentě měli a mají tak „veliký“ vliv, že za doby jejich zastupování českého národa a semí koruny české zaváděno jest všude volání „fertig“. Toto „fertig“ jejich politický vliv a váhu nejlépe charakterizuje a českému lidu to zajisté že neujde.

Druhdy český lid pro rozmanitost nelibé mu závody horkoval se na nejoopodnější a to nevinné jejich vykonavatele, jež všelijak stíhal.

Avšak doby ty přešly. Dnes český lid již hledá předního původce každého přehlédnutí, jímž trpí. A proto také při závodu volání „fertig“ nebude se slobit na odvládlé konduktéry, ale to „fertig“ mu bude na všech stranách připomínati „platnost působení“ jeho zástupců v říšském zákonodárném sněmu a to „fertig“ bude se mu sazezávatí hluboko v jeho vlastenecký cit a bude v každém vzbuzovati hněv na ty, kdo v zastoupení národa nedovedli politicky předejít, aby volání to zavedeno nebylo.

Zavedení jeho svědčí, že váha mladočeských poslanců ve Vídni docela nic neplatila, že tam byli naprosto „fertig“ a nezbytným toho důsledkem bude, že ti pánové budou také „fertig“ i u českého lidu, jemuž sjednali jenom řadu nejbolestnějších sklamaní, jakých se národ od své zákonodárné delegace a od svých politických zástupců dožiti má.

Jinak také celá dobredružná výprava mladočeských politiků do Vídně ani skončiti nemohla, než-li tak, jak skončila.

Zlostně, smutně, trapně! Pánové jsou na všech stranách — „fertig“! A po Čechách bude se osyvat zase truchlivá melodie písně „táto přisahal bojovných rektů“ klabolící slovy:

Po bitvě ticho,
český lev je marod,
v rajschrátě schoulen leží u schodů,
pan doktor . . . s českým klubem
balamutil národ
za česet slatých denních důhodů!

Píseň ta mladočesti složili před několika lety pro — sebe!

Hierarchicko-politická propaganda.

(1) Když „Národní Listy“ přinášejí nějaké zprávy o činnosti katolíků nebo královéhradeckého biskupa, bude každému kdo si chce zachovati svůj úsudek, než-li sdělvý rozum, bez mála již pravidlem: Věř opak toho, co Národní Listy píš!

Zachvácený byvše nějakou svobodomyšlnou nervosou, přinesly dne 8. prosince 1896 N. L. článek: „Co jest klerikalismus?“ — Hned úvod do toho článku jest důkazem, že správné jest pravidlo: Věř opak toho, co N. L. píš. — Právě totiž: Téhož dne, kdy řekl Dr. Herold v Chrudimi, pospíšil tam také královéhradecký biskup. Ze slov těchto by mohlo vysvitati, že biskup kr. zajel si řeknit do Chrudimi, když se byl dozvěděl, že tam přijde Dr. Herold. Zatím to jest naopak. Dávno před tím bylo ustanoveno, že v neděli dne

Odhodlaně vzal za kliku a rázem je otevřel. Řinkot, výkřik a bouchnutí: „Š marja, co to děláš.“ Jiný na místě pana Klapzuby byl by tímto neštěstím dal se zastrašiti, ale jemu nemohlo býti nic více odstrašením na cestě za třiceti tisíci.

Nedbaje na rozbitou mšu, a na rozlitou polívku padl na jedno koleno, jak to viděl při divadelním představení v mládí, a předneal nejohavnější vyznání lásky, jakého byl schopen vyhofely kráter jeho srdce.

Nedovedu vyličiti pérem to lásky plné zděšení Blažkové, ty ruce s chvěním mačkající zmaštěnou zástěru, ten sladký od úst k ústům se rozbíhající úsměv, ten touhuplný v brekotu se stápný zrak, to panenský cihlový uzardění, to — ionu skrátka všechno to, co cítí taková stará v rozbedlém lásky musí tonoucí teika; nedovedu to vyličiti, to se musí viděti, to se musí představit.

„Ale, milostpane . . . vykoktala konečně.

„O neodpívejte. Zde má ruka. Povězte, přijímáte ji?“

„Neráčeji si děla . . .“

„Přijímáte!“

„Když . . . tedy přijímám.“

Byl-li tento náhlý slib také románové a romanticky zpečetěn nevim, dvě se zavřely . . .

Za několik neděl byli svoji. Pan Klapzuba nemeškal ovšem v tom čase schovati všechny noviny, které mluvily o tahu a výhrách. Ženským není co věřit, myslil si, u nich slova, jako vtr.

Když ale bylo po svatbě (a tu odbyl zcela po tichu, rámsu dost mu nadělali již za ohlášek) bylo prvním, co promluvil ku své „milované“ manželce, kde má ten koupný los, neboť doložil, třeba, aby se dobře ukryl.

„Los? — Já ho nekoupila. — Rozmyslila jsem si to, když jsi řekl, že je škoda peněz, a pak ten sen — já si ho vymyslíla sama.“

Laskavý čtenáři — ach!

30. listopadu bude biskup královéhradecký řekati v tovaryšském spolku v Chrudimi. A týden před tím, oznámil to Č. Východ. — Ze bude Dr. Herold v Chrudimi řekati nevědě se, až po tomto oznámení Č. V. A jest veřejným tajemstvím, že politický spolek chrudimský čí jeho předseda obává se, aby národ český nepřijel o to vše, co mu strana svobodomyšlná vymohla, povolal na rychlo Dra. Herolda. A tak měly N. L. říci: Téhož dne, kdy řekal v Chrudimi biskup, pospíšil tam také Dr. Herold. — Odpovíme tudíž všim právem pravidlo právě uvedené.

A když již úvod do článku úvodního jest neopravň, co máme říci o jeho obsahu? Uvěili jsme o něm smyslu v čláku minulém tohoto listu. Je to hromada na rychlo se slovníků slánských přehnanosti a překroucenia německého jakéhosi protestanta. S celým článkem nebudeme se tedy z novu zabývat. Vybrali jsme si jen na ustrašení všech „jak se patří“ svobodářův uvedeného výrazu: Hierarchicko-politická propaganda.

Propaganda! Děsné slovo! Bývávala za mého mládí oblibena truchlona sepsaná — jak se nyní říká — pro divadlo s loutkami. Truchlona ta měla název: Panna Disperanda. Byla to osoba strašná. Uměla — pomocí čar a zvlášť duchů — rdousiti i nejstatečnější rytíře. Což divu, že potom chýry, děti a babičky, když se v letech šedesátých pomocí N. L. začalo šířiti světlé osvěty, se domýšlely, že „propaganda“ je taky něco strašného, asi jako ta panna Disperanda. Světlo N. L. svítí již přes třicet let, a přece ještě jsou i mezi „vzdělanci“, kteří při slově „propaganda“ dostávají strach, aby je nezardousila a statečnější ti rytíři bojovníci mezi čtenářstvem N. L. vzplanou spravedlivým hněvem a jsou hotovi dáti se do boje na život a na smrt s „propagandou“.

Slovo „propaganda“ pochází od „propagare“ a to jest v jednom smyslu asi tolik, jako rozšířovati. Jest pak v říši sbor a ústav, který má za účel rozšířovati víru katolickou ve všech dílech světa, a má přijmení „de propaganda fide“ — k rozšíření víry.

Ale poněvadž, kde se šíří víra pravá, mizí bludy, rozkřičeli protestanté, až sami, kde mohou katolíky svádí, slovo to tak asi, jako klerikál ultramontán atd. A poněvadž N. L., jedná-li se o náboženství katolické, k pamfletům a slovníkům protestantského původu se utíkají, a z nich katolíky osvěcují, stalo se slovo propaganda něčím hrozným, co podlouhné a násilně utlačuje — neškrtí-li — rytíře světa.

Už zbývají snad jen evangelisté a z katolíků čtenáři N. L. a venkovských těch Oavět a Obzorů, kteří nevědí, jak násilnou, nečestnou „propagandu“ provozovali právě protestantští vládatelé, zabravše statky kostelů, vyhnali kněze katolické, a skřipcem a vytrhováni srdce z těla za živa, a smrti trestali ty, kteří se této propagandě na odpor postavili. (Viz n. p. umučení Kampiánovo v Anglii.) Ale o tom ani muk! To je protestantská „propaganda“ — to by nebylo svobodomyšlné, protestantům — vždy věrným spojencům N. L. — s tím obtíže činiti.

Že ale cyrillo-methodějská a svatováclavská „propaganda“, čili že rozšíření katolického náboženství u nás základ k osvětě, a velikosti národa položilo, a že — až ze strany státní moci ne bez násilí provedené — opět zavedení náboženství katolického nás zachránilo, o tom „ani muk“.

Ale není-li propaganda sama sebou nic slého, nybří naopak, tak snad ta hierarchická propaganda chce zardousiti rytíře světa.

Hierarchie jest tolik asi, jako svatá nebo posvátná vláda. Vlastně se tím však míní duchovní vláda v církvi katolické.

Posvátné vlády původcem jest Stvořitel. V rodině je „posvátným vládcem“, zástupcem Božím, otec, a pod jeho správou a spolu s ním vykonává posvátnou vládu matka. Jen pustý zasmravnělec může pravdu tuto upírati. Jestliže však v rodině Stvořitelem samým ustanovena jest posvátná vláda, což divu, že v církvi — v té veliké rodině křesťanů — není anarchie, úplné bevládní, nybří že jest tu pevná „posvátná vláda“ — hierarchie — ustanovena. Jest tu Kristem ustanoveno zástupnictví jeho, jest tu otcovství a mateřství, jest tu Otcem Petr a matkou sbor apoštolů. A to jest ta mnohemu tak strašná hierarchie.

Protestantství ji ovšem zavrhuje, poněvadž zakladatelé nových církví v 16. století nebyli biskupy. A aby lidu protestantskému ani napadlo rozpomenouti se na pravé otcovství a mateřství v církvi, starali se o to po Lutherovi fanatičtí kazatelové a spisovatelé, aby co nejvíce špiný nalili na hierarchii. A poněvadž vlivem liberálních novin a spisů v myslích našich vzdělanců vypěstována jest na jedné straně chladnost ke všemu katolickému, na druhé pak straně náklonnost ke všemu protestantskému, vzbuzuje i u mnohých vzdělaných již pouhé slovo „hierarchie“ jakýsi odporný pocit. A v davu obyčejných čtenářů novin se pocit ten tím více sesiluje, když se „hierarchie“ překládá potupně „kněžovláda“, a když se lidu nemyslivému co nejživěji nebo co nejčerněji líčí lidské slabosti některých členů hierarchie. Ubodí — často za peníze píšící a ti-

sknoucí — nevědí, že by die jejich logiky jim otcům, mnohé slabosti majícím, mohli děti vypovědět poslušnost a k jejich posvátné, otcovské moci.

Tolik tedy o hierarchii. Spojíme-li oběva hierarchická propaganda, jest to tedy asi tolik, jako snaha duchovních církevních vládatelů, aby se všude víra a tudíž i náboženské smýšlení šířilo, aby všude všechno pronikal Bůh — Kristus.

Než ale! Ono se jedná o politickou propagandu hierarchií, duchovních vládatelů. A tak snad aspoň to je něco hrozného, něco podlouhého, lativého, násilného?

Politika — řekneme řízení a vedení národů v ohledu časném — není ovšem přímo úkolem hierarchie. Lékař n. p. má na starost tělo. kněz duši člověka. Ale jen tělo a duše člověka v jedno spojená jest člověk. Víme, že duše působí na duši, a duše na tělo. A nepodařilo se nášpáné vědě ukázati nám, kde v člověku je ta moc, až do které sahá obor těla, a kde začíná obor ducha. A tak to jest též v životě společenském, národním. K životu člověka patří náboženství. A bída semí nebo státu, kde by vůbec nebylo náboženství, ani potud, pokud jest uznáváním své domí, jakožto zákona Božího.

A právě proto zasahá náboženství i do časného života každého národa, právě proto zasahá náboženství i do řízení a vedení národů v ohledu časném čili do politiky. Tak k. p. Má-li se vést válka, je-li spravedlivá, a tedy jako obrana dovolená, o tom může rozhodnouti jen zákon Boží jen náboženství.

A kdyžby některý duchovní vláda — hierarcha — n. p. papež řekl národu: Dá-li se do války pro tuto příčinu, jest to válka nedovolená, jest to hřích do nebe volající, hřích mnohonásobné vraždy atd. — tu by hierarcha zasahoval do řízení národů v ohledu časném, tu by to byla hierarchická propaganda politická. Každému rozvášněnému člověku předkládáme k úvaze, zdaž by takové „pletení se do politiky“ národům tolik škodilo, jak se o tom křičí.

Jest ovšem pravda, že není vždy možno rozlišiti kam až jde obor náboženský a kam až jde obor politický — jako to je u těla a duše. — A právě proto vidíme v dějepise často zápas mezi náboženstvem čili hierarchií s mocí politickou. Vidíme věky, za kterých vliv hierarchie i na časné záležitosti národů byl silnější — ale vidíme též — jak to je ve věku našem — že zase vliv světské moci na vládu čistě náboženskou je větší, než by býti měl. — Jen fanatik řekne, že se v tom ohledu chybovalo pouze na straně hierarchií — právě celý protestantismus a ústav církví východních ukazuje, jakých přehmatův dopustili se ředitelé věcí časných uchvácením nepřátelským sobě moci náboženské — ovšem Bohužel často na radu nepoalustných kněží Luthera, Cwinklho atd.

A jestliže tedy hierarchové o to se snaží, aby náboženství mělo rozhodný vliv na politiku — a aby světská moc odklela se patřičho vlivu na řízení církve — tu se to jmenuje hierarchicko-politická propaganda. Jest to zatím pro toho, kdo si přes ten křik bohopustých listů zachoval cit pro právo a spravedlnost a vlastní sdělvý úsudek věc zcela správná a náležitá. — Ale takový cit a úsudek jest u nás — v století světa — velikou vzácností.

Jako v člověku tělo působí na duši a duše na tělo a není možno vymeziti vždy obory jejich — tak taky není vždy lehko vymeziti mez, až do které jde právo hierarchie a kam až sahá moc státní. A proto v novějších dobách usavřely smlouvy moci hierarchické s mocí státní tak zvané konkordáty. A ačkoliv se konkordáty dávají velká moc státu zasahující do oboru církevního, k. p. jmenování biskupů a hodnostářů atd. přece konkordát byl tak rozkřičen, jako něco děsného a ohavného. Co by asi „svobodomyšlní“ řekli, kdyby tak papež chtěl jmenovati generály a ministry státu? . . . A nebo, aby tak biskup směl říci: kdo nesmí býti poslancem? . . . Kdo má rozum, nezkalený, přemýšlejší, jak to s tou hierarchicko-politickou propagandou vypadá ve skutečnosti, a jak v dýmu překroucenia N. L.

Státy evropské jsou nyní — krom Ruska ústavní, konstituční. Panovníci nemohou zákony dáti bez sněmů; co sněm neschválí, nemůže býti zákonem. — V takovém státě má se — jak se říká — každý sám taky přičiniti, aby se mu neubližilo. Proto hledí, kde kdo je, voliti poslance, který by se zastal jeho. O zákony ve prospěch svůj stará se nyní rolník, řemeslník, dělník — tak dobře, jako kapitalista a velkostatkář.

Jen ti, kteří mají povinnost hájiti zákony Boží, jen ti, kteří mají povinnost starati se o to, aby náboženstvím čili zákonem Božím ve prospěch národů šel se „sluha jako kníže“, jen ti mají mlčeti, mají nechat náboženství ve veřejném životě — vyhynouti!

Jen tuto maličkost, a pak už nic, žádá od biskupů „svobodomyšlnost“ jen to má dělat biskup královéhradecký a šli by ho uvítat s „fanglemi“ třeba i sokolové a všichni starostové a N. L. snad by přinesly článek, že do Hradce přišel zase jednou biskup „osvěceny“, druhý Hay.

Že ale biskupové konají svou povinnost, tak že chtějí ochránit blahodárný vliv záhonů Božích na národy, že se staví na odpor mravní spouště bezcharakterní omladiny „vzdělané“ i lidu, tu je vše. To je to hierarchicko-politická propaganda.

Co pak se týká národa českého a „hierarchů“ čili biskupů svátých, tu je ta štvavice těch realitních Osvět a Ohlasů a N. L. teprv na největší nepravdivost a lživost.

Právě letos vydali ku sjezdu katolíků v Sešnoradě biskupové rakouští panje, v němž se poctivě a mužně vyslovili pro šetření dějepisných práv jednotlivých semí v Rakousku.

Před táborem hierarchicko-politickou propagandu neovládají N. L.? Jde jim o pravdu? — A právě biskup královéhradecký a večer před svým nastolením na stolec biskupský veřejně na náměstí se prohlásil za Čecha, který by si za největší radost pokládal, kdyby — jak si to národ český po právu přeje — mohl státi vedle arcibiskupa pražského stavicího korunu sv. Václava na hlavu císaře pána jakožto krále našeho, načež obecnost propukla v radostný tleskot.

Takový projev učinil biskup královéhradecký v Chrodimi dne 29. t. m. po druhé.

Ale to N. L. zamlčují. Za to vše lžijí po společnosti fanatiků potupu na hlavu biskupa — národovce — čechy.

A proč?

Protože se se „svobodomyšlnou“ částí národa hraje „divadlo s loutkami“. Kus: Hierarchicko-politická propaganda táhne až dosud — jenže ty „loutky“ jsou mezi čtenářstvem a páni, co za štůrký tahají jsou v redakci N. L. a prý též někdy v „Café Union“. Ale sáz se mi, že by ta hra měla mít ten starý — lépe vyslovený název: Desperanda — Zoufalá.

Ono to je totiž bez mála již k soufání, když ti katolíci chtějí taky dělat politiku, a nechť jí nechtají výhradně „svobodomyšlným“. To aby z toho nebylo naposled ta truchlohra, v které panna Desperanda, až dříve dlouhou rdoušila rytíře, sama na konec hledala „útechu v utraňchu“ — načež za všude kalafutý opona spadla.

Několik slov o katolickém spolku učitelů.

(22) S velikým potěšením četli a přijali jsme článek v „Obnově“ o založení spolku katolických učitelů, kterého jest si již v Čechách přetáhla měrou nejhojnější a nejvrcholovější.

Hlásá a píše se stále u nás o „liberalismu“ — svobodě, ale to pak není žádná svoboda, když na jedné straně se hlásá a na druhé bídí se a kaceře se ten, kdo své přesvědčení, své smýšlení na jevo dá, ku které straně náleží, — hlavně hlásá-li se ke straně katolické. Jak se smýšlí, lze seznati z následovního.

Výbor ústředního spolku jednot učitelů v král. Českém 8. listopadu t. r. měl schůzi a vyjádřil se: „Vzhledem k četným útokům, jež staly se v poslední době ze strany klerikální na nynější střísnění školské, prohlásuje ústřední výbor, že trvá plně na resoluční učitelského sjezdu s r. 1880, aby neměly školy rázu konfesionálního, a vyslovuje politování nad tím, že se mohl najít člen učitelstva, který proti usnesením a proti stavu svému v Táboře vystoupil, způsobem všeho odsouzení hodným.“ To jest to, co vlastně liberální učitelstvo chce a čeho se domáhá, aby školy byly úplně beznáboženské. Proč pak nedají také komando své na školy evangelické, židovské, aby byly též beznáboženské? Ti by je brzy odbyli! — Když jiná vyznání mohou v zásadách svého náboženství mládež vychovávat, proč v prvním místě brání a vzpouzí se tomu učitelé katolíci? Jaká to důslednost!

Pročtíme jen řek na Tábořském sjezdu pronesenou upřímně, bez záští, a pak pročtíme některý učitelův časopis, co najdeme? Každý musí nepokrytě a nestranně doznati, že ve všech časopisech učitelův nářká se na kleralou mravnost, spustlost nynější mládeže a nesrovnalosti v ohledu školském. A hle! na Tábořském sjezdu totéž bylo proneseno, co dokáže se, po případě ještě ve větší míře — z učitelův časopisů. A tytéž časopisy pustily azdu své vášně, a odsuzují jednání to, co dříve samy tvrdí. Jeden od druhého to přijímá, aniž by řekla ta důkladně pročtěl. Zajisté s těch, co navrhuji ty „pochvalné dekrety“ za řek tu, a ti co je odhlasovávají, ani ji nečetli, nebo by musili souditi jinak.

Hlavní chyba jest ta, že to přišlo na veřejnost! Vše se musí tajit a dusit, a na venek v nejlepším světle stavět, až po straně valice se nářká na seřizení nynější. Právě ti, kteří po straně nejvíce nářkají na tu mravnost, nedbalou docházku, úlevy a pod., u veřejnosti vše staví v nejlepším světle. Tak, když v jedné schůzi jednalo se, čím by se měla slepiti docházka školní, všeobecně nářkáno na úlevy, a vyskytly se návrhy, by mládež chodila do 13 let, vystal jeden kollega a pravil: „Raději ten bolák

hnedem děle trpět, než-li bychom povolili, neb by to byl krok zpátečnický, ať bychom klerikálům vstříc a to se stát neměl! Vstříc prospěch dobré věci musí ustoupit náhledům osobním, třeba se vidělo, že je to na njm celá výchova a prospěchu jednotlivců. Neb rodiče s otevřenou náručí čekají, kdy to dítě pomůže se jim vyživiti. Jdeme od školy ke škole a ptáme se učitelů na úlevy, jak jsou s nimi spokojeni. Každý kňučí, neb v nich vidí zlo, které vynucování stáje, slo škici se nesrovnalosti a jiných nevdarů. Na veřejnost se to dáti nesmí, neb páni v Praze nedovolí. — Jest to správné jednání? —

Pedagogové našeho věku zapominají, že vše na světě se mění, že nic není dokonalého pod sluncem, každé zřízení lidské, má-li opravdu prospěti národu, přispěbati se musí názorům a potřebám, které k účinku a prospěchu jsou. Oni považují školu za něco, co samo pro sebe jest seřizeno, a samo pro sebe působí a schovávají se za hradby nedobytného hradu volající: „My máme školství dle vzoru Komenského, my provádíme jeho zásady do nejmenších podrobností, my se neuchýlíme a také nedopustíme, by nám kdo poroučel. My se postavili na vlastní nohy a jsme ve věcech školských neomylní.“ To je však duch vzámahající se samolibosti!

Komenský však ve spise Labyrint světa a ráj srdce, praví též něco jiného, na co se opomnělo; neb praví: „Touha po blaženosti, která většinou je do srdce každého člověka samým Tvůrcem, nemůže býti ukojena, leč věčným spojením s Bohem. Jakým způsobem tohoto spojení lze dosáti, ukazuje Ježíš Kristus skrze svou církev. Jako tedy člověk nemůže dojiti bezpečné cíle od Boha uloženého leč náboženstvím křesťanským, tak ani ti, kdož pracují o vzdělání mládeže, jinak dosáti nemohou.“

Jakmile však odvíjí se někdo jinak jednati, než-li dle předebraného komanda, je zpátečník, hrobač, strašník, zářec — a jiných predikátů se mu dostane. Není však dostatek vzájemnosti, upřímnosti, té staré kolegiality, jako jevila se ve starých dobách, které namnoze se tak ztracují, ale za to je řevnivost, šarlivá bezohlednost, bezohledná zášť, nečetné spory, pýcha, domýšlivost na denním pořádku.

Máme však ještě mnoho učitelů, kteří své přesvědčení katolické netají a nebojí se veřejně beze vši bázně je osvědčiti a k němu se hlásiti, třeba kaťem a brátem házeno na ně bylo. Proto obracíme se nyní s prosbou k nim, aby toto své přesvědčení veřejně beze vši bázně osvědčili, t. j. aby se spojili s námi v jeden mohutný spolek katolických učitelů a blíže se seznali. Mohou-li mít učitelé v jiných zemích katolické spolky, proč by to nemělo býti též u nás v Čechách? Nedávno měla schůzi „Jednota katol. učitelů pro Vorarlberk ve Feldkirchu, při níž okresní hejtmán p. hr. Schaffgotach měl pozoruhodnou řeč, v níž tvrdil, že nejlépe jest, je-li zbudována škola a život státních občanů na náboženství, kteréž jest panující náboženstvím v zemi. Ve Vorarlberku je to náboženství katolické a proto je zcela jisto, že jest nejlépe, je-li státní občan vychován v náboženství katolickém, poněvadž je nejlépe, ano jedině pravé.

My čeští učitelé měli bychom zůstat po zadu? Věsti mládež na základě učení křesťanského, toho Nejvyššího Učitele je naší svatou povinností, kteréž bychom neměli zanedbávati nikdy. Jest proto potřeba, aby katolické české učitelstvo srazilo se v pevný šik, a aby skutky dokazovalo, že chce mládež jemu svěřenou vésti k Bohu trojjedinému, že chce vychováti věrné syny a dcery vlasti, církvi a císaři!

Chopme se tedy upřímně dobré věci té, a byť bychom na počátku setkávali se s obtížemi, neodejme se odstrašiti — neboť alupka bývá hořká, ale jádro sladké!

Nebojte se druzí bratři terrorismu odpůrců našich, nadávce a prudkých útoků listů církví katol. nepřátelských též se báti nemusíte, neb pevný a bezúhonný charakter snese i neprudší útoky. A hana v listech nevěreckých bude naší největší chválou, bude nás slítili, že konáme něco dobrého. Vždyť učitelé jinověrci hlásali se veřejně ku svému náboženskému přesvědčení a ještě nikdo jim to ve slé nevytýkal. —

Nuže, přiložíme ruku k dílu, přihlášíme se čile, abychom se seostoupili ve spolek mohutný. Další soudružné činnosti provoláváme: Zdař Bůh! *Více katolických učitelů.*

* * *

(19) Hledíce ku článku v „Obnově“ s tímto záhlavím uveřejněnému ohlašujeme, že vzbudil v mnohých kruzích učitelů vřelý zájem a byl přínalivě přijat s přáním, aby tento spolek do života

vstoupil jako časový, pro nynější poměry na výsost nutný. Mnozí již přihlašují se za členy s různými přáními a výbornými návrhy, které by spolek katolických učitelů měl si počinati, které otázky přetřásati, aby mravnost a kázeň mládeže školní i odrostlé mimo školu napravena byla. Mezi jinými zmiňujeme se o přání jednoho na slovo vzatého pedagoga, spisovatele a ředitele škol, jenž přihlašiv se za člena vynavěl se a upozornil na to, že snad by bylo záhodno a prospěšno, aby také učitelky byly pozvány, by přistoupily do spolku katol. učitelů a má za to, že by mezi učitelkami získáno bylo mnoho členů.“ Toť se samo sebou rozumí, odpovídáme; vřelý slečný učitelky dle svého nádhřejšího citu, citlivějšího srdce a přirozené zbožnosti jsou v popředí povolány, aby mravy svých svěřenců zjemňovaly, zmléčtovaly a tudíž k výchově nábožensko-mravné mládeže eminentně spolupůsobily, nanejvýš u dívek, které též nejsou prosty poklesku a chyb, jež zanedbané vzrůstají v dospívajícím věku v přestupky, ano i sločiny! Protož slečný učitelky jen se chutě přihlašujte a budete zajisté vele-vítány!

Dále pravíme a tvrdíme, že ku spolku budeme též přistupovati my duchovní; vřelý jsme též učitelé též mládeže, za kterou jsme zodpovědní svědomí a Bohu svému a kteří se vřelý a na všech školách v přátelské a srovné shodě s učiteli světskými přičinujeme a přičinovati chceme i na dále, abychom tu svou milou mládež odchovali v zbožnosti a mravnosti. Ať nemýlí nikoho z pánd učitelů naše prvé prohlášení, že chceme celou akci založení a ustavení spolku, jak mile se jistý počet členů přihlásí, vložit do rukou samých učitelů, jako bychom tím snad chtěli říci, a potom my kněží složíme ruce v klín; nikoli, tak to mluveno nebylo; jen to jsme tím chtěli říci, že celé vedení spolku ponecháváme samým učitelům světským, aby se nezdalo, že chceme ve spolku dominovati — vládnouti: chceme spolupůsobiti radou a skutkem, seč naše síly postačí a s učitelstvem srovné pracovati na roli školské, abychom tu úžasně vzrůstající bejlí a hující plevel nemravnosti vykořenili, a půdu zase zárodniči rosem kázně a bázně Boží! Toť náš náhled, naše přesvědčení! Za tou přičinou budeme i na dále, jak nám to naše svatá povinnost káže, a jak jsme to až posud vykonávali, působiti v tom směru v chrámu Páně kázáním a křesťanskými cvičeními, ve škole horlivým a pro život praktickým vyučováním sv. náboženství a hlavně svědomitou a důkladnou přípravou mládeže ku přijetí svatých svátostí. Ale poněvadž náboženství má pronikati člověka celého ve všem jeho počinání a konání, má-li mít praktický výsledek na mravnost a zbožnost celého života, jest zapotřebí, aby nebylo jen odkázáno do kostela, do školy — nutno pracovati v tom směru s mládeží zvláště odrostlou i na dále a všude, a za tou přičinou jest na výsost nutno postupovati heslem našeho vznešeného mocného „unitis viribus“, totiž: tu jest se nám duchovním srovné spojití s učiteli světskými, abychom mládež odrůstající podrželi ve svém vedení, nepouštěli ji z ruky a upoutali ji k sobě laskavou a v pravdě otcovskou péčí, aby se nám nevyhýbala, ale k nám přilnula s tou důvěrou, dětskou láskou a oddaností, kterou k nám lnula ve škole. A toho dosáhneme po našem rozumu, budeme-li pro odrostlou mládež zakládati spolky s tendencí mravně-náboženskou, a to spolky jinocí, panen, mariánské kongregace ano i spolky různocí, zvláště živého růžence; dále spolky kat. učňů, tovaryšů, dělníků; pořádejme mládeži odrostlé společné zábavy uslechtilé s dobrým spěvem, společné cudné hry, divadelní představení, abychom ji na sebe upoutali, ji od špatných a škázonosných zábav a společností odvraceji a ji slušné a nevinné zábavy přičinili. Dale zřídíme mimo knihovnu žákovskou školní též knihovny farní, abychom mládež od zlobného čtení krvavých románů, nemravných knih a listů vyvarovali a s ní v ustavičném styku a spojení zůstali. Chceme s naší milou mládeží obcovati vždy vřelou, důvěrnou a opatrnou, radou a skutkem ji pomáhati i k časnému blahu a zaopatření a to všemožnou přímou a vlivem svým i jiných, mocnějších. Vše toto se rozumí ovšem konati dle potřeby času, místa, poměrů a okolností místních, jak to kde možno provésti a prospěchem a zdarem. Z toho patrné, že tyto cíle lze dosáhnouti pouze spojenými silami všech v té které obci pracujících učitelů světských a duchovních: proto a z toho vyzrá nutnost spolku katol. učitelů, jenž by tyto cíle sledoval a ve schůzích svých o prostředcích rokoval, jimiž by se žádoucího výsledku dodělal.

Máť pak spolek katol. učitelů ještě i jiných veledůležitých otázek jednak pedagogicko-didaktických, jednak otázek o kázni, o vážnosti stavu učitelského, a právním poměru a postavení svém a jiných a jiných. A tu probíráme bez ostychu veřejně, že nepodceňujeme mnohé dobré stránky nynějších školních zákonů, přišli jsme po více než 25leté zkušenosti školské k tomu náhledu a přesvědčení, že v nynějších školních zákonech jsou mnohé mezery na úkor samého učitelstva, které by doplněny a mnohé nesrovnalosti, které by napraveny býti měly, o nichž chceme promluvit bu

down. A není jinak: nic po slanech dokonalého a není hanbou zákonodárce, oznámé chyby vydání zákona napravovat a tak jej zdokonalovat. Vždyť zkušenost nás učí, že od vydání školních zákonů do dneška mnohá nařízení ministerstva i zemská, mnohé dodatky a novely říšského i zemského zákonodárství vydána byla na doplnění a zdokonalení školních zákonů; časové potřeby, změněné poměry, nabyté zkušenosti toho nutně vyžadovaly a ještě i dále vyžadovati budou. A tu máme za to, že spolek katol. učitelů, kdyby smotřel a v celé své vlasti se rozšířil, svědomitě a pilně pracoval, nutnost oprav neb doplnění mezer školních zákonů ze své bohaté zkušenosti na roli školské oddávající, navrhoval a u zákonodárných sborů žádal, že by jeho hlas byl a musel být slyšen a vyslyšen a to tím spíše, kdyby spolek katol. učitelů pro království České spojil se ve svých právních a zájmech se spolky katolickými semí jiných, kde již skoro všude existují, a — kdyby tak veškeré katolické učitelstvo společně vystoupilo jak jeden muž a žádalo věc spravedlivou, tut nepochybujeme nikterak, že by zákonodárné sbory takovým přáním a žádostem vyhověly — ano vyhověti musely. Tím chtěli jsme naznačiti prospěšnost a účel spolku katol. učitelů a přejeme si z toho srdce, aby v brzkou dobu se založil, svou blahodárnou činností započal a smotřel ku daru naší milé vlasti, a ke cti a chvále Boží!

Ovzduší strany katolické.

(Hlas váženého sociologa)

Kdo jen poněkud soudnějším okem poměry v Čechách pozoruje, nemůže bém události chváliti. Vždyť rozdrážděnost a vášnivost stran překáží účelné práci ve prospěch statků národních. Zejména nově vystavající strana radikálně pokroková se všemi odsuny svými tváří se tak bejovně a rozkrádá se s takovou sebevědomostí, jakoby evidentní jistotou měla, že krátce celý národ bude v její ruce a pod její praporem. Choť tato strana s hrdými pretensemi zabráti národní državu starší strany mladočeské, která ovšem jistých zevnějších a agitacních úspěchů v národě se dodělala a vybořování na svých nádrech zaiménou strana, nyní hryzení její at zjevné, at pleťhářsky tajeně dosti citelně pocituje. Původně ovšem strana radikálně pokroková počala prý pracovat na obrodu literární, ale v době nejnovější žádá dobytí své ostruh rytířských i v aréně politické „prohlubováním programu“, kterážto besla ustálilo se u ní v alfa a omega moudrosti politické. Pro nás, kdy stále visí ve vzduchu otázka organizované strany katolické po příkladě katolické Moravských, jest důležité, kterak strana mladočeská a pokroková chovají se k náboženství vůbec a jaké hledisko zaujímají vůči národnímu náboženství katolickému zvláště. Odpověď dlouho formulovati nemůžeme. Všechny časopisy jak šuralistika, tak literární revue, přívrženci v lidu i jednotliví tečnici proti náboženství katolickému jsou naprosto negace s tím toliko rozdílem, že oficiální žurnál mladočeský se vším svým balastem po venkově jest ve hlavních obrysech rázu liberálně židovského, jenž v zemích alpských právě děsnou pohromu zakouší a ještě zakusí, směr pak radikálně pokrokový jest katolicismu bezohledný a odpovědný nepřítel s makavým ateismem. Kredo pokrokatřaké v tomto ohledu beze všech rozpaků vytištěno bylo nedávno v „Ruchu“. „Prohlášení, že proti katolické církvi a proti jejímu učení nic nemáme, jest nedůslednost a pokrytectví.“ Prohlášení toto nepřekvapuje ovšem toho, kdo časopisy a novinami pokrokatřakými nějak čas se obíral, vždyť brzo poznal, že to jest zboží přes hranice k nám přivezené a v domyslivé dětské omezenosti tak vychvalované, jako ty jiné konfusní a nezdravé názory o manželství a volné lásce, o socialismu životním, názoru materialistickém a mnohém ještě jiném. Z tohoto stavu věcí, kdy zešleými rozsumy v naprostém uepochopení života náboženského všechno se má rozbit a zvládit, brzo musí všechny vrstvy naší společnosti proniknouti přesvědčení, že tomuto řádění musí kladou být důrazný a pevný odpor. A tu nastává vážný úkol strany katolické. Bylo kdysi pověděno z našich řad na svědovou otázku „Nár. Listů“, po straně katolické, že na její založení se nepomýlí. O ano, vždyť k ustavení strany té jsme živelně puzeni a hnáni, vždyť všechny přirozené podmiňky a prvky strany takové u nás Čechách jsou, vždyť tábor katolický a protikatolický rýsuje se stále markantněji. Za to stýdět, s tím skrývat se nemůžeme. Žádá toho nutná obrana nábožensko mravního života, jenž byl vždy mravní silou každého zdravého národa. Strana naše věcně již existující má své vyskobené ucelené programy dobře vědouc, že bez určitého cíle není žádná činnost možná. V tomto ohledu program náš politický v hlavních obrysech společný jest s programem čelných našich stran politických, jest to program formulovaný Palackým. Mime to naše strana vykonává jinou důležitou práci v lidu uvědomováním v otázkách hospodářských a sociálních, v nichž posud vládnoucí strana mladočeská

vedla si způsobem čistě liberalistickým, jak nedávno byli jsme svědky, kdy na našem českém k nároku šťastného o selaských kmenových statech, mladoběři čtyř poslance Nikfolda, také rolníka, prohlásili se pro výšeptalý liberalismus, jenž nám v příčině parcelace půdy pozemkové jest tím devatenáctého století vymyšleným zabijákem, jenž zničil blahobyt stavu rolnického. V otázce sociální pak mnohem hlouběji zabíráme než strany ostatní, jestli považujeme otázku tu nejen za problém lidstva, ale též i ducha a srdce, které žádají být oteplený a osázeny, což má stát se jen pravým křesťanstvím v plném obsahu a rozsahu. Jednostranně hospodářsky otázka ta nemůže být projednávána jestli obsahuje celého člověka a celé lidstvo. V té příčině napal Masaryk v „České Otázce“, že mladoběři otázku sociální si ještě nejasnili, jsou u ní bezradní a že klerikálové vynikají v pojímání otázky té nad mladoběři i staroběři. Proto ty bedlivě již útoky mnohých národních povídali na stranu katolickou vyznačující se onou vypjatou duhou — prázností a nedůvěrou, která o tak zvaných klerikálech neumí a nemůže pověděti více, než že jsou zpátečníci a tmaři, což vsorně vychovanému posluchačstvu stačí, aby jim provolalo bouřlivě: hauba! A jako tady nesnaží přívrženci strany mladočeské pravého stavu věcí, tak i jinde.

Jedním slovem: politikářství. Ano, vždyť to hovorení mnohých řečníků i vědomostí těch menších nobelů netkví v realnosti poměrů, jest to jen povrchní slupka hravě až bída v chudých variacích o vlasti a národu, státním právu, uvědoměním lidu a svobodě. A tato vlastenecká omáčka sebraná na veřejných schůzích a liberálních listech prosakuje mozký šířák rozhled omezující a mrzačící úsudek. Tu a tam v nejasném vědomí minulosti zatřepetá se agitací slovo o velikém národě Husově, Žižkově a Komenského, ale aby ten národ skutečně velikým se stal, o to nepracuje převládá věčná sváteční politika nikterak. Zikati si vavřínek tapými nadávkami klerikálům jest zajisté pohodlnější. V poslední schůzi ohrudimské Dr. Herold proslavil, že strana klerikální jest bezúčelná, že mladočeská strana proti náboženství není. Dr. Herold zná asi své posluchačstvo dobře, jinak nebyl by proneal takové nepravdy. Myslí snad p. dr. Herold, že jsme v té mladočeské spali něco si nevímajíce? „Nár. Listy“ na počátku listopadu pověděly jakési slovo o vášnějším nasíraní na věci náboženské, na což reagoval obsíraji „Český Východ“. Nevíme však, zda to má být u „Nár. Listů“ upřímným krokem k dalšímu vážnému, rozhodnutí, anebo to byl chlácholivý světlý okamžik ve strachu, že by snad přece strana katolická v Čechách mohla se organizovaně objeviti; tolik však díme, že by strana mladočeská musila si počínati vůči nám docela jinak, než posavad, o součinné dobré vůli naší nemusila by se pochybách býti. Jsme si vědomi své síly, obrovská masa našeho katolického lidu přehledajíc směry proti katolické již cítí kout válečný, a masy ty v pohyb uvést a pod křesťanskými prapory shromáždit jest úkolem strany katolické, již není bůž s nepřáteli viry bojem rakodním, nýbrž zápasem za zachování toho nejvznešenějšího v životě se všemi důsledky povznesení hmotného i mravního blahobytu.

Liga + 16 —

K výhratkům rychnovské „Posla z Podhoří.“

(Dokončení.)

„V krásné a svobodné Helvetii zajisté není nikdo svědkem takové nesnášenlivosti a fevnivosti jako u nás.“ Toužili by po tomto zjevu tolik „Národní Listy“, kdyby skutečně už červánky svobody na náš obzor vstály? A vidíte, ti nepravdiví klerikálové už zastiňují to, co ani neuvyřlo! Ach kdež, kdež jsme od té pravé svobody lidu našeho, kdež jsme od té pravé „svobody, jež podmiňuje „rovnou pravost, spravedlivost lidskou, snášlivost,“ když o ní mluví listy podobného druhu jako je „Posel z Podhoří.“ Sám velký Gladstone praví: „Když někdo mluví o velikosti vznešenosti idey a užívá k obhájení její nadávek a terroru, ten sám ideu zaslápává první, nejdříve, nejvíce.“ A „Posel z Podhoří“ chce mluvit o svobodě — a nadává! A jsou jisté existence u nás a to existence pochybné omy, které plní masu lidu klamnými hesly za tou příčinou, aby se samy výše povzněly na ramenou svedených — a ty mluví o svobodě lidu! Neplatí o žádné náboženské straně a tou jsou kněží, klerikálové v nejvlastnějších toho slova smyslu, (podle toho kleros podíl) co platí o různých politických stranách! Ve víření právě politických stran a frakcí strádá se svoboda lidu více a více.“

Přijde ta strana politická a praeparuje si voliče podle svých zásad o postupu politickém, přijde druhá a praeparuje si lid podle jiných zásad v postupu politickém a přijde třetí atd. a jde rovnak tak! Při jistých volbách v samém Bych

nové trhány listy občanů s rukou a přepínány i sa, místech nepřítelů — a pak si řeklo: „Sláva vám občané svobodní — dnes zasílaly vám červánky svobody vstříc.“ A tak ten lid svobodný, nejvobodnější vedou jistí páni za provázek své strany, kam ta která strana chce! O volbě zemského poslance v jistém městě vedl jeden kandidát voliče za provázek „oposice ať na nás“ — a za šest let týž přišel na schůzi do jiného města a měl už bedvábnou šňurku oposice v pádu potřeby — a svobodný lid šel nejdříve podle oposice ať na nás — ale pak šel také podle té bedvábné šňurky! A pokrokatři s svedenými oběti své navedou jenom za provázek svých zhubených zásad, ale oni mají také bíd, kterým kolem sebe sviští, nadávkami a terroru! A kam jej obtáhli dověsti to je z jistých příznaků až příliš patrné! Na naší straně jest ideu svobody čistá! My chceme svobodu pravou a ne falešovanou čistou, při níž nesmí trpěti žádný jiný cit — a tedy se také nejvrouceněji cit náboženský! U nás ideu svobody znamená samo správa, rovnoprávnost a spolupůsobení všech stavů v práci národa společně — a povznášení všech citů, jež musí býti všem stejně svatými a neporušitelnými, a v domáhání se citů společných, musí svato a neporušitelné, zůstatí všem — víra a náboženské přesvědčení. To je náš ideu svobody! Co zajisté každý řekne, že nebyla by svoboda pravou, kdyby volně se smělo podrývat, to co tvoří součást a pilíř svobody té. Tabule volbách v Uhrách pronesena byla otázka: „Má se ve svobodné řádě mluvit o svobodě, když tak se škrtí city Slováků? A my máme se podle toho tázati, „mohou pokrokatři, jejich zásadám slouží i „Posel z Podhoří“ mluvit právem o svobodě, když škrtí city náboženské a jsou proti katolickému přesvědčení náboženskému? A přece se chce a trouhá se mluvit o svobodě lidu a sa tím kde je svoboda pro city náboženské u nich, kde je aspoň liberalnost nebo aspoň něco souhlasu k citům náboženským?

Nenalezáme ji u stran radikálních a pokrokových! Tam se vše, co lida avěle slehčuje, tapí a i děsným cynismem drásá! Do lidu vrálí se lák, překrucují se dějinná fakta k vůli útokům na katolictví a vším možným způsobem se pracuje o to, aby v lid vnesená byla zášť proti kněstvu a pravdám, jež ono hlásá. Lid odvádí se od plnění povinností náboženských od povinností víry své! Svoboda čtení náboženského se přejí žida spíš a jiněma jen ne katolika! Při každém projevu katolickém bují terror kolem a zastrasování, každý katolický spolek je dán pronásledkům na pospas a bída tomu, kdo jsa členem jiného ne náboženského spolku chtějí by soukromě, a k tomu přece má práva, projevit své náboženské přesvědčení! — Spisovatel Ed. Jelínek líčí dojmy z cest svých i praví: „Na potkání všichni pozdravují, z úst každého slyší se slovo Bog, ale nikdo neprozrazuje ani poměru útisu jakési ponížnosti. Jsou to postavy imponující, zjevy v plném slova smyslu spanilí.“

Někdy jim to „Bog“ projev víry jejich tedy v tom, aby nebyli obranci vlasti. A u nás? Vezměme ten, jak se rád nazývá nejradodějnější spolek „Sokol“. Mají být také jako „postavy imponující.“ — Ale jistě směrové mezi nimi říká, že by si zadali při projevu přesvědčení náboženského! A známo z případu táborského, jak se jednalo s jedním bratrem Sokolem! že šel také za svým náboženským přesvědčením, k vůli svému přesvědčení. Byl sokolem při svém dřívějším přesvědčení náboženském a už chybil, že je projevil. A tomu se také řekne přímostí a charakter? A tak se také jeví zápal pro svobodu? Má se mluvit o svobodě, když něco, co v ardu druhého síje, to se chce spontati, aby se to neprojevilo, neproniklo? Svoboda je mohutnou budovou o mnoha pilířích, o mnoha součástích — i pravíme, že kdo jeden pilíř z ní podkopává, jednu součást její drobí, ten již nemá práva o ní mluvit! A jest-liže pokrokatři a jejich listy chtějí mluvit o svobodě, o červánkách její a při tom štvou proti všem projevům náboženským, pako svobodě mluvití nemají práva!

Sám svobody kdo hoden, svoboda zná vážit každou — tedy i náboženskou — tedy i svobodu katolického křesťana — ten kdo do potají má však, pokrokatři básní „sám je otrok!“ Kdož pak sveduje pokrokatři při jejich práci proti víře a náboženství, ten snadno pozná — zda-li se to se svobodou lidu našeho myslí upřímně. Ne — ne, skrývají se jen za hecla „o červánkách svobody,“ aby tím spíše jali svedené své oběti v pouta své ke zhubé svedených i národa!

A že pravdu máme o tom, i k zhubé národa, k tomu nám podává důkaz již naznačený zjev neblahý! Pravda je, kde je otfesen ideu víry otfesen i ideu národnosti a ideu dosažení práv její! Mnohým vzata byla víra a oni teď při snahách o dosažení aspoň jedné součásti těch paprsků slatě svobody národa, při snahách o dosažení státního práva odpo-

vídej: „Naším státním právem je náš žaludek. — A hejno čených havranů, komůra, abychom ty havraněly už odbyli, balamati lid (pry), že ohroženo jest převedení náboženství. Slavná redakce Poela z Podhoří musí odpustit, že to balamucel lidu odmitáme a připsujeme tam, kam spíše patří! Byl někdo jiný, kdo balamutil lid a je někdo jiný kdo jej balamutil do dnes! Pokračujeme tedy tvrdit, že v boji proti klerikům, klerikalům jim nejde o víru a náboženství, tohle se se dotýká nechtí. Psaly to tři roky! A po třech letech prohlašuje „organ“ Hájův „Lid“ v č. se dne 22. října t. r., že boj jeho, je bojem proti katolickému náboženství, tedy bojem proti katolickému převedení! Na straně naší se tvrdilo, tyto útoky proti kněžstvu jsou zakrytými útoky proti náboženství — a kdo měl pravdu? Pravdu na naší a raně ukázal sám „Lid“, váš vojvoda, váš kapelník, vaše záložníka výchovně proti kněžstvu! A „Poel z Podhoří“ by nedovedl ani existovat, kdyby mu „Lid“ nebyl vzorem a kdyby nebyl jeho dodavatelem rozličných nadbůhů proti klerikalům a neví snad, že „Lid“ opovrděl stejný boj — katolickému náboženství a převedení vůbec? Oh neštějte se — neštějte se, prosíme vás tak hezkými, uho vám to nechtí.

Ukázalo se, kdo balamutil lid tím, že nejde o náboženství, a ono o ně jde! Klerikalové tedy měli zcela pravdu a kdo má pravdu, ten nebalamutil.

A „Poel z Podhoří“ se odváží mluvit, že se to jen lidu tak namouval o tom převedení náboženství! Vidte kněží prohlídli vám brzo vaše úmysly, uhodili na ty právě vaše účely, odkryli je, odkryli je, a proto, čím sami vinní jste opět a opět připsujete jinému! Balamucel lidu je jediné vaše v ý m y s l e m a v t o m j a s t e t o dokázali k praxi jindy v Čechách nebyvalé. Tolik k některým tím neoprávněným výhratkům „Poela z Podhoří“ Nutno bude ještě ukázat, jak neoprávněné v boji svém proti klerikalům „Poel z Podhoří“ užívá náhledu Havlíčkových ješ i za dob Havlíčkových byly bezdůvodny!

Co týden dal.

Nový katolický deník. Katolické politické jednoty pro království české konala minulou neděli v Praze schůzi, v níž prof. J. Drozd pojednal o organizaci denišo katolického tisku. Splynutím časopisů „Čech“ a „Večerní Noviny“ bude od nového roku vycházeti deník „Katolické listy“.

Poslaneců sněmovny vídeňská jednání rozpočet v podrobném rokováni.

Sněmy. Z Vídně oznamují: V nejbližších dnech vydán bude český patent, kterýmž svolávají se sněmy ke dni 28. prosince zároveň pak budou publikována jmenování nových maršálů a zemských hejtmánů. Pokud jde o Moravu, bude jmenován zemským hejtmánem „pět hrabě Vetter z Lilie, jeho náместkem v presidii sněmovní pak vdp. opat Kortian.

Předceďa panské sněmovny hrabě Trauttmannsdorff, jež zemřel v sobotu dne 12. t. m., byl předceďou panské sněmovny rakouské od r. 1879. Narodil se ve Vídni roku 1825. Ve službách diplomatických byl i v Mnichově a Londýně, a čtyři leta od r. 1868—1872, byl i rakouským vyslancem při Vatikánu.

Premáslodování mladoturek. Die „Times“ jsou vyslancové cathradští převedeni že mnoho přívrženců mladoturecké strany bylo v Yildiz Kiosku mučeno a vyslýcháno a některé obědění. Zatykáni trvá neustále dále a jsou mezi zatčenými mnozí lidé bohatých tříd. Rakouskému velovyslanci baronu Caliceovi sdělil sultan, že na řídil velveřství, aby navrhnul všeobecnou amnestii pro Armény. Mezi tím však bylo zatčeno několik žen arménských, které se vrátily z Bulharska, poněvadž prý měly u sebe revoluční provozy a Arménům a Turkům.

Všelicos.

Přehledka listů protestantských. Velice nás těší, že redaktor Herben v „Case“ z 5. prosince veřejně vyznal, že Nár. Listy táhnou s Hlasem ze Siona za jeden provaz, že tedy Nár. Listy jsou silně pohledovány. A proto, když jsme četli 8. pro. v N. Listech článek „Co je klerikalismus“, hned jsme pochopili, kam to až p. pastor z Hlasu ze Siona zálezi a odkud teď jako šek vystrkuje rážky. Při tom nám připadaly N. L. jako ta tetka, která strážila poslední zub, a teď když nemůže kousat, aspoň na všechny strany prská. Je to jen úkaz marasmu, sešlosti věkem N. Listů. Odkdy čtenář N. L. musel při čtení článku „Co je klerikalismus“ celý časnost a kdo si neuvědomil drátěné nervy, ten jistě při tom rozmachu N. L. dostal ten den s ultramontaních klerikalů

N. L. vykládaných nervem. N. L. se Hlavě 8. pro. na pety a jako ten Brupak v pohádce poroušel „Všem hlavě dole“, tak N. L. 8. pro. rozsekaly celý klerikalismus, ba celý náboženství na pedr. Nejprve dostává se proto P. Marie, že katolíci se opovážili slavit svátek Neposkvrněného Početí P. Marie a Neposkvrněného P. Marie, (pane pastor, proč pak se tak červenáte?) pak to odnáší papež. Pomyšleme si, co všechno ten papež na N. L. chce! „Neobmezenou, monarchicky absolutickou moc, zasahující panovačnou do všech oborů života náboženského, mravního, občanského, společenského, politického, bullami, encyklikami, brvy, syllaby papeže má se říditi všechno smýšlení, čtení, konání katolíků, náboženského citu lidstva k účelům světských prospěchů, světského panství, politické nadvlády jedné výstřední, sobecké, spekulativní strany papežovy“. Když jsem tenhle hůbka a ta bromada slov v N. L. četl, chtěl jsem se jich telegraficky zepat, jestli se v hlavě N. L. nepopletla kolečka, a chtěl jsem jim poradit studený umělek na hlavu. Tedy katechismem N. L. je naučený slovník. Již před lety jsme na to poukázali, jak neumysly jsou tam otřáslé obzvláště o katolickém náboženství, poukázali jsme přímo na články nauč. slovníku o svátostech (Vel. svátosti 8. hlavě), řekli jsme tenkrát, že do takových článků nemá se pouštět redaktor laik, ale že je má dáti zpracovat odborníkem, bohoslovcem, a teď najednou má: N. L. chtějí poradit Naučným slovníkem. Proč pak raději nechtěly nějaký helvetický katechismus, Hlas ze Siona, aneb nějakou pastoraťu řet o záležitostech v Proseči kosanou, tam by se o nás a naši víře dočetli tak šťastných věcí, že by to katolické náboženství poražili úplně. Mili páni pastoři a redaktori N. Listů! Skláníme skromně hlavu před vaší neobětivou úctou a seznalostí náboženského náboženství, před vaší neustrannou a neschůdnou úctou k našemu papeži ale odpusťte, starý Bismark je jiná chlapík a jinými ještě mastěmi mazaný než vy, a předece papeže se o radu dotázel ve všech říši Německé se týkájcích a nebal se té panovačností papežovy v politickém a občanském životě. Neomluvíš ani páni pastoři a redaktori N. L. z toho papeže máti takový strach. Rovněž sbyčková jest jejich starost o biskupské a chlapčské naše semináře jakož i o pěstování katolického časopisectva, žurnalistiky, belletristiky, zakládání besed, založen a jednot katolických, z čehož také dostávaly N. L. 8. pro. zvonení v ulicích. To si všechno my klerikalové upravíme sami, bez intervence N. L. a panů pastorů. Zatím, aby křesť nestál, mohly by se N. L. poohlédnouti po helvetických spolicích, po záložnách a závodech helvety a řídí spravovcích, a položit si otázku, co ty přinealy národu našemu dobrého, mohly by se podívati do helvetických a šidovských škol, Gustav-Adolfověiném a nahrazenými Hirschem řídem baronem milliony podporovaných a hledat tam to české vlastenectví. Než to se pánům s N. L. nehodí do krámu. Jen katolíci, či jak oni říkají, ti nenávidění klerikalové jim pijou jejich nezáštnou vlasteneckou krev. Proto veliký Herold v Čechách, veliký Žatek na Moravě a za nimi velící a malinčí jejich noblesové se dušují a zapřisahají, že není katolické strany zapotřebí, že budou proti klerikalům bojovati, že katolické náboženství jejich strana neuráčí. Až nám s tímto tvrzením zase někdo přijde, poukážeme mu mimo jiné na tento článek N. Listů, jestli zde nejsou přímo rovněž urážky katolického náboženství o čestě Marianské a dokazovat jim bude neustále, že katolická strana v našem národě býti musí, která by odrážela podobného druhu výpovědy ducha zlomyšlného a nevěreckého. A jestliže z Říma netrefily N. L. do Prahy ale zabloudily zrovna do Král. Hradce, to nám sluší jen ke cti, že mají před námi respekt a že první poklona patří nám. Ujiťujeme je, že svým klerikalním snahám, aby totiž naše katolické náboženství vždy a všude náležitě bylo respektováno, se všech svých sil přichod zjednávat budeme, až si na nás páni Heroldové dupou, aneb jejich oddání sluhové nás ujiťují, že náboženství naše urážeti nebudou. Nechají nás tak dlouho na pokoji, pokud před námi budou mít respekt, jak to dokazuje mnoholetá zkušenost a proto my bez ohledu na pravo a levo svou cestou půjdeme, s tím vědomím, že pracujeme nezáštně pro Boha a vlast. Jen na té cestě jim podáme ruku ke společné práci. Prozatím nám na úduku našich liberálů nezáleží a našemu p. biskupovi také ne. Jejich karikatury, jejich nadávky jej od nastoupené dráhy neodvrátí, ten už jiným nebude. Nám naopak sluší ke cti, že on tu myšlenku probuditi ve veřejném životě ducha katolického, důkladně provádí (odtud ta nepřítelů jeho nepřítel a u katolíků dle jména) a bohatě práce jeho neustává bez zlitka. Zdař Bůh. + 24.

Biskupská konsekrace bývalého rektora české kolleje v Římě (N. L.) Jak snad již většina čtenářů známo, byl magr. Benedikt Lorenzelli, dr. bohosloví, filosofie a obojih práva, bývalý velice zasloužilý rektor české kolleje v Římě, později internuncius papežský v Haagu, jmenován apoštolským nunciem v Mnichově a praekonsiovan za titul. arcibiskupa v Sardech. Slavná jeho konsekrace na biskupa konala se 8. prosince, na den neposkvrněného Početí Panny Marie. Pávodně po přání nového arcibiskupa bylo určeno vykonati konsekraci v kapli české kolleje, kde tž vznešený host jest ubytován, později však bylo od úmyslu toho upustiti, poněvadž pro četné hosty, kteří se slavného toho obřadu měli účastniti, jest kaple kollejní příliš malá. Proto zvolen byl ku konsekraci chrám v klášterě feholnic sv. Františky a Tor de' Specchi, kterážto svátice jest také patronkou české kolleje. — Téhož dne byl vnitřek kostela bohatě

osdoben zásluhou feholnic. Okolo deváté hodiny počal posvátný obřad. Od dvacíti chrámových k hlavnímu oltáři ubíral se průvod, ve svém středu mající světitele J. Em. kardinála Rampolla, státního sekretáře Jeho Svátosti, a svěcenec magra. Lorenzelliho. Asistenty při konsekraci byli magr. Respighi, nový arcibiskup Ferrarský, a místokomol sv. Církve magr. Passerini, titul. arcibiskup Ptolomejský. Přistojiv se svěcenec u vedlejšího oltáře do rouch kněžských, přistoupil ku hlavnímu oltáři, kde, odevzav do rukou světitele mandát apoštolský, učinil „examen fidei secundum sensum a. Patrum“. (Přisahu a vyznání víry učinil již dříve mimo obřad.) Započala máe svatá u hlavního oltáře; po introitu přijal svěcenec roucha biskupské a pokračoval ve mši sv. u vedlejšího oltáře, kdežto světitel sloužil má u oltáře hlavního. Po graduale, když nad svěcením přepřívány byly litanie ke všem Svätým a „Veni, creator Spiritus“, mezi praeací bylo mu uděleno pomazání na hlavě a na rukou; pak pokračováno ve mši svatě. Při offertorium učinil svěcenec oběť dvou bochníčků chleba, dvou soudečků vína a dvou svíců, načež četl máe svatou apoštolčes se světitelem u hlavního oltáře až do požehnání. Po požehnání obdržel rukavice, prsten, mitru a berlu; pak konal se průvod po chrámě, při čemž uděloval poprvé jako biskup sv. požehnání. Následovalo „Te Deum“, modlitba nad posvěceným, objeti se světitelem a požehnání od hlavního oltáře, načež ukončena máe svatá. Po ukončení obřadů přijal nový biskup blahopřání hostů, jižž bylo hojně přítomno. Mezi nimi jmenovati sluší hlavně bývalého nuncia apoštolského v Bavořích, nyní v Portugalech, magr. Ajutino, dále bavorského ministra barona de Cetto, rakouského sekretáře bar. d' Ambró, pruského zástupce, vévodu di S. Martino di Montalbo, dále byla řada různých církevních hodnostářů, profesorů vysokých škol římských, (mezi nimiž nymějš rektor čes. kolleje magr. Leva), členové mnohých učených společností a pak i valná část jiného obecnictva římského. Při obřadech, jež řídili slovníci papežští ceremoniáři magr. Marzolini a magr. Togni, přisluhovala část alumnů české kolleje, druhé části světen byl čtyřhlasy i chorální spěv na kůru. Téhož dne večer uspořádána byla ještě v kolleji ovace ndp. arcibiskupovi, při níž přání jménem celé kolleje přednesl rektor magr. Leva, potom zpřívány sbory a předneseny básně na počest nejč. oslavence, a tento děkval pohnutlivou řečí, v níž sliboval i na dále přizet svou kolleji české, již druhdy byl spoluzakladatelem a otcem. Přál sdaru alumnům i vlasti naší, v níž sám před několika lety dlel a na níž vždy milé chová vzpomínky. — Bůh zachovej a provázej ho milostí svou na dráze od Něho mu vyčtené!

Zvěsti z východních Čech.

Přísti článek vyjde následkem vánočních svátků již ve středu, dne 23. t. m. dep. Prosíme, aby pp. dopisovatelé dle toho své zásluky zařídili.

Rok chýlí se ku konci a proto sveme k obnově předplatného všechny pp. odběratele s prosbou, aby nám hleděli získávatí nyní všude nové čtenáře. Všecky nedoplatky buďtež také již vyrovnány.

Kdo je předplacen předem, račiž odložití poukázku ke dnešním číslu přiloženou.

Diáconci zprávy: Vyznamenán jest: p. Otakar Richter, farář v Pusté Kamenici jmenován bisk. notářem; p. Jaroslav Horák, sám kapl. ve Smiřicích, obdržel farní synodalie. Ustanoven jest: p. Alois Peměkl, farář v Zdechovicích, za faráře do Zruče. Uprázděné místo: Zdechovice, fara patronatu Dr. Mettala, od 16. prosince 1896.

Z jednoty katolických tovaryšů. Jednotě opětě daroval 5 zl. osvědčený přiznivec našich snah, vsdp. kanovník dr. J. Soukup. — Ve prospěch spolku věnoval dp. ředitel A. Hrubý veškeré své losy litomyšlské, z nichž jeden vyhrál zlatý prsten. Šlechtným dárcům „Odplat Bůh! — V řechnickém kroužku přednášel p. Kalenský, jenž v zajímavé přednášce srovnal snahy křesťanských socialistů francouzských se snahami našimi.

Domáci slavnost vánoč. stromku v ústavu hluchoněmých „Rudolfinu“ koná se dne 23. prosince o 4. hod. odpoledne. Chudí chovanci hluchoněmí podělení budou od dobročinného komitétu dam štatsem, obuvi a jinými dárky. Vstup jest volný.

Živnostensko—čtenářská jednota v Hr. Králové pořádá v neděli, 20. prosince b. r. o 3 hod. odpol. pravidelný vánoční stromček pro chudé školní dítky zdejších škol, při kterémž poděleno bude 33 chlapců obuvi, 16 chlapců kalhoty a 7 chlapců kabáty. Z vyšší dívě školy obdrží 5 zákyň na obkely po 3 zl. na botovosti. Mimo toho budou vesměs poděleny vánočkou s příslušným dárkem.

Plas spolku na podporu chudých studujících v Hradci Králové pořádá se dne 12. ledna 1897 ve dvoraně Besedy. Začátek u 7 1/2 hod.

Dar. Vdp. Frant. Rychlík, b. vikář a farář v Kuklenách, daroval zase letos jako v letech předešlých místním chudým 20 zl. r. m. na uhlí.

Hospodářský spolek v Opočně pořádá v neděli, dne 27. prosince t. r. v Pohoří u Opočna vánoční schůzi, jejíž hlavním bodem jest zajímavá přednáška vyslance rady zemědělské a jednatele hosp. spolku v Pelhřimově p. Frant. Chudoby

„O vlněném vlnění hosp. spolku. Jestliže má být ten vlněný k důležitosti své, širší zájem rolnictva, hospod. spolku v Opocně všech pozvání ku schůzi této nejen ku členstvu vlastnímu, ale i ku všem bratrským vlněním spolku s bohem.“

Pravdu mluv! Důležité listy popírají, že by kdy v jejich tiskárně, vlastně u nakladatele, majitele, redaktora tiskárny se křesť. ohlasovací stá. listy pro katol. duchovní řady. Věru, musí se každý posadit nad vybranou tuto, která u pokrokových směrůvých listů jest známá. Či se za to nyní stydí a hanbí, že „křesť. vedou s každým, jen když to nese do kapsy? — A i u těch nenáviděných katolů, které v každém čle tupa a haní? Čisti ještě umíme, a tu na těch listech po straně je vytištěno: „Tak Pavelky v N. Bydžově“; u koho pak jest to vlastně tiskárna? U koho a kterým nákladem tisknuty jsou „zpěvnický pře katol. mládeže v N. Bydžově, které dosud v tiskárně jsou? Ejhle! zde ta pravdomluvnost, za kterou se u svých odběratelů stydí. My však končíme, katolíci kupujte jen zase u katolů a podporujte, jen své lidi, ne ty, kteří kal a bláto na nás vrhají.

Dítě škol mateřské v Hradci Králové sebrali ve čtvrtek dne 24. t. m. s. r. o 10. hodin předpo. vánoční hra: „Mudrci od východu“. Po té budou rozmanité vzhledem k outlému věku prospěšné předměty jako dárky od Ježíška chudobným dětem rozdávány, k čemuž se všichni pl. tit. pp. přátelé a příznivci dětí utěš. zvou.

Jednota div. ochotníků v Dobrušce pořádá v neděli dne 20. prosince v místnostech hostince pana Lad. Růžičky v Dobrušce pro prospěch zřízení postranního oltáře pro farní kostel na Dobrušce „divadelní představení činohry: „Obětovaná“ aneb „Či otec svého“. Hudební obstará hudební odbor jednoty. Začátek určí se o půl 8. hod. več.

Ze Sebe. (Pohřeb.) V první neděli adventní konan tu pohřeb svátého pana Františka Strouhala, vážené matky pana dra. Ceška Strouhala, univerzitního profesora v Praze. Pohřební obřady započaly po 2 hod. odpolední v domě smutku. Nejprv spěš sborem uctelenským dojemný spěv „Kynul Pán“, načež mrtvola vykropena, vložená na máry a nesena do farního chrámu. Pohrbu obcovali přední občané zdejší nejbližší i vzdělání příbuzné země, mezi nimiž na předním místě stáli jmenovitě dlužno pana profesora Strouhala, pak sbor hudební, spolek živnostenský s praporem a četné obecenstvo místní i okolní, jež vřad. tuhé simě přišlo ohlédně stažen poslední poctu prokázati. Pohřební průvod vedl dp. farář Setáky Josef Kučera s asistenti okolních farářů, dp. Václava Šinkory, faráře v Bojanově a Jana Hnáčka ve Váp. Podolí; v kostele konány litanie za duši v Pánu zesnulé, a po opětém vykropení i po sňatím, s průvodem varhan spívajícího „Libera“ a ostatních modlitbách, bral se průvod na hřbitov ku sv. Štěpánu, kde po smutečním sboru a závěrečných modlitbách vykropen hrob, kamž k většinu spánku tělesné ostatky neobkyply vloženy. Jméno příbuzných vzdal díky účastným dp. farář Kučera několika ardečnými vřelými slovy. V kapli sv. Štěpána církevní spěvy dokonány. Pohřeb byl vykonán důstojně a vážně beze vš. zbytečné sejnější okazlosti a nádhery. Rakev ozdobena toliko dvěma krásnými věnci, které své milované matičce přivezl vděčný její syn p. dr. Strouhal. Tento pán ku své rodičce opravdu synovskou láskou vždy inoucí, byl ji vždy podporou, hledě státi ctihodné matrony co možno spříjemnit. Zvěstněl donáška požehnaného věku 91 let a byla při tak vysokém stáří věkem téměř stále zdravou a čistou, zesnuví po nedlouhé nemoci.

Mladá podvednice. K rolníku Janu Píčoví v Habrově přišlo mladé 16leté děvče, které vydávalo se za sirotka Emilii Janovou z Častolovic a prosilo o službu. Píčoví hnut k cizím sirotkům milosrdnějším ponechal ji u sebe. Nakázal ale Janové, aby si do 14 dnů přinesla čestnou knížku. Když však do 14 dnů knížka nepřinesla a náhodou měl Píčoví v Častolovicích co činiti, ptal se po sirotce Janové. Nikdo však neznal podobného jména. Vrátil se domů, kde však více Janovou nenasledil, což mu bylo nápadné. Sirotek zmizel a s ním 16 sl. na hotovosti ze skříně. Zlodějské děvče je velmi známou osobností četnictvu a bylo nedávno ve zdejší věznici v nuceném šestinedělním pobytu pro krádež. Je snadno k poznání tím, že nosí stále vlasy ostříhané a zná velmi snadné prosvět, tak že snadno vzbudí útrpnost.

Příjemný noclehář. Na večer dne 12. t. m. přišel do hostince p. Eduarda Vokáče v Kuklenách neznámý muž a žádal za nocleh. Pan Vokáč nemá nic zařizeno pro noclehy cizích, odvětil mu sduvile, že by mohl jedině přespát v stáji, je-li mu to vhod a nebude-li mu tam zima. Neznámý onen člověk vysvětlil to ruce do výše a počal tlouci na stál a jal se hulákati: „vy mně musíte dáti nocleh teplý, abych se nenastudil.“ Hostinský mu nemohl jiného poskytnouti, ale cizinec počal tropit blůk a nedal se odbyti. Přítomní hosté, kteří dle nemohli snesti výtržnost jeho, žádali, aby se legitimoval. Četnickému zavedčímu Karlu Mikšovi náhodou přítomnému zdálo se býti vůbec podezřelým a když i jemu legitimaci odepřel, prohlásil jej za zatčena a chtěl jej odvésti. Tu teprv byl olej přilil do ohně. Cizinec sufil, oháněl se pěstí, udeřil četníka do prsou a teprve se pomocí obecního strážníka byl odveden. Při osobní prohlídce nalezen u příjemného nocleháře nucený pas s dopučenými pracovními parubíčky, odkud dne 12. t. m. jako polepšený propuštěn byl. Jest to Čeněk Styblík, 33. roků starý rolník z Vřovic a příslušník obce Popovické u Jičína a byl již pro krádež a potulky trestán. Při dopravě do hradecké věznice musil býti sepnat řetazy. Po cestě spílal a vyhrožoval četníkům, že ho zabít musí a několikrát hrozivě se naň obotřel.

Bydžovská jednota katol. mládeže. a mužů trvá tu již tři léta a čítá letos 157 členů po farní osadě rozptýlených a proto odbyvá svoje schůze jen v neděli neb ve svátek po raních službách Božích. Letos bylo těch schůzí 19 spojených s 18 přednáškami, v nichž dávaly se rolníkům pokyny k zlepšení zemědělství, poučování o dějepisu českém, poučování o zhořbeném působení západ. světoběžného liberalismu, o neamfrit. čen. náboženství katolického. Předplácí se tu a odbírá 50 kusů KHá a Marie, 8 k. Čech týd., 8 Rakaj. zahrádka, 25 Lidový list, 10 Český jinoch, 7 Dělnický Novin, 8 Anděl strážný, 7 Ohradimských Novin, 3 Obnovy, 3 Vlast, 4 Náš domov, 7 Slova pravdy, 3 Časové ávahy. Mimo to si objednali členové 160 katolických kalendářů. Na sv. Josefa konali údové sv. zpověď a sv. přijímání společně, zúčastnili se církevních slavností a pobožností. Letošního roku začali členové skládat malé příspěvky, aby časem svým mohli se pořídit spolkový prapor. Knihy ke čtení baron si členové i netlenové ve řadě od obou duchovních. A tak čítáme, co v našich chudých poměrech a v rozptýlení činiti možno, abychom se v dobrém utvářovali a posilovali a zároveň nepříteli našeho náboženství a naší drabé vlasti znáti se učili, aby nás svým jedovatým dechem omámiti nemohli.

Z Velké Jesenice. Pan K. Skultěty, Hádci utíkal se Sestovic přednášel v neděli 12. prosince v kat. vzdělávací spolku „Mlá“ ve Velké Jesenici o t. m. „Sili Církev katolická mezi národy tmu či zplodnost“. Ve věcné a logické řadě ukámal p. Hádci jak blahodárný vliv měla Církev katolická na kulturní život národů po všechna století, zejména pak na duchovním znovuzrození národa českého. Tato historická přednáška, opírající se o dějiny Fr. Palackého Mláha se všeobecně, a vyslovem přání, aby pan Hádci ještě více takových přednášek sám připravil, kde bychom se seznamovali s podrobnými dějiny naší vlasti, čerpanými s pramenů čistých a pravdivých.

Z Červ. Pečků. Katolický spolek „Svaznost“ v Červ. Pečkách bude mít schůzi na dan sv. Štěpána (26. pros.), při níž přednášeti budou dp. Km. Dlouhý — Pokorný a p. Fr. Satoris, z kluby katol. dělnictva z Prahy, o volbách v páte kurii.

Ideální hospodářsky v naší době páry, elektřiny a strojnictví vůbec, je — šicí stroj. Kde se tenčí dosud nenalézá, byl by zajisté co vánoční dar velice vítán. Voleme-li ale pro hospodárku vědy věc nejlepší, musíme ji obdařit také v tomto případě nejvíce vynikajícím. A to je známá Singerův šicí stroj, táčící se přede všemi jinými pověstí stroje nejužitečnějšího, významného nečetnými cenami. Solidní, jednoduchou soustavou a lehkým ovládním, tichým chodem a neobyčejnou ryklostí stal se Singerův šicí stroj nejdokonalejším ve svém oboru. Mimo to honosí se ještě novou vymožeností. Anž by bylo zapotřebí zvláštních příprav, lze na jednoduchém rodním stroji zhotoviti nejmenší výšivky, kteréžto vlastnost jej v postavě domácího přítele ještě více utvrzuje. Také se nechá spojit s proudem elektrickým, kde se tantý nachází a malý elektrický motor, v setrvačnicku umístěný, uvede stroj pomocí elektrické jiskry ihned v pohyb. Každý, kdo na podáním mu „listku přání“ také šicí stroj nalezne, nechtě neopomene navštívit zdejší sklad Singer Co. akc. spol. (dříve G. Neidlinger) v Pražské ulici č. 82. Nalezne tam bohatý výběr Singerových rodných šicích strojů v jednoduché až nejelegantnější úpravě, mezi jinými také stroj „Vibrating Shuttle“, „Improved“ a „Central Bobbin“, který se pro rodnou potřebu a pro domácí průmysl svláště hodí a za který dárci o štědrý večer vroucí dík sklídí.

Kemec kancé lochenické záložny. Dražba na pohledávky úpadkové „březanské záložny v Lochenické dala se po dva dny a kupovalo se dosti čile. Nejhlavnější pohledávku 99.800 sl. koupil za 125 sl. zdejší advokát p. Dr. Csurba. Bylo by zajímavé pro širší kruhy svědět jaké následky úpadek této záložny měl v obci Lochenické a okolí.

Z neopatrnosti zastřelen. V sobotu nařídil mladý hospodář Jan Komárek ve Věkoších vřelému čeledínu Aloisovi Juštovi, aby vylíčil pušku, dvojku. V neděli dne 13. t. m. o osmé hodině ranní dala p. Komárek Juštovi pušku, aniž by věděl, že tato jest nabita. Jušt vřel na dvůr, kde naň čekal již jeho kamarád čeledín pán starostův Václav Komárek, a jal se pušku čistiti. Najednou vyšla z pušky rána a zasáhla nedaleko stojícího Komárka do obličeje. Tyš bez hlesnutí se ve dvěřích chléva skácel a vypustil ducha. — Zde opět neopatrným zacházením se zbraní zmařen život lidský. Na koho zde spadá vina! — Mrtvola přenesena do umřelí komory na hřbitově poučovském, kde byla odpoledne dne 15. t. m. p. MUDr. Ot. Klumpar a MUDr. Morávkem pitvána. Komárkovi rána roztřístila celou část spodní lebky pod nose a vnikla vrchní částí do spodiny mozkové, který taktéž roztřístila tak, že zastřelený ani k poznání nebyl.

Pozor na kapsy. Často se stává, že osedlým týdnem tržbu provádějí neznámí eskamotéři kapsářské řemeslo. Vřad. vamsnému pátrání po nich není možno je nikdy dopadnouti. Předšle soboty stratala se penězka Al. Rohlíkové, slušce u dra. Ippena s 5 sl. a p. U., rovněž tobolek se 6 sl. 40 kr.

Ztráta. Dne 11. t. m. ztracena byla cestou z nádraží tobolek s 10 sl. a různými posámkami.

Husák dopaden. Zloději hus, kteří navštívili nedávno tak sv. pětidomí, byli v těchto dnech zatčeni a jsou to známý Kokrd a Nedělíš a Josef Dunda z Mokrovou, oba místní ve svém oboru.

Křivepřičiník. V pondělí stál před zdejší krajským soudem 21letý tkacl Dominik Žid, příslušný do Police, máje se zodpovídati pro složit podvodu spáchaný srožením křivě přehady die §. 197. a 199. Do této záležitosti zapleten byl šelostý Josef Martinec, rolník z Machova, který byl mimo spoluviny složitou podvodu, obžalován pro veřejné násilí die §. 86. Celá historie, již jsme z průběhu přelíčení seznali, sběhla se následovně: V polovici června t. r. seznal mlynář Ant. Isort v Nizké Sbrské, že mu kdosi vy-

sáhl kus louky. Dověděv se podobě, že učinil to Josef Martinec z Machova, šaloval jej pro rušení dráhy. Tento však při stání věc popřel a když tehdejší jako čeledín Dom. Žid opřisáhl, byl Martinec sprostě obžalován. Celá záležitost tato byla by snad do dneš. zastřena rodnou tajemství a byla by tak už na zloštěného potrestání, kdyby nebylo prostřednictvím Žida. Jedné noci roval v čepnu naháel totiž náde rolníka K. Kubečkovi z Machova do řeky „Židovky“, která podél louky tohoto takla, téměř veškeré usazené seno, jež odplavalo, pachatel nebyl k vypátrání. Pratik Kubeček rozhlídl, že by si to nechal stát třeba padesátku, jen kdyby mohl přijít na stopu vinníka. Nabídka tato byla lákavá a pomohla objeviti pachatele. Jednoho dne dostavil se totiž k starostovi Dominik Žid a udal, že Kubečkovo seno naháel do „Židovky“ Martinec a tvrdil, že s ním tehdy a na louce byl. Za toto udání dostal Žid od Kubečka 7 sl. za boty. V Machově vědělo se sice všeobecně, že Martinec má na Kubečka, který zasadil nyní v obecním výbora místo něho, notný dopad, ale že mohla by jako nenávisť věsti až k takovému pomětu, toho přece se nikdo nenadál. Odměnou navnaděný Žid odebral se jednoho dne do Police k soudu, kde udal na sebe, že v rosepí Intertové s Martincem křivě přisáhal, že byl při Martincem k tomu naveden. Zde p. trně Žid myslil, že dostane se na mnohem větší odměny než dostal od Kubečka. Že by mu trest nebyl prominut, když se sám k činu doznal, to jej ani nenapadlo. Karta však nedopadla pro udavače příznivě; byl sebrán, zavřen a zaveden trestní vyšetřování, které akomčilo ohloubou a dnešním přelíčením. Při přelíčení, jež šelil r. z. s. Potřik vykrulal se za Žida starý kriminálník; byl totiž již pro různé delikty se iikráte trestán několikaletým žalájem. Během přelíčení musilo mu býti několikrát vyhrožováno disciplinárním trestem pro drz. chování a odpovídání na otázky. Předvolaných 13 svědků potvrdilo z větší části znění obžaloby a tak došlo se Židovi místo odměny 8 měsíců tšského žaláje. Martincovi vyneslo to mimo náhradu značných škod dřívějšíím sporem vzešlých, ještě nádravkem 3 měsíců vězení. Za jeho zastup. zastupce st. návl. Köhler, obhájci byli dr. Heller a dr. Zimer.

Pošta o svátcích. V neděli dne 20. t. m. byla veškeré poštovní úřady v Čechách uzavřeny jako na dne všedního, což nařizuje za příčinou větší dopravy poštovní za doby vánoční.

Sesahly se. Paní P. v číle 144 stratiť se v tomto týdnu více kusů peria, jež se vysoušely nachodě ve II. poschodí. Periny měly ceny přes 30 sl. Zloděj dosud nebyl dopaden.

(Zasláno.)

Dověděv se podepsaný dne 13. listopadu t. r., že právě vydané číslo osmé zdejšího časopisu „Osvěta lidu“ má správu o sporu, který nedlouho před tím mezi pl. t. panem kanovníkem Drem Ant. Brychtou a mnou se šelil, poslal jsem na ryčlo, máje dřívější správu v řečeném listě obažené sebe hájiti, čtené redakci téhož listu obšírnější oné nemilé věci popis.

Ze však jsem příliš spěchal a tudíž méně rovařoval: stalo se to popsání jednostranným a podalo i slova, kterých byl pan kanovník Dr. Brychta, jak přisvědčí stvrnuje, nepromesl a o nichž jsem se já byl v tehdejší svém rovečování domníval, jakobych je byl slyšel.

Lituji srdečně, že následkem všeho toho povstalo veřejné pohoršení, že panu kanovníkovi Dru Brychtovi bylo ublíženo na cti, a že i nejdůstojnějšímu našemu panu biskupovi, jenž ani o ničem nevěděl a v žádném spojení s touto záležitostí nebyl, byla za tou příčinou výjika, a to zcela nespravedlivá, učiněna.

V Hradci Králové, dne 14. pros. 1896.

J. A. Šrůtek m. p.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 5. prosince 1896 1 hl pšenice sl. 5.70 až 6.90, žito sl. 5.— až 5.75 ječmene sl. 4.40 až 4.80, oves sl. 2.40 až 3.—, proso sl. 4.05 až 4.80, vřkev sl. 4.30 až 5.—, hrách sl. 8.— až 9.—, dočka sl. 9.12 až —, jáhly sl. 9.— až 10.—, krap sl. 8.— až 21.—, brambor sl. 1.90 až 2.—, jetelového semínka červeného sl. 30.— až 36.—, jetelového semínka bílého sl. 25.— až 28.—, jetelového semínka, světlého sl. — až —, máku sl. 15.70 až 17.50 olejky sl. — až —, lněného semene sl. 6.30 až 6.—, 100 kg. žitných otrub sl. 5.50, 100 kg. pšeničných otrub sl. 5.— 1 kg. mála červeného sl. —90 až 1.—, 1 kg. mála přelázaného —, 1 kg. mála vepřového sl. 0.80, 1 kg. tvarohu 12 až 14 kr., jedno vejce 3 kr kopa okurek sl. 0.— až 0.—, kopa zelí sl. 1.80 až 3.20, kopa drobné zeleniny sl. 0.40 až 1.80, nakládkar cibule sl. 1.80 až 2.40, bečka jablek sl. 2.20 až 4.— bečka hrnků sl. 2.40 až 3.80, bečka švestek sl. — až — Na týhodai a obalní trh dne 5. prosince 1896 odbyvány, přivezeno bylo: hektolitřů pšenice 747, žita 338, ječmene 549, oves 290, proso 9, vřkve 24, hrachu 24, dočky 8, jáhel 29, krap, —, brambor 213, jetelového semínka 7, lněného semínka 6, olejky —, máku 1, okurek — kopa zelí 244 kopa, drobné zeleniny 527 kopa, cibule 118 hektolitřů jabek 61 beček, hrnků 80 beček, švestek — beček, pak vepř 33 kusů a 236 kusů porcevnat.

OBNOVA

vychází každý pátek dopol. o 12. hod.

Vydavatelstvo:
Politické družstvo tiskové v Hradci Kr.

Veškeré zásluky, dopisy a předplatné adresujte
pouze:

Obnova v Hradci Král.

Předplatné:

Na celý rok . . . 4 zl.
na půl roku . . . 2
na čtvrt roku . . . 1

Jednotlivé číslo v místě 7 kr., poštou 8 kr.

Místnost redakce:

V Hradci Králové, Velké náměstí č. 20.

Advokátní kancelář

JUDr.

STĚPANA FISCHERA,

advokát

v Hradci Králové

nachází se od nynějška v národním domě č. p. 280. p. profesora Beránka (přvní dům u pražského mostu) v I. poschodí.

Časových úvah

vyšel sešit III.

Encyklika Lva XIII.

„O otáscce dělnické“.

Stran 46.

Cena 4 kr.

Pozn. Ješto cena proslavené této encykliky jest velmi nízká, můžeme expedovati je jen za hotové. Větší objednáška franko a na 4 výtisky 5. zdarma.

Největší závod na

oděvy propány

firmy:

Emanuel Bělský

v Hradci Králové.

Hotové oděvy všeho druhu pro podzimní a zimní období, jakož i moderní látky jsou ve velkém výběru na skladě.

Objednávky dle míry se rychle a přesně vyřizují. Ceny levné a pevné.

Hlavní sklad v Kutné H. (čl.)

Filiálky:

v Hradci Králové, v Pardubicích, Chrudimě a v Čáslavi.

Nejlepší

slováckou

slivovici

borovičku

1 litr od 70 kr. po-
čítaje výrobu

N. Nesňal

Uherský Brod.

Sčítaná medaila Národní jednoty Samozvěsky. — Nejvyšší vyznamenání
států zásluhou medailo s korunou. — Čestný diplom.

Veškerá patentní mýdla

vyráběná ze všech možných i nemožných materiálů a těsně ve všech čí-
slech doporučovaná — pomůckou — až se lidé přesvědčí, že bylo a bude
nejlepší jediné

pravé nefalšované mýdlo jádrové

jež P. T. ct. obecenstvu všude doporučuje

Jindřich Jelínek,
mydlář v Hradci Králové.

Tyž dovoluje si upozorniti na speciální novinku „Jelínkové levné-
čkové mýdlo neutrální“ odporučené pro jeho výsadní vlastnosti
celou řadou lékařů a specialistů v kožních nemocích.

Kus za 5 kr.

Hlavní sklad u Jindř. Jelínka v Hradci Králové č. 160., Malbovicích č. 3.
a 37., u p. Aloise Jelínka v Pardubicích a u Čenka Zimy v Kutné Hoře.

Telefonické spojení.

Nájem dvora.

K biskupskému velkostatků Chrásti-
přináležející dvůr Žilovice u Chroust-
vic, okresu Vysoko-Mýtského pronajme-
se na novo na dobu dvanácti po sobě
jdoucích let.

Ku dvora tomuto náleží:

plochy stavební	2 jitra	467 sáhů
polí	370	1230
luk	68	1180
sahrad	4	209
pastviny	3	1145
rybník	—	144
a půdy neplodné	2	652
V celku	457 jiter	477 sáhů

V nájemní podmínky nahlednouti lze u fi-
ditelství velkostatku.

Z fideletství bisk. velkostatku

v Chrásti, dne 30. listopadu 1898.

Čtené správě

Schaumburg-Lippeských
knížecích vinných sklepů

ve Villány.

Potvrzuji Vám tímto velice rád, že knížecí
Schaumburg-Lippeské panství se svých rozsáhlých
vinné ve Villány

nejlepší a nejčistší vína

vytáhní, jež všem svým pánům kolegům jako čistá,
pravá přirození

MESNÍ VÍNA

s plným přesvědčením co nejvíce doporučití mohu.

Ve Villány, dne 10. října 1898,

L. S.

Pavel Gádler,
f. k. farář.

Výhradní prodej našich vín pro severo-
východní Čechy svěřili jsme obchodníkům vinnému panu

Karlu Ningerovi

v Novém Bydžově,

kteří ctěnou objednávkou buď se svých nebo přímo
a našich sklepů vytáhní.

Správa kníž. Schaumburg-Lippeských vinných sklepů
VE VILLÁNY.

Pravá

vína

uherská, rakouská,
dalmatská, istrijská,
sladké ausbruch a malaga

v nejlevnější ceně doporučuje

v účtě nejlubší

Arnošt Jiříčka,

v bývalé Tobisově vinnárně.

Prodám 20 ročníků
čas. katol. duchovenstva,

latinské knihy s výkladem, hudebními zábavné
spisy ad. V. Zilka, farář v Hlavičích u No-
vého Bydlova.

Dvůr Hradce Králové
a okolí.

Dovolují si slušně oznámiti, že počínaje
dnem 1. ledna 1897. zařídím v Hradci
Králové

sklad kamen

kamenných i obyčejných, bílých a ba-
revných glazur.

Sklad nalezá se v Praž. ulici č. 291.
(v Hrách) a svěřen jest zástupci mých vý-
robní, skutečně vynucenému kamnáři p.
K. Kočkoví, který jednak sám, jednak
osvědčenými stavěči z mého závodu v Tre-
bešově vykonávají bude řádné práce sta-
věcké. Také převážně p. Kočka všecko
čistění a opravy kamen.

JOSEF MATĚNA,
kamnář ve V. Trebešově u Č. Skalce.

Vlastní výrobu
vlněných látek

z čistě ovčí vlny
doporučuje na podzimní a zimní obleky, havelky
a kostelní sukna

IGNÁC STRÁDAL,
záved soukenický v Humpolci.

Vyznamenán na zemědělské výstavě v Praze stříbr.
medailí obchodní komory živnostenské, v Plovdivě stát.
medailí bronz.

Všetky zdarma a franko.

Flaovo

cukrářství
a kavárna

v Klicperově ulici, za hlavní trafikou,
doporučuje na

vánoční stromky

confekty čerstvé, chutné pro
dítě neškodné - ne tovární.
Raději se každý sám pře-
svědčí.

Původní Singerovy šicí stroje

sajímať první místo od vynalezení šicích strojů, aby jsou všem svou konstrukcí a provedením, nedostíhany svou trvanlivostí a rychlostí šití, jakož i krásou stehu, a odporučují se tudíž za

nejlepší a nejúčinnější vánoční dar.

Singerovy šicí stroje vyrábí se v nečetných druzích pro různé práce. Nepochybnou jest všestrannost nového Singerova šicích stroje pro domácnost, tímto možno všílně v domácnosti se naskytající šití, jakož i uměle vyřezávání dokonalým způsobem provést a vyznamenává se jak jednoduchým zacházením a lehkým chodem, tak krásnou sevnější úpravou.

Singer Co., alic. spol.

Hradec Králové, Pražská ulice 8a.
(dříve G. Neidlinger.)

Navštívky

od 40 kr. dle množství
Kaučukové a papírové
V Hradci Králové.

Ex offe

křestní listy

jeu na skladě křest. ti-
skárné 40 kusů. (knihy) za
80 kr.

Zlaté a stříbrné klenoty

VÁCLAV ŠONC,

zlatník a stříbrník,
průmyslný soudní znalec a odhadce
Hradci Králové
(sv. Jánkové nám. č. 77.)

doporučuje státnímu obecnímu hojně zá-
sobený sklad klenotů, stříbrných, stří-
brných a pravých českých granátových
šperků, stříbrné stolní nádobí z nového
a českého stříbra, osobné stolní nádobí
veškeré zlaté a stříbrné hodinky i ja-
kosti; dále pendlové hodiny a budíky
různých druhů se zárukou 1—3 roků za ceny
levnější než vlně jinde.

Veškeré zboží je důkladně zkoušeno a značeno.

Objednávky a správy se přijímají a shledávají,
tímto veškeré správy hodinek se vyřizují.

Vše za levné ceny.

Staré skvosty se kupují a vyměňují.

Vánoční a velikonoční

dovolují si uctivě doporučit

Jako se dřeva řezané a polychromované. Mezi
hroby se slohem kostelů souhlasné. Křesťanské
cesty v reliéfu řezané neb lité, polychromované
na slanečné půdě v slohových rámcích. Sechy
„Vskříšení“.

Fotografie a náčrtky jsou k dispozici.

V hluboké dotě oddány

Josef Krejčík,

umělecký závod řezbářský a sochařský
v Praze.

Pískárna a dílny na Letné 619—VII. Sklad Ehl-
dina třída č. 24.

Do Hradce Králové a okolí!

Dovolujeme si uctivě oznámiti, že
sastoupení firmy naší a prodej regulá-
čních kamen a regul. tabulových sporáků,
svěřili jsme výhradně

Fr. Berghovi

v Hradci Králové č. 275.

a žádáme, aby jehož láskavost-služby pro
nás ověřovány byly.

První česká továrna na regul. kamna
a regul. sporáky

Horák, Bohuslav a spol.

v Praze, Karlovo nám. č. 9. a.
„Podská.“

JAN HORÁK,

soukenník

V RYBNOVÉ n. K.

nabízí za dobrou podílní a zlatní

čisté vlněné látky

vlastní
výrobky.

Radši učiníte jen malou objednávku
na zboží!

Vazky na požádání zašle franko.

Děkuje všem svým milým vodočasným a
velocitním zákazníkům za včasné přání, prosba,
aby mu i dále důvěru svou věnovali a slibují: vždy
vornou, pečlivou obsluhu.

Vyznamenán na výstavě v Hradci Kr.
r. 1894 zlatou medailí a diplomem.

Uměléuby

podle nejnovějšího amerického způsobu vyrábím
a konám veškeré práce v obor ten spadající
přesně a solidně na základě dlouholetých sku-
šeností, ruče za nejlepší obsluhu. Zaručuji ceny
nejlevnější a poroučejte se do včasné přání ctě-
ného obecního, státního se v hluboké dotě
oddány

Josef Časlavský,

zubní technik
Pražská ul. č. 77. v Hradci Králové.

Nádherné dary!

Obrazy

MADONNY a KRISTA,

krajiny a všechny druhy nejjemnějších
obrazů v největším výběru, za ceny nej-
mírnější v závodě zrcadel, obrazů a rámců

JOSEFA KIESLICH,

v Hradci Králové

pražská ulice vedle Hotelu Merkur.

Ztráta vlasů a tvoření lupů

se pod zárukou jediné jímé
zamestí

CRINOGENEM

od

J. Beysovc v Jičíně.

Cena láhve s ochrannou známkou 1 zl. při 3 lahvičkách
franko na dobříru, neb lépe proti pošt. poukázkou 3 zl.

Sklaďte v lepších mateřských obchodech a holičských
závodcích.

Svíce kostelní,

pravé voskové i polovoskové, pa-
schaly, trojhrany, grana, jakož i
nejjemnější druhy kadidla, dopo-
ručuje velduštojným farním a
slavným patronátním úřadům,
rovněž i

P. T. pánům obchodníkům v jakosti nej-
lepší a v cenách nejlevnějších.

Zároveň doporučím světla do věšných
lamp 7 dnů hořící a všeobecně za nej-
lepší uznává.

Josef Pilnáček

v Hradci Králové.

Závod voskářský „u Albrecht“ založen r. 1809.

Dobře osvědčené hodinky

zlaté, stříbrné, niklové a ocelové jakož
i veškeré nádobné hodinky do salonů, kance-
láří, kuchyň a hostinců. Budíčky u velkém vy-
běru dobře a přesně regulované se zárukou od
jednoho do tří roků. Veškeré zlaté a stří-
brné výrobky zboží granátového a z nového
stříbra doporučuje za velmi nízké ceny

Josef Šteffek,

závod hodinářský a zlatnický
v Hradci Králové,

velká podělná, č. 145. proti hlavní stráni.

Veškeré správy hodinářské jakož i zlatnické
se přijímají a vyřizují co nejpřesněji za ceny po-
měrně levné.

Umělecký závod

pro
malbu
na skle

B. ŠKARDA,

Brno.

Specialní závod
pro malbu oken
chrámových.

Bednárův první
oprávněný výtvarník.

Vzorůvky a ná-
hlednutí franko.

Ceny mírné.

OBNOVA

Číslo 93.

V Hradci Králové, dne 23. prosince 1896.

Ročník II.

U Betléma.

*„A dove tělím učiněno jest a přibývalo
muší námi.“ Jan 1, 14.*

Zde svony — svony — jedna melodie
ze srdce lidského, v těle padá nov:
„Bůh přichází!“ — O, slávo lásky dno,
na bránu světa anděl jasně bije,
v ret proroků se vrací život nový,
všude kolem jsou náš zářivými rovy!
Epéu dávných věků, božských tajů plný,

již sachtoval se nebes slatý klín.
když archandělských písní jasné vlny
Běletem chvěly: „Slyšte, Boží Syn
sestoupil s nebes — Slovo Boží tělím
dnes stalo se — Bůh lidstvu Spasitelem!“

Duše lidský stánuť tehde v rozjímání:
Pod lidské bdy rozedraný hrov
Bůh Spasitel se tělo svoje obléká
O, Pane viz, zde smrti křavěj rovy!
Pospěšně k nám každý jako k otci
a s neposlušnou náš každým mozkem tří!

Jsem duchem lidstva — od rajské jdu brány
a lidských bolů každý cítím hrov,
toulám se světem bídou stovky lety
a v čele cítím lidské krev pot!
Šam slávit vnuče — v dověřích chudé chaty
i tam kde v postřez portál kyne slatý!

Harmelín králů oděť jsem si v pyše,
halenu roba na tělo jsem vsak,
něj v šatů každém tělo se to dýbe! —
Já svrhl jsem obě — v cestu jsem se dal,
bych štěstí hledal — pokoj v světě vnu
a sblázně blaha, nebeského míru!

Epéu andělů mi sevrněl v bludnou cestu:
„Blud pokoj lidem!“ — Spínám svoji dlah:

FEUILLETON.

Betlém.

Vánoce zde! Kdožby tu nezapoměl si na
Betlém! Mladí, věk prostřední a stáří uvádí si na
mysl nejiluznější obraz narození Páně v Betlémě
chvě. Ky sív, že každý věk v ten okamžik za-
pomíná na strasti a bídu údolí izravého, a v rozto-
milých písních vánočních pookřívá! Vlak ta dro-
botna dětská nemohla se už ani dočkat tiché,
svaté doby půlnoční — a proto již v auventě sta-
věla si „betlém“, aby si ono světoznámé rodiště
Krista Pána zpřístupnilo, co zatím dospělejší na
úsvitě, ve apřevě rostatých nadějích se radovali.
Ano, ano! známejší jest nepetrný kdysi městys
v Asii, v Palestině, v zemi judské, spíše a více,
nežli Londýn, Paříž, Vídeň, Praha! Betlém, tys
v judské zemi — město věští nade všemi; nebo
Vůdce spásy s nebe — vtělený se zrodil z Tebe!

Nebyli jsme tam nikdy, ale jak ráda v ta
místa zalétá obrazotvornost naše! Soucit jímá srdce
naše při vzpomínce, že u toho městečka narodil
se miláček mládeže Benjamin, jakoby Felix, šťastný,
jehož štěstí obětavá rodička Rachel jako tichá
ovečka zaplatila smrtí! Též jarního času v du-
chu sbíráme klasy na poli Boozově s Moabitkou
Ruth, jex pro obrácení k pravé víře zasloužila
býti v rodokmenu Spasitelově. V té krajině pás-
val stáda Otce svého Isai či Jese osmý jeho syn,
miláček Páně proto že čistou poesii posvátnou
velebil. Hospodina a tak u věku jinošským stihl
páze své proti lvi i medvědu a obra Goliáti. S de-
chem plesavě tajemným nasloucháme proroku Mi-
chášti, jenž s roztasou Božího určíje místo, kde
Panna a rodu Davidova, porodí věčného Panovní-
ka z dynastie na světě nejspolehlivější.

„A ty Betlémě Efrata — maličký jsi v tisí-
cích judských — t. j. nechtáš ani tisíc občanů: a pře-
ce budeš slavnější — nežli pohanský Řím, kterýž
právě v tu dobu byl zakládán. Aby nebylo nej-
menší pochyby, který to Betlém bude rodištěm

O, nad nás Pane, k odlehčenému tělu,
kde lidstvo schýlí v klám svých shráb
a vezme v ruce míru naděsti,
by s nimi cello ve chvění svého štěstí!

Zde svony — svony — ohlas v jejich nitru
andělských spásy jásá sláskem;
kdež vše dobré — k štěstí spásy jítu
a lásky Boží slatý lůžko lež!
Dnes Slovo Boží učiněno tělím,
Bůh lidstvu všemu stal se Spasitelem!

Vladimír Haras.

Vánoce národů vůbec a českého národa zvlášť.

(1) Kdo z nás jen třeba jednoukrát s dětin-
nou vírou slavil vánoce po katolicku třebaž již
bediny hlavy jeho kryly, naplněny se dojmům tām,
když opět se k nám vrátí ti milostní dnové. Dnes
ovšem i s těch vánoce setřívá jest v mnohých rodi-
nách ten pravý křesťanský, katolický ráz. Stromek
s hračkami a mláky, při němž se sotva vzpomene
na vtělení se Syna Božího pro spásu světa, dárky
a večere — mnohde toho dne přece ještě posadí
— to jest to všecko, čím slaví se vánoce. Mrával
pak spousta našeho věku, jak ji způsobil libera-
lismus, slaví vánoce v krčmách! Aspoň v mnohém
mladém městě mluví se v hlubokém chraptavě
křik podnapilých karabáčů, kteří sůt v čelích
hodech nevzpomenou, že nejsou — zvířaty. Kéž
by o tom zastanci liberalismu vážně přemýšleli!

Kde ale lid je zachovalější, tam po radostném
rodinném — byť i skrovném — oslavení štědrého
večera, čeká se s napjetím na hluboký svonů. A jak-
mile první jich zvuky posvátným tichem nočním
sazvají, ta staří i mladí, děti i dospělí třebaž na
hodinu cesty byli od chrámu, vydávají se na cestu
a marně bývá úsilí mrasu, větru neb sněhu. Spě-

Mešitovým zda Betlém v zemi galilejské, v po-
kolení Zabulonové, na západ od Nazareta, přidáno
k Betlému určené Efrata, jak se za starodávna
říkalo Betlému judskému, městečku ležícímu z
hodiny cesty na jih od Jerusalema. — S největ-
ším pak zájmem očitáme se v tomto Betlémě ka-
ždoročně v nejradostnější hod Boží, když znovu
a vždy s větším nadšením a porozumě-
ním obdivujeme se svatě rodině Páně. Bud jak
bud oslavujeme zde v pravdě narozeniny nejmo-
cnějšího Panovníka: ale každý také své vlastní.
V Marii postihuje vděčný cit svou rodičku, v Jo-
sefovi otcovského svého pěstouna, a v Ježíšku,
s jeho dovolením sešel Jesle betlémské — koléb-
ka každého z nás. Ach jak chudobná kolébka Spa-
sitelova. „V seno vložen býti žádá — v nízké
jesle údy skládá — trochu mléka bývá kojen —
ižně i prastru pokrmy strojen.“ — Ale kterak to,
že Vykupitel náš, jehož počestí zvěstování v Na-
zarete, čtyři dni cesty na sever, narodil se v Be-
tlémě, měste Davidově? Řízením Božím postaral
se o to římský císař Augustus, jenž právě nad
zemí judskou vládl, a poručil sčítání veškeré své
říše, tedy i Judska — dle přislusnosti. Každá
rodina musila se tedy přiznati či prohlásiti v tom
místě, kdež rod jejich původně byl. A že právě
Josef a Maria byli z jižního Betléma, musili na
cestu se vydati v dobu, kdy nejl. Panně již
již se plnili dnové, aby porodila. A tak v měste
Davidově „narodil se Kristus Pán, veselme se!
Císařové a králové mají své hymny, jimiž o na-
rozeninách a jmeninách jejich památka se koná.
Který národ má velebnější hymn o narození nej-
většího Mocnáře, nad nás vánoční hymnus: Na-
rodil se Kristus Pán! Než dosti o tom. Již i ji-
ných písní vzpomínáme. O koledě jich dosti sly-
chati. „Do Betléma půjdeme — pěkně zpívat bu-
deme — ozývá se všude. Ale jsou také v každé obci
svlátní písně vánoční, kde obecní takřka poesie
vánoční se jeví. Aspoň jedné se tu na konec do-
tkneme, z níž jen začátek a konec položíme, který
as všem takovým písním lidovým jest společný,
kdežto jádro vnitřní dle místních poměrů se vy-

chází tam, kde okna kostelíka jejich i v noci dnu
září, spěchají tam, kde zástup svaton touhou ro-
nícený s napjetím čeká udeření dvanácté hodiny,
aby se srdcem zbožností a slasti plným mohli
zajásati píseň svou: Narodil se Kristus Pán, a ani
táměř nedýchající naslouchati slovům kněze čten-
cího v evangeliu: Zvěstují vám radost velikou...
neboť narodil se vám dnes Spasitel, jenž jest
Kristus Pán. — Ubosť naši domněli osvícenci, jímž
pochybnost rozežlárá srdce, ubosť, jímž náboženství
vyhyzvalo v spastlých duších. Ubosť, jímž vlivem
protestantismu německého na místo z víry ply-
noucího jasu duše dán jest jen „vánoční stromek“,
jako znamení „lidčnosti“ — často bez víry a pravé
bláznosti. — Katolíci jest šťastnější nad vás

Tak slaví lid katolický v noci „Boží naro-
zení.“ A sotva ukázala se ranní zář, již zase
chrámek je plný. Druhá slaví se oběť „na úsvitě“
na památku toho svítání světla nebeského, jehož
se dostalo prostným pastýřům, kteří přichvátali
k jeslím. Tak mnohá duše prostná želí v to jítro
a vnitřním utěšením poklesků svých a s Bohem
na novo se sjednocuje. Kristus se tak rodí v duších
věřících. Zdaž i „svobodomyšlník“ přemýšlí té
chvilce o sobě? A po třetí ve dne zdvíhá se kalich
toho dne k nebesům. Prostný lid slaví narození
Syna Božího z Boha Otce. Ve dne — za světla
plného — slaví se to. I čeledín i děvečka, dítě
i stařenka třebaž z té „pastoušky“ nebo „pazderky“
zabývá se tu myšlenkami tak vznešenými, tak
velikými, které jsou filosofů nejvznešenější, mu-
dretvím nejvyšším. Až do hlubin nesmírného Božstva,
až do hlubin přetajeného života tří osob v jediném
Bohu, ponořuje se duch i nejzářivější. Tak jest
tato třetí „mše“ světlem opravdu denním katolíků
každému, to jest ta nebeská „osvěta“, jak ji říká
ta nenáviděná církev katolická. To jest to „tmářství“
klerikalismu. Porovnejte kdo jsi dobré váše slavení
vánoce našimi „osvícenci“ s katolickým slavením
vánoce, a třebaž i jsi odpůrcem církve, zamysli se,
a učiň si úsudek, kde že je té tmy více.

Jadruje a zbarvuje. „Bože Otče na výsosti — bu-
diž Tobě čest a chvála na věky; — jenž jsi
z lásky a z milosti — dal nám bláznivým na tento
svět dar převeliký: to jest Světo jediného Syna
jednorozného — aby kteří v něho věří ze srdce —
dosáhli život věčný — tam kde jest samé plesání,
radost bez konce — Při tom též má každý vě-
dět — kdo chce v té nebeské slávě přebývat —
že musí nejenom věřit — nýbrž také dobré skut-
ky, jak Bůh chce konat; — předně však Synáčka
jeho milovat z srdce věrného, — následovat jeho
cesty každý čas — též v lásce mít i své bližní —
pak jít slyšet do Betléma jeho božský hlas! —
Avšak kdo k Ježíši půjde, jeť potřeba aby prázdný
nechodil — neb On se ve velké chudobě v chlévě
mezi hovádkami v noci narodil. — Nemá co jíst
ani co pít, matka ho nemá čím odit, čeká až ze
Branné přijdou v tichosti, odkudž lidé laskaví —
nesou malému Ježíškovi dary v hojnosti.

A po tom přístupu na před jde místní du-
chovenstvo k jesličkám se poklonit, a sotva že
chvilku počkalo na své ovečky, již vidí místní
učitelstvo s hudbou a zpěvky se blížit. Na po-
kyn velebného pána umlká muzika, a na to z celé
oce přednější páni, obchodníci, kálci, rolníci,
chalupníci, sedmáci (ze sedmi rozličných řeme-
sel), dary nesou. I listonoše a tech kteří po ho-
spodách po každé se opozdují, i pana starého, i
nemocných, kteří nemohou k Betlému, s rozpusti-
lou poněkud radostí se vzpomíná! Konec zní:
Když z celé kolatury přišli — řem s dary: vrch-
nosti také poddaní — k nim jsou ti duchovní
vyšli — dali jim na místě Božím všem požehná-
ní: tu všichni před jesle klekli, a tak Ježíškovi
řekli: „po smrti též my se k Tobě dostanem.“
A i duše z očiště — Tebe ctít, chválit, velebit
na věky. Amen.“

Zda se, že tato krkonošská vánoční píseň je
od Josefa Mirovít Krále, jenž v oně osadě býval
farářem, a mezi duchovenstvem místním se uvá-
dla Zeměm r. 1841. Kéž se raduje v nebeském
Betlémě!

Te jest tedy kratinky nástin katolického slavení vánoce v noci — na úsvitě — ve dne.
I národové mají svou noc, svůj úsvit, svůj den.

Od konce středověku, od zavedení protestantismu a od francouzské revoluce pozoruje, kdo vidět chce, že v ohledu náboženském národové klesají víc a více v noc temnosti. Poznáni Boha a pravdy duše lidské se týkající se oslablo a obviště ku konci devatenáctého století pozorujeme podobné temnosti pochybovačnosti, rozervanosti duší, otuplosti oproti věcem vyšším, a spousty mravní i morální vzedlanci, jako v pohybu proti Kristovu narození. Národové — to je jistě věc — potřebují nějakého obrození. Důkazem toho jsou sami odpůrci náboženství, že přemýšlí o nějakém prostředku, jímž by se „narodil Spasitel“.

Tak jsme přišli až ke konci devatenáctého století. Ale musíme říci, že mnozí národové jsou už „na úsvitě“. Už se ve mnohých národech děje asi to, co slaví církev na úsvitě Božího narození. „Pojďme až do Betléma“ — to jest pojďme až ke Kristu, jakoby novému narození. To je právě to, co se nazývá „reakcí“, spátnictvím, klerikalismem. V skutečnosti je to touha po Betlému, po křesťanství, po pořádku spočívajícím na základech Božích. A poněvadž národové mají již své „na úsvitě“, jest oprávněná nádej, že přijde den, jiné světlo Syna Božího, z Otce od věčnosti narozeného. Přijde ovšem ještě mnohý Herodes, který stojí „o bezsvětlosti toho dítěte“. Přijdou bouře podobné skaze Jeruzalema, který ukřižoval Krista. Přijdou na národy metly Božího hněvu. Ale ti, kteří v národech jsou již na úsvitě nového obrození křesťanstvím, ti právě to budou, kteří přivedou národy k jasnému dni, k pravé osvětě plynoucí ze Syna Božího, k novému životu spočívajícímu na věčných pravdách jím ohlášených; na pravdách, kterými aloe vyláči a v duších lidských je zatemňováti možno, ale nikdy ne bez zhoubných následků pro osvětu, mravnost, blaho a radostný a silný život národů.

A tak jest to i s drahým národem našim. Od patnáctého století od dob husitismu, a pak od dob protestantství klesá národ tou měrou, kterou se odchýlil od jediných pravdy Boží. A i když na nějaký čas se stal katolickým, nebylo to katolictví pravé. Brzo přišel „josefinismus“, katolicismus, promícháný osvětářstvím protikřesťanským vůbec a protikatolickým zvláště. A na konec dostavil se francouzsko-německý liberalismus. Liberalismus — plané svobodářství — pěstován nejen vyššími školami, ale obzvláště těleskem, na prvním místě Národními listy, uvedl národ náš v náboženském ohledu do tmy noční. Všecky ty temnoty, jaké kryjou sliby liberalisované národy, jsou i u nás. Vzdělanci pochybovali bez přehánění, polovzdělanci otupěli oproti všemu, co jest Bohem, duchem, věčným životem, lid s něčím víry v srdci, která v mravnosti v propast požívavosti, spousta mravní jest i u nás značná. Při tom i v politickém ohledu noc temná kryje nás. Náš cíl, nové narození království českého, zásluhou Gregorových jest nám zastřen temností neproniknutelnou. Ale touha po nějakém spasiteli v tom ohledu jest patrná.

Zjevil se jí!

Štědrovečerní obrázek. Vypravuje Jiří Šedivinský.

Štědrý den! Co kouzla, co poesie a půvabu skrývá se ve slovech těchto! Není snad v celém roce dne tak toužebně očekávaného, jako jest den štědrý! Těš se naň staří, těš se naň mladí; těš se naň zvláště malé dívky.

Sotva na štědrý den ráno očka svá otevrou, za žera, ještě v košilkách jako andělkové pospíchají do zahrady, otírají útlými ručkama ovocnými stromy volající: „Stromečku, vstávej, ovoce dávej, dnes štědrý den! Než mnohem větší radost čeká na ně teprve večer: — vánoční stromek, dárek to od Ježíška!

Na štědrý den těš se i dospívající mládež. A proč? Vždyť den ten jest takofaka obestřen tajemnými zvyky a obyčejí, z nichž ona vyčítá se snad osud svůj v budoucnosti. Největší však záležitost toho dne jest krásné pohlaví Evino, mladé dívky, které mermomocně chtějí proniknouti onu roušku, která nám budoucnost zahaluje, a chtějí zvědět, zdaž nastávajícího roku šťastně vplují do blaženého a kýženého přístavu manželského.

Byl štědrý večer. Rodina Stehlíková byla po večeři. Na stole stál ještě talíř s jablky a ořechy. Otec seděl ve staré, oprýskané lenošce v čele stolu; hlava bílá jako padlý sníh byla opřena o ruku. Rozárka, jeho manželka, sedíc po pravici mužově louskala ořechy. Tři dcery: Pavla, Andulka a Mařenka sedíce na pohovce, zelené potažené, veselé žvitořily.

Příjemné teplo rozlévalo se po pokoji, prostě sice, ale přece úhledné a vkusné zařízeném.

Stehlík byl sluhou a písařem u berního úřadu v podhorském městě. Již ve službě té se sedivěl. Rád by si byl ke staru odpočinul, ale nemohl; bez služného by byl rodiny své neuživil a žádá se tří jeho dcer se nevdávala, poněvadž jim věnoval děti nemohl.

„Milé děti! — pravil po chvíli otec sdvihaje

Bohudíky má český národ své „na úsvitě“. Již i u nás vzrůstá ránní snaha, již i u nás jsou mnozí, kteří praví: Pojďme až do Betléma, pojďme až ke Kristu. Je to snaha katolická — potopná klerikální svatoň. Jsou to ovšem náhodní, kteří jako obyvatelé Jeruzalema zaměstnávají svými obchody a živnostmi a řády Betléma — pohrdají. Váhají jít až do Betléma. Stydí se za katolicismus, až proti němu nebrojí. Ale jsou tu i Herodesové, kteří prý mají děta k náboženství katolickému, ale proti klerikalismu, který prý chce vládnouti, bojují až i nečestně, přímě. Herodes bál se svého království, ale proti králi Kristu dělal se pobožným. Měl mudrců: Jděte, ptejte se pilně na dítě a až je naleznete, svěťte je mi, abych i já přijde, poklonil se jemu. „Svobodomyšlníci“ bojují se o své království nad lidem jim jde o vedení lidu. Oč sami stojí, to vyčítají „klerikálům“ a při tom praví: Vždyť i my hlásíme se Kristu; vždyť i my máme děta k náboženství katolickému. Proto se „Obavte“ ale radikální „Bach“ řekl zcela správně, že taková řeč jest pokrytstvím. Že by pak pokrytectví bylo osudovou charakteristiku, a nebo že by pokrytectví mohlo národu pomoci k účtu ve Vídni a vůbec k síle, o tom pochybujeme.

Spíše napadá nám něco jiného o tom zacházení s Kristem a s náboženstvím po způsobu Herodesově. Herodes umřel smrtí děsnou rozekrán jsa červy! A tak se nám zdá, že národ, který by ve svém celku stal se Herodesem, který by stál „o bezsvětlosti dítěte“ čili o zničení Kristova náboženství, národ bezbožnický spěchá své smrti vstříc neboť červy mravní spousty rozefrají jeho tělo. Pohleďte na Francii, v které pěstuje se ateismus, bezbožectví, přemýšlejte proč dle jistého sepeání, lidu Francouzů ubývá, proč — obrazně řečeno — červy spousty mravní bloudají v těle národa toho?

A na takovou výši osvěty a pokroku obtíž byste povznést národ náš, tak malý, tak slabý? Což diru, že právě to „Herodesovství“ — toho nášeho liberalismu, ten mravní úpadek nášeho lidu i naší mladé inteligence, přivodil i u nás ono „na úsvitě“?

Ano jsme i my „na úsvitě“ a sice zásluhou katolíků. Pojďme až do Betléma — to jest dnes zase hešem přímnohých a to přese všecko tu záplavu potup, posměchu, lži a pomluv, jímž naše „svobodomyšlnost“ bojuje proti katolíkům a jich vědcům.

A proto oddáváme se naději, že i národu našemu přijde den. S návratem světla pravého, pravé osvěty, jež světlu vyplýnula z Božího Syna přijde pak sama sobota i náprava ve věcech politických.

Když by hlas náš promlil nejprve srdce všech katolíků českých, prokázali by tím vlastní své službu neocenitelnou. Kdy by, což naši strana ustavičně ještě připomínáti důrazně, hlas vůdců jejich byl hlasem anděla volajícího: Nebojte se!

Naši pak liberalové — míníme ty umírněné, dobromyslné — kdy by nezavírali oči před tím „úsvitem“ v národech.

Jedna doba hodná kniha dí: Pravda Hospodínova zůstává na věky! — Blady přicházejí, na-

střibrovlasou blavu, „nevím, nevím, jak bude ode dneška za rok! Dnes se tu ještě společně radu jeme, a za rok možná už mezi vámi nebude. Jsem příliš star, už velmi slabou; jsem jako pára nad hrncem. Jen kdybych viděl aspoň jednu z vás zaopatřenou, pak by se mně to lehčeji odcházelo se světa!“

Dívky ustaly ve smích a vážně zadívaly se do zvráskovatělé tráhy svého otce, jehož nade vše milovaly.

„Nešťastná chudoba!“ vzdychla z hluboka nejmladší dcera, Mařenka. Bylo jí teprve 18 let; černé oči jako trunky, černý vlas, plně, buclaté tvářinky dodávaly jí příjemného vzezření.

„Kdybychom měly tisíc, pokračovala, „nesedly bychom na této staré pohovce! Byť byla dívka sebe ctnostnější, sebe řádnější a pracovitější, byť měla všech šest „pa“ vrchovatou měrou, scházelo to sedmé, a zároveň i nehlavnější „pa“ — peníze, zůstane na otec. Dnešní svět je všespok poživodářský, jen peníze a zase peníze!“

„Jen mlčte, děti!“ ozvala se matka ustaviv louskati ořechy; „nezapomínejte na staré přísloví: Sedávej, panenka, v koutě, budeš-li hodná najdou tě!“

„O matinko, dnešní svět je převrácen“, ozvala se Pavla, nejstarší dcera; „dnes platí jiné přísloví: Chlubte se, panenka, na ulici, najdou peníze — pak i tebe, mládenci. Dnes ctnost je věcí úplně poslední, ba zbytečnou; ženich bře si jen peníze, a děvče — přidavkem.“

„Ale nehádejme se!“ ozvala se Andulka; „dnes je štědrý den, zkoumejme tedy, děvčata, štěstí, ptejme se, co na nás asi v budoucím roce čeká! Mařenka už ráno, hnedle jak vstala, vyběhla ke studni, myla se studenou vodou, aby byla hezka a poslouchala, odkud štěká pes; já jsem ji dobře pozorovala.“

Při těch slovech se Mařenka zapýřila; domnívala se, že jí nikdo neviděl. Vidouc však, že vše je vyřazeno, pravila: „Nesměj se, Andulko, nesměj; je to starý zvyk na štědrý večer zkoumati štěstí, proč bych si tedy nezakrtovala. Př-

plácí duše, předí roznachy a boje, často i bouře, ale vyruší se a odcházejí. Tak to bylo vždy a bude zase. Protestantismus jest již blíž rozkladu, a liberalismus — ten „velký blud“ století devatenáctého nepoje již rovněž zárodky smrti v sobě. Červy se již dostavily. — A to „Dítě“ — ta jeho pravda — žije a znovu se rodí v národech.

My ovšem odejdeme s bojiště, na němž se ten velký boj liberalismu s Kristem bojuje, ještě „na úsvitě“. Ale tolik doufáme pevně, že od synůžka za sto let, bude již jasný den celýho řádu a blaha s Krista znovuzrozeného vyplývající. Doufáme pevně, že i drahý národ náš dočká se plného a jasného dne nového narození svého, a sáhneme o to budoucí míti — křesťané, katolíci.

Pro malý dorost českých menšin.

(Před štědrým večerem.)

Stává se vám jistě o zimním večeru, že sedíte v tichém pokoji při práci, mimoděk se zamyslíte, odchýlíte hlavu, zavřete oči a kouzlite si vzpomínkové obrazy...

Venku padá sníh, světla do husté chumalice plativě prosazují, uliční hluk je stlumen. Myšlenka za myšlenkou plyne hlavou: o deanních událostech, o horečném ruchu v českém životě, o vřur hešel; ale najednou jakoby to duše všechno byla setřásla. Před zavřenými očima objeví se český kraj — český venkov. Milé obrazy plovou před očima... Rovinaté Polabiny, tam Říp, onde Dvůr, půvabné doly v Podkrkonoší, hvozdy na stránkách staré Sumavy, lesnaté kouty v křehatíně u Moravských hranic, chumákové Joseanůvky, se vším tím pávabem, jen uložen je v rozestřeném jejich klíně, modravý lom Bílých Karpat...

Jeden obraz volněji se rozestíral a děle potrvál.

V šeru, v němž zápasí zapadající slunce a vychodem již blednoucím, leží smutný kraj; v dálce rysuje se tmavá, dlouhá hradba hor. Sáhá lež na tiché zemi, světla posud kmitají do zásvitu snaného, sem tam vyšlebe mocnější proud světla, onáti chumákové šashta a zaniká zas.

Teď ukázaly se živé postavy — ne, postavíčky; po utlapané, tšpytící se stezce jedu jedina za druhou. Kloudeci v beranicích, s šály okolo krku několikráte zatoučenými, s bráňkami na zádech; děvčátka malá, větš v loktuškách, s sletěi jen oči jiskřící, jsou křídli než děti.

Mráz pálí a štípe, v botách nalézá se neštý, proalká rukavice, prodírá se za kabáty i za jupky — děti se krčí, ale přese vykračují bystře, hovoří, až se to tichem rozléhá.

Jakže — v tomto kraji český švehol?

Jak raaní šero klesá a bílý den se vrací, jest na rovině vidět více takovýchto utlapaných páti a na nich řádky dětí, podobných těm, jež prve se objevily.

neala jsem také dítě do kuchyně a byl — „sude“; a to je dobré znamení — vdavky za dvěma.

„Ta se kasé; šlyšá, Pavlo; chce se vdáti dítě nešli ty“, pravila Andulka.

„Jen jí toho dopře, jako svobodná vdá se jen jednou!“ odeskla Pavla.

Ale, děvčata, nechme již řeči a zkoumejme štěstí, už táhne devátá! — vybírala Mařenka.

„Nejdříve se budeme divati do vody v kamnovci; každá tam spatří svého nastávajícího nevrhovala Pavla. A již běží ke kamnovci; ostatní za ní.

„Koho vidíte? — se táže Mařenka stojíc vsadu.

„Samy sebe.“ zněla odpověď.

„Hahahá, to se vám podařilo; pěkně se vdáte; pusťte, teď já si problémnu svého ženicha!“ Sestry odstoupily a Mařenka sama hledí do vody.

„Honem, děvčata, honem! Jen pohleďte, ten je hezký; černé kafrky, černé oči, kučeravý, vabůru zčesaný vlas — právě jako já; ach pojďte sem!“

Děvčata přiskočila, hledí do vody a nic nevidí.

„Vidíte?“ táže se Mařenka.

„Vidíme, samy sebe!“

„Tot nemožno! Já sebe nevidím, vidím zcela cizí obličej. Zjevil se mi! sadleskala rukama. Ach, ten je k zulíbání!“

„Zkusíme, zdali mluvíš pravdu!“ pravily sestry. „Házej přes hlavu boty!“

Mařenka vzala do ruky boty, obrátila se zády ke dvěma a hodila jednu přes hlavu. A hle! Botka se postavila špič ke dveřím.

„Hod ještě druhou!“ vybízej sestry.

Mařenka nerozmýšlejc se hodila druhou botku, a ta opět postavila se špič ke dveřím.

„Maminke!“ volají dcery; „Mařenka nám odejde, všechno k tomu ukazuje; sjevil se jí také ženich!“

Otec a matka s radostí hleděli na své radující se dcery.

„Do třetice všeobdobného!“ vzkřikla Pavla. Zdvíhejme ještě štěstí!

Poznáme, kde jsme: Podhradský kraj se zachmuřenými mými i jasnými dědici. Před námi jako na dlani, a ty děti se vďačují do školy — české děti do Matiční školy. I v té zímě jde se jim veselo. Ej, jaké tam ve vytopené světnici, ověšené obrazy a mapami, česká blaho! Jaké tam dnes budou hovory s kamarády domáckými i s celého okolí, co nového dnes pan učitel poví! V poledne s chutí slupne se krajíc chleba s pomazánkou a po odpoledním učení pokluše se zas veselo domů. Doma správi se úlohy a potom bude se tatinkovi, jež přijde z práce, povídat co bylo ve škole nového...

Vy, kdo jste kdysi také s českých vesnic obdivovali přes pole do školy, přivědčíte, že ten náčrtovaný obrázek je pravdivý a že s rozkoší na ty doby vzpomínáte. Ale teď si povzte, čím jsou ty cesty dětem v pondělních lůžkách svých vlastí! Čím jest jim škola, v níž jedné sni slovo, kterým doma hovoří otec i matka, kterým poprvé zařvala drobná ústa, kterým pronosen byl prvý Otčenášek! Ale co to stálo starosti, než ji měli, a z kolika rukou vyplynula částka, již ubrasnuje se náklad na školu! Vzpomínáte-li vy na své domácí školy v českém kraji s rozkoší, jak teprve ony jedou jednou vzpomínat! Takové vzpomínky nezakládají člověku až ke hrobu a vědecky mívají kas ally, aby aspoň na chvíli rozjasnily temnotu dědičného trampotného štítu.

Pravda, všechny děti Matičných škol neputují do škol přes pole, má Matice i mnohotřídní školy ve větších obcích, ale i tam je půvabným, vábídem ostrovem česká škola vždy!

A není tak jen v kraji pod radými horami, jen pohledáme na mapu českých škol matičných a víame kraje: mezi Svitou a Mlý, mezi Mlý a Uhavkou, ty dědiny ukryté v lesnatých úvalech, zapadlé, světa stracené kraje v jímách Čechách, Jihlavsko, severní Půjzeří, Podkrkonoší, luhy pod Jeseníky, v Jihl Moravě, ve Slezsku! Kdo po- byli jate v krajích těch, dovedete se rozpomenouti na obrazy, podobné onomu, jím jsem začal...

Než měly českou školu, šly ty děti v osadě i ve vřkolei rozptýleny, vespolek se nesnažice; škola sbližila tu mladistvou naši posádku, stulila je k sobě jako května kufátka svá. Teď o sobě vědí a mají se rády. Touha po české škole pro milé děti, snahy aby byla zřizena, zblížila prve i rodiče jejich. Nebyly ty snahy vneseny do hlav jejich odjinud, cizí agitací, jak se někde říká; kdo mezi ty naše přišel, porozuměl, že zcela přirozeně vzrostla, že musila vyrůst. Či — co jest na tom divného? Rodiče jsou Češi, děti tedy od malicka vychovávali tak, jak sami byli vychováni, nuže, co jest přirozenějšího, nežli že toužili, aby domácí vychování mělo pokračování ve škole? Či majdou na to útlé ptáče dostati do hrdla zcela jiné zvuky, než které slyšelo od tatíka a od matky? Nebo se někdo domnívá, že před lety, dokud naši Matice nebyly, nežli v těch našich pondělních krajích rodiče, kteří vraceše po tom toužili, aby děti jejich mateřskou mlavou byly cvičeny? Ze nejednou nad svými dětmi, žáky škol německých, nezasteskuli, nezaplakali? O, byli tam, byli, ale

Andulka rozloukla tři ořechy, vyčistila skořápky; pod jednou dala hlínu — což znamená smrt; pod druhou halčí — bohatství; pod třetí chléb — dlouhý život; pod čtvrtou kousek roztrhaného šatu — chudobu, pod poslední prsten — zasnoubení.

Prsten svítil a ráky otec a Pavla vše dobře ukryla a proměnila.

Mařenka zakryla si oči, by neviděla, pod kterou skořápku Pavla co ukryvá.

„Nyní zdvíhej! velitelky spustila Pavla. V duchu si přála, by Mařenka odkryla hlínu. Bylo by to smích!

Otec a matka povstali a s blaženým úsměvem pautili na zvědavé dcery.

Mařenka přiblížila se k osudnému tahu. Položila rostomile prst pravé ruky na své růžové rtíky a přemýšlela, která skořápka je ta šťastná. Na tvářích obou sester bylo lze pozorovati velké napětí.

Rozhodla se! Již zdvihla skořápku prostřední. Nastojte! Snubní prsten se zaleskl!

Váichni spráskali ruce; z dat všech znělo: Mařenka se vdá tento rok; zjevil se jí...

Čas ubíhal jako voda. Překulily se vánoce, a přišel masopust se svými radostmi a zábavami.

U Stehlíků váichni zapomněli na zjevení Mařenčino. Jen ona ten malý obličej stále v hlavě nosila; ba ještě na štedrý den v noci měla sen, sen přerozkosný, v němž si přála, by se jí vyplnil; nikomu však o tom se nezmínila.

Hned na počátku masopustu přišel pan Stehlík s kanceláře a sotva do dveří vkročil, bylo jeho první: „Víte, děti, co nového?“

Pan adjunkt Potocký je přesazen a dostane nové jeho, svobodného, ale dělá prý velikého pána, otec jeho byl tovarštem; v týdně bude tady.

„Bude to zase mítí paní radová, paní soudcová a paní bernová nebáňku, by některou ze svých dcer mu vnutila. Bude to vychvalování a slibování! pravily dcery.

A zase šlo vše vyjetými již koleji. —

sami semší prostřední škola stála a — p o m o c i nebylo!

Jen tak se posadit stalo, že nové stísená škola matičná hned byla naplněna, že školáčkové i s daleka putovali, aby účasní byli učení jazykem, jenom rozuměli. Každá ta nová škola nakutečila jen dlouhou touhu rodičů i dětí, byla pouhým splněním autné potřeby.

Jen povzte: Města v oněch krajích mají německé školy namnoze nádherně sbudované, mao- boční, všemi potřebami dobře opatřené — matičná škola, jak přirozeno, bývá popelkou proti nim: a přece sta děti s radostí do ní putují. Kdy- by neputovaly, odměny by docházely: ony i rodiče jejich; pomůcky by dostávaly, oděv a, kdo ví, čeho všeho ještě — ale putují přece! Kdyby tam do škol českých nechodili, rodiče jejich ušli by mnohé trpkosti, ba bolesti — ale chudí přece. Proč? Protože jest to přirozeno, i nejprostějším člověku pochopitelné a jasné, že české dítě může se nejlépe vzdělati jen v české škole. K tomu, co jest každému tak úplně jasno jako záležitost potřeby, důležitá, není třeba agitace, ale něčeho jiného — — ruky pomocné!

V prvním roce Ústřední Matice školské (r. 1881) bylo do tří škol a tří opatroven započato 648 dětí; koncem minulého roku správního bylo na ústavěch Ústřední Matice 10047 žáka, a na školách veřejných, které s matičných vzaly, více než 4000 žáka, tedy přes 14000 žáků! Kde se vzali? Šel je členové výboru Ústřední Matice a odbery naše do toho tak zvaného uzavřeného úze- mí nenanosili v pytlích? —

Nechme však protivníky, ale sami se trochu nad tím dílem zamysleme! A rozvažme, co to šlo pro národ náš zrušená!

A domníváte se, že již po vlastech našich není rodičů a dětí, kteří budou marně po české škole toužít? Že nešetří se také? Kdy pak si na nás vzpomenu?

Slyšme: Jest sdělení výboru Ústřední Matice školské. Mimochodem řečeno: členové jeho jsou rozličného zaměstnání, rozličného smýšlení politického — ale všichni Češi, mající na myslí dobro celého národa.

Výslednou následující správu: Koncem r. 1886 Ústřední Matice vydržuje 45 obecných škol o 120 třídách, 41 opatroven o 55 odděleních, 1 gymnasium o 10 třídách, celkem 87 ústavů školních o 185 třídách a odděle- ních.

Kromě 30 katechetů, 54 opatroven i školní a 24 industriálních učitelů působí na Matičních školách 137 učitelů i učitelek a 55 pastorem; tedy 192 osoby se stálými ročními platy a 118 osob počítá pouze remunerační. Dohromady působí na školách Ústř. Matice školskou vydržívaných 310 osob, nepočítaje v to učitelstvo čtyř středních škol na Moravě, od Ústř. Matice podporovaných, na nichž působí 27 profesorů a učitelů.

Jednotřídních škol obecných vydržíje Matice 17, dvoutřídních 12, trojtřídních 6, čtyřtřídní 2, pětitřídní 2, šestitřídní 1, sedmitřídní 3, osmitřídní 2.

Nový adjunkt se skvěle přistěhoval. Byl to muž krásně urostlé postavy; líc jako růže červené, černý knír, černé, jiskrné oči, kučeravé vlasy.

Krásný městské byl; jeho krásou všechny zmámeny. „Nebe bych za to dala, kdybych jej dostala za muže!“ řekla si mnohá.

Jakmile jej spatřila Stehlíková Mařenka, všecka zbledla: Toť on, ten se mi zjevil! Znati toho na sobě nedala; věděla, že by došla jenom posměchu u svých sester. A jak by také ona, chudobná dívka, mohla si dělati naděje na boha- tého adjunkta! —

Bylo to jednou v neděli. Pan adjunkt Javorský — tak se jmenoval — šel ještě s jiným úředníkem z kanceláře. Lidé ubírali se právě z ko- stela. I Stehlíkovy dcery byly na zpívání má svatě. Všechny tři byly stejné obléčeny; jednoduše sice, ale vkusně; lépe jim slušel onen šat z látky jed- noduché, nežli mnohé bohaté a jako páv pyšné slečné šaty atlasové a hedvábné.

Javorský jde kolem nich všiml si, jak skromně kráčí; padly mu do oka a vzbudily jeho pozornost. „Či jsou to děvčátka?“ tážal se úředníka jej doprovázejícího.

„Jdou to dcery našeho sluhu v kanceláři — Stehlíka. Jsou chudobny; ani halfe věna nedo- stanou!“

„Chudoba cti netratí, pravil Javorský. Jsouli pracovité a čestnosty, užijí se jistě ve světě! Můj nebožtík otec si vzal za ženu prostou, chudou vědkovskou dívku; byla dobrou hospodyní, často i otcu zastupovala v jeho obchodech, a on stal se — milionářem!“

Čas mšel; blížil se konec masopustu a s ním přiblížil se i očekávaný ples studujících. Tento ples býval nejstříkřejší. A tak i letos děly se k němu velké přípravy, švadleny se mohly potrbati, by vyhověly dámám, z nichž každá chtěla mítí nejkrásnější šaty.

Smutno však bylo u Stehlíků. Každoročně byl otec s dětmi na jedné aspoň zábavě — a letos ještě nikdy; a masopust u konce. Prošly,

Opatroven i mateřských školek s jedním od- dělením jest 38, o dvou odděleních 12, o třech odděleních 1. — Žádosti o dvě nové školy obecné nebyly dosud zemažou školní radou vyřízeny.

Kromě tyto podporuje Ústř. Matice školská řadu jiných škol.

„Komenský“ ve Vídni dostává od ní ročně 1000 sl., letos však 2000 sl. Matice školská v Brně má od Ústř. Matice roční podporu 4000 sl. Ma- tice školská v Českých Budějovicích dostává pod- pory v částkách neurčitých, letos obdržela 800 sl. Na každou třídu nových čtyř středních škol na Moravě zavázala se Matice přispívati po 1000 sl. Na stavby škol veřejných v krajích národně ohro- žených vydává Matice několik tisícovek ročně.

(Podáváme schvalně všechna tato data, poně- vadž leckde není o rozsahu díla Ústř. Matice ná- ležitě představy.)

Slyšte dále: Náklad pro r. 1896, rozpočten byl na 248000 sl. Avšak do konce listopadu slo- ženo bylo pouze 175000 sl. a vydáno 212000 sl.

Po výsledcích této zprávy zabohat se přiro- zeně v prsou přítomných stísněnost, jejíž výsled- kem je pevné přesvědčení, že se musí co nejvíc šetřit, že naprosto není možno pouštět se do no- vých podniků.

Následují jiná čísla jednání — Ale tu najednou čte se dopis:

„Je nás tu tolik a tolik, pracujeme, seč jsme k národnosti své přes všechny útrapy věrně se hlá- síme, chceme, aby i děti naše zůstaly, čím je Bůh mlti obřel, když je nám českým rodičům, daroval. Ale marně voláme, marně toužíme jít po řadu roků. Nedě se o nás, zapomíná se na nás, opu- štění jsme! Kdyby český národ věděl o naší vla- stenecké upřímnosti, nenechal by děti našich bez vyučování v mateřštině!“

Tak, ba upínivěji zněj ty dopisy.

A výsledek! Srdce přítomných se rozechvěla, školopevné úmyly mknou, a konečně osvon se slova, jež tanula ve všech myslích: „Nic platno, pánové — ještě tam se musí pomoci! Vždyť se to snad v národě užná, Čechové svou Matici měli vždy prvou na paměti, vždy v těžkostech ochotně pomohli, snad jí ani tentokrát neopustí!“

Uplyne několik měsíců — a v luhu, s ně- hož přiletěl onen dopis, školáčkové s brašňami na zádech, s kabelkami v rukou putují do školy. Če- ské knihy si nesou, k nové, české škole chvátají.

A rodiče si pochvalují: „Zaplat Pánbůh — hned to na těch našich dětech je vidět — zrovna jim tvář přibýlo, veselější jsou a hezky jim to jde. A my stali přece také něco od nich puch- tíme!“

Nesapomenutelným jest setkání s takovými školáky. Trudno bylo to s pochůzkách krajiny, druhdy českým lidem obdivnými, tíha ležela na duši, led kolem srdce. Najednou ti ta drobůt při- šla do cesty, slyšís hlabol rodné mlavy, zde tak libě znějící! Hned se jich chytíš, vřptáváš se na domácí poměry jejich, otázky z dějin a ze země- pisu vlastní dáváš — a je ti s nimi jako na zim- ním sluníčku.

mořily, hartusily; doly slibovaly, jen aby otec s nimi šel. Posléze přece vyprosimy, že otec slíbil na studentský ples s nimi jíti.

Bylo to radostí! Od té chvíle dcery praco- valy jako o překot, ani chvílky nesmařily. Šatů nových si poříditi nemohly; popravily tedy staré, jednoduše je přizdobily, a bylo vše připraveno.

Nadešel ozen kýžený den. Dcery radostí od rána ani zpívati nepřestávaly; veselo bylo toho dne v obydli sluhově, když dcery zvonivými hlásky píseň zanotily.

Přišel večer. Ustrojily otce a sebe a s tlukoucím srdcem ubírají se na Staré náměstí do ta- neční síně.

Již vcházejí do vrat; jdou po schodech; již odkládají plaidy v garderobě; otec zaplatil vstupné a vede je do osvětleného sálu.

Dech se jim zatajil, když spatřily ten pře- pych a nádhru. Dámy jako andělé ve stkvostných úborech procházely se se svými galány; ostatní seděly kolem na lavicích a veselo se bavily; vzne- šené paní města, jako paní radová, soudcová atd., byly rozloženy v čele sálu na měkkých pohovkách. Veliký lustr rozléval bohaté světlo kol a kol. Pod ním stála řada pánů v růžové náladě. Jeden z nich budil pozornost všech slečen i paní; zraky všech jen na něho byly upřeny.

Byl to pan adjunkt Jaroslav Javorský; byl všem zářící hvězdou toho večera.

Dcery Stehlíkovy vešly a zamířily přímo na prázdné místo v koutě, odkudž bylo lze vše pře- hlédnouti.

Zvuky polky zavřily a rozletěly se sálem. Všem to trblo v nobou. A již párek za párkem vznáš se a otáčí, jakoby do nebe vzletnouti chtěli.

Pan adjunkt ještě rozmýšlí a pátrá po své tanečnici.

„Která pak bude tak šťastná?“ prohodila paní bernová ku své sousedce.

Než již se rozhodl! Krátč v tu stranu, kde seděly dcery paní radová a paní soudcovy. Obě- mi dámami to trblo; zvědavě sledovaly kroky adjunktovy, ale zmýřily se.

O smích vřavách je se zasmýšl s nich
nasmýšlali; o štěstí jejich přivodil si je do Prahy a
školaři chodili omámeni, okouzleni. Každou chvíli
jame je potkávali — tu na Staroměstském náměstí
před radnicí, před Týnem, u Karlova mostu na
Hradčanech, u hrobů králů pod klenbami svato-
vítavskými, v kapli svatováclavské. Co jsme tam ci-
tili, když družina těch zdravých Čechůků se smí-
šeného území zpívala: „Ty jsi dědic České země,
rospomeň se na své přání. Nedej zahynouti nám,
ni budoucím, avaty Václave!“ — A co na Mo-
ravě a ve Slezsku? Tam nemáme jen malé ško-
lárky, ale jsou mladé studentky, budoucí pra-
ceovnice mezi lidem jejich, jenž jich tak potřebuje
a po nich touží! —

Hle, co všechno vyvábila vzpomínka na děti,
putující zasaženou krajinou do Matičné školy!

Venku se rojasnilo. Sáh padá jen řídek, v
ulicích a na náměstí planou světla. Hle, na pro-
stranství před chrámem temní se celé lesky vá-
nočních stromků. Sváteční nálada vnáší se do
všech srdcí, čistá poseje dýně v ně z betlemských
ještě. Světla postava toho, Jenž velel: Milovati bu-
deš — — chodí zvláště v těchto dnech mezi lid-
mi. Milovati budeš bližního svého — a každý člo-
věk jest náš bližní, přítel i nepřítel! tak učil, ale
z řeči jeho nejednou zazdala láska ke kraji, v němž
se narodil, hofe nad vlastním nešťastným rodem.
Neplakal-liš nad městem Jeruzalémem, a zda ne-
pravil: „Kolikrát jsem chtěl shromážditi díky své
jako slepice kuřátka svá pod křídla? ale nechťeli
jste. Až, zanechán bude vám dům váš pustý.“ —

Čtrnáct tisíc mladých hlav upírá k vám tam
se vzdálených krajů očí svých. Jsou to naše děti,
krev z krve naší, a celým srdcem touží stát se
našimi. Vidíte, že jich neopasíte? Vidíte, že neza-
pomenete na opatrovnici jejich, Ústřední Matiči
školkou?

List z Prahy.

a — V neděli večer 13. t. m. konala kato-
licko-politická jednota pro království české ve-
řejnou schůzi v sále svatováclavské záložny. Schůzi
předsedal Jeho Osvícenost p. hrabě Karel Schön-
born. Rokování zahájil vdp. professor Dvořák o bu-
doucím novém katolickém listu. Po něm rozho-
vořil se dp. Žák o politických stranách v českém
národě, aby dospěl k závěru, že pro národ český
stává nutnost nové samostatné strany katolické.
Rečník odvolával se na hnutí křesťansko-socialní
ve Vídni, jeho prospěch pro Habs, dynastii a pro
lid křesťanský. U nás jsou poměry ještě rozerva-
nější, než u Němců a proto třeba samostatné ka-
tolické strany v Čechách. Bodří a stateční kato-
lici na Moravě ukázali nám cestu, nuže sledujme
i my zde v Čechách jich příkladu. Dp Šimon
přirovnával nás katolíky květině, která roste ve
skleníku, je na pohled krásná, ale ještě nedo-
vede vzdorovati čistému vzduchu a bouřím. Proto
musíme my katolíci z toho skleníku ven na vzduch,

Javorský kráčí vedle nich a mluví přímo do
kouta; již se uklání hluboko a prosí o tanec. Dáma
opětuje poklonu — a již se vznáší se Stehlík-
kovic Mařenkou.

Bylo to překvapení! Dámy spráskly ruce a
strčily hlavy do sebe, by je dobře mohly přetřásti.
Celý tento večer věnoval se pan adjunkt jed-
iné Mařence; jen s ní tančil, jen s ní se bavil.
Otec dívaje se na šťastné a veselé své dcery, my-
slil si: „Byl by to párek, Mařenka a pan Javor-
ský!“

Bylo po plesu. Rychlostí blesku roznesla se
městem novina, že pan adjunkt Javorský bavil se
s prostou a chudou dívkou, Mařenkou Stehlíkovou.
Třída nižší jásala a velebila p. adjunkta, že je
přítelem nejen bohatých, nýbrž i chudých; třída
vyšší však vykládala mu to za zlé. Javorský ne-
dal se tím másti; od té chvíle častěji se setkával
a mluvil s Mařenkou.

Přiblížil se měsíc máj, lásky čas.

Mařenka s Jaroslavem ubírali se na procházku.
Prošli městem a zabýbali se na „ostrůvek“, utě-
šené to parku podobné místo. Usedli na la-
vičku. Zelený jasmín skláněl se hustě nad nimi.

Kol a kol šplounaly jemné a příjemné vlnky
řeky, obtékající „ostrůvek“. Plavco závodilo ve
zpěvu; vzduch libou vůní a zpěvem jen jen se
teteřil. Všude šum a ples, vše dýchalo novým ži-
votem; vše vyráželo a pučelo ze země vábeno
jsouc teplými paprsky slunečnými.

Seděli nepohnutě, naslouchajíce tomu jarnímu
plesu.

Posléze přerušil mlčení Jaroslav; chopil se
Mařenčiny jemné chvějící se ruky a pravil: „Ma-
řenko má! Srdce samo sobě nedostáčí; třeba jest
mu srdce jiného, v lásce nakloněného; kdo srdce
takového nenajde, ten je na světě bludným pou-
stníkem! Já však jsem šťasten, že srdce toho věr-
ného a upřímného jsem našel v tobě! Ty jediné
dovedeš oblažiti dny života mého! Ó vytkni, Ma-
řenko drahá, vytkni to sladké slovo: Já tě milu-
ji! a pak blažen jsem na světě!“

abychom na svatém a trůněm vanech me-
kuchli a sešli!

Nový list bude mít název „Katolický Li-
st“. Z několika stran bylo proti tomu náva-
stáno několik námitek a to vším právem. My
katolíci nemáme ve všem a všudy věšeti kato-
lickou firmu ven, jako Němci v Německu mají
Germanii, Kölnische Volkszeitung, vídeňští kře-
stánsko-socialové „Reichspost“ a pak katolická
šlechta „Vaterland“, tak i nám by se zamouval
titul neutrální. Komitét však vycházel od toho
nápisu, že za naší doby třeba jest barvu i so-
větnějším, firmou přiznati. Vše má ovšem něco
pro sebe a my zajisté jsme ti poslední, abychom
chtěli se přimlouvat za to, by katolická barva
byla úzkostlivě někde uschovávaná. „Čas“ napel,
že cena 18 sl. ročně je na chudé kaplany pře-
hnána. Myslíme, že pan Herben nepřispěje tím
chudým kaplanům ani krejcarem, snad by ordem
byl radši, kdyby kaplani odebrali „Čas“.

Výrok sejd. biskupa Bryncha v Chručimě,
že klerikalismus je snaha, aby všude vládl Kristus
a zákon Boží, nedá našim liberálům, pokrokovým
a socialistům spáti. Jako smíjí utknouti, avšak se
tito prohanci, odhalení jsouce tímto trefným vý-
měrem ve svém lástvi a proto sepi vztokem.
Novinářská mrcha „Špiš“ skarikovala p. biskupa,
aby jeho výrok učinila smyšlenou. Jsme převé-
dění, že v níždné zemi duchovenstvo katolické
nemá banditským žurnalistům tak v šanc vydáno,
jako u nás. Modrá tuška státního návladního pra-
voje přímo horečným chvatem, napíše-li se něco
o křesťan, militarismu, byrokracii, ale na kněze
dovoleno je všechna potupa.

A pak volají tito novinářští bandité ještě
po větší svobodě tisku. Ano — my katolíci mu-
síme bohužel přiznati, že máme ohromnou svo-
bodu tiskovou ve slám, ale velmi malou svobodu
v dobrém.

Naši akademičtí občané vzmohli se opět na
nový list „Student“. Vydváží ho ona koterie
beznárodná a beznáboženská se středa studentstva,
která ve Slavii nyní panuje.

List ten formou bizardní, přímo bláznivý,
karakterizuje i duševní povahu jeho škralbů a
vydavatelů, kteří se v něm všemu, co nám kato-
lickým svato a drahé, cynickým výsměchem posmí-
vají. Tak daleko již dospělo a dozrálo ovoce
Masarykovo.

Po vánocích svolán bude ještě před novým
rokem sněm království českého, aby vzal na pře-
tře ty zubožené zeměské finance české. Požehnal
centralismu čím dále tím více se ukazuje, země
nejbohatší dělá dluhy a naši poplatníci musí vy-
držovati země pasivní jako je Halic, na kterou
z peněz českých ročně se přispívá 40 milionů sl.
Kdy konečně dojdeme se státního práva českého?
Jsme přesvědčeni, až na fláké radě bude více
poslouchá poctivě.

Listy pařížské.

—m— Milerád ku vyzvání Vašemu, pane
redaktore, ponechávám vysokou i méně vysokou

Mařenka vztýčila hlavu, líce její bořely ru-
měncem, pohlédla v jeho jako tůň hluboké černé
oko, slzy jako perly zaleskly se jí v očích, nádra
prude se dmula a vlnila, hlava klesla opět k
prsoum, plakala.

„Ach Mařenko, pro Bůh a pro všechno tě
prosím, pověz, proč pláčeš? Mluv, netaj se přede
mnou ničím!“ Objal ji; hlava její klesla na jeho
ramě.

Po chvíli pozvědla k němu zarosené zraky
a pravila: Milý Jaroslave! Nikdo si nedovede po-
mysliti, jak v srdci mém to bouří!

Mluví té z toho srdce, avšak jedna myšlenka
káš lásku mou: jsem chudobna, tak úplně chuda,
nemám ničeho než tělo a duši. Co řeknou lidé,
že ty jsi úředníkem a k tomu ještě bohat, bereš
si za ženu prostou dívku z lidu?!

„Tvá láska nahradí mi vše bohatství; dvě
milující srdce i od celého světa odloučená, na-
hradí si celý svět; rodinnou spokojenost nete-
ani penězi vyvážíti. Bohatství mám dosti sám, ale
k němu srdce svého nepřikládám. Z chudoby své
si ničeho nedělej; chudí byli od počátku na světě
a budou vždycky. Marou zůstane snaha nyněj-
ších socialistů a anarchistů, převrátím stávajících
poměrů chudobě přitř užiti; vždyť již sám za-
kladatel náboženství křesťanského sjejmě se vy-
slovil: „Chudé máte vždycky s sebou!“ A proto
cílem pravých lidumilů má býti: své bohatství
obraceti ve prospěch chudých, dle možnosti jiné
blážit! A to je i cílem mým! Proto, Mařenko,
nermutiž tě chudoba tvá, mně je chudoba tvá
právě velice milá. Ó vytkni tedy opravdu ono
slovo, které může mě jediné šťastným učiniti!“

Mařenka napjatě naslouchala jeho slovům;
při slovech posledních vyjasnil se její zrak, bla-
žený úsměv pohrával rty jejími rty, jímž po-
sléze proklouzlo ono šťastné slovo: Jaroslave, já
tě miluji!“ Objala jej prudce, a dlouhý polibek
potvrdil pravdu slov těch.

Jarní slunko jako ohnivá koule již již zachá-
zelo za hory, když šťastní milenci kráčeli hluchý-
mi ulicemi města.

politiku stranou, bych napal vše z francouzskému
rolnictvu, o jeho poměrech a smáčkách, zvláště pak
o rolnických družstvech

Obyčejně soudí se o rolníku francouzském,
že jest nepřítelom každé činnosti společné, že dle
sám pro sebe, že jest nedávčiv a tudíž také ne-
schopen nějakého sdělování. Ale tomu není tak.
Zákonem r. 1884 byla zavedena svobodná rolnická
společnost, kterým dle syndikátů dělnických dále
bylo jméno syndikáty rolnické. Rok po vydání
zákonu bylo těchto syndikátů jen 39 a dnes jest
jich více než 1500 a počet tento téměř každoročně
roste. Syndikáty tyto spojují velkostatkáře, malo-
rolníky i nádeaniky ku společnému prospěchu. Sky-
tají členům svým pomoc při potřebě úvěru, povaba-
nují ku pokroku při vzdělávání půdy, chrání proti
překupníkům, proti agitaci socialistů, sblížíjí různé
stavy vespolek, získávají v levné ceně potřeby
života i hospodářské. Někteří vstávají se jen na
jednu obec, jiné na celý okres, většinou ale bývají
spojeny v ústřední družstvo v hlavním městě depar-
tamentu (kraje). A i departementální syndikáty
spojují se dohromady. Nejsou ve všech krajích
stejně rozšířeny. Většinou vznikají z iniciativy
velkostatkářů; od rolníků samých založeno jich
málo. —

Nejmocnější jsou syndikáty Vienneuský, Cha-
rente-dolní, Aveyronský, které čítají 80.000—10.000
členů. Každý člen platí ovšem příslušný příspěvek.
V Paříži pod ochranou zemědělské společnosti utvo-
řou syndikát ústřední, jehož předsedou jest p.
Le Trésor de la Rocque.

Hlavním úkolem syndikátů jest obrana proti
obilním špekulantům. Společný prodej s vyloučením
překupníků, opatrování umělých hnojiv a zkoumání
jich, společná koupě hospodářských potřeb, semen,
prostředků proti nemocem dobytka, vinné révy a
p. to vše obstarává syndikát. Rolník nemá býti
nesvědomitě řízen, nebo syndikát se ho týme a
poskytne mu i pomoc právní. A tak ten Kuba
Dobráček (typická představa sedláckovi) vyzrál na
ty, kdož jej šidili. Cena hospodářských strojů a
nářadí vlivem syndikátů sražena o čtvrtinu ba
i o třetinu. A ještě nemají továrníci škodu. Zvý-
šený odbyt jim to nahrazuje. Zvláště r. 1893 v době
velikého sucha osvědčily se syndikáty opatrojící
členům píci pro dobytek. Také parní mlátičky pro-
pájí svým členům; dosud mlátiti parou bylo
výsadou jen velkostatkářů.

Někteří též obchod vinem vzaly do svých
rukou a zabránují tak, aby vinné špatné nebylo
opatrováno etiketou proslulých krajů; což jenom
chváliti možno, neboť známo, že ani obchodníci
vinem rovněž jako jejich kolegové obchodující
obilím nezaslouží Montheysovu „cenu čtosti“.

Těto chovu dobytka věnují syndikáty svou
péči; zvláště starají se o udržení dobré pověsti
chova čistokrevného dobytka jistých, chovem tím
proslulých krajů.

Těm na průmyslové zpracování hospodářských
plodin družstva se odevzdávají, ku většímu výtěžku
členům svým napomáhajíce. Tak na severu utvořila
se družstva mlynářská, v Bretagni chopila se liho-
varnictví, na jihu věnují svou pozornost přípravě
konzerv ovocných i zeleninových.

Druhý den na to byl v Stehlíku dnem radosti
slaveno zasnoubení nejmladší dcery Mařenky s pa-
nem adjunktem Jaroslavem Javorským.

Po měsíci byla svatba; všechno město bylo
na nobou.

„Udělal ta holka štěstí!“ šlo od úst k ústům;
„nemá ani halfe a přece dostala tak bohatého
člověka!“ Třída chudší jí toho štěstí přála, bo-
hatší však byli plni závidi.

Bylo po svatbě. Pan Javorský zařídil dvěma
starším sestrám Mařenčiny výnosná místa v hra-
běcích rodinách v Praze. Otec Stehlík vzdal se
služby v kanceláři a odstěhoval se se svou ženou
Rozárkou ku šťastným novomanželům. A věru
nebylo šťastnějšího manželství nad manželství Ma-
řenčino s Jaroslavem!

Přiblížily se opět svátky vánoční a s nimi
i radostný štědrý večer. Co se za ten rok zmé-
nilo! Nikdo by ani neuvěřil!

Dvoupatrový dům stojící na rohu Nového
náměstí osvětlen.

Vejděma tam! V pokoji elegantně zařízeném
rodina při večeři. Tváře všech jsou nám již zná-
my. — Staříček, stříbrovlasý Stehlík opět v le-
nošce; vedle něho Rozárka, jeho manželka; na-
proti nim na divaně šťastní manželé: Mařenka s
Jaroslavem.

Je po večeři. Staříček otec se zářícím okem
hledí na šťastnou dceru svou.

„Mařenko! vypravuj Jaroslavovi, jak bylo
dnes rok!“ vybízí ji.

Mařenka vypravuje žasnoucímu muži, kterak
dnes rok zkoumaly štěstí, kterak on je již sjevil
ve vodě.

Otec se slzou v oku naslouchal vypravo-
vání tomu; když dokončila pravil: „Jak podivně
Há Bůh osudy lidské! Zjevil se jí, a zjevení to
se skutečně vyplnilo!“

Syndikát učinil se rozhodl: proti vzniku
klubu, který svislě při převratu majetkovém a při
poplácích dědičných činů čestně přehlédl požadavky.

Z počátku prohlášovali mnozí zájem pro
syndikát rolnický za poměje, za hofici klamu;
jevila francouzská prý všecko hned se se zápletem
chápe, pravilo se; ale až ukázou se výsledky
hubené: nadšení ochabne, členové odpadnou a
družstva zahynou. Tak prokeřovali pessimisté. Ale
syndikát nedělal si volkové plány, začaly obcho-
devat opatrně, ale pokračovaly stále. Osmělovaly
se víc a více, šlily obor svého působení i kruh
svých členů.

Nepovažujeme syndikáty za kousalý náčrt
lik, jako panacea universalis, kterým by rázem
mohlo být odstraněno všechno zlo, jed tihl země-
dělské francouzské, ale vyznání důkno, že rolnictvu
nepopíratelně přineslo mnoho prospěchu. Pokrok
a vzdělávání pedy vnikli do odlehklých vesnických
koutů a to jest v první řadě zásluhou syndikátů;
sblíží lidi různého postavení, mezi nimiž jinak
by naprosto žádného pojítka nebylo, sblíží se tu
bohatí a chudí a tak výborně působí syndikáty
nejen v ohledu materiálním, ale i sociálním. Družstva
rolnická jsou nejlepší záštitou proti snahám soci-
alistů, aby i rolnictvo zatáhli do svého vleku.
Prospěšnost syndikátů a venkovských záložnů jimi
zakládajících osvědčují sami osvědčenější rolníci a
uznávají také, že úspěch jejich podmíněn jest také
nemálo tou okolností, že nezabývají se ani otá-
zkami ani agitacemi politickými. Úspěch tento mohli
bychom mnohdy výroky relativně smýšlet doložit.
Zajisté, že by družstva podlehla prospěchu
i rolnictvu českému.

Listy z Německa.

— K. V. Berlín, dne 19. prosince 1896.

Listy katolické, které po několik neděl pří-
nášely odhalení o bývalém svobodném sednáři
Leona Taxilovi, Dianě Vaughanové a souduzných,
nyní umlkly. Patrně jim došel „štok“ skytaný
hlavně francouzským listem „Univers“. Nepo-
dářilo se jim sice dokázat, že Diana Vaughanová
neexistuje, avšak odhalení jejich činů na útěku
důjem, že celá ta společnost — Taxila nevyjímaje
— vydávala knihy o slých frajmaurech (na př.
„Dábel XIX. století a miss Diana Vaughanová“,
„Trojčkové bratři“ a j.), aby s dobromyslností
a lehkovérností lidu skvělý měla užitek. Jeden
z kompagnonů, totiž dr. Bataille sám psal redak-
toru „Univers“, že zmlouáný spis „Dábel XIX.
století“ určen jest pro několik tisíc hlupců (pour
quelques milliers d'imbecilles) a že byl aspoň
prvního dílu spolupracovníkem. Lze přičísti „Ger-
manii“ a j. listům k velké zásluze, že si posvítily
na lidičky, kteří pod rouškou anonymity a v rouše
zbožných beránek malují dobráckému lidu strachu
na vrbě vypravující mu povídky o slých fraj-
maurích a jich famozním dáblu Bitru. Jsme pře-
vědčeni, že komise, zvolená na protizemšťáckém
sjezdu v Tridestu na prozkoumání této záležitosti
rozhodne v neprospekch Taxilů, Bataillů a —
Diany Vaughanové.

Boj proti Polákům v Poznaňsku
v poslední době, zvláště po opaleničném procesu
opět se zostřil. Přívrženci Carnapovi, jehož morální
porážkou vlastně proces skončil, nasazují nyní
všechny páky, aby se za neděpěch ten na Poláckých
vymetli. Jak noviny oznamují, dosáhla jich strana
u dvora v Berlíně, že se semeké barvy poznaňské,
červená a bílá zamění za černou a bílou. Bude
mit aspoň policie více zaměstnání. Roku 1895
zakoupeno z poměčovacího fondu 141 rytířských
statků polských. Z těch rozkošovalo a rozdělilo
se do 1. dubna 1896 německým osadníkům 169
statků. Z osadníků bylo 1653 protestantů a jen
181 katolíků. Z toho patrně, že se pánům jedná
nejen o němčení, nýbrž i o protestantizaci Poznaňska.
Bohužel nabízejí polští rytíři své statky, jak s ně-
meckých listů patrně, sami na prodej a pak noviny
nařikají, že poznaňským Polákům ubývá deště
pády pod nohama.

V katolických listech přetřásá se nyní otázka,
jak by se dalo odpomoci smutným poměrům du-
chovním mezi dělníky v Berlíně. Katolické dě-
lnictvo berlínské čítající asi 30.000 hlav organi-
zovalo se v 18 spolků dělnických, rozptýlených
po všech předměstích. Spolky ty postrádají řádného
vedení, četní členové jich duchovní správy. Těch
několik kněží v Berlíně nestačí na všechny potřeby
dělnictva. Kdežto „Germania“ žádá rozmnožení
kněstava o pět, navrhuje „Köln. Volkszeitung“ pro
každý spolek zvláštního kněze.

Co týden dal.

Mladěčci a vláda. Mladěčský klub
jednal ve čtvrtek o svém poměru k vládě a o si-
tuaci, kterou způsobily rozpočtové řeči posl. dra.
Kramáře a dra. Herolda. Usnesení se nestalo,
poněvadž ku konci schůze nebyl klub spásobit

usnášeti se. Bylo vyvoláno přání, aby se ještě
jedna schůze po svátčích svolala k pojednání o si-
tuaci. V debatě vystupovali četní poslanci proti
„vyčkávacímu chování“ vlády, jak to vyvolil
dr. Kramář a žádali, aby se setrvalo v opozici
proti vládě. Neat přitáhně přičiny, aby Mladěčci
své chování změnili, neboť mezi vládou a stranou
mladočeskou není přý příadného arditého ujednání.
Vyjednával-li kdo s vládou, nebyl přý k tomu od
strany splocemocněn a činil-li to o své ujmě, bylo
přý to nezistné. Oportunisté proti tomu uváděli,
že klub vlastně od své opozice se neuchýlil, třeba
že ji nyní provádí v mírné formě. Pro vládu přý
nehlasoval klub ani při předložce o upravení platů
úředníků; tu přý se spíše jednalo jenom o to, aby
se zaneslo vítězství levic.

Zemské finance. V kruzích, které mají
a vládou styky, se ujišťuje, že vláda podá vzhledem
ku schválení berní opravy zemským sněmům před-
ložku podle kteréž se semím přitkaou přebytky
z daně a příjmů, jestliže přý se dotýčné sněmy
ve smyslu berní opravy vsadí zemských přírádek
šásmovna poslanecká měla v sobotu
poslední schůzi před svátky. Přerušivši rokování
o rozpočtu při kapitole rozpočtu ministerstva vy-
učování, povolila prosazovaný rozpočet na město
leden, načel prohlásil předseda odročení, přje
všem pěkné svátky a šťastný veselý Nový rok.
Šásmovna odročena až do dne 4. ledna.

Panská sněmovna měla v úterý 22. t. m.
o 12. hod. polední schůzi, na jejíž dením pořádku
byla většina předloh, jež v poslední době posla-
neckou sněmovnou byly vyřizeny.

Všelicos.

Katolický spolek učitelů. Ohromný strach a
pokrokář a liberálů způsobil nový katolický spolek
učitelů v Čechách. I táhova „dluhým tahem“ jedni
za druhým proti němu. Nejdříve smotila si Stráž nad
Oidlinou, která vyhlásila učitelstvo, by se nedalo v pod-
ručí „šitelským tmy“ (ale šli si pro světo do Byd-
šova). — Nár. Listy dostávají losupání, a dušují
se napřed, že přý jest český učitel klerik-
ká! výminkou opravdu vrácnou a proto
nedojde na zřízení spolku. — A za nimi
přiklusal královéhradecký „Elas lidu“, který veliký
nářek vedl nad tím, že katol. učitelstvo počíná se
organizovati. — Taký nářek vedou proti spolku, který
má mít jméno „katolický“ a proč? Že katol. učitel-
stvo poznalo směr liberální i klerikální, a že děle
nechce se dáti voditi za nos a proto haní klerikální
stále ve všech vrstvách se vzmáhá. Českých učitelů
klerikál je dosti, že v krátké době jejich počta se
až sděsí, a nevědí-li toho, dokazují jen, že jako ča-
sto jindy, také tentokráte hrozí se klamou, neb po-
měry v Čechách neznají. Spolek „českých učitelů ka-
toliků“ vaje v život co nevidět, — ale nezaloží ho
politický katolický spolek, ale založí ho skuteční
učitelé. Mohou-li němečtí učitelé v Čechách projek-
tovat spolek katol. učitelů, mají Češi býti posadu?
Die komanda ano! 8 upřímnou radostí a opravdovým
potěšením vítáme jednotu novou tuto, posdravujeme
ji jako nový člonek v řetězu organizace a přejeme
dalšímu rozkvětu Zda Bůh! + 11.

Bohatství řidovské. Blíže Lozdýna má Roth-
schildovi rezidenci, která nádhernou představuje i sídla
královská; i rámy v oknech jsou z pozlaceného bronzu.
Jedna komnata nemá na stěnách žádných obrazů, je-
dinou její ozdobou jest obrovská anglická bankovka,
která sní na jeden million liber šterlinků tedy více
než 10 millionů slatých, jest zdobena rámem z bril-
lantů. Taková chlubná okázalost jest snad přece
trochu nebezpečná. U takových pánů by snad dle této
ukázky socialističtí dělili přece více pochytili než a
katolické Cirkve. O tomto bohatství nešetíji ničeho
všdět. Proč? poněvadž jsou ve vleku židů.

Na zachování kunětických památek dále
věnovali: P. T. Občanská Záložna v Pardubicích 50 zl.,
městská rada Chrudimská 10 zl., duchovenstvo a sbor
učitelů v Nymburce 6 zl. 70 kr., rada města Par-
dubic, tamní filiálka živnost. banky, občanské záložny
v Pacově a Přelouči, okr. hospod. záložna v Ml. Bo-
leslavi a záložna v Ústí n. Or. po 5 zl. Duchovenstvo
a sbor učitelů v Říčanech 4 zl. 88 kr., p. probost
L. Mazák v Poděbradech a P. V. Kubr, farář v Un-
hošti po 2 zl., duchovenstvo v Polenské 2 zl. 10 kr.,
děkanství úřad rokycanský 1 zl. 20 kr., J. Tichovský,
kaplan v N. Stránci a j. po 1 zl., J. Brejcha, fidi-
čel škol měšťanských v Přelouči 50 kr. Všem vronci:
Zaplat Pán Bůh! Za další přispěvky prosí V. Kudrna,
farář.

Na lužický dům v Budyšíně zaslali nám
vip. Fr. Zundálek, kaplan v Hodkovicích 2 zl., dále
darovali po 20 kr. pp. Ant. Prechlik, H. Votobek,
Mik. Hajný, Lad. Kutnovský a J. Svára. O další
přispěvky se prosí.

Zvěsti z východních Čech.

Přístí čísle vyjde již ve čtvrtek,
dne 21. t. m. Prosíme, aby pp. dopisovatelé dle
toho své záskyly zařídili.

Drobným článekem končí druhý roč-
ník našeho listu. Domradní pp. odběratelé svome
k brzkému obnovení předplatného.

Osobní. J. M. nsp. biskup Edv. J. N. Bý-
nych přestěhl v pondělí, dne 21. t. m. s letního
sídlu do Hradce Králové.

Katolickým jednotám. Letos založen byl
v diecézi náš nový měsíčník „Časové tvačky“, jeat
přímáči průměrně na 2 tiskových artech (32 stran)
laciné časové čtení. Předplatné obnáší celoročně i
s poštou 50 kr., avšak i jednotlivá čísla lze objed-
nat. Na 4 výtisky dává se pátý zdarma. Zvláště
cenaz práce uveřejněna byla v č. 8., jež obsahuje
proslulou smeyklicku Lva XIII. „O otázce dělnické.“
Spisek tento neměl by scházeti žádnému stoupenci
naší strany, proto zasílujeme vydavatelství všechno uznání,
že spisek tak objemný vydalo za tak nízkou cenu,
aby se mohl státí majetkem i nejchudšího. Mnoho
jednot učinilo již hromadné objednávky, ale domů
mnohé jednoty, které čítáme mezi čilejší nepovírnými
si tohoto autorizovaného programu křesťansko-socialní
strany. Tato netečnost neslouží pak zmíněným jedno-
tám k velké chloabě.

Jednota katolických tovaryšů v Hradci
Králové pořádá v nedělí, dne 27. prosince „Jeničky.“
Vánoční spěvohra ve 3 jednáních s práv. orchestru.
Začátek v 5 hodin odpo. Šal Živnostensko-čtenářské
jednoty. Ceny míst: I. třídy sedadlo 40 kr., II. třídy
30 kr., III. třídy 20 kr. Lístek k stání 10 kr. Dě-
tský lístek poloviční. Předprodej lístků se všacné
ochoty převzal kněhupec pan B. E. Toimaa.

Úmrtí. Dne 20. t. m. zemřel ve věku 62 let
po krátké nemoci p. Fr. Hanaš, měřič, obchodník
a dlouholetý člen městského zastupitelstva v Hradci
Kr. Pohřeb konal se v úterý, dne 22. t. m. za velmi
čestného účastenství na hřbitov puchovský.

Obecní zastupitelstvo obdrží v pondělí dne
28. t. m. řádnou schůzi.

Pivovar v Kuklenách. Povolání ku stavbě
pivovaru a sladovny na Kuklenách jest c. k. okr.
hejtmanstvem v Hradci Králové již uděleno a koupě
pozemků pro objekty stavební, která dříve notářskou
amloukou zajištěna byla, jest nyní definitivně prove-
dena. Detailní plány, jakož i rozpočty jsou skoumány
zvláštní znaleckou porotou, která rozhodne o defini-
tivním přijetí toho kterého plánu, načež stavba pi-
vovaru a sladovny ihned začne, by v násled-
jícím měsíci ještě se svášením materiálu započato
býti mohlo.

Protestní schůze šarnalští se severovýchod-
ních Čech. konaná minulou nedělí v Hradci Králové,
dopadla špatně. Účastníci dostavilo se jen asi sto,
ze šarnalstů přijeli pouze čtyři, tak že sám svolá-
vatel redaktor Hevera stádoval si na malý zájem pro
svobodu tiskovou. Málo se rokovalo hlavně o nynější
konfiskační praxi, ale jednání bylo záhy přerušeno.
Red. Popelka pojednal o poměrech tiskových dle své
skutečnosti, načel red. Hevera kritisoval praktikování
tiskového zákona tak ostře, že vl. komisar p. Vánis
po opětém napomenutí řečníka prohlásil schůzi za
rospáštěnou. Část účastníků odebrala se pak k dů-
věrné schůzi, v níž mluvili dr. Štemberka a redaktor
Hevera.

Konkurs. Na jmění Václava Bartoníčka, obcho-
dníka ve střáném sborů v Dobrušce uvalen byl dne
14. t. m. konkurs. Konkursem komisařem byl usta-
noven okresní soudce v Opocně a správce konkurzní
podstaty Dr. Václav Pohl, advokát v Opocně. Stání
věřitelů ustanoveno na 30. prosince u soudu na Opocně.
Liquidační stání obdržíáno bude tamže 6. března 1897.

Byl přepilej. Jedné neděle v Hjně strhl se na
náměstí ve Vamberku huk a sběh lidí. Šlesinger byl
od včasného rána zas na mol a nadával koho potkal.
Strážník se ho chtěl ujmont a nabídnouti mu místo
k odpočinku ve městské věznici, ale chyt' to; Šlesinger
se nedal nikam odvést, nadával, kopal, škrábal, potíhal
strážníkovu kabát. Konečně přece byl za pomoci re-
visora přemozen a uvázněn. Výstup tento vzalo však
státní zastupnictví jinak než si Šlesinger pomyslel a
vzneslo naň obžalobu pro zločin veřejného násilí a
pro přestupek veřejného zřízení a řádu. Přelíčení ko-
nalo se s ním ve čtvrtek dopoledne před čtyřlenným
senátem zdejšho krajského soudu. Př. Šlesinger jest
37 r. stár otec 4 dětí do Vamberka příslušný a žije
se dělnickou prací, vlastně pracuje jen tenkrát, když
nemá na kofalku, kterou náramě rád pije. Vysvěd-
čení obecňho úřadu praví, že jest to urputný, vzdor-
ovitý atd. pijan. Obžalovaný není však a takovýmu
nepravým vysvědčením apokojen a praví, že je to proň
potupa. Při přelíčení vyprávěl: „Vášnost pane soude
já byl tenkrát strašně přepilej a strážník Machán byl
tak nešikovný, že přese mne upadl na hromádku šutru
a pomazal a roztrhal si šaty a teď je to na mne.“
Téhož dne pil od 6 hodin ráno a v poledne měl ze
1 zl. 20 kr. pouze 9 kr., ostatní utopil v kofalce.
„Ráčeji povážit, praví, že u nás je čtrnák za 6 kr. a
já přes zlatku propil, že jsem musel být přepilej;
vždyť jsem spal ještě v pondělí celý den“. Rozsudkem
uznán byl vinným a dle § 81. a 312. vyměřen mu
trest na 3 měsíce tiského žaláře, zosťeného 6
poety. Obžalovaný vyprosil si, aby mohl trest na-
stoupiti za 4 neděle, ale zároveň šlibil strážníkovi,
že ho bude želovat a že půjde půl města svědčit.

Kupci z laciného kraje. Ke koželuhu Al. Neu-
manovi v Novém Městě nad Met. přišel obuvník Jos.
Vymetálek do síně, kde kůže uloženy jsou, ničeho však
nekoupil a po planých omluvách odešel. Před krámem
naš škal nesmýšl člověk, který později koupil od
Neumana kůži na podrážky, při čemž se dotazoval na
Vymetáka, na kterého přý má čekati. Po nějaké době
přišli oba do krámu, kde zase Vymetálek koupil za
2 zl. kůži a cdelil. Po delší chvíli přišel opět druhý,

Jen. Martinák, úředník z Ústí nad Labem, v čase do svatby, kde nabízel p. Neumanovi jakousi sň. Jak se posléze vysvětlilo, učinil tak, aby p. Neumana ve svatbě zdržel. Mězi tím co spolu hovořili, Vymetálek který se do síně vloudil, popadl balík kříd a utíkal s ním pryč. O nedovoleném odebrání kříd byl náhodou Neuman ihned spraven. Pustil se za ním, ale nedohledil jej. Vrátil se a s městským strážníkem uspořádali hon za obuvníkem z laciného kraje. Na cestě dověděl se, že Vymetálek s jedním člověkem nešli balík kříd. Pronásledovatelé dorazili až do Nového Hrádku, však bez výsledku. Neumanovi strážníci se v posledním čase se síně bytu jeho často kříd, aniž by zloději mohli přijít na stopu. Po učiněném oznámení byli oba Martinák i Vymetálek zatčeni. — Při domovní prohlídce nalezeno více kříd, které se nejspíše pocházejí z krádeží.

Nebyl výběrdivý. V těchto dnech strátilo se v Plotišťích více věcí a zloděj smízel beze stopy. V. Gremovi strátil se vysoké boty, Fr. Mikšovi perka, bočník chleba, Polákově stříbrné hodinky a j. v. Zloděj vzal vše, co se dalo. V těchto dnech byl zatčen V. Martinek z Bohoště, v němž posádn pachatel dotyčných krádeží. Ukradené věci větinou levně rozprodal v okolí.

Náles. V neděli dne 20. t. m. nalezena byla v Komenšské třídě stříbrná špička na doutnky. Vlastník může se o ni přihlásiti v naší redakci.

Revolver v kapse. Večer dne 4. t. m. našli školáci Ed. Stápek a J. Spálek v náypu kolem kašny na velkém náměstí nový poniklovaný šestiblahový revolver, jež si tam patrně nějaký zloděj uschoval. Revolver ukraden byl den před tím zdejším obchodníku šlesem p. V. Rádovi z výkladní skříně.

Ohně. Dne 5. t. m. v 10 hodin večer vypukl z neznámé příčiny oheň v hospodářském stavení Václ. Poláka v Řibsku, jež ležlo z větší části popelem. Škoda odhadnuta na 1000 zl. Pojištění obnáší pouze 450 zl. — Též dne odpoledne shořelo stavení A. Sprýhara na Slezském Předměstí u Hradce Králové. Mimo tohoto shořelo uložných tam 40 metrických centů sena p. Dr. Baše. Sprýhara čítá si škody za na 500 zl., která kryta jest pojištěním.

Oheň. V pondělí 4. t. m. o 3. hod. ranní vypukl ve Slavětíně u Nov. Města n. M. oheň, který v krátké chvíli strávil tři obytné a hospodářské stavení: Jaklovo, Simonovo a Zábrodských; při požáru zahynul též jeden vykrmený vepř.

Oheň. Dne 11. prosince o půl šesté hodině ranní vypukl u rolníka a obchodníka Edvarda Rojy v Li-brantických oheň, při kterémž lehla popelem stodola se zásobami slámy a stáj s potřebami hospodářskými. Požár uztelá nejprve sláma Aněška Kanáská, když ráno dávala dobytku pici. Souseď přispěl rychle ku pomoci a lze děkovati obětavosti jejich, že zachráněno domovní stavení. — Roja utrpěl škody na 400 zl. a jest u banky „Slavie“ pojištěn na 240 zl. Oheň dle všeho byl založen a jest podezření na jistou osobu.

Oheň. V neděli dne 15. prosince o půl 12. hod. noční vypukl ve stohu na poli „u Suché“ oheň. V malé chvíli vzplanul druhý stoh od prvního se 150 kroky vzdálený, poněvadž v tu stranu vtrávil. Stohy stojí v poli, kde táhne cesta veřejná se nenalezá a dle všeho oheň byl založen. V obou stóhách bylo 500 mandel nevymláceného šita v ceně 2500 zl. Jan Malý, vlastník stóhů, byl pojištěn na 2400 zl.

Oheň. Dne 19. t. m. v 8 hod. večer vypukl oheň u rolníka Jos. Doležala v Plotišťích a zničil stodolu a chlěvy. Škoda 1700 zl. kryta jest pojištěním. — Rolník Janu Vaňkovi ve Světě shořel na 300 zl. pojištěný stoh ova.

Veřejné bitky mezi muštvem 21. a 42. sdejších pluků opakují se velmi často ve sdejších hostincích.

Krádeže. Ve Svítkové u Pardubic spáchána byla v noci dne 7. t. m. krádež šatstva a hus v ceně kolem 30 zl. Má se za to, že pachatelé jsou cikáni. — Zdejšímu truhláři Fr. Tráskovi odnesli neznámí lupiči v noci na 6. t. m. 5 pěkných vykrmených hus, jež dříve na dvoře k vůli většímu pohodlí podřezali. — Též noci ztratilo se 8 hus v Lochenicích a zdá se, že pachatelé jsou titíž zloději, již nedávno zatčeni byli v okolí Kr. Dvora, kam doráželi svůj lup na voze.

Zloděj u vetešníka zatčen. Dne 3. t. m. zadržel strážník dělníka V. Valáška, příslušného do Ruska, který před několika dny dopraven byl postrkem z Vídně do své rodné obce. Jmenovaný nabízel vetešníku ve Svatozálské ulici více kusů různého šatstva v ceně přes 30 zl. Při zatčení se přiznal, že věci ty odcizil z uzavřené místnosti Fr. Šimonovi ve Lhotě pod strání. Následkem toho byl dodán krajskému soudu k vyšetřování.

Zlodějská sluka. Chalupníku Fr. Ledrovi v Rybné a jeho nájemníku tkalci Josefu Novákovi ztráceli se různé věci, aniž by zloděj mohl býti vypátrán. Ledrovi ztratil se ze dvora sud na petrolej, plechová konev, z pudy bavlna atd. Novákovi opět vzaty stříbrné hodinky a fétizkem a mnoho jiných věcí. Konečně padlo podezření na sluka Ledrovi Marii Zebkovou. Po učiněném oznámení přiznala se při výslechu četníku ku krádeži bavlny, kterou prý prodala Josefu Eiznerovi. Dalším však vyšetřováním zjištěno, že spáchala všechny krádeže a odcizené věci na rozličných místech byly od její rodičů rozprodány. Byla zatčena.

Zatčený zloděj hus. Dne 16. t. m. zatčen byl zloděj hus Fr. Pečárek, dělník z Třebovetic.

Ukradené vědy. Z pátku na sobotu ukradeny byly rolníku Václavu Jankovi v Trnově u Opocna dva úly vcel. Janko pěstuje včely po osmnácte roků a má 33 úlů. Ukradené úly byly uměle zpracovány. Po pachatelích zůstaly stopy a sice od dvou trakařů a stopy tří osob. Dva zloději byli mužští, třetí pak ženka. Stopy vedly přes humna po cestě k Vošetnicům, kde se strácely.

Kupce z laciného kraje. Dne 17. t. m. ráno odnesl někdo zdejším pekárni p. Říhovi pytel mouky, již měl složen na chodě. Pytel opatřen byl signaturou F. S.

Pro posádku satčena byla dne 20. t. m. M. Vachková z Předměstí a dodána byla státnímu návladnictví.

Pro křivou přísahu ocitili se před čtyřlenným senátem sdejšního krajsk. soudu manželé Jos. a Katarína Břkovi z Chlen. Jmenování měli jakýsi spor s M. Andriovou pro 300 zl. a při stání v červnu t. r. u soudu v Kostelci n. O. konaném křivě odpovídali. Za nedlouho vyšel celý podvod na jevo a při přelčení dne 17. t. m. byl z větší části dokázán několika předvolanými svědky. Zahrávání s křivou přísahou vynese Břkovi 3 měsíce a jeho manželce 2 měsíce žaláře.

Odsouzení. Dne 19. t. m. odsouzení byli zloději hus Kaloušek a Novák se Syrovátky. Prvý dostal 13, druhý 15 měsíců žaláře. Věru drabé husy.

Zatčený bidník. Tovární dělník manželé Jan a Anna Kuhnovi přistěhovali se nedávno do Úpice, kde oba pracovali po celý den v továrně. Čtyřlennou svou dcerušku Marii ponechávali doma a svěřili ji pod dozor 17letému Františku Kašparovi s Holic, taktéž továrnímu dělníku, který se našel právě doma bez zaměstnání, poněvadž byl pro různé konsky s tovary z práce vyhnán. Nápadno Kuhnovým bývalo, že shledali často při návratu svém dceru uplakanou. Posledně pozorovali, že má na hlavě modřiny a jeli se dotazovati, co se s ní za nepřítomnosti jejich děje. Tu se teprve dověděli, že nemalému svému nustrnutí, jakému netvoru svědčovali své jediné dítě. Kašpar dříve tělesně znusil a pak ji vždy bil, aby surový čin naň navyžradila. Což se stalo úctakráte. Byl zatčen a k tmu ohavnému se doznal.

Dale si hádat od cikánky. Do Čáslavav zavítala tlupa cikánů. Usdili se blížiti vci a rozešli se po svyku svém po včkolů, aby se zásobili. Do Báloně kolem poledne přišly dvě cikánky a poctily návštěvou svou stavení Jana Pátého. Hospodář nebyl doma a hospodyně připravovala právě oběd rodině. Cikánka vešla do vnitř a dítětem a prosila o kus chleba, že zaň vyloží hospodyně budoucnost. Paní Josefa Pátá byla by ráda svedla co k její budoucnosti přijemného či nepřijemného poka a nemohla odolati této lákavé přiležitosti. Druhá cikánka stála zatím na zápraží s menším cikánem. Cikánka šla do hospodyně, aby položila na dlan křesťar, že bude mluvit o štěstí a akutečně věštila ji zdraví, štěstí, dlouhé žití a bohatství. Naposled šla do hospodyně, chce-li býti s dobyttem šťastná, aby ji nechala dotknout se kravičky. Tomu nemohla hospodyně odolati, zavedla cikánku do chlěva, kde táž k dovršení všeho štěstí kravku dvakráte oběma rukama přejela. Mesi, co čarovala první cikánka ve chlěvě, pracovala druhá cikánka s cikánětem v bytě. Otevřela rychle ve světlíci truhlu a sebrala velký vlněný a dva nové hedvábné šátky a tobolek s 11 al. na hotovosti. Cikánky odešly pryč a hospodyně ničeho netušíc, vařila klidně oběd a přemýšlela o nastávajícím štěstí, a když muž se vrátil, vypravovala mu o návštěvě cikánek. Pátý řetušil nic dobrého. Na večer se sháněl po penězích a když nenašel tobolek na svém místě, věděl jak jednokráte hospodyně byla podvedena. Pátá byla bytího po cikáněch, ale bylo již pozdě. Ti zmizeli rychle, jak přišli.

Stovka pod kofem. V noci se dne 25. na 16. t. m. ztratila se obchodník Jos. Guthovi na Pražském Předměstí z vesty stozlatová bankovka. Do pokoje nikdo nepřišel mimo zlozetou sluku Annu Štirovskou, která byla podrobená prohlídce, leč ani strážník ani privolaný z Hradce Kr. četnický závodčí ničeho u ní nenalezli. K důvodnému podezření byla ihned propuštěna ze služby. Štirovská, jak posléze zjištěno, sebrala svůj nálek a v zahrádě Guthové, kam přelezla přes plot, zahrabanou bankovku pod kofem si vysvědila a ubírala se do Hodčovic, odkud pocházela. Na cestě byla v Novém Hradci Králové zadržána četnickým závodčím Povondrou, který ji stihl. V blízkém domku byla opět podrobená důkladné prohlídce a stracená a ukradená bankovka byla u ní nalezena uschovaná na na prou pod kofem. Štirovská byla ihned zatčena a dodána do vězení.

Přelstí náklaza vypukla u hověšho dobytka ve dvoře prince Croye na Chlumu, který drží nyní v nájm Weinrich, majitel cukrovary v Syrovátce. Následkem toho poraženo a zničeno 53 kusů dobytka.

Z Třebíče. Zhdká si bývá v listě tomto uveřejněno něco o naší dělnické organizaci a činnosti. Město naše jest velice průmyslové, neboť jest zde více velkých továren na bavlnu a obuv. Pouze obuvníků se čítá na 3000 a kromě toho jest zde mnoho kožešník. Jako všude jinde jest zde dělnictvo velice těsně vydráčkým židovským kapitalismem, a trpí proto bídou nejen hmotnou ale i mravní; proto po příkladu svých soudruhů v jiných městech organizuje se zdejší dělnictvo ve spolky jistoucí vědomo, že jen spojenými silami si mohou postavení své zlepšit. Než bohužel zásady a cesty, které je vedou k vytěsnění cili, jsou dosud různé a dělí tak dělnictvo na dva tábory, z nichž jeden neoblohmě trvá na zásadách našeho náboženství, a druhý z nich, kde jen může proti náboženství bojů a zvláště hlasatele jeho, byť by to byli lidé nejpoctivější a nejbezhonnější, tuji pomlouvami a lži. Proti tomuto poslednímu proudu čelí u nás dva spolky: jednota katolických tovaryšů a novější: spolek katolických dělníků pod ochrannou sv. Josefa, který byl vloni založen a utěšeně žijící; jako člen jeho chci tedy o naší činnosti něco sdělit. Spolek náš počítá již více veřejných schůzí, bohužel však byly vždy schůze ty přičiněním sociálních demokratů ke konci rozbity. Pouze minulý úměně byly zde dvě veřejné schůze, které se znamenitě vydařily, až i demokraté hojně se dostavili. Dne 13. listopadu potádal u nás veřejnou schůzi polit. klub katol. dělnictva z Brna, s něžoh náš poctilý svop. návštěvou dr. Al. Dvořák jako řečník a pak předseda pan Ripp. Po zahájení schůze panem předsedou mluvil pan řečník o volbách v V. kurii. Po skvělé řeči též odměněné dlouhou bouří potlesku, vyřádal si slovo soc. demokrat občan Beneš. Usnal sice, že proti našemu programu a opravdové snaze dělnictvu pomoci nemůže nic namítat, ale spustil hned známými u nich vývoje čerpanými z Cerváněk. Rovnosti a j. a nadával kněžím a na naše nynější náboženství. Když konečně ale asi po půl hodině do-

spěšně (což nemůže být náhodou) ani Běhův ani pany vyřádal o té jejich věci, když s rozzáry vyřádal, že úplně u konce a utíkal, vyřádal si slovo opět dr. Dvořák, důkladně si na jeho řeč povrtal a četnými doklady z jich vlastních listů, dovedl, jak soudí demokraté o náboženství vůbec, a katolickém zvláště a jak cti náboženství ve svých časopisech i přesvědčení druhého. Jeden s červených vykřikl sice „to jest lež“ do toho, pan řečník ale mocným hlasem zvolal: kdo mu dokáže, že to co zde čte, jest lež, dá mu 100 al.; umklil noblesově šidě úpěš; (i u nás mají šidě v jich spolku slovo hlavní, neboť naše město jest jaksi druhý Jeruzalém a nejlepší domy na náměstí jsou v rukou jejich. V spolku tomto chtějí šidě reformovat naše náboženství, štvou dělníky proti kněžím. Lépe by udělali, kdyby si poopravovali svého rabína a nás nechali na pokoji; pak se diví, že se na obranu proti nim spolčujeme.) Jak lehko by si mohl některý z ajvajpartaje vydělat stovčku, dosud však nikdo se nehlásí, až by jich strana zvláště časopisů nanejvýš toho potřebovaly, neboť všechny trpí současně. Nuže, záleží-li stoupencům demokracie soc. aspoň trochu na pravdě, a chutí jen do dokazování a pro onu vy-psanou stovčku a jest-li snad jste zapomněli adresu na dr. řečníka, jen se přihlaste v našem spolku na Štátoce, milerádi posloužíme a popřejeme toho lehkého vydělku! — Při schůzi této, jež trvala přes půl třetí hodiny, byl prostranný aál v národním domě v pravdě přeplněn nástupci všech stavů a úplně v klidu vše skončilo. — V neděli na to pořádal spolek katolických dělníků veřejnou schůzi spolkovou ve svých místnostech, která byla též velice zdařilá. Řečníkem byl dr. Petr Ducháň, katecheta v Třebíči, který obnárá a důkladně promluvil o programu strany křesť. soc. a soc. demokratické. Ličil uchvatným slovy, jak soc. demokraté ohrožují a brojí nejen proti náboženství, ale i proti měšťanstvu a celému státnímu zřízení. Všechno pak dovedl výrok jich předků a citáty z jejich listů. Přednáška tato zanechala sjeisté u všech posluchačů hluboký dojem, neboť poznali jsme, jak soc. demokraté vodu mnohé své neuvědomilé stoupence pouze za nos, a libující jim ráj již na zemi, ve skutečnosti však dělají z nich pouze neposlušence, neboť takové věci, jako aál Běhův, nejsou vůbec k splnění (společný majetek, volná láska) a také rozumnější z nich sami tomu nevěří. — Po přednášce zůstali členové i četní hosté dlouho ještě ve spolku. Místnostech a rozpředli se zde živý rozhovor, byly srovnány vývoje dr. řečníka s nynějšími neutěšenými poměry naší v všech stranách k brzké nápravě a všeobecné projevovalo se mínění, že jen strana křesť. soc. jež jest vstava poměry ty napravit, kdežto strana protivná nechávající se komandovati šidě, kteří při všem a tedy i při hnutí demokratickém Medí na svou kapsu (den se dne lze čísti, jak s příslušné lásky k mrzačenému rolníku prodávají grundy a vyhání se statků, podobně pak dělnictvo úplně vyasavě, z práce propouští.) Naš tedy divu, že přece posazená přichází k pomáání svých pravých přátel a přístupují častě do katolických spolků. Důkazem toho bylo alevnostní přijímání nových členů (celkem 42) dne 6. prosince předminulou nedělí. — Též při této příležitosti aál, což nemůže být náhodou, sešlo se v našem spolku dr. Petr Ducháň velice krásně, přesvědčivou přednášku o významu náboženství 1) pro rodinu, 2) pro společnost a 3) pro stát. Že lež ta všem posluchačům pronikala k srdci, bylo lze pozorovati z častého projevoování souhlasu, neboť všichni usnávají se nejpředevším podmínku posamokého blaho-bytu a spokojenosti mravní a spofadány život. Před přijímáním nových členů promluvil pan předseda Jilek o ostatních povinnostech jich a zvláště podotkl, že spolek náš jest též spolkem národním a vlasteneckým za příkladem našich buditelů v Třebíči, kteří znali pravý význam náboženství a národnosti a dávali to také vědy na jevo, až při tom nečivstali pouhými frasemi, jako nynější národní přeměšněti a citěle kacíře Husa, který sice má jakousi zásluhu o náš pravopis, nicméně ale kacířem při tom zůstane na vědy. Za to pomníkem našich opravdových vlastních státně ná vědy krásné souosí na hlavním náměstí svatého Cyrilla a Metoděje. Řeči touto pronesenou slovy velmi upřímnými schůze skončena provoláváním našej činnosti „sáť Bůh!“

Literární novinky.

O v e t ý, listů pro rozleh v umění, vědě a po litice, redakcí Václava Vlčka vydán na rok 1897 první svazek, v kterém jak s krásné literatury tak s oborů na učajch obseženy jsou vynikající práce jmenovitě: Hřilovství české a Napoleon I. r. 1809. Napsal dr. Bohuš Rieger. Hantdv proces proti Kubovi. Zprávu dle soudních spisů podává dr. Václav Flajshaus. Před brankou dvacátého věku. Od Jaroslava Vrochlického. Mrtvý pák. Od Adolfa Heyduka. Skromná stádie. Obrázek ze Slo-venska od Gabriely Preisové Vára čarodějka. Obrázek z Rodolpckých hor od Pavla Janoty. Babička. Vzpomínka z Paříže. Od Srdčana Keminského. Jak šiji jidě v nej-sadnější šibit. Sděluje Josef Mikš. Hudební rozhledy. Písle Karol Kaitl. Rozhledy v umění vytravěno. Od Be-naty Tyrkové. Nové stavby v alohu české renaissance. — Výzdoba Zemské banky. — Z výstavy Topičovy. Obzor divadelní. Od Františka Zákrevce. Z nových směrů a proudu. Od Elišky Krásovohorské. Vade mecum pro p. dr. Herbena. Velně podle Lessinga. Od dr. V. Flajshause. Zprávy hospodářské a sociální. Od dr. E. B. Šimka. Hlíška vojenství. Od Boh. Horáka. Rozhledy v dějinách souas-ných. Od Vlad. Svobody. Osvěta vychází v Praze dne 26. každého měsíce v šestnácti ročních kúitkách, a předpísl se na ni s postovní sazkou do semí rakousko-uherských: čtvrtletně 1. g. 80 hř., půlročně 2. g. 40 hř., celoročně 7. g. 20 hř., jednotlivá kniha stojí 68 kr.

Listárna administrace.

V. F. J. Žitáliec. Předplaceno do 31. února 1897. P. J. Velká Zdobnice. Do 30. září 1896.

(Zasláno.)
Časových úvah n. p. dílo „Časových úvah“ vedle ná-
 kterých pojmových pojednání. Abychom vyhověli
 čteným objednávkám, uspořádali jsme samostatné
 vydání pastýřského listu, jež saslavští budeme i ve
 větší počtu, pokud možno stačí členům „Družstva“
 a katolickým jednotám úplně zdarma, jestliže
 jen na porto bude nám přiměřený obnos zaslán.
 Vydavatelstvo „Časových úvah.“

(Zasláno.)
Pan Josef Krejčík,
 umělecký závod sochařský a řezbářský v Praze.

Dílny: Bubna 612. — Sklad Eliášova tř. 24.
 Jménem občanů Lukavických vzdávám díky
 Vám za zhotovení krásné sochy P. Marie
 Lourdeské, která se vám tak výtečně zdařila.
 Sochu tak krásnou a spanilou jsme dosud nikde
 neviděli, ani v údolí Dřezenském u Přepych není
 tak zdařile provedené jako naše. Se vším jsme
 úplně spokojeni a sám ještě tisíce díky vzdávám
 ze zdářílou krásnou sochu přeji, by jste měl
 mnoho sbězek.

Lukavice, dne 13. května 1896.
 Frant. Štěpán.

Advokátní kancelář
 JUDr.
STĚPANA FISCHERA,
 advokát
 v Hradci Králové
 nachází se od nynějška v nárož-
 ním domě č. p. 280. p. profesora
 Beránka (převládá u pražského
 mostu) v I. poschodí.

Časových úvah
 vyšel sešit III.

Encyklika Lva XIII.

„Otázce dělnické“.

Stran 46. Cena 4 kr.

Pozn. Ješto cena proslavené této encykliky
 est velmi nízká, můžeme expedovati je jen za
 hotové. Větší objednávka franko a na 4 výtisky
 5. zdarma.

Největší závod na
oděvy propány
 firmy:
Emanuel Bělský
 v Hradci Králové.
 Metové oděvy všeho druhu pro podzimní a
 zimní období, jakož i moderní látky jsou ve
 velkém výběru na skladě.
 Objednávky dle měry se rychle a přesně vy-
 řizují. Ceny levné a pohné.
Hlavní sklad v Kutné Hoře.
 Filialky:
 v Hradci Králové, v Pardubicích, Chru-
 dimi a v Čáslavi.

Nejlepší
 slováckou
slivovici
 borovičku
 1 litr od 70 kr. po-
 dínaje vyrábí
N. Nesňal
 Uhřetý Brd.

Šifrová medaile Národní Jednoty Severočeské. — Nejvyšší vyznamenání
 státní záslužné medaile s korunou. — Čestný diplom.
Veškerá patentní mýdla
 vyráběná ze všech možných i nemožných materiálů a téměř ve všech ča-
 stpích doporučovaná — pomínou — až se lidé přesvědčí, že bylo a bude
 nejlepším jedním
pravé nefalšované mýdlo jádrové
 jež P. T. ct. obecně všude doporučuje
Jindřich Jelínek,
 mydlář v Hradci Králové.
 Tyž dovoluje si upozorniti na speciální novinku „**Jelínkové levná-
 dové mýdlo neutrální**“ doporučené pro jeho výtečné vlastnosti
 celou řadou lékařů a specialistů v kožních nemocích.
Kus za 5 kr.
 Hlavní sklad u Jindř. Jelínka v Hradci Králové č. 160., Malšovických č. 3.
 a 37., u p. Aloise Jelínka v Pardubicích a u Čuška Zimy v Kutné Hoře.
 Telefonické spojení.

Právě jest vydána:
MŠE F-DUR
 pro smíšený sbor s průvodem varhan
 a malého orchestru.
MISSA F-DUR
 ad quatuor voces inaequales organo atque parva or-
 chestra comitante.
 Složil **Fr. Plöck. Op. 17.**
 Partitura, varhanní hra, hlasy nástrojové a spěvné 8 sl.
 netto; spěvné hlasy a hlasy smyčec. nástrojů po 15 kr. netto.
 Prvé vydání tohoto díla (pro smíšený sbor s prů-
 vodem varhan, za 2 sl. 50 kr., hlasy po 15 kr. netto)
 potěšilo s neobyčejným úspěchem při provedení jeho
 na četných kůrech v Praze, na venkově, v Solnohradě,
 v Subotici v Uhřetě, ale i v oizině, jako na př. ve
 Vratislavi, a j. Skladatel upravil nyní k četným pře-
 mímám svou pro malý orchestr, totiž dva hoboje
 (nebo klarinety), 3 rohy, smyčcové kvintetto a
 varhany neobl. s posouny a tympany. Zpěvné hlasy stá-
 ly normální. V této podobě jest mále tato jedi-
 ným dílem svého druhu, spojuje při své snad-
 nosti v provedení i neobyčejnou efektnost
 a hodí se tak ku všemohoucímu přiležitostem.
 „Hlídky“ benediktinské rajhradských páté v č. 4.
 r. 1896 na str. 295. doslovně: „Mále tato v čestě církev-
 ním slohu pracovaná budí doporučení a oceňování
 hrdm, které mají dobrého varhaníka. Přímě a vědecké
 skladba ta zasluhuje opravdu, aby na našich ků-
 rech zdomácněla.“
 Nakladatel **FR. URBÁNEK**, český knihkupec
 v Praze, vedle Národního divadla.
 — Prvé české závod hudební. —

Čtené správě
Schaumburg-Lippeských
 knížecích vinných sklepů
 ve Villány.
 Potvrzuji Vám tímto valice ráč, že knížecí
 Schaumburg-Lippeské panství se svých rozličných
 vin ve Villány
nejlepší a nejčistší vína
 vytěží, jež všem svým pánům kolegům jako čestná,
 pravá přirodila
MESNÍ VÍNA
 s plným přesvědčením co nejlépe doporučití mohu.
 Ve Villány, dne 10. října 1896,
Pavel Gudler,
 f. k. farář.
 L. S.
 Vyhrazení prodej našich vín pro severo-
 východní Čechy světlí jsme obchodníku vinem panu
Karlu Ningerovi
 v Novém Bydžově,
 který čtenou objednávku buď ze svých nebo přímo
 z našich sklepů vytěží.
 Správa kníž. Schaumburg-Lippeských vinných sklepů
 VE VILLÁNY.

Pravá
vína
 uherská, rakouská,
 dalmatská, istrijská,
 sladké ausbruch a malaga
 v nejlevnější ceně doporučuje
 v účte nejhlubší
Arnošt Jiříčka,
 v bývalé Tobišově vinárně.

Prodám 20 ročníků
 čas. katol. duchovenstva,
 latinské klasiky s výkladem, hudebniny zábavné
 spisy atd. **V. Závka**, farář v Hlavičích u No-
 věho Bydčova.
 Do Hradce Králové
 a okolí.
 Dovolují si slušně oznámiti, že počínaje
 dnem 1. ledna 1897. sařídím v Hradci
 Králové
sklad kamen
 žamotových i obyčejných, bílých a ba-
 revných glazur.
 Sklad nalezá se v Praze ulici č. 291.
 (v Hlavičích) a svěšen jest zástupci mých vý-
 robků, skutečně vynucenému kamnáři p.
 K. Kočkovi, který jednak sám, jednak
 osvědčenými stavěči z mého závodu v Tře-
 bešově vykonávají bude řádné práce sta-
 věcké. Také převezme p. Kočka všecko
 čištění a opravy kamen.
JOSEF MATĚNA,
 kamnář ve V. Třebešově u Č. Skalce.

Vlastní výrobu
vlňených látek
 z čisté ovčí vlny
 doporučuje na podzimní a zimní obleky, havelky
 a kostelní sukna
IGNÁC STRÁDAL,
 závod sukenický v Humpolci.
 Vyznamenán na mezinárodní výstavě v Praze stříbr.
 medailí obchodní komory živnostenské, v Plzeňské stá-
 medaili bronz.
 Všetky zdarma a franko.

Fialovo
cukrářství
 a kavárna
 v Klieperově ulici, za hlavní trafikou,
 doporučuje na
vánoční stromky
 confekty čerstvé, chutné pro
 děti neškodné - ne tovární.
 Radí se každý sám pře-
 svědčiti.

Původní Singerovy šicí stroje

zaujímají první místo od vynalezení šicích strojů, ony jsou vzorem svou konstrukcí a provedením, nedostíhají svou trvanlivostí a rychlostí šití, jakož i krásou stehu, a doporučují se tudíž za

nejlepší a nejúčinnější vánoční dar.

Singerovy šicí stroje vyrábí se v nečetných druzích pro různé práce. Neporovnatelnou jest všestrannost nového Singerova šicího stroje pro domácnost; tímto možno všeliké v domácnosti se naskytající šití, jakož i umělé vyšívané dokonalejším způsobem provést a vyznamenává se jak jednoduchým sáhlavým a lehkým chodem, tak vkusnou zevnější úpravou.

Singer Co., a.s. spol.

Hradec Králové, Pražská ulice 82.
(dříve G. Neidlinger.)

Navštívenky

od 60 kr. výše nabídní
Nakupují knihovny
V Hradci Králové.

Ex offo

křestní listy

je za 60 kr. a křestní listy
a křestní listy 40 křest. (knihy) za
80 kr.

Zlaté a stříbrné klenoty!

VÁCLAV ŠOLC,

zlatník a stříbrník,
přísečný soudní znalec a odhadce
v Hradci Králové
(sv. Jánův nám. č. 77.)

doporučuje cizím obecnostem hojně nabízený sklad klenotů, slatých, stříbrných a pravých českých granátových šperků, stříbrné stolní náčiní z nového a čínského stříbra, oslazené stolní nádoby, veškeré zlaté a stříbrné hodinky I. jakosti; dále pendlové hodiny a budíky různých druhů se zárukou 1—3 roků na ceny levnější než všude jinde.

Veškeré zboží je tříděné skladem a známkou.

Objednávky a správy se přijímají a shledávají, též veškeré správy, hodinky se vyřizují.

Vše za levné ceny.

Staré skvosty se kupují a vyměňují.

K době vánoční a velikonoční

dovolují si aktivně doporučit

Ještě se dřeva řezané a polychromované. Mezi hřeby se slohem kostelů souhlasné. Křížové centy v reliéfu řezané neb lité, polychromované na slazené pádě v slohovcích rámcích. Sechy „Vzkříšení“.

Fotografie a nákrasy jsou k dispozici.

V hluboké účt oddány

Josef Krejčík,

umělecký závod řezbářský a sochařský
v Praze.

Pisárna a dílny na Letné 612—VII. Sklad Elištiny třídy č. 24.

Do Hradce Králové a okolí!

Dovolujeme si aktivně doporučit, že zastoupení firmy naší a prodej regulátorských kamen a regul. tabulových sporáků, svědčí jsme výhradně

p. Fr. Geršoni

v Hradci Králové č. 275.

a žádáme, aby jsme laskavě zakázky pro nás světovaly byly.

První česká továrna na regul. kamna a regul. sporáky

Horák, Bohuslav a spol.

v Praze, Karlovo nám. č. 9. n.

„u Podušků.“

JAN HORÁK,

seukovník

V KROKOVÉ M. K.

nabízí na dobu podzimní a zimní

čisté vlněné látky vlastní výroby.

Rádost učiní jen malou objednávku na skoušku!

Všecky na podání zašlu franke.

Děkuje všem svým milým velenímům a velenímům zákazníkům za včasou přízeň, prosím, aby mi i dále důvěru svou věnovali a slibují vždy vzornou, pečlivou obsluhu.

Vyznamenán na výstavě v Hradci Kr. r. 1894 zlatou medailí a diplomem.

Uměléuby

podle nejnovějšího amerického způsobu vyrábím a konám veškeré práce v obor ten spadající přesně a solidně na základě dlouholetých zkušeností, ruče za nejlepší obsluhu. Zaručuji ceny nejlevnější a poroučejte se do včasné příčné účt oddány

Josef Čáslavský,

subal technik
Pražská ul. č. 77. v Hradci Králové.

Nádherné dary!

Obrazy

MADONNY a KRISTA,

krajiny a všechny druhy nejjemnějších obrazů v největším výběru, za ceny nejvýhodnější v závodě srdce, obrazů a rámců

JOSEFA KIRSCHLICH,

v Hradci Králové

pražská ulice vedle Hotelu Merkur.

Ztráta vlasů a tvoření lupů

se pod zárukou jediné jímé zamezí

CRINOGENEM

od

J. Beyšovec v Jicíně.

Cena láhve s ochrannou známkou 1 zl. při 3 lahvičkách franke na dobrou, neb lépe proti pošt. poukázce 3 zl.

Sklaďte v lepších usteratelných obchodech a holičských závodech.

Svíce kostelní,

pravé voskové i polovoskové, paschaly, trojhrany, grana, jakož i nejjemnější druhy kadidla, doporučuje veledušojným farním a slavným patronátním úřadům, rovněž i

P. T. pánům obchodníkům v jakosti nejlepší a v cenách nejlevnějších.

Zároveň doporučuji světla do věšných lamp 7 dnů hořící a všeobecně za nejlepší uznává.

Josef Pilnáček

v Hradci Králové.

Závod voskářský „u Albersů“ založen r. 1869.

Dobře osvědčené hodinky

zlaté, stříbrné, niklové a ocelové jakož i veškeré nádobné hodinky do salonů, kancelářů, kuchyní a hostinců. Budíčky u velikém výběru dobře a přesně regulované se zárukou od jednoho do tří roků. Veškeré zlaté a stříbrné výrobky zboží granátového z nového stříbra doporučuje za velmi nízké ceny

Josef Šteffek,

závod hodinářský a zlatnický
v Hradci Králové,
velká pošta, č. 145. proti hlavní stráni.

Veškeré správy hodinářské jakož i shledávání se přijímají a vyřizují se nejvýhodněji za ceny poměrně levné.

Umělecký závod

na skle

B. ŠKARDA,

Brno

Speciální závod pro malbu oken chrámových.

Sedmkrát prvními cenami vyznam.

Vzorníky k sehledání franke

Ceny mírné.

OBNOVA

Číslo 94.

V Hradci Králové, dne 31. prosince 1896.

Ročník II.

Co jsme chtěli a co chceme.

Dnes zvolna v Čechách přechází horečka hřmotné otázky: „Co splátneme nového?“ a na místě toho plášení a vyhledávání věcí nových začíná se v život vstapující generace naše kolem sebe ohlížeti s dotazem: „Co starého můžeme potřebovati?“

Ano, dnes vidíme na všech stranách píditi se po tom, co starého můžeme potřebovati? A toto sledování, co starého můžeme potřebovati, znamená v našem státoprávním, politickém, národním i společenském životě znamenitý pokrok.

Horečka ženoucí se po Čechách s otázkou „co splátneme nového?“ se se českému lidu vyplácela. Šlo starých zbytečných a platných věcí bylo zapomenuto, zanedbáno, spustlo, ve smích dáno. A proč? Pro pochybné domněnky, že nové věci, nové myšlenky, nové zásady národ obšťastní, vlast jeho zvelebí. Mluveno o osvětě, o vzdělanosti a zatím celé království naše obráceno leda jenom vzhůru nobama v ohledech všech.

Nastal zde shon po pokroku, ale ve shonu tom vlastně pravý a skutečný pokrok byl zadržen a to tím, poněvadž nedbáno opatrného uvážení, co starého můžeme potřebovati.

A toho starého bylo více, nežli bylo toho nového k potřebě, co jsme si vymýšleli.

Poslední pátiletí nese vinu, že celé řadě otázek a zájmů českých byl násilně a zbytečně přetržen anebo zanedbán přirozený rozvoj starých zdavých poměrů. K poznání toho dochází se dnes na všech stranách a proto také na všech stranách vidíme rozvažující a vážnější muže dnes pátího století, aby ji tu k tomu, tu zase k jinému počínání si navázali, aby nové snahy národa spoutali a spojili s dávnou jeho pokročilostí.

Proto také mladá, života a řízení jeho u nás chápující se generace dnes horlivě hledá: co starého můžeme potřebovati?

FEUILLETON.

Stopou bdy.

Napsal Vladimír Hornov.

Pohorská krajina. Jdu po mazi. Nad uschlým bramboristým schylená postava starce. Zastávám se.

„Pomáhej Pán Bůh!“

„Dejž to Pán Bůh!“

„Jak pak se ukazují?“

„No, no — nač pak nařkat? Nějak bylo — nějak bude!“

Starce se shýbl, zakopl motykou do brázd — několik bramborů vyletelo ven.

Beře je do ruky a dívá se.

„Shnilý — shnilý — nahnilý! — Bůh nám pomozí!“

Něco se ve mně zachvělo — hluboko až v duši! Jak jednoduchá a jak brozná je mluva bdy lidu: „Bůh nám pomozí!“

Starce zakopl opět — schýlil se k zemi, podepřel se o motyku: Co budeme jísti? —

Zdálo se mi, že starce ten jest duch pohorského lidu a slova jeho — nátek, jenž letěl po chudých stráních horských. — Naslouchal jsem nátku tomu a zachytil jsem jeho echo.

* * *

„Doly“ — vesnička světem zapomenutá! Z jedné strany lesy, z druhé pak vysoké stráně prorostlé travou a kamením. Na jaře a v létě, když rozhrčí se dole v údolí potok a na stráni vyrostou červené slzičky Panny Marie, bývá tu jako v ráji. Na chaloupkách doškových rozestlaných mech a v zahrádkách před okny rozpučí se stolistky. Lid rozběhne se do lesů a do polí, a vyhublé kozky na stráně.

A to jsme chtěli, aby stalo se skutkem. Neboť jednou z našich národních chyb bylo, že ve chvatu za novotami na platné a hotové věci a zásady se zapomínalo, že bez základu se budovalo, že bez uvážení řídila se naše veřejnost střemhlav za různými bludičkami, při nichž se nikdo ani neohlídl, ani rozumný svůj neovládil.

To jsme chtěli, aby se poznalo, že všechno, co jsme měli, čím jsme žili, čím jsme se blažili, nebylo tak špatným, aby se to přehlížeti a savirovati musilo, jak se stalo a nás módou.

První starostí tisíců a tisíců našich byla snaha, aby se polepšili, zdokonalili a umravnil — jiní. Pánové ti na sebe sama při té práci zapomínali tak, že se po vlastní proslavili toliko — svým vedlejším zaměstnáním. Advokáti nechali advokacie, lékaři přestali se starati o nemocné, rolníci opustili své statky, řemeslníci přestali milovati své dno svého řemesla, dělníci nechťeli se státi samostatnými, ale všichni chopili se vedlejšího zaměstnání, politiky.

A sice zapomínajíce na sebe a obětující se spěchy svých rodin jali se starati o vlast a národ, jali se tak horlivě milovati, že ho takřka v objetí svém již tak umilovali, že dnes český záložník v Čechách na kontrolním shromáždění nezná více svou přítomnost hlásiti českým jazykem, ale musí volati tam — „hier.“

U nás tisícové dobrých, jinak lidí nahrnuli se na to břemeno pro ně cizí, že zapomínajíce na své vlastní povinnosti nabízejí se pomáhati jiným, kteří toho nechtějí, že zapomínajíce na své další vlastní poučování se, chtějí vzdělávati jiné, kteří toho nepotřebují. Tisícové vlastností obětují sloužití vlasti na vykonávání vlastních svých povinností, alebrž svým — vedlejším zaměstnáním. Politikou a výkladem svých rozumnů. A tak se stalo, že dnes je v Čechách tisíc lidí, kteří mají velikou moudrost, že jich nelze vlastně k ničemu potřebovati. A to proto, poněvadž ženou se jenom po myšlenkových novotách a nestarají se, co starého můžeme potřebovati. Každý z nich chce za-

šel jsem jednou s výletníkem po návsi vesničky ku blízkému lesu. Vystoupili jsme na stráně.

„Ach, jak jest tu ticho, člověk by tu počítal skoro věřiti, že vrací se i beze smrti polibek ráje ke stráním lidským!“

Nad námi zušuměl les a na mysl mi připadlo, jak málo darů může Bůh rozhoditi na cestu člověka, aby viděl v nich odlesk ztraceného ráje! Trochu slunečních paprsků, zeleně velebné dýlčích lesů, koberec květučích luk, několik usměvavých tváří, kaleidoskopickou hru přírody a člověk volá: „Pane, učiněme si zde stánek!“

Zašli jsme kousek do lesa. Na cestičku vystoupila žena. Ženy pohorské mají téměř stejný výraz tváře. Žulová oddanost v Boha vyryta na hubených lících. Skloněná postava poněkud a v očích ostřehavá upřímnost.

„Pochválen buď Pán Ježíš Kristus!“

„Až na věky!“

Žena nesla v ruce svázaný sátek naplněný houbami.

„Jak pak rostou, matko?“

„Ale zaplať Pán Bůh! Hodně, hodně! Bude velká zima!“

„A jak to?“

„Inu tak — Pán Bůh o nás chudé už se tak stará! Má-li přijít velká zima, dá narůst v lese houby, abychom měli do bramboraček trochu omastku!“

„Zima, velká zima! — Bez trpkosti, bez výčitky řekla ta slova chudá žena! Zima pro chudý horský lid, když cesty zasypány sněhem a práce nikde! Dokud šla ještě ta tkalcovina — ale dnes, dnes — Připadla mi na mysl slova písma: „Nestarejte se, co byste jedli a čím byste se odívali! Otec váš nebeský . . .“

Ten rok byla zima — krutá zima. Zvěř vybíhala z lesů až k lidským příbytkům a u sta-

mětati před cizím práhem, chce obšťastniti jiného a na sebe obětavě zapomíná!

Lítost, stříkačky a rozum přicházejí. ebyťejně pozdě! A toho začínáme býti svědky, že poznání pro poblouzení, kterému v posledních letech u nás bylo tolik holdováno, na mnohých místech přichází pozdě. Pochvala galerie přivedla již ne jeden talent o budoucnost a tak i u nás pochvala několika bezvýznamných lidí připravila mnoho a mnoho dobrých osob o budoucnost, již ztratili starající se o vlast a národ a sice dětinakým vyhledáváním jeho — nápravy a zdokonalení.

U nás celá řada lidí nabyla přesvědčení dříve, nežli se přesvědčila, berouc bez rozmyslu své přesvědčení od jiných, kteří volali: Rozbijme ten hrnc na kusy a bude celý.

A tak se stalo, že dnes celý národ nachází se ve střepinách a to jen proto, poněvadž ho ohnivě milovali ti, kdo se proslavili svým — vedlejším povoláním. Politikou, již dali nové základy bez ohledu na to, co starého mohli potřebovati.

My se tomuto a takovému milování vlasti a národa vzpírali. My chtěli, aby každý především hleděl sám sebe zdokonaliti, aby každý hleděl sám své osobní poměry zvelebiti, aby pak šťastný a spokojený znamenal silného, neodvislého a rozšířeného člena v naší národní organizaci.

Vzpírali jsme se tomu, aby se holohlaví hádali o hřebec, vzpírali jsme se tomu, aby jinou městerovani kmeti, vzpírali jsme se tomu, aby chudáci chtěli obšťastniti bohatce, vzpírali jsme se tomu, aby celek přijímal oběti od lidí, kteří nic na rozdávky neměli a nemají.

Hleděli jsme, aby každý na svém místě, jež povoláním svým v naší národní společnosti zaujímá, konal svou povinnost, aby především každý sám sebe mravně i hmotně osvobodil, neboť když budeme tak všichni neodvislí, bude pak neodvislým mravně i hmotně celý národ, který ve svém celku obětí nepotřebuje, jenom žádá, aby každý konal především své vlastní povinnosti. To úplně postačí.

vení byly ožrány stromky do kola, jako když je oloupí. Pro závěje nemohli přespolní ani v neděli do kostela a nebe pořád kovově sedé — plné sněhu! V Dolech chaloupky srčhem zapadlé až nad okna. Dříví docházelo — a zima zlá věc a při hladu zima nepřítel krutý. Nadlesní si v městečku stěžoval, že lesy nejsou k uhlidání. A těžko prý zakříknout toho chudáka, když zmrzlýma rukama nese si kousek dřeva z lesa. Však se přece bez toho nadřou za těch pár krejcarů v lese dost a dost.

Ku konci února trochu zima polevila. Sníh začal se sléhat —

V neděli zaklepal mi někdo na dvře. Otevřel. — Byl to starý Vondra z Dolů. Tváře měl vyhublé a oči nějak vpadlé.

„I Bože nebeský, to jsem vás Vondro dávno neviděl!“ (Starý Vondra byl pilný čtenář).

„Neviděl, neviděl! — Nemohl jsem!“

„Jak pak jste zimu přežili?“

„Buď Pán Bůh pochválen! — Jestě tak — tak!“

„Jste nějak přepadlý?“

„Bodejť — bodejť“ — dal se do smíchu Vondra — „chudí v chalupách a zající v lesích přes zimu vždycky vytrávili!“

„A jakž nyní?“

„Inu došly brambory — a tak když ten sníh trochu povolil, povídám ženě: Poslouchej, půjdu do městečka! Hladem umřít je přece těžká smrt. No — no, dva dny jsme neměli už nic v žaludku, děti nařkaly — a tak jsem jí to povídal. A ona řekla, že bych mohl jiti, že už je také nějak sesláblá a v sousedství že už nechťejí pójiti — každý pamatuje na sebe. Vzal jsem tedy hochy a šli jsme. V kostelíčku jsem poděkoval Pánu Bohu, že nám dal to nejhorší šťastně přežít, pak stávil jsem se u známých ve městečku, co jim z jara uvažuju růže a vypůjčil

To jsme chtěli, to chceme i dále a sice proto, poněvadž jenom tou cestou dojdeme všichni k politickému zvelebení své vlasti, nikoliv však hledáním a pěstováním nových a nových ideálů a vidin.

Poukazovali jsme k tomu, že společnost naše je roztržkána, roztržkáním tím seelabena. Poukazovali jsme na neznámost z toho plynoucí, na škody z toho vycházející. Hledali jsme všude, i u svých nepřátel, jenom to, co nás dohromady spojuje, pomíjeli jsme všemožné všeobecné rozvojové. A potěšitelně provázelo snahy naše tak, že nepřátelé naši řídnou, že odpárcové apouští zbraň k nose a že dnes hrdí proti našim snahám jenom boucharony kolem a blátem nabitá, které ovšem se pouze bouchají a jejichž náboje více nikoho neporazí.

Klidně jen konstatujeme, že právě dokončující rok přinesl snahám našim tolik zdaru, jehož se všichni nepřátelé naší děsí a lekají.

Tisíce milých našich rodáků a krajanů poznali, že jsme nechtěli nic špatného, že jsme nechtěli nic škodného, ale že vše, co bylo prospěchem našim, bylo ještě větším prospěchem jejich.

Bezprákladné útoky, které se děly na naše snahy, na přední jejich representanty odbývá již dnes lid náš poznámkou: „Kamením se háší jenom na ty stromy, které nesou ovoce.“ Poznání to dnes obecně proniká a všude vidíme, jak našim snahám půdy přibývá. Nechceme popouzetí proti svým odpárcům, nečinili jsme toho, ať jednotlivce jsme mohli několika řádky pokročit na kolik let. My bojovali jen pravdou a ta v Čechách začíná vítězit a sice alavě a mocně.

Dnes ještě mnozí a mnozí váhají přiznati, že vlastně již jdou s námi. Nevadí. Vůak on čas jim ústa otevře, když nabylí přesvědčení, že bludicky je zavedly.

Na všech stranách vidíme rozháranost, málomo, rozptylování, hádky, spory. Všude klíží a bují draží zuby, jenom stoupení zásad našich v mocných šicích se řadí a kupí kolem starých a předků našich svatých věcí, jež i my můžeme dobře potřebovati.

Rozum a pravda začínají vítězit, mužové dobré vůle se vyhledávají a shledávají. A to jsme chtěli a chceme, neboť jenom potom nadějdu u nás znovu, kdy bude mezi námi žádoucí pokoj, který bude znamenati klidný, přirozený rozvoj našeho národa, jehož dnešní rozháranost dovádí ho na pokraj zkázy mravní i hmotné.

Doufáme, že od dneška za rok bude v našich řadách mnohý a mnohý, kdo dnes stojí ještě proti nám; doufáme, že nedaleká již doba donese poznání, že po leta v Čechách panující křik nebyla politika, ale pouhý ošklivý rámus, který bude pak dlouho českému lidu nelibě zníti v uších a za který se budou stydět především jeho původcové.

Tak v roce 1897. na shledanou!

Jsem se na chleba a brambory, abychom ještě ten březen nějak předrželi! Potom bude zas dobře! — Abych však nezapomněl. —

Vondra rozbalil šátek a odváděl mi knihu. Byly to životopisy svatých.

„Prosím jich, kdyby ještě měli nějaké takové řádění! To člověka posílá a potěší!“ —

Zima opravdu polevila. Děti z poborských vesnic začaly opět chodit do školy. — To jako když první vlaštovky přiletí.

Přišel jsem ráno do školy. U kamen se ohříval malý chlapec, noby mu vězely ve velkých tatíkových botách a vyhublá tvář mu zářila spokojeností. „Jak pak se ti vedlo Frantiku?“

Hoch rozšířil oči a usmál se.

„Babička nám vypravovala pohádky!“

Zamyslel jsem se, jak podivně Bůh konejší bídu lidskou a stírá slzy. Na cestách, kudy kráčí bída lidská přijde v ústřety více světla, více naděje — než na cestách, jimiž ubírá se pýcha lidská pod kmentem a šarlatem! Kdybych šel stopou chudých až ke trůnu Tvému Kriste Pane, nalezl bych tam slova smiřující melodie, tišící disharmonii bíd, slova lásky Tvé, jež řekla: „Blahoslovení plačící, neboť oni potěšeni budou!“

Rokyti.

Natrhal do hrsti Fr. Kohout.

V. Pokoj popeli ...

Bylo to „u konička“. Pamatuji se na to ještě zcela dobře. Seděli jsme u svého stolu, každý na svém starém, jak se říká „řeku“ a přemýšleli denní klepy, neboť s odpuštěním páni si také rádi sklepnou, třebaž ženy měly na to monopol. A tu se řeči pihlo až na spalování mrtvol. Byla to tehdy u veřejnosti velmi všeobecně probíraná otáz-

Osvěta lidu.

(1) Jednoukrát vyšel jsem si za námi ven k lesu na procházku. Bylo to v sedmdesátých letech, když ještě — lidu obecněmu neznámé — slovo začalo se osyvat. I potkám člověka, který něco pytle přikrytého na trakuři veal. Tátn se: „Co to vezete?“ — „Osvěta, poněkud prosím.“ — Nasdvihnu holi poněkud pytel a vidím „čtrnáctko“, malý gondolek. — „Byl jsem doma“ — jak se u nás říkáva, když se chce říci, že jsme něčemu porazemli.

Jindy zase jsem byl návštěvou v jistém velkém statku v obci U... o které alyším, že jest nyní „radikální“ vlivem jistého pána, který u Jiřina „obzírá“ krajina kolkošem. Ti staří, kteří nyní již jsou na věčnosti, nebývali radikální. Mělť ovšem také své vady, bez nichž žádný smrtelník není, ale byli proniknuti vírou a zbožností. A právě zbožnost byla příčinou, že i při své prostosti uměli pronášeti zdravé a vtipné úsudky, které i vzdělaného překvapily. Ve zmíněném statku šil ještě roku 1870 výměník a pravil ke mně: „Ráče byt študovaný pán. Jest-li pak vědí, co je kofalka?“ Povídám: „Rád bych slyšel, co vy o ní myslíte?“ Na to praví stařec: „Kofalka je počátek moudrosti, ale konec rozumu.“

Roku 1871 v lednu pochovali starého B... áka u sv. Václava v Kosojedech, ale jeho definice líhoviny zůstala mi po dnes v paměti. A když tak ten první a tento druhý název líhoviny spojuj a srovnám, — tím nyní ku konci devatenáctého století tím více říci: I v tomto lidovém vtipu jest mnoho pravdy.

Zamítli mnozí osvětu, jak ji rozšířilo křesťanství. Zamítli to světlé pravé, které v Kristu vzešlo. Nazvali učení Kristovo, jak se ve své přesnosti udržuje v církvi katolické, tmou, a tmou odpadu od církve, od Krista, od Boha nazvali světlou, o'světou.

Osvěta tato, vlastně tma nevěry a pochybovačnosti, nazývá se též vědou a platí na ni poplatníci hezké tisíce ročně, poněvadž její sídlo jest na professorských stoličkách vysokého učení. Rád bych vědu bez Boha a Krista zbavil nepek-ného porovnání s líhovinou, ale nelze sapřítí, že jest jakýmsi opojením ducha lidského, který se domýšlí, že sám o sobě jest dosti silem najíti pravdu. Jest to pýcha, která jak se zdá rozum lidský pont zbavuje a člověka vyvyšuje, za tím však jej, ne-li spolu i tělesnou, tak aspoň duchovní vášní zotročuje a až k zvířeti snižuje. Neboť: Boha neznají jest známkou světectva. Zdá se to ovšem moudrostí, ale jest to v pravdě konec rozumu. Vždyť přece zdravý, nezkalený rozum k Bohu vede a proto dí piamo: Blázen řekl v srdci svém: Nechť Boha. Nejvíce pak ku podivu jest tu, že nevědecký německý učenec, filsof Hegel sám dí: „Kdo chce mou soustavu (mé učení) přijati, musí se obecného „domáchoho rozumu“ (Hausverstand) oddíci.“ A věru tvrditi s p. Hartmannem že „nic“ (nihilum) jest původem všeho; z „nicu“, že stala se sama sebou jakási buňka, z buňky pak vyvinul se po mnohých a mnohých pokusech tento svět — jest opravdu začátek moudrosti — ale konec rozumu. Ono to

ka, zvláště přičiněním těch všelijakých žurnálů, které po smrti známého, proslulého domácího pána pražského, učinily si z tohoto heila laciného berana k utloukání katolické církve. I náš pokrokový plá... pardon žurnál přinesl začmoudle nadsížený článek o tomto předmětu. Proto se na to také dostala řeč.

Ze výměny náhledu pro i proti vstoupil do naší společnosti sám pan redaktor a proto není divu, že od přívrženců tohoto moderního „požadavku“ přizván byl ochotně na pomoc proti neustupným protivníkům.

Pan redaktor s radostí přijal nabízené pozvání a zapáliv si doutník, počal vykládati své náhledy, rozváděje poněkud šfeji jenom to, co v liatě byl před tím pověděl. Dokončiv pak smělou svoji filipiku pohledl vítězně kolem a s chutí se napil.

„No a teď vám povím, mladý pane, něco já ozval se v tom v koutě z dýmky zvolna si pokuřující pan Kolíček, známý ferina, který provedl mnohou taktikaci, a který znám byl proto jako dobrá kopa, „když jsem byl v Americe“ celá společnost počala naslouchati, neboť tak začínal vždy chtěje provésti nějakou ávandu, nebo někoho nepřemo, humoristicky vyplatiti, „když jsem byl v Americe, taru také měli to spalování mrtvol.“

„To vím také“, ozval se redaktor, poblížeje jaksi z patra na pana Kolíčka „vždyť jest to nejpokročilejší zem. A to přece patří v obor pokroku a osvěty!“

„No, no dobře, však jsem tak moc netek“, nač pak se durdit?“

„Snad nemyslíte, že se slobím?“

„Já myslil. No tedy dál! Tak když jsem byl v Americe, dostal jsem se také mezi ty „popeláče“ a tak jsem měl přiležitost to poznati. Zil jsem tehdy v Novém Iorku a dařilo se mi velmi dobře. Když ale se člověku dobře vede, tu prý nejsnadněji nejrychleji přichází neštěstí. A mne to potkalo

vůak jde dále. Ten vývin se však dobře nepodařil. Svět je celý špatný, velice špatný (pessimus) a proto se snaží vrátiti se do té buňky a z buňky do „nicu“, aby měl pokoj. A proto by vlastně bylo dobře, aby se lidé již nerozdlili, a ti, kteří jsou, aby se srazdili. Nechce prý to však Hartmann právě všem raditi; mají prý s odevzdáním čekati až na ně dojde, nemají tento návrat světa do nicu předstihovati. — Tohle je tím lepší, není-li pravda? Je to líhovina duchovní, která je sice koncem rozumu, ale i koncem moudrosti — Aspoň dělníci berlínští byli bystřejší, než jest Hartmann, profesor filsofů a několika tisíců ročně. Ti povídali: Dobrá. Nebudeme ten návrat do nicu předstihovati. Zatím však chceme se tu dobře poměti. Pan Hartmann má svou moudrost asi 20 tolarů denně! A my sotva dvě marky, mnozí ani ne. Ať jde pan Hartmann do továrny, a my půjdeme u jeho učitelskou stoličku, na kathedru. — To se mi zdá, že byl aspoň začátek moudrosti. Ale pan Hartmann řekl: Kdž vidím ty umouněné dělníky v těch modrých blázích, dostávám strach (Grauen).

My však křesťané, když vidíme tu „vědu“ bez Boha na kathedrách, cítíme soustrast a p. Hartmannem a dostáváme strach — o jeho rozum. — Tu jest sáisté lépe na tom obyčejný nezkalený člověk, jemž jeho „domáči rozum“, to jest zdravý rozum, opovídá zákon Boží ve svědomí a tím i Boha živého osobního. Pojmy dobrého a zlého, tresta a odměny, práva a spravedlnosti, pravdy a lži, patří nerozlučně k přirozenosti lidské, a právě ty pojmy jsou klíčové, že původem jejich jest bytost rozumná, myslící — a žádná „buňka“, neřkuli „nic.“

A když katolická církev, když její učenci proti takovéto „vědě“, při které se člověk zbavuje zdravého rozumu — jako to i líhovina děláva — vystoupí, tu povstane křik: Vidíte je tmáfe, chťi, abychom volně nemysleli, chťi, aby rozum lidský zůstal v pontech aťd. aťd. Ale páni takoví zapomínají, že rozumu zbaveného počítávají i bláznovci až i „kazajkon“, a opilého, jenž svou moudrost hlasitě vykládá, chytává policajt a „evobodu jeho myšlení obmezují“ — až se vyapí.

A je-li tomu tak a „vědou“ bez Boha, tím více to platí o našich „osvětářích“ bez vědy. Professoru zbloudilému nelze upřítí, že přece študoval, přemýšlel, pracoval na základě svého předběžného vzdělání. Ale když se tak pustí do vědy katolické „osvětář“, který n. p. už v „šesté latině“ se stal moudřejším, než Kristus, a sám Bůh, a proto už mu ani maturity, neřkuli vysokých škol třeba není, — tu je taprv podobno té „osvětě“ na tom trakuři.

V líhovinách jest roždí, jsouť totiž salóna, jemné, vzácné, a nebo jsou též sprosté. Jsou líhoviny pro pány a dámy, z Patřib z drabých nějakých plodin, a jsou též sprosté pro nádenáky od Fránklů — z brambor. A tak jest to i s tou domnělou „osvětou“ bez Boha. Jedna je více salónní, pro pány za šest tisíc tolarů ročně na kathedrách, jiná jest „pro lid“ za šest asi set ročně v jistých redakcích neb tiskárnách. A ta právě se chlubí ráda jménem osvety lidu. O vědě a hlubším vzdělání filsofickém ani řeči ani poměti. Váiknosti do drabocenných výplodů velikých duchů, jakým byli filsofové křesťané, ti páni ani ne-

také. Umřela mně žena. Byla to, dej jí Pán Bůh nebo, dobrá osoba, ale náramně ráda dělala také do toho pokroku. Protože však já na to nedržel a ona za svého života něco pokrokatského tak snadno provésti nemohla, učinila si, že to aspoň udělá po smrti. Dočila ona se, že tam byla právě založená takováto „popelářská“ společnost a proto nedala pokoj, až jsem se jí zavázal, že dám její tělo spáliti a popel že si postavím do svého pokoje; chtěla snad tím dokázati, abych na ni nezapoměl. Co jsem měl dělat? Silbil jsem jí to. Musil jsem jí ještě ukázati vásu, do které měl popel býti vložen. Udělal jsem to také. Když pak umřela, rozmýšlel jsem se sice, mám-li to splnit, ale slib je slib a pak byli tu její přátelé a ti nedali pokoj, až jsme ji do té pece dovezli. Za několik hodin po odvezení dostal jsem od společnosti účet, byl mastný — ačkoliv nebožka byla jako louč a s účtem takovou porcelánovou nádobku, jako hrníček, plnou popela. Zprvu mne to zarazilo, ale melancholické myšlenky zmizely brzy, neboť nebylo v tom popeli nic strašlivého a hrůzopláného, naopak zaváněl dosti příjemně jako po různých Ani bych to byl do té nebožky neřekl, že může mít na sobě něco „růžového“

Strčil jsem hrníček s „nebožkou“ do vásy a postavil obě v pokoji. Vypadalo to dosti bezky ale brzy bylo po mojí radosti. Přijel tehdy ke mně můj synovec, boch náramně pořádný, který by se byl celý den jenom myl, česal, strojil aťd. Já na to ale nedržel a proto často ode mně dostával. Jednou nebyl jsem doma celé dopoledne a tu pokulil mé nepřítomnosti, aby se dal do svého „popeláku“. Přšel jsem na něho právě když vymyt, načesán a naparáděn s velikou horlivostí si děl zuby tmavým, růžově zavánějícím práškem. Jak jsem to uviděl, bodlo mne to!

„Kdes to sebral?“ ptám se.

„Na vašem stole“, vykřikl ulekán, že by zase chybn.

mohou, nejsou s to se svým nejvyšším představeným a někdy jen s obecnými školními učiteli všedním ani jedné větě křesťanských učenců poruměti, proto robí svou ošvětu s nahnilých bramborů, k. p. s rosmán dle vzoru Bambasových o klášterech a jeptíškách, o jezuitách a klerikálech, o inkvizici a mučedlech; a nebo s plodů ducha dle vzoru Benánových za večere a peníze boháčů židovských. A takováto „osvěta“ je pak „ostřejší“, než to, co piji páni. Ono to člověka přece zahřeje, rospálí, dá to ihned za málo práce a peněz „moudrosti“ oproti samému Bohu, nekuli oproti těm klerikálům, těm tmářům a tyranům. A obzvláště, když to jsou „nahnilé“ věci, když to čpi builobou chlupatosti, tu je teprv ostré, obzvláště pro mládež. To je „osvěta“, to „otvírá oči“. A boj katolíků proti takovéto ošvěti jest velice obtížný! Lihovinu opilému marmo jest chťti rozumné něco vykládati; on podává důkazy jen nadávkami a třebas i pěstmi. A proto ty všelijaké naše „Osvěty“ těžko jest rozumovými, klidnými důkazy chťti přesvědčovati. Potupa v mife nejhroznější, vydání poeměchu nevzdělaného neb nedospělého čtenářstva, mnohdy i skutečné nadávky, ano i vyhrůšky jsou potom na místě důkazů a pravdy. Uboli čtenáři a předplatitelé! Obhajce statků nejdrasších, pravdy, práva, spravedlnosti, obzvláště pak obhajce náboženství, a něhož právě právo a spravedlnost plyne, mají pak nejen za tmaře, nýbrž i za nepřítel lidu. „Osvěta“ pak s nahnilých plodů duobů nejnížších mají za moudrost. A ta je omamuje, rozkluje, záti naplňuje, mnohde již i k hrubým slovům oproti blakupa a kněžím vede, a jest s to i k násilným činům je dohnati podobné — jako to dělá ta lihovina, ta sprostá lihovina, ta s těch nahnilých bramborů. Bobužel! Svoboda výřepu lihovina jest velká, ochuzuje křesťany hmotně i duchovně, zotročuje a hubí národy. Jest to — konec rozumu! Jinak se tomu říká „Osvěta lidu.“ —

Lužický list.

2. — Roku 1868. dali katolíci Srbové na jevo svoji nevystihlou lásku a přehylnost k sv. Otci Pia IX., když byl pronásledován italskou vládou, tím že sebrali větší dar penězité, aby s něho vydržováno bylo několik papežských vojínů. Věc sama o sobě nepatrná. Avšak měla přece nemalé následky pro Srby. Sv. Otec odpověděl zvláštním listem, chválil obětavost katolických Srbů a jich pevnou víru — a hle! Povstá o velkodušném činu nepatrného národa srbského došla se do širší veřejnosti, psal o něm nejrozsáhlejší katolický denník francouzský „Le monde“, odkud proběhla zpráva všechny důležitější noviny hlavně francouzské, anglické a italské. A tak se pomenutý dříve národ lužicko-srbský dočkal se veliké cti před Evropou, že se o něm s úctou a vážností mluvilo, že se naň vzpomínalo a že tato vzpomínka byla velmi živou a účinnou pro Srby vůbec, ani posnali, že Evropa si jich dosud váží, že ještě nejsou na vymření.

Byl to skutek mravní ceny veliké.

Nekřtastný hochu, vždyť je to trochu tvoje teta.

Podíval se na mne a pak se mi dal do smíchu. „Vždyť to není pravda.“

Co že? ...

„Sluška Anna povídala, že prý to je růžový prášek do prádla a prosila mne, abych jí trochu dal do papírku, ale já vím, že to máš prášek na zuby.“

„Tak ...?“ povídám — prášek do prádla a na zuby? Tuhle se podívej! — a ukazuji mu účet.

Zbledl jako stěna. ... Co následovalo? Inu to každý ví. Annu jsem vyhodil, svoji starou sebral kde z ní co zůstalo, uložil všechno znova do nádobky a zavřel do skříně. Tím však to nekončilo.

Synovec se uzdravil a odjel. Žádnou mocí jsem ho nemohl udržeti u sebe.

Zůstal jsem zase sám a sám se svou novou starou hospodyní. Byla to velmi čistotná osoba, která by byla stále jenom myla a čidila, kde iakou věc uviděla.

Jednou přijdu domů a tu vidím, jak má na stole v kuchyni moji nádobku s popelem a čistí pomocí jeho stříbrný svícen.

Skočil jsem k ní a chytanu ji za ruce. „Probož osobo, co to děláte?“

Podívala se na mne udiveně.

„Jest-li pak víte, co to je? Vždyť je to popel z mé nebožky ženy.“

„I nedělal si ze mne blázy, milostrane. Je to „putzpuhl“, tamhle u materialisty ho prodávají zrovna v takových krabičkách.“

Nedala se přesvědčít, až jsem jí ukázal účet. Pak ale bylo zle, tu minutu mi dala výpověď a at jsem ji prosil, jak chtěl, u takového neznaboha a blázna že sloužit nebude.

A šla ...

A opět napařili lužičtí Srbové v zapomenutí. Nikdo z čelnějších národů si jich nevšímal, kromě několika slovanských vlastenců, kteří se zajímali o tuto živou ratolístku na stromu slovanském, avšak dalo se tak celkem porůznu; nebylo větší akce, která by obrátila pozornost veškeré Evropy na Lužičany. Oni pracovali sice stále utěšeně, aby upevnili svoji mateřskou řeč, aby odivilí národního ducha, avšak skrytě, takže o pracích těch věděli pouze zasvěcení.

Proto bylo nevyhnutelné potřeba, aby učiněn byl krok ku předu, krok mohutný, který by rázem obrátil zrak širších kruhů na slovek po labkách Slovanů.

Tento krok byl podniknut letošního roku.

„V dějinách národů jsou skutky a leta“, píše „Lutika“ k potvrzení našich slov, která se zapisují slatým písmem. Takovým slatým písmem zaleskne se též Srba budoucímu v dějinách srbského národa kdysi rok 1896.

„Serbska narodopisna wystajenica“, která byla 20 června otevřena v Drážďanech, zaslouží si tak svého slatého písma. Vždyť jest největším a nejslavnějším skutkem nového Srbska, její zahájení znamená nejvýznamnější událost posledních 50 let našeho života, znamená mezník v rozvoji našeho lidu a naší národnosti.

Se svojí srbskou výstavkou předstupujeme před široký svět, předstupujeme se též cizíně poprvé jako zvláštní národ.

Byly doby, kdy cizina o nás nevěděla. Bylo to tehdy, když my sami o sobě jsme nevěděli, když náš národ dřmal. Nevědomky jsme mluvili tehdy svojí mateřštinou, jako ze spánku jsme pěli písně svojích předků, šatili jsme se a šili jsme srbským způsobem, nevědomky jsme „serbovali“, spali jsme.

Teshle spánek byl strašný, záhubný. Mnozí mňnili, že je to smrtelná dřmota, s níž nebude procitnutí. Mnozí se s tobo radovali, mnozí truchlili. Avšak stalo se jinak, než se očekávalo: do temné noci náhle, nenadále zasvítlo: byla to zora probuzení. A se spánku starce připraveného k smrti, vstal mládenec.

Náš omladlý národ srbský časem vzrostl. Srbští vlastenci, kteří jej vzbudili před 50 lety, by se podivili, kdyby viděli svůj milovaný národ v Drážďanech, jak vystupuje mužně a sebevědomě tam v naší výstavce přede vším světem.

Většina našich buditelů jest již v zemi. Za jich práci, za jich lásku, za jich obět budiž jim chvála, čest a sláva na všechny časy. Nebudili nadarmo; důkazem jest výstavka sama. Srbska národopisná výstava budí v našich útrokách dík, vřelý dík našim Zjevitelům, Smoleřům a Hérnikům.

Všichni pak ti, kteří jsou pamětníky tamnější zlaté doby našeho znovuzrození, kteří pomáhalí přivést tuto zlatou dobu k nám, a které máme dosud mezi sebou, ti nechtě se radují ...

Toť budiž úvodem k několika listům o lužicko-srbské výstavě.

Douška. Žádáme zdvořile P. T. čtenářstvo za honorář; tím nám budou hojně přispěvky na lužický dům v Budyšině, neboť tak poznáme, že snaha naše upevniti přátelství česko-lužické se neminula účinkem.

Byl jsem nyní opuštěn zase. Začal jsem se stravovati tedy v hostinci. A tu jednou, když tak po obědě sedím, přijde tam nějaký známý pán.

Dívám se na něho a pak si přisednu blíž. Byli jsme hnedle v řetě. Byl to kraján a proto srdce bylo hnedle otevřeno. A tak při tom sledání a otevřenosti srdce dali jsme si láhvičku vína jednu — dvě až jich bylo kolik. Víno tvrdí přátelství a my jsme je stvrdili hnedličko. A tu světil jsem se mu, co mám za potíž s popelem své ženy.

Nejsem chvílkou jist, že se mi do poslední špetky nerozhází a proto jsem si umínil, že jej od zítřka budu nositi stále sebou na srdci.

Dal se mi po tom přiznání do nehorázného smíchu. „Co se směješ, kamaráde?“

„Protože jsi, odpust, osel.“

„Tak — já — osel?“

„Inu bodejt — a ted mi začne vypravovati jak celá ta společnost „popelářská“ není než holý švindl. Nic tam nespálili. Mrtvolu šoupnou do pece sice, ale ta hned po zavření dveří padne dolů a tam ji chytanou chlapci a donesou do pathologického ústavu, kde se na ní medikové učí řezání a místo popela z mrtvoly lidské dává se popel z koček, psů, konů, oslů atd. trochu povoněný růžově, fialkově, rezedově dle toho jak si kdo přeje a jak zaplatí.“

„Ale vždyť je tam vidět, povídám, jak se tam páli.“

„I nic není vidět, kdo by se na to koukal z pozůstatých?“

„Ale noviny tak píšou! Já to sice neviděl.“

„Noviny — noviny — Ty jsou podmazány a proto píšou.“

„Ale dovolte, pane ...“ vykřikl v tom pan redaktor.

„No — co — co. Až dopovím“ zakřikl ho pan Kolíček.

„A co obecnstvo, játku.“

„Obecnstvo? Zaplatí pěkně účet, sebere hrníček popela a doma se před ním klaní.“

„Ale to je škandál!“

„Hm, škandál sem, škandál tam. Peníze jsou hlavně a takhle se vydělávají na dvojí, za mrtvolu a za popel.“

Můžete si myslet, jak mi bylo. Víno mi už zcela nic nechutnalo. A jak také. Opatruji já se nějakým koňským popelem a ještě se strojím jej nosit na srdci. Fúj jaxl!

„No a co jste udělal?“ ptali se všichni.

„Nic jsem nedělal. Mám to doma schováno na památku. Chce-li se někdo přesvědčit ...“

„I mlčte,“ vykřikl tu starý pan učitel odkládaje buličku „a přestaňte jím všet tento hm na nos. Vždyť jste ani jakživ vdovcem nebyli!“

Všichni se dali do smíchu. Jen pan redaktor se kabonil. „Taková vážná věc, a děláte si z ní paškvil“ brucl.

„Co — vážná věc — paškvil?“ rozhorlil se pan Kolíček „a vy si neděláte z nás paškvil? Po věste mně, mladý panáčku, dáte-li se spáliti také, až umřete?“

„Já — já — koktel udiveně.“

„No ovšem že vy! Nedáte asi. — A proč pak píšete o tom spalování. Co? —“

„Inu to je jiná věc.“

„Bodejt jiná věc. Kapsa to je, řekněte, jiná věc. Jděte mi s tím vaším „popelářstvím“ ke všem kozlům! Ostatně by bylo nejlepší, kdybyste se zrovna položili do „popelářské“ pece. Nebylo by vás škoda. Ted za živých lidí a po smrti byste mohli na hřbitově spoju otrávit všechny červy!“

Co týden dal.

Český sněm zahájen byl dne 28. t. m. Kniže Lobkovic oznámil, že sněm byl svolán ku krátkému zasedání, aby vyřídil prozatímní rozpočet, a projevuje naději, že svolán bude během měsíce ledna, aby vyřídil celou řadu vážných úkolů. Končí přáním, aby práci sněmu přispělo se ku zdatu vlastní a spokojenosti obyvatelstva. Na to ujímá se slova místopředseda hrabě Coudenhove. Mluví česky dosti dobře. Prohlašuje, že vláda alibila přispěti k rozřešení české otázky a k umírnění protiv. Tomuto úkolu chce místopředseda všemožně přispěti. — Nové zvolení poslanců skládají alib. Sněmu rozdána správa zem. výboru o zavedení přímých voleb ve venkovských obcích. Čeští poslanci podávají resoluci, žádající zahájení debaty o státoprávní adrese podal posl. dr. Herold. Něm. posl. dr. Werunsky podal návrh na zavedení česko-německých národních tabulek v Praze.

Nové sdružení českého rolnictva pořádko dne 27. t. m. valný sjezd v Praze za velmi hojného účastenství. Po delším rokování byla přijata následující resoluce: „Čeští rolníci království českého dne 27. prosince 1896 na I. sjezdu v královské Praze shromáždění, porokovavše o programu zemědělského, vyslovili s celým jeho obsahem úplný svůj souhlas a žádají svých poslanců zemských i říšských, aby v zájmu zlepšení stavu zemědělského, jakož i v zájmu zachování stavu seláckého snažili se program ten uskutečnit; vyslovili souhlas svůj se založením zemského sdružení rolnictva v království českém a ukládají zafixujícímu výboru, aby co nejdříve toto sdružení v život uvedl.“

2. Porokovavše o otázce rakousko-uherské o vyrovnání, usnesli se:

a) aby dosud platná obchodní a celní smlouva s drahou polovinou říše byla zrušena;

b) aby přispěvek na záležitost společné vy-měřen byl na základě skutečné spůsobivosti poplatnosti a při šetření zásady: stejná práva, stej-né povinnosti;

c) aby v případě nedocílení spravedlivého vyrovnání nastal mezi Rakouskem a Uherskem poměr úplné rozluky.

3. Porokovavše o otázce zrušení diferenčního a upravení obchodu termínového na burzách plo-dinových, vyslovili se jednomysele:

aby diferenční obchod jako nemravný prostředek k umělému regulování cen byl odstraněn, zakázán a co nejprůběžnějšími tresty pokoutni jeho provozování stíháno

a aby obchod termínový byl náležitě zákonem upraven.

4. Porokovavše o kartelech a jich účincích, usnesli se požádati o. k. vládu za vydání zákona o kartelech a za zrušení kartelů, zemědělský stav poškozujících, jakož i stíhání jich příslušnými tresty.

5. Porokovavše o prostředcích sloužících rolnictvu ku politickému a odbornému vzdělání, usnesli se, aby v království českém byly zaklá-dány spolky hospodářsko-politické;

„A co obecnstvo, játku.“

„Obecnstvo? Zaplatí pěkně účet, sebere hrníček popela a doma se před ním klaní.“

„Ale to je škandál!“

„Hm, škandál sem, škandál tam. Peníze jsou hlavně a takhle se vydělávají na dvojí, za mrtvolu a za popel.“

Můžete si myslet, jak mi bylo. Víno mi už zcela nic nechutnalo. A jak také. Opatruji já se nějakým koňským popelem a ještě se strojím jej nosit na srdci. Fúj jaxl!

„No a co jste udělal?“ ptali se všichni.

„Nic jsem nedělal. Mám to doma schováno na památku. Chce-li se někdo přesvědčit ...“

„I mlčte,“ vykřikl tu starý pan učitel odkládaje buličku „a přestaňte jím všet tento hm na nos. Vždyť jste ani jakživ vdovcem nebyli!“

Všichni se dali do smíchu. Jen pan redaktor se kabonil. „Taková vážná věc, a děláte si z ní paškvil“ brucl.

„Co — vážná věc — paškvil?“ rozhorlil se pan Kolíček „a vy si neděláte z nás paškvil? Po věste mně, mladý panáčku, dáte-li se spáliti také, až umřete?“

„Já — já — koktel udiveně.“

„No ovšem že vy! Nedáte asi. — A proč pak píšete o tom spalování. Co? —“

„Inu to je jiná věc.“

„Bodejt jiná věc. Kapsa to je, řekněte, jiná věc. Jděte mi s tím vaším „popelářstvím“ ke všem kozlům! Ostatně by bylo nejlepší, kdybyste se zrovna položili do „popelářské“ pece. Nebylo by vás škoda. Ted za živých lidí a po smrti byste mohli na hřbitově spoju otrávit všechny červy!“

aby na hospodářských školách byly vyhlášeny potřebné zákony politické a hospodářské politické, zejména na týkající se samosprávy;

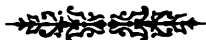
aby na školách národních byla trvalá návštěva do 13 let a 8. rok povinné návštěvy školní nahrazen byl pokud možno návštěvou odborných škol pokračovacích;

aby školy zimní hospodářské a rolnické mohly přijímat žáky od 18 let;

aby škola národní pěstovala u mládeže větní lásku k povolání zemědělskému;

aby zřizování hospodářských škol pokračovacích, zimních škol hospodářských, bylo hojně ze státem podporováno, aby byl v Praze co nejdříve zřízen nákladem státním a státním v lučebně výzkumný ústav, jakož i škola svěřelácká a vysoká škola zemědělská;

aby školné na všech nižších učilištích s povinnou návštěvou počínaje školou národní, bylo zrušeno.

Zvěsti z východních Čech.

Zprávy diecézní. V Pánu zesnul: p. V. Písa, farář v Libertu, dne 25. prosince 1896. Ustanovení jsou: p. Jan Tichý, farář Slatinský, za faráře do Ostružna, p. Al. Culka, kaplan v Krupě, za administrátora do Zdechovic, p. Fr. Horák, kaplan v Libici, za kaplana do Krupě, p. Václav Kouba, kooperátor Zručský, za koop. do Libice, p. Vil. Sladomel, koop. ve Vraci, za administrátora do Slatiny. Uprázdňené místo: Slatiny, fara patron. hraběte Ervína Schlicka o. j. 23. prosince, Liberk (Rehberg) fara patron. hraběnky Olgy Kolovrat-Krakovské od 26. prosince t. r.

Vděčné uznání. O itédrem dvou letovního roku dokončil zdejším vážený měšťan a obchodník pan Antonín Komárk čtyřicetiletou dobu, v kteréž byl každoročně po celý advent s lásky a ochoty provázel na varhanách od 6. do 7. hodiny ranní v katedrálním chrámu Páně zpěvy rorátní, jež se na nás v četnité ze 14. století z času Otce Vlasti Karla IV. a prvního Práského arcibiskupa Arnošta z Pardubic dostaly. Za příčinou toho čtyřicetiletého jubilea ráčila se nadepsaného dne k panu Komárkovi dostavit Jeho Biskupská Milost náš nejvděčnější Vrchní Pastýř v průvodu obou zdejších děkanů kapitulního i městského, a ráčila panu jubilantovi za jeho obětavost, kterouž i mnohé jiné ku zbožnosti povzbuzoval, tklivě přednésti vřchnopastýřské díkůčinění a podati mu dárky vědeckého uznání, i od Jeho Svatoctví papeže Lva XIII. čestný kříž „pro Ecclesia et Pontifice“. Pan jubilant, mile jsa překvapen, ubezpečoval, že, co v té příčině činil, konal vždy velmi rád z lásky k Pánu Bohu, a že to vysnemenání jakož i něžné dárky od příslušných zbožných pěků a pěvků téhož dne mu věnované zůstanou na vědy utěšenou památku pro jeho rodinu. My pak přidáváme srdečné přání: ještě mnoga ljeta! — Z pěvků naznačených jest nejstarší, a to 78letá, paní Antonie Dušánková, jediná ještě pozůstala dcera nebožtíka Jana Hostivíta Pospíšila, jež byl ony rorátní zpěvy s notami i bez not tiskem vydal. Kéž i ta ku mnohým ještě rorátním čilou zůstane! —

Vánoční spěvohra „Jeallůky“, pořádaná jednotou katolických tovaryšů v ochotně propůjčeném sále Živn. Čtenářské Jednoty, docílila slavného úspěchu morálního i hmotného. Po delší přestávce vystoupila tovaryšská jednota opět na veřejnost pěveckou produkci, která by stěží byla lépe provedena některým zpěváckým spolkem, jež v přední řadě pěstuje pěvecké umění. U tovaryšské jednoty vzdělávací stránka však zaujímá přední místo a zpěv i divadlo slouží členům pouze za osvětlení po celodenní loptě, proto úspěch vánoční zpěvovery tím jest pro jednotu lichotivější, an dokazuje, že členstvo pěstuje se záplem zábavu ulechltilou. Ovšem bez neunavné a obětavé příle dp. vícerektora D. Orla, vytečného znalce hudby a zpěvu, nebylo by lze jednotě provést skladbu, která pro četné vícehlasé sbory vyžaduje u dirigentského pultu znalce nevěděního. Všecko uznání zasluhuje také dámy: Dvořáková, Chmelařová, Kyselová, Poláková, Svobodová, Chroustová, Šplchalová a Škopová, které svým procítěným přednesem solových partií uchvátily obecenstvo. Morální úspěch hry doplňuje náležitě též úspěch hmotný, neboť v poledne již byla všechna sedadla vyprodána, takže nebylo lze mnohým hostům u pokladny vyhovět. Prostorný sál byl do posledního místa naplněn. Představení nabylo zvláštního lesku návštěvou J. M. ndp. biskupa, mnohých členů nejd. kapitoly a četných osobností ze zdejších předních kruhů úřednických i občanských. Ke konci sdělujeme na četné dotazy, že se hra tato letos nebude již více opakovati, protože sál Jednoty pro nastávající období masopustní jest zadán. Všem, kteří o zdar naší produkce se přičinili, vzdáváme vřele ctičný dík a snahám spolkovým voláme: „Zlať Bůh!“

Dary jeallůky. Jeallůky, Jeallůky. Nejvděčnější vesp. kanovník daroval 3 zl., nejvděčnější příznivec našich sálů s truhou inteligentních věnoval 5 zl., dp. kaza. protobiskup, A. Novák 3 zl. Zaplat Bůh!

Vánoční stromek v Rudolfinu úspěšil mnoho radosti ubohým bluchoněm, neboť chvályhodnou péčí dobročinného komitétu dam opatření byli chlapi celým oděvem a děvčata potřebnými částkami oděvu. Slavnost počtíl svou vznešenou návštěvou ndp. biskup a někteří p. t. pp. členové kuratoria vedle četného obecenstva, které obdivovalo zdejším provedení vánoční hry chovanci útavu. Velmi zamlouvaly se ladné skupiny v živém obraze. Dojemná slavnost tato ukončena byla díkůvzdáním spanilomyslným příznivcům útavu, které v přední řadě dlužno ve zdejších damských kruzích hledati.

Dobročinný komitét dam opatřil k le tolní slavnosti „Vánočního stromku“ v útavu pro bluchoně dne 23. prosince t. r. odbyvané všem 51 chovancům sváteční letní obleky, jeden štruskový oblek a jedny kalhoty; čtyřem chovancům zimní šaty, 9 dlouhých teplých jupek k vycházkám, 2 zimní klobouky a 32 rukavnic. — Mimo to darovaly následující dámy ještě tyto dary: pl. Marie Dudková, ořechy, pl. Bož. Franková, 6 párů nátepníků, 6 párů šál, 2 sukně, 6 párů ponožek a 2 tucty kapcsnků; pl. Julie Ganová, 2 viněné šátky, 3 páry punčoch, 4 páry rukavic, 2 šály a 6 kapcsnků, pl. Anna Jelínková, svíčky na vánoční stromek, pl. Karolína Mahrlová, ořechy, cukroví, obrázky, 2 tucty kapcsnků, 6 párů ponožek, 12 párů punčoch a 15 sl. v hotovosti, pl. Rádena Rázková, 1 tuct kapcsnků a barchet na šaty, pl. Marie Sluková, 6 kapcsnků a 6 párů nátepníků, pl. Aloisie Šantráčková, 3 sukně, pl. Anna Škavradková, 5 sl. v hotovosti, pl. Pavlína Tolmanová, 6 pouzder na pera, 18 obrázkových knížek, 1 pár nátepníků a 3 ženské košile. — Pan Ad. Ed. Malburg, tovarník ve Smiřicích, zaslal bednu vína, pp. Duchánek a Šejnoha darovali cukroví, p. Vojtěch Ráží, ořechy, pomeranče a čokoládu. Správa útavu vzdává jménem chovanců i svátečním všem spanilomyslným dárčům a přátelům dítek bluchoněm nejvřelejší díky a zvláště považujeme za svou povinnost veřejně díky projevití velečestnému dobročinnému komitétu dam, kterýž nelituje ani práci ani obětí ve prospěch chudých bluchoněm, jimž každoročně tolik radostí dary svými způsobuje. Srdečné zaplat Bůh!

Úmrtí. Dne 28. t. m. zemřela pl. Anna Přísořá ve Správcích. Pohřeb konal se ve středu, dne 30. t. m. na hřbitov poučovský.

Kleperovo divadlo. Velikou obětí abudovala obec na útraty hradeckých poplatníků divadlo, abychom měli eminentně vzdělávací útav ve svém středu. Ale zdá se, že zapomínají povolaní činitelé sami na kulturní význam divadla, neboť při zadávání divadla bráti by větší zřetel na kvalifikaci divadelní společnosti, než na osobní protěktu. Slušná společnost má lepší repertoar a nemasť z nouze sahati po mizerných fraškách jako jest n. p. „Pan farář a jeho kostelník“ v době sváteční, kdy i „návštěvníci galerie“ očekávají něco lepšího. Na takové kusy nemusil se stavět palác, na ty stačí v pražské brány plátaná bouda.

Učitel a katolické listy. Řídící učitel p. F., jež byl nedávno napaden v „Hlasu lidu“, píše nám: „Hlas lidu“ v čase se dne 19. prosince obviňuje mne v závorce, že připustím, aby děti školní četly a přijímaly katolické listy „Kříž a Marii“, ano že jsem sám i odběratelem toho listu, čemuž se pisatel diví. Na vysvětlení věci uvádím toto: V místě i v okolí jest mnoho horlivých katolíků, kteří odporučované katolické spisy rádi odbírají a čtou. Ježto týdeníky „Kříž a Marii“ jsou četbou velmi lacinou, prostému méně zamožnému lidu přístupnou, obsahující příběhy ze života, proto se mu líbí a rád se ní pobaví. Že ku přinášení ano i předčítání domácím volí si dítky, kdož to může rodičům zakazovati? Dobroduť stalo se mezi správce školy a učitelem náboženství, aby tento nenosil listy ty do školy a ve škole je po dětech rodičům neposílal. Že si ale rodiče pro ně posílají na faru, to nespadá do působnosti správy školy. Věda jest, že dítky doma rodičům hlasitě předčítají, co do rukou dostanou, musí a má správce školy věděti, která je to četba, již děti do ruky dostávají a proto jest nutné, aby i sám byl odběratelem těch listů. — Že listy dotčené nejsou pro děti psány a že by se na mnohých místech mohlo ledaco vypustiti, to sám také uznávám, ale vím, odeběre li se lidu, který rád čte nebo čtení naslouchá, list takový, sáhne po spisech jiných, jako jsou krvavé romány, příběhy ze soudních síní, hrůzy válečné atd. Takové spisy jsou v našem okolí k vypůjčení a takovými by se měla mládež vzdělávati? Až bude k dostání četba lepší ale také tak laciná duchem katolickým proniknutá a pro dospělé psaná, myslím, že čtenáři sáhnu sami po dle lepším. — Ku konci musím dovéstičti v zmíněném listě napadanému p. P. Honcovi, že nikdy v kostele za mého tříletého působení v Přepýších ani slovem

ne zmínil, aby odbíral katolické listy. Ten, kdož má mnoho odběratelů světlé, když je laciná. Proto má p. P. nejen velký výběr katolických ale velkých odbýt na m. Obviňuje je drzou lži, která nasvědčuje, že dopisovatel přibíhá: „Pomni, abyš den sváteční světlí!“ nechávil jen v lutechysmu pro škelní děti a sám pomenuj, co svidel a nasytel. — (Ten v závorce.)

Mladenecký spolek „Bojarský“ v Novém Hradci Král. pořádá dne 31. prosince 1896 na rozloučenou se starým rokem v hostinci p. Josefa Šolce v Novém Hradci Králové sylvestrovský večer ve prospěch zřízení nového ochotnického jeviště. Začátek o půl 8. hodině. Vstupné 20 kr. Hudba pana Josefa Petery.

Plesy a zábavy. Ples spolku okraňlovacího na Novém Hradci Král. odbyvá se dne 10. ledna v sále u „Birnerů“. — Ples vojenských vysloužilců v Hradci Králové odbyvá se dne 9. ledna ve dvořané jednoty. Vstupné 3 koruny.

Paběrky z honu. V nedaleké Slatně odbyval se před svátky hon na zajíce, který byl zastoupen více střelbychtivých než světlí; kde kdo našel starou rezavou „flintu“ sebral ji a šel střel. Mezi střelci nalezal se také jistý občan, který měl poprvé v rukou pušku a rozumí se, že se s ní oháněl tak, že okolostojícím vřasy vřasy. Po dlouhém chození vybíhl bezprostředně před našim hrdinou ušák jako pes veliký a jsa rozespálý běhal sem a tam. Náš nimrod mří, mří, a pořád jen mří; at tahá za kohoutek jak chce, rána ne a ne vyjít. Zajíc utek. Když pak ai dal pušku jinému střelci prohlédnout v domění, že rina snad z pušky vyvřátrala, než se zajíc ukázal, dověděl se, že tahal místo za pouk — za ochranný oblouček kolem této a k tomu že všemu neměl ani kohoutek natak. Salva smíchu byla mu pobídkou, že umnil si dáti co nejlepší pozor. Za chvíli však nějak klopetal přes brádu a v tom co váhal se jako kupa neštěstí na zemi, vyřla rána a málem že nezabila souseda. — V Pileticích asi v téchže dnech šel jistý rolník na bon se starou zrezavělou puškou uloženou na půdě od pražské války; puška se při první ráně roztřihla a vzala sebou zároveň kus dlaně dotýčného.

Vánoční stromky. Zdejší obec opatřila pro nejmenší své příslušníky jako každého roku, tak i letos vánoční stromky se svých lesů. Letos dovezeno a rozdáno bylo pět vozů vánočních stromků, za něž strážilo se 23 sl. Většina jich rozdána byla zdarma.

Peser na falešné peníze. V předělých dnech koleval v. m. spěšně falešný sl. (1896)

Vjel na lucernu. Dne 28. t. m. jel šleď Al. Just z Víkoš s prášdným vozem tryskem po silnici v stromofadí k Práskému Předměstí a při vyhánění zachytil kolem sloup s lucernou, která se roztřístila. Jmenovaný byl pro rychlou a neopatrnou jízdu pokutován.

Pro drsň šebřání ve zdejších městě satčena byla dne 28. t. m. známá talačka 21letá L. Vachková příslušná do Přeměřic. Táš sotva že vyřbala několik krajcarů, zaneala je do nejbližšího kalny, odkud pak vyřla smotaná a tropila výtrnosc.

Oploc je prazradila. V noci na 28. t. m. vlopali se neznámí sloději do sklepa hostinského V. Zápoctného v Nechanicích a ukradli tam ulesného vína v ceně 26 sl. V podezření nebyl nikdo ať taprve když dráhého dne byl najednou proti všemu svyku šleř Jos. Paar tamtéž časné ráno notně namotaný, padlo naň podezření s krádeže vína. Při domovní prohlídce, která hned byla v bytě jeho předsevzata, našlesno ještě několik lahví a vínem a dšbán po něm. Větl část vína byla pryč. Při té příležitosti se Paar přiznal, že společně s M. Petrálkovou podnikli notně vjel do sklepa a že také společně pili. Oba sloději byli zatčeni a dodáni soudu.

Oheč. Dne 20. t. m. shořela stodola rolníku Janu Bednáři v Třesovicích. Škoda obnáší 1.200 sl a kryta jest pojištěním.

Krádeže. V noci na 21. t. m. vlopul se neznámý sloděj do bytu okraňlového starosty na Pardubicku p. J. Markalousa v Třesovicích a odcínil tam za 29 sl. šatstva. Dne 24. t. m. zatčen a poslán jako pachatel této krádeže známý nebespečný sloděj Josef Cink s H. Helfmanic u Landátrouna. Druhý pachatel byl prý Fr. Macnar s Kobylic u N. Bydžova, po němž se pátrá. — Jan Smola ze Stínkova ukradl svému hospodáři, Janu Větrčíkovi, u něhož jaké čeledín byl zaměstnán, psa. Zloděj byl zatčen a dodán soudu. — V noci na 24. t. vlopali se cikáni do krámu obchodníka Josefa Morcha ve Vojicích a sebrali tam větš množství cukru, chleba, másla atd. Téže noci odcítili titě sloději rolníkovi J. Šalovi, rovněž ve Vojicích, koňský postroj a hana.

Ze šedivín Revenaských. (Vánoční stromek.) Nebylo snad nikdy v té zasněžené horské vesničce dne tak radostného, jako byl den 23. prosince, kdy pořádan byl v tamní nové zřizované škole U. M. S. vánoční stromek. Dítky všechny a jejich rodiče sedli se v takovém množství, že je útulná chaloupka, kdež je škola umístěna, sotva pojati mohla. Bylo to radostí, když dítky poprvé ve svém životě spatřily vánoční stromek tak okrášený a hojnými dárky téměř obypaný a před sebou každý na lavici velikou vánočku! Slavnosti té se účastnil též valediktory p. Josef Domašinský, farář v Dobřanech a Josef Pohl, kooperátor v Dobřem jako katecheta této školy, který též

vysvětlil dělníkům význam slavnosti a stromů
vůbec: vzpomínka na slavnost slavnosti
Národní, která je velkou obětí tolik lidí
Děti vedly jim za to: Zaplať Bůh! Pak
promluvil k přítomným otčím a matkám vedl. p.
farář J. Domáňský, a vyhlásil je, by děti své rádi
do školy posílali, by se tak něčemu naučili a stali
se členy církve a vlasti. Společně školy p. Josef
Mihoušek naplň na to vánoční krásnou písní a děti
mi, přednášky přehledné básně; nastalo podělování
— a slavnost ukončena písní: Narodil se Kristus Pán
a modlitbou za slavnostní dárce a dárky s Národní.
Jméno občanské Sedivinských budí tímto vřelým
boru S. C. J. v Národní nejdůležitější dík za všechnu
péči a starost o školu tu, neboť založením školy té
posílali si pomník slávy nehybnosti, která se objeví
ve světě mnohem jasněji v letech příchů. —

Z Poličky. Jako každá rodina v čase zimním
více tuří se k sobě a krbu domácího, tak i členové
jednot v této době více se vyhledávají v místnostech
spolkových. Rovněž jest tak v naší Svatojosefské
jednotě. Kromě nedělních schůzek pořádáno bylo 29.
listopadu divadelní představení „Bankrotář“, obraz se
života ve 4 jednáních. Provedení bylo velmi zdařilé
a zářivě hezké. Dne 8. prosince promluvil dp. před-
seda J. Volánek o sjednání delegátů katolického dělnictva
v Praze. O jednotlivých resolucích živé a všestranné
bylo rokováno. Tentýž vykládal dále přítomným o spá-
sobech ústav vládních jednotlivých zemí, zvláště o naší
ústavě konstituční. Místě radě, zejména sněmu a
volbách do nich, podáváje tak předčasně poučení ku
přednášce „o volbách do páté kurie“, kterou 20. pro-
sinec konal pokladník jednoty p. J. Jasek. Shromáždění
členové projednali jednomyšlně přání, aby jednotu po-
starala se o veřejnou přednášku, v níž by se obšírně
o těchto volbách do budoucí Místě radě pojednalo. —
K oslavě doby vánoční pořádá jednotu ve spol-
kových místnostech na den sv. Štěpána, na Nový rok,
na sv. Tří Krále a v neděli po Třech Králích vždy
určitě o půl páté hodině odpolední vánoční hru „Báň-
láka v jevišti“, se spěvy ve čtyřech jednáních
s přehledem, kterou pro jednotu Poličkou upravila
dobroditelka a příměšlivá její sl. Teresia Andříšková.
Čistý výnos prvních tří představení věnuje se na
upravení jeviště jednoty a čtvrtého představení, ku
kterému mají s povolením příslušných úřadů přístup
dětí školní, věnuje se ve prospěch chudé mládeže
školní. — V posledních dobách přistoupilo k jednotě více
členů, přispívajících členů a dobrodinců a zaklá-
dající člen jednoty Rev. Fr. Tichý, farář v Nové Praze
v Americe, sdělsí rodák, zaslal jednotě dar 10 slatých,
začal mu jednotu písemně poděkování zaslal. Tentýž
daroval také sdělsí chudé mládeži školní 10 sl. Zdař
Báň! —

Z Červeného Kostelce. V posledním čísle H. L.
objevil se dopis z města našeho, který do jasněho
světa staví „lidovost“ tak mnohých „lidovců“. V do-
pise tom mluví se s jakousi přehnanou o purkmištní
sdejším a zároveň starostovi okresu Náhodského
„barvíři“ Keyzlarovi. Inu soud si e lidmi někdy divně
sahrá. Pan Keyzlar stal se s barvíři okresním sta-
roston, možný pak když byl, všechny možné školy, a
povolání proměti, přivedl to na barvíře až na konec.
Jenom že s nedostatku jiného materiálu barvíř lidí a
peněz vadí se zacházení indigem t. j. pravdou nenaučil,
užívá k tomu prysle — lá. Jako pisatel zmíněného
dopisu ku příkladu. Výtka p. starostovi, že chytě
se udržeti v sedle, schválně prodlužuje volby do okr.
zastupitelstva — až každé politické dítě ví, že volby
ty nevypisuje starosta, nýbrž místodržitelství. Z úkrytu
panšinské obviňování někoho s maršivostí, pomstychti-
vostí a znečišťování úřadu dovodě každý nezralý chlapec;
muž poctivý své tvrzení dokáže a stojí za svým
jménem. Dále výtka panu starostovi, že nemaje k tomu
mandátu „opovážil se“ učiniti sdvořilostní návštěvu
princi ze Schaumburg-Lippe. Těšme se, od koho pak
on dostal mandát, aby jménem zastupitelstva kanto-
roval jeho starostu? Co pak se líbání ruky p. bisku-
povi týče, znám jest bezpochyby pisateli výrok jisté
osobnosti, že Čech je buď hulvát, anebo že líbá ruku.
Pan starosta vyvolil si to druhé a pisateli ponechal
to první. Tím také vysvětluje se, proč posazuje se
pisatel nad tím, že p. starosta doprovázel „sárodni
učitel“ řed. Doběš. Když by se byl pisatel poctivěmu
femeslu barvířskému a zacházení indigem řádně byl
naučil, býval by napsal domů a cí učitel, a všem vzdě-
laným lidem bylo by samozřejmo, proč pan ředitel
zmíněnou návštěvu vykonal. Za to, že pisatel s vlastní
skusností neví, že se učitelé k bývalým školkám, když
se tyto zřadili, hlásí, pan ředitel Doběš ovšem nemůže.

Z Hroneva. Hrubým nějakým nedopatřením
zabloudil do našeho hostelka v třetí neděli adventní
pokrokový jakýs hošek, který chtěje ukázati, jak je
veliký, naplňl přes Hradec až na naši kasatelnu. Ovšem,
že by byl mistrovský ten kousek nedokázal, když ho
nebylo síly vědomí, že tím spasil vlast. Než sdá se,
že slizami neurazí ani tu drubou nožku u písmene
w na novém rasítku, kterým poštovní ředitelstvo naší
poštu obdařilo, a pro které p. poštmiř od téhož
vynikajícího „dálkoplynce“ svý díl dostal, jelikož —
jak mi p. poštmiř důvěrně sdělil — rasítko to je
sádkavkem na onu vnitřní úřední řeč, kterou přý naši
řvodci lvové ve Vídni na Badenim vymohli.

Ze Seče. (Divadlo.) Zdejší divadelní ochotníci
za správy anašivého a v tomto oboru ratinovaného
p. učitele Böhma mají se chutě k dílu, vyvrtejší utě-
šenou činnost při svém divadle. O minulých Váno-
cích na druhý svátek uchystali nám svým představe-
ním večer nad míru zábravý. Ku hře zvolena Nastro-
jova fraška se spěvy: „Zlý duch Lumpaci vagabun-
dus“. Jak výprava kusa, objednaný krásné obleky
s Vídni od p. Novotného, Sečského rodáka, tak i sou-
hra byla zdařilou a úspěšnou. Z panů účinkujících
vynikal jako vždy svým neodolatelným humorem starý
ovčběnský herce s českého divadla ve Vídni, p. Mra-
no. Kojedního Jehličku s ludrského trojlistku předsta-
vil tak zdařile a trefně, že by výkon jeho dělal čest
i divadelnímu herci s povolání i před posuzovateli
vážnými. Soudruzi jeho pp. Zvonček a Honvička
v dlouhých truhlách a ševce, přispívali k tomu hojnou

měrou, aby ukázali obecenstvu snahu je pobaviti, což
se jim skutečně dařilo tak že bouřlivý smích ani ne-
ustával. Někteří diváci nebyli ani k upokojení. S hlu-
ným potleskem neakrbeno a ku konci účinkující pá-
nové a dámy vyvoláni. Dámské úkony tentokrát po-
skytovaly málo vděčnou látku k vyniknutí, byvše
více méně podřadny. Zpěv byl též až na některé vady
v přednesu zdařilý. Obecenstvo sešlo se tentokrát
v míře hojně. Hostinský stálek jeví se umístěno, byl
v pravdě přeplněn. Doufáme dle toho, že i příjem do-
bročinnému účelu věnovaný byl dobrý. Ředitel
ochot. divadla je nyní dp. farář Jos. Kučera. Čistý
příjem s divadelních představení obrací se jak na vý-
slobo chřemovou tak i k jiným dobrým účelům, což
je snahou sáslušnou. Přijeme našim ochotníkům v pří-
štím roce hojněho sdaru v dobrém díle.

Z Peččebrad. Sociální demokraté na ná-
mluvách v Poděbradech. Třikrát místními soci-
alisty ohlášená schůze lida stala se konečně skutkem
v neděli dne 18. t. m. a to, jak jest již to modou, o
10. hod. dopol. Na programu bylo také: Koho voliti
budeme v V. kurii. Za řečníka pován byl obč. Cířka
z Prahy. Vyloučiv o V. kurii jest a kdo v ní bude
voliti, přelšel na neuvěřitelné poměry, tvrdě, že řádná
se stávající stran nic prospěti společnosti nemůže,
leč strana sociálně-demokratická. Jediné ta dá přj
se za své přesvědčení (12) vážiti a pokutovati, což
přj již ani mladočeská strana nedělá. Na to vysvětlil
známý program své strany. Ze přčasto ve své řeči
sajel si občan Cířka do klerikálů, kněžstva atd. ne-
třeba pochybovati, zvláště když viděl mezi přítom-
nými místního kaplana Kozla, jenž častěji proti ne-
zříseným útokům jeho se ohražoval. A proto musilo
„vyrukovati“ na pomoc proti klerikálům a straně
křesť. sociální, kde co mohl obč. Cířka sehnati a pa-
pírů vyřáti. Když skončil se potleskem přítomných
socialistů, k slovu se přihlásil místní kaplan Kozel,
aby trochu na výroky občana Cířky posvětil. Vyloučil
stručně podle programu strany křesť. sociální, v čem
shoduje se s občanem Cířkou, ale rozhodně ohradil se
proti tomu, aby žena měla stejná práva s mužem, ta
nechtě sástaně rodině a stará se o řádné vychování
dítěte a ne o politiku, pokázal na „volnou lásku“
socialistů, kterou chtí lidstvo „oblastiti“, na pravou
příčinu posledního zákutí Stojalovského na ničemné
a s pravidla lávě tupení kašstava, jako na př. paaly
„Červánky“ o katol. knězi v Rochesteru, vyslovil své
podivné nad tím, že se jen stále ukazuje na jmění
církve, ale o jmění šidovských milionářů se ne ná-
padně mlčí, ještě partuřili červané strany jsou šidi
(oho) vypočítal dle statistických tabulek příjem všech
biskupů, kostelů, far a beneficií a ukázal na roční
příjem 20 mil. sl. jediného Botschida, ale o tom
řádný sociální demokrat neví, jako nic nechce věděti
o dobrodiní a dobrých skutcích mnohých klerikálů
kněží. Řádně obdyl též aměpě balamucaní obč. Cířky
o millionech, jež popluzníci plstí na vysokou (12)
kongruu kněží a vysvětlil na dotaz jednoho z pří-
tomných občanů, odkud církve jmění své má a s čeho
kněz jest živ. Na to vysval přítomné, aby četli čas-
opisy a knihy strany křesť. sociální, a že přesvědčí
se, že ti křesť. sociální a ti klerikálové nejsou tak
hrošní, jak ob socialisté a liberálé jsou líčení. Za-
končil pak řeč svou tím, že jen na základě, který
Kristas položil, na základě náboženstvem může se so-
ciální otázka správně rozřešiti a proto nechť volí se
jen muž amýšlený takového, muž řádný a zachovalý.
(Souhlas i odpor.) Občan Cířka polemisoval a někte-
rými pronesenými výroky za silného přisvukování
přítomných socialistů, ale nevyvrátil vlastně nic. Za
to přj by se p. kaplanu šeny poděkovaly, kdyžby jim
v kostele vykládal, jako zde na schůzi, že žena nemá
míti stejných práv s mužem. „Právě o opaku jsem
presvědčen a chybnou jest, že ženy a lidé vůbec málo
do kostela chodí!“ volá kaplan Kozel. Po malé další
potýčce skončila schůze bez navršení kandidáta.

Z Červ. Peček. Katolický vzdělávací a podpo-
rující spolek „Svornost“ v Červých Pečech obdržel
schůzi spolkovou dne 26. pros. za velkého účastenství
členů i některých p. hostů, které se tak vydařilo, že
dlouho zůstane nám v milé upomínce. Hlavním př-
edmětem schůze byly přednášky časové o páté kurii a
přítích volbách dp. Em. Dlouhého—Pokorného, ka-
plana od sv. Jindřicha a p. Frant. Satorie, kteří se
středou kat. pol. klubu dělnického z Prahy k nám za-
vítali. P. Fr. Satorie podával nejprv krátký dějepisný
přehled o volebním řádu našem parlamentárním aš
došel ku předložce hraběte Badeniho o rozšířeném vo-
lebním právu. Poukázal, že sice tato předložka není
idealem strany kat., která uznává přímé volby a sa-
stoupení sájmové za nejspravedlivější, ale že musíme
hledět prosatím využitkovati aspoň to, co máme. Soc.
dem. navrhuji za své kandidáty poslanecké skoro sa-
mé řidy; od těch my katolíci nemůžeme očekávati
spravedlivého zastoupení; my dáme hlas mužům se
svého středu amýšlením křesť. Poukázal na důležitost
volby poslanců a vřelým slovem vybízel, aby každý
k volbě přišel se dostavil a kandidáta své strany vo-
lil. Druhý p. řečník dp. Em. Dlouhý—Pokorný v dlouhé
promyšlené a pontavě přednášce probíral, proč se
stranou kř. soc. musíme jíti a voliti. Nejprv ze spisu
a ředí předáči kř. soc. dem. i z referátu samých „N. L.“
o jejich schůzích dovosoval, že soc. dem. směřují pro-
gramem a cílem svým ku zničení středních stavů,
zvl. femeslnického a rolnického a komunna krvavě,
že je jejich přáním. Pak procházel kř. soc. stavy jak
rolnické, tak dělnické a živnostenské a objašňoval,
čeho dle toho programu a proč strana kat. domahati
se chce cestou zákonodárnou na opravdový prospěch
těchto stavů a připojil ukázky stejné, jak soc. dem.
program naší strany lávě překrucují. Končil valet-
ným povzbuzením k sáčasnému se volbě přítích ve
smyslu strany katol. S živým účastenstvím byly obě
přednášky sledovány a s všeobecným souhlasem i po-
chvalou přijaty. Spolek náš ještě tento cestou oběma
p. řečníkům i celému kat. pol. klubu dělnickému za
bratrskou ochotu nejraději díky vzdává. Kéz hoj-
ného sdaru přinese tato námaha a obět; kéž celému
hnutí katol., které a Bohem pracuje, sehná nebo, aby
rostlo a blahý učitel společnosti lidské přinášelo!
Zdař Báň!

Z Červ. Kostelce. Zdejší jednotu katol.
ckých jiností a mužů hraje ve spolkových míst-
nostech dne 1. ledna 1897 ve prospěch podpůr-
ného fondu jednoty: „Před sjezdem.“ Veselohra
o 3 jednáních. Napsal Eduard Souček. Ceny míst:
I. m. 30 kr., II. m. 20 kr., III. m. 15 kr., k stání
10 kr. Začátek o půl 8. hodině. Dětem školním
se přístup nedovoluje. Předprodej lístků s laskavé
ochoty převzal p. L. Vacek, obchodník.

0 výživě těla

s ohledem na veřejné kuchyně lidové.

Ve schůzi katol. spolku „Svornost“ v Přelouči
přednesl J. V. Diel.

Má-li být život zachován při úplném zdraví
a má-li být udržena schopnost ku práci, musí být
poskytnuto tělu takových látek a v takovém množ-
ství, aby obnoveny byly spotřebované síly a na-
hrazeny hmoty s těla vyloučené.

Snaha po udržování života a přání po za-
chování zdraví jest nejen nejmočnějším pudem
člověka, nýbrž musí být jedním ze základů ka-
ždého kulturního státu, celé společnosti lidské a
proto také do jisté míry úlohou jednotlivé obce.

Život udržuje se přívalem potravin, které
musí být přiměřené, aby umožnily vzrůst těla,
tvoření a doplňování svalů, krve a kostí, aby
v těle lidském neustále udržovaly důstatek síly a
tepla, též činnost svalů, srdce a plic, výkony ner-
vové a mozkové.

Potraviny jsou po výtce původu rostlinného
a živočišného; s říše nerostů jen některé slouče-
niny, zvláště tak zvané výživné sole, jsou pro
tělo důležité. V ohledu chemickém možno rostlí-
diti potraviny na látky dusíkaté a takové,
v nichžto není žádného dusíku. Potraviny,
obsahující v sobě jako důležitou součástku dusík,
jsou zejména všechny bílkoviny, buď původu
světlého na př. vejce, maso, kliš, mléko a sýr;
anebo též původu rostlinného, na př. bílkoviny v
luštěninách (hrách, čočka, boby) a v obilí, ze-
jména pak pod slupkou zrn obilných, kdežto ulo-
žena jest velice výživná bílkovina, tak zvaný le-
pek. K látkám bezdusíkatým patří všechny škro-
koviny, guma, cukry a baniciny. Tyto hmoty
obsahují v sobě uhlík a vodu, pročež slovou
uhlohydraty, čili látky uhlovodnaté.

Také tuky náleží k sloučeninám bezdusí-
katým. Zkouškami na živých bytostech dokázali
učenci, že látky bílkovité jsou tělu potřebny hlavně
ku vytvoření svalů a krve, hmoty uhlohydrátové
především podporují dýchání a tvoření tělesného
tepla.

Mimo tyto hmoty uvedené musí potrava ob-
sahovati také vodu a vzpomenuť již sole živné.

Bílkovina živočišná, obsahovaná ve vejci, maso,
pečeni, klišu, má pro výživu těla rovnou cenu
jako bílkovina, jižto v sobě drží hrách, čočka, fa-
sole a stejnou cenu výživnou má také bílkovina
v mléku a sýru.

Výživnost není ovšem totožnou s pojmem
záživnosti čili stravitelnosti a sluší pozname-
nati, že častěji slabé, anebo ochorobné, snadnější
stráví bílkovinu živočišnou (vejce, pečení, ryby,
mléko) nežli rostlinnou. Záživnost rostlinné bíl-
koviny v luštěninách bývá znamenitě podporována,
pakli je zbavena slupky a rosemeleme na mouku,
ze které teprve vařením nebo pečením pokrmy
připravíme. Přísadou tuku anebo octa stávají se
luštěniny rovněž záživnějšími.

Následující tabulka poučí nás o záživnosti
nejvíce užívaných potravin:

Podíl stravitelné látky živné:

Jméno potraviny	Bílko- viny	Tuku	Uho- hydr.
Hovězí maso libové . . .	19.5%	4.7%	—%
Telecí maso	19.4	5.5	—
Skopové maso	14.7	5.6	—
Hovězí játra	20.0	5.0	2
Vepřové maso	19.5	29.0	—
Slanina	2.6	61.0	—
Teska (Stockfish) . . .	31.0	15.2	—
Jelito	11.5	9.5	19
Vejce	7.9gr	6.2gr	—
Mléko kravské	3.1%	3.4%	4.7
Sýr tučný	23.0	22.6	5
Sýr suché	33.6	6.8	2.2
Máso	0.4	81.2	—
Hrách, čočka	18.7	1.1	54
Mouka ovesná	12.2	5.6	63.7
Rýže	6.4	0.7	75.9
Kukuřice	12.5	3.3	67.8
Nudle	7.5	0.27	76.2
Chléb pšeničný	6.3	0.5	55
Chléb žitný	4.5	0.3	44.5
Brambory	1.4	—	20.3
Kapusta	1.5	1.1	5.8
Ovoce	0.31	1	10

Nejlacinější prameny bílkoviny jsou: mléko, vejce, sýr, hrách, čočka, fasole. Příměsí přídavným technickým (mlékem) a kuchářským podaří se učiniti rostlinné potraviny snadnější stravitelnějšími. Na př. využitkuje zařívací ústrojí člověka ze sto dílů v laktinách obsažené bílkoviny jsou-li nepřipraveny 52 procent.

slupky sbaveny 75
rozmlety 92

Také přísadou živočišné potraviny stávají se krmé rostlinné stravitelnějšími.

Ze stanoviska vědy odporučuje se tak zvaná strava smíšená, to jest taková, která obsahuje všech pět k výživě těla nezbytných skupin a in v náležitém poměru. Tyto skupiny jsou:

1. bílkoviny zvířecí i rostlinné,
2. tuky živočišné i z rostlin těžen (oleje),
3. látky uhlovodnaté (uhlohydráty),
4. voda,
5. živné sole.

Výživa jednotlivce i velkých zástupů lidí musí k tomu směřovati, aby jednotlivec obdržel denně nejméně takovou váhu a takové druhy potravy, aby tělo bylo udrženo v rovnováze a při síle. Tento nezbytně potřebný podíl jednotlivých výživin stanoven byl v Německu důkladnými zkouškami, které provedli na slovo vzalí učenici Pettenkofer a Voit.

Byloť vyšetřeno, že jest zapotřebí

bílku. škroboviny, tuku, vody
pro dělníka 100—120 gr. 500 gr. 60 gr. 3 l.
pro dospělou ženu 90 " 400 " 45 "
pro děti od 6—14 let 80 " 300 " 35 "

Mimo to potřebuje dospělý člověk denně nerostných látek (solí) 32 gr. k dýchání 18 krychl. metrů, čili 130 hektolitřů čistého vzduchu, ve kterém se nalézá 740 gr. kyslíku.

Z hořejších cifér vysvítá, že poměr výživin poukazuje 1 díl bílkoviny na 5—6 dílů uhlohydrátů a tuku.

Číslice uvedené mohou býti dle potřeby posměněny, neboť bylo shledáno, že jednotlivé skupiny potravin mohou se až do jistého stupně vzájemně nahrazovati. Bílkoviny mohou býti po jistou dobu bez ujmy nahrazeny škrobovinami a tukem anebo křídlem (až do 50 proc.) tuk může nahraditi látky uhlovodnaté a naopak. Trvale ovšem taková náhrada bez újmy diti se nemůže. Mimo uvedených skupin potravin požívá člověk celou řadu tak zv. pochutin, které účinkují na nervy čichové a chuťové, vyvolávají příjemné pocity a tím chut k jídlu vzbuzujíce také ku rychlejšímu zažívání přispívají.

Takové pochutiny jsou: koření, cibule, ocet, hořčice, sůl, cukr, káva, čaj, vykvašené nápoje a j.

V následující tabulce seřaděny jsou nejdůležitější potraviny s ohledem na obsažené v nich skupiny výživin. Na vodu a sole nevzat zřetel, protože jsou v přírodě hojnou měrou zastoupeny.

Zivočišné potraviny:

Obsahují ve 100 částkách	bílku	tuku	uhlohydrátů (škrob, cukr a p.)
Vejce	15.5	12.5	—
Jednotlivé vejce v gramech	—	—	—
bílku 82, tuku 6.6 gr.	—	5.0-20.0	—
hovězí maso	21.0	—	—
vepřové maso	14.5	5.0-30.0	—
telecí maso	19.0	1.0-6.0	—
akopové maso	17.0	5.0-30.0	—
maso z husy	16.0	30.0-50.0	—
americké konzervy v plecho- vých krabicích (hovězí maso)	29.0	13.0	—
koňské maso	22.0	2.5	0.5
maso z králíka	21.0	10.0	0.8
mléko kravské	3.4	3.7	4.8
mléko kozí	3.5	3.9	4.4
mléko lidské	2.4	4.0-6.0	6.2
másla kravské	0.7	83.0	0.5
másla kokosové	—	99.9	—
másla strojené (margarin)	0.4	87.0	—
sádlo vepřové	0.3	99.0	—
sýr ciblový	24.0	33.0	—
sýr švýcarský	24.0	24.0	5.0
křminové sýrečky	31.0	12.0	9.0
slaneček nakládaný	19.0	17.0	1.5
slaneček zelený	21.0	8.5	—
tréška (Stockfish)	31.4	15.6	2.1
uzenice a uzenky	23.0	11.0	—
jetelnice	12.0	25.0	12.0
jelita	12.0	10.0	20.0
slanina (prosestla)	9.7	75.0	—

Možnosti potravin.

Obsahují ve 100 částkách	bílku	tuku	uhlohydrátů (škrob, cukr a p.)
Černý žitný chléb	8.0	0.5	44.0
šitná mouka	12.0	2.0	70.0
bílý (pšeničný) chléb	6.2	0.4	50.0
mouka pšeničná	11.8	1.4	72.0
mouka kukuričová	14.0	4.0	70.0
ryže	8.0	1.0	77.0
mouka ovesná	15.0	6.0	65.0
ovslo	9.0	0.8	77.0
brambory	2.0	0.4	22.0
hrách	22.0	2.5	58.0
kyselý zelí	1.7	0.8	7.9
bílá řepa	1.4	0.2	4.8
mrkev	1.7	0.5	10.0
jablka	0.4	0.8	12.0
brušky	0.4	0.2	12.0
švestky	0.8	0.8	11.0

Jak z tabulky vysvítá, neobsahují potraviny, které nám příroda poskytuje, k dokonalé výživě potřebné skupiny živých látek v pravém poměru. Některé z nich mají v sobě velmi málo bílku na př. brambory, zelenina, ovoce; jiné zase postrádají uhlohydrátů (škrobovin, cukru a pod.) jako na př. veškeré potraviny z říše živočišné, vyjímaje mléko a mnohé druhy sýra. Poměrně nejpříznivější složení poskytuje chléb, vůbec obyčejné druhy pečiva a mouky. Nejmenšími vidí se býti mouka ovesná a kukuričová, obsahující v sobě hojně bílkoviny a tuku.

Že žádná potravina sama o sobě potřebnou výživu člověka uklojiti nemůže, vysvítá z následujícího sestavení.

Abý jednostrannou výživou, totiž jediným druhem potravin, dostalo se tělu potřebné množství 100 gr. bílkoviny, musel by člověk požíti:

1. bramborů přibližně 7 kilo
2. chleba více než 1 a půl kilo
3. hrachu (suchého) 400 gr.
4. zeleniny a ovoce 20—27 kilo
5. mléka (dobrého) 3 litry
6. masa (hovězího) 460 gr.
7. vajec (16 kusů) 839 gr.
8. sýra přibližně 200 400 gr.
9. nudlí 500 gr.

Podobnou rozvahou mohli bychom sestavit i pro tuk a uhlohydráty. Přiměřené smíšená strava lidová, docílí se na př. následujícím seskupením potravin:

1. chléb, tuk, hrách, brambory, mléko,
2. ovesná mouka, brambory, tuk, mléko,
3. chléb, sýr, tuk, ryže,
4. vejce, mouka, tuk, brambory,
5. ryba brambory, zelenina, chléb,
6. Maso, chléb, tuk, zelenina a podob skupiny smíšené.

Z potravin stravených rospadá se většina tuků a uhlohydrátů na kyselinu uhličitou a na vodu, bílkoviny mění se na močovinu, vodu a kyselinu uhličitou, voda jakožto nápoj anebo v pokrmech do těla přivedena, opouští ústrojí zase jako voda výparem deševým potem, anebo výměškem ledvin.

Poslednější ústrojí vylučuje s vodou také nadbytečné sole a močovinu. Požíváme-li stravu vyhradně anebo po výše bílkovitou, (masitou) stráci se tuk a tělo zhubne. Vyhradně-li požívá se potrava škrobovitá, cukr a tuky, stráci tělo bílkovinu a přes to, že dostaví se stůnění, síly ubývá.

Přibližně nyní ku proměně, jakým podléhá potrava v těle lidském. V ústech bývá živkaním rozmělněna, při čemž promíchá se veškeré slinami a vzduchem, účinkem sliny mění se škrob částečně na cukr a dextrin, proměna pokračuje v žaludku a dokončena bývá teprve ve střevě. Žaludeční šťáva rozpouští bílkoviny a slizni podpora se zažívání tuků. Poslední trávení děje se v tenkém střevě.

Poslé pokrmý jsou převedeny v rospadné látky: škrob přeměněn jest na cukr a dextrin, bílkoviny na peptony a složité sloučeniny dusíkaté. Látky které nemohly býti vstřebány, totiž sůl staly nestraveny, bývají z těla odstraněny.

Našlytují se otázka, jak mění se stravená potrava na krev?

Slinice tenkého střeva potažena jest na svém povrchu mnohonásobnými trhácními, které jsou opatřeny krevními cévami a střebracími žilami. Na tekutinu přeměněná kaše stravené potravy bývá v tenkém střevě vstřebána do cév a přichází (na chylus přeměna) do oběhu krve. Na své cestě akraje ústroje celého těla přivádí krev tuto čerstvou mízu do všech buněk, zanechává v nich potřebný materiál k vytvoření nových buněk a unáší sebou nepotřebné látky.

V buňkách děje se tajemný rozklad mízy na jednoduché sloučeniny a při tom vyniká teplo a síla. Nově vytvořeným teplem nahraňují se stráci, jaké trpí tělo sáláním (vysařováním), vypoříváním vody a podob. Byloť vypočteno na základě pokusů, že množství tepla, které denně s

tělo se stráci je tak velké, že by stačilo k ohřátí 25 litrů vody s bodu nullového až do varu.

Dospělý člověk má v těle asi 5 a půl kilogr. krve, kterážto nalezá se v neustálém pohybu. Srdce stahuje a roztahuje se ustavičně, kterážto činnost jeví se jakpřto tlukot srdce.

Stahováním srdce tlačí se krev jednak do plic, aby se dýcháním, to jest pohlcením kyslíku očištila, na druhé straně proudí okysličená krev naspět do srdce a bývá puzena do všech jednotlivých částí těla. Tak udržována je ona divuplná harmonie, kterou rovnem životem a kterou úplně vysvětliti věda nemůže.

Tato harmonie ukazuje nám na př. ústroje srdce jako nejdůmyslnější zařízení čerpadla sacího a tlakového, opatřené bezpečnými zámkami, které zamezují opatně a tělu zhouby pohyb jsou způsobem samostatným. Na základě mechanismu srdce sestrojeno bylo inženýry osvědčené čerpadlo, tak zv. pulsometr a vůbec bylo shledáno, že pohyby těla lidského až do nejmenších buněk jsou překvapující vzory upotřebných zákonů přírodních. Veškerá ekonomie v živém těle naplňuje nás obdivem a úctou k Hospodáři, řídícím spleť pohody životní prostředky tak účelnými, na pohled jednoduchými, ale v podstatě své nikým nevystiženými.

Uvedli jsme již dříve, že zásady přiměřené výživy byly vyšetřeny nejprve v Německu a aice pro účele vojenské, pro úspornou ale dostatečnou výživu vojaka v čas míru i války.

Jest na smůd, že zásady přiměřené stravování nechají se přiváděti k užiti také při výživě lidové vůbec, zvláště pak pro třídy dělnické.

Letošní průmyslová výstava v Berlíně poskytovala v tom ohledu velmi poučné vzory provedené v obrovských rozměrech. Navštívil jsem výstavu berlínskou v měsici září a zajímaly mne tamenější velikolepé ukázky výživy lidové a výstava kuchyně pro chudou školu mládež již proto, že v opatření laciného stravování nejširších vrstev lidových apotivá částečně řešení důležitých otázek sociální. Přiznávám se, že obraz, který rozvínoval se před námi v kuchyni lidové, předstihl všecko mé očekávání. (Dokončení.)

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 24. prosince 1896. 1 h pšenice al. 5.40 až 6.40, žito al. 5.20 až 5.40, ječmene al. 4.— až 4.50, oves al. 2.50 až 3.05, prosa al. 0.— až 0.—, vřikav al. 0.— až 0.—, hrách al. 0.— až 0.—, čočka al. 0.— až —, jáhly al. 9.— až 0.—, krap al. 8.— až 21.—, brambor al. 1.90 až 2.—, jetelového semínka červeného al. 00.— až 00.—, jetelového semínka bílého al. 00.— až 00.—, jetelového semínka, žlutého al. — až —, máku al. 00.— až 00.— olejky al. — až —, lněného semene al. 0.— až 0.—, 100 kg. žitných otrub al. 5.50, 100 kg. pšeničných otrub al. 5.— 1 kg. másla červeného al. 1.— až 1.20, 1 kg. másla převařeného —, 1 kg. sádla vepřového al. 0.80, 1 kg. tvarohu 14 až 16 kr., jedno vejce 8 kr kopa okurek al. 0.— až 0.—, kopa zelí al. 1.50 až 2.20, kopa drobné zeleniny al. 0.40 až 1.80, hektolitř cibule al. 1.80 až 2.40, brčka jablek al. 2.20 až 4.—, bedka hrachek al. 2.40 až 3.80, bedka švestek al. — až —. Na týhodní a obalí trž dne 24. prosince 1896 odbývaný, přivečeno bylo: hektolitř pšenice 29, žito 107, ječmene 49, oves 290 prosa 9, vřikve 1, hrachu 24, čočky 8, jablek 29, krap, —, brambor 303, jetelového semínka 6, lněného semínka 6, olejky —, máku 4, okurek —, kop, zelí 244 kop, drobné zeleniny 27 kop, cibule 118 hektolitř jablek 61 bedek, hrachek 80 bedek, švestek — bedek, pak vepřé 33 kusů a 238 kusů podváděnat.

OBNOVA

vychází každý pátek dopol. o 11. hod.

Vydavatelstvo:
Politické družstvo tiskové v Hradci Kr.

Veškeré záskyly, dopisy a předplatné adresujte
pouze:

Obnova v Hradci Král.

Předplatné:

Na celý rok . . . 4 zl.
na půl roku . . . 2 "
na čtvrt roku . . . 1 "

Jednotlivé číslo v místě 7 kr., poštou 8 kr.

Místnost redakce:
V Hradci Králové, Velké náměstí č. 24.

(Zasláno.)
Pan Josef Krejčík,
 umělecký závod sochařský a řezbářský v Praze.
 Důlny: Bubna 612. — Sklad Bláhova tř. 24.
 Zaslání sochařské práce jest velice zřejmé
 a kbi se všeobecně s tímto
 P. St. Štastný, řádk.
 Loučák, 24. června 1896.

(Zasláno.)
 Ctěnému Pánu, panu
Janu R. Volfovi,
 malíři a sochaři
 v Novém a Dobrušce.

S opravou obrazů křesťanské cesty jsem úplně
 spokojen a vyslovuji tímto za Vaši práci a námahu
 srdečný dík. Rovněž křtitelnice Vámi zhotovená
 vyhovuje všem požadavkům umění řezbářského;
 mohu Vás tedy smělé, jak pro dovednost, tak
 svislé i pro opravdové katolické přesvědčení
 přiznati všeho P. T. duchovenstva odporučiti.
 V Dobrušce, dne 16. prosince 1896.
 Josef Čížek, řádk.

Advokátní kancelář
 JUDr.
STĚPANA FISCHERA,
 advokáta
 v Hradci Králové

nachází se od nynějška v nárož-
 ním domě č. p. 290. p. profesora
 Beránka (první dům u pražského
 mostu) v I. poschodí.

Časových úvah
 vyšel sešit III.

Encyklika Lva XIII.

„Otásky dělnické“.

Stran 46. Cena 4 kr.

Pozn. Ještě cena proslavené této encykliky
 est velmi nízká, můžeme expedovati je jen za
 hotové. Větší objednávka franko a na 4 výtisky
 5. zdarma.

Největší závod na
oděvy propány

řmý:
Emanuel Bělský
 v Hradci Králové.

Hotové oděvy všeho druhu pro podnikání a
 zimní oděbí, jakož i moderní látky jsou ve
 velkém výběru na skladě.

Objednávky dle míry se rychle a přesně vy-
 řáží. Ceny levné a pevné.

Hlavní sklad v Kutné Hoře.

Filiálky:
 v Hradci Králové, v Pardubicích, Chru-
 dímí a v Čáslavi.

Nejlepší
 slováckou
slivovici
 a
borovičku
 1 litr od 70 kr. po-
 činaje vyrábí
N. Nesňal
 Uherský Brod.

Sčítaná medaile Národní jednoty Severočeské. — Nejvyšší významování
 státu zaslání medaile a korunou. — Čestný diplom.

Veškerá patentní mýdla

vyráběná ze všech možných i nemožných materiálů a téměř ve všech ča-
 soplesch doporučována — pomínou — až se lidé přesvědčí, že bylo a bude
 nejlepší jediné

pravé nefalšované mýdlo jádrové

jež P. T. ct. obecnostu vše doporučuje

Jindřich Jelínek,
 mydlář v Hradci Králové.

Týž dovoluje si upozorniti na speciální novinku „Jelínkové levné-
 dové mýdlo neutrální“ odporučené pro jeho výtečné vlastnosti
 celou řadou lékařů a specialistů v kožních nemocích.

Kus za 5 kr.

Hlavní sklad u Jindř. Jelínka v Hradci Králové č. 160., Malšovických č. 3.
 a 37., u p. Aloise Jelínka v Pardubicích a u Čechů Zimy v Kutné Hoře.

Telefonické spojení.

Právě jest vydána:
MŠE F-DUR
 pro smíšený sbor s průvodem varhan
 a malého orchestru.

MISSA F-DUR
 s 40-45-50-60-70-80-90-100-110-120-130-140-150-160-170-180-190-200-210-220-230-240-250-260-270-280-290-300-310-320-330-340-350-360-370-380-390-400-410-420-430-440-450-460-470-480-490-500-510-520-530-540-550-560-570-580-590-600-610-620-630-640-650-660-670-680-690-700-710-720-730-740-750-760-770-780-790-800-810-820-830-840-850-860-870-880-890-900-910-920-930-940-950-960-970-980-990-1000-1010-1020-1030-1040-1050-1060-1070-1080-1090-1100-1110-1120-1130-1140-1150-1160-1170-1180-1190-1200-1210-1220-1230-1240-1250-1260-1270-1280-1290-1300-1310-1320-1330-1340-1350-1360-1370-1380-1390-1400-1410-1420-1430-1440-1450-1460-1470-1480-1490-1500-1510-1520-1530-1540-1550-1560-1570-1580-1590-1600-1610-1620-1630-1640-1650-1660-1670-1680-1690-1700-1710-1720-1730-1740-1750-1760-1770-1780-1790-1800-1810-1820-1830-1840-1850-1860-1870-1880-1890-1900-1910-1920-1930-1940-1950-1960-1970-1980-1990-2000-2010-2020-2030-2040-2050-2060-2070-2080-2090-2100-2110-2120-2130-2140-2150-2160-2170-2180-2190-2200-2210-2220-2230-2240-2250-2260-2270-2280-2290-2300-2310-2320-2330-2340-2350-2360-2370-2380-2390-2400-2410-2420-2430-2440-2450-2460-2470-2480-2490-2500-2510-2520-2530-2540-2550-2560-2570-2580-2590-2600-2610-2620-2630-2640-2650-2660-2670-2680-2690-2700-2710-2720-2730-2740-2750-2760-2770-2780-2790-2800-2810-2820-2830-2840-2850-2860-2870-2880-2890-2900-2910-2920-2930-2940-2950-2960-2970-2980-2990-3000-3010-3020-3030-3040-3050-3060-3070-3080-3090-3100-3110-3120-3130-3140-3150-3160-3170-3180-3190-3200-3210-3220-3230-3240-3250-3260-3270-3280-3290-3300-3310-3320-3330-3340-3350-3360-3370-3380-3390-3400-3410-3420-3430-3440-3450-3460-3470-3480-3490-3500-3510-3520-3530-3540-3550-3560-3570-3580-3590-3600-3610-3620-3630-3640-3650-3660-3670-3680-3690-3700-3710-3720-3730-3740-3750-3760-3770-3780-3790-3800-3810-3820-3830-3840-3850-3860-3870-3880-3890-3900-3910-3920-3930-3940-3950-3960-3970-3980-3990-4000-4010-4020-4030-4040-4050-4060-4070-4080-4090-4100-4110-4120-4130-4140-4150-4160-4170-4180-4190-4200-4210-4220-4230-4240-4250-4260-4270-4280-4290-4300-4310-4320-4330-4340-4350-4360-4370-4380-4390-4400-4410-4420-4430-4440-4450-4460-4470-4480-4490-4500-4510-4520-4530-4540-4550-4560-4570-4580-4590-4600-4610-4620-4630-4640-4650-4660-4670-4680-4690-4700-4710-4720-4730-4740-4750-4760-4770-4780-4790-4800-4810-4820-4830-4840-4850-4860-4870-4880-4890-4900-4910-4920-4930-4940-4950-4960-4970-4980-4990-5000-5010-5020-5030-5040-5050-5060-5070-5080-5090-5100-5110-5120-5130-5140-5150-5160-5170-5180-5190-5200-5210-5220-5230-5240-5250-5260-5270-5280-5290-5300-5310-5320-5330-5340-5350-5360-5370-5380-5390-5400-5410-5420-5430-5440-5450-5460-5470-5480-5490-5500-5510-5520-5530-5540-5550-5560-5570-5580-5590-5600-5610-5620-5630-5640-5650-5660-5670-5680-5690-5700-5710-5720-5730-5740-5750-5760-5770-5780-5790-5800-5810-5820-5830-5840-5850-5860-5870-5880-5890-5900-5910-5920-5930-5940-5950-5960-5970-5980-5990-6000-6010-6020-6030-6040-6050-6060-6070-6080-6090-6100-6110-6120-6130-6140-6150-6160-6170-6180-6190-6200-6210-6220-6230-6240-6250-6260-6270-6280-6290-6300-6310-6320-6330-6340-6350-6360-6370-6380-6390-6400-6410-6420-6430-6440-6450-6460-6470-6480-6490-6500-6510-6520-6530-6540-6550-6560-6570-6580-6590-6600-6610-6620-6630-6640-6650-6660-6670-6680-6690-6700-6710-6720-6730-6740-6750-6760-6770-6780-6790-6800-6810-6820-6830-6840-6850-6860-6870-6880-6890-6900-6910-6920-6930-6940-6950-6960-6970-6980-6990-7000-7010-7020-7030-7040-7050-7060-7070-7080-7090-7100-7110-7120-7130-7140-7150-7160-7170-7180-7190-7200-7210-7220-7230-7240-7250-7260-7270-7280-7290-7300-7310-7320-7330-7340-7350-7360-7370-7380-7390-7400-7410-7420-7430-7440-7450-7460-7470-7480-7490-7500-7510-7520-7530-7540-7550-7560-7570-7580-7590-7600-7610-7620-7630-7640-7650-7660-7670-7680-7690-7700-7710-7720-7730-7740-7750-7760-7770-7780-7790-7800-7810-7820-7830-7840-7850-7860-7870-7880-7890-7900-7910-7920-7930-7940-7950-7960-7970-7980-7990-8000-8010-8020-8030-8040-8050-8060-8070-8080-8090-8100-8110-8120-8130-8140-8150-8160-8170-8180-8190-8200-8210-8220-8230-8240-8250-8260-8270-8280-8290-8300-8310-8320-8330-8340-8350-8360-8370-8380-8390-8400-8410-8420-8430-8440-8450-8460-8470-8480-8490-8500-8510-8520-8530-8540-8550-8560-8570-8580-8590-8600-8610-8620-8630-8640-8650-8660-8670-8680-8690-8700-8710-8720-8730-8740-8750-8760-8770-8780-8790-8800-8810-8820-8830-8840-8850-8860-8870-8880-8890-8900-8910-8920-8930-8940-8950-8960-8970-8980-8990-9000-9010-9020-9030-9040-9050-9060-9070-9080-9090-9100-9110-9120-9130-9140-9150-9160-9170-9180-9190-9200-9210-9220-9230-9240-9250-9260-9270-9280-9290-9300-9310-9320-9330-9340-9350-9360-9370-9380-9390-9400-9410-9420-9430-9440-9450-9460-9470-9480-9490-9500-9510-9520-9530-9540-9550-9560-9570-9580-9590-9600-9610-9620-9630-9640-9650-9660-9670-9680-9690-9700-9710-9720-9730-9740-9750-9760-9770-9780-9790-9800-9810-9820-9830-9840-9850-9860-9870-9880-9890-9900-9910-9920-9930-9940-9950-9960-9970-9980-9990-10000-10010-10020-10030-10040-10050-10060-10070-10080-10090-10100-10110-10120-10130-10140-10150-10160-10170-10180-10190-10200-10210-10220-10230-10240-10250-10260-10270-10280-10290-10300-10310-10320-10330-10340-10350-10360-10370-10380-10390-10400-10410-10420-10430-10440-10450-10460-10470-10480-10490-10500-10510-10520-10530-10540-10550-10560-10570-10580-10590-10600-10610-10620-10630-10640-10650-10660-10670-10680-10690-10700-10710-10720-10730-10740-10750-10760-10770-10780-10790-10800-10810-10820-10830-10840-10850-10860-10870-10880-10890-10900-10910-10920-10930-10940-10950-10960-10970-10980-10990-11000-11010-11020-11030-11040-11050-11060-11070-11080-11090-11100-11110-11120-11130-11140-11150-11160-11170-11180-11190-11200-11210-11220-11230-11240-11250-11260-11270-11280-11290-11300-11310-11320-11330-11340-11350-11360-11370-11380-11390-11400-11410-11420-11430-11440-11450-11460-11470-11480-11490-11500-11510-11520-11530-11540-11550-11560-11570-11580-11590-11600-11610-11620-11630-11640-11650-11660-11670-11680-11690-11700-11710-11720-11730-11740-11750-11760-11770-11780-11790-11800-11810-11820-11830-11840-11850-11860-11870-11880-11890-11900-11910-11920-11930-11940-11950-11960-11970-11980-11990-12000-12010-12020-12030-12040-12050-12060-12070-12080-12090-12100-12110-12120-12130-12140-12150-12160-12170-12180-12190-12200-12210-12220-12230-12240-12250-12260-12270-12280-12290-12300-12310-12320-12330-12340-12350-12360-12370-12380-12390-12400-12410-12420-12430-12440-12450-12460-12470-12480-12490-12500-12510-12520-12530-12540-12550-12560-12570-12580-12590-12600-12610-12620-12630-12640-12650-12660-12670-12680-12690-12700-12710-12720-12730-12740-12750-12760-12770-12780-12790-12800-12810-12820-12830-12840-12850-12860-12870-12880-12890-12900-12910-12920-12930-12940-12950-12960-12970-12980-12990-13000-13010-13020-13030-13040-13050-13060-13070-13080-13090-13100-13110-13120-13130-13140-13150-13160-13170-13180-13190-13200-13210-13220-13230-13240-13250-13260-13270-13280-13290-13300-13310-13320-13330-13340-13350-13360-13370-13380-13390-13400-13410-13420-13430-13440-13450-13460-13470-13480-13490-13500-13510-13520-13530-13540-13550-13560-13570-13580-13590-13600-13610-13620-13630-13640-13650-13660-13670-13680-13690-13700-13710-13720-13730-13740-13750-13760-13770-13780-13790-13800-13810-13820-13830-13840-13850-13860-13870-13880-13890-13900-13910-13920-13930-13940-13950-13960-13970-13980-13990-14000-14010-14020-14030-14040-14050-14060-14070-14080-14090-14100-14110-14120-14130-14140-14150-14160-14170-14180-14190-14200-14210-14220-14230-14240-14250-14260-14270-14280-14290-14300-14310-14320-14330-14340-14350-14360-14370-14380-14390-14400-14410-14420-14430-14440-14450-14460-14470-14480-14490-14500-14510-14520-14530-14540-14550-14560-14570-14580-14590-14600-14610-14620-14630-14640-14650-14660-14670-14680-14690-14700-14710-14720-14730-14740-14750-14760-14770-14780-14790-14800-14810-14820-14830-14840-14850-14860-14870-14880-14890-14900-14910-14920-14930-14940-14950-14960-14970-14980-14990-15000-15010-15020-15030-15040-15050-15060-15070-15080-15090-15100-15110-15120-15130-15140-15150-15160-15170-15180-15190-15200-15210-15220-15230-15240-15250-15260-15270-15280-15290-15300-15310-15320-15330-15340-15350-15360-15370-15380-15390-15400-15410-15420-15430-15440-15450-15460-15470-15480-15490-15500-15510-15520-15530-15540-15550-15560-15570-15580-15590-15600-15610-15620-15630-15640-15650-15660-15670-15680-15690-15700-15710-15720-15730-15740-15750-15760-15770-15780-15790-15800-15810-15820-15830-15840-15850-15860-15870-15880-15890-15900-15910-15920-15930-15940-15950-15960-15970-15980-15990-16000-16010-16020-16030-16040-16050-16060-16070-16080-16090-16100-16110-16120-16130-16140-16150-16160-16170-16180-16190-16200-16210-16220-16230-16240-16250-16260-16270-16280-16290-16300-16310-16320-16330-16340-16350-16360-16370-16380-16390-16400-16410-16420-16430-16440-16450-16460-16470-16480-16490-16500-16510-16520-16530-16540-16550-16560-16570-16580-16590-16600-16610-16620-16630-16640-16650-16660-16670-16680-16690-16700-16710-16720-16730-16740-16750-16760-16770-16780-16790-16800-16810-16820-16830-16840-16850-16860-16870-16880-16890-16900-16910-16920-16930-16940-16950-16960-16970-16980-16990-17000-17010-17020-17030-17040-17050-17060-17070-17080-17090-17100-17110-17120-17130-17140-17150-17160-17170-17180-17190-17200-17210-17220-17230-17240-17250-17260-17270-17280-17290-17300-17310-17320-17330-17340-17350-17360-17370-17380-17390-17400-17410-17420-17430-17440-17450-17460-17470-17480-17490-17500-17510-17520-17530-17540-17550-17560-17570-17580-17590-17600-17610-17620-17630-17640-17650-17660-17670-17680-17690-17700-17710-17720-17730-17740-17750-17760-17770-17780-17790-17800-17810-17820-17830-17840-17850-17860-17870-17880-17890-17900-17910-17920-17930-17940-17950-17960-17970-17980-17990-18000-18010-18020-18030-18040-18050-18060-18070-18080-18090-18100-18110-18120-18130-18140-18150-18160-18170-18180-18190-18200-18210-18220-18230-18240-18250-18260-18270-18280-18290-18300-18310-18320-18330-18340-18350-18360-18370-18380-18390-18400-18410-18420-18430-18440-18450-18460-18470-18480-18490-18500-18510-18520-18530-18540-18550-18560-18570-18580-18590-18600-18610-18620-18630-18640-18650-18660-18670-18680-1869

Původní Singerovy šicí stroje

zaujímají první místo od vynalezení šicích strojů, ony jsou vzorem svou konstrukcí a provedením, nedostíhany svou trvanlivostí a rychlostí šití, jakož i krásou stehů, a doporučují se tudíž za

nejlepší a nejúčinnější novoroční dar.

Singerovy šicí stroje vyrábí se v nečetných druzích pro různé práce. Nепorovnatelnou jest všestrannost nového Singerova šicího stroje pro domácnost; tímto možno všeliké v domácnosti se naskytající šití, jakož i umělé vyšívaní dokonalým způsobem provésti a vyznamenává se jak jednoduchým zacházením a lehkým chodem, tak vkusnou zevnější úpravou.

Singer Co., a.s. spol.

Hradec Králové, Pražská ulice 8a.
(dříve G. Neidlinger.)

Navštívenky

od 60 kr. výše nabízí
Mikropis křesťanský
v Hradci Král.

Ex offo

křesťanské listy

jsou na skladě blak. ti-
skárně 40 kusů. (knihy) za
20 kr.

Zlaté a stříbrné klenoty!

VÁCLAV ŠOLC,

zlatník a stříbrník,

přísahný soudní znalec a odhadce
v Hradci Králové

(sv. Jánaská nám. č. 77.)

doporučuje ctěnému obecnostu hojně zá-
sobený sklad klenotů, státních, stří-
brných a pravých českých granátových
šperků, stříbrné stolní nádobí a nového
a čínského stříbra, oslabné stolní nádobí
veškeré zlaté a stříbrné hodinky i. ja-
kosti; dále pendlové hodiny a budíky
různých druhů se zárukou 1—3 roků za ceny
levnější než všude jinde.

Veškeré zboží je tříděné skoušeno a známeno.

Objednávky a správy se přijímají a shotovují,
léto veškeré správy hodinářské se vyřizují.

Vše za levné ceny.

Staré akvosty se kupují a vyměňují.

K době velikonoční

dovolují si aktivně doporučiti

Jesle ze dřeva řezané a polychromované. Boží
hroby se slohem kostelní souhlasné. Křížové
cesty v reliéfu řezané neb lité, polychromované
na slacené půdě v slobových rámcích. Sochy
„Vzkříšení“.

Fotografie a nákrepy jsou k dispozici.

V hluboké účtě oddány

Josef Krejčík,

umělecký závod řezbářský a sochařský
v Praze.

Pisárna a dílny na Letné 612—VII. Sklad Eliš-
bina (třída č. 24.

Do Hradce Král. a okolí!

Dovolujeme si uctivě oznámiti, že
zastoupení firmy naší a prodej regulá-
čních kamen a regul. tabulových sporáků,
svěřili jsme výhradně

β. Fr. Gerhovi

v Hradci Králové č. 275.

a žádáme, aby jemu laické záležitosti pro
nás svěřovány byly.

První česká továrna na regul. kamna
a regul. sporáky

Horák, Bohuslav a spol.

v Praze, Karlovo nám. č. 9. n.
„Podušká.“

JAN HORÁK,

seukovník

V RYCHNOVĚ n. K.

nabízí na dobu zimní

čisté vlněné látky vlastní
výroby.

Rádost učiní jen malou objednávku
na skoušku!

Vsorky na požádání zašlu franko.

Děkuje všem svým milým velenostojným a
vlastním zákazníkům za vzácnou přízeň, prosím,
aby mi i dále důvěru svou věnovali a slibuji, vždy
vstornou, poctivou obsluhu.

Vyznamenán na výstavě v Hradci Kr.
r. 1894 zlatou medailí a diplomem.

Umělé zuby

podle nejnovějšího amerického způsobu vyrábím
a konám veškeré práce v obor ten spadající
přesně a solidně na základě dlouholetých zku-
šeností, ruče za nejlepší obsluhu. Zaručuje ceny
nejlevnější a poroučaje se do vzácné přízeň
ctěného občanstva, znamenám se v hluboké účtě
oddány

Josef Čáslavský,

zubní technik
Pražská ul. č. 77. v Hradci Král.

Nádherné dary!

Obrazy

**MADONNY
a KRISTA,**

krajiny a všechny druhy nejjemnějších
obrazů v největším výběru, za ceny nej-
mírnější v závodě zrcadel, obrazů a rámců

JOSEFA KIESLICH,

v Hradci Králové

Pražská ulice vedle Hotelu Merkur.

Ztráta vlasů a tvoření lupů

se pod zárukou jediné lásti
zamezí

CRINOGENEM

od

J. Beyšovec v Jičíně.

Cena láhve a ochrannou známkou i st. pl. 3 lahvič
franko na dobírku, neb lépe proti pošt. poukázce 3 st.

Sklaďte v lepších lékárenských obchodech a hejlichých
závodech.

Svíce kostelní,

pravé voskové i polovoskové, pa-
schaly, trojhrany, grana, jakož i
nejjemnější druhy kadidla, dopo-
ručuje veledůstojným farním a
slavným patronátním úřadům,
rovněž i

P. T. pánům obchodníkům v jakosti nej-
lepší a v cenách nejlevnějších.

Zároveň doporučím svícna do vědných
lamp 7 dnů hořící a všeobecně za nej-
lepší uznána.

Josef Pilnáček

v Hradci Králové.

Závod voskový „u Alžběty“ založen r. 1809.

◀ Dobře osvědčené ▶

hodinky

zlaté, stříbrné, niklové a ocelové jakož
i veškeré nádobné hodinky do salonů, kance-
láří, kuchyní a hostinců. Budíčky u velkém vy-
běru dobře a přesně regulované se zárukou od
jednoho do tří roků. Veškeré zlaté a stří-
brné výrobky zboží granátového a z nového
stříbra doporučuje za velmi nízké ceny

Josef Šteffek,

závod hodinářský a zlatnický
v Hradci Králové,

velká pčdaň, č. 145. proti hlavnímu stráž.

Veškeré správy hodinářské jakož i státní
se přijímají a vyřizují co nejpřesněji za ceny po-
měrně levné.

Umělecký
závod

pro
malbu
na skle

B. ŠKARDA

Brno.

Specialní závod
pro malbu oken
chrámových.

Sedmkrát prvním
cenami vyznam.

Vzorníky k na-
hlednutí franko.
Ceny mírné.